2° II
21969

21969 V6.c.k.6 c2

1560

pax mea dominus

Amb: Hummanus

Johannes Lugius

Ausmo, Nicolaus de

KNJIŽNICA BISKUPIJSKEGA ORDINARIATA LAIBACH

In noīe dñi nr̄i ihū xp̄i amē. Incipit lib̄ qui dic̄t̄ supplemētū.

Q Onia

sūma q̄ magistrutia seu pisanella uulgariter nuncupat̄ ꝓp̄t̄ ei⁹ cōpēdiositatez a pud ꝓfessores cōiuſ ioleuit. Et q̄ ꝓp̄t̄ ei⁹ abachicas q̄tatiōes nimiū i suis q̄tis repit̄ corrupta ac ꝓpter ei⁹ breuitatē i plerisq̄ suis decisiōib⁹ ual de dubia declaratiōe et suppletiōe īdigens Idcirco ad cōez simpliciū ꝓfessoꝝ utilitatē q̄tuz m̄ dñs dederit decreui dict̄ā sum mā emēdatā ad cōez q̄tationem reducē ac ei⁹ breuitati q̄ breui⁹ ualuero qđ uisū fuerit expedire, addē° supplē. utq̄ addi° cognoscat̄ in ei⁹ p̄n°. a .In fine xo. b . lr̄a ex rub° ponet̄ dē sūme alphabetic ordinē sequēdo. et pag̃phos in margibus p q̄tas nōndo ¶Post p̄n^m capl̄i lz in p̄fata sūma cōputet̄ p̄n^m p·ſi. et ꝓpter p̄dicta h̄ op⁹ supplementum appellari pōt.

a **Bbas** in suo mōsterio cōferre pōt suis ībditis p̄mā tōsurā et duos ordines minores dū° sit sacdos et man⁹ ipo sita sit ei p̄^m morem p̄fic̄iēdoꝝ ex ō etate et q̄. cū contingat. et. lxix. di. qm̄ uidem⁹. a .Ordines minores sunt hostiariatus psalmistatus et lectorat⁹ exorcistat⁹ acolitat⁹. xxi. di. cleros. ⁊ psalmistat⁹ ⁊ lectorat⁹ idē sūt ut pōt colligi ex textu ⁊ glo. dc̄i. c. cū cōtigat. Abbas aūt ꝓferre potest lectoratū dicto. c. cū cōtingat. et. c. qm̄ cōsequēt. ⁊ hostiariatū q p̄cedit et sic istos duos cū ad ordines nō sit ꝓcedēdū p saltum ex de cle. p sal. p. c. uno. b .Hoc ēt possz electꝰ in abbatē si epūs differat eū bñdicē ex de supple. ne. pla. statuim⁹. a .Ibi dicit̄ si epūs t̄tio cū humilitate ac deuotōe sicut cōuenit regsitus. abbates bñdicē forte rēnuerit eisdē abbatib⁹ liceat p̄pos monachos bñdicē et alia q̄ ad officiū bmodi ꝑtinēt exercē donec ipsi epi duriciā suam recogitēt et abbates bñdicē ñ recusēt. b Alienis āt cōferre nō pōt ex de pui. abbates li. vi. a .Ibi dicit̄ nec abbatibus licitū sit alijs q̄ mōsterioꝝ suoꝝ cōuersis et q ad illa cōuolauerit et in q̄s ecclesiasticaz et q̄si epalem iurisdictionē obtinent p̄mā clericalē cōferre tōsurā nisi eis id competat ex pleno p̄fate sedis indulto. b .Abbas et qlz cōuētualis p̄lat⁹ regrē dēt monachos fugitios. a .Adde er electos ut in. c. ne uagandi. j. all̄ato. b .Et ad claustrū reducē salua ordis disciplina ex de regula. ne uagādi. a .Al̄ incipit ne religiosi vid. j. apostolica v. ſi. b .Utrū abbas possit licētiare subditos suos ad aliā religionē. Rndeo p^m monaldū pōt qdē licentiare ad eq̄lē religionē de cōsensu capituli aliter nō. ad minorē xo nō pōt ar. xix. q. .iij. statuim⁹. xij. q. ij. sine exceptiōe. de artiori uero religione dic ut. j. reli° v. ſi. a Ex ibi dictis pōt colligi q ad artiorē pōt licētiare nisi cederet i grauē iactūrā seu infamiam cōgregationis unde trāsit. b . Ad epatū quoq̄ si subdit⁹ eligat̄ p̄latus licētiare pōt ēt nō req̄sito cuētu ex ō electi religiosus. in fine li. vi. a .Intellige si iā fuerit facta electio nō āt electioni future ut in cle. fi. ex de elec. vbi dicit̄ cū cōcessa religioso a supiore suo licētia ut electioni uel ꝓuisioni ā quā de ipo cōtingeret fieri suū dare possit assensū ābitionis uitio uiā paret nulli⁹ eam existere posse volum⁹ firmitatis. b .Abbas un⁹ non potest p̄sidere in diuer⁹ monasterijs ex de religi. do. c. ultio in fi. a .Ibi ēt dicit̄ ne q̄s in diuſis mōsterijs locū monachi hr̄e ꝓsumat. b .Vide h̄. j. religio primo. ſi. x. a Ex ibi dictis p̄z q̄ religiosus nō pōt p̄esse p̄lib⁹ monasterijs seu eccl̄esijs curam aiaꝝ habēti⁹ sine aūcte sedis ap̄l̄ice nisi unū monasteriū seu eccl̄ia dependeat ex a° uel adiuncē sint ānexe. b .Abbas i collatōe alic⁹ p̄orat⁹ nō pōt aliq̄d nouū on⁹ iponē. h̄ exp̄sse cōtinebat̄ in q̄dam decreti. exuagāti alexādri q̄rti q̄ lz hodie ꝛuocata

sit p̄.phemiū gregoriānū libr vi.hoc tū ē etiā de iure cōi ex̄ ut bñficia eccl'iastica.c. nt nr̄m.et ō supple.ne.p̄la.qa regulares.in clemētinis. a .In hac cle.h̄ clare dicit. b Utrū abbas possit dare licētiam mōcho aliq̄ retinere. Rndit q̄ monachus teneat aliqd tā ꝑ̄ ꝓpium nullo mō abbas pōt ex̄ ō statu.mo.cū ad monasteriū in fi.sz q̄ teneat q̄tū ad usū ita tū q̄ ꝓprietas sit monasterij ꝺcedē pōt ut ponit Guer.s.glosa tor ray. Si epūs uoluerit mōchū istituē in plātum ī eccl'ia seculari et abbas nolit obediēdū est abbati xvi.q.i.cū p̄ utilitate et lviij.di.c.i.et.ij.sz si utilitas ecclesie exigat cogi ꝺēt abbas per suū supiorē ut ī.c. cū p̄ utilitate. a .In hoc.c.de h̄ ultio nil dicit̄ si ex iurib9 ibi p̄ glosam in cōtrariū all'ati vz.ij.q.vij.cū pastoris.et xvi.q. i.q uere.forte pōt sumi rō h9 ultimi ꝺcī b Utrū abbas possit ꝓhibere monachis ne cōfiteāt̄ epō uel ei9 penitētiario. Rñ ꝑm Guer.ñ pōt cū epūs sit ordinari9 oium h̄ ditox̄ nisi forte eēnt exēpti uł cōtrarium sit in eox̄ cōstitutiōib9 cōfirmatis a papa uel in eox̄ ꝓuilegio. a .Addit glo.ray. q̄ nihilomin9 monachus tenetur abbati suo uel alteri de mandato e9 confiteri si h̄ ei p̄cipiat post q̄ cōfessus fuerit epo uł ei9 penitētiario sed in h̄ ut nōt̄ in sū.con.li. iij.t.xxxiij.q.xvij.cōtradicūt theologi cōiter q̄ confessionē semel ꝺona fide factā ei q potuit absoluē nunq̄ tenet̄ homo reiterare nisi uelit.imo ēt dicit tho.in q̄dam .q.de quolz.q̄ nō pōt aliqs aūcte cuiuscū, qz hōis cōpelli ad confitendū peccatū qđ alteri confessus est q absoluē potuit quia confessio peccatox̄ ē qđdaz sacmentale di uino ipio ſbiacens non humano. b .

a **Bbatissa** Abbatissa statī p9 ofirmatōez pt̄ ofert ecclias et bñficia et instituē clericos in eccl'ijs ad suū monasteriū p̄tinētib9 sicut faciunt alij confirmati ex̄ de elec.nosti.et de his q fi.a p̄la.ea nosc̄it̄.Con.ber.et hosti. a .Jura all'ata nō bñ h̄ ꝓbāt sz bñ h̄ nōt glo in.c.dilecta.ex̄ de ma.et obe.et hēt̄ in sū. con. li.iij.ti.xxiij.q.i. b .Utrum abbatissa possit excōicare. Rñ nec excōicare pōt nec absoluē ex̄ de ma.⁊ obe.dilecta.et ex̄ de sentē.excō.de monialib9. Sz et addit h̄ guer.ꝺicēs credo q̄ possit p̄cipe p̄sbyteris suis q̄ excōicēt uel absoluant monia, les delinquētes et illi tēnt̄ obedire si tñ h̄ bñt p̄sbyteri ex cōcessione gñali uel ſpali ꝺiocesani uel pape ł̄ de antiq̄ ⁊ approbata consuetudie. a .Idē dicit̄ in sū.con. dicta.q.i. b .Utr̄ abbatissa possit aquā bñdicē confessiones audire sac̄mētales penitētias iponere.Rñ breuit̄ nullū actū sac̄mentalē exercē pōt ex̄ de pe.⁊ re.noua. a Ibi ēt dicit̄ q̄ nō p̄nt moniales ꝓpaſ bñ ꝺicē nec p̄ꝺicare publice sz de bñdictione aque nil dicit̄ nisi forte sumat̄ ex ei9 rōe et in p̄dictis con.alberic9. b .Utruz abbatissa possit suspendere uel int̄dicē.Rñ ꝑm hosti.ab officio suspendē non pōt q̄ h̄ q̄, si clauū est et sub noīe censure eccl'iastice continet̄ sil'r nec interdicē posset.possz tñ ꝑm Inno si eēt consuetudo.a bñficio uero suspendē pōt ex̄ de ma.et obe.ꝺilecta. a Lz sic ꝺixerit hosti.tū glo.in dcō.c.dilēa dicit q̄ pōt suspendē ab officio et benefi° monachos suos et clericos sue iurisdictiōi subiectos ꝑm q̄ hic satis inuit̄ h̄ ēt tenet glo.ray.et qdā alij ut ī sū.con.li.iij.t.xxiij .q.i. Inno.ēt in dicto.c.dilecta.dicit q̄ abbatissa pōt suspendē clericos suos ab officio et beneficio et h̄ est ea rōne q̄ ex consuetudine iurisdictionē ordinariā habz ꝺe arbi.dilecti.al' enī est cont̄ ius cōmune C.de arbi.l.ulti.h̄ ille.et h̄ uidet̄ uerī9 q̄ ex consuetudie possit abbatissa suspēdere ab officio et benefi° p̄ iura p̄all'ata et subdit Inno.ubi ō q̄ ex consuetudie inducī non pōt ut iterdictū de iure ponē possit sicut nec excōicatione forte h̄ iō dicit Inn. q̄ res est magni ponderis. b .Utrū abbatissa possit p̄ꝺicare. Rñ nec pōt p̄ꝺicare nec publice ꝺocere ut ꝺicitur ꝺe feria ꝑ.i. a Ibi ad hoc allegāt̄ iura ꝓ q̄ eē facit ex̄ ō pe.et re.noua. b .Pōt tū suas ſbditas

0300 41 042

Exlib. Illmi Principis Epi Labacens: Biblioth. Oberburgensis

exhortari et informare. Itē non pōt ordinem recipere nec sup spūalib⁹ iudicare. et q̄dam huiusmodi q̄ femis ꝓhibent ut ·j· femia ꝑ totū. de electiōe abbatisse habet ·j· electio i°. ℣. fi. et qñ et q̄liter ꝑ homagio pōt egredi clausurā monialiū uide ·j· monial'. ℣. iij. a Hic allegat ℣. iij. cōputando ꝓncipiū capituli ꝑ uno ℣ sed non sic pōit in q̄tatione quā hic signo cū sepati soleat allegari ꝓncipiū capituli ab eius ℣.

a ABsoluto primo. Cōiter de absolutione ab excōicatione sciēdū est ꝙ ab omni excōicatione siue maiori siue minori lata a iure poteſt excōicatus absolui a suo epo nisi contra canōis sibi refuauerit ut ex ō senti exco. nup ℣ in 2°. potest etiā ꝓprius sacerdos absoluere a minori ut in dicto. c. nup. non aute a maiori ut dicitur ·j· confessor p ·℣. i. a .Intellige nisi ꝓprius sacerdos ꝑsit ecclesie collegiate ut abbas archipſbyter et huiusmodi. tales enim possunt excōicare et similiter iferiores quib⁹ hoc ꝑbet consuetudo ut in sum. con. li. iij. t. xxiij. q. l. et sicut possunt maiori excōicatione excōicare ita et ab illa absoluere ut in ℣ se. b Ab sñia uero iudicis nō potest qs absolui nisi ab excōicatore uel ab eius superiore si ad illum fuerit appellatū uel si excōicator negligenter uel malicioſe dīat absolutionem et in alijs casibus in quib⁹ archiepūs pōt iudicare de subditis suffraganeor suorū quos hēs ·j· archiepūs ℣. iij. Absoluē pōt qui ligare seu excōicare pōt. xxi. di. inferior. fallit hic in vij. casibus ꝓmo in delegato pape q̄i inobediente sue sñie excōicare pōt sed post ānū absoluere nō potest ex de officio dele. q̄renti. a .Intellige p⁹ annum. s. a diffinitiua sñia ut patet ibi per glo. 2° quando iudex eēt excōicat⁹ maiōi excōicatione quia tūc nec excōicare nec absoluere pōt xxiij. q. i. audiuim⁹. Secus si esset excōicatus minori excōicatione ex de senten. exco. duob⁹. et de cle. exco. mi. si celebrat. ℣. fallit quādo ꝑ epm excōicat incendiarius qui postq̄ fuerit publicat⁹ nō absoluit nisi a papa ex de senten. exco. tua 4°. in clericis qui exhibent hereticis eccleſiastica sacramēta quos ordinarius officio ꝓuare potest sed non restituere ex de hēticis excōicamus. a .i. ℣ sane. vbi etiā dicitur de recipientibus ab hereticis elemosinas aut oblationes seu qui tradiderūt eos eccl'iastice sepulture et q̄ō dc̄z est de clericis idē et ibi dicit de regularib⁹. et subditur quib⁹ etiā hoc infligatur ut eor ꝓui legia in illa dioceſi non ꝓsint in q̄ tales excessus ꝑsumpſerint ꝓpetrare. 5° quādo quis ꝑ concilium post ꝓmā et secūdā monitionē fuerit reprus culpabilis in conferendo beneficia indignis q̄ dēt p ipm cōciliū suspendi a cōferendis beneficijs quā sñiam nullus nisi papa uel un⁹ de principalib⁹ p̄riarchis poterit relaxare ex de p̄ben. graue. ℣ in degradato quē si epūs degradat solus papa restituit ex de cle. non re. ex tue. a .Ibi non clare hoc dicit tñ idē dicit albricus. b .℣ si excōicator non fuerit sacerdos quia q̄uis possit excōicare ⁊ etiā absoluē a sñia iudiciali debet tamē dicē absoluto ut ostēdat se sacerdoti q ratione clauis ipsū absoluat q̄tū ad solēnē reconsiliationem ecclesie. si enim minoris excōicationis absolutio regrit sacerdotem ut ex de sentē. exco. nup. multo magis req̄rit i maiori. a .Con. albric⁹. b .Hāc q̄nem uide pleni⁹ hic ·j· ℣ pe. Absolutō excōicator in certis casibus ad solū papā ptinet. ꝓm⁹ ē ō eo q uerberat clericū xvij. q. iiij. si qs suadente. ℔ tñ casus hz multas exceptiones q̄s uide ·j· absolutio ij°. p totū. 2⁹ est de eo q incendit uł frangit ecclesiam uel locū religiosū aut cimiteriū qui āteq̄ denūciet pōt absolui a suo epo postea uero non nisi a papa ex de sentē. exco conquesti. Et idē est de quocunq̄ alio incendiario si forte excōicet et publicet ex de senten. exco. tua. et uide hunc casū ·j· excōicatio. iiij. 3⁹ qñ papa aliquē nominati excōicat quē solus papa absoluit ⁊ sic ēc solus absoluit omnes ei ptic̄pantes. s. in

crimie ꝑpt̃ qđ excõicat⁹ est ex̃ de sent̃.ex co.significauit.uel etiã qui ei sciẽter ptici pat in diuinis ut gdã dicũt per dictuz.c. significauit.Sz alij exponũt sez qñ ꝑmus erat excõicat⁹ a papa cũ ptícipãtib⁹ uel ꝙ dictũ.c.loquat̃ de ptícipãtib⁹ in crimine a Veritas est ut ex ipso textu colligit̃ ⁊ nõt̃ in directoria li.iij.t.ij.ℊ.xli.qđ dictuz .c.significauit logt̃ de clerici .q sciẽt̃ et spõte ptícipant excõicato a papa i officijs diuinis ió ut ibi dicit̃ ad ħ ut ista excõi catio obtineat opoꝛtz ꝙ ptícipãtes sit cle rici. Jté ꝙ in diuinis ptícipẽt. Jté ꝙ illi sint excõicati a papa. Jté ꝙ ptícipatio et admissio fiat sponte et sciẽter sicut ħ to⁹ manifeste colligit̃ ex textu dicte decretal̃ ubi ħ nõt hosti.et archi.xi.q.iij.placuit. et Jo.an.ex̃.e.statuim⁹.li.vi.Con.albꝛieus Et intelligit̃ siue ista ptícipatio in diuis fiat in ecclesia siue ex̃ ut in sum.con.li.iij.t xxxiij.q.xxxiiij.ult̃ mediũ. b . Quart⁹ de falsante lr̃as papales uel sciẽter falsis u tente ex̃ de falsis dura. Sũt et alij casus papales ꝓter ꝓdictos in sexto hẽnt̃ duo. ꝓm⁹ est de insecutoꝛib⁹ cardinaliũ q icur runt multas et graues penas ut ex̃ de pe nis felici.e.li.z⁹ de illis q occasione snie ex cõicationis suspẽsionis uel interdicti late dant licẽtiã grauãdi illos qui tulerũt uł suos in psonis uel bonis ut ex̃ de sent̃.ex co.gẽũq.uide pleni⁹.j.excõicatio i°.ℊ.v.x. xxi. a .Poti⁹ est.ℊ.iij.f⁰ quotatiõez ei⁹ b Jté qẽũq coꝛpus alicui⁹ defuncti inci deret uel decoq̃ret ꝑ ossibus transferẽdis hoc in quadã exuaganti bonifacij viij.q̃ i cipit detestãde. In clemẽtinis sunt gnq̃. ꝓm⁹ est si ingsitoꝛes hereticoꝛũ odio gr̃a amoꝛe uel lucro cõtra iustitiã et ɔsciam o miserit cõtra quẽpiã ꝓcedere uel ipsã hẽ sim alicui iponerẽt aut iponerẽt ꝙ ipedi at officiũ suũ ut de hẽti.multoꝛ in fi. z⁹ est de religiosis q absq̃ spẽali licẽtia ꝓpꝛij sacerdotis solẽnizarẽt mr̃imonia aut mi straret sacm̃ẽta eucaᵉ uel extreme unctõis sufficit tñ licẽtia pꝛochialis etiã si ñdũ est sacẽdos. a .Con.glo.in cle.religiosi.sup x̃.pbyteri.đ pui. Sz ħ dẽt itelligi dũm sit in xxv.ãno sue etatis et faciat se ꝓmo ueri.j.ãnũ a cõmissiõe cure sibi facte ad sa cerdotiũ aľ ipso iure ꝑuat⁹ est bñficio ut in.c.licet.đ elec.li.vi.nisi ecclesia pꝛochiaľ foꝛet collegiata tũc enĩ non ꝑuat̃ ipso iuꝛ sed si admonit⁹ se nõ faciat.j. pdictũ tẽp⁹ ordinari dẽt ꝑuari ex̃ de elec.cũ in cũctis. ℊ.inferioꝛa.et in.c.statutũ.e.ti.li.vi.nisi ꝙ epi et supioꝛes pñt occasione studij scie clerici ꝺuẽtis eũ aliqb⁹ dispẽsare ꝙ ñ te neãt̃ ꝓmoueri ad sacerdotiũ nisi post se ptẽniũ dũm post ãnũ ꝓmoueant̃ ad sub diaconatũ et post septẽniũ j.ãnũ ad dya conatũ et pbyteratũ aľ sunt ipso iure ꝑ uati. Pꝛo uero dicto septẽnio durãte epi et supioꝛes dẽnt sollicite ꝓuidẽ ut ꝑ bonos et suffidẽtes uicarios ab eis in ħmõi eccle sijs deputãdos aiaꝝ cura diligẽter exerce atur et deꝑuiat̃ laudabiliť i diuinis qb⁹ de ecclesiaꝝ ipaꝝ ꝓuẽtib⁹ ncẽia congrue miſtrẽt̃ eo.ti.cũ ex eo.li.vi. b .Simil'r etiã licẽtia illi⁹ uicarij q gerit ordinariaz curã eccleſie. a .Cõ.glo.ubi s q dicit ꝙ uidet̃ sufficẽ licẽtia uicarij gerẽtis curã ꝑ modũ dicte decre.cũ ex eo. b .Jté sufficit licẽtia dioceſani ut nõ.Jo.an.ex̃ đ pui le.religiosi.in clemẽtinis. a .Indirecto ria li.iij.ti.ij.ℊ ccxxix.dicit̃ ꝙ ad pdicta ñ sufficit licẽtia epi glo.uero in dicta cle.re ligiosi.sup x̃bo pbyteri.dicit puto post factũ a penis excusari illũ q ħ fecit nã dy oceſanus est pꝛochianus đ dona.apl'ica.⁊ epũs pbyter.lxxxv.di.olim.et de pecu.cle.c.ij.⁊ facit qđ scripsi đ pe.⁊ re.ois.sup x̃bo ꝓpo.⁊ tunc eo foꝛti⁹ qñ uacat pꝛo chialis ecclesia sz qñ nõ uacat cõsulas ab stineri ⁊ ex licẽtia epi uel archiepi hoc nõ fieri licet ab illis recipi possit ut scripsi de officio archipb.c.iij.hic ibi.tale cõsilium uidet̃ tenẽdũ nisi cõsuetudo sit incõtriuz ꝙ optia legũ iterpꝛes est cõsuetudo.ff.de legi.si de iterptatione et consuetudo non mala ꝑ lege habẽda est di.i.cõsuetudo.et .ff.de legib⁹ sz ea.et regit̃ licẽtia spẽalis ħ est ꝙ de psonis cõferẽte et recipiente et

de sacmētis fiat specificatio ut bñ satisfa-
ciat lre decretalis ꝑ̄ glo.sup ẋbo spēali.
Crederē tñ ꝙ exq̄ de sacramēto fit speci
ficatio licz nō exp̄mat nomen prochialis
cū dat licētia religioso uł nomē religiosi
cuz dat licētia prochiano euitet pena ut
ibidē subdit glo. b .Itē similit excōica
ti sūt religiosi q excōicatos a canone absol
uunt in casib9 non cōcessis aut absoluēnt
a sētētijs ꝑ statura ꝓuincialia siue sinodalia
ꝓmulgati. a .glo.in dicta cle.religiosi.
sup ẋbo sententijs.dicit puto ꝙ omnē sē
tētiā includit excōicatiōis suspēsionis uł
interdicti c9 nccia fuerit absolutio. Itē sup
ẋbo a canone dicit ꝙ hec excōicatio non
obtinēt si religiosus absoluēt a snia iudi-
cis.idē etiā nōt in directorio li.iij.ti.ij.ℊ.
ccxxxij.etiā si snia iudicialit eēt lata a pa-
pa. Itē e.t.ℊ.ccxxxiiij.nōt ꝙ si religiosus
absoluit a peccato ꝓpter qđ incurrit quis
excōicationē ł aliā de p̄dictis sētētijs dū-
mō nō absoluat ab excōicatione ipa ł snia
nō incurrit hanc penā. b .aut absoluerēt
a culpa et pena ut in dicto.c.religiosi. 3ª
est de isecutoribꝫ ep̄oꝝ ut de penis si qs
4ª est de clericis et religiosis inducētibꝫ
ad nouēdū iurandū uel ꝓmittēdū de eli
gendo apud eos sepulturā uel ut iā electā
ulteriꝰ nō imutēt ut de penis cupientes
de ℔ uide.j.sepultura.ij.ℊ.i. a .Ibi iste
casus latiꝰ ponit. b .Quitꝰ de his q co
gunt celebrare ī loco interdicto uel ad au-
diēdū uocāt excōicatos uel interdictos uel
ꝓhibēt eis ne moniti exeant et de illis q
moniti noiati nō exeāt ut de senten.exco.
grauis. a .Ibi dicit ne ꝛ excessus sic gra
ues excedētiū impūitate trahant ab alijs
i exēplū p̄sūptores p̄fatos qui ī locis iter
dicto suppositis quēcꝫ de cetero celebrare
officia q̄mōlibet cogē.aut q mō p̄dicto vz
ꝑ cāpanarū pulsationū uel uocē p̄coniam
ut ibi ad officia eadē audiēda aliqs excōi-
catos p̄serti uel interdicti snia īnodatos e-
uocare.seu q excōicati publice aut interdi
de ecclesijs dū i ipsis missaꝝ agūt solēnia
a celebrātibꝫ moniti ut exeāt ꝓhibere.nec
nō et excōicatos publice uel interdictos q
i ipa ecclesijs nōiati a celebrātibꝫ ut exeāt
moniti remanē p̄sūpserit excōicamus. b
Itē ꝺ illi q ferrū eqs arma ⁊ ad ipugnādū
xp̄ianos nccia deferūt uel trāsmittūt seu
galeas aut naues uēdūt uel i piraticis sar
racenoꝝ nauibꝫ gubernationē exercēt uł
ipēdūt cōsiliū uel auxiliū i dispendiū tre
sancte ex de iudeis.ita q̄rūdā.et.c. ad libe
rādā.et est casus papal ꝑ exuagāte ut ha
bes.j.sarracen9.ℊ.ij. a Ibi de ℔ latiꝰ dr.
Multe alie sūt excōicatiōes papales quas
hic ob breuitatē omitto cū de his latius
dicēri i qđā interrogatorio qđ cōpilaui et
etiā in quadriga. b .Etiā.j.usus clauiū.i
Defuncto uel āmoto epō q excōicauerat
et uacāte sede capitulū siue ille ad quem
epalis iurisdictō tunc ptinet pōt absoluē
a snia siue iuris siue iudicis sicut epūs po-
terat ut in vi.de maio.et obe.c.i.eodē mō
et successor absoluē pōt a snia quā p̄decес
sor tulit ar.xi.q.iij.si epūs. a .ij.⁊ ibi hoc
plene ꝓbat. b .Si archiepūs absoluat
excōicatos ab epō in cāu non cōcesso. a .
Quod est regulare nisi in casib9 exceptis
de qb9.j.archiepūs. b .Nō ualet absolu
tio ꝙ est a ñ suo iudice ex de offi.or.pasto
ralis.sz si ꝑ appellationē cā defert ad euz
poterit absoluē ita tñ ꝙ nō nisi uocatis ꝑ
tibus et cognito de appellatiōe ex de app.
romana.li.vi.et de sen.excō.c.uenerabilibꝫ
a Cō.albric9 ⁊ ē cōis snia ut i sū.cō.li.ij
t.xxxij.q.xciij. b .Epūs exūs in aliena
dioces absoluē nō pōt i his q̄ regrunt cāe
cognitionē ꝙ nec sedē ꝓtribunali pōt ix.
q.ij.epm.secus si nō regrant cāe cogtionē
ꝙ hec ptinet ad uolūtariā iurisdictionez
idē dico in legato de latē pape ex termios
sue legationis ar.ff.ꝺ offi.pconsuł.et.le.l
ij.et ex de offi.le.excōicatis. a .In dicta
.l.ij.sic dicit.oēs pcōsules stati postcꝫ ur
bē egressi fuerit hēant iurisdictionē sz nō
cōtēsiosam sz uolūtariā ut ecce manumit
ti apud eos pñt tā libēi cꝫ sui et adoptio
nes fieri. Con.p̄dicti albric9 et p̄dicta faci
unt ꝙ lz ut nōt glo.in dicto.c.excōicati.

legat⁹ a latẽ postq̃ egressus est urbẽ q̃us q̃ in urbẽ reũtat᷑ possit absoluẽ oẽs a sen tentia iictionis manũ ꝟ tamẽ non pot᷑it facẽ nisi erga hoies sue legatiõis et ĩ ter ra sue legationis q̃n factũ regrit cause co gnitionẽ et uidet᷑ sẽtire glo.eo.c.excõicati. dũ dictos legatos assimulat ꝓcõsulib⁹ et facit eẽ de offi.le.c.nouit.et ibi nõt Inno b Epi autẽ expulsi possũt exercẽ iurisdi ctionẽ in aliena dioceſi. a .Petita tamẽ licẽtia ab epo dioceſis etsi nõ obtenta et ita q̃ subditi non expulsores uel eoꝝ fau tores seu cõsiliarij ultra duas dietas a fie sue dioceſis nõ trahant᷑ ut in cle.q̃uis.de q̃.ĵ. b Et sic põt absoluẽ ut in cle.ò fo cõpe.q̃uis. a Aduertẽdũ etiã q̃ qlibet epũs põt etiã cõtẽtiosam iurisdictionẽ in aliena dioceſi exercẽ de conſẽsu dioceſani ut in sum.cõ.li.iĳ.t.xxxiĳ.q.liĳ.et idez est eẽ in alijs ꝑlatis ut nõt Inno.i.d.c.nouit de offi.dele. b .Epũs absoluẽ potest a ſnia lata ꝓ suũ archidiaconũ plebanũ uel aliũ sub eo iurisdictionẽ hñtẽ ſz nõ debz sine ɔscia illi⁹ et cõgrua satisfactiõe eẽ de offi.oꝛ.cũ ab eccl'iaꝝ.et.c.ad repmẽdaz.si tamẽ absoluerit ualz ar.xi.q.i.de ꝑsona.ꝛ est rõ q̃ epũs est iudex ordinari⁹ tã layco rũ q̃ clericoꝝ sui epat⁹ ar.in auẽ.de ɔfen ci.in ꝑn. a .In ꝟ cõiter cõueniũt doctoꝛes ut nõt᷑ in sum.cõ.li.iĳ.t.xxxiĳ.q.xciĳ Sed ut ibi ꝑz glo Ray.dicit ſz hic magr̃ parificet simplicẽ sacerdotẽ cum plebano tamẽ aliud credo de ꝑsbytero prochiali q nõ hz contentiosã iurisdictionẽ et q nõ cõ sueuit excõicare nisi ꝓ dãnis q̃ꝝ ignorãt᷑ actoꝛes.et credo q̃ epũs uel ille qui super ꝟ gerit uices eius ipso irregsito satisfactio ne facta añ si fieri põt uel ꝓmissa cum fieri poterit potest talẽ excõicatũ absoluẽ. b Et idẽ est de ſnia iterdicti ut ĵ.iterdictuz v.ℊ i. Qui de uno epatu domiciliũ trãſ fert ad aliũ põt ꝓ zm epm absolui ab excõ mũicatiõe iuris quã icurrerat in dioceſi ꝓ oꝛis sicut etiã a peccato ibi cõmiſſo ut po nit Huer. a .Con.albric⁹. b .Quãdo epũs cõmittit alicui absolutiõez de omni excõicatione non ꝓpter ꝟ põt absoluẽ illũ excõicatũ ab eo c⁹ absolutionẽ nõ cõmiſiſ ſet in ſpẽali forꝛe quia excõicat⁹ erat ꝓpt᷑ damnũ illatũ epo uel aliqd ꝟmodi eẽ de regul' iur. in gñali li.vi. Si papa mãdat alicui q̃ aliquẽ excõicet nunq̃ postea põt eum absoluẽ distigue.si cõmittit ei cause cognitionẽ põt absoluẽ ar.xxi.di.inferioꝛ. Si uero papa iã diffinierat negociũ ꝛ mã dat excõicari non põt absoluẽ q̃ nõ ei iu riſdictio ſz purũ misterĩũ delegat᷑ eẽ ò of fi.dele.q̃m. a .ĳ°qò ẽ.c.fi.et hec ẽ ſẽtẽtia hosti.et gof.ut in ſum.con.li.iĳ.ti.xxxiĳ.q xcviĳ. b .Papa si ſalutat aliquẽ excõica tum uel ꝑticipat ei siue ſcienter siue ignoꝛã ter non ꝓpter hoc ille est absolut⁹ ut i cle ſi cũm⁹.de ſenten.exco. Si per papã fuẽit cõfirmata aliq̃ excõicatiõis ſnia quã infe rioꝛ tulit nũqd iferioꝛ põt absoluẽ distin gue.q̃ si confirmata est ex certa ſcia null⁹ iferioꝛ põt ſine pape mãdato nisi eẽt ẽtuz q̃ ꝑ falſi ſuggestionẽ fuiſſet cõfirmatio i ꝑtrata eẽ de confir.uti.uel inuti.c.ĵ. Si uero ſimplicit᷑ confirmat et ſine cãe cogni tione tunc iferioꝛ põt eẽ de institu.ex fre quentib⁹. a .Hec fuit ſnia hosti.et glo. Ray.ſz gof.dixit uerius ẽ q̃ ille q tulit ſẽ tentiam possit ab illa absoluẽ ꝓ dictũ.c.ex frequẽtib⁹.ut in ſum.cõ.li.iĳ.t.xxxiĳ.q.c. ſed ꝑmũ turi⁹ uidet᷑. b .Si de facto ab ſoluo aliquẽ ab excõicatiõe de q̃ nõ possũ et postea aduertã debeo ſi possũ eũ certifi care de erroꝛe meo ꝛ consulẽ q̃ ipetret ab ſolutionẽ et iteri debeo me hr̃e ad illum q̃ſi i non absoluiſſem Huer. a .Ut i sũ con.li.iĳ.t.xxxiĳ.q.cxi. b .Absolutio ex cã falſa ñ ualet ꝑm Inno.et hosti.q̃ iudex ſic nõ intendit absoluẽ ut puta ſi absoluẽ d⁹ dicat ſe ſatiſfeciſſe uel iiuriã ſibi reiſſã fuiſſe uel aliqd tale qò nõ ſit ueꝝ al' absolutio ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta tenet q̃ ad eccl'iam militantẽ ar.eẽ de regul' iur. .oiſ res. Itẽ q̃ iura ꝓmptioꝛa sũt ad absoluẽd̃ q̃ ad condẽnandũ.l.di.pondẽt. a .Deli us facit.c.cũ ſint.de regul' iur. .li.vi.et ꝑ dcis cõ.albric⁹. b .Absolui dz excõicat⁹

qui offert se ad iustitiã non obstãte si adũ sarius appellet ne absoluat ex de appella. q fronte. sed et istũ casum hẽs ĵ pleni9 in terdictũ v. ſ iij. a .Ibi dicit ꝙ ante ab solutionez dẽt sufficiẽtẽ cautionẽ pstare de parẽdo iuri. et pdicta itelligẽda sũt nisi aduersarius dicat eũ excõicatũ pro mani festa offensa q̃ casu t̃m in9 octo dieꝝ ei da tur ad pbandũ et si pbauerit nõ relaxat sñia nisi pus sufficiẽs pstet emẽda uel cõ petẽs cautio de parẽdo iuri si offensa du bia pponat ut in. c. solet. de sen. exco. li. vi b .Si excõicat9 ipetrat sibi absolutõez sciẽte aduersario et ñ cõtradicẽte nec aliqd petente ipse aduersari9 non põt postea cõ q̃ri quia remisse uidet nõ. ex de senten. et re. iu. ḡuis. a .Con. albricus. b .Etiam iuit9 qs põt ab excõicatione absolui sicut et iuit9 excõicari imo eẽ manẽte cõtuma cia põt a q̃s discrete excõicatõnẽ iuste latã remittẽ si uiderit saluti illi9 expedire tho 4° sentẽ. di. xviij. idẽ albric9. a .Idẽ dici t i sũma cõ. li. iij. t. xxxiij. q. cxiij. ⁊ i. q. xj. e t. Idẽ dicit de abnte et ignorãte. b .Cũ de excõicatione dubitat nũqd dẽt absolutio peti distingue. ꝙ si qs super h̃ habz dsciam scrupulosam nimis deponat eã ad cõsiliũ boni uri quã si nolit uel nõ possit deponẽ uel hẽat de h̃ pbabilẽ opinionez faciat se absolui ad cautelã ar. ex de senten exco. inqsitioni. a .Con. albric9. b .Si excõicat9 dicit cãm excõicatiõis fuisse du biam uel nullã siue falsaz et petit absolui ad cautelã absoluet cũ iuratoria cautione nisi excõicator uel is ꝓ quo excõicatio la ta est ĵ octo dies pbauerit de cã ex de sẽ ten. exco. solet. li. vi. a .Ibi nil dicit ꝺ iu ratoria ſz de cõpetẽti cautiõe q̃ regrit pi gnora uel fideiussores uel iuramẽtum qñ alia nõ pñt pstari sicut et idonea cautiõe dicit glo. in. c. odoard9. ex de solu. Item i dicto. c. solet. nõ dicit ꝙ excõicat9 ꝓponat cãm dubiã ſz nullã siue iniustã. et qñq in pbatiõib9 remanet dubia. et ꝙ ibi ad fi nẽ dicit si offensa dubia ꝓponat itelligit nõ ꝓ ꝓpõnẽ partis ſz i examie iudicis per defectũ pbatiõis ut ibi ꝓ glo. et de h̃ dcz est in additione s ſ xiiij. b .Excõicator cognoscẽs errorẽ siue excõicationis debet reuocare siue absoluẽ nõ obstãte appellati one aduersarij. ſz si de errore dubitat põt absoluẽ recepta cautiõe ꝙ iuri pareat. a Immo dẽt absoluẽ recepta sufficiẽti cau tione ut in. c. sac°. de q̃. ĵ. b .Sz caueat iudex ne errorẽ fingat in piudiciũ altẽius ptis. ex de sen. exco. sacro. Ligat9 plurib9 sententijs uel una ex diuersis cauſ si nult uere absolui dẽt expmere oẽz sniam ⁊ cãz et sic una absolutio sufficit ad pluresꝫ excõ municatões tollẽdas aliꝫ nõ tenẽt absolu tio ꝙ per subreptionẽ obtẽta eẽt ex ꝺ sen exco. officij. Utrũ nõ sacerdos absoluere possit excõicatũ. R̃ dupler ẽ absolu°. vna ptinẽs ad forũ contẽtioſũ et ista põt omit ti etiã nõ sacerdoti ꝙ poti9 ẽ iurisdictiõis ꝓ ordinis. alia est ptinẽs ad forũ penitẽti ale. et hec cũ ptineat ad ordinẽ sacẽdotalez non põt omitti nisi sacerdoti sicut nec ab solutio a peccato h̃ Huer. a .Con. albe ric9. b .In articulo mortis põt absolui excõicat9 a simplici sacerdote ar. de pe. di. i. q̃niã penitet. ex de sen. exco. nõ dubium et de sepl̃. prochiano. sed si non fuerit ab solut9. si tamẽ apparuerit in eo signa con tritionis poterit absolui post mortem ab illo ſz ꝙ eũ sanum poterat absoluẽ ex de senten. exco. a nobis. ĵ°. ⁊ ualz talis absolu tio ꝑm Huer. ut sepeliat in loco sacro uel ut sepult9 nõ exhumet sed ut oret et ce lebret ꝓ eo. et uide ĵ absolutio v. ſ ul.

a Articul9 mortis intelligit non solũ ꝺ piculo mortis ꝓpter infirmitatẽ sed etiaz si sit in piculo q̃cũq uidẽo morti puta si timeat hostẽ uel pdonẽ uel crudelitatem hois potẽtis aut odiũ ſpale alic9 uel si na uigatur9 sit ꝓ loca piculosa uel loca isidi osa transitur9 ꝑm Inno. et hosti. et i sum. con. li. iij. t. xxxiij. q. xxxvi. addens hosti. ꝙ idẽ est si sit obsceſſus uel obsideat in loco ubi frequẽter machine iaciũt et baliste. Caueat tñ absoluẽs ꝙ nõ nimis laxet ha benas in h̃ cãu aliogn sub h̃ ptextu posset

fere omnes absoluí.et in articulo mortis etiã simplex sacerdos põt absoluẽ ab oĩ peccato et excõicatiõe dicto.c.prochiano. de sepul.nisi specialiter aliud sit statutuz ut in excõicationib⁹ ꝓcessus curie de qb⁹ in dicto interrogatorio. Item qñ põt epi copia haberi non debet se simplex sacdos de casib⁹ reꝑuatis etiã in ꝟ articulo intro mittẽ ꝑ^m Inno.et in dicta.q.xxxvi.ad fi. Itẽ ꝟ cãu et in simili iiũget absoluẽs ex cõicato ꝙ ipedimẽto cessante se illi repsẽ tet a quo fuerat absoluend⁹ mãdatũ eius humiliter sup hoc receptur⁹ eẽ de sẽten. exco.ea noscẽ.et nõt in dicta.q.xxxvi.in ꝓncipio. b .

a ABsolutio se cundo scz ꝓcurietiũ clericos inicientes man⁹ uiolentas in clericũ uel religiosum dẽnt absoluí per papã tm̃ xvij.q. iiij.si quis suadente.põt eẽ absoluí ꝑ legatos qui de latere pape missi sunt eẽ de sẽten.exco.ad eminẽtiã.et de offi.le.ꝙ translationẽ etiã si sunt eẽ termios sue legatõis dũmõ sint in uia et etiaz si tales excõicati aliũde ueniant eẽ de offi.le.excõicatis. a Ibi hoc nõ.glo.ꝛ mtellige hoc ꝑ^m ea que dicta sũt ꝟ in additõe absolutio i°.ℊ.v. b Legati uero q nõ mittũt̃ de latẽ eẽ tmi nos neminẽ talẽ põt absoluẽ sz dũ sint .j. terminos possunt absoluẽre tm̃ exeuntes de ꝓuincia sibi cõmissa nõ aliũde accedẽtes alij ẋo legati locales q ex ꝓuilegio eccl'ie sue habẽt legatõez ut archiepũs cantuar. ꝛ similes ꝟ nõ põt ut in dicto.c.excõicati. Et si uis scire qui sũt legati de latẽ uide .j.legat⁹.ℊ.i. Sũt casus ꝑ^m hosti.i quib⁹ inicies man⁹ in clericos extra sedẽ apl'icam absoluí põt ꝓm⁹ in articulo mortis.xvij. q.iiij.si qs suadẽte.tm̃ iniũgẽdũ ẽ ei ꝙ si euaserit sedi apl'ice se pũtet uel ei q possit eũ absoluẽ mandatũ ei⁹ sup ꝟ receptur⁹ eẽ de sentẽ.exco.a nobis.ij. a Delius fa cit e.t.c.qđ de his. b Et idẽ in casibus sequẽtib⁹ remoto.i.ipedimẽto ꝓterꝙ in puero ut eẽ de senten.exco.de cetero.in fi et.c.ea noscẽ.in fi. a In his capitul' nil dicit̃ đ puero sz dicit̃ e.t..c.ℊuis.et.c.fi.et ut ibi patz itelligit̃ de puero ipubẽ.i.mi noze xiiij.annoꝝ. b Et si cessãte impedi mẽto non se pũtant incidũt in eandẽ sen tentiã eẽ de sentẽ.exco.eos.li.vi.et uid.j. absolutio iiij.ℊ.i. Secũd⁹ casus est qñ qs hẽt inimicitias capitales uel alias iustas excusationes ꝓpter qđ nõ põt se sedi apo stolice põtare eẽ de senten.exco.de cetero a In ꝟ capitulo nõ dicit̃ de iusta excusa tione seu ipedimẽto in gñe sz dicit̃ e.t.c. quod de his.et de hoc intelligit̃ qđ seq tur. b De ista excusatione stabit̃ arbi trio boni uiri.ff.de ẋbo.ob.cõtinu⁹ ℊ.cum ita.et eẽ de uoto ꝙ sup his. a .Hoc ca pitulum paꝝ facit sz meli⁹ facit de officio dele.c.de causis.et idẽ nõtur de hoc arbi trio boni uiri ut in sum.con.li.iij.t.xxxiij. .q.xxxvi. b z.⁹ in hostiario qui ꝓtextu officij clericũ non grauiter lesit eẽ de sẽtẽ. exco.si uero. 4.⁹ i officiali qui arcẽdo tur bam nõ ꝓpterea ex ꝓposito sz et nõ sine ali ql̃i culpa clericũ pcussit ut in dicto.c.si ẋo 5.⁹ si sit mulier nec distingui dẽt utrũ sit debilis an fortis. Sext⁹ si sit senex aut ua litudinari⁹. Septim⁹ si sit mẽbris destitut⁹ ita.s.ꝙ ad sedem apl'icã accedere nõ possit.tres casus ꝓxime dẽ habent̃ eẽ de senten.exco.mulieres.et.c.ea noscẽ. et.c. ℊuis. Octau⁹ de ifirmo.s.qui ꝓpetuũ ꝟz ifirmitatis ipedimẽtũ uel ẽt tẽpale si tie tur ꝙ acceleret moꝛs eẽ de senten.exco.qđ de his. a Idẽ etiã uidet̃ ꝟz infirmitas ñ sit ꝓpetua sicut dr̃ de alijs ipedimentis tpalibus e.t..c.ℊuis.et iõ uidet̃ ꝙ ℊtitas et ql̃itas infirmitatis relinquẽda sit arbi trio boni uiri cũ sit indeterminata eẽ de of ficio dele.de causis.et ꝓxime dictũ est. b ir.in paupe qué oportet mẽdicare ut i.d. .c.quod de his. a Ibi ista pauꝑtas non est determiata ad mẽdicitatẽ et iõ uidet̃ ꝙ arbitrio boni uiri relinquẽda sit ut ꝓ xie patuit. b x⁹ si regularis ẋberat re gulare eẽ de senren.exco.monachi.et.c.cũ illoz.et etiam si ꝓcussisset seculare eẽ de

scté.exco.religioso.li.vi. a Intellige de
seculari clerico ut patet in dicto.c.religio
so. b Et de hoc hēs·ĵ·ꝯ·viĵ. xiꝰ in his
q nō sūt sui iuris sicut filiĵfamilias et ꝓui
ex de senten.exco.mulieres. a Con.albe
ricꝰ.et uidet cōis sntia doctoꝝ ꝫ aliq dix
erit ꝙ hic casus sit solū intelligēdꝰ ꝺ ser
uis ut pꝫ in sum.cō.li.iĵ.t.xxxiĵ.q.xxxvi.
Sꝫ ꝓma uidet uerior q cū lex nō distin
guat nec nos distinguē dēmꝰ ut.l.iĵ.ff.ꝺ
officio ꝓsi.et ꝙ benignꝰ leges interꝓtāde
sunt.ff.de legibꝰ.l.benignꝰ. b xĵꝰ i his
q sunt nobiles et magne potētie et sic de
licati ꝙ laborez eundi non substinerēt hic
tamē eēt ꝓus romanꝰ pontifex cōsuledꝰ.
ut nō.i dicto.c.mulieres. a Ibi ħ clare
hēt. b xiĵꝰ in ipubē ex de senten.exco.
.c.i.et ħ etiā si post pubertatē postulat se
absolui ut in.c.fi. xiĵꝰ de clericis q cōit
uiuūt et sub uno tecto dormiūt et i eadē
domo uescūt ex de uita et ho.cle.qm̄.qꝺ
cōiter exponit qñ simul uiuūt in aliquo
eodē collegio. a Con.albricꝰ.et ad hoc
bñ facit dictū.c.qm̄. b xvꝰ in monialibꝫ
ex de senten.exco.de monialibꝰ. a Istas
absoluit epūs ut ibi patet. b xviꝰ i hos
pitalarijs sācti Joānis hierosolimitāi ex
de sentē.exco.canonica. a Ihos absoluit
ꝓor suus si est sacēdos nisi excessus difficī
lis fuerit et enormis ut ibi. b xviiꝰ i his
qui clericis nō enormē ꝫ modicā et leuez
iuriā irrogarūt ex de senten.exco.puenit
q̄ qdē decretal nō cōtinet dispēsationē ut
qdā dixerūt sed potiꝰ cōtinet ius cōe qꝺ
hodie satis inuit ex de senten.exco.religi
oso.li.vi. a Con.albricꝰ.et est cōis sntia
ut pōt colligi ex nōtis in sum.cō.dicta.q.
xxxvi. b Nūc q̄dā ad declaratiōez circa
p̄dictos casus dicemꝰ.Circa ꝓmū erga ca
sum.s.de piculo mortis nō ꝙ intelligitur
nō solū ꝓpter infirmitatē sed etiā si sit in
q̄cūq piculo morti uicino puta si timeat
hostem uel p̄donē uel crudelitatē potētī
aut odiū spēale alicꝰ uel si nauigaturꝰ sit
uel ꝓ loca isidiosa trāsiturꝰ.ff.de dona.cā
mor.l.iĵ.et.iĵ. Idē ponit hosti.et addit
ꝙ idez est si sit obsessus uel obsideat ubi
iacūt machine uel baliste. a De ħ dic
tū est s̄ absolutio iº ad finē. b Circa t
tiū et 4m casum.s.de hostiario et officiali
nō ꝙ si talis nō casu fortuito ꝫ ex delibe
ratiōe pcussisset clericū q̄uiter a papa dēt
absolui ex de senten.exco.si uero. Quid
si clericꝰ armatꝰ uenit ad bellū uel facit i
sultū et is cont quē uenit ipsum capit.Rn̄
ꝑm Inno.si ħ facit sciēter excōicatus ē sed
ad papā nō mittit.si tamē ħ fit ad defen
sionē non est excōicatꝰ dū tamē cessante cā
dēfensionis ipsū libē abire ꝑmittat ut ho
sti.dicit. a Con.albricꝰ et dicit idē i sū.
con.li.iĵ.t.xxxiĵ.q.xxxvi.et allegāt Inno
in.c.si uero iº.ex de senten.exco. Sꝫ certe
Inno.ibi nō uidet illud ad qꝺ allegāt di
cere ꝫ solū ꝙ qñ qs usus est moderata tu
tela non incurit in excōicatione alⁱ sic. b
Si etiā officialis talē capiat aūcte ꝓpa q
aliter nō poterat cōpesci ab iniuria alteriuſ
nō est excōicatꝰ imo meret xxiĵ.q.iĵ.for
titudo.cū sequētibꝰ.et hoc dico si p̄latus
suus non fuit ibi q hoc faciat et ipse euz
p̄lato q̄ citius pōt restituat aliogn ꝺt ut
ex de senten.exco.ut fame·ꝫ·laici. a Cō.
albricꝰ. b De mulie dubitat si mutila
uerit uel occiderit clericū an sit mittenda
ad curiā. Rn̄ ꝑm Guer.in ptāte epi est mit
tere uel nō ꝙ non distinguit circa eas it
atrocē et nō atrocē iniuriā et subdit. Cre
do tamē ꝙ expediat huiusmōi mulierem
mitti ad curiam si est fortis et si atrocitas
magna est et non fit alteri p̄iudiciū de eiꝰ
missione.mulier uero incēdinaria sacri lo
ci l falsificās lras pape ut ibidē Guer.di
cit mittēda ē ad curiā q nō inueniūt iura
parcē mulieribꝰ in hac pte et forte est cā
q nō cōmittūt hmōi crimia nisi per exco
gitatā malicią ꝫ manꝰ iectio multotiens
fit ex subito īpetu. a .Con.albricꝰ.et iꝺ
ponit in sum.con.dicta.q.xxxvi. b De
regularibꝰ nō ꝙ si excessus fuisset difficil
⁊ enormis ut si ad mutilationē mēbri ul
ad effusionē sāguis sit,pcessū ,p absolutōe
ad sedē apl'icam sūt mittēdi ex de senten.

exco.cū illoꝛ.unde ⁊ absolutio iij §.i. De filiofamilias ⁊ ꝓuo itelligendū est ꝙ non dēnt mitti qñ ħ ecc in ꝓiudiciū ꝓpis uel dñi nisi fuisset tam enormis excessꝰ ꝙ ꝓpt uitandū scandalū ad sedē apl'icā eēnt mittendi ex de sentē exco.relatū. a Ibi dicitur ꝙ ꝓui sūt mittēdi nisi ħ fecerit i fraudem dñoꝛ ut subtrahāt se obsequo eozuꝫ. aut ipsi dñi ꝓpter ħ sine culpa graue dānum incurrūt tūc in utroqꝫ casu non mittunt cū nimis sint a sede apl'ica remoti ſz in recōpensationē laboris quē in itinē sub stinerēt alia eis satisfactio iiūgat ꝓ graui uero ⁊ enormi semp mittūt. b Et itelligendū est de ꝓuis q.ſ.sunt ꝓuilis ꝺditionis nō de famulis ꝓuiētibꝰ.ſz et de filijs familias itelligit Inno.si sūt ipuberes al' si sint adulti ſz sint in patria ptāte mittēdi sunt ad curiā ꝙ in ħ sui iur' sunt quia pñt ire ꝙ uolūt. a De ħ dictū est s.§.i. ⁊.xi. b De ipuberibꝰ dicēdū est ꝙ si ñ sunt doli capaces nō iciderūt i excōicationem.si aute sūt doli capaces tūc incidūt si aio iuriādi aut uindicādi ꝓcutiūt. Sz et postꝙ ueniūt ad pubertatez ut in xv uel xvi.anno si adhuc tales sūt ꝙ sine piculo ad sedē apl'icā ire nō pñt ꝓpter ibecillitatem coꝛpis uel defectū discretiōis ab epo pñt dissolui recepto iuramēto ꝙ impedimēto sublato se pñtabūt ut nōt ex de sēten exco.c.fi. a Con.albric⁹ et fuit dictū gl. ray.ut in sum.con.li.iij.t.xxxiij.q.xxxvi.⁊ xiiij° doli aute capax dicit vij.ānoꝛ ut s ut nō gl.in.c.i.ex de delictis pueroꝛ.iuramētū aute pueri ꝓpter defectū discretionis nō est ꝓpise nēciuz ſz arbitrio epi uel alteri⁹ absoluētis omittit vtrū expediat iuramētū ꝓstare uel nō ut nōt in sū.con. e.t.q.c.iij. De iniuria ⁊o enormi ſcz q̄ dicat detiatū fuit ꝓ quādā decre. Inn.iij. exuagante q̄ incꝑit plectis.ſz ꝙ illa decreuacat ꝑ ꝓbemiuz sexti.pōt dici ꝑm ꝙ hēt ⁊ enormia §.ij. a Dic lati⁹ ꝙ ibi ꝙ enormis seu ḡuis iniuria dicit si ad mutilatiōez mēbri uel effusionē sanguis sit ꝓcessū aut epo aut abbati fuerit iniuria irrogata ex ꝺ sentē.exco.cū illoꝛ.ubi dicit glo.ꝙ nō intelligit de qualz ꝓua sanguis effusiōe ſz ꝙ ħ putat cōmittēdū arbitrio iudicis.ꝺ etiā enormis ex alijs uarijs circūstātijs de qbus instituta de iurijs.§.atroꝛ.ubi dicitur atroꝛ iniuria extiat uel ex facto si quis ueluti ab aliq̄ uulnerat⁹ fuerit uel fustibꝰ cesꝰ uel ex loco ueluti si cui in teatro uel i foro uel in ꝓtorio iniuria facta sit uel ex ꝓsona ueluti si magrat⁹ iniuriā passus fuēit uel si senatori ab humili ꝓsona iniuria fca sit.aut paréti uel ꝓrono q̄ fiat a liberis ꝉ libertis.et ꝑm glo.ray.et in sum.con.li.iij. t.xxxiij.q.xxxvi. In ꝓdictis attēdit etiaz circūstātia tpm et idē dicit ⁊ enormia.forte alicꝰ nōbilis solēnitatis indirectoria ēt li.iij.t.iij.§.xi.dicit ꝙ si iniuria facta in foro dicit enormis.multo fortiꝰ si fiat in ecclesia uel cimiterio uel dormitorio ex ꝺ sēten.exco.cū ꝓ cā.deniqꝫ in nō expſſis stabit iudicis arbitrio ex de officio dele.de causis. b In oibus ꝓdictis casibꝰ dicit ħ ꝙ debet absolui requisito prius epo ꝙ si ñ pōt brī pōt absolui a ꝓprio sacēdote ex de sentē.exco.nup.i fine. a De hoc ēt ḡ absolutio.i° ad finē.ħ etiā itelligēdū é pt ꝙ in regularibus de qbꝰ dicit statim.

a ABsolutō ter tio.ſ.regulariuz Regularis si pcussit regularez eiusdē clausṫi ab abbate uel aliter dicto ꝓlato ꝓprio pōt absolui. a Aliq̄ dixerūt ꝙ solū ab abbate ſz est uerius ꝙ etiā hoc pōt fieri ab alijs ꝓlatis diuersꝭ nōibꝰ nomiatis ex de senten.exco.cū illoꝛ.ibi uolētes eoꝛ ꝓlatis ꝛc.et nōt in sūma.con.li.iij.t.xxxiij.q.xliij. Idē etiam nōt in directoria.li.iij.t.iij.§.xxxix.et ꝑm glo.ray.⁊ in sū.con.e.t.q.xlviij.iter dictos ꝓlatos cōputandi sūt priores cōuētuales frm pdicatoꝛ ⁊ guardiani frm minoꝛ.⁊ oēs pores cōuētuales cuiuscūq̄ ordis sit q̄ non habēt sup se maiorē in eod cōuētu Secus de priorib⁹ triū uel q̄tuoꝛ regl'arium qui ꝓ uolūtate sui supioris pficiunt et āmouēt i dicta etiā.q.xlviij.dicitur ꝙ

ad hoc ꝙ dicti ꝓlati r̄ligiosoꝝ possint ab hac excōicatōe absoluē dēnt eē sacerdotes ⁊ facit ex̄ de sēte.exco.canōica.ubi dicitur ꝙ fratres sancti Joannis hierosolimitani ꝑnt absolui a suo ꝓre sacerdote. b Si uero alteri⁹ claustri tūc ꝑ abbatē ꝓpuz et ei⁹ qui passus est iuriā absoluet ex̄ ō sē/ten.exco.cū illoꝝ.ꝑ modū q hic ponit in hoc eoō.§.Si āt ꝓcusserit clericū secularē absoluet ꝑ epm ex̄ de senten.exco.religio so.li.vi. a .s.eo.cāu.q epūs possit absol/uere secularē clericū si aliū clericū ꝓcusset ut ibi. b Et hec itelligēda sūt nisi excessus eoꝝ sit difficil et enormis ut si ad mu tilationē mēbri uel ad effusionem sanguis dico ex uulnē sit ꝓcessū uel si in epm uł i abbatē sit man⁹ iniecta. a Sanguis ef/fusio nō regrit ex uulnē ꝫ q̄litercūq fiat ꝑm arbitriū iudicis ut s̄ absolutio ij.ad fi nem. b Eodē quoq mō pōt absolui re gularis q ante igressū religiōis tale aliqd cōmisisset ut in.c.cū illoꝝ. Qꝛ si regulāis non hz ꝓlatū q sit sacerdos.aut si sit defū ctus uel excōicat⁹ ad diocesanū est recur/rendū ut nō hosti.ex̄ de senten.exco.mona chi.quod intelligēdum est ꝑm Guer.tam de exemptis ꝙ de non exemptis siue sint monasteria uiroꝝ uel mulieꝝ. a Idez nōt in directoria li.iij.ti.iiij.§.xliij.et i sū con.dicta.q.xlviij. b Q̄n duo abbates dēnt absoluē fit sic abbas ꝓcutienti reci/piet a ꝓcutiēte iuramētū et abbas ꝓcussi uerberabit q̄ uerbera erūt loco satisfactio/nis q monachus nō hz vñ satisfaciat et ō mū abbas ꝓpus absoluet.cōgruētius tn̄ fiet si un⁹ alteri cōmittat torū ex̄ de offi° or.c.fi.hec hosti. Ꝓzro p̄dicta oia de re/gulari ꝓcutiēte nō sūt extēdēda ad falsa/rios lr̄aꝝ dn̄i pape.aut alios casus uel sē/tentias de qb⁹ papa absolutionē reſuat. ℔ eni religiosis nullo iure cōcedit sed nec abbates siue ℔mōi ꝓlati ꝑnt subditos ab soluē si ligati eēnt ꝑ aliquā sniaz latāz ab hoie siue i gñali siue exp̄sso noie ℔ Guer a Con.albric⁹.et aduertēdū ꝙ ꝓlatus re ligiosus sacerdos pōt absoluē subditos su os etiā si se ꝓcusserit ex̄ claustra seu extra septa dom⁹ uł ubicūq ꝫ hosti.ał dixēit ut nōt in directoria li.iij.t.iiij.q.xlij.ꝙ in dicto.c.cū illoꝝ.§.nos tn̄.nō fit aliq distin ctio.et ꝑnt dicā ꝓlati absoluē subditos q etiā ante ingressum religionis talē excō/icationē incurrerit nisi excessus fuerit enor mis dicto.§.nos tn̄. b Religiosus vni⁹ diocesis si ꝓcutiat clericū uel religiosū al/teri⁹ diocesis tūc in absolutiōe regret diocesanus ꝓcussi sicut nūc de duob⁹ abba/tib⁹ dictū est.℔ tn̄ hodie nō uidet requi/ri ꝫ a ꝓpo epo ꝑnt absolui ex̄ de senten. exco.religioso.li.vi. a Con.albric⁹. b Qui dicit se excōicatū ꝓpter uiolentā ma nus iectionē ꝑm ray.nō dēt reapi ad reli gionē.si tamē receptus fuerit pōt postea absolui iuxta modū hic dictū.§.i.Cō.ho sti.et Inno.ꝫ qdā dicant ꝙ reapi pōt ut addit Guer. a Idē nōt i sū.cō.li.iij.t. xxxiij.q.xliij.⁊ i directoria.li.iij.t.iiij.§.xl vi.ubi dr̄ ꝙ talis nō dēt reapi.si tn̄ reapi atur tenet receptio licz male fecēit q rece/perit. b Cetez an tpe ꝓbatiōis absol/ui possit dicēd ꝑm hosti.ꝙ sic ꝫ conditio ibi intelligit ipso iure si in eadē religiōe ꝑseuerauerit. Qꝛ si non ꝑseuerauerit r̄du cēdus est i eādē sniaz ab eo qui eū absol/uit. a Con.Inno.et archidiacon⁹ ⁊ nō t̄ i directoria e.t.iiij.§.xlviij.ubi etiā sub/dit ꝙ ꝓlat⁹ eū absoluēs dēt ei iūgē ꝙ si egrediat religionē se ei qui poterat absol uē repn̄tet ꝙ si nō fecerit ꝙ cito cōmode poterit reincidit ipso iure in eandē sniam de sen.exco.eos.li.vi.et in.§.se.ſbifert ꝙ si hoc etiā ei nō fuerit iniūctū et ꝑ tēp⁹ ꝓba tionis egrediat ipso facto reincidit i eādē excōicationē q tacite subintelligi debet ꝙ ℔ sit sibi iniūctū ar.dicti.c.eos.

Absolutio.iiii

Quo ad satisfaciēdū.vbi sciēdū ꝙ absoluti a sniis canonis uel hois cū neq unt recurrē ad illū a q̄ fuerāt absoluendi ꝓpter piculū mortis uel aliud ipedimētuz si cessante piculo uł ipedimēto se ñ pn̄tāt

illi a quo debebāt absolui recepturi mandatū ei⁹ ⁊ satisfacturi ut oportz reincidūt in eandē sentētiā. a hec p̄sentatio debz fieri q̄ citi⁹ cōmodē p̄t ut i.c.eos.de quo .j. b Et eodē modo reincidūt absoluti a sede ap̄lica uel ei⁹ legatis q̄bus iniūgit ut ordinario uel alteri se p̄sētēt p pnia et q̄ iuriati satisfaciant et ꝝ faciant q̄ citi⁹ cōmode poterūt ex de senten.exco.eos.li.vi. ℙropt uiolētā manuū iectionē i clericū satisfactio pecunia fieri solet q̄ quidem applicabit mōsterio si man⁹ iecta fuerit i mōchū uel clericū ℓ cōuersū ar.xij.q.i.nō dicatī.et ex de statu mo.cū ad mōsteriū i⁹ rnso. Si aut in clericū secularē satisfactō ipsi clerico applicabit nisi in cōtumeliā ec clesie fuerit pulsat⁹.nā et tūc eccl'ia agere p̄t iuriaꝝ istituta de iurijs.ſ.q̄ si usufruct⁹.hec gof.et hosti. a Dict⁹.ſ.incipit. Si cōi ꝥuo.in q̄.ſ.est ꝛsus.q̄ si usufruct⁹.et p̄dicti con.albric⁹.et ꝝ p̄dco casu satisfactio fiat eccl'ie nihilomin⁹ ⁊ clerico q̄ ut q̄z p̄t agē iuriaꝝ et les⁹ er i cui⁹ cōtumeliā facta ē lesio sicut et p iuria filij agit et pat er filiū i instituta de iurijs .ſ.patit. b Excōicat⁹ pter dānū si satisfacē p̄t nō dēt absolui nisi satisfaciat ⁊ peccant q talē absoluūt ſz tamē absolut⁹ est ab excōicatiōe ꝑm Guer.si aut emēdā p̄stare nō p̄t dēt absolui recepta idonea cautione q̄ satisfaciat si ad piguiorez fortunā puenerit ex de ꝛbo.sig.ex pte i⁹.⁊ de soluti.odoard⁹.et ꝝ cautio erit pignoratiā uel fideiussoria q̄ dicit hec idonea cautio quā si p̄stare nō p̄t saltē p̄stet iuratoriam. a De ꝝ dictum ē s̄ absolutio i⁹ ſ. xvij. b Absolutio eni nō est denegāda xxvi.q.vi.si p̄sbyter. a Con.p̄dictis albric⁹. b Talis quoq; ad petitionez adū sarij tenet cedē bonis ut dicit Guer.et uide .j.cautio. a Hec cessio posset obtinere de rigore iuris ciuil ſz in foro cōscie ñ semp ſz tūc q̄n creditor eēt i arta necīta te nā q̄n est idigēs debitor et creditor ira sufficiēs q̄ ꝑm deū teneret ei subuenire ꝺ bitor nō tenet ei subuenire debitor nō tenet stati restituē ꝑm scotū de q̄ lati⁹ i mā restitutionū deo dante dicet. b

a ABsolutō qui to. Quo ad modū nō p̄t q̄ absolui sub cōditōe puta si satisfecerit q̄ taliter absolut⁹ nō eēt simpl'r absolutus ꝑm Guer.ex de regul' iur.act⁹.li.vi. a Cō. albric⁹. b In absolutiōe a maiori excōicatiōe q̄tuor obꝑuanda sūt. ℙrimū ut excōicat⁹ iuret ꝓus stare mandatis eccl'ie ex de senten.exco.ex tenore.ſz ꝝ iuramētum non est de ſba absolutionis ex de sen.exco.cū desideres.vnde et si omittat q̄ fieri nō dēt nō ꝓpter hoc min⁹ tenet absolutio.porro de pueris an iurare debeāt iudicio ep̄i reliquit. a Idē dicit in sum.cōli.iij.t.xxxiij.q.c.iiij.ſz ꝝ videt itelligēdū de puberibus al' secus xxij.q.v.pueri.vbi dicit pueri ante xiiij.ānos nō cogāt iurare ꝛ aliq̄ direrit q̄ hic dicit de iuramento testis. Sed certe tex.loq̄t indistincte vñ nec nos distiguē dēm⁹ de decimis ad audiētiā. b Mulieres autē idubitāter iurare dēnt. z⁹ ut si excōicat⁹ sit p notoria in aliquē offensa nō absoluit nisi ꝓus sufficiēs emēda p̄stet.p occulta uero offensa aut ꝺtumacia sufficit iuratoria cautio ubi nulle expense petunt ſz ubi expense petūtur uel satisfactio dāni tenēdū est q̄ dez est s̄ absolutio iiij.ſ.ij.et iij. 3⁹ est ut absoluat p eū qui tulit sniam uel ei⁹ supiorem aut aliū cui ꝺmiserit cū psalmo ⁊ oratione et uerbezib⁹ et postea subiūgat absoluo te a tali excōicatiōe ex de senten.exco.a nobis.ij. 4⁹ ut postmodū excōicator faciat illi mādata iusta ⁊ rōnabilia al's pos set appellari ex de pactis.c.fi.et de appella. ut debit⁹. a Dictū.c.fi.parū facit. b De ꝝ uide .j.in sequēti ſ. Et sciēdū q̄ in p̄dictis nō intelligit absoluēs p̄ticipare il licite cū excōicato ſz potiꝰ licite ⁊ in his q̄ ad salutē aīe p̄tinēt ⁊ sic nullā sniam incurrit ex de senten.exco.cū uolūtate.in excōicatione uero minori exp̄met excōicat⁹ p̄po sacerdoti causam et sic se faciat absolui

ſpēaliť ab hac.et itelligiť ꝓpꝰ ſacerdoſ ꝓchianꝰ uel dioceſanꝰ uel ille q̄ de licē tia eoꝝ eſt electꝰ nec regriť iuratoria cau tio ut eť de ſentē.excō.nup.circa finē. a ¶De abſolutiōe a maiori excōicatione lati us dicť in ſū.con.li.iij.t.xxxiij.q.c.iij.⁊ ꝺ hac et etiaꝫ de abſolutione a peccato late poſui in q̄driga ſrali li.iij.t.ix.ſ.ix.et.x.⁊ e tiam in iterrogatorio et.j.uſus clauiuꝫ.iij. iō hic tranſeo. b Que autē mādata fiēi ꝺēant abſoluto q̄ iurauit.dicendum ꝙ ſi erat excōicatꝰ a canone iūgendū eſt ei ꝑn cipaliter ꝙ contra illū canonē nūq̄ ueniat ut incēdiario ꝙ nō incēdat.et ꝓcuſſori cle rici ꝙ nō ꝓcutiat et ſiliꝫ.xxiij.q.ultia peſ ſimā. a ¶Deliꝰ eť de ſen.excō.ex tenore b ¶Aliq̄ etiaꝫ regriť cautio ꝙ de cetera talia nō faciāt eť de ſentē.excō.graue. a Ibi ſ scribiť inſtatutarios cōtra liberta tē eccl'ie. b Similiť etiā q̄ habēt ipe ꝺimētū abſoluiť ab eo q̄ al' nō poſſet.iūgendū eſt ut q̄ cito poterit ſe pītet uiꝺ ſ abſolutio.iiij.ſ.i.Sꝫ ſi apparuerit ſētentia iuſta nullū mandatū fiet abſoluto eť de ſenten.excō.ſacro. a Con.albꝛicus. b ¶Defunctꝰ ſ mō abſoluetť ſi eſt ſepultꝰ in cimiterio nō exhumabiť ſi alibi exhuma biť et coꝛpꝰ uel ſepulchꝝ uerberabiť ut fit circa uiuos ut notatur eť de ſenten.ex co.a nobis.ij. a .ſ.in glo.et itelligе hoc q̄ in defūcto apparuerūt ſigna cōtritiōis et penitētie ut in ſum.con.li.iij.t.xxxiij.q. c.xxi. b Et ad qd ualet talis abſolutio uide ſ abſolutio i.ſ.fi.

a ABſolutio.vi.

Sꝫ a peccato foꝛ abſolutōiſ in ſacro penitentie ꝑm al.et tho.in ȝa pte.q. lxxxiij.eſt ego abſoluo te. a Expreſſis illis a qꝰ fit abſolutio al' ſup nihilo ab ſolutio fundareť. b Sꝫ ꝑmittiť oratio miſereať tui ꝛc.ne fortе effectꝰ ſacēmēti ipe diať ex pte pēitēti. Itē poſtea ꝺueniēť ap pōiť i noie pſis ꝛc ut exꝑmať ꝙ ſacerdos nō ꝓꝓria auťte abſoluit ſꝫ q̄ſi miſter.et ſ f lingť arbitrio ſacerdotis nec etiaꝫ regriť impoſitio manꝰ ꝙ hoc ſacramētū non oꝛ ꝺinať ad cōſequēdā aliquā excellētiā grе ſꝫ ad remiſſionē peccatoꝝ.magis āt cōpe teret crucis ſignatio qui per ſignum cru cis xp̄i remittūť peccata et tñ nō eſt ꝺ ne ceſſitate ſacēmēti.ꝺe mā abſolutiōis pecca toꝝ habēť plura.j.confeſſoꝛ.et confeſſio ꝑ totū. a ¶De hac foꝛ abſolōnis latius ꝺictū ē ubi ſ abſolutio vº.ſ.i.ad finē. b

a ACceptilatio

¶Acceptilatio ē q̄ꝺaꝫ imaginaria ſolutio ut in iſti.qꝰ mōꝺo tolliť ob.ſ.i.⁊ ꝫ fieri ſ mō iterrogat ꝺebitoꝛ creditoꝛē acceptū ne hēs.⁊ rñdet ille acceptū hēo. et ſic ꝺebitoꝛ liberať.ff.e.l.i.et.l.an iutiliſ ſ.acceptū. a Ibi ꝺicit ꝙ acceptilatiōe nō tolliť niſi obligatio ꝛboꝝ.foꝛ āt ponі tur in ꝺicto.ſ.i.ſic.Qꝺ ego tibi ꝓmiſi ha bes ne acceptū.et rñdet creditoꝛ hēo acce ptū qꝺ tuli. b

a ACceptio per

ſonaꝝ. ¶Peccatū acceptatiōis ꝑ ſonaꝝ cōmittiť ꝑm tho.zª zᵉ.q.lxiij.qñcū q̄ aliqꝺ cōferť alicui nō hīto reſpectu ad cauſaꝫ.ſ.vtꝝ ſit ꝺignꝰ.vñ ſolet q̄rі vtrum peccet epūs ꝺando bñficiū bono ſi ꝑmit tat meliorē.Rn̄ ꝑm tho.in quoꝺā quolibꝫ contingit aliquē eſſe meliorē ſimpl'r q tñ non eſt melioꝛ quātū ad ſ ꝙ ꝓficať in ec cleſia epūs autē nō teneť ꝺare meliorі ſi pliciter ſꝫ meliorі quātū ad ſ.vñ ſi ꝓferat unū alteri ꝓpter cām q̄ ꝑtinet ad honorē ꝺei et ad utilitatē eccl'ie iſte melioꝛ ē. Si autē cā ꝑferendi ad ſ nō ꝑtineat erit acce ptio ꝑſonaꝝ que tāto eſt g̃uioꝛ q̄to in re bus ꝺiuinis cōmittiť. Idem tho.zª zᵉ.q. lxiij. a Idē nōť in ſū.con.li.iij.t.xxxiij. q.cc.xxxvi. b Utrū peccet epūs ꝺādo bñficiū cōſanguineo.Rn̄ ꝑm tho.in quoꝫ. Si conſanguineꝰ ſit eq̄ idoneus pōt epūs eū ꝑferre niſi forte ex hoc ſcandalū oriať uel aliq̄ exinde malū exemplū accipiāt ut q̄ ꝓbabiliter timereť ꝙ alij ꝑlati ex hoc exēplo inducāť ad ꝺandum bñficia ſuis

consanguineis etiã min⁹ dignis aℓ in ℔ ca su lꝫ satisfacẽ näli amoui q cõtrari⁹ caritati nõ est. si uero cõsanguine⁹ sit min⁹ idoneus nõ dẽt eũ ꝓferre postposito meliõi duplici rõne. ꝑmo q infideliᵗ agit dispensator q negociũ dñi gerẽs nõ meliorat cuꝫ possit. ꝛ° q hoc uideᵗ ad acceptiõez ꝓsonaꝝ ꝑtinẽ. cõditio eni cõsanguitatis ñ est cõditio ꝑtinẽs ad curã eccℓie q̃ nõ obtinetur iure sanguis ſꝫ diuino munẽ. Est autẽ cõditio faciẽs ad negociũ dispẽsatõis patrimonialiũ bonoꝝ. vñ si epũs ex his ꝓuiẽ at suo consãguineo min⁹ idoneo nõ est acceptio ꝓsonaꝝ. Con. idẽ tho. zª zᵉ. q. lxiij a Idẽ etiã nõᵗ in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q cc. xxxvij. b

Accidia Accidia qd est ℞ ꝑᵐ tho. zª zᵉ q. xxxv. Accidia ꝑᵐ damascenuꝫ est q̃dã tristitia aggrauãs animũ homis ut nihil ei agẽ libeat et iõ accidia ipoꝛtat qõ dã tediũ opandi. ℔mõi autẽ tristitia q̃ꝗ est mala ꝑᵐ se q̃ꝗ uero ꝑᵐ effectũ. Secũdũ se qdẽ est si de eo qõ est uere bonũ lꝫ sit apparens malum sicut tristitia q̃ est de spũali bono. si uero est de malo põt eẽ mala ꝑᵐ effectũ. ſ. si sic hominẽ aggrauet ut eũ tõliter a bono ope retrahat et sic ẽ pcatũ nõ tñ semp mortale. ¶Nã si incboatõ peccati sit in sola sensualitate et nõ ꝓueniat usq; ad cõsensũ rõnis tũc ꝓpter ipfectionem actꝰ est peccatũ ueniale. q̃ uero ptigit ad rõnẽ q̃ consensit in horroꝛẽ et detestationẽ boni diuini carne conᵗ spm ꝑualente est pcm mortale. a ¶Hoc itellige q̃ hec tristitia ẽ cẽ ea q̃ sũt ꝑcepti seu necessitatis salutis ut in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. ccxxi. b

Acómodatio uide. j. cómodatũ.

Accusare Accusare vtꝫ homo teneaᵗ accusare ℞ ꝑᵐ tho. zª zᵉ. q. lxviij. Si crimẽ sit tale qõ ꝛegat in dẽt mẽtũ rei publice teneᵗ hõ ad accusatiõez dũmõ possit sufficiẽter ꝓbare puta cũ pcatũ alicꝰ ꝛegit in multitudis coꝛruptelaꝫ coꝛpalẽ siue spũalem. Si autẽ nõ sit tale qõ in multitudie redũdet uℓ etiã si sufficientẽ ꝓbationẽ habẽ nõ possit nõ teneᵗ ad accusandũ. q̃ nullꝰ teneᵗ ad id qõ debito mõ ꝑficẽ nõ põt. a ¶Nec obstat prẽdictis si reueleᵗ secretũ q̃ ℔ fit ꝓpter cõe bonuꝫ qõ semp ꝑferendũ est ꝓuato et iõ cõtra bonũ cõe secretũ licet recipe nec tñ est oio secretũ qõ ꝑ sufficiẽtes testes põt ꝓbari ꝑᵐ tho. ubi ꝛ. et in sum. con. li. iij. t. v. q. cxc b Cũo autẽ fieri dẽat accusatõ Sciẽdũ ꝓmo q̃ dẽt fieri in scriptis. ij. q. ult. q̃ crimẽ. sed ℔ semp nõ est nociuꝫ puta in leui crimie. ff. de accusa. l. leuia. silr etiaꝫ in notoriis q̃ in huiusmõi nec accusatoꝛ rẽ gritᵉ exᵉ de accusa. euidẽtia. secꝰ in nõ notoriis etiã si manifesta sit xi. q. iij. eoꝛũ. a ¶Notoriũ dr qõ ꝑꝫ per fniam uel ꝑ cõfessionẽ factã i iure aut ꝑ euidẽtiã rei q̃ tergiuersatiõe aliq̃ celari non possit exᵉ de cohabitacle. et mu. c. fi. ¶Manifesta autẽ dici possũt q̃ aliter liquẽt. b Itẽ dẽt accusatio fieri cũ inscriptione. i. q̃ accusatoꝛ debet se ad penã talionis obligare ut. ij. q. ult. qsqs. ⁊ .q. iij. calũniatoꝛ. et. c. q nõ ꝓbauerit. excipiunᵗ qdã casus ut in leui crimie. Itẽ in crimine apostasie. Itẽ cũ maritꝰ accusat uxorem de adulterio et i silibꝰ. Sꝫ sciẽdũ q̃ et si accusatoꝛ non inscribat ex nã tñ accusationis ℔mõi pena calũnie uenit. C. de accusa. l. ult. Itez accusatio dẽt exꝑmi uiua uoce et pñte accusato. ij. q. ult. pscẽpta. a Con. p̃dictis albꝛicꝰ et idẽ nõᵗ in sum. cõli. ij. t. v. q. clxxxix. b Si accusatoꝛ accepit pecuniã ob accusandũ uel nõ accusandũ crimẽ cõcussionis cõmisit et teneᵗ ad restitutionẽ sicut hẽᵗ. j. cõcussio. Accusatio redditᵉ uitiosa tripliciter vt habeᵗ. ij. q. iij. ꝑ totũ. et tho. tradidit zª zᵉ. q. lxviij. dicens accusatoꝛ aut calũniatoꝛ. ſ. falsa crimina iponẽdo aut ꝓuaricaᵗ. ſ. adhibẽdo fraudẽ in accusatiõe et adiuuãdo aduersã ptez crimina uera fraudulenᵗ absondẽdo de quibꝰ accusauit colludẽs cũ reo ꝓpas

ꝓbationes dissimulando et falsas excusationes admittẽdo aut accusatoꝛ tergiuersatꝰ.s.totaliter ab accusatiõe desistendo et ꝟ cũ fit inordinate.cõtingit eni aliqñ desistẽ ordinate dupliciter vno mõ si in ipso accusatiõis ꝓcessu cognouerit falsũ eẽ illud ꝺ quo accusabat.aliomõ si ꝓnceps ad quẽ ꝓtinet cura boni cõis accusationẽ abroleuerit. a Idẽ nõt in sũ.con.li.ij.t.v.q c.xc.i. b Accusatio cõtra matrimoniuꝫ uiꝺ ·j· mrimoniũ.vij.ꝯ mrimoniũ viij. b

a **Cusatus** Utrũ falso accusatꝰ possit accusanti iuriã remittẽ. R̃ ꝑm tho.zª zᵉ.q.lxviij.falso accusans spealiꝫ facit iuriã accusato.et ideo si ipse accusatꝰ inocẽs fuerit põt iuriã suaꝫ remittẽ marie si ille non calũniose accusauit ſz ex animi leuitate. Si ẋo accusatoꝛ ab accusatiõe desistat ꝓpter aliquã collusionẽ cũ aduersario tũc facit iuriam reipublice et ꝟ ñ põt ei accusatꝰ remittẽ ſz hoc ad ꝓncipẽ ptinet q reipublice curã gerit. a Idẽ nõt in sũ.con.li.ij.t.v.q.cxcij. Sꝛ nec ꝓnceps ꝺẽt sine iusta cã remittẽ.Naꝫ itereſt reipublice ne crimia remaneãt impunita.ff.ad le.aqliam.l.ita uulneratꝰ.et exẽ de sen.exco.ut fame.et q facilitas uenie i cẽtiuũ tribuit delinquẽdi xxiij.q.iij.est i iusta. b Utrũ accusatꝰ peccet mortaliꝫ negando ẋitatẽ in iudicio. R̃ ꝑm tho.ubi s. a Immo.q.lxix.arꝫ.i. b Accusatꝰ tenetꝫ iudici ẋitatẽ exponẽ quã ab eo ꝑm forꝫ iuris exigit.et iõ si confiteri noluerit uel si mendaciter negauerit mortaliꝫ peccat.Si uero iudex exgrat quod nõ potest ꝑm ordinẽ iuris nõ tenetꝫ ei accusatꝰ respondere ſz põt ꝑ appellationẽ uel aliꝫ licite subtrfugẽ mẽdaciũ tñ ꝺicẽ ñ ſz. a Iõ in sum.con.li.ij.t.v.q.cxciij.assignando ꝑm tho.p̃dictis rõnẽ q qcũq facit cõtra debitum iustitie mortaliꝫ peccat. b Non ſz accusato calũniose se ꝺefendẽ ꝑm tho.ẋ.s. a Sez ꝺicta.q.lxix. b Nã in causa ciminali iuramẽtũ ꝺe calũnia p̃standũ ẽ exẽ ꝺe iura.calũ.c.inhereẽtes.et qꝺ accusato ſz se ꝺefendẽ ueritatẽ occultando quã confitẽi non tenetꝫ et ꝟ ꝑ aliquẽ cõueniẽtẽ modũ putat q nõ rñdeat ꝟ eni nõ est calũniose se ꝺefendẽ ſz prudẽterꝫ euadẽ.nõ autem ſz ei falsũ ꝺicẽ nec etiã ueritatẽ illã tacẽ quã cõfiteri tenetꝫ.nec etiã aliquã fraudẽ ℓ ꝺolum adhibere q fraus et dolꝰ uim mẽdacij habent ꝯ ꝟ est calũniose se ꝺefendẽ. a Idẽ in sũ.con.li.ij.t.v.q.cxciij.ubi etiam ꝺicitꝫ q tũc iudex regrit ẋitatẽ ꝑm ordiez iuris cũ ꝓcedit infamia sup aliq crimie uℓ apparuerũt aliq idicia uℓ etiã cũ ꝓcessit ꝓbatio semiplena. b An liceat accusato appellare.R̃ ꝑm tho.zª zᵉ.q.lxix.qñ appellatio fit ex cõfidẽtia iuste cause q uideliez accusatus iniuste a iudice grauatꝫ licet appellare.secꝰ si gs appellet cã afferẽde more ne ꝺeꝫ eũ iusta snia ꝓferatꝫ idẽ.ij.q.vi.qcũq. An liceat accusato et ad mortẽ ꝺẽnato se ꝺefendẽ uel fugẽ. R̃ ꝑm tho.ubi s si ꝺãnatꝰ fuerit iuste nõ licet ei se ꝺefẽdẽ ſz potiꝰ cõpetit iudici resistẽtẽ impugnare. si uero iuste tale iudiciũ silẽ est uiolẽtie latronũ et iõ in tali casu licz resistẽ ꝓncipibus maℓ nisi forte ꝓpter scandalũ uitãdũ cũ ex hoc aliq grauis turbatio timeretꝫ.accusato autẽ cuicũq fugere ſz q et si nõ liceat resistẽ nõ tñ tenetꝫ facẽ id vñ mozs se quatꝫ.s.manere i loco unde ducatꝫ ad mozs tem. a Sicut etiã si aliqs sit ꝺãnatꝰ q fame moriatꝫ nõ peccat si sibi cibũ occulte mistratũ sumat q nõ sumẽ eẽt se ipsũ occidẽ ꝑm tho.ibidẽ ut in sũ.con.li.ij.t.v.q. cxcvi. b Ultimo sciẽdũ est q ꝺe quibꝰ crimibꝰ absolutꝰ ẽ accusatꝰ nõ ꝺebz accusatio replicari exẽ ꝺe accu.ꝺe bis xxiij.q.iij si illic.ꝺe mã autẽ accusatiõis tangitꝫ ·j· inqsitio·§.i.ꝺe accusatiõe etiã cõꝫ mrimonium·j·mrimoniũ.vij.ꝯ mrimoᵐ viij.p toᵐ

a **Diuratio** Utrũ licz ad iurare.R̃ ꝑm tho.zª zᵉ.q.xc. Si aliqs ꝑ inuocationẽ ꝺiuini nois uel ꝑ inuocationẽ cuiuscunq rei sacre alicui homini nõ sibi subdito adiurãdo itẽdat necitatẽz agendi aliqd iponere sicut iponit sibiipsi

iurādo talr adiuratio illicita ē qz usurpat in aliā ptātē quā nō hz sicut ꝓnceps sacdotū ꝑsumpsit oñm nrm Jesū xp̄m adiurare. Matth.xxvi.tñ ꝓpter aliquā nccitatē supiores tali gñe adiuratōis pñt iferiores astringē. Si uero qs intēdat solūmō p reuerentiā oñi nois uel alicui⁹ rei sacre aliqd ab alio obtinē absqz ipositiōe nccitatis talis adiuratio licita est respectu q̄rūlibet Demones autē possum⁹ adiurādo p virtutē diuini nois tāqz inimicos expellē ne nobis noceāt spūaliter uel corpaliter ꝑm potestatē nobis datam a xp̄o luce x°. ecce dedi uobis ptātē calcādi sup ꝓpentes et nihil uobis nocebūt nō tamē licitū est eos adiurare ad aliqd ab eis addiscendū uel etiam ab eis obtinēdū qz hꝫ ptinet ad aliqz societatē cū eis habendā nisi forte ex spāli istictu uel reuelatiōe diuina aliq̄ sancti ad aliquos effect⁹ demonū ope utunt̄ sicut legitur ō beato Jacobo q p demones fecit hinogenē ad se adduci. Adiuratio ꝛo ad irrōnabilē creaturā pōt itelligi duplicit̄. uno mō ut adiuratio referat̄ ad ipsā creaturā irrōnabilē ꝑm se et sic uanū eēt ipsaz adiurare. alio mō ut referat̄ ad eū a q̄ ipa creatura agit̄ et mouet̄ et sic dupliciter adiurat̄ creatura irrōnabilis. uno qdē nō p modum dēpcationis qō ptinet ad eos q diuina iuocatiōe miracula faciūt. alio mō p modū cōpulsiōis aduers⁹ dyabolū q i nocumētū nostrū utit̄ irrōnabilib⁹ creaturis et talis est modus adiurandi i exorcistis p qs demonū ptās excludit̄. bis igit̄ mōis licet. hz sic adiurare qz p hoc demonū iplorēt̄ auxiliū non hz. a Idē in sū.cō.li.iij. t.xxxiij.q.cxlvi.cū duob⁹ se. b

a **Doptio** Uel arrogatō. Adoptio est exnee psone in filiuz uel nepotē uel ceīcepsi assumptio legitia hz qz p adoptionē q fili⁹ nō est p filio habetur a Hec diffinitio fuit Ray.tho.pe.et al. ut i sū.con.li.iiij.t.viij.q.ij. b Cui⁹ due sunt ſpes una dicit̄ arrogatio et est qñ ille q nō hz patrē seu etiā q emancipat⁹ est transit cū reb⁹ suis in ptatē arroganti et hēt hoc fieri aūcte ꝓncipis. Alia uero spes cōi noie hz adoptio nūcupat̄ qñ adoptatur q est in ptāte pris nec transit in ptātem adoptātis. et hoc fit iperio magistratus. ff.e.l.ij.et.l.si pr̄. a In his legibus nihil dicit̄ qō adoptat⁹ nō transeat in potestatē hz dicit̄. C.e.l.pe.et refuat̄ ei tātū mō successio ab itestato in hēditate adoptātis ut ibi.opat̄ etiā hec adoptio ipedimentū matrimonij ex̄ de cogna.le.c.vno. et null⁹ alius ei⁹ uidet̄ effectus nisi forte quis det̄ in adoptionē auo uel ꝓauo materno seu paterno qñ filius est emācipat⁹ dicta.l.pe.nā tūc transit in plenaz ptātem adoptantis ut ibi. b Qz si quis i domo p se uel etiā cozā aliqb⁹ aliquez recepit in filiū uel filiā nulla est adoptio. C. de ꝓbal.nō nudis. Adoptare pōt paterfamilias q sui iur̄ est et q gñare pōt qm̄ q nō pōt gñare si hꝫ est ꝓpter aliqō ipedimētū nāle nō poterit adoptare. secus si eēt ꝓpt̄ ipedimētū accidētale ut spado siue gladio castrat⁹. ff.e.l.ij. a In hac.l. dicit̄ de ipedimēto accidētali tm̄. s. q spado pōt adoptare hz de nāli dicit̄. ff.e.l.adoptio. b Item nō pōt adoptare minor ānis xl. nisi iusta cā intueniente. ff.e.l.si pr̄.ſ.ult. a Quia magis liberoz ꝓcreatōi studē dēt nisi forte morbus aut ualitudo i causa sit aut iusta cā arrogādi aut si cōiūctā sibi ꝑsonā uelit adoptare. i. arrogare ut ex ꝑcedētib⁹ patet. Item nō dēt qs plures personas arrogare nisi ex iusta cā hz nec libertū alienū dicto.ſ.ult. in q̄ nō dicit̄ nisi derogatione iō uidet̄ q minor xl. ānis possit adoptare et si nō arrogare ut in sum cō.li iiij.t.viij.q.v. b Item mulier adoptare ñ pōt nisi ex reſcepto ꝓncipis in solaciū liberoz amissoz in bello. C.e.l.mulierē. a Idē ponit̄ in sum.con.dicta.q.v. hz in dca .l.mulierē. et in iurib⁹ ibi allegati nil dr̄ in bello. b Adoptari autē quilibz pōt tā mascul⁹ q̄ femīa dūmō sit in tm̄ minor ꝑe adoptāte q fili⁹ ei⁹ nālis eē posset. ff. e. adoptio. adoptat̄ autē ꝑs ꝛ uolūtari⁹

rantū.ff.e.neq; absens. a Idē in sū con. e.ti.q.vi. b Effect9 adoptiōis est q; adoptat9 p̄ oīa ut filiꝰ adoptanti hēatur. a Saluo qđ s̄ dictū ē de sīplici adoptato. b Ita ut etiā ab intestato succedat.C.e. .l.pe. Itē q; si sit arrogat9 tūc filij eius et nepotes si quos hēt trāseūt in ptātē arrogantis.secus si sit solū adoptat9 ut in.i.ff. dictū est. a Ifacit.ff.e.si pater. b Itez q; arrogator tenet relīq̄re arrogato q̄rtā ptē bonoꝝ oium q̄ habet ⁊ ß siue in testaméto siue uelit eū emancipare sed adoptator nihil tenet relinq̄re adoptato nisi uelit.C.e.l.i.et.ij. a Lex prima nihil facit ſz.ij.et.l.penul. b Idē tho.in 4°.dis.xlij Quo autē adoptio impediat matrimonium uide impedimētū vij.

a **Adulatio** Utrum sit peccatū.R̄ f̄m tho.z^a z^e.q.cxv.Si aliqs uolēs ad delectationem alteri loq excedat modū in delectando peccat.et si qdez ß faciat sola intētiōe delectādi uocat placidus f̄m p̄hm.Si āt ß faciat intētōe alicuius lucri cōsequēdi uocat blanditor uel adulator.cōiter tū no" adulationis solet attribui oib9 q s̄ debitū modū uirtuti uolūt alios uerbis uel factis delectare et sic est peccatū.ptinet autē ad adulationē laudare aliquē in qbus non est laudādus quia forte sunt mala uel nō recta siue nō certa bona.Aut etiaz si timeri possit q; ad inanē gloriā laudat9 ꝓuocet. Si quis uero laudare uelit ꝓpter bonū puta ut aliquē cōsolet ne in tribulatōib9 deficiat uel ut i bono ꝓficiat aliꝰ debiti circūstātiꝰ seruatis ptinebit ß ad uirtutē. a Idem in sum.cō.li.iij.t.xxxiij.q.cclviij. b Utr̄ adulatio sit peccatū mor̄le. R̄ f̄m tho.ubi s̄ adulatio pōt ee peccatū mortale ēpliciter.primo mō rōne materie sicut cū laudat aliqs peccatū alic9 hoc eni cōtrariat dilectioni dei cōt cui9 iustitiā hō loq̄t et dilectioni ꝓximi quē in peccato fouet vñ ē peccatū mortale.z° mō rōe intētiōis puta cū aliqs adulat alicui ad ß ut fraudulent ei noceat corpaliter uel spūaliter et ß est etiā mortale. ʒ° mō p̄ occasionē sicut eum laus adulatoris sit alteri occasio peccandi etiā p̄ter adulatoris intētionē et tūc cōsiderandū utr̄ occasio sit data uł accepta ł qualis ruina sequat ex hoc.s.uenialis uel mortał et f̄m ß iudicandū ē. Si autē aliqs ex sola auiditate delectādi uel ad euitā dū aliqđ malū uel cōsequēdū aliqd necessitatis alicui adulat9 fuerit nō est cōtra caritatē nec mortale ſz ueniale. a Idem i sū.con.e.t.q.cclxi. b Utrū peccet adulator seu ali9 uolēdo placē hoibus. R̄ f̄m tho.ubi s̄ uelle placē ꝓpter caritatē nutrienda ut eis spūal̄r qs ꝓficē possit laudabile est i" cor.x.p omnia omib9 placeo.ſz ꝓpter ianē gloriā uel ꝓpter lucrū uel etiā in mał est peccatū f̄m illō p̄s.de9 dissipauit ossa eoꝝ q hoib9 placēt.et ad gal.i.si adhuc hoib9 placerē xp̄i ſu9 nō eem. a Idē in sū.con.e.t.q.cclx. b Utrū dare adulatoribus sit peccatū mortale.R̄ f̄m tho z^a z^e.q.clxviij.et ēt f̄m Guer.non nisi aliter appetit9 nimius uane gl̄ie ß causet sīc herodes delectabat qñ laudes sibi dabantur nō hoim sed dei uel nisi intēdat et cupiat illā adulationē de q̄ dicit in p̄s.laudat peccator in desideriꝰ aie sue ⁊ in ysa. populē meus qui beatū te dicūt ꝛc.hec.n. adulatio crimē est.et tales largitores cōicant eis in crimie. a Idem in sum.con. li.ij.t.v.q.xxij. b

a **Adulterium** Adulteriū est alieni thori uiolatio.xxxij.q.v.nō mechaberis. Quid facit et mulier q̄ de adulterio suscepit filiū uel supposuit sibi alienū ptū.et ita qui nō est filiꝰ suscepit expēsas ab eo qui putat esse pater.Et est cā q; illi qui eēnt al̄ heredes ei9 nō succedūt.R̄ f̄m Ray.mulier i peitētia reuelet sacēdoti p̄ito uel ēpo seu utriq; et tunc p̄dicti ingrāt diligēti9 et caute de cōditiōib9 spurij uel suppositi et si inuenerint q; sit hō spūalis et timēs deū tunc cora muliere si uiderit expedire recepto p̄9

ſacramēto ab ipſa q̄ nō calūnioſe ꝓcedat
eē ab illo q̄ ſecretū teneat poterūt reuela
re ſibi et cōſulē q̄ ingrediat religionē ul̄
trāſferat ſe ad longiqua ita q̄ nihil ꝓcipi
at de bōis putatiui pr̄is. Et addit hic ul
teri⁹ q̄ illa mulier pōt reuelare marito ſi
nō timet ꝑiculū ſicut ſūt aliq uiri q ſuſti
nēt ſcientes adulteriuz uxoꝛ. aliq forte q
cōſentiūt q̄ nō pūt ꝓpos habē filios ⁊ ꝟ
modi in tali caſu tute mulier poteſt reue
lare marito. et ſi acceptz abſoluta eſt mu
lier. a Niſi reſpectu eoꝝ q nihilomin⁹
remanerēt in dāno ſicut poſſent eē filij ue
ri reſpectu portiōis legitie uel etiā gcūq̄
alij q̄ ad totā hēditatē qñ talis fili⁹ eſſet
ex adulterio ſeu iceſtu q̄ penit⁹ excludit̄
a ſucceſſione. C. de inceſtis nup. auē ex cō
plexu. et de nālibuſ auē liceat. ita ut etiam
alimēta eis negēt̄ ex ſba parēti. dicta auē
ex ꝯplexu. et eē qui fi. ſint le. ꝑ uenerabilē
ad fi. ſed de eqtate canonica alimēta conce
dūt̄ eē de eo q̄ dux. in ma. cū habēt. et ibi
glo. b Si xo illi ſpurio ul̄ ſuppoſito ñ
pōt reuelari ſine ꝑiculo uel etiā ſi poſt re
uelationē nō uult acqeſcē cōſilio tūc iun
gat̄ mulieri q̄ de reb⁹ ſi q̄s hēt uel i fu
turo habē poterit ſatiſfaciat uiro iuē poſ
ſe volēs de peccato et etiā de eo quo non
pōt plene ſatiſfacē et talis ſatiſfactō fiat ꝑ
aliū ſecrete et caute nō reuelando ipſi ui
ro ꝑſonaz uxoris et ita erit in bono ſtatu
ar. xxij. q. v. ꝟ uidet̄. et eē de penitē. offic̄
Idē hoſti. et tenet̄ mulier ſatiſfacē uiro ō
cōſūptis ab iſto filio. de hēditate aute te
net̄ hēdib⁹ uiri ab ireſtato uel hēdibus
ſcriptis ul̄ q̄b⁹ ueriſil̄r credit q̄ reliquiſſz
et ſi ꝟ neſcit̄ det paupib⁹. Itē dicit Inno
q̄ ſi mulier nō habēt q̄ reſtituat et hēt
ꝓbationes ꝑ quas dicti ſucceſſoreſ releua
rent̄ a dāno q̄ hēnt debet eaſ adducē ni
ſi graue malū eēt ꝓuētuꝝ tūc non debet
facē q̄ min⁹ malū eſt dānū reꝝ q̄ ꝑiculū
aiaꝝ et coꝛpm. Si uero nō hēt ꝓbatiōes
ſiliat. ij. q. vij. pleriq̄. hec Ray. hoſt. ⁊ Jn
no. a Idē in ſū. con. li. ij. t. v. q. xxij. b
Sz nūq̄d dict⁹ fili⁹ tenet̄ credē mulieri.
R̄ ꝑm Guer. nō tenet̄ credere mulieri ſoli
q̄ poſſet eē mulieb⁹ fallacia. et ſi ſana cō
ſcia nō credit excuſat⁹ eſt tā de ꝓceptis q̄
de p̄apiendis. Si uero honeſtas femie et
alie circūſtātie faciūt eidē de ꝟ ꝓbabilem
opinionē ſiue cōſciam et uult tutiozē uiā
eligē nihil ulteri⁹ ꝓcipiat. de ꝓceptis aūt
et conſūptis q̄ diu bonā fidē hūit Ray.
dat cōſiliū ut reſtituat uel cōponat ſed ta
mē talis ut dicit nō eſt cogēdus q̄ poſſeſ
ſoꝛ erat bone fidei. C. de rei uendi. certum
hoſti. q̄ ⁊ vl̄. et Guil. dicūt q̄ non tenet̄
de cōſūptis q̄ diu fuit bone fidei. a Jō
in ſum. con. dicta. q. xxij. ubi dicit ꝑm ho
ſti. q̄ mulier tenet̄ reſtituē iſta cōſūpta ꝑ
filiū putatiuū. b Sz nūq̄d mulier poſ
ſit filios de adulterio ſuſceptos ſibi here
des inſtituē. R̄ certe ſic q̄a q̄libet pōt ſibi
hēdem inſtituē eū cui nō ꝓhibet̄ repuata
ſemꝑ legitia ꝑte liberis ſuis de q̄ uide. ꝯ.
legitia ꝑ totū. a Intellige ꝟ niſi cōſue
tudo regionis repugnet ꝑm albꝛicuz et in
ſū. con. li. ij. t. v. q. xxvi. pater aute non pōt
huiuſmōi filios inſtituē ut ſ. ꝯ. i. in addi
tione. i. b Vir habens legitios filios
ſi uiuēte uxoꝛe aliā ducat ſciēte ipedimen
tū. a Si enī iuſtā hꝛet ignoꝛātie cauſaz
legitia foꝛet ꝓles eē qui fi. ſint le. c. penl̄
b Et ex ea filioſ hēat nūq̄d tales filij ad
ulterini poſſint ſuccedē patri an uero tene
ant̄ reſtituē filijs ꝓmi matrimonij. R̄ ꝑm
Guer. reſtituē tenet̄ totā hēditatē filijs
ꝓmi mr̄imonij cū fructib⁹ mala fide cōſū
ptī quātūcūq̄ oporteat eos egē ul̄ mēdi
care. a De ꝟ s̄ abſolutio iij. ad fi. b
Niſi bona fide ꝯpleta ſit legitia ꝑſcriptō
maxie ſi etiā poſt cōpletā legitiam ꝑſcꝑti
onē retinēt bonā fidē tūc eni ñ tenet̄. a
Idē in ſū. con. e. t. q. xxv. b De accuſati
one adulterij et qūo adultera poſſit dimi
tti hēs ꝯ. mr̄imoniū viij. ꝑ totū. qūo eē adul
terū ipediat mr̄imo⁹ hēs ꝯ. ipedimētum
viij. ſ. ij. et utrū liceat uxoꝛē adulterā occi
dē ibidē ſ. ult.

A Ducatus Ad
uōt⁹

esse nō pōt imo exp̄sse ꝓhibet̄ ꝑmo qdez si sit hēticꝰ uel excōicatꝰ uel paganꝰ.iiij. q.i.c.i.ex̄ de hēti.excōicamꝰ ꝑmo.et de pe ni. nemo.l' i foro ubi etiā hēs ꝙ peccat iudex ⁊ puniri dēt q sciēter admittit. Itē si sit monachus uel religiosus tales enim peccant aduocando nisi ꝓ monasterio de mādato p̄lati xvi.q.i.mōchi.ex̄ de postu. ex pte. Itē ꝓhibet̄ si sit clericus in sacris ordinibꝰ cōstituꝰ ul' etiā in minoribꝰ dū tū sit bñficiatꝰ talibꝰ eni ꝓhibita est aduocatio coꝝ iudice seculari nisi in ꝓpa cā uel ꝓ eccl'ia sua uel ꝓ cōiūctis aut miserabilibꝰ pſonis ex̄ de postu.clerici.et.c.cum sacerdotis. Sz an coram iudice eccl'iastico possint satis uidet̄ ꝙ sic ar.in dicto.c.clerici.exceptis epis et etiā sacerdotibꝰ qbꝰ uidet̄ simpl'r interdictū nisi ut dictū est in eā ꝓpria uel eccl'ie uel ꝓ cōiūctis aut miserabilibꝰ pſōis xiiij.q.v.deniq;.lxxxviij.di platū.et exp̄ssius in illa decre.cū sacdotibus.et intellige dūmō i p̄dictis casibꝰ diuinū officiū nō impediat̄ ar.di.xci.clericus Et nō ꝙ quūq; est bñficiatꝰ in aliq eccl'ia et p̄stat ꝓ exneis patrociniuz aduocatiōis uel ꝓcuratiōis dē eā debet illo bñficio exoliari ut in p̄dicto.c.cū sacdotl. a Ibi .c.loqt̄ de clerico ſz ꝑm Inno.ibidē ē etiā si sit laicꝰ in eccl'ia bñficiatus ut beneficio illo ꝓuet̄ ut in sū.con.li.ij.t.v.q.clvij. b Itē nō dēt qs eē iudex uel assessor in causa illa in q̄ uult eē aduocatꝰ ꝙ duo officia in eadē cā ꝓhibet̄ exercē.iiij.q.iiij.c.i.et.ij sunt et alie pſone ab aduocatiōe ꝓ canōes ꝓhibite ut surdꝰ. a Scz q penitꝰ nil audit.ff.de postu.l.ij. b Mutꝰ cecus. a Utroq; oculo p̄uatꝰ dēa.l.i. b Furiosus īpubes usq; ad xviij.ānū senatu motꝰ. a De remoto et senatu nulla uidet̄ fieri mētio nec in allegatōe.j.posita nec in dēa .l.i.ubi p̄dicta original'r ponūt̄ nec in sū. con.in dicta.q.clvij.ubi eadē notāt̄. b Seruus femia et uir passus mulieb͛ria.scz cōt nām. a Nisi uioleter fuisset passus dicta.l.i. b Itē dānatꝰ capitali crimine uel calūnia publici iudicij. Itez qui opas suas locauit ut pugnaret in arena cum bestia hec͛oia in.q.vij.§.tria. b Utrū clericus bñficiatꝰ in diuersis eccl'ijs possit p̄stare p̄curiū uni cōt alii.Rñ ꝑm ber.nō uidet̄ ꝙ possit si tū eēt p̄latus in una eccl'ia tūc rōne p̄lationis pōt.et idē dicit Inno. a .s.i.c.fi.ex̄ d postu.ubi p̄dicta dicit ber. ſz Inno.i hꝝ discrepat a ber.q tenet ꝙ clicus etiā non p̄latus possit aduocare cont̄ aliā q eccl'ia ñ computat̄ int̄ exneos sup xbo exneis dicēs sec͛ si ꝓ alia eccl'ia x̄ sibi bñficiū habuit. b Addens ꝙ si nccio officio fungat̄ pōt ad sibitudinē tutoris.ff.d postu.l.puto.et.l.ult. a Nō dicit ad similitudinē ſz dicit ut tutor ul' p̄latꝰ eccle sie exēplando officiū nccius et idē uidet̄ facē i eo qd̄ seqt̄. b Itē et ꝓ pozi eccle sia pōt agē cont̄ zam ar.ex̄ de iureiur. tuā et.c.intellecto. a Predicta etiā nōntur in sū.con.li.ij.t.v.q.clxix. b Itez iudex teneat̄ dare aduocatū.Rñ tenetur qñq; ut eis q habē nō p̄t ꝓpter pauptatē ul' ꝓpt̄ potētiā aduerse ptis.ff.de offō ꝓcon.l.nec qdē.§.fi.et qdē si iudex hoc alicui aduocato p̄cipiat et ille sine cā deneget pōt per iudicē ꝓpetuo rmoueri ab officio aduocatiōis.C.e.quidēdū. a Que est in.c.de postulando. b Debet igit̄ obedire si tñ cōpetēs salariū constituat̄ de q̄ uide.j. §.vi.et vij. a Idē in sum.con.li.ij.t.v.q clxx.ſz quo ad salariū addit̄ ꝑm hosti.ꝙ si indigens aduocato sit paup aduocatꝰ ḡtis aduocet ⁊ a deo expectet remunēationez. Aduocatus qui sciēter defendit causam iniustā absq; dubio grauiter peccat ut dicit tho.zam z̄.q.lxxi.quia illicitum est cooperari alicui ad malum faciendum siue consulendo siue adiuuando siue q̄litercunq; consentiēdo Ro.i° digni sūt morte nō solū q faciūt ꝛ tenet̄ etiā ad restitutōnē eꝝ dāni qd̄ cōtra iustitiā ꝑ eius auxiliū altēa ps incurrit.si autē ignorant̄ iustā cām defēdat excusat̄ ꝑm modo q̄ ignorātia excusare pōt.si xo i pn° credit cām iustā esse et i ꝓcessu appareat nō iusta nō dēt eā ꝓdere ut.s.alterā ꝑtez iuuet uel secreta sue cause

alteri ꝓti reuelet dēt etiā cām deserē l' eā
cui⁹ cām agit ad cedēdum inducē siue ad
cōponēdū sine aduersarij dāno ħ oia tho
a Idē i sū.cō.e.t.q.clxxi. b Dozro in
cā q̄ diu dubia ē bñ pōt aduocat⁹ patro-
cinari ꝑ⁹ Guer. Quis est debit⁹ modus
aduocandi.R̄ ꝑ⁹ Ray.ut nō ꝓducat falsa
istra neq falsos testes seu corruptos neq
mētiat neq inducat falsas leges aut q̄scū
q̄ ꝓbatiōes neq q̄rat in grauamē alterius
ꝓtis dilatiōes nō necīas. Item ꝙ fideliter
quātū iustitia ꝓmittit cām foueat nihil ō
cōtigētib⁹ omittēdo in.q.vij.ꝟ.si qs āt.et
ar ex de testib⁹ itimauit.C.de iudi.l.ꝓpe-
randū.ꝟ.illo ꝓculdubio.iij.q.iij.c.i.et.ij.
Itē nō ꝓcedit uel uocīferādo q̄ ꝓpt boc i-
pedit ꝓcessus.v.q.iij.i loco.iij.q.vij.si qs
a deo. a ꝟ.ē.et ibi dicit si qs a deo ꝓcar
fuerit ut nō rōne ꝟ ꝓbōe putet eē certan-
dū opionis siue detrimētū patietur. b
Itē dicit tho.z^a z^e.q.lxxi.ꝙ aduocato de-
fendēti cām iustā licitū est prudēter occul
tare ea qb⁹ ipediri posset ꝓcessus eius nō
autē licz ei uti aliq falsitate. Utrū ad-
uocat⁹ possit petē salariū. R̄ ꝑ⁹ Ray.pōt
moderatū siue ab iitio faciēs pactum siue
postea finita cā.et attēdi debz moderamē
salarij ꝑ⁹ q̄titatē cāe laborē aduōtiōis et
cōsuetudinē regiōis et sciam et honestatē
aduōntis.iij.q.vij.ꝟ.apud urbē.ꝛ ar.xij.q
ij.vultane.et.c.cōcesso.ex de pben.de mul
ta.ꝫ circa sblimes.ff di.lxi.miramur.Cō.
tho.z^a z^e.q.lxxi. Sz caueat aduocatus ne
petat salariū cū q̄ui dāno litigatori .iij.q.
vij.ꝟ.arteñ. Itē ꝙ cā incepta et nō finita
faciat pactū cū litigatore quē in ꝓpā rece-
pit fidez ꝙ posset esse occasio magni mali
iij.q.vij.ꝟ.nō licz.nā quādo uidēt cām in
piculo cogēt clientulū ire pactuz ꝛ dare
salariū ad libitū. Itē nūq̄ licet aduocato
pacisci de certa ꝑte litis puta de decima l'
cētesima.C.ō postu.si qs aduocato⁹. Dz
si nullū pactū certū fuit de salario pōt ad
uocat⁹ iplorare auxiliū iudicis ꝓ cōpeten
ti salario.ff.de vari.ꝛ ex⁹. cog.l.i.ꝟ.in o-
nerarijs. a Aduertendū ꝙ aduocato cē
salariū ñ licz excedē cōstitutā sūmā.s.cētū
aureos ꝑ⁹ leges.ff.ō va.et ex⁹.de cog.l.i.
ꝟ.si cui.ꝛ ꝑ⁹ Gregoriū.x.libz.s.xx.ut i sū
con.li.ij.t.v.q.clxxiij.ubi etiaz supdca oia
de salario ꝑ⁹ Ray.et eius glo.et hosti.po-
nūt ꝛz illa cōstitutio grego.hodie uidet
sublata ꝓ ꝓhemiū.vi.ubi tollūt omes ꝑ
ores cōstitutiōes postea nō cōfirmate. b
Utrū aduocat⁹ teneat gratis ꝑstare pa-
trociniū in cā paupum. R̄ ꝑ⁹ tho.z^a z^e.q.
lxxi.hic idē est dicēdū ꝙ de alijs opibus
misericordie dicit.null⁹ enī sufficit oibus
indigētib⁹ ope misericordie ipēdē.et ideo
sicut aug⁹.dicit ꝑmo de doctrina xp̄iana.
Cū oibus ꝓdesse nō possis his potissime
cōsulēdū est q ꝓ loco⁹ uel tpm uł q̄rūli-
bet rex oportunitatib⁹ cōstrictī tibi q̄si
q̄dā sorte iūgūt.dicit autē ꝓ loco⁹ opor
tunitatib⁹ q nō teneť homo ꝑ mūdū q̄-
rere idigētes qb⁹ subueniat sed sufficit q
eis q sibi occurrūt misericordie opus ipē-
dat.addit autē et tēpo⁹ q non teneť hō
future nēcitati alteri⁹ ꝓuidere ꝛz sufficit si
in pñti nēcitate ei subueniat.subdit autez
q̄rūlibet rex q hō sibi cōiūctis q̄cunq ne
cessitate maxie dēt curā ipēdere. Quibus
tū cōcurrētib⁹ restat utrū aliqs tantaz ne-
cessitatē patiat q ꝙ nō in ꝓmptu appareat
quō possit aliter ei sbueniri et in tali cāu
teneť ei op⁹ misericordie ipēdē. Si autē
appareat quō ei aliť subueniri possit uł ꝑ
se uel ꝑ aliā pſonā magis cōiūctā uel ma-
iorē facultatē habentē nō teneť ex necīta
te indigēti subuenire ita ꝙ nō faciēdo pec
cet q̄us si subuenerit in tali necīate lau-
dabiłr faciat vñ aduocat⁹ nō teneť semp
cause paupum ꝓcinū ꝑstare ꝛz solū cō-
currētib⁹ cōditiōib⁹ ꝓdictis. a Idem i
sū.con.li.ij.t.v.q.clxxiij.Et intellige ꝓdi
cta cū ħ ꝙ licet possit paupi ꝑ aliū subue
niri tamē si ei nō subueniť null⁹ sbuenire
potēs excusaret lxxvi.di.pasce.iō nulla-
ten⁹ dēt aduocat⁹ q pōt ꝓmittē iustitiam
paupum depire ꝑ⁹ Ray.qui dicit ꝙ ad-
uocat⁹ ꝓ miserabilib⁹ pſonis q̄ ꝓpter de-
fectū aduocati quē non possūt conducere

amittũt cãs et ḡuanꝫ iuste teneꝫ aduocare et de sua ꝺscia elemosinã ꝺare xi.q.iij paup. Con.vl'. ⁊ hosti. ut i dicta.q.clxxiiij

b Jn qb⁹ casib⁹ et de quib⁹ aduocat⁹ teneaꝫ ad restitutionẽ. R̃ ꝑ⁹ Ray. ꝓmo quia oim q̃ illi cõtra quos aduocabat ꝓpt' ipsius ꝓcinũ iuste amiserũt seu ꝺãnificati fuerũt vñ si p cauillationẽ suã abstulit aduersario bonã cãm uel etiã si ipsũ ḡuauit petẽdo ꝺilationẽ supfluã uel allegãdo falsum et cõtra cõsciam uel faciẽdo cauillosã positionẽ uł istruẽdo falsũ testẽ aut istruendo clientulũ denegãdo ꝛitatẽ et similibus teneꝫ aduersario ad itereſſe. Jtẽ tenetur illis qb⁹ ꝑstitit auxiliũ si ꝓpter suam infidelitatẽ uel negligẽtiã uel ĩprudẽtiaz amiserũt et ꝛ̃ qñ iactabat se sciẽtẽ et non erat ut dicit Huer. a Jdẽ in sũ.con.e.t q.clxxv. ubi etiaz dicit ꝑ⁹ Ray. q̃ simil'r teneꝫ si extorsit salariũ vñ nõ debuit extorq̃re uel si ulꝫ q̃ debuit hr̃e extorsit. b

a **Affinitas** Affinitas ꝑ⁹ Ray. est ꝓximitas ꝑsonaruz ex carnali copula ꝓueniẽs oi carẽs parẽtela de ꝛ̃ plene dicẽ. j. inter ipedimẽta matrimonij ipedimẽtũ xiiij.

a **Alchimia** De auro et argento alchimico vtrũ possit uẽ di uel emi uiꝺ. j. ẽptio. ℊ. v.

a **Lea** De omni ludo alee uide j. ludꝰ alee per totum.

a **Alienatio** Alienatio rei eccl'ie imobil' non ualet nisi in certis casib⁹ ⁊ debita foꝛ ꝓuata. ꝓmo q dẽ ꝓpter debitũ urgẽs. x.q.ij. ℊ. hoc ius. a Qñ aliũde solui nõ põt ut ibi. b Jtem ꝓpter redẽptõnẽ captiuoꝝ. Jtẽ ꝓpter pauꝑes pascẽdos tpe famis. xij.q.ij. aurũ. ⁊. c. gl'ia. Jtẽ ꝓpter eccl'iam edificandã aut ꝓpter cimiteriũ ãplandũ. Jtez ut emaꝫ aliqd magis utile hec põt habẽ. xij.q.ij. sine exceptiõe. foꝛ alienãꝺi uariaꝫ ꝑ⁹ uarietatẽ eccl'iaꝝ. s. epaliũ mõsterioꝝ ⁊ ꝓchialiũ. Colligũ tñ oẽs forme in dẽo. c. ꝛ̃ ius. et .c. si qs epũs. et. xij.q.ij. placuit. a Adde et in. c. alienationes. et. c. abbatib⁹. et .c. sic exceptione. b Sz ⁊ Huer. specificat dicẽs sic. Epũs res ad mensã suã ptinentes uel res cathedralis eccl'ie nõ põt alienare sine cõsensu capituli. et si rel sit modica ⁊ necẽitas magna nõ est necẽius cõsẽsus capituli. xij.q.ij. terrulas. nec abbas res monasterij sine cõsensu epi et cõuẽt⁹ sui. nec ꝑsbyter ꝓchialis sine cõsẽsu epi sui ꝑ⁹ qꝺ dicũt capitula supius all'ata ꝛ̃ de reb⁹ immobilib⁹. Secus de mobilib⁹ in q̃rũ alienatiõe ꝛ̃mõi solẽnitas ñ requiꝛ̃. a Jꝺ in sũ. con. li. i. t. xiij. q. xvij. b Jta tamẽ ꝙ null⁹ ꝓlatus religiosus põt uendẽ reꝺdit⁹ seu cõcedẽ alicui ad uitã uel ad certũ tẽpus nisi necẽitas uel utilitas loci exposcat. et de cõsensu cõuẽt⁹ uel si cõuentũ ñ hẽat de cõsensu ꝓlati sui ut in cle. mõstẽiozũ. de re. eccl'. nõ alie. a Ibi tamẽ declarando subdiꝛ̃ uexꝝ ꝑmissa ad locatões uł eẽ redditũ aut fructuũ uenditiões ad tẽpus modicũ faciendas declaram⁹ nõ extẽꝺi. b Alienatiões rexꝝ eccl'iaruz facte a scismaticis uel intrusis nõ ualẽt eꝛ̃ de scisma. c. i. xij.q.ij. alienatiões. et teneꝫ restituere loca et res et fruct⁹ ꝓceptos et q̃ percipi potuissent. a .s. a iusto possessore ut i .c. grauis. j. all'ato. b Sicut et qlibz raptor eꝛ̃ de restit. spo. grauis. et qui inꝛitur talib⁹ alienatiõib⁹ excõicat⁹ est ut. j. excõicatio i°. ℊ. ij. in fi. Si possessio data fuit eccl'ie ea cõditione ne alieneꝫ an aliq̃ casu alienari possit uide. j. conditio. ℊ. iij. alienare qꝺã sua nõ põt. j. lud⁹ alee. ℊ. v.

a **Altare** Altare nõ ꝺbz esse ligneũ uel terreũ sz lapideũ de con. ꝺi. i. altaria. Jꝺ tho. i 4ª ꝺi. xiij. Qꝛ si ad celebrã dũ missã nõ habeaꝫ altare cõsecratũ saltẽ hẽaꝫ puula tabula lapidea cõsecrata q̃ dicit altare uiaticũ in quo cõcediꝛ̃ epis et eoꝝ supiozib⁹ in itinẽ celebrare et celebrari facẽ ubicũq̃ eꝛ̃ de puile. qm̃. li. vi. Jdem

cõcedit pdicatoribꝰ et minoribus sine tñ piudicio prochiaꝝ eccl'ie eꝝ de puile.i bis de cõsecratiõe altaris hẽt .j. cõsecratõ.iñ Licitũ est psbyteris istruẽ altaria in eccl'ia nõ consecꝛta sz in cõsecꝛta nõ lz nisi de licentia epi ar.di.lxviij.gñuis.et de con.di.i.nl' lus psbyter.eodẽ mõ sine cõsensu epi non sũt altaria destruẽda ar.de cõ.di.i.c. eccle sie.et.c.placuit. a Idẽ in sũ.con.li.iij.t. xxiiij.q.cxlviij.i pdictꝰ iuribꝰ nõ uidetur ꝓbari ꝙ psbyter possit erigẽ altaria in ec clesia nõ cõsecꝛata nisi a cõtrario sensu illius.c.nullꝰ psbyter.et tenet glo.i.d.c.gñuis b Qui altari ꝓuit de altari uiuẽ dẽt.xij. q.i.ex bis.

a **Ambitio** Quid é. ℞ ꝑm rho.zᵉzᵉ q.cxxxi.Ambitio est inordinatus appetitꝰ honoris q qdẽ põt esse inordinatꝰ ẽpliciter.ꝓmo mõ ꝙ lz ꝙ aliqs appetat testioniũ de excellẽtia quã nõ lz qõ é appetere honorẽ s suã ꝓportionẽ. zᵒmõ ꝙ lz ꝙ honorẽ sibi cupit nõ referẽdo in deum zᵒ mõ ꝙ lz ꝙ appetitꝰ eius in honore ipso qesit nõ referẽs honorẽ ad utilitatẽ aliorũ ꝓpter qõ ambitio semꝑ est peccatũ. a Idẽ in sũ.con.li.iij.t.xxxiiij.q.cclxvi. b

a **Angaria** Et pangaria.hec duo sũt qdã ꝓuitutes ipẽse ꝙ extõsionẽ supioris.Et est ágaria ꝓuitꝰ ꝓsonarum Perangaria uero ꝓuitꝰ ꝓsonaꝝ ⁊ reꝝ vz quã facit qs ꝓprio sũptu ut dicit Ray. a Albricꝰ dicit ꝙ angaria est ꝓuitꝰ ꝓsonaꝝ et reꝝ cũ qs facit ꝓpo sũptu ꝑm Ray.gof et hosti. Itẽ glo.in.c.nõ mnꝰ.de imu.ec dicit ꝙ angarie dicũt ꝓsonalia obsequꝑ ꝓpñs sũptibꝰ pstita pangarie ubi ꝓsona ꝓuit sũptibꝰ aliẽis si i lz ñ é mltũ curãd.b

a **Appellatio** Ittrũ liceat ꝙ appellationẽ iudiciũ declinare uide s accusatꝰ.ℭiij.post appellationẽ snia excõicatiõis lata nõ ualz.et si appellãs nõ ꝓsequit nõ ꝓpter lz snia conualescit tamẽ excõicatꝰ notati si .j. tẽpꝰ statutũ appellationẽ nõ ꝓsequit ut dz lapso tpe dz denũciari eꝝ de sen.exco.lz.li.vi. a Ibi dicit excõicatꝰ notatim uel spẽaliter et expresse q post appellationẽ legitimã excõicatiõis sniam asserit in se latã si appellatiõez eandẽ .j. tẽpus ad ipsã ꝓsequendã ab hoie uel a iure statutũ nõ fuerit ut debuit ꝓsecutus lapso eodẽ tẽpe excõicatus publice nũciari debebit. b

a **Apostasia** Ingñali qd est.℞ ꝑm Ray.goff.et host Est temerariꝰ a statu fidei obedietie uel religionis recessus.et dicit q̃si postatio.i. retrograda statio. a Idẽ in sum.cõ.li.i. t.vij.q.i. b Triplex est apostasia.s.perfidie qua dz recedit qs a fide ut iulianus apostata.de hac hẽt .ij.q.vij.nõ põt. Item mobie q̃.s.qs trãsgredit spontanea uolũtate ꝓceptũ ut adã et eua genꝰ.iij. Simlr et qui sacris canonibꝰ obedire cõtemnit de hac.iij.q.iiij.alieni.eꝝ de ma.et obe.si qs Itẽ irregularitatis.et hec est duplex.vna qua qs recedit a statu clericatus.alia q̃ qs recedit a statu assũpte religionis xlvij.di. gñtũ libet.xvi.q.i.legi. a Idẽ in sum.cõ e.t.q.ij. b

a **Apostasia ii** Scz a fide.Sciẽdũ ꝙ cũ apostata a fide sit hereticꝰ et infidelis ipso iure excõicatꝰ est eꝝ de hereti.ad abolendã. Item res taliũ cõfiscant et ipsi amittũt factiõez testamẽti.nec etiã pacta pnia i statũ pstinum redeunt.C.e.l.ij.et.iij. a Melius hoc probat .e.t.gazaros q̃ est constitutio federici.et hodie fit ista confiscatio ipso iure eꝝ de hereti.cũ ꝑm.li.vi. b Et dẽnt recipi sicut hẽtici.de qbꝰ .j. hereticus.i.ℭ. xiij.q incipit.q̃liter hẽtici ꝛc. Itẽ sũt infames et repellũt a dignitatibꝰ et aliis mltis.eꝝ de iureiur .q̃relã.vi.q.i.infames.de con.di.iij.celebritatẽ. a Mt incipit die dnica.et idẽ dicit in sum.con.e.t.q.ij.et q.iiij.ꝑm Ray. b Quid de his qui licz iteriꝰ sunt fideles tñ ꝓpter timorẽ faciunt

exteri⁹ aliquē actū infidelitatis puta ſue-
rētiā idolis. ℟ ℔ Ray. tales licet nō ſint
apoſtate nec hētici moꝛaliter peccant quā-
tuſcūq; fuerit met⁹ q ℔ aug⁹. ſancti⁹ eſt
moꝛi fame q̄ ueſci idolatico xxxij. q. iiij. ſi-
cut ſancti⁹. Con. tho. 2ª 2ᵉ. q. xxiiij. a
Idē in ſū. con. e. t. q. v. b Utrum liceat
xp̄iano in aliq̄ caſu ſumē habitū infideli-
um. ℟ ℔ Guer. poſſet hoc fieri ex rōna-
bili cauſa ſicut et beat⁹ ſebaſtian⁹ ſub cla-
mide militari xp̄i militiā gēbat abſcondi
tā. ℔ itelligēdū eſt ℔ eūdē Guer. niſi eēt
iſtitutū aliqđ deſtiatū ſignū ad cognoſcē-
dū ꝓfeſſores alicui⁹ idolatrie tūc enīz nō
liceret. a Idē in ſum. cō. e. t. q. vi. b

a Apoſtaſia iii

Aſcz iobediētie. Apoſtaſia iobedi
ētie ē qñ qs obedire cōtēnit p̄cepto dei ſi
ue canonū ſiue p̄latoꝝ et talis infamis effi-
cit᷑ et repellit᷑ a teſtionio et dēt excōicari
iij. q. iiij. ſi qs a ſuo. xi. q. iij. ſi āt nobis. et ſi
ꝑſtiterit in cōtumacia debet creſcē et pena
eī ut lite nō conti. qm̄ frequēt᷑. a Idem
in ſum. con. e. t. q. iij. ℔ ℔ Ray. b Si aūt
redierit ſi nō fuerit excōicat⁹ recipitur ad
penitētiā. ſi fuerit excōicat⁹ recipit᷑ cuz ſa
tiſfactiōe quā excōicati tenēt᷑ facē iniuriam
paſſis ut dicit᷑ ꝫ abſolutio iij. ℈. iij. a
Idē in ſū. con. e. t. q. iij. b

a Apoſtaſia iiii

Aſcz ab ordine clericat⁹ talis apo-
ſtata fit multiplicit᷑. p̄imo. ſ. dimittendo
tonſurā coꝛonā uel habitū clericalē. xx. q.
iij. c. i. iij. ⁊. iij. et eī. e. c. i. et. iij. Itē accipien-
do uxoꝛē eī de cle. cōiu. ex ꝑte. Itē conuer
tēdo ſe ad negocia ſecularia eī ꝺ vi. et ho.
cle. ex lr̄is. et de ſentē. exco. iaudiētia. et. c.
ꝓpendim⁹. et talis ſi eſt in ſacris interi ab
accuſatiōe et teſtionio tā q̄ infamis repel
litur. ij. q. vij. alieni. iij. q. iij. beat⁹. Item i
teri ad dignitatē uel ordinē ꝓmoueri non
pōt. xvi. q. i. legi. l. di. c. ult. Itē ſi admoni
tus ſe nō coꝛrexerit ē deponēd⁹ xxi. q. iij.
ſine. et. c. p̄cipim⁹. Itē interi caret p̄iuile
gio clericali ita q ℞beraꝝ eū nō incidit in
canonē hoc tū itelligas ſi poſt trinam ad-
monitionē ep̄i nō ſe coꝛrexerit uel ſeditio
nib⁹ uel enoꝛmitatib⁹ ſe imiſceat eī. e. c. i.
et ꝺ ſentē. exco. cū ñ ab hoie. a De trí-
na monitiōe no dicit᷑ his capitul᷑ ſz de ſē
ten. exco. in audiētia. et p̄dicta ēc nōnt᷑ in
ſum. cō. e. t. q. ij. ⁊. q. iij. b Qui p̄mā tā
tū tonſurā accepit vtq; poſſit eā deſerere.
℟ licet ꝑ antiq̄ aliq̄ iura uideāt᷑ ꝓhibitū
hodie deſerē pōt tā de conſuetudie q̄ de
iure. eī ꝺ coha. cle. et mu. c. ult. a Ibi de
℔ nil dicit᷑ ſz uult allegare. c. unuz. de cle.
con. li. vi. Et p̄dictis con. albric⁹. ſz de hoc
olim fuerūt opiniones ut in ſū. con. li. i. t.
. vij. q. vij. dimittendo tū tōſuraz oꝑtet
eū eccl'iaſticū reliq̄re bñficiū eī. de. coha.
cle. et mu. c. Joānes. ul' clericalē deferre tā
ſurā ut ibi. b Cleric⁹ in minoꝛib⁹ p̄di-
dit ꝓuilegiū clericale ſi trāſiuit ad actum
p̄ſus oꝛdini cōtrariū puta factus ē biga
mus uel miles. aut exercuit ſeua puta ꝛce
pit myſteriū occidendi mutilandi aut ad-
uocādi in cauſis c̄mialib⁹. di. lxxxiij. q ſq ſ
a Inn. i. c. eī de apoſta. dicit q licet clēi
cus fecerit ſe militē dūmō nō exerceat ſe-
ua pōt uiuē clerical'r et ꝓuilegijs clericali
bus gaudē cū hic actus nō ſit penit⁹ con-
trari⁹ oꝛdini ſicut nec ducē uirginē. xxxij
di. ſeriatim. et ex dicto Inno. p3 q nō ſuf-
ficit accipe officiū ſeua exercēdi niſi illud
executioni mandet᷑. nec etiā ſeua exercere
ꝑ ſe ꝓuat ꝓuilegio clericali niſi hoc fiat
ex officio puta iudicis uel executoꝛis ul' ſi
milis ℔ glo. ℟ay. ut in ſum. con. dicta. q.
vij. ad fi. Et nō pōt eē q licet cleric⁹ deli
quat ſeua exercēdo tamē ex ℔ regulariter
nō ſubiicit᷑ curie ſeculari eī de cle. cōiu. c.
uno. li. vi. b Itē p̄dit ſi nullo mō uult
uiuē clericalit᷑ qđ ꝑ tria pōt patē ꝓmo m̄
ſi ſic cōtrahit ſic cōueuit et cōuenit᷑ ſicut
layc⁹ uadit in exercitū talliat᷑ et ſubſtinz
alia onera laicalia. 2° ſi tertio admonitus
nolit ad clericatū redire. 3° ſi cōuēt⁹ coꝛā
eccl'iaſtico iudice excipit de foꝛo ſeculari l'
aliter i iure cōfitet᷑ q nō uult clericaliter

uiuē. Si xo cōtrarit cū unica et uirgie ñ
oio pdit ꝑulegiū uiō ꝯ.cleric⁹.iij°.ꝟ.iij° et
sequētib⁹. a Ad pdca facit qō nō. Jn
no in dicto.c.i.eē.e.qō et ponit in sū.con
dicta.q.vij.et.q.viij.ponūt oia pdicta.
b Cū clerico q exīs in sacris de facto du
xit uxorē si ad clericatū redeat pōt epūs
dispensare eī qui cle.uel uo.c.i.et.ij. a
Jsta dispensatio est ut utat ordie p⁹ rite
suscepto et etiā ascendat ad superiores ut
patet in dictis capitul et nō fit ñ cum bñ
cōtrito dicto.c.i. Cū eo uero de cui⁹ pe
tētia dubitat epūs nō pōt dispēsare nisi
ut utat minoribꝫ oīonib⁹ nō autē maio
rib⁹ nisi transierit ad religionē dicto.c.ij.
et ibi glo. b

Apostasia v

a Scz a religione et hmōi apostasia
fit ꝑ temerariā hit⁹ omissionē cū assūp ti
one secularis uite.ñ tamē dēt iudicāi apo
stata siue fugitiu⁹ ēt si diu aut ad lōginq
uaget nisi postq̄ sic uiuit q̄ animū redeū
di se deposuisse ostendit.ff.de remi.de ꝑto
rē.ꝟ.emāsor. tamē ꝑ solā temerariā dimis
sionē hit⁹ excōicatus est eī ne cle.uel mo.
ut piculosa.li.vi. Qd si redierit recipiet i
monasterio ꝑm q̄ in regula continet hꝫ di
cto si mōstēiū regl'ait uiuat al'r i distrēcti⁹
mōsteriū cū usufructu rex q̄s obtulerat ꝑ
ori mōsterio q̄ res postea ad z^m mōsteriū
redibunt xxvij.q.i.si qua mōchārū.et.c.si
quis rapuerit.xvi.q.vi.de lapsis.xvij.q.i
.c.i. Alij dicūt q̄ res simpl'r erunt secūdi
monasterij. a Prima tenz Ray.et host
in sū.con.li.i.t.vij.q.iiij.ubi etiā pdca po
nūt de receptione redeuntis.et ꝓma opi
nio satis uidet ꝓbari in dicto.c.de lapsis
b Qd si nullū mōsteriū uult eū recipere
dic ut ꝯ.religio.i.ꝟ.ir. a scz q̄ incipit qd
cōsulēdū.et uidet ꝟ.vij.ꝑm ei⁹ cōputatio
nem. b Cui⁹ sunt bona q̄ mōchus apo
stata acquisiuit. R̄ si abbas noluit eū recipe
uel neglexerit euz reuocare et sic decessit
denegabit monasterio bonoruz repetitio
exq̄ maliciose denegauit alimēta eī de in
fan.et lau.c.i.lxxxvij.di.c.ult.et ptinebūt
bona illa ad z^m monasteriuz si ingrediat
aliter ad eꝑm.et intelligēdū si ouentus to
tus dereliqt in h aliter delictuz ꝑsone nō
dēt rādūdare ad dānū ecc'lie.xvi.q.vi.si e
piscop⁹.si xo ñ rēnuit eū recipe tūc qdqd
acquisiuit suo mōsterio acquisiuit sicut suus
dño xviij.q.ij.abbates.ff.de acq.re.do.eē
et eūdē casū uide ꝯ.religio i°.ꝟ.viij. a scz
qui incipit qd de his.et idē ponit i sum.
con.li.i.t.vij.q.xv.et.xvi. b Monachus
fugitiuus si nō uult redire uel habitum
reassumē dēt capi et sb̄ gui custodia carce
rari eī de apposita.a nobis. a Jdē in sum
con.e.t.q.xvij.ꝑm goff.et hosti. b

Qua bencdi

a cta. Utrū sit sacramētum. R̄ ꝑm
tho.in 4° di.ij.nō.sed est sacramentale q̄si
q̄dā dispō ad sacramētū.nō eni ordinat di
recte ad remediū ꝓstandū sed ad rmouēd
ꝓhibēs vñ dat cōtra demonū negcias et
uenialia.et ꝺ oīe qō ipedire pōt etiaz fa
ctū sacramētoꝝ.et ut dicūt pe.et al.remis
sio uenialiū q̄ fit per aspsionē aq̄ bñdcē ñ
fit ꝑ modū sacmēti sz ꝑ modū meriti.vñ
ut dictū est nō est sacmētū. a Jdē in sū
cō.li.ij.t.xxiij.q.ij. b Quid cū aq̄ bñ
dicta apponit nō bñdicte. R̄ ꝑm tho.in 4°
di.xj.totū est bñdictū.xtus eni q̄ acquisita
est aq̄ ex bñdictōe puenit ad aquā additā
Jdē dicit pe.sicut et cōtigit de oleo cōsec
to.ꝯ.oleū ꝟ.ij. a Jdē in sū.con.e.t.q.iij.
intellige si aqua bñdicta sit maioris ꝙti
tatis q̄ duob⁹ occurrētib⁹ ꝑualet qō ma
ius est.ff.de statu ho.l.queritꝰ.secus si es
set ꝙtitatis maioris uel equal sicut et de
sacmēto eukaristie dicit dū apponit uinū
nō cōsecrū cōsecto.ꝯ.eukaristia.ij°ad fi. b

Arbiter

a Cū ab uno de pluribus
arbitris uel iudicib⁹ aliꝭ pītib⁹
et mādatib⁹ sēpta snīa recitat ꝓinde ē ac
si ab oibus eēt recitata.oportz āt ut q re
citat ut ñ utatur xbis singlis nūi sz plu
ral dicendo nos tales arbitri uel iudices

ꝓnũciam⁹ ꝛc nisi arbitris ſup electione q̃ dẽt fieri ab uno uice oĩum eẽ de ſenté.⁊ re iudi.cũ ab uno.li.vi.de ſ̃.electõ.ij ℊ.v.

a ARchidiaco nus qđ eſt eius officiũ. ℟ ꝑ⁹ May.circa officia archidiaconi ꝓpoſiti uel decani fere q̃t ſũt eccl'ie tot ſũt cõſuetudies eẽ đ con cuꝫ olim.in fi.et de exceſſibus ꝑla.ad hec. Si tñ uiſ ſare qd iura dicũt đ talib⁹ uiđ xxi.di.cleros.⁊.xxv.di.plectis.⁊ eẽ de offi cio archi.ꝑ totum. a precipue.c.i.et.ij. et idẽ ponit' i ſũ.cõ.li.iñ.t.xxvij.q.viij. b

a ARchiepiſco pus.Q qb⁹ et ubi dẽt cõſecrari archiepꝰ uide.ℊ.cõſecratõ.i°.ℊ.penul.⁊ ult Archiepũs põt ꝛpellẽ ſubditũ ſui ſuffra ganei ad ſuſcipiẽdas cõmiſſiones e⁹ i cauſis niſi ubi ſit cõſuetudo eẽ de foro cõ.ro mana.li.vi.et eẽ de officio oꝛ.paſtoral'.ſup q̃ capl'o dicit hoſti.ꝙ cũ archiepõ ſubſit epꝰ ꝙ pinguꝫ ius hꝫ in eũ q̃ in ſubditũ põt archiepꝰ epm cogẽ ut cõpellat ſb̃di tũ ad ſuſcipiẽdũ.et ſi epũs ad certũ tẽpus ſibi aſſignatũ hꝫ facẽ neglexerit neq; aliqđ iuſtũ ꝓtenderit demũ põt cogẽ utrũq; ar eẽ de officio oꝛ.q̃to.in fi.⁊.c.irrefragabili. ℊ.exceſſus.Con.b'.etiã ſi ab epõ appellatũ fuerit. a Hoc dicit b'.in dicto.c.paſtora lis.et idẽ ponit' in ſũ.cõ.li.iñ.t.xxvij.q.iij Ꝫꝫ cõtra ꝑdicta facit ꝙ cũ qd ꝓhibetur alicui una uia ad id alia nõ admitti ut i.c. cũ qd.de regu.in.li.vi.nec all'ata iura ml' tũ faciũt.nã loquũt' in correctione đlicto rũ et nõ in cõmiſſione cãx.ió in non exce ptis ſtam⁹ regule ꝫ ꝙ archiepꝰ nullam hꝫ ptãtẽ in ſb̃ditũ ſuffraganei ſui niſi i ex ꝑſſis dicto.c.paſtoral'.ió hꝫ caſu cõſulerem archiepõ ꝙ nõ cogẽt ſꝫ ſubdito ꝙ obedi ret. Sed hic ſcienduꝫ ꝙ iure nouo ar chiepũſ cás q̃ ꝑ appellationẽ uel alio iure metropoliti deferũt' ad ipſũ non põt au dire ſeu cõmittẽ alibi q̃ in ſua citate l' di oceſi aut i eis in qb⁹ appellatũ exiſtit uel cauſe ipſe cõſiſtant niſi aliud ſibi cõpetat de conſuetudie eẽ de officio oꝛ.ut litigan tes.li.vi. b Archiepũs nõ hẽt iuriſdcõ nẽ in ſb̃ditos ſuffraganei ſui niſi in q̃buſ dã caſib⁹ q notat' eẽ de officio oꝛ.paſtora lis. a ſꝫ in glo. b Primo qdẽ cũ đui ant in dinis officijs a cõſuetudie metropo litane eccl'ie.xij.di.de his. Itẽ qñ ſb̃ditus epi delinqt in dioceſi archiepi.vi.q.iij.pla cuit.in hꝫ eni caſu efficit' aliqs de iuriſdi ctõe alteri⁹ cuiuſlꝫ. Itẽ ſi hẽt põdũ i dio ceſi ſua eẽ de foro cõpe.c.ult.et iſte eẽ caſ⁹ ꝓtinet ad quẽcũq; aliũ. Itẽ ſi cá deferť ad eũ ꝑ appellationẽ eẽ de offõ le.c.i.et de offi cio oꝛ.duo. Itẽ cũ abſolut⁹ ab archiepõ nõ uult parẽ epõ eẽ de officio oꝛ.ad repri mendã. a ſꝫ ſatiſfaciẽdo epõ ſup excõi catiõe q̃ ab epõ fuerat excõicat⁹ nec de ex cõicatiõe conſtat in iuſtitia ſꝫ ab archiepõ fuerat abſolut⁹ ꝙ epꝰ eũ abſoluẽ nolebat ió ſi epõ ſatiſfacẽ cõtenit archiepũs eũ in excõicationẽ reducit ut ibi. b Itẽ ſi cri minalis cá ſit iter epm et clericũ ſuũ dẽbꝫ deduci ad ſynodũ in q̃ ꝑeſt archiepꝰ.vi.q iij.c.i. Itẽ ſi clericuſ hꝫ ciuilẽ cãm cõt epm ſuũ.xi.q.i.ſi clericꝰ. Item qñ eſt epꝰ negli gens in eo qđ facẽ dẽt. a .s.ad curã ec cleſie et aiaꝝ. b xi.q.iij.cũ ſum⁹.eẽ đ ſen exco.ꝑ tuas.et de appel.q̃ fronte. Itez qñ defuncto epõ eccl'ia idoneos clericos non hꝫ.xij.q.ij.nõ liceat. a Tunc enim archi epũs habꝫ curã rex eccl'ie ut ibi. b Itẽ cũ euides é ſniam epi eẽ iuſtaꝫ eẽ de appe ſolicitudiné. a Hoc qñ a ſubdito fuẽit ad archiepm q̃relatũ lꝫ nõ appellatũ.tũc eni rõne euidẽtie põt archiepꝰ declarare ſb̃ditũ iuſte ab epõ excõicatũ ut ibi et po terit illũ abſoluẽ uel remittẽ abſoluẽduꝫ ab epõ q ſi neglexerit ipſe abſolutionez i pẽdat eẽ đ ſen.exco.ꝑ tuas. b Itẽ cũ ui ſitat ꝓnũciat.eẽ de ꝑſẽp.cũ ex officij.et de cẽſib⁹ ſopite.et.c.nup.ꝑ ſolã uacationem epãlis ſediſ nõ archiepũs ſꝫ capl'm ſuppl⁹ uices epi.eẽ de ſupplen.ne.ꝑla.ſi epũs.⁊.c. eccl'ie.li.vi.ſil'r ſi epũs ſit excõicat⁹ eẽ de ſupple.ne.ꝑla.romana.li.vi.aut capt⁹ a pa ganis ut in dicto.c.ſi epũs. a De his

casib⁹ lati⁹ dicit in sum.con.li.iij.t.xxvij. q.iij.ſz q nō multū decurrūt in foro pe tentie,plirius dicē nō curaui. b Sz nū qd pōt archiepūs eccl'ie cathedrali uacā ti dare uisitatorē seu admīstratorē. R nō nisi forte capl'm in tpalib⁹ et spūalib⁹ ne gligēter uel male admīstraret tūc eni uo cato capl'o et cāe sup ꝟ cognitione p̄missa uisitatorē seu admīstratorē pōt deputare q̄ q̄uis hēat legitimā admīstrationē in tē poralib⁹ et spūalib⁹ tñ illa bñficia q̄ ad so lā collationē epi ptinēt cōferre nō pōt si ab alio q̄ romano pōtifice fuerit deputa tus ex de supple.ne.pla.eccl'ie.li.vi. Ar chiepūs pōt suā ꝓuintiā uisitare licet nō sicut ei⁹ suffraganei negligētes et iterare uisitationē et ꝓcuratiōes recipe nō obstā te cōsuetudie cōtraria.et dū uisitat pōt confessiones audire suffraganeoꝝ absoluē et penitētias iūgē ex de censib⁹ ppe°.li.vij. Sz vtrū possit aliqd recipe uide j.uisita° ·ſ·ij.et.iij.et ibi plura de ei⁹ uisitatiōe·ſ·i. et iij. Archiepūs pōt concīliū celebrare req̄sito p̄mate di.xcij.si q⁹ epūs uacās.in fi.et ix.q.iij.⁊.c.ij.et.iij. a poti⁹ unde.c. i.et.ij. b Archiepūs trāsiens p q̄uis lo ca sue ꝓuicie pōt facē ante se crucē porta ri bñdicē populo i pōtificalib⁹ celebrare et hmōi. a In capl'o·j·allegato nil alid pl⁹ cōtinet nisi q̄ dina officia priuati uel publice ibidē pōt audire et q̄ ea pōt facē in sua p̄ntia celebrari sine pōtificalibus in locis etiā exēptis. b Sil'r et epūs etiaz in locis exēptis sue dioces ut in cle.archi epō.de p̄ule. a Hec tamē dēnt sine p̄ fudicio et molestia uel g̃uedie exemptoꝝ ieri ut ibi. b

a **Arra siue sub** arratio. Arre dicūt anul⁹ pecu nie siue alie res date spōse q̄ datio subar ratio uocat p̄cipue q̄n fit p anuli imissio nem q̄ uulgo despōsatio dicit.et si qdem fiant hec iter sponsū et sponsā nō dico cō trahunt spōsalia sz p̄sumit ꝓ mrimonio n̄ ꝓbet cōtrariū l' eēt dtria cōsuetudo uel repugnaret etas ut nō.ex d spon.īpu.tue Si uero fiāt a parētib⁹ tūc sola sponsalia contrahunt ut ibi dicit. a In glo.ubi hec ponūt et nō dicit glo.cōtrahunt.sed p̄sumūt sponsalia.et idē dicit in sū.cō.li. iij.t.i.q.ij.ubi hec sil'r nōnt. b Et itel lige p modū q̄ sponsalia a parētib⁹ dtra hi pñt unde·j·impedimentū xiij·ſ·fi. Arre sponsalicie nō secuto mrimonio dēnt rsti tui hmōi si mrimoniū non fuerit secutum absq̄ alti⁹ culpa ut ꝓpter supuenientem morte uel religionis īgressū et hmōi resti tui dēnt arre simpl'r.si uero nō fuerit se cutū ꝓpter culpā dantis pdit arras.si ꝓpter culpā recipientis restituet eas in duplū.C de spon.l.arras.et.l.fi. a hoc est ueruz si accipiēs est maior xxv.ānis uel si ueniam etatis impetrauit et eā i cōpetēti iudicio p bauerit al' nō tenet nisi in simplū ut i dicta.l.fi.⁊ dictū duplū cū sit pena nō debe tur in foro pñie nisi fuerit ad hmōi facta con dēnatio ut pōt colligi ex nōtis p glo.xij. .q.ij.fraternitas. b Et de hmōi uide·j·spō salia·ſ·xij.q incipit in q⁹.

a **Arrogatio** Uid s ado ptio.

a **Ars** De arte notoria uide ·j·sortilegiū .ij·ſ·i.d ar tificib⁹ facientib⁹ et uendentibus gladios balistas uenena taxillos aleas ser ta et hmōi uid·j·negociatio·ſ·v.et sequē tib⁹.

a **Asisinus asi** sini fuerunt.et forte adhuc sunt qdā infideles q ex q⁹dā falsis opiniō bus de facili mittebant ad occidēdū quē libet xp̄ianū nō curātes si ob hoc occiden di eēnt ipsi cōtra q̄z pestē statuit Inno. q̄rt⁹ Ex quōcūq⁹ p̄nceps uel p̄latus uel alia p̄sona aliquē xp̄ianū p asisinos interfici fe cerit uel mādauerit etiā si mors nō fuerit hmōi secuta et q asisinos receptauerit seu oc cultauerit nō solū excōicatiōis et depōis incurrāt snias ipso facto sz sic etiā cū oib⁹

ſuis bonis oib9 xp̃ianis expoſiti et ꝑpe/
tuo diffidati ita ꝙ ex q̃ de p̃dictis uel ali/
quo p̃dictoꝝ ꝓbabilib9 conſiterit docu
mẽtis nulla alia excõicatiõis depõnis ſeu
diffidatiõis ſnia regrat̃ ſz bñficia taliũ ꝑ
illos ad quos ꝑtinet collatio libẽ cõferãt̃
ex̃ de homi. ꝑ humani.li.vi.

ASTUTIA ꝓm tho.z^{a} z^{e}.q.
lv.dicit̃ cũ qs ad cõſequẽdũ ali/
quẽ finẽ bonũ uel malũ utit̃ nõ ueriſ viſ
ſz ſimulatis et apparẽtib9.nõ eni oportet
etiã ad finẽ bonũ falſis viis et ſimulati ꝑ/
uenire ſz ueriſ vñ aſtutia etiã ſi ordinetur
ad bonũ ẽ peccatũ.ñ.ad cor.iiij.abdicam9
occulta dedecoris nõ ãbulãtes in aſtutia
neq; adulterãtes uerbũ dei. aliqñ ☧o ꝑp̃t
ſil'itudinẽ accipit̃ in bonũ ꝑũ.i.ut detur
puul' aſtutia ſz ꝑꝑe accipit̃ in malo ſicut
et ꝑbs dicit vi.ethicoꝝ. a Idẽ in ſum.
con.li.iij.t.xxxiiij.q.cc.xxxij. Dduertẽdũ
tamẽ ꝙ ſine mẽdatio et leſione iuſtitie al
teri9 ſz uti utili ſil'atione ex^{o} multoꝝ ſan
ctoꝝ pr̃uz ⁊ ipſi9 xp̃i ut dicit hieronym9
xxij.q.ij.utilẽ. b De dolo aũt ⁊ fraude
que ſunt ꝑpinqua aſtutie uide·j·dolus et
·j·fraus.

AVARICIA ET CU
piditas vtrũ ſit peccatum.R̃ ꝓm
tho.z^{a} z^{e}.q.cxviij.ſic.naz bonũ hois circa
exteriora oportz ꝙ cõſiſtat in q̃dã menſu/
ra.ſ.ut q̃rat habẽ exteriores diuicias ꝑut
ſũt nec̃ia ad uitã ei9 ꝓm ſuam cõditionẽ et
iõ in exceſſu ei9 meſure cõſiſtit peccatum
dũ.ſ.aliqs ſ̃ debitũ mod̃ uult eas acqrere
uel retinẽ qđ ꝑtinet ad rõnẽ auaricie que
diffinit̃ eẽ imoderat9 amor habẽdi. a
Idẽ in ſũ.con.li.iij.t.xiij.q.i. b Sz vtr̃
ſit mortale. R̃ ꝓm tho.ubi ſ̃.auaricia pot̃
capi duplicit̃ vno^{o} ꝙ aliqs recipiat uel re
tineat iiuſte res alienas qđ ꝑtinz ad rapi/
nã uel furtũ et ſic ex ſuo gñe eſt peccatuz
mortale. Cõtingit tñ in ꝟ caſu qđ ẽ veni/
ale ꝑpter ipfectõnẽ act9 ſicut đ furto dr̃·j·
furtuz·ſ·iiij.alio^{o} pot̃ accipi auaricia ꝓm ꝙ
ꝑortat inordinatũ amorẽ diuitiaꝝ qui ſi
in tñ creſcit ꝙ ꝑferat̃ caritati ut.ſ.ꝑpter
amorẽ diuitiaꝝ aliqs nõ uereat̃ facẽ conẽ
amorẽ dei et ꝓximi erit peccatũ mortale.
Si aut̃ inordinatio amoris in ꝟ conſiſtat
ut.ſ.hõ q̃uis ſupflue diuicias amet nõ ꝑ
ferat eaꝝ amorẽ amori dino.ſ.ꝙ ꝑpter di/
uicias nõ uelit aliqd facẽ cõtra deũ et ꝓxi
mũ ſic eſt peccatũ ueniale. a Idẽ i ſum
cõ.e.t.q.ij.ꝑ diuerſa ☧ba.ſ.ꝙ auaricia aut
opponit̃ iuſtitie et eſt peccatũ mor̃le ut i
ꝓmo mẽbro.aut opponit̃ liberalitati ⁊ eſt
mortale uel ueniale ut in z^{o} mẽbro ſed de
ꝟ pleni9 dr̃ i q̃driga. b Duar9 ſeu cupi
d9 ordinari nõ dẽt uide·j·ordinãd9·ſ·xi.

BAPTISMUS
Primo quo ad ſubſtanti
am et formã. Quid eſt ba
ptiſmus. R̃ eſt abſolũ facta ſ̃cẽpta forma
☧boꝝ. et ponit magr̃ iij.ſniaꝝ di.iij.l' q̃ſi
eodẽ mõ ꝓm aug9.baptiſm9 eſt tictio i aq̃
☧bo uite ſanctificata. de cui9 ſ̃ba ſũt tria.ſ.
mã elemẽti forma ☧bi et itentio miſtri co/
pulãs formã matẽie. vñ aug9. accedit ☧bũ
ad elemẽtũ et fit ſacrãmẽtũ.i.q.i. detralbe.
a Idẽ in ſum.con.li.iij.t.xxiij.q.ix. b
Baptiſmi foꝛ hec eſt ego te baptizo i no/
mie p̃is et filij et ſp̃ũs ſancti ex̃ de bap.c.
i. a In ſum.con.e.t.q.x. addit̃ am̃. dicit̃
tñ ibi qđ nõ eſt de ſ̃ba. b Sz qd ſi mu/
tet̃ hec foꝛ. R̃ ꝓm tho.in 4°.di.iij.nulli ꝟ
mutare q̃tũ ad id qđ eſt de eẽntia forme.
et ſi mutat̃ nihil agit̃ et ꝑter ꝟ culpa in/
currit̃. Si uero aliqd qđ ꝑtinz ad formã
ex ſola detiatiõe eccl'ie mutat̃ nihilomi/
n9 eſt ſacrãmẽtum ſz culpa icurrit̃ uerũ ab
ap̃lis qui baptizabãt in noie xp̃i non fuit
mutata foꝛ q̃tũ ad intellectũ ꝙ in xp̃i no
mine tota t'nitas intelligit̃ ſz ſolũ q̃tum
ad uocẽ. nec ꝟ ipſũ potuiſſent niſi ex fami
liari cõſilio ſp̃ũs ſancti. rõ aut̃ mutatiõis
fuit ut nomẽ xp̃i amabile reddẽt̃ ꝟ etiam
nũc eccl'ia poſſz ſi ſpẽale p̃ceptũ a ſp̃u ſan/
cto habẽt ñ ãt ꝓꝑa aũctl'. vñ nl̃ ſic dicẽdo

nō eēt baptiſm⁹ q̄uis q̄dā ꝺ̄rīū ꝺicāt. a Jn.c.a q̄dā.de con.di.iij.ꝺicit q̄ baptiza/tus in noie xp̄i nō eſt rebaptizād⁹ q̄ tenz baptiſm⁹ lz nō debuerit fieri ꝑᵐ glo.ibi b Quid ſi ꝺicat in noie t̄nitatis nō ē ba ptiſm⁹ q̄ ñ exp̄mūt p̄ſone ſed ſolū nume r⁹ p̄ſonaꝝ.Sil'r nō eſt baptiſm⁹ ſi ꝺicat in noie genitoris et geniti et ꝓcedētis ab utroq; q̄ genitor nō ſig̃t p̄ſonā p̄ris ſicut ipoſtaſim ſb̄ſiſtentē lz p̄ modū actus et iō nō eſt eadē ſignificatio.et eadē rō de alijs eſt q̄uis auté non ſit eadem uox in greco ⁊ in latino tñ eſt eadē ſignificatio vñ i q̄li bet ligua illa ptinēt ad formā q̄ ꝑncipaliꝫ ſūt inſtituta ad ſignificādū p̄ſonas illas. a Jdē in ſū.cō.e.t.q.xi.et.xij. b Quid ſi x̄ba ꝓferant' corrupte.R' ꝑᵐ tho.ubi ſ aut facit aliqs ex iduſtria ⁊ ſic non uidet' intendē qꝺ eccl'ia itendit vñ ñ eſt baptiſ/mus.aut facit ex ignorātia uel defectu lin gue et tūc ſi tāta eſt corruptio q̄ oio aufe rat ſenſū nō eſt baptiſm⁹ ut ꝺicēꝺo pa'a et filia ſicut hēt' de con.di.iij.retulerūt. et lz ꝑcipue accidit q̄ ſenſus nō mutat' q̄ñ fit corruptio in fine.ſz mutatio ex p̄te p̄n/cipij uariat ſignificationē et iō nō ē baptiſ/mus. a Hoc itellige ut plurimū.Si āt occurrēt in aliq̄ ligua q̄ corruptio ex p̄te p̄ncipij nō mūret eandē ſignificationē ſal/tem ꝑᵐ accōmodationē uſus nō uiciat ba/ptiſmū ꝑᵐ p̄x.et in ſū.con.ꝺicta.q.xi. b Quid ſi aliqs ſb̄trahat'. R' ꝑᵐ tho.in 4° ꝺi.iij.ſi illud qꝺ ſubtrahit' ſit de eſſentia forme nō eſt baptiſm⁹.et q ſic baptizat q̄ uiter peccat ut ſi ſubtrahat' iuocatio t'uz p̄ſonaꝝ uel exp̄ſſio actus uel exp̄ſſio p̄ſo/ne baptizate ſz exp̄ſſio p̄ſone baptizātis ñ eſt de forma q̄tū ad nēcitatē ſacm̄ēti ſz i/ſtitutōe eccl'ie.Et iō ſi omittat' ego er' ba ptiſm⁹ ſed peccat baptizās. a Adde ꝑᵐ p̄x.et al.et in ſū.con.ꝺicta.q.xi.li.iij.t.xxiij Q̄ erga ſb̄alia eſt ꝺiſtinguēꝺ q̄ ſi ſubtra ctio ſeu ꝺiminutio fit ex uoluntate uiciat baptiſmū.Si ex nēcitate pie credit' q̄ ſū/mus ſacerdos ſuppleat ut ſi puer morēt' anteq̄ ſacerdos x̄ba forme p̄ficeret vñ tal' ſi moriat' in cimiterio ſepeliendus eſt.Si x̄o ſupuixerit credo q̄ rōne ꝺubij ſb̄ cōꝺi tione rebaptizandus eſt. b Quid ſi ad/ꝺitur aliqd.R' ꝑᵐ tho.ubi ſ ꝺuo hic obꝑ/uanda ſūt p̄mū ex p̄te addētis q̄ ſi aliqd adderet itendēs illud eē de forma q̄ſi uo/lens nouū ritū adducē conſtat q̄ nō iten/ꝺit ꝓferre formaz q̄ utit' eccl'ia et ita nec facē qꝺ facit eccl'ia q̄re nō eēt baptiſm⁹.ſe cus auté eēt qui ex aliq̄ cā addēt ut ex de uotione q̄ꝺam.Secꝺm eſt ex p̄te ei⁹ quod addit' quia ſi nō eſt corruptiuū forme nō eſt baptiſm⁹ ſicut ſi ꝺicat' in noie patris maioris et filij minoris corrumpit' fides quā foꝝ ꝓfitet'.Si uero qꝺ addit' nō eſt corruptiuū forme ſicut ſi addit' et beate marie ꝓbabiliꝫ uidet' q̄ eēt baptiſm⁹. a Con.pe.et al.ut in ſū.con.ꝺicta.q.xi. b Quid ſi fiat interruptio. R' ꝑᵐ tho.in 4° de ſenten.ꝺi.iij.ſi ſit tāta iterruptio q̄ itercipiat intētionē baptizātiſ nō ē baptiſ/mus ſicut ſi ꝺicat' in nomie p̄ris et inter/ponat' lōga fabula et poſtea ꝺicat' et filij Si auté fuerit p̄ua iterruptio ut puta x̄/bi nō corrūpētis formā ut ſi ꝺicat' i noie p̄ris oipotētis.aut interruptio ſilētij aut tuſſis ⁊ ꝺmōi qꝺ itētionē nō ꝺiſcōtinuet eſt baptiſm⁹. a Jdē in ſū.cō.ꝺicta.q.xi. ubi etiā addit' ꝑᵐ tho.q ſi ſacerdos l' ba/ptizans ꝺicat ego itendo te baptizare nō ē baptiſm⁹. b Quid ſi fiat trāſpoſitio. R' ꝑᵐ tho.ubi ſ ſi eſt taliſ trāſpō q̄ mutz intellectū nō fit baptiſm⁹ ut ſi ꝺicat' i no mie patris baptizo te et filij.Secus ſi nō mutat itellectū ut ſi ꝺicat in noie p̄ris et filij et ſp̄ūs ſancti baptizo te.Alij ꝺicūt q̄ q̄lit'cūq; mutet' ordo x̄boꝝ nō uidet' itel lect⁹ mūri et erit baptiſm⁹. a Petrus ꝺicit ſi mūtio fiat ex ſimplicitate nō nocz. ſi ex malicia ſic.ut in ſū.cō.ꝺicta.q.xi.Tu tius uidet' lz caſu rebaptizare ſub cōꝺitio ne rōne ꝺubij ſicut in ſil'i ſ ꝺictū eſt. b De forma x̄borū q̄ñ plures ſimul bapti/zant uel q̄ñ plures baptizantur uiꝺ ꝑ. ba/ptiſm⁹.iij.·ℊix.

Baptismus ii

Quo ad mãz vtrũ aqua pmixta possit eẽ cõueniẽs mã baptismi. R̃ ꝑm tho in 4° di.iij.pmixtio põt eẽ duplex. vna q̃ tollit spẽm. s. qñ p alterationẽ trãsit i aliã spem sicut p putrefactionẽ aliq̃ uel digestionẽ trãsit in uinũ. aut etiã p additionez tantã alteri⁹ liquoris quo soluat̃ spẽs aq̃ sicut si parũ aque multo uino admisceat̃. Alia pmixtio est q̃ nõ tollit spẽz aq̃ sicut qñ alterat̃ aq̃ ꝑm aliqđ accñs et manz spẽs ut in aqua calefacta uel qñ aque addit̃ aliqd qđ illi nõ cõmiscet̃ sicut si aliq̃ solida ponãt̃ in aqua uel si sic cõmisabile sicut aliqd humidũ ẽ tã pue q̃titatis q̃ i aquã penit⁹ cõcrtit̃. in aq̃ ergo ꝓmo° pmixtio pmixta nõ põt fieri baptism⁹ q̃ iam nõ est aqua. ipmixta autẽ z° mõ põt fieri. vñ in aqua maris põt fieri sil'r in lesciuio et in aqs sulfureis et in aliis q̃ ex terra p quã trãseunt nõ mũnt̃ in aliã spẽm. a Idẽ i sũ con.li.iij.t.xxiiij.q.xiij. ubi additur q̃ cognosci põt qñ mũta sit spẽs aq̃ uel non ex raritate et dẽsitate uel qñ humor aliquis nõ calefieret calore uel nõ strigẽt̃ frigore sicut aq̃ ut patet i uino oleo lacte et ℞mo di.vñ si aqua paludũ eẽt in tãtũ ingrassata q̃ recedẽt a uera raritate aq̃ nõ eẽt baptismus sicut si eẽt lutũ. Sil'r nõ põt fieri in brodio pinguiũ et ℞mõi q̃ infrigidata cõgelant̃. nec in aqs q̃s faciũt alchimiste admutãda metalla. dicit̃ etiã ibi q̃ melio⁹ esset si sacerdos faceret fieri aquaz calidã qa puuli qñq̃ penetrant̃ frigore aq̃ q̃ ꝓtrahũt mortales infirmitates et mortiũt̃. b Utrũ baptism⁹ aq̃ possit in aliq̃ suppleri R̃ ꝑm cõem legẽ nõ põt in puulis suppleri cũ nõ possint hr̃e usũ liberi arbitrij. Sz si p xp̃o occidẽt̃ pie credit̃ q̃ saluaret̃ sine baptismo. in adultis aũt põt p baptismuz flamis seu cõtritionis et p baptismũ sanguis. i. martyrij. ⁊ ℞ intellige qñ est articulus necitatis nõ cõtẽpt⁹ religiõis. Jõ tho in 4°. di.iij. a Idẽ in sũ. con. e.t.q.xx.

b Prohibitũ est ut nõ fiat baptismus ñ cũ crismate nouo. s. illi⁹ ãni ꝓter q̃ in necitate mortis. et punit̃ sacerdos si ꝓtrafecerit. de con. di.iij. si qs de alio. Idẽ intelligendũ est de cõfirmatiõe et táto magis q̃ to cõfirmatio minoris est necitatis q̃ baptism⁹ ar. eẽ de sen. exco. qui. li. vi.

Baptismus iii

Quo ad mistrum debit⁹ minister baptismi ꝑm oẽs theologos est sacẽdos. sz i necitate qlibz põt baptizare uir siue mulier ordinat⁹ et nõ ordinat⁹ fidelis et infidelis dũmõ hẽat intẽtionẽ baptizãdi et ꝑ uet formã eccl'ie. vñ et si nõ credat sacrãm tũ baptismi neq̃ aliqd spũale ibi fieri dũmõ in gñe intẽdat facẽ qđ facit eccl'ia baptism⁹ est. Sz tñ simplex cleric⁹ nõ debz baptizare pñte ꝑsbytero neq̃ laic⁹ ꝑsente clerico neq̃ mulier pñte uiro. ꝓbant̃ hec oĩa de cõ. di. iij. mulier. ⁊ c. roman⁹. ⁊ xxx q.iij. sup̃ qb⁹. Idẽ tho. in. z^a. pte. q. lxvij. a Adde ꝓdictis ut melio⁹ ꝓbẽt̃ de cõ. di iij. c. in necitate. et. c. a quodã iudeo. et. c. si ue heretic⁹. ꝓdicta etiã nõnt̃ in sum. cõ. li. in. t. xxiiij. q. xxvi. ubi etiã dicit̃ ꝑm tho. q̃ ꝑsbyter baptizare põt pñte epo q̃ de officio suo est. b An baptism⁹ tradi possit a malis mistris. R̃ ꝑm pe. sic q̃ bonitas ministri nõ est de necitate sz de cõgruentia. vñ dicit aug⁹. q̃ p ebriosũ homicidã et p quecũq̃ malũ dat̃ baptism⁹ et baptizatis tot⁹ effect⁹ baptismi cõfert̃. Idẽ al. ⁊ tho in 4° di. v. Sz qd si sacerdos nolit baptizare ñ dato sibi ꝓcio aliq̃. R̃ ꝑm pe. ⁊ tho. in 4° di. v. a tali licet emẽ aquã ꝓ baptismo. etiã si aqua cõsecrata est sz non licet ꝓ baptismo dare pecuniã nec ꝓ se q̃ in tali casu sufficit baptism⁹ flamis nec ꝓ alio q̃ nõ sũt faciẽda mala ut ueniãt bona ro. iij tamẽ in cãu necitatis ille q̃ gerit curã pueri licite põt baptizare uel a q̃cũq̃ alio facere baptizari ut ponit tho. z^a z^e. q.c. a Idẽ in sũ. con. e.t.q.xxiiij. ubi etiã subdit̃ al. dicit q̃ in tali cãu licet redimẽ uexationẽ sui iuris et ꝓ se si baptizandus est ⁊ ꝓ puulo quẽ uelit baptizari. Sed tho. dic

q̄ p̄mū uidet melio hec ibi ꝺ ita apparet Nā ꝺ casu nō igerit aliq̄ uexatio ꝫ sacmēti denegatio nisi simoniace. b Utrum malus minister peccet mortaliter baptizando. R̄ ꝑm tho. et pe. ubi ꝫ. aut baptizat cū solēnitate et ut minister eccl'ie ⁊ tūc peccat mortaliter si peccatū recolit nec penitet. Aut baptizat in articulo nēcitatis sicut uetula baptizat in articulo nēcitatis et tūc ñ peccat. Utrū q sciēter suscipit baptismū a malo mīstro peccat mortal'r. R̄ ꝑm tho. et pe. ubi ꝫ. si malꝰ minister sicut p̄dictus ab ecclesia suscipiēs sciēter a tali peccat nisi in articulo nēcitatis in q̄ recipe possꝫ a q̄cūq̄ hēretico. ꝫ sine nēcitate nec ab hēretico nec ab excōicato nec suspēso recipi dēt. Si autez nō est p̄dictus nō peccat suscipiēs ab eo nisi forte p accñs si ꝺ ipso foueat ei fouēdo eū in peccato. a Idē in sum. con. e. t. q. xxiij b Utrū melior sit baptismꝰ q confert a bono. R̄ ꝑm tho. in 4° di. v. equal est ab utroq̄ q̄tū ad ſbales effectꝰ ꝫ tamē cū effectu principali pōt aliqd plus cōferri ex merito baptizātis ꝫ hic effectꝰ accñtalis ē idē pe. a Idē in sū. con. e. t. q. xxvij. b Utrū āgelꝰ possit baptizare. R̄ ꝑm tho. ꝺ ꝫ angelo bono ex officio qdē non cōpetit baptizare nec eccl'iam cōsecrare. pōt tamē ex spēali mādato dei. et q nūq̄ usurparet sibi alienū officiū ió si sciat bonꝰ angelus esse nō eēt qs rebaptizādꝰ neq̄ eccl'ia recōsecranda ut de eccl'ia sancti michaelis tēm est. malo autē angelo. i. dyabolo potestas baptizandi cōpetē non pōt neq̄ ex officio neq̄ ex spēali mādato ñ eni pōt eē minister saluti ꝫ punitiōis. vñ semp p̄sumēd esset q nō facēt intētiōe baptizandi sed decipiendi vñ nullo° pōt. a Idē in sum. con. q. xxviij. et. xxix. b Utrū in baptizāte requrat intētio. R̄ ꝑm tho. in 4°. di. vi. sic sed et si qñ ꝓferet ꝛba nō assit actualis intentio dūmō p̄us intēdēt et cōtraria intētio ñ iteruenerit sufficit ad baptismū. Et ex hiſ p̄z q furiosꝰ ⁊ ebriꝰ qñ oio usu rōis carēt baptizare ñ possūt q nō p̄nt habē intētionē. a Idē in sū. con. e. t. q. xxxv. li. iij. t. xxiij. b Utrū plures possint unuꝫ baptizare. R̄ ꝑm tho. in 4°. di. iij. et in ꝫ pte q. lxvij. pūt dūmō qlibet intēdat totū facere. sil'r et unus plures simul dūmō intendat baptizare oēs neutrū tamē dēt fieri sine magna nēcitate. a al' facientes peccarent ꝑm pe. ut in sum. con. e. t. q. xxv. b Et qdē qñ plures baptizāt si dicant nos baptizamꝰ nō est baptismꝰ sed qlibet dēt dicē ego te baptizo. Qñ autē unus baptizat plures dicēs ego uos baptizo baptizati sūt et de ꝺ uide. j. baptismus iij. ℈ iij. a Uidet etiā tho. sentire q etiā si unus baptizans dicat nos baptisamꝰ nihil facit Sed pe. dicit puto ueriꝰ q baptizāt si dicat nos baptisamꝰ q modꝰ exp̄mēdi actū nō est de ſba forme et ió cū dicit baptizo uos ꝺuat sufficiēter forma eccl'ie. Frater durādꝰ dicit q dicētes nos baptizamus nō baptizant nisi ꝑm loquēdi usū intēdāt pluralē nūm ꝓ singulari ponē et tūc ille solus baptizat q p̄us ꝛba cōplet mergendo seu aquā infūdēdo puto q tutior ps sit eligenda ex de homici. petitio. b

Baptismus iiij.

quo ad suscipiētes. utrū oēs teneant ad baptismū. R̄ ꝑm tho. in 4°. di. vi. qlibet tenet etiā sanctificatꝰ in utero ꝓpter tres rōnes. p̄mo qdē ꝓpter acqrendū caracterē quo ānumeret in populo dei et quasi deputet ad p̄cipienda sacramēta dīna. ꝛ° ut p baptismi p̄ceptionē passioni xp̄i etiam corpaliter cōformet. ℈° ꝓpter bonū obedientie q p̄ceptū de baptismo oibus datuꝫ est. Utrū i utero existēs puer possit baptizari. R̄ ꝑm tho. in 4° di. vi. nō potest qa talis deo notꝰ est nō eccl'ie nec subiici pōt oꝑatiōi mīstroꝝ eccl'ie. vñ dicit augꝰ q si cut q nō uixerit nō pōt mori ita q natꝰ ñ fuerit nō pōt renasci. nō dēt autem mater scindi ut puer possit nasci et baptizari qa ꝑm apl'm nō sūt facienda mala ut ueniant bona. debēt autē scidi si iā defuncta esset ut. ff. de inofficio. te. l. postumꝰ. Qñ autez apparet aliqđ mēbrū et nō ē plene natus

expectãda est tõlis egressio nisi mortis pi-
culũ imineat seu timeat᷑.nã in tali piculo
egressa pte ꝑncipali.s.capite baptizari de-
bet secus de alijs ptib⁹ ut de manu et de
pede ꝙuis nõ noceat si ille ptes aspgant᷑
aqua baptismali q᷑ dina mia nõ est artan-
da.et si postea nascat᷑ plenarie non é reba
ptizandus ꝑ᷒ quosdã sed nihil piculi acci
dit si ad cautelã baptizet᷑ sub hac forma
si nõ es baptizat⁹ ego te baptizo ꝛc. a
Idé in sũ.con.e.t.q.xxxij. b Quid fiet
qñ nascit᷑ mõstrũ. R᷒ ꝑ᷒ tho.ĩ q̃libet aut
certũ est eé duas aias rõnales aut nõ.Cer
tũ autẽ est si sunt duo capita et duo col-
la et duo pectora q᷑ erũt ꝑ ꝺñs duo corda
et sic sunt baptizandi ut duo et ꝙuis ꝑsu
mat᷑ q᷑ plures possint simul baptizari di
cendo ego uos baptizo tuti⁹ tamẽ est eos
baptizari sigillatim.Si uero dubium est
utrũ sint due aie tunc ꝓmo baptizãdus é
vn⁹.postea põt alter baptizari dubie sic si
nõ es baptizat⁹ ego te baptizo. a Idem
in sum.con.e.t.q.xxxiij.ubi etiã dicit᷑ q᷑ tẽ
est dubiũ si sũt duo capita distincta ꝝ qd
simile. b Utrũ in eo qui é baptizãdus
requrit᷑ intẽtio et uolũtas.R᷒ ꝑ᷒ pe.suscipi
entiũ baptismũ tres sunt dñe.qdã eni nũ
ꝙ habuerũt usum rõnis ut puuli ⁊ ppe-
tuo furiosi ⁊ in his nõ requrit᷑ uoluntas.
qdã uero aliqñ habuerũt licet tũc nõ ha-
beant et in his in nccitate sufficit ãtecedés
uolũtas.itaq᷑ amẽtes et dormiẽtes si ãte
furiã uel dormitionẽ habeant cõtrariã uolũ
tatẽ nõ recipiũt sacmentũ.si autẽ habue-
rũt ꝓpositũ.⁊ hoc ꝑ signa aliqua inotuit
tũc in articulo nccitatis dẽnt baptizari eẽ
si furiosus tũc cõtradicẽt.Si tñ nccitas tẽ
nõ sit debz expectari lucidũ iteruallũ uꝫ
uigilia dormiẽtis.qdã uero habẽt usum
rõnis tũc cũ baptizant᷑ et in his requritur
cõtritio et deuotio ad pcipiẽdũ rẽ sacmẽ
ti et itẽtio et uolũtas ad pcipiẽdũ sacmẽ-
tũ nec tñ requrit᷑ uolũtas absoluta recipiẽ
di qõ eccl̃ia cõfert ꝙ qñq᷑ sufficit uolũtas
coacta et si sit coactio sufficiens et ex toto
ab eĩ ut cũ aliqs reclamãs inergit᷑ uiolẽ
ter talis nec sacramẽtũ suscipit nec rẽ sac̃-
menti.Si aũt sit coactio inducẽs sicut mi-
nis uel flagellis itaq᷑ potiꝰ ipse eligat ba
ptismũ suscipe ꝙ talia pati suscipit sac̃mẽ
tũ ꝙ nõ rẽ sac̃mẽti. Idez tho.in 4°.di.iiij.
et vi.sil̃r et al.sed et hec ꝓbant᷑.xlv.di.ꝺ
iudeis.et eĩ de bapti.et eiꝰ effectu maiões
circa finẽ. a Idé in sum.cõ.li.iij.t.xxiiij.
q.xxxvi. b Utrũ in eo q᷑ debet baptiza
ri requrit᷑ fides R᷒ ꝑ᷒ pe.in paruul᷑ ⁊ i nã
liter stulti ⁊ huiusmõi q᷑ ꝑ se nõ põt cre
dere non requrit᷑ fides ꝓpa sed sufficit ali
ena In alijs uero requrit᷑ fides propa non
qdẽ ad susceptionẽ sac̃mti q᷑ etiã sine ea r̃
cipet᷑ caracter sed ꝙtũ ad susceptõnez rei
sac̃mẽti.i.gratie Idé tho.in 4 di.vi. a
Idé in sum.con. e.t.q.xxxvij. b Bap
tismus iterari nõ debet.i.q.i. quod qdaz.
Pena aũt iteratis ꝑ᷒ leges é decapitatio
C.ne sanctuz baptismũ.l.ij. a Ibi nõ di
citur decapitatõ sed ultimũ supplicĩũ qꝺ
iportat mortẽ q̃litercũq᷑ inferat᷑. b ꝑ᷒
canões uẽo tales nõ possũt ꝓmoueri siue
sciẽt rebaptisati sit siue ignorãt᷑ ⁊ p⁹ ꝙ
sciuẽrint ratũ habuerũt di .l. Cõfirmãdũ
aꝫ uẽo qui ignorãt᷑ rebaptizati fuerũt ut
ifãtes uꝫ coacti absolute possũt ꝓmouẽri
ꝑ᷒ q̃sdaz de iure ꝑ᷒ alios qꝺ tutius é de
dispensatõne de con. di.iiij .eos. a alias
incipit hos Sed meluꝭ facit.c.qui bis ea.
di.vbi dicitur Qui bis ignorãt᷑ baptizati
sũt non idigẽt ꝓ eo pcitẽ nisi q᷑ ꝑ᷒ cano
nes ordiari nõ possunt nisi aliq᷑ magna ne
cessitas cogat. b Itẽ clẽici iterãtes.bap
tismũ deponendi sunt ar.in dicto.c.eos ⁊
.c.qbus.layci uẽo excõicandi ⁊ pena plectẽ
di ꝙuiozi ut ibi. a ibi nil dicit᷑ de exco
municatõe sed de grauibus pcitẽtijs. b
Si dubitet᷑ an aliqs baptizat⁹ fuẽit bap
tizaret᷑ his ꝟbis ꝑmissis Si es baptiza-
t⁹ nõ te baptizo. si non es baptizat⁹ ego
te baptizo i noie patrꝭ ꝛc de bapti.c.ij. a
Eodez mõ faciẽdũ quãdo dubitat᷑ ꝓba-
bilit᷑ de collatõe alioꝝ sac̃mtoꝝ pũ an sit
aliqs cõfirmatus uꝫ ordiat⁹ ⁊ ꝟmodi ut
in sum.con.e.t.q.xxxviij. b Cum iude⁹

uł pagan⁹ petit baptiſmū an ſtatiz bapti
zād⁹ ſit. R̄ ſi piculū eſt in moza ut q̄ ba
ptizād⁹ timet ne alij ifideles ſi hoc ſeſe
rint int'ficiant ł ei alit' ipediant q̄ citi⁹ ē
baptizād⁹ de con.di.iiij.ne qđ abſit. Sz
ſi piculū nō imineat tūc p octo meſes uel
alio termio arbitrio debet differri inter
cacumios teneri de con.di.iiij.iudei.ꝛ.c.ſe
a Idē in ſum.con.e.t.q.xli. b De hac
dilatione itez hēſ·ĵ·baptiſm⁹.v·ſ·ij.quid
ſi qs nō baptizat⁹ ꝓmoueat' in ſacerdo
tem et eꝑm et poſtmodū celebrat et mul
tos ordinat. R̄ ꝑm tho.in 4° di.xxiiij.non
baptizat⁹ nullū ordiné recipe pōt nec con
ficere nec abſoluē nec etiā ordinare tū pie
credi pōt q̄ q̄tū ad ultios effect⁹ ſacmē
toz ſūm⁹ ſacerdos ſupplēt defectū et q̄ ñ
ꝓmittēt hoc ita latē qđ in piculū eccleſie
iminē poſſet. a Albric⁹ auté dicit q̄ pu
tat talé cōficē nō in ptáte ſua ſed i ptáte
eccl'ie.deſcédit eni tūc a xto tute ſpūs ſancti
uegetátis eccl'iam ptās in illū ne eccl'ia ꝺ
cipiat' et illū excuſat ignozantia iuincibilis
ut in ſum.con.li.iiij.t.xxĵ.q.viĵ.ꝓmū uid
tur ueri⁹ nā cū de hoc erroze cōſtiterit ta
liter ordinati dēnt reordinari ut in.c.i.eꝛ
de ꝑſbytero ñ oz. b de fictis accedētib⁹
ad baptiſmū hēs·ĵ·baptiſmuſ.vĵ·ſ·ij.

Baptiſmus v

q̄ ad tēpora vtrū aliqđ tēp⁹ de
t'minatū ſit ad baptiſmū. R̄ ꝑm tho.i 4° di
vi.q̄ in baptiſmo duo cōſiderāt' .ſ.ſubſtā
tia ſacmenti ꝛ q̄tū ad hoc nō eſt aliqđ tē
pus det'iatū imo q̄libet die et hora bap
tiſm⁹ celebrari pōt.aliud eſt ſolēnitas et
q̄tū ad hoc etiā habet duplex tēpus.ſcz
ſabbatū paſce et ſabbatū pētecoſtes. a
Rō hui⁹ eſt q̄ baptiſm⁹ hēt efficaciaz ex
duob⁹.ſ.ex xtitate ſpūs ſancti et ex paſſio
ne xpi cui⁹ morti aliqs configurat' p bap
tiſmū q̄ſi conſepulto xpo in morte ro.vi.
ut in ſū.cō.li.iĵ.t.xxiiij.q.xxix. b Utz
baptiſmus dēat p aliqđ tēpus differri. R̄
ꝑm tho.in 4° di.iiij.magis eſt laudabile q̄
puer q̄ citi⁹ pōt fieri baptizet'.ꝓmo quia
iteri puer mori poſſit et dānaret'.z° q̄ de
mones nō hūt tātā ptātē in baptizati ſic
in non baptizato neq; q̄tū ad nocumenta
ſpūalia neq; q̄tū ad nocumēta corpalia.
ȝ° quia in pueritia facilius hō inducit' et
aſſueſcit in his q̄ ſunt xpiane religionis ꝛ
fortius ſi beret.adultis aūt ſicut dicit tho.
in 3ª pte.q.lxviĵ.nō ſtati cū cōuertūt' eſt
ſacramētū hoc cōferēdū.ꝓmo qdem ne in
talib⁹ eccl'ia decipiat'.z° ut āte baptiſmū
de fide plem⁹ inſtruāt'.3° ꝓpter reuerētiā
ſacramēti dū in ſolēnitatib⁹ p̄cipuis ſcilz
paſce et pētecoſtes homies ad baptiſmuz
admittunt'. Si tamē plene eēnt inſtructi
aut ſi moztis piculū imineret ſtatim eſſēt
baptizandi. a Idē in ſum.con.e.t.q.xl.
b de differētibus autē baptiſmū uſq; ad
mortē uide·ĵ·ordinād⁹·ſ·xx.

Baptiſmus vi

quo ad ritū vtrū imerſio ſit de
neccitate baptiſmi. R̄ ꝑm tho.in 3ª parte.q.
lxvi.qñ conſuetudo eccl'ie patit' uel quan
do neccitas icūbit ꝓpter defectū aque ł ꝓ
ter piculū pueri de cui⁹ morte timet' vel
etiā quia ſacerdos nō poſſet ſubſtētare ba
ptizandū pōt ſine imerſione baptiſmuſ ce
lebrari et etiā ſufficit ſi tantū caput aſper
gat' ſed imergendi conſuetudo laudabili
oz eſt.ſil'r laudabilius eſt q̄ ter imergat'
qđ ſignificat fidē t'nitatis et triduū ſepul
ture xpi.hec tamē ſignificatio non eſt de
ſba ſacramēti tamē ḡuiter peccarēt q con
tra cōſuetudinē eccl'ie ſemel tm imergerēt
Idē pe.et al. a Idē in ſū.con.q.xiiij.et
xv. b Quid ſi de duob⁹ ſacerdotib⁹ al
ter ſit manchus et alter mut⁹ uno ꝓferē
te et alio imergente. R̄ ꝑm tho.in.iiij.di.
vi.nō eſt baptiſm⁹. Idē hoſti. a qa ipſa
xba forme oſtendūt q̄ ab eodē dēat fieri i
merſio et ꝓnūciatio xboz ut in ſū.con.e.
t.q.xxxiiij. b Quid ſignificent ſacramē
talia q̄ fiunt in baptiſmo. R̄ ꝑm pe.in 4° ſē
ten.q̄tuoz ſacramentalia fiunt ante baptiſ
mū q̄ ſignificāt ł mō. Exſufflatio et infla
tio ſignificant ſpūſ mali expulſionē ꝛ bōi

introductionē.salis immissio grām et sapiēti am ⁊ a peccatoꝝ putredie p̄ꝓuatōnē.saliue contactꝰ ad aures et nares sensuū sp̄ualiū apitionē.vnctio olei in pectore et iter scapulas legis dei amorē et deuotā subiectionē. Tria q̄q alia fiunt post baptismū .s.crismatio in uertice q̄ significat xp̄i gratiā in mēte.ipositio cerei q̄ significat fidei et morū caritatē.vestis cādida q̄ significat innocētie restitutionē. a Idē in sum.cō. e.t.q.xliiij.ubi etiā dicit nō ꝓ licet pānuꝝ q̄ ligent frōtes cōfirmatoꝝ seu uestē que ponit in capite baptizati iterato sumē ad idē officiū de con.di.iiij.si qs uoluerit.in tex.et glo. b Utrū in baptismo uel cōfirmatione possit leuare uel tenē q nō est baptizatꝰ uel cōfirmatꝰ.R nō pōt de con di.iiij.in baptismate.nisi in nēcitate q̄ tūc etiā baptizare pōt et de sacro fōte leuare et de h̄ casu hēs diffuse it ipedimēta matrimonij.c.ipedimētū vi.ſ.penul.religioſ nō licet de baptismo leuare uide de h̄.j.ipedimentū.vi ſ.fi.de catbacismo patrinis et eoꝝ respōsis hēs.j.catbacismus.

Baptismus vij.q̄ ad eius effectū.Quis sit effectus baptismi.R ꝑm tho.in 4° di.iiij.puuli qdem in baptismo mūdant ab originali et dāt eis ẋtutes in habitu sed nō i usu.adultis autē fit remissio oium peccatoꝝ nō soluz originalē sed etiā alioꝝ et totiꝰ pene. neq̄ regrit alia penitētia. Con.pe.⁊ magister sniaꝝ. a Idē in sū.con.e.t.q.xvi.ubi ēē dicit ꝙ regrit attritio q̄ tollit in dispositionē.s.ꝓpositū peccandi et ꝙ malū ei displicet ꝑm pe.et tho. Alexander ât de ales sup 2° sniaꝝ.di.xxxvij.q.x.q̄ incipit octauo q̄rit.et.q.xi.q̄ incipit q̄rit postea.dicit ꝙ cū adultꝰ uenit ad baptismuz de nēcitate debet dolere et penitē de oibꝰ moꝛtalibꝰ quoꝝ recoꝛdat et etiā de uenialibꝰ in genere.et forte de maioꝛibꝰ uenialibꝰ ꝑticulariter dolendo ꝙ cōmisit seu ꝙ sit in culpa alicuiꝰ peccati etiā uenialis quod si nō fecerit grām nō recipit baptismalē. b Utrū fictio impediat effectū baptismi.sed ꝑm pe.q fictus est in hoc ꝙ silat se uelle ꝛ ferre uel suscipe baptismū ⁊ nō intēdit effectū eius impedit sed q silat se disposituz iterius cū nō sit uel q̄ nō credit quia cum ꝓposito peccandi accedit aut cōtēnit sacramentuz nō reueretur ut in sum.con.seqt nō suscipit rem sacramēti.i.gratiaz ſz caracterē suscipit.et ut dicit aug⁹.cōualescē incipit qñ fictio ueraci cōfessione recesserit.⁊ baptismꝰ qdē peccata ãte cōmissa delet q̄ ad culpā et penam ſz cōmissa post baptismū delet quo ad culpā et hoc ꝑ accidens ꝙ magis delēt ẋtute penitētie.Con.al.⁊ tho.in 4° di.iiij. a Idē in sū.con.li.iij.t xxiiij.q.xvij.⁊.xviij. b Utrū effectꝰ baptismi eccl̄is sit in omibus.R ꝑm pe.q̄tum ad caracteris impressionē et peccatoꝝ et penaꝝ remissionē eccl̄is effectꝰ est sed q̄tum ad dēpssionē fo et infusionē grē est inequalis ꝙ iequalis pōt eē dispō uoluntati in puulis tamē ꝙ eccl̄is ē dispō et effectꝰ equalis erit.Con.al.et tho.in 4° di.iiij. a Idem in sum.con.e.t.q.xxi.ubi etiā dicitur ꝙ ex ꝑuilegio spēali pōt plus dare uni q̄ alteri. b Baptismꝰ nō tollit irregularitatē bigamie.j.bigamia.ſ.vi.sed bene tollit illā homicidij.j.homicidiū.iiij.ſ. i.in fine.

Bellum Cōmuniter ad h̄ ꝙ bellū sit iustū tria regrūt ꝑm tho. 2ª 2ᵉ.q.xl.ꝑm.s.aūctas ꝓncipis ꝙ ꝑuata ꝑsona in iudicio ius suū pōt ꝑsequi et itel lige ꝓncipis siue eccl̄iastici ut qñ pugnat ꝑ eccl̄ia siue ꝓncipis secularis xxiij.q.i. quid culpat.et.q.ij.c.i.et ꝑm Guer.sufficit aūctas iferioꝝ dignitatū ad defensionē sibi subditoꝝ qñ qs alt ꝑ iudicē se iuuare non pōt ꝑm ꝙ regritur in bello iusto ex iusta cā ut.s.illi cōtra quos bellū mouet ex aliq̄ culpa h̄ meruerūt.vñ aug⁹.i libro q̄stionū iusta bella dēnt diffiniri q̄ ulciscūtur iniurias si gens uel ciuitas plectenda est q̄ uel iudicare neglexerit qđ a suis ꝓbꝛe factū est uel reddē qđ ꝑ iniuriā ablatū est

xxiij.q.ij.dñs.ꝫ^m regrit intẽtio recta.ſ.q̃ i tendit uel ut bonũ ꝓmoueat uel ut malũ uitet vñ nõ licet fieri ex odio et ßmõi ſz ꝓpter iuſtitiã ⁊ caritatẽ ut in p̃dicto.c.qd culpat.et.c.militare.Sũt alia duo q̃ põnũt a qbuſdã regrã i iuſto bello videlicz ut nõ ſit ꝑſona cui bellare nõ licet ut clẽicus.xxiij.q.viij.clerici.ſed ß ꝓpter ſpẽalez ꝓhibitionẽ ut dicit j.bellũ.ij.ſi. Itẽ ut fiat ꝑ rex repetitõe uel patrie defenſiõe et ßmõi.xxiij.q.ij.c.i.ſed ß reducit ad iuſtam cãm. a Idẽ ꝓlixius in ſum.cõ.li. ij.t.v.q.xlv.ubi etiã dicit ꝑ^m glo Ray.q̃ ꝓnceps q nullũ bẽt ſupiorẽ ſiue rex ſiue ipator aũcti ꝓpria ſi iuſta cã ſubſit poteſt mouẽ bellũ tã cõtra ſbditos q̃ exneos po teſt et ſubditis ſuis dare aũctem mouẽdi bellũ cõtra eoſdem et eodẽ mõ. Sz certe null9 eſt p̃ter papã q nõ bẽat ſupiorẽ ſal tem ipſũ papã.xcvi.di.duo ſũt ió ad ipſũ ſi põt fieri ꝑ iuſtitia dẽt recurrẽ q̃ ab ipſo etiã ipator põt iudicari dicto.c.duo.
b Utruz ſine ꝓncipis aũcte ꝑ aliqđ ꝑticulare bellũ liceat iuriã repellẽ. ℞ de iur nãli põt qlibet vim vi repellẽ dũ tamẽ in cõtinẽti et cũ moderamine iculpate tutele .i.q̃ tutela illa moderata et ſine culpa ſit nec ſit ad ſumẽdã uidictã ſz ad ꝓpulſãdaz iuriã ex de homicidio.ſignificaſti primo circa finẽ.Dico ꝓpulſandã ſiue a ſe ſiue a ſocio.xxiij.q.iij.nõ inferẽda.et.c.ult. a pro ſocio itellige quãcũq̃ iuriã patientẽ ut ex dictis capl'is põt colligi. b et ſi qdẽ uis ſeu iuria ſit in ꝑſonã tũc põt uis repelli anteq̃ ſit illata nã licitũ eſt occidẽ inſidiantẽ et eũ q uult occidẽ ſi aliter non põt qs man9 ei9 euadere.ff.ad legẽ.acq.l. iiij.et.v. a Si ãt aliqs poſt uim illataz ꝑſone repcutiat nõ uidet repulſio iurie ſz uindicta q̃ ꝓhibita eſt oib9 dicto.c.ſi ficaſti.ió tenet niſi uiderit iuriantẽ patũ denuo pcutẽ ut nõ glo.in dicto.c.ſignificaſti.ubi etiã dicit q̃ moderamẽ intelligi tur ſi illud tm̃ fiat q̃ omiſſo uiolẽtia r̃pelli nõ poſſet et q̃ ſi qs modũ excedat non tenet ſi nõ fecit ex ꝓpoſito.ff.ad.l.acq.ſi ex plagis ⁊ tabernari9. Ray.dicit hoc uex q̃ ad ſniam excõmunicatõis qñ iuria fieret in ꝑſonam eccl'iaſticã ſz q̃tũ ad aliã ſatiſfactionẽ de exceſſu uel q̃ ad penitẽtiã et irregularitatẽ ſi ꝓpt repcuſſionẽ moz ſecuta eſt.tuti9 credo q̃ teneat ut in ſum.con.li. ij.t.v.q.liij.ſz dict9 ⁊ tabernari.9ñ loquit de excõicatione ſz de ſatiſfactiõe illati dãni ad quã dicit nõ teneri repcutiẽdo excedẽtẽ nõ ex ꝓpoſito ꝓpter p̃cedentẽ culpã inualoris ut ibi. b Si autẽ uis inferat ireb9 tunc et illatã et inferẽdã licet repellere ſz poſt illatã dũ tamẽ ineõtinẽti.i.q̃ cito ſit illata uis puſq̃ diuertat ad alium actũ ex de reſtitutiõe ſpo.oli cãm.et in p̃allegato.c.ſignificaſti. a vbi dicit glo.q̃ itelligit icõtinẽti fieri etiã collectis amicis qđ puto intelligẽduz ſi iſta fiant ãteq̃ diuertat ad actus iptinẽtes ar.l.petẽſ.C de pactis.aſ poſſet diu durare et eẽ materie publice ſepte lz aliud uideat dici i ſũ. con.e.t.q.liij. b gñaliter autẽ ſciẽdũ eſt q̃ ad talia nemo tenet imo ꝑfecti9 eẽt remittẽ iux illud ⟨Math.v. ſi qs te pcuſſerit in unã maxillã ꝛc. Utrũ ꝑ bellum uel uiolẽtiã liceat ꝓpria aũcte rem iã ablatam uel inualoſam recupare. ℞ ꝑ^m Inno.et hoſti.ſi hoc fiat incontinẽti certe licet ꝑ ut in ꝓximo ⁊ dictũ eſt.ſi uero ex iterual lo nõ licet imo dẽt adiri iudex raptoriſ ⁊ eius aũcte recupari.nã ſi aliqs ꝓpria aũcte uiolẽter recuparet etiã rem ſuã cadit a iure ſuo et pdit eã. a facit ad ß.ff.q̃ met9 cã.l.extat. b niſi forte poſſet p iudicẽ eã oſeq uel recupare ut nõt ꝓma di.ius gẽtium. Quid ſi abſq̃ aũcte ſupiorẽs aliqs dãnificat9 accepit de reb9 dãnificantis nũ qđ põt retinẽ.dicẽdũ ſi accepit abſq̃ uitio utputa q̃ inuenit uel alius ſibi dedit et h9 mõi nõ peccauit et põt licite retinere uſq̃ ad ualorẽ dãni.ff.de con.inde.l.ſi nõ forte ⁊ ſi cẽtũ.niſi forte r̃ſ q̃ puenerũt ad eũ fuiſſẽt illi a raptore omodate.C. de omodato.l.ꝓtextu.uel etiã depoſita.C.depoſiti. l.ſi qs.nã in hiſ caſib9 nõ põt retinẽ.hec i dubitanter uera ſũt in foro iudiciali. Sz

ꝑm quoſdã etiã licet talis peccet et penitẽ
tiã agẽ teneat᷑.tamẽ in foro penitẽtiali nõ
teneat᷑ ad reſtitutionẽ. Jn hoc.cõ. Huer.
⁊ vl᷑.⁊ ad hoc facit qđ dicit tho.de illo q
furtiue accepit rem ſuã apud aliũ iuſte đ
tentã ut habet᷑ .j. depoſitũ .ſ. ult. a hic
peccatũ ẽ i accipiendo nõ autẽ i retinẽdo
al᷑ ñ poſſet ⁊ retinẽ ⁊ penitere.xiiij.q.vi.ſi
res.retinẽ autẽ nõ licẽt qñ ſine alteri⁹ iniu
ſto dãno uel ꝓximi malo ex⁹ agẽ ñ poſſet
ad ro.xiiij.ibi ſi ꝓpter ibũ ẽc.et.ij.Coz.vi.
Nemini dãtes ullã offenſionẽ ut pọ̃t ꝺſta
re ex dictis .j. depoſitũ .ſ.fi.poſſet etiã i ac
cipiẽdo nõ peccare ut qñ nõ poſſet iuſtiti
am inuenire ꝑm Jnno.et in ſum.con.li.ij.
t.v.q.xlv.et ſ.primo. b Jtrũ in bello
licet uti inſidijs.R᷑ ꝑm tho.z᷑ z᷑.q.xl.in bel
lo iuſto licet uti inſidijs occultãdo ab ho
ſtib⁹ ea ꝓ que uolum⁹ eos impugnare quia
ꝓpoſitũ nr̃m nõ tenemur eis apire.xxiij.q
ij.dñs.ſed non licet eos ſic decipe ꝙ dica
tur eis falſũ uel nõ ſuet᷑ eis ꝓmiſſũ.xxiij
q.i.noli. a Idẽ in ſũ.cõ.li.ij.t.v.q.xlvij.
b Qui hẽt iuſtũ bellum ſuũ facit qdqd
capit ab hoſte uel ei⁹ auxiliatoribus ſiue
ſbditis ſiue alijs quouſq; ſit ſibi plene ſa
tiſfactũ de oi dãno et labore et opis tam
ſuis ꝙ ſuoꝝ uel donec ipſe hoſti offerat
ſe ad ius et uelit ſatiſfacẽ di.i.ius gentiũ.
xxiij.q.vij.ſi de reb⁹ ul᷑.hec autẽ non dẽt
aliqs accipe niſi forte eẽt talis hoſtis ꝙ ꝓ
pter hereſim uel aliud ßmõi bona ſua eſ
ſent ꝓ edictũ publicata. a Jmo niſi bel
lũ eẽt indictũ a ꝓncipe q ſupioꝛẽ nõ hẽt
tũc enim nõ tm̃ hoſtis ſꝫ etiã auxiliatoꝛ in
iuſte iuuãtiũ pọ̃t qs res et ꝑſonas capẽ ⁊
capti ꝓi fiunt ꝑm Jnno.ut in ſũ.con.e.t.
xlv. b Subditi uero iniuſte bellantiũ ſi
in tali bello nõ ꝑſtent dnis auxiliũ cõſili
um uel fauoꝛẽ nõ ſũt expoliandi uel i ali
quo puniẽdi.peccata enim ſuos tm̃ dẽnt te
nere auctoꝛes eꝝ de his q̃ fiunt a ma.c.q̃ſi
uit.i.q.iiij.c.i.qđ ueꝝ eſt etiã ſi p̃dictoꝝ i
ipſo iniuſto bello utat᷑ rebus ipſoꝝ ab eis
ablatis.ſil᷑r nõ ſũt ſpoliandi clerici et reli
gioſi uel cõuerſi pegrini mercatoꝛeſ ruſti
ci eũtes et redeũtes et in agricultura exi
ſtentes et aialia qbus arant et ſemina poꝛ
tant eꝝ de treuga inuiolatus.xxiij.q.iij.ſi
qs rõipetas.poꝛro tota p̃da q̃ obuenit de
bello iuſto dñi eſt et ipſe tenet᷑ diuidẽ ĩ
ditis ꝑm ꝓpoꝛtionẽ et q̃litatem ꝑſonaꝝ ut
di.i.ius militare.et nõ.xxiij.q.v.dicat. a
.ſ.in glo.et idẽ nõt glo.in dicto.c.ius mi
litare.et cũ oib⁹ p̃dictis Con.albꝛic⁹. b
Quid ſi ſubdit⁹ mouet bellũ mandãte ſi
bi dño uel ſeq̃t᷑ eum nũqd tenet᷑ reſtituẽ
ſi q̃ ab hoſtib⁹ accepit. R᷑ ſi bellũ ſit iuſtũ
nõ tenet᷑ niſi iuxta edictũ dñi ſui.ſi ẋo ſit
iuſtũ et ipſe ſcit tenet᷑ ꝙ plus debuit ti
mere deũ q̃ hominẽ.ſi uero dubitat vtꝝ
ſit iuſtũ ul᷑ nõ iteꝝ nõ tenet᷑.xxiij.q.i.qđ
culpat᷑.in fine.excuſat᷑ enim ꝓpter obediẽti
am dñi ſui licet dns peccauerit ſi forte ma
le ꝓcepit. a Con.albꝛic⁹ ſed ß nõ pọ̃t i
telligi ueꝝ q̃uſq; dubitat vñ alia lr̃a hẽt
iteri nõ tenet᷑.Nã cũ ſciuerit bellũ eſſe in
iuſtũ ſtati incipit eẽ male fidei et tenet᷑ re
ſtituẽ qđ bꝫ ar⁹.c.fi.eꝝ de p̃ſcp.Si ẋo qđ
accepit cõſũptũ eſt bona fide tenet᷑ ĩgꝛtuꝫ
ex illo ſit factus locupletioꝛ.C.de rei.uẽ
di.certum. b Sed q̃rit᷑ an ſicut ſubditi
mouẽtis bellũ excuſant᷑ in dubio ut nũc
dictũ eſt utꝝ ſil᷑r excuſent᷑ amici cognati
ſtipẽdiarij ⁊ ßmõi.R᷑ ñ ꝙ ñ excuſat eos o
bedientia neq; in dubio dẽnt ſe cõmittere
diſcrimini ut iuuẽt aliquẽ i p̃iudicio alte
rius.xiij.q.v.deniq;. a Hoc fuit dictuꝫ
glo. Ray.ut in ſũ.con.e.t.q.xlvi.et addit
nec eſt ſil᷑e de aduocato quẽ excuſat bona
fides q̃ diu credat iuſtã eẽ cãm quã fouꝫ
licet in ẋitate ſit iniuſta ꝙ ibi eſt iudex ſu
pioꝛ q cãm examinat et de allegatis iudi
cat.in bello uero utrib⁹ coꝛpalib⁹ negoci
um uincit᷑ et nõ p rõnẽ diiudicat᷑ con.vl᷑
ut ibi. b Quid ſi ſubdit⁹ hẽt guerram
cõtra dñm uel e⁹.R᷑ ꝑm Huer.cũ uaſallus
comitis hẽt aliqđ cõtra comitẽ regrẽda ẽ
ꝓmo aũctas regis.ſi autẽ comes habꝫ ali
qđ cõtra regẽ et rex humilit᷑ req̃ſit⁹ ꝓ pa
res curie nollet illi ius exhibẽ credo ꝙ ſi
ius ſuũ defendat armis cum moderamie

nō peccat. ipugnare uero regē ꝓpria aūcte
nō licet ſz dēnūciare bz pape q poterit ex
cōicare et creſcēte cōtumacia dare aūctem
mouendi cōtra eū arma uel cōgrat cozā i
patoze ſi rex ille ībſit et illi⁹ aūcte ſi opoz
tebit mouebit bellū. Quādo ár rex habz
cám cōtra ipatozē uel ipator cōtra regem
q nō ībeſt illi nō erit alius cozā q̄ q̄rimōia
ponat niſi papa ut nūc dictū eſt tm paſſus
iuriá peccaret mouendo bellū ſi alter of
ferret ſatiſfactionē. Cū autē comes bz ali
qd cōtra ſbditū nō ꝓpter ꝟ dēt ſibi iuſ di
cere ſz uel aūcte iudicis ſupiozis gladiū ſu
mat uel ad dioceſanū uaſalli recurrat cui
ſi uaſallus obedire recuſauerit excōicabit
rōne peccati eī de iudi. nouit. et ſi ꝓ ānuz
ſic pſiterit dioceſan⁹ ipſū et res ei⁹ capiē
das exponet ar. xi. q. iij. rurſus. ⁊ c. q ſquis
eī de hēticī. excōicam⁹ ꝑmo. ℣. ſi uero dñs
a ℣Hoc ultimū dictū fuit hoſti. ut i ſum.
con. li. ij. t. v. q. xlviij. ubi etiā oia p̄dca po
nut et nō ſolū ſubditoſ ſz et reges poteſt
epūs iudicare et ꝓ dñs ei⁹ aūctas poterit
cōtra eos bellū moueri q ei ſubſūt eī de
ma. et obe. oīs. et ibi glo. b ℣De dānis
et uaſtatiōib⁹ q̄ fiunt in bellis q⁹ ⁊ cui te
neat. ℟ ꝑm ℣Uer. q q bz iuſtū bellū ñ te
net de illis dānis q̄ ipſe uel ſui bona fide
pugnādo intulerūt aut a qb⁹ cōmode ab
ſtinē nō potuerūt. ſi autē craſſandi animo
malicioſe intuliſſet cū al posſet ſibi conſu
lere tenebit et cōpenſabūt illa dāna cum
dānis ꝓpter q̄ bellū motū eſt facta diligē
ti cōputatione hinc ide. ℣Suis ⁊o bōibus
iſte q iuſte bellat nō tenet de dānis que
paſſi ſūt ab aduerſarijs q tales ſubditi ſe
et ſua tenēt exponere ꝓ dño. et dico q do
min⁹ nō tenet niſi forte ipſe fuerit in cul
pa negligēter defēdēdo eos. ℣Talis etiā iu
ſte bellans tenet oib⁹ illis q⁹ uocauit de
dānis ſi q̄ receperūt niſi uenerit illi ex ō
bito uel cā humanitatis uel cōſanguitatī.
xxiij. q. iij. nō inferenda. et alijs capl'is ibi.
Qui uero bz iuſtū bellū tenet ꝑmo ad
uerſarijs de oib⁹ dānis illatis tenet etiā
ſuis ꝓprijs bōib⁹ de dānis q̄ receperūt ab
aduerſario q iuſte repugnabat ſi ipſi ꝓpi
homies iuuerūt ipſū bona fide aut ſi idu
cti fuerūt ex ei⁹ cōſilio timore uel coactōe
et de ſe nō erāt facturi. ℣Sec⁹ ſi mala fide
iuuerūt illū in q̄ caſu nullā bēnt actionez
cōtra eū nā in re turpi nulla cōtrahit ob
ligatio inſtit. mandati. ℣. allud. et. ff. mādati
ſi remunerādi ℣. rei turpis. et. l. ſi manda
uero. ℣. q eodē. a ℣In his iurib⁹ patet q
exequētes iuſtū mandatū ſz coacti uel al
inducti nullā habēt actionē cum bon⁹ hō
plus timeat peccatū q̄ moztē. ff. q metuſ
cā. l. iſti qdē. ſed iſtis inductis debet ſatiſfa
ctio ꝑm modū p̄dictū ſolū in foro peniten
tiali ꝑm glo. ℣Ray. et vl'. ut in ſū. con. e. t. q.
lviij. ubi ponūt etiā oia p̄dicta. b ℣Nū
quid dñi q bellauerūt pñt cōponē adiui
cem ſup dānis q̄ eoz ſubditi paſſi fuerūt.
℟ ꝑm ℣Uer. ſi cōpō fiat de cōſenſu dāmfi
catoz ſtandū eſt illi. a ℣Si cōſenſus ē li
ber et debitores erāt pati ſatiſfacē ꝑm eoz
poſſe al nō ꝑm glo. ℣Ray. ut in ſum. con. li.
ij. t. v. q. xcv. puto ár q ſufficit liber cōſen
ſus creditoris q̄ ad tollēdā reſtitutionem
cū in re ꝓpria qlibet ſit moderatoz et arbi
ter. l. in re mandata. ℣. mandati. b ℣Ali
as ille q iuſte mouit bellū nō pōt ꝓ ſuaz
cōpoſitionē p̄iudicare bōib⁹ ſuis qn ipſe
teneat eis ō ꝓprio ſuis ſatiſfacē ñ ipi i cl'
pa fuerit ꝓpter cū eo ut in p̄cedēti. ℣. dictū
ē. Qui ár habuit iuſtū bellū nō dēt cōpo
nere cū aduerſario i p̄iudiciū hominū ſuo
ꝝ ſed dēt ꝓcurare q eis ab aduerſario
dāna reddāt al's ſi cōponēt ita q aduer
ſarij nō ſatiſfacēt ſubditis ipſe teneret eiſ
hoc itellige de dānis icendioꝝ rapinaruz
et bmōi nā de expenſis ſatis cōſueuerunt
dñi aūcte ſua cōponē uel ꝓtranſire. a ℣
bñ ꝓcedit ex iuſta cā q̄ñ. ſ. eſt ad utilitatē
ſbditoꝝ al cōſuetudo nō fozet rōnabil q
eēt cōtra p̄ceptū dīnū quo ꝓhibet tolli
uel retineri ſeu cōcupiſci alienū. b Qō
etiā de ꝑs dictis dānis cōcedi pōt ſi do
mini ex ꝓbabili cā uiderit ea eē remitten
da potius q̄ carē pacis cōmodo et icurrē
belloꝝ ꝑicula et cuz in hoc caſu ꝓnceps

utiliter gerat negocium subditorum ipsi subditi tenętur ratum habē. si autē ab initio cōtradicant ne fiat expositio nisi restitutis sibi dāmis nō pōt dūs ipsa dāna getare. a Nā gerēs negociū alteri⁹ eo iuito nō pōt aliqd petē nisi p bñgestis ante pbibitionē. C. de nego. gest. l. fi. b Sz bene pōt desistē a bellando qa sicut apud eum est aūctas mouēdi bellū ita et dsistē di. Con vl'. et hosti. a Idē in sū. con. e. t. q. lix. b vtrū liceat facē noua castra. R' p^m Inno. a i. c. pisanis de q. j. b Nō licz hoc facē cū iuria uel emulatiōe alteri⁹ ul' etiā incastellare uetera q̄ nō pbant' habita. C. de edifi. pua. l. iij. a Hanc legez all'at Inno. licet aliq̄ hic habeāt de edifi. publi. sz male. et ad pdicta meli⁹ facit. ff. d opib⁹ pu. l. iij. et. l. ij. C. de fundis limitosis. li. xi. q̄s Inno. ibidē all'at. b Et ad h pōt agē epūs ut destruant' uel in pristinaz formā reducant' ar. eē de iudeis consuluit a hoc uez qñ epi interest ut in casu capituli pisanis de q̄ loq̄t' Inno. al's nō sicut de q̄libz alio iō seq̄t'. b Et nō solū eps sz qlibet q̄ habēt ibi reddit⁹ nā iuste p uitanda dinutiōe sui prōcinij qsq̄ agit ar. eē d resti. spo. pisanis. Idē hosti. a Predicta etiā nōnt' in sū. con. li. ij. t. v. q. lx. b Utrū liceat bellare in festis. R' p^m tho. z^a z^e. q. xl. obstātia festoz nō ipedit ea que ordināt' ad hominū salutē etiā corpalem vñ dñs arguit iudeos dicēs Jo. vij. Dibi idignamini q̄ totū hominē saluū feci in sabbato inde est etiam q̄ medici pñt licite medicare in die festo. Multo āt magis cō standa est salus reipublice q̄ uniusl hois hoc autē fit p bellū et iō licitū est bellare in dieb⁹ festis si nēcitas hoc exposcit. naz ppter festū i nēcitate cessare eēt deū tēptare sz nēcitate cessante nō licet q̄ tūc debēt homies uacare spūalib⁹. Con. Ray. a Idē in sū. con. li. i. t. xij. q. vij. b De facie tib⁹ et uēdētib⁹ arma uide. j. negociatio. ff. a imo poti⁹. ff. q̄ incipit. qd d artificibo

Bellum ii Quo ad clericos

Clericis bellare ñ licet. xxiij. q. viij. p totū et h est p^m tho. z^a z^e. q. xl. duplici rōne. p^a est generalē q̄ exercitia bellozz igetudines habēt et multū impediūt a cōtemplatiōe diuinozz et laude dei et orōne p populis q̄ ad officiū pertinet clericozz. z^a est spēalis qa clerici ordinant' ad alteri⁹ mīsteriū i quo sub sacramēto repūtat' passio xp̄i i^o cor. xi. quotiēscūq̄ manducabitis panē hūc et calicē bibitis mortē dñi ānūciabitis donec ueniat et iō nō cōpetit eis occidē uel effū dē sanguinē sz magis eē paratos ad effusionem ppij sanguis p xp̄o ut imitēt' opere q̄d gerūt mīsterio. a Idē in sum. con. li. ij. t. v. q. li. b Sz nec possunt arma portare absq̄ iusta cā puta si transeant p loca piculosa ad terrorē latronū licet nō debeant pcutē ar. xxiij. q. iij. maximian⁹. et nō. eē de uita et ho. cle. clerici i^o. a In glo. 7 subdit q̄ al's portare ñ dēnt 7 si tertio admoniti nō desistant pdunt priuilegiū illi⁹ canonis xvij. q. iiij. si qs suadēte. et eē d senten. excōicatiōis i audiētia. et. c. cōtigit ij. b Nisi forte vi vi r̄pellēdo ut s bel lū i^o. ff. ij. et. j. homicidiū. i. ff vi. vij. et. viij a In. ff viij. nil de h dicit' sz poti⁹ i. ff. qui incipit utrū liceat cleric. b Quid si clericus iuit cū habentib⁹ iustū bellū et consecut⁹ est aliqd nūqd tenet' restituere. R' p^m Quer. si datū fuit ei ab eis q̄bus licuit rapę pōt illud tenē. si autez ipse rapuit tenet' ad restitutionē dāmificato qdē si sit alioqn paupib⁹. nā sicut dūs ei⁹ nō potuit ei dare aūctem bellandi ita neq̄ rapiendi posset tū retinē de consensu dñi qui iuste pugnauit si consenserit dū guerra durat q̄ pinde est q̄si dūs rem illā ei dedisz. a Idē in sū. con. e. t. q. l. b Utrū q̄ bellis itersunt possint fieri clerici. R' p^m Ray. si quis itersit bello licito nec interficit nec mutilat nec c ām mortis pstat si aliter sit idoneus pōt promouēri nec indiget dispēsatione. si uero in bello illicito et ibi homines sūt occisi eē si nō p illū ei iputabit' propter culpā pcedētē et ita promoueri nō poterit. xv. q. i. c. ult. ar. eē de cle. pcu. pñtium

et de homicid.cõtinebat. a Con.goff.et hosti.ut i sum.cõ.li.ij.t.ij.q.v.et p^m hosti. ad z^m mẽbrũ meli^9 facit.c.si qs post acceptũ.l.di.et addit Ray.credo tamẽ q^p cum talib^9 possit eps dispensare dũmodo nec mors nec mẽbri mutilatio fuerit ꝑsecuta ar.eẽ de cle.pu.i du.c.i.⁊.ij.glo.dicit fuĕit subsecuta p illos licz fuerit subsecuta per alios ut ibi. b Licitũ est ꝓlatis eccl'iastícis ob defensionẽ rex ecc'ie uel fidei inuocare cõt uiolẽtos brachiũ seculare ⁊ hortari tales ñ qdẽ ut occídãt uulnerẽt l' mutilẽt ꝟ eni eẽt directe ad homicídiũ ꝓmo uẽ sz ut eccl'iaz fidẽ l' pr̃iaz liberẽt ⁊ terrã ab infidelibus occupatã reducãt ad xp̃m. et sup ꝟ etiã facit remissiones magnas et licet hinc inde occídant non est ꝟ ꝓlato iputandũ imo peccaret nisi contra tales se opponeret.xxiij.q.v.de occidẽdis.eẽ de homicí.postulasti.⁊.c.tua nos.xxiij.q.iij.maximian^9.et.q.viij.igit̃.et.c.scire.et.c.oi.et.c. hortatu.et.c.ut p̃dez.tho.etiã z^a z^e.q.xl. dicit q^p ad clericos bñ ꝓtinet disponẽ et i ducẽ aliũ ad bellandũ iusta bella et licz ñ deant exercẽ bella manu ꝓpria tñ possunt itereſſe ut iuste pugnãtib^9 spũaliter ꝟbe niant suis hortatiõib^9 et absolutiõibus ⁊ alijs spũalib^9 subuẽtiõib^9. a Idẽ i sum con.li.ij.ti.i.q.xlix. b Si p̃sona eccleſiastica uiolẽter occupat domũ alic^9 et non uult exire sine uiolẽtia uid·j·excõicatio.ij ·ſ·iiij.Et de ista mã etiã uide multa·j·irregularitas.i.et.ij.q̃si p totũ.

Bellum iú In q̃tũ eccleſia iuoluit.qd de illis q in bello iniusto incendũt eccl'ias an teneãt̃ ad emẽdatõez.R^ñ p^m Guer.si non sũt incastellate et incẽdũt̃ ex ꝓposito icendẽtes tenẽt̃ ad emendã.si uero sũt incastellate aut non ex ꝓposito incendũt̃ sz casu.s.dum iuste illi bellantes ꝓstant opam rei licite incẽdẽdo machinas hostiũ et ꝟmõi nõ tenẽt̃ id ꝟ. a Idẽ in sum.con.li.ij.t.v.q.lxiij.ubi etiam declarat̃ illud ꝟmõi qđ est dũ icẽdũt castrũ uel uillã quã al's expugnare cõmode non possunt. b Quid de rebus que capiuntur de eccleſijs aut que sunt de bonis eccl'iaz seu clericoz existẽtiuz in terra illi^9 cõtra quẽ bellũ agit̃.R^ñ p^m Guer.raptores hoz tenẽt̃ ad restitutionẽ ñ aũcte ꝓlati eccl'iastici ꝟ fieret.idẽ ꝟ. a Idem ni sum.con.e.t.q.lxi. b Uel nisi essent uictualia et ꝟmõi ut in se·ſ· a Nõ tamẽ de bonis eccl'ie uel clericoz ut põt colligi ex dictis in dicta.q.lxi.et etiã in·ſ·se. b Quid si irruẽtib^9 hostib^9 confugiunt ad eccl'iam et capiũt̃ ibi.R^ñ p^m Guer.si tales confugientes icastellauerũt eccleſiam aut inde ipugnauerũt iustos hostes non dẽnt gaudẽ imunitate eccl'ie q^p ipsi uiolauerũt inde pugnãdo.Sil'r si reponat ibi uictualia de qb^9 ꝟstentãt̃ in ipugnatiõe hostiũ q^p si rapiant̃ a iuste bellãtib^9 non peccant et nõ tenẽt̃ ad restitutionẽ.idem ꝟ. a Idẽ in sum.cõ.e.t.q.lxij. b Ad hoc facit·j·emunitas cõfugiẽtiũ·ſ·fi.

Benedictio Bene dictionẽ simplicẽ possunt dare sacdotes etiã p̃ntẽ epõ.xcv.di.ecce.sed nõ solẽnem ut p̃mittẽdo.sit nomẽ dñi ꝛc.uel humiliate uos ad bñdictionem ꝛc.xxvi.q.vi. ministrare. a Hoc fuit dicte Ray.et eius glo.ut in sũ.con.li.ij.t.xxvij.q.ij.ubi etiã dicit̃ q^p sacerdos non dẽt dicẽ humiliate uos ꝛc.nisi calicẽ teneat aut corpalia aut patenã aut crucem aut tale qđ p^m glo.dicitur etiã ibi q^p cũ p̃sbyter celebrat p̃sente epõ dẽt sibi inuere an ipse uelit bñdicere Q^z si uelit nõ bñdicat p̃sbyter,si autẽ nolit.p̃sbyter bñdicat p̃dicta simplici benedictiõe nec erit etiã in p̃ntia epi licentia alia expressa epi nccia quia hoc solo q^p p̃mittit eũ missã celebrare itelligit̃ p dñs omia p mittẽ q̃ ad missam expectant ar.eẽ de offi. dele.pterea.et bñdictio ꝓtinet ad missam de con.di.i.missas.et ad p̃dicta facit.c.cuz ad celebrãdũ ea.di.ubi dicit̃ q^p ubi epus ñ fuerit popul^9 bñdictionẽ accipiat a sacdote.Et sic patet q^p ubi fuerit ꝓmo dẽt requiri ut dictũ est. b Dicde hoc j·sacdos

·ſ·iij.de aq̃ bñdicta ubi ſ aq̃ bñdicta an bñ dicẽde ſint z^{e} nuptie uide·ĵ·nuptie ſ·ij.

Beneficium í

Cõiter·ĵ·qđ tẽp⁹ cõferri dẽt uacans bñficiũ. ℞ eccl'iaſtica myſteria ſeu beneficia eccl'ie ſeu officia q̃libz nõ dẽnt uacare ultra ſex menſes.alioqn ſi collatio p̃tinebat ad ep̃m deuoluit̃ ad capl'm ⁊ e⁹. et ſi fuerit negligẽs p̃ alios ſex mẽſes deuoluit̃ ad metropolitanũ et poſtea ad papam.eĩ de con.p̃be.nulla.et itelligas ſolũ p̃ illa uice eĩ de ſup.ne.p̃la.ſicut nobis.et ſi qs p̃dictoz elapſo tpe cõferat nihil ualet eĩ de ſup.ne p̃la.c.ſi.et incipit currẽ tẽpus p̃dictũ nõ a tpe uacatiõis ſz a tpe ſcie ſeu notitie eĩ de con.pre.q diũſitate.et de dictis ſex menſibus ſ̃btrahit̃ tẽp⁹ ſuſpẽſionis et pegrinatõis et regrit̃ q per ſuaz culpã uel negligentiam diſtulerit.ſecuſ ſi p̃ ipotẽtiã iuris uel facti etiã ex culpa contingẽtẽ niſi fuiſſet negligẽs i petẽdo abſolutionẽ ut nõt̃ in dicto.c.q diuerſitatẽ Et ſi talia eẽnt officia ſeu adminiſtrationes q̃z collatio p̃tinẽt ad regulares et ipſi negligerẽt dioceſani ſupplẽ dẽnt nõ obſtante ſi ipſi regulares fuẽint exẽpti ut in cle. ga regulares.de ſupple.ne.prela. ¶Porro ſi fuiſſet eccl'ia carbedralis uel etiã regularis hẽbũt electores ſolũ tres menſes·ĵ·qs ſi iuſto impedimẽto ceſſante electio non fuerit celebrata eligendi ptãs ad primũ ſupioze deuoluit̃ eĩ de electi.ne p̃ defectu. et itellige cũ aliis conditiõib⁹ nũc·ĵ·dicti. a ¶Predicta fere oia nõnt̃ etiã in ſum.cõ. li.i.t.i.q.xciij.et cũ oibus p̃dictis con.albericus. b Qui hz bñficiũ cũ cura ſi recipiat z^{m} itez cũ cura ipſo iure uacat p̃mũ eĩ de p̃ben.de m'ta.et de electi.oudũ etiam rethomagis.vnde extũc cũ talis nõ ſit p̃lat⁹ i p̃ma nõ dẽt ſ̃bditos in illa abſoluẽ nec aliqd tale facẽ et ſil'i mõ uacãt etiã p̃bende canonicoz et eoz dignitates. ¶Nã licet nõ hẽant curã aiaz tamẽ recipiendo z^{am} uacat p̃ma ut in dicto.c.de multa.⁊ ĩ con.p̃ben.lr̃as. a ¶De dignitatib⁹ ſeu p̃ ſonatib⁹ claz eſt dicto.c.de multa.de ſimplici uero p̃benda eſt dubiũ.et uidet̃ idẽ p dictũ.c.lr̃as.ubi dicit glo. q epũs põt diſpenſare cura bñficia ſimplicia ſed nõ in ea eccl'ia hẽat plura.Hz q ĥ epſ nõ poſſit ſũt opiones f^{m} dñm an.de butrio ibi.tancre.et qdã alĳ dixerũt iſtã uacationẽ ſolũ obtinẽ in bñficijs curatis et dignitatibus q̃b⁹ uidet̃ obſtare dictũ.c.lr̃as.vnde goff p̃ ĥ.c.dicit idẽ eẽ tenendũ de p̃bendis qđ de dignitatib⁹ cũ z^{a} p̃benda recipit̃ ut titul⁹ nõ ut ſimplex bñficiũ uł ut ſtipẽdiũ ut in ſũ.con.li.iĳ.t.xiij.q.ix.dñs anto.i.d. .c.lr̃as.uidet̃ ĥ ſentire uez in caſu dicti.c. lr̃as.vz qñ p̃bende cõferũt̃ in eadẽ eccl'ia. et altera eſt ãnexa alicui dignitati ſeu officio qđ oino ꝓhibet̃ ſine diſpẽſatione pape ut in.c.i.eĩ de conſu.li.vi.vñ dicit.

Quero an uacet p̃ma p̃benda p̃ receptionem z^{e} in eadẽ eccl'iã.℞ q p̃ma p̃bẽda bñ uacat p̃ receptionẽ p̃poſiture cui etiaz eſt ãnexa p̃benda f^{m} Inno.q qs non põt eſſe triplex in una eccl'ia ut de cõſu.c i.li.vi.i .c.uero ỏ ml'ta.ỏ p̃bẽ.dicit f^{m} hoſti.goff. et Joan.et vin.q acceptando z^{am} p̃bẽdaz in titulũ uacat p̃ma qđ cõfirmat Jo.an. eſſe uez qñ p̃bende dant̃ in eadẽ eccleſia Secus ſi i diũſis de quo in dicto.c.lr̃as. ubi uidet̃ caſus et cũ ĥ trãſit et ita ĥ uidet̃ tenẽdũ. Itẽ p̃ma dignitas tũc uacat p̃ acceptionẽ z^{e} qñ z^{a} acapit̃ in eadẽ eccleſia ita uidet̃ colligi ex textu dicti.c.de ml'ta.et p dñm an.ibi duz dicit. ¶Nõ q ſicut pluralitas curationũ eſt ibibita ita ⁊ pluralitas p̃ſonatuũ et dignitatũ ſine cura i eadẽ eccl'ia. b Et tũc intelligit̃ qs recepiſſe z^{am} et uacare p̃mã qñ habuit ei⁹ pacificam poſſeſſionẽ uel p eũ ſtetit quo minus habẽt eĩ de p̃ben.licet.li.vi. ¶ ſi forte.p papã fruct⁹ illi⁹ ſecũdi eẽnt ad tẽp⁹ cõceſſi alteri nõ uacat z^{m} q̃ diu ille alt̃ p̃cipit iſtos eĩ de p̃ben.ſi ubi a nobis.li.vi. et de hac etiã mã uide·ĵ·ſ iĳ.et eodẽ mõ uacat ſiue p̃dit̃ p̃mũ bñficiũ ſi qs uiolẽter occupat z^{m} uel ſe ſcienter ĩtrudat in eo eĩ de p̃ben.eũ qui.li.vi.Et tales uiolenti

seu iiq occupationes ipo facto si ius aliqđ habebant i bñficio qđ occupauerũt ꝑdũt illud ⁊ uacat.ut in dicto.c. eum qui.porro ille qui habet ꝺferre dca bñfi[a] uacãtia de bet ea ꝺferre j.sex mses.alias ptãs ꝺferẽdi deuoluit ad aliũ.ut i ꝓmo ℔ dcm est.In currit etiã alia pena nisi ꝺferat j. dictum tpũs.videlicz ꝙ ipe tenet assignare in uti litatem ipsi⁹ eccl'ie uacãti de suis ꝓuẽtibꝫ nõ de illis eccl'ie sue tm quãtũ a tempore ipi⁹ vacationis ꝓceptum fuit a quocũqz detinẽte ipsam. a Hoc habet i dicto.c. de multa ex de ꝓbẽn. b Et si ꝓprium nõ habz puiet alia pena ad arbitriũ iudicis. xvi.q.vi.illud xiij.q.vi. si res.uel repeten tur ab eo q ꝓcepit quia ipe tanꝫ inuasor oms fruct⁹ restituere tenet.C.de rei uen. certũ. a Cum ꝑdictis Con.albricus ⁊ videt ꝙ ille qui ꝓcepit fruct⁹ pricipalius teneat.cum sit pricipalis malefcor nõ con ferens uero in subsidiũ ar.l.fi.ff.de eo per ꝙ facti. b Quiqz casus sunt i qbꝫ quis põt absqz dispẽsatiõe duas uel plures ec clesias seu prebendas hre .Primus est qñ eccl'ie sunt ita tenues ꝙ neut sufficeret ad substentationẽ x.q.iij vnio ex de reli.do. quia monasteriũ. Scõ⁹ si una pendet ex altera ex de eta. ⁊ quali.eam te.Tertius ẽ ꝓpter raritatẽ clericorũ xxi.q.i.cleric⁹ i fie Quartus ẽ si eccl'ia est annexa dignitati ul' ꝓbende in quo casu cũ ipe teneat i maiori eccl'ia ꝓsonaliter deseruire tenet.in ipa par rochiali hre idoneum ⁊ perpetuũ uicariũ qui ꝺgruẽtem beãt de ꝓuentibꝫ ipi⁹ ecc[e] portionẽ ex de preben.extirpãde. Quint⁹ est si habet unã intitulatã ⁊ aliã ꝺmẽdatã xxi.q.i.qui plures.Sed tl'is cõmẽdata de ecclesia prochiali nõ põt fieri nisi ei qui at tigerit xxv.ãnũ ⁊ qui sit sacdos.⁊ tali etiã non põt ꝺmitti nisi una et ꝓ euidẽti neces sitate uel utilitate ⁊ nõ durat nisi per sex menses ex de electi nẽo li.vi. a Predicti quiqz casus ponunt etiã in sũ con.li.iij.t xiij.q.iiij ubi etiã dicit ꝑ[m] Rai.ꝙ gnãlit ꝺmẽdatio nullaten⁹ debet fieri nisi subsit iusta causa.ut qa non iueit plat⁹ idone⁹ vel aliqd sil'e al' epi posset fraudes ml'tas omitter.Colligit etiã ex ꝓdictis ꝙ extra ꝑfatos quiqz cas⁹ quis nõ põt hre plura bñficia sin dispensatiõe.sed qs dispẽsabit. dic ꝙ in bñficijs curatis.⁊ dignitatũ siue p sonatuũ.uel ꝙ i eadẽ eccl'ia beãntur due ꝓben.seu admistratio aliq. uel officium et ꝓbenda solus papa dispensat.ut patet ex dcis ℔ ℣. i. In reliqs uero bñficijs simpli cibꝫ ut nõt in sũ.con.eo.t.q.vij. Jo. dixit ꝙ epus põt dispensare i eodẽ epatu.sed ñ in diuersis.⁊ ꝓpter iurĩ impossibilitatẽ. qa tenent utriqz obedire ⁊ ab utroqz ordi nes recipre qđ esse non posset si contraria mãdaret.sed hãc pplexitatẽ sol⁹ papa tol lere posset qui dispensãdo videt ei cõcedẽ ꝙ eligat cui uolũit obedire.uel a q̃ ordies suscipe Hos.aũt dic uerius puto ꝙ siue i eodẽ epatu siue in diuersis nll⁹ dispẽsare possit nisi papa. ⁊ sic curia tenz . Hlo.xo Rai.ait credo ꝙ epi pñt dispensare nõ de iure scripto.sed de ꝺsuetudine sola quam papa scit ⁊ ñ ꝓbat ⁊ nõ ꝓsuitur appro bare eã.unde credo hodie derogatũ esse ꝓ consuetudinem illi.c.scõz lxx.di.ubi ꝓbi betur ꝙ qs sit canoic⁹ ꝓbẽdari⁹ nisi uni⁹ eccl'ie in q̃ cõscript⁹ est.i .intitulatus licet ex dispẽsatiõe epi unus diuꝫsis ꝑesse possit eccleslis Con.vl' et b .et glo.Barto.bri.i dco.c.scõz.s.ꝙ epus in tl'ibꝫ possit dispẽ sar.addes uel ꝙ põt etiã dispẽsare ꝙ quis beãt bñficiũ simpler.i.sine cura ⁊ ꝓsonatu cũ alio qui habet curã aiaz Host.uero in .c. lras.dic ꝙ si epi non possint dispensare in plũlitate huiusmodi ꝓbendaz quo ad titulũ dici nõ põt ꝙ possint dispensare ob ꝓrogatiuã meritoz ꝙ teneat ꝑmam uel secdam tanꝫ bñfi[m].et ponat uicariũ q bene deseruiat et cõperentẽ portionẽ habeat de ꝓbenda ex de ꝓben.exposuisti.⁊ de cle.ñ re. cũ ad b.marie qñ i eccl'a[e] ẽ talis ꝺsuetudo. ul' statutũ ex cã fẽm ex de ꝺstitu. cũ oms. ⁊ sic sẽsit Host.ꝙ nec de iur nec de ꝺsuetu dine epus põt dispensar sin causa.⁊ bñ quia irrationabilis consuetudo nõ excusat. sed grauat ex de consu..c.fi.⁊ ut dic glo. Rai.

et vł. dispensatio etiã per papã facta si fiat sine iusta causa nõ excusat q̃ ad dẽũ. sed tm̃ quo ad ecclesiam militantẽ. ⁊ addit vł potius dispensãs in eadẽ dãpnatiõe iuolutẽ cũ eo cum quo dispensat. aduertẽdũ etiã ꝙ licz epũs uel aliꝰ supioꝛ cõferat seu confirmet bñficiũ alicui. non per hoc intelligitꝫ dispensare nisi exp̃sse dispenſz scõm glo. i d. c. lrãs de cõ. pbẽn. Et idem dic̃ Host. ut nõt ibi do. an. de butrio ad hoc bene facẽ cle. si sũmus. de sentẽ. exco. Qđ puto verꝫ qñ ex ignoꝛãtia iurꝫ uel fcꝫ uel ex alia causa p̃ cludit̃ libera uolũtas supioris aꝫ dcessio semp intelligitꝫ fca cũ oĩbus his siñ qbꝫ non posset soꝛtiri effectũ. ff. de iurisdictiõe oĩm iudicũ l. ij. ⁊ eꝛ de offitio dele. ꝓterea

b Quicũq; recepit dignitatẽ uel p̃sõatũ seu offiᵐ uel bñfiᵐ cui aiaꝫ cura sit ãnexa si añ obtiebat sic̃ cum sit ꝑuatus primo postq̃ possessiõz habuit de scõdo uł per eum stetit quominꝰ haberz tenetꝫ absq; moꝛa dimittẽ in manꝰ ordinarij in cuiꝰ epatu hoc fuẽrit alioquin omnes tales etiã scõdo ipo iure sũt ꝑuati ⁊ nõ solũ ad sacros oꝛdines. sz etiã ad qcũq; aliud bñfiᵐ fuerit i habiles. Et oia tłia uacatura bñficia sedi apłice reseruantꝫ. ⁊ si aliꝰ disponat de eis non ualz. hec Johẽs papa xxij i eẽuagãti q̃ incipit exeꝛbilis a Con. albꝛicꝰ. ⁊ addit ꝙ in dca eẽuagãti cũ suis dẽclaratiõibus pleissime habetꝫ de bñficijs que non p̃nt sił teneri sm̃ dispẽsatõe. b Quando non ꝑdest dispensatio sup pluralitate bñficioꝝ. Rñ nõ ꝑdest qñ ipetrãs sbstituit aliqđ q̃ntucũq; modicũ bñfiᵐ qñ eꝛ decidit ut quis duo bñficia curã aiaꝝ hñtia possit simul hr̃e. intelligitꝫ de duobꝰ ꝑmis bñfi. post cõcessionẽ. a Que. s. habuit ipetrãs ut i. c. nõ põt. de quo. ſ. b Itẽ si mãdatꝫ ꝓuideri alicui de bñficio non obstante ꝙ haberat aliud ꝑ hoc non est dispensatũ. ut hẽat ãbo sił eꝛ de pbẽn. non põt. li vi°. Itẽ si papa motu ꝓꝓio alicui aliqđ bñficium obtinẽti cõferat aliud nõ hita mẽtione de ꝓpoꝛi nõ ꝓpter hoc inualida est gra dũmodo exꝑmatꝫ i lra ꝙ motu ꝓꝓio cõcedit secꝰ si ad ꝑtitõez alteriꝰ gram facit eꝛ de pbẽn. si motu li. vi. Beneficiũ nõ uacãs nulli ꝓmitti põt nec in gnãli ut ꝓmittẽdo cũ potuerit ꝓuidẽ. uel cũ facultas se obtulẽrit aꝫ sb quauis forma ꝛbozꝝ ał ꝓmissiones p̃e dce nec ualẽt nec obligãt eꝛ de cõ. pbẽ. detestãdo li. vi.. Quibꝰ clerici. debꝛat ꝑ ordinatoꝛẽ tã de necessarijs q̃ de beneficio ꝓuideri. Rñ roãna ecc̃ia non consueuit cogere ordinatoꝛẽ ad ꝓuidendũ ñ ꝛstituti. i sacris eꝛ de pbẽn. epũs ⁊ c. cũ pᵐ. a Cõ. albꝛicꝰ

b Et nõ hic ꝙ si aliqs epũs cõmittit eꝛneo epo ut uice eius i sua dioceſi teneat ordiatões. ⁊ ipe ꝓmouit ad sacros ordines aliquem non habentem titulum ipe qui ordinauit tenetur ei necessaria pꝛouidere donec per eũ uel aliũ de bñficio sit ꝓuisum secus si ei dmisit ordiare certas psonas i ter quas fuit aliqs sine titulo. nam in hoc caũ epũs qui dmisit tenetꝫ tłiter ordiato

a Scz ad ncẽia mistrãda donec ꝑ ipum bñficiatꝰ fuerit. ut i. c. si epũs de quo. ſ. b Siłiter ⁊ ipe tenetꝫ tłiter ordiato quãdo dmittit alicui ut possit a quo uoluẽrit epo ad sacros ordies ꝓmoueri. hec oia de pbẽn si epũs li. vi. a Dicta ncẽioꝝ ꝓuisio tẽ debꝛt fieri qñ ordiatꝰ sine titulo de sua uł paterna hẽditate nõ põt sbstẽtari de pbẽn epũs ⁊ c. tuis. b Itẽ ordiatꝰ ad titulum patrimonij sui possit illud uendere uel donare. Rñ scõm b. eꝛ de pben. c. tuis. licet vincẽtiꝰ dixerit q̃ nõ tm̃ pᵐ Tanẽ uerius credo ꝙ sic. nam ⁊ bñficio ecc̃iastico renũciare põt. a Con. albꝛicus. et idẽ i sũ. cõ li. iij°. t. xiij. q. xiij. b Capł̃m sede uacãte non põt conferre ea bñficia que ad collatiõnẽ epi ꝓtinẽt. sz põt admittere pñtatos a patronis et eos instituẽ in bñficijs i qbꝫ fuerũt pñtati licz ad epm si uiuẽt pertinuisse eꝛ de isti. ⁊ si capł̃m. li. vi. põt eẽ capł̃ᵐ epo defũcto uel a bñficioꝝ collatõe suspẽso conferre ꝑbendas que ad epm et capł̃ᵐ coiter pertinẽt. etiã si epũs itereẽ hẽat in collatione tłi tãq; ꝓlatus. et idẽ põt epũs si capł̃m sit suspensũ. uel singulariter omẽs sicut excoicati. a Scz maioꝛi eẽcoicatõe

ut in.c.si ad eꝑm de quo ·ĩ· b Sed si ꝑ tineret ad eꝑm cū cōsilio capl'i uel assensu defūcto eꝑo uel suspenso nō pōt capl'm se intromittere nisi epūs suspensus fuerit in mora de pt̄eda relaxatione suspensionis. ubi aūt de spāli cōsuetudie. a Uel statuto dco c.si ad eꝑm. b Bñficioꝝ collatio ad aliquē cū consilio epi ptinz sblato eꝑo de medio cū consiliū neq̄at pcti non collatio est differēda. Siliter etiā si epūs egēit in remoti ita ꝙ nō possit eiꝰ pñtia i breui hri extra ne se.va.si ad eꝑm li.vi. b Bñficia ⁊ oīa dignitates uel ꝓsonatus vacātia in curia rōana nō possūt conferri n̄ ꝑ papam. similit' ⁊ cūialiū seu accedentiū uel redeūtiuz de curia si decedant in locis uicinis curie ad duas dietas legales. a Diete legales sūt xx. miliaria ꝑ die.ff. si qs cau.l.i. et. nōt glo.in.c. pñti.de quo ·ĩ· sbiūgens et si modicū etiā supeēt non includeret' sb loco.ff.de verb.signifi.l.iij. ibi enī dr̄.ꝙ si sint xxi miliaria faciūt duas dietas. et p̄fata intelligēda sūt nisi supdicti morirent' in loco ꝓpꝛij domicilij seu domꝰ ꝓpꝛie. tūc enī collatio nō seruat' pape nisi eēt curial'. q licz hꝛet domiciliū seu domū sue origis in loco curie tn̄ ibi occasiōe curie morabatur. tūc enī reseruat'. similiter etiā si curiales moriāt' in loco vnde ꝛced' curia vl' in itiet' dū curiā seqrent' quātūcūq; locꝰ ubi decedūt ab ipa curia sit reōtus dco.c.pñti. b Omia hec ad papam tn̄ pertinēt nisi ꝙ post mēsem possūt ea cōferre illi ad quos ptinēt ꝑ se ipsos tn̄. vl' ipsis agētibꝫ in reōtis ꝑ suos uicarios gnāles qbꝫ illud omissum sit in eoꝝ diocesibꝫ exñtes. vl' nisi eēnt eccl'ie prochial'. et vacasset. vacāte sede apl'ica. aut etiā si vacauēit añ ⁊ papa ꝓus q̄ oꝛret defūctꝰ eēt ꝓbāt' hec omia ex de p̄bē. licz. ⁊ capl'o statutū et.c.pñti.et.c.si apl'ica.li.vi. Si ꝑ eꝑm oꝛat' bñficium alicui abñti. licz nō fiat suū donec cōsensiat. tn̄ epūs nō potēit cōferre itez altēi donec ille recuset nec ualeret collatio. Secꝰ si epūs notificata ipsa collatiōe assignet aliquē t̄minū opt̄etem cōsentiēdi ⁊ ille non cōsenserit ·ĩ· t̄minū pōt eē ꝛetire qūcūq; dūmō ꝓusq; bñficiū ipm alteri cōferatur. a Et post istū consensū non poterit beneficiū altēi oꝛri ut in .c. ·ĩ· allegato. b Ex de preben. si tibi absenti li.vi. Si paup clericꝰ cui mādatur ꝓuideri de bñfici° iux eiꝰ merita qa null' hēbat postea assecutꝰ est non tenet' ei am plius epūs ꝓuidere ex de p̄ben.. si pauper li.vi. Bñficiati tenēt' ad horas canonicas et q̄liter vide ·ĩ· hore. de bñficijs p̄m non bñdis a filijs vide ·ĩ· illegitimꝰ ·ĩ· iij de resignatiōe bñfici. ⁊ q̄liter fiat vide ·ĩ· renūciatio ꝑ totū de ꝓmūtione beneficioꝝ vide ·ĩ· ꝓmutatio ad materiaz beneficiorū satis pertinet ĩ. eccl'ia ij°. et ·ĩ· p̄benda.

Beneficium ij°.

Quo ad frcūs bñficioꝝ. fructus tpe uacatōis debēt i utilitatē ecc'e expēdi vl' futuri successoribꝫ fideliter reseruari al's in cathedralibꝫ eccl'ijs et i regularibꝫ ⁊ collegiati. si fiat cōtra ꝑ capl'a conuētus collegia uel singulares ꝓsonas ipi contra facientes sunt suspensi ab officio ⁊ bñficio. a Quocūq; donec pl'e restiterint qcqd ꝺ boīs ꝓceperit a ꝑlatis mortuis omissis uel uacatōis tpe obuēientibꝫ ut in.c. ·ĩ· al' b Non obstātibꝫ ꝓuilegijs vl' cōsuetudinibꝫ ex de elec. quia sepe. li.vi. a Ubi sil'iter dicit' non obstātibꝫ statuti iuram° ꝛfirmatiōis sedis apl'ice. aut alia quacūq; firmitate uacati b Itē similis ꝓhibitio fit gnāliter de omibus eccl'ijs ne boā eoꝝ occupent' a ꝑlatis quibꝫ sbsūt. seu ad q̄z custodiā pertinēt. a Aut ab alijs qbuscūq; ꝓsonis eccl'iastici ad quoꝝ collationē ordiatiōz pñtatōnē seu custodiā pertinent dignitates ꝓsōatus ꝓoratꝰ vl' eccl'ie vacātes ut i.c. ·ĩ· allegato. b Nisi de spāli ꝓuilegio uel consuetudine p̄scripta in' alia rōnabili causa al'r epi ⁊ supiores sunt suspensi ab ingressu eccl'ie. et alijs. ab officijs ⁊ beneficijs donec satisfecerit ex de or. pñti li.vi. a Ubi etiā dicit' ubi ex ꝓuilegio vel cōsuetudine seu alia de cā rōnabili sibi

aliqs ꝑdcõꝛ asserit bona competẽ supõca hoc de illis bonis solũ debet intelligi que soluti. debitis si q̃ sint ⁊ his que fuerint ncẽia ꝓ seruitoribꝫ ⁊ mistris ac icũbẽtibꝫ oneri usq; ad nouos reddit⁹ suppoꝛtãdis ꝺgrue reseruati. ex ipis repta fuẽit supeẽ.

b Indulgentie de pcipiendis fructibꝫ beneficioꝛ in abñtia concesse pſonis non eccl'iasticis. uel dignitatibꝫ sũt casse ⁊ irrite eẍ de rescript. c. fi. li. vi. a Istud capl'm ut ptz intuẽti logt' de cõcessionibꝫ factis añ illã dcre.. et inde nõ. oñdit ꝙ non sũt faciẽde. b Fructus iã pcepti planũ é ꝙ alienari possunt. vide. ĵ. alienatõ. ℔. p. sed et fructus qui debent recipi pñt locari etiã si sint decime ⁊ alia eẍ de loca uña. sed hec locatio nõ extẽdit' vl'ẽ tp⁹ uite locãtis quia clẽicus in bñficio vsufructuario cõparatur xvi. q. vi. illud. a Hec fuit opi° Hof. ut i sum. cõ. li. z°. t. z°. q z̃ sed Inno. dicit ꝙ si locatõ fit noie eccl'ie et vtilit' succesſoꝛ tenet' eẍ de solutõ. c. i. ⁊ x. q. ĵ. ℔ ius. et xĵ. q. ĵ. qcũq; suffragio. sec⁹ si iutiliter. si autẽ suo noie locauit non itendẽs obligare ee clesiam nõ tẽtur succesſoꝛ sed nec hereſ eiꝰ sc̃z mautenẽ locationẽ que termiata est i uita locãtis ⁊ ſbdit Inno. sic̃ neq; hereſ vsu fructuarij ꝺ inq̃ntũ ad eũ puenit. ff. locati. si qs domũ. ℔. ℔ ſbiũgi. et hoc vex est i ministro vl' plato eccl'ie sc̃z ꝙ succesſoꝛ tẽt' hr̃e ratũ qꝺ fc̃m est a predecesſoꝛe. sed in canoico pbendario sec⁹ dicim⁹ ꝙ ille nũq; põt locare pbendã suã ult' temp⁹ vite sue licz de illa possit agere et cõueiri sic̃ ligitimus admistratoꝛ. dic̃ etiã ibi Inno. sc̃z i. c. q̃relã. eẍ ne pla. ui. suas. ꝙ ꝺtract⁹ imit⁹ cũ plato eccl'ie non seruati. solennitatibꝫ ipo iure non ualet seruati. x̊o solennitatibꝫ ualet. licz si ꝺtẽtus ecclesie sit inutilis possit petere restitutõꝛ in integrũ. Hosti. ec dicit ꝙ inq̃ntũ pecunia úsa est in vtilitatẽ eccl'ie ratum debet hr̃e succesſoꝛ. vl' reddẽ pecuniã ar. eẍ de solu. c. i. ut in sum. cõ. dca q. ĵ. hoc dc̃m põt intelligi etiã si locatio non fiet noie eccl'ie uel si fiat a pbendario. al'. locatõ debet oino rata esse ut ex ꝑdcti constare põt. b De hoc uide. ĵ. locatio. ℔. fi. t̃. Canoici ⁊ alij beneficiati clẽici qui ꝺinis officijs non intersunt nõ pñt pcipe quottidianas distributiones nec ualz consuetudo. a scz ꝺtraria ut in. c. ĵ. allega°. b al' non faciũt eas suas et tenẽt' ad restitutiõz nisi excuset eos infirmitas vl' iusta ⁊ rõnabilis coꝛpalis ncẽitas aut euidens eccie utilitas eẍ de cle. non re. c. i. li. vi. a Ibi etiã sbiũgit' in distributõibꝫ etiã pro defunctoꝛ anniũsarijs largiẽdis idẽ decernim⁹ obseruãdũ. b Ad matiaz istã pñt pertinere ea que dñt' ĵ. cleric⁹ ꝑ. ℔ fi. et clericus q̃rto per totum.

Beneficium iii°

Quando iuste tenet' qui nõ rite ꝺsequit' bñficiũ aut dignitatẽ ut ait Rai Cũ nõ intret ꝑ hostiũ é fur ⁊ latro. nec habet viã saluti nisi resignãdo vl' si é dispensabile petat dispensatõz ab eo qui põt et in utroq; caũ agat pniaz de ꝺmisso. si'le sup̃ bñficiũ ꝑ ℔ ꝑ°. a Idẽ i sũ. cõ. li. iĵ. t xxvi. q. xx. b Quãdo aliqs male possidz bñficiũ uel dignitates. vtz ſbditi teneãt' obedire ei vl' debitoresſ rñdẽ dicẽdũ ꝙ licz in foꝛo iudiciali mltiplex esset rñsio. tamẽ in foꝛo consciẽtie si qs sciat ꝙ possesſoꝛ ecc[e] uel dignitati. nõ sit ver⁹ plat⁹ certe nõ tenetur ei obedire nec soluẽ qꝺ dignitati vl' ecclesie debet. nec soluẽdo liberat' ar. eẍ de iuriur. etate. ⁊ de sẽ. exco. igsitõi. a Hoc vex nisi qs essz per sniaz iur. ordie latam nec appellatõe suspensã ꝺcẽnat⁹ tũc enim debet obedire. ſm Hosti. ut in sũ. con. li. iĵ t. xiĵ. q. xx. et põt eẽ ratio ꝙ solutõ uel qd si'le non continz in se peccatũ. et cũ dicti i hoc. ℔. Con. albric⁹. b Nũqd male possidens absoluit ignoꝛãtes. dicẽdũ ꝙ non exq̃ non est plat⁹ eẍ de. pc. omẽs et de pc. di. vi. placuit. tñ in caũ isto illi nõ pirẽt ñ qa iste absoluere posset. sed per fidẽ quam habent in sacm̃eto eẍ de pl'bro non bapt. appl'icã. et ꝑpter iustã cãz ignoꝛãtie. sed tñ sanguis eoꝛ requit' ab eis qui gerebãt se ut platos et ipos q̃ntũ i se fuit pdiderũt.

ar.ex̄ de offi.or.irrefragabili de hoc.ꝯ. confessio iñ°.ſſ fi. a Con.albric⁹ ſed ut hēt in ſū.con.li.i.t.i.q.vlt. Ilost.ſup.c. dudū. 2° de electi. videt̄ ꝺſentire contꝺicēs talis de conſilio tētur recōfiteri et nō de nccitat⁹ qa talis p̄ſbr uere abſoluit exquo cura tz ḡdiu ꝓbabilr̄ eſt ignorātia ⁊ ab eccl'ia tol lerat̄. ſed ſciēter nō ꝺebet ad tl'e ire. et itel ligit ꝺecre. omis. ad hoc fac̄ qa cois ignorā tia ⁊ tollerātia tribuit iuriſdictiōz ñ hñti etiā inhabili. ff. de offi°. p̄to. l. barbari⁹. ſed hoc in hūanis in qbus ꝓcedit̄ ſcām hūa nam opionē ſecus in rebꝰ cōſcie in quibꝰ ꝓcedit̄ ſcām diuinā uēitatē. vnde ñ uer⁹ ſacꝺoſ nullatē⁹ pōt abſoluē ⁊ ei cōfeſſ⁹ cū ſciuerit tenet̄ recōfiteri ut et tz Inno. ſup idem. c. licz referat etiā aliā opionē. et ut ptz in ſū. con. in ꝺca q. vlt. hoc idē ſentit Ilosti. in ſūma ꝺū ꝺixit ꝙ a tl'i ꝺecipiūt̄ aie cum ñ poſſit ligare nec ſoluē cū iudex non ſit. et licz aie iuſtā cāz hēānt ignorāti⁹ tū ac ſi amiſſe eſſent regret̄ ſanguis earū ab ipis.

Bb Bgamia Multis modis cō trahit̄ bigamia. p̄mus qui it̄ alios ꝓprie ꝺicit̄ eſt cū gs ſucceſſiue ⁊ ꝺiū ſis tēporibꝰ et ꝺuas huit uxores ⁊ utrāq cognouit xxi. q. i. apiant. Scꝺ⁹ eſt quādo ꝺiuerſis tpibꝰ habz plures vnam ꝺe iure et alterā ꝺe fco et utrāq cognoſcit ex̄ e. Nup hic eni reputat̄ bigamus nō ꝓpter ſacmēti ꝺefectū. ſed ꝓpter intentōis affm cum ope ſbſecuto ut ibi ꝺicit̄. Tertiꝰ qñ habet plures eoꝺē tpe unā ꝺ iure ⁊ alt'az ꝺe fco vel ambas ꝺ fco ⁊ cognoſcit utrāq ut ꝺco. c. nup. vl' corruptā ꝺe facto xxxi. q. i. quō ex̄ ꝺe ꝺiuor. gaudē⁹ ex̄ e. a nob. a Istud capl'm a nobis melius facit. b Quartꝰ qñ contrahit cū vidua ab altero marito cognita xxxij. ꝺi. ſeriati et xxxiij. ꝺi. maritū. ſecꝰ aūt ſi relicta fuiſſz uirgo xxxiiij. ꝺi. c. fi. Quit⁹ qñ cōtrahit cum corrupta a q̄cūq alio ſiue cōtrahat ſciēter ſiue ignorāter ⁊ eam cognoſcit. ꝺi. xxxiij. curandū. et. c. p̄cipim⁹. Sextus qñ uxorē ꝓpriam cognoſcit ſcienter uel ignorāter poſtḡ cognita eſt ab alio ꝺi. xxxiiij. ſi cui⁹ et. c. ſe. Septim⁹ qñ aliqs in ordine ſacro cōſtitut⁹ vl' poſt fcāz ꝓfeſſionē i religiōe ꝺe facto ꝺtrahit cuz corrupta ex̄ e. a nobis xxvij. q. i. quotāt. a Idē ec̄ caſus nōt̄ in ſū. con. li. iij. ti. iij. q. x. b Qui uirginē ꝺefloraūit et poſtea in uxorē eā ꝺuxit nūquid pōt ꝓmoueri R̄ ſic. q nō ꝺimiſit carnē ſuam i ꝺuas. nec illa i ꝺuos ex̄ e. ꝺebitū xxvi. ꝺi. acuti⁹. et ar. ex̄ qui ſi. ſit legi. tāta a Alij coñ aſſerētes ꝙ oportet ꝙ mul'r ſit virgo tpe quo cōtrahit̄ mrioniū ad ℔ ꝙ contḧentes non icurāt irregulāitatem xxxij. ꝺi. nemo. et exp̄ſſum uiꝺet̄ xxx. q. v. q̄lis x̄. uirgo caſta et deſponſata i x̄ḡta⁹ ꝛc et hanc opionem tenz Ilosti. ut in ſū. cō. li. iij. t. iij. q. v. ſed ut ibi ptz. p̄mā tz Ihai tho. et p̄c. et Bof. et vl'. et ſic videt̄ coioꝛ et tenēda. ⁊ ad cōtraria ꝺicūt ꝙ ꝺebꝰ eē x̄go. i. non ab alio cognita ꝺic etiā vl'. ꝙ cū omia p̄cedentia legitimētur p ſequēs mrioniū. ꝺicto. c. tāta p̄ſuitur x̄go ℔ caſu q̄ſi in x̄gitate eſſet deſponſata. p̄a reſpōſio efficacioꝛ eſt. za. n. alī ñ tz. nā ſi defloratō fuiſſet fca ab uxorato p ſequēs mrio^m cū defloꝛata nō ſit aliq legitiatō ꝺco. c. tāta b Quid ſi credit ꝺtrahere cum x̄gine et iuenit corruptā. R̄ nō pōt ꝓmoueri cum ſit marit⁹ corrupte xxxij. q. v. ille xv. q. i. c. fi. a Mel⁹ facit. l. i. ꝺi. qui i aliquo. nec p^m Ihai. excuſat erroꝛ nec uiolētia. lex eni ꝓmotōis fēm regrit nō uōlūtatē ꝺco. c. fi. et. c. ille aūt. idem tho. p̄c. et Ilosti. ut i ſū. con. li. iij. t. iij. q. vi. b Quid ſi quis huit unā uxorē nec cognouit et poſtea ꝺuxit aliā x̄ginē et cognoſcit et nō ſcꝺaz. R̄ ñ repellit̄ a ꝓmotione ex̄ e. ꝺebitū. a Idē ꝺicas p eādem rōnem ſi aliqs ducat in uxorem mlierē ab alio deſponſatā et traditā nō tamē cognitam p^m Ihai. tho. p̄c. et. hoſt xxxiij. ꝺi. c. vl't. et in ſū. con. e. ti. q. vij. ſed iſte caſus eſt clar⁹ et foīlis ꝺci. c. ꝺebitū.

q Quid ſi maritus accuſat uxorem ꝺe adulterio ⁊ pendēte accuſatōe vir ad preceptū eccie reddit ꝺebitū uxori, R̄ ſcām

Rai tho. et hosti. irregulari siue bigam⁹ cesset. nā irregularitas sepe obtrahitur solo fco. a Idem in sū. con. eo. t. q. ix. et addᵉ Hosti. q nō peccat i h caū debitū ñ rddēs cū vlt pmoueri q uxorē repellit p exceptōez ortā ex adultcio. sed Rai ait q tenet reddē cū non debeat eā spoliare possessione sui corpis usq ad sniaz xi. q. i. q res viij. q. iij. nōne. pcipue cū h sibi pcipit ab eccia dcm hosti. pōt teneri qñ maritus offert se stati pbaturꝰ omissū adultciū ut .j. octo dies uel circa arᵒ. c. solet. de sentē. excō. liᵒ. vi°. qdam tū ut in dca q. ix. ptz dñt q in h caū cognoscēs uxorē adulterā non fit irregulari cū nō agat sz potiꝰ patiat. s. q opcl litur a iudice. sed pmo dcz pbali ⁊ tenēdum uidet. b Quid de eo q hūit unā uxorem añ baptismᵐ ⁊ aliā pꝰ baptismū vl uīngꝰ añ baptismᵐ. R irregulan é di. xxxiij si qs uiduā. a Potiꝰ é .c. is q uiduā. b Et xxvi. di. p toᵐ. lit'r ⁊ q añ baptismᵐ diuit uxorē ppt fornicatōz postea accepit eā. nā p baptismū non tollit hec irregularitas ut clar patz p tho. i 4ª. di. xxvi. licz irregulāritas homicidij tollit ut .j. homicidiū iijᵒ. ſi. i fi. a Idē rspctu pmi dicti i sū. con. e. t. q. xi. sed ad scdm dcm colligitur ex eadē rōᵉ b Quare bigamus nō pōt pmoueri. R tres sūt cause. pma ppter defcm sacramēti scz vnitatis ipiꝰ cū non sit vnꝰ vniꝰ exquo diuisit carnē suā in duas xxvi. di. acutiꝰ eꝫ eo. debitū. et hec est pma ⁊ realis causa de q hic .j. nē dicēꝰ. scda cā é ppt dignitatē ordinū xxvi. di. vna et. c. vlt. tertia est ppter signū incōtinētie di. lxxxij ppositi vª. sz et fortasse unde et ambro. quō erit ortatoz viduitatis. q ipa diugia frequentauit. a Hoc habet i dco. c. vna. b Ad itellctū aūt pᵉ cae nō q in mrimonio attēdit duplex sacmētū ppter duplicē cōiūctionē q est in ipo. pma est diūctio aiorꝫ. zª corporꝫ pma sigficat cōiunctionē aie ad deū. scda signat cōiūctōez xpi et eccle que fuit q̄si mrionij iniciatū qdem i pziarchis ⁊ pro phetis ratū in tpe gre sz in natiuitate xpi dsūmatū in cruce uel ratū in cruce ⁊ cōsūmabit in gloria. Ite zª cōiūctio signat eē vnionē diuitatis. et hūanitatis fcām i utero ⁊ginis xxvi. di. acutiꝰ de con. di. ij. in xpo pt eꝫ eo debitū. cum q̄ tā cōiunctio xpi ⁊ eccle q̄ vnio diuitatis et hūanitatis nō sit nisi unica. merito significat in diūctione pmi mrimonij. sed cū qs transit ad scdam recedit ab vnitate et sic non pōt sigficare dcam unicā diūctionē. et hanc rōnē tāgit Aug⁹. in d. c. acutiꝰ in fi. a Idem in sū. con. li. iij. t. viij. q. ij. b Vtꝫ liceat dispē sare cū bigamis q̄uis diūtimode mūdeant mihi vt tenendū qđ tenz tho. in q̄rto di. xxvij. dicēs sic bigamie ñ é adiūcta irregularitas de iure nāli. sed de iure positiuo. nᵉ irexꝫ é de ecntialibꝫ ordinis q aligs ñ sit bigamꝰ ptz ex hoc q sit aligs bigamꝰ ad ordies accedat caracterē recipit. et iō papa pōt dispensare in tli irregulāitate qđ aūt obici posset p decre. eꝫ eo. nupꝫ soluit tho. dicēs q p illā decre. oñdit q eadē é difficultas dispēsādi in illis q de fco cū plibꝫ cōtraxerūt. sic si de iure ortissent ñ q subtrahat ptās dispensādi. Qz eē obicit q conē doctrinā apli dispensare non licz soluit dicēs q hoc uexꝫ est quātū ad ea q̄ sūt de iur nāli. et q̄ntū ad ea q̄ sūt de ncēitate sacmētoꝫ et fidei. ⁊ in alijs que sūt de institutōe aplorꝫ cū eccla haeat nūe eandē ptātez statuēdi et destituēdi quā tūc hēbat. pōt p eū qui puatā in eccia tz dispēsari hec tho. sed q̄uis possit dicit q nō licz q nunq̄ faceret nisi forte aliq causa maxia ssesset. a De hoc opiones referūt i sū con. eo. t. q. xij. sed cuz tho. Con. pc. ⁊ al. et hoc videtur tutius arᵒ. c. hoc est xxiiij. q. i. b Sed de epo tenet q nullo modo pōt ut ⁊ pōt Jo. an. p. c. i. e. t. li. vi. a Similit et de hoc recitāt opiones in dca q. xij. sed hoc videt ueriꝰ et exp̄sse haberi in cap'o a nob. eꝫ e. et dco. c. vnico in viᵒ. b Bigami iur cōmui nudati sūt oīm pri uilegio clicali et addicti foro secl'ari nō ob stāte cōsuetudie et eis ſb pena excoicatōis inhibitū est deferre tonsurā uel habitum clicalē eꝫ e. cū alt'cacois li. vi. a Glō. ibi

dicit hoc intelligẽdũ de his q facti sũt bigami siue vere siue int̃ptatiue in moribꝫ seus si in maioribꝫ ordinibꝫ. b

B Blassemia Blassemia ꝑm ambrosiũ é vl̃ cũ deo attribuit̃ qđ ei non ꝺueit uel cũ ab eo rẽouetur qđ ei ꝺueit. hec tñ duo scz affirmatõ ⁊ negatõ non diũsificãt spẽm blassemie. a Idem in sũ.con. li. iij. t.xxxiij. q.ccvij. sed tho. z^{a} scde q.xiij. art.i.addit tertiũ modũ vz cuz attribuit̃ creature qđ appropriat̃ deo.

b Et scdm genus suũ est pẽm mortale quia repugnat caritati diuine. sed posset ortigẽ ꝙ blassẽia absq; delibẽatõe ⁊ ex subreptõe ꝓcederet. et hoc duplicit̃. ꝑ modo ꝙ aliqs non adũtit hoc qđ dic̃ eé blassemiam ut cum aliqs subito ex aliq̃ passione in ꝛbo ꝺtumelioſa ꝓfert̃ q̃z sigficatõez non cõsideraret tũc est pẽm ueniale. a Hoc puto verũ nisi hoc ei frequẽt̃ accideret ex lata culpa eius non curãdo adhibẽ remediũ lata eni culpa eqꝑatur dolo ff. de posiri. l. qđ nẽua. et in. c. ut aiarũ de cõstitu. li. vi. b z^{o}. modo qñ adũtit ꝫ eé blassemiã considerãs sigificata ꝛborũ et tũc nõ excusat̃ a pcto mortali sic nec ille q ex subito motu ire aliquẽ occidit. a Idem in suz. con. e. ti. q. cc. viij. et puto a mortali non excusari blassemũ si non rẽo aio moueat̃. lz ignorẽt sua ꝛba iportare blassemiaz. nam ut dicit̃ j. Cor. xiij°. si qs ignorat ignorabit̃ et stult9 in culpa sapiẽs erit i pena xxxviij di. qui ea. b Hec tho. z^{a} z^{e}. q. xiij. de blassemia in deũ uel in scõs que ꝓprie dicit̃ maledictio vide j. maledictio ſ. ij. ⁊ iij°.

C Abella Vide j. pedagium. et vide j. talia quia pro eodem accipiuntur. vl̃ quasi.

C Alix Non debet fieri de vitro ligno ere. uel auricalco. nec de cristallo aut lapide. sed tantum de auro argento aut stagno. de cõ. di. i. vasa. et. c. ut calix. de cõsecrõe calicis. et an possit uendi uide j. cõsecratõ v.

C Alumniari Calũniari qd sit ꝑuaricari et t̃giuersari vide s. accusatio ſ. iij°.

C Anonica portio. Cãonica portio ẽ illud qđ eccl̃ia ꝓpria debet recipe qñ qs eligit alibi sepulturã de qua vide j. sepultura iij° ꝑ totum.

C Anonicus Vide j. prebenda et s. bñficiũ ⁊ j. simonia ij°.

C Anonizatio Non licz aliqué venẽari ꝑ sancto nisi fuerit cãonizatus auctoritate rõane ecclesie ex̃ de reliq. et ue. sanc. c. i. in qua qdẽ canonizatiõe. primo iquirit̃ de vita eius qui canonizand9 est. si fuit in laboribꝫ iustis et multis. si moribꝫ cast9 ⁊ actibꝫ strenuus. oportz eni pñti testificatiõe pdicari ⁊ bõe fame preconijs non taceri. lxi. di. miramur xij. q. ij. q̃tuor. et est maxie q̃rendũ de simplicitate ⁊ hũilitate ex̃ de psũp. ex studijs Item q̃ri solz an sbstinuerit persecutores vij. q. i. ois q gemebat. et. c. ibi. et an illas sbstinuerit cum caritate. i. q. i. vide quãtũ ingrẽdum est etiã de miracul̃ fãis in uita ⁊ post mortem porro de martiribꝫ non fit tãta examiatio. sed q̃ritur tñ de miracul̃. et causa ꝓpter quã passi sũt ar. de con. di. iij. carbecuminũ. et. c. baptismi uicẽ bis rite pacti põt ad canonizatõez ꝓcedi. a Idẽ i sũ. cõ. li. ꝑ ti. xiij. q. xxv. ubi sbiũgit̃ ordinẽ et modũ quo ꝺsueuit curia rõana ꝓcedẽ i canonizatiõe scõrũ pfecte põt host. et gof. sup. c. audiuim9. scz de reli. et ue. sã.

b Utrũ liceat porrigẽ orõnem ad aliq̃ non canonizatũ. Rñ ꝑm Inno. nõ negam9 qn non liceat porrigere pces alicui defuncto qué qs credit bonũ virũ quia dñs fidem orantis attẽdit. sed facẽ ꝑ eo officiũ vl̃ pces solẽnes non licz ut in primo ſ. dcm ẽ.

a Cō.albric⁹ ⁊ hoſ.ut i ſū.e.t.q.xrij.i fi.

c Aracter Secūdum dionyſiū ē ſignū ſāctū cōiōis fidei et ſce ozdia tōis datū a Jearcha.vl' ſcōz modernoſ theologos caracter eſt diſtictio a caractē etno ipzeſſo aie rōnabili ſecundū imagiez ɔfigurās tritatē creatā tritati creāti et r̄creanti diſtiguēs a non figurati ſecūdū ſtatum fidei.et qdem caracter nō iprimitur p oia ſacm̄ēta etiā noui legi. ſz ſolū p illa p que mācipatur qs ad aliqđ ſacm̄tū ſpū ale exercēdum ſic̄ eſt baptiſm⁹ ɔfirmatō ⁊ ozdo hec tho.in 4°..q.iij. a Cō.albric⁹ b De caractē ec̄ ozdis habes plura ifra ozdo iij° per totum.

c Arcer Seu incarcera tō vtrum liceat aliquem incarcēare.R̄ ſcōm tho. z^a z^e.q.lxv.In bonis cozpis tria p ordinē conſiderant'.p̄ qdem integritas cozpozalis ſ̄ſtātie cui detrimentū affert' p occāſionē. vel mutilatōez.ſcōo delectatō uel qes ſeſ⁹ cui oppoitur ꝛberatō.vl' aliud qđlibet ſenſum doloze afficiēs.z°. motus et uſus mēbroz qui ipeditur p ligatōez uel incarcēationem.et iō incarcerare aliquē uel q̄litercūq detinere ē illicitū niſi fiat f^m ordinē iuſticie aut ad penā aut ad cautelā alicui⁹ mali uitandi.et hoc licz tm̄ iudici verūtm̄ detinē hoinē ad bozam ab aliquo opere illicito ſtati ꝓpetrādo cuilz licet ſic̄ cum quis detinet aliquem ne ſe precipiter. vel ne aliū feriat ſed ſimplicit' aliū includē vl' ligare ad eū ptinz ſolū q habet uniūſalit' diſponere de actibo ⁊ vita alteri⁹ hec tho. nam ⁊ puata pſona hec facies ſcōm leges morte punit'.C .de puati carce.l. vnica.

c Aritas Utz caritas ſemel habita poſſit amitti.R̄ f^m tho. z^a z^e. q. xxiij.Caritatē poſſum⁹ triplicē ɔſiderare pmo mō ex pte ſpūs ſancti mouēti aiam ad diligendū deū.et ex hac pte caritas impeccabilitatē hz qa ipoſſibile eſt hec duo ſil' eſſe vera.ſz ꝓ ſpūs ſcūs uelit mouere aliquē ad actū caritatī ⁊ ꝓ ipe caritatem amittat pecando .nam tonū perſeuerātie cōputat' inter bn̄ficia dei quibo certiſſime liberantur qcunq liberant' ut dic̄ Aug⁹. in libro de p̄deſtiatōe ſcōz. z°. modo pōt conſiderari caritas f^m ꝓpriā rōnem . et ſic caritas non pōt amitti niſi id qđ ptinet ad caritatī rōnem amittat' . vnde caritas nullo modo pōt peccare.ſic̄ calor non pōt frigidare ſic nec iniuſtitia nō pōt bonum facere.vnde auguſti.dic̄ in li° de ſermone dn̄i in monte.z°. pōt cōſiderari caritas ex pte ſbiecti qđ ē uertibile ſcōm arbitrij libertatē.et iſto mō caritas uie amitti pōt non aūt caritas p̄rie qa ibi deus p eēntiaz videt' q̄ eſt ipa eēntia boitatī.Que ſūt ex caritate diligenda.R̄ f^m tho. z^a z^e.q .xxv. Quaruoz ſunt ut ait auguſti⁹ in libro de doctria xp̄iana vnū qđ ſup̄ nos eſt ſz de⁹ z^m ꝙ nos ſum⁹.3^m qđ iux nos eſt ſz proximus.i.homo uel angel⁹.4^m qđ infra noſ eſt.ſ.corpus ꝓprium. a Idem in ſū .con. li.iij.t.xxxiij.q.ccxvi. pōt addi ſil'r et corpus ꝓprimi cui exhibere dēmus opa corpalia caritatī m^t.xxv. ſed hoc pōt includi in eo qđ ſup̄ dc̄m eſt nos debere diligere ꝓxi^m iux nos. b Et ſūt itelligēda h̄ ordine.pmo et p̄ omnib⁹ deus deinde dēm⁹ diligē nos ipos.deide ꝓximū.vltio corp⁹ nr̄m.et tc̄ ſbdit ſic idem tho.z^a z^e.q.xxvi. non eſt tm̄ de neēitate caritatī ꝙ hō ꝓpriū corpus exponat p ſalute ꝓximi niſi in cāu quo tenet' eius puidere ſaluti.ſed ꝙ aliqs ſponte ſe offerat ꝓtinz ad pfectiōz caritatī. a Idem in ſū.con.e.t.q.cc.xvij.⁊ h̄ vlt^m debet intelligi q̄ ad ſalutē corpozeā qa qs nō obligat' exponere regulariter ꝓprium corpus ꝓ corpe ꝓximi ſui.ſed p ſalute aie ſic cum aia ꝓximi incōpabiliter ſit p̄cio ſioz corpe nr̄o xxiij.q.iij. ſi habes.vnde et ſup̄ in ordie caritatī. ꝓximū p̄ponē corpi nr̄o.et tho.z^a z^e.q.xxxij. dicit mortaliter peccare q quocūq timoze ec̄ corpalis mortis omitteret ꝓximū corrigere qñ ex hoc ueriſil'r ꝓuideret' eius ſaluti. b Et hic ordo caritatī ſb̄ p̄cepto eſt ut tho.tradit.

2ª 2ᵉ. q. xliiij. a Sil'r etiã est ꝺ̃ ꝓcepto ut ꝺiligam⁹ meliores uel magꝭ cõiunctos. plus alijs ut ibidẽ ꝺic̃ tho. et in sũ. con. e t. q. cc. xviij. b Utrũ magꝭ ꝺbeam⁹ ꝺili gere meliores ꝙ̃ nobis ꝺiũctiores. R̃ scꝺm tho. 2ª 2ᵉ. q. xxvi. meliori qdem qa ẽ ꝺeo ꝓpinquior maius bo^m ex caritate ꝺebem⁹ uelle scꝫ maiorẽ gradũ beatitudis. q ad ca ritatẽ ꝑtinꝫ ut uelit iustitiã ꝺei seruari ꝑ^m quã meliores ꝑfectius beatitudiẽꝫ partici pant. sed tñ homo rõnabiliter magꝭ itense ꝺiligit cõiunctos. et hoc tripl'r. ꝓmo qdẽ intensiori affectu ꝺiligit ad illud bonũ ad qꝺ ꝺiligit eos ꝙ̃ meliores ad maius bo^m

2ᵒ. qa inter ꝺiũctos aliq sunt nobis ꝓpi qui scꝺm nãlem origine a q̃ ꝺiscedere nõ possũt. sed bonitas scꝺm quã aliq a ꝓpin quant ꝺeo põt accedẽ et recedere augeri ⁊ minui. et iõ possum ex caritate uelle q ille q est mihi cõiunct⁹ sit melior alio et sic ad maiorẽ beatitudinis gradũ puenire possit. 3ᵒ. q pluribꝫ modis siue causis cõ iunctos ꝺiligim⁹. nã ad alios nõ habem⁹ nisi aicitiam caritatẽ. sed ad cõiũctos nobis habeam⁹ alias aicitias scꝺꝫ modũ ꝺiũcti onis ipoꝛ ad nos ut qa aliqs est cõsãgui neus uel ꝺiũr. vl' cõciuis vl' ꝓpe' qꝺcũq aliud licitũ. et ita ex cãitate plurimis mo dis ꝺiligimus magꝭ nobis ꝺiunctos. a Idem in sũ. con. e. t. q. cc. xviij. et conclusio est q meliores ꝺebem⁹ plus ꝺiligere quia hoc iustiª ꝺina requirit. m^t. xij. ibi. q ẽ mr̃ mea ꝛc. sed possumus optare q ꝓpinqui sint meliores. b Utrũ ꝺiligẽ inimicos sit de nccitate caritatẽ. R̃ scꝺm thomã 2ª 2ᵉ. q. xxv. ꝺilectõ inimicoꝛ triplicit̃ põt considerari. ꝓmo mõ ut ꝺiligant⁹ inq̃ntũ inimici. et hoc est ꝺiligẽ malũ alterius. 2ᵒ. modo q̃ntũ ad nãm et sic in vniũsali. ⁊ sic ꝺilectõ inimicoꝛ est de nccitate caritatẽ ut scꝫ aliqs ꝺiligẽs deũ ⁊ ꝓximum ab illa gñalitate inimicos nõ excludat. 3ᵒ. modo põt considẽri in spãli ut scꝫ aliqs i spãli moueat⁹ motu ꝺilectõnis ad inimicum. ⁊ illud non est de nccitate caritatẽ vl' saluti. absolute q n^c mouẽi motu ꝺilectionis in speciali ad ꝙslibꝫ hoies singulariter est de nccitate caritatis nisi scꝺm ꝓparatõnez ai ut scꝫ homo habeat aiuꝫ ꝓparatũ ad ꝺ̃ q in singulãi inimicũ ꝺiligeret si necessitas occurreret. sed q absq nccitati articl'o ꝺi ligat ꝑtinꝫ ad caritatis ꝑfectiõꝫ. a Idẽ in sũ. consti. li. iij°. t. xxxiiij. q. cc. xij. b Utꝛ sit de nccitate caritatẽ. q hõ inimico signa uel effcũs exhibeat ꝺilectiõis. R̃ ꝑ^m tho. 2ª 2ᵉ. q. xxv. sic̃ homo in cõmũi tẽtur ꝺiligere ⁊ non in spãli nisi scꝺm ꝓpãtõem aimi. ut nũc ꝺictũ est ista signa ⁊ effectus ꝺilectionis q̃ in cõi ꝺsueuerũt ꝓximo ex hibẽri tenet⁹ etiã inimicis exhibere puta. cũ aliqs ozet ꝓ omnibꝫ fidelibꝫ vl' ꝓ toto ꝓp'o. vl' cum aliqꝺ bñficiũ ipendit toti cõ mũitati tũc etiã hoc inimicis exhibere ẽ de nccitate ꝓcepti. et coñfacere ꝑtinet ad liuoꝛẽ vindicte. spãlia uero bñficia. vl' ꝺi lectiõis signa q̃ qs exhibet particulãit⁹ ali qbus q exhibeat inimicis non ẽ ꝺ nccita^e nisi scꝺm ꝓpãtiõez aimi. ut. s. iuuet⁹ i arti° necessitati. scꝺꝫ illud ꝓx̃. xxv. Si esurie rit inimicus tu⁹ ciba illũ ꝛc. sed ꝺ̃ facere ꝑter necessitatis articl'm ꝑtinꝫ ad ꝑfectiõꝫ caritatis ꝓ quã aliqs cauet non solũ vinci a malo. sed vl't uincẽ in bono malũ. q scꝫ nõ solũ cauet ne ꝓpter iuriã illatã ꝑhat⁹ ad odium. sꝫ etiã itendit inimicũ ad suum amoꝛem ꝑtrahere. a Con. bis. pc. ut i sũ. con. e. t. q. cc. xiij. b Utꝛ inimici vẽiam petẽtibꝫ teneamur remittẽ. R̃ scꝺꝫ pe. iij°. senten. Ex iniuria uel dãno ꝺato alicui so lent in eo cui fit ta oꝛi. s. rancoꝛ in affcũ signa rãcoris in effcũ et actio iuris contra iuriãtem. ꝓmũ tenet⁹ homo remittẽ imo nunq̃ in coꝛde hr̃e. a Mt. xviij. ibi sic et pr̃ meus ꝛc. b Scꝺm tenet⁹ hõ r̃mit tere veniã ueraciter petenti. i. pato eñdaꝝ secũdum facultatẽ suam de quo potest in telligi qꝺ ꝺicit⁹ luc. xvij. si reuersus fuerit ad te ꝺicẽs petꝫ me ꝺimitte illi. imo etiã si non petat ut in ꝓximo. ℈. ꝺcm est. a Istud imo nõ vr̃ ꝺictum petri ut potest colligi ex habitis in sũ. con. e. t. q. ccv. sed potiꝰ eius ꝺco adũsatur. ⁊ cũ hoc ꝺco cõ.

albric⁹ ut non debeat expectari petitō.et istud uidet verī⁹.nam si nō debz rācoz teneri in cozde jl'r nec ab eī ostēdi in opere qa nō solū a malo sed etiā ab omni specie mali abstinendū est ·j·thesa.c.fi. b Sed tertiū ñ tenet remittē nisi ille satisfaciat p posse ut.c. si qs contristat⁹.xc. di. et nō in.c.ad apl'ice de re.iu.li.vi.ꝛ i remissiōibz dcōz iuriū et eī de male.innotuit cū cō cordantijs ibi positi. a Hoc satis clazt ē qa legitie pōt peti extiatio iniurie eē vltra intēē rez eī de imu.eccl'iazt qñ .li.vi.nisi ex hᵒ oziet ꝓpōderās scādalū rīspctū salutī aie uel cozpis qa in ordie caritatī hec pferenda sūt ut pōt cōstare ex dictis s̄ ·ſi. b Itz opa bōa eī cāitatē fca aligd uale ant.R̄ scōm Rai.q̄uis nō ualeant directe ad vitā etnam.tñ valēt ad alia quiq. p.s. ad tolerabili⁹ iudiciū futurz pferendū de pc.di.iij.si qs aūt. a Ricard⁹ sup 4.° sē. di.xv.dicit ꝙ bonū ꝛ pñia acta i mortali sic non valz ad obtinēdum regnū . ita nec ad remissionē pnarū.ꝙ ꝓpter illud nō mi nuetur pena p pcīs prioribz debita . sed ut minorē pnā sustiebit i iferno ꝙ iterim dum fīt illud bonū vacat a malī.q̄rum oc casione si faceret amplī⁹ pūiret. et ita di cit intelligēdū dōm asserētiuz miorē pnā sustinēdā ꝓpter bonum sīn caritate factū. Sed otra hoc videt qđ legit i vita patz ꝙ cuidā sācto pri reuelatū é de quodam q ꝓpt luxuriā exclus⁹ é a paradiso ꝙ ꝓpt babūdātes elemosinas qs faciebat libēāt⁹ est ab incendio ignis. b Scdo ad tpalē prosperitatē de pc.di.iij.cauendū.xxij.q.ij.si quelibz. z.° ad hoc ꝙ qs citi⁹ illustret ad pñiaz de pc.di.v.falsas.in fi. 4.° ad assue factiōz bonoz operū sicut faciebat olī bea tus Jobēs de con.di.iij.nō regenerabāt. Quito qa diabolus non habet in eo tātā ptātem q̄ntā hret si bona opa nō faceret. sicut Gregoriꝰ refert in dialogo li. iij .c. vij.de iudeo q signat⁹ erat signo crucī. ꝙ demones nō potuerūt ei nocē. a Adūtē dum tñ ꝙ remunēatō q̄ fit p tl'ibz opibz p̄m Ricardum in loco pallegato.non ē ex debito iustitie sed solū ex dei clemtia forte iō quia q ex otūacia coīi dñ meret sui p ditōz quō pōt extrisec⁹ mereri. b Itz homo possit deo satisfacē p opa eī cāitatē fca bēs ·j· satisfactio·ſ·xi.et plura de cāitate habes in se·ſ· Itrū opa eī caritatem exūtiū vnḡ ualeāt.R̄ scōm Rai.opa viua q facta fuerūt in caritate mortificant per sequēs mor̄le pcīm.et si ꝛa sequatur pñia reuiuiscūt. Illa ꝛo que nūḡ viua fuerunt puta q in pcīo mortali facta sūt viuere nō possūt qa mortua nata fuerūt ꝛ sus illa rui uiscūt que mortificata fuerūt. viuere non possūt que mortua nata fuerūt. con.tho i iiij°.di.xxij. a Predictū dix Rai in t.d pc. ꝛ re.ſ. Item circa idem q̄rit.tho. etiā in 3ª pte.q.lxxxix.art.v.ꝛ vi. b De con fessione fca eī caritatē vide·j·confessio.i·ſ· iij. vtrū occasione religionis sint ptermit tenda opa caritatī in parētes uiō j. rligio pmo·ſ·in°.

C Casus Epales illos casus a q̄bus non potest absoluē sacerdos pochiat.vide·j· confessoz pmo ſ.pmo.

C Catheclismus ꝛ erozcismꝰ vtrū catheclismꝰ cō uēienter debeant pcedere baptismū. R̄ ꝑm pc.in 4.° sic ná in baptizando requrī oportz ea q̄ sunt de nēcitate fidei que sunt tria.scz fidei susceptō ꝛ eiusdē pfectio ꝛ ipi⁹ obser uatio.et ꝓpter hec tria catheclismꝰ inuentꝰ est qa in eo fit instructō ad fidei susceptōz fit etiā responsio ad fidei pfessionē.et pro missio ad fidei obseruatōz . et qa adultus p se credere ꝛ pmittē pōt requntur hec ab eo p se ipsum in paruulo requrūtur per vicariū scz p patrinū q in pson paruuli rndet credo ꝛ sic dicit tho.dupler potest esse sensus vn⁹ credo.i.ego paruul⁹ qñ ad pfcām etatē veniā credā vl credo.i.ego pa trinus opam dabo ꝙ iste credat. a Iste sensus est magī ꝺuēiēs.ná tenētes ad bap tismū fideiussores fiunt susceptī de confe. di.iij.vos añ omia. b Nec é icōueniens

ꝙ patrin⁹ ꝓ paruulo ꝓmittat ꝙ de illis ad q̄ oīs tenent vn⁹ alium obligare pōt Sec⁹ aūt in his ad q̄ oēs nō tenent. et sic dicit ꝙ patrin⁹ sic obligat ad istruēdū paruulū de fide respondz tho. ꝙ ñ est ibi magnū piculū quātū ad modernū tēpus qa parentes pueri sūt xp̄iani. ⁊ it xp̄ianos nutriūtur. secus aūt erat in ꝑmatiua eccia qui tūc diligētior cura hūda erat. et sil̄r nūc esset si parentes pueri eēnt suspecti d̄ fidelitate. uel si puer int infideles dūsat⁹ esset. a Idem eē eēt si parentes essent suspecti in moribꝫ. nā suscipientes de baptismo sūt fideiussores nō solū fidei sz etiā morū. unde in dē. c. uos. eis dicit. iō sēp eos admōīte ut castitate custodiāt. iusticiā diligāt. caritate teneant. ante oia symbolū et orōnem dn̄icam et uos ipi tenete ⁊ illi quos excepistis oīdite. dē etiā in hoc ff. nōnt i sū. cō. li. iij. t. xxxiij. q. xlij. b Sz ad quid prodest exorcism⁹. ꝛ ꝑm pe. ⁊ tho in iiij°. di. vi. habet effectū in corpe ⁊ i aia qa minuit ptātem dēmonis ne possit itātū in hoīne sic ꝑus. ne baptismū ⁊ alia bona impediat. sed p̄dicta ptās tōliter i baptismo tollit. sed pharao ꝑus flagellat⁹ est ppl̄o non egresso de egypto et postea tōliter i mari rubro qđ ē figura baptismi. ſbmers⁹ ē. a Idē in sū. cō. e. t. q. xlij. ubi etiā dicit ꝙ circa hūc effz catheciſmi plures fuerūt opiones. sed qđ dēm est melius uidet. b Quid significēt sacmentalia alia q̄ fiunt ante baptismum in catheciſmo. uide ſ. baptism⁹ vi. ff. iij. ꝑ catheciſmū impedit mrionium cōtrahendum. ī impedimētū vi. ff iij°.

C Autio Nomie cautōis q̄ndo ſplic̄iter ponit intelligit nuda ꝓmissio. sed per cautionē idoneā siue sufficiētē intelligitur fideiussoria uel pignoraticia. ut nō ex de pigno. cū cōstet. a In glō. b De hac uide ſ. absolu°. iij. ff. i. a De hꝫ eē dicit ſ. absolu°. ꝑmo. ff. xvij. i additione. b

C Ecitas mentis Utrū cecitas mētis sit peccatū. Respondeo secundum thomam secunda scē. q. xv. Greg. xxxi. moraliū pōit cecitatem mentis inter uitia q̄ causant a luxuria Ad cui⁹ uitiū. intellēm est sciendū ꝙ principiū intellectualis uisionis est aliqđ intelligibile principiū. ꝑ qđ homo intelligit alia cui quidem intelligibili. ꝑmo mens hōis pōt intendē. et ꝙ ei nō intēdat pōt dupliciter ctingē. q̄q̄ qdem ex hoc qa habet uolūtatē spontanee se aūtentē a cōsidēatōe tal principiī. sedm illud ps. noluit intelligē ut bñ ageret. Alio mō ꝑ occupatōz circa alia q̄ magis distrahūt qbꝫ ab inspectione hui⁹ principiī auertitur ꝑm illud ps. super cecidit ignis sz cōcupiscētie ⁊ non uidēt solem. et utroq mō cecitas mentis ē pēm. sed q̄ est ex naturali defectū ut in amentibꝫ non est peccatū. a Idem in sū. con. li. iij. t. xxx. q. cix.

C Ensura Ecclesiastica noie censure tria cōprehendūtur sz int dictū excōicatō et suspensio ex de .v. sig. q̄renti. et de singul hoz uide .ī. in vocabul prope ius ut .ī. excōicatō. et infra interdictum. et infra suspensio.

C Essatio a diuinis Cessat q̄q̄ in aliq̄ eccl̄ia a dīnis ꝓpter iniuriā uel offensam alicui de eccia uł eccl̄e factā. et tūc posito ꝙ etiā aliqs de canōicis qui statuerūt cessatōz a dīnis ibi celebrarz non incurret irregularitatē qa nō ē it dēm ordinariū ut dicit Inno. ex de appella. dilēco filio decano. et non debet cessari a diuinis p capl̄m collegiū uł aliq̄ duētū alicē eccē nisi uocati oīnibꝫ qui sūt uocādi ad electionem. et nisi deliberatōe hita diligenti. et post hec requisito uel clēico uł laico cuius cūq̄ dignitatis aut cōditiōis uel statꝫ ꝓpter cuius iniuriā uel offensam uidet cessatio faciēda ꝙ iniuriam uel defensā emēdet. et si nolucrit emēdare non poterit cessare. Qđ si ꝓcedat ꝑdicto modo ñ censet extunc tā pars eoz qui cessant q̄ eius otra quem cessat ī. unū mensem ꝑ se uł ꝑ ꝓcūatorē

ɔtinuatis diebꝫ ad ſedem apl'icã tenentꝫ ſe pũtaꝛ. a Immo iter arripẽ ut i textu ·j· allegato vbi etiã ptz q̃ debent ita continuaꝛ ut q̃ cito ɔmode poterũt ſe apl'ico conſpectui repũtẽt. b Cum actꝰ ⁊ mũi mentis negocij niſi p̃ concordiã ·j· dictum tẽpus ceſſaret ipa ceſſatio. et ſic ptibꝫ uenientibꝫ uel vna et non altera ueniente pſ culpabilis pũiatur. et nichilomiꝰ ſi pars que ceſſauit nõ ueiret nec mitteret nõ ſeruabit' ceſſatio nec valebit ex̃ de officio oꝛ. quãuis. li. vi. a Ibi dicit' parte iſuper a diuinis ceſſante ſup̃ ſcripta tã in ceſſando q̃ i veniẽdo ſeu i mittẽdo ad ſedem apl'icaz non ſeruãte non ſeruet' ipa ceſſatio. ſed ea nõ obſtante ut p̃us in ipa celebꝛet'. et con p̃dictis albꝛicꝰ. b Qui uolunt ceſſare a diuinis debent cãz idoneam cõſcribere i inſtrumẽto pubᶜᵒ. vl' patẽtibꝫ lr̃is cũ autẽtici. ſigill'. a Scz ꝓpꝛijs qñ ꝫ collegiũ faciũt vl' cũ vno ſigillo vniꝰ alteriꝰ autẽtici ut in tex. allegato. b Et aſſignare illi cõtra quẽ ceſſare intẽdunt. qõ ſi hoc pꝛetermiſerit uel cauſa nõ fuiſſet muẽta canonica reſtituent oia q̃ tpe ceſſatiõis pceperũt de eccl'ia illa vbi ceſſatũ eſt. et que p illo tempoꝛe debent' eis de eccleſia non parcipient et ei coñ quẽ ceſſauerãt de dãnis ⁊ iurijs ſatiſfaciẽt. Si ꝛo cauſa fuerit iudicata canonica tũc illi q occaſionẽ dederũt ɔdẽnandi ſunt ad oñe int'eſſe cãonicl. Et ad certam q̃ntitatẽ tarandã ipi eccl'ie in q̃ ceſſatũ eſt conũtendã in cultũ diuinum ex̃ de offi° oꝛ. ſi canonici. li. vi. a Ibi pz q̃ dca q̃ntitas taxat' ſupioꝛi arbitrio. b Qui ad aggrauatiõz ceſſatiõis imagies crucis beate ꝛ̃gi nis et alioꝝ ſactoꝝ irreuereter tractẽt ꝓſternũt vticis uel ſpinis ſupponũt. vl' aliquid huiuſmodi faciũt reꝓbant' ⁊ grauiter ſũt p̃niẽdi ex̃ de offitio oꝛ. ſi cãonici li. vi. Qualit' g̃ualem ceſſatiõz a diuinis religioſi tenent' ſeruare ·j· int'dcm p̃ ·ſ·xi. qui incipit. quando ſentencia.

Cimiterium

Cimiteriũ hz eandẽ imunitatẽ quã eccleſia quo ad oia capl'a que vide ·j· emũitas eccl'ie et emũitas cõfugiẽtiũ. et hꝫ ꝓterq̃ in duobꝫ caſibꝫ ſcz q̃ nl'l' moꝛtuꝰ debet in eccl'ia ſepeliri ut ·j· emũitas eccl'ie ·ſ· ij°. et q̃ laici in choꝛo eſſe nõ debẽt. hec Rai. ⁊ hoſti. a Idẽ in ſũ. cõ. li. i. t. xiiij. q. vi. b Cimiteriũ pollutũ ee ceſet' qñ eccl'ia ẽ polluta effuſiõe ſãguis uel ſemis. ꝺi co ſi ſit ɔtiguũ ipi eccleſie. et añq̃ recõſiliatum ſit non debet in eo aliqs ſepeliri. ſecꝰ ſi cimiteriũ ipſum eẽt remotũ ab eccleſia. ſed eo. polluto cimiterio nõ ẽ polluta eccia ne minus dignũ trahere videat' ad ſe maius dignũ ex̃ de con. eccl'ie. ſi eccª. li°. vi°. et non ẽ cimiteriũ vnum ſz plura qñ paries eſt in medio licz ſit ita poꝛta. a Scz quatur de vno ad aliud in p̃alligato cª. b Unde vno uiolato nõ ẽ violatũ alterum ut in dco. c. circa cõſecrtiõz cimiterij vide ·j· conſecrtio. iiij°. ſ· pmo et z°.

Clauis

Prout hic ſumitur ẽ ptãs ligandi atq̃ ſoluẽdi q̃ ecciaſticꝰ iudex dignos debet recipe et indignos excludere a regno ut ptz q̃rto ſenteñ. ⁊ p glo Iero. ſup̃ matꝫ. xvi. a Rai. ꝛo dicit q̃ claues hic dicũtur ſcia diſcẽnendi iter pcẽz et pcẽm et ptãs ligandi atq̃ ſoluendi di. xx. ſ· i. pc. vero ut in ſũ. con. li. iij. t. xxxiiij. q. clxxi. dicẽ q̃ clauis eſt q̃dã ptãs ſpũalis ſupnãliter a deo data ⁊ infuſa non innata nec acqſita. hec oñs tendũt ad idẽ. ſz vna magꝭ declarat aliam. diffinitõ eni Rai oñ' q̃ ptãti debet ãnecti. ſnia iſta ꝛo pc. idicat a quo eſt hec ptãs. b Quot ſũt claues. R' ſcõm tho. in q̃rto di. xviij. qa per clauẽ. ut nũc dcm eſt iudex debet dignos recipe ⁊ idignos excludẽ idigz iudicio diſcretõiſ quo idoneitatem iudicet. et indiget ipſo actu receptionis. ⁊ ad vtrãq̃ eoꝝ poteſtas quedã ſeu auctoꝛitas req̃rit'. et ſcõm hoc due claues diſtiguũt'. vna q̃rũ ptinz ad iudicium eius q̃ abſoluẽdus eſt. Alia ad ipſam abſolutiõz. et hec due claues nõ diſtiguntur in eẽntia auctoꝛitati q̃a vtrũq̃ ſibi ex officio competit. ſed ex compatione actꝰ

quoꝝ vn⁹ alīū ſupponit.nā clauis q̄ dicit̄ ptās ligādi ⁊ ſoluendi īmediate apit. ſed que dicit̄ ſcia diſcēnendi oñdit cui apiēdū ſit p illam.de his clauibꝫ habet̄ di.xxi.ſ. p̄mo. a Sed ut ptz in ſū. con.li°.iij°.t. xxxiij.q.clxxij. Rai dic. credo verī⁹ eſſe q̄ nō eſt niſi vna clauis q̄ é ptās ſiue dictio dicūt̄ pluraliter claues ꝓpter plures ei⁹ effect⁹ q̄ ſūt ligare ⁊ ſoluē claudē ⁊ apire ad inſtar clauis mālis.et q̄ alicubi īuenit̄ ſcia ꝺiūcta ptāti nō eſt iō q̄ ſcia ſit clauis. ſed qa nccīa eſt ptātem hñti ſic̄ lucerna in tenebꝛis ābulanti.ne al⁹ ſequatur qꝺ ait dñ⁹ matth̄.xv.ſi cecus cecū ducāt̄c. Cō.pc. ꝺicēs in ſole potētiali q̄ faciēdi ⁊ idurādi vna eſt in radice.et ꝺue in effectibꝫ.ſic vna tm̄ eſt clauis in radice ſed ꝺue in effectibꝫ b Ꝺaꝝ clauiū ſeu hui⁹ clauis vſus é ad aperiendū et claudendū ſcꝺm pc.ſicut et clauis mālis.ſed ꝺifferent̄ qa clauis mālis p̄mo et p̄cipalit̄ eſt ad claudendū et ex conſeqñti eſt ad apiēdū.clauis ẋo ſpūal̄ ecō tra.p̄mo eſt ad apiēdū et ſecꝺario ad claudendū. a Et ꝑm eundē pc.iſta clauſio fit triplicit̄.vno mō quo ad culpā non abſoluendo ab ea .alio modo quo ad penā ſēſ⁹ ligandi tpali pena. ȝ°. modo quo ad penā ꝺamni p ſniam excoīcatōis ut in ſū. con. e.t.q.clxxiij. Idem ec̄ pōt intelligi ꝺe alīſ cēſuris ex ꝺ ẋ.ſig.queréti.et ſ.cēſura.⁊ ut ptz in ſū.con.eo.t.q.clxxij. ꝺic̄ idem pc.q̄ ptās ligandi atq; ſoluendi integratur ex ꝺuobꝫ.ſ.ex ptāte ordis.⁊ ex ptāte iuriſdictionis.iuriſdictio.n.ꝺat mām. p̄ma ergo ptās clauis eſt ēntialit̄. ȝª accidētaliter. b Soli ſacꝺotes hñt claues.q̄ ſcꝺm tho in 4° ꝺi.xviij.et xix.ſol̄ ſacꝺotibꝫ ꝺata eſt hec ptās a dño vbi ait. quoꝝ remiſeritis pcā ār. Jo.xx. nec obſtat q̄ ſoli petro dcz é.tibi ꝺabo claues regni celoꝝ.matth̄.xvi. Qꝛ illud feāt dñ⁹ ad ꝺemōſtrādū eccleſie vnitatē ut oīs a petro et ſucceſſoribꝫ ſuiſ accipēt ſue ptāti originē xxiij.q.i.qcūq;. ⁊.c.loqtur.et licz oēs ſacꝺotes hēāt ptātē clauiū q̄ntū ad ordiez nō tamē hñt vſum ptātis q̄ ꝺeficit eis iuriſdictio q̄ miniſtrat mām .vnde qui nō hz iuriſdictōz ſup ſubditos pōt ꝺici q̄ q̄ntū ad hoc ñ habz vſū clauium.ſed tñ ſacerdos malus quāuis ſit grā p̄uatus nullo modo p̄uat̄ vſu clauiū in quo ipe nō eſt egens p̄cipal̄ ſz inſtrūm talis hec tho.ſil̄r pc.et Rai. a Ꝺoc itel ligitur ꝺe ſacꝺote ab eccl̄ia non abſciſo q licz ſit malus tñ vtit̄ clauibꝫ inſtrūmtalit̄. idē loco ꝺei ut i ſū. con.li.iij.t.xxxiiij.q. cl xxiij.⁊ clxxv.vbi ec̄ oia p̄ꝺca nōnt̄ ꝺe hñ ec̄.ſ.ſe. b Utrum ſciſmatici hereticī excoīcati ſuſpenſi et ꝺegradati hēāt vſum clauium.Rn̄ ſcꝺm tho.in 4° ꝺi.xix.hñt quidem vſum in ſe q̄ntū ad eēntiā.ſed tal̄ vſ⁹ impeꝺit̄ ex ꝺefcū materie qa tl̄ibꝫ eccleſia ſb̄trahit ſb̄ditos.uel ſimpl̄r uel ad tēpus vnde quātū ad hoc p̄uati ſunt vſu clauiū a Cō.pc.ut i ſū.cō.e.t.q.clxxvi. b Quid opetur uſus clauiū.Rn̄.ꝑm tho.⁊ pc. vbi ſ. opatur inſtrūmtalit̄ diſponēdo ad gratiā ⁊ iuſtificatiōz.ñ aūt p̄cipalit̄ ⁊ imediate ipam grām et iuſtificatiōz efficiendo. q; hñ eſt ſolius ꝺei.Sed ſic̄ ad mūꝺatiōz ordinatis in baptiſmo valet abſolutō ita ad emūꝺationem actualis ualet abſolutō. a Idē in ſū.con.e.t.q.clxxvij. vbi addit̄ ꝑm tho. Qꝛ ſi añ abſolutōz ſacerdoti aliquis non fuiſſet pfēe diſpoſitus ad grām ſuſcipiēdā in ipa confeſſione et abſolutiōe ſacramtali cōſequēt̄ur ſi obicē nō poneret.idem pc.et addit q̄ ſufficient̄ ctrito ꝺatur ibi augmentum grē. b Qualiter p claues ſacꝺotes ꝺicant̄ ſoluē uel ligare.Rn̄.ſcꝺm Rai.tribꝫ modis.p̄mo ligant ⁊ ſoluūt.i.oñdūt aliq̄ ligatū vl̄ ſolutū a ꝺeo.vnde dominus luce xvij.leproſus p ſe p̄us mūꝺauit. ꝺeide ad ſacꝺotes miſit quoꝝ iudicio oñderentur mūꝺati. a Immo videt̄ q̄ nō ſolū oſtēꝺant abſolutū.ſed etiā abſoluāt inſtrumentaliter.tñ ut ſup̄.ſ.p̄cio. Nā licz ẋa ctritō reſuſcitet pcōrē. remanz tñ adhuc ligat⁹ ꝺonec ſi pōt ſacꝺoti ſe p̃ntet.et ab eo fuēit abſolut⁹.nam contritō ab hac obligatiōe non pōt liberare ꝺe pc.ꝺi.i.nō pōt.et ꝺ pc. et re.c.ois.vnde ⁊ dñ⁹ lazaꝝ ab eo reſuſcitatū ꝺedit diſcipul̄ abſoluēꝺum. Jo.xi. b

Scdo ſoluũt qñ a pcto ſacmẽtaliter abſoluũt ⁊ ligant ad pniam pagẽdã. a In ſũ.con eo.t.q clxxviij.vbi hec ponũtur. dr̃ ꝙ ſcd⁹ modus ligãdi eſt cũ ſatiſſactiõz penitentie iponũt pcitentibꝰ.ſoluẽdi ꝛo cũ aliqd dimittũt.vl̃ per eã purgatos ad ſacramẽtoꝝ coionem admittũt. b Inde leo papa xp̃us hanc p̃poſitiſ eccie tradidit ptãtez ut ꝯfitẽtibꝰ pnie ſatiſſactiõz darẽt ꝛc.de pc.di.i.mltiplex. ℣. ligãt vl̃ ſoluũt p excoicatiõz.et ad iſtos oĩs modos põt dicere illud.qdcũqz ſolueris ſup terrã ꝛc. qd locum hz cum ſacdos iuſte iudicat ligando uel ſoluẽdo. a Omia p̃dicta plenius habent̃ in ſũ.con.dca q.clxxviij. b De qua mã q̃ntũ ad excõicatiõz vide ſ. abſolutio.et .ſ. excõica°p to^m d abſolutõe pcõꝝ et pnia vide ſ.abſolu°.vi°. et .ſ.confeſſor.⁊ cõfeſſio p totum.et infra pcitenti^a per totũ.et .ſ.pcm p totũ.et p̃dictã expoſitionẽ ligãdi ⁊ ſoluendi hẽs .ſ. ſacdos .ſ i.

Clericus pri°

Cõit ad hoc ꝙ qs ſit uere clic⁹ non ſufficit ꝙ ſit lr̃atus ñ habeat aliquem ordiez clicale vl̃ ſalte pmã tonſurã ab eo q dare põt. a Per pmã enĩ tonſurã qs ꝺſtituit̃ cleric⁹ ex̃ d etate ⁊ q̃li.cũ ꝺtigat. b Tñ quãdiu habet ſolũ pmã tõſuram vl̃ minores ordines põt ſi uolũit deſerẽ clicatum.ut ſup̃.apoſtaſia.iiij.ſ.ij.⁊ iij. Clericus ornatus debet eſſe duplici ornamẽto ideſt intĩori ⁊ exteriori. interioris ornam̃tum cõſiſtit in uirtutibꝰ qbus debent eſſe ornati clici.et p̃apue ſacdotes atq; plati ne al̃ male ſedentes i cathedra cathedre i iuriã faciãt xl.di.multi.Exteri⁹ ornamẽtũ cõſiſtit in q̃uor.p̃ i inceſſu ut nõ currẽdo ꝫ moderato et eq̃li egreſſu incedãt. ut ſic matũitatẽ et eq̃litatem indicẽt mẽti.xl.di. .ſ. ult°.nec in ſolo inceſſu ſed eĩ qa oculos linguã et oia mẽbra deñt clerici ſub freno caſtitatis ⁊ modeſtie coercẽ vi.q.i. et merito.xxxij.q.v.nec ſolo. Scdo i habitu ut nõ deferãt ueſtes inciſas et lingulatas. a ſez frapatas lingula enim ſ^m catholicon. eſt parua ligua.et p ſil̃itudiez põt iciſura accipi ueſtis q̃ in modũ lingue ſolet fieri et inde lingulat⁹.i.ſic inciſus. vnde ⁊ i ſũ. con.li.iij.t.vij.q.i.vbi hec oia ponũtur que fuerũt originaliter dca Rai. dr̃ nõ deferãt veſtes inciſas .i.lingulatas ad modũ iocularoꝝ. b Neq; uarij coloris nec rubeas neq; viridis neq; nimis lõgas neq; breues Item neq; de ſerico. ſed de lana nõ nimis p̃ciosa vl̃ uili xli.di.ſ.i.et p̃apue i habitu debent ſe cõformare q̃ntũ poſſũt ill̃ iter q̃s uiuũt ſeruata ſemp honeſtate ar. di.iij .ſ. erit.et di.xxx.ſi quis uiroꝝ. a Hec oia in dca q.i.in ſũ. con. vbi etiã addit̃ ꝙ in habitu põt aprehendi ec̃ tõſura qa comã deñt deponere ex̃ de uita et honeſtate. cle. clericis pmo. b Et nõ ꝙ ex cauſa timoris pegriatõis uel alia ſil̃i licitũ eſt clẽico habitum trãſformare xxi.q .iij.epi ex̃ de vita ⁊ honeſ.cle.clerici ij°. a In hoc.c.clerici.dr̃ de cã timori.in dco ꝛo.c.epi.dicit̃ d cauſa pegriatiõis q̃ ſez lõgo tpe ambularẽt ut ibi dicit̃ de ſil̃i cauſa in dictis capl̃.nõ dr̃ nec etiã puto ꝙ cauſa pegriatiõis ec̃ longiſſima ſi cã timoris iuſta non aſſit dẽãt ita habitũ trãſformare ꝙ clic⁹ nõ appareat hoc enĩ ſtrictiſſie ꝓhibet̃ ut in.c.cõtigit ij° ex̃ de ſenté.excõ. ſed forte ꝓpter dictã longam pegriatiõz licz veſtes ferre breuiores et in pallegato.c.clĩci.plura alia de ſimili mã ponunt̃. b Quicũqz aũt cleric⁹ virgata vel partita utit̃ ueſte pub^ce ſiñ cauſa ſi bñficiatus eſt ſuſpenſus é a fructuũ perceptiõe p ſex meſes.Si non eſt bñficiatus et eſt in ſacris ciũ ſacerdotiũ p idem tẽpus é inhabil̃ ad bñficiũ obtinendũ. Si habz dignitatem uel bñficiũ cũ cura uel é ſacdos aut religioſus eſt ſuſpenſ⁹ p annũ a bñfi°. et p idem tp⁹ eſt inhabil̃ ad optinẽdum qdcũqz bñficiũ eccl̃iaſticũ ut in cle. q̃n.de vita et honeſta.cle. Tertio ꝺſiſtit clicoꝝ ornam̃tũ exterius in cibo de quo vide .ſ. gula p totũ. Quarto in potu de q̃ .ſ. ebrietas.ſ in.et .ſ. ſobrietas .ſ. p̃ et ſcdo. Clericus habet deferre raſurã i modũ corone ſup̃ et tonſurã capilloꝝ ab ifra d rõnem

assignauit tho.in 4.° senten.di.xxiiij.quia corona est signū regni ⁊ perfectionis eū sit circularis.illi aūt q diuis mysteriis applicā/tur adipiscūtur regiā dignitatē et pfēi in virtute esse debent.competit eē eis tōctio capilloꝝ ex pte supioꝝ.ne mēs eoꝝ tpali/bus occupationibꝫ a contēplatiōe diuoꝝ retardetur.et ex ifēioꝝ p tonsurā ne eoꝝ sensus tpalibꝫ obuoluat.Conuersi eē ton dentur ꝓpter renūtiatiōz tpaliū . sed non tradunt quia nō occupāt diuis mysteriis in qbus oporteat eos diuina mente contē plari. a Idem in sū.con.li.iij.t.vij.q .iij.

b In conuiuio clericoꝝ sunt pcipue sex obseruanda q̄ bñtur di.xliij. conuiuia ut vꝫ uita abūtiū non mordeat ut pūtes nō irrideant ut inania sec̄lariū non recitent. ut ꝺba sacre lectiōis legant. et audiantur ut cibus non nisi ad sustentatiōz sumatur et ut i principio ⁊ i fie laudes deo ferāt hec ibi ⁊ capl'o p reuerētia. a In allega/tis iuribꝫ nil dī de istis laudibꝫ. sed eadē di.c.ut nō liceat.vbi dicit nō oportz cleri/cos uel laicos religiosos aū sacrā horam diei tertiā intre conuiuia.nec aliqñ clēicos nisi dēo edere panē.⁊ post cibos gra auto/ri deo referre. b Clericꝰ debet bñficio residere ⁊ in eo sua offitia implere . et illi q non implēt sed voluptatibꝫ vacant uel nihil bñt iuris in rebus ecc̄liastic̄i.et si re cipiunt tenent restituere.Reddit enim ecc̄liaꝝ sūt stipendia seruitutū.vnde ⁊ iu ra indixerūt clēicis pśōalem residētiā que tñ in multis casibꝫ ꝓmittūt absentiā cōti/nue vl̄ ad tēpus.tñ qcquid sit de foro con tētioso videt sufficere ad salutē si ipe sua cura et impensis ꝓuidet q ecc̄ia decenter officiet et pl'us sufficienter regatur . et ipe honeste vite ⁊ morum bonū exēplū ꝺ/ditis oñdat.et iterdū p se ad locū accedat et de p̄dictis certificetur.et qñq per se of ficium exoluat . a Non sic dicit vl'.sed ait.et per se diuinum offm diligenter exol/uat et mistris ꝑm possibilitatē bñficij ꝓui/deat sufficient ut in sū.cō.li.i.t.vij.q.xxix. et ex hoc uidet colligi q. clericꝰ existens in mortali teneat ad restitutiōz ꝓceptoꝝ ex bñficio illo tpe q non potuit bñficio cū bite deseruire nec diuinum offitiū diligent seu debient exoluere. p̄serti si sit notoriꝰ cū qlibet pc̄oꝝ notoriꝰ sit ipo iure suspē/sus ut pōt colligi ex nōtis in sū.con. li.iij. t.xxix.q.iij.et v. et idem videt posse dici de illo q ex indeuotiōe et lata negligētia nimis celeriter vl̄ al's dissolute seu irrue renter dic officiū q sic non diligent exol/uit.et qa facit cōm ꝓceptū ecc̄lie in capl'o volentes de cele.nis. b Tutiꝰ tn̄ est si p se ꝺtinue faciat.reliq̄ vide ·ĵ· residentia. a Ibi latius dicit de hac residen⁹. et ex ibi dictis pōt patere q nō solū est tutiꝰ per se residē sed eē est nec̄ium in bñficio curato ⁊ qñq etiā in aliis. b De trāsitu clēicoꝝ de ecc̄lia ad ecc̄iam vide ·ĵ· trāsitus.

Clericus ii° Sq q cle

ric̄i a qbusdā actibꝫ secularibus sūt rēoti.nō eni dēnt intēdere negotiatiōi ꝺ rbꝫ vēdēdis ⁊ emdis ⁊ huiusmōi ex ne. cle.uel mo.c.i.⁊ lxxviij.di.fornicari de hoc ·ĵ·negotiatio·ſ·ij.⁊ ſ·añ penulti. Item nec qōibus in iudicio secular etiā si bñficium non bñt dū° sint in sacris siue etiā sint in mioribus et habēāt bñficiū ⁊ hoc nisi p se ⁊ misc̄abilibꝫ pśonis ex de postu.c.p̄mo

a Ibi etiā dicit pro ecc̄lia sua. b Et lxxxvi.di.puenit.vel nisi suā vl̄ suoꝝ iiu/riam ꝓsequtur iij.q.vi.omibus. a Ibi ñ dicitur nisi de iiuria ꝓpria.sed eē p diūcti pōt agere in q̄cūq honesta causa si nec̄itas imineat ut in.c.cū sac̄doti.ex de postu. b Item nō pñt suscipe gub'natiōes alienaꝝ rerum seu ꝓcūatiōes alienoꝝ negotiorū. bñ aūt possunt suscipe tutelas a legibꝫ im positas.sed ⁊ curā orphanoꝝ et viduaꝝ q̄ indefense sūt. a Aut eaꝝ pśōarū q̄ max me eccl̄iastico indiget adminiculo ut in .c. ·ĵ· allegato. b Et etiā ꝺ licēt⁹ epoꝝ gub'nacula ecc̄liasticaꝝ rex ut in dēo .c. puenit.⁊ vide ·ĵ· tutela·ſ·ij.⁊ iij. An xo clericus pōt exercē aliqꝺ artificiū uel cul/turam possessionū ⁊ huiusmodi vide infra

negotiatō·ℱ·pen̄l't. et an possit exercē offi^m tabellionat^9 vide·ĵ· tabellio·ℱ·ĵ°. Clerici nō debent mīstrare in tabna nec in ea ome dere uel bibē nisi causa nēcitati in pegri/tione xliĵ.di.nō oportz.p̄mo ⁊.c.nulli.et .c.clerici. Clīci q relicto clēicali habitu por/tant arma. si 3° moniti nō deponūt pdunt p̄uilegium clēicale ex̄ de senten.excom. in audiētia.sil'r etiā si nō sit mōiti ⁊ imiscēt se tyrānidi ⁊ enormitati ex̄ de senten.exco. cum nō ab hoīne possunt tñ arma portar̄ modo quo dicit' sup̄ bellū scdo·ℱ·i. Clēici goliardi aut buffones. a .i.ioculatores ut ptz in tex ĵ.allegato.⁊ glō ibi dic̄ q p̄/mum est vulgare gallicū.ſm vulgare tus/corum. b Si hoc p ānū exercuerit caret p̄uilegio clēicali. a sz oīm ut in tex.pre dco. b Et eodē modo si miori tpe et ad mōiti ñ destiterit ex̄ d vi.⁊ ho.cle.clīci li. vi. a Ubi ptz q regrit' trina monitio. b Clīci q carnificiū macellariox seu tabna/riox officiū pub^ce facūt. a Personaliter ut i.c.ĵ.allegato. b Si tertio moniti. a Noiatim ut ibi. b Non desistāt seu r̄su māt et sūt ɔiugati pdūt p̄uilegiū clēicale a Omnino ut ibi. b Non ɔiugati xo q incedūt ut laici pdūt in psonis. a Sz si nō icedāt ut laici pdūt i rebo tm̄ ut ibi. b Quādiu ℔ agūt. a In textu de dioce sanis ad l̄az sic dicit'.si moiti ab his non destiterint aut ipa ut p̄missū est exercendo resūpserit qñcunq ɔiugati oio ñ ɔiugati uero in rebo.et si omnino icedāt ut laici i psonis p̄uilegiū clēicale q̄diu p̄missis in/stiterit eo ipo amittāt. b De uita ⁊ ho. cleri.clerici.li°.vi.dioceſanis.in clemētinis eo.t. a In p̄dicto.c.clēici.nihil de ℔ ponī tur.sz solū qđ dcm est in p̄cedenti·ℱ· b Clīc^9 ɔiugat^9 si dirit cū vnica ⁊ virgie et deferat tōsurā et vestes clēicales retinz p̄uilegiū clēicale in duobo sz q̄ pcutiens eū est excoicat^9.et q̄ nō pōt distrigi nec cō dēnari a iudice seculāi.nec ciuilit' n^c crina/liter.in ceteris xo nō retinz. Itē si ñ defert tonsurā et hītum in nl'o retinz ex̄ de cle. coniugati clēici.li°.vi. Quō cleric^9 potest iudex esse uel iudicare·ĵ· iudex.iĵ°.ℱ·p̄mo. et vi.et p̄r quos act^9 clīc^9 i miorib9 pdit p̄uilegiū clēicale.vide s.apostasia iiĵ°·ℱ·pe nul't.⁊ ult.et que negotia clēici sunt inter dicta·ĵ·negotiatō i tribo vltimis·ℱ·

Clericus iiii°

Sz q̄ntū ad cohabitatōz mulie rum et honestatē.clēici nāq nō debent ha bitare cū mulieribo di.xxxĵ.hospitiolū.⁊ di.lxxxi.legit'.nam cohabitatō ē aliq̄ ad ulterĵ occasio xviĵ.q.ĵ°.diffinim^9. Exci/piunt' mr̄ sororꝫ amita matertera. a Amita est sororꝫ patris.matertera xo matris scdm catho. b Et g̃naliter p lineam tr̄sūsalē oēs cōsanguīne q̄ sūt·ĵ· scdm gradū ar.di lxxxi.cum.oīmbo.sed p lineā ascendētiū et descēdētiū usz ad q̄rtū gradū ar.ex̄ de con et affi.nō debet.⁊ di.xxxĵ. iterdixit. et di. xxxi.cum oibo.et.c.volum^9. et est rō quia in istis fedus nāle nihil p̄mittit seui crīnis suspicari ex̄ de coha.cle.et mu.a nobis.ex̄ d p̄sumpti cū in iuuētute. a In allegati. uribo nō clare monstrat' de isto q̄rto gra/du ad hoc p̄positū.sed tñ idē dic̄ glō Rai ut in sū.con.li.iĵ.t.xxx.q.xi. idem etiā dic̄ glo.in.c.i.ex̄ de coha. cle. et mu.assignans aliā rōnem vz qa videt' q̄ i ista linea recta ampli^9 possit extēdi p̄missio q̄ in collate rali. et bñ qa in linea recta q̄nto gradus ē distātior tāta est ātiqor p̄sōa ⁊ miorꝭ sus/pitōis.et p̄rcōs maiorꝭ p̄missiōis xxxĵ. di.int'dix. b Et hoc intellige ñ haberēt secuz pedisseq̄s vl' aliq̄s mulieres suspectas a Ad ℔ facit lxxxi. di.legit'. b Porro etiā cū pus dictis clēicus nō debet habere imoderatā familiaritatē ne cōtēptibil' hēat' xxxiĵ.di.quorūdā.possūt etiā ult' p̄dictos gradus habitare si eēnt antiq̄ ⁊ ñ suspecte di.xxxi.feinas.et in p̄dcō.c.int'dix.in fine. a Possunt eē habitare aliq̄ affines et do/mestice lxxxi.di.cum oīmbo. vbi ex ɔsilio carthagiñ dicit' cū oibo enim clēicis exnee feine nō cohabitēt sed sole matres auie et matertere amite sororꝭ ⁊ filie fratrum aut sororꝭ.et q̄cunq ex familia domestica nēcit^te.

etiã añq̃ ordiarentur.iã cũ eis habitabãt. vl̃ si filij eoꝝ iã ordiati parẽtibus vxores acceperũt.aut ꝓuis nõ hñtibꝫ in domo q̃s ducãt aliũde ducẽ ncẽitas fuit.b⁹ ibi.Jtẽ pót cohabitare vxor ipi⁹ clẽici añ ordiationem hita q̃ caste regenda est lxxxi.di.volum⁹.qđ itelligit̃ qñ vxor est iam vetula et nõ suspecta ut in dẽa q.xi. et in sũ.con. nõ. Jtẽ sciendũ ꝙ cũ nl̃la suspecta debet cohitari etiã strictissime ꝺsanguitatl. ex̃ de coha.cle.et mu.c.i.vbi dicit̃ inhibẽdũ est ut nl̃l⁹ sacdos feinas de quibus suspitio pót eẽ retieat.sed neq̃ illas q̃s canones cõcedũt mrem amitã et sororẽ ga instigante diabulo eẽ in ill̃ scelus ꝓpetrum ꝛperitur aut i pdisseas earũdẽ.sꝫ si quã de his ncẽitatem hñt pbẽri habeãt in vico aut i villa domũ longe a sua ꝺuersatiõe.et ibi eis que sunt ncẽia admistrãt.ꝓhibendũ quoq̃ é. ut nulla feia ad altare ꝑsumat accedẽ aut pbẽro mistrare.aut infra cancellos star̃ vl̃ sedere.hec ibi sꝫ ut hẽtur ĩ sũ.cõ. dẽa q .xi videnť aliq̃ itelligere hũc textũ qñ ꝺsanguinie hñt secũ pdisseq̃s exneas. sed ẽte decre.ponderat suspitiõꝫ non solũ pdisseẽcarum sed eẽ ipaꝝ ꝺsanguineaꝝ ibi ga instigante diabulo ẽ. ũde eẽ si nõ habeãt secũ exneas debet ꝺsanguineaꝝ suspectarũ cohabitatio uitari ut sup̃ h̃ capl̃o sẽtit glõ. dicẽs. Qđ dicit̃ hic intellige de suspectis clẽicis iuuẽibꝫ ⁊ mulieribꝫ suspectis. ga si suspecte sunt nõ deñt secũ manẽ xxxiiij.di quorũdam.conria loquunť de ill̃ mulieribus de q̃bus nl̃la est suspitio mali. Jtem ſm Hoſ.et hoſt.epũs et religiosus idisti ẽte nõ possũt cum aliq̃ eẽ cõsanguinea habitare ar⁹. dicti .e. quorundam . et in auẽ de sanctissimis epis·ſ·epm coll̃.ix.et ꝺ monachis·ſ·cogitandũ. coll̃.i. Jſai. xo dicit licꝫ hoc tutũ ⁊ honestũ eẽt tñ nõ obstant eis illa iura ga.c.quorũdã. loqtur quãdo imoderatã failiaritatẽ epus habebat cum filia cui⁹ occasione vil̃ ac ꝺtẽptibilis a subditis hẽbať.c.vero sane.loqtur de vxore epi que oio debet intre religiõꝫ.hec in dẽa qõe xi.in sũ.con.ꝑmũ vẽtus videť.nam ꝺ religiosis exp̃sse hẽtur xvij.q.ij.diffinim⁹ de epis xo in dco ſ·ep̃ꝫ.et sic nõ ꝺdignãť leges sacros canones imitari.ita et sacroꝝ statuta canonũ pncipũ ostitutiõibꝫ adiuuantur ex̃ de noui opis nũ.c.i. b Jtrũ cleric⁹ incõtines et fornicari⁹ sit suspensus et debeat in officijs euitari.ℜ quilibet pro mor̃li pcco est suspensus quo ad se tñ tl̃is non est suspensus quo ad alios nec debet in officijs euitari nisi si pccm est notoriũ. ut ga damnatus est de illo aut sponte confessus est in iure. a Jel etiã nõ sponte ga hec distinctio nõ fit in capl̃o quesitũ·j· alle^to.vbi etiã glõ.dic ꝙ hoc caũ ꝺdenatõ debet fieri per sniaꝫ diffinitiuaꝫ. b Jel euidentia fẽi que nõ pót aliq̃ tergiũsatõe celari utpũ ꝙ mulierẽ multũ suspectã tꝫ pub^ce.aut ꝙ apparẽt arguñta gradientia sup̃ terrã ex̃ de coha.clẽi .⁊ mu.q̃sitũ. a Jbi ñ dr ꝺ signis huiusmõi euidẽ^e sꝫ hec põit ſſai.ut i sũ.cõ.li.iij.t.xxx.q.xij. b Et de h̃ hẽs·j· fornicato·ſ·ij.et ibi de pena clerici q duxit vxorem·ſ·iij. Jtrũ aũt a fornicario liceat accipe sacmẽta hẽť ·j· ordiat⁹ ꝑmo·ſ·iij^o. a Sup his ⁊ silibꝫ hodie é fca magna inuocatio p̃ conciliũ ostãtiense et postea basilien^e. añq̃ reuocaret̃ in quo basil̃.ocilio facta fuit q̃dam ostitu^o.approbante dño Eugenio papa 4°.quã ego extraxi ꝺ libro dñi cardiał Juliani titul̃ sce sabie qui vulgariť dicit̃ sci angeli.q ꝑfuit dicto cõcilio et m̃ hanc cõstitutiõꝫ oñdit i camẽa.et studio suo flozen^e.die ij.decebris ſD.cccc. xl^o.cui⁹ tenoꝝ sequtur. et est talis. ad uitandũ scãdalũ ac ml̃ra picula ſbueiẽdum q̃ cõsciẽtijs stimulari.statuit ꝙ nemo deinceps a coione alicui⁹ in sacmentoꝝ ad mistratiõe.aut alijs qbuscũq̃ dinis uel ex̃ ptextu cuiuscũq̃ snie aut censũe eccl̃iastice seu suspensiõis aut ꝓhibitiõis ab hoĩne uel a iure gñaliter ꝓmulgate teneať abstinere.uel aliqđ vitare aut iterdictũ eccias ticũ obseruare ñ snia ꝓhibi^o suspẽsio uel censũa huiusmõi fuerit vl̃ coĩ psoną collegium uel vniũsitatẽ eccl̃iã aut locũ ẽtũ aut certã a iudice publicata vl̃ denũciata

ſpāliter et exp̄ſſe.aut ſi aliquē ita notorie excoicatiōis ſniaz ꝺſtitēit incidiſſe ꝙ nl̄la poſſit tergiūſatiōe celari aut aliquo iuris ſuffragio excuſari nam a coione illi⁹ abſtineri vl̄t iuꝝ canōicas ſanctiones ꝑ hoc tñ huiuſmōi excomūicatos ſuſpenſos interdictos ſeu ꝓhibitos nō intēdit in aliquo releuare nec eis quomōlibz ſuffragari. b

Clericus iiii°

Quātū ad hoā tpalia.vtz clēici poſſint hr̄e ꝓpr̄ium.R̄ ſic xij.q.i.ep̄i.et ſi q̄ capl̄a inueiantur ꝺtraria intelligi debent p̄m ſtatum ꝓmitiue eccl̄ie qñ nihil ꝓpr̄iū poſſidebāt.vel de religioſis q̄ rnūciauerūt ꝓpr̄ijs.ꝛ tñ ſic̄ ait tho.2ª2ᵉ.q.clxxv.clēici non ſic debēt ꝓpr̄iū poſſidē ut dū curant ꝓpr̄ia defectū faciāt in his q̄ ꝓtinēt ad cultum ꝺiuum. a Alīs nō ꝓñt ꝺicere ſicut cū effcū debent.ps mea dñs hoc eni ꝺicē ñ pōt q ex ꝺo aliq̄d habet xij.q.i.clericꝰ.et ut ꝺic̄ tho.in loco p̄allᵗᵒ.ille cū deo alias partes hz cuiꝰ ſtudiū ꝺiminuit circa ea q̄ dei ſūt dū itēdit is que mūdi ſūt. et p̄ꝺcz etiā nōtur in ſū.cō.li.ij.t.v.q.xi. b Vtz clēici poſſit facē teſtaᵐ.vl̄ dōātiōz it̄ viuos R̄ ſi habent de p̄monialibz vl̄ q̄ ſibi aduenerūt aliūde puta ex ſucceſſiōe vl dōātiōe fca ꝓſone non intuitu eccl̄ie.vel de illis q̄ ip̄i ſibi p ſcripturā uel huiuſmōi artificiū licitū q̄ſierunt indubitant̄ ꝓñt de his facē teſtamtū.vl̄ etiā ꝺonare xij.q.iij.c.i.et ij.ex̄ de teſta.ad hec.ꝛ.c.q̄ nos.ꝛ hec etiā habēt locū ſi clēicꝰ ſit in ptāte p̄ris uel aui cōſtitutus.C.de ep̄i.et cle.auc̄.p̄bꝛos.hz i alijs ꝓſonis ſecus ſit ut.ĵ. peculiᵐ.de rebz autē eccl̄iaſtic mobilibz et imobilibus non pōt clēicꝰ teſtari.ſed pōt de mobilibz et fructibus perceptis in egritudine conſtitutus dum tamen ſit cōpoſ mentis cōferre pauperibz et religioſis locis ꝛ his q̄ ſibi honeſte ſeruierūt ut dō.c.ad h.et ex̄ de teſta.relatum ij. a Hoc eē pōt clēicꝰ hz ꝺonare ꝺ rebz mobilibz fructibz ꝛ ſilibz ex iuſta cauſa dū ſanꝰ eſt dūmodo tpate ex̄ ꝺ dōā. etez ꝛ .c.ad apl̄ice.et nōt̄ i ſū.con.e.t .q. xij.etiā ꝺ ſanguineis q̄ ſibi honeſte ſeruierūt dō.c.relatū.ij.ꝺ teſta. b De ꝺſuetudine tñ clerici alicubi teſtant̄ de fructibz ꝛ rebz mobilibus eccl̄ie acq̄ſitis tñ de iure cōtra. eſt ut i p̄ōcis capl̄is ꝛ iuribus. a Et ut nōt̄ in ſū.con.dōa.q.ij. p̄m vlꝺe.de huiuſmodi rebz teſtāi nō ꝺcꝰ licitū niſi q̄ in fauorem eccl̄iaꝝ ꝓhibitū eſt.vnde eē quia rō ſuadet oppoſitū credo ubi hꝫ ꝺſuetudo ē ꝙ de rebz eccl̄iaſticis mobilibz poſſit clēici facē teſtm.hec ille ℞ intellige uerū niſi de ſacris uaſis ſup his eni nullā non ſolum ꝺonatiōz ſed nec alienatiōz p̄ñt facere clēici xij.q.ij.c.ij.niſi forte hērent ſupflua uaſa. nec ex alijs mobilibz poſſit ꝺebiti ſatiſfieri x.q.ij.℞ ius et forte idem poſſit ꝺici in alijs ad ꝺiuum cultum ꝺeputatis ar.c.fi.ex̄ ꝺ teſta.imo idē eſt eē de alijs rebz niſi forte ꝺſuetudo foret ꝙ clēicꝰ teſtaret̄ de mobilibz q̄ recepit ut ſtipendia p̄ſōalia ꝺ alijs ꝺo nō pōt teſtāi ut nōt ꝺ.an.in.c.relatum ij°.de teſta.et dñs dñicꝰ de ſco geminiano in.c.p̄ñti de offi°.ꝺr.li.vi. b Quis ſuccedit clerico ab inteſtato.R̄ in bonis acq̄ſitis. p ecciam ſuccedit eccl̄ia.ſz i alijs ſuccedūt conſanguinei p̄m ordiez iuris. qbz ꝺficiētibz ſuccedit eccia xij.q.v .c.fi. a Poti⁹ vir .c.pen̄l.t.qꝺ incipit quicūq̄. b Extra ꝺ ſucce.ab inteſ.i. ꝛ ij.c.cum ꝺilectꝰ in fie et de hoc cañ hēs ꝺiffuſe.ĵ.ſucceſſio.ſ.ij. a Nomie aūt eccᵉ non epūs vl̄ ſucceſſor clerici morientis.vbi eſt collegiū clericoꝝ.ſed cōis congregaᵒ intelligit̄ q̄ reꝝ illarū debet canonicā ꝺiſtributiōz et curā hr̄e. vbi aūt i loco defuncti tñ vnus eſt ordinarius is ea bona hēbit ꝺcō.c.relatū.ij.ex̄ de teſta. b Quid ſi neſcit̄ vtz res fuerūt eccl̄ie uel ꝓſone.R̄ ꝓſuitur oia eē eccl̄ie.ſi tñ conſtat eum habuiſſe res q̄ non erāt eccᵉ.ſz ꝓſone et dubitat̄ de quibz ꝓſumit̄ ꝓ eo qui ē i poſſeſſione rei de q̄ ē q̄ſtio.ūde ſi poſt mortem eccᵃ inuēitur in poſſeſſione heredibus incūbit ꝓbatio.ſed ſi hēdes ſunt i poſſeſſione ꝓbabit eccl̄ia ar.xij.q.iij.c i.et q.v.c. i. in fi.et ſi poſſeſſio eſt oio cōfuſa vl̄ ꝓbat̄ vide.ĵ.ſucceſſio.ſ.ij. a Ibi dicit̄ ꝙ eccl̄ie

debet fieri distributio int' eccl'iaz ⁊ dsangui
neos seu hēdes nisi forte qs ex seruo fact9
sit clēic9 tūc enī fiet qđ dicit' ex de succe.
ab inte.c.ij.vbi hoc idē dic glō.et ut nōt'
in sū.con.li.iij.t.v.q.xiij.Rai.etiā cū pōcil
de onē.pbandi et ꝙ de seruo fco clerico i-
telligit' dcm.c.ij.vbi dicit' ꝙ pculiū dece
dentis debet diuidi in ꝙtuor ptes ꝙꝝ vna
epo.altera ecc'.3ª pauperibo.ꝙrta parētibo
assignet'.et si non parentes sint epus eam
recipiat.et in usū ecc'e diligent' distribuat
b Itē clēici siue plati eo ꝙ bona eccl'iaꝝ
dsumūt in usus illicitos sint raptores. Rē
ꝑm Rai.clēici q dsanguineis aut potētibus
diuitibo mētricibo histriōibo et similibus
bona eccl'iastica pauperibo debita tribuūt
raptores sunt.ꝙ quicqd hūt paupum est.
xvi.q.i.c.fi.nam paupibo debent'.vnđ tl'es
clēici tenent' ad restitutiōz oim paupibo
uel in vtilitate eccl'ie xij.q.ij.gl'a.et.c.et si
illi.et pccāt mortalit' nō solū qa paupibo
sūtrahūt sz eē qm turpibo psonis tribuūt
lxxxvi.di.qui venatoribo.⁊.c.donare.⁊ qđ
dictū est de cōsanguineis intellegēdū ē ꝑm
Huer.qñ dat' eis nō ut paupibo. sed vl'
statū conditionis eoꝝ. a Idem in sū.cō
li.ij.t.v.q.xiiij.ubi quo ad diuites.et potē
tes dicit' qñ eis dat' nō ꝓpter aliq causā
licitā et honestā.sed ꝓpter fauorē et pōpā
sec'li. b Sil'e ponit' ꝑ tho.2ª 2ᵉ q.clxxxv
de epis.dicit enī ꝙ si distincta sunt bona q
debent' in vsū eccl'ie ab his q̄ sūt paupibo
et mistris erogāda et aliqd epus sibi reti-
nuēit de his q̄ pauperibo erogāda sunt vl'
in vsum mistroꝝ uel in cultū dīnū expen
denda nō est dubiū ꝙ morl'it' pccāt et ad
restitutiōz tenet'.de his aūt que sunt spā-
liter suo vsui deputata pccāt si imodēata
sibi retineant et alijs nō sūueniant sicut re
quirit debitū caritati.si uero pdicta bona
non sint distincta.eoꝝ distributio eius fi-
dei cōmittit' et si qdem in modico dficiat
aut supabūdz pōt ꝺ fieri absq bōe fidei
detrimēto quia ñ pōt homo in tl'ibo pūc
tal'it' accipe illud qđ fieri oportz. si ꝛo sit
multū excessus nō pōt latē. vnde videtur
bone fidei repugnare et iō non est absq pcō
mortli et idē iudiciū est de bonis alioꝝ cle
ricoꝝ ut pōit idē tho.in quodam q̄libet.
a Idē in sū.con.li.ij.t.v.q.xvi.vbi quoq
dicit'.nō cē ꝙ plat9 tēt' ꝺ bōis aissis ecc'e
dolo ⁊ culpa lata ⁊ leui ꝑm ber.⁊ hosti.ex
de offi°.archi.c.ea q̄. b Clēic9 siue plat9
tenet' de bonis eccl'ie sue amissis sua ne-
gligentia dolo uel culpa siue lata siue leui
nōt' ex de offi°.archi.ea q̄.idem hosti.Nū
quid clēicus q̄ hz sufficiēs prionū potest
viuere de bonis eccl'ie et ꝑm Huer.si dēb-
uit eccl'ie pōt viuē de bonis ecc'e eius. sed
si nō deseruiat uel i malos vsus expēdat
mortalit' pccat.con.hosti. Sil'e infra decie
in.ꝙ.pl't. a Idē in sū.con.e.t.q.xvij.vbi
addit' ꝙ aūt dicit Hieronym9 q bōis pa
rentū sustentāi pūt si qđ est paupum acci
piūt sacrilegiū incurrūt xvi.q.i.c. vltio in-
telligendū est ut dic vl'. cū extrēa nēcitas
paupum hz regrit tūc eni ⁊ sua tenet' ero
gare.hosti. dic ꝙ hē et sil'es auctoritates
itelligūt' ꝙ ꝺ supfluo debēt largas elemo
sias facē hec ibi. et sic nō est expectāda ex-
trema nēcitas.sed de bonis clēicoꝝ et ecc'e
paupibo large sūueniendū ē qđ magis cō-
sonat pdcō.c.ultio al's ñ eēt differen' iter
clēicos et laicos.et int' bōa eccl'ie et bona
ceteroꝝ.tñ in extrēa nēcitate oms de oibo
bonis iux eoꝝ facultate teneant' ꝓmo
sūueire lxxxvi.di.pasce. b An qui male
recipiūt a psonis eccl'iastici.teneant' ad re
stitutōz.Rē ꝑm Rai.fornicarie ⁊ huiusmo
di turpes psone tenētur restituē ipi eccl'ie
nisi forte eis fuerit datū causa elemosine i
sūma nēcitate qa tūc fuit debitum lxxxvi.
di.pasce. Idē hosti.diuites ꝛo ⁊ potētes
q receperūt per fraudes nimias iportūnita-
tes et hui9 tenent' et clēic9 qui dedit re-
dimēdo vexatiōz suā excusat' ex de simo
dilectus i°.Si uero ñ sūt data ꝓpt' pdēa
sed ꝓpter aliaz nēciam uel honestā causā
ut rōne hospitalitati.aut elemos e ñ tenē
t'ar.xi.q.iij.qñ ml'tos.xlij di.qescam9. a
Ponit exēplū Rai.ut ptz in sū.con. li.ij.
t. q.xviij.qñ pdicti diuites ⁊ potētes cū

fortuitu ꝑpter aliquã cãz nccíam uel honeſtam venerũt et impediti ñ poſſũt rdire ad ꝑpria. nec ibi inuéitur aliqd ad emẽdũ vl̃ nõ hñt unde emãt et ꝓcurãt tẽperate cauſa elemoſine. b Idem dicẽdũ ſi erãt hñmeriti et honeſti viri ꝑſerti quia iã ipẽ derant eccl̃ie ſeruitiũ defendẽdo vl̃ patrociniũ in cã ꝑſtando aut elemoſias ɔferẽdo ⁊ huiuſmõi q talibꝫ eccl̃ia tenet̃ rependẽ xij.q.ij. quicũq; ſuffragio et.c.eccl̃iaſtici. a vl̃.tamẽ ut ptz in dca q.xviij.dicit q eẽ illi q acceperũt ex illegitia cauſa reſtituere non tenent̃ niſi ipe clẽicꝰ ꝑpt̃ huiuſmõi donatiõz fẽus ſit nõ ſoluẽdo ſic eẽ i vſura et h̃ excepto eo q extorſit ꝑ fraudem uel miná aut violentiã uel huiuſmõi hic etiã tenetur ſi clericus ſit ſoluẽdo. ſi aũt clericus nõ ſit ſoluẽdo tenẽt̃ ad reſtitutionẽ oĩm qui illicite acceperũt h̃ ibi ꝑmũ dcm verius uidet̃.q ſiue clẽicus ſit ſoluendo uel nõ.illicite ſuſcipiẽs teneat̃ ad reſtitutionẽ q illicita donatio rei eccl̃ie de iure ñ tenet eã de dona.c.ij. b Sz ſi debeat fieri reſtitutio cui fiet.R̃ qñ nõ turpit̃ dedẽit. ſed timore uel huiuſmõi reſtituet̃ eidem q dedit alꝫ aũcte ſupiorꝭ cõuerteret̃ in vtilitatem eccl̃ie.vel paupibꝫ erogabitur ar.xvij.q.iij.ſi qs in atrio.ſatis cõcor.tbo. z^{a} z^{e}.q.lxij. a ¶De h̃ i dca q.xviij.clariꝰ dicitur ꝑm ſan. ſic credo q aũcte iudicꝫ pniat̃ deat fieri eccl̃ie cui ſic iniurioſe ablatũ eſt ita q illi eidem qui dedit ñ cum turpiter dedit tũc eni nõ ſibi ſz ſucceſſori ſuo poterit fieri uel ſupiori ut dic̃ hoſti. uel in vtilitatẽ eccleſie cõũtat̃.vl̃ eẽ eiuſdã loci paupibꝫ ſi hoc expedire videbit̃ erogetur ar.dcĩ.c.ſi qs in atrio.hoc vltimũ.ſ. q detur paupibꝫ dicit glõ.ſan. q melius eſt ſz cũ indiget paupes uel ſatis habũdz eccl̃ia alioqn melius eſt q in vtilitatẽ eccl̃e pauꝑis conuertat̃.idem ¶Guer.ſup eo xo q dicit ny. de aũcte iudicꝫ.pniat̃ glo.eius ſi tñ ſup talibꝫ diſponẽdi habeãt ptãtem. b ¶De fructibꝫ bñficiorꝫ habentur plura ſup bñficiũ ij.p totum. Clericꝰ non debet recipe eccleſiã de manu laici ut.j.eccleſia.i.

.ſ. pl̃t.clẽicus an debeat iurare coram laico vide xxij.q.vlt.nl̃q.et habes ibi q nõ ꝑſumat iurare in maibꝫ laici. a ſz ad petici onem cuiuſcũq; laici niſi fuerit per iudicẽ eccleſiaſticũ regſitus ut ibi. b

C Cadiutor Quã et qñ epus aſſumere poſſit coadiutorẽ vide.j.viciatus corpe.ſ.ij.in fi.et.ſ.finali.

C Cognatio Triplex eſt cognatio quedã carnal̃ que dicit̃ ɔſanguinitas.qdam ſpũalis que dr̃ ɔpat̃nitas uel cognatio ſpũalis q ex ɔpaternitate ꝓcedit qdam legalis q dicit̃ adoptio.iſte cognationes mnltiplicat̃ impediũt matrimoniũ. et iõ de eis regre infra impedimentum v vi.⁊ vij. ⁊ ſupra adoptio.

C Comenda Eccleſie tal̃ cõmenda non põt fieri niſi per modũ qui dicitur ſupra bñficiũ.in.ſ.ij.in fi.

C Committere alteri vices ſuas regre.j.delegare ⁊.j.vicari.et.j.ɔfeſſor.i.ſ.pl̃t.et añpl̃t.

C Commodatũ Cõmodare eſt alicui rei ad aliq certũ vſum gratuita ɔceſſio. ná ſi merces interuẽit non eſt ɔmodatũ ſz locatio uel alius ɔtract̃ inoiatus ꝑm hoſti.⁊ gof. a Idẽ in ſũ.con.li.ij.c vi.q.xviij.et ẽ locatio qñ interuẽit merces pecunie. h̃ eni caſu ſi tñſſertur dominiũ eſt venditio.ſi uero nõ tñſſert̃ eſt locatio ut in inſtit.de ep.⁊ ve. per totũ.et de locatiõe et con.in pr̃m°.Si uero nõ interuẽiat merces pecunie eſt contractus inominatus q fit q̃druplicãter. vz do.ut des do.ut facias facio ut des facio ut facias.ff.de ꝑſcriptis xbis.l.nãlis. b Cõmodare põt et ei cõmodari qui põt et cõtrahere.vnde nõ ſolũ ꝑlatus põt ɔmodar̃ et ei ɔmodari ſed etiã yconomus quia is coñbere põt x.q.ij.hoc ius porrectũ.porro ſi pupillus cõmodet nõ ẽ obligat̃.ſz ali

ei obligat .ff.de acti.empt.⁊ ven.l.iulian⁹. ·ſ·añpl̃t. a Idē in ſū.con.e.t.q.xx.ſm hoſti.et addit. tenet tū pupillus iquātū locupletior factus eſt ſic et ſi ꝓſone ñ eccl̃e cōmodatū fuerit tētur eccl̃ia inq̃ntū i vtilitate eius verſum ē. b Poſſumus etiā cōmodare nō ſolū nr̃a ſed eē aliena q̃ poſſi dē⁹.ff.cōmo.l.ꝯmodat.⁊.l.ita a Ibi dicit ita ut ſi fur uel p̄do cōmodauerit habeat cōmodati actionē.a dūtendū tū ꝙ de bone fidei poſſeſſore nō eſt dubitandū. male fidei uero poſſeſſori cōmodare non licz imo cōmodādo furtū ꝯmittit qa ē ꝯtractio fraudulenta rei aliene inuito dño.ff. de furti l. i.ſic̃r et rē alienā retinēdo rapinā ꝯmittit xiiij.q.v.ſi qd.ſed dicit poſſe cōmodare q̃ ad hoc ut poſſit ꝯtra cōmodatariū agē cōmodati dēa.l.ita.niſi forte cōcurrit dños r̃i cū legitis ꝓbationibꝰ.nā tūc ei oio libera facienda eſt reſtitutō.C.de furti.l.i ciuilez.

b Non tū licz nobis cōmodare ea que nobis ſunt cōmodata tū ad vſum nr̃m ut infra ·ſ·iiij. Incōmodato debet reſtitui r̃s ipa di.i.iuſ aūt nāle n̄ꝑōt r̃ſtitutō p̄textu alicui⁹ debiti retineri.C.cōmo.l.fi.et nō de teriozata ut·j·de poſitū·ſ·añpenult. Quid ſi cōmodaui tibi rē ad ētum vſū et tu vtiſ ad aliū puta cōmodaui tibi equū uſq; ad certū locū et tu ꝓcedis vltr̄i⁹ vl̃ cōmodaui eū ut ducēs ad villam et tu duxiſti eū ad bellū uel rē quam tibi comodaui ꝯmodaſti alteri.R̄ in omibꝰ p̄dictis furtū committit n̄ qñ cōmodatari⁹ credebat dñm p̄miſſuꝝ et erat iuſta cā credēdi.ff.ꝺ furti. l.qui re. a In hac.l. non dicit niſi de z⁹ ſcz qñ excuſat a furto.ſed p̄mū ſcz qñ tēt rōne mutati vſus ꝓbat̃.ff.ꝯmodati.l.ſi ut certo·ſ·qnimo.et .ff.de furti .l. qui iumta et in dubio p̄ſumit dñ⁹ nō p̄miſſur⁹ ⁊ in uitus.ff.de furti.l. qui vas ·ſ· vetare b Itaq; ſi in dictis caſibꝰ res p̄it uel deteriozata eſt ille q ꝯmodatū recepit idubitāt tenet ad reſtitutiōz. a Idem in ſū.cō.e t.q.xix. b Sed nūqd aliter ꝯmodatāi⁹ tenet ſi res p̄rit uel detēiozat̃. R̄ diſtinguendum qa ſi quis accepit ꝯmodatū gr̃a ſui tm̄ ut frequētius ſolz fieri ipe tenet ꝺ dolo et culpa ſiue lata ſiue leui ſiue leuiſſima ex eodē.c.vnico qa in t̄libꝰ talem diligentiā q̃lem in rebꝰ ſuis debet adhibē.nec hoc eē ſufficit ſi res diligentius cuſtodire ꝓtuit.ff.de ac.et ob.l.i ·ſ· is quoq; cui .de caſu vero fortuitu qui ñ accidit culpa ſua non tenet ad reſtitutiōz niſi interuenerit pactū uel moza.ſ.reſtituēdi ut in dcō.c.ex Ex ſi cōmodatū fuiſſz factū gr̃a dātis tm̄ ꝺbi gr̃a.ꝯmodaui vxori ut ad me oznatioz ducēt̄ur.tūc ꝯmodatari⁹ ñ tēt niſi ꝺ dolo tm̄ ut.ff.e.ſi ut ēto. a In·ſ· it̄dū ubi dicit de dolo tm̄.ſed hoſti. dic̄ ꝙ tenet ꝛ caſu etiā de lata culpa ut in ſū.cō.e.t.q.xxi.vbi bn̄oia nōnt̄ ꝓ q̄ fac̄ qa lata culpa eqparat dolo.ff.ꝺ ꝓpoſiti l.ꝙ nerua.⁊ ibi ec̄ pz ꝙ lata culpa dicit qñ miozez curā adhibet aliēis q̄ ſuis. b Si uēo cōmodatū fuerit gr̃a vtriuſq; tc̄ tēt ſolū de dolo et lata culpa ff.e.in rebꝰ i⁹ R̄ ad fi. a Immo hoc caſu tenet etiā de culpa leui ut nōt glo.i dēa. l.in rebus. b Idem dic̄ hoſti.ut pz i.ꝺ. q.xxi. Cōmodans tenet ꝯmodatario ſi ei ſciēter ꝯmodauit vaſa uitioſa ꝓpter quā cāz vinū ⁊ oleum effuſum eſt.ff.e.l. i rebꝰ Item ſi añ temp⁹ reuocauit cōmodatū.ff. e.in cōmodato. a Tenet etiā de ipēſis factis in rebꝰ cōmodatis ſm modū q hēt in dēa.l.in rebus·ſ·poſſunt.vbi dicit pñt iuſte cāe interuēire de qbus cū eo q cōmodaſſet agi deberet veluti de ipenſis in ualitudiez ſui fc̄is q̄ ꝓpter fugā regrēdi reducendiq; eius cauſa facte eſſent. nā cibāioꝝ nāli rōne ad eum ptinēt qui vtēdum accepiſſet.ſed ⁊ id qꝺ de ipenſis valitudiſ aut fuge diximus ad maiozes ipenſas ptinere debet modica eni impendia ver⁹ eſt ut ſi cuti cibarioꝝ ad eūdē ptineāt. Itē q ſciēs vaſa uitioſa cōmodaut ſi ifuſum vinū vl̃ oleum corrupt̄ effuſum ve eſt. b

quando commodatarius tenet vel estimationē commodati rei deperditi

C Ompater nitaſ require·j· impedimentū vi.

C Ommūicare

ideſt corpus xpi ſumē quilibz fideli poſtq̄ ad ānos diſcretiōis puenēit cōicare tenet̄ ſaltē in paſcate ſi de cōſilio ꝓpꝛij ſacēdotis et ꝓpter aliq̄ rōnabilē cāz ad tēpus abſtineat ex̄ de pe.⁊ re .c. oñs. a Rōnabilis cauſa eſt ad faciendā ōbitā ꝓparatiōz quā negligenter omiſit iux̄ illud.i.coꝛ.xi.ꝓbet aūt ſe ip̄m homo et ſic de pane illo edat non eni ꝺuēit ut q mlt̄is ſeu magnis peccatis fuerit iuolut⁹ ſtati eē poſt cōfeſſiōz accedat.ſed ſi tꝑus patit̄ debet pluries cōfiteri et oꝛōnibꝫ ⁊ ieiunijs et elemoſinis ſe mundū et odoꝛifeꝛ reddē pꝛo quāto tꝑe ſuo ſacēdoti q ei⁹ nouit conſcie ſecreta viſū fuēit expedire de pe.di.i.nō ſufficit.c. in accuſatiōe nō eſt aūt iuſta cauſa differēdi qa ꝺicat qs ſe nō poſſe indulgē vl̄ ñ vult alienum reſtituē ſeu aliud ad qꝺ obligatur facere. hic eni niſi peiteat excōicand⁹ é de con.di.ij.ſi qs intrat. b Sed q̄ntū etatl. cōitans debet hr̄e vide·ꝯ·ſ·pl̄t. Quicūq̄ cū cōſcia pcī moꝛtal̄ ad cōiōz accedit peccat moꝛliter i°.coꝛ.xi.q manducat indigne iudiciū ſibi mādducat et ꝫ ip̄m pōit tho. i 4° di.ix.et addit ſic. Qꝛ aliqs ſit a peccato oīo immunis nō pōt ꝓ certitudie ſcīri i°. coꝛ.xiij.nihil m̄ conſcius ſum ſed in hoc iuſtificatus nō ſum pōt tñ de hoc haberi aliq̄ cōiectura p̄cipue p q̄tuoꝛ ſigna ſicut ꝺic̄ ꝫ. ꝓmo cū qs ꝛba dei deuote audit ut Jo.viij.q ex deo é ꝛba dei audit. z°. cū qs ꝓmptū ad bñ agendū ſe inuēit q ꝓbatio dilectionis exhibitio eſt opis ut ꝺic̄ btūs Greg. z°. cū qs a pcīs abſtinēdi i futuꝝ ꝓpoſitū habet. 4.° cum de p̄cētis ꝺolz qa in his ꝛba peitētia ſm gregoꝛiū ꝺiſtit.vñ ſi aliqs ꝓ huiuſmōi ſigna fēa diligēti diſcuſſione ſue cōſcie quāuis forte nō ſufficienti ad comūionē ꝺuote accedat aliq̄ pcō moꝛli in ipo remanēte q eius cognitionē p̄terfugiat ñ pcēat imo magꝭ ex vi ſacm̄ti peccati remiſſiōz ꝺſequit̄. a Con.p̄cīs petrus ut in ſū.con.li.iij.t.xxiiij.q.lxix.ibi etiā ꝺicit̄ ſm Guer . q tl̄e pcm de quo prime ꝺictū eſt in ꝺtritiōe gñali ꝺimiſſū eſt licz nō ita plene ſic̄ ea q̄ in ſpe cōfeſſus

é.ibi etiā ꝺicit̄ ſm pe.q conſcia pcī moꝛl̄ pōt eſſe mlt̄iplex.qa aut illa conſcia ſurgit̄ ex ēcitudie ſufficiēti ut quia ſcit ſe fornicatum uel ſil̄i aut ꝓbabili ut q mozoſe delectatus eſt ⁊ timet affuiſſe cōſenſuz moꝛtalem.aut ex leui ut homo ſcrupuloſus q timz ꝺ leui ꝺlectatiōe ne fūit pcm moꝛle in ꝓmo cū ad coionem accedēſ pecat moꝛtaliter.ſil̄r in ij°. nam in ꝓmo cōtēnit i ij° diſcrimī ſe exponit.in iij° nō.ꝫ itellige ꝛm ſi cōſciam ſcrupuloſam ꝺeponat ſeu illi nō cōſentiat ex̄ de ſen.exco.ingſitioni al̄r non ꝺebet accedē quia quidqd fit cont̄ ꝺſciam edificat ad ielꝛnā ex̄ de ſimoia p tuas ij° et ſ̄ꝺit pe.ſi aūt nō habet qs cōſciam pcī moꝛlis aut ꝫ eſt q ꝓpauit et diſcuſſit pꝛe patiōe ſufficiēti ꝺiligētiſſime cōſciam ſuā examinādo et p peritos ꝺſulendo aut pꝛo babili ꝺſciaz ſuā.ſ.ꝓbabil̄r examinādo et cōfitēdo aut negligēti i ꝓmo caſu ñ pcēat ſed reiſſionē pcōꝝ etiā ſi qua latēt accip̄t et mētur.in ij° nō peccat ſz tñ remiſſionē ñ accipit nec meret̄. in iij° ꝛo peccat moꝛlit̄ et ꝺemētur maxie ſi negligētia ſit magna hec ille.et debet itelligi ſcōm p̄dicta ſcz q meritū coionis ⁊ effect⁹ nō ꝓdatur.ꝓpter quālibz leue negligētiam. b Nō ſufficit volenti coicare q ſit ſolū contritus.imo ſi habet copiā ſacēdotis q eum poſſit abſoluē pcēat ſine cōfeſſione coicādo. Si uero nō hz copiam tūc ſi imminz nccitas coicādi vl̄ celebrādi ut qa timet ſcāꝺalum ꝓpli vl̄ iā incepit miſterū ſacrāmti vl̄ aliqs infirm⁹ amiſit loquelā et eſt in ꝓpoſito cōfitendi quā citius pōt nō pcēat coicando . hec pe. et al̄.ſil̄e tho·j·confeſſio ij°·ꝯ·v°.et Rai·j· miſſa·ꝯ·viij°. a Idem in ſū.cō.e.ri.q.lxx. et incipit miſterū ſacrāmti ·j· canone añq̄ ſacdos cōficiat ut patz in ꝺco·ꝯ·viij.ſcōm Rai.et ſic ut videt̄ poſt offertoꝛium. b Quāuis exñti in pcō non licz coicare ut dictū eſt ſup·ꝯ viij.vidēdo tñ coꝛp⁹ xpi nō peccat.Attñ ſi int̄dum ꝓpter humilitatem abſtiēat a videndo laudādus eſt ſm tho.i 4°di.ix. Con.al.ꝺicēs q pcōꝛ non ꝺebet videre mlt̄o aſpcu. ſz eo uiſo ꝓcutē pcī⁹

q̄i non sit dign⁹ eius aspcū hētic⁹ vero ꝑz
eūdem tho.arcēdi sunt oio a visione. a
Idem etiā ē de oīnib⁹ infidelib⁹ ut ptz i
sū.con.e.t.q.lxxi.vbi etiā supdicta nōnt.
b Sil'r nō pcat quis tāgēdo cū timor
et reuētia corpus xpi ut q̄ erigit hostiā
ȯ terra et hmōi al'r pcat ut dicāt Inno.
a Idem in sū.con.e.t.q.lxxiij. vbi dicit
ꝑm pr.q̄ peccator⁹ his casib⁹ excusat ꝓpter
nēcitatē.et idē Inno.i.c.qȯ in te.eī de pe.
et re.et addit q̄ idē ē.si sacdos peccator⁹
alicui in nēcitate cōstituto eukaristiam tri
buit.hec videtur intelligēda q̄n peccator
est vere cōtritus cū ꝓposito confitēdi al' ē
qȯ sibi possit iputari.⁊ iō nō videt excu
sari ut pōt colligi ex dictis supꝫ.ij°. b
Itē nocturna pollutio impediat coionem
seu celebratiōz.& ꝑm tho.in 4°.di.ix.q.iij.
ar.ij.ad hoc ut homo digne ad sacmentū
eukaristie accedit tria req̄runt'.ꝓmo enim
req̄it' mūdicia cōscie q̄ nō nisi ꝑ peccatū
tollit'.2° req̄it' eleuatio mētis ad deū ꝑ
actualem deuotiōz.et hec int'dum sin̄ pcō
amittit' ut ꝑ mentis ebitudiez vl' occupa
tionē aut euagatiōz.3°. mūditia corpalis
vnde ⁊ celebrantes vl' etiā tractātes aliq̄ȯ
sacmtū ꝓpter reuerētiaz lauāt man⁹.itaq̄
ꝓmo et pcipalit' pcōm impedit. 2° induo⁹
seu ebetudo mēti. 3°. corpal' imunditia.et
hec tria q̄nq̄ cōcurrunt in aliq̄ nocturna
pollutione.q̄nq̄ duo ex ipis q̄nq̄ vnū tm̄
et scōm hoc hō magᵍ uel min⁹ impeditur.
et iō distīguendū est de pollutione q̄ pōt
m'tiplicit' ⁊tingē.et ꝓmo qdem ⁊tingit
ex sola dispositiōe natue et nō ex p̄cedēti
cogitatiōe.et tūc nō est signū alic⁹ peccati
sed pōt ebetudiez mentl. inducē si simul
cū imagiatiōe ⁊tingit imūditiā vero cor
palem habet.et iō si nēcitas uel deuotō ex
poscat nō impedit p̄cipue q̄n sine imagia
tione accidit tm̄ si ꝓpter reuerentiaz quis
abstineat.laudād⁹ est q̄n t'lis dispositio nō
est ꝑpetua. 3°. vēo pōt ⁊tingē ex p̄cedenti
cogitatioue . et h̄ dicendū est q̄ cogitatio
hmōi turpiū q̄nq̄ pōt eē sin̄ peccato sicut
cū est cogitatio tm̄.vl' cū quis disputādo
de t'libꝫ oportz q̄ loquēs cogitz. aliq̄n est
cum pcō vēiali sz q̄n cogitatō ptigit ad
effectiōz ⁊ in sola delectatōe finit' sin̄ vllo
deliberatiuo cōsensu.q̄nq̄ est mort'le sz q̄n
dēsus adiūgitur. et q̄ cogitationi tali de
ꝓpinquo est delectatio et delectatiōi dēs⁹
iō in dubiū uerti pōt.vtꝫ sequēs pollutō
ex pcō accidēt vl' nō.⁊ an vēiali uel mor
tali.q̄n g̃ sic dubitat' ex p̄cedenti consēsu
oio abstinēdū est.Si aūt non dubitat'.sz
exꝑsse inueiat quis cōsensum non ꝑcessisse
et nēcitas urgeat.aut sit aliq̄ potior causa
pōt accedere aut etiā celebrar'.Ex si causa
aut nēcitas nō sit et tm̄ celebrat nō peccat
mortalit'.sed vēialit'.melⁱ⁹ tm̄ est abstinē
ꝓpter reuerētiam sacmēti. 3°. pōt tōtigere
ex cibo uel potu p̄cedenti et tūc idem est
iudiciū sic ex illa pollutione q̄ ex turpi co
gitatiōe ꝓcessit n̄ in tm̄ q̄ nō ita de facili
contīgit peccare mort'liter i susceptiōe dbi
sicut in cogitatiōe turpi. 4.° pōt ⁊tingere
ex illusione.et qdem si illusionis causa in
nobis ꝑcessit.idem ē iudiciū qȯ ȯ cogitati
one p̄cedente. Si aūt in nobis causa non
ꝑcessit imo pot⁹ ⁊traria cā et frequēt acci
dit.et p̄cipue in diebꝫ in q̄bus q̄s coicare
debet.Signū est q̄ diabolus fructū euka
ristie aufferre conat'.vnde in t'li casu cōsul
tum fuit cuidam mōcho ut in collatiōibꝫ
prūm legit' q̄ coicaret.⁊ sic diabol⁹ vidēs
se nō posse ⁊seq̄ intētū ab illusiōe cessauit
gñaliter tm̄ q̄ causa ex q̄ ⁊tingit non pōt
ita p̄cipi de facili tutius est semꝑ abstinere
si nēcitas incūbat.sed debet abstinere usq̄
ad xxiij.horas q̄s in t'li spatio nā que per
corpalem imūdiciam et mēti ebitudinem
fuerat deordiata reordiat'. a Idem i sū.
con. li.ij.t.xxiij.q.lxxij. vbi ēē dicit' ꝑm
tho.q̄ pollutus nisi pollutio hēat ortum
ex pcō mort'li debēt celebrare ꝑ alio qui ē
in pcō mortali ne ille celebrādo peccaret
mortalit'. b Corpus xpi a ieiunis tātū
debet p̄cipi vij.q.i.nihil.de con.di.ij.ligdo
Ex in reuerētiā tanti sacmēti institutū ē
nisi ꝓpter nēcitatem imminentis mortis ne
ȯ tigat siue viatico ex hac vita transire ē.

Scđm ꝙ duplex eſt ieiuniū .ſ. nature et eccl'ie.ieiuniū natūe eſt qđ iportat ꝓuationē cuiuſcūq; paſſūpti ꝑ modū cibi uel potus.et tl'e ieiuniū regrit' ad ꝟ ſacm̄étū recipiendū. nec refert vtrū aliqd nutriat uel nō aut ꝑ ſe aut cum alijs ant cibi aut etiā medicie inq̄ntūcunq; ꝓua quātitate dūmō ſumat' ꝑ modū cibi vl' potus nō licꝫ ꝟ ſacm̄tū accipe.relige tū cibi réanētl i oze ſi caūaliť tīſglutiáť ñ ipediūt ſūptōꝫ ꝟmōi ſacmenti qa nō trahitiunť ꝑ modū cibi ⁊ potꝰ. ſed ꝑ modū ſaliue qđ vitari ñ pōt. Aliud eſt ieiuniū eccl'ie qđ inſtituit' ad carnis macēatiōꝫ ⁊ tl'e ieiunm̄ ñ ſoluit' ꝑ pōca qa non ml'tū nutriūt ſed magꝭ ad alterandū ſumūtur. a Idem in ſū.con. e.t.q.lxiiij.vbi etiā dicť ꝟm tho.ꝙ ſil'r ñ ipediunt cōmūioné ſi caūaliter ſumantur relige aque uel vini qbus os abluit' dūmodo nō ť̄hibiant' in magna quātitate. b Pozro eccl'ia dié nālem icipit a media nocte.et iō ſi poſt mediā nocté aliqſ ſūpſit aliqd ꝑ modū cibi uel potus ñ pōt ea die ꝟ ſacmentū ſumē.pōt uero ſi añ mediam noctem nec refert vtrū poſt cibū vel potū dormierit aut eč digeſtus ſit quātū ad rōꝫ ꝓcepti refert aūt q̄ntū ad ꝓturbatiōꝫ ñtl. quā patiunť hoies ꝓpter inſōpnitatē nel idigeſtiōꝫ ex quibꝫ ſi més ml'tū ꝓturbet' homo reddit' ineptus ad ſūptōꝫ ꝟ ſacm̄ti ꝟ tho. in 3ª ꝑte q.lxxx. a Idem i ſū.cō. q.lxv. b Dubiū occurrés ſup ſūptione a ieiunio.vide·j·eukariſtia iij·ꝟ vi .in fi.

Itꝫ poſt fc̄am coionem liceat ſtati ome dere.R' ꝟm tho.2ª 2ᵉ in 3ª ꝑte q.lxxx.i ſuſceptiōe ꝟ ſacm̄éti regrit' magna deuotio que qdem magꝭ impedit' ꝓpter p̄cedentia q̄ ꝓpter ſequētia.et iō magꝭ eſt inſtitutū ꝙ hoies ieiunēt añ ſūptiōꝫ q̄ poſt.debet tñ eſſe aliq̄ moza inter ſūptiōꝫ eiꝰ ⁊ rliq̄s cibos vnde et in miſſa oño gr̄aꝫ actionis poſt coionē dicť.⁊ q coicant ſuas ꝓuatas oř̄ones dīt. a Con hoc videť de cō.diſ ij.tribꝰ.vbi clemés dicit ꝙ qui mane coicauerit uſq; ad ſextā ieiunꝫ. qui uero 3ª uel q̄rta hora ieiunꝫ uſq; ad veſperā. b Sic ſecreta ſāctificatiōe eccl'ia cuſtodienda ſūt ſacm̄éta. a Sed ut nōť i ſū.con.hº.iij°. ti.xxiiij.q.lxvi.pe.dic ꝙ ꝟ decretū loquit' ꝟm antiq̄ rpza qñ raro celebrant' miſſe. ḡ hanc rōnez pe.etiā hodie optinz in raro celebrantibꝰ uel in non ſepe coicantibꝰ puto ḡ ꝙ quātū pōt omode fieri etiā hodie ꝟ decretum debeat ſeruari . coīriū uero non ꝓcedit niſi ex indeuotiōe iō nulla pōt conſuetudie iuuari eč de conſu.c.fi. b Duo ſunt modi māducādi corpꝰ xp̄i ꝟm Aug. vnꝰ ſacm̄étl'r et ſic bōi ⁊ mali edūt. Aliꝰ ſpūaliter et ſic ſoli boni māducant qui in vnitate xp̄i et eccl'ie quā hoc ſacm̄tū ſig̃t manēt.lxe mgr̄ 4° ſenté.di. ix. a Idem in ſū.con.e.t.q.lxvij. et illi dicūť manē in vnitate eccleſie ⁊ xp̄i qui ei cordiali fide ⁊ ope adherent xxiij.q.iij. de illis.⁊ de con. di.ij.credē.in quo etiā ca° patꝫ ꝙ duplex é modus māducādi ſpūaliter vnus deuota fide tm̄.vnde ibi dicť qui credat manducat. Aliꝰ eſt fide et debita ſacm̄ti ꝓceptiōe int'dictus ſuſpenſus excoicatꝰ etiā iniuſte coicare nō debet qa in tl'ibꝰ eſt defectꝰ rei ſig̃te.ſ.vnitatl corpis myſtici ꝟm p̄. a idē ecc' q̄ myſtice dr̄ corpus xp̄i . ad ro.xij.ibi Dic̄ eni in vno corpe ꝛc. et xxiij. q .i. vbi ſana fides ⁊ ꝟ corpis vnitas ꝟ é ꝙ fideles debent inuicē vniri fide ⁊ caritate in hoc ſacrāmto ſignati .vnde uocat' myſteriū vnitatl eč ꝺ ſūma tri.⁊ fi.ca.c.i·ꝟ vna ꝺo.⁊ prędictis i ꝟ·ꝟ·con.vl.⁊ quo ad excomūicatoſ clax eſt.nam eč mior excoicatio ſeperat a ꝓceptiōe ſacrāmtoꝝ eč de ſen.excō.c.pnl't. et regulāiter excoicatō ec̄ iniuſta timēda et obſeruāda eſt xi.q.iij.c.i.et eč de ſenté. excō.per tuas. Quo ad int'dictos dicēdū ꝙ etiā eis denegat' niſi in artic'lo mortl eč de ſpon.non eſt nobis.diūcto.c.qđ inte. de pe.⁊ re.quo aūt ad ſuſpenſos dicēdū ꝙ tē eis coicatio negat' qñ a ꝓceptiōe ſacm̄toꝝ fuerit ſuſpēſi ſec̄ ſi ab alijs ut pōt colligi ex nōtis in ſū.con.li.iij.t.xxxiij.q.lxxxi.ad finē ubi ptz ꝟm hoſti.ꝙ ſuſpenſio nō egreditur termios ſnie date ⁊ j·ſuſpenſus per totū. Sed hoc dcm pe.fuit multū breue

qđ ponit in sũ.con.li.iij.t.xxiiij.q .lxxvij. in fi. b Utx actus coitus mrionialis ipediat a coione.R̃ ꝑm tho.i 3ª ꝑte q.lxxx coitus diugat si fit sin pcõ puta cã ꝓlis generãde uel causa reddẽdi debitũ ñ alit ipedit nisi sic dictũ é đ pollutõe nocturna q̃ accidit sine peccato.s. ꝓpter imũdiciam corpalem et menti distinctiõz.in tli g̃ casu ut dic btus Gzego.sunt suo iudicio reliquẽdi. a Hoc hẽtur in.c.vir.j.allega. b Sed qui voluptate dñante diugi miscet ꝓhibẽi dbet ab hoc sacmẽto xxxiij.q .iij. vir cũ ꝓpria. a Idem in sũ.con.eo.ti. q. lxxv.et addit ꝑm al.sup 4° sentẽ.di.xxxij. q̃ exigens infirmitate duct9 licz moneri debeat ne accedat si tñ omib modis ex đ uotiõe se ingerat nõ est ꝓhibẽn d9.glõ.eẽ in.c ois homo.de con.di.ij.dic q̃ illud qđ ibi dicit de abstinẽdo ab vxore añ coionẽ consiliũ est nõ ꝓceptũ ꝑ dcm.c.vir. sz ẽte videt q̃ coionem ipediat ois coitus mrimonialis etiã in reddẽdo ut exꝑsse habet xxxiij.q.iiij.sciati.ubi Hiconym9 dic.sciati frẽs carissimi q̃ qcũq vxori debitũ rddit vacare nõ pot oroni. neq; de carnib agni omedere debet ꝛc.qđ vo dicit i dco.c.vir pot intelligi qñ ois constaret q̃ in dicto coitu quis pcitus imunis foret ab omni voluptate ⁊ mentis ebitudie cui9 otrariũ ꝓsumit ut in dco.c.sciatis. ⁊ in.c. vir vbi dicit licita ipa admixtio diugi sin voluptate carnis fieri nõ pot.ergo nõ solum exactio.sed etiã redditio matrionialis debet coionem ipedire regulãter videt ñ forte nccitas imineat.vel quis nimis frequẽter reddẽ cogẽtur ne semp uel nimis diu careat nccia coione.vnde ⁊ dsiliũ elibertanũ dicit ois homo añ sacrã coionem a ꝓpria debet abstinere vxore tribo aut q̃tuor aut v.aut vi.aut vij.diebo de con.di. ij. ois hõ et ut ꝓz in sũ.con.dca q.lxxv.al.i scripti di.xiij.dicit bñ puto q̃ sic sit faciẽdũ si tñ alter diugũ inueniat debitũ reddẽ coact9 et nõ expetere ⁊ b frequẽt facere eo q̃ alt etiã illo tpe nõ vult abstinet. ego coicare cõcedẽm illi qui reddit inuit9 et alteri nõ qui extorquet debitũ qñ nõ est extorquẽdum ga ꝺstat q̃ etiã illo tpe reddẽ tenet si ꝓbabiliter timet de incõtinẽtia altẽius b ibi ꝑz g̃ pdicta intelligẽda vident supꝑ hoc dca doctoꝛ. b Et ꝑm al. etiã post factam coionẽ nõ licz eo die debitũ exigẽ nec etiã exactũ reddẽ nisi cũ difficultate sed tñ coñriũ non puto eé moꝛle. a Idẽ in sũ.con.li.iij.t.xxiij.q.lxxvi.⁊ ego credo q̃ aia b agentis male se hẽret et dina gra arida reꝛaneret ob tãtam reuerẽtiam cum ꝓpter deuotionẽ et reuerẽtiã tãti sacmẽti non solũ ab imũditia talis sacmẽti. sed eẽ a mãli cibo quãtũ omode fiẽi posset abstineri deberet de con.di.ij.tribo. b Utrũ imũdicia pure corpalis impediat coionẽ. R̃ ꝑm tho. in 4.° di. ix cũ iste cibo non sit corpis sz mentis magi in eius sũptione cõsideranda est mũditia menti. q̃ corpis ⁊ io distinguẽdũ est de imunditia corpali quia si sit ꝓpetua siue diuturna tunc nullo mõ ꝓpter b aliqs abstinere debz ne ꝓpter imũditiam corpis pdatur fruct9 mentis sicut accidit i leꝛposis et patiẽtibo fluxũ sãguis uel semis. Si aũt sit tẽpalis et facile pũgabilis tũc si aliqs sit in mẽte bñ disposit9 sumẽ nõ ꝓhibetur quãuis possit ad tẽp9 laudabiliter abstinẽ ꝓpter reuerẽtiã tanti sacmenti di.v.ad eius. a Idem in sũ.cõ. e.t.q.lxxvij. b De sacerdote aũt leꝛposo vtrũ possit celebꝛare vide.j. leꝛposus.ſ. fi. Utx debeat homo corp9 xpi frequenter sumẽ.R̃ ꝑm tho.in iiij°.di.xij.ea q̃ in hoc sacmento gerũtur hñt siltitudiez in his q̃ accidunt in corpali nutrimẽto quia eni fit q̃ dtinua dꝑditio nãlis humoꝛis ꝑ actionem nãlis coloꝛis et exercitiũ laboꝛis ideo opoꝛtz frequẽter corpalẽ cibum assumere ad restauratiõz dtinue dꝑditiõis ne ꝑditio cõtinua mortẽ inducat. Silr aũt ex cãcupiscẽª inata et occupacõe cca extẽioꝛa fit dꝑditio feruoꝛi ⁊ deuotionis ꝑm que homo in deũ colligit.vnde opoꝛtz q̃ pluries dꝑdita restaurent ne homo tõliter alienet a deo.sed tñ semel in anno sumere ncce est ut supꝛ.ſ.i. a Olim aũt statutũ

erat ꝙ ter in ãno vz in natali dñi ꝑ pascha et pentheco sten hoies coicarẽt de con. di. ij. et si non frequẽtiꝰ nõ facientes aũt iter fideles nõ hẽbant ea di. c. seculares i ꝑmatiua aũt eccl'ia cottidie coicabãt qa uigebat deuotio maioꝛ ut nõt in sũ. con. li. iij. ti. xxiiij. q. cxix. b Sed vtꝝ ql'ibz die sit coicandũ. R̃ ꝑm tho. in 4.° di. xij. in recipiente sacmentũ ista duo reqũtur. s. desiderium oiũ actionis ad deũ qđ fac amoꝛ et z.° reqũt reuerẽtia sacmẽti q̃ ad dom̃ tioꝛi ptinz. ꝑmũ incitat ad frequẽtiã sacmenti ℔ quotidianã et zm̃ reẽbit iõ si aliqs exꝑimẽtaliter cognoscẽt ex quotidiana sũptõe feruoꝛẽ amoꝛis augeri ⁊ reuerẽtiaz nõ minui tl'is debeꝛz quotidie coicare. Si autẽ sentiat reuerẽtiã minui ⁊ feruoꝛẽ ñ ml'tũ augeri debẽt interdũ abstinẽ ut cũ maioꝛi reuerẽtia ⁊ deuotiõe postmodũ accederet. vnde q̃ntũ ad ℔ vnusqsq; relinquẽdus est iudicio suo. a Hec fuit sñia Augustini ut ptz de con. di. ij. quotiẽs. ibi dixẽt quis piam ꝛc. sed ꝑ put coiter accidit quotidiana sumptio nõ est laudabil' uel vituꝑabil'. vñ in dõ. c. quotidie in pri°. dic̃ Augustinꝰ. quotidie eukaristie coionẽ accipi nec laudo nec vituꝑro omibz tñ domicis diebz coicandũ hoꝛtoꝛ et ꝑ put nõt in dca. q. cxix. al'. in li° de missa in fine dicit. ꝙ mediũ tenere est bonũ sez aliqñ celebꝛare ⁊ aliqñ di mittere nisi officiũ exigat ut in omni die celebꝛet. de his aũt q mulieres oi die coicant videt mihi ꝙ acrit' reꝑhẽdendi sũt quia nimio vsu faciũt vilescẽ sacmentũ et potius ex leuitate mulieꝛ putat esse desiderium q̃ deuotiõe tm̃ iscripti aũt di. xiij dic̃ ꝑparãtes se ad coionez ꝑ abstinẽtiam a coitu et vidue siue in castitate ruẽtes nõ debent ꝓhibẽi a coione frequenti ꝑcipue de mense in ñsem scõm solẽnitates maioꝛes quia iuste arcẽt q digni sũt. et ipie agitur qñ ℔trahit eis cibꝛ salutãis qui datus augẽt eis gr̃am quã acceꝑerunt. b Vtrũ liceat coicare pluries in die. R̃ scõz tho. in 4.°. di. xij. non licz nisi semel ut saltem quãtũ ad vnã diem repũtatur vnitas domice passiõis ⁊ ut q̃ntũ ad aliqd reuẽntia exhibeat sacm̃nto. sacdos aũt q nõ solũ ꝑ se sz ⁊ ꝑ alios celebꝛat cũ sit ꝑsõa pub^ca. nccitate cogẽte põt pluries in die celebꝛaꝛ ut .j. missa. ſ.io. a Ut dicit m sũ. con. e. ti. q. izo. b A quo qs debeꝛ recipe coionis sacmẽtum. R̃ a ꝑꝛio sacdote uel eius supioꝛe siue alio de eius licẽtia. si quis ꝛo religiosꝰ absq; licẽtia ꝑꝛij sacdoti speãli alicui daret incurrit excoicatiõz de quo ſ. absolu°. i. ſ iij. ĉca mediũ. ꝙ si sacdos ꝑꝛiꝰ malus sit an possit ab eo recipi hẽs ſ. cl'icꝰ iij. ſ. ij. et .j. ordiatus. i ſ. iij. b Vtꝝ sacerdos possit dare coꝛpus xꝑi ei qđ scit esse in pcõ moꝛli. R̃ scõm tho. in 4°. di. ix. si peccatũ est occultũ puta ꝑ cõfessionẽ uel al' secrete scitũ et ille in occulto petit. debz ei negare ⁊ monẽ eum ne in pub^co petat. si aũt in pub^co petat debeꝛt eidem dare de cõ. di. ij. non ꝓhibeat. si uero pcz est maifestũ tũc siue in occulto siue in manifesto petat debeꝛt ei negare ꝙ si dicat se cõfessuz ⁊ absolutũ. an credẽ ei debeat vide .j. confessio. iij. ſ. x°. qui incipit. Vtꝝ sacdos prochial' ꝛc. a Supdca in hoc ſ hñtur etiã i sũ. cõ. li. iij. ti. xxiij. q. lxxviij. b Vtrũ aliq̃ casu possit dari hostia non cõsecta loco consecrate. R̃ ꝑm tho. in 4°. di. ix. in nl'lo casu tũ ꝙ in sacmẽto veritati nulla debeꝛt esse fictio tũ ꝙ eũ mãducãs adoꝛz qđ mãducat ut dicit Aug. daret sacdos ei mãz idolatrandi. vnde ⁊ decretal'. dicit in casu cõsil'i quia falsa sũt abicienda remedia que verisſ sunt ꝑicul' grauioꝛa ex de cele. mis. de hoie b Vtꝝ coꝛpus xꝑi debeꝛt dari suspectis de crimine. R̃ scõm tho. vbi sup triplex est suspitio. q̃dam violenta que ꝑ facto reputatur. ut si inueiat suspct9 cum suspecta in eodem lecto. et hmõi ⁊ ꝑpter hanc cãz sic ꝑpter peccatũ moꝛle neganda est coio. ita vz ꝙ si tl'is suspitio ꝓcedit ex publica fama non debeꝛt coio dari neq; petẽti publice neq; secrete. sed si tl'is suspitio sit soli sacdoti debeꝛt dari si petat i pub^co. nõ aũt in occulto sic̃ añ dictũ é. qñ crimẽ occultũ sit uel publicũ ſ. ſ xvi. g sup añ ꝓmũ ſ.

Quedam ꝛo ſuſpitio eſt ꝓbabiℓ ut ſi inueniat̃ ſolus cū ſola tpe ⁊ loco ſuſpecto colloquẽtes et frequẽter ꝓpter hãc g̃ nõ debet denegari qa pena non infligit̃ vbi culpa ignorat̃. Quedã eſt leuis ut ſi appareant aliq̃ ſigna nõ tñ oio certa. ⁊ ꝓp̃ hãc etiã negari non debꝫ. a Idem eẽ ſcõm pc. ut in ſũ. confe. e. ti. q. lxxx. b Vtrum corpus xp̃i debeat dari ad ſumẽdũ ad aliquod experimentũ ſiue ꝓpter aliquã purgationem infamie ⁊ hmõi. R̃ ſcõm tho. in 3ª pte q. lxxx. non. quia tℓes purgationes inhibite ſũt ex̃ de pur. c. ex tuaꝛ. a Idem in ſũ. con. eo. t. q. lxxxi. vtꝛ corpus xp̃i debeat dari hiſtrionibꝫ. R̃ non. qa nec dine maieſtati nec eccℓiaſtice diſcipline cõpetit de con. di. ij. ꝓ dilectiõe. et intelligit̃ ꝺ hiſtrionibꝫ q arte illam exercẽt illicite vide ·j· hiſtrio. a Idem in ſũ. con. li. iij. t. xxiij q. lxxxij. b Vtꝛ corpus xp̃i debeat dari amẽtibꝫ. R̃ ſcõm tho. in 4°. di. diſtiguẽdũ eſt. qdam eni dicũtur large amentes quia debilẽ hñt mẽtem et tñ ſũt aliq̃ modo docibiles eoꝛ q̃ ptinẽt ad fidẽ et deuotionẽ ſacmẽti ⁊ tℓibꝫ nõ opoꝛtꝫ corpus xp̃i dare. Quidã ꝛo ſunt oio carentes iudicio rõnis et iſti ſi fuẽrint tℓes a natiuitate non debent eis dari qa nõ hñt ad deuotiõꝫ iducẽ q̃ requĩt̃ ad hoc ſacmẽtũ. ſi uero incidẽrit in amẽtiã poſt fidem et deuotiõꝫ ſacmenti

a Vt q̃ per prius erat bñ diſpoſitus et ſacmentũ petierat zm̃ pc. ut in ſũ. con. e. ti. q. lxxxiij. ubi hec oia ponũt̃. b Tunc debet eis dari niſi timeat̃ periculũ de vomitu vℓ ꝺ expuitõe vℓ aliquo hmõi xxvi q. vi. bis qui. a In dca q. lxxxiij. dr̃ ꝑm tho. q̃ demoniacis non eſt denegãda coõ niſi forte certũ ſit q̃ ꝓ aliq̃ crimine a diabulo torq̃nt̃ puto addendũ uel niſi tiea tur de piculo ut ꝓtactũ eſt. b Vtrũ ſit dandũ pueris tho. ubi ſuꝑ pueri carẽtibꝫ vſu rõnis q nõ hñt diſcernẽ inter cibum corporalẽ et cibũ ſpũalem nõ debꝫ corpus dari qa ad ipm exigit̃ actual̃ deuotio quã tℓes pueri hr̃e nõ hñt. ſed pueriſ icipiẽtibꝫ hr̃e diſcretiõꝫ etiã añ etatẽ perfectã putacum ſint x. uel xi annoꝝ põt dari ſi in eis ſigna diſcretiõis et deuotiõis appareãt. a Con. pc. in ſũ. con. e. t. q. lxxxiij. b Vtꝛ corpus xp̃i debeat dari his q̃ꝓ crimibus ſint ſuſpendẽdi vℓ decapitãdi. R̃ ſi ſit confeſſi et pniteꝫ nõ debet eis denegari xiij. q. ij. c fi. ⁊ Multa alia habent̃ de ſacramento eucariſtie· j· eucariſtia. i°. ij. iij. et iiij°. Item ſpaliter ẽca ſacẽdotem ⁊ miſſam infra eucariſtia. 3°. et infra miſſa.

C Oncuſſio Crimen ꝺcuſſiõis eſt cum quis in officio conſtitut⁹ extoq̃at aliqd a ſbditis per metum aut cũ non vℓt facere qꝺ tenet̃ niſi data pecunia aut cũ aliqs officiaℓ ulℓ conſtituta ſibi ſtipendia pecuniã extoꝛquꝫ. vℓ cũ qs accuſat ſeu ab accuſatiõe deliſtit ꝓpter pecuniam. a Hoc fuit dcm glo. Rai. cui con. vℓ. ut ptꝫ in ſũ. con. li. ij. ti. v. q. cxxxviij. ad fi. vbi idem dicit̃ de militibꝫ ſeu ſtipẽdiarijs qꝺ hꝫ dicit̃ de officialibꝫ iuxta illud Jo bap. luce 3°. neine conentiati cõtenti eſtote ſtipendijs vr̃is ꝑdca eẽ nõnt̃ in. l. i. ⁊ ij. ff. ꝺ cõcuſſionibꝫ. b Et tℓis ad reſtitutiõꝫ tẽt̃ ei qui dedit ſi nõ turpit̃ dedit aℓ ei i cui⁹ iniuriã data fuit. i. q. i. iubem⁹. a Iſtud capℓm eſt l. iubem⁹. C. ad. l. iuliam repete daꝛ. vbi nihil de hac reſtitutiõe dicit̃. ſed bñ veꝛ eſt q̃ danti facie⁹ eſt reſtitu° qñ non turpit̃ dedit p. c. nõ ſane. xiij. q. v. ꝑm Rai. ut in ſũ. con. li. ij. ti. v. q. cxl. et ſubdit Rai. qꝺ ſi turpiter dedit non illi ſed pauꝑibꝫ vel illi in cuius iniuriam data e iuꝛ arbitriũ eccℓie reſtituẽda eſt pecunia ut i ꝓallegato capℓo non ſane. glõ ꝛo Rai. dic̃ q̃ illud qꝺ hic dicit̃ de reſtitutiõe facien⁹ eſt veꝛ in foro cauſaꝝ. in foro aute pniali forte magꝭ eſt cõſiliũ q̃ necitas. Jl. uero debet de hꝫ fieri ſic̃ ꝺ alio turpi lucro cui⁹ reſtitutõ qñ eſt ex pte danti. et accipienti regulãter eſt de cõſilio niſi in caſibꝫ a iur̃ exꝓſſis ut in ſimonia et ſiℓibꝫ. põt ec̃ r̃ddi ei qui turpit̃ dedit niſi aliud dẽtmiaret ius in ſpe ſic̃ i ſimonia de qua exꝓſſum eſt q̃ pecũia ſimoniaca reſtituenda eſt eccleſie

in cuiꝰ ignominia eſt accepta. et hec poſſunt colligi ex narratiꝭ ut i ſũ.cõ.li.iij.ꝛ t.v.q.xix

Condénatus Vtꝝ odemnatus poſſit fugẽ vl̃ ſe defendere vide ſupꝝ accuſatꝰ .ℱ.v.

Onditio de conditionibꝫ que qñq̃ apponũtur in mrionio vide.j.matrimõium ſcz per totũ. ¶De cõditionibꝫ q̃ qñq̃ apponunt̃ in qbuſdam otractibꝫ vide ibidẽ.ℱ.v. Itẽ ꝺ cõditiõibꝫ que apponũt̃ in ſponſalibꝫ.j.ſpõſalia ℱ.fi. et.j.impedimentũ xiij.ℱ.v. Si aliq̃ poſſeſſio fuit data eccl̃ie ibi aliq̃ apposita conditione ſiue modo ut ſi aliqd fieret ſi nõ fiat non ꝓpter hoc põt reuocari datio niſi ſic fc̃a fuẽrit ſcz ꝙ ceſſante cõditõe uel modo reuocari poſſz ex̃ de cõ.appo.vex. a ¶Hoc intelligit̃ in oditiõe ipꝛie ſũpta vz ꝓ mõ Conditõ.n.ꝓꝛie ſuſpẽdit datiõz ſz modꝰ non et oditio fit ꝓ ſi. modus ẋo per ut ſic nõt glo.in dco.c.vex.vbi etiã dicit ꝙ conditiõe nõ ipleta nec valz donatio. b Si poſſeſſio data fuit eccl̃ie ea oditiõe ne alie netur nunqd potẽrit alienãi.R̃ ſcõm ¶Rai. diſtiguendũ eſt.nã ſi eccl̃ia cui datum ſeu relictũ eſt hẽat alias poſſeſſiones nõ põt alienãi in aliq̃ caſu ꝛ ſic intelligit̃ auẽtl. de alie. et emphiteoſi .ℱ ſanctiſſimas. Si uero eccl̃ia nõ hẽat alias poſſeſſiones qual alienz tũc iſtas alienare põt in caſibꝫ a iur̃ pmiſſis de qbus uide ſ.alienatio. nã ꝓhibitio facta a datore ꝓ nõ adiecta ẽ habẽda tã q̃ turpis.cõ gof.Inno.ꝛ hoſti. a Idẽ in ſũ.con.li.4°.ti.iij.q.fi. b Cũ nõ oſtat ꝙ eum ad quẽ pertinz quo miꝰ conditio impleat̃ hñ debet ac ſi impleta fuiſſet ex̃ de re.int̃ cum ſtat li.vi. b

Onfeſſio Primo cõ munit̃ qd ſit.R̃ �means tho.iiij°.di.xvij. cõueꝯentiſſime diffinit̃ ab Auguſt.ſic. ofeſſio ẽ ꝓ quã mozbꝫ latens ſpe venie apitur. a Con.pe.ut in ſũ.con.li.iij.ti.xxxiiij.q .xxx. ad cuiꝰ intellc̃m dicit.nõ ꝙ ofeſſio triplex ſit aut in foꝛo aĩe interiꝰ coꝛam deo aut in foꝛo pnie exterius coꝛã dei vicario aut in foꝛo contencioſo coꝛam iudice.i ꝑma pcẽz latens non apit̃ qa deo aptũ erat in vl̃a ñ apit̃ ſpe venie in me̅a uẽo apit̃ ſpe venie peccatũ latẽs.vnde cõfeſſio ſacm̃ẽtal̃ que eſt ps pẽitentie ꝺueienter deſcribit̃ ꝓ mãz que eſt pcẽm etꝙ actũ que eſt apire et perfiné q̃ eſt ſpeſ veie poteſt addi ꝙ iõ dicit̃ ſpe venie qa ſi alia deꝛã apiat̃ peccatũ nõ ẽ confeſſio.nam ſi apiat̃ cauſa cõſ.iij eſt conſultatio.Si uẽo ex laſciuia uel leuitate ẽ diſſolutio.Si uẽo ad aliquẽ malũ finem eſt malignatio et ex his ſatꝭ patz ꝙ pcẽm qõ dicit̃ non ſpe venie ſeu ad ipetrandum veniam nõ põt.dici dcm̃ in confeſſiõe nec teneꝯ.illud ſacẽdos ſecretũ tenere ut ptz ꝓ ¶Rai ſb ti. de pe.et re.ℱ pone ꝙ aliqſ.et per glo.eius ꝛ.ℱ.de pena ſacẽdoti ſup vbo pcẽz. et qa non ois qui ſpe venie apit peccatum cõſeqtur veiam ut ſi nõ ofiteat̃ ſacerdoti idoneo ex̃ de pe.et re.c.omis et pe.di.vi.q vult.vl̃ alꝫs indebite ofiteꝯ.de pe.di.v.ſalſas.ꝛ.c.fratres.iõ ¶Rai.ſb ti.de pe.ꝛ re.ℱ. ſ. dicto diffinit ut ſeqt̃. b ¶Vel ſm ¶Rai. confeſſio eſt legitia coꝛã ſacerdote peccati declãtio. a Et ſbdit ¶Rai. in dco.ℱ.ij. ꝙ cõfeſſio dicit̃ q̃ ſit̃ ex toto vl̃ ũdiq̃ faſſio nã ille ofitetur q totũ fateꝯ.glo. ſupꝝ ẋbo vndiq̃.i.de omibꝫ pcẽis que occurrũt memozie et de circũſtãtijſ eoꝛũdem aggrauãtibꝫ in aliud genꝰ pcẽi ut ſi perculſio uel furtũ in eccl̃ia factũ fuẽrit quia hic locus trahit ad ſacrilegium. b Quot ſũt oditiões quas debet hñe confeſſio.R̃ ſm tho. in iiij.di.xvij.Sedeci ſunt que in his uerſibus cõtinẽt.Sit ſimplex humilis.cõfeſſio pura fideꝯ.Atq̃ frequẽs nuda verecunda.Integra ſecreta lacriabil̃ acceleãta Foꝛti et accuſãs et ſit parẽ parata.quoꝝ expoſitio tꝫis eſt.ſit ſimplex.ſ.ut nõ ſcãtet in confeſſione niſi qõ ad quãtitatẽ pcẽati ptinz.humilis ſcz ut miſerum ſe et infirmũ confiteat̃.pura ſcz ut recta ſit confitẽti intentio.fideꝯ.i.vera et ſiñ falſitate. a In ſũ.con.e.ti.q.lxvi.qõ de ſacẽdote dr̃ fideꝯ.

ideſt ut tã ipe ofitẽs ḡ ſacdos ſit i fide catholica et ſcõm doctrinã eccl'ie fiat nõ hẽticoꝝ. Item ꝙ fiat ſb ſpe venie aľ ñ valẽt ſicut pnia Caim q dixit maior ẽ iniquitas mea ḡ ut ueiaz merear. ð ꝑ hẽt ꝑm Aug. de pc.di.vi.q vult. de z°. de pe. a di.i. quẽ pcitet. melius ea di.c. nemo. b Atq; frequẽs iſtud eſt de bñ eſſe confeſſiõis ſcz ꝙ homo frequenť confiteať. a In dca q. lxvi. dicit ꝙ hoc duobꝫ modis põt intelligi. vno°. ut ſi frequẽť cadit in pcz mortale frequenť reſurgat ꝑ pniam de pc. di. iij°. ſepties. Alio mõ ut eadẽ pcã frequẽť confiteať. Auguſt. q̃nto plũibꝫ ofitebit quis ſb ſpe venie turpitudiez crimis tãto facilius cõſeqť gr̃am remiſſiõis de pc. di. i. quẽ pcitet. nõ tñ ad hoc tenet quis niſi i aliquibꝫ caſibꝫ. eſt eẽ de oſilio iſta frequẽ tatio reſpcu veialiũ ad quoꝝ cõfeſſionez ſeculãis nõ tenet. niſi ſemel in anno niſi fũit in pcẽo moꝛli ut nõt Bonauẽtũa in iij° di. xvij. b Nuda ut nõ ꝙuoluat ob ſcuritate ꝛbꝝ. diſcreta. ſcz ut maiora cũ maiori pondẽ cõfiteať. a In dca q. lxvi dr. ſ. ut diſcre tũ q̃rat ſacdoté ſcẽtẽ ligare et ſoluẽ de pc. di. i. quẽ pcitet. Item quia debet diſtincte et ſepati ſingula pccata cõfiteri. b Libens. i. ſpontanea non coacta verecũdia ut. ſ. erubeſcat et nõ ſe iactet de pcis ꝓpter aliquã ſecli vanitatẽ. integra. ut ſcz non ſbtrahat aliqd de his q̃ maiſeſtãda ſunt. ſecreta. ſcz quãtũ ad conditiõz fori in quo de occulti cõſcie agit. lacriabiť quo ad dolorem de pcẽo omiſſo. accelerata ut ſcz non differat ð die in diem ſz ſtatim uel ḡ citius poteſt cõfiteať. fortí ut ſcz nil ꝓpter verecũdiam dimittat et accuſans ſe ipm et nõ aliũ. et parẽ pãta ſcz ſacerdoti. a De his conditionibꝫ latius et clarius dixi in q̃driga ubi eẽ he xvi. reducunť ad ti. iõ hic omitto. b Itẽ confeſſio facta ſiñ ctritiõe et ſine caritate valeat utputa ga nõ obolet de omibꝫ pcis uel nõ vult abſtinẽ ab omibꝫ. R̃ ꝑm tho. ubi ſ. ofeſſio ſcõm ꝙ eſt actus uirtuti nõ valz ſine caritate q̃ eſt pricipiũ merendi. ſed ſecũdũ ꝙ confeſſio et ps ſacmẽti ordiat confitẽtem ad ſacerdotẽ qui hz clauẽ eccl'ie et ꝑ confeſſionem cognoſcit coſciam confitẽti ſcõm hoc etiã põt eſſe in eo q nõ eſt ctrit9 quia põt pcã ſua ſacerdoti nõ facẽ et claubus eccl'ie ſe ſbicere et ḡuis tũc nõ pcipiat abſolutiõis fructũ tñ recedẽte fictione pcipe icipiet ſic ⁊ in aliꝫs ſacmẽtis. vnde nõ tẽť iterare confeſſionẽ ad quã fict9 accedit. ſed tenet poſtmodũ fictionez ſuaz cõfitẽri. cõ. pc. et ad iſtam opionez ñ ſolũ ꝓdicta ratio facẽ videt. ſed. ⁊ de pc. di. i. menſurã. ℈ non ita. vbi dr ꝙ nõ eſt ncẽe ut q̃ ſacdoti ſemel confeſſi fuerim9 de nouo cõfiteamur. Sed Rai et hoſti. tenet ꝙ rẽis tẽtur cõfeſſiõez iterare quia ꝓr cõfeſſio que nõ fuit facta in caritate nõ valuit. ſed ꝑmũ videt uẽi9 ex de pc. et re. ꝙ qdam. a Iſtud capl'm ñ bñ hoc ꝓbat. ſed ꝑ ordãtia põt dici ꝙ intãtum valz ofeſſio nec oportz illã iterari ſpaliter inq̃ntũ duret effcus ipi9 exꝑſſiõis vocaľ q̃ eſt ps ſacmenti aľ nõ. nã itelligẽa dictoꝝ ex cauſa eſt aſſumẽda dicẽdi ex ꝛ. lig. intelligen. vnde dicẽdũ ẽ glo. Rai. ꝑut et nõť in ſũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. lxvi ꝙ in his caſibꝫ ſi ille q eſt indebite ofeſſ9 confiteať eidem ſacdoti cui pri9 ⁊ ad huc habeat in meoria pccata ſua q̃ audiuit nõ tenet iterare cõfeſſionez. ſi aũt cõfiteatur nouo q alias nõ audiuit eũ aut etiã ꝑmo ſi oblit9ẽ debz itez ofitẽri to. b Itẽ liceat in cõfeſſione dicẽ aliena pcã. R̃ ꝑm tho. in iij°. di. xvi. hõ in confeſſione debet famã altẽius cuſtodire q̃ntũ põt. ſed ſuaz conſciam magis purgare debet. ⁊ iõ ſi circũſtãtia que ducit in cognitiõz ꝑſone ſit de ncẽitate confeſſionis. ut ga ẽbit i aliã ſpẽz pccati moꝛlis tũc debet ofitẽri. ſemꝑ tamẽ occultãdo ꝑſonã. ſi aũt nõ ſit de neceſſitate cõfeſſionis debet dimittẽ ne pcẽm alteriuſ ꝓdeat. vl' petita licẽtia confiteať alteri a'. ſupoꝛi qui ꝑſonã ignoret. a Con. pc. et addit ꝙ etiã qñ circũſtãtia eſt ncẽia et nõ põt exꝑmi ſine pcl'o altẽius omittẽda eſt et ſufficit pcẽm dicẽ ſiñ hmõi circũſtantia ut i ſũ. cõ. e. ti. q. lxvij. b Si tñ exꝑmat

eam bona intētiõe ut ñ pdat. sed ut pītē-
tiarius ozet ꝓ eo ut secreto eñdz ñ pcāt.
sed meretᵉ xxij. q vij. hoc videᵗ. a Con.
glõ Rai. ut in sũ. con. e. ti. q. lxxxvij. q̃ro ec̃
b Itē liceat ofessionē diuidere. Rᵉ ꝑm
tho. in iiij. di. xvij. nõ licz. sed integraliter
debet qs oia vni sacdoti cõfitēi de pc. di. v.
. c. i. ēca finez. et di. iij. sũt plures. nam sicut
in medicia cozpali opoztz ꝙ medicus non
solum vnũ mozbũ coñ quē medicinaz dare
debet cognoscat, sed eē vniũsaliter tõz ebi
tudiez ipi⁹ infirmi eo ꝙ vn⁹ mozbo ex ad
iũctiõe altēius aggrauatᵉ et medicia q̃ vni
mozbo cõpetēt alteri nocumentũ pstaret.
sicᶻ est in pcīs ꝙ vnũ aggrauatᵉ ex adiũ-
ctione alterius et illud qõ vni pccato eēt
debens medicia alteri incentiuum pstaz
cũ qñqz aliqs cõtrijs pcīs infectus sit et
iõ de ncēitate cõfessionis est ꝙ homo oia
pccata ofiteatᵉ q̃ in meozia habet alioqui
nõ est confessio. sed ofessionis siᶻatio. et si
qd non habuit in meozia et postea recoz-
datur sufficit ꝙ hoc pcēm ofitens postea
dicat explicᵗᵉ. ꝛ alia in gñali dicendo ꝙ cũ
alia mᶻta cõfitēt̄ ꝟ oblit⁹ fuit. a Et
hoc etiã si cõfiteatᵉ alteri cõfessori ut in
sũ. cõ. e. t. q. lxxij. ꝑm eũdē tho. cõ. pc. b
Itrũ liceat confiteri ꝑ aliã psonã uel per
scripturã. Rᵉ ꝑm tho. ubi s. Quãuis ad cõ
fessionē ꝑt est actus virtutis sufficez q̃li-
tercũqz fieret ꝑm tũ ꝙ est ps sacmenti ꝟz
determinatum actũ sicut et alia sacmēta ma-
teriam ꝛ sicut in baptismo assuitur illud
elemētum cui⁹ est marie vsus in abluēdo
ita in cõfessione ille actus assuitur q̃ marie
cõsueuimus maifestare scz ꝑ ꝓpriũ uerbũ.
alij eni modi inducti sunt in supplemētũ
in eo aūt q est mutus uel altēi⁹ lingue ꝙ
ꝑ scriptũ aut nutum aut intᵉptem ofiteatᵉ
qa non exigitᵉ ab homine plus q̃ possit. sed
nõ sufficēt si ipe dicere posset. i abūtia aūt
ꝓpri sacerdoti nõ opoztz ꝙ ꝑ scriptũ fiat
cõfessio. sed põt etiã laico fieri qa plus per
tinz ad ncēitatem cõfessionis act⁹ q̃ ille cui
fit cõfessio. a Ad pdicta facit. c q̃ pcitz.
de pc. di. i. b Quid si sacdos interroget
cõfitentē et ille ñdeat. Rᵉ ꝑm Guer. suffi-
ciᵉ q̃ntum ad ea de quibz iᵗ rogat nisi sit tᶻ is
ꝙ potius dimitteret cõfiteri q̃ oze ꝓprio
ofitētur pcēm. hoc est eni de supbia de pc.
di. v. c. i. Xpus fi. de interrogatiõibz habes. j.
cõfessio z⁹. ℈ penᶻ. ꝛ uᶻ. a ℙredicta ec̃
hñtur in sũ. con. e. ti. q. lxxvij. b Itē li
ceat cõfiteri pcā que qs nõ omisit. Rᵉ scdz
tho. in iiij⁹. di. xxi. non licet taᶻ eni si ñ eēt
pcōz mentiēdo peccatoz efficit xxij. q. ij.
cū humilitati. Itē cū quis dubitat de aliq̃
pccato an sit moꝛle teneatᵉ illud ofiteri. Rᵉ
ꝑm tho. in iiij⁹. di. xxi. tenetᵉ. aᶻ periculo se
omittit. si negligit cõfitēi et moꝛlit̄ peccat
sic̄ qui aliqd committit vᶻ omittit i quo
dubitat esse pccatũ moꝛle tᶻiter tñ dubi-
tans nõ debet in cõfessione asserē illud eē
moꝛle. sed factum narret et iudicio rlinq̃t
sacdotis. a Idem in sũ. con. eo. ti. q. lxxix.
vbi etiã ꝟbditur. Q. aūt gregoꝛius dic̄ ꝙ
boāz mēriũ ē ibi culpã agnoscē vbi culpa
nõ est di. v. ad eius. intelligitur scdm tho.
non eē de ꝟbstantia actus. s. ut credat se cõ
misisse qõ nõ omisit q. ꝟ est errare. sed in-
telligit̄ de cõditiõe actus quia semp est in
formidie ne aliqs defectᵍ sit ex ꝑte sui ut
supbia ꝛ vana glozia aut hmõi ꝑm illud
Job ix. verebar omia opa mea nec eē põdēa
intelligenda sũt de dubio scrupuloso qõ
repellendũ est ad sui pastoꝛis consiliũ ex de
senten. exco. ingsitiõi. b Quid õ ofessiõe
gñali in qua qdam cõfiteᵗ se omisisse oia
pccata et hmõi. Rᵉ ꝑm Rai. dicas ꝙ taliᵗ
cõfitēs loquitᵉ in ꝑsona eccl'ie vᶻ quia ꝑm
Augusti. in vno pcāto põt mᶻta pccata
notari. vel intelligitᵉ de genālbz singuloꝝ
et nõ de singul' generũ. q̃i dicēt pccaui co
gitatiõe locutiõe et ope et omissione ñ tñ
hoc sufficēt ad cõfessionē ꝙ moꝛtibz atq̃
regritᵉ cõfessio spalis. con. bosti. a Idē i
sũ. con li. iij. ti. xxxiij. q. lxxx. b Itrũ ꝑ
confessionē gñalem deleatᵉ pccata venialia
Rᵉ ꝑm tho. in iiij⁹. di. xxi. duplex est ofessio
genālis. q̃dam sacmentaᶻ. q̃ scz aliqs in
secreto cõfiteᵗ sacerdoti. quedã quoꝝ
memit et alia venialia in gñali et tunc illa

genēalis ofessio ex q̄tuor habet q̄ valz ad remissionez pccatoꝝ ueialiū in toto uel i pte scz ex cōtritiōe cōfitēti ⁊ humilitate cōfessionis ⁊ ex ofone sacerdotis inq̄ntum ē q̄dam psona pub^ca ⁊ ex vi clauiū. Alia est cōfessio genēal' ñ sac̄m̄tal' q̄ fit pub^ce coz̄ multi. et cū m'ti ⁊ hec habet efficaciam ad dimissionez veialiū ex tribo p̄mis ⁊ nō ex vi clauiū. a Et ꝓpter hoc nō ſbiūgitur in p̄ma ⁊ in cōpletorio absolutio nec satisfactionis iniūctio sed solū oro misereatur. ut in sū.con.e.ti.q.c.lvi. hec omia ponūtur et ubi etiā dicit' q̄ hec dimissio fit quo ad culpā ⁊ pnam. b Con.pc.vtrū p gñales confessionē deleant' mor̄lia' oblita. R̄ ſm pc. deus nō regrit ab hoīe ñ qđ pōt. vñ cū pccata oblita specialit' confitēi non sit in ptāte hoīnis. sed generalit' tm̄ hm̄oi general' cōfessio cū contritiōe gñali ꝺlz pcca oblita. idem Rai. a Idem in sū.con.eo. ti.q.c.lvij. et intellige de confessione gñali sac̄m̄tali que fit sac̄doti sin̄ q̄ si fieri pōt pccata mor̄lia nō dimittūt' de pc. di. vi. agite. b Utꝝ regrat' cōfessio ꝺ pccati añ baptismū. R̄ scdm pc. triplex est ofessio peccatoꝝ. p̄ma m̄tal' q̄ fit deo ⁊ h̄ regrit' a baptizandis adult'. z^a vocalis q̄ fit hoīni ut dei vicario et hec de pccati añ baptis^m nō reqūitur nec antea nec post. a nisi afficte accedētibo ſm pc. ut in sū.con.e.ti.q. cxlv.b. z.^a que fit homini tāḡ sapiēti cū siliario ꝓpter cōsilium aie et h̄ regritur ex congruo non ex debito. a Idem in dcā q.cxlv. b. Pudor confitendi m'tos r̄hibit a p̄nia ꝺtra quē scdm Rai est triplex r̄medium. p̄mū est rō nālis si eni nō erubuisti peccare qđ inhonestum ⁊ nociuū fuit. non debes erubescē qđ honestū ē cōfitēi ⁊ vtile z^m est rō ꝺine intuitionis cui nihil celare pōt oia eni nuda et apta sunt' oc'lis eius ut habetur ad hebreos 4°. 3^m est compatio future cōfusionis. nañ 3°. ruelabo pudēda tua et oñdam gētibo nuditatē tuā ⁊ r̄gnis ignominiaz tuam. et Jere. xx. cōfūdēt' uehementer ga non intellexerūt obꝓbrium sempit'num qđ nūq̄ delebit'. Sac̄dos q nō vult dare licentiam suo ꝓchiano q̄ cōfiteat' altēi nisi ꝓ pecunia simoniā ꝺmitteret sicut et Rai refert. a Hoc pti9 videt' fuisse dām glo. Rai. ut in sū.con.li. i.ti.i.q.xxxvi.

C Onfessio íí° qualiter teneat' ad eam. Utꝝ sit de necessitate saluti. R̄ scdm tho. in iij° di. xvij. Confessio ꝺ necitate saluti est i eo q̄ i pcō actuale mor̄le cecidit et ꝓprie loquēdo nō est de iure natūali. sed ꝺino et noue legis nam in lege veteri non tēbant' homines ad confessionem pcōꝝ specialē ⁊ distinctā. scz ad generalem ⁊ indistictam ad quā tēbāt' p determiatiōz sacrificioꝝ. con.pc.di.xvij. a Idem in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.xxxi.⁊ xxxij. idem eē Rai. in ti. de pc. et re. ℈. supdicta ubi dicit q̄ ꝓbat cōtritionē ofessiōz et satisfactiōz fore de p̄cepto leḡ ꝺine. Itē richardus in 4° di. asserit cōfessionē fore de necitate iurⁱ ꝺini adeo ut ad ipaz dicat tenēi etiā infidel' tñ eis nō precipit eccl'ia q̄ ꝓpter eoꝝ culpā eis inutil' foz. glō xo de pcite. di. v. in sūma videtur sentire q̄ confessio in spali non sit de iure ꝺino etiā nouo. sed verius est qđ p̄dicti theologi dicunt sic pōt constare ex his q̄ latiꝰ posui in quadriga li.ij.ti.vi.℈.ij. b Utꝝ papa possit cum aliquo ꝺispensar' ne cōfiteretur R̄ ſm tho. vbi s. non possz eo q̄ ipe sac̄mentorum necitate non pōt tollē sic nec noua sac̄menta instituere. sunt eni ex institutiōe diuina. sed ꝺispensare posset de tpe ut scz differret ultra annū. a Idem in sū.con. eo.ti.q.xxxiiij. et de ista ꝺispensatiōe circa tempus intelligendū est inq̄ntū respicit t̄minum constitutiōis ecc'iastice. ut scz pter hoc qs non incurret pnā .c. omis eē ꝺ pc. et re. nō aūt inquātū respicit termiuz legis diuine p quā qs videt' ad confessionē obligari stati hita ꝺmoditate post casū mortalis culpe ut pōt cōstare exponit' i q̄dr̄ḡ li.ij.ti.v.℈.ij. b Omnis fidel' saltē sel' i anno tenetur ex precepto post̄q̄ ad annos discretionis venēit confiteri oia pcā sua

⁊ coicare ex de pe.omis.⁊ adde qđ dicet̃ s̃ coicare.ſ.i. a Anni diſcretionis quo ad confeſſionez iudicatur cū eſt doli capax ut nōt glo.in dcō.c.omis.ſup x° diſcretionis doli autem capax dicitur puer uel puella ſepte annoꝝ ⁊ ſup̃ ut nōt glo .i .c.i.ex de delictis pueroꝝ.⁊ ſic puer vl puella ſepte annoꝝ obligat̃ ad cōfeſſionē ut ec̄ nōt̃ indirectoria li.i.ti. xv.ſ lxv. b Itē tenemur cōfitēi peccata q̄ maifeſta ſūt. R̄ ſm tho.et pe.in iiij° di.xvij.nō ſufficit aliquid eſſe notū iudici niſi ſit ei notū i ſoꝛ iudicij et iō q̄uis peccata maifeſta nō ſint ſacēdoti q̄ tñ nō in forma iudicij oportz ea cōfiteri a Idem in ſū.con.e.ti.q.lxviij. b Itē homo ſtatim tēatur cōfitēi . R̄ ſcōm tho. ubi ſup̃.ad ꝓpoſitū cōfitēdi tētur quiſ qñ ⁊ ad cōtritiōz tētur ſcz qñ peccata meōrie occurrūt.ſed ad cōfeſſionē actualit̃ faciēdā tenet̃ ſi debeat eukariſtiā ꝓcipe ad quam nl̄l9 poſt peccatū moꝛle niſi cōfeſſus debet accedē copia ſacēdoti oblata ⁊ nēcitate non urgēte. a Idē ſm pe.ſi qs debeat ſacrū ordiez recipe uel ſmōi ut in ſū.con.li.iij.t xxxiiij.q.lxix. b Sil̄r etiā tētur ſi periculum mortī iminet al̄r nō tētur homo ex p̄cepto ad ſtatim cōfitendū q̄uis periculoſū ſit differre.ex p̄cepto aūt eccl̄ie tēt̃ ſaltē ſel̄ in āno ut s̃ .ſ. iij. a Petrus autē ut pꝛz in dca q.lxix.dicit q̄ quis etiā tenetur ſtati cōfitēi rōne cōſcie.vt ſi dicat ſibi conſcientia q̄ ſtatim tēat̃. item rōne dubij.ut ſi nō ſperat copiā cōfeſſoꝝ ſibi āplius illo āno occurrē.vel ſi habet caſum de q̄ ſolus papa pōt abſoluē et habz modo copiam pniarij pape.dic etiā tho. in quadā qōne de quolibz q̄ laudabile eſt q̄ pcō⁊ pcēm ſuū q̄ citius pōt cōfiteat̃ p accidēs autem poſſz dilatio eē mētoria dūmō nō differat vltra ānū.vz ſi ad hoc differat ut pꝛudentiori cōfiteat̃ uel deuoti9 ꝓpter ſacꝝ tēp9 glo. de pe.di. v.in ſūma dicit q̄ ſi peccatū eſt publicū tenemur ſtati cōfitēi ſb obligatione peccati moꝛt̄. Inno.Duer.i dicto .c. omis.videt̃ tenere indiſtincte ec̄ i peccatis nō publicis.q̄ ſtati teneamur cōfitēi habita rōnabili cōmoditate et ſb̄dit.alij dicūt coī ſed p̄mū tutius videt̃ idē cū Inno.videt̃ ſentiſſ archi.in.c.ille rex.de pe.di.iij.Boā uentūa etiā late hūc paſſū tāgit in iiij° di. xvij.et cōcluſiue ſentit q̄ religioſi teneāt̃ ſtatim cōfiteri.et idem q̄ ſentit de clēicis q̄buſcunq;.ſed ſb dubio de laicis x° aſſēit q̄ teneant̃ ſil̄r qñ adeſt tl̄is opꝛtunitas q̄ nūq̄ rōnabilit̃ maioꝛ expectatur.nec q̄ ad tēpus nec quo ad ſacerdotē. ſz qa tēp9 q̄drageſimale videt̃ eis magꝛ opꝛtunum videt̃ q̄ temp9 illud rōnabilit̃ poſſit expectare.ſed hoc debet intelligi qñ p pꝛiuſ opꝛtūitatē nō hñt al̄ illud eſt tēp9 magꝛ opꝛtunū quo p̄mū pñt debite cōfitēi ꝓpt̃ moꝛe piculū.vñ ipe Boāuētura ⁊ omnes cōſulūt q̄ poſt lapſum moꝛtalis culpe q̄ citius pōt quilibz cōfiteat̃.quoꝝ cōſilium vanū foꝛet niſi eſſet de meliōꝛi. vñ iſidoꝛus in li° z°.de ſūmo bono dicit.cito corrigitur culpa que cito cognoſcit̃. tardius aūt ſanatur.vulnus qđ iam putreſcētibꝰ mbris lōgo poſt tpꝛe curatiōibꝰ adhibet̃. p̄terea et ipe Boāuētūa inuit q̄ religioſi ex vi ſacm̄ēti nō teneāt̃ plus q̄ laici niſi ratiōe occurrēti opꝛtūitatis.q̄ et cū laicis occurrerit opꝛtūitas eodē mō tenent̃. ſic igit̃ licet vēāſimil̄r religioſis citi9 occurrat cōfitendi opꝛtūitas q̄ ſeculāibꝰ clericis et ipis clēicis citius q̄ laicis tñ oēs etiā laici cū eis cōgrua opꝛtūitas occurrit videnť teneri ad ſtati cōfitendū ſic et lati9 oñdit̃ in quadriga li ij°.ti.vij ſ.ij. b Itē tēamur cōfitēi circūſtātias pcēoꝝ.R̄ ſm tho. in iiij° di.xvi.nō ſunt de nēcitate cōfitēde niſi ille circūſtātie q̄ ad aliud genꝰ peccati moꝛlis trahūt.qa venialia non ſūt de nēcitate confeſſionis.ſed ſolū moꝛlia tñ ⁊ alias circūſtātias cōfitēi pfectiōis eſt ſic ⁊ veni alia pcā. a Bonauētūa in iiij° di. xvij. dic̄ q̄ circūſtātiaꝝ peccati quedā ſūt alleuiātes.q̄dam in aliud genꝰ traḣentes.q̄dā illud in aliq̄ mō aggrauātes circūſtātias i aliud genus traḣentes confitēi eſt nēcium quia genuſ pcī cōfitēi oportz.circūſtātias uero alleuiātes cōfiteri nō eſt bonū ñ ꝓpt̃

hoc ut saltꝫ fiat aliene inqsitiõi vl̃ ut ꝓui deat̃ eius scãdulo et ꝓturbationi utputa si timeat cõfessorem ex hoc accipe occasiõz ad malũ.vl̃ si mtrũ diminuit ut sit i gñe veialis sic̃ ꝛmedẽ carnes in quadragesima ꝓpter infirmitatẽ ita tñ ꝙ alit̃ ñ sit gulo sitas aliq̃.et rõ ꝫ est ꝙ in confessione non debet se pcõr excusare.sed accusare. ¶De circũstantijs aũt q̃ aggrauãt.sed gen⁹ pcꝯi nõ variãt.est inter doctores opio diuersa. quidã eni dicũt ꝙ ꝑcitens tenet̃ confiteri sed ꝑceptũ affirmatiuum est et obligat ñ ad semp sed ꝓ loco.ꝛ tpe.ſ.qñ eas ꝛgno scãt siue ꝓ se siue ꝓ igsitõz aliena.vñ sapiẽs et intelligẽs tenet̃ cõfitẽi absq; iquisitiõe simplex ꝛo tenet̃ si ab eo igrat̃.alij dicũt ꝙ nõ tenet̃ ad cõfessionẽ hax circũstantiarum tentione nc̃itatl.sed de bono ꝛ equo et quãto magꝭ sapiẽtes ꝓfecti sunt tanto magꝭ debẽt eas distinctius explicare. ſz nõ tenẽtur ad hoc nisi forte exꝓria ꝛscientia obligent̃.hãc opionez credo ꝓbabiliorem vñ dicẽdũ ꝙ cõfessio circũstantiax i aliud genus ẽbentiũ spectat ad cõfessionẽ q̃ ad nc̃itatem.cõfessio aggrauãtiũ quo ad congruitatẽ ꝛfessio ꝛo alleuiantiũ poti⁹ facit incongruitatẽ ꝛ hoc itelligit̃ excepti casibus ꝑdictis.oñs igit̃ rõnes ꝓbãtes circũstãtias eẽ cõfitendas sũt ꝛgruitatl quo ad aggrauãtes hec ille.Solũ ꝙ ꝺ nc̃itate cõfessionis sunt circũstantie tralxentes in aliã spẽm seu gen⁹ pcꝯi.et ꝫ coiter tenẽt doctores ut ꝛ nõt̃ in sũ.con.li.iij.ti.xxxiij q.lxxxi.licz alij dicãt eã alias fore nc̃ias quox dictũ ut põt colligi ex nõtl in dca q.vij[a].põt saluari q̃ ad illas q̃ licz ñ ẽbãt in aliã spẽm.tñ sũt tẽs ꝙ sine eis sacdos nõ põt discẽnere qd sit actur⁹. vl̃ ratio ne iurisdictiõis puta si iniuria sit illata i clẽicũ uel siẽz ꝑsonã qa est casus papal̃ scdm q̃ litatẽ miurie.vl̃ ꝑsone ex̃ de senten. exco. cum illox.Item q̃ntũ sit dãnum datum qa qñq; epi retinẽt sibi restitutiões ic̃tox vsq; ad c̃tam q̃ntitatẽ vel ut sciat̃ cui debz fieri satisfactio.ꝛ qualiter et idem i silibꝰ iõ cõfitens debet eas circũstãtias confiteri si nouit.vl̃ si a cõfessore int̃roget̃ ad cui⁹ officiũ videtur pñcipaliter ꝑtinẽ de dicti circũstantijs interrogãe ut sciat qualiter suo sit fũctur⁹ offi°.circũstan̄ q̃ ꝑtinẽtes de nc̃itate et pricipaliter ad cõfessionẽ etiã si de his nõ interrogẽt̃ sũt q̃ trahunt ad aliam spẽm peccati seu ad aliud ꝑticulare morle peccatũ q̃ pñt esse circa octo.vz con ditõ ri mod⁹ peccãdi.loc⁹.tps.numẽ⁹.q̃li tas.inductio et accidens.sicut de his latius dicit̃ in q̃driga.li.ij°.ti.vij.ſ x. b ¶Utrũ homo teneat̃ cõfitẽi veialia pcã.R̃.scdm tho.ubi ꝫ.Confessio ad ꝫ est nc̃ia ut pcitens satisfactionẽ accipiat z[m] modũ ꝺlicti peccato aũt veiali nõ debet̃ pena taxata ꝙ pena illa esset ꝓportionata pene pcꝯi morl̃. a quo peccatũ veiale in infinitũ distat. vnõ ꝓ solam cõtritiõez intiorẽ peccatũ veniale remitti põt.sed an saltẽ semel in ãno teat̃ cõfitẽi q̃ nõ habz nisi veialia . dicũt qdam ꝙ in hoc casu ꝓpter ꝑceptũ eccl̃ie tenetur veialia cõfiteri . alij aũt dicũt ꝙ sufficit ꝙ pñtet se sacdoti et ꝙ se imunẽ a pcõ mor tali oñdat.ut ad coionẽ admitti possit.pre ceptũ eni est ad obligandũ illos q̃ habent aliq̃ q̃ cõfitẽi debẽt.vñ si alicui ꝓ gram collatũ esset sic̃ beate ꝛgini est collatũ ut a peccato veiali imunis eẽt nõ tenetur ad illud ꝑceptũ. a ¶Hoc verisil̃r nõ põt cõtingere qa nõ est iuẽta nec iueietur ñ vna virgo maria.ꝛ i[a].Jo.i°. dicitur.si dixẽim⁹ qa peccatũ nõ habem⁹ ipi nos seducimus vñ et ꝑmũ veri⁹ uidet̃ cũ eni nesciã q̃mõ aliqs audeat imunẽ a mortali se existiare infra ãnũ.vel q̃liter hoc valeat oñdere cũ ꝑs . xvij.dicatur.delicta qs intelligit ꝛc. et iõ fatuus ualde fozet q̃ sic dicẽti.ꝛ alit̃ nõ cõfitenti mistrarz eukaristiã.vñ ꝛ bona uentũa in 4° di.xvij.dic̃ ꝙ ꝛgruũ ẽ maxi me uiri ꝓfcis cõfitẽi peccata veialia regu lariter.tũ nõ est nc̃ium nisi in duobꝰ casi bus.vz ꝓpter dubiũ et ꝓpter statutũ.ꝓpt̃ dubiũ vz cũ q̃ſ ꝓbabilit̃ dubitat de pcõ vtrum sit morle vl̃ ueiale.et iõ si nõ pcitz sic̃ de morli discrimi se disponit iõ debz cõ fitẽi sic̃ iacet in cõsciẽtia ꝛ iudicio sacdotl.

relīquat. vtꝝ sit mor̄le uel veiale. cō tho. ut supꝛ cfessio. i. ℈. viij. seqtur in bōauētūa ꝓpt̄ eccl'iastīcū statutū quis tētur. qa ois fidel' tenet̄ semel in anno cōfitēi. sed hoc nō est rōne veial'. s. ꝓpter ꝓceptū. cō Inn. in. c. ois ex̄ de pe. ⁊ re. et ex hoc ptz qꝫ r̄ligiosi tenētur ueialia cōfitēi semel seu bis in mense uel ebdomada. vl' frequēti⁹ siue rari⁹ ꝑm suaꝝ cōstitutiōz formā qō itelligñ. videt̄. de veialibꝫ nōbilibꝫ q̄ ad cfessiōez sp̄alem. reliq̄ vo uix uel nūq̄ posset quis sp̄ialit̄ cōfitēi cū quasi omi mometo cōmittant̄. vñ videt̄ sufficē illa confitēi gīaliter. b Q. aūt de veiali tenemur cōtritionē habē aliter nō remittit̄. vide. ℈. pcē iñ ℈. iij. et vij. et cōfessio iñ ℈. i. vtꝝ aliquo casu tēatur qs cōfessionez iterare. R̄ scd̄m pe. iterare tenemur in q̄tuor casibꝫ. ꝓmus si sacdos nō potuit absoluē. a Quia nō hēbat iurisdictiōz seu delegatā siue ordinariam ex̄ de pe. et re. omis. b Secūdus si nesciuit discernē. Tertiꝰ si cōfessio ñ fuit integra ut qa sciēter tacuit aliqō mortale. Quartꝰ si ꝺtēpsit uel neglexit satisfacere et oblitus ē satisfactiōz iniūctā. nā si sciret et iplere vellet nō oportz eam itēare. a Con. ℜai. et hosti. ip̄i tñ ponūt ꝓ quarto casu cū qs cōfitet̄ cū indebita dispositiōe ꝑm glo. ℜai. sil'r con. cū pe. ut in sū. con. li. iñ. ti. xxxiiij. q. lxx. et quo ad 2ᵐ casū sciendum qꝫ ex eo qdam inferūt qꝫ ꝓpter ignorantiam sacdotis pdat̄ aucēitas absoluēdi sed hoc nō videt̄ vex̄ quia ptās clauium cōsistit in iurisdictiōe et nō in sciētia. scd̄m ℜai. i t. de pe. et re. ℈. itē q̄rit̄ qd remittit sacdos ⁊ s. clauis. ℈. i. sed dcm eoꝝ pōt itelligi qñ quis cū possit sacdoti idoneo scia et cōscia cōfitēi. tñ eligit insufficiētem quia videt̄ de ꝓpria nō cūare salute. ⁊ sic ex sua mala dispositiōe cōfessio videt̄ deo ñ grata et inalida. de pe. di. vi. q vult cōfitēi. sed in quocūq̄ casu si cōfessio fca fuerit ab ignorante sacdoti nō sufficiēti. p̄sertī de multi seu grauibꝫ pcīs optimū est consiliū illā iterare cū quis ꝺmoditatē habūit sacdoti periti scia ⁊ cōsciētia cū ignorātia sacdotis in cōfessione sit mal'tū p̄iculosa. ut colligit̄ ex dictis per Augusti. in dco. c. qd vult. et ꝑ ℜai. in dco. ℈. itē q̄rit̄. quo ad 3ᵐ casuz dicēdum qꝫ idē est etiā si qs ꝺmiserit pcē de quo dubitauit vtꝝ fuit mor̄le ut s. ℈. prim. vl' eiusꝫ nēciam circūstantiam ut s. ℈. v. et nō solū si hoc fiat scient̄ sed eē si fiat ex ignorātia seu obliuiōe ꝓcedēte a ꝓpria nōbili culpa ut colligit̄ ex nōtis per glo. ℜai. ſb ti. de pe. et re. Item ēca p̄ncipes ad hoc eē facit qꝫ lata culpa equipat̄ dolo ut in. c. ut aiaꝝ. de cōstitu. li. vi. et iō si quis ex sua culpa ignorat q̄ ꝺbz cōfitēi seu eoꝝ oblitus est. debet de ℏmōi negligentia ex corde dolere et firmiter ꝓponē emēdari ut legitie valeat cōfitēi ut nō. in sū. con. li. iñ. ti. xxxiiij. q. xix. Qñ aūt qs scient̄ omittit aliqd de ꝓtinētibꝫ nēcio ad cōfessionē. non solū ānullat cōfessionē sed eē nouū ꝺmit̄ pccatū mor̄le ut s. cōfessio. i. ℈. vij. Quo ad quartū casum est sciēdū qꝫ ex contēptu seu ex negligētia omittēs facere iniūctam sibi pniam mor̄liter pccat. scd̄m Scotū in 4°. di. xv. qa facit cōtra p̄ceptuiu vicarij dei. i. cōfessori et etiā eccl'ie ut in. c. omis ꝺ pe. et re. b Sil'r et ꝑm quosdā itēar̄ tēt̄ is qui confessus est non cōtritus existens ī ꝓposito nō deserendi pccatū ut dictū ē s. confessio. i. ℈. iij. a Et ibi de hoc plenius in additione ⁊ sic hic est. Quintꝰ casus et sextus adiicit̄ i directoria li. i. ti. xv. ℈. xlvij. sez cū cōfessor in aliq̄ nō habet iurisdictiōz oportz eni tūc qꝫ ꝓ illo p̄ītēs recurrat ad hñtem ptātem et ei illud itex̄ cōfiteat̄ ar. ex̄ de pe. ⁊ re. significauit. ⁊ sic tres casꝰ sūt ex pte cōfessoris. ⁊ tres ex pte cōfitenti. b Hic tñ sciendū ꝑm tho. in iiij° di. xvij. qꝫ quāto qs plūibꝫ sacerdotibꝫ cōfitet̄ tāto plus de pena ei remittit̄. tñ ex erubescētia cōfessionis q̄ in penā satisfactoriā ꝺputat̄. tñ ex ui clauiū. vñ totiēs posset qs ꝺfiteri qꝫ ab omi pena liberaret̄. Sz vtꝝ r̄cidiuās tēatur cōfitēi p̄ioza pccata. R̄ ꝑm tho. in iiij° di. xxij. directe qdem recidiuās pccata ꝺmissa nl'omō teneat̄ nec in gñali nec in sp̄ali cuicūq̄ confiteat̄. sed indirecte sicut

illud ſiñ quo ſciri nō pōt debitus ſatiſfactionis modus tenet recidiuās notificare peccata dimiſſa ḡntū ſufficit ad hoc ut ſciatur q̄ ſatiſfactio ei ogrue poſſit iniungi ut ſi ipe frequēter lapſum carnis paſſus ex aliq occaſione illa occaſio p ſatiſfactiōez p-cidatur et ſil'r de alijs peccatis.et ad hoc videtur ſufficē cōfeſſio dimiſſoz̄ peccatoz̄ in gñali tñ qñq ad alia ſpalia oportz descēdere ſcōm q̄ ofites videāt oportunū. non eni pōt in his aliq ēta mēſura pfigi. a Inno.in.c.omis.de pe.et re. ſentit q̄ recidiuās teneat cōfeſſionē iterare rōne ingratitudis p quo videt facē illud qđ dicit m'.xvij.de ſeruo neḡ.et de pe.di.iij.qui diuini. Item glō. Rai.in ti.de pe. et re.ſ. Item nūqd ſemel dimiſſa pcā.dicit q̄ recidiuans nō tenet dicē ſpaliť et diſtincte ea q̄ añ cōfeſſus eſt.ſed ſufficit confiteri in gñali de illō exp̄mendo ingratitudiez ſuā et dicēdo de multi.ꝛ magnis peccatis mor-libo me liberauit dñs p penitentiā. et ego nihilomi⁹ ingr̄us exñs ſic offendi eū et ſi forte neſciat exp̄mē aut nō exp̄mat nomē ingr̄titudis nō nocet dūmodo talia dicat ꝟba ex quibo ſacdos ingr̄titudinez poſſit intelligē.et idē nōť i ſū.cō.li.iij.ti.xxxiij. q.lxxi.hoc dcm glo.videt intelligendum q̄ iſta circūſtantia ingratitudis veit ad pticulare pcī ſpēm.nam alie circūſtātie r̄gulariter nō ſunt de neccitate cōfeſſionis ut ꝟ ſ.v.q̄ ꝟo ingratitudo inducat pticulare ſpēm peccati.nōť tho.in 3ª pte.q.lxxxviij. arti.iij° dicēs qđ ſequit omia pcā non eſt ſpāle peccatū.ſed p qđcūq pcm mortale aliqs efficit deo ingratus. ḡ ingr̄titudo n̄ eſt peccatū ſpāle.R̄ dicēdū q̄ ingratitudo peccāti qñq eſt ſpāle peccatū.qñq aut n̄ ſed eſt circūſtātia gñaliter cōſequēs omne peccatū morle qđ cōtra deū omittit pcm .n.r̄cipit ſpēm ex itētiōe pcantiš.ut phūs iquitꝰ: ethicoz̄.ille q̄ mechat ut furetur magis eſt fur q̄ mechus. Si igitur aliquis peccatoz̄ in cōtēptū dei et ſuſcepti bñficij aliqđ pcm cōmittat illud pcm trahitur ad ſpēm ingratitudis ꝟ hec ingratitudo

antiqui. ille qui mechat ut furet magis est fur q̄ mechus

peccāti eſt ſpāle peccatū ut ait Auguſti.in li°.de natūa et gr̄a.nō omne peccatū eſt cōtemptu.et tñ in omni pcō deus otēnit in ſuis p̄ceptis.vnđ manifeſtū eſt q̄ ingratitudo peccātis qñq eſt ſpāle peccatū ſz nō ſemp.hec ille pt̄z ḡ q̄ recidiuās nō tenet cōfitēi niſi inq̄ntū opus ſit ad oñendum ſatiſfactiōis debitū modū ſcōm tho.et ad demōſtrandū ingr̄titudis modū ſm Inno et glo. Rai.et hoc qñ ingratitudo eſt ſpāle peccatū. b De p̄cepto ad medicos qñ inducāt infirmos ad cōfeſſiōz vide.j.medic⁹ .ſ.i.et exī de pe.cū infirmitas.

Confeſſio iij° cui ſcz

ſit cōfitendū et qdem regulāriter q̄libet debz ſacerdoti cōfiteri.nā ſolis ſacerdotibo dedit dñs ptātē ligādi ꝟ ſoluendi cū dixit Jo.xx.quoz̄ remiſeritis peccata remittūť eis ꝛc.de pe.di.i.vbū dei. a Et h̄ intelligendū eſt de moꝛtalibo.ſed venialia nō oportz q̄ aliqs ſacdoti cōfiteat q̄ ipa confeſſio laico facta ſacm̄tale quod dā ē ḡuis non ſit ſacm̄tum pfectū et ex ipa caritate p̄cedit ꝟ p tl'ia notū eſt venale dimitti ſic̄ et p otritiōz peccatoꝛi et aquā bñdictā et h̄moi ut.j.pcz iij.ſ.fi.h̄ tho.in iij° di.xvij b Utrū nece ſit cōfitēi ꝓpio ſacerdoti. R̄ ſcōm tho.in iij° di.xvij.cū ſacerdos nō abſoluat niſi ligando ad aliqd faciēdū ille ſolus pōt abſoluē q̄ pōt p impium ad aliquid faciendū ligare iō oportz q̄ homo cōfiteat ꝓpio ſacerdoti alien⁹ eni eū abſoluere nō pōt uel ligare ex̄ de pe.omis.et de pe.di.vi.c.placuit.ꝓprius aūt ſacerdos itel ligitur quo ad hoc omis ille q̄ curā aime illius ordinariā habet ſic̄ papa.legat⁹.epūs ſacerdos parochiaľ. a Idem in ſū.con.li. iij.ti.xxxiij.q.xxxvij. b Sz nec parochi alis nō pōt abſoluē ab omibo q̄ exceptiūť caſus epales de q̄bus h̄etur.j.confeſſoꝛ.i.ſ. i. Utr̄ ꝓprius ſacerdos poſſit vbiq̄ ſuū ſbditum audire et abſoluē. R̄ ſcōm tho. hoſti.vbiq̄ pōt ſiue in territoriū ſue parochie ſiue ex̄. pnia eni eſt de iuriſdictiōe volūtaria.ff.de offi° procō.l.iij.vñ ꝟ ō loco

nihil exp̃mit ei de pc.ois. a Idem in
sũ.con.eo.ti.q.xxxv.in fi. b Vtr audi
entia cõfessionũ omitti possit.alti. R̃ scõm
tho.in iiij° di.xvij.si aliqs.idcco nõ possit
audire confessionẽ altẽi? q nõ habet iuris
dictiõz in ipos qui audiendi sũt.potest ei
cõmitti p quẽcũq; hãtem iurisdictionẽ in
ipos q audiẽdi sũt ut p ꝓpriũ sacerdotez
siue epm siue p papã. Si aliqs aũt non
põt audire q nõ habet executionẽ ordis
nõ põt sibi concedi ut cõfessiones audiat
nisi p eum q hoc impedimẽtum remouere
põt. a Impediti in executiõe ordinum
sunt int̃dicti suspensi uel degradati ꝛ ex
coicati de quibo ei de clẽico excoicato int̃
dicto vl̃ õpito mistrãte in rubro ꝛ nigro
p totum ꝛ fortius heretici ꝛ scismatici.vnã
et in sũ.con.e.ti.q.xliij.dict̃.nũqd in arti
culo nc̃itati tenet̃ qs cõfitẽi sacdoti here
tico scismatico vl̃ filii.si nõ põt inueire ca
tholicũ.R̃ ꝑm Rai.credo q nõ.imo saluo
meliori iudicio cõsulere q nullo modo cõ
fiteret̃ ei.sed doleat de pcĩis et q tãtũ dis
tulit confessionẽ et cõfiteat̃ in corde suo
et sufficit ei,tl̃es enĩ ponẽnt eum de facili
in aliquo errore uel despatiõe sic̃ pharisei
iudã dicẽtes cũ cõfitẽtur eis pcatũ.quid
ad nos tu videris.mt̃.xxvij.ꝛ ỏ pc.oi.vi.c.
i.vbi hoc satis.expõe dicũt in textu ꝛ glõ.
idem credo ỏ excoicato excoicatiõe maiori
nam eẽ illi in articulo nc̃itati nõ est ofitẽ
dum con.hosti et tho. Item eo.li° xxiiij.
q.vij.nõt q ab hereticis scismaticis uel ex
coicati.nullũ sacmentũ debet recipi nisi ba
ptismus in nc̃itate mortis catholico defi
ciente. b Et nõ hic q si etiã p ꝓpriũ
sacerdotẽ omittit̃ nõ ꝓpter hoc oportz q
cõmittat̃ tl̃i q alias hẽat iurisdictionẽ sup
ꝓpm.sufficit eni q hẽat hãc iurisdictionẽ
ipe qui sacerdoti cõmittit. Item nõ ꝑm
tho.q qñ alicui sacdoti cõmittit̃ p supi
orem q possit audire alienos ꝓchianos
non fit ꝓiudiciũ ꝓpio sacdoti eo q iuris
dictiõis ptãs nõ est cõmissa alicui i fauorẽ
suũ.sed in vtilitatẽ plebis.et ad honorem
dei.et iõ si supioribo plati videat̃ expedire
ad salutẽ plebis et ad honorẽ dei q alijs
omittãt i nullo fit ꝓiudiciũ inferioribo p
latis nec tenet̃ subditus itez petere licẽtiaz
a ꝓpio sacdote.licz Bnardus in q̃dam glõ
sic dicat. a scilicz in.c.omis de pc.et re. b
Que glo.postea p clemẽtem 4m.tanq̃ oio
falsa dãnata fuit in quodam ꝓuilegio ifra
ibi allegato ꝓdicatoribo ꝛ minoribo qđ
incipit quidã timẽ.et fuit determiatũ i eo
q illi qbus a supioribo cõmittit̃ possunt
audire etiã parrochialibo sacdotibo cõtra
dicẽtibo et inuiti et hoc eẽ tenz Jo. an.ex̃
de pc.si epũs.li.vi. a Sati con.p̃dicti pc.
ut in sũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q.xlvi. b Et
cõfessus sacerdoti hñti cõmissiõz a supiori
ut dictũ est nõ tenet̃ cõfitẽi ꝓpio sacdoti
illa pcа que iã confessus ẽ cũ dimissa sint
sed ꝓpter statutũ ecclie de ofessione facie
ꝓpio sacdoti semel in anno ỏbet eo mõ se
hre sic̃ ille q habet solũ venialia et illa ofi
teri ut qdã dicũt uel profiteri se a peccato
mortli imunẽ ut in exuagãti. Jo. xxij.q
incipit vas electionis. a Ibi dicitur q
confessi religiosis seu sacdotibo qbo fue
rit fca a supioze cõmissio nõ magi tenent̃
itez eadẽ peccata confitẽi q̃ si al's illa cõ
fessi fuissent ꝓpio sacerdoti.et i hoc appo
bata fuit snia Jo.an.hoc affirmãti ꝛ ꝛpro
bata opio Guer.et alioz ctrariũ tenẽtiũ
ut nõt directoria li.i.t.xv.§.lxxvij.quia cũ
ꝓprius sacerdos tenet̃ de eo reddẽ rõnem
et ei sacmenta mistrare tenet̃ altẽi ofessus
saltem semel in anno oñdere se ꝓpio sacer
doti ꝛ declarare se cõfessum.ut ptz ex nõti.
secũdum pc.in sũ.con.dca.q.xlvi. et puto
q sufficit notificare cuicũq; ꝓpio siue par
rochiali siue epo siue altẽi qa in.c.omnis.
ex̃ de pc.non fit distinctio de istis ꝓpijs
sacerdotibo. Vtr in aliq casu possit quis
confiteri alteri q̃ ꝓpio sacerdoti. R̃ scõm
tho.in iiij° di.xvij.si subditus scit sacdotẽ
ꝓpium hẽticum esse aut solicitantem ad
malum aut fragilem q ad pcm qđ qs ei
confitet̃ est ꝓnus.uel si pbabiliter extiat̃
reuelator confessionis.uel si pcatũ de q̃
quis cõfiteri debz cont̃ illum sit omissum

in his casibꝰ et silibꝰ in qbus ꝓbabiliter timet pcitēs ex cōfessione facienda piculum sibi uel sacdoti iminē debꝫ recurrē ad supiorem uel ad ipm sacerdotē et pterē licētiā alteri cōfitēdi quā si habere non possit idē est iudiciū qđ de illo q nō habꝫ copiā sacdotis. vnde magr debet eligē laico cōfiteri nec in hoc trāsgredit mādatū eccl'ie. quia pcepta iuris nō se extendunt vl' caritatem nec etiā fit iniuria sacdoti qa ꝓuilegiū meretur amittere q cōcessa sibi abutit' ptāte a eī de regl'.licꝫ. b Con.pc.al.Inno.et Guer.⁊ coiter addūt qsi nl'omō pōt hre aliū sacerdotē ⁊ necitas imineat cōfiteatur peccatū in gne sine eo de quo posset malū pueire. a Idem in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij q.xxxix.in pncipio. b Hosti.quoq magis explicat et ponit octo casus in quibus pōt quis audire cōfessiōez altēi ꝓchiat' ꝑmo qñ ꝓpr̄ius sacerdos oio ē indiscretus de pc.di.vi.placuit.nam q vult ofitēi ōbꝫ querere sacerdotē q sciat soluē et ligare ō pc.di.vi.qui vult. sed hoc debet fieri cum licētia eī de pc.omis.quā licētiā si ꝓpr̄ius sacerdos nō ul't dare.pōt ipe ad alium ire eī de regl'.licꝫ.vel uadat ad supiorē ut eū cōpellat.vel ipe licētiā det eī de iure prōnatus null9. a Tuti9 est hoc fieri.si pōt tñ nō videtur nēcium cū rōne ignorantie sacerdoti videat' ipo iure concessa licentia cōfitēdi alteri ut in.c.placuit. de pc.di. vi. et ibi hoc sentit glo.et ml'to magr si ꝓpr̄i9 sacerdos eēt maifeste vitiosus cū malicia sit piculosior et gnior ignorātia ꝓpter qđ durius puitur.luce xij° ibi.ille aūt seruus q cognouit uolūtatē dñi sui ꝛc.⁊ illa sunt grauiora q a deo grauiꝰ puiunt' ut dicit Hiero9.xxiij.q.i.nō afferam9.sed si ꝓpr̄i9 sacerdos essꝫ hereticus scismatic9 vl' excoicatus clax est qp ab istis nō debet peti licē eū etiā locutio cum tl'ibꝰ ꝓhibeat' xi.q.iij cū excoicato. Idem eē videt' si eēt it' dict9 seu suspensus qa nemo pōt plus iurī trāsferre in alium qꝫ sibi cōpetere dignoscit'. ut in.c.nemo de regl'.iurī.li.vi. sed si causa ꝓpt' quā qs vult alieno ofitēi ñ ꝓcedat ex defectu ꝓpr̄ij sacerdoti.ſꝫ alij puta q aliqd omissum est coī eum vl' suos et vēisil'iter timet scādalum et ei fiat cōfessio debꝫ peti licētia.ut eī de pc.et re.c.oīs.si qs aūt alie° sacerdoti uolūit iusta decausa cōfiteri peccata.lniaꝫ ꝓius postulꝫ ⁊ obtineat a ꝓpr̄io sacerdote et debet sācdos credē petenti et elegāti saltē in genē iustā causam quia nō est vēisil'e qp cū fallacijs vadat ad pniaꝫ ut dic glo.in dō.c.placuit.de pc. di.vi. et si lnia absq rōnabili causa denegetur videt' q sin alia licētia possit ire ad aliū.quia nō debet cedi indiscretiōi et ꝓteruie plati et ꝓuilegium mētr amittere ꝛc.eī de regl'. licꝫ.vbi si hoc deceditur cā meliorāde vite ꝗnto fortiꝰ causa recupāde salutis qđ magr est nēcium.vñ et luce xv.gaudiū est i celo sup vno peccatore pniam agente magr qꝫ sup lxxxix.iustis qui nō indigēt peitētia Idem ec putarem.ſ.qp debēt peti licentia modo pdicto qñ causa eēt ex defcu ꝓpr̄ij sacerdoti ꝓpter peccatū nō maifestū quia ex eo nō debet qs a iurisdictione plati sui discedere.viij.q.iij.nōne. b Secūdo qñ parrochianus trāstulit domiciliū suū . nā tūc ille ad quē trīsit iā nō ē alienꝰ ſꝫ ꝓpr̄iꝰ eī de parrochijs.c fi. 3° qñ qs ē vagabūdꝰ ff.de iudicijs.l.ꝑres absens 4° qñ qs qrit domicilū quo se trāsferat.nā et is sin domicilio est.ff.ad mūicipales.l.labeo in pncipio.⁊.l. eius.ſ.celsus. 5° qñ quis delqt in aliena prochia eī de rap.c. i.vi.q.iij.placuit. si trā peccatū occultum est et nō sit excoicatꝰ a plato illius locī pōt etiā de hoc confiteri ꝓpr̄io sacerdoti.si aūt sit excoicatꝰ a plato illius locī ꝓpter illud pcm sic consueuit fieri in furti et hmōi quoꝝ ignorāt' actores mittendus est tl'is ad excoicatorez absoluēdus ab eo. a Con.goff.Rai.et tho in eo qp sup dictum est qp qs fortiat' fortē rōne delicti ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij .q. xxxix. sed glō.Rai.ut ibi ptꝫ hūc casum nō recipit ibiūgens qa qp dic iusꝫ rōne delicti fortiat' quis fortē intelligeñ. quo ad pricipiam ad fortē cōtencioſum qa pōt illic ꝺueiri ⁊ iudicari ⁊ pūiri ō crimie ibi

omisso.hec ille non fit ergo trãslatio fori in pnialibꝫ rõne cõmissionis ꝺlicti aꝟ oporteret qꝫ quis diuideret cõfessiõez ofitẽdo diũsa ꝺelicta diũsis cõfessoribꝫ vꝫ sacerdotibus scõm qꝫ in diuersis ꝺeliqt prochijs conẽ id qꝺ dicit̃ ꝺe pe.di.v.c. cõsideret.ibi cautus sit peitẽs ꝛc.ꝑ hoc etiã facit quia dria magna est int̃ forꝫ seculare ⁊ spũale qꝫ spũale ñ põt ita facilit̃ trãsferri ex̃ ꝺ foro cõpe.si diligenti.⁊.c.significasti.ubi ptz qꝫ licz seculãis possit se ꝑ sua volũtate alieno sbicere iudici.clẽicus tñ non põt se sbicere iudici seculari ꝺco.c.si diligẽti.nec in ecclesiastico non suo siñ licẽtia sui epi dicto .c. significasti. Item ẽ magna dria iter forum iudiciale etiã in spũalibꝫ.et forꝫ peitẽtiale qꝫ forũ pniale est minꝰ trãsferibile ut nõt glo.in.c.ne ꝑ dilatiõe ex̃ ꝺe pe.⁊ re.⁊ iõ cũ nõ repiat̃ aliq̃ iure cautum qꝫ rõne ꝺelicti quis sortiat̃ forũ pniale nõ videt̃ qꝫ hoc possit fieri et qꝫ standũ sit regle geneali ꝺ ꝓprio sacerdote ut in.c. omis ꝺe penitẽ. et iura allãta iconꝝiũ loquũtur in iudicij alibus ut satis ptz intuẽtibꝫ.hoc etiã approbat gñaliter cõsuetudo qa videmꝰ qꝫ penitens cõfitet̃ vni sacꝺoti vniũsa pcca que omisit ꝑ totũ mundũ ⁊ nũqꝫ remittit̃ ad sacerdotes locoꝝ in qbus ꝺeliqt ꝑ absolutione et optia legũ int̃ pres est cõsuetudo ff.ꝺe legibꝫ si ꝺe interptatiõe. b Sexto rõne studij ut qñ clẽici ꝺe platoꝝ suorum snia accedũt ad studia nã tũc efficiũtur de foro et eccl'ia illius ad quẽ accedũt dũ ibi manẽt.ar.ff.ꝺe iudi.l.si lõgiꝰ.ꝟi. a Inno in.c.omis ꝺ pe.ꝺic̃ qꝫ scholares ⁊ alij icole annales et marcenarij ꝺebent cõfitẽri sacerdoti prochie quã incolũt ꝑ ãnum ⁊ ab eo poterũt absolui ar.xvi.q.i. questi. vbi ꝺr. qꝫ ꝺebent ibi soluere decimas ꝑsonales qa ibi recipiũt eccl'iastica sacrãmta ꝑ ãni ẽculũ alij tñ dicũt qꝫ idẽ est etiã si ad minꝰ tẽpꝰ cõducant domos ar.ex̃ ꝺe decimis ad apostolice.et marie si ꝓgaretur sine fraude cõductio uel habitatio vl̃ natiuitatẽ vel pasca qa tũc ex ꝑcepto dicte ꝺecre. ois.sẽp ꝺeũt confiteri et coicare hec ille.videtur ꝑ dicta posse cõcoꝛdari ut 2ª opio intelligat̃ concoꝛdãi qñ quis licz nõ steterit in aliena prochia ꝑ annũ tñ ꝺeliberauit ibidẽ stare nam eo ipo qꝫ qs ꝺeliberat i aliq̃ loco hre domicilium vnũ ibi sortit̃ et forũ ut i.c.fi. ex̃ ꝺe parrochijs.⁊ hitatio ãnual' videtur quoddã domicilũ q̃ ad sacmẽtoꝝ pceptionem ꝺco.c.q̃sti.vel qñ hitare ꝺelibẽauit parũ minꝰ q̃ ꝑ annũ. nã id qꝺ modicũ ẽ ratio apprehẽdit q̃ nihil ut nõt tho.2ª 2ᵉ q.lxvi.artiº viº.vel qñ sic se habet ꝺsuetuº nam ꝺsuetudo in tꝫ cõfert iurisꝺictiõz ut nõt̃ in sũ.con.li.iij.t.xxxiij.q.lvij. circa finem.vel qñ scholares accedũt ꝺe licentia platoꝝ suorum ad studiũ.tũc enim videtur eis data licẽtia recipiendi sacmẽta ibidẽ ut ·j· ff.ꝓrio.⁊ qꝺ dictum ẽ in scholari idẽ ẽ in quocũq̃ alio ut et dicit Inno. qui etiã sbdit.in omibꝫ tñ pmissis tutius est qꝫ et viatores et alij semꝑ a ꝓprio sacerdote licentiã habeãt spãlem. b Septio tẽpore nccitati.ut qꝫ infirmat̃ ad morte vꝫ ꝺebet intre iustum bellum seu mare.⁊ ꝺeé ꝓprius sacerdos ita qꝫ etiã laico licz tũc cõfiteri.ꝺ pe.ꝺi.i.quẽ penitet.ꝺe cõ.ꝺi.iij.sanctũ.Octauo si ponat spem in ratihabitione ꝓprij sacerdoti.hec hosti.sed iste casus octauꝰ cõmũiter nõ tenet̃.qa ratihabitio in talibꝫ nõ habet locũ ex̃ ꝺe regul' iur.actꝰ. li.vi. a Dictum hosti.põt intelligi qñ ista ratihabitio non refert̃ ad futuꝝ. si ꝑlatus ofitenti contẽtabit̃.sed sup pñti qꝫ contẽtatur ut põt extimari ex aliquibꝫ ꝺicturi. ex qbus ꝺicit̃ ipius ꝑlati tacitus consenꝰ ut infra ff.vij.vtrum vnus et secũdum hoc vꝫ intelligendũ qꝺ dic̃ glo.ĩRai.ut nõt̃ i sũ.cõ.li.iij.t.xxxiij.q.xlv.vz qꝫ sub hac spe rati nullus põt absoluer̃ alienũ prochiam et si ꝺe facto absoluat eũ ec̃ noine ꝑlati sui nõ ꝺebz se gerẽ ꝑ absoluto añ ratihabitionem ꝓprij sacerdoti.nec añ intre ecclesiam. nec ingerẽ se coioni fidelium si erat excoicatus maiori excoicatiõe.aut etiã recipere eukaristiam si morle erat pcẽm ꝺe quo cõfessus est alieno sacerdoti. b Addũt vlterius hosti.et ĩRai.qꝫ in omni casu i quo

ſacerdos põt audire parrochianũ alienum cõſulunt ei ꝙ iniũgat ut ſe ſacdoti ꝓprio. repſentet ar.eẽ.de ſenté.exco.de cetero. et .c.ea naſcitur.et.c.ꝙ de his.ĩ fi. a Hoſt ſimpl'r dicit iniũgat.ſed Rai./cõſulit. vñ etiã ⁊ glõ.eius ſup ℞bo cõſulo ait. exquo mgr dicit cõſulo eſt arguñtum ꝙ non tenetur qa ad cõſilia nl'l9 tenet' niſi obligꝫ ſe ad illa.põt dici ꝙ quo ad ſimplicé repſentatiõez oio expedit ſalté ſemel in anno ꝓpter ſtatutũ eccl'ie. quo ℞o ad iterandũ cõfeſſionẽ uel ad accipiẽdum pniaz nõ videtur ncẽe exquo ſemel fuit legitie abſolutus ut ſupꝫ ſ iij.niſi forte ipi ſacerdotes nullá hérent curam de ſuis parrochialibꝫ vtrũ cõfiteant' uel nõ.qa tũc illa pñtatio fruſtra fieret. Item niſi i cãu excoicatiõis tũc eni abſoluto debet iniũgi ut ꝙ citius poterit ſe pñtet ei a quo fuẽat abſoluẽd9 ipius mãdatũ huiliter recepturus dco .c. ea noſcat'.cũ reliqs et ſ ar. idem uidetur dicendũ de omibꝫ caſibꝫ ſpéalit' reſeruati pape ſeu epis maxie circa iplemẽtum uel diſpenſationé uotoꝝ ut iniũgat' cõfitentibus ut ꝙ citius poterũt ſe repntét eiſdẽ ad accipiẽdam ncẽiam abſolutionem uel diſpenſationé ne in hoc a negligẽtia teneant'. b Item dicũt ꝙ nõ debẽt cõfiteri cuicũqꝫ ſacerdoti.ſed potius ei q al's iuriſdictionẽ habet. a Hoc nõ videt' neceſſarium ut põt colligi ex dictis ſupꝫ ſ iij.ñ forte quo ad ſacerdotes ad confeſſiões audiẽdas ñ habilitatos ſic põt patẽ ex poſtil in ſũ.con.eo.ti.q.xl. vbi dicitur ſecũdum Rai. ꝙ in caſibꝫ in qbus põt cõfitẽi altẽi ꝙ ꝓprio ſacerdoti nõ pñt audire ofeſſiões illi ſacerdotes qbus nõ eſt data poteſtas ab epo excepto articulo ncẽitati.⁊ duplex é rõ.vna qa iſti nõ ſũt modi dãdi iuriſdictionem ei qui al' nõ habz.i.ꝓpter hos caſ9 dicit glo.nõ dat' iuriſdictio illi q al's non habet.alia ratio eſt qa licet ipi pẽitétes ſit abſoluti ꝙ poſſint cõfitẽi alij ꝙ ꝓprio ſacdoti.nõ tñ iſti ſũt abſoluti ꝙ poſſit audiri Item ꝓprius ſacerdos ñ potuit dare tl'ibꝫ iuriſdictiõez ſeu ptátem talé. ſz epũs ſol9 põt illis q ſunt in ſuo epatu nõ tñ alijs q ſũt in alijs epatibꝫ ar.xvi.q.i.pueit. et ·ſ· ecce in hoc.et·ſ·hoc idem.glõ.ſup ℞bo nõ tñ al' dicit ego credo ſiñ piudicio ꝙ põt cõmittere etiã illis qui ſũt i alijs epatibꝫ ea q̃ ptinent ad iuriſdictiõez voluntariam ſed illos nõ põt cõpellere ad ſuſcipiendũ cõmiſſionẽ eius cũ eis nihil pcipe poſſit.ſz certe Rai.nõ logtur de cõmiſſione ſed de hilitatiõe ad audientiam confeſſionũ quã nõ videt' poſſe cõferre epus nõ ſuo clerico ſic et ipm ordiare nõ põt lxxi.di.ſi gs.cũ ſupdictis ſcz ꝙ ſacerdotes nõ pñt audire confeſſiones niſi prius fuerit ab epo inſtituti ſiue licentiati. Con.goff.ut in dca q. xl.dicés ſ gñaliter nõ licẽ religioſis niſi ab epo de conſenſu ſui plati fuerit iſtituti Con.etiã cũ hoc glo. Rai. ſed hoſti.dicit ꝙ ſi qs héat licẽtiã iudicis ſui ꝙ ſpáliter tali poſſit cõfiteri.imo etiã ſi licẽtiã héret in genẽ ꝙ poſſit ofitẽi cuicũqꝫ voluerit vl' ſimplicit' ꝙ altẽi poſſit cõfiteri in his duobus caſibus ſi ſubditus recurrerit ad diſcretiõez ſiue religioſum ſiue alium uel ex cauſa ad nõ ita ꝓpitum dũ tamẽ ꝓpitum et honeſtum ſecure cõfitet' et alius ſecure audit ar.eẽ eo.c.ne pro dilatiõe.iura aũt q̃ ꝙ ſe inducũt Rai.et goff.intelligit hoſti. qñ ſ ̃moi ſacerdotes et religioſi volũt audire ſiñ licen' iudicl.pcatorl vel ſine lnia abbatl.nulla alia ncẽitate inſtãte ſecus tñ in caſibꝫ q ad epm ptinent. hec ibi.deinde hoſti.ut videt' nõ conꝛiat' p̃dictis qa ipe loquitur de ſacerdotibꝫ ad ofeſſionẽ habilitati Rai.℞o et goff.de ñ hilitati q habilitari nõ pñt niſi a ꝓprio epo de cõſenſu ſui plati qñ hilitandus eſt religioſus.et ex p̃dictis põt cõſtare ꝙ ſacerdoti nõ hilitato nõ põt cõmitti audientia confeſſionũ niſi ꝑ eũ q põt eũ habilitare. b An pegrini et romipete poſſint cõfiteri alieno ſacdoti ℞ ſcdm Guer ſi acceperũt pcã et baculũ a ꝓprijs ſacerdotibꝫ ſiue alit' ꝺ eoꝝ licẽtia iter arripiant pſumẽdum eſt datam ei eſſe lniaz ofitẽdi. a Adhuc addit ipe Guer. de eis q̃ cõmiſerũt in uia.vel q̃ ꝑ obliuiõez

dimiserūt confiteri aūt eē sciēter dū tñ de illis ꝓponāt cōfiteri ꝓpzio sacerdoti postꝙ redierūt. sed ḃ forte hoc posset intelligi ā casibꝫ reseruatis. nam de alijs cū semel legitime fuit cōfessus ⁊ absolutus nō oportet ꝙ itez cōfiteat ut ptz supꝫ abbas ad fi. in additiōe. vñ et Inno. in c. omis. eī de pe. ⁊ re. dic̄ his casibꝫ simpl'r data eē lniaz ⁊ ñ addit hāc limitatiōez quā ponit glo. Rai. Sequit in glo. Rai. et etiā nōt in sū. cō eo. ti. q. xxxix. intelligo. talibꝫ data licentia eē recipiendi eukaristiā in pasca. Idem dic̄ Inno. i d. c. ois. et de reliqs sacm̄tis puto ꝙ sit intelligen. de nec̄ijs cū rōne nec̄itatis intelligant hec ꝓmissa et nō aliter. b Si aūt sin̄ licētia ꝓpzij sacerdotis pegrinantur nō possūt absolui ab alio nisi in necessitate et idem est de alijs negociatoribꝫ ⁊ uiatoribus con. Juno. et hosti. a Immo hic fuerūt ꝓpie dca ñ Guer. sed Inn. ⁊ addt tutius est semp in tlibꝫ lniaz a ꝓpzio sacerdote spāles habere ut dic̄ in dicto. c. omis. et ptz etiā in dicta q. xxxix. b Utz pergrinās qui habet crimē cuius absolutiōez retiūēat sibi epūs in pegriatiōe possit absolui a simplici sacerdote. Rn̄ scōm Guer. pōt absolui marie si instet tpus generalis coionis ut in pasca. sed debet ei iniungi ꝙ cū habūit copiā sui epi itez cōfiteat ei ⁊ ab eo recipiat pniaz de illo ḃ. Guer. a Idem in sū. con. dca q. xxxix. post pncipiū b Uerius videt ꝙ si tāta fuit necessitas ꝙ iste potuit absolui ab eo nō oportet ꝙ itez cōfiteat uel absoluat. ꝫ tñ si ē aliqd satisfaciendū ꝙ satisfaciat et eē si ob dcaz cām fuiss excoicatus er ab ipso sacerdote fuisset absolutus si postea nō repsentat se epō reicidit in eādem sniam ut s. absolu°. iij°. ꝟ. i. Si xo nō fuit nec̄itas nec absolu° valuit de q̄ necessitate dictū est supꝫ ꝟ. v. x° vij. a Ibi dicit ā nec̄itate piculi mortis et sic videt sētir ꝙ istās tps coiois nō sit iusta causa q̄re quis possit absolui ab alieno sacerdote et spāliter de casibꝫ epalibus et bñ ꝙ hoc nō videt repiri iure cautum marie cū coio possit differri ad tpus ex cā eī de pe. et re. omis. et iteri pōt redire ad ꝓpzium sacdotem uel ab eo p nūciū seu literam licētiam postulare qđ si nō facit cum possit videt potiꝰ malicia ꝙ necessitas vl si aliq̄ iusto impedimēto ptendētur eius pegriatio p annū efficit fozi illius loci. et ibi pōt recipe sacramēta ut s. ꝟ. iiij° x°. vi. b Utz vnus sacdos parrochial possit audire et absoluē aliū sacerdoté. Rn̄ secūdū Guer. nō pōt sin̄ licētia supiozis gnali vl spāli licētia expssa uel tacita. nā si eps scit coiter sic fieri et tollerat eo ipo psumēdū est tacite a ꝓpbare et licētiam dare Idem hosti. a Idem in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. xlij. vbi addit ꝑm hosti. et hoc nō mltū expeditur fieri idem eadē rōne videtur in alijs q cōfitent nō suis sacerdotibus suis sciētibꝫ et non coīdicētibꝫ cum possent ar lxxxiij. di. error. ⁊ eī de x. signi. intelligēda nulla tñ cōsuetudie pōt induci ut qs pret volūtatez ꝓpzij sacerdoti possit confessoré eligē eī de pe. et re. si epūs. li. vi. b Utz liceat confitēi laico. Rn̄ ꝑm pe. non licet nisi in nec̄itatis articulo ut si in extremis agēs nō bēret sacerdoté et tūc scōm quosdam tenet laico cōfiteri. sed ꝓbabilius ⁊ verius est ꝙ nō tenet. sed necessitate. sed de tli iudicandum est sic de illo q nō habet copiā confessoris. a Et ratio pōt eē quia solis sacerdotibꝫ concessa est ptās ligandi atq; soluendi de pe. di. i. xbum dei. b Et licz laico cōfitēi nō sit de ꝓcepto. est tñ de consilio con. Guer. a Idem in sū. con. eo. t. q. xlij. vbi pe. non dic̄ ꝙ nō liceat confiteri laico. sed ꝙ non ē sufficiens nisi necessitate uel nisi respcū pcōz venialium qđ puto intelligendū nisi in illis casibꝫ in quibus venialia sūt de nec̄itate confessiōis de quo s confessio ij°. ꝟ. vi. in additiōe. b Et ita intellige dicta tho. supꝫ ꝟ. ꝓ et ꝛc. Un liceat in nec̄itate confitēi sacerdoti hēticō schismatico vl excoicato vl silī. Rn̄ scōz Rai. nullo mō de pe. di. vi. c. i. sed doleat de pcīis et ꝙ tā distulit cōfessionē et sufficit con. hosti. et tho. a De hoc latius supꝫ ꝟ. iij. i additōe b Utz sacerdos parrochial dēat credē

ſbdito vicēti ſe cōfeſſum altēi ut ſic ei det eukariſtiā.R̄ ſcōm tho.in quadā quolibet in foro iudiciali credit̄ homini coñ ſe et nō p ſe.in foro aūt pniali credit̄ homini p ſe ⁊ cōtra ſe.ſi ergo ſit ipedimētū eukariſtie t̄ſe q̄ ad forū iudiciale ptinz puta excoicato non tenet̄ ſacerdos credē ſbdito quē excoi catum nouit niſi de abſolutione conſtet.ſi aūt ſit ipedimētū q̄ ad forū pnie ptieat ſcz peccatū tenet̄ credere et iniuſte agit ſi eukariſtiam denegat.con.pe. et hoſti. a Hoc ꝛo ĩſai.ut ptz i ſū.cō.li.iij.ti.xxxiij. q.xlviij.dic̄ q̄ non tenet̄ ei credē etiā q̄ confeſſus ſit ſupiori et abſolutus niſi cōſti terit ei de h̄ p litteras ſupioꝝ. uel alio mō legitio et ſbdit autoꝛ ſūme.ſed hec ne con traria ſint pmiſſis intelligas de pcīs mai feſtis.vel q̄ ſuū ſbditum ꝓbabilit̄ habet ſuſpectum.nā de occultis nihil pōt ſcire ſacerdos niſi p ipm ſatis videt̄ poſſe dici q̄ nō teneat̄ ei credē etiā de occultis. licet eni pcā occulta ſūt ſolū fori pniaľ tamē nō cōfitēti ptinet ad forū iudiciale cum nō confitēs debeat ab eccl̄ia arceri et eccle᷒ priuari ſepultūa ex̄ de pnīa et re.c.omnis. poſſz tñ credē fide digne ⁊ timorate pſone qa veriſiľr h̄mōi pſona non mētiret̄ ar. xi q.iij.qui omipotentē. b Itez fratrib⁹ pdicatoribꝫ et minoribꝫ liceat confeſſiones audire.R̄ oli licebat eis ex ꝓuilegijs ⁊ ſpā liter ex cōſtitutiōe bñdicti xi.q̄ incipit inť cunctas.q̄ hodie omia uacāt. ſed ad h̄ q̄ pñt audiř oportz q̄ mgr̄ uľ ꝓuiciaľ pdica toꝝ vel eoꝝ vicarij et gñalis vľ ꝓuinci ales miſtri uel cuſtodes minoꝝ. ꝑmo qdē accedāt ad pñtiam ordinarioꝝ p ſe uel per alios fratres et pcūt ut fratres qui electi fuerint in eoꝝ ciuitatibꝫ et dioceſibꝫ con feſſiones audire valeāt et pnias ponere ⁊ pcitentes abſoluē.poſt hec dicti plati ordi num eligāt pſonas idoneas ⁊ repñtēt vľ repñtari faciāt dictis platis eccl̄iaꝝ ut de ipoꝝ lnia et gr̄a poſſint audire q tñ repñ tati nō ꝓpter hoc poterunt audire in alio epatu. a Intellige niſi pſonas dioceſis ubi fuerit conſtituti qa cū ſit voluntaris

iuriſdictiōis pōt vbiq exercēi.ut s.ſ.iij. b Et debēt ipi electi in numēo eſſe ꝓut vni uerſitas clēi uel ꝓpli exigit.et ſi plati lniaz conceſſerit tūc pdicte pſone offm dictum exequant̄.ſed ſi dicti plati eccl̄iaꝝ q̄q̄ de pñtati nō admiſcēt loco eius ponat̄ alter. Si ꝛo abſolute dare lniam recuſauerunt concedit̄ eis licētia aūctate apoſtolica tñ i hoc nō h̄nt pluſq̄ ſacerdotes ꝓchiales. a ſcz h̄eant de iure coi ut i textu.ſ. alle᷒ b niſi eccl̄iaꝝ plati amplius dare valent ſibi hec in clemē. de ſepul. dudum. a in ſ. ſtatuimus et intelligunt̄ de dioceſibus in quibꝫ ſūt loca fratrū.vel de ꝓpings qñ ibi no ſunt loca.vnde in dicto.ſ. dī ſtatui mus aūcte aplica ut in ſiguľ ciuitatibꝫ et dioceſibꝫ i qbꝫ loca frm ipoꝝ ꝺſiſtē dinoſ cātur et i ciuitatibꝫ ⁊ dioceſibꝫ locis ipis vicinis ī qbꝫ loca h̄moi ñ h̄nt̄ mgr̄ ꝓpos āt.ſiľr ec̄ ut ibi ptz q̄ frēs pdicti non pñt deputāi ad audiēdū ꝺfeſſiōes p ꝓuicias.ſz per dictas tñ dioceſes. Itē ibi dī q̄ iſta p/ ſentatō ōbet fieri platis locoꝝ.⁊ ꝑm Huer ⁊ idirectoria li.i.t.xxv.ſ.lxi.h̄ noie plātoꝝ ōnm9 intelligē epos et eoꝝ loca tenētes de iure uel cōſuetudie ſic̄ ſūt illi q de iure vľ de ꝺſuetudie ſede vacāte eccl̄ias regūt et ſtricte h̄ accipit̄ nomē plati et ſic ex̄ de offi° ordinario.ſi eps.et de tēp.or.cū null9 li.vi.large accipit̄ ex̄ de offi° or.cū ab eccl̄i aꝝ.ſz qd ſi plati p᷒ oblatōe fca rſpōdeant ꝓuicialibꝫ ꝓcibꝫ vľ miſtriſ ſeu miſſis ab eis nō eligati.neq̄ pñteti aliq̄s nobis qa ñ admittē9 eos.nūqd poterūt electi per eos ſine aliqua alia pñtatiōe aūcte pape con/ feſſiones audire.R̄ idirectoria e.t.ſ. lxxij. dī q̄ ſic. qa in his q̄ certa ſūt nō eſt locus cōiectur̄ ar.in cle.q̄uiſ de appella.nec rfert an ꝓus uel poſtēius h̄ denegent. b Sed nūqd eps ſiñ pdca ſolennitate pōt dictoſ religioſos ad confeſſiōes acceptāe.R̄ certe pōt cōmittēdo eis iuriſdictiōez ſuā ut ſup̄ ſ.iij. a Idem idirectoria.e.t.ſ.lxxij. b Immo ec̄ h̄nt ex ꝓuilegio clemtī.q̄rti q̄ ſi plati h̄ ocedāt ꝺceſſio ipa durat ec̄ poſt mortē plātoꝝ donec eccleſijs ꝓuiſū fuēit

de pastore. b Cui debet ofiteri curiales & secundum hosti.papa potest sibi eligeꝛ quecūq; vult. Cardinal' abūs causa legati onis eodem mō pōt sibi eligere arm. eꝛ de pe.ne.p dilatione. si aūt est in cūia cōfiteri debet pape uel pniario. est tn tutiꝰ q̄ a ꝑp licentiam habeat. a vt sibi eligere possit confessorem cum tl'is pape sbsit imediate et hoc dico exceptis epis qui oés sūt in h̄ ꝓuilegiati dicto.c.ne.p dilatione in sū. cō. li.iij.t.xxxiiij.q.lvij. b Cappellani uero ⁊ ceteri curiales qui sunt de familia pape cōfiteant' pēitentiario et ñ alijs. si sunt cū cardialibus possunt de lnia domini sui qui curā eoꝝ habet de consuetudie curie. etiā alij confiteri ar.vi.q.iij.placuit. et eꝛ de pe. omis. a Item in dicta q. lvij. vbi etiā i- mediate sbiungit'. sed ⁊ pniario pape pñt omnes sine aliq̄ licentia confitēi. b Cui debent confiteri plati. & secundū hosti. pri arche archiepi. epi omes etiā inferiores p̄- lati exempti possunt sibi eligē cōfessorem ꝓuidum eꝛ de pe.ne.p dilatione. a Etiā si isti plati venerit siue sint i cūia romana licet quidam coīrium dixerit scōm hosti. ut in sū.con.dicta q. lvij. ⁊ ut habet' e.ti. q.lxi. Rai. videt' h̄ limitare dicens potest eps et exēptus eligē sibi confessorem. hoc aūt intelligo nisi sit excoicatus maiori ex- coicatione ar.eꝛ d cle. exco.mi.c.si celebrat sed glo. eius exponit dicēs. s. ille qui eligit' in confessorem quia tūc non possz eū absol uere sic ligatus. si enī esset ligatus maiori excoicatione tantū posset eum absolue ar. dci.c.si celebrat. Item secūdum glo. Rai. ⁊ i dca q.lvij. si aliq̄ eccl'ia exempta est nō ꝓpter hoc singuli de collegio possunt sibi eligere confessores exquo habēt abbatem uel ꝓpositum uel decanum cui subsunt. sed hmōi abbati vel ꝓpō vel decano confiteri debent. vel alij de mandato eius. si autem hmōi decanus uel ꝓpositus de cōsuetudie non habet curā aiaꝝ illaꝝ nec ordinarius nec ipa vniūsitas. nec alius nisi solus papa nec tūc singuli possent sibi eligē cōfessorē quia illud.c.ne.p dilatiōe. ñ loquit' nisi d plat̄is tātum. vnde in hoc casu recurrēdū est ad papā qui ꝓuideat tl'ibz de cōfessore b Sed tamē sic electus nō habet ptātem absoluendi ab excoicatione maiori uel a ca sibus grauioribz licz quidā coīriū dixerit ar.eꝛ de pe. si epūs. li.vi. a Ibi dicit' q̄ confessor electus ex licētia ꝓpij epi ñ pōt absoluere a casibus epo specialit' reseruati. iō non ꝓbat illud ad qd allegat'. sed q̄ cō fessor electus a p̄dictis d lnia pape ñ possit se intromittere de reseruatis pape. d alns aute sic sic et sentit hosti. dicēs q̄ vbi ex- emptus eligit habet ptātem electꝰ pniarij pape. si uero alius eligat habet potestatem iudicis illius cui sbest hic q̄ eligit ut tamē semp publica et grauia exāpias. ut in sū. con. dicta q.lxi. ꝓ istis publicis et grauibz intelligo casus epales per dictū.c.si epūs. Item ut ptz in eadem q.lxi. glo. Rai. dic'. q̄ beneficia p̄ncipū late interp̄tanda sunt ff. de consti. p̄n.l.fi. pōt dici q̄ illud .c ne.p dilatione. nō loquit' tātum de absolutiōe peccatoꝝ. sed etiā de absolutione maioris excoicatiōis dū tamē absolutiōez hmodi sibi non reseruauerit papa vl' nisi sentētia lata sit ab homie q̄ tūc ab ipo excoicator petenda est absolutio. et cū hoc videtur concordare satis dictum hosti. supā positum ut et ibi subdit'. b Alij inferiores p̄lati non pñt eligere sibi nisi de licentia pape uel epi vel ꝓpij sacerdoti. vnde ⁊ abbas ⁊ quicūq; p̄latus nō eps nec exemptꝰ ofitēi debet epo monacho abbati vl' scōm r̄gule statuti. a pñt ec confiteri epo si ei sbsunt decanus ꝓpositus thesaurarius ⁊ quilibz canoicus et sacerdotes parrochiales et fa- milia epi confiteri debent epo uel alteri de eius licentia. b Idem in sum.con.li.iij.t. xxxiiij.q. lvij. vbi dicit' etiā de parochiali q̄ confiteri debz epo uel alij cui forte sbē. Item de familia epi nihil ibi dicit'. sed in q.lx. dicit' secūdum hosti. q̄ familia epi vl' archiepi si sit de aliena dioceſi idē de illa videtur qd de familia altcuiꝰ principis la- ici. si uero sit in dioceſi ꝓpria tūc ei ofiteri debet. vl' cui ipe mandauerit. sz ec pōt ꝓpio

ſacerdoti de cuius parrochia eſt confiteri. b Cui debent cõfiteri reges et alij ſc̃ares dñi. R̃ ſecũdum hoſti. ſi rex habet domicilium p̃ncipale in aliqua ciuitate illi eṕo confiteri debz. uel ſacerdoti niſi ſuper hoc haberet p̃uilegium. Idem dicendũ eſt de duce marchione. ⁊ omib⁹ h̃ntib⁹ latas iu riſdictiões in diuſis epatib⁹. ſed ſi habent domicilia in diuſis locis et nõ apparet quod ſit principalius p̃ñt confitẽi ei in cuius p/ rochia morantur. vel qđ tutius eſt de lnia epi eligat ſibi confeſſorem. aut ſi loca ſũt i diuerſis epatib⁹ de licẽtia vtriuſq epi. a vt ptz in ſũ. con. eo. ti. q. lvij. Hoſtien. aliter videtur loq dicẽs. ſic impator ⁊ ipe ratrix de antiqſſima conſuetudie cõfitent capellanis ſuis q habẽt curã animarum ꝺ conſuetudie nõ reprobata per papã. ar. eẽ de foro compe. cum cõtingat. papa tamẽ ſi vellet tẽm poſſet conſuetudiez r̃probare tutior eſt via q tẽs p ſe ⁊ familia ſua ipe trẽt licẽtiam cõfeſſorẽ eligendi niſi alio p uilegio ſint minuti. rex ſi habet domiciliũ ꝑncium et principale in aliq̃ ciuitate illi eṕo confitẽi ꝺbet niſi forte ſecus obtineat de conſuetudie antiqua q̃ alicui eccleſie h̃ p̃uilegium daret. vel niſi ſup hoc haberz aliqꝺ p̃uilegium ſpale. et qđ dictũ eſt de rege idem intelligendũ et de oib⁹ h̃ntib⁹ latas iuriſdictiões. et i diuſis epatib⁹ ſiue ſit dux ſiue marchio ſiue comes. idẽ dico de ꝑcere ſiue barone ſi tantus eſt q ſ̃ ſe habeat ciuitatem uel ciuitates. ſi tantum caſtra habeat confiteri debet illi ſacerdoti infra cuius parrochiã ꝑncium et p̃cipale domicilium habet uel de ipius licẽtia alij eẽ eo. omis. ſi tamẽ baro habeat domiciliũ in diuerſis caſtris nec apparz qđ ſit princi/ palius ſecundum hoſti. et in ſũ. con. eo. ti. q. lviij. videtur q poſſit confiteri cuilibet quãdiu infra parrochiam ſuã morat. vel qđ tutius eſt de licẽtia ſui epi eligat ſibi vnum confeſſorem. q ſi caſtra et domicilia ſint in diuſis epatib⁹ ab vtroq epo lnia impetretur uel a metropolitano. ſed ſi ſit in diuerſis prouintijs recurrat ad p̃matẽ uel ad papã ſ̃ ibi videtur tamẽ q licentia p̃matis ſiue archiepi non ſufficiat cum nõ hẽat hanc iuriſdictiõez erga ſ̃bditoſ ſuffra ganeoz niſi dum viſitat ꝓuintiam eẽ de cenſibus. c. perpetuo li⁰ vi⁰. licet dẽat ſcire quis ſit confeſſor epi et etiã ipm poſſit cõ pellere ut ſibi confiteat ſi ſuſpectum hẽat confeſſorem qa ab ipo de anima eius ratio exigetur. ut eẽ de offi⁰. oz. paſtoral. et. c. irr fragabili. ſecundum hoſti. et in ſũ. con. e. t. q. lxiij. diſtingue tamẽ inter crimia pub⁹ et occulta ut idem hoſti. dicit ſuper. c. ne p dilatione. hec ibi. hec diſtictio videtur ob/ tinere quo ad ꝓceſſum iudicialem in quo agitur de maifeſtis tantũ non q̃ ad pniale in quo p̃cipaliter agitur de occulti. ut in. c. fi. eẽ de ſimo⁹. b Quid de his qui ꝑ parte anni manent in vna parrochia et ꝑ parte anni manẽt in alia. R̃ ſecundũ hoſti. ſi ſe tranſſerunt aio remanendi fiunt par/ rochiani illius. ſi autem non intẽdunt re/ linquere domicilium antiquum debẽt ãtiq̃ pb̃ro antiqui domicilij confiteri. et idem dicendum eſt de failiaribus qui cũ eis mo/ rantur. a Idem in ſũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. lviij. et hec videntur intelligenda q̃ndo apparet q domicilium ſit p̃cipalius alias foret idem h̃ dicendũ qđ ꝓxie dictum eſt de baronibus ꝓpter eandem rõnez. uel ñ per annum morarentur in aliq̃ parrochia tũc eni omio efficiunt ꝺ foro illi⁹ p̃rochie licet non intenderent trãſferre p̃mũ domi/ cilium ut ſup. ſ. iij. ẋ. vi. in additione. b Nulla conſuetudie põt introduci q aliqſ ꝑeter ſui ſuperioris licentiam ſibi poſſit eli gere confeſſorem qui eum poſſit ſoluẽ uel ligare eẽ de pe. ſi epũs li vi. Nũquid epus põt eligere diuerſos cõfeſſores et ſepi⁹ va riare. R̃ ſcdm hoſti. non cõſulo q h̃ faciat q̃diu põt hre copiam illius quẽ eligit. ſi tamẽ habeat diuerſos cõfeſſores qbꝫ velit omia ꝑcrata integre confiteri comendãd⁹ eſt ſecus ſi in fraudẽ hoc faceret. a Hoc eni eẽt deteſtãdum ut i ſũ. con. e. ti. q. lxij. vbi idẽ ponit ubi eẽ dicat ſcdm eundem q põt alij in ſ̃bſidium cõfiteri. ut tamen

si mortale sit cõfiteat illi quem eligit ꝙ cito illius copiã habebit. secus autẽ est de venialibꝫ. b Et nõ ꝙ eo ipo ꝙ eps confitetur alicui videtur ipm eligere qa plus ẽ factis et itẽtiõe menti eligere ꝙ ẋbis ar. ff. de legibꝫ. de qbꝫ. eẽ ꝺ ma. ⁊ obe. legebat xv. q. vi. c. i. ad fi. a Idem in sum. con. e. ti. q. lxiij. b Quid de confessione fca sacerdoti qui non de iure tenet bñficiũ. R̃ scdz hosti. cum tl̃is sacerdos nec soluere nec ligare possit decipiũtur aime eẋ de prochijs nullus. et licet aime habeant iustam causã ignorãtie. tamẽ ac si amisse essẽt requĩtur sangvis eaꝝ ab is q eas perdere voluerũt Inno. addit ꝙ si quis ignorãs a tl̃i pniaz accipit et postea sciat debet ire ad sacꝺotez verum ⁊ ei coufitẽi. et ab eo absolui. eẋ de pe. ois. in pn̄o. et eẋ de pl̃bro non bap. veiẽs idem supꝫ bñficium in. ⸗. fi. a Ibi de hoc latius dictum est i additiõe. et qꝺ dictũ ẽ ponit Inno. in. c dudum. in̄o eẋ de electi. et postea sbdit. vel potest dici ꝙ iste intrusus vere absoluit quãdiu. tolleratur a supioze viij. q. iij. nõne. glo. ẋo in dco. c. sentit ꝙ tl̃is sacerdos non possit absoluere vl̃ ligaꝛ licet excusent aime ista ignorãtia et ꝫ videtur verius ut tactum est in ⸗. fi. palleto. et forte etiã tl̃is sacerdos tenet defectum suum maifestare ad satisfactionez aiabus deceptis ut accipiant verã absolutionem. et ut reddat ius alienũ qꝺ male vsurpauit ꝓ quo fac̃ qꝺ dictum est supꝫ absolutio. i. ⸗. xij. nisi imineat periculum qa tũc forte ñ teneret reuelare sed alꝫ put posset satisfacere eẋ de pe. et re. officij. et eadem rõne idẽ videtur in omibꝫ sine auẽte absoluentibꝫ de facto licz nõ affuerit tantũ pcm et qñq nullum cũ non sciens hoc egerit tñ tenet notificare non vẽ absoluto ꝙ citꝰ omode poterunt ut in cle. cupientes. cca principiũ de penis. et in dicto ⸗. xij. b De casibꝫ confessionum qui pertinẽt ad epm habes ⸗. confessor i°. ⸗. i°.

Confessionis

celatio. vtꝝ sacerdos in oĩ casu teneat celare cõfessionẽ. R̃ sm tho. et pe. i 4° di. xxi. sic. nã in sacmentis illud qꝺ gẽit extius est signum eius qꝺ gerit intẽ. vñ sic deus peccatũ tegit intẽtius sic confessor debet tegere extẽius. et iõ tangꝫ violator sacmenti peccat qui reuelat ꝓ celationem etiã hoines magꝝ ad confessionẽ attrahũt et simplicius confitent. vñ etiã si aliquid piculũ futuꝝ iminẽt et hoc sciretur solũ ꝓ cõfessionẽ. ut de hẽtico q comũperz fidẽ uel de mrionio illicito qꝺ aliqui velit facẽ uel aliquo magno damno tpali non ppter hoc reuelare debet. sed potiꝰ eos q ꝺfitẽt monere ut obuiẽt et desistãt et plato dicẽ ꝙ vigilet supꝫ gregẽ. et sm̃oi sin̄ nulla fuelatione de pe. di. vi. sacerdos. ⁊ eẋ de pe. ois a Idem in sũ. cõ. li°. iij. ti. xxxiij. q. lxxxi. et hec intelligenda sunt qñ quis cõfitẽtur vere secus si ficte ut opet ad malũ aliqꝺ uel ut a cofessore ipetret auxiliũ uel ꝺsiliũ sup aliquo pcõ. hoc enim nõ põt dici fore auditum i confessiõe cũ hec nõ sit cõfessio sed confessiõis destructio. idem ñ videtur ꝙ sacerdos obliget secretũ tenẽ vt ⁊ ĩRai sentit in ti. de pe. ⁊ re. ⸗. pone ꝙ aliquis. et eius glo. eo. ti ⸗. de pena sacerdotl̃. sup ẋo pcm. Inno. etiã in dicto. c. omis. ait ꝙ si confitens dicat se ab aliquo peccato abstinere non posse ⁊ dolet ꝙ hoc pertinet ad sigillum confessionis et nõ debet aliqtenus reuelari eẋ eo. ꝙ qdam. sbiungẽs illos aũt non credimus ut mistro confiteri qui non ut peniteãt sed ut consiliũ uel auxiliũ ab aliquo accipiant dicũt sibi pcm suũ licet dicant hoc dico tibi in cõfessiõe vel i pnia cũ nõ sit vex ꝙ dicãt in pnia vl̃ dei mist cum aie cõsilium nõ reqrant et tl̃es bene sunt cogendi sup p̃missis ferre testimoniũ Que sit pena reuelãtis confessionez. R̃ de iure antiq̃ debet deponi et omibꝫ diebus vite sue ignomiosus pegrinari de pe. di. vi. sacerdos. sed scdm decre. eẋ de pe. omis. debet deponi et ad agendã ppetuã pniam in artum monasteriũ detrudi. a glo. i ꝺ. c. omis. dicit hodie hec ipenit ẽ si innuat ꝙ pena. c. sacerdos. sit sublata. sed ut ptz in

sū.con.eo.ti.q.lxxxxix.hosti.ꝫ eo.c. omis. dicit.intelligas pniam gregorij sc̄z pegrīationē q̄ diu est in pnia tempali puta usq; ad septēnium uel decēnium uel plus uel minus.ꝑm q̄ est pnia limitata iñ.q.i.si q̄s sacerdos.quo elapso est in mōsterio detrudendus ut ibi ꝑpetuā agat pniam ut dr̄ i .c.omis.et sic vnū ius suppletur per aliud. Itē dic̄ hosti.ibidē q̄ hāc pēnā ordiariaz patietur sacerdos si conuicitur in iudicio. si aūt sacerdos neget ꝓductiōez.nec ille ꝓbare pōt nec sacerdos etiā ꝓbare potest.q̄ aliū ꝺ puenēt ad ipz nec ꝺuicē possit ipm prochianū de crimie tūc arbitrarie puiet̄ vij.q.ij.si tū.⁊.c.placuit.videt̄ intelligere hosti.de crimie de quo sacerdos accusauit uel infamauit prochianū. vnꝺ et subiūgit caueat ergo sibi sacerdos ne parrochiano vl̄ alteri detrahat sic̄ nec vl̄t q̄ sibi ab altero dēbatur vi.q.i.detāctores.⁊.c.se. b Quid si iudex instat vl̄ ingrat an aliquid sciat de hoc per confessiōez siue alio modo ℟ ꝑm Guil. si sacerdos nō pōt alio mō iniquum iudicē declinare.respondere ꝑ sset nihil inde scio q̄ subintelligit̄ ut homo. uel nihil scio per confessionē.q̄ subintelligit̄ nihil scio sc̄z tibi ꝛuelandū sic̄ dicit̄ marci xiij.de die autē illo et hora nemo scit.neq; angeli in celo neq; filius et subintelligitur q̄ filius nihil scit.s. reuelādum nobis. a Idem in sū.con.eo.ti.q.lxxxxij.et ut patz eo.ti.q.lxxxxi.tho.et ꝑ.dicūt q̄ si etiam ꝑlatus ꝑcipiat alicui dicere crimē alicui? qꝺ solum sit p confessiōez non tenetur ei obedire nec excoicatio in eum ꝓpter hoc lata tenēt nec in testē adductus tenet̄ aliquid dicere de hoc.⁊ pōt iurare q̄ nihil de hoc sciat qa nō scit ut homo.sz ut ꝺus Con.bis hosti.et in dēa q.lxxxij. dicit̄. credo q̄ ℣mōi qō q̄ sc̄z exp̄sse quereret̄ de scia p confessionē cōdēnanda esset.et q̄rens tāq; tyrānꝰ ad idolatriā uel ad aliud peccatū mortale inducens obiurgādus.⁊ ei esset in facie resistendum. b Utrum liceat sacerdoti reuelare peccatū qꝺ aliter ꝓter confessionē scit.℟ secūdum tho.et ꝑe in iiij°ꝺi.xxi.si alio modo scit reuelar̄ pōt sed non ꝺebet dicē q̄ audiuit i confessiōe et nihilominꝰ ꝓpter scandalum ꝺebet abstinere q̄ntum pōt.et de hoc non loquat̄ nisi nec̄itas imineat. a Idem in sū. con. eo.ti.q.lxxxiij. b Quid si abbas scit p confessionem peccatū alicuiꝰ pōris sibi subditi cuiꝰ peccati pōratus occasio est.℟ ꝑm tho.ꝺi.xxi.dicēdum q̄ absq; lesione ꝺscie pōt ꝑlatus ipuītum relinquē peccatū.qꝺ scit ut ꝺeus nec vllum tenetur adhibere remedium.nisi eo modo quo ad ipm ꝺefertur.vñ tantū in foro pniali ꝺbz r̄mediū adhibere monēdo ipm ut resignat. uel pōt ex aliq; alia occasiōe absoluē.ipsum ita tū q̄ omis suspicio de confessione vitetur a Idem in sum.con.e.ti.q. lxxxiij. vbi etiā idem faciendū in sil̄ibꝰ dr̄. b Utr̄ sigillum confessiōis se extendat ad alia q̄ non sūt de confessione. ℟ secūdū tho.ubi supꝛ.sigillum confessionis directe nō se extendit nisi ad illa q̄ cadūt sub sac̄mentali confessione.sed indirecte etiā illud qꝺ nō cadit sub sac̄mentali confessione ad sigillū confessionis ꝓtinz.sicut sūt illa ꝑ q̄ posset peccatum ꝺepreꝺendi.nihilominꝰ ēt alia q̄ interdum in confessiōe dicūtur nō ꝓtinentia ad confessionem sūmo studio sunt celenda tū ꝓpter scandalū tū ꝓp̄ ꝓpinquitatē que ex consuetudie posz accidere. a Idē in con.eo.ti.q.lxxxxv. b Quid cū aliqs dic̄ alicui secretum sub sigillo confessiōis ℟ scd̄m tho.in iiij°ꝺi.xxi.homo ñ de facili ꝺebet recipere aliqꝺ hoc modo si autem recipiat tenetur ex ꝓmissione hoc modo celare ac si in confessione haberet.cō.hosti. a Idem in sum.cō.eo.ti.q.lxxxxvi.vbi dr̄ q̄ ꝓmittens sic tenet̄ q̄uis sub sigillo cōfessionis non habeat et sic ex his ꝓtz q̄ ñ obligatur ex confessione sed solum ex promissione et iō cogēte necessitate bñ pōt reuelare ut.ꝯ.ꝯ.viij.sine nec̄itate a ꝛuelās nō incurrit pēnā reuelanti confessionē cū hoc nō habuerit in confessione.sz bñ posz peccare moꝛliter rōe fracte fidei ⁊ mēdacij ꝓnicioſi ꝑm nōta p tho.z. z°.q.cx. ar°iij.

b Utr nō sacerdotes q interdum sunt interptes confitenti.teneantur celare cōfessionem.R' ꝑm tho. vbi supꝫ sic ꝙuis enim ꝑsone sigillum confessionis non habeat.tū pticipant i hoc cāu aliqd de actu sigilli cō fessiōis.con.Inno.et eē hosti. a Idem i sū.con.e.t.q.lxxxvij . vbi eē addit' scdm hosti.q si pcōres tl'is ꝑdat licz nō habeat locū pena dicti.c.ois.ga nec sacerdos est.tū tl'is arbitrarie puiet' eī de offi° dele.de cāis in fi.et idē est qū ut sacdos etiā laicus ut audiret cōfessiōez in necitate qa tēt' celare sicut et sacdos ꝑm Inno.in dicto.c ois. b Quid si aliqs i cōfessiōe reuelat sacerdoti debita credita vel depsita et postea fiat publica iquisitio de ꝑdicti. R' scdm Guil. q si quis ꝟ mō reuelz sacdoti id qd būit ꝑ furtū vel al'r cū peccato sacdos tenetur celare.si aūt absolute diceit ea q debet uel que sibi debent' eē ꝟ sigillo cōfessiōis nō debet recipe.qd si recipit et fiat ingsitio p eꝑm uel aliū qui habet sup ꝟ ptātē tētur vēitatez dicere qa qui sic recipit de ꝟ casu non cogitauit.vel si cogi tasset ⁊ ꝓmisisset seu eē iurasset nō reuelare illicitū eē ꝓmis sum.uel iuramtū nec obseruandū i ꝓiudi cium iuris alieni.sec9 si eū iuste et ꝑ tyran nidem ingreret' quia tūc ꝟterfugē debet tacēdo uel sophistice rndendo. a Con. bis tho.et hosti.ut in sū.co.li.iij.ti.xxxiiij q.lxxxxviij. b Utr cōfessio possit reue/lari de ln̄ia cōfitenti.R' ꝑm tho.et pc.i iij° di.xxi.dicē pōt. nihilomin9 scādalum ōbz vitare ⁊ inqntū pōt nō vti tl'i licentia vbi scādalum timet' .ille quoq cui sic reuelat' de ln̄ia cōfitētis tenet' illud celare n̄ forte peccator velit q ille absolute et liber' sciat sez ꝟ peccatū qd dictum est. a Idem in sū.con.e.t.q.c.vbi etiā rō assignat' qa con/fessio celari debz ꝓpter duo.s.ꝓt' sacmētū quia quasi de eētia sacramēti est cōfessiōz celare et ꝓpter scādalū ꝑmum tollitur ꝑ ln̄iam cōfitēti .sed ꝑm nihilomi9 manet.

C Onfessor primo.qs ⁊ a qbus possit absolue simplex sacerdos ⁊ qui sunt casus epales. R' de ꝟ fuerūt mlte et varie opiones diuso doctoꝝ. a Que aliqten9 referunt' in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij q.l.et etiā per albricum qui eē concordat cū oībus que ponūtur in hoc ꝙ. b nec fuerūt determiata vsqꝫ ad tpa būdicti xi. qui declarauit q quatuor sūt casus epales de iure.ꝑmo sez pcēm clēici ꝑ qd icurrisz irregulāitatē. a glō ſRai.in ꝙ. Itē nūqd parrochial' supꝫ xbo ꝓpter illā de pc.et re. et in sū.con.dca q.l.dicit ꝟ eē veꝝ quo ad dispensatiōez non quo ad absolutionē.sed certe ista declaratio que forte fuit post illā glo.non videtur loqui de dispēsatiōe.sed de absolutiōe . alias multi alij casus essent epales ut dispensatio uotorum et aliorum multoꝝ. b z.° de incendiarijs. a .s. dolo ꝟ et de mādantibo hoc fieri.siue in ꝟ dātibo consilium uel auxilium.nam etiā ōbent ee cōmunicari nec absolui nisi ꝑus damno cui intulerint resartito secundum facultates suas et iurent se vltēius ignem non apposi turos.et debent ierosolimis aut i hispania ꝑ annum integrum in dei seruicio ꝓmanē. Si quis autē archiepus uel epus ꝟ relaxa uerit damnum restituat ⁊ ꝑ annū ab offi° epali abstineat xxiij.q .viij.pessimam. b z.° vbi eēt indicenda solennis pnia de q dicitur ·j· pcitena 3°. a Ista penitēa idicēa est ꝑ aliquo delicto graui qd tōz omouit ciuitatem siue locū xxvi q.vi.c.fi.et iō iste casus est epal'.quia dari opoꝛtz pniam so/lennez et publicam ad satisfaciendū scan/dalum ꝓximi dco.c.fi.iō simplex sacerdos etiā si ei ab epo cōmitteret' debet ꝙtum bono modo fieri posset vitare intromittere se sup ꝟmodi.qa coīter ēca tl'ia non potest simplex sacerdos necessariā et conuenientē indicē pniam et inter alia peccata pro qbo indicenda est pnia solennis et publica et blasphemia dei .uel sactoꝝ publice ꝓpetta. ex de maledictis.c.statuimus. ad cui9 itel/lectū dn̄i9 an.de butrio qones aliqs fozis dicit an inferioz epo absoluat a pcō isto. dic q non quia est de casibus epo reſuati. ut hic ibi per eꝑm de quibo ·j· de pc.et re.

si epūs li.vi.qđ est verum secundū hosti. de publico et occulto omis ꝑsbr absolueꝛ pōt sc̄dm En.suus uero epūs possz cōmit iere non epo ut in dicto.c.si epūs. ad hoc xxvi.q.vi.c.fi.z°. q̄ro quando quis dicatur publice blasfemare. dic qđ hoc facit siue i platea siue in camera multꝝ audientibꝫ et epo referentibꝫ ad hoc sup̄.c.primo.ꝛ de excessibꝫ prelatoꝝ inter dilectos. et .c.g̃ si g̃ue.et.ff.de ẋbo.ob.palam dū tamen id confiteatur uel si negauerit conuicatur de actu.si constiterit secus est si nō conuicatur. licz dixerit coꝝ pluribꝫ puta quia illi sūt tres a quibꝫ conuici nō pōt. puta furiosi. uel pupilli secūdum hosti. vel sc̄dm eum dicitur publica qđ est vulgatissimū et de hoc peccato multos scandalizat.xxvi.q.vi. .c.fi.ut quia frequēter hoc cōmittit uł qa notorium iuri.vel facti de cohabitatione clericoꝝ et mulierum vña. Item tertio qd de clerico. dic ꝙ non habet locū hec pena. quia non debet publice peiere.sed alꝫs ad arbitrium pūitur de biga.c.i.ec in°. Item q̄ro quid si hoc dixerit ex caloze iracūdie uel ebrietate dic ꝙ nō habet locū hᵃ pena ꝑ uerbum ꝑsupserit in hoc.c.positum.licz eni forte peccet nom tantū. Item v°.an si hic blasphemus vult peiteri in extremis detur ei ecclesiastica sepultura.dic vicēti? si per epm lata est cont eum sntia nō sepeli etur alꝫs sic. Item vi.qs habebit hāc pecuniariam pnā de qua in hoc.c.statuimus. dr Aliqui dicūt ꝙ secularis iudex a clerico et laico ꝑ id qđ sequit inter alia coitatū statuta ꝛc. Alij eccōi ꝙ iudex eccl'iasticus ab vtroq; cum sit crimē eccl'iasticum. dic goff.ꝙ iudex laicus bebit pnā laici et ecclesiastic? pnā clerici.et ad hoc ꝺ bēricis excoicamus.et de iudeis ita q̄rūdam. Itē vij°.an indistincte repellat omis dispensa° in his pnis dicit hosti.ꝙ sic nisi ex mag̃ causa dispensaret ut si sit honorabil ꝑsōa quā non decz publice penitē.ꝛ vult illam redimere magnis elemosinis ad hᵒ de sen. excō.mili.ꝛ subdit. Item oppono ꝙ impo natur alia pna in anc ut non luxurietur cont naturā coll'.vi. solutio ponitur pna illa et ista quia pūitur illo supplicio et ꝑm canones excoicetur et clericus deponitur. xxij.q.i.si quis per capillum. hec ille. b 4° de excoicatis de quibꝫ etiā alig ptinet ad papā ut·j·dispensatio·ꝟ·vi.et s̄.absolu° i·ꝟ·iij. a Ihoc est regulare quādoq; autē absoluūt a maiori excoicatiōe eē iferiozes epo ut s̄.absolutio.z° per totum.et s̄.absl° i.in ꝓncipio.in additione. b Item declarauit ꝙ quiq; sunt casus de consuetudine approbati. ꝑm? sc̄z hoicidij volūtarij. a Idem videt in mutilatiōe mēbroꝝ. nam ꝑ hoc pcō videt ab illo pnia dāda qui eandē debent incēdiario dare ꝛ ꝙ nec mutilās nec mutilatiōez fieri mādans.nec cōsentiēs debeat absolui nisi satisfactiōe premissa xxiij.q.viij.si qs membrorum. b z° falsarij.z.° violatores eccl'ie libertati. a sc̄z qui iniuste psonas uel res eccl'iasticas grauat ut si quis secularis iurisdictionem ecclesiasticam impediret. vel si vsurparet sibi iurisdictionē sup psonas uel res ecclesiasticas qđ iusꝑhibet ex ꝺ foro compe si diligenti. b Quarto violatores eccl'iastice imunitatis. a Ihoc est q in ecclesia seu in loco sacro uel in spatio ꝓuilegiato i circuitu eccl'ie ꝑmū in persona seu i rbꝫ offendit xxij.q.iij.si quis inuēt? .uel alit eius imunitatē ledit et ita oīe sacrilegiū videt casus epalis. b Quinto sortilegij idest diuinatoris ut xxvi.q.vi.c.i.hec in q̄dā decre.que incipit inter cunctas.in q̄ decre. multa alia constituit de religiosis cca predicationes et cōfessiōes ꝛ sepulturas.post hec p̄dicta decre.fuit reuocata in Vienen. concilio.et multa noua circa hᵒ statuta sūt ut in cle.dudum.de sepul.de p̄dictis uero casibus nihil innouatum est.nam i p̄dicta decre.bñdicti xi.de his casibꝫ nō fuit facta constitutio. sed ut dic ibi est solum ꝺclaratio.vnde dicēdum videt ꝙ illi idē cas? sunt hodie nisi dicētur ꝙ ipe falsum ꝺclarauit.qđ nō eet bñdictum.aut noua cōstitutio seu consuetudo fieret pñt tū nihilominus epi in suis epatibus casus ꝑut eis

magis expedire videbitur reseruare sicut et possunt constitutiones facere in multo magis hoc posset concilium sinodale uel pro uinciale a cuius sentētijs religiosi nō pūt absoluere ut supā absolutio.i°.ſ.iij°.ca finē a De hoc in directoria li.i.t.xv ſ.lxxvi.sic dicit.nūquid epi poterunt de die in diem nouos casus p constitutiones suas reſuare R' non videtur quia possent tōliter fructū gratie fce fratribo pdicatoribo ⁊ mioribo obsoꝛbere.et ipoꝛ puilegium detruncare. qđ non licz xxi.di.inferioꝛ.ex de puile.di lecti.et.c.quāto.Huic.dicit q sic dum tñ non appareat q malicioſe hec faciant. tu distinguas aut epi faciūt statuta sinodalia in quibo sibi seruāt absolutionem.et in ꝟ casu curati absoluere non possūt. sz pdicti frēs bñ absoluūt quia statuta concessioni contria reuocant ex de sepul. dudum. ſ. vltio. li°.viij. aut faciūt statuta excoicatione lata et tūc frēs non pūt absoluē ex de puile. religiosi in pn. li°. vj.et sic loquit Huic b'ibi.qđ hic dicit đ excoicatiōe idē etiā intelligit de alijs sententijs statutoꝛ sinodaliū et puncialiū ut in dca cle. religiosi. Item qđ dicit đ curati. idē p eandē rōnem intelligit et de alijs nō puilegiati. Item in ſ. pcedēti vz lxxv.idirectoria dr q nec cōsuetudo que epis aliquos casus reſuat dictis fribo piudicat cū osuetudies eoꝛum concessionibo coīrie penit⁹ ruocēt dca cle.dudū ſ.nos eteni. b Et nō q ꝟ nō fit mētio de cōmutatiōe uotoꝛ aut dispensatione incertoꝛ quia hec nō sūt de cō fessione uel absolutione. sed dicem⁹ infra votū v°. et.ſ.restitutio vi. a Ex pdicti patē pōt q non pūt oēs casus epales bñ pticulariter sciri.vñ bonū videt q accipiētes ab epis aūctem audiēdi confessiones faciant sibi ab eis declarari quos casus sibi reseruāt.et q in alijs gnālem aūctem concedant absoluendi.et quia differt absolut° a dispensatione si uolūt sup aliquo voto vel alijs posse dispensare de his faciāt fieri spēialem mētiōez. uł q aūcte epi. possunt dispensare sup oibo ad foꝛ pnie ptinētibo

b Quid ergo agendū cum qs habet aliq̄ peccata a quibus ille cui cōfitet non pōt absoluē.R' secūdum tho. in quodā quolz sacerdos non absoluit aliquē nisi q diuin⁹ creditur absolutus a vel etiā de quo dubitatur nec dubitatiōis facile pōt haberi certitudo si pniam pctat de pc.di.vij.si qs penitus. b Sed postq̄ adeo é absolutus tenet ad huc eccl'ie confiteri.et qa dispensatio absolutionis non é tō cōmissa mioꝛi tenetur totū confiteri ei.et ipe dēbet absoluere ab his a quibo pōt.deinde tenetur remittere eum ad supioꝛem ō residuo absoluendū ar.xxxiij.q.ij.latoꝛē.⁊ ex de pe.significauit. a Idem in sum.cō.eo.ti.q.lxxiij. b Tetez si inferioꝛ ō facto eum absoluit ponit idem tho.q non credit eū absolutū tñ excusatur p ignozantiam iuri.non autē sacerdos cui hoc ius ignozare non licet.
a Idem in sum.con.eo.t.q.lxxiiij.sed ēte pōt esse q quādoq̄ min⁹ excusaret ofitēs q confessoꝛ cum confessoꝛ non teneat scire omēs casus.imo in cōi nec multum ꝟbilis ut nōtur in sum.con.li.iij.ti.v.q.ij.et vn⁹ quisq̄ magis obligetur pꝛopꝛie saluti q̄ aliene.de pc.di.iij.q vult. b Quid si confitens sit excoicatus et non possit absolui a suo confessoꝛe nūqd absoluz eum ab alijs peccatis.R' scdm tho.in iij.di.xviij. sacdos nullum excoicatum absoluere pōt a culpa nisi absolutus sit pus ab excoicatiōe quia excoicatus non est pticeps sacramētoꝛum ecclesie. a Sed certe hoc intelligēdum videtur quādo confitens non fozet parat⁹ sollicite et debite petere absolutionem ab excoicatione uel aliter non bene dispositus alias etiā excoicatus bñ dispositus potest absoluere a peccatis.nam capax est sacmenti penitētie qđ nulli negat etiā excoicato et hereticō ex de hēti.sup eo.li°.vi. est etiam capax absolutiōis ꝓpter qđ potest absolui ab vna excoicatione et remanere in alia ex de senten.exco.cum pro causa.et nō glo.in .c offi.eo.ti.vbi dicit q excoicat⁹ a plūribo poterit ab vnoquoq̄ singillatim absolui. et vltima absolutio confirmat. oīs dicit

q communicatus nō pōt absolui a peccatis suis nisi prius sit absolutus ab excommunicatione et sit paratus soluere penam absolutionem et bene dispositus

tamē ꝙ vnus non debet absoluere nisi absoluēdus caueat ꝙ se faciet absolui ab alijs et non debet denūciari absolut⁹ anteꝙ sit ab omnibus absolutus et in dicto.c. cum pro causa. dicit ꝙ excoicatus ex pluribus causis pōt absolui ab vna ⁊ remanz ligat⁹ ꝙ alia.idem etiā nōt Ilai.li.iij.sue sūme i tractatu ō excoicatione.ſ. sed nūquid.vbi etiā sentit ꝙ si etiā excoicatus nō exp̄met omnes causas excoicationis . tamen tenet absolutio ꝙ exōssis et idem sentit glo.i .c. ex pte.eī de offi° oz.sed in dicto.c.cum pro causa dicit ꝙ si absoluēti non exp̄mā oēs cause nō valet absolutio tanꝙ surrepticia pōt dici ꝙ si cause taceant malicioſe non ualet absolutio secus si bona fide sicut et in confessione peccatoꝝ ptz supꝰ confessio. i.ſ.iij.est ergo excoicatus capax peritentie et absolutiōis et iō si ē bñ dispositus pōt a peccato absolui.vñ et in glo.Ilai.in dcō .ſ.sed numqd sup ⁊bo ad illā fozmans hāc qōnem respondet. dicūt quidam ꝙ nō ga manēti in excoicatione non sūt ipendenda sacramēta eccl'ie.veri⁹ credo ꝙ si nō stetit per eum qn absoluat. neqꝝ est in moza pretende absolutionis neqꝝ timet ꝙ uehemē tioz fiat ad pretendā absolutiōz sup Bmōi. excoicationem ꝓpter absolutiōez ipārtam sup alijs peccatis poterit eū confessoz suus absoluere de alijs peccati sicut qñ epūs retinet sibi absolutionē de aliquibꝰ crimibꝰ sacerdos parrochial' pōt ꝛfitētez absoluē de alijs.et postea eps absoluat de illo qđ sibi retinuit.et due ꝑticulares facūt vnā integram.et vna est ꝑpatozia ad reliquam et ideo in hoc casu pōt coicare confessoz taliter excoicato sicut coicat in receptione iuramēti ante absolutionē.regulāius tamē fieret si absolueret ab Bmodi excōicatione et postea de ceteris peccatis cū excoicatio sit fortius vinculum.et hoc seruāt qdam confessozes.sed benignioz est ꝑus dca ſnia secūda tamē tenēda est si timeat ꝙ ꝓpter Bmōi absolutionem fierz negligētioz ad pretendum absolutionē excoicationis. credo etiā ꝙ confessoz non teneatur absoluere de peccatis antē absolutionē excoicatiōis hec ille hoc vltimum puto verꝝ nisi excoicati nōbiliter interesset ipm absolui a peccatis ante absolutionē excoicatiōis.nā cū possit absolui ut preconsum ē nō debet confessoz ipm nōbiliter dānificare cum ab eiꝰ dāno possit legitime abstinere.nam m⁹.vij.dicit omnia quecūqꝝ vultis ut faciāt vobis homines et vos facite illis b Sed quomō absoluere possit non pōt recurrere ad eū a quo fuerit absoluendus vide supꝰ absolu°. iiij°.ſ.i. Nūquid vnus sacdos possit audiꝛ et alius absoluē et ꝫ Guil.nō qa sacm̄tū pnie diuidi non pōt sicut nec alia sacm̄ta ecclesie xxiij.di.quozūdam. a Idem i sū. cō.li.iij.ti.xxxiiij.q.lxxviij. b Utꝝ sacdos possit absoluere illam cum qua peccauit.R' secundū Guil.non debet.qa tollit erubescentia que est maxia pars satisfactionis vñ debet eam remittere ad alium sacerdotem sic nouit hugo xxx.q.i.sup.c.omis. a sez circa pīm grecum et vxozem ꝓpriā et habetur in glo.dicti.c.omis.et in sū.con.eo.t q.lxvi. b Et idem de omi peccato i quo sacerdos fuit consentiēs uel cooperatoz. si tamē in his casibꝰ absoluat.valebit absol° con.rbo.in iij°.di.xix. a Idem i dicta.q lxvi.vbi etiā additur secundū eūdē Guil nec est cont ꝙ epūs non potest dispensare in symonia cum eo cōmissa ꝙ dispensatio ē dignitatis absolutio necessitatis.et iō non tam facile quis amittit potestatem absoluendi sicut dispensādi. b Archiepūs qñ visitat potest audire confessiones subditozum suffraganeozum. et absoluē ⁊ pnias imponere eī de censibus perpetuo. li° vi.
Si epūs committit alicui vices suas circa cōfessiones audiendas. nūquid tlis potest circa casus maiozes et epales.R' non potest nisi exp̄sse ei cōmittat eī de regl'. iur. in generali et de pr.si epūs.li.vi.is quoꝙ cui cōmissum est nō pōt cōmittere altēi eī de offi°.de le.qñ appl'ica.in fi. a Idem in sū con.eo.ti.q.l.i. b Et intelligas ꝙ non ō iure cōmuni secus qñ exp̄mitur ꝙ possit. ar.eī de offi°.de le.is.cui.li.vi.et per ea que

Nisi parochiales faciūt magna

nōt ibi Jo.an. a Sed quid si dicat epūs committo vobis aūctem meam i foro pcitentiali ut possitis absoluere in omnibus casibꝫ in quibꝫ possumus.Rñ secūdum glo Bai.et in sum.con.eo.t.q.iij.licz.qui omia dicit nihil excipiat xix.di.si romanorū. nō tamē est tutum ꝓpter Bmodi cōmissiones genēales vsurpare ea que a iure epō sunt reseruata spēcialiter nisi certū sit ꝙ Bmōi epūs per Bmodi ꝛba genēalia intendēt cōmittere spālia. et tamē que in sinodo sua epūs reseruare consueuit satis credo ꝙ ꝑ Bmodi gñalia uerba cōmissa esse debeant itelligi. Absolutiones tamē excoicationū que fiunt a sacerdotibꝫ ꝓ furti.et damnis. quoꝝ ignorantur actores cum non solum ptineant ad forum pniale.sed quo ad qd spectent ad foꝝ contentiosum nō sūt itelligende delegari per Bmodi genēalia ꝛba et multo fortius nec absolutiones eorum que in forma iudicij excoicati sunt ꝓ cōtumatia.aut ꝓ re iudicata aut pro ostēsa ꝙntūcunq; etiā generaliter epūs committat vices suas quo ad forum pniale alicui nō ꝓpter hoc ille sine spāli mandato dz mūre vota.aut relaxare iuramēta de quibꝫ ctū est ꝙ potest.uel de quibus est dubium an possint licite obseruari licz de trāsgressiōe voti iam facta et de piurio possunt pniaz iniūgere hec glo. et ībditur in dicta q.iij. In Bmodi ḡ confessor in du° non ꝓcedat. sed a suo epō certificetur in spāli in ḡbus casibꝫ vult sibi cōmittere suam aūctē.et i ḡbus nō satis videtur posse dici ꝙ ꝛcessio sic generaliter accipiēda sit sicut sonat. nā verba generalia genēalit sunt accipienda i.ff.q.i.sunt nō nulli.et eī de decimis ad audientiam.pserti in fauorem salutis aiarū quo nihil est fauorabilius xxiij.q.iij.si bēs et eī de pc.et re.ne ꝓ dilatione. nisi forte fuisset aliqꝺ tle qꝺ nō fuisset delegās vēsimiliter in spē concessurus eī de re. iu. in generali li.vi. Que autē sint ista cum sint indeterminata satis uidenter relinq iudicio discreti iudicis ⁊ cōfessoris.eī ꝺ offi° dele. ꝺ causis.et ad hoc etiā faciūt q̄ dicta sunt ff. in pn°.in vltia additione que incipit et p̄dictis. b Sed vtrum officialis epi habeat aūctem in penitentijs casuum epalium.Rñ secundū hosti.nō habet nisi expresse pateat ꝙ hoc uoluerit epūs et si habet et non est sacerdos debet alteri delegare eī de pcura petitio. a Idem in sum.con.e.ti.q.lv.et lvi.dicitur secundum hosti. Dñ cum epūs ad remotam regionem se transfert.et aliuz episcopum vicarium gñalem relinqt talis vicarius potest omia sic ille qui ipm istitit posset si pns esset. b In articulo mortis omibus sacerdotibꝫ et de omibus peccatis et sententijs concedit absolutio ar.de pe. di.i.qué pnitet.et eī de sentē.exco.nō dubium. a Intellige nisi in executione ordinis fuerit impditi ut supī confessio.iij.ff. iij.et iiij.ad fi.in additione.de artitulo aūt mortis et qualiter tūc sit agendū dictum est supī absolutio pmo.ad fi.i additione. b Quis sit confessor corialium uel plātorū vel regum.vide supī confessio.iij°.ff.xiiij. q incipit cui debent.et in duobꝫ ff.sequētibꝫ

in articulo mortis gls secunda post absolutio gñalis ad tēpus pertrahit

Confessor ij° scz qd debeat agere quid agēdū confessori. si credat ꝙ confessus non faciat pniaz aut aliud qꝺ ꝓmittit.Rñ secundum Buil non debet ꝓpter hoc exigere ꝓmissionem siue votum uel iuramētū.sed sufficit si dicat se habere ꝓpositum faciendi .et sic ꝺbz absoluere simplicit et sine conditione fca cum ꝓtestatione si suspectus habet ꝙ si nō restituet qꝺ abstulit aut non faciat id qꝺ iniūgitur fructu confessionis carebit. a Idem in sum.con.li.iij.ti.xxxiiij.q.cxxxvi. b Excipiunt excoicati qui iurāt ut supī. absolutio.v.ff.ij. a Et non solum iurāt sed etiā aliquā absoluāt pus satisfacē ont quādo sunt excoicati ꝓ notoria seu manifesta offensa.ut in.c.solet.de senten.exco.li. vi.et est singulāit expssum in multi excoicationum casibꝰ sic illos discutiēti potest patē eē sīlr et in alijs casibus a iur expssis ut dicit in dicta q.cxxxvi.licet ibi spāliter non ponant.vnde scꝺ post ꝑdictuz est in

incendiario qui iniuste ꝓmū dāmificauit intendendo seu incendi faciendo uł hoc facientibꝫ consilium seu auxiliū i his dādonam et hi non videtur debere absolui nisi ꝓus satisfecerint xxiij.q.viij.pessimā.ibi nᵉ absoluat nisi ꝓus damno cui intulerit ꝑᵐ facultatem suam resarciato et iuret se vlterius ignē non appositurꝫ ꝛ. ȝ⁹ videtur cōt mutilantem ꝓmū seu mutilari facientem.seu in hoc consentiente.nam ⁊ tł'es equipātur p̄dictis incendiarijs et·j·videt' ꝙ absolui non debeāt nisi ꝓus satisfecerint xxiij.q.viij.si quis mēbrorꝫ . 4⁹ est contra maifestos raptores et eccł'ie violatores q nᵉ absolui ōbēt nᵉ etiā ad pniaz rēpi i vita uel in morte nisi ꝓus iurē eorꝫ facultatem satisfecerint . uel de satisfaciendo idoneam cautionem dederit exī de rap.super eo. vbi dicit' statuimus.ut quicūqꝫ ex his q violenter surrexerint in rapinā. seu ecclesiarū violatione maifeste fuerit deꝓhensus nisi ꝓus oblata restituat si poterit.vel eīdādi plenā et firmā secūitatem faciat pnie bñfi^m ei penitus denegetur et·j·qui aūt i ſaitate obstinata mente non pēituerit vł eīdauerit et in morte securitatē p̄stare nequerit solēnitas pnie parum ꝓdesse videtur sic̄ credimus . sed de peccato contrito uiaticū nō negetur ita tamē ut nullus clēicorꝫ sepultūe illius interſit .nec eius elemosinaz p̄sumat accipe. ꝙ si q clericorꝫ uel p̄ł'brorꝫ cont hoc in vita uel in morte penitentias dare . aut sepulture interesse uel eorum elemosinaſ accipī attēptauēit seu huiusmodi rapine partic̄pes inuēti fuerit ordinis sui damnū irrecupabiliter patrāt'.et ecclesiastico bñficio careant hec ille . est autem aduertendū secundū hosti.in sum.con.li.iti.xvi.q.vi.ꝙ p̄dicta intelligūtur quando raptor seu violator eccł'ie fuit monitus de restituendo.et post admoitionē diu i cōtumatia p̄seuerauēit aliter dicta pena nō optinet in.c.fi.exī de sepul.et de rapto.c.i lr̄is Quit⁹ est cont maifestos vsurarios q nᵉ absolui nec ad confessionē admitti debent nisi ꝓus satisfecerint uel de satisfaciendo idoneam cautionē p̄stiterint exī de vsu.c.ꝙ ꝙ.liᵇ.vi.vbi inter alia dicit' nullus maifestorum usurariorꝫ testamētis interſit. aut eos ad confessionem admittat.seu ipos absoluat nisi de vsuris satisfecerint.vel de satisfaciendo ꝓ suarꝫ uiribꝫ facultatū p̄stiterint ut p̄mittit' idoneam cautionē.testamēta quorum maifestorum vsurariorū aliter facta non valent. sed sunt irrita ipso iure. Sextus videt' coīi sacrilegiū sc̄z qa aliqd abstulit de loco sacro.seu qui iniuriatus ē p̄sonis eccł'iastic.q nō videtur absoluēd⁹ si admonitus ꝓius non satisfecerit xvij.q iij.si quis inuētus .vbi dicit'. si qs domū dei violauerit.et aliqua sīn licētia illius cui commissa esse dignoscit' inde abstulerit uł eccłesiasticis p̄sonis iniuriam fecerit donec in conuētu admunitus legitime satisfaciat sciat cōmūione esse p̄iuatum. si uero post secundam et tertiā conuētionē coram ep̄o satisfacere detractauerit sacrilegij periculo ab omibus obnoxius teneat' ita ut scōm appł'm nemini fidelium misceat'. b ☞An confessor teneatur ad memoriā reducē cōfitenti peccata que audiuit uel sciuit eum cōmisisse.R'.secundum Guil.si scit uel ꝫ probabilem opionem debet ei ad meōriaz reducere ꝙ timere potest ne confitens sup hoc crassam habeat ignorātiam.uel ꝙ non adhibeat debitā diligentiam. a ☞Ad rēcolenda sua peccata ut in sū.con.li.iij.ti.xxx.iij.q.lxxxv.vbi hec nōntur ꝙ nō excusat.

b ☞Si sacerdos habeat aliquos p̄ochianos surdos.cecos.mutos.uel furiosos.uel demoniacos.et sil'es quos scit esse in pēcō mortali quid faciet.R' secundū Rai.debet facere posse suum ut iducat eos ad pniam secundū ꝙ est possibile.qđ si ñ potest ꝓcurē oret et faciat orari ut deus illustret corda eorum de con.di.iij.solz queri. a Idem in sum.con.eo.ti.q.lxxxviij. vbi etiā dicit' ꝙ licz sacerdos faciat tūc posse suum.tamē est casus in quo nō excusatur. vz si ex negligentia sua precessit ꝰmodi casus bᵉ ibi et etiā sciendum ꝙ furiosis seu amētibus i mortali exntibꝫ nullū pōt dari remediū.

nisi reuertatur ad mentem. quia ipsi et dormientes equipantur ⁊ intelligũtur p-seuerare in eadẽ volũtate ⁊ statu quo erãt immediate ante dormitionem. vel amẽtiaz quousqz dormiẽtes existunt. seu amẽtes ex̃ ō baptismo. c. maiores. ad fi. Ideo ñ restat ꝓ eis nisi oratio. b ȝ.ª secundũ al. ōbẽt esse in confessione scz sciẽtia discernẽdi inẽ peccatum. inquisitio ō eis cauta. et discreta penitẽtie seu satisfactiõis iniũctio. a Idẽ in sum. con. eo. ti. li. iij. ti. v. q. ij. vbi etiã dr̃ secũdum eũdem al. ꝙ sacerdos non tenet̃ scire discernere nisi in cõi scz q̃ sint capl'a ⁊ que mortalia cõmũia et que venialia ex gñe et sciens hec sufficiens reputat̃ pro tẽporis hui⁹ necessitate ad confessiones audiẽdas sed bñ puto ꝙ hec nesciẽs peccat mortaliẽ audiendo et eum instituens peccat adhuc plus ꝙ ipe ⁊ permittens institutũ mistrãe mortaliẽ peccat si sua interest tẽes ꝓhibẽr̃ põt addi ꝙ periculosum ẽ etiã audire cõfessiones non hñti ꝺpetẽtem noticiã casuũ ꝑpe et episcoporum ut in cle. religiosi. de p̃ uilegijs. et iõ sup his ignorãtia confessoris regulãr̃ dicit̃ inexcusabilis ut supꝛ ꝺfessio p̃. ℊ. i. ad fi. similiter et nesciẽti competẽt̃ oportũa cuilibet xp̃iano. vz articulos fidei et sacramẽta eccl'ie p̃cepta decalogi ⁊ opa caritatis. et modũ debite confitendi ⁊ penitendi. nã m⁹. xv. dicit̃. si cec⁹ ceco ducatũ p̃stet ambo in foueam cadũt. adhuc etiam fortius obligatur qui obtulit se officio talis enim tenet̃ de omi exacta diligentia ar ff. depositi. l. i. ℊ. sepe. vbi dicit̃ ꝙ q obtulit se depósito tenet̃ de leuissima culpa licet aliter non teneret̃ de dolo ⁊ lata culpa cũ recipiat ad vtilitatem altẽius tantũ. Qui autẽ non ingerit se sed requisitus exercet ex caritate satis uidetur ꝙ non tenet̃ nisi inquãtum scit uel põt commode scire qa impossibilium nulla est obligatio. ff. de re. iuri. l. impossibilium. et quia hoc agitur ad meram vtilitatem altẽius sicut et depositũ et ℏ si ibi non inuẽit̃ vita ⁊ sciẽtia idone⁹ qui velit ⁊ possit hoc officium exercẽ. quo casu etiã minus idoneus et in p̃dictis non instructus si facit ex caritate põt se ingerẽ nam qõ nõ est licitum nccitas licitũ facit. ex̃ de re. iuri. qõ non est. vnde et in nccite etiã laico põt fieri confessio de penitẽtijs di. vi. qui vult. et hic confessor hoc casu ñ tenet̃ nisi inq̃ntũ scit et potest uel scir̃ põt paria eni sunt scire uel scire debere ut in. c. fi. ex̃ de iniurijs. Si autem ℏmodi ip̃erit⁹ etiã in casu necessitatis audiendo dep̃hendat peccantẽ grauibꝰ inuolutũ ꝓuiõ facit si ei consulit ꝙ de illis itez confiteat̃ ꝓpito vel ab eo consilium postulet cũ eius copiã habere poterit ne forte ipe sup his in aliq̃ errauerit. Item si magꝛ peritus reperitur sciẽtia et conscientia et aliqs ꝑ ẽto cognoscat se non cõpetenter peritum nullatenus se intromittere debz etiam regsitus aliter facit conr̃ dictam scripturã si cecus ceco ꝛc. Item conr̃ iura de penitẽtijs et r̃missionibꝰ omis. ⁊ de pe. di. vi. qui vult. si ꝺo dubitat de sua ꝺpetẽti peritia per sciẽtiã seu experientiam. uel etiam dubitat si alius p̃itior reperiatur qui hoc possit et velit excusar̃ obedientia p̃lati xxiij. q. p̃ma. quid culpatur. vel potest credere penitẽti. si dicat se nõ posse habere peritiorem cum non sit verisimile cum mẽdacijs ad penitentiã accedere. Item confessore requirit̃ conscientia multo magꝛ ꝙ sciẽtia. vñ i dco. c. qui vult. ō penitẽtijs di. vi. dicit Augusti. sacerdos itaq; cui ois peccator offertur ante quem statuitur ois languor in nullo eorum sic iudicãdus qui in alio iudicare p̃optus est ꝛc. et iõ existẽs in mortali audiendo confessiones mortaliẽ peccat. nam secundum tho. et al. et in sum. con. li. iij. ti. xxij. q. xxv. existens in peccato mortali quãdocũq; i aliquo actu exhibz se ut ministrũ ecclesie mortaliter peccat. et totiẽs mortaliter quotiẽs ℏmodi actum facit. et iõ si non possit eẽ haberi confessor sciẽtia et conscientia idoneus debem⁹ p̃ligẽ conscientiã quia melior est insipiẽtia cum timore ꝙ apparẽs sapiẽtia eccl'iastici x°. nono. ⁊ quia q sibi negꝛ ẽ cui alij bonus erit eccl'iastici decio tertio. Item ip̃fectum sciẽtie supplere põt perfectio caritatis. ex̃ ō renũcia

.c.nisi·ℊ.p defectu.sic̄ ptz in beato nicolao et alijs multis.sed imperfectum Innocētie non suppler sciētia.sed hoc casu quāto est maior tāto est periculosior sicut et bonus gladius in manu furiosi ut patz in demōe qui sic nuncupatus est a sciētia.vnde p̄ma corinthiō. viij. scia inflat.caritas edificat.su per quo glō mgr̄i sentē.secūdum Augus. dicit.addite scie caritatem ⁊ vtilis erit scia cum caritate vtilis est per se iflat i supbiā vt demones qui greco noīe a sciētia sic sūt nomiati in quibus scientia est sine caritate Item quia ut p̄xime patuit deficiens scia potest in casu necessitatis sine peccato cōfessiones audire.sed non deficiēs conscia cui⁹ peccato videtur ānecti qui ei peccādi occasionē prebz quādo potest sibi aliter p̄uidē Sed an possit fieri cōfessio existēti i mor̄li videt̄ ꝙ non qa talis sacerdos ut supᵘ ptz peccat ⁊ eius peccato ānectit̄ qui ei i actu peccati cōsentit ad ro.p̄. Incontrariū facit quia nemo suum debet vitare p̄latū licet peccator est nisi p̄us condemnatum viij.q iiij.nōne.de hoc sic dicit̄ in sum.con.li.iij. ti.xxij.q.xiiij.tho.ait.licz ꝑditus teneatur recipr̄ sac̄menta a mistro ecc̄lie etiā exīri in mortali quousq; ab ecc̄lia tollerat̄ quia adhuc ei obligatur.tamē excepto nc̄iratī casu non foret tutum ꝑmodi inducere ad excusationem alicuius actus spectanti ad suum ordinez durāte conscientia ꝙ dictus minister sit in mor̄li quā ꝺscientiam potest deponere.quia i instāti potest ex diuina gr̄a emēdari.hec ibi. hec qō potest clariꝰ solui p̄ id qō in sc̄li dicit tho.z̄ z̄.q.lxxvij.artᵒ iij.vz ꝙ non licet inducere aliquē ad mutuandum sub vsura tñ occurrēte rōnabili necessitate licz sub vsura a p̄parato ad mutuandum itaq; ex p̄dictis potest colligi ꝙ dum qs cogitur a suo p̄lato pōt ab eo recipere ecc̄liastica sac̄mēta licz sit i mortali si ab ecc̄lia tollerat̄ . Si ñ cogit̄ a p̄lato et alium posset habē sacerdotem nō debz ei quem putat esse in mortali confiteri. ut̄ ab eo aliqō sacramētum recipe .nec ipsum inducē ad exequēdum aliquem actum sui ordinis . Si uero alium sacerdotē habere non possit potest urgente racionabili causa confiteri sacerdoti ad hoc parato etiam in mortali existenti et ab eo alia recipe sac̄mᵃ sed nullatenus debet ipm ad hoc nō dispositum inducere. b An interrogationes sint faciēde in cōfessione.R̄ secundū Rai. ꝙ sic dūmodo discrete fiant de qbꝫ habet plene de penitētijs di.v.ea.i. et di. vi.c. q vult.in p̄nc°.et ult̄ medium ex̄ ꝺ penitētijs et re.omis·ℊ.sacerdos autē . et debent esse interrogationes p̄cipaliter ꝺ septē vitijs capitalibꝫ que sūt.superbia.auaricia.gula. luxuria.inuidia.ira et accidia. a Predca plenius dicūtur in sum.con.li.iij.ti.xxxiij q.lxxxiij.et non solum interrogationes facienda sunt de his vitijs. sed etiā de articulis fidei et de sac̄mētis ecc̄lie et de p̄ceptis decalogi et de opibꝫ caritatis ⁊ de peritia confitendi et de multis alijs de quibꝫ latiꝰ dixi i interrogatorio. b Et de c̄cūstantijs eoꝝ que sūt quisquid vbi p quos quotiēs cur quomodo qñ. a De istis circūstantijs clarius dicit̄ i p̄fata q.lxxxiij. Sed et latius dictum est supᵘ confessio.z° ·ℊ v in additione. b Utrum liceat sacerdoti ingrere a confitente specificationem persone cū qua peccauit.R̄ secundum Rai sicut confitēs non debet specificare nisi ut dicit̄ supᵘ confessio p°·ℊ·4°. ita nec sac̄dos debet iterrogare nisi ut ibi dicit̄. a Idē in sum con.eo.ti. q . lxxxvij. b Quomō confessor religiosus teneat̄ facere ꝺfitenti consciām ꝺ decimis habetur·j·decime.i·ℊ· viij. a Sed quid si confessori occurrit aliq̄d de quo dubitat quid agere ꝺbeat.R̄ ꝙ hec dubitatio aut p̄cedit ex varietate opionum doctoꝝ aut ex sua iperitia. in p° casu dicit glo. Rai.in ti.ꝺ mr̄imonio.ℊ.sed nūquid peccāt vxores.supᵘ x°abstinēdum. ꝙ hoc casu non est p̄cipitanda sentētia n° denegāda absolutio.sed via tutior est consulenda.et terror incutiendus ex periculo qꝺ videt̄ verū cū penitēs ex aliq̄ probabili ratione adheret alicuius doctoris nōbil̄ opioni volēs eam tenere.nā hoc casu ꝓt̄

varietatem prudentiū doctorum confessor ꝺsulēdo sibi viā tutiorē.et qꝺ sibi vēi⁹ videtur secūdum deū si acqescer nolit illud sup̄ conscīam suam reliquat.quando uero aliqs non habet in se aliquā bonam rōnez q̄re magr debeat opioni vnius q̄ alteriusꝺ adhērē conuēienter remanet in dubio.ꝑt qꝺ si dubium sit super aliquo. vtr̄ sit pec catum uel non omio est necessarium q ab illo abstineat et de illo debite pniteat eligēdo ꝑtem tutiorē ne aliter discrimini se disponat ut sup̄ confessio p̄.ℊ.viij.Si uero dubium non sit ꝑncipl'r sup̄ peccato. sed vtr̄ qs teneatur ad aliq̄d faciēdum uꝫ dā dum seu pnam subeūdā debz benignior sn̄ia eligi vz ut in hoc dubio quis ad nihil obligetur.nam in dubio regulariter ꝑ eo danda est sentēcia nisi i causa mr̄ionij dotis. seu libertatis uel testamenti quādo ꝑ istis data fuerit sententia ut in.c.fi. eī de re.iu. et in .c. cū sit.ꝛ.c.odia.de re.iurī.li.vi.ꝛ .ff de legibꝫ.l.benignus.nisi forte esset aliqd faciendum qꝺ posset facilīter expediri.et si dubitaī vtr̄ qs sit excōicatus et posset cō modo facere se absolui ad cautelā tunc.n. est consulēdum ꝑ tutiori ꝑte q ꝫ faciat. et sic pōt intelligi qꝺ dicit glo.ſſai.et po nitur in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxix.vz q si iudex eccl'iasticus dicat. scias te esse ex cōicatum uel ꝫmodi ẋba q si de excōica tione ꝑ ẋba tl'ia agatur in foro iudicij nō reputabiī excōicatus nisi alias constiterit de intētione excōicantis ut quia semp soli tus est sic dicere quādo excōicat uel alio modo in foro aūt pniali eligēda ē i dubio tutior via ut sez tal' reputeī excōicatus ꝛ ipetret absolutionē et idem consulit hoſt. in his et sil'ibꝫ quādo dubitaī de excōica tione. Item qꝺ dictū ē fallit q̄n vehemēs seu pbabilis coniectūa esset incōmūū quia inspicimus in obscuris qꝺ est verisimil⁹ uel qꝺ plerūq̄ fieri ꝺsueuit ut i.c ispium⁹ de re.iurī.li.vi.vt si constet aliquē fuisse ex cōicatum et dubiteī vtr̄ fuēit absolutus tūc enī habebitur ꝑ excōicato donec de ab solutione constet legitime ut i sū.con.li.iij ti.xxxiiij.q. xlviij. Item si sit pubˢ fama de delicto uel excōicatione ut eī de sentē. exco.cum desideres.ℊ.z°. vbi dicit q ē pu blica fama aliqnē ẋbraſſe clēicū q nᵒ eps nec a suis cōicare sibi debz nisi ad arbitriū epi de hoc se purgauerit uel ad cautelam absolutus fuerit. Si autē ꝓcedit dubita° ex ipcritia confessoris tūc q̄rat cōsiliū piti eī de pnitentijs et re.omis. Oꝫ si nō hr̄e pōt remittat confitētem ad confessorē scia et conscientia pudētiorem sicut medicus ipcritus debet ad pcritiorē egrotū r̄mittē ar.de pc.di.vi.qui vult. q si nᵒ hoc potest fieri exigat a confitente q sit paratꝰ facē oīa ad qꝺ obligatur et querere diligenī illud noscere a pcritis iuī posse. et cōsulat confitenti qꝺ tutius est. et dubio absolu tionem sibi non reticat ut dictum est. sed ip̄m inq̄ntum aūctas sua se extendit absol uat de pnitētijs di.vij.si quis positus.vbi datur absolutio pnitēti in extremis.licz ꝺ eius salute pcnitus dubitetur ut ibi et e. q.c.nullus. z.° vtrum absolutio possit fiēi per litteram.R̄ secundum glo.ſſai.et i sū. con.li.iij.ti.xxxiiij.q.lxxvij.q non.sed pūs confitens a p̄senti sacerdote potest absolui facit de pnitentijs di.i.quē pniter.Ex q̄ patet q eodem modo nō potest fieri ꝑ nū tium . Item non potest vnus audire ꝛ al ter absoluere ut sup̄ confessor.i.ℊ.iij.Absolutio uero ab excōicatione potest fieri etiā in abūtia q ignorans et inuitus ab ea pōt absolui ut in sum.cō.li.iij.ti.xxxiij.q.cxiij. et sup̄ obsolutio.i.ℊ.xv.z° an sacēdos de beat pmo absoluere q̄ pnitentiam iponer R̄ ut nōtur indirectoria li.i.ti.xv ℊ.i.xxiij q non quia cum in pnie ipositiōe appareat 3ª pars ꝑncipalis materie.i.satisfactio qua tenus est ex ꝑte peccatoris sine qua saltez in affectu non est ꝑfectum ꝫmodi sacrīmtū. nec potest debita forma apponi per mistrū donec ipa matēia debita pmo integre sit ꝑ acta que in tribꝫ consistit.sez cordis ctriti one.oris confessione.et operis satisfactione ar.eī eo.q qdam.iō hūc ordinem debet cō fessor seruare in pnitētie sacrāmēto. pmo

debet audire confessionem. secūdo iponere penitētiam. tertio absoluere sacramētaliter ut in cle. dudum. ℣. statuim⁹. de sepultur. ubi hoc nōnt Guil. et Jo. an. hec ibi. videtur ergo ꝙ nisi ipositio penitētie p̄cedat absolutionem ipa absolutio est nulla. sed forte posset excusari si statim post absolutionem antequā diūtatur ad extraneos act⁹ iponatur pnia. nam qō fit incontinēti videtur esse. C. ō pactis. l. petens. tutius tam est ꝙ p̄cedat ut ex p̄dictis patz.

C Onfirmatio

C Electorum a quo confirmanda sit electio. ℟ secundum hosti. a primo superiore. vnde epūs confirmat sibi ſ̄iectos ex de electi. cum mōsterium. nisi aliquis sit exemptus ex de consue. cum venēabil'. Jtē archiepūs confirmat epm ex de electione cum dilectus. in fi. lxiij. di. illud. archiepz vero confirmat pmas uel patriarcha nisi ipe archiepūs exemptus sit ex de electiōe. bone. in. c. nihil. p̄triarchas uel exēptos confirmat papa ex ō electi. scriptum. uel etiam legatus de latere ex de elec. si abbatem li°. vi. a Ubi dicit' ꝙ legat⁹ de latē potest confirmare electiones archiepoz et exēptorum et abbati exempto in epm electo dare licētiam consentiendi ⁊ ab alio eidē t'lis licētia dari non pōt nisi pp̄. b Sil'r etiā papa confirmat impatorem ex ō electione venerabilem. a Idem in sum. con. li iij. ti. xxvi. q. xxi. b Qualiter fieri debeat confirmatio. ℟ secundum hosti. debet eni pmo fieri examiatio psonaz tā eligentiū ꝙ electi etiā si nihil opponatur. a Facit ex de electione cum nobis olim. b Consulit etiā supiori ut ipm electum ad ptez trahat et de his que ipedire ipm possunt diligenter exquirat et si ipedimentum inuenerit secreto ad renūciandum inducat. ex de elec. dudum. ij°. et extra de symo. pertuas in fi. a Non tamē ipm publicz uel infamet secundum eundem hosti. ut in sū. con. eo. dicto ti. q. xxij. b al's vero scūdū allegata et p̄bata p̄cedat. a Sed si in occulto sit ipedimētum et ille instat p̄o confirmatione in maifesto caueat q̄ntum potest ne faciat contra conscīam ut dicit' i dicta. q. xxij. b Nota etiā hic ꝙ si inter cetera que obiciuntur electo seu postulato seu aliter p̄mouēdo ad dignitatem opponatur de euidenti defectu scientie uel persone pmo debet de hoc examiatio fieri et si hoc inueiatur falsum opponentes excluduntur ab omibo alijs que opposuerāt. et etiā puniunt' ac si in p̄batione oim defecissent ex ō elec. si forte. li. vi. Si ofirmatō fiat non vocato cōpetitore uel alio qui se vellet opponere et non discusso negotio irrita est. et debet fieri talis vocatio noiati quādo est collect⁹ ul' apparz oppositor al's gn̄aliter in ecc'. in qua electio facta est ut si uolunt se opponere appareant in opteti termio pemptorie assignato et hec habent locum siue electio sit in concordia siue in discordia ex de electi. q̄n. li vi. b Utrū q opponit electo aliq̄d crimē teneat' se inscribere vide. ℣. inscripto. ℣ ij°. vide de his q̄ possunt ipedire confirmationē infra ō elec in multi locis et. ℣. ordinandus p̄ totum.

C Onfirmatio

C sacramenti. sacramentum confirmationis. utrum sit de necessitate salutis ℟ secundum pe. duplex est necessitas. salutis quedam pertinēs ad esse. ⁊ quedam ad bñ esse. et quidem scdo modo confirmatio est nēcia non pmo. nam et sine ea pōt hō saluari. ē autem nēcia p̄pter spūalē pugnā ad quā adiuuat' scdo per confirmationez licz simplicit' non sit sacramētum nēcitatis sed nihilomin⁹ cōtemptus eius dānabilis est. Con. tho. et al. in iij° di. vij. a Idē i sum. con. li. iij. ti. xxiiij. q. xlv. b Que sūt de substātia confirmationis. ℟ secūdum pe. quiq. duo quidē ex p̄te ipi⁹ sacramēti scz materia crismati et forma uerboz. duo ex parte ministri scz dignitas pontificalis. et intentio. vnum ex parte suscipiētis. s. ꝙ crismetur in fronte. nam quia i ofirmatiōe confert' audacia spūalis euidēti⁹ fit i frōte

con.tho.et al.vbi sup̄. b Idem in sū. con.eo.ti.q.xlvi.vbi etiā dicit̄ ꝙ crisma est oleum cū balsamo ab epō sanctificatū

b Quis est mīster confirmatiōis. R̄ solus epūs de con.di.v.manus.et .c nouissime.et.c. ut ieiunij. a Idem in dcā q.xlvi. b Sed nūquid papa possit cōmittere altēi.R̄ secūdum tho. et pe.licet de hoc sint opiones ꝓbabiliusꝫ dicitur ꝙ possit committere sacerdoti.sed ñ ifēiori lxxxv.di.peruenit.idem in sum.eo.ti.q xlvij.con. etiā albricus. Que sit forma confirmationis. R̄ secūdum tho.pe.ꝫ al forma est hec.consigno te signo crucis.et confirmo te crismate salutis.in nomīe patris et filij et spūs sancti amen. a Idē in sū.con.e.ti.q. xlviij. vbi etiā dicit̄ ꝑm al.ꝙ omia illa que sup̄ sunt dicta de mutatiōe forme baptismi eodē modo intelligenda sunt ꝫ de forma confirmationis.

b Utrum in sacmento confirmatiōis conferatur gra.R̄ secūdum tho.et pe.gra confertur non solū cōmūiter sic in ąlibꝫ sacramēto confert̄ gra emūdans a pcco.

a vel a reliquijs peccati ut in sum.con eo.ti.q.xlix. b Sed etiā spālis gratia per quā quis deputat̄ ad officiū sanctitati. et idoneus efficitur ad xpm confitendū. vnde ꝫ grato facit magr gratū. a Idē in dicta q.xlix. b Quibus debeat sacramētum confirmationis conferri.R̄ scōm tho.et pe. omibꝫ xpianis nam ꝫ pueris conuenienter confert̄ quia minꝰ habent fictionis.et uirī.et mulieribꝫ qbus cois est pugna spūalis . Item mutis.qa licet non ℞° signo tamē possunt confiteri. Item morientibꝫ quibus licet subībat̄ pugna. tamē pergūt ad ꝑmiuꝫ militātiū.ꝫ ideo conuenienter accipiūt xpiane militie sigm

a Idem in sū.con.eo. ti.q.l. b Utr̄ confirmatio possit iterari. R̄ secūdū Aug. et oīs theologos non pōt eo ꝙ ipīmat effectū indelibilez de con.di.v.dictū.ꝫ.c. de hoīne. a Idem in sū. con.eo.ti.q.li. vbi etiā idē dicitur ꝺ sacramēto baptismi et ordis.et ꝙ alia quatuor sacramēta pūt iterari. a Utrū confirmatio conferri debeat ieiunis et a ieiunis.R̄ secundū al. sic ꝓpter reuerentiam sacramēti de con.di v.ut epi.et.c.ut ieiuni. tam in necessitate melius eēt confirmari post prandiū ꝙ si epo discedente et ℔modi qs non possit confirmari. a Idem in sum.con.eo.ti. q.liij. b Utr̄ alius debeat tenē aliquē ad confirmationez. R̄ secundū tho.in 3a pte q.lxxij.ꝓpter hoc aliqs ad confirmationez accedit.quia se habet̄ robur stādi non ꝑsumit. ideoq; ab alio debet teneri. nec differt vtrū vir uel mulier teneat.sz non confirmatus quantū est de ratione sacramēti non debet tenere.sed si coīrium fiat peccat. sed non ꝓpter hoc est irritū sacramētū de con.di. iiij .c. in baptī°. a Con.al.ut in sū.con.eo.ti.q . liij. b Et vide·j·impedimentum vi ℔·penult. a Utr̄ vxor possit in confirmatione tenē mātū uel econūso.R̄ non quia contrahit̄ cognatio spūalis.et est impedimētū matrionij ꝫ coniugalis actus. Item nō debet qs tenē ꝓprīū filiuꝫ uel fratrez aut sororem quia sufficit inter tales vinculum carnale. a Idem in sū . con. dicta q . liij. b Quō autē confirmatio impediat matrimoniuꝫ. vide·j·impedimentuꝫ vi°. de crismate sz ꝙ est i confirmationis habetur sup̄ bap ij·℔·iij.et·j·oleū sanctū ꝛc.

Consāguitas

de·j· impedimētū v. ꝑ totuꝫ.

Conscientia

Utr̄ cōsciētia erronea obligz ad faciendū aliquid uel dimittendū . R̄ secundū pe.credēs se teneri ad aliquid et non faciens incurrit contēptū . et faciens illud qō putat peccatuꝫ peccat. vnō glo. super illud ro.xiij.oīe qō non est ex fide peccatuꝫ est.dicit sic. oīe qō fit contra cōsciētiaz edificat ad gehennā . Item luc. xi°. si oculus tuus nequā fuerit totū corpus tuū tenebrosum erit.manēte ꝫ cōscia erronea homo perplexus est.nō tū sipl'r

quia potest et debet deponere conscientiaz rez per se uel per alterius consiliuz.con. tho.p^{a} z^{e} q.xix.articulo v.et vi. a Idē in sum.con.li.iij.ti.xxxij.q.fi. b

Consecratio

scilicet eōrum q suū de forma

Consecratio

consecra

pīose tr

suis.et de ipa xxiij.di.qui epūs.et di.lxx v.ordinationes.et ex de sac vnctione cum veniss̄et.et debet fieri in die domica tātū dicto.c.ordiationes. nec est necessarium continuare ieiuniuz a sabbato idest q̄ in p̄cedenti sabbato incipiés ieiunare non commedat quousq̄ in domica fuerit ordinatus.nam et i ipa domica ante prandiū intelligit̄ ieiunus esse. a Hec fuerunt dicta Rai.ut in sum.con.li.iij.ti.xxij.q. xxxiij.et xxxi.et i hac etiā additur q̄d oz fieri hora tertia. b Consecratio epoz et supū ultra tres menses post confirmationez differri nō debz nisi ex causa lxxv di.si. a In hoc si non dicitur post cōfirmationez.sed post electionez et .j. tenz Rai.ut patz in sum.con.dicta q.xxxi.sed potius videt̄ q̄ cōputatio fiat a tēpore confirmationis.nam pus consecrāi non potest. iō illud tēpus non debet computari. sic nec tēpus suspensiōis i collatiōe bñficiorum.ut in.c.quia diuersitatem.ex d concessi pben.vnde ut pz i dicta q.xxxi. glo.Rai.dicit.q̄ a tempe confirmationis fit ista cōputatio sic notūt hug.c.di.qm et nisi fecerit infra dictum tēpus se consecrari coione puatus expectabitur adhuc per duos mēses infra quos si non purgauerit moram cedet metropolitani iudicio.nec ibi nec alibi postea consecrabit̄.et hoc nisi fuerit impedimēto legit̄ impeditus dicto.c.quoniam. et di.lxxv. quoniā pōt autē intelligi dictum Rai. q̄ndo electus fuisset negligēs ad petēdā confirmationē.nam et tēpus suspensiōis in collatione bñficioz oputat̄ negligēti petere absolutionem ut nōt glo.in dicto .c.quia diuersitatez.et sup̄ bñficiū p̄mo i p̄ncip^{o}. b A quo consecrētur singuli plati. & papa consecrat̄ ab epo. hosti.q in hoc vicem metropolitani optinet.uel etiā a quo vult di.xxiij.in noīe dñi.

a Ibi non sic dicit̄ sed ita.quia sedes applica cunctis in orbe terrarum p̄fertur eccles̄iis atq; iō sup se metropolitanum habere non pōt.Cardinal̄ epi metropolitani p̄oculdubio vice funguntur.qui vz electum antistitem ad applici culmis apicem p̄uebant.et ita a dictis epis cardinalibus debet papa consecrari secūdū Rai. et in sum.con.eo.ti.q.xxix. nisi forte ex consuetudie uel ex ipius electi dispositione aliud p̄cederz cum papa statim post electionem habeat omēz pleitudinez potestatis dicto.c. in noīe dñi.et ita potest intelligi q̄d dicit̄ de epo hostiesi.et fuit dictum goff.ut in dicta q.xxviij. b Primates uero et metropolitani consecrari debent a tribo epis eoz suffraganeis omibus alijs suffraganeis psonaliter adueientibus nisi eēnt necessitate impediti et tūc consentiant per lras lxiij.di.quia et lxvi.di.archiepūs.et .c. porro. et di.li. qui in aliquo.in fi.et ex de temp.or.si archiepūs.et licz ita sit de mero iur hodie non tamē de consuetudie q̄si nullus archiepūs p̄triarchalis p̄mas consecrat̄ ni a papa uel ab alio de mandato eius ar. xxiij.q.i.pudenda. a Hoc fuit dictuz Rai.ut patz in sum.con.eo.ti.q. xxviij.sz eius glo. dicit q̄ non credit q̄ h^{mo}di consuetudo sit gnalis. b Q& si ab alia forsitan consecrarētur paz.p̄desset.quia anteq̄ possent se archiepos uel p̄triarchas nominare.et plura alia facere oporteret q̄ pallium a papa haberent nisi forte habē possent a patriarcha de qua matēia vide infra pallium.et infra p̄triarcha.s.ij. a In his locis patz q̄ istud pallium non potest conferri nisi a papa nisi ab vno de q̄tuor p̄cipalibo patriarchis.vz constātinopolitāo Alexandrino Anchioceno et Jerosolimitano. b Epi uero si sūt

exempti. similiter ꝺbent a ꝑp uł ab alio de eius mandato consecrari. a Con.al.

b Si non sunt exẽpti ꝺebent consecri ab omibꝫ alijs suffraganeis.et auctoritaᵉ metropolitani.vel si non omẽs pñt conuenire saltem a tribꝫ epis iussu archiepi vel ab archiepo cum duobꝫ epis consecrentur alijs per litteras consentiẽtibus di.lxviij.per totum a Hoc fuit dictuꝫ Rai.ut in sum.con.e.ti.q.xxvij. b Et nõ hic ꝙ ternarius numerus epoꝝ ẽ de substãtia consecrationiſ.vnde si a pauciorib9 ꝺsecrarentᵉ uel agẽtᵉ ut nõt bugᷤ.i ꝓdicto.c.porro. a Hoc etiã tenet glo.i .c.epi.eᷤ de tempo.ordi.et etiã glo. Rai. ut in dicta q.xxvij.que etiã dicit notasse bugᷤ.in dicto .c porro. ꝙ si non esset mõ nisi vnus epũs uel duo non posset consecrari epũs donec aliud constitueretᵉ a ꝑp uel mortuo papa genẽalis ecclesia posset mũᷤ hãc formã.licet ab apł̃is instituta. et statuere ꝙ unus epũs solus vel duo consecrent epm.vel si nullus esset epũs ꝙ presbiteri consecrent eũ. Si autem nᵉ epũs nec ꝑsbr eẽt tunc dicit diuinus implorãdum iudicium eẽ quid fieri ꝺebeat

b Et vnus dictoꝝ trium est ꝓncipł̃r consecrans quẽ oportꝫ ꝙ totã consecrationꝫ perficiat aliter nihil agitᵉ. a Si vnus ꝓtem vnam facit et alius ꝓtem aliã. vel si vnus epũs manũ iponat et simplex ꝑsbiter vel etiã alius epũs bñdictionẽ infundat dicta q.xxvij. b Plij duo sunt quasi coadiutores.tamẽ omẽs ꝓnũciare ꝺebent quia omẽs consecrant.hec bugᷤ.ꝛ con.goff. a Immo hec videᵗ potiꝰ fuisse dictum hosti.bugᷤ.aũt et glo. Rai. dicunt ꝙ cum tres episcopi consecrant epm potest concedi ꝙ quilibet illoꝝ consecret sed non solus ideſt cum alio sacret.et ꝙ sunt ibi tres actiões. sed vna sola passio in consecrato sic in tribꝫ hoinibus ferentibꝫ lapidem tres sũt actiões in ferentibus.sed vna passio in lapide ut i dicta q. xxvij. conueientius videᵗ dictũ hosti.quia saltem inunctio manuum et capitis consecrãdi cum sacro crismate nõ potest fieri nisi per unum alijs assistẽtibꝫ ut eᷤ ꝺe sac̃ vnctione.c.vno. in ꝓncip°. b Possũt aũt simul ab eodem plures epi consecrari.eᷤ ꝺe conse.eccl'ie.uel al.cũ sis

a Ibi dicit noueris ꝙ plura in eadez eccl'ia altaria et plures epi simul poteris consecrare. b Ubi singuli ꝑlati sunt consecrandi. Rᷤ papa in sua eccl'ia si fieri potest alꝫs in quacũqz etiã eᷤ vrbem di. xxiij.in noĩe domini. patriarcha uero ꝓmas et metropolitanus ꝺebẽt ꝺsecrari in ꝓpꝛijs ecclesijs nisi necessitas aliud inducat. a vel consuetudo approbata. eᷤ in consecratione pape secũduꝫ glo. Rai. ut in sum. con.eo.ti.q.xxxij. b xxiiij.q i.pudenda.eᷤ ꝺe tempo.ordi.si archiepꝰ. epũs autez ꝺebet consecrari vbi elegerit metropolitanus di.li..c.vltimo. in fi. a Nisi aliud obseruãdum sit ꝺe consuetudine approbata secunduꝫ glo Rai. ut in dicta q.xxxij.vbi etiã dicitur scꝺm Rai. ꝙ si epũs fuẽrit consecratus i alia eccl'ia ꝙ metropolitana. et sine metropolitãi licentia ꝺebet se ꝑsentare metropolitano suo infra tres menses a tempore consecrationis di.lxij.cum longe. b

Consecratio

c secundo scz eccl'ie uel recõsiliaᵒ eius. Eccl'ia a solo epo potest consecrari ꝺe con.di.i.nemo.neqz epũs potest alteri ꝺelegare nisi epo sic̃ ne qz reconsiliatiõez eᷤ .e. aqua. et potest consecrari tã i diebꝫ domicis ꝙ ꝓuatus eᷤ e.tua. nec ꝺebet cõsecrari sine missa ꝺe con.di.i..c.ij. et .c. fabrica.in fi. a Idem in sum.con liᵒ iij. ti. xxxiiij.q.xlviij.secunduꝫ hosti. subdendo et dixit bapꝰ saltez ꝙ missa esset ꝺe substancia consecrationis. bugᷤ.ẽo dixit coñ nã scz ipm si epꝰ consecret et ꝑsbr dicat missam. ecclesia cõsecta erit.hec ibi puto ꝙ attendẽda sit consuetudo que ẽ optima legum int̃pres.ff. ꝺ legibꝫ si ꝺe it̃p tatõe

b Et si epũs non poterit totez eccl'ie competenté q̃ndo ꝓmarũ lapidé posuit

debet in consecratione supplere. q ad hoc tenetur fabricator. et eius heres ex e. cuz sicut. i. q. ij. placuit. Si ecclesia in alieno solo sit constructa. uel consecrata vide .j. eccl'ia p. §. i. b Presumit' eccl'ia consecrata quādo de hoc aliqua scriptūa appa ret uel i istrumēto dotatiōis. uel i libro ecclesie. vel in columna. vel i tabula mar morea et hmodi. vel etiā si appareat vn9 testis de visu uel de auditu de con. di. i. Solennitates dedicationū. a Ibi nō dicit' aliud nisi q solennitates dedicati onum fiāt per singulos ānos. et q si ēra scriptūa uel testes non appareāt de con secratione eccl'ie cosecretur. et idem e. di. .c. ecclesie. et tamē pdicta dixit Rai. alle gās etiam ad hoc xxiij. q. ij. sane. pfertur ibi i sacris dictis ipse scripserūt. et secundū glo. eius dicticie sunt columne ecclesie. ut in sum. con. eo. ti. q. cl. sed glo. in dco .e. sane. dicit q dictitie tabule dicunt'. a dico dicis dicit. etiā q ibi est ar. q si in lapide. uel columna inueniatur scriptura fides est ei adhibenda. b Et itelligas tles pbationes semipleas sufficere. vbi non esset de hoc contentio per quā tolle retur ista pbatio ut quia fierz ide altri piudicium ex e. ppositi. et ex de adulti. significasti. a Ista capla pax vident' facere ad hoc dictuz. tamē in se videtur verum q cum de alterius agit' piudicio regulāiter requritur plena pbatio. ut in .c. cum sint ex de regu. iu. li° vi. et que di cūtur in hoc §. fuerūt dicta Rai. et Inno ut in dicta q. cl. b Tres casus sunt in qbus eccl'ia consecrata debet recōsecrari. pmus si eccl'ia conbusta fuēit ita q pari etes sint conbusti uel dirupti. seu nōbi liter decrustati vel in toto ul' in maiori parte de con. di. i. ecclesijs. secus si soluz tectum exustum fuerit ex e. ligneis. Se cund9 si quocūq modo tota ecclesia uel maior ps destructa uel dirupta é. si xo parietes successiue fuerūt repati eadem eccl'ia intelligit'. et ideo sufficit si tantū reconsiliet' cum aqua exorcizata et eum solennitate misse. a Hoc casu secūdū hosti. et in sum. con. dicta q. cl. non é ius exp̄ssum de reconciliatiōe. tutius tamē et deuotius est q fiat. b Secus si tō fuit pmo destructa etiā si ex eisdem la pidibz reedificata fuit consecranda eni est de con. di. i. de fabrica. Tertius casus est q̄ndo dubitat' an fuerit consecta nec apparet aliqua pbatio de his que dicta sunt sup̄ §. primo. a Idem in sū. con. dicta q. cl. li. iij. ti. xxiiij. et nōt glo. in .c. pposuisti. ex de con. eccl'ie. b Sunt alij casus in quibz ecclesia non debet recon secrari. sed reconciliari. pmus est pter homicidium uel etiā enormē sanguinis effusionez ibi commissaz ex. de con. eccl'ie pposuisti. Secus de leui ut si casu san guis de naribus emittat'. et si quis un gue aliquātulum excorietur et sanguez emittat. Secund9 pter adulterium ul' semis effusionez ex de adulte. significasti Tertius si excoicatus in ecclesia fuerit sepultus de con. di. i. ecclesiaz. ex eodē cō suluisti. a Idem etiā est si in ea fuerit sepultus paganus vel infidelis tunc eni non solum corpa extumulāda sunt ꝛ ab icienda. sed ꝛ parietes radēdi ꝛ ei9 tigna dicto .c. ecclesiā. et .c. sequenti. ꝛ similiter debet fieri q̄ndo fuerit ibi sepultus excō mūicatus secūdum hosti. et i dicta q. cl. Quartus si eccl'ia ab epo publice excoi cato consecta fuerit. a vl' etiā bñdicta ut in dicta q. cl. vbi etiā idem dicitur de cimiterio. vel alio quocūq sacro a tali excoicato consecrato uel benedicto. b Nam secūdum hosti. si corpus mortui excoicati polluit ecclesiam ml'to fortius vbi ipa consecratio perficitur per os ꝛ manus excoicati. a Secus tamē est in sacmentis que intrisecus opantur scdm eundem hosti ut in dicta q. cl. ad fi. vbi etiam hec omia notant' pter id qđ dictuz est de leui effusione sanguis. sed ad hoc facit qđ nōt glo. ex de senten. excō. c. cuz illoz. §. nos tamē. super x°. effusionem.

b Quid si de lapide cadente de eccl'ia

aliquis occidatur. aut si aliqs furios ibi se occidat. & non est in his casibus recõciliãda ecclia quo non est sanguis p contẽtionem effusus nec fuit mala voluntas ad violentiam. sed fortuit9 casus. hosti. et hugo. a Idem in sum.con.li.iij. ti. xxiij.q.cli. b Quid si in ecclesia aliqs vulneretur letaliter. et postea i domo sua moriatur. & secundum Guil. et hug. reconciliari debet. nam ibi dicetur mortuus vbi mortis causam accepit. si vero extra ecclesiam vulneratus sit. et in ecclesia postea moriatur non erit ecclesia violata nec reconcilianda. a Idem i sũ con.eo.ti.q.cliij. b Quid si in ecclesia martir occiditur. & secũdum Guil. dicunt quidã q ꝓpter hoc ecclia non est reconcilianda. quia hmõi sanguis effusio ecclie non polluit. sed potius consecrat.

a Idem in sum.con.eo.ti. q.cliij. b Quãdo per semis effusionez recõciliãda est ecclia. & secũdus Guil. p adulterio quidez et fornicatione de cõ.di.i.ecclesijs ex eo.c.fi. ꝓpter pollutionẽ aũt nocturnã in somnis non oportet. si autẽ vir uxorẽ ibi cognoscat credo q indiget recõciliatione et infra tenz Jo. et itezum Jo. an.

a Contrariũ videt autem tenẽ glo. secunduz hug. in dicto.c.ecclesijs. Sed ꝓmum videtur uerius ar°.c.vir. xxxiij. q.iiij. vnde et in sum.con.eo.ti.q.cliij. dicitur q hugo videt loqui de recõsecratione. b Similit reconcilianda est pro vitio sodomitico ibi commisso. ceterum non videt reconcilianda. a sz de necessitate. sed de consilio ut in dicta q.cliij.

b Quando hmodi sunt occulta satis con.hosti. quãtuz est in sũma. vel in snia

a Quia licet hosti. in diuersis locis diuersimode locutus sit. tandem h tenuit q pro occultis nõ sit necesse ecclam rcõsiliari ut patz in dicta q. cliij. b Sz qs potest ecclesiam reconciliare. & secundũ Rai. epũs ꝓprius per se uel per aliuz epz et potest vnus aquam bñdicere et alius reconciliare. per simplices vero sacdotes non põt. etiã si sit consuetudo ex e.c.aq̃.

a Idem in sum.con. eo ti. q. clv. b Sed secũdum Inno. ex commissiõe ꝓpe sacdotes simplices possunt ecclam recõciliare aqua tamẽ pus per epm bñdicta.

a Inno. sic dicit in dicto.c.aq̃. vidimus autẽ q papa pluribz epis indulsit q per simplices sacerdotes possent recõciliare ecclias aqua tamẽ pus per epm bñdicta.

b Quid si quis celebrat in ecclia seis uel sanguinis effusiõe polluta. & etiam si scienter in ea celebrat. non ꝓpter hoc est irregularis. ex de senten. excõ. is qui li°. vi. tamẽ tlis grauiter peccat ut ibidẽ dicit

a Dicit eni ibi q est pro temeritate hmodi pũiendus. b Vide h diffuse. j. interdictuz iij°. §. penult. a Ibi dicitur de pena celebrãti. in loco ꝓhibito. b Quid fiet si ecclia nõ cõsecrata fuit seis vel sanguis effusione polluta. & debz aq̃ exorcizata per sacerdotes lauari. ne diuine laudis organa suspendãtur. et q̃ citius cõsecrari ex .c. si ecclesia. a Ibi non dicit q dicta absolutio debeat fieri p sacdotes nisi in glo. que hoc ibi nõt. idem ec tenz glo. Rai. ut in sum con.e.ti.q. clvi. dicẽs q aqua hec confici põt per simplices sacdotes et tal ecclesia per eos lauari sine mandato epi spãli ar. in dicto.c. si ecclia. q dicat q debet ꝓtinus lauari qõ ñ fierz si oporteret mãdatuz epi expectari. Alij tamẽ dicũt ut ibi patz q aũctas epi est necessaria in hoc casu qa sic necessaria est auctas epi ad hoc q ecclia edificet. ⁊ q ibi celebrentur diua a ꝓnci°. de con. di.i. nemo infra. dñt q necessaria é auctoritas epi quo ad recõciliationem eius postq̃ talit est polluta. hec ibi. hoc videt tuti9

b Nec est ꝓpt hoc ecclesia intdicta .n° qui ibi celebrat irregularis est. etiã si cõsecra fuisz ut in ꝓmo §. dictum est. a Licet hosti. dixerit coĩrium ut ptz i dca q. clvi. b Ecclesia põpue cõsecrata ul oratoria mõsteria. et hmodi non debent reuerti ad secularem habitationem et prohanos vsus xix.q.iij. que semel. et .c.

qñ.xvij.q.vlt.questi.eẽ de religi. vo. ad hec. a In hoc.c. dicit de hospitali qđ nullatenus debet mũdanis vsibꝫ ꝺputãi cum sit locus religiosus. hec eẽ omia notant in sum.con.eo.ti.q.clx. ꝑm Isai. ꝛc.

Consecratio

c tertio scz altari. alia est ꝺsecratõ eccl'ie. alia altaris. ⁊ iõ vna sine alia põt fieri eẽ eo.c.i. Altaria siñ reliquijs ꝺsecri non debent de con.di.i. placuit. ⁊ .c. non oportet. et potest epũs in eadem ecclesia plura simul altaria ꝺsecre. eẽ e. cum sis.

Altare quãdo sit reconsecẽndũ. & ꝑm hosti. reconsecẽndum ē si mota rupta seu enormiter destructa sit tabula eius superior que dicit mẽsa p̃cipue in angul' siue cornibꝫ in quibꝫ p̃cipue solet fieri altaris ꝺsecẽtio. b Ista enormis destructio debet eẽ talis que inducat deformitatẽ arbitrio epi iudicãdum secunduz hosti. et Inno. ut in sum. con. li. iij. ti. xxiij. q. cl. a Item si motus fuerit aliquis de lapidibus p̃ncipalibꝫ stipitis mẽsã cõfigentibus. nam in illa coniũctione p̃cipue intelligitur esse altaris consecratio eẽ e. ad hec et .c. ꝙ i dubijs. qđ qdã itelligũt quãdo sup quatuor colũnas est altar' et vna mota sit. a Hoc fuit dictum glo. Isai. ut in dicta q. cl. b Secus est de alijs lapidibꝫ stipitis siue pieti. qui non contigunt mẽsam quia ꝓpter illoꝝ motionem non est altare consecrãdum. a Idem est etiã si lapides tangerẽt mẽsaz vñmodo nõ essent ꝺ p̃ncipalibꝫ ut i dicta q. cl. b Simil'r non est reconsecrãduz si tota mẽsa cum sibi adherẽtibꝫ transferatur sicut nec ꝺsecꝫtur altare portatile Item reconsecrãdum ē si sigillũ lapidis quo sigillant' reliquie fractum sit. ul' di minutũ eẽ e.c.i. ⁊ c. ꝙ indubijs. et de con di. i si motum. a Idem etiã est si dcm sigillum fuit motum dicto. c. ꝙ i dubijs et in dicta q. cl. b Si autẽ altare itñ augmentatur ꝙ amittat priorez formã reconsecẽndum est quia forma est esse rei ar. x. q. iij. hoc ius. con. Inno. et b. a glõ hoc dicit eẽ eo.c.i. secus si additio uel diminutio non tollit formam secundum glo. Isai. et in dicta q. cl. vbi omia q̃ dcã sunt in hoc. c. notant'. b Aliaria i qbꝫ ꝺgradati ⁊ hmodi celebrauerũt ñ debẽt ꝓpter hoc reconsecri nec reconciliari eẽ ꝺ sacra. iter. a nobis. a Ibi nihil dicit' de reconciliatione. sed solum de recõsecꝫtiõe idem tamẽ põt intelligi et de recõciliatione cum non sit iure cautum ꝙ hoc casu reconciliatio fieri debeat ar° .c. is qui .de senten. exco. li. vi. b De altari vide q̃dam alia sup altare.

Consecratio

c quarta scz cimiterij. Alia est ꝺsecratio ecclesie. alia cimiterij. si g̃ cimiterium fuisset pollutum effusione sãguis vel semis vide sup cimiteriuz. ℔ fi. ceterꝫ si in cimiterio corpora fidelium ꝺfunctorꝝ sepulta sunt ab excoicatis schismatici. uel infidelibꝫ. et hmodi nõ ꝓpter hoc ꝺbẽt exhumari eẽ de sacra. iter. a nobis. a Cimiteria non consecꝫta in qbus corpora paganorum uel hẽticorum seu excoicatorꝝ sepulta sunt non debent consecrari ꝺ cõ. di. i. ecclesiam. sed corpora sepulta ibi debent inde pus eici. a Et parietes et ligna radi. et tũc si apta fuerunt poterũt consecrari dicto. c. eccl'iam. b Si autẽ consecrata fuerãt pus eodẽ modo corpa pdicta inde eicienda sũt. si diserni pñt aliter ñ eẽ de sepul. sacris. et ipa cimiteria reconcilianda sunt sicut de eccl'ia dictuz est sup consecꝫtio ij°. ℔. iij. circa finez. a Idẽ in sũ. con. li. iij. ti. xxiij. q. clix. secũdũ hosti. et addit. corpa autẽ sanctorꝝ nemo ꝑsumat trãsferre sine lnia pncipis. ul' epi de con. di. i. de loco. vbi dicit. glo. ꝙ pro pncipe hic intelligit' papa. et hoc verꝫ ē si corpa tradita sunt ꝓpetue sepultur' al' sine auctre alicuꝰ possunt transferri ꝑm glo. ibi dicit. eẽ hosti. ꝙ idem videt' de ossibus aliorꝝ fidelium. ff. de reli. et sũp. fu. l. ossa.

Consecratio

quito scz vestium pallarum et vasorum vestes sacerdotum et mistroꝝ palle altaris. et vasa sac̃.et omia similia non debent conuti ad vsum laicorum. sz si qua sunt vetustate consumpta cõburi debent et cineres in ecclesia reponi xix.q. iij.que semel.et.c.quoniam.de con. di.i. altari. a Ibi dr altaris palla cathedra candelabrum et velum si fuerint vetustate consumpta icendio dentur. quoniã ñ licet ea que in sacrario fuerũt male tc̃tare. sed incendio tradentur vniuersa. cineres q̃ eorum in baptisterio inferant̃ vbi nullus trãsitum habeat.aut i pariete aut in fossis pauimẽtorum iactentur.ne introeũtium pedibus coingnentur. Itẽ ut patet in sum.con.li.iij.ti.xxiij. q.clx. secundũ Bai.idem etiã est de pelui in q̃ diaconus ad cuius officiuz spectat cum ministris humilibꝰ abluit corpalia intra sanctuariuz. idẽ cc̃ dic̃ de velamibꝰ.¶ sz glo.ci⁹.palla dic̃t vestis qua altare coperitur. Item dic̃t corporale.vbi corpꝰ dominicum inuoluit̃.velum autẽ et cortinã possimus noiare pãnum qui sb altar̃ dependet.vel qđ in q̃dragesima extẽdit̃ ante altare.vl̃ ea q̃ dependẽt ad parietes eccl'ie.dicit etiã q̃ ex hoc ptz q̃ corpalia non sunt abluẽda p laicos aut mulieres etiã moniales de iure licz de cõsuetudie fiat cõtrium. Item in.c.ligna.de con.di i.dicit̃ ligna eccl'ie dedicata non debent ad aliud opus iũgi nisi ad aliam ecclesiã uel igni comburenda sũt.vel ad pfectuz mõsteriorum frũm. in laicorum opa non debẽt admitti.vbi dicit glo.q̃ dc̃a ligna possunt poni in locis honestis scz i capl'o uel dormitorio.uel sil'i.sed non i coquina uel vineis pascinẽdis et hmodi. et idez dicitur in dicta q.clx. b Si uero non sunt consũpta. sed reparent̃ remanente sbstantia non oportz iterato consecrari. etiã si ptes plures reficiant̃. secus si foꝛ tota simul soluat̃.al. et b. a Hoc nõt glo.ex̃ de con.ecc.ul̃ al.c.q̃ in dubijs.nõ dicit al. uel dicta glo. si tota forma sil̃ soluatur. sed al. dicit si forma soluatur siue mutetur.et est ar̃ ad hoc qđ dic̃t de reparatione ecclesie ut in sum.con.eo. ti.q.clxij. b Utrum vasa sacra possint vendi.R̃ ppt̃ necc̃itatem possunt vendi in eadẽ forma alteri eccl'ie.sed cõfracta pñt vẽdi cuilibet de cõ .di.i.ligna. a Hoc ius facit x.q.ij.hoc ius.ubi non dicitur confracta sed conflata.et forte quo ad hũ idem iportauit. b

Consecratio

virginum de hac ifra virginum consecratio.

Conseruator

Quis possit esse cõseruator. R̃ epi et eorum supiores.aut abbates. seu illi qui cathedralibꝰ uel collegiatis ecclesijs obtinent dignitates uel psonat⁹ Alij non possunt esse nec aliqs potest eẽ conseruator sui conseruatoris. nec aliqs potest habẽ cõseruatorẽ euz q̃ sedz sb sua iurisdictione dominio uel districtu eccl'iastico uel tẽporali exceptis regibꝰ .uel reginis ex̃ de offi° de le. hac constitutione. li.vi. Conseruatores non possũt pceder̃ cont̃ aliquos ex̃ ciuitates uel dioceses in quibꝰ fuerit deputati nec possũt aliquos citare ultr̃ unam dietam a fine illoꝝ diocesꝭ ex̃ de offi° dele. hac constitutione.li° vi. a In ¶.i.vbi etiã dicitur q̃ isti conseruatores non debent etiã pcedere nisi i ciuitatibꝰ seu locis insignibꝰ ubi possit pitorum copia haberi. b Cõseruatores non possunt cõmittẽ vices suas exceptis citationibꝰ et sentẽtijs denũciationibꝰ. nisi aliud eis per lr̃as cõmitteret̃. et tc̃ cõmittere possent infra loca in qbus fuerint deputati et psonis p̃dictis in p° ¶. ex̃ de offi° de le.ac constitutiõe.li° vi°. a ¶.ij. b Conseruatores non possũt se intromittere de alijs q̃ de manifestis iniurijs et violentijs extra de offi° de le.

ſtatuimus. li. vi. Ot ſi de aliꝭ ſiue que indaginē iudiciale reqrūt ſe intromiſerit ſunt ſuſpenſi per vnum annū ab offi°.et ꝑs que ꝫ fieri ꝓcurat incurrit ſnīaz excoi catiōis a q̄ non pōt abſolui niſi ꝑti grauare ſatiſfaciat de expenſis ut in ꝓcā ō cre.hac conſtitutione.nec ꝓceſſus valz qa excedit fines mādati eī de reſcripti. cum dilecta. ſciendū tñ ꝑm Inno. a In dō .c.ſtatuim⁹. b Ot licz ꝓncipl'r ñ habānt iudicialem idaginē in notoriꝭ tamē bñ hñt qꝫ oia illa ſine quibꝫ eoꝝ iuriſdictio non poſſet explicari intelligunt eis eſſe omiſſa.ff.de iu.omi.l.ij.vñ obſeruator pōt citare et cōtumaces pūire eī ō offi° dele. de cauꝫ.ſi qs ius.di.l.i. Itē ſi maleficiuz ē notoriū alꝭ et nō iudici oz qꝫ ſuper ꝫ ꝓbationes q̄rat et cogat teſtes ñ .q .i.in ꝓmis . eī de teſtib⁹.c ij. a ⟨Deli⁹ facit eī de teſti.co .c. i.et per totum. ⁊ ut nōt Inn.vbi ſ.dicūt qdā qꝫ teſtes q̄ iducūt ſup notorio ōbent dicē factū eē notoriū et ſi q̄rat quomō ſcit. pōt reſpondē ego ꝓpus fui et vidi.qñ publice i platea m'ti pñtib⁹ fecit illud.immo plus videt qꝫ ſi eē dicat ego nō vidi qñ fecit maleficium ſed vidi quādo ductus fuit coꝝ iudice. et int'rogatus de maleficio nō negauit. vel cōfeſſus fuit ſcz qꝫ ſic publice fecēit. Quidā dicūt idē etiā ſi cozaz m'tis cō fitet. Item ſi dicit ſic. ego non vidi qñ fecit maleficium. ſed vidi eum fugiētem uel latitātem ꝓpter hoc et nullo modo ſe excuſantem nec ſ̄berat cauſa q̄re ſe nō excuſaret.uel qꝫ de hoc caſu aliqbꝫ tranſ egit.ff.ex qbꝫ ca.infa. irro.l.athletaſ.ſ ſi. et.l.ſe.et ſic eſt multa t'lia iuēire.alꝭ tñ cōdicūt hec ille.iſtoꝝ dictum pōt intel ligi in his q̄ non ſūt notoria p ſētentiaz uel confeſſionem in iure uel p euidētiaz facti ut in.c.fi.eī de coha.cle.et mu. b Item quia in notoriꝭ aliquis ordo ne ceſſarius eſt eī de iure.iu.ad noſtrā. Itē ſi reus confitet factum.ſed dicat qō vſ⁹ fuit iure ſuo in hoc caſu admittit proba tiones al'r eni nō pōt explē iuriſdictiōez ſibi omiſſaz. ſim'r oz qꝫ ꝓcedat ad īqſiti onem q̄ndo factum qdē eſt notoriū.ſed neſcit qs fecerit. Item ad repellendam i iuriā pōt iuocare brachiū ſeculare ſic̄ et alꝭ iudices eī de offi°.oz.c.i.et.c.qm̄ iple riſqꝫ.in fi. a Et ad ꝫ ptās ſecularis te netur.al' cōſeruatoz poteſt illū excoicare cū hoc ſit acceſſoriū ad offitū obſuator xxiij.q.v.admiſit⁹ ꝑm b'.⁊ i ſū.cō.li.ij t.v.q.clvij.vbi h°oia nōnt'. b Itē ſi re⁹ q fuēat cōdēnat⁹ ⁊ excoicat⁹ oparat iſra ānū et dicat ſe velle ſatiſfacē cū ognoſcit obſuatoz ō q̄ntit'dāni et ꝫmōi h' Inno. a Et ſi nollet actoz qō ō hoc cognoſ cerz obſuatoz ⁊ eū abſoluz ut i dca q..c. lvij.⁊ cū p̄dictis i hoc ſ.ſatis videt con. al. b Offitiū obſuatoris expirat morte decedētis quo ad negocia non cepta. ut eī de offi° dele.hac cōſti.li. vi. intellige niſi aliud exprimeretur in ſuis litteris.

Si reus negat maleficium et actoz velit ꝓbare eſſe notorium conſeruatoz ogno ſcere habet alit' inutile eſſet officiuz eius qꝫ quilibz poſſet negare.nam et quilibet iudex poteſt cognoſcere an ſua ſit iuriſ dictio.ff.de iu.ſi qs ex aliena. Simil'r ſi reus confiteretur maleficium.ſed dicit ñ eſſe notoriū qa p ei⁹ cōfeſſionē fm eſt notoriū ut eī de coha.cle.et mu. vſa. a ⟨Delius eo.ti.c.fi.et idē in ſū.con.e.t. q. cliij. b De notorio vide ·ſ· notoriuz.

Poſtꝫ conſeruatoz aliꝫ iuriatorem citauit et eum ob cōtumacia excoicauit ſi conſtat poſtea eum iniuriatum fuiſſe ſed nō maiſeſtū eē nūqd vere erit excoi catus.k' ꝑm Inn.ñ qꝫ iuriſdictiōez ñ hz ñ de maiſeſtis ut dcm ē ſ·ſ·iij. a Dl. dic̄ qꝫ ꝫ cāu cit ver excoicat⁹ ꝑm Inno. i.c.tua eī de coha.cle.et mu. lz qdā cont puto diſtiguēdū qꝫ ſi ſnīa ſit lata ſup ne go° pncipali ñ tz cū nō ſit notoriū n' ad obſuatoꝝ iuriſdictōz.ptineat.⁊ ita pōt itel ligi qō dr i iſto ſ.⁊ i ſū.cō.li.ij.t.v.q.clvi ſi vo ſit lata ꝓpt' otūacia ñ oparēdi ſnīaz tz qꝫ ad eū ptinz ognoſcē an ſua ſit iuriſ dictio ut ſ·ſ·pxi°.⁊ ita itelligat' dcz al.

Onstitutio

De hac mā vide lex ꝛc.

Onsuetudo

Est ius qdaz moꝛib⁹ ist̄itutū vñ et dr̄ cōsuetudo qđ in cōi vsu ē dis.i. ɔsuetudo. Cōsuetudo inducit̄ ꝑ binū actum.xxv.q.ij.ita nos. a nō tñ efficax eū deat esse rōnalis ⁊ ꝑscripta ut in.c.fi. eē.de cōsue.nisi forte act⁹ illi essent ꝑmanentes tpe legitio ad ꝑscriptionē de q.j.

b Et tūc cū popul⁹ īcipit aliqd obseruare ea mēte ut de cetero sit cōsuetudo al̄ nō ar.ff.de itinē actuq; pti.l.vltia. Et ubicūq; ius deficit cōsuetudo vim habz legis.dis.i.cōsuetudo.ītellige dūmō ñ sit iniqua ul̄ a iure reꝓbata. a viij. dis. mala.cū se.et dco.c.fi. b Similit̄ ⁊ cō suetudo int̄pretat̄ legē.eē.eo. cū dilect⁹

a Delius facit.ff.de legi.si de ītērpta tiōe. b An cōsuetudo ꝓiudicet iuri ℞ coī legē diuinā ul̄ nālem nulla ꝓualet cōsuetudo.eē.eo.c.vltio. xxxij.q.vij.flagitia.sz cōtra ius positiuū ꝓualet dūmodo sit rōnabilis ⁊ ꝑscripta ut eē. in palle.c.

Sed que dicet̄ rōnabil̄ ℞ ꝑz Inno. rōnabil̄ dr̄ oīs cōsuetudo que nō reꝓbat̄ sz sustinet̄ a iure ut etiā nō.eē.de cō suetu.c.vltio. a Hosti. aūt dicit vtrū cōsuetudo sit rōnabil̄ ul̄ ñ relinq; iudici cū nec certa regula possit tradi ar. eē. de offi.dele.de causis.ut in sum.con.li.ij.t.v. .q.cc.vi. hec satis cōcordat cū ꝓcedenti q; oē irrōnabile ꝓhibet ius.ff.de legi.qđ ñ rōne.⁊ di.i.c.cōsuetudo.sz q; istud ñ pōt spāliť in oīb⁹ determinari relinquit̄ iudi° recti iudicis dco.c.causis. Sed quāto tpe ꝑscribit̄ seu firmat̄ cōsuetudo.℞ ut Hosti.ait ꝑm canoīstas regrit̄ tēpus xl. annoꝝ eē.de elec.cumana. et eē. de censi. olim. a Deli⁹ facē eē.de ꝑscrip.audit̄. Et dicit Hosti. q; omes canoīste dicūt spectandū tēpus xl.annoꝝ ut in sum.cō. eo.ti.q.cc.vij.sz ℔ debet ītelligi cū agitur de ꝑscriptiōe alie⁹ rei seu iuris eccl̄iastici ut patz in turib⁹ ad ℔ alle. et sic sequit̄.

b Et hec habēt locū ī eccl̄iasticis ꝑm leges tū est diūsitas nam ꝑm aliqs sufficiūt x.anni int̄ ꝑsentes ⁊ xx. int̄ absētes sz ꝑm alios exꝓctādū est tēpus tantū q; in coīi hiū memoria nō exist̄at ꝓmū verū vī ut nō.C. que sit lon.cōsue. in rubro.

a Puto q; velit allegare.C.de ꝑscrip. lon.tēpo.x.ul̄ xx.an. et eo.ti.l.fi. hr̄ clare q; longū tēpus q̄ īducit̄ ꝑscriptio dr̄ x. annoꝝ int̄ ꝑsentes ⁊ xx.int̄ absētes. b Cōsuetudini rōnabili alicui⁹ loci nō derogat̄ ꝑ statutū nouū pape nisi illō ex ꝓmat̄ eē.de cōsti.licz.li.vi. Que autez dīa est int̄ cōsuetudinē ⁊ ꝑscriptionē.℞ ꝑm Hosti. sex possūt differētie assignari Prima q; ꝑscriptio locū hz in reb⁹ mobilib⁹ corꝓoralib⁹ et īcorꝓalib⁹ eē. de ꝑscrip.audit̄.et.c.se.Cōsuetudo ℞ in īcorꝓoralib⁹ tñ ut ī statutis⁹ iurisdictiōib⁹ electiōib⁹ ⁊ ℔modi.2ª q; ꝑscriptio acquirit̄ singulari ⁊ priuato sz cōsuetudo non acgrit̄ magi isti q; illi.3ª q; in ꝑscriptiōe exigit̄ titul⁹ ⁊ bona fides eē.de ꝑscrip.si diligēti.sz in ɔsuetudie nō regrit̄ titul⁹ sz solū tēpus.ff. de vsur. cū de in rē. a Delius facit.ff.de legi.de quib⁹.et dis.i ɔsuetudo. b 4ª quia ꝑscriptio ⁊ ꝓuilegiū nō cōcurrūt eē.de fide instru.int̄ dilectos.§.ceterū.et eē.de ꝑscri.veniēs.sz cō suetudo ⁊ ꝓuilegiū hū cōcurrūt eē.e. cū dilect⁹.et eē.de ℞bo.sig.abbate.5ª q; ꝓscriptio ꝓꝓrie ē exclusio actiōis siue petitiōis sz cōsuetudo est actiōis siue iuris acgsitio eē.de elec.cōstitut⁹.et.c.in genesi.ī fi. a Pōt tñ ꝑm eundē Hosti. consuetudo etiā negatiuā respicē ubicūq; ꝓbari pōt.s. q; tale qd fieri nō debeat̄ ar. eē.de elec.cū eccl̄ia vulterana. ad fi.et in sum.con.li.ij.ti.v.q.cc.viij. ubi hi ca⁹ oēs nō. b 6ª q; ɔsuetudo erronea nihil iuuat secus in ꝑscriptiōe quia titulus putatiu⁹ ⁊ si verus nō sit dum tamen ꝓbabilis error excuset dat cām ꝑscribendi.ff. ꝓ empto.qđ vulgo.⁊.ff.ꝓ suo.l.vltia.

Contẽtio vtrũz sit pec catũ mortale. R̃ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ q. xxxviij. Si accipiat cõtẽtio ꝑm q̃ importat ipugnationẽ veritati et iordinatũ modũ sic est peccatũ mortale ⁊ hõ mõ diffinit Ambro. cõtentionẽ dicẽs q̃ est ipugnatio veritati cũ cõfidẽtia clamoris Si aũt contẽtio dicat ipugnaº falsitatis cũ debito mõ acrimonie sic contẽtio est laudabilis. Si autẽ cũ iordinato mõ sic põt esse veniale peccatũ nisi forte tãta inordinatio fiat in cõtendẽdo q̃ gñetur ex hoc scãdalũ vñ apl'us cũ dixisset ij. Thimo. .ij. Noli cõtendẽ verbis. subdit aliqd. Ad nihil enĩ vtile ẽ nisi ad sũuersionẽ audiẽtiũ. a Idez in sũ. cõ. li. iij. ti. xxiiij. q. cc. xxvi. ubi etiã dr̃ ꝑm Tho. q̃ cõtendẽ est cõtra aliquẽ tendẽ. et sicut discordia coñrietatẽ q̃ndaz iportat in volũtate ita contẽtio q̃ndã coñrietatẽ iportat locutionũ et q̃ debit9 modus cõtendẽdi attẽdit si cõuenit psonis ⁊ negocio. b

Contractus Secũdũ Huer. ẽ vltro citroq̃ obligatio ex volũtate partiũ surgẽs ut emptio vẽditio locatio ꝺductio mutuũ et sil'ia. Quasi cõtract9 est obligaº q̃ qs obligat ex aliq̃ officio ul' facto licito et honesto licz ñ int'uenerit exp̃ssa volũtas vtriusq̃ ut tutela ul' cura aut negotioz alienoz gestio ⁊ h9modi. nã quãuis pupillus habẽs tutorẽ aut pubes siue furiosus habẽs curatorẽ l' ille cui9 ignorãti gerit qs negociũ nõ exp̃sse cõtraxerit nihilomin9 tutor curator et negotioz gestor obligant q̃si cõtraxisset idẽ vl'. a Idẽ in sũ. cõ. li. ij. ti. v. q. xci. ad fi. ff. de his lati9 habet i insti. de obli. ꝑ to. cũ multis. ti. et in ti. de obli. que ex q̃si cõtrac. nas. ꝑ to. b De cõtractib9 sub cõditiõe et h9modi vide. j. mrionũ. x. ff. v.

Contritio Quid sit R̃ Pe. in 4º. dis. xvij. Contritio a magis sic diffinit. Cõtritio ẽ dolor voluntarie assũpt9 ꝑ peccati cũ ꝓposito cõfitendi et satisfaciẽdi. nam sicut in mãlib9 aliqd cõteri dr̃ qñ totaliter i mimas ptes redigit ita cor hois cõteri dr̃ qñ affectus peccati ꝑm oẽm sui ptez in eo totaliter cõfringit ⁊ pfecte a peccato resilit ⁊ q̃ talis resilitio doloz quidã est iõ cõtritio per dolorẽ tanq̃ ꝓpriũ genus diffinit. Additur aut volũtarie assũpt9 tanq̃ differaz ponẽs in gñe mõli. Et additur ꝑ peccatis tanq̃ mã specificãs vltio loco drie hoc est ergo diffiniº cõperes cõtritioni inq̃ntũ ẽ actus virtutis sz ut est ps sacramẽti penitẽtie oz sic q̃ addatur aliqd per respectũ ad alias ptes ⁊ ideo additur cũ ꝓposito cõfitẽdi et satisfaciẽdi cõ. Tho. ibidẽ. a Idẽ in sũ. con. li. iij. ti. xxiiij. q. xvij. b Que dria est inter cõtritionẽ ⁊ attritionẽ. R̃ ꝑm tho. in 4º. dis. xvij. sic in corpalib9 attrita esse dicũtur que aliq̃ mõ sũt cõminuta licz ñ pfecte. Cõtrita vo qñ oẽs ptes simul et pfecte trite sũt sic in spũalib9 attritio significat q̃ndaz displicentiã de peccatis sz ñ pfectã. Cõtritio aũt pfectã displicẽtiã.

a Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. xvij. ⁊ ista pfa displicẽtia iportat sũmũ dolorẽ ⁊ ex toto corde vñ ⁊ Hay. in ti. de pe. ꝟ. xvij. sequitur qs sic ait q̃ ctritio dr̃ q̃si simul ⁊ ex toto tritio q̃ totũ cor ad lrãz q̃si terit ⁊ scindit ꝑ nimia angustia et doloze ira ⁊ indignatiõe que cõcipit coñ ipa peccata vnde dñs per pphetã Joel'. ij. Scindite corda vra ⁊ nõ vestimẽta vra. Item psal. l. Sacrificiũ deo spũs cõtribulat9 cor cõtritus et humiliatũ deus nõ despicies ẽ. pũge igit et pcute cor tuũ si ncce fuerit spũs clauis et lãcea ⁊ alijs quib9 ipe xp̃s fuit pro re pũct9 in cruce hoc ille. Tãto enĩz qs dolere debz q̃nta ẽ gñedo peccati gñe do etiã vni9 peccati mortal' cũ ẽ sũma et infinita cũ sit contra sũmũ ⁊ infinitũ deũ ar. in insti. de iniurijs. ꝟ. atrox. et ex. de sen. excõi. cũ illoz. s. nos tñ vñ ⁊ vnũ solũ excludit a sũmo ⁊ infinito bono ⁊ mittit ad infinitũ malũ de pe. dis. v. frẽs. et sic etiã

ꝑꝑ̄ vnū ſo^m pcm̄ mōtale debz qs ſūme et infinite dolere ꝑꝑ̄ qđ ſi füderet lacrimas ad eq̄litatē aque maris cōdigne dolere nō poſſz debet ḡ qs recognoſcē ꝙ nō poſſz etiā ꝑ vno peccato q̄ntū debet dolē et ſi nō pōt qđ debz ſperet ī miſericordia deifaciēdo qđ pōt.i.ex toto corde dolēdo et tāto magis q̄nto plura ⁊ ḡuiora commiſit peccata Joel.ij. Cōuertimi ad me in toto corde vr̄o ⁊c.⁊ de pe.diſ.i.quē peniret. b Utrū regrat̄ ⁊critio de q̄libz peccato mortali.R. �means Pe.in 4° diſ.xvij. ꝙ in omni pcō mortali ē actual̄ auerſio volūtatis a deo ad peccatū. Et cōſria cōtrariis curant̄ oportz ꝙ in oī remiſſiōe peccati mortal̄ ſit actual̄ aūſio a peccato ad deū q̄ quidē cōtritio appellat̄.de peccatis tū oblitis ſuffic̄ cōtritio gñalis cū conatu ad recordādū ⁊ dolendū nec ſolū de peccato oblito debet qs in gñe dolere ſz etiā de obliuiōe einſdē que ex negligēcia cōtingit ibi. a Hoc vltimū dcm̄ de dolore obliuiōis fuit tho. qui cū p̄dictis ſimil̄ eū Ray. ut in ſū.cō.eo.ti.q.xix. a Utrū ſpālis contritio de q̄libet peccato requirat̄.R. �means Tho. in 4° diſ.xvij. ꝙ q̄ntū ad principiū cōtritiōis.ſ.cū quis de peccatis ſuis cogitat ⁊ dolet ⁊ ſine dolore cōtritiōis ſaltē dolore attritiōis ſic oz ꝙ ſit ſpālis de ſingul̄ peccatis que qs ī me moriā hz ſz q̄ntū ad t̄minū qui.ſ.é dolor iam ḡtia informat9 ſufficit ꝙ ſit vna cōis cōtritio de oibus tūc enī mot9 agit ī v/tute oīuz diſpōnū p̄cedentiū. a Idem in ſū.con.eo.ti.q.xx.et ut ibi patz circa hūc clari9 loquit̄ Pe.ſic dicēs.deus nō regrit ab hoīe īpoſſibile ſz poſſibile. Aut ḡ pōt haberi cōtritio ſpālis ſiue añ ſiue p9 et tūc regrit̄ aut nō et tūc dico ꝙ ſuffic̄ gñalis nā in momēto pōt hō ouerti ⁊ in momēto nō pōt hō cōteri de ſingul̄ ſed poſtea ſi tēp9 hz de his cōteri debz. Generalis tū cōtritio de qua dicit Aug̃. in in li.de penitētia. penitentē oz ſimil̄ dolē de oī crimīe hec eſt diſpō ad ḡtiaz īmediata nā dolē de vno pcō ſine alio ñ ſuffic̄ ad ſalutē.Et ex his patz ꝙ ſufficit cōtri° gñalis et eſt nēcia q̄ ꝑticulari nō ſufficit ſi poſtea ſi facultas adeſt deuenire nēce é ad ſpālez ſicut oz venire ad ſpález cor̄ recogitationē ⁊ cōfeſſionē de pe.diſ.v.cōſideret. b Quot ⁊ q̄ ſūt cauſe īductiue cōtritiōis.R.�means Ray.vi.p̄ma ipa peccator̄ recogita°. Iſa.xxxviij. Recogitabo tibi omēs ānos meos in amaritudie aie mee.z^a pudor qui ad cogitationē ſequit̄ Prou.xij. Putredo in oſſib9 ei9 qui cō fuſione res dignas gerit.ȝ^a peccatori/litas. Jere.ij. Quantū vilis fca es nimis iterās viaſ tuas.4^a timor extremi iudicij et tormēti.p^a Pe.iiij. Impi9 et peccator vbi apparebūt. Ro.vi. Stipēdia peccati mors.ȝ^a dolor.ſ.de amiſſiōe patrie celeſtiſ Apoc̄.iij. Tene qđ habes ut nemo accipiat coronā tuā. Sil'r dolor de offēſa dei hic dolor debet eſſe acer ꝙ offēdim9 deū creatorē.acrior q̄ prēz noſtrū celeſtē.acerrim9 q̄ et noſtrū redēptorē q̄ nos ꝑprio ſāguine liberauit.6^a ſpēs que eſt triplex .ſ. venie qua pcā dimittūt̄.ḡtie q̄ bona opamur. et glorie qua remunerabimur. Apoc̄.iij. Ego ſto ad oſtiū et pulſo ſi qs audierit vocē meā ⁊ apuerit in ianuā introibo ad illū et cenabo cum illo ⁊ ille mecū. a Idē in ſū. eo.ti.q.xxi. ubi hec aliquātulū latius ponūt̄. b Poſt hec q̄rit̄ vtrū dolor cōtritiōis deat eſſe intellectual̄ ul̄ ſēſualis R. �means Pe. in 4°. diſ. xvij.ſicut dicit Criſo9. Jnūqđq̄ per q̄ſ cūq̄ cās naſcit̄ per eaſdē diſſoluit̄ ex̄.de re.iurī .c.i. cū ḡ peccatū ſufficiēter poſſet naſci ſufficienter etiam per ſolum actum volūtatis.ſ.p diſplicentiā ⁊ dolorē q̄ntū ē ex pte nr̄a pōt tolli ⁊ cū hmodi dolorē hr̄e ſemp ſit in ptāte hoīs nō autē habē dolorē ſēſibilē iō deus nō regrit dolorem ſēſibilē de cōtritiōis neceſſitate ſi ē de ei9 pfectiōe con.Dofti. a Con.etiā Tho. ut in ſū.con.eo.ti.q.xxij.debet etiā homo ad dolorē ſenſibilē ⁊ lacrimationē conari ut patz Aug̃. de pe.diſ.i.quē penitet.et ſi nō pōt de hūc ipe debz dolē ⁊ velle poti9

morte ⁊ omia mala ſbiſſe ꝙ vni pcto cõſenſiſſe ⁊ diſponẽ poti⁹ morte ⁊ qlibet mala in futurũ tollerare ꝙ pcõ ampli⁹ cõſentire xxxij.q.ij. ita ne. b Vtrũ cõtritio poſſit eſſe nimia R.ꝑm Tho. in 4°. diſ.xvij.dicendũ ꝙ cõtritio ex pte doloꝝ que ī rõne eſt.ſ.diſplicẽtia pcti inq̃ntũ eſt offẽſa dei nõ põt eſſe nimia ſicut nec amoꝝ caritatis dei quo intẽſo diſplicẽtia pcti intẽdit ſz q̃ntũ ad doloꝛẽ ſẽſibilẽ põt eſſe nimia ſicut etiã exterioꝛ coꝛpoꝛis afflictio ut ieiuniũ et hꝰmodi in his enī oĩbus debet accipi ꝑ mẽſura debita conſeruatio ſbiecti ꝓpt̃ qõ dr̃ Ro.xij. Rõnabile obſequiũ noſtrũ. a Idem in ſũ. con.eo.ti.q.xxiij. b Vtrũ in cõtritiõe requirat̃ maioꝛ doloꝛ de vno pcõ ꝙ de alio.R.ꝑm Pe.ubi.ſ.de pcĩs ī cõi inq̃m ſũt offẽſa dei debz ẽe maioꝛ doloꝛ de maioꝛi pcõ eo ꝙ hz maioꝛẽ rõnem doloꝛis doloꝛ q̃ ſẽſibilis.ſ.penalitati cõueniẽs eſt ut ſit maioꝛ ñ tñ eſt neceſſariũ ꝙ maioꝛi offẽſe maioꝛ pena debeat̃ con. Tho.ibidẽ.

a Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q.xxiij.ubi etiã dr̃ quo ad doloꝛẽ ſẽſibilẽ liez ſit cueniẽs ꝙ ſit maioꝛ tñ nõ eſt neciꝰ ꝙ etiaz ſine eo põt ẽe vera cõtritio. b Vtrũ poſt remiſſionẽ pcti dẽat de eo eſſe cõtritio R.ꝑm Tho.in 4°.diſ.xvij.doloꝛ cõtritiõis rñdet culpe ex pte aũſtõis ex q̃ ipa culpa q̃ndaz ĩfinitã hz et iõ vera cõtritio debz ſaltẽ in hĩtu ſp manere a Con. Pe.in ſũ.eo.ti.q.xxv. et ad hꝰ de pe.diſ.i. nõ ita vbi dr̃ lingua coꝛdis nõ caris apud verũ iudicẽ pcta iugiter cõfiteri debem⁹. b Vtrũ cõtrit⁹ dẽat poti⁹ velle ẽe in iferno ꝙ peccare.R. Tho.in q̃libet cõtrit⁹ tenet̃ ex caritate plus diligẽ deũ ꝙ ſeipm peccare autẽ eſt facẽ cõtra deũ.pnã autẽ ſuſtinẽ eſt cõtra ſeipm ideo oꝛ ꝙ cõtrit⁹ quãlibz pnã peligat culpe ſi tñ deſcẽdẽ in ſpãli ad hãc pnã uel ad illã nõ tenet̃ imo ſtulte facẽt ſi qs ſeipm uel aliũ ſolli citaret ſup hꝰmodi ꝑticularib⁹ pcis cõ. Inno. a Con.⁊ al. ut in ſũ.cõ.eo.ti.q. xxvi.ubi etiã dr̃ ꝑm Anſel. in li.de ſimilitudinib⁹ ꝙ qs debz magis eligẽ eſſe in inferno ſine culpa ꝙ in paradiſo cũ culpa

b Vtrũ peccati remiſſio ſit cõtritiõis effect⁹.R.ꝑm Tho.in 4°. diſ.xvij. Cõtri⁹ põt dupl̃r cõſiderari uel inq̃ntũ eſt pars ſacmẽti l̃ inq̃ntũ ẽ act⁹ ẋtutis ⁊ vtroq; mõ eſt cã remiſſiõis peccati ſ; diũſimode ꝙ inq̃ntũ eſt ꝑs ſacmẽti cooperat̃ ad remiſſionẽ peccati inſtrumẽtaliṫ ſicut alia ſacmẽta. Inq̃ntũ autẽ eſt act⁹ ẋtutis ſic eſt q̃ſi cã mãlis remiſſiõis peccati ſicut ⁊ mẽ diſpõ. Et addit Hoſti. ꝙ liez in otritiõe dimittat̃ peccatũ qñ ſit cũ ꝓpoſito cõfitẽdi ⁊ ſatiſfaciẽdi ſi tñ poſtea tpe debito nõ ſeq̃tur cõfeſſio ⁊ ſatiſfactio pcm quidẽ dimiſſũ ñ redit ſz mortaliṫ peccat q̃ omittit ⁊ ſic ītellige de pe.diſ.i.magna

a Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q.xxvij.Cõ.etiã pdĩs Ray.ī c. de pe.ſ.tit.q ĩcipit q̃liṫ refert tñ ibi aliq̃s dicẽ ꝙ ſic trib⁹ mõis deũ offẽdim⁹ coꝛde oꝛe ⁊ ope ita tribus mõis ẽ nec̃io ſatiſfaciẽdũ al̃s ñ dimittit̃ peccatũ ar.de pe. diſ.iij.ꝓfecta aũcti. tum illoꝝ qui dicũt peccatũ dimitti ſola coꝛdis cõtritiõe aſſerũt intelligẽdas eſſe tñ articul⁹ nec̃itati excludit oꝛis cõfeſſionẽ et ſatiſfactionẽ. Alij ẋo dicũt cõdicionaliter fieri remiſſionẽ ꝑ coꝛdis cõtritionẽ ar.de pe.diſ.iij.ſane.in fi. dicit tñ Ray.ꝙ ꝓma opi. viz ꝙ per cõtritionẽ remittat̃ peccatũ eſt celebꝛioꝛ cui⁹ veritas inquit patz ꝑ ex^m lazari quẽ ꝑ ſuſcitauit dñs ꝙ a diſcipul̃ ſolueret̃. Jo.xi. Itẽ p x. lepꝛoſos qui ī via anteq̃ venirẽt ad ſacẽdotes mũdati ſũt Luce.xvij.et pſal.xxxi. Dixi confitebor aduerſũ me iniuſticiã meã dño et tu remiſiſti ipietatẽ peccati mei.diri.i. firmiṫ in aĩo ꝓpoſui hec ille. Puto etiaz ꝙ due alie opi. pdicte ſaluari poſſint nã licet cõtritio ponat vere cõtritũ in ſtatu ſalutis tñ ꝓpter illaz nõ vr̃ fieri ſimplex remiſſio cũ cõtrit⁹ adhuc remaneat iuꝛ poſſe ad cõfeſſionẽ obligat⁹ vñ q̃ſq; fuerit ꝑ ſacerdotẽ in cõfeſſiõe abſolut⁹ ñ vr̃ plene dimiſſũ ut patz in lazaro qui licet fuerit reſuſcitatus a dño adhuc tñ erat

ligat⁹ q̄ſq; fuerit p̄ diſcipulos abſolut⁹ Jo.xi. Jdeo plena remiſſio ñ v̄ vari añ cōfeſſionē niſi īpoſſibilitas illā pēnit⁹ ex eludat.vñ in li.de padiſo. et de pe.diſ.i.ñ pōt.dicit Ambro⁹. Nō pōt a pēco iuſtificari quiſq; niſi fuerit peccatū añ ofeſſus

b Utrū otritio poſſit delē to⁹ reatū pene.R. ſm pe.ubi.s. Cōtritiōis intētio pōt attēdi dupl'r ul' ex pte caritatī que cauſat diſplicētiā peccati l' ex pte doloris qui in ſenſitiua exeitat' et vtroq; modo pōt tantū intēdi cōtritio q̄ tota pena remitteret' nihilomin⁹ tñ cōfeſſio ⁊ penitē tie iniūcte expletio requirit' p̄pter p̄ceptū et etiaz p̄pter īcertitudinē q.ſ. nō eſt qs cert⁹ q̄ ſua cōtritio fuerit ſufficiēs ad totū reatū tollendū Idē Tho. ubi.s. a Idē in ſū.eo.ti.q.xxviij. b

Ontumacia

Triplex eſt cōtumatia nā alia eſt in nō veniēdo ad iudiciū ⁊ hec tripl'r p̄mo mō qñ p̄emptorie citat⁹ venire cō temnit.z⁹. mō qñ malicioſe ſe occultat.z⁹. q̄ īpedit ne citatio ad eū p̄uenire poſſit de quib⁹ ex.ut lite ñ contl.qñ frequēter.

Secūda otumacia eſt qñ citat⁹ ad iudiciū venit quidē ſi nō vult iurī parē ul' añ finitā cauſe exaīatione cōtumaciter recedit xi.q.iij. certū. Tertia qñ offenſa eius ē manifeſta ⁊ iuſſus a iudice ñ vult emēdare ex.de ẋ.ſig.ex pte.in fi. Nūqd aliq̄ caſu lite nō cōteſtata poſſint cōtra cōtumacē teſtes recipi ⁊ ad ſniaz diffinitiuā procedi R' ſic ex aliq̄ ſpāli cā puta ſi qō moueat' ſup̄ alicui⁹ electiōe et ſ̄ ne p̄p' longā mozā eccl'ia patiat' in ſpūalib⁹ et tpalib⁹ leſionē. Itē ſi moueat' qō ſuper copula maritali ne viro ul' mulieri fornicatiōis occaſio p̄beat' maxie cū p̄pinquitatis ḡdus opponit' diuina lege p̄hibit⁹ ex ut lite nō contl.qñ frequēter.

Ontumelia

et cōuitiū. Dic p̄ q̄rit' quid ſit cōtumelia.R.ſm Tho.z⁹.z⁹.q.lxxij.q cōtumelia īportat dehonorationē alicui⁹ p ẋba ſiue p facta aut qcqd vim ſignificādi habet. Differt autē a cōuitio in hoc q̄ p ẋba otumelioſa repſentant' p̄prie defect⁹ culpe. Sz p cōuitiū repſentant' generalit' qcūq; defect⁹ ſiue culpe ſiue pene vñ ſi aliqs dicat alic' iurioſe eū eſſe cecū cōuitiū quidē dicit ſi nō cōtumeliaz. Si autez dicat q̄ ſit fur nō ſolū cōuitiū ſed etiā cōtumeliā īfert ſepe tñ vnū p̄ altero ponit'. a Idez in ſū.con.li.iij.ti.xxxiij. .q.cc.xxxviij. b Utrū cōtumelia ſiue cōuitiū ſit peccatū mōtale.R.ſm Tho.z⁹ z⁹.q.lxxij.p̄prie ⁊ p̄ ſe vtrūq; horū pecca⁹ mortale eſt nō min⁹ q̄ furtū uel rapina nō enī hō min⁹ amat ſuū honorē q̄ rem poſſeſſā ſi tū aliqs cōuitiū ul' cōtumeliā dixerit nō aio dehoneſtādi ſi p̄pter cozrectionē ul' aliqd hmodi nō dicit cōuitiū ul' cōtumeliā p ſe ſi p̄ accidens vñ ſ̄ pōt eſſe q̄ñq; veniale peccatū q̄ñq; ſine pēco

a Quia ſm Tho.ibidē ſicut licitū eſt aliquē ẋbergare ul' in rebus dāmificare cā diſciplie ſic etiā pōt aliqs alteri quē cozrigere debet ẋbū aliqd cōuitioſū dicē et hoc mō dñs diſcipulos vocauit ſtultos Luce vltio.et ap'lus galathas.inſēſatos gal'.iij.tū ſic dicit Aug⁹.in li.de ſermone dñi in mōte. Raro ⁊ ex magna neēcitate obiurgatiōes ſūt adhibēde in quib⁹ nō ut nobis ſi ut dño ſeruiat' inſtem⁹. b In q̄ tū ē neēcia diſcre⁹ ut hō moderate talib⁹ ẋbis vtat' q̄ poſſz ita q̄ue ee cuitiū q̄ p̄ incautelā p̄latū auferret honorē eius coñ quē p̄fert' ⁊ tē poſſz hō peccare mortaliť etiā ſi nō intēderet dehonorationē alteri⁹ ſicut etiā ſi qs incaute aliū ex ludo pcutiēs q̄uit' ledat. An liceat cā correctiōis cōuitiuz dicē. R'.ſm Tho.z⁹ z⁹.q.lxxij. ſicut licitū eſt aliquē ẋbergare ul' in rebus damnificare cā diſcipline ita etiam pōt aliqs alteri quē cozrigē debet aliqd ẋbū cōuitioſū dicē ⁊ ſ̄ mō dñs diſcipulos vocauit ſtultos. Luce vltio. et ap'lus galatas īſēſatos.gal'.iij. tñ ut dic Aug⁹. Ex magna neēcitate obiurgatiōes

sūt adhibēde in quib⁹ nō ut nobis ꝫ ut dño seruiat̄ instem⁹. a Idē in sū.con. eo.ti.q.cc.xxxix. et hec satis possūt cōpre hēdi ex dēis.s.ꝫ.proxio pce. b Utrū hō dēat cōtumelias sibi illatas sustinere R.ꝑm Tho.ubi.s.sicut in aliis iuriis sic et in xbis otūelioſis tenemur habē aiuz ꝓparatū ad tollerātiaz si expedies fuerit qñqz tñ oz ut cōtumeliaz repellam⁹ ꝓpt̄ duo ꝑ quidē ꝓpter bonū eius qui contu meliaz infert ut eius audacia reꝑmat̄ et de cetero talia nō attēpter. a Iux illō ꝑꝛou.xxvi. Nūde stulto iux stultitiam suā ne sibi sapiēs videat̄ ⁊ h qñ versil'r pōt ꝓdesse alit̄ sec⁹ vñ ⁊ ibidē imediate ꝑmittit̄ ne rīdeas stulto iuxta stulticiā suā ne efficiaris ei sil'is. b z°. ꝓpt̄ bonū m'toꝝ quoꝝ ꝓfect⁹ ꝑ otumelias nobis illatas impedit̄. a Unde Grego. super Ezechielē ol'.ix.dicit hi quoꝝ vita i ex° imitatiōi est posita debēt si possūt detra hentiū xba cōpescē ne eoꝝ p̄dicatione ñ audiāt qui audire poterāt ⁊ i prauis mo rib⁹ remanētes bñ viuē otēnant h etiaz nō.in sū.con.eo.ti.q.cc.xl. b

Orea Utrū corea et huiꝰmodi ludi sint licita. R.ꝑm Al.in 4°. dis. xvi. Hmodi ludi ꝑm se nō sūt mali ꝙ bñ fieri possūt si tripliciter causa possūt fieri mali.ꝑ si fiant ad ꝓuocandū libidinē et Hmodi. z°. si nō cōuenit ꝑsone ut clericis siue religiosis aut aliis Hmodi. ȝ°. si fiāt nō cōgruo tpe tristitie uł penitētie.si xo fiāt ex cā alicui⁹ honeste letitie ⁊ a ꝑsonis secularib⁹ ⁊ congruo tpe ac aliis debitis circūstātiis nō est illicitū vide.ȝ.ludus ⁊ iocus. a Al.plura et clari⁹ loquit̄ ut statim patebit. b Utrū ducētes illi citas coreas peccēt mortaliter.R.ꝑ Hug. credo ꝙ sic siue in festis siue in profestis si h faciāt cā icitādi ad libidinē se l' alios aut si coreas ducant de cōsuetudie vnde Hiero. in q̄dam omelia nō credo viro si dicit se illesū euasisse a spectacul' taliū cū dauid ex eo ꝙ vidit barsabee lauantē se ad libidinē ꝓuocat⁹ sit si autē aliqs uel aliq̄ nō corrupta intētiōe aliqñ imisceat se h⁹modi coreis tene qđ in p̄cedēti ꝫ.dī

a Dict⁹ Hug.clari⁹ loquit̄ nā asse rit corizantem corrupta intētiōe peccare mortaliter et sil'r corizanté de cōsuetudie liez etiā nō faciat cor upta intētiōe ibiun gés si autē aliqs ul' aliq̄ raro ⁊ sine aliq̄ corrupta itentiōe se imiscat h⁹modi co reis nō audeo dicē ꝙ sit peccatū mortale ꝫ nec audeo eū ul' eā excusare ul' assecu rare a peccato mortali cū ingerat se peri culo ꝓuocādi alios ad libidinē ⁊ ipo fco videat̄ approbare coreas et ex° sui aucto ritate aliis sil'ia faciēdi p̄stare ut in sum. con.li.iij.ti.xxxiij.q.cc.lxxxi.iō glo.Ray. sic loquit̄ ꝙ multis cōcurrētib⁹ possunt coree aliqñ excusari iō illas p̄cise nō dam nat ꝫ ꝙ ut plurimū ⁊ q̄si semꝑ occurrūt opposita et multoꝝ peccatoꝝ occasiōes ꝓpterea p̄dictos excusare nō audet vnde ut sciat̄ qñ possūt excusari ⁊ qñ nō scien dū est ꝑm Al.ubi.s.⁊ in sū.cō.eo.ti.q.cc. lxxx. ꝙ quinꝙ cōcurrētib⁹ ad coreā pōt excusari.ꝑmū ꝙ sit debito tpe.s.gaudiis sicut in nuptiis ul' tpe victorie ul' libera tiōis hoīs uel patrie ul' in aduētu amici de terra lōginq̄.z^m ꝙ sit cū honestis ꝑso nis de quibus non oriatur presumptio mali nō cū delecatorib⁹ uel cū lecatricibus.ȝ^m ꝙ fiat a ꝑsonis secularib⁹ ꝙ mo nialib⁹ et monachis et clericis ꝙ in aliis debēt occupari oēm coreā putat esse illi citā. 4^m est ꝙ honesto mō fiāt nō gesticu latiōib⁹ nimis ihonestis ul' inordinatis. 5^m est ꝙ caut⁹ excitās in talib⁹ ⁊ musica nō sit de illicitis ꝫ de morib⁹ ul' de eo p̄dictis possūt ⁊ alia addi videlicz recti tudo intētiōis vñ ⁊ idē Al. dicit ubi.s. ꝙ ꝑcipua cā qua corea sit illicita est mala intētio ut qñ fit ad ostēdendā ul' ꝓuo candā libidinē sicut fere mō inquit oēs exercēt z^m ꝙ nō fiat tpe tristitie seu pe nitētie .ꝑm eūdē sic dī Eccle.xxij. Mu sica in luctu iportuna narratio. et h mō dicit int'dicit̄ penitenti absit in ludis ꝙ

dū pnitet tēpus est flendi. 3m q̄ nō fiat tpe deuotiōi deputato ut p3 ab aduētu usq; ad ephīam in quo etiā solēnitas nuptiaꝝ ꝓhibet xxxiij.q.iij.nō oportet. 4m cōueniētia loci nā nullo mō licz talia agere in locis siue oratoriis que solūmō deputant ad diuina ℳath.xxi.domus mea domus oratiōis vocabit.et dis.xlij. oratoriū. ubi dr oratoriū h̄ sit qđ dr ut ibi nec qeq̄ aliud gerat aut credat q̄ q̄ diuinis laudib9 cōueniat ad idez dis.c.in oratorio.et sic reqsita ad excusationē coree sūt nouē possūt autē reduci ad ser vz rectitudo intētiōis rōnabil cā ut ꝓpter nuptias ⁊ h̄modi. Itē cōueniētia tpis et loci. Itē cōueniētia psone ⁊ modi et his occurrētib9 possūt coree excusari alias nō vñ ⁊ Luce vi.dr ve uobis qui rideti nūc h̄ certe p̄dicta omia ut plurimū in coreis occurrūt in coīriū ita q̄ etiā mlta mor talia peccata in eis cōmittūtur viz sinistra intētio nam et ut ipe alias dicit fere oēs modo exercēt tripudia ad ostēdēdū seu ꝓuocādū libidinē. Itē 2o. defect9 cāe q̄ sepe fiunt sine aliq̄ rōnabili cā h̄ ꝓpter libidinē ul vanitatē ul leuitatē. Itez 3o. incōueniētia tēporis q̄ ut plurimū fiunt in tpe pnitētie ⁊ tpe deuotiōis ul solēniori sicut est a lxx. usq; ad octauā pasce in q̄ ꝓhibet etiā solēnitas nuptiaꝝ xxx. iij.q.iij.nō oportz.ul aliis sil9 tpib9 Itē 4o. incōueniētia loci. sepe enī fūt in locis ad diuinū cultū deputati. Itē 5o in cōueniētia psone. q̄ nōnūq̄ intermiscent religiosi ul moīales seu clerici ⁊ frequē tius fiunt cū psonis ihonestis leuib9 uel suspectis et cū mulieribꝰ ornatu meretrico p̄paratis ad capiendas aīas. ℙroū. vij. Itez 6o incōueniētia modi. q̄ ut plurimū fiunt gestib9 lasciuis ⁊ dissolutis. Itē cū sono seu cātu ihonestorū ⁊ ad luxuriā seu ad aliud peccatū ptinētiū. ve q̄ istis tripudiātib9 ul delectabilit aspicientib9 seu astātib9 lxxxvi.dis.vidēt. l q̄lit cūq; cōsētientib9 ad ℝo.i. ibi digni sunt morte ꝛc. Item nō resistētib9 cū possint lxxxiij.dis.error.ij.q.vij.neglige. b

Correctio

ℙrimo s. puni quā p̄latus h̄z facē habet enim corrige delicta sbditoꝝ nō ex odio sed ex caritate lxxxvi.dis.odio.qđ si negligit q̄ uit peccat ⁊ q̄liter puniēdus est tal eni canis ipudic9 dicēdus est potiꝰ q̄ epūs lxxxiij.dis.nemo.et.c.error.et.c.nihil.nec circa h̄ debet ee remissus q̄ dū vni parcit idigne ad cōtagiū ꝓuocat vniūsos facilitas enī nemie incētiuū tribuit delinquēdi xxiij.q.iij.cū in iusta.⁊.c.se. Item nō debet ee crudelis ul seuerus.xlv.dis. licz.⁊ ℙroū.xxx. Qui nimis emūgit elicit sāguinē ⁊ siue plectēdo siue ignoscendo h̄ solū bene agitur ut vita hoīz corrigatur xxiij.q.v.pdest.iusticia enī ul misericordia multū destruit si vna sine alia teneat.xlv.dis.disciplina.melius est autez de nimia misericordia q̄ de nimia seueritate reddē rōnē.l.dis. pondēt. in fi.xxvi. q.vltia alligāt.nā et leuit castigat9 reuerentiā exhibet castigāti. Asperitatis aūt nimie increpatio nec correctionē recipit nec saluté.xlv.dis.cū beat9. Quid si p̄lat9 in corrigēdo excedit modū ℞.si ex caritate correxit nō exigit a subditis veniā postulare.lxxxvi.dis.qñ. si autē ex odio tenetur tūc iuriaꝝ.ff.ad.l.aequil. quēadmodū §.municipales. a al incipit §.magistrat9. b facili9 tū petit in h̄ casu p̄latis q̄ aliis q̄ in cura rei familiari vix pōt vitari peccatū.xxv.dis.q̄lis. a h̄ é verū qñ ꝓcedit ex nimia occupatiōe cure sec9 si ex maligitate tūc enī p̄lati q̄ui9 delinquūt ⁊ duri9 sūt puniēdi qui aliox tāg gressiōib9 debuerūt obuiare xi.q.iij. p̄cipue. b Utrū aliqs debeat cessare a correctiōe timēdo ne ille fiat deterior ℞.ſm Tho.2ae 2e.q.xxxiij. Correctio ptinēs ad prelatos nō est dimittenda ꝓpter turbationē eius qui corrigit tū q̄ ⁊ si sponte emēdari nō velit corrigēdus est p̄ penas ut peccare desistat.tū etiā q̄ et si icorrigibilis sit ꝓuidet bono cōi dū ꝓuat ordo

iustície ⁊ vni⁹ ex⁹ alij deterrent⁹ sec⁹ aũt est de correctiõe fraterna ut .j. correctio z⁹. ℣.i.⁊ v. a Idé in sũ.cõ.li.iij.ti.ix.q.viij

b Utrũ peccator possit aliũ corrigere ℟.ꝑm Tho.ubi.ꝫ.correctio ptinet ad aliquẽ inq̃ntũ in eo viget rectũ rõnis iudiciũ. peccatũ aũté nõ tollit qn remaneat ĩ peccãte aliqd de recto iudicio et ꝑm hoc põt sibi cõpetẽ delicta ꝛbditor⁹ corrigere et arguẽ si tñ peccatũ p̃cedẽs ꝓpedimẽtuz affert ꝓpter tria ꝑ ex peccato suo idign⁹ reddit⁹ ut aliquẽ corrigat p̃cipue si mai⁹ peccatũ cõmisit. z⁹. ex scãdalo qđ sequit⁹ inde si peccatũ corrigẽtis sit manifestũ vẽ qn ñ corrigat ex caritate si magis sui ostẽtatiõe. ℨ⁹. ꝓpter supbiã corrigẽtis qui sua pecca puipẽdẽs seipm proximo p̃fert itaq; si peccator cũ hũilitate corrigat ñ peccat licz ꝑ ꝛ uł in ꝺsciẽtia fris uł saltẽ in sua ꝺdẽnabilẽ se ostẽdat. a Idé in sũ.con. eo.ti.q.viij. ubi etiã vẽ qn sic itelligendũ est illõ Ro.ij. in q̃ aliũ iudicas teipm cõ dẽnas eadẽ enĩ agis q̃ iudicas ⁊ itelligo ꝛ cũ hũilitate.i.cũ vera recognitiõe ⁊ cõ tritiõe suor⁹ peccator⁹ alł nõ põt esse humilitas ubi ẽ diuine volũtatis rebellio ℳũi xv.ibi aĩa que ꝑ supbiã ꝛc. Item qn ꝑsistẽs in pcõ oĩo remanet idign⁹ offi⁹ iudicãdi. vñ Grego. omel.xx. Durum quippe ẽ ut qui nescit tenere moderamia vite sue iudet vite fiat aliene. b Qualiter ꝓcedendũ est ĩ correctiõe cũ multitudo est ĩ scelẽ.℟.ꝑm Tho.z⁹ z⁹.q.cviij. qñ tota mł̃titudo peccat de ea ꝺbz fieri vindicta uł q̃ntũ ad totũ sicut Egiptij ꝛ̃mersi sunt in mari rubro ꝑsequẽtes filios Israhel. et sicut sodomite vniũsalit⁹ perierũt uł q̃ntũ ad magnã multitudis ꝓtez sic patz Exodi xxxij. In pena eor⁹ qui adorauerũt vitulũ.qñ vero sperat⁹ mł̃tor⁹ correctio ꝺbz seueritas vindicte exerceri ĩ paucos aliq̃s principaliores gb⁹ ceteri terreant⁹ sicut dñs ℳũi xxv. ℳã dauit suspẽdi p̃cipes populi ꝑ peccato mł̃titudis.si aũté nõ tota mł̃titudo peccauit si ꝑ ꝓre tũc si possit mali secerni a bõnis ꝺbz in eos vindicta exerceri si sine alior⁹ scãdalo põt fieri alioq̃n parcendũ est mł̃titudini et ꝺlẽndũ seueritati et eodẽ mõ tollerandũ essz peccatũ p̃cipis si sine scãdalo mł̃titudis puniri nõ possz nisi forte essz peccatũ tale qđ magi⁹ nocẽt mł̃titudini uł spũaliť uł tpaliť q̃ scandalũ qđ timet⁹. a Ad ℟.l.dis.ut constituer⁹.et con.p̃dictis Ut⁹.⁊ Ray.ut in sũ.cõ.li.iij.ti.xxxij.q.viij. vbi etiã addit⁹ ꝑm Ray.q̃ si peccatũ qđ facit⁹ aũcte defendit⁹ q̃si nõ sit peccatũ tẽ nõ ꝺbz eoĩ tales mirare seueritas disciplineq; etiaz hereticĩ possũt dici de pe.dis.vi..c.i. in fi. dis.l.dño facto.dis.lxxxij.plurios. et ꝑm glo. Ray.idez vẽ seruandũ circa publicã p̃dicationẽ eoĩ delinquentẽ mł̃titudinẽ uł p̃cipẽ.qđ dictũ est de correctiõe. b Quatuor sũt cãe dissimuladi ⁊ nõ corrigendi delicta ut ponit Ut⁹.ꝑma cũ mali sũt occulti ita q̃ nõ possũt discerni a bonis.z⁹ cũ mł̃titudo est tanta q̃ nõ possit extirpari sine scismate eccl̃ie uł cũ ñ põt fieri qn boni inuolueret⁹ de q̃ vide.ℨ.ꝓxio z⁹ qñ ꝓbabiliť p̃sumit⁹ de emẽdatiõe ut q̃ peccat ex infirmitate uł ex ignorãtia et nõ ex obstinata malicia.4⁹ si exercitando bonos ꝓsũt eccl̃ie tũc enĩ tollerãdi sunt ne boni ocio torpescãt probãt⁹ hec xliij. dis.cõmessatiões.et.l.dis.ut constituer⁹ xxiij.q.iij.ipa pietas.et.c.cũ quisqs.con. Ray. a Idé in sũ con.dicta.q.viij. vbi circa q̃rã cãm addit⁹ ꝑm eundẽ Ut⁹.qñ tales taliter ꝓsũt eccl̃ie q̃ nõ obsũt tũc enĩ p̃dicta de cã tollerari possũt iuꝛ illõ ꝑs.Dñs ostẽdit mihi sup ĩmicos meos ne occidas eos. et Judicũ ij. Dixit dñs nõ delebo gẽtes quas dimisi Josue ut ĩ ipis experiar Israhel hec ibi.q̃ isti ꝓsint ita q̃ nõ obsint uł q̃ plus prosint puto vix posse discerni nisi a deo. b De mã ista plura hẽs .j. pena ꝑ. Irẽ .j. peutẽ. Irẽ de cõtumeliis ⁊ cõuitiis cã correctiõis dictis vide.ꝫ.cõtumelia.ℨ.iij. de punitione an dimittẽda sit ꝓpter scãdalum vide .j. scãdalũ.ℨ.vi. de correctiõe que ꝓmittitur

doctoꝛib⁹ vide ꝯ.ẽtcõ° ij.ℊ.ij.circa mediũ et.ꝯ.loca°.ℊ.v.et.ꝯ.magiſter.i.ℊ.fi

Correctio íí°

.ſ. fraẽna. Cozrectio ꝑm Tho. z^a z^e.q.xxxiij.in ꝓcepto ẽ ſi q; ꝓceptũ eſt affirmatiuũ ñ obligat ad ſemꝑ ſi ꝓ loco ⁊ tpe vñ omiſſio ei⁹ vno mõ fit merito^e ut qñ qs opoꝛtunũ tẽpus inqrit uel de ipis metuit ne deteꝛioꝛes fiãt l' ad bonã vitã alios ipediant ⁊ ℌmodi.z^o mõ omittit'.ſ.cũ pcõ mõtali.ſ.cũ formidat' iudiciũ vulgi ⁊ carnis cruciatio ſeu ꝓemptio dũ tñ hec ita dominent' in aĩo q; fraẽne caritati ꝓponant'. a Et ℌ vr̃ contingẽ ꝑm eundẽ Tho.ibidẽ ar.ij.qñ aliqs ꝓſumit de aliq̃ delinquẽte ꝓbabilit' q; poſſ3 eũ a pcõ retrahẽ ⁊ tñ ꝓp' timoꝛẽ ul' cupiditatẽ ꝓtermittit. b z^o mõ eſt veiale qñ timoꝛ ⁊ cupiditas tardioꝛem facit ad coꝛrigendũ delicta fratris nõ ita tñ q; ſi oſtaret ei q; fratrẽ poſſet a pcõ retrahẽ dimittẽt ꝓp' timoꝛẽ ⁊ cupiditatẽ qui ĩ aĩo ꝓpoſuit caritatẽ ut dicit Aug'. a Idẽ in ſũ.con.li.iij.ti.ix.q.iij. b Vtrũ oꝛteat querẽ quos coꝛripiam⁹. R'.ꝑm Tho.ubi.ꝯ.dicendũ q; illa bñficia que ñ debent' certe ꝓsone ſi cõiter oĩb⁹ ſiue ſit tpalia ſiue ſpũalia non oꝛtz nos querẽ etiã quib⁹ ĩpendam⁹ ſi ſufficit q; ĩpendamus eis qui nobis occurrũt alioqn effugeremur explꝛatoꝛes vite aliene contra illud Pꝛou.xxiij. Ne queras ipietatẽ ĩ domo iuſti. vnde patz q; n^e religioſos oꝛ exire clauſtrũ ad coꝛrigendũ delinquẽteſ

a Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q.iiij.ubi etiam dr̃ q; qui hꝫ ſpãlez curã alicui⁹ debet eũ querẽ ad hoc ut eũ coꝛrigat de pcõ. b Vtrũ ꝓceptũ de coꝛrectiõe fraẽna ſe extẽdat ad oẽs. R'.ꝑm Tho.z^a z^e.q.xxxiij. duplex ẽ coꝛrectio vna q̃ eſt actus caritatis et eſt ꝓ ſimplicẽ admoitionẽ ⁊ hec ꝓtinet ad quẽlibz caritatẽ habentẽ ſiue ſit ſbditus ſiue ꝓlatus.Eſt etiã alia coꝛrec° que ẽ actus iuſticie que nõ ſolũ fit ꝓ admonitionẽ ſi etiã ĩterdũ fit ꝓ punitionẽ ut alij timẽtes a pcõ deſiſtant ⁊ hec ꝓ̃ net ad ſolos ꝓlatos. a Idez in ſũ.con. eo.ti.q.v.ubi etiã patz q; ꝑma que ꝓprie dr̃ coꝛrectio fraẽna tẽdit ad emẽdatiõ eoꝝ frãs delinquẽtis. z^a ẋo que ꝓprie dr̃ coꝛrectio iuſticie tẽdit ad bonũ cõe qõ ñ ſo^m procurat' ꝓ admoitionẽ frãs ſi etiã interdũ ꝓ punitionẽ. b Vtrũ ſbditi teneant' coꝛrigẽ ꝓlatos. R'.ꝑm Tho.ubi ſupꝝ ſbditi ñ tenent' nec debẽt coꝛrigẽ ꝓlatos coꝛrectiõe illa q̃ eſt iuſticie ꝓ coꝛtionẽ pene tenent' aũt coꝛrectiõe illa q̃ ẽ caritatis ſi in eis aliqd eſt coꝛrigibile ita tñ q; non eũ ꝓteruia ſi cũ mãſuetudie ⁊ reuerentia. a Quia ꝑma ad Thimo.v. dr̃ Senioꝛẽ ĩrepaueri ſi obſecra ut pꝛẽz niſi ĩminẽt piculũ fidei tũc eniz etiã publice eſſẽt ꝓlati a ſbditis redarguẽdi ꝑm tho. ibidẽ et in ſũ.con.li.iij.ti.ix.q.vi.vnde et Pau. qui erat ſbdit⁹ Pe. ꝓpter ĩminẽs piculũ ſcãdali circa fidẽ petrũ publice redarguit et petrus humilit' et patienter coꝛrectionẽ accepit ad Gal'.ij. ubi etiam glo. Aug'. dicit q; petr⁹ maioꝛib⁹ dedit ex^m q; ſi in aliq̃ delirarẽt nõ dedignarẽt' ab inferioꝛib⁹ coꝛripi et ñ ſolũ ob piculũ fidei ſi etiam ꝓpter inoꝛdinatos moꝛes qñ eſſẽt publici ⁊ ſcãdaloſi deberẽt dure et publice ꝓlati repꝛhendi ij.q.vij.Pau.dic̃

b Quo oꝛdine ꝓcedendũ ſit in coꝛrectiõe fraẽna.R'.ꝑm tho.z^a z^e.q.xxxiij.peccata publica ꝑm ap'm.i. ad Thimo.v. Sũt publice arguenda. in peccatis vero occultis locũ hꝫ qõ dicit ĩ euãgelio dñs Si peccauerit in te frater tuus ꝛc. a Mathei xviij. b Nam ſi in te offẽdit publice coꝝ alijs iam non ſolum in te peccat ſed etiã in alios qs turbat. a Videt' autẽ q; pcã nõ debẽãt dici publica ñ ſolũ ſi oĩbus ſ3 etiã ſi m'tis nota ſint ꝓut in ꝓalle.loco dic̃ tho.de Joſeph qui ut hr̃ Gen.xxxvij. accuſauit fratres ſuos apud patrẽ de crimie peſſimo dicit tho. q; quãuis nõ ſcribat' debet tñ credi q; Joſeph ꝓius fratres ſuos monuerit q; accuſauerit ul' q; peccatũ erat publicũ

ſalte ínt frēs vñ pluralit loquēdo dicit accuſauit frēs ſuos ⁊ ſic Tho. ſētit poſſe peccatū dici publicū q̄ ad denūciationez ſine admoitiōe faciēda etiam ſi notū ſit tm̄ aliqbus. Itez q̄ ad cōſcientiā nec̄e eſt p̄cedē moitionē in accuſatiōe ſicut et in denūciatiōe. b Uerū quia in occultis peccatis pōt ꝓpetrari proxio offenſa iō diſtinguendū eſt q̄ ſi hmodi occulta peccata ſunt in nocumentū proxio uel corporale uel ſpūale puta ſi aliqs occulte tractet quō ciuitates tradant hoſtib⁹ uel ſi hēries puatim hoies a fide auertat debz qs ſtatim ad denūciationē ꝓcedē ñ forte aliqs firmit extiaret q̄ p admoitionē ſecretā ſtatim poſſz hmodi mala impedire Si vo ſunt talia pcā q̄ ſūt ſolū in malū peccātis et ei⁹ in quē peccat uel q̄ ledit ab eo uel ſalte ex ſola notitia tūc debet ſi pōt ſic emēdare fratrē ut fama eius ꝛſeruet ⁊ ſic de nēcitate p̄cepti eſt q̄ ſecreta admoitio publicā denūciationē p̄eeedat

a Niſi forte ex maifeſta denūciatiōe t correctione alicui⁹ delicti ſecreti veriſil publica vtilitas reſultaret ſicut Actuū v. Pe. peccatū occultū Ananie ⁊ Safire cōiugis maifeſtauit ipos ſine alia admonitiōe ipos redarguēdo de fraude p̄cij rerū vēdita q̄ ſciebat ex dca correctiōe vtilitatē publicā reſultare vñ ⁊ ibidē dr q̄ dicti anania ⁊ ſafira a petro redarguti ſtatim mortui ſunt exq̄ magn⁹ timor factus eſt in oi eccl'ia et in oibus qui audierāt ⁊ iō Aug⁹. et ut refert Tho. ibidez arti°. vij. dicit q̄ ex geſtis ſanctoꝝ poſſum⁹ agnoſcē q̄lit p̄cepta dīne ſcripture ſūt itelligēda. Itē nō eſt nec̄e ſecretā admoitionē p̄cedere denūciationē gñalez q̄ qñq̄ ex aliq̄ cā fit ſicut Matthei xxvi. de Juda dns dixit. vnus veſtrū me traditurus ē ⁊ hec ſecreta admoitio debz uel ſēl uel pluries fieri q̄ diu ſpes de correctiōe ex ea ꝓbabilit habet eū autez iā ꝓbabiliter cognoſcē poſſum⁹ q̄ ſecreta admonitio nō valz ꝓcedendū eſt vlteri⁹ q̄ntū cūq̄ pcm̄ ſit occultū ad teſtiū iductiōez niſi forte ꝓbabilit extiaret q̄ h ad emēdationē frīs nō ꝓficēt q̄ tūc a correctiōe ceſſandū eſſz añ tū q̄ teſtes iducant ſm Aug⁹. ꝓpus oſtēdi debz plato ut ē ſingularis pſona. a Hoc eſt verū qñ h regreret a plato ad quē ptinet cū oi ſollicitudine ſcire facta hōditoꝝ nā nō pōt eſſe paſtoris excuſa° ſi lupus oues cōmedit et paſtor neſcit ut i. c. q̄uis. eī. de re. iur. Itē qñ h eſt ſalubri⁹ etiā ſi nō regratur alt nō decet ꝓpus denūciare plato cū ñ ſit ꝑz ordinē euāgelij ut patz Math. xviij. vñ ⁊ tho. ibidē articulo viij. dicit q̄ ꝓcedendū eſt ad teſtiū inductionē niſi ꝓbabiliter extiaret ex h primū deteriorari q̄ h cāu poſſz qs correctionē penit⁹ omittē uel ſecrete denūciare ei qui ad emēdatiōz proxī ſit magis idone⁹ viz ſuo plato confeſſori uel ſil'i ⁊ ſm hāc diſtinctiōez dicit debē itelligi dictū Aug⁹. i regl'a ubi dic q̄ peccatū ꝓpus debz denūciari prelato q̄ teſtib⁹ ñ ut iudici ſ ut puate pſone que plus pōt ꝓdeſſe q̄ alteri ⁊ ad h bñ facit dictū Aug⁹. xxij. q. v. hoc vī. et ſm tho. in dicto ar° viij. Teſtes adhitiūt trib⁹ rōnib⁹. ꝓma ſm Hiero. ut peccāti oſtēdat q̄ dignū correctiōe egerit. 2ª iux Aug⁹. i regl'a ut poſſit delictū ꝓbari cōtra ſe nō emēdantē. 3ª ſm Criſo. ad ꝓbādū admonitiōes forte factas pōt addi ⁊ etiā ad hoc ut teſtes peccantē ſim̄ moneāt iō euangelium dicit q̄ ſi nō audierit eos ꝛc. b Et ſi ſic nō corrigit in publico eſt dubitandus q̄ ſi plat⁹ p̄cipiet aliqd cōtra hūe ordinē nō eſſet ei obediendū q̄ obedire oportz deo magis q̄ hoib⁹ iō qñ platus p̄cipit q̄ ſibi dicat q̄ qs ſciuerit corrigēdū itelligēduz ē ſaluo ordie correctiōis fraterne ſiue p̄ceptū fiat ad oēs cōiter ſiue ad vnū ſpāliter et nō ſolū nō eſt obediēdū ſz etiā p̄cipiēdo peccaret q̄ ipe nō eſt iudex occultoꝝ ſz deus ſolus h dico niſi inq̄ntū per aliq̄ indicia pcā maifeſtant puta q̄ infamiā ſuſptiōes ⁊ hmodi tūc eni pōt platus p̄cipē ſicut et iudex alijs iuramentū exigere. a Super veritatē

dicendã ꝑm tho. ibidẽ ar° vij. b Item nõ ꝙ ꝑdcaz solẽnitatẽ ⁊ ordinẽ ñ oportz cõseruari nisi in ḡuib⁹ pcis ꝙ leuia non derogãt fame vñ et religiosi in capl'is se proclamãt ꝑmisso ordie nõ seruato. a .s.in delictis leuib⁹ etiã secretis de qbus prelati in capl'is suis publice redarguũt ībditos ꝙ talia sũt que nõ derogãt fame ꝙ tales denũciatiões poti⁹ debẽt dici rememora° oblitaz culpaz ḡ accusatiões seu denũciatiões ꝑm tho. in dco arti° vij et ex ꝑdictis põt colligi ꝙ denũciatiões gñales fieri possũt suũ secreta admoitiõe Idẽ etiã est in denũciatiõib⁹ pticularib⁹ respcũ certe psone qñ pcã sũt leuia ⁊ ñ diffamatoria ⁊ sil'r si sũt ḡuia ⁊ publica et idẽ qñ sũt occulta ⁊ piculosa cozpalit' uel spũalit' quib⁹ p secretaz admoitionẽ prouideri nõ põt uel si ex cozrectiõe seq̃ret' verisil'r publica ⁊ reputabil' vtilitas in his ḡ oibus ad denũciatiõez ñ req̃rit' secreta moitio. In aliis xo casib⁹ qñ pcatũ est graue et diffamatoriũ debet oia secreta ꝓcedẽ admoitio q̃ int' solũ ⁊ solũ semel ⁊ pluries debet fieri q̃usq; ꝓbabil' spes emẽdatiõis per secretaz admoitionẽ possit haberi si xo dicta ñ sufficiat admonitio addi debẽt testes boni ⁊ idonei q̃ntũ omode possũt haberi qui simꝑ cum ꝑ admoitore demõstrent culpabili suũ errorẽ ⁊ pcm et de emẽdatiõe admoneãt et si nõ vult emẽdare denũciet' prelatis eccl'ie cozã qb⁹ testificabũt' denũciatorẽ debitas fecisse admoitiões ⁊ monitũ nolusse emẽdare ⁊ ꝑdicta sũt diligẽter nõ. ut a maifestatiõe defectuũ proximi sciat qsq; refrenare linguã ⁊ si manifestare ne tesse est nouerit manifestãdi ordinẽ ut nõ incurrat mortale pcatũ et obligẽt' prorio ad restitutionẽ fame ⁊ toti⁹ int'esse nã ꝑm tho. z z^e. q. lxij. arti° ij. si quis cõtra ordinẽ ꝑdictũ maifestet pcatum alteri⁹ etiã verũ offendit iusticiã et caritatẽ proximi ⁊ tenet' ad restitutionẽ q̃ntũ fieri põt sine mẽdatio ⁊ si ñ põt famã restituẽ debet diffamato recõpensationẽ facẽ in pcuña uel alio mõ. b Si sciam de aliq̃ aliq̃ ipedimẽta uel crimia que etiã ille qui omisit ignorat an debeã ꝓcedere ad cozrectionẽ fraternã ⁊ dicẽ ei xbi gra Scio aliquẽ pcussisse aliũ ⁊ ide mortuũ fuisse quẽ pcussor nescit ⁊ video pcussorẽ in officio sacerdotali celebrare. Item si scio aliquẽ mĩstrare ⁊ nõ fuisse ordinatuz rite uel nõ fuisse baptizatũ ⁊ hmodi. Itẽ si scio aliquẽ excõicatũ ignorãt ordinatũ Itẽ si scio aliquẽ hre ī vxorẽ quã de iur hre nõ põt aut eccl'iaz p alienã simoniaz uel tenẽ rem alienã. R. ꝑm Duer. si tales laborãt crassa ⁊ supina ignorãtia que nõ excusat eos teneor eis dicẽ si cõmode pos sũ ⁊ marie si credo eos corrigibiles ẽe sz si laborãt ignorãtia ꝓbabili credo nihilo mĩn⁹ ꝙ teneor eis dicẽ veritatẽ nõ quia ipi peccẽt si ꝓpt' periculũ l' dãnuz alienũ et iniuriã sacmentoz nam nõ ordinat⁹ celebrans decipit audiẽtes et qui tenet rem proximi eum dãnificat hec ⁊ sil'ia dico si talis psona sit psuasibil' sec⁹ si nõ sit sed timet' de scãdalo tũc enĩ sufficit si dicam ꝑlato ñ denũciãdo uel accusãdo si simpl'r notificãdo si forte remediũ cõueniẽs pos sit adhiberi. a Idẽ in sũ. con. li. iij. ti. ix. q. x. b De eo qui hz vxorẽ quã de iur hre non põt habes adhuc ꝯ ipedimentũ ꝯ ix. ⁊ viij. Sed qd si ꝑdicta uel aliqã ꝑdictoz ꝓbare possũ nũqd teneor. R. fz eũdez Duer. ñ nisi forte sit piculũ alioz puta si aliis sacmẽta mĩstrat et eos decipit tũc enĩ ꝓbare teneor. a .Idẽ ī sũ. con. eo. ti. q. xi. ubi etiã patz ꝙ licz nõ assit piculũ alioz tenẽur ꝓbare eo cãu q̃ tene mur ad fraternã cozrectionẽ viz cũ verisi milit' possum⁹ ꝓfice ut ex ꝑdictis patet. b Utrũ cozrectio sit dimittenda ꝓpt' scãdalũ vide ꝯ scãdalũ ꝯ ix.

Corpora sanctoz.

Vide ꝯ reliquie ꝛc.

Corporale

Ut cozpozalia nõ sũt abluẽda

p laicos aut mulieres etiã sacrimoniales cũ poti9 ꝟ abluere ptinet ad officiũ diaconi cũ huilib9 ministris de consec. dis. i. nemo. de eius cõsecratiõe. vide. s. cõsecrtio v. a Et in dco. c. nemo. idẽ dr de lauãdis aliis pãnis ad diuinũ cultũ deputatis et ꝙ debet haberi peluis noua nulli alij vsui deputata nisi ad lauandũ pãnos ad cultũ dñici altaris deputatos ⁊ pertinẽtes et ꝙ debẽt dicti pãni lauari. ·j·. sacriũ Sindoñ. xo q ꝟm glo. ibi ẽ zª vestis sacerdotal' debet fotis lauari dic tñ glo. ibi hodie huic derogatũ est cõsuetudine gñali ego aũt puto ꝙ hec osuetudo iqntũ otineat diuinã irreuerẽtiã nc deroget nc excuset eẽ. de osue. c. fi. Jtẽ corporale ñ debet fieri de serico nc de pãno tincto sz de pãno lineo puro ab epo cõsecrato sic corp9 dñi in sindone mũda linea sepult9 fuit de cõsec. dis. i. cõsulto. Jtẽ corpalia et ad diuinũ cultũ deputata debent nitida teneri eẽ. de custo. euca. ⁊ liquie. vbi dicit pcipim9 ꝙ ut oratoria vasa misterij corporalia vestimẽta pdicta. s. ministroꝝ et palle altaris ut ibi mũda ⁊ nitida conseruẽtur. ¶Nimis enim vr absurdũ in sacris sordes negligẽ que dedecẽt in ꝓphanis.

Orpore

viciatus an possit ordinari uel ministrare vide. ·j·. vitiatus corpore.

Orpus cristi

¶Vide. s. cõicare ⁊ ·j·. eucharistia et satis etiam. ·j·. missa.

Rímen

Criminis appellatio aliqñ cõplectit oe pcm aliqñ illud solũ qđ ad dãnationez sufficit dis. xxv. ·ſ·. qđ aute. a poti9 ẽ ·ſ· crimis. et ·ſ· al' aute. ſ ꝓprie appellatiõe crimis intelligitur mõ tale vñ omel'. xxi. Brego. dicit ꝟ int pccatũ distat ⁊ crimẽ qꝛ oe ẽmen pccatũ est nõ oe pcm crimen ⁊ ·j·. i qua viz criminũ et pcoꝝ distinctiõe pensandũ est qꝛ nõnulla pcã aiam polluũt crimina extinguũt b Crimia quedã sũt enormia inter que tria. s. hereſis hoicidiũ volũtariũ ⁊ simonia in ordine et bñficio etiã post penitẽtiã ipediũt ꝓmouendũ ⁊ deiiciũt iam ꝓmotũ siue sint occ'ta siue manifesta i. q. i. ventũ ẽ eẽ. de hereti. quicũqz. et. c. statutum. li. vi. eẽ. de tẽpo. ordi. quesitũ. et de simo. tãta. et de his vide ·j·. enormia. et ·j·. dispensatio ·ſ· vi. ⁊ vij. a Et qđ hic dr de hoicidio volũtario Idẽ etiã est de nõ volũtario qñ casum pcessit culpa eẽ. de hõmi. cõtinebat'. sec9 si culpa nõ pcessit eo. ti. c. ex lris. i. ⁊ ij. b Alia vero enormia occulta post pniaz nõ impediũt ꝓmouẽdũ nec deiiciũt iam ꝓmotũ ut in pdicto. c. qsitũ. a Suadendũ enim ẽ ꝓpter talia ne qs faciat se ordinari etiã post pniaz sz tñ erq̃ sũt occulta nõ sũt penitus ꝓhibẽdi eẽ. de tẽpo. ordi. ex tenore

b Sũt ⁊ alia crimia mediocria i qb9 distingue qꝛ aut sũt manifesta aut occulta si manifesta etiã repellũt ꝓmouendũ ⁊ deiiciũt iam ꝓmotũ. a ¶Hoc est verũ añ pniaz nõ post sicut in. c. fraternitati. xxxiij. dis. patz ⁊ eẽ. de coha. cle. ⁊ mulie. clericos vbi clerici publici cõcubinarij nõ deiiciũt' nisi moniti fuerint otumaces ⁊ in illo. c. fraternitati. fuit ꝓmot9 qui publice habuerat cõcubinã nisi aliqđ delictũ seqretur infamia iuris ul' facti ꝟ eni nõ tollit' ꝙ penitẽtiã qñ esset publicũ puta piuriũ falsũ testimoniũ adulteriũ ⁊ similia dicto c. quesitũ. et hec possũt dici mediocria reꝰ illoꝝ q̃ deiiciũt etiã si sint occulta et reꝰ illoꝝ q̃ post pniaz ñ deiiciũt etiã si fuerit publica. b Et intellige qñ sũt manifesta post pniaz ul' cõfessionẽ in iure ul' euidẽtiã facti ut i. c. quesitũ. ꝙ si sunt manifesta solũ ꝙ famã indicit' purgatio q̃ ꝓstita absoluet' ⁊ si in ea defecerit deponet' eẽ. de adultre. significasti. et eẽ. de purga. ca. ex tuaꝝ. si xo ꝟmodi crimia sũt occulta post sũt tales post pniaz remanẽ in susceptis et ꝓmoueri ad superiores ordines eẽ. de tẽpo. ordi. ex tenore. ⁊ c. quesitũ a ¶Hoc plenio9 nõ. in sũ. con. li. iij. ti. xxix. q. iij. b

An si aliqs sol⁹ scit ⁊men alteri⁹ teneat⁹ reuelare ꝑlato.R.nō tenet⁹ etiā si iurauit ⁊nūciare nisi possz ꝓbare nā cēt ꝓditor crimis.ij.q.i.si ꝓcauerit.⁊.q.vij.plerisq. et vi.q.ij.si tm̄. nisi vellet ꝛuelare secreto cū ꝑlat⁹ secrete bēat corrigē crīosos ar° xxij.q.v.ꝟ vī. ⁊debz ꝙ ꝑ idicare talib⁹ qui magis possūt ꝓdesse ꝙ obesse siue eū correctio siue ꝓ eo orādo nā ad talē ⁊nūciationē qlibz tenet⁹ ut in dicto.c.hoc vī. et vide.s.correctio ij.ℱ.v.⁊ in se.et.j.familia.ℱ.iij. a Ibi nō est nisi vnus.ℱ. b Cōtra crimīa ꝓcedit⁹ qñq; ꝑ accusationē de q̄ vide.s.accusare.⁊ accusat⁹ qñq; per ⁊nūciationē uel ingsitionē de quib⁹ habes.j.ingsitio.ℱ.i. Qñq; ꝙ nō agit⁹ virtē coīs ⁊men si ꝑ modū exceptiōis de q̄ hēs j.scriptio.ℱ.i.⁊ ij.de correctiōe ⁊ pena crimīnū hēs.s.correctio. et.j.pena i.ad māz crimis pōt ptinē.j.peccatū.⁊.j.vitiū.

¶ Rísma Supra baptismus ij.ℱ.fi.et.j.oleum sanctū.

¶ Ruce signatus. De idulgētia cruce signator vide.j.indulgētia.ℱ.añpe.et se. De voto cruce signatorum vide.j.votū v.ℱ.ij.vi.⁊ vij.

¶ Apídus Non est ordinādus. vide.j.ordi.ℱ.xi.

¶ Arialis Curiales quoq; ꝑ prohibent⁹ ordiari vide.j.ordinandus.ℱ.xv.

¶ Ariosítas

ꝑm Tho.2ª 2ᵉ.q.clxvij.ē vitiū circa ordinatū appetitū cognitiōis. a Pōt etiam dici curiositas supuacuū studiū ad aliqd ꝓpendū vñ ⁊ idē Tho. 2ª 2ᵉ.q.clxix. artᵒ ij. dicit ꝙ artifices ornamētor peccant ⁊ueniēdo superflua ⁊ curiosa. b Queritᵉ ꝙ vtrū vitiū curiositatis possit ee in cognitiōe ⁊tellectiua.R. ꝑm tho.ubi.s.veritati cogitio de se bona est ꝙ pōt ee mala rōne alicui⁹ ꝙsequētis sex modis.s. inq̄ntū aliqs de cognitione veritatis superbit ꝑm illō ꝑ Cor.viij.Scientia inflat.uel inq̄ntū hō cognitiōe veritatis vtit⁹ ad peccandū uel inq̄ntū ꝑ studiū nimis vtile retrahit⁹ a studio qō ei ex nēcitate incūbit uel inq̄ntū hō studet discere a q̄ nō licet sicut qui futura a demonib⁹ ꝓquirūt l inq̄ntū appetit cognoscere veritatē circa creaturā nō referēdo ad debitū finem.s. ad cognitionē dei uel inq̄ntū aliqs studet ad cognoscēdū veritatē sup̄ facultatē ꝓprij ingenij.Eccle.iij. Altiora te ne q̄sieris et fortiora te ne scrutatus fueris et in pluriū⁹ operib⁹ eius ne fueris curiosus. et istis modis vitiuz curiositati ⁊ pte ⁊tellectiua est. a Idez in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q.cclxxvi. b Utrū curiositas possit ee circa sēsitiua cognitiōez.R.ꝙ tho.2ª2ᵉ.q.clxvij.ꝙ studiū circa sēsibilia cognoscēda dupl'r pōt esse vitiosū vno mō inq̄ntū cognitio sēsitiua nō ordinat⁹ ad aliqd vtile sz ꝓti⁹ auertit a .s.ab vtili ꝯsideratiōe sicut Aug⁹.in x.cōfessionū.cōfitet⁹ culpā suā ꝙ libēter vidit canē currentē p⁹ leporē ꝙ ut ibidē dicit hec vana a bonis cogitatiōib⁹ impedīūt ut in sū.con. eo.ti.q.cclxxvij. b Alio mō inq̄ntū cognitio sēsitiua ordinatur ad aliqd nociū sicut inspectio mulieris ordinat⁹ ad cōcupiscendū ⁊ ingsitio eor̄ que ab aliis fiunt ordinat⁹ ad detrahendū et sic est curiositatis vitiū si quis aūt cognitionē sēsibiliū intēdit ordiare ad nēcitatē sustētatiōis l ad studiū ⁊telligēde veritati sicut ē ⁊tuosa studiositas a Idē in dcā q.cclxxvij.ubi etiam additur ex quo patet ꝙ inspectio spectaculoz vitiosa reddit⁹ inq̄ntū ꝑ hec fit hō ꝓn⁹ ad vitia uel lasciuie uel crudelitatē ꝑ ea que ibi repūtant⁹ vñ Criso. dicit ꝙ adulteras ⁊ iuerecūdas cōstituūt mētes tales inspectiōes. b

Damnificatus

Dan possit acquirere sibi de rebus dānificātis habet. ē. bellū. i. ℣. iiij. et j. exposītū ℣. vltio.

Debitū coniugale.

Utrū alī cōiugū statim cōtracto mrīonio teneat ad redditionē debiti. R̄ p̄m tho. in 4°. dis. xxxij. ñ tenet statim si dat tēpus duox mensiū ppter tria p̄ ut possit deliberare de transitu ad religionē. 2°. ut pparent que sunt nēcia ad nuptiax solēnitatē. 3°. ne vilē habeat marit⁹ datam quā non suspirauit dilatā Con. al. hosti. xo dicit q̄ magis putat dicere statui tēpus arbitrio iudicis. j. qđ tñ sit uel cōiugi adhereat sic. j. votū iiij. ℣. iiij. ℣. Idē Ber. a. s. i. c. ex publico. ex. de cōuer. cōiu. et Hosti. ℣ Ber. loquūtur de volente intrare religionē cuilibet videat statui termin⁹ duox mensiū in dicto. c. ex publico. dicūt tū illud tēpus potiꝰ esse arbitrariū. sup eo vero qui nō asserit se velle intrare religionē nullum tēpus vr̄ statutū vñ p̄m Pe. et in sū. cō. li. iiij. ti. ij. q. xxiiij. talis tenet si petat statī reddē debitū eū nō hēat exceptiōez legitimā ad repellendū hec ibi. puto q̄ legitima sit exceptio ut tantū tēpus cōcedatur q̄ntū sit nēcium ad p̄parationē et ad obseruātiaz cōsuetax ℣ honestax solēnitatū ℣ cerimoiax q̄ p̄ma ad Cor. xiiij. dr̄ oia honeste ℣ p̄m ordinē fiāt in vobis et p̄m h̄ pōt itelligi dictū Tho. ℣ Al. et id qđ sequit. b Nā ℣ p̄m Guer. mortaliter peccat qui añ bñdictionē nuptialez vxorē cognoscit in locis ubi est osuetum bñdictionē adhiberi h̄ dicit glo. Ray. in ti. de mrīonio. ℣. Itez nō q̄ mrīoniū. ubi dicit h̄ ée verū qñ fieret sine dispēsatiōe ℣ iusta cā ℣ ibidē dicit si obmittant alie cōsuete solēnitates cū Hen. nōuerit xxvij. q. ij. cū iniciat q̄ si qs cognoscat sponsam anteq̄ eā traducat penitētia vnī⁹ āni ē ei indicēda p̄m q̄sdaz canones penitētiales qui non habentur in corpore canonū. An rōne infirmitatis uel ipotētie excuset cōiunx a redditiōe debiti. R̄ p̄m tho. ubi. s. vxor nō h̄z ptātez i corpe viri ñ salua sba sue psone vñ si vltra exigit nō est petitio debiti ſ iiusta exactio ℣ ppter h̄ nō tenet. a Con. Pe. et Al. ut in sū. con. eo. ti. ij. q. xxxv. b Utrū peccet qui se facit ipotentē ad reddēduz debitū. R̄ p̄m Tho. in 4°. dis. xxxij. Si fact⁹ est ipotēs ppter redditionē p̄cedentē mulier nō h̄z ius vlteriꝰ petēdi si autē fact⁹ est ipotēs ex alia cā tūc aut illa cā fuit licita ut ieiuniū moderatū ℣ h̄modi et tūc nō peccat aut illicita ℣ tūc peccat ℣ peccatū vxoris si i fornicatiōez labat aliq̄ ñ iputat sibi et iō q̄ntū pōt debz dare opam ut vxor cōtineat Idē Al. a Idē in sū. con. eo. ti. q. xxxvi. b Utrū cōiugalis act⁹ sit peccatū. R̄ p̄m Rai. si cōiungūtur causa suscipiēde prolis nō h̄z culpā ſ potiꝰ meritū de q. j. mrīoniū i. ℣. vij. p̄ Cor. vij. si nupserit xgo nō peccauit. Gen. viij. Crescite et mltiplicami ⁊c. Si xo cōiugunt cā reddēdi debitū adhuc nō est peccatū p̄ Cor. vij. vxori vir debitū reddat. a In his g̃ duob⁹ casib⁹ nō est peccatū qđ verū ē si rectitudo itētiōis p⁹ea aliq̄ten⁹ nō mutet h̄ ē q̄ vi excusatiōis ipi⁹ act⁹ nulla voluptati delectatiōe teneat. Sed ut dicit Gre. xxxiij. q. iiij. cum vir ppria valde difficile est ut stans in igne nesciat ardere pōt autē dingē ex singulari dono dei ℣ nō aliter vñ ℣ ibidē dicit Gre. ipa licita admixtio cōiugis sine carnis voluptate fieri nō pōt iō a sacri loci ingressu est abstinendū. b Si xo cā remedii ut q̄ cōtinere nō possūt sic est peccatū veniale Aug. in cōtinētie malū est q̄ vir cognoscit vxorē etiaz vltra nēcitatē pereādi filios ſ et ibi est nuptiax bonum et illud malū fit veniale ppter bonū nuptiale. a Aliq̄ dixerūt h̄ casu nullū esse peccatū ut nōt glo. in. c. quicqd. xxxii. q. ii. et glo. Rai. in ti. de mrīonio. ℣. sz nūqd hec tria.

ſup ꝛbō veiale. ſz ut dicit glo. Rai. ibidē
ꝫ expꝛeſſa eſt coñ dictū Aug. xxv. ſ. cri-
minis. ꝛbi int̄ alia peccata venialia dicit
q̄tiēs excepto filioꝝ deſiderio vxoꝛē ſuā
cognouerit et ibi ſētit glo. dū dicit ſup
ꝛbo deſiderio. ſupple et cā reddēdi debi-
tū q̄ſi dicat exceptis his duob⁹ caſib⁹ i
vſu mr̄onij ſemp peccat̄ ſaltē veialiter
et ita eſt veritas ut nō. in ſū. con. li. iiij. ti.
ij. q. xxxvij. b Et eſt itelligendū ꝫ ſm
Tho. qñ qs ita ꝓpter voluptatē cōiugi
miſcet̄ ꝙ ſi ſtat. ſ. limites mr̄onij viz ꝙ
eū alia nō facēt nā tūc eſt veniale ſecus ſi
excedit fines mr̄onij ita etiā ꝙ ſi nō eſſz
ſua vxoꝛ facēt idē tūc ē mortale nā adul
ter eſt i ſuā vxoꝛē amatoꝛ ardētioꝛ nihil
enī fedius ē q̄ vxoꝛē amare q̄ſi adulterā
xxxij. q. iiij. ozigo. a Idē etiā dicit glo
Rai. in dicto ſ. ſz nūqd. ſup ꝛbo fedius.
et ꝫ eſt idubitabile quia ſola intētio ad
mortale eſt mortale Math. v. Qui vide
rit mulierē ꝛc. exq̄ bene iueſtigāti appare
bit ꝙ facili⁹ eſt religioſo int̄ regulariter
viuētes oīmodā caſtitatem ſeruare q̄ cō
iugibus in vſu mr̄onij a mortali ſe cu
ſtodire ꝙ religioſus abeſt ab incēſtuo lu
xurie et cōtra ipm ꝫ multa et cōtinua re
media Cōiuges ꝛo ſūt ſeꝝ libidis ignē
et ad eam incēſtua multa habēt et ignis
acceſſus ſolz ardē q̄ cūq̄ lignū apponat̄
et ſic mēs cupidie accēſa nō ſolet reſpicē
q̄litatē ꝑſone et vtrū liceat uel ñ adeo ut
nō ſit tuta mater cū filio et ſil'es ut in. c.
i. eī. de coha. cle. et mu. vñ Ecle. xix. dicit̄
Vinū et mulieres apoſtatare faciūt etiā
ſapiētes et iō valde diſcretū et timoratū
oportz eſſe cōiugē ut cū accēſus eſt cupi-
dine ñ trāſgrediat̄ termios mr̄onij ſaltē
intētiōe. b Quid ſi quis vxoꝛē ꝓpter
ſanitatē coꝛpalē cognoſcēt nō excuſat̄ a
pcō ꝙ q̄rit ſanitatē p id q̄ ad ꝫ nō oꝛ-
dinat̄ ſicut qui p ſacmentū baptiſmi tm̄
coꝛpalē ſanitatē q̄reret ut ponit Tho. in
4°. diſ. xxxij. ī ſolutiōe cuiuſdā argumēti
a Idē in ſū. con. eo. ti. ij. q. xxxvij. et xx
xviij. addit etiā Rai. in dcō. ſ. ſz nūquid.
ꝙ vſus mr̄onij cā ſaturādē libidinis eſt
peccatū mortale et ut dicit ibi glo. eī idē
nōuit Joā. xxxij. q. ij. ſis ita. et ꝫ dictuz
hu. refert glo. Jo. ī. c. q̄q̄d. ſup ꝛbo adul-
terio. ea. cā. et q. Et dicit hu. ée dūaz int̄
coitū cā incōtinētie et cā libidinis īplēde
ꝙ in ꝑ caſu ꝑuenit̄ ꝫ agens a voluptate
et poti⁹ vult ſic peccare q̄ fornicare. In
2°. caſu ꝑuenit voluptatē et ꝓuocat eum
manib⁹ uł cogitatiōe uł vtēdo calidis et
incēſtuis ut pluries poſſit cū vxoꝛe coīr.
Alij tū dicūt in ꝫ caſu eſſe tantū veiale
ut dicit glo. in d. c. q̄q̄d. ꝓpter illud apł'i
i. Cor. vij. Propt̄ fornicationē vnuſqſq̄
ſuā vxoꝛē hēat et vnaqueq̄ ſuū virū. ſed
ꝑmū dictū vī rōnabili⁹ ꝙ coit⁹ int̄ con
iuges ſolū ē i duob⁹ caſib⁹ licite ꝑmiſſ⁹
viz ꝓpter filioꝝ ꝓcreationē et debiti red
ditionē cū debita honeſtate et tp̄is et loci
et modi. In 2°. aūt eſt a mortali excuſat⁹
viz cū fit cā vitande fornicatiōis dicto. c.
q̄q̄d. reſtat ergo ꝙ in aliis caſib⁹ ſtet ꝫ
ꝓhibitiōe fornicatiōis q̄ ꝫz culpā mor
talē cū ſit coñ vi. p̄ceptū decalogi Exo.
xx. Nā qñ regula eſt ꝓhibitīa oē intelli
git̄ ꝓhibitū q̄ nō eſt ſpāliter cōceſſum
ut in cle. eriui. de ꝛbo. ſig. ꝫ etiā ſatis vī
ꝓbari Thobie vi. ubi āgel⁹ Raphael
dixit ad thobiā filiuz thobie audi me et
oſtendā tibi que ſunt quib⁹ ꝑualere pōt
demoniū in eos qui diugiū ita ſuſcipiūt
ut deū a ſe et ſua mēte excludāt et ſue li
bidini ita vacēt ſicut equus et mulus in
quib⁹ nō eſt intellect⁹ ꝫz ſup eos ꝑtātez
demoniū hec ibi. Equ⁹ et mulus ñ vtū-
tur coitu aliq̄ mō inaturali uł alias mō-
ſtruoſo ſz ad ipm nullo fine rōnabili cū
careāt rōne ſi libidini dilabūtur et ſic qui
ad hunc finē uł ſuſcipiūt mr̄oniū uł eo
vtūtur damn̄at̄ in ꝑtātem diaboli etiam ſi
nullā aliaz inhoneſtatē uł actualiter uel
intētionaliter exerceāt et ita includit̄ in ꝫ
mortale nā ꝓpter veniale nemo datur in
ꝑtātem diaboli maxie uſq̄ ad mortē ſic
dat̄ iſte ut in dcō. c. vi. Thobie. Null⁹ ē
enim ita iuſtus qui careat veniali Jo. ꝑ.

Si dixerim⁹ q̄ pccatū non habem⁹ ipi nos seducim⁹. p̄dictis autem vī obstare dictū Aug⁹. in glo. super prin. c. vij. p̄ ad Cor. ubi ait. Cōiugat' ocubit⁹ generādi gr̄a nō hz culpā cōcupiscētie x̄o satiāde ſ tñ cū cōiuge hz culpā ꝓpter thoz fidē venialē ſ ad h̄ dicendū q̄ ibi satiāde dēt itelligi. i. implēde qñ ab ea ꝓuenit' ad ex̄ ordinariā fornicationē vitandā q̄ mrio^m post filioꝝ ꝓcreationē dat' etiā in remedīū infirmitati ad illicitos cōcubit⁹ euitādos xxxij. q. ij. qeqd. nō autē ad implemētū voluptati. vñ xxxij. q. iij. c. libroꝝ dicit Hiero. libroꝝ ut dixim⁹ ī mrio^m opa cōcessa sūt voluptates aūt q̄ de meretricū capiūtur āplexib⁹ in vxorē damnate sūt Cōstat autē q̄ āplexus in meretricib⁹ fiūt eā implēde voluptati et hoc dānat' cū vxore glo. tñ ibi dicit in vxore dānate sūt. i. puniēde ꝓpter veniale ſ hec glo. extorquet lr̄az qđ fieri regulariť nō debz. ff. de le. iij. l. nō aliter. nec fūdat' sup aliq̄ aūcte. Item nō obstat illud apl'i qđ allegat' a glo. in dēo. c. qeqd. viz ꝓpt' fornicationē ꝛc. ut. s. q̄ ꝑm glo. ibi vxor dēt accipi a nolēte castitatē seruare ꝓpter fornicationē nō saturādaz ſ vitandam. b Utrū vir teneat' reddē debitū vxori ñ petēti. R' ꝑm Tho. ubi. s. dicendū q̄ vir nō solū tenet' reddē qñ vxor exp̄sse petit ſ etiā qñ p signa h̄ apparz nō tñ idē iudiciū est de petitiōe viri q̄ mulieres magis solēt verecūdari de petitiōe debiti q̄ viri idē Pe. ⁊ Al. a Idē in sū. con. li. iiij ti. ij. q. xl. b Utrū vir dēat vxorē aūtere ne petat. R' ꝑm tho. in 4°. dis. xxij. dicendū q̄ nō debz h̄ facē uisi ꝓpter aliquā rōnabilē cāz ⁊ tūc etiā ñ debz cū magna instātia auerti ꝓpt' picula q̄ possēt iminē a Con. Al. ut in sū. cō. eo. ti. ⁊ q. xli. b Utrū pccēt cōiuges exigēdo uł reddēdo debitū in solēnitatib⁹ ⁊ ieiuniis. R' ꝑz Rai. exact⁹ debet reddē nisi caute ⁊ sine piculo posset differre exigē tñ nō debet ī p̄dictis tp̄ib⁹. i. Cor. vij. Nolite fraudar̄ iuicem nisi forte ex cōsensu ad tēpus ut vacetis orōni nā ꝓpter dies ꝓcessiōis et ieiunij cōuenire nō debēt q̄ etiā a licitis abstinēdū est ut facilī⁹ ipetrari possit qđ postulat' xxxij. q. iiij. xp̄iano. Idez vī de tp̄ib⁹ festiuis xxxij. q. iiij. q̄tienscūq̄. a Idē etiā de tpe aduētus vñ Ambro. in sermone de aduētu ⁊ xxxij. q. iij. fratres dicit Ifratres non solū debetis ab omni mūdicia abstinē ſ etiā ab vxorib⁹ ꝓpr̄ijs studiosissīe cōtineati. Nullus oio vxori sue iūgat'. Idē vī de sil'ib⁹ tp̄ib⁹ viz ad deuotionē seu ad pnīaz deputati in q̄bus parit' ꝓhibet' solēnitas nuptiaꝝ sicut in aduētu viz a septuagesia usq̄ ad octauā pasce ⁊ per tres dies añ ascēsionē usq̄ ad octauā pentī. xxxij. q. iij. nō oportz. et ex̄. de feriis capellan⁹. et aliqui dicūt his tēporib⁹ vsū mrionij nō esse ꝓhibitū pōt itelligi nisi ꝓut in sil'ib⁹ tp̄ib⁹ p̄sertim cū de tpe aduētus et ꝓcessiōis qđ est añ ascēsionē sit pticulariť exp̄essū dicto. c. frēs. et. c. xp̄iano. b Itaq̄ qui reddit illis tp̄ib⁹ nō pccāt ſ qui exigit aliq̄ infirmitate puta cōcupiscētia duct⁹ sine contēptu tp̄is seu eccl'iastice exortatiōis venialiť tm̄ pccat con. tho. a Hoc vlti^m dictū vī fuisse nō Rai. ſ Pe. cū quo cō. tho. et glo. Rai. ut in sū. con. eo. ti. q. xlij. vbi etiā dicit idē ꝑm Aug⁹. addentē q̄ qui eā satiāde libidis petit debitū semp pccat mortaliter sed plus istis dieb⁹ de q̄bus prorie dictū ē et ut ex p̄dictis pōt patē ꝑm oēs his tp̄ib⁹ nō excusat' vsus mrionij a mortali qñ fieret in ꝺtēptum tp̄is seu eccl'iastice ordiatiōis. Contenere autē vī q⁹ si pōt sine magna difficultate abstinē ⁊ exigit seu libenter reddit nam nihil aliud vī ee cōtemptū q̄ nō curare agē qđ oportz vñ Math. vi. dī aut vnū sustinebit ⁊ alterū cōtenet. sup q̄ Aug⁹. ut et ibi refert tho. Nullus fere cōsciētia pōt odisse dēū contenit autē. i. nō timet eū dū q̄si de eius bōitate secur⁹ est. Itē ad Ro. ij. An diuitias bonitati eius ⁊ patiētie et lōganitatis contenis. sup q̄ glo. magr̄i snīaz hic autē contenit qui nō sic

vñtur ad penitẽtiaz ⁊ Jſidoꝛ⁹ in li.ij.de ſũmo bono.volũtatem quippe ꝓpꝛij dñi nolle ſcire qd ẽ aliud q̃ velle dñi ſupbiendo conten̄ ⁊ multo plus ẽ nolle facẽ cũ ſit facẽ finis ſciẽdi ⁊ in faciẽdo cõſiſtat oĩs ſalutis effect⁹ ℳath.vij. nec qs vꝛ excuſari ſi is tpib⁹ exigat ſeu libent̄ red dat cã prolis. vñ Ambroꝛ⁹ ſup ꝑmaz ad Cor.et xxxiij.q.iiij.ſi cã.dicit.Si cã pꝛo creãdoꝝ filioꝝ ducit̄ vxoꝛ nõ multũ tẽ pus ceſſũ vꝛ ad ipm vſũ q̃ et dies feſti et dies ꝓceſſiõis et ipa rõ cõcept⁹ ⁊ par tus iurta legẽ ceſſare vſũ cariſ bis debẽ tpib⁹ demõſtrat̄. b vtrũ liceat debitũ reddẽ in loco ſacro.ℜ ꝑz Tho.⁊ ℙe.ubi .s.licet debitũ ſit reddendũ oĩ tpe nõ tñ ſil'e eſt de loco q̃ locus pollui põt ita ut idigeat recõſiliatiõe nõ auté tẽpus. Jrez q̃ debitũ reddẽdũ eſt ſalua ſemꝑ debita honeſtate q̃ in talib⁹ exigit̄ vñ etiã non opoꝛtz q̃ ſtatiz in publico reddat debitũ a Jdẽ in ſũ.con.eo.ti.ij.q.xliij.vbi etiã dꝛ ꝑm Al.q̃ ſi alius locus haberi põt ñ tenet̄ reddẽ in loco ſacro ſi nõ põt alius locus hꝛi tũc reddat cũ doloꝛe coꝛdis et etiã ſi exigat cũ plãctu nõ credo q̃ peccãt moꝛtalit̄ con.glo.Rai.⁊ addit q̃ ſi alius locus hꝛi põt peccãt moꝛtalit̄ qui i loco ſacro debitũ reddit dictũ etiã tho.et pe. verius eſt q̃ ſatis vꝛ ridiculũ ⁊ abſurdũ q̃ in loco diuino cultui deputato liceat aliq̃ caſu tale qd agẽ qs enĩ ꝟ auderet in camera vl̃ auditoꝛio magni regis quãto min⁹ debẽt audẽ in palacio et auditoꝛio regis celeſtis oꝛatoꝛiũ enĩ ꝟ debz eſſe qõ dꝛ ut ibi nil aliud geraꝛ̃ niſi qõ diuinis laudib⁹ cõueniat xlij. diſ. oꝛatoꝛiũ. et iõ ꝓpter reuerẽtiã talis loci nullũ negociuz ſeculare q̃ntũcũq̃ puũ et honeſtũ in eo geri debet vñ ⁊ ℳath.xi.dꝛ q̃ oñs non ſinebat ut q̃ſq̃ tꝛãſferret vas per templũ ſi ℵo talia honeſta in ſe fieri in tẽplo non debẽt q̃nto min⁹ illa ĩhoneſta et q̃ ſũme derogãt dĩne reuerẽtie ⁊ ĩhoneſtãt imo violãt locum q̃ in eccl'ia polluta ſãguĩe vl̃ ſemĩe dĩne laudis oꝛgana ſuſpẽdunt̄ eẽ.de cõſẽ.eccle.vl̃ alta.c.ſi.⁊ de ſe.excõ. is qui. li.vi. ꝓterea ut dꝛ in.c.decer. de ĩmu.eccle.eo.li.Quecũq̃ dĩnuz officium poſſũt turbare vl̃ oculos dĩne maieſtati offendẽ ab hiſ locis debent eſſe pꝛoꝛſus exĩnea ne ubi pcõꝝ eſt venia poſtulanda ibi peccãdi detur occaſio uel depẽdit̄ pcã cõmitti q̃ntũ etiã ſit abſonũ vl̃ co/gitare in tali loco licẽ debitum cõiugale reddẽ patz q̃ ex eo q̃ qui alibi loco con/gruo reddiderit debet ab ingreſſu eccl'ie abſtinẽ xxij.q.iiij.vir. b Jtrũ liceat debitũ reddẽ vl̃ exigẽ tpe ꝑgnatiõis. ℜ ꝑz ℙe.ſi põt ee ſine piculo aboꝛſus fddi debz ⁊ etiam põt ſine moꝛtali pcõ exigi q̃ vſus mrionij nõ tm̃ eſt i officiũ ſi etiã in remediũ. Si ℵo eſſet piculũ nec debz exigi nec reddi q̃ in mrionio ꝓncipalioꝛ eſt iſtitutio in officiũ q̃ in remediũ con. Guer. a Jdẽ in ſũ.con.li.iiij.ti.ij.q.xl. iiij.et ita qñ nõ imminet piculũ nõ exigere tali tpe eſt conſilij et ita itellígat̄.c.ſi cã. xxxiij.q.iiij.et qõ ibi dicit glo.ſz tũ omiſ ſio huiꝰ conſilij nõ vꝛ ſine pcõ veniali cũ vxoꝛe iam g̃uida debitũ peti ñ poſſit niſi rõne incõtinẽtie q̃ ſaltẽ includit pec/catũ veniale diſ.xxv.ſ.alias aũt. pſertim cũ illo tpe etiam cã prolis ĩhibeat̄ vſus mrionij dicto.c.ſi cã.⁊ xxxij.q.iiij.oꝛigo.

b Sed vtrũ liceat poſt partũ añ puri ficationẽ vide.ſ.purifica° poſt partũ. a Ibi nõ vꝛ plene de ꝟ dici ſi ibi erit ꝟ tan gendũ. b Jtrũ liceat debitũ reddẽ vl̃ exigẽ tpe mẽſtruoꝝ. ℜ ꝑm tho.in 4°. diſ.xxxij.fluxus mẽſtruoꝝ põt ee ĩnãlis q̃ eſt ĩordinat⁹ ⁊ q̃ſi cõtinuus et in tali caſu nõ eſt ꝓhibitũ petẽ alioq̃n oporteꝛet q̃ vir q̃ſi ꝓpetuo abſtinẽt ſi q̃ eſt nãlis prohibitũ eſt mulieri petẽ. Si auté vir petat diſtinguẽduz eſt q̃ ſi petit ſcienter debet eũ auertẽ ꝓcib⁹ ⁊ moniti nõ tñ ita efficaciť q̃ ex ꝟ poſſit ei eſſe occaſio ineí/dendi in alias dãnabiles coꝛruptelas. ſi ℵo ignoꝛãter petat tẽ mulier põt aliquã occaſionẽ ꝓtendẽ vl̃ ĩfirmitatẽ allegare ne vir debitũ petat ſi tñ nõ deſiſtat a bz

mulier debitū reddē petēti passionē aūt suā nō semp est tutū viro indicare ne ex ꝟ abhominatione cōcipiat nisi forte vxor de viri prudētia pſumat. a Ad intelligentiā p̄dictoꝝ sciendū ſm Nico. de lira sup xv. leuitici q̄ mēstruū est quidā sanguinis fluxus quē mulieres a tpe q̄ sūt idonee ad gīandū usq; ad tēpus sterilitatis solēt q̄libet mēse pati ñ ifirmitas ꝟ impediret et de p̄hibitiōe talis tpis dr̄ Leuitici xx. ubi dr̄ Qui coierit cū muliere in fluxu mēstruo et reuelauerit turpitudinē eius ipaq; aperuerit fontē sāguis sui interficient ambo in medio populi sui et de ꝟ loquit̄ Aug⁹. v. dis. ad eius. de ꝟ q̄ dr̄ in sū. con. eo. ti. q. xlvi. ſm Pe. sic circa hāc māz diūsi diūsa dicūt. Quidaz eni dicūt q̄ exigē est in volūtate cōiugū ſi reddere de necitate iuris p̄mū intēdit Moyses p̄hibē tpe mēstruoꝝ Leui. xx ſi nō z^m. Alij dicūt q̄ aut petēti iminet piculū p̄sūptū p̄babilit̄ de fornicatiōe aut nō si sic debet reddi si nō reddi non debz q̄ p̄ceptū mortale ē et ñ cerimoiale seu figurale. Alij dicūt q̄ aut passio est nāls. s. determinato tpe cōtingēs et tunc nō licet exigē uel reddē et qcūq; scient exigit uel reddit volūtarie peccat mōtalit̄ quia tē cōcipi possūt et cōcipi cōsueuerūt fet⁹ membris dānati leprosi et ꝟmodi. Aut passio est inaturalis et tūc saltē licz reddē q̄ tūc nō possūt fetus cōcipi ſi in his opinionib⁹ p̄ma securior est et cōior pe. Flo xbo Bai. i ti. de mrionio ſ ſi nūqd peccāt vxores. sup xbo abstinēduz. dicit de tpe mēstruoꝝ nōt Aug⁹. v. dis. ad eius. q̄ tā mulier q̄ vir qui exigit debitū sciēter tē pore mēstruoꝝ peccat mōtalit̄ q̄ p̄ceptū de nō coeūdo tpe illo mortale est sicut dicūt etiā hodie mlti theologi et dr̄ expſſū haberi ex glo. Hiero. sup Eze. xviij. et ex glo. sup Leui. xv. et xviij. et xx. dicit etiaz Aug⁹. q̄ qui reddit exact⁹ debitū ꝟ tpe nō peccat pōt tū negare sine pēco nisi verit exigēti fornicatiōis piculū iminere dicit etiā q̄ mulier tenet̄ reuelare mēstruū viro suo si exigat ab ea debitū et etiā si ñ exigat ne forte ad exactionē ip⁹ mulieris reddat ei nil sciēs de mēstruo ꝟ puto itelligēdū qñ nō timet̄ de scādalo ſm theo. ubi. s. seqtur in glo. Alij dicunt q̄ exigē in mēstruo debitū etiā sciēter ñ est peccatū mortale int̄ cōiuges ſi tm̄ veniale p̄ma tū opīo vr̄ verioz et magis eō sonat auctoritatib⁹ sēoꝝ. In talib⁹ etiaz in foro penitētiali nō est p̄cipitanda sn̄ia nec denegāda absolutio si nolit cōiugat⁹ tpe mēstruatiōis abstinē ſi via tutior est cōsuleda et terror incutiēdus ex piculo glo. saluo meliori iudicio int̄ oēs p̄dictas opiones illa vr̄ verior q̄ dic̄ q̄ qñ ꝟ passio ē nālis tā petitio q̄ redditio p̄hibet̄ q̄ ut. s. patz p̄ceptū sup hac p̄hibitione mortale est nā oīs moralitas indicat vsū mrionij illo tpe cessare debē qñ filij p̄nt et solēt morbosi uel leprosi gīari et cū sit mortale obtinet etiā hodie sicut et cetera moralia ſm oēs theologos iō petitio et redditio prohibita vr̄ Leuit. xx. ubi dr̄ q̄ ambo coeūtiū tpe mēstrui interficiant Itē si p̄hibet̄ petitio debiti cōsequēter ad reddendū alter nō obligat̄ et cū non obliget̄ reddēdo vr̄ cōsentire pēco petētis et sic in eadē se culpa ligare ad Ro. i. de eo aucē qđ glo. tangit qd agendū confessori sup can̄. sic dubio lati⁹ dictū est. s. cōfessor. ij. ℣. v. i additiōe. b Utrū vir cognoscēs vxorē suā alit̄ q̄ mō nāli peccet mortalit̄. R̄ ſm theo. in 4°. dis. xxxi. in expositiōe lre vsus cōiugis coīi naturā ē duplex uel qñ debitū vas p̄termittit̄ uel debitus modus a natura statutus q̄ntū ad situm et in p̄mo quidem semper est peccatū mortale q̄ ꝑles sequi nō pōt et sic totalit̄ nature intētio frustrat̄ sed in z°. nō semp est peccatū mortale ut quidā dicūt ſz qñq; pōt esse signū carnalis concupiscētie in q̄ q̄nto magis a nāli dispōe recedit̄ tanto est gue⁹ qñq; etiā pōt sine pēco esse ut cū dispō corpis aliū moduz nō patit̄ et eodē mō excusat̄ ſm Huer. ꝑpt̄ egritudinē uel ꝑpt̄ piculū suffocādi

fetū in vtero aut aliā cām rōnabilē. a Et dicit idē Guer. in loco de q̄. j. q. p his casib⁹ vir nō peccat mortaliť licz turius eēt q̄ hꝛēt eā ut sororē in ꝟmodi casib⁹ q̄ sic eam cognoscēt. Et ad p̄dicti casus maiorē intelligētiā sciendū q̄ Al. in 4°. dis. xxxi. et in sū. con. eo. ti. ij. q. xlvij. ait vī dicendū q̄ nil eoꝝ que facit maritus cum vxore seruato vase debito ꝑm se est peccatū mortale si p̄t esse signū mortaľ cōcupiscētie q̄. s. non sufficit eis modus quē natura dēmīat ut aūt ꝟ melio⁹ itel ligať q. s. sit modus nālis et quis plus uł min⁹ ab illo mō nāli deuiet. ¶ Nota q̄ debit⁹ modus quē natura dicet ē ut mu lier iaceat in dorso vir autē in vētre incū bat ei et sic facili⁹ cōcipiūt mulieres nisi p accidēs impediaľ. ¶ Minor autē deuiatio ab illo est lateralis cōcubit⁹ et maior se dentis et adhuc maior stantiū et horum maxim⁹ qui est retro more iumētoꝝ et iō quidā hūc modū vltimū dixerūt esse peccatū mortale qō mihi nō placet. Ex p̄dictis tria nōnda sūt p̄mū est q̄ agens cū vxore extra vas nāle idubitanť semp peccat mortaliť ꝑm oēs et est q̄uissimū mortale vnde xxxij. q. vij. ¶ Adulterij dic̄ Aug⁹. vsus q est coīi naturā exacrabiliť fit in meretrice si exacrabil⁹ in vxore ibi etiā dicit q̄ vsus coīi naturā grauior est incestu matꝛno. zᵐ est q̄ nihil eoꝝ q̄ facit marit⁹ cū vxore seruato vase debito ꝑm se est peccatū mortale et ex ꝟ dicto occa sionē capiūr lasciui ꝟ honesta plurima q̄si licēt pagēdi tū ut patz ex p̄dictis ñ affir mat ꝟ tho. si dicit in isto casu nō semp est peccatū mortale ut q̄daz dicūt q̄si dicāt ꝟ nō audeo dicē ego p̄t tū hoc dictū in certo casu saluari de q̄ statim. j. zᵐ est q̄ modus inaturaľ licet in vase ꝓpio p̄t esse signū mortalis cōcupiscētie sic ergo q̄ñq̄ est signū mortaľ q̄ñq̄ veniaľ. Si gnū veniaľ est q̄ ſbest aliq̄ cā excusans si nō sufficiens ut q̄ forte sine piculo nō p̄t aliť agē cū vxore et ꝟ ipm agit ꝓpť incōtinentiā seu vitandā exordinariā fo nicationē q̄ casu ñ deest saltē veniale xxv dis. ſ. aľ autē. et tāto q̄ui⁹ q̄nto plus di scedēt a mō nāli licz excusetur a mortali ꝓpter ſbsistentē cāz. Signū autē mortaľ vī q̄ nulla rōnabili ſbsistente cā solū cā voluptati agit̄ ⁊ tāto est maius signū ⁊ peccatū q̄nto est min⁹ nālis ⁊ ꝟ vī sētire glo. Rai. in ti. de mrīonio. ſ. iij nūqd hec tria. sup xbo fedi⁹. ubi ait ¶ Nūqd peccat mortaliť vir si cognoscat vxorē ñ ꝛsueto mō dum tū ꝟ faciat in vase nāli. ꝰ credo sine p̄iudicio q̄ si ꝟ facit cā solius volu ptatis ąpli⁹ sic q̄rende peccāt mortaliter si xo ſbsistēt iusta cā sic agēdi et scienter extra semē nō effūdit nō peccaret morta liter licz tuti⁹ essz in his casib⁹ ut dictuz est eā tenē ut sororē ſbdens non est cōtra xxxij. q. vij. adulterij. q̄ qō ibi dī intelli gitur de aliis coīi naturā cognoscētibus vxores aut eꝛordinarie polluētib⁹ aut cā libidinis saturāde ⁊ sine cā ꝟ faciētibus.

¶ Utrū vir teneať reddē debitū vxori quā accusat de adulterio lite pendēte. ꝰ ꝑm Rai. aut est notoriū illā ee adulte ā aut nō in ꝑ casu nec reddē nec exigē dēt aliter mortaliť peccat nisi forte ipa velit abstinē a pcō adulterij et penitētiā agē tūc eni ipe p̄t eam sibi recōsiliare xxxij q. i. c. i. et vi. se. c. eꝛ. de diuoꝛ. significasti. ⁊ eꝛ. de adulte. si vir. a De isto peccato dicet̄. j. ſ. xiij. b In z⁹ casu. s. cū nō est notoriū debz petēti reddē ꝟ ꝑm tho. i 4°. dis. xxxv. vir q̄ cito sibi cōstat de fornica tiōe vxoris nō teneť debitū reddē aľ ñ solū incurrēt irregularitatē bigamie sed etiā gīnaret sibi p̄iudiciū accusandi et hec sīa verioꝛ vī. a ¶ P̄t ⁊ p̄mū dictum intelligi q̄ vir cōpelleret̄ a iudice adul terio nūduz ꝓbato q̄ debet obedire exq̄ p̄t sine detrimēto salutis agē xi. q. iij. c. i. nisi forte velit adulteriū incōtinēti seu j. paucos dies probare ar. c. solet. de sen. excōi. li. vi. b ¶ Uerū tū in ꝟ casu vxorē dimittē sine iudicio eccl'ie non p̄t imo etiā si debitū reddat ꝛpulsus aūcte eccle sie licz irregularitatē incurrat ñ sibi gīnat

ꝑiudiciū accusādi et de hac mā habes.ſ. mrionīū viij.ſ.ir. Vir ꝓpt̄ fornicatiōez vroris nō solū nō tenet̄ ei debitū reddē ſ; etiā pōt eā dimittē nisi i vij. casib⁹ ꝙs habes.ſ. mrionīū viij.ſ.r. Sed nūqd peccat vir mortalit̄ exigēdo debitum ab vroze pmanēte i adulterio. R̄ ſm quod nōt Aug⁹. xxxij.q.i. ſi qs vrozē. ſi alter cōiugū sciēter exigat debitū a reliq̄ pmanēte in adulterio siue occulto siue manifesto peccat mortalit̄ q̄ facit cōtra constitutionē eccl'ie. a Ex̄.de adulte.ſi vir.et p̄dicta nōt glo. Rai. in ti. de mrionio.ſ. Itē ponit q̄ vir.supz ꝟbo ſi vir.Et addit etiam peccāt reddēdo ſi celebratū est diuortiū iudicio eccl'ie a ſi publice moratur in adulterio ſi neutrū istoz ſic nō peccat reddēdo q̄ ad ſ; tenet̄ ſi autē ꝓpt̄ incōtinentiā ⁊ fragilitatē carīs exigat debitū peccat mortalit̄ q̄ facit cōīa cōstitutionē eccl'ie min⁹ tū peccat cū adulter⁹ occultū ē Alij dicūt q̄ ipotētia cōtinēdi a culpa carnali excusat exigentē in ſ; casu quoz ſnīa est benignior licz forte nō verior glo. Et idez nōt in sū.con. li.iiij. ti.ij.q.xlix. Aliq tū nō improbabilit̄ vident̄ asserē q̄ ſi abstinētia a reddēdo seu exigēdo debitū nō corrigat adulterū ſ; potius ad deteriora ꝓuocat̄ ul' alt̄ ille iutiliter scādala opatur q̄ licite possit et reddi ⁊ exigi q̄ ordiatio eccl'ie facta ē nō ad introducēdū ſ; ad remouēdū scādala ⁊ cessante cā cessat effect⁹ ex̄.de appel.cū cessāte.Et ad intelligētiā dictoz ex cāis ē assumēda dicēdi ex̄.de ꝟbo.sig.intelligētia.Item pōt peti debitū ⁊ reddi ſi adult̄ seu adultera gerit penitētiā dcō.c.ſi vir.de adulte. et.c. ſi qs vrozē.xxxij.q.i. dr̄ q̄ vir abstineat a mrīonio adultere donec ipleat̄ satisfactio crimis iō q̄ post satisfactionē penitētie ñ meret̄ vocari adultera Et glo.supz ꝟbo expleat̄.dicit ul' saltē incipiet̄ si voluerit eā sibi recōsiliari etiā .ſ.tēpus penitētie ab ea pōt exigē debitū ex̄.de furtis et lris.ex̄.de eo qui cogno.ꝯsang.vro.sue venies.et i dicto.c.ſi vir.dr̄ q̄ vir nō dēt sepe recipē peccatricē ſ; in.c.quēadmodū. ex̄.de iure iurā. dicit̄ q̄ vir pōt dimittē vrozi peccāti nō solū septies ſ; etiaz usq; ad septuagies septies ſm euangelicā veritatē Math.xviij.glo.in dicto.c.ſi vir. supz ꝟbo sepe. dic marit⁹ ſp pōt ei parcē ſi vult ⁊ eā recipē p⁹ penitētiā ſz euāgelicā veritatē ſz eccl'ia nō intercedat pro ea exq̄ aliq̄tiens ei pepcit ne videat̄ ei dare peccādi licētiaz et ad terrorē dr̄ etiā ſ; in glo.ſz certe i.c.ſi vir. nō dr̄ de intercessiōe eccl'ie ſz de receptiōe viri vñ satis vr̄ posse dici q̄ semp vir pōt recipe eā post veraz penitētiā ⁊ eo casu possit etiā ꝓ ea eccl'ia intercedē. In cōtrariū nō vr̄ nec aūctas n⁹ rō nō enī ꝓpt̄ ſ; datur licētia peccādi cū ꝑsupponat̄ vera penitētia si enī in hoc vi deret̄ dari licētia ad peccādū nec marito eam recipe licēt q̄ patron⁹ essz turpitudinis xxxij.q.i.ſi crudel'.qñ autē sepe peccauit ñ ita facilit̄ ē recipiēda ſz vigilāter ne forte nō sit vere penitēs et ita pōt intelligi dictū.c.ſi vir.Rō autē est q̄ sepe peccās seu recidiuās ꝑsumit̄ veā penitētiaz nō habē de peni.dis.iij.minor. Itez glo. in dcō.c.ſi vir.supz ꝟbo reus. dicit q̄ nisi marit⁹ denūciet adulterā ad penitētiam mortalit̄ peccat ij.q.i.ſi precauerit.⁊ dcō .c.quēadmodū.glo.forte idē ſi vroz non denūciet adulterū ſi pōt q̄ vroz non ad iparia iudicat̄ dcō.c.ſi qs vrozem. b Nūqd cōiunx ꝓpt̄ adulteriū a se omissū statim pdit ius exigēdi debitum. R̄ ſm Rai.vr̄ q̄ sic saltē q̄ ad iudiciū aīe q̄ peccādo in legē mrionij reddit se idignū et iō nō dēt petē nisi purgata culpa reddē tū tenet̄ exact⁹. a Idē in sū con.co.ti. ij.q.l.ubi etiā dr̄ q̄ licz adulter ipo iure amittat ius petendi debitū si tū petit et adulteriū sit occultū debet sibi reddi q̄ ſm glo.Rai.vterq; coniugū duplex ius habet in reliquā.ſ. ius exigendi et ius q̄ sibi exigēti debitū reddat̄ pmū amittit fornicādo ſ; nō zm sic ⁊ ꝑlatus ius nō hz impandi aliq̄ illicitū uel de q̄ dubitat an sit illicitū ibditus tū debet ei obedire

in dubio illicito ⁊ ꝯ ius ꝫ ꝑlatus in eo licet nō bēat ius impandi ꝯ peccat imperādo in ꝯ casu xxiij.q.i.qd culpat̄.glo.ꝯ puto verū nisi cā ꝓhibēs exactionē concernēt vtrāq; partē tūc eni etiā si sit occultū reddi nō dēbz ut in c.inqsitioni.ex̄ de sen.excōi. Itē ⁊ qñ qs cogit̄ iudicialit̄ al̄ sec⁹.s.q nō tenet̄ reddē etiā si impedimentū sit secretū et sic pōt itelligi quod dictū est.ꝝ ſ.ad fi.ī additiōe. b Sic et tenet̄ qui cognouit cōsanguineā vxor. ſz nūq̄ exigē pōt ex̄.de eo qui cog.cōsan. vxo.trāſmisse. a Ibi dī q qui cognouit suā ꝓpriā et vxore ꝑmortua et ducta alia legitia vxore cū ꝓpria publice ad peccandū redit nō pōt dēbitū petē et exactus debet cū gui cordis dolore reddē et si ꝑmoriat̄ z⁹ debet sic sine spe cōiugij ꝓpetuo manē. b Qui cōtraxit cū aliq̄ clādestine ⁊ postea cū alia publice nūqd exact⁹ a ꝓma tenet̄ ad redditionē dēbiti ℞ ꝑm Guer.credo q nō tenetur si est in loco ubi cōsuetū est q añ carnalē copulā adhibeat̄ bñdictio nuptialis. a Idem puto etiā si ñ sit cōsuetū ⁊ reddi ñ possit sine scādalo cū ab oī spē mala abstinēdū sit ℔.ad the. vltio. b Et sibi iputet illa q̄ clādestie ꝺtraxit ⁊ igessit se piculo dēdo tū q si z⁹ relicta tūsset ad alias ptes cū ꝓma ī quib⁹ sine scādalo possūt adhiberi solēnitates debite uł si de solēnitatibus nō est cōsuetudo possit ei cohabitare et si sic fecerit licitū est. a De ꝯ latius dī ī sū.con.li.iiij.ti.ij.q.lxiij. ubi patz ꝑz aliq̄s q ille nō tenet̄ recedē a z⁹ licz ei ñ dēbeat dēbitū reddē ut vadat cū ꝓma et sibi īputet q clādestine ꝺtraxit qđ puto intelligendū qñ a z⁹ nō pōt recedē sine scādalo siue spē mali ex̄. de vita ⁊ hō.cle. cū ab oī.⁊ ꝑtractū é al̄ bñ teneret̄ recedē et posset ꝯ agē ꝓpria aūcte ut in dicta.q. lxiij.ꝑm glo.Rai. Et addit ñ est cōis qđ solet dici q vir nō debet dimittē vxorē sine iudicio eccl'ie ꝯ enī intelligēdum est qñ inter eos est impedimētū aliud q̄ sit ligatio mrionij ꝓcedentis uł q̄ sit votū solēne ꝓpt̄ qđ īpedimentū nō pōt cōmisceri cū ea sine pcō mortali in q̄ tū casu sic nōuit ℣ug̃.xxxv.q.vi.multoꝝ.et si ꝓcepto eccl'ie ñ tenet̄ obedire q̄ntum ad reddendū dēbitū tū in cohabitatiōe et nēciorꝝ exhibitiōe tenet̄ ei obedire ⁊ sīm ordine iuris nō dēbz hic denegare vxori cui de facto se copulauit sec⁹ est ubi quis cōtraxit mrioniū cū duabus de pūti sue cessiue q cū eo ipo q cōtraxit cū ꝓma teneat̄ ei cohabitare ⁊ nēcia exhibē q̄ntuz ad ꝯ nō potuit se obligare z⁹ vñ tenetur ꝺdire ad ꝓmā iudicio tū eccl'ie si ꝯ possit fieri si autē nō possit q forte veritas probari nō pōt credo sine ꝑiudicio q aūcte propria ꝯ pōt facē imo tenet̄ ꝑsertim si ꝓma nō fuit ī culpa uł si ignorauerit ius qđ est circa clādestina mrionia ꝑm ℣u. qui etiā dicit q cū aliq̄s cōtraxit clam destine cū ꝓma et postea manifeste cū z⁹ ꝑ debet obedire cōsentie q̄ eccl'ie excōicāti si tū pōt vtraq; exhibē credo q̄ secūdaz exhibē tenet̄ q ea q̄ pōt ei facē sīm pcō tenet̄ ad ꝓceptū eccl'ie nec ea dēbz ei sīm ordine iudiciario denegare et eodez mō credo q si aliq̄s post pfessionē legitie factā in mōsterio exeat de facto ⁊ cōtrahat mrioniū de facto ī facie eccl'ie si vero postea reuertat̄ ad coz pōt reuerti ad religionē aūcte ꝓpria ⁊ potiꝰ tenet̄ sequi cō sciētiā de pfessiōe facta ab eo in religiōe q̄ obedire ꝑlato uł eccl'ie ꝓcipieti manē cū vxore Idē credo in opposito casu.ſ.cū qs post mrioniū legitie cōtractū et cōsūmatū iuita vxore transit ad mōsteriū et ibi facit ꝓfessionē q in ꝯ casu ñ obstāte prohibitiōe prelati aut excōicatiōe eccl'ie aūcte ꝓpria potest reuerti ad vxorem et hoc tenetur nisi ab vxore cōtinentiā ꝓfiteret̄ possit licētiā remanēdi in religiōe impetrare aut nisi ipa fuerit fornicata q ꝓtextu fornicatiōis possit eā repellē in q̄ casu poterit ibi manē ea iuita hec oīa glo.

b De hac mā vide plura ī mrioniū vij. per totū de debito reddēdo leproso vide ī leprosus ꝑ.i.⁊ ñ.

Decanus De officio decani vid supra archidiacon⁹.

Decime Cōiter decima ē pos oiuz bonoꝝ iuste acqsitoꝝ deo debita exī.eo.tua a nobis. a Huiꝰ ptis ꝗta est sicut ꝛba sonāt.s. decima ꝑz Rai. et Hosti. ut in sū.con.li.i.ti.xv.q.i. b Decimaꝝ quedā sūt psonales et quedā sūt pdiales. Personales sūt q̄ debentur ex negociatiōe uł artificio seu sciētia militia aut venatione ⁊ ꝫmodi. Prediales ꝛo sunt q̄ pueniūt ex ipis pdiis ut exī.c. apłice.⁊ c.pastoralis.et exī.de prochiis.c. vltio. Sz de qbusdā dubiū videt vtrū sint pdiales uel psonales ut de agnis et aliis fetib⁹ aialiū q̄ in pascuis sūt et pōt dici q̄ sint mixte cū ptim a pdiis veniāt vñ viuūt aialia ar. exī.eo.c.cōmissū. et sic sūt pdiales.ptim ꝛo pueniāt a psona.i.a custodia psonaꝝ et sic videnť psonales. a Hec fuerūt dicta Hosti. licet q̄ ad vltimū mēbrū diuersi diuīsa dixerūt ut i sū.con.eo.ti.q.ij. b Utruz de decimis deduci possūt expense. ℟ pdiales decime dari debēt indistincte nō deductis expēsis nec etiā illis q̄ fiūt ꝓ fructib⁹ colligēdis exī c.cū boies. a Unde nec semē deducendū est ꝑm Hos.et Hosti. ut in sū.cō. li.i.ti. xv.q.xxij. b De psonalib⁹ ꝛo distinguēdū est q̄ si surgūt ex rebus iā decimatis deducūť expēse aliť nō exī.eo. pastoralis.de lucro autē aduocatiōis ꝑm Huer. nō debēt expēse deduci. a Sic̄ qui locat opas suas nō deducit expensas ut in dicta.q.xxij.ubi hec oia nōnť. b Quādo debēt decime dari. ℟ prediales debēt dari statim qñ fructꝰ ꝓpiūtur et añ̄ꝙ separenť inde cēsus uł tributū uel ꝫmodi et si ꝓ facta fuerit talis separatio nihilominꝰ decima integra dāda est. a Quia sicut rusticus tenet decimare qđ sibi remanet ita dñs ł qđ de seruo indecimato accepit ut in dc̄a.q.xxij. b Exī tua nobis.et.c.cū nō sitis.psonales autez possūt dari i fine anni ar exī. de pigno.et lris. a In isto.c.nihil dī de ł si in dc̄a q.xxij.nō. ꝑm Rai. ꝙ psonales possunt dari in fine anni ut sic maior utilitas ꝓueniat eccl'ie ꝙ si ꝓ minutas soluerēturar.d.c.ex lris. Idē dicit Hosti. et addit verū si añ annū velit qs soluē nō video q̄ possit refutari q̄ ł iure nō est exp̄ssuz Con. Inno.ut ibi videť posse dici q̄ fco lucro statim qs soluē teneať nā ꝑm tho. z^a z^e q.lxxxvij.ar.i. qđ sīl ꝛpis dēmination debeť nisi statiz soluat obligat ad peccatū possz etiā solutio retardari inq̄ntū cōcernat utilitatē eccl'ie ut dicūt dicti doctores. b Utrū optia debeant dari pro decimis.℟ agnos pullos vitulos et ꝫmodi nō teneť qs dare optios nec deteriores si uł mediocres sicut trāseūt sub virga pastoris. a De ł sic dī leuitici vltio.Ouiū decias bouis ⁊ ouis ⁊ capre q̄ sub pastoꝛis virga trāseūt qcqd decimū venerit sanctificabit dño. b Indignū est enī dare deo qđ dedignat homo.dis. xlix.c.vltio.xvi.q.vij.oēs decie. a Idē in sū.con.li.i.ti.xv.q.xxij.ꝑz Inno.Hosti. et Hos. b Utrū debeāt solui in vinea uł pdio an debeāt deportari ad eccl'iaz.℟ ꝑm Hosti.pōt dici q̄ in ł debz ꝑuari cōsuetudo exī.de sepul.certificari. a Idez in sū.con.eo.ti.q.xxiij.ubi etiam dī q̄ expense pro colligēdis fructib⁹ ñ deducūť ꝑm Hosti.si si super pdictis nō appareat cōsuetudo puto q̄ decime dēant portare ad eccl'iaz q̄ qñ ē spālis ⁊ certꝰ creditor regulariť debet a debitore requiri ut ei debitū ꝓsoluat ꝑm tho. z^a z^e.q.xxxij.ar. ij.ad fi. b Utrū dare decias sit ꝓceptū ℟ ꝑm tho.z^a z^e.q.lxxxvij. decie in veteri lege debebātur ad sustētationē mīstroꝝ dei Mala.iij.Inferte oēm decimationē i horreū meū ut sit cibꝰ in domo mea. vñ ꝓceptū de solutiōe decimaꝝ ptim quidē erat morale inductū rōne nāli ptim aūt iudiciale ex dīna institutiōe robur habēs Ro aūt nālis dictat ut his qui dīno cultui mīnistrāt ipe popul⁹ nēcia mīstraret.

i.Cor.ix. Quis militat suis stipendiis vnq̄ dec̄miatio aūt certe ptis introducta est ex institutiōe dīna q̄ tribus leuitica dīnis mysteriis mācipata possessiões non habebat ⁊ sic erat iudiciale ptinēs ad eq̄litatē int̄ hoies ꝑm ꝺditiões illi⁹ populi cōseruāda; si et ꝺuenibat cū cerionialib⁹ q̄ntū ad aliquā significationē. a Sic̄ et oia antiq̄ legis facta ꝓz illō i.ad Cor. x.oia in figura cōtingebāt illis qui enim decimā dat que est pfectiōis signū eo q̄ denari⁹ est nūs pfect⁹ q̄si ꝑm⁹ limes numero⁹ vltra quē nūi n̄ pceditur si reūtūr ab vno nouē ptib⁹ reseruati ꝓtestat q̄si in q̄da; signo ad se ptinē ipfectionē.pfectionē ꝺo que erat futura p xp̄m esse ex pectāda; a deo ꝑm tho.in dca.q.lxxxvij. ar.i.vbi ponūt etiā oia q̄ in h ꝟ cōtinent

b Est aūt dīa int̄ cerionialia ⁊ iudicialia p̄cepta q̄ cerimōialia illicitū est observare tpe legis noue.iudicialia ꝺo et si nō obligāt tpe g̈ie tñ possunt obseruari sine pcō et ad eo⁹ obseruātiā aliq̄ obligātur si statuātur aūcte eo⁹ quo⁹ est leges condere sicut si nūc aliqs princeps statueret ut qui furat⁹ fuerit ouē r̄ddat q̄tuor ones ut legit Exodi xxij. eius lb̄i teneret obseruare ita etiā dec̄mia° decime ptis est instituta aūcte eccl'ie tpe noue legis ut.s.nō min⁹ popul⁹ noue.l. ministris noui testamēti exhibeat q̄ populus veteris legis ministris veteri testamenti cū tñ popul⁹ noue leg⁹ ad maiora obligē ꝑm illud Matħ.v. Nisi abundauerit iustitia vr̄a ⁊c.⁊ etiā ministri noui testamēti maioris sūt dignitatis q̄ ministri veteris ut ꝓbat ap'lus i.Cor.iij.Sic ergo ad solutionē dec̄ma⁹ hoies tenent ptim quidē ex iure nāli ptim ex institutione eccl'ie q̄ tñ pensati opportunitatib⁹ tēpoꝝ ⁊ psona⁹ possz aliā ptez determinare. a Hec tho.in dca ar.i. vbi etiam dicit q̄ p̄ceptum de solutiōe decimarum inq̄ntū est morale dat a dño Matħ.x. Ibi dign⁹ est enī operarius cibo suo ⁊c. et ab apostolo i.Cor.ix. b De soluendis decimis cōfessores religiosi tenētur facē cōsciēriā cōfitētib⁹ q̄ si scient obmiserūt suspensi sunt ab officio p̄dicatiōis donec faciāt si cōmode possūt ⁊ si iterim p̄dicāt sūt excōicati. a Hoc est verū si ab eccle sia⁹ rēoꝝ⁹ ul' eo⁹ loca tenētib⁹ fuerit req̄siti dicti cōfessores ad hāc cōsciētiam faciēda; al' ñ lbiciūtur huic pene ut colligitur ex tex.cle.cupiētes ī.alle.et nō.in directoria li.iij.ti.ij ſ.ecclxvi.⁊ ti.vi ſ.xxx

b Illi aūt religiosi qui dicūt aliq̄ ut a solutiōe decima⁹ detrahāt audiētes ex cōicati sūt ipo facto. a Siue h dicant in p̄dicatiōib⁹ siue alibi ut retrahāt a solutiōe decima⁹ eccl'iis debita⁹ ut i dca cle.cupiētes. b Itez p̄ceptū g̈uissimū fit a p̄dicatoꝝ⁹ q̄ in ꝑma dñica q̄drage sime⁊ q̄rta ⁊ vltia ⁊ i festis ascēsiōis dñi pentecostes natiuitatis sancti Joānis baptiste assūptiōis ⁊ natiuitatis beate marie audiētes ifozmēt si fuerit req̄siti q̄ decimas soluāt si p̄dicta nō extēdūtur ad religiosos qui decimas ꝓcipiunt. a Ipsi eni nō incurrūt dictas penas q̄ soli n̄ ꝓcipiētes solēt in p̄dictis delinquē ꝑm glo. in tex.de q̄ statim sup ꝺo ꝓcipiētū. b Hec oia in cle.cupiētes.de penis. Utrū in decimis excuset consuetudo de nō soluēdo.Rē ꝟ Rai.et Hosti.decie psonales nō diuino iure sicut p̄diales sed p̄cepto hois debent nā ⁊ Leui.vltio tñ de p̄dialib⁹ fit mētio. Cōsuetudo aūt ius humanū tollit ul' in toto si est g̈ialis ul' i pte si est pticularis dis. xij. cōsuetudo.vñ vr̄ q̄ cōsuetudo cōtraria a culpa liberet nō soluēres illas decimas nam nēcio ille decime soluende sūt q̄ debent ex lege diuina ul' loci cōsuetudine approbata.s.p̄diales ex.eo.in aliquib⁹. a In h c.nō fit aliq̄ mētio de psonalib⁹ ul' p̄dialib⁹ sed solū q̄ ille decime sūt nēcio soluēde que debent ex lege dīna ul' loci cōsuetudine approbata cū p̄dictis tñ q̄ cōsuetudo excuset i psonalib⁹ cū Rai. Hosti. cō.gof. et glo.Rai.ut in sum.con.li.i.ti.xv.q.xli.

b Sani⁹ cōsiliū est soluē ēē psonales

uł sibi remitti facē a Hoc fuit dictuz Rai. qui ut patz in dca. q. xli. pⁿ pdicta sbiūxit ꝛ tñ diffinire nō audeo. ſ. ꝙ cōsue tudo excuſz ñ soluēdo decimas psonales sanū cōsiliū eēt ut soluerēt ł salte aūcte epi in vsus eccl'iaz quibus essent persoluēde erogaret quilibz uł simł uel p q̄ti dianas elemosinas in vsus pauperū et ꝙ idē facēt de decimis q̄s retinuit p̄teritis tpibus uł pterēt salte a pdictis psonis remitti ituitu dei ⁊ eccl'ie glo. eius ait bñ dicit cōsiliū ꝙ nō est neciuz ꝛ fieri cū cōsuetudo reuera in hac pte excusat hic ibi vł dicendū ꝙ pceptū decimaz hodie in tantū est de iure dino cui cōsuetudo nā derogat inq̄ntū est moz'le viz inq̄ntum cōcernit neciam sbuentionē ministrantiū dinis er iō nulla cōsuetudie vł excusari qn qs iuxta facultates suas siue ex pdiis siue ex lucro psone teneat sbuenire indigentiis mistrantiū sibi spūalia ꝙ ad hoc obligat ex lege diuina Hath. x. et i. ad Cor. ix. ⁊ patz ex habiti. s. ꝙ. vi. ī additiōe

b Quid de illis qui ex antiq̄ cōsuetudine nullā decimā soluūt. R ꝛ tho. zª zᵉ .q. lxxxvij. dicendū ꝙ licet ecclesia possit reqrere decimas tñ laudabiliť nō reqrit eas in locis ubi siñ scādalo reqri ñ posset ꝓpť dissuetudinē uł aliā cām nec tñ illi qui nō soluūt in locis illis sunt in statu dānatiōis nisi forte ꝓpť obstinationē habentes volūtatē ñ soluēdi. a Hec itelligēda sūt de decimis iure diuino debitis, nā in aliis plene excusat cōsuetudo ut. s. ꝙ prorio. b Hel pōt dici ꝑm Huer. ꝙ qñ nulla decima soluiť videtur ꝙ dñi pdioz breui manu soluerit eccl'ie decias et eis deinceps ecclesia redonauerit. a Hoc idē est cū snīa tho. s. posita nam et tho. ānuit illos iteriz absolui ex tacita remissiōe ꝛ ut patz in sum. con. eo. ti. q. xlij. iste Huer. addit ꝙ si ita obtētū est a tpe cū nō exeat memoria excusať qui nil uł minᵍ soluit ꝙ decima sit nᵉ possūt aūcte ꝓpria qui sbstinuerūt ꝟmodi cōsuetudinē ꝑ successores coz aliqd plus solito exigē aut de rebus de quibᵍ nō cōsueuerūt de cime solui de nouo aliqd exigē nec dñi p dioz vltra solitū tenētur aliqd soluē ñ eccl'ia ad ꝛopiā redigať uł nisi aūcte dñi pape ꝛ fiat ⁊ certa sciētia reuocātis pdictā cōsuetudinē verū est tñ ꝙ sola cōsuetudo nō liberat debitorē decimaz in predictis casibᵍ ꝛ cōpositio uel remissio fca ab eccl'ia expresse uł tacite siue presūpte er ꝛ ꝙ ꝑ tātū tēpus pacifice sbstinuit ꝙ aut nil pro decima solueret aut minᵍ ꝗ decima glo. Ego puto ꝙ in decimis que non sunt de iure dino cōsuetudo excuset etiā nō tā lōga dūmō rōbilis ⁊ pscripta ex. de cōsuetu. c. fi.. in his ꝛo q̄ sūt de iur diuino nulla consuetudo excusat ut. s. ꝙ. prorio nisi ꝓut hic dicit tho. et ꝑm hoc etiā pōt itelligi dictū Inno. qō nūc se°.

b Pozro Inno. ex. eo. in aliqbus dicit ꝙ in eo ꝙ nō soluūtur decime uł minus plene nulla consuetudo valet xvi. q. vij. quicūq̄ ꝛ tñ ꝑm Hosti. sup. c. statuimus ex. de tñsac. opositio inť pson'a eccl'iastica et laicū sup aliq̄ pte seu q̄ta decime facta de cōsensu supioris plati valet. a Cō. glo. Rai. in sū. cō. li. i. ti. xv. q. xlij. ꝛ Inno. in. c. venerabiľ. de cō. vti. uł iuti. et in sū. con. eo. ti. q. xlij. dicit ꝙ nec cōpositio nᵉ pactū pōt valē i rmissiōe decias qō pōt itelligi qñ hec fierēt sup decimis oio debitis ⁊ sine rōnabili cā ut. s. alienatio. uł qñ fieret volūtate nō libera sicut reqriť ad remissionē faciendā ut nō. in sū. con. li. ij. ti. v. q. xxv. aľ cōpositio et pactū sup decimis bñ valet de cōsensu supioris ut clare dicitť in dicto. c. statuim⁹ de tñsac.

b Que sit remunera° fideliť soluētiū decimas R ꝛ Rai. q̄druplex est ꝑma est abūdantia fructuū. zª sanitas corpis de his duabᵍ Aug. Si decimā dederis nō solū abūdantiā fructuū ꝛ etiā sanitatem corporis cōseqris xvi. q. i. decime. zª est remissio peccatoz. 4ª celeste regnū de his duabᵍ Aug. ibidē Qui ꝑmiū compare aut pcoz idulgētiā desiderat ꝓmereri fddat decimā ⁊ de nouē ptibᵍ elemosinā

ſtudeat dare pauperib⁹ ecc̃tra qui ñ dat punit̃ p oppoſita Mala.iij. Quia mihi nō reddidiſtis decimas ⁊ ꝓmitias idcēo fame ⁊ penuria maledicti eſtis. Itē aug⁹. vbi.ſ. Cū decimas dando et terrena et celeſtia poſſis ꝓmereri ꝑ auaricia duplicē bñdictionē fraudas. a .i. fraudādo tibi ſubtrahis ut in ſum.con.eo.ti.q.xlv. b Hec eſt dñi iuſtiſſima conſuetudo ut ſi tu illi decimā ñ dederis tu ad decimā reuocaris dabis ipſo militi qđ nō vis dare ſacerdoti. Itē Aug.ubi.ſ. Nō deus ꝓmiū poſtulat ſi honorē et qui dignat̃ totum dare decimā a nobis dignat̃ recipere nec ſibi ſi nobis ꝓcul dubio ꝓfuturā hec oīa in ꝓdicto c.decime.nā et antiq patres cor pīis oībus abūdabāt q decimas deo dabant mō autē hoc tollit fiſcus qđ nō accipit xp̄us xvi.q.vij.c.maiores.

DEcime iio A quibus decime dari debeāt. Rn̄ dece dari debēt ab oībus laicis xvi.q.vij.decimas. ex̄.eo. a nobis. Itē clerici tenent̃ dare decimas nō de eccl̄iis ſi de ſuis rebus ex̄.eo. ti.ij. et a nobis.de cōſec̃.diſ.v.q̄drageſima. a Hoc nōt glo.i dc̃o.c.ij.⁊ ibi in tex.patz q̄ etiā clerici debēt ſoluē decias ꝑſonales his a quib⁹ recipiūt ſacmenta. clerici viuentes in cōi ſicut et religioſi nō tenent̃ ſoluē decimā de laborib⁹ ſeu nutrimentis ſuis ꝓpriis xvi.q.i.decimas. b Itē religioſi tam exēpti q̄ nō exēpti de terris et poſſeſſiōib⁹ acqſitis ⁊ acqrēdis tenentur integre ſoluē decimas illis quib⁹ eedem poſſeſſiōes ⁊ terre fuerāt decimales ex̄.c. ſtatuto ſ.ceterū.li.vi. Itē etiā leproſi tenent̃ ad decimas ſi tñ ſint cōiter viuētes nō tenent̃ de ortis ⁊ nutrimētis aialiū vbi etiā itelligūtur fetus ex̄. de eccle.edi. .c.ij. a Ibi nil dr̄ de fetib⁹ ſi ſolum de ortis ⁊ nutrimētis aialiū int̄ que iſte int̄ pr̄atur fetus et cū eo cō.Al. b Et oia p̄dicta itelligas de iure cōi ſecus autē ſi qui aliud haberēt ex ꝓuilegio. a Hec etiā nōnt̃ in ſū.con.li.i.ti.xv.q.xij. b

Utrum iudei teneant̃ dare decimas. Rn̄ ꝑſonales nō tenent̃ dare decimas cū nō recipiāt eccl̄iaſtica ſacmēta nec audiāt diuina imo nec ſint de corpore eccleſie. ff. de cenſi. forma ſ.ſi vo qs. a Idez in ſum. con.li.i. eo.ti.q.xv. b Sec⁹ de p̄dialib⁹ ex̄.eo.de terris. et de ꝟ caſu hēs ſ. iudeis i.ſ.fi. Utrum clerici teneātur dare decimā ul̄ pecuniā pape reqrēti. Rn̄ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ.q.lxxxvij. dicendū q̄ in veteri lege dabātur ꝓmitie ſacerdotib⁹ decime autē leuitis et quia ſacerdotib⁹ leuite ſubditi erāt dñs mādauit leuitis ut ipſi loco primitiar̄ ſoluerēt pōtifici ſūmo ſacerdoti decimā decime vñ nūc eadez rōe tenētur clerici ſūmo pōtifici dare decimā ſi erig⁹ nālis autē rō dictat ut illi qui habēt curam de cōi ſtatu ꝓuideat̃ vñ poſſit exeq ea que ptinēt ad cōez ſalutē a Idē in ſū.con. eo.ti.q.xvi. b Cū quis vendit aceruū añ decimationē qs tenet̃ ad decimā. Rn̄ vterq tenet̃ vēditor quidē ꝓpter dolū quē cōmiſit et etiā qui hz precium qđ ſuccedit loco rei vendite ar. xij.q.ij. monem⁹. ff. de pet.here. ſi ⁊ rem ⁊ p̄ciuz emptor vo tenet̃ q̄ res tūſiuit ad eum cū onere decimar̄ ex̄.eo.paſtoral̄. xij.q.ij. .c. Aug⁹. et ita eccl̄ia poterit petē a q̄ maluerit ſi tū obtinuerit ab vno liberat⁹ ē alter abſit enī q̄ eccl̄ia ſuū recipiat cum augmēto hec Rai.⁊ tho.ubi.ſ. addit aūt Rai. q̄ ſi ēptor fuit bonefidei q ⁊ poſtea ſoluit decimā vēditor tenet̃ ei. a Idez in ſū.con.eo.ti.q.xvij. ubi etiā addit̃ ꝑm Rai. q̄ ſi emptor fuit malefidei vēditor nō tenet̃ ei niſi exp̄ſſe dictū fuerit ⁊ cautū ſi tñ vterq dēt agē penitētiaz de dolo et q̄ſi de furto q̄ cōtractauerūt decimaz ſuito dño. In foro autē penitētiali tutiꝰ eſt ſi emptor ꝓſoluit decimā q̄ venditor ſibi reſtituat niſi forte i caſu. ſ. ſi emptor nō iuenit̃ decept⁹ i re q̄ bñ valz adhuc p̄ciuz ſi gl'o eius dicit vñ quibuſdā ꝓbabilit̃ q̄ ⁊ ſi res valet adhuc p̄ciuz ſoluta decima tñ in foro penitentiali venditor tenet̃ ēptori reſtituē id qđ ſoluit eccl'ie

dū tū in cōtractu abfuerit fraus ⁊ dolus nec decept⁹ fuerit vlt̄ dimidiū iusti p̄ij gl.ℓ verū i foro iudiciali. In penitētiali ℵo tenet̄ qs restituē etiā ꝑpt̄ deceptiōez minorē dūmō nō valde pua ut .j. emptor .ff.ij. b Quid si aliqs violēter ℓ furtiue rapuit aceruū de area rust ei añ solutiōez decimaꝝ nūqd tenebit̄ rustic⁹. ℟ cū decime statim collectis fructib⁹ debeāt dari xvi.q.i.decime.ex.eo.cū hoies. g̃ si nō soluātur statim cū cōperent̄ solui possūt rustic⁹ ē in mora q̃re piculū spectat ad ipm et sic tenet̄ ſ tū si soluerit dabit ei eccl'ia actiōes suas cōtra raptorē si ℵo non erat adhuc in mora ⁊ violēter sibi ablatū est ñ tenet̄ ſ ager eccl'ia cōtra ipm raptorē .ff.loca.l.si in lege.ſ.item vtilit̄. et sil'r si aliq̄ mō sacerdos fuiſſz in culpa uł causa more qꝫ nō tenebit̄ rustic⁹. a Idez in sū.co n.eo.ti.q.xviij.ſm Rai.q etiā addit et ℔ teneas pro regula qꝫ semꝑ posterior mora nocet ei ꝑ quē fit.ff. de picu. et cō. rei ven.l.illō. et iō si eccl'ia fuerit i vltia mora rustic⁹ non tenet̄ soluē decimā de ſblato ſz tm̄ de residuo nisi i casu.s.si ꝑpt̄ moꝝ eccl'ie sine cui⁹ licētia nō audebat rustic⁹ tangē fruct⁹ nō ipsuerat fruct⁹ quos alit̄ reposuiſſz in locū securū tunc qcqd asportat̄ cedit in piculum eccl'ie ad min⁹ usq; ad complementū decime uł si plus uł tantū asportatū est q̃ntū valet decima eccl'ia enim nō debet petē lucrū cū alio ꝝ xij.q.ij.fraternitas. imo ſz glo eius si de cōsuetudie uel cōstitutiōe aliq̄ nō licebat rustico tollē ⁊ reponē fructus suos nisi de licētia eccl'ie si eccl'ia fuit in mora dādi licētiā eccl'ia tenebit̄ rustico ad restitutionē toti⁹ dāni hec ibi. ſz certe vī ꝙ plar⁹ qui fuit in mora seu alt̄ ⁊ nō eccl'ia reneat̄ nisi forte tota eccl'ia fuiſſet in culpa ꝙ delictū psone in dānuz ñ dēt redūdare ecclesie ex. de re.iur.li.vi. b Quid si aliqs longo tpe recepit uł retinuit decimas et nūc veniēs ad satisfactionē portaꝛat sibi remitti ꝙ alit̄ oportēt eū medicare. ℟ ſz Rai. si sacerdos videat istū cōtritū et p̄ces suas vti veritate dēt ei tanꝫ pauperi remittē vñ viuat cū hoc idē ei postea dare debet xvi.q.i.qm̃. a Et addit Rai.ꝙ ℔ pōt facē epūs sine cō sensu capl'i cū sic decime ad eccl'iaz reuertant̄ ex. de his q̃ fi.a plati.si ñ cōsen.ca.cū apl'ica. et con. Inno. et Hos. ut ut in sū. con.eo.ti.q.xxxix. Sed Hos. addit impone t̄ etiā ei ut in totū satisfaciat si ad fortunam deuenerit pīguiorē ut ex. de solu. odoardus.ff. de cēsi.ho.l.iij. b Guer. ℵo addit ꝙ etiā si diues sit pōt ei gratis dimittē uł in totū uł in ptez exq̃ vult i posterū abstinē et eccl'iaz r̄stituē iuri suo a Et ℔ pōt epūs in hoc casu. s. dare uł remittē fruct⁹ p̄ceptos ꝑpt̄ vtilitatē ecclesie prochialis ſz eūdē Guer. ut i dca .q.xxxix. Et ego ℔ puto verū q̃ ad excusationē remittētis nō quo ad liberationē eius cui fit remissio cū sit potēs restituē et ñ sit parat⁹ ꝑput debz ad ℔ ꝙ remissio valeat ut. ō. dēllū i.ſ.x. in additiōe i. si ℵo sit parat⁹ ñ pōt ei fieri remissio in dānū eccl'ie cū ut dicit. ō. etiā pauperi qñ fit ei remissio debz ei iūngi ꝙ si venerit ad facultatē restituat nisi forte fieret liberalis remissio super decimis nō solutis ꝑpter dēſſuetudinē ut. ō. decime i.ſ.viij. ⁊ ix. ꝙ ut ibi patz nō solū r̄missio si etiā tacitur nitas plati excusat oēs debite patos. b

Decime iij°

Cui et quib⁹ dari debeat decima psonalis. ℟ ſm Hosti. iur̄ cōi dāda ē eccl'ie prochiali siue baptismali ubi qs audit dīna ⁊ recipit sacramēta xvi.q.i.q̃sti.ſ.i. p̄diales ℵo dāda eccl'ie .j. cui⁹ prochiā p̄diuz situ est ex. de prochi.c.vltio. ex. eo. q̃niam. xvi.q.i. si qs laicus. xij.q.i.ſ.i. et ℔ nisi aliud obtineat de cōsuetudie ex. eo.c.i.⁊ ij. et c. commissū. et c. ad apl'ice. uł nisi pscripte sint ſm Hosti. Rai. et tho. a Idē in sū. cō. eo.ti.q.iij. et qđ dr̄ de cōsuetudie intelligendū est q̃ ad p̄diales nā psonales semꝑ dant̄ illi eccl'ie ubi eccl'iastica recipiunt̄ sacmēta ut in dicto. c. ad apl'ice. ex. eodē.

b De mixtis vero decimis de quib⁹ dictū est.ſ.decime i.§.iij.dicendū ꝓ hoſti. q ſi appareat cōſuetudo ſeruāda est ſi ñ apparet tūc ſi aialia paſcūtur cōtinuo in pdiis ꝓprie prochie eius qui dñs est et curam eo⁹ gerit idubitāter illi prochie ſoluēde sūt ſi vo paſcātur in pdiis prochie aliene videt⁹ q diuidi debēt inter eccl'iam ubi paſcūtur ⁊ ꝓpriā ar.ff.de le. iij.qui ſaltū.eī.de teſta.relatum §.vltio. Rai.vo dicit q ſi aliqs paſcat pecora in vna prochia ⁊ hz ouile in alia q de lacte feru et lana debet dari decima eccl'ie ubi sūt paſcua ar.eī.eo. cōmiſſū. Con.tho.z^a z^e.q.lxxxvij.ſi ꝑm Mlanū ſi cōtinue iacēt in vna prochia ⁊ cōtinue paſcūtur i alia decime diuidi debēt ⁊ idē ſi p medietatē anni paſcūtur in vna prochia ⁊ p medietatē in alia hec Ber.eī.eo. ad apoſtolice. cōſuetudo tū in talib⁹ est tenenda. a Idē dī.i sū.con.eo.ti.q.iij.ſz ſi ꝯſuetudo nō appareat ſatis vī equa opio Hoſti cū iūgendo eā cū dco Ber.et Mlani.cū iſte decime ptim sint pdiales ⁊ ptiz ꝓſonales ut.ſ.decime i.§.i. b Sed cui ſoluēt decimas ꝓſonales reges ⁊ principes. R⁹ ꝑm Inno. epo ſoluēt in cui⁹ dioceſi habent principale domiciliū et ſi in duab⁹ dioceſibus hēat diuidēt⁹ int illas. a Idez in sū.con.li.i.ti.xv.q.iij. b Cui debet⁹ decima venatiōis piſcatiōis ⁊ hmodi. R⁹ ꝑm Inno. tales decime ꝓſonales sunt q ope hois veniūt vñ dande sūt eccl'ie ubi ꝓcipiūtur eccl'iaſtica ſacmēta. a Idem in sū.con.dca.q.iij.⁊ ſbiungit⁹ ꝑm eūdez et hec intelligo vera ubi liḃre qs piſcat⁹ nullo pcio dato nec pte piſcatiōis quia ſi inde daret⁹ pciū ul' ps tūc bñ vident⁹ q de illo pcio ul' pte dande eſſēt decime eccl'ie baptiſmali q nō ex miſterio hois ſz ex aqua ⁊ terra ꝓueniūt. Idez dico de venatiōe ⁊ hmodi. Item vī q ſi aliqs capiat piſces in mari ⁊ portet in ſtagnū et ibi viuāt aliq̄t diebus q decima debeat inde habē eccl'ia i cui⁹ prochia ē ſtagnū Idez vī de beſtiis recluſis. Mlij dicūt q sūt decime ꝓſonales et q dāde sūt eccl'ie vbi ꝓcipiūtur eccl'iaſtica ſacmēta hec ibi vī poſſe dici ut ex pdictis pōt colligi q ſi dicta aialia recluſa viuāt principaliter ex terra l' aqua ſine labore hoīz ptineāt ad pdiales ſi vo viuūt etiā cū labore hominū ptineant ad mixtas et de ipis fiat qō.ſ.dictum est de mixtis. b Quid ſi arbore excuſā in ſylua qs portet ad locuz vbi multū plus valet dicendū ꝑz Inno. q ſoluet decimā eccl'ie ubi est ſylua deductis expēſis quas fecit in tūſſerendo. a Idē in sū.con.in d.q.iij. ubi etiā ponit⁹ et id qō dī in §.ſe. b Quid ſi paſcua pro aialib⁹ ānuatim vēdant⁹.R⁹ ꝑm Inno.decima pcij ſoluet⁹ eccl'ie ubi sunt paſcua ⁊ ſi dñs fūdi patiat⁹ gratis paſci beſtias in fūdo cū herba q̄ euellit beſtia tūſeant cū onere ſuo.ſ.decime dñs beſtie tenebit⁹ dare etiaz decimā valoris herbe .ff.de vſufru.ſi vſufructari⁹. a Iſta lex nō vī habēi in illo ti.vnde puto q velit all'are.l. ſi vſufru.ij.§.i. b Quid ſi qs tenet decimas in feudū nūqd ꝓpt⁹ h⁹ recipiet decimas noualiū.R⁹ ꝑm Rai.nō ſed debent⁹ eccl'ie prochiali q hmodi conceſſiones ⁊ ꝓuilegia artāda sūt ñ ampliāda eī.eo.tua.niſi forte sint religioſi ⁊ ex priuilegio decimas pcipiāt q pcipiēt etiam noualiū eī.eo.ex pte.iij. a Idez in sū.con.li.i.ti.xv.q.v.ubi etiā ponit⁹ qō dī in §.ſe.ꝑm eundē Rai.Hoſti.et Inno. Quid ſi ipi religioſi nō ex ꝓuilegio decimas alicui⁹ eccl'ie pcipiebāt ſz ex pſcriptiōe tūc decime noualiū nō eis ſz eccl'ie ſoluēde sūt eī.eo. cū cōtingat. Cū cō cedit⁹ a papa aliqbus ut noualiū decimaſ recipe valeāt ꝓ portiōe q̄ veteres eos cōtingūt nō itelligit⁹ de illis noualiū decis qs tpe hmodi ipetratiōis alij poſſidebāt nec etiā hz locū niſi ſolū in locis in qbus ipi ipetratores veteres habebāt et ꝓ ea tm portiōe qō ſi ipetratores tpe ipetratiōis poſſidebāt decimas veteres in totū ul' vltra medietatē nō extēdit⁹ idultum vltra medietatem nouaḷium niſi fuerint

ciſterſiéſes uł cātuariéſes. Jté ſi ꝑ huiꝰ modi cōceſſiōes eccleſie ꝓchiales adeo ꝯuarentꝫ ꝙ nō poſſét cōmode ſ̄ſtentari et iura eꝑalia ſoluē ꝓuideatꝫ ꝑ ordiarios ꝙ hec poſſit. Jté q̄uis forte a religioſis exēptis ⁊ aliis fiāt ifeudatiōes decimaꝝ

a .ſ.a laicis retentaꝝ ⁊ recognoſcendo laicos ab ipis religioſis ab ipis ſe i feudū detinē ut in.c.ſtatuto de q̄ j. b Nō licꝫ poſt talē infeudatiōez ſic de facto ꝓſūptā ſ̄modi decimas de manibꝰ laicoꝝ recipe abſq; dioceſanoꝝ aſſēſu et ille tātū decie pūt talit̄ de manibꝰ laicoꝝ a religioſ ac qri q̄ añ latranēſe ꝛciliū i feudū ꝓpetuo fuerūt cōceſſe et dioceſani faciāt iuſticiaꝫ ꝓchialibꝰ eccl'iis de decis q̄s religioſi habēt niſi agat̄ de rebus exēpti hec oīa ꝓdicta habent̄ ex.eo.ſtatuto.li.vi. Jtrū decime illaꝝ rerū de quibꝰ antiqtus nō cōſueuerūt dari debeant̄ illis qui eas habent in feudū uł eas recupauerūt aut ecclesie. R̄ ꝑm Rai.vł ꝙ milites qui alias decimas ꝓcipiūt poſſit illa ꝑtē eo ꝙ eis terra illa ab antiquo fuit decimal̄ et vna eadēq; res ñ deat duplici iur̄ ceſeri ex.e. cū in tua.uł forte verū ē in mōſterio uł eccl'ia. a Rai. nō dicit uł forte ſi dicit id verū eſt i mōſterio uł eccl'ia ſ̄ in laico forte ſecꝰ ut in ſū.con.eo.ti.q.vij.veritas eſt enī ꝙ.c.cū in tua.loquit̄ tm̄ de monasteriis ⁊ eccl'iis. b Secus in laico q ñ debet eas recipe ſic nec decimas noualiū ar.ff.de coēmen.emp.in lege.vñ ꝛſulendū eſt ꝙ ſoluant̄ ꝓchiali eccl'ie Idē hoſti.

a Idē in ſū.con.dicta.q.vij. b Qui diu decimas nō ſoluit ⁊ nunc vult ſoluē nō debꝫ ſoluē illis qui ex ſola ꝓſcriptiōe hactenꝰ decimas ꝓceperūt ſed eccl'ie ꝓchiali ꝑm Huer. a Idē in dicta.q.vij. vbi addit̄ ꝑm Rai. per hec nō. pleroſq; epos male facē qui oēs decimas noualiū ſue dioceſis ⁊ alias q̄ſcūq; poſſūt a militibus recupare ſibi vſurpāt qđ non licet de iure niſi cū illa noualia uł alia nō ſūt ·j·termios alicuiꝰ ꝓchie uł ñ aliā cām rōnabilē oſtēdant ex.eo.cū i tua.⁊.c.q̄ñ,

Idē Hoſti.dicens ſic ē veritas ꝙ nec de noualibus nec de recupatis a laicis debet epus retinē niſi ſuā canonicā ſ̄ eſt q̄tenꝰ ꝓcipiebat de antiqs ⁊ de his ꝓcipiat et ſi nil ꝓcipiebat epus de antiqs ad minus ſua q̄rta fraudari ñ debꝫ ex.e.q̄ñ.ibi etiā ſ̄ nōt glo. b Quid ſi ſit cōſuetudo ꝙ vna ꝓchia. a .i.vna eccl'ia uel aliqua ꝓchia ut in ſum.con.eo.ti.q.viij. b Recipit decimā de blado et alia de vino et terra q̄ reddebat granū mutet̄ ⁊ reddat vinum ⁊ econuerſo que eccl'ia ꝓcipiet decimā. R̄ ꝑm Hoſti.illa q̄ ꝓcipiebat de grano blado ꝓcipiet de vino et econuerſo ꝙ licet mutent̄ q̄litates terre nō tñ ſba ex.eo.cōmiſſū·ſ·ſicut. a Idē in dcā.q. viij. b Utrum decime ꝑſcribi poſſint R̄ a laicis nō ex. de ꝑſcrip.cām. et de ſ̄·j· ꝑſcriptio·ſ·ij.ſ̄ a clericis ſi ꝓchiā habeant ꝑſcribi poſſunt ex.de ꝑſcrip.de q̄rta.religioſi q̄ ſi nō habēt ꝓchiā ipas ꝑſcribē nō poſſūt ꝙ nec poſſidē xvi.q.i. placuit. ſ̄ puto verū de ꝑſonalibꝰ q̄ dant̄ rōe ſacramēt̄oꝝ q̄ religioſi miſtrare nō habēt niſi obtineāt ꝓchiā. Prediales autē licite poſſūt habē ⁊ poſſidē xvi.q.i.c.ſi.ſ̄ ſi habēt tūc rōe ꝓchiaꝝ ipas q̄ſq; ꝑſcribūt ex.eo.cū cōtingat.⁊.c.cū in tua. Et nō hic ꝙ epus qui dicit ſe ꝑſcripſiſſe decimas in alieno epatu oportz ꝙ alleget ⁊ probet titulū ꝙ ius cōe eſt cōtra eū niſi tanti tpis alleget̄ ꝑſcriptio cuiꝰ cōtrarij memoria nō extat ex.de ꝑſcrip.epm.li.vi

a Ibi etiā dicit̄ ꝙ ei qui rem ꝑſcribit eccl'iaſticā ſi ſibi nō eſt cōmūnū ius cōe uel cōtra ipm ꝓſūptio ñ habet̄ ſuffic̄ bona fides al' cū bona fide requirit̄ etiā titulus ut ꝓdictū ē. b Si cōſuetudo ꝓcipiēdi decimā fuit ꝑſcripta in vno ꝑdio alicuiꝰ ꝓchie nō extēdit̄ ꝓpt̄ ſ̄ ad aliud ꝓdiū qđ de nouo colit̄ ex.eo.cū cōtingat. .ff.de pac.ſi vnꝰ·ſ·añ oīa. Quid de clericis qui habentes ſufficiens ꝓniū uel aliquos reddit̄ recipiūt decimas. R̄ ꝑm Rai.ſi deſeruiūt eccl'ie et ꝓcipiūt decias nō ut eas i malos vſus ſ̄ i pios ꝛſumāt

nō peccauit alit̄ sacrilegiū cōmittūt xvi. .q.i.qm̄.i.q.ij.pastor. a Idez in sū.con. li.i.ti.xv.q.ix.ubi etiā addit̄ ꝑm Hosti. ꝙ si clericꝰ nō facit seruitiū eccl'ie ut dēt ul' notoriꝰ fornicator sit laicꝰ nō tenet̄ ei dare decimā ꝫ prelatio suspiciꝰ ⁊ ꝙ ille debz in vtilitatē illiꝰ eccl'ie decimā cōuertere ꝛ̄dens ꝙ id qđ dic̄ decre.tuꝝ nobis ex̄.eo.s.ꝙ nō obstat negtia clericoꝝ intel lige de occultis. b Simile.s.clericus. iiij ꝟ.pe. Quid si epi ul' religiosi de cō suetudie ul' de ꝓuilegio ꝓcipiūt oēs decimas alicuiꝰ ꝓcbie vtrum ꝫ nō obstāte debeat p̄sbytero cōpetēs portio assignari ℟ sic ex̄.de p̄ben. extirpāde.ꝟ.cū igit̄.ex̄. de decis.statuto.li.vi.et.s.in vij.ꝟ.dictuz est. a Idem in sum.con. eo.ti.q.ti. ꝑm Hosti. b

De Decime iiij°

De quibꝰ decime debent dari ℟ ꝑm Rai. de oibus fructibꝰ terraꝝ ar borū ortorū nutrimētis aialiū lacte lana feno lignis piscatiōibꝰ venatiōibꝰ afflictis pensiōibꝰ molēdinis etiā aduēturn bal neis fullonis lapidicinis metallariis Itē de negociis ⁊ artificiis ⁊ ceteris bois etiaz de tpe de con.dis.vi.q̄dragesima.xvi.q.i. decime tributa.⁊.q.vij.quicūq; recogno uerit.et.c.oēs decime.ex̄.eo.cōmissū. et c. nūcios.et.c.nō est in ptāte. ⁊ gñaliter de oi lucro lucro ut Hosti.dicit ⁊ tbo. a Idē i sū.con.li.i.ti.xv.q.xix. b Quid si in eadē terra eodē anno diuersa semia seminātur. ℟ de oiꝰ decima debet dari ex̄.eo. et pte canonicoꝝ. a Idez in sū. con.eo.ti.q.xx. b Sed nūqd de rebus donatis ul' legatis ul' successiue acqsitis

a .i.iure successiōis ut in sū. con.eo.ti. .q.xxi. b Debeant dari decime.℟ ꝑm Guer.et Alanꝰ dicit ꝙ nō ꝙ ex his tm̄ que nāliter ul' de opibꝰ suis qs acqsierit tenet̄ solue ꝓbabiliꝰ tū vī notasse hu. xvi.q.i.decime.s. ꝙ legatariꝰ ⁊ donatariꝰ tenet̄ dare decimā de re donata ⁊ legata ꝫ nūciata fuerit a dōtore ul' legatore filius tū si succedat patri cū omia patris q̄dammō ptineāt ad ip̄m nō tenet̄ eam decimare si decimata sunt a patre si ꝫ eres ex̄neus bene tenet̄. a Idem in sū.con. dicta.q.xxi.tū ut ibi patz Inno.recitādo dictas opiones nō vī multū vnaz alteri p̄ferre iō putarē in ℟ standū fore cōsue tudini q̄ optia legū int̄pres.ff. de legi.si de int̄p̄tatiōe. b Sed vtrū de illicite acqsitis teneat̄ quis dare decimā. ℟ ꝑm Hosti.p̄diales decie idistincte solui dēnt a possidente predia siue possessiōes iuste siue iuste nec solū a catholico si etiam a iudeo hereticō ⁊ scismatico ul' pagano ex̄ eo.de terris.et ℟ ꝙ dant̄ rōe p̄dioꝝ etiā si terra semiata fuisset semie furtiuo uel ℟modi con. Rai.⁊ tbo.de psonalibꝰ vero distīguit̄ vtrū qs teneat̄ ad restitutiōz ut in furto rapina simonia vsura ludo iiu sta exactiōe ⁊ iiusta snia iiusto bello et ℟ modi ꝙ tūc nō debz dari decia nec recipi si ꝛo nō teneat̄ qs ad restitutionē ut in meretricio histrionatu ⁊ sil'ib⁹ tuc̄ si ex pcco notorio q̄stus ꝓuenit eccl'ia nō dēt recipe ne videat̄ peccatū a ꝓprobare. a Licet eccl'ia nō dēat recipe tū ip̄e tenet̄ dare ut i sū.con.li.i.ti.xv.q.xxij.ꝫ Inno et Hosti. Et addit Hosti.cōsulo ꝙ mere trix ⁊ histrio inde faciant elemosinā exq̄ eccl'ia ñ recipit ut sic deus citius eos ex̄ hat a pcco ⁊ ꝑm Rai.⁊ Inno.si tales ad penitētiā cōuertātur pōt eccl'ia etiā decimas ꝓteritas recipe ꝙ ꝑm Gze.nō debet despici in eo ꝙ fuit.s.peccator ꝙ iam incipit esse qđ ñ fuit dis.l.ferrū.con.tbo. b Secus si occultū esset ꝙuis ꝓlatus hoc sciret ar.xxxij.q.v.xp̄iana.vi.q.i.si oīa.idē tbo.z̄z̄.q.lxxxvij. a Idem in sū.con. dicta.q.xxij. b

De Decime v° Quo ad laicos

vtruz laici aliq̄ casu absq; pcco possint in feudū decimas hre. ℟ ꝫ Rai. a tpe latranēsis cōcilij celebrati sub Alexandro papa nullo modo possūt decime laicis conferri nec valet talis collatio seu

ifeudatio eꝛ.eo. phibem⁹.imo etiã dꝛpo
nendi sunt tñsgressoꝛes eꝛ.eo.q̃uis. q̃ si
ius pẽpiẽdi fruct⁹ tpales decimaꝝ fuit
laico cõcessũ in feudũ añ dictũ cõsiliũ et
laicus bene viuat et defẽdat eccl'iaz sicut
bon⁹ vasallus põt excusari alit' in piculũ
aie tenet Hosti. ẋo dicit q̃ a tpe multũ
anteriori. a .s. a tpe vbani papę ut in
tex. ſ. alle. b Nõ potuerũt decime laico
cõcedi sicut nec modo possũt ab alio q̃ a
papa ut in cõstitutione feudoꝝ epm ul'
abbatẽ ⁊ addit q̃ Rai. forte non viderat
illã cõstitutionẽ. a Idez in sũ.con.li.i.
ti.xv.q.xxv. ubi etiã patz q̃ rai. p⁹ põca
vꝛ fina' tenẽ q̃ nl'o tpe potuerũt decie
dari in feudum laico sine p̃iudicio sedis
apostolice ob cãm rõnabilẽ cõcessõ Host.
et Hosti. dicũt q̃ hodie nõ possũt cõcedi
decime etiã q̃ ad fruct⁹ ab alio q̃ a papa
ex iusta cã nisi ad tẽpus ñ in ꝑpetuũ ita
.s. q̃ nõ tñseant ad heredes ibi etiã dicit
Rai. q̃ etiã q̃ papa cõcedit decias laico
itelligit' q̃ ad pceptionẽ fructuũ nõ quo
ad ꝓprietatẽ q̃ illud est q̃daz ius spãle
q̃ cõuenit deputati dinis obsequiis ⁊ ñ
laicis dñs Benasius de hispania sup hoc
dicit añ debem⁹ ponẽ casus idubitabiles
p̃m⁹ q̃ cõcessio habuit originẽ añ coneil
iuz latranẽse.c. phibem⁹. eꝛ. de decis. q̃
fuit editũ ⁊ ꝓmulgatũ anno M.clxxix.
Ꝟz cronicã martiniana ut etiã refert Jo.
an. Secũdus casus q̃ post dictũ cõciliũ
fuit facta cõcessio ꝑ papã seu eius añte
his enim duob⁹ casib⁹ si de eis cõstat ne
mini dubiũ veritꝛ q̃n laic⁹ ⁊ eius succes
soꝛes possint tenẽ tale feudũ decimaꝝ sin̄
pcõ. Terti⁹ ea⁹ est dubitabil' q̃ nõ cõ
stat de añte papę nꝛe de origine cõcessiõis
in titulũ feudi viz añ cõciliũ latranẽse ul'
post tũc ẽ dubiũ an laic⁹ possit tenẽ tale
feudũ sine pcõ ⁊ Hosti. apte tenet q̃ ñ
ut i sũ.eo.ti. de decis. ſ. et vtrũ p̃scribi. ẋ.
qd si laic⁹. et in. c. q̃uis. de decis. p plures
rõnes quas ibi ponit et Jo. an. repetit in
.c. cũ apl'ica. de his q̃ fiũt a pla. Idem te
nuerũt Archi. ⁊ Jo. mõ. i. c. ij. ſ. illos. de
decis. li. vi. et p easdem rõnes et motiuꝫ
Jo. an. tenet coñriũ si inicij incoñriũ me
moria nõ existat ⁊ de ꝟ sit cõis opio que
fũdat' sup tali antiqtate ⁊ ꝟ p tex. c. i. de
p̃scrip. li. vi. et. c. sup qbusdã. eꝛ. de ẋ. sig.
ꝟ tenet dict⁹ Jo. an. in oib⁹ dcis locis ⁊
maxie in dco. c. cũ apl'ica. possessio enī rã
diuturni tpis fũdata sup tali cõi opione
ꝟz instar decessiõis apostolice ut in dictis
iurib⁹ ⁊ pncipalis añctis. l. ꝟ iuꝛ. ſ. aque
ductus. ff. de aqua coti. ⁊ esti. et de aqua
plu. arcen. l. i. ſ. fi. l. ij. ſ. idẽ labeo. et. l. fi. e.
ti. cũ silib⁹ hec ille. Adduertẽdũ q̃ tẽ
dꝛ rei ñ extare memoriã q̃n remo sꝛpest
qui sciuerit factam fuisse ul' qui audierit
ab eo qui sciuit ut in dicto ſ. idez labeo.
Nõndũ etiã q̃ p̃dicta iura de possessiõe
tam longa videnꝫ loqui de rebus p̃scri-
pribilib⁹ decie ẋo a secularib⁹ p̃scribi ñ
possũt ut. s. decime in ſ. x. vñ nulla cõsue
tudine introduci põt q̃ laicis cõpetat reci
pere q̃ vanꝫ rõne diuinoꝝ obsequoꝝ cũ
sit cõtra ius diuinũ ut exp̃sse habet' i. c.
hãc cõsuetudinẽ. x. q. i. et xvi. q. i. c. fi. Jtẽ
etiã q̃n infeudatio fit añcte papę regriꝫ
q̃ fiat ex iusta cã ut dicũt p̃fati doc. viz q̃
infeudati faciãt l' fecerint odecẽtẽ rcõpẽsa
tiõez eccl'ie spũalẽ l' tpalẽ ut. s. dixit rai.
cũ nꝛ ipi clerici possint vti reb⁹ eccl'iastici
iuris sine debita recõpensatiõe nec etiam
papa vñ scũs Dꝛe. ꝟz eet papa loquẽdo
de se ⁊ al' omel. xiij. dicit pẽsem⁹ cui⁹ dã
natiõis sit sine labore hic pcipẽ mercedez
laboꝛis eccl'ie ex oblatiõe fideliũ viuim⁹
si q̃d pro aiabus fideliũ laboꝛam⁹ illa in
in nostrũ stipẽdiũ sumim⁹ q̃ ꝓ redimen
dis pecctis suis fideles obtulerũt nꝛ tñ
cõtra pcca eadẽ ul' ozõnis studio ul' p̃di-
catiõis ut dignũ ẽ iudam⁹. Jtẽ cõcessio
pape semp itelligit' ea cõditiõe ut p hoc
eccl'ie nõ p̃uenꝫ suis nccitis ut i. c. statu-
to ſ. ubi añt. eꝛ. de decis. li. vi. Ex p̃dictis
ergo põt colligi q̃ si p ifeudationẽ decima-
rũ eccl'ie defraudantꝫ suis nccitis non
valet si nõ priuantꝫ tũc si nõ fiat ex insta
cã et decẽti recõpensatiõe sil'r nõ valet si

adeſt iuſta cā valz ſi deeſt aūctas pape tē ſi cōſtat fuiſſe factū añ cōciliū latranſ. valz alʒ nō Itē ꝑm Inno. et in dēa.q.xxv. in ſū.con.li.i.ti.xv.ſicut nō licz decimas con cedē in feudū ita nec in emphiteoſim in locatione ad longū tēpus nullū enī con tractū ſuꝑ eis iure debet eccl'ia ꝓ quē fiat ul' feudū ul' alienatio q̄ fit ꝓ p̄dictos cō tract⁹ eꝝ. de re.eccle.nō alie. nulli niſi ad firmū aut ad certū tēpus cōcedi poſſunt eꝝ.de loca.ꝛ cōdu.c.ij. b Utrū laicus tenens ab eccl'ia decimā in feuduz poſſit ipm feudū in alium laicū trāſferre.R̄ ꝑm Gar. ſi ab antiq̄ et licite teneat ſatis vī ꝙ de cōſenſu epi poſſit ꝑm ſiꝫitudinem alioꝝ feudoꝝ nec dī epus in feudū illas tūc dare eꝝ.de feu c.ij. Si ẋo laic⁹ nō in feudū ſi de facto tenēt decimas nec in lai cos nec in clericos trāſferre p̄t etiā de cō ſenſu epi eꝝ.de his q̄ fiūt a ꝑla.cū ap'lica

a Hec nōt glo.in.c.ꝓhibem⁹.extra de decīs.et ut patz in ſum.con.eo.ti.q.xxvi. cū p̄dictis cōcor.glo.Rai.et Hoſti.ī dēa .c.ꝓhibem⁹.licz dicat alioꝝ opīonē tenē tiū ꝙ ñ poſſit tale feudū trāſferri tutiorē eſſe ſ̄ vī ſic poſſe cōcordari viz ꝙ ſi cōcur rant cōditiōes dicte.ē.ꝓxie ꝑſertim de iuſta cā ꝛ debita recōpenſatiōe valet al' ñ ut p̄t cōſtare ex ibi dictis. b Utruz laic⁹ quālibet decimā ſibi ī feudū cōceſſā poſſit dimiſſo iure feudi liberā de cōſēſu epi in locū religioſū ſimpl'r trāſferī. R̄ ſ̄ vī cōcedē dere.eꝝ. de his q̄ fiūt a ꝑla. cū ap'lica.ſuper q̄ Inno.dicit ſic nōndū bie ꝙ reuoca° intelligit fieri ad eccl'iaz non ſolū ſi ad illā revocet ad quā de iur ſpe ctat ſ̄ etiaz ſi ad quācūq̄ aliam ꝛ ita ꝑm q̄ſdaz p̄t epus decīas q̄ tenētur ab vna eccl'ia cōferre alteri ꝙ modicū dānuz ſit eccl'ie a q̄ tenebātur ꝛ magnū eſt lucruz illi cui cōferūtur ſʒ meli⁹ placet ꝙ dicta dere.loquit de decīs q̄ tenent in feudū ab epis nec mirū ꝙ dicit ꝙ admonēdus eſt feudatari⁹ ꝙ rſtituat eccl'ie ꝓchiali ꝙ ſ̄ itelligendū eſt ſi epus a q̄ tenentur in feudum cōſenſerit ſicut ibi dī nec ſine eius cōſenſu auferet ab eo feudū ſuū Itē nō eſt mirandū ſi dicit pori⁹ ꝙ reſtituat ecclesie ꝓchiali q̄ alteri ꝙ res de facili redit ad naturā ſuā credit enī ꝙ qū epus illā decimā dederit in feudū fuit accepta ab eccl'ia ꝓchiali ꝓ aliq̄ vtilitate epat⁹

a Quodlz iō pori⁹ dēt ad eādē rdire imo ſi epus nolet cōſentire ſupioz debēt eū aliqū corrigē eꝝ.de iur ꝓcōna.nullus. ꝑm eundē Inno.ut in ſū.con.eo.ti.q.xxx vbi etiaz ponūtur q̄ in ſ̄.ꝑ.habent. b Nā ſi ab alia eccl'ia q̄ ꝓchiali tenebat

a Iſtud ẋm ꝓchiali nō eſt Inno. nec bū ſonat ꝙ idem eſt etiā ſi tenebātur ab eccl'ia ꝓchiali ſ̄ dū dī ab alia eccl'ia ſ̄ audi.ſ. q̄ epali ut poteſt colligi ex dictis Inno.in dēo.c.cū ap'lice. b Nō ſuffi ceret cōſenſus epi ut illa ꝑderet feudum ſuū niſi magna cā ſ̄beſſz ar.eꝝ.de re.eccle. non alie.c.i. a Et in dicta.q.xxx. b An ruſtici ſoluendo decias militib⁹ qui poſſidēt eas excuſērur a ſolutiōe ꝛ a pec cato.R̄ ꝑm Rai.ſi ruſtici ſciūt ul' credūt milites aūcte eccl'ie licite petē ul' recipe excuſant ꝑſertim cū eccl'ia nec a ruſtico petat nec militib⁹ coīdicat ſi ẋo ſciūt q̄ illicite decimas recipiūt nō liberant ſi tū ꝑ metū ſoluerēt excuſant ī ꝑte xxxij.q. v.ita ne.eꝝ. qō met⁹ cā.ſacris. Guer.ẋo dicit abſolute q̄ ruſtici liberātur et non pecant ſoluēdo. a Hoc nō dicit abſo lute Guer.ſ̄ ubi eccl'ia ñ petit a ruſticis ſ̄ ꝑmittit tolli a militib⁹ ut in ſū. con.e. ti.q. xxxij. b Niſi placēt eis ſ̄ modo eccl'iaz defraudare. a Dicit autez eis placē qū poſſūt cōdicē et nō curāt quia erroz cui nō reſiſtit a ꝓbat lxxij.di. erroz. b Utrū eccl'ia poſſit ab aliq̄ iuſto poſſeſſore redimē decimas abſq̄ ſimo nia.R̄ ꝑm Rai.pōt dici ꝙ redimē poſſit dū tū fiat aūcte epi q̄ multū excuſat in talib⁹ eꝝ.de preben.niſi. et eꝝ.de re.ꝑmu. q̄ſitū. Idē Hoſ.ꝛ hoſti. ſ̄ ꝛ Guer.addit ꝙ ſi ꝓchialis eccl'ia velit redimē ſ̄modi decimas non eſt neccia aūctas epi tū quia cuilibet licitū eſt redimē ius ſuū tū quia

ñ dat tpale ꝑ ſpūali uł tm̄ tpale ꝑ tpali .ſ. ꝑ fructib⁹ decimaꝝ nā ius ſpūale pci/ piēdi decimas remanēt ſemp penes eccle ſiā et eadē rōne miles licz peccet tm̄ nō cō mittit ſimoniā. a Idez in ſū.con.li.i.ti. xv.q.xxxiiij. b Licet Hoſti. cōtrariuz dicat. a .ſ. ꝙ aliqs nō omittit ſimoniā qui vult decimā male detentā dimittere niſi detur ſibi pceuīa ut nō.in ſū.con.li.i. ti.i.q.lxviij.qđ pōt itelligi q̄ ad ſimoniā mentalē.ſ. ſi intēdit vendē aliqđ ſpūale ſm eundē Guer.qui etiaz dicit ꝙ ſi alia eccł'ia ꝙ̄ parochiał'.i. ad quā ptinēt decīe velit ꝟmodi decimas redimē nccia ē au/ ctoritas epī ⁊ credo ꝙ ſufficiat aūctas epī ſine capł'i cōſenſu qū redimūtur decime laicis in feudū ꝑpetuo cōceſſe ſicut ſuffic̄ in ḡtuita cōceſſiōe ut ex.de his q̄ fiunt a pla.cū apł'ica. et ꝟ caſu tuti⁹ eſſet ꝙ oīa ponerēt in manu epī ⁊ poſtea epūs ali qd dari facēt laico ab illa eccł'ia ar.ex. de pben.niſi in fi.⁊ de re.pmu.ad qōnes. ut in ſū.con.dca.q.xxxiiij. b Utrū eccł'ia poſſit ab aliq̄ iuſto poſſeſſore decimas in pignus recipe.R̄ ſm Hai.eccł'ia decimas q̄ ſibi debent pōt vtiq̄ in pign⁹ recipe nec debz fruct⁹ cōputare in ſorte et eodē mō dicendū ſi q̄ poſſeſſiōes de fructibus decimaꝝ fuerint empte ab illo poſſeſſore .ſ. ꝙ illas pōt recipe in pign⁹ ⁊ nō tenet fruct⁹ cōputare in ſortez nam res q̄cūq̄ empta de pecunia eccł'ie ipi eccł'ie acqrit et ꝟ dico ſi eccł'ia ñ de facili pōt eas alit recupare ex.de his q̄ fiūt a pla.cū apł'ica. porro decimas q̄ alteri eccł'ie debent nō debet eccł'ia in pign⁹ nec alit a laicis reci pere ex.eo.int'dicim⁹. a Idē in ſū.con. li.i.ti.xv.qxxxv. b

DEfructus De ſuf fragiis pro defūctis vide.ĵ. purgato⁹ et.ĵ.ſuffragiū. Item defūctis vide.ĵ.moz tuus.et.ĵ.ſepultura.

DEgradatio Duplex eſt degradatio quedā eni eſt ꝟbalis.ſ. depoſitio ab ordinib⁹ ſeu gradib⁹ eccł'iaſticis eoꝝ qui ſūt in ſacris ordinib⁹ et hec facienda eſt a ꝓprio epo aſſiſtēte ſibi canoīco nūo epoꝝ. a .ſ. ad min⁹ xij.ī degdatiōe epi.ī plbyteri ꝟo vij ī diaconi tres ⁊ cōſequēter ī ſbdiaconi to tidē ⁊ ꝓpri⁹ epūs eoꝝ xv.q.vij.felix.⁊.c. ſe.et in.c.degdatio.ĵ.alle. b Si ꝟo de/ ponēdus nō eſſet in ſacris ſufficit ſnīa ꝑ pzij epi ſine alioꝝ pſentia. Quedā vero degdatio eſt actualis ſiue ſolēnis q̄ debz ſic fieri. Clerie⁹ degdanduſ indut⁹ ſacris veſtib⁹ habens in manib⁹ vas uel aliud īſtrumētū ſeu ornamentū ad ordinē ſuū ſpectās ac ſi debēt in officio ſuo ſoléniter miſtrare ad epi pſentiā adducat ⁊ tūc ea lix liber ſeu q̄is res alia q̄ in ordinatiōe ab epo fuerat ei tradita ſingulariter aufe ratur incipiēdo ab eo qđ ei vltīo datuz fuerat ⁊ ſic degdatī ꝓcedēdo uſq̄ ad pmā veſtē q̄ tradit' in collatiōe tōſure et poſt radit' uł tōdet' poterit autē epūs vti ꝟ/ bis aliquib⁹ ad terrozē oppoſitis illis q̄ in collatiōe ordinū ꝓlata ſūt hoc mō uł ſil'i auferim⁹ tibi veſtez ſacerdotalē et te ordine ſacerdotali ꝑuam⁹ et ſic de aliis ⁊ vltio dicēdo aūcte dei oīpotētis pris et filij ⁊ ſpūs ſācti ac nra tibi auferim⁹ ha bitū clericalē ⁊ deponim⁹ ⁊ degdam⁹ et ſpoliam⁹ et exuim⁹ te oī ordie ⁊ bñficio et ꝑuilegio clericali hec oīa ex.de pris.de gradatio.li.vi. Sacerdos uł alius cle rie⁹ in ſacris cū ꝑ hereſi fuerit ſeculari cu rie relinquēdus ſeu degdand⁹. a Licz ſeculari curie nō reliquēdus ſed ꝓpetuo deponēdus ut in tex.ĵ.alle. b Poterit fieri ꝑ ſolū ſuū epm cōuocatis abbatib⁹ et aliis ꝓlatis ⁊ religioſis ⁊ lr̄atis ſue di oceſis ſicut expedire videbit' ex.de hēti. qm̄.li.vi. Qualit' clerie⁹ degdat⁹ ꝓpt' hēſim uel ꝟmodi tradi debet ptāti ſecu/ lari.R̄ eius degdatio pñte ptāte celebrā da eſt q̄ facto dicet' ei ut in ſuū fozū reci piat degdatū et ſic intelligit' tradi ſ̄ pro eo debz eccł'ia intcedē. a Efficacit' ut ī tex.ĵ.alle. b Qui mozīat' ex.de ꝟ.ſig.

nouim⁹.nō oīs dēḡdat⁹ tradēdus est po testati seculari ſ solū in trib⁹ casib⁹. Primus in crimīe hereſis ex. de hēſi.ad abolendā.ſ.i.⁊ ij. niſi incōtinēti ad penitētiā redire voluerit ex. de hēti.ecclicamus.ſ. dānam⁹. a Ibi tñ dr ꝙ ſunt ꝑpetuo carceri mācipādi ſi rdire noluerit postꝙ fuerint dēpōnſi. b Secūdus ca⁹ est in falſario lrāz dñi pape ex. de cri.fal.ad falſariorz. Tertiꝰ ca⁹ cū qs deponīt ꝑ calūniam quā intulit ſuo epo ri.q.i.ſi qs ſacerdotū. a Idē ca⁹ nō. in ſū con.li.i. ti.v.q.t.ꝑm Hoſti.ſ in dco.c.ſi quis. po nūtur plura alia dr enī ibi ſi qs ſacerdotū uel reliquorz clericorz ſuo epo fuerit ſobediēs aut ei īſidias pauerit aut contumeliā aut calūniaz uł cōuitia ītulerit et ꝺuinci poterit mox depoſit⁹ curie tradat⁹ et recipiat qđ iniq̄ geſſit. Degradat⁹ ꝑm Guer. ſi fuit in ſacris bñ dicē tenet horas canonicas q nō liberat⁹ ſ obligat⁹ remanet ad ea q̄ ſūt oneris non tñ dicat dñs vobiſcū et ſiłia ꝛba q̄ ad dignitatez ordinis ptinēt. a Idē in ſū.con.li.i.ti. vij.q.xviij.ad fi.ubi etiā dr ꝑm eundem Guer.ꝙ idē etiā in dēḡdato bñficiato ꝙ diu tenet bñficiū licet nō fuerit in ſacris et ꝙ dēḡdatus uł ſuſpēſus nō debet officiare eccłiaz. b Dēḡdatū epus ñ pōt reſtituē.ī.epus.ſ.vi.

Delectatio vtruz ocnſē ſus in delectatione peccati mortalis ſit peccatū mortale. R̄ ꝑm tho.2ª 2ᵉ .q.lxxiij. a Ibi nil videt⁹ de ꝺ dici ſed aliquid tāgitur 2ª 2ᵉ.q.clxij.ar.iij. b Dicendū ꝙ ſic̄ et theologi cōiter dicūt nā⁊ Aug⁹.dicit xij.de trinitate ꝙ ꝑpter pcā cogitatiōis etiā ſine volūtare pficiendi ſ cū volūtare oblectādi tot⁹ homo dānabit⁹.ꝙ eniz aliqs cōſentiat in talem delectationē nil aliud est ꝙ ꝙ conſentiat ꝙ affect⁹ ſuus ſit iclinat⁹ in foznicatione null⁹ enī delectat⁹ niſi ī eo qđ ē ꝺforme appetitui eius. Et nōndū hic ꝙ ut dicit idem tho.delectatio morosa nō dicit⁹ ꝑm diuturnitatē tpis ſ ex eo ꝙ rō deliberās circa eam īmorat⁹ nec eā repellit tenēs et volēs libent⁹ ea q̄ ſtatiz ut attingūt aiuz reſpui debuerūt ut dicit Aug⁹.xij.de tri.

a Idē i ſū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.clxxi. vbi allegat⁹ ꝺ tho ꝺre i ꝑma ꝑte.ij.q.lxxxiij.ar.viij.et ut ibi patz p̄dictis cō. Al. et Pe.in aliq̄ clarī⁹ loquēdo dicit ꝙ nō ſolū est peccatū mortale qñ rō exp̄ſſe cōſentit ſ etiā qñ non exp̄ſſe dum negligit repimē mot⁹ peccati⁊ manet tal⁹ cōplacētia p⁹ ſufficiētē deliberationē⁊ aiadūſionē piculi. b De tactib⁹ ⁊ oſculis et ꝺmodi vide.ī.luxuria.ſ.fi.

Delegare Eſt vices ſuas altēi cōmittē. Querit⁹ ergo an epus poſſit delegare ⁊ cui. R̄ ꝺz Rai.⁊ Guer. diſtiguendū est ꝙ q̄dam ſūt q̄ ptinēt ad ordinē epalez ſicut cōſecratio uł reconcilia⁹ eccłiarz ordinatio ⁊ ſiłia ⁊ iſta pōt epus delegare tm̄ epis ex.de offi.ordi.ꝙ ſedez. et de cōſec.eccle.aqua.qn etiaz metropolitan⁹ poſt cōfirmationē añ pallij recepti onē pōt epis cōmittē cōſecrationē ſuffraganei ſui ex.de elec.ſuffraganeis.ſunt alia q̄dz q̄ ptinēt ad iuriſdictiōez ſicut ē audiētia cāz⁊ abſolutio pcōrz et ꝺmodi et iſta idubitāter pōt alteri delegare ut in dco.c.aqua. ita tñ ꝙ crimiales cās clericorz cū agit⁹ ad depoſitionē ñ pōt delegare niſi in caſu.ſ.ſi incipet abeſſe ꝑ eccleſie ſue neceſſitatē uł aliā magnā cāz et tūc cōmittēt nō diffinitionē cāe ſ cognitionē tm̄ ar.ff. de offi.ei⁹ cui mā. est iurł.l.i.C.de pēa.iu di.l.ij. niſi cōmittēt diffinitionē totius cāe alteri epo qđ pōt facē ꝑm q̄ſdā cū nō ſit ei ibibitū. Sūt⁊ alie cāe q̄ licz nō ſint crimiales tñ ꝑpter eaz excellētiā nō debz eas delegare niſi in cā ncētia⁊ multū iuſta īpedit⁹ ut est cā matrionij⁊ ſiłes ex. de cōſan.⁊ affi.ex lr̄is.ī fi. a Et tūc etiā nō debet cōmitti ideotis uł leuib⁹ ſ lr̄atis⁊ q̄ibus pſonis ut pōt colligi ex dco.c.lr̄is. ꝑm eundem Rai.ut in ſum.con.li.iij.ti.xxxij.q.v.ubi

nõnꝝ etiã oĩa q̃ in ℔·ff·ponũtur b ℕõ debet etiaz delegare ptãtez dispensãdi cũ irregularib⁹ nᶜ absoluẽdi eos qui man⁹ violẽtas iniecerũt in clericos in casibus sibi a iure cõcessis ut de pueris ⁊ mulieribus ⁊ siꝝib⁹ et licz ℔ delegare nõ deat põt tñ cũ nõ sit ei ꝓhibitũ. a ℕõ tñ omittat discretis ⁊ honestis ꝫ glo. ℝai. ut in dca.q.v. b Immo de peutiẽtib⁹ clericos cõcedit ex. de offi.or.eis. a vbi patz ꝙ ℔ cõcedit ñ solũ epis ſ etiã oĩb⁹ quib⁹ ex officio ĩ certis casib⁹ opetit dca absolutio. b Alias vero cãs minozes etiã spũales ut de decis.de iure prõnat⁹. et siꝝes põt delegare ñ tñ laicis ſ clericis tñ ex. de iudi.decernim⁹.et.c.q̃nto.pecuniarias vero cãs põt imo forte idistincte debz delegare nec debz ipe in talib⁹ occupari ar.xi.q.i.te quidẽ. Sed vtrũ delegat⁹ possit alteri cãm ſbdelegare. ℝ non põt nisi in trib⁹ casib⁹. ℙrim⁹ est si lis ẽ tota eo otestata et sic itelligit ex. de sen. et re iudi.cũ bartold⁹. ar. C. de ꝓcura. l. neq; tutozes. Secũdus est q̃ vniũsitas cãꝛ alicui⁹ ville uꝫ castri ꝫ eccl'ie ẽ alicui delegata tũc enim põt vnã cãm delegare .ff. de iudi.cũ ꝓtoz. Tertiꝰ si est delegat⁹ a ꝓꝑ uꝫ a prĩcipe tũc eniz põt tota causaz idistincte uel partez eius alteri delegare ex. de offi.dele. q̃uis.et.c.sup q̃nuz.et.c. pastoralis. ille tñ cui papa omittit inqsitionẽ uꝫ ꝓuisionẽ eccl'iis de prelatis seu aliis mĩstris q; in ℔modi casib⁹ idustria et fides psone cui omittit eligi videtur nõ põt ℔ alteri delegare Itẽ nec ille põt delegare cui papa cõmittit pdicare crucẽ excõicare uꝫ absoluẽ aliq̃s dispensare cũ regularib⁹ uꝫ iniũgere penitẽtias q; nõ omittit sibi iurisdictio ꝫ certũ mĩsteriũ salua sp aũcte legatozũ sedis apl'ice ex. de offi.dele.q̃m apl'ica. a Idẽ in sũ.cõ. li.iij.ti.xxxij.q.vi. b Et saluo si habẽt spãle mãdatũ ſbdelegãdi ut nõt Jo.an. ex. de offi.dele.is cui.li.vi. a Et in dco .c.is cui. expresse colligit ubi dr ꝙ is cui cõmittit a sede apl'ica ut ꝓuideat certe psone de bñficio in certa eccl'ia diocesi uꝫ prouicia põt ℔ alteri ſbdelegare sec⁹ si ei omittat ut ꝓuideat eccl'ie de psona tũc eni nõ põt ſbdelegare nisi ſbdelegãdi habeat spãle mãdatũ. b Sed nũqd eps põt delegare his qui sũt de alieno epatu ℝ ꝑm ℍuer. delegare põt ea que ptinẽt ad iurisdictionẽ voluntariã ꝫ nõ põt eos cõpellẽ ad suscipiẽduz eius omissionẽ cũ eis nil ꝓpe possit. a Idẽ in sũ.con.li. iij.ti.xxxiij.q.xl. b Sed nõ põt eis delegare ea q̃ ptinẽt ad iurisdictionẽ cõtentiosaz q̃ nõ habz locũ ut in alieno epatu.

a Ad ℔ ex. de consti. ut aĩaꝛ·ff·i.li.vi.

b De iudice delegato ⁊ ei⁹ officialib⁹ et an possit aliqd recipe habẽt·ff·iudex i. ·ff·iij.⁊ v.

Denũciatio

Duplex ẽ denũciatio vna que fit ꝓlato ñ tanq̃ iudici ꝫ tanq̃ singulari psone ꝑm exigẽtiaz correctiõis fraterne de hac vide.s̃.correctio ij. a Et ibi patet ꝙ ista fit etiam ꝓlato tanq̃ iudici nõ ad puniendũ ꝫ ad emendãdũ denũciatum.

b Alia ẽ denũciatio q̃ fit ꝓlato tanq̃ iudici ut ingrat et puniat et de hac vide ·ff·inqsitio ꝑ totũ ⁊.s̃.crimen·ff·fi.

Depositum

Quõ ⁊ qñ depositũ reddi dẽt ℝ reddi dẽt ipa res deposita ad petitiõz et voluntatẽ deponẽtis qd tamen fallit in q̃tuor casib⁹. ꝑm⁹ cũ qs gladiũ deposuit deinde furiosus factꝰ ipm repetit xxij.q. ij.ne qs. zᵒ si deponẽs fuerit deportatus nam oĩa bona sua publicãtur.ff.eo. bona fides. ℨ⁹ q̃ fur deposuit et cũ dño in petitiõe cõcurrit ut in ꝓdicta.l.bona fides. ⁊ xij.q.ij.cũ deuotissimã. 4⁹ q̃ fur depositum apud illũ cui ꝓhibuit uꝫ apud ꝓpietariũ ut ꝓbat ꝑ eadẽ iura. a .s.in dca .l.bona fides.ad fi.et idẽ nõ.in sũ con.li.ij ti.vi.q.xxiij. b Depositoꝛ licz pro volũtate sua depositũ reuocare ex. eo.bona fides.et ut Inno. ibi nõt etiã conꝫ pactũ

a ꝓpositū q̄ pōt penitē.ff.eo.l.i. a Ibi ꝫ clare habet in ꝫ.pe. b Cōꝰ depositū nō est locꝰ cōpensatiōi.s.in totū uł deductioni.s.pro pte licꝫ cōpensatio admittat in aliis si cā est liqda ita q̄ facilē exitum bře credat ex.eo.bona fides. a Et ibi ꝑ glo.patꝫ q̄ etiā in aliis nō fit cōpensaᵒ spēi ad pecuniā nisi qñ spēs ut equus uł quid sił̄e dari nō posset a debitore et deueniret ad extimationē. b Utrū depositariꝰ teneat satisfacē deponēti si res apud eū pereat.ℜ tenet si cōmisit dolū uł latam culpā ut puta si deponis apud me seruū vinctū et ego miſericordia ductus soluo eū.ff.e.si ꝺoiez. Itē qñ depositariꝰ res suas ꝺz saluas ꝛ depositas amisit pre sumit cōtra ipm q̄ suas clausit in archa et depositas nō clausit. Sed et tenet eē de leuissia culpa si sit in mora uł si obtulerit se depposito uł si recepit aliqd ꝑ custodia. a Hoc casu cū cōtractꝰ cōēnat ꝺmoditatē vtriusqꝫ nō vr̄ q̄ teneat nisi de leui tm̄ ꝛ ſerit glo.i dō.c.bona fides. supꝫ ꝺbo de culpa.et exp̄sse dicit Hoſ.ut in sū.con. eo.ti.q.xxiiij. b Aut si ḡtia depositarij fiat depositū de casu etiaꝫ fortuitu tenet si pactū culpa uł mora p̄cessit hec oia ex.c.bona fides. a Predicta etiā oia nōt in dō.q.xxiiij.ꝑm Hoſti.

b Eccl'ia ñ tenet de depposito nisi qñ depositū fuerit factū ꝓlato ꝛ cōuētui uł capl'o p̄ñtibꝰ ꝛ recipiētibꝰ aut ñ inq̄ntū locupletior esset ex. eo.c.i. a Hoc fuit dictū Hoſti.ut patꝫ in sū.con.ꝺ.q.xxiiij

b Utrū depositario liceat uti re deposita. ℜ depositariꝰ vtēdo cōmittit furtū .ff.de cōdi.fur.qui furtū. et ꝺ itellige q̄ est exp̄sse ꝓhibitū ne vtat aliť ñ ꝺmittat si putauit dñm ꝑmissurū. a Etiam si minꝰ ꝓbabiliť ꝺ putauit ꝑm Hoſti. ut in sum.con. li.ij.ti.vi.q.xxv. ꝑ.l.qui re.ꝯ. alle.q̄ ad ꝺ bñ facit si tñ nō habuerit cāz putādi p̄sumit cōtra eū.ff.de fur.l.q vas ꝫ.vetare ubi dr̄ vetare aliqd dñm accipimus eū quinō ꝺsentit. b ut.ff.de furt. .l.qui re. Item intellige nisi deponat qđ cōtinet nūo pōdere uł mēsura et ñ obligent hic enī excedūtur fines depositi et tāffert dāmnuz ꝛ sic uti pōt. Si ꝺo obsignat uł claudit eo ipo vr̄ ꝓhibuisse ne depositariꝰ vtat ñ cōmūiū dicētur exp̄sse ut.ff.eo.l.licet.ꝫ.rei.et.l.ꝺie.ꝫ.qui pecuniaz et.l.quttus. a Hec fuerūt dca Hoſti.cū q̄ Hoſ.ꝛ Donaldus ut in dicta.q.xxv.

b Quid si res deterior reddit.ℜ reddita nō vr̄.ff.eo.l.i.ꝫ.si res. a Hoc itel lige qñ deteriorātio facta est culpa depositarij ꝛ ñ ał ut.s.ꝫ.iij. b Hęres depositarij tenet de p̄tio rei depposite ignorāt ab eo vēdite imo etiā si nō sit hęres nihil lominꝰ ab eo id qđ cōsecutꝰ ē extorq̄tur .ff.eo.l.i.ꝫ.vltio.et.l.ij.ꝛ iij. a Addita .l.iiij. vbi dr̄ de nō hēde qui putabat se hēdem cū vēdidit. b Utruz peccat q rem suā apud aliū depositā ł etiaz iuste detentā furtiz accipit. ℜ ꝑm tho.zª zᵉ.q. lxvi.i lle qui furtiz accipit rem suā apud aliū depositā ḡuat depositariuz quia ille tenet ad restituēdū uł ad ostēdendū se ĩnocuū vñ manifestū est q̄ peccat ꝛ q̄ tenetur ad releuandū ḡuamen depositarij

a Hoc puto verū nisi ipe depositariꝰ scięter accepisset in depositū rem alienaz uł si dño ꝓbanti rem suā denegasset restituę sicut ꝺbz ut.s. in p̄ncipio his enī casibꝰ depositariꝰ furtum cōmittit et tenet ad restitutionē.C.de fur.l.ancille iō ꝺ casu idē iudicādū de depositario qđ de ipo fure. b Qui ꝺo furtim accipit rē suā apud aliū iuste detentā peccat qdem non q̄ ḡuat eū qui detinet nec tenet ad restituēdū aliqd. a Nisi esset ꝺdēnatꝰ nā pōt ꝓpter ꝺ ꝺdēnari ad remissionē rei sue ut.s.bellū.i.ꝫ.ij. b Sed peccat coꝝ cōez iusticiā dū ipe vsurpat sue rei iudiciū iuris ordie p̄termisso et iō tenet reo satisfacē. a .s. in foro iudiciali ut dictū est. b Et dare operā ut scādalū p̄oxi moz si inde ortū est sedet.

De Emptione

Utrū deriſio sit spāle pcm

ꝙ ſic̄ aliqs cōuitiādo itelligit et itendit deprimē cōuitiati honorē et detrahendo diminuē famaz ⁊ ſuſurrādo tollē amicitiā ita irridēdo itēdit ꝙ ille qui irridet erubeſcat ⁊ ꝙ hic finis ē diſtict⁹ ab aliis ió etiā peccatū deriſiōis diſtiguit a dēis pcīs. a Idem in ſū.con.li.iij.ti.xxxiij. .q.ccxlij. b Utrum deriſio ſit peccatū mortale. R̄ ꝑm Tho.ubi.s.ꝙ cū aliquis malū alicui⁹ pſone uel defectū in riſū uel ludū ponit deriſio dr̄.et ſi quidē hoc fiat inq̄ntū malū eſt puū ꝑm ſe ſic deriſio eſt veniale ſi qñ accipit ꝗſi puū rōne pſone ſic aliquē irridē eſt eū oīo puipendē ⁊ tā vilē extimare ut de eius malo nō ſit curandum ſi ſic ꝗſi pro ludo habendū. a ſic̄ ſolet habē defect⁹ pueroz ⁊ ſtultoz ꝑm eūdez tho. b Et ſic deriſio ē pcīm mortale ⁊ ḡuius ꝙ cōtumelia ꝙ cōtumelioſus vr̄ accipe malū alteri⁹ ſerioſe Irriſor aūt ſiue illuſor i ludū et vr̄ ée maior dēptus ⁊ delionoratio et ꝑz ꝫ eſt graue peccatū et tanto grauio⁹ q̄nto maior reuerentia debetur pſone q̄ illudit vñ ḡuiſſimū eſt irridē deū ⁊ ea q̄ dei ſūt.z°. ē ḡui⁹ deriſio parentū. ȝ°. deriſio iuſtoz ꝑ quā hoies eriā a bñ agēdo ipediūt. a Idē in ſū.con.co.ti.q.ccxliij. b

Deſperatio

Utrū ſit peccatū.R̄ ꝑm tho.z^a z^e.q.xx. circa deū vera extiatio intellect⁹ ꝙ ex ipo ꝓuenit hoiuz ſalus ⁊ venia peccatoribꝫ datur ꝑm illd Eze.xviij. Nolo morte peccatoris ſi ut cōuertat ⁊ viuat falſa ḡ opio ē ꝙ peccatori penitēti veniā deneget ul̄ ꝙ peccatores ad ſe ñ ꝺuertat ꝑ ḡtiaz iuſtificantē et ió ſicut mot⁹ ſpēi qui cōformit se habz ad extiationē verā laudabil̄ eſt ita opponit mot⁹.ſ.deſperationis qui ſe cōformat extiationi falſe de deo eſt vitioſū ⁊ peccatū ⁊ de hac mā hr̄ .j. ꝓſumptio circa medium de deſpatiōe inq̄ntū eſt vnū de ipedimētis penitētie vide.j.penitētia iiij.ſ.i. a Idē qd̄ in h̄ .c.nō.in ſū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ccxi.

Detractio

Detractores ꝑm Rai.ſūt qui vitaz et bonos mores alioz corrūpe ul̄ minuere nitūt Detractio ꝑz tho.z^a z^e.q.lxxiij.differt a cōtūelia ꝺupl̄r ꝑ quidē q̄ntū ad moduz ꝓponēdi ꝛba q.ſ.cōtumelioſus maifeſte cōtra aliquē loquit detractor occulte z°. q̄ntū ad finē intentū ſiue q̄ntū ad nocumentū illatū q.ſ. cōtumelioſus derogat honori detractor fame et dicūtur ꝛba detractiōis occulta nō ſimpl̄r ſi p cōpatiōz ad eū de quo dicūtur quia eo abſēte uel ignoráte dicūtur etiā ſi coā multis aliis dicant. a Cōtumelioſus aūt in facie eoī hoiem loquit etiā ſi ſolus ſit pſens ꝑz eundē tho ut in ſū.con.li.ij.ti.v.q.cxc. vij. b Quot modis detractor famam alicui⁹ diminuit. R̄ ꝑm tho.ubi.s.detractor hoc agit ꝺupl̄r q̄ñq̄ quidez directe q̄ñq̄ ꝛo idirecte. directe q̄ꝺupl̄r.ꝑ nō q̄ falſū alteri iponit. z°. q̄ñ peccatū ſuis ꝛbis adauget.ȝ°. q̄ñ occultū reuelat peccatū ꝛbis cōib⁹ cātilenis ſignis ſeu etiaz in ſcriptis q̄ appellátur libelli famoſi de quib⁹ vide.j.libellus famoſus. a Siue etiā ꝛbis artificioſis ꝑm Rai. ut in dēa .q.cxcvij. b Quarto q̄ñ id qd̄ ē bonū dicit mala intētiōe factū Indirecte vero ꝺupl̄r.ſ.ul̄ negādo bonū alteri⁹ ul̄ malicioſe reticēdo. a Idē in ſū.con.li.ij.ti.v .q.cxcviij. b Utrū detractio ſit pcīm mortale.R̄ ꝑm tho. z^a z^e.q.lxxiij.dicēdū ꝙ ꝙ inter res tpales fama vr̄ ptioſioz et ꝑ eius defectū homo ipedit a multis bñ agēdis ió detractio ꝑ ſe loquēdo eſt peccatū mortale. a Con.Rai. et dr̄ detractio ꝑ ſe et peccati mortalis ꝑm eoſdē q̄ detrahēs intēdit ad denigrandā famam eius cui detrahit ut in ſū.con.e.ti.q.cxc. ix.ubi etiā habent oīa q̄ in h̄.ſ.ponūtur.

b Cōtigit tñ q̄ñq̄ ꝙ aliqs ꝓfert ꝛba per que fama alteri⁹ diminuit et nō eſt detractio formalit loquēdo ut ſi ꝓferat ꝓpter aliqd̄ bonū ul̄ neceſſariū cū debita circūſtātiis et ſic nō eſt peccatū ut patet

in denūciatiõe uł accusatiõe si autẽ ꝓferat ex ai leuitate uł ꝓpł aliqđ nõ nccitz nõ est pccatũ mortale nisi forte ꝺbũ qđ đr̃ sit adeo graue q nõbilit eius famã ledat et pcipue in his q̃ ptinẽt ad honesta tẽ vite q ꝺ ex ipo gñe ꝺbor habz rõnez pccati mortal et tenet aliqs ad restitutionẽ fame sicut et alteri rei. a Propterea dr̃ Prou.xviij.cũ detractoribus ne cõmissearis qm̃ repẽte surget ꝑditio eor et ruinã vtriusq qs nouit sup quo glo. ꝺ spãlit vitio.ſ. detractiõis pclitat totũ pene gen humanũ vñ Aug.i mẽsa sua. Quisqs amat dictis absentũ carere vitã. Hic mẽsaz indignã nouerit ee sibi

b Sed q̃liter detractor restituet famã ꝛ̃ ꝑm tho. 2a 2æ.q.lxij. dicendũ q aliqs pt alicui famã auferre triplicit ꝑ m̃ verũ dicẽdo ⁊ iuste pũ cũ aliqs crimẽ alic prodit ꝑuato debito ordie et rẽ ñ tenet ad restitutionẽ fame. 2o. mõ falsũ dicẽdo et iiuste puta cũ aliqs iponit ẽmen altẽi qđ nõ fecit in audiẽtia multor ⁊ tũc tenet famaz restituẽ cõfitẽdo falsũ dixisse et iiuste.3o. mõ verũ dicẽdo ſ iuste puta cũ aliqs ꝑdit crimen alteri coĩ ordinẽ debitũ ⁊ tũc tenet ad restitutionẽ q̃ntũ pt sine mẽdacio tum utpote q dicat se male dixisse uł q iuste eum diffamauit uł si nõ pt famã restituẽ debet ei aliter recõpensare sicut et i aliis iuriis ꝓbatur hec v.q.i.quidã.et xiij.q.vi.ſi res. a Con. Il. Pe. ⁊ Rai.ut in sũ.con.li.ij.ti. v.q.cci.ubi etiã addit ꝑz Rai. q restitu fiat ꝺ mõ viz ubi publice dixit ꝺbũ uel cãtilenã p se uł p aliũ uł etiã ubi ꝓiecit libellũ famosũ necñ et aliis locis ibi itelligeret illũ coĩ qđ hec acta sũt ifamatũ occasiõe sui dicti uł facti uł signi publice et simpłr recognoscat errorem suũ ⁊ cul pã ⁊ ꝓ posse remoueat uel saltẽ alleuiet sic ifamiã ar.eẍ.de purga.ca. intẽ solicitudines.ſ.pcipias. Idẽ hosti.dicit tñ q hec publica recognitio faciẽda est nisi ex tali recognitiõe publica ille infamat ampli ifamaret et ꝑm glo. Rai. itelligẽda sunt hec.ſ. si audet ꝺ facẽ sec si nõ audet ꝓpt potentiã uł crudelitatẽ aduersarij addit Rai. tenet etiaz secũ cõponẽ de iniuria et humilit veniã postulare. Idẽ Hosti. ꝑm glo. Rai. oportz veniã postulare in ꝓpria pona si audet alt saltẽ intẽ positã ponam

b Vtrum peccet aliqs audiẽdo detractorẽ. ꝛ̃ ꝑm tho. 2a 2æ.q.lxxij. si aliqs detractores audiat absq̃ resistẽtia vł detractori cõsentire vñ fit ꝓticeps pccati eius et si quidẽ inducat eũ ad detrahendũ uł saltẽ placcat ei detractio ꝓpter odiũ eius cui detrahit nõ minus peccat q̃ detrahẽs et q̃ magis. si ꝺbo ei peccatũ nõ placet ſ ex timore uł negligẽtia uł etiã verecũdia quadã omittit repellẽ detrahentẽ et ostendẽ q ei detractio displiceat tũc peccat quidẽ ſz multo minus q̃ detrahẽs et plerũq venialit. Qñq etiam ꝺ ipm pt mortale esse ut quia ex officio incũbit ei detrahentẽ corrigẽ uł etiã ꝓpt aliqđ piculũ inde cõsequẽs uł ꝓpt radicẽ q̃ timor humanus q̃q pt ee peccatũ mortale de quo vide.j.timor.ſ.i. detractio i q differt a susurratiõe vide.j.susurratio. a Idez qđ i ꝺ.ſ.habet ut i sũ.cõ.li.ij.ti.v.q.ccij.

Diaconus An liceat diacono corpus dñi deferre ad infirmũ et eũ cõicare. ꝛ̃ ꝑm Guer. nõ nisi in extrema nccitate absẽtib epis et pbyteris ut dis. xciij. diaconi. nã in nccitate etiam pñte pbytero pt diacon iussus eucaristiã populo dispensare ut dis. xciij. diaconi ita se. a Potius est.c. psente. nccitas autẽ est q̃ pbyter est fessus uel alt ipotens ꝺ facẽ ꝑm eundẽ Guer. ut in sũ.cõ.li.ij.ti.xxvij.q.xi. b Et sic ibidẽ nõuit Hu. etiã absẽte pbytero si tanta sit nccitas q iussus presbyteri expectari nõ posset nõ est expectãdus q si pbyter diacono etiã i nccitate ꝓhibeat ⁊ expssa eã ut q forte vsurari uł alt ipenitẽs est qui petit cõioné obediendũ est ei alit nõ

a Idẽ in dca.q.xi. ubi etiaz dicitur q laic in nulla nccitate nec seipm nec aliũ

cōicare debet. b Nam et thō. in 4°. dis. xiij. dicit q diacon⁹ licz possit sāguinē in calice dispēsare sicut adhuc in qbusdaz eccl'iis diacon⁹ dispēsat mīstris sāguinē nō debet tn̄ corpus xp̄i dispēsare q ñ hz maiꝰ cōsecratas ad tāgendū ⁊ hꝫ itelligē nisi de mādato p̄sbyteri uł epi uł p̄sbytero longe posito in casu necitatis ut di. xciij. pūte. Quō diacon⁹ hēat puidē de lotiōe corpalis ⁊ hmodi vide. s. corpale.

Dignitas

Dignitas eccle siastica ꝑm Inno. et Hosti. est quedā p̄eminētia in gradu et q̄si p eadē sumit' dignitas ⁊ psonat⁹ ut archidiaconat⁹ et p̄miceriat⁹ et decanat⁹ ⁊ hmodi a Hosti. etiā dicit q ista dignitas aliqñ vocat' custodia ⁊ aliqñ ministeriū. et Inno. dicit q semp pro eodē sumit' pso natus ⁊ dignitas ut in sū. con. li. iij. ti. xiij. q. xvij. b Et itelligit' ee dignitas uł psonat⁹ ꝑm istitutionē uel cōsuetudinē eccl'ie nā posset esse q aliqs in aliq̄ eccl'ia exerceret officiū archidiacōi cognoscēdo de cāis clericoz et de aliis nō tn̄ est reputādus ob hꝫ esse in dignitate nisi vocetur noie qđ dignitatē sonat q si vocet' aliq̄ nomie dignitatis uł psona in dignitate cōstituta reputet' licz nullū misteriū dignitati facēt reputādus est in dignitate dūmō ꝓpetuo eā obtineat ex. de sta. mō. .c.ij. ℣. fi. a Hoc fuit dictū Inno. q itelligit ista q̄ ad dispositionē. c. de multa. ex. de p̄ben. ut patz in dēa. q. xvij. de mā autē .c. de multa. est tactū. s. bñficiū i. ℣. i. et tāgit' hic in. ℣. se. b Nemo pōt hre simł plures eccl'iasticas dignitates nec eē plūa bñficia curā aiaz habētia vide hꝫ. s. bñficiū i. ℣. ij. Dignitas sīn̄ cura ab eo q ā xx. annos cōpleuit ex dispēsatiōe epi pōt haberi ex. de ета. et q̄li. p̄mittim⁹. li. vi.

Discere

Discere debet quilz et p̄la⁹ quicūq nō solū a maiozi ſ etiā a minimo dū tn̄ erudito vñ dis. xxxviij. null⁹ epus ꝓpt' opprobriū senectutis uel nobilitatē gn̄is a puulis eruditis et minimis si quid forte est vtilitati ac salutis inquirē negligat qui enim rebellit' viuit et discere arq agere bona recusat magis diaboli mēbrū q̄ xp̄i ee ostēdit' et pti⁹ infidelis q̄ fidel' ee mōstrat' vñ et Aug⁹. ait Ego senex a iuuene ⁊ epus tot ānoz a collegia nōdū ānic⁹lo patus sū doceri xxiij. q. iij. si habes. ad mā dcēdi facit. ℣. magr̄ i. ⁊ magr̄ ij. et. ℣. sciētia. et. ℣. studiū.

Disciplina

Correctiōis siue punitiōis quā p̄lati qñq̄ ponūt nō debet esse vsq ad effusionē sāguinis ar. ex. de rap. in archiepatu. et ꝑm Guer. itelligi debet de effusiōe enormi. a Idez in sū. con. li. i. ti. iiij. q. vi. b De correctiōe platoz vide. s. correctio i.

Discordia

Utrū sit pec catū mortale. Rn̄ hz thō. 2ª 2ª. q. xxxvij. qñ aliqs sciēter ⁊ ex intētiōe discordat a bono diuino et a bono proximi in q̄ debz cōsentire hꝫ est pccatū mortale ex suo gn̄e ꝓpt' corrūptē ad caritatē licz p̄mi motus hui⁹ discordie sint pcā venialia ꝓpter impfectionē actus ſ cū intētio aliquoz est ad aliqđ bonū qđ ptinet ad honorē dei uł ad vtilitatē proximi tn̄ vn⁹ estimat hꝫ esse bonū alius autē hz corrūptā opionē nō est pccatū. a Quia talis discordia est p accidēs et q discordia q̄ est caritatis effectus est vnio volūtatū nō opionū ꝑm eundē thō. ut in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxvi. ubi etiā nōnt' q̄ et hic. b Nisi hmodi discordia uł sit cū errore circa ea q̄ sūt de necitate saluti uel si ptinacia indebite adhibeat' exq etiam patz q discordia qñq ex pcō est vnius tn̄ qñq est cū pcō vtriusq pū cū vtq dissētit a bono alteri⁹ et diligit bonū ꝓ ꝓpriū ⁊ vid. ℣. litigiū.

Dispensatio

Dispēsatio ꝑm Rai. est iuris flaratio vñ vocat' vuln⁹ q vulnerat ius

cõe rrriij.q.iiij.ipa pietas..circa fi. Hosti. q̃z dicit sic dispensa° est rigoris iuris per eum ad que spectat misericors et canoice facta relata° ut colligit̃ i.q.vij.§.ñ rigor et c.sequẽtib⁹. a Idẽ in sũ.con.ti.rrix .q.i.ad fi.et li.iij. b Sed nũqd dispensatio est ius.R̃ ꝑm Rai.dispẽsat o ꝑm q̃ est in dispẽsante est ptãs siue act⁹ ptãs a iure concesꝰ.ſ ꝑm q̃ est i eo cũ q̃ dispẽsatũ sic est ius ꝓuatũ.i.licẽtia uł ꝓmissio quedã alicui facta coñ rigorẽ iuris ſz ñ est ius cõe ar.rrriij.q.ij.intẽfectores.¶.c.ĩ ado lescẽtia.con hosti. a Idẽ in sũ.con.e.ti. .q.ij. b Utruz dispensatio sit nccia in occultis.R̃ ꝑz Guer. in occultis in q̃bus põt dispẽsari dispẽsatio nccia est nõ ꝓpt̃ depositionẽ vitandã q̃ occulta pcã vindictã ñ habẽt ſ q̃ de eo sup̃ q̃ dispẽsatũ est accusari q̃s nõ põt ar.ex̃.de fi.presbyter tua.aliqn etiã post pactã penitẽtiam posset accusari ar.rrriij.q.ij.admonẽ.rv. .q.v.p̃sbyter. a Idez in sũ.con.in dicta .q.ij.in fi. b Dispẽsationũ aliq̃ est debita aliq̃ ꝓhibita aliq̃ ꝓmissa. Debita ẽ cũ multoz scãdalũ timet̃ dis.l.ut constitueret̃.caue tñ ne decipiaris in scandalo vide.ꝯ.scandalũ. Itẽ debita est dispẽsatio rõe tpis uł psone uł pietatis uł nccitat⁹ siue vtilitatis ecclie uł euẽtus rei et de singulis hoz ponit̃.i.q.vij.§.nisi rigor.¶ .c.¶ §.sequẽtib⁹ usq̃ ad §.eccl'ie. a Hec et sequẽtia i isto §.fuerũt dca rai.ut pz i dca con.li.iij.ti.rrix.q.x.et glo. Rai.exẽplificat euentum rei de laicis ꝓmotis in epos de facto ut dca.q.vij.c.exigũt. ſz ut põt cõstare ex allegatis iurib⁹ oia pdicta reducũtur ad tria viz ad cãz nccitatis siue vtilitatis.i.q.vij.¶ fulla.seu pietatis ut cũ ꝓpter pietatẽ dispẽsat̃ cũ corpe vitiatis uł illitteratis ut remaneãt in suis ordib⁹ ad quos indebite fuerũt assũpti.i.q.vij. hi qui. Et pdicta q̃q causant̃ ex psona uł tpe seu loco siue accidẽtib⁹ aliis ut ex dictis iurib⁹ põt cõstare. b Et breuit̃ vbicũq̃ ſbeſt iusta cã dispẽsatio debita ẽ dis.l.dño sancto.v.deinde. et v.ecce.et.c. cõsiderãdũ.et licet ex cãis pdictis dispensatio debita ſit et pecet platus nõ dispẽsando ut ẽ ar.ij.q.v.q̃nto. in fi. a Tñ hõditi nõ habẽt ius petẽdi nisi forte supplicãdo. b Dispẽsatio xo ꝓhibita est vbicũq̃ nõ põt fieri sine manifesta decoloratiõe ecclie. Itẽ vbicũq̃ ñ est iusta cã dispẽsandi.i.q.vij.tali.et.c.et si illa.ex̃. de elec.inotuit.§.multa.¶.§.fi. Dispensa° xo ꝓmissa est aliq̃ in casu ut dis.l.si qs presbyter.et multis casib⁹ quib⁹ ꝓmittunt dispẽsationẽ. a In dco.c.si qs p̃sbyter dr̃ si qs p̃sbyt̃ aut diacon⁹ iuent⁹ fuerit aliqd de misteriis eccl'ie venũdasse q̃ sacrilegiũ cõmisit placuit eũ in ordiatione eccl'iastica nõ haberi in iudicio tñ epi dimittẽdus est si in suo dẽat recipi gradu.

b Quid si epus idistincte dispẽsar.R̃ ꝑm Rai.si de ꝑ fuerit accusat⁹ puniẽdus est pena depositiõis dis .li.c.i.in fine .et .c.qui in aliq̃.in fi.ſ hosti.dicit q̃ ꝑ forte locũ hz si cõmonit⁹ incorrigibil̃ sit ¶ ꝓpt̃ ꝑ suspẽsus ¶ sniaz suspẽsiõis oténẽs etiã in sua cõtumacia pseuerat ar.ex̃.de pben. gue.§.nolẽtes.l' pdicta tñ possũt itelligi q̃n epus dispẽsat in eo qõ de iur nõ põt

a Idẽ in sũ.cõ.eo.ti.q.xi.et snia hosti. benignior vr̃ ¶ tenenda.ff. de legi.l.benigni⁹. b Dispẽsatio in multis casibus epis ꝓhibita est ꝑ quidẽ in homicidio.di. l.miro.et itellige siue iusto siue iiusto et quocũq̃ fiat ut si quis vindictaz sãguis dictat uł scribit aut cyrrugiã exercet aut vindicte sanguis aũctem exhibz ¶ in oib⁹ sil'ib⁹ si inde moꝛs fuerit ſbsecuta l' etiaz mutilatio mẽbri q̃ nõnt Inno.¶ Hosti. ex̃.de cle.pu.in du c.i.cũ nullo enim taliũ põt epus dispẽsare in officio secus q̃ clericus possit esse in beneficio ex̃. de cle.pu. ĩ du.c.ij.aut etiã sec⁹ si moꝛs uł mutila° ñ intʒuenit ut in palle.c.i. de ista materia vide plura.ꝯ. irregularitas.i. z°. in simonia ordinis siue bñficij scienter per simoniaz acqsiti vide.ꝯ.simonia vij.in v.vltis.§. z°. in illo qui cũ esset suspẽsus intʒdict⁹ uel excõicat⁹ dãnabilit̃ igessit se diuinis ex̃. de

ſen.et re iu.cū eterni.et eē.de ſen.excō.cū medicialis.li.vi.4°. ī clerico qui excōicat⁹ in cōcilio accedit ad iudicū p̄cipis contēpto iudice eccl'iaſtico xxi.q.v.ſi qs epūs 5°. inbigamo eē. de biga.c. nuper. et.c.fi. vide.ſ.bigamia.§.oīj.5° in clerico nō ordinato miſtrāte de q̄ vide.j.ordinat⁹ iij.

a vbi patz q̄ epūs non p̄t diſpēſare q̄ talis aſcēdat ad ſupiores ordines ſ bñ q̄ vtatur ordine iam ſuſcepto. b vij°. in clerico p̄ ſaltū p̄moto vide.j.ordiat⁹ ij. a vbi patz q̄ ſ̄ itelligit̄ quo ad illū qui ſciēter ſic eſt p̄motus et in ordine ſic ſuſcepto ſine diſpēſatiōe miſtrauit tunc enī nō p̄t diſpēſari q̄ vlteri⁹ aſcēdat ñ p̄ papaz ſi in ordine ſuſcepto adhuc p̄t diſpēſari p̄ epm. b viij°. in illo qui ordiné furtiue ſuſcepit vide.j.ordinat⁹ i.§. iiij. a Ibi nil aliud dī niſi quō dicat furtiue ordinat⁹. de diſpēſatiōe autē dic ſm̄ Rai.ut in ſū.con.li.iij.ti.xxij.q.iiij.q̄ aut fuit p̄hibit⁹ ab epō ſeu ab alio p̄lato ſ̄ int̄miatiōe anathematis aut ñ in p̄ caſu poterit cōdigna ſatiſfactiōe p̄miſſa cū eo ut ī ſuſcepti miſtret ordinib⁹ epūs diſpēſare ⁊ ſi itrauerit religionē etiā in ſuſcipiendis poſtq̄ aliquāto tpe ī ea fuerit laudabilit̄ ꝺuerſat⁹ in z°. cāu poterit cū tali etiā in ſeculo r̄manēte poſt cōdignā ſatiſfactionē tā in ſuſceptis q̄ in ſuſcipiēdis ordinib⁹ diſpēſare eē. de eo qui fur. ordi. ſuſce.c.i. Poſti. autē ſuper eo.c.ait qđ dicat̄ hic cū furtiue ordinato etiā ſi ñ ſit excōicat⁹ niſi aliquā religionē ingrediat̄ etiam romana eccl'ia de facili nō diſpēſat cōcedit tñ Poſti.in.c.ij.⁊ q̄ epūs diſpēſat in ſ̄ caſu in minoribus ordinib⁹ tñ ut inuit̄ a cōñrio ſenſu dicti.c.i. b ix°. cū quis fuerit ordinat⁹ eē tpa ul' ab alieno epō ⁊ ante diſpēſationē miſtrauerit ſm̄ q̄ſdā ar.eē. de ſac.nō.iterā.c.i. diſ.lij.ſolli. citudo.ſ̄ verī⁹ eſt q̄ dioceſan⁹ cū tali poterit diſpēſare ut ix.q.ij.lugduneñ.eē. de tē.p.ordi.cōſultationi. a In ſ̄.c.dicit̄ q̄ epūs p̄t diſpēſare cū ordinati eē tpa p̄ eis penitētia ī poſita ꝺpetēti in ſuſcepti ordinib⁹ ſecus eſt q̄ in ordinib⁹ ſuſcipiē dis ut et nō.j.ordo ij.§.q̄ pena. b Niſi forte fuiſſet ſibi int̄dicta execu° et poſtea miſtraſſet ut dictū eſt.x°. ſi qs excōicat⁹ ordines ſuſcepit eē. de ſen.excōi.cū illo z°. i.R̄ et eodē mō ſi ſuſcepit ordines exiſtēs apoſtata a religiōe eē. de apoſta.c.fi. a Ibi dī de religioſo recipiēte in apoſtaſia ordiné ſacrū ſec⁹ q̄ vī de ordinib⁹ minoribus niſi ī apoſtaſia dimiſiſſet habitū tūc enī eſſet excōicat⁹ eē ne cle.ul' mō. ut periculoſa li.vi. b In p̄dictis q̄ caſib⁹ ad papā p̄tinet diſpēſatio nec diſpēſat facilit̄ ut ē in homicidio volūtario ī ſimonia et bigaīa et vide eē.§.ſe.ſ. de cāib⁹ p̄plib⁹

Sunt alij caſus diſpēſatiōis ad papā p̄tinētes ī quib⁹ raro imo nūq̄ diſpēſat p̄m⁹ qñ qs ſciēter ſe baptiſari p̄miſerit bis de cōſec̄.diſ.iij.eos.⁊.c.qui bis°.⁊ idē ſi ignorāter et poſtea cū ſciuerit ratū habuit. a Si vxo non habuerit ratū p̄t promoueri i.q.iiij.placuit.ſ̄ aliq̄s de iur ſm̄ alios de dipenſatiōe qđ tuti⁹ eſt de cōſec̄.diſ.iij.qui bis.ſm̄ Rai.et in ſū.cō. li.iij.ti. xxiij.q.vij. et in dicto.c.qui bis. vbi p̄z q̄ rebaptiſat⁹ etiā ſi nullā culpā cōtraxerit erga rebaptiſationē tñ nō p̄t ordinari niſi magna nēcitas cogat. b Similit̄ qui bis ſciēter receperit eundē ordiné i.q.vij.ſaluberrimū. Idē etiā itelligas de rēōfirmato ar.lxviij.diſ.c.i.et de cōſec̄.diſ. v.c.dictū. a Idē in ſū.con.ꝺ. .q.vij. b z⁹ ē cū qs ad ſ̄uertēdū fidez ſe fecerit ab hēticī ordiari.i.q.vij.ꝺueniēt̄ib⁹.z⁹ eſt ſi qs ordinetur ita q̄ ſimonia int̄ueniat tā ex p̄te ordiati q̄ ex p̄te ordinatoris ix.q.i.ab excōicati.i.q.i.ſi qs epūs.

a Hodie nō p̄t diſpēſari niſi p̄ papā q̄lit̄cūq̄ ordinatio fuerit facta ſimoniace ut in eē uagāti martini quīti q̄ incipit dā nabilit̄.et in alia Eugenij q̄rti q̄ incipit cum deteſtabile. b De bis caſib⁹ ſūt vſus Siue bis ordo det̄ ſiue baptiſm⁹ repetat̄. Siue ut vxor̄ fides ſtat⁹ ordo petat̄. Vl' ſiue p̄ſtet̄ vtrinq̄ ſimon operetur. Vt diſpēſatio ſpes irrita prorſus

habeꝛ. Sed post ꝓdictos casus qui sunt irregularitatū inductiui sunt adhuc alij casus in quib⁹ diocesani dispẽsare nõ possũt ut ꝙ vni ecclesie duo pariter presint xxi.q.ij.c.pe. nec ꝙ vn⁹ bẽat plura bñfi⁹ cũ cura eẍ.de ꝓbẽn.de mꝫta. nisi in casib⁹ quos hẽs.ſ.bñficiũ i.ſ.iij. Itẽ nõ possũt dispẽsare cũ illegitĩe natis nec ad minores ordines ⁊ bñficiũ sine cura eẍ.de fi.ꝓsby. is qui.li.vi. a Vbi etiã patꝫ ꝙ silr epꝰ nõ põt dispẽsare cũ talibus erga bñficia dignitatl seu ꝓsonat⁹. b Itẽ nõ dispẽsat cũ eo qui est suspẽsus in cõcilio ꝓpter iustam bñficioꝝ collationẽ eẍ. de ꝓbẽn. graue.in fi. Itẽ nec in aliis casib⁹ spãlit summo põtifici reseruatl de quib⁹ vide.ĵ. papa.ſ.iiij.⁊ se. a Potius videt.ſ.in. etiã ꝑm eius cõputationẽ. b Utrum epus possit dispẽsare cũ eis qui patiunt defectũ in etate.R̃ ꝑm Jo.an.ꝙ aliqs possit ꝓmoueri ad epatũ si nõ cõpleuerit xxx annũ solus ꝑp dispensare põt eẍ.de elec. cũ nobis olim.ſ.fi.ſ ãntũ ad alias dignitates si tñ sint sine cura põt epus dispẽsare cũ eis qui cõpleuerunt xx^m. annũ eẍ. de eta.⁊ q.ꝓmittim⁹.li.vi.vide.ĵ.vicari⁹. .ſ.iiij. a Ibi nil de hoc dicit videt. b Quãtũ ꝯo ad ꝓchiales eccl'ias nõ possũt ut idẽ Jo.dixit eẍ.de elec licꝫ canon. li.vi. a De ꝫ latiꝰ dictũ est.ſ.absoluꝰ i.ſ.ij.ubi ꝫ est i additiõe. Silr etiã epus nõ põt dispẽsare circa etatem ordinũ ut nõt glo.in cle.gñalem. de eta.⁊ q̃li. b Utrum epus possit dispẽsare cũ eis qui patiũtur defectũ in ordine. a Hoc est ꝙ rõne ordinis eis deficiẽtis nõ possunt eligi ad aliqd̃ officiũ seu dignitatẽ ecclesiasticã sicut est regularit ꝙ abbas debet esse sacerdos eẍ.de eta.⁊ q̃li.c.i. b R̃ ꝫ Jo.an.li.vi. in epalib⁹ solus ꝑp dispẽsat eẍ.de offi.lega.qui tñslationẽ. et de excess. ꝓla.sicut vnire.ꝫ quo ad alia põt epus eẍ. de eta.⁊ q̃li. ꝓterea. a Ibi dicit licꝫ ad regimen ꝓchiall ecclie nõ deat aliquis nisi ꝟbdiacon⁹ sit ad min⁹ admitti dispẽsatiue tũ in minoribꝫ ordinib⁹ cõstituti cõsueuerũt assumi dũ tñ tales sint ꝙ in breui tẽpore possint i pr̃byteros ordiari

b Et c.tuam. a Ibi dicit ꝙ ꝓpter instantẽ necitatez põt in abbatẽ assumi etiã in minoribꝫ ordinib⁹ cõstitut⁹. b De dispensatiõe epoꝝ vide.ĵ.epus.ſ.v. de dispẽsatiõe in legib⁹ et cõstitutiõib⁹ vide ĵ.lex. de dispẽsatiõe in votis vide.ĵ. votum v. de dispẽsatiõe icertoꝝ vide.ĵ. restitutio vi.

D Juinatio Quid sit et quot eius spẽs et plura de hac mã vide.ĵ.sortilegiũ ꝑ.

D Juortium Sicut põt Rai.diuortiũ multipliciꝫ hꝫ fieri nã aut diuidit mrioniũ in totũ ita ꝙ ul' vterq; cõiugũ contrahẽ põt ut in maleficiati uel saltẽ alter ut in frigidis aut dirimit in pte.ſ. quo ad mutuã ꝑpetuẽ cõiugalis debiti seu cohabitatiõis ita tñ ꝙ neuter eoꝝ cõtrahere põt sicut in his qui sepant ꝓpter adulteriũ cõmissum ul' cã religiõis post carnalẽ copulã nam si ante copulã carnalẽ alter cõiugũ fieret religiosus alter cõtrahẽ posset vide.ĵ.impedimentũ i.ſ.ij. a Idez in sũ. con.li.iiij.ti.xix.ĩ prin. b Qñ vir petit diuortiũ allegãs frigiditatẽ suã quõ ꝓcedetur. R̃ ꝑm hosti. vir hꝫ ꝓponẽs debꝫ ee maior annis xviij ꝙ in hꝫ casu reputatur plena pubertas ⁊ si quidẽ mulier hꝫ ipm cõfiteꝫ dabit a iudice tẽpus arbitrariũ ut vniꝰ mẽsis aut triũ aut anni ꝑ qd̃ silt morẽtur et postea iurabit vir se nõ posse cognoscẽ mulierẽ nec moueri ad appetitũ coitus. a Nam si aliqtiẽs moueretꝫ hꝫ nõ possit ꝓficẽ nõ essꝫ nãliter frigidus si p maleficiũ ipotens ut in sũ.con.li.iij.ti. xvi.q.xvi.ubi hec oĩa nõntꝫ q̃ hic habẽtꝫ

b Mulier ꝯo iurabit ꝙ nũqd̃ aliq̃ nõ ꝓcepit ipm ad hꝫ moueri et vterq; ꝙ di' i gentiã adhibuit ad hoc ⁊ vterq; habebit septẽ ꝓpinqs seu vicinos bone fame qui iurabũt se credẽ ꝙ illi iurauerũt verum

et sic diuortiū celebrabit᷑ ⁊ mˢier nūbet in dño ꝙ viro mādabit᷑ ne aliquā ducat et si duxerit ⁊ cognouerit reus ꝑiurij habebit᷑ ⁊ ꝑius mrioniū repandū erit ita tñ ꝙ vxor pōt eū repellē ꝓpter cōmissū adulteriū ar.xxxij.q.i.de bñ dicto.et.q.vi nihil iniqus.ꝯ dico nisi vxor qñ fuit confessa frigiditatē fuissꝫ cōscia fraudis ꝙ si ꝯ fuisset nō posset eum repellē ar.ff. ad.l. iul᷑.de adulte.si vxor.ſ.iudex. et.ſ.fi.ꝙ si mulier negat frigiditatē viri et asserit se ab eo cognitā puto standū ꝛ̄bo mulieris ꝙ nō vī ꝙ asserēt nisi verū esset eo ꝙ ꝑiudicio sibi facēt.ſ.de habēdo ipotentem virū. Itē cū rea sit et nihil ꝓbauerit absoluēda ē ut vi.q.vi.actor.aliogn mulier īcurrēt ꝑiuriū ut posset separi ab vxore.

a ¶Hoc verū nisi forte marit⁹ cōuincat mulierē ꝑ aspectū corꝑis ut vī in sū.con. in dicta.q.xvi. b Si aūt mulier diuortiū petat ꝓpter frigiditatē viri et vir hoc fatet᷑ fiet ut.ſ.in prorio.ſ.et celebrabit᷑ diuortiū ꝯ si vir postea cū alia otraxerit ambo cōiuges rei ꝑiurij habebūtur ⁊ pe nitētia iuncta ad pora cōnubia reuertū tur ut ex᷑.de fri.⁊ male.lau dabilē.in fi.ꝙ si vir negat se frigidū et asserit se cognouisse vxorē standū est ꝛ̄bo viri ꝙ caput est mulieris ex᷑.de despon.ipu.cōtinebat᷑. et xxxij.q.i.si qs accepit.nisi forte mˢier ꝑ aspectū corꝑis probet se ꝛ̄ginem ex᷑.de probā.ꝓposuisti.que ꝓbatio debet caute fieri ꝑ duas ℓ plures matronas honestas et de hoc ꝑitas ex᷑.de fri.et male.c.fi.ff.de ven.inspi.l.i. ꝙ hec res occulta ē et quia man⁹ ⁊ ocul⁹ obstetricū qñq ꝯ ꝯ fallit᷑ xxvij.q.i.nec alij.ꝯ si mulier ñ allegaret frigiditatē viri ꝯ potius dicēt eum sectū seu castratū fuisse siue defectū mēbri patientē añꝑ eam cognoscēt ⁊ sic diuortiū petēt vir ꝛ̄bo ꝯ negaret certe nō oportet stare dō viri eo ꝙ ꝓbari possꝫ ꝑ aspectū

a ¶Predicta etiā nōntur in dō.q.xvi. in sū.cō.li.iij.ti.xvi. b Quid si ꝑ virū ul᷑ mulierē petat᷑ diuortiū ꝓpter artitu dinē mulieris.R̄ vocabunt᷑ matrone fide digne atqꝫ pite et iurabūt ꝙ diligēt᷑ īqrēt et referēt an sit arta et an possit fieri mī et si dixerit ꝙ ñ sit arta ñ ꝓcedet᷑ ad diuortiū si autez dixerint ꝙ sit arta et ꝙ ñ possit fieri mī incōtinēti pōt diuortiū fieri ⁊ dabit᷑ viro licētia coñhēdi cū alia si mulieri cōtinētia īdicet᷑ ut ex᷑. de frigi. et male.frat᷑nitati.i.R̄ si tñ post diuortiū inueniat qui possit ꝯmodi seras reserare repabit᷑ ꝑmū mrioniū qđ verū fuit etiā si vir accepit aliā ar. in pdō.c.frat᷑nitati.

a Ibi vī casus expressus qñ prior vir erat sil᷑is illi qui aperuit si autē a priori viro ꝓpt᷑ disparitatē ñ poterat cognosci sine graui ꝑiculo nō est ei reddēda licet ꝓpter ꝯsuetudinē secūdi reddita sit apta ꝑmo ut nōt glo.in dicto.c.frat᷑nitati.sup ꝛ̄bo sil᷑i.Con.Bof. ut in sū.con. li.iij.ti. xvi.q.v.liez ibi referant᷑ diuerse alie opi. dicentiū mulierē debē restitui ꝑmo que possūt itelligi qñ ꝑm⁹ erat ul᷑ dubitat᷑ vtrū sit sil᷑is secūdo sec⁹ si ꝯstet ꝙ ꝓpter disparitatē psone a ꝑ ñ poterat cognosci ut dictū est et de hac mā vī lati⁹ ꝯ impedimentū xv. b Quid si petat᷑ diuortiū ꝓpt᷑ maleficiū ut ꝙ vir pōt cognoscē alias ⁊ nō vxorē. R̄ debēt primo cōfiteri ne forte ꝯ contingat ꝓpter aliqđ peccatū eoꝝ xxxiij.q.i.si ꝑ sortiarias.⁊ ꝯ recepto sacrāmēto iungat᷑ eis ut sil᷑ cohabitent et bona fide opaz dent ad debitū carnale et sic ꝑ triēniū simℓ habitabūt a ¶Nisi forte iam habitauerīt tūc nō vī necium dari triēniū si aliqs alius t̄min⁹ arbitrarius ad cōfitendū et alia debita remedia adhibēda dicto.c.si ꝑ sortiarias. et ex᷑.de fri.⁊ male.c.fi. b Quo pacto iterū accedēt ad epm iurātes ⁊ sicut ꝓmiserāt fecerunt et non potuerunt cōiungi et tunc adiūcto sacrāmēto ꝓpiquoꝝ ut dictū ē.ſ. ij.celebrabit᷑ diuortiū et dabitur vtriqꝫ licentia coiūhēdi ex᷑.de fri.⁊ male.c.vltio et in dicto.c.si ꝑ sortiarias. Sed qlit᷑ intelligēda est pdicta cohabitatio triēnij R̄ suffic᷑ ꝙ ꝑ maiorē ptē anni cohabitēt ⁊ ꝙ bona fide opā dēt ar.ff.de aqua cotī.

et esti.l.i.§.duo.et.§. qđ autē.q; si infirmitate uł alio casu impediat uł tēpus restituendū.ff.de iti.actuq; pti.l.i.§.ij.et se. a Hoc fuit dictū Hosti.ut patz in sū.con. li.iiij.ti.xvi.q.xvij.tū in.c.fi.eē.de frigi.et male.dī q; debent cohabitare p cōtinuū triēniū ubi etiā dīc glo. q; siłr p triēnū debent cohabitare qū ppter frigiditatē petit divortiū si ł est verū si frigiditas prius pbari nō possit ut exīsse dī eo.ti. .c.laudabilē. b Quid si alter cōiugz nō vult cohabitare. R' dicas excōicandū p quē stabit et cautionē idoneā exigēdā ut cohabitēt ar.eē.ut lite nō con q̄niam. §.vltio.uł distringat' p curiam secularē eē.de iudi.cū nō ab hoie. Idē fiat si cohabitant ⁊ nō attendant. a Idē in sū.con. eo.ti.q.xviij.ꝑm Hosti.et glo.Rai. b Quid si eccłia decepta p aliquas falsas probatiōes uł modi celebrat divortiū et postea vir factus ē sacerdos deinde cōpertū est q; eccłia fuit decepta nūqd iste sacerdos restituet' uxori eum repetēti.R' ꝑm Rai. si nō pōt induci ad cōtinētiam fiat ut dī.j.mrioniū viij.§.xliij.qui incipit qd si post latā. a .s. q; restituet' q; etiā mōchus restitueret' sibi et tenebit' iste debitū reddē uxori petēti si nō debet exigē q; q̄ntū in se est solēnizauit votum ut nō.in sū.cō. li.iiij.ti.xix.q.iiij. b De si posito pdicto casu mulier quidē nō repetat virū nūqd vir poterit uxorē repetere. R' ꝑm Guil. nō q; vir p sacri ordis susceptionē pīudicauit sibi. a Idez in sū.cō. eo.ti.q.v. b Pone q; mulier credēs divortiū iuste celebratū ingressa est mōsterū an cōperta veritate de iiusto divortio poterit virū repetē iam in sacris ordinatū uł factū mōchū.R' ꝑm Guil. nō q; falsa cā nō impedit votum mōchat' ar.eē.de voto.magne. et de cōuer.cōiu.ex pte. a Idem in sū.con.eo.ti.q.vi. b Pone q; duo frēs duxerunt duas sorores seu cōsanguineas et inter alterum et uxorē fert' divortij sniā ppter cōsanguinitatē querit' utrū alter debeat ppter hꝰ separari ab uxore sua R' ꝑm Rai.nō q; res inter alios acta alijs non pīudicat eē. de fide instru.inter dilectos. sz q̄ntū ad carnis copulaz distinguo q; si alter cōiugū scit esse impedimentū mē se ⁊ uxorē nō exigat debitū neq; reddat. si vo credit et cā probabili reddat si ū exigat si aūt credat et aliqua cā temeraria reddat et si pōt dimittat erroniā cōsciētiā ⁊ sic exigat eē.de sen.excōi.inqsitiōi. a Con.pdictis tho. et Pe.in sū.con. li.iiij.ti.xi.q.ij b utrū vir ⁊ uxor in cā divortij iudicādi sint pariter.R' ꝑm tho.⁊ Pe.ad paria iudicant' q; sicut viro licet dimittē uxorē ob cām fornicatiōis ita licet uxori virū dimittē xxxij.q.i.si qs uxorē. Pō latā snīaz divortij et sepato thoro ppter adulterium uxoris si vir fornicet' nūqd mulier poterit virū repetē. R' ꝑm Rai.iudex et offi' suo debz virū cogē redire ad uxorē suaz ar.eē.de iurī. iurī.tua nos. et eē.de divor. et lris.idē tho. et vide hūc casū.j.mrio' viij.§.xv.qui incipit pone q; lata de mā divortij multa haberi possūt et impedimēti mrionij vide.j.impedimētū. divortio fco apud quē filius nutriri debat vide.j. filiꝰ §. in.

DOctor Uel docere vide.j.magister.et.j. discere.

DOlus Quid est dolus aut lata culpa ⁊ modi.R' ꝑm hosti.dolus ē insidiosa machinatio ut si cōmodatariꝰ surripi fecit rē cōmodatā.ff.de dolo.l.i. Lata culpa est nō intelligē qđ oēs intelligūt uel sciūt ut si cōmodatariꝰ dimisit rē cōmodatā in platea ⁊ fuerit ablata ⁊ ipe dicat q; nō credebat q; accipet'. leuis culpa est desidia siue negligentia ut insti.qui.mo. re cōt'.ob.§.pterea.ut cōmodatariꝰ reposuit rem cōmodatā in camera sua ⁊ recessit relicto hostio apto leuissima culpa est q̄ aliq̄ mō pōt.puideri.ff.ad.l.aq̄l.l.si putator.et.l.de his qui arborē. ut si accōmodatariꝰ rem quidem in archam reposuit

ſ nō firmauit. a .ſ. cū clauē ut in loco de quo ſtatim. b Ex ſi feciſſet fur nō ſurripuiſſet. Caſus fortuit⁹ eſt qui nullaten⁹ pōt prideri ſicut incēdium ruina naufragium rapina ut. C cōmo. l. i. a Idē in ſū. cō. li. ij. ti. vi. q. xxij. b Dol⁹ in aliq̄ cōtractu dupl'r iterueit nā qñq̄ dat cām cōtractui puta dolo te iduci ut vēderes qō alias nō eras vēditur⁹ ⁊ tūc nō tenet cōtract⁹. ff. de dolo. l. elegāter. xij. q. ij. quiſqs epūs. in fi. qñq̄ dolus incidit in cōtractu ut q̄ eras vēditur⁹ ſ p dolū te iduxi ut minori p̄cio vēderes ⁊ tūc te net quidē cōtract⁹ ſ ſatiſfaciēdum eſt de dolo ut. ff. de ac. em. ⁊ ven. l. iulian⁹. et nō hic q̄ emptor bone fidei ñ tenet de dolo mediatoris ſ ipe mediator ut in predicta. l. elegāter. et. ff. de ꝓſoneti. l. ij. et iij. niſi in ſbſidium qñ. ſ. mediator deficēt ul' nō poſſet ut in dicta. l. elegāter. a Deli⁹ facit. l. fi. ff. de eo p quē fac. erit. ubi dr̄ q̄ qñ dolosus nō eſt ſoluēdo nō eſt equū q̄ qs lucret' ex dolo alieno cū dāno alteri⁹ et oia p̄dicta nōnt' etiā in ſū. con. li. ij. ti. viij. ꝑm Hoſ. ⁊ Hoſti. ubi etiā ponit' qā ſtatim ſequit'. b Itē nō ꝑm Guil. q̄ in mōchatu ⁊ mrionio etiaz ſi dolus det cām ctractui nihilomin⁹ tenet. qui dolū allegat dolum ꝓbare debet ut habes ·ſ· locatio ·ſ· vi. in fi.

Domicilium

Qñ dicat' qs trāſferre domiciliū ita q̄ fact⁹ ſit de iuriſdictiōe alteri⁹. Nō ꝑz Hoſti. puto q̄ ꝑm ius canonicū ꝓpto ad aliam prochiā trāſit ⁊ hoſpitiū cōſtituit explicādo ſartinulas ſuas ⁊ ſe in ipo recipit aio remanēdi ſtati fit prochian⁹ illi⁹ ec'. de prochiis. c. vltio. et ex'. de decis. ad ap'lice. a Idē in ſū. con. li. i. ti. xvi. q. xij.

Dominica dies

Diem dñicū cōſtat int' ſūmas ⁊ p̄cipuas feſtiuitates ctineri Exodi. xx Memēto ut die ſabbati ſāctifices dominicā eniz colere debem⁹ ꝓpter honorē et gaudiū reſurrectiōis dñi de cōſec'. diſ. iij. c. ſabbato. nulla opatio in illa ſancta die agat' niſi tm̄ hymnis ⁊ pſalmis ⁊ cāticis ſpūalib⁹ dies illa tm̄ ſigat' de cōſec'. diſ. iij ieiunia. Itē tāta eſt excellētia hui⁹ diei q̄ n'lo alio die pōt epūs cōſecrī di. lxxv q̄ die dñico. ubi ec' ſbdit' q̄ qcqd iſigne a deo eſt cōſtitutū in terris in hui⁹ diei dignitate geſtū eſt in hac mūdus ſūpſit exordiū i hac p reſurrectione et mors iteritū ⁊ vita accepit p̄ncipiū. a Hec fuerūt dicta Iſai. ut patet in ſū. con. li. i. ti. xij. q. iij. b Itrū obſerua° diei dñice ſuccedat loco diei ſabbati. Nō ꝑz tho. z^a z^e. q. cxxij. nō ſuccedit ex vi p̄cepti ſ ex ſtitutiōe eccl'ie ⁊ cōſtitutiōe populi xp̄iani iō nō eſt ita arta ꝓhibitio opandi in die dñico ſic̄ fuit in die ſabbati ſ q̄dam opa cōcedūtur que die ſabbati ꝓhibebātur ſicut decoctio ciboz et alia hmodi de cō. diſ. iij. ꝓuenit. in fi. et in q̄buſdā opibus prohibitis facili⁹ diſpēſat' in noua ꝙ in veteri lege qm̄ etiā ꝑm Hoſti. in ſabbati. marie opari debem⁹ ne videamur iudaizare. a Idē in ſū. con. li. i. ti. xij. q. vi. vſ ergo q̄ dñica nec aliq̄ feſtū hodie ſit ex p̄cepto diuino ⁊ ſic vacat tertiū p̄ceptū decalogi memēto ꝛc. Sed pot⁹ dicendū eſt q̄ nō vacat nā licet eſſet q̄ ad ſpālem diem ſabbati cerimoniale eſt tm̄ morale q̄uis ad hoc q̄ aliqs dies ebdomade deputetur ad diuinū cultū ꝑm Nico. de lira ſup 20. c. exodi. et alios thēologos vñ et cōueniens valde fuit ut ſic' añ xp̄i aduentū cū vacabat gra deputat⁹ fuerat ad feſtandum dies vacatiōis qñ deus ceſſauit opari ita et poſt aduentū xp̄i et in tpe q̄ dñs opatus eſt ſalutē noſtrā deputaret' dies magnifice opatiōis et liez ſcriptura nō declarauerit exp̄ſſe qs ſit dies tm̄ ſatiſ declarauit tacite ⁊ ſufficient' demōſtrādo magnalia opa que fecit dñica die in illa enī inchoauit mūdū Heñ. i. xp̄us r̄ſurrexit a mortuis de conſec'. diſ. iij. ſabbate in eo ſpūs ſāctus datus eſt ap'lis et breuit' qcqd iſigne eſt cōſtitutū a deo in hmodi

diei dignitate est gestū lxxv.di.c.qđ die dñico itaq; eccl'ia non statuit hūc diē ut ex se sz potius ex aūcte diuine scripture ita q; cōueniēter a deo dī statutū iō etiā eccl'ia in.c.licet.eī.de feriis.dicit q; etiam scriptura noui testi p̄cepit diē septimū claret autē q; h̄ ñ pōt itelligi de sabbato de con.dis.iij.puenit.g̃ itelligit̄ de dñica dicto.c.qui die dñico.et ita dies dñicus qui hodie surrogat9 ē loco sabbati p̄cipitur ex lege diuina q; autē dicē videtur q; ñ sit ex lege diuina possūt itelligi quo ad erp̄ssam declarationē q; nō p̄cepit expresse sī tacite et sufficiēter ut postensū ē et si dñica diuina lege p̄cipit̄ multo magis festiuitates maiōes dñica q̃s enarrat glo.in dō c.licet.de feriis.viz natiuitatē dñi epiphiaz pascha resurrectiōis ascēsiōez dñi et pentecosten pōt addi et dies veneris sācta viz dies p̄cius passiōis quia multo plus p̄fuit pro nobis mori q̃ nasci et maius opus nō repitur deus fecisse q̃ q; die illa fecit tātā in semetip̄o p̄ nobis accipiēdo passionē et q; etiā sup ope illius diei fūdatur salus totī9 mūdi sine qua oēs alie festiuitates frustrato' foret Jtē qđ dictū est nō esse hodie ita artam obseruātiā dñice sicut olim sabbati debz itelligi verum quo ad cerimonialia sicut erat non ambulare vltra vnū miliare in sabbato actuū i. ul' qd sil'e q; in se continebāt potius figurā futuroz q̃ aliud q̃ ho ad moralia viz ut intēdat̄ diuinis obsequiis et ad dei honorē et ad nr̄az salutē ptinētib9 artius nūc obligamur q̃ olim ex veteri testō cū nouū testm̄ maiorē req rat iusticiā (Matxi.v. (Nisi abūdauerit iusticia nr̄a ⁊c. vñ Aug̃. i quodā sermone dicit sup oia hec p̄testamur ut oēs dies dñicos ad eccl'iam veniatis ut diligēti9 scripturas que ibi legūtur audiatis et ipō die sācto pausationē habeatis si enim infelices iudei in tāta deuotiōe celebrant sabbatū ut in eo nulla opa terrena exerceāt q̃nto magis xp̄iani in die dñico soli deo vacare ul' dep̄cari p̄ aīe salutī debēt et ad eccl'iam p̄uenire. b De mā dñice et aliaz feriaz. i. festoz vide. j. ferie.

Dominus tē

pozalis. Aliquoz de quest'. et taliis quas dñi tpales exigunt vide. j. talia. An in aliquib9 casib9 possit dñs a sbditis exigere vltra cōsuetū ul' cōe statutū. R̄ sm (Rai. ⁊ (Host. pōt et p̄ quidē pro defensiōe terre sue ad h̄ eni tenētur oēs nō solū de rebus sī etiā laborare corporaliter ut sic seipos saluent xxiij.q.iij. fortitudo.eī.de imu.eccle.p̄uenit. Jtez si vult dñs ire i exercitū indictū ab eccl'ia ul' p̄ncipe cōtra hēticos ul' paganos nec sufficit ad expēsas pōt a sbditis pte mo deratū auxiliū. Jtē si in bello ex pte sua iusto fuit capt9 ab hostib9 nec sufficit se redimē absq; graui dāno Jtez si vult ire ad p̄ncipē pro obtinēdo p̄uilegio p̄tectionis spālis pro se ⁊ sbditis ⁊ nō pōt expensas ad h̄ nēcias facē ⁊ si aliq̃ alia fil'is cā emergat puta q̃ maritat filiā nā acq̃rit sibi affines ⁊ amicos aut q̃ facit filiū militē aut accipit qđ erat feudū suū uel nouū feudū acq̃rit. a (Hec exēpla fuerūt glo. (Rai. addētis q; cū talia videntē respicē cōmodū sbditoz nō credo q; dēnādi sint qui talia recipiūt ubi cōstitutū ul' cōsuetū est dū tū nō recipiāt vltra q̃ cōstitutū ul' osuetū ē et si aliqđ cōsuetū est et ad arbitriū exigi cōsueuit cū moderamine exigat̄ Con. etiā tam cū (Rai. q̃ cū glo. i p̄dictis cāis (Jl. con. etiā tho. in q̃ne Et (Host. addēs qđ statim sequit̄ de refectiōe viaz ⁊ pontiū et depauperatiōe ex iusta cā sbdēs secus si egēt dñs ex cā iusta ut in sū con. li. ij. ti. v. q. xxxv. ul' ad refectionē pontiū ⁊ viaz ul' q̃ sī culpa depauperat9 est ul' obligat9 dū tū semp moderate et nō ad q̃uamē exigat x.q.iij. vnio. circa medīū eī. de censi. cū ap'lus. s. prohibem9. xxij.q.v. de forma fidelitatis q; si qđ p̄lati ipendāt legato ul' aliis maiorib9 deinde plus p̄t̄ h̄ a sbditis magr̄ extorqueāt q̃ impendāt tenent̄ extorta

restituē et tantūdem pauperib⁹ erogare
supior etiā cui fuerit de ꝫ q̄rela depositā
si in ꝫ negligēs fuerit canonice subiaceat
vltioni ex. de imu.eccle.q̄ plerīq̄. qñ vo
dñs sine iusta cā torquer a ꝫditis tenet⁹
ad restitutionē ꝑm Rai.vñ si velit ludē
uł vltra vires suas ad vanitatē expendē
uł si in bello qđ et ꝑte sua iustū erat co
gatur se redimē tūc si qđ p eum uł eius
officiales a ꝫditis etoztū est uł exactum
et ad dños ipos puenit tenet⁹ restituere
illi a quib⁹ exactū est si sciūtur uł ī pias
cās uł in vtilitatē cōez.si autē ad eos nō
puenit nihilomin⁹ debet officiales suos
ad restitutionē opellē et eos punire con.
Tho.in epistola quadā ad ducissā lotar
gie ꝛ barbanti. a Idē in sū.con.eo.t.q.
xxxvi. b Quid si ꝫditi bēnt vsuarū
in aliq̄ nemore et dñs aufert eis nūquid
tenet⁹ ad restitutionē aut si ali⁹ abstulit
eis aliqđ nūqđ sufficit si satisfaciat dño
illoꝝ.R̄ ꝑm Guil.tales ꝫditi si ita sunt
serui q̄ nihil habeāt ꝓprium ſ peculiū si
qđ habēt est in ptāte dñi ut reuocet⁹ qñ
voluerit et ipm vsuarū habēt ꝑ peculio
dñs pōt reuocare. Itrū etiā de dānis
eis illatis ab alio sufficit satisfieri dño.si
autē tales ꝫditi sūt q̄ nihilomin⁹ bēant
res suas ꝓprias tē nō dñs pōt eis auferre
vsuarū nec de dānis eis illatis pōt dño
satisfieri. a Etiaz si essēt tales ꝫditi q̄
eoꝝ dñs possit de cōsuetudie q̄ntū et qñ
vult de bonis eoꝝ capere q̄ in talib⁹ ſtrīgenda ē ꝫmodi abusio et extorsio potiꝰ
q̄ laxanda ꝑm eundē Guil.ut in sū.con.
li.ij.ti.v.q.xlij. b De taliis ꝛ gabellis
ꝛ pedagijs quas eque dñi siue cōitates
qñ.ꝫ exigūt vide.j.pedagiū.et.j.talia ꝛc.

Donatio prio

inter viuos qđ sit.R̄ ꝑm ꝫosti.
et licite rei nullo iure cogente mera libe
ralitate facta collatio. a Idē in sū.con.
li.i.ti.rv.q. lxxij. b Quis pōt donare
R̄ ꝫ ꝫosti. donare pōt pr̄familias et dñs
rei nō q̄ seruus nō filiusfamilias.ff.eo.l.
fili⁹. Itē ñ minor xxv.ānis.C.si maior fa.
ali.ra.ba.l.vltia.ꝛ multo min⁹ pupillus
qui alienare nihil pōt sine tutoris aūcte
.ff.de acqren.re.do.l.pupill⁹. Itē nec mo
nachus uł cōuersus liij.dis.abbati.de cle
ricis an possint donare habet⁹ j.q.pe. Itē
nō pōt donare qui nō est cōpos mentis ut
furiosus nec ꝓdig⁹.ff.de cura.fu.l.iulian⁹
ꝫ nec is cui alienatio ꝑ legē int⁹dicta est
ut q̄ cōmisit crimen lese maiestatis.C.ad
legē iul.ma.l.vltia. uł hēticus est.C. de
hēti.l.manichēos. a Ibi solū dicit⁹ de
quibusdā hēticis ꝫ eo.ti.l.gazaros.dicit⁹
de oibus non tñ fit execuc̄ huiꝰ ſnie nisi
fuerint ꝑ eccl'iasticos iudices hētici iudi
cialiter ꝓnūciati ut in.c.cū serui.de hēti.
li.vi. b Item nec ode nat⁹ de publico
crimie licet añ ſniaz donare possz.ff.e.l.p⁹
cōtractū.et.l.donatiōes.ſ.vltio. a Idē
in sū.con.li.i.ti.rv.q.lxxiij.pōt etiā filius
familias aliqñ donare ut in dēa.l. filius.
.ff.de dona. ubi dī filiussa. donare nō pōt
nec si liberā peculij admīstratione hēat ñ
iusta rōne motus donet uł nisi exp̄sse ei
sit cōcessū donare uł nisi ex ꝑsona ꝫ colli
gatur ut si est filius senatoris uł alteri⁹
dignitatis tūc eni nisi filio spāliter donādi
facultas ānuat⁹ cōsensisse vr̄ dū ei liberā
dat peculij admīstratione pōt etiā donar
de castrēsi ł q̄si castrēsi peculio int⁹ viuos
et mortis cā cū de eo etiā testamēti facti
one hēat ꝛ exceptis his casib⁹ filiussa.ñ
pōt donare et si cui p̄missū est donare ñ
spāliter etiam mortis cā fuerit donare ꝑ
missū non pōt mortis cā donare hec ibi.
b Cui possit donari. R̄ ꝑm ꝫosti. cuiz
nisi p legē ꝓhibeat⁹ siue sit pñs siue sit
absens notus uł ignot⁹. Itē patrifamil'
et filiofa.dico exīneo nā filiofa.suo q̄diu
est in ptāte patris nō valet facta donatio
ſ cōualescit ꝑ emācipationē.C.eo.l. siue.
a Hoc verū nisi fuerit reuocata ut in
dicta.l.siue. b vide.j.ſ.añpe. Item nec
int⁹ virū et vxorē valet vide.j.ß.ſ.vi. vij.
et viij. Itē nc miles pōt donare meretrici
.C.de dona.int⁹ virū ꝛ vxorē.l.si ancillam

a Idē in sū.con.li.i.ti.xv.q.lxxiij. b imo etiā quilz ꝓhibet donare meretrici lxxxvi.dis.qui venatoribꝫ.si tū donaui re petē nō possū ut ibi nō. a Quia i pari cā turpitudis portior ē cōditio possidēris .ff.de cō.ob tur.cau.l.si ob turpē.ſ.porro fallit in milite q pōt reuocare donationē quā fecit focarie et si talis ꝓhibitio do nādi ē erga milites terrenos fortiꝫ erga clericos ꝑm hosti.ut in dca.q.lxxiij. b De dādo siue donādo adulatoribꝫ vide .s.adulatio.ſ.fi.de dādo histrionibꝫ vi ·i·.histrio a Adūtēdū eē q ñ pōt dōri iudicibꝫ siue rectoribꝫ qbꝫ certū salariū cōstitutū est alt punit dans et recipiens ut.l.fi.C.ad.l.iul.repe.nisi esculētuz uel poculentū mera liberalitate oblatum qā paucis diebꝫ cōsumi possit eī. de rescrip. .c.statutum.ſ.insuper.li.vi. Donatio multis de cāis reuocari pōt pcipue mo dis illis quibꝫ libertꝫ fit seruꝫ vide·i·li bertus.ſ.ij. Verū donatio facta ſb cō ditiōe sit idē qđ facta ſb mō. Rt nō nā illa que fit ſb cōditiōe puta si tale qd fiat ut sit nō tenet nisi existēte cōditiōe. ſz illa q fit sub mō puta ut tale qd fiat stati tenz si nō extāte illo pōt reuocari.C. de dona. ſb mō.li.i.ti.ij. a In his legibꝫ dī solū de donatiōe ſb mō. si eo.ti.l.fi.dī de dona tione ſb cōditiōe. b Et idē dicendū est de venditiōe ti ꝺ mrionū v.ſ.v. An iuges sibi iuicē donare possint.Rt ꝙ nō nec valet do natio qn portiꝫ ꝓhibita est tā iur canoico ꝙ ciuili eī. eo.donatio. et.ff.eo.l.i. nisi in certis casibꝫ ꝙs hēs in se.ſ.huiꝫ autē ꝓ hibitiōis sūt qtuor cāe ꝑma est ne ꝓpter amorē alter cōiugū nō obtēpando dona tionibꝫ facilit spoliaret.ff.eo.l.i. a Ibi dicit ſb aūt receptū ē ne mutato amore inuicē se spoliarēt donationibꝫ nō obtē pantes si ꝓfusa erga se facultate agētes. b zª ne melior in pauptatē incideret et deterior ditior fieret.ff. eo.l.iij. zª ne forte cōiuges intēti ad acqrendū sibi per donatiōes nō essēt studiosi liberos hādi ut educā di.ff.eo.l.ij. 4ª ne amor honestꝫ et debiti exhibitio q debet ee inter cōiuges precio cōciliarij videē tur.ff.eo.l.iij.et sic inter eos donatio nō valet etiā si fiat per interpositā pſonā.ff.e.l.si spōsus.ſ.gñaliter.

a Hic.ſ.nō vī haberi i hac.l. si ſb dcīm probat bñ e.l.in prin. b Nec valz inter eos remissio alicuiꝫ debiti aut assignatio cuiꝫcūqz debitoris q hec oīa donationes sūt. a Hec ꝓbant in dca.l. si spōsus. ut etiā habet in prin.q donatio inter spō sum ti sponsū valet ti nō.etiā in sū.con.li. i.ti.xv.q. lxxvi. b Sūt tū casus quibꝫ donatio inter cōiuges valet et ꝑ quidē si is qui donauit pmānsit in eadē voluntate usqz ad mortē nā ſbmodi donatio morte donatoris cōualescit eī.eo.donatio. Item valet donatio si alter nō fit inde paupior licet alt fiat ditior ut si maritꝫ hēres ab aliq̄ instituturꝫ ñ adeat ut vxori ſbstitu te locū faciat. Idē eodē mō valz si alt nō fiat ditior lz alter fiat inde paupior ut si vir donauit vxori ad emendū vnguēta et ſb modi ut in dicto.c.donatio. et.ff.e.cū hic status. a Deliꝫ vī facē eo. ti.l.si sponsus ſ.re.et ſ.fi.ti.l.fe. b Sed ti donatio inter sponsū et sponsā valet ut in dicta.l. cū hic status. Quibꝫ modis donatio facta inter virū ti vxorē reuocat.Rt ꝑ qdez reuocat expresse per penitētiā.ff.eo.cū hic status.ſ.i. a Et ibi patz ꝙ debz attēdi supma siue vltima volūtas qñ pluries mutant intētionē. b Item reuocat si res donata per donatorē alienet.C. eo.si maritꝫ. a Ibi ſb nō ꝓbat si in dicta.l. cū hic status.ſ.si maritꝫ.ubi patz ꝙ non solū alienādo videt tacite reuocare dona tionē ſb etiā pignori obligādo nisi expresse aliud ostēdat. b Item si pro re moriat ille qui donationē accepit eī. eo.donatio. Item si diuortiū fiat ut in dca.l.cū hic sta tus.ſ.diuortium. a Et ibi patz ꝙ hoc verum est qñ diuortiū fit ex displiētia secus si fieret cū bona gra ut si fieret cā religiōis. Item secus si post diuortiū mrio niū restaurat ut ibi. b Item cū socer

nūtiū diuortij mittit nurui cui dōuerat
ut in ea.l.cū hic ſtatus.ſ.ſi ſocer. oia que
habentē in ſ.fuerūt dicta Boſ.ut patz
in ſū.con.li.i.ti.xv.q.lxxvij.et p̄dicta non
ſolū obtinēt inē virū et vxorē ſi etiā inē
ſocerū ⁊ generū ſeu nurū et inē ſoceros
qui copulatos i mrīonio in ptāte habēt
dōa.l.cū hic ſtatus.ſ.oratio. ¶Pater et
filiꝰ qui eſt in eius ptāte ſibi donare non
poſſūt eo ꝙ pr̄ ⁊ filius q̄ſi vna ſūt p̄ſona
.C.de impu.et aliis ſbſti.l.vltia fallit tū
in dote ⁊ donatiōe ꝓpter nuptias quā pr̄
filio ⁊ filie donare pōt. Itē fallit cū filio
familias eūti in caſtra pr̄ donat mobilia
Itē valet ſi pr̄ remittat filio vſufructuz
quē hz i rebus illiꝰ aduēticiis. Itē valz
ſi fiat ob aliměta hec hoſti. a Idem in
ſū.con.eo.ti.q.lxxviij. ubi etiaz dicit p̄m
eūdem ꝙ qcqd dr̄ de donationibꝰ inter
virū ⁊ vxorē ꝓhibitis idē pene itelligaſ
de donatiōibꝰ inter patres ⁊ filios. b
Utrum ſacerdotes p̄ochiales ⁊ alij cle
rici ſiue p̄lati poſſint donare. R̄ndū eſt
de p̄ionialibꝰ ſiue de ſuis ꝓpriis aut q̄
p aliquā hēditatē l' alio mō ituitu p̄ſone
acqſierūt donare poſſūt ex̄.de ſuc.ab iteſ.
.c.i.ſ et de fructibꝰ bñficioꝝ ſuoꝝ donar̄
poſſūt quedā modica p̄m eoꝝ ſtatū ſi tū
tenētur et debēt donare paupibꝰ p̄ſonis
et honeſtis ꝙ q̄dāmō bona clericoꝝ ſunt
pauperū ac p̄ſonis ihoneſtis donare nō hz
ut.ſ.iij.ſ.dictum eſt.et ad iſtaz mām facit
.ſ.clericus iij.ſ.v. a Et p̄m ea que ibi
et hic dicunt̄ vident̄ itelligēda q̄ nōnt̄
in ſū.con.li.i.ti.xv.q.lxix.licet ibi vide
ant̄ dicta latiora poni p̄m hoſti. ibi etiaz
dr̄ p̄m Boſ.ꝙ in donatiōe rei modice nō
requirit̄ conſēſus l' conſilū clericoꝝ et
ad hō facit ex̄.eo.ceterū. Item ꝙ epūs ad
cōſtruendū mōſteriū pōt cōferre qnqua
geſimā bonoꝝ ſue eccl'ie.ad edificationē
alteriꝰ eccl'ie ſolum cēteſimā xij.q.ij.
bone rei nec regrit̄ nouus conſēſus cum
ſemel a iure cōceſſū ſit et ſi plures dona
tiōes fecit ꝙ excedāt qnqgeſimā l' cēte
ſimā licz diuſa circa hō dicta ſint a diuſis
melius vr̄ ut excedēs reuocet̄ et nō oēs
p̄m eūdez Boſ. Itē dicta qnqgeſima l'
cēteſima non debz dari qū eſſet in graue
dānū eccl'ie ex̄.eo.ad apoſtolice. Itez etiā
et in rerū donatiōe debet attēdi rōnabil'
cōſuetudo loci ex̄. eo.ceterū. Utrum
p̄lati eccl'iaꝝ donare poſſint. R̄ndū ꝙ
poſſūt quedā modica xij.q.ij.terulas con
ſiderata tū rei donate q̄ntitate ⁊ loci con
ſuetudine ex̄.de dona.ceterum.de hac mā
vide.ſ.clericꝰ iiij.ſ.ij.⁊ v.q̄ntū eccl'iis do
nari poſſit vide.j.eccl'ia i.ſ.vi.

Donatio iiº .ſ. cā mor tis.

Donatio cā mortis eſt cū
qs magis vult ſe habē ꝙ cum cui donat
magiſq eū cui donat ꝙ hēdem ſuū ut.ff.
de dona.cā mor.l.i.et iſti.de dona.cā.mor.
.ſ.ij. In quo differt donatio cā morti.
a legato. R̄ donatio cā mortis ad inſtar le
gatoꝝ redacta eſt ut idē iurī ſit i vtroq
ut inſti.de dona.ſ.ij. differt tū in qbuſdā
Primo ꝙ legatū ſemp traditur ab hēde
ſz donatio cā mortis q̄ñq ab hēde. q̄ñq
a teſtatore. Itez ſi qs accuſat teſtm̄ ut fal
ſū amittat legatū ſz non donationē cauſa
mortis aliē ſi ex aliq cā reſcindat̄ teſtm̄
et donatio cā mortis.ff.eo.l.ſi aliqs.⁊.l.et
ſi debitor. a Idē in ſū.con. li.i.ti.xv.q.
l.p̄m glo. Bal. qui etiaz dicit ꝙ alie ſunt
differētie q̄ ſolēt nōri.C.de dona.cā mor.
in ſū. et in lr̄a. b Reuocat̄ donatio cā
morti ſi donanté peniteat ul' ſi liberatus
eſt de piculo in quo erat ul' ſi deficiat cō
ditio ſub qua donatio facta fuit.ff. ſi cer.
peta.l.nō ois. Itē ſi donatarius prius dece
dat ꝙ donator.ff.eo.ſi filio.et.l.ſe.⁊ ſi. a
Idē i ſū.con. eo.ti.q.lxxv. p̄m hoſti.qui
etiā addit ꝙ idē eſt et ſi nō adipleat̄ cā
hō qua donatio facta eſt et ꝙ p̄dicta vera
ſunt niſi ſic datū fuerit ut ſtatim trāſeat
dñiuz nec reuocari poſſit ꝙ talis donatio
int̄ viuos facta ceſſet̄ exq facta eſt nec cō
ditionē nec modū nec penitētiam ſine cā
adittit et cā tū reuocari pōt ut ꝓpt̄ ſup
ueniente filioꝝ natitatē xvij.q.vlti.q̄cūq

Donatio iii°

.s. ꝓpt̃ nuptias. ¶Donatio ꝓpt̃ nuptias est qꝺ sponsus sponse donat qñ ab ea dotem accipit ex̃.de dona.int̃ virũ ⁊ vxorẽ.c.nuper. a Et ibi patz qꝺ ide est etiã si spõsus donat qñ nõ accipit dotem qꝺ siue accipiat dotẽ siue nõ illꝺ qꝺ donat sic vocat̃ vñ ⁊ in dcõ.c.nup.in fi. dr̃ illꝺ te nolim⁹ ignozare qꝺ vxoz dr̃ dare dotẽ viro vir autẽ vxori donationẽ facẽ ꝓpter nuptias. b Hꝺ nº modi autẽ donatiõis ꝓpriũ est qꝺ si pacisc̃at marit⁹ de dote uꝫ pte dotis lucranda vxore ꝑmozrua talẽ ptẽ debz lucrari mulier de donatiõe ꝓpt̃ nuptias ꝑmozruo viro ex̃. de dona.inter virũ et vxo. donatio.ſ.sane. et.¶.de pac. cõuen.l.ex mozte. a vbi etiã patz qꝺ eẽ si diũse sint q̃ntitates maiori uꝫ minozis dotis ⁊ donatiõis ꝓpt̃ nuptias qꝺ etiã tẽ eq̃litas de neccitate regrit̃ in quota et ñ in q̃ntitate ⁊ qꝺ si pactio coñria facta fuerit nõ valet ⁊ sꝫdit̃ eadẽ custodiri censem⁹ siue pr̃ pro filio siue mater siue ipe ducturus vxorẽ sui iuris constituit⁹ siue quilz alius pro eo añ nuptias donationẽ nupture dederit. Sili qꝺ mõ pr̃ ꝓ filia siue mr̃ siue ipa uꝫ pro se sui iuris cõstituta siue quilz alius ꝓ ea vxorẽ ductũ dotẽ dederit seu ꝓmiserit qñ et alio pro ea offerẽte dotẽ ipa eam per se vr̃ offerre qꝺ adeo verũ ẽ ut et ipa ab alio ꝓ se oblataz dotẽ in lucrũ suũ reposcat nisi forte is qui eam obtulit statim ideſt tpe obligatiõis seu ꝓmissiõis stipulat⁹ uꝫ pact⁹ sit ut sibi dos ꝑdicta reddat̃ hec ibi. Hꝺo die autẽ debet eq̃litas esse nõ solũ i q̃ta ſ etiã in q̃ntitate ut in auc°.de eq̃li. do.ſ. i.colꝫ.vij. Itẽ in dicto.c.donatio.dr̃ sane soluto mrionio sicut dos ad mulierẽ ita donatio ꝓpter nuptias redit ad virũ nisi de cõsuetudie sec⁹ obtineat. b ¶Dona° ꝓpt̃ nuptias alienari ñ põt ut.ſ.dos.ſ.nisi

Dos Est que datur viro a muliere ꝓ onere qꝺ de mrionio sꝫstinet vñ tã diu durat q̃ diu ⁊ mrioniũ ſ eo soluto solꝫuitur qꝺ sine eo ee nõ põt.ff. de iur̃ dotiũ .l.iij.et est dos q̃si ꝓpriũ prioniũ mulieri .ff.de mino. ceniq.ſ.ſi vtrũ in fi.ſ q̃ diu stat mrioniũ dñiuz dotaliũ ẽ penes virũ vñ et coñ volũtate viri nõ põt inde etiã elemosinã facẽ ut.ſ.elemosina ij.ſ.iij. ¶Quot sũt spẽs dotis. R̃ due nã alia ꝓfecticia alia aduẽticia. ¶Profecticia dos est q̃ a pr̃e pro filia uꝫ ab auo ꝓ nepote uꝫ ab alio nomie eoꝝ seu de bonis eoꝝ datur .ff.de iure do.ꝓfecticia. ¶Aduẽticia vo est quã ipa mulier dat ꝓ se uꝫ alius a patre uꝫ auo siue sit frater siue sit alius quis Itẽ dos alia extimata alia inextimata. Si extimata datur tam lucrũ q̃ dãnũ ptinet ad maritũ sicut ad rei emptorẽ. a Extimatio enim inducit emptionẽ ut in.l.plerũq.de q̃.ſ. b Si vo inextimata dãnuz et lucrũ ptinet ad mulierẽ.ff. de iure do. plerũq. fructꝰ tñ ptinẽt ad maritũ ꝓpt̃ onera mrionij vñ ferus dotaliũ pecozum ad maritũ ptinẽt qꝺ in fructib⁹ cõputãt̃ sic tñ ut suppleat demozrua capita ⁊ iam natis ferib⁹ ut in dcõ.l.plerũq. a Idẽ in sũ.con.li.iiij.ti.xxv.q.ij. b Pactum patri factũ a filia dũ nuptui traderet̃ qꝺ dote cõtẽta nullũ ad bona pr̃na regressũ habẽt ꝑbat.l.ciuilis si tñ iuramẽto ñ vi nec dolo ꝑstito firmatũ fuerit seruari debet ex̃.de pac.q̃uis.li.vi. ¶Dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias alienari nõ põt etiã cõsentiẽte vxore.ff.de fũ.do.l.lex iulia. a Ibi nil aliꝺ dr̃ nisi qꝺ alienatio ꝓhibita marito ꝓhibẽt̃ ⁊ sponso ſ ꝫ bñ dr̃ in.c. cũ cõtingat.ſ.alle. b Nec valet aliena° nisi vxor iurauerit ñ coñuenire ex̃.de iur̃ iuran.c.cũ cõtingat.et de iur̃ iurã.c.licet li.vi. a Hoc ẽ verũ qñ sine vi uꝫ dolo sponse ꝑstitũ fuerit iuramẽtũ ut in dcis .c. b In quib⁹ casib⁹ marit⁹ lucratur dotẽ. R̃ lucrat̃ ex pacto ut si pacisc̃at de tota dote uꝫ eius pte post vxozis mozte lucrãda ut.¶. de pac.cõuen.l. ex mozte.i pr̃in.et in auc̃.ibi posita. Itẽ lucrat̃ ex.l. ut si ꝓpt̃ adulteriũ mulieri fiat diuoztiũ

mulier dotē amittit eꝛ. de dona. inť vi.et vxo. plerūq;. a vbi etiā patz q̄ ide eſt qñ ꝓpter foznicationē ipa p̄ ſe ſine alio iudicio receſſerit et q̄ his caſib⁹ amiſſio hz locū niſi poſtea recōciliata fuerit viro in dcō etiā.c.plerūq;.patz q̄ idem qđ in dote eſt etiā dotalicio qđ ꝫz glo.ibi ē illđ qđ mulier lucraretť ex pacto de donatiōe ꝓpter nuptias uł q̄ pro dotalicio intelligūtur parafrenales. b Item mortua vxore ītestata ⁊ deficiētib⁹ liberis ⁊ pximquis vir ſuccedit vxori ⁊ lucratť dotē et ecōuerſo ut.C.vñ vir ⁊ vxor.l.i.i aliis autē caſib⁹ dos ad mulierē et dōtio ꝓpť nuptias redit ad virū niſi ſecus obtineat de cōſuetudie a ꝓbata eꝛ. de dona.inť vi.⁊ vxo.donatio.§.ſane. a Hec oia nō. in ſū.con.li.iiij.ti.xxv.q.v.ꝫz Bal.et glo. eius q̄ etiā exp̄mit ꝑm ius ciuile multas alias cās er quib⁹ marit⁹ pōt īpune repudiare vxorē et dotē lucrari ut in auc°. ut liceat ma.⁊ auie.§.q̄ vero.colł.viij.et ſbdit nō tñ q̄ qcqd dicat.l.iſta vir ñ pōt dimittē vxorem niſi ꝓpter foznicationē.

b Pone q̄ ꝓpter adulteriū vxoris fca ſeparatiōe vxoꝛi mł'ier dotē amiſit nūc aūt probata cōſanguinitate ſepant oio nūqd poterit mulier dotē repetē. R̄ ñ nam licz mō appareat q̄ nō fuerit mrionīū mł'ier nihilomin⁹ puniēda eſt ꝓpter intētionē cū ope ſbſecuto eꝛ. de biga.nup.⁊ c.vltio et etiā ut p ſb ceteris delīquēdi mā auferatur et ne excogitet falſa ꝓbatio cōtra mrioniū hec Hoſti.Laurē.Bof.Ber.⁊ Jo. a Idē in ſū.con.eo.ti.q.vi.licet ut ibi patz Tācre.dixerit cōtrariū. b Cui restituēda ſit dos. R̄ ſi dos fuerit a patre profecta tūc ſi in mrionio filia p̄moriať debz dos reddi patri.C. ſolu.mať. dos a patre. a Hoc verū eſt qñ filia erat tpe mortis ſb ptāte patris ſec⁹ ſi erat emāci pata ut nōt ibi glo.niſi ſi mł'ier reliq̄rit liberos q̄ tunc licz de iure deberet patri tñ de cōſuetudie remanet penes liberos ut nō.in dcā.l.dos. a .ſ. i glo.quidā ec̄ itelligūt ſb ée de iure ar.l. poſt dotē.ff.ſo. mať. Alij cōtradicūt ſi p̄ma opio p̄ualz ut nō.in ſū.con.eo.ti.q.vij. vbi etiaz nō. oia q̄ in ſb.§.habentť. b Si xo vir pre moriť tūc talis dos p̄ri ⁊ filie reddēda eſt. a Verū eſt qñ filia ē in ptāte p̄is aliter videť dāda ſolū filie ut vł colligi ex.l.ij.§.alle.et ex glo.in dcā.l.dos.niſi p̄ fuerit tpe dationis ſtipulatus eam ſibi reddi ut dł.§.qñ xo filia eſt ſb ptāte patris tūc fit qđ dictū eſt.ſ.⁊ qđ ſequitur.

b Ita tñ q̄ nec pater alit' q̄ ex volūtate filie eā petē pōt.ff. ſo.mať.l.ij. a Ubi etiaz patz q̄ ſił'r nec filia pōt petē ſine patre et dł filia p̄ri cōſentire qñ ſcit et ñ cōtradicit uł qñ effecta fuerit dem̄ſ

b Quāſi pater nō viuat vxori reddēda eſt ut ibi.ſi xo dos fuerit a q̄cūq; alio ꝓfecta tūc ſi p̄moriať vxor ad hēdes eius ptinebit.dos ſi p̄moriať vir dos ad vxorē redibit intellige ſb ñ ille qui dedit fuerit ſtipulat⁹ dotē ſibi rddi.C.de rei vxo.ac. .l.vnica. et.ff.ſo.mať.q̄tiens.§.i. a Hoc verū eſt qñ ſtipulatio facta eſt tpe q̄ dos data uł ꝓmiſſa fuit ſec⁹ ſi poſtea cū ius iam quelitū ſit mulieri dcā.l.poſt dotem. .ff.ſo.mať. b Quādo restituēda ſit dos R̄ ſi dos conſiſtit in rebus.ſ.mobilib⁹ restituēda eſt ſtatim ſoluto mrionio. ſi xo imobilib⁹ debet restitui.j.annū.C.de rei vxo ac.l.vnica.§.cū autē. a Idez in ſū. con.eo.ti.q.viij.ꝑm Bal. b An ſemper marit⁹ in caſu restituēde dotis cōpellať reddē i totū. R̄ marit⁹ in restituēda dote nō cōdēnatur niſi inq̄ntū facere pōt.ſ.ha bita rōne ne egeat ſi nō dolo xſat⁹ eſt.C. de rei vxo.ac.l.vnica a .§.cū aūt iūcta .l.i ordēnatiōe.ff. de re iudi. b Et debz cautiōz exp̄imē q̄ ſi ad meliorē fortunā puenerit ſoluet reſiduū ſb etiā ꝓuilegiū tñſit ad filios eiuſdē mrionij ut.ff. ſolu. mať.l.maritū. a Melius facit.ff.eo.ti. .l.etiā.in.l.enī maritū.nil aliud dł niſi q̄ ſb ꝓuilegiū nō tñſit ad hēdem. b Sed ſb hēdi exneo nō eſt ꝓſtandū q̄ tale bñfi cium ꝓſonale eſt et cum ꝓſona extinguiť.

a Hoc dł.ff. ſo.ma.l.quia. que ſequiť

imediate post dictã.l.maritũ.⁊ oĩa q̃ habent in ff.nõnt etiaz in sũ.con.eo.ti.q. ir.ꝑm Rai. Aduertẽdũ etiã ꝙ si marit⁹ paciscer ꝙ posset cõuenirí vltra q̃ facẽ possit est coĩ bonos mores ⁊ nõ valet pa ctũ.ff.so.ma.l.alia ſi. b Vtrũ marit⁹ uł eius hẽdes in restituẽda dote possint detrahẽ expẽsas.Rñ expẽsas necias utpũ ꝙ domũ ffecit ⁊ hmodi frustrẽ põt ut.C. de ipen.in re.dota.fac.l.i.expẽsas ho volũ tarias uł voluptuosas pdit etiã si volũ tate mulieris facte sũt.ff.so.mat.in volũ tariis a Ista.l. est potius.ff. de ipen. in re.do.fac.et qđ habẽt in ff.ſ.fuit dictum Rai.ut patz in sum.con.in dẽa.q.ix. b Quid si marit⁹ tenet de dote et hz alia debita.Rñ mulier ꝑ dote hz obligata oĩa bona viri in tantũ ꝙ pferẽt oĩbus creditoribꝫ nõ habẽtibꝫ expssam iꝑotecã et hz nisi alius prior sit in sił iure ut q̃ petit dotẽ pcedentẽ ut.C.qui po.in pigno.ha. .l.fi.vide.ĵ.restitutio ij.ſ.v.ſz in donatiõe ꝓpter nuptias nõ pferẽt mulier creditoribus nisi posteriorib⁹. a Hoc idẽ colligit in dẽa.l.fi.in fi. et idẽ qđ in ff.ſ.dr in sũ.con. li.iiij.ti.xxv.q.xi b Etiã constãte mriõnio mulier põt recupare dotẽ ut qñ vir ꝗgit ad inopiã.C.de iure do.l. vbi. a Ibi etiã dr ꝙ nõ debz mulier hz casu dotẽ alienare si cõseruare ꝑ sustẽtiõe sui et mariti et filioꝝ. b Pro delicto viri nõ debz vxor amittẽ eĩ. de pigno.ex lris.etiã si cõmisit crimen lese maiestatis .C.ad.l.iul.ma.quisqs. Possessiõe pignorata genero pro dote fruct⁹ nõ debẽt computari in sortem si gener sustiner onera mriõnĵ extra. de vsur. salubriter. vide hoc.ĵ.vsura i.ſ.xvi.qui incipit pone quidã gener. Qui hz cognoscẽ de matrimonio hz cognoscẽ ⁊ de dote tanꝙ de accessorio eĩ.de do.int vi.⁊ vxo.c.i.ij.⁊ iij .ff. de iure do.l.ij. et iij. a In his.ll.nil de hmodi dr si ad hz bñ fac.l.ij.ff.de iur. om.iudi. b

D Abia Vtrũ dubia sint i meliorẽ parte interpretãda.Rñ sm Tho. 2ª 2ę.q.lx. dicendũ ꝙ sic ut dicit glo.sup illõ ⁊ Os. xiiij.Qui ñ mãducat mãducãte ñ iudicz nã et hz ꝙ aliqs hz malã opionẽ de aliq̃ absq̃ sufficiẽti causa iuriat ei et otinet ipm null⁹ autẽ debz aliũ otinere uł no tamentũ qđcũq̃ inferre absq̃ cã cogẽte et iõ ubi ñ apparẽt de malicia alicui⁹ manifesta indicia de⁹ eũ bonũ habere et interpretãdo id qđ dubiũ est i meliorem partẽ et melius est ꝙ aliqs frequẽter fallatur habens bonã opionẽ de aliq̃ malo homĩe q̃ ꝙ rari⁹ fallat habẽs malã opi. de aliq̃ bono quia ex hz fit iuria alicui nõ autẽ ex ꝓmo.eĩ.de re.iu.estote. a Idez in sũ.con.li.iij. ti.xxxiiij.q.xxxv. b In dubiis via tutior est eligẽda eĩ.de homi. ad audientiã.

D Duellũ Duellũ est singulare pugna ꝑ ꝓbatiõe veritatis ita viz ut qui vicerit ꝓbasse itelligat ⁊ si nõ vicerit defecisse in ꝓbatiõe putetur.Et dr duellũ q̃si duoꝝ bellũ dr etiam monomarchia.i. singulis pugna. a Idem in sũ.con.li.ij.ti.iij.q.i.hz Rai.hosti.⁊ Hos. et addit Rai.dr etiã vulgo in quibusdã ptibus indicĩũ eo ꝙ ibi iudiciũ dei expectatur. b Duellũ facẽ nõ est licitũ ij. .q.v.monomarchiã nã ẽ coĩ pceptũ illõ Nõ tẽptabis dñm deũ tuũ deutro.vi.et Matth.iiij. coĩ qđ nullo mõ faciẽdũ est et ij.q.ij.queritur. Itẽ expsse.phibẽt lege seculari.C. de gladiatoribꝫ.l. vnica li.xi. Con.in ff. Hos.⁊ hosti.⁊ tho.2ª 2ę.q.xxv a imo xcv.ar.viij. et hoc fuit pncipale dcm Rai.ut patz i sũ.cõ.li.ij.ti.iij.q.ĵ.et addit Rai. nec obstat ꝙ crimen lese maiestatis crimen pduelliõis appellat quia illud nõ iõ dr ꝙ in illo crimĩe sit admittendũ duellũ ꝓut quidã male intellexerũt si q̃ pduelles dicũtur hostes vult gl dicẽ crimen pduelliõis.i. crimen hostile .ff. de xbo.sig. quo nos. b Vtrum in duello consuetudo gñalis aliqué excuset Rñ ꝑm Rai.⁊ Hosti. nulla cõsuetudo uł

verí⁹ corruptela pōt aliquē excusare q̄ diuturnitas tp̄is nō minuit peccatū sed auget ex̄.de symo.nō satis.et.c.cū i eccl'ie peccāt ḡ oēs mortalit̄ si different ḡuiter eni peccat qui suscipit etiā p̄p̄t quēcūq; metū.attenuat̄ aūt pcēm ei⁹ multū p̄p̄t periculū rerū uel p̄sone xxxij.q.v.ita ne. ex̄.qō met⁹ cā.sacris. ille autē qui sponte suscipit et qui offert et iudex qui defert ul' aūctem p̄stat. Itē ille qui ex officio dat cōsiliū auxiliū ul' fauorē. Item sacer dotes qui dant b̄ndictionē sic alicubi est cōsuetudo oēs dico longe peccāt grauī et si cōrigerit ibi homicidiū oēs fierent irregulares xvij.q.iij.oēs.si ergo clerico offerat̄ duellū nullo mō suscipiat nec p̄ se nec p aliū loco sui q̄ de iure debet de poni ex̄.eo.c.i.⁊ ij. a pōt tñ epūs cū illo dispensare dūmō ex duello mors ul' mu tilatio secuta nō fuerit dō.c.i. b Sed debz eum epūs defendē ul' eccl'ia de cui⁹ iurisdictiōe est ex̄.de fo.cōp.c.i.⁊ ij.et xi. .q.i.c.i.⁊ ij. a Con.etiaz p̄dictis Hof. in sū.con.eo.ti.q.iij. b Nūqd fiūt irre gulares clerici qui afferūt reliqas ad iu randū pugnaturi in duello.R̄ ꝑm Guil. Rai.vī sentire q̄ sic q̄ vī coadiuuare ad h̄ q̄ duellū fiat sicut illi qui dant b̄ndi ctionē mihi tñ vī dicendū q̄ si tales cle rici solū afferūt reliqas ad iurandū ita q̄ eis nō auferētib⁹ nihilomin⁹ fiēt duellū nō sūt coopatores nec vident̄ ee irregu lares alit̄ sic. a Veritas est q̄ nō pōt negari qn aliq̄ mō sint coopatores et cū bellū sit iiustū merito icurrūt irregulari tatē ut pōt colligi.ī.bellū ij.ff.ij.vnde et idē Guil. dicit q̄ nō est securū dicē con trariū ut patz in sū. con.li.ij. ti.iij.q.iij.

b Quid de epīs abbatib⁹ ⁊ capl'is et clericis qui a seculari dño coguntur aut subire duellū aut res eccl'iasticas p̄dere. Itē qd de epīs ⁊ p̄latis habētib⁹ iuris dictiōes tp̄ales et in eoz curiis iducūt̄ et iudicātur duella. R̄ ꝑm Guil.in oib⁹ h̄modi casib⁹ si p̄lati seu clerici offerunt seu suscipiūt duella aut p̄ se aut etiam p̄ alios de eoz mandato aut p̄ ea iudicant aut aliquā aūctez spālem p̄stant peccant mortalit̄ et si sequat̄ mors fiūt irregula res si autē talia fiāt p̄ iconomos ul' p̄po sitos seculares admīstratores p̄latoz sin spāli mādato p̄lati quidē peccāt morta liter talia tollerādo nō tñ credo q̄ incur rant irregularitatē ex̄q̄ sup h̄ spālem au ctoritatē nō p̄stant licz p̄cipiāt baruerīs suis q̄ iusticiā faciant in tali ul' in tali cā q̄ i tali gñali mādato nō itelligit̄ aliqd mādari de duello ⁊ in h̄modi casibus si rex velit p̄sonā eccl'iasticā cōpellē ad du ellum aut auferre bona sua debēt epi se iuicem viriliter adiuuare cleric⁹ autē debz poti⁹ oīa mala tollerare q̄ tali malo con sētire. Et oīa p̄dicta itellige eodē mō de iudicio ferri cādenti et aque bulietis in quib⁹ oibus tēptat̄ deus p̄pter qō p̄bi bita sūt exp̄sse ij.q.v.mecū nam.et.c.con suluisti.et ex̄.de purga.vul.c.vltio. a Idē in sū.cō.eo.ti.q.v. et addit̄ ab eodē hec Guil. Credo etiā q̄ in publicis p̄di catiōibus pōt timari secularib⁹ rusticis et plebib⁹ dum tñ mature ⁊ modeste et q̄si p̄ modū cōpassiōis dicat̄ eis q̄ qui h̄ facīūt nō sūt in statu saluādoz et h̄ p̄ser tim in his locis ubi sup h̄ credūtur iuris ignorātia laborare q̄ in epīs ⁊ abbatib⁹ et ceteris eccl'iasticis p̄sonis nō est tolle rabile q̄quid sit de secularib⁹. Pena pugnātiū in duello ꝑm Rai. ē depositio si erant clerici et si mors inde ul' mutila⁹ ſbsecuta fuerit nō pōt epūs cū talib⁹ dis pensare in officio si in būficio sic hosti. Io dicit q̄ nō pōt et posz dici q̄ nō pōt dis pensare in assequendo nouū būficiū si in retinendo habitum ad sbstentationem. Sed certe in.c.ij.ex̄.de cle.pug.in du.dī q̄ pōt cū talib⁹ sup habēdo būficio dis pensare ⁊ ita dicit Rai.nc cōdicit hosti. dicit enīz q̄ cū talib⁹ ad būficiū habens curā aīaz nō dispensabit iferioz papa ut patz in sū.con.eo.ti.q.vi.ubi etiā dicit̄ q̄ būficiū sup quo fuerit dispēsatum tales habē poterūt ut titulū ꝑz Hof. ꝑz alios

xo habebūt tñ ut sūpēdiū sicut laicꝰ et eī eccl'iaz xxxij.dis.si qui xo.ꝛ ħ vī veriꝰ qꝫ būficiū datur ꝓpt̄ officiū xvi.q.i.gñaliter.vñ cū nō possint vti officio nō vī qꝫ possint in titulū habē būficiū. b Dic si nec mors nec mutilaꝯ fuerit sbsecuta etiā si sacerdos uł̄ clericꝰ in duello oblato uł̄ sponte suscepto amisisset ptez digiti sz ñ tantā qn sine scādalo posset celebrare q̄ntūcūqz fuerit ḡuis excessus pōt epūs cū tali post pactā penitentiā dispēsare eī.eo.c.i.et ij. a Hoc verū ꝑm eundē Rai. si aliter nēcitas uł̄ vtilitas ħ exposcat ut in dca.q.vi. b De pugnātibꝰ in torne amētis.vide j.torneamentū.

Ebrietas

Utrum sit peccatum mortale. Rō ꝑm Tho. 2ª 2æ.q.cl. imoderatꝰ vsus vini pōt ctingē triplicit̄ ꝑ mō ita qꝫ vtens nesciat potuz esse imoderatum et iebriare potentem et et sic ebrietas pōt esse sine pcō et sic de Hoc credit̄. 2º. mō qñ aliqs pcipiat potū esse imoderatū nō tñ extimet posse iebriare ꝛ sic pōt ee cū pcō veniali. a Nisi ħ casu ebrietas sit frequēs seu assidua tē enī est mortale ꝑm Aug̃.xxv.dis.ſ.alias autē.x si.ebrietas etiaz.et nō.in sū.con.li.iij.ti.iiij.q.ij. assiduitas.ut dicit Aug̃.facit ebrietatē esse pcatū mortale nō ꝓpt̄ solā iterationē actus qꝫ mł̄tiplicaꝯ actuū venialiū nō auget infinitū si qꝫ nō pōt ee qꝫ hō assidue inebriet̄ qn scies ꝛ volens ebrietatē incurrit dū multotiens experit̄ fortitudinē vini ꝛ suā habilitatē ad ebrietatē uel melior rō est ꝑm Alex. de ales sup 2º. sen.dis.xxxix.q.vi.qꝫ cū hō hz sufficienter tēpus deliberatiōis tenet̄ repmē motus veniales ne ꝓcedat regnū pcatī siue dñiuz nō ḡ ꝓp diuturitate uł̄ assiduitate cōputat̄ pcatū mortale sz ꝑ manifestū datur itelligi occultū.s. ipe otēptꝰ rōnis. Idē sētit etiā Pe.ut patz.ō.de ctatio ad si. in additiōe. b Tertio mō qñ qs bñ aduertit potū ee imoderatū et ebriantē et tñ magis vult ebrietatē incurrere q̄ a potu abstinē ꝛ talis ꝓprie dicit̄ ebrius et sic ebrietas est pcatū mortale

Quid cū alicui dat̄ imoderatꝰ potꝰ uł̄ cibus cā medicine ad prouocendū vomitū.Rō ꝑz Tho.2ª 2æ.q.cl. in ħ cāu nō ē pcatū qꝫ licz talis cibus uł̄ potus sano esset superfluus nō tñ infirmo si ꝓpt̄ hanc cām ñ dext potus dari vsqꝫ ad ebrietatē qꝫ tunc nō excusat̄ a pcō. Que pena clerici qui ebrietati deseruit. Rō ꝑm Rai. pena ē qꝫ si est epūs uł̄ pbyter uł̄ diaconus et āmonitꝰ nō desistat deponat̄. Si xo est sbdiaconꝰ uł̄ infra aut etiā laicus cōione puet̄ uł̄ xbcret̄ xxxv.di.epūs.ꝛ.c. añ oīa.xv.q.i.sane.de vita ꝛ ho.cle.clerici ꝛ.c.a crapula.ī fi. a Cō.osa.i sū.cō.li.iij ti.iiij.q.iiij. b Et nō qꝫ ꝑm hosti.idem ē hodie de sbdiacono qđ de diacono vide j.ludus alee.ſ.iiij. Ebrietas vtrū excuset hoiez a pcō qđ cōmittit. Rō ꝑm Rai. si qs in ebrietatē incidit sine culpa sua et sit oīo alienatꝰ mēte certe excusat̄ xv.q.i.sane.secus si culpa sua iebrietus aut nō oīo alienatꝰ fuerit. a Hoc cāu cū quis ebrietatē uł̄ aliā dēmētiaz incurrit culpa sua dicūt aliqui qꝫ excusat̄ a tanto ꝛ nō toto. alij autē dicūt qꝫ excusat̄ a toto si nullū hz iudiciū rōnis ꝛ ut nō.in sū.con li.iij.ti.iij.ꝛ.q.xvij.ħ est ꝓbabiliꝰ ꝛ veriꝰ et cōsētit cū ħ Rai. vī posse dici qꝫ quis bñ excusat̄ penitꝰ ab eo qđ fecit in omnimoda amētia si nō a cā amētie pro qua debet puniri ꝛ vtrūqz vī ꝓbari in dicto .c.sane.xv.q.i.et ibi glo.tñ ꝓ delicto etiā in oīmoda amētia facto ad cautelā penitētia iiungēda ē si leuior ad mentē reūsa xv.q.i.si qs īsanies. et nō.in sū.cō.in dca .q.xvij. b Sed nūquid ebrius potest cōtrahē mriōniū. Rō ꝑz Guil.si ita ebriꝰ est qꝫ oīo careat vsu rōnis ñ pōt qꝫ deest ei cōsensus rōnis sine q̄ nō pōt ee mrio[m] secus si vsū rōnis hz. a Idē in sū.con. li.iiij.ti.ij.q.xxvij. b qꝫ ebrietas ipedit

ordinādos vide ℣ ordinādus ℣ iij.

Ecclesia prio cōiter eccl'ia si fūdata fuit in alieno solo quid fiet. R̄ ℏm Rai. et Hosti. si dñs soli laic⁹ erat ⁊ ℔ sciuit ⁊ nō cōtradixit sibi iputabit̄ et eccl'ia libera remanebit ar. liij. dis. si seru⁹. si ℵo ignorauit eccl'ia quippe remanebit cōstructa et libera nec efficiet̄ laico censual' ⁊ ille tamē qui cōstruxit tenet̄ dñm seruare indēnē ul' etiā epūs si ponēdo p̄mariū lapidem ul' postea in cōsecratiōe ecclesie fuit negligens. a ℣ in examinatiōe dotis siue mālsi ut in sū. con. li. i. ti. xiiij. q. xv. ubi etiā habent̄ oia q̄ in ℔ ℣ ponūtur. b De cō. di. i. nemo. xiiij. q. vltia cōpim⁹. di. lxx. sācton. si ℵo solū erat alteri⁹ eccl'ie ul' collegij debz ei restitui hoc mō q̄ eccl'ia constructa fiet sibi ℔dita quo ad ius patronat⁹ xij. q. ij. apostolicos. xvij. q. iiij. q̄sti. Ecclesiā nemo edificare p̄t nisi aūcte diocesani qui debz ponē primariū lapidem crucē figē ⁊ cimiteriū designare et etiam pecūē dotē sufficientē assignari sine qua cōsecrari nō debet de cōsec. dis. i. nemo. et. c. placuit. et hodie quidē suffic̄ q̄ assignet̄ pro dote vnus mālsus. i. vnū prediū sufficiens pro vno pari boum totalit̄ liberuz ex̄. de censi. c. i. a Et ibi glo. nō q̄ mansus dicit̄ q̄ntitas terre q̄ sufficit duob⁹ bobus ad laborandū in anno. b Talis tū eccl'ia donec in hac pauptate fuerit nō tenebit̄ ad hospitalitatē seruandam nec eō aliqd p̄soluendū nisi q̄ntū p̄t. a Hosti. cui⁹ hec fuerūt dicta dicit q̄ non tenet̄ tal' eccl'ia ad iura epālia p̄soluēda nisi forte aliqd noīe cathedratici q̄ ñ p̄t ut in sum. con. li. iij. ti. xxiiij. q. xlviij. b Donec pueniat ad pinguiorē fortunam ar. ex̄. de cōsue. cū dilect⁹. a Deli⁹ vī acē dictū. c. i. in fi. de censi. ibi et si aliqd amplius habuerit inde seniorib⁹ debitū seruitiū impēdat. b Exēpti nō possūt cōstruē oratoria siue eccl'ias ul' capellas ī locis nō exēptis sine diocesanoz licētia vide ℣ exēptus ℣ vi. de oratoriis autē priuatis vide ℣ oratoriū. eccl'ie que ñ debent reuerti ad secularē habitationē habetur .s. cōsecratio eccl'ie ℣ fi. Quis tenetur eccl'iaz cū indiget repare. R̄ ℏm Hosti. si si fabrica hz portionē deputatā de illa repari debet x. q. iij. vnio. et si nō sufficit tē rector ⁊ alij in ea būficiati cōferre debent ex̄. eo. c. i. et c. de bis. xvi. q. i. si monachus. in quo casu standū est dispositioni epi et maioris ptis capli ex̄. de bis que fi. a matre ca. c. fi. In quibusdā etiā regionibus laici hoc faciūt expēsis suis et ubi cōsuetudo ē tenent̄ cū ī ea p̄cipiāt sacrāmēta eccl'iastica ⁊ audiāt diuina xvi. q. vij. quicūq. et. c. et ℔ dixim⁹. et. c. fi. iis. et cōpelendi sūt talem ꝺsuetudinē seruare ex̄. de symo. ad apl'icam. si talis cōsuetudo non repitur q̄rta p̄uentuū que q̄ndaz a sāctis patrib⁹ fabrice deputata est ad ℔ tenet̄ ita ut qui eam p̄cipiūt soluāt nō obstāte vlla p̄scriptiōe seu cōsuetudie ꝛ post reparationē redibit q̄rta ad illos qui eam p̄cipe cōsueuerūt sic intelligit̄ xij. q. ij. de reddit ib⁹. et usq; ad. c. statuim⁹. a Idē ī sū. cō. li. iij. ti. xxiiij. q. clxvi. b Quātū eccl'iis donari p̄t. R̄ donari p̄t in infinitū absq; alia īsinuatiōe in auc°. de non alie. aut p̄mu. re. eccle ℣ si min⁹. coll'. ij. nā ceteris p̄sonis nō licet donare ul' recipere vltra qnq̄ginta solidos nisi p̄cedat īsinuatio et nisi in certis casib⁹. C. de dona. l. si qs pro redēptiōe. ubi patz q̄ ista īsinuatio nō est nēcia in his que donant̄ p redemptiōe captiuoz. Itez qñ magistri militū donāt militib⁹. Itē qñ donat̄ pro refectiōe dom⁹ bis quoz incēdio ul' ruina domus corrupte sūt. Itē in donatione p̄pter nuptias vsq; ad q̄ntitatē dotis ut. C. de dona. auc̄. eo decursu. et nōt glo. in. l. sāxim⁹. C. de dona. q̄ dona° p̄t a viro fieri etiā post cōtractū mrioniū ut. l. cum multe. C. de dona. sil'r nō vī nēcia īsinua° in his que dant̄ p quacūq; pia causa nā dicit dñs vende oia que habes ⁊ da pauperib⁹ Math. xix. b Relictū eccl'ie ul'

ad alias pias cās ī testō etiā min⁹ solēni volūtate facto tenet ex. de testa.cū esses. et.c.relatū. nam in tali legato sufficiunt duo aut tres testes ut ibi dr. a Sz in dō.c.cū esses.vr etiā requiri pūtia pbyteri ad cuius itelligentiā querit ibi dns An.de but.quot testes regrant de iure ciuili in testō. Et r̄ndr q vij.ſ in codicil v. nisi q in testō rusticox sufficiūt v.C. de testa.l.fi. Et ibdit q̄ro etiā an testm coꝝ duob⁹ tm testib⁹ nō assistente pbytero prochiali valeat.r̄ dicūt doc.q illud testametū valet q̄ntum ad legarū in pias cās ſz in aliis nō pīis cāis nō valet ī assit pbyter cū duob⁹ testib⁹ et sic istō.c.dēt intelligi p̄m.c.se. et istud cōiter videtur placē doc.q p pūtiaz pbyteri tollit presūptio falsitatis Et dicit Specu.q si inē esset tres alij testes sin̄ pbytero ñ valēt testm. Itez dicit ⁊ si adest alius pbyter et nō suus q a solēnitate legali nō debet recedi nisi inq̄ntū est exp̄ssuz in iure ca⁹ et q iste tex.requirit pbyterū suū ergo dēpto pbytero suo remanem⁹ in dispositione iuris ciuil et ista est cōis opi. Sz mihi vr q ꝟmodi testm valeat in pūtia duox testiū siue ad pias cās siue ad que cūq; attēta dispositiōe hui⁹.c.qō nō loq tur dispositie correctiue ius ciuile ſ decla rando irrōnabilitatē iuris ciuilis nā presupponēdo volūtatē defuncti in p̄sentia duox testiū peccatū esset et coīs ius nāle q illud testm nō executiōi daret ⁊ quia canones cōsulūt aīe ḡ q peccatū esset nō exequi volūtatē defūcti de iure ciuili et canonico exequi debz. Itē si oīa alia iura deficerēt tē p viā denūciatiōis euāgelice debēt exequi nec obstat qō hic dr corraz pbytero suo q hic ñ dicit misterio iuris ſz q de facto sic accidit. Itē p rōez decre. probat q sufficiunt duo testes q in ore duox uł triū ꝛc. ¶Nō obstat eē qō dicūt legiste q illa cōsuetudo est rōnabilis.ſ.q v.uł vij. testes regrantur in testō ut sic fraudib⁹ obuiet q hoc est verū qñ esset dubiū de volūtate defūcti ſi qñ eet certū ut in casu hui⁹.c.tunc dico q duo testes sufficiūt hec ille.et probatio duox testiū idoneox vr volūtatē defūcti oīo reddē certā ut in dō.c.cū esses.et in.c.se.patet etiā ex p̄dictis q q̄litercūq; cōstet p cto de volūtate testatoris oīo debet seruare in foro cōsciētie ſi legitia est q nō p̄t conueniri sine pēco ſi in foro iudiciali requi rūtur duo idonei testes ideo xiij.q.ij. c. vltio dicit vltia volūtas defūcti modis oībus cōseruet. b Quicqd emptū fuerit de pecunia eccl'ie eius erit xij.q.iij.c. i.q.v.fixū.qō adeo verū est q si clericus hēat pecuniā de p̄benda siue eccl'ia sua et inde emat p̄diū licz illā pecuniā potuiſſz dare aliis intuitu pietati nō tñ dare p̄t prediū q statim acqsitum fuit eccl'ie siue emptū fuit noīe eccl'ie siue noīe alieno ex.de pecu.cle.c.i.et.c.inqrendū. et p̄pter hoc nō p̄t ꝟmodi clericus illud alienare eodē mō ſi qs de pecunia eccl'ie quā ha buerit furto uel rapina seu depōsito pos sessionē sibi emit q eccl'ie fit ut dictū est

a Hec fuerūt dicta Raī.ut patz in sū. cō.li.i.ti.xiij.q.xvij. b Eccl'ia p alienis debitis nō p̄t obligari nec eius possessi ones et ſi qs obligauerit est suspēsus ab admīstratione tpalium et spūaliū ex. de solu..c.ij.poterit tñ hec sntia per ep̄m rela xari q papa hec sibi ñ retinuit ex.de sen. excōi.nup.ſ nō debz h facē nisi indēnitati eccl'ie cōsulat ar.ex. de ꝛbo.sig. cū olim.

a Melius facit eo. ti.ex pte.i. et idem qō in h.ſ.nō.ut in sū.con.in dicta.q.xvij. in fi.et addit q hec pena suspēsiōis non op̄lxendit epos cū de epis nō fiat spālis mentio ex.de sen.excōi.quia periculosum li. vi. b Quicūq; de nouo in ecclesiis mōsteriis seu i aliis pijs locis vsurpātes regalia.i.collectam que fit rōne regis uł impatoris seu tributū regi debitū ſz Jo. an.siłr vsurpātes custodiā seu guardiaz titulū aduocatiōis uł defensiōis q̄ p̄ie sūt noīa patronat⁹ ip̄oz locoz vacātiū bona occupāt et clerici aut mōchi ip̄oz locoz. a De etiaz certe p̄sone eorūdem

locoꝝ ut in c.gñali. de quo.ĵ. b Qui ß fieri ꝓcurát ipo facto incidũt in excõi/cationẽ clerici autẽ qui nõ opponũt se ta lib⁹ nihil debẽt ꝓpe de ꝓuẽtib⁹ ipoꝝ locoꝝ. a Pro tpe quo ꝑmissa sine coñ dictiõe debita fieri ꝑmiserũt ut i tex. de quo statim. b ex.de elec. gñali.li.vi. Clericꝰ q ex collatiõe laici r̃cipit eccl'iaz ul' tenet si monitꝰ nõ renũciauerit. a .i.resignauerit ut in.c.relatũ.de q̃.ĵ. b Ab officio ul' bñficio suspẽdẽdus est et si cõtumax ꝑseueret deponẽdus est laicꝰ ꝯo excõicãdus ex.de iure pa.ꝓterea. et.c. r̃latũ. a Cõiũcto.c.si aũt.xi.q.iij.et ex de iudi.cũ nõ ab hoie. b Eccl'iaꝝ vacã tiũ bona nõ debẽt ab aliis occupari.ĵ.de neficiũ.ij.ℱ.i. Qualiter res eccl'ie alienari possũt vide.ĵ.alienatio. De eccl'ia et eiꝰ cimiterio.ĵ.emunitas. De ꝓuatis ozato/riis.habes.ĵ.ozatoriũ.et.ĵ.emuñtas eccl'ie ℱ.vi. De eccl'ia violã aut cõsecrãda vide .ĵ.cessatio et.ĵ.cõsecratio ij.

Ecclesia ii° .s.per rochi alis. Collatiões de eccl'iis ꝓ/chialibꝰ his qui nõ attigerunt xxv.annũ ipo facto nõ valẽt et tenẽt qui assumit̃ fieri sacerdos.ĵ.annũ a tpe omissiõis alit̃ ꝓuatꝰ est ea. Itẽ tenẽt psonalit̃ residẽ in ß tñ epus ex cã dispẽsare põt ad tẽpꝰ ex.de elec.liez canon.li.vi. Et nõ hic ꝙ lz tñ de anno tñsierit ꝙ talis nõ possit ad sacerdotiũ ꝓmoueri nõ tñ vacat eccl'esia ipa nec põt cõferri alteri nisi post elapsũ annũ qui quidẽ annꝰ incipit tũc postq̃ possessionẽ illius pacificã habuit ul' ꝑ eũ stetit quo minꝰ habẽt nec ĩcurrit si iusto impedimẽto detẽtus ordinari nõ potuit alioqn si sic ꝓuatꝰ sit eccl'ia ipa ei r̃stitui nõ põt. a .s.pro ea vice ut in.c.cõmissa de quo.ĵ. b Itẽ nõ ꝙ si recipit eam nõ intẽdens esse sacerdos ß ut ꝑ annũ hẽt fructꝰ tenẽt ad restitutionẽ sil'r ille q cõtulit ei quẽ non credebat ꝓmouendũ ad sacerdotiũ tenẽt eccl'iaz ipaz seruare indẽnem hec oĩa ex. de elec.cõmissa.li.vi.

Epi possũt dispẽsare ꝙ qui obtinent ꝓchiales eccl'ias insistẽdo studio nõ te neant̃ ꝓmoueri.ĵ.annũ ñ ad ꝺiaconatũ ad quẽ si ñ fuerint ꝓmoti ꝓuati sũt ut i ꝓxio.ℱ.de sacerdotio dictũ est ad sacer/dotiũ vero nõ tenebũtur vsq̃ ad septen niũ ⁊ ĩterim ꝓuideat̃ eccl'ie ꝑ vicariũ et elapso septẽnio.ĵ.annũ debẽt fieri sacer/dotes aliogn incurrũt dictã penam ex.de elec.cõ ex ea. li.vi. Si ad eccl'iam ꝓ/chialẽ põtet̃ qui nõ est in sacris dum tñ aliter sit idoneus ⁊ possit.ĵ.statutũ tẽpꝰ ordinari admittẽdus est ex. de instı.si is. li.vi.et tñ ſm Jo.an. talis nõ põtꝰ nõ posset in tali eccl'ia istitui ex.de ea.⁊ q̃li. ꝓterea.nisi dispẽsatiue ut ibi ĉ.

Lectio prio

Cõiter qd sit. ℞ Electio ꝓut hic sumit̃ est alicuiꝰ psone ad dignitatẽ vocatio ut colligit̃ ex.eo.cũ in cunctis.ℱ ꝙ ꝓpter. a Hoc fuit dictum Hof. et addit q̃uis ꝯbũ eligẽ ad multa se hẽat nã dr̃ qs eligi in canonicũ ex.eo.cũ eccl'ia vlt'ana.dr̃ etiã eligi arbiter ex.eo in cauß in his et sil'ibꝰ dr̃ fieri electio laxato vo/cabulo sicut et poma dicũtur eligi de ca/nistro Hosti.ꝯo dicit ꝙ tũc hec descripº cõueniat notationi ⁊ postulatiõi sic descri bẽ. Electio est alicuiꝰ psone idonee ad di gnitatẽ ul' fraternã societatẽ seruata for/ma canonica facta vocatio colligũtur hec ex.eo.cũ in cũctis.et.c.cũ eccl'ia vlt'ana. et .c.ꝙ ꝓpter.et ex.de arbi.cũ olim. ut i sũ. con.li.iij. ti.xxvi.q.i. videt̃ posse addi ꝙ nõ est solũ vocatio ad dignitatẽ ul' frat̃/nitatẽ ſz ad misteriũ alicuiꝰ officij sic cũ eligũtur arbitri ad eligendũ dco.c.i cãis ex.eo.ul' ad regimen hospitalis dco.c.cũ olim.de arbi.et idẽ i sil'ibꝰ. b Ad quẽ ptinet electio de iur̃ cõi. ℞ spectat ad col legiũ etiam si duo solũ ul' tres fuerũt. ex.eo.c.i.et ex.de cõsue.cũ dilectꝰ.li.iij.di. adrianꝰ. a .c.adrianꝰ.parũ ad ß facit ſz facit ad ß ꝙ q̃q̃ laici admittũtur ad ele ctionẽ ⁊ pcipue principes ꝑ pace tenẽda

et ut defendãt ab oppressionib⁹ ꝫ Host. ut in sũ.con.eo.ti.q.ij.ubi etiã ponũtur que habent in isto §.ꝫ Donal.⁊ Host.

b Sed si clerici nõ sint in eccl'ia ut collegiũ ſi ut singulares psone tũc supior ꝓ uidebit ꝓ se uel ad pũtationẽ patroni si qs sit ex.de iure pa.pastoralis.Et electio quidẽ ñ solũ ad collegiũ ptinz ſi plerũqz de cõsuetudie ul' ꝓuilegio alieni vocant ex.eo.cumana.vñ ⁊ qui est i qsi possessiõe eligẽdi eligẽ põt etiã si postea possessiõez amittat ex.de iure patro.cõsultatiõib⁹.et .c.cũ ꝓt'.et ex.eo.querelã.Itẽ eligẽ põt ꝑlatus et quilz cleric⁹ in quẽ oꝛpomissũ fuerit ut habet'.ꝯ.electio ij. per totũ.

Quis nõ põt eligẽ.Ꝛ nõ põt eligẽ excõi cat⁹ maiori excõicatiõe ut nõ.ex.de appel. cõstitu.i. a In glo.q̃ ibi dicit ꝙ excõicati ul' suspẽsi nec eligẽ nec eligi ꝓssunt

b Secus si minori ex.de cle.excõi.mi. .c.vltio. Itẽ nec suspẽsus ex. de cõsue.cũ dilect⁹. Item nec int'dict⁹ ex.eo. cũ int'. Itẽ nec ille qui scient' celebrauit in loco int'dicto ex.de sen.excõi.is qui.li.vi. Itez nec illi quib⁹ int'dictũ est eligẽ absqz superioris licẽtia ex.eo.c.vltio. Itez nec illi q in ea vacatiõe elegerũt scient' indignũ ex.eo.cũ in cũctis. et.c.inotuit in fi. nam tales sunt ipo iure ea vice eligẽdi ptãte priuati et idẽ dicendũ si peccauerit in postulãdo ex.eo.scriptũ. et hoc verũ est qñ facta noiatiõe sequit' electio ul' postula° secus si nõ sequit' ꝙ tũc nõ esset ꝓpter ꝟ priuati ex.eo.ꝓpetue. li.vi. a Ibi dicit' ꝓpetue sãctiõis oraculo declaram⁹ ꝙ scienter in electiõib⁹ noiantes idignũ ꝓpt' suffragiũ in scrutinio pstitũ nisi adeo in eo pstiterint ꝙ ex votis eoꝝ cõis electio ꝛ̃sequat' nequaq̃ eligẽdi ptãte puant' licz pro eo ꝙ idignũ noiando scient' coñ sciẽtias suas agũt adeo ⁊ apostolica sede puniri mereant'. b Itẽ eligẽ nõ possũt qui peccauerit in electiõis forma ꝙ dẽnt puari iure eligẽdi ex.eo.ꝙ ꝓpt'. a De talib⁹ ibi dr eligẽdi ea vice ptãte puẽt'.

b Itez nec illi qui neglexerũt usqz ad lapsũ tpis vide.ꝯ.§.prorio. a Predicti etiã casus nõnt' in sũ. con.li.iij.ti.xxvi.q. iij.ꝫ Host.et Donal. et Hosti.⁊ addit hosti. Itẽ qui p laicalẽ abusũ elegerũt ex eo.qsqs.ibi dr qsquis electiõi de se facte p secularis ptãtis abusũ ꝺsẽtire presũpserit coñ canonicã libertatẽ et electiõis cõmodo careat et ineligibilis fiat nec absqz dispẽsatiõe ad aliquã eligi valeat dignitatem qui xo electionẽ hmodi quã ipo iur' irritã ee censem⁹ psũpserit celebrare ab officiis et bñficiis penit⁹ suspendat' p triẽniũ eligẽdi tũc ptãte puati. Itẽ non possũt eligẽ pupilli nec etiã in locis regularib⁹ qui nõ sũt ꝓfessi tacite ul' expresse ꝛ̃ neqz cõuersi ex.de elec.ex eo.li.vi. Item in cathedralib⁹ collegiatis secularib⁹ ul' regularib⁹ eccl'iis vocẽ nõ habẽt qui nõ sũt ꝟdiaconi nec in eligendo nec in aliis factis capl'i etiã si ab aliis libere cõcedat' ut in cle.ut hi qui. de eta.et q̃li. a Ibi etiã addit' nõ obstãtib⁹ quibuslz consuetudinib⁹ ul' statutis ꝛ̃ tñ cle.ut hi.nõ loquit' nisi quo ad clericos qui declinarẽt ordinari ut pot colligi ex tex.⁊ glo.dicte cle.vñ licz laici etiã cõuersi de iure cõi nõ admittant' ad electionẽ simul cũ clericis ut i.c.ex eo.de elec.li.vi. tñ ꝑm glo.in eo. .c.ex eo.ex ꝺsuetudie ꝓscripta laici ꝺuersi deberẽt admitti sed nõ seculares ut in.c. massaria.ex.de elec.laici xo ꝓfessi admittũtur etiã de iure cõi ꝙ in dco.c.ex eo.ñ excludunt' nisi laici cõuersi nõ autẽ laici professi ꝑm glo.in dco.c ex eo. et in dca cle.ut hi qui. b Infra qõ tẽpus debet fieri electio. Ꝛ in eccl'ia cathedrali ul' regulari habẽt electores tẽpus triũ mẽsiũ ·ꝯ·qõ si iusto ipedimẽto cessãte nõ elegerint ad prorimũ superiorẽ deuolui' ut ex eo.ne ꝓ defectu.deinde debent electores psentare electionẽ electo et petẽ cõsensũ eius·ꝯ· octo dies postꝙ cõmode possunt aliogn negligẽtes excludũ a ꝓsecutiõe ꝓcessus et sũt suspensi ꝓ tres annos ab oibus bñficiis ipi⁹ eccl'ie.ex.eo.cupiẽtes. ·§·ceterũ.li.vi.electus xo tenet' cõsentire

ꝯ·mensē a·p̄sentatiōe aliē priuat⁹ est iur̄ electiōis nisi forte ea sit electi cōditio q̄ nō posſit cōsentire absq; licētia superioris quo casu tenet̄ electus uł electores petē licētiaz cū ea celeritate quā superioris absē tia uł p̄sentia patit̄ et si nō hēat̄ extūc ad electionē aliā ꝓcedāt quilz etiā elect⁹ post consensū ꝯ·tres mēses tenet̄ petē cō firmationē aliē irrita ē electio ex̄.de elec. quā sit li.vi. nisi petēda sit cōfirma⁹ a ꝑp q̄ tūc elect⁹ tenet̄ ꝯ·mensē post cōsensū uł si nō fuerit ei electio p̄tata ꝯ·mēsem a noticia iter arripē ꝛ̄sus curiā ꝛ sic petē cōfirmationē ac negotiū ꝓsequi ut i dco .c.cupiētes.in aliis ꝛ̄o eccl'iis debz prouideri ꝯ·vi.mēses aliter eodē p̄dicto mō ad proximū supiorem deuoluit̄ ex̄.de p̄ben. de multa.et de con.p̄ben. nulla.et ß etiaz habet̄ .s.bñficiū.i.ℱi. In q̄ loco debet fieri electio. ℟ pōt fieri in eccl'ia uł in capitulo uł sil'i loco honesto et marie iux̄ cōsuetudinē ex̄.eo. in causis ſz tū p̄cipue electiōes epoz solēt in eccl'iis fieri ex̄.eo. q̄ sicut. ſz ex cā etiā extra ciuitatē posſēt fieri xxiij.dis.in noīe dñi. a ¶Hosti.autē simpl'r dicit q̄ in ß seruāda ē cōsuetudo nisi ex aliq̄ cā alibi fieret q̄ si cōsuetudo nō apparet tūc nō est vis ubi fiat dūmō sit locus clericoz ꝛ honest⁹ ut in sū.con. li.iij.ti.xxvi.q.vi.¶Electio autē epi si fieri pōt debz fieri in eccl'ia cathedrali ut expresse dr̄ ex̄.eo.q̄ sicut.et dixit Hos.ut i dca.q.vi. b Et nō debz fieri añ sepultura p̄decessoris ex̄.eo.bone memorie. ſz tū si fieret valēt. a ¶Hoc sentit glo. in dco c.bone.sup ꝛ̄bo tractatū. et hosti.ec̄ ibidē ut in sū.con.eo.ti.q.vij. b Omēs electores qui in ciuitate sūt debēt ad electionē vocari ꝛ̄bo uł scripto uel cōsueto signo cāpane. Itē qui sūt i oꝛtis ciuitatū ar.ff.de ꝓcura.l.i. a Cōiuncta.l.v. b Itē debēt vocari oēs qui sūt in ꝓuincia p̄ lr̄as uł p nūciū ex̄.eo.cozā.hoc dico sm cōsuetudinē obseruandū. a Inno. dic̄ q̄ vocādi sunt nō solū p̄ntes in capł'o ſz etiā extra si sciūtur esse circa capitulū q̄ si aliter fieret esset malitia que dño ꝛ̄electionib⁹ est vitāda ꝛsulo etiā q̄ votent̄ etiā si sint in ciuitate ar.ff. de ꝓcura.l.v. nisi forte antiq̄ cōsuetudo excuset uł certā formā det hosti.etiā putat consuetudinē esse seruandā in vocatiōe absētiū ꝛ̄ moꝛa ꝛ̄tatur in p̄iculū ut in sū.con.dca.q.vij.

b Et si vocati ad cōpetentē terminū eis a vocātib⁹ assignatū nō veniāt nō oꝛ eos vlteri⁹ expectari ex̄.eo.cū inter. et.c. cū nobis. a ¶Hoc fuit dictū Hos.addē tis q̄ durū esset usq; ad finē termini expectare.ſ. ad finē triū mensiū cū moꝛa in electiōib⁹ sit dānosa ex̄. eo.cū int̄ vniuersas.hosti.ꝛ̄o dicit q̄ in ß casu si due p̄tes sūt p̄ntes et cā coartatiōis assignet̄ putat hāc ſnīaz verā q̄ tūc debz absēs saltē vni de collegio cōmittē vices suas ex̄.eo. q̄ ꝓpter. si ꝛ̄o due p̄tes absētes sint uel nō assignet̄ cā putat verā ſnīaz Jo. qui dixit expectādos ee usq; circa finē triū mēsiū. dic̄ etiā hosti. q̄ scrutatores dēnt ire ad infirmos qui sūt in ciuitate et inq rere vota eoz sicut alioz p̄ntiuz nam et p̄sens est qui in oꝛtis est.ff.de ꝓcura.l.v. nec erit nēce ipos i collatiōe uł i aliis q̄ sequūtur requirē sed sufficit cōsensus in scrutinio habit⁹ possūt etiam isti vni de collegio vices suas cōmittē q̄ sūt ipediti si pri⁹ dictū.ſ. q̄ ad eos vadāt vr̄ expeditius con. Inno. ut in sū. con.dicta.q.vij.

b An electoz absēs possit cōstituē procuratorē.℟ si iusto ipedimēto tenet̄ pōt vni uł pluri⁹ cōmittē vices suas dū tū cuilz in solidū et erit melioz cōditio occupātis q̄ si ālo cōcurrāt ꝛ petāt admitti nō admittātur ambo si is quē cap'm uł maioz ps elegerit ꝛ si nō cōcordēt admittetur ille qui in cōmissiōe p̄mo noīatus est at si nullus sit in solidū nō valet q̄ nuntē ꝓcurator vnū noīat pro se ꝛ alium noīe eius qui omisit nihil agit ꝛ̄ de certa p̄sona habuerit spāle mādatū q̄ tūc aliū noīe suo poterit noīare porro si null⁹ de collegio vult esse ꝓcurator nō pōt absēs volēte capitulo exīneū deputare nō pōt

etiã p lras exprimẽ votũ suũ lxx oĩa ex. de elec.si qs iusto.li.vi. a Dictus etiaz procũtoz nullatenꝰ põt instituí cessante ipedimẽto uł loci ogruitate ex. de elec.c. ꝑ ꝑter ℔.illud.ubi dr illud autẽ penitꝰ intẽdim⁹ ne qs in electiõis negocio pro curatorẽ cõstituat nisi sit absẽs in eo loco in quo dẽat aduocarí iustoꝙ ipedimẽto detẽtus venire nõ possit supꝙ quo si opꝰ fuerit fidẽ faciat iuramẽto. b Si quis electoz ꝺtẽptus nec vocatꝰ ad electionẽ fuit ad petitionẽ eius cassãda est electio põt tñ si vult eã ratã habẽ ex.eo.ꝑ sicut

Alrũ electoz possit rnũciare voci sue R̃ sic nã quilz põt renũciare iurí qđ sibi cõpetit vñ et qđ postea fit p alios ipe nõ poterit ipugnare si tñ taľ accedat electi/one nũdũ facta admittẽdus est in oĩbus que circa ipaz restant faciẽda ex.eo.eccľia vra.i.R̃. a Ibi nõ dr clare ℔ dici ꝑ taľ dẽat readmitti tñ cũ pdictis con.Albri. si ꝑ qo possz renũciare iurí suo ℔ clarum est.C.de pac.l.si quis in cõscribẽdo. b Quot sunt forme electiõis. R̃ tres nam aut fit p scrutiniũ aut p cõpromissũ aut p cõez ispiratione et qui coĩ pdictas formas eligẽ attẽptauerit ea vice dẽbet eligẽdi ptãte puarí ex.eo.ꝑ ꝑter. a Ibi dicit statuim⁹ ut cum electio fuerit celebrãda pntib⁹ oĩbus qui dẽbẽt ꝛ volunt et possũt cõmode intẽsse assumãtur tres de collegio fide dígní qui secreto ꝛ sigillatim vota cũctoz diligẽter ingrãt ꝛ in scriptis redacta mox publicẽt in cõi nľlo prorsus appellatiõis obstaculo intẽiecto ut is collatiõe habita eligat in quẽ oẽs uł maioz ꝛ sanioz ps capituli cõsẽtit uł saltẽ eligẽdi ptãs aliqbus viris idoneis cõmittat qui vice oĩ eccľie viduate ꝓui dẽat de pastore alit electio facta ñ valeat nisi forte cõiter abesset oĩbus qsí p inspirationẽ dei absq vitio celebrã. Qui xo coĩ pdictas formas eligere attẽptauerit eligẽdi ea vice ptãte puent et ita electiones ꝑ clãdestinas reprobam⁹ statuẽtes ut ꝑ cito electio fuerit celebrata solẽnit publicet. b Quãdo ꝓcedit p formaz scrutinij debẽt eligi tres scrutatores qui in secreto exqrant vota singuloz et ipi quidẽ ꝓmo debent seipos de suis votis enarare deinde alioz vota secreto ꝛ sigillatiz ad ℔ qđ quilz liberi⁹ dicat qđ sibi vr̃ vñ si enarratio publice fieret nõ seruaret forma nec valẽt electio etiã si oẽs consentirẽt ex.eo. in genesi. ¶Per quẽ vota scribũtur. R̃ p tabellionẽ uel qđ melí⁹ ẽ vnus de scrutatorib⁹ videntib⁹ aliis oscribere et postea publicabit ꝛ si qs electoz vellet cõtradicẽ scripture nihilomin⁹ ei standũ est ar.ex.de testi.co.ꝓterea ℔ fi. a Hoc fuit dictũ hosti.qui etiã dicẽ ꝑ dca vota poterũt scribi p tabellionẽ etiam in sacris p epm cõstitutũ licz Inno. dixerit p tabellionẽ laicũ ut in sũ.con.li.iij.ti.xx vi.q.vij. b Quid si electores pauci sũt R̃ ℔ Inno. si sũt tantũ tres duo ex eis scrutabũtur tertiũ ꝛ sic ꝓcedẽt ad electionẽ si xo sũt duo tñ vnꝰ scrutabit aliũ ꝑ si vnꝰ tñ et ille solus vocatis testib⁹ exprimet votũ suũ et eliget ꝛ publicabit.

a Con.Albri. b In electiõib⁹ vota icerta ꝛ cõditionata nõ valẽt et dẽbẽt haberi p ñ adiectis puta cõsentio i quẽ taľ cõsentit uł si petrũ habẽ nõ potero cõsentio in Joannẽ ꝛ siľia ex.eo.in electiõibus li.vi. a Ibi dr in electiõib⁹ ꝛ postulationib⁹ ꝛ scrutiniis ex quib⁹ ius oritur eligendi vota cõditionalía alternatia et icerta penitꝰ reprobam⁹ statuẽtes ut ℔ modi votis p nõ adiectis habitis ex puris cõsensib⁹ celebrẽt electio vocẽ illoz qui nõ pure cõsẽserint ea vice in alios residẽ. b ¶Publicato scrutinio electores nequẽt variare voces si faciẽda ẽ collaº et electio celebrãda ille tñ qui nõ cõsẽsit põt cõsentire in eũ qui aliter eligẽdus ẽ aliter nõ põt ad aliũ accedi ex.eo.auditis ℔.i.et.c.eccľia vra ℑ.ps xo. diuncto.c.publicato.e.ti. ꝑ si p vim fĩ scrutinij null⁹ possit eligi poterũt ꝓcedẽ ad zm ꝛ tertiũ scrutiniũ donec aliqs eligi possit. a Cũ pdictis in ℔ ℑ.con. Albri. b Collatio

ꝑdicta que debz post publicationé scruti nij fieri triplex est.s. nūi ad nūm zeli ad zelū meriti ad meritū ut ex.eo.in genesi. si tñ vna ps eligētiū fuerit duplo maior ñ pōt ei opponi extenuatio zeli uł meriti ex.eo.si qñ li.vi. a Ubi etiá ſbditur si qs autē opponē voluerit quo votū illi⁹ cui opponit nullū reddēt ipo iur id eis non intelligim⁹ int dictū. b Qz si oés in vnū cōueniāt nihilomin⁹ facienda est collatio nō de nūo sz de electorib⁹ vtrū .s.aliqs sit otēptus uł aliqs affuerit cui⁹ vox non sit cōputāda et hmodi ⁊ si hac collatiōe fca nullū occurrit dubiū ad ele ctionē ꝓcedat aliogn discutiat plene ex eo.cū terra. Alij dicūt ꝙ ubi oés in vnā psonā ocurrūt valet electio ⁊ si colla° sit omissa. a Hoc vł satis ꝓbari ex. eo.ꝙ ꝓpt.ibi ñ forte ꝛc.nā i electiōe ñ fit colla° nisi nūi zeli ⁊ meriti dco c i genesi que ñ pōt locū habē in electiōe vniformit concordi de aliis autē faciēda vł discussio añ scrutiniū uł in cōfirmatiōe dco.c.ꝙ ꝓpt et eo.ti.c.auditis. b In nūo eligentiū nō vł cōputari elect⁹ ꝙ null⁹ pōt eligē scripm ex.eo.cumana. a Hoc.c.parū ad h facit si meli⁹ ex.de institu.cū ad nostrā. et de iure patro.ꝓ nr̄as. b Licet aliqñ h locū hēat qñ ꝓcedit ꝓ viaz opromissi ut ·j· electio ij·ff·iiij. Facta collatione eligi debet is in quem maior pars et sa nior capl'i osenserit et maior ps dicet mi nori cū talis sit eligēdus si placz vobis ipm cōiter eligam⁹ ⁊ si osenserint tūc is qui prioze voce hz in capl'o surgēs dicz ego pro me et pro toto capl'o eligo talē ꝛc.et oés acceptabūt ꝙ si minor ps uł ñ oés osēserint dicet ego pro me ⁊ ꝓ illis qui mecum cōsentiūt eligo talē ꝛc.hec ex decre.ꝙ ꝓpter.ex.eo. a Con.Albricus

b In oi electiōe siue postulatiōe si di catur ego eligo postulādo siue postulādū aut i postulandū uł postulo eligēdo siue eligendū aut in eligendū nihil agit sł nec sub hac forma eligo ⁊ postulo prout meli⁹ pōt de iure valē nisi qñ ꝓbabilit dubitaret vtrū quis sit eligēdus uł po stulādus q̄ casu sic postulat⁹ uł elect⁹ te net vnā tñ determiatā viam acceptare.

a Consēsus tēpis ⁊ reddēdi ad aliam postꝙ vnā elegerit sibi licētia ē penit⁹ ite dicta ut in.c.de q̄ stati. b Ex.de postu. .c.ꝓpetuo.li.vi. Electio sp debz fieri p ꝛba nūi singularis siue fiat per scrutiniū siue fiat p cōpromissū alit nō valet ex.eo sicut.li.vi. Collige que sūt de sba forme electiōis per scrutiniū ꝑ quidē ꝙ elec tores ogregent Itē ꝙ scrutatores assu mant. a .s. de collegio eligētiū ex.eo. ꝙ ꝓpter. Et dicit Hosti. in sū.con.li.iij. ti.xxvi.q.vij.ad fi.ubi etiá nō.que et hic ponūtur. b Itez ꝙ in secreto vota exq rant. Itē ꝙ vota scribát. Itē ꝙ scripta i cōi publicent. Itē ꝙ fiat collatio. Itē ꝙ sequat electio de illo in quē maior ps et sanior capl'i cōsenserit hec oīa ex.eo. quia ꝓpter. a Ibi etiá dr ꝙ vota in scripti redacta debēt in cōi publicari mox idest nullo actu cōtrario intueniēte ut nō.in dicta.q.vij. dr etiá in dco.c.ꝙ ꝓpter. ut q̄ cito fuerit electio celebrata solēnit pu blicet .i.cōgregati electorib⁹ surgat vn⁹ et anūciet populo cōuocato ut moris est ad electionē factā si tñ ista publica° emir titur nō est ꝓpter h electio cassanda ꝑm Inno. Alij tñ dicūt aliter ꝑm hosti. ut i dca.q.vij. dictū Inno. verius vr ut pōt colligi ex dco.c.ꝙ ꝓpter.imo si piculum iminēt talis publica° nō est faciēda ar.xx iij.dis.in noie dñi yhu. ꝙ si prauoꝝ atq iniquoꝝ ꝛc. Itē Inno.in.c ꝙ ꝓpter.ex.e. dicit ꝙ ꝓcuratoz institut⁹ ad eligendū debz habere spāle mandatū ad iurandū in aiaz dñi ꝙ credat ꝙ tpe electiōis erat bona fide.s. sine fraude·j· fines qui deputati sūt ad vocatiōes electionū ⁊ ꝙ iusto ipedimēto tenet ꝙ electiōi intesse ñ pōt mō ⁊ credit uł dubitat ꝙ eodē ipedimēto tenebat tpe quo electio facienda erit et h dr hic ⁊ debz exprimē ipedimentū et fines nō enī in suo iuramēto debz exponē ꝛba iuris et sbdit illud autē placz ꝙ

nō possit qs cōstituē ꝓcuratorē ad eligē
dū nisi et dēt ei ptātez iurādi in aiaz suā
q nō venit instructꝰ et inde sequētur ab
surditas q uł oportēt capł'm cōgregatū
expectare q̄sq nūcius iret et rediret ab
eo uł iterū aliū terminū assignare electi
oni q̄ absurditas in siłi casu tollit̄ lxiij.
dis.cū longe ar.ad hꝰ c.dis.optatū. Itē vī
q post pstitū iuramentū si alius cui voc
eius pīudicaret vellet ꝓbare q dōs tpe
electiōis erat in eo loco vñ vocari nō de
bebat uł non detinebat̄ iusto impedimēto
q nō sit audiēdus ar.ff.de dolo.q si diffe
rente.nisi forte aliud dicat in spūalibꝰ ꝙ
reuocat̄ qcqd sit p obreptionē etiā post
sniaz ex̄.de rescrip.dilectꝰ filius abbas.et
.c.cōstitutꝰ.et.c.ad audientiā.q si nō erī
gūt iuramentū pdictū a ꝓcuratore de ce
tero nō possūt neq de loco neq de impe
dimēto excipe q hanc exceptionē vī re
misisse capł'm qñ sibi iuramentū remisit
et si dicat̄ q capł'm deceptū fuerit igno
rātia facti que etiā pitissimos fallit.ff.de
iurī et fa.igno.l.ij. puta q credebat adū
sario hꝰ asserēti dicet̄ ei q supina fuit eiꝰ
ignorātia q ius ī talibꝰ puidet q possit
exigē iuramentū. b Qñ ptās eligēdi
deuoluit̄ ad aliū.R̄ ī cathedralibꝰ eccł'is
si .j. tēpus triū mēsiū nō eligāt deuoluit̄
ad proximū superiorē q si .j. alios tres mē
ses nō elegerit deuoluit̄ ad aliū superiorē
et sic usq ad papā.Si xo eligūt scienter
indignū ⁊ sic sint puati iure eligēdi uel
priuent̄ p sniaz q ñ seruāt debitā formā
ad papā deuoluit̄.In inferioribꝰ autē ec
clesiis semp ad proximū superiorem deuol
uitur ex̄.eo.q̄q.li.vi. de hac mā vide.s.
.ff.iij.et.s. bñficiū i.ff.i. Cassida ē elec⁹
illius qui regsitꝰ añq̄ esset electꝰ cōsēsit
electiōi de se faciēde q pīsumit̄ ābitiosus
ex̄.eo.cū post petitam. et.c.officij. Qñ
maior ps capł'i deligt electio deuoluit̄
ad pauciores ut nō.ex̄.de postu.c.ij. Itez
deuoluit̄ etiā ad vnū ꝓpter oīum aliorū
delictum lxv.dis.si forte.ex̄.eo.bone. a
In his.c.nō bñ hꝰ ꝓbatur si in dō.c.ij.
de postu.hec nōt glo.et vī hꝰ intelligē qñ
electores peccauerūt in eligēdo indignū
secꝰ si ex ꝺceptu aliquoꝝ habētibꝰ vocē
q tūc nō deuoluit̄ ptās eligēdi ad con
ceptos q ñ tm in hꝰ peccauerūt eligētes
iō sufficit q hꝰ casu casset̄ electio pōt dici
q hꝰ verū est añq̄ eligētes sint priuati p
iudicē iure eligēdi nā ꝓpter peccatū forme
nō sūt ipō iure puati si priuādi ex̄.e.
q ꝓpter.et ibi hꝰ sētit Inno.sup xto pri
uatur. dicēs q fēa puatiōe p iudicē ꝓpt̄
peccatum forme tunc ptās deuoluat̄ ad
nō culposos nec priuatos. Itē in sū con.
li.iij.ti.xxvi.q.vij.dī. Itē nō q si aliq pec
cāt ī eligēdo cōn formā in ñ delinquētes
etiā si sit minor ps cadit ius eligēdi eē si
vnus solus sit ⁊ hꝰ uł p sniaz superiorīs ꝙ
quosdā uł ꝑm alios ipō iure. Alij tñ di
cūt aliter si pma opīo est magis approbāda
hec ibi aliqui etiā dicebāt q si maior ps
deliqrat tūc ptās ñ deuoluebat̄ ad pau
ciores quoꝝ victū nō ꝓbat̄ nec est rōna
bile ut patz p Inno. in dicto.c.q ꝓpter.
vñ ut dictū est bñ deuoluit̄ ptās etiam
ad pauciores ipō iure si p iudicē pri⁹ lata
puatiōis sniā et sic pōt intelligi assertio
dicentiū q hꝰ debet fieri p sniaz superioris.
b Qr si omēs delinquāt deuoluit̄ ad
superiorē siue ad papā ut dictū est.s.ff.qui
est hic añ proximū. Electiōes clamde
stine reprobant̄ ex̄.eo.q ꝓpter. et dicūt̄
cladestine que in cameris p occulta ꝺuen
ticula fūt lxxix.dis.c.ij.et.c.si trāsit⁹.sil'r
et ille qs int̄ se electores secretas teneat
cum celebrate debēt solēnit̄ publicari
ut in dicto.c.q ꝓpter. a Idē in sū.con.
dicta.q.vij. ad fi. b Quis pōt eligi. R̄
eligēdus ē doctior ⁊ sanctior cuiꝰ ꝺpatiōe
ceteri grex dicātur vij.q.i.licz ergo. et q
sit de mriō legitio natꝰ et etatis legitīe
ex̄.eo.cū in cūctis.nā epūs debz eligi xxx.
annoꝝ cōpletoꝝ.Inferiores xo plati et
alij qui curā debēt habē aiaꝝ regrit̄ q
attigerint annū xxv. a ut in dicto.c.cū
in cūctis. b Alit̄ eligētes sūt illa vice
eligēdi ptāte priuati.s.ff.xxij.qui incipit

qñ ptās. Subdiacon⁹ ꝙ̄ pōt in ep̄m eligi ex̄.eo.de eta.⁊ q̄li.a multis. Item qui ad vnaz dignitatē reputat̄ dign⁹ si postea eligat̄ ad aliā debz reputari dign⁹. a .s.ad equalē uł minorē ut pōt colligi ex .c.de quo statim. b lxxiij.dis. gesta.fallit qñq; nā licz qñq; qs tolleret̄ ī officio minori nō tñ ꝓpter ꝟ in maiori tollerari debet indign⁹ xij.dis.nos cōsuetudinem. Abbas ꝙ̄ exēpt⁹ bñ pōt eligi siue ī ep̄m siue in abbatē eiusdē regule et habit⁹ ſz nō pōt tñsire sine licentia papę uł legati de latē si sit in ꝓuincia ex̄.eo.si abbatē.li.vi. Religiosus ꝙ̄ licet nō exp̄sse ꝓfessus quin etiā nouiti⁹ eligi pōt ad ep̄atū ex̄. eo.nullus.li.vi. a Siue eligat̄ in secularib⁹ siue i regł'arib⁹ eccł'iis ad p̄laturā tñ sue uł alteri⁹ religionis nō nisi exp̄sse professus ut ibi null⁹ autē religiosus pōt eligi in abbatē uł prelatū alteri⁹ religionis uł habit⁹ ꝙ̄ si secus actū fuerit eo ipō est irritū ⁊ inane ut in cle.ex̄.eo. b de clericis alterius diocesis.vtrū possint eligi vide.ī.postula°.ℊ.iij. Quis ñ pōt eligi. Rñ excōicat⁹ maiori excōicatiōe ex̄. de appel.cōstituti.i. Jtē nec excōicat⁹ minori qui si sciēter elect⁹ fuerit cassāda est eius electio ex̄.de cle.excōi.mi.si celebrat.

a Et ibi glo. dicit ꝙ̄ si etiā ignorāter eligat̄ excōicat⁹ minori nō valet electio ꝙ̄ ignorātia eligentiū ñ facit ip̄m habilē et si sciēter talē eligerēt p̄iuarētur iure eligēdi ex̄.de elec. cū in cūctis. b Item nec suspēsus nec int'dict⁹ nec q int'dictū nō seruauit ex̄.de postu.c i.et.c.cū dilect⁹

a Hoc.c.cū dilect⁹.ñ est in ti.de postu. ſ de cōsuetudie. b Item nō debz eligi p̄sona cui aliquid obstitit de īpedimētis circa ordinādos.de quib⁹ habet̄ur.ī.ordinādus ꝑ totū. Item nec is qui ꝓpter vitiū p̄sone semel reprobat⁹ fuit talis enīz nec ibi nec alibi eligi pōt ex̄.eo.super eo. secus autem si cassata fuerit electio ꝓpter vitiosū ꝓcessū ꝙ tūc nō īpedit̄ ꝓmotio eius etiā in eadē eccł'ia ut in dō.c.super eo.et.c.īnotuit. a Etiā p̄ma vice ut in dicto.c.innotuit. vbi vero duo electi fuerūt et vtriusq; vitiosa est electio neuter ē eligēdus p̄ma vice ex̄.eo.cōsideraūim⁹ et ſ ut discordia vitet̄. Si aūt alt̄ istoz cōiter eligat̄ deficit rō et ideo cōfirmat̄ ex̄.eo.cū int'. Ss senioꝛē.ut in sū.con.li.iij. ti.xxvi.q.v. ubi etiā p̄dicti casus nōntur

b Jtē nō pōt eligi ep̄us.s.qui iam alligatus est alteri ecc̄'ie ſ pōt postulari.s.a papa ex̄.de postu.c.fi. Jtē in prelatū religiosoꝛ nō pōt eligi nisi expresse ꝓfessus aliter nō valet electio ex̄.eo.null⁹.li.vi.nē etiā aliqs qui sit alteri⁹ religiōis uł habitus ut in cle.cū cōi.ex̄.eo. Item nullus religiosus pōt eligi si transiuit de ordine mendicātiū ad ñ mēdicātes ut habeā.ī. religio v.ℊ.fi. Elect⁹ post cōsensū conīugitur spūalit̄ eccł'ie viduate ut ex̄. eo. cū inter canonicos.ex̄.de tñs.int'. corpalia .ℊ.i.⁊ ij. Jtē electio gignit confirmationē ex̄.eo.nihil.cōfirmatio dat admīstratiōez ex̄.eo tñsmissā.de cōfirmatiōe vide.s.confirmatio electoꝛ. Si elect⁹ añ cfirmationē admīstret remouēdus ē ex̄.eo.q̄lit̄ nisi in sūmo pōtifice qui in eligēdo cōfirmat̄ dis.xxiij.in noīe dñi.uł nisi sic admīstrāti parcat̄ ex̄.eo.nosti. ł nisi ꝓtineat ad papā. a .s.cōfirmatio ut in.c.de q̄.ī.

b et sit valde remot⁹ a sede apostolica

a videlicz vltra italiā cōstitut⁹ ut in e. .c.nihil. b Quia tales si sint in concordia electi admīstrare possūt etiā añ ita tñ ꝙ nihil penit⁹ alienet nec pōt ei cōmitti admīstratio sub noīe iconomat⁹ uł ꝓcuratiōis et ſmodi nec in toto nec ꝑte nec in spūalib⁹ nec in tpalib⁹ ꝙ si susceperit ꝓuati sūt oī iure electiōis ip̄i⁹ ex̄.eo.auaritie.li.vi. a Ibi dī cū iraq; nō sit malitiis īdulgēdū sāxim⁹ ut null⁹ de cetero admīstrationē dignitati ad quā electus est ꝓius ꝙ̄ celebrata de ipō electio cōfirmetur ſ iconomat⁹ uł ꝓcuratiōis noīe aut alio de nouo q̄sito colore ī spūalib⁹ uł tpalib⁹ ꝑ se uł ꝑ aliū ꝓ ꝑte uł in totū gerē uł recipe aut illi se imiscē p̄sumat oēs illos qui secus fecerit iure si qđ

eis p electiõez q̃sitũ fuerit ꝺecernẽtes eo ipo ꝑuatos ⁊ idẽ qꝺ i ℔.ℊ.nõ.i sũ.cõ.li.iij ti.xxvi.q.xij. b ℳn religioso acgratur ius electiõis eꝝ ordinẽ suũ. ℟ nulli religioso predicatorũ minorũ heremitarũ et quorũlz mẽdicantiũ ex electiõe postulatione ꝓuisiõe seu vocatiõe ad ꝑlaturam eꝝ suũ ordinẽ i discordiã factã ius aliqꝺ acgrit̃ nec ipe cõsentire põt etiaz habita licẽtia eꝝ.eo.q̃rundã.li.vi.et ꝺebet itelligi discordia q̃ esset siue ꝺe iure siue ꝺe fco ut in cle.eo.ti. qꝺ circa. a Ibi nõ clare ℔ ꝓbat̃ si ad ℔ facit q cũ in ꝺco.c. quorundã.ꝺicat̃ ꝺe discordia ꝺeb3 idistincte itelligi eꝝ.ꝺe ꝺecis.ad audiẽtiã. b Sed et aliis religiosis nõ acgrit̃ ius in electionib9 nec cõsentire possũt si fuerit electi a minori ꝑte nũo ut in ꝺco.c.q̃rundã. et nõ q si religiosus electiõi ꝺe se facte ad ꝑlationẽ aliquã eꝝ suũ mõsteriũ ℓ eccl'iam nõ petita licẽtia ⁊ obtẽta cõsenserit ꝺissensus nõ valet et electio ipa iure euacuat̃ Itẽ nõ q ꝑlati religiosoꝝ in regsitis cõuẽtib9 possũt ℔modi licentiã ꝺare eꝝ.eo. .c.si religiosus.li.vi.nõ autẽ valẽt licẽtia que cõcedit̃ pro futura electiõe quã fieri cõtingẽt ut i cle.cũ ꝺilecta.eꝝ.eo.nec aliqs religiosus põt ꝑsiti i aliq̃ eccl'ia que clero careat ⁊ populo xpiano ut in cle.plensq̃ eꝝ.eo. Quid si ꝺue electiões fiant. ℟ Fm ℳostl.si simℓ ⁊ incõtinẽti fiũt puta q in scrutinio ꝺiuisa sũt vota tũc illa valet que meliorib9 ⁊ maiorib9 meritis ad iuuat̃ eꝝ.eo.c.licz.in fi.et.c.ꝺudũ.Si ℞o electiões fiãt ex int'uallo ⁊ ꝑmo fuit rite facta illa valet imo etiã si ꝑma ãnullãda sit zª nihilomin9 cassari ꝺeb3 eꝝ.eo. bone memorie.cre.nisi gratia fiat sicut quidaz intelligũt extra.eo.bone memorie.magis siℓiter etiam cassanda est secũda etiam si ꝑima nulla fuerit ꝓpter causam nũdum patentẽ eꝝ.eo.cõsideratℓ.et.c.auditis.q si ꝑima ex cã notoria nulla fuit valebit zª rite facta eꝝ.ꝺe supplen. negli. ꝑlato.c.fi. et eꝝ.eo.venerabilẽ.⁊.ℊ.fi. a Idẽ in sũ. li.iij.ti.xxvi.q.viij.ubi etiã ſbditur.nõ eẽ q̃ sola nomiatio nõ ꝑstat impedimentũ sequẽti electiõi ut patz eꝝ.eo. q sicut. q ꝑ simplicẽ noiatiõz nullũ ius acgritur nominato seeus tñ ℔z ℳer. ibidẽ in glo.ꝺe nomiatiõe i scrutinio post publicationez q tũc nec variare possũt eꝝ.eo.publicato b Sũt casus in quib9 electores iterũ possũt eligẽ utputa si elect9 nõ vult consẽtire uℓ post cõsensũ renũciat iuri suo ℓ morit̃ uℓ ꝓpter occultũ eius vitium irritat̃ et his casib9 habẽt electores itegrũ tẽpus a dissensu uℓ renũciatiõe ℓ morte seu irritatiõe ac si vocatio noua esset dũmõ nihil egerint fraudulẽter eꝝ.eo.si electio li.vi. ℳuas electiões i vna eccl'ia ꝺe se factas nemo põt ꝓsequi si vnã tãtũ eligat eꝝ.eo.ut gs.li.vi. Quicũq̃ gra uant clericos uℓ alias psonas eccl'iasticas ad quas spectat electio. a ℑn aliqbus ecclesiis mõsteriis aut aliis piis locis. b ℑpo eo q rogati seu alias inducti cũ ꝓ quo rogabant̃ siue iducebãt eligẽ noluerint uℓ ꝺsãguineos eoꝝ aut ipas eccle sias seu loca bñficiis seu aliis bonis spoliando seu alias iiuste psequẽdo excõicati sũt ipo fco eꝝ.eo.sciãt cũcti.li.vi. Quid si quis aliquẽ ex odio eligit. ℟ tenet̃ ei ad omne ꝺãnũ qꝺ inde ei accidit ꝺis.lxx iiij.honorat9.et.c.si ꝓpter iimicitias creaº facta.l.vnica li.x. Circa electiões moni aliũ nõ q nulla ꝺebet ad electionẽ admitti nisi xij.ãnũ pegerit ⁊ ꝓfessa fuerit tacite uℓ expresse nec in abbatissã uℓ prioꝛissaz vbi ꝑ prioꝛissã gubernãtur eligi põt nisi post xxx.annũ et ñ fuerit expresse ꝓfessa Itẽ nõ q cũ ꝑ scrutiniũ ꝓcedit̃ illa electio que a ꝺuab9 ptib9 fuerit celebrata ñ obstãte appellatiõe ptis alteri9 pmissa diligenti exaiatiõe si aliter iuenta fuerit canonica cõfirmet̃ ⁊ bñdicẽda bñdicat̃ a Benedicẽda ẽ ꝺfirmata in abbatissi ut in.c.idẽ vitãtib9.ꝺe q̃.ℊ. b Si autẽ nulla electio esset a ꝺuab9 ptib9 celebrã tũc nõ obstãte q sit publicatũ scrutiniũ aut etiã ad electionẽ ꝓcessum possũt alie moniales anteq̃ ad actus exneos ꝺiuitãt

ad illá accedē que a maiori nūo eſt electa et ſi p ꝫ ꝫueniat ad duas ptes ꝺfirmet ut prius dictū eſt ſ nihilomin⁹ coīa eam ſic cōfirmatam poſtꝯ fuerit in admiſtratione poterūt alie opponē in modū denūciatiōis uł accuſatiōis ut a dignitate remoueatur ꝙ ſi ad illaz que a maiori pte electa eſt alie nolūt accedē uł non tot ꝙt aſcēdant ad duas ptes tunc ſup obiectis que facēt ps altera ⁊ ſup aliis q̄ ſūt inqrenda plane ⁊ ſine ſtrepitu iudicij per ſuperiorē inqrit añꝯ ꝺfirmet ſ ipa interi in tpalib⁹ ⁊ in ſpūalib⁹ admiſtret ita tñ ꝙ de reb⁹ mōſterij nihil alienet nec monialē recipiat. Si quā ⁊o a minori parte electa uł noīata fuerit ñ valet nec pōt ad eam p̄dicto mō accedi. Itē nō ꝙ nūꝯ in electionib⁹ monialiū debet fieri collatio zeli ad zelū uł meriti ad meritū ſed ſolū nūi ad nūm. Si ⁊o ꝓdit per formā cōpromiſſi ſi minor ps ſe opponit electe nihilomin⁹ ꝺfirmat ⁊ bñdicet coīdictiōe pris nō obſtāte. Si autez maior pars ſe oppoīt differt ꝺfirma° donec de obiectis et aliis fuerit inqſitū ſz iterim admiſtrabit ut p̄mittit niſi ps opponētiū fuerit duplo maior ꝙ tūc nō admiſtrabit ſz expectabit litis euentū. Item nō ꝙ ſi in hmodi electionib⁹ cōtigerit ad curiā appellari debēt cauſe exp̄mi ſm modū cōſtitutionis ut certa ex.eo.li.vi. a Ibi dicit prouidem⁹ ſi qñ aliq electiōib⁹ poſtulationib⁹ puiſionib⁹ ſe opponūt ꝓponēdo aliq coīa electiōis poſtulatiōis ſeu prouiſiōis formā a ꝑſonas eligentiū uel electi ſiue illi⁹ cui ꝓuiſio erat faciēda uł facta et ꝓpter hmodi cōtigerit appellari appellantes in inſtrō publico ſeu lris ſup appellatiōe cōfectis oīa et ſingula exprimāt q̄ in formā intendūt obicē uł ꝑſonas coza ꝑſois auctēticis aut ꝑſona que ſup hmodi teſtioniū ꝓbibeat veritati cozpali p̄ſtito iuramēto ꝙ credūt ea que ſic exp̄mūt ēe vera et ſe poſſe ꝓbare alioqn tā opponētes q̄ tpe appellatiōis uł poſtmodū adherētes eiſdē obuiciēdi aliq̄ q nō fuerūt in hmodi lris uł inſtris exp̄ſſa ptātez ſibi nouerit intēdictaz niſi poſtea forſan aliqd emerſerit uł ſup antiqs ſupuenerit probādi facultas aut aliq̄ in opponētiū noticia de nouo puenerit que appellātes appellationis tpe veriſiłr ignorāt potuerūt ⁊ ignorauerūt ſup hmodi autē ignorātia et ſupueniēte facultate ꝓbandi fidē per ꝓpriū p̄ſtandū cozpaliter faciāt iramentū hmodi adiciēdo iuramēto eodez ꝙ ad ea ꝓbanda credūt ſe ſufficiētes ꝓbatiōes habē hec ibi non diſtincto ſiue appellat ad curiā ſiue ad aliū

b Sed non debēt ipe ire quin potius procuratores cōſtituē. Itez nō ꝙ hi qui euocant ad dirigēdas moniales in electionib⁹ niſi abſtineāt ab his p que int eas ozia poſſet circa hec diſcordia uł nutriri ecōicari ſūt et oīa p̄dicta habēt locū etiā apud mulieres que viuūt q̄ſi canoniſſe.

a .i. que viuūt ut in ſecularib⁹ eccl'iis canonici ſeculares dō.c indēnitatib⁹. b Excepto de ꝓfeſſiōe ꝙ tales nō ꝓfitent hec oīa. ex.eo. indēnitatib⁹ li.vi. de confirmatiōe electiōis hēs. ſ. cōfirma° electoꝝ p totū. de electiōe pape vide ī papa ſ. i. de hac mā vide ī poſtula°. ⁊ fac. ſ. accep°.

Lectio ii

E o. ſ. p cōpromiſſū eligendi ptās pōt alicui uel aliqbus cōmitti ex.eo.cū in veteri. ſ cōpetētius cōmittit in nūo ipari ex.e. in cāis. et.c.cū dilect⁹. et.c.cū in iure. Et vni cōmitti pōt etiā nō plato ex. de renūtia. p⁹ tāſlationē i. R. nec reqrit ꝙ ſi quib⁹ cōmittit ſint de collegio ex.eo.cām que. ſz in hac cōmiſſiōe ſi vn⁹ diſſētiat ñ ſeruat forma nec valet ex.eo.q ꝓpt. a Et ibi hec nōt glo. b Et.c.cū dilect⁹. nec enīz cogit ꝙs renūciare iuri ſuo iuitus ex.ꝙ met⁹ cā abbas. et.c. ad audientiā. Itē nō ꝙ re integra talis ptās reuocari pōt ex.eo. in cauſis. a Et ibi patz ꝙ nō dī res integra qñ cōpromiſſarij ad electionē ſice p̄cēdē. b Illi ī ꝙs ptās eligēdi cōmittit poſſūt de ꝑſona cuiuſcūq; ꝓuidere ar. lxiij. diſ. lectis. ⁊ c. reachbina. tuti⁹

tñ ⁊ melius est ꝙ de ipa eccl'ia eligāt eī. eo.ꝙ sicut. et xxiij.dis. in nomie dñi.c.ꝙ sicut. modicū vī facē ſ bñ in.c.ī noie dñi

b ¶Nō valet cōmissio ſb hac forma ut qs q̄ſitis votis i secreto illū eligat i quē plures cōſenserint. a ¶Partium opatiōe miox licz cōſentiētes maiorē ptez capl'i nō arctingant ut in.c.de quo statim. b Eī.eo.ſi cui.li.vi. ſ bñ valet ſi ei omittit' ut illū eligat in quē maior ps capl'i consenserit eī.eo.cū expediat.li.vi. ¶An cō promissarij possūt eligē vnū de ipis.R̄ ſi ſb habet' et forma cōpromissi possūt alit' ñ eī.de sortilegiis.c.vltio.⁊ eī.e.cumana

a .c.cumana. parū facit ad ixc ſz bñ ſb nōt glo.in dcō.c.vltio. et eī.eo.cū in iur'

b Siue cōmissū sit vni siue pluribus electio debz fieri p v̄ba nūi singulari alit' nō valet eī.eo.sicut.li.vi. et de re iudi.cū ab vno.li.vi. Cōpromissarij si non eligūt.ſ.rēpus electiōis a iure statutū ad superiorē ptās devolvit' si v̄o eligat indignū siue sciēt' siue ignorāter eligēdi potestas revertit' ad electores nisi sciēt' electionē factā ratā haberēt et eodē mō reū titur ad eos si eligat idoneū et ille nō cōsēsit postea cōpromissarij q̄ eligit sciēt' indignū nō puniūtur cōpromittētes ī ratā habuerit ſ ipe suspēsus est triēnio a bñficiis q̄ obtinet in illa eccl'ia quā sic eligēdo offendit et ſb nō hz locū nisi cō promissarij sit epus.eī.eo.ſi cōpromissarius.li.vi a Ibi etiā patz ꝙ dca suspēsio sil'r nō obtinet nisi cū peccat' in electionib⁹ epox ⁊ superiox ipox ⁊ ſbditur et idē i illis bñficiis est cēsendū qui alicui⁹ electionē postulationē aut ꝓpositionē impugnās in ꝓbatiōe deficit eius qđ obiicit i ꝑsonā.ſ.ꝙ triēnio sit suspēsus a bñficiis que hz in eccl'ia offensa.

ELemosina ī°

Cōiter ſm Tho. z^a z^e.q.xxxij. quedā elemosine sūt corpales.ſ.vij. opa misericordie.viz esurientē pascere. potare sitientē.vestire nudū. recolligē hospitem visitare infirmū.redimē captiuū.et sepelire mortuū. vñ versus. visito poto cibo redimo tego colligo cōdo. Sunt et alie vij.spūales.ſ.docē ignorantē.cōsulē dubi tantē.corrigē peccantē. et cōsolari tristem remittē offendēti. supportare onerosos. pro oibus orare. vñ ihūs. Cōsule castiga remitte solare fer ora.in q̄ versu cū dicit' cōsule.itellige cōsulē ⁊ docere. a Idem in sū.con.li.iij.ti.viij.q.ij. b Et quidē elemosine spūales absolute loquēdo melliores sūt ꝙ corpales. ꝓmo quidē q illā qđ exhibet' nobilio⁹ est.ſ.donū spūale qđ pertinet corpali. z^o. rōe eius cui ſbuenit' q spūs nobilior ē corpe. z^o. q̄ntū ad ipos actꝰ quib⁹ ſbuenit' q spūales actus sūt nobiliores corpalib⁹ pōt tñ cōtingere ꝙ corpalis elemosina pferat' spūali in aliq̄ particulari casu puta si qs fame deficēt potius esset pascēdus q̄ docēdus. a Idez in sū.con.eo.ti.q.iij. b Utrū dare elemosinaz sit in pcepto. R̄ ſm tho. z^a z^e.q. xxxij.dicendū ꝙ sit.omittēs enim ſb facē eternaliter punitur ut patz ⟨Math.xxv. Esurivi ⁊ nō dedisti mihi māducare ⁊c. et ſb itelligēdū est ſm ꝙ recta rō requirit ſm quā cōsiderat' aliqd ex pte dantis.ſ. ut id qđ elemosinis erogandū est nō sit nociuz ei sz superfluū non solū respectu sui ipius sz etiam respectu aliox quox cura sibi incūbit ꝙ prꝰ oportz ꝙ vnusq̄q sibi ipi ⁊ suis puideat et de residuo pauperib⁹ ſbueniat ex pte q̄ recipientis requirit' ꝙ necitatē hēat aliogn nō esset rō ꝙ elemosina ei daret' ſ cū ñ possit ab aliquo vno oibus necitatē habentib⁹ ſbueniri nō ois necessitas obligat ad ꝓceptū sz solū cū is qui necitatē patit' ſbsidiari nō pōt tunc locū habet qđ Ambrosius dicit pasce fame morientē si nō paueris occidisti sic q̄ dare elimosinā de superfluo est in ꝓcepto et sil'r dare elimosinā est in cōsilio sic et de q̄libet meliori bono dant' cōsilia et oi ꝙ superflua de necitate ꝓcepti sunt ero gāda ꝙ licet istꝰ sint q̄ntū ad ꝓprietatē tñ etiā aliox sūt quo ad vsū.ſ.illox qui

ex eis ſbſtẽtari poſſũt vñ Baſili⁹ ſi fateris ea tibi diuinit⁹ ꝓueniſſe an iiuſtus ẽ deus ineq̃liť nobis res diſtribuẽs cur tu abũdas ille ẽo medicať niſi ut tu bone diſpẽſatiõis merita ꝺſeq̃ris ille ẽo patiẽtie brauiis decoreť eſt famelici paꝭ quẽ tu tenes ĩ archa nudi tuica quã ĩ cõclaui ꝺſeruas diſcalciati calcẽ⁹ q̃ penes te marceſcit ĩdigenti argẽtũ qđ poſſides ĩbuma tũ quo ẽa tot iniuriari qđ dare valeres et ħ idẽ dicit Ambroſi⁹ xlviij.diſ. ſiĉ hi. et qđ p̃dictũ eſt ꝙ nõ ſit danti neciuꝫ ĩ dicandũ eſt ꝑm ꝙ ꝓbabiliť extimari põt nec oportꝫ ꝙ cõſiderenť omes caſus qui poſſũt cõtingẽ in futurũ ħ debꝫ iudicari ſupfluũ et neciuꝫ ꝑm ea que ꝓbabiliť et veriſiliter occurrũt. a Idez in ſũ.con. li.iij.ti.viij.q.iiij.ubi etiã addiť ꝑz eũdez tho.ꝙ tũc ĩtelligẽdus eſt caſus extreme neciitatis qñ apparent ꝓbabiliť ſigna extreme neciitatis future niſi ei ſbueniatur ut eũ aliqs videt aliqs impotẽtes uł pigros ad ſbueniendũ ⁊ pauperẽ indigẽtẽ cibo ⁊ potu ⁊ aliis vite neceſſariis nᶜ ſibi poſſe ſatiſfacẽ nõ eniꝫ expectãda eſt vltia neciitas q̃ tũc forte ñ poſſꝫ iuuari natura fame uł ſiti ꝺſũpta hec ibi. Itẽ videť ꝙ neciitas elemoſine ñ ſit ſolũ reſpcu extreme neciitatis ĩdigẽtis ħ etiã alteri⁹ nã in ſuis neciitatib⁹ vellet qs ſibi rõnabiliter ſbueniri ſic ℊ et ipe iñntũ põt debet et aliis ſbuenire Math. vij.ibi. Oia q̃cũq̃ vultis ut faciãt vobis hoies ꝛc. Et i. Jo. iij. qui habuerit ſbaꝫ mũdi hui⁹ ⁊ viderit fratrẽ ſuũ neciitatẽ habẽ et clauſerit viſcera ſua ab eo quõ caritas dei manet ĩ illo. vñ ⁊ Ricard⁹ ſup iiij.ſniaꝫ diſ.xv. dicit cũ p̃ceptũ de elemoſina ſit affirmatiuũ q̃uis obliget ad ſemp nõ tñ pro ſp ſz pro loco et tpe cõſiderãda eſt facultas habẽtis ⁊ miſeria ĩdigẽtis ſi eniꝫ hõ habeat aliqd qđ nõ ſit neciiuꝫ ſbſtẽtatiõi ſue nec illoꝝ quib⁹ tenetť ꝓuidẽ ſicut vxor et filij ſerui et ãcille et ſic eã neciitatis ſeu nõbilis indigẽtie ex pte illi⁹ cui dandũ eſt ꝙ ĩmineant ꝓbabilia ſigna extreme neciitatis tũc habẽs tenetť ex p̃cepto ſbuenire indigẽti. Si ẽo hõ hꝫ aliqd ſupfluũ nõ tñ ſuſtẽtatiõi nature ħ etiã decẽtie ſui ſtat⁹ tenetť de illo elemoſinã facẽ indigẽtib⁹ etiã ſi nõ iueniãtur qui eſſẽt conſtituti in neciitate p̃dicta et ſi plures occurrãt idigẽtes quib⁹ oibus ſbueniri non poſſit tenetť ceteris par⁹ magis in digẽtib⁹ ſbuenire. b Utrũ elemoſina deat dari de neciio. R̃ ꝑm tho.zª zᵉ.q.xxx ij.neciuꝫ dicitur dupl'r vno mõ ſine quo aliqs nõ põt eſſe de tali neciio elemoſina dari nõ debet puta ſi aliqs in articulo ne ceſſitati cõſtitut⁹ ſolũ habẽt vñ poſſꝫ ſbſtẽtari ipe ⁊ filij ⁊ alij ad eũ ptinẽtes de ħ enĩ elemoſinã dare eſſet ſibi vitã ſbtrahere ħ ſi forte talis caſus imineť ut ſbtrahendo ſibi daret alicui magne pſone perquã eccl'ia l' res publica ſbſtẽtarenť ẽte pro talis pſone liberatione ſeipm ⁊ ſuos laudabiliť piculo mortis exponẽt cũ bonũ cõe ſit ꝓꝓio pferendũ. Alio mõ dicitť aliqd neciiuꝫ ſine q̃ nõ põt ꝺuenienť vita tñſigi ꝑm ſtatũ uł cõditionẽ ꝓꝓie pſone l' aliaꝝ quaꝝ ſibi cura icũbit de hmodi ergo dare elemoſinã eſt bonũ ⁊ nõ cadit ſb p̃cepto ꝛ ſb cõſilio. a Idẽ in ſũ.con. li.iij.ti.viij.q.v.et hec intelligẽda ſũt ꝑm ea que dĉa ſũt.ſ.ꝟ.proxio in additiõe. b Quib⁹ potiꝰ elemoſina danda ſit. R̃ ꝑm tho.zª zᵉ.q.xxxij.ſicut Aug⁹.dicit in i.li. de doctria xp̃iana. illis qui nobis magis ſũt coniũcti magis ꝓuidẽ debem⁹ ꝙ eis qui quadã forte nobis aduenĩũt ẽ tñ ĉea ħ diſcretiõis rõ adhibẽda ꝑm differẽtiã coniũctiõis ſãctitatis ⁊ vtilitati nã mꝛto ſãctiori magis indigẽtiaꝫ patiẽti ⁊ magꝭ vtili ad cõe bonũ eſſet magis elemoſina dãda ꝙ pſone ꝓpinquori maxime ſi nõ ſit multũ coniũcta cui⁹ cura ſpũalis nobis imineat ⁊ ſi neciitatẽ magnã nõ patiatur

a Idẽ in ſũ.con.e.ti.q.vi.vbi etiã patꝫ ꝙ ceteris par⁹ magꝭ coniũctis ẽ citius ſbueniẽdum. b Et vide.ſ.aduocat⁹.ſ. penultio. Utrũ in elemoſina ꝓponendus ſit pater ifidelis exneo fideli. R̃ ꝑm

Bai.in exhibitiõe nutrimẽti ꝓferẽdus ẽ pater licet in dilectiõe ꝓponẽdus sit exneus ar.xxx.dis.c.i.ꝓceptũ eni dñi ẽ exo. xx.honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuã. nullũ eni bñficiũ est tm̃ sicut parentũ iõ parentes in recõpensãdis bñficiis sũt omibus aliis ꝓferẽdi nisi nec̃itas ex alia ꝓte ꝓpenderet uł aliq̃ alia cõditio puta cõis vtilitas eccł'ie uel rei publice vñ in extrema nec̃itate magis essent filij deserẽdi q̃ parentes. Con.tho. z^{a} z^{e}.q.xxi. a Con. etiã Bof.et Hosti.⁊ Pe.ut in sũ.con.e. ti.q.vij.ubi etiã patz q̃ h̃ fuit spãle dc̃m Tho.cui con.Pe. viz q̃ filij magis deserẽdi sũt q̃ parẽtes. b Elemosina pauperib9 danda ẽ qui suis manib9 laborare nõ possũt lxxxij.dis.q.i. nã et ꝑm leges q laborare põt ⁊ se imiscet elemosine redigit̃ in suituté ipatoris.C.de mẽdi.vali. .l.vnica.li.xi. a Ibi aliter dr̃ sic cũctis quos in publicũ questũ inẽta mẽdicitas vocauerit ispectis explorẽt̃ in singulis ⁊ integritas corporũ ⁊ robur annoꝝ atq̃ in brtib9 ⁊ absq̃ ulla debilitate dicit glo. ibi.s.qui sic se gerũt q̃si nõ bẽant artẽ cũ bẽant ⁊ q̃si sint debiles cũ sint fortes q nolũt laborare sed mẽdicãdo sine labore viuẽ sequit̃ miserãdis nec̃itas inferatur ut eoꝝ quidẽ quos tenet cõditio seruil' proditor studiosus ⁊ diligẽs dñm consequat̃ et eoꝝ ꝛo quos nataliũ sola libꝛtas ꝓsequit̃ colonatu ꝑpetuo fulciatur glo.dicit con̄ in auẽ.de questo.ꝟ.si vero coll'.vi.ubi dr̃ q̃ serui dñis liberi opi publico mãcipant̃ ꝛ brc.l.corrigit̃ ꝑ ąsdaz uł ibi in his qui in sacra vrbe repiũt̃ q̃si cũ eis mitius sit agendũ uł hic loquit̃ de his qui faciũt se videri egros apponẽtes brbã uł aliud ꝑ qđ cõtamescat ibi nõ sic delinquũt ꝫ solũ fingũt pauptatẽ seu debilitatẽ glo. veritas est qđ dr̃ ibi de reptis in vrbe impiali. Itẽ glo. super R^{ca} dicit q̃ mẽdicantes validi miseris et vere debilib9 panẽ auferũt et de talibus cõstat alleg^{t} glo.sup Math. dicentẽ iustius feceris si iniuste ꝑtentẽ correxeris q̃ si ei dederis. b Cũ aũt aliqs idiget et ponit̃ distributor elemosinaꝝ põr et sibi accipe sicut aliis admistrat tho.z^{a} z^{e} .q.xxxij. Utrũ elemosina boibus malis danda sit. R^{ñ} ꝑm tho.in iij.dis.xv.dicendũ ꝑm Aug^{m}.q̃ sic diligẽdi sũt boies ut eorũ nõ diligãtur errores et q̃ exhibitio bñficij dilectiõi correspõdet iõ peccatori ad sustẽtationem nature debet elemosina dari si idigeat cũ ꝓcipiat̃ nobis etiã bñfacẽ inimicis ꝫ ad fouendũ eoꝝ malicią nõ debꝛm9 aliqd dare eis vñ si cõstaret eo q̃ aliqs dat in peccatũ abuterent̃ nõ deberet eis dari nisi nec̃itas extrema exposceret. a Idẽ in sũ.con.li.iij.ti.viij .q.viij. b Utrum elemosina sit dãda abũdant̃.R^{ñ} ꝑm tho.z^{a} z^{e}.q.xxxij.dicẽdũ q̃ abũdantia elemosine dupl'r põt considerari ꝑ quidẽ ex ꝑte dantis.s.cũ qs dat quod est multũ ꝑm ꝓportionẽ ꝓprie facultatis et sic laudabile est abundanter dare Thobie iij. Si multũ tibi fuerit abũdanter tribue.vñ ⁊ Luce xxi.Laudauit viduaz que ex eo qđ deerat illi totũ victũ quẽ habuit misit obseruati tñ bis que dicta sũt de elemosina faciẽda de necessariis supꝟ.ꝟ.ij.z^{e}. põt cõsiderari ex ꝑte eius cui datur et sic est abũdans dupl'r vno mõ q̃ suppleat sufficienter eius indigentiã et sic laudabile ẽ abũdant̃ tribuẽ Alio mõ ut abũdet ad superfluitatẽ et h̃ nõ est laudabile ꝫ est melius plurib9 idigẽtib9 nẽcia elargiri in h̃ etiã cõsiderãdũ est q̃ quidã egẽtes delicatiorib9 cibis et vestib9 indigẽt q̃ alij ut tho.sẽdit ibidẽ a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.ix. b Quid si qs furat̃ ab vsurario et h̃modi ut elemosimã inde faciat.R^{ñ} ꝑ Bai.dico furtũ cõmittit ñ eni faciẽda sũt mala ut veniãt quecũq̃ bona xliij.q.v.forte. Utrum de illicite acqsitꝛ elemosina possit fieri. R^{ñ} ꝑ tho.z^{a} z^{e}.q.xxxij.aliqd ꝓdest esse illicite acqsitũ tripl'r.ꝑ mõ qñ id qđ illicite acqrit̃ debet̃ ei a quo acqsitum est ⁊ hoc siue nõ tñsferat̃ dñiuz ut in rapina ⁊ furto siue etiam tñsferat̃ ut in vsura et de

talibus cū qs teneat̄ ad restitutionē nō pōt elemosina fieri. z. mō est aliqd illicite acqsitū qō ille qui acqsiuit nō pōt r̄tinē nec tñ debet̄ ei a quo acqsiuit q. s. cōtra iusticiā est datū et coñ iusticiaz fuit acceptū ut in symonia ubi vterqz cōtra legē dei agit ⁊ iō debz ɔ in pias cās erogari ⁊ eadē rō in sil̄ib⁹ in quib⁹ datio et acquisitio est cōtra legē. z. mō est aliqd illicite acqsitū ñ quidē q ipa acqsitio sit illicita ſ q illud er quo acqrit̄ est illicitū et in bis quidē tñsfert̄ dñiuz nec cōpetit r̄petitio sicut patz de eo qō mulier acqsiuit p meretriciū et ɔ ꝓprie vocat̄ turpe lucrū talis enī mulier turpit̄ agit et cōtra legē ſ in eo q accipit iuste ñ agit nec coñ legē vñ qō accipit retinē pōt et etiaz elemosinā de eo facē ſ ñ oblatio publica ad altare. a Juxt̄ illud Deutro. xxiij. Non offeras mercedē ꝓstribuli ⁊c. b et hāc distinctionē ꝓbat Aug̃. xiij. q. v. nō sane in fi. a Idē qō i ɔ ℊ. nō. in sū. con. li. ij. ti. viij. q. xxi. Et ad p̄dictoz intelligentiā sciendū q qñ turpitudo est ex pte dātis et accipiētis regularit̄ in foro penitētiali non cogit̄ qs erogare uel restituē nisi ad ɔ fuerit iudicialit̄ ꝺdēnat⁹ uel sibi a cōfessore fuerit iiunctū ꝓ satisfactiōe peccati uel nisi a iure sit pticularit̄ exp̄ssuz ut in symonia ex qua regulariter restitu° est facienda eccl̄ie in cui⁹ iniuriā acceptum est et hec possūt colligi ex nōtis p glo. Rai. in ti. de rapto ℊ. nūquid de fornicariis super ẋbo restituē. et ℊ. circa pedagia. super ẋbo tenet̄. et qñ erogatio neccia faciēda est vocatur potiꝰ restitutio seu satisfactio etiaz qñ in paupes faciēda sit ex̄. de vsur. cū tu ſz qñ erogatio nō est neccia vocatur ꝓprie elemosina. Juxt̄ illud thobie iiij. Ex tua ſbstātia fac elemosinā. et qñ restitutio nō est neccia facienda certe ꝑsone ſp pōt dari paupibus dco. c. cū tu. ſz aliqñ datur ut satisfactio aliqñ ut elemosina ut patet ex p̄dictis. b Et de ista mā vide ℊ. restitutio i. ℊ. añpe. De acqsitis p ludū alee vide ℊ. ludus alee. de mā etiā elemosine habes etiā plura ℊ. satisfactio ℊ. v. ⁊ vltio.

Elemosina ii

Eqs pōt facē eā. Utrū r̄ligiosus possit facē elemosinā. R̄ ꝑm Rai. nō q nihil ɔz dis. liij. abbati. et xij. q. i. ñ dicatis ex̄. de sta. mō. cū ad mōsteriū. in fi. si autē mōchus administratione ɔz pōt et debet facere elemosinā imo qcqd supest in pias cās erogandū est xij. q. i. q tua. in fi. lxxxvi. dis. nō satis. vltra mediū nisi forte tal̄ essz administratio q qcqd supest refūdat̄ ad mōsteriū uel aliqué spāles vsum ut in gbusdā p̄ioratib⁹. Itē si mōchus videt aliqué indigē ad mortē debet dare q in ɔ casu oīa sūt cōia lxvij. dis. sicut bi. nec obstat si abbas coñdicēt q debet magis obedire deo ꝙ ɔoibus con. tho. z. ª z. ᵉ. q. xxxij. et in iiij. dis. xv. addēs q citra extremā nēcitatē mōchus aliqd modicū dare pōt absēte abbate sub spe ratiɔabitiōis a Con. etiā ɔosti. ut in sum. con. li. ij. ti. viij. q. xxvi. ubi habent̄ oīa que in hoc ℊ. dicūtur. b Quid si mōchus de voluntate abbatis vadit romā uel est i studio nūqd pōt facē elemosinā. R̄ ꝑm Rai. sic nā eo ipo q dedit sibi licentiā eundi uel standi itelligit̄ ei dcessisse licētiā faciēdi ea que ɔonesti scholares ⁊ pegrini solent facē ar. ex̄. de offi. de le. ꝓterea. ff. de iurisdi. om. iudi. in. l. ij. et. ff. de iudi. si longius. ita tñ q moderate faciat. ff. ad macedo. itē si filius ℊ. qō dr̄. con. ɔosti. ⁊ tho. in iij. dis. xv. a Con. etiā Albri. ut in sū. con. eo. ti. q. xxvij. b Nūquid vxor pōt facere elemosinā sine licentia viri. R̄ ꝑm Rai. si vxor ɔz res ꝓfrenales idest ꝓprias ꝓter dotē vbi ɔmodi parafrenalia de cōsuetudine habēt locū et vxoris sūt pōt de ill̄ etiam iuito marito elemosinā facē. C. de pac. cum hac lege. a Et ibi patz q ɔec ɔona parafrenalia q̄ sūt ꝓter dotez ñ solū de cōsuetudie ſ etiam de iure ptinēt ad vxorē huic tñ iuri posset derogari per cōtrariā cōsuetudinē sic cōtingit in aliqb⁹ ptib⁹ ꝺz glo. Rai. ut i sū. cō. e. ti. q. xxviij.

b Ite si uxor est luctuosa ita. ſ. q̄ exhibita debita gubernatiõe domus opibus suis luctet pōt de ꝟ facē elemosinā nec intelligo deducēdas expēsas victus sui q̄ uir tenet ad oia eius onera ꝓpter dotē ⁊ etiaz ꝓpter obsequiū ab uxore exhibitū. a Hoc uī fuisse dictū Albri. ſ. q̄ uxor ex dōo lucro pōt facē elemosinā ut patet in dicta. q. xxviij. b De rebus q̄ uiri ut de pane uino et ꝟmodi que de approbato more solent ad dispēsationē uxoris ptinē pōt et debz facē elemosinas moderate tñ ⁊ ꝑm facultates uiri ⁊ maiorē uł minorē mł̄titudinē et nec̄itatē pauperū et debz sibi formare cōsciētiā q̄ ñ displiceat marito licz aliq̄ ꝓhibuerit q̄ q̄q̄ prohibēt ut tēperēt uxores nō a toto sz ab excessu pōt etiā sibi formare cōsciētiā ex miseria paupis cogitās q̄ si marit⁹ uiderit illū placēt ei q̄ sibi facēt elemosinā si aūt oio dictat sibi cōsciētia q̄ uiro displiceat deponat eam si pōt ⁊ si nō pōt de ponē nō debet dare ꝟ dico nisi uidēt eū indigentē ad mortē. Et qđ dixi de reb⁹ uiri itelligas etiaz de reb⁹ uxorib⁹ nam illaz dñiuz penes uirū est. C. de rei ven. dote ancillā. C. de iure do. in rebus. Con. Hosti. ⁊ Tho. 2ª 2ᵉ. q. xxxij. et in iiij. dis. xv. a Con. etiā Albri. ut patz i dōa. q. xxviij. ubi etiā dī ꝑm glo. Rai. q̄ si mulier etiaz latēter det elemosinas moderatas pro se et pro uiro suo utilit̄ gerendo cōe negotiū ñ peccat q̄uis credat q̄ uiro displicēt si sciret et sufficit in ꝟ casu q̄ ñ ueniat cōtra ꝓhibitionē mariti ⁊ q̄ eū nō scādelizet. b Sz an uxor existēs in matrimonio 2ª possit ꝓuidē filiis q̄s habuit ex ꝑ uide. ꝯ. uxor. ij. Nunqd filiussa. pōt elemosinā facē. R̄ ꝑm Rai. si hz peculiū castrense uł q̄si pōt nā q̄ntū ad illud pr̄fa. cēsetur. ff. ad macedo. l. i. de peculio uero ꝓfectitio et aduēntitio pōt si credit patrē ꝓmissurū aliter nō q̄ ꝓfectitiū et q̄q̄d ex eo acquirit patris est aduēntitiū ñ est patris quo usufructū ut insti. p quas pso. no. acquiri. ſ. i. si tamē esset i scriptis de licētia patris uł in pegrinatiōe posset de profectitio et aduentitio elemosinā dare ar. ff. de iudi. si longius. et. ff. ad macedo. Ite si filiussa. ſ. qđ dī. qđ aūt sit peculiū castrēse ⁊ ꝟmodi vide ꝯ. peculiū. a De bis peculiis et de bis etiā que sūt in ꝟ. ſ. habet in sū. con. li. ij. ti. viij. q. xxxi. b Itrū seruꝰ uł ancilla possit facē elemosinā de rebꝰ dñi. R̄. ꝑm tho. in iiij. dis. xv. serui ancille ⁊ famuli q̄uis sint libē conditiōis nō possūt elemosinas dare de rebus dñoz sine eoz cōsensu nisi panē et ꝟmodi que nō iferūt sēsibile nocumētū si etiā ipe famulus sit dispēsatoz rerū nā tñ ponit dispēsatoz q̄si ptātez aliquā i rē dñi habēs si q̄si rectās eā ad utilitatē dñi de ptio aūt sui ꝓuitij ostat q̄ pōt elemosinā dare. a Idē in sū. cō. eo. ti. q. xxxij.

Emphiteosis

quid est. R̄ emphiteosis grece latine meliozatio dī ab initio enim ꝑ hūc contractū viles quedā terre cōcedebātur quas recipiēs meliozabat ⁊ meliozatiōes fuc erāt qđ postea ꝓmissū est de fertilib⁹ et fructuosis ⁊ cōsistit in reb⁹ soli tantū a Hoc fuit dictum Hosti. ut patz in sum. con. li. ij. ti. viij. q. xxxix. in ꝓin. b Quod est iurta uulgare quozūdā dicit̄ datio ad libellum. Emphiteosis non aliter cōtrahitur nisi scriptura int̄ueniēte .C. eo. l. i. Item ꝑ consensū domini ⁊ emphiteote in ꝟ. ſ. ut statim dñs aliqd pro re accipiat. ſ. qđ inter eos cōuenerit Item ut de cetero singulis annis cōuentū canonē soluat ut insti. locati. ſ. adeo. a Idē in sū. con. dicta. q. xxix. vbi etiā ponit ꝑz Hosti. qđ in. ſ. se. habet. b Cōtrahit̄ aliq̄ ad tēpus. i. usq̄ ad x. uł xx. annos i quo etiā succedit hęres usq̄ ad ipm tēpꝰ aliq̄ ctrahit̄ in ꝑpetuū et tūc ñ auferēt emphiteote uł etiaz hēdibꝰ eius q̄ diu soluerēt canonē possessio eccl'ie ñ pōt de nouo dari in emphiteosiz ꝑpetuo ex. de re. eccle. alie. nł̄. li. a Ibi ꝓhibet gñaliter dis alienatio rei imobilis eccl'ie ibi etiaz

nōt vñs Anto.de but'.q̄ locatio dicitur alienatio qñ est ad decē annos uel vltra.

b Si tñ possessio ipa p̄i⁹ erat ēphite otica et puenit libē ad eccl'iaz bñ poterit dari ī ēphiteosiz alteri etiā ppetuo. a Hoc nō probauit. b Quid sit natura h⁹ otract⁹. R̄ fz Hosti.de nā h⁹ coīct⁹ est ut si coīhētes aliqd pacti sunt id ob seruet' et si nihil pacisc̄atur debet pensio solui nisi res ex toto pierit. Quidā etiaz ītelligūt si vij.ptes pierūt. alij ītelligūt si tñ medietas pierit qđ equi⁹ est ar.ff. de vsufruc. etiā ptis. a Ibi etiā dī q̄ ī in dubio ptis appellatiōe ītelligit' dimidia. Item cūsiura dicāt q̄ ex ptis dependitione nō liberat' emphiteota ītelligit' de dimidia tñ ut usq̄ ad istā partē in nl'lo libētur fz vltra medietatē dependitio nō liberet in totū fz pro rata ar.l.que de tota .ff.de rei vēdi.ꝛ ꝑm h⁹ pōt teneri p̄ opi.

b Item de natura hui⁹ cōtract⁹ est ut liceat emphiteotā repellē si p triēniū in secularib⁹ ul' p biēniū in eccl'iasticis nō soluerūt pensionē x.q.ij.h⁹ ius.ꝛ.qui rem. nec tenet' dñs censū requrere q̄ dies statuta pro dño intēpellat. C.e.l.ij.ſ si autē nihil.repellet aūt ꝑm q̄sdam ppria aūcte ꝑm alios qđ verū est per iudicem. Idem Inno.ꝛ h⁹ nisi celerit' satisfaciat ꝑm q̄ dī ex'.de lo.ꝛ cōdu.ppter.in fi.et dico celerit' .i.ante q̄ patiatur se trahi ad iudiciū alij tñ aliter exponūt illā celeē satisfactionē.

a Glo.in.c.fi.ex'.de loca.dicit q̄ hec celeritas ad modicū tēpus refert' post biēnū respcū ipi⁹ biēnij sicut hec adiectio plus ad modicā q̄ntitatē refert' respectu q̄ntitatī notāte.ff.de ꝛbo.sig.hec adiectio. et illud modicū cōsiderabit' iudicis arbitrio exq̄ determiatū non est in iure.ē. de offi.dele.de causis.dñs ꝛo Anto.de but'. ibidē dicit q̄ nō solues canonē.j. biēnū priuat⁹ est ipo iure ꝑm cōem sniam doc. et q̄ regularit' executiōe facta a iure non admittit' purgatio fz h⁹ ex q̄tia et spālit' admittit' dūmō fiat celeriter subdēs q̄ dī celerit' satisfieri qñ incōtinēti purgat morā sine aliq̄ iudicio et spōtanee si ergo exspectat iudiciū nō vī celeriter satisfacē hec ille vī q̄ q̄ post vocationē ad iudiciū nō possit purgari dcā mora añ ꝛo sic dū mō.j.modicū tēpus arbitrariū. b Item pōt ēphiteota ius suū alteri vendē dūm tñ p̄i⁹ requisito dño ꝛ ꝓposito p̄tio q̄ntū reuera iueniſ pōt dñs eni si cōpare velit cuilibz emptori ꝓponēdus est h si licētiaz dat vendi pōt quin etiā si taceat lapsis a denūciatiōe duob⁹ mēsib⁹ vendi pōt ec̄ sine cōsensu dñi dū tñ nō ꝓsonis ꝓhibiti. ut sūt ꝓsone potētiores ul' alie q̄ nō sūt solūdo ar.ff.qui sati.da.co.l.ij.et illū qdē cui sic vēdit' tenet' dñs suscipe emphiteota ꝛo si secus fecerit ius suū amittit de his oībus nō. ex'.de loca. ꝛ cōdu.potuit.

a Idez qđ habet' in h.ſ.habet' etiā in sū.cō.li.ij.ti.viij.q.xl. b Utrū emphiteota possit ius suū donare sīn cōsēsu dñi. R̄ fz Hosti pōt etiā dño irrequisito. C.de fūdis.l.i.li.xi.insti.locati.ſ.adeo.forte sīr pōt etiā pignori dare. Idē Inno.et ber.

a Hoc tāgit glo.ex'.de loca.c fi.et idez qđ in h.ſ.habet' in sū.con.eo.ti.q.xli. b Quid si emphiteota soluit cēsū pūtib⁹ annis licz ante cessauerit a solutiōe per x. annos ul' plures nūqd pōt expelli. R̄ nō h tutus est. C.de iure emphi.l.penultia.

a Ista.l.parū facit Idē tñ nō.in sum. con.eo.ti.q.xlij.ꝑm Hosti.per.l.pc.C.de apoc.li.x. Idez etiā nōt glo.in.c.fi.de lo. addit tñ q̄ h verū est in puato ꝛ ī eccl'ia nō collegiata qñ ei⁹ rector recipit canonē nō aūt in collegiata qñ plat⁹ recipit censum sine cōsensu capl'i nisi postea capl'm cōsentiſz et ibi nōt dñs Anto.de but'.q̄ ex h pōt argui q̄ q̄uis delictū plati nō noceat eccl'ie tñ delictū collegij bñ nocet ut est glo. nō. de ordi.cog̃.c.ij. et de dolo et cōtu.c.pe.et in regl'a delictū. Item etiā delictū vni⁹ rectoris p̄iudicat eccl'ie que h3 solūmō vnū rectorē sec⁹ aūt in eccl'ia collegiata refert etiā ibi Bar.i.l.ij.C.de iure emphi. limitare p̄dicta dicēdo q̄ si dñs emphiteosis recipit ꝑ tpe ꝓterito

pensionē tūc p hāc receptionē sibi nō p/iudicat q̄ pōt ipe vtrūq; petē.s. pēsionē et expulsionē g̃ p receptionē vni⁹ nō vī renūciare alteri. Si ẽo recipit pēsionem tunc sibi p̄iudicat dñs Anto. et glo. ibi sil'r ⁊ p̄fati doc. vident ibi tenere q̄ etiam receptio p̄teritaꝝ pensionū p̄iudicat nisi fiat cū p̄testatiōe ꝑm dñm Anto. pōt cō cordari q̄ si pēsio recipiat p tpe q̄ nūdū emphiteota ceciderat a iure suo nō p̄iu/dicet cui illa debeat simℓ i ius sūsequēs expulsiōis ut dicit Bar. q̄ si recipiat p tpe quo emphiteota iam ceciderat a iur̄ suo p̄iudicet sine p̄testatiōe cū iam non pensio pro re ſz omis fruct⁹ ⁊ res rei de/beatur. C. de rei vēdi. certū. iō tūc in reci piēdo sibi p̄iudicat nisi p̄testet ſz dñm Anto. de but. Secūdo etiā dō coīniat dñs Anto. dicēs q̄ recipiēs censū p tpe futuro siue p̄testet siue nō semp sibi p̄/iudicat nec protestatio ipm in aliq̄ iuuat nā illa p̄testatio est cōtraria facto q̄ nō est possibile q̄ pensionē recipiat p anno futuro et q̄ possit eum expellē ar. c. cum oportz de cōsti. pōt dici q̄ ḃ verū est reci piēdo nomīe possessiōis ſz si p̄testet q̄ nō recipit p pensiōe ſz pro pte sui debiti nō p̄iudicz cū ḃ factū nō coīniet p̄testa tioni ⁊ ita intelligit dictū Bar. Itē gl. in dō. c. fi. ex. de loca. sentit q̄ dñs possit emphiteotā nō soluentē expellē iuris au ctoritate etiā sine aūcte iudicis dñs An. refert Bar. dicē in. l. ij. C. de iur̄ emphi. q̄ dñs ḃz ptātez turbādi si nō expellēdi emphiteotā nō soluētē canonē. ij. bieniū q̄ emphiteota ḃz possessionē naturalē ſz dñs ciuilē ſz p viā iudicij bñ possz et illō credo verū ñ ex detētiōe possessiōis natu ralis contingēt repulsio dñi a sua ciuili quā tenet aīo nā tūc dñs pōt se defendē et incōtinēti emphiteotā expellē a suo naturali ar. l. clā possidē. §. qui ad nūdinas. ff. de acq. pos. et ex. de p̄ba. licz cām. Itez glo. in dō. c. fi. dicit q̄ ꝓpter sterilitatem rei emphiteoticē nō minuit pensio licet minuat ꝓpter sterilitatē rei locate ut ex. de loca. c. pe. et ut nōt dñs Anto. in dō. c. fi. Idē dicūt Specu. et Jaco. de arena et Cy. ⁊ Bar. sbiungēs rōnem q̄ in loca tione pretiū qō ānuatī exoluit datur re spectu fructuū qui percipiūtur et q̄dāmō videt in ea tacita emptio fructuū ergo si decipit vltra dimidiā iusti pcij pōt petē remissionē nō autē est sic in cōtractu em phiteotico q̄ ibi nihil datur p respectū ad fruct⁹ ſz in cognitiōe dñij secus si cen sus esset magn⁹ rōne fructuū q̄ tunc bñ deberet fieri restitutio fructuſ ſi in cogni tione dominij.

EOptio et vēditio ꝑm ilḃosti cū pure fit vēditio etiā sine scri ptis de re que degustationē nō exigit oē piculū spectat ad emptorē excepto casu publicatiōis et nisi pactū mora uℓ culpa seu caliditas intᷣuenerit Idem de emoli mēto. a Idē in sū. con. li. ij. ti. viij. q. vij

b Quid si dolus dat cāz cōtractui. R̄ non tenebit venditio ut. ff. dolus. §. ij.

Utrum liceat aliq̄d vendē plus q̄ va/leat uℓ emere minori p̄tio. R̄ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxvij. dicendū q̄ carius vendē aut vilius emere rem q̄ valeat est iniustū et illicitū nisi res que venditᷣ cedat in detri mentū vēditoris q multū re illa indiget nā in tali casu iustū p̄tiū est ut nō solum respiciat ad rē que vēditᷣ ſz etiaz ad dā nū q̄ vēditor incurrit ex venditiōe et sic licite potest vendē plus q̄ valeat ꝑm se q̄uis nō vēdatur plus q̄ valeat ipi ven ditori q̄ si emptor iuuetᷣ ex re quā emit ſz vēditor nō dāmificat carēdo re illa nō debz eam semp vendē q̄ vtilitas q̄ alteri accrescit nō est ex vēdente ſz ex cōditione emētis nullus aūt debz vendē alteri qō nō est suū q̄ autē lex humana hāc inēq̄/litatē totaliter nō ꝓhibet dicendū q̄ lex humana multa ꝑmittit ipunita vī in ḃ casu punit solum qī est magn⁹ excessus puta si aliq̄s sit deceptᵹ vltra dimidiam iusti p̄tij tunc eni cogit ad restitutionē.

a .i. uel q̄ restituat res uel reddatur

pretiū uł ꝙ emptor ſuppleat quod deeſt iuſto pretio. C. de reſcin. vendi. l. ij. b Lex aūt diuina nihil ipunitū reliqt vñ ꝑm diuinā legē illicitū reputat̄ ſi in emptiōe ⁊ vēditiōe nō ſit obſeruata eq̄litas iuſtitie ⁊ tenet̄ iſte qui plus ꝫ recōpenſare ei qui dāmificat̄ é ſi ſit nōbile dānū qđ ió dico ꝙ iuſtū ptiū rerū q̄ñq̄ ñ eſt pūctaliter determinatū ſ magis in q̄dam eſtiatiōe conſiſtit ita ꝙ modica additio uł diminu° non vł tollē eq̄litatē iuſtitie de hac etiā mā nō. x. q. ij. l. ius. ubi dicit̄. a Nō in tex. ſz i glo. b Ex ſi in vēditiōe plus offerat̄ q̄ res valeat eccl'ia nō debet plus recipe ſz tm̄ iuſtū pretiū licz lex dicat ꝙ coñtrahentes poſſūt ſe inuicem decipe. a .ff. de mino. l. in cāe. z^a. ſ. pe. b Nā eccl'ia in ſuis cōtractib⁹ nō debz dolū facē ex̄. de dona. p tuas. a Idē qđ in ß. ſ. nō. in ſū. cō. eo. ti. q. ix. b Utrū negotiādo liceat carius aliqd vendē q̄ emptū ſit. R̄ ꝑm tho. z^a z^e. q. lxxvij. nihil ꝓhibz lucrū ordiari ad aliquē finē nēciuz uel honeſtū et ſic negotia licita reddūtur ſicut cū ali quis lucrū moderatū qđ negotiādo q̄rit ordinat ad domus ſue ſūſtētationē uł eē ad ſūueniēdū indigētib⁹ aut etiā cū aliqs negociatiōi intēdit ꝑpt̄ publicā vtilitatē ne. ſ. res nēcie ad vitā ꝓie deſint et lucrū expetit nō q̄ſi finē ſz q̄ſi ſtipendiū ſui laboris et ſic pōt qs carius vendē q̄ emit. a Ꝓpt̄ pdicta vitiū vitat̄ intētiōis ut negociatio ñ dicat̄ illicita ex intētiōe nō tm̄ ex his pōt res pluris vēdi ut pōt colligi ex dictis eiuſdē tho. et ex his que nō. in ſū. con. li. ij. ti. viij. q. xv. nam nō licz rē carius vendē q̄ fuerit empta ñ fuerit mutatū pretium rōne forme tpis uł loci ꝑm doc. et nōt dñs Ꝓe. de ancharano in .c.i. de vſur. li. vi. et int̄ mutatiōes forme vł etiā poſſe ꝺpreheēdi ſi qs emerit merces in magna q̄ntitate ⁊ minutim vēdat ſolēt enim res in magna q̄ntitate cōiter meliori foro vendi. b Sil'r etiā ſi ipe i aliq̄ meliorauit rē aut etiā ꝙ pretiū rei mutatū eſt ꝑm diuſitatē loci uł tpis uł ꝓpter piculū cui ſe expoſuit tm̄ferēdo de loco ad locū uł etiā ferri faciēdo dum tm̄ moderate ut ſcribit. a Idē ꝫ tho. habet̄ in ſum. con. dicta. q. xv. b Et de hac mā habet̄ ſ. vſura iij. ſ. ix. Utrūz venditio reddat̄ iuſta ꝓpter defectū rei vēdite uł etiā ꝓpt̄ latentē eius bonitatē R̄ ꝑm tho. z^a z^e. q. lxxvij. circa rē que venditur triplex defect⁹ cōſiderari pōt. ꝑm⁹ quidē ꝑm ſpēm rei utputa ſi venditur auricalcū ꝓ auro ut vinū mixtū aqua ꝓ puro. Secūdus defect⁹ eſt ꝑm q̄ntitatē ponderis uł mēſure ut ſi qs vtat̄ ſciēter deficiēti pondē l' mēſura. Tertiꝰ defect⁹ eſt ex pre q̄litatis puta ſi aīal infirmū vēdatur q̄ſi ſanū in his trib⁹ caſib⁹ ſi quis vēditor ſciēter offēderit fraudē cōmittit et illicita eſt vēditio et ad reſtitutionem tenet̄. Si vō eo ignorāte aliqs pdictoꝝ defectuū in re vēdita fuerit vēditor qđē ñ precauit tm̄ cū ad eius notitiā puenerit tenet̄ dānuz recōpenſare emptori et ex his patz ꝙ illicitū eſt vendē aurum uł argentū alchimicū pro vero q̄ ñ eſt adeo purū ſicut verū nec ꝫ oīo caſdē ꝓprietates ſicut ꝓprietatē letificādi aut ꝙ valet coñ certas infirmitates ⁊ hmodi. Si aūt ꝑ alchimiā fieret verū aurū ñ eſſz illicitū vendē pro vero q̄ nihil ꝓhibet arte vti aliqbus nālib⁹ cauſis ad ꝓducendos naturales et veros effect⁹ ſicut Aug̃. dicit in li. de vnitate de his que arte dēmonū fiūt et qđ dictū eſt de vēditore itelligēdum eſt etiam ex parte emptoris ut qñ vēditor crederet rē ſuā min⁹ pretioſā ee q̄ ſit utputa vēdit aurū ꝓ minori ptio q̄ credit eſſe auricalcū aut aīal ſanū qđ putat infirmū nam emptor ſi ſ cognoſcat iuſte emit et ad reſtitutionē tenet̄. a Idē qđ i ß. ſ. habet̄ in ſū. con. li. ij. ti. viij. .q. xi. b Utrū vēditor teneat̄ dicē vitiū rei tradite. R̄ ꝑm tho. ubi. ſ. vēditor qui rē vitioſā vēdendā exponit ex ſ ipo dat emptori dānī uł piculi occaſionem. dānī quidē ſi ꝓpter hmodi vitiū res ſit minoris pretij ⁊ ipe de pretio nil minuit

periculi autē si ꝑpter ꝯmodi vitiū vsus rei reddat̄ ipedit9 uł notius puta si qs vēdat alicui equū claudicantē ꝑ veloci uł domū ruinosā ꝑ firma uł cibū corru ptū aut venenosū ꝑ bono vñ si ꝯmodi vitia sint occulta et venditor nō detegat est dolosa ⁊ illicita vēditio et vēditor te netur ad dāni recōpensationē. Si vō vi tiū sit manifestū puta cum equus sit mo noculus uł vsus rei et si nō cōpetat vni pōt cōpetē alteri et vēditor ꝑpt̄ ꝯmodi vitiū ſbtrahat de pretio q̄ntū oportz nō tenet̄ ad manifestandū vitiū rei q̄ forte ꝑpter ꝯmodi vitiū emptor vellet plus ſbtrahē q̄ esset ſbtrahēdum vñ vēditor pōt licite vitiū reficē. a Idē in sū.con. eo.ti.q.xiij. b Quid si aliquis portans merces ad locū vnū scit multos se sequi cū silib9 q̄ si dicēt nō possz merces suas adeo care vendē. R̄ ꝑz tm̄. z^{a} z^{e}.q.lxxvij. vēditor qui vēdit rem ꝑm pretiū quod inuenit nō videt̄ coīi iusticiā facē si qđ fu turū est nō dicit si tū dicēt uł de pretio ſbtrahēt abūdantioris essz virtutis q̄uis ad ꝯ nō videat̄ teneri ex iustitie debito.

a Idē in sū.cō.eo.ti.q.xiij. b Quid de mercatoribꝰ qui inter se cōueniūt ut certo p̄tio vendāt. R̄ ꝑm hosti.pactū illi citū est et silr si qs in ciuitate ipetraret ut soli sibi vendē liceat q̄ si quis ꝯmodi officiū exerceat debet ꝑm leges suis bois expoliari et ex illis ꝑpetuo dānari ⁊ silr cōcedētes puniri. a .i. officiales qui p̄ dicta monopolia cōcedūt uł nō puniūt ut in.l.de q̄ statim. b .C. de monopo. .l.vna. a Ibi dicit iubꝰm ne quis cuꝰ cūq vestis aut pisis aut pictuū uł cuiusz alteriꝰ ad victū uł ad quēcūq vsum pti nētis spēi uł cuiusz materie pro sua au ctoritate uł sacro iam elicito a in posterū eliciēdo rescripto aut pragmatica sāctiōe .i. cāli seu statutaria ordiatiōe pragmati. enī est cā inde pagmaticꝰ.i. causitiuꝰ uel causidicꝰ ꝑm Catholicon sequit̄ uł sacra nr̄e pietatis annotatiōe monopolii audeat exercē ne qs illicitis habitis cōuentiōibꝰ cōiuret aut pacīscatur ut spēs diuersoꝝ corporū negotiatiōis nō minorē q̄ int̄ se statuerūt venūdent̄ edificiorū quoq; ar tifices aliorūq; diuersoꝝ operū ꝓfessores et balneatores penitus arceantur pacta inter se cōponē ut ne quis qđ alteri com missū sit opus impleat ut iiunctā alteri sollicitudinē alteri int̄cipiat data licētia vnicuiq; ab altero ichoatū et derelictum opus p alterū sine aliq̄ timore dispendij iplere si qs autē monopolij usus fuerit exercē bonis ꝑpriis spoliatus ꝑpetuitate dānetur exilij ꝛc. b Quid de illis qui vendē nec emere nouerūt ň cū mēdaciis piuriis ⁊ iuramētis. R̄ ꝑm Rai. quoties cā decipiēdi piurāt uł mentiūtur peccāt mortaliter et tenētur ad restitutionē. a .s. inq̄ntū decipit proximū ut dicit glo. Rai.ñ distiguit vtrū decepit in modico uł magno ut in sū.con.eo.ti.q.xviij. b Si autē qs ignorāter dicit falsū credēs dicē verū uł etiā si dicit sciēter nō inten dens nocē proxio si se indēnez ꝑsare nec ꝑpter ꝯ rem amplius debito supuendat tale mēdaciū pōt dici veniale si tū iurat uł piurat peccat mortaliter vide ꝟ piuriū

a Idē in sū.cō.dca.q.xviij. ubi addit̄ q̄ dicti tales dēnt ꝓter restitutionē induci ad largas elemosinas faciēdas pro aīab9 illoꝝ de quoꝝ reb9 licz ignorāter forte aliq̄ habuerūt ibi etiā dicit̄ ꝑm Hosti. q̄ licz Rai. dixerit mēdaciū exq̄ alter dā nificat̄ veniale tū exq̄ assidue et de cōsue tudine qs mētit̄ vr̄ mortale sicut ⁊ ebri etas si sit assidua mortale ē xxv.di. ℔ aliaſ Idez etiā de mēdacio cōsuetudinario vr̄ sētire tm̄. z^{a} z^{e}.q.cx.ar.iiij. Itē ut patz in in dca.q.xviij.glo. Rai. dicit q̄ mercator de suis meribꝰ pōt accipe moderatū lu crū qđ ad arbitriū boni viri limitandū ē q̄ nō est determinatū q̄ntū in singul̄ soli dis aut libris aut marchis accipe liceat de lucro con.tm̄. Hosti. autē dicit q̄ ad ꝯ q̄ mercatores sine oī fraude officia sua exerceāt bona fide cōsulere talib9 q̄ de li cētia epi sui scirēt q̄ntū possūt lucrari in

mẽsura bladi ⁊ vini et sil'ib⁹ ul' q̃ntum possũt vltra q̃p emerẽt pro libra vendere in recõpensatiõe labor̃is ⁊ expensar̃. et si sic venderẽt sine mẽdacio ipos crederem esse in toto hi autẽ qui hec nõ faciũt sine periculo vit euadũt. b Quicqd aliqs emerit noie suo etiã de pecunia aliena. C. de rei vendi. si ex ea. nisi in qbusdã casib⁹ nã qcqd emitur de pecunia eccl'ie ipi⁹ est ut dicit'. ꝛ. eccl'ia i. ℈. vij. eodẽ mõ si tutor ul' curator de pecunia minoris emerit sibi ipi predictũ nam minor vendicare poterit illud. ff. qñ ex fco tu. l. ij. Idẽ de milite si de pecunia sua alius emerit predictũ. C. de rei vendi. si ut ꝓponis. Idẽ in marito et vxor q̃ si alt' eor̃ aliqd emerit de pecunia quã ei alter donauit poterit ille cui⁹ fuit pecunia illud vtiliter vẽdicare. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. vxor marito. a Et ibi patz q̃ hꝫ vꝫ verũ qñ vxor ul' vir qui accipit donũ efficit' nõ soluẽdo ⁊ idẽ casus qui habent' in isto ℈ nõnt' in sũ. con. li. i. ti. xiij. q. xvij. b Utrũ liber homo uel ꝓprius filius vendi possit. Rñ ꝑm Hosti. nõ nisi solũ q̃p pater vendẽ põt filium ne cessitate famis vrgẽte ita tñ q̃p si restituatur emptori pretium a filio siue ab alio quocũq̃ ⁊ qñcũq̃ ipe filius ĩ genuitatez gueniat in nullo autẽ alio casu licz patri filiũ vẽdere. ¶ Patri etiã nõ vrgẽte necessitate famis nõ licz vẽdere filiũ. a Idẽ in sũ. con. li. ij. ti. viij. q. xvij. et ꝓdicta pro bant' in. l. i. ⁊ ij. C. de pa. qui fi. di. ex his que ibi habent' in ter. ⁊ glo. Item liber homo efficit' seru⁹ si patiat' se vendi ad pretiũ participandũ insti. de iur. pers. ℈. seruꝰ. b Ad mãz emptiõis ⁊ vẽditiõis possũt ptinẽ multa q̃ habes. ℈. negociatio de his que emũtur ad certũ terminũ. Et de his qui emũt vinũ bladum ut carius vendãt et plura hmodi vide. ℈. vsura iij.

Emunitas

eccl'ie. Emunitas est ꝓuilegiũ eccl'iastice libertati ul' ꝑsonar̃ ul' rerũ ad eum ptinentiũ. Et dicit' emunitas quasi extra munia. i. officia a quib⁹ sũt ĩmunes ut. ℈. patebit. a Hoc fuit dictũ Rai. ut in sũ. con. li. i. ti. xiij. q. i b Quã emunitatẽ hz eccl'ia cõsecrata. Rñ ꝑm Rai. habz ꝓmo ut nullus inde ꝑ vim abstrahatur nisi in casib⁹ quos vide. ℈. emunitas confugentiũ. ℈. i. Itẽ ea que in eccl'ia posita sũt nec ꝑ vim nec ꝑ furtũ auferẽda sũt aliter sacrilegiũ cõmittit' xvij. q. iij. quisqs. a Alias incipit si qs iuentus. b Itez q̃p nullus mortu⁹ in eccl'ia sepeliat' nisi epi abbates aut digni presbyteri aut etiã fideles laici xiij. q. ij. nullus. et intelligunt quidã de illis laicis qui miracula faciunt alij intelligũt de fideli in dignitate cõstituto sicut comite et rege. a Hoc fuit dictũ hosti. qui etiaz addit q̃p sic de facto seruat' ut in sũ. con. eo. ti. q. ij. Glo. autez in dco. c. nullus. itelligit tex. illũ gñaliter sic sonat viz q̃p ois xp̃ian⁹ possit sepeliri in eccl'ia vbi nisi exp̃sse in pcto mortali moriat' uel ei spãliter sepultura deneget' et ita hodie seruat' hz de iur aliud videt' vñ ⁊ pro sepeliẽdis corpib⁹ videm⁹ cimiteria sepatim ab eccl'ia ostituta. b Itẽ emunitate hz eccl'ia q̃p in choro nõ debẽt morari laici cũ cleric' ex. de vita ⁊ ho. cle. c. i. de consec. dis. ij. sacerdotũ. Item q̃p in seculare habitaculũ de cetero non cõuertant' de consec. dis. i. ligna. et in qnq̃ c se. ex. de religi. do. ad hec. a In his etiã. c. patz q̃p sil'r nec vasa eccl'iastica nec cortine nec vestimẽta nec cetera ornamẽta debẽt pollui ouiuis nuptiar̃ l' aliis secularib⁹ vsib⁹ dicit tñ glo. Rai. ut patz in dca. q. ij. q̃p si legat⁹ apostolice sedis ul' epus ul' archiepus recipetur ab epo ul' capitulo alicui⁹ eccl'ie ul' mõsterio bñ posset ordinari dom⁹ eccl'iastica in qua recipet' cortinis ⁊ ornamẽtis eccl'ie. b Itez q̃p nõ possit vendi ꝓpt' aliquã nec̃itatẽ in auc'. de alie. et emptio. ℈. et qñ. coll'. ix. Itẽ q̃p ĩ ea placita secularia ñ sũt faciẽda ⁊ maxie de cã sãguinis ex. eo. c. i. et. c. cũ eccl'ia. nec fiant ibi parlamẽta ul' negociatiões et ꝑ cipue nũdinar̃ nec strepitus iudiciorum

secularíū nec ꝓcessus iudicū secularíū est ſnie in dictis locis ꝓlate ipo iure ñ valét ex.e.decet domū li.vi. a Ibi dr ꝓcessus iudicū secularíū ac ſpáliter ꝓlate ſnie in eisdez locis omni careat robore firmitatis.

b Jté ꝙ ibi nō fiát ludi theatrales cū laruis et ſiłib⁹ ihonestis ex.de vita ⁊ ho. cle.cū decoré. sec⁹ ño de honestis et deuotis repsétatiōib⁹ ut repsétare ꝑsepe dñi herodé magos et cetera ßmodi q̄ magis inducunt ad deuotionē ꝙ ad vanitatem et ꝙ talia possint fieri est ar. de cōsec.dis. ij.semel.et dis.iiij.q̄ris.ēca fi.nā et qdłibz festū est signū ꝑteritaꝝ rerū lxxv.di.qđ die. a Idem qđ nō.in ß.ſ.habet in sū. con.dēa.q.ij. b Utrū eccłie non consecrate habeant p̄dictas emunitates. ℟ ꝑm Rai.habent ex.eo.eccłesie.hoc autē intelligendū si aūcte epoꝝ suoꝝ sūt edificate ar.ex.de reli.do.ad hec.et ubi epus posuit p̄mū lapidē ⁊ edificate sūt ut cōsecrétur con. Inno.et Hosti. a Idez in sū.con. eo.ti.q.vij. b Utrū cimiteria habeant emunitaté.℟ ꝑz Rai.⁊ hosti.hēnt eandē quā eccłia ut dictū est.ſ.cimiteriū ſ.i. a nisi in duob⁹ casib⁹ ut ibi in sū.con. eo. ti.q.vi. b Utrū eccłia inf̄dicta priuilegiū emunitatis retineat.℟ ꝑm Hosti.⁊ Host.dicendū ꝙ sic hec enī reuerētia deo debef̄ que nō delingt nec etiá eccłia sua iōꝝ nō p̄dit p̄uilegiū que culpam nō cōmittit. a Idē in sū.con.eo ti.q.viij. b Utrū priuata oratoria domorū habeāt p̄uilegia emunitatis. ℟ ꝑm hosti.et Host. ꝙ ñ hodie nā qđ est oratoriū eras poterit esse camera. a Idē in sū.con.li.i.ti.xiiij .q.ir. b Que ē emunitas ꝑsonaꝝ eccłie ℟ ꝑm Rai.nō debēt fatigari angariis et pangariis.i.ꝓuitutib⁹ ꝑsonaꝝ ⁊ rerū.C. de epis.⁊ cle.oīs. et l.ꝑsbyteros. xij.q.ij. eccłiaꝝ.in nēcitate tū ut si ciuitas eēt ob sceſſa non debet pati eccłia suos rusticos aliq̄ defēdi p̄uilegio a custodia ⁊ ßmodi imo debet eos cōpellē ex.eo. puenit. a Idē in sū.cō.eo.ti.q.xvi. b Quá emunitaté hz eccłia circa res tpales. ℟ ꝑmo quidē ꝙ eccłiis donari pōt in infinitū ut dictū est.ſ.eccłia i.ſ.v. Item ꝙ relictum eccłesiis etiam min⁹ soléniter valet ut.ſ. eccłia iij.ſ.vij. Jté ꝙ in eccłia trāsferē do minū rei solo pacto cum aliis ꝑsonis sit nēcia traditio.C. de sa.san.eccle. ut inter diuinū. a Ibi etiá patz ꝙ idē est ⁊ ēca hospitalia ⁊ circa cōcessa in redēptionē ca priuoꝝ. b Jtez ꝙ qcqd emptū fuerit de pecunia eccłie ad eam debz reuerti ut .ſ.eccłia i.ſ.vij. Jté ꝙ nō valet alienatio rei eccłiastice nisi in casibus quos habes .ſ.alienatio.ſ.i. a Idē etiá casus nō. in sū.con.eo.ti.q.xvij. b Tpales dñi qui ꝑditis inf̄dicūt ne ꝓlatis siue ꝑsonis ec clesiasticis qcqd vendāt uł emant ab eis uł ipis bladū molant coquant panē aut alia ßmodi obsequia exibē ꝑsumāt eo ipo sūt excōicati ex.eo.eos.li.vi. a Que est emunitas p̄dioꝝ eccłiasticoꝝ ꝑm Rai.ñ debent grauari sordidis muneribꝫ calcis coquēde arene fodiēde cloace purgāde ⁊ siłibus q̄ vilia sūt xvi.q.i.ſ.nouarū. aliť incipit nouellaꝝ. b Ad honesta vero munera sic sunt tributa ordiaria tenentť etiá predia eccłiaꝝ xxiij.q.vltia tributū. fallit tū in domib⁹ atriis et oris iuxta eccłiaz positis et etiá in máso in q̄ eccłia dotata est. a Alij dicunt in quo eccłia sita est ut in sū.con.eo.ti.q.xviij ubi etiaz nōntur oīa que habentť in ß.ſ. ſz potius vr̄ itelligendū de máso dotis ut vr̄ posse colligi ex.de censi.c.i.ubi etiá glo.dicit ꝙ máſus est q̄ntitas terre q̄ sufficit duob⁹ bobus in vno anno ad laborandū in dēa etiá.c.i.dr ꝙ siłr nihil dēt solui de decis et oblatiōib⁹. b De quib⁹ nullū dēt dari tributū de aliis sic nisi exꝑsse fuerit remissū ab eo qui potuit nā res ad eccłesiā tūsiunt cū onere suo xxiij.q.vltia. ꝑm canonicā.ex.de censi.sanxitū. xvi.q.i.si qs laicꝰ.si ño sūt extraordinaria ⁊ de nouo sup ꝑdicta ñ tenétur xvi.q.i.placet. a Nisi q̄renus antigr⁹ tenebantť ad sup indicta q: tūseūt cū onere suo ꝑm glo. Rai.et in dicta.q.xviij.in sū.con. b Similiť nec

ad ea q̄ ſbito iungũt ñ reſpiciãt ad pias cãs ut q̄ princeps mouet exercitũ cõi saracenos ꝛ hẽticos ꝛ q̄ pertĩt ad ꝺſtructiõé põtiũ ꝛ aliã ſimilẽ cãz i talib⁹ eni ſi neceſſitas expoſcat ꝺebẽt ꝺñi ſeculares ñ aũcte ꝓpria accipe ſi humiliť ab epõ ⁊ clericis poſtulať ⁊ illi viſa neĉitate poterũt cõferre eẍ.eo.nõ min⁹. et eẍ. ꝺe cenſi.cum apoſtolus.ſz hodie nihil cõferre ꝺebẽt in auriliũ principũ niſi cõſulto papa eẍ.eo. aduerſus. Utrũ laici poſſũt hoſpitiũ exigẽ ab eccl'ia.Rn Ꝑz hoſti.hoſpitiũ exigẽ violenť ⁊ tanq̄ ex ꝺebito nõ poſſunt eẍ. eo.c.i.xlij.ꝺiſ.qeſcam⁹.caritatiuũ tñ ꝺene gandũ nõ eſt. ꝺicit tñ Inno.q̄ ſi quis in recognitiõe bñficioꝝ ſuoꝝ reſeruaſſet ſibi hoſpitiũ in aliq̄ eccl'ia illud ꝺebeť xvij. q.vltia eleuteri⁹. ſz ñ licz tali irrũpe violenter ꝺomos eccl'ie rõe alicui⁹ iuris ſibi ꝺebiti aliter ſacrilegium ꝺomittit xij.q.ij. nulli. et eaꝺẽ rõe nõ põt tollẽ inde neĉia hoſpitiũ violẽter ingrediẽꝺo. a Quia etiã Ꝑz eunꝺẽ Inno.eẍ.eo.in.c.i. in p̄ꝺco caſu nulla ꝺom⁹ nec aliq̄ res ꝺebz hãc ſeruituꝺẽ ul' etiã aꝺ ꝺ ſũt obligate ſz eccl'ia eſt obligata aꝺ ꝺ et ꝓſonal' actio nõ real' cõpetit cõtra eccl'iaz ſec⁹ tñ ꝺe epõ ul' abbate ꝛ alio habẽte iuriſꝺictionẽ in eccl'ia aliqs qui poſſet aliũ inique intranť violenter expellẽ et ꝺomũ irrũpe ⁊ iꝺem ꝺe poſſeſſore alicui⁹ eccl'ie q̄ſi p̄latus ſec⁹ ꝺe abbate reſpĉu ꝺomoꝝ capelle ſibi ſbiecte q̄ capellã ñ poſſiꝺet ſz in ea ius ſbiectiõis hẽat ar.ff.aꝺ.l.acql.quẽaꝺmoꝺũ.ℊ.i.et ij. et oĩa etiã que ſũt in ꝺ.ℊ.habentť etiã in ſũ.con.li.i.ti.xiiij.q.xix. b Quiꝺ ſi poſſeſſio aliq̄ ſiue ꝺomus tenebať albergũ facẽ alicui et ipa poſtea puenit aꝺ eccl'iaz Rn ꝑm hoſti.eccl'ia tenebiť aut rei ꝓuitũ exhibẽ aut ipam poſſeſſionẽ vendẽ iꝺem Inno. a Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q.xx. b Que pena violantiũ eccl'ie emunitatẽ.Rn Ꝑz gof.q aliq̄ ñ eccl'ias violãt ſeu p̄ſonas ul' ab ipis recipiũt violẽter ſeu vſurpãt bona ipaꝝ ſacrilegiũ cõmittũt ⁊ excõicandi ſũt xvij.q.iij.null⁹.et.c.ſi qs ꝺiceps. in certis etiã caſib⁹ excõicati ſũt ipo iure ut incẽꝺiari⁹ et effractor eccl'ie.xi.q.iij.canonica.xvij.q.iij.oẽs eccl'ie.eẍ.ꝺe ſẽ.excõi. cõqueſti.violatoꝝ q̄ eccl'iaſtice emunitatis nõ ſolũ pena ſpũali ut ꝺictũ eſt punitur ſi etiam pena pecuniaria qñq̄ maiori qñq̄ minori xvij.q.iij.quiſqs. et.c.ſi qs cõtumax. hec arbitrio iuꝺicis relinquẽꝺa eſt et ꝺebet ꝺari perſone ul' loco cui facta eſt iniuria ul' cui⁹ emunitas eſt violata eẍ.ꝺe ꝺe ſen.excõi. prochianos. et.c.ſe.eẍ.ꝺe ſymonia.ꝺe ꝺ autẽ.xvij.q.iij.ſi qs in atrio.

a Hoc fuit ꝺictũ Rai. ꝺicẽtis q̄ licet pena pecuniaria ſacrilegij diuſimoꝺe i ꝺiũ ſis.c.ponať credo tñ q̄ hoꝺie pena illa arbitrio iuꝺicis ſtinquať hoſti. tñ exp̄mit ꝑticulares penas ꝑm ꝺiũſa iura ut in ſũ. con.eo.ti.q.xxi. b De pena eoꝝ qui ꝺe nouo ſbmittũt ſibi guarꝺiam vacantiuz eccl'iaꝝ vide.ſ.eccl'ia i.ℊ.añe.q̄ eccl'iaſtice p̄ſone ñ tenentť aꝺ talias etiã rõe ſuaꝝ poſſeſſionũ.ℊ.talia.ℊ.fi. a Niſi forte tales poſſeſſiões p̄ pri⁹ fuiſſẽt ſbmoꝺi taliť ſbiecte q̄ tñſeũt cũ onere ſuo.ſ.ℊ.ix.

Emunitas

confugientiũ aꝺ eccl'iaz. Null⁹ aꝺ eccl'iam cõfugiẽs inꝺe p vim extrahi ꝺebet p̄terq̄ in caſib⁹ puta ſi ille qui confugit aꝺ eã ſit public⁹ latro.ſ.qui ſtratas publicas inſiꝺiis ⁊ aggreſſiõib⁹ obſiꝺet ſil'r ⁊ ſi ſit nocturn⁹ agroꝝ populatoꝝ.ſ. qui ꝺe nocte agros ꝺepopulať.i.vaſtat ꝛ cõburit tales ipune poſſũt extrahi xvij. q.iij.ſiĉ.eẍ.eo. inť alia. a Et ꝺe talib⁹ vť itelligẽꝺũ qꝺ p̄cepit ꝺñs Exodi xxi. Si qs ꝺe induſtria occiꝺerit ꝓximũ ſuũ et p inſiꝺias ab altari mõ euellas eum ut moriať ꝑm Rai. eui⁹ fuerũt ꝺicta oĩa q̄ in iſto p̄cipio habentť ut in ſũ.con.li.i. ti.xiij.q.ij. Itez glo.i ꝺĕo.c.ſicut.xvij.q. iij.ꝺicit q̄ licz leges plures alias p̄ſonas excipiant ab hac emuitate ut homicidas aꝺulteros et raptoꝛes ẋginũ tñ ꝑm ius canonicũ excipiunť ſolũ p̄ꝺicti viz publicus latro et nocturn⁹ populatoꝛ agrozũ

vñ et in hac pte legi derogatū est et stan dum est decretali ut nō.in dca.q.ij.ad fi. idē etiā dicendū é de sequētib⁹. b Itē si quis in ipa cōmisit maleficiū sperās se ab eccl'ia defendi qđ sp̄ p̄sumit' n̄ coīriū probet' nō debz p eccl'iaz defēdi ex̄.eo.im munitate. a Ibi etiā idem dr̄ de delin quēte in cimiterio ꝙ de dicta p̄sūptiōe nihil dr̄ ꝙz fuit dictū glo. Rai.ut patz in dca.q.ij. b Itē si ofugiēs sit seru⁹ qui si p̄stita a dño cautiōe de īpunitate non velit de eccl'ia exigē iuit⁹ cōpellit' et red ditur dño xvij.q.iij. a Id cōstituim⁹ ex̄.eo.inter. b Quid si cōmisit malefi^m in vna eccl'ia nūqd defendit' cōfugiendo ad aliā.R' ꝫz Guil.nō q cū vna sit eccl'ia in toto orbe iux̄ illō Cāticoz i. Una est colūba mea licz sint multe p̄ticulares ec clesie qui iuriā facit vni facit ⁊ oibus ꝫz forte de cōsuetudie apud alios alit' ob seruet'. a Forte putātes ꝙ sic̄ minor vtitur p̄uilegio suo coī aliū minorē ita vna eccl'ia coī aliā ꝑm eundē Guil.ut ī sū.con. eo.ti.q.iij. b Quō debz defēdi malefactor qui ad eccl'iaz cōfugit.R' q̄ntū cūq; graue delictū cōmisit p̄ter ea que in d nob⁹ p̄oris ꝟ.dca sūt debēt ei rēdere eccl'iaz saluare vitā ⁊ mēbra ⁊ poterunt eū petere cōcedē recepta sup illi⁹ impuni tate idonea cautiōe.s. ul' iuratoria tantū xvij.q.iij.id cōstituim⁹.ul' etiā fideiusso ria ⁊ penali si timeat' ꝙ ille qui petit nō bñ obseruet iuramētū ar.ex̄. de resti.spo. et tñsmissa.et.c.lr̄as ꝟ.fi. a Ibis autez iurib⁹ patz ꝙ si nō posset sufficiēs cautio p̄uideri nō solū nō debz petēti restitui si ab eo potiꝰ āmoueri. b Sup eo aūt ꝙ inique fecit alit' legitīe puniēdus est ex̄. eo.int' alia ꝟ.si liber. a Et ibi dr̄ ꝙ tal' cōfugiēs dānari nō debet ad mortē l' ad penā ut ⁊ glo.ibi sup xlvo puniēd⁹.dicit ꝙ dict⁹ ofugiēs puniēd⁹ é pecuialit' dū taxat l' aliā satisfactiōez p̄t' penā corpalē b Porro talis ꝙ diu est in eccl'ia non solū nō extrahēd⁹ é ꝫ etiā nc̄ molestād⁹ nec vestis nec victualia deneganda.C.de his qui ad eccle.cōfu.l.p̄ti.ꝟ.i. ꝙ si quis cōtrafecerit sciat se maiestatis crimīe irre titū et sic vltiō supplicio puniēdum a De ꝫ i dca.l.p̄ti. sic dr̄ decnim⁹ n'los penit⁹ cum⁹cūq; ꝺditiōis de sacro sāctis ec cle ortꝺodoxe fidei expelli a' tradi cōfug⁹ nec ꝙ his venerabiles epos aut r̄ligiosos iconomos erigi q̄ a cōfugis delrant' eos qui ꝫ emoliri aut facē aut nuda saltē co gitatiōe atq; tractu ausi fuerint tēptare capitali ⁊ vltia supplicij aīaduersiōe ple ctēdos et de crimie maiestati dr̄.eo.ti.l.i. b Hāc autē libertatē hz cōfugiēs ad eccl'iaz et extra eā ꝟ.xxx.passus xvij.q.iij. quisqs. et.c.diffiniuit. a Et si é eccl'ia maioz.i.matrix et ꝟ.xl. passus xvij.q.iij. sicut. et nō.in sū.con. li.i.ti.xiij.q.ij. ꝑm hosti.cui⁹ etiā fuisse vident' oia q̄ in ꝫ habent' ut ibi. b ut ad reqsita nature exeant debitis locis ita tñ ꝙ nō accedāt ad alias domos ut in dco.c.diffiniuit. a .s.ad domos exneas ut ī ipso c.diffiniuit. ibi absqꝫ domoꝝ exneoꝝ receptaculo ꝛc. b Hoc vero p̄uilegiū de xxx. passib⁹ nō habēt capelle q̄ sūt ꝟ ambitū muroꝝ in castris ut dco.c.quisqs. a Ibi dicit' ca pelle q̄ sūt ꝟ ambitū muroꝝ castelloꝝ nō ponūtur ī hac xxx. passuū obꝰuatiōe tñ in sū.cō.dca.q.ij.idē dr̄ de existentib⁹ ꝟ ambitū muroꝝ ville l' ciuitati ꝫz forte pōt ītelligi de prava ciuitate. b Quid si iudeus pagan⁹ ul' excōicat⁹ cōfugit ad eccl'iam nūqd defendet'.R' ꝑm Guil. de iudeo et pagano satis credo ꝙ sic concor. Inno.et bar.p.l.i.C. de his qui ad eccle. cōfu.de excōicato aute quidā dubitāt eū sit ex̄ eccl'iam nūo et merito Et subdit ipe Guil.credo ꝙ idē debeat esse iudiciū de vtrisqꝫ puro tñ in hoc cōsuetudinē ap probatā esse tenendā. a Idē in sū.con. li.i.ti.xiij.q.v.ubi etiā addit' ꝑm Hosti. ꝙ si iudeus q obligat' xp̄iano cōfugerit ad eccl'iaz nō recipit' q̄sqꝫ debita reddi derit vniūsa. b An defēdat' cōfugiens ad palatiū ep̄i.R' eodē mō defendit' sicut fugiēs ad eccl'iaz xvij.q.iij.id ꝛstituim⁹

qđ itelligũt quidã qñ palatiũ est ꝺiũctũ ecclie tñ ꝑdictũ.c. nõ ꝺistinguit ſz absolute loquit de domo epi. a Et ita absolute vr itelligendũ sic etiã tenẽ videt Rai.ut in sũ.con.e.ti.q.xi.et firmat glo. in dicto.c.id cõstituim⁹. b Quid si qs ꝺfugiẽdo ad eccl'iaz obmauerit sacerdoti portãti corpus xpi et ei adhereat nũquid defendet. R̃ ꝑm Hoſti.sic ꝙuis nõ sit ex presſũ in iure tñ quilz catholic⁹ ħ fouere debz nã ⁊ mulier q̃ retigit fimbriã vestimẽti xpi salua facta é ⟨Mat ħ.ix. ſz et ꝑm leges statua ꝑfecti soluat hoiez si ad eam cõfugerit. Quis ꝓuidebit de expẽsis ei qui ad eccl'iaz ꝺfugerit. R̃ eccl'ia ꝓui debit.C.de his qui ad eccle. cõfu.l.pñti.i fi.sic̃ ⁊ rector carceris ꝓuidebit captiuis .C.de epiſ.audi.iudices. ħ nõ.xvij.q.iij. ꝺiffiniuit. a .ſ.in glo.et idẽ in sũ.con.e. ti.q.xij. ſz in dicta.l.pñti. nõ bñ ħ ꝓbat

b An iminẽte ꝑsecutiõe hostili hoies cũ familiis et reb⁹ possint se in eccl'ia recipere. R̃ eccl'ie cum oĩbus suis ornamẽtis debẽt teneri mũde nec debẽt ibi cõuiuia fieri vl hoies iacere aut supellectilia sua mittẽ nisi ꝓpt hostiles icursus a incẽdia repẽtina seu alias necitates vrgentes sic tñ qꝺ necitate cessãte inde res in loca pristina reportent eẽ.de custo.eccha.reliqe. ꝺist.xlij.c.pe.⁊ vltio. a Idez in sũ.con.e. ti.q.xiij. b An in eccl'ia possint fieri ꝓ pugnacula ⁊ inde pugnari cõi hostes. R̃ ꝑm Rai. nõ debz eccl'ia icastellari vl munri ita qꝺ inde fiat guerra vl recipiãtur qui guerrã faciũt et ꝑcipue ꝑdones alit ꝓpter metũ paganoꝝ hẽticoꝝ piratarũ siue ꝑdonũ põt muniri et possũt ibi hre recursũ nõ solũ clerici ſz etiã laici ⁊ defendere eccl'iaz ⁊ q̃ in ea sunt ar.eẽ.de custo. eccha.reliqe.xiij.q.vi.si res. et.c.hi qui. ita tñ qꝺ cessãte necitate incastellã° cesset.

a Con. Tl. Inno. et Hoſti. dicit tñ hosti.qꝺ cũ incũbit necitas ista incastellã° debet fieri aũcte epi ut in sũ.con.eo.ti.q. xiij. b Et facit ad ħ.ſ.bellũ iij.ſ.fi. a Predictis etiã est addendũ qꝺ si quis in eccl'ia facit tumultũ seu ipetũ debet ꝑm leges occidi.C. de his qui ad eccle.cõfu. .l.iij.ubi dr denũciam⁹ vobis oĩbus ut i sacro sãctis ecclesiis ⁊ in aliis quidẽ venerabilib⁹ locis in quib⁹ cũ pace ⁊ qete cõpetit celebrari abstineati ab oi seditione nemo ꝺclamatiõib⁹ vtat nemo moueat tumultũ aut ipetũ cõmittat vl cõuenticulã collecta multitudie in q̃libet parte ciuitatis vl vici vl cuiuscũq; loci colligẽ aut celebrare conet nã si qs aliqd contra leges a qbusdã sibimet extimet ꝓpetrari liceat ei adire iudicẽ ⁊ legitimũ postulare ꝑsidiũ sciãt sane omes qꝺ si qs coñ hui⁹ edicti normã aut agẽ aliqd aut seditionẽ mouẽ tẽptauerit vltio suppli° ſbiacebit

E Normia que sũt R̃ Enormia ꝑm canones dicunt duplr ꝓmo mõ illa q̃ ad normã pnitẽtie plene reduci nõ possũt quin sp remaneat aliqd de pena nã et ipediũt ordinis executionẽ et bñficij retẽtionẽ. a .ſ. etiã post pnitentiã ut in iurib⁹ ꝙallegati. b Ẽ alia sũt tria.ſ.hoicidiũ.l.ꝺist.maior.i.q.vij.si qs omnẽ.de cõsec̃.ꝺist.i.c.i. Itẽ hẽsis in qua post vuln⁹ sanatũ remanet cicatrix i.q.i. ventũ. Itẽ in symonia in ordie eẽ.de accu. inqsitiõis.⁊ ibi patz qꝺ idẽ est de symonia in bñficio.i. si qs adept⁹ esset ordinẽ uel bñficiũ ꝑ symoniã ut ibi. a De his eẽ vide.ħ.crimen.ſ.ij. b Sc̃do mõ dicũt enormia qꝺ dispẽsationẽ non recipiũt ut symonia in bñficio i.q.i.erga.et.q.vltia. et ħ etiã mõ dicũtur enormia oĩa illa delicta q̃ indueũt infamiã ciuilẽ.i.ex quib⁹ quis remanet infamis etiã post pnitẽtiã ut in iurib⁹ de qbus statim iij.q.vij.ſ.porro ⁊ ij.q.iij.ſ.hinc colligit. a Idẽ qđ i ħ.ſ. nõ.in sũ.cõ. li.iij.ti.xxxi.q.vij. b Enormis iniuria in clericũ dr q̃ ad mutilatiõz mẽbri seu effusionẽ sanguis.ſ. per vuln⁹ illatũ ꝓcessũ fuerit aut si i epm l in abbatẽ ꝓpriũ man⁹ violẽta iniecta sit eẽ.de sen.excõ.cũ illoꝝ.aut etiã dr enormis ex arbitrio boni viri ⁊ circũstãtiis locorum

tēpoꝝ ⁊ pſonaꝝ ut inſti. de iiur ſatror
a De his latius dictū eſt. ſ. abſolutio
ij. ſ. fi. in additiōe. b

EPiſcopus

Utrū ſtatus epoꝝ ſit pfectior
ꝯ ſtatus religioſoꝝ. R̄ ꝑm tho. z^{a} z^{e}. q. c.
lxxiij. i oī gñe ſp agēs ē pſtātiꝰ patiēte
in gñe autē pfectiōis epi ꝑm Dionyſiū
ſe habent ut pfectiores religioſi vero ut
pfecti quoꝝ vnū ptinet ad actionē alteꝝ
ad paſſionē vñ et manifeſtū eſt ꝙ ſtatus
pfectiōis potiꝰ eſt in epīs ꝙ in religioſis
ſi tñ ſtatꝰ epoꝝ pfūctorie agat nihil eſt
miſeriꝰ aut piculoſius ut. j. negotiatio. ſ.
iij. in fi. Utrū liceat epatū appetē. R̄
ꝑm tho. z^{a} z^{e}. q. clxxxv. ſic dicit Aug. xix
de ciuitate dei. locꝰ ſuprior et ſi āmiſtret
ut decet tñ idecenter appetit. a Habet
etiā viij. q. i. qui epatū. b Cōtingit eē
ipm appetē ꝓpt altitudinē ḡdus ad quē
ſequit reuerētia honor ⁊ ſufficiētia tpa-
liū et ꝺ mō appetē illicitū eſt ⁊ ptinz ad
cupiditatē ad ābitionē ſz appetē proris
prodeſſe p ſe laudabile ē tñ preſūptuoſū
vī ēe ꝙ aliqs peſſe appetat ad ꝺ ꝙ ſbdi-
tis ꝓſit pōt tñ ſiñ pſūptiōe quilz appetē
talia opa facē ſi eū cōtingēt in tali officio
eſſe hec tho. Qualia autē debēt eſſe opa
epoꝝ et que qs appetē debz ſatis oſtēdit
Grego. i paſtorali multa de his tractās
ſz in quodā gñali dicit ibi ſic ſit rector co
gitatiōe mūdus actiōe ꝓcipuꝰ diſcretus
in ſilētio vtilis ī ꝛbo ſinguł p cōpaſſiōez
ſotius ꝓcūctis cōtēplatiōe ſuſpēſus int-
norū curā exteriorꝝ occupationū nō mi-
nuēs exteriorꝝ ꝓuidētia iteriorꝝ ſollicitu
dinē nō rlinquēs. Utrū epalis digni
tas libēt a cōditiōe ſeruili uł aſcriptitia.
R̄ ab vtraq liberat etiā dignitas ſacerdo-
talis diſ. liij. ſi ſeruꝰ ſciēte. a Ibi nihil
dr̄ de ſacerdotali ſz de epali tñ ſic epalis
enī ordo liberat a fortuna ſeruili uł aſcri
ptitia ſz ñ a curiali ſeu officiali ⁊ glo. ſup
ꝛbo epali dicit etiā ſacerdotał. ſ. e. diſ. ex
ātiqs. et dictū. c. ſi ſeruꝰ. ut ibi patz eſt. l.
leonina. b Et ꝺz canones etiā a curiali
diſ. liij. et antiqs. a Ibi nō videt dici
ñ de ſili ꝑm glo. i dcō. c. ſi ſeruꝰ. ſup ꝛbo
curiali dicit ꝑm iura canonica ꝺ nō tenet
q cū ordo liberet a ſuili fortuna multo
fortiꝰ a curiali. b Et q̄ntū ad ꝺ ñ tenz
. c. illud ſi ſeruꝰ ſciēte. verūtñ nec ſeruꝰ nec
aſcriptitiꝰ nec etiā curiał ordinari debet ī
ꝑm diſtinctionē quā habes. j. ſeruus ij. per
totū. a viz q nō debēt ordiari niſi ꝑuł
fuerit a ſuili aſcriptitia uł curiali condi-
tione abſoluti ⁊ ab aliis irregularitatibꝰ
ſint īmunes ut nō. i ſū. con. li. iij. ti. xvi. q.
ij. b Int epm ⁊ pbyterū q̄ntū ad ap
pellationē q̄q nō fuit dria q iſti et illi
dicebant pbyteri et epi ſp tñ fuit dria
realis vñ ⁊ i ꝑmitia eccłia ſoli apłi cōfir
mabāt actuū viij. a. i. p manꝰ ipoſitiōz
ſpiritū ſanctū dabant ut ibi q̄ impoſitio
deſignat p cōfirmationē ſeu criſmationē
⁊ iō ſoli epi ſūt qui vice apłoꝝ cfirmāt
ut ex. de ſacē. vnc. c. vno. ſ. per frontis. b
Erāt et olim quidā plati qui dicebant
coepi de quibꝰ ptīſeūdum eſt ꝙ amoti
ſūt lxviij. diſ. ſ. ibi ꝛo. et c. ſe. Epus di
ſpēſare pōt in oī crimīe niſi exp̄ſſe ſibi ꝓ
hibeat a iure diſ. lxxxij. pbyter. et de pe.
di. vi. c. i. in fi. ex. de ſen. excōi. nup. circa fi.
ad idē. ff. qui. ex cau. ma. l. nec nō. ſ. qō eis.
et hec cōiōr doctoꝝ ſnia ꝑm Ber. et nō.
l. diſ. ſi qs pbyter. et vide. ſ. diſpēſatio. ſ.
vi. p totū ꝺ itelligendū eſt niſi ſup aliq̄
crimīe epīs deneget abſolutio nā tūc cō-
ſequēter multo magꝭ itelligit denegata
diſpēſatio ex. de ſen. excōi. cū illoꝝ ł ñ in
iur ſit ſimpł̄r pena exp̄ſſa et nihil de diſ
pēſatiōe dcm tc enī ñ ē coīi ius diſpēſan
dū ſz iuri parēdū ⁊ pena exp̄ſſa irrogāda
ex. de offi. de le. de cāis. Epus non pōt
reſtituē depoſitū ſiue degradatū ſz tātuz
papa diſ. l. c. i. et ij. nā nec pſes ꝓuicie pōt
illū reſtituē quē dānauit. ff. de q̄ſti. l. i. in
fi. Epi ⁊ ſupriores nullā ſniaz ſuſpenſi-
onis uł int̄dicti incurrūt ipo iure niſi de
eis exp̄ſſe dicat ex. de ſen. excōi. q pericu
loſum. li. vi. Epus in tota ſua dioceſi

iurisdictionē ꝺz ordinariā vñ pōt p se et p aliū in quolz loco nō exēpto pro tribunali sedē cās audire ⁊ psonas eccl'iasticas cū oportuerit capere carceri deputare et cetera officia. a .i.q̄ ad ipi⁹ spectāt officiū ut i c.de q̄ statz. b Libē etercē ex. de offi.ordi.cū eps.li.vi.ꝫ quō possit i dioceſi aliena ꝺ facē.vide.ꝛ.absolu⁹ i.ꝟ.vi.

Epus qui in aliq̄ loco ꝺz iurisdictiōez tpalez q̄liter exequat. R̄ ꝑm Rai.debet cōstituē iudicē secularē qui cās audiat p̄cipue sanguis cui pōt et debet p̄cipere ꝙ vnicuiq; faciat iusticiā ꝙ si iudex interrogat eū in spāli qd agendū de tali qui.ſ. pena sanguis meret pōt rndere consule iuris peritos et caueat ne ꝓpter suā rnsionē directā uł indirectā iudex itelligat ꝙ debeat eū sanguie punire de ꝺ cāu ꝺr .ꝟ.homicidiū ij.ꝟ.i.et homicidiū iiij.ꝟ.iij. a Idē in sum.con.l.ij.ti.i.q.iij.vbi etiā ꝺr ꝑm glo. Rai. ꝙ ꝺ casu pōt epus rndere et ei p̄cipe ꝙ puniat reū ꝑm ꝙ ius dicta uerit oūmō nō exp̄mat ꝙ puiat eum ad sāguinē uł ad mortē siē nōt Hugo dis. iij.omis autē lex. Et addit Rai.ꝙ talis p̄latus ñ debz etiā p̄tialit̄ int̄esse cause sanguis nec executiōi snie sanguis nam ēro posset incidē in cāz depositiōis ex de excessi.p̄la.ex lr̄is.ubi ꝺr de epo qui int̄fuit suspēsioni cui⁹dā furi ⁊ iudici q̄reti ab eo cōsiliū rnderat malū ē si sic euadat et mādat papa ꝙ cedat epatui aut amoueat̄ et dicit glo. Rai.ꝙ ob ꝺ non debet int̄esse executiōi snie i talib⁹ ꝙ vr̄ int̄ee tanꝙ p̄stans aūctez aliter autē ubi aliqs priuat⁹ ex sola curiositate int̄est talibus nō icurrit irregularitatē. Subdit etiam Rai.ꝙ si nō apparet casus de facto ⁊ int̄rogat̄ epus uł alius cleric⁹ q̄ pena esset ligēda ꝓ furto ⁊ hoicidio ⁊ consil'ibus posset dicē talis uł talis ꝑm leges. b Sed bñ pōt delegare alicui etiā spāliter sup aliq̄ maleficio ut hoicidio et ꝺmodi in iurisdictiōe sua cōmisso ut ingsita veritate iusticiā exequat̄ nec ꝓpter secutaz pēnā fiet irregularis ex.ne cle.uł mō.epo. li.vi. a Et ibidez ꝺr de q̄cūq; alio prelato seu clerico tpalem iurisdictionē obtinēte. b Epi debēt habē iconomos.ſ.q̄ p̄sint reb⁹ eccl'ie ⁊ vicedños.ſ.qui p̄sint reb⁹ epi et tales ñ debēt ee laici ꝺ ꝓbati clerici eiusdē eccl'ie lxxxix.dis. volum⁹.et .c. ꝓ in qbusdā.et.c.iudicatū. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xiij.q.xviij.ꝑm Rai q etiā addit Itē ñ debz dispēsationē rerū eccle sie cōmittē ꝓpinqs uł fauore humano ⁊ iꝺoneste sibi coniūctis qō si fecerint peccāt et debēt excōicatiōi ānue ꝺ iacē lxxx. ix.dis.decent.quidā tñ itelligūt ꝺ de malis ꝓpinquis nā si boni sūt vident̄ etiaz aliis p̄ferendi qō verū est q̄ ad sustētationē nature hec ibi Idem etiā vr̄ quo ad mistrationē qñ sūt boni cū ꝺ casu cesset rō ꝓhibitiōis nisi forte oriret̄ scandalū et suspitiōe. b Et ꝙ epi possūt q̄ñq; a subditis moderatū auxiliū exigē vide.ꝛ. dñs.ꝟ.ij. a Helius habet̄ in c cū apostolis.ꝟ.phibem⁹ ex.de censi. b Utrū epus possit iudicare imediate de ꝺbitis platoꝝ qui ꝺ eo sūt nisi gradatim ad eū deferat̄.R̄ ꝑm Hosti.licet sup ꝺ a diūsis diūsa nōta sint dico cōsuetudinē cuiusz eccl'ie obseruādaz q̄ iurisdictiōez tribuit idē Hos. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxvij q.v. b Epi singuli in suis dioceſibus etiā sine cōsilio metropolitani possūt plurima ut Rai. ponit puta cōsecrare ecclesias chr'r ⁊ eccl'ias ordinare clericos erigē altaria in eccl'ia cōsecta nā in nō cōsecta sacer dos ꝺ pōt ut.ꝛ.altare.ꝟ.fi. Itē crisma confice baprizatos cfirmare recōciliare solēniter penitēres litteras formatas seu cōmēdaticias clericis dare hec oia lxviij.di. q̄uis.de consec.dis.i.null⁹ p̄sbyter.lxxxi. dis.exneus. Itē pōt int̄ ꝺbitos iudicare ut.ꝛ.ꝟ.proxio. Itē anatīzmatizare cū solēnitate de q̄ ꝺr xi q.ij.debēt. a .ſ.quia debēt assistē xij.sacerdotes cū candelis accēsis ut ibi dr̄. b Itē diuidē vnā eccle siā i duas et duas vnire vnā ꝺ iacē alteri et nouas eccl'ias erigē et hec quidē ex cā possūt facē nō alit̄ et nihilomin⁹ regsita

cõsensu illoꝝ quoꝝ intʼest et qui forsan ex hoc ledi possũt etiaꝫ qñq; eoꝝ cõsensu nõ optẽto. a Hai.dic̃ regsito osensu illoꝝ quoꝝ intʼest etiã si forte nõ optẽto ut in sũ.con.eo.ti.q.vij.ubi etiã ponũtur oia q̃ in isto.ſ.habentʼ. b ex.de excessi.pla.sic̃ ex.de eccle.edifi.ad audiẽtiã.x.q.j.c.vltᵒ xij.q.ij.placuit. Itẽ possũt epalez smodũ celebrare xxxviij.dis.qñ. Itẽ reũtẽtes ab hẽsi recõciliare ex.de hẽti. ad abolẽdam.

a Intellige hoc ꝑm glo. Hai.et in dicta q.vij.q̃ ad dẽptẽsos in hẽsi q; occultos hẽticos credit absolui posse ꝑ simplices sacerdotes nõ eps loci ꝛtinuerit ſ bi taliũ absolutionẽ hec ille.ſz certe hodie iste caꝰ est papalʼ etiã q̃ ad occultos ut patz i annali ꝓcessu curie. b Item canoné late sic̃ quo ad suã dioceſiz condẽ xxx.q.iij. nullus. mlʼta q; alia q̃ difficile essz nũare cũ epus pozdiatoz sit in cũctis xxv.dis.ꝑ lectis. Utrũ epus ꝓcipaliʼ debeat intendẽ cure pastorali vlʼ mlʼtiplicationi tpaliũ. Rñ ꝑm T hoc.in q̃libet sollicitudo ꝓlati ꝓpria et ꝓcipua debz ee circa gregis custodiã ozãdo ꝓdicãdo sacramẽta dispẽsando ꝛ sua iuxta qꝺ res exigit erogãdo mlʼtiplicaᵒ aũt tpaliũ pot exercen oppoz tunitate se offerẽte sũ spũaliũ nõbili dãno et sic piũ est mlʼtiplicare ea ad eccl̃ie vtilitatem q; si opportunitas nõ se offerat nullatenus licet ei seipm distractioni ingerẽ et secularib⁹ occupare cũ ipedi᷑ᵒ nõbili Idẽ retiã hoc.zª zᵉ.q.clxxv. a Idez in sũ.con.li.iij.ti. xxxiij.q.cclxxix.

b Ad mãz istam pot ꝓtinẽ ꝯ ſ. lliciru do. Utrũ liceat epo ꝓpter aliquã ꝑsecutionẽ deserẽ gregẽ. Rñ ꝑm hoc.zª zᵉ.q. clxxv. ubi subditoꝝ salus exigit ꝑsone pastoris pnciam nõ debz pastor suũ gregẽ deserẽ nec ꝓpʼ aliqꝺ incõmodũ tpale neq; ꝓpter aliqꝺ ꝑsonale piculũ iminens cũ bon⁹ pastor aiaz suã teneatʼ ponẽ pro ouib⁹ suis si ꝺo sbditoꝝ saluti possz sufficiẽter in absẽtia pastoris p aliũ puideri tũc licitũ est pastori ꝓpter aliqꝺ eccl̃ie cõmodũ vlʼ ꝓpter ꝑsone piculũ cozpaliter gregẽ suũ deserẽ et ꝟ ipm colligiʼ vij.q. i.sollicitaris. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.cc. lxxviij. b Posset etiã deserẽ plebem ꝓpʼ ipi⁹ malicia ut ꝺ renũciaᵒ i.ſ.ij.x.iiij est de casib⁹ cõfessionũ q ptineãt ad epm et qui ad sacerdotes vide.ſ.cõfessoz i.ſ.i. Quõ epus tenetʼ dare paupib⁹.ſ.clerico⁹ iij.ſ.v. Qñ epus est senex vlʼ infirm⁹ qd agendũ vide.ꝺ.vitiatʼ cozpe.ſ.fi.

EQuitas

Quid sit vide infra ius.ſ.primo.

EAcaristia iº

cõiter et de ei⁹ forma. Et q̃riʼ ꝓmo vtrũ eucaristia sit sacramẽtũ. Rñ ꝑm Pe.in iij.dis. viij.est sacmentũ ꝛ modo cõi cũ aliis sacmẽtis s. sãctificãdo seu cansando sãctitatẽ et mõ spãli.ſ.cõtinẽdo totius sãctitatis auctorẽ ꝛ ꝓpter hoc excellẽtissimũ est oiuz alioꝝ sacmẽtoꝝ idem thoo.

a Idem in sũ.con.li.iij.ti.xxiiij.q.liij.

b Utrũ sacmentũ eucaristie sit vnuz Rñ ꝑz Pe.ꝛ thoo.ubi.ſ.vnũ quidẽ est vnitare ꝓfectiõis q; ad eius itegritatẽ plũs requrũʼ sic et com⁹ ꝓfecta dr vna nõ aũt ẽ vnũ vnitate idiuisibilitatis vlʼ cõtinuitatis vñ q̃ pluraliʼ dicitʼ ꝓficiãt in vobis q̃sum⁹ dñe tua sacmenta qꝺ cõtinẽt et ꝛmodi itelligiʼ illa pluralitas solum mãliʼ. a Idẽ in sũ.con.dca.q.liij. b Que sit forma sacmẽti eucaristie. Rñ ꝑm thoo.ꝛ sanctos ubi.ſ.hoc est forma consecrationis panis hoc est enim corp⁹ meũ.cõiũctio aũt nõ est de sba forme tũ apponi debet ꝑm vsũ eccl̃ie qui vsus a beato Petro initiũ sumpsit. Qꝺ aũt ꝓmittitʼ accipite et manducate ex hoc ocs.ptinet ad vsũ sacmẽti ꝛ nõ ẽ de sba forme.for aũt osecrationis sanguis hec est hic est enim calix sanguis mei noui et eterni testamẽti misteriũ fidei qui ꝓ vobis et pro mlʼtis effũdetʼ in remissionẽ peccatoꝝ. a Idez in sũ.con. eo.ti.q.lx. vbi etiã addit ꝛ sẽtit Pe.q; tm illud sit de sba forme hic est calix sanguis mei et et idem dicit Albertus in libro de missa

Alderic⁹ aũt dicit forma ⁊bꝰ. hec est et nõ plus ꝫ̃ est corp⁹ meũ et hic est sanguis meus. de cõsec. di. ij. q. corpus. ꝫ ut patz in dca. q. lv. tho. dicit q; q; cõditiões adiecte ad sbiectũ uł̃ ꝓdicatũ sũt de integritate locutiõis alicui⁹ iõ alij ꝓbabili⁹ dicũt q; totũ qđ sequit̃ est de forma cũ totũ ꝫ̃ qđ addit̃ nõ sit locutio ꝓ se ꝫ sit determiatio ꝓdicati hec ibi. Alij ⁊o sentire videt̃ q; totũ sit de sba usq; ad vnde et memores cũ totum videat̃ cõnexũ ut hr̃ in directoria li. i. ſ̃ ti. de sacro eucar⁹. puto q; ps tutior sit eligẽda ex̃. de hoic. ad audiẽtiaz. viz ut nõ fiat adoratio sanguinis nisi pactis ⁊bis usq; ad vnde et memores. Si ⁊o aliqs dicit tãtũ hic est ealix sanguis mei uł̃ hic est sãguis meus et aliis omissis ꝓcesserit ad vlteriora habeat̃ pro cõsecrato. b Quid si mutent̃ iste forme. R̃ ꝑm Alberi. in li. de missa ñ debẽt mutari aliter nõ cõficeret̃ etiam si eundẽ sensũ habẽ videant̃ siłr nõ debet aliqd diminui q; si dicat̃ ꝫ̃ ẽ meũ remanet idẽtimatũ qd meũ sit et si dicat̃ ꝫ̃ ẽ corp⁹ nõ significat ꝓpriũ corp⁹ xpi et si aliqd addat̃ qđ significationẽ nõ mutet nec errorẽ iducat nihilomin⁹ fit cõsecra⁹ ut si dicat̃ ꝫ̃ est corp⁹ meũ delictũ uł̃ sanctũ tñ qui hoc facẽt valde icrepãd⁹ esset. a Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. lvi. b Qualiter sit xp̃us in ꝫ̃ sacro. R̃ ꝑm tho. et pe. in iiij. dis. x. xp̃us idẽ qui de ⁊gine natus et ꝓ nobis passus est in ꝫ̃ sacro cõtinet̃ et sicut ẽ ibi vere xp̃us ita est etiã ibi ſ̃ sua q̃ntitate ꝫ nõ vtiť ea occupãdo locũ sic̃ etiã nõ vtiť claritate sua illumiando aerẽ Itẽ põt ee sił in plurib⁹ locis inq̃n tũ plura idiuidua et plũes panes tñ substãtiãť i ipz. Itẽ i q̃libz pte hostie ẽ tot⁹ xp̃us etiaz in mũma. ſ. q̃diu manet ſpẽs panis aut vini. a Unde plures hoies diũsis ptib⁹ vni⁹ hostie cõicari possunt ut in sũ. con. eo. ti. q. lxxv. ubi eć habent̃ oia q̃ in ꝫ̃. ℈. dicũtur. b Et idez dicẽdũ q̃diu manz in stomacho ſ̃ dictis spẽb⁹ et eodẽ mõ qñ hostia cõsecta diu ꝑuaret̃ dũmõ spẽs panis nõ mutet̃ aliť eoñ. a Glo. tñ in. c. nõ iste. de consec. dis. ij. dicit q; spẽs panis ⁊ vini bñ vadũt in corpus et ſ̃bdit ſ̃ nũqd est ibi sacmentũ ⁊ rñdet nõ q; tã diu est ibi sacmentũ q̃diu est corp⁹ xp̃i ſ̃ q̃diu ꝫ̃ sit. i. usq; ad quẽ locũ ꝓedat ꝓ gulã nescio ſ̃ licz nõ sit sacramẽtũ dũ est i corpe si tñ qs vomit illõ eum veneratiõe est seruãdũ q; sacmentũ fuit. b Itẽ licz ex ⁊trute sacmẽti ſ̃ spẽ panis sit tñ corp⁹ et tñ sãguis ſ̃ spẽcie vini tñ ꝓpter nãlez cõcomitãtiã ſ̃ vtraq; spẽ est tot⁹ xp̃us. ſ. ꝑm corp⁹ ⁊ aiaz ⁊ di uinitatẽ q; hec tria sepata non sunt. b Utruz xp̃us in sacro eucaristie aliqñ videat̃ oculo corpali. R̃ ꝑm Pe. ⁊ tho. ubi. s. in spẽ quidẽ ꝓpria ñ vr̃ ibi ſ̃ tñ qñq; illa spẽs panis circũfundit̃ qbusdã accidẽtib⁹ carnis uł̃ pueri q̃ ñ sũt ꝓprie accidẽtia corpis xp̃i vñ q̃nis ibi exꝑssiozi signo videat̃ nõ tñ vr̃ in spẽcie ꝓpria. a Idẽ in sũ. con. li. iij. ti. xxiij. q. lxxxvi. b Quid agẽdũ sit qñ corp⁹ xp̃i sic apparet in alia spẽ. R̃ ꝑm tho. ubi. s. cũ visus hui⁹ modi sacmẽti sit per mãducationẽ iõ qñ apparet i spẽ pueri uł̃ carnis cruẽtate uł̃ siłi nõ hz rõnez ibi nec assumi debet ab eo cui sic apparet q; si oib⁹ apparẽt debz cũ reliquiis poni. a Idẽ in sũ. con. e. ti. q. lxxxvij. ubi subdit̃ idẽ dicit Alberi. in scriptis ⁊ si sic apparet sacerdoti in altari in missa dicũt quidã q; debz iterum celebrare et corpus xp̃i sumẽ q; ꝑm canones qui cõsecrat etiã sumẽ debet de cõsec. di. ij. relatũ. et si 2⁹. ꝫ̃ acciderit ẽctio celebrare debet et sumẽ. quidã autẽ dicũt q; in tali casu sufficit spũalis mãducaⁿ nec ꝓpter ꝫ̃ efficit̃ rñsgressoz cõstitutiõis eccl'ie q; ad ea q̃ frequẽti⁹ accidũt leges aptant̃. b Utrũ ⁊trute ⁊bꝰ possit sacerdos q̃ntã cũq; mãz cõsecre. R̃ ꝑm tho. in iiij. dis. xi. q̃ntitas pua uł̃ magna nihil ad hoc facit ꝫ tñ ipa forma ꝓ noie demõstratio vtes oñdit q; mã cõsecrãda debz ee corã sacerdote vñ sacerdos existẽs in domo sua nõ posset consecre panẽ qui est in altari aut

etiã i foro neqz totũ vinũ qđ est i celario ſz q̃ntacũqz ſit q̃ntitas pais uł vini que p̃ponit cozã sacerdote posset ab ipo cõse crari. a Dũmõ q̃ntitas ſit sumibił ab hoib⁹ ut in sũ.con.eo.ti.q.cviij.p̃m eũdẽ tho.vñ ⁊ Alexãder.de ales sup̃ iij. i mã eucaristie q.q̃ icipit cõsequẽt q̃rit vtrũ ẋtus data ẋbis ꝛc.R̃ sine p̃iudicio qz nõ é data ẋtus ẋbis ꝺuertẽdi elemẽta cui⁹ cũqz q̃ntitatis ſ solũmõ alicui⁹ q̃ntitatis.ſ. quã rõnabilit cõuertẽt intẽtio ordinata ꝺico intẽtiõez ordiataz q̃ cõformis é aliq̃ mõ intẽtioni eccłie eccłia autẽ nullo mõ itendẽt ꝺsecre totũ panẽ qui est in foro ſz solũ qui possit sumi a fidelib⁹ ꝺic enim Aug⁹. exq̃ qđlibz sacmentũ qđ coñ instí tutionẽ celebrat irritũ ꝺeputat vnde m vł h tñ nõ assero qz in h sacmẽto regrit intẽtio ꝺficiẽdi ut sumat i vsũ nc suffic intẽtio ꝺsecrãdi simpłr ſ regrit intẽtio ꝺsecrãdi ut sumat in vsũ qđ vł ex forma tradita a dño ꝺicẽte accipite ⁊ mãducate ꝛc.vñ sicut intẽtio dñi dãtis formã cõfi/ tiẽdi fuit ut sumẽt ita ẽ intẽtio eccłie ⁊ ꝺebet ẽe vni⁹ cuiusqz sacerdotis qz igit si aliqs intẽdẽt cõsecrare totũ panẽ qui est in foro nullo mõ cõformaret intẽtionem suã intẽtioni eccłie ꝺico qz nõ cõsecret ⁊ ·ĵ· Sed coñ h opponit ponat qz aliquis itendẽt cõsecre solũ ut possz corpus xpi aliq̃ loco collocari honorare ⁊ venerari ⁊ nõ ut sumeret in vsũ nũqd nõ cõsecret. R̃ sine p̃iudicio qz sic qz intẽdens circa ve neratione corpis xpi spũalit sumit licz ñ sacmentalit hec ille. b Quinetiã si sa cerdos itendẽt cõsecre nõ ad sumendũ ſz ad vtendũ in bñficiis uł ad derisione ni/ hilomin⁹ ꝺsecratũ esset. a Huic dicto cõtrariat Alex.de ales ut prorie patuit siłiter ⁊ Pe.ꝺicẽs qz sacerdos põt ꝺsecre q̃ntãcũqz mãz dũmõ intẽdat ꝺsecrare ad vsũ et alimẽtũ fideliũ ſz ꝺimittẽdo hãc intẽtionẽ nõ põt qz deest intẽtio faciẽdi qđ facit eccłia ut in sũ.con.ꝺicta.q.cviij. Idẽ Albr.vñ in suo opẽdio thco dicit sciẽdũ qz ñ solũ regrit intẽtio ꝺsecrãtis ſz etiã intẽtio illud sacmentũ instituẽtis vñ si sacerdos aligs staret in foro ⁊ super oẽs panes proferret ẋbz formã etiã cũ intẽtioe cõsecrãdi nõ fieret ibi tñsubstan tiatio et hoc nõ esset ꝓpt defectũ ẋtutis ẋbz cũ vna vice sacerdos posset cõsecre tot hostias qz toti mũdo sufficẽt si esset necitas eccłie ſz ꝓpt defectũ intẽtiõis illi⁹ qui h sacmentũ istituit qui ñ intẽdit qz cũ tali ludibrio et stultitia fieret ꝺsecra° ſz qz vtilitate ⁊ necitate eccłie gñalis uel pticularis. b Utrũ si alique hostie ex obliuioe remanẽt in altari aut si aliq̃ ps vini ⁊ sacerdos cõficit nũqd sũt ꝺsecrate R̃ p̃m Albr. in li.de missa nõ qz de eis ñ intẽdit ſz p̃m Aug⁹.sine itentioe in sacmẽto nihil agit. a Predicta ẋa sũt si gutta ł plures gutte vini adhereãt pedi calicis ut in sũ.con.e.ti.q.cx. b Quid de accidẽtib⁹ q̃ vident in h sacro.R̃ p̃m tho.⁊ Pe.in iiij.ꝺis.xij.ꝺicendũ qz cũ sba panis et vini post cõsecrationẽ ñ remaneãt accidẽtia q̃ ibi apparẽt siue vident ẋtute diuina sbsistũt sine sbiecto sic eni imedi/ atius ducũt i corp⁹ xpi qđ sb eis otinet retinẽt etiã modũ agẽdi ⁊ patiendi quẽ prius hẽbãt vñ fractio ⁊ diuisio fit tãtũ in spẽb⁹ ⁊ nõ in corpe xpi. a Idẽ in sũ. con.eo.ti.q.cxi. ubi etiã ꝺr qz hec est cõis sntia thcologoz ad h etiã ex. de sũ.tri.et fi.ca.c.i.§.vna vero.ibi transbatis pane in corp⁹ ⁊ vino in sãguinẽ ptãte diuina. b

Eucaristia ii

Quo ad eius mãz q̃ sit mã h⁹ sacmẽti. R̃.p̃m tho. in iiij.ꝺis.xi.mã cõpe tẽs est panis triticeus et vinũ vitis cui⁹ p̃cipua cã est istitutio diuina sed ⁊ qz hec duo p̃cipue in cibũ ⁊ potũ veniũt conue niẽtius ꝓpt h cibũ ⁊ potũ spũalez mãdu cam⁹. a Con.Pe.ut in sũ.con. li.iij.ti. xxiiij.q.lxxxviij. b Utrũ possit cõfici de pane fco de spelta uł farre.R̃ p̃m Pe de cõi sntia doc. nõ põt cõfici nisi de pane triticeo tũ qz ipe dñs cõparauit se grano tritici Jo.xij.tũ qz ⁊ ipe creditur celebrasse

in pane triticeo ⁊ sic istituisse tū q̄ vsus eccl'ie tradit⁹ ab ap'lis qui pūtes fuerūt hz ut in solo grano triticeo celebret licz quidā cōtrariū sentiāt de spelta et farre dicētes q̄ spes frumēti est. a Idem in sū.con.eo.ti.q.lxxxix.⁊ addit Albr. aūt iscripto dicit sic absq; dubio frumētū genus est et ñ spes grani ⁊ hz sub se triticū et speltā vñ spelta frumentū est ⁊ de ipo cōfici pōt corp⁹ dñi sicut de tritico et ħ n'li dubiū est cōsiderāti granū cū grano et panē cū pane sūt ḡ triticū ⁊ spelta nō vn⁹ spēi sz var⁹ gn̄is p̄xim̄i qđ est frumentū ⁊ sūt vicine valde spes ⁊ iō parū distāt ī spicarū formatiōe sz q̄si nihil distant in forma granor̄ ⁊ colore ⁊ sapore panis. b Quid si grana alteri⁹ granis admixta sint tritico R̄ ꝑz ꝓpe.Al.⁊ tho. si tāta est p̄mixtio q̄ trahat ad aliā spēz ut qñ appositū est p̄dominās uł etiaz ad spēm mediā ut qñ ē eq̄lis x̄tus ī vtroq; missibiliū tc̄ ñ pōt cōfici q̄ mutata ē spes pais tritice⁹ sec⁹ si ñ est tāta additio quī manet spes q̄ tūc cōfici pōt. a Idē in sū.con.e.ti.q.xc. et addit qñ aūt mutata sit spes uł nō cognosci pōt ex accidētib⁹ ut ex colore ⁊ p̄cipue ex sapore accidētiū enī magnā partē cōferūt ad cognoscēdū q̄ qd est ꝑz ꝑm in li.de aīa. b Quid si panis fieret de aqua rosacea ⁊ ħmodi. R̄ ꝑm ꝓpe.dicūt quidā q̄ posset cōfici q̄ aqua in pane nō remanz Alij dicūt q̄ ñ q̄ ptes p̄cipales panis qui est mā hui⁹ sacm̄ēti sūt aqua nālis et farina hāc opi. re ꝓbabiliorē dicit tho.in iiij.dis.xi. a Idē in sū.con.eo.ti.q.cij. b Quid cum hostia cōsecrāda tā diu stetit q̄ icipit corrūpi.R̄ ꝑm tho.in iiij.dis.xi.dicendū q̄ si sit tāta corrup° q̄ spes pais nō r̄maneat tūc nō pōt ex ea cōfici si autē spē manēte sit aliq̄ dispō ad corruptionē pōt confici q̄uis q̄ueat peccet officiēs ex tali sciēt ꝑt irreuerentiā sacm̄enti et q̄ spes r̄maneat pōt cognosci ex ħ q̄ cōtinuitas nō est soluta nec alia accidētia oīo ablata idē Al. a Idez in sū.con.e.ti.q.xci. b Utrū cōfici possit infermētato. R̄ ꝑm tho. ubi .s. sic ꝙ cōfici ñ debz nisi in azimo et qui cōfacēt q̄ueat peccaret agēs cōn statutū et cōsuetudinē eccl'ie. a Con.pe.⁊ Al. ut in sū.con.eo.ti.q.xciiij. ubi etiā ponit totū qđ in ħ.g.hr̄. b Addit aūt Tho. in 3ª pte.q.lxxiiij.q̄ cū cōsuetudo cōficiendi ī azimo rōnabilior fiat grec⁹ tū peccaret oficiēdo ī azimo q̄si puertēs eccl'ie sue ritū. De quo vino possit cōfici.R̄ ꝑm tho.⁊ pe. in iiij.dis.xi. dicendū q̄ tm̄ de vino vitis q̄ in eo ⁊ xp̄us cōfecit et ħ solū ꝓpr̄ie vinū est et cōius etiā potū sumit. a Idē in sū.con.eo.ti.q xcv. b Utrū cōfici possit de aceto ⁊ ħmodi. R̄ ꝑm tho.ubi.s. si vinū est factū oīo acetū nō pōt cōfici q̄ differt vinū ⁊ acetū sicut viuū ⁊ mortuū ꝑm ꝑhm viij.methaᵉ sz si vinū sit q̄si in via acceſcēdi idē est iudicū qđ de pane qui est in via ad corrupti onē.s. q̄ pōt cōfici peccat tū cōficiēs ꝓpt irreuerētiaz sacm̄ēti con.Al.⁊ addit q̄ si vinū est putridū adeo q̄ vini nāz p̄didit nō pōt cōfici si autē nō sit corruptū sz in via ad corruptionē confici quidē pōt sed ꝓpt reuerentiā sacm̄ēti nō est assumēdū. a Si haberi de facili aliō pōt ꝑz eūdē Al.ut in sū.con.e.ti.q.xcvi. b Et idez ē dicendū de vino multū pōtico seu acri a De ħ sic dicit idē Al.si aūt in vino eū sapore vinoso ē sapor aromatic⁹ uł pōticus uł stiticus uł sapor acer ex min⁹ p fecta digestiōe vini pōt fieri confectio q̄ remanz spes vini ut in dicta.q.xcvi. ubi etiā ꝏdit ⁊ nō.ꝑm tho.et pe. q̄ si hostia cōsecta tā diu ꝑuaret q̄ corrūperet spes panis nō essz ibi āplius corp⁹ xp̄i ita sil'r de sāguine si tā diu seruaret q̄ spes illa x̄teret in acetū sec⁹ autē esset qñ adhuc esset in via ad corruptionē. b Utrum cōfici possit de agresto. R̄ ꝑm Al.et tho. in iiij.dis.xi. nō q̄ adhuc nō hz spēz vini sz tm̄ est in via gn̄atiōis. a Con.pe.ut in sū.cō.li.iij.ti.xxiij.q.xcvij. b Utrū cōfici possit de musto. R̄ ꝑz tho.et pe.ubi .s. sic q̄ cōpletā hz spēm vini non tū est

facíédū de multū recēti ꝓp̄t̄ ipuritatem
a ſDoc verū niſi nec̄itas imineat ut in
ſū.con.eo.tí.q.xcviij. b Utrum aqua
déat apponi vino ⁊ q̄nta.R̄ ꝑm tho.⁊ pe.
in iiij.diſ.xí.aqua apponit̄ nō tanḡ de ne
ceſſitate ſacm̄éti q ꝑ et ſine ea cōficeret̄ ſz
tanḡ de bñ eſſe.ſ.ꝓp̄t̄ ſigficationē vnōis
populi ad xp̄m aque.n.mł̄te popł̄i mł̄ti.
Dpoc̄.xvij. grauit̄ tñ pccaret qui ſcient̄
omittēt aque appoſitiōez q agēt coñ iſti
tutionē eccł̄ie ⁊ q diuinis appoſuiſſe cre
dit̄ dēt aūt apponi adeo parū ut ī vinū
totalit̄ cōuertat̄ al̄ nō cōficeret̄ a Et
ío de auino ſeu aq̄ticio nō pōt cōfici qui
nō eſt vinū ſz aqua aliq̄ntulū vinata ut ī
ſum.con. eo.tí.q.xcviij. b Et nō debz
apponi aqua roſacea ul̄ alia artificialis ſi
tñ apponeret̄ nihilomin⁹ cōficeret̄ nam
ipa in vinū ꝺuerteret̄ ſic aqua nāl̄is. a
Idē in ſū.con.eo.tí.q.cí. b Quid ſi ap
poneret̄ aqua q̄ adhue vinū eſſz ī dolio
R̄ ꝑm tho.ubi.ſ.nō ſufficēt q ł̄ nō ſigni
ficarz aliqd ſz oportz ut imínēte oblatiōe
apponat̄ ad ſacmentū. a Idē in ſū.cō.
eo.tí.q.cíj. b Utrū in terris ubi ñ eſt
vinū poſſit cōfici cū aqua rubea in q̄ lot⁹
eſt pānus rubeus in vino tinctus. R̄ ꝑm
tho.in iiij.q.xí. nō q illō eſt magis aqua
rubea q̄ vinū vñ ł̄ dānat̄ de cōſec̄.di.ij.
cū oc̄.qd ḡ fiet in illis terris vbi vinū nō
pōt haberi. R̄ ñ eſt aliq̄ terra ad quā nō
poſſz tñ portari de vino q̄ntū ſufficēt ad
celebrādum vñ ꝑm Al.dicendū videt̄ q
de ł̄ cōſulēdus eſſz papa tñ ꝓp̄t̄ itollera
bile dānuz aīaꝝ quod icurrit̄ ex ſacm̄éti
defectu diſpēſandū videret̄ ut corp⁹ xp̄i
abſq; vino cōficeret̄ q corp⁹ nō eſt ſiñ ſā
guine ut dictū eſt.ſ.eucariſtiai.ſ.v. a
Idez in ſū.con. eo.tí.q.cv. b Utrū in
eucariſtia poſſit aliquis liquor ꝑmiſſeri
ſpēb⁹ vini.R̄ ſz pe.in iiij.diſ.xij.ſi addit̄
res alteri⁹ nature ⁊ maioris x̄tutis tranſ
mutat ſpēz vini in ſe ⁊ ſi equalis x̄tutis
tūſmutat̄ vtrūq; in naturā tertiaz et ſic
vtroq; mō deſinit ibi ée ſpēs vini et ꝑ cō
ſequēs ſāguis xp̄i.ſi x̄o ſit minoꝛi x̄tuti
tūſmutat̄ in nām ſpēi vini verū tñ ſub
ptib⁹ ill̄ ad quas liquor addit⁹ penetrat
cū nō ſint ibi accidētia ſiñ ſb̄iecto deſinit
eſſe ſāguis xp̄i q ſi liq̄r addit⁹ ſit eiuſdē
nature et maioꝛ tē ad oēs diuiſiōes ſpēi
puenit et eius cōtinuitatē totalit̄ ſoluit
et ſic īcipit ée alius liquor et ſāguis xp̄i
ibi ée deſinit ⁊ idē ſi eq̄lis ſit ſi x̄o ſit mi
noꝛ tūc nō pueīt ad oēs diuiſiōes ſpēi ſb̄
ptib⁹ ḡ illis ad q̄s vinū additū pueīt de
ſinit ée ſāguis cū iā accidētia nō ſint ſine
ſb̄iecto ⁊ cōtinuitas ſpēi q̄ erat ſine ſb̄ie
cto ſoluta ſit ſb̄ ptib⁹ x̄o illis ad quas ñ
pueīt manz xp̄i ſāguis ſati con.tho.ibidē
a Idē in ſū.con.eo.tí.q.cxiij.et addit̄
ꝑm eūdē pe. puto tñ q ſi ñ eſt nimis nō
bilit̄ excellēs qō addit̄ ꝓp̄t̄ dubiū tota
liquore ipo tanḡ ſacro vtendū eſt et q ī
ꝑmo cāu valz qñ apponit̄ liquor alteri⁹
ſpēi maioritas cōſideāda eſt non tm̄ q̄n
titate ſz et virtute. b

E Ucariſtia iii

quo ad miniſtrū.ſ.ſacerdotē et
eius miſſā.Et q̄rit̄ ꝑ vtrū ſacerdos cōſe
crās ſp̄ déat ſumē.R̄ ꝑm tho.in iiij.di.xij
dicendū q ſic ut de cōſec̄.di.ij.relatū.to
tiēs aūt ſumat q̄tiēs celebrat q ipm ſac
mentū in ſūptiōe oplementū ſue ſignifi
catiōis accípit et itellige niſi īpediat̄ per
violētiā infirmitatē mortē aut aliqd hꝰ
modi q ſi plures miſſas celebrat ſolū in
vltīa pcipiet pfuſionē et nō in precedēti
q tūc nō eſſet ieiun⁹ nec aliā miſſā poſſet
celebrare ex̄.de cele.miſ.ex pte.q ſi ſacer
dos poſt cōſec̄tionē infirmet̄ et nō habeat̄
alia hoſtia nihilomin⁹ debz alī ſacerdos
hoſtiā diuidē ⁊ vnā ptē ipe ſumē et aliā
infirmo dare. a Idē in ſū.con.li.iij.tí.xx
iij.q.cxxij.ubi etiā patz q idez é ⁊ ſi alī⁹
quicūq; infirmet̄ ad mortē ⁊ nō repiret̄
niſi vna hoſtia cōſec̄ta in miſſa. Utrū
aūt ⁊ qñ liceat plures miſſas in die cele
brare hr̄.j.miſſa.ſ.x. b Quis poſſit cō
ficē ſacmentū eucariſtie.R̄ ꝑm tho.in iiij.
di.xiij.ſol⁹ ſacerdos pōt qñ etiā ſi fuerit

hēticꝰ ſciſmaticꝰ excōicatꝰ aut dēgdatuſ ſi celebrat conficit q̄uis ad ſuā ꝓditionē laicꝰ ℞o q̄ntūcūq; ſanctꝰ celebrādo nihil agēt con. Hoſti. Dl. ⁊ Pe. a Et ceteri theologi cōiter ut in ſū. con. e. ti. q. cxxiij.

b Utrū plūes ſacdotes poſſint ſimℓ eandē hoſtiā cōſecre. ℞ Dl. tenet q̄ nō ſz probabiliꝰ vī q̄ ſic ꝑm tho. in iiij. di. xiij. ubi dicit q̄ ꝑm morē q̄rūdaz eccℓiaz ſacerdotes qñ ordinantℓ cōcelebrāt epō ad repſentandū q̄ qñ dñs hz ſacmentū inſtituit et ptātez cōſecrādi diſcipulis dedit ſimℓ cū eis cenauit ſic epus ſimℓ cū ordinatis p̄ſbyteris celebrat et tūc oēs debēt intētionē referre ad illō inſtās in q̄ epuſ ℞ba ꝓfert et ſic eſt vna tm̄ cōſectio. a Con. Inno. in ſū. con. eo. ti. q. cxxvij. ſ ut ibi patz Dl. dicit q̄ ſine p̄iudicio melorℓ ſnie dicendū vī q̄ plures ſacerdotes ſiℓ ñ poſſūt nec debēt ſimℓ vnā cōficē hoſtiā q̄ ꝑ certo ꝑm Aug̃. iiuria fit ſacrō ad hz aūt vanū eſt pluribꝰ facē qđ melius ab vno pōt fieri vanū aūt nihil eſt in opibꝰ nature et mℓto minꝰ in opibꝰ g̃tie et q̄ aliq̄ plures ſacerdotes aſſiſtūt pape hoc fit ꝓpt obſequiū nō ꝓpt cōſectionē et ſi obiicit q̄ illi ſacerdotes aſſiſtētes faciūt ſigna ⁊ dicūt ℞ba dicēdū q̄ iudicio meo fieri nō debz nec etiā fit q̄ iiuria fieret ſacramento et ſi obiicit de ſacerdotibꝰ de nouo ordiatis q̄ illi aſſiſtūt ⁊ celebrāt epō dicendū q̄ illi ℞ba nō ꝓnūciant ſed aſſiſtūt ꝓpt reuerentiā ſacmēti ⁊ ꝓpt doctrinā ⁊ iō ſigna faciūt ad imitationē epi ut diſcāt ſignare hec ibi ꝑ hz etiā facit q̄ illa cena facta cū diſcipuℓ ſati repūtat in cōione quā accipiūt ordiati abſq; alia cōſectiōe cū diſcipuli tūc nō cōſecuerint ſz ſolū cōionē acceperit. b Quis miſter poſſit ſacmentū eucariſtie diſpēſare. ℞ ꝑz tho. in iiij. diſ. xiij. ſolus ſacerdos ē diſpēſator ꝓprꝰ vñ laicꝰ nō debz etiā in neciſtate aliquē cōicare q̄ hz nō eſt ſacmentū neciſtatis diaconꝰ aūt quō poſſit nō. ē. diaconꝰ. a Idez in ſū. con. eo. ti. q. cxxxvi.

b Religioſus diſpenſans corpus xp̄i incurrit excōicatiōez de q̄ vide. ē. cōicare. ℣. xv. qui ceꝑit a q̄. Utrū vno ſacdote deficiēte in miſſa dēat ꝑ aliū ſupleri. ℞ ꝑm tho. i 3ª pte. q. lxxxiij. ſi ſacerdos morte aut infirmitate graui occupetℓ añ cōſecōnē corpis xp̄i ñ oportz q̄ ꝑ aliū ſupleatur ſi ℞o cōſecto corpe añ cōſectionē ſanguinis uℓ et conſecto vtroq; debz miſſe celebritas ꝑ aliū expleri vij. q. i. nihil. a In ſū. con. eo. ti. q. lix. dī q̄ ſequens ſacerdos debz ic̄hoare ubi p̄mꝰ dimiſit ꝑz pe. et tho. ſi ſciatℓ ſi aūt neſcitℓ debz a capite incipe ⁊ ſic inuitℓ q̄ licz añ cōſectionē nō ſit nccē miſſā ſupleri tñ pōt et ad predictoz maiorē declarationē in ſū. con. e. ti. q. lx. ſic dī nō. ꝑm Dl. in li. de miſſa circa fi. q̄ ſi ſacerdos añ canonē i miſſa deficiat aliq̄ cāu tunc ꝑ certo aliꝰ ſacerdos debet reicipe et totū rite pagē q̄ ea q̄ añ canonē in miſſa fiūt ñ fūt de ſacmēti cōfeſſiōe ſz potius de populi iſtructiōe ſi aūt in canone deficiat factis iā aliqbꝰ ſignis ſuper hoſtias oblatas añ tñ tñſbſtātiationē vī mihi q̄ aliꝰ ſacerdos nō ab initio debeat miſſā reicipe ſ potiꝰ ubi ille dimiſit dēt ſupplē qđ omiſſū eſt ⁊ hz ꝓpter duas cās quaz vna eſt ex pte ſacmenti alia ex pte populi. ex pte ſacmēti q̄ q̄uis ex illis ſignis ſba panis ⁊ vini ñ tñſbſtātietℓ tñ ex ipa mā ex ℞bis et ſignis recipit ſāctitatē ex q̄ efficitℓ magis idonea q̄ in corpꝰ xp̄i tñſbſtātietℓ ⁊ hz nō eſt repetendū ſup illā hoſtiā ne iiuria fiat ℞ruti ℞boz q̄ tanḡ nihil habentℓ qñ iterū ℞ba eadē ſup hoſtiā iterātur tanḡ poſa ℞ba a poſi ſacerdote dcā nullā ℞rutē habuiſſēt. cā aūt ex pte populi eſt q̄ populꝰ ex hz minꝰ ℞ba et ſigna canois appreciaret ſi vidēt ea tā facile repeti q̄ſi prius dicta viderentℓ annullata licz eni ſigna illa nō tñſbſtātient tñ paſſiōe xp̄i i myſterio repſentāt ⁊ paſſio xp̄i nūq̄ irrita debz ꝟputari ſi autē ſacerdos in ipa ꝓlatiōe ℞boz q̄ ſūt forma ſacmēti deficiat ℞bis iā in pte ꝓnūciati ſaluo iudicio ſnie maioz cōſuleꝛe q̄ illa hoſtia pro reliquiis in altari cōſeruetℓ et

missa alia celebraret̃ ſ; Inno.i.c.p̃sbyter. et.de sacra.ita dicit q̃ ī ꝟ cāu aliꝰ sacdos debet incipe ibi qui pridie q̃ pateret̃ ꝛc. dicit enī ibi Inno.q̃ ſi qs intra cōficiēdū sacmentū eucariſtie dū eſt in x̄bis illis.ſ. ꝟ eſt corpꝰ meū deficiat aliꝰ incipiat a capite.ſ.ibi qui pridie ꝛc.et idē dicimꝰ ī baptiſmo idem putare ſi dubitaret̃ vtrū pmꝰ ſacerdos opleuerit x̄ba conſecrōis ut etiam tunc incipiat̃ ibi qui pridie ꝛc. q̃ nō itellīgit̃ iteratū qđ ābigit̃ eſſe factū et.de p̃by.ñ bapti.apoſtolicā. b Quid ſi ſacerdos poſt cōſecrōnē corpis ſ; añ cōſecrōnē ſanguis cipiat vinū aut aquā nō eſſe in calice.R̄ pm tho.in ꝫª pte.q.lxx xiij.debz ſtatim apponē et cōſecre ſi vero pꝰ oia conſecrōis x̄ba cipit q̃ aqua deſit dēt nihilominꝰ p̃cedē q̃ appoſitio aque nō eſt de neccitate sacmēti nullo añt mō debz aqua vino iā conſecto miſceri ſi x̄o poſt ipaz conſecrōnē cipit q̃ vinū ñ fuit appoſitū ſi quidē cipiat ꝟ añ sūptionē corpis debz deposita aqua ſi ibi fuerit ponere vinū cū aqua ⁊ reſumē a x̄bis cōſecratōis ſanguis ſi x̄o ꝟ cipit poſt sūptionē corpis debz apponē aliaz hoſtiā iterū ſimℓ cū ſanguie conſecrandā ⁊ in fine ſumē hoſtiā iterū conſecratā ⁊ ſāguinē ñ obſtāre etiā ſi prius sūpſit aquā que erat i calice q̃ p̃ceptū de pfectiōe sacmenti maioris ē pōderis q̃ p̃ceptū q̃ ꝟ sacmentū a ieiunis sumat̃. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xx iij.q.lx.ad fi. b Quid ſi ſacerdos non recolit ſe dixiſſe ea q̄ in cōſecratiōe eucariſtie dicunt̃.R̄ pm tho.in ꝫª pte.q.lxxxiij. nō debz er ꝟ turbari nō enī q mℓta dicit recolit oia que dicit ſi tū ſacerdoti cōſtat probabiliť ſe aliq̄ omiſiſſe ſi quidē ñ sūt de neccitate sacmēti nō debz reſumē īmutādo ſacrificij ordinē ſz dēt vlteriꝰ p̃cedē ſi x̄o certificet̃ ſe omiſiſſe aliqd eoꝝ que sūt de neccitate sacmēti.ſ.formā conſecrōis debz rſumi ipa forma ꝛc. p ordinē iterari a Idē in sū.con. eo.ti.q.lxi. ſilr etiā ſi qs er lapſu lingue ℓ ipericia omittēt ul̄ mutaret ul̄ nō bñ.pferret aliquā ſyllabā apte poſt nihil ē iterandū ar.de cōſec.di. iiij.retulerūt. b Quid ſi ꝑ frigus ℓ er negligētia hoſtia dilabit̃ in calicē. R̄ ꝟ tho.ut.ſ.q̃ ſi ſolū minia ꝑs hoſtie mittat̃ in calicē ꝟ reſpicit corpꝰ xp̄i miſticū et iō ꝟmodi p̃termiſſio nō facit impfectionē sacmēti ut p ꝟ ſit nēce aliqd iterari. a Et ſiue dilabat̃ añ fractionē ſiue pꝰ q̃ ſil̄r nec omiſſio fractiōis facit impfectionē sacmēti ut in sū.con.eo.ti.q.lxij. pm eūdez tho. b Quid ſi ſacerdos .j. miſſā adūtit hoſtiā triticeā nō eſſe ul̄ corruptā R̄ pm pe.dicendū q̃ ſi añ cōſecrōnē adūtit remota illa hoſtia aliaz ponat et a canone reicipiat ſi x̄o poſt cōſecrōnē idē faciat ponēdo aliā hoſtiā et eā sumēdo ſed et nihilominꝰ poſtea primā hoſtiā illam ſumat aut alijs ſumendā tradat aut ſuerent̃ reſuet ſi x̄o adūterit poſtq̃ sūpſerit in iſto cāu variāt ꝛc. a Nam idē ꝑpe. et glo.Rai.ſētiūt q̃ ꝟ caſu ſacerdos nō celebret iterū q̃ ieiunꝰ nō eſt ut in sū.con. eo.ti.q.xciij. b Tho. tū in ꝫª pte tenz q̃ debz ponē aliā hoſtiā ⁊ conſecrare et ſumere q̃ p̃ceptū de pfectiōe sacmēti maioris ē pōderis q̃ p̃ceptū q̃ a ieiunis ſumat̃ ut.ſ.vi.dictū ē. Quid ſi muſca ul̄ aranea in calicez ceciderit aut venenū īmixtū fuerit.R̄ pm tho.in ꝫª pte.q.lxxx iij.ſi ſacerdos ꝟ añ cōſecrōnē deprehenderit debz calix ablui et aliud vinū poni ſi x̄o aliqd hoꝝ poſt cōſecrōnē acciderit dēt aial caute capi ⁊ diligent̃ lauari ⁊ cōburi ⁊ ablutio i ſacriū mitti. a Simℓ cū cineribꝰ pm eūdez tho.ut in sū.con.e. ti.q.cvij. ubi etiā ponūt̃ oia q̄ in ꝟ ſ.ha bent̃. b Qz ſi venenū ibi eſſe deprehenderit nullo mō debz ſumē nec alijs dare ne vite calix in morte vertat̃ ſz debz diligent̃ in vaſculo cōſeruari ⁊ ne sacmentū remaneat ipfectū debz vinū apponi et ſacerdos denuo reſumē cōſecrōnē ſanguis et sacmentū pficere nihil enīz abhominabile aſſumi debz occaſiōe huiꝰ sacmenti ar.de cōſec.diſ.ij.ſi p negligētiā. a Et ibi hoc nōt glo. b Quid ſignificent

diuisiões hostie q̃s sacerdos facit. R̃ ꝑm tho. in iiij. dis. xij. triplicé habét significationé nã ꝓmo quidé significát diuisionẽ que fuit in corpe xp̃i et eius passionẽ. z°. distributionẽ redẽptiõis ꝑ diũsa mẽbra eccl'ie. ȝ°. sig̃ficat̃ q̃ in corpe xp̃i mistico .s. in eccl'ia quedã ps adhuc est in mũdo h̃ et eius tribulatiõib⁹ ⁊ h̃ sig̃ficat pars cõmesta illi autẽ qui iã sũt in celo et corpe ⁊ aĩa ut xp̃us ⁊ beata ẋgo sig̃ficat̃ ꝑ partẽ missã i calice q̃ iebriant̃ ab vbertate dom⁹ dei ȝ si illi qui sũt i celo solaria ⁊ expectãt gloriã q̃ ad corp⁹ sil'r et q̃ sũt in purgatorio sig̃ficant̃ ꝑ partẽ illã q̃ olim ꝑm ꝓmitiuã eccl'iaz ꝓuabat̃ usq; ad finẽ misse. a Et licz hodie nõ ꝓuet̃ remanet tñ eadẽ sig̃ficatio ꝓtiũ ut in sũ. con. eo. ti. q. cxij. et ad p̃dicta facit. c. trifor me. de consec̃. dis. ij. b Quid agendũ si stilla sanguis ceciderit ex̃. R̃ si ꝑ negligẽtiã aliqd de sãguie ceciderit si quidé sup tabulã lingua lãbat̃ ⁊ tabula radat̃ ſ si nõ fuerit tabula locus ille radat̃ ⁊ cõburet̃ ⁊ cinis iuxt̃ altare condet̃ et sacerdos xl. dieb⁹ ꝑniteat. Si ẋo ceciderit super lapidẽ altaris sorbeat sacerdos stillam et trib⁹ dieb⁹ ꝑniteat. Si ẋo sup linteum altaris et ad aliud linteũ stilla puenerit q̃tuor dieb⁹ ꝑniteat si puenerit usq; ad tertiũ nouẽ dieb⁹ ꝑniteat si usq; ad q̃rtũ xx. dieb⁹ ꝑniteat ⁊ abluat trib⁹ vicib⁹ liteamĩa q̃ stilla tetigerit calice supposito et aqua ablutiõis iuxt̃ altare cõdat̃ de cõ. dis. ij. Si ꝑ negligẽtiã posset etiã sumi a sacerdote nisi ꝓpter abhomiationẽ dimittere t̃ ut ponit tho. in ȝ^a ꝑte ⁊ ut idẽ dic̃ in iiij. di. xiij. cautũ est ut ps illa litei seu palle post ablutionẽ scindat̃ et cõburat̃ et cinis in altari cõdat̃. a Idẽ dic̃ etiã in ȝ^a ꝑte. b Quid si qs eucaristiaz vomerit. R̃ si sit alic⁹ et ꝓpter ebrietatẽ uł vocacitatẽ vomerit xl. dieb⁹ ꝑniteat clerici ẋo ł mõchi p̃sbyteri seu diaconi lxx. dieb⁹ ꝑniteãt epus ẋo xc. si ẋo cã infirmitatis euomerit vij. diebus ꝑniteat de osec̃ di. ij. si qs ꝑ ebrietatẽ, ⁊ dẽt vomit⁹ cremari et cineres iuxt̃ altare recõdi ut. s. in prorio. ℣. dictũ est de missa ⁊ eius celebritate habes plura. j. missa. de eucaristia q̃ ad sumẽtes hr̃. s. cõicare. ⁊ vtrũ a malo ministro liceat accipere eucaristiã et sacra vide. j. ordinat⁹ i. ℣. iij.

Eucaristia q̃rto

Quantũ ad eius effectũ qs sit ꝓncipalis effect⁹ eucaristie. R̃ ꝑm tho. in iiij. di. xij. ꝓpri⁹ effect⁹ est cõuersiõis hois in xp̃m ut dicat cũ apl'o viuo ego iam nõ ego viuit ẋo i me xp̃o Gal'. ij. ⁊ ad huc sequũt̃ duo effect⁹. s. augmentũ virtutũ et restauratio deperditoꝝ ꝑ pcã venialia uł alios p̃cedẽtes defect⁹. a Quasi idẽ dicũt pc. et Al. ȝ h̃ diũsis ẋbis ut ibi i sũ. con. li. iij. ti. xxiij. q. cxiiij. b Utruz pcã venialia possint ipedire effectũ sacramẽti eucaristie. R̃ ꝑm Tho. in iiij. dis. xij. ad h̃ ut sacmentũ h̃ plene effectũ suũ habeat oportz q̃ assit actualis deuotio et q̃ int'dũ actualis deuotio ipediri põt absq; mortali pcõ põt effect⁹ hui⁹ sacramẽti ipediri ita q̃ aliqs augmẽtũ g̃tie nõ cõsequat̃ n^c tñ reatũ mortal' pcãti icurrẽt ȝ forte reatũ venialis q̃ iparat⁹ accedit nõ tñ oẽ veiale pcãtũ ipedit effectũ h⁹ sacmẽti ȝ solum illud qđ tollit actualẽ deuotionẽ que i h̃ sacro regrit̃. a Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. cxv. b Utrũ ꝓpter h̃ sacmentũ deleant̃ venialia. R̃ ꝓz tho. ubi .s. sic nõ tñ oportz q̃ sp oĩa venialia deleantur ſ ꝑm mensurã deuotiõis posset tñ ẽe feruor tãtus q̃ oĩa veialia deleret idẽ ℣pe. a Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. cxvi. b Utrũ ꝓpt̃ h̃ sacmẽtũ deleant̃ mortalia R̃ ꝓz tho. in iiij. dis. xij. nõ delet mortalia nisi oblita vñ qđ dr̃ sit ablutio scelerũ dupl'r põt itelligi. s. q̃ l' dr̃ crimĩa abluẽ inq̃ntũ ea ipedit uł de his que nõ sũt in homis cõsciẽtia uł memoria. a Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. cxvij.

Exactio

Que fit aliquãdo a dominis uł a prelatis vide. s. dñs

·ſi.et·ſ· talia.p to. Itē·ſ·pdagiū.

Excōicator

Dicturi de excōicatiōe ꝓmo vi
eem⁹ aliq̄ de eo qui pōt excōicare siue de
ipo excōicatore. vñ sciendū ꝙ excōicatiōez
a iure pōt facē quicūq̄ pōt ius condē ut
papa in vniūsali eccl'ia ⁊ singuli epi in di
oceſib⁹ suis xvi.q.ij.visis. in fi. xxiiij.q.iij
corripiant'. Itē excōicare possūt eoz offi
ciales ⁊ oēs plati inferiores qui collegiis
pesūt ut abbates etiā nō bñdicti dū tñ
fuerint ꝯfirmati et sil'es ex. de symo. sicut
tuus. ex. de offi. ordi. cum ab eccl'iaz. a
Hoc verū q̄ ad istos iferiores platos col
legiis ꝓsidētes nisi coīria cōsuetudo uel
dissuetudo repugnet ut in sū. con. li. iij.
ti. xxiij. q. l. ubi hec nōnt' ꝑz Rai. et gof.

b Itē vī ꝙ Archidiacon⁹ possit excōi
care liez nō sit ꝓsbyter ar. dis. xxv. plectis.
ex. de offi. archi. c. i. ex. de appel. reꝓhensi
bilis. solus tñ epus pōt excōicare eū illa
solēnitate q̄ hī xi. q. iij. debēt. a .s. quia
debēt ei assistē seu circūstare xij. sacerdo
tes cū cādelis accēsis ut ibi. b Alij aūt
plati ut ī collegiatis ecclesiis qui iurisdi
ctionē habēt sup sbditos siñ pdicta solē
nitate excōicare possūt. sacdotes ꝛo pro
chiales excōicare nō possūt nisi ubi esset
ꝺsuetudo q̄ etiā tribuit iurisdictionē ix.
q. iij. cōquest⁹. con. Gof. tho. et Al. a
Hec fuerūt dca Rai. pncipaliē ut patet
in dca. q. l. ubi etiā addit' ꝑm Hosti. ꝙ sa
cerdos exq̄ curā hz in notoriis hz ptātez
excōicandi ꝓmissa āmonitiōe et in oibus
his q̄ sine libelli oblatiōe exꝑdiri possūt
ex. de clādesti. despon. cum ibibitio. et sic
ītellige. c. que de hac mā loquūt' ⁊ hz nisi
forte cōsuetudo coīria uel supioris inhi
bitio. s. epi īpediat ī occultis ꝛo uel q̄ req
rūt iudicialē īdaginē nō possūt excōicare
nisi coīria cōsuetudo uel spālis delegatio
siue ꝺcessio eis plus īdulgeat nā et capl'z
de cōsuetudie uel indulgētia excōicat et
int'dicit ex. de rescrip. ex ꝑte decani. et de
cōsue. cū int' uos. et sic dicit itelligendaz
sniaz Rai. Itē etiā ñ sacerdos pōt excōi
care et absoluē quo ad forū ꝺtētiosū ſ in
penitētiali solus sacerdos sed ad ptātem
excōicandi regrit' iurisdictio eccl'iastica
ordiaria uel delegata ꝑm Pe. et in sū. cō.
e. ti. q. li. ubi etiā nō. ꝑz Bar. bri. ꝙ hec po
testas possz cōmitti etiā laico ꝑ papā ſz ñ
ꝑ epm. b Utrum excōica° lata ab ali
eno epo possit rata haberi a ꝓpio. R̄ ꝑm
Bar. ⁊ Ber. nō ꝙ a prin° nulla fuit. a
Idē in sū. con. eo. ti. q. liij. b Utrū pre
latus possit excōicare ex territorio suū. R̄
ꝑm hosti. epus ex suā dioceſim ⁊ hmodi
plati ex territorio suū nō possūt ea q̄ sūt
iurisdictiōis ꝺtētiose. a Nisi de cōsesu
illi⁹ in cui⁹ territorio ē ꝑm eūdem hosti.
ꝑ c. epus. ix. q. iij. ut in sū. con. eo. ti. q. liij

b Unde ꝙ qs nō est excōicand⁹ sine
cāe cognitiōe xi. q. iij. nemo. iō talis ñ pōt
excōicare nec sedē ꝓ tribunali nec aliqd
disponē ix. q. ij. epm et. c. se. et ītellige nisi
inq̄ntū dictū est. s. absolutio i. ℈. vi. a
In dca. q. liij. dī quidā vero asserūt ꝙ ex
suā dioceſim exist̄s epus pōt excōicare
sicut Paul⁹ excōicauit corintū absentē
et irreqsitū ex. de appel. cū sit romana. in
fi. qđ pōt cōcedi in notoriis ꝙ nec illa re
quirūt cāe exaiatione ix. q. iij. ℈. fi. et dca
. c. cū sit. ibi etiā dī ꝙ epus exist̄s ex pōt
denūciare excōicatū ꝙ ꝑ hz ampli⁹ nō li
gatur. Itē ꝙ si legat⁹ excōicauit aliquē
dū erat in ꝓuincia nō pōt eum absoluē
post ꝙ exiuit ꝓuinciā dimisso officio sec⁹
si exiuit reūsus q̄ tūc pōt ꝑm ꝙ pdictū
est de aliis ordiariis. b Prelat⁹ qui ī
aliq̄ loco hz tantū tpalē iurisdictionē nō
ꝓt' hz poterit excōicare ar. ex. de offi. ordi
dilect⁹. a Idē in sū. con. li. iij. ti. xxiij.
q. liiij. ꝑm hosti. Excōicare nō pōt ex
cōicat⁹ quicūq̄ vñ nec hēticꝰ nec sismā
ticus nec apostata a fide xxiiij. q. i. audi
uim⁹. et ℈. si aūt. in fi. Itē nec ītrusus nec
suspēsus a iurisdictiōe xij. q. ij. alienatiōes
et. c. ꝓcurie. ex. de cōcessi. ꝓbē. q. Itē nec
ille qui violauit int'dictū ex. de excess. ꝓla.
. c. fi. ibi nō bñ vī hz probari tñ idez dicit

Albri.⁊ hosti.circa int̄dictū hoīs ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxiij.

Excōicatio ī°

Cōiter quid sit. R̄ excōica° est a qualibet licita cōione et legitimo actu sepatio xi.q.iij.§.euidenter. a Hoc fuit dictū Rai ut patz in sū.cō.li.iij.ti.xxxiij ⁊ inde inqt adā dī excōicat⁹ ab esu ligni vite dicēte dño Gene§.iij.videte ne forte sumatis de ligno vite dco.§.euidēter. cōcor. Hosti.⁊ Hof. ſ in directoria li.iij. ti.ij.in pn. dī ꝙ hec diffinitio nō opzehēdit minorē excōicationē vñ ibi sic dī excōicatio est a pticipatiōe sacrōz exclusio uł a cōione fideliū sepatio dco.§.euidēt et ex.de excep.a nobis.sed hec diffinitiōes vident̄ pticulares vñ satis vr ꝙ p gñali diffinitiōe possit dici ꝙ excōica° est a cōione seu cōsortio fideliū sepatio xi.q.iij. oīs.ſz qñq; pticularit̄ qñq; vniūsalit̄ ꝑm suas spēs de quib⁹ statiz et ad hūc sensū pōt rduci pma diffinitio Rai.itelligēdo eā disiūctiue ⁊ nō copulatiue. b Cuius pncipalit̄ due sūt spēs vna q̄ sepat a sacr̄ mēti et ab īgressu eccl'ie a cōione fideliū et hec dī maior excōicatio uel anathema alia q̄ sepat a sacr̄menti tm̄. a viz a pceptiōe pncipalit̄ ñ a collatiōe peccat tm̄ taliter excōicat⁹ cōferēdo eccl'iastica sacra ſ ab eo collata ꝛtutis ñ carēt effectu ex.de cle.excōi.mi.si celebrat. b Et hec dicit̄ minor et de vtraq; hr̄ iij.q.iij.ęgeltrudā et ex.eo.si qué. a ꝑm Rai. et in sū.con. eo.ti.q.xxxiij. Spēs excōicatiōs q̄si infinite sūt ꝗt enī sūt spēs cōionis tot sūt l' esse possūt spēs excōicatiōis ſ de p̄dictis duab⁹ frequēter tractat eccl'ia ⁊ ī dubio cū noīat̄ excōica° itelligit̄ de maiori d. .c.si qué. Itez excōicationū alia est iur.ſ. quā qs incurrit ipo iure delicto cōmisso ut si qs iniat manꝰ violētas in clericū x. vij.q.iij.si qs suadēte. alia est iudicis.ſ.q̄ irrogat̄ a iudice ptātez habēte p ꝓcessū iudiciariū ex.e.nup.et qs possit excōicare maiori excōicatiōe dictū est .ū.c.proxio. minori aūt excōicatiōe excōicare possūt ñ solū epi ſ et alij prelati eccl'iaꝝ iferiores ꝑm Rai.et in sū.con.eo.ti.q.lv. b In quib⁹ cāib⁹ icidit qs maiorē excōicatiōz ipo facto.R̄ in ml'tis nā excōicatio a qua solus papa absoluit icurrit̄ in xiij.cāib⁹ quos oēs habes.ū.absolutio i.§ iij.Sūt et alij casus plurimi.Prim⁹ cū qs icidit in hēsim iā dānatā xxiij.q.i.c.i.et ij.aut nouā hēsiz ꝯfingit ex.de hēti.ad abolēdā et.c.excōicam⁹. aut ē credēs ul' receptatoz ul' fauoz hēticoꝝ ex.de hēti.sicut ait. a Hic casus ⁊ sequēs et etiā ḡrt⁹ hodie vident̄ papales ut patz in ꝓcessu ānali curie. b Secūdus cū qs ass rēdo dicit romanā eccl'iaz nō ee caput oīuz eccl'iaꝝ nec ei tanq̄ capiti obediēdū dis.xix.nulli fas Tert⁹ qū rectores ciuitatū faciūt exactiones idebitas in clericos ⁊ eccl'ias et admoniti nō desistūt ex.de imuni.eccle.non mīn⁹. a Et ibi patz ꝙ etiā ē sil'is sntia coīa utores eoꝝ nec debēt absolui donec satisfecerit cōpetent̄. b Quart⁹ est cū qs nō elect⁹ a duab⁹ ptib⁹ cardialiū gerit se pro papa ex. de elec. liceat. a Et ut ibi patz eadē est sntia coīa eos qui pro papa ipm recipiūt ſz ut p̄dictū ē iste ca⁹ hodie ē papalis.Quint⁹ cū qs magist̄ ul' scolaris tractat cū aliq̄ ciue bon̄. de cōductiōe hospitij irreqsitis inqlinis si tēpus cōductiōis fuerit elapsū ex. de loca. ex rescripto. a Ibi patz ꝙ iste cānus est coīa magros ⁊ scolares q in ciuitate bon̄. sūt sup cōducēdis domib⁹ aliozꝝ viz scolariū ꝑm glo. Idem possz forte intelligi etiam de magris sup hospitiis in lesionē ul' p̄iudiciū habitantiū audent tractare nisi pri⁹ extiterit tēp⁹ ꝺductiōis elapsū ul' inqlini in ꝺ fauorē suū p̄stiterīt et cōsensū. b Sext⁹ cū mōchi canonici regulares archidiacoui decani p̄positi plebani cātores ⁊ alij clerici psonatū habentes a etiaz qcūq; pbyteri audiāt leges l' phy sicam. a Nisi religiosi.ꝫ. duoꝝ mēsiū spacium ad clausrū redierint et alij clerici.ꝫ. dictū spaciū a pfatis desiterint ut

in.c.de quib⁹ ſtatī. b Ex̄ ne cle.l' mō. nō magno ope.et.c.ſup ſpecula. ſec⁹ ſi habēt ꝓchialē eccl'iaz tm̄ ⁊ ū ſūt p̄sbyteri ex̄.ne cle.ul' mō. ſtatutū.li.vi. a Et ibi nōt glo.et dn̄s pe.de ancho.q̄ qñ ꝓchiales ſūt p̄sbyteri icurrūt dictā ſnīam nō rōne eccl'iaz ſi ordinis p dictū.c.ſup ſpecula. b Septim⁹ cū qs ptīcipat excōicato ī crīmīe ꝓpter qđ excōicat⁹ eſt dādo ei auxiliū cōſiliū ul' fauorē ex̄.eo. ſi cōcubine. a Quia eodē vīculo ligat' cū ex excōicato dīco.c.ſi cōcubine.et e.ti.c.nup ·ſ·in ſecūda. vñ nō vr̄ iſte caſus ptīcularis ſz regl'a gn̄alis. b Octau⁹ coīi oēs qui fecerūt ſtatuta coīi libertatē eccl'ie etiam ſcriptores eoz̄ ſil'r ⁊ ptātes ⁊ cōſules et rectores cōſiliariī locoz̄ ubi talia ſtatuta ſeu etiā cōſuetudies edite ſūt ul' ſeruate et qui ſeruare fecerint et illos qui ꝑm ea iudicauerīt l' in publicā formā redigerit iudicata ex̄.eo.g̃ué.et.c.nouerit. Non⁹ coīi illos qui īmitunt' ordiatiōib⁹ ul' alienatiōib⁹ a ſciſmaticis fīs ex̄. de ſciſma. .c.i. a Ibi dr̄ q̄ res eccl'ie a ſciſmaticis alienate debēt ad eccl'iaz ſine ullo onē reuerti et ſi qs coīrie preſūpſerit excōicationē icurrit. b Dēci ca⁹ oēs ex iurib⁹ magz̄ antiqs collecti ſūt. a Sūt ī dīs iurib⁹ et alīj ca⁹. b vñ decim⁹ eſt in.c. qñ.de offi.ordi. ubi ꝓhibet' q̄ in eadē ciuitate ſint plūes epī ſi ſi ꝓpter diūſitatē habitantiū ꝓpri⁹ epūs nō pōt oībus deſeruire pōt et debet q̄ ad ſ̄ aliū epm̄ ſibi vicariū ꝓſtituē forte grecū qui valeat ibi grecis habitātib⁹ miſtrare qui vicari⁹ p oīa debz̄ eſſe obediēs et ſbiect⁹ p̄ncipali epō et ſ̄dit' vñ ſi qs aliter ſe igeſſerit excōicatiōis ſe nouerit mucrone ꝓcuſſū dīc glo.et ita eſt canon late ſnīe. Xij⁹.ē in .c.clericis.ex̄.ne cle.l' mō. ubi dr̄ inbem⁹ etiā ſb̄ ītimatiōe anathematī ne qs ſacerdotū officiū b̄eat vice comitī aut p̄positi ſeculari ſi qs aūt coīi ſ̄ venire p̄ſūpſerit et monit⁹ emēdare noluerit excōicationi ſbiaceat dicit glo.ſic vr̄ canon late ſnīe. Xiij⁹.ca⁹ eſt in.c.excōicatiōi.ex̄.de rapto. ubi dr̄ excōicationi ſ̄dant' qui romanos ul' alios xp̄ianos ꝓ negociatiōe ul' aliis honeſtis cāis in nauigio vectos aut capē aut rebus ſuis ſpoliare p̄ſumūt illi etiā qui xp̄ianos naufragiū patiētes quibus ſz regulā fidei cōſilio ee tenētur dānata cupiditate ſpoliāt rebus ſuis niſi ablata reddiderint excōicationi ſe nouerint ſbiacere dicit glo.et ſic qui coīi ſ̄ faciūt ſunt ipo iure excōicati et ſ̄ verū eſt q̄ ad hūc vltm̄ caſū q̄ xo ad ꝑmū eſt canon ferēde ſētētie ut ex ipo ter.patet et nōt ibi dn̄s Anto.de but'.cū Jo.an. ubi etiā dicit ſz Jo.q̄ pirate ter in āno excōicant' ex oze pape. b Eodē mō ſūt alīj ca⁹ excōicationū qui habent' ī li.vi.de quib⁹ duo ſūt ptīnētes ad papā ut dictū eſt.s̄.abſolua ī·ſ·iij. Decim⁹ de q̄cūq̄ qui loquit' ſe crete ul' mittit ſcriptura ul' nūciū alicui cardinali qñ ſūt recluſi occaſiōe electiōis pape ex̄.de elec.ubi ꝑiculū.Et de dn̄is rectoribus ⁊ officialib⁹ qui īmīnēte dīa electione nō ſeruarēt dictā cōſtitutionē. a ul' nō faceret obſeruari dicto.c.ubi. b z⁹ de his qui g̃uant alios q̄ eū pro q̄ rogabant' noluerint eligē vide.s̄. electio i. ·ſ·xxxiij.qui īcipit quicūq̄. z⁹ eſt q̄cūq̄ vſurpātes cuſtodiā vacātiū eccl'iaz ſeu in aliis piis locis occupāt bona ipāz et clerici ⁊ alie pſone eorūdē locoz̄ qui hoc fieri ꝓcurāt ex̄.de elec.g̃nali.hūc etiā ca^m hēs.s̄.eccl'ia i·ſ·añpe. 4⁹ eſt de electoribus ad regimen vrbis romane ⁊ de electis ⁊ fautorib⁹ q̄ fecerit coīi cōſtitutiōez ſup ſ̄ factā ex̄.de elec.fūdamēta. a Certe abſolutio iſti⁹ ca⁹ videt' reſuari pape ꝓterq̄ in mortis articulo et nō ſolū coīi ꝑſatos ſi etiā coīi obediētes dictis officialib⁹ electis illegitīe ſeu aſſūptis ut in d. .c.fūdamēta·ſ·q̄ ſi ſecus. et·ſ·ceptores. et ſ̄ cōiter ſemp accidit qñ ad obediētiaz apoſtolice ſedis roma nō eſt. b Quint⁹ de his qui vocant' ad dirigēdas moſaleſ in electionib⁹ niſi abſtineāt ab his ꝑ que poſſz in eis diſcordia oriri ul' nutriri ex̄. de elec.ſdēnitatib⁹. vi⁹.de his q̄ procurāt

ꝙ ꝺſeruatoꝛes ꝺatı̄ ītromittūt ſe ꝺe hıs
q̄ nō lıcz vıꝺe.s̄.cōſeruatoꝛ.ſ.iıij. viȷ⁹.
ꝺe hıs q abſolutıoné ab alıq̄ excōıcatıōe
uł reuocatıōe eıus aut etıá ſuſpēſıōıs et
ınt̄ꝺıctı ertoꝛquét ꝑ vım uł ꝑ metū nā
nec valet abſolutıo ⁊ ıcurrıt̄ noua excōı
catıo eī.ꝺe hıs q̄ vı.abſolutıōıs. viıȷ⁹.
ꝺe eo qui fingit fraꝺulenter caſū ꝙ quē
alıquıs ıuꝺex vaꝺat uł mittat aꝺ alıquā
mulıeré ꝑ teſtıonio eī.ꝺe iuꝺi.mulieres.
a Ibi nō vī nōzi hic ca⁹ niſi qñ fictıo
fit aꝺ ꝟ ut ıuꝺex ꝑſonalıt̄ accꝺat. b
viıȷ⁹.ꝺe hıs qui ꝓlatos ł eoꝝ capł̄a ſeu
alıas ꝑſonas eccł̄ıaſticas cōpellūt aꝺ ſub
mittꝺū laıcıs uł alıenanꝺū bona ımobı
lıa ſeu ıura eccł̄ıaꝝ et ſil̄r laıcı qui vſur
pant ſibı ıllıcıte ꝟmoꝺı niſi monıti ꝺeſtı
terint eī.ꝺe re.eccle.ꝟ cōſultiſſıo. a Ibi
ꝺat̄ iſta ſnīa coīn illos qui coegerīt prela
tos uł capł̄a eccł̄ıaꝝ aꝰ alıas ꝑſonas eccle
ſıaſticas ꝟmittē eıs eccł̄ıas ıꝑıs ꝺmiſſas
uł bona ımobılıa ſeu ıura ıꝑaꝝ recogno
ſcꝺo ab ıꝑıs ea tanꝝ ꝑ ſupıoꝛıbꝫ ſe tenē
ab ıꝑıs eaꝺē aꝺuocanꝺū ꝙut in qbuſꝺaꝫ
ꝓtıbꝫ ꝺıcıt̄ aꝺuocare uł ıꝑos patronos
uł aꝺuocatos eccł̄ıaꝝ ſeu bonoꝝ ıꝑarū
ꝑpetuo aꝰ aꝺ tēpus nō moꝺicū ſtatuēꝺo
ná cuı⁹cūq̄ ſint cōꝺıtıōıs aut ſtat⁹ q aꝺ
hec coegerīt excōıcatıonē ıcurrūt niſi hec
fierét cū ꝺſenſu capł̄ı et apoſtolice ſeꝺis
lıcétıa ſpāli ⁊ tē occaſıōe illoꝝ laıcı vltra
ıꝺ qꝺ ex natura cōtractuū ıꝑoꝝ uł aꝺhı
bita ī illıs lege ꝓmittıt̄ alıqꝺ ñ vſurpēt
qui ꝺo ſecus egerīt niſi ámoniti ab huı⁹
moꝺı ꝺeſtiterīt reſtituēꝺo ea que taliter
vſurparát eo ıꝑo ſnīaꝫ excōıcatıōıs ıncur
rūt et ertūc aꝺ ſupponenꝺū terrā ıꝑoꝝ
ſi opus fuerıt eccł̄ıaſtico ınt̄ꝺicto lıbere
procedet̄ hec ille. b Ꝛ⁹.quıcūq̄ ab ec
cleſiis ł ꝑſonis eccł̄ıaſticıs ꝑ ſe uł ꝑ alıū
nomīe ſuo uł alıeno ꝙ ꝑſonis uł rebus
quas nō cā negocıatıōıs ꝺeferūt ł ꝺeferrı
facıūt ſeu trāſmittūt exıgūt alıqꝺ peꝺa
gıū ſeu guıꝺagıū eī.ꝺe cenſi.quē ꝙ.li.vi.
et ꝺe ꝟ cáu hr̄.ȷ.ꝺıffuſius pꝺagıū.ſ.fi.
Ꝛı⁹.eſt ꝺe hıs q ıꝑeꝺirét officıū ꝺelegatı
uł cuı⁹cūq̄ ıuꝺıcıs eccł̄ıaſtıcı eī. ꝺe ımu.
eccle.qm̄. quē caſū ꝺıffuſius hēs.ȷ.ıuꝺex
ıȷ ſ.v. Ꝛıȷ⁹.ꝺe ꝺm̄is qui ıhıbent ſbꝺitıſ
ne ꝑſois eccł̄ıaſtıcı vēꝺāt et ꝟmoꝺi vıꝺe
.s̄.emunitas.ſ.ix. Ꝛıȷ⁹.ꝺe religioſo q
temē ubicūq̄ habitū ſue rligiōıs ꝺımıt̄
uł accꝺıt aꝺ ſtuꝺıa niſi a ſuo prelato cū
cōſılıo maıoꝛıs ꝓtis cōuent⁹ ſibı licentıa
ſit cōceſſa. Ꝛıȷ⁹.ꝺe ꝺoctoꝛıb⁹ ſeu ma
gıſtrıs qui ſcıéter illos religioſos qui ꝺı
mıſerūt habitū ꝺocét leges uł phyſicam
ꝑꝺıcti ꝺuo ca⁹ habent̄ eī. ne cle.uł mō.
ut ꝑıculoſa. a Ibi ꝺ̄ ꝺıſtrıctı⁹ ıbıꝺe⁹
ne ꝺe cetero alıqs q̄ncūq̄ rligıoné tacıte
uł exꝑſſe ꝑfeſſus ı ſchołıs uł alıbı temē
habitū ſue religiōıs ꝺımıttat nec accꝺat
aꝺ q̄uıs ſtuꝺıa lr̄aꝝ niſi a ſuo ꝓlato cum
ꝺſılıo ſuı cōuent⁹ ł maıoꝛıs ꝓtis eıuſꝺē
ſibı eūꝺı aꝺ ſtuꝺiū licétıa ꝑmıt⁹ ſıt cōceſ
ſa.ſi qs auté et.ȷ.ꝺoctoꝛes ꝙ ſeu magr̄i q
religioſos habıtu ſuo ꝺımıſſo leges aut
phyſıcā auꝺiétes ſcıéter ꝺocē aut ı ſchołı
ſuıs preſūpſerıt retinē ſil̄i eo ıꝑo ſint ſē
tétia ınoꝺati ſup q̄ Ꝓo.an. ī nouella ꝺıc
nō puto ꝙ ꝺe mēte ꝺſtitutıōıs ſit ꝙ mō
chus in cella ſua ꝺımittēs habitū uł ꝺū
balneū ıntret occulte uł ıacés ſine hītu
liget̄ hac cōſtitutıōe ał̄ pauci ıuenirent̄
nō ligati ſ̄ q̄ exıbet ſe conſpectıbꝫ ꝺoıuꝫ
ſiñ habıtu uł ın habıtu laıcalı uł clericı
ſeculaꝝ ſine iuſta cā tūc liget̄ ⁊ aꝺ ꝟ facit
ꝑncıpiū ꝺcre.qꝺ vult ıꝑoꝝ vagatıōi ꝑ
uıꝺerı. b Ꝛv⁹.quicūq̄ hēticos uł cre
ꝺētes uł rceptatoꝛes uł ꝺefēſoꝛes ł fau
toꝛes eoꝝ ſcıéter tradēt eccł̄ıaſtice ſepul
ture eī.ꝺe hēti.qcūq̄.li.vi.et ıbı eē pz ꝙ
locus ubi tales ſepulti fuerūt ꝺebet ꝑpe
tuo ſepultura carere. b ¶De quo abſol
uēꝺo vıꝺe.ȷ.hēticȷ⁹ ıȷ.ſ.vi. Ꝛvı⁹.qui
cūq̄ rectoꝛ ſeculaꝝ uł qcūq̄ officıal̄ eıus
cognoſcēt ꝺe crımıe hēſis aut captos lı
berare uł ꝺıoceſanoꝝ uł ınqſıtoꝝ offi⁹
ıꝑꝺiret eī.ꝺe hēti.c.ut ınqſıtıōıs. a
Ibi patz ꝙ iſte ca⁹ ꝺ coīn rectoꝛes ā̊ſcūq̄
tꝑales qui cognoſcūt uł ıuꝺicant ꝺe crīe
hēſis ł captos ꝑ hēſi relaxāt ſiñ licétıa

uł mãdato epi uł ingsitoris aut recusãt implẽ excõicatione eui⁹ p ßmodi crimie a diocesano uł ingsitoriß⁹ iiunctã prout ad eoꝝ spectat officiũ uł ad officiũ epi ł ingsitoꝝ sniaꝫ uel ꝓcessũ directe uł idi recte impedire presũpserint ⁊ sic in excõi catione pmanserint per annũ animo pti naci velut hẽtici sint ꝺdẽnandi. b Xv iij⁹.é de his qui p assasinos quẽq; xpianũ intẽfici ꝓcurauerit vide.ſ.assasin⁹. X vitj⁹. de clericis qui manifestis vsurariis domos locãt uł alio titulo cõcedũt eẍ. de vsurł .c.vsurari.vide.ꝯ.vsura iiij.ſ.iiij. Xix⁹.de his qui cõcedũt repsalias cõtra psonas eccł'iasticas spãliť siue gñaliť eẍ. de iure iurã.et si. a ut ibi patꝫ iste casꝰ est coiī cõcedẽtes repsalias coiī clericos ł eoꝝ bona uł gñaliť cõcessas extendẽtes ad eos quã cõcessionẽ uel extẽtionẽ nisi reuocauerit ·ꝯ· mensẽ a tpe cõcessiõis uel extẽsiõis singularis psona excõicatiõez ⁊ vniũsitas intẽdictũ incurrũt ut ibi. b Xx⁹.si dñs uł rector tpalis ñ fecerit ob ſuari ea q̃ statuũť coiī isecutores cardi naliũ seu alicui⁹ de familia eoꝝ uł pape eẍ.de pc.felicis. a ß verũ est si nõ fecerit dcus rector uł tpalis ł spũalis uł offici alis eius obſuari p̃dicta·ꝯ·mensẽ postq̃ delictũ ad eoꝝ noticiã puenerit ⁊ ciuitas quelꝫ pter vbẽ si nõ facit p̃dicta ut dcꝫ est·ꝯ·mensẽ cũ facultas ei affuerit priuať eo ipo põtificali dignitate ut.ſ.⁊ nihilo min⁹ remanꝫ intẽdicta ut ibi ꝛc. Xxi⁹. quicũq; dat licẽtiã occidẽdi capiendi seu aliť in bois uł psonis suis uł suoꝝ gra uãdi eos qui coiī reges barones nobiles uł q̃scũq; alios rulerunt excõicatiõis su spẽsiõis uł intẽdicti sniaꝫ siue illos q̃rũ occasiõe sũt ꝓplate uł eos qui eas obser uãt aut eos qui taliť excõicati cõicare no lũt nisi licentiã ipam reintegra reuocẽt et si qua sint ablata restituãt siue p illis satisfaciãt. a Jn.c.quicũq; de q̃.ꝯ.dicit nisi licentiã ipaꝫ re itegra ſuocauerit uł si ad bonoꝝ captionẽ occasiõe ipi⁹ licẽtie sit processũ bona ipa fuerũt·ꝯ·octo dierũ spacium restituta aut satisfactio pro ipis ipensa. b Silr et qui dicta licẽtia vsi fuerit uł etiã sine licẽtia suo motu hec fe cerit excõicatiõez incurrũt in q̃ si pmãserit p duos mẽses nõ nisi p papã absoluenť eẍ.de sen.excõi.qcũq;. Xxij⁹.qũ qs ab excõicatiõe absolut⁹ fuerit in mortł arti culo uł alio ipedimẽto si cessãte articulo uł ipedimẽto nõ repsentꝫ se q̃ citi⁹ com mode poterit ei a q̃ absolui debebat reici dit i eandẽ sniaꝫ eẍ.eo.eos. Xxiij⁹.qũ aliq absoluũť a sede apłica uł a legatis et iniũgiť eis q̃ se psentẽt ordiarijs uel aliis suscepturi penitẽtiã ⁊ passis iuriaꝫ seu eis quib⁹ obligati sũt satisfaciãt siłr si hoc nõ faciãt q̃p̃mũ cõmode poterũt reicidũt in eandẽ sniaꝫ ut dco.c.eos.

Jtẽ sũt alij ca⁹ excõicationũ i cle. de q̃b⁹ quiq; sũt papales ut dictũ est.ſ. absolu° i·ꝟ iij. Alij sũt isti. p̃m⁹ est de illis q in ci miteriis sepeliũt corpa tpe intẽdicti in ea sib⁹ nõ cõcessis a iure uel excõicatos pu blice aut notoriꝫ interdictos aut vsurariꝰ manifestos scienter sepeliũt a q̃ excõicatiõe nõ debẽt absolui ñ ad arbitriũ diocesani satisfecerit eis quib⁹ p pmissa fuerit iniu ria irrogata ut de sepul.eos. a Et ibi addiť nullo eis coiī pmissa exẽptiõis ł q̃uis alio ꝓuilegio q̃cũq; forma ẏ boꝝ cõ cessa aliq̃liť suffragãte. b Scdus de re ligioꝝ qui decias eccł'iis debitas sibi ap propiant uel vsurpãt siue qui ñ pmittũt solui eccł'iis decias de aialib⁹ familiarũ et pastoꝝ suoꝝ uel alioꝝ imiscentiũ ipa aialia gregib⁹ eoꝝ uel de aialib⁹ que in fraudẽ eccł'iaꝝ emũt ⁊ empta tradũt vẽ ditoriß⁹ uel aliis ab ipis tenẽda seu qui nõ pmittũt ł phibẽt solui decias eccł'iis de terris q̃s tradunt aliis excolẽdas nisi req̃siti. a per eos quoꝝ intẽst ut in cle relgiosi de qua·ꝯ· b destiterit·ꝯ·mensez aut si de his q̃ vsurpauerũt coiī pmissa. a uł retinẽ psũpserit ut in dca ecle. b nõ satisfecerint dãnificati eccłesiis·ꝯ·duos mensꝫ sũt suspensi de admistratiõibus ⁊ bñficiis suis q̃ si ñ hẽnt admistratiões

et bñficia ipo facto excõicatiõez icurrũt ut eẽ.de ẽci.religiosi. ⁊ ẽ de mõchis uł canoicis regł'aribꝫ qui ñ habẽt admi nistratiõz ⁊ tñfferũt se ad curias pncipũ sine licẽtia plator suor ut dãnz aliqđ iferãt suis platis aut mõsterio ut de sta. mõ.ne in agro. a ·ſ·q· xo.ubi dr ꝓhi bem ne mõchi aut regł'ares canoici ad ministratiõez aliquã nõ habẽtes ad curias pncipũ absq licentia spãli plator suor se cõferre psumãt q si ut suis platis aut mõsterijs dãnũ aliqđ inferãt ad dictas curias se cõferre ꝓsũpserit excõicatiõis sñiaz eos icurrẽ volum ipo facto et di screte ibidẽ iniũgit platis ut ipos a curi arũ accessu ⁊ qbusz vagatiõibꝫ ⁊ discur su cõpescãt. 4ꝫ de mõchis qui·ĵ·septa mõsterij sine licẽtia arma tenẽt ut i dco .c. ne in agro. a Jn·ſ·pfate.ubi pꝫ dcz ·ſ·q· xo. imediate sbiungit pfate q̃ sñe mõchos·ĵ·septa mõsterij sñ licẽtia abba tũ suor arma tenẽtes decernim subiacẽ et ut ponit i directoria li.iij.ti.ij·ſ·cclviij. ł dicit Guil.q ł itelligit de cõtinue te nẽtibꝫ q si dũ intret septa arma portãt secũ ñ tñ aio nocẽdi uł secũ int retinẽdi ñ iputat q tenẽ est ex ꝓposito cũ effectu eẽ.de cle.ñ resi.relatũ.⁊ ł eẽ itelligit tñ de suo mõsterio ñ de alio cũ nõ possz bre licẽtiã sui abbatis eẽ territoriũ suũ eẽ. de cõsti.ut aiar.li.vi.et noie armor ñ solũ scuta gladios et galeas itelligim ß etiã fustes ⁊ lapides.ff.de x.sig. armor. siue sit defẽsiõis siue iuasiõis ar.eẽ. de homi. .c.sicut dignũ·ſ·alli etiã. b 5ꝫ de his q ipedirẽt visitatores monialiũ uł canoni carũ. a .ſ.secularium ut in cle. de q̃·ĵ·nisi moniti deliterit ut de sta.mõ.attẽdẽtes quia ut ibi patz excõicatiõez icurrũt non obstãtibꝫ qbuscũqz ꝓuilegijs statutis uł ꝺsuetudinibꝫ et itelligit de moialibꝫ q buscũqz ut dr in directoria eo. ti·ſ·cclv.

b 6ꝫ est de qbusdã mulieribꝫ que be gine vulgariť nũcupanť sił'r et religiosi qui eas in illo statu fouẽt. a uł ad talẽ statũ adducũt ut in cle.de qua stati. b ut in cle.de reli.ꝺo. cũ de qbusdã. vide·ĵ· religio i·ſ·fi. viij.de his qui sciẽter cõ trahũt mrionia in g̃dibꝫ ꝓsãguinitati uł affinitati ꝓhibiti uł cũ moialibꝫ uł coñ hẽtes q sũt religiosi siue moiales aut cle rici in sacris ut de cõsang. ⁊ affi.eos. a Jbi etiã pcipit eccł'iar platis ut pfatos tã diu nũciẽt excõicatos seu a suis faciãt ꝑditis nũciari donec suũ builiť recogno scẽtes errorẽ separent ab iuicẽ ⁊ absolu tiõis obtinẽ bñficiũ mereant. b 8ꝫ de inqsitoribꝫ hẽticor q ptextu officij inq sitiõis qbusuis modis illicitis pecuniam extorquẽt uł sciẽter bona eccł'iar ob de lictũ clericor fisco eccł'ie applicarẽt. a Etiã ⁊ iõ fortiꝫ si fisco seculari ut in cle. de qua·ĵ· b Nec possũt absolui nisi in mortis articł'o donec uł quibꝫ extorserũt pł'e satisfecerit de pecunia. a sic extorta ut in cle. de qua·ĵ· b Nullis ꝓuilegijs pactis aut remissiõibꝫ sup ł valituris ut de hẽti.nolẽtes. a Et ibi idẽ dr de cõ missarijs inqsitor seu epor uł capł'or sede vacãte q pdicta agerẽt. b 9ꝫ Po testates capitanei rectores cõsules iudices et cõsiliarij ⁊ alij officiales qui statuta fa ciũt scribũt uł dictãt p q̃ qs opellať sol uere vsuras uł solutas ñ repetẽ. a uł q̃ solute nõ restituanť plene ut in cle. de qua·ĵ· b Et qui fm ea iudicãt. a uł aliť q̃litercũqz sciẽter iudicare pcipserit q̃ vsure soluanť uł nõ plene restituanť ut in dca cle. b Et qui habẽt sup hoc ptãtez ñ statuta ipa deleuerit. a Jnfra tres mẽses ut i ea.cle. b uł si ea presũ pserint obseruare. a uł cõsuetudines eor officiũ hãtes ut in tex. de q̃ statiz ut de vsur.ex graui. b Xꝫ.religiosis men dicãtibꝫ qui dom ad habitandũ ł loca de nouo rciperẽt uł rcepta mutarẽt seu alienarẽt ut de pcis.capiẽtes. a Et ibi patz q̃ idẽ est etiã si dca loca seu domos dimitterẽt se ad alia tñsferẽdo et ł nisi ꝑdicta fiãt de sedis apostolice licẽtia spe ciali plene ⁊ erpsse faciẽte de ꝓhibitiõe ł modi mẽtionẽ p ł tñ nõ ꝓhibẽť illis

qui vitã hẽmiticã uł solitariã uouerint eligendã de licẽtia maiorũ suoꝝ quin cellas mãsiões seu habitacula in hẽmis possint acqrere ac mutare ex. de excessi. pla. cũ ex eo. li. vi. ꝛ nõ. in directoria li. iij. ti. ij. ℣ ecl. iij. a Et in dẽo. c. cũ ex eo. expmitt vita hẽmitica seu solitaria ubi nõ sit hominũ hitatio de ꝓpinq. b Xij de religiosis qui dicũt aliq; ẋba ut retrahãt audientes a solutiõe decimaꝝ ut in dẽo. c. cupiẽtes. a ℣ illos etiã siue dẽa ẋba dicant in ꝑdicatiõe ł alibi ut ibi. b Xij de religiosis qui cõfitẽtib⁹ sibi nõ faciũt cõsciẽtiã de decis soluẽdis q sũt suspensi ab officio ꝑdicatiõis donec si cõmode possũt faciãt eis cõsciẽtiaz ꝛ si interi ꝑdicant excõicati sũt ut in dicto. c. cupiẽtes. a in ℣ et q. ubi patz q hꝫ locũ hꝫ qñ dicti religiosi sciẽter omiserit facẽ cõsciẽtiã et si fuerit req̃siti ꝛ nõ alt ut ex ipo ter. colligitur ubi dr̃ q religiosi teneant certi tẽ pozib⁹ ifozmare populũ de solutiõe decimarũ si ab eccl'iaꝝ rẽozib⁹ uł vicariis a loca tenẽtib⁹ eozũdez fuerit req̃siti et immediate hꝫ eodẽ cõtextu sequit q̃ ad confessiões nec nõ ꝛ his quoꝝ cõfessiões ꝛc. hꝫ etiã nõ. in directoria li. iij. ti. ij. ℣ ecl. xvi. ti. vi. ℣ xxx. b Xiij⁹ de religiosis q̃busq; qui nõ ꝑuarẽt intẽdictũ qõ ꝑuat mr̃ eccl'ia ꝛ istũ casũ vide plenẽ. ℣ intẽdictũ i ℣ xi. qui incipit qñ snia ꝛc. Xiiij⁹ de fratrib⁹ miozib⁹ qui tpe intẽdicti reqperẽt ad dina frẽs uł sozores de tertio ozdie q̃ cõtinẽtes vocãt ut de sen. excõi. cũ ex eo

a Etiã si supꝫ hi uł isti frẽs miozes uł tertij ozdis ꝑuilegiis q̃buscũq; muniti fuerit nec ab ista excõicatiõe possũt absolui ab alio q̃ a papa uł satisfactiõe ꝑmissa a locoꝝ epis qui aũcte apł'ica in hac pte ipo iure fũgũtur ut ibi. b Alij⁹ casus hñdicti papę xi. in exuagãti q̃ incipit q̃ ut nulli. hr̃. ℣. papa. ℣ fi. ſ. de opponẽtib⁹ lris electi in papã. a Item xv. in cle. vna. de sequest. pos. et fruc. ubi dr̃ ad cõpescendas litigãtiũ malicias diffinim⁹ ut vna cõtra possessozẽ diffinitiã snia sup hñficio apã sedẽ vãtarat apł'icaz i petitozio uł possessozio ꝓmulgata hñficiũ ipm etiaz si dignitas uł psonat⁹ existat ꝛ curã habeat aiaꝝ a possessoze hmodi dum tñ triẽnio pacifice antea possessũ ab eo nõ fuerit per loci ozdiariũ apud aliquã psonã idoneã seq̃strẽt q plenã de ipo ꝛ debitã curã gerens id qõ fructib⁹ illi⁹ debitis eiusdem supportãdis oneríb⁹ supesse cõtigerit illi restituat qui finalẽ in cã victoriã obtinebit si gs aũt seq̃strationez hmodi ipedire uł fruct⁹ seq̃stratos quoq; mõ presũpserit occupare excõicatiõis sniam incurrat ipo facto a q̃ nisi ꝓpus ipedimẽto ámoto et occupati p eũ fructib⁹ restituti nullaten⁹ absoluat. Item quidã alius ca⁹ excõicatiõis vr̃ in. c. religionũ. de reli. do. li. vi. coñ q̃sdã ozdies mẽdicãtiũ rprobatos q nõ videnẽ hodie repiri tõ de illo diẽ nõ curo alij sũt i qbusdã exuagãtib⁹ de qb⁹ ℣ vsus clauiũ i ℣ fi. b vbi dr̃ sub pena excõicatiõis nõ hꝫ vim snie late ſ ꝛ cõminatiõis ut i. c. cõmiatiões epł'as. a Ibi dr̃ cõmiatiões epł'as ꝑgmaticas hſcripti ones aũcte rei iudicate nõ habẽ. b Et nõ. exr̃. de sagittariis artem. a ſ. in glo.

b Et hũc casũ etiã hẽs ℣ sagittarij⁹ ℣ ij. ut patz in sũ. con. li. ij. et ti. iiij. q. ij. qdã dicũt q hmodi uł siłia ẋba habẽt vim late snie si cõioz ꝛ verioz opio est q̃ hẽat tm̃ vim cõmiatiõis hosti. ẋo et Hugi. dicũt q̃ qñ fit ꝓhibitio a lege. i. a canoñ hꝫ ẋba habẽt vim cõmiatiõis xxx. dis. p to. qñ aũt a iudice tẽ est canon late snie dũ tñ iudex hec ẋba ꝓferẽs hꝫ intẽdat congl. Isai. et addit hosti. puto q iudici in hꝫ credendũ sit qñ dicit q se uł sic intenderit ſz añq̃ hꝫ declarauit puto excusatũ illũ qui sniaz nõ ſuauit tñ ꝓbabiliť credere potuerit q cõmiatio tantũ essz.

Sẽtẽtiis p stat⁹ ozdiarioꝝ. a q̃rũcũq; ut i. c. de q̃. ℣. b nõ ligant ignozãtes ñ ignozantia fuerit crassa aut supina ex. de de cõsti. ut aiaꝝ. li. vi. ꝛ ℣. ler. ℣. v. vtrũ sola cõsuetudo absq; snia uł cõstitutione reddat aliquẽ excõicatũ. Rẽ nõ q̃ iste nõ

eſt modus ferende ſñie excõicatiõis. a
Hoſtí. aũt dicit ꝙ cõſuetudo approbata reddit aliq̃s ipo iur excõicatos qui alias nõ eſſẽt Bai.nil ſup ℞ determiat ſi glo.ei⁹ ait reuera ſine cõſtitutiõe tacita l' exp̃ſſa nõ põt cõſuetudo aliquẽ facẽ excõicatũ ſi itelligẽda ẽ exq̃ papa ⁊ p̃lati eccl'ie tales reputãt excõicatos conſtitutiõez ſup hoc editã eſſe ⁊ ita lata é oſtitu° ul' ſnia vera ul' preſũpta ut in ſũ.con.li.ij.ti.v.q.x. b Quib⁹ ex cãis ſnia excõicatiõis ſit ferenda a iudice. ℞ tres cãe poſſũt ee ꝑma eſt cõtumacia ut qñ aliq̃s fuerit vocat⁹ ſiue ãmonit⁹ ꝑ iudicẽ trib⁹ edictis ul' vno ꝑ oib⁹ ⁊ ipe ſit cõtumax ſiue inobediẽs. z^a qñ qs ꝑ aliq̃ certo dãno ul' offẽſa pro q̃ nõ vult ſatiſfacẽ excõicat' ⁊ ꝓbant' pdca duo ex.ut lite nõ cont. qñ frequẽter.xi.q.iij.certũ.ex. de ẋto.ſig.ex pte. ſup iſtis cãib⁹ dicit tho.in iiij.ſen.diſ.xviij.nullus debz excõicari niſi ꝑ pcõ mortali ⁊ qꝫ i dãnificãdo aliquẽ eẽ corpalit' ſiue i reb⁹ corpalib⁹ aliqs mortalit' peccat ió ꝑ dã no tpali eccl'ia excõicare põt ſi qꝫ excõica° eſt g̃uiſſim⁹ penaꝝ ñ debz iſligi etiã pro pcõ mortali niſi quis contumax fuerit ul' ñ veniẽdo ad iudiciũ ul' inde ſine licẽtia r̃cedẽdo ul' determiatiõi iudicis nõ parendo tũc enĩ poſtq̃ monit⁹ fuerit excõicari debz. a .i.põt ⁊ pdca ſatis ꝓbant' ſ iurib⁹ palle. b z^a cã ſiue mod⁹ excõicatiõis eſt qñ ꝑſona ignorat' ſz excõicat' in g̃nali ut qcũq̃ furtũ fecit ñ reſtituat ul' qui ſcit niſi reueler ex eo.a nobis. cui aũt dẽat reuelare hẽs ·j· reuela° ·ſ·i. a veritas ẽ qꝫ ꝑ oĩ pcõ mortali a q̃ qs nolit corrigi põt excõicari etiã maiori excõicatiõe xi.q.iij.nemo epoꝝ.⁊ pcipue ꝑ cõtumacia coñ legitimã obediẽtiam xi.q.iij ſi aũt nobis.nõ diſtincto vtrũ ꝑ modica ul' magna cã fiat obediẽtia vocatio ſeu ãmoitio qꝫ ſemp ẽ ibi cõtumacia q̃ eſt crimen maximũ ⁊ gen⁹ idolatrie i. ℟e.xv.⁊ in ſũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q.liij. ubi etiã ponit' quõ etiã minor excõica° põt a iudice irrogari ꝑ ꝛtumacia ⁊ ſil'r etiã loco pene ad tẽpus inſligẽde tã in foro iudiciali q̃ penitẽtiali. b ℣ro pcõ ꝛo alteri⁹ nemo põt excõicari xxiij.q.iij.ſi habes.

Quõ dẽat fieri excõicatiõis ſnĩa. ℞ debz p̃mitti triplex moitio ul' vna pro trib⁹ alit' eſt iuſta ⁊ iudex ẽ ſuſpẽſus ꝑ mẽſez ab igreſſu eccl'ie ex.eo.ſacro.⁊ debz habẽ tẽporũ cõueniẽtia iterualla niſi facti neceſſitas aliud ſuaſerit ⁊ dẽt ferri in ſcripti cõtinẽtib⁹ cãz excõicatiõis alit' excõicans ẽ ſuſpẽſus nõ ſolũ ab igreſſu eccl'ie ſz etiaz a diuinis ꝑ menſẽ que ſiquidẽ exequat' ir regulari efficit' nec niſi per papã poterit cũ eo diſpẽſari ex.eo.cũ medicinalis. ſi hẽ pene nõ tãgunt epos cum nõ fiat ſpãlis mẽtio de eis ſicut oportz ut dr̃.ũ.epos.ꝯ. vij.de hoc etiã caſu hẽs ·j· int'dictũ i·ꝯ·vi.

a Ad pdictoꝝ clariorẽ itellectũ ſciendũ qꝫ iſte mod⁹ ⁊ forma eſt ꝓcedẽdi ad excõicationẽ ꝑ nãqꝫ debet pcedẽ rõnabil' et manifeſta cã ex.eo.ſacro.ubi de prelato dicit' caueat diligẽter ne ad excõicatiõez cui⁹cũq̃ abſq̃ maifeſta ⁊ rõnabili cã ꝓcedat. z^o debz p̃mitti monitio vñ in dcõ.c. ſacro.dr̃ ꝓhibem⁹ ne qs in aliquã excõicatiõis ſnĩaz ñ opteti ãmonitiõe p̃miſſa et p̃tib⁹ ꝑſonis idoneis ꝑ quas ſi ncẽ fuerit poſſit ꝓbari moitio ꝓmulgare p̃ ſumat qꝫ ſi preſũpſerit etiã ſi iuſta fuerit excõicatiõis ſnĩa igreſſũ eccl'ie ſibi ꝑ menſem nouerit iterdictũ alia nihilomin⁹ pena mulctãd⁹ ſi viſũ fuerit expedir̃ ⁊ itelligit' ℞ de moitiõe trina ꝯz glo.℟ai.ſz in ſũ.con.li.iij.ti.xxxi.q.lvi.nõ.qꝫ competẽs moitio dr̃ ad arbitriũ iudicis ſiue trina ſiue vna pro trib⁹ marie i notoriis xxiij q.iij. de illicita ⁊ ℞modi monitiões ſiue tres ſiue vna ꝑ trib⁹ debẽt fieri cũ opteẽ tib⁹ int'uallis aliquoꝝ diebꝫ niſi facti neceſſitas aliud ſuaſerit ex.eo.cõſtitutionẽ. li.vi. z^o. ſnĩa excõicatiõis debz fieri in ſcriptis ⁊ ſcripture copiã dari ·j· menſẽ rogrenti ex.eo.cũ medicinal'.li.vi.ubi dicit' quilibz excõicat excõicatiõez in ſcripti ꝓferat et cãm excõicatiõis exp̃ſſe cõſcribat ꝑ quã excõicatio ꝓferat' ex^m ẋto hui⁹

ſcripture teneat excõicator tradẽ ꝺ mẽſẽ ſi fuerit req̃ſit9 ſuper q̃ req̃ſitõe fieri vo lum9 publicũ inſtrm ℓ lras teſtioniales cõfici ſigillo autẽtico ꝺſignatas ⁊ ſi dca forma cõſeruata nõ fuerit tũ ſnia tener ſz excõicat9 de facili abſoluit ⁊ excõicãs ad intẽſſe ꝺdenat ⁊ ad alias pnas dicto.c. ſacro.⁊.c.eũ medicinal'.ubi dr ſi qs autẽ iudicũ h9 cõſtitutiõis temerari9 extitit violator p menſẽ vnũ ab igreſſu eccl'ie et dinis ſe nouerit ſuſpẽſum.ſupior ꝺo ad quẽ recurrit ſnĩaz ipam ſine difficultate relaxãs platorẽ excõicato ad expẽſas et ad oẽ intẽſſe ꝺdenet et alit puiat aiadũ ſione cõdigna ut pena docẽte diſcãt iudi tes ꝙ ḡue ſit excõicationũ ſniaſ ſñ matu ritate debita fulmiare et hec cadẽ i ſuſpẽ ſiõis ⁊ i intẽdictis ſniis volum9 obſuari caueãt aũt ꝛc. Itẽ 4o. q̃ ad formã req/ rit ꝺgruitas ꝺbꝺ vñ ꝓut nõ.in sũ.cõ. li.iij.ti.xxxiij.q.lxviij. ſic cõſueuit ferri ſẽ tẽtia excõicatiõis.ꝓpt talẽ cãz te ul' talẽ excõico ul' excõicam9 in ſcript .Bmodi ḡ ꝺbis ul' eqpollẽtib9 vti debz excõicãs et ſatis colligit i dco.c.eũ medicinal'. ar.eẽ ad h̃ ij.q.vi.ſ.diffinitia. ubi dr diffinitia ꝙ ſnia q̃ abſolutionẽ ul' ꝺdenationẽ non cõtinz ꝓ nulla hr vñ et Hai.dicit nõ ap probo cõſuetudinẽ q̃rũdã ſimpliciũ ſacer dotũ dicẽtiũ denũciam9 talẽ excõicatũ ⁊ nũq excõicauit eũ pri9 nec illa ꝺba ſunt apta ad excõicatiõem et glo. Hai.dicit q reuera Bmodi ꝺba nõ ſũt apta ad excõi/ candũ ⁊ lz tal' euitand9 ſit ab illis quib9 fit denũciatio q ñ eſt ipoz iudicar vtrũ ſit excõicat9 nec ne tñ de h̃ agat i forma iudicij nec rputabit excõicat9 ꝓpt hui9 modi ꝺba niſi alias ꝓbet excõicat9. b Cũ iudex dicit excõico illũ ul' ſil'ia ꝺba itelligit de excõicatiõe maiori ex.e.ſi quẽ

Si epus excõicat oẽs qui furtũ fece/ rint nũqd ſbditi eius talia cõmittẽtes ex ſua dioceſim ſũt excõicati.R nõ ut ex.de cõſti.ut aiaz.li.vi. Utrum alieni qui offẽdũt in dioceſi illi9 qui in gñali excõi cauit icidãt in eius excõicatiõez. R ſic nã eius ſbditi fiũt rõne loci ubi offẽdũt. a Hoc tenz glo. Hai.in.c.a nobis.ex.e. b Niſi ignorauerit ut dictũ eſt hic.ſ.ſ vij.

Quid ſi metropolitan9 exñs i dioceſi ſui ſuffraganei veiat coñ ſniaz ab eo latã R ſm hoſti. ſicut ſnia ul' canon nõ ligat proferentẽ ſic nec ꝓferẽtis ſupiorẽ puta metropolitanũ ꝓpriũ ex.de maio. et obe. cũ iferioz.et ex.eo.a nobis.con.tho.in iij. diſ. xviij. a Licet Hugo dixerit hoc caſu metropolitanũ ligari non ſententia hominis ſed iuris ut in ſumma con.li.iij ti.xxxiij.q.lix.ubi etiaz inuit ſm hoſti. q ali9 epus ul' archiepus cui nõ ſbest epõs qui ꝓmulgauit ſniaz bñ ligaret ſi ⁊ dcz Hugo. vr poſſe ſaluari qñ ꝓpri9 metropo litan9 pticiparet cũ ſbdito ſuffraganei in crimie dãnato tũc enĩ vr ligari ſnia iuris ex.eo. ſi cõcubine. b Quid ſi iudex di cat excõico vnum de iſtis duobus. R ſm Guil.credo ſine piudicio q ille eſt excõi cat9 de q̃ iudex itelligit ſi tñ nõ põt ſciri neut vitãdus ẽ ſil'r nec excõicat ſi vaga fuerit eius intẽtio. a Nõ magis ſe refe/ rẽs ad vnũ q̃ ad alterũ cũ nõ intẽderit vtrũq ligare iõ neut eſt ligat9 ut in ſũ. con.e.ti.q.lxx. b Quid ſi dicat excõico te ſi appellaueri ul' ꝓparaueris appellare. R ſm hoſti.vr q nõ teneat ſnia cũ qlibz oppreſſus appellare poſſit vñ tal' ſnia vr itollerabilẽ errorẽ cõtinẽ ex.eo.ꝓ tuas.ſ. nos igit. a Idẽ in ſũ.con.e.ti.q.lxxix. Et addit Hoſt.tñ dicit coñ.h̃ dictũ goſ. vr poſſe itelligi qñ appellatio eẽt ibibita reſpcu appellatiõis friuole ex.de appel.ut debit9. b Quid ſi dicat plat9 hẽo te pro excõicato ⁊ Bmodi nũquid vere erit excõicat9.R ꝺz Guil.ſi ꝓ talia ꝺba agat in foro iudicij rputabit excõicat9 ñ alit ꝺſtiterit de intẽtiõe excõicanti ut q ſp ſo lit9 eſt ita dicẽ ⁊ Bmodi in foro aũt peni tẽtiali eligẽda eſt tutior via.ſ. ut putz ſe excõicatũ ⁊ abſolutionẽ petat idez hoſti.

a Et dicit ñ facio vim vtrũ iudex di cat excõico te ul' ſcias te excõicatũ cogno ſcas ul' hẽas ſeu geras te ꝓ excõicato ul'

ſputes te excõicatũ l' alia q̃cũq; vis x̃ba dũmodo volũtate et cõſenſũ iudicis de pñti exp̃mant ſicut ⁊ alias ſil'r dr̃ ex̃. de ſpon.ſi int' virũ.⁊ de ſpon.duo.c.i.⁊ volũ tas iudicis ſpũalis oĩo ſeruãda é ꝓ lege xi.q.iij.audi.⁊ ſm glo. Rai.q̃d dictũ é de x̃bis dũſimode ꝓlatis cũ ſnĩa excõi catiõis ꝓfert' idé itelligẽdũ é ſi ſb eiſdé x̃bis qs ab excõicatiõe abſoluat' cõ.lx ſti. ut i ſũ.cõ.li.iij.ti.xxiij.q.lxix. b Quid ſi dicat excõico te ⁊ abſoluo te.R' ꝙ tho. et Guil.ſi voluit iudex ſim̃l excõicare ⁊ abſoluẽ nõ potuit ⁊ nihil egit ſi aũt vo luit excõicare ⁊ poſtea abſoluẽ vtrum va luit. a Idé in ſũ.con.eo.ti.q.lxxi. et ex his patz ꝙ excõicatio regularit' tenz etiã nl'lo ordie ꝑuato ut clarĩ nõ.eo.ti.q.lxx iij.et eodé mõ tenet abſolutio q̃ntũcũq; ſimpl'r ⁊ inſoléniter data ⁊ ſb ñ aliq̃ caſu aliõ ꝑticularit' exp̃mat' ꝙ generi ꝑ ſpẽz derogat' ut i.c.generi.de re.iurĩ.li.vi. b Quid de duob9 quib9 mãdatũ é ut aliquẽ excõicẽt ⁊ uterq; eoꝝ eodé monito dicit excõico te ſi ille nõ excõicanit te. R' ſm Ioã.ut'q; illoꝝ iudicũ excõicat quia intẽtio eoꝝ é ꝙ ille excõicet'. a Idem in ſũ.con.eo.ti.q.lxxij. b Quid ſi is q ſnĩaz gñalẽ ꝓmulgauit mozit' ul' ámo uet' nũqd q poſtea cõfacit é excõicatus R' ſm hoſti. ñ niſi diffiniẽdo ſtatuerit.ff. de offi.ꝓfec.vr.l.i.⁊ fi. ul' niſi a ſucceſſore exp̃ſſe cõfirmet' ex̃.de loca.c.i.⁊.ff.de offi. le.c.i. a In ſb.c.i. nihil de ſb hr̃ ſz poti9 eo.t.c.fi.ubi hr̃ ꝙ ꝺſtitutio legati durat etiã poſt eius officiũ ⁊ idez qđ in ſb.⁊ nõt glo.ex̃.eo.a nobis.i.⁊ in ſũ.con.eo.ti.q.lx.

b Quid de ill' qui excõicati ordies r̃ci piũt. R' ſi ſciẽtes ſe excõicatos receperũt a ſuſceptis ordinib9 ſũt in ꝑpetuũ depo nẽdi. a Idoc verũ ſi ſũt clerici ſeculares ſi x̃o iã ſũt effecti religioſi ſũt ſuſpẽſi ab excõicatiõe ſuſcepti ordis ⁊ officij ut i.c. cũ illoꝝ.de q̃.j. b Si x̃o nõ recolẽtes factũ ꝑ q̃ in excõicatiõe ĩciderũt ul' fa ctũ quidé ſciẽtes ſ iuris ignari neſciebãt ſe excõicatos tc̃ cũ talib9 ſi ſũt ſeculares archiepi ul' epi diſpẽſare nõ poſſũt abſq; mãdato ſedis ap'lice ſi x̃o ſũt r̃gulares abbates ipoꝝ poſt iniũctã penitẽtiam et pactã poterunt cũ eis diſpẽſare niſi g̃ue fuerit ⁊ nõbile factũ ul' q fecerit adult9 fuerit ul' diſeret9 ut violẽter coñ oblioné ignorãtiã ꝓſumat' ꝓbant' lxc oĩa ex̃ cũ illoꝝ. Cleric9 excõicat9 quõ teneat' dicẽ hozas canoĩcas vide.j.hoze.ſ.viij.qui ĩcipit vtrũ cleric9.qd x̃o fiet de fructib9 eccl'ie cleri ci excõicati. R' ſm Ber.debẽt aſſignari alicui qui celebzet pro eo donec ipe eſt excõicat9 ex̃.de appel.queit.ꝙ ſi in iuſte fuiſſz excõicat9 r̃cupabit fruct9 ſibi ſblatos ij.q.v.ſup eã. Idé Rai. et Boſ. ſi x̃o iuſte nõ põr.C.de re mili cũ alle.li. xij.ad hoc facit ex̃.de ſen.excõi.ſacro. a Poſſẽt tñ ibi in ſb caſu ⁊ fruct9 reſtitui de gr̃a.C. de re mili.l.ſtipẽdia. ſm hoſti. qui etiã addit qđ tñ de facili fieri nõ dẽt ne ꝺtenat' rigoz eccl'iaſtice diſcipline ut i ſũ.con.li.iij.ti.xxiij.q.lxxxiij. Itẽ tũc ex cõicat9 nõ ꝓpit fruct9 bñficij qñ eſt in moza abſolutiõis ꝓtẽde alit' ſic ſm Rai. ar.c.ꝙ diũſitate.ex̃.de cõceſ.ꝓben.ut i ſũ. con.eo.ti.q.lxxxi. ubi etiã nõ.ꝙ illud qđ dictũ eſt de excõicato circa hãc r̃ceptiõez fructuũ itelligẽdũ é etiã in ſuſpẽſo a bñ ficio ex̃.de elec.cũ in cũctis.ſ.clerici ſane.⁊ ſm Inno.in c.paſtoral'.ex̃.de appel.idé é de ſuſpẽſo ab officio tñ ſ hoſti.ſb itellig' qñ ex g̃ui cã ſuſpẽſus é ex̃. de pur.ca. int' ſolicitudies ſec9 ſi ex leui cã pũ ꝓt' ſcan dalũ populi ul' ifamiã ſolã nec diu ſtetit cõtumax idé goſ.ut in dca.q.lxxxi. b Utrũ ſnĩa excõicatiõis lata ſb ꝺditione liget añꝙ extet cõditio.R' ſm hoſti.nõ li gat ex̃.de appel.ꝑtrea.ij.et ex̃.eo.a nobis.i vñ ⁊ ſi pẽdẽte cõditiõe appellet' tenz ap pellatio. c Et ipedit effectũ ſnie cõdi tiõe etiã poſtmodũ aduenięte ut in dco .c.ꝑterea.ſz eundé hoſti.et in ſũ.con.e.ti. q.lxxv.ſ ſi pure ſnĩa fert' nõ releuat' per appllationé ex̃.de appel. paſtoral'. tũſſert tñ cãe cognitionẽ i ſupioẽ ex̃.de ſen.excõi. per tuas a Idem in dicta.q.lxxv. b

Sed qd si pendēte ꝺdiciõe ꝺesinat ee eiꝰ ꝺdit⁹. R̄ tenz snia nisi appellet ex̄. de fo. cõpc.c.pe.ex̄.de offi.ꝺele.gratũ.⁊.c.relatũ idē Inno. a Idez in sũ.con.eo.ti.q.lxx vij. b Quid si ꝺicat iudex excõico te si hēs res furtiuas nũqd p appellatiõez sus pēdet. R̄ ꝑm hosti.nõ suspēdet si hz res illas si tñ occultũ est eccl'ia ñ iudicat ꝺe occultis ſ apud ꝺeũ ligat⁹ est. a Idez in sũ.con.eo.ti.q.lxxviij. b Quid si ꝺicat excõico te q feciſti furtũ et tñ falsũ é R̄ ꝑm Guil. Inno.⁊ hosti. tuti⁹ est ꝺicẽ q excõicatio teneat ut xi.q.iij.c.i. et.c. si epus. q nõ est error ītollerabiľ exp̄ssus et cã licz sit falsa nõ est ipossibiľ vñ cõsu lendũ é q absoluat ad cautelã q̃ ad forũ iudiciale ſ q̃ ad ꝺeũ ñ est ligat⁹ nisi forte er contẽptu. a Contẽnẽ aũt ꝺr̄ qñ ex cõicatiõné ñ ꝓuaret añ q̃ ꝺeclaret iiusta uel nulla et ex eo ꝺẽptu etiã snia nulla fieret aliq̃ ⁊ tenẽt ut nõt glo.in.c.p tuas sup ꝟbo ꝺtenere eꝛ. ꝺe sen. excõi. aliq tñ ꝺicunt q ſ casu excõicatio ex cã lata falsa nõ liget ut in sũ.con.eo.ti.q.lxxiij.pro q̃ bñ facit q iura ꝓmptioza sunt ad absoluendũ q̃ ad obligãdũ ut in.c.cũ sint. ꝺe re.iuri.li.vi. ſ absolutio ex falsa cã facta ñ valet nisi aliud cõstiterit ꝺe mente absol uẽtis ut in.c.officij.eꝛ.ꝺe sen.excõi.et nõ. in ꝺcã.q.lxxiij. g̃ multo forti⁹ nec excõi catio qꝺ põt cõcedi nisi aliꝺ exp̄sse cõsta ret ꝺe mẽte excõicanti ⁊ in ſ cãu põt itel ligi ꝓma opio er etiã qñ nõ cõstat mani este ꝺe falsitate cãe ⁊ nullitate snie tunc enī licz foret nulla tñ seruari ꝺebz ut pze ostensũ est. b Quid si iudex precipiat alicui ꝺebitori q soluat ꝯ certũ terminũ alioqn sit excõicat⁹ vtrũ creditor possit terminũ ꝓrogare. R̄ ꝑm Inno. et hosti. ñ põt ꝓrogare q̃ntũ ad snias excõicatiõis nisi iuꝺex ꝺsẽtiat ꝓrogatiõi ⁊ tc̄ si aduc niẽte z⁹. termio nihil soluerit iterũ é ex cõicat⁹ q t̄min⁹ vr̄ ꝓrogat⁹ cũ accessoriis ar.ff.ꝺe p̄ca.ſ ⁊ si manẽte. si tñ p̄sona ī p̄ putat sibi ut sibi factũ cessat tota excõi catio. a Idē in sũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q. lxxvi. b Excõicat⁹ qui ꝺtẽnit snias ser uare ⁊ īgerit se cõioni fideliũ etiã si snia erat forsitan iiusta fit iusta.s. q ꝓpter cõ tẽptũ põt iuste excõicari xi.q.iij.ſ cũ g̃. et.ſ.huic.⁊ talis etiã tardi⁹ absolueť xi. q.iij.qui iubẽte. vñ talib⁹ cõsulendũ est q ⁊ si sciãt iiustã snias ipas ꝺiligenť ob seruẽt. a Glo.in.c.p tuas. sup ꝟbo cõ tẽnere. ꝺicit q ꝓpter ꝺtẽptũ snia q̃ alias erat iiusta uľ nulla tenẽt ⁊ iõ ꝑm Rai.⁊ in sũ.con.e.ti.q.lxxiij.ad fi. taliť excõicat⁹ ꝺebz hũiliť sniam obꝑuare et se excõica tor pñtare offerẽs canonicã satisfactionẽ si in aliq̃ offẽdit et sic istanť petat absolutionẽ si ita fecerit erit ei ad meritũ alꝰ si ꝺtẽnẽt peccaret mortaliť exꝛ.eo.p tuas. cõ.tho.⁊ hosti. Itẽ põt ꝓponẽ q̃rimoniã coꝝ excõicatorẽ corã supioze exꝛ. eo.sacro. ut ibi. b In quib⁹ casib⁹ snia excõicati onis nulla est ipo iure. R̄ in quiq.ꝑm⁹ é si ille qui tulit eã nõ hẽbat ꝺe ſ ptãtem ut q nõ erat eius iudex xi.q.iij.snia. a melius exꝛ.ꝺe pẽni.⁊ re.ois. b uľ excõi cat⁹ uľ ſmodi. a Istud ſmodi ꝺeclaratť p id qꝺ hr̄.ſ.excõicator.ad fi.et ī sũ. con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxiij.ubi ꝺr̄ ꝟ Rai. q idẽ qꝺ ꝺe excõicati é etiã ꝺe itrusis et suspẽsis et a iurisꝺictiõe alienis q tales excõicare nõ possũt ar.xij.q.ij.alienatiões et.c.p̄carie.⁊ ꝺe cõcel.p̄ben.q.si tñ crimen eoꝝ occultũ eẽt tollerãda essz illoꝝ snia lz nulla q̃ ꝺiu crimẽ essz occultũ ⁊ illi tol lerenť ab eccl'ia ar.viij.q.iiij.nõne.⁊ iij.q vij.ſ.tria. ubi ꝺr̄ q si seruꝰ ꝺũ putať li ber ex ꝺelegatiõe snias ꝺixerit ⁊ postea in ꝓtitute ꝺep̄hẽsus sit snia ab eo ꝺcã valz Itẽ ad ſ exꝛ.ꝺe iure pa.cõsultatiõib⁹ ubi ꝺr̄ q p̄sentatio facta ab eo qui hẽbať p patrono valet intellige si possidebat ius patronat⁹ et nõ aliter ut ꝺco.c.cõsultati onib⁹.seqť ī sũ.con.cũ p̄dictis con.hosti. pe.⁊ tho.addit autẽ tho. q suspẽsus a iu risꝺictiõe nõ põt excõicare suspẽsus autẽ ab ordine nõ põt ea q̃ sũt ordis ſ põt ea q̃ sũt iurisꝺictiõis et ecõuerso si sit suspẽ sus a iurisꝺictione et non ab ordine si ab

vtroq; neutrū pōt. b ℣ qñ est lata p̄ appellationē legitimā. ℣ qñ cōtinet itol lerabilē errorē hi duo casus habent ex p̄ tuas. in qb̄ casib̄ ille qui eos p̄ponit eē si nō petat absolutionē dēz audiri ut in dēo. c. p̄ tuas. ſ. ⁊ si ad cautelā petat absolutionē nō dēz denegari q̄uis adūsarij eius uł excōicatoꝛ se opponat ꝫ dicēt eū excōicatū p̄ maifesta offēsa q̄ tūc dabit sic dicēti ēmin̄ octo dierū ⁊ si p̄bauerit nō absolueē nisi p̄stet emendā ł det cautionē de parēdo iuri si offēsa p̄ponat du bia si tū pēdēte p̄batiōe p̄ma. ſ. illi q̄ sic fuerat excōicat̄ dēt euitari ī ił oīb̄ q̄ ut actoꝛ ī iudiciis attētauerit ex iudi^m ꝛo in officiis electiōib̄ postulatiōib̄ et aliis legitis actib̄ dēz aditti ex. eo. solet li. vi. q̄ si appellatiōez sup̄ ł nō fuerit p̄secut̄ ut debuit· j· tēp̄ statutū a iure uł a iudice ⁊ ipe fuerit excōicat̄ notiatiz et ex presse dēo lapso tpe dēz denūciari et tā ī iudicialib̄ q̄ extiudicialib̄ actib̄ remoueri donec de ip̄i snīe docuerit nullitate ex. eo. lz. li. vi. a ¶ De tpe appellatiōis hr̄ ex. de appel. cū sit. ubi dr̄ q̄ si añ snīaz uel post fuerit appellatū ł modi appellātib̄ ann̄ īdulgeē a ex nēcia ⁊ euidēti cā biē niū nisi forte iudex a q̄ appellatū fuerit ꝑz locoꝛ distātiaz et p̄sonaꝛ ⁊ negotij q̄ litaē p̄cisū tēp̄ fuerit moderatū· j· qđ si is q̄ appellauerit cāz appellatiōis ñ fuerit prosecut̄ tenebit snīa si p̄ snīaz appellauerit et a cā sua cecidisse dr̄ nec ápli sup eodē negocio audiet appellās hoc ibi hoc fallit ī snīa excōicatiōis q̄ post lapsū dēi tpis ñ ratificaē ⁊ pōt eī nł lītas allegari dēo. c. lz. b 4̄ ca. ē qñ aliqs excōicaz maioꝛi excōicatiōe illos q̄ excōicato p̄tici parēt nō in ēmie si ī locutiōe ⁊ ī aliis casib̄ qb̄ icurrit mioꝛ excōicatio nā talis snīa ñ valz nisi p̄missa trina monitiōe uł vna p̄ trib̄ ⁊ nisi exp̄mant noīatim ipi āmonēdi ex. e. statutū. et. c. ostitutionē. li. vi. a ¶ Hoc eē casu sił ñ valz snīa excōicatiōis uł intdicti d. c. statutū. et in dēis trib̄ moitiōib̄ siue vna p̄ trib̄ debēt adeē aliq̄ꝛ dierū dpetēs intualla ꝫ fēi nēcitas aliō suaserit d. c. ostitutiōez. b Quit̄ ē qñ p̄lati intdicerēt suis subditis ne exponerēt suis supioꝛib̄ aut apl'ice sedis legati uł ingsitoꝛib̄ a sede apl'ica deputati uł ī aliis qbuscūq; p̄sois p̄ quas ad p̄dcoꝛ noticiā valeat pueire ut ī. c. q̄. de q̄. j. b Statū eccl'iaꝛ suaꝛ siue mō steriꝛ suoꝛ ⁊ de ł ferret snīam excōicationis ex. de offi. ordi. q̄ plerīq;. li. vi. a vbi patz q̄ ł casu tal snīa ñ valz sił nec intdicti uł suspēsiōis ide eē ca̅ nōnt in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxiij. ꝓm hosti. et addit alī viz si qs excōicet a dele^o coī intētione dēlegantis ex. de p̄scn. c. fi. Utrū excōicat̄ obligz sibi aliquē coīcāe do. R. hosti. q̄ nō. a ¶ Dicit. n. hosti. q̄ excōicat̄ coīcādo pōt ꝺditiōez suā facē deteriorē nō meliorē et iō obligat alteri et ñ obligat sibi aliū ut in sū. cō. li. iij. ti. xxx. iij. q. lxxxiij. b Sz verī vr̄ qđ Inno. dic̄ viz q̄ oēs coīcāt̄ initi cū excōicato ñ solū īgrant si eē scient ⁊ eē durāte excōicatiōe tenēt ⁊ ex eis qdē agit coīcāt excōicatum ipe aūt durāte excōicatiōe agē nō pōt poterit tū p̄ absolutiōez eē de cōtractu inito dum erat excōicat̄. xi. q. iij. qñ multos. ī fi. ex. e. si ꝛo. cō. ¶ Uul. a Idē in sū. con. e. ti. q. lxxxiij. ⁊ ut nō. e. ti. q. xxxiij. glo. ¶ Rai. dicit q̄ ī ł distinguēdū est q̄ si tał ē coīcāt̄ q̄ ex illo tūsit alteruł ī p̄tātez alterī tenet coīcāt̄ ut cū qs dat se ī arrogātiā alic̄ excōicati ꝑz illud. arrogo q̄ suus ē si ł meus ee nēce. uł qñ qs vēdit se ī ꝑuū ł coīnbit mrio^m cū p̄sona excōicata ⁊ ī his casib̄ pñt taliē debētes sibi iuicē cōicare tpe excōicatiōis sicut cū aliqs excōicat̄ recipit ī mōsterio ad p̄fessionē aut recipit ab excōicati credo q̄ possint sibi iuicē cōicare ꝑz q̄ excōicati regularib̄ solz ab aliis fribus cōicari ī aliis cō tractib̄ distinguēdū q̄ si coīnbēs ñ obligat se ad cōicādū cū excōicato tpe excōicatiōis lz pcēet mortaliē coīnbēdo tū tz coīct̄ ut si qs vēdat et vendēdo tradat aliqd excōicato p̄tio statim ēdito si autē

obliget se ad cõicandũ cũ excõicato tpe ex cõicatiõis in casu nõ cõcesso nõ tenz coñct9 ut si qs iuret excõicato q̃ vendet ei aliqd aut locabit aut fuiet ei aut faciet aliqd ei q̃ illici tũ est qz̃ ei ꝓmittit tpe excõicationis q̃ si iurasz q̃ p9 absolutionẽ aliq̃s opas ei facẽt obligaret licz peccaret sic iurãdo. b Utrũ excõicat9 possit ĩtrare ec clesiã. R̃ ꝟz rai. excõicati excõicatiõe maiõi siue occulti siue maifesti nõ debent ĩtrare eccl'iaz q̃ diu sũt excõicati et itelligit fm v'ber. ad orandũ siue dũ agunt ibi diuina officia sec9 si solũ intrãt ad tñseũduz p eã

a Dũ tñ tẽ nõ celebrarent ibi dina ut dicit idẽ Guil. b Aut si ad audiẽdũ põdi tationẽ q̃ audita statĩ exeat ex̃. a Idez in sũ.cõ.li.iij.ti.xxxiij.q.clxvi.ubi ec addit ꝟz Rai.ꝛ idẽ itelligas de int'dicto et suspẽ so ab ingressu eccl'ie ar.xxxiij.q.iij. vir cũ ꝓpria.et.xxi.dis.cleros.ĩ fi.dicit tñ glo.rai. sec9 essz si essz suspẽsus ab officio tãtũ uel int'dict9 a sacmentis eccl'ie q̃ tẽ possz orare in eccl'ia ꝛ audire ibi diuina dic.n.glo. q̃ ex ꝟz ꝟz q̃ excõicat9 lz occulte peccat si intrat eccl'iaz uel alioq̃ cõioni se igerat licz quidã dicãt contriũ ꝛ male ut credo exculãtes ta lẽ p ꝟz q̃ dicũt q̃ ñ tenet se reddẽ nõbilẽ de excõicatiõe occulta qz̃ faceret si vitaret cõionẽ alioq̃ q̃ cũ ali9 ñ deat eũ prodẽ vi tãdo eũ in publico m'rto fortiꝰ nec ipe te net se ꝓdẽ ut dicũt ſ ñ est sil'e q̃ ñ est in ptãte alteri9 eũ corrigẽ talit eũ vitãdo sz in ptãte ipi9 é se corrigẽ ꝛ absolutiõez im petre hec ibi.hec rõ glo. ñ militat nisi i ob stinato põterea lz qs peccauerit i vno ñ tñ debz peccare i alio.ſ.ꝓdẽdo delictũ suũ in malũ exẽplũ uel scãdalũ proxi qz̃ peccatũ est de pe.di.v.cõsidẽt. vñ nõ puto q̃ deat se ꝓdere tñ q̃ diu é in mora petẽde absolutiõis peccat cõicando cũ aliis cũ ꝓcedat ex ꝓpria culpa sicut ꝛ i sil'i dic ber. i medi tatiõib9 de peccatore q̃ peccat si doceat et si nõ doez. b Utrũ excõicat9 possit recipi ad religionem vide.s.absolutio iij.ſ.fi.

Uniũsitas uel collegiũ excõicari ñ põt q̃ possz irretire inocios ex̃.e.romana i fi.li.vi

Utrũ excõicat9 possit ãpli9 excõicari. R̃ põt siue ꝓ eadẽ cã siue ꝓ diũsa siue ab eodẽ iudice siue a diũsis iij.q.iij.engeltru dã.xi.q.iij.excellentissim9.xij.q.ij.de viro.

a Con.ꝛ alij doc.cõiter ut i sũ.con.li.iij ti.xxxiij.q.lxxx. b Quis é effect9 maio ris excõicatiõis. R̃ ꝟz hosti. ꝑ qdẽ ut null9 cũ eo ptic̃pet neq̃ loquẽdo neq̃ orãdo sa lutãdo cõicando cõmedẽdo uel bibẽdo xi. q.iij.sicut.ꝛ in trib9.c.se. Itẽ q̃ ñ possit eli gere nec elgi ut nõ.ex̃.de appel.cõstitutũ.i. a Et ibi glo.dicit idẽ etiã in suspẽso ꝛ nõ.i sũ.cõ.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxxi. ubi etiã dr̃ de aliis sbsequẽtib9 excõicationũ effectib9.

b Itẽ q̃ nullũ bñficiũ eccl'iasticũ acq rere possit ex̃.de cle.excõi.mi.postulastis.ex̃ de eta.ꝛ q̃li.cũ bone.i fi. a Sil'r nõ valz illũ retinẽ licite nisi fuerit cũ eo misericor dit dispẽsatũ cũ illõ ñ fuerit canonice cõse cut9 ut i dcõ.c.postulastis.ꝛ ꝟz glo. ibi ex q̃ nõ dr̃ a q̃ deat dispẽsari vr̃ relicta ptãs dispẽsandi epis ar.ex̃. de sen.excõi.nup. et ꝟz do.Anto.de bu. ibidẽ hãc glo.tenz gof. et Inno.ex̃.de tẽpo.or.dilect9.Guil.ẽo in spcu.de delegato.ſ.nũc epoq̃. cõdicit in excõicato ꝓpter dẽptũ sedis apl'ice hosti. dicit q̃ si é tal excõicatio a q̃ absoluẽ pos sit epus tẽ epus poterit dispẽsare si nõ est tal ꝓp poterit dispẽsare ar.ex̃. de offi.or.c. pastoral'.ꝛ de sen.excõi.a nobis.z. itaq̃ ꝟz hosti.ille poterit dispẽsar q põt ab excõica tiõe absoluẽ ꝛ ñ ali9 et ꝓ ꝟz bñ vr̃ facẽ ex̃. de sẽ.exco.cũ illoq̃.ibi dispẽsãdi facultatẽ se nouerit nõ habere quib9 est etiam absolutio talib9 int'dicta. b Item ut q̃ diu excõicat9 est de beneficiis suis nihil rcipiat extra de appel.pastoralis. in fi. hoc dico q̃ diu est in mora absolutiõis pretende aliter nõ ex̃.de concess.prebẽn.q̃ diũsitatem. a Hoc fuit dictũ Rai.ut i sũ.con.d.q.lxxxi ubi etiã patz q̃ idẽ est i suspẽso bñficio ex̃ de elec.cũ in cũctis.ſ.clerici sane.ꝛ ꝟz Inno in d.c.pastoral'.idẽ est i suspẽso ab officio tm̃ ꝟz hosti.ꝟz itelligit qñ ex gui cã suspen sus é ex̃.de purga.ca.int' sollicitudies. sec9 si ex leui cã puta ꝓpter scãdalũ populi uel

ifamiã ſolã nec diu ſtetit dtumat cõ. Boſ.
b Itẽ ñ põt diſtitui ꝓcũtoꝛ eꝛ. de ꝓba. p9 ceſſionẽ. nec etiã põt cõſtituẽ. a Niſi ad ſe defẽdendũ ut i. c. itellerim9. eꝛ. de iudi.
b Quinymo ſi q̃ cõitas. aliquẽ ꝓcũtoꝛẽ iſtituit ⁊ ipe excõicat9 int̃ cõſtituẽtes fuit ul̃ rector ul̃ pncipalis ⁊ exp̃ſſus. a .ſ. in lris ꝓcũtoꝛiis ut i. c. de q̃. j. b ul̃ ei9 auctoꝛitate fact9 eſſ3 ꝓcũtoꝛ ul̃ ſi ipa cõitas ſciẽdo ip̃m talẽ vna cũ eo ꝓcũtoꝛẽ feciſſet ñ valẽt ut eꝛ. de ꝓcura. c. fi. ſi tñ excõicat9 ſit reus bñ põt i iudicio ſe defendẽ ⁊ ad h̃ procũtoꝛẽ cõſtituẽ eꝛ. de iudi. intellerim9.
a vbi nõt glo. q̃ ſi nõ põt ꝓcũtoꝛẽ hr̃e ul̃ fidelẽ repire põt r̃ſpondẽ etiã p ſeip̃m
b ſecus ſi ſit actoꝛ ul̃ recõueniat eꝛ. de proba. p9 ceſſionẽ. a melio9 facit eꝛ. de exceptí. cũ int̃. b Itẽ cõſtitutiões ⁊ ſnie q̃ ferũt̃ ab excõicato ul̃ de ip̃o mãdato ſũt irrite ipo iure ⁊ nullo vnq̃ tpe valebunt eꝛ. de imu. ec. adũſus. a Hoc fuit dictũ Rai. ut p3 in ſũ. con. dca. q. lxxxi. Et addit glo. Rai. q̃ ſi detegit̃ excõicatio alit̃ poſt ſniaz ꝛuocat̃ ſnia eꝛ. de re iudi. ad pbandũ et q̃ huic iuri derogat̃ p conr̃iã cõſuetudiné q̃ntũ ad pncipes ⁊ mgr̃at9 ⁊ balinos eoꝛũ excõicatos q̃ faciũt obſeruari ſnias latas ab ip̃is tpe excõicatiõis qõ tñ fieri nõ debz hec glo. b Et breuit̃ excõicato maioꝛi é ois legitim9 act9 int̃dict9 ut dm̃ é .ſ. fi. Itẽ excõicatio ñ ſuſpẽdit̃ p appellationé ſequẽtez eꝛ. de appel. paſtoꝛal̃. Item qcũq̃ eſt excõicat9 é ab officio ⁊ bñficio ſuſpẽſus ut i dco. c. paſtoꝛal̃. ſ. fi. vñ nõ põt bñficiũ cõferre eꝛ. de exceſ. prela. tãta tñ q̃ diu tollerat̃ valet qõ fit ab eo ut ſi ꝓuideret alicui eccl̃ie ul̃ ſi cõfirmaret alicui9 electionẽ ar. viij. q. iij. nõne. vi. q. iij. c. i. et iij. niſi eſſ3 notoꝛiũ a ul̃ alit̃ ꝓbari poſſ3 q̃ etiã publice excõicat9 ꝑm hoſti. cui9 hec fuerũt dca ut p3 in ſũ. cõ. dca. q. lxxxi. b Itẽ excõicat9 ſiẽ ⁊ quilz ſuſpẽſus ſi ſcient̃ ſe igerit diuis fit irregularis eꝛ. de cle. exco. mi. apl̃ice. nec cũ eo diſpẽſari põt niſi p papã eꝛ. de ſen. exco. ⁊ re iudi. cũ etni. et eꝛ. e. cũ medicinal̃. li. vi. Excõicat9 q̃ ſi ipxtret aliqõ reſcriptũ ſup alio articulo q̃ appellatiõis ul̃ excõicatiõis ñ valz eꝛ. de r̃ſcri. ipo iure. li. vi. Nũqd excõicato lz baptizare. R̃ ꝑm Guil. duran. ſi excõicat9 parat9 ſolenit̃ baptizat irregulari efficit̃ ſec9 ſi alit̃ i nccitate h̃ facit ſiẽ ⁊ de malo miſtro dcz é. ſ. baptiſm9 iij. ſ. iij. iudices ſecl̃ares opellendi ſũt ab eccl̃iaſticis iudicib9 repellẽ excõicatos ab agẽdo patrocinãdo ⁊ teſtificãdo i curiis ſuis eꝛ. e. decnim9. li. vi. q̃ rõꝛ aliqs fuit excõicat9 p eo qõ fecit i ſuo regimine ſi poſtea ãmot9 ſit nihilomin9 excõicat9 é qn etiã ſucceſſoꝛ ei9 nã vtq̃ debz ee eccleſie ſatiſfacẽ p his q̃ ſtatuũt ul̃ i quib9 ſuccedit eꝛ. de imu. ec. adũſus. a Ibi dr̃ de excõicatiõe q̃ irrogat̃ rõe exactionũ ſeu onerũ eccl̃iis ſeu clericis idebite iniũctarũ et qõ de ſucceſſoꝛe dm̃ é intelligit̃ niſi ſatiſfecerit. j. menſé ut dco. c. adũſus. qõ põt itelligi de eo qõ verſũ eſt i ꝓpriã l̃ cõitatẽ vtilitaté al̃r ñ eſt rõ q̃ l̃it̃ déat teneri itelligit̃. n. de ſucceſſoꝛe i dig̃tate ut p3 ex ter. ibi cũ ſuccedat in onẽ q ſbſtituit̃ i honoꝛe et ex ibi nõ. p Inno. qui etiã ibi vz in d. c. adũſus. dic̃ q̃ hec habẽt locũ tm̃ qñ quis ſuccedit in regimĩe illi9 q é excõicat9 ex p dictis cãis ul̃ ꝓpt̃ libertaté eccl̃ie ſec9 é ſi ex cã alia ul̃ ipe ptãs ul̃ ſimiliũ etiã ul̃ cõe eſſ3 excõicatũ ul̃ int̃dictũ q̃ tẽ ſucceſſoꝛ ñ eſſ3 excõicat9 hec ille de excõicatiõe ꝓpt̃ libertaté eccl̃ie. ſ. rõne ſtatutoꝝ ſeu edictoꝝ ul̃ cõſuetudiné introductaꝝ eoñ libertaté dce eccl̃ie exq̃ dca excõica° tñſit ad ſucceſſoꝛes officij ubi p̃dca fecerit aboliri hr̃ eꝛ. eo. c. grauem. et. c. nouerit. b Priuilegia q̃rũdam ne poſſint excõicari reſtringũtur ut. j. int̃dictũ i. ſ. ix.

Excõicatio ii°

.ſ. de peutiẽtib9 clericos tales enĩ excõicati ſũt nc̃ niſi a ꝑ absolui poſſũt xvij q. iij. ſi qs ſuadẽte. et de hac mã vide. ſ. absolutio ñ. p to. Sũt ca9 i qb9 peutiẽs clericũ nõ é excõicat9. p̃ qñ igr̃abat q̃ eſſ3 clerie9 pũ q̃ comã nutebat eꝛ. e. ſi xo. z. i clericis qui nõ ferũt habitum clericalẽ nec

tonſurā nᶜ aliqd de clericatu oſtēdūt. ſi ʒ° āmoniti ñ ſe correxerīt eẍ.e.ꝺtigit.ꝯ. a Et ſuffic̄ ꝙ āmonitio fiat ñ ſolū ab epo ſ̄ ec̄ a q̄cūq; ꝓpꝛio ꝑlato eẍ.e.ī audiēt̄ia. ubi ꝺr̄ gñaliť de ꝑlati ꝓpꝛiis ⁊ nō.ī directoꝛia li.iĳ.ti.ĳ.ſ.liĳ. b ʒ°. in clerico q ꝺtēpto hītu fert arma et ʒ°. āmonitꝰ ñ ſe correxerit eẍ.e.in audiēt̄ia. ⁊ etiā ſi ñ ſit monitꝰ ſ̄ ĩmiſceat ſe tyrānidi eẍ.e.cū nō ab hoīe. a Et ibi ℔ nōt glo. Inno.eẍ.eo.c.nō ꝺubiū. vbi idem ꝺicit de clerico ſedicionē ⁊ ĩuſtā guerrā faciēte eẍ.e.ꝓpēdimꝰ. b 4°. in clerico exercēte negocia ſecularia ⁊ iterū ſi admonitꝰ fuerit ut ꝺcīm ẽ eẍ. de vi.⁊ hꝺ.cle. .c.fi. a Idē ī ſū.cō.li.iĳ. ti.xxxiĳ.q.xxxv et ī ꝺ.c.fi. ſic ꝺr̄.mādamꝰ q̄tenꝰ ſi tales ʒ°. a te moniti ab ℔modi ñ reſipuerīt ſ̄ ꝑtermiſſis ꝺiuis officiis negociatiōibꝰ iſtiterīt ſecularibꝰ cū fc̄o ꝑuilegiū abiiciāt clericale tu q̄ mínꝰ ꝺū hiis ſe ĩplicant de ſuis factibꝰ ſtatuti ⁊ cōſuetudibꝰ paťe ſb̄iaceāt nō ꝺefēdas eoſdē ⁊ ſic ℔ caſu vī perdi ꝑuilegiū in rebꝰ tñ ꝙ ℔ etiā facit cle.i. de vi.⁊ hꝺ.cle. 5°. ī clerico cōiugato ſi ñ ꝺefert habitū ut.ē.clericꝰ ĳ.ſ.fi. a Idē eſt etiā ſi ñ ferret tōſurā ut ī.c.vno. de cle cō. li.vi. b 6° ī clericis bufonibꝰ ⁊ etiā macellariis de quibꝰ hēs.ē.clericꝰ ĳ.ſ.iĳ.⁊ v. 7° in illť q ñ ex ira ſ̄ iocoſe ſe ꝓtiūt eẍ.e. .c.i. 8° in mgr̄o qui tñ ℔ facit leuiť et cā diſciplie eẍ.e.cū volūtť.ſ.fi. 9° in eo q in cōtinēti vim vi r̄pellit moderate uł tpate eẍ.e. ſi hꝺ.i.ſ.ĳ. X° cū qs inuenit clericū turpiť agentē cū vxore mťe ſoꝛoꝛe ł filia ꝓpꝛia ut ī ꝺ.c.ſi hꝺ.ſ.nᶜ ille. Xi° ſi fiat a ꝑlato uł de mādato eiꝰ cauſa correctiōis ut in ꝺicto.c.cū volūtate.et.c.ex tenoꝛe. et ſi nō fiat cauſa correctiōis tam verberans ꝙ ꝓcipiens incurrit excōicationem eẍ.eo. vniūſitati q̄ ſi cā ſb̄eſt pōt clericū capę et carcerare etiā ꝑ laicū eẍ.eo.ſi clericos li.vi. a Liez nūquz appareāt icoꝛrigibiles ut ibi. b Sz ꝓcuſſio nō ꝺebet fieri ꝑ laicū aliquā iterū ālꝺo icurreꝛēt excōicatiōez ut in ꝺ.c.vniūſitati niſi clericꝰ aliqs eť adeo icoꝛrigibiľ ꝙ aliť capi ⁊ coꝛrigi ñ poſſz eẍ. e.ut fame. Xij° in turbāte ꝺiuina officia quē ꝓſbyter uel alius ad quē ſpectat pōt eiicē de eccl'ia eẍ.e.veniēs.et.c.cū volūtť.ſ. ſi q hꝺ.ſil'r cū qs rōe officij qđ ī eccl'ia obtinz ꝓcutit clericū aut etiā cū ſenioꝛ cā ꝺenotiōis ℔ faciat a ꝺñs aut parēs ſiue ꝓpinquus q familiā coꝛrigit hec oīa ī ℔ xij. ubi ꝺc̄a itellige cū ſint ī miꝛoꝛib⁹ oꝛdinibꝰ ut ī.c.cū volūtate.ſ.fi. a Jbi ſic ꝺr̄ ſi q hꝺ rōne officij qđ ī eccl'ia obtinēt a ē clerici alij ꝑm moꝛes zelo ꝺeuotiōis pueros aut adoleſcētes in miꝛoꝛibꝰ oꝛdibꝰ cōſtitutos turbātes ꝺiuū officiū ⁊ hi q obtētu ꝑlationis uł magiſterij ſb̄ditos ⁊ ſcholares coꝛrectiōis cā leuiter foꝛte ꝓcuſſerīt excōicationis ſniaz ñ icurrūt qđ et de his ꝺicendū ē qui aliqs de familia ſua uł ꝓpinqs inferioꝛū ḡꝺuū.i. oꝛdinū miꝛoꝛū ꝑm glo. ibi ſeqť ſil'i mō ut cohibeāť ab iſolēt̄iis ſuis et ſcientia boniſq; moꝛib⁹ iſoꝛmenť ꝺuxerūt coꝛrigēdos hec ibi ⁊ ut nō.ī directoꝛia li.iĳ.ti.ĳ.ſ.lxx. Quo ad ꝑlatū ⁊ magiſtrū nō diſtinguiť vtrū correcti ſint in miꝛoꝛib⁹ uł ī ſacris ʒ qđ ſi ꝓncipaľ magr̄ ꝓhibeat ſb̄magr̄o uł alij cui cōmittit pueros ꝺocēꝺos ne ꝓcutiat eos ⁊ taliť ꝓhibitꝰ eos ꝓcurīat nūqd icidit ī canonē. R̄ ꝓ glo. Rai. et in ſū.cō.li.iĳ.ti.xxxiĳ.q.xxxv. credo q ñ q ñ pōt magr̄ ꝑ ꝓhibitionē auferre ei bñficiū iuris ꝑ qđ cōcediť ꝺocētibꝰ coꝛrigē q̄s ꝺocēt. b Xiij° ſi clericꝰ ꝺepoſitꝰ ſit ł ꝺegꝺatꝰ eẍ. de iudi.cū ñ ab hoīe. et eẍ.de pe. ꝺeḡꝺatio.ī fi.li.vi. a Si tñ clericꝰ ſit ꝺepoſitꝰ uł ꝺegꝺatꝰ et ñ ſit traditꝰ curie ſeculari ñ obtinz hic caꝰ ná taľ ꝑuilegiū retinet ī memoꝛiā officij ꝓteriti ut nō.in ſū. con.ꝺ q.xxxv. b Xiiij° qñ clericꝰ tꝛiſſert ſe ad actū ꝓſus coiꝛiū pū erat ī miꝛoꝛib⁹ et fc̄ꝰ ẽ miles ł bigamꝰ et ℔modi lxxxiĳ. ꝺi.qſqs. a Idē in ꝺ.q.xxxv.ubi etiā aꝺꝺiť aliꝰ caꝰ vz de illť q coiꝛ prohibitionē ꝺi oceſani publice factā recipiūt admiſtratiōné ſeculariū ꝑſonaꝝ eẍ.ne cle.uł mō.c.ĳ. ibi Augr̄. ꝓp luce ep̄o ꝺicit ſacerꝺotibꝰ et clericis tuis ꝺenūcies publice ne miſtri laicoꝝ fiāt nec in rebꝰ eoꝝ ꝓcūtoꝛes exiſtāt

qđ si postmodū facē pſūpserit ēt occasiōe ipi⁹ admīstratiōis ꝓpter pecuīariaz causaz depēdātur ī fraudē idignū est eis ab ecclesia īueniri ꝑ qs cōstat ī eccl'ia generari scādalū. b Sz qd si qs ñ ob sui tuitiōez ſ ob tuitionē ꝓis mris vxoris failie filij uł etiā exneoꝝ clericū ledat. R̄ ꝑm Inno. tał nō icidit in canonē ar.ff. qđ me.cā.isti quidē.ſ.fi. nā et socij iuria ꝓpulsāda ē xx iij.q.iij.fortitudo. ⁊.c.nō iferēda quidā tñ dicūt qꝑ ſ̄ ē verū de defēsiōe illaꝝ solūmō psonaꝝ ꝑ qs itelligit nobis iuria fiēi ut insti.de iurijs.ſ.patit. a Idē qđ in ſ̄.ſ. fcitat in sū.con.dēa.q.xxxv.et ꝓmū dictū Inno. viz qꝑ idē sit in ꝓpulsiōe iurie cuj cūqꝝ vī veri⁹ ut ⁊ nō. ī directoria li.iij.ti. ij.ſ.it. b Sed qd si psona eccl'iastica dmū occupet alicui⁹ et ñ vult exire sine violētia. R̄ ꝑz Inno. eiciēs ñ icidit ī canonē ut colligit ex. de resti.ſpo. olim cām. et ex. de ꝓbi. sigficasti. a Hoc verū est si fiat icōtinēti et cū moderamīe iculpate tutele ut colligit ex tex. ⁊ glo. dēi. c. oliz. ⁊ ibi ēē ꝑ Inno. ad fi. Quid de nō defēdentib⁹ clericos cū possint. R̄ fauē vident quia cū possint manifesto facinori desinūt obuiare. ex. eo. q̄nte. itelligas tñ qꝑ soli illi excōicati sūt ad quoꝝ officiū ꝓtinz defendē ar. xiij. q.v. admīstratores. ij.q.iij. forte. et. c. est iusta. a Dñs Anto. de bu. in d. c. q̄nte. licz aliud ibi glo. videat sētire dīc qꝑ cōis ē opio qꝑ icidit ī canonē patiēs ꝟberari clericū ⁊ dolose ñ ꝓhibēs siue hēat ꝟberantē in ptāte siue ñ ⁊ idē nō. ꝑm hosti. in sū. cō. li.iij.ti.xxxiij.q.xxxiij.ſz qd de ouersis. b

Quid si clericꝰ volēs alicui satisfacere spōte ībicit se ꝟberib⁹. R̄ ꝑm Mai. ipe clericꝰ dēt excōicari ⁊ ꝟberās ē excōicat⁹ tał eni iniectio ⁊ si nō sit violēta ē tñ iuriosa saltiz ordini clericali in cuj⁹ fauoꝛē canon ille ꝓmulgat⁹ ē ex. eo. cōtingit i. in ſ̄ con. cozdāt q̄si oēs. a Hāc excōicatiōez incurrit etiā clericꝰ uł simił psona irato aīo p. cutiēs seipm qꝑ facit iuriā ordini clericali siue religioni. b Idē qꝑ sicut nō licz offē dere aliū ita nec seipm xxiij.q.v.si ꝟo licz.

Hoc tenz Archi. ⁊ nō. ī directoria li. iij.ti.ij.ſ.xxx. b Sz qd si magr uł plat⁹ ex ira ꝓcutit. R̄ ꝑm Guil. icidit ī canonē exq̄ cā correctiōis ſ̄ facit et si de correctiōe nō cogitet actu si tñ ſz hūc finē ī habitu sufficit nec distinguo vtrū sit ī sacris uł ñ in sacris ex. e. cū volūtate. q̄ in casu correcti onis q̄ fit a mgro uł plato idistincte loqt qꝑ si pncipał magr ꝓhibeat mgro iferiori ne ꝓcutiat si ꝓcutiat ñ vī qꝑ icidat qꝑ ñ pōt pncipał magr auferre būficiū iuris ꝑ qđ ꝺcedit corrigē posse qs qs ꝺcet. Sz qd si officiat⁹ in eccl'ia plat⁹ magr dñs dom⁹ uł ſāguinei excedāt modū in corrigēdo. R̄ ſz hosti. nisi ex ꝓposito et irato aīo mul tum excedant nō credo qꝑ incidāt in cano nē qui solūmō ꝺolū psequit qđ colligit xvij.q.iij.si qs suadēte. et ex. e. c. i. violēta eni nō cōmittit sine dolo ⁊ ſ̄ inuit pn̄ ex eo. cū volūtate. Con. Ber. Guil. a Idē in sū. con. dicta. q. xxxv. b Quid de illo qui a clerico ludēte q̄uiter tñ ꝓcussus cū aīo vindicādi repcutit. R̄ ꝑm Guil. exquo aīo vindicte et nō iocosa leuitate repcutit incidit in canonē. a Licz sine delibera⁹ repcutiat ſ̄ nō fact⁹ si plene ꝺeliberasſz nisi tāta essz surreptio qꝑ se nec vindicare nec iuriari intēdēt tūc eni nō incidēt ꝑm eūdez Guil. ut ī sū. con. li.iij.ti.xxxiij.q.ce

b Sed ⁊ si iocose ꝓcussus a clerico gra uiter repcutit sed cū iocosa leuitate et sine dolo nō icidit. a Licet grauit repcutiat et cū ira qꝑ vī ea cōditio ludentiū qꝑ q̄uit ꝓcussus ꝓcussoꝛē suū q̄uit repcutē pōt ne iferioz videat in illo ludo aut min⁹ strenuus ꝑm eūdez Guil. ut in sū. con. e. ti. q. cei. b Sil'r etiā nec sacerdos qui puerū clericū īportune ludentē secū irat⁹ ꝓcutit nō iuriādi aīo uł libidie vindicte. a ſz ꝓpt insolentiā pueri repellendā ut in sū. cō. eo. ti. q. ccij. b Quid si aliqs nō mittit man⁹ in clericū sed spuit aut aliqd effūdit sup eū aut claudit ei hostiū uł pōit custo des ad capiendū eū si de domo exeat uł ei eqtāti capit habenas equi l' rūpit cingulū selle uł minis ⁊ terrorib⁹ arrestat eū uel

facit ire q̄si captū ad iudicē. R̄ ꝑm Rai. et alios cōiter oēs tales sūt excōicati nᶜ ꝛfert an iniciat qs manꝰ ī eū aut in rē sibi talit̄ cohærentē a rē de manu eiꝰ rapiat a vestes qbꝰ idutꝰ est scindat seꝰ tū si solo metu cogit ut se r̄dimat uł ut sibi aliqd det nā tal̄ nec in ꝑsonā nec in res sibi cohærētes mittit manū. a Idē in sū.con.li.iij.ti xxxiij.q.ccliij. et ī directoria li.iij.ti.ij.§.cxliij. cū se. b Quid si aliqs arrestat clericū aſportātē res q̄s ei fuerat furatꝰ ⁊ ꝑ violētiā auferat ei. R̄ ꝑ Guil. ñ credo q̄ incidat ī canonē si res illas ei aufert dū est ī aſportādo anteq̄ reaſportās se recipiat ad locū detimiatū seꝰ si ex intuallo q̄ nō licz ius sibi dicē. a Idē in sū.con.e.ti.q.ccv. b

Quid si qs ꝛueniēs clericū turpit̄ agētē cū vxore mre sorore uł filia eū mutilat uł occidit. R̄ ꝑm Guil. et si ꝓossit dici q̄ tali ꝓcit̄ q̄ ad excōicatiōez eo q̄ decre. ex. e. si ꝛo. illa ñ distingt̄ intē atrocē iniuriā et nō atrocē nihiloꝰ ñ licebit ei occidē ex. de pc. .c.ij. a Hosti. etiā sup ꝟ dco.c.si ꝛo. dic̄ q̄ ꝑm canones ñ licet eū ꝑmē si aliud fieri pōt. ut in sū.con.e.ti.q.xxxv. ubi etiā patz q̄ idē Guil. aliter cōcludit q̄. s. positū sit dicit enī q̄ cū ꝑfata decre. si ꝛo. nō videat̄ excusare nisi eos q̄ simpl'r manꝰ iniciūt violētas ī talē ⁊ distingt̄ ī hostiario q̄ clēicos vulnerat et eos q̄ sin̄ vulneribꝰ eos ledūt vł tutiꝰ dicēdū q̄ eos talit̄ mutilātes uel occidētes incidūt ī canonē dic̄ ec̄ q̄ illō q̄ in d.c.si ꝛo. ponit̄ de clerico turpit̄ agente putat ñ esse r̄stringēdū solū ad coitū ſi ec̄ ad ap̄lexus ⁊ deosculatiōes et q̄ñ aliqs p̄parat se ad opus carnis si tū ñ in loco ſuspecto ſi in publico talia facēt sic aliqñ fit in ludo aliud essz q̄ ꝛberās incidēt in canonē cū aūt cōstat ꝑ signa q̄ clericꝰ iā expleuit factū credo q̄ si talia sūt signa ⁊ tā ꝓpinq̄ negocio q̄ cōstet turpitudinē coitꝰ ibidē cōpletā nō est excōicatꝰ statī ꝛberās talē si sint de p̄fatis ꝑsonis si aūt nō sūt ꝑ babilia signa nᶜ incōtinēti pꝰ factū ꝛberat sz postq̄ iā clericꝰ ad alia diūtit et a loco discessit incidit in canonē. b Sed vtrum maritꝰ sic ꝛueniēs clericū possit eum tenē iuitū. R̄ ꝑ guil. pōt tenē vtrūq̄. s. clericuz et vxorē sin̄ excōicatiōe donᶜ aduocz testes .ff. de adulte. capite. ex. de sen. excōi. c. si ꝛo aliꝰ. ꝑ. si. idez Ber. a In illa. l. capite. dr̄ q̄ ista detētio nō dēt fieri vlt̄ xx. horas ꝺtinuas ⁊ idē qđ in b ꝑ nō. in sū.con.li.iij. ti.xxxiij.q.xxv. ubi etiā dr̄ ꝑz Inno. ī dco .c.si ꝛo. q̄ noie mris itlligūt̄ oēs ascendē tes et noie filie descendētes. In collatera lib ꝛo uł affinib ꝺicit q̄ nō audet exten dere aliꝰ aūt dicūt q̄ simpl'r ꝑsonas noiatas b ꝓuilegiū nō excedit et b dicit hosti. ibidē tutiꝰ etiā dr̄ ée ibi ꝑm ber. ⁊ hosti. in e.c.si ꝛo. q̄ noie vxoris intelligit̄ hic etiā ſponsa de p̄nti ⁊ qđ ꝑm hosti. intelligit̄ de mre filia uł sorore tā legitia q̄ etiā nāli ſz ñ de adoptia. b Quid de illo q̄ ordiat cū vxore sua ut clericꝰ vocet̄ ad turpitudinē ⁊ sic ꝛberat eū. R̄ ꝑm Guil. credo q̄ tā vir q̄ vxor incidūt in canonē cū ꝓuocauerit. a Idem in sū.con.d.q.xxxv. b Quid de muliere q̄ ꝓcurat sacēdotē peten tē eā de turpitudie. R̄ ꝑ Guil. si solū verbis eā ipetrat incidit in canonē si aūt tāgit iuitā et illa se defēdēs cū moderamīe icul pate tutele eū ꝓcuriat ñ credo q̄ incidat secuꝰ tū est q̄ faciat se absolui ad cautelā. a Idē in dca.q.xxxv. b Quid si qs iratꝰ vadit cotī clericū eleuato pugno ēse uł asta q̄si ꝓcussurꝰ. R̄ ꝑ Rai. ñ incidit q̄ manū nō iniecit idē hosti. ⁊ Bof. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ccvij.. b Quid de illo q̄ ꝓsequit̄ clericū fugiētē ⁊ clericꝰ sine ꝓcussiōe cadit et ledit̄. R̄ ꝑ Guil. nō credo q̄ incidit secus si ipe fugiens ⁊ q̄si co actus p̄cipitet se ī aquā uł in aliud piculū se īgerit ut euadat q̄ tūc ꝓsequēs incidit in canonē. a Idē in sū.con.e.ti.q.ccvi. ꝑz si bñ pensēt̄ vtriusq̄ caꝰ ñ vł rō diūsitatē cū ī vtroq̄ lesio causet̄ a ꝓsequēte ⁊ iō vł in vtroq̄ locū hr̄e excōica° ar. l. nō possūt. et. l. de qbꝰ. ff. de legi. b Quid si qs accipiēs clericū ꝑ capillos ⁊ ꝟmodi dicat nisi esses clericꝰ ꝓcurarē te. R̄ ꝑm Guil. si aio iuriādi ꝟ facit iratꝰ credo q̄ incidat alit̄ ñ a Idē in sū.con.e.ti.q.ccx. b Quid si qs furto accipit cozrigiā a clerico q̄ cuiꝰ erat uł vestē q̄ erat idutꝰ. R. ꝑz hosti. ñ vł excōicatꝰ q̄ minꝰ l' nl'la ē violētia ꝑsone eo q̄ nō sētiat̄. a Idē in sū. con.li.iij.ti. xxxiij.q.cclx. et in directoria li.iij.ti.ij.§.cx iiij.cū se. b Quid si ꝛberet̄ cōuersus. R° ꝑz hosti. si tales sūt cōuersi qui se ⁊ sua

ꝛdiderũt deo ⁊ totaliṫ tñslati fĉi sũt eccle siasticis siue eccl'ia sit regl'aris siue secularis ⁊ tales debẽt gaudẽ eccl'ia[a] libertate xvij q.iiij.qsqs.sec⁹ si essz ꝺ̃sus remanẽs i ꝺmo sua ꝓpria tanꝝ laic⁹ eẽ.de ꝓuile.ut ꝓui legia.ſ.i. a Idez in sũ.cõ.e.ti.q.xxxiij.ls eẽ tenz glo.i.c.ñ dubiũ.eẽ.e. b Quid si ꝛberet nouiti⁹.Rn ꝛberãs excõicat⁹ é eẽ.e. fligiosi li.vi. Quid si qs credẽs ꝛbrare clericũ ꝛberat laicũ.Rn ſz Rai.nõ est excõi cat⁹ ls dico ꝓpt lram canonis q̃ exigit actũ cũ dic̃ si qs iiecerit man⁹ violẽtas i clericũ

a Con.hosti.⁊ addit.ſ.q̃ diu ꝺsciẽtiã hz lesã dẽt se ꝓ excõicato gerẽ q̃usq; sciat veri tatẽ ut i sũ eõ.e.ti.q.cxxi. b Quid de eo q ꝛberat clericũ credẽs eũ laicũ.Rn ſz hosti si taľ errauit i ꝑsona ut q volẽs ꝓcurẽ ti ciũ laicũ ꝓcussit seyũ clericũ cũ vtrũq; co gnoscit tutior é snĩa q̃ icidit nã in clericuz man⁹ violẽtas iiecit. a Tãere.⁊ glo.rai. tenẽt coĩriũ q̃z dictũ põt itelligi q̃ ꝓcu tiẽs nõ fuit i crasso ſz iusto errore ut satis põt colligi ex dco eoꝝ ut i sũ.cõ.e.ti.q.cc. xij.sic̃ in sil'i patz ⁊ in se.casu. b Si aũt errauit i q̃litate q de isto q é clericꝰ puta bat q̃ essz laic⁹ nã videbat eũ in hitu lai cali ⁊ ñ gerentẽ se ꝓ clerico ñ icidit eẽ.e.si ꝛo.ij.secus aũt si vidit eũ in hitu clericali et ꝓ clerico ꝛputabaṫ q tũc icidit i canonẽ

a Nisi ls casu putarz ludo talẽ habiti uz esse assũptũ ⁊ habẽt credẽdi ꝓbabilẽ cãz ſz glo.Rai.q etiã dicit q̃ si dubitat vtrũ sit clericꝰ l' laic⁹ icidit i canonẽ cũ i dubio teneaṫ vitare ꝑiculũ si autem nõ constat vtrũ sit laic⁹ uľ clericꝰ dic̃ q̃ si ita affectꝰ est uľ ꝺmotꝰ q̃ ⁊ si sciret eũ esse clericũ ni hilomin⁹ ꝓcurẽt eũ icidit i canonẽ si autẽ ñ ꝓcurẽt ñ icidit ut in sũ.cõ.d.q.cxxij. b Quid si aliquẽ clericũ paratũ facẽ aliqđ flagitiũ teneo violẽter ꝛelo dei ne illud fa ciat. Rn ſm Guil.si talẽ teneo modico tpe iuitũ etiã ⁊ ꝛnitentẽ citra tñ iniriã ꝓcussi onis ñ credo me icidẽ in canonẽ satis con. Inno.⁊ osti. a Istõ modicũ tẽp⁹ puto dẽ̃miandũ in q̃ntũ seu ꝓ q̃nto expediat ad obuiãdũ pcõ ar.c.erroz.lxxxiij.di. aliq̃ etiã casu licẽt ꝓcurẽ.ſ. ob tuitionẽ sui uel alioꝝ ut.ſ.ſ.ij. b Idẽ dicendũ ſz Inno

si supueniẽtib⁹ iimicis clericꝰ teneaṫ ne icꝰ deret i manus eoꝝ q̃ tali ñ irrogaṫ iiuria ſz porti⁹ salus ꝓcũtur ar.xliij.di cũ beat⁹.

Quid de illo q mãdat man⁹ inici i cle ricũ.Rn ſz Rai.si sequaṫ effectꝰ tã mãdãs q̃ is cui mãdaṫ icidit in canonẽ eẽ.e.muli eres.ſ.fi.q̃ si mãdatoz misit ad ꝛuocandũ mandatũ tũc distinguẽdũ q̃ si mãdatariꝰ añq̃ reuocaº pueniss ad eũ ꝛberauit vbiq; é excõicat⁹. a Glo.Rai. dicit coñ si mã datorẽ sufficienṫ pnituit et é in caritate nullũ.n.existẽtez i caritate ius ligare intẽ dit viculo excõicatiõis q̃ ls iiustũ essz licz taľ ab hoie possit excõicari q̃ aliqñ iiuste ligat ut in sũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ccxv.dcz tñ rai.cũ q̃ cõcordãt ⁊ alij doc. de qb⁹.ſ.ve rius vr̃ q̃ ꝑcessit culpa mortaľ ⁊ ei⁹ occa sione dãnũ irrogaṫ iõ dẽt sẽtire pnã eẽ. de iiuriis.c.fi.ad ls eẽ. de hoici.c.fi.li.vi.

b Si ꝛo ꝛuocaº ꝑus pueit nõ est excõi cat⁹ mãdatoz ar.eẽ.de ꝓcura.ex iſinuatiõe et.c.in nra.⁊ in pdcõ.c.mulieres.in fi.con. hosti.ber.⁊ gof.eadẽ qõ ⁊ soľo põt fieri de eo q ꝺsoluit clericũ ꝛberari si eius cõsilio fiat. a Idẽ i sũ.cõ.d.q.ccxv. b Quid si mãdans clericũ ꝛberari ꝑus q̃ ꝛberaṫ decedat.Rn ſz hosti.si notoriũ sit ⁊ talis in fine ñ fuit absolutꝰ uľ signa pnitẽtie nõ apparuerũt haberi debz pro excõicato nec debz sepeliri in cimiterio. a In hoc casu Gof.dicit q̃ mãdans é excõicat⁹ nisi man datũ ꝛuocauerit añ mortẽ cũ itelligaṫ tẽ in eadẽ volũtate decedẽ glo.ꝛo in.c.muli eres.eẽ.eo.dicit q̃ ñ est excõicat⁹ q̃ morte mãdatoꝛi solutaṫ mãdatũ.ff.mãda.intẽ cãs hosti.vero ut patz in sũ.con.eo.ti.q.ccxvi. ait tu dicas q̃ q̃ ad snĩaz militantis eccl'ie nullo mõ ligaṫ ib terra ſz dũ est supstes tãtũ xiij.q.i.qđcũq̃. verũ tñ si ls notoriũ sit ⁊ absolutus non fuerit in fine uľ signa pnitẽtie nľla apparuerit haberi debz pro excõicato nõ ex vi snie eccl'ie militãtis ſz rõne peccati notorij vñ nõ est sepeliẽdus i cimiterio secꝰ si signa pnitẽtie apparuerit.

b Quid si nõ mãdauit ſz qđ factũ est ratũ habuit. Rn si iiecta est manꝰ in clericũ noie tuo licz sine mãdato et tu ratũ ls ha bueris excõicationẽ icurris si ꝛo ñ fuit fca

noīe tuo p̄cepas habēdo ratū si nō īcurris excōicatōem eī.e.cuz gs.li.vi. Quid de illo qui dicit suis q̄ vellet vindicari de tali clerico ⁊ sic illi ꝛbērāt eū.R̄ ꝑz Bul.si ea dixit aīo ꝓuocādi eos et ipi ob ꝛ moti fecerūt etiā nō noīe dicētis dicēs nihilomꝰ ītidit ī canonē. a Idē in sū.con.eo.ti.q. ccxviij.et forte idē est etiā si ñ dixit eo aīo cū dicēdo fuerit ī culpa ⁊ debuit cogitare ꝛ euenire potuisse ar.c.fi.eī.de homi.li.vi. b Si iudex laicꝰ malefcōrē captū ꝺrīeat ⁊ ipe se clericū dicat vide·ꝯ·iudex ī·ℱ·iij.

Excōicatio iii

De excōicatiōe falsariox ⁊ qdez eū qs p se uł p aliū falsat lr̄as papę cū fautoribꝰ suis uel sciēter utit eis ē excōicatꝰ eī.de cri.fal.ad falsariox. a Cuiꝰ absolutio reꝛuat papę p̄terq̄ in mortł articulo eo.ti.cū dura. b Et si qs ꝛmodi falsas lr̄as se hr̄e ognoscit·ꝯ·xx.dies aut ꝺstruat eas ā r̄signet si pnā excōicatiōis voluerit euadē ut eī.de cri.fal.dura.qꝺ itelligendū ē solū qñ aliq̄ casu lr̄e ad eū puenerit secꝰ si fuerit cōsciꝰ q̄ tē idistincte ē excōicatꝰ clerici q̄ falsariꝫ debēt deg̃dari et tꝺi seculari ptāti puniēdi ut in dēo.c.ad falsariox. Quid si qs utit talibꝰ lr̄is ig̃rant.R̄ pm osti.ñ excusat q̄ p alios iuestigare debuit ar.xxxvij.di·ℱ·vltio.si tū fłitas erat ita latēs q̄ ñ bū ꝓpi potēat ⁊ ipe adhibuit diligētiā quā potuit nᶜ p̄cepit excusatꝰ ē aliquin ñ eī.de hoīci.Joānes.⁊.c.vltᵒ.ff.de redibi.ac.l.i.Et nō.q̄ p̄ceptū ē q̄ ī lr̄is papalibꝰ nᶜ ī magno nec ī modico audeat qs apponē manū eē vnā lr̄az ł vnū pūctū cozrigēdo aliogn manū apponēs sniaz excōicatiōis īcurrit q̄ nō pōt citra sedē apł̄icaz relaxari hec p sniaz in curia latā.

Excōicatio iiii

De excōicatiōe icendiax ⁊ effractox ecc̄lie oīs enī icendiariꝰ ecc̄lie uł loci r̄ligiosi ł cimiterij ł spatij ꝓuilegiati ī circuitu ecc̄lie ē excōicatꝰ ipo iur̄ si anteq̄ sit denūciatꝰ pōt absolui ab epo postq̄ vero denūciatꝰ ē siue noīati siue in g̃nali pū denūciam excōicatos oēs illos q tale īcēdiū fecerūt tales solū a pp̄ possūt absolui eī.e. tua nos ⁊.c.cōquesti. a Qꝺ aūt dictū ē de incēdiariis itelligas etiā de effractoribꝰ eccl̄iax q sił̄r sūt excōicati ⁊ a pp̄ absoluēdi sūt ⁊ sic idē itelligēdū ē de effractoribꝰ cimiterij ⁊ aliox locox eccl̄ie adhērētium de qbꝰ ꝓxie dēm ē vñ in directoria li.iij t.ij·ℱ·xxij.dr̄ q̄ sic violatoz eccl̄ie excōicatꝰ ē sic ⁊ violatoz clausti eccl̄ie adhēreti ar. .ff.de rei ven.q̄ religioꝝ.⁊ eī.de iudi.q̄nto et ꝑz glo.rai.⁊ in sū con.li.iij.ti.xxxiij.q.xxxiij.fractoz eccl̄ie iudicādꝰ ē q dolo malo aut p̄ iuriā violent ł etiā latent parietē fodit ā fenestrā vitreā fregit ā seraturā ā ꝺstia aut cardies aut vectes dū tenēt ꝺstia firmata aut ipm tectū eccl̄ie. b Et idē dicūt qdā cū qs p violētiam in eccl̄ia multū enormia cōmittit ut diruēdo altar uł frāgēdo crucē uł enormit tractādo corpus xp̄i ⁊ sił̄ria cōcedūt tū q̄ isti nūc dēi p epm possūt absolui. a Hoc pōt irelligi verū nisi fuerit denūciati ut ꝓtactū est nā violatoz eccl̄ie ipo iure īcurrit excōicatiōz xi.q.iij.canonica.⁊ sił̄r raptoz eccl̄ie xvij.q.iij.oēs.et idē dr̄ dicendū de talibꝰ qꝺ de effractoribꝰ ut pōt colligi ex nōtis in dēo ·ℱ·xxij.ubi ꝺ his simł̄ sic dr̄ raptōes eccl̄iax ⁊ violatozes sūt excōicati dēo.c.canonica et.c.oēs.et eī.e.cōquesti.⁊ dr̄ violatoz eccl̄ie siue raptoz q ipax eccl̄iaz frāgendo ꝺstia capiēdo res suas uł īuadēdo ꝓuilegia sua nō custodiēdo uł cozrū pendo offēdit de quibꝰ xvij.q.iij.p to. ut nōt ꝺsti. eo.ti.de violatiōe·ℱ·i.et·ꝯ·q̄ si inferētes vī in eccl̄ia ⁊ res q̄ inē sūt spoliātes excōicati sūt multo fortiꝰ in ipa homies ꝛbrantes quia maioz est violētia corpoꝝ q̄ rerū xij q.i.p̄cipimꝰ.qꝺ ꝓbatur manifeste eī.eo.cū pro cā.ubi ꝛ nōt ꝺsti. et adde qꝺ dictū ē ·ℱ·se.ubi dr̄ de incēdiariis q̄ postq̄ fuerūt denūciati nō possūt absolui nisi p papā et sic idē itelligit de.ē. dictis ⁊ ſbdit alij aūt qui aliť offendūt eccl̄ias uł bona eax dirui pīūt nō sūt ipo iure excōicati si excōicandi

licz sacrilegi iudicent' coñ glo. in ℔ dco. c. canonica. et. c. oés. b De casib9 istis et de hac mā vid. s. absolu' i. ℣. iij. ℣. j. incēdiarij

Excōicatio v°

De statuētib9 coñ libertate ecclesie nā oés tales sunt excōicati cū diuīsis fautorib9 ut. s. excōicatio i. ℣. ij. ℟. si. viij.

Utrū hēmite ℣ reclusi itelligāt hic noie eccl'ie. R' ℔ Guil. nō nisi sbiecerit se alicui religioni approbate con. Inno. ℣ hosti. etiaz Albri. a Puto ℔ itelligēdū de hēmitis seu reclusis qui ab eccl'ia nullā habēt approbationē tacitā uel exp'ssam cū regl'arit' sit inhibitū nouā religionē seu nouū ordinē adiuenire l' habitū noue religiōis assumē sine licētia sedis ap'lice ut in. c. religionū. de reli. do. li. vi. al' hēmite bene gaudēt privilegio clericali xvi. q. i. qui vere. ℣ ibi glo. similit' m'lier inclusa xi. q. i. de psona. et nōt dñs Anto. de but'. in. c. null9. ex'. de fo. cpe. ubi etiā dicit ꝙ gñalit' oés psone q̄ regularit' viuūt sūt eccl'iastice psone licz nō faciāt pfessionē et gaudēt privilegio clericali ut nōt glo. ℣ tex. in. c. indēnitatib9 ad fi. de cle. li. vi. ℣ nō. xij. q. vltia. c. fi. et de maio. et obe. c. delicta. in glo. pe. qđ facit dicit ipe p istis ieiuatis ℣ maritis ℣ mulieribus ℣ dicit etiā ibi ꝙ habēt pfate psone pdictū privilegiū ꝙ diu sic viuūt etiā si nō itendāt ppe tuo sic viuē. b An pdicta pena sit exte tenda ad illos q attēptāt aliqd coñ particulares cōsuetudies aliq̄s eccl'ias ut q̄ nolūt cognoscē de omib9 coñctib9 iuramēti int' positiōe vallati. R' ℔ Guil. nō cō. Inno et hosti. a Idez in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxiij. ℟. ite statutarij. ubi declarat' ꝙ hec pena solū obtinz ēca privilegia cessa eccl'ie vniūsali siue a deo siue a papa siue a principib9 nō aūt qñ sit coñ spālia privilegia particulaz eccl'iaz de quo etiā in. ℣. se. dī. b Que sūt illa coñ que faciēdo fit coñ libertate eccl'ie. R' ℔ Guil. plura ut ꝙ decime et oblatiōes ad clericū spectent xvi. q. i. re uertimi. Itez ꝙ eccl'ia sit libera et sola res eccl'iastica admīstret xcvi. di. si ipator. Ite ꝙ de spūalib9 ius condere ℣ iudicare pōt.

a Et ista sūt cōcessa a deo ut p3 i iurib9 alle. et multa alia privilegia que cōtinent' i nouo ℣ veteri testamēto ut dī in d. q. xxx iij. b De penitiēs clericū sit excōicatus xvij. q. iij. si quis suadēte. ꝙ in legatis ad pias cās sufficiant duo testes ex'. de testa. relatū. i. a Et hec concessa sunt a papa ut patet in iurib9 allegati. b Similiter et si fiat contra gñalia privilegia ecclesie ab impatorib9 data que in iur' ciuili ptinent' nō autem si spāliter alicui eccl'ie uel ecclesiis data sint concordat Inno. et Ilosti.

a Idem. in sum. con. dicta. q. xxxiij. ubi etiam additur ℔ hosti. ꝙ constitutio que irrogat hanc excōicationē videlicz. c. noue rit. ex'. de sen. excōi. modo ligat omēs statiz et non post duos menses quia iam duduz fluxerūt illi duo menses de quib9 fit mētio in dicto. c. nouerit. infra quos talia statuta debent deleri de capitularīs addit autem ꝙ alij ponūt duos menses post publicationem idest postꝙ in singulis locis hec cōstitutio fuerit publica sed cū Ilosti cōcordat Inno. ut in dicto. c. nouerit. viz ut statim liget et dicūt omnes ꝙ hec constitutio frequēter publicanda est ne quis possit ignorantiam allegare. Item dicunt ꝙ qui ignorat statutum huiusmodi non incidit in excōicationē que nō est nisi pro magnis criminib9 infligēda ℣ in otumacē xi. q. iij. nemo epor. et sbditur in dicta. q. xxxiij. ℣ hoc benigni9 est. itellige nisi ignorantia crassa fuerit et supina ex'. de consti. ut aiaz. li. vi. Ite addit hosti. ꝙ statutarij et scriptores statutoz statim ligant' nec excusationē habē possūt in toto licet q̄q̄ excusent' a tanto. ptātes aute consules et rectores possūt habē q̄q̄ excusationē q̄n tū ad obꝑuationē seu delectionē statutoz pdictoz que ignorare possūt exq̄ nō certificati sūt ℣ obedire negligūt cstitutio eos ligat q̄ ad arbitriū boni viri referendū est q̄ñ. s. scire potuerūt ul' nō ul' ipedire ne seruent' cōsiliarij aute ita demū ligant' si cō sētiant in delicto ℔ Inno. et Ilosti. b.

Excoicatiovi

De ptícipatione cuz excoícato vbi ſciendū ꝙ eſt q̄dā ptícipatō illicita q̄ quidē pōt contigē quadruplicit̄.p.ſ. q̄ quis ptícipat cū excoícato in eodem crīe ꝓpter qđ excoícatus eſt.ſ.dando cſilium auxiliuz uel fauorē.et talis ícurrit eandē ſnīam eī.e.ſi ocubine.⁊.c.nup.⁊ intellige cſilium ſine quo nō erat facturus eī ỏ ho micí.ſicut dignū.ſ qui uero. a Parum facit vñ uidet̄ intelligendū de cſilio etiā ſi alit̄ fuiſſz facturus.ꝙ nihiloiꝰ ptícipat in crīe ut nō. ī directoría.li.iij.t.ij.ſ.cxxv. et tz Inno.eī.c.nup.cū quo etiā vī tñſire do.An.de bu. b 2°. q̄ qs ptícipat qdez in crīe mortali ſ nō illo ꝓpter qđ excoíca tus eſt et talis mortalit̄ pccat ſ nō ícur rit eandem ſnīam ſi incurrit minorē excō municatōz. a Con. Inno.in.d.c. nupr. b 3°. q̄ ptícipat ei in diuinis.ſ. recipien do eū ad diuina officia ſeu eccleſiaſtica ſa cramēta uel ad eccleſiaſticā ſepulturaz et talis quidē lz nō ſit irregularis.ut eī.eo is qui.li.vi.pccat tñ mortalit̄ et ualde ꝓ pinquꝰ irregularitati.naz eſt ei interdictꝰ ingreſſus eccleſie.donec de tñſgreſſiōe hꝰ mōi ad arbitriū eius cꝰ ſnīam cōtempſit ſatiffecerit ꝛpetent̄ eī de priuile.eꝑoꝛ.li. vi. a Et ibi ſentit Archyd.ut et ponit Jo.an.in nouella.ꝙ dēz.c.vī ſolum hēre locū in celebrantibꝫ excoícatis ab homie et nō a iure ꝓpter ꝛba ibi poſita ad arbi triū eius ⁊c. b Et ſi poſtḡ eſt ſic inter dictus ingerit ſe diuinis in ſuo offō ſicut ꝓus irregularis efficit̄. Itez ſi decedat ſic interdictꝰ nō dz in cimiterio ſepeliri.eī.e. is cui.li.vi. Sed hic caue ꝙ ſi ſepelit hꝛe reticū dic ut.ſ.hꝛeticꝰ.ij.ſ ij. Itez ſi ſepe liat excoícatum publice dic ut.ſ.excoíca tio.i.ſ in principio. a Dis enī locis pz ꝙ in iſtis caibꝫ maioꝛ excoícatō ipō facto irrogat̄ ſil'r et ſi qs clericus ſcient̄ et ſpā te recipiat ad diuina excoícatū iudicialit̄ a Papa.eī.e.ſignificauit.⁊ pz.ſ.abſolutō i.ſ ij.in additiōe. b Qz ſi talis ptícipa tio in diuinis fit ꝓ metū ut ꝙ tyrannus cogit metu mortis ſacerdotē ſibi celebra re beatus eēt ſacerdos ſm Doſti. ſi ſe ad martyriū ꝓparet metus cni et ſi culpam attenuet ſimpl'r nō excuſat.xxxij.q.v.ita ne.tñ ſm Duer.et Hugo.bene excuſaret metus qui cadēt in ſtantez uiꝛ. a In ſū.cō.li.iij.t.xxxij.q. clxxij.ffert̄ dcm̄ ho ſti.ſ e.t.q.clxv.dī ꝙ ſcđa opi.vī humani oꝛ et ueriꝛ cū talis caꝰ neceſſitatis excu ſet in talibꝫ.et etiā caꝰ utilitatī.qđ minus eſt hec ibi.ꝓmuz tñ dcm̄ pōt intelligi q̄ qs ex metu paratꝰ eēt cſentire etiā pccō tūc enī nō eēt excuſabilis.d.c.ita ne. b 4°. q̄ ptícipat nō crīe ſ in loquēdo ul' ſe cū ozando uel comedendo et huiuſmodi ut dcm̄ eſt.ſ.excoícatō.i.cē finē in.ſ quis effectꝰ ⁊c.de talit̄ ptícipante dicit Tho.in iij°.di.xxij.ꝙ quidā dicūt ꝙ pccat moꝛ talit̄ ⁊ ſubdit ſ hoc vī ualde graue ꝙ hō ꝓ uno ꝛbo leui quo excoícato loqt̄ moꝛ talit̄ pccet et ipi excoícantes multis laq̄ um dānationis iniecerent ꝙ in eos retoꝛ q̄ret̄.ideo ꝓbabiliꝰ vī ꝙ nō pccet moꝛ talit̄ coícando niſi in crīe uel in diuinis ut dcm̄ eſt uel in ctemptu eccleſiaſtice di ſcipline qđ intelligit decretal' vz ct̄ ꝓhi bitiōz ſupioris.eī de cle.excō.mini.ſi cele bzat.iō ſi aliqs ptinacit̄ excoícatis partici pat excoícari pōt maioꝛi excoícatione ꝙ moꝛtalit̄ pccat idē Alb.et Pe. a Et ut pz in ſū.cō.li.iij.t.xxxij.q.clxv.pdict. con.etiā Doſti.dicit enim qui ſim' coícat excoícato ctra ꝓhibitiōz canonis ueniali ter pccat niſi facēt in ctēptu canois ſ ſi ſ fac ptinacit̄ ct̄ ꝓhibitiōz iudicis gñal'r ul' ſpecialit̄ ſibi fcāz cū ꝓ hoc cāu excoícā dus ſit pz ꝙ mortalit̄ pccat.ar.eī. eo.in nouella. Inno.ſtatuim⁹.li.vi.ubi dī in fi ne alit̄ aūt eī ptícipātes excoícatio ꝓtra ñ teneat ⁊c. imo etiā nūc nouo iure neccia eſt āmonitio noiatim exp̄ſſa ut in nouel la. Gregꝰ.x.eī.e.ſtitutiōz.li.vi. ſatis etiā Hoſ.ꝓ dcm̄.c.ſi celebzat.in fi.qđ et Doſt adducit.et ad.c. ſacris.extra ỏ his que ui. Tancre.di.ꝙ loquit̄ de ptícipante in crīe

et Tho. ⁊ Ꝑ. rñdet ꝙ loquit de ptcipatione in diuinis et ꝙ dici pōt ꝙ sic neq; mortale pcm̄ ita nec ueniale dz homo cōmittē metu mortis eo mō debiti ꝙ debēt uenialia uitari. con. eē directoria. li. iij. t. xxiij. ſ. xlviij. ubi int alia dr ꝙ ptcipās cū excoīcato nō peccat mortalit nisi i tribus casibꝫ. ꝑ si ptcipat excoīcato in crie eē. e. nup. ſ. in scda et. c. si dcubine. z. si ptcipat post ꝯ monit⁹ fuerit eē. e. statuimus li. vi. et ꝙ metus cā. sacris. z. si participat in sacramentis. xi. q. iij. rogo. ꝑm Hugo. Et adde q̄rtū si ex studio uel dtemptu participat reputans excoīcationē trufaz ꝑm Host. eē. e. ꝙ i dubijs. ⁊ Archy. xi. q. iij. rogo. b Sed nūquid delegat⁹ pōt excoīcare maiori illos qui in locutiōe et huiusmōi ptcipant excoīcatis ab eo R̄ pōt et sic excoīcati dēnt petere absolutōz ab eo uel a delegante utputa papa eē de offi. delega. ꝓterea. ⁊ c. significasti. ⁊ c. prudentia. in fi. Intelligendū tn̄ ꝙ ipi ptcipantes nō pñt excoīcari nisi cū illa solennitate que dr. s. excoīcatō. i. ſ. xxvij. qui incipit in quibꝫ casibꝫ sntia. v. quartus casus et est sciendū ꝙ excoīcatō nō tñsit in tertiā psonā ut pz hic sequēti. ſ. cē medium Sūt et alij ca⁹ in quibꝫ qs licite ptcipat excoīcato. ꝑ qdem q̄n aliquis loquit ei i his que ptinent ad absolutōz et salutem aie licz alia ꝝba incident int ponat ut magis pficiat ⁊ p hūc etiā modū pdicatores qui apud excoīcatos in predicationibꝫ et dsessionibꝫ q̄i gerūt cās eoꝝ qui ab ipsis expoliati fuerant pñt elimosinas licite accipere ab ipis excoīcatis pserti si aliter in locis illis nō ualēt substentatiōez hēre eē. c. cū uoluntate. et de huiusmōi pdicatoribꝫ. uide. ꝯ. restitutō. v ſ. fi. et h. ꝯ. ſ. pe. Itē Greg. xi. q. iij. q̄n multos sbtrhit a minori excoīcatōe plures coīcātes vz uxores filios ꝓuos ancillas seu mancipia rusticos et seruientes ac oēs alios. s. eius familiares et subiectos qui nō adeo curiales sūt ut eoꝝ dsilio scelera ꝓtrent et eos qui ign̄ant excoīcatis coīcant siue illos qui excoīcatis coīcant. q cunq; aūt oratoꝛ. i. cā orationis uadens aut pegrinus ꝙ uiatoꝛ in terra excoīcatoꝝ deueniūt ubi nō pñt emē uel nō hñt unde emant dat licentiaz ab exeoīcatis accipiendi. Et nō. ꝙ cē pdictas psonas distinguendū est int illos q ante erant obnoxij siue obligati excoīcatis ut uxoꝛ filij serui et isti renent eis sic ꝓus tenebant. qui uero nō erant eis obnoxij nec etiā nūc sūt ſ pñt cū eis coīcare ꝓput et q̄n ncē fuerit eē. e. inter alia. a Idē in sū. con. li. iij. t. xxiij. q. xxv. con. eē Inno. in. d. c. int alia. b De ista mā nō ⁊s⁹. Utile lex buile res igrata ncē. Hec anathema quidē facīt ne possit obeē. utile. i. ꝓpter utilitatē excoīcati uel etiā ptcipantis ut stati dicet. lex. i. mrimonij excusat. humile. s. ꝓui et filij excusant. res igrata. i. q̄n nesciuit eū excoīcatū. ncē. i. ꝓpt necessitatē coīcans excusat. de quibꝫ plures et uarias qōes uide h. ꝯ. Utilitas g excusat a ptcipatiōe excoīcatoꝝ ⁊ hec pōt dupler eē. nā pōt esse utilitas excoīcati. ut q̄n quis loq̄t ei de his que ptinēt ad ei⁹ salutē ut dcm̄ est in. p. xīo. ſ. vnde ⁊ ad pdicatōz admitti pōt eē. c. responso. i. R̄ Item pōt eē utilitas ex pte participātis ut cū petit ab excoīcato qđ ei dz. ut in. c. si uero. eē. e. unde et si nolit soluē pōt i iudicio ocurri alit ex delicto suo cōmodū reportaret eē ꝺ iudi. intellexim⁹. posset etiā loqui licite de salute aie sue ꝓprie si est necessitas et nō posset hēre recursuz ad alium qui dsulat ei hec ꝑm Guer. a Idez in sū. con. li. iij. t. xxxij. q. cxxvij. ubi etiā dic ꝑm eūdem Guer. ꝙ ncitate imi nēte possū petere ab excoīcato dsiliū etiā sup tpalibꝫ. p q̄ta aūt necessitate uel utilitate lz hoc agē arbitrio boni uiri limitā dū dicit et hoc de dsilio. secus aūt de dfessione q etiā in cāu ncitatis nō lz excoicato dfiteri ut nō. i sū. con. li. iij. t. ij. q. lxiij uel aliud sacmētū ab eo recipe pt baptis mū morte iminente et catholico deficiēte ut nō. e. li. t. xxiij. q. vij. b Uxoꝛ excusat a ptcipatōe cū uiro. s. q̄n ꝺ mrimōio

ostat.xi.q.iij. qñ multos. Sz nūqd ecōū so excusat uir ptícipādo uxori dicas ꝙ si uir siue mulier excoicatiōi subdat ꝓpter mrimoniū illicite ctractū nō lz participa re ſi si alter eoꝝ excoicatus sit ꝓpter alīd delictū tūc uterq; excusat quo ad reddi tiōz debiti. a Et eē quo ad petitiōz nō solum debiti mrimonialis ſi etiā alterius cū etiā ab excoicato debitū peti possit eē de iudi.intellexim⁹. b Sz si in alijs uir nō excusat eo ꝙ oz cogē uxorez ut fa ciat se absolui ar.vij.q.i.sicut.hec Hosti. Host.et Ray. a Idem in sum. con.e.t. q.cxix.et in directoria.li.iij.t.ij ·ſ·cxxv. Sed quid si uocet excoicatū ad mensam nūquid et uxor poterit ad ipam mensam comedē.R̄ ꝑm Guer.credo ꝙ nō tñ pote rit comedē ad aliam mēsaz in eadē domo ita remotā ꝙ merito possit dici ꝙ nō co medat sil'. a Idez in sū.con.e.t.q.cxxx b Utr̄ filij excusent a ptícipatōe pris R̄ ꝑz Guer.filij qui sūt in pria ptāte. vl etiā emācipati qui sūt omēsales pris ⁊ ab eo hñt necessaria excusant alij ℞o nō. a Idem in sū.con.e.t.q.cxxi. b Itē ut.ꝫ dictū est excusant serui ancille rustici ser uientes et alij subiecti qui nō adeo curia les sunt ut eoꝝ osilio scelera ꝓpetrentur ná tales psone ante sniam astricte erāt ad familiare obsequium et sic etiā nūc tenē tur.et coicare pñt eē.e.int alia. qđ intelli gitē ꝑm Guer.qñ ipi ante excoicatiōz dñi obligauerūt se seruire et seruitiū intuer't si aūt p⁹ eius excoicatōz intuerūt. distin gue ꝙ si ignorauerūt et postea sciūt nō te nēt discedē cū damno suo.si ℞o sciuerūt a principio tenent discedē nisi necessitas eos opulsisset ꝙ fierent de eius familia ⁊ ꝙ dicit de rusticis intellige qui colūt ter ras dñoꝝ suoꝝ.et ꝑm eūdem Guer.exten dit etiā ad illos qui dicūt medietarij et q ꝓpter culturā recipiūt certā portionem fructuū.ná et pñt coicare ꝙtum oz ꝓpter culturā et huiusmōi rōem. Idem intelli gendū est ꝑm Hosti. de nutricibꝫ et simi libꝫ q̄ si a dño recederent nō bērent unō uiuerent.ar.eē.eo.si uere. ubi excusantur qui cū excoicatis nautis ueniūt de tūsse rēdo ctra sarracenos. a Idem in sū.cō li.iij.ti.xxxiij.q.cxxxi.⁊.q.cxxxij. b Sz nūquid patres et dñi excusāt si ptícipāt cum filijs suis excoicatis R̄ ꝑm Ray.et Guer.dicūt quidā ꝙ sic ſ tuti⁹ ē dicere ꝙ nō excusant ꝙ tenebant corrigē suos minores ne inciderent in cām anatḥmatis. ar.xxvij.q.i.de filia. a Idez Host.et Ho sti.tñ ꝑm Tho.in.4°. di.xviij.ad min⁹ de bēt eis coicare in his in qbꝫ obligati sūt ꝙ sicut inferiores obligant ad obsequiū superiorꝝ ita superiores ad puidentiā inferio rū. a ꝓñt eē pentes coicare filijs excōi catis qñ ab eis alimēta sumerent ut nō. i sū.con.dcā.q.cxxxi. b Et eodē mō vr dicendū de seruis excoicatis qui dño sub sunt. a Idem in sū.con.dcā.q.cxxxij. b Seruis aut mercenarijs nō pñt coica re ꝑm Hosti.nisi sine magno incōmodo eos uitare nō pñt et idem de socijs hñti bus aliquid cōe con.Ber. a Idē in sū dfes.e.t.q.cxxxviij. a Nūqd armiger l seruiens militi pōt coicare cū illis excōi catis cū qbꝫ dñs su⁹ coicat.R̄ ꝑm Guer. nō pōt lz excusēt coicando dño suo ex coicato.ut dcm est.ꝫ·ſ·iij.et.viij. a Et idem est in similibꝫ ꝑm eūdē Guer. ut i sū.con.e.t.q.cxli. b Sz nūquid uasalli pñt coicāe dñis suis excoicatis R̄ ꝑz guer de huiusmōdi uasallis nouit Hug.ꝙ ab soluti sūt ab obsequio fidelitati q̄diu dñs illoꝝ est excoicatus et dēnt ab eo abstinē ut.xv.q.vi.nos scōꝝ.tenent tñ ei reddere tributa et pensiones nec peccāt sic coican do ei lz soluunt in ꝓpria psona ꝙ necitas ē ut quidā dicūt.uide hoc ·ſ· ·ſ·xxvij.q inci pit quid si teneor. a Idem in sū.confe. t. .q.cxxxvi.ubi eē ſbdit ꝑm eūdē guer ſ ꝙ tota die uidem⁹ fieri otrariū pōt di ci ꝙ illud.c.nos scōꝝ.loquit in eo cāu cū aggrauat snia otra nōbilē excoicatū et p cipit in pnā eius uasallis suis ꝙ nō obe diant ei et tūc tenēt eū uitare sic dic Hu go.ſ eius snia securior est hec ille ⁊ segt

in dcã.q.cxxxvi. ambigue de hoc loquit Inno.et Hosti.ex de dolo ⁊ dtu.in.c. ueritat. q qdã dicũt q absoluti sũt ab executione fidelitatis durante excoicatione dnoz alij aũt dicũt q nõ nisi snia aggrauet h ibi puto posse dici q ꝑma ꝓcedat qñ uasalli pñt a coione dnoz excoicatorũ cõmode abstinere ꝓ.c.nos scõz. alt ꝓcedat scda cũ in hoc cãu necessitas et etiam utilitas excuset.xi.q.iij.qñ multos.et.s. ·f.iij. b An possit nẽdi aliqd seruienti excoicato uel a b eo emi.R ꝑ Guer.si ab eo emat uel nẽdat noie excoicati nõ ẽ cõtrahendũ cũ eo sicut nec cũ excoicato. secꝰ si noie suo aliqd tale faciat dũ tñ non in fraudem. a Idem in sũ.con.li.iij.t.xxx iij.q.cxlij. b Posito q aliqs uidet alique afferẽtẽ uictualia ꝺ mercato publice excoicato nunqd tenebit illum uitare R ꝑm Guer.ꝓpter h solũ q uideo eos afferentes talia nõ teneor illos uitare nisi aliter innotescat mihi q ibi ea emerint ꝺ rebus aũt emptis ibi quilibz põt comedẽ et uti si nõ fuit in culpa emẽdi. a Maxime ut in sũ.con.e.t.q.cxciij. ubi hec ponunt et sic nõ denegat de nccitate usus dictaz rez eẽ si fuit in culpa. b Quid si prelꝺz locauit operas suas alicui dño ⁊ dñs excoicatus est R ꝑm Hosti.si tẽpore locationis excoicatꝰ erat nõ ualuit locatio.si uero postea fuit excoicatus caueat ne ei seruiat i diuinis.ex.e.significauit.
a Etiã si eps sit.q in hoc ei nõ est obẽdiendũ ꝑm eũdem Hosti. ut in sũ.con.e.ti. q.cxlij. b Itez excoicatus peccet si ingerit se coioni aliez R ꝑm Ray.sic.vi.q. ij.si tantã.ex de cle.exco.mi.illud. cẽ finẽ et quidẽ excoicatus etiã alios excoicatos uitare ꝺz idem Hosti. a Idem in sum con.e.ti.q.clxvij. Itez si excoicatꝰ intrat ecclam alij exire teneant R ꝑm Ray. si manifestũ est eũ esse excoicatuz alij exire tenẽt uel ꝓcurare q ille exeat.xi.q.iij. sic apostoli.xxiij.q.i.c.ois qui.Si ꝛo est occultũ tũc qui sciũt exibũt secrete ⁊ cautela q nõ sequat manifestatõ.si põt aliter nõ exibũt.vi.q.iij.si tñ. a Clarius ad h ex eo.cũ nõ ab hoie. b Occulte nãq excoicatus occulte ꝺz moneri ut exeat. a Sz si nõ uult exire tũc fiet qꝺ dcm ẽ ꝑz Hos.et in sũ.con.e.t.q.clxxi. b Concoz Hos.si aũt excoicatꝰ est in ecclesia nõ cãozandi h ꝓ alio negocio nõ uideo q̃re in eadẽ ecclesia ozare nõ possim ut Inno.ait a Et in.c.nup.ex.e.alij tñ dtra et his vr magis cõsentire Hosti.ibidẽ ut et nõ. in dcã.q.clxxi. b Quid si qñ excoicatus intrat ecclesiã sacerdos iam incepit missam R ꝑm Ray.si est occultũ nõ ꝺz dimittere offm.vij.q.i.nihil.si ꝛo est manifestũ moneat eũ publice ut exeat et si quidẽ non uult exire et sacerdos nõdũ inchoauit canonẽ ꝺz dimittere ar.xxiij.q.i.ois qui.
a Puto q hic canõ accipiat ab offertorio ult ut põt colligi ex dictis.s.euca.iij. ·f.iij.in additione. b Si uero pus q̃ ille intraret ecclesiã uel pus q̃ sacerdos eũ uideret iam canonẽ inchoauit ꝺz sacerdos ꝓcedere in offõ simt cũ eo q assistit ei a Idest ad missã fuit ut pz in sũ.con.li. iij.t.xxxiij.q.clxxij.ubi hec ponunt. b Ita tñ q finito canone et sũpto sacmẽto añ q̃ dicat postcoio moneat illũ ut exeat ut de con.di.ij.relatũ.con. Tho. Hosti. et Hos.q si ñ uult exire põt eũ sacerdos ejcere etiã si clericꝰ sit. a Dũm tantã ptãtem hẽat q sine effusione sanguinis hoc facẽ possit ar.ex.e.ueniens alit põt recurrẽ ad brachium seculare q̃ uis uideat ibi effusionẽ sanguinis iminere ar. ex de homi.postulasti.ꝑm Hosti.⁊ in.v.q.clxxij b Et si nõ põt ejci in sacristiam rediens dicat postcoionẽ et ozões que restabãt b Itez aliqui possint esse in iudicio corã iudicibz excoicatis R ꝑm Guer. si sũt de iurisdictione illoz ⁊ uocati ab eis stãt iurĩ vr esse caꝰ necessitatis silr et si cozaz eis ꝺueniunt iniuriatores suos.nam et in hoc nõ solũ est necessitas h et tali coicant in his que ptinẽt ad salutẽ aie.s. reddere unicuiq ius suuz alit aperiret uia libertatis raptoribz. a Si aũt in aljs caibz

qs coïcet huiusmõi iudicibꝫ et rectoribꝫ excoïcatis puto comedendo uel similibꝫ nõ excusat. q nõ sũt de pſonis accepti ꝫ eũdem Guer. ⁊ in sũ.con.e.t.q.cxxxvij. b Itẽ clerici possit coïcare epõ suo excõïcato. & ꝑm Hoſti.nõ.xciij.di.in reat⁹ ex. de excess. ꝑla.c.fi.nisi forte eẽnt eius seruitio deputati q tũc eodem mõ pñt sicut alij seruientes. a Idem Guer.idẽ in sũ con.e.t.q.cxxxix. b Sꝫ quid de monachis cũ abbas est excoïcatus & ꝑm guer. credo q pñt coïcare ei q q̃i de familia sũt a Idez in sũ.con.q.cxl.e.t. b Quid si ille qui clericũ uerberauit iam ꝺposuit cũ eo uel etiã uadit ꝑ absolutione uel si nõ dũ est denunciat⁹ & ꝑm Ray.in oĩbꝫ predictis casibꝫ eũ uitare tẽt quilz cuz nõdũ sit absolut⁹ ex.e.cũ desidẽs.⁊.c.a nobis.ij a Coniuncto.c.cum nõ ab hoïe.e.t. b Sũti tñ ad curiam ꝑ absolutõe uẽdi põt et recipi põt et coïcari in his que ad uiaz ptinẽt. Quid si excoïcatus iã iurauit stare mandato epi et eps coïcat et nunquid per hoc eps intelligit eum absoluere & ꝑm Ray.nõ imo incidit in minorẽ eps et alij coïcantes ex.e.cũ desideres.nam eẽ si Papa salutat aliquẽ excoïcatuz uel ptĩcipat ei nõ intelligit eũ absoluere.ut.s.absolutio.i.§ ci.qui incipit ꝓptẽa ẽ.et intelligẽ dũ q eps incidit coïcando etiã si ille fuerit excoïcatus ab ipo epo cui nec ipe coïcare põt nec alĩs dare licentiã coïcandi ei qui incidat in excoïcatiõz minorẽ ex.eo nup.xi.q.iij.excoïcatis. a Con.Hoſtiẽ. et glo.et Ray.ut in sũ.con.e.t.q.clxi. b Quid si eps coïcat in crie cum illo quez ꝓpter illud crimẽ excoïcauit & ꝑm Ray. eandem sñiaz incurrit et ligat nõ sua sñia si iuris ex.e.nup.et a superiore oportebit q absoluat con. Hoſti.et Inno. a Licet Ber.et Hoſt.dixerint q hoc cãu incurrat eps soluz minorẽ alit ligaret sua sñia qđ nõ põt fieri.cũ nẽo possit sua sñia ligari.ff de arbi.l.penulti.et de iudi.l.iulianus.sed Ray. Inno. Hoſti. Jo.mo.⁊ Archy.dñt q eps incurrit maiorẽ et q ligat nõ sua sñia si iuris ꝛ occasione sue sñie. et q sic intelligit. xi.q.iij.sicut apostoli.cũ tribus .c.sequẽtibꝫ.et ex.eo.si ꝺcubine.dicit etiã Hoſti.q utranq incurrit.s.maiorẽ et minorẽ si si qs excoïcasset aliquẽ cuz oĩbꝫ q dediſſent ei auxilium ad aliquid faciendũ et ipe excoïcator fuerit ꝺ illis auxiliatoribꝫ nõ ligat. q nõ põt dici q talis sit ligatus a iure si a se tm.qđ esse nõ põt q nẽo põt se absoluẽ uel ꝺemnare si superior tñ xxi.di.inferior.ex de ma.et obe.cũ inferior ꝑm Inno.ex.e.cũ in dubijs.et Jo.mo. et Archy.ex.e.statuimus.li.vi.et con. Hoſti. ut in directoria.li.iij.t.ij.§.cxxvij.ubi hec oĩa nõnt.⁊.e.t.§.cxxviij.dr q põt sciri excoïcatorẽ ptĩcipare cũ excoïcato i crie ut si eps excoïcauit suũ ꝺsanguineũ uł amicuz ꝓ rapina fcã mihi quẽ forte odio hz et latent fauet raptori et ptĩcipat cuz eo uel ipm receptat uel cognouit mulierez quã excoïcauerat ꝓpter fornicatõez ex.e.si ꝺcubine.ꝑm Hoſt. b Itẽ sit orandũ q excoïcati.& ꝑm Tho.in. 4°. di.xviij. q excoïcato orari põt q̃uis nõ it orões que p mẽbris ecclesie fiũt et tñ fructũ nõ pcipiunt q̃diu in excoïcatione manẽt si orat ut det ei spũs pnitẽtie ut ab excoïcatione soluant. a Idem in sũ.con.li.iij. ti.xxxij.q.clxix.ubi clari⁹ hoc ponit⁊ dr q excoïcato orari põt in puato si nõ i publico int orões que fiũt ꝓ mẽbris ecclesie ibi dr ee q suffragia ecclesie que ꝓ tota ecclesia fiũt excoïcato nõ prosũt et hoſti.dicit q q excoïcato nõ est orandũ speciali intellige publice nã ꝓ hereticis i genere orat i parasue ecclesia hec ibi. Quid si iudex mandat sacerdoti q ꝺnuncet aliquẽ excoïcatũ nũquid uisis lĩis tenetur eũ uitare & ꝑm Guer.si ille qui mandat est iudex ordinarius sacerdos ꝺz eũ presumere excoïcatum idem dico de iudice de legato nisi ꝓbabilit dubitet de eius auctoritate. a Idem in sũ.con.e.t.q.clxxix ubi etiã subdit q idem Guer.nõ credit huiusmõi mãdatuz seu lĩas mandati sufficẽ ad ꝓbandũ eẽ excoïcatũ si postmodũ

ducat reꝰ in iudiciū et ille neget se eē excoīcatum nisi alio mō de excoīcatione ostiterit hoc puto intelligendū qñ agēt ora iudicē excoīcantez seu mandantē denūciari coraz supiore coram quo debet iudex iusticiā cāe et iudicij oñdere eī de sen exco.sacro.aℓ in dubio standū est litteris iudicis.eī de pba.pꝰ cessionē. seqt si aūt iudex mandat sacerdoti ꝙ aliquē excoīcz nō tenet eū uitare publice ℓ puati donec eū excoīcauerit. b Utꝝ tractus initꝰ cū excoīcato teneat de iure R̄ ꝑm Ray.si tractans nō obliget se ad coīcandū cū excoīcato lz peccet nūc coīcando in tractu tñ tz tractus ut si qs tradat et uēdat rē excoīcato et statī preciū recipiat si ꝯo obliget se ad coīcandū cuz excoīcato in cāu nō cessō nō tenet tractus ut si ꝓmittat uel etiā iuret ꝙ uēdet ei aliquid aut locabit.et uide.ī.excoīcatio.i.circa fīnē.ſ. utꝝ excoīcatus obliget. a Et ibi latius in additione. b Quid si teneor iuramento alicui soluere in certo termio et ille interim excoīcat. R̄ ꝑm Ray. nō debeo soluere.xv.q.vi.nos sanctoꝝ.ſ debeo deponē in ede sacra.et sic utiliꝰ agēt eius negociū ut per hoc citius ueniat ad satisfactionez ſ tñ uerius uidet qđ Inno.dicit sic si qs cum iuramēto ꝓmisit aliquid dare excoī cato dsulimus ei ꝙ det nā et seruiēs tenet seruire ei ut ꝓmisit.xi.q.iij. qñ multos. a Sz certe ibi solū vr dicī de obligatōe ꝓcedente ex quadā domestica seu familiari dersatione seu necessitate. vñ ut pz in sū.cō.e.t.q.xxxiiij. Hosti. tz ꝓmā cū Ray.et addit ꝙ depositō in ede sacra dēt fieri nisi forte supior dtumacia excoīcati exigenti absoluerit me in obseruatione iuramēti q̄diu fuerit sic ligatus qđ facere pōt ecclesia.ut pz.xv.q.vi.iuratos.et eī d iureiurā.uenientes.et de pc.c.fi.ſ glo. Ray ait pōt dici ꝙ nō tenet absoluere uel deponere q̄diu est in excoīcatione q subintelligitur tacite in iuramēto uel obligatione si talis ꝓmanserit cui liceat coīcare ar.xxij.q.ij.ne quis.et subdit credo uerꝫ ꝙ si ex auaritia nō ex zelo iusticie differt soluere peccat quo ad deū lz nō puniatur quo ad ecclesiā sic Hebrei qui ex cupiditate bona egyptioꝝ exportauerūt peccauerūt qui aūt ꝓpter obedientiaz hoc fecerūt meruerūt.seqt ·ſ·ray.uel si uis tenē ꝓmā opi.vz ꝙ absolutio dēbat fieri excoīcato dsulo ꝙ ueiat debitor cū testibz ad domū excoīcati ⁊ si dicat sitℓ. mihi testis ꝙ ego pono hic pecuniā quā debeo sibi uℓ numero eam uxori sue uel filio suo uel baiulo accipienti noīe ipsius et ipo pūte et non dtradicente et sic liberabit et hoc cāu ꝑm glo.lz q̄tum ad ueritatē idem sit quādo soluitur alteri nomīe suo ac si sibi solueret nō est q̄tum ad speciem facti et opi. hoiuz ⁊ exteriorē supficiem sicut excoīcatus dpellitur rūdere ꝓcuratorem eī de iudi.intellexerimus.ſ p̄dictū dsiliuz reprobat hosti.duplici rōe. ꝓma est ꝙ fit fraus canonibz ꝓticipationē ꝓhibentibz sic enī nō debeo ei soluere sic nec alij nomīe suo Item talis solutio nō liberat me nisi ratum habēret et ex sua fieret uoluntate exī de iureiurī ea te.et enī ꝓcuratori nisi ad hꝰ specialiꝰ datus sit nō recte soluitur. Idē addit ray.uel dic ꝙ si ipe factus est hereticus uℓ aℓ hostis et ꝓsecutor ecclesie pauperū pupillorꝝ et uiduarꝝ uel aliarꝝ miserabilium ꝑsonarꝝ uel ꝓpter hoc est excoīcatus tūc nullo m̄ est ei soluendū sed est faciendū iuxt ſcdam opi. vz d depositione n̄ in cāu scz si pagani uel hostes rei publice uenirent in forti brachio ad patriā deuastandam et ipe excoīcatꝰ se opponeret ex aduerso pugnans pro patria tūc enī esset soluendū ei et uasalli et curati sui dērent eū sequi.ar.xi.q.iij.iulianus.ubi dr ꝙ cuz iulianus p̄ciperet xp̄ianos aciem ꝓducere ꝓ defensione rei publice obediebant ei hosti.dicit hoc uerꝝ esse si eēt dns terre uℓ si nō eēt alius qui posset patriam defendere aliē nō eēt ei obediendū nec soluendum. Quid si qs recipiat mutuū ab excoīcato nūquid tenebit reddere in termio durante adhuc excoīcatiōe uel si conduc aliqd

ab eo p̄ precio reddendo tpe excoīcatiois et huiusmōi r̄ñ p̄m ſHoſt.qui ctrahit cū excoīcato obligat̄ ei quo ad naturalē obligationē ex qua ſi ſolutū ſit nō p̄ot repeti ſi nō quo ad ciuilē obligationez ex qua actio naſcit̄ et p̄ot peti et iō nō dz ei reddere niſi poſt abſolutionē. a Item frat̄ Burcardus in ſua ſūmula ut in ſū.con.e t.q.cxxxv.7 hoc dependet ex dictis.ū.ſ.p ximo. b An poſſit aliquid recipi ab excoīcatis r̄ñ p̄m Guer.oratores pegrini uiatores et ſimiles in neccitate ꝺſtituti recipere p̄ñt et dr̄ hic orator qui locū aliquē cā oraōis uiſitat idem Inno.et ſHoſti. ꝟ ipm tactū eſt.ū.ſ iij. a Idē p̄ot fieri de azimo iudeoꝝ ut in neceſſitate emat̄ et comedat̄ p̄m eūdem Guer.ut in ſū.con.e.t.q.cxxv. b Vtr excoīcati.p̄ot aliqd dari r̄ñ p̄m Guer.p̄ot cā humanitatis et in ſbſtentatione.ſ.qñ indigent nec expectāda eſt ultima neccitas et etiā ſi excoīcatus petit hoſpitiū non tenet̄ aliqs expectare donec ab aliis oīb̄ ſit repulſus 7 ꝟ intelligo ſolū q̄ ad neceſſaria uite ut alimēta ueſtes et hoſpitiū.ſecus ſi petat alia utenſiliau t ſecuriz foſſoriū et huiusmōi.ri.q.iij.qñ multos. a Idem etiā intelligendū eſt de ceteris ſine quib̄ uiuē nō poteſt ut poſſint excoīcato dari vñ et intm̄ poſſet indigere dictis ſecuri et foſſorio et ſimilium q̄ poſſent ei dari q̄ arbitrio boni uiri limitandū eſt p̄m eūdem Guer.t.o. etiā dic̄ q̄ in cāu in quo homo ex p̄cepto caritatis tenet̄ coīo nō ꝓhibet̄ ut in ſum conſ.li.iij.ti.xxxiij.q.cliij. b Quid de illo qui amico ſuo excoīcato ueniente comedē ad domū ſuā dimittit ei domum 7 claues uel ꝓmittit eū comedere ſeparati nūquid intelligit̄ participare excoīcato r̄ñ p̄m Guer. ſi hoc fac̄ i fraudez ut ſic eū nō offendat ſi fauorez eius acqrat icurrit minorē excoīcationē. ſi aūt facit forte q̄ timz ne ille ui iferat nō incurrit. ſi ꝯo fac̄ q̄ putat eū indigē hoſpitio uel alimentis p̄ot eū cā humanitatis recipe facta de hoc ꝓteſtatione. a Et ꝟ ne uel recept9 credat fieri ꝓpter aliud et alij qui ꝟ uiderint ſcandalizent̄ p̄m eūdem Guer. ut in ſū.con.e.t.q.clv. b Sed nūquid ab uxore l̄ familia excoīcati poſſum9 aliqd r̄cipere r̄ñ p̄m Guer.de bonis ꝓpr̄is uxoris uł familiaris ſi noīe ſuo dederit r̄cipere poſſu9 nō aūt de bonis coīb̄ aut de bis q̄ dant̄ noīe mariti aut dñi ut ſuo ſit̄ niſi forte a marito conceſſū eēt uxori q̄ ſuo ꝓpr̄io noīe poſſet dare. a Ita tñ q̄ huiusmōi ꝺceſſiones nō fiant in fraudez canonis ut qñ excoīcatus ſciens q̄ nihil reciperetur ex pte eius dat licentiā ſeruienti ſuo uel uxori dandi mihi aliquid de ſuo et ſi dubitat̄ utr noīe ſuo uel mariti ſeu dñi uł utriuſq; ſi ſine licentia aut cū licentia ꝺct tenendū eſt certū et dimittendū incertuz ne recipiens ꝺmittat ſe diſcrimini ꝟz eūd Guer.ut in ſū.con.e.t.q.cl.poſſz etiā eſſe tāta neceſſitas ut eē ab ipo excoīcato poſſet recipi elimoſina cū aliunde nō poteſt ſubueniri.ut in ſum.con.e.t.q.clvi. b Nō tñ oportet multū informare 7 inſtruere talē uxorem uel talē familiam q̄ dēt et hoc ꝓpter notam cupiditatis euadendā Quid ſi hoſpitatus ſum in aliqua domo ad mēſam et ſupueniat 7 ingerat ſe excōicatus nūquid teneor ſurgere r̄ñ ꝟz Guer ſi eſt publice excoīcatus ſurgē teneor nō obſtāre quocūq; ſcandalo ſi ꝯo eſt occultum et nō poſſuz ſine eius nota nō teneor ſurgere. a Immo ꝟ cāu teneor ñ ſurgē p̄m eūd Guer.ut in ſū.cō.e.q.clxxvi. b Sz an ſupueniēte publice excoīcato ego teneor exire de domo r̄ñ p̄m Guer.nō. a Dū tñ poſſum hēre locum ſeparatum ita q̄ nō oporteat me coīcare in aliquo cū eo 7 ex hoc nō timeā ſcandalum infirmoruz p̄m eūdem Guer.et in dcā.q.clxxvi. b Immo etiā lz ſciam aliquē publice excoīcatū receptū eſſe in aliqua domo poſſum ibi hoſpitari ſi tante capacitatis ſit q̄ poſſum eius coīonem uitare. a Et ſcandaluz ſimilit̄ ut dcm̄ eſt et p̄z in.e.q.clxxvij b Nam licet mihi cū excoīcato in eadez domo camera comedē ſed nō in eād mēſa

similit nec in eodē lecto iacere. a Sed nec i eadē camera nisi necitate urgente ut ꝓz per Inno.in.c.nup.eū.e. cuꝰ ꝟ fuit dictū originale ubi sic dicit.nō. ꝙ nō dicor coicare excoicato licz ego ⁊ ipe sumus in aliqua domo.ego ꝓ meis negociꝫs ipe pro suis.ꝟ si ego et excoicatus simul bēremus unam camerā cōz bene lz mihi cū excōicato esse in eadē camera et iacere ⁊ comedē ꝟ nō in eadem mēsa uel in eodē lecto ꝙ ꝟ nō possit eē sine uoluntaria coione ibi etiā dicē ꝙ si excoicatus sit ex ecclesiā et audiat missā statū sacerdos dz cessare nisi incepisset canonē misse ⁊ oēs alij dent recedē prer scholarem ꝟuientē misse. b Quid si ueniā inuitatus ad aliquod festū uel cō uiuiū et inueniam ibi excoicatū publice teneor recedere nec debeo ibi epulari lz se deat ad aliam mēsā ꝙ oēs taliter uenientes ad festū uel cōuiuiuz sil inuicē coicare dicendi sūt. a Idē in sū.con.li iij.t.xxxiij. q.clxxvij. b Nūquid possuz recipe lras excoicati uel ei mittere siue etiā nuncios uel encenia.ꝛ ꝑm Guer.sic notauit hug. nullū eoꝝ licet nisi in cāu i q̄ lz ei loq cū tñ scribit nō ē salutādus ꝟ loco salutari onis solet dici.Spm ꝺsilij saniozis.vnde et qui uerbo salutat ab excoicato nō det eū resalutare ꝟ pōt dicere deus emendet uos ⁊ huiusmōi. a Idem in sū.con.e.t. q.cxliij.et i directoria.li.iij.t.ij ꝟ.cxlvi. b Qui aūt munus ab eo scient recipit licz nō liceat tū nō tenet reddere ꝟ iducend? est ꝙ in pios usus ꝺuertat uel etiā ꝙ bñ faceret si ad ruborez inducendū excoicato remitteret. a Etiā si ignorant recepisſz ut in sū.cō.e.t.q.cxlviij. b Quid si aliquis assurgat uel reuerentiā exhibeat excoicato aut ei salutanti se inclinet a moueat labia q̄ resalutans eū tū nihil dicat ꝛ ꝑm Guer.nō incurrit excoicatiōz pene ei nō sūt extendende ꝟ restringende. a Idem in sū.con.e.t.q.cxlv.ꝟ in directoria dcō.ꝟ.cxlvi.dr ꝙ homo loquit nō solum ore ꝟ etiā nutu et signis ꝓ quo fac.xxvi. q.vi.qui recedūt.ad fi.et sic predcā nō ui dent licere. b Utꝝ familiaritas a pudor excuset ꝓticipantes excoicato ꝛ ꝑm Guer.dicendū ꝙ si est familiaritas que exprimit in illo.c.qm multos.qđ ee ponitur hic.s.ꝟ.iij.excusat pticipantē al non. a Idem in sū.con.e.t.q.clxvi. b Utꝝ ignorantia excuset ꝛ ꝑm Guer. qñ est ꝓ babil ignorantia fci excusat ex de cle.mi.ex. apostolice.et ex.e.significauit.ꝟ ignorātia iuris nō excuset nisi illos quibz lz ius ignorare ut pueros nundū doli capaces. a Et etiā oēs qui nec ꝑ se nec ꝑ peritos potuerūt scire preserti minores.xxv.annis ⁊ mulieres.ff.de iur̄ et fac.igno.l.regula. ñ ignorantia fuit grassa et supina.ex de ꝺsti. ut aiaꝝ.li.vi. b Dicit aūt qs ignorare fcm ut ꝙ nō constat ei ꝙ iste fecit tale qd puta ꝙ clericum uerberauit ꝙ nec ipe uidit nec est fama ita publica ꝙ cio debeat credi uide de ꝟ infra.ꝟ.xliij. qui incipit. ꝟ quid si est publica naz si ab aduersario audiat uel leui fama nō dz sibi de hoc formare ꝺsciam.xxij.q.v.hoc vī.et ex.c. cum desideres.et.ij.q.i.c.i.et.xi.q.iij. nō solum ius aūt dr ignorare utputa si nesciebat ꝙ ille quē uidit clericū uerberasse esset excoicatus que ignorantia ut dcm est non excusat quo et qñ ignorātia excusat a pcc cato habes.j.ignorantia.ꝟ.ij. a Con.predicti.gof.et Hosti.ut i sū.con.li.iij.t.xxx iij.q.cliij.sed uidendū est qs dicatur scire aliquē esse excoicatū ꝛ ꝑm Ray.⁊ hosti. et in sū.con.e.t.q.clxxx.dr qs hoc scire cū uiderit illum verberare clericū in cāu nō cōcesso uel simili.uel erat pns et audiuit ferri sniam uel ipam publice denūciari uel ipe met excoicatus uel prelat excoicati maxime si sit eps dixit ei uel ab alio cui merito credendū est ꝟ audiuit uel est publica fama ipm esse excoicatum. secus si audiuit ab aduersario uel a leui fama nō. etiā ꝑm Ray.ꝙ nō est ꝓbabilis ignorantia si ignoret qđ scit a uicinis aut cū est in prochia in qua aliquis in eo tpe publice denunciatus excoicatus.aut si dicat se ignorasse sniam ꝓpij epi uel qđ publice

factū est in puincia.xij.q.ij.q et humanis xvi.di.q3 dictis a deo tñ quis posset esse remotus a suo epō uel a loco publicationis sñie et tam recens posset eē publicatō q3 pbabilis possz eē ignrantia nō aūt est p babilis ꝑm leges si ignorēt qđ publice p mulgatū est ⁊ factū exquo lapsi sūt duo mēses in aucē.ut fcē sūt noue ostitutioēs circa prin^m.et addit glo.credo eē q3 iudex qui iudicat ex psūptionibꝫ qñqz iudicaret aliquā grassam ignorantiā esse et pr osequēs illum esse excoicatū ubi deus q de hoc uidet iudicaret ueritatē pbabilem ignorantiā et illum nō esse excoicatū. b Quid si scā aliquē habitu eē excoicatuz ꝫ actu nō aduerto ⁊ coico ei.R̄ ꝑm Guer si ꝫ facia subito et nō aduerto credo q3 nō pecco nec excoicatiōz incido. a Idez in sū.con.e.t.q.clxxxi. b Quo uitādi sūt illi de quoz excoicatione dubitatio ē. a Nō facti q3 de eo pie dcm est ꝫ iuris ꝓpter uarietatē opinionū.ut in sū.con.li. ij.t.xxxiij.q.cxciij. b R̄ ꝑm Thom.in qđlibet dubitatō de excoicatione aliqruz aut precedit sñiam iudicū aut sequit̄ si p cedit puta q3 nundū est declaratū per iudicis ꝺsensū nō sūt uitādi quousqz certo iudicio terminet̄ ꝫ si post ꝺcordē iudicū deteriationē adhuc ābiguū sit magis stādū est sñie iudicū et illi uitandi sūt. a Si sic fuerit iudicatū duplici rōe.p quia iudices solitos discutientes negociū plenius pūt paupe ueritatez etiā si sint minꝰ piti q3 alij qui pfūctorie ꝺsiderant et exē ordinarie.z. q3 hoc eēt in magnū nocumē tū utilitatis coīs status hoīm si sñie non staret̄ ꝫ quilz ꝓ suo libitu uellet sñie calūniam ingerē q3 sic litigia essent in terminabilia et iō in talī cāu magis est standuz sñie iudicū nisi sit per appellationē suspēsa ꝑm eūdem Tho.ut in dcā.q.cxciij. b Quid si audiui ab aliq dicente de se ipo q3 sit excoicatus nūquid teneor eū uitāe dicendū ꝑm Guer.si audiui ab eo in confessiōe nō teneor eū uitare q3 nescio sicut homo ꝫ sicut deus et ne ofessio reddatur odiosa Idem Hostī. lz Hug̃. ctrarium dixerit. a Cuiꝰ dictuz pōt intelligi q3 debeo uitare q3tum possū sin̄ scandalo eiꝰ ne dem ei occasionē peccandi et ingerēdi se ctra iurī pbibitionē alioz coīoni iō debeo eū in secreto monere.ar.xi.q.iij.si tā tum.et ex de offi.or.si sacerdos.et etiā qñ scio aliq̄ ꝑ confessionē et in ofessione. b Si aūt quis ex ofessionē se excoicatū dicit ꝑm ocs eū uitare teneor soluz in oc culto nisi eēt excoicatus publice. a Jō in sū.con.e.t.q.clxxxiij. b Quid si audiui ab epo uel alio eius plato seu eius prochiali sacerdote q3 talis sit excoicatus R̄ ꝑm Guer.si aliquis predictoz dicat mihi denunciando sñiam et talis sit caꝰ de q̄ solet fieri excoicatō a .i.ptineat ad iurisdictionē excoicantis ut p3 in loco de quo.j. b Debeo ei credere et eū uitare secus si dicat mihi cōi locutione q3 non teneor credere nec eū uitare. a Hoc uerū si dicat se excoicasse prochianū alienū auctre supioris tūc eni nō teneor ei credē si ꝓbabiliť dubitet̄ de mādato preserti si ꝫ dicat in cōi locutione tante eiz posset inimicitie esse int̄ epm uel sacerdotē pro chianum suuz qđ dicit se excoicasse ille eps uel sacerdos q3 nō teneret̄ credere uł uitare illum nisi alio mō q3 ꝑ uerbū illiꝰ ostaret mihi de illa excoicatione ꝑm eūd Guer.et in sū.con.e.ti.q.clxxxv.Itaqz eē in cōi locutione vī credendū platis de ībꝫ ditis suis et circa ptinentia ad eoz iurisdictionē n̄ in casibꝫ predictis. b Quid si prelatus uel sacerdos prochialis dicat mihi q3 uidit prochianum suuz aliquid facientē ꝓpter qđ incidit in excoicationez nō aūt est publicū.nūquid teneor euz uitare.R̄ ꝑm Guer.siue credam siue nō nō teneor eū uitare nec in secreto nec in publico nec i occulto q̄tum ad uitandū piculum miōr.excoicationis.et multo minus si dicat mihi alius.tñ si credā nō de beo me ingerē coīoni illius si possuz sine scandalo et ꝫ ne dem illi māz peccandi dū mihi se coicat. a Istō pōt hodie p̄dē

qñ nō eſt neceſſe uitare niſi publice excōi catum ut p3.ō.clericus.iñ.ad finē in additione.ſi olim erat nēce uitari etiā occultū ſi in occulto ut eē.e.cū ñ ab hoīe.etiam ſi ſciat excoīcatus p relationē prelati uł fide digne pſone ut.ō.ſ.xxxix. in additione b Sz quid ſi ē publica fama uel audio a fide dignis aliquē eſſe publice excoīcatuz.ſ. ſm Ray.ſi publica fama eſt q ipe ſit excoīcatus publice uel q notorie fecit aliquid ꝓpter qđ incidit in maiorē excoīcationē teneor eū uitare ſiłr ſi audio a fide dignis q eū audierūt denunciari ł q uiderūt eū notorie feciſſe aliquid ex quo incidit in excoīcationem teneor inqrere ueritatem et interiz eū uitare et in publico et in occulto donec certificatus fuerim a Ad ſ facit eē e.cum deſideres.ſ.ſcđe.ꝛ de reg.iuri inſpicimus.li.vi. b Quid ſi Pariſius audiui aliquē publicari quem poſtea inuenio Bononie ubi de ſ nihil ſcit ſ ſm Guer.dicūt quidā q teneor eū uitare ubiqz pōt tū benignius dici q ſi poſſum facile ꝓbare excoīcatiōez ut q habeo teſtes uł inſtrumēta teneor uitare aliter nō niſi in illa dyoceſi. a Sz ubi eſt publicatio fcā ſm eūdem Guer.ut in loco de quo ſtatī. b ar. exī qui ma.accu.poſ.cū in tua. a Idem in ſū.confe.li. iñ.t.xxxiñ.q.cxciñ. b Quid ſi audiui aliquē excoīcari uel uidi incidere in excoīcationē poſtea nō uidi niſi poſt annū nūqd teneor eū uitare. ſ ſm Guer.ſi homo eſt talis qui credat timoroſus et qui tūc ſeruabat excoīcatōz et m nō ſeruat poſſū credere eū abſolutū.ar.exī de offi.or.ex parte Si uero nō eſt talis debeo eū uitare ſi occultū eſt occulte ſi manifeſtū publice. a Donec oſtiterit uel ꝓbabiliť pſumatur de eius abſolutiōe ut in ſū.con.e.t.q.cxci. b Quid ſi ſacerdos uideat aliquem qñ miſſa dicit audire eam ſtando eē et nollē tem intrare nunquid dēt preſumē eū excoīcatum et ſic eū uitare. ſ ſm Guer. ñ eſt cā ſufficiens q̄re debeat talē reputare excoīcatū uel interdictū ſi tū eſt ꝓpius ſacerdos qui teneť cognoſcē uultuz pcca toris ſui or inquirere ab eo ꝛ ei ut meliꝰ pōt conſulere. Utr pdicatores poſſint paſſi excoīcatis pticipare ſ ſm Guer.elemoſinas quidē pñt accipere tpe et occaſione pdicationis uel confeſſionis ut hic.ō.ſ.iñ.dcm eſt.etiā ſi aliunde pñt ſibi ꝓuidere ſm quoſdā q ut dicit Hoſti.illa cōſtitutio eē.e.cū uolūtate.ſpáliť ꝓpť predicantes facta fuit.nam tpe neceſſitatis etiam ſine cā pdicationis uł confeſſionis poſſūt recipere.xi.q.iñ.qm multos.ſi preter cām neceſſitatis ꝛ pter nūc dictas cās predicationis et cōfeſſioīs nō debent recipe ab excoīcatis et ſimilib. a Sz ab oppreſſoribo paupum et diſſidentibus ut in.c.ſtatim allegati. b di.xc.oblationes. et.c. eoz.xvñ.q.iiñ.miror.con.Ber. a Idez in ſū.con.li.iñ.t.xxxiñ.q.clvñ. b Tutius tū vī ſm Inno. a In.c.cū uolūtate eē.e. b Sz q occaſione pdicationis ſi aliunde ſibi ꝓuidere pñt nō poſſūt ab excoīcatis recipe. a Qđ uideť intelligendū niſi refutatō impediret fructū predicationis cum ꝓ fructu eius poſſint etiā ꝛ ba nō pertinēria interponi ut apud excoīcatos magis ꝓficiat predicatō dcō.c. cum uoluntate.et ſic pñt concordari vz ut elemoſinā nō recipiant ab excoīcatis niſi in neceſſitate ſuſtentationis uel ꝓfectus predicationis. b Ad eandē quoqz menſaz nō debent comedere ſm ueroſqz. a Ue rū eſt ſi alł pñt ſibi ꝓuidere ſm glo.Ray ut in dcā.q.clvñ. b Qr et ſi predicatores nō ꝓficiant q̄diu tū ſperant ꝓbabiłr de ꝓficiendo recipe pñt.ut.ff.de negł. geſ. ſ an ultro. a Et alł nō ſm glo.Ray.et Hoſti.ut in ſū.con.e.ti.q. clviñ. exī caſus q̄ predictos nō lz ab excoīcato elemoſinā recipere et ut nō.in ſū.con.e.t.q.cxlvi.Inno.in dcō.c.cum uolūtate.ſentit q legatum poſſit recipi ab excoīcato niſi ſit fcz ad hoc ut oretur ꝓ aīa eius dicens q licz mortuaria illa que ꝓ aīa eiꝰ dant nō ſint recipienda ab excoīcato cum pro eodem orandū nō ſit tū ſi nō ꝓ aīa ſi ſicut alteri

ꝑuato excoicatus aliquid legꝫ ecclesie il
lud recipere pōt q̄ nec testari ꝓhibet ex
coicatus con. ¶De. de sāpsona. ℔ ¶Hosti. sen
tit cōm. hoc ibi. dictū ¶Host. pōt intelligi
q̄n licet legatū nō esset fcm̄ ꝓ mortuario
tn̄ est fc̄m ut alt oretur ꝓ aia excoicati qđ
nō ꝫ nisi fuisset mortuus cū signis pēni
tentie et absolutus etiā post mortē. ut in
.c.a nobis. ij. de sen. exco. alt aūt bene possit
recipi legatum ab excoicato q̄ ꝑ mortez
excoicati cessat cā talis ꝓhibite coionis ⁊
receptionis. s. eius correctio exr. e. cū medi
cinalis. li. vi. ℔ ꝑr q̄ta necessitate licꝫ reci
pere elemosinam ab excoicato glo. ¶Ray.
ut ꝑz i ocā. q. clvi. dic nō credo eē restri
gendū ad extremā necessitatez ℔ suffic ad
excusationē q̄ indigeat q̄ nō possit como
de et defacili habere necessaria aliunde in
directoria aūt. li. iij. t. ij. ℣. clv. dr q̄ aliq̄
ē substinēda icomoditas ut ecclīastica ꝑ
uet iusticia. xix. di. in memoriā. et utrum
necessitas sit magna vr iudicādū arbitrio
supioris exr de offi. dele. de cāis. q̄ tamē in
tñseūtibꝰ res dilationē nō capit qsq̄ suo
iudicio relinquit. xi. q. iij. b Quod pre
decessoridem. an licebit mihi hospitari i
domo excoicati ipo abīte aut sumere ui
te necessaria aut uinū ad celebrādū missā
R̄ ꝑm glo. ¶Ray. et in sū con. e. ti. q. cli. q̄ ñ
ꝫ nisi recipiat et recipiā ab uxore uel di
spensatore eius ꝑm q̄ dictū est. ℣. ℣. clxxiij
Item nūquid licebit mihi hospitari uel
necessaria recipe in domo excoicati quā in
uenio sine custodia R̄ ꝑm glo. ¶Ray. et in
sū. con. e. t. q. cliij. Si ex oficienda amicitie
hoc facio nō ꝫ q̄ sic quodāmō ꝺtralꝺ cū
eo et obligo me ad antidota ⁊ ei coico alt
si credo ei displicere cū sciuerit furtū uel
aliud peccatū ꝺmitto ℔ excoicationē mio
rem nō incurro. Item quid ꝺ illo qui so
litus est fratribꝰ dare certā sūmam singu
lis septimanis et eū sciret q̄ in breui ex
coicaret rogauit unam de amicis q̄ ocāz
sūmā daret fratribꝰ p̄dictis usq̄ dū reuo
caret mandatū promittens se ei sup hoc
satisfacturū nūquid fratres scientes ℔ de
berent recipere illam sūmam ab illo. R̄ ꝑz
glo. ¶Ray. et i sū. con. e. t. q. clix. si fratres
hoc nō ꝓcurauerūt nec peccabunt recipiē
do ab illo amico dante noie suo nec ille
peccabit q̄ ita sibi ꝓuidit in futurꝫ ꝓpio
motu et pia intentiōe sciens q̄ fratres ni
hil reciperent ab eo tpe excoicationis. Si
aūt ꝓcurantibꝰ fratribꝰ eēt ℔ factū illici
tū ꝫ ille amicus ꝑ noie daret et fratres i
hoc cāu facerent fraudē canoni q̄ ꝓhibet
coicari cum excoicatis sit eni fraus canōi
uel legi cum salua supficie līe ꝑr adinuē
tionē aliquā dolo malo ꝺtra mētem eius
uenitur. ff. de legi. l. cōt legē. nō. et ꝺz ꝑm
¶Hosti. et i sū. con. e. t. q. clim. q̄ ꝫ i dictis
casibꝰ puta in uiatore et pegrino ⁊ sibꝰ
coicari possit excoicatis sunt tamē in illis
q̄tum bono modo fieri poterit euitandi
ut ꝑz ex mente dictoꝝ iurū. s. xi. q. iij. qm̄
multos. et exr. e. int alia. et. c. cuz uolunta
te. specialit in. c. si uere. in fi. Itē ꝑz in di
rectoria. li. iij. t. ij ℣. clv. i cā hereseis potest
testis excoicatus recipi exr de here. in fidei
li. vi. Item iudex excoicatus requiri pōt
ut iuuet inquisitores ꝺtra hereticos nec
inquirentes incurrūt excoicatōz exr de he
re. p̄sidentes li. vi. ¶Illtio nōndū q̄ cui
coicamꝰ uiuo coicare debemꝰ et mortuo
exr de sepul. ex pte. ij. nisi post mortē appa
reat q̄re ei in uita coicandū nō erat puta
si post mortē ꝺuicat de hereti. xxiij. q. ij.
sane. ij. et pcr casū de torneamēto ꝺ quo
uide. ℣ torneamētum. ℣ iij. Item nōndum
cont cui nō coicamus uiuo nec mortuo
coicare debemus exr de sepul. sacris. ℔ sil
nisi appareat q̄re ei i uita coicandū fuiss
exr. eo. a nobis. ij. et exr ꝺ sepul. prochiano.

Excoicatio vii°

De minori excoicatione hec ex
coicatio est que sepat a sacramētis pcipiē
dis. a extra de cle. exc. mi. si celebrat. b
Que qdem quo ad deū ꝺtingit q̄cito pec
catū mortale ꝺmittit. xi. q. iij. audi. nam
talis eucharistiā et cetera sacramēta reci
pit in sui damnatiōz exr de coha. cle. ⁊ mu

.c.fi ꝙ quo ad eccleſiã inflígitur minor excoicatõ ipo iuri et ꝓhibent̃ ſacramẽta. ꝑ quidẽ et pricipalit̃ cum pticipat quis. excoicato ut tractatũ eſt in primo.c.ſ.excoicatio.vi.z°. cuj qs ſacrilegiũ omittit.xvij q.iij.miror. a ¶Deli⁹ vꝫ facere.e.q.c.ſi qs inuct⁹.ibi donec in duentu ad monit⁹ ꝛc. b aliqñ tñ ſacrilegiũ incurrit in maiorem ut ſi iniuriã irroget in pſonam eccleſiaſticã ex̃.e.nõ dubiũ.ut ſi icendat uꝫ frangat eccleſiã.ex̃.e. dqueſti.uel ſimilia agat de quo.ſ.excoicatõ iij.z°. cum quis eſt notorj⁹ fornicator.ex̃ d coha.cle. ⁊ mu .c.ueſtra.4°. cum qs eſt ſymoniacus ex̃ d ſymo.tanta. a ¶Hodie iſte ca⁹ eſt excoicatio maior et papalis ut pz ꝑ exuagãtes martini quinti una que incipit multe. et alia que incipit dãnabile.⁊ Eugenij q̃rti que incipit cũ deteſtabile. b 5°. cum qs rapit eccl'iaz d manu laici.xvi.q.vij.ſi qs dcinceps.ar.ad idem ex̃ de elec.quiſqs. a Et tam laicus dans q̃ cleric⁹ recipiẽs ñ emẽdauerit dẽt maiori excoicatiõe ferri ex̃ de iure pa.ꝓtera. b Sexto ꝑm q̃ſdam qñ quis in bello iniuſto ſeu contra xp̃ianos exercet artem baliſtariozꝫ ſeu ſagittariozꝫ ex̃ de ſagitta.artez. a Ibi male vꝫ ꝓbari cum ibi nil aliud dicat̃ niſi q̃ dictã artem ſub anathemate ꝓhibem⁹ niſi forte itelligat̃ rõe notorietatis quia talis ars coiter notorie exercetur et ois notorius peccator incurrit minorẽ excoicationẽ ut ꝯ. x.nono. b Septio in diſſidentibꝫ ⁊ paupum oppreſſoribꝫ maifeſtis raptoribꝫ publicis uſurarijs meretricibꝫ qui large dicunt̃ excoicati ingꝝtum oblationes eozꝫ ad altare non recipiunt̃. a Adde et q̃ etiã denegant̃ eis eccleſiaſtica ſacẽmẽta ſic̃ ⁊ alijs peccatoribꝫ de quo ſtatim. b Octauo in illis quibꝫ negat̃ eccleſiaſtica ſepultura. a .d quibꝫ ꝯ.ſepultura.iiij.in pcin°. b ut qui morit̃ i torneamẽto q̃ nõ ſepelit̃ i cimiterio ecc̃ſi peniuerit uide ꝯ.torneamẽtũ.ſ. iij. et idem poſſet dici de eo qui nõ ꝛfitetur ſeꝫ in anno ex̃ de pe.ois. ¶Nono in quolibꝫ notorio peccatore di.lxxxviij.neq̃.et di.xcv.illud.xiij.q.i. ꝑ obeũtibꝫ. a et ibi glo. b de tõ.di.ij. ꝑ dilectione.oẽs caſus predictos ponit ¶Ray.et Inno.et ſimilit̃ concordant q̃ in predictis caſibꝫ abſolui poteſt quilibet a ꝓprio ſacerdote. a de predictis tangit̃ in ſũ.con.e.t.q.lxix.ubi etiã dꝫ ꝑm glo. ¶Ray.quo ad quintũ caſum q̃ illi iuri derogat̃ in multis ptibꝫ ꝑ otrariam conſuetudinẽ. reges eni et pricipes in aliquibꝫ eccleſijs dant decanat⁹ et alios pſonatus et prebendas et illi quibus dant nõ inſtituũt̃ ꝑ epm hec glo. ſed hec dſuetudo nõ eſt ſeruanda nec excuſat cuj ſit mala.viij.di. mala aũt dſuetudo. imo potius ḡuat nam cũ ſit otra eccleſiaſticaz libertatẽ introducit maiorem excoicatiõz otra obſeruantes uel obſeruari facientes ex̃ de ſen.exco.nouerit. b ¶Nec obſtat ec̃ ſi ipe ſacerdos ſit excoicat⁹ minori excoicatõe ex̃.e.duobꝫ.nõ aũt põt qs abſolui ab alieno.ex̃.e.nup.et dico ꝓprium ꝑm hoſti. ideſt oẽm qui põt illum a peccato abſoluere idem Thom.in.iiij°.di.xviij. a Idem in ſũ.con.e.t.q.xci. b Inflígi etiã põt minor excoicato ab epo et etiã a quo cũq̃ iudice eccleſiaſtico inferiori ex̃ de of. ord.cum ab eccleſiaꝫ. a ꝑm ¶Ray.et oẽs ut in ſũ.con.l.iij.t.xxxiij.q.lv. b Et ſ ſiue ꝑ otumacia ut.v.q.ij.pñti. et.xi.q.iij. audi. ſiue etiã ꝑ alijs culpis. a fac̃.xvij. q.iiij.miror. b Item ſiue ſimplicit̃. a i.ad tps indeterminatum ſic̃ in.c.in actiõe de quo ſtati. b ut de pe.di.ꝑma in actione ſiue ad tps. a .ſ.determinatũ ut.i.c. in quo ſequitur. b lxxxvi.di.tanta.

Quis eſt effectus minoris excoicationis ℞ principalis effectus eſt q̃ talis remouetur a ꝓceptione ſacramẽtoꝫ et ſi ſe iminiſteat mortalit̃ peccat nõ tñ incurrit irregularitatẽ etiã ſi celebrat peccat etiã cõferendo ſacramẽta ſ ab eo collocata non carent uirtutis effectu nec ꝓhibet̃ eligere nec ea que rõne iuriſdictionis ſibi dꝫtũt exerceri ſi tñ talis ſcient̃ electꝰ fuerit erit eius electio irritanda ex̃ de cle.exco.mini.

si celebrat. a Et nō. in sū. cō. e. t. q. lxxvi gl. Ray. dicit colligi ex predictis q excōi catus minori pōt excoicare et absoluere Item q si ignorant fuerit electꝰ ualz electio si pbabilis fuit ignorantia. si aūt crassa et oferat tali beneficiū indiget dispensatione ad hꝫ q possit illud retinē. et idem dic se credē ꝺ itē dcō ab ingressu ecclesie l officio diuino. de regulari tū qui recipit beneficiū duz est irregularis putat q impetrata dispensatione sup irregularitate nō indigeat dispensatione alia nec est sile de excoicato uel suspenso sntia iur l hois nam irregularitas nō est nisi quoddā impedimētum ex defectu sacramēti uel canonica institutione pueniens hec ibi. sed certe eadem vī rō in irregulari que et int dicto uel suspenso q similit est inhabil ad executiōz officij suscepti tpe irregularitatis sine dispensatione ex. e. cum illoruz et ista rō vī ponderari in. d. c. si celebrat. ibi p eo q ad susceptionē eoz eligitur ꝛc et q ppter officiū dat beneficiū ex de prebē. cum scōm. Itē glo. in. d. c. si celebrat. dicit q si excoicatus minori eligat etiam ignorant nō ualz electio q ignorantia eligentiū nō facit ipm habilē et si scient talē eligerēt puarent iure eligēdi ex de electum in cūctis. b Item excoicatus minori possit intrare ecclesiā & ꝑm Ray. nō vī intrando peccare q nō est remot nisi a sacramētis. vū z forsitan pōt intrare ad horas et dicere cū alijs dū tū nō ad missā et si ad missam nō ad osculū pacis quod est loco q coionis a qua sine dubio separatus est ex de cle excō. mi. si celebrat. a Hos passus doctores latius exaiant. unde quo ad ingressū ecclesie ut pz in sū. confe h. iij. t. xxiij. q. clxix. Ray. z Host. dicunt q talis excoicatus tutius facit si nō itrat anteꝫ sit absolut si tū intrauerit cā ozā di preserū ut dic Ray. ecclesiam nō osec tam nō uidet peccare q nō est remotus ꝑ a sacramētis imo forte pōt itrare ad horas dū tū nō ad missā. ſ pmū securius est et satis vī ocordare Host. dicens q potest audire diuina preter missā ſ securius fac si ex deuotione abstineat. ar. v. di. ad eiꝰ. gl vō. Ray. dicit credo q sine preiudicio q z misse poterit intereē dū tū ibi nō coicz q minor excoicatio nō separat nisi a ptici patione sacramētoꝝ que in sola pceptione osistit ex de cle. exc. mi. si celebrat. hug. tū notauit. xi. q. iij. si inimicus. q ab itroitu ecclesie sepat qā nō credo. satis tū credo q huiusmōi excoicatus pacē nō debz recipere cum alijs post agnus dei q osculum illꝰ succedit loco eucharistie hec ibi Sz ſ nescio q iur pbet. Quo ad scdz si talis excoicatus possit cum alijs dicere officiū in chozo. et an alij debeant ipm admittere ut pz in sū con. e. t. q. clxx. Host. distinguēdo dicit q sic qñ est excoicatus q casualit uel ex negligentia coicauit excoicato secus si ex ptemptu q ppter peccatū mortale etiā si occultū est. suspensus est qs quo ad se et si notori ꝰ est ptemptꝰ puta q hꝫ fecit post inhibitiōz sibi publice fām per iudicē et hoc non pōt aliqua tergiuersatiōe celari et uitare debet et uitari ex de coha. cleri. et muli. c. unica. et. c. fi. Item Host. addens dicit laudo tū ut pꝰ faciat se absolui ꝙ suuz offm in chozo. cū alijs. psequat. glo ad Ray. dicit q lz sit notoria huiusmōi excoicatio q tūc nō est suspensus quo ad alios nullus tenet eiꝰ offm uitare q nō est priuatus seu suspensus ab executione sui ordinis ſ tm a participatione sacramētoꝝ que in sola parceptione osistit ex de cle. exc. mi. c. fi. hec ibi pōt dici q pmū dcm ꝓcedit nō rōe minoris excoicationis notozie ſ rōe delicti peccatū eni mortale notoriū inducit suspensionē quo ad se et quo ad alios ut nōt in sū. con. l. iij. t. xxix. q. iij. Quo tū ad uitationē hodie aliqua innouata sūt ut patz. ē. clericus. iij. ad fi. in additione. b Excoicationis absolutō uide. ē. absolutō. v.

Excusatio Que excusant a culpa siue a pena habentur ifra pena primo ꝙ tertio.

Exemptus

Qui dicunt se exẽptos et allegant ꝓuilegia requisiti ab ordinarijs oñdere tenẽt. a ſ. totũ ꝓuilegiũ quod asserũt ſe a ſede apoſtolica hẽre ipſis ordinarijs aut in loco ogruo et ſecuro aliqbꝫ alijs ꝓudentibus uiris oĩ ſuſpitione carentibꝫ ad ĩs ꝑ ꝺcõs ordinarios ꝺeputatis infra terminũ cõpetentẽ ꝑ facti qualitate iꝑoꝝ ordinarioꝝ uel ꝺelegatoꝝ ſuoꝝ arbitrio moderãduꝫ iuſto ipedimẽto ceſſante ut in.c.cũ ꝓone de quo.ſ. b et etiã tradere tũſcripta articuloꝝ ꝺe quibꝫ fuerit otrouerſia. Oz ſi ad exẽptionẽ allegant ſolam ꝓeſcriptiõꝫ ꝺebent ꝺe ĩs facẽ fidẽ ſi nõ obligẽt utrũqꝫ tũc ſi ꝓuilegiũ ad plenũ nõ ſufficiat ſ tñ cãm ꝓebeat ꝓeſcribendi tẽt ꝓeſcriptiõꝫ ꝓbare. a ꝝ.xl.annoꝝ et allegatũ ꝓuilegiũ exhibere ꝑ modũ ꝓedictũ ut in.c.e b Et ꝓbatõe pendente nõ turbẽt. a cum rõe ꝓiuilegij ſint in poſſeſſionẽ exẽptionis nõ uiolẽta nõ clamdeſtina nõ cõceſſa ꝓecario ꝺe qua fidem cozã eiſdem ferũt ut ibi. b ꝙ ſi nõ allegant et exhibẽt tale ꝓuilegiũ qð cãꝫ ꝓeſcribendi ꝓebeat. a ſaltez ut ibi. b ꝺyoceſani utant iure ſuo eĩ ꝺe ꝓuile. cũ ꝓone.li.vi

Exẽpta eccleſia et monachi uel canonici uel conuerſi et ꝑpetuo oblati intelligũt exẽpti. a ſiue ſint clerici ſiue nõ ut ĩ.c.ꝺe quo ſtati. b nõ aũt ꝓeſbr qui ꝑrochianoꝝ curã hꝫ q̃ ad ea que ad ipam curam ꝑtinẽt nec ipi ꝓrochiani eĩ ꝺe ꝓiuile.ꝑ exemptionẽ.li. vi. Si eximant canonici alicui⁹ eccleſie nõ ꝓpter ĩs ſũt exempti clerici ſ bene econõſo. a .ſ.ꝙ exẽptis clericis intelligunt exẽpti tam canonici ꝙ alij clerici ꝺcõ.c.ꝑ exemptionẽ. b ſ ipa eccleſia nõ eſt ꝓpter ĩs exẽpta. a ĩ neutro cãu ſiue ꝓiuilegiũ ꝺcedat canonicis ſiue clericis ut in tex.ꝺe quo ſtati. b eĩ ð ꝓuile.ꝑ exẽptionẽ.li.vi. Per mõſterũ ſeu ꝑ huiuſmoi locũ exẽptum intelligi ꝺz tam ꝺe ipo ꝙ ꝺe cimiterio et ꝺomibꝫ monaſterij et tꝛeatris ortis et areis que ſũt iuꝝ eccleſiã.ar.xij.q.i.neceſſaria.ꝛ .c.nulla.xvij.q.iij.ꝺiffiniuit. a Idez in ſũ.con.li.ij.t.v.q.clxvi.circa finẽ. b Exempti ꝙtũcũqꝫ gaudeant libertate nihil oĩnus ꝓñt ꝺueniri coram ordinariis rõne ꝺelicti ſiue ꝺtractus aut rei ꝺe qua cõtra eos agitur niſi ꝺelictũ ſit ꝺmiſſũ in loco exempto uel ꝺtractus ibi ſit initus ł ſit ipa res litigioſa. Item nõ ꝓñt conueniri ubi ꝺomiciliũ habent ſi alibi ꝺelinquant uel ꝺtrahũt uel res ipa exiſtat nec eĩ ꝓñt ꝺyoceſani illoꝝ ubi ꝺomiciliũ hñt remittere exẽptos ſi ꝺueniant ad locũ ubi ꝺeliquerũt uel ꝺtraxerũt uel res conſiſtit eĩ ꝺe ꝓuile.uolentes. li.vi. ſaluis. que ꝺicunt ſe.ꝙ et hoc etiã ſciendũ ꝙ q̃dam ſũt priuilegiati ita ꝙ nec rõne ꝺelicti uel contractus uel rei ꝓñt ꝺueniri ut predicatores minores et ciſtercienſes. Exẽpti nõ ꝓñt ꝺſtruere oratoria uel capellas.in loc. nõ exemptis ſine licẽtia ꝺyoceſanoꝝ nec in ſic ꝺſtructis nec eĩ tpe interdicti in caſibus nõ expreſſis. a .ſ.in iure ut in.c.au ctoritate.ꝺe quo.ſ. b celebꝛare uel facẽ celebꝛari aliter ꝑ ordinarios ꝺpſcant et ſi ꝓpter ĩs ꝺſeruatores eoꝝ ferrent ſnias ꝺtra ordinarios nõ ualẽt eĩ ꝺe priuile.au ctoritate.li.vi. In locis etiã exemptis nõ ꝓñt exempti predicta facẽ niſi ꝺe licentia uł ꝓuilegio ſedis apoſtolice ſpeciali ſicut patet ex tex.qui ſeqt in ꝺcõ.c.auctoritate

Exẽpti nõ ꝺebẽt aſſumere lites ſuoꝝ hoim a liberoꝝ ut in ꝺicto.c.auẽte. b etiã cenſualium eĩ ꝺe priuile. auẽte.li.vi.

Legat⁹ ꝺe latẽ ꝑm Ber.bene põt cogſcere ꝺe cãis ꝺtra exemptos ꝙ ꝑ priuilegiuꝫ eximunt a poteſtate eꝑoꝝ et huiuſmõi ſ nõ papę uel legatoꝝ eius ſecus tñ ꝺe alijs legatis nõnt hec ð offõ legatoꝝ ꝙ tñſlationẽ. a In glo.et eo.ti.c.i.ꝺicit glo.ꝙ legatus ꝺe latere quo ad ĩs intelligit ſiue ſit cardinalis ſiue alius ꝺe latẽ ꝺñi papę miſſus nõ aũt ſi ſit legatus rõe loci ſeu ꝺignitatis ut archyepõs carturienſis ꝺe quo ꝺr in ꝺicto.c.i.et ſimiles ut ꝛ nõ.in ſũ.con.li.ij.t.v.q.clxvi.ad finẽ. b

(Monasteria monialiū etiā si sunt exēpta debent singulis annis per ordinarios uisi tari ut in cle. attendentes. de statu mo.

Exorcismus uide. s. catexcismus ꝛc.

Expositus Si pat uel aliq eo sciente uel ratū hñte filium uel patronus libertū uel dñs seruuz infā tem uel aliquē predictoꝝ languidū cuiq cūq; etatis exposuerit uel si alicui eorum alimēta impie negare ōtigerit filius hoc ipo a patria ptāte liberatus est et libertꝰ fit ingenuus et seruus liber isti quoq; q hos suscipiunt nō pñt ꝓpter hoc eoꝝ pso nis ius aliquod uēdicare ex. e. c. unico. a s. de infantibꝫ. et lan. expo. b Quid aūt si patronus libertus uł ingenuus hēs ·ſ· libertus ·ſ·i.

Extrema ūctio De ea dicit ·ſ· unctio extrema.

Falsum Que re infra mendaciuz de falsarijs litterarum papalium uid supꝫ excoicatō. iij.

Fama Quāuis príncipa liť sit curandū de bona uita nihiloīnus ꝗtum qs pōt curare debz de bona fama ⁊ ne primi ꝺ eo scādalizenť hec hñtur multuz plene xi. q. iij. inť uerba. a ⁊ clarius. xij. q. i no lo. b et ifra scandalū ·ſ· fi. fama qūo red denda sit ab eo qui aliquē infamauit ha betť. s. detractio ·ſ· penultio.

Familia Qūo patfa milias debet regē et corrigere familiam suam ſ̄ ſm Bull. sicut ipe tenet filijs et fami lie in eductione corpali sic ⁊ in disciplina moꝝ unde ſ̄ nō seruans et fidelitatē nā lem deserit et est deterioꝛ infidelibꝫ q ꝫ nō sint sub lege gratie tū seruent illud in stinctu legꝫ nāe. unde ꝓma ad tbi. v°. si qs suoꝝ maxime domesticoꝝ curam nō hēt fidem negauit et est infideli deterioꝛ. di. xlvij. ·ſ· necesse est. et. c. ꝗtūlibꝫ. a Idem in sū. con. li. iij. t. xiij. q. i. ubi etiā addit ꝙ ex eo ꝙ dicit apostolꝰ maxie domesticoꝝ pꝫ ꝙ paterfamilias nō solū tenet curam regiminis habere circa domesticos. i. circa filios ut dicit Aug. ſ̄ etiā circa oēs suos ꝑ quos intelligūť sui qui de familia sūt et ꝙ hec cura correctionis nō solū debꝫ eē uerboꝝ sed etiā exēpli boni et uerborum ꝙ hec est species elemosine ut dicit Aug. vñ sicut ad elemosinā corporalē tenet qs tpe necessitatis ita et ad hāc si uero nec si corrigūť debet eos abjcē a se si ꝓbabiliť credit ꝑ eos corrigi et siue ſ̄ in malicia pti nacit pseuerare ne sit pronus crimis sic in uxore fornicaria ꝙ si ꝓbabiliť credit ꝑ hoc eos licentiꝰ peccare ꝑ suam aūt curaz et per suū timorē uidet eos a multis ⁊ si nō ab oibꝫ malis se tempare ei nō iputať puersitas filioꝝ. vñ in dcō ·ſ· necesse est. di cit Jeroꝰ iustus nō polluiť ex uitio filio rū qđ tūc fiet si nō erit qđ sibi iputetur b Quid si dñs fac suos iurare ꝙ dicēt ei si quē uiderint sciuerint uł audiuerint furripuisse aliqd de rebꝫ suis ſ̄ ꝫ Guil. credo sine preiudicio distinguēdum quia si iste dñs ꝓbabiliť habet truculentus et ferus nō tenet seruare q illicituz fuit qđ iuratū est si aūt credit et habet man suetus et nō nisi rōnabiliť ꝓcessurus. di stingue ꝙ si res tales sūt ꝙ pertineant ad custodiam illius qui iurauit seruari debz puta si quis uiderit furez asportantē res que eius custodie cōmēdate sūt pōt ꝑ seq res furtiuas ał tenet vānum restituere. si aūt nō tenet ad custodiā illaꝝ rerꝝ tunc si pōt ꝓbare tenet reuelare. si uero nō po test ꝓbare nō debet reuelare nisi talibꝫ pso nis que pñt ꝓdesse et nō obesse ⁊ si alio mō iurauit nō fuit licitū iuramentū nec obligatoriū. a Idem in sū. con. li. i. t ix. q. xxxi. ubi etiā dicit ꝫ Aug. ꝙ si ali qs de testibꝫ sinodalibꝫ sciat solus crimē

alicui⁹ nō tenet denūciare epō licet iura uerit dicere crimina que sciret nisi posset ꝓbare al' debet tacē ne sit ꝓditor crimis ñ.q.i.si peccauerit.nisi ꝫ faciat secreto tñ epūs uel alius cui reuelat dꝫ secrete corrigere huiusmōi criosos.ar.xxij.q.v.hoc vī b Simile etiā habet'.ī.correctio.ij.ꝑ.v. cū sequentibꝫ.ꝑ.et.ī.crimē.ꝑ.iij. Dr in ordinando requirit' ꝙ bene presit famlie sue bēs.ꝑ.ordinandus.ꝑ.xij.

Femina ñ pōt recipē caracterē alic⁹ ordinis clericalis ipediente sexu nec etiā actū alicui⁹ ordinis exercere.xxiij di.sacratas. a hoc fuit dctm Ray.ut pꝫ in sū.con.li.iij.t.xxij.q.i.dicens ut ibi pꝫ ꝙ hoc nō pñt facere ḡtūcunq; sint sancte et religiose. b nec predicare seu publice docere di.xxiij.mulier.xxxij.q.v. mulierē a possint tñ in capl'is suis et claustris sorores suas exortari ad bonum et docē sed nōin ec clesia aut publico aut in synodo ꝑm glo.Ray.et in dcā.q.i. b Item nō pōt iudicare sup cāis spiritualibꝫ. a n̄ ꝓut ponit'.ī.abbatissa.ꝑ.i.et.iij. circa excoicationē et suspensionē. b Sup tpalibꝫ uero ubi est ꝛsuetudo pōt ex de arbi dilecti. Feie ḡtūcunq; deo sacrare uasa aut pallas sacras aut uestes quibꝫ dño deministrat' dtangere nō debēt uel incensū circa altare deferre.di.xxiij.sacratas. et de con.di.i.uestimenta.femina qūo et qñ pōt esse testis uide.ꝑ.testis ꝓ.ꝑ.iij. femine non pñt ad iudiciū trahi psonalit in ulla cā que iure nō exprimit' sed nec religiose etiā si ꝛsentiant uide ꝑ.iudiciū.ꝑ.v.et vi. a .i.qui incipit mulieres ad iudiciū.⁊ se. b ⁊.ꝑ. testis.ꝓ.ꝑ.iij.de clausura monialiū et ꝙ nō litigent nisi per ꝓcuratores uide .ꝑ.monialis de multis que nō pñt femie etiā abbatisse uide.ī.abbatissa de ornatu quoq; secularīū mulierū bēs.ꝑ.ornatus.

Ferie Feie dicunt' quasi foerie eo ꝙ prestant uacationē ab his que in foro scz iudiciali agi cōsueuerūt. uel dicunt' ferie q̄ festiue. a Idem in sū.con.l.i.t.xij.q.i.ꝑz Ray. b Feriaꝝ quedā sūt tēporanee quedā repentine quedā solēnes. tēporane sūt que dant' pro fructibꝫ colligendis et sūt duoꝝ mēsium grana messiū et uindemiaꝝ. a Quoꝝ mensiū unus est ꝓ messibꝫ et alius pro uindemijs ut i sū con.co.t.q.ij.ubi etiā notat ꝙ in oī terra dande sūt ferie ꝓ messibꝫ etiā si ñ crescat ibi ānona ꝙ oēs coīter grano indigent ⁊ hñt necesse sibi pro aliquo tpe ꝓuidere ſ ꝓ uindemijs nō dabunt' nisi ubi sunt uince uel saltē ubi est coīs usus uini. b Et ꝑm diūsas regiōes citi⁹ ꝛ tardi⁹ indicunt' et preconizant'.ff.e.presides.⁊ de offi.procon. si i aliquē.in his nō pōt fieri ꝓcessus iudicialis nisi de assensu partiū ex e.cquestus in fi. Repentine ꝛo ferie sunt quas Impator indicit ꝓpter uictoriā quā fecit uel ꝙ uxorē duxit uel filius ei natꝰ est et huiusmōi et dicunt' repentine quia repente seu subito indicunt' et nullus ꝓter principem eas indicere pōt.C.de feri.l a nullo. a Idem sū. conf.dcā.q.ij. b Ferie uero solēnes seu festiue sūt quedā precipue solēnitates.ſ.natalis dñi sancti stephani sci Joannis euangeliste scōrum innocentiū sci siluestri circūcisionis ephi fanīaꝝ et.vij.dies passionis et resurrecti cū.xij.sequētibꝫ.rogationes etiā tribꝫ diebus ascensio dñi pentecostes cū duobꝫ q sequunt' festiuitates oēs uirginis gloriose. a .ſ.que erant tpe.c.cquestus.ex eod ubi hec ponūt' ꝑ Dreg.ix. b natiuitas Joannis batiste.xij.apostoloꝝ. sci laurentij dedicationis beati michaelis oim sanctoꝝ sci martini ac diebꝫ domīcis ⁊ illefestiuitates quas singuli epi in suis dyocesibus cum populo et clero duxerit solenniter celebrandas. a Que uicinis tātū circūmorantibꝫ indicende sūt non generaliter oibꝫ.ut in.c.pnunciandū. de quo.ꝑ. nisi forte illis qui ibidē pro illo tpe morarent' ꝙ forenses et quicūq; bonas loci ubi se reperiūt ꝛsuetudines seruare debēt di.xij.que cōt.et di.xj. illa autē et hoc

itelligit de sanctis aucte ecclesie romane canonizatis q ep̃s nō pōt per se aliquem sanctū canonizare ex de reli.et uene.sācto. .c.i.qđ et nō.in sū con.q.ij. b de con.di iij.pnunciandū.et ex.e.dequestus. Itē statuit Euseb̃ius q festū inuētionis sancte crucis.v°.nonas maij solennit celebretur de con.di.iij.crucis. a Idem etiā seruā dū est de festo exaltationis ſm glo.Ray. et in dcā.q.ij.qđ pōt pcedere ubi ħ obtinet de consuetudine alt nō vī iure cauerī b Item festū de corpe xp̃i ut in cle. si dominū.de reli.et ue.sancto.et nō.hic q int predictos dies sūt quedā que de facto nō festant ꝯtum ad cessationē ab opib̃ sed uident abrogati p ctrariā ꝯsuetudinem que in eis habz locū cum nō ita sit de p̃cepto dei sicut est de dominica ⁊ maiores illa.isti aūt dies sūt tres dies rogationū quidā etiā nō seruant oēs.vij.dies passionis et etiā p totā octauā pasce. a hic pz q septē dies dominice passionis p̃cipiūt in.c.dequestus.ex.e.nō.solum ad uacatiōez fori iudicialis ut quidā uoluerūt dicē .ſi etiā ad cessationē ab opib̃ licz ꝯsuetudo sit in cōtrariū.pz etiā hic q dies dmica et maiores.illa sūt de precepto dei de quo latius dictū est.ī.dominica dies.ſi.in additione. Item q ꝯsuetudo nō excusat ꝯtū ad festa iurisdiuini et bene q nulla cō suetudo ut etiā humana ꝯstitutio potest ualere ctra ius diuinū.viij.di.ueritate. et .c.si ꝯsuetudinē.et.xxv.q.i si quidā. Quo uero ad festa iuris positiui excusat ſ dēbz latius distingui aut ꝯsuetudo est rōnabilis introducta forte ob aliquam rationabilē necessitatē tacentib̃ prelatis ecclesie et excusat nam rōnabilis ꝯsuetudo uim legis hēt.di.i.c.ꝯsuetudo.si uero ꝯsuetudo nō sit rōnabilis q nō est itroducta ex aliqua rōnabili cā ſ potius ex auaritia ut deuotionis tepiditate ꝓut coiter solz cō tigere p se nō excusat imo potius grauat ex de consue.c.ſi.et di.viij.c.mala. et ideo plati iux posse debēt conari talē ꝯsuetudinē abolere et sinō pūt ad pcius euitandū laudabilit taceant.vij.di.deniq.et platis tacentib̃ nō celebrantes dicta festa excusant dūmō nō sint ptinacis propositi ipa nō celebrandi etiā si a prelatis p̃ciperent sicut in simili dicit Tho. erga solutionez decimaꝝ scda sede.q.lxxxvij.articulo.i.et forte quo ad festa generalit p̃cepta requirit aucras ꝑpe ħ est q sciet et tollere et ctrariam ꝯsuetudinē et nō vī sufficere taciturnitas ep̃i cum nō habeat ptātem dē legem supioris et per ꝯsequēs non possit tollere festa ab ecclesia gñali introducta nisi forte p taciturnitatem ep̃i subditi. ⁊ iusta ignorantia excusentur. Quo uero ad festa pticularia loci taciturnitatē suffi cere puto ep̃i ꝑsēntib̃ predictis aūt festis p̃ceptis adde dedicatiōez cuiuscūq; oratorij ut in dcō.c.pnunciandū.de con.di.iij.qđ puto intelligendū ꝯtum ad loca ipsius oratorij. b Sūt etiā alia festa p ꝯsuetudinē introducta totius ecclesie sicut sācti nicolai et forte alia. a Et iō sūt obseruanda cum ꝯsuetudo sit tacita lex et pro lege habeat si rōnabilis sit et saluti ꝑficiat di.i.c.ꝯsuetudo.et eadē rō est de ꝯsuetudinib̃ pticularib̃ respcū pticularium locoꝝ.ar.d.c.pnunciandū.et.ff.de rei.uē di.l.que de tota.vñ et festū sci Bartholomei ħ diuersas ꝯsuetudines diuersis di eb̃ celebrat ex de obseruatōe ieiu. ꝯsiliū b De die dominico specialit et qd etiaz agendū in festis hēs.ī.dominica dies.⁊.ſ. .xij.et sequētib̃.de festo ꝯceptionis be ate marie uirginis dicendū ſm Tho.i.iij. pte.q.xxvij.q lz romana ecclesia ipm nō celebret tollerat tū ꝯsuetudinē aliquaꝝ ecclesiaꝝ illud festū celebrantiū. vñ cele britas nō est totalit reprobāda ſ nec ꝓpt hoc q festū ꝯceptionis celebrat dat itel ligi q in sua ꝯceptione fuerit facta ſ quia quo tpe fuerit sācrificata ignorat celebra tur festū sanctificatiois eius potius q̃ cō ceptionis in die conceptionis ipi9. De faciendo festū trinitatis ꝯsuetudo tenēda est ex.c.qm. a Ibi etiā dr q alicubi celebratur octauas pentecostes et alibi in

dominica ante aduẽtuꝫ. b hodie et mã dato Jo.pape.xxij.fit per uniuersalẽ eccle siam. Jtẽ nõ.ꝙ festa apostoloꝝ euãge listaꝝ et quatuoꝛ doctoꝝ principaliũ. a viꝫ Jeronymi ambꝛosij augustini et Gꝛe gorij.ut.c.glorioſus.de quo ·j· b debẽt sub duplici offõ per uniuersas ecclesias soleñiter celebꝛari.eẍ de reli.et uene.sanc. glõ.li.vi. a Aliqui ħ itelligũt quo ad offm tm ħ ogruentius vr intelligendum quo ad oĩa.nã de apostolis claꝝ est ꝙ sũt ꝓcepta ut.s̃.ſ.ij. Idem g̃ dꝫ intelligi ỏ fe stis euangelistaꝝ et ꝓfatoꝝ doctoꝝ qui equipanr ibidem apostolis et de quibus in textu dicti.c.fit ꝓmo simul cũ apostol sub uno ꝺtextu et ꝺstituta uerboꝝ nec ẽ simile ꝙ solum ꝓ duplici offõ fuisset fcã tam longa decretalis ꝓcipue cum ħ post ponat in rubꝛicis bꝛeuiarij g̃ in decretis seu decretalibꝫ. Jtem ꝙ in.d.c.glorioſus. iudicat eccl'ia eos int omnes sanctos sin gularit debere honozari. Jtez ꝙ hec dcio soleñiter que ponit in dcõ.c.glorioſus.ſi gnificat celebꝛatiõez oĩmodã et uacatio nẽ ab opibus.ut in.c.cꝛucis.de con.di.iij. ibi soleñit celebꝛari mandamus et oẽs i telligũt in ħ significari oĩmodaꝫ celebꝛa tionẽ et qõ in.d.c.glorioſus addit de of ficio duplici fit ad augmentũ et nõ ad di minutiõꝫ soleñitatis et ita cũ sup ħ plu ries ꝺtuliſſez cum pꝛefatis doctoꝛibꝫ asse ꝛuerũt dicta festa euangelistaꝝ et doctoꝝ obꝑuanda foꝛe quo ad oĩmodã celebꝛati onẽ sicut et apostoloꝝ. ħ forte alicubi cõ suetudo excusaret ꝓm distinctionem posi tam sup̃·ſ.ij.et nõ.in additione. b Qñ debemus festũ incipe ℞ g̃tum ad feriatio nẽ a uespꝛa usq ad uespam eẍ.c.oẽs. a et de con.di.iij.pnunciandũ.et fuit oꝛigi nale dictũ scripture ut pꝫ leuitici.xxiij. b Et intellige uespam.i. sero. a .i.ab ultima ꝑte diei ꝓcedentis seu uigilie viꝫ imediate p⁹.xxiij. hoꝛas usq ad ultimaꝫ partẽ diei festi.qõ et põt patere ꝙ id qõ bẽt geneſis ꝑ ubi dr factũ ẽ uespe ⁊ ma ne dies unus.et ꝓm Nico.de lira. ibi scri ptura loquit de die nãli qui est.xxiij.hꝛ raꝫ.artificialis uero est g̃diu sol est sup terram cuius ꝑmã ꝙtem viꝫ mane ponit ꝙ tota die et ꝑmã ꝙtez noctis quã uocat uespe ꝙ tota nocte.et dicit idem Nico.ĩ uespe complet dies artificialis igit ꝓm scriptarã et sanctã ecclesiã festum.incipit imediate p⁹ occasũ solis diei pꝛecedentis usq ad occasũ solis diei festi. b Tñ fe stoꝝ initiũ et finis iuẍ eoꝝ qualitatẽ et diuersaꝝ regionũ ɔsuetudines seruari de bꝫ et sicut magnitudo ipoꝝ exigit pꝛius incipere et tardius terminari.eẍ.e.qm. a hoc dictũ aliqui male ꝑpendunt ipm alle gantes diminutiue dicentes ꝙ ꝑ cõsue tudinẽ põt minui festũ cum tñ clare con stet ꝙ loquit nõ diminutiue sed augmẽ tatiue dicendo pꝛius incipere et tardius terminari nõ dicit tardius incipere et ꝑ ius terminari itaq non ɔsuetudo potest minuere festũ nisi esset de illis quibꝫ cõ suetudo derogare põt ꝓm modũ dictum s̃·ſ.ij.v.et nõ.in additione.põt aũt cõsue tudo festum augẽ pꝛet g̃ in dominica ℭ solẽnitas nõ debꝫ incipere añ occasũ solis diei sabbati ne uideamur iudeizare ut in .c.pnunciandũ.de con.di.iij.Et ex pꝛedi ctis clare põt colligi ꝙ nulla consuetudo põt excusare labozantes in sabbato post occasũ solis et idem est in labozantibꝫ in diebus pꝛecedentibꝫ festa maioꝛa g̃ domi nica cũ ut.s̃. pꝫ in ħ fiat ɔtra ius diuinũ b Q quibꝫ abstinendũ sit in festis ℞ ut hoies melius possint uacare diuinis debt abstinere ab oĩ ope seruili.i. nõ solũ a pec catis ħ etiã a mechanicis et agricultura ⁊ huiusmõi ut nec mercatũ fiat nec placitũ nec aliquis ad pnã iudicet uꝫ ad mortẽ nec iuramẽta fiãt nisi ꝑ pace ħ tñ.ſ. absti nere a iuramẽto et si honestũ sit nõ est ne cessariũ. a Sati. vr posse dici ꝙ quo ad iudicialia iuramẽta de quibꝫ vr loqui.c.i eẍ.e.sit ꝓceptum in aljs uero consilium ut magis abstineat in festis g̃ in aljs di ebꝫ hoc est ꝙ maioꝛ necessitas urgeat ĩ eo dem.c.dr etiã ꝙ in festo iuratuꝫ nõ soluꝫ

ꝑ pace ſi etiã ꝑ alía neceſſitate ut dic̃ ibi glo.puta ꝑ fide et ꝑ obedientia ꝑ fama. b Et q̃ a predictis abſtinẽdũ ſit habet̃ de cõ.di.iij.rogationes.¶ ex̃.e.oes.xv.q.iij .c.i.et.ij.et.iij. et nõ.q̃ his diebꝫ proceſſꝰ iudiciarius nõ tenet etiã ſi fiat de conſenſu partiũ niſi neceſſitas urgeat uł pietas ſuadeat puta ſi eſſet cã debilium ꝑſonaꝝ ex̃.e.oqueſtus. a et ibi glo.dat exẽpluꝫ neceſſitatis dicens ſi eſſet res tpe pitura ut ubi res celeritatẽ deſiderat. b et mł to minus dꝫ quis his diebꝫ facere aliqd qõ ꝺ ſe eſt peccatũ q̃ magis peccat i feſto q̃ in alijs diebꝫ. a vnde et ſm ſ̃Nico.de lira exo.xx.qui omittit adulteriũ ł aliud peccatũ mortale in feſto facit otra duo p̃ cepta.et otra illud qõ uetat qõ agit ¶ oc̃ preceptũ de ſanctificatione feſti.vñ cũ circũſtantia peccati que trahit in aliam ſpẽꝫ ſit de neceſſitate ofeſſionis ncẽe eſt ¶ hãc circũſtantiã tpis ofiteri de quo latius di ctũ ẽ.ſ.ofeſſio .ij.ſ.v.i additione.peccatũ aũt ueniale nõ rũpit feſtuꝫ ſm Tho.ſcda ſcde.q.cxxij.arᵒ.iiij. nihiloĩnus et a peccõ ueniali debemus diligent̃ cauere oĩ tpe p̃ ſertũ in feſto aliꝫ diſponimur diſcrimini eccleſiaſtici.xix.qui ſpreuit modica paulatim decidit.et aduertendũ quoq̃ q̃ i maioribus ſolẽnitatibꝫ nullo mõ liceat piſcari in dominicis uero diebꝫ uel inferioribꝫ etiã nõ lꝫ niſi cã urgente et cum licẽtia et tũc fiat portio paupibꝫ ex̃ de ferijs.c. licet et ſic colligit̃ q̃ ubicunq̃ iuſta cã cogit opari in feſtis ſi põt fieri dꝫ a prelatis pcti licentia q̃ ipi hñt iudicare ſi eſt iuſta cã ex̃ de offi.dele.de cãis.¶ de lucro paupibus portio dꝫ fieri.¶ qõ dictũ eſt in piſcatione idem eadẽ rõe põt dici in aucupatione marie q̃ ibi hoies magis occupantur currendo uel aliud faciendo et fit magis in publico q̃ piſcatõ. Item q̃ oẽ opus ſ̃ uile ꝓhibet̃ in feſto leuitĩ xxiij.et.ſ̃.ſ.vi. ¶ ſic eſt regula ꝓhibitiua.vnde illud oẽ i telligit̃ ꝓhibitũ qõ nõ eſt ſpecialiꝫ cõceſſũ ut dꝫ in cle extui.de uer.ſig. Itẽ uenatio fortius inhibet̃ que etiã oĩ tpe videt̃ ꝓhibita.lxxxvi.di.qui uenatoribꝫ.et.c.q uenatori.et.c.uident ei.et .c. eſau.et.c. qd ꝑdeſt.et.c.amputatis. Ad cuiꝰ intelligẽtiam glo.in.c. qui uenatoribꝫ. ſup uerbꝫ uenatoribꝫ dicit nõ.q̃ eſt uenatio oppreſſiua ¶ hec illicita.ſ̃.di.vi.c.ultio.ſ.his ita ubi dꝫ cepit Lembroch eſſe robuſtꝰ uenator coram dño.i.hoĩm oppreſſor et extinctor de hoc habet̃ geneſis.x.ſequit̃ q̃dam arenaria quedaꝫ ſaltuoſa.arenaria eſt cuꝫ quis pugnat in arena cum beſtia dentata et ad lꝫ locat opas ſuas et hanc qui exercet peccat mortaliꝫ et qui eam aſpicit.¶ q eaꝫ exercet eſt infamis niſi gra uiriũ expriendaꝝ.ff.de poſtul.l.i.ſ.item ſenatus.de hac loquit̃ hoc.c.et ſequẽtia duo.et.iij.q. viij.ſ. tria.ſaltuoſa eſt que fit in ſyluis et ſaltibꝫ et hec licita eſt tñ eſt illicita ex tpe ut in q̃drageſima et in diebꝫ ieiuniorum .j.e.amputatis. Item ex ꝑſona q̃ clerico nõ eſt licita etiã ſi pauꝑ ſit ſm quoſdam xxiij.di.quorũdã.q̃ põt aliter uictũ q̃rẽ nam talis facit ciſtas et calatos et retia.ꝺ con. di.v. nunq̃.laico licita eſt ob neceſſitatẽ pro pellibꝫ ¶ carnibus nõ ob uoluptatem ¶ hoc de ea que cum clamore fit.ponere aũt laqueũ uel rete ſine ſtrepitu et clamore et canibꝫ lꝫ etiã clericis cum etiã monachis liceat texere linum ꝑ capiẽdis piſcibus de con. di.v. nunq̃. de ſaltuoſa loquit̃.j.c.eſau.et duo ſequẽtia.c.hec gl. Dicit glo.dicit nulli licere uenari in diebꝫ ieiuniorꝫ ſubaudiendũ ergo multominꝰ feſtorꝫ in quibꝫ fortius ꝺuenit ab opibꝫ ſeruilibꝫ abſtineri cum mercata ¶ ſimilia nõ ꝓhibeant̃ in ieiunijs que tñ inhibẽt̃ i feſtis ut.ſ̃.ſ.vi. Item nõ vł licitum ſonare uel cantare in feſto niſi honeſte et cum rõnabili cã ał etiã oĩ tpe vł ꝓhibituꝫ.vñ in.c.donare.lxxxvi.di.dicit glo.quid de cithariſtis et alijs qui ſuis utunt̃ inſtrumentis nunquid eſt licitũ audire uel tangere ea uel talibus ꝑſonis aliquid dare et quidem ad uoluptatẽ uel luxuriã nõ q̃ deuꝫ in oribus ſtimulat qui uocibus populuꝫ delectat.xcij.di.in ſcã.ſi ad laudem dei bñ

uel ob aliam iustã cãm puta recreationis q debilis est uel infirm⁹. b Quid agẽ dũ a qd liceat in festis ꝛ dz qs intendere magis diuinis ut hymnis psalmis ⁊ cãticis spũalibꝫ de con.di.iij.ieiunia. a In his oprehenditur et ozõ q oratio oi tpe saluti nostre.est necessaria luce.xviij.optz semp ozare et nunq̃ deficere ió est de p̃cepto precipue in festo vnde in sũ.con.l.iij. t.xxxvij.q.cxix.ĩNõ.ꝑm theologos q ozõ est de necessitate precepti sic̃ et quodcũq̃ aliud ad salutẽ necessariũ ⁊ dicũr otineri sub precepto ꝺ sanctificatione sabbati.vñ et precipit̃ q in festo missa integra saltẽ usq̃ ad benedictionẽ sacerdotis inclusiue audiat̃ de con.di.i.oẽs fideles.⁊.c.missas. b Item p̃dicationibꝫ uirtutibꝫ et regularibꝫ disciplinis eꝝ de ui.et hone.cle.cuz decorem.eꝝ de sta.mo.cũ ad monasterium .ſ.iij.licet etiã docere talia uerbo ℓ scripto in festo.nã et in sabbato circũsio fiebat ⁊ sacrificia. a Idem in sũ.con.li.i.t. xij.q. vij.ꝑm Ray.et sic int̃ cetera debemus attendere p̃dicationi et ꝺ ꝑm indigentiã debemus attendere oi tpe intelligo esse ꝺ p̃cepto presertim in festo q ut pxie patuit oẽ illud est de precepto qꝺ est necessariũ ad salutẽ aĩe.et p3 q predicatõ uerbi dei est ita necessaria ad salutẽ aĩe sicut corporalis cibꝫ ad salutẽ corporis.nam cibꝫ aĩe est uerbum dei deutro.viij.et Matꝫ.iiij ꝓpter qꝺ piculum p̃ditionis iminet non solum nõ audienti ſ etiã ex negligentia ꝟbum dei auditũ in memoria nõ retinenti ut p3 per Greg.omelia.viij.ubi dicit uerba dei que aure p̃cipitis mẽte retinete. cibus enĩ mẽtis est sermo dei ⁊ q̃i cibus acceptus stomacho languẽte reiciť qñ auditus sermo in uẽtre memorie nõ tenet̃ ſ quisq̃s alimẽta nõ retinet huiꝰ perfcõ uita desperat̃.eterne g̃ mortis piculũ forꝛmidate si cibum scẽ exortationis nõ accipitis si uerba uite.i.alimẽta iusticie ĩ memoria ñ teneris hec ibi sic g̃ audiẽtia ꝟbi dei est saluti necessaria et ꝺsequẽt̃ de precepto.unde ⁊ in.d.c.oẽs.ꝺ con.di.i.dicit̃ q oẽs fideles qui conueniũt.i.debẽt ꝺueniri in sacris solẽnitatibus ad ecclesiã audiat scripturas apostolox et euangelium ꝑ quibꝫ scripturis uidet̃ intelligenda p̃cipue ipa predicatõ p quã exponũt̃ populo ipe scripture unde et stati in.c.sacerdote.qꝺ imediate sequit̃ pꝰ dictũ.c.oẽs. dr̃ sacerdote uerbũ in ecclesia faciẽte q egressus de oratorio fuerit excoicetur. et ex hõ uidet̃ iminere q hoc sit mortale cũ excoicatio nõ irrogetur nisi ꝑ culpa mortali.xi q.iij.nemo epox. Item de con. di.i. q die dr̃.q die solẽni omisso ecclesie cõuẽtu ad spectacula uadit excoicetur claret aũt q omittitur ꝺuẽtus ecclesie qñ ad missã et ad predicationẽ ad quas oẽs debẽt ꝺuenire nõ ueniunt. b Sz ut ponit tho.ſcda scde.q.xxij.nõ ꝓhibet̃ quis facere opera que ptinẽt ad ꝓuidentiã necessariox tam sibi q̃ ꝓximis sicut seruãdo ꝓsonam uel res seu qꝺcũq̃ aliud damnũ uitando. a nõ tñ q consistat in cessatione lucri aℓ liceret mercari qꝺ uex nõ est eꝝ.e.c.i. nec eum omissione diuinox quibꝫ principaℓr intendẽdũ est ut statũ preostensũ est. b Matꝫ.xij.quis ex uobis homo q habuerit unã ouẽ ⁊ ceciderit in sabbato in foueam nõ ne tenebit et leuabit eam imo etiã lz ꝑ necessitate bellare.unde et machabei in sabbato pugnates excusãt̃.xxiij.q.viij. si nulla. a melius eꝝ de re.iur. q nõ est de quo habet̃ ꝓ macha.ij. b de quo eẽ uide.ſ.bellum i.ſ fi.Item ꝑm Guil.si in centibus segetibꝫ ĩ agro aut fenis in prato imineat tempestas pñt inde remoueri a Si dubitet̃ et timeat̃ q dicte res corũpant̃ uel multũ deteriorent̃ ꝑm eũdez Guil.ut in sũ.con.li.i.t.xij.q.ix. b Itez nõ credunt̃ peccare mortaliť carnifices ⁊ pincerne qui ꝑparant uictualia ut sequẽti die uẽdant si prius nõ poterant cõmode prepare aut ꝑparata ꝑuare. a Idem in dcã.q.ix.ꝑm eũdem Guil. et põt dici q hoc uerũ est si cibaria sũt necessaria ꝓ die festo.aut pro die sequẽti in qua non poterant ꝺgruo tpe preparari aℓ nõ lz cum

sit opus seruile. leuitici. xxiij. b Sz qd de his qui ꝯpellunt' a dñis ut opent' in festis R' ꝑm Guil. si iusto metu inducti hoc faciũt uident' ꝓpter necessitatẽ excusari al' nõ renẽt' obedire nisi in licitis et honestis. a Idem in sũ. con. dcã. q. ix. b Quid de his qui debẽtes dñis uecturaz bladoꝝ afferunt in diebꝫ festiuis R' ꝑm Guil. nõ excusant' nisi al' necessitas eos ad hoc ꝯpellat uectores tñ mertiũ et aliũ toꝝ aut ꝑsonaꝝ ad loca remota cuz alit' nõ possint sine graui incõmodo credo excusari et similit' de uiatoribꝫ et cursoribꝫ a Idem in dcã. q. ix. b Itz in festis liceat scribere R' ꝑm Guil. nõ lz scribere i aliquo grandi ut de quaterno in quat'nũ ſ scholaribꝫ lectiones suas nõe et sermones et in lectionibꝫ libꝝos corrigere nõ ãt lz circa predcã locare opas suas et ꝑ ꝑcio facere. a uel etiaz conducere ad h opas alienas ꝑm Guil. ut in dcã. q. ix. b Sz tñ spũalia ⁊ sine ꝑcio. Quid de barberis et minutoribꝫ et ferratoribꝫ equoꝝ R' ꝑm Guil. si in festis hoc faciũt prĩcip'r ꝓpter necessitatẽ eoꝝ quibꝫ seruiunt credo q ꝑñt excusari secus si ꝓpt' cupiditatẽ lucri ſ et illi qui de talibꝫ requirunt eos excusant' si alit' nõ poterant sibi cõmode ꝓuidere alioquin nõ excusant'. a Idez in sũ. con. dcã. q. ix. ſ quo ad barbitõsoꝝ nõ uideo que cã occurrere rõnabilis ⁊ excusabilis possit coiter q̃re nequeat post festũ differri. b Sed quid de molẽdinis R' ꝑm Guil. in molẽdinis ad uẽtum l' ad aquã que absq; magna opa hoĩs exercẽt' credo seruandã cõsuetudinẽ regionis nõ ꝓhibitam a ꝑlatis molẽdina uero cũ iumẽtis debẽt quiescere nam et iumẽta uacare iussa sũt sabbato exodi. xx. a certe idem vr̃ de quocũq; molẽdino nam lz alia nõ requirãt magnũ laborem hoĩs requirũt tñ iuge ministeriũ et occupationẽ et sic diuinũ cultũ et deuotionẽ ipediũt et cũ regula sit ꝓhibitiua et h nõ repiat' ꝓmissũ ostat ex supradictis nõ licẽ nisi rõnabilis artet necessitas. b Quid de eũ tibus ad mercata que fiũt in festis R' ꝑm Guil. si aliquis h faciat ñ ꝯsuetudinarie ſ ꝓ sua necessitate nõ credo q ꝑccet moraliter. secus si ꝯsuetudinarie seu lucrãdi cupiditate et maxie subtrahendo se a diuinis aut etiã si huiusmõi mercata ꝓhibita sint a prelatis illius loci siue forsan excoicata. a quo cãu etiã si aliqui de aliena dyoceſi uenirent inciderent in excoicationẽ rõne delicti ꝑm eũdem Guil. ut in sũ. con. l. i. t. xĩ. q. xij. b Mercata tamẽ que ex quadã necessitate fiũt de uictualibus et necessarijs ad diẽ aliquẽ nõ credo illicita esse dũ tñ ꝓpter hoc nõ subtrahãt se a diuino offõ. a Idẽ in dcã. q. xij. et h põt intelligi uel ꝓ cottidianis necessitatibus occurrentibꝫ quibus nõ potest aliter ꝓuideri ut sũt taberne uel hospitia ꝓ uiatoribꝫ et ꝓ pegrinis necessario ãbulantibꝫ uel etiã incolis alit' necessaria nõ habentibus q nõ hñt nec alijs tpibꝫ possũt sibi ꝓuidere et semp q̃n hec agũtur nõ ꝓter cupiditatẽ. ſ ꝓpter necessitatẽ egentiũ fiant de lucro pauperibus portio det' ex de feriis. c. licet. et. s. ſ. xi. b Quid de illis qui diebꝫ festiuis ꝓ elemosina tñ arant agros pauperum uel faciũt opa eoꝝ R' ꝑm Guil. non credo q dominicis diebꝫ a maioribus solẽnitatibus liceat. a glo. i. c. lz ex e. dicit q maiores solẽnitates sũt natiuitas dñi epiphanie resurrectio dñi et ascensio et pentecostes ſ glo. Ray. ut pz in sũ. con. e. t. q. xi. uocat solẽnitates maiores festa xpi et beate uirginis et precipue diem dominice passionis et apostoloꝝ petri et pauli. ſ hec glo. q̃tum ad festa beatissime uirginis et petri ⁊ pauli põt intelligi ñ q sint ꝺ iure diuino ſ q i eis min9 liceat opari. b de minoribus aũt festis sicut. j. et ante octauas pasce et ꝯsimlib9 credo q liceat sequi ꝯsuetudinẽ regionis Ad h aũt q licite fiant oz q ꝓpter ista nõ subtrahant se a diuinis et q talia nõ faciant ꝓpter affectionẽ carnalẽ aut spe remunerationis ſ ꝓpt' deũ ⁊ q pauptas illius hoc exigere uideat'. a Idem in sũ. con.

dcã.q.xi.ubi addit ꝑm Guil. ꝙ oz etiaz ꝙ iſta oſuetudo ſcient tolleret ab epo.et ſi dubitet utz epꝰ talia ſciat ⁊ ſuſtineat recurrere oz ſacerdos loci ad epm ut ſup ꝫ certificet ab eo qđ puto intelligenduz qñ dubitat utz oſuetudo ſit ltime preſcripta al oſuetudo circa ꝫmõi feſta ſatis ꝙ ſe excuſat ut pz.ẽ.ꝟ.ij.x.et nõ. b An liceat opari circa edificatõz eccleſiaz ⁊ hꝰ mõi. a vz locoz ſacroz et ad opus miniſtroz pauperuz eccleſie ut in ſũ.con.dcã q.xi. b ℞ ꝑm Guil.credo ꝙ liceat pcipue ad opus miniſtroz pauperum qui nõ hñt redditus ſibi ſufficientes ita tñ ꝙ hꝰ mõi labor nõ ſit uſq; ad ultimã fatigationẽ uel ne ꝓpter ꝫ dimittat miſſa et hꝰ mõi diuina. a quia nõ dẽt dimitti miſſa que eſt obligationis et id ad quod qs tẽt ꝓpter id ad qđ nõ tenet. ꝑm Guil.in dcã.q.xi.ubi etiã dic ꝙ hoc cãu iſtud opari põt fieri etiã in precipuis feſtiuitatibz ſi nõ ſit ꝓhibitũ uel oſuetudini loci ctrariũ b Itz pꝰ celebratõez diuinoz in feſtis audita miſſa liceat opari ℞ ꝑz guil nõ lz nõ tñ ꝓpter quodlibz modicũ opus peccat mortaliter ut ſi in uinea l in agro purgz quis aliquod modicũ qđ reſtabat per incuriã aut reparet fracturã in ſepe ⁊ huiuſmõi. a Quãtũ tñ laboris a opis poſſit quis ſine peccato facẽ in feſto nõ ẽ determinatũ ſ ad arbitriũ boni uiri ſcurrendũ eſt ꝑm eũdem Guil.ut in ſũ.con.e.t.q.xiij.ſimiliter etiã dicit ſcurrendũ ad arbitrium boni uiri ꝙ ꝑ ꝑta neceſſitate liceat opari in feſtis ut pz.e.ti.q.ix.qui etiaz dic ꝙ qñ occurrit rõnabilis neceſſitas recurrendũ eſt ꝙ diſpenſatione ad epm ſi cmo de põt adiri al putat ꝙ ſufficiat diſpenſatõ ꝓpꝛij ſacerdotis diſcreti tñ et ꝙ tãta poſſet eſſe neceſſitas et tam notoria ꝙ auctoritate ꝓpria poſſet quis talia facere et ꝫ nõ.in ſũ.con.e.ti.q.viij. b De his q̃ in feſtis faciũt ſerta et huiuſmõi uana ut de j.negociatõ ꝟ.viij.et ebꝛeis.ẽ.ebꝛea ꝟ.ij.de die dominica.ẽ.dominica.

Feudum

Feudũ eſt dceſſio rei imobilis fcã ꝙ homagio exĩ de ſymo.c.ex diligenti. a hec fuit diffinitõ Hoſtiẽ.cui in effectu dcordat diffinitio Hoſti.ut pz in ſũ.con.li.i.t.xv.q.lvi.ubi etiã patet ꝙ ꝓprietas remanet apud cõcedentẽ ⁊ uſufructꝰ tñſit in feudatariũ ſeu in accipientez et in heredes maſculos et feminas ſi de eis noiatim dictũ fuerit ad ꝫ ut ipe ſeu heredes eiꝰ dño ſeruiãt ad detrminatũ ſeruitiũ ſiue ad indeterminatum b Et aliud quidẽ eſt paternũ.ſ. qđ a patre uel a quocũq; de ſupioribz eſt acquiſitũ.aliud maternũ eſt.ſ.qđ ꝑ feminã eſt acquiſitũ. Item feudoz aliud eſt dditionale.ſ.qđ dat ad certũ ꝓpitiũ ſeu dditiõz a Et ſi negauerit uaſallus dditionẽ feudi ipm amittere debz ut in ſũ. con.e.t.q.lix.ubi hec oĩa ꝑm Hoſti.nõnt. b aliꝺ eſt nõ dditionale. Itẽ quoddã eſt ꝑpetuũ ſ.qđ tñſit ad heredes quoddã nõ et ſciendũ etiã ꝙ ſũt quedã incorpalia que qñq; dant loco feudi ut guardia et caſtaldia a et iſta non hñt ꝓpriam nãm feudi ꝑm Hoſt.ut in dcã.q.lix. b Res imobiles eccleſie de nouo nõ pñt dari in feudũ naz et prelati ꝫ iurant ſi res que erant prius feudales pñt iteꝝ infeudari puta ſi uaſallus ꝓpter aliquã cãm ꝑdat feudũ uel moriat poterit ꝑlatus concedere filio eius l alteri eĩ de feudis. ex parte. Quo acquritur feudũ.℞ ꝑm Hoſti.quadrupliciter ꝓ mõ ꝙ inueſtituram puta cũ aliquis dit alicui poſſeſſionẽ rei imobilis corpaliter uel cum aſta uel cũ baculo aut aliquo tali a dño qui dicit ſe ꝓpter ꝫ inueſtire. z°. acquirit per id qđ loco inueſtiture hẽt ut cum dño dicit alicui uade in poſſeſſionẽ illius fundi ⁊ teneas ꝙ feudo.ȝ°. acquritur preſcriptione ut ſi.xxx. annis tenuit feudũ et dño ſeruiuit lz inueſtitus non fuit.4°. acquirit per ſucceſſionẽ nõ qdez ex teſtõ ſ potius ab inteſtato nec enĩ ualz aliqua ordinatõ defũcti in feudo facta. nã aũt huiꝰ ſucceſſionis talis eſt ꝙ aſcẽdẽs

nō ſuccedant in feudo puta pr̄ filio dēſcē dentes uero ſic.et p̄ quidē filius pr̄i ⁊ nō filia. Item nepos ex filio et nō neptis. et ſic uſq; infinitū poſtea uero ſuccedūt col laterales ꝟ iſti de quentione imp̄ nō ſuc cedūt ꝟ ſolus filius quo deficiente reuer titr̄ feudū ad Impatorē et dfert cui uult a Idem in ſū.con.e.t.q.lx. b Sed nū quid filia ſuccedit in feudū R̄ ꝑm Hoſti. nō niſi de pacto uel qualz conditione feu di uel niſi filia poſt mortē patris redeme rit feudū a dño aut dñs inueſtierit eam de benefitio patris ꝓpter p̄is amorem ut in dſtitutiōe frederici quēadmodū feudū ad filiam ptinet.c.i. a Idem in ſū.con. e.t.q.lxi.ubi etiā idem qđ dr̄ de filia dr̄ ā oi prole et femineo ſexu deſcendente ⁊ q̄ ſi feudū ſit femininū tūc ꝑm quoſdā ſuc cedit filia patri et mr̄i in feudo. b Sz per quē pōt fieri inueſtitura feudi R̄ ꝑm Hoſtiē.fieri pōt tam a feia q̄ a maſculo etiā minore.xxv.annis ſi feudū ſit uetus ſi uero ſit nouū nō pōt a minori fieri niſi ſit pubes et iurauerit nō dtrauenire inue ſtiri aūt pōt quilibz etiā ſeruus niſi dñs ignorauerit eū ſeruum pōt etiā quis inue ſture et inueſtiri tam p̄ ſe q̄ p̄ alium ut p̄ ꝓcuratorē. a Idem in ſū.con.e.t.q.lxij b An feudatarius bēat preſtare iuramē tū et quale.R̄ ꝑm Hoſt. in oi feudo ſtatū fcā inueſtitura requirit iuramētū fideli tatis niſi ex pacto remiſſū ſit. a Idem in ſū con.e.t.q.lix. b Et habz fieri hīs uerbis et ſimilibz.Ego talis iuro ad ſanc dei euangelia q̄ abhinc in antea ero fidel talī ſicut debet eſſe uaſall dño nec id qđ mihi ſub noīe fidelitatis dmiſerit pandā alij ad eius detrimētū me ſciente et h̄ ſuf ficit.et nō.q̄ uaſallus obligatur dño ꝑm q̄ dūetum eſt et ꝑm qđ feudi nā et tā re gionis ipſius l uicinaz dſuetudo regrit quibus deficiētibz poterit uti iuriſcripto a Idē in ſū. con.l.i.t.xv.q.lvij. b Cōi ter aūt obligat uaſallus dño in pluribz p̄ ne ſit ei in aliquod dānuz de corpe ſuo h̄ uitabit ⁊ impediet. z. ne id qđ dñs facere intendit et facile pōt fieri reddat ei diffi cile uel impoſſibile.ſ.latent dtra ꝓcurando y. ne reuelet ſecretū ſuū alicui marie qui poſſit obeſſe ſimilit nec illa p̄ que minus tutus fieret.4. ne ſit dtra eius iuſticiam uel honeſtatē.ſ.impediendo uel dehoneſtan do filiam uel uxorē maculando eiꝰ famaz dcō fcō l dſēſu. a Et tacito ut diſſimu lant audiēdo uerba infamie dtra dominū fcō uero ut p̄ bellum famoſū ut in ſū.cō. e.t.q.lxiij.ubi hec oīa nōnt. b 5°. ne ali qđ dānum in tpalibz ei faciat uel utilita tē ei impediat. Sexto ut fideliť ei prebeat dſiliuz quo ad uerbū et auxiliū.ſ. de rebz et p̄rſona ſua p̄bant hec in libro feudoꝝ de forma fidelitatis .c.i.et.xxij.q.v. de foꝛ eꝛ de iureiurl.ego. Item lz uaſallus nō de beat eē p̄ alijs dtra dñm ſuū eꝛ de poſtul .c.fi.tū p̄ ſe et ſuis hoibus pōt petere ⁊ de fendere ius ſuum ar.eꝛ.de iureiurl petitio a Idem in ſū.con.dcā.q.lxij. ubi etiam addit q̄ idem Hoſti.ponit aliā formam iuramēti fidelitatis vīz.Ego titius iuro ſup̄ ſacra dei euangelia et ab hac hora inā tea uſq; ad ultimū die uite mee ero fidel tibi gayo.dño meo dtra.oēm hoīem exce pto Impatore uel rege. b uaſallus eiz dtra oēm hoīem dz dñm iuuare etiā dtra fratrē et filium in cā iuſta n̄ dtra aliū dominū antiquiorē.unde et in ſacēmēto illū excipere dz.Et notandū q̄ in predictis oi bus dñs dz fideli ſuo uicez reddere ut .j. .ſ.vij.dr̄. a h̄ clare habet in.c.de forma xxij.q.v. b Quibz ex cāis amittit feu dū.R̄ ꝑm Hoſti.p̄ quidē amittit ſi uaſal lus fuerit clericus uel religioſus q̄ nec ta les ſuccedunt in feudo.xxiij.q.viij.ſi. z. amittit ſi hēres uaſalli ſteterit p̄ annum ⁊ die q̄ nō petierit a dño inueſtituꝝ feu di ſimilit et ſi ipe uaſallus poſt mortem dñi nō petierit ab hēredibz dñi ut i libro feudoꝝ in quibz cāis feudū amittit.c.i. et hoc uez niſi ipe uaſallus fuerit minor ānis.xiij.q̄ talis nō cogit fidelitatē facē Item n̄ ſit miles q̄ hz p̄ terīo annū ⁊ mēſē Item n̄ iuſta cā impedierit ut i libro feudoꝝ

de ꝓhibita feudi alie.ꝑ lotharīū. qm̄ int̄ dn̄m.et intelligit̄ iusta cā ut ꝑ mortez uel capitales inimicias uel aliam iustam abn̄tiam.3°. amittit̄ cum uasallus tribus uicibꝫ coꝛā ꝓibꝫ et ꝫmōi requisit⁹ fideli tatē iurare noluerit ꝯ quis dn̄s patus sit facere inuestituꝛā.4°. si uasallus infeudauerit feudū alia lege ꝯ ea quā ipe habz t̄ in talē uasallum qui feudū seruare nō potest.5°. si uasallus interfecit suum ꝓpriū germanū uel germani filiū uel aliqd ꝺmi serit qꝺ paricidiū noie ꝺtineat̄ ad ꝫ ut totaz hereditatē habeat de paricidijs hēs j. paricida. Sexto si uasallus dimittit dn̄z suum in ꝓelio nō mortuū nec ad mortez uulneratū .similit̄ ꝓpter alias multas ingratitudines que enumerant̄ in libꝛo feudoꝝ quibꝫ modis feudū amittit̄.c.i.7.ij Septimo si uasall⁹ scient̄ negauerit feudū uel ꝓtem aut ꝺditionē eius sec⁹ si ig rant̄. Octauo si uasallus feudū alienauerit 7 si quidē ꝑ parte alienauerit illā ꝓtem amittit et libere ad dn̄m reuertet̄ nulla scriptione obstante nec ꝑderit uasallo si post factā alienatōz recuperauit feudū ipm nisi ignorant̄ alienasset. Nono si uasallus dn̄m accusauerit aut si testimoniū cōtra ipm in cā nō tn̄ criali ꝫ etiā ciuili tulerit lz quidā dixerūt ꝙ in ciuili pōt. Decio si uasallus uocat⁹ a dn̄o ꝙ secū uadat in expeditiōe publica.puta uocatus ab Jmpatoꝛe ut secum ueniat romā ꝑ suscipiēda coꝛona 7 huiusmōi nō uenerit nec aliū ꝑ se dn̄o suo acceptū miserit uel ei stipēdia militie non dederit. a hec oia nōnt̄ etiā in sū.con.l.i.t.xv.q.lxiij. b Et si qdem qn̄ ꝓpter fidelitatē nō seruatā amittitur feudū nō intelligit̄ ipo iure ꝫ ꝑ sniaz si uero alienatū fuerit ipo iure ꝑditur ut Jnno.ꝺcit hec oia Jo̅sti. ꝓbat in sū.cō. t.de feudis. a Jo̅sti.quoꝙ ad hunc ca sū vī simplicit̄ ꝺcē ꝙ amissio feudi fit ꝑ sniaz ꝫ Jnno.ꝺcit ꝙ in cāu alienatois fit ipo iure in sū. con.e.t.q.lxv. b Qn̄ dn̄s amittit ius qꝺ in feudo habz ℞ ꝑm Jo̅sti.sicut uasallus amittit feudū ꝓpt culpam ita dn̄s ꝓpretatē feudi. ut i libꝛo feudoꝝ si de feudo ꝺtroueꝛsia fuerit.c.dn̄o mino amittente.dn̄s enī uasallo debz uicē rependere ut i libꝛo feudoꝝ de forma fidelitatis.c.i.in fi.et si nō rependerit merito censebit̄ maleficus. a al' malefic⁹ et tendit ad idez ꝫ clarius. b vt est ille q ꝺtra uasallum deꝑlxensus fuerit ꝑfidus xxij.q.v.de forma.xcv.di.esto subiect⁹.ex de iureiur.quenit.et talis etiā priuatur iure qꝺ hz in uasallum et feudū trn̄sit ad supiorem nō intelligas tn̄ ipo iure ꝫ per sniam. a Idem in sū.con.ꝺcā q.lxv. b

Quid si dn̄s moriens plures filios relinquit nūqd uasallus iurabit fidelitatē oibꝫ ℞ ꝑm Jo̅sti.nō puto qm̄ uasallus nō cogit̄ ꝑ uno feudo plures hēre dn̄os maxie in comitatibꝫ ducatibꝫ marchionatibꝫ qui hodie diuidi nō pn̄t. a Idem in sum.con.e.t.q.lxvij.ubi etiā addit̄ ꝑm Jo̅sti.ꝙ nec pōt dn̄s sine uoluntate uasalli feudū alienare nō etiā in gn̄ali alienatione uasalli nō ꝺtinetur nisi ꝫ notatiz dictū sit et subdit aliq tn̄ uolunt dicē ꝙ equali uł minoꝛi dn̄o ꝺcedi pn̄t. b Sz si uasallus moriens plures filios reliqt oēs debēt iurare fidelitatē si feudū indiuisū habēt ꝫ si ex diuisione totū feudum ad unum puenerit ille solus iurabit. a Idem in sū.cō.l.i.t.xv.q.lxvi. b Jtē uasallus possit feudū refutare ℞ ꝑm hoſt pōt etiā sine uoluntate dn̄i.et p⁹ hoc nō tenebit̄ fuire dn̄o uerūtn̄ nō debet eum offendere. a Idez in sū.con.e.t.q.lxviij b Quidā dicūt ꝙ nō eū refutare potest multo domino ut.C.de acti.7 obli.l.sicut initio.pmū uidet̄ uerius si tpe et loco debito repudiet alit̄ ꝺtra. a dictū Jo̅sti formalit̄ habet̄ in.c.uno.de uasallo. q ꝺt̄ ostitutōz lotharij feudū alienauerit. b Jtē filius repudians hereditatē patris possit retinere feudū ℞ ꝑm Jo̅sti.nō sed aut totū ꝺz retinere aut totū repudiare nisi forte eū dominꝰ tāꝙ ꝺ nouo bn̄ficio

inuestiat agnatis ꝺsentientibꝫ. a tūc eī bene retinet feudū sine aliquo onē hereditario ut in tex. ꝯ allegato ubi etiā ꝺicit de agnatis repudiātibꝫ hereditatē qꝺ eī nō in sū.con.e.t.q.lxix.et ꝺicunt agnati qui per uirilē sexū ꝺescendūt. Cognati uero q p femineū ꝑm huꝯ. b Agnati xo bene possūt aliquod feudū retinere repudiata hereditate ut in cōstitutione frederici. an agnatus uł filius ꝺefūcti repudians hereditatē possit feudū retinere.c. si cōtigerit b Utꝝ feudū possit per uasallū legari eccleſie. ℞ ꝑm Hoſtie. si feudū fuerit de camera ꝺñi et ad tps ꝺatum nō pōt legari nec etiā hęres succedit similit etiā eccleſie nō pōt legari si de nā feudi est q uasallus seruiat in ꝓpria pſona. a Et in tali nō succedit clericus etiā si filius sit ꝑz hoſti. ⁊ in sū.con.e.t.q.lxxi. b Si uero sit paternū et ꝑpetuum tūc pōt ꝓ aīa legari a si ꝺsueuit p alium seruiri ꝺcā.q.lxxi. b nisi ꝺsuetudo repugnet. a Idez ꝺcā q.lxxi. b Utꝝ ecclesia possit recipe in pignus feudū qꝺ laicus ab ea tz ita q ñ ꝺputēt fructus in sortē. ℞ ꝑm Inno. ꝺnt quidā q pōt ꝺūmō ꝺurante pignore nō recipiat seruitiū feudi qꝺ tūc solū ueruz est qñ ipi fructus nō multū excedūt ualorem huiꝰmōi alioquin eēt ꝺtra mandatū ꝺcī eī ꝺe feudis.c.i.uel ꝺic ꝑm eūꝺē q hec ꝺe cretalis et similes loquunt qñ feudū illicite a laico ꝺetinet et recupari nō pōt. a Con. Hoſ. lz aliqui aliter ꝺixerint ut in sū.con.e.t.q.xxxviij. b

F Ides Utꝝ oēs teneāt habē fidē explicitā ℞ ꝑm Tho. ſcḋa ſcḋe.q.ij. ꝺicendū q maiores ad quos ptinet alios erudire tenēt hēre pleniorez notitiā ꝺe credendis q inferiores nihiloīnus tū oēs tenēt fidem hēre explicitā ꝺe mysterijs xpi precipue q tū ad ea que coīter in ecclesia solenizant et publice ꝓponunt sicut de īcarnatione ꝺe passione et huiusmōi. si alias subtiles ꝺsiderationes tenēt aliqui magi uel minus explicite credere ꝑm q ꝺxtit statui et ossō uniuscuiusq. Utꝝ teneant oēs explicite credere trinitatē. ℞ ꝑz Tho. ubi supꝝ. ꝺicendū q q mysteriū xpi explicite credi nō pōt sine fide trinitatis ut q filius ꝺei carnē assūpsit et ꝺ spiritu scō ꝺceptus fuit iō post tps gre tenēt gli bz ad explicite credendū mysteriū trinitatis. Utꝝ ꝺfessio fidei sit necessaria ad salutē. ℞ ꝑm Tho. ſcḋa ſcḋe.q.iij. Cū cōsiteri fidem ptineat ad preceptū affirmatiuū iō nō semp nec in quolibz loco est ꝺe necessitate salutis ſi in aliquo loco et tpe qñ. ſ. aliquis interrogat ꝺ de fide si taceret crederet uel nō hēre fidem uel q fides ñ esset uera uel alīꝫ ꝓpter eius taciturnitatē auerterent a fide. Utꝝ cū infidelibꝫ sit ꝺisputandū ꝺe fide habes. ꝯ infidelis. ſ. iij

F Ilius Quadruplex est status filiozum Alij eni sūt nāles et ltīmi ut q de uxoribꝫ ꝓcreant. et ꝺe his habes. ꝯ. legiti. alij nāles tm̄ ut filij ꝺcubine qui ꝺe soluto ⁊ soluta que uxor esse possit nascūtur. alij sunt legitimi tm̄ ut et adoptiui alij spurij qui ꝺe adulterio uel incestu ł alī per leges ꝺānato coitu nascūtur. a vel alī uulgo ꝺcepti qui patrē ꝺmōstrare nō pūt. ff. ꝺe sta. ho. l. uulgo. et predcā etiā nōt glo. in. c. tanta. eī qui fi. sint le. ponūt quoq in sū. cō. l. iiij. t. xxxiij. q. i. b vtꝝ filiusfamilias possit facē elemosinā. s. elemosina. ij. ſ. iiij. et utꝝ aliquo m̄ ꝺe rebus patris accipere uel expendere pōt. uide. ꝯ. peculiū. Apud quē filius ꝺēat nutriri fcō diuortio. ℞ ꝑm Hoſti. si filius minor sit triennio regulariter uerꝝ est q ꝺz esse penes matrē si maior penes patrem ſi inde exaīare ꝺz apud quē comodius moretur nec post triennīū alendus est apud matrē etiā expensis prīs. a ꝺcbz ꝺicē ut tū pꝰ triennīū apud mrez alendus sit expensis prīs ut pz in sū. con. li. ij. t. i. q. lxi. ubi hec nōnt. b .C. soluto. ma. l. i. a imo potius diuortio fcō apud quē liberi mo. uł educari ꝺcbe. l i. et ibidē in auē. si pat. ꝺ si prī cām diuortij prestiterit apud mrem

ad ſcōas nuptias nō uenientē liberi nutri antᵉ patris expensis. ſi uero econ̄ apud pr̄ez mr̄is locupletī.exp̄ēs.ſi pr̄ min⁹ ido neꝰ ſit tē.n. apd̄ mr̄ez locupletē nutriāt quēadmodū filij locupletes cogūt mr̄ez egentē alere.qd̄ aūt de alēda matre egēte et filys indigentibꝫ edictū eſt ħ quoq; in oibꝫ aſcendentibꝫ ⁊ deſcendentibꝫ pſonis utriuſq; nāe precipimꝰ obſeruari. b Si tñ alter ɔiugū eſſet infidelis ⁊ puer i mi nori etate dēr dari fideli nō obſtante qꝫ i digeat matris obſequio ut ponit Tho.in iiij.di.xxxix. Ultr̄ malicia parētis no ceat filio uel econ̄. Rᵉ ꝑm Ray. nō nocet quo ad dcū lz noceat iterdū quo ad pnā tpalē.di.lvi.nūq;.⁊.c.naſci.vi.q.i. ſi quis. et de hac mā hēs·j·pna.i·ſ·vij. Itē mali tia parentū inducit p̄ſūptiōez ɔtra filium di.lvi.ſi gens angeloꝝ.et econ̄ malitia fi lij iducit ɔtra patrē. An filij nāles ali quo mō ſuccedant pr̄i.Rᵉ ſi patᵉ lz filios alios ltīmos uel nepotes tūc lz ei dare ℓ relinquere nālibꝫ eozūq; mr̄i unā unciam et nō ulℓ ul̄ ſoli ɔcubine ſemi unciā ⁊ nō ulℓ.C.de nālibꝫ libe.l.mr̄e. Si aūt nō lz alios filios ltīme deſcendentes tūc ltīma parte relicta aſcendentibꝫ reliquuz inter nāles diſtribuere pōt qꝫ ſi nec aſcēdentes nec deſcendentes hēat tē liceat ei inſtitu ere naturales inſolidū hēredes.C.de nāli libe auc̄.lz. Ab inteſtato uero qūo nāles ſuccedāt.uide·j·ſucceſſio·ſ·pe.dēnt quoq; nāles paſci arbitrio boni uiri etiā ſi ltīmi extant et ſuccedant aut ſi ɔiuge uiua alij ſint hēredes et ipi preſtant idem patri ſi opus ſit.ut i dcā auc̄.lz. Quid de ſpu rijs.Rᵉ ſpurij ſūt qui ex dānato coitu ſūt ꝑm leges. a vz cum muliere quā qs nō poſſet hēre in uxorem rōe ſanguinitatis affinitatis religiois uel alteriꝰ mr̄imonij ſeu cuz qs lz plures ℓ eē duas ɔcubinas ſimℓ ut in dcā auc̄.lz. b oi prozſus bñ ficio excludunᵗ.ut.C.de nāli.libe.auc̄.lz. ħ tñ intereſt epi facere qꝫ uterqꝫ parentuz talibꝫ liberis neceſſaria ſᵗ miniſtrer ꝑm qꝫ ſuppetant facultates.eꝫ de eo qui duxit i ma.quā pol.cū hēret.et in ħ mitius agat ius canonicū qꝫ ciuile. de filijs ex adulte rio uide.ē.adulteriū. Itez de hmōi uide ·j·illegitimus.de filijs aūt nutriendis et alijs expoſitis uide.ē.expōitus.filij exclu dunᵗ ab hereditate patris in tribꝫ caſibꝫ ut·j·hereditas·ſ·ij.C.uiꝰ parenti ɔditionē ſ.liberam uel ſeruilē ſequiᵗ filius uide·j· ſeruus.i·ſ·iij.

Flagella In quibꝫ ɔſiſtāt er qūo ſūt ſatiſfactoria hēs·j· ſatiſ factio·ſ·vij. Itē de his hēs·j·pna.i·ſ·v

Fornicatio Fornicatō vr̄ eē genꝰ cuiuſlz illiciti coitus et tñ ſpecialiᵗ intelligiᵗ in uſu ſoluraꝝ ſtupri uero eſt ꝓpie illicita uirginuz de floratio. Adulterij eſt thori alieni.i.uxo ris uiolatio de quo etiā hēs.ē.adulteriuz et·j·impedimētū.viij·ſ·iij. a potius vr̄ ·ſ·ij. b et ſequētibꝫ. Inceſtꝰ eſt ɔſanguí nioꝝ uel affinium.abuſus aut etiā ſancti monialiū.raptus eſt cū puella uiolenter et ɔtra eius uel parentū uoluntatē educi tur ut corrupta in uxorem hēaᵗ.xxxvi. q.i.ſ.cum ego. a et ibi de predictis ſpe ciebus dr̄. b vel etiā ut hēaᵗ in ɔcubi nam eꝫ de rap.cum cā.uide de ħ·j· raptoz ij. a predcā poſuit Ray.in.ti.de rapt·ſ· nota.et glo.eius ibi que etiā ſup uerbo in uxorem dicit qꝫ raptus quoq; ɔmittitur ſi qs rapiat uel etiā ſemel abutaᵗ mulier renitente.ut.xxxvi.q.i·ſ·ex hac.et dicitur renitēte qꝫ ſi ipa ɔſentiente nō eſſet raptꝰ ſ ſtupri ul̄ ſimplex fornicatō.ſi uero ɔ̄ uoluntatē parentū rapetur ut eēt uxor uel ɔcubina eſſet raptus lz rapta ɔſeſiſſz b pret̄ hos oēs eſt pcōn ɔtra nām. a Et de iſto tangit Tho. ſcda ſcde.q.cliij. ar°.xi. b Et de grauitate cuiuſlz dcōz habes·j·luxuria·ſ·i.addūt quidā ſacrilegi um de quo ſimiliᵗ luxuria·j·ſ·i. a De iſto ſacrilegio Tho.loquiᵗ ſcda ſcde.q.cl iiij.ar°.x.ubi dic̄ qꝫ maiſeſtū eē qꝫ eē luxu ria ꝑm qꝫ uiolat aliquid ad diuinū cultū

ptiuēs ptinet ad spēm sacrilegij ex q̄ dō colligit q̄ h̄ sacrilegū omittitur respectū loci et psone ad qđ etiā facit.xvij.q.iij. si qs inuentus.et qđ nō glo.de pe.di.v.con siderer. Simplex fornicatō in clerico publice tenēte ocubinam inducit deposi tioēz dico si amonitus nollit se corrigere nam talis p̄ quidē monitus dēt suspēdi a bñficijs ⁊ si se nō correxerit dēt ppetuo ab eis remoueri siue sit in sacris.ex de co ha.cle.et mu.sic.siue nō in sacris ut ibidē in.c.si aūt clerici. a ⁊ ibi vī innui quod ad p̄dicta regratur trina admonitio. b Qz si tale crimē est notoziū suspensus ē ipo iure ut dictū est.s.cleric9.in.§.ij. Si uero sit publicuz ex fama tm̄ ita q̄ meri to talis hēatur suspitio q̄ scandalū gene ret etiā si nō appareat accusatoz erit pur gatio indicenda in qua si defecerit aut se purgare noluerit canonice punietē. ex de coha.cle.et mu.tua. et talis interiz non dēt in officijs euitari. Utrz aūt sit audiē da missa ul̄ offiū clerici fornicatoris tenē dū est qđ vī.s.clericus.in.§.ij. a Et ibi latius de h̄ in additione. b et.j. ordina tus.i.§.iij. Que pena clerici in sacro or dine qui aliquā duxit in uxorez. Ř debet puari ordie et bñficio ecclesiastico et mu lier si erat libera dz redigi in seruitutē ec clesie.di.xxxij.eos qui.si ancilla dz uendi di.lxxxi.quidā clerici ⁊ filij inde nati redi gūtur in seruitutē ecclesie.xv.q.ulti.c.mul te. Item talis clericus est excoicatus ipo facto ut.s.excoicatō.i.§.iiij.x.vij.et nō. q̄ qñ cleric9 in sacris sepat̄ ab ea quā duxit in uxorē dz eā abiurare.s.q̄ de cetero nō accedz ad eā nec comedet nec bibet cū illa nec in eadē domo manebit nec i alio loco si taz publico q̄ mala suspitio esse nō pos sit ne loquat̄ cum ea nisi coraz idoneis te stibz et certa necessitate. a et in ecclesia ul̄ in alio publico loco ut in sū.con.li.iij t.xxx.q.xij. ubi hec nōt̄ p̄m Ray. b xxxv.q.vi.ab isto die.ex.e.qui cle.uel uo. ex lra.tū si clericus hēt̄ suspectus q̄ for sitan iuramētū nō seruaret nō dz exigi si p̄ penitentiā interdicti uel suspensionis ł alijs huiusmōi est exp̄scendus ex de coha cle.et muli.clericos. a Idem in dcā.q. xij.in sū.con.p̄m Ray.et Hosti. qui etiā addit q̄ nō est aliquid iniūgendū alicui p̄ iuramētuz de cui9 trīsgressione ueriſiłr timetur ibi etiam dī p̄m Ray.q̄ si ducta esset ancilla ⁊ filij sui puuli nō uēdentur ſ retrudent̄ in monasterio ne p̄pter eius abūtiaz filij eius p̄eant di.xxxiij. fraterni tatis.subiungens uel intellige illud.c. q̄ nō detraxit cū ea mrīmonialit̄. b de mā fornicationis plurima hēs .j. luxuria.

Fraus Fraus et dolus alicui p̄ocinari nō debēt.xxx.q.i.dictū est extra d̄ iscrip.ex tenore.fraus fit legi qñ qđ ali cui p̄hibet̄ uua uia uult sibi licē p aliam uiam.ex de priuile.q̄to.et de concess.p̄ben ostitutus. a uel cū quis saluis uerbis legī sniam eius circūuenerit.ff.de legi.l.cō tra legem.et dcō.c.q̄to. b Ad fraudez p̄tinē p̄t que hñt̄.s.dolus.et.s.astutia.

Frigiditas Quō impe diat mrīmoniū uide.j. impedimē tū.xv.q̄ p totū.

Fanus De expēs funeris.j.hereditas.§.vi.et.j.sepultura.i.§ vn. et .j.restitutio.ij.§.v. Item de iniuriantibz funeri uel mortibūdo.j.sepultura.i.§. viij.

Furtum Est detractio rei alienę mobilis et corpalis fraudulosa et inuito dño lucri faciendi gr̄a siue ipius rei siue etiā usus possessionisue ut ff.eo.l.i. a Ista fuit diffinitō Ray.que et ponit̄ in sū.con.l.ij.t.vi.q.i. b Contractio ponit̄ in p̄dicta diffinitione q̄ sine ea nō est furtū etiā si interueniat uoluntas uel uerbū. a facit.ff.e.l.i.§.i. b tū per solam uoluntatē erit trīsgressio alterius p̄cepti.s.illius p̄cepti nō cōcupisces rem p̄rimi tui rei aliene ponit̄ in diffinitione q̄ i re p̄pria nō omittit̄ furtū intellige ū

aliꝰ hēat in re illa aliquod ius puta ille cui res erat pignorata uel comodata. a et facit in ea utiles expensas ut ꝓ in iuribus ꝯallegati. b .ff.e.si res.§.i.et.l.si is qui rem.in prin. a imo potius in fi. b Idem Tho.sco.sode.q.lxxi.mobil ⁊ corporalis dr qꝺ in rebꝰ imobilibꝰ ut in agro uel incorpalibꝰ ut sūt actiones et ꝑtutes nō omittit furtū eo qꝺ talia non pūt otractari. a .ff.e.l.uex.ꝯ. b fraudulosa.dr qꝺ si aliquis credebat rem esse suam que nō erat sua uł si esset sua credebat qꝺ etiā ab eo qui hēbat ibi ius posset accipe nō omittit furtū lz ał teneat. a viz qꝺ ꝑdit ius qꝺ hēbat in re et si nō habebat ius aliqꝺ oꝺēnabit ad restōnez rei et insr ad extimatōz illius ex eo qꝺ uoluerit ius sibi facere ut ī textu de quo stati. b ut insti.de ui bo.rap.§.qꝺ tū.et.§ se. Inuito domino dr qꝺ si credit dūm ꝓmissurū ⁊ sbē iusta cā credendi nō tenet secus si nō sub est.ff.e.si is qui rē. a Jn dubio enī ꝓesumit dūs inuitus.ff.e.l.q uas.§. uetare. b Et dr dūs inuitus etiā si uideat rem auferri q̄ uis ñ otradicat.ff.e.l.pe. a Jbi vr colligi hoc uex qñ rōe timoris uel eē uerecundie nō otradixit ał nō oꝺicendo cuz potuerit vr osentire.ar.e.error.lxxxiij di.et.c.osentire. b si aūt putauit facere inuito dño et tū dūs uult furtum qdez facit q̄tum ad intentiōz si nō tenet ad restitutōz nec dūs pōt facē obstāte sibi sua uoluntate.ff.e.int oēs.§.pe. a hoc fallit in.l.si qs seruo.C.de furti.ut psuadens ꝑ uo ut tollat rez a dño et seruus tollit eā dño ꝓmittente cui pus denunciauit tēt furti et serui corrupti. b Lucri faciēdi gr̄a qꝺ si quis alienā ancillā rapuerit non cā lucri si libidinis nō omittit furtū.ff.e uex. a huiusmōi ał incipit certū. b Jpsius rei usus possessionisue.qꝺ nō solū omittit furtū qꝺ rei dnium uult sibi lucri. si etiā qui uult ī re ipa lucrari usum ⁊ possessionem di.l. qꝺ sacx.ff.e.q iumēta.

Quot sūt spēs furti ℞ due.nam aliꝺ est manifestū.s.illud in quo fur deꝓhendi tur priusq̄ ueniat ad locū dstinatū. a siue deprehendat ab eo cuiꝰ res sit siue ab alio.ff.e.l.iij. b Aliud nō manifestū cū quo fur nō deprehendit.ff.e.l.ij.et.iij. Itē nō.qꝺ quedā remanēt in noie gñali q̄dam in speciali ueluti sacrilegiū quod est furtū rei sacre. a seu etiā non sacre si de loco sacro siue etiā de ecclesia ut in .c. qd ergo.de quo.ꝯ. b Peculatꝰ qꝺ ē furtū ꝺ re publica.xxiij.q.iiij.qd ergo.abigeatꝰ qñ quis dspgit gregem et inde furat. a ff.de abigeis.l.i.§.i. b Plagiū quod dr furtum hois.s.qñ scienter qs liberum hoiem uēdit uel emit.ff.de plagi.l.i.⁊.iij et eodem mō si alienū seruū solicitauerit ł asportauerit. a Idest ad aliā regionez furtiue duxerit.C.de plagi.l.i.et nō.in sū confe.li.ij.t.vi.q.ij. b Que pena furti ℞ pena furti uariat ꝑm qꝺ uarie de ipo agitur.nam si agat crialit.i. ad penā crimis nō est ꝓpt ꝺ fur suspendēdus aꝺ demēbrādus si alit puniendus.vz ut fustiget uel exulet uel alio mō ꝓut iudici uidebitur et ꝺ in simplici fure.s.qui occulte et sine armis delinquit.C.e.auc.si nouo iure. a Sed hodie in multis locis etiā simplex fur suspendit de osuetudine ꝑm glo.ray. et dicit Jl.qꝺ hāc osuetudinē facit rōnabilē necessitas pacis coius et frequēs incorrigibilitas expta huiusmōi malicie hoiuz ut in sū.con.e.t.q.ij. b Si aūt plus ē q̄ fur ut qꝺ cū armis uel sine armis uiolēter aggredit in domibꝰ uel in itinē uel in mari tūc artiꝰ ꝓcedit otra eū.ff. de pēnis l.capitaliū.§.crassatores.et.§.famosos. Itē si quis palam subripit ⁊ est famosus oēs enī tales furcis suspendūt. a ideō.§. famosos.ubi etiā dr qꝺ debēt suspendi ī loco delicti. b Qꝺ si nō est famosus punit ea pena de qua dr.ꝯ.raptor.i.§.i.Quidā cē taliū ꝯz leges qñq̄ tales licite absq̄ iudice occidūt ut.ꝯ.homicidiū.i.§.ij. eē de homi.si ꝓfodens.Si uero agit ciuilit pena furti manifesti est quadruplū nō manifesti est duplū. a ut in isti. de ob.que ex delic.na.§.pena.et ibid.ꝯ.fi. ꝯz qꝺ istud

duplum seu quadruplū exigit' uel rem sublatam. et hec pena pōt peti etiā p⁹ ānū ut in insti. de ppetl et tpali. ac. ℌ furti. et si egerit aliqs crimialit' potāt item agere ci uilit' ⁊ econūso. C. qñ ciui. acti. piu. crimi. l. unica. et. ff. e. l. fi. b Et ꝑ intellige in foro cōtemptioso ſ in foro conscie qñ qs sine lite uult restituere sufficit restituere simplū cū oi dāno ꝑm Tho. et Al. a Idez in sū. con. dcā. q. iij. q nisi fuerit fcā ddēnatō in foro pniali nō debet' pena ut nō. glo. in. c. fraternitas. xi. q. ij. b Et q dē plura hēs ℌ circa restōez restō ꝑ totuz Item spālit' de pena ℌ resto. iij. ℌ. fi Item in re pua omittat' furtū sicut in magna ℞ sic q in furto nō qđ ablatū est ſ mens furantis attendit'. xiij. q. iij. c. ult'. et hoc intelligendū est qñ uoluntas est talis q etiā maiora ſtrahēret uel qñ ex ablatiōe pue rei dñs intelligit' grauari. a per op positā uoluntatē. i. q ei nō plz ut ostat ex his que sequunt'. b Nā sicut dicit tho scda scde. q. lxvi. si aliqs furtiue res mīmas accipiat ꝑ quas homo nō reputat sibi no cumētuz inferri et ille qui accepit possit ꝑsumere nō esse otra uoluntatē dñi excu sat' alit' furtū est semp peccm mortale. q est otra dilectionē ꝓximi cui infert nocu mētū. vñ et in talibz mīmis si hēat quis aium furandi et inferrendi nocumētū. ꝓxi mo est peccm mortale ut Tho. ibidez dic a vnđ et furtū omitti pōt una galina ut insti de rer. diui ℌ galinaꝝ. ubi etiā dicit glo. q omittit' in uno ouo ſ et si putz qs etiā cū uoluntate dñi recipe ista minima et postea ostat sibi de otraria uolūtate re stituat qđ acceperit ⁊ penitus excusat' al' nō ut in. c. peccm. đ re iudi. li. vi. b Qui cū ꝑ utit' re apud eū depositā uel re ei co modata ad alium usū ul' utitur pignore furtū omittit ut dictū est supꝑ depositū. ℌ. vi. et. ℌ. comodatū ℌ. iij. et. ℌ. pignus ℌ vij.

Quid si mulier fec furtū siue āte ma trimoniū siue post et uir ptīcipauit ā uir fecit et uxor ptīcipauit nūqd licebit uxo ri de rebz coibus satisfacere ℞ ꝑm Guil. ubi de ꝯsuetudine regionis uir et uxor coīcant sibi credita et debita ex ōfctu uel maleficio si res furtiua adb' existit i eoꝝ potestate uxor pōt illā restituere etiā ōdicente marito. a Idem etiā esset si int' eos nō foret talis coio. nam talis quicūqz hāc rē furtiuā hērz oz illaz dño restituē C. e. in ciuilē. b Si aūt ꝯsupta est pōt uxor si exꝑsse uir ñ ꝯtradicat negocia ma riti gerendo et se liberando extimationez restituere de coibz bonis ꝓhibente autez marito nō credo q ꝑāt facere huiusmōi restōez cū nō hēat administratōz rer. sed maritus. Si tā restitueret đ bonis coibz bona fide nō credo q esset ei iniungenda penitentia q̄i ꝑ mortali. a ā q peccaret mortalit' si ꝑ fiat latent' ⁊ sine alioꝝ scan dalo cū hic ñ sit fraudulēta ōfctatio nec aio lucrandi ꝑm eūdem Guil. ut in sum. con. li. ꝑ. t. vi. q. xij. b Cont' quē datur actio furti. ℞ ꝑm Hosti. otra furē etiā si impubes dūmō sit doli capax. ff. e. l. ipube rem. pat' etiā agit ōtra filiū suum si pecu liuz castrense hēat al' nō esset iudiciū int' eos. ff e. l. ne cū filio. eodē mō aget filius si pat' ei aliquid subripiat de peculio ca strēsi. a facit. ff. e. si quis uxori. ℌ. ꝑ et si filius. b Item uir otra uxorē uel econ ūso nō agit furti matriōnio ostāte ſ dat' actio i factū ſ qui ei opem tulerit furti te net'. ff. e. si qs uxori. et. C. rer. amotaꝝ. l. ij Item dat' actio furti ōt eū q dedit opez l' cōsiliuz ci qui furtū fecit. ff. e. si is qui. ℌ. si tu. a hoc uez si furtū secutuz sit ut in sū. con. e. t. q. xv. b Et tam ipe q̄ eē qui receptauit ad restōz tenet' ut. ℌ. resto iij. ℌ. ij. dict' et ibi ꝑz q qđ dictū est đ cō silio obtinet cē qñ ex eo uerisimilit' dam nū secutū est. Item peccet qui rem suam apud alium depositā uel etiā iniuste detē tā furtū accipit r̄gre. s. đ positū. ℌ. ult'.

Quid si qs furat' ꝓpter necessitatē famis uel frigoris. ℞ si est extrema necitas non peccat ſ utit' iure suo de con. di. vi. discipulos. vnde pōt occulte subtrahere ut dic Tho. scda scde. q. lxvi. nō tm ꝑ se ſ etiā ꝑ

alio nam in tali cāu oīa sūt coīa dī.xlviij. sicut hī.qđ si nō sit extrema neccitas pec/ cat quidē ſ̄ppter neceſſitatē attenuatur peccatū et in tali cāu intelligit penitētia que iponit ex de fur.si qs p neceſſitatem a Idem in sū.con.e.t.q.viij.ſm Ray. et Tho.aduertendū tn̄ q̄ lz furans in extre ma neceſſitate nō peccat si tū ꝺueniat p̄ ea ad facultatē puto q̄ obliget ad reſtōz ſicut et qui ceſſit bonis.C. de bis q̄ pūt ce.bonis.l.i.ita tn̄ q̄ nō teneat niſi iḡtuz facē pōt.ff.de ceſ.bo.l.iij.et in ℔ ul̄ ſimili cāu itelligit facē poſſe ꝺeducto ne egeat ff.de re iudi.in ꝺemnatōe. aliqui tn̄ dīt q̄ furanti etiā in extrema neceſſitate ſi rē nō reſtituat ꝺz iponi q̄ penitcat p̄ tres eb domadas.ꝺ.c.ſi quis p̄ neceſſitatē.ſ̄ illud .c.nō intelligit in extrema neceſſitate ſ̄z Tho.ſcḋa ſcḋe.q.lxvi.artī.vij.et ſm Ray in ti.de furt.ℊ.item qđ si aliquis furat.⁊ ſm Inno.et glo.in.ꝺ.c.ſi quis.et.ſ̄.patu it ſ̄ iḡrū dicit ibi glo. q̄ intelligit i ne ceſſitate nō magna ꝺz intell̄i reſpcū neceſ ſitatis extreme.ſ̄ bene al̄ magna q̄ ut ibi p̄z fur nō cogit preciſe reſtituere ſed uel penitentiā agere uel reſtituere.vnde dicit ibi si reddiderit nō cogat ieiunare qđ nō ꝺcederet p̄ neceſſitate pua al̄ null/ coge ret medicare ſ̄ et iſte si ꝺeueniat ad facul tatē tenet preciſe reſtituere ſicut et de fu rante in extrema neceſſitate dictū eſt et ſi milit si fuerit furatus exiſtenti in tanta neceſſitate ſicut et ipe q̄ in pari cā potioz ꝺz eſſe ꝺditio poſſidentis.ff.de condit.ob tur.cām.l.ſi ob turpem.ℊ.pozro. et maxie ꝺn̄i al̄ furans in neceſſitate etiā nō extre ma ſ̄ magna nō cogit preciſe reſtituere.ꝺ .c.ſi quis.et q̄ nō eſt ꝺterminatū qualit intelligat illa neceſſitas magna relinq̄t arbitrio boni iudicis.ex de offi. ꝺele.de cā. b De reſtōne facienda uide.ℊ. reſtō p to tū. Quid ſi qs furet xp̄ianos ꝺcētos a paganis ut eos liberet.⁊ ſm Raym.et Hoſti.ſi eſt tps guerre in nullo tenetur xxiij.q.ij.dñs.et.q.viij.ut pcḋ. Si uero eſt tps treuge tenet ipi pagano reſtituē nō hoiem ꝓpter piculum aīe ſ̄ extimatōz ſimilit tenet de alys ablatis.ar.xxij.q.i. nulli. a hoc ē cāu dic Ray. credo ipsū furantē nullo mō peccaſſe q̄tū ad hoiem quē furatus eſt si rectā habuit intentiōz imo potius meruiſſe dūmō al̄ ſatiſfaciat ut in sū.cō.e.ti.q.ix. Ego uero puto q̄ ē ad nullā ſatiſfactiōz teneat qñ paganus xp̄ianum iniuſte ꝺetinebat qđ eſt regula re ut in rubrica.C.ne xp̄ianuz mancipiuz h̄retic? uel paganus uel iudeus hēat ul̄ poſſideat et in.l.una.ibi poſita et.liij. dī. mancipia. b Si tū pagani ꝺpulerāt eū ad circūciſionē uel idolatriā uel aliquod mortale peccm̄ tūc ille liber penitus fact? eſt et ſic furans eū nō peccat ſ̄ meret ar. dī liij.nulla. a Idem in dcā.q.ix. b

Nūquid xp̄iano qui ꝺtinet a ſarace no lz furari ei.⁊ ſm Hoſti.ſi iſte xp̄ian? ꝺū eſſet treuga frangeret eam et ſic erat i culpa et fuit captus nec ei imineat piculū neceſſitatis nō lz furari ſ̄ tenet ad reſtōz nā talis iuſte ꝺetinebat. a Dz nō p ſer uo ut p̄z ex dictis.ꝺ.ſ̄ p̄cio. b Si aūt iniuſte ꝺetinebat ut q̄ tpe belli capt? eſt uel imineat neceſſitas nō tenet ad reſtōz a cum talē teneat ſarracenus paſcē ut i sū.cō.e.ti.q.xi. b Utr̄ liceat furari ab uſurario ut elemoſina ꝺet hēs.ꝺ. elemo/ ſina.i.ℊ.ix.

Gloria uana

Utr̄ appetit? ianis glozie ſit mortale peccatū ⁊ ſm Tho.ſcḋa ſcḋe.q.cxxx ij.pōt eſſe mortale duplicit. p̄mo m̄ rōe māe puta cum aliqs gloziat ꝺe aliq̄ falſo qđ ꝺtrariat ꝺiuine reuerentie. a Sicut ezechielis.xxviij.ꝺtra principē tiri ꝺr ele uatū ē cor tuū et dixiſti ꝺeus ego sū. b vel cum quis bonū tpale de quo gloziat p̄fert ꝺeo. a hoc ât fit cū circa illud pl? attendit q̄ erga ꝺeuz uel diuina q̄ illud ꝺr quis preferre circa qđ plus laboꝛat ut ꝺr p Gregō.xlvij.ꝺi.oēs. b seu cum qs

prefert testimoniū hominū testimōio dei a viz cum qs uerecundat' ofiteri seu seq̄ qđ deus per sacrā scripturā docet ꝓpter cō trariā opinionē hoiuz dī quos dr̄ Luce ix. qui me erubuēit et ꝓmones meos hūc filius hois erubescet cū uenerit in maiesta te sua et patris et scōr̄ angelor̄. b z°. mō ex pte ipius gloriātis qui intentionē suam refert ad gloriam tā q̄ ad ultimum finē ad quē ordinat etiā uirtutis opa ꝙ p quo nō ꝓtermittit etiā que sūt ocra deuz his ergo modis est mortale aliť nō. a Obscur̄. est hoc ad cui intelligentiā sciēdū ꝙ sub gñali diffinitione pōt dici ꝙ uana gloria est inutilis delectatio. uanū.n. idez est qđ inutile. ꝑ regū. xij. ibi nolite declinare post uana ⁊c. et gloriari sepe capitur in scriptura ꝓ delectari Jere. ix. ibi n̄ glo riet' sapiēs ⁊c. et ad gala. ultio. mihi autez absit gloriari in cruce ⁊c. et ista inutilis ꝺ lectatio aliqñ est simplex et aliqñ nō sim plex. simplex est qñ uenit sin̄ appetitu ho noris et hoc cāu aut talis delectatio est sr̄ eo qđ est mortale aut nō. ꝑ cāu absq̄ du bio est pccm̄ mortale ꝙ ossensus nō soluz in actū mortalis peccati ſ etiā in solā dele ctatiōez est mortale ut nō. Tho. scđa scđe q. clviij. arti. iiij. z°. cāu nō deest pccm̄ nam quodlz uanum appetere uitiosū est. Psal iiij. ut quid diligitis uanitatē. et nōt tho scđa scđe. q. cxxxij. ar. ꝑ. non puto tū ꝙ sit peccatū mortale nisi interueniat magna libido siue mentis relaxatio. nam ut nōt bona. sup. 4. sniar̄. di. xvi. peccatū ueniale ꝓ magnā libidinē fit mortale nō simplex est qñ uenit cum appetitu honoris seu re uerentie et hoc cāu si ꝓcedit ex quadā mē tis subreptione uel maxima ꝓnitate cō cupiscentie est ueniale quia ut dicit beda sup epistola Jacobi et. xxv. di. ſ. criminis que ex humana ifirmitate omittūt veni alia sūt. et ex surreptione seu maxia ꝓnita te ocupiscentie ueriſimiliť ꝓcedit uana gl'a cū ē sr̄ re pua tē. n. neriſil'r deliberat' ossensus rōis nō adest delectationi rei pue pōt tū et erga rem quam deliberatus con sensus adesse cum malicia. et tūc non erit subreptio mētis seu ꝓnitas ocupiscentie ſ malicia mētis nec r̄fert ꝙ sit sup re pua ꝙ de' cor respicit nō manū. xliij. q. v. si qđ et facit quod. s. est dictum furtū. ſ. iij. p cedit ibi etiā uana gloria ex magna ocu piscentie ꝓnitate sup re magna ut qñ sup illa deferť homini nō queriť honor diffi cile. n. est tūc. et si rō nō ossentiat aliquate nus nō delectari. vñ sup illud ꝑma ad the solo. ij. nō q̄i hoibus placentes ſ deo dic glo. Aug'. et si cuicūq̄ facile est laudē nō capere dū negať difficile tñ est ea nō de lectari dū offerť. si uero uana gloria cū ap petitu honoris ꝓpr̄ij seu reuerentie nō us niat ex dcā subreptione seu ꝓnitate ſ ex deliberato ossensu vr̄ mortale. nam ſ cāu est appetitus ꝓpr̄ie excellētie qui appetit' est spēs superbie ut p3 z°. sniar̄. di. xlij. c. ex superbia. ubi dr̄ ꝙ superbia est amor ꝓpr̄ie ex cellentie et iō istud aliqñ uocať ianis glo ria ꝓpter inutilē delectatiōz quā obtinet vñ omil'. xxiiij. dic̄ Greg'. nēo quippe uestim ta pcipua nisi ob inanē gloriā querit viz ut honorabilior ceteris eē uideat' aliqñ uero ꝓpter amorem ꝓpr̄ie excellentie uoca tur elatio seu superbia. xxi. q. iij. ois ibi oē quippe quod nō ꝓpter necessitatē suaz ⁊c. superbia uero cū uenerit ex deliberato con sensu pccm̄ est mortale ut nō. Tho. scđa scđe q. clxij. ar. v. sic ḡ uana gloria ſ casu que ex superbia est pccatū mortale et etiaz graue ꝙ vr̄ ꝓcedere a radice infidelitatis vñ Aug'. v. de ciuitate dei. c. xiij. dicit tā ē ſ utiū inimicū pie fidei si maior i corđ sit cupiditas gl'e q̄ dei timor ul' amor ut dns dicēt Jo. v. qūo potest'. credē gloriā ab inuicē expectantes et gloriam q̄ a solo deo est nō querentes maior vr̄ esse cupidi tas glorie q̄ dei timor uel amor qñ huic glorie qs ex deliberato ossensu adhęret ꝙ dns ſ phibet Jere. ix. ibi nō glorieť sapi ens ⁊c. et Matł. v. ibi attēdite ne iusticiā uestram ⁊c. et iō otra faciendo vr̄ illi gl'e per dilectionē adhęrere et a diuina r̄cedē caritate Greg'. omelā. xxiij. Qui adhuc

per illicita deſideria defluit deū ꝓfecto ñ diligit q ei in ſua uoluntate ꝯtradicit et eadē rōe per hunc ꝯſenſū vī abiectus dei timor. eccl'iaſtici. ij. Qui timēt dñz inquirent ea que bñplacita ſūt illi et tāto erit grauius ꝙ pcm̄ ꝗto fuerit ſupre uitioſa pſal. li. Quid gloriaris in malicia ꝓz ℣Ni. de lira q̄ dicat peſſima eſt iſta gloria q̄ ꝓ prie eſt illoꝝ qui peccant ex certa malicia et habitu ſignū eni habitus generati eſt delectatio in ope ut dī. ij. et hicoꝝ. ꝓt qđ dicit ꝑ puerbioꝝ. ij. letant cum male fecerūt ꝛc. et ad predicta facit qđ ponit ℣Alex. de ales ſup. ij. ſniaꝝ. ubi dicit inanis gl'a aliqñ eſt mortale. aliqñ ueniale. nā inanis gl'a qñq̄ ꝓcedit ex ſubꝛeptiōe qñq̄ ex deliberatione et iteꝝ aliqñ eſt circa res que inducunt maximā ꝓnitatē et aliqñ nō cē huiuſmōi res uenialis. q̄ dicet cum eſt ꝓpter ſubꝛeptiōz uel ꝓpter maximā ocupiſcentie ꝓnitatē innuit q̄ doctor iſte q̄ erꝛ exꝑſſos caſus uana gloria ſit mortale. q̄ cū aliquid de uno negat ꝯſequēt de alio ꝯcedit. xxv. di. qualis. et clarius colligit ex predictis et ꝑm hoc pōt intelligi quod dicit Tho. ſcđa ſcđe. q. cxxxij. ar. iij. viz q̄ ſi amoꝛ humane gl'e q̄uis ſit inanis non repugnat caritati neq̄ quo ad id de quo eſt gloria neq̄ q̄tū ad intentionē gloriaz querentis nō eſt pcm̄ mortale ſi ueniale et illud quod dicit ſcđa ſcđe. q. clxix. ar. ij vz q̄ ſi mulier ornat ſe ex quadā leuitate uel etiā uanitate ꝓpter iactantiā quādam nō ſp eſt peccatū mortale ſi aliqñ ueniale.

GRadus Gradus cō ſanguinitatis qūo debeat cōputari et qūo impediat matrimoniū require. ſ. impedimē tū. v. de affinitate. ſ. impedimētū. xiij.

GIerra Qūo et qñ ſit licita uel illicita de hac mā habes. ſ. bellum per totum.

GIla Utꝝ ſit peccatum mortale ℟ ꝑm Tho ſcđa ſcđe. q. clxiij. dicendū q̄ ſi delectationi gule inhereat homo tā ꝓ fini ꝓpter quē deū ꝯtemnit paratus ꝯtra dei pcepta agē ut delectationes huiuſmōi aſſequat ſic eſt pcm̄ mortale. ſi uero i gula ſit mordinatio ꝑm ea que ſūt ad finē ut puta q̄ nimis ocupiſcit delectationes cibozꝝ ſ nō ꝓpter h̄ faceret ꝯtra legez dei ſic eſt ueniale. a hoc dictū minus claꝝ eſt ſ clarius ponet in. q̄ ſequēti ſup ſpeciebus eius et h̄ ſciendū eſt ꝑm Tho. ſcđa ſcđe. q cxlviij. ar. iij. et in ſū. con. li. iij. t. iij. q. vij. q̄ gula eſt inordinata comedendi cōcupiſcentia. uel ꝓut ponit in ſūma de uitijs. gula eſt īmoderatus amoꝛ ꝑm guſtū et ſic etiā includit ebrietatē. b Quot ſūt ſpēs gule. ℟ ꝑm Tho. ubi. ſ. et Greg. xx libro moraliū poīt. v. ſpēs que nōnt hoc uerſu ℣Prope laute nimis ardēt ſtudioſe a h̄ dictū Greg. poſitū eſt de con. di. v. gnq̄ mōis. b ꝓpre. i. q̄ gs ꝓueit horā debitā. laute qñ querit cibos ꝑciosos. nimis qñ excedit in q̄titate. ardent ut q̄ ñ ſeruat modū debitū ſ tranſgredit ex deſiderio edendi. ſtudioſe q̄ querit cibos nimis accurate ꝓparatos. a de his ſpēbz et quale peccatū in eis ocſiſtat latius dī ī ſū. con. e. t. q. viij. unde quo ad ꝓmā ſpēm ſciendū eſt ut ibi nōt q̄ ſi horā ꝓueniat ex aliqua neceſſitate infirmitati. uel itineris uł alicui⁹ huiuſmōi nullū eſt peccatū et etiā qñ uoluptas eſt in cā adhuc nō eſt peccatū mortale niſi iſte cibi appetitus ſit adeo inordinatus q̄ homo ipz ſequeret etiā ſi eſſet ꝯtra ꝑceptū diuinū uel ſi īduceret ad ſoluēdū ieiuniū ſub precepto ab eccleſia inſtitutū uel ſi ꝓpter h̄ faceret aliquā fraudē precepto ſicut faciūt illi qui in mane incipientes ꝓtrahūt mēſaz uſq̄ ad neſpaz tpe ieiunij. gl. ec. xxv. di. al' aūt ſup uerbo quotiens quis aljs ieiunantibus ꝛc. uidet aſſerere q̄ tpe precepti ieiunij ex ocupiſcentia ante horam comedere ſit mortale. Quo ad ſcđam ſpēm ſciendū ut et dicit in. d. q. viij. q̄ lauta ꝓcuratio ſi fiat ex neceſſitate infirmitatis uel ꝓſtiē ocſuetudinis nō eſt peccatū cū hec ꝯcedat

fieri in mōsterio alī pcm̄ est ꝓpter excessū cupiditatis ſi nō est pcm̄ mortale nisi nimis sit effrenata cupiditas que subūtat rōis iudiciū uel nisi qs uescat tpe ieunij cibis illicitis sine necitate et dispensatiōe sicut qui comederit carnes i q̄dragesima Quo ad ītiā spē3 dicendū ut et nō.ibidē ꝙ nimietas cibi et potus accipit̄ ꝑ3 ꝓportionē sumēti.cibū ꝙ qđ uni esset pax alti ꝑ3 essz multū ut dic̄ ꝑbs in ethic. unde tēperantia nō hēt mediū rei ſ ꝓportionis et sic̄ p̄dictū est ꝙ ebrietas que ꝓcedit ex electione tali qua qs delectatiōz potus p̄ponit bono diuino et bono rōis est pcm̄ mortale ita dico de excessu tanto in cibo ꝙ ipe silis est ebrietati et ab apl̄o uocat̄ ꝛmessatio cū dicit ro.xiiij.nō in ꝛmessationibz ⁊ ebrietatibz. ꝛ ad q̄rtā spēm ibidez dī ꝙ ardor nō significat qualz auiditatē et delectatiōz in cibo que uel nullz est pcm̄ si est ex sola nā l̄ est uenale peccatū si tali delectationi rō plus q̄ dz inhēret ſ significat igneā auiditatē ꝙ qs ꝑponit oibz huiusmōi delectatiōz ut esau qui ꝓpter unā escā uēdidit p̄mogenita. unde et a bñdictione reprobatus est. hēb.ij.p3 ꝑ3 eē mortale pcm̄. Quo ad quintā spēm dī ubi.ū.ꝙ studiositas q̄ ē pcm̄ mortale est studiositas diuitis epulonis qui epulabat̄ cottidie splendide qñ.ſ.aius totus iplicat̄ circa apparatū cibōz ꝙ studiū est uehemēs applicatio aī ad aliqd ut dic̄ Tull⁹ in rethorica.pōt tñ qñq3 eē pcm̄ uenīale uel etiā nullū pcm̄.ſ. cū ꝑ3 reqrit infirmitas uel ꝛsuetudo uel honestas alicui⁹ pōt.n.rex in apparatu cibōz excellē rusticū sic̄ in alīs sīn peccato. b Quid si quis sumat potū uel cibū nociuū. ℟ si qdem ꝑ3 faciat ut sibi nocumētuz inferat seu mortē nō peccat i gula ſ alit̄ grauit̄ peccat in odio sui ꝓpīj corpis. si uero ex nimio appetitu in gula peccat et magis si sciat nociuū q̄ si ignoraret. a Et ꝑ3 Jnno.et in sū.con.li.ij.t.i.q.xxxix.si quis nō crederet mortifez cibū seu potū lz credēt infirmitatē ex illo roborari nō peccarz mortalit̄ uel ad minus nō ita q̄uit̄ pōt.n.hō mōi fieri ꝛpatio q̄uiozis afflictionis qualt̄ est afflictio sitis ad minus grauē qualis ē afflictio febris.et ꝑ3 cāu nō peccaret̄ mortalit̄ pōt intelligi qñ nocumētū fozet p uū alī cū nō pax offenderet caritatē qua tēt̄ diligere corpus suū ut deo ꝑuiat ut ibidē dī ꝑm eūdem Jnno.nō vī a mortali posse excusari ió post illa uerba nō peccaret mortaliter ꝑiunxit Jnno.l̄ ad minus nō ita grauiter sicut supioz dz qui sumit̄ rem mortiferā segt̄ in dcā.q.xxxix. de seruitoribz ār et ministris dicendū dī ꝙ peccant si dant aliquod nociuū ifirmo ex certa scīa uel ꝓbabili ignorantia in sanitate aūt dicimus ꝙ nō tēt̄ aliquis uiuē medicinalit̄ ꝙ oīa sūt sana sanis ſ et tūc si sciēter accipez sine cā aliqđ nociuū vñ mors ei eueniret uel infirmitas que subtraheret eū a seruitio dei dicim⁹ ꝙ peccat cū Jnno. Dcoz. Hostī.et intellige ꝙ ꝑ3 cāu qs peccaret uel uenialit̄ uł mortalit̄ ꝑm nocumēti q̄titatē ut ꝓeoñsū est. b Vltio nō. qđ de cibis dicit Aug⁹ diligent̄ ingt attendēdū est qd loco et qd tpi ⁊ pr̄sonis ꝛueniat ne temere flagitia reꝑhendamus fieri enī pōt ut sine aliquo uitio cupidis uel nocitatis pretiosissimo cibo sapiens utat̄ insipiens aūt fetidissima gule flāma inutilissimū ardescat et sanius qsq3 malu erit more dñi pisce uesci q̄ lēticula more esau aūt ordeo more iumētoz.di.xli. qsqs.que requirēda sūt i ꝛsuiuſs clericoz uide.ū.clericus.i.ℱ.iiij.de gula.etiā uide.j. sobrietas.et.ū.ebrietas.

H Abitus An liceat clericis habitū trāsformare uide.ū.clericus.i.ℱ.ij.et an liceat religiosis uid.ū. apostasia.iiij.ℱ.i. a In toto illo capitulo nō vī ꝺ religiosis aliqd dici. b Et apostasia.v.ℱ.i. et ſi. a nec ibi ist̄ casus tāgi uidetur. b

H Ebetudo Sensus ꝑ3 uitiuz

ꝑ Gregꝫ.xxxi.moralium ozíť ex gula ⁊ ꝑ
ť bo.ſcda ſcde.q.xv.bz róz pcci igꝛtū eſt
uolūtaria ut pz in eo qui eſt ita affectus
cē carnalia qꝫ de ſpiritualibꝫ ſubtiliť diſ-
cutere faſtidit uel negligit.

Hereditas Diuidi
tur i.xij°
ptes q̄ appellanť.xij.uncie.et bz
iſta noīa ſeſtās.i.ſexta pars hereditatis.ſ.
due uncie q̄drās.i.q̄rta ps.ſ.tres uncie.tri
ens.i.t̄cia ps.ſ.q̄tuoz uncie.qncunx.i.qnq̄
uncie.ſemis.i.dimidietas hereditatis ſcz
ſex uncie.ſeptenis.i. ſeptē ūcie. bes.i.octo
uncie. bodrans.i.nouē uncie.dextrans.i.x.
uncie.deunx. i.xi.untie.appellatione uero
aſſis ꝫ ponderis.xij.uncie dtinēť hec in in
ſti.de heredi.inſti.§.hēditas. a Ibi p̄di
cta uocabula ponūť ⁊ dř qꝫ tota hēditas
uocať aſſis ſi de pōdē nil dř. b Dō de-
fūctoꝝ ad hēdes deuoluūť eē illoꝝ q dā
nti fuerit.C.de bo.dā.auē.bon. a ⁊ ibi
pz qꝫ bꝰ uel eſt quo ad aſcendentes et de-
ſcendentes.ex latere uero uſq̄ ad tertium
gradū et ſubdiť uxores uero eoꝝ dotē et
donationē añ nup.recipiant.ſi uero ſint ſi
ne dote accipiant ꝓtem legibꝫ diffinitam
ſiue filios hēant ſiue nō dicit glo.i.q̄tuz
ex more lucret.ſeqť ſi neminē p̄dictoꝝ
hēat quibꝫ derelinquūt eoꝝ bō fiſco ſoci
anť b In tribꝫ tm̄ caſibꝫ filij etiā exclu
dūť ab hēditate ꝓis.p̄ quidē ſi pr̄ fuit
hereticus qꝫ bona hereticoꝝ fūt ipo iure
dfiſcata ex de hered.cū ꝑm.li.vi.z°. ſi omi
ſit crimē leſe maieſtatis.vi.q.i.ſi qs. z°. ſi
erat patronꝰ uel hēbat aliqđ ius ſiue feu
dū in eccleſia qđ debēt tm̄ſire ad filios et
ipſe itfecit ꝫ mutilauit rectorē uel clericū
illius eccleſie p̄dicit oē ius et oēm digni
tatē quā in ea hēbat et nihil ꝓuenit ad
filios ex de pe.in quibuſdā. a Ibi dicit
Inno.in ſacri dalij approbatiōe ſtatuimꝰ
q̄tenꝰ ſi prōni ul' aduocati aut feudatarij
ſeu uice dñi et alij bñficiati alicꝰ eccleſie
p ſe uel alios occidere ꝫ mutilare rectorē
ꝫ clericū aliū ipius eccl'ie auſu temerario
p̄ſūpſerint prōni ius patronatꝰ aduocati
aduocatiua feudatarij feudū uice dñi ui
ce dñatū ⁊ bñficiati beneficiū ꝓprius amit
tant dicit glo.et deuoluant' ad eccleſiam
cui fā eſt iniuria ſequiť et ne minus uin
dicte q̄ exceſſus memoria ꝓgeť nō ſolū
de p̄miſſis nihil ꝓueniat ad heredes ſi nec
etiā uſq̄ ad q̄rtam gnatiōz poſteritatis ta
liū in clericoꝝ collegiū nullatenꝰ admit
tanť nec in domibꝫ regularibꝫ alicꝰ p̄lati
onis aſſequanť honorem n.ſi cū eis fue
rit diſpenſatū glo. ait cū nō deteriet a q̄
poſſit diſpenſari dicē Jo.qꝫ epūs pōt diſpē
ſare exquo papa ſpēalē ſibi non retinuit
abſolutōz ar.de ſen.exc nup .et ſubdit bo
neſtū eſſet qꝫ nullꝰ epūs ſn̄ licētia papē di
ſpenſet cū talibꝫ ad timorem alioꝝ. b
pōt qꝫ filij ꝑ patrē exhereditari certis et
cāis que bñtur in auē.ut cū de ap.cogno
.§.cās et nō.ex de iureiur' qntaualis. a
Ibi glo.notans cās exp̄ſſas in alle §.cās.
coll'.viij.dicit.ſi filius manus ꝓntibꝫ in-
tulerit.ſi grauē iuriā eis fecerit ſi eos cri
minaliť accuſauerit de cā que non ſit adū
ſus principē uel rem publicā. ſi cū male
fīcis uerſať.ſi maleficus efficiať. ſi uite
pentū fuerit inſidiatus.ſi uxori uel cōcu
bine eius ſe imiſcuerit.ſi ex delatione filij
q̄uia diſpendia pentes ſuſtinuerit ſi ꝑ ꝑ
ſona uel debito eius ingꝛtū ꝓcurauit ſide iu
bere noluerit ut ex bꝰ pentes liberent' ab i
clusione.et filij requiſiti a pentibꝫ fideiu
bere nolunt ut pz in.d.§.cās. Seqť in gl.
et bꝰ ad filios maſculos tm̄ pertinet.ſ. de
iſta fideiuſſiōe ut in eo.§.cās.ſeqť.ſi ꝓbi
buit eos facē teſtm̄ ſi dtra uoluntatē pen
tū imo etiā pret' uoluntatē ut in eodē §.
ſequiť. Jnť arenarios aut mimos ꝓſeue
rauerit cū pať nō fuerit illius ꝓfeſſionis
ſi filia luxuriosā uitā egēit cū pentes uel
lēt eam ꝑ poſſe dotare et nō neglexerunt
eā maritare uſq̄ ad.xxv.annū ante.n. hāc
etatē ſi foznicata fuerit ꝫ ſine dſenſu parē
tū ſe maritauerit uel etiā pꝰ dictā etatē
ſi ſeruo ſe diunxerit etiā ꝑ matrimonium
ſine dſenſu pentū vr̄ iuſta cā exhereditatio
nis ut in.d.§.cās.et in glo.ſeqť.ſi pentibꝫ

furiosis debitã curã nõ ipenderit et ℔ ob tanz nõ solũ in filijs ſ etiã in quibuſcũqz alijs qui põt ab inteſtato ſuccedẽ l' etiaz qui in teſtõ ſũt heredes inſtituti q̃ p̃dcĩ nõ ſolum põt exhẽdari ſ etiã a quocunqz extraneo i ſcriptis admoneri ut eos ꝓcuraẽ feſtinent ſi aũt p⁹ huiuſmõi atteſtatioẽs neglexerũt et extraneus in ſua domo nõ furioſũ ſuſceptũ ſũptibz ſuis ul' ꝓprijs uſqz in finẽ uite ſue ꝓcurauerit ei⁹ dz ſucceſſionẽ euacuata inſtitutõe ipoz qui curam neglexerũt ita tñ ut cetera teſtĩ capitula in ſua maneant firmitate. d. ℈. cãs. ubi etiã glo. dicit q̃ ſi nõ faciat teſtãn nec aliquis extraneꝰ eũ ꝓcurauerit. ℟ liberi l' agnati ſũt hẽdes ſ põt eis auferri hereditas ut. ff. de his quibz ut indi. l. iij. uel dic q̃ in ℔ cãu ſicẽ et in ſequẽti eis deneget hereditas ex ſuo delicto in ℔ g̃ vr̃ inclinari glo. et hoc vr̃ uez ꝓpter eandẽ rõz cũ cãu ſequẽti de quo ſtatũ ſeqt in glo. dci. c. q̃ntauallis. ſi parentẽ de carcẽ educẽ neglexerit glo. intellige. i. de captiuitate ſiue fuerit i carcẽ ſiue nõ. d. ℈. cãs. ℟. ſi unũ. ubi etiã dr̃ q̃ ſi ꝑ liberoz negligẽtiã in captiuitate deceſſerit illos ad ſucceſſionẽ eius nõ patimur uenire qui nõ feſtinauerint ei⁹ redẽptiõez citius ꝓcurare ſ oĩbz liberis in ℔ negligẽtibz res uniuerſas ab eodẽ derelictas eccleſie ciuitatis ex q̃ oritr̃ applicari inuẽtario. ſ. ſub publica atteſtatõe celebrãdo ne qd ex eius facultatibz peat ita ut q̃cquid exinde ad eccleſiaz puenerit captiuoz redẽptionibz ꝓficiat hec ibi idem eẽ vr̃ in ſimilibz cãis. vz q̃ qñ fuerit ſubuẽtio in reliq̃s magnis neccitatibz denegata ſ̃trahatur negligentibz et ſucceſſio in pias diſtribuat cãs ꝓpter eandẽ rõz. ff. de legi. nõ põt. ad ℔ etiã facit. ff. de his quibz ut indi. l. iij. ubi dr̃ q̃ indignus iudicat⁹ eſt ſucceſſione mulieris a qua fuerat inſtitutus q̃ per negligentiã et culpã ſuã id egit ut mulier moreret dicit glo. nõ adhibendo medicũ. b Sz tñ nõ lz ꝑcentibz liberos uel liberis parentes ab hereditate ſua repellẽ monachos fcos q̃uis dũ laici fuerant in cãm ingratitudinis inciderint. xix. q. ulti. c. ſi. idem hẽs ℣ religio. i. ℣ xij. qui incipit utz religioſi ꝛc. Uſqz ad q̃tum gradũ durat ſucceſſio in hereditate. ℟ nõ terminat in q̃rto q̃du ſicẽ quo ad impedi mẽtũ mr̃imonij ſ durat uſqz ad decimuz xxxv. q. v. ad ſedẽ. a Ibi q̃ ad ſucceſſiones nõ vr̃ fieri aliqua q̃dus determinatõ ſ. uſqz ad quẽ numez deteriet ſ potiꝰ indeteriate. et ſic in infinitũ admittrũt q̃ſqz memoria haberi de cognatõe poſſit ⁊ ſil'r diffuſius ponit in inſti. ò q̃di. cog. ꝑ totũ ut i ſũ. cõ. li. ij. ti. v. q. cxix. dr̃ q̃ admittũt cognati in infinitũ exq̃ q̃dus attinẽtie ꝑ hanc q̃ò q̃ aliqui dñt ò decio põt itelligi ex eo q̃ uix eſt q̃ memoria ulẽ extendat et ut ꝓz in dcõ. c. ad ſedẽ. multũ uariat cõputatõ reſpectũ ſucceſſionis et mr̃imonij nã et in mr̃imonio frẽs ſũt in ꝑ et filij eorũz in ſcõ. in ſucceſſione uero frẽs ſũt i ſcõ et filij eoz ad inuicẽ in q̃rto et ſic de reliq̃s ut ibi b Et q̃ et quo ſuccedãt uide ℣ ſucceſſio. de heredũ ſubſtitutõe uide ℣ teſtãn. ij. q. ij. Utz hẽdes tenẽt ad debita defũcti ℟ hẽdes quidẽ ꝑm leges nõ tenẽt de maleficio teſtatoris niſi inq̃tuz ad eos puenit uel niſi cũ teſtatore fuerit lis cõteſtata tñ ꝑm canones et ꝑm cõſciam heres quilz tenẽt ad oĩa debita ſiue fuerint ex cõtractu ſiue ex maleficio uel q̃ſi. et ſiue res ꝓuenerit ad hẽdẽ ſiue nõ ſiue lis fuerit cõteſtata ſiue nõ. xvi. q. vi. ſi epm. et eẽ de pign. ex pũtium. et de ſoluti. c. i. ⁊ de uſur. tua nos. et de rap. in lr̃is et de ſepul. c. ulti. et de ſen. ex. a nobis. ij. ℔ intellige ſi hereditas ſufficiat ut. ℣ in. ℣ pri. dr̃ con. in ℔ oẽs canoniſte. a Idem in ſũ. con. e. t. q. xci. b Quid ſi hereditas ñ ſit ſufficiens ad oĩa debita. ℟ ꝑm Ray. credo q̃ i iudicio aĩe etiã ſi nõ fecit inuẽtariũ nõ tenet niſi q̃tum ſufficit diſtinguo tñ inter legata ⁊ debita q̃ debita tẽt ſine diminutione ſoluẽ. ò legatis ℞o ſi tot ſũt q̃ non remaneat ei ltũma põt deducere ſuã ltũmaz et itez q̃rtã ꝑm quoſdã ſi fuerit inſtitut⁹ heres idem ℣ doſti. et ℣l. a Idẽ in ſũ

con.e.t.q.xcij.ubi etiã dr̃ ꝙ inuẽtariũ est scriptura quã dz hꝛes inchoare ꝑz leges .j.xxx.dies a morte testatoris l̃ postꝙ sit se hẽdem institutũ et dꝛscribere sibi oẽs res dꝛfũcti sub testibꝫ et dẽt illã ꝓficẽ .j. lx.dies uel.j.annũ si remote sũt res et tẽ non tenet̃ creditoribꝫ ul̃ id quod inuentũ est dꝛ hꝛeditate al̃ si nõ fecerit inuẽtariũ tenebit̃ insolidũ.C.dꝛ iure dꝛli.l.sanctim⁹. b et dꝛ legitima hẽs.j. ltima.

Quis ordo tenẽdus est in soluẽdo creditoribꝫ a legatarijs.R̃ ꝑm ẽRay.si creditores et legatarij sil̃ ueniant ꝑus est satisfaciendũ creditoribꝫ ſ si ueniant sepatim liberat̃ hꝛes soluẽdo ꝑ illũ ordinẽ q̃ uenerꝫt dũ tã nihil faciat dꝛlo et creditores postmodũ uenientes nõ dent̃ ingetare hꝛedem nisi remãserit ei dꝛ hẽditate ſ hz ius suũ saluũ otra legatarios sed si hẽs scit l̃ credit siue dubitet ꝙ hẽditas nõ extendit̃ ultra dꝛbita siue fuerint ex dꝛctu siue ex maleficio uel q̃ nihil dz dare legatarijs donec satisfecerit. et idẽ mo⁹ tenẽdus ẽ in satisfaciendo ꝑus creditoribꝫ ꝓpꝛijs ⁊ in iure portionibꝫ dꝛ q̃ hẽs.j. restõ.ij.ſ.iiij.vi. a Et si hẽs hũc ordinẽ mutauerit ꝑ.ſ.soluẽdo legatarijs l̃ secũdarijs creditoribꝫ ꝑus ꝙ portionibꝫ nõ absolut̃ hẽs in foro ꝺscie nisi hꝛ fecerit ignorant̃ reputans ſ.hẽditatẽ ad oia bona soluẽda sufficere uel nescies hũc esse potiorẽ creditorez ꝑm ẽJl.et ẽJosti.ut in sũ.con.l.ij.t.v q.xciij.ubi eẽ dicit glo.ẽRay.ꝙ sicut ꝓio res seu potiores creditores ab alijs ꝑuẽti nõ dent̃ ingetare hẽdem ita nec illos qui ab eo emerũt res quaꝝ ꝑcia in legata uel fidei ꝺmissa ul̃ alios creditores ꝓcesserũt ut in.l.sanctim⁹.j.allegata reª ut in hac.l pz creditoribꝫ portionibꝫ ꝓuat̃ ius otra legatarios et etiã otra alios creditores ipe riores qui ꝑus ab hẽde acceperunt. b Et nõ.ꝙ hẽs põt dꝛducẽ ante oia expensas funeris et etiã alias necessarias q̃s fecit cã hẽditatis ut in testõ inuẽtario et ꝺmodi et br̃ q̃ dꝛbita totã hẽditatẽ hauriunt hẽs dz esse ímunis a lucro sicut ⁊ ḡuami ne.C.dꝛ iur̃ dꝛli.l.sanctim⁹.ſ.et si ꝑfatz cũ sequẽtibꝫ. Itẽ nõ. ꝙ lz obligatõ testatoris tñ sit ad hẽdem nõ tñ piculũ pene rij et huiusmõi que nõ pũt excedẽ singulare ꝑsoná idẽ ẽJosti.et ẽJl. a Idẽ in sũ.con.dcã.q.xciij.ubi eẽ in hꝛ ponit̃ exm dꝛ fractione uoti q̃ nõ tñsit in hꝛedẽ. b

Quid si plures sint hẽdes qũo tenẽt̃ ad dꝛbita uel legata.R̃ regularit̃ tẽt̃ qlz hẽs ꝓ hẽditaria ꝑte.C.dꝛ acti. hꝛedi.l. iij. a potius est in.l.ij.que incipit ꝓ hẽditarijs. b Excipiunt̃ qnq; ca⁹.ꝑ si aliqd sit in obligatione faciendi l̃ nõ faciendi tẽ enĩ quilz tenet̃ insolidũ.ff.dꝛ ỽ.ob. in executionibꝫ.ſ.ij.ut si testator ꝓmisit se aliqꝺ opus factuꝝ uel ꝓmisit ꝓ se ⁊ ꝑ hẽdem nẽ fieri q̃ minus ꝑ fundũ suũ ire liceat hic quilz hꝛedũ insolidũ obligat̃ Scõs ca⁹ est si res que dz restitui insolidũ possideat̃ ab uno.C.dꝛ hẽdi actio l.ij ff.como.l.ſ mihi.ſ.hẽs. Tertius ca⁹ i alimẽtis legatis q̃ ꝓ uoluntate dꝛfũcti uel iudicis l̃ ab uno insolidũ l̃ a pluribꝫ pro ptibꝫ dꝛsignatis ꝓtunt̃.ff.dꝛ admi. lega. .l.ij.Quart⁹ ca⁹ si testator ab uno hẽdũ legauit creditori hẽditarie ꝺpensãdi aĩo tũc ille hẽs onus substinebit usq; ad ꝙtitatẽ legati. a dz ut hẽs soluat sibi integ; legatũ uel si creditor noluerit legatũ hẽs soluat sibi dꝛ portione sua tantã ꝙtitatẽ ad ꝙtã ascendit legatũ ut in.l.q̃ statim legt̃. b ff.dꝛ leg.ij.l.cũ ab uno. Quint⁹ ca⁹ in expensa funeris uxoris que non tñ astringit hẽdes ꝓ hẽditarijs portionibus ſ etiã uiꝝ ꝓ portione q̃ puenit ad euz dꝛ dote uxoris. a ut puta si ad eũ puenerꝫt centũ et in hꝛeditate ducẽta sũt ipe uir tenet̃ ꝓ tertia ⁊ hꝛedes ꝓ duabꝫ ptibus ut in l.ueluti.dꝛ qua.j. b ff.dꝛ reli.⁊ sũpti.fune.l.aliquotiens.⁊.l.ueluti. a predicti etiã ca⁹ nõnt̃ i sũ.con.li.ij.t.v.q.xcv ꝑm ẽRay.et ẽJosti. b Quid si hẽs est pupillus nũquid põt differri dꝛbitoꝝ solutõ ꝓtextu pupillaris etatis.R̃ nõ ut.C dꝛ acti.hẽdi.l.sub ꝓtextu. pone ꝙ hꝛes l̃ executores nolũt soluẽ q̃ testator in pios

usus leganit nec satisfacē creditoribꝫ ut dixit qd fiet ℞ per epm loci pmissa monitione ad ꝫ cogendi sūt eū de testa. tua nobis.et.c.Joannes.etiā si a testatore id otigerit interdici.nā et si defūctus pbibuēit ne eps se itromittat talis pbibitō ñ ualz ut in dcō.c.tua nobis. hēdes ꝗs testator tēt instituere uide.ꝯ.testm.ij.

HEremíta Vita heremitica uita seu solutaria sit pfectior ꝙ cōgregationis religio.℞ ꝑm Tho.scda scde q.clxxxviij.uita socialis necessaria ē ad exercitū pfectionis ꝙ mutuo se instruūt ꝛbo et ex° et correctione q̄ ad pfectiōz pduc̄t.solitudo aūt opetit iā pfectis q alioꝝ regimie nō indigent sic̄ ḡ illud qō iā perfectū est pemīnet ei qō ad pfectiōez exercetur ita uita solutaria si debite assumatur pemīnet uite socialī si tñ absq; exercitio pcedenti talis uita assumat̄ est piculosissima nisi suppleat̄ ꝑ diuinā gr̄am. Vtꝝ religiosi mēdicantes pūt uitā hēmiticaz eligē ꝛc.℞ pūt de licētia suoꝝ maioꝝ. et cellas siue habitacula in bēmo siue locis ubi nō sit ꝛbium habitatō de ꝓpinq̄ pūt acquirē et etiā mutare ex de excess.pla.cuz ex eo.li.vi.

HEreticus í° Coit hēticus est qui de fide falsā opioez inuenit uel inuētaz seqt̄.xxiij.q.i. hec est fides.ij.q.iij.hēticus.īmo etiā qui cē fidē dubius est ex.e.c.i.et intelligendū est esse dubiū eū q determinate in dubietate persistit.sec⁹ de illo q tēptat̄ de fide cū dolore cordis. Itē hereticꝰ est q male sentit de eccl'ie sacramētis. a .s.alit sentiendo de baptismo seu pcōꝝ ofessione eucharistia mr̄imonio et de reliquis sacramētis ꝙ p dicet et obꝑuet sacro scā romana eccleſia ut in.c.de q̄ statū. b ex.e.ad abolēdaz. ℣. q male sentit cē ueritatem scripture sacre xxiij.q.iij. hēsis.4°. qui adūsus romanaz eccleſiā agit et eiꝰ dignitatē a dño ēditaz auferre conatur.di.xxxij.oēs. a Ibi dī ꝙ rōe eccleſie ꝓuilegiū ab ipō oiuz sūmo eccl'iaꝝ capite ēditū auferre conat̄ ꝓcul dubio in hereſiz labit̄. b Q̄nq; uero ꝫ nō ita ꝓprie dī hēticus quilz excoicatus iiij.q.i.Qꝝ aūt sil'r et symoniacꝰ.i.q.i.qs qs. a Idē ec̄ caꝰ hñt̄ in sū.con.li.i.t.v. q.i.Aduertendū ꝙ ꝙ ille dī hereticꝰ qui in dubijs ptinētiū ad salutē nō uult acq̄escē declārioni dñi Papę.xxiij.q.i. hec ē fides.sil'r hēticus ē qui ptinacit̄ affirmat exercē usuras nō esse pcm̄ ut i cle. ex gui de usur̄. Itē nōndū ꝙ ꝫ qs ex ignorantia hēat opioz hereticā nō est hēticꝰ si refert se ad itellectū eccleſie l' subijcit se eiꝰ correctioni.ex de sū.tri.et fi.ca.dānamꝰ.ad finē. Itē nō est hereticꝰ qui ſnie ſui erroris nō ptinacit̄ adhēt.ꝫ querit cauta sollicitudine ueritatē patus corrigi cuz inuenerit xxiij.q.iij.dixit apostolꝰ. b Quid ꝑpe facit hēticū ℞ ꝑm Petꝝ ad rōnez hētici duo ueniūt.unū est in rōe.s.hēsis initiū a .s.erroz erga credenda ut ꝫ in.sū.con.e.t.q.ij.ponunt̄ q̄ in isto.ſ hñt̄. b Altex i uoluntate qō est hereſis ꝛplemētū ut ꝙ ptinacit̄ a fide deuiat et talis ꝓprie dī hēticus.Con.Tho.in 4°. addens ꝙ si ꝗs erret in his ad que explicite credendū nō tēt̄ nō est hereticꝰ ut si ꝗs putaz Jacob fuisse p̄rem Abrahe et huiusmōi. et nō cognoscit ꝫ esse ꝛtra ueritatē fidei et scripture credit ei sil'r et cē ea de quibꝰ iter doctores sūt opiones donec ꝑ eccl'iam determinatū sit ut idē Tho.poit in p̄ma pte.q.xxxij.an excuset̄ scholaris q ꝛtz opi. sui doctoris hēs.ꝯ.opio. Vtꝝ hereticī sint uitandi ℞ possū ⁊ dēo eos monere ⁊ inducē ut ad uerā fidem redeant in alijs nō ꝫ eis coicare q̄ excoicati sūt.xliij. dis. ibi mandatis. a clarius dī facē ex ꝺ hē excoicamus.diuncto.c.cū uoluntate de sē ex. b Vtꝝ aūt cū eis uel cum alijs in fidelibꝰ sit publice disputandū hēs.ꝯ.infidelis.ſ.iij. Offiñ ingsitionis hēticoꝝ ꝓdurat pꝰ mortē sūmi pōtificis etiā quo ad negocia nō incepta uel q̄ nō dū emerse rūt ex.c.ne alig.li.vi. a et ibi ꝓz ꝙ hoc

intelligit qñ omissio fcā est a papa. b si nō pñt procedere ot epos et supiores nisi in lris sit expssū si tñ aliqd de eis intellexerūt dēt Pape nūciare ex.e.li.vi. inqsitores. a et ibi p3 q3 ad istā denunciationē tenēt. b Itē nō pñt nec debēt se intromittē de diuinationibo seu sortilegijs a al'.n.o3 tales r liqre suis iudicib9 punēdos.ut i.c.accusat9 de q̄.j. b nec de qōnibo usuraz et otra illos qbo restō3 usuraz in penitentia p hereſi iniunxerūt et illi se et sua ad hoc obligauerūt.ex.e accusatus ℣.sane.⁊ ℣.se.li.vi. a districte tamē tenent inqsitores procedere ot ptinacit affirmantes exercere usurā nō esse pccm ul' ot diffamatos l' suspectos de hereſi ut in cle.ex gui.de usur. b Ptātes seculares a qbuscūq3 officijs fugant'.ut in.c.excoicamus.de q̄.j. b dēt moneri et etiaz si necesse est opelli per ecclesiasticā cēsuram a .s.p metropolitanū et ceteros oprouīciales epos ut ibi. b oēs hereticos ab ecclesia denotatos de suis puincijs exterminare et cū denouo qs eligit in ptātem p petuā seu tpalē de h̄ iurare et si ppt' suaz negligentiā aliqs talis dñs fuerit excoicatus et nō satisfecerit j.annū dēt intimari pape ut ipe oēs uasallos eius a fidelitate ipsius denūciet absolutos et terrā suam katholicis exponat occupandā ⁊ illū si expedire uidebit a sua dignitate deponat ex.e.excoicamus ℣.moneant'. Archyepi ⁊ epi qui cē exstirpandos hereticos fuerit negligentes dēt deponi et alq substituti q h̄ uelint et possint ex.e.excoicamus ℣.fi. a Ibi ot adijcim9 insup.ut qlz eps uel archyeps per se aut archydiaconū suum l' alias honestas idoneasq3 psonas bis aut saltē sel' in anno ppriaz prochiā in qua fama fuerit hereticos habitare circueat et ibi tres uel plures boni testimonij uiros ul' ec si expedire uidebit totā uicinia iurare opellat q3 si qs ibiō hereticos sciuerit l' aliquos occulta ducticula celebrantes seu a cōi uersatione fidelių in uita et moribo desidentes eos epo studeant indicare ipse aūt eps ad pñtiam suā ducet accusatos qui nisi se ab obiecto reatu purgauerint uel si p9 purgatoz exhibitā in pstinā fuerit relapsi pfidiaz canonice puniant'.si q nero ex eis iuramēti religionē obstinatōe dānabili respuentes iurare forte noluēit ex h̄ ipso tanq3 hēretici reputent' volum9 q̄ et mandamus et in uirtute obedientie districte p̄cipim9 ut ad hec efficacit' exeq̄da epi p dyoceses suas diligent' euigilēt si canonicā noluerint effugē ultō3.si qs.n eps sup expurgando de sua dyoceſi hēritate p̄uitatis formēto negligens fuerit l' remissus cū id certis indicijs apparuerit ab epali offō deponat' et in locū ipsi9 alt' sb̄stituat' idoneus q uelit et possit hēticuz ofūdē p̄uitatē. b Sz qualit' sūt igrēdi hēretici R' si papa dat certā formā illa tenēda est al' pñt q̄ri p accusatōz inqsitōz et ō nunciatōz. Itē tenēt dyocesani p se ul' p alios saltē sel' i anno quēr hēticos ubi fama est eos habitare et illos qs credūt alq3 qd de h̄ scire dēt opellē iurare ut idicēt si quos hñt suspectos ppter occulta ducticula uel alia signa ex.e.excoicamus ℣.ad inquirimus. suspectus si uocat9 ofitet ⁊ sperat de correctione pōt ei iniungi penitētia salutaris si tñ negat et ipe fit infamat9 indicet' ei purgatō quā si nō pstiterit excoicabit' et usq3 ad satisfactiōz odignā ab oibus euitabit'.et si per annū sic steterit ex tūc uelud hēticus ddēnabit' ut in.d.c.excoicamus ℣.q aūt. Quali pena hēticus punit'.R' quadruplicit'.s.excoicatione de positione et rez ablatōe et militari psecutione.Excoicatōe q3 oīs hēticus siue occultus siue manifest9 est ipo iure excoicat9 est xxiij.q.i.c.i.⁊.ij.ex.e.ad abolendā. a clarius ex.e.excoicam9.i.⁊.ij. b z' depositione q3 indistincte siue clericus siue laicus ec Papa uel Impator l' qlibet alius dēt deponi ab oi dignitate.xl di.si papa. xxiij.q.i.qui ot pacē. a Ibi ot q3 otra pacē ecclesie sūt si dignitatē seu cingulū militie hēant nudent' si aūt puati sūt si qdem nobiles sūt suaz sb̄az pscriptionē

patiant. si aũt ignobiles nõ solũ corpore
ꝛberent. ſi etiã exilio ꝑpetuo caſtigent.
b Et ab oi offõ ⁊ beneficio ſpolient. ⁊ ſi
clericus ſit ꝺz dẽgdari et dẽmũ quilz tal
ꝺz reliq arbitrio ſecularis ptãtis aiaduer
ſione debita puniendus. ſ. crematõe. a
de iſta crematõe nõ vr in iure haberi ꝺ cõ
ſuetudine. b niſi ꝺtinuo p⁹ dẽpẽnſio
nẽ erroris ad fidẽ uellẽt reuerti ⁊ errorez
ſuũ abiurare et ſatiſfactiõz exhibere. a
Iſtud ꝺtinuo de ꝺſuetudie ab aliqbꝫ ob
ſeruat. de ꝑma ſeſſione iudicis a ꝑma die
q̃ ecaiat. huiuſmõi cã ita etiã ꝙ ꝫ faciat
ſponte ⁊ nõ ꝓpter metũ ꝓbationũ et cruci
atuũ ꝑm gl. Ray. et in ſũ. con. li. i. ti. xv. q
iij. ubi hec nõnt ꝑz Ray. b et ſic rede
untes dẽnt ꝑpetuo carceri ꝺtrudi ex. e. ex
coicamus. ij. a ·ℊ ſi qui. ubi dr ꝙ ſi p⁹,
q̃ fuerint dẽpẽhenſi redire noluerint ad
agendũ penitentiã ꝺdignã in ꝑpetuo car
cere dẽtrudant. et ſic hic nil dr de illa cõ
tinua ⁊ ſpõtanea reũſiõe ſi dr. e. t. c. ad abo
lendã. ubi eã dr de ꝓuatiõe ab offõ et bñ
ficio. b Et nõ. ꝙ eã ſũt rlinquẽdi iudi
cio ſeculari qui dẽpẽhenſi fuerint incidiſſe
in abiuratã hereſiz ut ·j· hereticꝰ. ij. ℊ. v. et
duobꝫ ſequẽtibꝫ. ⁊ hic ℊ añ pe. ℨ. ponitur
rez ablatiõe ꝙ bona eoz oĩa ipo iure ſũt
ꝺfiſcata ſi tñ executõ ipſius ꝺfiſcationis
l bonoz occupatõ nõ ꝺz fieri ꝑ principes
ſeculares añ̃ ꝑ iudicẽ eccleſiaſticũ ſnia
ſup eodez crimĩe fuerit ꝓmulgata ex. e cã
ꝑm. li. vi. a et ſi tales erant clerici eoꝝ
bona fiſcant eccleſie cui ꝑtinebant. et idez
ſi erant laici eccl'ie in tpali iuriſdictiõe ſb
iecti alioz ꝛo laicoz bõ pricipibꝫ ex. e. ex
coicamus. et di. viij. quo iure. ꝑm Ray. et
in ſũ. con. dcã. q. iij. b 4ᵒ. ponit milita
ri pſecutione ꝙ ſi alit non põt fieri manu
armata ſũt ab eis bona oĩa auferẽda de pe
na credentiũ hẽticoz et fautoz bẽs·j·ℊ·
xij. qui incipit quã penã ꝛc. Quid ſi he
retic⁹ hãt filios catholicos nũqd illi ſal
tẽ hẽbunt bona ꝑis uel ptẽ ꝛ nõ ut bẽs
hic ℊ ꝓcedenti. et. ſ. hẽditas ·ℊ·ij. a ꝛ ꝓ,
bat ex. e. uergentis. qã. c. corrigit. l. mani

chẽos. C. e. que pmittebat cõſanguineos
catholicos ſuccedẽ hẽticis qã uetat in. d
. c. uergentis. qã vr intelligendũ qñ pater
publice pdicauit ꝺtra fidẽ catholicã l pu
blice pfeſſus eſt l defendit errorẽ ul cozã
plato ſuo ꝺfeſſus eſt uel ꝺuictus aut ſnia
lit ꝺdẽnatus ex de ꝛbo. ſig. ſup quibuſdã
ꝑm Ray. et in ſũ. con. l. i. t. xv. q. vij. b
Qualit aũt clericus ꝓpter hẽſim dẽgdatus
dicat tradi ptãti ſeculari hẽs. ſ. dẽg
datio ·ℊ· iij. et an oĩs dẽgdatus ſit ẽdendꝰ
hẽs ibidẽ ·ℊ· iij. Quid de uaſallis hẽti
coz ꝛ absoluti ſunt a debito fidelitatis
omagij ⁊ totiꝰ obſequij qcũq; lapſus ma
nifeſte in hẽſiz aliquo pcõ quacũq; fir
mitate tenebant aſtricti ex. e. c. ultĩ. Idem
de uaſallis dñoz q ſũt negligentes ꝺ hẽ
ticos ut. ſ. ·ℊ· v. dcm eſt. Quã pnã icur
rũt credẽtes receptatores defenſores fau
tores hẽticoz. ꝛ quilz talis eſt excoicatꝰ
et ſi nõ ſatiſfecerit ·j· anno extũc ipo iure
eſt infamis nec ad publica officia ſeu ꝺſi
lia nec ad eligendos alios ad huiuſmodi
nec ad teſtimoniũ ꝺz admitti nec põt ꝺdẽ
teſtm nec ad alicꝰ hẽditatis ſucceſſiõez ac
ced nullus ꝙ eis ſup quocũq; negocio ſi
ipe alijs cogit rndere ſi iudex eſt eiꝰ ſnia
nõ ualz. ſi aduocatus nõ admittit eiꝰ pa
trocinĩ. ſi tabellio nõ ualẽt eius inſtrã et
ſic in ſimilibꝫ. ſi uero ſit clericus ab oi of
ficio et bñficio ꝺz dẽponi. et illi qui tales
poſtq̃ fuerint ab eccleſia dẽnotati euitare
ꝺtẽpſerint dẽnt excoicari ꝓbant hec oĩa
ex. e. excoicamus ·ℊ· i. credẽtes. Itẽ oẽs cle
rici qui talibꝫ exhibent eccleſiaſtica ſacra
mẽta uel traderent eccleſiaſtice ſepulture
aut elemoſinas ſeu oblationes eoz reci,
prent dẽnt ꝓuari ſuo offõ ad qã nũq; re
ſtituent ſine indulto ſedis apl'ice ſpãli. ſi
milit et regulares quoz etiã ꝓuilegia in
illis locis. a .i. in dyoceſi. ut in ·ℊ· ſane.
b nõ ſeruẽt eis ut in. d. c. excoicamus ·ℊ·
ſane clerici. et nõ. ꝙ ipi credentes hẽtici
ſũt dicendi ex. e. excoicam⁹. ij. a Ibi dr
credentes eoz erroribꝫ hẽticos ſil'r iudi
camus. b Si hẽtici ꝺuertant nũquid

restituēt eis ꝙ eoꝝ filijs bō. Rñ ẽ ipo iur oia cōfiscata sūt eī e.vgētis ⁊ c.cū ꝑm li. vi. a nisi eis ad coꝛ reūtētibꝫ et abnegā tibꝫ hereticoꝝ ꝺsortiū misereri aliqs uoluerit. ꝺ.c.uergentis. et puto q ꝑ ista miseri cordia possit hīi ab eo ad quē bona p cōfiscatōez deuoluunt de q̄.ō.ꝑ.vij. ad finē in additione. b Qualit hētici ad fidez redeuntes recipi debent. Rñ debent ad arbitriū sui epi abiurare errorem et q firmit tenebūt fidē catholicā. i. q. vij. quotiens. ⁊ de con. ꝺi. ij. ego berigarius. eī. e. ad abolendā. a et ꝺz ista abiuratō ⁊ ꝓmissio fieri ꝑ scripturā et publice uł ꝑuate ꝑm q crimē fuit publicū uel ꝑuatū ꝑm Ray. ⁊ in sū. con. li. i. t. v. q. xiij. b Qsi pꝰ abiuratiōz uel postq̄ ad arbitriū epi se purgauerūt ut ꝺcm ē. ō. ꝑ. vij. dēpbensi fuerint in abiuratā hēsim reincidisse iudicio seculāi sunt sine ulla penitus audiētia relinquēdi ut in. c. ad abolendā. a ħ uel cuz pꝰ huiusmōi abiuratōz seu purgatōz dēpbē dūt in hēsi ꝑ facti euidentiā ł per ꝺfessionē ꝓpriam uel ꝑ testes in quo nō pcit ei nec q̄ ad uitā nec q̄ ad bō. si aūt absq̄ hꝰmōi dēpbensiōe occulte recidiuat ⁊ occulte penitens reuertat ad eccl̄iam pcit ei q̄ ad utrūq̄ ꝑm glo. Ray. et in ꝺcā. q. xiij. ubi etiā ꝺr ꝑm Jl. occultos hēticos absolui posse ꝑ simplices sacerdotes ꝛ eos loci retinuerit sibi taliū absolutiones si ħ clax est per ꝓcessū annuale curie q nunc pape reſuat caꝰ iste in ꝺcā etiā. q. xiij. nōtur ꝑm Inno. q hētici ēt i extremis agētes nō reconciliant sine solēnitate ꝑmissa si adest facultas si aūt ad eā necessitatem uenerint q ꝺfiteri nō ualeāt ꝑcesserūt tā signa penitētie tūc eī sine ꝑmissa solennitate reconciliabunt. lex. n. que aliud statuerat inhumana eēt. con. Ḧosti. ī. c. a nobis ij. eī de sen. ex. ubi eī predcā tangit Inno. aduertendū q̄ ꝑ etiā cū reuertentibꝫ nō pcitur q̄ ad bō et uitā nō sūt petita penitentie et eucharistie sacm̄ēta deneganda eī. e. sup eo. li. vi. b Jtez cū rdeūtibꝫ ab hē si dispensari possit ħ iure quidē cōi tales exq̄ reconciliati sūt ad laicā cōionē recipiūtur. i. q. vij. c. i. Adhibet etiā qñq̄ ꝛ eos q̄druplex dispensatō. s. semiplena ut solū recipiant ī ordinibꝫ ante hec oia susceptī. i. q. i. si qs hētice. a Ibi ꝺr ħ ꝑ magna būficio hēant si adepta oī spe ꝓmotionis in q̄ inueniunt ordine ꝑmaneāt. b plena ut possint sacerdotes fieri. i. q. vij. ꝺuenientibꝫ. plenioꝝ ut possint eē epi. xxj. ꝺis. nos ꝺsuetudinē. plenissima ut etiā ad superiozes dignitates ꝓmoueri possint xxiij. q iiij. ipa pietas. a Idē in sū. con. l. i. t. v. q xv. ꝑm Ḧosti. Ray. et Bof. b Jtruz ꝑlatus hēticus hēat ptātem spiritualez uide j. scisma ꝑ. iij.

Hereticus ii

Scz ꝑ li bz sextū plura ꝺtra hēticos habent in. vi. de quibꝫ quedā in p̄cedenti. c. iā ꝺcā sūt ꝑm q requirebat mā illa ideo q̄ restant nūc erūt dicēda. Quicūq̄ hereticos credentes receptatozes defensoēs uł fautozes eoꝝ scient presūpserint eccl̄iastice tradere sepulture excoicati sūt ⁊ nō debēt absolui nisi ꝓpijs manibꝫ publice extumulēt ⁊ ꝑciant coꝛpa dānatoꝝ ⁊ locus ille ꝓpetuo careat sepultura ext. eo. q cūq̄. li. vi. Ḧhētici cū oibꝫ fautoribꝫ suis mō ꝺcis. a .s. credentibꝫ receptatoribus defensoribꝫ ⁊ fautoribꝫ eoꝝ in ꝺcō. c qcūq̄. b et ipoꝝ filij usq̄ ad scḋaz gnām tiōz ad nullū eccl̄iasticū būficiū seu officiū publicū admittant ał irritū est ex. eo quicūq̄. ⁊ intellige ꝑ lineā patnā nam ꝑ maternā nō puniūt ñ usq̄ ad ꝑmū q̄dū ex. e. c. statutū. a Ibi ēt ꝺr ħ sane de filijs et nepotibꝫ hēticoꝝ credentiū ⁊ aliorū huiusmōi q tales eī decisse ꝓbantur intelligendū esse vr nō aūt illoꝝ q̄s emēdatos esse constiterit et reincoꝛꝛoratos eccl̄ie unitati ⁊ ꝑ culpa huiusmōi ad mādatū eccl̄ie penitentiā recepisse quā ipi iā pfecerint uel humilit ꝓsecutioni eius insistant uel ꝑati fuerit ad recipiendam eandē. b Jtez oēs uiri eccl̄iastici q ad pces taliū receperūt dignitates ł būficia

ecclesiastica ꝓuati sūt ⁊ si receperūt sciēt nō dēnt in posterꝝ admitti ad talia l' simi lia. Itē filij taliū ꝑsonarꝝ nō sūt in ptāte pēna ꝫ sūt sui iur.ut in.d.c. quicunq;. Quid si quidā dū in egritudie decūberēt petierūt hēticos ꝺsolaturos ut ab eis ꝫ ꝺsuetudinē eorꝝ ꝺsolatōez reciperent. a per manꝰ īpositiōz ut in.c.filij.de ꝙ.j. b et sic decesserūt si mō filij l' hēdes uolūt ꝓbare ꝙ ipi defūcti nō sane mētis effecti suscepērit l' pꝰ pdictā loqlaz nūqd audiri dēnt.R' si tales dū uiuebāt erant diffama ti l' suspecti de hēsi uel si ꝺstiterit ꝙ ipsi sane mētis exūtes petiuerūt hēredes non dēnt admitti aliqn admitti pūt ad ꝓbā dū nō p uxores filios familiares a aliqs de suis ꝫ p testes fide dignos ⁊ fideiꝫela tores eī.c.filij.li.vi. Illi qui pꝰ abiuratōz erroris l' postꝙ se ꝓpij antistiti.exāiatione purgauerit dēpēnsi fuerit in abiuratam hēsim recidisse ꝙuis sine ulla audientia penitus relinquēdi sūt iudicio seculari si tā pnitētie signa in eis appareant manife sta ⁊ petiuerit humiliť sacmēta pnitētie ⁊ eucharistie nō sūt deneganda eī.e.sup eo. li.vi. In ingsitōe cris hēsis etiā excoī cati et ptícipes atq; socij cris ad testimo niū admittūť ꝑserū in defectū alioꝝ pro bationū ꝺ hēticos credentes fautores ⁊ defensores eorꝝ ⁊ si ex numero testiū aut ꝑsonarꝝ tam deponētiū ꝙ ꝺ ꝙs deponiť ꝙlitate et aliis circūstantijs falsa dicē pre sumantť eī.e.in fidei.li.vi. Sil'r illi admit tūť ꝙ sup fcō hēsis iurauerūt dicē ueritā tē tā de se ꝙ de aliis et eaz celando plura uerūt ⁊ postea uelint corrigē dcīn suū ꝺ se ⁊ alios si manifestis indicijs apparuēit tales nō lenitate a odio seu pecunia ꝫ ze lo fidei uelle reuelare eī.e. accusatꝰ.li.vi.

Presidentes regimini alicꝰ loci ꝫ sint excoīcati uel de fcō et ñ de iure iurisdcioz hūt ad reqsitiōz ordinarioꝝ l' delegatoꝝ ipoꝝ a ingsitoꝝ. a nō ualētiū sū more dispendio l' negocij piculo recursū hēre ad supiores q ltūme in locis ipis possint iusticiā exeq.ut in.c.ꝑsidentes.de ꝙ.j. b pūt ⁊ dēnt ꝺ hēticos credentes fautoēs ⁊ receptores et defensores eorꝝ suū offm exercē ⁊ illi q regrūt eos nō incurrūt ali quā sniam tī dictis ꝑsidentibꝫ ppť hoc in alijs nullū ius est dcessū l' pmissū eī.e.ꝑ sidentes.li.vi. Suspectꝰ de hēsi et ob ꝫ citatꝰ ⁊ qꝫ nō ꝺpet excoīcatus é si excōi catōz per ānū sustinet extē est uelud hēre ticꝰ ꝺdēnandus .eī.e.cū ꝺtumacia.li.vi.

Accusatus de hēsi l' suspectꝰ uehemē ti suspitiōe q hēsim in iudicio abiurauit ⁊ postea ꝺmittit in ipam censet relapsus ꝫ antea ipm hēsis crimē nō fuerit plē ꝓ batū ꝫ si leuis suspitio fuit nō ꝺz iudicāi relapsus ꝫ aliť grauiť puniri eī.e. accusa tus.li.vi. Qui in una hēsis specie siue uno articulo l' sacmēto errauit et postea abiurauit simpl'r hēsim si postea errat in alio relapsus est iudicandꝰ eī.e.accusatꝰ. li.vi. Ille de cꝰ lapsu in hēsim añ ab iuratōz ꝺstiterat l' nō ꝺstat si postea hēti cos receptet deducat ul' associet eis donec munera siue mittat l' fauorē ipendat qui excusari nō possit. a seu eē uisitet.d.c.ac cusatꝰ. b iudicari ꝺz relapsus eī.eo.ac cusatꝰ.li.vi. Quid si ꝙs ꝓ receptatiōe hēticoꝝ. a l' eē ꝓ defēsiōe seu fauore.d. c.accusatꝰ. b et nō ꝙ hēticus sub obli gatione bonoꝝ ingsitoribꝫ se astrinxerit ad recipiendā pnitentiā ⁊ ea iniūcta ⁊ ñ pacta decesserit R' cogi dēnt hēdes in bois ad ꝺplendū. a uelꝝ est si sit pnia in bo nis tpalibꝫ iniūcta ꝓficiens ad salutez ut ibi. b secꝰ si talis soluz se obligauit ad pnitentiā quā ingsitores uellēt iniūgere ⁊ ea nō dū iniūcta decesserit eī.e. accusatꝰ ·ſ·si ẋo.li.vi. Munqd pꝰ mortē hētici poterūt occupari bō eius si de hēsi ū fuit in cꝰ uita declārū R' poterūt si postea de claret eī.e.accusatꝰ.li.vi. Sacerdotes ꝙ instruūt hēticos de celanda ueritate et hmōi dēnt pena debita castigari. religiosi eē hētici sūt ꝙuius puniēdi alijs eī.eo.ac cusatꝰ.li.vi. a ·ſ·fi.ubi ꝺ sacerdotes ⁊ alij clerici q negociū ingsitioīs instruēdo citatos hēticos l' eorꝝ credentes de celan da ueritate l' dicēda falsitate seu eos inde bite liberando inuēti fuerit ipedire cū nō

sit dubiū ipos ea facē in fauorē hēticē p
uitatis p ingsitores a talibꝫ ꝺpesci possūt
⁊ pena debita castigari tā per captōes pso
nax ꝙ alʾ put culpa exegerit de inquētis
religiosi eē sūt muratois.i.carcerationis
eī.e.c.pe.seqē.ℓ alʾ ḡuiter puniēdi ꝙ secu
lares si inuēti fuerit in hēsim ℓ similibꝫ
deligsse. b Statutuz loci p qđ ipedire
tur negociū ingsitionis hēticoꝝ nō ualz
a siue ipediaē directe siue indirecte.ut ī
c.statutū.de q.j. b ⁊ dñi. a uel alīq
cūqz rectores ut ibi. b tenēr illud exhi
bere. a ꝺyocesano loci ℓ eiꝰ uicario seu
ingsitoribꝫ et hoc sīn moze dispendio ut
ibi. b et corrigē. a i.oio ꝛuocare si ne
cesse fuerit ℓ saltē eatenus moderari ꝙ p
illud ingsitois ꝓcessus nō ipediaē ℓ aliq
tenꝰ retardeē ut i.c.qđ seqē. b eī.e.sta
tutū.li.vi. Ingsitoēs in certis ꝓuicijs
pūt ꝓcedē sine uel sepatī put negocij utili
tas suadebit eī.e.ut offm.li.vi. a et ibi
pz ꝙ ħ obtinet qđ in aliqbꝫ locis sūt plu
res deputati sine. b In exaiatione testiū
ꝺ hēticos. a .i. sup crimē hēsis ipmqz
ꝺūgentibꝫ ut in.ℊ.uexꝝ de q.j. b debent
intereē due religiose psone. a et discre
te ut ibi. b et si pōt fieri p publicā per
sonā ꝺscribi testiū dcā eī.e.ut offm.ℊ.uexꝝ
li.vi. a ⁊ ibi pz ꝙ si pso publica como
de nō pōt hri ista ꝺscriptio ꝺz fieri p duꝝ
uiros idoneos. b et siqdē religiosi
q fuerint nōz. a in seculo ut ibi. b
⁊ alīq qbꝫ iniūctū est. a a sede apl'ica ta
bellionatus offm eē tpe religionis rōe ne
gocij ingsitionis ꝺ hēticos ut ibi. b
tenēr ad ꝺscribendū ut in.ꝺ.c.ut offm. a
si fuerit p dictos ingsitores reqsiti ut ibi
ubi eē pz ꝙ in ħ negocio eē clerici possunt
exercē tabellionatus offm lz ipi uel etiaz
pfati religiosi sint in sacris. b Ingsi
tores si opꝰ fuerit pūt inuocare auxiliuz
brachij secularis ⁊ ꝺdictores p censuraz
ecclesiasticā ꝺpellē nō obstātibꝫ priuilegijs
ꝺcessis qbuscūqz psonis uel religiosis uʾ
unīsitatibꝫ. a cuiuscūqz ꝺdictois dig
tatis uel ḡdus religiois uel ordis spāliē
ℓ gñaliē sub q̄cūqz forma ⁘boꝝ ꝺcessis ℓ
in posteꝝ ꝺcedendis ⁊ pūt sic ꝺpellē etiā
appellatōe postposita ut ibi. b nec eē cō
stitutiōe de duabꝫ dictis a .ſ.eī de rscri
pti.ñ nulli.ubi cauetr ne qs p lr̄as apl'icas
possit ēbi ad iudiciū ulr duas dietas exr̄
suaz ꝺyocl. b eī.e.ut offm.li.vi. Oēs
rectores locoꝝ reqsiti a ꝺyocesanis ℓ eoꝝ
uicarijs seu ab ingsitoribꝫ tenēr iurare ꝓ
uare ⁊ ꝓuari facē ꝺstitutiones ꝺ hēticos
fautores ⁊ defensores eoꝝ et eoꝝ filios ⁊
nepotes a sede apl'ica ꝓmulgatas ac etiaz
approbatas.ꝺ.c.ut offm. b Et q iurare
noluerit ⁊ ꝓuare hēr ut infamis ⁊ hētico
rū fautor ⁊ de fide suspectus nec ꝺz hri p
dño nec ad aliqđ offm publicū ulterius
assumi ⁊ ea q̄ interiz ut rector fecerit nul
lā hēant firmitatē eī.e.ut offm.li.vi.in fi
b Debēt oēs rectores ī ħ negocio parē
ꝺyocesanis et ingsitoribꝫ nec aliq̄ mʾ deñt
cogscere de ħ crie nec captiuos liberari et
huiusmōi. a .i.ꝺyocesanoꝝ ℓ ingsitoꝝ
iudiciū sniam seu ꝓcessū directe uel indi
recte ipedire ut in.c.qđ seqē. b aliē sūt
excoicati et si sustinuerit p annū. a aio
ptinaci ut ibi. b cōdēnari debēt tāq̄ hē
retici eī.e. ut iqsitōis.li.vi. a vbi eē idē
statuiē ꝺ oēs q scient in p̄dictis dederūt
ꝺsiliū auxiliū uel fauorez. b Cōcessū ē
ingsitoribꝫ omittē citationes et denūcia
tioēs sniaꝝ. Itē auctas aduocandi p̄itos
a ꝓut expedierit ut eis asistant ⁊ in ferē
dis huiusmōi sñijs p̄beant ꝺsiliū opoꝛtu
nū ac ꝙ eis sup his builē pareant in uir
tute obediētie imūgendi ut in.c.cōmissa.
de q.j. b et cleꝝ et ppl'm loci ꝓut uide
rit expedire negocio fidei. Itez ꝓcedendi
ꝺ illos q in ꝓuincia eoꝝ ꝺmiserūt ipm
crimē hēꝰ etiā si ad aliaz tñstulerit se. Itē
faciendi sibi assignari a q̄cūqz libꝛos in q
bus esset aliq ꝓcessus ꝺ hēticos. a uʾ
alia scripta in qbꝫ ingsitioēs fcē ⁊ ꝓcessꝰ
p q̄scūqz auctē sedis apl'ice ℓ legatoꝝ eiꝰ
ꝺra hēticos ꝺtinēr ut ibi. b et circa hē
reticos incarceratos una cū p̄latis qbus
ibsunt pena eoꝝ mitigandi uel mutandi
Itē ꝓuandi uel ꝓuatos nūciandi dig̃tati
bus ℓ alijs bñficijs eccl'iasticis uʾ offic̄ijs

publicis ⁊ honoribꝫ oēs hēticos ⁊ fautores. a et credentes receptatores ⁊ defēsores eoꝝ ipoꝝ q̄ filios ⁊ nepotes ut ibi b sūt aūt dyocesani regrendi. a uel eis abūtibꝫ eoꝝ uicarij ut ibi. b et de eoꝝ cōsilio faciendū nisi ipi scienť talibꝫ cōtulissent. a ſ. cā būficia p̄fati hereticis seu cōplicibꝫ tē enī ipi dyocesani uel eoꝝ uicarij nō sūt regrendi ſ potius a suo iudice puniendi in rectu q̄ seq̄ť b eť.e. ut commissi. li. vi. Coñ xp̄ianos q̄ efficiūť iudei uel redeūt ad iudaisinū eē si infantes uel metu mortis eēnt baptizati p̄cedēdū eſt sic ⁊ dť hereticos simiľ eē dtra eorū fautores. a tāq̄ dtra fautores receptatores hereticoꝝ et eoꝝ defensores si p̄fati fuerit de hꝫ cōfessi aut p xp̄ianos ľ iudeos dūcti ut in. c. de q̄ stati. b eť.e. conť. li. vi. ℙropť hēsim maritoꝝ nō cōfiscantur dotes uxoꝝ nisi cū eis scienť cōtraxerit a .i. q̄ tūc sciebant illos esse hēticos ut in. c. qđ sequit. b eť.e. decernit. li. vi.

Cū negociū hēsis cōmittitť alicui ľ. aliq̄bus gñaliť in certis locis nō adhibitť epi auctas eoꝝ ordinaria uel eē delegata si eā hēant. ⁊ uterq̄ eē de eodē fcō ingrere p̄t coiť uel diuisiz. ⁊ si diuisiz p̄cedant tenētur coicare sibi iuicē p̄cessus ⁊ p utroq̄ siť sn̄ia p̄ferať. nisi aliť alti deferat q̄ si i sn̄ia nō cōcordant ad sedē apľicaz mittant a uterq̄ negociū sufficienť instructū ut i. c. qđ sequitť. b eť.e. p hoc. li. vi. a ibi dť eē q̄ si ordinaria seu legata epi ptāte p̄cedant illū in p̄cedendo modū obſuēt quē ingsitores p̄t et dēnt p iura coia ul̄ spāles cessiones seu ordinationes sedis apľice obſuare. b Qr eē un⁹ sine alio nō possit ad sn̄iam p̄cedē uide exp̄ssius ℣. hēticos. iij. ℣i. ⁊ intellige q̄ p̄dicta coicationē p̄cessuū oz fieri q̄ nihil aliud restat agendū nisi q̄ sn̄ia p̄mulgeť q̄ si aliť non posset p̄cedē comode nisi uisis actibꝫ alterius tūc seľ tm̄ coicato tribuať ut i extrauagāti ℂūdicti. xi. q̄ incipit ex eo. ℍētic. appellatō inhibita est eť.e. ut ingsitoris. li vi. a et siľr p̄clamatio qbꝫ nō obstātibus rectores seu officiales tales ordēnatos hereticos ⁊ sibi fictos stati dēnt recipe ⁊ indilate sine dūsione debita punire et idē etiā de credentibꝫ ac eē eoꝝ receptatoribꝫ fautoribꝫ ⁊ defensoribꝫ ut ibi. b In negocio hēsis p̄t p̄cedi sim̄ ⁊ de plano. a .i. absq̄ aduocatoꝝ ⁊ iudiciorum strepitu ⁊ figura ut in. c. statuta. de q̄. ℣. b ⁊ si periculū eēt nō notatis accusatoribꝫ uľ testibꝫ publice nisi cora aliqbꝫ p̄uidis p̄cipiendo ꝺ tenēdo secretū ⁊ hmōi. a ſ. cora dyocesano uel eo abūte ipius uicario qñ ingsitores p̄cedūt. qñ uero p̄cedit eps cora ingsitoribꝫ si hri possit comodē copia eorūdē ac nihiloin⁹ siue eps siue ingsitores p̄cesserit aliqb⁹ alijs p̄sonis p̄uidis et honestis iuriſq̄ piris q̄s ad hꝫ uocarit ⁊ eis totū p̄cessū ſr quo deliberandū ē seriose manifestari ac integľiť explicari ⁊ de ipoꝝ cōsilio ad sn̄iam uel ad ordēnatiōz p̄cedi dz. ⁊ eps uel ingsitores p̄t indicē secretū p̄fatis qbus fit reuelatō ⁊ in eos si archana cōsilij seu p̄cessus sibi sub secreto ab eisdē patefcā p̄ť eoꝝ licentiā alijs patefecerit excoicationis sn̄iam quā ex secreti uiolatione ipo fcō incurrāt si eis expedire uidebitť p̄mulgare sic tñ q̄ ingsitores epm ľ eps ingsitores excoicēt hac de cā si ipi ex districto p̄cepto iuri ad secretū huiusmōi tenēť ⁊ in his ex p̄cepto tam epi q̄ ingsitores dēnt puram et p̄uidam intentionē hēre ne ad accusatoꝝ uľ ad testiū noīa subp̄mēda ubi ē securitas picľz eē dicāt nec in eorūdē discrie securitatem asserant ubi piculū imineť sup q̄ eoꝝ cōscie onerāť ut ibi. b si cessante piculo publicentť ut fit in alijs iudicijs eť.e. statuta. li. vi.

ℍEreticus iii°

b ℍec q̄ sequūť dť hēticos sūt i clemētinis. ꝑ quidē q̄ tā eps q̄ ingsitor unus sñ alio p̄t citare ⁊ capere et tute custodire mācipare. a ponēdo eē in p̄dicti bus uel manicis ferreis si ei uisū fuerit nec nō ingrere dť illos ꝺ qb⁹ p huiusmōi negocio ꝑm dēū et iusticiā uiderit expedire ut i cle. multoꝝ. de q̄. ℣. b Sz deputaē

duro carceri ⁊ q magis ad pnaz q̄ ad custodiā uideat uel tormētis exponē ul ad sniaz ñ pōt ꝓcedē eps sine iqsitore nec in qsitor sū epo a ei⁹ sup ꝟ delegato a epali sede uacante delegato capituli si sui ad in uicē copiā possint ꝟ.j.viij.dies postq̄ se reqsierint. a ⁊ si secus p̄sūptū fuerit nul lū est ⁊ irritū ipo iure ut ibi b pōt tū quilz p̄dcōz omittē alteri uices suas l̄ p lras significare suū osiliū et assensū ex̄.e multoz. Quilz carcer ul murus bēti coz oz eē cois epo ⁊ inqsitori ⁊ oz bēre duos custodes unū quē uolet eps ⁊ ei p uidebit.alterz quē inqsitor uolet et ei p uidebit.et uterq̄ eoz pōt bēre sb se unū fidelē ministz.⁊ illius loci erūt due cla ues. a diuerse ⁊ p q̄lz oclaū carceri ut ī dcā cle.multoz. b Quoz un⁹ custo dū unā ⁊ alius aliā tenebit ⁊ poterit offi cū mistrādi carcerati. omittē suo mistro et tenēt̄ p̄dicti custodes a q̄ exeq̄t̄ offm coraz eis a qbꝫ assignāt̄ iurare tactis euā gelijs q̄ in custodiā oēm diligentiā quaz poterūt adhibebūt ⁊ q̄ alicui icarceratoz nihil loquet̄ unus nisi alio audiente ⁊ q̄ ipis carceratis fidel t̄ oferent ꝓuisionem quā ipi receperūt ex ordinatōe cōi et qđ a pntibꝫ l̄ alijs psonis oferet̄ eisdē nisi epi uel inqsitoris uel suoz omissarioz ordi natō ffrageť.⁊ eodē mō iurabunt p̄dicti custodū mistri et coraz eisdē ut in cle.mul toz.ex̄.e. a Ibi eē subdit̄ ⁊ q̄ sepe con tigit epos ꝓpios hre carceres sibi ⁊ dcis inqsitoribꝫ nō coēs districte p̄cipim⁹ ut custodes ad icarceratoz ꝓ dcō crie custo diā p epos uel sede uacante p ca⁹ deputā di et eoz ministri coraz dcis inqsitoribus l̄ subditis ab eis p̄stent sic̄e iuramētum b ¶Nōn inqsitoris coraz epo cū inqsitore uel substituti.ab eis iurabūt suū offm fi delit̄ exercē ⁊ idē fiet de alijs psois neces sarijs ad dcm offm ut in dcā cle.multoz ex̄.e. Epi et inqsitores l̄ substituti ab eis maliciose a fraudolent̄ nō ponant ali cui crimē bēsis nec q̄ aliq̄ ipos in executi one officij sui ꝓdiunt ponant aliqđ fal sū.q̄ si ipi cā odij gr̄a uel amoris l̄ lucri uel comodi tpalis obmiserint ꝓcedē. a oē iusticiā et osciam suā ubi fuerit ꝓcedē dū sup huiusmōi p̄uitate ut in dcā cleñ multoz. b vel aliquē uexare iponendo ipsā bēsiz l̄ q̄ ꝓdiat suū offm si epi sūt l̄.ñ.p triennū icurrūt suspensiōz ab offō si inferiores sūt.sūt excoicati a q̄ snia non nisi p ¶Papā absolui potert. a p̄terq̄ ī mortis articulo ⁊ tē satisfactione p̄missa nullo in hac pte p̄uilegio suffragante ut in tex.qui seqt̄. b ¶In cle.multoz.ex̄.e.

Inqsitor nō pōt esse nisi attigerit.xl^m. annū.⁊ tā ipe q̄ omissarij deputati ñ p̄nt pecuniā extorq̄re nec scient̄ ecclesiaz bō ob delictū clericoz fisco ecclesie applicaē al'r sūt excoicati quē casū uide plē.ñ.ex' coicatō.i.ꝟ.viij. a ⁊ ibi ō ꝟ oz ē in addi tione. b ⁊ in cle.uolētes.ex̄.e.nullus ât inqsitor pōt ꝓcedē extra officialē aliquem uel nuncū romane curie ut in exuaganti Joannis.xxij.q̄ incipit cum frater.

Hermofrodí tus ¶Nunqd talis ordinari pōt ℞ si magis uergit in sexū uirilē q̄ femininum pōt recipe caracterē ſ econūso nō pōt.viij. q.iij.testes.x.itē hermofrodit⁹ ſ tñ in utro q̄ cāu nō oz ordinari ꝓpter diffozmitatē ⁊ monstruositatē.ar.xxxvi.di. illustratoz ⁊.xlix.di.c.ultō. si uero eq̄lit̄ inualescat in eo sexus uirilis ⁊ femininus caracterē recipe nō pōt ꝑm ¶Guil. a Idē in sū.cō .iij. t.xxiij.q.ij. b

Hyronía ¶Per.b.scribit̄ uide tñ ī lra.i

Hystrío Utq̄ officiū hi strionū sit licitū ℞ ꝑm Tho. scda scde.q.cxlviij. tale offm q̄ ordinat̄ ad solatiū hoibꝫ ex hibendū nō ē illicitū ꝑm se dūm nō uta tur aliqbꝫ uerbis ul' fcis illicitis ⁊ nō ad hibeant ludū negocijs ⁊ tpibꝫ indebitis vñ et illi q moderate eis subueniūt ñ pec cant ſ iuste faciūt mercedē misterij eoruz eis retribuendo.ſ qui uere supflue sua in talibꝫ osumūt uel largiūt̄ illis q illicitis ludis utūt̄ pecćat q̄ eos in pcis fauēt̄es

a Cō. Hl. ⁊ addit q̄ si aliq̄s eē histrioni bꝰ parce dat ad ꝺseruandā famā suā ne a talibꝰ uitupet̄ nō credo talē pccare mor talit̄ ut in sū.cō.l.ij.t.v.q.xxij. b de histrionibꝰ hēs.ū.clericus.iij.ꝯ.v. ⁊.ū.cōica re.ꝯ.xx.qui incipit utrū corpus xp̄i dēat dari histrionibꝰ.

Homicidium i

Coiter qd ē ℟ bois occisio ab boie fcā ⁊ omittit̄ nō solū fcō ſ eē ℟bo.et ℟bo eē tripl'r.ſ.pcepto ꝺsilio ⁊ ꝺfēsiōe.i. ꝺfendēdo homicidiū suis ℟bis ab illis qui uolebant ip̄m reūbere l' ip̄edire.ut.l.ꝺi.ſi qs uiduā.de pe.ꝺi.i.piculoſe. fcō uero cō mittit̄ q̄tuor mōis. iusticia necitate casu et uoluntate. a glo. Ray.dic̄ ꝺfensiōe ut cū aduocatꝰ ꝺfēdit reū i cā criali ubi accusatoꝛ si nō pbauerit tūt̄ ad pnā tali onis ut in sū.con li.ij t.i.q.ij.⁊.e.ti.q.xxi. dicit̄ ꝑm Ray.ꝺfensiōe.i. ꝺsuasione ut si qs ꝺsuadēdo retrhit a bono ꝓposito bo minē uolētē aliū a morte liberare.⁊ glo. eius dicit ꝫ itelligendū q̄ corrupta intē tione nā si mat̄ filiū uolentē liberare ali quē a piculo mortis retrhit ⁊ ꝺissuadeat q̄ timet ne ille ibi intficiat̄ uel paꝛ uel uirhil pccat ꝑm Ray.⁊ in ꝺcā.q.ij.Est eē homicidiū spūale q̄ qs spūalit̄ et q̄dā iu ris fictiōe occidit̄ qō fit qnq̄ mōis.p̄. Jo. ij.qui odit frēm suū homicida ē. Itē ꝺc̄ bendo.de pe.ꝺi.i.hoicidioꝛ. Itē male ꝺsu lēdo seu suadendo.e.ꝺi.nolli putare. Itē nocēdo.e.ꝺi.homicidiū.ubi ꝺr q̄ ois ini quus mot9 ad nocendū frī.p hoicidio cō putat̄. Itē uictuꝫ sb̄ēbendo.lxxxvi.ꝺi.sin gulis et.c.pasce. b Utꝛ occidē aialia sit pccm ℟ ꝑm Tho.scḋa scḋe.q.xliij. nō q̄ null9 pccat utēdo re sua ad ꝺ ad qꝺ ē ordinata gñalit̄ aūt plāte ⁊ aialia ꝓpt̄ ho minē sūt ordinata. a Idē in sū. con.l.ij t.i.q.iij. b Utꝛ liceat iudici occidē ma lefactoꝛē.℟ ꝑm Tho.scḋa scḋe.q.xliij.siē ꝓ salute totī9 corꝑis p̄ciditur laudabil'r putridū mēbꝛ. sic malefactoꝛ ⁊ corrupti u9 alioꝛ occidit̄ ut bonū cōe ꝺseruet̄. Si tm̄ hec occisio fiet̄ a iudice l' missro liuore uindicte l' delectatione fūdendi humanū sanguinē ꝫ ille iuste occidat̄ nihiloīn9 iu dex mortalit̄ pccat ſil'r ⁊ mīster.⁊ eodez m̄ si facēt ꝫ iuris ordine nō ꝑuato.xxiij.q iij.ꝯ.pe.⁊.q.v.miles.et.c.cū mīster.⁊.c.lex eterna.⁊.c.offā ⁊.c.cū hō.⁊.c.q malos. a Idē in sū.con.e.ti.q.iiij. b Utꝛ liceat ꝑuate pſone malefactorē occidē ℟ ꝫ tho. scḋa scḋe.q.lxiij.nō ꝫ ſ illi tm̄ cui cōitat9 cura ꝺmissa est siē principi hīti publicaꝫ auctem nō aūt ꝑuato ⁊ multo ⁊plius ne q̄ clerico.nam clericis ꝺmittit̄ mīsteriuꝫ noue legis in q̄ nō ꝺterminat̄ pena occi sionis l' mutilatiois corꝑalis ⁊ iō ut sint idonei mīstri dēnt a talibꝰ abstinē. a ꝫ i tellige nisi fierꝫ ad repellēdā ui cū mode ramie inculpate tutele ut i cle.ſi furioſ9. ō homic. b De muliere i adulterio ꝺ pēnsa utꝛ possit occidi uide.ĵ.ip̄edimen tū.vij.ꝯ ultio.⁊ de adulterio uide.ĵ.lex.ꝯ ix.℟.iij. Utꝛ aliq̄ necitate liceat occi dere hoiem ℟ ꝑm Tho.scḋa scḋe.q.lxiij. illicitū qdē est q̄ hō itēdat directe hoiez occidē ut seip̄m ꝺfendat nisi ei q ꝫ pu blicā auctez. a ⁊ eē ꝓuato si nō excedat limites ꝺfensionis ltīme ꝺcā cle.ſi furio sus.iō seqt̄. b pōt tū uim ui repellē cū moderamie inculpate tutele ⁊ si p̄t̄ intē tiōz ꝺfendētis ille occidat̄ ille non pccat

Utꝛ liceat occidē furē.℟ fur noctur nus si nō poterat ꝺiscerni q̄ ad furandū ⁊ nō ad occidendū uenisset nec al'r poteāt ꝺp̄hendi potuit occidi al'r nō eē.e.ſi pfo diens.ff.de sicca.l.furē. a Ibi ꝺr furem nocturnū si qs occiderit ita ꝺcmuꝫ ipune fozet si pcē ei sine suo piculo nō potuit. b furē ℟o diurnū nō ꝫ occidē nisi se te lo ꝺfendat q̄ tūc pl9 é q̄ fur ut in.ꝺ.c.ſi pfodiēs latronē eē insidiantē in itineribꝰ ꝑm leges cuilz ꝫ occidē ſil'r ⁊ nocturnū populatorē agroꝛ.C.q̄ ꝫ uni.se.ſñ iudi uidi.l.i.⁊.ij.de quibꝰ ducbꝰ uide.ĵ.latro Utꝛ liceat clericis occidē suū inuasoꝛez ℟ clerici qdē p̄nt siē ⁊ laici ꝫ ui repellē ꝺfendendo se et sua.ar.eē ꝺ homi. signi

ficasti.⁊ hūc casū uide.ē.bellū i.ff.ij.⁊ exē de sen.ex dilecto.li.vi. a ibi ħ clare hēt ubi eē dr ꝙ pōt ⁊ dz qlz ꝓpulsare iniuriā eē a uicino ⁊ ꝓrio. b Dr si clericus ita inuadat ꝙ aliꝫ mortē uitare nō poterit nisi occidit uel mutilet inuasorē ħ faciendo nō est irregularis in cle.si furiosus.eē.e.⁊ eodē mō nō est irregularis si occidat furiosus aut infans aut dormiēs ut ibidē dr

Itē grauiꝰ pecc3 q occidit iustū ꝙ q occidit peccatorē.ℜ ꝑm Tho.scđa scđe.q clxiij.sic q̄druplici rōe.ꝑ ꝙ nocet ei quē plus dz diligē ⁊ ita magis agit ctra caritatē.z°. ꝙ iniuriā infert ei qui ē minꝰ dignꝰ ⁊ ita magꝭ agit dr iusticiā.ȝ°. ꝙ ꝓuat coitatē maiori bono.4°. ꝙ spnit dēū. Luc x qui uos spnit me spnit. a Idē in sū. con li.ij.t.i.q.xviij. b Itē homicidiū semp sit mortale pccm ℜ ꝑm Ray.homicidiū uoluntariū mortale est et enorme. di.l. si qs uoluntarie. a Ibi dr si quis uoluntarie homicidiū fecerit ad ianuam catholice eccl'ie sp iaceat dicit gl.i. boris statutis.seqt̄ et coioem in exitu uite sue recapiat dicit glo.supple.si mozit̄ añ finitū tps pnitētie ꝙ pr tps pnie licite coīcat.ut.xxxvi.q.vi.si qs dr corpe seqt̄.si ât nō uoluntate ħ cāu aliq̄ homicidiū fecēit por canon.vij.ānis agē pniam iussit.scđs canon.v.mādauit. b nisi fiat iurꝫ.pmissione ut in iudice et in eo qui se defendit et sua uel in bello iusto.xxiij q.i.qd culpat̄. a Idē i sū.cō.e.t.q.xx. b Itē qlz teneat̄ liberare.primū ab iniusta morte cū pōt.ℜ dicendū ꝙ ex debito caritatꝫ quilz tenet̄ repellere a ꝓrio iniuriā si pōt vñ Amb'.qui nō repellit iniuriā a ꝓrio si pōt tam ē in uitio ꝙ ille qui facit.xxiij q.iij.nō inferenda.⁊.c.se.⁊.c.oñdit. et.c.v. reos hec est sntia Ray.Guil.⁊ Tho.scđa scđe.q.lx.in ħ tñ sic ponit Guil.diūsitas est nōnda ꝙ ille qui bz publicā ptātez tenet̄ defendē etiaz cū armis si oz. a et se morti exponere ꝑm eūdē Guil.ut in sum con e.t.q.xxxij.ubi hec nōnt̄. b duz tñ spret ꝙ possit.psone uero ꝓuate si quidē solo vbo possint hoīem liberare aut etiaz fcō si sine piculo psonaꝝ suaꝝ tenent̄ ita tñ ꝙ cū moderamīe inculpate tutele ut Tho.addit.sed nō credo ꝙ in ħ cāu tenet̄ quis exponere se corpali piculo.ut ait Guil.⁊ glo.lxxxiij di.in prin. a gl. ibi dicit ꝙ teneor dare pecuniaz ne alius iiurste occidat̄ lz quidē dixerūt ħ ueꝝ esse ꝺ platis. Itē dicit ꝙ medicus dz potius ḡtis curare eē suis sūptibꝫ ḡ ꝑmittat ifirmū mori nō solum paupem ħ eē diuitem dicit eē ꝙ pōt et inuitū curare ⁊ postea a potente uel eius hæredibꝫ cure debite adhibite solariū pt̄ē etiā si infirmus moriatur. b Itē teneat̄ quis dare pecuniam ne alius occidat̄.ℜ glo.lxxxiij.dist.in prin.ponit dr ħ duas opiões una est ꝙ q' libet tenet̄.alia est ꝙ solū plati ⁊ subdit a ħ qđ seqt̄ nō uidet̄ ibi poni in glo.tñ uer puto. b mihi vr distinguēdū ꝙ si ostat illum iniuste occidi quilz tenet̄ pecunialiť subuenire ḡtum sua possibilitas pōt salua necessitate sua ꝙ si nesciť an iuste occidat̄ aut si necessitas istius nō pōt nō tenet̄. Itē medicꝰ teneat̄ potius gratis curare aliquē ḡ ꝑmittere mori ut de.j.medicꝰ.ff.ij.Et utr medici uel cirugici possint ꝓmoueri. Itez utr liceat clericis ħ exercē hōs.j.medicus.ff.añ pe.⁊ ul. Itē mutilare aliqđ mēbr sit licitum ℜ ꝑm Tho.scđa scđe.q.lxv.ꝑcidē mēbr sanū nō pōt esse licitū nisi put ordinatur ad utilitatē coitatis.s.ꝑ punitione alicꝰ culpe.ſ ħ nō lz alicui psone ꝓuate etiam uolēte eo cꝰ est mēbr ꝙ per ħ fit iniuria coicati ſ ħ lz tm̄ publice ptāti cui omissa est cura coīs. Si uero mēbr ꝑpter putre dinē sit corruptiuū corpis tūc licituz est ꝑcidē de uoluntate tñ eꝰ cui? est a illius ad quē ptinet curare de salute illius. porro nō lz aliq̄ mō mēbr ꝑcidē ad uitandū piculum aie siue pccī ꝙ saluti sue spirituali sp pōt aliť ībueniri cū pcēz ſbiaceat ipi uoluntati.vñ et Crisostomꝰ sup illā (Mat ħ.xix.sūt eunuchi q se ipos castrauerunt ꝓpter regnum celoꝝ dicit sic non

mẽbrorꝝ abscísione ſ malarꝝ cogitationũ interẽptione maledcõ enĩ obnoxi⁹ est qui mẽbꝝ abscidit ⁊ postea subdit nõ cõcupi scentia mansuetior ita fit ſ molestior alĩ de.n.bꝫ fontes ſpma.n.in nobis ẽ pẽpue appoſito incõtinẽti ⁊ uita negligenti nec ita abscísio mẽbri oꝑimit tẽptationes ut cogitationis frenũ.

HOmicídiũ íi

Qꝺ̃ omittit⁹ cõsilio uel mãdato homicida quid est consilio intelligit⁹ ſm Guil.de cõsilio exhortationis uel approbationis q̃ homicidiũ fieri deãt nõ aũt de responsione sue cognitionis siue opinionis vñ si quereti an liceat xp̃iano occidẽ paganũ uel iudici malefactorẽ respondeat⁹ q̃ sic ñ tñ rñdens nõ peccat ſ nec fit irregularis nisi talis ꝓbabiliṫ uideat⁹ q̃ ille iudex si ue bellator ſm ei⁹ cõsilium uelit agẽ ⁊ sic postea fecit. a p̃dcã obtinẽt q̃tuꝫ ad irregularitatẽ ꝫ etiã rñdens errasset in consulẽdo ſm eũdem Guil.ut in sum.con.l. ij.t.i.q.vi. b de ſ etiã cãu hẽt⁹.ſ.epc̃s ⁊c. ir. Quid si nõ cõsuluit homicidiũ ſ cõsuluit aliqd unde secutũ est.Rn̄ ſm Inno. si uerisimiliṫ possit extimari q̃ ide seq̃ret⁹ mors irregularis est ut si suasit in actum machine uel baliste uel q̃ eat⁹ capienduꝫ castꝝ qꝺ̃ nõ poterat ꝺefacili capi sñ morte hoium ⁊ sic mors secuta est. si ℞o nõ pót extimari nec erat uerisiṁ q̃ mors seq̃ret⁹ tũc quidẽ si cõsuluit rem licitã nõ est irregularis etiã si mors inde fuerit secuta. si ℞o illicitã irregularis ẽ.ar.eĩ.e. otinebat⁹ et.c is qui mãdat.li.vi. a Idẽ in sũ.cõ. ꝺcã.q.vi.⁊ addit⁹ ſm eũdẽ Inno.semp tñ fit irregularis si directe in mortẽ alicui⁹ cõsilium ꝺederit eĩ ne cle.uel mo.sniam.⁊ ꝺcor.Hosti.et addit idẽ si de uolnntate sua turbata ꝓcessit puta pentes clerici ℞berati ꝺueniunt ⁊ dicũt q̃ uolunt ſ uidi care nec clericus exp̃sse ꝺtradicit ar.eĩ. de symo.matheus.ſ si exp̃sse ſ ꝓhibeat sec⁹ est.ar.eĩ de symo.sic̃ tuis.et est exp̃ssuꝫ in .c.petrus.eĩ de homi.dũmõ ex corde ſ sa dat aliqn ĩ ꝺspectu dei cadit cũ tacite cõ sentiat homicidio. b et idẽ ꝺicendũ est si mandauit ꝺcor.Hosti.et eodẽ mõ ꝺistinguesi iste quidẽ cui cõsultũ erat ñ occidit ſ ipe occidit⁹. a ꝫ aliqui dixerũt ſ cãu nõ esse irregularitatẽ ut nõ.in sum.e.t.q. vij. b Quid si aliquis cõsuluit homicidiũ fieri ⁊ anteq̃ seq̃ret⁹ effectus reuocauit ℞ ſm Inno.si exp̃sse ⁊ sñ ulla fictiõe ꝓhibuit immunis est ab homicidio ar.eĩ de symo.sic̃ tuis.⁊.i.q.iiij.q̃ pcõsulatus.ita tñ q̃ si nõ firmiṫ credit q̃ reuocatõ locũ ha beat tenet⁹ indicare illi q̃ sibi caueat. a Idẽ in sũ.con.ꝺcã.q.vi.ubi etiã ꝺr ſm eũ dem q̃ ista indicatio ꝺz fieri caute ne per dat⁹ quisq̃ ⁊ q̃ si añq̃ reuocet cõsiliũ pro cedat etiã postq̃ cõsulẽs iã pnituerat irre gularis efficit⁹. b Quid si qs mandauit homicidiũ fieri noĩe suo ⁊ ante effectum reuocauit.Rn̄ ſm Inno. Idez qꝺ̃ de cõsulẽ te nũc ꝺcm est nisi q̃ hic sufficit reuocatõ tm̃.ſ.q̃ etiã si nõ indicet illi q̃ sibi caueat nõ fit irregularis q̃ ex eius ꝺcõ nil agit⁹. a ꝺic clariꝰ rõ ꝺiuersitatis est q̃ ille cui cõsulit⁹ agit p se ⁊ iõ plus regrit⁹ ad remo nẽdũ effectũ cõsilij qui ꝺcernit ipm opan rem si mandatari⁹ agit p mãdãte iõ suffi cit q̃ ei ostet de ꝺtria uoluntate mandan tis nõ soluꝫ exp̃sse ſ etiã tacite ut si pacẽ iniret cũ occidendo ul̃ parentelã uel aliã amicitiã cõtraret sciente eo cui mandatuꝫ erat de occidendo ſm eũdem Inno. et in ꝺcã.q.vi. b Quid si mandauit qs aliq̃ uerberari inhibẽs exp̃sse ne occideret⁹ ul̃ mutilaret⁹ ⁊ nihiloinus mutiler uel occi dat.Rn̄ mãdator irregularis efficit⁹ q̃ mã dando in culpa fuit et q̃ ſ euenire posse debuit cogitare eĩ.eo.is q li.vi. Quid si aliquis suadet alicui q̃ exponat se peri culo p patria uel iure suo.Rn̄ ſm Inno.ñ est irregularis etiã si iste cui cõsultum est moriat⁹.xxiij.q.iij.p membris.⁊.e.se.⁊.q. viij.igit⁹.et.c.se.ſ si sciret eũ uerisiṁ mori turũ irregularis fieret idẽ Hosti. a q̃ ordinata caritas est q̃ quisq̃ pl⁹ diligat corpus suum q̃ alterius ſm eũdẽ Inno.

ꝛ in ſũ con.li.ij.ti.i.q.viij.ꝛ ꝙ ſil'r pl⁹ di ligat corp⁹ ꝓxi q̄ bona fortune.lxxxvi.di paſce. iō ſ̄ qđ dē ẽ ſi ſarz eũ ꝛc.intelligẽ dũ eſt qũ ſuaſio eſt fcã ꝓ iure ſuo quo ad bona fortune uł etiã ꝓ defenſiõe aliquoꝝ ꝑticulariũ ſecus ſi ꝓ defenſione pr̃ie ſeu rei publice marie fidei ꝛ eccleſie.nam hoc cãu lz etiã imineret ꝑicula ꝛ ſeq̄ret⁹ moꝛs nõ irrogat⁹ irregularitas cũ ſ̄ cãu etiam ad ꝑlatos eccleſie ꝑtineat facẽ ſuaſioẽs ut ſ̄.bell̃uz.ij.q.fi.unde ꝛ ſi quis ſuadeat ali cui ꝙ indubitant⁹ ſe moꝛti exponat ꝓ ho noꝛe xp̄i uel ꝓ fide uel ꝓ ſtatu eccl'ie non fit irregularis etiã ſi moꝛs ſequat⁹ ꝙ xp̄s ꝓ nobis moꝛtuus eſt ꝛ ſci martires pro eccleſia ꝑm Jnno.ꝛ in ſũ.con.eo.t.q.ix.et hic ſeq̄t⁹. b Quid ſi ſuadet ꝙ idubitã ter exponat ſe moꝛti ꝓ xp̃o uel eccleſia ℞ ꝑm Jnno.nõ fit irregularis etiã ſi ſeq̄tur moꝛs ꝙ xp̄s moꝛtē ſ̄ſ̄ꝛ ꝓ nobis idē ſ̄ſo ſti. Quid dꝛ illo qui uolẽte fugẽ imi micos ꝑ̄ timoꝛẽ moꝛtis ꝺſuluerit ꝙ re manẽt et ꝙ ꝓcuraꝛz pacẽ ꝛ remanſ.t ꝛ oc cãſus eſt.℞ ꝑm Buil.ſi ille qui ꝺſuluerit habuit ꝓbabilẽ cãm credendi ꝙ illi nõ i mineret ꝑiculũ puta ꝙ inimici illi⁹ adeo erant ꝺſanguinei ł amici ꝙ merito potuit ꝑſumere ꝙ eos poſſet cohibere nõ eſt irre gularis alit⁹ ſic. a ꝛ idem ſi etiã potuit hr̃e dict̃ã ꝓeſũptõz tñ fuit negligens in interuentõe ꝙ ſ̄ cãu ex culpa ſua ſequit⁹ homicidiũ ꝛ iõ fit irregularis.ex̄ de homi tua nos.et colligit⁹ ex dict⁹ in ſum.con. e.t.q.xi.ubi hec nõnt⁹. b Quid ſi aliqs ꝺſuluit ꝙ infirmus ꝺberet⁹ ut citi⁹ moꝛe ret⁹.℞ ꝑm Buil.ſi ex tali tñſuerſione citi us moꝛit⁹ irregularis eſt qui ꝺſuluerit et qui fecit nec põt per ep̃m diſpenſari liz a pcõ abſolui poſſit. a Idẽ in ſũ con.e.ti q.x.ubi cẽ addit⁹ ꝙ ſi hac cã nõ citi⁹ mo rit⁹ nõ incurrit⁹ irregularitas ſ̄ ſufficit pe nitere de pcõ ꝛ mala intentõe nec eſt pre ſumẽdũ ꝙ ſi huiuſmõi tñſuerſiones fiãt ꝑm ſortilegiũ uetulaꝝ ſicut qñ faciũt ap poni ſecurim ad capud moꝛiẽtis uł aliqd huiuſmõi friuolũ fieri ut citius moꝛiat⁹ uirtutẽ habeant hec ſortilegia agi tñ dẽt pnia de pcõ. b Quid dꝛ illo q diſſua det homicidiũ ſed nihilominus aſſociat ho micidã ut eũ ſi oꝛ defendat ℞ ꝑm Hoſti. homicida eſt nec poterit ꝓmoueri ꝛ ſic in tellige ꝙ defenſione omittit⁹ homicidiuz ex̄ de cle.pu.in ou.hereticus. a Idez in ſũ.con.e.ti.q.xxxiij. b

Homicidiũ iii

De cãuali homicidio.ſ.qđ ꝑ̄ in tentiõz fit ubi diſtinguẽdum eſt ſic. aut eni is qui fecit caſuale homicidiũ dabat operam rei illicite aut licite et ſi quidem licite puta reparabat domum uel incide bat arboꝛem propriam et huiuſmodi et adhibuit omnẽ diligentiã quã potuit et tñ ꝺtingit homicidiũ talis nullã culpam neq; penã incurrit lz forte ca⁹ oẽs foꝛtui tos nõ ꝓuiderit ex̄.e. Joannes.ꝛ.c.quidaz ut aſſeris.ſed ſi diligentiã ñ adhibuit te net⁹.ſil'r etiã tẽt⁹ indiſtincte ſi dabat opaz rei illicite iõq; ſi clericus exercitatõe ł ne natõe iaculũ mittat et ſic alium ꝓmat ir regularis efficit⁹ ꝙ talia opa dẽbẽt ab eo eſſe penitus aliena l.di.clerico. a Idem in ſũ.con.li.ij.t.i.q.xix.ꝑm Ray.Hoſtiẽ. ꝛ Hoſ. b Similit⁹ ꝛ ſi aliqs ludo ꝓñ cit lapidẽ ꝺtra aliquẽ ꝛ ille uolens decli nare impingit i aliũ lapidẽ moꝛtu⁹ ẽ ille ꝓiectoꝛ irregularis effẽs ẽ ꝙ ille lud⁹ no xi⁹ erat mittere lapidẽ et ita eſt in ſil'ib⁹ a ſ̄ fuit dctm Jnno.et Hoſti. ut patz in dcã.q.xix. b Quid ſi aliqs lz ceruum uel leonẽ qui aliquẽ occidit.℞ ꝑm Jnno nõ uidet⁹ irregularis dũmõ malicia ł cul paz in moꝛte nõ habuit.ar.l.di.hi q arbo rem.ꝛ.c.ſepe. a Idem in ſũ.con.li.ij.ti. i.q.xxviij.ubi etiã pz ꝙ aliqui hoc intelli gũt de lata culpa aliqui uero eẽ itelligũt ꝺ leui.ꝛ ſi eſt aliquid qđ poſſit iputari te nẽti dicta aialia ꝛ hoc uidet⁹ ꝓbabilius et tutius nã in dictis.c.hi qui.ꝛ.c.ſepe.dr̃ ſim⁹ de culpa ꝛ nõ reſtringit⁹ ad latã. b

Quid dꝛ cuſtodiẽtibꝰ infirmos qui ad eoꝝ petitionez uocaucrũt minutoꝛem ut

minueret eis sanguinē uel dederūt eis ui nū uel nō bene custodierūt eos ita q̄ ipi mortui sūt. R̄ ꝑm Guil. in oibus talibꝫ ubi bona fide fiant nō debꝫ aliqs defacili scrupulosā hāe oscīam nisi sit euidens culpa aut negligentia dissoluta et si hēat de pouere dēt. a ad osilium boni uiri ꝑm eūdem Guil. b si aūt lata culpa fuit l̄ negligentia dissoluta et certuꝫ sit q̄ inde mors prouenerit irregularitas ōtracta est a Idem etiā eēt si ꝓbabiliť dubitať ꝑm iudiciū medicoꝝ ꝑm eūdē Guil. et in sū con.e.t.q xli. b Quid si pentibꝫ in q̄ꝫ lectis puuli filij inueniunť mortui R̄ ꝑꝫ Ray. si mors interuenerit graui eoꝝ culpa p̄cedente atq; negligentia grauis ē penitentia iniungenda eī de pe. et re. quesitū si aūt leuis culpa p̄cesserit nō tam grauis penitētia est iniūcta eī de bis qui filios occid. infantibꝫ. a Ibi dī de penitentia triū annoꝝ quoꝝ unus dēt pagi in pane et aqua et ꝑm glo. Ray. et in sū. con.e.t.q. lvii. q̄ pentes filios sponte opprimūt maior est eis penitentia iniūgenda q̄ ꝑ alio homicidio si aūt cāu ex graui culpa p̄cedēte pnia q̄q; uel septē annoꝝ est iponēda si aūt leuis culpa p̄cesserit pnia triū ānorū indicēda est addit Hosti. q̄ in hoc cāu si culpa sit occulta et pnia dz esse occulta si no manifesta et pnia dz esse manifesta et q̄ maior pnia est iniūgenda si in lecto sufFocentur q̄ si in cunis et maior sacerdoti greco q̄ latino dicto. c. quesitum. de pen. et re. b si aūt nulla p̄cessit negligentia uel culpa de iure nō sūt puniendi ar. eī. d homi. exteris. tū ad cautelā ꝓpter ambiguitatē duplicitatis est eis aliqua penitētia iniūgenda. ar. xxiij. q. v. excoicatoꝝ. et. xxx iij q. ij. in lectū. con. Hosti. et addit q̄ ad monēdi sūt pentes ne pueros teneros secū in uno lecto collocēt ne forte opprimā tur. ij. q. v. osulunt.

HHomicidiū iiii

De pena et irregularitate homicida cidaꝝ. R̄ ꝑm Ray. sic teneas si homicidiū ōmittiť uerbo. s. p̄cepto et osilio uel defēsione pena est irregularitatis q̄ potiꝰ pꝰ q actā pniam impedit ꝓmouēdū et deijē ꝓmotū. di. l. si qs uiduam. et intellige defēsione qū homicidā defendit dissuadendo eis qui uolebant defendē occisū si tū cor rupta intentiōe hoc fecit nam si matēr filiuꝫ uolentē liberare aliquē a morte retinet q̄ timet ne filius occidať paꝫ ul̄ nihil peccat nec etiā alius osanguineꝰ uel amicꝰ tali intentione dissuadens aliquā irregularitatē incurrit. De pena uero homicidij cō omissi distingue. nā quatuor mois potest omitti. et ꝓmo quidē si est cōmissum ꝓ iusticia et recto ꝓcessu et intentione nō omittiť culpa si potius faciens meretur nihilominus tū irregularitas ōtrahiť q̄ sil̄r impedit ꝓmouēdū et deicit ꝓmotū. l. di. alig̃tos. a nisi fuisset hoc fm̄ ate baptismū nam per baptismū tolliť ista irregularitas ꝑm Ray. et con. alios doctores. hoc Gratianus dixerit nō tolli nisi illā que est sequela pcci ut in sū. con. e. t. q. xxi. b qui cunq; ergo in tali cāu fuerit iudex aut aduocatus siue ꝓ actoē siue ꝓ reo. s. cū actor obligetur ad talionem q̄ agendo pro reo agit ctra actorē. a si pnia baptismi qui excepit aduocatū rei teneri posset ubi de cōsuetudine accusatoꝝ non tenetur ad penam talionis uel sanguinis ꝑm glo. Ray. et in dcā. q. xxi. b Itē assessor officialis testi. nōtius sniam scribens uel ꝓferens. sil̄r et qui scribit attestationes uel legit eas duz publicantur. a seu in exaie cāe. ut in dcā q. xxi. b Item qui scripserit ul̄ dictauerit lras pro tali uindicta sāguinis oēs irregulares efficiūť. di. l si quis. et di. li. alig̃tos. eī ne cle. uel mo. sniam. a hec dcā fuerūt Ray. cui cōcor Hosti. Hoff. ut in dcā. q. xxi. b Et intelligē ꝓ illuꝫ modū qui dī. j. irregularitas. i. ꝑ. i. z. si homicidiū factū sit necessitate tūc si necessitas euitabilis erat ad maiores ordines nō ascēdet imo nec in susceptis tolleratur nisi ex magna dispensatione. a alij aūt ut Hos dicūt q̄ de iure cōi qui pꝰ pactam pniaꝫ

pōt exequi offm̄ ordinis iam suscepti ꝑ quo vī facere.l.di.de his clerici.z. ubi dī ꝙ post peractā pniaz offō ⁊ coioni reddat' sed ħ pōt intelligi per dispensatōz q̄ etiaz nō oz fieri sine magna cā al' de tali dicit' l.di.de clericis.ꝓmo ꝙ multū sibi osulit si ab offō recesserit iō ꝓmū tenēt Raym. Ber.et Hosti.ut in dcā.q.xxi. b si aūt fuit necessitas prorsus ineuitabilis nō ī currit irregularitatē ut dictū est.s.homi cidiū.i.ℊ.vi.vij.⁊.viij a .s.q incipit utꝛ aliqua cū duobz sequētibz qui uidentur alit' quotati. b ꝛ. si sit homicidiū cāu ale distingue ut.s.homicidiū.iij.ℊ.i. 4°. si homicidiuz sit uolūtate spontanea fm̄ siue in ope siue in uerbo ut in prin° hui9.ℊ.di ctū est talis nō soluz nec oz ꝓmoueri ħ ⁊ in ꝓpetuum oz deponi ex.eo. sicut dignū ⁊ in dcō.c.si quis uiduā.etiā si paganum interficiat siue sarracenū.l.di.clericū.⁊.c. de his clericis.et ex.e..c.pe. ⁊ cum tali nū ꝙ dispensat' in ordine uel offō l.di.miroz ⁊ eē si sit occultū ministrare in ordie suo nō pōt ex de tēpo.oz.c.ult'.poterit aūt cuz tali dispensari in būficio ex de cle. pu. in du.c.ij.si quis tū aliquid predictoꝛ ante baptismū omisisset nō impediret' post ba ptismū.di.l.si quis post remissiōz.⁊ di.li aliq̄tos.con. Inno. Hof. Guil. irregula ritas uero bigamie non tollit' ꝑ baptis mū ut.s.bigamia.ℊ.vi.⁊.s.baptismus.iiij er.vij. An ꝑlatus uel cleric9 qui de ma lefactoribz suis querelā depōit apud iudi cem secularē ⁊ emēdam petit sibi fieri ⁊ ꝓ uideri ne talia ꝑsumant' incurrat irregu laritatē si iudex mortē inferat iusticia exi gente. R nō si ꝓtestatus est expresse ꝙ ad pnā sanguinis nō intendit.ex.e.ꝑlatis.li. vi. Quid si ꝑlatus bñs iurisdictionez tpalē iniūgat officiali suo ut sup tali uel tali maleficio ueritatē inquirens iusticie debitū exequat' ⁊ baiulus sup ħ ad pnā sanguinis ꝓcedat nūqd ꝑlat9 irregulari tatē incurrit. R non ex.ne cle.uel mona.c. epus.li.vi.eūdem casū uide.s.epus.ℊ.x. Utꝛ oēs qui interfūt uindicte sanguis fiant irregulares. R ℊ Guil.nō dūmodo nec auxilium nec osilium nec auctem ꝑsti terint idem Inno. a ħ tū clericis est ex ꝑsse prohibitū ex ne cle.ul' mo.sniam.ħ ⁊ alijs qui ex curiositate int'fūt huiusmōi uindicte uel ubi aliquis interficit' in du ello multū grauit' peccant fm eūdē guil. ⁊ in sū.cō.li.ij.ti.i.q.xxij. b Quid si qs pcussit mulierē pregnantē uel dat ei ue nenū ut faciat abortuz. R fm Ray.si con ceptus iam erat formatus ⁊ mulier ꝓpter pcussionē abortū fecit homicidiū fuit alit' nō est homicidiū ꝙtum ad irregularitatē ħ est homicidiū ꝙtum ad penitētiā.sic et qui dat uel accipit uenenum ne fiat cōce ptio. a vel etiā ne fiat ḡnatio ex.eo.si aliquis. Idem etiā nō.in sū.con.e.t.q.xxix b Q si dubitat' utꝛ abortū fuerit ex il la pcussione uel utꝛ fuerit iam formatꝰ dicendū ꝙ si ꝓbabilit' dubitat uel credit dēt a misterio ⁊ ꝓmotione abstinē ne pi culo se omittat si aūt temerariā hēat opi nionē deponat eam si pōt ⁊ sic poterit mi nistrare ⁊ ꝓmoueri alit' nō a Idem in sū.con.e.t.q.xxx. b Quid si plures in pugna fuerūt ubi aliqui iterfecti sūt nec pōt scīri a quibz nūquid oēs sūt homici de uel irregulares. R Ray.si bellum fuit iniustū rūc ꝙtum ad peccatum homicide sūt oēs qui pcusserūt et qui cū uolūtate occidendi uenerūt lz nō percusserūt sil'r ⁊ illi qui uenerūt ut si oporteret ꝑstarent occisoribz auxilium. Item nō sūt īmunes a culpa qui cum posset nō liberauerunt xxiij.q.ult.si quatuor.ij.q.iij.nō inferēda ⁊.c.ult.ex.e.sicut dignū.si uero bellu3 sit iustū non peccant nisi sit ibi corrupta in tentio uel ꝑsona cui bellare nō lz ut cleri cus.porro ꝙtum ad irregularitatē oēs re pellēdi sūt q sūt ex parte iniuriantiū sil'r qui erant ex pte iniuriā accipientiū si isti erant clerici ⁊ sic illicite mouerunt arma di.li.si quis post acceptū.ex. de cle.pcu. pūtium.⁊.c.otinētia. a glo. Ray. dicit ut et nō.in sum.con.e.t.q.xxxi. ħ itelligo q̄ clerici erant in culpa ut q uoluntarie

et sine necessitate mouerūt arma. si enim defenderer se uel socios necessarios ꝫ ali quis eēt interfectus a defendentibꝫ ex altera parte reliqui qui nō interfeciſſent nec interfectores iuuiſſent nō eēnt irregulares ꝫ uoluntatē interficiendi habuiſſent. q lex ꝓmotionis factū reqrit nō uoluntatē xv.q.i.si quis nō iratus.nō obstat.di.li.si quis pr̄.q intelligit in milite qui sepe interfuit bello uel officiali ibi dicit si quis post acceptū baptiſmū militauerit et clamidem ſuſceperit ac cingulum ad necādū fideles etiā ſi grauia nō admiſerint ſi ad clex admiſſus fuerit dyaconꝰ nō accipiat dignitatē ecce ergo caꝰ in quo aliqualis incurrit irregularitas ꝫ quis nec peccauerit nec etiā factū ſecutū fuerit ſed ſolum ex acceptione officij cum frequētatōe seq tur in glo nō obstat eī de cle.pcu. pr̄tiuꝫ ubi ſacerdos qui in quodā cōflictu ubi ali qui interfecti ſūt fuit ex pte uiolentiam repellentiū ⁊ ꝓiecit lapidē et ꝫ neminem peuſſerit tñ ſuſpenſus eſt a celebra.miſſa. per biennīū q ad tps fuit ſuſpenſus ꝓpt ambiguum duplicitatis. et con.cum his Inno. ut in sū.con.in dcā.q.xxxi. vī etiaꝫ q in ꝫ cāu clericus nō ſuſpenderet ad aliquod tps ſi intraret religionē.ut in.c.dilectus.eī de cle.pcu. b Quid ſi quis ſiue laicus ſiue clericus in bello iuſto peruſſerit quēdā ſed nō letaliter necq aīo occidēdi necq etiā ꝫ aīo uenit neq alios p uocauerit tunc nec de occiſione tenet nec ordinē recipere.pbibet licz alij occiderint eī.e.ſi ꝑficaſti.ſ.q ſi diſcrimini. a et ibi pr̄ q hoc uex eſt qñ ictus pr̄t diſcerni al irregularitatē oīno incurrit qui qualitercūq peuſſit ut ibi. b Cōcor. Inno. hoſti et Hoſ.⁊ addit Inno.q ſi aīo occidendi fecit tūc q̄tūcunq leuit peuteret tēt q auxilium morti prebet idem Per. a Idem in sū.con.dcā.q.xxxi. b Utruꝫ qui nō liberat a morte cum poſſit ſit irregularis utputa aliqs iudex qui reum nō liberat aut diues qui nō paſcit fame morientē et ſequit mors. R̄ ꝑm Hoſt. licet tales grauiſſime peccant nō tñ ſūt irregulares q lex ꝓmotionis factū requirit.xv.q.i.ſi quis non iratus. a Idem in sū.conſ. li.ij.t.i.q.xxxiij. b Quid ſi clericus non occidit tñ uulneraūit.R̄ ſi uenit ad truncatōꝫ mēbri irregularē ſit et de homicidio ita q ſolꝰ papa diſpenſare ſecū pōt eī ne cle.uel mo.clericis.et eī.eo.is qui.li.vi.de hac etiā irregularitate plura habes .j. irregularitas.per totū.

b Homicidiū v

b De homicidio uel mutilatione ſui ipſius et quidez occidē ſeipm peccatū mortale ē ut ꝓbat Tho.ſcda ſcde.q.lxiij quadruplicit.ꝑmo quidē q eſt contra nālē inclinationē q unaquaq res nitit ſeipaꝫ ſeruare q̄tum pōt.z°. q eſt otra caritatē qua tenet quis ſe diligere.ȝ°. q eſt iniuria comunitatis q quilz hō pars comunitatis ē.4°. q talis in deū peccet ſicut qui alienū ꝓpuum interficit peccat in deū ideo hoc nullo mō licet utputa ut miſerias p̄ntis uite quis euadat nam finis oīm terribiliū eſt mors ꝑm ꝓph̄m. Item ꝓpter uindictā alicuiꝰ peccati nō ſolum q malefactorē occidere non licet niſi ſolum publice p̄tati ſi etiam q adimit ſibi neceſſariū pnie tps ⁊ ad hoc ſt̄ ſ.homicidiū.i.ſ ſi. a imo ſe occidentibꝫ denegatur penitus eccleſiaſtica ſepultura et ofo.xxiij.q.v.placuit. b Utꝫ liceat mulieri ſe ipam interficē ne ab alio corrūpat R̄ ꝑm Tho.ſcda ſcde.q.lxiij.nō quia nō dz in ſe omittere crimē maximū ut uitet minus crimē alterius.nō.n.eſt crimen mulieris ſi ei uiolentia inferat.et iterum fornicatio et adulteriū eſt minus peccatū q̄ homicidiū ꝓpue ſui ipſius qđ eſt periculoſū q nō reſtat tps ut per penitentiaꝫ expietur. a Idem in sū.con.e.t.q.xv.

b Utꝫ liceat alicui occidere ſe ob timorem ne conſentiat in peccatū.R̄ ꝑm Tho ubi.ꝫ.q nō ſūt facienda mala ut ueniant bona uel ut uitent mala p̄ſertim minora ⁊ minus certa. Incertū eſt aūt an aliquis in futuro conſentiat in peccatū potēs ē aūt

deus hoiem q̃cunq; tẽptatione supueniẽte eripere a pcõ tñ ut dicit Aug⁹. ꝓ de ciuitate dei excusat Sanson et quidaz alij ex familiari ꝯsilio spũs sancti. a Idẽ in sũ.con.e.t.q.xvi.ꝛ.xvij. b Quid de his qui se ipos mutilant. R̃ nõ licet nisi sicut dictũ est.ꝫ.homicidiũ.ꝝ fi.ꝛ si quidẽ talis mutilatõ fiat ex ipatiẽtia alicui⁹ infirmitatis aut etiã si credebat se obsequiũ pstare deo utputa ut caste uiuerent mbil⁹ oinus repellunt a pmotione et deniq; pmoti eẽ de corpo.uitia.significauit.quia tales homicide sui iudicant.di.lv.si quis abscederit.ꝛ.di.xxxiij.marituz.secus eẽt si mẽbz. iõ abscidat a se uel alio q̃ est corruptiuuz corpis ut dictũ est.ꝫ.in.ꝝ. ꝓallegato. a tñ et cãu ꝫ adest lz nõ sit pcca tũ sed irregularitas si ex absasione inducat defozmitas seu impotentia ad executiõe ozdinis ut in sũ.cõ.e.ti.q.xlij.ubi hec nõnt põt etiã eps dispẽsare cum eo qui se abscidit putando se obsequium pstare deo ut utat ozdine pus suscepto absq; alteris ministerio.i.ut nõ ministret ad altare sed in alijs ut in dicto.c.significauit.de corpo.uitia.et ibi glo. b

Hoze canonice

Utz clerici teneant ad hozas canonicas.R̃ ꝑm Guil. idcirco a laicis dati sũt redditus clericis ut ipi in offõ laicoz uices suppleant et ideo bñficiati tenentur ad hozas nõ solum ex statuto ecclesie.sed etiã ex obligatione iusticie. et q̃ ozdinem sacz. null⁹ dz dferre nisi beneficiato ul ei qui ad suum pmoniũ loco ecclesiastico rũ reddituuz uoluerit ozdinari ut ext de pben.cuz scã.m.et.c.eps.ideo quilz habẽs ozdinẽ sacz.tenet ad hozas canonicas q̃ ecclesia ozdinãdo ipm intendit eũ ad hoc ministeriũ obligare. a Idem in sũ.con. li.i.t.vij.q.xvij. b Utz clericus nõ dicendo hozas peccet mortalit.R̃ ꝑm Guil qui ex aliqua necessitate ꝑm formã eccl'ie nõ dicit.puta ꝓpter defectũ usus uel infirmitatẽ uel pauptatẽ ut q̃ libzo caret recõpensat tñ equiualẽs per psalmos ꝛ oratione dominicã nõ peccat mortalit nam q̃. diuerse ecclesie diuersũ habẽt modũ officij pz q̃ nõ est preceptũ circa determinatũ modũ. a .s.spãlẽ ad quẽ oẽs teneantur ut in dcã.q.xvij.ꝫ bene unusq;sq; tẽt ad modũ sibi determinatũ nisi ex lãma cã l' ꝑulegio excusẽt ut in cle.fi.de cele.miss. b Sil'r nõ peccat mortalit qui uerba q' dem dicit sed ad illa nõ attendit q̃ cuz de dicendo hozas ꝓceptũ sit de iure positio nõ refert nisi ad ea que ꝫb iudicio humano cadere pñt et ista sũt que exercent ꝑ act⁹ exteriozes nõ ãt interioẽs. a Certe etiã de iure diuino debemus deuote et attẽte ozare ꝛ psallere psalmo.j.Exultate ei cum tremoze.et ps.xlvi.psallite sapiẽt. Item etiã ius positiuuz se extendit ad interioza in fozo pñiali ut in.c. ꝯsuluit. ext de usuris.vñ ut pz in.c.dolẽtes.eẽ de cele. miss.hoc ꝓceptũ extendit etiã ad interioza ibi enĩ oĩbz clericis ꝓhibendo extrinsecas uagationes et precipiendo attentionem dicit.hec igit et similia sub pena suspensionis inhibemus districte ꝓcipiẽtes in uirtute obedientie ut diurnum offm̃ ꝑter ꝛ nocturnuz q̃ tũ eis deus dederit studiose celebrent pter et deuote. b sed et si dicens offm̃ aliqua uerba ꝓtermittat nõ oz q̃ ꝓpter ꝫ a capite resumat disturbando offm̃ imo etiã si dicendo in chozo cũ alijs ex aliqua necessitate intermiserit psalmũ uel lectionẽ uel aliquid huiusmõi ꝛ non aliter possit obmissũ supplere nisi subẽ hendo uocẽ ab adiutozio chozi melio⁹ est ꝓtinuare q̃ offm̃ chozi diminuere.ac si is q̃ tenet ad hozas ex industria ꝛ negligẽtia sola obmittat mortalit peccat ext de cele. miss.dolẽtes.secus aũt si ex obliuione uel alia necessitate. a tñ ꝑm Guil.ꝛ in dcã q.xvij.nõ sunt tot peccata quot sũt hore obmisse q̃ totũ offm̃ diuinuz unus diei est unũ totum integratũ ex suis ptibus et iõ precepto uno.ꝑcipit et tñsgressoz nõ tñsgredit nisi unuz preceptũ et ꝫ tanto amplius q̃to plures ptes eius obmittit

ꝛ subdit bene tñ dcedo ꝙ pluribꝫ uicibꝫ obmissio unius officij plura facit peccata mortalia ꝙ totū ꝫ integrale ꝑcipiť cotti die ad impleri. b dicere aūt missā cotti die nō est preceptū nec etiam cottidie audire ꝙ nec est semp possibile. a dū aūt ipedimētuz rōnabile nō adest satis est incōueniens missam nō audire ubi cottidie celestis rex ď celo ueniēdo assistit ut nos supno et eterno et angelorꝫ alimēto refi ciat ꝛ salutifera petita dcedat ut peccata dimittat unde nō solum debem⁹ cauere ne ex negligentia missā aliquo die obmittamus et sup ꝫ ipo ut nobis dcedať pos se fieri instanť orare.iuť illud dominice ď precationis panē nostrū ꝛc. Item in.c.quī de priuileg.li.vi.dicit ꝙ nō decet epos ꝛ supiores absq; cā rōnabili ullam diez tñs ire in qua nō celebrent seu missā audiant ut designetur ꝙ maior necessitas dz adeē ad excusationem talium ꝙ aliorꝫ. b de mā misse unde ꝙ missa. Quid si clericꝰ sit prebendatus in duabus ecclesijs. a intellige ex lītima cā et dispensatione ut ī sū.con.e.t.q.xix.ubi hec nōnť ꝙ alť ꝫ non posset fieri ut.s.beneficiū.i.ꝙ.ij.in additōe b cuiꝰ offm dicet.ꝛ ꝫ Tho in quolibe. sufficit quidē ꝙ semel officiū dicat ꝫ cā suetudinē aliquaꝫ ecclesiaꝫ in quibꝰ hz prebendā ꝛ uidetur ꝙ debeat dicere offm illius ecclesie in qua hēt maiorē gradum ꝙuis forte in alia pinguiorē obtineat p̄bendam. a puta si in una sit decanus et in alia simplex canonicus ecclesie dz dicē officiū digniorīs ecclesie ꝙuis in maiori ecclesia opulentiorē habz prebendā quia tpalia nullius momēti sūt spiritualibus dpata ꝫm eūdem Tho.ꝛ in dcā q.xix. b Si uero utraq; ecclesia paris est dignitatis et ipe sit absens pōt eligē qđ uoluerit si pñs fuerit dz se dformare cum illis cū quibꝫ uersať. a Idem in dcā.q.xix. b Utꝛ liceat clerico matutinas dicere de sero.ꝛ ꝫm Tho. in quolz.hic est cōsiranda intentio eius qui preuenit tps. Si ení ꝫ facit ut getu sōno ꝛ uoluptati uacz nō est absq; peccato.si uero facit ꝓpter honestatē necessitatē honestaꝫ occupationū licite pōt dicē de sero matutinas ꝛ i alijs horis tps preuenire sicut etiā qñq; in solēnibꝫ ecclesijs fieri solet. a ꝙ melius ē dcō utrūq; reddere.s.ꝛ debitas laudes et alia honesta officia ꝙ per unum aliud ipediatur ꝫm eūdem Tho. et in sū.con e.ti. q.xx. b Quietiā ꝓpter ꝫ dsulit ꝑ sbō ꝙ de mane dicat oēs horas usq; ad uesꝑas inclusiue.eť de cele.mis.c.i. sed hore in ecclesia tpe suo dici ď bēt ut in dcō.c.i. a clarius in cle.i.de cele. missa.ubi dicit in cathedralibꝫ ꝛgularibꝫ ꝛ collegiatis ecclesijs horis ď dictis deuote psallať in alijs dueniēt et debite celebreť diuruuz ꝛ nocturnū offm si dei et apostolice sedis indignationē euitare uoluerint ꝛ ꝫ ipm intelligendū uideť nisi rōnabil necessitas seu cā aliud suadeat ut in ꝫ.e.ꝙ. pretactuz est b Dz que est hora dicendi matutinas ꝫ diuersaꝫ ecclesiaꝫ diuersa cōsuetudo seruať tā si ꝓprie dicemus matutinū est q̄r ta seu ultīa uigilia noctis dz p⁹ tres ptes noctis usq; ad auroꝛā unde ꝫz ꝓpr^am^ ugu 30.et Isido. ethy.4°. matutinū est int ab scessū tenebraꝫ et auroze aduentū et sic etiā sonant uerba tūc cantata.ut est illud nox p̄cessit dies aūt approp̄quabit ꝛ ite rū q̄ in fine matutinaꝫ lucis auroza rutilans coꝛruscat sed quidam dtra ꝙ ꝛ Quid surgebat ut dsiteret media nocte exť ď cele.mis.c.i.in fi.p̄mū aūt uerius uideť ut in.e.c.in prin. a In dcō p̄mo clarius uideť dici de media nocte ꝙuis de alia hora puto tñ dsuetudinē rōnabilē seruandam ꝙ magis ꝑficiat diuinis obsequijs ar rij. di.illa. b Utꝛ clericus existens in scol teneať dicere officiū mortuoꝛ.ꝛ ꝫ tho in quol.officiū mortuoꝛ in ecclesia qñq; dicit ordinarie sicut ptinēs ad officia ecclesie sicut fit in die aiaꝛ et sil'r in q̄libz ecclesia est de quo aliqua spālis dsuetudo ut ꝙ dicať sel in septimana uel sic ꝛ ad tale officiū teneť clericus beneficiatus in ecclesia eē in scolis existens si uero dicať

offm ꝑpter cām emergentē nō tēr ad hoc clericus in scolis existens. a Idez in sū. con.e.ti.q.xxi. b Sz quid cū monachꝰ ꝓficiꝭ ecclesie prochiali qđ offm sequeꝭ R̄ ꝑm Hostī.Ruabit ꝟsuetudinē ecclesie ad quā trāsit.ar.xij.di.illa.⁊.xli.di.quisqs a Idem in sū.e.t.q.xxij. b Quid si ꝑ missa una hora dicat sequētez.R̄ ꝑm guil. credo ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat illud tā tū qđ obmissū est et agat pniam de negligentia. Penitētia quoq; de obmissis hor. arbitraria est sicut et alie ut .j. pnīa.ij.ſ.ij. a Inno.in.c.i.eꝛ de cele.miss.dicit ꝙ sat. est ꝟueniens ꝙ sacerdos qui ꝟponit pniaz de peccato obmissionis officij iniūgat penitentiā in quo obmittens deliquit.s.idi cenda eadē officia obmissa sed si ꝟ nō crederet ei ꝓficere mutabit in aliam pniam Idem etiā sentit Hl.ut pz in sū.con.li.i. t.vij.q.xviij. b Hꝛ clericus excoicatꝰ teneaꝭ dicere horas. R̄ si est excoicatꝰ minori nō est dubiuz ꝙ oz et debet dicere ꝑ modū quē habes.s.excoicatō.vij.ſ.viij.si uero excoicatus est maiori dicendū ꝟz hostī.ꝙ teneaꝭ quidē dicere si non in ecclesia cū alio ut q̄i in officio suo sed solꝰ ⁊ q̄i ꝑ modū oīoms. a .i.nō dicat dñs uobiſ cum.ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.clxxiij. ubi hec nōnt. b .xi.q.iij.si quis eps dā natus.⁊.c.sequēti.nam cū obligatꝰ sit ad hanc seruitutē eꝛ de cele.miſ.c.i.per excoi cationē nō liberaꝭ ab ipa.xvi.q.i.legi. Hā Hof.et Ray. a Item ꝑm glo.Ray.⁊ sū.con.l.i.t.vij.q.xviij.teneaꝭ ad horas canonicas etiā degdatꝰ si fuit in sacris ordinibꝫ ꝙ teneaꝭ ad ea que sunt oneris et nō honoris. Item degradato beneficiato ḡ ꝟdiu tenet būficiuz degradatus uel etiā suspensus nō debz officiare ecclesiaz et cum solus dicit horas aut cū alys nō officiando ecclesiā nō debz dicere dñs uobiscum uel similia uerba que ad dignitatē ordis eiꝰ pertinent Item ꝑm Inno.in.c.i.eꝛ de cele.miſ.infirmi excusantꝭ a dicendo offm et forte etiā ab audiendo si forte talis est infirmitas in qua directe uel occasionaliꝛ sibi obesset uel obesse timeretꝭ si celebrationi diuinoꝝ interesſz ibi etiā uidetꝭ sentire ꝙ q obmisit offm ex infirmitate nō teneaꝭ ad aliquid sed qui obmisit ex culpa teneaꝭ ad satisfaciendū ꝑ peccato obmissionis.i.ad redicendū obmissū uel aliud ꝑ eo ut pretactū est. b Clerici et religiosi ꝟmorantes cum cardinalibꝫ aut cuz epīs a .i.cum quibusdā pontificibꝫ gratiaz et coionē sedis apostolice habētibꝫ ut in clerignum.de qua.j. b ꝑñt coaptare illis in diuinis officijs nec ad alia teneāꝭ ut in cle.dignuz.de cele.miſ.

Hospitalitas

Clericus siue ordinandus debz esse hospitalis ꝑpter multa que habes.j. ordinandus.ſ. vn.x̄.

Hamilitas

Hꝛ homo debeat se oibus per humilitatez subiicere.R̄ ꝑm Tho.sc̄da sc̄de.q.clxi. dicendū ꝙ in hoie duo ꝑñt ꝟsiderari. si id qđ est dei.s.quicqd ptinet ad pfectionem ⁊ id qđ est hois.s.quod ptinet ad defectū humilitas aūt ꝓprie respicit reuerentiam qua hō deo subiicit et ideo quilz homo ꝑm quod suuz est debet se cuilibet ꝓrio sū iicere ḡtum ad id quod est dei in illo sed absq; preiudicio humilitatis pōt dona q̄ quis accepit ꝓferre donis que alteri apparent collata. a Ita tū ꝙ ex his se ñ maioris meriti existimet sed obligatiois iuꝭ illud Greg.omꝫ.xl.Cum augereꝭ dona rōnes etiā crescūt donoꝝ x̄. Item in his nō glorieꝭ alꝫ in spēm incidit supbie qua diabolo opaꝭ.vnde Greg.xxiij.moraliū .c.xvi.in hac arrogantie q̄rta spē crebro humanus aius labiꝭ ut id qđ habz hēre singulariꝭ glorieꝭ in q̄ tū diabolice silitudini uicinꝰ appropinq̄t. b silr etiaz ꝟz nō ꝟquirit humilitas ut aliquis id quod suum est in se ipo subiiciat ei qđ est hois in altero aliqn oporteret ꝙ quilz reputaret se maiorez peccatorē quolz alio poteſt tū aliquis reputare aliquid boni in ꝓrio

qđ ipe nō habz uel aliquid mali esse in se quod in alio nō est ⁊ sic absq falsitate po test se credere ⁊ pnunciare oībus uiliozez ꝑz defectus occultos quos in se recogno scit ⁊ dona dei que in alijs latēt. a Ocoz Jl. ut in sū. con. l. iij t. xxxiij. q. cclxxiij. et ideo ꝓpter qđcunq peccatū qđ in prio uideamus nō debemus nos ipos illi i no stra existimatiōe pferre ꝓpter bonū quod pōt in illo latere ⁊ quia forte in nobis est maius uel simile peccatū uel saltem oino esse pōt. vnde Beda in om̄. sabbati t'tie dominice in. xl'. Euenit sepe ut qui homi cidā publice peccantē iudicant pe⁹ odi oz malum quo ipi in secreto depulsant nō sentiant qui fornicatorem accusant pe stē supbie qua de sua castitate extollunt ignorant. qui ebriosū odēnant uirus iui die quo excedunt ipi non uideant. quid ergo de huiꝰ periculis remedij. quid ꝛstat salutis nobis nisi cum peccantē ospicimꝰ alium mox inclinemus deorsū. i. ꝗ delecti er nře ditione fragilitatis simus si nos diuina pietas non sustentet humiliter in spiciamus.

Actantia

Quid sit ℟ ꝑm T̄ho. scđa scđe. q. cxxij. iactā tia ꝓprie iportat qꝫ hō uerbis se extollat dicē do de se aliqd qđ sup se est. ⁊ aūt cōtingit duplicit. Quīq eni aliquis loquit de se nō quidē sup id quod est in se sed sup id qđ de eo bōies oppināt. Quīq uero lo qtur de se sup id quod est in se ꝑm rei ueri tatem. et in isto scđo mō magis ꝓprie ia ctantia osistit q̄uis utroq mō dica possit

Jtz iactantia sit mortale peccatū. ℟ ꝑm T̄ho. ubi s. iactantia pōt dupliciter cō siderari. ꝑ se ꝑm se. a .i. inq̄tum est qđ daz mendaciū. b ⁊ tūc est peccatū mor tale qñ aliquis iactant ꝓfert qđ est cōtra gloriā dei Ezechielis. xxiij. a imo potiꝰ xxviij. ubi quod sequit dicit de principe Tyri. b Eleuatū est cor tuū et dixisti deus ego sum. uel etiā ex tra caritatez ꝓxi sicut cū quis se iactando ꝓtūpit in cōtu melias alioz ut Luce. xviij. nō sum sicut ceteri bōies raptores iusti adulteri uelā etiā hic publicanus sed si nō sit extra glo riam dei uel caritatē ꝓximi est peccatum ueniale. z. mō pōt osiderari iactantia ꝑm suam cām et si quidē ꝓcedit ex supbia uel inani gl'ia tali que sit peccatū mortale et ipa erit peccatū mortale al' erit ueniale. si uero sit ꝓpter appetitū lucri uidet ꝓtinē ad ꝓximi deceptionē uel dānum ⁊ sic ma gis est peccatū mortale ꝙ nec hoc semp qꝫ pōt esse tale lucꝫ ex quo alius nō dānifi cat. Ex hyzonia que est extraria iactantie qñq̄ ē quedā iactantia uide. ꝙ hyzonia. ꝙ ñ

Ieiunium

Triplex est ieiu niuz. ꝓmū corpis a cibo māli. z. afflictionis a gaudio tpali. ꝙ. uoluntatis a peccato mōtali. a de his duobꝰ ultīs dicit de con. di. v. ieiunium. b Est sciē dū qꝫ ꝓmuz ieiuniū dns instituit in padi so sed postea sanctificauit. xl. diebz et no ctibus in deserto ⟨Math. iiij. et Luce. iiij a De institutione gen̄. ij. b Jtz ieiu nium sit semp laudabile uel nō. ℟ ꝑz thō. in. iij. di. xv. in tribz casibus nō est lauda bile neq etiā licitū. nam ꝓmo quidē ꝓ ie iuniuz subtrahere qđ est necessariū uite nō licet nec se ipm interficere ꝙ hoc est ualde modicū qꝫ nā modicis otenta est. Jtē nō licet subtrahere quod est necessariū ꝑm ea q̄ incumbunt facienda ex officio uel ex soci etate eoz ad quos quis ouiuit hoc enīz ē de rapina hostiam offerre. Jtem tertio nō debz esse tanta abstinētia ꝙ homo ab opi bus utilioribz impediat. nam et lz ad ea nō teneat indiscretū tñ erit tale ieiuniuz et nō licitū. sed abstinētia siue ieiuniū lau dabile est qñ per ipz caro diminuit a suo robore ita ꝙ facilius spūi subdat nec ꝓpt hoc accelerat mors qꝫ ex abundantia plu res moriunt ꝙ ex defectu. a Idem in sū. con. li. i. t. xj. q. xiij. b Jtz ieiuniū cadat sub ꝓcepto. ℟ ꝑm T̄ho. scđa scđe

q.clvij.dicēdū ꝙ ieiuniū iniūctum ad ne
cessitatē cohēcionis peccati uł satisfactiõ
in pnitētia uel ad eleuatiõz mētis ad spi
ritualia sit in cõi cadit sub precepto legis
nāe.sed determinatõ tpis et modi ieiunā
di cadit sub precepto iuris positiui ꝙ ab
ecclesia sic est statutū nec tñ quilz tñsgre
dies peccat mortaliť ſi tm̄ qui tñsgrediť
ex ꝺtēptu uel sic ꝙ impediať finis quez
intēdit legis lator. sed qui ex cā rōnabili
frangit ieiunium nō peccat mortaliť nec
est tñsgressor precepti. a Idem in sum
con.e.t.q.xv. b In quibꝫ diebus tēť
quis ieiunare. Ř ꝯtum ex p̄cepto tēť q
dem p̃mo totam.xl^am^.de con.di.iij. nō lz.
ꝛ.c.nō oz.et.c.placuit. Idem de quatuor
tpibus.di.lxxvi.statuimus. Item in uigi
lia natiuitatis dñi.eť.e.c.i. Itez in uigilia
pentecostes ut nō.di.lxxvi.necessario. a
in glo.ꝛ ſ. b Et in uigilia assumptionis
beate uirginis eť.e.c.i. Itē i oibꝫ uigilijs
apostolorꝫ p̃terꝙ Philippi et Jacobi q
uenit tpe paschali et Joannis euangeliste
ꝙ uenit j.octauas natiuitatis eť.e.ꝺsiliuz
de festo etiā beati bartholomei ꝺsuetudo
seruanda est nō de ieiunando ꝙ hec est iā
firma ꝛ uniuersalis sed de die celebrandi
festū ut in dicto.c.cōsilium. Item ex uni
uersali ecclesie ꝺsuetudine p̄ceptuz est de
uigilia beati Joannis baptiste et oim san
ctorꝫ ꝛ ut Inno.ponit sancti Laurenti ꝙ
si aliqua dictaꝫ solēnitatū uenerit i scḋa
feria uigilia ieiunabiť in sabbato ut in.c.
ꝺsilium.similiť de ieiunijs que epi i suis
ep̃atibus indicant .de con.di.v.ieiunia. et
di.iij.c.i. a ſ Inno.sup Řica de obseru.
ieiu.tñslatio ieiunij pōt etiā ex alia cā fie
ri ꝯ cum festū occurrit scḋa feria dicit.n.
ibi ꝙ licet ieiunia nō debeant mutari uel
redimi sine cā tñ cum cā pñt ꝺmutari siē
dicit ꝙ in ꝙbusdā locis Francie ubi sūt
ecclesie sancti Quintini nō ieiunať in ui
gilia oium sanctorꝫ sed tertia p̄cedēte die
b sūt et alia ieiunia nō de precepto ſ de
ꝺsilio sicut de aduētu ut in dcō.c.ꝺsiliuz.
a Inno.ubi.ſ.uideť dicere ꝙ ieiunium
aduentus sit etiā ex precepto ubi est ꝺsue
tudo. b Itez in quarta sexta feria ꝛ sab
bato.de con.distin.tertia.ieiunia.et.c.sab
bato. a In dcō.c. ieiunia. dicit ꝙ nō ie
iunans quarta feria uideť cū Juda ēdere
xp̃m.et nō ieiunans sexta feria uideť cum
crucifixoribꝫ crucifigere et sic ieiunia non
uidenť ex consilio sed de precepto quod
pōt ꝺcedi ubi est ꝺsuetudo ar.xij.di. illa
nūt.nam ut.ſ.patz in obligatione ieiunio
rū etiā ꝺsuetudo optur.Cōsuetudo ꝛo
ꝺtraria nō excusat nō ieiunātes i uigiliis
apostolorꝫ et in alijs solēnibꝫ ieiunijs. in
alijs uero sic nisi prelatus aliud iniūgat
ſm Hosti.et in sū.con.e.t.q.xvi.ad fi. b
Item rogationes.de con.di.iij.rogatiocs
Utrꝫ liceat ieiunare in dominica.Ř ſz
Tho.scḋa scḋe.q.clvij.dicendū ꝙ die do
minica ieiunare nō ꝺuenit ꝙ dies est leti
tie.vnde si aliquis tūc ieiunaret ꝙi faciēs
ꝺtra ꝺsuetudinē populi xp̃iani nō esset a
peccato imunis licet ieiuniuz de se lauda
bile est oi tpe. a Qđ ďr hic itellige qñ
cum scandalo aliorꝫ ieiunaret uel ad quā
dam ceremonialem obseruantiam quam
illa die faciebāt pagani ieiunantes. vnde
et ꝓpter ſ idem statutū fuit etiā de feria
quinta.de con.di.iij.ieiunium. secus si ieiu
naret rōne simplicis abstinentie uel aliq̄
religioso respectu uel p se uel impositiōez
superioris sicut fit in quinta feria in qua ie
iunamus ex debito in ieiunijs statutis.de
con.di.iij.nō licet. et.c.non optz. vnde et
lxxvi.di.c.utinam.dicit Jeroꝰ utinam oi
tpe ieiunare possemus ꝙ in actibꝫ apostō
lorꝫ diebꝫ pentecostes et die dominico
apostolum Paulū ꝛ cū eo credentes fecis
se legimus. b Que hora sit ꝺpetens cō
medendi.Ř ſm Tho.ut.ſ. cōueniens est
hora nona. a ꝙ ſ facit de ꝺse.di.i.solēt
b nec illam oportet stricte ꝺsiderare sed
sufficiat grossa extimatō.ſ.ꝙ sit circa horā
illam nec multū nocet si ex aliqua causa
aliꝙtuluz hora illa preueniať uel si forte
ꝓpter infirmitatē uł etatē uel aliquid hꝰ
tali hora comedere cedēt alicui in magnū

grauamen nam esset cum eo in ieiunio dispēsādū uel ut aliq̄tulum pueniret hō ram. a Idem in sū.con.li.i.t.xij.q xxxij b Aquibꝰ cibis ieiunantes debēt abstinere ℟ ꝑm Tho.scḋa scḋe.q.clvij. In ieiunio quadragesimali interdicunt uniū salit ouā ⁊ oia lacticinia in alijs aūt ieiunijs diuerse ꝯsuetudines sunt quas q̄sq̄ seruare debz ꝑm mores eoꝝ int̄ quos cō uersat̄.lxxvi.di.utinam.Esus aūt carniū gñaliter in oī ieiunio ꝓhibitus est q̄ generalit̄ magis est delectabilis ⁊ ad humorem luxurie magis coopat̄. vnde etiaz in sexta feria necessa° est abstinēdū a carnibꝰ et etiā in sabbato ꝑm quozūdā ꝯsuetudines ex.e.ꝯsilium.con.Hostī. a con.etiā Inno.ut in sū.con.e.t.q.xxxiij.⁊ regulariter in oī ieiunio nisi ꝯsuetudo excusz utē dū est cibis q̄dragesimalibꝰ de con.di.iij. rogationes.de cibis uero q̄dragesimalibꝰ Greg.iij.di.denicq̄.ita dicit par est ut q̄ bis diebꝰ a carne aialium abstinemus ab oibus quoq̄ que semēcinā trahūt carnis originē ieiuniem⁹ a lacte vz caseo et ouis Ceterū piscū esus ita xp̄iano relinquit̄ ut ꝫ ei infirmitatis solatiū nō luxurie pariat incendiuz denicq̄ qui a carne abstinēt neq̄ ꝑ sūptuosiora marinaꝝ bēluaꝝ cōuiuia ꝑparent uinū quoq̄ ita bibere ꝑmittimus ꝙ ebrietatē oino fugiamus alioq̄n restat ut oia que cozpibus libent similit̄ faciamus. b Vtꝝ per potū soluat̄ ieiunium ℟ ꝑm Tho.scḋa scḋe.q.clvij. ieiunantes nō ꝓhibent̄ pluries bibere ꝙ potus sumitur magis ad alterationē cozpis et digestionē ciboꝝ q̄ ad nutrimētuz licz aliquo mō nutriat pūt tū imoderate bibentes peccare et merituz ieiunij perdere sicut etiā si imoderate in una ꝯmestiōe cibum assumant.con.Inno.siue potus assumat̄ ante cibum siue post. a Idez in sū con.eo.t.q xxxi. b Quid de confectionibus ℟ ꝑz Tho.ubi.s.ꝙ cōfectiōes seu electuaria nō soluit̄ ieiuniū sicut nec ꝙ alias medicinas nisi quis in fraudem ea sumit in magna q̄ntate ꝙ modū cibi. Cō. Inno a Tho.tangit hoc in dcā.q.clxvij.ar.vi. et nil dicit de cōfectionibus.sed tm̄ de electuarijs et dū assumunt̄ solum cā medicine.et hoc idem posset intelligi de ꝯfectionibꝰ et alijs que nō in fraudez assumerentur ꝙ medicina al' nō ut Ala.dicit ꝙ esus speciez⁹ ⁊ electuariorꝝ soluit ieiuniuz nisi fiat cā necessitatis ut ꝑz in dcā.q.xxxi. Item no.etiā sup̄ Rica de obseruatiōe ieiuniorꝝ dicit electuarijs aūt delicatis nō credim⁹ ꝙ alit̄ liceat uti nisi sicut alio cibo delicato. Medicinā aūt ꝙ remouēda infirmitate uel fugienda accipe licet sine peccato in die ieiunij sed ꝙ ꝯseruanda sanitate ubi nō est signum infirmitatis non credo ecce q̄ ꝙ nō est differentia int̄ electuaria ꝯfectiones et alia nisi in q̄ntum assumantur ꝓ uera necessitate infirmitatis imo q̄nto est cibus delicatioꝝ siue p̄ciosioꝝ tanto min⁹ licat⁹ tpe ieunij.di.iij.denicq̄.ut ꝑz etiaz in dicta.q.xxxi. Al. dicit ꝙ potus aī prā diuz soluit ieiunium sed post nō nisi fiat imoderate p̄ter necessitatē sed ut potest colligi ex Inno.ubi.s.circa istam potatiō nē q̄ntum ad hoc ut liceat ante uel p⁹ prā dictū attendēda est ꝯsuetudo. b In qua etate tenet̄ quis ad ieiunandū ℟ ꝑm tho scḋa scḋe.q.clxij.q̄diu aliqui sūt in statu augmenti.nō tenet̄.s. usq̄ ad finē t'rij septenn̄.i.xxi.anni.Quemēs aūt est ut ei in hoc tpe se ad ieiunandū exerceant plus uel minus ꝑm modū sue etatis ⁊ possibilitatis. b q̄sq̄ tū magna tribulatione imināte in signū pnie artioris etiā pueris ieiunia indicunt̄ sic̄ ⁊ de iumētis legitur Jone.iij.boies et iumēta nō gustent q̄q̄ neq̄ aquā bibant ꝑm eūdem Tho.ibidez b nouicij quoq̄ et iuniores religiosi ꝑz Guil.sup̄ soluēdo ieiunio iuꝝ discretiōez ꝓlatoꝝ se gerere debēt. a Inno.aūt ubi s.dicit ꝙ ad ieiunandū tenent̄ oēs sane mentis ⁊ doli capaces potentes ieiunare cum ipi peccare possint et peccata deflē eā de delic.pue.c.i. dispēsat̄ tū cum ꝓbꝫ ribꝰ et etiā maiori etate poterit dispēsari ab indictis ieiunijs absoluant̄ ⁊ ꝫ uidet̄

tutius ꝫ ſup hoc paſſu diuerſi diuerſa ſẽ tiant. b Quid de pegrinãtibꝰ a multũ laborantibꝰ ℞ ꝑ Tho.ubi.ꝫ.ſi pegrinatõ et labor comode differri poſſit aut dimi nui abſq; detrimẽto nõ ſũt ꝓpter hꝰ eccl'ie ieiunia ꝓtermittenda.ſi aũt imineat neceſ ſitas ſtatũ peregrinãdi et ĩ magnas dietas faciendi uel etiã multũ laborandi et ſim' cum hꝰ nõ poſſint ieiunia obſeruari nõ ob ligat' homo ad ieiunandũ ꝫ tũ in talibꝰ recurrendũ eſſe ad ſupioris diſpenſatiõez niſi forte ubi nõ eſt ꝛſuetum ꝙ ꝓlati diſ ſimulantes anuere uident'. a Idem in ſũ.con.e.t.q.xviij.ubi etiã addit' ꝑm eun dem Tho.ꝙ qui uolũt ꝛducere oparios niſi frangant ieiuniũ nõ ſũt ĩmunes a pec cato niſi forte ſit cã neceſſaria que feſtina tionẽ opis expoſcat. Itẽ ꝙ ex pte opantis intentõ maioris lucri nõ neceſſarij a pccõ nõ excuſat ſi ieiuniũ frãgit ibi etiã dicit' ꝑm glo. Ray. ꝙ ꝓpter ieiuniũ ſeruandum quis nõ cogit' mendicare cũ nõ ꝛſueuerit al' mendicare. b Quid de curſoribꝰ q̃ rũ uſus eſt dñis neceſſarius. ℞ ꝑm Guil ſi nõ poſſũt ſimul currere ⁊ ieiunare excu ſant' ſecus qñ morant' uel modicũ uadũt a niſi forte imineret eis grandis uiatio quã nõ ꝓnt ꝓficere ſoluunt ieiuniuꝫ pau cis diebꝰ ante ꝑm Guil.ut in ſũ.con.e.ti. q.xx. b Quid de ſeruitoribꝰ nobiliuꝫ ℞ ꝑm Guil.ſi tales ex cã ꝓueniunt horã comedendi nõ credo ꝙ peccent ſimilit' ſi ꝓhibant modicum dico ante horã ut q̃ſi per ꝛtinuatioẽz tpis totũ poſſit poſtea re putari q̃ una mẽſa ſicut etiã nec peccant qui ꝓguſtant cibos dñoꝝ ad cautelam ue neni imo et hꝰ cãu licet etiam preguſtare carnes dñoꝝ. nec iteruꝫ peccant qui qñq; ſurgũt de mẽſa ut portẽt uinum encenia ⁊ huiuſmõi.con. Inno. a et addit idez credimus de medicis ꝓguſtantibꝰ medici nas et in hiis caſibꝰ credim⁹ ꝙ monachis ꝫ preguſtare carnes.et con. Hoſt.ut in ſũ con.e.t.q.xxi. b et idem dicit Guil.de ſeruitoribꝰ mẽſe inter religioſos dũ t.m cum licẽtia. a Idez in ſũ.con.e.ti.q.xxij b Quid de paupibus et mẽdicantibꝰ ℞ ꝑm Tho.ſcda ſcde.q.clvij.ſi ꝓnt habere tm̃ ſimul ꝙ ſufficit ad unam comeſtionẽ nõ excuſant' a ieiunio ſi nõ ꝓnt excuſant' ſimilit' et qñ ꝓpter precedentẽ inediã ie iunium nũc ferre nõ ꝓnt. a Idez in ſũ. con.e.t.q.xxvi. b Quid de mulieribus pregnantibꝰ ſeu lactantibꝰ. ℞ ſi neceſſitas debilitatis corpis ĩpediat eas nõ tenẽtur ad ieiuniuꝫ imo ſi credat' ꝓbabilit' de pi culo eaꝝ uel aborſu nõ ſolum ꝓnt ꝫ etiaꝫ tenẽt' ſoluere ieiuniuꝫ ſicut Guil. ponit a et idem ſi timeat' de periculo pueri la ctentis ꝑm eũdem Guil.ut in ſũ.con.e.t. q.xxiij. b Itẽ uxores ꝓpter ꝓhibitio nẽ uiroꝝ debeant dimittere ieiunia ℞ ꝑ Inno.ꝫ dimittere debeant uota. a .i. ie iunia ſeu abſtinẽtias uotiuas.xxxij.q.v. manifeſtũ. b nõ tũ ieiunia. a .ſ.dicta ab eccleſia ut in ſũ.con.e.t.q.xxvij.ubi hꝰ nõnt' b niſi forte q̃ ꝓpter ſcandalum ui tandũ ſacerdos diſpenſare poſſet.l.di. ut ꝛſtituere' eũ de cle.ex.mi.latores.con. Ro ſti. b Quid de infirmis ⁊ debilibꝰ ℞ ꝑ Guil.excuſant' ſed ꝓ q̃ta debilitate ar bitrio boni uiri ſtandũ eſt idem in ſenibꝰ a hꝰ fuit dictũ Inno. ut in ſũ con.e.ti.q xxv. b Itẽ ſup ſolutione ieiunij ſit petenda diſpenſatio. ℞ ꝑm Guil. ſi ꝛſtat de cã ꝓpter quã ſoluendũ eſt ieiuniũ non eſt neceſſariũ ut petat' diſpenſatõ ꝑſertiꝫ ut dicit Tho. ꝛſuetudine interueniẽte ſi aũt dubium ſit utꝝ ſit cã neceſſaria. a ſiue dubiũ ſit ſibi ſiue alijs ꝑm eundem Guil.ut in ſũ.con.e.ti.q.xxviij. b tunc petẽda eſt diſpenſatõ ab epõ loci ſi como de põt haberi alit' a ꝓprio ſacerdote. a Hoſti. dicit ꝙ in iſta diſpenſatione nõ ſuf ficit licẽtia ſimplicis ſacerdotis etiam ex iuſta cã niſi ſũma neceſſitas immineat ꝙ ad epm̃ ſine piculo haberi nõ poſſit recur ſus et eſt cã ſufficiens ad diſpenſandũ ut dicit infirmitas nãe debilitas cibꝝ cari ſtia ſeu penuria pauptas pegrinatõ labor et ꝓtractio nimia mẽſe ut ꝑ in ſeruienti bus mẽſis nobilium et huiuſcemõi ut in

dcã.q.xxviij. b Itẽ ieiunia possint redimi.R̃ ꝑm Inno.ieiunia ecclesie nõ pũt redimi nisi cã uel necessitas subsit ſi ieiunia uoluntaria pũt et sine ulla cã redimi a .ſ.que subsit in ieiunante dũm̃ al' sit utile ꝑm eũdem.ut in sũ. con.e.ti.q.xxix. ubi etiã patz ꝙ in hꝰ cãu ista redemptio facienda est auẽte supioris. b et intermitti a de ista intermissione nõ dicit Inno. ut patz in dcã.q.xxix. ꝙ utputo ipe loquit̃ de uoluntariis respectu originis seu necessariis respcũ executionis forte rõe uoti iõ dicit ꝙ ad hanc redemptionẽ necessaria ẽ auẽtas supioris sed bñ credo ꝙ si ieiuniũ adeo esset uolũtariũ qđ ad illđ nullo mõ quis obligaret̃ ꝙ posset intermitti. b Ieiunia aũt que in penitẽtia ponunt̃ redimi pũt auẽte supioris. a vũ tamẽ ex iusta cã et districte ꝑm Ray.et in sũ.con. li.iij.ti.xxxiij.q.cxxxiij. b eẽ de uoto.c. fi. a potius in.c.i.ut pz intuenti et etiã in dcã.q.xxix. b et di.lxxxij.preſbr in fi Si de ieiunia fuit uotũ qũo possit redimi uel mutari uide ꝑ uotũ.v. per totum.

Itẽ ieiuniuz factũ in mortali ꝓsit R̃ ꝑz Ala.q̃tum ad uitã eternã nõ prodest sed tamẽ ꝓcipue q̃tum ad tria.ſ. obedientiaz mandati ad quod quis tenet̃ tm̃ siue obligante ecclesia siue confessore pniam iniũgente. Item ꝙ q̃tum ad castitatẽ ieiuniũ optime dispoit.ꝛ. ꝙ magis ꝺfinẽ diuine gratie facit. a Idem in sũ.con.e.t.q.xxx iij. b ad quid ualẽt bona opa eẽ caritatem facta hẽs.s̃.caritas.ꝑfi. a potius.ꝑ. pe b Itẽ ieiunãs teneat̃ dare elemosinas qđ sibi restat. a .i.qđ ꝓ abstinẽtiã reseruat̃ iuẽ illud Greg.hoc quod tibi ꝓ ieiunium subtrahis alteri largire. b R̃ ꝑm Ala.nõ sci uero.qui uident̃ dicere ꝙ sic intelligũt de ꝺsilio uł de diuitibz qui uiderint fratrez suũ necessitatẽ hãre. a ꝙ tẽ si claudit uiscera ab eo in ueritate in caritate nõ ieiunant.i.Jo.iij.ꝑm eundem Ala.et in sũ.con.li.i.ti.xij.q.ultã. b Ieiuniũ quatuor comitari dẽnt ꝑm Ray.ſ. largitas.Jero⁹.Qđ manducaturus eras ſi nõ ieiunares da paupibus ut ieiunium tuũ sit saturitas aie nõ marsupij lucrum Itez letitia ⁊Matẽ.vi.cũ ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Item hora cõpetẽs.i.ro.xiij. Jonochas ꝙ preuenerat horam adiudicatus est morti. Item mẽsura Aug⁹.mẽs auiditate ciboꝝ relaxata pdit oronis uirtutẽ. De diuersis intentionibz ieiunantiũ nõ.uersuz.Abstinet eger egens cupid⁹ gula simia uirtus. abstinet eger ꝙ nõ põt comedere uel ꝓpter medicinam.egens ꝙ nõ habet quid comedat.cupidus ne expendat.gula.i.gulosus ut p⁹ ea auid⁹ ꝯmedat. simia.i.ipocrita ut laudet̃.uirtus.i.uirtuosus ut mereat̃.

Ignorantia

Itẽ sit pccñ.R̃ ꝑz Tho. ꝑma s[illegible].lxxvi. Ignorantia eoꝝ que quis tenet̃ ire.ſ. sine quibus nõ põt debitum actũ exercere pccñ est ꝓpter negligentiam oẽs aũt tenẽt̃ scire coiter ea que sũt fidei et uniuersalia iuris pcepta singuli autem ea que ad eoꝝ statũ uel offiñ spectant sed ignorantia.ſ.ꝙ quis nesciat ea que scire ñ põt cũ nõ sit ex uoluntate nostra non est peccatũ.simlit̃ nõ est etiã peccatũ ignorãtia eoꝝ que quis licet posset scire nõ tam tenet̃ sicut theorematа geometrie. a .i. regulas a theorẽras qđ est uidere ꝑm ca tho. b aut quedã ctingentia ꝑticularia a Idem in sũ.con.li.iij.t.xxxij.q.xvi.ubi dicit̃ etiã qũo nulla ignorantia inuincibilis est peccatũ et ꝙ qñ ignorantia inuincibilis dicit̃ que studio supari nõ põt ⁊ ꝙ qñ ignorantia est peccatũ ignorans nõ ſp est in peccato.ſ.actuali ſi solum qñ est tps acquirendi sciam quã h.ẽre tenet̃ ꝑm eũdẽ T hoqđ põt intelligi nisi intentõ ctinua esset obliqua.ſ.negligendi necessaria scire b Ignorantia facti nõ iuris excusat eẽ de reg.iur̃.li.vi.huiꝰ dicti intentioz tene ut in sequẽti.ꝛ. Itẽ ignorantia excuset a peccato.R̃ ꝑm Guil. duplex est ignorãtia.quedã est iuris ut si nesciat furtuz esse peccatũ.quedã est facti ut si nesciat hãc rez

quã accepit esse alienam sed putat suã ig̃rantia aut iuris aut oĩno est inuincibilis ⁊ inuolũtaria ut q̃.s.aliqs sine culpa sua scire nõ põt sicut in infantibꝫ uel amentibus a natiuitate ⁊ tunc excusat a toto.et eodem mõ si aliqs ꝺ aliquo cãu ꝺubitãs ꝺsuluerit p̃tos a quibꝫ tũ habuit alit̃ q̃ ueritas se hẽret excusat̃ per talẽ ignozantiam.nam in se fecit qꝺ potuit. si uero in hanc inuincibilẽ ignozantiã incidit culpa sua tũc aut fuit per opus licitũ ut si per uigilias uel p̃ abstinẽtias ꝺeuenit ad amẽtiam ⁊ tũc excusat̃ a toto etiã si feruozis excessus ꝺcatũ ueniale fuerit.aut fuerit p̃ opus illicitũ et tũc ꝺicunt quidã q̃ excusat̃ a tanto ꝫ nõ a toto ar.ꝺi.l.sepe.xv q.i.§.sed ℔.Quidã aũt ꝺicũt q̃ ℔ ꝺcatũ sequẽs excusat̃ a toto si nullu ꝫ usum rõnis.et ℔ p̃babilius ⁊ ueriꝰ.xv.q.i. aliquos.⁊.c.sequẽti. a ℈ canones tũ oĩbꝫ talibus si liberati fuerũt est pẽnitẽtia ipoñda sed leuioz q̃ si sani tale quid cõmisissent.xv.q.i. si quis insanies. et ℔ fit ad cautelam ut in sũ.con.e.ti.q.xvij.ubi etiã ꝺr̃ ℈m glo. ℜay.q̃ hũtibus usũ rõnis q̃ ad ea sine quibꝫ nõ est salus nulla ignozãtia est inuincibilis simplicit̃ et oĩno. q̃ si nõ inueniret hominẽ a quo ꝺoceret̃ uere unctio ꝺoceret eũ nisi staret p̃ eũ. b si uero ignozantia iuris sit uincibilis et uolũtaria tũc si fuit affectata in nullo excusat imo est speciale ꝺcatũ.si uero ñ fuit affectata sed solũ q̃ neglexit addiscere excusat a tanto sed nõ a toto hoc ꝺe ignozãtia iuris. a Idem in ꝺcã.q.xvij.tũ sciendũ q̃ ℔ intelligendũ est ℈m moꝺũ negligentie ut tanto minoz sit excusatõ quãto maioz fuit in addiscẽdo negligentia ĩ tũ ut lata negligentia equiparet̃ ꝺolo. ut.ff. ꝺeposi.l.qꝺ nerua.⁊ ꝺe ꝺsti.ut aiaꝝ.li.vi b si uero sit ignozãtiafcĩ hoc põt eẽ ꝺuplex nam uel ignozantia est cã agendi ita q̃ si sciret illam circũstantiã que trahit ĩ ꝺcatũ nõ faceret et se fecisse ꝺolet ⁊ hec excusat a toto si tũ ꝺebita ꝺiligentia p̃missa fuit que si p̃missa ñ fuit excusat solum a tanto. a et q̃ñq̃ a nullo viꝫ si ig̃rantia fuerit crassa ⁊ supina ꝺcõ.c. ut aiarũ. b vel ignozantia est comitans actuꝫ s.q̃ etiã si sciret circũstantiã ꝺcati nihil/oĩ facẽt et hec nõ excusat.con.p̃dictis p̃. et Tho.in scripto ⁊ in p̃ma scẽe.q.lxxvi. a Idem in sũ.con.e.ti.q.xvij. b Utꝫ per ignozantiã excusetur quis a statutis ozdinariozꝫ habes.ĵ.lex.§ v.⁊.ĩ.excoicatõ i.§.vi.Et utꝫ excusẽt̃ scholaris qui tenꝫ sui ꝺoctozis opiones uide.ĵ.opio. Ignozãtia crassa et supina ꝺicit̃ per methaphozã hoĩs crassi et supini qui nõ uidet etiaꝫ ea que cozaꝫ eo sũt. a vel q̃ talis est largꝰ et ꝺiscretus. ⁊ sic huiusmodi ignozantia magna ⁊ lata. b sic̃ qui publica et manifesta ꝺicit se ignozare cui nõ facile crediť.xvi.ꝺi.quod ꝺicet.

Legitimus

Illegitime nati multiplicit̃ sũt nam alius ꝺicit̃ mancer ille p̃prie qui natus est ꝺe scozto.alius spurius nel notus qui ꝺe adultera. a In sũ.con.li.iij.t.xix. q.i.ꝺicit̃ ℈m glo. ℜay. et q̃ spurꝰ ꝺicit̃ natus ex ꝺcubina p̃ spurcitia incõtinẽtie notus uero natus ꝺe adultera ꝺicit̃ enꝫ filius esse ꝺe matre cum nõ sit sicut et notas febres ꝺicimus que uere q̃rtane ⁊ hꝰ mõi uident̃ et nõ sũt.sed ueritas est q̃ ex adultrerio natus ꝺr̃ etiã spurius ut in .c. tanta.eẍ qui fi.sũt le. b alius nãlis qui ꝺe soluto et soluta ⁊ tales oẽs p̃hibent̃ ozdinari.q̃ per antiquã legem mãceres p̃hibiti sũt intrare templuꝫ ꝺei. a usq̃ ĩ ꝺecimã generationẽ similit̃ et spurij ĩn.c. per uenerabilẽ.ꝺe quo.ĵ.⁊ in ꝺcã.q.i. b ꝺeutero.xxiij.eẍ ꝺe elec.innotuit.⁊ eẍ qui fi.sint le.per uenerabilẽ in fi.cã aũt p̃hibitioĩs triplex est.s.ꝺignitas clericalis que huiusmõi uilibꝫ ꝺferri nõ ꝺebet eẍ ꝺe excess.p̃ela.int̃ ꝺilectos. Item ꝺetestatõ paterni crimis eẍ ꝺe hereti.uergenti. Item q̃ tales filij solent esse imitatozes paterni sceleris.vi.q.i.si quis cũ militibꝫ.⁊.ꝺi.lvi si gens.in secularibꝫ tũ ꝺignitatibꝫ tales

nō ſp̄ phibent̄.ff.de decu.l.ſpurij.⁊.l.gñā lit̄.§.ſpurios. a et in h.§.p3 q̄ ſi iſte ille gitimus habeat ꝺpetitorem lām̄e natum ei preferē in offō ꝺignitatis et ſuꝑ ꝺicta oīa habent̄ in ſū.con.ꝺcā.q.i.ꝑm Ray.et Hoſti.et Hof. b Quid ſi illegitimi p ignorantiā ꝑmoti fuerūt R̄ ꝑm Hof. Hoſti.in h cāu ꝓ3 oēs ꝓbabilis ig̃rantia excuſat ar.C. de teſta.l.i.⁊.ff.de offici.p̄to.l.iij. ipe uero ſi ueritatē nouit in cōſpectu dei cecidit q̄tūcunq; occultū ſit ex̄ de tēpor. ordi.c.fi.ſi nihil ſcit excuſat⁹ eſt. a Idē in ſū.con.e.t.q.i. Sed nūquid fili⁹ ꝺz credere uerbis matris cui⁹ filius ſit R̄ ꝓ3 Hoſti.ꝑma facie credendū eſt mr̄i ex̄ de ꝓba.p tuas.⁊ de preſūp.afferte.⁊.c.lr̄as.§.i. uer̄ tn̄ nō cogitur credere ar.C. de teſta. l.nec ꝓfeſſio. a cum ipe fuerit coiter habitus ꝓ lām̄o ut p3 in ſū.con.ꝺcā.q.i. b ſi tn̄ hēt ꝺſciam impetret diſpenſationē que in h cāu ſatis facile obtinere dēt. Quid ꝺ filijs ſacerdotū quos ſuſcepit ante lām̄a uxore ante ſacr̄ ordinē. R̄ ꝑm Ray tales de iuē cōi ꝑmoueri pūt ad oēs ordines et ꝺignitates niſi in illa eccleſia in q̄ patres eor̄ imediate fuerunt p̄lati uel canonici ubi nō pūt canonicari uel ꝑmouēi a ver̄ eſt ad eaſd̄ ꝺignitates ⁊ prebēdas quas patres eor̄ tenuerūt ad alias aūt eē in eadē eccleſia poterūt canonicari ⁊ ꝑmoueri ſicut ꝺicit exp̄ſſe Ray.ut in ſū.con.e ti.q.vi.etiā uiuēribꝰ eor̄ pribꝰ et in eadē eccleſia in ſuo offō manētibꝰ ex̄ de fi.p̄lb. ad hec.et p3 in iuribꝰ que ſequunt̄. b ex̄.c.ad hec.et.c. ad extirpandas.⁊.c.ad abolēdam.et de talibꝰ pōt intelligi.lvi.diſ. §.ſed h.ideꝫ Hoſti. Ber.⁊ Hoff.⁊ addit Hof.nō.q̄ cū pat̄ habuerit ꝓſonatū l̄ uicariā ꝑpetuam in aliq̄ eccleſia filius imediate ip̄m uel ipſā hēre nō pōt ex̄.eo.qm̄. ⁊.c.ad extirpandas. Item ſi pat̄ habuit ꝓſonatū filius nō pōt hēre uicariā nec ecō uerſo.ex̄.e.michael.⁊.c.ꝺſtitut⁹. a Iſtō ecōuerſo itelligit̄ qñ pat̄ habuit uicariā ꝑpetuam filius imediate ꝓſonatū habere nō pōt ut in ꝺcō.c.ꝺſtitut⁹. ⁊ eſt rō quia ꝑpetuus uicarius curam hēt eccleſie cui⁹ uicarius exiſtit ex̄ de offici.uica.ex pte.ꝑm eūdē Hof.ut in ꝺcā.q.vi. b q̄ ſi filius diſpenſatiue ſuccedat patri frat̄ iſti⁹ bene pōt poſtea ſuccedere p̄ri ut ponit Hoſtiē. q̄ in h nō ſuccedit p̄ri imediate ſi ſec⁹ ſi prius habuiſſet ipam eccleſiā ſoluꝫ de fcō a .ſ.p̄mus fr̄ q̄ tūc ſcōs nō poterit ſuccedē ut p3 in ſū.con.e.ti.q.ix. b porro ad nepotes hec ꝓhibitio nō extēdit̄ ut Ray ponit idem Hof.⁊ Hoſti. a Idē in ſū. con.e.t.q.viij. b Pone q̄ aliqs habens uxoreꝫ ea uiuente fit ſacerdos ⁊ poſtea ex ea gñat filium nūquid ſit lām̄us. R̄ ꝑm Hoſti.ſi uir fact⁹ eſt ſacerdos ig̃rante l̄ inuita uxore filius nō indiget diſpenſatione xxvij.ꝺi.ſi uir.ex̄ de ꝺuer.coniu.gdaꝫ ⁊.c.placuit.h ſi uxor ꝺſenſit q̄ uir ordinaret̄ uel ſciens nō ꝺtradixit tūc filius illegitim⁹ eſt et diſpenſatiōe indiget ex̄.e.litteras.lxxvij.ꝺi.epōs.xxxij.ꝺi.ſeriatim.in fi. ar.liij.ꝺi.ſi ꝓuus.xxvij.q.ij.agatꝰſa. Jn no.Hof.⁊ Ber.uident̄ ſentire q̄ indiſti cte talis diſpenſatione indiget. a ꝺic h clarius naꝫ ut p3 in ſū.con.e.t.q.xi.Ray. ꝺixit ſimplicit̄ q̄ talis fili⁹ eſt lām̄us matrie ſi uxore ꝺtradicēte uel ig̃rante uir fuerit ordinatus Hof.uō.ꝺtra.ſ. q̄ ſit illegitim⁹ ⁊ Jnno.⁊ Ber.ſentiūt cū Hof.g. uero Ray.ꝺicit q̄ iſte eſt illām̄⁹ quo ad ſucceſſionē hereditatis nō quo ad ordies et eccl̄iaſtica bñficia. Hoſtiē.uero hos ꝺctores ꝺcordando diſtinguit ut.ſ. et eius diſtinctio ſatis ꝺſonat iuribꝰ allegatis in quibus clare ꝺſtat q̄ nec per religionē nec per ordinatōꝫ pōt uir ſepari ab uxore iuita uel ignorante. b Quid ſi nato aliq̄ de illām̄o coitu poſtea p̄ ꝺtraxit cuꝫ ipa mr̄e. R̄ ſi tpe ꝺceptus pat̄ poterat eā hr̄e in uxorē et poſtea ꝺuxit legitimatus eſt filius et ad oēs actus lām̄us admittet̄. a et etiā ad hereditatē ꝑm Ray.ut in ſū.cō e.t.q.x. b etiā ſi p⁹ natiuitatē filij mat̄ nupſerit alteri quo mortuo cōtraxit cum iſto uel ecōuerſo ſi p̄ ꝺuxit aliam q̄ mortua ꝺuxit iſtam.ſecus aūt ſi tpe ꝺceptus

nō poterat esse mrīmoniū int̄ ipos q; tūc
lz sublato impedimēto uncēt illā nō lūma
tur filius eī qui fi.sint le.tanta.in auē.q
bo.mo.na.effi.le.colū.vi.cē prīm. a Jō
in sū.con.ucā.q.x.ꝑm Ray.Jof.ꝛ hostiē
et addit Ray.q; dixit in p̄ cāu lūmatuz
talē quo ad oēs act9 legitios vī q; fallat
in ep̄atu ad quē nō poterit talis ꝓmoue
ri absq; dispensatōe Papē ut pz ꝑm unaz
litterā eī de elec.innotuit. cē prīm. idem
recitāt Jof.et Hosti.ſ magis approbāt
q; talis dispensatōe nō indigeat etiā in hīs
cāu.ꝛ hoc in fauorē proli.eī qui fi.sint le.
ex tenore.et qui ma.accu.po.uidet̄.in fi.
b Quis pōt dispensare cum illegitio R̄
epūs pōt dispensare ꝙtum ad ordines mi
nores ꝛ būficiū sine cura alī nō nec ad di
gnitates aut psonatus nisi Papa eī.e.is
qui.li.vi. a Ibi etiā pz q; etiā si p papā
fuerit cū tali dispensatū ut possit būficiū
curatū obtinere intelligit̄ solū de uno.
b Q; si a papa dispensatiōez obtinuerit
et postea ipetrauerit q; duo aut plura bū
ficia cū cura possit hēre tacuit aūt p̄dcm
defectū nō ualz hec scda gra eī.e. si is cuz
quo.li.vi. Que dispensatō est cē illegi
timos.R̄ ꝑm Ray.si tales intrant mōste
riū de iure cōi pūt ꝓmoueri ad oēs ordi
nes.lvi.di.ſi.eī.e.c.i.religionis.n.ingress9
tollit irregularitatē sicut ꝛ ingītitudinē
xix.q.ul.nō liceat.ad plationz tū nō possūt
ꝓmoueri absq; dispensatōe ut in dcō.c.i.
a s.papē ꝑm quosdā cū hodie illūme na
ti absq; dispensatiōe sedis apostolice nec
ad dignitatē nec ad psonat9 aut alia bū
ficia curā hūtia debēt admitti eī.e.nimis
alij dūt q; cū talibo religiōz ingressis pūt
epī dispēsare q; pūt ꝓmoueri in abbates
nō aūt in epos.ꝛ ad.c.nimis.dicūt q; itel
ligit̄ de remanētibo in seculo ut in sū.cō.
li.iij.t.xix.q.ij.ſi certe in dcō.c.nimis.nec i
.c.i.e.ti.fit hec distinctio.unde nec nos di
stinguere debem9 .ff.de offi. pſi.l.iij. et eī
de dec.ad audientiā.unde ꝑmū uerius vī
b si uero remanēt in seculo nec ad ordiēz
nec ad prelaturā pūt absq; dispensatōe ꝓ
moueri ut ibi dicit̄ ſ circa eos q̄q; adhi
bet̄ dispensatō magna viz ut ordinēt̄ et
instituant̄ in ecclesijs alijs a pr̄na dico si
sint filij presbi aliī uero in quibuscunq;
ecclesijs ar.eī.e.pūtium. maioz aūt etiaz
in paterna aliquo tū medio.eī.e. ex trans
missa.max ut ī pr̄na nullo medio.eī.e.ex
tua. a Idem in sū.con. in dcā.q.ij. b
Quid si cū illūmo dispenset̄ quo ad or
dines ꝛ beneficiū ecclesiasticū.R̄ si ab epo
fcā sit dispensatio nō extendit̄ nisi ad ea
que pōt.ſ.ut in.vij ℣.dcm est si uero a pa
pa poterit ꝓmoueri ad prochialē ecclesiā
nō ad psonatū uel rectoriam ad quā p ele
ctionē ꝓcedi ꝛsueuit ext̄ de preben.c. ult̄.
a Idem in sū.con.e.t.q.xiij. ꝑm ray.gof.
et Hosti. b Utz lūmat9 quo ad act9
ecclesiasticos sit p hoc lūmatus ad actus
seculares.R̄ de hīs sūt multe opiones ꝓbabi
lioz tñ uidet̄ opio Inno.dicentis q; qui
lūmatus fuit ab aliquo pr̄cipe seculari l̄
ciuitate intelligit̄ lūmatus quo ad oēs
actus seculares in terris que legitimanti
subsint qn etiā in alijs terris quo ad secu
laria nisi sint talia q; essent in alterius pre
iudiciū. nam nec ꝛ in alijs terris succedet
ab intestato q; sic auferrēt̄ bona hēdibo
defūcti si talis nō itelligit̄ lūmat9 ad or
dines q; hīs nō est de iurisdcōe iudicis laici
si uero lūmatus fuit ab epo ingītū potu
it.ſ.quo ad minores ordines ꝛ beneficia si
ne cura etiā in alia dyocesi poterit ꝓmo
ueri ad predicta q; hīs est de iurisdcōe eccle
siastica et in nulli9 pīudiciū et multo ma
gis si a papa ſ talis nō est lūmat9 q̄ ad a
ctus seculares nisi in terris q̄ tpalit̄ papē
ſbsūt.satis dcor.Ber.ext̄ q; fi.sint le. p ue
nerabilē. a In sū.con.e.ti.q.xv.diūsa sī
bis dcā ponūt̄ et Anto.de bu.sī.d.c. per
uenerabilē.latius et clarī9 pdcā tangit sic
q; quedā est lūmatio pleniſſia p quā dele
tur fūdamētū uitij a q̄ surgit dcīa lūma
tionis et illūmationis et hanc solꝰ papa
facere pōt q: solus disponē pōt sī mrīm°
quedā ē lūmatō plenioz q̄ integrat ad iu
ra p̄meue nāe nō disponēdo in uitium et

hāc pōt ⁊ papa et Impator ſm illa q̄ ad eos ſpectant. quedā ē plena ut diſpenſatō cū eo in aliq̄ effectu l̄timationis nō ex to to integrīdo adhuc illam pñt utriq̄ adde ⁊ eē inferiores ut pōt colligi ex p̄dictis. ſe q̄ē bis uiſis. Si q̄rat̄ an papa poſſit legi timare in terris impij dico ſic. aut ℣Papa uult diſponē in mr̄imoniū ⁊ plē futuraz et nō dubito q̄ pōt eē in terris impij q̄ ſuū principaliē eſt diſponē de mr̄imonio et ſic intelligo q̄ dicūt Jo. an. et ℣oſtiē. iō oēs filij q̄ p̄ducunt̄ hodie de mr̄iōnio ulē quartū gradū eē in terris impij ſūt legitimi. et oēs eē qui nati ſūt ex pupilla ⁊ tutore et ex ōſentibꝫ ſine ōſenſu p̄is et ex rectore p̄uincie cū ſubiecta aut ℣Papa uult l̄timare diſponēdo in radice mr̄iōnij q̄ ad plē iā p̄ditam et tē dico q̄ in oībus caſibꝫ in q̄bꝫ l̄timare pōt diſponendo i radice mr̄imonij q̄ in oībꝫ illis caſibꝫ poteſt l̄timare in terris impij ſi tū l̄timat incipiendo a radice mr̄iōnij et in oībꝫ caſibꝫ in q̄bꝫ nō pōt ℓ nō uult diſpenſare īcipiēdo a radice mr̄iōnij i oībꝫ illē l̄timat q̄ ad terras ſuas nō impij. videa⁹ q̄ qū pōt incipiendo a radice mr̄iōnij iō ſi uult diſponē legitimādo natū ā rapto ōſenſu matriō⁹. int̄ pentes ⁊ nō uideo q̄ poſſit nā nō poſſet facē q̄ eēt matriō⁹ abſq̄ ōſenſu cū ſit nāliē de eſſentia illi⁹ lz poſſit fingē oſeſū ſtāte dubio ex de ſpon. is q. et ſi dicat̄ p̄ceps fingit ōſenſū. ubi nō eſt. ut. l. i. C. de rei uxo. acti. dico q̄ illō in poſitiuis ⁊ nō in ſacm̄talibꝫ. nā talia ſacm̄talia habēt formā fcī nāle ⁊ exigūt uerā eſſentiā ōſenſus i quibꝫ nō uideo q̄ papa aliqd poſſit ubi. n. p forma x̄itas exigit̄ fictio nō opatur. Cō. Jo. an. a uult l̄timaē p̄ductos ex matriōnio q̄ ad formā ſuā eēntiato inualido tū ꝓpt̄ reſiſtentiā iuris. ⁊ ſi reſiſtentia eēt iuris ciuilis q̄ ad ip̄z nō ſpectat ā matriōnio dico q̄ poſſet l̄timare q̄ hec fictio poſſet ēbi retro cū nō bērz aliqā p̄nāpiū reſiſtens qā ualidū eſſz animo exq̄ ſoluz ius ciuile reſiſtēt filij ab ipo p̄in° eēnt legitimi ā matriō⁹ ualidū q̄ ad formā rudē extrinſecā hēbat īpedimentū canonicū uł diuinū nō facio int̄ iſta dr̄iam hic ⁊ adh° nō credo q̄ poſſz l̄timare diſponēdo in radicē matriōnij q̄ exq̄ matriō⁹ habuit reſiſtentiā iuri. ciuilis ē ipoſſibile q̄ fictō operatur reſgendo matriō⁹ ut retro q̄ dēfiē in extremo a q̄. ſ. eo. tanta. ff. ā ſena. l. paulus. al. l. ſenatores. vñ credo q̄ hec l̄timatō nō ualēt ut ēbens radicē a matri° ſ bñ poteſt ualē ut legitimatiōis collatura deno uo qū ℞o diſpoit in radicē matriōnij aut ꝑlis ē ꝑdita ex matriōnio q̄ an ius canoi cū reſiſtat matriōnio ł̄ l̄timatōi ꝑlis pōt eſſe dubitatio ꝓbabił et dico q̄ ſ cāu poteſt l̄timare diſponēdo in matriō⁹ ⁊ dēclarando l̄timitatē ꝓpt̄ dubiū mr̄iōnij qā ē ei ſubiectū et ad euitandā ꝓplexitatē ſtāte dubio et q̄ exq̄ nō ſz clarā reſiſtentiaz iuris pōt retro ēbi fictio ad princ⁹ l̄timationis ⁊ q̄ ꝓpt̄ dubiū ꝓbabile ca⁹ eſt ſup poſitus papē ut de ḡuioribꝫ. ut p3 in hac decre. p uenerabilē. ℞. rōnibꝫ igit̄ ⁊c. ⁊ ſic pendente dubio ⁊ q̄diu latet īpedimētū uidem⁹ q̄ papa ex coloē matriōnij auēte eccl̄ie plē legitimat de clā dēſ. cū ibibitio ⁊. ſ. e. ꝓueit. et ubilibz vñ ſ cāu l̄timat eē in terris ipij q̄ diſponit in radicē mr̄iōnij ad ſ. ſ. e. tanta. nā nulli dubiū q̄ l̄timatō q̄ fit ex illo cāu ex ſolo mr̄iōnio eē dēpta q̄cūq̄ ſolēnitate dotaliū inſtrō⁹ quā req rit lex habilitat ⁊ plē l̄timat eē in terris ipij ⁊ ſic de fcō ōſului mutine. qñq̄ papa intēdit l̄timare ſolū ōferendo iura l̄timatis niſi diſponēdo in radicē mr̄iōnij uł q̄ nō uult ł̄ q̄ nō pōt qā pz ex p̄dcīs ⁊ tūc claz ē q̄ in t̄ris eccl̄ie pōt l̄timare ut hic ℞. rōnibꝫ ꝯ ⁊c. q̄ in iſtis exercz iura ipij. ā uult l̄timare in t̄ris ipij. ⁊ tūc ā uult legitimare ſi bi ſuppoſitū uel ſupponēdum rōe clericat⁹ q̄ eo q̄ ſe l̄timat ꝓpt̄ clericatū ōr clericꝰ ſaltē mēte. iuē nō. de tñſact. ex l̄ris. et dico q̄ pōt ⁊ eo l̄timato ſecuto clericatu l̄tim⁹ ē q̄ ad tp̄alia ⁊ ſpūalia ⁊ q̄ ad oia ut p3 ex una allegatōe ſ nec obuiat q̄ ex ſ p̄iudicet̄ nō ſuppoito ne dicat̄ q̄ ſit l̄tim⁹ et illl̄im⁹ q̄i mōſtz aut uult

ltūmare nō ſuppoſitū nec ſupponēdū de p
xīo et tē a' uult ltūmare cū cōſenſu illi⁹ q
ſupioꝛē nō recogſcit ⁊ ſic eſt in q̄i poſſeſſi
one libertatis ⁊ taľ pōt ltūmari ut ff. x. rō
nibꝰ. a' in terris illi⁹ q ſupioꝛes recogſcit
ut Impatoꝛē ⁊ ca⁹ vľ ff. x. rōnibꝰ. q̄ non
poſſit q̄ hec q̄ ſunt ſupmi ipij ut ltūmare
nō pōt fieri ſine conſenſu ſupioꝛis ut uult
hec decretaľ q̄ nō ē alibi in ff ⁊ q̄ papa ñ
legitimet in tris ipij q̄ ad bona tpalia te
nēt Bar. et Cy. ß ſi uis tenē q̄ hec ptās
ſit p̄ꝛogabilis in hūtē ſimilē ptātes ſicut
dicim⁹ in his q̄ ſūt mere ipij ut dixi ꝺ fo
pe. c. ſi diligenti. credo q̄ nō poſſet facere
papa iſtā ltūmatōꝛ cē ſbiectū ipio niſi ubi
conſentirent oēs qbꝰ p̄iudicať q̄ talis iurī.
dictio nō pōt p̄ꝛogari ad p̄iudiciū eoꝝ. et
ff tz Jo. an. dicens q̄ papa ff in tris eccľie
pōt libē. i. ſñ ali⁹ cēdictione. in tris ꝺo ſb
iectis ipio ñ pōt qn cotradicē poſſit is cui
fit p̄iudiciū nō in ſpe ß in re. i. q̄ iā poſſidz
hēditatē ſec⁹ ſi ſolā ſpēret. vñ ſm Jbo ſti
ſolo pře regrente dū uiuit pōt fieri ltūma
tio eo aūt moꝛtuo conſentientibꝰ illis qbꝰ
iā delata ē hēditas aľ nō. ⁊ q̄ ad feudalia
conſentiente dño feudi nō obſtante cotradi
ctiōe hūtiū ſpē tm̄. ß tñ in eoꝝ p̄iudiciuz
fieri nō tz ſñ cā iō in dubio ſi fiat alio ñ
exp̄ſſo nō attendiť ad p̄iudiciū agnatoꝝ
ſpē hūtiuz ſi conſentiat ľ papa alīꝺ exp̄mat
Circa Impatoꝛē ꝺo ſbdit q̄ a' itendit le
gitimare diſponēdo ſr mrī⁹ et incipiendo
a radice ⁊ dico q̄ hoc nō pōt q̄ ß ē ſoli⁹
pape. ⁊ ſic leges q̄ dicūt q̄ ex mrī⁹ ſbſecu
to ltūmanť filij niſi fuiſſent approbate per
canones nō credo q̄ ualerent. ⁊ p ß p3 q̄
nō pōt facē pleniſſimā ltūmatōez q̄ uitiuz
deleat originale a' uult ltūmare collatiue
ꝺeferēdo iura ltūmitatis ⁊ q̄ ad ſpiritualia
credo q̄ nō poſſit iō puto q̄ ltūmatus ab
Impatoꝛe nō poſſit ordinari nec bñficiari
niſi aliť diſpēſeť. ⁊ ß tz Jo. an. ⁊ archy. ⁊
uult ltūmare q̄ ad tpalitates ⁊ honoꝛes ⁊
hēditates et dico q̄ pōt in tris ipij ſicut
et olī poterat in terris aūt eccľie an poſſit
dic. a' ltūmat legez gñalē ꝺendo et dico
q̄ uirtꝰ legis ſolū ſe extendit ad exiſtēt.
in terris eccľie nō ex uirtute legī ſolū ſed
ex gñali approbatōe eccľie. di. x. ſi in adiu
toriū. quā facit canon exq̄ lex ñ repugnat
canoni quā papa approbare cenſeť eo q̄ ñ
ꝓbat ut dixi de iudi. nouit. nō puto tñ
q̄ tales eēnt ltūmati quo ad ſpiritualia p
nām māe q̄ nec directe nec indirecte ſup
poſita ē ptāti laici. a' uult ltūmare p reſcri
ptū ⁊ credo q̄ nō poſſit iurī. eccleſie niſi
eo mō quo. ē. dcm̄ ē papā poſſe in tris im
perij ibidē eē tangit q̄ Impatoꝛ pōt legi
timare ut. ē. dcm̄ ē eē ante coꝛonatōez ſm
Ja. de are. ⁊ Jo. an. Itē dicit q̄ hūs ptātē
ltūmandi ab ipio pōt ubi pōt Impeꝛatoꝛ
ſm ꝺba p̄uilegij ⁊ ubi nō pōt Impatoꝛ
min⁹ pōt hūs ptātez ab eo ⁊ ſiľr dico ꝺ
hūtibꝰ ptātez a papa. Jn hūte ptātez ab
Impatoꝛe tz bar. in. l. p̄ſes. ff. ꝺ offi. p̄ſi. q̄
nō poſſit ltūmare in terris eccľie q̄ alius
a pcōſule nō poteſt exť puintiā ſibi dcre
tā iuriſdictionē eē uolūtariā exercere pu
to eē inqt q̄ hūs ptātez a papa ľ a pinci
pe nō poſſit ltūmare ad p̄eiudiciū alteri⁹
eē reſpcū ſpi. q̄ tales ꝺceſſioēs itelligūť
ſñ alioꝝ p̄iudicio de p̄uile. paſtoraľ. cū ſi
milibꝰ hec ille q̄ eē ibidē multa alia p̄ſe
de hac mā. b Quibꝰ aūt modis illtūm⁹
ltūmeť hēs. ſ. ltūm⁹. ff. ij. ⁊ utꝝ malitia pa
rētis tz nocē illtūmo ſiue cuiuſcūq̄ filio
hēs. ē. fili⁹. ff. iij. ad māz illtūmoꝝ pōt per
tinē. ē. filius. et. ſ. ltūmus.

Llícite acquí ſitū

Quot modis dicit illicite acquiſitum ⁊ quādo reſtituí ꝺebeat uel in elemoſinam
dari poſſit habes ſupra elemoſina primo
. ff. i. et infra reſtitutio. i. ff ante pc.

Dmunítas

De immunitate ſeu emunitate eccleſie aut confugientium ad eccleſiam
uide ſupra emunitas primo et ſecūdo ꝛ

Ospedímen

tū ꝑ ordiner cē impedīta mrionij
Prio agem⁹ de impedīmēto in gñe. 2°. de
impedimento erroris psone. 3°. de impedīmē
to ordinis. 4° de impedimento voti. 5°. de i
pedīméto cognitōis carnal'. s. cōsāguitat'.
6° de impedimento cognatōis spūal'. s. cōpa
ternitatis. 7° de cognatōe legali. s. adoptō
nis. 8° de impedimento crimīs. 9° de dispa
ri cultu. 10° de violentia siue metu. 11° de
impedimento ordinis. 12° de impedimento
ligatōnis ad aliā vxorē. 13° de publice
honestatis iustitia. 14° de affinitate. 15°
de impotentia coeūdi. 16° de mrionio or
cto ordra interdictū eccl'ie. 17° de impedīm
to feriaꝝ de ꝑdictis impedīmtis sunt ⁊ s⁹
in qbꝫ explicāt' ꝑm ꝑdictū ordinē sic.
Error conditio votū cognatio crimen
Cult⁹ disparitas ius ordo ligamē honestas
Si sis affinis si forte coire nequibis
Hec sociāda vetāt connubia iūcta retractāt
Eccl'ie vetitū nec non tēpus feriaꝝ
Impedīūt fieri ꝓmittūt facta teneri.
Que impedīūt mrioniū iā ordractū. R̄ xij
sunt que impedīūt nō solū mrio⁹ ordrahē
dū si etiā dirimūt ordractū que ⁊ ordinēt'
i ꝑmis tribꝫ versibꝫ poītis i ꝓxio ·ℊ· ⁊ i
telligas qꝫ dirimūt ordractū si ꝑcesserūt
mrio⁹. Si aūt supueiāt post mrio⁹ rite
factū vt affinitas l' crimē ⁊ hmōi dū diri
mūt. a .⁊ hꝫ nō sit hsecuta copl'a carnal'
vt in sum.con.liij.t.iij.q.i. b .ꝓter vnū
votū. s. religionis cū effectu qñ quis con
tracto mrionio si añ carnalē copulā reli
gionē igr̄dit' ex̄ de cuer. ciu c̄m. ⁊ .c. ex
ꝑte ij. a .ibi dicit' clare qꝫ ordracto mri
monio legitīe ꝓ c̄ba de pūti i nullo po
test casu dissolui etiā si vn⁹ ordrahentiū
efficeret' hereticꝰ vt viuente reliquo alt'
ad 2as vota trānsmigret nisi vn⁹ religionē
igrediat'. b .⁊ de spōsa dissū. expectari
tñ debꝫ vsqꝫ ad ꝓfessionē vt poīt Tho. i
4°. di. xxvii. a .i. quousqꝫ religioni ēt in
gñe sit saltē tacīte obligat⁹ vt si noluit
vitā absolute mutare ·ĵ· qđ tēp⁹ būsⁿ
ingredientis nō ē alteri ofer̄dū sine eⁱ⁹
ofensu vt in .c. būficiū de regl'a. li. vi. b
Nam añ non dirimit' ēt ꝑm pe. sil'e hēs
·ĵ· votū iiij. ·ℊ· v. i fi. attendendū qꝫ per
susceptionē sacri ordis dirimit' vt qđā
dicere voluerūt si ordrariū declaratū est
hodie i qđā exūagāti Jo. xxij. que incipit
ātique. Que sunt illa que impedīūt ma
trimoniū ordhēdū si tū non dirimūt cō
tractū. R̄ ꝑ qđ sunt duo ꝑdicta in. i. ·ℊ·
s. phibitio eccl'ie ⁊ tēpus feriaꝝ de qbꝫ
dicit' ·ĵ· impedimētū xvij. Jtē sūt quedā
crimīa de qbꝫ hēt' ·ĵ· impedimētū xiij. ·ℊ· i
Jtē impedīūt mrio⁹ ordrahēdū spōsalia q̄
sunt ꝑus cum alia ordracta de quo ·ĵ· spō
salia ·ℊ· viij. Jtē impedit catechizm⁹ qui p̄
cedit baptismū vt hēt' ·ĵ· impedimētū vi
·ℊ· ij. Jtē impedit votū simplex de quo ·ĵ·
impedimētū iiij ·ℊ· i. ⁊ ij. Jtē aliq̄ osue
tudo impediat mrioniū ordrahēdū vl' dири
mat ordractū. R̄ ꝑm Osti. si osuetudo est
approbata ꝑ papā ne mrioniū ordrahat' ⁊
vt ordictū sequetur certe impedit ⁊ dirimit
dico i qbuscūq̄ casibꝫ hꝫ posset facere ca
nonica ostitutio ex̄ de cogna. spi. .c. i. ⁊ .c.
sup eo. ex̄ de osang. ⁊ affi. qđ dilectio. nā
approbatio pape hꝫ vim ostitutōis si si cō
suetudo ñ sit ꝑ ipꝫ approbata nec reproba
ta tunc ad euitandū scandalū qđ forte se
quētur faciendo ordra eā impedit ordrahen
dū si nō dirimit ordractū idē Ver. ⁊ Jn
no. idē i sum.con.e.t.q.ij. b .Quid agē
dū qñ doctores discordāt circa impedīm⁹
mrionij R̄ ꝑm Osti. vbicūq̄ doctores ꝓ
glosas suas dicunt solui mrioniū si non
inducūt ius exꝑssum ordradicēti aliqđ ha
beas ex̄ de testi. licet ex quadā. in fi. a
Idē in sum.con.e.t.q.iij. b .Quid si ec
clesia ꝑcipiat a cui⁹ cōiugū cohabitare cū al
tero ⁊ ille cui ꝑcipit' sciat esse impedīmē
tū R̄ ꝑm Jgu. in hꝫ casu iḡtū ad reddē
dū debitū non tenet' obedire tū i cohi
tatione ⁊ necessariox exhibitōne obedi
re debꝫ ⁊ non negare ei cui de facto se co
pulauit. a .nam obedire debꝫ iḡtū pōt
sine ꝑcco vt i .c. igsitioni ex̄ de sen. ex.

De ꝓclamatiõe mriõiꝫ

Quõ añ mr̃iõiũ sit igrendũ an sit alĩ qđ ipedimẽtũ. R̃ñ oñt bãna publice in ec clesiis per p̃sbyteros ꝓponi vt ·j· opeten te terminũ qui scit ipedimentũ ꝓponat ⁊ si apparuerit ꝓbabilr̃ obiectura otra co pulã futurã interdicat exp̃sse donec ostet qđ fieri debeat alit̃ si otrahent sine ban nis aut post ꝓhibitões extiterit ipedi mẽtũ vtputa grad⁹ ꝓhibiti tũc filij di cent̃ illegitimi ⁊ non excusabũt̃ ꝓpter ignorãtiã parẽtũ sacerdos q̃ꝫ q̃ tales con iũctos ibibere otẽpserit l̃ regl̃aris qui itereſſe p̃sumpserit p triẽniũ ab offõ sus pendat̃. Qui vero fm̃ ipedimẽtũ ma licioſe obiecerit canonicã nõ effugiet vl tionẽ. ex̃ de clam. def. cum ibibitio. i aliq bꝰ ꝙo locis non fiunt ħ bãna ſ solũ ob lunt̃ ſponſalia ſoleniter ⁊ publice mul tũ añ mr̃iõiũ ⁊ iterĩ pot maifestari an sit ipedimentũ de mr̃io° qđ fit sine ban nis ⁊ clãdestine aliqd hẽs ·j· legitiꝰ ·ſ·i ⁊ s̃ debitũ ·ſ· ſi. Quid ſi aliqs audi uit ꝓpriũ ipedimẽtũ esse iter se ⁊ vxo ré nũquid tenet̃ iquirẽ R̃ñ ꝑm ☧. ſi audi uit a fidedignis ⁊ nõ ſuſpectis cũ nõ de beat esse negligẽs sue ſaluti tenet̃ igrẽ ☧itate aliter cẽt affectata ignorãtia que non excuſat. ⁊ ſi oẽpiat ꝓbabilẽ opionẽ de dicto alíꝰ non debz exigere debitũ lz reddere teneat̃. a .Idem ĩ ſum. con. l. iiij. t. xxi. q. iij. b .Secus ſi ita inenerit ☧itatẽ q̃ esse ipedimẽtũ hñet p ostanti tũc enĩ nec exigere nec reddere debz. a facit ex̃ de ſen. ex. iq̃ſitioni. b .Porro q tale ipedimentũ audit a viro fidedigno etiã iurato aut opatre ſuo aut ꝓpio sac dote aut publica fama non ita tenet̃ cre dere q̃ peccet mortalr̃ ſi nõ credat ſ veia liter ſic etiã peccare põt qui nimis de fa cili credit. a .Idẽ in ſum. con. e. t. q. iiij. b .Mũqd peccat sacerdos l̃ alíꝰ quicũq; ſciẽs ipedimẽtũ ĩſimũlãdo ħ alteri oiugũ vl̃ ambobꝰ seu alter alteri. R̃ñ ꝑm ☧. ſi probari nõ põt dicendo agit idiſcrete ñ credens q̃ audiẽs parat⁹ ſit in hac pte ꝓtoꝛ oſilio obedire. ſi ☧o possit ꝓbaere ⁊ sciat ħ sacerdos prohibiť l̃ alt̃ oiugũ tenet̃ soleniter ad diuortiũ agere ñ de oi oſensu velint. ⁊ possint cohitare tãq̃ germani. a .Idem in ſum. con. e. t. q. v. ⁊ vi. b .Istum etiã casum habes s̃ cor rectio ij. ſ· vi.

Ipedimen

tũ z°. de erroꝛe p̃sone sciẽdũ p̃ q̃ non oĩs erroꝛ ipedit mr̃iõiũ ſi solũ erroꝛ p̃sone ⁊ odõnis cuiꝰ rõnẽ assignat Tho. in 4°. di. xxx. dicens q̃ oꝛ q̃ erroꝛ qui mr̃io^m ipedit sit aliꝰ eoꝝ que sunt de cẽntia mr̃iõiꝫ ip̃m añt mr̃iõiũ duo ieludit. ſ. p̃sonas que oiũgũt̃ ⁊ mutuã potestatẽ iuicẽ in qua mr̃iõiũ osistit p mũ tollit̃ per erroꝛẽ p̃sone. z^m p erroꝛẽ odõnis q̃ ꝑuꝰ nõ pot potestatẽ sui coꝛ poris licere alteri tradere sine oſensu do mini sui ħ Tho. itaq; ſi sit erroꝛ p̃sone nullꝰ ẽ oſensus nã qui errat non oſentit ff. de iurisdic. om. iud. ſi p erroꝛẽ ⁊ errãtis nulla ẽ volũtas. C. de iuri ⁊ fac. igno. l. cũ p testm̃. ⁊ l. nõ idcirco. etiã sic nullũ ẽ cõ iugiũ ut puta ſi Joãnes dicat se eẽ potꝛ ſi error fortune ⁊ qualitas nõ excludit oſensum. vt ſi mulier nubat pauꝑi quẽ credit diuitẽ l̃ ſi quis otrahat cum coꝛ rupta siue ihoneſta quã credit ☧ginẽ tz mr̃io^m. xxix. q. i. bis ita. a .Glo. Ray. in ti. de erroꝛe p̃sone sup ☧bo virgo dicit q̃ hugl nõ. xxvij. q. ij. raptoꝛ. q̃ ſi qs de ſponſauit de futuro coꝛrupta quã credit ẽe ☧ginẽ opta p⁹mod ☧itate añ carnalẽ copulã ñ ẽ opellend⁹ osũmare mr̃iõiũ cũ ea q̃ ħ ipediret̃ eiꝰ ꝓmotio ad ordi nes eccleſiasticos. b .Quid ſi qs dicat se esse filiũ regl̃ tñ non sit dicendũ ꝑm Tho. i 4° di. xxx. q̃ erroꝛ nobilitati ig̃^m ħmõi non euacuat mr̃iõiũ sicut nec er roꝛ q̃litati. ſi ſi erroꝛ nobilitatis l̃ digna tis redundat in erroꝛẽ p̃sone tũc ipedit mr̃iõiũ vnde ſi oſensus mulieris ferat̃ in iſtã p̃sonã directe erroꝛ de nobilitate ipſiꝰ non ipedit mr̃iõiũ. ſi añt directe intendit oſentire i filiũ regl̃ quicũq; sit

ille tunc si aliuſ pñtet ei quaſi filiꝰ regis eſt erroꝛ pſone ⁊ ipedit mrioniũ. ⁊ eodez modo videt dicendũ ſi quis dicat ſe primogenitũ ⁊ non é. a Ad intelligentiã pdictoꝝ ꝑm Ray.⁊ in ſum.con.li.iij.t.iij q.iij. ſciẽdũ ꝙ ad hoc ꝙ aliquis l aliqua dicat errare in pſoná oꝑtet ꝙ p viſum auditũ l famã hẽat aliquã notitiã illius pſone abſentis quã credit iſtã pñtẽ quia ĩ ignotũ pẽnitꝰ nec affectũ nec conſenſuz dirigere poſſumꝰ. vnde ſi nullam notitiã hẽat mulier de pſona abſente nõ errat in ea ſed decipit in pñte. ẋbi grã ſi aliquis ãglicꝰ ruſticꝰ veiat ad aliquã mulierẽ nobilẽ dicẽs ſe eſſe filiũ regis anglie ⁊ otra hit illa cum eo credẽs eum filiũ regis nõ ipedit mrioniũ quia nõ fuit erroꝛ pſone ſed potiꝰ qualitatiꝫ hoc exẽplũ non videt placere hoſti. quia cũ ubiqz hẽat notitia regis anglie ſaltẽ p famã vẽ ꝙ ẽ ſit erroꝛ pſone. nec ĩ pñtẽ pſoná ſed in pſoná filij regis anglie ꝺſentire vẽ. vnde iqt itellige hoc quãdo nõ exꝓmit aliquã certã locutionẽ p quã hãtur notitiã pẽis ⁊ filij ⁊ per ꝺſequẽs puta dicit ſe eſſe filiũ regis l comitis in gñe non dicit cuiꝰ l ſi ſpecificat nulla hẽtur notitia filij nec pẽis. Itẽ ꝓm gl. Ray.⁊ in ſum.cõ.e.ti.q.vi. ſi aliq̃ ſcit aliquẽ multoſ hrẽ filios quoꝝ tñ nullꝰ notus eſt ei ut unus eoꝝ mẽtitur ſe eſſe ꝓmogenitũ ⁊ iſta ꝺſentit in eũ ꝑpt ſpem ſucceſſiõis ſiꝫ boꝝ paternoꝝ nõ ẽ erroꝛ pſõe ſed foꝛtune ſiue relatõis. ſ. ꝓme geniture. ⁊ iõ non impeditur matrimoniũ.

Ipedimen

tũm xº. de erroꝛe ꝺditõis Nõ ꝑ ꝙ ſi libẽa mulier ꝺtrahit cũ ſeruo l liber cum ancilla ſciẽter tenet mrioniũ. xxix. q. ij. ſi quis liber. ⁊ c. ſi quis ancillam. ⁊ ou obꝰ ſequẽtibꝰ. ſi vero ignoꝛãter nullũ eſt mrioniũ. xxix. q. ij. ſi quis ingenuꝰ. et .c. ſi feia. hoc niſi poſtgz ſciuit eiꝰ ꝺditõem conſenſerit in eum ul in eam verbo vel facto vt p carnalẽ copulã ut in dictis. c. ſi quis ingenuꝰ. ⁊ c. ſi feia. ⁊ extra ꝺ ꝺiuꝛc. ſuoꝝ ⁊ c. ꝓpoſuit. ⁊ c. ad nrãm. a hoc verũ ẽ quãdo liber p certo ſciuit ſeruitutez vel ſi ex his q̃ audiuit huit ꝓbabilem de ea opinionẽ. tũc enĩ ſi exigat ab ea debitũ non põt poſtea eam relinq̃re. ſi autem habuit leuẽ aut temerariã cui credi nõ dẽt non ꝓiudicat ei. ar. extra de ſen. ex. ingſitõi. cũ etiã titubãs ꝑ ignoꝛãte habẽdꝰ ſit. C. de cõdi. indebi. l. ultã. ⁊ ut nõ. glo. Ray. ĩ ti. de ipedimẽto ꝺditõnis. b Quid ſi ille qui ꝺtraxit cum ancilla quã putabat liberam ſit ſeruus. nũqd erit mrioniũ. Rñ ꝓm Ray. licet erroꝛ ciuilis ꝺdõis impediat ⁊ dirimat ut dictũ eſt. non tamẽ dirimit ſi ſit erroꝛ paris ꝺdõis l melioris ꝙ ſua nã ſi ſeruꝰ ignoꝛãs cõtrahat cũ ãcilla quam credit liberaz nõ decipit nec habet quod ei obiciat ar. xxxij. q. ij. p totuz. ⁊ extra de diuoꝛc. ſignificaſti ⁊ multo minꝰ decipitur. ſi ꝺtrahat cum libera quam credebat ancillã con. pe. al. goff. tho. ⁊ Inno. ſi tam mulier ignoꝛaſſz ſeruitutẽ viri ñ eẽt mrimoniũ ut in ꝓmo. ſ. dictũ eſt. a Idẽ in ſum.cõ.li.iij.ti.iij.q.i. b Sed nũquid erroꝛ ꝺditõis libertine l aſcriptitie l originarie ipedit mrioniũ ſic ⁊ ꝺdõis puliſ Rñ ꝓm guer. nõ ſicut nouit hugl. xxix. q. ij in pricipio. ꝙ oẽs tales ſunt liberi licz ad quaſdã opas plꝰ ceteri. teneãt idẽ hoſtiẽ. a idem in ſum.con.e.t.q.ij. b Quid ſi qs ignoꝛãter ꝺtraxit cũ ãcilla quã dñs viro ignoꝛante poſtea manumiſit. nũqd eo ipo eſt mrioniũ. Rñ ꝓm hoſti. ñ qa talis cohabitat quidẽ mulieri ſed hoc ex ꝓmo ꝺſenſu facit qui cũ fuerit erroneꝰ nõ fuit effectiuꝰ mrionij. con. tan. goff. ⁊ Jn. bar. a alij dicũt ꝙ ipa manumiſſa ẽ ſtatim mrioniũ ꝙ ſblatũ eſt ipedimẽtũ q̃z ſniaz glo. Ray. credit ẋioẽ. ut in ſum.cõ.e.t.q ij. põt dici ꝙ ſi oſtet liberã ꝑſonã petiuiſſe hꝰ mrioniũ añgz altẽa fuẽit mãumiſſa nec exꝑſſe nec ꝑ diecturas appet de reuocatõe dcẽ pnie. ꝓcedat ꝓma opio qa ante manumiſſionẽ ꝺſenſus non fuit validꝰ ⁊ pꝰ manumiſſionẽ nullꝰ affuit cõſenſus ſi ẋo de dcã ꝓma non oſtat. ꝓcedat zª opio

nam semel ꝺsensit in mulierē ut in liberā
⁊ exquo nō ꝺstat de reuocatōe in ꝺsensu
intelligit̄ ꝓseuerare ut in.c.maiores.ad fi
extra de bap.⁊ lz a ꝓncipio nō fuēit libera
sufficit ꝙ nūc sit libera nā cessante causa
impedimēti cessat impedimētū.extra ꝺ appel.
cū cessante. b Quid si liber ꝺtraxit cū
ancilla ignorāter ⁊ illa durante ignorantia
ꝺtraxit cū alio nō ignorāte cōditionē eius
R̄ ꝑm guer.tenet mrioniū cū z°. cū nullū
fuerit ꝓmū. a Idē in sum.con.e.t.q.iiij
b Quid si libā ignorāt cōtrxit cū ꝯuo
p9ea eius scita seruitute nihilo9 uult esse
cū eo ⁊ ille uult discedere.R̄ ꝑm guer.ꝺz
ꝺcelli ad ꝺsentiēdū.si tamē pēdēte cōpul
sione ꝺtrahēt cū alia uł illa cū alio tenet
mrioniū ut hosti.addit. a Idē i sū.cō
e.t.q.v.⁊ ad p̄dcā facit.c.i.ex̄ de eo q̄ duxt
i mrio⁹.quā pol.p adul. b Quid si qs
ꝺtrahit ignorāter cū ancilla sed postea ꝙ
sciuit exegit ab ea debitū nūqd postea po
terit ab ea separi.R̄ ꝑm guer.si ex his que
pus audiuit huit ꝓbabilē opionē de ser
uitute eius ⁊ nihilomin9 exegit debituꝫ
nō pōt eā relinq̄re ut in p̄.ꝑ dictū ē si ha
buit opionē leuē ⁊ temerariā tē ñ obstā
te ꝙ exegit ꝺbitū poterit cū xitatē ētius
sciuerit sepatōem pctere.ar.extra de sē.ex
inqsitōi.nā dubitās ꝓ ignorāte hñd9 est.
C.de cōdi.inde.l.ulti. a Idē in sum cō.
e.t.q.vi. b Quid de illo qui mouit ꝺ
vxorē qōem cōditōis ⁊ illa lite pendente
petit debitū.R̄ ꝑm Tho.in expōe littē 4.
sniarū di.xxxvi. si nō ē cert9 de seruitute
vxoris dēt reddere debitū ad mādatum
ecclesie sine suo ꝑiudicio ⁊ in h̄ ꝺgnoscit
eā ex p̄ ꝺsensu nō ex nouo. si aūt cōstat ei
de seruitute vxor̄ ł ꝓbabiliter p̄sumit ñ
dēt ei reddere debitū etiā si ecclesia p̄cipi
at ꝙ ł sibi p̄iudiciū faceret si eam effectu
vxorio ꝺgnosceret ł fornicaret̄ ⁊ mortal
it̄ peccaret. a Salua reuerentia ñ eui
dēter ⁊ manifeste ꝺstet ꝓpter ꝓbabilē pre
sumptōem impedimēti nō dēt denegare
debitū.extra de sen.ex.inqsitōi. ibi veruꝫ
cū ꝺsciētia pulsat animum ex credulitate
ꝓbabili ⁊ discreta quāuis nō euidenti et
manifesta debitū quidē reddere pōt si po
stulare nō dēt ne in alterutro ł ꝺtra legē
ꝺiugij ł ꝺtra iudiciū ꝺscie ꝺmittat offen/
z°. per totum. b

Dspedimen

tum 4°.de ipedimēto uoti. utrū

Dspedimen

tum 4°.de ipedimēto uoti. utrū votū de ꝺtinētia ipediat mrioniū.R̄ duꝯ est uotū.qdam est solēne qđ fit ꝓ suscep tionē.s.sacri ordinis aut ꝓfessionem ex pssam ł tacitā factā alicui de religionibus approbati.⁊ tale uotū ipedit mrioniū cōt hēdū ⁊ dirimit ꝺtractū.Aliud est votuꝫ nō solēne sed simplex ⁊ h̄ si fiat de ñ ꝺtra hēdo uł de castitate ⁊ huiusmodi ipedit mrio⁹ ꝺthēđ ⁊ quāto māifesti9 ē emissū tāto maior dēt̄ pena trāsgressori.nō tamē dirimit mrioniū iā ꝺtractū.extra.e.ꝙ vo tum.li.vi.⁊ de h̄ uide in sequēti.ꝑ. Quō dēat intelligi ꝙ uotū factū simplex ipe/ diat mrioniū ꝺtrahēdū.R̄ ꝑm Hay.i tm ipedit ꝙ si ille q fecit tale uotū postea p/ stiterit iuramētū alicui ꝙ eam ducēt dēt votū iplere ⁊ agere pniam de iuramento illicito extra qui cle.ł uo.rursus idē hosti ꝙ si p̄ iurauit ⁊ postea uouit in h̄ cāu ꝑm hosti.⁊ goff.ꝑualet iuramētū pōt tm ītre religionē extra de spōsa.ꝺmissum ꝙ si p9 tale uotū ꝺtrahat p xba de ꝑsti ñ potēit cognoscere uxorē sine peccato mortali qa adhuc pōt intrare religionem postꝙ non cognouit iā factū est ei illicitū nō reddeꝛ debitū.vnde licet petere nō dēat reddere tenet̄ siue petat̄ exp̄sse siue interp̄tatiue qđ dico ꝙ aliter eēt nimis onerosū uxori si oporteret semp exp̄sse petere. hec Tho. in 4°. di.xxxviij. a Cō.his pe.in sū ꝺse li.i.t.viij.q.xxi. b Quid respōdēdū cū psona que fecit votū simplex q̄rit an pos sit mrioniū ꝺtrahē.R̄ ꝑm hosti.ꝺz rn̄deri ꝙ nō ⁊ si ultra querat dicēs qd si ꝺtrario nūqd tenebit mrioniū.nō dēt rn̄deri alit̄

pccat q; dat occasionē mortaliť pccādi.
a Aut mētitur vnde talib⁹ aggrauād̄ est pccatū qđ omittūt in otrahēdo ⁊ ca uendū ne det occasio otrahēdi ꝑ⁽ᵐ⁾ eundē hosti. ⁊ in sū.con.e.ti.q.xxij. b Denotl. multa alia hēs ꝑnotū p totum.ꝛc.

Ispedímen

tum ꝯ.de cognatōe carnali. Idic p̄ scendū est q; triplex est cognatio. scilicz carnalis que dicit̄ osanguitas spūal' que dicit̄ opaternitas. ⁊ legal' q̄ dr̄ adoptio.

Quid est cōsanguitas. R̄ ꝑm Ray. est vinculū psonaꝝ ab eodē stipite dñdētiū carnali ꝓpagine otractū. ⁊ dico stipitē illam p̄sonā a qua aliqui duxerūt originē vnde ⁊ osanguinei dicūt̄ quasi de vno sāguine ꝓcedētes. a Con. ⁊ alij doctores ut in sum.con.li.iiij.t.vi.q.i. b Cōsanguinitas aūt hēt tres lineas. i. ꝓcedit triplicī ordine. ꝑma nāq; linea dicit̄ ascēdētiū. ut pater au⁹. ⁊ huiusmodi. z⁽ª⁾ dñdentiū ut filius nepos. ꝫ⁽ª⁾ collateraliū ut frēs ⁊ fratrū filij qui ⁊ patrueles dicūt̄. h ea dem itellige in feis ut in matre ⁊ auia in filia ⁊ nepte ⁊ duab⁹ sororib⁹ ⁊ filiabus eaꝝ. a Idē in sum.cō.e.t.q.iij. ꝑm Ray. ⁊ alios doctores. b Quō cōputāť ḡd⁹ osanguinitati. R̄ in linea ascēdētiū uł dñ dentiū quelibet p̄sona addita alicui facit gradū. vnde pat̄ ⁊ filij sunt i ꝑmo ḡdu nepos in z⁰. ꝓnepos in ꝫ⁰. sed in linea collateraliū aliter oputāť ꝑm leges ⁊ aliť ꝑm canones. nā ꝑm leges in oputādo dēmus reuerti ad stipitē. scz ad coēm p̄sonā ⁊ ita duo frēs sunt in z⁰. gradu. ⁊ filij duorum fratꝝ sunt in 4⁰. gradu. nā oputātur oēs psōe. s. ascēdēdo usq; ad stipitē ⁊ i dñdēdo. sed ꝑm canones in linea collateralium nō oz reuerti ad stipitē qn potiꝰ p se duo frēs sunt in p̄ gradu boꝝ filij in z⁰. ⁊ ita vlteriꝰ extra de osan. ⁊ affi. tua nos. ⁊ ext̄ de testi. licet ex quadā. a Deliꝰ. xxxv. q.v. ad sedem. b Usq; ad quē gradum ꝓhibeť ⁊ ñ tenet mriōniū. R̄ ꝑm Jo. an. inter ascēdētes ⁊ dñdētes puto ꝓpetuꝝ ꝓhibitōem. a Alij dicūt soluꝝ usq; ad 4⁽ᵐ⁾ gradū et in linea recta sicut ⁊ i transuersali. alij autez tenēt p̄mā dicētes q; si adā uiueret nō posset cuꝝ aliqua otrahere muliere. ⁊ hāc vī sequi petrꝰ ⁊ hosti. ut i sum.cō.e.t.q.v. b Si iter collatēales est usq; ad 4⁽ᵐ⁾ gradū oputādo ꝑm canōes extra ō osan. ⁊ affi. nī dēt. quinimo si aliq̄ p̄sone attinēt sibi ex vna pte in p̄ z⁰. ł ꝫ⁰. gradu ⁊ ex alia pte in quito bene poterūt otrahere q; in osanguitate semp̄ ē standū remotiori p̄sōe extra de osan. ⁊ affi. c. pł̄t.
a Nisi eēt cōsuetudo q; fieret a gradu stipiti proximiori rūc. n. illa oio ꝓuāda sūt ⁊ quo ad ꝓcedēdū ⁊ dirimēdū mriōniū. ut in. c. q; dilectio. de osan. ⁊ affi. b Et nō ꝑm hosti. ⁊ licet osanguitas quātū ad mriōniū otrahēdū terminet̄ in 4⁰. gradu ⁊ nō ultra. nec etiā omittat̄ ices⁹ i ulteriori gradu. tamē quātū ad successionē hēditatis durat usq; ad x⁽ᵐ⁾. gradū. ut habes hēditas. ꝯ.iij. a Et ibi de hoc dictuz est in additione. b

Ispedímen

tum ꝰ ō cognatione spūali que coiter est opn̄itas. Ubi sciēdū q; ognatio spūalis ꝓuēit ex hoc q; ql offert sacmēt tum baptismi seu ofirmatōnis ł suscipit siue tenet illū cui tale sacramētū ofertur

Inter quas p̄sonas otrahit̄ cognatio spūalis. R̄ inter baptisatū ⁊ eū q; suscipit Itē inter baptisatū ⁊ filios suscipiētes. h dico siue sint legitimi siue illtimi. secus si eēnt adoptiui q; tales filij suscipiēti. legitime copulāť baptisato siue suscepto ut Inno. ponit. a Sup Rca ō ogna. spūa.
b Itē otrahit̄ inter baptisatū ⁊ vxorem suscipiēti si ante susceptōem ognita fuit ab eo. Itē iter suscipiētes ⁊ parētes baptisati et hec ognatio ꝓdit ⁊ dirimit mriōniū p⁹ otractū. ⁊ q̄ dixi ō suscipiēte intellige de baptisante. ⁊ idē ō sacrām̄to ofirmatōis. extra e. nōdū. li. vi. In alijs sacramēti. nulla ognatio spūalis causatur extra e. ḡuis. lib. vi. p cathedsmum vero

cõtrahit spũalis ognatio que tm̃ impedit otrahẽdũ sed nõ dirimit otractũ extra e. p cathecismũ.lib.vi. Quid si plẽs sint suscipiẽtes.R̃ prohibetur ne fiat de ose.di iiij.nõ plures.ꝫ sic̃r in cõfirmatõne. a Jt in eodẽ.c.nõ plures. b Si tm̃ fiat cũ oibus otrahit cognatio spũalis. a Impediẽs ꝫ dirimẽs.vt in.c.qõ sequitur b Extra e.q̃uis.li.vi. sed tamẽ isti susc̃ipiẽtes bene põt otrahere inter se. q nõ prohibẽt ut Jnno.poit. a Cõ.hosti. ut in sum.con.li.iiij.t.vij.q.iij. b Quid si qs baptisat seu tenet ad baptismũ p puz filiũ.R̃ ꝑm Tho.in 4°.di.xlij.si vir ꝛ mꝛ hoc fecit in articulo necessitati.seu p errorem nõ impedit exigere seu reddere debitũ extra e.si vir.si uero fecit p fraudẽ impeditur exigere sed tenet reddere q si uterq; fuit in fraude neut põt exigere ſ uterq; tenet exact9 reddere.ut hostiẽ.ponit. a Gl. Ray.e.t.ſ.ulti.sup.x.otracto.dicit q etiã qui fecit in fraudẽ nõ pdit exactõem q nõ repit iur prohibitũ p quo vꝫ facẽ di ctũ.c.si vir.extra e.ſ pmũ dictũ cũ Tho. tenere videt pe.ꝫ hosti.ꝫ gof. ut in sũ.cõ. eo.ti.q.ij. b Et addit q melius eet q uterq; otineret eodẽ etiã mõ si vir teneat aliquẽ filiũ uxoris sue ꝛ uxor filiũ mãiti sui si ex ignorãtia excusatur si ex malicia sua fraus nõ det ei prõcinari. nec ꝓpt hoc põt debitũ ſbtrahere sed nõ põt exigẽ.cõ. pe.ꝫ ber. Jtrũ spũalis ognatio ꝓcedat ad nepotes uꝫ ulteriores. R̃ nõ q nõ bẽt grad9.filia quippe mea spũalis licet non possit cũ filio meo põt tamẽ otrahere cuz filio filij mei. ar.xxx.q.i.c.i. a Hoc dixit Jnn.supra Rca extra de ogna. spũali.qõ ꝫ notat in sũ cõ.dicta.q.iij. b Jtrũ aliqs possit successiue hre uxores duas omatres.R̃ patet in dictis in.ſ.ij.q si pma tua uxor tenuit filiũ alteri9 ateq; omiscer ei poteris hrẽ illã alterã. si uero tenuit postq; fuit a te ognita non poteri. secuz hrẽ eo q opater eius fact9 es.si aũt alia mulier tenuit filiũ uxoris.tue quẽ de alio uiro huit illa mulier ẽ omat uxoris tue.sed tua nõ siue illa tenuerit añq; iter vos esset carnalis copula siue p9 iõ poteris illã hrẽ.ꝫ sic̃r si fili9 tuus quẽ de alia genuisti ab aliquo suscipiat tũc suscipiẽs est opater tuus nõ aũt uxoris.tue.vnde si casus tue mortis.eueniret suscipiens possit otrahere cum illa que fuerat tua uxor ut Jnno.dicit.xxx.q.iij.qui spũalẽ. a Jã in sum. con.e.t.q.x. b Jtrũ si aliquis cognouit aliquã fornicarie ꝫ p9ea fit opt alicui9 alteri9.puta leuauit aliquem ò sacro fonte nũqd etiã illa mꝛ fornicaria fit omater.R̃ ꝑm Tho.in 4°.di.xxxij.dicẽdũ q sicut cõpaternitas trasit in uxorẽ que a viro fuerat pus carnalit cognita eo q iã effecti sunt una caro.ut.xxx.q.iij.si qs ex oiugio parí rõe videt trasire ad aliam mulierẽ carnaliter cognitã q̃uis non sit uxor. Idez sentit glo sup dicto.c.si quis. dicẽs q p fornicariũ coitũ acquirit opaternitas q una caro efficiũt.xxxij.q.iij.i eo naz ꝫ affinitas acquirit p fornicariũ coitũ xxxv.q.iij.ò iceſtis.ꝫ.c.nõ eam.extra ò eo qui cogno.con.discretõez. Tenet igitur p uero q opaternitas cõtrahit ut pbat p pdicta iura licet quibusdã mirabile vi deat ideo tenẽdũ q sic.cui dicto Jo.an. ocor.in.vi. a Jere mirabile est dictuz hoc ut ex peccato abhoiabili oriat pentecla spũalis.sicut ex glacie calor.ꝫ si ꝫ foret meretrix publica esset mater spũalis siue omater quasi oim de ciuitate ꝫ mꝛta ual de forẽr mrionia illegitia ꝓpter multas q fiunt iugiter fornicatões.cũ tamẽ ut constat edictũ de mrionio sit prohibitoriũ.ut quilibet admittat qui spãliter ñ prohibetur nec in hoc casu apparet aliquã prohibitõem a iure fieri. nec obstat q carnalis copula sit cã trãsmittẽdi opaternitatẽ ò uiro in uxorẽ ꝫ ecõtra q illa nõ est cã solũ sed et sacramẽtuz mrionij.vnde nõ repit aliqõ ius dictãs hanc trãsmissionẽ fieri nisi in ipo mrionio.ꝫ ita etiã affirmat glo.Ray ut ꝫ patet in sũ.con.li.iiij.t.vij.q.xi.silit ꝫ alij ut patet p glo.in d.c.si quis ex oiugio.puto tamẽ q ꝓpter rei grauitatem et

doctoꝝ uarietaté ſup ꝟ nō ſit p̄cipitanda ſnīa ſed potiꝰ dñs papa ꝺſuleꝺꝰ. Utrū liceat cōſtbē mrioniū cuꝫ ſoꝛoꝛe filie mee ſpūalis. ℟ quáḡ cū filia mea ſpūali nō li ceat ut dictū eſt.s.ſ.ij.aliter eēnt ſepádi. xxx.q.i.de eo.xxxiij.q.ij. ſi quis cū matre a cōiugio tamē ſoꝛoꝛi.nō oꝑtet abſtinerē ſed cōcedit.xxx.q.iij.illud etiá. a Idez in ſum.cō.e.t.q.xiij.ſm ſſay. b Utrū ille qui baptiſauit aliquā p̄ſito ꝙ ſit lai cus ℓ in minoꝛibꝰ oꝛdinibꝰ poſſit ꝺtrahē cum illa.℟ nō. ꝙ filia ſua ſpūalis eſt et ſi ꝺtraheꝛet diriméd̄ eſſet.extra.c.nedū.lib. vi.ſiℓr nec ille quē p̄ſbr baptiſauit poteſt ducere filiam carnalē ip̄ius p̄ſbri extra.e. .c.ulti. nec filiꝰ p̄ſbri pōt illá ducere quā p̄ſbr ille baptiſauit.Et idem de criſmāte ſeu cōfirmāte dicēd̄ ꝙ p̄dcá iura.ſecꝰ ꝺ de ſacro pnie aut alijs ſacramēti.ut.s.ſ.ij dictū eſt. Utrū filij duoꝝ ꝺpatrum poſſint mrioniale copulāi.℟ ſic ſiue ſint geniti ante ꝺpaternitatē ſiue poſtea exce pta ſolum illa perſona per quam cōpater nitas eſt cōtracta que nūḡ pōt copulari alicui filioꝝ ſuoꝝ pr̄is ſpūalis.xxx.q.i.ſup quibꝰ.ꝛ.c.p̄ecátiū.ꝛ.c.nō oꝛ.ꝛ extra e.c.i a Niſi ꝺſuetudo eccleſie que ſcandalū gñet aliᵗ ſe brēt ut extra de ꝺg̃.ſpū.c.i.ꝛ ꝟ caſu ſeruáda eſt forma cōſuetudis tam in cōtrahēdo ḡ in diriméndo.ꝛ non ſoluꝫ eccleſie ꝑpie ſed etiá metropolitane ℓ ali arū circūpoſitaꝝ.e.t.c.ſuper eo.vbi etiam patet ꝙ ſp eſt hōeſtū ꝛ ꝺuemēs ab hui modi cōiugijs abſtinere nō aūt eſt neciuꝫ niſi rōe cōſuetudinis.ut dictum eſt. b Utrū pater poſſit ꝺtrahē cū illa quā fi lius eius leuauit.℟ pōt.ut nōt.xxx.q.iij illud. a In gl. que etiá dicit ꝙ ſeqtur rō aūt eſt ꝙ ut p̄tactū eſt edictū de mrio nio ꝓbitoriū.ut qui ſpāliter ñ ꝓhibetur admittaᵗ ut nōt ſſay.in t.de ip̄ediméto ꝺcitōis.ſ.i. b Sed filiꝰ ñ pōt ꝺtraheꝛe cū illa quā paᵗ leuauit.ut ibidē dicit et i.ſ.p̄rio p̄cedēti hēs. b Quid ſi aliꝰ uult eē p̄inꝰ. a Meliꝰ puto ſi dicēᵗ ñ uult eſſe ió fingit. b Et ſiℓat ſe tāḡ puerū ſed nō tāḡit ꝛ reſpōdꝫ ꝛba ſolita. ℟ ſm Guer.non efficit p̄inꝰ niſi tangat ip̄m tenēdo ſeu leuādo de ſacro fōte.ꝛ ſi mile dicēdū de ꝺfirmatōe. a Idē i ſuꝫ con.e.t.q.xxi. b Si vero teneat ꝛ non reſpōdeat credo ꝙ mbilominꝰ efficit cō pater ſi intēdit agere ut uerus p̄inꝰ a .i.illud qđ agit p̄inuſ etiá ſi ñ intēdit eē ꝺpater.ut patet in ſum.cō.e.t.q.xxij. ubi hoc clariꝰ ponit. b Mā rnſio ñ ē de ſba ꝺpaternitatiſ. Utrū aliqs poſſit fieri ꝺpater alterius p̄curatoꝛē.℟ ſi loq̄mur ſolū quátū ad effectū nō erit dubiū ꝙ ad talē effectū p̄mittēdū ℓ tenēdū etiam per p̄curatoꝛez qs rndere pōt.ſed ſi loq̄mur quátū ad ueꝛá ꝺpaternitatē ꝛ cognatōez ſpūalē nō pōt ꝺtrahi p̄curatoꝛē ut po nit archi.p.l.pꝰ mortē.ff.de adopti. a Ibi dicit neq̄ adoptare neq̄ arrogaꝛ qs abſens neq̄ p aliū huiuſmōi ſolēnitatem agere pōt. b Et ꝙ uideᵗ ꝺtra.extra de p̄cuꝛ.c.fi.li.vi. a Ibi dicit ꝙ mrioniū pōt ꝺtrahi p̄ p̄curatoꝛē hñtē ad ꝟ ſpāle mādatū. b Soluit ſm eū p id qđ nō tur.extra de ꝺſe.eccle.aq̄. a Ibi dicitur ꝙ epūs nō pōt ꝺmittere recōciliatōez eccle ſie ſimplici ſacꝺoti. ꝛ ſic qđ cohēt pſone nō pōt p aliū adīpleri.ad qđ etiá faᵗ.c.fi. extra de offō dele.exp̄ſſio aūt ꝺſenſus per quē ꝺtrahit mrioniū bñ pōt fieri p aliū dicto.c.fi.de p̄cu. b Idē Jo.an.in q̄daz qōe diſputata. Utrū in plurib⁹ actib⁹ ſacramētalib⁹ requirātur pluresꝫ p̄rni.℟ in catheciſmo baptiſmo ꝛ ꝺfirmatōe unꝰ ꝛ idē p̄inꝰ eſſe pōt ſi neceſſitas cogit ſed nō eſt cōſuetudo rōna qui potiꝰ p ſingu los actus ſinguli ſuſcipiāt.de cō.di.iij.i catheciſmo. Utrū ille q ñ ē baptiſatꝰ poſſit aliquē ſuſcipe in baptiſmo. ℓ q ñ ē ꝺfirmatus poſſit tenere in ꝺfirmatōne.℟ ſm Tho.ꝛ pe.nō. ꝙ talis nō ē mēbrū ec cleſie cuiꝰ pſonā gerit tenēs ad ſacramēta de cō.di.iij.in baptiſmate.ꝛ ſi de fcō ſiue de neceſſitate leuat ℓ tenet ſeu etiá bapti ſat nō ꝺtrahit aliquā ſpūalē cognationē Et hoc addit al.ꝙ ſi alter ꝺiugū ē bapti

sat⁹ tamen ꝑ eum ñ tñsit ognatio ad non baptisatū.idē in ofirmatōe. a Glo.in dicto.c.baptismate idē dicit quo ad suscipientes.sed sec⁹ dicit esse in baptisāte gl. etiā Ray.dicit ꝙ huiusmōi ognatō spūalis otrahit etiā inter iudeos quādo vn⁹ tenet l' suscipit filiū alterius in baptismo l' ofirmatōe.ut in sūm.o.e.t.q.v.alb'icus simpl'r occor.cū pōiti.in hoc.ℊ.dubium est ideo puto ꝙ tutior ps est eligenda. b Q.si baptisat⁹ tēat filiū nō baptisati seu infidelis bene otrahit opn'itate.uiō supō ofirmatio sacm.ℊ pl'r. Utrū religiosus possit fieri prīn⁹ l' opr.R' phibitū est ab abbatib⁹ ⁊ monachis puerū de baptismate suscipe vl' baptisare. ⁊ huiusmodi xvi.q.i.placuit.de cō.di.iij.non licet. idē intelligēdū est de oīb⁹ religiosis ⁊ canonicis ⁊ regularib⁹ ex'.de postu.ex pte.non.licet religiosis omatres facere,ppt' failiātate que solet inde,puenire. a Idem in sum.con.e.t.q.ultīa. b

Ispedimentū.ℊ. de cognatōe legali q̄ fit ꝑ adoptōem.

Ubi sciēdū ꝙ ꝑ adoptionem ,pueniūt tres spēs legalis cognatōnis.p^a est.ascēdēriū ⁊ dīdēriū que attēdit' inter patrē adoptātē ⁊ filiū seu filiā nepotez ⁊ neptē ⁊ hui⁹modi adoptatos.⁊ hec indistincte ipedit mrioniū.qm̄ pr̄ adoptator ñ pōt otrahere cū filia adoptiua nec etiā cū adoptīa nepte.⁊ huiusmodi.xxx.q.iij.ita diligere. a Etiā p⁹ emācipatōez i insti de nupti.ℊ.ℊ. b z^a spēs est collatēaliuz .s.inter filiū meū nālē ⁊ adoptiuū. et hec ipedit mrioniū q̄diu sunt in ptāte patris eiusdē. Ea uō soluta.s.morte prīs l' emācipatōe filij nāl' l' adoptiui non impedit. extra e.c.i.xxx.q.iij.p⁹ susceptū. z^a spēs est quasi legalis affinitas inter prēz adoptantē ⁊ uxorez filij adoptiui.similit' inter filiū adoptiuū ⁊ uxorē patris adoptantis. ⁊ hec iterꝝ oī tpe ipedit mrioniū qm̄ pat' adoptator nūq̄ pōt cōtrahere cū illa que fuit uxor adoptiui filij ⁊ p⁹ emācipatōez ff.de ritu nupti.l.nā adoptiuus. a Jnc̄ pit adoptiu⁹. b Jn insti. de nupti.ℊ.i. ⁊.ij.similiter filiꝰ adoptiu⁹ p⁹ mortē patris adoptiui non pōt otrahē cū illa que fuit uxor adoptiui prīs.ut in d.l.adoptiuus. a Etiā si ante mortē fuisset emancipatus ut ibi.Et de dictis etiaz spēbus habet' in sum.cō.li.iij.t.viij.q.viij. b Nūqd filiꝰ adoptiu⁹ pōt otrahē cū filia illegītīa prīs adoptiui.R' ſm Guer.credo sī p̄iudicio ꝙ sic ⁊ ꝙ filiꝰ illīꝰ pōt ctrahē cū filia adoptiua.sicut nōt hug⁹.xxx.q.iij in pn. nā illegitiꝰ filiꝰ l' filia nō ē in prīa ptāte. a Insti.de nupti.ℊ.pl'r. b Cō hosti.⁊ Inno. a Idē in sum.cō.e.t.q.ix b Utr̄ adoptiu⁹ qui nō trāsit in ptātem prīs adoptāti.possit otrahē cum filia ltīma ipius adoptāti. R' de hac qōe varie sunt doctoꝝ opiones.dici tamē pōt ꝙ cū iura canōica indistincte loquāt' de adoptione nō distiguēdo int' simpl'r adoptatuz .s.qui nō transit in ptātē ⁊ arrogatū qui trāsit in potestatē. inuūt ꝙ q̄tū ad ꝟ idē iust sit i utroq; casu.s.ꝙ ñ possit nisi adoptio p⁹ dissoluat' ꝑ emācipatōnē q̄ emācipa° quātū ad aliqd hēt locū etiā in adoptato licet non trēseat in ptātē.C.ō adopt.pl'r.ℊ.sīn aūt. a Uz quo ad successionē ab itestato que dat' adoptiuo tali nō emācipato sed non dat' emācipato.ut ibi ⁊ sic ipedit' mrioniū cum adoptato siue trāseat in ptātē siue nō.hoc tenet hostiē.⁊ Gul.in spc. sed Jnn.tenet ꝙ nō ipediat' quādo adoptat⁹ ñ trāsit in ptātem. ut ⁊ nō.xx.an.de bu.extra.e.c. vno.⁊ idez dicit hug⁹.ut in suz.o.e.ti.q.x.ubi non ꝓfertur aliqua istaꝝ opionū.sil'r nec ꝑ xx.an.ubi s.ideo nō uidet' p̄cipitāda sentētia. b Quid si adoptiu⁹ durāte adoptōe cōtrahat cū filia legītīa adoptāti.nūqd solui' mrioniū.R' ſm Guer.quidā dixerunt ꝙ non.sed ueri⁹ tenēdū qđ hug⁹.notaunt.s. ꝙ solui' extra e.c.uno. a Idez dicitur q̄diu durat adoptio inter tales nuptie ꝟsistē nō pñt sed ꝑmā tenet spc. Jn scōaz aūt.s.ꝙ magis mrioniū soluat' cōit' magī

vidēt inclinari doctores. ut ibidē nōt. Io. an. de bu. qui etiā dicit q̄ ꝓmptū est vā remediū. s. dissoluēdi adoptōnem q̄ dissoluta potest ostare mrioniū. b Sz nūquid due psone que ab eodē sunt adoptate pñt inter se otrahē. R̄ ꝑm Guer. pñt cum nusq̄ reperiat ꝓhibitū sicut et duo spūales filij alicui⁹ otrahē pñt ⁊ spūales cum adoptiuis. Cō. hugo. ⁊ ber. a Idē in sum. cō. e. t. q. xi. b Utrū int patres adoptāti. ⁊ pēz adoptati siue matrē aliq̄ ognatio otrahat. R̄ ꝑm pe ⁊ tho. n². a Idē in sum. cō. e. t. q. xij. b de materia adoptōis ⁊ arrogatōis hēs ā adoptio.

Impedimentum. §. de impedimēto criminis.

Sciēdū ꝑ q̄ quedā crimia impediūt mrionū otrahēdū sed nō dirimūt otractū. et sunt. vij. ꝑmū est incest⁹. xxxij. q. vij. si qs uiduā. ⁊ c. qui dormierit. ⁊ c. ocubisti. 2ᵐ est de illo qui interficit ꝑmā uxorē. xxxij q. ij. admonē. ⁊ c. interfectores. 3ᵐ qñ qs rapuit spōsam alteri⁹. xxvij. q. ij. statutū. 4ᵐ est quādo quis insidiādo mrimonio ꝓpriū filiū de sacro fonte leuauit ut possz ꝓuare uxorē debito oiugali. xxx. q. i. ō eo. 5ᵐ quādo quis interfecit sacerdotē. extra ō pe. ⁊ re. qui pīōm. 6ᵐ est solēnit pēitēs xxxij. q. ij. ō his. ⁊ c. antiqui. 7ᵐ est si qs monialē in uxorē scienter accipiat. xxvij. q i. hi qui. oēs ꝑdictos casus ponunt Ray. Tho. pe. ⁊ hosti. ꝓter ultimū quem solus hosti. addit. licet forte hec ⁊ mlta alia ipe diāt otinēdū. si tamē timet de icōtinētia dēt eis eps ocedē licētiā nubēdi ar. xxxij q. ij. antiq. ⁊ c. in adolescētia. ⁊ extra de eo qui cognouit ofan. uxo. sue. c. ex lris. ⁊ ꝑm q̄ addit Guer. a Sz ad prīe dictum qō fuit Ray. ut in sum. cō. li. iij. ti. ix. q. i. ubi hec nōnt. b Sufficit licētia ꝓpij sacerdotis. imo de ofuetudie non seruatur iste rigor petēdi licētiam. a Que sunt crimia que dirimūt mrioniū iam otractum R̄ solū duo. ꝑm est si qua mlr machinata fuit in mortē alic⁹ uxor. ⁊ ipam cū effectu occiderit aīo habēdi uirū illi⁹ in suum. ⁊ similiter si quis machinat⁹ fuerit ⁊ cum effectu occiderit uirū alic⁹ ut habeat eius uxorē tales si otraxerit ꝓpetuo sunt sepā di. xxxi. q. i. si quis uiuēte. l' si qs interficit suam ut ducat illā cū qua mechat h tho in 4°. di. xxxi. Idē itellige si q̄ occidit ꝓpri um uirū ut ducat illuz cū quo mechat a Idē in sum. con. eo. t. q. ij. ꝑm Ray. ⁊ glo. eius. b Qui casus ꝑm q̄sdā intelligūtur solū si uō eēt ꝑ⁹ oiugiū eo q̄ ābo uiuerēt fuerat omissum adulterium. a Hoc dixit glo. Ray. ⁊ gof. ut patet i dcā q. ij. b Sed uerior uidet opio Inno. ⁊ hosti. dicētiū. q̄ sola machinatio mortis. cū effectu sufficit ad dirimēdū mrioniū licz nō interuenerit adultina pollutio extra ō duer. infi. laudabilez. a Ibi. n. nulla fit mētio de adultina pollutiōe. b Hoc ē ꝑmū crimē dirimēs mrioniū. 2ᵐ ē adulteriū ⁊ hoc quādo adulterātes sibi pstāt fidē ꝓmittēdo seu iurādo q̄ cōtraxerent siue de facto otrahāt ⁊ itelligēdū si uiuēre altero oiuge fuisset iter illos adultina omixtio siue fuerit ante dictā ꝓmissionē l' otractū siue p⁹. Si adultina pollutio ꝑus l' p⁹ nō interuenāt non impedit mrioniū. extra de eo qui cog. c. ultio. a Ibi dicit fide data ꝓmisit sed tamē sub noīe fidei intellīgit etiā nuda ꝓmissio h modi ꝓmissio est quasi quedā despōsatio de futuro ꝑm gl. Ray. ⁊ in sum. cō. dcā. q ij. b Quid si qs occidit maritū adultere non eo aīo ut uxorē eius hēat. sed in bello l' casu l' odio. R̄ ꝑm Inno. ñ dirimitur mrioniū postea otractū nisi ad h iterficeret ut eam duceret. extra de duer. con. in fi. de laudabilē. circa fi. a Idē in suz. cō. dicta. q. ij. b Quid si qs ꝓcepit mādauit l' osulerit interfici ⁊ interfectus est R̄ ꝑm Guer. ⁊ hugo. idē est ac si it fecisset sed si non mādauit aut osuluit sed postq̄ fuit interfect⁹ ratū huit. dicēdū q̄ hz al' i maleficijs ratihibō rtroh at ⁊ mādato opet. rn ꝓpt h nō dirimit mrioniū seḡs Idem Laure. ⁊ Ber. a Idem in sum.

cō.dicta.q.ij. b Quid si quis uxore uiuente de facto ducit cū adultera. R̄ distinguendū est.q. aut ista sciuit eū habē aliam uxorē aut nesciuit.dico usq; ad mortē p̄e si ita qñ eā duxit ipa sciuit q̄ habebat aliā nō pōt cū illo in mrionio esse si ita p̄ius nesciuit ⁊ nūc mortua ia p̄a uxor ē nouo sāt in ptāte ignorātie ē mrioniū ratificat vel diuortiū petere extra de eo qui duxit in mrioniū quā pol.c.i.⁊.c.veniēs. ita tū q̄ si p⁹ q̄ sciuit carnali copule desenbit nō poterit diuortiū petere.ar.extra de diuḡ. seruoꝝ.c.ꝓposuit.⁊.c.fi. Quid si ab initio quis fuit ignorās sed p̄ma uiuēte fcā est dscia non dēt pati q̄ dgnoscat a viro al' in ꝑpetuū mrioniū ipediret.ar.ext̄ de p̄scrip.c.fi.in fine.⁊.c.pl'r.i fine.xxxiij.q. ij.si virgo.extra ad sponsi.duos.b itel ligēdū est si p̄m mrioniū uerū fuit alit̄ ñ p̄stat ipedimētū z°.extra de spō.ueniēs.et de mrionio dtracto cōtra inter ecc.et lris in fine. a Idē in sum.con.e.t.q.iij. b Sed quid si mortua ia p̄ma vir ñ dgnoscat carnalit̄ istā sc̄dam adult̄am q̄ secum dtraxerat ignorāter sed ipe ducat tertiaz R̄ p̄m hosti. dēt manere cum tertia q̄uis postea etiā dgnoscat sc̄dam. extra de eo q duxit in ma.quā pol.c.ueniens.nam p̄ima uiuēte cōsensus hītus cū 2ª null⁹ fuit.et sic non ipedit dsensum tertie.Qui etiā si p⁹ mortē p̄me carnalit̄ dgnouerit sc̄dam que fuit ignorās istā huisse uxorē ⁊ nūc etiā ignorās est ⁊ ipe uir dtrahat cū t'tia adhuc cuz tertia remanebit.ettra de elec. bone mēorie ij.extra de diuḡ.seruoꝝ.ꝓposuit.c.fi. a Idē in sum.cō.e.t.q.iij.⁊.v

b Quid si q̄s uxor uiuēte dtrit ⁊ dcubuit cum duab⁹ l' pluribꝰ insciis.R̄ p̄m hosti.loc⁹ est gratificatiōi q̄ quātumcūq; certificatē de morte p̄cis p̄mo dgnouit p⁹ mortē legitie illā tenebit extra d eo q duxit in ma.quā pol.ueniēs. a Idē in sū cō.e.t.q.vi. b Sed qualit̄ intelligitur insciā.R̄ p̄m hosti.quādo hēt iustā causaz ignorādi.ut q̄ uir de remoti.ueniens asserebat se non hre uxorē extra de spō.cum applica ideo autē insciā non dmittit adulteriū q̄ non dmittit sine dolo.ff.ad.l.iul' de adult'.l.pl'r.xxxiij.q.ij.in lectum. a Idē in sum.cō.e.t.q.vij.ubi etiā additur p̄m eundē quare filij etiā legitima uiuēte suscepti legitimi censent'.si tamē 2m mrīmoniū in facie ecclesie sit dtractū secus si clam. b Utrū liceat uxorē adulteram occidere.R̄ p̄m pe.⁊ tho.in 4°.di.xxxvij.h̄ pōt dtiger duplicit'. p° q̄ p iudiciū iudicis p̄curat occidi ⁊ hoc licet facere amore iustitie non liuore uindicte. nō tamē licz hoc fieri in iudicio ecclesiastico sed ciuili. z° modo quādo extra iudiciū occidit eaz l' facit occidi ⁊ hoc nūq̄ licet p̄m legē diuinā.licet aliquo casu p̄mittat' p̄m legez ciuilē ut quādo inuenit uxorē in actu adulterij.tūc.n.lex ꝓpter indramētū ñ pūit

a Idem in sum.con.eo.ti.q.ix. b Et intellige hoc dictū tho. q̄ lex non pūit.s. q̄ non punit morte sicut alia homicidia.ſ tamē punit satis acriter.ut.ff. de adult'.l. si adulteriū.§.si marit⁹. a Dl' incipit.§. ipatores.⁊ ibi dicit' q̄ si occisor erat hūilis seu uilis p̄sona dānat' ad op⁹ ꝑpetuū si aūt hōestior in īsulā relegat'. b Utr aūt uiro liceat occidere adulterū uide.j. lex.§.9.in foro dscie tales nihilomin⁹ pūiendi sunt utrū magis qui occidit uxorem q̄ qui occidit matrē.hēs.j.uxor.§.pl'r.ꝛc.

Dispedimentum 9. de disparī cultu.s.q̄ fidelis dtrahit cū īfideli ut iudeo l' pagāo

a Uel hereticō p̄m Ray.⁊ in sum.con li.iij.t.x.q.i. ubi hec nōnt'.⁊ dicit' i.c.sane qđ sequit'.sed de hoc infra.§ pl'r. b Nam tūc nullū est mrioniū.xxviij.q.i.§. ex his.⁊.c.caue.vnde exo.xxxiij.⁊ dutēo vij. ꝓhibuit dns dces non accipies uxorem filijs tuis de filiab⁹ alienigenarū ne traducāt eos p⁹ deos suos.sed tamē spōsalia bñ p̄nt dtrahi cum hac dditōe si ifidelis duertat'.xxviij.q.i.non oportet hoc etiaz tho.⁊ pe.in 4°. di.xxxix. a Simul cum Ray. ut in d.q.i. b Sed nūquid

ētia inter infideles põt esse mrīmoniū. R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. inter infideles põt esse mrīoniū inquātū est ordinatū ad plē fm pfectōem nē nō aūt iquātū é ordīatū ad ipam fm pfectōem gré. ⁊ ideo mrīmoniū quidē est sed non pfectū. vñ infidelis ognoscēs uxorē nō pccat si ppter bonum plis aut illi⁹ fidei qua tñr uxori debitus reddit. idē. xxvi. di. deinde. Utr coniunx uersus ad fidē possit remanere cuz uxore infideli nolēte uerti. R̄ fm Tho. ubi. s. fidelis uersus põt cū infideli remanere sī spe uersiōis si eam in infidelitatē obstinatā ñ uiderit ⁊ bene facit dmanēdo ⁊ de hoc est dsiliū apli. i. ad cor. vij nō tamē tenet sed põt dittere eam etiam si ipa uelit ei cohītare sine dtumelia creatoris si uerti nō nult. a Cō. Ray. ut ī sum. con. e. t. q. ij. b Quid si iudei l̄ pagani dtraxerūt cū dsanguineis fm ritus suos nūqd p⁹ uersionē poterūt remanē R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. si dtraxerint in gradib⁹ dīna lege ꝓhibitis leuitici. xviij. tūc siue uterq; siue alter ad fidē uertāt nō pñt in tali mrīonio dmanere. si autez dtraxerūt in gradib⁹ ꝓhibitis p statutū eccē pñt dmanere si uterq; uertat vl̄ si uno uerso sit spes de conuersiōe alteri⁹. a Idē in sum. con. e. t. q. iij. ⁊ facit extra de diuor. gaudem⁹. b Quid si infidelis q uertitur hēat plures uxores. R̄ fm tho. ubi. s. nō fuit ver mrīonū nisi cuz pma q esset dtra legē nē. vnde si talis cū oib⁹ uxorib⁹ uertat põt cū pma cohītare et alias dz abicē tāq; pēit⁹ extraneas. ⁊ si p̄ uerti nollet nō ppter hoc est mrīmoniū cū aliqua istaz. sed põt cū aliqua istaruz de nouo dtrahē fm modū q ī sequenti vij. ꝯ. dicit. a Cō. Ray. hosti. ⁊ ber. ut ī sum. cō. e. t. q. v. b Quid si ifidel repudiata pma uxore aliā duxerit ⁊ uertat. R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. dō. q repudiū uxori est dtra legē nē. vnde infideli ñ licz repudiare. ⁊ ideo si uertat p⁹ q ipe una repudiata alterā duxit idē est iudicium sicut de illo qui plures sil̄ uxores hēbat quia tenet pmā quā repudiauerat accipe si uerti uoluerit ⁊ aliā abīcē. ut dictū ē in ꝓxio ꝯ. a Idē in sum. con. eo. ti. q. v.

b Quid si ipa cōuerti noluerit. R̄ fm tho. s. si ipa infidelis uult cohītare uiro fideli sine cōtumelia creatoris ⁊ sine p̄ q̄ ad infidelitatē iducat. põt quidē uir fidelis ab ea discedere sed discedēs ab ea non põt aliā accipe. si autē hec uxor infidelis nolit ei cohītare l̄ nō sine dtūelia creatoris. aut si ad infidelitatē ptrahē nitatur in his trib⁹ casib⁹ uir fidelis discedens põt alteri p mrīoniū copulari. a Idez etiā si uellet eum trahere ad q̄dcūq; mortale pccatū extra de diuorti. gaudemus ꝯ. quia aūt. ubi postea dicit q̄ si uersū ad fidē ⁊ illa uersa sequat anteq; ꝓpter cās dictas legitimas ille ducat uxorem eam recipe dcellit nec poterit dimisse obīcer fornicatōem p eo q̄ nupsit alteri nisi fuerit al̄ fornicata. b Sz nūquid lz uiro ad fidē uerso uxore exīte in infidelitate emittere uotū dtinētie. R̄ fm tho. ī 4°. di xxxix. si p⁹ uersionē uiri sit aliq; ꝓbabil̄ spes de uersiōe uxoris. nō dēt uir uotum dtinētie emittere nec ad aliud mrīonium trāsire q̄ uxor difficili⁹ uertereť sciens se sic ꝓuatā esse. si aūt nō sit spes d uersione põt ad sacros ordines l̄ ad religionē accedere ꝑus requisita uxore q̄ uertat ⁊ tuc si postq; uir sacros ordines suscepit uxor uertat nō est sibi uir su⁹ reddēd⁹ sed dēt sibi īputari q̄ in pnā tarde cōuersionis sue ꝓuat uiro suo. a Idē in suz cō. e. t. q. x. b Quid si alter diugū uertatur ples qué dēt sequi. R̄ fm tho. 4°. di xxxix. si plis puenerit ad etatē pfectā libē poterit sequi parētē quē uoluerit. si autē est in minori etate tūc dēt vari fideli nō obstāte q̄ idigeat mrīs obsequio ad educatōnem. hoc idē breuiter. s. filio⁹ ꝯ. ij. a Idē in sum. con. eo. ti. q. xij. b Quid si uterq; diugū tpe dtracti mrīonij erat fidelis nūc alter labitur in infidelitatē. R̄ fm Ray. alter non põt dtrahere nec distīguo utrū interuenerit carnalis copula vel nō

nam in utroq; casu fidelis tē tēr tōtinere a Idē in sum.con.e.t.q.xiij.⁊ facit exr de diuortijs.g̃to. b Quid si catholicꝰ otrahit cuz hētica baptisata. nūqd tenet mrionīū.R̄ ꝑm tho.in 4°. di.xxxix.verū ē mrionīū g̃uis peccet otrahēdo si sciat hē reticā nō tamē ꝓpter hoc mrionīū dirimetur.⁊ ecōtra si aliquis catheczminus sed nundū baptisatꝰ cū aliqua baptisata contraheret nō esset vex mrionīū. Idem pe. ala.⁊ Ray. a Idē in suz.con.e.t.q.xiij. ⁊.xvi. b Utrū ifidelis vnius ritꝰ possit otrahere cū infidelibꝰ alteriꝰ ritus. R̄ ꝑm tho.ubi.s. pōt.nisi ꝑ aliqđ ius positi uū eorū ꝓhibeāt ꝙ tūc cultꝰ disparitas impedit mrionīū. a Con.pe.ut in sum cō.e.t.q.xv. de mā infideliū multa hēs.j. infidelis.cū alijs ad que remittit. b

Impedimentum.x°. de uiolētia siue metu.

Ubi ꝑ scēdū ꝙ uiolentia siue metus ex sui nā etiā sine ostōe ecclesie mrīmoniuz excludit ꝙ excludit cōsensum. a Sine quo mrionīū esse nō pōt ut i sū.o.li.iij. ti.xi.q.i.ubi hec nōnt ꝑm Ray. b Et quidez quid sit uis hēs.j.uis.ℊ i.⁊ qd sit metꝰ hēs infra.ℊ i. Utrū coactio impediat mrionīū.R̄ duplex est coactio.q̃daz absoluta que fit ꝑ uim ⁊ ista nō hz osēsū ai in quē ñ cadit coactio ꝙ pōt eē coactio ad copl'am carnis l' aliō extrisecuz ad qđ ēbitur ꝑsona inuita ⁊ talis coactio qñ ñ osentit in mrionīū nō efficit illud.q̃dam aūt coactio est odicionā.⁊ ista fit ꝑ metū quādo.s.quis osentit timore alicuiꝰ mali sup quo sic distiguit duplex est metꝰ.q dam cadit in ostantē uirū.⁊ iste excludit mrionīū.extra.e.platū.⁊.c.ad audiētiam extra de spō.ueniēs.z.quidā uero metus est insufficiēs.s.qui nō cadit in constātem uirū.⁊ iste non excludit mrīmoniū.ff.eo neq; timore. a Idē in sum.cō.eo.r.q.iij b Quis aūt est metꝰ qui cadit in ostātem uirū hēs.j.metꝰ.ℊ.ij. a Pōtis ibi adde ⁊ uiculatōem que dicit metꝰ ostāti. ff.e.l.neq; timore. Aduertēdū etiā ꝙ talis metꝰ dicit cadere in unū qui ñ dicit cadere in aliū.⁊ minor metꝰ magis excusat feiaz ℊ uirū. ⁊ sic iudex ꝑm diūsitatē ꝑsonaz l' locorū iudicabit qual' sit metꝰ l' uiolētia. ⁊ sic utrū mrionīū sit aliqđ l' nullū.ut nōt in.d.q.iij. ubi etiaz dicitur ꝑm hosti.ꝙ si filia timore morti.patris in aliquē osentiat qđ ꝛi? est ꝙ nō sit mrioᵐ quia nō est liber cōsensus licet ꝙdā otrū dicāt. b Quid si quis in captitate cōtrahat mrionīū. R̄ ꝑm hosti.si captus est ab hostibꝰ seruꝰ factꝰ est. unde nō aliter pōt otrahere nisi sicut seruus.de quo.s.ipedimētū z°. si uero captus est ut cogatur ad tale mrionīū otrahēdū nō ualebit.ar.exr de ꝓcur.accedēs. si uero ex alia cā detiet bene pōt otrahere. a Idē in sum.con.e t.q.iij.⁊ de hostibꝰ itelligе ut.s.belluz.i. ℊ.v.in additōe. b Quid si mulier post osensuz coactū mora trahat in domo mariti.R̄ ꝑm Guer.si mulier que allegat metum steterit ꝑ annū ⁊ dimidiū cū māito aut etiā minori tpe dū tamē tantū sit ꝙ iuxta arbitriū boni uiri ꝓstādū sit ꝓ consensu nō dēt postea audiri.extra de spon. ad id cō.hosti.⁊ ber.⁊ cōpōit ab eis ꝛsus Effuge cum poteri.ne cōsensisse puteris. ar.ad hoc extra de spō. osultatōi. a Idē in sum.con.e.t.q.v.ubi etiam pōit quod dicit in.ℊ.prio sequēti. b Sz quid si post osensum coactū carnalit ognoscatur. R̄ ꝑm pe.si huit oportunitatē recl'andi p sumit tacere osentire in mrionīū ꝙ si coacta fuit ꝑ uim absolutā siue metū sufficiēte nō est mrionīū.sed si nō fuit sufficiens tūc in iudicio quidez exteriori ꝓsuit ꝓ mrionio.si tamē uere nō osentit nō est mrionīū. Quid si ad osensum coactū apponit iuramētū.R̄ ꝑm pe.tale iuramētum in foro quidē iudiciali dicetur non fuisse obligatoriū. tamē in foro oscientie osulēdū est ꝙ ipleat iuramētū l' saltē per supiorē ipetret absolutōem.con.Guer.⁊ hugl. a Idē in sum.con.e.ti.q.vi. b Utrū osensus coactꝰ saltē ex pte cogēti.

faciat mrīoniū.k̄ ꝑm tho. in 4. di.xxxij. dicēdū ꝙ ñ. quia mrīoniū claudicare nō pōt. si tamē postmodū ꝺsentiret coactus esset mrīoniū dūmodo cogēs ad ꝟ i suo ꝺsensu maneret.sec9 si mutauit uolūtatē

a Conc.glo.Ray.⁊ pc.⁊ addit pc.ꝙ si ꝑus cōsentiēs postmodū nō uult ꝺsentīr cum alter uellet ꝺpellet̄ p ecclesiā.pūit̄ eni manere in eodē ꝺsensu nec ei licet uāi are ꝺsensum.ut in suz.con.e.ti.q.vij.⁊ ad hoc facit.c.i. extra de eo q duc.in ma.quā pol. b Utrū pater possit cogere filios ad ꝺtrahēdū.k̄ ꝑm pc.nō pōt neq; gnāli neq; spāli cū aliqua.ꝙ in mrīonio regrit̄ ꝺsensus maxīe liber rōe ꝑpetue obligatō nis que ibi ꝺtrahit̄.extra de spō. ꝛgsiuit non tamē ꝓpter hoc parētes temē iurant mrīonia filiorū.quia ex nā ipius ꝺtract9 intelligit̄ ista cōditio.s. si liberi ꝺsenserīt ⁊ ipi parētes obligāt̄ ad inducendū eos

a Idem in sum.con.eo.t.q.vij.⁊.ix.

Dspedimen

tum.xi°.de ipedimēto ordinis. Ubi sciendū ꝙ clerici in minoribus ordi nibus nisi sint religiosi qui ꝺtinentiā ꝓfi tentur licite pūt ꝺtrahere di.xxxij. si quis ℞o.⁊.c.seriati.extra de cl'i.cōiu.c.i.ij.⁊.iij. si ℞o sunt in sacris ꝺtrahere non pūt.⁊ si ꝺtraxerūt sepabit̄ mrīoniū.di.xxxij.si qⁱ eorū.⁊.l.lectores.⁊.c.erubescāt. ⁊.c.placu it.ext̄ qui cle.l' nouētes.c.i.⁊.ij . Utrū ordo possit supuenire mrīonio.k̄ ꝑm pc. ꝺiugat9 si ordinet̄, tamē ꝺsentiēte uxore suscipit ordinē ⁊ exequutōez.⁊ sic ipa cū eo si est in sacris intelligit̄ ꝺtinētiā ꝓfitēti

a Facit.c.seriatiz.xxxij.di. b Si ℞o nesciēte aut non ꝺsentiente uxore recipit quidē caracterē ordinis ſ nō executionez

a Hoc verū in ecclesia occidētali sec9 in orientali in sū.con.li.iij.t.xij.q.ij. b In nullo aūt casu ordo sacer si sit p9 mrī monioū dirimit illud sed dirimit solū p9 ꝺtractū.ut in extrauagāti.io.xxij.q̄ icipit antique. a Aduertēdū ꝙ faciēs se ordi nari in sacris insciā l' contradicente uxore

peccat mortalit̄ ꝑm al.⁊ ī sū.cō.li.i.t.viij. q.lix.ubi etiā pz ꝑm. Ray.ꝙ talis nō pōt exigere debitū sed reddere tenet̄.etiam si sit factus epūs l' papa ꝑm gl.eius ⁊ hug. nisi uxor possit induci ad ꝺtinētiā ⁊ ꝙ re stituet9 uxori nō portabit corōnā ñ habituz monachalē cū scādalo uxorī. si forte fcūs fuerit monach9 de facto cō.pc.⁊ addit ꝙ tōsurā ⁊ hitū clericalē tenetur deferre si sine scādalo uxorī esse pōt al' nō.tho.etiaz dicit ꝙ uxor nō tenet̄ ei debituz reddere Inno. addit ꝙ si talis p9 mortez uxoris ꝺtrahat ñ tēt mrīoniū. Itē Ray.ꝙ si or dinatōni mariti uxor ꝺsensit l' duz scīret nō ꝺtradixit fit ei duplex ꝑiudiciū.unuz ꝙ oportebit eam de cetero cōtinere.aliud ꝙ etiā mortuo uiro nō poterit cum alio ꝺtrahere ⁊ si ꝺtraxerit nō tēbit.⁊ hoc ꝑm quosdā ꝓpter uotum qđ vī solēnizasse ex ꝑsona uiri.cui rōi ꝺcor.al' licz alij dixerit ꝺtra ꝓpter ꝺstōem ecclesie que in hoc casu dirimit mrīoniū.sed certe ista directio ñ fit nisi rōe ordis ul' religiōis.ut in.c.vno ꝺ uoto.li.vi.addit etiā Ray.ꝙ licet alig dixerit ꝙ ista uxor ꝓmoti ad ordines sa cros teneat̄ ingredi religionē.ego tamen teneo cū Jo.laurēti. Tanē.ꝙ nō tenet̄ ſ sufficit si in seculo caste viuat.qđ etiā oz ꝓmittere.tho.etiā dicit ꝙ non tenet̄ reli gionē intrare si sibi non timeat de piculo castitati.idē dicit ala.idē hosti.fallit ꝟ ꝑm Ray.in uxore eius qui ꝓmouēdus est in epm ꝙ nō dēt uir eligi nisi uxor itret rēli gionē extra de cuer.ꝺiuga.ꝺiugatus.et.c. sane.ꝺcor. Inno.clericus aūt ordinālis ut cōius ⁊ ꝓbabiliꝰ dicit̄ sine ꝺsensu uxorī. ꝓmoueri nō dēt.ut hētur in dicta.q.lix Itē e.t.q.lx.dicit̄ ꝙ ꝺsulēd9 est ꝓp utrū ꝑ susceptōnem sacri ordinis rūpat̄ mrīo niū ante carnalē copulā sicut ꝑ ingressuz religiōis sed hoc uidet̄ hodie declaratum ꝙ non ꝑ ꝓfatam.decreta.antique. b

Dspedimen

tū.xij°.

Dspedimen

oz quādo quis tū.xiij°. de ipedimēto ligatōnis

ſiquidē alligat⁹ eſt uxori ea uiuēte aliam accipe nō pōt al' adulteriū ꝺmittit.extē de ſpō.ꝺu.licet. a Et ibi patet ꝙ hoc uer eſt etiā ſi p̄mū mr̄imoniū ſolū ꝺtractuꝫ ſit p̄ x̄ba de p̄nti. ⁊ 2ᵐ etiā p̄ copulā carnalē

b Sed nec antiquo tpe potuit niſi ꝺi uina reuelatōe ⁊ inſtictu ut fuit in patri archis extra de uiuoꝛ.c.gaudem⁹.ℱ.i. pōt tamē alter ꝺiugū ante carnalē copulā al/ tero inuito ad religionē trāſire. ut.ſ.ꝺcz ē ip̄edimētū p̄.ℱ.ij.⁊ tūc alter ꝺiugū ꝼma nebit liber.pōt quoꝙ uir uxorē ꝺimittē ꝓpter foꝛnicatōem.ſ.quātuꝫ ad cohītiōez ⁊ debitū ꝺiugale.ſed aliā ducere non pōt xxxij.q.vij.c.i.ij.⁊.iij.p⁹ mortē x̄o altēi⁹ ꝺiugiſ alter nubere pōt cui uult.⁊.j.tēp⁹ luct⁹ m'r ſū pena ifamie extē ꝺ ſcōis nup. ſ' i°.ꝙ ſi alt' alligat⁹ ē altēi tm̄ p̄ ſponſa[a] vide.j.ſpōſa[a].ℱ.viij. Quid ſi uxoꝛ cred[t] uirū moꝛtuū ⁊ ꝺlbat cū alio.R' ꝑm̄ Ray. ſi credit ex ꝓbabili cauſa excuſatur ꝓpter ignoꝛantiā facti ⁊ filij ſi quos ſuſcepit iu ꝺicabūtur legitimi ſi tamen p⁹ de moꝛte p̄mi ꝺubitet.ꝺēt quidē reddere ꝺebituꝫ ſed non exigere extra de ſcōis nup.ꝺnō.ſ ſi ꝓceſſu tēp̄is credit eum ꝓbabilr̄ uiuē non pōt ꝺebitū exigere nec ꝺēt reddē p̄ culo adulterij ſe exponendo. a Immo quādo ꝺubitat oīo ꝺēt reddere. ꝺicto.c. ꝺnō.etiā ſi ꝺubiū ſit ꝓbabile.extra de ſen ex.inqſitōni. b Si uero p̄m⁹ reuertat' l' aliter ſibi de eius uita ꝺſtiterit ſtati ꝺēt recedere a z.⁊ redire ad p̄mū.qꝺ ſi ñ fece rit adultera iudicabit'.xxxiij.q.ij.cum p̄ bellicā.⁊.c cū in captiuitate. ⁊.c.ſi virgo. p̄mus ꝙz eam recipe tenet'.ut in ꝺ.c.patz niſi forte illa p⁹ ꝙz ſciuit de uita p̄mi p̄mi ſit ſe ꝺgnoſcā a z°. ⁊ ſic adultera fuit. a Idem in ſum.con.li.iij.t.xij.q.ij.⁊.iij.

b Quid ſi ꝺtraxit cū aliquo putās ui rum ſuū uiuere qui reuera moꝛtuus eſt nūqd eſt mr̄imoniū.R' ꝑm̄ Guer.credo ſiñ p̄iudicio mr̄imoniū eſſe in ꝺ caſu. a Nō diſtincto utrū ꝺtrabētes credāt hoc ſibi li cere nec ne.ut in ſū.con.e.t.q.vij.ꝑm eūꝺ.

b Quod itelligēdū eſt niſi conſtet ꝙ cōiūx eredēs ip̄edimētū eſſe ñ intēdebat ꝺtrahere.nam ſi nō eſt intētio nō ē mr̄io/ niū.extra de ſpō.tua. Quid ſi uir iuit in exercitu cōtra ſarracenos l' in regioneꝫ longiquā ⁊ neſcit' utrū ſit uiuus l' moꝛ tuus quid faciet uxoꝛ. R' ꝑm̄ Ray.ꝺēr̄ non pōt donec certitudinē recipiat ꝺ moꝛ te uiri.extra de ſpō.in p̄nti.aut x̄ſimilr̄ de moꝛte p̄ſumat.extra ut lite non cōteſ. qm̄ frequēter. a Scilicet ꝙ receptionē cer ti nūtij.dicto.c.in p̄nti.⁊ in ſum.con eo.t.q.viij.uel ꝙ iuramētū ei⁹ ꝫ quo mili tauit.uel etiā ſotiozū qui moꝛtē eius bene no uerūt ꝑm Ray.in ſum.con.e.t.q.ix.uel ꝙ unū teſtem fama publica accl'ante.ꝑm hug⁹.⁊ glo. Ray.l' ꝑm hug⁹.ꝙ ſolā famā publicā ſi ex alijs p̄ſumptiōib⁹ vr̄ x̄ſimilr̄ maritū eſſe moꝛtuū.l' ſi diu multū ſtetit l' ſi ſener ⁊ egrot⁹ receſſit.⁊ huiuſmodi. ut in ſum.con.e.ti.q.x.ubi etiā dicit' ꝑm hoſti.ꝙ de facto ꝺtrahēs ante certificatio nem moꝛtis ꝓxis uiri. ſi tamē fama pu/ blica hēatur ꝙ moꝛtu⁹ ſit reddēr̄ poteſt ꝺebitū.ꝺū tamē eam ꝺſcia non ꝼmoꝛdeat ſed non exigere.nā tale mr̄imoniū non diri mitur licet cōtra interdictū eccleſie ſit cō tractū.facit extra de ſcōis nup.c.ꝺnō. b

Impedimentum.xiij° de publice honeſtatis iuſtitia quid ſit.R' ꝑm tho.in 4°.ꝺi.xli.eſt ꝓpinquitas ex ſpōſalibuſ ꝓueniēs robur trahēs ab eccleſie inſtōne ꝓpter hōeſtatez eius. a Idē in ſum.con.li.iiij.t.xiij.q.i

b Quādo aliqui ſpōſalia inter ſe con/ traxerūt null⁹ ꝺ conſanguinitate ſpōſi pōt ſpōſam illā hr̄e in uxorē nec aliq̄ de cōſan guinitate ſpōſe pōt ſpōſum illū habēr̄ in uirū.extra de ſpō.ip̄ube.cōtinebatur.ℱ.ul timo.extra de ſpō.iuuenis. ⁊.c.ad audien tiam.⁊ durat hec ꝓhibitio uſq̄ ad q̄rtuꝫ gradū ip̄oꝛū conſanguineoꝛ.extra de ſpōſa .c ſpōſam.⁊ de deſpō.ip̄ube.c.ꝺtinebatur in fi. a Idē in ſum. con.e.ti.q.ij. b Quid ſi ſpōſalia de iure non renuerunt. R' ſi ſpōſalia fuerūt pura ⁊ certa etiam ſi

fuerūt nulla rōe ꝺſanguīitatis affinitatis frigiditatī.religiōis aut alia quacūqꝫ rōne oritur publice hōeſtatī.iuſtitia ad ꝺirimē ꝺa ſequēcia ſpōſa[a] uł mrīonia niſi fuiſſēt nł̄la rōe ꝺſenſus.utputa qꝫ ambo ł̄ unus erat infans extra ꝺe ſpō.ex ſpōſalib⁹.et.c. ſe.li.vi. a Iſtud.c.ſequēs eſt.c.ſi ifātes ꝺe ꝺeſpō.ipubē. ubi etiā patet qꝫ ifans ꝺicitur mīnoꝛ ſeptēnio cuius ꝺeſpōſatio ñ inducit hoc ipedimentū ut ꝺictuꝫ eſt niſi traductio ſequuta fuerit etiā tpe infantie tūc enim bene uideť hoc impedimētū inꝺucere etiā ad ꝺirimendū ut in.c.iuuenis extra ꝺ ſpō. b Quid ſi quis ꝑ ſpōſalia cum aliqua ꝺtraxit ꝛ poſtmodū cum alia ipius ꝓme cōſanguinea idē fecit.R̄ ꝺebet cōtrahere mrīoniū cū ꝓma.nā ſpōſalia ſequētia nō impediūt p̄cedētia. extra ꝺ ſpō ex ſpōſalib⁹.li.vi. Quid ſi ſpōſalia cū aliqua ſunt facta ſb ꝺitōe ꝛ pēdēte cōꝺitōne uir cum alia illi⁹ ꝺſanguinea ꝺcꝫhit ꝑ uerba ꝺe p̄ſti.R̄ cum 2ª remanere ꝺebꝫ qꝫ ex ſpōſalib⁹ cōꝺitōlib⁹ ſicut ex ñ hōſtibus ꝺſenſuꝫ ꝛ incertis non oritť publice hōeſtatī.iuſtitia.extra ꝺ ſpō.ex ſpōſalib⁹ li.vi. Quid ſi ꝺuo ifantes uł un⁹ maioꝛ ſeptēnio alter minoꝛ ſpōſalia cōtraxerunt ipī ł̄ parētes ꝓ eis.R̄ ſi facti maiores ſeptēnio ꝑ cohitōem mutuā ſeu alit̄ ꝛbo ł̄ facto eoꝝ liquido apparet qꝫ i eaꝺ uolūtate ꝑdurāt ſpōſalia cōualeſcūt ał̄ ñ nam ab inicio nulla fuerūt ex ꝺefectu conſenſus.ꝛ ideo nō inducūt publice hōeſtatis iuſtitiā.extra ꝺe ꝺeſpō.impu.ſi ifātes. lib.vi. Quid ſi pubes ꝛ ipubes ł̄ ꝺuo impubēs ꝺtrahūt mrīoniū.R̄ ſi nō erant ꝓrimi pubertatī in quib⁹ malicia ñ ſupꝑleat etatē nō fuit mrīoniū. a Et ꝑ aꝺuentū pubertatī. niſi ꝑ carnis copulaꝫ ſbſequutā ł̄ aliquē modū aliū ꝺtrahēres eoſꝺē cum eiuſꝺē ꝑſeuerātia uolūtatī.ad pubertatī tpa pueniſſe ꝺſtiterit euidenter ut in.c.ſi infanteſ. b Sed tamen ſi erāt maioꝛes ſeptēnio fuerūt ſpōſalia.ꝛ ex eis eſt inducta publice hōeſtatī.iuſtitia.extra ꝺe ꝺeſpō.ipubē.ſi infanteſ.li.vi. ℑn ex ſpōſalib⁹ que ꝑtes ꝑ filiꝯ pubertibus vel ipuberib⁹ ꝺtrahūt filiꝯ obligētur.R̄ ſi exp̄ſſe ł̄ tacite cōſenſerūt ut ſi preſētes fuerūt nec ꝺtradixerūt obligātur.ꝛ i eis oritur publice hōeſtatī.iuſtitia. idē ꝺicēꝺ ſi abſentes fuerūt ꝛ poſtq̄ ſciuerūt ratifi cauerūt tacite uł̄ exp̄ſſe ał̄ ex ſpōſalibus factis a pētib⁹ filiꝯ ñ obligātur nec oritť publice hōeſtatī iuſtitia.extra ꝺe ꝺeſpon. impu.ſi infantes.li.vi.ꝺe ſpōſalib⁹.habes plura infra ſpōſalia.

IMpedimentum.xiiij°.ꝺe affinitate.quid ſit

ꝺictū eſt ſupra affinitas.ꝛ contrahitť affinitas etiā ꝑ fornicariā copulā.xxxv.q.iij. nec eā extra ꝺe eo qui ꝺgnouit ꝺſāḡ.vr. ſue ꝺiſcretōem.ꝛ.c.tue. Qui ſunt affineſ ꝛ in quo gradu.R̄ quāuiſ hacten⁹ multa fuiſſent gña ꝛ gradus affinitatī.hꝺie eſt ſolū tale genus qꝫ oēs ꝺſanguinei uxoꝛis mee ſunt mihi affines ꝛ in eodē gradu i quo ſunt cōſanguinei uxoꝛi.ſimiliter oēs ꝺſanguinei mei ſunt affineſ uxoꝛis mee ꝛ eodē q̄ꝺu in q̄ ſunt ipi cōſanguinei mei.

a Verbi grā ſoꝛoꝛ uxoꝛi.mee eſt ipi uxoꝛi in p̄ gradu ꝺſanguinitatī.ꝛ mihi erit i p̄ gradu affinitatī.filia ſoꝛoꝛis in 2°gradu ꝺſanguinitatī.uxoꝛi.ꝛ mihi in 2° affinitatis.idemqꝫ utriqꝫ in ceteris agendum eſt ſucceſſoꝛib⁹.xxxv.q.v.ꝓꝛꝛo. b Et qꝺ ꝺixi ꝺe uxoꝛe. idē ꝺicas ꝺe quacunqꝫ alia muliere carnaliter cognita. ut in.i.ℊ.ꝺēm eſt. ſed ꝺſanguinei mei nullo modo ſunt affines ꝺſanguineis uxoꝛi.mee.nec īť eos mrīonium ꝓhibeť.extra ꝺe ꝺſan ꝛ affi.qꝫ ſup bis. Quid ſi moꝛitť ꝑſona mediāte qua ꝺtrahitť affinitas utputa moꝛitur maritus ł̄ uxoꝛ ſiue ꝺcubina ł̄ cōcubitoꝛ R̄ nihilomin⁹ remanet affinitas que erat ad ꝺſanguineos eius nec pōt eē mrīoniuꝫ inter eos.xxxv.q.x.fraternitas. a Idez in ſum.con.lib.iij.t.xv.q.iij. b Quid ſi aliquis polluit aliquam extraoꝛꝺiarie. idē extra nālia.R̄ quāuis ral̄ pollutio criminoſa ſit ꝛ ꝺānabilis.non tamen ex hoc ꝺtrahitť affinitaſ.vnde non impediuntur ꝺſanguinei uiri accipe illā in uxoꝛem. nec

cõsanguineã mulieꝝ accipe illũ in uirum xxxv.q.ij.extraordinaria. a Nisi cum hac pollutõe ocurrãt spõsalia. tunc enim impedit mrioniũ ꝑpter iustitiaꝫ publice honestatis. de qua dictũ est in.c.ꝓcedenti ut extra de eo qui ogno. cõ.c.fraternitati

b Et idẽ dicendũ si uir intrauit claustrum pudoris sed non puẽit ad cõsũmationẽ opis quia talis pollutio non facit sanguĩs omixtionẽ neq; carnis unitatem sed si uir puenit ad emissiõem semis.etiã si mulier non emittat dicendũ uidet ꝑm hosti.ꝙ affinitas otrahit.sufficit enim ꝙ ꝑ hũc modũ facta sit admixtio.de q̃ tho. ⁊ al.dicũt qđ regrit. a Dicti tho.⁊ al ⁊ etiã Inno.uidet dicere ꝙ ad affinitatẽ otrahẽdã requirit omixtio seminũ ⁊ nõ sufficiat ꝙ alter tãtũ emittat.sed gl. Ray sentit cum hosti.ut in sum.con.eo.ti.q.v.

b Pone ꝙ mortua uxore uir uult accipe ĩ uxorẽ illaꝫ q̃ quõdã fuit uxor alicuꝰ de osanguinitate ꝓme uxori nũquid põt ꝛ dicendũ ꝙ licet nullã feminã de cõsanguinitate ꝓme uxoris possit accipe quia ẽ ibi affinitas tri feminã uxorẽ olim alicuꝰ de ipa osanguinitate bene põt accipe.⁊ idẽ dicendũ si ponat similis casus ex ꝓte uxoris.nam mortuo uiro licet nõ possit accipere aliquẽ uirum de osanguinitate ꝓmi uiri.tamẽ mrũ olim maritũ alicuꝰ femie de ipa consanguinitate bene põt accipere. nam in tali casu ñ ꝓprior est affinitas nisi in z°gne affinitatis qđ olim ibi ponebat impedire hodie nõ.extra e.non dẽt. ad cuꝰ intelligentiã sciendum ꝙ q̃cunq; affinis meus otrahit mrioniũ cũ illa psona quã accepit dicit quidẽ mihi affinis sed in z°. gne.⁊ si hec psõa otrahat postea aliũ mrimoniũ illa psona quã accepit dicit mihi affinis in z°.genere. a de istis gnibꝰ affinitatẽ dicit etiã gl.c.non dẽt.extra de osã. ⁊ affi. b Quid si cognoscit quis cõsanguineã alicuiꝰ in 5°gradu.ꝫ.s.ꝛ ꝑm Ray ⁊ gof. non otrahit affinitas nec impedit mrioniũ ⁊ si erat osanguinea uxori.sue in dcõ gradu ñ pdit ius exigẽdi debitũ suũ

Ospedímen

tuꝫ.xv.de ipotẽtia coeũdi. quidꝫ

tuꝫ.xv.de ipotẽtia coeũdi. quid sit ꝛ ꝑm Ray.est uitiũ anime uel corpis vꝫ utriusq; quo quis ipedit alteri carnaliter omisceri. a Quasi idẽ dicit hosti. scilicet ꝙ est defectꝰ nãlis seu accidẽtalis quo quis.ñ.ut in sum.cõ.li.iiij.t.xvi.q.i.

b Quot sunt spẽs impotentie, ꝛ ꝑm Ray. sunt principaliter due.nam una est nãlis ut impotẽtia pueri ꝫ frigiditas seis seu etiã frigiditas cõplexiõis aut artatio mulieris.alia non nãlis sed accidẽtalis ut castigatio similiter ⁊ maleficiũ. a Idez in sum.cõ.e.t.q.ij. b Utrũ nãlis impotẽtia impediat mrioniũ. ꝛ ĩ q̃ ẽ ĩ puero ꝫ puella ipedit ad tẽpꝰ ꝙ q̃diu ineſt non pót otrahere.xxx.q.ij.c.i.extra e.ꝙ sedez. de hac uide.j.mrioniũ.ij.ꝑ.i.Sed illa nãl ipotẽtia q̃ est in frigido si est ꝓpetua ipedit mrioniũ otrahẽdũ ⁊ dirimit otractũ xxxiij.q.i.c.i.⁊.ij.extra e.laudabilẽ.illa tñ que est in sene non ipedit.C. de nupti.l. sanximus.xxvij.q.i.nuptiarũ bonũ.in ꝓn. nam senes ⁊ si nãli caloꝛe destituant ope tamẽ medicoꝛuꝫ poterit aliqualit ꝛbueri eis. a Idẽ dicit glo.in dcõ.c.nuptiarũ. ꝛbiũgẽs ꝙ nemo est adeo senex quin caleꝛ possit nã ꝫ artificio. qđ non est in frigido ꝫ puero.⁊ ex dcõ isti gl. patet ꝙ si senex nullo modo possit calere idẽ iudicãdum esset de illo qđ de frigido.ſ.ꝙ non pót cõtrahere.⁊ satis facit dcm.c.ꝙ sedem. b Quid si uir non est oño frigidꝰ ꝫ mẽbrũ non erigit seu diuersimode ineptũ ẽ. ita ꝙ non pót uxori omisceri ꝫ statim spgit semẽ extra.⁊ huiusmodi. ꝛ ꝑm hostiẽ.si pót iuuari medicinis planũ est aꝫ expectã duꝫ erit trienniũ. ⁊ postea forsan seperari possit sicut pót nãliter frigidꝰ.tutiꝰ tamẽ esset osulẽdus papa. a Ego puto ꝙ ñ sit necesse osulere papaꝫ. ꝙ siue ex frigiditate siue ex causa quacũq; ostet psonã impotentẽ ad reddendũ debitũ reputat inepta ad otrahẽdũ mrioniũ.ut ĩ.c.ꝙ sedẽ extra de frigi.⁊ malefi.⁊ ut patet.eo.ti.c.

laudabilē. expectatio triēnij fienda ē nisi p pr̄i⁹ possit de ip̄edimēto constare. b Quid si mulier dicat uirū ip̄otētez ꝓpter defectū mēbri. R̄ hosti. uirū dico esse ispiciendū p hōestos hoīes sicut de muliere arta dicit infra. ℣. xi. si nō allet excessum mēbri. dicit ibi hosti. q papa osuled⁹ eēt

a Videtur hoc casu dicendū id qđ de arta que pōt otrahere cum uno ⁊ nō cum alio. ut infra. ℣. pone q est arta. Sz quid si quis nō pōt copulari cuz virgie sed cū corrupta. R̄ p̄m tho. in 4°. di. xxxiij. possūt medicialiter cum aliquo īstrumēto claustra pudor̄. frāgi. nec esset hoc cōtra nām quia non fieret ad delectatōem ſ ad medicinam. Quid si quis mouetur ad pulchrā ⁊ non ad turpē. R̄ p̄m tho. ubi supꝛ. huiusmodi abhoiatio mulier̄. non est cā nālis sed accidēt alis. ⁊ ideo idem iudiciū est qđ de maleficio. de quo infra. ℣. añpe. ⁊ sequēt ib⁹. Quid si uir sciat se frigidū ⁊ ineptum ⁊ tamē sciēter otrahit cū aliq̄ R̄ p̄m Ray. si mulier uult cohitare ñ pōt uir ab ea recedere. ar. extra ō eo g vux. in ma. quā pol. c. i. ⁊ extra e. cōsultatōi. ⁊ q̄s tanq̄ uxores habere non pūt hēant ut sorores. ut in. c. osultatōi. in fi. Et idē dicendum si mulier sciat se artā cōtraxit cū aliquo. quia si uir cohitare uelit nō poterit illa discedere. a Idem in sum. eo. ti. q. xxv. Et hec itelligēda sunt p̄m ea q̄ stari dicent in. ℣. se. b Quid si uir sciēter cō traxit cum arta. R̄ p̄m Inno. tenet cuz ea stare ut frater ⁊ soror. si tamē otrahat cū alia tenet mr̄oniū. q̄uis nihilomi⁹ p̄mā ut sorozez tenere ⁊ alere teneat. ⁊ eodem modo si qua mulier sciēter otrahat cum frigido l impotēte dēt ei cohitare ut soror. ⁊ similit dicenduz si frigidus et arta scienter otraxerit. a Con. Ray. ut patz in sum. eo. ti. xxvi. sed hosti. ait q nullum ius dictat ut aliquis opellat talē retinet sed q si cōsentiūt sil cōmorari hoc facere pūt q̄diu eis placebit. Idē dicit glo. ī. c. laudabilē. extra eo. ⁊ ibi eam sequitur do. an. de bu. ⁊ si sic omanētes ambo ul alter inhōeste uiuāt uolētes sic luxuriā suam palliare. epūs dēt occurrere p̄m hosti. ut patet in dicta. q. xxvi. ubi etiam p̄m Ray dicit q posset unus petere sepatōem si alter eorū uiueret incōtinēter l al inhōeste vl si unus male tractat alium ⁊ nollet se corrigere. b Utrū artatio mulieris sit semꝑ impedimētū otractu mr̄onij. R̄ p̄m Ray. si absq̄ piculo pōt ibueniri būficio medicine l p futuruz usum uiri ꝓpōtōti

a De usu huiusmodi uiri tenendū est ut. ℣. dicet. b Non impedit otrahere matrimoniū extra de fri. ⁊ ma. ex lris. si uēo ñ pōt aliquo mō sine graui dāno ⁊ piculo ibueniri certe sepabit ⁊ poterit se copulare alteri cui forsitan apta foret l cū respectu ibueniri possit. q si p usum scōi facta sit idonea p̄mo reddet etiā p̄ si p̄m⁹ cū alia otraxerat quā in hoc casu dimittere debet ⁊ ad p̄mā redire. nisi ipa p̄ma ad religionem trāseat. ⁊ sic solēni uoto se astrixerit ad otinentiā tūc eni remanebit cum 2ª cū qua cōtrerat p⁹ factū diuortiū. Item nō tenet redire ad p̄mā si ipa al fuerit fornicata ita q p illā fornicatōem uelit eam dimittere quo ad thoꝛ. si uero ista simpler uotū de otinētia fecit. ⁊ nihilomin⁹ p̄ea nupsit publice. 2°. non pōt repelli a p̄mo p̄textu fornicatōis quasi fornicata fuerit cum illo 2°. q̄diu de p̄mo mr̄onio dubiū erat sed āmodo non dēt cū illo 2°. manere hec oia extra. e. fraternitati. a Ista intelligēda sunt p̄m ea que dicētur infra. ℣. qd fiet. b Quomodo ostabit q illa q̄ fuit sepata a p̄ma ꝓpter artitudinē sit fā idonea ei p usum cum 2°. R̄ p̄m Guer p iuramentū mrōnarū a quib⁹ inspicit ipsa l forsitā uterq̄. a Idē in sum. eo. t. q. iiij

b Quid fiet si reddita p̄ cognosci non possit. R̄ p̄m hosti. remanebit p trienniuz cum ipo quasi p̄sumat maleficiatus ⁊ si interim eam cognoscere pōt cum illo erit al lapso termino restituetur 2°. sine spe q interim reddat p̄mo. a Idē dicit glo. sup d. c fraternitati. licet glo. Ray. dicāt q ista restō facienda est 2°. ⁊ ℣. ⁊ usq̄ ad

infinitū ⁊ ꝑm gof. ꝺ fideradū eſt an ꝺgno ſcibilis fuerit a ꝑ ſicut z⁹ puta quia hꝺies erāt ejuſdē ſtature ⁊ ꝺditōis. ⁊ ſic reſtitu etur ſed ſi non fuerit ꝺgnoſcibilis propt̄ ꝺſpitatē ꝺditōis non reſtituet̄. ⁊ ad hoc videt̄ ſonare lrā ꝺ. c. fraternitat̄ ut ⁊ no tatur in ſum. eo. t. q. v. vnō ⁊ ſi a ꝑ nullo modo poterat ꝺgnoſci ſine corꝑali pīc̄lo non fuit inter eos mrioniū. ꝑm glo. Ray vin. Jo. Tau. ⁊ hu. ar. a cōtrario ſenſu in ꝺcō. c. fraternitatī. ex hoc ibi pōito abſq; corꝑali piculo. ⁊. ar. in. c. ex lrīs. e. t. ꝑm unā expōem. ideo in hoc caſu ſi ꝑ ſequētē uſū ſcōi uiri reddat̄ idonea ꝑ non ꝓpter hoc reſtituet̄ ei ſed remanebit cū z⁹ ut in ſum eo. t. q. vi.. Sed nūqd pōt ꝺtrahi mrī moniū cū illa que eſt arta ſed ꝑ inciſionē pōt fieri apta. ℟ ꝑm Ruer. ꝺicit hugt. ꝙ non credit niſi facta inciſiōe ꝙ ſi ante inci ſionē ducat eā. tūc ſi facta inciſiōe adhuc duret ꝑmus ꝺſenſus ſufficit ad mrioniū

a Idē in ſum. e. t. q. vij. ⁊. viij. lz hugt. ꝺixerit ꝙ ſit opus nouo ꝺſenſu ut ibi ꝓz ⁊ iſta faciūt ꝺtra id qꝺ habet̄. ē. impedi mentū. iij. ſ. iij. ⁊ ꝑ his que ibidez ꝺicūt̄ in additōe. b Si uero ñ duret ut̄ ñ de nouo cōſentiat in eam aut non carnaliter ꝺgnoſcat eam pōt ab ea recedere ⁊ aliam ſupducere ꝙ ſi nolit pati inciſionē nō eſt cogenda maxīe cū timeat̄ piculum. a Idem in ſum. eo. ti. q. x. b Pone ꝙ eſt arta uni ⁊ apta alteri. nūqd pōt ꝺtrahere. ℟ ꝑm Ruer. ꝺtrahere pōt cū illo cui pōt ſine piculo cōmiſceri cum alio non tenet mrioniū. a Idē in ſum. e. t. q. ix. Idem etiā ſi mulier eſſet inepta ad reddendum ꝺebitū ꝑ latitudinē ꝑm hoſti. ut in ſum. e t. q. xi. b Circa impotētiā coeūdi qñ eſt ꝓpter impedimētū accidētale puta p caſtra tōem querit̄ an tales ꝺtrahere poſſint. ℟ indubitāter tales ꝙ oīno inepti ſunt ad reddēdū ꝺebitū ꝺtrahere non pñt ⁊ ſi cō traxerint diuidēdi ſunt. quoniā nullū eſt mrioniū. extra. e. ꝙ ſedē De ipotentia coeūdi que eſt p maleficiū. ℟ ꝑm hoſtie. ⁊ tho. in. 4°. di. xxxiij. ſic tenendū ꝙ ſi male ficiū ſupueniat mrionio ante carnalē co pulā tūc ſi maleficiū eſt ꝑpetuū impedit ⁊ dirimit mrioniū. ita ꝙ celebrato diuor tio uir aliā poterit ducere. ſimilit̄ ⁊ mlr poterit cū alio cōtrahere. xxxiij. q. i. ſi ꝑſor tiarias. ita tamē ꝙ ſi mulier ipa ꝑcuſſerit maleficiū non pōt ꝑtere diuortiū. ꝙ ſua culpa ad hoc deuenit. l. di. ſi euuāgelica. ⁊ nō i ꝓdicto. c. ſi ꝑſortiarias. a Scilicet in glo. b Si uero maleficiū eſt tpale ñ impedit nec dirimit mrioniuz. ⁊ a ꝓncipio quidē maleficiū quodlibet pſumit̄ tēpa le. ſed poſtq; ꝺiuges ꝑ trienniū ſimł cohī tauerūt dātes opam carnali copule ſi ad huc durat impedimērū pſumit̄ maleficī um eſſe ꝑpetuū. ut extra. c. laudabilē. ⁊. c. ult̄i. a Idē dicūt ⁊ alij doc. ut patet in ſū. e. t. q. xij. ⁊. xiij. b Sed qualit̄ itel ligēda ſit cohitatio triēnij. habet̄ ſupra diuortiū. ſ. vi. Quid ſi poſt triennium diuortio celebrato r̄deat potētia ſe ꝺgno ſcēdi. ℟ uarie de hoc ſunt opiōes. renēdū tamen eſt ꝑm ꝙ vł ſentire tho. in 4°. diſt. xxxiij. vz ꝙ ſi maleficiū fuerit uniuerſale reſpectu cuiuſlibet perſone tunc ſi alteri nupſerit oſtēdit̄ impedimētum non fuiſſe ꝑpetuū. vnde dēt redire ad ꝑmū. ſi autez maleficiū fuit ꝑticulare reſpectu ſpālis ꝑ ſone tūc enī ut̄qz dēt̄ licētia ꝺtrahēdi cū alio non pōt ad ꝑſtinū mrioniū redir̄ cū ꝑmū mrioniū nullū ſit ⁊ z⁹ ſit uerum.

a Sed certe non uideo quō aliq̄modo poſſit ſciri ꝙ impedimentū fuerit uniuſale reſpectu cuiuſlibet ꝑſone quia cuz q̄libet haberet experiri ꝑ trienniū. ut in fi. extra e. qꝺ eſt impoſſibile. vnde ut patet in ſum. e t. q. xv. al̄ ꝺicit ſimpl̄r ꝙ etiā ſi poteſtas cognoſcēdi redeat non reſtituit̄. xxxiij. q i. ſi ꝑſortiarias. in fi. ut ibi patet. hoc intel ligēdū quoniā deuentū eſt ad z⁹ mrimo nium. ibi etiā ꝺicit̄ ꝙ ſi forte ſanari ñ po tuerit ſeparī ualebūt. ſed poſtq; alias nu ptias expectierit in carne illis uiuentibus quib⁹ iūcte fuerit ꝓnib⁹ quos deliq̄rāt etiā ſi poſſibilitas cōcubēdi eis redita fu erit reconciliari nequibunt. b Utrum

maleficiū ꝑ aliō maleficiū sit tollēduz.R̄ ꝑm tho.ubi.s̄.si maleficiū nō pōt ꝟmouēi nisi ꝑ aliud illicitū ut ꝑ dēmōis auxiliuz vl̄ huiusmodi.etiā si sciret sic posse reuocari nihilomin⁹ impedimentū ꝑpetuū iudicat quia remediū non est licitū. Jō pe al.⁊ hosti.⁊ addit hosti. ꝙ licet aliq̄ remedia uideant uana tollerari potest tamen retondere uana uanis. non autem dicit de illicitis. a Sed certe oia uana remedia nō nālia sunt illicita ⁊ pnitiosa.xxvi.q.ij.illud. b Qualiter aūt ⁊ quādo sit faciendū diuortiū ꝓpter impotentiā coeūdi unde.s̄.diuortiū.quasi ꝑ totum.

Impedimentum.xvi°.de mrimonio tracto cōtra interdictū ecclesie.

Circa qd̄ sciēdū ꝙ illi inter quos mrimoniū interdicit non dēt contrahere.si tamē cōtraherēt non sunt separandi nisi ad temp⁹ ut agant pniam ꝙ mādatum ecclesie detēpserūt.extra de ma. contrac.contra interdic.ecclesie ꝑ totum.

Interdicta etiā sunt mrionia cladestina ⁊ dēt ꝑmitti banna ut.s̄.dictū est ipedimentū.p.ſ.vij. Itē ā talibus mrionijs hēs.j.lūmus.ſ.i.⁊.s̄.debitum.ſ.fi.⁊ infra matrimonium z°.ſ.fi.

Impedimentum.xvij°.de ipedimēto feriaz.

Ubi sciendū ꝙ tpe feriaz ꝟm Ray. pōt contrahi spōsalia ⁊ etiā mrioniū. quod fit solo consensu.ut traditio uctoris ⁊ omnis nuptiaz celebritas ꝓhibet.extra de mrimonio.contrac.cōtra.inter.eccl'.ꝑ totum xxxij.q.iiij.non oportet.⁊ trib⁹.c sequēti bus. a Hosti.tamē in sua summa.ut ⁊ nōtur in sum.lib.iiij.ti.xxvij.q.i. dicit se putare ꝙ etiā ꝓhibeat consensus.quia his dieb⁹ non interpōit ecclesia auctem suaz si i .c.cappellan⁹.extra de fer.h̄ n affirmat licz opi.quorūdā recitet. forte potest dici ꝙ simplicia spōsalia etiā de pnti non ꝓhibēt ur.ut dicit Ray.cū quo cōcor. glo.in dicto.c.cappellan⁹. nisi forte fierent cum magnis solēnitatib⁹ cōuiuioz l' sil'iuz.a quib⁹ his tpib⁹ oportet cessare q̄ spāliter deputata sunt ad pniam ⁊ dei honorem. xxxij.q.iij.non oz.⁊ hoc casu pōt intelligi dictū hosti. b Cuius ꝓhibōis rōez assignat tho.in 4°.di.xxxij.dicēs sic qñ noue spōse traducunt aius diugū magis ex ipa nouitate ad curā carnaliū occupatur ⁊ ideo in nuptijs dsuerūt signa multe letitie dissolute ostēdi.⁊ ꝓpter hoc illis tēpibus in quib⁹ hoies pcipue debēt se ad spūalia eleuare ꝓhibitū est nuptias celebrari.hoc aūt est ab aduentu usq; ad epiphaniā ꝓpter cōionē que ꝟm antiq̄s canones fieri in nocte cōiter solz. a De con.di.ij.⁊ si non frequēti⁹ ⁊.c.seculares b Et a.lxx.usq; ad octauā paschę ꝓpter cōionē paschalē.⁊ a trib⁹ dieb⁹ ante ascēsionē usq; ad octauā pētecostes ꝓpter ꝑparationē ad cōionem pētecostes illo tempe sumēdā.Et de ꝑmis duob⁹ tpib⁹ hētur xxxij.q.iiij.non oz.⁊ trib⁹.c.se.de ultimo extra de fer.cappellan⁹. ubi etiā Guer.dicit.ar.ꝙ otiū facies mortalit peccat. a Idē in sum.dicta.q.i. b Sed tamē ut tho.ibidit in illis dieb⁹ nūq̄ est ꝓhibitū debitū exigere.ꝙ non est tanta distractio aioz in redditōe l' petitōe debiti.sicut in celebratōne nuptiaz. a Potest dici ꝙ etiā si non sit ꝓhibitū ex ꝑcepto est tamen de consilio diligēter amplectēdo cū ꝑdicta tpa ad pniam ⁊ deuotōem deputētur ut patet ꝑ ambro.in sermone de aductu ubi de his loquēs dicit.non solū ab oi immunditia sed etiā ab uxorib⁹ ꝓpijs studiosissime otineat.qđ ⁊ pōit.xxxij.q.iij.fratres b Bene tamē ꝓhibet exactio debiti in dieb⁹ solēnib⁹ ⁊ ieiunijs. ut dicit supra debitū diugale.ſ. vij. Sed nūquid in ꝑdictis dieb⁹ includit octaua epiphanie R̄ ꝙ non ꝙ non inuenit ꝓhibitū.nam ⁊ si canon hoc uoluisset certe exꝑssisset. sicut exꝑssit de octauis paschę.xxxij.q.iij.non oz.z°. sed nec tho.nec magister sentiēdo ipis octauis aliquā facit mētionē.licz aliqui minus bn dixerit cōtrariū. a Dictum

istozuz põt saluari in locis in quib⁹ est de ꝯsuetudine.nam in ꝯtrahẽdo mrimonio seruanda est ꝯsuetudo hõesta extra de cõ ⁊ affi.ꝙ dilcio. b Similiter ñ icludit infra p̃dictũ temp⁹ illa dñica que est post pẽtẽ.quia ipm festũ nõ hẽt die octauuz vnde in ipa pñt nuptie celebrari.ex de fer. .c.capellan⁹.in fi. a Hoc fuit dictũ glo Ray.ut patet in sum.eo.t.q.ij.sed in dcõ .c.capellanus.hoc non clare ꝓbat.vnde ⁊ hosti.ibidẽ dicit ctrariũ.s. ꝙ nuptie non pñt fieri in ꝑma dñica p⁹ pẽtẽ.s.quãdo agit festũ trinitati.sed in crastio sic. b

I Ospubes Dicit cõmũit puer infra.xiij.an.ꝯpletũ puella infra.xij.extra de despõ.ipubẽ.ex littẽis his eni annis trãsactis dicũt anni discretõis extra de regl.cũ te. a Poti⁹ incipit cũ scimus. ⁊.c.cũ uix.⁊ anni discretõis dñr a septẽnio supra quo ad cfessionem ut patet ꝑ glo.in.c.omis.extra de pc.⁊ re. cõiũcta glo.in.c.i.de delic.pu. b Et.c. significatũ.⁊ ex tũc dñr puberes.põt etiã dici pubes qui uel que ex hitu corpio pubertatẽ ostẽdit ⁊ gnare seu cõcipe põt ex de despõ.impu.puberes.an ipubes possit ctrahere mrioniũ.uide.ꝯ.mrioniũ.ij.ff.i.⁊ an spõsalia.uide.ꝯ.spõsalia.ff.iij.

I Ncantatio Require.ꝯ.sortilegiũ.ij.ff.v.⁊.vi

I Ncẽdiarius Incẽdarius dicitur ꝑm Ray.⁊ Huer.qui incẽdit auẽte ꝓpria ciuitatẽ uel uillã siue mãsionẽ l segetẽ.⁊ similia alia malo studio ut ꝓ odio l uindicta.xxiij.q ulti.pessimã.xij.q.ij.cum deuotissimã.sec⁹ si faceret iussu eius qui hẽt ptãtẽ idicen di bellũ.qđ est iustũ. Itẽ incendiari⁹ est q incẽdi facit p̃dicta aut csiliũ aut auxiliuz ipendit. a Secus eẽt si quis domũ ꝓpriam l segetẽ incẽderet. ꝙ licet peccaret re sua abutẽdo non tamẽ tenet pena incẽdiarij nisi dolo malo hoc faceret. salicz ut ꝑ incendiũ rei sue aliena incẽderent ꝑm gl. Ray.⁊ ul.ut in suz.li.ij.t.v.q.ix. b Et dicit malo studio ꝙ si quis cãu uel negligẽtia hoc faciat non iudicat ut icẽdiarius a Hoc fuit uerũ quãtũ ad pnam. sed quo ad interesse dãnificati bene tẽtur ex negligẽtia.ut in.c.fi.extra de iniur. tenet etiã quo ad pnam si tam lata culpa fuit ut luxuriare aut dolo sit ꝓxima.ut in.l.pẽt. ff.đ incen. b Con.hosti.⁊ gof. Que pena incẽdiarij.& ꝑm leges est ut ipe igne cremet aut capite puniat.ff. de incẽ.rui. ⁊ nau.l.qui edes.⁊.l.pc.⁊ ulti. ff.de penis. l.capitalium.ꝯ. incendiarij.ff.ad.l.coz.de sicca.l.si quis dolo. a cremãt ꝓprie qui incẽdiũ fecerũt intra opidũ ut in dicto.ꝯ. incẽdiarij.qui uero casam aut uillã leui⁹ puniũtur.ut ibi ⁊ ita itelligit qđ hẽtur ĩ d.l.q edes. ubi dr q edes acuũ ve frumti iux domũ põitũ obsẽdit uictus ꝛbẽat⁹ igni necari iubet.⁊ ꝙ appellatõe ediũ oes spes edificij ctinent.sed in dignitate positi capite puniũtur.ut in d.l.frubi.dr q data opa in ciuitate incẽdiũ fecerit si humiliori loco sint beniis obijci solẽt si aliquo gradu exñs id fecerit capite puniũt aut certe in insulã deportant. b Scdz canonẽ uero est pena mlti. naz icendiari⁹ ecclesiaz l locoz religiosoz ul cimiterij l spatij ꝓuilegiati in circuitu ecclesie est excoicatus ipo iure qui etiã postꝙ fuerit denũtiat⁹ non põt absolui nisi a papa ut dictum est.s.absolutio.p.ꝯ.ij.⁊.s. excoi° iij. Que aũt sint loca ꝓuilegiata hẽs supra emũitas ꝯfugiẽtiũ.ꝯ.ij.incendiarij vero aliozꝫ locoz cũ mãdatib⁹ csulẽtib⁹ ⁊ fauẽtib⁹ sunt excoicandi.xxiij.q.viij.si quis mẽbrozꝫ.⁊.c.pessimã.⁊ isti etiã p⁹ꝙ fuerit denũtiati nõ nisi a papa pñt absoluti.ut dicit.s.absolutio.p.ꝯ.iij.tales enim incendiarij in qbusdã locis ipo fco hñt ꝓ excoicati.ex ꝯsuetudie lz reuera absq; csti tutiõe aut snia nõ infert excoi°. a de lz dic ut.s. excoi°.p.ꝯ.vi.in additiõe. b

I Ncertorum

restitutio siue dispẽsatio uide infra restõ vi.per totum.

INcestus. Quid sit ⁊ q̃ graue habes supra fornicatio ℣i.⁊ infra iuria ℣i.

INdulgentia Quis possit decedere idulgẽtias ℟ ℘m tho.in 4°.di.xx.solus papa. qa ipse solus plenariã hẽt ptãte ꝓpr nullt potest idulgẽtias facere cã tñ exĩte ltĩma.archi epus q̃ licet non sit iudex ordiarij oiuz de sua ꝓuitia ut.ē.archiepõs.℣.iij.põt tam nõ solũ in sua dioces sed etiã in tota sua ꝓuintia idulgẽtias decedere. dũmodo nõ excedat statutũ gñalis dcilij. extra de pe. ⁊ re.modo. Itẽ hoc põt epi in sua dioces nec p peccatũ tollit eis talis ptãs quia ẽ ptãs iurisdcois. a Nisi esset peccatum ex quo ligaret aliqua cẽsura ecclesiastica quia tũc non põt absoluere nec ligare ut ē.absolõ.p̃.℣i.ℵ.ij. b Sacerdotes vẽo aut decani non põt nisi sibi ex cõcessione ab epis facta. a Simliter etiaz nec alij plati inferiores epis.ut abbates ⁊ ℌmodi ut extra ð excess.pla.accñtib⁹ q̃ eis dispẽ satio cois thesauri omissa nõ est. tam põt decedere pticipatõem bonoꝝ congregatõnis sibi omisse.nã hec pticipatio fit p mutuã caritatẽ.sed idulgẽtia requirit auctẽ ℘m pe.ut in sum.lib.iij.t.xxxiij.q.clxxxiij.q etiã dicit q̃ confirmat⁹ etiã anteq̃ sit sacer dos põt idulgẽtias facere ⁊ etiam legati non sacerdotes.ut extra de pe.⁊ re.q̃ aũt quia ℌ ptãs magis expedit ex iurisdictiõe q̃ ex ordine.hosti.uero dicit q̃ electꝰ confir matus ante epalẽ consecratõez tuti⁹ faceret si a talib⁹ abstineret maxie si ñ sit sacdos ut patet in sum.con.ca.pe. b Est autez p dcilĩ limitata quãtitas p hũc moduz quando dedicat ecclesia non dẽt nec põt idulgẽtia extẽdi ultra annũ siue ab uno siue a plurib⁹ epis dedicet.in anniũsario uero dedicatõnis aut etiã ex quacũq̃ alia cã non põt dari idulgẽtia nisi.xli. diez extra de pe.⁊ re.cum ex eo in fi.⁊ hoc siue cõcedat ab uno epo siue a multis q̃ nũq̃ excedit põdictã taxatõem.extra de pe.indl gentie.li.vi. a Ibi dicit indulgentie q̃ ab uno l plurib⁹ epis in ecclesiaꝝ dedica tionib⁹ l alijs quibuscũq̃ casib⁹ decedũt uires non obtinẽt si statutũ excesserit cõ cilij gñalis. b Sed nũqd idulgẽtie ua lent alijs q̃ sbditis eoꝝ qui eas faciũt. ℟ ualent illis quib⁹ ꝓpij epi cõcesserunt ut ꝓsint.extra de pẽnis.q̃ aũt. a Et nõ so epi sed etiã ꝓpij sacerdotes inferiores hoc põt decedere ℘m quosdã quia tũc non ipi dãt eis idulgentiã sed decedũt ut remis/ siones ab eis facte eis ꝓsint ut sic in absolutõe pnitẽti.p diuersos modos ꝓuideat liberandi a peccati.⁊ a pẽnis qã est officij sacerdotalis.⁊ cum hoc con.hosti.⁊ Guerduram dicẽs q̃ cum ofitẽs habet multa peccata mortalia p qb⁹ forte tõ uita hois quãtũ ad septenez pniam non sufficẽt tẽ sacerdos hoc exponat pnitẽti ⁊ addat.vñ iniũgo tibi q̃ q̃diu uiues dicas totiẽs in die pr̃ nr̃ l simile q̃ pnie arbitrarie sunt dãt etiã dicere concedo tibi q̃ ꝓsint tibi oẽs remissiões a quocũq̃ fient al's ei non ꝓdessent dicto.c.q̃ aũt.ut in sum.eo.t.q. clxxxix. b Quãdo aũt extraneus epus dat idulgẽtiã in uno loco idulgẽtia eꝰ ualet tantum sbditis suis ut hosti.dicit. a Et alijs quib⁹ cõcessum est ut statiz patuit. b Utz idulgẽtie faciẽde sint p sbsidio tẽpali.℟ ℘m tho.⁊.pe.in 4°.di. xx. p tẽpalibus sunt spũalia danda ideo idulgẽtie dãde sũt ꝑncipaliꝰ p utilitate spũali ⁊ non p sbsidio tpali. a Idez in sum.e.t.q.clxxxv. b An indulgentie in foro diuino aliquid ualeãt ⁊ quãtum. ℟ ℘m tho.⁊ pe.ubi.ē.in ecclesia est thesaur⁹ meritoꝝ tã ipi ecclesie q̃ christi.cui⁹ the sauri plat⁹ hẽt claues ⁊ dispẽsare põt. et sic indulgẽtia ualet.quatuor tñ regrũtur ad hoc ut ualeãt duo ex pte danti scilicet auctas ⁊ causa rõnabilis.alia duo ex pte suscipiẽti scz q̃ sit in statu mẽndi ⁊ ut fa ciat illud p quo indulgẽtia dat.con.tho.

ꝛ al. a Idē in ſum.e.t.q.clxxx.ubi etiaꝫ dicit᷑ ꝙ cā rōnabilis ē utilitas eccleſie qa thēſauri eccleſie ꝓ eiꝰ neceſſitatibꝰ diſpenſandi ſunt. b Valent igit᷑ indulgentie quātū ſonāt.vꝫ.xl.dies indulgētie ualēt tantū quātū.xl.dies pnīe ꝑm taxationem factā ſiue a iure ſiue a ſacerdote ſiue a iuſtitia dīna.dies enī iſti ſiue ānī ñ ſunt ānī celi nec purgatorij ſi mūdi.ꝛ ſicut ī mūdo xl dies pnīe plus ualēt uni ꝓficiēti cum maiori feruore ꝙ ualeāt alteri.ita.xl.dies indulgētie plus ualēt illi qui cuꝫ maiori cāritate ſeu rei date quātitate accedit ſatl. concor.thō.ꝛ Ray. ꝛ addit thō.ꝙ q uicinior eſt eccleſie ꝛ etiā ſacerdotes ꝛ clerici ita ꝺſequūt᷑ idulgētiā ſicut remoti. a Idē in ſum.e.t.q.clxxxi. b Quid cum pnīa alicꝰ eſt.vij.annoꝝ.ꝛ ipſe ſucceſſiue dat.vij.nūmos eccleſie alicui q̄ bēt idulgētiā unius anni nūqd liberatꝰ eſt.R᷑ ꝑm hoſti.non eſt dubiū ꝙ liberatꝰ eſt quo ad eccleſiā militātē.extra de pe.ꝛ re.cū ex eo ſ adhuc plātꝰ.tamē ſi indiſcrete facit hꝰmodi indulgētias ſe onerat ꝺſulimus ꝙ ille qui acquiſiuit huiuſmodi idulgētias non utatur eis in hac uita ſed reſeruet in purgatorio ubi grauiſſima erit pena a Idē in ſum.e.t.q.clxxxij. b Dn qs toti ens habeat idulgētias quotiēſ itrat eccleſiam ubi pōita eſt.R᷑ ꝑm thō.in 4ᵒ di.xx. aliquādo idulgētia determiata ē ad tēpꝰ puta ꝙ quicūq; uadit ad talem eccleſiam uſq; ad tale tempꝰ bēat tantū ꝺ indulgētia.ſed tūc intelligit᷑ ſeᷣ tantū. aliquādo indulgētia eſt plēnis ſicut in eccleſia bti petri in Roma.xl.dieꝝ.ꝛ tūc quotiēſ qs uadit totiēs indulgentiā ꝺſequitur. a Idē in ſum.li.iij.t.xxxiiij.q.clxxxij b Quibꝰ ꝓſunt indulgētie.R᷑ ꝑm pe.nō ualēt exñtibꝰ in peccato mortali, ꝙ manēte offenſa reatꝰ pene tolli non pōt.ualēt autem religioſis ſicut ſecularibꝰ.qn etiaꝫ ſi ſit indulgētia de dādo pūt dare ſi habēt adminiſtratōem uᷣ licētiā dandi a ſuis p̄latis.plātꝰ etiā licet ſibiipſi p̄ ꝛ p̄ncipaᷣ indulgētiā dare non poſſit. pōt tamē uti indulgētia alīꝰ data.ꝛ ſb eadē forma. cō. thō.ubi.ſ. a Idē in ſum.e.t.q.clxxxvi.

b Utrū indulgētia ualeat illi q̄ libēt faceret illud ꝓ quo datur ſed non poſſūt R᷑ ꝑm thō.in 4ᵒ di.xx.ꝙ non.ꝙ idulgētia tantū datur ſub hac forma.ſ.ut faciat vᷣ det hoc ᷣ illud.Idē al. a Idē in ſum.e t.q.clxxxvij. b Utrū unus poſſit altēri indulgētiā mereri.R᷑ ꝑm thō.in 4ᵒ di.xlv. non pōt niſi ꝓcedat ex intentōe dantis. vñ poſſet ſi indulgētia fieret hoc mō dicēdo ꝙ ille qui facit ᷣ ꝓ quo fit habeat talem idulgentiā.con.al. a Idē in ſum.e.t.q. clxxxviij. b Et ſimile dicendū ē de hiſ qui ſunt in purgatorio.ꝙ ſi fiat ſub hac forma quicūq; fecerit hoc ᷣ illud ipſe uel alius ꝓ quo facit in purgatorio detentꝰ habeat talē idulgētiā ualebit illi aᷣ ñ.nec ꝓpter hoc ſequit᷑ ꝙ plātꝰ poſſit ꝓ ſuo arbitrio animas a purgatorio liberare quia ad hoc ꝙ idulgentie ualeāt requiritur cā dueniēs idulgentias faciēdi.eō.pe.ꝛ Inn.

a Siᷣ Ray.ꝛ glo.eius.ſed hoſti.dicit ſimplicit᷑ ꝙ ex vi idulgentie ñ ualēt huiuſmodi defunctis remiſſiōes cū nō ſint de foro eccleſie ſed bona opa quibꝰ quis meret᷑ idulgentiā.ut elemoſine ᷣ pegrīa tōes ualent eis ſicut ꝛ alia ſuffragia eccleſiaſtice caritatis.ut in ſum.e.ti.q.cxci.ſ cēte non vī rō quaꝫ ad defunctos poſſit tranſferri meritū bonoꝝ opum ꝛ nō meritum chriſti uᷣ militātis eccleſie vnde ſi papa huiuſmodi faceret idulgentias ñ dērem᷑ os ponē in celū ꝺ plēitudie ptātis.eꝰ temē dubitādo ꝑm glo. Ray. in dcā.q. clxxxi.

b Quid de illo qui ꝺſequit᷑ gñalem idulgentiā pōitā ꝓ papā.R᷑ ꝑm hoſti ſtati euolat ſi in tali ſtatu decedat. a Cōcor glo. Ray.ut in ſum. eo.ti.q.clxxxij. b Utrū cruceſignatꝰ qui moritur anteq̄ iter arripiat habeat idulgentiā.R᷑ ꝑm thō. in quolibet forma ꝺſiderāda eſt. nā ſi decat᷑ accipientibꝰ crucē ſtati habet etiaꝫ ſi decedat anteq̄ iter arripiat ſecꝰ ſi ꝺcedat᷑ trāſeūtibꝰ. a Cō.glo. Ray.ut in ſum.e t.q.cxciij. b Precipit᷑ ī ⁊tute obediētie

ſb̄ pena excōis. a Tex.dicit ſb̄ itiatiõe maledcōis eterne ut in cle.religioſi.ō q̄.j.

b Religioſis ne p̄dicēt idulgētias inviſcretas.ut i cle.religioſi.de p̄uil.ō q̄ſtuariꝭ qui portāt idulgētias aut predicant habetur.j.queſtuariꝭ.

INfamis Duobus modis eſt aliqs infaīs.ſcz de facto ⁊ de iure Infamis de facto eſt cuius apud bonos ⁊ graues grauata eſt opinio ſup crimine aliquo. Infamis de iure eſt quez ius põit eē infamē.ut qui duct⁹ eſt de furto uel qui pugnant in arena p lucro.et plura hmõi

a Hoc fuit dictū glo. Ray.ut patz in ſum.li.iij.t.xxv.q.i. b Omnis aūt infamis tam de iure q̄ de facto debz repelli a p̄motõe ſiue ſit dignitas ſine ordo. quia porte dignitati infamib⁹ pateꝫ nō debent di.li.qui in aliquo.extra de re.iurī.infaīb⁹ li.vi. a Hoc fuit dictū Ray.ut patet i dicta.q.i. b Itē infamis non poteſt eē iudex l̄ p̄curator.extra de iudicī.cū deputati. a Parū uidet facer ſed plus facit dictū.c.infamibuſ. b Itē repellitur ab accuſando.ff.ō accu.l.q accuſare. a Itē a teſtificādo.niſi in caſib⁹ extra de teſti.c. teſtimoniū. a Niſi eſſet etiā in integrū reſtitut⁹ ut.j.teſtiſ.ſ.v. b Itē a poſtulā do.ff.de poſtu.l.i.de qua poſtulatõe habes infra poſtulatio.ſ.fi.hec aūt de infamibuſ ſic ſuperficialiter dicta ſufficiant.alia plura potes uidere.iij.q.vij.ſ.porro.in tex.⁊ glo Qualiter ⁊ quādo infamati ſit indicēda purgatio.uide.j.purgatio.ſ.ij.

INfidelis Utrum liceat fidelibus coīcare cum infidelib⁹. R̄ ſm tho.2ª 2ᵉ.q.x.q in fide firmi ſūt ita q̄ ex eorum coīcatõe cum infidelib⁹ ſpaꝫ magis illoꝝ uerſio q̄ horum ſtuerſio nō ſunt p̄hibēdi coīcare cum infidelib⁹ ſimplices aūt ⁊ infirmi p̄hibēdi ſunt ne ſiñ magna neceſſitate cum eis cōuerſentur. Que infidelitas ſit grauius peccatum. R̄ ſm tho.ubi ſup hēticī quidē qui p̄fitēꝫ legē euuāgelij ⁊ eam corrūpunt grauius peccāt q̄ iudei qui fidē numq̄ ſuſcepūt ⁊ iudei qui ſuſcepunt figurā eius in veteri lege quā male iterptantes corrūpūt q̄ui⁹ peccāt q̄ gētiles q nl'lo modo fidē euuā gelij ſuſcepunt. poſſent tamē ſm qd aliē dpari. Utrū cum infidelib⁹ ſit diſputandū. R̄ ſm tho.ubi.ō.in diſputatõe fidei cōtra hēticos duo ſūt dſideranda unū ex pte diſputātis.q̄ ſi diſputat tāq̄ ō fidō dubiꝰ ⁊ expiri uolēs veritatē tūc peccat p̄cul dubio tāq̄ infidelis.ſi aūt diſputat ad dſtrādū errores uel ad exercitiū laudabile eſt.aliud eſt dſideraduz ex pte audiē tiū utruz ipi ſint inſtructi ⁊ firmi in fide tūc enī nullū eſt piculuz diſputare. Aut ſi audientes ſint ſimplices ⁊ in fide titubātes circa tales diſtiguēdū eſt.q̄ ſi ſunt ſollicitati ab infidelib⁹ itentib⁹ i eis fidē corrūpe tūc neceſſe eſt publice diſputare dūmodo inueniant aliqui ad hoc idonei p hoc enim ſimplices in fide firmabūtur ⁊ rolletur infidelib⁹ decipiēdi difficultas ſi uero non ſunt ſollicitati tūc piculoſū ē publice diſputare ō fide corā ſimplicib⁹ quoꝝ fides eriā ex hoc eſt firmior q̄ nihil diuerſum audierūt. ⁊ ideo nō expedit eis ut audiāt hmōi infideliū diſputātiū cōtra fidem. p̄hibētur q̄ oēs laici diſputare ō fide publice l̄ occulte.extra de hēticī.qui cūq̄.lib.vi. a Et ibi dicit q hō dſfecerit excōis laqueo innodet. b Utrum liceat infideles tractare ad fidē p aliq̄ data munera uide infra mun⁹.ſ.ij.⁊ j.iude⁹.iij.ſ.i.circa fi. Infideliū mriōniū. de hoc q̄re ſupra īpedimētū.jx. de diſpari cultu. per totū. Itē de infidelib⁹ hēticī. uide ſupra hēticī⁹. de iudeis.j.iude⁹. de ſarracēis infra ſarracenus.

INgratitudo Utrū ſit peccatū mortale. R̄ ſm tho.2ª 2ᵉ.q.cvij.ingratus dicit aliqs dupliciter uno modo p ſolā omiſſionē puta q̄ non recognoſcit l̄ retribuit uices p beneficio accepto. ⁊ hoc nō ſp ē peccm mortale. nā ſi igt⁹

ptermittat illō ad quod non tenet. a Scilicz ex obligatōe necessitatis.sed ex debito gratitudis qō ē ut homo aliqd liberaliter tribuat etiā ad qō non tenet ſm eundē tho.ibidē. b Non peccat mortaliter sed uenialiť quia ꝓuenit ex negligentia quadam seu indispositiōe. a scilicet hois ad uirtutē.ut patet ibidē. b Potest tamē esse mortale ꝓpter interiorē contēptuz.aut si ſbtrahat illud quod ex necessitate ꝺbet beneficio siue ſpāliter siue in aliquo necessitatis gradu. a Ut si omitteret facere quod ꝓmisit p acceptuz bñficiū.aut si bñficieti non ſbueniret cuz posset in nōbili necessitate. b Alio mō dicitur ingratꝰ non solū quia ptermittit sed ꝛ otrariū agit.ꝛ hoc etiā ſm cōditōez eius qō agit qñqz ē peccatū mortale qñqz est uēiale. b Utrū ingrati.bñficia sint ſbtrahēda.R̄ ſm tho.ubi.s.circa ingratū duo sunt ꝺsiderāda.ꝑ quidē ꝙ ipe sit dignus pati.ꝛ sic certū est ꝙ meret bñficij ſbtractōnem.z°. ꝺsiderādū est qō oporteat bñficiū facere. ꝑ nāqz nō debet esse facilis ad ingratitudiem iudicādā.nam forte nō occurrit bñficiato facultas aꝫ debita opportunitas retribuēdi.z°.dēt tendē ad hoc ꝙ de ingrato gratū faciat qō si nō pōt ꝑmo bñficio facere forte faciet z°.si uero ex bñficijs multiplicati ingratitudinē augeat ꝛ pior fiat debet a beneficiorū cessare exhibitione.

I Niuria Quedam est enormis q̄dā non ut.s.enormia.ſ.ij. a ⟨De liꝰ supra absolō.ij.ſ.fi. in additiōe. b Utrū augeat iniuria ex hoc ꝙ ꝺmittat in psonā pluriū ꝺiūctā. R̄ ſm tho.z² z°. q.lxv.ceteris paribꝰ. quāto aliqua iniuria in plures redūdat tanto est grauiꝰ pcēm ꝛ inde est ꝙ grauiꝰ pcēm sit si aliqs pcutiat ꝑncipē ꝙ puatā psonam.qa redūdat in iniuriā totiꝰ multitudis.cuz aūt iferet iniuria in psonā ꝺiūctā alteri q̄litercunqz tūc iniuria illa ptinet ad duas psonas. et ex hoc ipso aggrauat pcēm quomodo et quādo liceat iniuriā psone ꝑ rex° repelleř uide.s.bellū.ꝑ.ſ.ij.de materia iniuriaruz uide infra patientia.

I Niustícia Utruz faciens

I Niustícia Utruz faciens iniustitiā semp peccet mortaliť. Festū est ꝙ ꝺtrariatur caritati ꝛ sic ex suo genere est pcēm mortale.ille tamē q ī puis facit iniustitiā deficit a pfectiōe eiꝰ qō est iniustū facere inquātuz pōt reputari ñ eē oīo ꝺtra uolūtatē eius qui hoc patiť puta si auferat aliquis alicui unū pomū uel aliquid tale.de quo ꝓbabile est ꝙ ille nō ledat nec ei displiceat.ꝺ iniustitia iudici. ecclesiastici uide.j.iudex.ij.ſ.fi. a immo ·ſ.i. b Item multa circa iniustitiā iudicū.uide infra iudex.ꝑ.ſ.iij.ꝛ sequen.

I Nobedíétia

Utruz sit pcēm mortale.R̄ ſm tho.z²z°.q.cv.sic.nam inobediētia ꝺtriat caritati dei que exigit ut eius pcepti obediat.in pceptis aūt diuinis ꝺtinet ꝙ etiam superioribꝰ obediat.unꝺ 20.xij.qui resistit ptāti dei ordinatōi resistit. Itē ꝺtra riatur dilcōni ꝓximi inquātū superiōi ꝓr° ſbtrahit obedientiā quā ei dēt.si aūt plus aliquis tor pcepta ingerat ꝙ subditꝰ ea implere non possit excusatur.de obedientia.habetur infra obedientia. p totum.

I Nquísítio Sciēduz ꝙ tribꝰ modis ꝑncipaliť ꝓceditur ꝺtra aliquē de crīe vz p accusatōem.denūtiatōem.ꝛ inquisitōem.ꝛ quomodo dēat fieri accusatio hēť.s.accusare.ꝛ s.accusatus.ad denūtiatōem uero dēt pcedē caritatiua ammonitio.extra de accu. sup his. ꝛ.c.qualiter ꝛ quādo.ij.ꝛ ad inquisitiōez pcedere dēt clamosa insinuatio.ut in dcō .c.qualiť. addiť ꝛ quartꝰ modꝰ. scilicet cū crimē obijciť p modū exceptōis de q̄ agitur infra inscriptio·ſ.i.ꝛ.ij. Qñ ꝛ a quo sit ꝓcedēdū ad inquisitiōem.R̄ cum

ſ̄ditus aliquis uł etiã ꝑlatus offendit ſi
p clamorẽ ⁊ famam ad aures ſupioꝝ.pue
nerit niſi quidẽ ortã a maliuolis ⁊ male/
dictis ſed a ꝓuidis ⁊ hõeſtis nõ ſeł tãtũ
ſed ſepe dẽt ueritatez diligẽtiꝰ ꝓſcrutari
ut puniat ſi oporteat non tãꝯ idẽ ſit accu
ſator ⁊ iudex ſed quaſi denũtiante fama
extra de accu.qualiter ⁊ quãdo.ij.⁊ extra
de ſymo..lz bely. a in dicto.c.qualiť.ñ
dicať de ortu infamie ſed de denũtiatõe q̃
faciẽda eſt a ꝓuidis ⁊ hõeſtis ſufficit enim
ſm ſ̄Rai.ꝙ apud bonos ⁊ graues quis ſit
diffamatꝰ nõ diſtincto a quibꝰ ortũ habuit
infamia ꝙ infamia ab incerto autore ꝓce
dit de con.di.iij.ſanctũ. con.b.⁊ hoſti.in
dicto.c.qualiter.⁊ in ſum.li.iij.t.xxxiij.q
i.⁊ addit ꝙ tũc purgatio ẽ idicẽda ꝓpter
ſcãdalũ ar.extra de pur.ca.accedẽs.addit
hoſtiẽ.ſi nõ oio dſtarer ꝙ a maliuoł orta
ifamia eſſet nec ſcãdalũ imineret nec mł
tum ſpſa eſſet infamia nõ eſſet de neceſſi
tate purgatio indicenda extra de pur.ca.
cũ in iuuẽtute. Itẽ ut patet ibidem vel
dicit ꝙ ad inquiſitiõem ꝓcedit ex q̃tuor
cauſis.ſ.ex clamoſa inſinuatiõe ut dictuz
eſt ꝓpter ſcandali tiorẽ ꝙ põt turbare ec/
cleſiã ſiue ſit unus adeo potẽs ꝙ ipe ſcã/
dalizarꝰ põt eccleſie ſcãdalũ ſuſcitaꝛ ſiue
ſint plures. ad remotõem aũt talis ſcãda
li indicit purgatio ⁊ illa ſequit igſitõez
Item põt fieri ingſitio extra eum q̃ ſuſpe
ctus eſt ſuo ꝑlato ł ꝓncipi terre ł aliꝭ bo
nis uiris ꝙ ex hoc indicit purgatio. Itez
fit inquiſitio ꝓpter piculũ etiã ſine infãia
ſicut fit in hẽſi ⁊ in aliꝭ cribꝰ q̃ ſerpunt
in occulto.ibidẽ etiã patet ſm hoſti. q̃liť
epus ex officio ſuo uiſitet quolibet anno
quãlibz eccleſiã etiã ſi nulla ꝓcedat ifãia.
⁊ tũc inquirere dẽt ex officio puro tã de
clericis ꝙ de laicis.dicit etiã ꝙ archipſbr
uiſitat ſi ð ꝺſuetudiẽ hoc hẽat poſtea epꝰ
de iure cõi. poſtremo archiepꝰ eodẽ iure
⁊ legatꝰ ab apł̃ica ſede miſſus.⁊ extra hoc
non currit ꝓſcriptio extra de ꝓſcrip.cum
non liceat quia ñ uiſitaretť iam pclitaret
ꝓnlegia tũ bñ pñt eximẽ ł oĩa ĩ ocã.q.v

b Qualiter ꝓcedẽdũ ſit ĩ ingſitõe que
fit contra ſingularẽ pſonã.Rł ꝓmo quidẽ
ſciendũ ꝙ dẽt fieri in loco ubi ꝺuerſatur
pſona de qua eſt ingrendũ.xxiij.q.i.patꝰ.
extra de elec poſtq̃.⁊ extra de ꝓſcrip.q̃ſdã
citabiť ipe cõtra quẽ ingrẽdũ eſt ⁊ ſic de
bet eſſe pñs niſi ꝙ ꝛrũacia ſe abſentauerit
⁊ dẽt fieri coꝛã ecc̃ ſenioꝛibꝰ. a Sed de
iſtis ſenioꝛibꝰ nõ dicit in.c.all'ati ſed bñ
dicit goſ.⁊ põt intelligi de ltimis officia/
libus iudicis inquirẽtis. b Item expo
nenda ſunt ei illa capª de quibꝰ fuerit iq/
rendũ ut facultatem habeat defendẽdi ſe
⁊ non ſolũ dicta teſtiũ ſunt ei dicẽda ſed
etiã noĩa eoꝝ ut quid ⁊ a quo ſit dictuz
appareat ⁊ ne ſuppſſione nominũ dẽt au
dacia infamãdi. a Dicit tamẽ hoſti. ꝙ
cauti iudices ꝺſueuerũt tradere dep̃ones
ſine noibus ⁊ noĩa ſine dep̃onibus ꝓpter
teſtiũ euitãda picula ut in ſum. lib.iij.ti.
xxxi.q.vi. b Itẽ admittende ſunt exce
ptões ⁊ replicatões ltime.hec oĩa extra ð
accu.q̃liter ⁊ quãdo.ij.⁊.v.q.ij.ſi ꝑmates
⁊ talis quidẽ põt opponere ꝺtra igſitoꝛez
de ſuſpecto vł ꝙ ſit criminoſus ⁊ contra
denũtiatõez. a .i.denũtiantẽ ut in dicta
q.vi. b vel lrãs ad inquirẽdũ ipetratas
⁊ cõtra teſtes ⁊ dicta eoꝝ extra de accu.
cũ oporteat.⁊.c.cum dilecti .ij.nã nõ dñt
admitti teſtes niſi ltimi extra de ſen.⁊ re.
iudi.cum.i.⁊.a. a Itẽ inquiſitoꝛ debet
facere iurare ⁊ teſtificari illos qui denũti
auerũt extra de ſymo.lz bely.ſecuſ ẽ i uia
accuſatõis ꝙ accuſatoꝛ non põt eſſe teſtis
extra de accu.cum p. Itẽ ſciẽdũ ꝙ i nł̃o
crimine põt ꝓcedi ad inquirẽdũ ex denũ
tiatõe niſi ꝓceſſerit fraterna correctio ut i
dicto.c.lz.de quo.ſ̄.correctio fraterna.ſ.v.

b Qualiter ꝓcedẽdũ ſit in inquiſitõe
gñali puta cũ ꝺmittit alicui ingſitio ec/
cleſie tam in capite q̃ in mẽbris.Rł debet
ꝓcedi de plano ⁊ ſine ſtrepitu iudicij cũ
non deceat ſeruos dei talibꝰ implicari ex
de accu. olim.non ita ꝙ ordo iudiciarius
oio ꝓtermittať ſed p modũ qui habetur
infra iudicium.ſ.i. Item in tali ingſitõne

teſtes quales in eccleſia inueniũt̃ qa que domi fiũt p domeſticos ꝓbari oportet. ex̃ de teſti.ueniẽs.ij. In q̃ differt iquiſitõ quã fecit iudex ex offõ ad clãorez fame et ea ad quã ꝓcedit̃ alio ꝓcurante ſiue ꝓmouente. ℞ in multi.nam cum ꝓcedit ex officio tũc is cõtra quẽ inquirit̃ cogẽdus eſt iurare q̃ reſpõdeat ueritatẽ ad interrogã ⁊ hoc ſiue inquirat̃ cõtra determinatam ꝑſonã ſiue cõtra cõuẽtũ. ſi uero ꝓceditur alio ꝓcurãte non eſt aduerſari⁹ cogendus iurare ne ꝓpter hoc ꝓmotor inquiſitionis poſſit inſtrui. ſed ipe tenet̃ ꝓbare ſuã itẽ tõez aliter puniet̃ ſuſpẽſiõe ℔ huiuſmõi.

a .i. ſuſpendet̃ ab officio ⁊ bñficio. ut in.c.cum dilect⁹. de quo.j. b Donec ſe purgauerit q̃ non aio calũniandi crimia ꝓpoſuit. extra de calũp.c.cum dilect⁹. itẽ cum inquiſitor ex officio ꝓcedit publicatis atteſtatõib⁹ põt de nouo ab alĩ teſtibus inquirere. ut.ij.q.v. hẽt. ⁊ c. menciaz. cum uero alio ꝓcurãte fit tũc publicatis atteſtationib⁹ recipiẽt̃ alĩ teſtes q̃ tiet̃ de ſbornatõe. a Idẽ in ſum. in dcã. q.vi

b Que forma iuramẽti teſtũ in cauſa inquiſitõis. ℞ ſi eſt cõtra ꝑſonã ⁊ crimen determinatũ iurat teſtis q̃ ſup crie dicet plenã ueritatẽ. extra de ſymo. licet ℞ly. ſi vero eſt inquiſitio ſup ſtatu eccleſie iuãt de his dicere qđ ſcit ℔credit in eccleſia reformãda. ℔ q̃ reſpõdeat ad interrogata. ex̃ de accu. cum dilect⁹. Et nota q̃ in talib⁹ iuramẽti. non dẽt nec ſolet iurari đ occultis. nam ſecretor̃ ſolus deus iudex et cognitor eſt. di. xxxij. erubeſcãt. ⁊. ij. q. v. conſuluiſti. ⁊ ſolũ deum habẽt ultorẽ. C. de iurĩum. l. iuſiurãdi. a Dic uocat̃ occulta ſiue ſecreta ꝓm ul. ⁊ in dicta. q. vi. non ſolũ ſecretũ ofõis. ſed ⁊ oẽ crimẽ de quo quis non eſt infamat⁹. ⁊ addit q̃ ſi aliqs infamat⁹ ſit de aliquo crimie puta de fornicatõe. ⁊ de hoc crimie fiat inquiſitio oz teſtis etiã dicere ſecretas circũſtantias q̃ſ nouit licet iurauerit tenere ſecretũ. Item q̃ quãdo fit inqſitio gñalis tũc ſi đ occ̃tis de quib⁹ non p̃ceſſit infamia aliquid dixerit teſti. non ualebit dictũ eorũ nec i⁹ cõtra quẽ depoſuerũt ꝓpter hoc erit puniendus. ut extra de accu. inquiſitiõis. b Quãdo fit inqſitio in aliquo monaſtẽio quis ꝓuidebit de expẽſis inqſitoris ℔ monachis qui ꝓſequũt̃ contra abbatez. ℞ ꝓ oĩbus dẽt ꝓuideri de rebus monaſterij ⁊ non tantũ denũtiãtib⁹ ſeu accuſantibus ſi eriã quos iudices ad ꝓſecutiõem negotij idoneos duxerit aſſumẽdos. extra. đ accu ex parte. ⁊. c olim. a In his. c. nihil dici videt̃ de expẽſis inquiſitoris. ſed aliorum p̃dcõrum tantũ. b In duãte inquiſitione monachi dñt obedire abbati. ℞ dñt in licitis. ⁊ hõeſtis dũmodo ñ impediatur ꝓſecutio negotij. extra de accu. ex pte. ⁊. c. olim. Non põt plat⁹ inferior ſuis ſubditis interdicere ne reuelẽt ſtatũ ſuum uel eccleſie ſue aut ꝑſonarũ his qui miſſi ſũt ad inquirẽdũ corrigendũ ⁊ reformãdum nec tenẽt ſnie excoicatiõis ſuſpẽſionis uel interdicti cõtra huiuſmõi late. nec etiam iuramẽta ℔ ꝓmiſſiões ⁊ obligatões alie facte ad celandũ. inſup ab inquiſitõibus talis temeritas cum aĩaduerſione digna p̃cipit̃ caſtigari. extra de offi. oz. q̃ plerique. li. vi. Poſtq̃ corã eo qui cõtra aliquẽ ſup certi. crib⁹ inqſitor fuerat deputatus eadẽ crimia ille ofeſſus fuit nec põt ipugnare ofeſſiõem quo min⁹ puniat̃ nec iõ põt punitõem euadere dicẽs q̃ ſup eiſdẽ crimib⁹ antea non fuerat diffamatus ℔ q̃ ꝑ eundẽ inquiſitorẽ capt̃a ſup quibus uolebat ingrere ſibi tradita non fuerunt extra de accu. poſtq̃. li. vi. Si is cui đ te cõmiſſa fuerat inqſitio ſup certi. cribus ꝓceſſerit ad ueritatẽ ingrendã omiſſa iqſitiõe infamie te p̃ſite nec reclamante. aut quidq̃ ſup hoc excipiente non poterit impugnare ꝓceſſum eius ob hoc quia ñ fuit de infamia ꝓmitus inquiſitũ. ex̃ de accuſi is. li. vi. Quis eſt effectus iquiſitõis ℞ ſi inquirit̃ cõtra plat̃ ſiue habentem adminiſtratõem ⁊ cõuicit̃ pena eius eſt remotio exemplo uilici diffamati cui dictũ eſt. iam non poteris. ap̃li⁹ uillicãe. luc. xvi.

extra de accu.qualiter ⁊ quãdo.ij.si uero non hẽt administratõnem pena ẽ arbitria ꝑm merita ꝓsone ⁊ qualitatẽ excessus.extẽ de accu.inquisitõis.in fi.ꝑmi Rsi.sed hoc fallit in crimínib⁹ enormib⁹ que ordinis executõem aut retẽtõem beneficij etiã p⁹ pactã pniaz impedũt.ut est in simoniaco in ordine ⁊ beneficio.extra de accu.inqsitionis.in his enim sic est sicut in accusationis iudicio ꝓcedendũ.ut in d.c.inqsitõis

a Effect⁹ autẽ accusatõis est q̃ iducit degradatõem.denũtiatio uero ad pniam. ut põt colligi i dicto.c.qualiter ⁊ quãdo Et notat̃ in sum.lib.iij.ti.xxxi.q.iij.ꝑm Ray. b Que autez dicant̃ crimia enormia.uide.s.enormia.⁊.s.crimẽ.de inquisitoz ib⁹ hereticoꝝ.hẽs.s.hereti⁹.i.ſ.iiij.⁊ hereti⁹.in.ſ.xvi.q icipit iqsitoz es.in certi ꝓuintijs.cum sequẽ.⁊ hẽti⁹.iij.ꝑ totuz.

Inscriptio

Qui accusat aliquẽ debet se inscribẽ.i. ad pnam taliõis si non ꝓbauerit obligar̃.ut supra accusatio.ſ.ij. Utruz inscriptio sit semp necessaria.R̃ quãdo crimẽ ñ opponitur directe ꝑ modũ accusatõis ł denũtiatõis. a Quãdo opponer̃ ꝑ modũ denũtiatõis etiã tũc non est necessaria inscriptio sed caritatiua monitio.ex̃ d accu. qualiter ⁊ quãdo. b Sed ꝑ modũ exceptõis. ut cũ obijcit̃ accusatori uel testi ad hoc ut ab accusatõe ł testificatõe r̃pel latur uel electo ut a ꝓmotõe excludat̃ ñ est necessaria inscriptio. sed si obijcíat̃ iã cõfirmato puta in ꝺsecratõe obijcíes dẽt se obligare ad pnã.extraordinariã ad arbitriũ iudicis.citra unculũ inscriptõis.nã elect⁹ crimíe sic ꝓbato pdit qđ ꝑ electionem ⁊ ꝺfirmatõnem ei fuerat acquisitũ.ſi ꝑpus bita non amittit.extra de accu.supr his.⁊.c.qualiter ⁊ qñ.ij.

Institutio

Capitulum sede uacãte põt admittere ⁊ istituere in bñficijs pñtatos a patrõis si sint idonei licet al̃ talis admissio ⁊ institutõ ad eꝑm ptineret.tamẽ sede uacãte nõ põt capl̃m ꝺferre bñficia que ad collationem epi ptinẽt.extra de instis.c.i.li.vi.instituẽ. heredes quõ teneat̃ testatoz uide.j.testamentũ.ij.ſ.i.ꝑ totum.

Interdictum

ꝑmo. Contra interdictũ aliud est gñale aliud ꝑticulare. gñale dicit̃ qñ gñaliter interdicit̃ regnũ aut ꝓuincia siue etiã ciuitas aut castrũ. a aut uilla ut in .c.cum in ꝑtib⁹.de quo.j. b Et intelligenduz est gñale in hoc casu si interdicat̃ terra alicui⁹ qui nullã hẽt integrã ſ tãtũ ꝑ ꝑte. ꝑticulare uero quãdo de multis ecclesijs una ł pauce interdicũt̃.extra de.s sig.cũ in ꝑtib⁹. a Idem in sum.lib.ij.t. xxxij.q.ccxxij.⁊ se b Quid est dicẽ int̃ dico talẽ locũ.R̃ ꝑm Inno.nihil aliꝺ est dicere q̃ interdicere ibi hoies habitantes a certi.sacramẽti.ibi accipiẽdis ⁊ a sepl̃tura.⁊ q̃ clericã ibi publice celebrare ⁊ sacramenta ꝺferr̃ ꝓhibẽt̃. a Sic ergo interdictũ est quedã ecclesiastica cẽsura q̃ quis ꝓhibet̃ a ꝑticipatõe quorũdã sacramẽtorum ⁊ diuinoꝝ ⁊ sepultura. ⁊ ad ſ facit quod hẽtur in sum.e.t.q.ccxx.qñq autẽ ponit̃ ⁊ ꝑ alijs ꝑticularib⁹ ꝓhibitõibus ut cum alicui interdicit̃ ingressus eccl̃ie extra de sen.ex.is cui.li.vi. b Loc⁹ eni ꝑ se nec ẽ in culpa nec ẽ sacrõꝝ ꝓceptibil̃

Interdictũ ꝑm hosti.⁊ ſ.non põt põi sine rõnabili causa sicut nec cessatio a diuinis.ut dictũ est.s.cessatio.ſ.i.⁊.ij.extra e.cum medicinalis.li.vi.⁊ extra de his q̃ fi.a ma.ꝑ ca.q̃siuit. quã dere.In.⁊ hosti.i intelligũt quãdo ſnia interdicti nõ est ferenda ꝓpter culpã alicui⁹ ꝑticulari ꝓsone sed ꝓpter culpã uniuersitatis.nisi cũ sit dom̃in⁹ loci.extra de spõ.non est nobis.⁊ ex̃ de offi.dele.sane.unde põt ferri ꝓpter delictum dñi siue capl̃i seu alicui⁹ coitatis.

a Idẽ in sum.lib.iij.t.xxxiij.q. ccxxvij

b Sed hic nota ꝙ null⁹ locus potest interdici auctẽte ordinaria ul̃ delegata pro pecuniario debito ł pro cui⁹ uis pecunie

quãtitate aľ nõ tenet nisi fieret de aplice sedis spāli ⁊ exp̄ssa licētia hoc bonefacius viij. in quadā extrauaganti que incipit p ide attēdēres Utrū interdictū possit ponī non p̄cedēte admonitōe. Rn̄ ꝑm Jn. si imponaľ p culpa quasi pena siue pnia tūc ꝓbata culpa uľ notoria exīte imponi pōt sine ulla admonitōe etiam pnitēti ⁊ correcto sicut inueniť de sntia suspēsiōis que fertur cōtra delinquētē ⁊ non contumacē siue monitū. v. q. iij. in loco. a Sed ꝑm hosti. hoc intelligiť ď pena quā quis ipo facto incidit a canone statutam. nam tūc non oportet p̄cedere monitiōem secus aūt si ab hoie imponať p pena quia tūc admonitio dēt p̄cedere. extra de coha cle. ⁊ mu. c. sicut. ut ⁊ notať in sum. e. t. q. ccxxxi. b Sed quādo p ordīaria infert non dēt inferri nisi cōtra incorrigibilem ordumacē ⁊ tūc dēt admonitio p̄cedeř. eť de appella. repñsibilis. Que dra ē iter interdictū ⁊ excōicatōem aut suspēsiōem Rn̄ ꝑm Ray. ꝓprie loquēdo excōicať psōa xi. q. iij. certū. extra x. sig. ex pte. ⁊ quidez si est maior sepat non solū a sacramēt. sed etiam a cōiōe fideliū. ut supra excōicatio. i. ℔. ij. sed uniuersitas non excōicať. ut dictum est supra excōi°. i. ℔. xxxij. qui incipit uniuersitas. a illū. ℔. q̄tauis p xxix. b Suspēdiť quoq; psona ⁊ quādoq; qdez a būficio quādoq; ab officio quādoq; ab utroq;. ij. q. v. pīb̄r. extra de pur. ca. inter sollicitudies. interdicť uero quādoq; ipe locus. ut regnū ciuitas castrū vľ eccleśia extra de. x. sig. cū in ꝓtib⁹. similiť aliquā do interdicť uniuersitas ut cler⁹ uľ ppľs extra e. si snīa. li. vi. a Jdē in sum. e. t. q. ccxxix. b Et nihil est aliud q̄ sepatio a certis sacramētis ⁊ oibus dīnis officiis ⁊ eccleśiastica sepultura. ut extra de spon. non est nobis. extra de pe. ⁊ re. quod in te ⁊ de hac mā plene habeť infra interdictū iij. ℔. i. ij. ⁊ iij. ⁊ aliquid dictū est sup̄. ℔. ij.

In quo ꝺueniūt excoicatio interdēm ⁊ suspēsio. Rn̄ ꝑm hosti. in pluribus. ꝓmo quidē quia sicut excōicatio debet ferri in scriptis ꝺtinentib⁹ cām ⁊ cuius scripture exemplū tūr iudex excōicato tradere infra mēsem si fuerit requisit⁹ de qua requisitione dēt fieri publicū instrm̄ ľ autētice lrē. iudex aūt huiusmodi ꝺstōis uiolator p mensem unū ab ingressu eccleśie ⁊ a diuinis suspēsus est. ⁊ supior ad quē recurritur dēt ipam snīam relaxare ⁊ excōicatorem ad intereśse ꝺdēnare. Jdē p omnia est in snīis suspēsionis ⁊ interdicti. ⁊ de hoc habes supra excōi°. i. ℔. iij. a Qui incipit quomodo dēt. extra. e. cum medicinalis. li. vi. b 2°. quia snīa excōicatiōis interdicti ⁊ suspēsionis non releuať p sequentem appellatōem sed bene p p̄cedentē exť de appella. ad hoc quoniā. ⁊ c. pastoralis. ⁊ extra. e. is cui. li. vi. 3°. quia ligati aliq̄ snia ď p̄dictis nec eligere nec eligi pñt extra ď appella. ꝺstitut⁹. i. ⁊ extra de cōsue. cū dilectus. ⁊ extra de excep. apostolice. ⁊ exť de elec. cū inter. 4°. quia nullus dictorū debz celebrare diuina. ⁊ extra de cle. excō. mi. c ij. ⁊ c. postulasti. ℔. fi. 5°. quia talef snīaf dēt monitio p̄cedere. quod intellige ut sup̄. ℔. iij. a cum additiōe sua. b ⁊ ar. extra de sen. excō. si canonici. li. vi a potius est sub rubrica de offi. ordi. e. li. b ℥ q. quilibet eorū iurat anteq̄ absoluať ñ ap̄liuf cōtrauenire. ⁊ in oib⁹ pōt fieri relaxatio ad cautelā. extra. e. uenerabili. nisi eēt iter dictū gñaliter ꝓuilegiatū in quo nō hēt locum relaxatio ad cautelā. extra. eo. pñti li. vi. 6 quia talis snīa est ⁊ a supiozib⁹ ēt obseruāda. extra de offi. or. cū ab eccl'iarū ℥. quia nullus eorū durāte snīa pōt testificari. extra de excep. apostolice. ⁊ extra de testi. uenies. in fi. 9. quia supior non debet ipas snīas reuocare ľ pnūtiare nullas eē. nisi uocatis ꝓtib⁹. extra de apell. romana. ℔. pe. li. vi. a Salua ꝺtraria ꝺsuetudine quo ad relaxatōem si hētur ut i. c. rōana. de sen. ex. li. vi. b x°. quia illi qui p pui legiū sunt recepti in ppios ⁊ spāles rōne eccleśie filios licet ꝓpter hoc ñ sint exēpti tamē sic nec excōicari sic nec interdici nec suspēdi pñt ab alio q̄ a romano pōtifice

vel legato a latere.extra de.x̄.sig.ueniens li.vi..xl quia oēs pdicte snie nōie cēsure ecclesiastice cōtinent.extra de.x̄.sig.q̄rēti a Con. Inno.in sum.e.ti.q.ccxxxi. ubi pdicta notātur. b Quis pōt interdicē R̄ ꝑm Inno.ꝛ hosti.quilibet ꝑlat⁹ habēs iurisdcōem ordinariā.quilibz etiā habens iurisdictionē delegatā pōt interdicē eccle siam terrā l' psonā otumacē sue iurisdcō nis etiā si otumax sit eps.extra de offi.de le.sane.quia diocesan⁹ tamē non dēt sus pēdere seu interdicere clericos seu eorum eccl'ias ppetuo l' ad longū tēpus nisi de cōsensu capl'i.extra de excess. pla.c.i. a Ibi non dicit de isto tpe longo l' in ppe tuū.sed hāc limitatōem ponūt dci Inno ꝛ hosti.nam ut ait idē hosti. mirū esset ꝙ epus sine iudicio capl'i non posset suspen dere l' ecclesias interdicere cum non tātū delegat⁹ solus sed etiā subdelegatus p se ualeat excōicare.extra.de offi.de le.ex lris. ut ꝛ nōtur.in sum.e.t.q.ccxxviij. b Ex hoc maxie quādo ꝓcedit ex officio suo ꝙa tūc cum maiori deliberatōe ꝓcedendū est sed regulariť ꝛ de iure ꝛ de cōsuetudine snia pastoris soli⁹ timenda est ꝛ tremēda xi.q.iij.c.i.xvi.q.ij.nulis.extra ǒ offi.ordi cum ab ecclesiax. Itē iterdicē pōt elect⁹ ǒfirmat⁹ licet nūdū cōsecrat⁹ quia hoc ē iurisdcōnis.extra de elec.trāsmissam. Itē sede uacāte interdicere pōt capl'm. exī de ma.ꝛ obe.bis que.ꝛ.c.cum olim.ꝛ exī de hereti.ad abolendā.i.R̄ abbatissa x̄o inť dicere nō pōt.ut supra dictū ē abbatissa ſ.iij. a Predicta etiā notāť in dcā.q. ccxxviij. b Quis pōt iterdici. R̄ sicut pōt colligi ex.ſ. pcedēti quilibet ſbditus eē terra l' ecclesia pōt interdici a suo pre lato aliter snia a non suo iudice lata non tenet.extra ǒ offi.de le.sane.ꝛ exī de iudi. si clerici. Exempti uero a ꝑlatis ñ ꝓssūt ab eis interdici.si tamē ille q est exempt⁹ ex una pte hrēt aliqǒ bñficiū rōne cuius non esset exēpt⁹ in hoc sui diocesani snis ſbiacet.extra de ꝓuile.cum capella ꝓhibe tur etiā ꝙ in odiū exemptox l' in fraudē ꝓuilegiorū non interdicāť l' excōicentur vendētes illis uť ab eis ementes aut eis coicantes l' contra facientes puniēdi sunt extra de ꝓuile.quāto. a Idē in sum.e. t.q.ccxxix. b Sunt tamē casus ī qbus exempti ſbsunt diocesanis in quibus pōt eos interdicere siue punire ꝛ cōdemnare quos hēs ſ.exempt⁹ ſ.v. Itē nō possūt interdici nisi a papa illi qui sunt spāles ecclesie filij.ut.ſ.vi.dictum est in fi. Priuilegia ꝙ aliqui non pōt excoicari l' terre eox interdici cessa singularibus p sonis ecclesiasticis l' secularib⁹ ñ extēdū tur ad snias epōrū.ꝙ ipi pōt tales excōi care ꝛ interdicere. a tex.c.j. allegati.ñ dicit epox sed gñaliter ordinariorū b Nisi fuerit cōcessa regib⁹ reginis l' eorum filijs l' religiosis non rōe psonax ſ rōne ordinū l' locox.extra de ꝓuile. ne aliqui. li.vi. Sub qua forma x̄box dēt poni interdictū.R̄ ſ est l' sic'es nos ꝓpter talez cām ecclesiā siue terrā talē formā supponi mus interdicto.ut Jn. dicit ꝛ hoc ad dif ferētiā interdicti legalis.de quo trāsimus ad pōs.pōt etiā snia interdici ad uolūta tem iudicis ǒterminari.puta ut intˀdicat missam cū cantu l' uespas l' sepulturaz ꝛ huiusmodi. pōt etiā iudex ab interdicto excipe ꝛ ſbjicere quos uult ꝛ quādo uult puta quādo dñs terre ibi fuerit presēs ꝛ huiusmodi.extra de spō.non est nobis. a Idē in sum.e.t.q.ccxxxij. ꝑm Inno.et hosti. ꝛ addūt ꝙ si ꝑsona esset interdicta l' suspēsa ꝓ culpa sua non posset ǒ licētia alicuius celebrare nec suspēdi interdictū l' suspēsio.sed si suspēsa l' interdicta esset ob culpā alteri⁹ qǒ aliquādo fit dici pōt sicut de interdicto loci ꝙ talis snia suspē di pōt. b Quādo snia iterdicti obligz R̄ sufficit sniam interdicti publice ꝓmul gari nec ꝑ⁹ea necesse est causa singulorū auribus inculcare sufficit etiā cum quis scit uicinos suos maxime metropolitanā ecclesiā recepisse sniam ꝛ seruare.extra de postu.pla.c.i. a Idē in sum.e.ti.q.cclxi. ꝑm hosti. b Insup omnes religiosi taz

exempti ꝙ non exempti qui uiderint uel sciuerit matricē loci ecclesiā. a .i. maiorem seu baptismalē. ut patet p glo. in cle. ex frequētib⁹. de qua. ꝛ. ubi etiā dicitur ō cathedrali. b seruare qōcūq; interdictū pōitū auctē sedis apl'ice l' ordinariorum dñt ⁊ ipi seruare. alioqn non seruātes incurrūt excōiccatōem ipo facto. Idē etiam i interdictis a cessatōib⁹ a diuinis in dicti. p statuta ꝓuintialiū cōciliorū ul' epōrum auctē. Idē in gñalibus cessatōib⁹ a diuinis ciuitatū terraꝝ ⁊ aliorū locorū quas aliqui ex consuetudine l' al' capl'a collegia l' duēt⁹ secularium l' regularium ecclesiaꝝ sibi uendicant hoc non obstātib⁹ quibuscūq; appellatōibus antea etiā ad sedē apl'icā uel ad alium interiectis ⁊ aliis obiectōib⁹ quib⁹ cūq;. ut in cle. ex frequētib⁹. de sen. exc.

Si sñia interdicti ꝓferat' in cle. ñ tamē ꝓpter hoc intelligit' ꝓl's interdictus nec ecōuerso. vnde uno ipsorū interdicto ali⁹ licite admittit' ad diuina ex. e. si sñia. li. vi cū uero alicui⁹ terre popul⁹ est interdict⁹ singl'ares eius psone intelligūt' interdcē ut in dicto. c. si sñia. ꝟ. si. in gñali q̄ interdicto alicuius terre clerici licet teneantur illud obseruare tamē eorū psone nō sunt interdicte. ℞ p̄m Guil. ⁊ Inno. ⁊ iō alibi exñtes in nullo tenent'. ut ꝛ. interdictū. ñ ꝟ. si. a Idē in sum. e. t. q. cclxiij. ⁊ additur p̄m eundē Inn. ⁊ monal. q̄ si familia alicui⁹ interdiceret' ⁊ clerici essent de ei⁹ familia q̄ ⁊ ipi interdicti essent nisi spā' excipēt'. b Utrū sñia interdicti suspēdi possit ita q̄ liceat celebrare dīna. ℞ p̄m hosti. ⁊ Inno. q̄ quādo locus ul' ecclesia interdicit' talis sñia suspēdi pōt. ⁊ tūc lz ibi celebrare. extra de priuile. ut priuilegia. quādo uero est interdicta psona seu suspēsa si factū est p culpa suspēsi l' interdci non possit de licētia alicui⁹ celebrare. nec interdictū l' suspēsio suspēdi. si ꝛo factū esset ꝓpt' cl'pā alteri⁹. qđ aliquādo fit ut xvij. q. iij. miror. ⁊ c. felix. a Hoc. c. felix non uidet' ibi haberi. b Tunc dici pōt sicut de īterdco loci q̄ talis sentētia suspēdi potest p episcopum sicut ⁊ tolli.

Quid si ꝛ. rep⁹ suspēsiōis ul' interdci appellet'. ℞ p̄m hosti. appellari pōt a suspēsa sñia sicut a cōdicionali. extra de appella. p̄. ⁊ c. dilectis. ꝟ. uerū. dicim⁹ ⁊ idē i sñia suspēsiōis. secus aūt in sñia excōicatōnis cuius effect⁹ nūq̄ pōt relaxari ad temp⁹ nisi oīo tollat'. extra de sen. ex. cū desidēs in p̄n. a Idē in sum. e. t. q. ccxxxiij. b

Interdictum

ꝛ. scilicet spāliter de interdicto ō pōitur in aliquā terrā. Ubi sciēdū cum dicit' interdicim⁹ terrā talis reg⁹ t dñi p̄m Inno. ⁊ hosti. intelligit' omnis terra que iurisdictōi sue ꝺest tempe late sñie. ⁊ similit' que in crimie sibi fauet. cō. ber. si uero p⁹ sñiam terrā emit non est interdicta nisi sñie latoꝛ exp̄sserit siue intenderit tam de ea quam habet q̄ de ea quaꝝ habitur us esset. si uero uendit sua remanet illi terre onus interdicti donec relaxetur. ut pōit hermān⁹ i tractatu de interdicto ar. extra de postu. pla. ad hoc. a Idē in sum. e. t. q. ccxx. ⁊ se. b Quid si dominꝰ tēpalis supponat terrā suā ⁊ ꝓroget in se iurisdcōem alicui⁹ epi an possit terra eius ab illo interdici. ℞ p̄m hosti. si ordinarius ꝺeserit in ꝓrogatōem tūc planum est q̄ pōt. extra de fo. compe. significasti. ſ si nō ꝺsenserit adhuc puto q̄ possit ⁊ clerici tale interdictū seruare tenent'. extra de iur̄ iur̄. ex rp̄to. ⁊ de offi. dele. p. ⁊ g. licet enī laicus p spālem ꝺuentōem nō possit supponere alios eccleſias l' psonas ecclesiasticas terre sue. tamē cum uniuersitate tacite trāseūt. a Idem in sum. e. t. q. ccxx.

b Si ciuitas castrū aut uilla sunt interdicta illoꝝ ꝺburbia ⁊ ꝺtinentia edificia intelligūtur interdicta. extra. e. si ciuitas. li. vi. al' uero nōie ciuitatis intelligit' qđ muroꝝ ambitu cōtinet'. ut ibi dicit'. Nūquid hoies de terra interdicta possint audire alibi diuina. ℞ si est interdicta ꝓpter delictū dñi l' rector⁹. tūc ciues q culpabiles non existūt pñt extra ipaz licite itereē

diuinis.nisi ⁊ ipi fuerit interdicti propt̃ dñm puniẽdũ in eis.quia tũc etiã alibi ñ pñt interesse diuinis sicut ⁊ non possunt ꝓpter culpã illoꝝ si posirũ fuit interdẽm extra e.si ciuitas.li.vi.⁊ idem intellgẽdũ si aliquis de ipis hoibus alio trãsfert või ciliũ.⁊ eodẽ modo intellige de clerici.alicuius terre interdicte. quia si culpabiles non existũt nec fuerint ipi interdicti pñt alibi celebrare diuina.

INterdictum

ꝛ°. scilicet in aliquã ecclesiaꝛ.

Ubi ꝑ sciendũ ꝙ si ecclesia interdicitur nec in capella eius celebrari nec in cimiterio poterit aliquis sepeliri si ipsa capella uł cimiteriũ sint ecclesie cõiũcta.ał secus extra.e.si ciuitas.lib.vi. Quid si aliqs scienter celebrat in ecclesia aut quocunqꝫ loco interdicto.Rñ nisi sit ꝓuilegiat⁹ in hꝫ uel nisi in casibus a iure cõcessis celebret irregularitatez incurrit a qua ñ poterit ñ ꝑ papã absolui nec põt eligi nec eligẽ. ex e.is qui.li.vi.

INterdictum

4°.scilicet quid ꝓhibet̃ vł concedit̃ tpe interdicti. Et ꝑ quidẽ nulla diuina officia pmittũt̃.extra de pe.⁊ re.ꝙ in te.⁊ extra de spõ. non est nobis.sed hoc in vi.eo.t.ꝛ°.c.alma.tpat̃ multũ hoc modo ꝙ singulis dieb⁹ in ecclesijs ⁊ in mõstẽijs misse celebrẽtur ⁊ alia dicant̃ officia submissa uoce ianuis clausis excõicatis ac interdictis exclusis cãpanis etiã non pulsatis ita tamẽ ꝙ nullos alios etiã si aliũde ueniant vñt admittere. nisi illi sint super hꝫ ꝓuilegiati.extra de ꝓuile.li.vi.ita ꝙ tã canonici ꝙ clerici ecclesiaꝝ in quib⁹ distribuões distribuũt̃ cotidie illis q ibi sunt hori. si non uenerit amittãt eas sic̃ amitterẽt si non esset interdictũ ita ꝙ solũ in festiuitatib⁹.s.natalis.resurrectõis.pẽtbe ⁊ assumptõis beate marie. a Idẽ est ho die etiam de festo corpis christi ⁊ e⁹ octaua.sicut ẽ statutũ ꝑ martinũ papam.v.et eugeniũ quartũ.ut patet ꝑ extrauagantẽ que incipit excellẽtissimi. b Campane pulsentur ⁊ ianuis aptis alta uoce diuina celebrent̃ excõicati.exclusis interdictis ad missis.ita tamẽ ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatus est interdictũ alteri non appropiquẽt nõ obstãtibus quibuscũqꝫ ꝓuilegijs que reuocant̃.ꝙ sufficere dẽt oibus ꝙ celebret̃ ut dictũ est.hec oia in ꝑdicto.c.alma.Itẽ nota ꝙ tpe gñalis interdicti potest cõficri crisma in die cene.extra.e.quoniã. lib.vi.

Utrũ tẽpe interdicti mistrari possint ecclesiastica sacramẽta.Rñ non.extra de sẽ. exco.Rñso ⁊ hoc multas recipit exceptiones.nam ꝑ quidẽ excipit̃ baptism⁹. catechismus.⁊ cfirmatio non solũ ꝓuloꝝ ut in dicto.c.rñso.sed etiã adultoꝝ. extra eo quoniã.li.vi.Itẽ excipit̃ pnia non solus moriẽtiũ sed etiã uiuoꝝ ⁊ sanoꝝ dũ tam non fuerit excõicati qui non pñt admitti nisi in morte ⁊ exceptis illis ꝓpter quoꝝ culpã ł dolũ lata est sntia interdicti ł qui ꝑbuerũt cõsiliũ auxiliũ ł fauorẽ si ñ ꝑus satisfecerit uel de satisfactiõedo dederit ido neam cautiõem.aut si hoc non possũt nisi iurauerit ꝙ cum poterũt satisfaciẽt et ad satisfactõez faciendã ꝑ illos qui tenẽt̃ dabũt cõsiliũ ⁊ auxiliũ.⁊ ꝓ posse laborabũt nec ꝓpter aliqđ ꝑdictoꝝ dẽt fieri relaxa° interdicti.ut extra.e.alma.li.vi. Itẽ excipitur eucaristia quo ad decedentes.extra de pe.⁊ re.ꝙ in te. negat̃ extrema unctio ut in dicto.c.ꝙ in te. a Heli⁹ facit.c. rñso.extra de sen.ex.⁊ idẽ nõ.in sum.con. li.ꝛ°.t.xxxiij.q.ccxxxv b Ad ordines aũt non poterit laic⁹ loci interdicti ꝓmoueri secus aũt de his qui erãt clerici nec sunt interdicti. a Nam tales ad alios ordines poterũt ꝓmoueri ꝑm eũd Inno.⁊ in dicta.q.ccxxxv. b Matrimonia xo ꝑm Inno.fieri pñt apud interdictos quia et apud infideles otrahũt̃.xxvi.di.inde.nõ tamẽ dẽt fieri bñdcio nuptiaꝝ ꝑm hosti. a Idẽ in sum.e.t.q.cxxxvij. b Itẽ tpe gñalis interdicti ocedat̃ ecclesiastica sepultura.Rñ ꝑm Inno.quãdo ẽ interdcã

cõiter aliqua terra vel aliqua uniuersitas denegat laicis ecclesiastica sepultura.etiã si pniaz accepint.extra de pe.p in te.quia interdicti sunt etiã si peccatores nõ sunt xxiij.q.iij.si bẽs.xvij.q.iij.miror.sed illi qui inter p̃dictos excõicant etiã si ab ipa excõicatiõe absoluãt remanẽt tam̃ adhuc interdicti donec soluat interdictũ.si tamẽ in moriẽtib9 apparuerit aliqua signa pẽitẽtie ⁊ postea fuerit solutũ interdictũ tũc taliũ corpa erũt apud ecclesiã trãsferẽda ar.extra de sen.ex.cum illoz. a ¶Deli9 eo.t.c.a nobis.ij. b Et si apud ecclesiã stãte adhuc interdcõ sepulti fuerint non erũt postea exhumãdi cum ad eum statũ venerit a quo icipe potuit.⁊p huiusmõi interdictis.s.qui pnituerũt licet mortuaria recipe ac p eis orandũ est.xi.q.iij.quicũq.sed si non pnituerit nec p eis orãdũ est nec mortuaria recipiẽda sunt.lxxx.di..c.fi. a Idẽ in sum.e.t.q.ccl. b Clericis uero qui in tali gñalitate non sunt it dicti nõ negat ecclesiastica sepultura sim̃ pulsatiõe tamẽ cãpanaz ⁊ cessante omni solẽnitate.ut in dicto.c.p in te.sed p ibi dicitur cum silentio uidet hodie intelligendũ de silẽtio funãlis officij.quia cum ꝺcedat qꝺ maiꝰ est.s. horas ⁊ missas submisse.ut in.p̃.ℊ.dictũ est.⁊ de officio funãli cõcedi uidet. ¶Utrũ quãdo ecclesia est singulariter interdicta illi de pl'o possint alibi eligere sepulturã.R̃ ꝑm Inn.si est interdcã in pnã populi etiam si multi ex eis nõ ꝺeliquerunt sed forte uniũsitas uł maior pars uł forte quia ꝺeligt dñs ⁊ in hoc punit tũc prochiani nõ possũt i alia ecclesia etiã non interdcã eligẽ sepulturã nisi forte ex puilegio.extra de puile. ut puilegia.si uero est interdcã ꝓpter ꝺictum clericoruz tantũ ł ꝓpter hoc p uiolã fuerit tũc prochiani pñt in alia ecclesia ñ interdcã eligere sepulturã ⁊ audire dina.

a Cõcor.hosti.in sum.con.eo.ti.q.cl.in pncipio. b Utz oẽs interdcĩ uitandi sint.R̃ ꝑm Inno.hosti. ⁊ her.in dinis officijs uitãdi sunt oẽs illi qui ꝓpio noie uł alia certa circũlocutiõe p sniam ꝺesignãt qui ⁊ dicũtur nomiatim interdcĩ.insti.ꝺ exh̃.ℊ.nomiatim. Item uitãdi sunt tãq̃ noiatim interdcĩ oẽs illi de quib9 cõstat p interdci sunt.ut si ciuitas vel castrum interdicit.si uco interdicãt fautoes siue pticipãtes in crimine nõ dicũtur nomiatim interdcĩ sed tantũ in gñe. vnde tales non tenet quis euitare quousq̃ p iudicẽ specificẽtur ⁊ iudicẽtur. nisi forte eorum pticipatio esset multũ notoria ita p inficiatõi non esset locus. extra de coha.cl.et mu.tua nos. a Idẽ in sũ.e.t.q.ccxxxvi.

b Quando ꝺcedit alicui pone singli ut tẽpe interdcĩ possit celebrare ⁊ audire diuina in uoce ꝑmissa tũc eius familiães ad audiendũ cum illa ⁊ celebranduz sibi admittunt sed non sic de familiarib9 alicuius collegij.quia nisi puilegiati fuerint admittti non dñt.tali quoq̃ ꝺcessiõe non põt gaudere ille cuius culpa ꝺolo ł fraꝺ fuit sntia lata seu qui ad ꝓpetrãdũ ipm ꝺelictũ pbuit csiliũ auxiliũ uł fauorẽ.ex de puile.licet.lib.vi. Epi qui sunt in via possũt secum ferre altare portatile et facere sibi celebrari ubicũq̃ fuerit nisi ob stãte interdicto.extra de puil'.qm̃.lib.vi. Epi quoq̃ non incurrũt ipo facto sntiam interdci.ut.s̃.epus.ℊ.v. a qui icipit epi ⁊ supiores. b Dni locis exemptis celebrari possit tpe interdci gñalis. R̃ nõ nisi sicut in alijs.extra.e.alma.in fi.⁊ de puil'. auctoritate h̃.li.vi. Sed nũquid ex sola csuetudine potest aliquis uenire cõtra interdictũ.R̃ non.extra de cõsue.cũ inter

a Idẽ in sum.eo.t.q.ccxliij.ꝑm Inn.⁊ hostiẽ. b Utrũ tpe interdicti liceat secularib9 extra ecclesiã audire ał ascultare officiũ quod fit in ecclesia.R̃ ꝑm hosti.excõicati.⁊ interdicti.nõ licet audire neq̃ clericis licet ita alte celebrare q̃ deforis. possint audiri nec est eis pax portãda aut fenestra ł hostiũ apienda ad uidẽdũ corp9 christi ł ad offerendũ post euuãgeliũ. hec colligũt.extra de pe.q in te.cõ.sati. ¶Ray. ⁊ ¶Buil.⁊ dicit idez ¶Buil.q ñ pohibẽtur

seculares audire hoꝛas que extra eccleſiaꝫ ſiue p̄ uiam dicũtur. a Cõ.cum Guil monal.ut patet in ſum.eo.ti.q.cclx. b ¶Nũquid tempe interdicti poſſit ſacerdoſ bñdicere peraꝫ ⁊ baculũ peregrinoꝝm.R̃ ꝑm Guil.cum non repiatur eſſe ꝓhibitũ videt̃ eſſe ꝺceſſum. a Idẽ in ſum.e.t.q. ccclvij. b Quid ſi ꝓpter fauoꝛẽ ⁊ ad inſtantiã aliquoꝝ poſitũ eſt interdictum et illi non ſeruãt ſed allegãt ꝙ hẽant ꝓuilegia ⁊ huiuſmodi.R̃ neq; alij ſeruare tenẽtur ne ꝺe aliorũ fletu ipi ridere uideãtur extra ꝺe ꝓuile.petiſtis. a Uerũ ſi ꝓuilegiati exceſſerit terminos ſuoꝝ ꝓuilegiorum in obſeruãtia interdicti.ut patet in e.c.petiſtis.hec etiã notãtur in ſum.con.e t.q.ccxlix. ubi etiã additur ꝑm hoſti.ꝙ ſi aliqui ponũt ℓ poni ꝓcurãt interdictũ ut poſtea ipi ſoli celebꝛẽt ⁊ ad ipſos ꝓpul⁹ ꝺcurrat a quibus oblatiões accipiant et alie eccleſie ꝺefraudẽtur iſtis celebꝛare ñ licet occõne ſui ꝓuilegij. b Quomodo clerici in officio uiolent interdictũ.R̃ ꝑm Inno. clericus uiolat interdictũ quando officiũ ℓ ordinẽ exequit̃ in miſſa nõ ſolũ celebꝛãdo ut ſacerdos ſed etiã calicẽ offerendo ut ſbdiacon⁹ uℓ urceeos ſiue ãpullas ut acolitus ⁊ huiuſmodi.ſimiliter et celebꝛãdo ꝓncipaliť. a .i.quaſi i officio ſuo.ut in.c.ſi quis epõs.ꝺ q̃.j. b veſpas ⁊ matutinas.⁊ huiuſmodi.xi.q.iij.ſi quis epõs.in fi. a immo in medio.⁊ eſt.c.ſi qs epõs.ij.ſed ⁊ in ꝑ ꝺe hoc aliquid ꝺicitur.⁊ hoc eſt uerũ ſi quis utat̃ officio ordinum maioꝝ ſiue minoꝝ ꝑm Inno.⁊ in ſum.e t.q.ccli. b ¶Nec credim⁹ irregularitatẽ ℓ ſuſpẽſionẽ incurrere qui officio intereſt etiam ſi cantet cum alijs. non tamen niſi celebꝛat nec aliud in ſuo offico agit cuꝫ ꝟ nũq̃ inueniã ꝫ ꝓccz.⁊ intelligẽdũ niſi ꝟ faciat ex contẽptu ꝑm hoſti.extra ꝺe excel ꝑla.tanta. a ¶Dicit enĩ hoſti.ꝙ tũc taliſ qui intereſt officio ab irregularitate excuſatur quãdo ignoꝛãter audit ꝺiua officia ex quadã ſimplici ꝺeuotõe.ſecuſ ſi ex conteptu puta quia facit celebꝛare ꝺiuina et auctem p̃ſtat ꝙ tũc irregularitatẽ icurrit ut in.e.c.tanta.⁊ extra ꝺe cle.ex.mi.illõ.ſ. fi.Con.Guil.ꝺu.⁊ in eadem.q.ccli. b Legere aũt pſalmos ℓ euuangelia ꝺicere quilibet põt in terra interdicta ſicut ⁊ p̃ ꝺicare.extra ꝺe ſen.excõ.rñſo. a Idẽ in ꝺicta.q.ccli. b Quid ſi clericus ꝺicat ep̃lam ſine apparatu.R̃ ꝑm Inno.ſi conſuetudo eſt ꝙ aliquis ſine diſtinctõe ordinis ꝺicat ep̃lam ℓ portat cereũ ℓ faciat qdqd aliud ptinẽs ad aliquẽ ordinẽ non erit irregularis qui id facit.ubi uero conſuetudo non eſt fit irregularis.xi.q.iij.ſi qs epũs. ſed ſi faciat ea que non ſunt alicui ordini ℓ officio ꝺeputata.ut ſi in matutis legat lectõem ℓ cantet rñſoriũ nõ fit irregularis. Con.hoſtiẽ.⁊ Guil.ꝺu. a Idẽ in ſum. li.iij.t.xxxiij.q.cclvij. b Quid ꝺe ſimplici clerico qui habet tantũ primã tonſurã R̃ ꝑm hoſti.ſi in officio ſuo cãtet puto ꝙ irregularitatẽ incurrat.xxiij.ꝺi.pſalmiſta Idem Guil. ꝺu.in ſpeculo. a ¶Prefati doc.non uident̃ loqui ꝺe clerico ꝓme tonſure tantũ ad cuius officiũ nil ſpãle uidetur ꝑtinere.cum ꝓma rõſura non ſit ordo ſed quedã ꝺiſpõ ad ordies ꝑm theologos cõiter.ut in ſum.con.e.ti.q.cclviij.ubi etiam patet ꝙ dicti doc.ꝺicũt ꝺe ſimplici clerico nec addũt qui habꝫ primã tonſurã tm̃ ſed uident̃ loqui ꝺe clerico ordinũ minorum.ꝺe quo loquit̃ allegatũ.e.pſalmiſta b Quid ꝺe benedcõe mẽſe uℓ aque.R̃ ꝑm Inno.in benedcõe mẽſe non ꝺtrahit̃ irregularitas cuꝫ nulli ordini ꝺeputã ſit ar. xliij.ꝺi.c.ſi.ſed in benedcõe aque ſecꝰ videtur.quia annexa eſt ordini ꝺe con.ꝺi ij.aqua.idem Guil.ꝺu. a Idẽ in ſum e.t.q.cclv. b Intelligendum aũt eſt ꝙ ita fuit tempe ꝓdictoꝝ Inn.⁊ Guil. qñ non licebat in eccleſijs celebꝛare etiã ſecrete niſi ex ꝓuilegio hodie quia ꝫ celebꝛare ſecrete qꝺ maꝰ eſt.extra.e.alma.lib.vi.⁊ ſecrete aquã benedicere licet qꝺ minꝰ eſt

Quid ſi quis tempe interdicti aliquẽ excoĩcat ℓ abſoluit.R̃ ꝑm Inno.⁊ hoſti.ñ eſt irregularis.ꝙ hoc non cõpetit ex ordine

ſed ex iuriſdcõe.ij.q.i.nemo.⁊ extͣ de elec. trãſmiſſaz.ſed abſolutõis ſolẽnia exhibeͤ ſicut eſt dicere cum ſtola pſal.⁊ ozẽm vl̃ in eccleſiã introducere excõicatuz ẽ ordis ⁊ officij.ar.extra.e.nup.in fi.xi.q.iij.dñt. ⁊.c.ſe.vnde hoc faciẽs irregularͥ.eſt.idem Guil.ou. a Idẽ in ſumma.e.t.q.cclvi.

b Utrũ tpe interdicti poſſit fieri itro ductio mulieꝛ in eccleſiã poſt partum.Rn̄ ꝑm Hermannũ non licet. a Idẽ in ſum. con.e.t.q.ccli. ubi dicit ꝑm hoſti.q ſil'it non licet bñdcio nuptialiſ. b Quid ſi laicus uiolat interdictũ.Rn̄ ꝑm Inno.non incurrit irregularitatẽ vl̃ ſuſpẽſiõem cũ nec ordinẽ nec officiũ habeat.grauiter tñ pccat ⁊ puniẽdus eſt.idẽ hoſti. a Idẽ in ſum.con.eo.t.q.ccliij. b Si ꝛo tpe interdicti exerceat aliqua officia que non ſunt alicuiꝰ ordinis puta doceat ſcholães exerceat tabellionatũ aut aduocatõem et huiuſmodi nõ pccat.ut ⁊ põit Guil.ou a Idẽ in ſum.e.t.q.ccliiij. ibi tam ſoͫ uidetͣ dici de irregularitate quaz qs hac occione non incurrit.⁊ con.hoſti. licz Inn. uiſus ſit ſenſiſſe cõtrariũ.ut patet in dcã q.ccliij.cuius dictũ põt intelligi ī clẽico qui exercet ſcholas l̃ aliqd huiuſmõi qð eſſet annexũ ordini ex conſuetudie l̃ conſtitutõe.al̃ claꝛ ut põt ꝺſtare etiã ex dictis ipiꝰ Inno.ibidẽ poſiti.quia ex talibꝰ que non ꝺpetũt nec ordini nec officio eccleſiaſtico non irrogatͣ irregularitas ſi nec pccatum cum non repiantur ꝓhibita. b Quid ð illo cui interdictꝰ eſt aliꝰs ſpãl̃ actus puta ingreſſus eccleſie.hũc caſum uide infra.ſ.pe.in fi. a In hoc etiã dicẽdum q cui interdictͣ aliquis actꝰ l̃ ſpãle officiũ põt alia exercere ꝑm monal.⁊ ī ſũ. con.eo.t.q.cli. b Sed nũquid laici itͣ dicti pñt ozare ī eccleſia.Rn̄ ꝑm Guil.ꝓpt gñale interdictũ non intelligo hoc eſſe ꝓhibitũ.ſecꝰ ſi exꝑſſe ſit eis itͣ dictꝰ ingreſſus eccleſie.idem monal. a Idẽ in ſum.cõ. eo.t.q.cclx.ubi etiam dicit q poteſt ozare ozõe ꝑuata etiam in eccleſia interdcã niſi ab excõicato maiori l̃ interdcõ ab ingreſſu eccleſie. b Quid ſi ſacerdoſ ꝓbabiliter credit q aliqui interdicti ſint in eccleſia. Rn̄ ꝑm Guil.dẽt monere in gñali q exeãt al̃ non teneͭ uitare eos maxime publice donec cõſtat de ſnia. a Hodie circa hoc magna facta eſt innouatio.ut patz.ſ.cleri cus.iij.ad fi.in additõe. b Quid ſi ſacerdos recipiat ſciẽter hoiez interdictũ nũqd alij tenebunt exire.Rn̄ ꝑm Guil. credo q non.neq pccãt audiẽdo diuina ſed ſolꝰ a cerdos.idez monal. a Quo ad pcẽm uerũ eſt niſi conſentiãt in hoc ſacerdoti aut eis placeat factũ eius ꝑm eoſdẽ.ut in ſuz. con.eo.t.q.cclv. b Et uide in ſequenti ſ.primo. Que pena clerici nõ ſeruãti interdictũ.Rn̄ ꝑm hoſti.ille qui ſciẽter celebrat in loco interdcõ undecũq ſit irregularis eſt ⁊ ſuſpẽſus.extra de cle.ex.mi.poſtulaſti.ſ.ulti.⁊ extra de elec.cum intͣ.⁊ eͤ eo.is qui.li.vi.Et ideo non põt beneficia ꝺferre.extra ð ꝺceſ.põen.quia diuerſitatẽ ⁊ extra de exceſ.ꝓla.tanta.con.Inn.⁊ ber. Itez non põt talis eligi nec eligere.extra de ꝺſue.cum dilectꝰ.ſ.quia nobis.⁊ ī dcõ .c.is qui.nec etiã poſtulari.extra de poſtu. ꝓla.c.i. Itẽ qui non ſeruat interdictuz remouẽdus eſt a bñficio.extra.de cle.ex.mi poſtulaſti.ſ.ulti. a Idẽ in ſum.con.e.ri. q.cclxvij.ubi etiã addit ꝑm Inno.⁊ hoſti q uiolãs interdictũ ⁊ alios ad uiolandũ inducẽs ſuſpẽſus eſt.⁊ ſi eſt ꝓlatꝰ omnis eius inſtitutio.deſtitutio.collocatio.ꝓbẽdaꝛ.beneficioꝛ.ac dignitatũ.⁊ ſententie in quoſcũq plate ſunt irrite ⁊ inanes.nõ ergo põt ꝓmiſſa facẽ. ⁊ ut aiũt idẽ forte dicendũ in aliꝭ ſpũalibꝰ.ſ.q ſicut eis cõferri ñ pñt ſic nec facta ab eis collatio ualet.ut in dicto.c.poſtulaſti.⁊ extra de eta. ⁊ qua.ordi.cum bone. b Et nota hic q ſi aliquis ſcienter celebrat in aliq eccleſia que non ꝓprie dicẽda ſit interdcã ſed uiolata ſiue polluta ñ incurrit irregularitatẽ ut in dicto.c.is qui.tamen talis grauiter pccat ut ibidẽ dicit.⁊ dicit eccleſia violata ſiue polluta ſcie l̃ ſanguie.uiõ ſupra ꝺſecratio.ij.ſ.iij.cum ſequẽtibꝰ.Similit

etiam si quis in aliqua ecclesia ñ suppõita interdicto celebrat pñtib⁹ psonis interdictis. licet grauiter peccet celebrãdo eis. tñ non fit irregularis. quia hoc non habet in iure ut ibidẽ. ⁊ tñ ois sciẽs celebrãs siue in loco interdicto siue psonis interdictis a iure l' a quocũq; iudice uel recipies publice interdictos ad diuina officia seu sacra mẽta siue ad sepultura est interdictus ab ingressu ecclesie. extra de pnile. eporũ. lib. vi. ⁊ si in ea se ingerat in suo officio fit irregularis. extra. eo. is cui. lib. vi. ⁊ de hoc casu habes. j. suspẽsus. §. iij. a Ibi dicitur de interdicto ab ingressu ecclesie. b Quid si clerici exñtes noiatim interdicti celebrẽt diuina. R̃ ꝑm Inno. irregulares fiunt. xi. q. iij. si quis eps in domicilio. ⁊ sunt deponendi ꝑpetuo nisi ꝙ si multi sunt tũc ꝑncipales sunt deponẽdi. cum alijs uero supra irregularitate poterit dispẽsari. sed ñ nisi ꝑ papã. a Idẽ in sum. eo. ti. q. cclxvij. ⁊ facit extra de cle. ex. mi. c. latores. ibi etiã dicitur ꝙ multitudo intelligitur cũ excedit numerum. xl. b

INterdictum

§. de relaxatõne interdicti. Ibi sciendũ ꝙ postq̃ snia interdicti ꝑ aliquos inferiores ꝑlatos rõnabiliter lata est maiores non dñt eam relaxare absq; cõgrua satisfactõe ⁊ cõscia illi⁹ qui tulit eã. extra de offi. or. cum ab ecclesiarũ. si uero non rõnabiliter lata sit dẽt qui tulit eam sine difficultate relaxare. extra de offi. or. gue. seu supior. ad quẽ recurrit. extra eo. cum medicialis. li. vi. Archieps nõ potest relaxare interdictum l' excõicatõem siue suspẽsionẽ latas ab officialibus archidia conor seu alijs iurisdcõnem habẽtibus subditis suffraganeor ipis qui tulerunt omissis nisi esset ctraria cõsuetudo. extra e. romana. li. vi. a Ibi dicitur ꝙ archiepus ul' eius officiales nisi ꝑdicto modo dictas snias non relaxẽt. vnde videtur ꝙ si relaxauerit licet male egerit tamẽ tenet relaxatio. ut patet in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. cclxix. vbi dicitur ꝑm Inno. ꝙ si epus de facto relaxet snias ab inferiorib⁹ latas male quidẽ facit sed tenet relaxatio nisi forte aliqua cõsuetudo obstaret. b Cũ quis interdicto uel excõicatõne astrictus offert se ad iustitiã eor ꝑ quib⁹ sentẽtiã accepit. iudex eũ ne sic decedat absoluere põt etiã si aduersa ps appellet ne absoluatur. dẽt tamẽ ante absolutiõem recipi ab illo sufficiẽs cautio ꝙ in pñtia rõni pontificis ad quẽ appellat si uoluerit appellator l' corar iudice cui causam delegauerit iuri parebit. ⁊ idẽ de his qui dicũt se iniuste excõicatos l' interdictos. a Etiaz si hi qui huiusmodi protulerunt snias ad sedem ap̃licam appellarent. ut in. c. de quo statim. b Extra de ap. qua fronte.

Utrum snia interdicti relaxari possit nudo ꝟbo. R̃ ꝑm hosti. licet in snia excõicatõis exꝑssa sit solẽnis forma quã habes supra absolutio. v. §. ij. secus tamẽ in snia interdicti ⁊ suspẽsiõis que nudo ꝟbo ꝓferunt l' totaliter relaxant cũ iuramẽto tñ ut supra interdictũ. i. §. vij. a Qui incipit in quo ueniũt. b Et ar. extra e. alma. lib. vi. Quid si aliquis tpe gñalis interdicti uult satisfacere ⁊ sic absolui. R̃ ꝑm Jo. an. si is ꝓpter cuius culpã latũ est interdictũ satisfacere uult tollet int'dẽm si uero culpabilis fuit tanq̃ cõsiliari⁹ vl' auxiliari⁹ licet accipiat cautio ⁊ iungat pnia non relaxabit interdictum. extra. e. alma. li. vi. ꝙ si non ꝓpter eius culpã latũ est ipe quidẽ punit sed eius satisfactio ñ requirit. extra. e. si snia §. i. a li. vi. b ⁊ in dicto. c. alma.

INtestatus

Req re. j. successio ab intestato.

INimiditas

Require infra timor §. fi.

INuenta

Quid est agendum de inuẽti. R̃ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxvi distiguẽdũ est circa res inuentas. quedaz

eni sunt que nūq̄ fuerūt in bonis alicui⁹ sicut lapilli ⁊ gēme que inueniunt in littore maris.⁊ talia occupāti ꝺceduntur.⁊ eadē ratio est ꝺe thesauri.antiquo tēpe sb terra occultati.quoz non est aliquis possessor.nisi q̄ ꝑm leges ciuiles tenet medietatem ꝺare dño agri.intellige si inuenit in alieno non ꝺata opa. sed si ꝺata opera inuenit nihil tenet ꝺare dño. a Immo totum tenet ꝺare.ut in.l.unica.C.ꝺe thesauri.li.x.⁊ nōt. glo.insti.ꝺe re.diui.§.thesauros.sup ꝟbo opa.⁊ hoc est uerū etiā si cum uolūtate dñi requirēt.quia etiā cuz uolūtate dñi non posset querere i alieno thesauz suo noie.ut in ꝺicta.l.unica.ubi etiam patet q̄ thesaur⁹ ꝺicit coadunatio rerū mobiliū absc̄ꝺita quoz ignorātur possessores seu dñi ꝓpter uetustatē tēpoꝛis. ibi etiā patet q̄ nec in suo solo pōt quis querere thesauz arte magica.ꝺiuinatōibus vl alijs illicitis modis.al thesaur⁹ eēt fisci ut nō.gl.in ꝺicto.§.thesauros. b Insti. ꝺe re.diui.§.item ea. a Ibi ꝺe hoc nihil ꝺicit.sed puto q̄ uelit allegare.§.īmediate sequēte.s.itē lapilli.ubi ꝺicit.item lapilli ⁊ gēme ⁊ cetera que in littore maris. inueniūt iure nāli statim inuentori fiunt sed ad mām thesauri melio⁹ facit.e.t.§.thesauros quos quis in suo loco inuenerit. ꝺiuus adrian⁹ nāle equitatē sequutus ei cōcessit qui inuenerit.Ꝺcōq̄ statuit si qs in sacro aut religioso loco fortuito casu inuenerit.ar si quis in alieno non ꝺata ad hoc opa sed fortuito casu inuenerit ꝺimidiū inuentori ⁊ ꝺimidiū dño soli ꝺcessit si quis cesaris loco inuenerit.ꝺidiū inuentoris ⁊ ꝺimidium cesaris esse ꝺstituit cui ꝺuenies est ut si quis in publico loco in fiscali l ciuitatis inuenerit ꝺimidiū ipius est ꝺimidiū fisci l ciuitatis. b Quedaz uero res inuente fuerūt ꝺe ꝓpinquo in alicuius bonis ⁊ tūc si quis eas accipiat nō aio tenēdi sed restituēdi dño nō ꝺmittit furtū al furtū ꝺmittit.xiij.q.v.si qꝺ. et .c.multi sine. Quid si res ab aliq̄ inuenta sit que fuit a ꝓpio dño bita.p dēlicta respondeo res que habetur pro derelicta occupāti ꝺcedit siue sit mobilis ⁊ abjciatur siue sit īmobilis.ut si ꝺe hoc fundo hac mēte ut p derelicto habeaz.ff. p derelict.l.i.sed si in mari iactauero res meas causa alleuiandi nauē non habeo p derelictis quia non hac intētōne abjcio. vnde si libruz inuolutū iactaui nō habeo p derelicto. secus p̄sumit si iactaui apte in insti.ꝺe re.diui.§.ulti. a Ibi ꝺicit de rebus iactati.sed non ꝺe illa p̄sumptione. sed ꝺe ea ꝺicit.in sum.con.li.z.t.vi.q.xvi ꝑm hosti.⁊ ul. b Qz qualiter restituet res inuenta. R ꝑm Ray.⁊ hosti.studebit inuenire illū qui eam amisit ⁊ si oz faciet publice ꝺici p p̄coné l in ecclesijs p loca ubi expediet.⁊ illū si inuenerit ⁊ p circūstātias certificet q̄ illi⁹ fuerit illi restituetur al eroget paupibus.l ipe pōt tenere si est indigēs.⁊ hoc ꝑm quosdā auctre pēitentiarij sui. a Hoc fuit ꝺictū Ray.q etiā ꝺicit q̄ tūc ozet p illo cuius res fuit ut in sum.e.t.q.xvij. b seu ꝺiocesani si forte sibi retinuerit ꝺispēsatōem talium.

a Hoc fuit ꝺictū glo.Ray.cui con.ul ut in ꝺicta .q.xvij. b

Inuidia Utrum in uidia sit tristitia ꝺe alieno bono.R ꝑm tho. 2ª 2ᵉ.q.xxxvi.ꝺe alieno bono pōt eē tristitia ꝺupl r.vno modo quādo aliqs tristatur ō bono alicui⁹ inquātū ex hoc iminet sibi piculū alicui⁹ nocumēti sicut cuz hō tristat ꝺe exaltatiōe inimici sui timens ne ledat eum ⁊ talis tristitia non est inuidia sed magis timori effectus ut phūs ꝺicit. alio modo inquātū bonū alteri⁹ existiat ꝺinutiuū ꝓprie glorie seu excellētie.⁊ hoc modo ꝺe bono alterius tristat inuidia.et ideo p̄cipue ꝺe illis bonis inuidēt hoies in quib⁹ est gloria ⁊ in quib⁹ amāt bono rari.⁊ in opioe esse.ut phūs ꝺicit 2ᵒ ethi corum. a Potest etiā esse inuidia licet tristitia non p̄cederet ex hoc respectu sed al ex ꝺefectu caritatis. nam ⁊ ꝺiabol⁹ nō timebat p hoiem ꝺinutōem gl e sue quaz

nullaten⁹ poterat hre.⁊ tam̃ iuidit hoī
sap̃.ij.ĵ.inuidia dya.ꝛc.vnde ⁊ gñaliť pot
dici ꝙ inuidia est tristitia boni fraterni ex
defectu caritati ꝓcedēs.pot etiā quo ad
ꝑmū modū adesse peccatū. ut si qs occo-
ne timoris declinaret ad aliquid cōtra cari
tatem dei ℓ ꝓximi. b Utrū inuidia sit
peccatū.Rn̄ ꝑm tho.ubi supra.inuidia ꝓprie
esse est tristitia de bonis alicuius inquātū
alter excedat ipm.⁊ istud semp est prauū
ut phūs etiā dicit ij°. ethicorū.quia dolet
de eo de quo est gaudendū.s.de bō ꝓximi
ꝙ si doleat qs ō bono ꝓximi ñ ꝙ ie hz si ꝙ
sibi deest non est inuidia sed zel⁹ de quo
habes.ĵ.zelus. Utrū inuidia sit pcēm
mortale.Rn̄ ꝑm tho.ubi .s. inuidia ex suo
genere est peccatū mortale.quia ctrariať
caritati que gaudz de bono ꝓximi.si tamē
sit impfecta ratio īuidie.s.in motu sensu-
sualitatis.sic est ueniale peccatum.

Ypocrisis Utrum
sit pcēm
⁊ quale ⁊ quādo.habes.ĵ.simu-
latio.⁊.ĵ.ypocrisis.in littera y.

Ira Utrū sit peccatū mor
tale.Rn̄ ꝑm tho.2ª 2ę.q.
cl viij.motus ire pōt eē inordi
tus dupliciter. a Mā ut habetur in sū.
de uitijs. ira est irrōnabilis turbatio mtl.
vℓ inordinat⁹ appetit⁹ uindicte. b uno
modo ex ꝑte appetibilis utputa cū quis
appetit iniustā uindictā.⁊ sic ex genē suo
ira est mortale peccatū.ꝙ ctrariať cāitati
⁊ iustitie.pōt tamē ctingere ꝙ aliqs appe
tit⁹ uidēe sit ueniale.ꝓpter ipfectiōez act⁹
que quidē impfectio ℓ ex ꝑte appetentis
puta cum mot⁹ ire ꝑuenit iudiciū rōnis
vel ex parte appetibilis puta cuz aliquis
appetit in aliquo modico se uindicare ita
ꝙ si actualiter inferat ñ est mortale puta
si parū trahit aliquē puerū ꝑ capillos ℓ
aliquid huiusmodi.Alio modo pōt esse
motus ire inordinat⁹ quātū ad modum
irascēdi. utputa si nimis ardēter irascať
interius.ℓ nimis manifestat exteri⁹ signa
ire ⁊ sic ꝑm se ex suo genere nō hēt rōem
pecati mortalis. a Quia appetit⁹ non
est inordinat⁹ ex ꝑte mē cum ñ apperat
vindicta iniusta ut patet ꝑ eundem tho.
b Pōt tamez cōtingere ꝙ sit mortale
ut si ex uehemētia ire quis excidat a dile
ctione ꝓximi ℓ dei. a Quatuor modis
pōt quis hoc casu a dei ℓ a ꝓximi caritate
decidere.ꝑ quādo ex ira multū turbaret
cōtra deū.quia ira ctrariať caritati q̄ iclu
dit in se patiam ⁊ benignitatē ꝑ ad cor.
xiij.z°.cū qs ex ira agēt aliquid ꝓputabiℓ
scandali.nam math.xviij.dicit ue illi per
quē scandalū uenit.z°. si ex ira decidēt in
odiū. qui enim odit fratrē suū homicida
est.ꝑ.io.iij.4°. si ira longo tpe teneať ꝑm
aug̃.in omeℓ.de igne purgatorij.⁊ dist.
xxv.ſ.alℓ aūt.⁊ uideť longū temp⁹ si ꝓse
uerat ꝑ diem nālē. iuxta illud ad eph.4°.
sol non occidat sup iracūdiā nrām.⁊ uide
tur sentire alex.de alℓ.sup ij.sen.di.xxxix.
q.vi. b ⁊ de hac materia uide.ĵ.patien-
tia.⁊.ĵ.uindicatio.

Irregularí
tas. Prio de irregularitate
homicida.ꝛ.oēs qui habuerūt officiuz in
uindicta sanguis sunt irregulares.ut di-
ctum est supra homicidiū.4°.ſ.i.⁊ etiā ꝑm
Guil.si non fuerit secut⁹ effect⁹ tamen i
hoc casu ꝑm eum eps pōt dispēsare. a
Et cum illo similiť qui non ex officio si
odio ℓ rancore opam dedit ⁊ fecit qđ po-
tuit ut occideret aliquē si tamē ñ occidit
nec mutilauit sed tamē talis idiget dispē
satōe ꝑm e undū Guil.ut in sum.cō.li.ij.
t.i.q.xxiij. b Non autez pōt si effectus
secus est.de his autē qui intersunt uidēe
sanguis habes.s.homicidiū.iiij.ſ.iij a
qui incipit utrū oēs ꝛc. b Quid ō illo
qui fuit in pugna ubi aliqui int fecti sūt
uide supra homicidiū 4°.ſ.vi.qui incipit
quid si plures. Quid de illis qui iur
ignari zelo fidei ⁊ ꝓpter indulgētiam que
dabať attulerūt ligna ad cremandū hēre
ticos nūquid sunt irregulares.rn̄deo ꝑm
Guil. si materia illa est coopta ad mortē

irregulares sunt nec dispensabit cum eis nisi p papā. si aūt ñ ē coopata q̄ iaz forte mortui erāt. ꝛ anteq̄ mā illa incīderetur mortui sunt nō efficiūt irregulares. a Aut si idigēt dispēsatōe suffit epī dispē satio ꝑm eūd Guil. ⁊ i sū. cō. e. ti. q. xxiiij.

b q̄ si dubitat melius est tēre certū ut absq; dispēsatōe pape ñ mistrēt nec ꝓmo ueant extra de tēp. or. ad aures. a Idez in. d. q. xxiiij. b Quid de illis clerici. q cū alijs trabūt ad maganellas vñ aliquis ꝓbabiliꝫ credit interfect⁹. R̄ ꝑm Guil. me lius est tēre certū. ut in p̄cedēti. ℣. dictū ē a Idē in sū. eo. ti. q. xxv. b Quid de p̄bro qui misit puez ad aquandū equū monens ut caueret a fluie ⁊ tū sbmersus est. R̄ ꝑm hosti. hūc p̄bm culpabilē iudi co sicut ⁊ diaconū q nō remouit falcē q̄ cid⁹ erat cū sciret ludi ꝯsuetudinē. ex de hoīc. ꝯtiebat. ⁊ sacerdotē qui ñ remouit cultellū a corrigia cū qua ꝛberabat famu lum. extra de hoīci. ad audiētiā. ⁊. l. di. cle rico iacente. a Intellige quādo de peri culo pueri missi poterat rōnabiliꝫ dubi tare. ut q̄ erat infans. ut patet in sum. e. t q. xxvi. b Quid si quis p̄cutit mulīez p̄gnantē ꝛ dat ei uenenū ut faciat aborsū uide. s. hoīcidium. 4°. ℣. v. a Qui incipit qd si quis p̄cutit. b An liceat clericis deponē corā iudice seculari querelā ō suis raptoribꝰ. hēs. s. hoīcidiū 4°. ℣. z. a Et adde ibi pōit. q̄ si intētio deponēti. q̄relā erat ut ad mortē rei dānarēt irregularis efficit q̄buscūq; ꝛbis fuerit intētio uelata licet p eccleſiā nō ꝓhibeat nisi ei cōstet p ꝯfessionē ꝛ ꝓbōnē ꝑm hosti. ⁊ in sum. cō. e t. q. xlvi. b An liceat clerico furē capere ⁊ iudici tradere. R̄ ꝑm Guil. si aꝛ pōt res suas recupare nō ꝛ eum capere nec iudici tradere. ar. eī de hoīci. suscepim⁹. si autem aꝛ res suas recupare non pōt credo q̄ nō efficit irregulari dū tū ñ sit ei⁹ corrupta intētio. a Idē in sum. e. t. q. xlvij. b Sed hoc intelligē ꝛ q̄ fiat cū ꝓtestatōe ut. s. hoīcidiū. iiij. ℣. ij. ⁊ q̄ nō habuit causaz suspicādi q̄ hoc ꝛtigere poterat aꝛ contra vt hic in sequētib⁹ duob⁹. ℣. dicit. a Et q̄ dicit in fine ist⁹. ℣. est nōbilis litatio ad id q̄ dicit. s. hoīcidium. iij. ℣. j. b Quid si clericus scribat q̄ aliquis capiat ⁊ ex illa captiōe sequit mors ꝛ detrūcatō eius ipō tamē ignorāte ⁊ factū ⁊ cām. R̄ ꝑm hosti. vī irregularī. q̄ debuit suspicari hoc posse euenire. a Idē in sum. cō. dcā q. xlvij. b Quid si clamet aliqs latro nes. R̄ ꝑm In. siue sic clamet siue aliquid aliud agat p q̄ potuerit intelligere q̄ ex clamore ꝛ actu suo poterit sequi hoīcidiū irregularī est nisi faceret ꝓpter timorē corpo ris sui. nā si timeret q̄ aliqs uellet eū oc cidere bene posset clamare ꝓ auxilio. q̄ nō intēdit in alicui⁹ mortē si in suā libēatōz Idē hosti. ⁊ addit sec⁹ si clamaret p solis reb⁹. a Idem in sum. e. t. q. xlviij. b Quid de illo clerico qui cū latro ducēt captū dixit claudite ei os ne clamz nūqd est irregularis si mors inde sequat. R̄ ꝑm Guil. credo q̄ sic. q̄ inuit ducētes dādo eis ꝯsiliū. a Quādo aꝛ forte fuissz libe ratus rōe suspectōis loci. ut in sum. cō. e. t q. lv. b Et eodem modo si querētibus malefactorē indicauit eū nisi forte ignora uit ⁊ ignorare rōnabiliꝫ potuit nesciens q̄ ad mortē quererēt. a Ut in sū. con e. t. q. lvi. b Qualiter epūs pōt iuocare brachiū seculare. habes. s. bellū. ij. ℣ iij. et qualiꝫ exequat si hēt iurisdcōem tpalez uide. s. epūs. ℣. vij. a qui incipit epūs qui in aliquo. b Quid si clericꝰ cōmodat balistā ⁊ inde aliqs occidit. R̄ si cōcessit in bello iniusto nō est dubiū q̄ irregula ris est. q̄ dabat opam rei illicite. extra de hoīci. c. fi. ⁊ eodē modo si bellū sit iustum q̄ ars sagitādi ꝓhibita est. ex de sagitta ri tem. sed in bello iusto ensem ꝛ lanceā mi nistrare nō est ꝓhibitū. tamē ois talis ꝑm Guil. iudicād⁹ est irregularis. ga causam ꝓpinquā ꝑstat hoīcidio. a Con. host. ut in sum. cō. e. t. q. li. b Quid si clerici fa uorē ꝑstant suis ptib⁹ ꝯfortādo q̄ secu rius pugnēt aut incutiēdo terrorez alijs aduersarijs. R̄ ꝑm In. si bellū est iniustū

ꝛ mors inde fuit subsecuta efficiunt irregulares. ut in ℌ. ꝓxio dictū est. a Nisi iret ad bellū iniustū causa pacificādi l' al' ex iusta causa dūmodo dolus absit ꝛ lata negligētia ꝑm eūdē Jn. ꝛ hosti. ut in sum con. e. t. q. iij. b Secus si iustū. Qualiter respōdere dēat clericus cū interrogat' de iudicio sanguis. hēs. s. hoīcidiuz. ij. ℌ. i. ꝛ. s. eps. ℌ. vij. a qui incipit eps q̄ i aliq̄. b Utrū irregularitas hoīcidij tollat' p baptismū. ℟ sic si nō illa bigamie. ut. s hoīcidiū. iij. ℌ. i. in fi. de mā irregularitatꝫ. hoīcidij. plura habent'. s. hoīcidiū. i. ꝛ sequētibus. c. p totū de irregularitate bigamie est. s. bigamia. p totū ꝺ multꝫ irregularitatib⁹ in quib⁹ sol⁹ papa dispēsat habes. s. dispēsatio. ℌ. vij. a Qui incipit in multis. b ꝛ se.

Irregularitas .ij. de i° q exūs irregl'ar. mīstrat

Ubi sciendū ꝑm Guil. ꝙ irregularꝫ. celebrās nō ꝓpter hoc aliā irregularitatē ocra bit. alioqn totiēs nouā irregularitatē oꝛ hēt quotiēs celebraret. nec etiā talis imo nec aliqs est iudicād⁹ irregularꝫ. nisi iquā tū inuenit' iure exp̄ssuz. extra de sen. ex. ioquī. li. vi. a Et in hoc casu vī exp̄ssum. nā ois irregularꝫ. ē suspēsus. ut stati segt' ꝛ nōt' in sum. cō. li. ij°. t. xxix. q. iij. circa. fi. ꝛ ois suspēsus utēs ordine a q̄ ē suspēs⁹ incurrit irregularitatē etiā papalē. ext' de sen. ex. medicialis. li. vi. nam uidet' ꝙ licz iam fuerit irregularꝫ. cū possit nouū uicu lum irregl'aritatꝫ. incurrē ita ꝙ absolut⁹ ab uno remanet ligat⁹ in alio. sicut et de excōicato hēt' ꝛ nōt'. extra de sen. ex. c. cuz ꝓ cā. ꝛ. c. officij. al' sequeret' ꝙ si irregl'arꝫ. omitteret hoīcidiū ñ icurrēt nouā irregl'aritatē oꝛa id qꝺ hēt'. l. oi. si quis uiduā. b Sed tamē ois irregulāitas siue cōtigat ex pcco siue ñ ip̄edit ordis executōez ꝙ ñ exequi dēt qs anteq̄ dispēsetur. Utrū celebrās in pcco mortali fiat irregularꝫ. ℟ ꝑm Jn. ꝛ hosti. licz ois q ē i pcco mortali dicat' esse suspēsus q̄ ad se. s. q ñ dēt celebrare. nō tamē si celebret incurrit ꝓpter hoc irregularitatē nec p⁹ pnīaz idiget dispēsatōe nisi sit notoriū. ext' de tēp. ordinādoz. quesitū. a Nā notori⁹ peccatoꝛ etiā p⁹ pnīam nō hz ordis executionē nisi dispēset' ꝓ eꝑm in casibus papę spālit' nō reseruati. dūmō añ dispēsatiōez nō celebrauerit oīna alit' ñ possit dispēsari nisi ꝓ papā ꝑm hosti. ꝛ nōt' in sum. cō. o. q. iij. ad fi. b Et eodē mō dicēdū de q̄cūq̄ qui celebrat solū p⁹ sīplicē. phītōez a fac. o. c. q̄sitū. ꝛ qꝺ nō. i. o. q. iij. b Utrū clēic⁹ in miorib⁹ exūs si excōicat⁹ legat epl'az sine solēnitate fiat irregularꝫ. ℟ ꝑm Guil. credo ꝙ nō. tū ꝙ sine solēnitate hoc facit. tū etiā ꝙ a laicꝫ. q̄ñq̄ legūt' epl'e de ꝺsuetudie tū ꝙ etiā in illis. c. xi. q iij. si qs eps. i. ꝛ. ij. nō fit mētio nisi ꝺ epo pīb̄o ꝛ diacono. imo etiā si sacerdos vel diacon⁹ talit' sine solēnitate legat epl'am nec credo ip̄m ꝓ hꝫ incurrē irregularitatē cū pene ñ sint extēdēde ꝫ restrīgēde. a Idē i sū. cō. li. iij. t. xxix. q. vij. b Utrū clēic⁹ q in excōicatōe cū solēnitate mīnistrat fiat irregularꝫ ℟ ꝑm Guil. si ē i minoꝛib⁹ credo ꝙ nō cū duo capl'a. xi. q. iij. si qs eps. i. ꝛ. ij. nō loquāt' de eis ꝫ de ipo pīb̄o ꝛ diacono de qb⁹ si mīstrāt in suis officijs ñ ē dubiū ꝙ irregulares efficiūt' ex' de cle. exco. m. latoꝛes. ꝛ idē itelligo ꝺ sbdiacono cū hodie in multꝫ paric̄et' ꝺi acono. ex' de eta. ꝛ qua. a multꝫ. a .i. oputet' inter ordies sacros. ut ibi quo ꝺo ad ordies mioꝛes. dicit idē Guil. ꝙ si clēic⁹ hoc casu incurrat irregularitatē putat ꝙ eps posset dispēsare cuz hoc nō inueniat' ei ꝓhibitū. ꝫ hosti. sentit ꝙ talis oio icurrat irregularitatē ꝓ. c. cū medicialis. ex' de sen. exco. lib. vi. ut in sum. con. eo. ti. q. viij ꝛ sic sentit ꝙ non possit dispēsari nisi ꝑ papā. sic enī loquit' dictū. c. cū medicinal' recipiens autē ordines etiā minoꝛes i maioꝛi excōicatōne incurrit irregularitatem indispēsabilē nisi ꝓ papā. ut in. c. cū illoꝝ. de sen. exco. ubi non distiguit' inter ordines maioꝛes et minoꝛes ꝑm Guil. et

ꝛ nō in dicta.q.viij.recipiēs autē ordines in minori excōicatiōe non incurrit irregularitatē.ſm glo.Ray.cum non ſit exp̄ſſum addens q̄ talis ſiue ſit irregularis ſiue nō poteſt p̄ epiſcopū diſpēſari cū non ſit ei inhibituꝫ.ut in ſum.con.eo.t.q.ix. b Vtrū excōicat⁹ baptiſando fiat irr̄g̈laris. hēt ſupra excōicatio.p̄.circa fi.

I Roma Vtrū ironia ſcilicet cuꝫ qs minora dicit de ſe ſit p̄ccatuꝫ ꝛ quale.R̄ ſm tho.2ª 2ᵉ.q.cxiij.minora ꝺ ſe dicere pōt cōtingere duplic̄.vno modo ſalua ueritate dū ſcilicet aliquis maiora que ſunt in eo recitet ꝛ quedā minora p̄fert.ꝛ hoc non p̄tinet ad ironiā nec ē p̄ccatū ſm gen⁹ ſuū.Alio modo dicit quis minora declinādo a ueritate puta cū aſſerit ꝺ ſe aliquid uile qꝺ in ſe non recognoſcit.aut cum negat aliquid magnū quod tamē p̄cepit in ſeipſo eſſe.ꝛ ſic p̄tinet ad ironiā.ꝛ eſt ſemp̄ p̄ccatū, nulla enī cauſa mētiendum eſt.xxij.q.ij.cū humilitatē.cā mētir̄.ſi non eras p̄ccator mētiendo effi cieris. Ironia ſm p̄m quādoq̄ iactā tia eſt quod tho.ubi.ſ.ſic expōit dicēs q̄ duplex eſt excellētia.vna in tp̄alibuſ alia in ſpūalib⁹. contingit autem quādoq̄ q̄ aliqui p̄ exteriora ſigna ꝛ p̄ x̄ba p̄tendūt quidē defectū in exterioꝛib⁹ rebus puta p̄ aliquā ueſtē abiectā ſed p̄ hoc ip̄m intē dunt oſtētare aliquā excellētiā ſpūalem. vnde ſimul incurrūt uitiū ironie ꝛ iactā[e] de qua dictū eſt ſupra iactantia.

I Strio Vide ſ̄ biſtrio. in littēa.b.

I Adeus p̄io Cōmuniter iudei dicūt̄ q̄ legeꝫ moyſayca ad lrām tenēt ſic dicti a nomīe p̄ncipalis tribus.ſcilicet iude qui etiā p⁹ hebrei dicebāt̄ ab heber. cui⁹ familia cultum dei tenuit ceteris idolatria fedatis. hec Ray.ꝛ hoſti. a Idem in ſum.li.i.t.iij. q.i. b Quomodo chriſtiani ſe dēt hē circa iudeos. R̄ ſm Ray.non debēt cum eis comedere aut eos ad cōuiuia recip̄re nec cum eis cohabitare. a Idem dicūt Ray.lau.Jo.Inno.ꝛ goff.etiā de ſarracenis.quia ꝛ illi hodie iudaiz̄at.vnde in eadem eſt cauſa,p̄hibitōis .euntes tamē ad p̄dicandū ſarracenis cibis eoꝝ uti poſſūt ſm opa licita.dūmodo non de his que fuerunt idolis imolata.in extrema tamē neceſſitate uti poſſunt idolatrio dūmodo nō in uenēatōe idoli.ut in ſum. con.e.ti.q.v.

b Jtē infirmi chriſtiani non debēt in ſuis infirmitatibuſ uocare iudeos nec ab eis recipe medicinas nec ſe cum eis ī eiſdē balneis balneare.xxvij.q.i.null⁹.ꝛ c.oēs. Jtē non debēt p̄mitti inter chriſtiānos habere officia publica ne occaſionē habeant ſeuiēdi.di.liij.nulla.xvij.q.iij.cōſtituit. Si iude⁹ talia officia recepit dēt ei negari chriſtianoꝝ coīo donec quid accepit rōe officij ſm p̄uidētiā dioceſani conuertant̄ in uſus pauꝑum a .ſ.chriſtianoꝝ ut in.c.cuꝫ ſit. extra.e. b Et ip̄e officiū dimittat. a .ſ.cū pudoze qꝺ irreuēnt̄ aſſumpſit.ꝛ idē etiaꝫ obtiner in paganis d.c.cum ſit.dicit tamē hoſti. q̄ licꝫ iude⁹ in publicis officijs poni non poſſit poteſt tamē domin⁹ reddit⁹ ſuos iudeo uēdere deputato cuſtode chriſtiano honeſto ꝛ nō ſuſpecto. a quo iudei reddit⁹ accipiāt ita q̄ p̄ hoc chriſtiani ꝛ clerici a iudeis nō grauent̄.extra.e.ex ſpāli.ꝛ notat̄ in dcā.q.v

b Et intelligit̄ ſm tho quo ad dignitates de nouo acquiſitas.ſecus de dnio p̄ exūti.quia illud quādoq̄ tollat eccl'ia,p̄p ter ſcandalū uitandū licet ordinaria aucte tollere poſſet ſicut tollit in ſeruis. a .ſ. chriſtianis uł qui uolūt fieri chriſtiani a quibus tollit ius ſeruitutē reſpēu iudeorum.ut in.c.fi.extra.eo. ꝛ quidquid hic dicat̄ rex.p̄allegati gn̄aliter,p̄hibēt offi[a] publica iudeis ꝛ paganis cum nimis ſit abſurdū ut blaſphem⁹ chriſti in chriſtianos uim p̄tātis exerceat.d.c. cuꝫ ſit.nec tolleāntia eccl'ie excuſat. qꝺ de ſe illicitū eſt.iij.di.deniq̄. ꝛ ibi gloſa.ſuper uerbo penia. b Jtē nullus poteſt iudeorum

ɔgregatōi seu alicui iudeo ℓ pagano aliō relinquer in testō.ꝛ si fecerit etiā pᵒ mor tem iudicabitur anathema . extra de hēticis.si quis epus.xxiij.q.j.sane.j. a hosti. dicit uniuersitati iudeorū legari nō pōt.C.e.l.i.sed singul forte sic ꝑm aꝛo.ſ clēico nō lꝫ etiā si iudeᵒ frater eius sit tñ eos pascere licet.ut in. v.q.v. b Et vī intelligēdū ꝑm Guil.nisi legaret ad succurrēdū necessitati. a Idē Guil.dicit. ut patet in pfata.q.v.credo ꝙ siue sit clericus siue laicᵒ si daret ℓ legaret aliquid talibᵒ ꝛ maxie ɔsanguineis nō ad uitādū sed ad succurrēdū extreme ℓ multuꝫ arte necessitati nō eēt puniēdᵒ.dictū tñ hosti. vī ꝓbabiliᵒ p.v.c.si quis eps. b Itē ñ dēt iudeis ꝓmitti nouas erigē synagogas sed antiquas reficere.uū tamē ñ ꝑpliores ℓ ꝑciosiores solito. ritᵒ aūt ꝛ solēnitates suas sunt ꝓmittēdi seruare.extra.e.iudei. ꝛ.c.ɔsuluit.Item in dieb⁹ lamētatōis et uñice passiōis nō uñt in publicum ꝓdire extra.e.in nō nullis. a Forte idez eēt si ecclesia lamētaret ꝑ aliquo cōi iforūno christianitati.ꝑm glo.Ray.ꝛ in dcā.q.v.

b Qui etiā in die pasceues ñ uñt brē hostia ℓ fenestras aptas.extra.e. quia sup his. Itē cogēdi sunt talē habitū ɔtinue deferre ꝙ manifeste ab alīs distīguāt ex e.in nō nullis.Itē cogēdi sunt ad decias ut.ſ.decime.j.ſ.ij. Itē cogēdi sunt christianos testes recipe cōtra se sed iudeᵒ ñ pōt ferre testimoniū cōtra christianū.ex ō testi.iudei. a ibi dicit ꝓmū. zᵐ uero in glo. b Judeis ꝓmittit agere ꝛ ouenire apud iudices nrōs sed nō apud feriores eoꝝ arbitrū etiā pñt eligere iudeuꝫ cuⁱ sniam ordinariᵒ exequat.C.eo.t.iu dei.rōno.Itē in sabbati.suis nō uñt ibi ad iudicia nec ipi alios trahē. sed nec in alīs festīitatibᵒ suis uñt ℓbari. a Nisi in locis suis fecerit signū christi ℓ aliud in ɔtrētum christiane legis.ut in.C.e.l.iudeos. b nec sepulchra eoꝝ obtētu forte pecunie effodi.ut.C.e.t.die sabbato.ex e.sicut iudei.ſ.i.ꝛ.ij. a Nota etiā ꝙ ꝛ si iudeoꝝ ℓ sarracenoꝝ filij ℓ alij ad fidem ɔuertant uñt brē portōem sue hēditati. extra.e.iudei.j.ꝛ in.v.q.v. b De iudeoꝝ seruis iudeis ℓ christianis hēt.ſ.iudeus ij.ꝑ totū.similit ꝛ de nutricibᵒ infantiū iudeoꝝ. Que sit pena ptcipātiū cuꝫ iudeis cōtra casus nūc dictos.Ꝛ ꝑm Ray si sint clerici ꝛ admoniti satisfacē ꝛ emēdare nolūt uñt ꝑuari officio ꝛ beneficio si laici sunt.utputa pncipes qui nolūt ex equi ꝑdcā siue alij qui aliqō īpedimentū afferūt. a siue quicūq; alij ɔtrafaciētes ut in iuribᵒ allegati. b Et admōiti nō satisfecerit uñt excōicari.xxviij.q.i.nullᵒ si uero sunt laici tam diu sunt christiani ab illoꝝ cōicatōne ꝛ ɔmertio sepandi ib pena excōicatōis donec illi emēdauerit et satisfecerit.ut oportet extra.e.t.ꝛ si iudeos.in fi.ꝛ extra de decimis. de ꝛis.ꝛ exī de usur.cū tu. a Delᵒ.e.t. pᵒ miserabilē.quādoq; etiā puniūt pena sanguinis ꝛ mortis.ut si impugnaret fidē christi.C. de iudeis.l.fi.ubi dicit cernat iudeᵒ bona sua ꝑscripta mox pene sanguis destinādᵒ qui fidē altēiᵒ expugnauēt puersa doctrina.Itē si ipedierit uolētē ɔuerti.C.eo.l. iudeᵒ.ubi dicit iudeis ꝛ maioribᵒ eoꝝ ꝛ patriarchis uolumᵒ intimāi ꝙ si qs post hanc legē aliquē qui eoꝝ feralē effugerit secta ꝛ ad dei cultū respexerit saxis ℓ alio furoꝛi.genere qō nūc fieri ɔgnouiᵒ ausus fuerit attētare mox flāmis dedēdus est ꝛ cū oibᵒ suis ptcipibᵒ ɔcremādus. b Quid fiet de iudeis uℓ alīs christū blas phemātibᵒ.Ꝛ ꝑm hosti. oīs talis ꝑm legē decapitat etiā christianᵒ.vnde pncipes seculares iudeos christū blasphemātes ḡ uiter puniri uñt sine pena pecuniaria siue etiā grauioꝛi.extra.e.c.in non nullis.in fi

a Idē in sum.con.e.ti.q.vi.sed in.c.ī ñ nullis,aliud quo ad hoc non dicit nisi ꝙ cō digna aīaduersiōe uñt ɔpesci sed ō pēa pecuniaria dicit in.c.statuimᵒ.exī de maledi.ubi etiā nō.v.an.de.bu. ꝙ similit etiam pncipes uñt eos punire pena ultimi supplicij.id est morti. b De christianis

blasphemātibus uide·ī·maledcō. An liceat chriſtianis cōicare cū iudeis ℓ aliis infidelib⁹ hr̄.s̄.infidel'·ſ·i.⁊ hic.s̄·ſ·ī.or̄ aūt chriſtianos q fiūt iudei p̄cedēdū eſt ſicut or̄ or̄ hēticos.ut.s̄.hētic⁹.ī·ſ·xxiī. qui incipit otra chriſtianos. Utrū liceat dnīs terraꝝ exactōem facē in iudeos R̄ p̄m tho. in quadā lrā ad duxiſſaꝫ lotho rīgie quāuis ſicut iura dīnt iudei merito ſue culpe ſeruituti ſunt adiecti ⁊ ſic eorum res dñi poſſint accipe tangꝫ ſuas.ita tñ q nō ībtrahāt nccia uite.q tñ opꝫ nos ābulare honeſte etiā ad eos qui foris ſunt ne nomē dñi blaſphemet hoc obſuandum ē ut in exactōib⁹ quas facē nō ſueuerūt a .i.nō ſoluere ℓ ſueuerūt facer̄ ſalicꝫ p̄deceſſores dnorū. ut.patet p eūdē tho. ⁊ in ſum.con.eo.ti.q.ix. b Nullatenus p̄grauētur. ſed ad cōſuetas cogi poſſunt.

Quid ſi iudei nihil habēt niſi uſuras cui reſtituēt ea que male accepta fuerūt ab eis.R̄ p̄m tho.in p̄dicta littera cum ea que iudei p uſurā extorſerūt non poſſint licite retinere.ſequēs eſt ut ſi uoſ illa ab eis recepitis nec uos licite retinē poteſtis niſi forſan eſſent talia que a nobis uel ab anteceſſoribꝫ nr̄is bacten⁹ extorſiſſent.ſi qua uero hīt que extorſerūt ab aliis dīnt reſtitui illis quib⁹ iudei tenebāt reſtituē ſi inueniūt aliogn ī pios uſus p̄m ꝺcāliū dioceſani ⁊ alioꝝ p̄toꝝ ℓ ī cōeꝫ utilitatē terre ſi neceſſe ē nec etiā illicitū ſi uos de nouo exigeritis.talia.a Judeis tamē ſeruā ꝺſuetudie p̄deceſſoꝝ nr̄oꝝ hac intētione ut ī pios expēdant uſus a idē in sū.ꝺ. eo.t.q.x.⁊ iſta ꝺſuetudo attēdēda ē in exactōe ñ aūt in uſuraꝝ reſtōe ad quā p̄ciſe ⁊ ꝺio p p̄ncipes ꝺpelli dīnt q̄cūq ꝺſuetudine ñ obſtāte.eī de uſuris.p⁹ miſerabileꝫ ⁊ in cle.ex graui.e.t. b Utrū iudeus q nihil hꝫ p̄ter uſuras poſſit pūiri p̄cunia liē.R̄ p̄m tho.ubi.s̄.dicēdū q expedit oēs p̄cunialr̄ puniri ne ex ſua iniqtate ꝺmoꝺ reportēt ⁊ maiōi p̄na q̄ quicūq alī⁹ nec uſurarius in ſimili caſu q̄to p̄cūia q̄ eis offert min⁹ ad eos ptinꝫ.pōt ēt ſupaddi ⁊ alia pena ne ad p̄nā ſufficē uideat q p̄ cūiam aliis debitā deſinūt poſſidē.p̄cūia tamē p̄ne noīe ⁊ ab eis ablā retīeri ñ pōt ſi oꝫ de ea fieri ſicut in p̄cedēti·ſ·dcm eſt.

a Idē in sū.e.ti.q.xi.⁊ addit p̄m eū.ſi ꝺo dicat q ex hꝫ p̄ncipes terraꝝ dānificā/tur hꝫ dānū ſibi īputēt. utpote ex eorum negl'ia pueniēs.meli⁹.n.eēt ut iudeos laborare ad p̄priū uictū lucrādū ꝺpellerent q̄ q otioſe uiuētes de ſolis uſuris ꝺtent ⁊ ſic eoꝝ dñi de ſuis redditib⁹ fraudent ita enī q p ſuā culpā p̄ncipes defraudēt redditib⁹ ſuis ſi p̄mittēnt ībditos ſuos ex ſolo latrocinio ℓ furto luēri.tenēt enī reſtituē qdqd ab eis exigēnt. b Utrꝫ liceat recipe dnū ul' p̄cūi labori ⁊ hmōi a iudeis uſarijs.R̄ p̄m Guil.ſi iude⁹ habꝫ aliqd aliō q̄ uſas pōt accipi ab eis. a vetꝫ ē niſi ipi uſarij ſint ñ ſoluēdo ut ex hꝫ reddāt ipotētes ad reſtituēdū.ut·ī·uſa vi·ſ·vtꝫ dona.de q̄ in ſe.ſ. b Si ꝺo nihil hꝫ p̄ter uſas tūc aut recipiēs certat ō dāno ſuo uitādo.⁊ ſic accipiēdo ū peccat ſic q a fure ℓ a raptore dānificatus eſt ut puta p incendiū ⁊ hmōi ñ peccaret ſi recuperet ab eo dānū ſuū.hꝫ ipſe fur ℓ raptor nihil habēt niſi qō eēt acqſitū ex furto ℓ rapina.dū tñ ñ recipet p dāno ſuo ī ſpē ipas res alienas.Addit tho.in epiſtola ad duxiſſam.ꝺ.q ſi iude⁹ ultro ꝺferat pecuniā ℓ enceniū expedit recipe ut p̄cūia ſic recepta reddat hīs q̄b⁹ de iure dēt ſeu aliis ut dcm ē.s̄.ſ.viij. a Idē ī ſum.cō li.i.t.iiij.q.xij. b Utrꝫ dona ⁊ elioſina data ab uſario poſſint recipi.uide·ī·uſa. p·ſ·xiij.q incipit utrū dona. Quid ſi iudei occupāt totā aliquā prouinciā emendo q̄ a chriſtiānis ſolebāt poſſideri. nūqd pōt etiam hac occōe petē aliqd ab eis.R̄ preter pōt ⁊ ſoluē tenēt decias p̄diales ⁊ omēs cenſus ſiue p̄ſtatōes ſiue oblatōes reales q̄s chriſtiāi de dōib⁹ ⁊ ꝺ poſſeſſiōib⁹ ſoluē tēbāt.eī de uſuris.q̄to.ſi ſec⁹ de decimis ſeu oblatōib⁹ p̄ſonalib⁹ ut dcm ē.s̄.ꝺcie ī·ſ·ī. Azima iudeoꝝ in neceſſitatibus pōt emi ⁊ comedi.p̄m Guil. a Idē in

ſum.con.li.iij.t.xxxiij.q.cxxv. ſine neceſſi
tate aũt ẜ ꝓhibet ſ̃ pcã depõis ḡtũ ad
clericos.ꝛ excõis quãtũ ad laicos. xxviij.
q.i.nullꝰ. b Quomodo iudeꝰ opꝛllaꝫ
reſtituere uſuras ⁊ uſura.i.ℌ.fi.

I Deus iio. Quo ad ſer
uos ꝛ ſeruiẽtes iudeis. qd ergo
de ſeruo iudei ſi uult fieri chriſtiaꝰ. R̃ ꝑm
Rai. ſi ꝑuꝰ ẽ xnaculꝰ. ſ. de illo ãcilla natꝰ
ꝛ uelit fieri chriſtiaꝰ ſtatũ eripit̃ i liber ta
tem nullo pcio dato. C. de epi. ꝛ cle. l. deo
nobis. ℌ. is ita. a Ibi dr̃ iubꝛmꝰ ut nul
lus iudeꝰ l̃ paganꝰ l̃ hẽticꝰ chriſtiãos ſer
uos hẽat. ꝙ ſi inuẽti in tali reatu fuerint
ſanxímꝰ ſeruos oibꝰ mõis libẽos eẽ. Ibi
etiã dr̃ ꝙ ſerui iudeoꝝ paganoꝝ uꝫ here
ticoꝝ q uoluerit ad catholicã fidẽ uenire
foueãt ꝛ defendãt̃ ꝑ rẽores ſpũales ꝛ tpa
les. ꝛ pꝰ ꝙ fuerĩ ecclie catholice aſſotiati
oibꝰ mõis liberi remaneãt. nec redigãtur
iterũ in ſeruitutẽ etiã ſi eoꝝ dñi pꝰea ad
fidẽ catholicã ꝺuertãt̃. ꝛ ſ̃dit ꝺteptoꝛes
ẜ legis nõ ſolũ pecũiaria mlcta ſed etiam
capiti. ſupplicio puniẽt̃. b ꝛ ar. ꝺi. luij.
fraternitatẽ. idẽ ſi ſeruꝰ fuit emptꝰ q erat
chriſtiaꝰ. ꝺi. luij. mãcipia. l̃ eẽ uolebat. qa
tales nõ licet iudeo emẽ l̃ in ſeruos tẽre.
Idem ſi ſeruꝰ emptꝰ erat paganuſ ꝛ fuit
emptꝰ cã ſeruiẽdi ꝛ nũc uult fiẽi chriſtia
nus. ut i. ꝺ. c. fraternitatẽ. Itẽ idẽ ſi emit
eum cã mercimoniꝫ. puta ut uẽdẽt eũ al
teri ꝛ nõ expoſuit eũ uenalẽ. ⁊ tres mẽſes
q nõ ſtetit ꝑ eũ. quo miꝰ uẽdidẽt ꝛ ipe
uult fieri chriſtiaꝰ. ⁊ illõ ſpacĩ̃ l̃ etiaꝫ pꝰ
liberabit̃ ꝺato pcio. xij. ſolid̃. ab alĩ̃ chri
ſtiano. ut in. c. fraternitatẽ. eẍ. eo. c. i. ꝛ. ij. ꝛ
ul. a In ꝺ. c. ulti. ſic dr̃. nulli iudeo ba
ptiſatũ l̃ baptiſari uolẽtẽ emẽ liceat l̃ in
ſuo ſeruitio retiere. ꝙ ſi quẽ nõdũ ꝺũſuꝫ
ad fidẽ cã mrionij emerit ꝛ pꝰmodũ fẽs
ſit l̃ fieri deſidẽt chriſtianꝰ ꝺati. ꝑ eo. xij.
ſolid̃ ab illiꝰ ꝓtinꝰ ſeruitio ſ̃trahatur. ſi
aũt ⁊ tres mẽſes ipm uenalẽ ñ expoſuẽit
l̃ ad ſibi ſeruiẽdũ emit eũdẽ nec ipe ven
dẽ nec audeat aliꝰ opare. ſed nullo ꝺato
pcio pducat̃ ad ꝑmia libertati. b ꝛ erũt
illi. xij. ſolid̃ uſual̃ monete illiꝰ loci. ex̃
de maledi. ſtatuimꝰ. a Alij dicũt cum
quibꝰ ſentit goſ. ꝙ ẜ ſolidus capit̃ ꝑ au
reo. ut inſti. de pc. te. liti. ℌ. fi. ubi nõ. gl. ꝙ
in legibꝰ capit̃ ſolidꝰ ꝑ aureo. ut inſti. ꝺ
pc. ꝛ ꝙ. lxx. aurei faciũt libram auri. Alij
dicũt cũ qbus ſentit Rai. ꝙ capit̃ ꝑ ſo
lido uſual̃ monete. ff. de lega. iij. l. nũmuſ
ubi dr̃ ꝙ in legato nũmoꝝ in ꝺubio itel
ligit̃ mioꝝ moneta pdcã cuiꝰ nõnt̃ i ſuꝫ
cõ. li. i. ti. iij. q. xvi. ad fi. ꝛ ꝑ dcõ Rai. faẽ
. c. cuꝫ ſic. ꝛ. c. odia. de re. iur̃. li. vi. b Et
ẜ itellige niſi dñs eũ uolẽtẽ circũcidẽt l̃
alteriꝰ ſectę ſignaculũ ipꝛimẽt. a .ſ. cũ
dicẽt ſe uelle chriſtianũ fieri. ꝺ. q. xvi. ubi
etiã notant̃ ẜ. ꝛ addit̃ ꝓm Rai. ꝙ idẽ di
cẽdũ eſt ꝑ oĩa de ſeruis ſarracenoꝝ. Con.
lau. ꝛ Jo. idẽ etiã ut dicunt ꝑiculũ eſt in
utrlſq; ꝛ qꝺ dr̃ ad epl̃e. vi. ꝛ. i. pe. ij. ſerui
obẽdite dnis uris carnalibꝰ. dicũt intelli
gi debẽ ꝓm ſtatũ ꝓmiſſe eccl̃ie. ẜ hoſt. dicẽ
ꝙ ẜ ꝺz intelligi de his q ſeruiũt in gleba
ꝛ nõ ꝺomi. eẍ. de cẽſi. oĩs. a meliꝰ faẽ eẍ
e. c. ij. in. ꝺ. q. xvi. dr̃ etiã ꝓm Ray. ꝙ ſerui
hẽticoꝝ ipune pñt dnõs reliquẽ ꝛ ad ec
cleſiã ꝛfugẽ. C. de hẽti. l. mãcipeos. b
Tũc. n. ꝓpter iniuriã corpis ſine pcio libe
rabit̃. ꝺi. liij. nulla. idẽ goſ. Sꝫ nũqd
iſte redẽptꝰ erit ſeruꝰ redimẽti. R̃ ꝓm Rai
nõ. ẜ erit liber. a .ſ. ſoluto pcio. ꝑ pius
aut remanet ſeruꝰ quãdo redẽptꝰ eſt ad
ſeruiẽdũ. eẍ. e. c. i. ꝛ ad ẜ facit. ℌ. dñs. ⁊ alle
gatꝰ. b ꝛ reſtituet ei pcium. ar. inſti. de
noxa. actꝰ. ℌ. dñs. ꝛ ſi nõ ꝺz pcũ ḡrat men
dicãdo l̃ ſeruiat ei tñ ꝙ ſeruitiũ opẽſet̃
cũ pcio. ꝛ poſtea eat quo uult. ar. xxxvi. q
vi. de rap. a tẽpꝰ ſeruiẽdi põt intelligi
de qnquẽnio ad inſtar eiꝰ qui redẽptus ẽ
ab hoſtibꝰ. ut. l. fi. c. ꝺ poſtliminio. fẽdeun.
ab hoſti. l̃ erit ad arbitrium boni uiri ꝓm
Ray. ꝛ in ſum. con. e. t. q. xvi. b Et hoc
intellige niſi cã pietati. emptꝰ fuerit. tũc
eni nõ tenet̃ aliquid reddẽ uꝫ ſeruire. qa
qꝺ pietate ꝺat̃ ꝓhibet ius ne repetat̃. et
ſic ꝺediſſe ꝓſumit̃ niſi contrarium fuerit

ptestat⁹.ff.de reli.⁊.sũ.fu.l.ac si quis.⁊.ñ interdic. a Ibi dr ꝙ qs ptestari dẽt de itentiõe sua ne uideat cã pietati.gratuite egisse sũpt⁹ funeris.⁊ ibi gl.dicit non ꝙ attestatio ꝓbat uolũtati nre sniam ⁊ ꝓdẽ ẽ nõze in mrionio cũ qs ꝑ ptestat⁹ est se nõ despõsare cã mrionij ñ alia de cã. b Cõ.gof.⁊ hosti. a idẽ in d.q.xvij. b Quid si null⁹ emptor apparet.R̃ ꝑm ber. nihilomi⁹ erit liber ⁊ hostiati ḡrat pciuz aut opas pstat.ut in pcedẽti.⁊.est dcm.ff ꝺ manũiss.l.iiij. a ibi dr ꝙ seru⁹ rdẽpt⁹ suis nũmis cõseqt̃ libertatẽ.⁊ dñr nũmi sui si sunt ex aduẽtitio lucro siue ex dona tõne amici siue ex ei⁹ peculio qꝺ etiaz ad uẽditorẽ ptinet.⁊ ꝑdcã nõ.gl.in.c.i.eẽ.eo b Quid si plures sint q uelint emẽ.R̃ ꝑm.gof.eps loci eligat magr̃ idoneũ.ff.de accu.l.si plures. l̃ si sunt pares gratificet eps cui uelit.ar.exĩ de iurĩ.patro.cũ autẽ idẽ hosti. a Idẽ in sum.cõ.e.ti.q.xviij. b Utrũ aliquo mõ licitũ sit christiaiś ꝙ seruiãt iudeis.R̃ ꝑm host.cũ ꝓbitũ sit ꝙ nullũ mãcipiũ christianũ seruiat iudeis.multomi⁹ christiãi liberi eis seruiẽ debẽt.ñ.n.dñt eẽ assidue intra domuz iudei nec tãḡ faũla aut obstetrix.al̃ si ipi ab eis christiãi discedẽ uolũt dñt excõicari.eĩ.e iudei.⁊.c.ad ℔.⁊.c.⁊ si iudeos. si aũt iudi uolũt eos dittẽ ꝓhibẽ iudeis cmerciuz cũ eis.ut in.d.c.si iudeos.in fi.ß eĩ domũ pñt eis seruitia fieri vñ pñt brẽ christianos colonos.eĩ.e.multoz. a Cõ.Ray. ut in sum.cõ.e.t.q.xxi.vbi etiã dr eadẽ re neas in sarracenis. b Utz christianus possit emẽ l̃ brẽ seruũ iudeũ.R̃ ꝑm Ray ⁊ gof.sic.extra.e.c.⁊ si iude⁹.xxxiij.q.viij. disp.nõ tñ dẽt cuz eo mozari ita ꝙ bẽat eũ tãḡ failiarẽ.xxviij.q.i.c.sepe.⁊.c.nl̃⁹. ⁊ si uoluẽit fieri christia⁹ ñ põt eum dñs ꝓhibẽ.xix.q.ij.due sunt.idẽ host. a Idẽ in sum.cõ.e.t.q.xix. b Sz nũqd iude⁹ qui est seru⁹ christiãi si baptisẽt fiat liber R̃ ꝑm Ray.nõ. ß remanet seru⁹ ꝙ seruit⁹ introducta est de iure dino.xxxv.di.sexta die.⁊ ꝓ ius gẽtium.di.i.ius gẽtiũ.⁊ iure canonico ꝺfirmata.xij.q.ij.ecclesiaz.con. gof.⁊ host.addit Ray.ꝙ ubi de bona con suetudie nõ solẽt christiãi esse serui ꝺsule rẽ ꝙ in remissionẽ pcoz dñs remitteret eũ l̃ saltẽ de pecunia mẽdicata l̃ seruitio ad tẽp⁹ pscto ꝑm arbitriũ boni uiri redi meret se.xij.q.ij.cũ redẽptoz. a Idẽ in sum.cõ.e.t.q.xx. b

IAdeus iii°. de cõ-

uersatiõe iudeoz. Ubi sciẽdũ ꝙ iudei ⁊ ceteri ifideles ñ dñt ad fidẽ cõ pelli aspitatib⁹ ß poti⁹ dñt iduci auctib⁹ oib⁹ ⁊ dulcib⁹ ẋbis.naz coacta seruitia ñ placẽt dco.xlv.di.q sincera.⁊.c. de iudeis si tñ coacti ꝺcõnalr̃ puta ꝓ minas l̃ rez suaz ablatõem l̃ ꝓ ẋba ⁊ ℔mõi ꝙ baptis mũ suscepcrunt ⁊ postea recesserũt a fide ꝺpellẽdi sũt redire ne nomẽ dñi blaspẽ metr̃ ⁊ fides ꝺtẽptibil̃ hẽat ut in pdcõ.c. de iudeis.si uẽo fuerũt absolute coacti ut si ꝓ uiolẽtiã in aquã mersi sunt nõ recipi unt baptismũ.extra de bap.maiozes.con. tho.3ª 3ª.q.x.⁊ etiã host.addit Isai.ꝙ ta les ifiꝺles pñt trahi mũerib⁹ ⁊ ꝓmissis ⁊ intelligẽdũ ꝑm Guil.ꝙ nõ liceat aliqd dare ꝓ fide suscipiẽda.ß si aliqs infidelis tieret pauptatẽ si baptisaret̃ posset illud obstaculũ ab eo tolli qui scaret ei⁹ ꝓpõitũ de hac mã pleni⁹.j.mun⁹.⁊.ij.pñt etiã ꝑm Ray.induci ꝓ grauiozẽ exactõez pẽsionuz faciẽdã in pncipio locatõis.xxiij.q.iij.oz bõ.⁊.q.vi.iã.vo. a Idẽ in suz.cõ.li.i.ti. iij.q.iij. b Utz pueri iudeoz ⁊ ifideliũ inuitl.pentibus sint baptisandi.R̃ ꝑm tho.3ª 3ª.q.x.nõ licet.ß qñ ad ãnos ꝺiscre tõis pueniret pñt fidẽ suscipe etiã penti bus inuitl. a Idẽ in sum.cõ.e.li.t.iij. q.iij. b Cõ.Guil.ꝺicẽs.ꝙ nec illũ licz nutricib⁹ occulte baptisare puulos iude ozum.si tñ in articulo mozti.puuloz hoc facerẽt ñ credit ꝙ peccarẽt. Quid fiet de possessiõib⁹ ⁊ bonis iudeoz ⁊ aliozuz infideliũ ad fidẽ ꝺuersoz.R̃ ꝑm Ray.nõ dñt ab eis excludi.extra.eo iudei ij.ñ sint vsuraria.l̃ de ubꝛ.empta.quia uẽdenda ⁊

restituēda sunt illis a quib⁹ sunt accepta l' hēdib⁹ eor. ꝙ si nō inēiūt' poterūr sic ꝺūsis tāḡ paupibus p eām assignari. Que pēa iudeor q tēt sl'uertē baptisatos. R' ꝺnt publicl. flagell' deputāi. xxviij q. i. sepe. ita tñ ꝙ h pena nō tñseat in uidi ctā sanguis. q talis pena reliquēda ē brachio seculari. a Nā ꝓpter sl'uersionem pfatā l' sil'em p̄m leges irrogāt pena mortis. ut p3. s. iude⁹. i. §. ij. in additōe. flagellatio aūt irrogāt' etiā p sola cōuersatione d. c. sepe. ubi ꝺr sepe maloꝝ ꝺsortia etiam bonos corrūpūt. ⁊ j. quicūq; g̃ āmodo ex his qui baptisati sunt infideliū ꝺsortia ñ uitauerunt. ⁊ hi christianis ꝺnent' ⁊ illis publicl. cedibus ꝺputentur. b

IAdicare Pōt itel ligi du⁹. vno mō qñ aliqs uidēs opa pri de quib⁹ dubiū ē quo aīo fiūt iudicat in priorē ptem. ⁊ de h ꝺr. s dubia. Alio mō ꝺr iudicare iudex qñ sniam pfert. ⁊ de h ꝺr statī in. c iudex. p. §. iij. ⁊ se.

IAdex primo Cōiter quātā sciam dēt habere iudex. R' p^m ber. eī de rescrip. scisciat⁹. ꝺz esse pit⁹ nec q̄rē ab alīs ꝙ eū loq oporte at in aūt. de iudi. in pn. coll'. vi. eī ꝺ osan. ⁊ affi. ex lr̄is. in fi. ⁊ si tñ illrāt⁹ etiā sit et hēat ꝺsuetudinē ⁊ pitiā iudicandi potest ei cā cōmitti. C. de iudi. certi iur. l. i. iudex maxīe ecclesiastic⁹ eē nō pōt nisi sit pit⁹. saltē mediocl. iurī scia nōt'. vi. xx. c. i. a Idē in sum. cō. li. ij. t. v. q. cxxxviij. ſ certe ꝺr ꝙ qs possit eē iudex ⁊ etiā sine scīa iuris ꝺūmō hēat expiētiā cāz ex ꝺsuetudine. nā d. l. certi iurī nō distiguit iter iurisꝺcōem ordiariā ⁊ delegatā. ⁊ ꝺr expresse br̄ī in aūt. de iudi. in pncipio. coll'. vi. ubi nō cārū hñtiū expimētū. R'. ubi etiā patet ꝙ admīstrātes ipatoꝝ ⁊ hñtes dignitatē singuli pñt esse iudices ordiarij. etiam si nec sciam iurī. nec expiētiā hēant cāz sed ꝺnt habere pitos assessores. ut ibi. b Utz qs possit sr̄ se ꝺstituē exneū iudicē R' laic⁹ pōt ꝺstituere suū iudicē oēz qui al' sue iurisꝺcōi pest nō aliū. C. ò iurī. om iu. l. i. ⁊ l. puatoꝝ. clerici ꝺo nō pñt in nō suū iudicē ꝺsentire nisi sit pson ecclesiastica ⁊ de ꝺsensu sui epi. eī de fo. cō. significasti. nā ⁊ secl'ar. iudex nullā in eo pōt br̄ē iurisꝺcōem nec in crialibus nec in ciuilib⁹. C. de epi. ⁊ cle. aūt. statuim⁹. a Ibi ꝺr statu⁹ aūt null⁹ ecclesiasticā pso nā in criali cā l' cīli trahē ad iudicū secu lare p̄sumat ꝺtra ꝺstōes ipiales ⁊ canonicas sanctiōes. qō si fecerit actor a iure suo cadit iudicatū nō tēat. ⁊ iudex ex tūc sit iudicādi ptāte puatus. sanctim⁹ aūt ut si qui clerici. l' psonis ecclesiasticis. iustitiā de negare p̄sūp̄int z°. req̄siti suā iurisꝺcōez amittāt. b Et eī de fo. cō. scl'ares. li. vi. nec clericꝰ pōt huic pulegio renūtiāe. ut ·j·renūtiatio. iij·§·ij. ⁊ h ipz uide·j·h·§·pe ⁊ j. smia §. vi. Utz iudex possit aliqué iudicare sine actōe ul' acēatōe. R' p̄m tit. z^a z^e. q. lxvij. cū iustitia nō sit ad seipm ſ ad altez oz ꝙ iudex inter alios duos iudicet. qō quidē fit cū un⁹ est actor ⁊ alⁱ est re⁹. vñ in crib⁹ ñ pōt aliquē cōdēnare nisi hēat accusatorē. eī de accu. si ltīmus. nihilomi⁹ tñ interduz infaīa habet locuz accusatōis. eī de accu. euidētia. ⁊ tūc ē pce dēdū ad inquisitōem. ut. s. inq̄sitio. §. ij. ⁊ iij. Utz iudex possit aliqd accipe a p tib⁹. R' p̄m Rai. ordiarij iudices nō dēbēt ptē aūt recipe a ptib⁹ etiā expēsas cum ꝓpt' iustitiā tenēdā hēant suas pusiones s. nedū sūpt⁹ q̄rit' pdo crassēt. di. lxxxvi nisi satis. xxiij. q. i. militare. in fi. nec creꝺo ꝙ etiā spōte oblā dēat r̄cipe ꝓpt' suspectiōnē uitādā. ab alīs ꝺo ēcēia spōte oblā ac etiā moderā recipe pōt. di. xvij. de eulogijs. ff. de offi. pcō. solēt. a Ibi ꝺr non totū encenijs abstinē dēbit pcōsul. ſ modus adhibē. ut nec mō se in totū abstineat nec suare modū encenioꝝ excedat. nā ual de inhūanū est a nemīe recipe ſ passus uilissimū ⁊ p oīa amarissimū. h etiā notāt' in suz. cō. li. ij. t. v. q. cxlij. b Judex etiā delegat⁹ nihil recipe potest a ptibus nisi

forte eſculẽtũ uel pculẽtũ ex mera libẽa litate oblatũ ꝙ paucis dieb⁹ cõſui poſſit ℓ niſi moderatas expẽſas cũ ipm ꝓpt cãm ſibi omiſſam exigẽit extra ſuũ dõicilium ꝓficiſci ita ꝙ in ipis expẽſis non excedat modum nec exigat plus ab una pte ꝙ ab alia. ⁊ ꝙꝓpter expẽſas hñdas niſi eã reqrat occone ꝓficiſcẽdi nõ aſſumat ⁊ ſi litigãtes fuerit notabiliter paupes etiã ꝓ ex pẽſis nihil exigat. extra de ẽpt. ſtatutũ. ℊ. inſup. li. vi. aſſeſſorẽ ñ accipiat niſi eo idigeat. alioqn de ſuo ꝓꝓrio tñr ꝓuidẽ ei ſed ſi indigeat aſſumat neut pti ſuſpectum ⁊ ei de oprẽti ſolario moderato ab eo faciat a ptib⁹ ꝓuideri. notarios in cauſa ſibi omiſſa ab imoderato ſolario refrenet nec cum eis nec cum aſſeſſore lucrum ꝓtiꝑet ⁊ ſi cõtra hec recipet ad reſtõnẽ tenet. et nõ ꝓdeſt remiſſio. a .ſ. eorũ quib⁹ facẽ da eſt reſtitutio qn teneat ad integrã ẽſtitutõnem. ut in. c. de quo ſtatim b vt in dicto. c. ſtatutũ. ſimilit dẽt refrenare nũtios ⁊ officiales quoſcũqꝫ. Quid ſi iudex iniuſte iudicauit. Rñ ꝑm Ray. ſi ſcient male iudicauit pũ tiore cupiditate odio amore ℓ alia quacunqꝫ cã tenet leſo ꝓciſe ad oẽ intereſſe niſi poſſet inducẽ illum ꝓ quo tulit ſniam ad plenariã reſtõem. C. de pena iudi. l. ulti xi. q. iij. quatuor. ⁊ ꝑm leges multas alias pnas dẽt ſuſtinẽ. debet etiã ꝓter reſtõnem iponi ei pnia tanꝫ pro grauiſſimo crimie. xi. q. iij. quicũqꝫ. a ℔ enim grauis eſt rapina ſimplici ꝙ auẽte di uina abutẽdo ꝓter iniuriã ꝓri deũ ibono rat ꝑm ul. ⁊ in ſum. cõ. e. t. q. cxxxvij. b etiã ſi ſit iudex eccleſiaſtic⁹ adhuc alt mltiplicit punit. ut j. iuder. iij. ℊ. iij. ſi uero ꝓ ignorãtiã iniuſte iudicauit tenet ꝑm leges leſo inquãtũ bonũ ⁊ equũ uidebit religioni iudicãti. ff. de ua. ⁊ exẽor. cogni. l. ulti. in iudicio tamẽ aĩe tenet ut in ꝓ caſu ſi ĩ culpa fuit. ſcilicet ꝙ ſciuit ul ſcire ỏbuit ſe inſufficientẽ ⁊ iudicare talẽ cãm ꝓſum ꝓſit. ⁊ idẽ ſi erat ſufficiẽs ſed neglexit ſtudere ⁊ uidere qđ debuit miti⁹ tũ agendũ cum iſto eſt ꝙ cum illo qui ſaeuer fec. ⁊ addit hic vl. ꝙ ſi iſte ignorãs fuit delegat⁹ ⁊ neceſſitate obedie male iudicauit. ſi tamẽ bona fide ⁊ de cõſilio ꝓitorũ ñ tẽtur

a Tenet aũt ad reſtõem ſi in pcendo cõſiliũ fuiſſet negligẽs aut culpabilis ꝑm eundez ul. ⁊ glo. Ray. in dicta. q. cxxxvij. ubi etiã habet qđ ſtatim ſequit. b Et dicit idẽ Ray. ſi talis iudex tulit iniquã ſniam decept⁹ ꝓ aſſeſſore talẽ qui coĩter ſufficiẽs putabat. a Ray. ut patet ubi ſupra nõ uidet loqui de delegato tantũ ſi generaliter de omni iudice. b Quid ſi iudex accepit pcuniã ut male iudicaret. Rñ ꝑm Ray. nõ ſolũ punit ut ſupra in ꝓcedẽti ℊ. dictuz ẽ ꝙ ſciẽter male iudicauit ſed etiã pcuniã ſic receptã tenet reſtituẽ nõ ei qui dedit cum turpit dederit ſed ei in cuius iniuriã recepit. i. q. i. iubemus. ⁊ ar. xvij. q. iij. ſi quis in a fo. ff. de calũp. l. gñaliter ℊ illud. a Idẽ in ſum. cõ. eo. t. q. cxxxix. ⁊ hoc verũ in foro iudiciali ſec⁹ in pniali in quo ñ ſuccedit obligatõ niſi ad ſolũ intereſſe ⁊ non ad pnã niſi ꝑceſſerit iudicialis ſnia alt pena nõ dẽt in foro pnie. ut dicat glo. xij. q. ij. fraternitas. hic etiã ſentit glo. Ray. ut patet in ſum. cõ. e. t. q. cxl. ⁊ ut ibi patet ꝑm ul. ℔ caſu dicendũ eſt de hac pcunia idẽ qđ de alio turpi lucro. b Quid ſi accepit pcuniã ut iudicaret ℓ etiã ut nõ male ſi bñ iudicãet Rñ ꝑm Ray. tenet reſtituere ei q dedit. a niſi dediſſz ut animũ iudicis ſub ſpe recti inclinaret ⁊ ita idirecte ⁊ tacite ĩtẽdebat ipm corrũpe ꝑm eundẽ. ut in dicta. q. cxl.

b Quia cum ex officio ſuo teneretur gratis iudicare ⁊ bene turpiter accepit. ⁊ crimẽ cõcuſſionis omiſit. ⁊ idẽ dico ꝙ ſi ex aliqua cauſa oportebit eum non iudicare. ⁊ nihilomin⁹ ut non iudicaret accepit aliquid. i. q. i. iubemus. ⁊ c. l. iulia. et c. uenerabile ius. a alt incipit ℓ ⁊ ſequit immediate poſt. c. l. iulia. b Extra de ſymo. nemo. ⁊ aug⁹. xi. q. iij. non licet iudicẽdere iuſtũ iudiciũ. ⁊ ſi liceat aduocato uendere iuſtum patrociniũ ⁊ iuri. cõſulto iuſtum cõſiliũ. a Hoc habet ea. q. niſi

licet.⁊ ꝑ victis con.ul.ut patet in victa.q cxxxix.et.q.se. b Quid si iudex tenet⁹ ⁊ nullo modo uult iudicare. ⁊ ꝓpter hoc amittit aliquis ius suū.R⁹ ꝑm Raī.tētur restituere totā liti.extimatōem ei q ꝓpter hoc est Iesus.xxiij.q.ij.dominus.⁊.ij.q.v. administratores.in anē.ut diffi.iudi.ſ pe. a Cōcor.ul.ut in sum.con.eo.ti.q.cxli. b Utrū iudex possit pnaz reo totaliē relaxar.R⁹ ꝑm tho.z^a z^e.q.lxvij.duplicī ratione impedit⁹ iudex ne reū a pena absoluere possit.ꝓmo quidē ex parte accusatoris.ad cuius ius quādoq; ptinet ut reus puniat⁹ puta ꝓpter aliquā iniuriā in ipm omissam. ⁊ huiusmodi relaxatio non est in arbitrio iudicis.qa tenet⁹ unicuiq; ius suum reddere.z^o modo impedit⁹ ex parte rei publce ad cuius bonū ptinet q malefactores puniātur.sed tamē quantū ad hāc differētia est inter inferiores iudices ⁊ supremū scilicet prīcipē cui est plenaria potestas publica cōmissa.iudex enim īferior non habet potestatē absoluēdi reū a pēa contra leges a superiore sibi positas sed prīceps qui habet plenariam potestatē in re publica poterit reum licite absoluer si hāc rei publice uiderit expedire ⁊ passus iniuriam noluerit emittere. habet tamē locū mia iudicis.put in se.ſ.dicitur.in fi. Utrum iudex possit penam diminuere. R⁹ ꝑm.hostiē.reo convicto si in iure certa pena inueniat⁹.illa imponi debet al's arbitrio suo cōmittit⁹.C.de iur.pub.ul' pua. l.seruos.in fi.⁊ extra de transac.c.ultimo. tamē in humaniorē ꝑtem debet semp declinare ⁊ sic mitigare maxime cum causa ſbest.puta quia nō ex ꝓposito sed cāu el'pa cōmissa fuit.quia iniuria effectū nō habuit el' ꝓpter etatē puerilē aut etiam senilem ⁊ huiusmodi.de quib⁹ infra pena.p.ſ.iij. ⁊.iiij. a Pene ad hoc facit dictum.c.fi. de transac. b Et intelligendum est ꝑm tho.ubi supra q misericordia iudicī. hēt locū solū in his que eius arbitrio relinquūtur.circa que uide infra pena.p.ſ.antepe. a Ad hoc uidet⁹ intēdere q hāc in sum.con.eo.t.q.cxlvi.ubi etiā in extraordinarijs aūt tūc dicet⁹ pena diminui el' augeri cū iudex nō seruat id qđ in talib⁹ seruare ꝛsueuit. b Utrū iudex possit penā augere.R⁹ augēda est pena aliquādo ad terrorē aliorū qui ꝑni sunt ad culpaz. q multī.crassantib⁹ opus est exēplo.ff.đ pe.l.aut fcō.ſ multī. a Idē in.dcā.q.cxlvi b Utrū liceat iudicī iudicare propter ꝑbata ꝛtra ueritatē quā ipe nouit.R⁹ ꝑm tho.z^a z^e.q.xlvij.iudex in iudicādo magī dēt sequi legitia documēta p instrumēta ⁊ testes ⁊ alia huiusmōi q̄ id qđ ipe nouit tāq̄ ꝑuata ꝑsona. ex hac tamē ꝑuata cognitōe pōt iuuari ut discreti⁹ discutiat ꝑbatōes inductas ut possit eor̄ dēfectū inuestigāe.q si eas ñ pōt de iure repellē dz eos in iudicādo sequi.dicit etiā tho.z^a z^e q.lxiij.q si aliqs quē sit iudex inocētez falsis testib⁹ ducit⁹ ut occidat⁹ si iudex ñ pōt inuenire occōne liberādi innoxiū dēt eum ad superiorē remittē iudicād. si autez neq; hoc pōt nō peccat ꝑm allegata ferēs sniam. q nō ipe occidit eū ſ illi qui eum asserūt nocētē.con.pe.⁊ Raī. a vl.autē dicit.q exquo iudex scit negotij ūcitatē cū suis circūstātijs ipossibile iudicat qui aliquā uiā iur.inueniat qua liber̄ innoxiū. nisi sit ex imprudētia el' negl'ia iudicis.et pōito q nullā uiā inueniat ꝑ quā eū liberare posset. nec actorem nec testes possit emolire q̄ desistāt a causa debet ꝓtestari se non bre cōsciam cōdēnādi eum qa scit eum innocentē.⁊ hoc certi.indicijs oñdat ꝓbabile ita q̄ cōitas nō scādalizet⁹.⁊ sic absoluat eum a suo iudicio ptātē religiōs eis ut deferant crimē ad superiorē si uoluerint siue agat⁹ de rebus siue de ꝑsona.glo. aūt Raī.dicit q nō vī tutū q tal' ad superiorē mittat⁹ nec credit hāc faciēdū esse sed potiꝰ dēret oia mala tollerare q̄ innocētē sciēter ad mortē el' ad mutilatōem ꝛdēnare el' etiā exponē ad ꝛdēnādū.⁊ dicit etiaz q iudicē in hoc casu ꝛdēnantē nō auderz a peccato mortali excusare.ité dicit credo etiā q iuder inferior qui scit ueritatē nō

debet cõdẽnare innocentẽ etiaz si p̃ papiaℓ ei a supioi iudice. idẽ nõ. nicolaꝰ de lira. exo. xxiij. nec est contra. extra de offi. dele. pastoralis. ubi dicit℔ qꝫ ordinariꝰ oz exeq sententiã latã a delegato ad mandatũ eiꝰ. q̃uis idẽ ordinariꝰ sciat illam esse iniustaz nisi possit obtinere ab eodez delegato ut ab hoc onere absoluat℔. quia loquitur ibi de cuiuslibet cãis ⁊ ecclesiasticis. ubi nllꝰ ordenat℔ ad mortẽ. ⁊ ideo nõ est ibi tantũ piculuz sicut in casu ꝓposito. ꝓ hoc optie facit. c. inq̃sitõez. eℓ ꝺ sen. ex. ad dictũ etiã .c. pastoℓ. põt dici. qꝫ logℓ ñ i ognitõe seu in ordenatõe sed in cause executiõe. ⁊ circa ea que nõ sunt tanti p̃iudicij ⁊ p̃dcã nõn tur in sum. cõ. e. t. q. cxlix. b Utruz iudex laicꝰ possit iudicare de clerico. R̃ non põt. sed si eũ uocat debet puari officio iudicãdi. xi. q. i. inolita. a melius uℓ facer auẽ. statumus. de qua infra. b Nec sñia valebit. extra de iudi. at si clerici. ⁊ c. cũ ñ ab hoie. sed etiã qui eũ uocari fecit debet amittere cãs intellige ꝓ sñiaz ⁊ dẽt excõi cari. ut in dicto. c iolita. idẽ etiã patet. C. de epi. ⁊ cle. auẽ. statuimꝰ. ⁊ ꝑm hoc tiẽ. ex sola uocatõe ex qua clericꝰ tractꝰ erit aduersarius patiet℔ p̃dictã pnã. xi. q. iij. placuit. extra de exce. p̃la. grauẽ. iudex ẋo nõ patiet℔ p̃dictã pnã nisi iudicauerit ℓ forte solũ circa litiꝫ. testõem locus est pnie.

a Certe uidet℔ qꝫ in his casibꝰ ipo iuℓ pena irroget℔. ut in dicta auẽ. statumus. ⁊ patet supza ſ. i. ĩ additõe. b de matẽia ß qõis hẽs hic supza ſ. ij. ⁊ j. sñia. p̃. ſ. vi.

Utrũ ministri pcedẽt exequẽdo sñias iudicũ cõtra innocentẽ. R̃ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxiij. in fi. si sñia cõtinet intollerabilez erorem minister non debet obedire. alꝫ excusaret℔ carnifices qui martires occiderũt si aũt non otineat manifestã iniustitiã nõ peccat pceptũ exequẽdo. quia ipe nõ hẽt discutere sententiã supioris. nec ipe occidit sed iudex cui ministeriũ adhibet. ⁊ intelligit Ray. qꝫ si ipe minister sciat qꝫ condẽnandꝰ innocẽs est non debet exeq mandatum iudicis. secus si dubitat. tũc enim excusatur obediẽdo. xi. q. iij. quid ḟ. xxiij q. i. quid culpaℓ. a Con. cum Ray. vl. ut in suz. con. eo. t. q. cl. ⁊ facit ad ea que dicta sunt supza ſ. xi. in additõe. b

I Index iio. de iudice eccleſiastico Et hic aduertẽdum qꝫ psona ecclesiastica põt iudex esse ⁊ causas uentilare ⁊ iudicare inter sbditos in quibus habet iurisdictõem p̃sertim clericos. xi. q. i. c. i. ⁊ c. expientie. extra de fo. comp. ꝓ totũ. ⁊ nisi sit ecclesiasticꝰ non põt exercẽ iurisdictionẽ. nec habz eam in clericuz. ut supza iudex. i. ſ. ij. nec clericus potest huic iuri renuntiare. ⁊ quid si de facto renuntiet habet℔ infra renuntiatio. iij. ſ. ij. ⁊. iij. de hac questione clare habes supza iudex ꝑ. ſ. pc. Judex ecclesiasticꝰ. a ordinarius siue delegatus. ut in. c. cum eterni. de quo infra. b Qui cõtra iustitiã in grauamen alterius ꝓtis in iudicio qdcq̃ facit ꝓ gratiã ℓ ꝓ sortes puta ꝓ pecuniã suspẽsus est ꝓ annũ ab executõne officij. ⁊ dẽt condẽnari ad extimatõnem liti ꝓti quã lesit. ⁊ si suspẽsione durãte ingesserit se diuinis fit irregularis. ⁊ non nisi ꝓ papã poterit libẽari. extra de sen. ⁊ re. iu. cũ eterni. li. vi. ⁊ adde hic quod hẽtur infra. symonia. ꝑmo ſ. xxv. qui incipit quid si datur.

Munquid ꝓtinet cognitio ad iudicem ecclesiasticũ si iudex laicus tenet malefactorem qui dicit se clericũ ⁊ petit remitti ad curiã ecclesiasticã ℓ ipa curia petit. cuz ⁊ ipe iudex denegat. R̃ ad iudicẽ ecclesiasticũ ꝓtinet ognoscere quia de re agit℔ spirituali siue ecclesiastica. sed dẽt uocari iudex secularis ℓ cuius interest. extra de sen ex. si iudex. li. vi. Sed quomõ ꝓcedit℔ in dicta q̃stõe. R̃ si notorium est qꝫ ille sit clericus qꝫ tali ꝓuilegio gaudere dẽat statim absqz alia ognitõne debet reddi. Si fama publica de hoc est uℓ ipe pro clerico cõiter habeat℔ uℓ si ꝓus non se gerebat ꝓ laico ⁊ deꝑhẽsus fuit cum tõsura ⁊ hitu clericali. debet etiaz reddi icõtinẽti. ñ dico sine cause ognitõe. sed añ cause ognitõnez

de clericatu. ita tamē ꝙ ꝓbādi necessitate nō ipe sed aduersarius astrigat. si vo ate dēphēsiones pro laico publice se gerebat ⁊ ꝓ tali cōiter hēbat etiā si tpe dēphēsionis in clericali erat habitu nō ē restituēd⁹ quousq; fidē fecerit ō clericatu. sed tamē interi cōtra eū processus iudiciales quiescz extra ō sen. ex. si iudex. li. vi. Quicūq; ipedit ḡn corā iudicib⁹ ecclesiasticis. ō legatis uel ordinarijs in causis que ad eos pti nent illi qui ꝺquerūt possint iustitiā obtinere uel quicūq; ꝺpellit impetratōes lrārum l alios ꝺcurrētes ad forū ecclesiasticum in causis que de iure l antiqua ꝺsuetudine ad ipsum ptinēt ad dēsistendum vel ad litigandū de eis in foro seculari grauā do iudices ecclesiasticos l impetrātes vel litigātes siue litigare uolētes corā eis uel grauādo ꝓpinquos ipōrū seu capiēdo ꝛs ecclesiasticas taliū. l quocūq; alio modo. Itē qui ad p̄dicta darēt auxiliū cōsiliū l fauorē oēs tales ipo facto sunt excōicati. extra de imu. ecclesie. c. quoniā. li. vi a Et ibi addit ꝙ a dicta excōicatōe nullatenus absoluant nisi tā iudici cuius ꝺgnitio fuerit impedita uel iurisdictio usurpata ḡ pti que pturbata fuerit in psecutōe sui iur. de iniuria. dāms. expēsis. ⁊ itereē pus integre satisfecerit. b Utr iudex ecclesiasticus possit iudicare de sūditis laicorū p̄ncipū ⁊ de ipis p̄ncipib⁹. Et omnis laicus christian⁹ rōe peccati efficit ō foro ecclesie. Jer. i. ecce ostitui te sup gētes et regna. ⁊c. extra de iudic. nouit. ioō si iudex laicus negligit facere iustitiā de subditis pōt iudex ecclesiastic⁹ ꝺpellere illū ad tenēdū iustitiā l supplere dēfectū ei⁹ ꝺgno scēdo de causa ⁊ sic de illi⁹ subditis iudicare. extra de foro compe. ex trāsmissa. ⁊. c. licet. ⁊. c. ex tenore. xxiij. q. v. admistatores de papa vero quō possit i p̄ncipes scl'ares habet infra papa. ℔. iiij. ꝓpe fi. a Iste. ℔. incipit quot sunt casus. p̄dicta etiā notātur in sum. con. li. i. t. v. q. xiij. b Quando iudex ecclesiastic⁹ puta epūs hēt etiam iurisdictōnem tempalē quomō exequat habet supra epūs. ℔. vij. a Qui incipit epūs qui in aliquo. ⁊ est. ℔. ix. et supra homicidium. ij. ℔. i. Utrū iudex ecclesiasticus possit iudicare de infidelib⁹. Et ꝑm Ray. directe non iudicat de his qui forī. sunt. scilicet aliquas religiōis regulas eis imponēdo. sed indirecte iudicat sītralxen do christianos ab eorū cōione. ut patet de iudeis supra iudeus. i. ℔. iiij. Item iudicat de his si loquūtur contra christū. ut ibi dem. ℔. v. Item si attentāt sīuertē fideles supra iudeus. ij. ℔. fi. a Breuit iudicat de omnib⁹ ad dēfensionē fidei ptinētib⁹ ac etiam ad dēlictorū correctōem quo ad infideles sue tēpali iurisdcōi sīiectos. ar. C. de iudeis. l. iudei. Romano. b

IUdícium Quid ē dicē cum debet ꝓcedi simpliter sine strepitu ⁊ figura iudicij. Et tunc non opz ꝙ necessario exigatur libellus l litis contestatio. pōt etiā iudex ꝓcedē tpe feriaz ob necessitates hominū mdultraz āputet dilatōnes quantū potest exceptōes. apēl latōnes ⁊ dilatōnes frustratorias repellē do ptiuz aduocatorū ⁊ ꝓcuratorū iurgia repellat refrenet multitudiné testiuz sed ꝓbatōnes necessarias ⁊ dēfensiōes legitimas recipiat sed non debēt ꝓpter hoc excludi citatōnes iuramentū de calūnia uel malicia vel de ueritate dicēda. est etiaz in ipso litis exordio petitio faciēda ꝓ parte agentis siue etiam rei si uoluerit. ⁊ hoc in scriptis uel uerbis mox redigēda in actis potest etiā iudex diem certū ⁊ terminum assignare. a scilicet simul utriq; pti. ut in cle. sepe. de qua infra. b Ad dādum positōnes ⁊ articulos ⁊ ad exhibēdū oīa acta ⁊ munimēta quib⁹ partes uti uolūt in causa nisi aliud de ptiū uolūtate ꝓcedat eo semp saluo ꝙ quādocūq; fieret remissio ꝓ rest⁹ ꝓducēd. ꝓssit etiā instra ꝓduci. a Assignatōne dicti termini nō obstāte. ut ibi. b Item iudex ex officō siue ad altery⁹ partis instātiā pōt interrogare quālibet partem ubicunq; equitas

ſuadebit. Item poteſt ſententiã ꝓferre in ſcriptis citatis partib⁹ licet nõ ꝑẽptorie ſtando ⁊ ſedẽdo. ⁊ ſi ei uidebit̃ ꝺcluſione non facta. a Prout ex petitiõe ⁊ ꝓbati. ⁊ alijs attẽtatis in cauſa fuerit faciẽdum ut ibi. b Et ſi etiã in ꝑmiſſis caſib⁹ ſolẽnis ordo iudicij in toto l̃ in parte niſi cõtradicentib⁹ partib⁹ obſeruet̃ ualebit. hec omnia in cle. ſepe. de verbo. ſignī.

Procedi poteſt ſimplicit̃ ⁊ de plano in cauſis ſup electionib⁹ poſtulationib⁹ uel ꝓmiſsiõib⁹ ⁊ ſup ꝓſonatib⁹ canonicatibus uel ꝓbẽdis ⁊ beneficijs quibuſcũq; ⁊ ſup decimis mrionijs ⁊ uſuris et ea tãgẽtib⁹ ut in cle. diſpẽdioſam. extra eo. Quatuor modis puertit̃ humanũ iudicium. ſcilicet timore. cupiditate. odio. ⁊ amore. vndeiuſus. Quatuor iſta timor. odiũ. dilectio. cenſus. Sepe ſolent hominũ rectoſ puertere ſenſus. xi. q. iij. quatuor. Mulieres ad iudiciũ non poſſunt euocari uel trahi cauſa teſtimonij l̃ alia quacũq; cauſa que in iure non exꝑmit̃. a ſcilicz inuite. ut in. c. mulieres. de quo infra. b Sed cum neceſſariũ fuerit teſtimoniũ earum fiat ut dicit̃ infra teſtis. ꝓmo ℣. iij'al̃ eſt irritũ quidqd fit extra. eo. lib. vi. Mulieres religioſe ꝑſertim que debẽt ſb clauſura morari non uocent̃ ad iudicium ꝓſonaliter ex quacũq; cauſa etiã ſi uelint. al̃ totũ quod fit cõtra eſt irritũ. extra. eo mulieres lib. vi. b Non licet accuſato in iudicio negare ueritatẽ. ut. ſ. accuſatuſ ℣. iij. de iudicio ferri cãdentis ⁊ aqua buli entis. habes ſupra duellum ℣. pe. Utruz iudiciũ uitandũ ſit ꝓpter ſcandalũ. uide ſupra ſcãdalũ ℣. antepẽ'lt.

I Urare Quid ſit. ℟ ſm tho. $2^{a}2^{e}$ .q. lxxxix. iurare eſt deuz in teſtẽ inuocare. ⁊ eſt actus latrie. vnde hieron⁹ ſup matb. qui iurat aut uenatur aut diligit eum p quẽ iurat. a Sed Ray. uẽo ⁊ in ſum. con. lib. i. ti. ix. q. i. iuramentũ eſt affirmatio de aliquo ſacre rei atteſtatione firmã b Utrũ liceat iurare p creaturaſ reſpõdeo ſm tho. ubi ſupra iuramentum ꝓncipaliter referẽ ad ipm deum cuius teſtimoniũ inuocat̃. Fario autẽ aſſumũtur alique creature non ſm ſe ſed inquãtum in eis diuina uirtus manifeſtat̃ ſicut iuramus p euangeliũ. id eſt p deum cuius ueritas in euãgelio manifeſtat̃ ⁊ p ſcõs qui hanc ueritatẽ crediderunt ⁊ obſeruauerunt. alius eſt quoq; modus iurandi p exertiõez quãdo inducitur creatura aliq̃ in qua diuinũ iudiciũ exerceat̃. ſicut ſolz quis iurare p caput ſuũ aut per filium ⁊ huiuſmodi. Quauteꝫ dom⁹ ꝓhibuit iurare p creaturas. ut patet m̃. v. intelligitur ꝓhibitũ ita q̃ eis exhibeat̃ reuerẽtia diuina. ſicut iudei p angelos ⁊ creaturas iurãbãt. ut ait hieronym⁹. ⁊ eo modo punitur clericꝰ iurans p creaturas. xxij. q. ij. clericum. ⁊ c. ſi quis p capillũ. a Cõcor glo. Ray. ut in ſum. con. eo. t. q. vi. b Quid de his qui iurant per mẽbra dei. ℟ ſi eſt clericus debet deponi ſi laicꝰ anathematizari. xxij. q. i. ſi quis p capillũ. ſed intelligendũ uidet̃ quãdo cum irreuerẽtia ⁊ quaſi blaſphemia iurant. vnde ꝓbatur ibi uel alio modo blaſphemia cõtra deũ uſus fuerit. ℟. ſecus uidet̃ ſi cum reuerentia. ut ſi p ſanctũ caput dei iurarẽt ⁊ huiuſmodi a glo. Ray. dicit hoc intelligẽdum eſſe quãdo habet̃ ex cõſuetudine al̃ ſiquis aliquãdo iurat p caput aut p oculos dei aut p alia mẽbra eius que in ceteris hominib⁹ non cenſent̃ turpia uel inhoneſta non credo q̃ peccet mortaliter. ribaldos aũt illos qui paſſim ⁊ aſſidue iurant p membra domini non audeo a pcõ mortali excuſare ⁊ credo blaſphemiã eſſe qũ quis iurat p mẽbra dñi que in alijs reputantur hominib⁹ inhoneſta. ut in ſum. cõ. eo. ti. q. vij. tales enim ſm leges puniunt̃ ultimo ſupplicio ſimul cum ſodomiti. in auẽ. ut non luxurietur cõtra naturã coll̃ vi. b Quid ſi quis ex impetu iurauit id quod deliberate nõ iuraſſet. reſpõdeo ſm Guil. ſeruare tenet̃ ſi licitũ ẽ. a Sufficit enim ad hoc q̃ ſit obligatus q̃

intenderit deū inducere in testē illius rei quā dixerat ꝑm eū.ut in sum.con.e.t.q.x.

b Utrū uxor postḡ cōfessa é sacerdoti de adulterio possit iurare marito ꝙ ñ ḥz culpā.R̄ ꝑm Guil.potius debet quelibet omia mala tollerare ḡ hoc iurare ꝙ certa esse non potest ꝙ huiusmodi culpa sit ei dimissa.extra de pur.ca.c.accepim⁹.idem ber.⁊ host. a Idē in sum.e.t.q.xij b Quid si quis iurauit aliquid facē quod est uenīale ꝓccatū ideo cōmittit illud.R̄ ꝑm Guil.hugī.notauit ꝙ talis mortal'r ꝓccat.nam impia est ꝓmissio que scelere adipleť.xxij.q.iij.in mal'. ⁊ sb'dit Guil. ego credo ꝙ non ꝓccat nisi uenial'r. a Hoc pōt esse uerū quādo ex iusta ignorā tia nesciebat illicitū esse quod iurabat al' secus quia cum in iuramēto hoc casu dēfi ciat iudiciuz equipatur ꝓiurio. xxij.q.ij. animaduertendū. b Qui sunt illi qui non admittunť ad iurandū.R̄ ꝑm tho.2ª 2ᵉ.q.lxxxix.non admittūť siue nō cogūť pueri ante annos pubertatis.xij.q.v.puēi ubi etiam dicit' ꝙ si iurauerit ⁊ pater ut audiuit ⁊ statim cōtradixit irrita sunt iu ramēta. Itē nec al' ꝓiuri.xxij.q.v.puuli item nō debēt accedere ad iurandum nisi ietuni ꝓpter reuerentiā.xxij.q.v.honestū.

a Ibi patet ꝙ hoc est de suasione ⁊ nō de ꝑcepto. b Itē in solēnib⁹ diēb⁹ nō est iurandū pro rebus tēpalib⁹ nisi in magna necessitate ⁊ utilitate.extr de fer. .c.i. a De hoc dictū est supra.ferie.§.vi cum additione. b Utrū sacerdotibus liceat iurare.R̄ ꝑm tho.ubi supra ñ licet eis nisi pro magna necessitate ⁊ utilitate ij.q.v.si quis p̄br.Et ponit Ray.vij.ca sus in quib⁹ possunt ⁊ debēt iurare.ꝑm⁹ ne ꝓ defectu ꝓbatōnū aliqs ledat' ul' rem suam amittat.tunc eni debet iurare ⁊ te stificari ꝑ modū qui ponit' infra testis.iij §.x. a .i. ꝑm distinctōnem ibi positam.

b Itē pro fide.item pro obediētia. itē pro pace.item pro indēnitate ecclesie qui casus pōt reduci ad ꝑmū.item cum absol uitur ab excōicatōne.item cum infamat⁹ debet se purgare. ꝓbātur hec oīa.extra ꝺ elec.significasti ultra mediū.xxviij.vi. de syracusane.extra de offi.or.ad reprimēdū ij.q v.p̄br.i.⁊.ij. a Idē in sum.con.eo. ti.q.xvi. b Potest hodie addi.viij.⁊ix casus.quia si sacerdos litiget siue in causa spūali siue in alia debet iurare de calūnia similiter ⁊ de ueritate dicēda.ext' de iura ca.si de calūnia.li.vi. a Videtur ꝙ in his casibus ul' similib⁹ debet iurāi tacti sacrosanctis euuāgelijs nisi ab episcopo q iurat proposiť. tantū sed nō tactis. ut in .c fi.extra de iura.calū.in alijs uero leuio ribus sacerdotes non tangūt euuangelū sed interrogant' ꝑ sanctā cōsecratiōez dcō .c.si quis p̄br.⁊ idē uidet' in alijs cēicis ut interrogent' ꝑ sanctā ordinatōnem qa nec ipi sine magna necessitate debēt tāgē euuāgelū.xxij.q.v.nullus. b Utrum si quis simplicit' iuret aliqua condcō in telligat'.R̄ ꝑm hosti.multe cōditōnes eti am si tacent' intelligūť.nam quādo iuro ꝙ faciā aliqud intelligit' si deo placuēit quin etiā si pape placuerit quia semp eā⁹ auctas uidet' excepta. xxv.q.i.c.ulti. ubi ipi.nanq. Itē si res in eodē statu ꝑmāse rit.unde si quis gladiū deposuit apud me ⁊ factus furiosus repetit non teneor red dere.etiā si iurauī.xxij.q.i.ne quis. Item intelligit'.si mihi fidē seruaueris.non ser uanti eni fidē non est fides seruāda.unde si nō facias mihi quod ꝓmisisti ñ teneor extra de iure iurā.puenit.ij.⁊.c.sicut. Itez si iuro tibi pecūniā reddere ad certū tem pus spe future nūeratōis.intelligit' si pe cuniam mihi ꝓus nūeraueris siue mutu aueris.C.de non nu.pecu.indubitati. Itē si iuro tibi soluere ad certū tēpus intelli gitur nisi iudex cōtrariū ꝓcipiat.naz ius superioris semp uidet' exceptum. extra de iureiurā.uenientes.§.i.ad fi.similit' nisi ꝑ te fuerim absolut⁹.extra de iureiurā .c.primo ⁊.c.sicut. Itē si iuro tibi dare dotē subau ditur si nuptie secute fuerūt.ut.ff.de iur do.stipulatiōem. Itē si iuro tibi tāḡ regi vel episcopo te deposito non obligor.idē

videtur si tu tanꝝ epus iuras mihi resti
tuere pecuniá quá mutuaui. nam depositꝰ
non teneberis. quod uerũ credo si in uti
litatem ecclesie pecunia uersa est. xv. q. vi.
alius. Item si iuro stare mãdatis tuis pro
offensa tibi vel tuis facta itelligitur nisi
precipias imoderatum iniustũ ipossibile
vel huiusmodi. extra de iureiur. ueniens
¶ c. quinta uallis. Con. Ray. addẽs ꝙ oẽs
tales ne detur materia piurãdi debẽt pe
tere auẽtem ab ecclesia ut colligit ex eisdẽ
decretalibꝰ. Et con. tho. zª zᵉ. q. xxviij. itẽ
intelligitᵉ si facultas siue possibilitas se
obtulerit aliter non imputabitᵉ. extra de
iureiur. querelam. ¶ c breui. vnde excusat
hominẽ necessitas siue ipossibilitas. verũ
qui iurat pecuniá reddere ad certũ termi
num ¶ non põt. cõsulit Ray. ꝙ ante diez
veniens cozã iudice cedat bonis. extra de
solu. odoardus. Item si iuras mihi red
dere uinũ uel bladũ subaudit eiusdẽ bo
nitatis. ff. si certũ pe. l. cum quid. Item si
iuro tibi dare filiá meam in uxoré intel
ligitur ꝙ bona fide laborabo ut eam hẽas
nec ad aliud obligoz cum alienũ factum
pcise ꝓmittere non possim. extra de spon.
ex litteris. Item si iuro alicui fidelitatez
vel ꝙ non ero cõtra eum intelligitur ne
procurẽ uel consentiá ꝙ uitá uel mẽbrũ
vel res suas pdat. ¶ si me offendat uel cõ
iunctos mihi potero me tueri. extra ð iur
iu. petitio. ¶ c. ego. ¶ de hoc iuramẽto ha
bes supra. feudum. §. vi. a Idem in sum
eodem. ti. q. xlvij. b Quid si quis iura
uit tenere obstagia in certo loco nec hẽt
ibi quid comedat vel unde soluat. rñdeo
ꝑm Ioſti. si tempe obligatõnis iam erat
non soluẽdo tenetᵉ obstagia seruare. quia
videtur ad hoc se obligasse ¶ ꝗrat victuꝫ
manibus suis uel mendicãdo. sed si tẽpe
obligatõnis erat soluẽdo ¶ nunc deuenit
ad pauptatẽ tunc distinguo. quia si est ta
lis qui possit mẽdicare sine uerecũdia di
co idem quod pus. ar. xcix. di. diaconi. sed
si est nobilis ¶ i dignitate ncõstitutꝰ tali
subueniendũ ẽ iur. bñficio. extra ð iurãiur.
querelã. ¶ c. breui a Idẽ i dicta. q. xlviij
b Quid si debitoz iurauit creditoꝛi se
soluturũ in certo termino ¶ impedit nõ
potest. respõdeo ꝑm Ioſti. si quãdo iura
bat credebat se non posse soluere. vel non
habebat probabilẽ cãm credendi tunc in
utroꝙ casu piurabat. quia in ꝓmo deerat
veritas. in zᵒ deerat iudicium. Si uero ab
initio ꝓbabiliter credebat se posse soluere
non piurabat. ¶ si postea fecit posse suum
non est piurus sed ¶ multomagꝭ excusatᵉ
si misit pecuniá tempe debito. sed casu p
dita fuit. extra de iureiur. querelã. xxiij. q
viij. si nulla. de con. di. ꝓma. sicut. ꝙ si po
stea lapso termino posset ¶ non solueret
piurus esset. extra de dolo. ¶ cõtu. cum di
lecti. Cõcoz. Tho. zª zᵉ. q. lxxxix. a hoc
videtᵉ fuisse ꝓncipale dictũ. Ray. ut patz
in dicta. q. xviij. b Quid si iuro aliqd
generaliter. nũquid ad specialia teneoz. rñ
deo ꝑm Ioſtiẽ. cum generalitas obscuri
tatem pariat non uideoz cogitasse de his
supr qbus specialiter iuratur nõ fuissez
¶ sic interꝑtandũ est iuramentũ ꝑm intẽ
tõem iurantis. quãdo sine dolo qs iurat.
secus autẽ quando ipe cum dolo est ¶ ille
cui iuratur est siñ dolo. igitur si emergat
casus inopinatꝰ de quo si cogitassem nul
lo modo iurassem. non teneoz sati. Cõcoz.
Ray. ¶ Guil. ¶ etiam Tho. ut habetur. j.
iuramentũ. ꝓmo §. v. a Idẽ in dicta. q.
xviij. b Quid de duobus habẽtibus
mensurá cõitatis uel stateriá quá consue
uerunt portare ad uendẽtes bladũ ¶ mer
cedem recipe si iurauerũt sibi inuicem de
cetero non portare. respondeo ꝑm Guil.
etiam si ex hoc multi dãnificati sint puta
quia ꝓuisum est de alia mensura ñ possũt
auctõitate ꝓpria uenire contra iuramẽtũ
nisi forte ex hoc ad extremã necessitatem
deuenirent. nec ullo modo possunt habẽ
vnde uiuẽt episcopꝰ tamen absq tanta
necessitate posset huiusmodi iuramentũ
in meliuꝰ cõmutare. cum nulli sit utile et
aliquibꝰ dãnosum. a Idẽ in sum. eo. t.
q. xix. b Sed si unus ꝓdictoz piurat

nūquid alter ꝑdictoꝝ poterit uenire contra iuramentū. dicendum ꝙ si intēdebat iurare sub conditōne. scilicet si alter non portaret tunc altero portāte nō tenebitur si autē absolute iurauerit tēnꝫ ꝙ si nescit quomō iurauerit uel intēderit tē si emolumētū mēsure sit cōe ambob⁹ tunc uno ꝑiurāte reliquus nihilomin⁹ tenet cum nullū ex hoc ei fiat ꝑiudiciū. si autē emolumētū est solū eius qui portat tūc benignius interꝑtandū est. scilicet ꝙ ñ seruās fidē non ꝓmiserit cum suo dāno et lucro alteri⁹. nam generaliť ꝑm Hostiē. ⁊ ber. si duo sibi adinuicē aliquid iurauerūt. uno nō seruāte nec alius tenet. extra. eo. sicut. iij. in fi. nisi qđ iuratū est esset in honorez dei. ut si iurauim⁹ ꝙ dicem⁹ psalterium unū pro inuicē ⁊ ut certā eliām darem⁹

a Idē in sū. con. eo. t. q. xxxvi. ⁊ xxxvij

b Et de hoc ultīo dicto habes hic infra ·ʃ· ante pc. in fi. ⁊ uide etiā ·ʃ· iuramentū. ij. ·ʃ· ij. Nūquid paganus qui iurat ꝑ falsos deos uel creaturas non desistas tnāť. rñdeo ꝑm Ray. dico ꝙ cum iurauit peccatū cōmisit in iurādo. sed si modo ñ seruat fidē ꝓmissam addit peccatū peccato. xxij. q. i. mouet te. Cōcor. Inno. Hostiē. ⁊ Tho. in 2ª 2ᵉ. q. xcviij. ⁊ addit ꝙ licitū est recipe iuramentuz eius qui patus est per falsos deos iurare. non tamē licet eū inducē ad hoc ꝙ per falsos deos iuret. cō. Pe. ⁊ Inno. a Idem in sum. eo. ti. q. xxviij. ⁊ se. b Quid de eo qui opulsus est ꝑ metū iurare se aliquid daturū ⁊ ℞ modi. rñdeo ꝑm Ray. talis quantūcunqz fuerit metus nihilomin⁹ obligať dūmō sit de re licita secus de illicita. extra. eo. si uero. extra ꝙ me. ca. ad audientiā. tamē q sic iurauerit poterit ab epo pte ut cogat illū absoluere eum a iuramēto. extra. eo. ex admistratiōis. si hoc ipetrare nō potest soluat ⁊ postea repetat quia licet iurauerit soluere non tamē iurauit nō repetere. extra. eo. debitores. ⁊ dicto. c. ad audiām. ꝙ si etiā iurauit non repetere tūc denuntiet eccl'ie ꝑm formā euāgelicā ut eccl'ia cōpellat illū ad restitutōem. si ℞o iurauit ꝙ non denūtiet tale iuramētū est illicitū ⁊ ideo non est seruandū. extra. e. quemadmodū. Cōcor. Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxxix. ⁊ Pe. ⁊ Inno. ⁊ ber. a Idē in sum. con. e. t. q. xxx. ubi etiā addit ꝑm Hosti. ꝙ cū quis iurauit non denūtiare ecclesie tamē denūtiare pōt. dūmodo hoc faciat ꝓncipaliter intētione salutis fraterne. b Similem casum habes ·j· usura. vi· ·ʃ· vij. Quid si dns facit familiaz suam iurare ꝙ reuelabūt ei si quē sciunt uel audiūt subripuisse de bonis suis. uide hic ē. familia· ·ʃ· fi.

Quid si quis audit aliquē iurare illō qđ audiēs sit falsum esse. rñdeo ꝑm Ray. sufficit audiēti ⁊ tenet ut indicet ill' qui magis possunt ꝓficē ꝙ obesse ꝑiuro siue eum corripiēdo siue pro eo orādo. xxij. q. v. hoc. uidet. Quid si clericus iurauit se seruaturū statuta in ecclesia sua edita. ⁊ postea fit nouū statutum. respōdeo ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. xcviij. non tenet ex iuramēto seruare futura nisi intēderit se obligare ad oīa ꝑterita ⁊ futura. tenet tamē ea seruare ex ui ipa statutoꝝ. ℞ si talis clēic⁹ ꝓmisit ꝑ pus ꝑstitū iuramentuz seruare illud statutū quod postea factū est. iterū non est obligat⁹ ex iuramēto. eī. e. clerici⁹. ⁊ idē intelligēdū est de eo qui fit nouus ciuis alicui⁹ ciuitatis ⁊ iurat seruare statuta. con. Rai. Quid si aliqui dñi tpales l' clerici aut ꝑlati iurāt seruare statuta ⁊ ɔsuetudies alicui⁹ loci ul' ecclesie et inter illa sunt aliqua illicita ipossibilia l' libertati ecclesie obuiātia. ℞ si iurātes ꝟ scīūt non debuerūt sic gñaliť iurare nec sunt aliqten⁹ ꝟmōi iuramēta seruāda sed solū alia simpl'r ⁊ si nesciunt nō sunt seruāda qz nō tenet ad illa. eī de iureiurā. cō tingit. li. vi. Utrū ille cui iurādo aliquid ꝓmittť possit relaxare iuramētum ℞ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxxix. hō pōt ꝓmittē aliqd alteri ꝟ iuramento dupl'r. uno mō quasi ptinēs ad utilitatē ipi⁹ puta si sub iuramēto ꝓmittat se seruituꝝ ei ul' pecuniā daturū. ⁊ a tali ꝓmissiōe pōt absoluē

ille cui ꝓmissio facta est. ītelligit enim ei soluisse ꝓmissum quādo facit de eo ꝙ ei⁹ uolūtatē. aⁿ ꝓmittit quisqs alteri qđ ꝑtinet ad hōrem dei uł utilitatē alioꝝ puta si aliqs cū iuramēto ꝓmittit alicui se intūrū religionē ł aliqđ op⁹ pietatis. fcūruz ⁊ ille tūc cui ꝓmittit nō pōt absoluē promittētē. q; ꝓmissio nō est facta ei ꝑncipaliter ſ deo nisi forte sit īterpōita cōditio scilicet si illi uidebit cui ꝓmittit ł aliqd aliud tale. cō. host. ⁊ Rai. a Idē in sum cō. e. t. q. xxxv. b Quid si uēditor aliqs iurauit nō uenire cōtra uēdicōnē ⁊ nunc dicit se deceptū ultra dimidiū iusti ꝑtį nūqd dēt audiri. R̄ ꝑm ber. si maior est non credo ꝙ audiat. sec⁹ si minor quia p tale iuramētū nō excludit nisi būficiū etatis nō autē ꝙ renūtiet iuri cōi. vñ pōt agere ad supplemētū ꝑtį uł ad rescīdēdū uēdi cōem ꝑm illud. eī de emp. ⁊ uē. cū cā. a ⁊ ibi hoc nō. glo. nō. etiā. ⁊ in sum. cō. e. ti. q. xli. b Quid de puella que iurauit ñ bre regressuz ad bona paterna sed ꝙ esset dote dēta. bñ. ſ. dos ſ. iij. ł si uxor iurauit

Non cōtraueīre alienatōni dōti. ibidē ſ. iij multa circa hāc mām hñr hic stati. c iurantū. i. ⁊. ij. ⁊ j. periuriū.

IUramentū ꝑ.

Cōir q cā institutōis iuramēti. R̄ ꝑm Ray duplex est cā. vna ꝓpter infirmitatē nō credētiū. utputa cū alicui suadet aliqđ bonū ⁊ non credit ꝛbo simplici introductū est ꝙ possum⁹ iurare. xxij. q. i. ñ est cōtra. ⁊ c. si peccatū. Alia cā fuit ꝓmissiua. ſ. ꝓpter euitādam idolatriā ꝓpter qđ dcessuz fuit iudeis iurare p deū ne iurando p creaturas in idolatriā inciderēt. x xij q. i. dsidera. ergo est iuramētū licitū ⁊ honestū ⁊ meritoriū quādo p ipm proximo sbuenit. vnde in psalmo. dñe qs hītabit in tabernaculo tuo. ⁊ seqt qui iurat ꝓximo suo ⁊ nō decipit. a Idē in sum. cō. li. i. t ix. q. iij. b Non tamē est assuescēdū ad iuramētū ꝓpter piculū ꝑiurij ꝓpter quod nō nisi ob necessitatē ł utilitatē ē iurādū xxij. q. i. ita ergo. ⁊ sic intelligēdū est quā docūq; iuramētū inuenit ꝑhītū. a .ſ. ꝙ sp intelligit ꝓhītū nisi rōnabilis necessitas urgeat. ex de iureiur. ⁊ si christ⁹. ⁊ nō ni. de līra. sup. xx. c. exodi. b Quot sūt spēs iuramēti. R̄ ꝑm Rai. due. nā aliud ē assertoriū ut cū iurat de ꝑti aut de ꝑterito puta sic esse ł nō esse. aliud ē ꝓmissoriū. ſ. de futuro. ut cū aliqs iurat aliqđ se daturū uł factuꝝ. idem tho. in. iij. sen. di. xxxix. ⁊. z. c. q. lxxix. et addit ꝙ hec alia fiūt simplr. vñ cū dicit testis ē mihi deus vł coram deo loquor ł p deū qđ idē est ꝑm aug. alia ꝛo p execratōnem. ut cū qs obligat se ad aliquā pnā ut si hoc nō fecēo ſ accidat mihi ł filijs meis ⁊ hmōi. ⁊ tunc ꝑm aug. illa p que sic iurat obligat deo ut hoc illis eueīat si secus est qđ dic. a Idē in sum. cō. e. t. q. ij. ⁊ addit ꝑm Ray. ꝙ alie dīones iuramēti ptinēt ad forum dctiosum. b Que est forma iuramēti R̄ ꝑm Rai. in ueteri lege iurabāt sic uiuit de⁹ ⁊ uiuit aia mea hoc faciat mihi de⁹ ⁊ ſ addat. xxij. q. i. ⁊ iurabūt. ⁊. i. regū. xiij. et. xxv. in ꝓmitta ꝛo ecclesia iurabant sic. testis est mihi de⁹. Ro. i. ītē testis ē mihi dscia mea. Ro. ix. ł coram deo loquor. ⁊ hu iusmodi. xxij. q. i. si peccatū. hodie ꝛo iuratur sic p deū ł sic me de⁹ adiuuet uel per istas sanctas reliqas ł p ista sancta euuāgelia ⁊ similia. xxxv. q. vi. de pentela. ⁊ ut dicit Jn. nulla ł modica dña est siue quis iuret ut dictū est siue si solū hoc dicat. ꝓmitto hoc in fide mea. maiꝰ tñ peccatū ē fallere p iuramētū factū p increata ł supiores creaturas q̄ p inferos. ītē iuramētū est qñ asserit se dicē ueritatē in piculo aie sue. ex ō frigi. ⁊ male. fraternitatis. ſp tamē qñ ps ꝑti iuramētū defert iurandū ē ꝑm ꝙ placet ā bob⁹. ff. de iureiur. l. iij ſ. ulti. et l. iij. ⁊. v. in iuramēti. ꝛo que a iure ꝓcipiuntur. ut est iuramentum testis uel iuramētū calūnie est iurādū sup scā dei euuāgelia. a Idē in oīb⁹ alijs iuramētis. que a iure ł iudice ł a ptib⁹ ī necessitate defertur. ex eū. Jn. ⁊ host. ut in sum. cō. e. t. q.

viij.⁊ adde qđ hẽtur.s.iurare.ℊ.viij.ĩ ulti. additiõe. b ex de iura.calũ.c.ulti xi.q.i. testionũ.idẽ quoq; si ꝓmisit ql aliquid iurare.ut dicit host. a .s.nulla foꝛ tistĩ cta ꝑm eũ.ut in d.q.viij. b Que exigũ tur ut recte fiat iuramẽtũ.Rn ꝑm Rai.ta .s.ueritas.iudiciũ.⁊ iustitia.Jeꝛ. iij.iura bũt uiuit dꝰ in ẋitate ⁊ iudicõ ⁊ iustitia xxij.q.i.⁊ iurabũt.ẋitas enĩ sp dẽt adesse ut.s.sciat quis firmit ꝙ uerũ ẽ qđ.iurat.

a dẽt enĩ adesse ẋitas rei ꝙ sit ueꝛ qđ iurat ⁊ ꝺscie.s.ut putet esse ueꝛ. ut nõt gl.in.c.aĩaduertẽdũ.xxij.q.i. b Aliter si tñ credit nõ dẽt iurare de scia ñ de credulitate. itẽ debet esse iudiciũ.s.discreta deliberatio.ut.s.nõ iurꝫ.etiã ueꝛ nisi ꝓpt necessitatẽ l utilitatem.xxij.q.i.ita ergo. Itẽ iustitia.s. ut illud qđ iurat licitũ sit ⁊ honestũ.ut in d.c.ita ergo.idẽ tho.zª zᵉ q.lxxxix. a Glo.Rai.expõit iustitiã.scꝫ ꝙ nõ sit peccatũ mortale l uenale ꝓncipaliter l ꝑ accidẽs.ut in sum.cõ.e.t.q.ix.⁊ si aliqđ p̃dictoꝛ triũ defuerit nequaq; iuramẽtũ erit sed ꝓiuriũ.d.c.aĩaduertendũ.⁊ ꝑm tho.in d.q.ix.nõ.p̃ ⁊ ꝓncipalr ꝓiuriũ est qñ deest ẋitas ꝙ iuramẽtũ ꝓncipaliter ordiat ad ꝺfirmatõez dei hũani cui ꝺfirmatõi falsitas oppõit. Dario aũt qñ deest iustitia.zº.quãdo dẽ iudiciũ. b Quid quãdo in iuramẽto non est eadẽ intentio iurantis ⁊ recipiẽtis. Rn ꝑm Tho.zª zᵉ.q. lxxxix.si hoc ꝓuenit ex dolo iurãtis oꝫ iuramẽtũ seruari ꝑm sanũ intellectũ eiꝰ cui iuramẽtũ p̃stat.si ẋo iurãs dolũ nõ adhibeat obligat solũ ꝑm suã intẽtionem filie supꝛa iurat.ℊ.xij. qui incipit quid si iuro

a Videt aũt iurãs dolũ adhibere qñ ille interrogãti studiose non clare. ñdet xxij.q.v.quãcũq;. b Utrũ iuramentũ ꝓmissoꝛiũ sit sp obligatoꝛiũ. Rn ꝑm tho. ubi supꝛa.qui cũq; iurat se aliqđ facturũ obligat ad illud faciẽdũ nisi uergat ĩ peioꝛẽ exitũ.ut cũ iurat aliqs aliqđ quod ẽ ꝑm se malũ.ut puta se patratuꝛ adulteriũ ĩ quo casu peccat seruãdo iuramẽtũ. silr uergit ĩ deteri9.q ẽ maioꝛi.bõi ĩpeditiuuꝫ puta cũ aliqs iurat se nõ intratuꝛ religiõné l q nõ fiet clericꝰ.⁊ ꝺmodi. ⁊ in hoc peccat quidẽ iurando q ponit obicẽ spũi sancto.sed multo meliꝰ facit nõ implẽdo nã que mala sunt l maioꝛi.boni impeditiua ꝺ iuramẽto cadere nõ pñt sed ⁊ alio mõ uergit in deteriꝰ ꝓpter aliqđ qđ de nouo emergit qđ fuit in p̃iudicatũ sicut cũ herodes qui iurauit puelle saltãti se datuꝛ qđ petisset.hoc.n.iuramẽtũ poterat esse a ꝓncipio licitũ intellecta debita ꝺditiõe.s. si peteret qđ dare liceret sed ipletio iuramẽti fuit illicita.xxij.q.iij.⁊ ꝺcta officiũ

a Cõ.glo.Rai.ut in sum.eo.t.q.xij.⁊ addit.credo sine p̃iudicio q iuramẽtum ẋgit ĩ peioꝛẽ exitũ vi mõis.p̃ cũ iurat aliqđ qđ est mortale in se.zº. cũ iurat quod est uenale in se. zº. cũ iurat aliqđ indiffs qđ ex circũstãtijs efficit mortale l uenale 4º.cum iuramẽtũ excludit opus pietatis ex caritate faciẽdũ ut cuꝫ iurat aliquis q nihil habit isti ex caritate.5º. cuꝫ excludit opus de genere bonoꝛũ. ut cum qs iurat q nõ erit eps monachꝰ l canonicꝰ ul nõ celebꝛabit usq; ad mẽsem ul q nõ ieiunabit ꝑ deo l ꝑ peccatis suis ĩ pane ⁊ aqua nisi p̃cipiat ei l q nõ dicet psalteriũ l vij psalmos. 6º cũ iuramentũ excludit opus indifferẽs pia intentiõe ꝑ deo aut ꝓximo faciendũ.ut si quis iurat q nõ loqt martino ul nõ intrabit domũ eiꝰ l nõ coqt ad furnũ eiꝰ ul q nõ uẽdet ei rem ꝑ minori ptio q tanto.l q nõ comedat ad eandem mẽsam cum eo.ideo credo q ꝓpter hmõi iuramẽta quis nõ dẽt declinare a talibꝰ si ea facere uelit pia intentõe ⁊ ꝓpter deum ⁊ salutẽ aie sue ⁊ ꝓpter tollẽdũ scandalũ ꝓximi cõtra qué sic iurauit. in ꝑmis aũt tribus modis credo q possit qlibꝫ sic iurãs auẽte ꝓpria cõtraueire sed ĩponẽda est ei pna de temerario iuramẽto.in ꝑliquis tribꝰ modis quãuis hmõi iuramẽta non sint obligatoꝛia nec ĩponẽda sit pna pro trãsgressiõe eoꝝ tanq; ꝑ mortali. nõ expedit tamẽ ꝓpria auẽte cõtraueire nisi ꝓpter urgentẽ necessitatẽ.tuꝫ ꝓpter reuerẽtiam

ſacramēti tū ꝓpter ſcādalū ſimplicīū. vñ
pcēda eſt abſolutio a ſupiori ꝙ hmōi iu-
ramēta ꝺz facile relaxare ℓ poti⁹ oñdē ſic
iurātes ñ fuiſſe obligatos ⁊ iponē pniaz
de temerario iuramēto. ⁊ cū his cō. thēo-
logi. ut patet in. ꝺ. q. xiij. Que ē maioꝛ
obligō uoti ℓ iuramēti. ℟ ſm tho. $z^a z^e$. q
lxxxix. uotū ex ſui rōe eſt magꝭ obligato
rium. nā obligatio uoti cāt ex fidelitate
quā deo dēm⁹ cui⁹ tūſgreſſio ifidelitatē
cauſat ⁊ ꝑ oñs irreuerētiā ꝺtiet. obligatō
aūt iuramēti cāt ex reuerētia quā dēmus
ei. ex qua tēmur ꝙ ꝛ̄ifice⁹ id qꝺ ꝑ nomē
eius ꝓmittim⁹ cui⁹ tūſgreſſio ꝺtiet irre-
uentiā tm̄. a Idē in ſum. cō. e. t. q. xiij.
alia eſt rō ſm tho. ubi. s. quia pl⁹ obligat
ſimplex ꝓmiſſio deo ſcā ꝙ hoi cū iurē
to b An uiri poſſint irritare iuramēta
uxoꝝ. ℟ ſm Guil. non niſi ſint talia que
uxoꝛ nō pōt iplē ſine ſcādalo et ꝓiudicio
uiri. ⁊ ſic itelligēdū vī qꝺ ꝺicit tho. in. ꝺ
. ff. ſe. in fi a Idē in ſū. li. i. t. viij. q. xxxvi
b Utrū in iuramēti. poſſit diſpēſare.
℟ ſm tho. $z^a z^e$. q. lxxxix. in iuramti. ꝓmiſ-
ſoꝛiꝭ diſpēſari pōt ſicut in uoti. vbi nōn
dū ꝙ illud qꝺ cadit ſb̄ iuramēto ꝓmiſſo
rio alī eſt mānifeſte pcēm nℓ maioris boni
īpeditiuū. ⁊ tale iuramētū diſpēſiōe non
indiget. alī eſt dubiū utꝝ ſit licitū ℓ illi
cituz ꝓficuū ℓ nociuū. aut ſimpl'r a' ī aliq̄
caſu. ⁊ in hoc pōt quilibz eps diſpenſare.
cū ꝛ̄o ꝓmittit aliqd ſb̄ iurāmto ꝓmiſſōio
qꝺ ē mānifeſte licitū ⁊ utile. i tali iuramē
to nō vī hrē locū diſpēſatio ℓ cōmutatō
niſi aliqd meli⁹ occurrat faciēdū ad cōez
utilitatē. qꝺ maxīe vī ptinē ad papā qui
hz curā uℓis eccleſie ſiℓr etiā ⁊ iuramēti
abſoluta relaxatio. a hoc eſt uerum ex
iuſta cā ut ſi iuramētū eēt ꝺtra ptinentia
ad obediām ſupioꝛi ℓ ob aliā iuſtam cām
aℓ ſec⁹ cū obſeruatio iuramēti ut pz nūi.
xxx. ſit de iure dīno ꝺtra qꝺ nēo aliquid
pōt. xxv. q. i. c. ſunt quidā. b nā ad unū
quēq̄ ptiet irritaꝛ iuramētū qꝺ a ſbditi.
factū eſt circa ea que ſbdūcāt ei⁹ ptāti. ſicut
pater pōt irritare iuramētū puelle ⁊ uiꝛ
uxoꝛis. ut ꝺ. nūi. xxx. a Nai. ꝺic ut nō
i ſū. cō. li. i. t. ix. q. xxvi. ꝙ idē iudicādū eſt
ꝺ abſolutōe a iuramēto ⁊ a uoto. ⁊ gl. e⁹
ꝺicit ꝙ nō ſolū papa ſi etiā eps poteſt in
iuramti. diſpēſare ſicut ⁊ in uoti. poteſt
etiā licita iuramenta mutare in meli⁹ nec
eſt hoc uenire ꝺtrā iuramētū. ex. e. puenit
ij. cū etiā nō magis obliget uotū ꝙ iura-
mētū exceptis tū iuramēti. circa grauiōa
que reſeruāt papæ. utputa ſi concerneret
aliquā nōbilē uniūſitatē. ex de elec. venēa
bilē. ⁊ in hoc caſu ꝺicit itelligēdū ꝺictuz
eoꝝ qui dīt diſpēſatōem ſeu ꝺmutatōez
iuramēti reſeruatā papæ. ⁊ ſati. vī cō. Jn.
ꝺ. ꝙ eps in iuramēti diſpēſat ſi ſunt dolo
metu ℓ vi extorta. ⁊ etiā qñq̄ ex cauſa in
iuramēti. licite pſtiti. ⁊ cō. hoſt. ut in dcā. q
xxvi. b Utrū debitoꝛ ꝑ vim iuramti
teneaāt reddē debitū excōicato. vide ſup̄.
excoicatio. vi. ff. xxvij. qui incipit qd ſi tēoꝛ
de iuramēto fidelitatis hēs. s. feudū. ff. vi
⁊. s. iurare. ff. xx. i fi. Itē de iuramēto fide-
litatis ſi nō pſteāt papæ a plato. uide infra.
pēgrin⁹. ij. ff. in fi. de iuramēto eoꝝ qui
abſoluūt ab excoi^{e} hēs. s. abſolō. v. ff. ij. ⁊
ij. de mā iuramēti hēs multa. s. iurare. ⁊
infra piuriū. Itē de iuramēto uniūſitati.
habes hic ſtatim.

Iuramētū. ꝛ.

De iuramento uniūſitatis ſiue
alicui⁹ ſotietati. Aduertēdū eſt ꝙ quādo
vniūſitas alicui⁹ citati. ℓ collegij iurāmto
ſe obligāū. ⁊ iurātes iaz mortui ſunt ſuc-
ceſſoꝛes faciētes cōtra non ſunt ꝓpter hoc
piuri. nā obligatio iuramēti pſonalis eſt
⁊ ñ tūſit ad ſucceſſoꝛes. tenent tamen ex
quadā fidelitate adiplere qꝺ iuratuz fuit
ar. ex. e. veritatis. hoc Ray. ⁊ tho. $z^a z^e$. q.
xcviij. a Idē in ſuz. cō. li. i. t. ix. q. xxxiij
b Quid ſi hoies alicui⁹ uniūſitati. ſeu
ſotietatis iurāt aliqd ſe facturos uℓ non
facturos nūquid pñt ſibi remittē. ℟ ſm
Guil. hoc pōt eſſe ꝙtuoꝛ modis. ꝑ quidē
ſi iuramētū eſt de his que ptinent ad cul
tum dei ſeu ad religionē ℓ ad pietatem ⁊

tunc nō pñt remittē. ut si duo iurant q̄ ibunt ultra mare militare p̄ deo l̄ q̄ itra bunt religionē. l̄ q̄ dicēt duo l̄ tria psal teria p̄ inuicē. aut si qui artifices iurāt q̄ de lucro suo certā portionē dabūt fabrice alicui⁹ ecclesie. uł in alios pios usus. ubi tñ aliqui iurāt q̄ ibūt ultra mare sił pñt sibi remittē ne uadūt sił ſ nō pñt remittē ḡn uadāt. q̄ quasi duo iuramēta sunt. scz q̄ uadāt ⁊ q̄ sił uadāt. z. si iuramētū sit de tpalibus. ⁊ sit tale q̄ absq̄ iuramento tenent facere qđ iurāt. ⁊ tūc etiā nō pñt sibi remittē. q̄ ꝓpter salutē aiaꝝ videtur sic iurātū. ut si carnifices iurēt q̄ ñ uēdēt carnes infectas p̄ sanis. aut q̄ nō sophisti cabunt merces suas ⁊ ℔modi. z. pōt ordi nare q̄ iuramētū sit quidē sup re tpali ſ tali qđ absq̄ iuramēto nō tenebāt facere qđ iurant. ⁊ tunc si obseruātia iuramenti spectat tñ ad ꝯmodū l̄ icōmodū iurātū pñt sibi remittere. ut si qs iuret q̄ faciet alteri libz̄ū l̄ domū ⁊ ille q̄ reddet ei mer cedē. similit quando duo sotij iurant de cōicādo sibi inuicē oīa lucra. si aūt spectat ad cōmodū aliox magis q̄ iuramētū nō pñt sibi remittē. ut si artifices aliq̄ iurēt q̄ in mercāb⁹. xx. solidox nō accipient de lucro ultra unū solidū. l̄ q̄ nō uēdēt sua opa nisi de matēia sic pata. l̄ fulones pā nox q̄ nō trahēt pannias ał telas uenales ultr certū modū. l̄ q̄ ñ texēt pānos ꝺ filio formatis ad rotā. ⁊ ℔modi. 4. si obseruaº iuramēti sit alijs dānosa. ná tale iurāmentuz nō est obligatoriū. ut si iurent tutores q̄ certo tēpe nō laborabūt ⁊ hoc ut propter raritatē carī⁹ uendēt opa sua. ⁊ carnifices q̄ nō incident siue pabūt carnes aialium ultra certū numerū p̄ diē l̄ p̄ tres septia nas. l̄ aliqui opifices q̄ nō opabunt pro minori ptio q̄ tali. ⁊ ℔modi. que quidem iuramēta quāuis nō sint obligatōia. non expedit tamē q̄ ꝓpria auctē sibi remittāt sed q̄ auctē epi reuocent uł potiꝰ denūti entur nō tenuisse. a Et pnia est impo nenda de temerario iuramēto ſm eundē. vt in sum. con. e. t. q. xxxvi. b Uel dic q̄ sufficit auctas ꝓpria quādo iuramētuz fuit de eo quod est manifeste pccatū aut maiori. boni impeditiuū. ut dictū est supꝝ iuramētū p̄me. ſ. vi. a hoc est verum qñ manifeste omibus cōstat q̄ illicitū fuerit iuramētū l̄ saltē ꝓpter alioꝝ scandalū ut tandū tenendū est ꝑus dictū. Quādo multitudo iurat aliquid facere l̄ nō facē nunquid aliquib⁹ ꝺtraueniētib⁹ pñt alij cōtrauenire. R. ſm Guil. si absolute ⁊ in oēm euentū iuratum est quilibet seruare tenet. si uero ſb ꝺditōe uł ob determinatā causam puta si alij seruarēt. ⁊ huiusmōi nō tenet qs ñ exīte conditōe. ar. xxxij. q. viij. nō solū. extra de con. app. verū. extra de iureiurā. puenit. vnde si oēs alij l̄ plēs nō seruant in hoc casu absoluti uidentur alij. si uero pauci sunt qui non seruarent recurrendū est ad intentōnem iurantium viz q̄ si intēdebāt q̄ quocūq̄ nō seruāte ipi non tenerēt aut solum si multi essent illi qui nō seruarēt. ⁊ si de intentiōe nesci tur tutiꝰ est seruare. a glo. Rai. ut patz in sum. con. eo. t. q. xl. dicit q̄ quādo me/ dietas uel maior ps multitudinis ad hoc seruāt iuramentū si hoc uergit in dānum seruantiū ⁊ in lucrū nō seruantiū bēigne interptandū est sicut dictū est supꝝ iurare ſ. xij. in casu de mensuris. b

Iurisdictio

De iurisdictōne epi spiritualis ubi ⁊ quando possit exerceri. uide. ē. epus ſ. viij. ⁊ supra absolutio p̄mo. ſ. vi. de tē porali. supra epus. ſ. ix. Jurisdictionuz quedā est uoluntaria. scilicet quando nēo se opponit. ⁊ hec potest exerceri omni tem pore ⁊ loco. ut. ff. de adopti. l. emancipari. quedam cōtentiosa. scilicet quādo litiga tur. ⁊ hoc nō potest erpdiri nisi a iudice procedente. a Id est non pro tribu nali sedente. ut in ſ. spacium. ō quo infra b Nec diebus feriatis nec de nocte. iij. q. iij. spatium. ꝟ. a iudice pcedēte. extra de offi. dele. c. consuluit.

IUS

Quid est ius quid rigor quid equitas ⁊ quid dispẽsatio. ℞ ꝑm Rai. ⁊ host. ius est ars boni ⁊ equi cui⁹ mẽito ql nos sacerdotes appellat. a hoc é ꝺ textu qꝺ sequit est expõ. b .i. sacrorũ ꝓcepto rum ministros. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. Rigor uero est excessus siue austeritas iur. aliq̃tiens ad terrorẽ scriptꝰ qui quidez nõ est seruãdꝰ nisi ubi timet exẽplũ mali a .i. ne ꝓccatũ deducat ad alios ꝑ exẽplũ. ut in. c. sed ⁊ illud. de quo stat. b di. xlv. sed ⁊ illud. quãdoq̃ tam rigor idẽ est qꝺ ſbtilitas iur. ⁊ seruãdꝰ est. extra de restit. spo. in lris. Equitas uero est mediũ inter rigorẽ ⁊ dispẽsatõem. C. de iudi. placuit. ⁊ diffinit sic. Equitas est iustia dulcore mie tpata. ℓ equitas est modꝰ rõnal rgẽs miaz ⁊ rigorẽ. hãc iudex semp ꝺz ꝑ oculꝫ habere. ff. de eo qꝺ cer. loco. l. ꝙ si epbesi. in fi. ⁊. xlv. di. disciplina. ⁊. c. qui emẽdat. ⁊. l. di. põderet. in fi. ⁊. c. dño scõ. nã melꝰ est de mia ꝙ de seueritate reddere rõnem. xxvi. q. vij. allegãt. hoc intelligo ꝑm Ray nisi ex causa iusta seruet rigorẽ uel faciet dispẽsatõnem. quid aũt sit dispẽsatio et plura alia de ipa habes supza dispẽsatio. ꝑ totũ a Idẽ in suz. cõ. li. iij. t. xxix. q. i.

b Ius publicũ dicit vno mõ qꝺlibet ius in scriptis redactũ qꝺ dicit publicũ. ꝙ a publicis psonis introductũ est ut a pncipibꝰ ℓ ꝺcilijs. sil⁹ ⁊ constõ mũicipal vel episcopal. Item alio modo dicit ius publicuz qꝺ publice utilitati expedit. ut puta ne quis sua re male utat ⁊ ꝺmodi. Itẽ alio mõ ⁊ spãliter dicit ius publicũ illud qꝺ ꝺsistit in sacris ⁊ sacerdotibꝰ. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. qꝺ etiã spãliter diuinuz dicit. extra de iureiur. nimis diuino a al incipit nimis de iur. ⁊ hec etiã notant in sum. con. li. iij. t. xxvi. q. xxiij. ꝺm host. vbi etiam plura alia de isto iure publico dicũtur b Utrũ ea que cõtra ius fiũt ualeant. respõdeo regula dicit que contra ius fiunt debẽt pro infectis haberi. extra. de reg. iur. que cõtra. lib. vi. quam regulã quidã uoluerũt dicere habere locũ solũ modo quãdo ius ita ꝓhibet qꝺ addit. et si cõtra fiat non ualeat. sed hec expõ rpro batur exps se. C. de legi. nõ dubiũ. ideo in dubitãter tenendũ est ꝙ quandocũq̃ lex ꝓhibet si nihil aliud addit tũc ea q̃ ꝺtra fiunt ipo iure non ualẽt. ut sunt uẽditio nes. donatões. electões. testã. ⁊ oĩa huiꝰ modi. nisi sint talia ꝙ eoz effectꝰ alꝫ re uocari ñ possit. ut hoc idiũ. ⁊ huiusmodi Si uero lex addit aliqd plus tunc consi derandũ est ꝙ addere põt triplicit. Et ꝑ quidẽ cõtingit si addat uerba exps se an nullãtia. ut dicẽdo si contra factuz fuerit sit irritũ ⁊ inane tunc est planũ. ff. de tu tel. l. muto ⁊ sub cõditõne. ². cõtingit ꝙ si addit uerba expmentia modũ ꝑ quem illud factũ annullat ut dicẽdo q ꝺ fecẽt remoueat exceptõne tali uꝫ tali. ut mace doniani ⁊ uelleyani ꝺ dolo. ⁊ sil⁹ibus. et tẽ qꝺ cõtra legẽ factuz est ꝑma facie ualet. si remouet exceptõe opposita. ⁊². contingit addi aliqua uerba cõfirmãtia. ut dicendo sic si cõtra factũ fuerit ualebit quidẽ. ꝛc. ⁊ tunc ualet. ff. de fideiusso. l. grece ⁊ a tuto re. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l. relegatoruz ⁊ ad tẽpꝰ. ⁊ quãdo appel. sit. l. i. ⁊ biduũ. ⁊ hec est sentẽtia Dy. ⁊ Cy. ad materiã iur. pti nere põt ⁊ lex. ⁊. s. cõsuetudo.

IUstificatio

Que exigãtur ad iustificationẽ impij. ℞ ꝑm Ray. alꝫ Duil. quatuor que sunt simꝫ tempe. scilicet motꝰ liberi arbi trij. cõtritio animi. infusio gratie. ⁊ remis sio culpe. a Con. Tho. ⁊ Pe. ut in suz con. li. iij. t. xxxiij. q. xxix. b

KAracter

Karitas. Kathecismꝰ. et similia quere in lit tera c ⁊ cetera.

LAtro Quis dicat latro publicꝰ ℓ etiã nocturnus ꝓℓator agroꝝ. ℜ latro publicꝰ dicit q insidiat ⁊ aggredit in publicis stratis. Nocturnꝰ uero ꝓℓator agroꝝ dicit qui de nocte agros uastat. et incedit hos ꝑm leges ipune occidere licet ut. s. homicidiũ. i. ℊ. vi. nec gaudet emunitate si cõfugiũt ad ecclesiã. ut. s. emũitas cõfugentiũ. ℊ. i. ⁊ ad istã latronis materiã põt ptinere infra predo. ⁊ infra raptor.

LEgare Quid iuris si testator legauit rem alienã. ℜ ꝑm Hostiẽ. si testator ignorauit ipam rẽ esse alienã hẽs nõ tenet pstare eam nisi forte is cui relinquebat esset psona ꝺiũcta. puta uxor vel alia psona cui erat tñdẽ relictur de suo q tũc tenet legatũ. C. de lega. cũ alienam ℓ nisi ipa res esset hẽdũ. q tenet eã pstare. ff. de lega. ij. lege. vnũ ex familia. ℊ. si rem tuã. Si uero testor scit rem esse alienam tũc tenet hẽs emẽ ⁊ tradere ⁊ si ille cui est nõ uult uẽdere ℓ nõ nisi nimis graui pretio tenet hẽs pstare iustã extiatiõem nisi forte esset talis res cui ꝺmertiũ non hẽtur. ut res sacre ⁊ hmodi. vñ ñ obstat extra ꝺ testa. filiꝰ. q res ille erãt res ecclesie in quibꝰ legatũ nõ tenuit. cõ. In. a. s. in. ꝺ. c. filiꝰ. ibi etiã hoc nõ. glo. ⁊ addit q legatario incũbit ꝓbare sciam testoris pdcã etiã nõnt in sum. cõ. lib. ij. t. v. q. cx. b Legatũ ad pias cas ualet cũ minori solẽnitate. uide. j. lex. ℊ. ix. quo hẽdes ñt soluere legata aut etiã ꝺebita ꝺfũcti. hr s hẽditas. ℊ. v. a qui incipit utrũ hẽredes. ⁊ sequentibus. b

LEgatus Quot sunt gña legatoꝝ ℜ ꝑm her. extr. eo. c. excõicati. tria sunt. naz quidã sunt legati de latere papę ut sunt cardinales ꝓncipaliter ⁊ etiam alij sicut ibi her. sꝺit qui mittunt ꝺ curia. si sunt non de latere. s. qui mittũtur a papa nõ exũtes in curia. ueri tamẽ tenẽdũ qꝺ ꝓbat Jo. an. in vi. s. q solũ cardinales ñr de latere. a Cõ. gl. Rai. ut in sũ. cõ. li. iij. t. xxxiij. q. lxxxix. b Dẽs alij undecũq missi ñ ñr ꝺ latẽ. Sũt ⁊ tertij q ptextu ecclesiaꝝ suaꝝ hñt legatõem. an ꝺo tales pñt absoluẽ pcussores clericoꝝ habes. s. absolõ. ij. in. pn a ⁊ etiã in. ꝺ. c. excõicati. s. q nõ pñt absoluẽ. b Legat de latẽ põt cõfirmare electões epoꝝ. a ac etiaz archiepoꝝ. ut in. c si abbaté. de quo. j. b

Et exemptoꝝ alij legati nõ sine spãli mãdato. eẽ de elec. si abbatẽ. li. vi. põt etiã legat de latere ognoscẽ de causis contra exẽptos. ut. s. exẽpt. ℊ. pe. Quid si legat aliquẽ excoicauit cũ erat in puintia sibi ꝺcreta. nũqd postq egressus est põt eum absoluẽ. ℜ ꝑm Jn. si reuocat est nõ poterit. si ꝺo exiuit reuersur postq reuersus fuerit poterit. ⁊ etiã ante regressum si est legat de latẽ. a imo si ñ sit de latere põt absoluẽ in foro pniali sibi subditos etiã eẽ puintiã cũ pnã sit uolũtarie iuris ꝺcõis. ut. s. ꝺfessio. iij. ℊ. ij. iudicialiter aũt absoluẽ eẽ puintiã nõ põt etiã legat de latere. ut. s. absolõ. i. ℊ. v. Dt legat quã tũcũq plenã legatõem hẽat siue etiã hẽat ptextu ecclesie sue siũ ñ hz ex hs ptãte ꝺferẽdi bñficia nisi ei spãli sit cõcessũ ul nisi sit cardinalis hr eẽ. e. officij. li. vi. Dt si ecclesia hẽt patronũ laicũ nõ põt ꝺferri p legatũ nisi ei quẽ patron pñtaret eodẽ mõ. si hẽt patronũ clicũ cui patronatus ꝺpetit rõe sui prionij. eẽ. e. cũ ꝺilcõs. a. s. in ti. de iure patro. b sec si clic sit patron rõe ecclesie. ℓ etiã si sit collegiuz q tũc eo irrequisito põt legat ꝺferre qa põt qꝺ mai ẽ. s. ipas ecclesias ꝺferre non req̃sito epo. a facit eẽ de offi. le. ꝺilect. ⁊ ibi hs nõ. gl. b Dẽs reseruatões quorũcunq bñficioꝝ facte a quocũq legato aũcte legatõis. a ℓ ab executoꝛib ꝺpũtis p ipm. ut in. c. pñti. ꝺ quo. j. b ⁊ oĩa ꝺcreta siue ꝺnũtiatões ⁊ ꝓcessus carẽt iuribus finita legatõe. a ꝺmõ ad collõnẽ eoꝝꝺẽ bñficioꝝ iam uacãtiũ mine

sit ꝓcessus ut ibi. b Quietiã si durãte legatõe legat⁹ in aliq̃ ecclesia. a .s.cathe drali ℓ collegiata.ut ibi. b fecit aliquaz reseruatõem nõ põt illa pẽdẽte facẽ aliaz in illa ecclesia. silit etiã postgꝫ reseruauit vnũ bñficiũ ptinẽs ad collõnẽ cuiuscũq; ipa reseruatõe pẽdẽte nõ poterit aliud reseruare qđ ad eundẽ ptiet.eẽ.e.pñti.li.vi

Null⁹ legat⁹ põt facẽ aliquã reseruatõnem de ecclesijs ⁊ dignitatib⁹ eaz ubi illi qui pficiũt bñt ꝑ electõem assumi nc se itromittẽ qn eligẽ ⁊ postulare ualeant. eẽ.e.deliberatõe.li.vi. Nullus legatus põt decedere alicui i gñali ℓ in spali ut recepta resignatõne illoz qui bñt beneficia possit illa aliqñ dferre aliter nõ ualet.eẽ.e deliberatõe.li.vi. Cõstões facte a legatis i sua ꝓuincia durãt postea ꝑpetue. sec⁹ si causas delegẽt q egressis illis de ꝓuincia ñ durat iurisdcio legatoz nisi añ legatoz discessum citatio ꝓcesserit. extra.eo. nemi. Legat⁹ ñ põt ꝓcessũ delegatoz ipedire aut eius snĩam irritare sed põt eã dferre ⁊ exequi.eẽ de offi.legati.studuisti

Quot modis finit legatio.R̃ ꝑm Jo an.q̃tuor modis. ꝑ modo si datus fuerit legat⁹ ad tẽp⁹ finito tpe finita ẽ legacõeẽ de offi.dele.de causis. z°. qñ reuocat⁹ c̃.ff. de iudi.l.iudiciũ.z°. qñ egressus ẽ legatio nem aio nõ redeũdi.sec⁹ si aimo redeũdi. eẽ.eo.nouit.4°. ꝑ mortem ip̃i⁹ legati non tamẽ morte dstituẽti.eẽ.e.legatos.li.vi.

LEgitimus fili⁹ quis est.R̃ ꝑm Bai.ltim⁹ fili⁹ est qui de ltimo mrionio natus est ℓ de eo quod ltimũ reputabat.eẽ.e.cuz inter ioannẽ.et boc siue ambo in facie ecclesie dcti sunt bona fide credẽtes se ltime copulatos uℓ si alter tantũ credebat.nã ⁊ sic ltimus est fili⁹ ⁊ utriq; penti succedit.eẽ.e.ex tenore sec⁹ si cladestie otraxerũt q uidet fuisse ignoãtia affectata.aut etiã si ambo ipedimẽtũ sciẽtes publice cõtraxerãt. eẽ.eo.de clã.despõ.cũ inhibitio. idem tho.⁊ pe. Quo põt ltiari qui ltimi nõ sunt. ñdeo multiplicãt. ⁊ p̃m⁹ quidem mod⁹ est persequẽs mrioniũ quãdo solutus ꝺ soluta filios bẽt.s.nãles si otrahit cũ ea ltimãt secus de spurijs.s.ex adulterio natis.eẽ.e. oquestus.⁊.c.tanta.z⁹ est ꝑ spãlẽ indl'gẽtiã papẽ.eẽ.e.p uenerabilẽ.ibi duo modi i canõibus repiuntur.sunt ⁊ alij ꝑm leges. p̃m⁹ est si pater filiũ nãlem offerat curie impatoꝛi.fiatq; curialis. ut in auc̃.q.mo. na.effi.le.ſ.si quis igit̃.coll'.viij. idẽ si euz offerat curie ciuitati.de qua uℓ de c⁹ uico est oriund⁹.ut inſti.de nupt̃.ſ.ultio. a melio in auc̃.qui.mo.na.effi.le.ſ.si qs igitur.ij. b z⁹ modus est si pater decedẽs in testõ nãlem filiũ noiet ltimũ hꝛedẽ.et ipe postea offerat ꝓncipi testm fiet ltim⁹. z⁹ modus est si nullo filio ltimo existẽte ipe nãlis fili⁹ seipm offert curie.ut dictũ est in auc̃.qui.mo.na.effi.le.ſ.i.⁊.ſ.si quis igit̃.4⁹ modus est si pater instrõ ꝑ publicam manũ dfecto ℓ aliter scripto cũ subscriptõe triũ testiũ eum noiet filium nec adiecit nãlẽ.ut in auc̃.ut liceat ma.⁊ aue ſ.ad h.coll'.viij. a ibi dicit si qs filiũ aut filiã habẽs de libera muliere cuz qua nuptie cõsistere põt publico instrõ dicat siue ꝓpria dscripto manu ⁊ bñti sbscriptõnem triũ testiũ fide dignoz siue in testõ siue in gestis munimẽtoꝛũ hũc aut hanc filiũ suũ esse ℓ filiã ⁊ nõ adiecit nuturalẽ bmõi filiũ ℓ filios ltimos eẽ ⁊ nullã aliã ꝓbatõem ab eis queri sed oi frui eos iuꝛ filioz ltimoz.ex hoc eni ⁊ cũ eoz matre mõstrat ltimũ habuisse mrioniũ.ibi etiã dr̃ q̃ sic noiando vnũ idẽ ius extẽdit ad oẽs filios ex eadẽ muliere natos. b Spurij uero nõ põt ltimari quãtũ est ꝑ leges sed impatoꝛ ℓ alt̃e auctẽ eius aliqñ ꝺ grã ltimat ⁊ sil'r papa. a pdicta etiã no tant̃ in sum.cõ.li.iiij.t.xviij.q.ij.p̃m Bai. tho.pe.⁊.al. b Quid pdest filios esse ltimos.R̃ succedũt in oib⁹ bis pentũ ut in auc̃.q.mo.na.fi.effi.le.ſ.⁊ quoniã.⁊.c. de suis ⁊ le.hr̃ ꝑ totũ.extra.e.dquestus.⁊ .c.tanta.⁊ h intellige nisi excludantur ab hẽditate in casib⁹ qs hẽs.s.hẽditas.ſ.ij.

Utꝛ ltūmatꝰ q̄uo ad actꝰ eccl'iasticos intelligat' ltūmatꝰ quo ad seculares. hēs hic.s.illtūmꝰ.ℊ.fi. a ⁊ ibi pleniꝰ in addi tione. b ad mām illā ptinere pōt supra filius.⁊.s.illtūmꝰ.

Legitima poꝛ

tio triplex ē. vna ē que ē debita iure nē.⁊ dr̄ debitū bonoꝛ ꝓuidū.⁊ hec debet' filijs tantū qui sine causa exhēdari nō pñt.⁊ huic poꝛtōni nullū grauām pōt ꝓponi.C.de inoffi.testa.l.oīodo et duabꝰ l.se.⁊ hec est talis.si sunt quatuoꝛ filij ul' ·j·dñt hrē tertiā ptem si sunt quinq; vel ultra debēt hrē medietatē eiꝰ q̄d eis defe rebat' ab intestato.C.de inoffi. testa.auc. nouissima. ⁊ intelligi dēt detractis debi tis si qua essent. a facit.l.uenisse.ff.ō.ꝛ. sigꝫ. b Itē est alia poꝛtio.s.q̄rta falcidie que debet' iure instōnis.ut cū aliquis est instituꝰ hꝛes ⁊ illa hēditas ē exhausta ꝓ legata tūc institutus pōt detrahere sibi usq; ad quartā ptē hēditatis.detrahēdo de singulis legatis nisi ad pias causas. a hoc hētur in auc'.simil'r.C. ad.l.falcidiaꝫ cessat etiā falcidia q̄n testatoꝛ sciens quā titatē pīmonij sui exp̄sse illā ꝓhibuit l' si hēs non fecit inuētariū tpe ⁊ modis a iure statutis.ut in auc'.sed cū testōꝛ.C.e. l' si hꝛes infra ltūmuꝫ tēpus uolūtati nō paruerit testatoꝛ.exī de testa.Raynaldꝰ. ad fi.⁊ ibi glo.dicit ꝙ tēpus legitimū est tēpus anni ꝛputandū a iussu iudicis infra q̄d tēpus si nō paruerit dicit ꝙ etiā ꝑdit dīa excepto q̄d sibi debet' ⁊ fideicōmisso. Itē cessat falcidia quādo aliqua sunt ita relēa ut non alienent' sed remaneāt apud successoꝛes eius cui relinquūt' in auc'.sed ⁊ in ea.C.e. b extra de testa.Raynaldꝰ ad fi.⁊.C.ad.l.falcidiā.ꝑ totū Itē ē t'tia que dicit' trebellianica ut cuꝫ aliqs instituꝰ hēs rogatur ut alij restituat hꝛeditatē.nā talis institutꝰ pōt retinē q̄rtaꝫ ptem de tota hēditate.ut insti. de fideicō hꝛe.ℊ.sed quia.⁊.C. ad trebel.per totum hoc detrahit' de vniūsitate hēditatis.⁊ in hac causa ꝛputātur legata⁊ donatiōes.ff. ad.l.falcidiā.in.q̄rta. a hec lex nō uidet' ibi adhibēri ⁊ puto ꝙ uelit allegare.l.in quātitate.que est.e.t.sed meliꝰ videt' facē insti.de fideicō.hēdi.ℊ.sed q̄.cuꝫ se.ubi pꝫ ꝙ ꝛmoda ⁊ onera hēditatis.diuidūt' inter hēdes⁊ fideicōmissariū siue sit unꝰ hꝛes siue plures ꝓ suis poꝛtoibꝰ. b notātur extra de testi. Raynutiꝰ. ⁊ si plures hꝛedes instituti fuerit diuidēt iter se dictas poꝛtōes hec q̄ dicā sunt de iure sunt.cetex circa ħ diuersax terrax uaria ē ꝛsuetudo que si rōnabilis sit ⁊ ꝑscripta seruari dēt ut supra ꝛsuetudo.ℊ.iij.iiij.⁊.v. a Hoc posſz ꝛsuetudo irrōnabil' di sserui quādo esset cōtra relicta ad pias causas.ut nō.in sum.con.li.ij.t.v.q.xciij.⁊ ꝛsequēter idez foꝛet quadocūq; cessat cōtra debitū pieta tis seu caritatis.

Leprosus

Quid de coniugio leproſoꝛuꝫ.& lepꝛa supueniens soluit sponsalia. a .s.de futuro.ut in.c lrās.de quo.·j·⁊ ibi glo.que etiaꝫ dicit ꝙ idem est de qualibet deformi enormitate. b sed nō soluit mrīoniū.extra.eo.lrās uñ si ꝛtractū fuit tenet' ciūx ad reddi tionē debiti.extra.e.c.i.⁊.ij.leproſus.etiam ꝛtrahere pōt si inuenit uolētem.ex̄.e.c.ij.

Utrū ciūx teneat' cohabitare cōiugi leproſo.& ꝑm tho.i 4°.di.xxxij.licet teat' reddere debitū nō tamē tenet' ei cohītare nisi enim ita cito inficit' ex coitu sicut ex frequēti cohabitatōne.⁊ ꝑm pe. hec opio celebꝛioꝛ est ꝙ hosti.declarat sic sufficit le ꝓpso ꝙ uxoꝛ ita ꝓpe sit ꝙꝓter loci distā tiam nō fraudet' debito nec oꝛ ꝙ in eodē lecto aut in eadē domo moꝛent' filij q̄ le ꝓpsoꝛ cū sano remanere dñt ne inficiant' a Idē in sum.con.li.iiij.t.ij.q.lxvi.cuꝫ duabꝰ se. b Utrū leproſi teneant' dare decimas.habes.s.decime.infra.ℊ.i.⁊ utruꝫ de sepultura a .s.alicuꝰ leproſi intrāti. domū leproſoꝛ ut in loco ꝓallegato. b teneant' ad canōicā poꝛtionē. unde infra sepultura.iij.ℊ.xi.qui incipit ꝙd de lepꝛoꝝ.

Utrū sacerdos leprosus debeat celebrare. R̄ ꝑm Guil. publice qdē ꝓpter scandalū celebrare nō dēt sed ꝓuatim si ñ sit nimis deformis. a aut debilis ꝑm eūd. vt in sum. cō. li. ij. t. i. q. xliij. b Non est ꝓhibēd⁹ sed tamen cessabit a mīsterio q̄ ad sanos. a sed leprosis ⁊ mīstrare poterit diuina. ut in dicta. q. xliij. b

Lex ⁊ cōstitutio. quid ē lex. R̄ lex est ostō ppl̄i in q̄ maiores natu simul cū plebib⁹ aliquid sanxerūt di. ij. lex. ⁊ de hoc etiam vide in fine sequētis. ℣. Quis pōt facē legē. R̄ ꝑm tho. ꝑma z^e. q. xc. lex ꝓncipalr̄ respicit ad bonū cōe ordinare aūt aliqd ad bonū cōe est l̄ totī⁹ multitudis l̄ alicuī⁹ gerentis vicem totius multitudinis. et ideo cōdere legē l̄ ptinet ad totā mlt̄itudinē l̄ ad psonā publicā que totī⁹ multitudinis curā hēt. est tñ ꝓmulgatio neccia ad h̄ ut lex hēat suā virtutē. vñ ⁊ di. iij. a in ℣. leges. b dicit̄ ꝙ leges istituūt̄ cū ꝓmulgāt̄. ⁊ sic pōt itelligi talis diffinitio. lex est quedā rōis ordiatio ad bonū cōe ab eo qui curā coitatis hēt ꝓml̄gata. a cō. hosti. ut in sum. cō. li. ij. t. v. q. cciij. b Sed qui sunt illi qui ita curā coitatis hñt ꝙ possint legē facere. R̄ ꝑm hosti. gñalē cōstōnem papa pōt facere in oibus spūalib⁹ ⁊ ecclesiasticis. extra. e. c. fi. Item legat⁹ in ꝓuīcia sibi ꝯmissa. extra de offi. le. c. fi. extra de loca. ⁊ ꝯduc. ex ꝑpto. item synod⁹ ꝓuīcialis. xvi. di. ꝙ dicit̄. itē synodus epalis. xvij. di. c. i. ⁊ c. fi. itē eps ī sua dioceſi pōt cōstōem facere. extra de ma. et obe. si quis. extra de lo. ⁊ cō. uestra nobis. Itē capl̄m pōt sibi ostōem facē. ex̄. e. cum accessisset. sil̄r ⁊ uniūsitas clericoꝝ ⁊ magistroꝝ. extra. eo. ex lris. Itē in tpalibus gñalē legē pōt facere ipator. C. d legi. l. ij ⁊ l. fi. nō tñ ī spūalib⁹ seu ecclesiasticis. itē ꝓfect⁹ ꝓtor ⁊ oēs quib⁹ ipator h̄ mādat Itē ppl̄s rōnus. itē senat⁹ rōn⁹. omēs isti legē gñalem facere pñt. Itē ois citas siue ppl̄us pōt sibi legē facere. hec oīa in insti de iure. na. ℣. i. ⁊ ij. Idē credo de quolibet collegio approbato. extra. c. q̄ in ecclesiaꝝ. ⁊ c. ex lris. a Itē in d. q. cciij. ⁊ additur ꝑm Inno. in. c. urā nobis. extra de loca. et cōduc. ubi dicit ꝙ licet eps cū capl̄o suo possit statuta facere sup iurisdcōe sua sup alijs tamē nō pōt nisi hi quorū int̄est cōsentiāt l̄ ad min⁹ sunt pñtes. de cō. di. iij. c. i. ⁊ extra de his que fi. a pre. siē cō. ca. c. pe. ⁊ fi. b Sed infra qō tēpus incipit artare. R̄ ꝑm host. cōstō gñalis incipit artaꝛ p⁹ duos mēses a tpe publicatōnis. ut in auē. ut fac. no. consti. in rubro ⁊ nigro. a coll̄. v. b Idē ber. ⁊ Jo. an. d. sic. cum istud sit iur. ciuli exp̄ssuz ⁊ iure canōico otrariū nō sit cautū illud seruabim⁹ q̄m etiā roborātū videt̄. extra ne cle. l̄ mo. c. ulti. ⁊ de sen. exco. nouerit. ⁊ addit dicens nisi in ipa cōstōe aliud caueat̄ ⁊ p hoc solunt̄ si que inueniūt̄ otraria. inferiorum aūt cōstitutō ꝑm eundem hostiē. utputa capl̄oꝝ ⁊ uniūsitatū icōrinēti ligat facta ꝓmulgatōe nisi forte abñtes ⁊ ignorātes quib⁹ neq̄ tēpus dabo neq̄ limitabo sed iudicis arbitrio relinq̄. ar. extra. qui. ma. ac. po. c. fi. a Idē in dicta. q. cciij. b Utrū ignorātes excusant̄ ab obseruātia legū ⁊ cōstōnū. R̄ coiter loquēdo ñ excusantur nisi sicut ꝓdictū est. ℣. ignorātia ℣. ij. ramē a sniis platis ꝓ statuta ordiariorum excusant̄ ignorātes ꝙ non ligantur illis nisi eorum ignorātia fuēit crassa aut supina. extra. e. ut aiaꝝ. li. vi. ⁊ q̄ sit crassa seu supina habetur ℣ ignorātia. ℣. fi. Utrū cōstō respiciat ptērita. R̄ futura tantū respicit nō ptērita. ex̄. e. ognoscētes. nisi in ea noiatim de ptēritis caueat̄ ex̄. e. c. fi. Utrū posterior cōstō tollat ꝓrē R̄ tollit etiā si de ꝓrī nullā faciat mētionem. extra de cogna. spi. c. i. licet secus sit in ꝑptis. extra de ꝑpt. ceteꝝ. ⁊ c. ex pte. itē secus de ꝯsuetudine. a .s. quia ei nō derogat̄ ꝓ nouam constōem pape nisi de ea fiet mētio. ut in loco allegato. b supra cōsuetudo. ℣. vi. Utrū leges humane obligēt in foro cōscie. R̄ ꝑm tho. ꝑma z^e. q. xcvi. leges hūane. si iuste sint hñt vim

obligatōnis in foro conſcie a lege eterna. a qua deriuant᷑ ꝑ illud ꝓuerb. viij. ꝑ me reges regnāt ⁊ legū ꝺitores iuſta ꝺecernunt. ꝺicunt᷑ aūt leges iuſte ꝑmo quidē ex fine. ſcilicet quādo ordināt᷑ ad bonum cōe. itez ꝛ° ex auc̄te. ſcilicet quādo lex lata non excedit ptātez ferēdis. itē ꝛ°. ex forma quādo ſcilicet ꝑm equalitatē ꝓportionis imponūtur ſbditis onera ad bonum cōe ⁊ ꝑm hoc leges huiuſmōi onera imponētes iuſte ſunt ⁊ obligāt in foro conſcie. ꝺi. ix. quicūq;. leges uero iniuſte nō obligāt de quib⁹ uide in ſe. ℊ. a Idē in ſum. con. e. t. q. cciij. b Que ſunt leges iniuſte. ℟ ꝑm tho ubi ſupra iniuſte ſunt. ꝑmo qdez ꝓ ꝺtrarietatē ad bonū humanū ⁊ ꝛ̄ ꝑ ꝓ ſcilicet ꝺtrarijs modis nūc ꝺictis de legibus iuſtis. nā uno mō ſunt iniuſte ex fine ſic̄ cū aliqſ ꝑſidens leges ꝑponit oneroſas ſbditis nō ꝑtinētes ad utilitatē cōem ſed magis ad ꝓpriā cupiditatē ℓ gloriā. ꝛ°mō ex auc̄te. ſcilicet cū aliquis legē fert ultra cōmiſſam ſibi ptātem. ꝛ°. modo ex foꝛ. pū cum inequalit᷑ onera multitudis diſpenſant᷑ etiā ſi ordinent᷑ ad bonū cōe ⁊ tales magis ſunt uiolētie ꝙ leges. vnde ñ obligant in foro conſcientie niſi forte propt᷑ uitandū ſcādalū. Itē iniuſte ſunt propt᷑ cōtrarietatē ad bonū diuinū ſicut leges tyrānoꝝ inducētes ad idolatriā ℓ ad qđlibet aliud qđ eſt cōtra legē diuinā. ⁊ tales leges nullo modo licet obſeruare. Sz nūquid inter leges impiales q̄ nūc uigēt ſint aliqui caſus illiciti ⁊ ꝑm animam nō ſeruādi. ℟ ſunt ut ꝺicit᷑ ꝺi. x. lege. ⁊ ꝑmo quidē in mrionijs. nā ꝑm leges filiꝰ uniꝰ germani copulari pōt ꝑ mrioniū cu filia alteriꝰ germani. ut inſti. de nup. ℊ iter eos C. de nup. l. nemini. ⁊ ꝑm deū tales debēt penitꝰ ſeparari. extra de cōſan. ⁊ affi. nō ꝺēt ⁊. xxxv. q. ij. ꝓgenie. ꝛ°. ꝑm leges q̄ puella rapta nō pōt ꝺtrahere mrioniū cum ſuo raptore. C. de rap. vir. l. unica. ⁊ idē erat olim ꝑm antiq̄s canones ſed hodie pōt ex̄ de rap. c. fi. ⁊ uide infra raptoꝝ. ij. ℊ ij. ꝛ°. q̄ ꝑm leges licitū eſt hoī ſoluto rēre mlierē ſolutā in ꝺcubinā. ut in auc̄. qui. mo. na. effi. ſui. ℊ. ſi quis aūt. ſed ꝑm deum etiam fornicatio ſimplex mortale pc̄catū eſt et excludit a regno dei ut ꝺicit apl's i°. cōr. vi. q̄rto quia ꝑm leges licitū eſt uiro occidere adulterū uxoris deꝑhēſum in adulterio ſi eſt ꝑſona uilis ⁊ cui non ꝺebetur reuerentia. ff. de adul. l. marito ꝑmo. rūſo ⁊. l. ſi adulteriū. ⁊. C. de adul. l. grecus. et ſimilit᷑ ꝛ̄ patri q̄ habet filiā in ptāte occidere adulterū filie in domo ſua. ⁊ ecōuerſo licet patri occidere᷑ adulterā filij ⁊ genēo occidere filiā. ff. de adul. l. pater. ⁊. l. nec in ea. ⁊. l. q̄ ait. ſimilit᷑ ⁊ latronez ſiue ꝓ'latorem agroꝝ. ut ꝑ homicidiū. ꝑmo. ℊ. vi. ſed ꝑm deū uibil eoꝝ licet ⁊ ꝓhibet᷑ cū ꝓcipit᷑ exo. xx. nō occides. quito quia ꝑm leges ꝺānat᷑ qui ꝺēprehenſam in adulterio tenz uxorē. C. ꝺ adul. l. crimē. ⁊. l. caſtitati ſed ꝑm deū ⁊ iura canonica pōt tenē ſine ulla pena dūmodo ipa uelit ab adulterio recedere. xxxi. q. i. ℊ. ſubaudit᷑. a al' incipit hic ſbaudiēdi. b Sexto quia ꝑm leges in multis caſib⁹ licitū eſt uxorē repudiare ⁊ mrioniū rite ꝺtractū diſſoluē ⁊ marie in caſu qui nōt᷑ ꝺi. x. lege. ⁊. xxvij q. ij. ſunt qui ꝺicunt. a In his capl'is ꝺicitur de diſſolutōe mrimonij etiā cōſūmati cauſa religiōis quod ꝓhibet᷑ licet leges ꝑmiſerit. b Sed hoc lex ꝺina ꝓhibet. ut i eiſdē. c ꝺicit᷑. ſeptīo qa ꝑm leges ſi mulier mortuo marito nubit infra tēpus luctus. ſcilicz uniꝰ anni infamis fit ⁊ incurrit multas penas. C. de ſcōis nup. l. i. ⁊. ij. ſed ꝑm deū ut apl'us ꝺicit nubat libere cui uult. extra de ſcōis nup. c. fi. ⁊ ut nota. Inno. remittūtur ei oēs ille pene q̄ ſunt ad ipiꝰ penā ſecꝰ ſi iñ pueniat aliqd ad alios. a dñs an. de bu. clariꝰ ꝛ̄ ponit in ꝺicto. c. fi. de ſcōis nup. ꝺ. q̄ quedā ſūt pene que fundantur ſup odio ſecundarū nuptiarū uł feſtinatōe trāſitꝰ. ⁊ tales pene ſunt correcte ut hic quia ꝺtrahere mrimoniū non eſt odioſum neq; ꝓhibitum ſed ab apl'o ꝑmiſſum. quedā ſunt pene q̄ fundantur ſup fauore ꝑmi mrionij ⁊ illa

adhuc hodie durāt. ut si mater cōsequit aliquid ab intestato l' ex testamto alicui⁹ filiorū pri⁹ mrimonij habet solum usu fructū sup eo dum uiuit remanēte ꝓprietate apud filios eiusdē mrimonij si extāt quib⁹ non extātib⁹ dsequit plenū ius ut. l femine. ff. C. de scdis nupt. Item q̄ vir siue mulier non possit in uita l' p⁹ mortē donare nouerce l' uitrico plus q̄ donauerit vnicuiq; filiorū pri⁹ mrimonij. ut. l. hac edictali. C. e. ⁊ idē in multis similib⁹ que ponit dns an. ubi supra. b Octauo. q̄a ꝑm leges filius spuri⁹ non est alend⁹ sed ꝑm deum ⁊ can. cōtra. ut supra fili⁹. ff. vij.

a Qui incipit quid de spurijs b ix. quia ꝑm leges hæres si non fecerit inuētariū tenet ad omnia debita defuncti sec⁹ ꝑm deum. ut supra hēditas. ff. v. decio. q̄a cum in certis casib⁹ ꝑm leges hæres teneatur de maleficio defuncti sec⁹ est ꝑm deū ut supra hereditas. ff. iiij a Quia ut ibi patet tenet ad omia debita defuncti etiā ex maleficio inquantū hereditas sufficit.

b Undecio. q̄ ꝑm leges id quod relinquitur in ultima uolūtate non ualet nisi habeat. vij. uel. v. testes. C. ⁊ testa. l. si un⁹ ⁊. l. fi. sed ꝑm deuz in relictis ad pias cās sufficiūt tres aut etiā duo testes. extra de testa. cum esses. ⁊ c. relatū. a De hoc plenī⁹ supra eccleſia. ꝓmo. ff. v. in additiōe

b Duodecio. q̄ ꝑm leges si ꝓmitto aliquid nudo pacto. a id est simplicī ꝓmissione sine alia iurī. solēnitate. b Nō teneor quia non oritur inde actō. ut ff. de pac. l. iurī gentiū. cōtra est ꝑm deum ⁊ canones quia mortaliter peccat recedens a pacto extra de pac. c. ꝓmo. cum similibus que ibi notant. ⁊ uide infra ꝓmissio. ⁊ iō si ꝓmitto uni recipiēti pro alio quia ꝑm deum teneor ꝑm leges non. a Nisi promissio facta fuerit ꝓsone existēte sub potestate alteri⁹. ut seruo seu filiofa. uel ꝓcuratori seu negociorū gestori. per hos enim acquirit patri ⁊ dño ut in insti. per quas ꝓso. no. acquiri. ob. ꝓ to. ⁊ ff. ⁊ C. de ꝓcu ⁊ de negꝫ. gest. b xiij. quia inter emētes ⁊ vendētes concedūt leges. a Melius diceret ꝓmittūt nullū enim dolum leges concedūt. ff. de dolo. ꝓ totū. b Deceptio nem. ꝛc. uide supra emptio. ff. iij. xiiij. quia ꝑm leges non licet emere seu uēdere iura ⁊ accōnes q̄ quis habet cōtra aliū ꝓ minori pretio q̄ sit pncipale debitū aliter ñ ualz emptio nec peti potest nisi usq; ad id quod solutū est nec etiā possunt talia iurā pro parte uēdi ⁊ pro parte donari. C. mādati. l. ꝓ diuersas. ⁊. l. ab anastasio. sed ꝑm animā nihil ꝓhibet me emere iura cōtra aliquē pro minori pretio q̄ sint ipsa iura dum tamē non faciā hoc in fraudē usure si propter interesse meum aut laborem qui forsitā erit in rehabēdo seu q; dubito ne debitor fugiat aut ad pauꝑtatem ueniat. uide infra hic usura. iij. ff. pe. a Et ibi patet q̄ etiā in dictis legib⁹ per diuersas ⁊ ab anastasio q̄ hoc fuit statutū ad removendas lites ⁊ pro cōmuni bono. ideo non est causa quare in conscia nō obligēt ut sibi imputet qui se ītromittit h⁹mōi periculis ⁊ litigijs. b xv. quia ꝑm leges ī longissimo tempe etiam possessor malefi dei ꝓscribit secus ꝑm deum ⁊ iura canōica. extra de regl. iurī. possessor malefidei. lib. vi. de hoc uide infra ꝓscriptio. ff. q̄nto. xvi. quia ꝑm leges maleficia cogitationis regulariter non puniūtur. ff. de penis. l. cogitatōnis. sed tamē omis cogitatio mala vl' a deo per penitētiā puniēda est. xxxiij q. ij. omis. xvij. quia ꝑm leges licet magi ⁊ uenefici puniant. tamē quia hoc faciūt cōtra imbres uentos ⁊ grādines pmiant C. de male. l. eorū. sed ꝑm deum talia etiā sic facere grauissimū peccatū est ut clare probat Tho. z^a z^e. q. xcvi. a Et bene q̄ non sunt faciēda mala ut ueniant ad ißo. iij. b xviij. quia ꝑm leges licitū est in causa sanguis corrūpe accusatorē. ff. de ꝓbari. l. fi. a Ibi dicit in omib⁹ causis ꝓter q̄ in sanguinē qui delatorē corrūpit pro victo hētur ⁊ sic non innitit q̄ hoc liceat. sed quia tali pena non punit. b sed ꝑm deum non licet. ut pōit Tho. z^a z^e

.q.xcvi. hec igitur sunt que notare potui quantū ad casus anime non sunt ꝑm deū tenendi licet sint ꝺcessa ꝑr leges. alie ꝛo iuris ſbtilitates ⁊ diuersitates iuris canonici ⁊ cīlis iuristis relinquā. porro de illis legibus que ꝑmittunt usuras nihil dico q̄ oēs abrogate sunt etiā ꝑr leges. ut .j. vsura. primo. ℣.xxviij. qui incipit quid de legib⁹. Utrum in legib⁹ possit dispē/sari. rñdeo ꝑm T ho. 2ª 2ᵉ. q.xcvij. rectōes multitudinis dispēsare possunt in legib⁹ humanis in aliquib⁹ casib⁹. a scilicet in quibus dispēsatio a iure ꝑmittit alꝫ secus cum nemo possit uenire cōtra legez supioris. xix. di. nulli fas est. b ita tamē q̄ dispēsatio nō cedat in nocumētū boni cōmunis sed potius ad illud ꝓficiat. qui aūt sunt casus iuris canonici dispēsabiles solum ꝑr papā habes supra dispēsatō. ℣. vij. ⁊. viij. ⁊. ix. b scilicet in ℣.q incipit. dispēsatio. cum sequētibus. Utrum in cōstitutōnibus intelligāt cōcessa que/cunq; non sunt ꝓhibita. rñdeo ꝑm hosti. si cōstitutio ꝑmulgata est affirmatiue oīa que cōtinet ⁊ ex eis sequēcia videtur con cessa nisi repiantur ꝓhibita puta ꝺcessuz est cōtrahere mrīmoniū. ergo cuilibet et semp nisi repiatur ꝓhibituz. si uero pro/mulgata sint negatiue oīa ex eis sequē/cia intelligūtur ꝓhibita nisi repiātur cō cessa sicut ꝓhibet ne quis occidat. ergo semp ⁊ oībus ꝓhibet nisi quādo inueni tur cōcessum. Leges impiales imitāt canones. vnde dicūt sic non dedignātur sacre leges canones sacros imitari spāliter in mrīmoniis ⁊ usuris. auē. ut clerici apā ꝓpios episcopos. coll. vi. ⁊. ij. q. vi. ℣. hic colligit. extra de no. opi. nunti. ītellexim⁹

In legis fraudem nihil agendū. ff. de legi. cōtra legē. quia cum quid ꝓhibetur una uia intelligit ꝓhiberi ⁊ alia. extra de regī. iur. cum quid. li. vi. Quid de con dentib⁹ leges iniquas. rñdeo si leges iniq̄ sunt cōtra libertatē ecclesie tunc cōdētes ⁊ seruātes sunt excōicati in ipo facto. ut habes extense supra excōicatio. ꝑmo. ℣. ij. .x. viij. si uero sint simpliciter cōtra aliqua dei ⁊ ecclesie mādata. utputa q̄ liceat fa/cere symonias uel alienare feuduz pōpue ecclesiasticū ipo iure nō ualēt. di. viij. que contra. xxxij. q. vij. flagicia. extra de cōsti. que in ecclesiarū. ⁊ facientes ⁊ seruantes peccant mortaliter. extra de symo. cū in ec/clesie. ⁊. c. non satis. ⁊ si q dānificati sunt occōne talis legis cōditores ⁊ eoz̄ hered/des tenētur ad restitutōem. illi etiam qui induxerūt conditorē ad talem legem faci endam tenētur insolidū. ⁊ similiter omēs seruātes tenētur ad restitutōem omniuz eoz̄ que taliū legū occione lucrati sunt vel alios dānificauerūt ⁊ eodē mō immo multomagis peccāt ⁊ tenētur qui leges condūt directe cōtra deum sicut de ido/latria ut hic supra. ℣. viij. est dictū. a Hec etiam notātur in sum. con. li. ij. t. v. q. ccv. ꝑm Ray. ⁊ Hosti. ⁊ ultra p̄dictuz casum etiam in aliis irrogat excōicatio cōtra talium legum cōditores puta si cō/derent legem sup usuris faciēdis uel non restituēdis ut in cle. ex graui. de usuris. l̄ sup symonia cōmittēda cum symonia ho die sit excōicatio papalis. ut patet p exī/uagantē Eugenij quarti cum detestabile ⁊ idem in multis aliis casib⁹ qui possunt colligi supra absolutio. ꝑmo. ℣. ij. ⁊ excōi/catio. ꝑmo. ℣. ꝑmo. cuz se. b ad materiā legis pōt ptinere supra ius leges audire non licet quibusdā clericis. supra excōica tio. ꝑmo. ℣. ij. .x. vi. ⁊ ibidem. ℣ iij. .xvi. xiiij. quomō papa possit tollere leges habes. j. papa. ℣ antepe.

Libellarius cōtractus. Cōtractus iste qui in quibusdā locis dicit datio ad liueluz est idem qđ cōtractus emphiteoticus. et ideo de h uide ī emphiteos.

Libellus famosus Libellus famosus dicit quando aliquis scribit cedulā cōtinentē iniuriā alie infa miaz alteri⁹ ⁊ ꝓijcit eā in loco ubi iuenit

ꝛ sic alius infamat. Que pena dicit. libellū famosum. rñdeo quadruplicit est pena ꝑm ꝙ quatuor modis pōt agi de eo ꝛ ꝓmo quidē si agat crimialiter etiā ꝑm leges est pena capitis tam cōtra illum qui fecit ꝙ contra illū qui inuenit nisi corrupēit uel nulli reuelauerit. C. e. l. vnica. v. q. i. si quis famosum. a Ibi trāssumpta est pars dicte legis unice. ubi dicit si qs libellū famosū siue domi siue in publico vl in quocūq loco ignar⁹ repit aut corrūpat ꝓus ꝙ alter inueniat. ꝛ nll dficeat inuentū. si uero nō statim eosdē cartulas l rupit ul igni dsumpserit ꝑ vim earum manifestauerit sciat se quasi actorē huius delicti capitali sentētia ꝑiugandū. huius aūt libellus alterius opiōnē non ledat.

b ꝛ quilibet de populo accusare potest tales qneriā accusatori dstituit ptium ꝓ modo ꝑsistantie accusate psone. uel si erat seruus ꝓducit in libertate. ff. de iniurl. l. lex. ꝟ. fi. ꝛ C. e. l. vnica. z. si agat ciuiliter scilicet accōne iniuriarū que non publici sed ꝓuati cōtinet querelā. C. de iniurl. iniuriarū. ꝛ sic puniet ꝑm iuramētū actorl. ꝛ taxatōnem iudicis. ut in instl. de iniurl. ꝟ. pena. z. si agatur ꝑm canones. et sic qui famosum libellū cōficit flagellat ꝛ excōicatur. v. q. i. quoniā in alterꝝ. ꝛ c hi qui. ꝛ pōt dponi cum sit graue crimē ꝛ dānatione dignissimū. xxv. di. ꝟ. nunc autem. 4. in foro pniali quia tam isti ꝙ alij dtra dctores tenētur ad restitutōnem fame per modū qui dictus est supra detractio. ꝟ. iij et. v. a Idem in. sum. con. lib. ij. ti. v. q. cc. b

Libertus est ille qui ex seruo factus est liber ꝓ manumissionē manumissoꝝ autē patronꝰ dicit et semp libertus patrono renet ad quedā obsequa Ingenuꝰ autē uocat qui liber natus est. ꝛ sic nulli tenet obsequi. est autem casus quo libertꝰ eripit in ingenuitate. scilicet si a dño fuerit expositꝰ. ut dr. s. expositꝰ.

Utrū libertꝰ possit reuocāi i seruitutē rñdeo libertus in seruitutē reuocat ꝓpt ingratitudinē. scilicet cum manꝰ iecit i patronū aut atrocē iniuriā seu graue dānum rerum uel uite ꝑiculū inferre ꝑsum pserit ꝛ eis. dē causis pōt quilibet donator donatōem reuocare. extra de dona. c. fi.

a Et ibi nōt glo. quod habet in isto. ꝟ. notat etiam in sum. cō. l. iij. t. xvij. q. xiiij.

b Que differētia est inter libertos ecclesie ꝛ ꝓuatorū. rñdeo ꝑm Hosti. multiplex. ꝓma quia liberti ecclesie reuocāt in seruitutē ꝓpter opas non ꝑstitas. xij. q. ij diaconi. secus in liberto ꝓuati. C. de libe. ca. solo. Inno. tamē intelligit hoc de obsequijs ipositis non de alijs. a Quia ad non ipsita non tenēt. ut dicit ipe Inno. in. c. de famulis. extra de ser. non ordi. ubi etiā dicit ꝙ ꝑ omissionē obsequij ipositi non redigit libertꝰ in seruitutē nisi esset nimis necessariū obsequiū puta quia negaret alimēta. tunc enim iquit reuocabitur in seruitutē. b Secūda quia filij libertoꝝ ecclesie etiā nati pꝰ manūissionē sūt obnoxij ecclesie. xij. q. ij. de libti. ꝛ c. liberti. ij. secus in alijs. C. e. l. i. ꝛ ij a .s. in titulo de liberti. ꝛ eorū libꝰ. b Tertia quia liberti ecclesie tenētur seruire eccl'ie etiā si nulla opa sint impōita eis. xij. q. ij. diaconi. in fi. ꝛ c. liberti. ij. secus in alijs. C. e. l. i. ꝛ ij. a ibi non bene uerū hoc aparet sed bene hoc dicit Inno. in dicto. c. de famulis cōiūctis que notātur ꝑm Ray. i sum. con. li. iij. t. xvij. q. xiiij. b Quarta est quia liberti ecclesie si iniuriētur ul accusent illa l restificētur cōtra illā reuocā tur in seruitutē etiā si ordinati fuerit. di. liij. qui ex famulis. ꝛ in ꝓdicto. c. diaconi extra de ser. non or. de famulis. Quita ꝙ liberti ecclesie manumissi ad hoc nō ordinētur nō possunt de acquisitis quocunq modo ad alios trāsmittere ꝑm quosdam ꝙa potius omnia ad ecclesiā ptinebūt sed uerius puto ꝙ hoc sit uerū solū quando in manumissiōe fuit dictū. al's etiaz testm possunt cōdere de his que acquisierūt. ar. extra d ser. non ordi. eo libꝰ. xij. q. ij. c.

ṗmo.⁊.ij. a Idem in sum.con.eo.t.q.i. ꝑm tancre. Bai. Ul.⁊.hosti.ꝑdicta etiam notãtur in dicta.q.xiiij. b multa circa materiã libertorũ habes infra manumissio.⁊ infra seruus.

Litere De falsarijs lrãrum uide supra absolutio.ṗmo.ꝯ.iij.x.iiij Item supra excõicatio.iij. quilibet debet portare de curia lrãs de dignitate quam dicit se habere.ut infra pegrinꝰ.i.ꝯ.fi.

Litigium Litigiũ ꝑput hic sumit̃ est cuꝫ unus uerbis alterius cõtradicit in qua cõtradictõe ꝑm tho zⁿ zᵉ.q.cxlvi. duo possũt attẽdi.quãdoq; enim cõtingit cõtradictio ꝓpter hoc ꝙ contradicẽs recusat psone dicẽtis consentire ex defectu amoris animos uinctis ⁊ hoc ptinet ad discordiã caritati otrariã. qñq; uero cõtingit ꝓpter hoc ꝙ cõtradicẽs non uerẽt cõtristare dicentẽ. ⁊ sic fit litigiuꝫ quod amicitie uel fabilitati opponit̃ ad quã ptinet delectabilit̃ alijs cõuiuere. vñ philosophꝰ dicit tertio ethicorũ. ꝙ illi qui ad omia cõtrariãtur causa cõtristãdi nec quoscũq; curantes discoli ⁊ litigiosi uocantur ⁊ uide supra discordia.

Utrum litigiosus plus peccet ꝙ adulator.rñdeo ꝑm Tho.ubi supra cum uirtꝰ amicitie ṗncipaliꝰ tendat ad delectanduꝫ ꝙ ad cõtristandũ ideo litigiosus qui sẽp abundat in cõtristnado grauius peccat ꝙ adulator qui semp abundat in delectãdo ꝑ accidẽs tamẽ posset ecõuerso esse. puta si in aliquo pticulari adulator magis itẽderet per deceptõem necesse l̃ huiusmõi.

Sed qualiter litigiosus ꝓhibet̃ ordinari.rñdeo ꝑm Bay.triplex est causa.ṗma quia tales non sunt apti ad humilem doctrinã nam que requirit̃ ab eis.vnde.di. .xlvi.ꝯ.ṗmo. dicit̃ nihil est impudẽtius arrogãtia rusticorũ qui garrilitatẽ auctoritatẽ putant ⁊ parati ad litẽs in ꝓiectos tumide intonant.secũda causa est quia litigiosi uł adulatõnibus animos ṗncipum sibi cõciliant uł fratribꝰ suis detrahẽdo infamie notam ingerunt.uel inter fratres discordiam seminando seditõnes nunq; cessant facere.di.xlvi.ꝯ.ij.tertia causa est. quia cum ipi debeant discordãtes ad concordiam trahere ⁊ etiam oblatõnes dissidentium ꝓhibeãtur recipere nõ dẽt alios ad discordiã ꝓuocare.di.xc.in ṗncipio.et per to.di.

Locatio vel cõductio Locator dicitur qui rei sue usum alteri ꝑ pretio cõcedit.vnde cum loco tibi domũ meam ego sum locator tu uero cõductor ⁊ etiam quãdoq; quis dicit̃ locare opas suas quãdo offert se ad faciendũ aliquid pro pretio uł etiam quãdo accipit rez ut faciat in ea aliquid qđ dicit̃ innominatꝰ cõtractus. a Nisi interueniat pretiũ pecunie tunc enim esset mera locatio. ar in instl.⁊.C.de loca.⁊ cõduc.i ṗncipio b Quo tempe debet solui merces locatori rñdeo ꝑm Hoff. seruari debet quod inter eos actum est. Si uero non apparet quid actum sit seruandũ est mos regionis.qui si etiam non apparet uł est uariꝰ seruãdũ qđ minimũ est. scilicꝫ ut soluatur in fine anni.extra de regl.iurł.in obscuris.lib.vi. Idem azo. In quibus casibus potest dominꝰ expellere inquilinũ seu ꝺductorẽ rñdeo in quatuor.ṗmus si domus locata necessaria facta sit sue habitatõni puta si domus quã habitabat casu destructa est. aut si postea duxit uxorez uł alia similis necessitas supuenit intelligendũ ꝑm hosti quãdo tamẽ tempe locatõnis illa necessitas non iminebat. secũdꝰ casus ẽ si domꝰ habet necessitatẽ repatõnis ⁊ itelligo de necessitate orta post locatõem. Et in his duobus casibus remittẽda est pẽsio pro rata tempis.tertiꝰ si conductor puerse in domo uersẽt̃.ut si tenet porcos in solario uel non est in ea ꝑm pactum cõductõnis vel si deteriorez faciat uł malas feminas ibi teneat aut etiam puersos homines.ar vt in auẽ.de leno.ꝯ.sanximus.coniũcto.ꝯ.

si quis autē.eo.ti.ubi etiā patet.ꝙ nisi dominus expellat de domo sua huiusmodi turpes psonas ⁊ lenones grauiter punit

b In quo casu aliqui dixerūt non esse remittendū partē pēsionis ꝓ rata tēpis sed cōtrariū uerū est ꝙ dominus tenetur remittere.pōt autē agere cōtra inquilinū pro dāno dato.ut extra.eo.ꝓpter. a Et ibi hoc nōt gl.addens ꝙ locator aget actione legis aquilie ⁊ ex locato. b quartꝰ cum inquilinꝰ per biennīū non soluit pēsionē quia pōt expelli ⁊ si ad quīquēniū uł ultra cōduxit. a Nisi celeriť satisfecerit.dicto.c. ꝓpter.⁊ de ista expulsiōe latius supra emphiteoť.ſ.iij.in additione.

b hos quatuor casus habes in.dicto.c. ꝓpter. a hec etiam notātur in sum.con. li.iij.t.viij.q.xxxv.ubi etiā additť ꝑm hoſt. ꝙ cōductor intelligitur ipsorbe uersari si opa rustica suo ope non exteť.uł si ꝓpter īimicitias ex eius culpa ꝓcedentes dānū detur. b Utrū cōductor teneať loctori de dāno qđ in re locata contigerit.Rē ꝑm Hosti. tenetur si cōtigerit culpa sua uel illorū quorū opera utitur ⁊ in hoc cō tractu uenit etiaz culpa leuis cum gratia utriusqz celebreť quāuis quidā cōtrariū dixerūt.ut in insti.qui.mo.re.contra.ob ſ.ultio. a Qui tamē accipit mercedez pro custodia teneť etiā de leuissiā culpa ꝑm hosti.⁊ in sum.con.eo.t.q.xxxvi.⁊ sentit glo.in.l.qui mercedē.ff.de loca.⁊ ītelligе quādo obtulit se custodiť.ar.l.ſ.sepe ff.depositi.alꝰ secus.ut supra.depositū.ſ. iij. in additōne. b Unde si auriga duz ceteros curru suo trāsire cōtendit curruz euertit ⁊ seruū quē cōduxerat quassauit uł occidit teneť.debuit enim se tempare ⁊ diligētius se habere.ff.e. Item queriť item si fecit qđ quicūqz diligens fecisset secus erit ut.ff.eo.si merces.ſ.qui calūna. de dāno uero dato uł alio cui obuiare nō potuit non teneť.ff.eo.sed de dāno. a Et ibi patet ꝙ teneť de dāno dato ab eo quē posuit in custodiā. b Similť etiā nec de casu fortuito. Utrum ille qui locat opas suas faciēdas in aliqua re tenetur de dāno illi⁹ rei. rūdeo ꝑm Hoſtie. sicut ⁊ in supiori questiōe dictū est si dānum cōtingit culpa illius teneť aliter nō unde si colūnam trāsferendā accepit vel dolia ⁊ huiusmodi.⁊ fracta sua culpa uel illorū quorū opa utitur. teneť etiam de culpa leui secus si diligētiā adhibuit.ff. eo.si merces.ſ.qui calūnam.⁊ licet de dāno uel alio dato non teneať.ut.ff.eo.qui mercedē.nam ⁊ qui mercedē pro sola custodia accipit tenetur etiam de leuissima culpa.extra de depo.bona fides.sed ō cāu fortuito non teneť nisi ex pacto.ut ibi.

a Ubi etiā idem dicit si pcessit culpa uł mora. b Item si sutor puerū quē conduxerat forma calcei tam uehemēter percusserit ut ei oculus effoderet teneť ga leuis tantū castigatio ei pmissa est.ff.eo. Item queriť.⁊ extra ō homicid.ad audientiam.itez qui recipit palliū meū.⁊ postea p errorē dedit alteri teneť quia ñ tollať error in facto ꝓprio.ff.eo. itez queritur.ſ. item si palliū.item si fullo uestimēta palienda accepit ⁊ mures roserūt de culpa tenetur ut.ff.eo. Item queriť ſ.si fullo. item si aliquid sartiendū uł poliendū uł gemmā sculpendā uł includendā accepit tenetur excepto si res uitio suo frangať nam tunc non teneť nisi p spāle pactum ⁊ eo modo si uitulos pascēdos accepit ff.eo.si quis feudū.ſ.si quis uitulos.et.l item queriť ſ.si gēma.xxiij.q.iij.tres psonas. Item si nauta me inuito ponat res meas in alio naui ꝙ ubi posuerim ⁊ pēit tenetur.ff.eo.item queriť. a In.ſ.primo ⁊ ibi patet ꝙ si trāstulit non inuito dño sed bona fide ⁊ sine culpa non tenetur uł etiā si mala fide trāstulit sed in eadē nauigatōne utraqz nauis periť.ff.ad.l.Ro. de iac.l.fi.ſ.primo.posita etiā in hoc.ſ nōntur in sum.con.li.iij.t.viij.q.xxxvi. b Pone ꝙ locatori operis ut pastori ꝛs perit ⁊ domi⁹ dicit ꝙ perit culpa seu dolo illius ⁊ pastor negat cui incūbit ꝓbatio. Rē ꝑm hosti.pastori. nam cum ipe ratione

officij debeat custodiã habere si dic̃ amissam onẽ ꝓbat abfuisse culpam siue doluꝫ sicut argẽtariusꝫ ꝓbare ꝺbet amisisse rões cum ruina uł incẽdio. ff. de eden. si qs ex argẽtarijs. §. ultio. Idẽ in custode carceri. ff. de custo. ꝛ exhi. re. l. ultiã. cũ ał q doluꝫ allegat dolum ꝓbare deat. ff. de ꝓba. quotiens. §. qui dolũ. a Idẽ in dcã. q. xxxvi.

b In quibꝰ casibꝰ remittit̃ cẽsus siue pẽsio rei locate. Rn̄ si cõductor expellit̃ fit remissio pro rata tempis. ut supra i. iij. §. dictũ est. aliter etiã cõductor corpis alicꝰ utputa agri excusat̃ a solutõe ꝓpter vim maiorẽ cui resisti non potuit. Item ꝓpter id quod pter cõsuetudinẽ euenit. a puta tẽpestas ł alia aeris itempies in deuastatõne fructuũ. ut in. l. de qua statim.

b ut. ff. eo. l. ex cõducto. §. ij. ꝛ. iij. Item spãliter ꝓpter sterilitatẽ efficientẽ conductores magno icõmodo nisi sterilitas ualeat ꝺpẽsari cũ ubertate ꝓcedẽtiꝫ ꝛ sequẽtis anni. ꝛ fiet hec remissio ꝓ rata sterilitatis. extra. c. ꝓpter. a ꝛ ſm goff. in sũ. cõ. li. ij. t. viij. q. xxxvij. sterilitas et ubertas. intelligũtur ſm uulgi opiõnẽ. licꝫ qdam dixerit sterilitatẽ quãdo semẽ nõ ꝓꝑit̃ similiter ꝓpter ubertatez si casu fortuito cõtingat augmẽtãda est pẽsio nisi aut si hoc fiat diligẽtia possessoris. ꝛ ij. ibiungit̃ Itẽ hec que dicta sunt de pẽsione minuenda uł augenda intellige ſm goff. in eo colono qui nũmis colit. nam partiarijꝰ q̃i iure sotietatis ꝛ lucrũ ꝛ dãnuꝫ cum dño fundi ptitur. ut. ff. e. l. si merces b Q. si aliquis locat opas suas tantũ uel accipit rem ut aliquid in ea faciat. a vel etiam locat rem ꝛ opam. ut in dicta. q. xxxvij. ubi hec nõntur ſm Jn. ꝛ host. b totaꝫ mercedẽ recipit. etiaꝫ si casu fortuito ipeditus fuerit nisi mora ł culpa sibi possit iputari. ff. de uarijs ꝛ extraor. cog. l. i. §. pe. ff. de statu liberi. l. cum hęres. §. pe. potius vł §. antepe. Quid si cõductor fundi aliquid expẽdit in re cõducta. rñdeo ſm host. si expẽdit necessario uł utiliť aurit edificauit uł instituit aget ꝺtra locatorẽ vt expẽsas recipiat. ff. e. l. dño. ał secus.

Jtrũ cõductor agri ł dominꝰ ł alteriꝰ rei possit rem ipam alteri locare. Rn̄ pot. C. e. l. nemo. ꝛ tũc res posteriori. ꝺuctori. obligate sunt ꝓncipali dño usq; ad illã quãtitatẽ quã ille secũdꝰ ꝺuctor tenet̃ ꝓtori ff. e. l. si in lege. §. si colonꝰ. a ibi dicit̃ ꝙ fructus rei locate sunt in cã pignori ac si ꝑus ꝺuctor etiam ꝓcepisset ꝛ ꝙ alie res posteriꝰis ꝺuctori nõ obligãtur dño. ſ glo. dicat ubi. s. in totũ. sed ꝓ pte sic ł nõ obligãtur quãdo nõ sunt inuecte.

Nullus plat̃ religiosus pot̃ ꝺcedere ad uitã nec ad certũ tẽpus reddit̃ uł ꝓtem eoꝝ. a aut iura aut possessiões mõsterii ozũ ł aliarũ admistratõnũ sibi ꝺmissarũ ut in cle. de qua. §. b alicui etiã ꝓ q̃cũq; pecunia nisi necessitas ł utilitas cõuẽtus siue loci exposcat ꝛ accedẽte ꝺsẽsu ꝺuẽtꝰ aut si ꝺuentũ non hẽt accedẽte consensu supioris ꝛ qui ꝺtrafecerit incurrit sniam suspẽsiõis nec recipiẽti acquirit̃ aliquod ius. tamẽ hoc nõ extẽditur ad locatiões ł redditũ aut fructuũ uenditõnes ad modicũ tẽpus. ut de rebus ecclesie non alie. mõñ. in cle. uide infra symonia. iij. §. iij. bona ꝺuctori. sunt obligata locatõi ut. §. pignus. §. ij.

Ludus ꝛ iocus

Jtrum in ludis ꝛ iocis possit esse uirtꝰ Rn̄ ſm tho. 2ª 2ę. q. clxviij. sicut homo indiget corpali refocillatõe quia nõ pot̃ continue laborare ita etiã ex pte anime indiget quiete ꝛ solatio quod fit ꝑ ludicra ꝛ iocosa. Circa que tria uidẽtur pcipue eẽ cauenda. ꝓmũ ꝛ ꝓncipale est ꝙ pdcã ꝺlectatio non querat̃ in aliquibus opibus seu uerbis turpibꝰ ł nociuis. 2m ne totaliter grauitas anime resoluat̃. 3m ut ludus sit ꝺueniẽs ſm ꝺgruitatẽ psone tpis ꝛ loci ꝛ ſm alias circũstãtias ꝺbite ordinetur. ꝛ hec uirtꝰ ſm pñm uocat̃ Eutropolia.

Quõ in ludis sit uitiũ. Rn̄ ſm tho. ubi supra vitiũ est in ludo. ꝓmo quidem ſm excessum quãdo quis ad ludum assumit

turpia uerba ℓ facta ℓ etiã ea que uergũt in ꝓximi nocumentũ que de se sunt pcã moꝛtalia.ꝛ sic excessus ludi est pccatum moꝛtale. ꝛ põt esse excessus in ludo qñ ñ est cum debitis circũstãtijs.puta quia nõ ꝺperit loco seu tꝑi negotio aut ꝑsone.et hoc quidẽ quãdoqꝫ põt esse pcm moꝛle. ꝓpter uehemẽtiã affect9 ad ludũ.ita ꝙ qs contra ꝓceptũ dei uℓ ecclesie talibus uti non recuset.quãdoqꝫ autẽ ueniale.sꝛlicꝫ cum aliquis non tantũ affitiat ad ludꝫ ꝙ ꝓpter hoc uelit aliquid ꝺtra deũ cõmittere. a ¶Nec etiã actualiṫ cõmittat.quia ñ sufficit bõ uolũtas cui ꝺtrariatur op9 lxxvi.di.non satis. b z. põt eẽ i ludo uitiũ ꝓpter eius defectũ.nam cõtra hũanã rõnem est ut aliquis se onerosuꝫ alijs exhibeat puta dũ nihil delẽabile exhibet.ꝛ delectatões aliozũ ipedit. vnde seneca diẽ sic te geras sapienter ut nullus exhoꝛreat tangꝫ aspum.nec cõtẽnat quasi ulem.sed quia ludus non ꝓpter se queriṫ sed ꝓpter opatõem ideo defect9 ludi min9 est uitiosus ꝙ excessus. vnde philosoph9 diẽ.ix. ethico.ꝙ parum de delectatõe sufficit ad uitã quasi ꝑ ꝺimẽto. sicut parũ de sale sufficit in cibo. ¶Itrũ liceat causa ludi uti habitu religiosozũ.ℓ non licet ſ puniri dẽt grauiter qui hoc facit. ut in auẽ. de sanctissimis epis.ſ.fi . a poti9 uideṫ .ſ.penl'.ubi diciṫ oibus gñaliter in secu lari uita cõuersantib9 ꝛ marie theatralia exercẽtib9 uiris ꝛ mulieꝛib9 interdicim9 uti scematibe monachi aut monastẽꝫ aut assistere aut cuiuscũqꝫ ꝑsone huiusmodi scientib9 uniuersis ꝑsumẽtib9 in tali sce matibe aut mutare aut illudere in q̃cũqꝫ ecclesiastica disciplina.qa ꝛ coꝛpalia supplicia sustinebũt ꝛ exilio tradẽtur.ꝓuidẽ tibus huiusmõi locozũ epis ꝛ qui ſb eis sunt clericis ſ ꝛ qbuslibet militaꝛib9 iudicibus ꝛ qui sub eis sunt officijs ꝛ locoꝛũ defensoꝛib9. b ꝛ.ar.C.de epali audi. .l.minime. a ibi diciṫ mime ꝛ qui ludi brio coꝛpis sui q̃stuꝫ faciũt publice hitu earuꝫ uirginũ que dedecate sunt deo non vtantṫ. ¶Itꝝ in cantu seculari citharꝛ. ludo scachozũ ꝛ huiusmõi sit pccatũ.ℓ ſm ¶l. si hec fiunt a ꝑsonis secularibus tempe ꝛ loco cõpetẽti licent.sicut ꝛ gñaliter de ludis dictũ est in.ſ.ꝓmo.Si uẽo fiant a clericis non uidẽtur cõpetere vel licere maxie si clericus ludat cum laico.ij q.vij.laicos.xxvij.di.bis igiṫ. mℓto etiã minus cõpetunt religiosis. a Regriṫ etiam quo ad seculares honest9 mod9.ut supꝛ in ꝓncipio ꝛ decẽs causa.vñ.lxxxvi. di.in.c.donare.dicit glo.ꝙ non est dandũ aliquid citharistis ꝛ similib9.nisi quãdo sonaret ad laudẽ dei uel ob aliam iustam causam puta recreatõis ut quia aliquis ẽ debilis uel infirm9 ꝛ ꝙ extra has causas similiṫ non licet talia sonare uel audire. hec in glo.ꝛ idem ꝓpter eandẽ rõem põt intelligi in cantu . b ¶Itrũ inspectio spectaculozũ sit pccatũ. rñdeo ſm Tho. z.ª z.ᵉ.q.clxvij.inspectio spectaculozũ uitiosa redditur inquãtũ ꝓpter hoc homo sit ꝓnus ad uitia lasciuie uℓ crudelitatl. pr ea que sibi reputẽtur. a Et inquãtũ ꝑ hoc retrahiṫ ab utilib9 ꝛ bonis ut supꝛa curiositas.quo casu quãdoqꝫ etiã excõicatio iminet. vnde de con.di.i.in.c. qui die ꝺicitur qui die solẽni ptermisso ecclesie cõuentu ad spectacula uadit excõicetur.

b Et ad hoc facit supꝛa curiositas.ſ.iij ꝛ supꝛa choꝛea.ſ.ij. ¶Itrũ liceat uti ludis ĩ ecclesia.uide supꝛa emunitas ecclesie .ſ.ij.in fi.de choꝛeis.uide.ſ.choꝛea.

LAdus alee

LUdus ꝙ alee ꝛ omis ludus qui innitiṫ foꝛtune ꝛ omis talis est ꝓhibit9 ſm leges. non tamen si quis certet hasta siue pila iaciẽdo currẽdo luctãdo uℓ pugnãdo.quia hec fiunt causa uirtutl.coꝛpis .ff.e.l.ij. a Et ibi in.l.se. pater ꝙ omis ludus etiã si non innitaṫ uiriḃ9 foꝛtune ẽ ꝓhibitus nisi innitatur alicui exercitio uirtuoso ꝛ utili. b pro eo autẽ ꝙ põiṫ in cõuiuio uescendi causa ꝓmittũt leges ludere familiã.ff.eo.l.fi. a Ibi diciṫ ꝙ

in cōuiuio uescēdi causa ponit in eā rem familiam ludere ꝓmittit. ⁊ intelligit de ludo licito ⁊ honesto cum debitis circūstantijs. de quibus in.c ꝓcedenti in ꝓncipio. ista etiam que hic habētur notantur in sum.con.li.ij.t.viij.q.xxiij.ꝑm gl. Ray. ⁊ host. b Utrū ludus alee sit peccatū mortale dicendo ꝑm Ray. quicūq; ludunt alea siue taxillis uel qui sunt ꝓtectores seu inspectores ludi semp peccāt. ff. eo. per totū. ⁊. C. eo. in constōne greca. ⁊ maxie si sunt clerici in auc. de sanc. epis. ℊ interdicimus.

a Ibi etiā dicit ꝙ clerici non debēt accedere ad aliqđ spectaculorū causa uidendi. b Et extra de vi. ⁊ ho. cle. clerici etiaz ⁊ est ꝓncipaliter ⁊ ꝑ se peccatum auaritie siue rapine. est etiā causa multorū peccatorū ⁊ mendaciorū periuriorum blasphemiarum deceptionū ⁊ huiusmōi. a de hoc latius in dicta. q. xxiij. ubi dicit ꝑm Ray. ꝙ magnū sit hoc peccatū patet inter alia ex nouem. que in talib⁹ attendūtur. ꝓmum est desideriuz lucrādi. ecce cupiditas q̄ radix est omniū malorum. ut dicit. i. ad thi. ult. 2ᵐ est uolūtas spoliādi ꝓximū. ecce rapina tertiū est usura maxima. scilicet. xij. ꝑ. xi. ñ solū in anno uel in mense sed in eadez die extra de excess. prela. inter dilectos. q̄rtum est multiplicia mēdacia ⁊ uerba otiosa et uana. quitū est blasphemia. ecce hereſis Sextū est corruptio multiplex priorum. qui ad ludū inspiciendū de cōsuetudine prana cōueniūt. Septimū est scandalum bonorū. Octauū cōtempt⁹ ꝓhibitōis scē matris ecclesie. glo. dicit argumētum ꝙ ꝑm magnū huiusmōi ludi sunt ꝓhibiti. non tantū diſuasi qđ securius est dicere. Nonū est amissio temꝑis. id est bonorum que in illo tempe tenētur facere. C. cōcor. host. ⁊ addit septem peccata alia q̄ sunt furtum. quia lusores sepe inopia cogente discūt furari. Item uiolētia. aliquotiens enim ad hoc ut aliquis ludat uiolēter detinetur. ff. de aleato. solēt. ecce seruit⁹ iiusta. Item crimē falsi quod cōmittitur in falsis taxillis faciēdis ⁊ ex certa scientia cōmodādis siue locādis. Item homicidiū quia de ludo uenīūt ad uerba ⁊ ex his ad uerbera. tandē ad homicidia. ecce iniuria. ecce homicidia qbus iudex ex officio suo occurrere debet. ut. ff. de usuf. equissimū Item fraus ⁊ deceptio. quia qui melio⁹ scit decipe melio⁹ credit ludere. Item adulatio vnde dicūt hoies pulcher ⁊ bonus lusor est dñs meus. Item turpis ⁊ inhōsta uita.

b Utrū ludus alee sit peccatū mortle ℟ ꝑm Guil etiā si homo nō ducit in consuetudinē mortalit peccat intellige qñ ex auaritia ludit. a quod sp occurrit cum querat lucrum ꝑ modū illicitū quod nil aliud est q̄ auaritia. ut colligit ex notatis. ꝑ tho. 2ª 2ᵉ. q. cxviij. ar. iij. grauitas. etiaz huius peccati cōꝑhēdit aliquatenus ex dictis in ꝓrio. ℊ. ꝓcedēti. cū additōe. b quia ⁊ auaritia de se est pcm mortale ut ℊ auaritia. ℊ. ij Que pena clericoꝝ ludentium ad aleas. ℟ de hoc legit. xxxv. di. c. i ubi dicit sic epus aut ꝑbr aut diaconus alee aut ebrietati deseruiēs aut desinat aut certe dānet. ſbdiacon⁹ aūt aut lector aut cātor aut desinat aut cōione ꝑuet. a Idē in laico qđ in miorib⁹ clericis. ut ꝑz in d. c. i. b ⁊ nō ꝙ ex dicto canone colligit ꝙ si nō ducit in ɔsuetudinē nō sustinebit ꝑdictā pnā. vñ dicit deseruiēs sit. ⁊ si duxit in ɔsuetudinē ⁊ uult desinere. vñ dicit aut desinat dēt tamen in utroq; casu pniam agere de pcto. ⁊ ꝑm host. idez hodie in ſbdiacono qđ in diacono. ext de ser. nō ordi. miramur. a idē in dicta. q. xxiij. ⁊ addit ꝑm Ray. ꝙ ex eo qđ in. d. c. i. dicit dānet ⁊ cōione ꝑuet colligit ꝙ tale sit pcm mortle. b Utrū. qui in ludo alee uicit illi qui nō potēat alienare tenet ad restōem. ℟ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. xxxij. ꝙ aliquis lucret ab eis qui rē suā alienare nō pnt illicitū ⁊ ꝺtra ius dinū est. vñ q talibus uicit ad restōem tenetur. ⁊ hic addit Ray. ꝙ tales sunt furiosi ꝑdige minores. xxv. an. ⁊ maxie pupilli. Item mente capti surdi muti ceci ⁊ qui morbo ꝑpetuo laborāt ꝙ tales supesse reb⁹ suis nō possunt.

Idez de seruis ⁊ religiosis de filiiſſa. qui nō habēt ꝓculiū castr̄ense ℓ quasi. idem de vxore que nō habet res ꝓfrenales ⁊ etiā de admīstratore rerū eccleſiarū q̄ pauper sunt. qui ergo talib⁹ uidet restituer̄ tētur nō dico illi qui amisit sed tutori curatōi dño mōsterio patri marito siue ecclesie.

a nisi forte clericꝰ rector ecclesie esset correctꝰ ⁊ credēt̄ in debitos usus expēsurus ſm glo. Rai. ⁊ in sum. cō. eo. t. q. xxv. ubi etiā patz ꝙ cū Rai. cō. host. circa dcā in hoc. ſ. b Itē quicūq; traxit aliquē ad ludū teneat̄ restituē qdqd uidit. R̄ ſm tho. ubi. s. restituere tenet̄. a .ſ. ei quez attraxit. vnde nec de eo pōt facē elioſinaz ſm eū. tho. ut in sum. cō. e. t. q. xxiij. b Et nō ꝙ iſta attractio large itelligēda est .ſ. quōcūq; uerbis uℓ factis induxit eū cū ille aℓ nō erat luſurꝰ. Item ſiue induxit a ꝓncipio ſiue a medio ludi cum ille uellz dsistē. ut azo dicit Itrū q fraudulēt̄ ludit teneat̄ restituē. R̄ ſm tho. ubi s tēt̄ a .ſ. ei a q̄ uidit. ut ⁊ ꝓxie dictū est. ⁊ col ligit̄ ex pōitis in. d. q. xxiij. b ⁊ itellige ſiue omisit fraudē ante puta ꝙ fingebat ſe quasi inſciū de ludo ⁊ quasi ꝛoiez qui posset decipi cū tamē decipe intēdēt ſiue omisit fraudē in ipo ludo. ut ſ. mittēdo taxillos falſos ſiue etiā ueroſ male ⁊ fraudulose iactādo ſeu mēdaciter dicendo ꝙ obtinuiſſz ſeu male pcūiā nūerādo ⁊ oīa ßmodi. Itrū qui uidit ꝓhibēte iure ciuili. a qđ ꝓhibet oēm ludum fortūe ⁊ etiā non intentē exercitio alicuiꝰ opis uirtuoſi. ut tactū est ſupra in principio. ⁊ dat repetitōez ei qui ꝓpter ludū ꝓhibituz aliquid ſoluit ⁊ hēredibuſ eius uſq; ad. l. annos. ut. l. fi. C. e. b teneat̄ ad restōem R̄ ſm tho. ubi ſupra ius quidē ciuile non obligat oēs ſed eos ſolos qui sūt ßmodi legib⁹ ſbiecti ⁊ iterū p diſſuetudinē abzogari poſſunt. ideo apud eos qui sūt huiꝰ modi legib⁹ aſtricti tenent̄ integraliter ad restōem niſi forte cōtraria dſuetudo ꝓua leat. aut qui uicerit ei qui traxit eum ad ludū in quo caſu non tenet̄ reſtituere. ga ille qui amiſit non est dignꝰ recipere nec pōt licite retinere tali iure poſitiō durāte ſed tētur illud dare in elemoſinas. ſ tho pzzo dictū ius poſitiuū. hētur. C. e. l. alarū. ⁊. ff. e. l. ultī. fi. ⁊ idē dſulerē etiā dcō iure poſitiuo durāte. ſ. ꝙ ille qui attractꝰ fuit non tenet̄ reſtituere. nec tamen licite pōt tenere ꝓpter ipam turpitudinez talis lucri. ut in ſe. ꝙ dicit̄. Itē ille q uidit quādo uolūtariꝰ cum uolūtario luſit teneat̄ ad restōem. R̄ quidā dicūt ꝙ nō ſed paupib⁹ ē errogāda talis pecunia. ar. xiiij. q. v. nō ſane. ⁊ hec est opio pla. aliꝫ dicunt ꝙ tenet̄. ff. e. l. ulti. in fi. ⁊. C. e. i dſtitutiōe greca ⁊ hec est opio ber. ut nōt̄ ex de uita ⁊ ho. cle. clerici officia. ⁊ etiā Rai. quantū est m ꝓpoſito. ſ. in eo qui luſit uolūtarie. ⁊ p eadē iura. ſed ut mihi uidet̄ utq; opio ſtat. ⁊ 2ª quidē opio. ſ. ꝙ teneat̄ reddere locū habet dū legib⁹ uiuit̄ ipialibus per quas ⁊ ipa opio ꝓbat̄. ubi uero nō sic ui uitur uel ubi leges ille abzogate eēnt nō ualere ꝓma opio. ſ. ꝙ dēat paupbus erro gari. nā cū luduſ sit quedā expoliatio non pōt p ipm licite aliquid acquirere ⁊ sic nō pōt tenere ſed nec illi dēt reddē ꝙ ille nō est dignꝰ rehabere qui quātum in ſe fuit ꝓmū expoliare conabat̄. de factoribus taxillorū ſcacorū aleorū ⁊ ßmodi unde. j. negociatio. ſ. vij. a Qui incipit quid de factoribꝰ. ⁊ ad p̄dicta pñt reduci que notātur in d. q. xxiiij. in ſum. con. li. ij. t. viij. ubi dicit̄ ſm Inno. in. c. qui pleriq;. eī de immu. ecc. ꝙ attractus nō tenet̄ reſtituere intellige illi a quo uidit ut patet ſupra. ſi qui aliū attraxit tenet̄ reſtituere ꝙ doloſe fecit. ⁊ ſimiliter qui luſit modicū cā recreatōis nō tenet̄ reſtituere intellige ſi ludꝰ erat honeſtꝰ ⁊ licitꝰ aℓ luce. vi. dicitur uobis qui ridetis nūc. vñ in eadē. q. xxiiij. dī ſm Rai. ſi dicat qs ꝙ bona intētōe uℓ cauſa recreatōis ludat ad aleas faciat hoc ſine denarijs aut accipiat unum de ludis approbati ⁊ glo. Rai. ſup ℞ho recreatiōis dicit arᵐ ꝙ ludꝰ alee nō ē gñaliter ꝓhibituſ ꝙ pōt ludi bono fine ⁊ ideo taxilli ⁊ alee

ꝛ ſcacꝛia ꝑñt fieri ꝛ̄no fine. ſed de hoc dicetur ſupꝛa dicto.§.quid de factoꝛibus ex ꝑdictis ergo patet quō quis teneatur reſtituere que uicit in ludo. ſed qd ſi alī uicit ꝛ alī ꝑdidit an fiet ꝯpēſatio poteſt diſtingui utrū fiat ludus cū eadē ꝑſona l̄ cū diuerſa ſi cū eadē aut lud⁹ eſt mutat⁹ ut quia ꝑm⁹ fuit licit⁹ ꝛ z⁹ illicit⁹ ꝛ non fit ꝯpēſatio.q; ſolutū uni l̄ eidē ex diuſa cauſa non liberat a debito ex alia cauſa l̄ cum altero.C.quādo ciui.ac.p̄.cri.l.v.aut lud⁹ nō eſt mutat⁹. ut q; uter q; erat illicitus.ſ.in quo uicit ꝛ ꝑdidit ꝛ uidetur q; dēat fieri ꝯpēſatio. nā ꝛ ſi ſic eſt dar caſū in quo quis nō teneat reſtituer illi a quo uicit rōe par.cauſe turpitudis.pōt tamē reſtituere eidē ꝛ reſtituēdo liberat ut notatur in ſum.cō.li.ij.t.viij.q.xxv.ad finē. ꝛ ideo ꝑdēdo cū eodē uidet ei reſtituiſſe ꝓ ocurrēte quātitate.ſi ludus fiat cū diuerſa ꝑſona nō fiat ꝯpēſatio q; ꝑ ītūitum rei mozoſus ꝺbitoz nō liberat.l.in re furtiua.§.i.ff.de con.fur.marīe quādo ipemz dedit cauſaz interitui.ff.de.ẋ.ob.l.ſi ex legati cauſa.ubi ille tenet qui occidit hoiez quem debebat.

LAxuria cū luxuria multiplex ſit ut dictū eſt ſupꝛa fornicatio. §.i.que eſt grauiꝰ peccatū.ℜ ꝑm tho.z^a z^e q.cliij.grauiſſimū inter oīa pcā luxurie eſt uitiū cōtra naturā ſicut ꝛ Aug⁹.dicit in lib.de adulterinis cōiugijs.ꝛ hoc ideo quia trāſgredit illud quod ꝑm naturam determinatū eſt tanq; p̄ncipiū cōtra uſū uenereū.poſt hoc eſt inceſtus qui eſt cōtra naturalē reuerentiā quā debemus ꝑſonis cōiūctis.Alie autē ſpēs ſunt ꝺtra rectā rationē tamē ex ſuppoſitōne naturalium p̄ncipioꝝ magis autē repugnat rationi q; aliquis uenereis utatur non ſolum cōtra illud quod cōuenit pꝛoli generāde ſed etiaz cum iniuria pꝛimi.ꝛ ideo fornicatio ſimplex minima eſt inter ſpēcies luxurie.Adulteriū uero grauius eſt q; ſtupꝛuz quia maioꝛ iiuria fit in abuſiōe mulieris alt̄i⁹ poteſtati ſbiecte quantū ad uſuz gn̄atōis q; ſubiecte ad ſolam cuſtodiā.utrūq; aūt aggrauat per uiolentiā ꝛ ideo rapt⁹ uirginis eſt grauius q; ſimplex ſtuprū.ꝛ raptus uxoris q; adulteriū.ꝛ de tali raptu quedā habes infra raptoꝛ.ij.ꝺ ſtupꝛo ꝺo ꝛ adultēio ſupꝛa fornicatio.§.p̄mo.ꝛ ſup adulteriū.hec etiā omnia aggrauātur ꝑm rationē ſacrilegij.quādo ſcilicet pſōa deo ſacrata rapitur. a Et hoc ſacrilegiū grauius eſt inceſtu cum ſit cōtra diuinā ꝛuerentiā. b Item inter peccata cōtra nām grauiſſimū eſt peccatū beſtialitatis.ſcilicz ubi non ſeruat debita ſpēcies.poſt hoc eſt autē uitium ẓodomiticū ubi non ſeruat debitus ſex⁹.ꝛ de hoc aliquid infra ẓodomia.poſt hoc aūt peccatū moliciei ex eo q; non ſeruatur debit⁹ modus concubendi magis autē ſi non ſit debitū uas q; ſi nō ſit debitus modus.minus autē inter peccata cōtra naturā eſt peccatū moliciei que cōſiſtit in ſolo omiſſiōe cōcubit⁹ ad alterum.ꝛ de iſta materia ſatis habet.xxxij.q.vij.adulterij. An qui deflorat uirginē ſolutam teneat eam ducere uel maritare rñdeo in foꝛo inditiali uidetur teneri ad alterū p̄dictoꝝ.extra de adul.c.p̄mo. ſed ꝑm glo.hec fuit pena antiqua. hodie uero ſic punit q; aut ducat eam aut uerberat⁹ ꝛ a ſacramētis excluſus retrudet ad pēnitentiā agendā in monaſterio de quo non poſſit egredi.extra de adul.c.ij. a ibi pz q; hec pena ꝓme dicta obtinet quando ſeductoꝛ non uult ſtrupatā ducere q̄ cāuetiā uidet q; teneat eam dotare.ut.e.t.c.i. Si aūt pater ñ uult eā ei dare l̄ ipa non uult cōſentire tenet eam dotare.ut in.d.c. p̄mo.qđ ñ coꝛꝛigitur ſed in diuerſo caſu loquitur.ut ex his patet.ꝛ ex tex.ꝛ glo⁹ utriuſq; capl̄i.ꝛ ꝑm glo.Ray.ꝛ in ſuz.cō li.ij.t.v.q.vi.gloſatoꝛes.p̄dicta intelligūtur de raptoꝛe qui ſeducit.i.ſeoꝛſū ducit a domo patris ꝛ extrahit uirginē ꝓ uiolētiam.ſed certe etiam ſi nō interueniat uiolentia tenetur ſeductoꝛ ad ſatiſfactionem dāni.ut in.c.fi.extra ꝺ iniur b in foꝛo

autē pnitētiali sic agendū est ꝑm Guil. si defloꝛauit ipam uoluntariā non tenet ga ille ñ seduxit eam. si autē inuitam uel seductā iniūgendū est ei ꝙ satisfaciat uel ꝺponat cum ea. a scilicet cōpositōe que pꝛocedat a libꝛa eius uolūtate alꝫ absolutus non est intus in conscientia. ar. l. i. ff. que oneꝛāde. in fine. ff. quarū rerū. ac. non datur. b Similē casum habes. j. matri monii. iiij. ff. ij. Utrū cōsensus in delectatōnez scilicet cogitatōnis carnal' absq; hoc ꝙ consentiatur in actum sit moꝛtale rñdeo sic ut habes supꝛa delectatio. Utrū in tactibus ⁊ osculis ⁊ huiusmōi sit pꝛeccatum moꝛtale. rñdeo ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q. cliij. osculum amplexus uel tactus ꝑm suam rationez non nomiat pꝛeccatum moꝛtale quia possunt absq; libidine fieri uel ꝓpter cōsuetudinē uꝫ ꝓꝛ aliquā necessitatem uel rōnabilez causam. sed si fiant cum libidinosa delectatōne sūt moꝛtalia. nam ⁊ solus cōsensus in delectatōne moꝛtalis est moꝛtale. ut in pcedēti ff. dicitur. multomagis ꝓgressus ad actū est mōꝛle. addi potest ꝑm Ul. ꝙ etiam aspectus libidinosus moꝛtale est math. v. qui uiderit mulierem. ⁊ cetera.

MAgister

ꝓmo siue ꝺoctoꝛ ꝓmo cōiter quelibz ecclesia cathedralis ꝺēt tenere magistros liberalium artiū ad minus grāmatice qui clericos ⁊ alios paupes gratis instruāt ⁊ ꝺnt magistro assignari ꝓuentus unius pbēde ⁊ eodem modo ꝺebēt facere alie ecclesie q̄rum sufficiūt facultates. i metropolitana ecclesia ꝺebz ulteriꝰ esse magister in thꝛeologia ⁊ eodē modo recipe ꝓuentus. non tamen ꝓpter hoc ꝙ fiat canonicꝰ. a Sed tam diu reddit' ipos pcipiat q̄ diu pstitēt i docendo. ꝙ si foꝛte ꝺe duobus ecclesia metropolis q̄uꝫ thꝛeologo iuꝝ modū pdēm ipa ꝓuideat grāmatico uero in alia eccl'ia sue ciuitatis siue dioceſis q̄ sufficē ualeat faciat ꝓuideꝛi. ut in. c quia nō nullis. eꝝ. e b xxxvij. di. ꝺe quibusdā. extra. e. ꝓ to.

a Pꝛesertim in. c. ꝓmo. ⁊ in ꝺ. c. ga nō nullis. nota etiam ꝙ pālatus ⁊ capl'm ad thꝛeologie studiū ꝺebent aliquos habiles ꝺestinare qui alios postmodū ualeāt eruꝺire quibus si ꝓꝛi ꝓuentus ecclesie non sufficiūt pdicti scilicet pālati ⁊ capl'm necessaria ministrabūt. docētes vero in thꝛeologica facultate ꝺū in scholis studuerint ⁊ studētes in ipa integre ꝑ annos qnq; recipiant ꝺe licētia sedis apl'ice ꝓuentus pbēdarū ⁊ beneficioꝝ suoꝝ non obstāte aliqua cōsuetudine cōtraria uꝫ statuto. ff. omnia extra. eo. t. sup specula. ut in suz. cō lib. i. t. iij. q. i. b Et ꝺe hac etiā materia uide infra sciētia. ff. i. ⁊ etiam sequētibus.

Utrū aliquis possit recipi in canōicū cum pacto ꝙ ꝺoceat ⁊ scholares teneat. Rē ꝑm hosti. ꝺicunt ꝺoc. ꝙ non alꝫ esset symoniacū sed uacanti ecclesie bene potest hoc onus annecti. extra ꝺe pbē. significatū. cō. ber. a Idem in sum. cō. e. ti. q. iij. b In curia romana ꝺebēt esse ꝺoctoꝛes ⁊ studium utriusq; iuris. uide. j. studium. ff. fi.

Utrū magister possit scholariboꝰ collectam ponere uꝫ exigere. Rē ꝑm hostiē. si magistro annexū est sufficiēs beneficium siue sufficiēs salariuz publicū non licet ei exigere alitꝛ symoniā cōmitteret ꝙ ueꝺeret obsequiuz spūale qꝺ ex officio suo tenet' facere. extra ꝺe symo. nemo. i. q. iij. uendētes. ⁊ c. non solū. sed tamen sponte oblata recipe pōt. si uero non sit annexū tale beneficiū uꝫ salariū. aut si ñ sufficiat ei pōt accipe collectā pꝛo laboꝛiboꝰ. ar. xij. q. ij. quicūq;. ⁊ c. ecclesiasticis. ⁊ c. caritatē. ⁊ uidet' hosti. innuere ꝙ nō solū ab extraneis sed etiam a clericis ecclesie possit exigere non tamē ꝺebet exigere a paupe cuz ipe potius ꝺebeat paupi ibuenire. si ⁊ talꝫ exactio ꝑm Guil. non ꝺebet esse coactōia ut ꝙ nisi soluant expellat eos ꝺe scholis. aut accipiat res eoꝝ sed potius inopiā suam eis exponēdo. ⁊ hec omnia ꝑm hosti. intelligēda sunt si magister est sufficiens

ꝙ si insufficiens est ⁊ officiū docēdi assuit non est ei ex debito pꝛouidenduꝫ sed sibi culpam imputet.ff.ad.l.acqui.idem iuris Si uero sufficiēs est ⁊ non habet pꝛouisionem.ut dixi etiā si diues poteſt a diuitibus licite accipere quia nō teneť eis ḡtis seruire.satis cōcoꝛ. Inno.Ray.⁊ ber. a Idem in sum.eo.t.q.ij. b Quid de magistro qui festū alicuiꝰ sancti quod in se colendū est non uult cōcedere ad celebrandum nisi data sibi pecunia. R̄ ꝑm Rai.symoniā omittit quia uendit spūale ad qđ téť ut in ꝓncipio ꝓcedentis ꝙ dictū est.⁊ ꝑ eadē iura ⁊ eodē modo si festū non est celebꝛandum ⁊ ipe uult illud festare nec uult legere nisi data pecunia. a Idē si diem nō colendū ut alicuiꝰ minoꝛi sancti cōcedit colēdū ꝑ pecunia.ut in sum.cō.et.q.iij.⁊ ſbdit̄ si aūt ꝑ data pcūia ꝺcederet magiſter ſcholaribꝰ aliquo die ꝓfesto ceſſare a lectiōibꝰ ſiue uacatōem aliquam ꝓpter recreatōem ſicut conſueuit fieri ab auctōiſtis turpe lucrū eſſet ſed non eſſet ſymonia ꝫ ibi licꝫ nō vī rō diuerſitatis.in ꝫ caſu a ſupꝛadictis. b Doctōes ſeuitia ſcꝫ in minis coꝛꝛigēdo culpe īputat̄ quia leuis tm̄ caſtigatio ꝓmiſſa eſt ei.ff.loca.l. itē queriť.extra de hoīd.ad audiām.xxiij q.v.c.i. Quid tenēdū ab auditoꝛibꝰ diuſoꝛū magiſtroꝝ qui hñt ꝺtrias opiones hť.j.opio Utꝝ actꝰ doctrine ſit pretermittēdꝰ ꝓpter ſcādalū.uide.j.ſcādalum.ꝙ.vij.⁊.viij.

Magiſter iio.ſ.quā tuꝫ ad licētiā docēdi qđ ergo ſi aliquid exigať ℓ ꝓmittatur ꝓ licētia docēdi.R̄ ꝑm hoſt.exactū dēt reſtitui ⁊ ꝓmiſſū remitti ex.e.ꝓhibeas. a al̄ incipit ꝓhibem.

b Symonia tm̄ nō ꝺmittit̄ ꝫ cōmittit exigēs crimē ꝺcuſſiōis ⁊ dēt dignitatibꝰ ⁊ officijs ⁊ bñficijs expoliari.ex.e.c.i. ⁊.c. quāto. a cō.Rai.⁊ gof.ut in sū.cō.li.i.t.iij.q.v. b Quid ſi ille q hꝫ prāte cōcedēdi licētiā docēdi ℓ legēdi uult legere in ꝓpꝛia ꝓſona nūquid pōt alteri licentiā denegare.R̄ ꝑm hoſt.nō pōt eū īpedire ℓ ei denegare etiā ſi ipe ſit ualde idoneꝰ.ar.ex de offi.archi.c.ulti ꝫ.n.eēt in ꝓiudiciū auditoꝝ cū ſepe qs hēat grām diſcendi ab uno ⁊ nō ab altero. a Idē in sū.cō.e.ti. q.vi.⁊ satis ꝫ dī in.c.quāto.ex.e. b Quid ſi aliqs obtēta licētia legēdi uelit aliū ſbſtituē nūqd a ſbſtituto pōt recipe expēſas q̄s fecit in cōiuijs ⁊ ꝫmōi.R̄ ꝑm Guil.ſi ꝺſuetudo loci eſt ꝙ poſſit alium ſbſtituē tē ab illo pōt recipe expēſas.fcās q̄ſi loco itereſſe dū tm̄ ille doceat noīe eiꝰ ſi aūt totū ius tm̄ſferat in ſbſtitutū non ꝺz aliqd rcipe etiā ꝓ itereſſe.nec pōt etiā in ꝑ cāu paciſci cū ſbſtituto de ćta portōe emoluñti recipiēda. a Idē i sū.cō.e.t. q.vij.⁊.viij. b ⁊ mltomiꝰ pōt i cāu z.

Utꝝ liceat alicui ꝓ ſeipo petē licētiā docēdi i theologia.R̄ ꝑm tho.in quolibet dicēdū ꝙ ſic. nl̄ā.n.petit excellētiā ptāti. qđ qdē turpe eēt ſi petit ſolā oꝛtūitatē cōicādi id qđ hꝫ. cōicare aūt ſciaꝫ quā qs hꝫ laudabile eſt ⁊ ad caritatē ptinēs ꝑm illud ſapie.vij.quā ſine fictōe didici ⁊ ſiñ iuidia cōico.⁊.i.pe.iij. unuſqſq ſicut accepit grām in alterutꝝ adminiſtrātes iam pōt tū turpitudiez ꝺtinē rōe pſūptoꝛi ſi ille q nō ē idoneꝰ petēt docēdi offm̄. a Idē in ſum.con.li.iij.t.v.q.v. b

Maioritas ꝑm Rai. ꝓncipaliť in ḡtuoꝛ ꝺſiſtit.ꝓmū qdē i ꝓrogatiua ordis ut plꝫ maioꝛ eſt diacono.di. xciij.legiť.i fi.ex.e.ſtatuiť. zm̄ ſi i ꝓrogatiua ꝺſecratōis ut epus maioꝛ ē plꝫo di.xcv. oli.⁊.c.epi i eccl̄ia. ȝm̄ ē in ꝓrogatiua admiſtratōis ut archidiaconꝰ maioꝛ eſt archipꝫo ⁊ ei ſbē atq obedir̄ debet di.xxv.ꝓ lecti.4m̄ ē i ꝓrogatiua ātigrati.ꝑm quā maioꝛ ē ℓ q pus fuit ordiatꝰ ℓ pus religionē ingreſſus ℓ etiā ille q pcedit alioſ i etate di. lxxv.ordiatōes.ex.e.c.i.ex ā elec. dudū.i. ⁊ addit̄ eē ꝑm hoſt.ȝm̄.ſ.ꝑm ꝓrogatiaꝫ eꝰ qui ordiauit.q; ordiatꝰ a ſupiōe it̄ alios eiuſdem ordis magꝝ ē hōrāꝰ.ex.e.ꝓ tuas ad maiōitatē obia ſe ā q hť.j.obia.ꝓ totū.

Maior pars gñaliť qđ fit a maiore ꝑte capł̄i seu collegij uires obtinet. lxv. di. c ꝑ. ij. ⁊. iij. ú ex alia ꝑte ꝑpoderet auctōitas. eẍ de elec. oudū. eẍ de testi. in pñtia. ꝓualet tñ qñq; minor ꝑs. ſ. qñ aliqd ab eis rōnabile fuerit obiectū ł oñsū. eẍ. e. c. i. nec oz uocari absentes nisi ī electoib⁹. ut supra electio. i. §. vi. sił in cessatōe a dinis. ut supꝫ cessatio a dinis §. ꝑ. a Cō. albricus. b

Maledictio Utrū maledictio sit pcēm mōrle. R̄ ꝑm Tho 2ª 2ᵉ. q. lxxvi. maledcio de q̄ nūc loqmur ē ꝑ quā ꝓnūtiať malū otra aliquē uel in pcādo ł in optādo. qđ q ꝑᵐ se repugnat caritati ē pcēz mōrle. i. cor. vi. nz maledći neq; rapaces regnū dei possidebūt ⁊ tāto ꝗui⁹ ḡro ꝑsoná cui maledici⁹ magł amař ⁊ reuēri tēmur. vñ leuit. xx. q maledixēit pri suo a mři morte moriať. otigit tñ eē uēiale ł ꝑpť ꝓuitatē mali qđ qs altēi impcať ł etiā ꝑpť affectū e⁹ q. pfert dum ex leui motu ł ex ludo aut ſbreptōe aliqua talia ẋba pfert q pcēa ẋboꝝ maxime ex affcū pēsanť Que otia ē iť maledcōez ⁊ blasphemiā. R̄ ꝑᵐ q̄rūdā uulgare. ut in tuscia idē sūt. ⁊ ß etiā ꝓbať ꝑ decre. eẍ. co. statuim⁹. ß tñ ꝑpie loquēdo aliud ē blasphemia qñ. ſ. ẋbis. a vł̄ intētōe cū etiā sola intētōe pcēm omittať. isa. i. b ať buiť deo qđ ei ñ ouēit ł ecōūso ut dcm ē ß blasphēia a ᵓ. cū ať buiť creature qđ appropať creatōi ꝑᵐ tho. 2ª 2ᵉ. q. xiij. ar. i.

b aliđ maledcio qñ. ſ. aliqs ipcať ul optat alicui malum siue boi siue deo. Que pēa ꝓferēt. maledcōez otra deū. R̄ si qs oť deū ł aliq̄ sēm maxie otra btāz uirgiez talia dicē psūpserit oz septē diebus dñici. p forib⁹ eccl̄ie ī māifesto eē dū mſa dř. ita q ultio die nec pallū nec calcia mēta ſ cozigiā ēca collū bēat ⁊ q septez pcedētib⁹ ferys sertis ieiunz ī pane ⁊ aq̄ nec ingrediať eccl̄iaz. ⁊ ī q̄libz ocōz dierū tres reficiat paupes ⁊ si ñ pōt tres saltez duos ł unū. ⁊ si nō pōt ß illud in penam aliā omutet ⁊ si pdcā rēnuerit dēt ei intrāti ingressus ecclesie ⁊ in obitu dēt careř ecclesiastica sepultura. insup tales dñt cō dēnari pena pecuniaria eẍ. e. statu⁹. ⁊ hec oīa ꝑm gof. p tribūali fiunt. ceterū. et in iudicio aie diseret⁹ sacerdos molliet hūc rigorē. a imo ⁊ in foro pniali etiaz hic rigor seruādus est ꝓter q̄ in ordēnatione pene pecūiarie qñ blasphēia publica ē ꝑᵐ modū tñ positū. s. confessor. i. i additione magna. b Utrū liceat maledicē creature irrōnabili. R̄ creature irrōnabili contigit maledicē qnq; modis. p modo ꝑᵐ q ordinať ad hoīem p modū ſbuētōnis. ſ. q p eas ſbueniť humane necessitati. ⁊ ß mō deus boi dixit maledicta terra in ope tuo

a Gene. iij. b ut salicet p ei⁹ sterilitatē hō puniať ⁊ ira etiā itelligiť qđ hř deutro. xxviij. benedcā ozrea tua maledēm ozreū tuū. sic ⁊ dauid maledixit montes gelboe ꝑm expōez gregorij. ᵓ. qa ordinať ad hominē per modum significatōnis sić dominus maledixit ficulnee in significationem iudee. matb. xxi. ᵓ. ꝑm q ordiatur ad hominē per moduz continētis. scilicet loci uel temꝑis. ⁊ sic Job maledixit diei natiuitatis sue. Job. iij. Et hoc ꝓpter culpam originalē quā nascendo contraxit et ꝓpter penalitates inde sequētes et propť hoc etiam potest intelligi dauid maledixisse mōtibus gelboe. ij. reg̃. ꝑmo. propter cedem populi que in eis cōtigerat. predictis tribus modis non cōperit nec licz homini maledicere irratōnabili creatur nisi forte speciali dei reuelatōne. a Uel nisi in his non intenderet odium creatur sed detestatōnem mali culpe uel pene. iuxta illud Job. v. vidi stultum firma radice ⁊ maledixi pulchritudini eius statim. b 4ᵒ cōtingit maledicere irrōnabilib⁹ rebus inquātū sunt creature dei ⁊ ß est peccatū blasphemie. 5ᵒ pōt cōtingē maledicere eis ꝑm se cōsideratis. ⁊ hoc est otiosū ⁊ uanū ⁊ p oñs illiatū. ß sumpta sunt ð tho. 2ª 2ᵉ. questione. lxxvi.

Malefactor Si malefactor pōt fugere uł se defēdere uide.ō.accusatus.§.pe.

Maleficium Maleficium dr duplicit. uno mō qđ hz sortilegiū de quo agit.C.de male.ꝛ mathe.p totū.de quo etiā multa hñt .j.sortilegiū p totū.ꝛ de tali maleficio iquātū ipedit mrimoniū hr extra de fri.ꝛ male.ꝛ ō.impedimētum xv°. in quatuor ultis.§. Alio mō dr maleficiū quodcūqꝫ crimē ut furtū rapina homicidiū ꝛ huiusmodi dr etiā quasi maleficiū qñ ē nocumentū pter ꝓpositū ut cū iudex p imperitiā male iudicat uł cū de domo alicuius aliqd est eiectū qđ nocuit trāseuntib9 ut in isti.ō ob li.que ex quasi delic. in pncī.p totum. Utꝫ maleficium qđ ē est sortilegiū possit tolli p aliud maleficiū uide.ō.impedimētū.xv.§.fi.

Manumíssio Manūissio est datio libertatis nā q̄diu quis in seruitute ē manui ꝛ ptāti suppositus ē.manumissus uero liberat9 ē i insti. de liberti in pī. ꝛ manumissi dicūt liberti de quib9 hēt ō.libertus Quis pōt manumittere Rnde manumittere pōt domin9 q ē maior.xx.ānis ñ ał ñ hēat admīstrationē ut furiosus ꝛ pdig9.minor uero xx.manumittere inter uiuos nō pōt nisi ex cā.ꝛ tūc si ē maior.xvij.annis.C.qui manūit.nō pos.l.si minor a diūcto.§.fi. in insti.ex q.cau.ma.lz b Sz i ultīa uolūtate pōt exquo pōt testari.ſ.post.xiij.ānuz.C.q manūit.ñ pos.auc.ſz de iur. a alias incipit.sed hodie.ꝛ idem dicit in dicto.§.fi.in isti. b Itē epī pōt manumittere seruos ecclesie bñ meritos dū tñ det ecclesie p uno duos eiusdē meriti ꝛ pecu lij.xij.q.ij.si quis.pōt etiā alios nō bñ meritos.dū tñ det eccl'ie p uno duos ei9dē meriti ꝛ peculij.xij.q.ij. eps qui mācipiū ꝛ fm Huer. intelligi dēt p det de suis bonis ꝓprijs nō de rebus ecclesie. Itē potest manumittere cā miserationis.xij.q.ij. cū redemptor.qđ itelligi pōt de bene meritis. Item abbas nō pōt manumittere suū monasteriū nisi de consensu epī ꝛ monachoꝝ di.liij.abbati.nisi sit cōtraria consuetudo.extra de his que fi.a pla.ea noscitur Itē suus cōis pluriū manumitti pōt ab uno.sed dēt manumissor alios seruare indēnes a Hoc est p aīa manūissionē dz pcium iustū dare.uł si recusat recipi dēt deponere p publicas psonas ꝛ cū sigillo. apud edez sacra ut i.l.de q̄ stati b .C. de cōi.ser.ma.l.i.ꝛ nota p nō ualet manumissio in fraudē creditoꝝ facta.C.qui ad lib.ꝓuo.nō po. a Deli9.C.q manūit. nō pos. b .l.i.i isti.ex ca.g.ma.li.§.i. a Idē i sū.cō.li.iii.ti.xvij.q.x.fz Ray.ul.et hosti. b Qualiter fieri dēat manumissio Rnde multis modis aliqñ i ecclesia ib aspectu epī ꝛ plebis ꝛ dēt de hoc fieri scriptura ad cautelā futuri.C. de his qui in eccle.ma.l.i.extra de ser.nō ordi.c.i. Item fit qñqꝫ cozā iudice ꝛ dr manūissio uidēte nā uidicta appellabatur ẋga ptoria cū q̄ tāgebāt a ptore illi qui manumittebāt.

a De hoc i insti. de liberti.§. multi et ibi gl. b Et siqdē manūissio fiat ad h ut manumissus ordinet dēt potius fieri cozam iudice ecclesiastico q̄ cozaz seculari ar.ex.de ser.ñ or.c.i. Itē pōt manumissio fieri in secreto ut dicat dñs esto liber uel inter cunctos uł p epłaz uł p testm uł q̄ libet ultimā uolūtatē. Item pōt fieri diebus feriatis. Itē taz de die q̄ de nocte ꝛ a ꝓcedēte p uiā a .i.a iudice ꝛ ñ.p tribunali sedente ut i textu de q̄ stati. b In isti.de liberti.§. multis aūt.insup sui fiunt liberi p alios mōs q̄ p manūissionē quos uide.j.suus pmo.§. fi.princeps quoqꝫ sola uolūtate manumittē potest.C. de cōi. ser.ma.cum apud

Matrimoníuz p. Cōiter qd sit mrimonium Rnde mrimom ē uiri ꝛ mulieris diunctio

idiuiduã uite ꝺſuetudinẽ r̃tinẽs. xxvij.q. .ij.c.i.extra de p̃ſũp.illud. ⁊ i iſti.de nup. ·ſ·ii. a In h·ſ·nihil ꝺ h uꝫ ꝺici.ſz i alijſ alle. b qꝺ Ray. exponẽs ꝺic uiri ⁊ mu lier.ñ uiroꝝ ⁊ muliex.nec uiri ⁊ muliex. q nec unꝰ uir plures uxores nec una plu res uiros habere põt ꝺiunctio.ſ. aioꝝ et mr̃imonial᷑ idiuiduã uite cõſuetudinẽ re tinẽs.hoc ẽ q neu᷑ abſq; ꝺſenſu alteriꝰ po teſt ꝺtinẽtiã p̃fiteri uꝫ oꝛoni uacare.ut h ·j·ſ·vltl. in fi.nec ſe alteri copulare ſz ſibi iuicẽ mutuã fidẽ ſeruare ⁊ ꝺebiti reddi tionẽ ⁊ mutuã iuicẽ in nec̃ijs ut põt ſub uẽtionẽ p̃bere ꝺñt.⁊ q ꝺꝫ idiuiduã.ꝛc.i telligit᷑ ſm Ouer. de mr̃imonio ꝺſũato p copulã carnalẽ.q añ poſſet ſeparí i caſu ut ꝺr̃.ſ.ipꝺimẽtũ i°·ſ·ij. Itẽ intelligi tur de mr̃imõio fideliũ.q ⁊ mr̃imo᷒ ifi ꝺeliũ poſſet ſeparí ut.ſ.ipꝺimẽtũ.ix.per to. a Idẽ i ſũ.con.li.iij.ti.ij.q.i ubi po nũt᷑ ⁊ alie ꝺiffinitiones mr̃imonij q põt reꝺuci ad p̃ꝺca. b Iñ ꝺr̃ mr̃imoniuꝫ Rnde ſm Ray.ꝺr̃ quaſi mr̃is munũ.i.of ficiũ q ꝺat mulieriꝫ eẽ mr̃es. ⁊ iõ magꝭ ꝺenõiat᷑ a mr̃e q̃ a pr̃e. qñ in eo plus ap paret matris officiũ q̃ pr̃is.Idẽ tho.pe.⁊ hoſti. a Idẽ in ꝺca.q.i.in ſũ.cõ.ti.ij.

b Itẽ mr̃imo᷒ ſit ſacr̃m.Rnde ſm tho.in 4°. ꝺi.xxvi. ſacr̃m ipoꝛtat remeꝺiũ cõtra peccatũ p ſẽſibilia ſigna. ⁊ cũ hoc in ueniat᷑ i mr̃imonio ĩter ſacr̃a ꝺputat᷑ a Et iſtud remeꝺiũ ẽ ꝺuplex.ſ.curatiuũ et p̃ꝑuatiuũ. p̃mũ ꝺat᷑ i aliꝭ ſacr̃is. ẓ᷒ in ſacro mr̃imonij.ſm pe.⁊ in ſũ.con.li.iij.ti ij.q.ij. magis ꝺr̃ auté ꝺici ſacr̃m ex eo q ẽ ſacre rei ſignũ.i.ꝺiũctionis xp̃i ⁊ eccl'ie. ad eph̃.v.⁊ ut pꝫ in ꝺca.q.ij. ℣e.addit q cõiũctio exterioꝛ ẽ ſacr̃m tm. cõiunctio võ interioꝛ aioꝝ ſacr̃m ⁊ res effect9 gra tie que ibi cõfer᷑ res ⁊ nõ ſacr̃z. ⁊ ẽ res p ſigta res uero ſignificata ſecũꝺario ẽ ꝺiũ ctio xp̃i ⁊ eccleſie. b Et forma quiꝺẽ huius ſacẽmẽti ſũt ẋba a Siue alia ſi gna.ut in ꝺca.q.ij. b Quiꝰ ꝺſeſ9 mr̃i monial᷑ exp̃mit᷑ ⁊ ſic p̃ña nõ bẽt aliã ma teriã niſi ipſos actus ſenſui ſ̃biectos q ſũt loco mãlis eleméti. ſic ſacr̃z mr̃imonii ſ̃z p mã ipſos actuſ q p̃fic᷑ p actũ eiꝰ qui ſacro ipſo utit᷑.vñ apl'us eph̃.v.ꝺic ſa cramẽtũ hoc magnũ ꝛc. Qñ mr̃imõiuꝫ fuit inſtitutũ. Rnde ſm tho.in 4°. ꝺi.xxvi mr̃imoniũ ſm q oꝛꝺinat᷑ ad p̃creationem p̃lis.que erat neceſſaria etiã pẽto nõ exñ te inſtitutũ fuit añ pẽcm ade in hoc q hõi mulieré in aꝺiutoꝛiũ ꝺe coſta foꝛmauit et ꝺixit eis creſcite ⁊ multiplicamĩ.ꝛc.Ben. ij. a ꝺiũcto.c.i. b Ꝺã uõ cũ ꝺixit h nẽ oſ ex oſſib9 meis ꝛc.ẋba illa p̃tul᷑ a ꝺo inſpirat9 ut ĩtelligeret mr̃imonii iſtõez a ꝺeo fẽam. ſz ſm q mr̃imo᷒ p̃ꝺt reme ꝺiũ ꝺtra vulnus peccati.ſic inſtitutũ fuit p9 peccatũ tpe legis nãe. ſz auté ideꝫmia tionẽ p̃ſonaꝝ iſtitutione hũit i lege moy ſi.⁊ ſm q repñtat ꝺiũctionẽ xp̃i ⁊ eccleſie inſtõné hũit in noua lege ⁊ ſm hoc ẽ ſacẽ métũ noue legiſ.hec tho.⁊ ꝺe p̃ma ⁊ ſeꝺa iſtõne.xxxii.q.ii.·ſ· his ita.⁊ ex᷑ ꝺe ꝺiuoꝛ. gaudem9 Que ſũt cẽ inſtõis mr̃imonii Rnde ſm Ray.ꝺue ſũt p̃ncipales.ſ.ſuſce ptio ſoboꝛ᷑ educãde ad cultũ ꝺei.geñ.i.cre ſcite ⁊ multiplicamĩ ꝛc. ⁊ uitatio foꝛnica tionis p̃ coꝛin.vii.p̃ter foꝛnicationẽ unꝰ q̃ſq; hẽat ſuã uxoꝛẽ ⁊ unaq̃z ſuũ uiruꝫ. ⁊ iſta cã ſolũ p9 peccatũ exiſtit ꝑie uẽo cẽ multe ſũt ut qñq; pacis reformatio plu chꝛitudo uxoꝛis diuitie ⁊ huiuſmõi.

Nũqd tenet mr̃imo᷒ nõ fẽm cã p̃lis ſed p̃ter ꝑias cãs nũc ꝺcas puta p̃ꝓ pul chꝛitudinẽ diuitias ⁊ huiuſmõi.Rnde ſz Ray.ſic ſuffic᷑ eni q ꝺtrahere itẽdũt ⁊ cã ſẽtiũt p ẋba ꝺe p̃ñti.xxxii.q.ii. ſolꝫ queri ꝺeutro.xxi. Si uideris mulierẽ pulchꝛaꝫ in medio captiuoꝝ ⁊ amaueris eã volue riſq; in uxoꝛẽ hr̃e introduces eam i ꝺomũ tuam ꝛc.con.tho.⁊ pe. Quot ſũt bona mr̃imonii.Rnde ſm Ray. ſũt p̃ncipaliter tria.ſ.fides p̃les ⁊ ſacr̃m.xxvii.q.ii.oẽ i fi ꝺe attẽꝺit᷑ ne cũ alio uel cũ alia ꝺmiſcea tur in p̃le. ut amant᷑ ſuſcipiat᷑ ⁊ religio ſe educet᷑ ſiue infoꝛmet᷑ in ſacro ut mr̃io᷒ nõ ſepet᷑ a Hec ſatis colligũt᷑ i. ꝺ.c. oñe b Licet enꝫ fiat int᷑ꝺm ſepatio

corpal' aut ex cõi ꝺsensu cã oꝺonis uel religionis uel etiã ꝓpt̃ fornicationẽ tñ matrimoniũ inter fideles postꝯ rite ꝺtractum ⁊ ꝺsũatum est insepabile est usq; ad mortẽ ⁊ ꝑdca tria bona ꝺo sũt ſbalia ꝺiugio ꝙ ꝺdítio ꝺtra aliqꝺ istoꝝ apposita uitiat ꝺtractũ mr̃imonij.extra de con.appo.c. fi. de qua mã plene hẽt̃ ·j· mr̃imoniũ.v·ꝙ·i.

Itẽ itẽtio nõ ꝓuandi fidẽ uitiet matrimoniũ.Rnde ꝑm Guer.si aliqs cõtrahit mr̃imo^{m} nõ hñs ꝓpositũ ꝓuandi fidẽ.sed adulterandi nihilominꝰ tenꝫ mr̃imoniuꝫ

a Con.pt.ut in sũ.con.li.iiii.ti.ii. qõe iiii. b Dum tamen hoc nõ ꝺducat̃ in pactum. si autẽ ꝺducatur in pactum ut ꝙ liceat adulterari l' ꝙ ꝓstituat uxorem nõ cõtrahit̃ matrimo^{m} extra de con. ap.c fi.de illis uero qui nõ hñt itẽtionem ꝺtrahẽdi hẽtur ·j· mr̃imo^{m}.iiij.p totũ.

Itẽ itẽtio nũꝯ exigẽdi ꝺbitum vitiet mr̃imo^{m}.Rnde ꝑm Guer.credo ꝙ nõ contrahit mr̃imonium sic̃ fuit inter bꝛatam x̃ginẽ ⁊ Joseph.⁊ credo etiã si itẽdat nõ solũ nõ petere si etiã negare ꝙ tẽat mr̃imoniũ ꝺũmõ hoc nõ ꝺducatur i pactũ. ꝙ tẽ nõ teneret a Cũ ꝑ ꝺco con.pt.si ꝺiscorꝺat a ꝺo ꝺicens ꝙ ꝺ bono fidei mr̃imõiał duo actꝰ sũt.vnꝰ eẽntiał'.s. nõ negare coniugi usũ sui corꝑis ⁊ itẽtio oppositа huic mr̃imo^{m} excludit alter accessoriꝰ.s. nõ exhibere alteri corpꝰ suũ.⁊ itẽtio huic oppositа mr̃imoniũ nõ excludit. ut in.ꝺicta qõe.iiij.⁊ sequẽtibus. b Itẽ intẽtio nõ hñdi ꝑpl̃ excludat matrimoniũ Rnde ꝑm pt.firma intẽtio ꝑpl̃ euitãdi excludit mr̃imoniũ.ꝺico maxime si ꝺducat̃ i pactũ.sed tñ itẽtio nõ educãdi ꝑpl̃ nõ excluꝺit a con. Hugl et gl. Ray.ut in sum con.e. ti.qõe lvi b Similit̃ nec exclud^{t} mr̃io^{m}. ꝺspatio pl'. ꝙ adhuc põt eẽ mr̃imo^{m} i remediũ a Idẽ i sũ.con.i dcã.q. lvi. b Itẽ itẽtio ducẽdi aliã uxorẽ exclud^{t} mr̃io^{m} Rnde ꝑm pt.si intẽdit ducer aliã ꝺimissa ista nõ ẽ mr̃imoniũ. ꝙ ⁊ ꝑm Guer.talis uꝛ cõtrahẽ ad tẽpus xxxij.q. ij.solet q̃ri a Et ibi patet ꝙ ꝓpter hoc isto casu matrimo^{m} nõ vꝫ nec ob.ꝙ iudei ꝺtrahunt cũ ꝓposito ꝺiuertẽdi qũ uoluerit p bellũ r̃pudij. ꝙ hoc nõ ꝺducũt i pactũ ꝙuis ex ui oſtõnis uel ꝺsuetudinis uel etiã sola uolũtate mutata postea ꝺiuertãt sic̃ ⁊ de eo qui mutata uolũtate intrat religionẽ ꝑm pt.ut in sũ.con.eo.ti.q.lvij. b Si uero ista retẽta cũ ipa erit matrimo^{m}

a Idẽ in dcã.q.lvij. b Itẽ int̃ bꝛatam x̃ginem ⁊ Joseph fuit ꝑfectum matrimoniũ.Rnde ꝑm pt.in 4°. ꝺi.xxx.duplex est ꝑfectio matrimonii.vna ꝙtũ ad eẽ que quidẽ fit ꝑ ꝺsensũ uerbis de ꝓsenti expꝛessũ.⁊ tali ꝑfectione mr̃imoniũ illud ꝑfectũ fuit. Alia ꝑfectio quãtuꝫ ad opationẽ ⁊ sic nõ fuit ꝑfectuꝫ.ꝙ actꝰ ꝓprius mr̃imonii est carnalis copula in quá ut ibiꝺ ꝺ^{t} tho.x̃go nõ cõsensit explicite ſꝫ iplicite adeo certificata a .i.si fuisset certificata ut pꝫ ex sequẽtibus b Et sic uirginitatẽ suã deo ꝺmisisse.ut in libꝛo sñiaꝝ ꝺr̃.

b Que ꝺr̃ia ẽ int̃ mr̃imo^{m} ltimum ⁊ ratuꝫ.Rnde ꝑm Ray.mr̃imo^{m} ltimuꝫ et nõ ratuꝫ ẽ qꝺ legali tãtũ instõne uel ꝓuicie morabꝰ iter fideles ꝺtrahit̃.qꝺ iõ ꝺicitur nõ ratum ꝙ sine fide fit.vñ augꝰ nõ ẽ ratuꝫ ꝺiugiũ qꝺ sine deo ẽ Ratuꝫ uõ ⁊ ñ ltimuꝫ ẽ qꝺ inter fideles ⁊ ltias ꝑsonas. ſꝫ sñ ltima solẽnitate ꝺtrahit̃ hoc ꝺistinctio ꝓbat̃.xxviii.q.i.ꝙ.Item illud.⁊ extra de ꝺiuoꝛ.ꝙto.⁊.c.gaudemꝰ. Quis est effectus mr̃imonii.Rnde ꝑm Ray.effectus ẽ exꝺ ꝙ sel' ẽ ꝺiugiuꝫ it' aliqs fideles nũꝯ ꝺesinit eẽ etiã si alt' efficiat̃ hꝛeticꝰ.xxxii .q.vii.c.i.⁊.ii.extra de ꝺiuoꝛ.c.ꝙto. nᶜ maritꝰ põt ꝺimittere uxoꝛẽ siue efficiat̃ ceca siue lepꝛosa l' aliud aliquid tale. nec uxoꝛ uiꝝ.xxxii.q.v.hꝺendus.⁊.c. si uxoꝛẽ nisi tñ cã fornicationis. ⁊ tẽ si ꝺimittat mãe at sine cõiuge uel recõciliet̃ uxoꝛi.xxxii.q. i.ꝺixit ꝺns Itẽ aliꝰ effectꝰ ẽ ꝙ muler potestatẽ sui corꝑis nõ hẽt sed uir ⁊ uir potestatẽ sui corꝑis nõ hẽt. ſ mulier ⁊ ideo pꝰ copl'am carnalẽ .nec religionẽ põt alt̃ eligere i uito altero. nec ꝺtinetiã ꝓfiteri. xxxiii.q.v.c.i.ii.iii.⁊.iiii.est ⁊ aliꝰ effectus

ga uir cõpellẽd⁹ est reddere debitu3 uxõi
l3 nunq̃ ognouerit eam ⁊ ecõuerso.nõ ob
stãte supueniẽte affinitate. extra de eo q̃
cogẽ cõ.ux. sue discretioné.⁊.c.tue ille. tñ
diunx qui de ipsa affinitate é inocẽs mo-
nẽdus é q̃ cõtineat . q̃ si nolit tẽ nocẽs te
neẽ ei debitũ petitu3 reddere. sed exigere
nũq̃ põt a ut p3 ĩ allegatis iurib⁹.⁊ d3
reddi cũ tiore ut in.d.c.tue. b Ité un⁹
diugũ sine dissensu alteri⁹ nõ põt ozare in-
telligẽ ozõe p̃uata ⁊ tã lõga q̃ eẽt ĩpediti
ua debiti cõiugal' secus de ozõe solẽni ut
misse xpe a canonibus diffinito de con.di.
ij.ois homo.⁊.xxxiij.q.ij. quos de⁹ a et
de con.di.i. oẽs fideles.⁊.c.missas b

Matrimoniũ

m z°. Quis possit contrahẽ.⁊ p̃
quidẽ vtq̃ puer possit dtraher. Rnde p̃m
Ray.etas apta in puero é ánox.xiiij.⁊ in
puella xij.extra de ds̃pon.ipu.impuberes
⁊.c.dtinebat' ⁊ si añ cõtrahũt nõ ẽ mrio[m]
ut hẽs.ꝫ. ipedimtũ.xij.ꝫ.pe.nisi eẽnt pri
mi pubtati.⁊ ita q̃ malicia supplẽt etatẽ
extra de dspõ.ipub.de illis a Cõ.Tho
⁊ pe.ut in sũ.con.li.iiij.ti.ij.q.xix. b
Utq̃ furios⁹ possit cõtrahẽ.Rnde furio-
sus uel insan⁹ dicẽdo ẋba mrionj efficẽ-
tia nõ ꝓpter hoc dtrahit. q̃ aio dsentire ñ
põt xxxij.q.vij.nz furiosus ĩtelligẽdu3 q̃
diu é ĩ furoze ná si hẽat lucida ĩtualla cõ
trahẽ põt argu.iij.q.ix.iudicas.vij.q.i.q̃-
uis triste a Idẽ i sũ.con.e.ti.q.xxvi.p̃m
Ray. b Utq̃ ebri⁹ possit dtrahẽ ℞ p̃m
Guer. si ita ebri⁹ sit q̃ nescit quid agat'
ñ põt sicut ⁊ de furioso dẽz é nisi qñ feẽ
ĩ ebrietate ratũ hũit postea q̃ si ebrietas
nõ sit tãta q̃ usu3 rõnis auferat dtrahere
põt.sic ⁊ dẽm é ẽ.ebrietas.ꝫ.v. a Idez
ĩ sũ.cõ.e.ti.q.xxvij.⁊ sequẽ. b Nũqd
abñtes possint p̃ ꝓcuratoze cõtrahẽ mri-
moniũ.Rnde p̃t sic isaac cũ rebecca xxxij
q.ii.ꝫ.cũ dr.ꝫ nõ é idoneus ꝓcurator nisi
sup hoc hẽat spale mãdatũ nec põt alium
substituere nisi sit ei spaliť omissũ.⁊ si fue-
rit ſuocat⁹ añq̃ dtraxerit l3 tã ille q̃ illa
cũ qua cõtraxit hoc ignozauerit. tũ nõ t3
mrio[m] postea dtractũ.extra de ꝓcu.ꝓcu-
rator li.vi. Multi sũt q̃ nõ p̃nt cõtra-
here ꝓp̃t ipedimẽta q̃ sũt ĩt' eos uide.ĩ.
ipedimẽtũ primo cũ oib⁹.c.se. an lepzosus
possit cõtrahere uide.ẽ.lepzos⁹.ꝫ.i. a
Aduertẽdũ etiã q̃ edẽm de mrionio con
trahẽdo dr̃ phibitoziũ.i.q̃ omnis q̃ non
phibet' cõtrahere põt extra de spõ. cum
apud. ut nõ.i sũ.cõ.e.ti.q.xxvi.p̃3 Ray.
b Sed nũqd abñtes p̃nt cõtrahẽ p̃ solas
lras Rnde p̃m Ray.si ille uel illa cui mit-
tũt nulli expmit consensũ suũ credo sine
p̃iudicio q̃ ꝑtũcũq̃ dsẽtiat ñ ẽ mrimoniũ
sed tũc demũ erit qñ notificauerit siue si-
gnificãdo hoc illi q̃ misit lras siue.alii di-
cendo a Hoc ur̃ poti⁹ fuisse dẽm glo.
Ray.ut p3 in sũ.con.e.ti.q.xxxi. Rõ autẽ
é ut ⁊ ibi colligit' q̃ ad mrimo[m] dses⁹ nõ
suffiẽ nisi ad extra fuerit expssus facẽ ex de
spõ.cũ apud. b Utrũ qui cũ una cõ-
traxit sponsalia possit cõtrahere matrimo
niũ cũ alia uide.ĩ.sponsalia.ꝫ.viij.

Matrimoniu3

m z°.. Qũo cõtrahit' ⁊ querit'
p̃ vtrũ p̃ cõsensũ cõtrahat' mrimoniũ Rn
de p̃m Ray. exquo uir dsenserit p̃ ẋba de
p̃nti in mulierẽ et illa in uirq̃ dicẽdo acci
pio te in meã ⁊ accipio te in meũ l' dsẽtio
in te tãq̃ i uxorẽ seu alia eqpollentia ẋba
stati é matrimo[m].etiã si cõsẽsus nõ expri-
mat' ẋbis ſ3 signis i his qui nõ p̃nt dicẽ
ut mut⁹ l' nõ audire ut surd⁹ sine dsensu
uero quecũq̃ alia dicat' ul' fiat etiã si int'
ueniat carnal' copla nõ ẽ mrimoniũ ex de
sponsa. du. tuas. ⁊ .c. dudum. ⁊ extra de
spõ.si int'.⁊.c.cũ apud.⁊ uide se.ꝫ. Sz
utru3 ipsa uerba sint necessaria Rnde p̃m
pe.sicut dic̃ magr̃ sñiaz. nõ solũ dsensus
interior facẽ mrimoniu3. si regrit' expssio
ẋbox q̃ sacrm res sẽsibil' é ⁊ ĩ eo regrit'
signũ exteri⁹ expssu3. expssio autẽ huius
dueniẽt⁹ fit p̃ ẋba de p̃nti a Ideo in
alẽtib⁹ loqui necessaria sunt ẋba. ex de
spõ.c.tue finitati.p3 Ray.⁊ ut nõt' in sũ.

con.e.ti.q.iij. b Sed ⁊ pōt fieri p aliuz modū ut p lras abūtiū ut dcm ē.s.mīo niū.ij.ſ.pc. uł p euidētia ſigna pūtiū non ualētiū loq ut in p̄cedēti .ſ.dcm ē.

Quid ſi qs dicat volo te de cetero hr̄e i uxorē uł uolo ꝙ tu ſis mea uxor ſeu te eē uxorē meā nūqd ctrahit mr̄imoniū Rn/ de ſm Guer.in talibus recurrēdū ē ad ī/tētionē ctrahentiū ⁊ ſm eā iudicandū ꝙ ſi de intētione ceſſare nō poſſit uere nec p̄e ſūptīe dicēdū ꝙ qū hoc ẋbū uolo ciungi tur infinitio ẋbi ſbſtāti ut eē uł ẋbi nō ſi/gnificāti actū ſed relationē ut hr̄e ſeu te/nere a Quia in his uł q̄dā relatio mari ti ad uxorē et ecōuerſo.ꝙ non pōt de iure aliq̄ teneri p uxore niſi ipſe teneat p ma rito ⁊ ecōuerſo b Tūc p hoc ẋbū uolo poti⁹ ſolet exp̄mi uolūtas ccomitās q̄ p cedēs.vñ p p̄dca ẋba p̄ſumēdū ē mr̄imo/niū eē ctractū extra de ſpō.ex pte.p̄ſertiz qñ p̄ceſſit interrogatio ut uis me habere ⁊ ad hoc exp̄ſſi⁹ ē ſi addit.d.dcetero uolo ſec⁹ autē eēt ſi hoc uerbū uolo iūgeret cū infinitio ſignificante aliquē actū a .ſ.ſim plicē abſq; relatione ut in exēplis q̄ ſbiū/gūt b Tē enī uł exp̄mere uolūtatē p/cedētē poti⁹ q̄ ccomitātē ut cuz dī uolo bibere uolo cōmedere. ⁊ ita ſi dicat uolo te recipere a Nā aliqs pōt etiā de iure uelle aliquā accipe ⁊ illa nō eū ⁊ ſic hic ē ſiplex actus ſine relatione b vel in te cōſētire tāq̄ in meaz nō erit mr̄imo^{m} a Idē in ſū.e.ti.q.iij. ⁊ ſe. b Quid ſi dicat uir promitto ꝙ ſemp puidebo tibi ſic uxori ⁊ illa ſil'ia Rnde ſm hoſtien.niſi aliud p̄teſtēt p mr̄imonio iudicabo.ar.ext de ſpō.ex lr̄is.⁊ extra de iureiurā q̄admo dū p.R̄ in p̄n. a Idē in ſū.eo.ti.q.vi. b Quid ſi dicat uir p̄mitto ꝙ nō di mittā te p meliori l' p̄iori Rnde ꝑz hoſti. Idē qđ i ſupiori p̄xi.ſ.dcm ē.nā in tali/bus dubijs ē p mr̄imonio iudicādū ex ꝺ ſen.⁊ re.iudi.c.fi.ex de teſti.ꝑz ex q̄dā a Idē in ſū.con.e.ti.q.vij. ⁊ addit idē ſi di cat qs uis uł placet tibi taliſ ⁊ ipſa rñdz uolo uł plz b Tñ ſm cōſciaz intētiōi eoꝝ eſt ſtādū a Hoc uerū ſi illud con tigat ſine alioꝝ p̄iudicio l' ſcandalo al' ēt i foro ſcie ſtādū ē cōi ſignificationi ẋbo/rū ſeu iurī. intp̄tationi ut in.c ex lr̄is p̄ ex de ſpō. b Quid de illis qui p⁹ dataz fidē de ctrahēdo dicūt bibam⁹ nōie mr̄i/monij uł oſculemur nos inuicē nūqd cō/trahit mr̄io^{m} Rnde ſm Guer credo ꝙ ñ hoc agēdo uoluerit recedere a ſpōſalibus de futuris ⁊ ctrahē de p̄nti nam ꝙ dicūt nōie mr̄imonij itelligēdū eſt ctrahēdi po tius q̄ ctracti cū añ actū nō ſit de mr̄imo nio.ſed de ſpōſalib⁹. a niſi de ctraria in/tētione ceſſat ſaltē p certa indicia ſm eum ut in ſū con.e.ti.q.viij. b Quid ſi ni/hil actū ſit de ſpōſalib⁹.ꝑz ſimplicit uł q̄z dicē dca ẋba ⁊ ſeq̄t oſculū de cōi cſenſu. Rnde ſm Guer. credo ꝙ ſi ctrahētes per hoc itēdebāt ctrahere ctractū ē ad iudicā dū añt d intētione recurrendū ē ad circū ſtantias ẋboꝝ p̄cedētiū ⁊ ſbſequētiū ⁊ h⁹ modi indicia ꝙ ſi nulla appareāt nō credo ꝙ ſit mr̄io^{m} iudicāduz.⁊ p̄ſertī ſi uł q̄z uł alter negat ſe intētionē habuiſſe ctraben di ſ' ſi alt ad z^{a} uota trāſierit cor.hoſtiē a Idē in ſū.e.ti.q.ix. b Quis ſit cō ſēſus ille qui regit in mr̄imonio. Rnde ꝑz Ray.intelligit de cſēſu mr̄imonial' ſocie tati p̄p̄t quē ſeq̄t ꝙ eos oz cohabitare ñ aut intelligit p̄ncipalit de cſenſu coha bitationis ꝙ tē iter frēm ⁊ ſororē eſſz ma trimo^{m}.nec etiā de cſenſu i carnalē copu/lā ꝙ tē inter mariam ⁊ Joſeph nō fuiſſz mr̄imo^{m} de q̄ dcm eſt.s.mr̄io^{m} p.ſan pe vñ tho.in 4°..di.xxviii.dic ꝙ iſte cōſenſus ñ eſt i carnalē copulā explicite ſed iplici/te ꝙ in ciugali ſocietate implicat mutua ptās cionis ñ tm rex ſ; etiā corpoꝝ a Con.pc.ut i ſū.con.eo.ti.q.xij. ⁊ ꝙ dī de cione rerū intelligit quo ad neceſſariorū ſbuentionē ⁊ ñ q̄ ad alia bona cū nullo iu re caueat b Itē cſenſ⁹ ad tēp⁹ fa/ciat matrimo^{m} Rnde ꝑz pc.cū iſepabilitas ſit eſſential' mr̄io^{o} ut in diffinitione ei⁹ pōi tur iō ad mr̄imo^{m} regrit cſenſ⁹ ad iſepa bilitatez ⁊ ſi ſit ad tp̄us nō fac mr̄imōiū

xxxij.q.ij. solet queri extra de con.ap.c.ul. a Idē in sū con.e.ti.q.xiij. b Pōe q̄ quidā in p̄ntia plurū sororū dicat eis p̄mitto uobis q̄ unā ex uobis ducā i uxorē ⁊ oēs rndent placet postea cognoscit unā nūquid est mr̄imo⁹. Rnde ꝑm hostiē. sic quia ipso facto cōsentit ar.ex̄ de ap.dilēc.⁊.c.ut nr̄z a Idē in sū.cō.e.ti.q.xviij q̄ in his qui sūt alieni iur̄i.suffic̄ ad mr̄imoniū etiā tacit⁹ ꝺsensus tūc exp̄ssis x̄bis eorū ni q̄ sūt ptāte ut patet in filio seu filiafa. xxxij.q.ij.honorāt.cō.tho.⁊ Inno ⁊ ł clare hēt i.c si ifantes.ex̄ de spon.impu li.vi.gl.etiā Ray. dic̄ q̄ si uir dicat accipio te in meā uxorē et mul'r nihil rndet nūqd ē mr̄io⁹.⁊ Rndet q̄ x̄ba in mr̄imonio nō sūt de ſ̄ca mr̄ionii sic̄ in bap° ⁊ eucha⁹ x̄ba tū aut mut⁹. aut alia indicia sūt nēcia ad hoc ut constet eccl'ie de mr̄imonio li ꝺsēsu. vñ si puella loq verecūdat⁹. ⁊ tū patit⁹ se ſ̄carrari p̄ ānuli imissionē.uł̄ patit⁹ se dotari ipsa taciturnitate ⁊ patia cōsens⁹ eius exp̄mit⁹ q̄ uis lingua taceat ꝑm Hug⁹. ⁊ tho.etiā dic̄ sufficē i hoc casu q̄ nō cōtradicat si aut̄ nulla sint indicia de ꝺsēsu eius dic̄ glo. ci⁹ nō credo q̄ p̄sumēdū sit p̄ mr̄imonio ꝓter illa tm̄. hostiē.q̄z dic̄ q̄ solū cōsēsū requirit eccl'ia quo ad essētiā mr̄imonij.x̄ba aut̄ requirit ad ł ut cōsens⁹ p̄bēt⁹ que si ꝺficiāt sufficē vñt signa etiā in loquēte dic̄ etiā q̄ si scribāt uolūtatē suā sine x̄bis uł̄ etiā sufficē b Quid si omittāt⁹ ꝺsuete solēnitates ⁊ fiat mr̄ioniū clādestine siue occulte Rnde ꝑm Ray.i ł cāu nō p̄sūit⁹ ꝺiugiū q̄z adultēriū siue fornicatio.xxx.q.v.alit⁹ nō tū ītelligas q̄n possit eē uer̄ mr̄io⁹.sed canō loq⁹t⁹ ꝑm illud q̄d eccl'ia p̄sumit a vel q̄ etiā non ꝺf̄ ltimū quo ad hoc essentiāle q̄z eūdē Ray. ⁊ in sū.con.e.ti.q.lviij. b Addit.pe.dicēs q̄ ꝺsēs⁹ clādestin⁹ duplex eē pōt. vn⁹ qui q̄uis fiat sin̄ solēnitate ecclesiastica ⁊ publica fit tn̄ in p̄ntia testiū.⁊ tal' ꝺsensus facē mr̄io⁹ ⁊ uer̄ ⁊ p̄sūptū. alⁱ⁹ q̄ fit sine p̄ntia testiū . ⁊ tal' q̄uis faciat mr̄ionium uer̄ nō tn̄ facē p̄sūptū. vñ ꝺsulēdū ē talib⁹ a Hoc fuit dām Ray.i sū.con. dā .q.lviij. b Q̄ de nouo ⁊ publice cōtrahāt ⁊ faciāt p̄niaz q̄ scandalizauerūt eccle siā ⁊ p̄dicti certe exposuerūt se nō quo piculo nā possz alter alter dimittē qñ uellz ⁊ ꝺ facto cū alio uł̄ alia ꝺtrahē ⁊ sic i adulterio manē.q̄ nō posset ꝓbari p̄mū mr̄imoniū. Idē hosti.

Matrimoniū

4°. Si fiat cōtra intētionē. ⁊ quer̄it⁹ p̄. si q cōtrahūt uerbo sz dissētiūt aio nunqd sit mr̄imo⁹ Rnde ꝑm Guer. si vt̄q uł̄ alter aio dissētiat nō est mr̄io⁹ si tn̄ de uerbo constiterit eccl'ia ꝺcellet eos sil' eē cū de ītētiōe ostare nō possit.vñ nec crederet⁹ eis si dicāt se nō ītēdisse q̄ ⁊ qlibet sic posset dicē ⁊ separent⁹. si tn̄ signis eundē tib⁹ appareat de simulatione eccl'ia nō iudicabit mr̄io⁹ eē.vł̄ alijs verbis stabit q̄si vē dā sint Idē tho.⁊ pe.in 4°. di. xxviij.hec ptim fuerūt dā Ray.⁊ pti p̄allegatorū doctorū ⁊ etiā al.ut i sū.con.li. iij.ti.ij.q.xiij. b Quid si ille q cōtrahit spōsalia uł̄ etiā cōtrahit verbo de p̄ti.⁊ nō hēt ītētionē ꝺtrahēdi sz extorquē di carnalē copulā de iū cognoscit eaz nūqd ē mr̄io⁹.Rnde p̄sumi ꝓ mr̄imonio dēt ut nō extra de spō.tua.⁊ ita iudicaret⁹ i foro iudiciali si in foro p̄ńie.si ille non ꝓposuit eam ducē nec unq̄ ꝺsensit in eā nō dēt ex illo fco mr̄imo⁹ iudicari qñ ex altēa pte dolus affuit ⁊ defuit oīo ꝺsēs⁹ sine q̄ negūt cetera fed⁹ efficē ꝺiugale ut i.d.c.tua. Idē tho.pe.⁊ al. ⁊ addūt q̄ illa ex pte ci⁹ nō ē dol⁹ excusat⁹ a pcto. sz deceptor si uerā vult facē p̄niam nēce hēt illā sine fictione ducē q̄ tū i eo ē a nisi interi contraxerit cū alia. q̄ tz mr̄io⁹ cū zª hoc casu ꝑm doc cōit⁹ lz quidā cōtradixerit ut i sū. con.e.ti.q.xv. b vel dare ei viz sibi cō ueniēt̄.aut alit⁹ sibi satisfacē. addit tamē tho.q̄d ad hoc tūr si uir sit equalis cōditōnis cū illa a Et multoplus si inferioris ꝑm eūdē ut in sū.cō.e.ti.q.xiij. b Nā si sit mł̄to melior. ꝺditiōis uł̄ aliud

signū euidēs fraudis apparuerit pōt ꝓbabiliť ꝑsumi ꝙ spōsa nō fuit ꝺcepta. si se ꝺ cipi fierit ⁊ tē nō tēť ad pdēa ut qdam dicūt. a Hoc tz al. ⁊ addit. Itē si vn⁹ sit melior fortuna nō ob. ꝙ teneať eā ꝺu cē ⁊ in eā ꝺsētire ut i. ꝺ. q. xiij b Silez casū hēs. s. luxuria. ℊ. ij. Quid si taľ ꝓ testeť corā plurib⁹ ꝙ qdqd fac̄ nō fac̄ aīo ꝺtrahēdi ⁊ postea ꝺno cōtraxit ⁊ cognouit carnaliť nūquid iudicabiť mr̄ioniuz. Rnde ꝑm Guer. sic ꝙ recurrēdū ē ad cōez itelligētiā ꝺnoz. ⁊ ꝙ interꝓtatio faciēda ē cōtra eū qui ꝺolū adhibuit ⁊ ꝙ q̄uis ꝓ testationē ꝓbet potuit tn̄ postea uolūtaté mutare a Cō. hosti. ut i sū. cō. eo. ti. q. xvij. ⁊ hoc intelligēdū ē qn̄ qs ꝺolose fec̄ ꝓtestationē ꝙ tūc fiet ut i ꝓcedēti. ℊ. ꝺcm é. sec⁹ si fec̄ ob iustā cām fortе ad euitādū scādalū nec fuit secuta carnalis copula. ꝙ tūc nō ē mr̄io⁹ ꝓ deficiēté cōsēsū. nec iste ad aliqd téť cū nō fuerit in ꝺolo. ut patz i. ꝺ. q. xvij. uľ ꝺic̄ ꝙ qn̄ qs ꝺtrahēdo mr̄imoniū ľ spōsalia aīo decipiēdi tn̄ utiť ꝺno bis cōsuetis ꝺicēdo accipio uľ accipiā te i vxorē ⁊ seqť postea carnaľ copula animo fornicādi ꝺtra huiusmōi ꝑsūptū mr̄imoniū nō admittiť ꝓbatio icōtra⁹. eť de spō. is cui. Qn̄ autem taliť ꝺtrahēs nō utiť forma cōsueta ꝺnoz. sz ꝺicit mutato suo nomie Joānes ľ petr⁹ ꝺespōsat te sic̄ ꝺtigit i casu. c. tua nos. extra de spō. tē ꝺtra huiꝰ modi ꝑsūptū mr̄imoniū ꝓpter carnalem copulā ſbsecutā admitti pōt ꝓbatio icōtrariū ad ꝓbādū fraudē licz difficile sit eam ꝓbare qua ꝓbata ꝓnūciabiť nullū fuisse mr̄imoniū ⁊ poterit ad secūda vota transire nec negať i illo. c. tua nos. ꝙ de fraude huiusmōi ꝺstare nō possit. sz ꝺ tn̄ q̄liter tibi cōstiterit nō uidem⁹ ⁊ nō q̄liť cō stare potuerit. hec ille. iste tn̄ fraudulētus téť sic̄ ꝓxime ꝺcm ē i. ℊ. ꝓcedēti b

Matrimonii

5°. s. ſb cōditiōe Queriť ℊ vtz mr̄imoniū fc̄m ſb ꝺditiōe teneat Rnde ꝺisti guēdū ē de ꝺditionib⁹. nā q̄dā sūt ꝺditiones generales q̄ sp ꝺnt itelligi ut q̄s pōit beat⁹ Jacob⁹ a. c. iij. b It si deus uoluerit ⁊ si vixerim⁹ ⁊ hec nullū ꝺtractū suspēdūt quedā uō sūt cōditiōes de bis q̄ i mr̄imonio sūt oio nēcia ⁊ alias impediret mr̄imoniū. ut si es xp̄iana aut nō es affinis ꝺsanguinea ⁊ huiusmōi ⁊ iste etiā cōditiones itelligi ꝺnt apposite. nec utiant ꝺtractū. z⁹ ē aliqua ꝺditio de futuro nēcia sic̄ solé oriri cras. vñ si ꝺicať ꝺ̄no si sol orietur cras ꝺtractū ē mr̄io⁹ ut posuit tho. in 4°. di. xxix. ꝙ talia futura iam sūt pñtia in cauſ suis. 4.ª est ꝺditio ꝺtigēs ⁊ honesta q̄ pōt appōi ⁊ ñ appōi ut si pr̄ me⁹ voluerit. ꝑ si dederis m̄ cētū ℔ si apponať suspēdit mr̄imoniū usq; in euēctū cōditionis a Etiā si fuerit cōtractū ꝓ ꝺno de pñti cum additione alicui⁹ dēaz ꝺditionū. ut in. c. sup eo. extra de cōdi. appo. b nisi interiz ꝺsēsus de pñti ľ carnalis copula fuerit sb secuta eo ꝙ tales uidēť recessisse a cōditō ne extra de condi. appo. de ill'. ⁊. c. sup eo. ⁊. c. ꝓ tuas. Quita ē ꝺditio ihonesta. sz tn̄ nō ē ꝺtra ſbam mr̄ionij. ut si furtū feceris uľ si hōiez interfeceris ℔ si apponať ꝺz haberi ꝓ nō adiecta ⁊ tenēt spōsalia siue ēt mr̄io⁹. extra de cōdi. appo. c. ultio. ⁊ ꝛz ꝙ nō. ibidē a. s. in tex. ubi ℔ clare ꝺr̄ b Idē itelligi dēt de cōditione ipossibili. s. ꝺr̄ ꝓ nō adiecta. ut si digito celū tetigeris. Sexta ē cōditio ihonesta ⁊ cōtra substātiā ⁊ ꝺtra bona mr̄ionij. ut si ꝺicať contrahо tecū si generationē ꝑ uites ꝙ ℔ ē ꝺtra bonū ꝑ uľ donec inueniā aliā digo ré ga hoc ē cōtra ſbaz isepabilitati uľ si ꝓ questu te adulterādū tradis ⁊ hoc est cōtra bonū fidei. ⁊ tales cōditiones si appo nať nihil agiť. a. s. ga ānulāt mr̄imo⁹ ut in iuriб⁹ de quo stati b xxij. q. iij. iť cetera xxxij. q. ij. aliqñ. ⁊. c. solet queri. eť ꝺ con. ap. c. ultio. si tn̄ postea taľ conditio remittať ⁊ sequať carnaľ copula iudicabitur ꝓ mr̄imonio. ⁊ si tn̄ uⁿ cōiugū ponit talem cōditionē ⁊ alter cōtradicit ľ tacet iudicabiť ꝓ mr̄imonio ut in. ꝺ. c. alū. p̄dca assūpta sūt de Ray. tho. Jnno. ⁊ hosti. a

Idē in sū.cō.ti.iiij.q.xvij.¶ addit fm gl. Ray.gp si mr̄imonium otrahit sb̄ oditiōe que de nēcitate eueniet ut si dicatur ō̄ho tecū si sol erit in cācro i estate credo gp ñ é mr̄imo^m in istāti añ̄gp extet cōditio.¶ si i medio tpe otrahēt cū alia tenēt mr̄io^m. sic nouit Jo.p.c.finitatis.extra de frigi.¶ male.con.ber.pc.etiā dic gp quicūq; cō sesl9 exp̄mat p x̄ba de p̄nti ¶ sb̄ oditione futura gp tūc idē iudicū é qđ ꝺ ꝺsensu p x̄ba de futuro.con. Inno.¶ hosti.qñ g̃ cō ditio futura ē nēcia ut otrahā tecuz si sol oriet cras oditio p impleta haberet¶ cō trahūt spōsalia ¶ nō mr̄ionū ut ibi b De cōditiōib9 spōsaliū vide.j.spōsalia.§. si. Quid si quis significauit p̄ri abñti gp otraxit tale mr̄ionū sb̄ oditione si ipsi patri placuerit ¶ antegp pater ꝺsētiat pni tet. sed p̄ cōsētit nūqd erit mr̄io^m. Rnde fm Guil. dicēdū gp nō q; nō uī gp dēat dici ꝺsesl9 nisi duret q̄sq; p̄ ꝺsentiat tū añ̄gp trāseat ad z^a vota dēt ꝺpelli siue in duci ut illā recipiat exq̄ semel i eā ꝺseser^t sb̄ oditiōe q̄ extitit ar.ex̄ de spō.ipu.de ill' idē hosti.¶ ber. a Idē i sum.cō. b Quid si qs cōtrahat spōsalia sb̄ hac cōdi tione si pmiserit coitū Rnde fm Guil. si oditio illa intelligit ꝺ coitu fornicario p nō adiecta dēt hr̄i cū sit turpis ex̄ de con. appo.c.fi.¶ sic erit p mr̄ionio iudicādum a .s.qa in p̄ coitu iudicat mr̄io^m p̄sū ptū.potiꝰ eni uī ortatio.i. gp pmittat euz ré secū hre aut modꝰ a cā gp veri nōis cō ditio fm eūdē Guil.ut in sū.con.eo.ti.q xix b Et multo fortiꝰ si itelligat ꝺ coi tu ltio ¶ maritali ¶ eodē mō si dixerit cō trahā tecū unḡp otraxero si pmiseris ꝛc. a .s.tecū coire.¶ idē sit in hoc casu qđ in p̄cedēti. licet sit adiectū si unḡp otraxero. b Quid si dicā accipiā te uī accipio si iueniā te x̄gine postea sequat coitꝰ nec iuenit x̄go.Rnde fm Inno.ber.¶ hosti. iudicādū é p mr̄ionio sic in p̄cedēti §.¶ addit hosti.gp licet sic oporteat iudicari in foro iudicij ꝓpter hoc gp nō p̄t hr̄i alie p bationes tū in iudicio aie nō é mr̄imoniū extra de ꝺdi.appo.de ill'.¶ c.sup eo.¶ c.p tuas.nā ¶ bñ est gp mulier que i fraudem mētita fuit decepta pmaneat ¶ uiro sue mat q fortē itēdit bigamiā uitare a Et sic cōditio fuit honesta licet actus ihone stꝰ fm eūdē hosti.¶ i sum.e.ti.q.xx. sic si p̄bāi possit p ofessionē ꝓpriā l' al' gp ñ fue rit virgo in foro iudiciali nō tenet mr̄io^m a Que dr̄ia est int' otrahere mr̄imoniuz sb̄ oditione ¶ ō̄hō sb̄ mō.Rnde fz Guil. generalit' sciēdū gp contractꝰ q nō fit ab solute ¶ libere pōt ee aliqñ sb̄ conditione ut dono uī vēdo tibi hoc si b̄ feceris uī si b̄ fuerit. Itē pōt ee sb̄ mō ut si dicat' do no uī uēdo ut facias hoc uī illud alioqn reuocet' qđ donaui uī uēdidi. Itē pōt ee cū appositione cās ut si dicat' gp hoc ¶ hoc é siue fuit ¶ conditio quidē fit p si.moūs p ut.cā p quia uersus Scīo gp ut mo dus é.si conditio. q; cā.¶ si quidā contra ctus fiet sb̄ oditiōe ñ tz ñ exīte oditōe sic ¶ de mr̄imonio dcm é.ū.i p̄.x̄.iiij. si vō fiat sb̄ modo statī tz sz si nō fuat' modꝰ poterit reuocari credo g̃ gp lz mr̄io^m siue spōsalia possint otrahi sb̄ conditione ñ tū sb̄ mī ita gp illo mī ñ seruato dissoluat' ma trimo^m sic fit in alijs contractib9 qa mr̄io^m rite fm ñ dissoluit' a nec etiā spōsalia ut in sū.con.eo.ti.q.xxij. ubi hec notāt' ¶ dr̄ fm eūdē Guil.gp exquo semel contra cta sūt mr̄imonia ita gp teneāt ipso iure ñ p̄t reuocari seu dissolui p̄r modū ñ exī tem siue pactum b mr̄ionū uero fz ex cā tenet siue cā sit vā siue falsa. ut cōtho tecū qa diues es l' qp feci sti sic nisi qñ fl'a cā otineret in se aliqđ īpedimētū ut cōtra ho tecū qa libera es ¶ ñ eēt a fm dīsti ctionē posita ū.ipedimētū.ij.¶.iij. b Quid si dicat accipiā te in uxorē. l' dabo tibi cētū. a Si p̄miseris l' ut p̄mittas me coire tecum ista eni sūt de casu isto ut patet in sū.con.e.ti.q.xxij. b ¶ sequat carnal' copula nūqd p̄sumet' p mr̄imonio. Rnde fm Guil. non credo nā cū ille qui sic dixit hēat optionē gp liberare se possit utrūlibz faciēdo ñ cēdo p̄sūptionē iducta

etiã a iure qđ ītelligat recedẽ ab optiõe ꝑpt carnalẽ copulã a Idẽ i.d.q.xxiij b Quid si dicat ꝓmitto ꝙ nũq̃ defi ciã tibi in uita mea ⁊ secuta est carnal copula a .s.ſ̄b ꝓmiſſiõe nõ defitiẽdi ut pz i ſũ.con.e.ti.q.xxiiij.ubi ſ̄b nõt. b Vnde ꝑz Guil.nõ dẽt p̄sumi ꝑ mr̃ionio cũ ſpõ ſalia aut mr̃ioniũ nõ ſoleãt cõtrahi ꝑ pro miſſiones negatias. a .s.huiuſmõi uł ſi miles ut in.d.q.xxiij b miſi forte cõſta ret ꝙ ꝑ hoc intẽdebãt contrahere ſpõſalia.

Quid ſi dicat ducã te p⁹ annũ a .s. ut ꝓmittaſ ł ſi ꝓmittas me tecũ coire ut i ſũ.con.e.ti.q.xxv. ubi hec ponũt ſm eũ Guil. b ⁊ ſecuta eſt carnalis copula. Vnde ſm guil.credo p̄sumendũ ꝑ mr̃io. ꝙ ꝓpter carnalẽ copulã ſ̄b ſecutã uł renũciaſſe dilationi tpis a Certe hoc caſu nõ vł renũciaſſe cũ exp̄ſſerit clare mr̃io dif ferendũ.licet ſibi cõſentiat ꝑ pus i copu lã vñ ⁊ vt pz in d.q.xxv.ſic idẽ guil.ꝙ in huiuſmodi caſibus q nõ ſũt oio exp̄ſſi in iure nõ ē p̄cipitãda ſñia ⁊ ſi p⁹ huiuſmõi contract⁹ cõditionales trãſeãt ad alia uota ſolẽnit.forte tuti⁹ ē diſſiliaſ a ꝓpaz ꝺſulẽ ꝙ mr̃ioniũ cũ z̃a ſoleniter cõtractũ uiri mere b Quid ſi quis contrahat cũ aliq̃ ſ̄b ꝺcõne dcñi añ euẽtũ contrahit cũ alia pure Vnde dẽt remanẽ cũ ꝑa etiã ſi ſit cõ ſãguinea ꝓme ut.s.ipdimẽtũ xiij.ſ.v.

a Et licet etiã ꝺcõtio appoſita cũ ꝓma poſtmodũ eueniat ſm glo.Ray.ut i ſum con.e.ti.q.xxvi.⁊ ꝺcor.hoſti.⁊ ber. b

Matrimoniũ

vi°. Quo ad debitũ ꝺiugale ſciendũ q̃ ꝙ ꝺtracto mr̃ionio mulier non bẽt ptãtẽ ſui corpis ſ̄ uir nec uir ſui ſed vxor ut dcm ē.s.mr̃io ꝓmo.ſ.fi. ſ̄ an ſta ti teneaſ debitũ reddere.hr̃.s. debitũ cõ iugale.ſ.i. Vtr ꝺtractio ſpõſalib⁹ añ ſecutas ſolennitates carnalis ꝺmixtio ſit peccatũ.Vnde ſm tho.in 4°. di.xxvij. Si ſpõſa credẽs ſpõſuz uelle ꝺſũmare mr̃io admittit eum excuſaſ a peccato.niſi aliq̃ fraudis ſigna appareant exp̄ſſe ſicut mul tũ diſtãtis ꝺditionis uł q̃tũ ad nobilita tẽ ł q̃tũ ad fortunã a Quo ad ꝺditio né fortune al.ſentit ꝺtra.ut.s. mr̃io.iij. ſ.i.in additione b vel aliud ſignũ eui dẽs appareat ⁊ eodẽ mõ ītelligit ꝙ excu ſaſ uir ſi ꝑ hoc intẽdebat mr̃ioniũ ꝺſuar Sz ſm guil. i illis locis ubi ē cõſuetũ ꝙ ꝑus adhibeaſ nuptiaſ bñdcõ ſi abſq̃ diſ pẽſatione eccleſie ⁊ ſine iuſta cã hoc faciat mortaliſ peccat a Idem etiã ē i omiſſio ne aliaꝝ honeſtaꝝ ⁊ ꝺſuetaꝝ ſolẽnitatuz ſm eũ. ut.s. debitũ cõiugale circa ꝓnci i additione b tñ z̃e nuptie nõ ſolẽt bñdi ci ut.ī.nuptie.ſ.ij. ꝺ mã debiti ꝺiugal mł ta hñt.s.debitũ ꝺiugale.

Matrimoniũ

vij. Qñ accuſaſ mr̃ioniũ ꝓpter aliqđ ipdimẽtũ qđ in eo ē uł fuit ⁊ pri mo quidẽ q̃riſ q ꝓhibẽt ł q pñt mr̃io accuſare Vnde ꝓhibẽtur generaliſ omnes cñnei q̃diu ſũt aliq̃ ꝺſanguinei ⁊ eſt iſtud ſpale ꝙ cõſãguinei admittãſ ad accuſatõ nẽ ſic pr̃ mr̃ ſoror frater patruus auũcul⁹ amica matertera ⁊ tota ꝓgenies.xxxv.q. vi.c.i.⁊.ij a Iſta ſpalitas nõ uł reſpectu accuſationis ſed teſtificatiõis ut in.c.uł.đ quo.ī. b Cuius rõ ē ꝙ unuſq̃ſq̃ ſuam geneologiã ſcire laborat extra qui ma.acc. poſ.uł.ꝺſanguineis autem defitiẽtibus ad mittũt antigores ⁊ ueraciores vicini qui b⁹ ea ꝓpinqtas nota ē ut in.d.c.i.xxxv.q. vi. a Idẽ in ſũ.con.li.iiij.ti.xx.q.i.vbi etiã addit ꝙ in mł̃tis locis hoc hodie nõ ſuat qn extranei admittãſ ad accuſatiõez etiã exñtib⁹ cõſanguineis q hoc pñt b Itẽ tã maritus q̃ uxor põt mr̃imonium accuſare nec ulla defendũt lõginquitate á nox.extra de cõſangui.⁊ affi.nõ dẽt a Licz oli tã ipſi ꝺiuges q̃ extranei ꝓhibe ret ab accuſatione tpis diuturnitate.ſ.ſi ſteterit ſimul ſine qõne ꝑ.xx.uł.xviij.an nos.ut nõ.in.d.q.i. b Pone ꝙ aliquis tpe cõtracti mr̃io⁹ tacuit. ⁊ nẽ vult accuſare nũqđ põt Vnde ſi qñ bãna uł denũciatio nes facte fuerit ipe erat eẽ ꝺioceſi.uł alit

denūciatio nō potuit ad eū puenire puta si nimia infirmitate laborās nō erat sane mētis l' ita puer q nō poterat ꝯplēdē talia ul' alia cā ltīa ipedit9 erat cui9 accusatio dēt audiri alioqn cū rōnabilit' psumatur q denūciatione publice fcaz ipe ernūs in diocesi nō ignorauerit tāq suspect9 est repellēd9 nisi iurauerit q postea dicer' que obicit. ⁊ ad hoc ex malicia nō p̄cedit. q tē etiā si dicitisset ab ill' q tpe denūciatiōis tacuerit admitti dēt q lz illi ñ ecent admittēdi q nō fuerūt i culpa iste nō oz repelli cū nō sit culpabil' ex q ma.ac.pos. cū in tua. Qualit' fieri dēat accusatio mrionij Rnde ꝑz Ray. i pdco casu ipprie dr accusatio q nō fit iscriptio i q accusator obligat se ad talionē. si dr denūciatio que fit ꝓter peccatū i quo iūcti male pmanēt ⁊ pōt fieri etiā sine scriptis. a dū tn redigat' in scriptis in actis iudicialib9 ut in cle.sepe.de ẋ.sig.diūcta cle.dispēdio sā.de iudi.si melio9 ē q fiat in scriptis.arg. extra de testi.spo.lras.ex q ma.ac.pos. a nobis.huiusmōi denūciationis forma talis ē ego tal' denūcio uobis dñe epe q mrio[m] petri ⁊ marie stare nō pōt q sūt i tali gradu dsanguinei designādo psonas ul' si est alia cā ut affinitas ⁊ huiusmōi ⁊ dat' libellus etiā pti aduerse ut sciat qd ipetit'.

a Et qd actor ꝓbare uelit i quo libello cōtinēt' gradus cōsanguinitas ⁊ psone ꝓprijs nōib9 designate sm eūdē Ray. ut i sū con.li.iij.ti.xx.q.i. b quo facto pcedit' in lite more solito a .s.q sacrm d veritate dicēda a ptibus suscipiat' ⁊ exāiatio ⁊ ꝓbatio p ordinē fiant ut in.d.q.i.

b Et nō.q in hoc casu pōt otra otūa cē lite nō otestata pcedi ad testiū receptōnē ⁊ diffinitiuā sñiaz.extra ut lite nō contest.qñ frequēter a hoc uex ē otra cōtumacit' abūtē. sec9 si nō sit cōtumax. ut pz in eodē.c.qñ. b Secus autē eēt si fierz accusatio de adulterio ad thori sepationez extra ut li.nō ote.c.i.⁊.c.qñ frequēter a Idē qd in hoc.s. nōt' in sū.con.li iij.ti.xx q.iij.⁊.ti.xi.q.i. b Qui pñt eē testes in cā mrioniali Rnde sm Ray. oēs qui admittūt' ad accusationē admittūt' ad testificationē de qbus dcm ē.ē.s.i.⁊.ij.⁊ lz pr ⁊ mr sint idonei testes i hoc casu ubi agitur de federe mrionij.s.utr sit ibi affinitas ul' sanguinitas l' sil'e ipedimētū ut ex qui ma.ac.po.vr nobis.tū si de ipso agat'.i.vtrū mrionū sit int' eos cōtractū tāq suspecti sūt repellēdi nisi ille l' illa l' filio l' filia cui9 diūcta dr ee superior in diuitijs nobilitate potētia ⁊ honore q parētes ui dēt' filioꝝ ⁊ filiaꝝ incremētū ⁊ honorem diligere extra de testi.sup eo. Itē i hoc casu pdco pōt ee idē accusator ⁊ testis.arg. xxxv.q.vi.epūs in synodo.⁊.c.de parētela ex de testi. coge. Preterea.idē tho.in.4i. Idē in sū.con.li.iij.ti.xx.q.iij.⁊ addit' ꝑz glo. Ray. q in allegatis. uribus nō ꝓbat' q etiā in cā mrionij qs possit ee accusator ⁊ testis si in illis dr de forma iuramti quā dñt pstare epo testes synodales.i. assūpti de cōitate ad denūciandū delicta.pōt tamē dcm Ray. verificari in casu .c sup eo.ii.ex de testi.s.qñ mrionio nō otracto mr alt'utriusl dic ee cōsanguinitatē inter diūgēdos q stat' dco ei9 i dubio ⁊ impedit' mrio[m] otrahēdū b De ipedimētis multa habes.ē.ipedimētū p cū se..c.

Matrimoniū

xiij. Qñ cōtracto mrionio accusat' cōiūr de adulterio ⁊ petitur diuor tiū. Queritur q p̄ qui admittūt' ad talem accusationē. Rnde sm Ray. licet tā sm leges q sm canones quilibz bone fame admittat' ad accusationē adulterij. cū agit' ad pnā legalē ul' canonicā tn cū agit' ad thori sepationē nullus admittit' nisi maritus ⁊ uxor Qualit' huiusmōi accusatio fieri dēat Rnde maritus uolēs uxorē accusare de adulterio ad pnā legalē de bet inscribere ⁊ ad pnā talionis se obligare nec pōt agē per ꝓcuratorē sed p se ipm pñtē agere oz sed si corā ecclesiastico iudice vult agere ad thori sepationē tenet' scribere ⁊ dare libellū accusationis. sed ñ dēt

se ad pnã talionis obligare qñ siue pba ret q obiceret siue nõ hꝫet qõ uellet q se paret ab uxore ⁊ potest marit⁹ agere ⁊ il la rñdere p ꝓcuratorẽ a Si nẽcitas id postulauerit. ut i. c. tue. de quo. ⁊. b q et si de crimine fiat accusatio nõ tñ é crimiaℓ ſ quasi mixta ꝓbant oia p̃dca exp̃sse ext de ꝓcurã. tue. Utx marit⁹ põt uxẽz dimittere ꝓpt adulteriũ ℞ accusare põt ⁊ dittẽ m. xix. q dimiſit uxorẽ excepta cã fornicatiõis. ã. ⁊ eodẽ mõ uxor uix q ĩ tali cãu ñ ad iparia iudicãt xxxij. q. i. si qs uxẽz. ⁊. q. v. p̃cep. ⁊. c. xp̃iana. ñ tñ itelligẽdũ é q possꝫ nubẽ alteri. xxxvij. q. vij. oẽs aculatiões. ſ nc eã dittẽ põt ĩ. vij. casi b⁹. ut hẽt ⁊. ℊ. x. ⁊ ista cã extẽdit ad fornicationis ſuſpitionẽ. ſ. qñ ſuſpitio é multũ uiolẽta ⁊ certa. ℞ bi gr̃a ſi ꝓbatũ é q fuerit ſolus cũ ſola nud⁹ cũ nuda i eodez lecto aut ſiℓ i multis ſecretis locis ⁊ i late bris ad hoc cõmodis ⁊ horis ⁊ lectis libẽ uxor dittit. xxxij. q. i. dixit dñs ex ꝺ p̃ſup. lris. Itẽ extẽdit ad uitiũ zodomiticũ ut p illud poſſit uxor dimittere uix ⁊ econ uerſo. xxxij. q. vij oẽs cãtiões. ⁊. c. adultẽij

a Est autẽ uitiũ zodomiticũ cũ maſcu lus in maſculũ uℓ femina in feiam turpi tudinẽ opat fm glo. Ray. ut in ſũ. con. li iiij. ti. xxxij. q. ij. b Idez itelligẽdũ é de ſpũali fornicatione ut ſi maritus uℓ uxor incidat in hereſim ℓ iudaiſinuz ſiue gẽtili tatẽ ⁊ trahit ꝺiugẽ ad infidelitatẽ a ℊ vĩ q ſi nõ trahat p peccatũ nõ dẽt ſepatõ fieri ⁊ p hoc uĩ facere. c. q̃ſiuit extra ꝺ di uor. b In quo caſu nõ poterit ſepari ꝫ alij nubere nõ licebit. xxviij. q. i. idolatria. extra de diuor. queſiuit. ⁊. c. de illa. ex ꝺ cõ uer. ꝺiu. c. ultimo. imo nec dimittẽ põt ſi ſe corrigere uelit ut in. c. de illa a Idem qõ in h. ℊ. nõt in ſũ. con. ĩ. d. q. ij. fm Ray. pe. ⁊ tho. b Utx ſi vir polluat aliquã extra clauſtra pudoris uxor poſſit eũ dit tere Rnde ꝫ ex tali coitu affinitas nõ ſeq̃ tur. tñ uir eque ℓ magis uiolat fidẽ mrio nii. ⁊ magis peccat ⁊ iõ uĩ q dimitti poſ ſit. nam ꝺstat in hoc caſu q fornicationem ꝺmiſit ar. xxxij. q. iiij. meretrices a Idez in ſũ. con. e. ti. q. iij. b Quid ſi aliqs ta le qd egerit cũ ꝓpria uxore Rnde ꝫ Aug ⁊ laur. uxor põt cũ dimittere ſi vĩ itelligẽdũ ſi ipſa nõ fuit in culpa ſi uiolẽtata ℓ somno decepta ⁊ huiuſmõi. a Glo. i. c. oẽs cautiones. xxxij. q. vij. ſetit q ꝓpt hꝰ modi extraordinariã pollutionẽ cũ uxore vir non poſſit ditti põt diſtingui. ſi vult vir pſeuerare in tali peccato ꝓpter piculũ ſalutis qõ imminet uxori ꝺt q poſſit ⁊ dẽt ſibi ꝓuidẽ. ut ex ꝺ diuor. gaudem⁹. poſſit ditti alℓ. ſec⁹ cũ ĩ h cãu nõ diuiſerit carnẽ ſuã in plures iõ nõ põt ex hoc dimitti ſic nec in caſu ℊ ſe. b Quid ſi alℓ ꝺiuguz ſeipſũ polluit Rnde fm Guil. q nõ cred q poſſit dimitti a Idẽ i ſũ. con. e. ti. q. iiij. b Nũqd ꝓpt ſolã uolũtatẽ ſeu i tẽtionẽ adulterãdi poſſit alℓ ꝺiugũ alte rũ dittẽ. Rnde fm Guil. nõ. q ℞ bũ fornicatiõis cũ effcu accipiẽdũ é ar. de pe. di. i. hec autẽ ℞ ba. a Idẽ in ſũ. con. e. ti. q. v.

b Utx uir teneat uxorẽ adulteraz dimittẽ. Rnde fm pe. ſi fornicatio é occul ta nec poteſt ꝓbari nec dẽt dimittere. ſi uero ẽ manifeſta diſtinguẽdũ ẽ. q ſi nõ é ſecuta nec ſpat correctio nõ licet retinere ne uideat pẽto conſentire. ſi uero ſpat correctio licet uxorem retinere. ga ⁊ ſpatio ad correctionẽ idulta é a con. tho. ut i ſum con. e. ti. q. vi. b Utx uir mulierẽ ad ulteriꝰ poſſit ꝓpria auctoritate dimittẽ Rnde ꝫ tho. in 4. di. xxxv. qñ uiro ꝺstat de fornicatione uxoris põt aucte ſua eam dimittere quãtũ ad thorx. ſ. debitũ ei ne gando nã ſi ꝺmiſcet ei non ſolũ incurrẽt irregℓaritatẽ ſed etiã generãet ſibi ipedim tũ accuſandi ut dcm é. ſ. debitũ cõiugale ℊ. xii. qui incipit utx uir teneat. ſed ſi ei debitũ reddat ꝺpulſus aucte eccle ꝫ ir regularitatẽ icurrat. nõ tñ ſibi generat p iudiciũ accuſãdi. ſi uero loq̃mur quo ad cohabitationẽ nõ licet uiro uxorẽ dimit tẽ ſine iudicio eccleſie ⁊ ſi dimiſit ꝺz to gi ad recipiẽdũ niſi uir ĩcõtinẽti fornica tionẽ ꝓbare poſſit ⁊ fm hoſti. ſi ꝓbet ·ĩ·

octo vies nō restituet' q̄bus elapſ̄ si non p̄bauerit plena restō fiet ⁊ sic pōt intelligi.xxxij.q.ij.ecclesiastica. a alī incipit historia b uidē etiā hostiē.q̄ si adulterius sit notoriū ita q̄ inficiationi nō sit locus tē pōt adulterā sine auctoritate dimittere eā de diuor.significasti.⁊ multo fortiꝰ de bitū ⁊negare.idē Inno.ſz addit Guil.q̄ etiā si notoria sit fornicatio mulieris q̄diu ipsa tm̄ nō recedit a uiro. nec publice morat' cū adultero nō pōt eā dittere seu expellē auctē p̄pria qđ si fecerit coget' eaz recipe sed si ipsa publice moret' cū adultero nō tenet' eā maritꝰ recipere siue eā expulerit siue nō. a Idē in sū.con.e.ti.q.vij.⁊.q.x. b Sil'r etiā nō tenet' eā recipē si postq̄ illā expulerit adulteret' notorie etiā si cū adultero nō moret' a Pro hoc satis uī facere eī de diuor.significasti b Et in hoc etiā casu pōt ea inuita monasteriū intrare nisi etiā ipse fuerit fornicatꝰ. In quibꝰ casibꝰ nō possit adultera a uiro accusari l' dimitti Rnde ꝑm Ray. in septē.p̄mꝰ si uir conicitur de fornicatione xxxij.q.vi.p to.extra de diuor.significasti ſcđs si ipse p̄stituit eā eī de eo q cog. cō. ur.sue discretionē a alī incipit discretione b ētius ē cū ipsa credebat uix desū ctū ⁊ nupsit alij q̄ maritꝰ redieꝰ tenetur eā recipe ut dēm ē.s.impedimētū.xij.ſ.ij a Qui icipit qđ si uxor. b Quartus si ognita fuit latēter ab aliquo quē credebat eē uix suū ar.xxxiij q.ij. in lectum. Quitꝰ si fuit ui oppressa.xxxij.q.v. p̄posito qđ itellige de ui absoluta aliē nō excusat'.xxxij.q.vij.oēs cātiones. Sextus q̄ reconciliauit eā sibi pꝰ adulteriū ul' eā publice adulterātē retinet in oratorio maritali .xxxij.q.i.c.ii.⁊.iii. a In his.c.paruz uī ħ p̄bari.ſz bñ in.l.de qua stati b .C. de adulte.l.crimīe adulterij.Septimꝰ est si aliqs ifidel' uxorē repudiauit ⁊ illa nubat alteri postea uir cōuertat' ad fidē sil'r ⁊ mulier tenetur eā recipe extra de diuor. gaudemꝰ ſ ultimo. de hoc.s impedimentū.ix.ſ.v.con.tho.⁊ pe.in 4°. di.xxxv. a Con.etiā goff.⁊ hosti.ut in sū. con.li.iiii. ti.xii.q.viii. b Quis sit effectꝰ accusationis de adulterio Rnde ꝑm Ray.effectus ē q̄ si maritꝰ p̄bet uel illa cōfiteat' nec excipiat' otra eū de aliquo vii.casuuz q bñtur in p̄cedēti.ſ absoluit' a cohabitatione ⁊ fuitute qua ei tenebat' ⁊ pōt ingredi religionē ea iuita xxvii.q.ii.agathosa.si tañ cōtinē tenet' q̄diu illa uixerit Idē tho. ⁊ pe.in 4°. di.xxxvi. a Idē in sū.con.eo. ti.q.ix. b Quid si uir ꝓpria auctē dimisit adulterā ⁊ intrauit monasteriū nūquid pōt ab ea reuocari Rnde ꝑm Guil. hug. notasse q̄ si uxor publice morata sit cū adultero uir etiā añ sñiaz pōt itrāe monasteriū ea iuita.sed illa eo iuito nō pōt. secus si nō publice moret' q̄ tē nō pōt añ sñiam.⁊ si ingressus fuerit poterit reuocāi a .s.q̄sq̄ p̄bet adulteriū.xxvii.q.ii. agathosa.⁊ hāc qđ dēm ē.s.de bitū ꝺiuga le ad fi.in additione ⁊ si p̄bet' incōtinēti nulla fiet reuocatio ut pōt colligi ex dēs .s.ſ.viii. b Quid si mulier adultera ingressa ē monasteriū nūqd uir poterat eaz reuocare Rnde ꝑm Guil.eā reuocare pōt nā inocēs pōt ingredi adulter uero l' adultera nō pōt sine licētia alteriꝰ a nisi lata sñia diuorcii tūc enī idē iudiciū ē ꝺ uiro ⁊ muliere.s.q̄ ut̄q̄ altero iuito potest intrare religionē. q̄ p sñiam ecclesie ut̄q̄ ex toto renūciauit iuri suo ꝑm Hug. ⁊ i sū.cō.li.iiii.ti.xxii.q.xiiii. b Si tū ē ingressa uiro sciente ⁊ nō cōtradicente satis pōt uideri data sñia ⁊ uir tenet' ꝺtinē a Facit.xxvii.q.ii.agathosa. b Quid si pꝰ latā diuorcii sñiam ⁊ postq̄ uir fēus ē sacerdos l' religionē intrauit ostet eccl'az fuisse deceptā ut puta p falsos testes nunqd restituet' Rnde ꝑm Ray. etiā si p̄fessionē fecisset nihilominꝰ restitueret' ⁊ teneret' reddere debitū nō tū exigē posset ſi ī dēs nē casibꝰ si mulier nō reperit iterū uirū nō pōt uir reperē uxorē qa p̄iudicauit sibi p sacri ordis susceptionē ul' religionis ingressū. a Idē in sū.con.li.iiii.ti xix.q.iiii.et forte si mulier pertiſſz diuor-

nō posset reuocare q uī renūciasse suo iu/
rī p talē petitionē ſm hug⁹.ut pz ex cāis
in ꝓmo pcedēti.§.nisi forte ducta fuisz
ex ſcia putās affusse impedimētū qđ non
erat.q errans nō uī ſsentire.ff.de iurisdi.
om.iudi.l.si p errorē b ¶Pone q lata
ē ſnīa diuorcij ꝓpter adulteriū uxoris po
stea uir adulterat⁹ nūquid mulier poterit
eū ꝛpetere. Rnde ſz Ray.nō pōt de rigōe
iuris iudex tū ex officio suo dz illū opellē
ar.ex ā iurium. tua nos.ex de diuor.ex lit/
teris. vnde ⁊ p cōsītbe.vij. dī de his qui
mrīonio iūcti sunt.pcipio nō ego sed dñs
uxorē a uiro suo nō discedere q si decesse
rit manere dēt innupta aut uiro suo re/
cōciliari ⁊ uir uxorē suā non dittat vñ et
ſm Guil. uxor de canonica equitate pōt
uiz repetere q ex receptione rei iudicate
elidit⁹ ꝛplicatio de adulterio.Idē tbo.al.
⁊ pe. a Con.etiā bosti.ut in sū.con.lib.
iiij.ti.xxij.qōne.iz. ⁊ q hec repetitio pōt
fieri de equitate canonica. satis uī ꝓbari
in.c.significasti.⁊.c.ex lris.extra de diuor.
b Utz uir ⁊ uxor equalit⁹ peccēt per
adulteriū Rnde ſm pe.licet in cā adultēij
uir ⁊ uxor ad equalia iudicēt⁹ ut.ſ.dēz ē
q ut⁹q licitū ē alteruz dittere ñ tñ ſ ē ex
equali cā siue pēto.ná vno mō mulier pl⁹
peccat q peccat otra bonū ꝓl'. sed alio mō
equalit⁹ peccāt.ſ.otra bonū fidei ⁊ hoc est
sufficiens cā dimissionis iō iuste licz ut⁹q
dimittere aliū 2.° ceteris paribꝰ pl⁹ pec
cat uir p pdnantiā rōnis. Idez tbo.in 4°.
di.xxxv. a Idē in sū.con.eo.ti.q.xi. b
¶Pone q uir p fornicationē uxoris se/
pat⁹ ē p snīam mō vult eā recōciliare sibi
⁊ illa nō vult nūquid ē cogēda Rnde ſm
Ray. vir qui nō peccauit pōt pterē opelli
eā etiā iuitā nō obstante snīa.q qđ fauōe
meo introductū ē in dānū meū retorque
ri nō dz.C.dlegi qđ fauōe ar.xxxij.q.i.nō
erit.idē tbo.pe.⁊ goff. a hec intelligēda
sūt nisi uir post snīaz fuisset fornicat⁹ ul'
nisi mulier mutasſz statū.ſ.ingrediēdo re
ligionē ſz pe.⁊ tbo.ut in sū.cō.ti. .q.xij
⁊ facē qđ dēm ē.s.in.§. quid si mulier i ad
ditione b ¶Pone q uir adulterat⁹ ē oc
culte sed uxor manifeste nūquid pōt uir
illā accusāe ⁊ sine peccato dimittere Rnde
ſm Ray.q nō q nō deficit uxori ius exci
piēdi sed ꝓbādi.ar.xxxij.q.vi.p to. idem
tbo.al.goff.⁊ bosti.si tū uir egisset pīam
⁊ uxor monita nollet agere.sed i adulte/
rio pseuerare sine peccato posset eā p sen/
tētiā dittere.xxxij.q.i.c i.ij.iij.⁊.iiij.Idē
goff.⁊ bosti. a Idē in sū.con.e.ti.q.xv.
b Sed utz uxor adultera p⁹ pīam
possit repellere uirū ab accusatione. Rnde
ſm Ray.credo q nō pōt qa pīa nō tol/
lit ius accusandi in foro iudiciali .xxij.di.
pnū. xxxiii.q.ii.admonere.vi.q.i.q ēmen
ꝺ. uidēdum. a .i.in pncipio b Idez
tbo.al.goff.⁊ bosti. a Idem in sum.con.
e.ti.q.xvi. b Quid si alter diugū for/
nicet⁹ carnalit⁹ ⁊ alter spualit⁹ nunqd fiet
dpēsatio ℞ ſm bosti.dicas q si accusatur
qs de spirituali fornicatione. ut de hereſi
⁊ excipiat⁹ de carnali.ſ.adulterio nihilōi⁹
pcedet⁹ nisi duerti uoluerit. q si cōuerti
uelit dpēsatio hēt locū Si uero fiet accu
satio de carnali ⁊ exceptio de spūali exce/
ptio admittet⁹ ⁊ sup ipsā exceptionē pm
pti⁹ pcedet⁹ hec.dixi ꝓt⁹ piculū hēsis si/
ue infidelitatis a Idē in sum.con.e.ti.
q.xvij. b Utz p aliud crimen posset
uxor dimitti Rndo ſm tbo. in 4°. di.xxix.
ꝓpter alia peccata ditti ñ pōt. nec quo ad
vinculū nec quo ad actū nisi forte ad tē/
pus uelit se sbtrahere a cōsortio uxoris p
castigationē eiꝰ sbtrahēdo ei sola⁹ pītie
sue.naz ⁊ qñ uxor pstat magnā occasionē
ruine uiro suo tūc uir sbtrahere se pōt ab
eius duersatione. Idē al. addēs q nō opz
cohitare furi aut usurario si nō vult reci/
piscere sed cessante scandalo rcōciliari dēt
xxviii.q.i.uxor a Ad dcam sbtractionez
facit illud.m⁸.xviii.Si dextera tua scan/
dalizauerit te abscide eā ⁊c.ubi dicit glo.
q in manu ⁊ in oculo pūt fres uxores.et
ꝓpiqui ⁊ filii itelligi ſm eū.tbo. pdcis ét
dcor.pe. q dic q qñ diunx p peccatū suuz
ē scādalū pōt ditti quo ad cohitationem

tpalé quouſq; corrigat᷑ ⁊ ceſſante ſcádalo
dét fieri recóciliatio ut i ſum.con.eo.ti.q.
xviij. b De mā adulterij quedá habes
ſ.adulteriū. Jté.ſ.ipedimtū viij.ſ.ij.⁊ ſe

Matrimoniū

Mix. Qñ aliqs petit᷑ ī uix. l' aliq̄
in uxorē querit᷑ g̃ qūo in hac cā ꝓceden
dū ſit Rnde ſm Ray.ſi mulier petit aliq̄
tā uix. ul' ecouerſo uidēdū é utrū uelit
agere petitorio iudicio ul' poſſeſſorio.i.an
mulier dicat aliquē eē ſuū maritū q̄ con
traxit cum ea ⁊ petit eū ſibi adiudicari in
maritū qđ é agere petitorio quaſi agat de
ꝓprietate an eū petat ſibi reſtitui tā̄ ab
eo fuerit iniuſte dimiſſa.⁊ hoc é agere poſ
ſeſſorio qñ petit poſſeſſione uiri ſui. tgit᷑
ſi agat petitorio dicēs aliquē eē uirū ſuū
⁊ ille negat excipiēdo q̄ illa nō poſſit eſſe
uxor ꝑ tale ul' tale ipedimētū ꝑus tracta
bit᷑ exceptio mariti. q̄ ea ꝓbata qđ ꝑnci
pal' ꝓmit᷑.erit eni uir abſoluēdus.extra
de ordi.cog.c.i. a Idē in ſū.con.li.iiij.
ti.xxx.q.i. b Quid ſi agat poſſeſſorio
Rnde ſm Ray.qñ petit ſibi maritū reſti
tui licet maritus obiciat de cōſāguinita
te ul' alio ipedimēto ꝑus dēt fieri reſtitu
tio mulieri q̄ cognoſcatur de exceptione
mariti extra de diuor.ꝑuo.extra de reſti.
ſpo.ex ꝙqueſtione ⁊.c.lr̄as. a Etiā ſi ī
pedimentū cōſāguinitatis ul' huiuſmodi
eēt notoriū ut in.d.c.ꝑuo. b Hoc tñ
fallit in quibuſdā caſibus i q̄bus reſtō nō
dēt fieri.ꝑm9 é ſi obiciat᷑ mulieri fornica
tio publica ⁊ manifeſta de qua ꝓbato q̄
ſit notoria ita q̄ nō poſſit aliqua tergiuer
ſatione celari nō reſtituet᷑ niſi ipſa ꝓbāet
uirū adulteriū ꝯmiſiſſe qa tūc reſtitui dz
etiā ſi fuerit fornicata publice extra de di
uor.ſignificaſti.⁊ de iſto caſu uide.ſ.mr̄i
mo[m] viij.ſ.xiij.⁊.ix. Secūd9 é ſi obiciat᷑
cōſāguinitas maxie que diuina lege ꝓhī
ta ſit ⁊ ꝓbationes offerāt᷑ incōtinēti pate
in quo caſu dēt recipi iuramētū ad caute
lā ne.ſ.huiuſmōi obiectio malitioſe fiat ⁊
tē ſiet quidē reſtō g̃tū ad cohbitationem.
nō tñ g̃tū ad carnis copulā ut in.d.c.lit
teras. Tertius caſus eſt ſi obiciatur ex
ceptio rei iudicate a .ſ.ſuper diuortio.
ut in.c.cām. de quo ·j· b Nō eni é reſtō
facienda niſi ꝓmo de illa exceptione ꝯgno
ſcat᷑ ar.extra de offi.dele.cām. Quart9 é
qñ.ſ.uir petit ſibi reſtitui uxorē ⁊ ipſa ti
met de ſeuitia uiri dēt qdē reſtitui ſuffi
cienti cautiōe recepta q̄ ei maluz nō infeāt
eā de reſti.ſpo.ex tranſmiſſa.de qua cautio
ne hēs ·j·.ſ.fi.⁊ ſi ita capitali odio eā ꝓſe
quit᷑ q̄ merito de ipſo diffidat nec poſſit
ei ſufficienti ſecuritate ꝓuideri nō ſolum
nō dēt reſtitui ſed ab eo potius remouēri.
ut in.d.c.lr̄as. con.tho.⁊ pe.addit ulterius
Ray.in oībus aliis caſib9 credo q̄ mulie
ri uix. petēti ſit reſtō faciēda ⁊ conuerſo.
dūmō ꝓbet ſe in poſſeſſione fuiſſe ⁊ a ui
ro ſpoliatā ſine iuris ordie qa hec duo ꝓ
bare hēt ex de offi. dele.cōſultationib9 et
ex qui fi.ſint le.cām.ij. a Idē i ſū.con.
d.q.i. b Quid ſi mulier ꝓpria auctōi
tate receſſit a uiro ⁊ mō ipſa petit reſtitu
tionē nūquid dēt reſtitui Rnde ꝑ Guil.
ſm.ſ.quoſdā nō dēt reſtitui ſi ſm vin.dz
qđ credo uerū eē. qa eo ipſo q̄ rediens ñ
admittit᷑ eſt expulſa ut ⁊ cadat a poſſeſſio
ne.ff.de acqui.poſ.l.clā poſſidere.in fi.ff.de
vi ⁊ vi ar.l.i ·ſ.ſiue autē.idē ber.nō.de di
uor.ſignificaſti. Idem huḡ niſi ipſa fue
rit fornicata publice ul' cū adulterio pu
blice mozata.ar. etiā ꝓ hac opīone extra
de iureiur. tua nos. a Idē in ſū.con.e.
ti.q.i. b Quid ſi is qui petit᷑ tā̄ cō
iux negat mr̄ionū. Rnde ſm Ray. ille q̄
ꝓponit hēt ꝓbare aliqđ ſuccūbit. ex de
cā poſ.⁊ ꝓpie.cū eccleſia.⁊ extra de iureiu
rā.c.fi. Ponē q̄ poſt latā ex erroze di
uortij ſñiam uir fēus é ſacerdos ul' reli
gioſ9 nūquid dēt reſtitui uxori peteti ha
bes hūc caſū.ſ.mr̄io[m].viij.ſ.xiiij.qui inci
pit qđ ſi p9 latā ſñiam ſi uxor ingreſſa eſt
monaſterium al' nō igreſſura niſi qa crede
bat diuortū iuſte celebratū nūquid ꝯ
tra ueritate pōt uirum ſuū repetere Rnde
ꝑ guil.nō qa falſa cā nō impedit uotum

mõchat9 sic etiã de uiro dcm ẽ s.in pdicto.§.xiiij a Idẽ in sũ,con.e.ti.q.vi. b

Quid si religiosus uł religiosa petit tãgꝫ diũr ⁊ ofitet mrio ⁊ copulã carnalẽ Rnde §z Guil. In hoc casu standũ erit ofessioi utputa mulieris.⁊ restituẽda erit viro petẽti nulli enĩ ex hoc fit ꝓiudicium ñ ipſ.nec ẽ credẽdũ eos imemores salutis sue.i.q.vij. Sãctim9.aliud tñ eẽt ditẽdũ in rebus quas dedisꝛ mõstirio.Idẽ Ber ⁊ Inno.in glo.extra de rap.cũ cãm a Hosti. tñ dic ꝙ si cõstat ꝓsonã oio tẽdẽ ad sepationẽ mrionij spuał.s.religionis ł carnał otra qõ ofitet nõ stabit ofessioni sue ut extra de eo qui cog.consan.ux. a sup eo.Sed si ostat ꝙ nullo mõ uelꝛ mrimoniũ separi tũc stabit ofessioni eiꝰ ut i .d.c.cũ cãm.ꝙ cuilibꝛ credit otra se ⁊ nõ ꝓ se ⁊ qõ in dubio tenẽdũ ẽ id qõ in ꝓmo loco dcm est .s. ꝙ stet eius ofessioni. ut in sũ.con.eo.ti.q.ix.§z certe nõ uł ꝙ de beat stãi ofessioni oł mrimoniũ etiã carnale ut in.d.c sup eo.⁊ multo minꝰ otra spirituale cũ sit fauorabilius ut in .c.ex publico.extra de cõuer diu.nisi ostaret ꝓsonam añ ingressũ religionis fuisse traductaꝛ. ꝙ tẽ crederet sibi ofitẽti copulã iteruenisse. ⁊ iste ẽ casus dcĩ.c.cũ cãm.§m glo.ibi nec mirꝛ ꝙ hoc casu etiã si mulier negaret crederet uiro asserẽti copulã interuenisse ex de spõ.ipu.cõtinebat. b Qualit seu ad quid diũr spoliatꝰ ẽ restituẽdꝰ. Rnde §m Ray.restitui dẽt ad oia illa de quibꝰ ꝓbauerit se spoliatuꝛ ut gaudeat pacifica possessione ⁊ plena securitate.iij.q.i.reintegranda.sed si mulier dicat se hre suspectũ uirũ ne forte eũ ledat. ⁊ cãm uerisimilem oñdat ad inuicez spectat facere sibi caueri sufficienti cautione ꝙ tractabit eã bene sic uir dẽt uxorẽ ⁊ ꝙ nõ ledit eã ĩ ꝓsona uel rebus ⁊ huiusmõi . ⁊ hãc cautionẽ ꝓstabit ꝓ iuramẽtũ.xxxij.q.i.de bñdco. a Ibi nihil hẽt de iuramẽto §m gl.ibi dic ꝙ si mulier nihil allegat de suspitione uiri sufficit nuda ꝓmissio.Si autẽ dicat eũ suspectũ oꝛ ꝙ idonea cautio ei ꝓstet .i. fideiussores uł pignora uł etiã iuramẽtum si forte illud magꝛ timeat uir. si nõ tanta sit seuitia uiri ut nulla cautio uideat sufficere tc ñ ẽ ei reddenda sed alicui honeste matrone omittẽda ex de resti.spo.ex transmissa.⁊ c.lras.in fi. b Et si mulier nõ ofidit de iuramẽto dẽt ꝓstare cautionem pignoratitiã ł fideiussoriam sb certa pena ar.extra ut lite ñ otes.qñ freqnt.⁊ xxiij.q.v. ꝓdest.⁊ q.iiij.ea uindca.de hoc etiam hẽt .g.hic.§.ij.circa fi.

MEdicus uł cirurgicꝰ ꝓceptuꝛ est medicis ut cuꝛ eos ad infirmos uõri otigit ipsos añ oia moneãt ⁊ iducãt ꝙ uocent medicos aiarꝛ ⁊ postꝙ fuerit in firmo de spũali salute ꝓuisũ ad coꝛpalis medicine remediũ salubriꝰ ꝓcedat.si qs autẽ medicoꝛ huiusmodi constõnis trãsgressoꝛ extiterit tãdiu ab ingressu ecclesie arceat.s.ꝓ ĩniam §m glo.donec transgressione huiusmõi satisfecerit optent.⁊ §m hosti.exquo dic ꝓcipimꝰ trãsgressoꝛ mortalit ꝑccat ex de pe.⁊ re.cũ infirmitas. Itẽ in eodẽ.c.sb pena excõicationis ꝓhibetur medicis ne ꝓ coꝛpali salute aliqd suadeant ꝙ ĩ piculũ aie duertat.Idẽ i sũ.cõli.iij.ti.xxxiiij.q.lxix. ad fi.ubi etiã addit §m hosti.ꝙ otra statutũ dcĩ.c.cũ infirmitas ꝑscribi nõ põr. nec aliqua ꝺsuetudine tolli cũ ꝓ salute aiarꝛ introductũ sit b Quo se dẽt habere medicꝰ in medicis cõferendis Rnde §m Inno.diligẽter attẽdẽ dẽt ne illas medicinas ꝺferat de quibꝰ §z arte ei nõ ostat nam si dubitationẽ hẽt ꝙ noceat.uł si hre dẽt ꝺferendo ꝑccat. a Etiã si uehemẽt credat medicinaꝛ ꝓfuturã. si tñ cũ hoc aliqꝺ dubitationis hẽt ł hre dẽat ne noceat §m eũ Inno. ⁊ ĩ sũ. con.li.ij.ti.i.q.xxxv b Quia ĩ tutiorẽ ꝓte tenẽdũ ẽ.ex de hõi.pcti°.securiꝰ ẽ enim reliquẽ homiez in manu creatoris sui ꝙ medicine de qua dubitat. Itẽ etiã ꝑccat si debitas medicinas omittat.Idẽ hostiẽ.

Quid si ꝓpter defcm ł corruptionem a sophisticationẽ reꝛ ĩ medicia positarũ

infirmus incurrit ꝑiculū Rnde ſm Inno ſi medicꝰ diligētiā quā debuit adhibuit in rebꝰ eligēdis inculpabiliꝫ erit. a Idez in ſū.con.eo.ti.q.xxxvi. b Utꝝ medicꝰ teneaꝫ potiꝰ gratis curare q̄ ꝑmittere mori. Rnde ſm Ray. medicus teneꝫ curā ⁊ cōſiliuz ipendere paupi languido mor/tē eni láguētibꝰ ꝓbaꝫ infligē qui hāc cū poſſit excludere nō excludit .lxxxiij. di. in ꝑn. ubi dic̄ glo. q̄ medicꝰ potiꝰ dēt grati. curare q̄ ꝑmittere mori nō ſolū paupre ſed etiā diuite. a Idē in ſum.con.eo.ti. q.xxxij.ad fi. ſm glo.lxxxiij.di.in ꝑn. ubi etiā dicit q̄ dēt medicus curare nō ſoluz gratis ſed etiā ſuis ipēſis etiā diuite qui nollet aliqd dare ꝓs q̄ ꝑmittere eū mo ri ⁊ ſi cōualuerit repetet expēſas q̄ utiliꝫ geſſit negociuz eius ⁊ ſi etiā moriaꝫ eger pōt repetere q̄ ſufficit ſi utiliꝫ cepit gerē lz euētus nō ſit ſecutꝰ. ff. de nego. geſ. ſed an ultro. nec pōt ei obici q̄ cā pietatis ſe/cerit ſūptus eni ꝓpīquus eēt infirmo. ut .C. eo. alimēta. ⁊ q̄ medicꝰ pōt ⁊ dēt pre dca facere ⁊ repetere etiā ſi infirmꝰ ꝓhi/buerit ſicut iuitū poſſumꝰ extrahere ꝺ do mo ruitura ⁊ būficiū ꝺferre inuito xxiij. q.iiij ipſa pietas. imo p̄ſumiꝫ q̄ infirmꝰ talia dicēdo fuerit furioſꝰ. ff. de con. inſti. quidā b Utꝝ peccet infirmꝰ nō obe/diens medico Rnde ſm Inno. uī q̄ nō q̄ medicꝰ. nec p̄latꝰ ē. nec hō cuiꝰ mandatis obedire teneaꝫ tñ bonū ē q̄ ei credat tāq̄ pi to in arte a Idē in ſū.cō.e.ti.q.xxxviij. b Nā ⁊ ſi infirmus ſciēter ſumat cibū uł potū nociuū peccat. a Idē ſi hoc ſa/ciat ex affectata ſeu improbabili ignoran/tia ſm eū Inno. ut in ſū.con.e. ti.q.xxxix b Quia teneꝫ corpꝰ ſuū ſm deū dili/gere pōt tñ dici q̄ ſi nō crediꝫ mortiferū q̄uis crediꝫ inde infirmitatē augeri non peccat mortaliter uł ſaltē nō ita grauiter a i. mortaliꝫ uel uenialiꝫ ⁊ plꝰ ł minꝰ ſm quātitatē nocumēti ī qua oñdiꝫ mo dꝰ offēſionis caritatis ꝺtra quā illud qd̄ agiꝫ ē peccatū mortale ꝑz oēs tħologoſ ut nō. tħo. 2ª 2ᵉ. q. lix. ar. iij. b Peccāt etiā ſeruiētes ſcientꝫ talia miniſtrantes a vł etiā iprobabili ignorātia ut in. v. q̄ōne xxxix. b In ſanitate tñ q̄ qs nō teneꝫ uiuere medicinaliꝫ ſi ſcientꝫ accipet aliqd̄ nociuū. vnde mors uł infirmitas ueniret peccaret grauiꝫ a ⁊ ſm quantitatē no/cumēti ut dc̄z ē b Con. hoſti. Quid de illo qui ſecat ł flebotonat aliquez q̄ iñ moriꝫ. Rnde ſm Guil. ſi ꝓpitus erat ⁊ ad hibuit debitā diligētiā nō teneꝫ ī aliquo quia potiꝰ caſu q̄ eius culpa mors euenit ſe p̄ſumiꝫ ar. xxij. q. v. de occidēdis a Idē in ſū. cō. e. ti. q. xl. b Quid ſi inci dēdꝰ nō hēt conſuetā diſpōtionē neruoruz ł uenaꝝ. a ł ſi ſubitus ⁊ inſolitus tior uł tremor irruit ſup eū ut in ſū. con. e. ti. q. xxxvij. ubi hec notāt b Et inciſus a medico moriꝫ Rnde ſm Inno. ſi inciſor ī hoc nō errauit ꝓ ſuā ierpietiā non peccat nec fit irregularis tñ q̄ī aliquo dubitat potiꝰ dēt dimittere q̄ incidē. Idē hoſtie.

Utꝝ phyſici ł cirurgici poſſint ad or dines ꝓmoueri Rnde ꝑz Ray. ſi ꝑiti erāt in arte ⁊ nihil de ctīgētibus omiſerūt et hñt de hoc ꝓbabile ſciētiā poterūt pro/moueri aliꝫ nō ex de eta. ⁊ quali. ad aures ff. de ua. ⁊ extraor. cog. ⁊ ſi medicus a ał. incipit medicus. b Idē hoſti. Inno. ⁊ goſ. ē tñ ſiliū hoſti. ⁊ goſ. q̄ ꝓmouēdi a p̄ctica medicie abſtineāt ⁊ potiſſie cirur/gia q̄ aduſtionē ł iciſionē fgrit eū ī nullo vacillare dēt ſcia ꝓmouēdi. xxiij. di. laici a Idē in ſū. eo. ti. q. xxxv. b Utꝝ liceat clericis opari in medicīa a i. i phy ſica ut patet in. d. q. xxxv. ubi ꝑ notāt b Rnde ſm Ray. ſi ſūt in ſacris ordibus uł etiā ī miozibꝰ dū tñ ſint ſufficiēt būficia/nō lz. niſi gratis ꝓ miſerabilibꝰ ꝑſonis uł ſuis cōſanguineis nec tūc ubi poſſet eē pi culū q̄ etiā in clauſtralibꝰ diſtrictiꝰ ē ob ſeruādū eī ne cle. ł mo. multa. Utruz liceat clericis opari in cirurgia. Rnde ſm Ray. officiū cirurgie qd̄ inducit aduſtio/nē uł inciſionē ē clericis oibus iterdīm. extra ne cle. uł mo. ſiniaz. ⁊. de homicid. tua nos a In his. c. ñ uī dici niſi de exūtibꝰ

in sacris. sed idē pōt intelligi etiā exūtib⁹ in minoribꝫ qñ sūt sufficiēter būficiati ar .c.i.eī de postu. ut etiā pōt colligi ex posi tis in .d.q.xxxv.fz Ray. b De clericis ⁊ religiosis audiētibꝫ medicinaz hēs supꝫ excōicatio. p. ſ.ij.x.vij. ⁊ ibidē ſ.iij.x.xiij de seruitoribus quoqꝫ infirmoꝝ. s. homi cidiū. iij. ſ.iij.

MEndacium est fl'a sigꝫ vocis cum intētione fallēdi xiij.q.ij. ſ.ij. ille ḡ. ⁊ nōie uocis tāḡ pnci pali intelligi dēt oē signū ut scripture si ue etiā mutus ut hic. j. ſ.vi. In quo dr̄ mēdaciū a falso. Rnde falsū dic̄ qcūqꝫ aliud ḡ qđ uer̄ ē loquitur. ⁊ hoc pōt du plicit̄ dtigere. vno mō qñ credit dicer̄ ue rū ⁊ si hēt de hoc pbabilē eām nō peccat l' salte nō mortalit̄. q reā linguā nō facit nisi rea mens. xxij.q.ij. hoies. Alio modo qñ credit dicere falsū ⁊ cōtra mentē logt̄ ⁊ hoc ē mēdaciū ut in p̄cedēti. ſ. dcm est nā ⁊ mentiri dr̄ quasi dtra mentez ire gn etiā dicēdo ueritatē sed dtra mētez suā. s. qñ credit dicere falsitatem. ⁊ sic decipere erit mēdaciū. quia quātū i eo ē falsū sigt hoc ē sm̄a Ray. b hoc satis hēt̄ in .d.c. homines. b Quot sūt genera menda cioꝝ Rnde aug. ponit octo genera q̄ plane hñt̄ .xxij.q.ij. pmū breuioz autē ⁊ plani oz ut dicit Ray. ē distinctio ḡ mendacio rū aliud ē pniciosū aliud iocosuz ⁊ aliud officiosū ⁊ hec hñtur. xxij.q.ij. ne quis. Utꝝ mendaciū sit peccatū Rnde oīe ḡ dē mēdaciū peccatū ē. xxij.q.ij. mihi autē ⁊ .c. pmū in fi. sed utꝝ sit mortale. dicēdū ſm tho. zª zᵉ. q.cx. mēdaciuz pōt dtrariari caritati triplicit̄ pmo mō ſm se. s. ex ipsa falsa significatione ubi cōsiderandū ē cir ca qd sit ipsa falsa significatio. nam si sit circa res diuinas dtrariat̄ caritati dei cu ius ueritatē aliquis tali mēdacio occul tat ul' corrūpit ⁊ iō ē mortale ⁊ grauiſſm̄ Similit̄ si sit dtra aliquid cui⁹ cognitio ptineat ad hoīs bonū puta ad p̄fectionez scie ⁊ informationē moꝝ cōtrariat̄ caritā ti p̄rimi. ⁊ est mortale qđ si sit circa ali qd de quo nō refert utꝝ sic ul' sic cogno scat̄ tūc ex tali mēdacio nō dampnificatur p̄rimꝰ sic̄ si quis fallat̄ in aliqbus pticu laribus ad se nō ptinentib⁹. ⁊ tunc nō est peccatū mortale. z.° pōt dtrariari caritati rōne finis intēti puta si dr̄ i iniuriā dei qđ sp̄ est mortale peccatū aut in nocumētum p̄rimi ḡtū ad psonaz diuitias ul' famam ⁊ hꝰ itez est mortale ḡ si finis ipse nō ecēt dtrarius caritati nō ē peccatū mortale sic̄ apparet in mendacio iocoso ⁊ officioso. z.° mēdaciū pōt dtrariari caritati p accī dēs rōne scandali ul' cuiuscūqꝫ dāni cōse quētis ⁊ sic erit etiā peccatū mortale. sed ḡ qdā dicūt ḡ p̄fectis uiris oē mēdaciū ē peccatū mortale irrōnabilit̄ dr̄ nulla. n. circūstantia aggrauat in infinitū nisi que transfert i aliā spēm. nō autē circūstantie psone Accusatus negās ueritatē i iu dicio qñqꝫ peccat mortaliter ut. s. accusa tus. ſ.ij. similiter ⁊ testis falsū dicēs ut. j. testis. iij ſ.fi. a Dic clariꝰ ḡ testificans falsū peccat mortaliter nisi debita deliberatiōe ⁊ solicitudine adhibita putaret se certū esse de eo qđ falsū ē ſm tho. ut in sū con. li.i.ti.x.q.iij. ad fi. ubi etiā dr̄ ſm vl. ḡ oē mēdaciū p̄ter iocosū qđ i iudicio dr̄ de his que ad iudiciū ptinent ē pniciosū ⁊ mortale q ſbuertit ueritatez iudicij qđ cedit i pniciē vniuersitatis. b Utruz maius peccatū sit mentiri x̄bo ḡ facto. Rn de ſm tho. in quolibz cū eadē intentio fal lēdi sit in utroqꝫ uterqꝫ equaliter peccat. x̄bū enī ⁊ factū assumūt̄ ut instrm̄ fallen di vnde nō refert quātū ad peccatū utruz aliqs x̄bo scripto. ul' nutu l' quocūqꝫ fīo mīat̄ sicut nec refert quantū ad homicī diū ut qs gladio uel securi interficiat a Idē in sū. con. e. ti. q.v. b Utꝝ sit li citū mentiri ꝑpt̄ liberationē hōis a q̄cūqꝫ piculo Rnde ſm tho. zª zᵉ. q.cx. nō ſ. lz oc cultare ueritatē prudenter ſb aliqua dissi milatiōe ut aug⁹. dic̄ in libro dtra menda cīū ⁊ sic etiā abrahā fec̄ ut habet̄ in se. ſ.

a Idez in sū. con. e. ti. q.vi. ⁊ facit. xxij.

.q.ij. ne gs. ⁊ extra de usuris. sup eo. ubi dr̄ ꝙ scptura sacra ꝓhibet ꝓ alteri⁹ uita mentiri. b. Quid de abzahā ⁊ alijs sanctis veteris testi qui uidēt mentiti fuisse Rnde ꝑm tho.ubi.s.sic aug⁹. dic̄ in sacra scriptura inducūt aliquox gesta q̄ exempla pfce xtutis de quib⁹ nō ē extimāduz eos fuisse mentitos.si qua tñ in eox dcis appareant q̄ mēdacia uideāt itelligēdum ē ea figuraliter ⁊ ꝓphetice fuisse dca.abzahā tñ ut aug⁹.dic̄.ij.q.gen̄.d.sarram esse suā sozozē ueritatē uoluit celare. ⁊ nō mēdaciū dicere. sozoz.n. dr̄ ꝙ filia pris gen̄. xx.ucre sozoz mea est filia pris mei ⁊ non mris mee.q.s. ex pte pris ei attinebat Jacob uero mistice dixit se eē esau ꝑmogēitus Jsaac ꝙ vz ꝑmogenita illius de iure ei debēbāt usus autē est hoc mō loquēdi ꝑ spz ꝓphīe ad designādū mysteriū quia vz mioz ꝓl's.s.gētiliū sc̄stinēd⁹ erat i locū ꝑmogenti.s. in locū iudeox qdā non omendat in scriptura nō ꝓpter pfcam xtutē sed p quādā uirtutis indolē. ⁊ h̄ m̄ iudith laudat nō ꝙ mētita ē holoferni.si ꝓpt affcm quē habuit ad salutē ꝓpi.ꝓo qua piculis se exposuit q̄nis etiā dici pos sit ꝙ xba ei⁹ ueritatē hnt ꝑz mysticū intellcm a Idem in sū.con.e.ti.q.vij. b

Utx mēdaciū obstetricū fuerit dig^m aliq̄ remuneratione Rnde ꝑm tho.z^a z^e.q cx.mendaciū obstetricū pōt duplicit considerari. uno mō q̄tū ad effcm benuolentie in iudeos ⁊ reuerentiā dīni timoris.et sic debt eis remuneratio eterna vñ Jeronym⁹ exponit ꝙ deus edificauit illis domos spūales.Alio mō pōt cōsiderari q̄tū ad extēiorē actum mēdacij quo quidā nō potuerūt eternā remuneratione mereri.sz forte aliquā rmuneratione tpalē cui⁹ merito nō repugnat deformitas illius mendacij sic repugnabat merito remunerationis eterne ⁊ sic itelligenda sūt xba greg. cū dic̄ ꝙ benignitas eax merces que i eis potuit in eterna uita tribui ꝑmissa culpa mēdacij in terrenā ē remuneratione declinata. vñ nō intelligit ꝙ illo mēdacio mererent amittere remuneratione eternam quā iā ex p̄cedenti effectu meruerāt.cō.pc a Idē in sū.con.e.ti.q.viij. b De his qui ꝑmittūt aliqd ⁊ nō faciūt vide.j.p missio ⁊ etiā si iurauerit vide.j. iurare.ꝑ. ix.⁊ iuramentū i°.ꝑ.vi. Itē q̄n qs mentit de se.uide.s.iactanctia.ꝑi.⁊.ij.⁊.s. ironia. ꝑi.⁊.ij.

Mercatores Mercatōes siue nummularij ⁊ campsores ⁊ huiusmōi multis ⁊ diuersis cōtractibus vtūt siue in emendo siue i recipiēdo pecuniā in quox ctractibus facile ctigit eē usurā vnde uide.j.usura.iij.⁊ ubi vi. ⁊ ui de.j. societas.p totū.

Meretrix Preciū meretricis dr̄ illi cite acquisitū ⁊ qd dēat ꝑ possit inde facere.vide.s.elemosina ꝓmo.ꝑi. Itē ꝙ nō licet donare meretrici.vide.s.donacio ꝓmo ꝑ.iij.

Meritum Utx unus ⁊ idem act⁹ possit eē meritoz⁹ ⁊ dmeritoz⁹ siue bonus ⁊ mal⁹. Rnde ꝑm tho.z^a z^e.q. xx.Si accipiat unus act⁹ ꝓut est in genere mor. ipossibile ē ꝙ sit bon⁹ ⁊ mal⁹ bonitate ⁊ malicia morali.si tñ sit unius mutate nature ⁊ nō mutate moris pōt eē bon⁹ ⁊ malus. ambulatio eni continua ē vnus actus ꝑm genus nē.pōt tñ ctigere ꝙ sint plures ꝑm genus moris si mutet ambulantis uolūtas. a .i.actus pōt eē ꝓ pte meritoz⁹ ⁊ ꝓ pte uiciosus ꝑm diuersitatē itētionis ut pz in sū.con.li.iij.ti.xxxi.ij q.clxxxxvi.ubi h̄ notāt. b Qd̄ ē ꝑncipiū moraliū actuū idē pc. de quibusdam opibus meritoriis qd ⁊ quantū ꝓ ea fiat deo satisfactio hēs .j. satisfactio

Metus Quid sit metus. Rnde metus ē istātis uel futuri piculi iusta mentis trepidatio.ff.e.l.i. Sed nūqd ē metus qui cadit in constantē uir. Rnde quadruplex ē.ꝑmo vz metus mortis.z°. cruciat⁹

corpis extra e.cū vilī.z°.metus stupri.et 4°. huiusmodi.ff.e.nec timore. a Et ibi ad vīm q̄ idē est de metu vinculoꝝ sed secus de metu infamie seu uexationis.s. que non ꝯsistēdat ꝛ̄ aliquo p̄dictoꝝ. b Et.l.isti qdem .§.i.ꝛ.ij. a Ibi dr̄ q̄ si dederit ne stupr̄ patiat uir uł mulier hoc edēm loco ꝛ̄ cū uiris bonis iste metus quā mortis eē debeat b Con.tho.et al.addendo q̄ nō dr̄t utr̄ p̄dcā quatuor fiant siue in psona nr̄a siue liberoꝝ. a Hec vr̄ in.o. .l.isti in fi. b Siue vxoris de p̄dictis quatuor sūt ꝝ̄ Excusare metꝰ hoc posse puta q̄ nescis.stupri siue status verberis. atq; necis a Idē i sum.li.iij.ti.xi.q.iij. b Quo uis uł metus impediat mr̄imoniū hēs.s.impedimētū.x°. Sed utr̄ metꝰ excusat a ꝓticipatiōe excōicati.hēs.s.excōicatō vi.§.i.de mā etiā metꝰ hēs.ꝯ. uis

Mlícia Utr̄ sit peccatū Rnde ꝑm al.milicia ꝑm se ē illicita sed abusus q̄ ꝝ multiplicit̄ possit fieri.tñ in tribꝰ precipue ꝯsistit.primo vꝝ in ꝯcussione innocētū z°. in exactione imoderati solarij.z°. in exercitio imoderato ł in idebito.puta si fiat ad oñtationē uiriū cū nocumento aliq̄ rū sic̄ sūt torneamēta.siue pugna singulāris it̄ socios hastaꝝ lanceaꝝ ꝛ huiusmōi sūt tñ quedā exercitia eis licita ut q̄ nulli sūt nociua sic̄ cursitationes equorū ꝛ ꝝ̄sationes ars p̄cutiendi ꝛ defendendi ꝛ proiciēdi tela ꝛ huiusmōi. vñ ꝛ dauid p̄cepit ut docerent filios isr̄l arcū.i.arte sagit tādi.ij.reg̃ i. a Ibi ł nō uł hoī.satł. tñ puto q̄ exercitiū quo discit̄ ars bellandi sit licitū secularibꝰ.dū tñ fiat r̄ca intētione ꝛ sine piculo extra de torne.c.i. ꝛ ad ł posita fac̄.c.noli.ꝛ.c.quid culpat̄.ꝛ.c militare.xxiij.q.i. b

Mserabílis psona Miserabiles psone ꝑm hosti.sūt.Ecclus paup pupillꝰ uidua ꝛ huiusmōi.

M Jssa An quotidie debeat celebrari missa Rnde ꝑz tho.4°. di.xiij.dicēdū q̄ ꝑz Inno.q̄q̄ de cāis oꝝ quotidie celebrari. p̄ma q̄ opꝝ sp̄ medicinā patā eē ꝛ quotidiana peccata. z° ut lignum uite sit sēp̄ in medio paradisi.ꝫ° ut nobis semp̄ xp̄s uniat̄ sacrałit̄ ꝛ nos ei spūalit̄.4° ut apud nos sit iugis memoria passionis.5° ut uō agno loco tipici quotidie utamur quem iudei ad uesperam conuertendi esurient ꝑm illud p̄s. a .s.boni. b Conuertāt̄ ad uesperā ꝛ famā patiēt̄ ꝛ. a Idē in sum.con. li.iij.ti.xxiij.q.cxviij b Utrum missa dēat solū dici in die Rnde ꝑm tho.ubi.s. cōiter loquēdo debet missa dici in die et nō in nocte q̄ hoc sacr̄m ad tēpus gr̄e pti net qđ p diē significat̄ ꝑz illud apł̄i.Ro. xiij.nox p̄cessit dies autē appiquabit dies autē iudicat̄ nō solū ab ortu solis sed ex quo icipiūt oriri sol̄ signa manifesta p aliquā aeris illustratione in duab⁹ autē noctib⁹ missa dcātat̄ ꝓp̄t̄ p̄uilegiū illaruꝝ noctiū.s.in die natiuitatis qñ xp̄s natus ē ꝛ in nocte resurrectionis i p̄mitiua ecclesia ut ꝑz ex oratione deꝰ qui hāc sacratissimāꝝ nocte ꝯfitis hec nō sp̄ oporteat obseruari. ꝛ addit hoc Guil.credo q̄ qui scīēt̄ celebrat añ diē cū sit dr̄ osuetudinē generalē ecclesie mortalit̄ peccat nisi sup̄ hoc p eꝑ dispēset̄ in casu si aliqs ifirmaret̄ ad mortē ꝛ nō posset alit̄ hr̄i eukar̄ a Idē i sū. e.ti.q.xxix.glo.etiā in.c.fi. extra de p̄uile. li.vi. dīc̄ q̄ epi itinerantes p̄nt celebrare añ osuetā horā dici uł facere celebrari ex necessitate itineris. b Qua hora dēat missa celebrari.Rnde ꝑm tho.ubi.s.solennis misse celebratio tribus horis instituta fuit.s.in tertia diebus festiuis de con.di.i nocte.in sexta diebus ꝓfestis In nona diebus ieiunorū de con.di.i.solēt.nam i missa recolit̄ mors xp̄i qui qdē hora ꝫ° cruci cifixus est lignis iudeorū.hora sexta manibus militum. hora nona expirauit.sed qñ fiūt ordies p̄t missa cantari ꝑm canones etiā p⁹ nonā. a Ifac de con.di.i.§.in ieiunijs. b vel etiā dicendū q̄ ut diligentior fiat p̄paratio missa differt̄ ꝯtū differri

pōt añ prandiuz ⁊ iō qñ nō ē dies ieiunij celebrat̄ int̄ t̄tiā ⁊ sextā in qua hora cōit̄ omedit̄.sed in diebus ieiunij in nona pri mate aūt misse pñt a mane usq; ad t̄tiaz. l̄ etiā usq; ad nonaz in diebus ieiunioꝝ. de con.di.i.nēce. a Idē in sū.con.dēa.q. cxxix.⁊ qō hic dr̄ ab.vl̄ etiā ur̄ melio cuz in uriby pallegatis nihil uideat̄ dici de hora sexta puta etiā in talib⁹ quandā fōe osuetudiné nō inhibitā l̄ q nō sit cont̄ ho/ nestatē seu diuinā reuerentiā. arg.di.iij. erit.⁊ di.xij.illa aut̄. b Quid de ill̄ qui nūdū dīs matutinis celebrant Rnde sm Guil.mortaliť pecćat cū hoc sit ptra generalē ⁊ approbatā osuetudinē idē hosti. qui aut̄ celebrat añ; dicat pmā non pec cat mortaliť nisi sit cōtra pceptū l̄ statu/ tū a Siue osuetudiné loci sm eūdem Guil.ut in sū.con.e.ti.q.cxxx. ubi ⁊ addi tur qui aut̄ p negligētiā ptermissa pma dicit tertiā credo q; sufficit q; caute sup/ pleat qō dimissuz est ⁊ agat pñiam de ne gligētia b Ubi dēat missa celebrari Rnde sm Ray. in ecclesia osecrata si fieri pōt l̄ salt̄ in altari cōsecrato uel si nō sit altare osecratū habeat̄ salt̄ altare puulū de quo dīm ē.ō.altare.ℊ.i.⁊ pōt etiā cele brari ſ̄ diuo. a .i.ſ̄ aere ſ̄ gl.i.c.ocedi mus.de con.di.i.l̄ intētoriꝫ ul̄ etiā in lo/ co exercit⁹ honesti dū tñ habeat̄ altare. ut dīm est ⁊ cetera necessaria de con.di.i. .c i.circa fi.⁊.c.ocedim⁹.⁊.c.missaꝝ.nō tñ intelligēdū q; liceat celebrari in mari uel fluminib⁹ ne nutāte naui fiat sanguis ef/ fusio ul̄ sacri omotio Introitus tñ misse pōt ibi dici hic sm Guil.⁊ etiā attēden/ dum est q; pdēa fiant ō pmissione epi ut in.c.missaꝝ.⁊ sine piudicio procbiat̄ sacer dotis ut notatū ē ō.altare.ℊ.i. a Idē in sū.e.ti.q.cxxi. b Utꝝ uno solo pñte l̄ sine lūie possit missa celebrari.Rnde sm hosti.q̄uis sm illud qō hēt̄ de con. di.i. ℔ quoq. duo dīt̄ eē pñtes qui sacerdoti rñdeāt tñ un⁹ sufficit ar.extra de ẋbo.sig quesiuit.pmo rñso mulier aut̄ pſbytero in missa ministrare nō pōt imo nec pallas nec uestes cōtingere ut.ō.femina⁹ ·ℊ.ij. sine lūie uero nō licet celebrare.ex̄ de cele.mis/ .c.ulti. a Idē in sum.con.e.ti.q .cxxxiij. ⁊ se. b Utꝝ sit melior missa boni sac̄ dotis q; mali h̄ ſ̄ tho.in 4°. di.xij.ō mis sa possumus loq; dupliciť. aut q̄tū ad id qō ē eēntiale in ea.s.corp⁹ xpi ⁊ sic a q̄cūq; dicat̄ equaliť bona est l̄ quātū ad id qō ē annexū sacro ⁊ q̄ pariū ⁊ sic missa⁹ boni sacerdotis melior ē q; nō solū hz efficaciā ex opato sed etiā ex deuotione celebrantis. ⁊ ideo ceteris paribus melius ē audire mis sā boni sacerdotis.Idez pc.⁊ etiā al.addēs q; iō dr̄ ceteris paribus q; obia posset coge/ re audire missā mali ⁊ sic eēt melius. quia obia melior ē q; victima. a Idē i sū.cō. e.ti.q.cxxxiij. b Dr̄ si malus sit ꝑsbiter sacerdos an dēat eius missa audiri habes ō.clericus.iij·ℊ.ij. a Et ibi latius in addi tione b Et an ab eo sacra recipienda sit hes·j·ordinat⁹ p̄·ℊ.iij. Quid si sacer/ dos celebrans ·j·canone recolit se omisisse aliqd̄ mortale Rnde sm Ray.credo tutio rē eē uiam ut poeniteat ⁊ doleat q; ita tar/ de poeniteat ⁊ ꝑponat ofiteri q; cito habue/ rit opportunitatem ⁊ sic conficiat ⁊ sumat idē tho.pc.⁊ al. a Idē in sum.cō.li.iij.ti xxx.q.x. idē putaré etiā si añ canone q̄ñ posset sacerdos cōfiteri absq; mā scandali seu suspitionis ꝓpter eādē rōnem ut quia in pñia dēt caueri scādalosa peccati reuela tio ex̄ ō pc.⁊ re.c.officij b Utꝝ liceat oino sacerdoti a celebratione abstinē. Rn/ de ſ̄ tho.in 4°. di.xij.licet quidā dixerint q; qui dimittūt celebrationez nō peccant nisi ꝓp̄z hēant ul̄ ex obia teneant̄. tñ q; ut gregē. dīc cū crescūt dona etiam rōnes crescāt donoꝝ.iō cū sacerdoti sit data po/ testas nobilissima reus negligētie erit ni/ si illa utat̄ ad honorē dei ⁊ ad salutē suaz ⁊ aliorꝝ uiuorꝝ ⁊ mortuorꝝ ſ̄ illud p̄.pc. iij.vnusq;q; sicut accepit gratiā i alt̄utꝝ illā administrātes ẽ.nisi forte ex familiāi instinctu spūs sc̄i dimitteret vnde ⁊ sacer dotibus pceptū est ſ̄ facite in meā omēo/ rationē .idem tho.in tertia pte.q.lxxxij.⁊

addit ꝙ celebrare teneꝛ saltem in pᵃ̄ puis festiuitatib⁹ ⁊ maxime etiā in illis dieb⁹ in ḡbus fideles cōicare ꝺsueuerunt. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxiij.q.cxxv. b Utꝝ liceat uni plures missas celebrare i die Rnde ꝑm Ray. nō licet nam ⁊ ualde felix est qui unā digne celebrat.ex de cele mis.re referente.⁊.c.ꝺsuluisti.⁊ de con.di. .i.sufficit.excipiūtur isti casus. unus i die natiuitat. dñi in quo pōt cantare tres. ali⁹ si necesse fuerit unam missā dicē de die ⁊ aliā ꝓ defūctis nec distinguo siue defūct⁹ sit pn̄s siue nō. a Quia in.dc̄o.c suffic̄ ū hoc dr̄ nō distinguit. b nisi sit cōtra ꝺsuetudinē loci approbatā uel ꝺstōnē.ctius ē ppt̄ nēcitatē pegrinoꝝ ꝺmeātiū ⁊ infir morū ⁊ forte ꝓpter necessitatē nuptiaruꝫ a Ubi tēpus laberet ut in sū.con.eo. ti.q.cxxvi.ubi hec nōntur. b Et ꝓpter aliqꝺ pdc̄oꝝ nō celebret ultra duas nec i ꝑma sumat ꝓfusionē ut.s. eukaristia.iij. .ꝟi.con.hosti. ⁊ addit casū.s.qñ ꝓpter ra ritatē clericoꝝ uel pauptatē ecclesiaꝝ due ecclesie ꝺmendāt uni. a Idē in.d.qōe cxxvi.⁊ in.d.c.suffic̄.ſbdit qui uero ꝓ pe cuniis aut adulatiōib⁹ secularīū. una die ꝑsumūt plures facere missas non extimo euadere dānationē. b Utꝝ dēat cele brari ꝓ puulis defūctis.Rnde ꝑm tho. 4ᵘ. di.xiij.ꝓ puul baptizatis missaꝝ solēnia celebrant nō quia eis ꝓsint ad remissiōez alicui⁹ culpe.uel ad augmentū glorie. sed ꝓpter alias rōnes tū ꝓ solaciū uiuorū tuꝫ ad oñdēdū puulos ad unitatē corpis my stici ptinē dū idē mod⁹ exequiarū fuat i ipſ ⁊ i aliis cū ad cōmēdādū redēptiōis mysteriū qꝺ in hoc sacro ꝺmemorat ꝓ qꝺ puuli sine ꝓprio merito salutē eternā con sequūt. a Idē in sū.con.e.ti.q.cxxxvij. b Quid si omittat aliqd de his q̄ ad ritū celebratiōis ptinent Rnde ꝑm tho al.⁊ ocs thcologos quilibz omittēs ali qd tale puta tēpus debituꝫ altare uestes ⁊ huiusmōi nihilominꝰ ꝺsecrat si ē ordi nat⁹ ⁊ assit iterio ⁊ debita mā ⁊ forma.sz grauissime peccat si scient hoc faciat. a Idē in sū.con.e.ti.q.cxxxv. b Utruꝫ hymn⁹ angelic⁹.s.gloria in excels⁹ deo ul̄ credo debeat decantari qñ missa de beata ẋgine ⁊ de spū sco ul̄ cruce celebrat ī ꝑ festis diebus Rnde ꝑm Ray.nō dēt licet ꝓpria ꝑfatio decantet ex de cele.mis. ꝺsi⁹ sed huic iuri in multis locis ꝓpter cōtra riā ꝺsuetudinē derogatū ē maxime in sab bato ꝙ quodāmō dies solēnis ē deputa tus beate ẋgini. a Hoc ultimū dictuꝫ fuit glo.Ray.⁊ hosti. q̄z dicit in talibus deuotā ꝺsuetudinē nō reprobam⁹ ut i sū con.e.ti.q.cxxvi.ad fi. b Utꝝ glibet teneat audire missā Rnde ꝑm hosti.die do minico glibz teneꝛ ex ꝑcepto audire mis sā ⁊ totā ita ꝙ accipiat bñdictionē sacꝺo tis ut de cō.di.i.missas.⁊.c.se.⁊.c.oēs fide les nisi excusēt magna necessitate ut nōt in.d.c.missas. a In glo.que ibi logt tā de ꝑcepto q̄ de cōsuetudine b Qui aūt die soleni ptermisso ecclesie ꝺuētu ad spe tacula uadit dēt excōicari.de con.di.i. q die.⁊ nō ꝙ diebus dñicis ⁊ festiuis inter rogādū ē si prochian⁹ alteri⁹ ibi sit q cō tēpto ꝓprio sacerdote audire ibi uelit et si inuētus fuerit stati ab ecclesia eiciat ex de proch.c.ij. a Et ibi nō.glo.ꝙ hoc nō obtinet qñ nō fit ex ꝺtemptu sed ex iusta cā.⁊ idē qꝺ in hoc ·ſ·nō.in sum.con.eo.ti. .q.cxxx b Utruꝫ ꝓpter missā peculia rē ut de aliquo sēto ul̄ aliā dēat quis di mittere qn audiat missā ꝓpriā illi⁹ dici. a Missa peculiaris idē ē qꝺ missa spe cial̄ de aliquo sancto ꝑm Ray. ⁊ in sum. con.e.ti.q.cxxvi.⁊ iō ꝙ alia missa pōt in telligi de trinitate ul̄ ꝓ defūctis ul̄ simi libus.ut in.c.ij.extra de cele.mis. Rnde ꝙz Guil.si dies hēt ꝓpriā missaꝫ quā ⁊ quis al̄ audire teneꝛ nō dēt dimitti ꝓpter aliā ex de cele.mis.c.ij.sed ꝙ quidā laicoꝝ oī die uolunt missam de trinitate ⁊ de sancto michaele ⁊ huiusmōi nō dnt hoc facē nisi suis diebus ut in allegato.c. a .s.ij.et ibi pz ꝙ tā ꝓ uiuis q̄ ꝓ mortuis utilior missa que possit dici ē missa de die. et ꝙ etiā in dieb⁹ ꝑfestis ꝓpt̄ missas peculiares

seu uotiuas l' etiã mortuoꝝ nõ dẽt dẽrogari misse de die. vnde ⁊ de laycis ꝑfatas missas regrentibꝰ ibi dr̃ si uoluerit ut sibi misse cãtẽ. de eodẽ die missas audiãt ꝓ salute uiuozũ ⁊ etiã mortuozũ bñ tam puto ꝙ dẽ misse uotiue ⁊ ꝓ dẽfũctis posſint dici in diebus ꝓfestis si nõ dẽrogat ex hoc misse de die ut i.d.c.ij.existimo autẽ aliquos circa ꝑdca ex ꝯsuetudine excusari qñ urgẽt rõnabili ⁊ nõ al'.ut in .c fi. extra de consue. b De oblationibus q̃ ad missã fiũt hẽs ·j· oblatio ⁊ ibi etiam ·g· fi. Si ꝯfessor possit recipe pcuniam ꝓ missis quas ī pñia iniũxit.⁊ multa alia cẽ mãm misse pñt colligi.ẽ.eukaristia.ij.per totũ.⁊ facit etiã ·j· suffragiũ a Aduertẽ dõ etiã ꝙ sacerdos cũ dr̃ missaꝫ dz stare capite discoopto.ut in.c.nullus epũs. de cõ.di.ubi dr̃ nullꝰ epõs a' ꝑsbyt' seu dyaconꝰ ad celebrãda missaꝝ solẽnia ꝑsumat cũ baculo itrare aut uelato capite altãio dei assistẽ qñ ⁊ apl's ꝓhibet uiros uelato capite in ecclesia ozare ⁊ si temere presũpserit cõione ꝓuet'. Itẽ ꝙ ad euãgeliũ dei stari deuote ⁊ nõ sedẽdo ut in.c.apl'ica.e.di.ubi dr̃ apl'ica auctozitate mandam⁹ dõ sãcta euãgelia in ecclesia legũt'.ut sacerdotes ⁊ ceteri omnes nõ sedẽtes. sed venerabiliter curui ⁊ in conspẽu euangelij stantes dñica uerba intẽte audiãt ⁊ fideliter adozẽt.i.uenerent' ꝑm glo.

MOllicies duplicit' dicit'. vno mõ spẽs luxurie ⁊ peccati ꝺtra naturã.de quo.ẽ.luxuria·ꝑ·i.in fi. Dlio mõ ꝓut ẽ ꝺtrariũ uitio ptinacie ⁊ uirtuti pseuerantie de quibꝰ tribus qd sint tho.z^a z^e.q.clxxxviij. manifestat sic sic Jsyd. dic in li.ethicoꝝ ptinax dr̃ qui est ipudẽter tenax q̃ ad oia tenens. ⁊ hic etiã dr̃ ptinax eo ꝙ inꝓposito suo ad uictoriã pseuerat ⁊ tales phũs vij.ethycoꝝ uocat fortẽ. sñic ⁊ ꝓprie sñie.q.s. durant ī ꝓpã sñiam plus q̃ oz.mol' autẽ minꝰ q̃ oz qui a bono defacili recedit ⁊ nõ pseuerat ꝓp' aliqua difficilia ⁊ ꝓpter tristias aliqs causatas ex defcu delectationis ut' dic phũs ꝓ seuerãs autem tenet se in ꝓpria sñia ꝑm ꝙ oz.vñ patz ꝙ pseuerans laudat' sic in me^o exñs ptinax autẽ uirupcrat' ꝑm excessum mol' autẽ ꝑm defcm.

MOnachus Utrũ möchꝰ possit fieri canonicus secularis. Rnde ꝑz hosti.lz quidã dixerint ꝙ sic.dicẽ dũ trñ cũ Jo.ꝙ nõ ꝙ ñ ẽ arandũ cuz boue ⁊ azino. nec hoies diuerse ꝓfessionis dñt sic eẽ simul ex de elec.cũ cãm q̃ int' pbyterũ a Idem in sũ.con.li.i.ti.vij.q.xlitij b Utrũ possit fieri canonicꝰ regularis Rnde ꝑz tho. z^a z^e.qõe.clxxxix. utraq; rligio.s.mõchozũ ⁊ canonicozũ regularũ ordinãt' ad opa uite ctẽplatiue inter q̃ ꝑ cipue sũt ea que agunt' in diuinis misteriis ad que ordinat' directe ordo canonicoruz rgl'ariũ qbꝰ ꝓ se ocrit ꝙ sit clẽrici rligiosi.ſ rligiõi möchoꝝ ñ ꝓ se ocr^t ꝙ sit clẽrici ut hẽtur.xvi.q.i.alia cã et iõ q̃uis ordo monachozũ sit artiozis obseruãtie. trñ si monachi eẽnt laici liceret eis trãsire ad ordinẽ canonicozũ regularũ nõ autẽ ecõuerso ut.xix.q.iij.mandamus.sed si monachi sint clerici sacris misteriis obsequẽtes hñt id qd̃ est canonicozũ regularũ ⁊ cuz maiori artitudine ⁊ iõ licitũ erit transire ꝺ ordine canonicozũ regularũ ad ordinẽ monachozũ petita trñ licia supioris ⁊ non ecõuerso.xix.q.iij.statuim⁹. Utrũ liceat monacho hr̃e locũ in diuerſ monasteriis Rnde nullo mõ licet extra de reli. do.c.fi.

Utrũ möcho possit omitti regimẽ ecclesie secularis.Rnde ꝑz hosti.dic cũ hugc. ber.⁊ goff. a licet alij alit' dixerint ut pz in sũ.con.li.iij.ti.xxviij.q.ij ubi hec notant' b Qz monachꝰ põt ab epo pfici in ecclesia seculari cũ ꝯsensu abbatis.l.viij di.c.i.⁊.ij.xvi.q.i.sic uiue.⁊.c.se.⁊ intelligas dc̃z ꝺ ecclesijs.que ad monachos pleno iure nõ ptinẽt in qbus sine auc̃te epi nõ pñt monacho curã omittere nec monachũ pñtare inuito epo.⁊ sic intellige.xvi q.i.ꝑ to.extra ꝺ capl.mo.c.i. ꝑz uolũtate

epi hoc fieri pōt q̄ si epūs uelit ⁊ abbas ñ
hēs.ō.abbas.ℊ.pc.in eccleſijs autē que ad
mōchos ptinēt mero iure ſufficit ſola au
ctoritas abbatis ⁊ ouent⁹ xvi.q.ij.vi℔.uł
etiā ſoli⁹ abbatis ſi ad ipſū ptiet eccleſie
ꝓuiſio. Sed utꝝ mōch⁹ ut dictū eſt
eccleſie p̄fect⁹ poſſit eē ſine ſocio mōcho.
hoſti.tenet qō ſic Inno.q̄ nō ut℔q; hz mo
tiuū extra de ſta.mo.q̄ dei timorē.ió di
cēdū ur̄ ſic in dēo .c.do de canonico regu
lari q̄ dēt hr̄e ſociū ſi omode pōt fieri.et
hoc melius ⁊ tutiꝰ eſt. ſi uero omode nō
pōt tene q̄ hoſti.dic̄ a Idē ocludit an.
de bu. i.d.c.qō dei timorē ubi plē tractat
de hac mā. b Utꝝ huiuſmodi mona
chus qui fēs eſt rēor alicui⁹ eccleſie ſecu
laris teneat̄ ad ſtatuta ſui ordinis. Rnde
ſm hoſti.ſi talis eccleſia pleno iure ptinet
ad monachos p̄fat⁹ monach⁹ in ea rema
net ſ̄ iectus abbati ⁊ ſuabit oia ſic̄ p⁹ p̄
ter tria.ſ.ieiunū ſilētiū ⁊ uigilias que cō
mode ſuari nō p̄ūt in eccleſia ſeculari ar.
xliij.di.ſit rēor.⁊.xvi.q.i.nemo pōt. ſi uō
eccleſia nō ptinet ad mōchos.ſed ad epos
tūc monach⁹ inſtitut⁹ a tribus ſtalib⁹ ñ
abſoluit̄ ſiplicit̄. nam ⁊ otinētiā ſeruare
tenet̄ ab obedientia abbatis abſoluit̄ qdē
ſi impio epi ſb̄jcit̄ qui de cetero erit ab
bas ſuus tpalia diſpenſabit rōne omiſſe
adminiſtrationis. ⁊ ſi hēt ſociū monachuꝫ
nō excuſat̄ ab eſu carniū extra de ſta.mo.
q̄ dei timorē.niſi ſit infirmus de con. di.
v.carnē.uł niſi ipante epo qui abbas ſuus
ē. Si autē ſociū nō hēt pōt ſe his cū qui
bus uiuit cōformare.xli.di.quiſqs. extra
de ſta.mo.recolētes ℊ i.in oi tū caſu bitū
deferre dēt nec pōt temerarie dimittē ali
ter eēt excōicatus.ut.ō.excōio.i.ℊ.inj.v.xiij
Ox ſi fiat ep̄s ad quid teneat̄ vide .ℊ. re
ligio.i.ℊ.xvi. qui incipit utruꝫ religioſus
fēs epūs ⁊.ℊ.ſe. a Idem qō in hoc.ℊ.
nō.in ſū.cō.e.ti.q.inj.d. etiā anti. de bu. in
d.c.q̄ dei timorē.dicat q̄ monach⁹ factus
curatus abſoluit̄ ab officio mōchali. qa
dēt ſe cōformare officio clericoꝝ ſeculariū
xli.di.quiſqs. b Utrum ex cōtractu
monachi obliget̄ abbas uł monaſterium
Rnde ſm Inno.ſi monacho omiſſa eſt ad
miniſtratio abbas ⁊ ducētus tm̄ obligāt̄
q̄tū adminiſtratio ſe extēdit. ſi uero non
hēt adminiſtrationē obligat̄ monach⁹ ħ ñ
teneꝰ ſoluere q̄ nō hēt unde.extra.de ſo.
odoardus. a Cō.hoſti.ut in ſū.e.ti.qōe
xxvi. b Sed quid de obligationibus
ſiue ꝓmiſſionib⁹ ab aliquo fēs monacho
l̄ abbati nūqd acqrūt̄ monaſterio Rnde ħ
Inno.⁊ hoſti.ex cōtractib⁹ initis cū mo
nacho uł abbate obligat̄ qs monaſterio
q̄ pōt monach⁹ mōſterio actionē acqrere
nō tm̄ pōt obligare monaſteriū.ar.i inſti.
de auct.tu.in p̄n.uñ q̄uis abbas ſiue mo
naſteriū poſſit agere.nō tm̄ teneꝰ rūdere ñ
de eo qō ad ip̄m ptinet ⁊ licet oīs otra
ctus ꝓhibitus ſit monaſterio niſi ipante
abbate.ut.xij.q.i.nō dicatis.⁊ xvi.q.i.ſūt
nō nulli.⁊.c.de p̄ntiū. ħ intelligit̄ iq̄tuꝫ
mōſteriū obliget̄. ſed obligatio alterius
ad monaſteriū pōt p mōchū acqri. ſil̄r ⁊
poſſeſſio ēt p mōchū fugitiuū .ff. de acq.
po.l i. a Idē in ſū.cō.e.ti.q.xxviij. b
Quid de rebus abbatis mōcho.Rnde ſm
Inno. ⁊ hoſti.ſi res erant monaſterij. l̄ ēt
alteri⁹ ⁊ monaſteriū ad reſtōnē tenebatur
aget monaſteriū. Si uero nō eius nec de
eis tenebat̄ mōſteriū tē aget ille q̄ oñs ē
rerum ita tm̄ q̄ ſi tales res erant dēpoſite
apud monachū ⁊ abbas uidit eas ſb̄tra
hi ⁊ facile eēt abbati eas libārare ſatis cre
dit Inno. q̄ abbas teneat̄ dēpoſiti inſoli
dū ꝓpter dolū ſed ſi nō uidit nec ꝓhibeꝰ
potuit nō teneꝰ etiā ſi monachus eas ab
ſtuliſſet q̄ nō eſt obligatus ex eius male
ficio ut in ſe.ℊ.dī a Idē i ſū.con.e.ti.q.
xxix.ubi etiā addit̄ hoſti.tm̄ de p̄ozi caſu
dic̄ q̄ licet abbas uidēdo res auferri ⁊ ñ
ꝓhibēdo p̄ceat nō tm̄ credit q̄ ꝓpter hoc
ipſe uł monaſteriū obligeꝰ exquo fueꝛt
tm̄ p̄nes p̄ſonā monachi. ⁊ nō p̄nes mo
naſteriū omodare extra dep̄o.c.i. b
Quid de maleficio omiſſo p mōchum l̄
abbatē. Rnde ſm Inno.⁊ hoſti. nō teneꝰ
mōſteriū q̄ de lēz p̄ſone nō dēt redūdāe i

dānū ecclesie extra de reg' iur'. delictū.li. vi. nisi ḡtū ad monasteriū puenisset. ⁊ in ei⁹ utilitatē uersū fuisset. ar. x. q. ij. hoc ius a Idē in sū. cō. e. ti. q. xxvij. b De ingressu mōsterij hēs. j. religio. ij. ⁊. iij. Itē. j. nouiti⁹. ⁊. j. uotū. iiij. Itē de monachis ḡtū ad obediētiā. j. obediētia. iiij. Itē ḡm ad religionē. j. religio. p to. de mōcho apostata. s. apostasia. v.

MOnialis In mōsterijs monialiū nō mendicātiū nō dēt recipi nō qui pēt de p̄uētibus mōsterij absq; penuria sustentari aliē nulla eēt receptio. ex de sta. regu. piculoso. li. vi. Dēs moniales dēt manere sub p̄petua monasterij clausura nisi p̄ tali ⁊ tanto morbo ḡ non possent cuz alijs absq; graui periculo siue scādalo morari extra de sta. re. piculoso. li. vi. Qñ abbatissa uel p̄ioissa dēt alicui tpali dño occone alicui⁹ feudi facē oma, gtū uel p̄stare fidelitatē. iuramētū nisi posset facē apud ipm ḡ p̄ p̄curatorē p̄stz potest exire cuz honesta ⁊ decēte societate et p̄stito iuramēto e uestigio dēt reuerti ita ḡ in fraudē residētie nihil fiat in p̄dicto .c. piculoso. de sta. regu. li. vi. Dñi tpales nō dēt abbatissas p̄ioissas ⁊ alias moniales hñtes officia monasterioz̄ p̄mittē litigare coꝝ eis ne oporteat illas euagari p̄ statuētis p̄curatorib⁹ a In tex. allegato nō sic dī sz ḡ ipsi dñi p̄mittāt eas p̄ p̄curatorē in suis curijs litigare ⁊ non cogant eas ḡ p̄ se litigent ne p̄ ostituētis p̄curatorib⁹ uel alijs huiusmōi eas oporteat euagari cū sit iuri cōtrariū ḡ mulieres p̄serti religiose p̄ se ipsas litigare cogāt b Et si ipsi dñi cōtrafecerit p̄ suos ordinarios ꝯpellāt. a .s. cēsura ecclesiastica ut in tex. qui sequit b ut in. d. c. periculoso. Iniūgit epis et alijs p̄latis ḡ negocia ⁊ cās monialiū a .s. quas moniales ipse hñt agere coꝝ epis l' in curijs eoꝝ ut in. d. c. piculoso. b Faciāt cozz ipē fieri ⁊ tractari p̄ p̄curatorez eaꝝ siue sint homagiū uel fidelitatē. iuramēta l' gc ꝙd aliud ut in dēo. c piculoso. Prelati tenent ex p̄cepto in oibus monasterijs mōialiū etiā exemptis p̄uidere de clausura expēd monasterij uel de elemosinis fidelibus Itē p̄cipit abbatib⁹ ⁊ alijs inferioribus p̄latis quo ad monasteria sibi sbiecta ut in. d. c. piculoso. Itē earū mōsteria etiam exempta uisitari dēnt. s. exemptus .ℊ. fi. Itez nulli inhoneste nec etiā honeste p̄sone dēt patere accessus uel ingressus ad moniales n̄ ex rōnabili ⁊ manifesta causa ⁊ de illius ad quē p̄tinet hīa spāli. ut in dēo. c a .s. piculoso. b De electione que fieri dēt p̄ moniales hēs. s. electio. .ℊ. ul. ad mām monialium pōt p̄tinē ꝙd possit sup eas abbatissa uide. s. abbatissa. Item ꝙd p̄hibeat monialibus et ceteris feminis. s. femina.

MOrtuus De his q impediūt sepulturam mortui uel funeri l' morienti iuriāt uide. j. sepultura. p̄mo .ℊ. fi. Utrum liceat spoliare mortuos Rnde nō licet imo tales ꝑm leges grauissime puniūt. ff. de sepul. mo. l. iij. ℊ. aduersus eos. nam et plūs. iij. et hicoruz spoliatores mortuoꝝ latronib⁹ annuant si mortuus suscitaret que sacra eēnt ab eo iterāda. vide. j. sacrm. ℊ. v. de mā mortuoruz hēs. j. resuscitat⁹. ⁊. j. suffragiū

MUlier De mulieres siue femie multa nō p̄nt facere nec etiam otra eas fieri hēs. s. feia. ⁊ d̄ monialibus. s. monialis. ⁊ de mulieꝝ ornatu. j. ornatus.

MUltitudo quid fiet cuz p̄ccat multitudo. uide sup̄ correctio p̄mo .ℊ. fi.

MUnus Tripler ē genus muneris. vñ greg' sup illud Ysaie. xxxiij. Qui excutit manus suas ab oi munē di cit ḡ aut ē mun⁹ a manu aut ab obsequo. aut a lingua munus a manu est p̄cunia. ⁊ nōie p̄cunie intelligit oīs res tēporal'

ſiue mobil' ſiue īmobilis.i.q.iij.per totuz
Munus ab obſequio é ꝑuit⁹ indebite i-
péſa.munus a ligua é fauor.i.q.i.ſūt ñ nl'
li.de z⁹ plenius hēt·j·ſymonia ꝑ.ſ.xiij.q
incipit utꝝ mun⁹ ab obſequio. Utꝝ
liceat ꝑ munera ad fidē traxere infideles.
Rnde ꝑm īſay. ifideles ad fidē trahi pñt
ꝑmiſſionib⁹ ⁊ muneribus.ar.xxiij.q.iij.
dēt hō.⁊.q.vij.ꝙ autē.di.xlv. qui ſincera
⁊ etiā ꝑ grauiorē exactionē péſionū i pn.
locationis nam poſtea nō licēt.xxiij.q.vi.
iam uero. Sed addit hic Guil.ꝙ nō ido
dāda ſūt munera.ſ.ꝓpter fidē recipiēdam
ex pacto ſed ſi uellēt baptizari ubi time-
rēt pauptatē iter xp̄ianos poſſint eis dāe
uł ꝑmitti. Itē poſſet xp̄ian⁹ infideli dāe
nō ꝓpter fidē recipiēdā ſed ꝓpt̄ beniuolē-
tiā captādā.⁊ ſic facilius eū cōuertere poſ
ſet ⁊ huiuſmodi.ad hꝫ facit.ē.iude⁹.iij.ſ.i.

Utꝝ aūt liceat ꝑ munera attrahē ad
religionē.uide.ē.religio.ij.ſ.ij.Et utrū iu
dici liceat recipe munera a ꝑtib⁹ uide·j·
iuder.ꝑ.ſ.iiij

MAtilare Utrū li-
liceat ali-
quē mutilare bēs.ē. homicidiū
ꝑ.ſ.fi.ſimiliť an liceat mutilare ſeipſū.ē.
homicidiū.v.ſ.fi.⁊ de mutilatis ſiue a ſe
ſiue ab alio uide.ē.uitiatus.coꝛpe.ſ.ij.

MAtuum Mutuuz
dr̄ quia ď
meo fit tuū. a ⁊ obligaris ad
reddēduz tātūdem in genere ſuo ⁊ ꝺſiſtit
in his que dant̄ ad numerū pōd⁹ ł men-
ſurā.ut.l.ij.ff.ſi cer.pcta. b Et dēt dari
mutuū nihil iū ſpcrādo ultra ſortē aliter
eēt uſura. vñ uide multa circa hec·j· uſu
ra.ꝑ totū

NAufragus Quicqd ex naufragio ac-
cipit̄ ſiue de ipſa naui ſiū
de mari ſiue de littore rſti
tuendum eſt.ff.e.l. ſi quis ex nauigio.ali-
ter nulla cōſuetudine ſtatuto ł pcepto ex
cuſat̄ qs ꝙ furtū ꝺmittit̄.ff.de acq.re.ꝺ
.l.qua rōne in fi.C.de furti l.meū.qn etiā
ꝑua leges ſi pctat̄·j·ānū ꝺdēnabit̄ ad re-
ſtituēdū quadruplū ſed p⁹ ānū in ſpluz
ut in pdēa.l.meū.⁊.ff.eo.l.i. ꝑm etiā cano
nes ſi is qui accepit res naufragoꝝ etiam
epūs uł plat⁹ aut clericus dñt deponi ex̄
de accu.cū dilēi ꝑmo. laycus uero niſi ſa-
tiſfecerit dz excōicari imo excōicat⁹ eſt ex̄
de rap.excōi. a Et ibi patz ꝙ hec excōi
catio ꝺpbēdit etiā clericos cū ter.indiſti-
cte loquat̄. b Hoc intelligas niſi ſint
talia nauigia que piraticā tyrānidē exerce-
ant uł ſint inimica nōi xp̄iano uel ꝓncipi
C.de furtis.in auē nauigia. a Et ibi
pz ꝙ pdātes naufragos ſeu uſurpātes de
pdita ex naufragio dñt oīum bonoꝝ pu-
blicatiōe mulctari ⁊ omia etiā pdēa nōn
tur in ſū. con.li.ij.ti.v.q.xxvij. b Quid
ſi dñi terraꝝ ꝺponant cū nauti. aliquo ab
eis recepto ꝓ eo ꝙ ſecurāt eos ꝙ ſi nau-
fragant̄ nihil accipiāt uł accipi ꝑmittēt
ab eis Rndę ꝑm Guil.cū ał debērēt hꝫ ḡ-
tis facere nō licet aliquid iſta de cā recipe
ab eiſ a Et acceptū dz reſtitui cū naute
pēſionē huiuſmōi nō ꝺſtituerit ſipł'r et
abſolute ſpontanei ſed ne dēteriora ſuſtie
rēt ꝑm eū Guil.⁊ in ſū.con.eo.ti.q.xxvij
ybi etiā patz id qđ ſequit̄ nō uł dēz guil
b niſi ſicut in quibuſdā locis ꝺſtituit̄
ꝙ quicūqꝫ accipit aliquid de ipſo mari de
beat inde certā moderatā portionē haber̄
huiuſmodi enī ſtatutū fit in fauorē nau-
fragoꝝ ad hoc ꝙ hōies magis ſtudeāt ꝑ-
grere res ipſas ⁊ ꝑmiēt̄ de laboze ſuo. a
Tale ſtatutum ſeu ꝺſuetudo uł ꝺino nil
ualere cū ꝑmt⁹ tollat̄ ꝑ auē. nauigia.C
de furti. ⁊ .c excōicationi.ex̄ de rap. uñ et
.ē.in ꝓncl. bñ dr̄ ꝙ in hoc caſu nulla cō-
ſuetudie ſtatuto uł ꝑcepto quis excuſat̄

NEgligentia Utrū ſit pcatū mortale Rnd̄
ꝑm tho.z² z⁸.q.liij. dupler pōt eē morta
le.ꝑ ex parte ei⁹ qđ ꝓtermittit̄ ꝑ negligē
tiā qđ qdē ſi ſit de neceſſitate ſalutis ſiū
ſit actus ſiue circūſtātia erit pcatū mor-

tale.alio mō ex pte cē si enī uolūtas in tīn sit remissa circa ea que sūt dei ut totaliter a caritate dei deficiat talē negligētia ē pec catū mortale ⁊ hoc p̄cipue cōtingit qñ ne/ gligētia ꝺsequit̄ ex cōtēptu aliocn si ex ne gligētia cōtingat in p̄termissione alicuꝰ actus uł circūstantie que nō sit de necessi/ tate salutis nec hoc fiat ex cōtemptu. seꝺ alio defectu feruoris qui ipediť int̄ dū ꝓpť aliqꝺ ueniale tūc negligētia nō ē mortale pcctū sed ueniale. a Idē in sum.con. li.iŋ.ti.xxiŋ.q.ccxxx. b De negligētia iudicis laici ⁊ quō suppleat̄ p iudicē eccle siasticū. hēs.ē.iudex.ŋ.ℊ.vi. de negligētia ꝺferendi b̄neficia ecclesiastica hēs.ē. bñfi ciū.i.ℊ.i.⁊ ibidē etiā de negligētia eligēdi ł̄ uidēdi ī ecclesia cathedrali uł regulāi

NEgociatio Que sūt ne/ gocia illicita ⁊ que non Respō/ de fm Ray. illicita de sui natura sunt il la que sine pcccato fieri non p̄nt ut usura symonia furta ⁊ adulteria ⁊ huiusmoi.et sūt hec oibus p̄hibita.xliŋ.q.iiŋ. nec hoc quoq.i.q.i.repiūť in fi. extra de iureiurł. ⁊ si xp̄s.ē.quidā enī p̄ hibeť q p̄ se mala sūt q̄dā uero nō sūt illicita ex sui natura. ut rutela cura ⁊ oē exercitiū artiū mecha nicaꝝ ut textorie sutorie ⁊ si. q̄ necessaria sūt usui humano Utꝝ negocia que ꝺ se sūt licita possit eē illicita Rnde fm ray. p̄nt fieri illicita multiplicať. p̄mo mō qꝺ ex cā ut qñ fieret ꝓpť auariciā.s. ꝓpť ipso bā cupiditatē diuitiaꝝ ⁊ nō ad nēcitatez sed ad alīū finē malū. a qꝺ semp ē nisi fiant ad sb̄uētionē rōnabiľ necitati. sue ł̄ p̄ximi ⁊ nō p̄ncipaliť ꝓpť lucꝝ ut potest colligi ex ꝺcis p tho.2ª 2ᵉ.q.lxxvŋ.ar.iiŋ ⁊ p ōnm pc.de anchārano in.c.i.de usuris li.vi.⁊ p ea que hñť in sū.con.eo. ti.li.ŋ. ti.viiŋ.q.i.fm glo.Ray. b Et fm ł̄ p/ hibita sūt oibꝰ.xlvŋ.ꝺi.oēs. ⁊.c sicut hi 2ᵉ ex tpe ut si fiant in diebus festiuis i q bus ab huiusmodi opibus cessandū ē ut ꝺ.ferie.ℊ.xŋ.⁊ viŋ. a .s.qui incipit a qui bus ⁊ se. b Itē ex tpe sic̄ p̄nt ꝺici iudi cia inhonesta q̄ fierent de nocte aut nō cla/ ra die extra de offi.de le.ꝺsuluit.ff.de oꝛi. iur.l.ŋ.ℊ.⁊ quia magr̄atibus.2ᵉ ex psona q̄ clēicis ⁊ religioꝰ talia p̄hibita sūt.ŋ.thi ŋ.nemo militans ꝺco iplicat se negocijs secularibꝰ Iero9. ꝺi.lxxxviŋ.negociatorē clericū et ex inopc diuitem ⁊ ex ignobili glorioſū quasi quādā p̄stē fuge extra ne cle.ł mo.p totū.de hac mā hēs adhuc.ŋ. ℊ. añ̄pcn. ⁊ pc.laicis uō illa sūt ꝺcessa ꝺi. lxxxvi.puenit.⁊ aug9.lxxxviŋ.ꝺi.fornicāi hoibꝰ sp nō lz.i.nūq̄ negociari alī lz alī ñ añ.n. q̄ aliqs sit ecclesiasticꝰ licet ei ne/ gociari fco iā ecclesiastico ñ lz. 4ᵉ. ex loco. q̄ in loco inhonesto ⁊ suspecto nō ꝺēt qs negociari seu cōuersari.ff.de ar.l.si cū dies ℊ si arbitť.lxxxi.ꝺi.in omibus.xxviŋ.q.i.si qs sacro. Itē qñq̄ sūt inhonesta ex loco p̄ pt̄ loci excellētiaz puta qñ ī ecclesia huiꝰ/ modi fieret que nō ē locus negociationiſ sed oronis vñ et ipse dñs eiecit iñ uēdentes ⁊ ementes.mť.xxi.⁊.ŋ.⁊.xvi.q.vŋ.⁊ hꝫ diximus. a Adde q̄ gnto negociatio reddit illicita ex mō ut si fiat cū menda/ cijs deceptionibus ⁊ similibꝰ ut in sū.cō. dēa.q.i.ubi hec notāť fm Ray.⁊ hosti.⁊ al. b Negocia quedā sūt que sine pecca to uix fieri p̄nt ꝺe pc. ꝺi.v. negociū.⁊ gr̄a exēpli ponunť gnq̄.s. cura rei familiaris militia mercatio p̄curatio ⁊ admiſtratio ꝺe pc.ꝺi.v.qualitas.⁊.c.falsas.ꝺi.xxv. q̄ť ꝺi.lxxxviŋ.ꝺsequens hec Ray. sed hostiē. addit.ꝺ.adde vi^{m} qꝺ quasi piculosiꝰ ē oi/ bus.s.aduocatis.seꝺ ⁊ septi^{m} nō omittas .s.epatus officiū quo nihil miseriꝰ ⁊ peri culosiꝰ si p̄fūctorie agať.xl.ꝺi.añ oia. a Ista duo p̄nt sb̄ p̄curatiōe ⁊ admiſtra tioe ōphendi ut in sum.con.eo.ti.q.xviŋ. ubi etiā addit fm Ray. q̄ p̄nialis caute ⁊ diligēter ꝺēt dirigere intētos talibus ut rēo fine laborēt ⁊ exerceāt officia sua

b Utꝝ negociatores possint licite lu cra recipe Rnde fm Guil. cū laborēt p̄o oibꝰ ⁊ quasi cōe negociū ī mercibꝰ gerēt. p̄nt moderatū lucꝝ accipe. secꝰ de īmode rato extra de ēp.⁊ uen.c.i. a Modēaīi

autē huiusmodi lucri ſm glo. Ray. ⁊ i. d .q.xviij.ad arbitriū boni uiri limitādū ē. q̄ nō ē deteriatū g̃tū in ſingulis ſolidis aut libris aut marchis accipe liceat de lucro. Hoſti. autē. ⁊ ut ibi patet dicit q̄ ad h̄ ut mercatores ſine oi fraude officia ſua exerceant bona fide ꝺſulerē talib⁹ q̄ de licētia ep̄i ſui ſcirēt g̃tuz p̄ñt lucrari ī mēſura bladi ⁊ uini ⁊ ſimilib⁹ l̄ g̃tum p̄ li libra poſſēt ultra g̃ emerūt uēdere in reꝺpēſatione laboꝝ ⁊ expēſaꝝ. ⁊ ſi ſic uēderēt ſine mendacio ipſos crederē eē in tuto. quo ad peccatū negociatiōis. arg. extra de emp. ⁊ uē. c. i. hi autē qui hoc nō faciūt ſine piculo uix euadāt b Quid de artifi cib⁹ qui faciūt l̄ uēdūt gladios ſagittas baliſtas aut uenena ⁊ ſi. Rnde ſm Ray. ſi p̄pter hoc faciūt uł uēdūt ut hoies hēant talia ad abuſū. aut etiā ſi ſcīēter uēdūt ił ſeu ꝺnant q̄s extimāt talibus abuſuros mortaliter peccant. ⁊ oīa peccata que inde ſequūt eis imputāt xi. q. iij. p̄cipue. xxvij q. ij. ſi tu abſtines. v. q. i. uotū. Si autē tales negociatores dicāt ſe bonā itētionē habuiſſe q̄ credebāt q̄ emerēt p̄pter licitū uſū. uł ſi nihil ſup̄ h̄ cogitabāt ſeu ignorabāt q̄ eēt illicitū talia facē uł uendē in oibus dēis caſibus diſtiguo q̄ ſi ille res p̄ñt eē utiles ut arma in bello iuſto auri frigiū ad ornamēta eccleſiaſtica quedaz ēt uenena ad aliq̄ medicinale l̄ ꝺtra alia nociua qui talia uēdūt non peccant niſi forte p̄babiliť dictaret ſibi ꝺſcia q̄ eptor rem querit ad malū tē eni nō dēt uēdere. xvij q. v. de occidēdis. ⁊. v. q v. nō ois. a l̄ ni ſi exercitio alicuⁱ artis indr̄nti i. que p̄ñt eē licita ⁊ illicita plures male uterēť. qa tē talis ars efficiť illicita ⁊ extirpāda. vñ Criſoⁱ ſup̄ mᵉ. ⁊ ponit tho. zª zᵉ. q. clxix. ar. ij. dic eas ſolas oz artes uocare que nutrimētoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ cōtinēt uitā nr̄az ſunt tributiue ⁊ ꝺſtructiue ſi tū opib⁹ alicuⁱ artis ut plures male uterēť g̃uis de ſe nō ſint illicite ſūt tū p̄ officiū p̄ncipis de neceſſitate extirpāde ſm ꝺcumēta plōis. h̄ ille. q̄ p̄ñt intelligi ueruz niſi talis ars eēt circa rē oīno neceſſariā puta tabernā hoſpitiū ⁊ huiuſmōi q̄ tē nō p̄hiberēť p̄pter neceſſitatē ſed aliť p̄uidēdū foret cōtra icōuenienť accidētia. lxxxiij. ꝺi. ſentire.

b Si uero ille res ad nullū uſum ſūt vtiles niſi ad peccādū. a ſic ſūt quedaz uenena mortifera ⁊ ad nulluz bonū uſum utilia ut ſuture ſuperflue ac ſūptuoſe camiſiaꝝ quas p̄cipue faciūt hiſpani dantes p̄ cūra unius camiſie pl⁹ ī triplū uł q̄druplū g̃ ualeat tota camiſia ⁊ ſi. ſm eūdez Ray. in ti. de negᵒ ſecularib⁹. ſ. ſz q̄d ubi p̄ dca ponit. b tē indubitāť peccāt faciendo tenendo uēdēdo ſeu ꝺnando alijs. xxi q. i. c. i. ff. de cōtrahē. emp. q̄ ſepe. ſ uenenum mali. q̄ flagicioſe rei nec emptio nec mandatū nec ſocietas ualē p̄ōt ⁊ oīa mala ſeḡ tia iſti iputabūť. q̄ q occaſionē dāni dat dānū dediſſe uī. extra de iiurī. ⁊ dā. da. ſi culpa. con. tho. et hoſti. Quid de his q faciūt uł uēdūt ornamēta mulierum aut ſutulares pictos aut ueſtes cū īmoderata ſūptuoſitate conſutas Rnde ſm tho. zª zᵉ. q. clxix. q̄ mulieres licite p̄ñt ſe ornare uł ut ꝺcuet decētiā ſtatⁱ ſui uł etiā aliquid ſupaddere ut placeāt uiris p̄pijs. ꝺñs eſt q̄ artifices taliū ornamētoꝝ nō peccāt in uſu talis artis niſi forte inueniēdo aliqua curioſa ⁊ ſuperflua. vñ Criſoⁱ dic ſup mᵉ. q̄ ab arte calceoruz ⁊ textorum multa abſcidere oportet ut eni ad luxuriā deduxerūt neceſſitatē eiⁱ conſūpētes artem male arti ꝺmiſcētes. a Satis pz p tho. in loco allegato q̄ artifices in tñ peccāt iḡtū ⁊ utētes ſm diſtinctionē poſitā in. ſ. p̄cedēti. Quo uēo peccent utētes deo ꝺnante dicēť. j. ornatⁱ b Quid de factoribus taxillo ꝝ ſcaco ꝝ alea ꝝ huiuſmodi Rnd ſm Guil. q̄ ludus taxillo ꝝ ut frequētiⁱ peccatū mortale ē. ut dēm ē. ſ. ludus alee ſ. iij. nō ē licitū uiuere ꝺ artificio taxillorū ſed de faciētibus ſcacos ⁊ tabellas q̄ⁱ frequētiⁱ ludit ad ꝛleuationē tedij l̄ laboris nō uī illicitū ut. ſ. ludus ⁊ iocus. ſ. i. ij. ⁊. iiij. a Uerū ē ſi ſic eēt q̄ cuz his ſine peccato luderēť q̄ hodie ſic eē nō uī

al' idē dicēdū eēt de his qđ ď tarill' ꝓpt eādē rōnē ar.extra de ẋ.sig. Intelligentia ut ⁊ pōt colligi ex dīs.s.ℊ.qđ de artificib⁹ in additione b Quid ď facientib⁹ serta de floribus in diebus festiuis. Rnde nō credo eē excusabiles. qꝑ ꝓter piculū qđ de facili pōt ꝺtigere ex abusu huiusmodi que sūt incitamēta uanitatis. ⁊ lasciuie uio lat' obseruātia dicī sacre in opando a Hucusq; uī fuisse dēz Guil. ut in sū.cō. e.ti.q.xx.ad fi.nō aūt qđ sequit' sed ⁊ illđ verū eē puto sane intellēm. b licet possit eē labor tā modicus ⁊ sine ꝑcio nec ad lasciuiā intētionē sed moderatā recreationē qꝑ nō eēt peccatū aut non mortale sīm̄ia est Guil. Utꝝ aliqua negociatio sit clericis licita Rnde ꝑm Ray. si clericus indigeat pōt aliq̄ honesto artificio sibi necessaria acqrere dū tū ꝓpter hoc non desit a diuinis officijs di.xci.ꝑ totū.de con.di.v. nūq̄.extra ne cle.l' mo.c i. Itē pōt recipe possessiones excolēdas ad quartā ul' qntā ꝑtē ⁊ huiusmōi seu ꝺducere ipas ad sustētationē suā ⁊ suoꝝ ar.di.lxxxvi. ꝓuenit i ẋlo auaricie cā. a Et ibi hoc sentit glo. b Et di.xci.clericus.satis con.hosti. Itē pōt etiaz locare aīalia ut oues ⁊ boues. a Uerū ē si hēat eos de suis decimis l' de successione pentum l' aliūde sibi datos ⁊ si etiā hēat multa pascua ⁊ emat pecora ⁊ pascant' ibi ad necessariā sustētationē suā ⁊ suoꝝ ⁊ in alimētū pauꝑꝝ. si aūt emat pecora ut tradat ad cremētum uel ut aliquid agat in fraudē negociatiōis illicitū ē ꝑm glo. Ray. ut in sū. con.eo.ti. q.iij. b Ad certū fructum dūmō ꝑ ꝺtractū q al'.sit licitus ut ⁊ Guil. dīc addēs ꝙ etiā pōt emere rē ⁊ eā meliorātā carius uēdat ut puta pupillū equuz nutriēdo l' si tabulā emat ut faciat imaginē nā i talibus nō ē negociatio. ꝛ artificiū. ut nō.xiij q.iij.canonū a In glo. b de cō.di.v. nūq̄. extra ne cle.ul' mo.c.i. a Predicta etiā nōnt' in sū.con.li.ij.ti. vij.q.xli. ⁊ ti. viij.q.ij.ad fi.⁊ q.se. b Que pena clēi corū qui al' secularib⁹ se imiscent Rnde de bent' excōicari extra ne cle.ul' mo. ꝑm ista tuta al' int'cipit et est ibi mā ſb intermissione. a Istud.c.nō uī ibi haberi. veruz tū ē ꝙ ꝑ oī peccato mortali a quo quis nō ualt corrigi pōt excōicāi.xi.q.iij. nēo epo rū.al'.c.incipit ꝑm instituta ⁊ est ibi. b Et si nō se coherexerint dēnt deponi di.xci. clericus.extra ne cle. ul' mo. sed nec ita tū ꝙ religiosi districti⁹ q̄ alij puniāt' ut in .d.c.sed nec aute in foro pīiali dēt eis iūgi ul' saltez ꝺsuli ut ea que ꝺtra formā p̄dēam lucrati sūt studeant pauꝑibus erogare.xiij.q.v.q hētis. a Nā ad hoc nō tenēt' pīse ꝑm glo. Ray. ut in sū.con.eo. ti.q.v ubi etiā notāt' que i hac ·ſ. habēt'. b Circa negocia clericoruz plura hnt' s.clericus.ij. a Et ibi latius de his penis dī. b Itē ad mām negociationis ꝑtinēt plura q̄ hnt'.s.eptio.⁊ ·j·usura iij.

Neophitus Quis dicat' Rnde ꝑm Ray. dī nouellus in fđ a neos qđ est nouū ⁊ phitos qđ ē fides xlviij.di.qm̄ itē neophiti dicūt' nouelli i religione di.xlviij.sicut. a Idē in sum. li.iij.ti.xiij.qōe.i. b Quare neophiti phibēt' ordinari Rnde ꝑm Ray. causa est duplex. una cā est ne incidāt in supbiā putātes ꝙ fides xp̄iane siue religio multuz eis indigeat. xlviij.di.ſ.i. ⁊ .c.qm̄ alia causa ē ꝙ nō sūt expti statꝰ ecclesie l' religionis nec sciūt modos psonaꝝ. Itē nō ieiunauerūt nec fleuerūt nō ꝓbauerūt nec ꝓbati sūt ut in.d.ſ.i.⁊.c.qm̄.uñ tales nec ad minores ordines ꝓmoueri debēt a immo nec tonsurari ar.xix.q.iij.monasterijs b Satis goff.⁊ hosti. a Idē in sum.cō.eo ti.q.ij.⁊.iij.de neophitis in religione uid ·ſ·nouicius. b

Notorium Quid sit Rnde ꝑm Ray. notoriū aliud iuris aliud fī. notoriū iuris ē de quo ꝙs canonice ē ꝺdēnat⁹ ul' ꝺfessus ul' ītie ꝺuictus. xv.q.v.pbyt.⁊.q.ulti.si quis pbyt.⁊.c. sascitantibus.ij.q.vi.si quis appellat. a

dl'.7 qui appellat ·ſ.ſūt 7 quoꝝ.extra de coha.cle.7 mu.uestra.7.c.q̄ſitū. Notoriū uero fc̄i ē cū ppl's ē testis 7 diſſimulatiōi nō eſt locus.lxi.di. in ſacerdotib9 in fi. ex̄ de coha.cle.7 mu.tua.ff.de ri.nup.l. palaz in pn.7 hoc intelligit' ſiue ſit crimē notū oibus qui ſūt i illo loco.ſ.uilla l' prochia

a Etiā ſi i loco nō ſūt niſi decē.q decē hoies pplz faciūt.x.q.iij.imo ſm glo. Ray ut in ſū.con.li.iij.ti.xxx.q.xv.ubi etiā hec oia notāt' que 7.hic ponūt'. 7 nō. in.d.c. uiuo.ſ.q decē faciūt plebē 7 glo. Ray. ū s.dic̄ q ſi etiā prochia hēat mille prochi anos 7 ſolū decē ex illis graues 7 honeſte pſone ſcādalizent' de focaria ſacerdotis po teſt dici q ppl's ſcandalizat' cū.x.hoies po pulū faciāt ut dc̄m ē hoc glo.ex quo pa tet q illi ſup quo ē tale ſcandalū ē purga tio indicēda.ex̄ de coha.cle.7 mu.tua nos

b Siue maiori pte a fac̄.iij.q.i.d̄ ma niſeſta. b Et tale notoriū rex ibidiuidi tur.q aliud ē notoriū fc̄i actus durantis ut cū quis tenet adulteram publice in do mo ſiue etiā decubinā. aliud eſt notorium fc̄i tranſeūtis ut cū aliqs publice homine interfec̄.Sz 7 ē t'tiū notoriū facti p̄ſūpti ut ſi aliqs pu^e bitus ē p filio l' affine et huiuſmodi In notorio igit' iuris exigit' qñq; pbatio cōtra negātem extra de ſen.7 re.iudi. ſic̄ in notorio uero fc̄i nō requirit' ordo iur̄. q al' etiā regulariť obſeruād9 ē extra de iur̄.iur.ad nr̄am.ij.euidētia nāq; patrati ſceleris nō indiget clamore accuſa toris.ex̄ de accu.euidētis.

NOuicius Utz ipu bes.ſ. ante xiij.annū. a .ſ.quo ad maſcu lū quo uero ad feminā pubertas dr̄ i.xij. xx.q.ij.puella.7.s.impubes. b poſſit i trare religionē ut ſit ſibi nouic9 Rnde ta lis qdē pōt offerri a pentib9 ſi ipſe dſētit xx.q.i.puelle.7 nihilomin9 q; cito puene rit ad pfc̄am etatē.ſ.ad.xiij.an.pōt egre di.xx.q.iij.pñs.extra de regu.cū ſum9. a Et ibi hoc notat glo. b Dz ſi talis ipu bes ꝓpria uoluntate intrat pōt extrahi a

pre l' tutore.xx.q.ij.puella a Et ibi ad dit' ac ſi annū 7 die diſſimulādo dſenſe rit ſiue tutores ſiue parētes neq; ipſi nez ipſa mutare poterit dicit glo.uſq;quo p uenerit ad legitimā etatē b Utz no uicio ingredēti religionē ſufficiat q atti ēgit.xiij.ānū Rnde nō ſuffic̄ ſi oz q pfece rit ut exp̄ſſe hēt' extra de regu.ad nr̄az. in tex.7 gl. 7.c.ſignificatū.alit' pōt repeti ut in p̄cedēti ·ſ.dc̄m eſt. a Ad p̄dicta ur̄ fa cere .c.is qui.de re.iur̄. lib.vi. b Sed utz ſufficiat ſi malicia ſuppleat etatē Rn de ſm Ray. ſufficit extra de regu. poſtula ſti.ſed hoc nullo mō ē uez ſic̄ exp̄ſſe nōt' xx.q.i.in ſumma.q. 7 idē ponit Jo. an.de regu.eos.in cle.qd̄ autē Ray. dicit q ſuf ficiebat ſi malicia ſuppleret etatem uerum dixit ſuo tpe.ſ.qñ fecit ſūmam 7 currebat prior compilatio decretalium. ſed hodie de ipſa decretali poſtulaſti uerba illa ſub ſtracta ſūt a Idē dicit gl.in.d.c poſtu laſti. b Quid ē tēpus pbationis i no uicio.Rnde ſicut ex p̄dc̄is patz ē.xv. ann9 nā cū nō poſſit ingredi niſi ꝛpleto.xiij.ā. ut in.n ·ſ.dc̄m eſt. ſeq̄t' q tūc incipit ān9 pbationis.7 hoc etiam ipſū exp̄ſſe tradit Jo.an.extra de regu. bñficiū.li.vi.7.c.is q. eodē li.ſed 7 h rōnabile ē q tēp9 pbatio nis dat' ad pbādū auſteritatē religionis ut extra de regu. ad aplicā int' quas p̄ci pua ē cuſtodia caſtitatis quā cōit' loquen do nō ē apt9 antea pbare 7 iō ſi infra dc̄z tēpus geſtat9 fuit habit9 qui nec ſaſſura nec colore diſtinguit' ab hitu pfeſſoꝝ nō ꝓpter hoc inducit tacitā pfeſſionē. ſec9 ſi talis hitus p9 dc̄am etatē geſtat9 fuerit. q pfeſſionē induc̄.ut in cle.eos.de regu.

a Satis p p̄dc̄is ur̄ facere.c.i.in pn.ex̄ de regu.li.vi. b Que pena ſi quis ante ltimū tēpus pbationis nouicius recipia tur ad pfeſſionē Rnde i ordib9 mendican tiū illi qui recipent incurrēt triplicez pe nā.pma ē q peccarēt mortaliť eo q agūt dtra id qd̄ p̄ceptū ē in uirtute obedētie 7 ſb pena excois.z^a pena eſt q omes q reci piūt ſūt ſuſpēſi a receptione cuiuſcūz ad

pfessionē. ⁊ª ē ꝙ a suis fribus dñt puni/
ri pena q̄ solet infligi p culpis graubus
bñt ⁊ ex de regu.nō solū.li.vi.⁊.c.ostitu
tionē. Ille quoq; qui sic recept⁹ fuit ⁊ se
cularis eē nō possit nō tn̄ é alligat⁹ ipi or
dini p illā pfessionē a In dco.c. nō so/
lū sic dr In xtute obedictie sub pena ex/
excōis districti⁹ inhibem⁹ ne añ annū p/
bationis elapsū q é matie in sbsidiū fragi
litatis hūane rgularit istitut⁹ quēḡ ad
pfessionē nr̄i ordis seu ad renūciationem
scl'o faciēdā rcipe nc ostitutū·j·hui⁹ modi
ānū aliquaten⁹ ipedire quo min⁹ ·j· ipm
ad aliā religionē quā maluerit trāseat uel
nisi maior.xiiij. annis exns pfessus fuerit
tacite ul' exp̄sse aut euidēter ostet illū ui/
tā uoluisse mutare qđ tn̄ nō p̄sumit nisi
clara pbatione l' opetētib⁹ idiciis oñdat
oio ad seculum redire sicut de sua uolūta
te p̄cesserit p̄sumati ꝙ si forte cōtra ac.⁊ i
telligit quis seculo renūciare ⁊ uitā uo/
luisse mutare qñ bona sua distribuit pau
peribꝰ ut nō.glo.⁊ pc.de ancha. sup.d .c.
nō solū.ubi etiaz ipse idē archidy.addens
idē eē si quis qñ ingredit religionē facit
testm̄ ac si deret mori ⁊ transferat oia bo/
na sua in heredes ⁊ legatarios ⁊ i pias cās
⁊ mutat hitū ⁊ iō xba illa que bñt i re/
gula ista ordinis mioz uadāt ⁊ uēdāt ac
nō sic accipiēda sūt ut ex his uolētes īgre
di religionē cogāt l' etiā iudicāt ad dist
butionē faciēdā ifra ānū pbationis al' lo
cū hēret pene dci.c.nō solū. sed ut eis oñ
dat ꝙ illud deret agere ante pfessionē oi
no si p pus ppio motu nō fecerint ⁊ q̄lit
in religione dēant uiuere.vz exp̄mati pe/
nit⁹ tā in spāli ḡ etiā i cōi sic ⁊ accepi ex
collatione pitissioz doctoz b In alijs
nō ordibus pfessio exp̄ssa ul' tacita potest
fieri licite infra ānū ⁊ fiat exp̄sse etiā secu/
lari hītu n̄ mutato illi religioni p̄cise ob
ligat quā pfess⁹ é. Si uō fiat tacite.s.pr
susceptionē hit⁹ pfessoz tc̄ ifra annū nō
obligatur illi religioni spāliť.sed genera/
liť religiōi dūmō recipiēs sit etatis apte
⁊ si fuit sciēs ⁊ uolūtari⁹ ⁊ si in illo habi
tu ⁊ uolūtate triduo pseueret extra de re
gu.ostōnē.li.vi. ¶Pone ꝙ nouici⁹ apte
etatis fuit in aliqua religione mēdicātiuz
p tres mēses postea exiuť ⁊ post alios tres
menses reintrauit nūqd p̄mi tres menses
dñt oputari ad annū pbationis Rnde ꝛz
bonūcōtz doctorē decretoz filiū.Jo.an
in q̄dā.q.disputata dicēdū ꝙ nō ná con/
stat ꝙ iura statuerūt annū ad pbandum
regulares austeritates ut extra de reg̃.ad
apl'icá.sed regularis austeritas p sui maxi
ma pte in cōtinuatione ostitit ná aliḡ pos
set facilit ieiunare siue abstinēr vna die l'
mense qui forte nō posset otinuare idē ad
verā pbationē otinuatio requirit.ná alit
eēt pbatio si qs uno mēse staret cū ordi/
ne ⁊ uno in seculo ⁊ postea itez uno i or/
dine ⁊ uno in seculo ⁊ sic faceret p annuz
⁊ huiusmodi p̄terea cū tex.indefinite lo/
quat dicēdo austeritates uniuersalit in
pias op̄hēdit ut nō.p.oy.de re.iuri.i Rica
a Ifac extra de deci.ad audiētiā b po/
nam⁹ ḡ ꝙ intrauit in ianuario ⁊ exiuit i
carnisp̄uio dcīū reintrauit in pascha si p/
mi menses oputabūť ei nihil pbauit de
xl'a.Et simile dicaz de aduentu ul' ð hye/
me seu estate in quib⁹ anni partib⁹ uarie
sunt religiones austeritates p̄. qñ iura lo/
quūť de ānali spacio de cōtinuo intelli/
gēdū é ut nō.p.o. pez meū de elec.c i.li.
vi.⁊ est tex.e.li.⁊.c.cupientes ·ſ·ceterum.
ad hoc etiā fac qđ nō.ff. de his qui no.ifa
.l.genero.⁊.ff.de diuer.⁊ tēp. p̄scriptio.s.
Rica Itē ꝙ iura dicūt ꝙ q̄libet p̄scriptio
ita impedit p actū cōtrariū ꝙ necesse est
aliā inchoari. ut extra de p̄scrip. auditus.
cū similib⁹.p̄. casus ur legi q dic ꝙ ille ꝑ/
nus dr eē ueteran⁹ qui ano otinuo fuiuť
ille autē dr nouici⁹ q nō fuiuit anno con
tinuo ut.ff.de publi.l.fi·ſ·quoties.nec est
otra qđ nō p spe.in Rica de statu regu.nā
erroze scriptoris thēa ei⁹ mutatū fuit ca/
sus eni speculatoris é qñ qs integro pba
tionis anno in monasterio stetit ⁊ añḡ p
fessionē faceret exiuit ⁊ postea redijt utrū
pbationis ann⁹ sit ei de nouo ocedēdus.

ꝛ tenet ꝙ nō qui caſꝰ a nr̄o multū diuerſus ē ꝛ ꝙ ſpe. talē caſum poſuerit duplicit patet ꝓmo ꝙ dicit ipaz. q. eē bar. bñ. i ue nerabilibꝰ a ¶Puto aliquē tractatū fōe

b Et etiā eius uerba in rñdendo ſcribē cum tū ibi bar. nihil de nr̄o caſu ſed ō nē dco loquat. z. ꝙ ipſe ſpe ꝓbat ſolutionē illaz p. c. frīnitatis. ℨ4. di. qō. c de nr̄o caſu nihil penitus dicit. ¶Itrū qui vult intrare religionē ut ſit illi nouicius ſi locꝰ nō pōt ei ꝓuidere de ueſtibus ꝛ ſuis nēcē tatibꝰ poſſit hac occaſione tollere alteri. ut ſibi ꝓuideat Rnde q rē accipit cuiꝰ ñ ē dñs male faē ꝙ furtū ꝺmittit mala autē nō ſūt facienda ꝺpēſatione boni. i. q. i. nō ē putāda. xiiij. q. v. forte. xxxij. q. iiij. ſiē. xxij. q. ij. ꝓmū uide ·ĵ· pceliū. in fi. ¶Itruz nouiciꝰ poſſit eligi i ꝑlatuz Rnde ad abbatiā uł ꝑlaturā religionis eligi nō pōt niſi exꝑſſe ꝓfeſſus. ad epatū uero dū tū ał ſit idonea eligi pōt. a Siue eccleſia cathedralis ſiue ſecularis ſiue regularis ut ī. c. nullꝰ. de quo ·ĵ· b ꝛ nouicius. ꝛ nō exꝑſſe ꝓfeſſus extra de elec. nullus. li. vi.

¶Itꝝ nouiciꝰ licite poſſit ordinari Rnde ꝑm ¶Ray. nec ꝓmā tōſurā nec aliquē mior̄ ordinē recipe dēt donec ꝓbatus ſit ar. xix. q. iij. monaſterijs. ħ ¶Ray. ꝛ Hoſt. Sz ꝙ in ipſo. c. monaſterijs dī ꝙ expectādū ē ꝑ biēniū dic̄ guil. credo ꝙ exquo recepti ſūt ad ꝓfeſſionē ltie uł biti ꝑ ꝓfeſſis eo ipſo bēant ꝓ ꝓbati. ꝛ ordines poſſint recipe ſatis con. hoſti. a Idē in ſū. con. li. iij. ti. xiiij. q. iij. b Qui pcutiens nouiciū excōicatꝰ ē hēt. ſ. excōicatio. ij. ℌ. xxi. qui incipit qd ſi ꝟbēt de mā etiā nouiciozuz bñt plura ·ĵ· religio. ij. ꝛ ſi nouitius erat bñficiatꝰ qd fiet de bñficio uide ·ĵ· religio ij. ℌ. xi. qui incipit utꝝ epi.

NUpcie

De tpe q̄ pro hibēt nuptie hēt. ſ. īpedimētū. xvij. ꝛ de pluribꝰ alijs que ipediūt nuptias ſatis dēz ē ſ īpedimētū ꝓmo cū. c. ſe. Itē ad nuptias ptinent ea que dca ſūt. ſ. mrīmoniū ꝓmo cū oibus. c. ibi ſequētibꝰ ¶Itꝝ nuptie ſe ſint bñdicēde Rnde ꝑz ¶Ray. uir ꝛ mulier tranſiens ad bigamiā nō dēt itꝝ a ꝑſbytero bñdici ex de ſis nup. uł autē talis ꝑſbyter qui talez bñdictionē celebrauerit ſuſpēſus a bñficio ꝛ officio ꝛ dēt ad ſedē apl'icā mitti extra de ſis nup. c. i. ꝛ ħ itelge ſm Guil. ꝛ Hoſt. niſi de ꝺſuetudie ali cuiꝰ eccleſie alit̄ obtineret. ꝙ tē poſſz ſine piculo bñdictio iterari de pe. di. iij. ℌ ex pſona. a ꝙ tale ſtatutū forte fcz ē ad exhortationē ꝺtinētie ſm Hoſt. ut in ſū. cō. li. iij. ti. xxiij. q. vi. b Quin etiā ꝑz tho. in 4°. di. xlij. cum dī ꝙ ſe nuptie nō dñt bñdici intelligit̄ qñ tā ex pte uiri ꝙ ex pte mulieris. uł ſaltē ex pte mulier. ſūt ſe Si autē uirgo cōtrahit cuz illo qui būit aliā uxorē nihilomiꝰ nuptie bñdicentur ſaluat̄ enī ibi aliquo mō ſignificatio con. cū hoc Ber. a ſ. in dco. c. uir autē. ubi ñ hoc ſimplicit̄ tenet ſed dicit ꝙ cū aliquis ducit ꝛginē bñdictio iſta iterat̄ ſm ꝺſuetudinē quozūdā locoꝝ ꝛ hoc ſi ꝑꝑ ſciat talē ꝺſuetudinē ꝛ tollat ał nō ualet hoſtie. etiā ut ꝑz in dca. q. vi. dicit ꝙ ſiue uir ſū mulier in alio mrionio bñdict̄ eſt nō ꝺz bñdictio iterari imo oīno ꝺmitti. ꝙ unꝰ ſine alio bñdici ñ ꝺz dic̄ etiā ꝙ duo bigāi ꝺtrahētes. z. qui nūq̄ fuerūt bñdicti pñt

b De nubēte ·ĵ· tempꝰ luctus. ſ. lex ℌ. ix. ℞. vij.

OBedíétia

ꝑ Qōit an ſit ꝛtus Rnd̄ ſm tho. z[a] z[e]. q. clxij. ē qdē uirtus moralis cuiꝰ ſpēale obiectū ē ꝓceptū tacitū uł exꝑſſū uolūtas enī ſupioris quocūq̄ mō inoteſcat eſt quoddā tacitū ꝓceptū ꝛ tāto uł obedientia ꝓmptior q̄to plꝰ ꝓuenit ꝓceptū exꝑſſū ¶Itꝝ obia ſit matia ꝛtutū Rnde ſm tho. ubi. ſ. uirtutes thēolo[ce]. ſ. que ꝺo ſm ſe ihērēt ſūt potiores uirtutibꝰ moralibꝰ quibꝰ aliqd trenū cōtēnit̄ ut deo ihereat̄. Itē uirtutes autē morales tanto aliq ē potior q̄to magis aliqs cōtēnit̄ ut deo ihēat̄. Sūt autē tria genera bonorū

que hō pōt cōtēnē ꝑꝑ̄ deuꝫ quoꝝ ifīmū ſūt exteriora bona mediū ſūt bona corpis ſuprmū autē bona aie inter que q̄dammō ꝓcipuū ē uolūtas inḡtū.ſ. per uolūtatez hō oibus alīs bonis utiq̄ ⁊ iō ꝑ ſe loquē do laudabiliora ē obie x̄t⁹ que ꝑꝑter deuꝫ oténit ꝑꝑia uolūtate ḡ alie x̄tutes morales que ꝑꝑ̄ deū aliqua alia oténūt. vñ greḡ.vltī. moraliū obīa victimis iurī. ꝓponit̄ q ꝑ victimas aliena caro ꝑ obediē tiā uero uolūtas ꝑꝑia mactat̄ hoc etiam dēm transūptū ē viij.q.i.ſciēdū. b

Utꝝ ſbditi teneāt̄ in oib⁹ ſuis ſupioribꝫ obedire. Rnde ſm tho. ubi.ſ. duplicīter pōt otīgere q ſbditus ſupiori ſuo nō tēa tur obedire. primo mō ꝑꝑter ꝓceptū maioris ptātis vñ ſup illud Ro.xiij. qui reſiſtūt ipſi ſibi dānationē acqrūt dicit glo. Si quid iuſſerit curator nūqd faciēdū eſt ſi contra cōſulem iubeat Rurſus ſi quid ꝓcōſul iubeat ⁊ aliud ipator nūquid dubitat̄ iſto cōtempto illi eē ꝑuiendū ḡ ſi aliud ipator, aliud dñs iubeat otēpto illo obrēperādū ē deo ⁊ ad idē facē illō actuū iij. ſi iuſtū ē uos potius audire quē deuꝫ iudicate. ⁊ di.viij. que cōtra mores. xi.qōe iij. qui reſiſtit. ⁊ c.nō ſp. ubi dic glo. q inferior nō ſolū obedire nō dēt cū ꝓceptuꝫ eſt iiuſtū ſed etiā cū ē ihonestū. z⁹ mō non teneī inferior ſuo ſupiori obedire ſi ei aliqd ꝓcipiat in quo ei nō ſbdit̄. dic enī ſenec. in. de būfi. errat ſi quis extimat ꝑuitutē i totū hoiem deſcēdere ꝑs enim melior excepta ē. corpa obnoxia ſūt ⁊ aſcꝑta dñiſ ſuis, mens ſui ē iurī. ⁊ iō in his q̄ ptinent ad interiorē motū uolūtatis hō nō teneī hōi obedire. ſed in his que exteri⁹ ꝑ corp⁹ ſūt agēda in qbus tñ ſm ea que ad naturā corpis ptinēt hō hōi obedire nō tēī ſed ſoli deo q oēs hōies natura ſūt pareſ vñ nō teneī ſerui dñis nec filij ꝑentibus obedire de mrionio otrahēdo uel x̄ginitate ſeruanda aut aliquo huiuſmodi ſed in his que ptinēt ad diſpoſitionē actuū ⁊ rerū humanaꝝ teneī ſubditus ſuo ſupiori obedire ſm rōnē ſupioritatis ſicut miles ducī in his que ptinēt ad bellū ⁊ ſeruus dño in his que ptinent ad ſeruilia opera. filius pr̄i in his que ptinēt ad diſciplinaꝫ uite ⁊ curam domeſticā ⁊ ſic de alīs.

Quid ſi dubitat ſbdit⁹ utꝝ qđ ꝓcipiī ſit otra deū l̄ ñ Rnde ſm Ray. dēt obediī niſi eēt tale in quo nullo mō excuſaretur ignorātia puta otra articulū fidei ꝓcepta uel ꝓhibitiones dei uel otra generale ſtatutū eccleſie aliī eni in dubīs obediēduꝫ ē extra de tēp. or. ad aures. qn etiā bonum ſine quo pōt eē ſal⁹ dēt dimitti ꝑꝑ̄ obedientiam xi.q.iij. quid ergo. a Ubi dicit̄ aliqñ dēt ꝑ obediētiā bonuꝫ qđ agit̄ intermitti b Con. tho. ⁊ goff. a Dic q generaliī q̄cūq; ſbditus nō pōt ꝑ ouniēte ingſitionē certificari dēt obedire et obediēdo excuſat̄ etiā ſi dubitet circa ꝓceptū dei. i. utꝝ qđ ſibi mādat̄ ſit contra dei ꝓceptū zz̄.q.i. quid culpatur. b

Utrū obīa in his que quis vult ꝑ ſe ſit meritoria Rnde ſm T̄ ho. z⁹ z⁹.q.clij. ſi id qđ ꝓcipiī ſ⁹ ꝑ ſe uolitū ⁊ abſq; rōe ꝓcepti ſic accidit in ꝑſperis iam ex ꝑꝑia uolūtate tendit in illud ⁊ nō uī iplere ꝑꝑ̄ ꝓceptū ſed qñ illud qđ ꝓcipiī nullo mō eſt ſm ſe uolituꝫ ſicut accidit in aſperis. tūc oīo eſt manifeſtū qđ nō ipleī niſi ꝑꝑ̄ ꝓceptū ⁊ iō dicit greḡ. in moralib⁹ q obediētia q̄ hz aliqd de ſuo in ꝑſperis nīla ē uel minor. q.ſ. uoluntas ꝑꝑia nō uī ꝑncipaliī tendere ad implendū ꝓceptū ſz ad aſſequēdū ꝑꝑiū uolitū In aduerſ autez uel difficilib⁹ eſt maior q ꝑꝑia voluntas in nihil aliud tendit q̄ in preceptuꝫ a Predca etiā hñt̄. viij. q.i. ſciēdū. b Et hoc intelligēdū ē ſm illud qđ exteri⁹ apparet ſm tñ iudiciuꝫ dei qui corda rimatur pōt cōtingere q etiaꝫ in ꝑſperis obīa aliqd de ſuo hīs nō ꝑter hoc ſit minus laudabiliī. ſ. ſi ꝑꝑia voluntas obedienti ñ minus deuote tendit ad ipletionē ꝓcepti. con. vl. de inobīa habes. ſ. inobia.

Obediētia

z⁹ .ſ. laycoꝝ vtꝝ x̄piani teneāt̄

secularibus ptātib⁹ obedire Rnde ꝓz tho. ubi.s. dicēdum ꝙ sic ꝙ fidē eniz xp̄i non tollitur ordo iusticie sed magis firmatur ordo autem iusticie requirit ut inferiores suis supioribus obediāt aliť eni nō posset hūarū rex status ꝙuari hāc tn̄ obiam intelligē ingt̄ū ordo iustitie requirit ⁊ ideo si nō hēant iustū ꝓncipatū. sed usurpatū uł si iniusta p̄cipiāt nō tenent eis ſbditi obedire. nisi forte ꝙ accens ꝓpter euitādū scādalū uł piculū. con.pc. Utz laici teneātur obedire p̄latis ecclesiasticis Rndē ſm Guil. laici nō tenēť obedire p̄latis ec clesiasticis nisi in his ad quoz obꝛuātiaz in baptismo se obligauerunt .s. ut teneāt uerā fidē.s.cū opibus ut abrenūciēt satha ne ⁊ oibus pōpis ⁊ operibus ei⁹ ⁊ pr̄ ose ips̄ ingt̄ū ad oē pccatū uitādū ⁊ spiritua le bonū ꝓsequēdū in alijs actib⁹ nō ſbdu ciť eis ꝑ ingt̄ū ad ista ptineri ł reduci pōt a Idē in sum.li.iij.ti.xx.circa finē ⁊ fac xi.q.iij.si autē nobis. b

Obedíētia 2ª. .s. clēicoz quib⁹ ⁊ q̄liť clerici teneanť obedire Rnde clerici tpalib⁹ dāis nō sūt ſbiecti nec eis obedire teneť. nā laycis nec de rebus ecclesiasticis disponēdi aliquid cōmissa ē facultas xcvi.di.bñ quidē.extra de ost.eccl'ia.sed p̄latis ecclesiasticis indubitāť teneť ut p̄pe ⁊ oibus inferioribus p̄latis suis nō autē extraneis quia sicut nō ualet sēnia nō sui iudicis ita nec p̄ceptum. eī de iudi.at si clerici.vij.q.i.quia frať. Quid si epūs mādet sacerdoti ut excōicet illū quē ipse reputet innocentē. Rnde ſm tho.in quolibet.aut mandať sacerdoti de nūciatio excōis aut ipsa excōicatio.si dnū ciatio certe teneť denūciare ex parte epi. Si autē p̄cipiat ꝙ eum excōicet tūc si est notoziū illū ec̄ innocētē dēt cozā epo illi⁹ innocētiā allegare ⁊ ꝓbare ⁊ si deficiat in ꝓbādo dz obedire ingt̄ūcūz sciat ei⁹ innocē tiā a Immo hoc casu uł ꝙ nō dēat obedire sicut pōt colligi ex dcis.s.iudex.i.ſ. xi.in additione. b Si uero ltie ꝓbz nō dēt obedire sed recurrere si oz ad supiorē ptātē. Si autē sit dubiū obedire tenetur xxiij.q.i.quid culpať. Utz clericꝰ teneať obedire epo qui imponit ei ꝙ uadat romā ꝙ negocijs ecclesie Rnde ſm Ray. teneť ⁊ nō ualet excusatio dicentis ꝙ alij sint magis idonei. ꝙ in talibus legationi bus nō oz hūc ordinē seruare.ff.de lega.l. sciendū ſ.pe.nec etiaz pōt ualere excusatio ſm hosti.ꝓpter curā rei familiaris ꝙ cōis utilitas p̄ferenda ē ꝓuate extra de postu. pla.bone. ꝑ ñ tn̄ teneť obedire ut ꝓmoueat negocia dcta se ipsū ut in.d.l.sciendum ſ. si accusatio. ⁊ facit etiā.c.petitio. extra de iureiurā.pdēa etiā nōnť in sum.cō. li. iij.ti.xxiij.q.xij ⁊ se. b Pone ꝙ epūs p̄cipiat capellano ł manduz alij clerico ut det libros ꝓpios nepoti ip̄i⁹ epi ł ut fruāt bificio. ꝙ vult alteri dferre ł aliquid huiusmodi nunqd teneť obedire Rnde ꝓz Ray. nō ptinet hoc ad epm vij.qōne.i.ꝙ frater.⁊ addit ꝙ nō teneť clericus ad obedietiā de suis rebus dādis intelligas sīn causa.ar.extra de censi.cum apl's.ſ.inhibe mus.xvi.q.i.pdicatoz Itē addit ꝙ si clēicꝰ hns libros iept⁹ sit⁊ epūs p̄cipit clerico ut omodz clēico bene idoł ut i studio ad qđ ip̄z mittit ꝓficiat tē obediēduz uł ꝙ nō mouet ipsuz carnalitas sed cōis eccle' utilitas.ar.ut in.d.ē ꝙ frať.et exī đ magr. sup specula ⁊ hoc intelligas si de bonis ecclesiasticis libri sint acquisiti aliter nō. exī de testa.requisisti.⁊ de iurī. pa.cum dilēs ſ nos igiť. a Idem in sū.con.e.ti.qōe 14. b Utz clericus magis dēat obedire epo suo ꝙ archiepo. Rnde ſm Ray. epo ñ i quibusdā casib⁹ ꝙs hēs .s.archyepūs ſ.iij. a Idē in sū.con.e.ti.q.xv b

Obedíentia 4ª. .s.religiosoz. Utruz religiosi teneanť p̄latis ꝓpijs in oib⁹ obedire Rn de ſm tho.2ª 2ᵉ.qōe.clxij.religiosi ꝓfitentur obiam ingt̄uz ad regulare conuersationē ſm quā p̄latis suis ſbduntť. ⁊ iō ingt̄um ad illa sola obedire tenentur. que pōt ad

fgulare obſeruãtiã ptinere a Et iſta uidẽt oĩa licita ⁊ honeſta ⁊ poſſibilia q̃ manifeſte nõ trahũt extra ꝓpriã ꝓfeſſionem. etiã p exceſſũ puta ſi pciperẽt transit⁹ ad aliã religionẽ etiã artioze uł q̃ ſbdit⁹ offerret ſe martirio ĩ talib⁹ enĩ obediẽtia nõ ẽ neceſſaria licet qñq̃ poſſit eẽ ꝓfectionis in religs uero honeſtis uł neccia nã cũ alicui dat iuriſdictio ſeu ptãs dñr ⁊ oĩa illa intelligũt ceſſa ſine quib⁹ ptãs explicãi nõ poſſit.ff.de iuri. om.iud.l.ĩj.et extra de offi.dele.ptca patet autez q̃ multa poſſũt occurrere que platis uidebunt oportuna ad regulare obſeruãtiã que ſinguli ex ſubditis diiudicare nõ poterũt ⁊ forte uidebit eis ad talẽ obſeruãtiã oportuna. vnõ ſi de eis oporteret platos rõnẽ ſbditis fd dere apte inſurgeret quedã dubioꝝ ſcrupuloſa ⁊ ierplicabił pplexitas ad regularis obſeruãtie ⁊ rõi eius ſtat⁹ ſuerſionẽ. l.nõ oĩ.⁊.l.ſe.ff.de legi.⁊ ꝓter hoc tenent ſbditi in oĩbus pfatis obedire b Et hec ẽ obediẽtia ſufficiẽs ad ſaluté ſi auté ⁊ in alijs obedire uoluerit hic ptinebit ad cumulũ pfectionis dum tñ illa nõ ſint otra deũ aut cõtra ꝓfeſſionẽ regularez q̃ talis obia eẽt illicita. ſic g̃ põt obia triplicit diſtingui.vna ſufficiens ad ſalutem que.ſ. obedit in his ad que obligat alia pca q̃ obedit in oĩb⁹ licitis alia indiſcreta q̃ etiã in illicitis obedit.con pc. a Idẽ in ſum. con.li.ĩj.ti.xxxiij.q.vij.⁊.viij b Itẽ monach⁹ teneat obedire abbati pcipiẽti q̃ ſtet in ſcholis Rnde ſacris lris intẽdere nõ ẽ cõtra uacationẽ monaſticã ſed potius adiuuatiuũ cõtẽplationis ut ⁊ maifeſtat tho.2ª 2ę.q.clxxxviij.⁊ iõ abbati pcipienti monacho q̃ ad huiuſmodi ſtudia ipe obedire tenet ire etiã ad ſtudia publica põt certe ⁊ dẽt ſi abbas pcipiat q̃n etiam ſine ei⁹ mandato ſiue pcepto ire põt. dũ tamen uadat de ſua licẽtia ⁊ conſilio ⁊ quẽtuſ alit eẽt excõicat⁹.ex ne cle.uł mo.ut piculoſa. li.vi.⁊ hũc caſũ plenius hẽs.ſ.excõi°.i.⁊. ĩj.⁊.xiij. a licet hoc q̃ maxime dcm eſt fieri poſſit nõ tñ expedit nã ad hoc q̃ poſſit monach⁹ in ſtudio publico lris ſacris intẽdere duo pcipue exigũt ꝓmũ ut obediẽtia cogat.q̃ ex ſe dẽt ſp uelle ĩ clauſt° manere.2º ut intẽtio ei⁹ nõ ſit ad gloriam ſed ad ſapiaz aſpirare.q̃ dicit Iero⁹.monach⁹ nõ doctoris ſed plãgẽtis hz officiũ q̃ uł ſe uł mũdũ lugeat ⁊ dñi pauid⁹ p̃ſtoleꝫ aduẽtũ.xvi.q.i.monach⁹.ꝑ eũ.tho. ⁊ in ſum.con. e.ti.q.x. ⁊ ex his pz q̃ religioſus teneat obedire circa ſtudiũ. licz nõ otineat in regula ⁊ facit ad id qõ ꝓme dcm ẽ b Itrũ monach⁹ magis obedire teneat abbati q̃ epo Rnde ꝑm Ray. monachi ſũt aſtricti pori⁹ obedire abbati lviij.di.c.i.⁊.ij. a Idẽ in ſũ.con.eo.ti.q. xv. b Itẽ nõ põt epus inſtituere monachũz in eccleſia ſeculari inuito abbate vide.ſ.abbas.q̃.pc.⁊ utꝝ abbas poſſit ꝓhibere monacho ſbdito ne cõfiteat epo uiõ ibidẽ.q̃.fi. Itꝝ monach⁹ teneat obedire epo uocati eũ ad miſteriũ uł comitatũ ſuũ inuito abbate Rnde ꝑm hoſti.puto q̃ nõ ſed hoc ẽ ſoli⁹ ꝑpe q̃ quẽlibz ſiue clericũ ſiue monachũ põt ad ſe uocare a Etiã ad miſteriũ ut in tex.de quo ſtatim. b xi.q.iij.p pncipalẽ q̃ ſi conſentiente abbate uocatus ſit uł etiã auctoritate ꝑpe. ⁊ ibi nõ põt ſtatuta ſui ordinis obſeruare conſulo q̃ ſi põt ad clauſtꝝ reuertat nec periculũ ſuũ exponat modis alioꝝ.xli.di. ſicut.⁊.c.nõ eſt.⁊.c.nos.Si nõ põt licẽtiã obtinẽ nccẽ hẽt obedire ar.ex de offi.dele ſi qñ a Idẽ in ſũ.cõ.e.ti.q.xx.⁊ ſe.⁊ itel lige hec niſi monacho manifeſte imineat ſaluti. piculũ. nã tũc in his ſicut ⁊ i aliis illicitis ñ eẽt obediẽdũ ut.ſ.in pn. b (Magis ſũt religioſi aſtricti ſuis prelatis obedire q̃ clerici ſeculares ſuo epo. nã religioſi nõ ſolũ renũciauerũt oĩb⁹ tpalib⁹ ſed etiã ꝓprie uolũtati.xij.q.ij. nõ dicatis extra de off.or.q̃to. a Idem in ſũ.con. e.ti.q.xxi.ꝑm Ray.⁊ hoſti.⁊ addũt q̃ clerici ſũt magis aſtricti obedire epo q̃ laici.ar.lxxi.di.puã. b Itꝝ religioſi teneat obedire epis Rnde ꝑm Guil.i his que nõ ſũt contra deũ uł ordinẽ ſuũ tenẽt

ſaluis ſp̄ p̄uilegijs ⁊ ɔſtōnib⁹ eorū.ex̄ de ſymo.ne dei.vñ ſi p̄ciperēt p̄lato eorū uel ſ̄dito q̄ irent ad papā uel regē uł̄ q̄ re/ cipent omiſſiones cāz aut uiſitatiōes ſeu execuſationes teſtōz ⁊ ſimilia nō tenent obedire. licet alios clericos poſſint epi ad talia cogere. Sūt etiā plures religioſi in talibus exp̄ſſe p̄uilegiati a Idē i ſū.cō. e.ti.q.xxiij. b Multa que ad obiaz pti nere p̄nt.ſ.monach⁹.⁊.j.religio. a Ad/ uertēdū etiā q̄ religioſi niſi ſint etiā p̄ui/ legiati ſic ceteri clerici tenēt p̄tere licētiā a ꝑpio epo. ut poſſint ordinari ab alieno ut in ſū.co.e.ti.q.xxij.ubi etiā dī ꝑm glo. Ray.nec a ꝑpio q̄ facīūt quidā qui ꝺ cō uētu ad ꝺuētū mittūt frēs alteri⁹ dioceſ modicū ibi moraturos.ut ſic recipiāt or/ dines ab epo loci uł̄ alia que regulariter nō niſi a ꝑpio epo ſūt recipiēda. Et ſ̄bdi/ tur in dcā.q.xxij.non tñ q̄ hodie ſup his frēs p̄dicatores ⁊ minores ⁊ ml̄ti alij ſūt p̄uilegiati.⁊ ad p̄dcā facē.c. cū null⁹.ex̄ de temp.or.li.vi. Item ſi clericus hēt plures iudices quoz uł̄q̄ equaliť teneať obedi re ut ſi duob⁹ epis ꝑmiſit obiam ⁊ p̄ci/ piāt diuerſa ꝑm hoſtū.⁊ in ſū.con.e.ti.qōe xvi.dicēdū q̄ uł̄q̄ teneť obedire ſi pōt ł̄ obediat cui ꝑmo iurauit qa ꝑmuz iuraīn tū licitū ꝑuādū ē ꝑſerti cuz nō poſſit hre niſi unū titulū ñ forte rōe maiori. bñficij translat⁹ itelligať. Si auté ex ſufficienti diſpēſatione ititulatus ſit in duobus lo cis ⁊ ſ̄b diuerſis p̄latis tūc obediat ei a q̄ maius bñficiū hēt ⁊ qui utili⁹ p̄cipit ar. extra de teſta.cū i officijs. ⁊.c.relatū.ij.in fi. ⁊ extra ꝺ poſtu.c.fi.q̄ ſi oia equalia ſit loc⁹ ē gratificationi.ff.ad ſill̄.ſe.con.ſi q̄ſ in graui.ℊ.ſi cū oēs.hec oia locū hñt i or dinarijs iudicib⁹.cetez ſi duo ſint dele/ gati.cōtraria alicui mādātes tūc locū hz eť ꝺ reſēp.cū ꝺtingat.ubi dī q̄ aut is cui mādať aliq̄d a talib⁹ neſcit inter iudices aliquā eſſe ꝺtrouerſiā ⁊ tūc exequať mā/ datū illi⁹ q̄ ꝑmo mādat niſi añ executio nē inoteſcat ei de diſceptatiōe int̄ ſe rece pti aut ꝺtrarijſ mādatis a diuerſis poſtu let copiā l̄rāz ad utroſq̄ iudices ꝺcāz q̄s p̄p̄ p̄cipit exhiberi ⁊ diligēter adūtat an z⁹ l̄re reuocēt ꝑmas ł̄ nō.ſi ꝑme reuo/ cāť p̄ fas obediat p̄is. ſinauté ñ obediat ꝑmis.ſi ſi de his clare ſibi p̄ l̄rarum inſpe ctionē ɔſtare nō pōt nō oz exequi hui⁹ uł̄ illius donec p arbitros iter eos huiuſmōi ɔcertatio ſopiať caueat tam̄ ne fingat ſe certū ubi cert⁹ nō eſt aut dubitāe ubi du bitādū nō ē.Ex hoc etiā licet dť doctri na qualit⁹ is cui mādať ſe hre dēat nulla tñ ei tribuiť ptās ut inter delegatos aut ptes de iuriſdictiōe dēat iudicare. Item cē hāc māz i.c.fi.extra de ſen.⁊ re.iudi.ſic dī duobus iudicib⁹ diuerſas ſñias ꝓferenti b⁹.ſi ex iuriſdictione ordinaria ꝓceſſerūt tenet ꝓ reo nō actore ſñia niſi in cā fauōa bili puta mr̄imonio libertate dote ſeu teſtō ſi p ipſo fuerit ꝓmulgata.ſi uero ex dele gata p̄āte utraq̄ pēdet ſñia ex arbit⁹ de legātis. Dē ſi ex ꝓmiſſo neutra debet hre uigoreu. b

OBlatio Quot ſunt ſpēs oblatio nū.Rnde tres.ꝑma ē donatio ali cui⁹ rei deo uel eccleſie gratis fca inter ui uos de hac dcm ē.ſ.donatio p to.ꝑmo et ſ.eccleſia ꝑmo ℊ.vi. z⁹ ſpēs oblationuz ē donatio cā mortis de qua.ſ.donatio.ij.⁊ hec etiā aliq̄n dī moztuar⁹ ſiue legatum ꝓ aia. z⁹ ē q̄tidiana ⁊ uſualis quā faciūt fideles ad miſſā ⁊ huiuſmodi ⁊ iſta cōiuſ dī oblatio. a Hoc fuit dcz hoſti.ut pz in ſū.con.li.i.ti.xv.q.l. Cui dñt dari oblationes Rnde ꝑm Ray. ſacerdoti pro chiali quia p peccatis offerūť p q̄z rmiſ ſione ille ex offitio ozāe teneť. aut ſi eccle ſia non p̄rochialť dāde ſunt p̄elato illius eccleſie.x.q.i.q̄ ſacerdotis.⁊.c.hāc conſuetu dinē.xvi.q.i.doctos a Ray.dicit q̄ ob lationes que fiūt eccleſijs p̄rochialib⁹ dā de ſūt ſacerdoti p̄rochiali tm̄. q̄ p pētis ɔc. uł̄ ſi alie eccleſie offerūť p̄lato eiuſdez eccleſie dāde ſūt q̄ ē ueruz ſi nō ɔſtiterit donatione aliud uoluiſſe hz gl. ei⁹ ut i ſū. con.e.ti.q.li. b Urz liceat religioſis

oblationes recipẽ Rnde ſm tho.z^{a} z^{e}.qõe lxxxvi.dicẽdũ ꝙ ſic ⁊ hoc triplicit. ꝑ mõ ſi ſint paupes ꝓ diſpẽſationẽ ſacerdotuꝫ uł ordinationẽ eccleſie .z^{a}. mõ ſi ſint miſtri altaris ⁊ ſic pñt recipe oblationes ſponte fcas. ȝ^{o}. mõ ſi prochie ſint eoꝝ ⁊ tunc ex debito pñt recipe ſicut eccleſie rectores ſicut ⁊ hic·ĵ·ꝯ.v.dr̃ in.ſi. a Idẽ in ſũ.cõ. e.ti.q.liij. b Cũ eps celebrat cuiꝰ ſunt oblationes Rnde ſm hoſti.de iure cõi ſũt epi ꝙ ſibi offerũt ⁊ a ſuis prochiãis nã tota ſua dioceſ ꝓchia itelligit.eẍ de rap. .c.i.⁊ de proch.ſup eo. ſed ſi de conſuetudie ſtrariũ eẽt ſequẽda ẽ dũ tñ eps conſuetam canonicã accipiat ꝙ ſi eps in uno loco ni miã mozã cõtrahẽt ⁊ nimis frequẽter celebraret aut in aliena dioceſi ſecus eẽt ar. extra de decimis ſuggeſtũ Idẽ i archiepo ꝓuinciã uſitãtẽ.extra de cẽſi.romana·ꝯ fi li.vi. a Idẽ in ſũ.con.e.ti.q.liij. b Utꝝ oblationes debeãt de neceſſitate ꝑcepti.Rnde ſm tho.z^{a} z^{e}.q.lxxxvi. Oblationes de ſui natura hñt ꝙ uolũtarie offerãt.ſm illud exo.xxv.ab oĩ qui offerunt ultroneas accipietis eas. põt tñ ꝺtiger ꝙ aliquis teneat ad oblationes quadrupli ri rõne.ꝓmo quidẽ de ꝓcedenti ꝺuctione. ſiẽ cũ alicui ꝺcedit aliquis fũdꝰ eccleſie. ut certis tpibus certas oblationes faciat ꝙ tñ hẽt rõnẽ cenſus z^{a}. ꝓpt ꝓcedẽtẽ deputationẽ ł ꝓmiſſionẽ ſicut cũ aliqs offert ꝺonationeꝫ inter uiuos. uł relinqt in teſtõ eccleſie aliquã rem mobilẽ uł imobilẽ in poſtꝝ ſoluẽdã. ȝ^{o}. ꝓpt eccleſie neceſſitatẽ puta ſi miniſtri ſeu ſacerdotes eccleſie nõ hẽãt unde ſuſtentẽt. ſed hic addit Jnno. a Jmmo uł potiꝰ hoſtien.⁊ glo. Ray.ut in ſũ.con.e.ti.q.liiij. b Qꝛ itelligit niſi et ipſi ſbditi ꝓpter pauꝑtatez ſacerdoti ſbuenire nõ poſſent in quo caſu q̃rat manibꝰ uictũ.xci.di.clericus uictũ 4°. ꝓpter cõſuetudinẽ tenẽt eni fideles in aliquibꝰ ſolẽnitatibꝰ ad aliqs oblationes ꝺuetas.tñ his duobꝰ ultimis caſibꝰ ſma net oblatio quodãmõ uolũtaria.ſ. q̃tum ad q̃titatẽ uł ſpẽz rei oblate.con.Ray.et Doff.⁊ addũt ꝙ prochiani in hac ꝑte ad tenẽdã conſuetudinẽ cogi pñt nõ a ſacerdote. ſed ab epo cuiꝰ officiũ in talibus ĩploran dũ ẽ extra de ſimo.ad apl̃icã. idem tho a Idẽ in dẽa.q.liij.⁊ addit ꝙ.c.oĩs xpianꝰ de con. di.i. ubi uł dicit. quia oblatio oĩo dẽat fieri ſm Ray.⁊ alios intelligit de ĩteriori oblatione quã quiſq; tenẽt oĩo facere uł ꝙ loquit de cõſilio. hoſti.uero dicit ꝙ in ꝑcipuis feſtiuitatibꝰ tenẽt quis offerre ⁊ cogi põt maxime cũ ſit generał conſuetudo ubiq; trax dẽz hoſti.põt itelligi uerũ ſi de hac conſuetudie conſtat ⁊ ſic concordat cum eis. b Utruꝫ oblationes aliq̃ꝝ ſint reſpuẽde Rnde ſm Ray.in deteſtationẽ crimis reſpui debẽt ab eccleſia oblationes inſcriptoꝝ.ſ.notorie diffidẽ^{m} Jtẽ eorũ qui pauꝑes oppꝛimũt di.xc. oblationes. Jtẽ raptoꝝ ⁊ uſurariorũ extra de rap.ſup eo.⁊ de uſuris ꝙ in oĩbus Jtẽ mẽt cũ ſimilit etiã eiꝰ qui eccleſie imunitatẽ uiolauerit nec emẽdare uoluerit xvij q.iij.miror. Jtẽ ꝓpt aliud crimẽ notõiuꝫ ⁊ hoñẽdũ. a ar^{o}. dẽi.c.miror.ſm Ray. ⁊ in ſũ.con.e.ti.q.lv. ubi patz ⁊ i iuribus all̃atis ꝙ ꝑdẽa itelligũt q̃ crimina ſũt manifeſta ⁊ delinquẽtes emẽdari nolunt. b Sil'ir de quolibet hẽtico ł publice excõicato. a ł dr̃ de hereticis publico uł excõicato fuit hoſti. qui etiã addit ſed ꝓſbyteri nr̃i tpis uix diſcernũt ut in dẽa q.lv. b Utrũ dẽant recipi ab eccleſia oblationes iudeorũ Rnde ſm Guil.ſi nihil hñt niſi ex uſura eccleſia nõ dẽt recipere ne uideat ꝓccatis eorũ cõicare. ⁊ i hoc caſu loquit.c.q̃to.⁊ de uſuris. a .i.ſm hãc diſtictionẽ dẽt limitari ibi eni dicit ꝙ iudei ꝙpellẽdi ſũt ad ſatiſfaciẽdũ eccleſijs ꝑ decis ⁊ oblationibus debitis. quas a xpianis de domibꝰ ⁊ poſſeſſionibꝰ alijs ꝑcipe cõſueuerũt añ ꝙ ad iudeos quocunq; titulo deueniſſent. b ubi autẽ aliquid hñt iuſto titulo põt eccleſia ab eis exigẽ oblationes debitas.ſ.ſm hoſtien.q̃ poſſeſſiones iporũ ſunt obligate ad aliquas oblationes faciẽdas ꝑ ſeptimo ẽceſimo ãni-

uersario ⁊ huiusmodi a Sed certe isto casu non ur̄ facienda distinctio utr̄ iudei hēant aliqd al̄ aliud q̄ ꝺ usura sed idisti cte dēt ecclesia oblationes recipe cum re/cipiat suū extra de ꝺecī. de terris.iō.c.q̄ta ur̄ itelligēdū de alijs oblationibus cum distinctione tamē Guil.p̄fata b Utrū sacerdos possit recipe pecuniā oblataz pro missis quas in pīa iiunxit Rnde ꝑ hosti. nō dēt missas quas ipe iiūxit celebzare q̄ spes mali ē extra de uita ⁊ hō.cle.cū ab oī sed ul̄ talia nō iiūgat ul̄si miungat dicat ei q̄ ipsas faciat celebzari p aliuz ita tñ q̄ nō p uicinuz sacerdotez de quo merito sit suspitio q̄ ille sacerdos mittet aliū pēni/tētē ad ip̄z ꝑ l̄ ipse ꝺfessoz gratis celebzet ul̄ oblatuz hac occasione paupibus erogz qui offert alicui religioso loco ul̄ ecclesie oīa bona sua nūquid intelligūt̄ futura iura ⁊ accōnes dic ut ·j· pign⁹ ·ſ· iiij.

Obligatio ꝺr multi. modis alij tacite obligant̄ uiꝺ ·j· pignus ·ſ· ij. ⁊ ibi de matēia obligati. per totum.

Obligatus Ad rōdā nia utr̄ illi qui obligati sunt ad rōdnia q̄ gerūt administrationē alicuius ut sunt tutozes p̄curatozes ⁊ huiusmodi possint ordinari Rnde ꝑm Ray. si exercent huius/modi administrationes p̄ psona seculari. ⁊ nō miꝛabili nō possunt p̄moueri. xxi. q. iij. c. i. ⁊ ij. extra ne cle. ul̄ mona. c. i. ⁊ ij. Si uero exercēt p̄ psona ecclesiastica. uel etiā seculari miserabili ut ē cecus pauper pupillus ⁊ uidua p̄ñt p̄moueri si aliud ñ ip̄ꝺiat. ꝺi. lxxxix iudicatū. ⁊ ꝺi. lxxxviij puenit. ⁊ xvi. q. i. monachi. Sed quid si officiū qꝺ gesserunt finitū sit ⁊ tñ sunt obligati ad rōdniū Rnde ꝑm Ray. si non moneat̄ eis qō nz mota ē bñ p̄ñt p̄move/ri nisi manifestū sit aliquem talem teneri ꝺe ꝺolo tūc enī eps ꝺēret eū ex officio suo repellē sicut ⁊ quēlibet crimino sū siue i/famē. ij. q. vij. alieni. vi. q. i. infames. ff. de postu. l. quos ꝓhibet. si uero i ipsa p̄mo/tione moueāt eis qō ul̄ antea mota ē ꝺi/stingue q̄ si qō moueat̄ ꝺe ꝺolo nō ꝺebēt p̄moueri ante ꝺecisam litē. lxxxi. ꝺi. tātis xxiij. ꝺi. illud. extra e. c i. tñ ꝺz taxari tem/pus ifra qꝺ qō ꝺecidat̄. ar. extra qui fi. sit le. latro. ⁊ q ma. accu. pos. ad hec. a Ibi ur̄ nō hñ hoc. c. b .C. ꝺe inge. ma. l. ꝺif/famari. Si uero qō moueat̄ ꝺe culpa tm̄. talis pōt p̄moueri nō obstante actoris re clamatione tñ lis postea p̄cedet sic̄ puſ. ⁊ ib̄ eoꝺē iudice. ff. ꝺe iudi. ☞. ceptū. ff. ꝺe iu/risdic. om. iudi. l. cū quedā. a Predicta intelligūt̄ ꝺe obligatis rōdnijs p̄uate p/sone si uero rei publice ꝺe hoc ꝺr̄ in seq. ·ſ·

b Utr̄ qui sūt obligati rei publice possint ordinari. Rnde si sint obligati rei publice ex administratiōe quā gesserūt ñ ꝺñt p̄moueri añ reꝺꝺita rōdnia di. li. p̄., .C. ꝺ epiſ. ⁊ cleri. officiales. secus si al̄ rei publice sint ꝺebitozes. ff. ꝺe mu. ⁊ ho. l. rep̄t. ·ſ· ꝺebitozes. C. ꝺe epiſ. ⁊ cle. quisqs emersis. a Idē in sum. cō. li. ij. ti. xvi. q. iiij. ubi etiam patet ⁊ in iuribus allegatis q̄ quo ad obligationes rōdnijs rei publi ce nō fit ꝺistictio utr̄ sit mota qō uel nō

b Utr̄ obligatus p iuramētum ul̄ alio mō ad aliquiꝺ ꝺādū uel faciēdū pos/sit ordinari Rnde ꝑm Ray. bñ pōt sed re/manet obligatus sicut ⁊ añ ul̄ post scribē ꝺo ul̄ alia honesta faciendo satisfacere. nec ob. ꝺi. liij. legē. ⁊ ꝺi. liij. quicūq. q̄ illa in telligūt̄ ꝺe ꝑpetuo obligatis puta ꝺe ser uis curialib⁹ ⁊ huiusmodi. si tñ obligat⁹ erat ad indecētia puta ad miniſtrandū in balneis uel in tabernis uel ad purganduz cloacas ⁊ huiusmodi nō ꝺēt ordinari ꝺo/nec satisfecerit ul̄ aliū eq̄ idoneum suppo/suerit ad alia a Hoc ultimū ꝺcm a. ·ſ·. si tñ .ℵ. fuit glo. Ray. ut patet in sum. cō. e. ti. q. v. ad fi. ⁊ addit. sed in transeūte ad monasteriū hoc nō regrit̄ hoc ē quia non obstāte q̄cunq̄ obligatione ꝺādi ul̄ faciē/ꝺi etiā iuramēto firmata pōt quis libere ad religionē trāsire iuxta facultatē suam satisfaciēꝺo creditozibus si hoc non faciat

er leuitate uł uolūtate ſ̄tra hēdi debitū
ſed ex caritatis feruore ⁊ ſp̄s ſancti iſpira
tiōe nec facit iſte iniuriā creditori excuſa
tur eni ſp̄s ſancti auctoritate cui nemo re
ſiſtere pōt xix.q.ij.due ſūt.⁊ ex̄ de regu.lz
ur pz in.v.q.v. b Utr̄ obligatus ad
rōcinia poſſit ingredi religionē R°·ſ·reli
gio.ij·ſ·vij.

O Cculta Quō ⁊ qua
liter talia coꝛ
rigēda ſunt hēt̄.ū. correctio.ij.
ſ·v. Item require·ſ· reuelatio.

O Dium Utr̄ odium
p̄imi ſit pec
catū Rnde ſ̄z tho.z^{a} z^{e}.q.xxiij
dz hō in fr̄e odio hr̄e peccatū ⁊ oē id qđ
ptinet ad defectū diuine iuſtic̄ie ſed ipam
naturā ⁊ gr̄am fr̄is nō pōt aliquis habē
odio ſine peccato hoc autē ipſum qp̄ in fr̄e
odim⁹ culpā ⁊ defectū boni ptinet ad fra
tris amoꝛem eiuſdē eni rōnis ē qp̄ uelim⁹
bonū alicuius ⁊ qp̄ odiam⁹ malū uñ ſim
plic̄it accipiēdo odiū fr̄is ē cū peccato i°.
Jo.ij.Qui odit fr̄em ſuū homicida eſt đ
dilc̄one ſine caritate qđ contrariat habes
·ſ·caritas.

O Fficiū eccle
ſie. Multa hēſ de hoc.ū.hoꝛe ⁊
ſup̄.miſſa.

O Leuz ſanctū
ſiue criſma i die cene dñi p̄ eſm
tripler oleū cōſecrat̄.Primū ⁊ p̄ncipale
eſt ſ̄m criſma.ſ.ex oleo ⁊ balſamo ⁊ cum
iſto bñdicūt̄ fontes baptiſmales Jtē ca
lix ⁊ patena Jtē conſecrat̄ eccleſia ⁊ etiā al
tāe. Jtē puer poſtq̄ baptizat⁹ ē iūgitur
in v̄tice ⁊ in fronte. Jtē inūgūt̄ epi qñ cō
ſecrant̄ in capite ⁊ in manib⁹ Jtē omneſ
fideles qñ recipiūt ſacm confirmationis.⁊
de iſto criſmate annuati renouādo hēs ū.
baptiſm⁹.ij·ſ·iij. z^{m} dr̄ oleū extreccumio
rū ſiue oleū ſ̄m ſiue bñdc̄m ⁊ iſto inūgi
tur puer qui dēt baptizari in pectoꝛe ⁊ i
ter ſcapulas.Jtē ynḡūt̄ man⁹ eo⁹ qui oꝛ
dinat̄ ſacerdos Jtē inungit̄ tā eccleſia qđ
altare añ criſmationē ⁊ cōſecrationē. Jtē
iungūt̄ reges ⁊ p̄ncipes in brachio ſiue i
humēo. ℥^{m} ē oleū infirmoꝝ quo inūgūt̄
infirmi in mortis articulo de qua vnctio
ne hēt̄·ſ·vnctio extrema.p rotū.pdca oia
hñt̄ ſūmati extra de ſacra vnc.c unico.⁊ i
pōtificali romane curie. Sed nunqd
p̄nt hec olea alio tpe cōſecrari Rnde oleuz
ſ̄m criſma in die cene dñi offici dēt ut nō
de con. di.iij. oi tpe ⁊ ex̄ de ſen.ex.qñ.li.
vi. De aliis autē nō inuenio p̄hibitum
Quid ſi oleuz nō conſecratum apponat̄
oleo conſecrato.Rnde totū efficit̄ conſecra
tū.extra de con.ecc.ul̄ al. qp̄ in dubijs ſic̄
⁊ de aqua benedicta dēm ē ſup̄ aqua bñ
dca a Et ibi de hoc in additione b

O Pinio Utrum au
ditoꝛes diū
ſoꝝ magiſtoꝝ tenēciū diuerſas
opiniones excuſent̄ a peccato ſi opiones
magiſtoꝝ ſuoꝝ teneāt Rnde ſm tho.in q̄liz
Si diuerſe opiniones doc. ſacre ſcripture
nō ptineāt ad fidem ⁊ bonos moꝛes abſq̄
piculo auditoꝛes utrāq̄ opionē ſequi poſ
ſūt hoc eni ꝛ̄z locū qđ ap̄l's dic̄ Ro.xiij
vnuſquiſq̄.in ſuo ſenſu habūdet. in his
uero que ptinēt ad fidem ⁊ bonos moꝛes
nullus excuſat̄ ſi ſequat̄ erroneā opionē
alicui⁹ magr̄i in talib⁹ eni ignoꝛātia ñ ex
cuſat a ñ quis itēdat tenere qđ tenet ec
cleſia ⁊ querat diligēter noſc̄e ueritatem.
xxiij.q.j.dixit ap̄l's b aliqn̄ imunes
fuiſſent a peccato qui ſecuti ſūt opionem
arij.neſtoꝛij ⁊ aliorū hēſiarcharū nec p̄nt
excuſatione hr̄e p̄pter ſimplicitatē ſi i ta
libus opionē erroneā ſequāt̄ in talib⁹.n.
dubijs nō ē defacili p̄ſtand⁹ aſſenſus. ſed
potius ut dicit Aug̃.iij. đ doc.xp̄iana cō
ſulere dēt quis regulā fidei q̄ de ſcriptu
re planioꝛib⁹ locis ⁊ eccleſie auctōitate p
cipit.Qui q̄ aſſentit opioni alicuius ma
giſtri extra manifeſtū ſcripture teſtio^{m} ſiū
extra id qđ publice tenet̄ ſ̄z eccleſie aucto
ritatē nō pōt ab erroꝛe uitio excuſari.cō.
monal. Duil.⁊ ul. a ſ.qñ erroꝛ eſt extra

manifestā sñiam scripture uel ecclesie. In dubijs uero dicit monal. ꝙ nō generatur aliqđ p̄iudiciū ueritati cum int̄ diuersas opiniões a magris approbatis scripturis autẽticis ânotatas illā quis âplectit̄ q̄ sibi magis uī cõsona cõi ⁊ con. glo. Ray. ⁊ vl. ⁊ i sū. cõ. li. iij. t. xxxiij. q. xviij b hosti. addit ꝙ qñ sūt diuersa iura ⁊ opiones. s. nō otra deuz ⁊ bonos mores humanior sñia é p̄ferenda. s. ceteris paribꝫ extra ỏ trāsac. c. fi. a Facit. ff. de legi. l. benignius b Aliter uero standū est illi qui meliori in mitit̄ rōni extra de fe. capellanꝫ.

ORatio Quid sit Rn de ſm Ray. et hosti. oro é pius affectꝫ mentis i deū tendẽs ⁊ plerūq; ne animꝫ pigrite tur in uocé p̄rūpés. a vel ſm eosdem. Oratio est ogeries uocū ad aliqđ ipetrandū i deū tédétiū ut i su. cõ. li. iij. ti. xxxiiij q. xi. ⁊ de cetero cū allegabit̄ sūma i dubio intelligit̄ de p̄fata sñia cõfessor b vl ſm Aug̃. de sanc. uic. Oratio ẽ deuoꝰ q̄dā ex opũctione p̄cedés ul ſm damas. Oratio é petitio decẽtiuz a deo ⁊ ſm tho. in 4°. di. xv. lxc diſtiº damas. verissime eẽ tiã oronis declarat. a Idé in dẽa qõne xi. b Quare deū oramꝫ Rnde ꝑz tho zª zᵉ. q. lxxxiij. deū oramꝫ nō ut diuinam dispõné imutemꝫ sed ut ipetremꝫ qđ deꝫ dispposuit p oones sc̃os eé iplendū. ut. s. hoies postulādo mereãt accipe qđ eis opꝰ deꝫ añ secla disposuit donãe ut greg̃. dic̃ p̄mo dyalogoꝝ nō g̃ p̄ces nr̃as deo ponigimꝫ ut ei nr̃as indigẽtias manifestemus sed ut nos ipſi cõsideremꝫ in his ad diuinũ auxiliũ eé recurrendũ. a Idé i sum con. eo. ti. q. xxij. b Utꝝ aliqua oro digẽda sit ad sc̃os Rnde ſm tho. ubi. s. sanctis ponigit̄ oratio nō tangꝫ per ipſos implenda sed ut coꝝ meritis ⁊ p̄cibus oro nes sortiant̄ effm rnde a sca trinitate petimꝫ ut nr̃i miſeat̄ ab aliis uero scis ut orent ꝓ nobis. a Et idé est in angelis ut in su. con. e. ti. q. xxij. b Utꝝ oro debeat eé uocalis Rnde ſm tho. zª zᵉ. qõe lxxxiij. Cõis oro est que p̄ ministros eccᵉ in psona totius ppli offert̄ ⁊ iõ oz ꝙ talꝭ oro inotescat toti pplo p quo offert̄ qđ nō posset fieri nisi eẽt uocalis Oro uero q̄ offertꝰ a singuli psona siue pro se siue pro alijs orante nō é de necessitate ꝙ sit uocalis. adiungit̄ tñ uox tali oroni triplici rãne. p̄mo quidé ad excitādū interiozé ỏuotionẽ qua mens orantis elcuat̄ in deū. ga p exteriora signa sñũ uocũ siue etiã aliorũ cõcoꝝ mens hoīs mouet̄ ſm appbẽsionẽ ⁊ p oñs ſm affectionẽ vñ augt̃. dic̃ ad probã ꝙ uerbis ⁊ alijs signis ad augẽduz sc̃z deuotionẽ nos ipſos actiꝫ excitemꝫ ⁊ ideo in singuli oronе in tñ est uocibꝫ ⁊ huiusmodi signis utendũ inquãtũ p̄ficit ad excitādũ mẽtẽ que si p hoc distrahat̄ ul q̄litercũq; impediat̄ é a talibus cessandũ qđ p̄cipue cõtingit in illis quoꝝ mẽs signis siue huiusmodi é sufficiẽter ad deuotionẽ pata vñ i ps̃. Tibi dixit coꝝ meũ exqsiuᵗ te facies mea. ⁊ de ãna legit̄ p̄mo Rº p̃. ꝙ loquebat̄ in corde suo z. adiũgit̄ uocalit oro quasi ad redditionẽ debiti. ut. s. lxmo deo seruiat ſm totũ illud qđ ex deo hẽt i. nõ solũ mente sed etiã ore. ozee ultimo oẽm auferiniquitatẽ ⁊ accipe bonũ ⁊ reddemus uitulos labioꝝ nr̃oꝝ. z. adiũgit̄ ex quadã redũdãtia ab aĩa ad coꝝpꝫ ⁊ ex uehementi affectione ps̃. dilatatum é coꝝ meũ ⁊ exul lingua mea a Idé in sũ. con e. ti. q. xxv. b Utꝝ attẽtio mentis in oronе sit necessaria Rnde ſm tho. ubi supꝝ necessariũ aliquid dr̃ duplicit̄. Uno mõ ꝓpter qđ melꝫ puenit̄ ad fi. ⁊ sic attẽtio absolute necessaria é oroni. alio mõ dr̃ sñ quo res nõ pót cõseq; suũ effectũ. Est aũt triplex effus oronis. p̄mꝫ quidé est mẽri ⁊ ad hũc effm nõ ex necessitate requirit̄ ꝙ attẽtio assit oroni p totũ. sed uis p̄me intẽtionis totã oronẽ meritoriã reddit.

a Uoc uerũ é nisi quis studiose seu ex notabili negligẽtia mẽtẽ distrahat. tunc enī nec meret̄ nec impetrat̄ sed potiꝫ peccat ex de cele. mis. uolentes. b Secũdꝫ effectꝫ oronis é ipetrãe ⁊ ad hũc etiã effez

ſufficit ꝑma intētio quaꝫ deus ꝑncipaliṫ attendit. a Si aute ꝑma intētio deſit. oratio nec meritoria eſt neq; impetratiua. Illā enim oronē deus nō audit cui ille q orat nō intēdit ut dic̄ greg̃. ut in ſum. cō eo. ti. q. cxvi. b Tertiꝰ effectꝰ ē quedam ſpūalis mentis refectio ⁊ ad hūc de neceſſitate requiriṫ in oratione attētio i°. cor. xiij ſi oraꝫ lingua. mens mea ſine fructu ē. ē aūt triplex attētio que oroni uocali pōt adhiberi q̄ una attēdit ad ꝛba ne quis in eis erret. z^a qua attēdit ad ſenſū uerboꝝ. z^a qua attēdit ad finem orōnis .ſ. ad deū et ad rem ꝓ qua orat. que quidē maxime ē neceſſaria ⁊ hāc etiā ideo te pōt hīe ⁊ qūz in tū habūdat hec attentio ut etiā alioꝝ oiuz mēs obliuiſcat ſic dicit bug̃. de ſco vic. a Idem in dca. q. cxvi. b Utꝝ i oratione euagatio mentis ſit peccatuz Rnde ſm tho. z^a z^e. q. lxxxiij. Si quis ex ꝓpoſito in oratione mentē euageṫ peccatū ē ⁊ impedit oronis fructū ⁊ cōtra hoc dic̄ aug̃. in regula pſalmis ⁊ ymnis cū orati. deum hoc uerſet̄ in corde qđ ꝓfert̄ in ore Itez otra hoc p̄cipiṫ clericis q̄ officiū diuinum q̄tū eis deus dederit ſtudioſe celebrēt pi ter ⁊ deuote extra de celeb. miſ. dolentes. Euagatio uero que fit ꝓpter intētionem oronis fructū nō tollit. vñ baſiliꝰ dic̄. ſi debilitati. a peccato fixe nequis orare q̄tū potes teipm exhibeas. ⁊ deus ignoſcet eo q̄ nō ex negligētia ſed ex fragilitate nō potes ut oz aſſiſtere coꝛā deo a Idē i ſū con. in dca. q. cxvi. ⁊ addit̄ circa finē. q̄ i oronib⁹ ad quas obligamur ex uoto l̄ ex p̄mitētiali iniūctione l̄ ex ſtatuto eccleſie tenemur repellere nō ſolum cogitationes uanas ſed etiā bonas tū iptinētes. vñ dic̄ Ber. ſup cāt. ſps ſēs illa hora. ſ. oronis q̄tū nō recipit qdqd aliud q̄ qđ debes ob tuleris neglecto eo qđ debes Utrum oro dēat eē diuturna uel etiā otinua. Rnde ſm tho. ubi. ꝑ. oro ſm ſe cōſiderata nō pōt eē cōtinua q̄ oz etiā alijs opib⁹ occupari ſed ſicut dicit aug̃. ad pbā iō ꝓ certa intermalla horaꝝ ⁊ tpm deum oram⁹ ut i illis rerū ſignis nos ipos moneam⁹ q̄tū cūq; in hoc deſiderio ꝓfecerim⁹ nobis ipſ innoteſcam⁹ ⁊ ad hoc agēdū nos acri⁹ ex citem⁹. vniuſcuiuiſq; aute rei q̄titas dēt eē ꝓportionata fini ſicut q̄titas portionis ſanitati vñ ois ē ut oro tm̄ duret q̄tum eſt utile ad excitandū interioris deſiderij feruorē cū uero hanc menſurā excedit ita q̄ ſine tedio durare nō poſſit nō eſt ulteri⁹ oro ꝓtēden^a. vñ aug̃ dic̄ ad ꝓba. dīt fres in egypto crebras quidē hīe oones ſ eas cē breuiſſimas ⁊ rapti q̄dāmō macīa tas ne illa uigilāṫ erecta que oranti plurimū neceſſaria ē ꝓ ꝓductiones moras euaneſcat atq; hebetē intētio. ac ꝓ hō ēt ipi ſatis oīdūt hāc intētione ſic nō eē ꝓtēden dā ſi ꝓdurare nō pōt ita ſi ꝓdurauerit nō cito eē rūpēdā. Et ſicut hic ē attēdēduz in oratione ſingli ꝓ opatione ad intētionez orantis ita etiā in oratione cōi ꝓ opationem ad ꝓpli deuotionē. Dr aute dñs dic̄. luc. xiij. oz ſemp orare. ⁊ apo. i. ad thi. v. ſine intermiſſione orate. intelligēdū ē q̄ aliquis otinuo oret ꝓpter otinuationez deſiderij. ſiue affectū caritatis exquo ꝓcedit oro q i nobis dēt eē cōtinuuſ uel q̄ nō intermittit q̄n ſtatutis tpib⁹ oret uel etiam ꝓpter affēm qui poſt orationez remanet in ipſa orante aut in alio quez ipſe ſuis būficijs ꝓuocat ut ꝓ ſe oret. Et hic nō etiā illud Jo. Nō eſt uerbis tm̄. ſed corde orandus deus. qua ꝓpter melior ē ſeptē pſalmorū decantatio cum cordis puritate ⁊ ſpūali ilaritate q̄ totiꝰ pſalterij modulatio cuz anxietate cordis atq; triſtitia. ō cō. di. v. ñ mediocriṫ. idez in ſum. con. e. ti. q. cxvi.

Utrū deus exaudiat peccatores orantes. Rnde ꝑz tho. i^a. i^e. q. 83. ſi peccator aliquid petit inq̄tū peccator. i. ſm deſideriū peccati hic a deo ñ exaudiṫ ad miam ſed q̄q; audiṫ ad uindictam dū deus ꝑmittit peccatore amplius ruere in pēta Jē enī q̄dā negat ꝓphiꝰ que ꝺcedit irati. ut aug̃. dicit. oronē uēo peccatoris ex uano nē deſiderio ꝓcedēte deus audit ñ quaſi ex iuſtitia quia peccator hoc mō nō meret̄ ſed

er pura mīa' obſeruatis tñ quatuoꝛ ꝺdi-
tionibus que coiter reqrūt' ad oꝛonem q̄
ꝺēt exaudiri.ſ. ut ꝓ ſe ꝓtat neceſſaria.ſcz
ad ſalutē pie ⁊ pſeuerāt'. alias etiā condi
tiones oꝛonis hēs hic in .ℱ. qui eſt iuxta
pri.ſe. a Idē in ſum.e.ti.q.iiij. b
Utrū oꝛo cadat ſb̄ p̄cepto. Rnde ſm vl.
ad oꝛonē quidē mētalē ⁊ etiā uocalē ſm
eūdē ut pz in ſum.e.ti.q.iij. ubi ſb̄ nōnt'
ſed hō tenetur ex iure nāli qꝺ ꝺictat hō-
mini ꝙ ꝺiſponat ſe ad ea ſine quibus nō
ē ſalus. a Que ꝺiſpō nō ē ſine oꝛoe ut
ibidē b Et ad ſb̄ ius accedit auctoritas
xp̄i ꝺn̄tis.luc. xviij.oꝛ ſp ozare ſr̄ q̄ cr̄ſo⁹
oꝛ neceſſitatē ꝺic̄ a Hoc cōtinet' ſb̄ illo
p̄cepto Memento ut ꝺiē ſabbati ſc̄ifices
ut ibi b Ad uocalē uero oꝛonē ſeu cum
cantu nō tenet' quis ex p̄cepto ꝺiuino.

a .ſ.quo ad ꝺeterminatū modū ozandi
ut ibidē qꝺ intelligi ꝺēt quo ad quātita-
tē al' bñ ꝺeterminat' ꝙ ꝺicere ꝺebꝫ⁹ pr̄
nr̄.ū.mt'.vi.⁊ luc.xi.iō oēs xp̄iani ꝺebent
oꝛonē hāc ꝺn̄icā ſcire ⁊ ꝺicere ꝺe con. ꝺi.
iiij.vos añ oīa b Sz ex ſtatuto eccle' q̄
miſſas ⁊ hoꝛas canonicas ꝺixit miſtris ec
cleſie ul' etiā ex iniūctione cfeſſoris ꝓ ſa-
tiſfactione pñie.con. tho.in.iiij.ꝺi.xv.ad
ꝺēs ꝙ ⁊ oībus cōiter etiam nō miſtris ur̄
ab eccleſia ꝺeterminatū tēp⁹ ſtatutū eſſe.
cū ex canonū ſtatutis teneāt' ꝺiebus feſti
uis ꝺiuinis officijs intereē. ut miniſtris
ꝓ populo ozantibus ſuā intētionē cōfoꝛ-
mēt. a Idem in ſum.eo.ti.q.iij. b
poſit ad ſb̄ ptinen'.ē.miſſa.ℱ.pc.⁊.ē.hoꝛe.

Quot ſunt ꝺditiones quas oꝛo ꝺebet
hr̄e Rnde ſm Ray.⁊ hoſtiē.xiij. ꝑma ē ꝙ
ſit fidelis ¶Nam ſine fide ipoſſibile ē pla-
cere ꝺeo.⁊ ſc̄i p fidē adepti ſūt repꝛomiſ-
ſiones ad Hebꝛe. xi. 2ª ut ſit ſecura
ſeu cōfidens. Jacobi i° poſtulet i fide ni-
hil hęſitans 3°. ſit hūil' ec.xxxv.oꝛo hūi
liantis ſe nubes penetrabit ⁊ ꝺe con.ꝺi.v.
nō mediocrit'. 4°. ſit ꝺiſcreta.mt'.xx.neſci
tis quid petatis. Jaco.4°.petitis ⁊ nō ac-
cipitis eo ꝙ male petatis. 5ª ꝺeuota
.i.potius coꝛde ꝙ oꝛc ꝑ.R.i°. Anna loque
bat' in coꝛde ſuo ⁊ uoꝛ penit⁹ ñ audieba-
tur.aug⁹.quid ꝓdeſt ſtrepitus labioꝝ ſi
mutū eſt coꝛ Sexta uerecunda ut in pu-
blicano qui nō audebat oculos ad celum
leuāe.luc.xviij 7ª ſecreta.mt'.v.ta. a clā.
ozauēiſ ꝛc Iſidoꝛ oꝛo ꝓuati locis opoꝛtu
ni⁹ fundit'. 8ª pura aug' ſup p̄s oꝛonis
pure magna ē uirtus ⁊ uelut fideī nūci⁹
mandatū pagit ⁊ penetrat quo caro nō ꝓ
uenit. Jtē Jo. os aurī nō pōt quiſq̄ gr̄az
uite celeſtis accipe niſi purgatus fuit ab
oi ſoꝛde.ꝺe pc.ꝺi.i.nō pōt. 9ª lacrimoſa
Iſa.38.audiui oꝛonē tuā ⁊ uidi lacrimas
tuas.Et gl.aug' ſup thobiam.iiij.oꝛo ꝺeū
lenit.lacria cogit ſb̄ ꝛ̄git illa pūg'. 10ª ſit
arteta ut hic ē.ℱ.v.ꝺcm eſt. 11ª feruida.
p̄s.Depcat⁹ ſū.fa.tu.in to.coꝛde meo
12ª opoſa tobie xij.bona ē oꝛo cum ieiū-
nio ⁊ el'ia. ⁊ ſup illud tre.iij.leuem⁹ coꝛ-
da nr̄a cum manibus nr̄is.ꝺic̄ greg'.Coꝛ
cum manibus ad ꝺeū leuat qui oꝛonem
ſuā opibus roboꝛat. xiij.aſſidua ſit ex° il
lius qui penas ab amico petebat luc.xi. et
ap'li pſeuerantes in oꝛone ſp̄z ſc̄m accepe
runt. act.ij. a Idē in ſum.e.ti.q.xx.⁊ i
q.ſe.ꝺr̄. Qꝛ q̄tuoꝛ ſūt cōditiones quibus
ꝺcurrentibus oꝛo ſemp̄ eſt efficax ad ipe-
trādū quas ponit glo.luc.xi.ſr̄ iſta pabo-
la Quis nr̄m hēbit amicū ꝛc.ꝛz ut petat'
pie ꝓ ſe pſeuerant' ⁊ ad ſalutē. Et expoit
vl. ꝺicens pie.ſ.ut petens nō ponat obſta-
culū gr̄e ⁊ ſb̄ obſtacu^m ē i ꝺiſpōe petēt.ad
illud qꝺ petit' ꝓ ſe ga merito ꝺigni un⁹
alteri gr̄am nō meret'. cum uix ſibi ſuffi-
ciat ꝓpriū meritū ſm illꝺ.mt'.xxv.ne forte
nō ſufficiat nobis ad ſalutē q̄ ꝙ alijs ad
ſalutē nō ptinētib⁹ ꝺe⁹ nō exaudit pſeue
ranter.at ille ſi pſeuerauerit pulſans.ꝛc.
luc.xi. Et ſb̄dit' tñ ꝺeus ex abūꝺātia pie
tatis exaudit frequēter etiā cū nō oēs hę
ꝺditiones ꝺcurrunt ſed his cōcurrētibus
nunq̄ eſt inefficax.oꝛo b Utꝛ in oꝛoe
ſit aliqꝺ ꝺeterminate petēdu.Rnde ꝑz ſen
tho.2ª 2ę.qōe.lxxxiij.ſi loquamur ꝺ bonis
ſpualib⁹ ut ꝺe ꝛ̄tutib⁹ gr̄a ⁊ gl'ia. q̄bus
pōt hō male uti nⁱ ꝺe ſe malum euentuz.

pñt hře talia ſčí abſolute pcūr ſm illud
p̄s. Oñde facié tuā ⁊ ſal.crim⁹. Et iteruz
deduc me iſemitā man.tu.ſi ſi loquamur
de tpalibus dicédū ſm aug⁹. ad ꝓbam.
ꝺ orante deū. hoc licet orare qꝺ licet deſi
derare tpalia aūt licet deſiderare nō qdez
pncipaliť ut in eis finē ꝺſtituam⁹ ſed ſiē
quedā āminicula quib⁹ adiuuamur ad tē
dédū in btitudinē inḡtū p ea uita ſuſten
tať ⁊ iḡtuz nobis orḡanice deſeruiūt ad
actū uirtutū ut ⁊ plūs dič.i.ethycorum
⁊ iō ꝓ tpalib⁹ lz orare que quidē ex quo
nō pncipaliť pcim⁹ ſed in ordine ad aliꝺ
eo tenore a deo pcim⁹ ꝯ qꝺ expediunt ad
ſalutē.aliť tpalia determinate a deo pteť ñ
oz. qꝺ pñt malū euétū hře ⁊ eiſ hō pōt be
ne ⁊ male uti. vñ valeri⁹ dič. Nos plerūz
id uotiſ expetim⁹ qꝺ nō impetraſſe meli⁹
foret. Et con. Bay. ⁊ hoſti. Et addunt qꝺ
dñs ⁊ magr oīa pteña ꝺcluſit in vij. peti
tionibus cum docuit nos orare pr̄ nr̄ ⁊c.

b Quo ordinanť petitiones in orōe
dñica. Reſponde ꝯ tho. ut ſupra oſo do
minica pfectiſſima eſt. Et ſm aug⁹. ſi rče
ozamus nō aliud dicere poſſum⁹. Nam
primo ponūť ea ꝓ que in nobis ipſis fidu
ciá excitam⁹. ſ. ꝺſideratio caritatis eiuſ ad
nos qꝺ bonū nr̄m vult iō dič.m⁹ pr̄ nr̄. et
ꝺſideratio excellētie qua pōt iō dr̄ qui es
in celis. Demū ſequūť vij. petitiones et
eo ordine quo pcēde ſūt. prima ptinet ad
dilectionē dei q̄ deū in ſe ipſo diligimus
cum dr̄ ſčificeť nomē tuū. i. ſēm ab oibuſ
beať qꝺ ptinet ad gloriá dei in hoib⁹ ꝓ
pagādā 2ª ptinet ad dilectionē qua dili
gim⁹ nos. cū dr̄ aduenat regnū tuū. i. pce
quá pcim⁹ ad gloriá regni eiꝰ puenire
3ª petitio ꝓ quá petiť dirče id quo beati
tudiné meremur cū dr̄ fiat uoluntas tua
ſiē in celo ⁊ in terra. 4.ª eſt ꝓ quá petiť
illud quo inſtraliť uiuam⁹ ad merenduz
cum dr̄ panē. no. q. da n. hodie. ſiue hoc i
telligat de pane ſacrali cuiꝰ quotidianus
uſus pfiť hōi in quo etiá intelligūť oīa
alia ſacra ſiue etiá intelligať de pane co
porali ut ꝓ panē intelligať oīs ſufficiētia
uite Quīta eſt remotio eius qꝺ eēt im
pedimētū pme petitiōis qꝺ directe exclu
dit a reḡ. ſ. peccatuz. vñ dr̄ ⁊ dimitte no.
debita nr̄a ſicut ⁊ nos di. de. nr̄is. Sex
ta eſt remotio eiꝰ qꝺ nos īpedit a 2ª peti
tione. ſ. ab obſuantia diuine uolūtatis di
cimus Et ne nos indu. in tēp. petim⁹ ne
tēptemur ſed ut a temptatione non uſca
mur qꝺ eſt intemptatione induci Sep
tima ē remotio penalitatis pñtis que eſt
impeditiua tertie petionis. ſ. ſufficientie
circa uitā. vñ dr̄ ſed libera nos a malo aīn
pñt et alie expōes oſois dñice poni ſi ꝓpť
bnitaté amittūť. Ad rōnē tñ horaꝝ cāo
nicaꝝ ſciēdū ſm ul. ⁊ in ſum. con. eo. ti. q.
122. Dr̄ iō hore canonice diuidūť in ſeptē
tpa. qꝺ in his diuerſa ſalua cōis miſteria
geſta ſūt. Nam in nocte naſcitť orat pno
ctans in oſone ꝓditioſe traditť. capitť ut
latro cum gladijs ⁊ fuſtibus oēm patiaz
exhibet gladiū phibēdo traditorē ⁊ aliof
hoſtes ſuos caritatiue āmonendo auricu
lā abſciſam ſanan⁹ uolūtarie ſe pati oñdē
do ea que inſtabāt ꝑdicen⁹ ad locum ꝓdi
tioni ogruū ſe trāſferēdo hoſtib⁹ obuiam
ꝓcedēdo eoſ ſolo uerbo ſoleten⁹ ꝓſterné
do ſe ipſū eis indicando obprobrijs falſo
rū teſtiū ſaturať alapis a ꝑuis cediť ⁊ ut
falſus ꝓpheta puerili ludo illudiť ⁊ con
ſpuiť a diſcipulis debiť. a petro negať et
ꝓtin⁹ oculo mie intueť. Corpus eiꝰ i ſe
pulchro quieſcit aima in inferno. Mane
qꝺ eſt hora prima in cōaliū iudeoꝝ ducitť
falſa teſtimonia ꝺtra eū querunť extorta
ab ipſo ꝓ feſtio ueritatis blaſſemia iudica
tur uinciť cum falſis accuſatiomb⁹ pila
to traditť ⁊ ſm quorūdā opionē reſurg⁹
Hora tertia accuſať herodi mittitť ab ip
ſo ⁊ ſuo exercitu ſpniť a quo etiá illuſuſ
i ueſte alba ad examen pilati remittitť cla
moribus iudeoꝝ crucifigitť a pilato fla
gellať ſpm ſēm mittit. Hora ſexta indi
cať ꝺdēnať ꝺſpuiť illuditť ſpinis coro
nať arūdine cediť crucē ſibi baiulaſ egre
ditť felle ⁊ aceto potať cū ſceleratis ꝺpu
tať blaſſemať irridet tenebris corpalib⁹

occasus ueri solis ostdit. hora nona mors solat clamans mortē uelū templi scinditur terra mouet petre diuidūt monumenta aperiūt cētur cōfitet. alij sua pectora tendētes reuertūt. Hora uesptina lancea lateri pforata ex vulnere sanguis cum aq egredit. Sco qđ est hora opletorij cenat cū apl'is cenā legalē instituit sacrālem. lauat pedes apl'oz. ⁊ extergit lintheo. apl'is pdicat p eis pres orat ad lm pditiōis ppe rat tristiciā suā manifestat discipul' ⁊naz oronē emittit fes in angōia guttas sudoris sanguinei defluentis in terra fundit. ad cruce deponit aromatibus odit. inuolutus sindōe sepulchrō lapide pgrādi claudit signat custodit uallat

ORatorium

Utrū liceat cuilibet in domo p pa hre oratoriū puatū. Rnde oratorium in forma ecclesie nō lz hre absq auctoritate epi. a Si uero nō sit in forma eccle bñ licet hre cuilibz fideli ut in sum. con. li.iij.ti.xxiiij.q.cxlviij. b Nec ibi missa celebrari nisi de consensu epi ⁊ pter nēcitatē ⁊ p nō fiat inde piudiciū enorme ecclesie prochiali Clericus aūt q sine auctē epi i tl'i oratorio celebrauerit dz deponi. ad con.di.i.vnicuiq.⁊ .c.clericos.⁊.c.si qs. a Idem in sum.con.li.iij.ti. xxviij.qōne cxlviij.ubi etiā dr ꝑm glo. Ray. q cōcessa licētia edificandi monasterium itelligit ⁊ cessa edificandi oratoria opportuna .j. septa eius.⁊ i allegato.c.si quis.dr q i pcipuis solēnitatibus non debet in pdictis puatis oratorijs celebrari nisi de cōsensu epi qđ ur intelligēdū qñ maior urgz nēcitas q i alns tpib9 in quib9 etiā sine licentia epi ⁊ iusta cā nō dēt i talib9 locis celebrari.ut ptactū ē. Item in dca.q.cxlviij.dr q glibz pōt ppria auctoritate facē hospitale ad recipiēdū paupes. sine oratorio tamen sed tal loc9 nō gaudet libertate ecclesiastica ⁊ uēdi ⁊ emi pōt.

ORdo primo

Cōiter qd sit Rnde ꝑm magrm ie.⁊ tho. in 4°. di.xxiij. Ordo ē signaculū quodda in quo spual' ptās tradit ordinato ad officiū a Hec diffinitio fuit hugo de san.uic. ⁊ hz pe.ubi actus exterior dr signaculū sz executio illi9 ptātis dr officiū ut in sum con.li.iij.t.xxij.q.i. b Utr pma tonsura siue corona sit ordo. Rnde si loqmur de ordine ingtū est sacrm ⁊ imprimit caracterē isto mō tonsura nō ē ordo q nec sacrm ē nec iprimit caracterē ⁊ hec ē sntia tho. in.iij. di.xxiij. ⁊ ppter hoc iura inter ordines nō posuerūt tōsurā xxxij. di seriati. lxxvij. di. illō. xciij. di. a sbdiacono. Si uero loquamur de ordine nō ut ē sacramētū sed largo mō p deputatione ad diuinū cultū sic ꝑm eundē ordo est ⁊ ita nominat extra de eta. ⁊ qua. cū cōtingat. sed qđ ibi dic ber. q ē idē qđ psalmista tus nō ē sic sicut in se. q. pz. a Nō est q pma tonsura ppie ordo sed dispō ad ordines ut in sum. con. e. ti. q. ij. b Utr psalmistat9 sit ordo Rnde hz tho. i 4°. di. xxiij. in decretis di. xxi. cleros. psal. z9 ab hostiario iter ordines ponit ñ q sit spal' ordo sed q ē officium ordini. s. lectoratui ánexū. xxij. di. psalmista. nā q ps cū cātu pnūciant nō lector dr psalmista ⁊ cantor q idē ē quoddā offi'm iter ordines. a Con. pe. ut in sum con. eo. ti. q. iij. b Quot sūt ordines Rnde ꝑm sntiaz tho. in 4°. di. xxiij. si ppie accipiam9 ordies ig'm sūt sacra septē sūt q tuor. s. miores ut hostiarius lector acolitus ⁊ exorcista ⁊ tres sacri. s. sbdiacon9 diacon9 ⁊ pbyter. si nō largo mō sumam9 addit minorib9 pma tōsura siue psalmistat9 ut quidā dicūt ⁊ de hoc hēs in pcedētibus duob9. q. sacris uero addit epat9 qui tñ ut p sit ordo habes in se. q. a hoc cōiter tenēt oēs thologi. s. q ordines ppie sūt tñ septē. ut in sū. con. e. ti. q. iij. b Utrū epat9 sit ordo. Rnde ꝑm tho. in 4°. di. 24. ordo pōt accipi dupliciter. vno mō ꝑm q est sacrm

eukaristie cū eps nō hēat quātum ad hoc ptātē supioē sacerdote epatꝰ non ē ordo alio mō pōt considerari ordo ſm qꝫ ē officiū quoddā respectu quorūdā actionū sacrarꝫ ⁊ sic cū eps hēat ptātē in actionibꝰ ierarchicis respectu corpis mystici supi sacerdotē epatus erit ordo ⁊ isto mō loquunt quīqꝫ iura ut cū dr cū nō pōt omittere ea que sunt epalis ordinis nisi epo. extra de cō.ecc.aqua a Et sic ordo aliqñ accipit pro sacro aliqñ pro gradu dignitatis ut pz i sum.con.eo.ti.q.iij. Hoc cōiter tenēt oēs thēologi.ſ. qꝫ ordines ꝓprie sūt tm septez ut in sū.e.ti.q.iij. b Vtrꝫ ordo sit vm sacrm Rnde ſm pr. vnū est nō unitate indiuisibilitatis sicut punctus nec cōtinuitatis sicut linea nec pfectione vnioꝰ forme sicut corpus aiatū sed ē unum pfectione vnioꝰ finis qꝫ cū ostituat ex diuersis ordinibus spalibus oēs ordinat ad unū actum .ſ.consecrationis eukaristie a Sicut ēt omnis dr una ſm cūdē ⁊ in sum. e.ti.q.v

b Vtrꝫ in ordine cōferat gra Rnde ſm thō.⁊ pr.in 4°. di.xxiij. in ordine confert gra gratū faciens que necessaria ē et nō solū ad digne suscipiēdū sacrz. sed ad digne ministrādū. a Idem in sum.con. e.ti.q.ix. b Vtrꝫ ordo liberet a fortuna ſuili Rnde ſm Ray. nō solū epalis dignitas sed etiā sacerdotalis liberat a cōditione vel a fortuna seruili l' ascriptitia di.lvij. si seruus sciēte.et ſm cano. etiā a curiali fortuna siue uinculo qꝫ ut dictum ē liberat a seruili que fortior ē di.lvij.fre quēs.⁊.c. ex antiqs uī gītū ad hoc nō tz illud.c si seruꝰ sciente a Quia illud.c. ē quedā lex q̄ reuocat ꝑ ius canonicū ſz glo.ibi p rōnē ptractā. b Nec tū curialis nō dēt ordinari ut ·j· ordinād⁹.ſ.xv a .ſ.q incipit.xv. b Vtrū uerū castitatis sit ānexū ordini Rnde ſm Guil.nō ut patet in grecis qui nō tenent ad cōtinentiā nec apud nos illi qui iuitis uxoribꝰ ordinant. a Tales nō pñt debitū exigē lz teneāt reddere ut.ē.ipedimētū.xi°.ſ.i. in additiōe. b Sz tale uerū ānexū ē ordi ex cōstitutiōe ecclesie ꝓp honestatē sacri ordis sicut hugo notauit xxviij.di.in pn.

a Con.thō.z^a z^e.q.lxxxviij. b Quot mōis ordiatio dr simoniaca.Rnde ſm Ray 4^or mōis.nā ex pte ordinatoris. tm.alia ex pte ordinati tm.alia ex parte utriusz. alia ex neutriusqꝫ pte vide·j· simonia.i.ſ.xi.

Ordo secūdo

Quo ad ritū ⁊ tēpꝰ.vtrum necesse sit instrumtū i ordinatiōe exhibituz corpaliter tāgi Rnde ſz thō.in 4°. di.xxiij quidā dicūt actū instrōꝝ mālū ab eo qui suscipit sacrm nō eē de necessitate sacīmti sz solā porrectionē.tū ipsa uerba fore uident oēndere qꝫ actꝰ māe sit de eēntia sacrī qꝫ dr accipe hoc uel illud.&c a ꝓmā opinem sequit alber.quā etiā nō oīno repbz.thō.licet z^a uideat sibi tutior ut pz in sum.con.li.iij.ti.xxij.q.xi. ubi etiaz pz qꝫ hosti.ml'tū discrepat ab his iō hic passus ꝓnitus ur ambiguus ꝓptēa ꝑs tutior ē eligēda extra de hōi. pcri°.⁊ de ꝓsbyt. nō bapti.uenies.ubi nō intelligit iteratū qđ ābigit eē ſm b Vtrꝫ plures ordines eodē die possint conferri. Rnde ſm Ray.uno die nō dñt cōferri vni oēs maiores nisi hoc obtineat de cōsuetudine eccle^e Item unꝰ ordo sacer cuz minoribꝰ uel duo sacri nullo mō cōferūt eodem die vni.di. lxxvij.in singul'.⁊.c.quicūqꝫ. extra ō eo q fur.or.sus.cuz hic latior.extra de temp.ordīnas.⁊.c.dilectꝰ.⁊ de pena epi qui contra hoc ordinat hēs·j· ordinatorē.ſ.iij. Ille uō qui furtiue cōtra pdcam formā ordinē recipit dēt deponi di.lxxvij.ſbdiaconꝰ ex ō eo q fur.or.sus. inotuit si tū receptis iuxta cōsuetudinem ꝓie quatuor minoribus ordinibus ſbdiaconatū eadez die furtiue recipiat pōt ꝓmitti misericordit in minoribus tm ministrare. ⁊ si intrauit religionē ⁊ uita morez eiꝰ exegerit abbas si uoluerit i alijs ordibꝰ poterit dispēsare. ut in.d.c cū.b.⁊ idē ſm hosti. si duos sacros ordines simul recepit a Idem in sum. con.e.ti.q.xiij b Sed si lata fuissent pꝰ

excõis ſñia ꝺtra ſic recipiẽtes a .i.fuiſſ3 inhibitũ ne ſic ordines recipent ſb pena excõicationis ut in.ꝺ.c.inotuit. b Et nihilomin9 recepint nõ poterit cum eis diſpẽſari niſi p̃ papã ut in.ꝺ.c.inotuit. a Hec vñ ſẽtire goff.ꝛ hoſti.q.abſolute dicẽt q̃ q̃ p9 ire ſiarionẽ anathematis ordinat' ñ põt cũ eo diſpẽſari niſi p̃ papã niſi q̃ ad miores ordines in quib9 hoc caſu põt diſpẽſare etiã eps ſm hoſti.ꝛ i ſum.e.t.q̃one xiiij.ſed hec uidẽt intelligẽda ſm diſtinctionẽ Ray.qui dicit ut p3 in dca.q.xiiij. q̃ ſi q̃s ꝺtra p̃hibitionẽ fcam ſb pena excõicationis.c.cladeſtie recepit duos ordines ſimul tũc nõ poterit cũ eo i executiõe ordinũ etiã ſi religionẽ intrauerit diſpenſari niſi de licẽtia p̃ e.ꝺ.c.inotuit. ſi uero aliq̃s recepit furtiue ordinẽ ſacrũ uł non ſacrũ diſtigue q̃ aut fuit p̃hibit9 ſb iterminatione anathematis aut nõ in p̃mo caſu poterit cũ dig̃ ſatiſfactione p̃miſſa cum eo ut in ſuſceptis miniſtret ordinib9 eps diſpẽſare ꝛ ſi intrauerit religionẽ etiã in ſuſceptis poſtq̃ aliq̃to tpe fuerit i ea laudabiliter uerſatus. In .z. autẽ caſu poterit cũ tali etiã i ſeculo remanẽte p9 ꝺdignaz ſatiſfactionẽ tã in ſuſcepti. q̃ in ſuſcipiendis ordinibus diſpẽſare ex ꝺ eo q̃ fur.or. re.c.i.ħ ibi ꝛ ꝺr quis p̃prie furtiue ordinẽ ſuſcipe q ꝺtra ꝺſciam ſui epi ꝛ ſine examinatiõe p̃mouet ſm glo. ex̃ de eo qui fur.or.ſuſ.c.i. b Et addit hoſti.q̃ etiã p̃p defacili nõ diſpẽſat de diſpẽſatione cũ ordinatis ab aliẽo epo.ꝛ huiuſmodi hẽs ꝺ.ordiat9.i.ſ.añpe. b Utrũ i ordine faciendũ ſit ſcrutiniũ Rnde ꝑ3 hoſti. circa ħ faciendũ ẽ duplex ſcrutiniũ vnũ añ ordiationẽ qđ diligẽter faciendum eſt extra de elec.nihil ẽ ſ. epi ꝛ incipit in feria quarta p̃cedẽte ſabbatũ ordinatiõiſ ꝛ durat uſq̃ ad dñm ſabbatũ p archidiaconũ qđ de iure cõi ex̃ de offi.archi. ad hec.ꝛ.c.ad nr3 a Olim eps eligebat ſcrutatores ſeu examinatores.xxiiij.ꝺi.qñ. Et nõt' in ſũ.e.ti. q.xvij.ꝑ3 goff. ſed ut hic ꝺr ꝛ etiã ibi hodie de iure ſpectat examinatio ad archidiaconum. b Qui hẽbit diligẽt' iqrere de uita ordinãꝺi de genere de p̃ia de etate ꝺ titulo ad quẽ ordinat' de loco in q̃ uerſat' de ſcia de fide ꝛ de alijs que cõtinẽt' i regula apoca. de q̃b9 ꝺr ꝺ. ordinãꝺ9 quaſi p̃ totũ.ꝛ ſic i ſabbato q̃ p̃bati ſũt epo p̃ ſentẽt' xxxviij.ꝺi.qñ a Iſtud.c.poti9 eſt xxiiij.ꝺi. b Aliud ſcrutiniũ fit i ipa ordinatiõe qñ ordinãꝺi epo p̃tãt' añ altãe cũ arꝺiacon9 dicit poſtulat ſca mr ecclea ac.ꝛ ordinatore iterrogãte ſcis illos ee ꝺignos ꝛ Rndet q̃tũ humana fragilitas ac. Et quidẽ p̃tator in tali rñſione nõ peccat dũ tñ cõtra ꝺſciẽtiã nõ loq̃t'. extra de ſcruti.in.or.fa.c.vno.aliqn cõtra .xxviij. q.i.ſi. a melio9 facit dẽm.c.vnicũ b Mã quẽ neſcit indignũ dẽt p̃ſumẽ dignm. extra de p̃ſump.ꝺudũ.q̃ ſi archidiacono remordeat ꝺſcia de aliquo qui nõ ſit ꝺignus tũc añq̃ ueniat' ad ordinationez ſecreto ſtudeat epo denũciare ex̃ de ſcru. in or.fa.c.i. ꝛ ſi eps nolit deliſtere archidiacon9 dẽt ſe ſbtrahere ꝛ ſi nõ p̃t ſine ſcandalo dẽt illa uerba dicere tãq̃ miniſter ecclie qui nõ iudicat ꝺ occultis ſed nullo mõ crimẽ fris dẽt publicare con.Inno.

a Idẽ in dca.q.xvij.ꝛ ſe. b Quid ſi ſine examinatione quis ẽ ordinat9. Rndẽ ſm hoſti.ſi ſit notus ꝛ dign9 nõ peccat'. q̃ tales nõ ſũt examinãꝺi ar.xxiiij.ꝺi.nullus. a Fallit ħ in epo conſecrãꝺo q̃ q̃uiſ ſit notus tñ exaiat' xxiij. ꝺi.q̃ epo.ꝑ3 goſ. ut in ſum.con.e.ti.q.xix. Sed ſi indign9 ſit ꝺponi ꝺz. b ex̃ de cor.uici.expoſuiſti. Si uero ſit ignot9 q̃uis dign9 ꝺponen ꝺ9 eſt.xxiiij.ꝺi.c.ulti. ꝛ multo forti9 ſi indign9.l.ꝺi.ex penitẽtib9. a Idẽ in dca q.xix. b Quid ſi in examiatione crim̃ ſuũ nõ expoſuit Rndẽ ſm hoſtiẽ. ordinan ꝺ9 tenet' ꝺfiteri crimia ſeu ipedimẽta notoria iuris uł fci miſi fuerit cuz eo diſpenſatũ.ꝺi.l.ex penitẽt.b9. Itẽ tenet' ꝓdere grauia ſeu enormia.ſ. q̃ etiã p9 p̃niaz executionẽ impediũt ut homicidiuz ſimonia i ordie ꝛ huiuſmõi a Etiã ſi ſit ſecreta ut in.c.q̃ſitũ.ex̃ de tẽp.or. b Alia uero

que nō ipediūt nō tenet .extra de tēp.or. .c. fi.si uero fraudulent defectus ſ̄tic non hēbit executionē ordinis ſic ſuſcepti extra de renun.niſi cum p̄dem ꝯ.p̄ſone. ſi uero ꝯfitet ⁊ diſpēſet cū eo ſecurius erit ſec⁹ erit ſm Jnno.⁊ ulteri⁹ nō accuſet. aliter ſec⁹.xxxiij.di.c.ultio. a p̄ti⁹ uī.xxiij di.c.ſi. b Si uō diſpēſet ⁊ nihilomin⁹ ordinat nō dēt ordinat⁹ in illo ordine ad mitti.lxxxi.di.ſi quis ſane.con.goff. a Idē in.d.q.xix. b Quibus tp̄ib⁹ dēt ordines conferri. Rnde ſm Ray. ordines generalit ꝯferri p̄nt in ſex tp̄ibus anni.ſ. in ſabbatis quatuor tēp̄or. ⁊ in ſabbato añ dñicam de paſſione ⁊ in ſabbato ſancte paſche.di.lxxv.c ulti.extra de temp.or.de eo.p̄p uero pōt ꝯferre ſ̄ diaconatū in die bus dñicis ⁊ i aliis p̄cipuis feſtiuitatib⁹ Jtē i dñicis dieb⁹ ſolēnib⁹ q̄libz epī pōt ꝯferre minores aliquib⁹ ita tñ ꝙ nō mul tis ne uideat generalē ordinationē facere ut nō in.d.c.de eo.con.hoſti.⁊ goff. ⁊ alij a Idē in ſuz.con.e.ti.q.xxx. b Qua re ſacri ordines ſemp ſūt ꝯferendi in ſab bato.Rnde ſm hoſti.ꝙ ſabbatū ſig̃t regē ⁊ qui tranſit ad clericatū irreuocabilit p ſuſceptionem ſacri ordinis tranſit de la bo re ſeculariū negocioꝝ ad uacādū ſp̄ualī bus di.lxxxvij.foznicari.⁊ apl's.ij.rthi.ij. nemo ip̄licās deo ip̄licat ſe negocijs ſecu larib⁹.con.Jnno.⁊ goff. a Con.etiā vl in.dēa.q.xxx. b Jtē aliq̄ mō ordines ſacri poſſint ꝯferri in dñica Rnde ꝑz Ray ſi in ſabbato ordinationū tam ordinās q̄ ordinādus ꝯtinuaret ieiuniū nec ꝯmedēt niſi forte celebrando tūc in mane ſequēti. dñice poſſet ſacer ordo ꝯferri. ꝙ tūc mane dici dñice itelligit trahi ad ſabbatū p̄p̄ ꝯtinuationē ieiunij.⁊ idē intelligēdū ē d nocte ante diē paſche ſi tūc celebraret ut erat mos antiquit⁹. a .ſ.ꝙ in dēa nocte poſſint ordinationes fieri ⁊ nō i aliis no ctib⁹ ſm Jnno.in.c.lr̄aſ.extra de tēp.or. b Talē ꝯtinuationē ieiunij non expedit facere niſi in neceſſitate con.hoſti.⁊ Jnno ⁊ alij a hec p̄ti fueruut dēa Ray. ⁊ p̄ti alioꝝ ut p̄z i dēa.q.xxx. ubi etiā dī ꝑz gl. Ray. ꝙ cōtinuatio ieiunij.ſic dēt intelli gi ꝙ die ſabbati ⁊ nocte ſequēti nihil cō medat uel ſumat l' bibat ⁊ ſm Jnno.i dēo.c.lr̄as.celebrans illa die nō dēt ſumē niſi corpus ⁊ ſāguinē b Que pena ea rū qui extra ſtatuta tp̄a ſacrū ordinē ſuſ ceperūt Rnde nō dñt admitti in ſuſceptis ordinib⁹ miniſtrare extra de temp.or.c.ij tñ caracterē ſuſceperūt ⁊ eis impoſita eis p̄mo penitētia ꝯpleti ſuſtinē poterit. ut poſtea in ſuſceptis ordinib⁹ miniſtret. ex de temp.or.ꝯſultationi ⁊ hoc ſm Jnno.⁊ guil.qui addit ꝙ ſecus eſt in ordinibus ſuſcipiendis a Idē in ſum.con.e.ti.qōe xxxiij.ſi tñ añ miniſtret hēs.ſ.diſpēſatio. .ꝯ.vi.ꝯ.ix.ordinatores uero dñt p̄uari au ctoritate ordinandi ut in eo .c. ij. b Quid ſi aliquid omittat in ordinatione de forma Rnde ſm Ray.ſi aliquid omit tat qđ ſit de ſ̄ba aut etiā ſi dubitet utrū ſit de ſ̄ba tota ordinatio dēt iterari. quaſi nihil ſit fēm nihil .n.intelligit ite ratū qđ neſcit eſſe fēm de con.di.i. ſolēni tates. Si aute omiſſū ē id de quo expſſū ē ꝙ nō ē de ſ̄ba nō dēt ordinatio iterari Sed qđ omiſſū eſt dēt ſtatuto tp̄e caute ſupplerī extra de ſacra. ite.c.p̄ſbyter.⁊.c i. con.Jnno. a Idez in ſum.con.e.ti.qōe xxxiij. b De eo qui ſciēter ordinē ite rat hēs.ſ.diſpēſatio .ꝯ.vij. Que ſūt il la que nō ſūt de ſ̄ba Rnde ꝑz Ray. exp̄ſſū ē ꝙ de ſ̄ba nō eſt ip̄m tēp⁹ ordinationuz. extra de tēp.or.ſane. Jtē nec etas ordinan di.di.lxxvij.ſ̄bdiacon⁹.⁊.c.in ueteri. Jtez nec vnctio.extra de ſacra vnc.c i.circa finē ⁊ de ſacra.nō ite.c.i. Jtē ꝙ ordinandus in p̄ſbyterū l' diaconū recepit impōnez ma nus epī. a .ſ.tactu corpali ut in.c.ultio de quo ſtatim. b Ex de ſacra unc.ite.c. ulti. Jtē ꝙ ordo recipiat a ꝑpio epo uel ꝙ nō recipiat quis oēs ordines ſimł. ſed ſeruatis debitis in triſticijs extra de tēp. or.ꝙ tranſlationē. ⁊.c.lr̄as.⁊.ix.q.ij.lug dunenſ.con. hoſti.⁊ etiā hug. ⁊ guil. nō ē de ſ̄ba ꝙ ordinans ⁊ ordinand⁹ ſ.t ieiuni

a Hoc cõiter tenent doc. licz Ray. ó b dubitauerit ut patz in sum. e. ti. q. xxxiij.

b Sunt alia de quibus nesciẽt utr̃z sit de sba uel nõ ut missa de qua etiam hostiẽ dicẽ dubiũ. a Idem in dca. qõe. xxxiij. b Tñ in minoribus ordinib9 nõ uẽ dubiũ q missa nõ est de sba. a Forte ꝟ potest intelligi ex consuetudine que é oportuna legũ interpres. ff. de legi. si de interpratione. Item ad mãm aduertẽdũ ꝟz Inno. 7 in. d. q. xxxiij. q cũ in ordinatione alicꝰ in diaconũ uel sacerdotẽ omissa é manus ipositio ut postea supplet dñr etiá omes orones que pcipiũt dicí qñ fit manꝰ impositio q ipsi manꝰ ipositioni adherét 7 de manꝰ impositione fit mentio in oronibus Item dicẽ q ũ diuisi 7 diuersi sũt actꝰ nõ est iterandũ. sed supplendũ i ordiaᵒᵉ sacerdotis. Alius actus est tenere manꝰ super caput. alius dare ei calicẽ 7 patenam. quoz̃ si aliqꝺ defuerit ltie fẽm nõ erit postea iterandũ quidá tñ dicũt q hec duo .s. de calice 7 de patena nõ sunt supplenda q nõ sũt ó sba. tñ securiꝰ est supplere Item si pars alicuiꝰ oronis omissa eẽt a capite inchoanda foret tñ in ordinibꝰ multe orationes pñt eé que nõ sũt de sba ordis. vñ si alius ordo ltime collatus eẽt nõ ꝓpter hoc reiteraret. Item si tãtum una manus inuncta é postea soliꝰ alteriꝰ manꝰ iũctio supplenda est 7 ubi in oronibꝰ dr manus i plurali dicet manꝰ i sigl'i 7 si facta essz vnctio in aliqua 7 nõ dca oro uẽ ecõuerso repetendo erit utrũqꝫ q actꝰ ñ sũt diuisi cum in oronibꝰ fiet mentio de inunctione Item qó omissum est dẽt suppleri per eum qui ordinauit. Qó si fieri nõ põt per alium suppleri. põt Item si eps in ordiná do ex infirmitate deficiat per eũ postea ꝑ ꝑ alium inchoabit ubi ipse dimiserat nisi fuit aliqua coherentia 7 unctio 7 oro. ut dẽm est uẽ nisi unꝰ sit actꝰ ut patet i foꝛ cosecrationis eukaristie 7 in forma baptismi cuius ꝑte iam dca si deficiat minister ꝑ alium reicipit forma in baptismo 7 in missa ab illo loco q pdie ꝛc. cõ. hosti. Itez q dẽm est debere omissa caute suppleri. hosti. in. c. pbyter. extra de sacra iteran. ũ 7 Inno. ponit pdca ut et patz in dca qõe xxxiij. exponit q fiat suppletio tpe ordiationis 7 ueniet patiens defm quasi ministrans epo nec erit intẽtio epi nec ipiꝰ q oroes sup ipz iterent 7 cũ uenerit eps ad id qó omissum est suppleat 7 põt fieri ultimo pꝰ alios ciusdé ordinis ut magis celet põt etiá eps ei dicere uade 7 porta m libũ uẽ aliam rem quasi credant circũstantes q ꝓpter mandatũ sibi iniunctũ impo fuerit manũ uel etiá in capella sua paucis 7 bonis secretarijs uocatis ꝓuatim poterit ordines celebrare quousqꝫ autem hoc supplementum recepit executionem suscepti ordinis nõ hẽbit. iij. di. sollicitudo. et extra de sacra. ite. c. i. 7 ibi glo. 7 in. dca. q. xxxiij. b

ORdo tertio

Quo ad caracterẽ. vtrũ in quolibet ordine impmat spalis caracter 7 an caracter vnius ordinis psupponat caracterẽ alterius ordinis Rnde fm tho. in 4°. di xxiij. in quolibet ordine sicut cõfert spalis ptas ita ipmit spal' caracter n' caract vniꝰ ordis psuppõit caracterẽ altẽiꝰ ordis naz recepto ordine posteriori 7 ptermisso pcedenti non ꝓpter hoc dẽt reordinari in ipo posteriori extra ó cle. p sal. pmo. c. unico. con. theologi. a Idem in sum. con. li. iij. ti. xxij. q. vi. b Utrũ añ caracterez ordinis perigat caracter baptismi 7 ofirmationis Rnde ꝟz tho. ũ. s. caract baptismi perigit de necessitate q é fundamẽtũ oiuz sacroz̃ extra de psby. ñ bap. c. i. 7 c. uenies sed caracter ofirmationis non perigit de necessitate qn sine illo recipiat qs caractez ordis tñ ó ogruo perigit con. pc. 7 alij. a Idem in sum. eo. ti. q. vij. b In q actu impmit caracter in singulis ordinib9 Rnde ꝟz sẽ. tho. in 4°. di. xxiij. 7 xxv. sacerdotalis caracter impmit qñ dat ei ab epo calix cum uino 7 patena cum pane et ſb debita forma uerboz̃ quia tũc ofertur

ei potestas ad principalem eius actum .q. e consecrare corpus ⁊ sanguinem xpi a ℣Pe.autē dicit q̄ in ordine sacerdotali ip̄ mitur caracter ipositione manus . que est organum organox ⁊ organum consecratio/nis ⁊ ministrationis sacrox ut in sum.cō. e.ti.q.x. b ℒDiacono uero imp̄mit i tra tione libri euangeliox .tūc enim ei datur ptās legendi euangelia in ecclesia. qđ est eius ꝓprius actus in quo includit p̄cipa lis.s.dispēsatio sacri ex mō quo dī.ē.dia/conus. Subdiacono uero in porrectione calicis uacui a .s.consecrati ꝑz pr.⁊ al.in dēa qōne ix. b Quia hēt portare uasa dñici corpis ⁊ sanguinis ℑAcolito in acce ptione urceoli ⁊ candelabri sed p̄cipue ur ceoli quia eius est ꝓparare uinū et aquaz ad ministerium ⁊ accipit hoc ab archidia cono nō q̄ archidiaconus conferat sacrm ordinis qui confert uirtute uerbox que dicit epūs. a sm al.⁊ pr.magis uidet im p̄mi caracter cum datur candelabrum q̄ in datione urceoli Itez dicit pe.q̄ in tra ditione quam facit archidiacon⁹ fit ptā/tis collate exp̄ssio.ut in dēa.q.x. b Ex orcista cum recepit libꝝ exorcismorū ei⁹ eni officiū ē exorcismos mēorie emendare ⁊ man⁹ sup catheccuminos ⁊ energūmos ponere. a Energuminus est demōiacus ꝑm catholicon. b lectori cum dat liber ꝓphetax quia eius officiū est ꝓphecias le gere ⁊ catheccuminos p̄mo erudimenta fi dei docere.hostiario cum cōferūt ei claues hostiox ecclesie quia eius officiū ē dignos ad sacra recipe ⁊ indignos excludere hec sumpta sunt breuiter ptim de tho.ubi.s. ⁊ ptim ex canone di.xxiij a .s.in.c.sbdia con⁹ cum multis aliis seq̄.⁊ p̄dictis quo ad exorcistā lectōz ⁊ hostiariū con.pr.ut in dēa qōne.x. b Sed nūquid laicus q̄ cito nescit lras recipit caracterem si ordie/tur Rnde ꝑm Ray. credo q̄ recipet. q̄ ex quo baptizatus ē susceptibilis est cuiusli bet sacri cum baptismus sit ianua oiuz sa crox .xxxij.di.vex circa fi.⁊ facit ad hoc i q.ij.uentū.℣.sed dī a melius in.c.ueni/ens extra de p̄sby.nō bap. b hoc tñ nul lo mō dēt fieri xxxiij.di.oēs. Sed q̄ ibi dicit q̄ sba sacerdotij sunt eloquia dina. nō intelligit q̄ sit de sba ordinis sed de sta executionis idem hosti. a Idem in sum.li.iij.ti.v.q.ij. ℕduertēdū etiam q̄ laicus qui nullū hēt ordiuē possit oib⁹ aliis ꝓtermissis recipe ordinē sacerdotalē ꝑm theologos cōiter licet hug. dixerit q̄ nō pōt recipe nisi hēat ad minus p̄mā tō suram ut in sū.con.li.iij.ti.xxij.q.xli. b Itz qui coactus ordinat recipiat cara/cterem Rnde ꝑm ℜay.si coactio fuit cōdi tionalis ut p aliquā ominationē ul cru/ciatū utiq̄ recipit caracterez.ar.di.lxxiij. ubi ista.xlv. di.de iudeis.i.q.i.q̄ quidaz. nam in tali casu uolūtas ē saltem indirēa de qua aug⁹ uoluit facere quia uoluit ui uere. a xv.q.i.merito. b Sed si coa/ctio fuit absoluta ut si oino inuit⁹ uiolē ter teneat sb manu ordinatoris nullū re/cipit ordinē ut de baptizato pz.ē.baptis/mus.iij.℣iij.con.hosti.⁊ Hoff. a Idē in sum.e.ti.q.xlix. b Sed an talis tēat otinere ⁊ an retineat p̄uilegium clerica/le bēs.ℑ.ordinatus.p̄mo.℣.viij.

ℜdinandus

Qualis dēant eē ordinandi q̄/bus regimē aiarū omitti dēt oñdit apl's p̄mo.tbi.iij. ubi pōit.xij. capl'a de p° oz epm eē irrepbēsibilē z. uniuſ uxoris uiz ℣° sobriū ⁊ ita dicit nō uiolentū.4°. pru/dētem.5°. pudicum vi.ornatum.vij.hospi talem.viij.doctorem.ix.nō pcussorem.x.ñ litigiosum.xi.non cupiduz.xx. domui sue bñ ꝓpositū.xiij.parum ·ℑ· sbdit ñ neophi tum hanc eandem regulā tradit ad tituz p̄mo.licet aliquātulū uarient uerba ⁊ lz apl's uideat dēaz regulaz in epis posuisse extendenda tñ est ad oēs ordinandos ut p bat aug⁹.di.xxxiij.cognoscam⁹. a al' ognoscim⁹. b et amb.di.lxxxi.ap⁹. a hoc uī potius dīm aug. qui ibi significa/tur ⁊ qđ hic nō.in sum.li.iij.ti.i.q.i. b Sunt ⁊ alia.x. impedimenta ordinādorū

ire positiuo inducta que ⁊ si addantur ad p̄dca.xiij.capl'a erūt.xxiij. que regrūt cē ordinādos. vñ xiij.q̄ ñ sit solēnit' pē/tens.xv.nō curialis.xvi.nō rōnijs obli/gatus.xvij.nō seruus.xviij.nō corpe uicia tus.xix.nō illegitie natus.xx.nō q̄ distul baptismū usz ad egritudinē mortalē.xxi. nō pegrin⁹ uel ignotus.xxij. nō minor in etate.xxiij.nō fēia de his nūc p ordinē est dicēdū p̄mū q̄ cap^m ap^c r̄gule ē q̄ or dinād⁹ irrep̄hēsibil' sit q̄ ad titū uic sin crimine nō ē intelligēdū de quolibet crie al'r null⁹ posset ordinari q̄ nemo sine crie uiuit.vnde Iero⁹.exponit irrep̄hēsibiles .i.nō obnoxiū rep̄hētioni a .i.ordēnatōi ut in.ℱ. nūc aūt.ō quo.ĵ.⁊ nō.in sū. li.iij. ti.ij.q.i.ubi nōnt' q̄ i h̄.ℱ.ponūt'. b naz res pene otra nām ē ut sine pēto aliqs sit sed tal' eligat' cui⁹ opatiōe ceteri grex di cāt' de h̄ di.xxv.ℱ.nē aūt.pōt tñ itelligi si ne crie idispēsabili l' etiā sin crimie qđ re grit dispēsatiōez ⁊ ñ ē adhuc dispēsatum de q̄ mā hēs.s̄.dispēsatō ℱ.vij.⁊ viij a imo.ℱ.i.p to. b vl' sine crie enormi ō q̄ uide s̄.crimē.ℱ.ij.⁊ enormia.ℱ.i. a videtur itelligi ō crie digno ordēnatiōe ut di ctū ē.s. q̄ ipedit p̄mouēduz ul' deiāt naz p̄motū.q̄ alñ recipit dispēsationē alñ ñ ut pz.s̄.dispēsa°.p to. b z°. ordinād⁹ sit uni⁹ uxoris qđ ē itelligēdū negatiue.i. ñ plurīū.s. q̄ nūq̄ habūit duas uxores di. lxxxij.p̄posuisti.nam nisi sic exponēt' seq̄/ret' q̄ x̄gines ⁊ q nūq̄ hūissent uxorē nō pūt p̄moueri qđ eēt absurdū a Idem i sū.li.iij.ti.iij.q.i.ℑm Ray.ul.⁊ hosti. b De mā hui⁹ q plures hūit uxores ⁊ dr bigam⁹ hēs.s̄.bigamia p to. z°. ordinan dus sit sobrius ⁊ nō uiolētus ⁊ quidē q̄r sobrietas cibi ⁊ pot⁹ regrit' in ordinādo. hēs.ĵ.sobrietas.ℱ.i.⁊ ij 4°. ordinād⁹ sit prudēs oz eni hr̄e t̄plicē prudētiā.s.sacre scripture.xxxvi.di.p to.Itē.secularīū lr̄a/rū. a .s.inḡ^m expediūt ad salutem ⁊ nō ultra ut in.ℱ.sed ecōuerso.de quo.ĵ. b xxxvij.di.legim⁹.ℱ.h ecōtra.⁊.c.se.Itē se/cularīū negociōz. a .s.inḡ^m ad salutez expediūt al' sec⁹ q̄ nemo militās deo ꝛc. eē ne cle.ul' mo.c.i. b xxix.di.p to.de ista mā plene hēt'.ĵ scia.p to.⁊.s̄.discē.⁊ s̄.magr̄ p°.⁊ ij. v°.sit pudic⁹ ut mulib⁹ ⁊ x̄bis pudicitiā indesinent' oñdat uñ cā/ticoz i° gene sponse.i.p̄dicatores turturi opant' aui.s.caste nā uerecūdia ingenuos p̄dit natales ut ait ambrosius lxxvi.di. nō satis. a Idē i sū.cō.li.iij.ti.vij.in p̄n b De mā pudicitie hēt' satis.ĵ. pudi/citia a Et quo ad clericoz pudicitiā spe cialit'.s̄.clericus.i.⁊ ij.p to. b vi.q̄ sit ornat⁹ ornamēto interiori ⁊ exteriori de q̄ dēm ē.s̄.cleric⁹.p̄.ℱ z°. vij.q̄ sit hospita/lis. Iero⁹. domus clericoz oib⁹ dēt esse dēs.xvi.q.i.qm̄.nam hospitalitatis hosta/tor ee nō poterit q̄ domū p̄priā hospitib⁹ clauserit xlij.di.ℱ.i. Itē q̄ pietas hospita litatis remunerat' eternalit' m^r.xxv.hos/pes erā ⁊ col.me. Itē remunerat' tpalit' p̄ tbi.iij.exerce teip̄m ad pietatē ⁊ seq̄t' pietas ad oia ualz p̄missionez hūs uite q̄ nūc ē ⁊ future.vñ abrahā ⁊ loth hospita/les erāt ⁊ angelos recipe meruerūt a ut in dēo.ℱ.i.xlij.di. b Et ad istā hospi talitatē pōt etiā reduci elimosina de qua hēs.s̄.elemosina i.⁊ ij.⁊.s̄.cleric⁹.iiij.ℱ.v. viij.s. q̄ doceat uñ ⁊ dic doctorē ubi scīēd q̄ doctrina ordinādoz oz i duob⁹ consistē. .s.in disciplia correctiōis de qua dēm ē.s̄. correctio.i.p to. Itē in p̄mone p̄dicatiōis de quo dr̄.ĵ.p̄dicator.p to. ix.q̄ non sit p̄cussor de qua mā uide.ĵ.p̄cutere. Cōce dit' etiā magr̄is ⁊ officialib⁹ clericis ⁊ p̄ latis aliq̄l' x̄berato mioz ut.s̄.excō°.ij.ℱ. ij.⁊ vij. x.nō litigios⁹ ⁊ qdē qd sit liti^m ⁊ quale p̄ccatū ⁊ q̄re litigios⁹ p̄hibet̄ ordiari hr̄.s̄.litigū.p to. xi.nō cupidus .i.auarus nam talis ordiari nō dēt ⁊ ē du plex rō.p̄ma ē q̄ cupiditas ē radix oīum malox p̄ tbi.vi.ex de ista.nā ocupilcētiā ⁊ xlvij.di.uirū.⁊.c bonorū. z^a ē q̄ mens ei⁹ cupiditate astricta sp aux ⁊ redditus oputat ḡtius ituet' aurū ḡ solē xliij.di sic hi.iij.q.v. accusatores. de auaritia q̄q uide.s̄.auaritia.et.s̄. negociatio.ℱ.ij.⁊ xij.

sit comuni sue.i.familie bñ ꝓpoit⁹.s.q̄ eā ho neste regat et eā a uicijs ad ⁊tutes uerbo ⁊ exᵒ trahat xlvij.di.ꝯ.nēce.Sed q̄re sp̄a liter in ordinando h̄ requirit᷑ . Rnde ꝑm Ray.duplex ē rō vna q̄ nō hēt frōtē rep̄ hēdēdi alios q̄ suos negligit corrigē ut i p̄dco.ꝯ.nēce.Alia rō q̄ p̄sumit᷑ uehemēt᷑ ⁊tra eū ꝺ crie negligētie qꝺ adeo magnū ē q̄ etiā ꝺepōnē iduc᷑ lxxxi.di.dcz. si tam̄ sine culpa sua familia mala eēt nō iputāe tur ei xlvij.di.sic hi. a potiꝰ i.d.ꝯ.nēce.

b In fi.⁊.c q̄tūlibz. a Idē i sū.cō.li. iij.ti.xiij.q.ij. ꝑm Ray.⁊ addit. Itē p⁹ q̄ pmot⁹ fuerit ad ep̄atū dēt ee bñ ꝓpoit⁹ comuni sue.i.eccle᷑.q̄ nō dēt plura eccᵃ be neficia ⁊ maxie que curaz hñt aiarum an nexā unūqꝺlibz exercitate p̄sone uno tpe omittē.sed singl'a singul'.lxxix.di.singu la.vij.q.i.in apibus. b xiij.nō neophitū. qs dicat᷑ neophitus i fide ⁊ q̄re p̄hibet᷑ ordiari hēs.s.neophit⁹.similit᷑ ⁊ neophi tus i religione.s.no uici⁹.ꝯ.pe. a potius uꝝ.ꝯ.ulti. b xiij.nō solēnit᷑ penitens q̄ tales nō dñt ordinari.di.l.ex penitētibus ⁊ xxxvi.di illr̄atos. a In hoc.c.nihil dꝝ de hoc hr̄i. b Et de tali p̄nia hēt᷑.j.pe nitētia.iij. Sed quare tales nō dñt ordia ri.Rndt ꝑz Ray.q̄druplex ē rō p̄ma qa ñ sūt digni recipe uasa sacrōz q̄ dudū fue rūt uasa uitioz.d.l. illud.licet eni pēcm deletū sit p̄ p̄niaz remanz tñ cicatrix.s.ir regularitas que ip̄m impedit.i.q.i.uētum. zª est timor ne itez labat᷑ qui qdē timor de ꝯsuetudine p̄stina surgit lxi.di.i sacer dotib⁹ i fi. zª ē scādalū ꝓp'ri cū eni talis p̄nia nō ponat᷑ nisi ꝓ vulgatissimo crīne ut qa totā omouit urbē xxvi.q.vi.c.fi. ñ possz talis sine aliozum scādalo mīstrare. xl.di.de his uero.4.ª ē qa nō hēret frōtē rep̄hēdēdi alios cū ipse sibi tacit⁹ rndēt eadē omisisse uꝝ maioza xxv.di. p̄mū.xlij di.ꝯ.i. Idem tho.i 4°. di.xiij. a Idem in sū.li.iij.ti.xv.q.i b Pōt autē cū eis dispēsare i minoꝝib⁹ ꝓpter nēcitatē ꝝ uti litatē eccle᷑.di.l. placuit. ⁊ hoc ꝓ ep̄m ex quo nō ei est ꝓhitū ex̄ de sen.ex. nup. sed si absq̄ dispēsatione sciēter ordinat aut i discrete dispēsat dēt puari ptāte ordinā di ut i.d.c.ex penitētib⁹. a Idē in suz. eo.ti.q.ij. b xv.nō curialis ubi sciēdum q̄ curialis ꝑz Ray. triplicit᷑ dī ꝑ° large dicūt᷑ curiales illi q̄ quacūq̄ ꝛdictōe ob ligati sūt curie alicui⁹ pub^ce ptāti. siū sit milites siue aduocati siue iudices siue of ficiales siue etiā histriones ⁊ breuit᷑ qcūz hñtes officiū honestū uel ihōestuz dūmō curie obligati sūt.zª. stricte dicunt᷑ curia les q̄ curāt ⁊ gerunt honesta curie officia ut decuriōes iudices ⁊ similes.zª. stricti⁹ dicūt᷑ q̄ cā sanguinis sūt officiales ⁊ qui dū ptātib⁹ obedirēt sāguinē hūanū effu derūt ⁊ dīr isti curiales a eruore. Alij di cūt᷑ a curia oēs autē curiales indistincte ꝑm Ray.ꝓhibēt᷑ ordiari nisi p⁹ sint ab. soluti a curia.di.li.c.ij.⁊.iij. Sed postq̄ a curia sūt absoluti distigue qa si exercue rūt seua ut officiales ꝝ milites q̄ sāguinez hūanū effuderūt siue turpia ⁊ inhonesta. ut histriones nō pūt ꝓmoueri di.li.c i.et iij.⁊ xlvi.di.clericus usus clericū ⁊ de cō. di.ij. ꝓ dilectione. Si uero honesta offiª exercuerūt ut iudices aduocati tabelliōes ⁊ huiusmōi in cā.ciuili siue pecuniaria ad mittūt᷑ di.lxi.ofius.si i cā sāguis r̄pellūt᷑ ut.s.homicidiū.4°.ꝯ.i.Sūt.aūt ꝑz Ray. tres p̄ncipales cē q̄re curiales ordinari ꝓ hibēt᷑ p̄ma ē qa qdā ex p̄dcis frequēt᷑ ir regularitatē ⁊trahūt ex officio suo. zª. ē qa tales q̄nq̄ repetūt᷑ ⁊ sic ecclesia pturbat᷑.zª qa p̄sumit᷑ ⁊tra eos qui nō transe unt ad clericatū uoto r̄ligionis sed ut fu giat rōcinia dñoz suoz di.li..c.i.ij. ⁊ iij. di.legē.Idē goff.⁊ hosti. a Idem i sū. con.li.iij.ti.xvi.q.i.ij.⁊.iij. b xvi nō rō cinijs obligat⁹ sic sūt tutores curatores ꝓcuratores ⁊ huiusmōi de quib⁹ an sit ordinandi uide.s.obligatus.ꝓ to.xvij.nō ꝑuus de qua mā hēs.j.seruus.ij.ꝓ totum xviij.nō corpe uiciat⁹ de quib⁹.j. uiciat⁹ corpe ⁊ nō.hic q̄ quicūq̄ hēt hūc defm q̄ nō pōt bibere uinū nō dēt ordinari ut nō.ij.q.vij.ipi apl'i a In glo. b quia

talis miniſtrans cõicare debẽt de cõ. di.i. epõs do.⁊ de con.di.iij.pacta.xix° q̃ ñ filius ſacerdotis nec alt illegitie nat⁹.s.illtimus p to.xx.nõ q diſtulit baptiſmũ nã ſi quis adult⁹ ſanus diſtulit baptizari ⁊ p⁹ea in egritudine timore mortiſ ſe baptizari fece rit ꝓmoueri non põt ⁊ cã é q̃ pſũit ñ uẽ ↄtritus. nã nõ ex uolũtate ſed ex nẽcitate uẽ recepiſſe baptiſmũ.di.lvij. ſi qs.de pe. di.vij.nt⁹.aliã cãz addit vl.ſ.ut p hãc pe nã twies iduceret ñ neglige ſuã ſaluté.tal tñ põt ꝓmoueri duob⁹ caſib⁹ p̃m⁹.ſi p⁹ baptiſmũ fides ⁊ uita eius ꝓbabiℓ appa ruerit. z⁹ ſi raritas clericoꝝ hoc exegerit. ut in dco.c.ſi qs.ſed cũ baptiſmus tollat oe pẽtm ⁊ ſeqlam pẽti di.xxvi. dem ⁊.c. vna.q̃ nõ tollit irregularitaté iſtã. Rnde ꝑm ſRay. quia baptiſm⁹ ita dilatus iduc eã uñ nõ põt eã tollere qa idé ñ opat cõ trarios effect⁹.ar. extra de baptiſmo maio res ultra mediũ ẋ.ſz hic tanq̃ icõpoſſibi lia ⁊.xxvi.di.demuz.ſecus tñ eſt de illo q diſtulit eukariſtiã uſq̃ ad talé egritudiẽz qa p hoc nõ repellit ab ordine di.l.is uõ Et eſt rõ diuerſitatis. qa baptiſm⁹ uix t nũq̃ põt differri ſine culpa ⁊ etiã ſine pi culo ſed cõio qñq̃ differt ſine culpa.ſ. ex reuerentia di.v.c.ad eius. de penitenti.di ſtinctione quita c.i ẋ.paueat.⁊ de con. di. iij.cotidie.⁊.c.ut quid paras a Idé i ſũ. li.iij.ti.xx.q.i.iij.⁊.iij.ꝟz ſRay.⁊ vl. b xxi.nõ ꝑegrin⁹ ⁊ ignot⁹ de quib⁹ uide.j. ordiatõ.ſ.vi.⁊ vij.⁊.j. ꝑegrin⁹.iij.p to.xxij nõ mior in etate ubi ſciendũ q̃ a ſeptimo anno. a .ſ.ↄpleto.ſic.j.dr̃ de anno.xij.⁊ coll'r ex tex.⁊ glo.c.in ſiguℓ de q̃.j. b vſq̃ ad xij.põt recipe p̃mã tõſurã ⁊ mino reſ ordineſ p̃ter acolitatũ quã p⁹ xij.tãtũ recipiet di.lxxvij.in ſinguℓ Subdiacona tũ uero recipe põt i xviij.diaconatũ i.xx. p̃sbr̃atũ i xxv.ut i cle.generalé.de eta.⁊ q li.⁊ ſuffic attigiſſe p̃dcm tẽp⁹ ar.extra de elec.cũ i cunctis. a Et nõ.glo.in.d.cle. generalẽ. b Sed epatũ nõ niſi p⁹ com pletũ.xxx.annũ ut in.c.cũ i cũctis. a Aduertẽdũ etiã q̃ ſi pſona ꝓuecte etati. vult ordiari nõ ſtati ꝓpt ↄpleñtũ etatis dẽt ad oes ordines ꝓuehi ſed ꝑm ſRay.⁊ hoſti.⁊ in ſũ.con.dca.q.xij.p ſepté annos põt recipe oes ordines h̃ mõ i duob⁹ p̃ mis annis recipiat q̃tuor minores relig⁹ gnq̃ annis oes alios.lxxvij.di.gcũq̃.diſ pẽſatiue ꝓter nẽcitaté eccle poſſet laic⁹ oes ordines recipe p ánũ ⁊ dimidiũ mo nach⁹ uero p ánũ lxvij.di.mõch⁹. b xxiij.nõ fẽia.de quo hẽs.s.fẽia.ſ.i.

ORdinator

ſiue ordinãs.qd ſi epõs nõ bapti zatos ordinat uide.s.baptiſm⁹ 4°.ſ.ſi. Que pena ordinãtis aliqué ifra etatez ꝛ p̃ qdẽ q̃ i ei⁹ ↄtumeliã ille q ſic ordinat⁹ fuit dẽt ſuſpẽdi ab executiõe illi⁹ ordinis uſq̃ ad ltiam etaté ⁊ ipe ordinãs dẽt ſuſ pẽdi a collatione ordinũ ⁊ ↄpelli ꝓuideꝛ taliť ordinato in bñficio ↄpetẽti extra de tẽp.oz.ℓ nõ é a Idé i ſũ.li.iij.ti.xx.q.xij ꝑm ſRay.⁊ con.gl.i cle. generalé de eta. et qua. b De etate aut̃ quã ordinãd⁹ de bet hr̃e uide.j.ordinãd⁹.ſ.pe. a q icipit xxij. b Et h̃.j.ſ.viij. Que pena ei⁹ qui miores ordies i ſbdiaconatu ℓ duos ſa cros ordies ſimul cõfert.Rnde ſi hoc fecit ex certa ſcia dẽt depõi li.di.qui i aliq̃.Si uõ ex negℓia dẽt ꝓuari ptáte ↄferẽdi talé ordiné di.xxxvi.qui eccleſiaſticis.i.q.i.ſi q epi.extra de temp.oz.lr̃as.⁊.c.dilcus. a Idé in ſũ.e.ti.q̃.xvi. b Utq̃ epõs ſcié ter ordinans idignũ peccet mortaliť.Rnd̃ ꝑm tho.in.4°. di.xxiij.ſic q̃ infideℓ é dño ſuo ↄmittẽs indigno ei⁹ miſteriũ p̃cipue cuꝫ hoc uergat idetrimẽtũ eccle ⁊ hono ris diuini q̃ p bonos miniſtros ꝓmouet ⁊ ſi ñ pñt tot boni inueniri miſtri meli⁹ é hr̃e paucos miniſtros bonos q̃ multos malos xxiij.di.tales.extra de eta. et quali. cũ ſit ars.cõ.al. a Jd̃ i ſũ.cõ.e.t.q.xxij ñ ét addit ꝑz eũd̃ al. q̃ abſq̃ oi du° qcũz idignũ ſcieter ꝓmouet ad ſacros ordies ℓ ad qdcũq̃ bñfi eccleſiaſticum mortaliť precat nec excuſat nobilitas ut mal⁹ ꝓmo ueat q̃ q̃to nobilior tãto é nociuior nec

puto inquit sufficere q̄ nescit eū cē malū
si necessariū ē ad euitādū pccatū scire euz
cē bonū p talē orationez qualē possibile ē
hr̄i ꝺ hōie ⁊ si ꝺr̄ q̄ aľ ñ cēt ita utiľ oīo
nihil ualet q̄ oīs utilitas tpalis spuali ē
pponēda Itē idigꝰ ꝺr̄ ꝺr̄ie ⁊ puatiue
ꝺr̄ie q ꝺē̄ hz dignitati ⁊ ille nľlo mō ē
pmouendꝰ puatiue q puaťe decentibus
dignitati nō tñ hēt extra̅ ⁊ i talibꝰ ppter
nēcitatē aliquā ecclesiaz que idigēt lr̄ati.
⁊ defessoribꝰ possit dispēsari ut a cōi hēz
de ecclesia donec addiscēt. sed puto q̄ sine
pēto mortali nō posset ei cōferri cura uľ
pbēda sed expēse p eo possent fieri de ec-
clesia ľ de bñficio eccle qꝺ altēi ireri com
mittēť hec ille. ℜ quo possit ⁊ deant
ordines ꝺferri Rnde ꝑm Ray. pr̄bri ⁊ oēs
iferiores regulariť dñt ordiari a suis epīs
lxvij. di. c. vno. ⁊. xxiij. di. eps. Sed q̄ ꝺr̄
in pdcis. c. q̄ dēt adesse assensꝰ suoz cleri-
coz ꝑm hosti. eo ipo q̄ nō ꝺtradicūt ꝺsen-
tire p̄sumūť a Idē in sū. e. ti. q. xxvi.
b Itez alienꝰ eps possit ordiare alie̅
clericū Rnde nullū dēt ordinare p̄ter licē
tiā supioris epī ⁊ itelligiť supioz in hꝫ ca-
su eps ꝺ cuiꝰ dioceśi iste qui ordiari vult
ē oriūdꝰ uľ i cuiꝰ dioceśi bñficiū eccleśia-
sticū hēt uľ ubi hēt domiciliū hz alibi na-
tus fuerit Inferiores autē p̄lati siue reli-
giosi siue alij. nō p̄nt talē lr̄iaz dare ñ hē
rēt a sede apľica q̄ possint sb̄ditos suos a
quo uoluerit epo facē ordiari. Itē nō po-
test talē lr̄iaz dare officiaľ epi. sed epo in
remotis agēte uicariꝰ eiꝰ i spualibꝰ gene
ralis uel sede uacāte capľm seu is ad quē
tūc admīstra° spualiū ptinz p̄nt lr̄iaz da
re Religiosi quoq̄ q a suis p̄latis sūt i ñ
exemptis porratibus deputati porres ⁊ eo
rū socij p̄nt a locoz dioceśanis q̄ diu ibi
morant licite ordiari. hz nō sint de iporuz
dioceśibꝰ oriūdi ⁊ hec oīa de tēp. or. cum
nullꝰ. li. vi. qcunq̄ eni sine lr̄ia sciēter seu
affectata ignorātia ordiauerit p ānū a col-
latiōe ordinū ē suspēsꝰ ⁊ interiz clerici sui
absq̄ ipius lr̄ia p̄nt a uicinis epis ordies
recipe. a postq̄ sui epi i hoc casu fuerit
suspēsio mānifesta ut in. c. ꝺ q̄ stati. b ex̄
de temp. or. eos. li. vi. ⁊ p istā decretalē re-
pbata ē opio dicētiū q̄ qs ordiare pote-
rat alienū sb̄ spe ratihītionis de ordiatis
ab alieno uide. ī. ordinatꝰ. i. ſ. anpenul. qñ
autē ordinās alienū teneať ordinato pui
dere de bñio uide. s. bñficiū. i. ſ. vij. de or-
diatione uō ultramōtanoz ab epis italia
nis hēs in se. ſ. Itez eps italie possit
ordiare ultramōtanū clericū. Rnde nō ni
si hēat licētiā a p̄p uľ ab epo uñ ē oriūdꝰ
uľ in cuiꝰ dioceśi est bñficiatꝰ p patētes
ipius epi lr̄as ꝺtinētes cām rōnabilē qua
re ipm nolit uľ nō possit ordinare ⁊ q ꝺē
hꝫ ordiati fuerit suspēsi sūt absq̄ spe dis-
pēsationis. a Etiā a sede apľica obtinē
de ut ī. c. sepe ꝺ q̄. ī. ū etiā addiť oīb⁹ no
stris p̄niarijs inhibem⁹ districte ne absq̄
nr̄a lr̄ia spali cū taliter ordiatis dispēsāt
uľ suis eis tradāt lr̄as p q̄s cum ipsis dē
ant dispēsari. b ⁊ ordinātes dñt ꝺdigne
punire extra de tēp. or. sepe. li. vi. Que
sūt p̄sone quibꝰ ordinatores p̄hibēť cō-
ferre tōsurā clericalē Rnde nullus eps uel
qs aliꝰ dēt ip̄az ꝺferre ifanti nisi forte re-
ligionē intraret a .s. de ꝺsensn pentū uľ
tutoz ⁊ nō aľ. ut. s. nouiciꝰ. i p̄n. b nec
illr̄ato nec bōi dioceſ aliene sine lr̄ia a
.s. ltia de qua. s. ſ. v. b Nec ꝺiugato nec
uolēti religionē ītrare aut ad sacros ordi
nes p̄moueri. s. qñ de iure pōt. ut. ī. ordi
natio ꝺiugatoz. ſ. ij. ⁊ qui ꝺfecerit p ānū
suspēsꝰ est a coll'one tōsure tñ. ex̄ ꝺ tēp.
or. nullus. li. vi. Itez eps qui resiḡuť
epatū possit ordies cōferre ℜ si renūciaue
rit loco tñ pōt ordies ꝺferre sicut añ si ro
geť a p̄pio loci epo. Si uero renūciauit
loco ⁊ dignitati pōt nihilomioꝰ omnes
miores ꝺferre sz sacros nō pōt. ⁊ qcūq̄ ab
eo sciēter recepit miores sine lr̄ia sui epi.
de iure cōi dēt depōi. vij. q. i. eps. in diod.
⁊. ix. q. ij. epm. dispēsatiue tñ pōt in ordi-
bus deseruire. si uero a tali recepit sacros
ordies sciēter nō recepit executionem. Si
uō ignorāť poterit eps cū eo dispensare ñ
ignorātia fuerit crassa ⁊ supina ex̄ de ordi-

ab eo qui renũ.c.i. Utr̃ autē abbates poſſint ordines cōferre hēs.ē.abbas.ſ.i. a Idē qđ in hoc.ſ. nōt̃.i ſũ.con.li.iij.ti. xxij.q.xxvi.ꝑ Ray.⁊ hoſti.ibi etiā addit̃ ꝑ Inno.ꝙ abbas exorcíſtatũ ⁊ accolitam̃ oferre ñ pōt ñ h̃ hēat ex ꝓuilegio. Itē ibi dr̃ ꝙ pſbr̃ pōt oferre pſalmiſtatũ.xxij.di pſalmiſta ꝙ pſalmiſtat⁹ ñ éppr̃ie ordo ut ibi dr̃.⁊.ē.ordo p̄.ſ.ij. b Utrũ eps poſ ſit opellere clericũ ad ſuſcipiēdos ordies. Rnde ſm Ray.ſi ordo ſit annex⁹ bñfi° uł dignitati quā hz ut pũ ſi elēz i ar̄diacom̃ vult cogere ad diaconatũ aut diaconum ſiue decanus archipſbr̃m abbatē uel ꝓpo ſitũ uult cogeř ut fiant pſbr̃i pōt ꝑ ſbtra ctionē illi⁹ bñficij cogē.di.lx.inouam⁹.⁊ ex̄ de elec.cū in cunctis. ⁊ de eta.⁊ qua.c.i. qui etiā ſi elect⁹ ad regimē ꝓchiał eccle nō fiat ſacerdos.ſ. annū ipſo iure ꝓuatuſ ē illa ex̄ de elec. licz canon.⁊.c. cū ex eo.li. vi.⁊.ē.eccleſia.ij.ſ.i. fallit tn̄ ſi ex iuſta cā remanſit dēo.c.cū ex eo.in fi. a De hoc dēm ē.ē. abſolutio.i.ſ.ij.x.z⁹ ē i additiōe b Simliter fallit ꝓpter iuſtā cāz in .c. ꝓus dēis ut puta ſi p⁹ ꝙ archipſbr̃ ł ab bas ⁊ huiuſmodi ofirmat⁹ fuerit ⁊ añ or dinationē fēus ē regulis ſine culpa ut ꝙ ꝓdidit manū uł oculū uñ in.d.c. cū i cun ctis dr̃ ſi canōes nō obſiſtāt ſec⁹ ſi otrax ipedimēta culpa ſua in quo cāu ꝓuand⁹ ē ⁊ in h̃ cāu logt̃ dēz.c.i.de eta.⁊ qua. Jō hoſti.⁊ goff. a Et etiā vl.ut in ſũ.cō.e.t q.xlviij. b Quid ſi talis ordo ſit an nex⁹ illi dignitati uł bñfi° qđ obtinz Rn de ſm Ray.nō dēt epſ eū inuitū cogē ad ordinē alit̃ puniendus ē di.lxxiij.c.i.⁊.ij. ⁊.c.ū iſta.niſi hoc exigat neceſſitas uł uti litas eccle ut ꝙ idiget miniſtris ut nulli alij uł pauci ſūt idonei ꝙ tē cogē pōt ita ꝙ ſi ſe excuſz rōne cr̄is qđ dīē ſe omiſiſſe dēt epūs ꝓmouere alios ⁊ illū remouere a bñficio qđ obtinet niſi aliter eēt ualde utił uł neceſſari⁹ extra de eta.⁊ qua.q̄ris ⁊ ita itelligi pōt.lxxiij.di.ſuluit.ſi uero excuſet ſe rōe alteri⁹ ipedimēti nō ꝓuenié tis uł ex delēo ſuo ut ifirmitas ⁊ huiuſ modi nō dēt cogi aľ appellare poſſz ſic et tutor dat⁹.ſ.qñ eius iuſta excuſatō nō ad mitteret̃ ut in.l.de qua ſtatim. b .ff.qñ ap. ſit.l.i.ſ.ſi qs tutor.ſi aūt excuſz ſe ſola uolūtate abſqz alia cā dēt cōpelli p ſbtra ctionē officij ⁊ bñficij.di.lxxiij.c.iij.⁊.iiij. ⁊ i pdcō.c.q̄ris.idē hoſti.⁊ goff a Siľ ⁊ ul.ut in.d.q.xlviij.ubi etiam addit̃ ſm coſdē ꝙ dr̃ exigere utilitas eccleſie qñ ec cleſia indiget aliqb⁹ miniſtris ut ſūt alij idonei in eccleſia ꝓter iſtū quē epūs uult opellere neceſſitas autē ē qñ eccle indigz miniſtris ⁊ null⁹ alius in eccleſia eſt ido neus. b pone ꝙ utilitas exigit ꝙ aliqs ordinet̃ ſed epūs nō ex hac cā ſz ex odio opellit iſtū ut ordinē recipiat nūquid tē tur obedire Rnde ſm Ray. credo ꝙ ſic lz eni eps peccet ſic pcipiēdo iſte tn̄ obedire dēt exquo nō eſt malū qđ pcipit̃ imo iu ſtū ⁊ utile eccleſie ar.xi.q.iij.quid ḡ.xxiij. q.i.quid culpatur.in fine.xxxiij.qōne ꝓma manifeſtū.idē hoſti.⁊ goff. a Idem in ſũ.e.ti.q.liij.Et aduertēdū ꝙ ſine iuſta cā coact⁹ ad ordines ꝑ metū q cadēt in oſta tē nō tenet̃ otinere ſm Jo.⁊ gl. Ray.alij uō dicūt ꝙ tenet̃.ar.xlv.di.dēm.in ſũ.e.t q.l.⁊ hoc ultim̃ tuti⁹ ē de quo etiā.ſ.ordia tus p̄.ſ.v. Quid ſi clericus uult ꝓmo ueri ⁊ epūs nō uult Rnde ſm Ray.ſi cle ric⁹ hēt ius petēdi ordines.forte rōe bñfi cij.cui ordo ē annex⁹ epūſ nō pōt eū ꝓhi bere.q̄uis ſciat pēcm ei⁹ occultū ⁊ ita po teſt intelligi extra d tēp.or.ex tenore. Si uero nō hēt ius petēdi nō tenet̃ epūs eū ordinare.porro regulis nullo mō dēt or dinari otra uolūtatē ſui plati. ex̄ de tēp. or.ad aures. Idem goff.hoſti.⁊ ber. a Et etiā glo. Ray.ut i ſũ.e.ti.q.liij. b Quid ſi ſcia epm meū hereticū ⁊ ſciſma ticū occultū ⁊ opellit me ad ordies Rnde ſm goſ.nō debeo obedire. ſz poti⁹ ꝓmittē me excōicare q̄ a tali recipe extra de ſe.ex igſitioni.tales eni offerre nō pnt ordis exe cutionē quā nō hñt.i.q.vij. dialbertū. et idē ſi ſcia platū ſuſpenſū excōicatū uł in tdēm qđ tn̄ ſi a tali ordinatus ſũ uide.ſ.

ordinat⁹.i ℔ pe. a Idez ī sum.eo.ti.qōe liiij.ubi bēt id qđ in isto ℔.dr b Quid de illo q scit epm suū symoniacū ⁊ tñ pcipit ei ꝙ recipiat ordines ab eo. Rnde ꝑm tho.z^a z^e.qōe.c.nullo mō dēt obedir siue manifesta siue occulta sit symonia dū ipe sciat ⁊ ꝟ intellige si eps ē symoniac⁹ i ordine suscepto imo poti⁹ dēt pmittē se excōicari.ar.extra de sen.excō.ingsitioni ꝙ si ignorabat eū eē symoniacū cū tñ eēt ꝓtū cūq sit occult⁹ ⁊ iste ignoret non recipit execūtionē sed indiget dispēsatiōe ⁊ hoc i de restatione crīs.i.q.i.si qs a symoniacis. Idē hosti.et Ray.addit tho.ꝙ si epus symoniacus ē ex alia cā pōt ab eo recipe ordies dūmō sit occultū ꝙ nō ē suspēsus q̄ ad alios ℔ solū q̄ ad se ipm.addit hosti.ꝙ si possū obtinere ut ordiner ab alio debeo facere. a Hodie idem dicēdū ē de oī symōiaco qđ de excōicato.cū oīs ꝙ quolibet dādo ul recipiendo omiserit symoniā ul ei⁹ mediator extitēit excōicatione incurrat ꝑplem.i.cui absolutio ꝑpe reſuat ut in ex̄ra.eugenij.iiij.q̄ incipit cū detestabile. b Quib⁹ clericis dēt ꝑ ordiatorē de bñficō ꝓuideri uide.s.bñfi^m.i.℔.vij. ⁊ de ordinato ad titulū pñonij sui ibi.℔.viij.

ORdinatus ꝑ Cōi ter q̄rit ꝙ. quid si aliqs ī pcto mortali exīs fuerit ordinat⁹. Rnde ℔ ray siue sit occultū siue manifestū ille q cū ꝟ recipit ordinē ul q̄cūq alia sacra mortaliter peccat di.xl.multi.di.xxv.illud.xi.qōe iij.audi. Idem.tho.in 4°. di.xxiij. a cō. etiā pe.ut i sū.li.iij.t.xxij.q.xxj b Utr̄ ordiatus exīs in pcto mortali possit sine peccato uti ordine suscepto Rnde ꝑm tho i 4°. di.xxiij.nō pōt nā facē ōtra illud pceptū deutro xvi.iuste qđē qđ iustū ē exeq̄ris.indigne eniz sacrm ꝓtractat nec in hoc aliqs pōt dispēsare ꝙ ē de iure nāli ut hō sācta sācte ꝓtractet uñ talis quoties actū alic⁹ ordis facē peccat mortalit ut q tāg^e res sacras quasi suo officio utēs. sec⁹ autē eēt si alīq necessitate sacrū aliqđ ōtingerz ul exequēt in illo casu in quo etiā laicis liceret puta si baptizaret ī articulo necessitatis l corp⁹ xpi de terra colligeret. Cō in oībus al. ⁊ etiā Ray. a Idē i sum.e. ti.q.xxiij. ⁊ se.ubi ꝑm eū.tho.dr ꝙ totiēs talis mortalit peccat quoties huiusmodi actū facē Et addit al.ꝙ si dr hoc eē ualde graue ℟ ꝙ lata uia ē que duc ad ifernum ⁊ multi lūt q uadūt ꝑ eā.m^k.vij. a Sz an téat eē cōfessus uide.s.ofessio.ij.℔.v. Utr̄ a tali liceat r̄cipe sacra Rnde ℔ tho ubi.s.tenet hō recipe a ministro etiā i pcto mortali exīte ꝙ diu ab ecclesia tollerat ꝙ adh^c ē ei obligat⁹ n^c ēt dñt tales i officijs euitari ut cleric⁹.iij.℔.ij. Tamē ut ibidē ſbdit tho.nō eēt tutū ꝙ qs p̄t nōcitatl.articulū talē ministr̄ iduceret ad aliqđ sui ordis exequēdū durante ofcia ꝙ ille eēt in pcto mortali quā tū deponere posset.ꝙ in instāti hō a dīna gr̄a emēdat dicit etiā idē tho.in 4°. di.xiij.ꝙ a notāio ocubinario nō ē recipienda cōio eukar^e siū sit notoriū ꝙ uictus est siū ꝑ ofessionez in iure fcam siue ꝑ talē euidētiā fcī.quia nulla pōt t̄giuersatiōe celari. ab alijs aūt occultis ocubinarijs recipi pōt. a Idē in sum.cō.e.ti.q xxiij.ad fi. ⁊ latius de his s.clericus.iij.℔.i.in additiōe ⁊.s.ofōr. ij.℔. iij.circa fi.additiōis b Quo quis dicit furtiue ordinat⁹ Rnde ꝑm hostiē.triplicit ꝑ mō cū quis sine ofcia ꝓpij epi ⁊ sine examinatōe ꝓmouet.lxiij.di.extra ofciam xxiij.di.qñ eps.in quo casu non ꝓsūt lre archidiaconi. a .s.ut ꝑ ipas possit ordiari sine ofensu epi ut in tex.qui seqt. b ut ex̄ de offi.ar.significasti.z°. ordinat furtiue si ꝑter ofciam epi eodē die r̄cepit oēs minores ul aliquos simt ⁊ ſbdyaconatuz ul duos sacros extra de eo qui fur.or.sus. cū h.⁊.c.inotuit.ō quo hēs.s.ordo.ij.℔.ij a Etiā si quis recipiat minores cū sub diaconatu l duos sacros cū ofensu epi. Nam ⁊ hoc casu dicit furtiue recipe ꝑm eū.hosti.ut in sū.e.t.q.xv. b ȝ°. casu qñ ḡdu omisso saltē fac ō quo dr.j.ordinat⁹ ij.ꝑ to. a Idē in dca.q.xv.et additur

ſm̄ eundē ꝙ in his caſibus nec ſuo ſupio
ri obediēs excuſat̄ ut extra de tēp.or.dile
ct⁹.tū ſupior plus deliquit b Itē
de illis qui exñtes excōicati recipiūt ordi
nes R̄.ē. excōi⁹ p̄ ·ſ.xx. qui incipit qd de
illis q̄dā etiā cria nō ſolū ip̄diūt ordinā
dū.ſed etiā ordinatū deiciūt de quibus ē.
crimē·ſ.ij. Item coacte ordinat⁹ teneatur
ad caſtitatē Rnde ſi coactio fuit abſoluta
nō ē dubiū ꝙ nō tenet̄ ꝙ ordīat⁹ ē ut di
ctū ē.ē.ordo.iij·ſ.fi.ſi fuit cōditional̄ pu
ta p aliquē metū diſtingue ſm̄ Ray. q ſi
talis fuit metus qui poſſet cadē in ꝯſtātē
uirū nō tenet̄ extra qđ me.cā. platū. ⁊.c.
cū dilēs.ꝯtinēria enī nō dēt̄ niſi uolunta
ria di.xxxi.ante t̄ēnium .xx.q.iij.pñs.⁊ h̄
itellige ꝙ ſi ante bēbat uxorē poterit illa
uti ſine ꝑcato ſed ſi nō bēat ꝯtinere tēt̄
ac ſi nō fuit talis metus Idē goff.⁊ hoſti.
a Et h̄ nidēt̄ uā ⁊ colligi ex iuribus al
legatis ⁊ expōitis i ſū.e.ti.q.l. ⁊ ſe.licz nō
clare ut dēm ē.ē ordinator·ſ.xi.ī additōe
b Sed nūquid talis.ſ.ordinat⁹ p me
tū q potuit cadere i ꝯſtanté uirz utet̄ pri
uilegio clericali dicendū ſm̄ Ray. ꝙ ſic ſi
al̄ uult uiuere clericalit̄ niſi tranſiret ad
actū ꝑnitus ꝯtrariū. a puta ſi efficiat̄
bigam⁹ ut in.c.qđ ſeqt̄. b di.lxxxiiij.
gſqs.⁊ tū ſi bēat uxorem poterit illa uti
ut in p̄cedenti ·ſ. dēm eſt ſi tū ipſa uellet
ꝯtinere ⁊ ipſe nollet nō bēt ꝑuilegiū clēi
cale.Si uero ipſe uellet ⁊ illa nō certe hz
ſi ut dixi al̄ uiueret clericalit̄ ar.xxvij.q.
ij.multoꝝ. a Idem ī ſū.e.ti.q.li. b
Et hoc oz ſupplē.ſ.ꝙ uxor fuit unica ⁊ ꝺ
go tūc habet ꝑuilegiū clericale ſed tū in
duobus caſibus quos bēs.ē.cleric⁹.iij·ſ.
fi. b Quid de ordinatis ab alieno epō
ſiñ lñia ꝓpꝛij.R̄ hz ray.ꝑuāt̄ executiōe a
.ſ ipſo iure nā ut patet ī ſū.e.ti.q.xxxv.ip
ſā executionē nō recipiūt ut in.c. ꝙ trans
latione de temp.or.Rnde ſm̄ eundē Ray.
meli⁹ facit.lxxi.di .c.ſi qs.ubi dī ꝙ irrita
ſit huiuſmodi ordinatio nō ob. dēm.c.ꝙ
trāſlationem.ubi uī ꝙ ſic ordinat⁹ nō ſit
ſuſpēſ⁹ l̄ ſuſpēdēd⁹ ibi interdicēda eſt ei
ordinis executio ga nō intelligit̄ de int̄
dictione diſpoſitiua h̄ ē ga nō ſuſpēſū ſuſ
pendat ſed intelligit̄ de it̄dictione ⁊ ſñia
declaratoria ⁊ executiua vz ꝙ declarat ſic
ordīatū a iure ſuſpēſū ⁊ exeqt̄ iuris diſ
poſitionē ⁊ ut uī ſētire Ioīno. ī.c.eos.de
tēp.or.li.vi. b potēt tū ep̄s diſpēſāe ix
.q.ij.lugdonēſ ex de tēp.or.ꝙ trāſlationē
ſed ⁊ q̄ ñia requirit̄ ⁊ q̄ pena ordinantis
ſine ñia bēt̄.ē.ordiator·ſ.vi. ⁊ vij.
Quid de ordiatis ab hereticis uł ſciſma
ticis excōicatis depōitis ⁊ huiuſmodi Rn
de a talibus nō dēt ꝙs recipe ut dēm ē.ē
ordiator·ſ.pe.ſi tū aliquē ordinēt tenēdū
ut dicit Ray. ꝙ oēs tales uera ꝺferrēt ſa
cra dūmō ī forma eccle⁹ ꝺferant.i.q.i. dñs
declarauit ⁊.c.nō nocet.de con.di.iij.nō i
nobis.ꝑcāt tū mortaliť tā dātes q̄ ſuſ
cipiētes ab eis qcūq; ſacra niſi in extrema
neceſſitate baptiſmū Idē thō.z^a z^c.qōs
xxix.⁊ pe.⁊ gof. a Idē in ſū.con.li.i.ti
v.q.xvi.ubi etiā patz ſm̄ ꝙ dī hereticī ⁊
ſiłes nō ꝺferūt ordis executionē b Sz
nunquid ſic ordinati poterūt miniſtrare.
Rnde ſm̄ Ray.ſi ſūt ordinati a tali q ſuſ
cepit ultimā man⁹ ip̄onēz ī eccleſia. a
.i.ordiné epāle. b Et nē ē hēticus l̄ ex
cōicat⁹ ⁊ huiuſmodi dicēdū ꝙ ſiue iſti or
dinati ſciebāt ſiue ignorabāt tollerāt̄ diſ
pēſatiue in ordinib⁹ ſuſceptis miniſtrare
ad ſupiores uō nō dūt ꝓmoueri niſi eſſet
neceſſitas magna ⁊ ꝺuerſatio facta.ix.q.i.
.c i.⁊.ij.⁊.iij.Si uero ordiati fuerit a tali
qui recepit ultimā man⁹ impōnē extra ec
cleſiā ⁊ ipſi ſciēter a tali ordies receperit
nūq; tollerāt̄ ſi ignorant̄ tollerāt̄. a
Dūmō ꝓbauerit hz Ray.⁊ gof.⁊ in dēa
q.xvi.p.c.qđ ſtati ſeqt̄ b ix.q.i.ordina
tiones.con.goff ſed p quē poterit diſpen
ſari.uide·j·ſciſma·ſ.vij. a Aduertēdū
ſm̄ Inno. in.c.innotuit.ex de eo q fur.or.
ſuſ.ꝙ ꝺ quolibet uiro notorio bone fame
qui ubi cōuerſat̄ bēt̄ p ordinato ⁊ ſic lō
go tpe batten⁹ ut ordinatus hītus ē cre
dere deo eū bñ ordinatum nec cogit̄ al̄
ꝓbare hec enī ſūt ſufficiētia arguñta ſue

ordiationis.ar.ex de cle.p.c.inter.7.c.seq. ix.q.ij.lugdonenſ.7 nō.in sū.e.ti.q.xxxv. 7 e.li.ti.xxi.q.iiij.ad fi. b

ORdinatus ii

p saltū Quid de ordinatis p saltū Rnde ſm Ray. ordines ordiate recipi dñt ꝑz q nūati sūt.ſ.ordo.i.ſ.iij.7.di.lix si officia 7 di.lxxvij.c.i. si tū p saltū aliqs ꝓmouear.i.q aliq ordie ꝑtermisso ad su periorē ascēdat recipit quidē caracterē tñ ō rigore dēt deponi etiā si nō ex malicia sed ex ignorātia aut negligētia aliquē ordinē ꝑtermisit sed cū é ex dispensatione epi ad ordinē ꝑtermissū poterit ꝓmoueri 7 iteri ab executione supiorīs ordis erit suspēſ9. di.xlvij.sicut oli di.lij.solicitudo extra ō cle.p sal.ꝓmo.c.unico.7 eodē mō poterit cū eo dispēsari si iteri ministrauerit i illo ordine credēs q fuisset gradati ꝓmotus. ut in.c.unico extra de cle.p sal.ꝓmo. Q si talis ꝓmotus sit scient 7 i ordie sic susceptо sine dispēsatiōe ministrauerit nō pōt dispēsari q ulteri9 ascēdit nisi p ꝑ ꝑz. ſz in ordine susceptо adhuc pōt dispēsari p epm sic cū nō ordiato ministrāte ut dr̄.ſ or diat9.iij.ſ.i.in hac sūia hoſtiē.7 guil.satis ꝺuenūt a Hec ꝓti fuerūt dca Ray.7 ꝓti gl. ei9 7 ꝓti hoſti.in suꝫ.sua.sed ibi gl dic simplicit q cū ꝓmoto p saltū scient sol9 ꝑp dispēsat ut pz in sum.cō.e.ti.q.xl. ad fi.7 hoc ultimū ur̄ ꝓbabil9 cū iura al legata nō loquāt nisi de ꝓmotis p saltū ex ignorātia seu negligētia Sz nūquid layc9 qui nullū hēt ordinē possit recipere sacerdotiū oibus alijs ꝑmissis Rnde ſm Ray.pōt dūmō sit baptizat9. Idē tho.pe 7 hoſti. a licet hugo.dixerit ctrariū q nō poterit recipe nisi saltē hūit ꝑmā ton surā ut i sū.e t.q.xli. b Quid si cleric9 ꝑmisso aliquo ordine ꝺsecret i epz Rnde ſm Ray. dñt fere oēs doc. q nullo modo pōt eē eps nisi sit sacerdos. q ordo sacēdo talis é quasi substātiale fūdamētū ordinis epalis.cō.goff.sed 7 osti.q ur̄ aliter sentire. a .ſ.q ordo epal' ꝺferat etiā nō sacerdoti sed nō executio. b Con.i hō q tal' eps nō hēret executionē nec aliqd ꝺferret nisi postq̄ sacerdos fēus eēt extra de excess.pla ex lr̄is.si uō ꝑmisit aliū ordinē a sacerdotali sentiunt fere omnes q episcopus é et ꝺferre potest oēs ordines ꝑter illū q nō accepit.i.q.i.gra.7.i.q.vij.ꝺyalbertuz. addit hoſti.q tal' eps executionē de iur̄ nō hēt etiā quo ad ordines quos accepit al'. suscepit. a Idē in sū.e.ti.q.xliij. b

ORdinatus iii

negatiē.ſ.qui nō ē ordinat9 7 ta mē aliqd tale exercet qd q̄ de talibus Rn de ꝑz Ray.layci qui nullu ordinē hñtes dinū officiū exercēt idebite nisi cessare ue lint dñt excōicari. a Et nūq̄ ordiari ut ō cle.nō or.mi.c.i.ubi dr̄ si qs baptizauerit ul' aliqō dinū officiū exercuerit nō ordiat9 ꝓpt' temēritatē abiciat' ō ecc' 7 nūq̄ ordiet' pūt tū licite facē officia minor ordinū q̄uis ad hoc nō hēant officiū sic in domo nō ꝺsecrata pōt dici missa ꝫ ꝺsecra' ad hoc ordinet' ut i ea missa dicat'. clerici uero q exercēt officiū illi9 ordis qē non hūt sūt deponendi l' ꝑpetuo suspendendi ab ordie qē hēbāt n̄ p9q̄ iurta ꝓuisiōez epi biēnio ul' triēnio suspēſi fuerit miseri coditer tollerēt' nūq̄ tū pūt ulteri9 ꝓmoueri ex ō cle.n̄ or.mi.c.i.7.ij.ar.xi.q.iij ꝓulegiū xxv.q.ij. sic dez nec cū tali pōt dispēsari q ascēdat ulteri9 nisi p papam ꝑz Ray.goff.7 guil.hoſti.tñ tenuit i sum q epūs pōt dispēsare ſz in gl.reuocau'. a imo 7 in sū.sua ur̄ osti.cū ray. ꝺcordāe ut i sū.cō.li.iij.ti.xxij.q.xliij.ſ ut ibi pz qdā dicūt q ꝫ casu pōt epūs dispēsare cuz ei ñ expſſe ꝓhibeat' ſi cte ex e.c ij. dr̄ q tal' ad ulteriores ordies nō poterit ꝓmoueri.et gl.ibi dicit sine dispēsatiōe 7 nō ꝺclarat p qē dispēsat'. ſ gl. ray.ut patz i.ꝺ.qōe xiij.dicit pdēz rigorē debere itelligi ō ill' q metūt' se ꝓmotos ad ordines ad quos reuera ꝓmoti ñ sūt l' q tāq̄ scismatici ige rūt se officio ordis q̄ ñ hñt sic rex ozias uꝛpauit sibi officiuz sacerdotis nec credo

ſtū rigoꝛē extēdēdū eē ad clericos mioꝛ ordinū ꝙ q ī miſſis nouis miniſtrāt i offi ſbdiaconat⁹ cā cuiuſdā gaudij ⁊ ſolēnitatis faciende nō mēriētes de ordinib⁹ ſuis cū fere oēs aſſiſtētes ſciant ueritatē tales tñ grauit̄ pecc̄at huiuſmōi etiā ſine malicia attēptādo eḡtas iſti⁹ gl. nō uī aliq̄ iure ꝓbari cū.c.i.⁊.ij.extra e. ad illationem declarate in eis pene uideāt̄ ſolū pōderāe qꝫ quis utat̄ ordine nō ſuo. b ¶De bene fi° aūt mīcordit̄ agēdū.ē cū eo. a ſiue ſit in ſacris ſiue in minoꝛib⁹ ſm gl. ray.⁊ i.d.q.xliij. b ¶De ſuſtētatione ꝓuatus ad ſeculi negocia reuertat̄ ſalubꝛit̄ aūt ſi bi ꝓuidebit ſi ad religionē trāſierit hūt̄ hec in pdcō.c ij.ꝺ cle.nō oꝛ.mi. Quid ſi quis exercet tale officiū nō ad deceptionē ſed ex ludo cā feſti. Rᵉ ſꝫ hoſti.certe ludo⁹ noxi⁹ ī culpa ē uñ talis pecc̄at qdem ⁊ tenet̄ penitere xv.q.i.ℊ illud in fi.non tñ credo qꝫ incurrat pdictas penas qꝫ uoluntas ⁊ ꝓpoſitū diſtinguunt maleficia extra de ſen.ex.cū uolūtate a Idē ī.d.q.xliij ad fi. b Sꝫ qd ſi cleric⁹ q ē ī minoꝛib⁹ ordib⁹ tñ legat epl'az ī miſſa Rᵉ ſꝫ guil. licitū ē exq̄ ſine ſolēnitate ſ̄ facē ut nō.ex de vi.⁊ ho.cle.ut qſq̄.⁊ ſm Inno.intelligēdū ē qñ ibi nō ē ſbdiacon⁹ nec dēt tal' cātare ſolēnit̄ ⁊ cū ornamētis ſubdiaconi xxiij.di.ſbdiacon⁹.lxxiiij.di. ſi q clerici.cō. hoſti a Qui dic̄ qꝫ ꝓpt̄ nēcitatē qñ deeſt ſbdiacon⁹ cū ſ̄ poſſt̄ iūgi ſuffic̄ qꝫ tal' nō teneat manipulū ī manu ſua ut i ſū.e. ti.q.xlv. b

ORdinatio cōiugatoꝝ.

Quid ſi marit⁹ accipt̄ ordinē ſacꝝ ĩuita uel neſciēte uxoꝛe Rnde moꝛtalit̄ pecc̄at ſm tho. a hoc uī poti⁹ fuiſſe dcm al. ut in ſuꝫ.li.i.ti. viij.q.lix. ñ hec nōnt̄ b ſed ut dicit Ray.nō fit ꝓpt̄ ſ̄ pīudiciū uxoꝛi ſed ille tenebit̄ ei ad r̄d ditionē debiti ñ aūt poterit exigere xxviij di.diaconi.xxv.q.ij.multoꝝ a uxoꝛ etiā nō tenet̄ ei debitum reddē ſm tho.ut in .d.q.lix. b Qꝺ uer̄ ē etiā ſm guil.etiā ſi ſit fc̄s epꝰ ſeu religioſ⁹. a vl' etiā ꝓp ſm eū.ut in.d.q.lix. b niſi illa poſſ⁹ mꝛ duci ad ꝺtinētiā dēt ḡ reſtitui uxoꝛi n' de bet ferre aut coꝛonā aut hītū clericalē cuꝫ ſcandalo uxoꝛis ſ̄ ſi pōt ſine eius ſcādalo deferre tñr a ſm.pc.⁊ i.d.q.lix. b Et ſm Inno.talis ſi p⁹ mortem uxoꝛis ꝺtrahat cū alio nō tenet mr̄imoniū. a Idez in dcā.q.lix. b Quid ſi marit⁹ ſit oꝛdinat⁹ ꝺſētiente uxoꝛe l' ſcīēte ⁊ ñ ꝺtradicēte Rnde ſm Ray. ſi clericus ē de eccl'ia occidētali fcꝫ ē uxoꝛi p̄iudiciū ita qꝫ opoꝛtebit eā de cetero ꝺtinē ⁊ etiā mortuo uiro nō poterit cū alio ꝺtrahē xxviij. di.qꝫ ſūt culpe.⁊ duob⁹ .c.ſe.⁊.xxxij.di.ſenatiꝫ. a Et in his iurib⁹ pꝫ qꝫ ſi ꝺtraxerit poſtea mr̄io[m] etiā mortuo uiro non ualebit ⁊ nō.in.d.q.lix.ſm ray. ⁊ ſm q̄ſdā inquit ꝓpter uotū qꝺ uī ſolēnizaſſe ex ꝑſona uiri ⁊ huic rōni ꝺſētit al.ut ibi. Alij dicūt qꝫ ꝓpt̄ ꝺſtōnē eccleſie q̄ dirimit mr̄imo[m] ꝺtra eū ꝺtractū ⁊ ſbdit ray.licet aliq̄ dixerīt qꝫ iſta uxoꝛ ꝓmoti ad ſacros ordines teneat̄ intrare religionez ego tamē credo cū Jo.laur.⁊ tanc' qꝫ nō tenet̄ ſi ſuffic̄ ſi i ſeculo caſte uiuat qꝺ.⁊ ꝺꝫ ꝓmittere tho etiā dic̄ qꝫ nō tēt̄ religionē intrare ſi ſibi ñ timeat de ꝑiculo caſtitat̄. Con.al.⁊ ho ſti.⁊ ſ̄ fallit ſm Ray.in uxoꝛe eī⁹ qui ꝓmouend⁹ eſt in eꝑm qꝫ non dēt eligi niſi uxoꝛ itret religionez extra de ꝺuerſa. ꝺiu. ꝺiugat⁹.⁊.c. ſane Itē cleric⁹ oriētalis ut ꝺius ⁊ ꝓbabili⁹ dī ſine ꝺſenſu uxoꝛis ꝓ moueri nō dēt ut in.d.q.lix. b Qui duxerit uxoꝛē uilē mulierē puta ancillaz l' ioculatricē ul' aliquā ex illis q̄ publicis ſpectacul' mācipāt̄ licz uirginē repellitur ab oꝛdine di.xxxiij.li quis uiduā ij.

Sed quid ſi marit⁹ añ carnalē copulam facit ſe ad ſacros oꝛdines oꝛdinari . Rnde nō ꝓpter hoc diſſoluit̄ mr̄io[m] qꝺ ꝑus fuerat ꝺtractū. ſed marit⁹ ſic oꝛdinat⁹ reciꝑiēs aliter q̄ a ſacris canonibus ꝺcedatur etiā p⁹ mortē uxoꝛis nō poterit miniſtrar̄ ī i° oꝛdie n' aſcēdē ad alios l' aliqꝺ būfi[m] l' officiū eccleſiaſticū obtinē ut i exua.Jo.

xxij.q incipit antique a Oli autē i hūc ca
su dixerunt q mrīo^m dissoluebat. alij q
nō ⁊ finaliť dixit hosti. ꝺsulas ꝑpaz ut in
sum.e.ti.q.lx. b De mā ista aliqua hēs
ē.ipedimētū vi.ꝯ.i.⁊.ij.

ORnatus De ornatu bono clericoꝝ hēs.ē. clericus i.ꝯ.ij.de ornatu uēo mulieꝝ nē dicēdū é Utꝝ mulieres possint se licite ornare Rnde ſm tho.z^a z^e.q.clxix.circa ornatū mulieꝝ attē dēda sūt ea que cōiter circa exterioꝛē cultū dñr.ſ.q nō sint ꝑter ꝺsuetudinē aut ñ ex inordinato affectu ⁊ huiusmōi q hēs explicite.j.uestis ꝯi.⁊ hoc mō pōt mulier licite opaz dare q uiro suo placeat ne p ei⁹ dtēptū i adulteriū labat vñ dr.i.cor. vij. mulier q nupta é cogitat q mūdi sūt qūo placeat uiro ⁊ iō si mulier cōiugata ad hoc se ornet ut uiro suo placeat pōt ꝫ facere sine peccato. a Hoc uex qñ mari tus apparet ꝓnus ad adulteriū uł nolꝫ reddere debitū ⁊ cū tali ornatu uerisimiliť dtra pdca incōueniētia ꝓuideť ał̀ cessante cā cessat effect⁹ eī de ap.cū cessante. Itē cū hoc requiriť q ex tali ornatu nulli uerisimiliť deť peccandi occasio ał̀ sine peccato pditionis hoc fieri nō posset quia ue illi p quē scandalū uenit m^t.xvij.n^c ꝺ hom⁹ iuuare ꝓio ū inḡtū possum⁹ sine peccato.xxij.q.ij.faciat Itē q nō sūt faciē ꝺa mala ut ueniāt bona ro. ij. Itē iexcusabiles sūt mulieres se ornantes cū uiderāt hoc suis uiris mīme placere ⁊ fortius si ab ipsis ꝓhibeant patz etiam q tūc si imoderate se ornāt ꝫ faciāt ex supbia siū ex libidie ⁊ peccatū oiuz hñtiū incitamēta libidis ex tali ornatu redūdat i pdcīs ſm guil.⁊ in sū. li.ij.t.xxxiij.q.cclxxxiij.

b Utꝝ in illicito ornatu sit mortale peccatū Rnde ꝫ tho.ubi.ē.mulieb⁹ cultus de se uiros ad lasciuiā ꝓuocat ꝓuer. biox vij.mulier occurrit ei ornatu meretricio ꝑpata ad capiēdas aias. Et iō ille mulieres que uiros nō hūt nec itēdūt habere nō pūt absq peccato appetere placer uiroꝝ aspectib⁹ ad ocupiscendū q hoc est dare eis incētiuū peccādi.⁊ siquidē hac itētione se ornēt ut alios ꝓuocēt moztaliter peccāt. Si autē ex quadā leuitate uel etiā ex uanitate ꝓter quādā iactātiā non ſp é peccatū mortale. sed qñq ueniale et eadē rō é ḡtū ad hoc de uiris a hoc clarius patebit ex.j. dicēdis b Quid de mulieribꝫ se colozantibꝫ ⁊ alia figmenta adhibētibus. Rnde ſm tho.ij^a z^e.q.clxix. huiusmōi fictiones nō pñt eē sine peccato nō tñ ſp é moztale sed solū qñ fit ꝓt̀ lasciuiā uł in dei dtēptuz. a Aduertēduz q nisi aliud ꝛpſſe appareat ipo fco pſūiť intētio lasciuie ⁊ dīni dtēpt⁹ cū eni act⁹ in se sit adulterine fallacie ⁊ inhoneſt⁹ ut dic̄ aug⁹.in.c.fucare de con.di.v.nō pōt i se ptēdere nisi lasciuiā ⁊ mentis inhoneſtate adeo q mulieri dtra^m asserēti nō crederet. Dit.n.aug⁹.nō dicatis uos aios habere pudicos si hētis oculos ipudicos quia ipudicus oculꝰ ipudici cozdis est nunciꝰ. xxxij.q.v.nec solo Itē cū act⁹ in se dtineat quādā ipugnationē diuini opis ut dic̄ ci panus in li^o.de hītu ḋginū. Et cum mulieres cultus maxime talis ꝓuocet alios ad libidinē iuxta illud ꝓū.vij.ecce mulier.ic.⁊ nō tho.z^a z^e.q.clxix.articulo.ij.

Qūo eē pōt sine dīno dtēptu cū nō curz illas aias pdere quas suo sanguie redem^t ⁊ iō hic nō solū simplex dtēpt⁹ ꝺhēdit̀ sed etia talis ut uideat̀ p^a in deuz manus inferre cū sui pditiōe.vñ ci panꝰ ubi.ē.dicit nō ḋgines tm̄ aut uiduas sed etiā nuptas puta etiam omnes oīo fēias ammonēdas q opꝰ dei ⁊ factura eius ⁊ plasma adulterare nullo mō ꝺbeāt adhito flauo colore uł nigro puluere uł rubore aut q̄libet liniamenta natiua corrūpēte medicamine.⁊ ſbdit manꝰ deo inferunt qñ illud qꝺ ille formauit reformare dtēdūt.ipuz tio é ista dīni opis preuaricatio ueritatis deū uidē nō poteris qñ oculi tibi nō sunt quos deꝰ fec̄ si q̄s diabolꝰ ifec̄ de inimico tuo tēta cū i^o piter arsura ⁊ ꝓpterea alij inter quos uideť fuisse alex.ꝺ ales asserunt

i his ⁊ similib⁹ ieſſe mortale ꝓccatū Sz
forte poſſet aliqua a mortali excuſari qñ
aliquid tale puū faceret ſoluz ex quadam
ſbita leuitate ſine alioꝝ ſcandalo ſiue pi/
culo b Sciēdū tñ ꝙ aliqd eſt figē pul/
chritudinē ⁊ aliud é occultare turpitudi
nē ex aliqua cā ꝓueniente puta p egritu/
dinē et huiuſmōi.hoc enī é licitum ꝙ ſm
apl'm i°.cor.xij.que putam⁹ ignobilio
ra mēbra eē corpis his habūdantioꝝ ho/
noꝝ circūdam⁹. a Ad pdcoꝝ autem
plenioꝝ itelligētiā ulteri⁹ aliqd l' breuit
tangēdū eſt de mā ornatus cā mulierū ꝙ
uiroꝝ ⁊ tam ueſtiū ꝙ aliaꝝ reꝝ.p̄ vz ꝙli
ter pōt diſcerni ornatus illicitus. z°. qlit
ꝓccatū ſit in eius uſu.z°. ſi circa ipm ali/
qs pōt excuſari. Quo ad p̄mū ego dico
ꝙ pōt diſcerni multiplicit p̄ rōe intētio/
nis utentis ut ſi intētio eēt ad pōpā l' laſ/
ciuiā ⁊ huiuſmodi ꝙ cū mala intentione
nil pōt eē licitū ul' ſine ꝓccato.lxxxvi.di
nō ſatis extra de ſen.excō.cū uoluntate iō
uitioſū ēt eēt ſi qs q̄ēt p cultū ſuꝑfluuz
ueſtiū delicias cum ueſtis ordinet ad coz/
pis fomentū ſm tho.2ª z°.qōe.clxix.artº
ij.z°. rōne ꝓfeſſionis clericalis ut ſi clerici
deferrent ornatū ſeu bitū nō ꝺdecētē ho/
neſtati clericali de quo in cle.clerici officia
extra de ui.⁊ ho.cle. Itē rōne ꝓfeſſionis
rgul'is ut ſi rligioſi ſeu rligioſe ferrēt or/
natū ſeu bitū nō ꝺuenientez ꝓfeſſioni i q̄
ſi ñ modicū excedūt etiā mortalit ꝓccāt
ſm guil.⁊ in ſum.con li.iij.t.xxxiij.qōne
cclxxxiij.Quo cāu qñq̄ etiā excōicatiōez
icurrūt vz cū mutant formā ⁊ temere ſue
ꝓfeſſionis bitū dimittūt extra ne cle.uel
mo.ut ꝑiculoſa.li.vi.z°. rōne ihoneſtatis.
nihil enī inhoneſtū pōt eē licitū cū hone/
ſtas ſit una de tribus ꝓtibus p̄ncipalibus
iuſtitie.ff.de iuſti.⁊ iure.l.iuſticia.ſ.iurī. p̄
cepta.vñ ⁊ unū de excludētibus ꝺ regno
dei é ipudicitia. Ad gal'.v.ad ihoneſtatez
añt ois tranſformatio nē ꝓtinet ꝙ qdqd
agit ꝺtra ordinē nē magnā in ſe ꝺtinz in/
honeſtatē.xxxij.q.vij. adulterij.ut ſi qs l'
ſi qua ex bitu ul' ornatu uelit apparē ma
ioꝝ ſeu pulchrioꝝ q̄ a nā fuerit ꝺpoſitus
qđ maxime ſolet contingere in fucationi
bus ſeu colorationibus faciei ⁊ capillorū
qđ penitus inhoneſtuz ⁊ illicitū é de con.
di.v. fucare ⁊ in exceſſiu altitudie planel/
laꝝ contra illud mt.vi.nō potes adicē ad
ſtaturā tuam cubitū vm. Item ad inhone
ſtatem ꝓtinet apte ꝙ ex diffoꝛmitate bi/
tus uiri oñdant uerenda ⁊ mulieres hu/
meros ſeu pctora. Item ꝙ mulieres in
cedant capite diſcoopto vnde.i.cor.xi.dr
dēt mulier uelamē habere ſuꝑ capud ſuū
⁊ aug̃. in epl'a ad poſſidiū ⁊ ponit i dco
ar°.ij.dicit capillos nudare fēias ⁊ quas ⁊
capud uelare apl'us iubet nec maritatas
decet dicit tñ ibi gl.ꝙ pñt alique excuſāi
a ꝓccato qñ hoc nō fieret ex aliqua uani/
tate ſed ꝓpter ꝺtrariā ꝺſuetudinē q̄uis ta
lis ꝺſuetudo nō ſit laudabilis qđ pōt itel
ligi uel qñ occaſione ꝺſuetudis nō poſſz
omittere ſine reputabili ſcandalo. ⁊ hoc
agendo nulli dat occaſionē ſcandali al' ir
rōnabilis ꝺſuetudo nō excuſat.ff. de legi.
ꝙ nō rōne imo poti⁹ grauat eī de ꝺſue.c.
ſi.forti⁹ autē ad ihoneſtatē ꝓtinz ſi i capi
te mulieris appareat aliquid ipudicitie ul'
elationis oñſiuum cuz in ea dēt apparere
ois honeſtas ⁊ humilitas in cui⁹ ſignum
ei ꝺmodata é ꝓpter qđ eaz amputare ſub
anathemate ꝓhibet.xxx.di.quicūq̄. ubi
dr quecūq̄ mulier religioni iudicans cō/
uenire comam ſibi amputauerit quā deus
ad uelamē eius ⁊ ad memoriā ſbiectionis
illi dedit tāq̄ ſoluēs ius ſbiectionis ana/
thema ſit ſi q̄ anathema dr ꝺtra facientes
hoc etiā ſub ꝓtextu religionis cū tñ non
intrent religionē q̄to uehemēti⁹ ꝺtra fa/
cientes ſub ſigno qđ ei directo ꝺtrariat.vz
ſuꝑbie ſeu inhoneſtatis ſicut é capite diſ/
coopto ⁊ reuelata facie ⁊ fronte incedere.
⁊ ſic alique faciūt ſibi mitras ſeu alia ela
tionez deſignātia l' ihoneſtatē ſeu ad libi/
dinē ꝓuocantia apponere Itē inhoneſtū
eſt ꝙ femina utat ueſte uirili ul' ecōuſo.
deutro. xxij. nō induet mulier ueſte uiri
li. nec uir utet ueſte fēinea. Abhōinabil'

enī apud dēū est qui facit hoc ⁊ generalit̄ q̄lit̄cūq; in habitu seu ornatu aliquid ap pareat inhonestatis cū nihil inhonestum possit eē licitū.ff.de condi.insti.l.filio.ubi dr̄ que fca ledūt pietatē extimationē uē cūdiā nr̄am ⁊ ut generaliter dixerim q̄ cōē bonos mores fiūt nec facere nos posse ere dēdū est.4°. rōne superfluitatis nam usꝰ su perfluus est oio uitiosus vnde ad gal'.v. it̄ alia excludētia a regno dei.cum fuerit dicit de fornicatione ponit̄ luxuria.ubi dic̄ gl. .i.quelibz superfluitas nam ⁊ i dco articu lo.ij.dicit tho.q̄ prohibet̄ ornat⁹ superfluus ipudicus ⁊ iuerecūdus Superfluus autez attendi pōt triplicit̄.p mō respcu nūi ut cum qs utit̄ seu inutiliter retinet uestimē ta seu alia ornamēta ultra nūm quo rōna bilit̄ indiget contra quos xlvij.di.sic hi. dic̄ ambro.nudoz incumētū e qđ tu re cludis ⁊ quis tam iniustus ꝛc.z°. respectu forme ut si forma est excessiue lōga seu la ta qđ in multis pōt apparere ⁊ psertim in uestibus mulier caudati. in quibꝰ apparz uitium nō solū manifeste superfluitatis sed etiā inhonestatis.nam ad inhonestatem et mollicie ptinet q̄ quis trahat uestimētū p terrā ꝑm plm Et nō.tho'z^a z°.q.clxix. ar.i.z°. respcu pciositatis ut cum quis uti tur maiori pciositate q̄ ueniat sibi quia maiori dignitati maior decet ornatꝰ ex̄ a uira ⁊ ho.cle.clerici officia.⁊ nō.tho.i dco ar.i.ex quo patet q̄ maior ornatus decet ad cultū diuinum q̄ ad quecūq̄ aliuz usuz cum nulla sit maior dignitas q̄ diuina.⁊ tñ etiam in cultu diuino dēt ornatus esse moderatior q̄ olim fuerit ꝓpter exēplum xp̄i qui nos hec despicere docuit. vñ.xxij. q.j.glozia.dic̄ Hero⁹ nz in aliquis appōat dine in iudea tēplum mensā ⁊ lucernas ꝛc ex auro fabri fco tunc hec ꝓbāt a dño qñ sacerdos hostias imolabat⁊ sanguis pcu dū erat remissio peccatoꝝ q̄q̄ ꝺ oia pces serit in figura nē uero cū pauptatē dom⁹ sue paup dños dedicauerit portem⁹ crucez ⁊ delicias lutum putem⁹ moderatꝰ ergo ornatus ad cultuz diuinū requirit̄ ⁊ mīt to moderatioz ad q̄cunq; usum ꝓbanuz etiam imperatoris cum nulla sit dparatio im peratoris terreni ad celestem. minoz autem decet regi q̄ imperatori ⁊ minoz duci q̄ re gi ⁊ sic de singulis gradatim que si bene diderent̄ ualde moderatꝰ cōpetit inferio ribus. 5°. ratione curiositatis. vñ ⁊ tho. in dco articulo.ij.dicit q̄ artifices ornamen toꝝ peccant inueniendo superflua ⁊ curiosa curiositas autem intelligit̄ qñ nimia sol licitudo seu diligentia erga ornatuz hēt̄ vñ tho.in dicto articulo p̄ dic̄ q̄ inordia° affectus circa ornatuz contingit qñ nimiā sollicitudinem quis apponit ad exteriorē uestiū cultū etiā si ñ sit aliqua inordina° respectu finis facit.c.per symoniam xli.di. ibi pter corpis diligētiam ⁊ pōt ista curio sitas dēprehendi p̄ respectu for^e.vñ qñ i ip sa forma ostendit̄ curiositas vnde in sum de utrijs dr̄ q̄ in forma reprehensibilia sunt corruga° ⁊ incisio facit dcm.c.p symoniaz ibi dissolutos autem ⁊ dfractos uestibus ⁊ incessu non recipimus maxime qñ in ta libus adest qñq; uitiosa ꝓdigalitas quaz ⁊ leges detestant̄ ⁊ equipant furori.ff.de cura.furi.l.i.in dicta etiā sūma ponit̄ ex^m de sotularibus rostratis uel ꝓsorati ⁊ idē in similibus multis.z°. reprehenditur respc ctu artificis ut qñ circa uestem seu ornatū multum laborat cum nulla l' pua utilita te rei vnde Ray.li.ij.ti.de negō.secularib⁹ dicit q̄ ad nullū usum sunt utiles nisi ad peccandum future superflue ac sumptuo se camisiaꝝ quas pcipue faciūt hispāi dā tes ꝓ futura vnius camise pl⁹ in duplū uel triplū q̄ ualeat tota camisia ⁊ similia ⁊ ibdit q̄ peccant faciētes uēdētes seu al'. alienantes seu tenentes pdca ⁊ satis inter pdca uī posse dputari ⁊ racamaturas sūp tuosiores ⁊ inutiliores ꝓpter idēptitatē ⁊ maioritatem rōnis.ff.de legi.l.nō pnt. z.° ex pte utentis qñ ad ornatū seu hitus maiorem sollicitudinem adhibet q̄ expe diat ut dicit tho.in dco articulo p̄.° Qđ manifeste deprehendit̄ quando circa hoc plus sollicitat̄ q̄ circa ea que sunt salutis

contra illud mt. vi. ꝑmum querite regnū
dei. Secto rōne ſcandali nam dñs dic mt
xviij. ue illi ꝑ quē ſcandalum uenit unde
abſtinere debem⁹ etiā a licitis ꝓpter ſalu-
tē ꝓximi ne vz ei det occaſio ſcandali al'
ſumus extra caritatez Ro. xiiij. ibi. ſi ꝓp'
tibum frater tuus ſcandalizat' ꝛc. vñ tho.
dicit 2ª 2ᵉ. q. xliij. articulo viij. ꝙ tempo-
ralia que ſunt nr̄i oñij ſunt dimittēda ad
tollendum ſcandalum ꝓximi quando ꝓ-
cedit ex infirmitate uel ignorancia omino
ergo oꝑtet ꝙ in uſu ornatus remouea-
tur ſcandalū a ꝓximo. vnde ⁊ alex. de al'.
ſuper 2ᵒ. ſen. dicit ꝙ licet ſm nobilitatem
ꝑſone ⁊ conſuetudinem terre ⁊ dignitatē
officij ſe ornare ꝑciosis ueſtibus ita tamē
ꝙ abſit libido in uolūtate ⁊ ſcandalum i
exteriori ope hoc autem ſcandalum poteſt
contingere dupliciter. primo ſi ex ornatu
aliquis inducitur ad peccatū puta ad utē
dum ſimili ornamento quod ſibi nō com
petit ſiue ad aliud peccatum preſertim ad
carnalem cupiſcentiam ſiue ornatus uiri
inducat mulierem ſiue ornatus mulieris
inducat uirum qđ frequentius contingit
ex quadam humana fragilitate eccleſiaſti.
xix. vinum et mulieres apoſtatare faciunt.
etiam ſapientes ⁊ ideo cum ꝑſona aduer-
tit ex ſuo ornatu aliquem ſeu aliquam in
duci ad ſcandalum peccati debet omnino
ab illo abſtinere oſtat autem ꝙ ornatus ⁊
pulchritudo mulieris faciliter allicit ad
concupiſcentiam ut in dicta auctoritate.
eccleſiaſtici vinum ꝛc. ⁊ patet ꝑ experientiaz
exemplum habet' ij. R. xi. in dauid tam ꝑ
fecto uiro qui ex ſolo uſu barſabee indu
ctus ē ad adulterium ⁊ ꝓpter hoc dic tho
in dicto articulo. ij. ꝙ circa ornatum mu-
lierum eadem ſunt attendenda que cō ter
dicta ſunt circa exteriorem cultum inſup
⁊ quoddā aliud ſpeciale. ſ. ꝙ mulieris cul-
tus uiros ad laſciuiam ꝓuocat ⁊ iō etiam
ex hoc ſolo mulieres oino deberent abſti-
nere ab ornatu aut illo uti cuz multo mo
deramie ⁊ honeſtate ⁊ tremōe ne orto ſcā
dalo ex earum occaſione dicat' illis ve uo
bis. z. modo accidit ſcandalum qñ ꝑ orna
tum ſm ueriſimilē directurā extremis ne-
ceſſitatibus pauꝑꝝ derogat' hoc enim ca
ſu detrahit' ornatu eccleſiaſtico ita ut etiā
ſacra uaſa diminuant' ⁊ expēdant' i huiuſ
mōi neceſſitate ut lxxxvi. di. ꝓpatiamur. ⁊
xij. q. ij. auruz fortius ergo detrahi debet
ornatui ꝓphano licet aliaſ de ſe nullā aliā
haberet illicitatem tenet' enī ex neceſſita-
te quiſq; ſbuenire exītibus in talibus in-
digētijs de ſupfluo neceſſitatis nature lz
nō eſſet ſupfluū reſpectu condecentie. ut
ꝓbat' in ꝓallegatis. c. vbi dī ornamenta
condecentia ornatui eccleſiaſtico debere i
huiuſmodi neceſſitates expendi. ⁊ nō. ri-
car. ſup xv. di. iij. ſen. Septio rōe conſuetu-
dinis ut ſi quis conſiderata conditiōe ſua
excedit in ornatu metas cōſuetudinis bo-
norum inter quos conuerſat' xli. di. c i. nā
conſuetudo irrationabilis non excuſet lz
grauat vt in. c. fi. extra de cōſue. ⁊ ſatis dī
irrationabilis ſi interueniat aliqđ de ꝑfa-
tis inconuenientibus ut ex ꝑdictis clare
colligi pōt. Octauo rōne defectus cauſe
vt qa ex nulla rationabili cauſa qs moue
tur ad uſum ornatus ſed ex ſola cōplacen-
tia uoluntatis in hoc enim ipſo uī ⁊ ordi
ni nature contrariari ⁊ creatori iniuriari. vñ
boeci⁹ li. ij. ꝓſa. v. de conſolatione dicit. ſi
rerū verſa eſt conditio vt dīnum merito
rōnis aial non aliter ſibi ſplendere niſi in
animate ſuppellectil' poſſeſſiōe videat'. et
alia ſuis quidem contenta ſunt uos autez
deo mente ſimiles a rebus infimis excel-
lentis nature ornamenta captati. nec itelli
gitis quātum creatori nr̄o faciatis iniuriaz
Item hoc ipſo uī ſequi vitia ⁊ contrariāi
virtuti. vñ greg. ait omel'. xxiij. ſūt non
nulli q cultū ſbtilium ꝑciosarūq; veſtiuz
putant nō eſſe peccatum ꝙ ſi vz culpa nō
eſſet nequaq; ſm deī tam vigilant' expe-
meret ꝙ diues q torquebatur ap̄ inferos
biſſo ⁊ purpura indut⁹ fuiſſet nemo qp-
pe veſtimenta ꝑcipua niſi ob inanē gl'am
querit vz vt honorabilior ceteris eē uīdā
tur. Res ipſa teſtatur qa nemo vult ibi

ꝑciosꝭ vestibus idui vbi ab alijs nō possꝫ uideri quaꝫ culpam possumus melius ex diuerso colligere quia si abiectio uil' uestimenti uirtus non esset euangelista uigilāter de Joanne non diceret marci ꝓ erat in uestꝰ pilis camelorꝫ Quo ad zm ꝑncipale vꝫ quale peccatū sit in usu illiciti ornatus dicendum ꝙ si fiat intentione deliberata ꝓpter ꝺplacētiam libidinosam sui uel alterius clarum est ꝙ peccatum mortale cum cōsensus etiam in solaꝫ delectationeꝫ peccati mortalis sit mortale ut.s. delectaº Si autē ex quadam uanitate uel leuitate ꝓpter iactantiam quādam quis utat ornatum non semp peccat mortaliť ꝫ qnqꝫ uenialiter ꝑm tho.za zę.q.clxix.articulo.ij Ad horꝫ clariorꝫ intelligētiam dicenduꝫ ꝙ in tali usu illicito duplicit' potest contingere peccatum ueniale. ꝑmo quando uitium est in sola intētione ꝛ hec intentio non est deliberata nam sine deliberato cōsensu non ꝺuenit' ad rōnem mortalis vnd' ꝛ tho.za zę.q.clxij. dicit ꝙ supbia ꝑm genus suum est mortale sicut tamen ꝛ i alijs que ex suo genere sunt mortalia puta fornicatione uł adulterio. Sunt alig motꝰ qui sunt peccata uenialia ꝓpter eorum ipfectionem quia.s.pūeniunt iudicium rōis ꝛ sunt pter eius ꝺsensum ita etiā circa supbiaꝫ accidit ꝙ aliqui motus supbie sunt peccata uenialia dum eis rō non consentę zō respectu puitatis rei nam qđ modicuꝫ ē, rō apprehēdit quasi nihil ut nō.tho. za zę.q.xlvi. articulo vi. nisi in isto modico adesset magna mentis libido naꝫ talis libido etiam in puis inducit mortale ut nō bonauē.xvi.di.iij.sen.extra pdictos ergo casus i tali usu illicito uidet' includi mortale ꝓpter multa mala ꝛ peccata que solēt illi accidere ꝛ saltez nūqꝫ deest uitium supbie q ē appetitus honoris seu ꝓprie excellentie ut patet ij.sen.di.xlij.c.ex superbia. ꝺiuncto dicto gregō. in dicta omel'. xxiij. ibi nemo quippe uestimenta pcipua ꝛc. et erpſſe habet' xxi.q.iij.ois.ubi dī omne gp pe qđ nō est ꝓpter necessitatez suam sed ꝓpter uenustatem accipit' elationis habet ealūpniam quēadmodum magnus ait basilius ꝛ ut ex predictis patet supbia ꝑz genus suum est mortale Jtem quia si in tl'i ornatu adest sumptuositas includit' i illo magna iniustitia ꝛ auaricia vnde xlvij.di .c.sicut bi.dicit Ambrosius quis tam iniustus ꝛ tam auarus qꝫ qui multorū aliēnta non suum usum sed abundantiam ꝛ ꝺlicias facit.auaricia autem magna peccatū est mortale ut patet.s.auaricia imo radix est omnium malorum ꝑmo tbi.ultimo ꝛ computat' ꝓ idolatria ephe.v. Jtem iniusticia ex suo genere importat peccatum mortale ut nō.tho.za zę.q.lix.articulo 4º. ꝛ ꝓpter pdicta ꝛ alia talis illicitus usus singulariter deum ad iram ꝓuocat Jſ. ij.ubi ꝓ eo ꝙ eleuate sunt ꝛ sipho ꝑmo ibi visitabo super ꝑncipes ꝛ sup filios regis ꝛ super omnes qui induti sunt uestę peregrina ꝛ predicta maxime obtinent ꝙ utentes a tali illicito usu nollent desistę cum contemptus ꝛ philipēsio etiam uēialium sit mortale peccatum ut dicit glo.ꝺ penitētijs di.i.in.c.tres sunt.sup ꝟbo oppriment ꝛ pōt colligi ex pdictis per bona ué.super xvi.di.iij.sen. Quo ad ętium ꝑncipale vꝫ si circa prefatum usum possit aliquis excusari uidet' dicenduꝫ ꝙ si utēs in illo nō delectat' nec possit illuꝫ omittē absq notabili scādalo quo dempto omitteret.ꝛ si in illo usu non apparet aliquid inhonestum nec ex illo dat' alteri scandalum mali.exempli uel alterius peccati ꝙ possit excusari exemplo beate cecilie. que desup auro textis uestibus utebat' quas tamen penitus contempnebat ut ex eius patet hīstoria et exemplo similiū. ꝛ facit extra de regō iurī .c.ꝙ non est.ꝛ ꝑz hoc dictum debet intelligi Jo an.in.c.ea que.de regō.iuris in vi.in nouella. b

PActum ꝑpacta q̄ faciunt ꝓres ł guardiāi ꝺuentuales religiosorum mendicantium de suoꝝ

conuentuum assensu cum ꝑlatis uel ꝓ/nis ecclesiarum in illis locis ubi habita/bant debent ꝑpetuo seruari nō obstante ꝙ non fuerit assensus magistri ℓ ministri ꝓuincialis aut generalis aut ꝙ sedes apo stolica quo ad fratres minores auctoritatē non prestiterit extra de pac. quia ex eo.li. vi. ¶Pactum patꝫ factum a filia duꝫ nu prui traderetꝫ ꝛc. uide.s.de.s.ſ.iij. Q̃ etiā nudo pacto obligatꝫ quis ſm.s.lex ſ.x.v xij.⁊.j. ꝓmissio pactum de non recipiēdo ad sepulturā uide.j. sepl'tura ꝓmo.ſ.iiij

P Alla Dicitꝫ palla lineꝰ pannus ꝺsecratꝰ q extenditur sup altare ⁊ super ꝙ extēditur corpale ⁊ de palla aliquid dc̄m est s.consecratio uestium.ſ.i. similiter de corpali.s.corpale

P Allium ut hic sūitꝫ est speciale ornamentum archiepoꝝ in quo plenitudo pontificalis officij confertur. extra eo.nisi.debet autē palium pcti a ꝑp infra tres menses a tempe consecrationis siue confirmationis si ante fuerat cōsecra/tus aliter si accusetꝫ potest remouerī di. .c.qm.⁊ dēt pcti cum instantia di.c.prisca et debꝫ petens prestare sacramentū fideli tatis et obedieⁿ romane eccleᵉ. di.c.opta/tum extra de elec.significasti. Item i datō ne pallij dēt dari nouum ꝓuilegiū ul' āti quum innouari di.c.rōnis ⁊ .c scriptorū. Item recepto pallio ⁊ non ante potest se archiepiscopum nominare extra eod.nisi. nec ante posset concilium conuocare cōficē crisma dedicare basilicas ordinare clericos seu episcopos cōsecrare extra de elec.quod sicut.ſ.pe. Item archiepiscopus non pōt palliuꝫ suum alteri commodare ꝙ palliū vl'ē psonā eius nō trāsit vnde ⁊ debet cū eo sepelīri extra eo.ad hec ⁊.c ex tuarum. Itē solus romanꝰ pontifex semp ⁊ ubiq utitur pallio. Ceteri autem infra missaꝝ solennia in qualibet ecclesia sue ꝓuincie. non autem si egrediatꝫ ecclesiam ut in ꝓ/cessione extra eo.c.i.⁊ hoc in diebus i gbꝰ concedit̄ in suo priuilegio aliter nō po/test sed bene potest q̃q sin̄ pallio celebra re extra eo.c.fi. a ibi dī rñdemus ꝙ taꝫ in tua q̄ in aliena dioceſi potes absq pal/lio uel scandalis celebrare qui utiq i sua dioceſi non semper debes celebrare cū pal lio sed diebus illis dūtaxat qui in eccle/sia tua ꝓuilegꝰ sunt expressi ⁊ idem qō in hoc.c.nōt in sum.con.li.iij.ti.xxvi.qōe xxxvi.ſm Ray.⁊ addit ꝙ papa semper et ubiq potest pallio uti in signum plenitu dinis potestatis b ¶Patriarche an possit dare pallium uide.j. patriarcha.ſ.ij. b

P Apa ¶Papa debet eligi a duabus ptibus car dinalium aliter qui gereret se ꝓ papa excōicatus est ut sup excōicatio p/mo.ſ.ij.v.iiij. Et plura noua circa electio/nem papē ⁊ reclusionem cardinalium. ext̄ de elec. ubi periculum.li.vi.⁊ ꝙ in illa cōsti tutione collegium cardinalium nullaꝫ po test facere dispensationem seu innouatio/nem ⁊ quedam alia circa hoc in cle.ne ro/mani.de elec. A quo autem ⁊ ubi debeat consecrari habes.s.consecratio episcoporū .ſ.pe.⁊ ultimo. ¶Papa etiam summus inter omnes ipse habet enim plenitudinē potestatis alij partem sollicitudinis.ij.q. vi.de cetero.⁊.c.qui se sāt. vnde cum dns ap'lis dixerit ut laxarent retia soli petro dixit duc in altum.luc.v. Itē ei soli dixit ut piscaretꝫ hamo mᵗ.xvij.per quē eminet iurisdictio significatꝫ.xxiij.qōe.i.non tur/batur.⁊.c.est aliquid Item soli petro dic/tum est tu es petrus ꝛc.xxi.di.q̄uis.ideo specialiter ipse est uicarius iesu xpi ⁊ quo dammodo maior homie minor deo extra de transla.inter corpalia. a Idem in sū. li.iij.ti.xxviij.in pn. a Quot sūt casus qui ad solum papam ptinent Vnde ꝫ ray sunt multi de quibus etiam plures. a imo omnes ſm eundem ray ut patet i sū e.ti.q.i. b non transeunt cum generali mandato. sed requirunt speciale di. xvij. huic soli sedi.extra de transla.licet.⁊ de of fi.le.ꝙ translationem ut qō fidei.xxiij.q.

.i.quotiens.di.xij.ꝓceptis. Item transla⁹ epi ℓ electi.s.cõfirmati extra de trãsla. iter corporalia ⁊ de offi.le.c.iij.⁊.iiij. Item depositio episcopi.iij.q.vi.q̃uis.⁊.c.duodum Item acceptatio renũtiationis episcopi ℓ electi.s.confirmati vi.q.iij.deniq; extra de transac.inter corporalia extra ꝺ regula. ij. exemptio episcopoꝝ xvi.q.i.frater. Item restitutio depositoꝝ ab ordine.ij.q.vi.iõ ꝓmo et ij.⁊ etiam supra episcopus.§.vi.

a Adde idẽ in remoto ab officio ex eo q̃ hereticis tradidit ecclesiastica sacramenta uel eos tradidit ecclesiastice sepulture uℓ oblationes seu elemosinas recepit eorum ꝑm glo.Ray.⁊ in dicta.q.i. b Item iudicialis diffinitio seu interꝓtatio ꝓuilegioꝝ suoꝝ extra de iudi.cum uenissent.⁊ idem ꝑm hosti.si dubitet de Rpto apostolico ita q̃ ab alio ꝓ uiam rõnis a .i.iurĩ. qꝺ disponit de ualiditate Rptoꝝ ut extra de Rp.per totum. b solui non possit ut extra de offi.de.le.c.ij. a Idem ꝑz Inno.de interꝓtatione statuti facti p legatuz cuius iurisdictio finita est nec aliquis ei, successit ⁊ idem de dispensatione in casibus qui per eadem statuta pape reseruãt ad hoc est argumentum extra de offi.de.le. .c.fi. b Item mutatio sedis episcopalis vij.q.i.temporis. Item constituere alicui de nouo sedem episcopalem.xvi.q.i.felix. ⁊ arĩ. de con.di.i.de locoꝝ. Item ꝓbicere vnum episcopatum alteri uel unum i duos diuidere seu duos insimul unire hos casus habes xvi.q.i.⁊ tempꝛis. extra de excess.ꝓla.sicut unire.⁊ de offi.de.le.qꝺ trãslationem Item cõmutatio uoti Jerosolomitani extra de uoto ex multa Simile ꝺ quibusdam alijs uotis de quibus uide.ꝑ. uotum.v.§.ij. Item solus papa potest cõcedere ut quis ueniat otra licitum iuramtum extra de iureiurã. uenientes,ℓ etiam de quo dubitat an sit licitũ extra ꝺ elec. venerabilem.qꝺ intelligit ꝑm guil.soluz in arduis.aℓ uide.s.iuramentum.i.§.pe.

a Et ibi patet q̃ hoc habet locum qñ fit omutatio in melius ⁊ q̃ qñ est dubiũ utrum iuramentum sit licitum ⁊ epus põt dispensare b Solus dispensat in irregularibus.s.in criminibus maioribꝰ adulterio extra de iudi.at si clerici.⁊ circa hꝫ uide.s.dispensatio.§.vi.vij.⁊ viij. a Et ibi clarius de hoc. b Solus põt concilium generale celebrare di.xvij.ꝓ totum. ij.q.vi.ideo.solus põt condere canones generalem.xxvi.q.i.si q̃ ar.medium.C.de legi.l.i.solus põt ꝓsonam ecclesiasticam iure suo ꝓuare a hoc uerũ circa collatiões beneficiorum uel uocationem ꝓsonarum ecclesiasticarum ac sui uel aliozuz obseqũ ꝓpter publicam utilitatem uel i similibꝰ ꝓtinentibus ad regimen ecclesiarum ꝓ cõmuni utilitate ut patet per iura.§. allegata b ir.q.iij.per ꝓncipalẽ.di.xix.in mẽoria extra de concessio.ꝓbend.c.quia.solus potest concedere ꝓbendam uel ecclesiaz ñ uacantem eꝫ de concess.prebẽ. nulla.⁊ de Rp.eam te. a Et licet hoc legatus etiaz a latere missus non possit potest tamẽ sibi retinere ꝓmo uacantem ecclesiam etiaz si ecclesia ista patronum habeat ecclesiasticum secus si secularem extra de iurĩ.patrocum dilectus.ꝑm hosti. et in sum.li.iij.ti. xxvij.q.i. b Legatus autem etiam habens plenariam legationem hoc nõ põt in quibuscunq; ꝓlonaribus debeat quis per electionem assumi extra de offi.le.deliberatione.libro.vi. a Ibi dicitur Deliberatione ꝓuida duximus inhibendum ne aliquis apostolice sedis legatus q̃tũcũq; legationem obtinere plenariam dinoscat cathedrales uel regulares aut collegiatas ecclesias seu ipsarum ecclesiarum cathedralium dignitates ad quas ꝺi qui ꝓficiunt eisdem maiores in eorum capitulis post epos exĩtes hñt per uiaz electiõis assumi sue ordinationi coll'oni ꝓuisioni electioni aut dispõni qũocunq; reseruet nec de ipsis ordinandis conferendis disponendis se aliquatenus itromittat neq; aliqꝺ quomin⁹ ad quos ꝓtinet eligere aut postulare libere ualeant cum uacabunt obstaculum qũolibz interponũt decernẽtes

quicquid contra hoc actum extiterit eo ipso irritum est ⁊ inane. b Solus pōt excōicatum a se absoluere extra de elec.ue nerabilem.⁊ uide ō hoc.s.absolutio pmo ·ſ.iij.v.in. Solus potest absoluere excōi/catum a suo delegato q̄ nolebat obedire sine diffinitiue si steterit i excōicatiōe per annū extra de offi.dele.querenti a Jō é de excōicato a legato uel delegato cuius iurisdictio expirauit ⁊ nulluo successit ut in dicto.c.querenti.extra de offi.or.pasto/ralis. Solus cognoscit appellatione pe/nitus remota ix.q.iij.cuncta.⁊.c.aliorum. solus cognoscit de causis ad eum delatis. per appellationem uel relationem extra de offi.le.licet a Est autem relatio cum iu dex causam instructam remittit ad papaz ut eam diffiniat si uoluerit ⁊ pendente hꝫ relatione non ualeat ꝓcessus iudicis q re tulit ut in.v.c.licet.⁊ nō.in dca qōe.i.fm glo.Ray. b Solus ordinat illū ad su/periores quem ordinauit subdiaconum ex de temp.or.cuz in distribuendis. solus cō cedit pallīū di.c.palliū. l' hꝫ guil.ēt alij q decendi habent priuilegiuz ut patriarche uide ·j·patriarcha. Item solus semper et ubiq̄ pallio utitur extra de usu pallij ad hōnorem Item solus dispēsat cū bigamo extra.iij.di.lector.extra de biga.nup.uide ō hoc.s.bigamia ·ſ.pe. solus dispensat cum il legitio ḡtum ad ordines sacros ⁊ bene/ficiū cum cura uel psonatu extra de fi.pſ/by. is qui.li.vi. Similiter cum minore qui ꝓmoueat ad curam animaꝝ uł dig/tates nisi ḡtum ꝓmittit epis.s.dignitas ·ſ.in. Similit de eo qui nō est in sacris uł alit est ō iure idignus a .s.positiuo sec9 si de iure diuino sup quo non dat p ho/minem dispēsatio b ut ꝓmoueat i epz ar.extra de elec.ducuz·ſ.fi.⁊.C.de cri.sa/cri.l.disputari solus dispensat ut si quis hēat plura beneficia cum cura uel pluref dignitates uel psonatus etiaz si curam ñ habeant aut etiā in eadē ecclesia a .s.q quis possit habere plura bñficia uł digni tates in illa ut i iuribus de quibus statiz

b Ex de pben.de mulcta.⁊ de consue.cō suetudine li.vi.solus pōt conferre ordinē sbdiaconalem die dnico et alijs papuis fe stis ut.s.ordo.ij·ſ.vi. Soluz ad eum ap/pellat omissis medijs.ij.q.vi.c.iij.iiij.⁊.v ⁊.c.de cetero.⁊ ij.q.vi. metropolitanum. xi.q.iij.puenit. a hoc capl'm puenit nō uł ibi haberi b Addit hosti.q̄ legatus uidet habere idem priuilegium extra ō of fi.le.c.i.qō obtinet tantuz de consuetudi ne ut dicit. a hoc tū non ponit hosti sed dicit q̄ hoc optinet de consuetudine quic qd alij scribant ut in dicta.q.i. in sum.li. iij.ti.xxvij.⁊ sic innuit q̄ obtinet de iure ⁊ consuetudine ⁊ fact.ij.q.vi.decreto.⁊ i .c.i.extra de offi.dele. b Similit pria/cha uide ·j·patriarcha·ſ.ij. Item maiora negocia ad papam sunt referenda.ij.q. vi. omnis oppressus.⁊ iste casus multos op/tinet ut dispensationem in simonia uide ·j·simonia vi.⁊ in.vij.·ſ.ulti. Item in ho/micidio uoluntario.l.di.miror a uł etiā culposo.e.di.c.bi qui. b Etiam cum il le qui excōicatus celebrauit ut.s.excōica tio.i ſ.xxxij.qui incipit effectus circa finez ⁊ similit cum ille qui excōicatus recipit ordines ut sup excōicatio.i·ſ.xx. qui incipit quidqd de ill' addit etiaz hosti. alios casus ut q̄ supplet defectum regis uacan/te regno extra de elec.cum inter uniuersas in fi.et extra de sup.ne pla.gndi.li.vi. Jté defectum impatoris extra de fo.compe.lz ·ſ.i. Item electum impatorem confirmat uel cassat uel etiam impatorem deponit. extra de elec.uenerabilē.⁊ de sen.⁊ re.iudi ad apl'ice Et qñcūq̄ etiā pnceps secular. fuerit inutilis ⁊ negligens circa regnum ⁊ iusticiam pōt per papā deponi.xvij.qōe iij.si quis deinceps. xi.q.iij. nullus.xxij. q.v.pceptū.vñ zacharias pp deposuit lo/douicū regē francoꝝ.xv.q.vi.alius.⁊ Jn no.iij.ottonē ut in dco.c. uenerabilem et Jnno.iiij.federicū ut in. dco.c.ad apl'ice. a Idem in sum.cō.li.i.ti.v.q.xiij. b Item solus absoluit illos excōicatos de quibus dictum est.s.absolutio pmo·ſ.iij

Jtē solus electionem nundū factam ꝑ nū ciat nullam si fiat extra de elec.innotuit. Jtē solus habet canonizare sanctos.ut.s. canonizatio Jtē qđ ualet facit non ualere ⁊ ecōuerso extra de excess.pla. tanta.extra de concess.pben.ostitutus. Jtē nulli sbiacz decz tñ eū iura suare exī de sup.ne pla.lz. xi.q.i.puenit. Sñia eius facit ius extra đ sen.⁊ re.iudi.in causis Jtē pōt monachū tam contra uoluntatē suam q̄ abbatis đ monasterio extrahē ⁊ alicui plato uł ꝑpi i sociū assignare uel secū tenere ix.q.iij .c.fi.⁊ di.viij.quē cōtra mozes xi.q.iij.qui resistit a Jtē ē ꝑ ecclesiastica utilita te ut.i dicto.c fi.ix.q.iij b Jtē in mio° in multis casibus ipse tñ dispensare pōt ut i gradibꝫ ꝓhibitis ⁊ huiusmōi. a .s.ipedimētis de iure positiuo sup quo ꝑꝑ hēt plenā ptātē.xxv.q.i.§.si g̃. b Extra de resti.spo.lr̄as.exī đ osan.⁊ affi.nō debet Jtē ordinat eodē die q̄ osecratꝰ.exī đ elec. qđ sic̄.§.ptēa a potius in.§.sup eo. b Jtē solꝫ pōt clericū đpositū siue dēgda tū restituere ut.s.epōs.§.vi. multa alia ad papā tātū ptinentia in uarijs casibus ꝓti culari poterit inuenire. a hec ⁊ alia i sū nōnt̄ li iij.t.xxvij.q.i.iter que est ꝓz hoc i q̄ ꝑꝑ ñ pōt iudicari ab aliq̄ ñ đ hereti xl. di.si ꝑꝑ ł nisi sbmittat se iurisdictioni alte riꝫ.ij.q.vij.nos si incōꝑtenter. Jtē ꝑm hugō q̄ ꝑꝑ pōt concedere simplici sacerdo ti q̄ ofirmet ⁊ q̄ crisma conficiat ⁊ oēs ordines conferat ꝑter epālem quem non hēt ⁊ uirgines osecret ⁊ q̄ possz concedē diacono q̄ conferet diaconatum ⁊ mio res ordines ⁊ cuilibet habenti ordiné pos set concedere q̄ conferret illum ordinem ⁊ q̄ posset etiā concedere laico q̄ consecrz virgines.si tamen talis consecratio posset fieri sine missa ał non.sed ꝑm glo.ray.tu tius est dicere q̄ ea que sunt ordinis non pōt alijs demandare qui non habent or dinem qui exigit̄ ad exequendum id qđ demandat̄ sed ea que sunt iurisdictionis pōt.tio.uero dic̄ q̄ ꝓbabilius dicitur q̄ papa pōt omittere sacerdoti q̄ cōfirmz sz nō inferiori q̄ hoc ptinet ad pfectionē coz pis mistici sup qđ habet papa plenitudi nem ptātis.Sed nō posset simplici sacer doti omittere q̄ aliquē ordinaret in sacer dotem q̄ sacerdotium ptinet ad corpꝰ xp̄i ueruz respēu cuiꝰ non ē maioz ptās epi q̄ sacerdotis posset autē omittere sacerdoti simplici conferre minozes con. pc.ut i.d. .q.i. b Jtē ꝑꝑ possit tollere leges ci uiles Rnde ꝑm Jo.an.ubi papa non habz tempozalem iurisdictionē nō potest tollē legem quo ad foz ciuile nisi in his i qbꝰ vertit̄ ꝓiculum aie cum ptātes distincte sint xcvi.di.cum ad uerum.⁊ di.x.quoniā extra qui fi.sint le.cām.ij.in his autem in quibus ꝓriculum anime uertitur quo ad utrunq̄ foz tollit legem ꝓbat̄ extra de iudi.nouit.⁊ đ rescrip.c.fi.⁊ đ secūdis nup .c.pc.⁊ ul. ⁊ đ fo.cō.c.ul.li.vi.⁊ đ iurīu.c. ij.li.vi.⁊ đ excep.c ij.li.vi.⁊ de sē.ex.đcēi mus.li.vi.nam in his leges sacros canōes imitari nō dedignant̄ extra de iudi.cleri ci.⁊ in auc̄.ut clerici ap.ꝓpios epōs ad fi. a coll̄.vi. b Jtē papa possit absol uere aliquē ab obligatione qua tētur hōi Rnde ꝑm Jnno.pot facere lī de plenitudi ptātis ar.ix.q.iij.ꝑ ꝓncipalē.C.de q̄. pre scrip.bñ a zenone.C.đ pci.impa.offe.l.q̄tū. Jdem hosti.⁊ ber. a hoc uerum ex causa ⁊ etiā ptinentibus ad officiū eius ut patz in iuribus allegatis ał secus.ff. de iusti.et iure.l.iusticia.§.iuri. p̄cepta. b Papa etiam ante coronationē suam pōt exercer officiū suū ⁊ qui hac occasione lr̄as eius impugnaret excōicatus est ut in extraua. benedicti.xi.que incipit. q̄ non nulli cas in quibꝰ papa raro uel nūq̄ dispēsat hñ tur.s.dispēsatio.§.ante pc. a qui incipꝫ sūt alij. b

Paraferna a ał parafer nū.ꝓz catholicon. b Paraferna ē q̄q̄d hēt mulier ꝑter dotē ⁊ dr̄ a pa qđ ē iux ⁊ ferna qđ ē dos quasi iuxta dotē licet in quibusdā religionibꝰ talia nō ha beant locuz ubi ꝑm osuetudinem uir oīa

mobilia mulieris recipit in dotem ⁊ oia mobilia sūt cōia hēt autē paferna puleᵐ ad istar dotis. sicut enim uxor hēt oia bona mariti tacite obligata ꝑ dote sic ⁊ pro rebus pafernalibus mārito dotis datis nisi ꝑ spāle ⁊ exꝑssā obligationē sibi ꝓuiderit quia tunc alij uī renūciare. C. de pac. con. l. fi. a Idem in sū. cō. li. iiij. ti. xxv. q iij. fm Ray. ⁊ glo. eius. b Quietā fm hostiē. si pafernalia inferantᵉ in domo uiri eo sciēte ꝺuenitᵉ maritus ꝺepositi uel mā ꝺati nisi dominiū translatū fuerit ī maritū. a Qꝺ nō ꝑsumitᵉ nisi exꝑsse appareat fmᵐ eū. hosti. ⁊ in dca. q. iij. b Quia tūc ageᵗ ꝺitione certi uī sine cā ī ob cāz a Ista sūt nōia iuris que paꝛ faciunt ad forū pīiale ⁊ īportantᵗ in effectu ꝙ quis hēt ius ꝓtendi actione psonali. i. iure q̄ respicit ad obligationē psone ⁊ non rei. b

Parentes De pafernalibus nō ꝺēt se maritꝰ intromittere muliere inuita ꝙuis bonū undēᵗ ut sic mulier seipsā uiro ꝺmittit sic ⁊ cōmitteret res suas. C. de pac. cō. l. hac lege a Idem in. ꝺ. q. iij. b

Utrū filij teneāᵗ alere parētes Rnde filij locupletes tenēᵗ nutrire parentes egenos sic parēres locupletes tenēᵗ filios Et nōie parentū ⁊ filiorum intellige omnes ascēdentes ⁊ descendētes in auc. ut lic. ma. ⁊ aui. ·ſ·illud quoq. coll. viij. cessat tamen hꝺ obligatio ꝓ hosti. si illi pōt sustentari ꝺ bonis ꝓpꝛijs ī de suo artificio a nā hꝺ obligatio alendi non cadit nisi circa indigentes. ꝺicto ·ſ·illud. b Et de hoc etiā. ē. familia ·ſ·i. ⁊. ē. expositus. Utrum autē opa pietatis in pntes possint pētermitti occasione religiōis Rᵉ. ſ. religio. i. ·ſ· iij.

Paricida Paricida ꝓꝛie ꝺicitᵉ q parentem occidit quasi parēticida. si tñ lex q̄ punit picidas locum hēt ī ꝺoibꝰ ascendentibꝰ ⁊ descēdētibꝰ in infinitū Item locū hēt ī uxore uiro nuro genero. uitrico. socero. patruo. auūculo. amita. cōsobrino. patruele. patrono. nouerca. spōsa. patre ⁊ matre spōsi ⁊ spōse. Et similiᵗ itelligas si fēia p̄dictas psonas ꝺiūctas occiderit ī ab eis occidatᵉ Itē qui emit uenenū ut hꝺ fieret. ff. e. l. i. iij. ⁊. iiij. a In. ꝺ. l. i. ꝺī. ⁊ qui emit uenenuz ut patri ꝺaret ꝙuis ꝺare nō potuerit b Sīlr cēs cō scij. tenentᵉ. ff. e. l. utrū. Que é pena paricide Rnde fm leges é ut ꝓmo uirgis cedatᵉ ꝺeinde sacco cozij ꝺsutus cum cane ⁊ gallo gallinatio vipera ⁊ simia in mari iactetᵉ uī ī amne ꝓximū ut oium elemētorū usu careat ⁊ celū supstiti ⁊ terra mortuo auferatᵉ ⁊ si mare ī ānis nō sit ꝓxiꝰ bestijs ꝺbijcitᵉ. C. e. l. i. ff. e. l. penul.

Parrochian us a lienꝰ ī festis ꝺ missa eiciēdꝰ ē ut. s. missa ·ſ·pe.

Paterfamílías ꝺebet regere ⁊ educare familiam suā ut. s. familia ·ſ·i. ⁊. s. expositꝰ. ⁊ supra parentes.

Patientia Quid sit Rᵗ. tho. zª zᵉ. q. cxxxvi. sīc ꝺīc augꝰ in li. de patiētia. Patiētia é qua equo aio mala tolleramꝰ. ne aio iniquo bona ꝺseramꝰ ꝓ que ad meliꝰ pueniamꝰ de qua etiaz ꝺī Jaco. p. patiētia opꝰ pfectū hēt Et gregt in omeˡ. patiētia é radix ⁊ custos oiuz ꝺtutū. Utꝛ iiurie semp sint patienter sustinende Rnde fm thꝺ. zª zᵉ. q. cviij. mali tollerandi sunt a bonis in hoc ꝙ ab eis iniurias ꝓꝛias patienᵗ sustinēt fm ꝙ ozvñ sup illud canti. ij. sicut liliū intʳ spinas ꝺīc glo. nō fuit bonus qui malos tollerare nō potuit nō autē tollerat eos ut sustineat iniurias ꝺei ⁊ primoꝛ vñ Crisosto sup. mtʰ. In iniurijs ꝓꝛijs eē quēpiā patiētē laudabile est iniurias autē ꝺei dissimilare nimis est impiū hꝺ tñ intelligēdū est qñ iniuria illata psone ad solam psonam ꝓtinet tunc enim patienter sustinendū est qñ autē redūdat in iniuriā ꝺei uī ecclesie

tunc dēt aliquis ꝓpriam iniuriam ulcisci ut patet de helia qui fecit descēdere ignez sup eos qui uenerant ad ipsum capiēduz. 4°. regum p. Similit heliseus maledixit pueris ipsum irridentibus iij. Re. ij. Et siluester pp excōmūicauit eos qui ipsum i exilium miserunt ut. xxiij. q. iij Guillizarius huiusmōi enim pcepta patientie itel ligenda sunt ſm ppationem sī. ut Aug⁹ dicit in libro de ſmone dñi in monte.

Ite pcutienti unam maxillam semp altera sit pbenda Rnde ſm vl. aug⁹ in epistola d puero centurionis dicit q pcepta patientie magis sunt ad ppationem cordis q ad opus qd in apto fit ut in secreto teneatur cum patientia in manifesto autem id fiat qd eis uī ꝓdesse quibus bene uelle debemus. vnde et dominus se pcutientem reprehendit. Jo. viij. ⁊ paulus pcussus i facie dixit percutiet te deus paries dealbate act. xxiij. si aute hoc non ꝓdest tunc pcutienti unam maxillam ḡtum ad animi promptitudinem exhibenda est altera nec resistendum est malo q pr patientiā psecutores deo lucrari possum⁹ Ad materiā patientie ptinere pōt supra ra. ⁊ s. contumelia. j. uindicatio.

Patriarcha

Et primas sunt diuersa nomina sed cōmuniter idem sunt in re. xcviij. di. puicie ꝓprie tamen dicunt patriarche quattuor pncipales. s. constantinopolitanus. alexandrin⁹. anthiocenus. ⁊. hierosolimitanus. ⁊ ſm ordinem hic positū est etiā eorū maioritas ut extra d puile. antiqua. Alij uō ꝓprie dicūt pmates ut aglegiēs grādens cāturiēs ⁊ hmōi. Idē i sū. li. iij. ti. xxvij. q. ij. ſm Ray. ⁊ glo. eius b Quot sunt puilegia quatuor pncipaliū patriarchaꝝ. Rnde quatuor sunt pmum est q p⁹ ḡ receperūt palliū a sede apostolica cōferūt pallium metropolitanis qui sunt sb eis. 2^m est q recipiunt fidelitati. ⁊ obedientie iuramentū ꝓ se ⁊ ꝓ romana ecclesia. 3^m ē q faciunt ante se ubiq crucem deferri ī ubi pp fuerit aut eius legatus utens insignijs papalibus. a apostolice legatiōis ut in. d. c. antiqua b Et nisi in urbe romana. 4.^m est q appellat ad ipsos omissis medijs h oia hñtur extra d puile. antiqua. in tex. ⁊ glo. precipue Inno. a cō cor. glo. Ray. ut in. d. q. ij. Sed ut ibi p3 aliqui dicunt q ecclesia constantinopolitana habet ultra alios patriarchaꝝ duo specialia puilegia similia romane ecclesie. v3 q deponit epos suos sicut ⁊ romana ecclesia. ar. iij. q. v. q. suspecti. Item quia appellat ad ipsam sicut ad romanaꝝ omissis medijs ⁊ hoc dñt uelle canon. ille renouātes. xxij. di. ubi. ⁊ hoc sentit glo. ⁊ ibi etiā dicit de alexādrino ponit tamen sb dubio sed in dicta. q. ij. dicit ſm hug. q alexandrinus non pōt deponere epos incōsulto papa nisi supr hoc habeat puileginm speciale. b Sed que iurisdictio patriarche siue pmatis in sbditos suffraganeorū suoꝝ Rnde p3 Ray. hñt iurisdictionē in octo casibus. pmus est cum appellatur ad eos di. xix. puincie. 2° cum uacat ecclesia metropolitana ⁊ postulat pmas q disponat de rebus ad metropolitanū ptinētibus. s. custodiendis. extra de offi. or. pūti. li. vi. 3° ex consuetudine uel puilegio. a .s. pōt agere qd sibi ex his conceditur. ut in .c conquestus. de quo .j. b Hos duos casus hēs. ix. q. iij. conquestus. 4° cum sup arduo negocio dubitat nec pōt in puinciali consilio t̄miari tūc enim metropolitanus dēt pmatem consulere. di. xviij. de conciliis. a Hoc .c. non uī ibi haberi. Idem tamen nō. in sum. con. eo. ti. q. iij. Quintus cum metropolitanus est negligēs ⁊ remissus pōt supplere defectū ei⁹. ix. q. iij. cum sim⁹ vi⁹ cū aliqs oquerē tur de archiepo pmas esset iudex eius xi. q. i. si clericus vij⁹ si sbditus metropolitani oqueratur pmati q iniuste ipsum excōicauit ⁊ pmas remittat eum ad metropolitanū ut absoluat ⁊ ille non possit absolutionem obtinere poterit absoluere patriarcha ita q ꝓcipiat ei q metropolitan⁹

satisfaciat alias reducet eum in eandem se tentiam. a nisi constiterit eum iniuste excõicatum ut in.c. de quo statim b Extra de offi.ad repmẽdã. Octauus é ꝙ si archiepꝰ uꝫ epꝰ fec̃ mandatum illicitũ uꝫ iniustum ⁊ subditus appellauit ad papam potest patriarcha declarare ꝙ subditus legitime appellauit. argumẽtuz extra de app.sollicitudinem. a Idem in dca questione.iij. b

Patronus siue ius pronatꝰ ꝫz hosti. est ptãs repñtandi instituendum ad beneficium ecclesiasticum a .s.simplex ⁊ uacans ſm Ray. ⁊ in sum.cõ libro.i. ti.i.q.lxxx. ubi notant hec omnia que in isto pncipio ponũt ſm Ray. goff. Inno.hosti.⁊ her. b Et ꝓuenit ut goff dicit de ecclesie fundatione dotatione soli collatione.xvi.qõe.viij.filiꝰ.⁊.c.quicunqz vñ xꝝ. Pronũ faciũt dos edificatio fũdꝰ Et ius patronatꝰ ſm diuersas regiones diuersimode nominatur qñqz dicitur aduocatio extra eodem quia clerici.qñqz uice dñatus uel custodia siue guardia extra eo.ptẽa.⁊.c.qm̃.qñqz dicit ius frequentationis uꝫ ꝓcessionis.xvi.q.vij.pie mentis ⁊.c.frigentius.hec enĩ oia ꝓ eodem supponunt extra de sta.mo.in singulis.ꝯ.fi. Quot ius competit patrono ecclesie xꝝ q drupler ius competit ei.vñ xꝝ Patrono debet honor onus emolimentum.pñtat presit defendat alat egenus. Primũ ꝯ est ꝙ ipse bet pñtare instituẽdũ ad prebẽdas siue ecclesias non collegiatas extra eo.ferre ꝓ totum. In collegiatis uero non electioni faciende sed iam facte postulat assensus patroni. a Et etiam faciende qñ sibi ẽ concessum ab epo in fundatione ecclesie si patronus ẽ clericus.si uero laicus a papa ut in.c.de quo statim coniuncta gl b extra.e.nobis.zm est ꝙ quasi principalis pmus in processione incedit xvi.q.vij. pie mentis.⁊.c frigẽtius. a In his uribus nõ uꝫ hoc bene ꝓbari sed facit dcz.c. uobis. b zm est ꝙ defensor est ꝓcipuus ecclesie ⁊ ideo tenet eam defendere ab oibus oppressoribus xvi.q.vij.filijs. 4ꝰ é ꝙ si vergat ad inopiã alendus est de bõis ecclesie ut in.d.c.filijs.⁊.c.quicunqz. Item in ipsa fundatione põt patronus laycus de consensu epi certum censum tenere. exẽ eo.ptera.ij.sed ultra nihil dẽt exigere nec in aliquo grauis esse extra de sta. mo.in singulis.ꝯ.fi.sed qñ patronus est laycus religiosus ut si aliqui monachi in ꝓpio solo ⁊ ꝓprijs expensis ecclesiam edificauerunt hñt in ea oia tpalia sicut eps oia spũalia ut.xvi.q.ij.sane.⁊.c.statutũ.exẽ de ꝓuile.cũ ⁊ plantare.ꝯ.i ecclesijs.⁊ ỏ capel.mo.c.i.⁊ hñt nihilominus ius pñtandi exẽ de sup. ne.pla.sicut. a Predicta etiam tãguntꝫ i sũ.e.ti.q.lxxxi.ſm hosti.et goff. Sed ·ij· qỏ tẽpꝰ dz pñtare pronꝰ.xꝫ si ẽ pronꝰ laicꝰ tẽꝫ ·j· quatuor mẽses si est ecclesia ꝫ monasterium tenet infra sex menses etiã si ius pronatus habuerit ex collatione laici extra .e.si laicꝰ.li.vi.aliter epus ordinabit de ecclesia ar.extra eo.c.iij.⁊.c cũ ꝓꝫ. Quid si pronus pñtet ꝓmo vnum ⁊ postea alium. Rnde si patronus é laicus iudicio epi relinquit quẽ uelit acceptare. a Lex est ii zo pñtatus est eq idoneus cuz ꝓmo.ut in.c.cum aduocatus.de quo.ꝯ. si est collegium uel ecclesiastica ꝑsona uariare nõ pót sed ꝓmꝰ ꝓferẽdus ẽ exẽ eodez cum aduocatus Quid si unus construat ecclesiã ⁊ ei plures succedant nunquid omnes erũt patroni Respondeius patronatꝰ apud quẽlibet heredũ est insolidum etiã si ex equalibus ptibus sint heredes. ⁊ competit cuilibet patrono quo ad oẽs effectus ꝓter sacerdotis pñtationem. que est ita apud oẽs cõit ꝙ apud nullũ singulariꝫ exẽ e.c.i.⁊.ij. a Et etiaz ꝓter censuz q deberet ex iurl. patronatus cũ oia debita ⁊ credita diuisibilia debeant diuidi ꝓ hereditarijs portionibus.C.de acquiren. heredi.l.ꝓ hereditarijs b Quid si patroni sint plures ⁊ nõ ꝛcordãt in pñtãdo Rnde ille debz ꝑfici q maioribus iuuatur meritis ⁊ a pluribus eligiꝫ.extra eo.qm̃.

Q; si numerus ē equalis recurrendū est ad merita lxiij.di.si forte. Si oia sint eq̄lia potest ep̄s dicere q̄ concordent ⁊ iterum p̄tent lxxix.di.si duo. Si uero non concordant locus est gratificationi extra de elec. uenerabilē.§.obiectioni.x.q̄ autē. Sed si neuter p̄t poni sine scandalo tūc ep̄s ordinabit ꝓut melius uiderit expedire ut ī cō.c.q̄n. a Joē ſm hosti.ut in sum.cō lib.i.ti.i.q.lxxxv.⁊ addit q̄ si ep̄s talē ecclesiam ordinare nō p̄t tūc ecclesiam interdicere dēt ⁊ reliquias extrahere in p̄ronorum uerecundiā ⁊ rubore extra e.c.i. ⁊.ij Et ſm Inno.ber.⁊ eū.hosti.intelligēdum est de reliquiis que sunt extra altare i capsis al' nō licēt. Q; si nec sic p̄t ep̄sci ul' ad cōcordiam reuocari tunc putat recurrendum ad brachium seculare extra d̄ offi.or.c.i.ut in.dēa.q.lxxxv. Et hec intelligenda sunt nisi ex his maius scandalum oriretur tunc enim omittenda forent.l.di. ut constitueret⁹ ⁊ interim durante discordia ponet⁹ ab ep̄o in ecclesia iconom⁹ appellatione re.qui eius fructus aut expēdī in utilitatem ecclesie aut instituendo fideliter reseruabit extra de off.or.cum nos

b Nunquid patroni inter se possunt pacisci ut alterius uicibus p̄tent. Rnde ſm Ber.sic.ar.ff.de usufruc.l.quoti.§.i.⁊ in cle.plures.extra eo. a Et ibi hoc clare hēt⁹ b Idem hosti.sed Inno.nō placz q̄d p̄t intelligi q̄ honestius esset si cōcordarent semper. Quid si inter p̄tantes sit questio quid sit patronus Rnde si non fuerit finita .§. terminū de quo dictum ē supra.§.iij.ep̄s instituat saluo iure eius q uicerit extra e.si uero.⁊.c.quoniam in quibusdam a In dicto.c.si uero dī q̄ ille q euicerit dēt institutum ab ep̄o repētare.

b Quid si patronus p̄tat non idoneū sed indignuz Rnde si patronus sit collegium siue p̄sona ecclesiastica priuatus est ⁊ p ea uice iure p̄tandi.extra de elec.cum ī cūctis.extra de sup.ne.p̄la. sicut. Similiter etiam ſm quosdam si patronus laicus sit ꝓuatus est iure p̄tandi ꝓ ea ⁊ deuolum est ad superiorem uel saltem ꝓuari debet ⁊ tamē ut addit Inno.bñ facit ep̄s si interī remittat ꝓuisionem layco patrono hosti. dicit simplicit' hoc casu q̄ p̄onus laicus est ipso iure ꝓuatus sicut ⁊ clericus dicit tñ q̄ ep̄s p̄t ei reconcedere repētationez ut in sum.con.e.ti.q.lxxxviij.glo. uero.in .c.cu uos.extra d̄ off.or.dicit q̄ non ē ꝓuatus uel ꝓuandus q̄ laicus ē nimis expt⁹ circa ecclesiastica. ⁊ q̄ habet min⁹ temp⁹ ad p̄tandum q̄ clericus uñ ⁊ laicus i p̄tando uariare p̄t sed non clericus extra e.cum autem. b Utr̄ p̄onus possit p̄tare seipsum. Rnde non q̄ tuncunq̄ sit idoneus extra e.p nīas.viij.q.i.in scriptis si tamē plures sint patroni bene p̄nt vnū de se p̄tare.ar.extra de elec.cum in iure.

a Idem ī sū.e.ti.q.lxxix.ſm hosti.goff ⁊ Ber. b Utr̄ pater possit filium ul' nepotē p̄tare Rnde ſm hostiē.p̄t dūmō sit idoneus qui potiꝰ uī p̄tandus q̄ aliꝰ extra de coha.cle.⁊ mu.c.i.⁊ extra de censi.cum ap'lus.§.inhibemus con.goff. Inno.⁊ Ber. a Idem in sum.eo.ti.q.xc.

b Quid si uacante ecclesia ep̄us uocat p̄onū ⁊ ofert ei.Rnde ſm Inno.si nō habuit originē a se sed ep̄s motu ꝓp̄rio contulit ei credo q̄ possit consentire uolūtati plati.ar.extra de elec.cum in iure. a Licet aliqui otradixerint ut in sum. e.ti. .q.xci. b Utr̄ ius patronatus sit spirituale Rnde ius patronatus directe non dicit⁹ ius spūale eo q̄ non cadit i laicum. tamen ſm q̄ potest dici spirituale eo q̄ per ipsum p̄stat̄ uia ad consequendū spirituale bñficiuum.ideo etiam uocatur ānexū spūali ex. eo.de iure.⁊ de iudi.q̄to

Qualiter ius patronatus transferat⁹ ī aliū Rnde ſm hosti.q̄tuor modis. ꝑ qdē ē p̄ succōnē hereditariā.ut hēt⁹.§.v. z°. ex ꝓmutatione. q̄ cū alio spūali ꝓmutari p̄t xvi.q.vij.nemini.extra de rer̄ ꝓmuta ad q̄nes.⁊.c.fi. . ℨ°. ex donatiōe ⁊ qdem si ius p̄onat⁹ donat⁹ layco requirit⁹ assensus epi ex eo. p̄.maxīe q̄n dubitat⁹ ne fiat in fraudē ⁊ transferat⁹ in potētiorē ut ibi

inuit. si uero donet clerico non requirat consensus epi extra.e.ex insinuatione.c illud ⁊ c.significasti a hoc ut uerum q̃ ecclesia uacat aliter ut ꝙ sine consensu epi nõ possit donari etiaz psone ecclesiastice ut in dõ.c.illud. b 4°. ex uenditione ꝙ lz nõ possit uendi specialiter extra eo.de iure tñ transit cum vniuersitate nisi de ipso spaliter accipiat extra eo.ex lris.⁊.c.cũ sm.similit trãsit cum uniuersitate in conducẽte ad firmam siue ad pensionem. ut in .c. ex litteris . a Idez in suz.con.e.ti.qõne lxxxiij. b Utz possit pignri obligari. Rnde de hoc sũt opiniones quidã dicunt ꝙ põt obligari cũ uniuersitate verioz tamẽ ut opio Inno.ꝙ nec simplicit nec cũ uniuersitate põt pignori obligari. a In dca.q.lxxxiij. referunt de hoc opiniones nullã pferendo sed forte dcm Inno. põt uerificari ex eo ꝙ creditoz non põt uti repignozata nec debitoz q̃ trãstulit in creditozem ⁊ sic cuz neuter posset pntare fieret dtrimentũ ecclesie qd nõ dẽt esse i.d.c. cum sm b Utz possit in feudum dari.Rnde cum uniuersitate dari põt. extra e.cũ sm. sed spaliter ⁊ expsse sm hosti.nõ põt quia feudum requirit homagiũ qd ẽ rei tpalis. a Idem in.d.q.lxxxiij. b Si ecclesia hẽt pronuz. utrũ offerri possit p legatuz uide.s.legatus.ꝑ.iij.de his q de nouo usurpant sibi ius pronatus uacantium ecclesiarum uide.s.ecclesia.primo.ꝑ. antepenulti.

PEccatum í Cõit utruz uolũtas ⁊ opꝰ exteriꝰ sit unum pcm.Rñ sm pc. si loquamur de uolũtate ⁊ ope ꝓut sunt diuncta ut cã ⁊ effectus. sic sunt unum peccatũ formalit lz plura mãlit.ꝙ una ẽ rõ ordinandi licet plura de ordiata si uero loquamur ꝓut sunt separata ut puta ꝑz aliud ⁊ aliud tẽpꝰ sũt diuersa pcca ꝙ diuse auersiones ⁊ uersiones. a Idẽ i sũ.li.iij.ti.xxxiij.q.cxcvij. b Quo unũ peccatũ sit grauꝰ altero.Rnde si loq̃mur de pccis eiusdẽ generis inuenit vnũ peccatũ grauꝰ alio sm gradũ transgressionis ut manifestũ ẽ de peccatis luxurie.s.luxuria.ꝑ.i. ⁊ eodẽ mõ de aliis.si uero loquamur de pccis diuso genez erit vnũ pccz q̃uꝰ alio pcipue sm diuersitatẽ obiectoz.s.sm qd ẽ otra aliquid pncipalius uel minus pncipale vñ hoicidiuz qd ẽ otra sbaz hois ẽ q̃uus peccato qd ẽ circa res exteriozes sicut furtum. ⁊ similiter q̃uꝰ ꝙ hoicidiũ ẽ pccz qd imediate otra deũ omittit sicut infidelitas blasphemia ⁊ huiusmodi ut põit tho.pma z̃.q.lxxiij ⁊ idẽ hñ põt.xxxiij.q.ij.si ꝙ ueriꝰ.ubi dr ꝙ hoicidiũ ẽ grauꝰ ꝙ adulteriũ.ut.xvij. q.iiij.sicut q.ubi dr ꝙ sacrilegiuz ẽ maiꝰ pccz q̃ fornicatio. a Con.Ray.ut in sũ.e.ti.q.cc. b Secũdũ qd unũ pcm possit eẽ granius ⁊ leuius Rñ sm Ray. ꝑ qdem ex circũstantijs. nam ⁊ circũstantia q̃q̃ tale est qd nõ solũ aggrauat lz etiã in aliã spẽm trahit sicut fornicatio cũ sit cum uxugata dr adulteriũ.Sed ⁊ z̃. aggꝝuat pcm ex psona puta inhonestas i clerico q̃uꝰ punienda ẽ q̃ in layco ar. ex de vi.⁊ ho.cle.ut clẽicoz.⁊ ꝺ hoc dr i se.ꝑ.ite aggrauat.z̃. ex actu ipsius Idem enim pcm malũ est in osensu pteꝰ i facto pessimũ in osuetudine ꝺ quo augꝰ.peccati sũt tres dñe.s.in corde ⁊ facto ⁊ i osuetudine de pni.di.ij.sicut. Item aggrauat. 4°. ex motiuo.ꝙ ut ait greg.peccatũ tribꝰ modis omittit nam aut ex ignorancia aut ex infirmitate aut studio ppetratũ ⁊ q̃uis qdẽ ifirmitate q̃ ignorantia. si multo grauiꝰ studio q̃ ifirmitate peccat ꝺ pe.di.ij. sciẽdũ. a Ambrosiꝰ autẽ dic ꝙ q̃uslie peccat q ignorat.si illud exponit.i.piculo sisslie. ꝙ spal pnia nõ agit de pcco qd igrat sm Ray.⁊ in dca.q.cc.ubi etiã sdit nõ ob.ẽt dcz cle.xxx.ij.q.vij.c.qd.ũ dr qd i oibꝰ peccatis q̃uꝰ adulterio ꝙ i eo ꝙ t qd nõ infert negationem lz raritatẽ quasi dicat defacili nõ iuenit.ul expone q̃uꝰ.i. cõiꝰ. b Utz magnitudo peccatis aggrauet pcm. Rñ sm tho. pma z̃.q.lxxiij. peccatũ q̃q̃ fit ex surreptione ꝓuenies

ex ifirmitate hūane nature ⁊ tale pccatū
minꝰ iputatꝫ ci qui eſt maioꝛ in ẋtute eo
qꝫ minus negligit huiuſmodi pccata rep̄
mere que tñ oio ſb̄terfugere ifirmitas hu
mana nō ſinit. pccata uero que ex ꝺelibe
ratione ꝓcedūt tāto magis alicui iputāt̄
qꝫto maioꝛ eſt. Et h̄ ꝓpter quatuoꝛ. ꝓmo
qꝫ maiozes facilius pñt reſiſtē pccato cuꝫ
excedāt in ſcīa ⁊ ẋtute vñ luc. xij. Seruꝰ
ſciens uolūtatē ꝺñi ſui ⁊ nō faciens plagꝫ
uapulabit multis. zᵒ. ꝓpter ingratitudinē
qꝫ oē bonū quo quis magnificatꝫ ē ꝺei be
neficiū cui hō fit ingratus pccando ⁊ qꝫ
tū ad hoc quelibet maioꝛitas etiā in tpa
libꝰ bonis pēm aggrauat. zᵒ. ꝓpter ſpua
lē repugnantiam actus pēci ad magnitu
ꝺinem pſone ſicut ſi ꝓnceps iuſtitiaꝫ uio
let qui ponit̄ iuſticie cuſtos etiam ſi facer
ꝺos fornicet̄ qui caſtitatem uouit ⁊ alios
ad hoc oꝛtari ꝺebet. 4ᵒ. ꝓpter exēplum ſi
ue ſcādalū qꝫ ut gregꝫ. ꝺic in paſtoꝛali in
exᵐ culpa uehementer oſtēditur quando
pꝛo reuerentia oꝛdinis pccatoꝛ oneratur
Ad plurimū etiam notitiam pꝛueniunt
magnoꝛum pccata ⁊ magis ea homines
idigne ferunt. a Idem in ſum. e. ti. q. cci
b Utꝫ idem actus poſſit eſſe pccatuꝫ
⁊ merituꝫ ꝺe ſeptem uitiꝫs que ex eis oꝛiū
tur habes .j. uitium ꝺe pccato etiam. ſ̄.
crimen

Pccatum íí

.ſ. moꝛtale q̄ ſūt pccata moꝛta
lia. Unde ſm Ray. in ꝓmis notare potes
eē pccata moꝛtalia. oēs tranſgreſſiōes ꝺe
calogi. Item quedam enumerant̄ ab apo
ſtolo. Ro. i. ꝺe quibus in fine ſb̄dit qꝫ qui
talia agūt ꝺigni ſunt moꝛte et plura im
mo oīa reducunt̄ ad ꝺecalogum ut idola
tria uitiū ꝺtra naturā iniquitatis. malitia
fornicatio. auaricia. nequcia. īuidia. hoīcidiū
contētio. ꝺolus. malignitas. ſuſurratio. ꝺ
tractio. contumelia. ſuꝑbia. elatio. inuētio
maloꝝ. inoꝛꝺiētia inſipiētia. īcōpoſitio.
Et ſb̄dit ꝺe his que ſine affectione ⁊ abſq
federe ⁊ ſine miſericoꝛdia fiunt. ⁊ ſeqꝫtur
qui talia agunt ꝺigni ſunt moꝛte īmūdi
cia carnis que ſūt fornicatio Ite galat. v.
nit manifeſta ſunt opa ipudicitia luxuria
auaricia que eſt idoloꝝ ſeruitus veneficia
ĩimicitie cōtētiones emulationes rixe diſ
ſētiones ſecte inuidie homicidia ebꝛietas.
ꝺomeſſationes ⁊ his ſimilia ⁊ ſeqꝫt̄ qui ta
lia agunt regnum ꝺei nō cōſequent̄ augꝰ
etiā ꝺicit ſic moꝛtalia ſunt ſacrilegium ho
micidiū adulterium fornicatio falſum te
ſtimonium rapina furtum ſuꝑbia inuidia
auaritia ⁊ ſi multo tpe teneat̄ iracundia
⁊ ebꝛietas ſi aſſidua ſit quicunqꝫ aliqꝺ ꝺe
iſtis in ſe ꝺñari ꝓmiſerit eterno igne cru
ciabit̄. Hec augꝰ. ꝺi. xxv ℣ criminis. a
Idem in ſum. li iij. ti. xxxiij. q. cxcviiij b
Sed in omnibus p̄ꝺcis attendenꝺuꝫ eſt
qꝺ ꝺicit tho. zª zᵉ. q. xxxv. qꝫ moꝛtale pec
catū ꝺr qꝺ tollit ſpualeꝫ uitam anime q̄
ē ꝑ caritatem. unde illud pccatuꝫ ex ſuo
genere eſt moꝛtale qꝺ ſm ꝓpriam rationē
contrariatur caritati. a Idem ꝺicit
Nicolaus ꝺe lyꝛa. ſuꝑr vij. mⁱ. b Sꝫ
tñ in oībus pccatis que ſunt ſm genus
ſuū moꝛtalia ꝺſideranꝺuꝫ ē qꝫ nō ſūt moꝛ
talia niſi qñ ſuā pfēcionē ꝺſequūt̄. ſ. in cō
ſēſu rōnis. vñ ſi ſit inchoatio pēci in ſola
ſenſualitate ⁊ nō ptingat uſqꝫ ad ꝺſenſuꝫ
rōnis ꝓpter ipfectionem actus ē pccatuꝫ
ueniale ſic ī genere adulterij cōcupiſcētia
q̄ ꝺſiſtit in ſola ſenſualitate eſt pccatū ue
niale. ſi tñ ꝓuenit̄ uſqꝫ ad ꝺſenſū rōnis eſt
pccatū moꝛtale. ⁊ iꝺē ꝺe ꝓmis motibus
ire ul̄ inuiꝺie qui ĩueniunt̄ qñqꝫ in uiris
pfēs ⁊ ſūt pccata uenialia. ut tho. ſb̄dit
ibi. q. xxxvi. a Iſaē. vi. ꝺi. teſtiū. al̄ ſꝫ pē
ſandū. b Sed tamen hec in ſingul̄ pec
catis hēs pleniꝰ ꝺeclarata q̄ꝺā eni q̄ ſunt
uenialia habes in ſe. c. ſ. pēm iij. vtꝫ p cō
feſſionē generalē moꝛtalia ꝺeleant̄. habes
.ſ̄. ꝺfeſſio p̄. ℣. xij. qui incipit utrū p gene
ralē. ⁊ plura etiam ꝺe pccatis ꝺe quibus
teneꝛtur quis confiteri. ſupꝛa confeſſio per
totum. ⁊ .j. ꝓnitentia ꝓmo.

Peccatum ííí

.s. veniale que dicũtur peccata venialia.R.ꝑm Aug̃.di.xv.ſ.alias. vbi ſic dicit que autẽ ſint minuta peccata ꝛ oĩb⁹ nota ſint tamẽ q̃ longũ eſſet ut oĩa replicentᷓ op⁹ eſt ut ex eis aliqua nominemus quotiens aliq̃s in cibo uel in potu pl⁹ accipit q̃ neceſſe eſt ad minuta peccata nouerit ptinere.quotiens plus loq̃tᷓ q̃ oportz pl⁹ tacet q̃ expedit.quotiẽs paupem ĩportũe petentẽ exaſperat.quotiens cuz ſit corpore ſan⁹ aliis ieiunãtib⁹ prãdere uoluerit.aut ſõno deditus tardius ad eccl'iam ſurgit.a quotiẽſ excepto filioꝝ ꝺſiderio vxorẽ ſuã cognouerit.quotiens in carcere poſitos tardius reqſierit. infirmos tardi⁹ viſitauerit ⁊ diſcordes ad concordiã reuocare neglexerit. a Hoc eſt ĩ prelato mortale ꝑz glo. in.ſ.alias p.c.pcipim⁹.xc.di. b Si plus q̃ oportet aut primũ aut vxorẽ aut filiũ aut ſeruũ exaſpauerit.ſi amplius blandit⁹ fuerit q̃ oportet.Si cuiq̃ maiori perſone ex uoluntate aut ex neceſſitate adulari uoluerit.ſi paupibus exurientib⁹ ſibi nimiũ delitioſa uel ſumptuoſa cõuiuia ꝓpauerit a Iſtud ibi vꝺ nõ hẽri in tex.ſ poti⁹ additum hic eſt. b Si ſe aut in eccl'ia aut extra eccleſiã fabulis ociosis de q̃b⁹ in die iudicij rõ reddẽda eſt occupauerit.ſi dum iocantes. a Hoc iocantes nõ uidetur ꝺ tex. b Incaute iuram⁹ et eũ hoc p aliq̃ neceſſitatẽ implere nõ poterim⁹ utiq̃ piu remus ⁊ cuz omni facilitate ⁊ temeritate maledicim⁹ hec Aug̃.plura de his ĩ ſpẽalibus ſuis locis manifeſtãtᷓ. a Et ĩ his poteſt apparere q̃ hec q̃q̃ ſũt mortalia ⁊ predicta ſũt exª venialis peccati. diffinitio aũt vꝺ iſta. veniale ẽ qꝺ nõ aggrauat uſq̃ ad reatuz ꝓpetue dãnatõnis.ij. ſen.di.xlij .c.veniale. b Vtrũ peccatũ veniale poſſit fieri mõtale.R.ꝑm px.Idẽ act⁹ numero q eſt venialis nõ poteſt fieri mõtalis ſi idẽ in ſpẽ põt ⁊ ſic itelligitᷓ ꝟbuz Aug̃.q̃ nihil eſt adeo veniale qꝺ nõ poſſit fieri mortale.di.xxv.ſ.hinc etiam. a alias incipit crimis. b Et q̃ in lꝯ ſen.dicitur q̃ venialia multiplicata ita pñt obruere ſicut vnuz mortale intelligitᷓ p occaſionẽ quia aſſuetudo uenialiũ cadere facit in mortale a Circa hoc Bonauẽ.ſup.iiij°.ſen.di.xvi ſic dicit vz q̃ triplex eſt gen⁹ venialis peccati.quoddã.n.ẽ ex ſurreptõe ⁊ iõ veniale q̃ uitari nõ põt.quoddã ex cogitatõe ſiue volũtate ſine cõſenſu.⁊ iõ ueniale q̃ pleñ nõ ꝺſentit homo ĩ cogitatõe ut de muliere uel delectatõe circa cõſenſum ĩ delectatõez quoddã eſt veniale cũ rõne ⁊ cõſenſu ſi tñ nõ eſt veniale q̃ non eſt deordinatio cõtra preceptũ ut ebrietas ⁊ mẽdaciũ iocoſum. Cũ igitᷓ queritᷓ vtrũ ueniale fiat mortale Si itelligatᷓ q̃ hec culpa per eẽntiaz fiat illa nulla eſt qꝺ q̃ hoc eſt ĩpoſſibile.ſi itelligatᷓ q̃ illud qꝺ al' erat veniale poſſit eẽ mort'le ut mẽdaciũ iocoſũ ⁊ ebrietas.ꝺico q̃ quoddã nõ fit mortale quoddã fit mõtale p cõplacẽtiã. ꝑmũ igitᷓ ueniale quod cõmittitᷓ p ſurreptõez ſemp eſt ueniale. Sz z⁹ mõ veniale ſcz p delectationẽ citᷓ cõſenſum fit mortale per ꝺplacẽtiã.ſi q̃ placitũ dicitᷓ conſenſus plen⁹.z⁹ ueniale qꝺ ẽ p delectatõez citra deũ põt fieri mõt'le p libidinẽ magnã ſicut mẽdaciuz iocoſuz et hoc fit mortale per placitũ ꝑm q̃ placituz vꝺ qetata volũtas ⁊ q̃ iteratõ act⁹ diſpõit ad libidinẽ ⁊ cõplacẽtiã hinc eſt q̃ Aug. dicit ĩ pl'ib⁹ locis q̃ venialia pl'a obruũt ñ p ſe ſi q̃ diſponũt ad libidinẽ ñ diſpõne neceſſitatis ſ̃pnitatis hec ille. eſt autẽ aduertẽdũ q̃ qetata uolũtas ⁊ libido hic intelligitᷓ qñ totalis negligẽtia adhibetur circa uenialiũ reſiſtẽtiaz q̃ dũ nobis adeſt ſufficiẽs temp⁹ deliberãdi tenemur motus veniales repzimere ꝑm Alex.de al'.⁊ etiaz alios ut pz.ꝯ.ebrietas in ꝑn° in additione hoc etiam pz p glo.xxv.di.ſ.criminis. ubi dicit q̃ aſſiduitas ⁊ cõtẽptus uitandi venialia efficitᷓ culpa mortalis ⁊ de pe.di.i.c. tres.ſup ꝟbo opprimẽt dicit cõtẽptus venialium ⁊ uilipẽſio peccatũ eſt mortale et ſuper ꝟbo tres ſunt dicit ſi qs contemnit venialia ꝓpter cõtẽptuz eoꝝ conſtituitur

dignus morte eterna. Ite aduertēdū ꝙt dicit Bonauen.s.ꝙ peccatū veniale occurrens p mentis surreptionē nō potest effici mortale. Et hoc ꝛum est ꝯtum in se cum consensu deliberatū hēre nō possit pōt tamen effici mortale in sua origine et acēnte sicut ī simili pz de nocturna pollutiōe que licet in se hēre non possit mortale peccatū potest tamen habere in origine uel acēnte idest si ante uel post placeret alicui pollutionis carnalis delectatio ut potest colligi ex notatis in sū.li.iij.ti.xxiiij.q.lxxiiij. Et eodē modo si qs per mētis surreptiōez cōmitterz quicq̄ de spē peccati mōtalis ut ē deū blasphemare uel aliud ꝟ hoc in se non uideat mortale potest tamen in sua origie peccatū mortale hēre si forte ꝓcedat a mēte ad hoc dispōita uel ex nōbili incuria et negligētia qñ si uellet posset cōmode ꝓuidere ne illud occurreret. vñ nō ꝓuidendo vr malitiose peccare cuz lata culpa eqpat malitie extra de consti.ut aiaꝝ li°. vi°. pōt etiā peccatū per surreptiōnē occurrēs hēre mortalem culpā in suo acēnte vz ꝺplacen ī ꝑnia. cōplacentia.i.qñ alicui cōplaceret peccatū cōmissum añ uel post cōmissionez ut.s.de nocturna pollutione ꝑtactū est.ꝙ ī ꝑnam ꝺo qñ eoꝝ ꝑnia ꝺtēneretur ā quo in se.ſ.dicet. b Unus autē actus quō possit esse bonus uel malus uide supra me ritum. Utrū teneamur pēnitere de venialibus.R.ſm Tho.in 4°.di.xvi.cū dicit aliqs ad aliqd teneri quedam necessitas ī portat. Necessitas autem est duplex. vna absoluta ꝛ ſm hanc tenet facere ea sine q̄ bus nō est salus ꝛ hoc modo nō tenet qs ad peccati venialis pnam q̄ morte ex hoc nō incurrit nisi forte ex cōtēptu ꝺmittat Alia necessitas est ex suppositōe alicui⁹ finis sicut ꝺr aliqd esse necessariuz sine quo nō possumus fine intentū cōsequi ꝛ hoc m necessariū est ꝙ homo ā venialib⁹ pēniteat si ei remitti debeant in hac uita ꝛ ſm hoc nō ꝓprie dicit teneri aliqs ad aliqd ꝛ ideo dicendū ꝙ homo nō tenet ad pnaz venialiū nisi large sumendo idē pr. a Super hoc passu Bonauē.sup di.xvi.quarti.sen. sic dicit notādū ꝙ sicut tactum est. tria sūt gña venialiū.quedaz ex surreptōe ꝛ ō his non tenemur pēnitere nisi de cōgruo.quedam ex uolūtate cui si consentiatur īcidit homo in mortale ꝛ de talibus tenet homo penitere ñ simpl'r ſ in casu.s.ꝙ loco ꝛ tpe qñ recogitat ea ne si consentiat cadat.q̄daz sunt venialia que per sui multiplicationez augent libidinem sicut ea in q̄ est ꝺsensus ſ ꝺordinatio.ī.ꝛ de talib⁹ dico ꝙ tenetur homo penitere ne multiplicēt ꝛ homo pi culo ꝛ ꝺiserimi se cōmittat hec ille. Aduertendū ꝙ qñ in aliquo casu dr.uidet dicē ꝙ ō aliquo ueniali nō tenemur penitē vr intelligendū nisi eius pnia omittat ex cōtēptu ut.s.dicit Tho.ꝛ uidet fieri ex cōtēptu qñ saltem in gñe nō vult dolere de omni dei offensa ꝛ forte de maioribꝫ uenialibꝫ de quibus potest recordari in spē tal enim impnia īpedit mortaliū peccatoꝝ indulgentiam etiam in baptismo. vñ Alex. de al'.sup ij°.sen.di.xxxvij.q.x.que īcipit. octauo quer.dicit concedim⁹ ꝙ in eo q recipit gr̄am baptismalez si non fict⁹ accedit de let omnis culpa tā venialis q̄ mortalis sed dicim⁹ ꝙ ad hoc ꝙ fict⁹ non accedat postq̄ adultus est exigit ꝙ cōterat de peccatis mortalib⁹ quoꝝ hz memoriā etiā venialibus saltem in gñe dolendo ꝙ ipse fecit.aut habet aliquod ueniale. Si.n.non ita faceret dicimus ꝙ ficte accederz ꝛ non reciperet gr̄am baptismalē.ꝛ eadē di.q.xi. que īcipit quero postea.dicit ꝙ debet dolē de mortali ꝛ de venialibus saltem ī gener ꝛ etiā forte de maioribꝫ venialibus ī spāli si habeat illoꝝ memoriā ut sicut multiplicant peccata multiplicent dolores de illis hec ille.ꝛ si hoc obtinz circa remissionē peccatoꝝ baptismalē forti⁹ ꝛ erga sacramētū penitentie ꝓ qꝺ difficiliuſ q̄ per baptisma remittūt peccata ut pz per Aug.in li°.de pnia.ꝛ de pe.di.vij.c.nullus. b Utruz autem teneamur ad cōfessionē venialium hr.s.confessio.ij°.ſ.vij. Utrū peccatuz veniale possit remitti sine mortali.R.scdm

Tho.i 4°.di.xvi. Remoto pozi remouet posteri⁹ nec posteri⁹ restituit nisi pozi restituto. feruoz autem caritatis cui veniale opponit e posterioz ipsa caritate. vñ q̄diu caritas non restituit sed per dimissionem peccati mortalis nec feruō caritatis repari potest in qua repatione consistit uenialis peccati dimissio ⁊ sic nō dimittitur ci cui mortale non dimittit Idem pe. a Hoc ꝛum q̄tum est ex pte feruoris ſ p solone pene bene remittit ueniale sine mortali ut notat Scot⁹ di.xv.quarti sen. b Utrū vnuz ueniale possit dimitti sine alio. R. ſz Tho.ubi.ſ.sic q uenialia non hñt cōnexionem adinuicem ex parte auersionis sicut mōtalia q i eis nulla est auersio a deo nec etiam ex pte conuersionis ut per se.pz. Utrū ueniale possit dimitti uolūtate manente ad illud. R. ſm tho. in 4°.di.xvi. non potest tolli culpa nisi reordinet uoluntas que reordinari non potest q̄diu in ipsa deordinatōe manet alr essent duo opposita simul ⁊ ideo nullo mō ueniale dimitti pōt q̄diu uoluntas ad illud manet. idem pe. Utrū ad remissionē uenialis requrit contritio. R. ſm tho. ubi.ſ. in precedenti ſ non remittit q̄diu uolūtas manet in illo ipz autem recedere uolūtatis ab eo qđ pus nolebat est displicere ei q noluit ⁊ talis displicentia qñ e gra infozmata dr dolor cōtritōis ⁊ ideo ueniale sine contritōe nō dimittit sed sciendu q contritio pōt accipi tripl'r. ſ. uel hītu ul' actu uel medio modo hītu qdem contritio nō sufficit ad peccati uenialis dimissionem q tunc qcūq hēret habitum ꝛtutis pñie cuius act⁹ est queliz contritio cōsecut⁹ esset peccati uenialis dimissionem ⁊ sic ipm ueniale cū gra esse nō possit nec itez requrit q semp sit actualis cōtritio q sequeret q peccatū qđ aliquis in memoria uel i cogitatōe nō hēt remitti nō posset ⁊ ideo dicēdū q requrit cōtritio medio mō. qñ. ſ. ⁊ ſi actu peccatū ñ displiceat explicite displicz tamen implicite qa ꝛtute actus qui agit sequeret displicētia explicite peccati uenial' ſi cogitatio ad illā ferret. Idem pe. Quot modis uenialia dimittūt. R. octo modis. ꝓmo qdem p dignam cōtionē de cō. di.iij. cū omne crimen. ⁊ .c.ſi quotiēscūq. ⁊ ut qdam addūt p extrēmam vnctionem. extra de sacra. vnc. c. vnico ꝛ. de pñia. Item p aque bñdicte aspsionē de con. di.iij. aquā sale. ʒ° per elemosinaruz largitionem de pe. di.i. q̄ obrem. ⁊ c. medicina. di.iij. sane. Addunt qdam p iniuriaꝝ remissionē que e elemosina spūalis. Luc. vi°. dimitte ⁊ dimittet vobis. 4° p ozōnē p̄cipue dñicā de pe. di.iij. de cotidianis. v° p confessionē gñalem ut .ſ. confessio ꝓmo ſ xi. vi° p epalem bñdictionē ⁊ ſm q̄sdam etiam p sacerdotalem. i. q. i. mlti in fi. vij°. p deuotam peccatoris tonsionē. de pe. di. i. tres actiones. viij°. p cozd cōtritōem ut in precedenti ſ dictū est de his sunt uersus. Confiteoz tondo cōspgoz conteroz ozo. Signoz edo dono per hec uenialia pono. Et nō solū p ista spal'r numerata ſ etiā p qlibet bonum opus delet ut i pdicto. c. medicīa. ꝛ. redime te opib⁹ tuis. ⁊ sicut dicit Tho. pl'a uel pauciora venialia p pdca remittant ſm q per hoc maioz uel minor feruoz concitat q de pl'ib⁹ uel pauciozib⁹ saltem implicite contritione contineat. vñ nō oportz q hec omnia venialia dimittāt a Idē i sū. li.iij. ti.xxxiij. q. clviij. b.

P Eculium Quia cōtingit q filifamil' hñt aliqñ aliqd suū qđ dicit peculiū de hoc nūc est dicendu. Est siquidē quadruplex. quoddā est qđ dicit castrēse vz qđ filiofamil' occasiōe militie a parentib⁹ uel alijs donat ul' ipse in mili⁹ acqrit cū castrense est qđ filifa. ex aduocatōe uel alio officio publico percipit ⁊ simil'r qđ obuenit presbyteris et cl'icis de officio suo ⁊ in quolibet dicto peculio pr̄ nihil iuris hz quin potiꝰ ipse filius i eo pr̄familiā censet. ff. ad macedo. l. i. ſ. ul. ⁊. l. ij ⁊. C. de inoffi. testa. l. fi. ꝓfectitium autem est qđ ex reb⁹ pr̄is uel eaꝝ occasione advenit ut fructꝰ siue lucrū ⁊ i hꝰmōi peculio nihil iuris hz filius sed pr̄ plenaz ꝓpietatez

habet ut in instī.p quas pſo.nō.hēq.ℊ.i. Aduēticiuz ẋo ē qđ ex alia quacūq causa filio aduenit siue a matre siue ab extranea pſona siue de alijs opationib9 seu laboribus suis ⁊ in hoc pculio seruat filijs ꝓpetas ⁊ si pr̄ pmoriat filij ē sed viuente pre habet in eo pater plenū vsufructū ita ꝙ ō eo nec testari pōt filiꝰ ut extra de sepul.lz pr̄ li vi°. a ℑPredicta fuerūt glo.ray.ut in sū.li.ij.ti.viij.q.xxxi. ad finez si satis puto ꝙ si quid filio aduenerit ptim ō rebus pr̄is ⁊ ptim ex labore uel aliūde debeat dici ptiz profecticiū ⁊ ptim aduenticiū quia qđ ius est de toto quo ad totum.idem ēt de pte quo ad ptem.ff. de rei ven.l.que de tota. b ℑPozro in bonis que pr̄ lz multominus lz filius aliquā ptātez nisi ꝙ dz ali ut.ſ.expositꝰ et supꝫ familia. a Nex est si non potest se alere ut.ſ.parētes. b Unde si preter uolūtatem pr̄is acciperet rem alienam contractarz ⁊ sic furtum committeret. b

Pedagium Et gui dagium quid sit.R. fm Guer. ℑPedagia dr̄ que dant̄ a trāseuntibꝰ i locis constitutis a pncipe. guidagia ẋo que dant̄ ꝓ conductu ꝑ terram alicuius ut se curius uadāt. a ℑHoc dicit gl.in.c.super gbusdā.extra de ẋbo.sig.vbi etiam dic̄ ꝙ salinaria dr̄ que dāt ꝓ sale. b ℑHoc solus pnceps ⁊ non singulꝰis ciuitas pōt cōstituere. a ℑHoc pz in.d.c. supꝫ gbusdam ubi dicit̄ duximus declarandū illa etiam pedagia guidagia salinaria interdicta que nō apparent Impatoꝛ uel Regū uel lat̄. concilij largitōe concessa uel ex antiqua cōsuetudine a tpe cꝰ nō extat memoria ītroducta ℑHosti.tamen ut pz in sū.li.ij.ti.v.q xxix.sentit ꝙ solus rex romanoꝛ possit i constituere ⁊ idem sentit de rege francie q nō recognoscit in tpalibꝰ supiozē extra q fi.sint le.per venerabilē ℊ.insuper.⁊ hoc intelligit si ppl's sibi eād ptātē dederit q̄ imperatozi data est.ff.de ozi.iurl.li.ij. Innoc. ẋo ut ibidē pz dicit simpl'r ꝙ reges pūt imponere noua pedagia peccāt tamē si hoc faciunt sine iusta causa ⁊ hoc vr̄ magis ẋificari ex dicto.c.supꝫ gbusdaz.ibi impatoꝛ uel regum. b Utrū pedagia uel guidagia possūt licite pcti.R.fz Ray. si pedagiū est antiquū ⁊ fuit īpositū ab his q potuerunt ut pncipibus uel regibus pr̄sertim auctozitate ecc̄e ac etiaz ex iusta causa ut ꝓ defensiōe transeūtiū uel nauigantiū l' pr̄ie ⁊ hꝰmōi ⁊ recipiens facit id ꝓpter qđ fuit īpositū sine scrupulo consc̄ie pōt recipr̄ ⁊ eodē modo si nescit a qbus fuit institutū putat tamen ab illis qui poterant ⁊ ex p̄dictis cāis. a Nex est si adest cōsuetuꝰ cꝰ initij non extat memoria al' secus ut in d.c.supꝫ gbusdaz. b Item si iste recipiēs nō laborat mō nec facit expensas ꝙ non est necesse patus tamen si necesse esset labores ⁊ expensas impendere nō solum quas tūc acciperet si etiam ꝑus acceptas ⁊ amplius si oporter. a .ſ.ꝙ nūc accipiat ut pz per eūdē ray.⁊ i.d.q.xxix b Si ẋo pedagiū sit nouuz non potest aligs ab aduenientibꝰ uel transeuntibꝰ aliquid accipe nisi certū sit illud a pncipe ul' rege statutū ꝓt' eminentem necessitatem,pbat̄ hoc.xxiij.q.iij. si qs rōipetas extra ō treu.⁊ pa.inouamꝰ .ff.de publi.l.uectigalia. extra de censi.pueniat. vbi oporter qppe.⁊.c.cū apl'us.ℊ.pbibemus.xij.q.ij.nobis est.circa fi.ẋ.si quid forte.ff.loca.ex conducto.ℊ.vno.si cont̄ formam predictam aliud acceptum est restituendus puto illi a quo acceptū est si sciri nō potest impias cās con. Ul.⁊ Inno. a Idem in.d.q.xxix.vbi etiam pz ℑHosti.dicere ꝙ si dr̄s terre qui recipit pedagiū nō defendat soluentem in rebus ⁊ pſona ꝓ posse suo lz nō teneat̄ ad restitutōem pedagij nisi constaret ꝙ hec de cā institutuz esset tenet̄ tamen ad satisfactionem plenariam qđ plus est ⁊ etiaz si inueniat̄ in defectu iusticie.xxiij.q.ij.domin9. b Utrū mercatozes seu transeuntes teneant̄ solu pedagiū.R.fm Ray.tenet̄ soluere ad antiquū ⁊ nouū seruata forma dicta ī p̄cedēti ℊ.⁊ non soluendo furtum cōmittunt sed

ad pœnam taxatam nõ tenent in foro dei nisi postq̃ fuissent ide sñaliť cõdenati q si petitõ pedagij nõ illud faciat ppť quod fuit institutum cum necesse sit tunc transeuntes possunt pedagium negare. nam cã cessante ī recipiente cessat obligatio ī dãte xvi. di. ℔. his omnib⁹. extra de iurã iurã. peruenit. uel tales pñt super hoc adire iudicẽ qõ tutius vī. a ¶Primam tamen ptem sentit Ray. ueram esse de iure ſbdens caueant tamen semper mendacium ut ī. v. q. xix. Item qõ. ſ. dictus est de pœna fuit di ctũ glo. ray. ⁊ idem dicit in omni casu in q̃ pœna esset imponẽda con. tho. ⁊ vl. ⁊ gl. xij q. ij. fraternitatis ⁊ nõ in sum. con. eo. ti. q xxx. b ¶Nũqd christiani teneant soluere pedagia sarracenis. R. ꝑ Ray. si transeant p terras eor tpe treuge ⁊ ipsi sarraceni ꝺ sendunt eos a latronib⁹ ⁊ h⁹mõi christiãi tenent eis ꝑm statutum ⁊ pactũ et ſbtrahendo tenẽť ad restitutõez. nã fides hosti seruãda ẽ xxij. q. iiij. ĩnocens. xxiij. q. i. noli. Addit tamẽ Duer. q ꝺ pacto si ĩterueiat planum est sed de statuto est distinguenꝺ nam per statuta illor q per uim occupauerũt ⁊ tenẽt terrã que aliq̃ fuit xp̃ianor cum ipsi sint malefidei possessores nõ obligant fideles nisi sponte consenserint ť ſbiecerint se h⁹mõi statutis secus dicerem ꝺ illis sarracenis q nõ sunt violenti possessores terrar quas tenent q ab h⁹modi pedagijs fraudari nõ debent ab aliquo christiano transeuntes. Si ℞o transeant tẽpoꝝ guerre aut qñcũq̃ cum meráb⁹ ꝓhibitis nõ tenẽť eis ad pedagia. a Idem in sũ. e ti. q. xxxi. ubi ⁊ additur Hosti. tamen dicit nõ puto q christiani teneãť ad soluendũ hec paganis ℞um si uolũt hẽre cõmoditatez terre saracenor oz q soluãt q nec alť saraceni ipsor trãsitum sustineret hoc dẽz potest intelligi ꝑm distinctionẽ dicti guer. portantes etiã dictas mercef ꝓhibitas alť puniendi sunt Ray. ⁊ in. v. q. xxxi. ⁊ de pena h⁹. j. saracen⁹. ℔. i. b ¶Nũqd qui faciũt portari bladum uel uinũ ad vsum suũ ul familie teneãť ad pedagiũ. R. ꝑm Hosti. ũ si etiam consuetudo sit in ꝺtrariũ q rrõabilis est ⁊ non tenenda q pedagium nõ ẽ dandũ nisi de rebus q causa negotiatõis deferũť. C. de vecti. cõmis. l. vniuersi. con. ber. a Idez in sum. e. ti. q. xxxiij. in. v. aũt. l. uniuersi. dī sic vniuersi puintiales ꝑ his rebus quas ad usum ꝓprium uel ad fiscuz inferunt uel exercẽdi iurã. gra deferũt nullum vectigal a stationarijs exigať ea uero que extra predictas cãs ť negotiatõis gra portãť solite pstationi sbiũgam⁹ ⁊ sbdiť pena capitalis contra alť exigentes ⁊ ī hac lege etiam patz q pedagium siue vectigal potest exigi etiam ꝑ rebus q nõ deferũť cã negotiatõis nisi ī pticulť exceptis. ⁊ qđ hic dicit de nõ soluendo pedagio de ptinẽtibus ad victũ vī ℞ũ quo ad forenses icole. n. bñ vñr teneri de fructib⁹ terrar q supponũť ad sustẽtãdũ onera loci. ⁊ hoc ratio suadet et consuetudo interpretať que est optima legum interpres. ff. de legi. si de iť ptatiõe. secus autez de rebus quas emerẽt q tunc in eis hoc casu nõ vir diuersa ratio cum forensibus nisi emeret res sbiecta pedagio de qua pedagium solutũ nõ foret q transit cum onere suo sicut pz de emptiõe rer ĩdeciatar. ſ. decime. ij. ℔. iij. b Utr. layeus a clericis possit exigere pedagiũ. R. ecclesiastice persone ad pedagia ⁊ guidagia penitus nõ tenẽť nec etiã ꝑ rebus suis q̃s nõ cã negotiatõis deferũt ul deferri faciũt ⁊ inhibeť ne ab eis talia exigant cõtraria ꝺsuetudine nõ obstante alť q talia exigũt suo nomie uel alieno si sunt persone singulares sunt excõicate ipso facto si collegiuz ul uniuersitas castr uel ciuitas ipso facto sbijciť ĩterdicto nec a pdictis absolui pñt nisi plene restituant ⁊ de transgressione satisfecerint extra de censib⁹. q̃q̃. li. vi.

Pena primo

s. iudicialis a diuina ī foro iudiciali pena triplicis gñis infligi solet ⁊ ꝑmũ quidem genus est pena spualis in qua q̃si preambulum solz premitti increpatio di. lxxxiij. peruenit. ⁊ hec potest dici prima

ſpūalis pena. 2ª ſpūalis pena eſt cenſura ec cleſiaſtica. ſ. excōi° interdictum uel ſuſpen ſio extra de ẋbo. ſigni. querenti. 3ª eſt pena infamie de qua uide. s̄. infaīs. 4.ª eſt pena depōis di. l. ſi epūs ⁊ de hac. s̄. de gradatio. ⁊ eſt aliud genus pene. ſ. corporalis. ꝓma qdē ſolet eſſe ieiunij ſiue abſtinentie que ſolet qñq; infligi incarcerati. ꝓ eoꝝ ſcelerib⁹ de hac pōt intelligi di. xc. ſi quiſ contriſtatus ⁊ xxvii. q i. ſi homo eſſes. 2ª eſt uerberatōis xxiij. q. v. circūceliones. de qua hētur. j. pe tere. ſ fi. ⁊. s̄. excōi°. ij. ſ ij. ⁊ vij. 3ª ē ꝓuituti. de qua. j. raptor. ij. ſ. ij. ⁊. s̄. fornica° ſ fi. 4.ª ē publicatōis omniū bonoꝝ di. lxiij. adria nus in fi. a ſDoc. c. modicum uidetur fa cere. b Et ō hac. s̄. hereticus ꝓmo. ſ. viij. 5.ª exilij di. lxiij. in ſynodo i fine ⁊ hoc exi lium poteſt eſſe triplex ꝑ m in loco certo ut cū qs intrudī in monaſterio extra ō adul. peruenit 2m a loco certo qñ qs ab aliquo loco ꝓhibet. ij. q. i. ī ꝓmiſ. 3m ab omni loco ut cum interdicit penitentibus qbuſdam ne moriēt in aliquo loco ultra unum uel duos dies de pe. di. vi. ſacerdos. 3m genus pene eſt pena pecuniaria que infert aliqñ ꝓ iniuria illata ꝑ e uel loco de qua. s̄. emu nitas eccleſie. ſ. fi. alīq ꝓ ſatiſfactione illati dāni ut ꝓ furto uel rapina ut. s̄. furtuꝫ. ſ. ij. ⁊. j. rapīa. i ſ. i. Sūt ⁊ alie pene ſanguis ꝑm leges ut mortis detruncatōis uel etiā deportatōis ⁊ h⁹modi ō qbus ꝓtrāſeūdū eſt ad pñs. a ¶De his penis latius nō in ſū. con. li. iij. ti. xxxij. q. i. ꝑz ray. b Quis pōt penam infligere ℞. ꝑm ¶Ray. gl̄a l'r iu dices qui poſſunt punire ſbditos iuxta q̄ litatem culpaꝝ ⁊ nullus alius xvi. q. vi. c. i. xxxiij. q. ij. ſ in hoc. nā iuriſdictio ſine co hertione ſaltem modica nulla ē exī de offi del. c. paſtoralis. ⁊. c. ex lr̄is. hoc tamē ſcias ꝙ maiores penas ut decapitare ꝯtum ad foꝝ ſeculare nō pñt infligere niſi illi iudi tes q dñr hēre merū imperiū. ſimil'r ꝯtū ad forū eccleſiaſticū deponere non pōt niſi epūs ad quem pertineret maiora negotia di. xxv. plectis. a Idem in ſum. con. e. ti. q. iij. b Que ſunt illa q̄ excuſant a pēa ſiue etiam a culpa. ℞. ꝑm Ray. gl̄aliter ſūt vij. nam ꝓmo quidem excuſat mentis alie natio dī autem homo alienate mentis tri pl'r. ſ. per ſtuporem ⁊ hoc modo ¶Aug. ex cuſaī videt Loth q noluit filias ꝓſtituer ut hoſpites liberaret. di. xliij. ꝙ ait. Itez p furorem. xv. q. i. aliquos. ⁊. c. illa cauēda. iij q. ix. iudicas. Item per ebrietatem xv. q. i. inebriauerūt. ⁊ itelligas ſi ex toto ſint alie nate mentis al'r nō excuſarēt a toto ſed a tanto uide. s̄. ebrietas. ſ iij. Sēdo excuſat coactio q̄ ſi abſoluta fuerit excuſat a toto ſi conditionata excuſat a tanto di. l. ꝓſbyteros. 3° excuſat deceptio ſi forte aliquis dolo alterius deceptus per errorē ꝓbabilē fecit aliq̄d l' omiſit. xv. q. vi. ſi ſacerdotib⁹ xxxiij. q. ij. in lectū. ff. de iurī. iuri. ſi euz hoc tamen fallit ī his que nō ꝯz ignorare ut q̄ ſunt contra fidem uel exp̄ſſa dei precepta. xxij. q. ij. in ipſaꝝ. xvi. q. i. ſi capis. vñ ō hoc ꝓmo cor. xliij. ſi quis ignorat ignorabitur 4°. excuſat qñq; multitudo nō qdem a pec cato ſz reuelat aliqual'r a pena uide. s̄. cor rectio. i ſ. v. Similit ⁊ oſuetudo ꝑz Inno. qñq; excuſat a pena temporali ſed nō a cul pa uel a pena eterna. v° excuſat etas q̄doq; quidem a toto ut ſi non eſt doli capax. xv. q. i. illud relatum. qñq; ẋo nō a toto ut ſi eſt doli capax. extra de delic. pue. c. i. ¶Alie ẋo etates ſm eaꝝ uarietatē attenuāt pec cata ⁊ penas ar. lxxxvi. di. tanta. vi° excuſat caſus ut. s̄. homicidiū. iij. ſ. i. vij°. excuſat ioc a°. xv. q. i. illud relatum. a Et ibi patz per glo. ꝙ hoc eſt ẋuz ſi iocus nō ſit noxi⁹ nā ludus noxius ī culpa eſt ar. ff. ad. l. acql. l. nam ludus. b Quō uarietas criminū inducit uarietatem penaꝝ. ℞. aut facta pu niūt ut cedes ⁊ furta. aut dicta ſicut cōui tia ⁊ inique aduocationes. aut ſcripta. ſ. fī uel famoſi libelli. ſ. infamatorij. aut conſi ſicut coniurationes uel cū qs eſt conſcius cum latronibus ⁊ ſuadet uel fauet eis hec autem quatuor g̃na ſeptem modis ſūt cō ſideranda. Et ꝓmo qdem conſideāda eſt cauſa ſicut ẋbera que ſi illata ſūt a magro uel gente impunita ſunt ꝙ vñr facta emē

vationis animo sed cum fiunt per iram ab extraneo certe puniũt. Scdo considerãda est persona & hoc dupl'r. s. illius q fecit & illius qui passus é al'r enim puniũt sui ꝑ liberi & al'r qui sñ cõtra dñz suũ uel pẽtez ꝑ qui contra extraneuz sicut & al'r qui est contra aliquẽ qui est i magistratu publico & al'r qui contra ꝓuatum. Et ad hanc cõsideratõem de p^a ptinet etiã etas facientis & eius qui passus est. 3° cõsiderãdus é loc9 nã idem actus si fiat in quolibet loco erit furti. & nõ puniẽdũ capite si i ecclesia erit sacrilegiũ & capite puniẽdũ. 4.° csiderãdũ est tempus nam per hoc discerni solebant emãsores a fugitiis. Emansor. n. erat q. ꝑpa uolũtate diu euagat9 postea ad castra reuertebat. fugitiu9 xo q recedebat aĩo non reuertendi. Item tempus discernit effractorem seu furez diurnũ a nocturno & dr effractor qui carcerem effrangit ut euadat iñ uel alia loca & iñ aliquid surripiat. & nocturnus qdem fur uel effractor acrius puniri dz. v° é csideranda fci qualitas ꝑ quã atrocius uł leui9 est puniẽd9 ut furta manifesta que acrius puniũt ꝙ nõ manifesta Item ꝑ hoc discernit rixa a crassatura. nã rixa est qdã cõflictus alt'cantiũ. crassatura xo est uiolentia illata a latronib9 ut i neorib9 & h9mõi. Item ꝑ hoc discernunt expillationes a furti. & dif expillatio sꝫtra^ rez hereditariaz añ hereditas adeat. nã in eis nõ dr ꝓpe furtũ qđ fit inuito dño eũ hereditas nõ habeat dñm. Item ꝑ hoc discernit peculatiua. i. qđ fit ꝑ quãdã lasciuiaz qđ dr hic peculatiua ab eo qđ fit per violentiam. vi° considerat' ꝙtitas per quaz discernit fur ab abigeo ut q suem vnum surripuerit ut fur cohercebit' q xo gregez ut abigeus. a Deeé ouel & qnq ł ꝙtuõ pozci faciunt gregem. ff. de abigeis. l. fi. b vij° expectat' euentus. i. si res habuit effectum ut si qs etiam demẽs nisus est aliqd contra alium & res habuit effectũ cõdẽnabit'. a Sz non persona demẽs. nam lz. l. aut facta. ad qua. ĩ. dicat ꝙ euẽt9 cõsiderat' etiam i dementissimo quo puto itelligẽdã diligentiozem puisionem & nõ quo ad punitionem cũ demẽs nõ puniat' etiã si occiderit matrẽ. ff. de offi. presid. diu9. b Dz si res nõ habuit effectũ nõ cõdẽnabit' nisi in qbusdã atrocib9. s. que ad aliquẽ actum extrinsecum ꝓcedũt ut si quis occidẽdi cã cũ telo sit deprehẽsus ꝓbant' oĩa predicta. ff. de pe. l. aut facta. & de pe. di. i. aut facta. a Idẽ qđ i hoc. ℔. & i ꝓce. nõt' & i sũ. con. e. ti. q. vij. ubi etiam ad finem ponũt' expões victoꝝ vocabuloꝝ ꝫ gl. Ray. b Utrũ deus alicui penam inferat sine culpa. R. ꝑm T hoc. 2^a 2^e. q. cvij. pena ꝑm ꝙ habet ꝓpꝫ rõnem pene nõ infert' a deo sine culpa sed pena inꝙtuz est medi^a nõ solũ sanatiꝫ preteriti sed etiam ꝑseruatiꝫ a futuro & ꝓmotiꝫ in aliud bonũ ꝑm eam interduz punit' aliqs sine cl'pa sic ĩ medici^o ꝙ qñz infert nocumẽtũ i miozib9 & meliozib9 aut riliũ prestat & q bona spũalia sũt maxima bona autez temporalia sũt minima iõ qñz punit' aliquis in tpalib9 bonis absq cl'pa c9möi sunt pl'es pene vite pñtis diuinit9 inflicte ad humiliatõem al' ꝓbatõem nisi autem punit' quis in spũalibus bonis sñ culpa in pñti sed nec etiam in futuro vbi pene nõ sũt medicine sed cõsequũt' spũalẽ dãnationẽ. a de in sum. eo. ti. q. vij. b De penis & flagellis a deo illatis sic aug. loquit' & hẽt'. iij. sen. di. xv. quinq modis flagella cõtingũt vł ut iustis ꝑ patiẽtiã merita augeant' ut Job. uel ad custodiam xtutũ nec supbia tẽptet ut in paulo. ł ad corrigẽda peccata ut marie lepza. ł ad gl'iã dei manifestãdũ ut de ceco nato. uel ad initiũ pene ut herodi quatenus hic uideatur quid i inferno sequat'. a Idem xo i sũ. con. e. ti. q. ix. de paulo habet'. ij. coz. xij. & ã maria numeri. xij. & de ceco. Jo. ix. & de herode actuũ. xij. b Utrum aliquis ꝫ iudicium humanũ debeat puniri sine culpa. R. ꝑm T hoc. ij^a ij^e. q. cvij. non debet puniri pena flagelli ut occidat' mutilet' uł uerberet' sed pena dãni punit' etiam aliquis ꝫ humanũ iudicium sine culpa sua sed ñ suã causa. Et hoc tripl'r ꝓmo modo ex hoc ꝙ

aliquis hõmo rẽddit ineptus ad aliquod bo^m hñdũ uel assequẽdũ sicut ꝓpter uitiũ lepre aliquis ãmouet ab administratione ecclesie ⁊ ꝓpter bigamiã uel iudi^m sanguis aliquis impedit a sacris ordinib^9. z°. quia bonum in quo dãnificat non est ꝓpꝛ bonum ſ cõe sicut ꝙ aliqua ecclesia habeat epatum ptinet ad bonũ totius ciuitatis ñ autẽ ad bonũ clericoꝝ tm̃.3° ꝙ bonũ vni^9 dependet ex bono alterius sicut in crimine lese maiestatis filius amittit hereditatẽ ꝓ peccato pentis punit etiam pena infamie vi.q.i.si quis cũ militib^9. a Con.ul.i sũ. e.ti.q. viij.ubi etiam addit ꝑm Ray.ꝙ pena excõis nũq̃ debeat aliquis puniri ꝓ delicto alterius.xxiiii.q.iij.si hẽs pena ẋo interdicti sepe punit familia ciuitas uel ecc^a tota ꝓuintia ꝓ delicto dñi ⁊ hoc ꝓpter magnitudinem peccati ⁊ ꝙ al'r nõ posset compelli ad satisfactionem extra de spon.nõ est nobis. Alĩ etiã ꝛmouet familia ab altaris obl'omb^9 ꝓ peccato dñi. xvii.q.iij.miroꝛ. b De ista mã tractans Ray.specificat sic punit aliquis licite sine culpa si non sñ cã vñ ẋsus. Pauptas odiũ uitiũ seel^9 ⁊ ordo Personas spoliant ⁊ loca iur̃ suo pauptas nam ꝓpt̃ pauptatem siue paucitatẽ eccl'ia que cõsueuit hẽre epum pdit ipsũ.xvi.q.i ⁊ temp^9. Itẽ ꝓpt̃ odiũ.i.ciuiũ puta quia occiderũt duos epos uel ex alia enormi cã perdit eccl'ia epm xxv.q.ij.ita uos. Item ꝓpter fauoꝛẽ ut ciuitati cõstãtinopolitane quam Constantin^9 cõstituit quasi nouam Romã confeꝛs se ad eam datũ est ute ec^a cõstãtinopolitana hẽret pmum locuꝫ post romanã di.xxij.reuocantes. a Et hunc locũ emisit alexandrina ꝑm eũdẽ ⁊ in sum con.e.ti.q.ix. vbi nõnt ⁊ oĩa q̃ i isto.ſ.ponũt. b Itẽ ꝓpt̃ uitiũ utputa lep^e ãmouet prelat^9 ab administratõe extra de cle. egro.tua nos.debent tamẽ iuxta facl'tates ecc^e sibi nccĩa mĩstrari. a Ut pꝛ ibidem .ſ.i.c.allegato. b Item ꝓpter scelus ut ꝓpter seel^9 pñs familia qñq̃ spoliat̃ bõis temporalib^9. Itẽ ordo nã ꝓ peccato monachi uel monache dꝛ peccãs retrudi in arti^9 monasteriuꝫ ⁊ sic ꝑmũ monasteriũ res q̃s illius occasione fuerat cõsecutũ perdit saltem ad temp^9 ut.s.apostolica.v°.ſ.i. Sꝛ q̃r qñq̃ vnus percutit̃ vl' punit̃ ꝓ peccato alterius.R.ꝑm Tho.vbi.s.pena spũalis nõ punit̃ aliqs ꝓ peccato alteri^9 ꝙ pena spũalis pertinꝫ ad aĩaꝫ ꝛꝛ quã qlibꝫ ẽ liber sui pena tamen tpali vn^9 qñq̃ punit̃ ꝓ peccato alterius triplici rõne.ꝑmo qdẽ ꝙ vnus homo tpalit̃ est res alteri^9 ⁊ ita ĩ penã ei^9 etiam ipse punitur sicut filij sunt ꝑm corꝑ^9 quedã res pñs ⁊ sui quedã res dñoꝝ. Scõdo mõ ingrũ peccatũ vni^9 oriuatur ad alteꝝ ⁊ hoc uel per imitatõeꝫ sicut filij imitant̃ peccata pentum ⁊ ꝑm peccata dominoꝝ ut audacius peccẽt uel ꝓ modum meriti sicut peccata sbditoꝝ merent̃ peccatoꝛeꝫ ꝓlatũ ꝛꝛ illud Job.xxxiij.q regnaꝛ facit hominem ypocritam ꝓpt̃ peccata ꝓl'i sui etiam ꝓ aliquẽ cõsensũ siue dissil'atõeꝫ sicut.n.interdũ boni simul puniũt̃ cũ malis ꝙ eoꝝ peccata ñ redarguerũt ut aug^s. dicit ꝑmo ꝛ ci.dei.3° ad cõmẽdãdã vnitatẽ humane societatis ex qua vn^9 homo dꝛ ꝓ alio solicit^9 esse ne peccet ⁊ ad detestatõeꝫ peccati dũ.ſ.pena vnius redũdat ĩ omnes quasi omnes sint unum corꝑus ut aug.di cit de peccato achoꝛ. a Idem in sũ.e.ti.q viij. b Ex ꝑdictis pꝛ q̃r puuli sodomoꝛuꝫ puniti sunt. a Ut patꝫ gen.xix. b Tum ꝙ erant res pentum et in eis pentes puniebãt̃. tum etiaꝫ hoc ꝙ in eoꝝ bonũ cessit ne si reseruarent̃ essent imitatõeꝫ pñe militie ⁊ sic grauioꝛes penas merẽt̃ a Idem in sũ.e.ti.q.ix. ⁊ addit̃ ꝙ similit̃ in detestatõeꝫ peccati ⁊ in punitõeꝫ hominuꝫ occisa sunt qñq̃ ⁊ iussa interfici aĩalia eoꝝ ut pꝛ i°.R.xv.⁊.j.sbdit̃ ꝑm Ray.ex p̃dictis patẽt causse q̃r dñs alĩ sine cl'pa puniuit ⁊ punit creaturas aliquas tam rõnales ꝙ irrõales ut in talib^9 que tibi dubia fuerint ꝙ iudicia dei abyssus multa dic cũ apl'o. O altitudo diuitiaꝝ sapientie ⁊ scie dei ꝛc. Ro.xi. Si rõm ꝓfunditatez iudicij dei penetrare non possum^9 manifestissime cũ scimus ẋum esse qđ dixit ⁊ iustum esse

qđ fecit ꝛc. b Qꝛ pena excōnis non poſ/ ſit puniri unꝰ ꝑ alio hēs ſupra excōicatio p°.ſ.viij.i fi. Sꝫ iterdictū qñque pōt poi ꝓpter pcūꝫ ſolius dñi ut.s.iterdictuꝫ pri mo.ſ.iij. Vtꝛ poſtꝯ qs ē ſemel puni tꝰ ꝑ aliquo crimine debeat ei alia pena in fligi R. ſm Ray.nō q. deus non iudicabit bis ī idipūꝫ. Naū.ij.ī nemo debet duplí/ ci ꝺtritione conteri exī de iudi.at ſi clericꝰ mꝫtotiens tū ꝑ eađ culpa ponit multi/ plex pena ſimul ī eodē iudicio nā ī tunc ões ille pene accipiunt ꝑ una qñ aliqua ꝑ ſe ſufficiens non fuiſſet ſed in diuerſis iu/ dicijs nō licet bis in idipſū iudicare ut dí/ ctum eſt niſi forſitan creſceret contumacia extra ut liti.non ꝺti.qñ frequenter in fi. a Immo ī diuerſis ī ī eodē iudicio impo nūt iterdū pꝫes pene qñ eſt delictū graue ſicut pꝫ in blaſphemia dei uꝫ ſanctoꝝ ꝑ q̄ de iure canonico imponit pena perſonalis ī pecuniaria in foro pñiali ī ī iudiciali exī de maledic. ſtatuimꝰ.ī de iure ciuili vltⁱᵐ ſupplicīū in auc.ut nō luxu. coīn.naturam coll.vi.ī omnes pene pñt imponi ut dicit do.an.de bu.in.d .c.ſtatuimꝰ.ī hic fuit ſen ſus Ray.ut patꝫ in ſum.con.e.ti.q.xi. b Quis ordo ī penis tenēdꝰ ſit.R.ſi ꝓcedit cōtra aliquez ꝑ crimīe ī crimē eſt tale qđ inducat ſuſpenſionem debꝫ ſuſpēdi uꝫ ſi i/ ducit depōnez dꝫ đponi ī tūc qdez ſi cōri/ gibilis apparuit nō ꝓcedit ꝗplius niſi ī fal ſario lrāꝝ apꝫice ſecūs q. ille ipſo iur exco municatꝰ eſt ī dꝫ deponi ī tradi iudici ſe/ culari ut dictū ē.s.exco.iij.ſ.i. a Si ꝺo depoſitus ſit incorrigibilis dꝫ ꝑmo excōi/ cari minori deiñ excōne maiori exiñ tradi curie ſeculari ut deputet in exiliū ꝫ aliaꝝ penaꝝ ut in.c.cū nō ab homīe.de qua.ĩ. et ī ſū.e.ti.q.xij.ꝑꝫ ray. b Vbi ꝺo qſ punit ꝑ contumacia.ꝑmo dꝫ ſuſpēdi poſtmodū creſcente contumacia dꝫ excōicari. deiñ de/ poni.xxiij.q.iiij.forte nōnt hec exī.đ iudi cū non ab homine. a In glo. b Vtꝛ iudex poſſit penam relaxare diminuere vꝫ augē ſatis habet.s.iudex ꝑmo.ſ.ix.x.ī.xi. ſed hic ſpāliter querit vtrū poſſit penam cōmutare.R.ſm Hoſti.crimīe ꝓbato ſi cer ta pena reperit in iure illa infligenda eſt non mollioꝝ neq̄ durioꝝ.aliogn iudex eſſꝫ ifamis.C.de iu.pu.ī pri.l.ſeruos.in fi.niſi ut.s.dī Judex ꝑmo.ſ.ix.ī x. a ſ.niſi ſit iudex qui poſſit ſup iura diſpenſare q. tē poſſꝫ ī penā cōmutare ut ī nō ī ſū.e.ti.q. xiij. b Qꝛ ſi pꝫes pene taxate ſt ī arbi trio iudicis pena ꝛlicta debꝫ illā ponere q̄ magis timet exī ut liti.ñ ꝺte.qñ frequēt in fi.Si ꝺo certa pena ſtatuta nō eſt ſi iu/ dici cōmittit dꝫ eqtate ſeruata ſemp ī hu maniozē ptē declinare extra ỏ tīſac.ex pte

Vtrū q cōmittit furtū uel hꝰmōi ſu per qbꝰ ſtatuta eſt grauis pena pecūiaria uel forte alia teneat ſoluere penam illā.R. ſm Ray.ſiue pena illa fuit ſtatuta ꝑ q̄cūꝫ legem ſiue ꝑ canones nō eſt iniungendum ī foro pñiali q. ſoluat niſi fuerit cōdēnatꝰ ad illam aliogn ſufficit q. ſoluat intereſſe uel ſi fuerit iniuria ſatiſſaciat ad arbitriuꝫ boni uiri.Con.Tho.2ª 2ᵉ.q.lxij. a De hoc dictū eſt etiaꝫ.ſ.pdagium.ſ.ij.ī ibi la tius in additiōe. b Quid fiat cū peccat multitudo uide.s.correctio ꝑmo.ſ.v°.ī ỏ quatuoꝝ cāis diſſil'andi ibidez.ſ vi.cui ap plicabit pena ꝓꝑt uiolentā manꝰ iniectōꝫ in clericum uide.s.abſol'o.iij.ſ.ij. b

Pena íí

.ſ.que puenit ꝑti leſe a ledē te ſiue nō ſeruante pactū ī que rit ꝑmo vtrū dñi quibꝰ dāna illata ſunt uel milites ī hꝰmodi poſſint licite tenere emendas quas ꝑ dānis ſibi illatis capiunt cum pena ſit mꝫto maioꝝ q̄ dānū illatuꝫ R.ſm Guil.tam dños q̄ milites ī etiaꝫ ec cleſiaſtice perſone retinere pñt illas penas quas leuant ſm conſuetudies legitimas ī ſtatuta regiōis nec peccāt qñ in hac parte ſbest cā ī ſeruat iur.ordo et nō fit ꝓꝑt cu piditatez ſed ꝓpter celū iuſticie nec obſtat q. pena excedit dānum q. hꝰmōi pene nō ſolum ꝓpter intereſſe ſtatute ſunt ſ etiā ꝓpter crimina cohercenda ſunt tamē tē pāde penſati.circūſtātijs ne laxāde habene in talibus ſecurius eſſet hꝰmodi exceſſum

emẽde in pios usus erogare. a Idez ī sũ con.li°.iij°.ti.xxxij°.q.xiij° b Pone ꝙ iudex mãdat aliqd faciẽdũ uel vandũ alicui in isto termio ⁊ alteri imponit certã penaz nũqd iste ꝓ quo mandatũ siue iudicatũ ẽ poterit post terminum illam penam petẽ R.ꝑm Hostī.licite potest peti etiam si excedat itereſſe.Con.Inno.ſi ⁊ Hostī.addit dicens ꝙ etiam religiosi pñt talem penaz petere siue si constat in pecunia siue i alio i.q.vij.quotiens.qn etiam penam a iure inductam.xij.q.iij. epus q mancipium.clerici tamen bñignius ꝙ layci se bere debent. ſz si ps fecit qđ potuit ut adimpleret mãdatuz iudicis ⁊ pauptate uel ipotentia pñs nõ potuit totum implere ſz mero iure teneat ad penaz insolidum tamen de bñignitate canonica nihil vltra ꝙ interſit exigẽdũ est ⁊ sic intelligas extra de pen.ſuã ⁊ de hac mã habet .j. restitutio.iij.ſ.fi. a Idez qđ in hoc.ſ.nõ in sũ.con.e.ti.q.ij.vbi etiaz dicit.Idem de penis inuentionalib9 dũmõ nõ sunt apposite in fraudẽ vſuꝝ. et predicta itelligenda sunt nisi caritas i aliq̃ casu aliud suaderet ꝙ temporalia que sunt nri iuris.dimittẽda sũt ad tollẽdũ scãdalũ ꝓximi ⁊ ꝓpter salutem eius ſz T hō.2ª 2ᵉ q.xlij.artī.viij. b Quid si pena fuit cõditionalis.ſ.de consensu ptium apposita in contractu extra iudi^m.R.ꝑm Guil.si pena apposita est loco intereſſe peti potest ꝙti interest.ff.de act.emp.⁊ ven.p̃dia.Si autem apponat in fraudez vſuꝝ nõ potest peti ex de emp.⁊ ven.ad nr̃am.Con.ber.⁊ Inno. ⁊ ō hac mã .j. vſa ꝑmo ſ.xxij.q incipit qd si pena a Et si non est apposita i fraudẽ vſuꝝ potest peti etiam ultra intereſſe ut i .d.l.p̃dia.⁊ nõ in sũ.con.dc̃a.q.ij.ꝑm eũdẽ Guil.de quo etiam dictũ est in.ſ pcedẽti. b Sed nũqd soluta pena iudiciali ℓ etiã conuentionali stabit adhuc snia ℓ conſictus R.ꝑm Hostī.nõ stabit nisi in cõpromiſſõe ul̃ pacto expreſſe dictuz sit ꝙ pena soluta rata remaneat snia ⁊ h9mõi.C.de transac. .l.cum ꝓponas.Idem ber.⁊ guil. a Idẽ nõt glo.in.c.dilecti.extra de arbitris.quo ad snĩam arbitri ⁊ idem ī sũ.e.ti.q.iij. quo ad snĩam arbitri ⁊ quo ad conſictus.vbi et addit ꝑm glo.Ray.uel distingue. Utrũ apponat pena ꝙ otumacia ⁊ tũc peti possit pena ⁊ res aut loco itereſſe ⁊ tũc tm̃ agat ad intereſſe hec ibi in dubio aũt p̃sumet posita loco intereſſe.ar.l.bñigni9.ff.ō legi. ⁊ sic ꝓcedet distinctio.ꝫ.posita. b In penis bñignioz ẽ interpretatio faciẽda ar.eẍ ō re.iu.i pcis li.vi.ō penis que apponũt ī sponsalib9 ⁊ non seqt matrimoniũ quere .j.sponsalia.ſ.xij.q̃ incipit qꝺ de penis.

Penitentia i°

Coir.⁊ ꝑmo queritur qd est ꝑm Ambr̃. Pñia est mala preterita plãgere ⁊ plangenda iteruz nõ cõmittere ō pe.di.iij. in ꝓncipio.Con.Grego.dicẽs.Penitere ẽ ante acta peccata flere ⁊ flenda itez nõ cõmittere ⁊ sic dñt T hō.⁊ pe.in 4°. di.xiiij. diffinitiões iste date sunt ꝙ effectus pñie que diffinit ꝙ duplicem actũ vnũ q est respectu peccati preteriti.ſ.ꝓterita mala plãgere.alterum respectu futuri.ſ.plangenda nõ cõmittere.ꝑmus est in re.2ª in ꝓposito .i.ut ꝓponat talia de cetero nõ cõmittere. accipit autem hic fletus cõit siue ꝙ itiõi siue ꝙ exteriozi. Et hec diffinitões ſz tho. cõpletissime sũt ⁊ ad has reducũt alie ut diffinitio aug. a que habetur in libro de pñia ⁊ ō pe.di.iij..c.pñia. b Pñia est q̃daz dolentis vindicta puniẽs in se qđ dolz omisisse.Et alia diffinitio Ambro. pñia ẽ doloz cordis ⁊ amaritudo aĩe ꝙ malis que gsq̃ cõmisit.Et dr̃ pñia quasi pene tentio .ſ.ad puniendũ illicita que sunt cõmissa.

a Idem in sũ.li.iij. ti.xxxiij.q.i. predicte autem diffinitões sunt potius ꝑm effect9 q̃ ꝑm essentiam. ꝑm enim eẽm vr̃ sic posse diffiniri.pñia est unum de sacramẽtis ecc^e q̃ bñ dispositis sp remittũt peccata ꝓbat extra de sũ.tri.⁊ fi.ca.c.i.ſ sacramentũ .vbi dr̃ ꝙ si post susceptiõez baptismi gsq̃ pro lapsus fuerit in peccatum p ueram semper põt pñiaz repari. b Utrũ de quoliz peccato possit agi pñia.R.ꝫ pe. hec ẽ dr̃ia sps

vniti carni ⁊ sepati q̄ ille est susceptibilis p̄nie iste nō ꝑm Damasceñ. hinc est q̄ de omni peccato cōmisso a spū in carne exñte dū in carne est pōt agere p̄nias p⁹ sepatōs non potest. a Idem in sū.e.ti.q.ij.ubi.⁊ addit ꝑm eūdem.sūt tamen peccata q̄dam de quibus difficili⁹ agit p̄nia que.s.nō cō mittunt ex fragilitate uel ignorantia ob nubilitatē rōis ꝙ carnem si ex malicia.ideo in his difficili⁹ agit p̄nia.Et sic itelligit illud ꝑm m^t.xij.Qui peccauerit in spū san cto nō remittit ei ꝛc.i. uix remittet. b Utrū de quolibet peccato debeat esse per petua p̄nia.R.ꝑs pe.p̄nia peccati exterioꝛ ñ oportet q̄ sit perpetua si p̄nia exterioꝛ dēt esse ꝓpetua saltem q̄tum ad hitum sicut de otritōe dictū ē.s.otritio ℣ix. a Idē in sū.e.ti.q.iij. b Utruꝫ uere penitens possit postea mortaliter peccare.R.posset uideri q̄ nō.nam si peccet vī q̄ nō fuerit ꝛe penitens.ianis est enim p̄nia quaꝫ sequens culpa cōmaculat ⁊ multa similia de q̄bus quedam diximus hic in p̄mo ℣.Et omnia que hñt ꝺ pe.di.iij.circa p̄n^m.Sꝫ ipsa oīa nō ad diuersa tpa sed ad idem temp⁹ quo qs penitet sunt referenda ut considerādo lr̄am ibi pꝫ.Et in hoc con. ray.magr̄ senti. Tho.⁊ pe. a Idem in sū.e.ti.q.iiij. b Quot sunt actōes p̄nie.R.ꝑm ray.tres.p^a que fit ante bap^m ut si baptizandus adul tus sit. a .i.doli capax ut in.c.tres.ꝺ quo ·ȷ·ubi soli puuli excipiūt q peccare ñ p̄nt b Qui nisi peniteat nouaꝫ uitam ichoare nō pōt.sed si peniteat ⁊ baptizet ñ tenet ad exterioꝛem p̄niam ut.s.confessio p̄mo ·ℱ· añ pe.Sꝫ ab hac p̄nia puuli sūt imunes si cut etiā a peccato. 2ª actio p̄nie est que fit post bap^m de mortalib⁹.3ª que fit ꝺ venia libus de pe.di.iij.tres sunt. a Idez i sū. e.ti.q.vi. b Utrū ante bap^m regrat pe nitentia.R.ꝑm pe.p̄nia pōt accipi dupliciter vno mō put est sacramētum ⁊ sic ñ p̄cedit baptismū si seqt̄ q baptism⁹ ianua est et fundamentū omniū sacramētoꝛ. alio mō put est x̄tus formata ⁊ tunc distiguēdū est q̄ ingr̄tum est x̄tus formata nō regrit q̄ sic culpa in tali nō remitteretur x̄tute baptismi si ingr̄tū est x̄tus informis.i. q̄daꝫ peccati detestatio q̄uis non sufficiens.cuꝫ ꝓposito emendandi regrit ut cā remouēs ⁊ ꝓhibens q̄ uolūtate remanente ad pec catū nō esset hō susceptibilis gr̄e. a Idē i sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.xlviij. ad hoc etiā facit q̄ nōt ꝑm eūdem.pe.⁊ Tho.in sū.li iij.ti.xxiij.q.xv. b Utꝛ p̄nia tollat to tum reatum.i.omnem obligationem ad pe nam.R.ꝑm pe.sicut qui hominē ita ⁊ qui deum offendit peccat dupl'r. p̄mo quidez contra equalitatem amicitie ingr̄tum debi tuꝫ affectū nō impendit.2°. contra eq̄litatē iusticie ingr̄tuꝫ rem ul' honorē uel obseqū ſbtrahit. oꝫ g̃ vtrūq; restituere ⁊ q̄ restituta amicitia nō est ꝓpter hoc restituta rel ablata iō post remissionē culpe remanꝫ reatus pene.Idē Tho.in 4.°di.xx.ut ·ȷ· p̄nia ȷ°·ℱ·iij°. a Idem in sū.li.iij.ti.xxxiij.q. vij. b Quot sunt spēs p̄nie.R.ꝑm Ray. tres.naꝫ alia est solēnis.alia publica.alia ꝓ uata.solēnis est que fit in capite.xl^e.cū so lēnitate que hēt di.l.in capite.publica x̄o est que fit publice sine predicta solēnitate ⁊ de his duabus dicemus ·ȷ· p̄nia 3°.ꝓuata x̄o que secreto in confessione ꝑonit de q̄ ·ȷ· p̄nia ȷ° ꝓ totum. a Pnia ꝓuata potiꝰ vī dici illa que cotidie fit singulariter cum quis peccata sua soli sacerdoti confitet ℣ Ray.⁊ Hosti.⁊ i sū.e.ti.q.viij. b Utꝛ p̄nia habeat ptes ⁊ que sunt.R.ꝑm pe.tres sunt ptes p̄nie.s.contritio cordis confessio oris ⁊ satisfactio op̄is.⁊ sūt iste quasi ptes integrales ꝑm pfectum esse p̄nie.nam ℣ in contritione dimittat peccatuꝫ oportꝫ tam confessionem ⁊ satisfactionē esse saltem in ꝓposito.vnde de his ptibus Chrisos⁹.pfecta p̄nia cogit peccatorez oīa sufferre.i cor de.contritio in ore cōfessio.in ope tota hu militas hec est fructifera p̄nia de peni.di.i pfecta con.tho.⁊ Ray. a Idē i sū.e.ti.q xvi. b De contritōe hēs.s.contritio de confessiōe.s.confessio de satisfactiōe ·ȷ· satisfactio. Utꝛ peccata que per x̄am p̄niaꝫ sunt dimissa redeant q̄ quis iteꝛ flabit

in pecatū.R.ꝓm T ho.in 4.°.di.xvij.aliqd pōt redire dupl'r uel in se ⁊ sic peccata di missa nullo modo redeūt ꝯtum ad macu lam ⁊ p ōñs nec ꝯtum ad fatū uel in suo effectu.⁊ hoc modo peccata dimissa redeūt inꝯtū ex peccatis dimissis aliqd i sequen tibus relinquit' ex hoc enīz q hō deum p peccatum offendit p9 remissionem p̄ceden tium peccatoꝝ ꝯdaz deformitaté ingratitu dinis act9 sequēti peccati acquirit.⁊ iō dr coir q redeūt ꝯtum ad ingratitudinē cō. pc.⁊ Hosti.et alij. a Idem in sū.e.ti.q. cxliij.ꝓz theologos cōit'.⁊ addit' ꝓm eosdē q̄ lz peccatum sequens aggrauat' ex ingra titudine remissionis ꝓoꝛuꝫ peccatoꝝ ñ tñ est ita graue sicut omnia p̄terita simul. b Utrū requirat' pñia de peccatis p ignoꝛā tiam cōmissis.R.si ignoꝛātia est talis q̄ ex cuset nō tenet' alt' sic de hoc.s. ignꝛantia ſi. ⁊.ij. a Idē i sū.e.t.q.cxlvi. b Et vtꝫ de venialib9.s.peccatū iij.ſ.ij. Utrum reqrat' pñia de peccatis oblitis. R.ꝓm pc. Si hō peccatū ita est oblitus q̄ nullo mō recoꝛdet' nō tenet' ad pñiam nisi in gñali. Sz tñ dz p posse laboꝛar' ut recoꝛdet' ⁊ si recoꝛdari pōt tenet'.delet' etiā p confessionē gñalem ut.s.cōfessio ꝑmo.ſ.iij.qui incipit vtrū p gñalez. a Idē in sū.e.ti.q.cxlvij. Et hoc casu dz qs penitere nō solū de pec catis oblitis in gñe sed etiam ꝺ ipsa negli gentia ex qua oblit9 est in spē ꝓm T ho.⁊ in sū.e.ti.q.xix. b Utruz dēat esse pñia de peccato oꝛiginali.R.ꝓm pc.pñia ñ é nisi de aliquo actu ꝓpio ⁊ uolūtario oꝛigiale aūt non est factū ꝓpriū.imo nec uolūtariū volūtate.s.exñte in ipso si in alt'o. et iō de eo nō reqrit' pñia reqrit' tñ diſplicētia in adulto consideāte illd. Idē T ho.in 4.°. di.xvij. a Idem in sū.e.ti.q.cxlviij. b Utrū aliqs in fine vite possit penitere.R diuina gr̄a nulli se ſbtrahit facienti qd̄ i se est.vñ homo ꝯdiu hz vsum liberi arbitrij pōt se ad gr̄az ꝓeparare volendo ꝺ p̄cito ⁊ ꝓponēdo cauē de futuro.vñ de pc.di.vij i ꝓncipio dr.tēp9 pñie est usq; ad vltimū articulū vite.vnde ⁊ Leo papa. Nemo ē despandus in hac coꝛpoꝛe constitut9 q̄ nō nū ꝯ qꝺ diffiden' etatis differt' consi° ma turioꝛe ꝓficit' a Hoc hēt' de pc.di.vij.c .i. b Sz tamen piculosū ⁊ dubiū est q̄ illud ultimū temp9 expectet'.vñ ⁊ ibidez ſbdit' sicut aug.scribit.Si qs posit9 i ulti ma necessitate sue egritudis pñiaz accipit fateoꝛ nō negamus qꝺ petit si ñ ꝓsumim9 q̄ bñ hinc exit pñiam dare possum securi tatem autem dare nō possū ⁊ seqt'.j.null9 expectet qñ peccaſ nō pōt ⁊ iteꝫ quē sero peniter oꝛ non solum deū timere iudicem ſ ⁊ iustū diligere nō tm̄ penam timeat ſz anriet' ꝓ gloria ⁊ multa similia ibidem. a Hoc hñt' de pc.di.vij.si qs positus.⁊.e null9.⁊ idem qꝺ in hoc.ſ.nōt' in sū.e.ti.q. clix.ꝓm T ho.⁊ pe.⁊ addit' ꝓm al.⁊ Ray. qꝺ raꝫ est q̄ ex caritate qs in extremis pe niteat. b Et in tali casu qlibet sacerdos pōt absoluere ut.s.absolutio.i.ſ fi. ⁊ absolutio.ij.ſ.ij.⁊.s.cōfessio.iij.ſ.v°. x.septimo tpe.⁊ de hoc casu hēs.j. pñia ij° .ſ. penit'ti. nec tali est penitentia imponenda sed in noteſcēda .xxvi.q.vij c.i. a Et ibi ſbdit' ⁊ cū amicoꝝ oꝛōib9 ⁊ elemosinaꝝ studijs pondus pñie ſbleuādū si forte migrauerit ne obligati ⁊ a cōione ⁊ oſoꝛtio venie fiāt alieni a quo pcl'o si dimit9 erept9 qualue rit peniten' modū a sacerdote sibi ipositū diligenter obſeruet. b Quid est in peni tentia sacramētū.qd res.R.ꝓm T ho.⁊ pe. in 4.°.di.xxi. In sacramēto peniten' exti oꝛ penitentia est sacramentum ut signū tātū .s.interioꝛis penitentie ⁊ est ibi actus pe nitenti. quasi māle.actus aūt sacerdotis.s. absolutio quasi formale.peniten' xo itioꝛ seu contritio ꝓut iniūgit' peniten' exti5i saltem in ꝓposito est ꝑs sacramēti ⁊ é res ⁊ signū. a Nō aūt ꝓut est act9 xtutis p se ꝓz eosdē ⁊ i sū.con.eodē ti.q.clxxix. ubi hec nōnt'. b Res quidē penitentie exte rioꝛis é sig' remissiōis peccatoꝝ remissio aūt peccatoꝝ est res tm̄ satis con.ray.peni tentia xo non ualet nisi restituat' ablatuz ut.j.restitutio ꝑmo.ſ fi

Penitentia ii°

.s.illud qđ sacerdos impoit penitenti ī cōfessione. Quid ḡ cū sacerdos dic̄ penitēti ī confessione qcqd boni feceris sit tibi in remissionē peccatoꝝ .R.fm tho ī q̄dam quolibet hic est quadruplici rōe vtēdū. p̄mo eiz cōsiderādū est q̄ peccator est debitor satisfactiōis dupl'r. vno mō ex iiū ctōe sacerdotis.alio mō ex ipso peccato cōmisso.vñ si contingat q̄ sacerdos miorem satisfactionē impoit q̄ requirat culpa residuū exoluet aut hic aut ī purgatorio. Si ẋo maiorē iniūgat nihilominꝰ penitēs tenet facere qđ sibi iniūctū est si adsit facultas. 2.° cōsiderādū est q̄ opꝰ qđ qs facit ex iniūctiōe sacerdotis dupl'r ualz penitenti. vno mō.s.ex nā opis iniūcti. alio mō ex ui clauiū ita q̄ ex his ap̄liꝰ ualz ad expiādū peccata q̄ si p̄prio arbitrio idē faceret. 3° cōsiderādū est q̄ satisfactio ad duo ualz.s.ad expiatōez culpe preterite ⁊ ad cautelā future. 4.° cōsiderādū est q̄ sacerdos pōt penitenti satisfactionē iniūgere uel ex p̄prio arbitrio uel ex consilio alieno ⁊ ita etiā arbitrio ipsius penitētis ut si dicat sacerdos facias hoc si potes ⁊ si nō potes facias hoc Simil'r vī q̄ cū sacerdos dicit. qcqd bōi feceris sit tibi ī remissionē peccatoꝝ. q̄.sez grauis p̄nia essz ei iniūgenda que tamē ei iudicari dz. Et dicēdo predicta ẋba illa q̄ penitēs p̄ter iniūctionē expressam facit ac cipiūt maiorē vim expiatōis culpe p̄terite ex iª g̃nali iniūctiōe. vñ predicta ẋba laudabil'r solēt dici. Et ḡm ad hoc satisfactio est sacramētalis inḡtū ẋtute clauiū ē culpe cōmisse expiatiua iz ñ hēat maiorē vim ad remediū contra culpā futurā a Idez in sū li.iij.ti.xxxiij.q.cx.⁊ eadē rōne Ray. ⁊ hosti.ut ⁊ poīt .e.ti.q.cviij.dicūt q̄ cautus ⁊ discretus sacerdos pꝰ iniūctā p̄niaz dicat pēitēti. Et q̄ oīa bona que fecerit et omnia mala que sustinuerit ei p̄ficiant ad salutē ⁊ p̄ p̄nia hec oīa iniūgat. b Que p̄nia est p̄ peccatis singulis iniūgēda. R.p quolibz peccato mōtali essz regularit̄ septēnis p̄nia iniūgenda. xxxij.q.ij. hoc ipsum ⁊ ſ sequēti. xxij.q.i. p̄dicādū. a Ibi lꝫ nō in glo. ⁊ ut nō in sū.e.ti.q.cxxv. lꝰ rei duplex est rō. vna q̄ precipit dñs numeri. xij mariā sororē Aaron lepra p̄cussam ponit̄ extra claustra p̄ septē dies ut in.d.c. lꝫ ipz ⁊ sic accipit̄ dies p̄ āno. Alia ẋo rō est ut sicut p̄ peccatū septiformē spūs sācti gr̄az amisit ita p̄ septēnem p̄niaz gr̄am recuperet ⁊ ista p̄nia vī agēda ut plurimū ī ieiunijs ut. xxxiij.q. ij ſ. hoc ḡḡ. ⁊ extra de furtis si qs p̄t̄. b Et ista septēnis p̄nia magꝫ uel minus aspa dz imponi p̄ut maioritas uel minoritas crimis ⁊ circūstantiaꝝ exposcant q̄ apđ deū magis ualet mortificatio vitioꝝ ḡ abstinentia ciboꝝ de pe. di.p̄ma mēsam. a Et iō magis dcrito minor penitētia est iniūgenda ut ibi. b Sz hodie omnes p̄nie sacerdotis arbitrio taxāde sūt cōsiderāt circūstātijs psonaꝝ ⁊ cōditionū xxvi.q..ij.tpa. ⁊ in.d.c mēsam ext̄ e. deꝰ q̄ a Con.ī.d.c.tpa.ſ.q̄ hodie p̄nie sūt arbitrarie nt nō dc.an.dc bu.in.d.c si qs p̄pter Et nō ēt ī sū.e.ti.q.cxxv. ubi ēt nōt̄ mltiplices p̄nie que spūalibus peccatis ſt̄ statute. b Sacerdos semp dz iniūgere penitētiam p̄ cōtrarium peccato ut ſ̄pbo in iungat humilē orōnem. auaro elemosinaꝝ largitionē. accidioso pegrinatōez seu laborez. guloso abstinētiā. luxurioso carnis maceratōez ⁊ qñz loci mutatōez ut di. 3i. ualz xv.q.i. mulier. tamen semp caueꝛ dēt ne p̄ p̄niaz quā iniungit alteri p̄iudiᵐ faciat ut uiro in p̄iudiᵐ vxoris ⁊ familie aut suo ī p̄iudiᵐ dñi ⁊ hꝰ mōi. a Uel q̄ ex penitentia sequat̄ aliqđ scādalū l' piculum ſpirituale uel corporale ar.c.officii. extra đ pe. ⁊ re. ⁊ p̄sertim ut si p̄nia que ẋisiliat̄ fiat ne penitens nouis laqueis iuoluat̄ q̄ omittēdo p̄niā mortal'r peccarz ꝫ scotuz xv. di. quarti sent̄. b Utrum penitens cōpleta p̄nia sit total'r absolutꝰ. R.ꝫ tho. in 4°. di. xx. siue sacerdos p̄niam iniungat discrete siue nō sēp remanz ratus ad penā cuiuslibet ḡtitatis. Et ideo si eam hic nā implet in purgatorio exigit̄ non tamen

seqꝝ q ꝑpter hoc cõfessor peccet semper si minore pñiaz iniũgit. tũ q nõ põt ꝺ facili ꝯtitate pene cognoscere. tũ q qñq etiã ex industria minore penaz iponẽs plus ꝑdest penitenti q forte magnitudie pene posset a pñia pagenda ipediri ⁊ ideo cõfessor negligit min⁹ dãnũ ut maius euitet ⁊ iterũ q paulatiz ꝺformat in penitẽte diuin⁹ amor ad plura pñie opa pagenda con. pe. ⁊ uide s. pñia ꝓmo ℈ vij. Utꝝ sacerdos possit ꝺmutare pñiaz quã iniũxit. R. ℔z Ray. credo breuiter q sic ꝺũ tamen discrete ⁊ ꝑpẽ cãm ⁊ circa ſbditos suos al'r nõ. di. lxxxij. ꝓsbyter. Et hoc exponẽs guil'. dicit q illẽ idẽ q iniũxit aut successor eius aut supior si est ordinari⁹ iudex penitentis pñt pñiaz cõmutare l' relaxare. si ꝺo sit alius cõfessor a quo cõmutatio petiẽ q ꝺ pari ambo curam vnius hñt uel duo epi in quoꝝ epatibus penitens domiciliũ hẽt hic dicendũ q si pñia fuit publica regri ꝺz cõsensus ꝓmi q dedit eam ne scãdalizet' dico si de facili posset requiri. ⁊ maxime si penitẽs inz publice inchoauit pñiaz. q si non de facili posset requiri, aut si pñia fuit occulta ꝓterit ꝛ⁹ confessor cõmutare uel relaxare.

a Idem in sũ. e. ti. q. cxxxiij. ubi etiã addit℔ ℔z eũdẽ guil. q quo ad dictã relaxiõez ⁊ cõmutatõez arẽpus vr ordinari⁹ quo ad foꝝ pñiale ſbditoꝝ suffraganei sui. Et ꝓz ꝓ hoc q arẽpus ꝑpuintiã suã remissionis lras ꝺcedere põt gñales ext' de pe. ⁊ re. nr̃o Certũ est aũt q nullus epus põt facere remissionẽ nisi ſbditis suis ⁊ alijs de uoluntate plator̃ suoꝝ extra de pe. ⁊ re. Q aũt g̃ ſbditi suffraganeoꝝ quo ad hoc sũt ſbditi arẽpi ꝯuis ipse quo ad foꝝ cõtentiosuz non sit ordinari⁹ nisi i casib⁹ expꝝssis a iur̃ hec ille. Idẽ quoq vr quo ad foꝝ pñiale ut nõ sit ordinari⁹ nisi in expꝝssis cũ non possit ꝺfessiões ſbditoꝝ suffragancoꝝ suorũ audire nisi ꝺũ utilitat ꝑpuintiã ut i. c. ꝑpetuo extra de censi. li. vi. b Utrũ inferior possit relaxare pñiaz iniũctã a superiore R. ℔m Guil. si pñia iniũcta est in tali casu de quo ab initio poterat inferior pñiaz infligere poterit ⁊ relaxare ⁊ cõmutare nisi superior reseruauerit sibi talẽ relaxatiõez uel ꝺmutatõez ar. ad hoc. l. di. accedẽs. ⁊. xxxiij q. ij. latorẽ. ⁊ in glosis vtriusq capli. si ꝺo pñia iniũcta est in casu reseruato superiõi nõ poterit inferior relaxare uel cõmutare absq licen⁹ ei⁹ q iniũxit nisi vrgeat necessitas aut suadeat utilitas piũ est eiz it'põtari q superior in his casibus concesserit inferioribus ptãtem cõmutandi uel relaxãdi. a Idẽ in sũ. e. ti. q. cxxxiij. aduertẽdũ tamen q qñcũq alius sacerdos ab eo q iniunxit pñiam vult facere istã cõmutatõez uel relaxationez vr q nõ ꝺz facere nisi examinata cã ꝑpẽ quã pñia iniũcta est penitẽti ut ⁊ dic̃ Ray. ut ꝓz in ꝓcedenti ℈ ne sequẽs minus bene factũ tollat ꝓcedẽs maturi⁹ gestum ꝑpẽ qꝺ nõ vr posse fieri nisi fiat noua confessio uel gñalis si pñia cõcernit oĩa peccata l' ꝑticularis si respicit ꝑticulare peccatũ nisi forte sit euidẽs penitẽtẽ ñ posse facere sibi iniũctaz pñiaz. b Quid si qs dicit se penitere si nõ vult ſbire onus pñie dicens se tenex ⁊ hmõi. R. ℔m Ray. sacerdos debz talẽ inducere sicut põt ut paratus sit ad implẽdũ pñiaz. a Quia al' sine ista dispõe ñ videt' in statu salutis cũ ad hoc obligetur extra de pe. ⁊ re. omis. b Ostendẽdo magnitudiné peccatoꝝ ⁊ ꝯta bõa amisit ꝑpẽ illa que oĩa recupabit ꝓ pñiã ⁊ final'r cuz volũtate sua imponat ei talem pñiaz quã ꝛ⁹similit'r possit portare ne deteri⁹ cõtigat ei pñiaz violãdo ad hoc aũt precipue laboret ut peccatoꝝ cãs ⁊ peccandi occasiones remoueat q ℔m Aug⁹. Satisfacere ẽ peccatoꝝ cãs excidere nec eoꝝ suggestiõibus addit℔ idulgere ⁊ si sacerdos nõ põt gaudere de oĩmoda ei⁹ purgatõe gaudeat. tñ q ipsuz liberatũ a gehẽna ad purgatoriũ mittit ⁊ sicut dicit Hosti. nullatenus dẽt sacerdos ꝑmittẽ peccatorẽ despatũ recedẽ xxvi. q. vi. si ꝓsbyter. Sed potius imponat vnũ pr̃ noster. uel aliqd leue. Et q alia bona que fecerit ⁊ mala que tollerauerit sint ei in pñia. a Hoc dictũ guil. ℈ potⁿ fuit Ray. ⁊ ſbdat ostendat tñ ei q id qꝺ min⁹

agit hoc cõplebit in purgatorio ut in sũ. e.ti.q.cxxxv.vbi hec nõnt. b Con.tho.i 4°.di.xix. a Con.etiã gl.ray.7 addit cõ sulo q ad uitãdã iobiaz 7 trãsgressiõem talib9 nulla aut parua satisfactio iniũgat sb̃ pcepto 7 q̃ pceda eis q̃ liceat ieiunũ sibi iniũctũ l' oz̃ones aut elemosinas aut quecũq; alia sibi iniũcta redimẽ cũ uoluerit.Con.Inno.ut in.v.q.cxxxv.ad fi. b Quid si sacerdos credit q̃ cõfitẽs ñ faciat pñiam vide.s̃ cõfessor.ij.ℱ.i. a Et ibi latius in additõe. b Aut qd de illo q non vult 7 dicit se nõ posse abstinere a peccato vide.s̃.confessio p̃mo.ℱ ij. Quid de penitẽtib9 in extremis uł etiã in sanitate 7 ñ cõplent hic pñiam.R.fm Ray.tanta possz esse contritio q̃ sufficerz ad delendã oẽm pnã ita q̃ aliqs talis stat m euolaret ad celum ut pz ꝺ latrone luce.xxiij.Si tamñ min9 sufficiẽs est cõtritio l' penitẽtia purgabit igne purgatorij vnde de talib9 dic̃ Aug9.Et si cõuersus vita uiuat 7 nõ moriat tamẽ nõ p̃mittim9 q̃ euadat omnez pnã.nã pus est purgãd9 igne purgatõis q̃ in aliud seculũ disiulit fructũ conuersiõis de pr.di.vij.c.vltã.circa fi. a Noti9 vł i ℱ.fi. b Et eãdẽ sniaz ponit Grego.xxv di.qualis.de qõne ista hẽs.s̃.et pnia p°.ℱ. pr.de purgatorio q̃q̃.j.purgatoriuz. a Idẽ i sũ.e.q.clxij. b Utz pena mortis diminuat aliqd p̃ pena ꝺ peccato debita R fm T ho.i 4°. di.xx.mors naturalis est pena ꝺsequẽs originale peccatũ 7 quasi iã i naturã uersa.Et ideo p̃ mortẽ naturalẽ nõ purgat aliquid de pecõ actuali.Sz p̃ illatam mortẽ bñ põt purgari.vñ si aliqs mortez illatam patienter sustineat etiam si p̃ aliqs criminib9 sit illata ualet ad diminutionẽ pene 7 ad liberatõez etiam a tota pena fm q̃titatẽ culpe 7 patientie 7 cõtritõis. a Idem in sũ.e.ti.q.clxiij. b Ad predictam mãm pñie põt ptinere.j.satisfactio p̃ totũ. et ꝺ sacerdote q̃ p̃ missis iniũctis pecuniã recipet.vide.s̃.obligatio.ℱ fi.

Pẽnitentia iii°

.s.De pñia solẽni 7 ꝺ publica.7 qdẽ penitentia solẽnis nõ est hodie in usu.Et ideo breuiter sciẽdũ q̃ ꝺz fieri cũ illa solẽnitate 7 mõ qui hẽt di.l.in capite.7 imponitur tñ ab epo l' ꝺ eius mãdato. a s.ab alio iferioze sacerdote ut in sũ.li.iij.ti.xxiiij.q viij.ubi hec nõnt fm Ray.7 Hosti. b Et dẽt imponi p̃ crimie publico 7 vulgatissimo qꝺ totã vrbẽ uel aliũ locũ cõmouerit.xxvi.q.vi.c.vltã. a Item non dẽbet imponi clerico nisi deposito q̃ nec laic9 q semel agit eam ꝺz postea p̃mouere nec clericus ꝺz postea ministrare di.l.cõfirmãdũ 7.c illud.7 c alienũ.7 .c ex penitentib9.et de hoc dictum est.s̃.ordinãd9.ℱ.xliij. b Utz aliqs possit cogi ad solẽnẽ pñiaz.R fm ray. Si crimen sit magnũ 7 publicuz 7 scandalũ mouerit poterit qs cogi ad solẽnem pñiam f 7 p̃ occulto crimie si penitens uoluerit imponi põ al'r nõ ar.de cõ. di.iij.de penitentib9. a Idẽ in.v.q.xiij. fm Hugo.7 T ho. b Utrũ solẽnis penitentia possit iterari.R.ꝺz Ray. nõ ꝺ pr. di.iij.reperiũt.sz alia queliz pñia siue publica siue p̃uata põt 7 ꝺz iterari quotiens homo peccat ꝺ pr.di.iij.septies.7.c.adhuc instant.Quare aũt pñia solẽnis nõ iteratur assignat T ho.in 4°.di.xiij. tres rões. p̃a ne ea iteratõe uilescat.zª q̃ figura ẽ expulsionis homis ꝺ paradiso que tñ semel facta est.3ª q̃ solẽnizatio pñie est quasi quedaz p̃fessio ꝑpetuo pñiam seruandi. Et ideo iteratio solẽnitati obsistit. a Idem i sũ. e.ti.q.x.ubi etiam addit fm glo.Ray.et pr.q̃ pñia solẽnis iterat si est cõsuetudo. b Utz qñ imponit pñia publica intelligat peccati reuelatio.Rñr fm T ho.i 4°. di.xiij.ñ reuelat ꝑter hoc q̃uis suspicio oriat illum aliqd enorme cõmisisse nõ.n. culpa p̃ certo scit ex pena q̃ 7 qñq; aliqs facit pñiaz p̃ alio sicut legit in uita patz de quodã qui ut socium suum ad pñiam p̃uocaret ipse cũ eo pñiam egit. a Idẽ in.v.q.viij. b Sz que est pñia publica R.fm Ray.publica ꝺr quãdoq; illa solennis de qua iã hic dictũ est.s̃.ℱ.i.7 seq̃tib9

Sed ⁊ ꝓpie illa dr̃ publica que fit in publico nō tamē cū predicta solēnitate ut cū iniūgit pegrinatio ꝑ mūdū cū baculo cubitali ⁊ cū scapulari ⁊ hm̃oi possit hāc imponere quilz sacerdos prochiano suo. a Nisi consuetudo contraria sit in aliq̃ ecc̃a ut in sū.e.ti.q.xij.fm eūdez qui etiā addidit. Item nō dz imponi clerico nisi deposito nec debet imponi nisi ꝑ crimie enormi ⁊ manifesto.⁊ con. Hosti.⁊ Sof. Tho. vo dicit ꝙ talis pēa publica si nō solēnis et clerico posset imponi quando crimen ē publicum ⁊ con.glo.xxviij. di.presbyt̃.⁊ ex̄ de pe.⁊ re.quesitum. Ubi ꝑ sedez apostolicā imponit̃ publica pēa.R.fm Guil. dura.pēaz publicā sedes ap'lica nō iducit nisi in eo loco ubi est curia romana. ⁊ tūc tm̄ ꝑ enormib⁹.penitentiarij enim Pape faciūt tales denudatos triduo aut pl⁹ ad minus incedere per omnes ecclesias ciuitatis ubi est curia ⁊ postea remittūt ad suos epos ut consideratis circūstantijs eis indicant pēam salutarem liz quidam ribaldi ꝑ q̄stu fingāt sibi tales pēas a sede apostolica iniūctas falsas pēaz lr̄as oñdētes a Idem in dicta.q.xij b Que causa est ꝙ det̃ aliqua pēa publica.R.fm Tho.in 4°.di.xiiij.quadruplex est cā.p̄mo ut pcatum publicū publicam hēat medicinaz 2.° q̄ max̄a confusione est dignus q grauissimum scelus cōmisit. 3° ut sit alijs ad terrorem.4°. ut sit ex̄m penitendi ⁊ nō desperandi eis qui grauibus detinētur. a Idem in sū.e.t.q.xiij. b Utrū ꝑ q̄libz peccato mānifesto teneat̃ homo manifestar̄ pēam.R.fz al.nō oportet si q scādalizauit in cōi tenet̃ qdem ad ostensionez boni exēpli ita ꝙ presumi debeat eū de preteritis pēam egisse ⁊ sufficit. a Idem in sū.e.ti.q.xiiij. b

Pēnitētia iiij°

Pp Enitētia iiij° s.impedita uel falsa que st̃ impeditiua pēe.Rndet̃ fm Hosti.⁊ Ray.mt̃a sunt.Sz inter alia quatuor p̄ncipaliter .s.pudor.timor.⁊ spes.⁊ desperatio.primum igit̃ impedimentum est pudor confitēdi de quo dictum est.3°.confessio primo.⁊ pc. 2m impedimentum est timor.s.cum qs timet ne possit ferre pēam.contra quem st̃ tria remedia cōsideranda.s.pēnis pene modicitas leuitas ⁊ breuitas.Et econtra future pene imensitas acerbitas ⁊ eternitas. 3m impedimentum est spes.⁊ hoc ē triplex .s.spes diu uiuendi. a Et contra istam ⁊ sequentes sunt auctoritates que ꝓbandū. b Sco tbesa.v°.dies dñi sicut fur i nocte ita ueniet. b Item spes temporales diuitias acquirendi luce.xij. Anima mea requiesce bibe ⁊ comede ⁊c. Itē spes miaz consequēdi contra illud ecclesiastici.v° ne dicas miseratio dei magna est multitudis peccatorz meorz miserebit̃ mia enim ⁊ ira ab illo cito ꝓximat. 4m impedimētuz est despatio uenie. ⁊ hec dupler. scz despatio venie sicut dicit Cayn.gen.iiij°. Maior ē iniqtas mea q̄ ut veniam merear contra quod est illud psal. Misericordia eiz super oia opera eius. a Et itez misericordia dñi plena est terra.psal.xxxij.cum m̄tis similibus. b Item despatio pseuerantie contra qd̄ est illud ✻bum dñi m̄t.xviij.ñ dico tibi usz ad septies sz usq̄ septuagies septies de pe.di.iij.septies.⁊ c.adhuc istāt possunt etiam ⁊ alia impedimenta assignari.p̄mum est alleuiatio culpe ꝓpie.2m est aggrauatio c'pe aliene ⁊ maxime maiorz 3m est multitudo peccantium. a Sz nō minus ardebunt qui cum multis ardebūt .ij.q.i.m̄ti in fine. b Quartū est cōsuetudo peccandi.5m elatio cordis.vltm delectatio peccati. a De his impedimentis latius dr̃ in sū.e.ti.q.cxcv. b Que qdē q̄ non ad casus sed ad psuasiones ptinent p̄dicatoribus ōrelinquo. Que sit pēa falsa.R.falsa dr̃ cuz spretis plurib⁹ ō vno solo pēa agit̃ aut cum sic agit̃ de uno ut non discedat̃ ab alio.vnde scriptum est q totam legem obseruauerit offendat autē in uno factus est oīm reus. Jaco.ij.s.q̄tū ad uitam eternam . sicut enim si peccatis omnibus esset inuolutus.ita si in uno tm̄

maneat ek̃ne vite ianuam non intrabit habent̃ hec de pe.di.v.c.fi.

Percutere Siue verberare vtrum liceat respondet̃ ꝑ3 tho. 2ª 2ᵉ.q.lxv.nocumentum alicui inferre ñ licet nisi per modum pene ꝓpter malitiaz nullus autem iuste punit aliquem nisi sit eius iurisdictioni ſbiect9.ꝛ ideo verberare aliquem non licet nisi habenti potestatez aliquam sup illum. Et ꝙ filius ſbditur ptāti pr̃is.ꝛ seru9 potestati dn̄i licite pōt pater verberare filium.ꝛ dominus ꝓuum causa correctionis ꝛ disciplineꝫ a Idem in sū.li iij.ti.x.q.ij. Ista autem correctio ꝛ percussio debet esse moderata.extra d̄ sen. ex.cum voluntate.ꝟ.fi.ꝛ.s̄.correctio ꝓmo i ꝓn°. Item epūs nullū debet suis manib9 verberare.lxxxvi.di.non licet. b Sandez qōnem pertractat Ray.ꝛ quasi eodē mō determīat dicens sic. Q̄ percussio siue verberatio fit aliquando ex malitia uel odio ꝛ hoc est peccatum mortale ꝛ in clerico inducit depositionem .xlv.di.c.i.ꝛ.c epūm. qñq; vo fit ex caritate ut causa correctōis ꝛ hec in omnibus habentibus ptātem est licita in suis ſbditis.xxxv. di.ante omnia xlv.di.cum beatus. epūs tam̄ neminē dēt suis manibus verberare di.lxxxvi.nō liceat ſ potest per alium.v.q.v.Illi q.ꝛ si verberā dus est clericus non debet eum verberare p layeum alī tam epūs ꝙ verberans inciderent in excōicationem.extra de sen.exco.vniuersitas ut dictum est.s̄.excōicatio.ij.ꝟ.ij.nisi clericus esset incorrigibilis ut ibi dicitur a Idem in sū.c.ti.q.i. b Qua de causa clericus corrigendus possit verberari.R.scdm Ray.pueri in minoribus ordinibus etiaz pro minoribus culpis licite verberant̃ maiores verberari nō debent nisi pro maiorib9 criminibus di.xlv.cuz beatus.porro regulares ꝛm regulas suas ſbiiciunt̃ verberibus etiam pro leuibus culpis ar.extra de app. reprehensibilis in fi.extra de symo.p tuas. extra de accu.qualr in fi.ſ non usq; ad sanguinez ut.s̄.disciplina. De mā peutiētiū clericos satis habet̃.s̄.excōicatio.ij. Quō percutienti unam maxillam prebenda sit altera.s̄.patientia.ꝟ fi.

Peregrinus i° Cōmuniter ad quem ptinet defensio pegrinoꝝ.R.ꝛm Ray. omnes peregrini defendi debent ab ecclesia. et q̄cūq; eos in reb9 uel psonis offenderet nisi ad monitus satisfecerit excōicet̃.xxiij.q.iij.si qs romipetas.ꝛ duob9.c.se.extra de treu. ꝛ pace.inouamus.extra de peregrinantib9 conquerente. a Idem in sū.li.i.ti.xiij.q. lxxvij. b Quid de rebus peregrinoꝝ qui moriūt̃ in via.R.ꝛm Hosti. quicūq; eas accepit peccat mortaliter nisi ea intētōe accipiat ut restituat heredi nc excusat̃ alīqs statuto cōsuetudine uel precepto sicut de naufragio dictum est supra naufragijs a Idem in sū.li.ij.ti.v.q.xxvij. b

Peregrinus ii° Quantum ad clericos q dīr clerici peregrini.R.ꝛm Ray.peregrini clerici possunt large appellari omnes q non sunt de epatu ordinantis.nam nullus talī siue clericus siue layeus potest recipi a tlī epo ad dignitatem uel ordines ul̃ alia ecclesiastica sacramenta di.lxxi.p totum.ꝛ spāliter in.c.ꝑmat9.extra de prochi.c.ij.ꝛ.iij. a Huic tñ iuri derogatū est hodie p cōtriā consuetudinem cum cotidie clerici vnius dyoces bñficient̃ ab epīs aliaꝝ dyocesiuz sine litteris dimissoriis sui epi ꝛm tho.gl. Ray.ꝛ vl.ut in sū.li. iij.ti.xxi.q.i. b Sz de ordinibus habes.s̄.ordinatō.ꝟ.vi.ꝛ.vij instituī uero pñt bene in ecclesijs et extra nei epi ꝛ ab abbatibus uel inferioribus pla tis de consensu ꝛ dispensatione ipsius epi a Cū lr̃is tñ sui epi ut in iurib9.s̄.alīati. b Alī non extra.e.c.fi.ꝛ extra de institu. ad decorem. Quare peregrini ꝛ ignoti repelluntur a ꝓmotione.R.ꝟ3 Ray.duplex est causa.una q̄ non licet epo ponere falcē in messem alienam ſbditum alterius ordinando.lxxi.di.p totum.vi.q.iij.c.fi.

cauſa eſt q̄ tales q̄ſq̄ ſolent eſſe crimīoſi infames irregulares uel excōicati et q̄ñq̄ mentiūt̄ ſe habere ordines cuz non hēant ℓ plures habere ḡ habeāt di.xcviij.afros xix.q.ij.due.ꝛ nō q̄ clericus hñs eccleſiaz nec peregriari poteſt ſine licētia epi ꝺ con. di.v^{a}.non oportet.extra de uoto magne.
a Con.Hoſti.ꝛ vl.ut in ſū.con.e.ti.q.ij.
b Quādo clerici peregrini debeant ad celebrandum admitti.R.ſm Ray.Si tales ignoti clerici uolūt publice celebraꝛ ꝓpło admittunt̄ cum.v.ſigillis epoꝝ.xcviij.di. .c.i.ꝛ ij.extra e.c.i.ꝛ hoc ſi ſigilla ſūt igta
a Et hoc caſu tales peregrini debent i ſuſpenſione aliquāto tempore haberi i quo plenius de actibus ipſoꝝ pateat extra.e.c. i. b Al' ſufficerz ſigillum epi ſui.tm di. lxxi.pmatus.xix.q.ij. due.ꝛ multo magis ſufficeret apoſtolice ſedis mandatum.ex ꝺ cle.nō reſi.tue. a Deliꝰ in.c fraternitati.e.ti. b Si ꝏo uellēt i ſecreto ex deuotiōe celebraꝛ tollerari poſſunt extra.e.tue ꝛ eſt rō ſm hoſti.q̄ in publica celebratiōe poſſet eum monere ad celebrandum gl'a humana uel lucruz.ſecus ſi in ſecreto. Itē q̄ in publico cōe malum poſſet incidere.ſ. ſi nō ordinatus celebraret ſed in ſecreto ñ ẋtiā in periculum niſi ſolius celebrantis
a Idem in ſū.e.ti.q.iij. b Ez quare recipiunt̄ teles cuz gnq̄ ſigillis ignotis cū ignota non faciant fidem.R.ſm Ray.q̄ ñ ita de facili poſſet cōmitti falſitas in gnq̄ ſicut in vno.Et addit Jo.q̄ niſi aliqualis noticia habeaꝛ de ſigillis nō eſt eis credēdū. a Con.vl.ꝛ hoſti.ut in ſū.e.ti.q.iiij.
b Sed ꝛ addit Ray.cuz ſigillis ſufficerz vnus teſtis. a Hoc fuit dictum hoſti.q etiam addit q̄ ſufficerz etiam ſi haberet̄ noticia uniꝰ de gnq̄ ſigillis ut in.d.q.iiij.
b Ita tū q̄ ſm Inno.ꝛ Hoſti.ſi ex receptione talium clericoꝝ fieret p̄iudiciuz ꝛ dānum alicui. a .ſ.magnum ut in.d.q iiij. b Non debet credi etiaz gnq̄ ſigillis niſi al'r ꝓbaret̄.ſ uiatorem tranſeūtez non oportet ita ſtrict̄ examinare.xlij.di. geſcamꝰ. a Hoc dictum a ẋ. ꝛ uiatoreꝝ fuit Inno.q ꝛ addit q̄ ſi clericꝰ ñ querat alterius patrimonium ꝛ al' ſit bone vite ꝛ habeat gnq̄ ſigilla epoꝝ ꝛz ignota ſi aliq̄ noticia habeaꝛ per famam uel alio modo de epis uel terris eoꝝ licet alias non ſint ſufficientes probationes tū i pñti caſu tales crederem poſſe admitti ut in.d.q.iiij.
b Quid ſi tales amiſit lr̄as.R.ſi ꝓbet p duos teſtes ordinationem ſuam ꝛ conuerſationem. a Et etiam licentiam ſui epi ꝛz ray.ut i ſū.e.ti.q.v.Et addit q̄ al' ei ñ crederet̄ etiā ſi ꝓprio iuramēto firmaret ꝛ con.vl.ꝛ Hoſti.ut ibi. b Recipi pōt extra.e.tue.i auc̄.ꝺ fide inſtru.ſi ẋo.col'. vi^{a}.ꝛ C.de fide inſtru.in exercendis. et ſi non exiſtant teſtes de ordinatione q̄ forte longum tempus eſt ſed conſtet q̄ ſemper ſe geſſit ut preſbyter admitti poterit ar.ff ad macedo.l.iij.ꝛ extra de preſbyt̄.ñ bap. .c.ij.ꝛ iij. a Hoc dictū a ẋ.ꝛ ſic fuit hoſ. ut in dicta.q.iiij.ad fi. b Quales debēt eſſe litere que dant̄ clericis peregrinis.R ſm Hoſti.ad hoc q̄ ſuſcipiant̄ i executōe ordinū debent lr̄e continere hanc cl'az ul' ſimilem quem gradatim ad talem ordinē ꝓmouimus.lxxiij.di. In nomine patriſ.ꝛ .c.ſe.Et hę litere cōmēdaticie uocant̄ ſeu teſtimoniales.extra.e.tue. Si ꝏo ordines vult recipī neceſſe é q̄ habeant a ſuo epiſcopo licentiam expreſſam per moduz qui habet̄ ſ.ordinatoz ſ vi.ꝛ vij. a Idem i ſū.e.ti.q.vij.Et aduertendum q̄ ſi aliqui abbates archydiaconi uel alij inferiores p̄lati habent ius inſtituendi in aliqbꝰ eccleſijs ut inſtituunt clericos alterius epatus non ualet hꝰmodi iſtitutio imo eps dyocesanus poteſt eum remouere niſi cuz tali inſtituto uoluerit diſpenſare extra.e .c.fi. ſm Ray.ꝛ Hoſti.ꝛ in ſū.con.e.ti.q.vi. b Epi ꝛ ſuperiores ſimiliter abbates ꝛ pores ꝛ ceti p̄ſidētes mōaſterijs qui apud apoſtolicam ſedem ꝓmouent̄ confirmātur conſecrant̄ ꝛ benedicunt̄ non accedant ad cōmiſſas eccleſias ſine lr̄is apoſtolicis continentibus ꝓmotionem confirmationem conſecrationem ſeu benedictionem nec ac-

cipiant dictas administratões ⁊ nemo eis pareat nisi oñdat alias quicqd ipsi faciũt est irritum ⁊ ipsi nihil percipient de ꝓuentibus ⁊ illi qui eos recipiunt uel eis obediunt sunt suspensi a bñficijs ecclesiasticis ⁊ idem p oia si dicti prelati recederent de curia nõ prestito iuramento fidelitatis ut in extrauaganti bonifatii.viij.q.incipit iniuncte.

Periurium Quid sit.R.ꝑ magr̃ senti.⁊ ray. periurium est mendacium iuramento firmatum. Sed ⁊ T̄ho.z^{a} z^{e}.q.xcviij. dicit ꝙ falsitas est de ratione periurii addens quod sicut dicit Hieronym9. Qcũqꝫ illoꝝ triũ defuerit .s.veritas.iustitia uel iudicium periurium ẽ a xxij.q.ij. animaduertẽdum. b Non tamen eodem ordine si ꝓmo qdem ⁊ ꝓncipal'r quando deest ueritas. secdario autem quando deest iustitia quicũqꝫ enim iurat illicitum ex hoc ipso falsitatem incurrit ꝙ obligatus est ad contrarium faciendum. 3° quando deest iudicium ꝙ cum indiscrete iurat ex hoc ipso piculo se cõmittit falsitatem incurrendi. a Idem in sum.li.i.ti.ix. q.xx. b Quot modis cõmittit falsitas in iuramento assertorio.R.ꝑm.Aug.trib9 modis est ibi falsitas ⁊ cõmittit̃ piurium ꝓmus est cum quis iurando loquitur fm̃ sine intentione fallendi ꝙ ipse fallit̃ ⁊ credit dicere uerum.z9 cum loquit̃ falsum ⁊ cum intentione fallendi ꝙ ⁊ ipse falsũ putat.39 quando loquit̃ verum cum intẽtiõe tamen fallendi ꝙ credit esse falsum.xxij.q.ij.homines. a Idem in sũ.e.ti.q.xxi.

Quot modis cõmittit̃ falsitas siue periurium in iuramento ꝓmissorio.rñdet̃ ꝑ Ray.tribus modis.ꝓmus cum quis iurat se facturum uel dictum aliqd illicitum ℓ inhonestum. z9 quando ⁊ si iurat aliquod licitũ tũ absqꝫ necessitate si cum solẽnitate 39 quando hoc ipsum facit ⁊ sine solẽnitate ut in iuramentis quotidianis ex q̃dam mala consuetudine ut per deum ibo cras ad ecclesiam uel aliquid simile uel etiam cum h9 modi iuramenta fiunt ex ioco in omnibus predictis statim cũ iurat periurat xxij.q.iij.qꝫ sacramẽto. sed intellige large ut in ꝓmo ℣. dictum est. a Idem i.d.q. xxi. Et ad predicta facit p̄dictũ.c.animaduertendum.xxij.q.ij. b Utrum periurium sit peccatum mortale.R.ꝑm T̄ho.z^{a} z.^{e}.q xcviij.ex suo genere peccatum est mortale qꝫ importat contẽptum dei nec excusat̃ a peccato mortali non implens etiam ꝙ cogit̃ iurauit potest tam̃ p auctoritatẽ pp^{e} ab obligatione iuramenti absolui p̄sertim si coactus fuit tali metu qui cadere posset inconstantem uirum. a De hoc.s.iurare ℣.xiij. Et.s.iuramentum ꝓmo ℣.pe.cum additione. b Minor tamen pña imponitur tali. Item non excusatur a mortali peccato qui iocose periurat ꝙ nõ euitat dei uinam irreuerentiam imo ẽtus ad aliqd magis auget. Simil'r ⁊ ille q ex lapsu lingue iurat si quidem aduertat se iurare et falsum esse qd̃ iurat non excusat̃ a peccato mortali sicut neqꝫ iudex contemptu. Si autem hoc non aduertat non videt̃ habẽr̃ intentionem iurandi ⁊ ideo a crimine periurij excusatur. a Idem in sũ.e.ti.q.xxij.vbi etiam addit̃ ꝙ cum malo iurat̃ ꝙ ꝙis verum sit sine causa tamen iurat̃ non semꝑ est mortale ꝑm T̄ho.nam sicut dicit Ray Si iurat̃ in cõi sermone aliqd̃ licitum puto cras ibo ad ecclesiam uel h9 modi sicut fit in cotidianis iuramentis ex quadam leuitate ueniale est.xxv.di.℣.crimine. Qd̃ potest intelligi qñ ista leuitas ꝓcedit ex surreptione non ꝓcedente ex nõbili negligentia al' secus cum sit contra z.^{m} decalogi preceptum ut nõt Nicolaus de lyra super Exo.xx. Et satis facit dictum.c.animaduertẽdum. Subdit autem Ray.si verum licitũ sui causa iurat̃ sed cum solẽnitate ⁊ indiscrete mortale est. b Utrum excusẽt a peccato mortali quando iurat̃ falsum qd̃ credit̃ esse verum.R.ꝑm pr.qñ iurat̃ fm̃ iuramento assertorio ⁊ iurans credit verum si quidem adhibuit debitam diligentiam non ẽ mõtale. Simil'r ⁊ quando iuramentum fuit

pmissoriũ si ꝑpter legitimũ impedimẽtũ omittit impleri excusat saltem a mortl'i a Jdez in.v.q.xxij. b Sed quid faciet qui ꝑpter metum iurauit se aliqd vatuꝝ uel facturum uide.s.iurare.ff.xv.qui incipit.quid de eo. Utrum periurium sit grauius peccatum ꝙ homicidium. R.fm Tho.in quolibet.sicut apl'us dicit ad hebreos.vi. homines ꝑ maiores suos iurant ⁊ ois controuersie eoꝝ finis est iuramẽtũ frustra autez in causa homicidij controuersie finis esset iuramentum si homicidium esset grauius ꝙ periurij̃ presumeret cim ꝙ qui maiorem culpam.s.homicidij cõmittit nõ uereret minorẽ.s. periurij incurrere vnde ex hoc ipso ꝙ i causa cuiuslibz peccati defert iuramentum manifeste ondit ꝙ periurium ꝑ maximo peccato debz haberi neqꝫ imerito ꝙ periurare nomen dei bñdicti uidet quedam negatio nois diuini.vñ secm locum post idolatriam peccatum periurij tenet ut ex ordine preceptoꝝ patz.ſ ⁊ apud gentiles iusiurandũ erat honoratissimũ ut dicit circa pncipiũ methaᵉ. ſz ꝙ homicidiũ grauꝰ punit in ecclesia.nõ ẽ ꝙ grauꝰ nocumẽtũ interdũ hominbꝰ imminet etiam ex minori culpa tamen fm iudicium dei maius peccatuz grauius punit. a Idem in sũ.e.ti.q.xxij. b Utrũ peccet ꝙ ab aliquo exigit iuramentũ. R.fm tho. 2ª 2æ.ᵉ.q.lxxxviij.Qui exigit iuramentum ut persona ꝑuata. Et hoc facit ꝙ nescit ſz dubitat de ueritate fm ꝙ Augꝰ dicit. nõ peccat ſi tñ ex humana temptatõe.i.ex infirmitate humane nature ꝑcredit.Si autẽ scit uel ꝑbabil'r credit eum falsũ iuratuꝝ ⁊ cogit iurare homicida est. nam ſz augᵐ Ille de suo periurio interemit se sed iste manũ interficientis impressit. a Ad hoc xxij.q.ij.Ille qui.⁊.c.se.ubi habet hoc dicz aug. b Si autez aliqs exigat iuramẽtũ tãqꝫ persona publica ſz ꝙ exigᵗ ordo iurl. nõ vr esse in culpa siue sciat ueꝝ iuratuꝝ siue falsũ ꝙ nõ uidet ipse exigere sed ille ad cuiꝰ instantiam exigit. a Con.ꝑdictis Ray.⁊ glo.eiꝰ ut in sũ.e.ti.q. xxiij. b

Que est pena periurij.R.fm Ray.debz ſz canones grauis iponi pñia cũ circũspectis circũstãtijs magᵗ l' minꝰ aspera ẽ iponenda .ſ.non minor ꝙꝑ homicidio sponte cõmisso.xxij.q.i.ꝑdicandũ. b Item periuri sunt infames.vi.q.i.ifamis.⁊.c.qcũqꝫ.xxij .q.i.si qs cõuictꝰ. a Ibi etiaz contra cautantes periurium dicit si qs conuictꝰ fuerit alios ad falsa testimonia l' periuria traxisse uel quacũqꝫ corruptõe pecunie solicitasse.Ipse qdem usqꝫ ad exitum uite non cõicet hiis quoꝝ ei in periurio consensisse ꝓbant ab omni testimonio sunt remouẽdi ⁊ fm legem infamia notabũt. Et fm Tho.iiª ijæ.q.xcviij.arᵒ.iij.i iuramẽto assertorio qs non efficit infamis ipso iure ſi solum per sniam diffinitiuam contra iurãtẽ latam in cã accusationis. frangens xo iuramentum pmissoriũ soleniter factũ ipso iure fit infamis ꝙ in potestate ipsiꝰ manz postꝙ iurauit ut ꝺ suo iuramento xitaté qꝺ nõ contingit in iuramento assertorio Hoff.autem videt sentire ꝙ periurꝰ indifferenter sit ipso iure infamis ut in sũ.e.ti.q.xxv. Cõtra qꝺ est.c.testimoniũ.extra de testi.vnde dictũ Tho.videt ꝓbabiliꝰ. b Nec apliꝰ ad testimoniũ debz admitti ut dicto.c.quicũqꝫ.⁊ xxij.q.v.puuli ñ obstante ꝙ egerunt pñiam extra de testi.testimoᵐ. a In dicto.c.qcunqꝫ sic dicitur. Quicũqꝫ scienter se periurauerit.xl.dies i pane ⁊ aqua ⁊ septem sequentes ãnos peniteat ⁊ nũꝙ sit sine penitentia. Et nũꝙ in testimoniũ recipiat. Cõione tñ pꝰ hoc recipiat.Idem Hosti.dicit ꝙ exquo semˡ ꝓbatum est periurium contra aliquẽ etiã in modum exceptionis repellet eum a testimonio semper etiam in alio iudicio licz gl. Ray.videt aliud sensisse ut in.v.q.xxv. Sed ꝑ dicto Hosti.satis faciunt iura prealligata.Et hoc xum ꝺ periurio falsitatis.i.quando quis falsum iurauerit secus de periurio ratione deficientis iustitie seu iudicij.i.quando quis iurauit iniustum seu sine causa ꝙ ex hoc non uidetur repelli a testimonio extra de testi.cõgẽ.c.fi. Quõ

solēnitates adhibite aggrauant periuriuz R.ſm Ray.quicūq; iurat per deū mltuz obligat. Qui ẋo per deum ⁊ per euāge magis obligatur.Et adhuc magis q istis adiungat sanctoz religas.Et ita crescenti bus solēnitatib⁹ crescit obliga°.⁊ sic dicit Tho.z.ª z.ᵉ.q.xcviij. Grau⁹ peccatū est si aliquis soleniter iurans p euangelium periuret ꝙ si per deum in cōi sermōe per iurat.tum ꝓpter scandalum.tuz ꝓpter ma iorem deliberationem quibus aliqualiter hinc inde positis grauius est. si quis per deum iurans periuret ꝙ per euangelium Idem pc.⁊ Inno. a Idem in sū.e.ti.q. xxvij. b Quid si aliquis audit aliquem periurare.R.uide.s.iurare.ſ xvij.qui inci pit.quid si quis audit ⁊ mlta ibi ad hāc māz ptinētia.sil'r.s. iuramentum ꝑmo et ij.per totum.

Permutatio

Qualiter fieri possit permutatio de benefa ciis ecclesiasticis.R.ſm Ray.bñficia eccle siastica non possunt adinuicem permutari auctoritate uel pactione ptiuz sñ symōia Sz epus si utile esse uiderit potest ex offi cio suo transferre personas ⁊ facer trāsmu tationem ita tñ ꝙ ptibus inter se nō licz de hoc pacisci ⁊ tractare ut Inno.ponit. sz totum erponant ⁊ relinquāt in manu su perioris. a Dicit etiā Inno.ꝙ talia pñt esse ẋba ad epz cum ego non possuz secure in ecclesia mea cōmorari uel ꝓficere .s.ꝓt diuersitatem lingue uel alia iusta ō causa supplico ut ō mea prebenda l' ecclesia alis ꝓuideatis mihi ꝓuideatis in alia. Credi mus etiam ꝙ possit ei dicere ⁊ tali meli⁹ competerz mea ecclesia ⁊ mihi sua.extra ō preben. Inter cetera.con. Clxxxvij.glo.autez Ray.dicit ꝙ ptes possūt sine peccato sibi inuicem intimare uoluntates suas si ꝑᵐ tutius est ſm vl.ut in sū.li.i.ti.i.q.vi.Sz ⁊ zᵐ sustineri potest quando talis itimaᵒ sit sine peccato ꝙ nec ibi vſ ꝓhibitum. b Permutatio ẋo possessionuz per se nō est inhibita ꝙ dat ibi temporale ꝓ tēporali extra de rex ꝓmu.ad qōnes.ita tñ ꝙ si al tera ps preponderet poterit pecuniam re fundi ut sic ad equalitatem ꝓmutationis perueniat. Sz hic nō ꝙ hec permutatō é quedaz alienatio ut extra de rex.ecc.alie. nulli.Et ideo seruandus est modus q̄ dī .s.alienatio ſi. b Quādo duo uolētes sua beneficia permutare libere ⁊ sine fraud resignant in manu epi non possunt impe diri per illos qui habent lras apostolicas de beneficijs uacaturis.extra de rex ꝓmu. licet li.vi.Et si talia beneficia conferantur alijs non ualet ut in clc.ne concessiōe eī.e.

Perplexitas

Alia iuris alia facti ut Ray.po nit perplexitas iuris est cum aliquis circa illud qd̄ sibi occurrit faciendum ul' non i uenit diuersas auctoritates sibi inuicem oppugnantes hec perplexitas ꝑ peritoruz consilium ⁊ contrariorz concordiam refor manda est. a De hoc latius.s.confessor. ij.ſ.fi.in additione. b Alia est perplexi tas facti quando ut ait Grego.dyabolus suggestione sua plerosq; ita peccare facit quatenus si peccaruz fortasse fugere appe tant sine alio peccato non euadant.xiij.di. nerui.Et dat ibi consilium ꝙ tunc min⁹ malum eligat.i.ꝙ al' ſm se consideratum esset minus peccatum nam ẋitate inspecta non potest aliquis esse perplexus.i.necessi tate astrictus ad aliqd̄ malum.vñ Aug⁹. vasis ire nūq; deus redderet interitum si spontaneum non inueniret homo habere peccatuz.xxiij.q.iij.Nabuchodonosor. ité Aug⁹.usq; adeo peccatum uoluntarium malum est ut nullo modo sit malum nisi sit uoluntarium xv.q.i.ſ.i.circa fi.con.tho in 4°.di.xxxix. Similiter ⁊ omnes tlogi. a Idez in sum.con.li.iij.ti.xxx.q.ix. b Si sacerdos celebrans recolit se cōmi sisse aliquod mōtale uide.s.missa.ſ viij.⁊ de tenentibus opiniones diuersoz mgfo rū.s.opinio.ſ.i.

Personatus

uid̄ suꝑ

dignitas.ff.i.

PErtinacia Pertinacia est oppositus uitio mollicie ꝛ ꝛ tuti perseuerantie ꝺ qꝫ hꝫ. s. mollicies

PIgnus Quid sit. R. fz Hos. ē obligatio rei licite pro debito facta fit autem ad maiorem securitatem ꝙ tuci ē pignori incumbere ꝯ agere in psonam ut in instī. ꝺ obli. que ex delic. nas. ff. furti. vñ quando transit in potestatē creditoris dī pignus sed si remanet apud debitorez dī ipotheca sed ꝯtū ad actionem nō differūt a Idem in sum. li. ij. ti. viij. q. lxxviij. b Quot modis intelligant aliqua tacite pignori obligata. R. fz Hosti. multis mōis nam si quis tibi dotem ꝓ aliqua promiserit omnia bona sua tacite obligant. Itez pro restituenda dote uxori omnia bona mariti obligant tacite etiam si extraneus. sez qui mulierem non habet in potestate dotē cōfert. C. de rei uxo. ac. l. unica. de hoc uide. s dos ff. ꝛ ri. qui incipit quid si mari. itē omnia bona conductoris inuenta ꝛ illata in rustico predio sciente domino nisi ad tēpus inferantur tacite obligata sūt domio ꝓ pensione in urbano autem nō distinguo utrum dominus sciat uel nesciat. C. de locato. l. certi. Item bona tutoꝝ ꝛ curatorū tacite obligant minoribus ꝓ eorū officio aut si non administrauerūt. C. de admini. tuto. l. ꝓ officio. Item bona patris tacite obligāt filijs ꝓ rebus aduenticijs ꝛ p̄cijs eaꝝ ut. C. de bonis qꝫ liber. l. cum oportet. Item bona matris conuolantis ad scōas nuptias sunt filijs prioris matrimonij tacite obligata ut eis restituat que a pri mo rito lucrata fuit. C. de scōis nuptijs. l. hac edictali. ff. pe. a Et ibi patet ꝙ hec restitutio facienda est saltez post mortem matris cum interim habeat usufructū. b Item bona defuncti tacite obligant ꝓ legatis ꝛ fideicōmissis. C. cōia. de le. l. i. a Idem in sū. e. ti. q. lxxiij. b Que res pignori obligari possunt uel non. R. fm hos. obligari possunt tam res presentes ꝯ future ut fructus pendentes part9 ancillaꝝ fetus prcoꝝ ꝛ ea que nascunt. ff. e ꝛ que ñ dum. Item res corporales ꝛ incorporales ut cautiones ꝛ etiam nomina debitoꝝ. ff. e. cū conuenit. Item usufruct9. ff. e. si is. Item seruitutes rustice ut. s. ꝯdiu prcūis soluta ñ sit his seruitutib9 creditor utat ꝛ si infra certam diem non fuerit reddita creditori uendē uicino ualeat. ff. e. sed aliē Sz hic caue ab usura sicut dicit. ī. ff. vij. a Et ibi patet ꝙ quo ad usum talis conuentio non ualet ꝙ est feneratica licet lex permiserit i dicta. l. ſ an. b Urbane autem seruitutes non debent sic pignorari ꝛ rō est ne ex uarietate usus utentiū edificia destruant ꝛ mutilia fiant. ff. e. si is. ff. pignori autez obligari non possunt ut gof. refert res sacre ut uasa ꝛ ornamenta. ut. C de sacro sanc. ec. l. sanxim9 nemini. a Ni si ꝛ etiam supflua uasa habeat ꝛ debitum urgeat. b Et ibi excipit causa redēptionis captiuoꝝ ut ꝓ ea possit pignorari ut in te. qui sequit. a Nemini aliunde ec rebus mobilibus solui possit ut in ter. q sequit. b x. q. v. hoc ius uel nisi in alijs causis necessarijs in quib9 res ecclesie alienari possunt. xij. q. ij. auꝝ. uide. s. alienatio. ff. i. Sed nec res ecclesie possunt pignori obligari in auc. de aliena ꝛ emphi. ff. ꝛ qm coll. ix. Item liberi hominis nulla est obligatio ꝙ contraria est libertati extra. e. c. ij. C. de acti. ꝛ obli. l. obes. C. que res pignōi. l. qui filios in auc. ut nulli iudi. ff. qui ꝛo colla. ix. in casibus tamen tenet obligatio hominis ut in redempto ab hostib9. C. de capti. ꝛ post reuer. l. fi. a Ubi patet ꝙ talis remanet obligatus quousqꝫ satisfecerit ꝓ precio sue redemptionis saltem seruitio qnquēnij. b Item ob necessitatē famis pater filiū obligare potest. C. de patribus. qui fi. dis. l. ij. ꝛ ut. s. emptio. ff. fi. a Et ibi de hoc ꝺ additione ꝛ idem qꝺ ī hoc. ff. nōt in sū. e. ti q. lxxv. b An si qs res suas obligat intelligant futura. R. de presentibus ꝛ futuris sensisse presumitur

C.que res pig.ob.po.l.fi.Sz intelligitur exceptum omne illud qđ spāliter obligaturus non erat ut uestes suppellectilia q̄ i usu habebat ⁊ similia. C.que res pig.ob po.l.i. a Addita.l. obligatione cū sequētibus.ff.de pigno.Idem etiam nōt in sū.e ti.q.lxxv. b Sed bene intelligunt obligata iura ⁊ actiones.C.de senten. pass.l.si adempti.⁊.l.casus.si uero dicat mobilia et īmobilia ⁊ se mouentia non ob hoc intelligunt actiōes ⁊ nomina siue credita .C.đ p̄to.pigno.l.i. Idem dicendum de his q offerunt ecclesie omnia bona sua. Item qui obligat instrumenta ⁊ de agris ⁊ de oib⁹ que ibi continent sensisse uidet.C. q̄ res pigno.ob.po.l.ij. Quādiu pign⁹ remanet obligatum.R. q̄diu etiam vnus denarius remanz ad soluēdū.C.de distra.pig̃.l.q̄diu. a Idem in dicta.q.lxxv.in fi.⁊ in.d.l.q̄diu p3 q̄ pignus potest etiā uēdi licet maior ps precij si non integra fuisset soluta. b Utrū ecclesiastici redditus siue stipendia possunt pignorari ℓ obligari R.fm Inno.non possunt obligari spāli cōuentione si a iudice p̄ dēbito canonici ⁊ ex causa iudicati possunt obligari ar.C.đ exep.re.iudi.stipendia.ff.de re.iudi.omodis Idem ber.extra de fideiuss.puenit.uide.ī locatio.§ ultimo. a Idem qđ hic habet in sū.con.e.ti.q.lxxvi.⁊ uidet intelligēdū quando aliunde non potest debitis satisfieri nec etiam per iudicem uident posse obligari ut in dicta.l.stipēdia. b Utrū sibi pignore obligato sit usura .R. scōm Tho.2ª 2æ.q.lxxviij.Si sit pignus res aliqua cuiꝰ usus precio extimari potest dēt ille qui mutuauit computare usum illius rei i extimatiōe eius qđ mutuauit alioqn idē est ac si pecuniā acciperet p̄ mutuo qđ est usurarium nisi forte esset talis res cuius usus sine precio soleat concedi inter amicos sicut patet de libro cōmodato. a Idem in sū.e.ti.q.lxxvij. b Et hoc itel lige quando sit usura si utat pignore consentiēte debitore.si uero eo nolēte essz furtum.ff. de furtis.l. pignore. Quid de expensis factis a creditore in pignore.Rñr fm Ray.creditor potest exigere uel cōpēsare non solum expensas quas fecerit colligendo fructus si etiā quas fecit bona fiđ circa rem pignoratam puta colendo fūdū uel pascendo iumentum ⁊ hoc nisi fuerint īmoderate a Uel etiam tante q̄ earum occasione debitō ñ possit rem redimere ut i.l.đ q̄ statim. Et idez qđ hic nō i sū.e.ti. .q.lxxix. b ff.đ pig̃.ac.l.si fuos.si fructꝰ quos percepit uel percipere debuit cōputabit in sortem.C.đ pigno.ac.l.ij.⁊ extra e.cum contra. Quid si pignus perijt ℓ deteriorat.R.si sine culpa creditoris perijt uel deterioratum est non tenet. Et nihil ominus debitor tenet soluere debitū nisi actum sit q̄ amissio pignoris liberet debitorem. Si uero culpa creditoris tenet creditor.C.de pigno.actl l.ij.iiij.⁊.v. a Idem in sum.e.ti.q.lxxx. b Quid aget creditor habens pignus si pat⁹ cōputare fructus in sortez petit residuū debiti.R.p3 Ray.potest quidem pecuniam mutuataz per actionem personalem petere.C.đ pig̃ ac.l.q̄uis.⁊.l.distractis. Item potest pign⁹ alteri pignorare.C.si pignus pignori.l.i. ⁊.ij.Sz nūq̄ possit pignus uendere hēs in se.§. a Idem qđ in hoc.§ nōt in sū.e. ti.q.lxxviij. b Utrum creditor cui nō solut possit pignus uendere.R.fm Ray. si pactū fuit q̄ possit uendi certo tempore uel mō uel persone uel precio debet creditor denūtiare debitori ⁊ postea poterit uēdere fm formam conuentam ⁊ non aliter Si uero pactum fuit de non uendendo ñ poterit uendere nisi post trinam denuntiationem factam debitori ut soluat. Et si ñ soluat postea poterit uendere.sed si uenderet ante teneret furti.Si uero nullus pactus fuit sufficit una denuntiatio postea elapso biēnio. a .l.a denuntiatione uel a sententia iudiciali numerando ut in.l.fi. đ quadri. b Poterit fieri uenditio.pbant hec.ff.de pigno.ac.l.si conuenit đ distrahēdo.C.de iure.o.impetra.l.fi. a Idem ī dicta.q.lxxvij b Quid si pigore uēdito

creditor minus accepit q̄ erat debitum.R. si hoc nō dicit bona fide.potest agere ad re sidium. Et si plus accepit tenet restituē debitori.C.de iur. dot. impetra.l.fi. a Idez in sū.e.ti.q.lxxxi. b Cui ⁊ contra quem dat actio persecutiua pignoris siue ipothecaria.R.fm Hosti. dat creditori dē quēlibet possessorem.ff.e.l.pignori.⁊.l.debitorem ita q̄ si possessor habet titulum lucratiuum tunc creditor habet electionez vtrum agat personal'r contra debitorē uł ipothecarie contra possidentez.C.e.distractis.⁊.l.persecutionem. Et idem si habet titulum onerosum si fuit fraudis cōscius .s.q̄ sciebat rem alijs obligatam.Sed si nō fuit fraudis conscius non potest creditor contra eum agere quousq̄ egerit cōtra debitorem ⁊ fideiussorem ⁊ mandatorem ⁊ postea agi poterit cōtra pignorum possessores. a Idem in sū.e.ti.q.lxxxij. b Cui ⁊ contra quez dat actio pignoraticia R.fm Ray.potest agere debitor uel heres eius contra creditorem uel heredem eius uel alium si forte creditor rem sibi pignoratam in alium transtulit. nam.⁊ iste possessor tenet computare in sortem nō solū fructus quos ipse percepit sed etiam eōs quos anteriores perceperunt a tempore p̄mi cōtractus ⁊ sic soluto residuo restituē det pignus extra.e.cum contra. a Idez in dicta.q.lxxxij. b De pignorationib⁹ que uocantur represalie unde.j. represalia.

P Irrata Pirrate oēs ter ī anno ab ore summi pontificis excōicant ut Hosti.refert ⁊ ita est. a Idem etiam nōt domin⁹ anto. de Butrio cum Jo.an in.c.excōicationi extra de raptoribꝰ. b

P Lacere Utr uel le placere sit peccatum unde supra adulatō .s.pe.ii.

P Ollutio Utrum per pollutionem in sōnijs amittit virginitas.R.fm Albertū non eo q̄ uoluntas ⁊ deliberatō nō imediate voluptati coit⁹ coniungat. a Nisi sequat placitum.vñ ⁊ nōt in sū.li.iij.ti.iij.q.xxij.vl.dicit q̄ si placet delectatio pollutionis nocturne aū uel post credo q̄ virginitas est amissa.idē credo ꝺ eo qui causam huic pollutōi dat in vigilia per consensum in turpez delectationem uel actum q̄ tunc hec duo coniūguntur in ratione vnius peccati. Et sicut pollutio consequens premissoꝝ alterū in vigilia corrūperet virginitatem sic esset hic sed si per uenialem negligentiam circa delectationes carnales uel repletiōe cibi siue pot⁹ uel per aliud simile eius det occasio preter intentionem non credo virginitatez amitti.Et addit vl.dicens pollutionē autem appellamus eā solā que ē p̄ emissiōez seminis hoc autē ideo dixi q̄ triplex humor de membris genitalibus fluit.s.semē vrina ⁊ humor similis semini qui est medius inter semen ⁊ vrinā ⁊ distillat interdum p̄pter solum tactum femine uel p̄pt auditum aliquoꝝ turpium.sed per solam seminis resolutionem amittit virginitas q̄ ipsa sola supplet locum coitus uel complet eius delectationez hec ibi. b Utꝝ pollutio nocturna impediat cōiōem. unde .s.cōicare.ꝑ.v. Utrum pollutio que in sōnijs incipit ⁊ in vigilia terminat sit peccatum.R.fm tho.in 4.°.di.ix.pollutio q̄tū ad rōnem meriti uel demeriti magis iudicat ꝑz p̄n^m.qō est in dormiendo q̄ ꝑz finē qui est in uigilando q̄ corporalis motus non pertinet ad meritum uel demeritum nisi fm q̄ a uoluntate causat. Exquo cū excitatus est motus in dormiendo non ꝑz iacet uoluntati uigilantis ulterius nec reputat euigilasse quousq̄ perfecte usum liberi arbitrij recupauerit potest tamen cōtingere q̄ in ipsa uigilatiōe peccatuz oriat Si quidem pollutio placeat per delectationem qō quidem erit ueniale peccatum si talis placentia sit ex surreptione.mortale autem si sit cum deliberatiuo consensu p̄cipue cum appetitu futuri.ipsa autem post placentia non facit preteritam pollutionē

pccatuz qđ si placeat ut natura ex onera° l' alleuiatio pccatum non credit̃ a Idē in sū.li.iij.t.xxiiij.q.lxxiiij.et aducẽdū q̄ pollutio nocturna in se ñ habet pccatum cum non ſbiacet iudicio seu potestati rōis potest autē habere in sua origine mortale uel ueniale ſm qualitatem rei. vnde oritᵉ .ſ.cogitationis seu crapule ut colligit̃ ex dictis p: Tho.2ª 2ᵉ.q.cliiij.arᵗ.v. Item ⁊ i suo accidente.scz per complacentiam ut p̄ tactum est.

P Opulus Quot homines faciunt ppl'z.R .dece.x.q.iij.vnio. a Ibi hoc nō glo. b Sicut duo faciūt cōgregationem.extra de elec.c.i.⁊ tres collegium.ff.de ẋ.sig.neracius.⁊ tñ retinet̃ in vno.ff. qđ cuiᵍ cūq̄ vniuēsi.l.sicut municipium.xij.autem aut.xx.faciunt turbaz.ff. vi.bo.rap.l.fi.ſi a Immo.l.p̄tor.ij.ſi.⁊ ibi dicit̃ q.x.uel.xx.faciunt turbam. b Quatuor autem uel q̄q̄ porci uł decem oues faciunt gregem.ff.de abigeis.l.oues. a Idem in sū.li.iij.ti.xxx.q.xv. ubi etiam ex hoc arguit̃ q̄ potest dici ppł'm scandalizari quando.x.g̃ues ⁊ honesti de ppł'o scādalizātur licz i populo sint etiā mille. b

P Ortio canonica De portiōe canonica circa sepulturas.uide.j.sepultura tertio.Item đ pōtione legitima filiorū ⁊ hereduz uide supᵃ legitima per totum.

P Ostulatio Quid sit.R°. ſm Hosti.licet Goffr.dicat q̄ postulatio est gratie petitio ar. extra.e.bone. tu dic q̄ postulatio est alicuius persone q̄ eligi ꝓhibet̃.non ꝓpter uitium sed ꝓpter defectum qui tñ postulatū nō oio inhileż reddit ad ꝓuidēdū ecclesie concors ⁊ certa capł'i petitio a Idē in sū.li.iij.ti.xxvi .q.xiij. b Quis sit postulandus uel nō. R.ſm hosti. In primis quidem non potest postulari crimiosus puta piurᵍ homicida uel inobediens. Tales enim nec eligi nec postulari possunt.extra.e.c.i.⁊.ij. Item nō professus tacite uel expresse non postulat̃ in regularem prelatum sicut nec eligit̃ ex de elec.cum cām.⁊.c.cum ad nr̃am.nisi necessitate instante q: tunc posset dūmodo in regula fuerit competenᵗ instructus sic̄ potest intelligi extra đ elec.cū monasteriū ⁊.c.officij.ſ.fi. Item non postulat̃ epyscopus sicut nec exigit̃ extra de elec.cum it̃ canonicos nisi forte sit liberatus ita q̄ iaz ꝑ ānuz fuit liber.xxxiij.di.cōiter. a Et ibi patet q̄ si talis ceciderit cū clamoribᵍ seu uexationibus in perpetuū non admittit̃. b Item nec mutilatus q̄ talis oīo inhabilis est extra de corpo.uici.expositi de hoc.j.vitiatus corpore.ſ.ij.⁊ ibidem de multis uitijs corporalibus per totum.ité nec bigamᵍ nec irregularis q̄ talia ⁊ siłia omnino inhabilem reddūt. Q: si talis defectus est qui non reddit oīo inhabilē admittit̃ postulatio ideo postulari potest si defectus sit in etate extra.e. a .ſ.đ elec. b Cum nobis olim.ſ pe.⁊ vltł. Item si defectus sit in ordinibus.nā ad omnes dignitates habentes curam postulandus est qui non est in sacris.extra de elec.dudū.i. .ſ.fi.extra đ eta.⁊ qua.a multis.Itez si sit defectᵍ i natalibus extra de electi.inotuit. Item si sit epūs extra.e.c.fi.Et si talis eligeret̃ non ualeret ut ibi habet̃. a Idez in dicta.q.xiij. b Utrū clericus aliene dyoceſ sit postulandus uel possit eligi. R. ꝑm ber.extra đ elec.⁊ si unanimiter. a Hoc.c.nō videt̃ ibi haberi. b Quidā clerici non possunt dimittere ecclesias suas sine consensu episcopoꝝ suoꝝ nihilominᵍ eligi possunt siue i sua siue i aliena dyocl. extra de elec.cū inter canonicos. a Hoc nō glo.in.c.inotuit.extra de renū.⁊ addit q̄ si epūs maliciose denegauerit lr̃iam cōpulendus erit per suum superiorem.extra de iure patro.nullus.Et idem nō in d.q. xiij. b Utrū religiosus debeat postulari uel eligi.R.diuerse fuerunt hactenus opiniones hodie tenet̃ indistincte q̄ siue in suo monasterio siue extra siue etiam ad

epiſcopalem dignitatez eligi debet. ut nō
per Jo.an. extra. de elec. nullus li. vi. a
Et in dicto. c. nullꝰ uidet expreſſe colligi
ubi etiam dicit q̄ nullus poteſt eligi i p̄
latū religionis niſi fuerit expreſſe p̄feſſus
b Si aliquis eligat poſtulando uel po
ſtulandum uł i poſtulandum uł poſtulet
eligendo uel eligendum uł in eligendum
et hꝰmodi habes ſupra electio primo ·ſ·
xir. qui incipit i omni. ℜ quo ſit aliqs
poſtuládus. ℞. ſi ſit epiſcopus a ℙapa po
ſtulandus eſt extra. e. c. fi. Si x̄o patiatur
defectum in ordine uel etate debet poſtu
lari ab eo qui in hac parte diſpenſare p̄t
unde ſi aliqs ānoꝝ. xx. poſtulet ad digni
tatem ſine cura ab epiſcopo p̄t poſtulari
ſi cuꝫ cura a ℙapa ut ſupra diſpenſatio. ·ſ·
pe. ⁊ fi. Si uero ſit defectus q̄ eſt clericus
aliene dyoceſ. uł ł̄beſt alteri ut religioſus
⁊ hꝰmodi non oportet q̄ poſtulet ſi eligi
poteſt ut dictū é ſupra ·ſ· iij. ⁊. iiij. a ℜd
hoc poteſt reduci qđ nō. in ſū. e. ti. q. xiij.
b Quis poteſt poſtulare. ℞. ſm ł̄Doſti
qui ⁊ eligere poteſt extra. e. bone ·ſ· ceterū
⁊ per totum extra de elec. ānotuit. ⁊ ualet
ſiue admittit poſtulatio ſi concors fuerit
ſcz ſi ab omnibus fiat uel ſaltem ſi due p̄
tes conſentiunt quia tunc idē eſt ac ſi oēs
concordarent ał non facile admittit extra
de elec. ſcriptū ·ſ· fi. nec requirit forma cō
cilij extra de elect. q̄ ꝓpter. ſ. ut fiat p̄ mo
dum ſcrutinij ⁊ formationiſ decreti. a i.
ſm formam dicti. c. q̄ ꝓpter. b Quānis
ſm quoſdam requiratur ⁊ tutius ſit a
ℜd hoc facit qđ habet in ſū. e. ti. q. xv. et
ſe. b Quis eſt effectus poſtulationis. ℞
q̄ poſtulatiōe admiſſa tanḡ rite facta po
terit poſtulatus confirmari ac ſi electus
fuiſſet extra de elec. cum monaſterium. a
Et ſic ſeruat curia ad uitandum circuitū
⁊ nos ſeruare debemus licet ꝺ ordine iuris
uideat ut per poſtulationem p̄mo qs ha
biliter ut poſſit eligi exinde cōfirmari ſz
Hoff. ⁊ ł̄Doſti. ⁊ in ſū. e. ti. q. xvij. p. c ānotuit. in fi. extra de elec. ubi non uidet bñ
p̄bari q̄ talis ſit ordo iuris b Utrum
per poſtulationem aliquod ius acquirit
poſtulato. ℞. ſm Jo. an. extra de elec. cupi
entes. li. vi. ad fi. ſuper x̄bo gr̄a. in glo. Si
poſtulatio concors fuerit uel ſaltez a duā
bus partibus facta pendet quidem a gr̄a
generali. Sed tamen ſm quoſdā p̄ti p̄t
confirmatio. extra de elec. cum monaſterii
⁊. c. officij ·ſ· fi. Et ſi talez admittit ſupior
dicit facere gratiam ſi non admiſerit fac
iniuriam. ff. de aqua cotí. ⁊ eſti. l. fi ·ſ· pe. Si
autem non ſit facta in concordia uł a duā
bus p̄tibus ſi ex cauſa tūc dependet a gr̄a
ſpāli extra. e. poſtulationem. ⁊. c. bone. a
Ut patet in ſū. e. ti. q. xviij. ł̄Doſti. dicit.
quicquid alij dixerunt ſic diſtinguo. aut
duo poſtulant aut unus poſtulat ⁊ alij
eligit. Si duo poſtulant aut in alterum
conueniūt due p̄cap̄li ⁊ poſtulaṙ ſit ex cā
puta ꝓpter urgentem neceſſitatez aut cui
dentez utilitatem eccleſie aut alterꝝ iſtoꝝ
deficit. in p̄mo caſu acquirit ius poſtulā
tibus adeo q̄ etiam confirmatio peti p̄t
ar. extra de elec. cum monaſterii. ſi non acq
rit ius poſtulato niſi fuerit ſuperiori po
ſtulatio preſentata tunc enim ius ſibi acq
ret nō tñ aget poſtulatꝰ nec preſūptuoſe
ſe ingerē videat ar. extra de elec. qualiter.
x̄um i modū denūciatōis forte admittet
ob utilitatem eccleſie ar. extra de elec. pu
blicato. Si neuť duoꝝ poſtulatoꝝ hz
duas partes uel ſi habet ſi non fit ex cauſa
non iuri ſi gr̄e inirit. Si autem unus eli
git ⁊ alius poſtulatur ⁊ in poſtulatum
due partes conueniunt ⁊ fit ex cauſa pre
fert poſtulatio ⁊ uincit electionem extra
de electi. ſcriptum. Si ſi unus de duabus
partibꝰ deficiat uel cauſa non ł̄beſt electꝰ
obtinet ut in dicto. c. ſcriptum. Et hec x̄a
ſi p̄ſone ſint idonee alioquin p̄ſona ido
nea electa contra p̄ſonaz poſtulatam mi
nus idoneam q̄uis duas p̄tes habeat ob
tinebit extra de elec. dudum. p̄mo ·ſ· fi. et
dicto. c. ſcriptum. b Utrū poſtulantes
uariare poſſunt. ℞. ſm ł̄Doſti. uariare p̄t
re integra. ſ. quouſq̄ miſerint p̄o confir
matione petenda. ℜliqui tamen dicūt q̄

non sicut de elec.ut.ō.elec.p̄mo.§.xv.q̄ incipit publicato.Si tñ postulātes ⁊ supiō a quo postulat' cōcordarent possunt resilire nō obstante contradictione postulati. a Idē in sū.e.ti.q.x.⁊.xix. b Postulati a Papa qui patiūt' in ordinibus ul' etate defectum tenent' in magna parte seruare constitutionem extra de elec.cupientes. ō qua dictū est.ō.elec.i.§.iij. a Hoc p̄bat' in dicto.c.cupientes.ad fi.ubi etiam patet q̄ idem est ō omnibus alijs postulatis p̄ ter q̄ ō his qui sunt alligati alijs ecclesijs b Utrum epūs postulatus debeat cōsentire.R.ſz Jo.an.li.vi.episcopus postulat⁹ ad aliaz ecclesiam sic debet respondere nec consentio nec dissentio sed i hoc uolūtati domini Pape me suppono ad hoc.vij.q.i. in scriptis. a Hoc undet' satis probari i d.c cupientes.ad fi. b Postulatio siue postulare ſm iuristas é desiderium suum siue amici sui in iure apud eum qui iurisdictioni p̄eest exponere uel alterius desiderio cōtradicere.ff.de postu.l.i. Et ō ista postulatiōe habes mlta in.q.vij.§.tria.

P Rebenda Quid sit prebenda siue canonia.R.ſm Hosti. prebenda é ius p̄cipiendi p̄uentus i ecc̄a competens tangē vni de collegio ⁊ nascit' ex canonia sicut filia.q̄ exquo aliquis hēt canoniā debet habere ⁊ prebendam extra e.c.latū.prebenda igit' p̄prie consistit i fructuum p̄ceptione.Canonia autem in iur. alicuius qui in canonicum receptus est ad qđ ius postea pertinet prebenda stallus in choro vox in capitulo ut in dicto.c.relatū a Idem in sū.li.iij.ti.xiij.q.xvij. b Dignitas uero quid sit vide supra dignitas. ⁊ ibi quid personatus.ac Utrum in receptione canonicoz ⁊ collatione p̄bēdarū absentes canonici uocandi sint.R.si omode fieri ualeat uocandi sunt nisi consuetudo habeat eos ad talia non uocari al' quod i eorum absentia fieret eis instantibus irritari debet extra.e.cum in ecclesijs li°.vi°.

P Receptum
Vide.ō.obā.p̄.z°.§°.⁊ 4°.c.

P Redicator Sciendū q̄ officiuz p̄dicatōis omnibus laycis est interdictum extra. de hereti.sicut in uno. Jtē nō debet admitti ad predicandum qui dicit se per uisionem missum a deo nisi probz sicut ⁊ Moyses probauit miraculo de conse.di.ij.reuera.ſz tamen sufficit ad probationem ltī^m testimoniū.unde neq̄ clericus admittitur nisi mittat' extra de hereti.cum ex iniūcto.§.i. epī uero ubiq̄ predicare possunt nisi ab alieno epo in eius dyocesi p̄hibeant' nullus alius potest nisi ab apostolica sede uel ab episcopo loci hanc habeat potestatem. ext' de hereti.excōicamus §.q̄ xo.Et si p̄dicat i mortali peccato mortaliť peccat ut potī Tho.in 4°.di.xix.Sed an teneat' esse cōfessus vide supra confessio.ij.§.v. a Et ibi latius in additione. ⁊ idem qđ in hoc p̄ncipio nōt' i sū.li.i.ti.v.q.xix.ſz Hosti. b Officium predicatoz est p̄ncipium in ecclesia dei extra de hereti.cum ex iniūcto ⁊ multis priuilegijs dotat' extra ō sta.re. q̄ di timorem.extra de excess.p̄la.nimis.i ⁊.ij. a In his capl'is dicit' spāliter ō p̄ uilegijs predicatoz ⁊ minorum q̄ predicatoz ordo ⁊ fratrū minoz tangē fideles clipei ortodoxe fidei spāli sunt hodie priuilegio decorati ſm Hosti. et in dicta.q. xix b Predicator debet habere tria p̄cipue.p̄mo ut sit interius caritate ardens.i cor.xiij.Si linguis hoim loquar ⁊ angelorz caritatem autem non habeam factus sum uelut es sonans aut cymbalum tiniens.z°.ut sit exterius uita lucens.greg. in omel'.de decem xginibus.cuius uita despicit' restat ut eius predicatio cōtēnatur iij.q.vij.§.pozro.nam qui bene predicat et male uiuit deum instruit quomodo eum condēnare debeat.xl.di.multi.xi.q.iij.p̄cipue.z°.ut sit ad actum predicandi cōpetens in quo quatuor sunt attēdēda.p̄mū

est tēpus.s.aptū. vnde sup illud ij° Thi. iiij°.predica ꝛbum iusta opportūe inopportune ait Grego. dicturus inopportune p̄misit opportūe quia apud auditorꝝ mētes ipsa sua utilitate se destruit si habere opportunitatē inportunitas nescit.xliij.di.sit rector in fi.z^m est locus q̄ fieri dēt p̄dica° uel i ecclesia uel in alio publico ⁊ honesto loco.non autem in priuatis locis uł̄ domibus ⁊ per occulta conuenticula laycorum ne forte oriat̄ suspitio hēt̄.xxx.di.si quis m^t.x.Qđ in aure audistis predicare super tecta extra de ꝛereti.cum ex iniuncto.circa p̄ncipium.3^m est qualitas audientiū. nam sapientibus ⁊ doctis alta ⁊ ꝓfunda predicare potest.simplicibus ꝛo pauca ⁊ plena. p̄mo cor.ij°.sapientiā loquimur inter pfectos.Et p̄mo cor.iij°.lac vobis potū dedi non escam nō enim poteratis ⁊c. Item infidelibus secreta fidei non sunt predicanda nisi forte signa apparerent q̄ vellēt ꝺuerti ⁊ tunc cum cautela.xlij.di.in mandatis. 4.^m ē qualitas dicēdoꝝ.s.ut utilia doceat ysa.xlviij.Ego dūs docēs te utilia ñ itaq̄ fabulas aut grāmaticalia ⁊ hꝰmōi.lxxxvi di.cum multa. a Hec uidenť dicta ray. fuisse ut in sū.li.iij.ti.ix.q.i. b De questuarijs p̄dicātibꝰ uide.j.questuarij. quō predicatores possint cum excōicatis ptic̄ipare ab eis recipī uide.s.excōicatio.vi.ſ. iij.⁊ cū raptoribus.j.restitutio.v°.ſ fi.

P Redo Dicit̄ quicūq̄ alios predatur iniuste. Et possumus ḡtum ad p̄ns q̄tuor modos ponere.In p̄mis qdē dicunt̄ predones qui uiatores expoliant rebus suis ut dicit̄.s.latro. 2° dicit̄ p̄do miles quādo accipit ⁊ tollit a psonis ult̄ stipendia sibi constituta.xviij.q.i.militare 3° sunt predones prelati qui ut ꝓcuratōꝝ impendant legato uel similes expensas faciant plus extōquent a sbditis q̄ soluant extra de imu.ecc.q̄ plerīq̄.4°. dicit̄ predo iudex siue officialis pecunias indebite accipiens.C.ad.l.iul̄. repetūdarū omnes.lxx Hosti. Que pena predonis.R.fm ray. eadē pena est predonis que ⁊ raptoris cū vterq̄ raptor sit.Et iō quos par factimus coīquinat pena debet similis comitari.xv. q.iij.sane.uide.j.raptor.p̄mo.ſ p̄mo.

P Relatus Qualis eē dēat colligē ex regula quam hēs sup̄ ordinandus.ſ p̄mo.Item plura ptinētia ad prelatos.s.eps.⁊.s.correctio.p̄mo.⁊.s. obedientia per totum.

P Resbiter Quer̄ .j.sacerdos. Item supra confessor ⁊ confessio per totum. Item supra eucharistia iij. Item etiam supra missa.

P Rescriptio Quid sit.R.prescriptio uel usucapio est acquisitio dominij p cōtinuatōꝝ possessionis temporis a lege diffiniti.ff. ꝺ usucap.l.iij. et ꝓprie quidem prescriptio ē in imobilibus ut in domo ⁊ in agro.habz etiam locum in rebus incorporalibꝰ ut in seruitutibus actionibus ⁊ hꝰmodi. extra de ca.poss.⁊ ꝓprie cum ecclesia.xvi.q.iij.q̄s actiōes.vsucapio ꝛo est de mobilibꝰ ⁊ cōplet̄ triēnio sed p̄scriptio requirit maius tempus ut iaz dicet̄. a Ad p̄dicta facit in insti.de usucap.in p̄ncipio. b Ał ꝛo q̄cquid de prescriptione dicit̄ ⁊ de usucapione intelligi debet. Que res p̄scribi possunt uel que non possunt.R.generalit̄ omnes res ⁊ omne ius prescribi potest ext̄ .e.ad aures.C.ꝺ prescrip.xxx.uł̄. xl.anno. sicut in rem.excipiunt̄ quedam in primis quedam in crimimbus nullo tempore prescribūt̄ sed potius ex diuturnitate tēporis augent̄ extra ꝺ ſymo.cum in ecclē.xxxiij. q.v.qđ deo. Item non prescribitur cōtra obedientiam uisitationem ⁊ contra ꝓcurationem que rōne visitationis debēt̄ extra e.cum non liceat.⁊.c.cum ex officij.extra de censi.cum instantia.Et talia quidez nō prescribit sbditus q̄ ea debet prelato alius tamē potest talia p̄scribere vtputa abbas uel alius prelatus prescribit contra epm

cirea ſbditos eius ⁊ ſicut dicit Inno. in hoc caſu licet ſbditus aliqualiter preſcribat nō preſcribit nomine ſuo ſed potius nomīe alterius cui de ſbiectiōe reſpondet ut in.d.c cum ex officij. Itez eccleſie ⁊ cetera ſacra ℓ religioſa loca decime p̄mitie ⁊ oblationes nullo iur̄ poſſunt a laycis preſcribi ℓ poſſideri. xvi.q.iij.§.poteſt. extra de preſcrip.cāz que. ⁊ c.ſi diligenti. ⁊ de hoc.ē. decime. iij. §.xi. qui incipit. vtꝝ decime preſcribi. Item non poteſt p̄ſcribi limes ul' qō adiceret limiti epiſcopatuum uel prochiarum. xvi. q.iij. licet. ⁊ c. int̄. extra de prochi. ſuper eo ró eſt ne tēmini epatuū uel prochiarū cō fundant̄. a Qō bene colligit ex iuribꝫ allegatis. b Limeſ tamen p̄dictoꝝ pōt preſcribi. xvi. q. iij. volumus. extra. e. quia. Item nec liber homo poteſt preſcribi. xvi. q. iij. §. pōt. Item res publice que ſunt in uſu populi romani uel aliaꝝ ciuitatuꝫ ut vie platee pontes aque ductus ⁊ hꝫmodi non preſcribunt̄ intellige nec in toto nec in parte. ff. de uſucap. uſucapionem. C. de operi. publi. l. preſcriptio. a Idem in.d. l. uſucapionem. dicit̄ uſucapioné recipiūt maxime res cōpozales exceptis rebꝫ ſacris ſanctis publicis populi Romani ⁊ ciuitatum. Item liberis hominibus. b Item publice functiones ſiue ciuilis canon quiez ſolui debet rei publice p agris non preſcribunt̄ a colonis ut in dicto §. pōt. Item poſſeſſiōes agroꝝ non preſcribunt̄ a colonis. C. ō preſcrip. xxx. uel. xl. an. male agit̄ Item res furtiue uel ui poſſeſſe ſeu etiaꝫ que naſcunt̄ ex eis non preſcribuntur aut uſucapiunt̄ ut inſti. de uſuca. §. furtiue. a Idem qō in hoc §. nōt̄ in ſū. li. ij. ti. v. q. cxxiiij. ſm Ray. ⁊ Ioſti. b Que ſt̄ ſpes preſcriptiōis. R. ſz ray. omiſſis mltis aliis due ſunt. vna eſt enim longi temporis ut .x. annoꝝ inter preſentes uel. xx. inter abſentes ⁊ intelligunt̄ preſentes qui ſunt ī eadem p̄uintia ſed hodie debent intelligi in ciuitate ſm ac. ut nō. C. de preſcrip. lon. temp. cum in longi. a In glo. que etiaꝫ aſſignat rōnem q hodie ſingule ciuitates habent ſua regimina ſicut olim ſingule p̄uintie. b De re hō non differt ubicūq ſit in eadez. l. alia preſcriptio ē longiſſimi temporis ut. xxx. uel. xl. annoꝝ. ⁊ hoc locū habet inter laycos uel priuatas perſonas xvi. q. iij. §. poteſt. Contra eccleſias hō q̄ſcūq neceſſaria eſt preſcriptio. xl ānoꝝ ſiue priuata perſona ſiue eccleſia contra eccleſiaz p̄ſcribat xvi. q. iij. q̄s actiones. a Et vbi ſbdit̄ uſucapione triēnij preſcriptiōe ſuuz locum habentibus b Et. q. iij. nec decēnij. excipit̄ Romana eccleſia contra quaz non p̄ſcribit̄ niſi ſpatio centū ānoꝝ. xvi. q. iij. nemo extra. e. cum nobis. a Idem in ſū. e. ti. q. cxxv. niſi q ibi nōt̄ ſm Ioſ. glo. ray. ⁊ vl. q preſentes intelligunt̄ qui ſunt in eadē p̄uintia. b Quid ſi poſſedi rem tuam te preſente per. v. ānos. ⁊ demū te abſente per alios. v. R. nō eſt completa p̄ſcriptio. ſed ſicut duplicat̄ decēnium vbi nullo tempore fuiſti preſens ſic te abſente debz duplicari quicqd ō decēnio reſtabat ut. C. de preſcrip. lon. temp. auc̄. q ſi quibuſdam. a Idem in. d. q. cxxv. ſm eūdez Ioſti. b Utrum in preſcriptione requiratur bona fides. R. ſic ſm canones. ſm autem leges requirit̄ bona fides in p̄ſcriptione. x. uel. xx. ānoꝝ. C. de preſcrip. lon. temp. ī auc̄. male fidei. a Ibi dicit̄ male fidei poſſeſſore alienante ceſſat uſucapio ⁊ longi temporis. ſi uerus dñs ignorat ius ſuum ⁊ alienationē factam ſpectatur ergo xxx. ānoꝝ defenſio. b Sed in p̄ſcriptōe xxx. uel. xl. āno. non requiritur. xvi. q. iij. §. pōt. ⁊ extra. e. uigilanti. C. de p̄ſcrip. xxx. ℓ xl. āno. cum notiſſimi. ⁊ l. ſi quis emptóis niſi uelis dicere leges ipſas eſſe correctas. ext. e. c. vlti. qō pōt papa facē ꝓpter piculū anime ut. ē. papa. §. pe. a Potius uidet̄ ante pe. ⁊ ſic eſt ueritas q dicte leges ſūt correcte ſm ray. Ioſti. ⁊ Ver. ut nō ī ſū. e. ti. q. cxxx. b Et requirit̄ bona fides ñ ſolum ab initio ſed etiam in qualibet pte p̄ſcriptionis ut in. d. c. vlti ⁊ c. vigilanti. ex ō reg. iur. poſſeſſor. li. vi. ſed ſm leges ubi requirebat̄ bona fides ſufficiebat tm eam

ab initio habuisse ut in.d.§ potest.⁊ in.d. l.cum notissimi.que ut dixi ꝓpter piculū animaꝝ non habent locum hec nō Jo.an super dicta regl'a. a Et hoc satis exp̄sse colligit' in dicto.c.fi. ubi dicit' diffinim⁹ ut nulla ualeat absq; bōa fide p̄scriptio tā canonica q̄ ciuilis cū gñaliter sit omni cō stitutioni atq; consuetudini derogandum que absq; mortali peccato non potest obs uari. vnde oportet ut q̄ p̄scribit in nulla parte temporis rei habeat conscīam lesam aliene.⁊ si aliqui doctores uideant' dicē q̄ p̄scribat' debitum spatio.xl.ánoꝝ pōt i telligi uerum quando ex hoc scientia non constituit' male fidei puta q̄ ex rōnabili eā cogitabat creditorē sibi r̄misisse ñ pte do per tam longum tempus cuꝫ potuissꝫ petere si uoluisset.sed in dubio remittere non p̄sumit' nisi ex amicitia uł parētela alia coniectura aliud ostendat' cum nemo estimet' rem suam iactare.ff.de ꝓba.cuꝫ de indebito. Item iurł.ignorantia non facit aliquem bone fidei possessorem ut si quis credat pupillum uel illum qui curatorez habet posse rem suam alienare sine auc̄te tutoris aut curatoris.ff. de usucap.nunq̄ ꝑm Bay.glo.eius ⁊ vł.⁊ i sū.e.ti.q.cxxvi Item mala fides uenditoris seu p̄cipał auctoris nocet quo ad p̄scriptionē.x.uel xx.ánoꝝ.ut in auc̄.male fidei.C.de p̄scrip. lon. Jtē quando res fuit furto seu ui pos sessa nisi postea redierit in liberam ptātez dn̄i ał autem mala fides auctoris nō nocꝫ p̄scribenti in insti.de usucap.§.furtiue cū sequentib⁹.⁊ nōt' in.d.q.xxvi. Item si qs habeat conscīam dubiam non uidet' bone fidei q̄ hec est bona fides ut recipiens cre dat tradentē esse dn̄m uł habere ꝓbabiłr ius alienādi .s.q̄ sit p̄curator uel tutor.ff de ꝛbo.sig.l.bone fidei.⁊ nōt' i.d.q.cxxvi. ⁊ glo.in.c.si diligenti. extra.e.nisi fuisset dubium scrupulosū ⁊ nō rōnabł'e.q̄ si ei non consentiat' non obsistit bone fidei exē de sen.ex inquisitioni. Utrū ille q cō pleta p̄scriptione incipit habere malam fidem teneat' restituere.R.ꝑm Hosti. Si ex omni parte p̄scriptōis habuit bonaꝝ fidem. iam res illa facta est sua de bñficio iurł.vnde tunc non est dicendū q̄ habeat conscīaꝝ rei aliene si tn̄ rei que fuit aliena Idē Per. Jo.an.⁊ quasi omnes. a Ut patet in sū.e.ti.q.cxxxi. b Si tn̄ qs ha beret conscīam in contrariū ut non posset eam deponere teneret' ad restitutionez. a Hoc fuit dictum Bay.ut p̄z i.d.q. cxxxi. b Sꝫ quis dicit' possessor bonefidei. R° bona fides intelligit' cum aliqs credit tra dentē esse dn̄m uel habere ius distrahēdi licet erret i facto.ff.de ꝛbo.sig.l.bonefidei ⁊ hic bona fides p̄sumit' nisi ꝓbet' c̄triū ar.ff.d.ꝓba.verius q̄ꝫ tamen p̄sumitur contrarium ꝓpter denūtiatōem.C. de rei ven.si fundum uł q̄ mercat' contra leges C.de agri.⁊ censi.l.quēadmodū.li.xi.uł si emit a ꝓcuratore meo per collusionem uł q̄ emit a ꝓdigo uel luxurioso cui bonis i terdictum est.ff.p emptore.q fundū.§ qui sciens.⁊ l.si quis. a Et ibi dicit' q̄ emes ab eo qui.statim in malos usus cōsūptur⁹ est p̄sumit' male fidei nec ibi distinguit' vtrū sit ei interdicta administratio bonoꝝ uel non. b Nōt' hec extra.e.si diligēti Idem Jo.an. a Hoc intelligenda sunt ꝑm ea que ante ꝓximū.§ posita sūt i addi tione. b Utrum in p̄scriptōe req̄rat' iustus titulus.R.si ius cōe uel p̄sumptio nō est contra possessorē sufficit bona fides ał necesse est allegare titulū ⁊ ꝓbari nisi alleget' p̄scriptio tanti temporis cuius contrarij non sit memoria extra .e.eꝑm li. vi. Utrū p̄scriptōe requirat' possessio R.sic ⁊ debet esse cōtinua q̄ si interrūpat' possessio interrupta est p̄scriptio.xvi.q.iij .§.pōt.extra.e.illud. si ⁊ si fiat interruptio ciuilis.s.per litł.contes.non currit āmodo p̄scriptio q̄ p̄sumit' titubare ⁊ malaꝝ fidē habere hec Jo.an.extra de re.iurł sine possessione li.vi. a Hoc ꝓbat' i dicto §. pōt.xvi.q.iij. b Qualiter interrumpit' possessio nałit'.R.ꝑm Bay.per occupatōez aque siue fluminis occupantis fundum. Item per uiolentam deiectionem ł etiam

si reo sit a possessore furto ablata. ff. ꝺ usucap. naliter. Item si quocūq; modo amisit possessionez seu animū ꝺeserẽdi habuit. ff. ꝺ pui. vrba predi. si eccles. ℔ i. con. Inno. a Con. etiam vl. ut in sū. e. ti. q. cxxvij. ad finem ubi etiã ꝺicit ℔m glo. Ray. Ex solo animo potest quis ꝺesinere possidere licet nõ possit solo animo acquirere possessiõez b Quomodo p̄scriptio interrūpit ciuilit R. ℔m Ray. in iudicio tribus modis. p̄mo modo per libellum p̄cipi oblatum ⁊ hoc valet tm̃ in quibusdã actionibus que ánales uocant q; post ánum non possunt moueri sicut est actio iniuriaꝝ ⁊ quedã alie in instit. de ppr. ⁊ temp. acti. circa p̄ncipiū per talem ℊ oblationem libelli ꝑpetuat. z. p querelam iudici factam ⁊ conuentionem rei ⁊ hoc valz in omnibus actionib⁹. C. ꝺ prescrip. xxx. uel. xl. ánoꝝ. l. si. a Item z. per litẽ. contes. ⁊ hec in omnibus actiõibus valet ut dicta. l. si. que per ray. ad hoc allegatur ⁊ ad zm allegat. l. sicut in rem. C. de p̄scrip. xxx. ánoꝝ. ⁊ ad pm facit. l. ij. C. qñ libellus p̄n. ꝺa. ⁊ idem per omnia ꝺicit in quasi litẽ. contestatõe. i. qñ aliquis cõuẽtus in iudicio super rebus imobilib⁹ ℊs possidet nomine alieno noiat ꝺñm i iudicio et reportatis iudicijs in quib⁹ ꝺenũtiet ꝺño ut ueniat aut mittat ipso ℊp nihilominus ꝺño legitimis edictis vocato a iudice non compareat idem ꝺñs tunc enim lis est ℊsi contestata contra eũ ℊtũ ad interruptõez prescriptõis extra ut lite ñ cõtes. qm̃. ⁊ nõ in sũ. e. ti. q. cxxvij. ℔m ray. ⁊ glo. eius. b Extra iudiciũ ẋo interrūpit qnq; modis p̄mo modo per vsuraꝝ solutionẽ p quaz interrūpit p̄scriptio que currere uidebat contra creditorẽ nõ potentẽ ꝺebitũ. C. de prescrip. xxx. uel. xl. áno. cũ notissimi. z. n̄ interrūpit per sedaz cautionẽ qñ ꝺebitor facit nouã cautionẽ ut i. ꝺ. l. cũ notissimi. z. per ꝓtestationẽ ut qñ gs iusto metu ℓ alia cã ipeditus nõ potest rem suaz petere ⁊ ꝓtestat coram iudice ordinario uel coram publicis personis. extra de offi. or. pastoralis. extra de app. si iustus. xvi. q. iij. ℊ. si potest.

a In. ꝺ. c. si iust⁹. ꝺicit ℊ p̄fata protestatio quãdo nõ potest hẽri iudex pot fieri coram bõis uiris nec ꝺistinguit vtraz sint psone publice ℓ ñ. b 4. p denũtiatõez factã colono ex ut litẽ ñ cõtes. c. qm̃. C. ubi i re actio pot. l. ij. a Ista denũtiatio fit p citatõez factam ꝺ parendo iuri coram iudice super re quã possidet nomie alieno ℔z gl. Ray. ut in. ꝺ. q. cxxvij. ubi ⁊ omnia que i isto ℊ. hũt nõnt ℔m Ray. vl. ⁊ Inno. b 5. per synodalẽ ꝓclamatiooẽ vtputa aliqs sacerdos ꝓclamat in synodo gñali uel ꝓuitiali ℊ alius sacerdos tenet rem ecclesie sue extra. sanctoꝝ. In ℊbus casibus non currit p̄scriptio licet nõ interrūpat. R. ℔m Ray. in. vij. p̄mus est tempore prelati qui amle alienauit rem ecclesie ná ℊdiu ipse viuit. a et tenet eciam ℔m Ray. ut in sũ. e. ti. q. cxxvij. b non currit prescriptio contra eccl'iã ut nõ. xvi. q. iij. si sacerdotes. z. toto tempore vacatõis ecclesie que petere habz z. si prelatus eius hereticus fuerit ꝺe his ꝺuobus. extra. e. c. i. ⁊ c. auditis. 4. tẽpore scismatis. extra. e. cũ nobis. a Ibi ꝺicit ꝺe p̄scriptiõe que nõ currit cõtra romanaz eccl'iam tpe scismatis. b 5. tẽpore excõicationis ipsius prelati nisi sit negligens i petendo absolutionẽ extra de concess. p̄bẽ. c. vi° coñ eũ qui est in etate pupillari. C. in ℊbus cãis nõ est necessaria. l. si. a Ibi gñal'r ꝺicit ꝺe omnib⁹ mionibus ut contra eos nõ currat p̄scriptio nisi. xxx. uel. xl. án. ꝺicit ℊ contra pupillũ nulla occurrit p̄scriptio. b ℈ quando gs iusta causa ipeditus nõ potest agere extra ꝺ app. ex rõne. ff. ℊbus ex cau. ma. l. ℊ quidẽ ⁊ l. nõ enim a Ibi ꝺicit nõ eniz negligentib⁹ sꝺuenit si necessitate rex ipeditis. b Xvi. q. iij. porro extra de elec. ne p ꝺ effectu. ꝺ hoc uiꝺ in ℊ. pe. a Idẽ in. ꝺ. q. cxxviij. b Itez currat p̄scriptio contra euz qui aliquid ꝺiu solut sine causa. R. non currit si pot retinere qꝺ non de iure p̄stitit etiam si diu illud soluerit. C. de agri. ⁊ censi. l. litib⁹. ex de censi. quenit. xvi. q. iij. clerici. ⁊ c. si epus a Idẽ nõt glo. x. q. iij. ℊ. nõt etiã i dicta

q.cxxviij.ad fi. b Dn currat prescriptio contra eũ qui non põt agere.& regularit nõ currit nisi postq̃ quis agere potest iurid. nõ impediente.vñ contra filiũfamilias nõ currit prescriptio in rebus aduẽticijs nisi exquo fuerit liberatus a patria ptãte nec mulieri i dote nisi soluto matrimonio uel viro uergente ad inopiã nec creditori nisi exñte debiti petendi conditione uel aduenniente die.pbant hec.C. de ãnali excep.l. i.ꝛ.ff.ꝛ.C.de iurid.oo.l.in rebus.Omnis ꝛ.C.de prescrip.xxx.uel.xl.an.l.cum notissimi.ff.illud autẽ. ex q̃ nõ q̃ si credidi tibi centum usq̃ ad decem ãnos nõ incipit currere prescriptio cõtra me nisi post illos.x. ãnos. a Hoc habet in dicto.ff et idẽ qđ in hoc.ff.nõt in sũ.e.t.q.cxxix.fz Ray. b

P Rresumptio

Tripl'r dicit.primo modo circa alium fm q̃ iuriste cõiter sumũt quaz est Hof. diffinit sic. Presũptio ẽ alicui9 facti dubij q̃z plena q̃z semiplena.pba° ꝛ de hac habes.ũ.cõicaꝛ.ff.xviij.q icipit.vtrum corp9 xpi debeat dari suspectis.ꝛ.ũ.clerico iij.ff.fi.ꝛ.ũ.matrimoniũ.viij.ff.iij.extra.e.q̃ totum. a Et quale peccatuz possit circa hoc occurrere patet per Nico.de lyra. sup vij.m°.vbi dicit. sciendũ q̃ aliqs põt psumere seu iudicaꝛ malũ dꝛ primo m'tipl'r uno modo ex euidentia facti ut cũ aliquis iudicat aliqué homicidã q̃ uidit eũ interficere hominez et hoc nullũ est peccatũ. alio modo ex signis euidentib9 ut si aliqs iudicat fornicatorẽ aliqué q̃ uidit eum cuz nuda solũ cuz sola et ꝟ sit'r nullũ ẽ peccatum.3° modo ex signis leuib9 ꝛ in hoc iudicio est triplex gradus. pmus est quãdo ex leuibus signis aliqs incipit dubitaꝛ de bonitate fratris ꝛ hoc é peccatũ venniale q̃ procedit ex humana infirmitate ꝛ hoc nõ vocat iudiciũ.s.ppie ꝟ suspitio. 2q grad9 est qñ ex talib9 signis firmiter tenet i aio q̃ ff sit malus et hoc ppe dicit iudicium q̃ iudiciũ ipoꝛtat sniam ꝛ hoc est peccatũ mortale.si malũ qđ iudicat de fratre ex leuibus signis sit de gñe peccati mortalis. peccatũ enim mortale est qđ contrariatur caritati.q̃ autẽ aliqs pdicto modo iudicz fratrez est contra caritatẽ fraternã.3q̃dus est qñ ex leuib9 signis nõ solũ predicto mõ iudicat ꝟ etiã ꝓcedit ad punitionẽ fratris sic de facto ꝛ hoc est grauius q̃ non soluz est contra caritatẽ sed etiam cõtra iustitie equitatẽ ꝛ de talibus intelligit illud xm nolite iudicare ꝛc. b 2.° mõ dr psũptio circa seipm.s.quando aliquis vltra rõnem de seipso presumit de qua qdem Tho. 2.a 2e.q.cxxx.dicit q̃ opponit magnanimitati fm excessũ ꝛ etiã patet per pbm.4°. ethi. vbi dicit q̃ presũptuosi ꝓpter exteriorem fortunam fiunt despectorez ꝛ iniuriatõrs aliorꝝ ꝛ talis presũptio ut ibidẽ dicit tho. sine dubio peccatũ est quasi cõtra ordinẽ nãlem exñs.s.ut quis assumat ad agendũ ea que pferũt sue xtuti qđ ptinz ad rõez psũptõis sicut ipz nomẽ manifestat huic ergo psũptiõi fm defectũ opponit pusillanimitas de qua hit.j.pusillanimitas.ꝛ inter hoc uitia media xtꝰ ẽ magnanimitas 3°. mõ dicit psũptio circa deũ.s.inordinata de deo spes de qua Tho.2a 2e.q.xxi. dicit sic.Sicut falsũ est q̃ deus penitentib9 nõ indulgeat uel q̃ peccantes ad pñiaz nõ cõuertat.ita ꝛ falsũ est q̃ i peccato pseuerãtibus veniaz concedat.ꝛ a bono ope cessãtibus gl'iaz largiat cui estimatõi ꝺformit se hẽat psumptõis mot9 ꝛ iõ est peccatuz minus tanq̃ desperatio q̃to magis ꝓpriũ est deo misereri ꝛ parcere q̃ penitere.ꝛ hec psũptio opponit xtuti spi ꝛ vitio desperationis de qua.ũ.desperatio ꝛc.

P Rímas P Rímicie

Quere.ũ.patriarcha ꝛc. fm ray. ẽ ps frugũ siue fructuũ dño offerenda. a Idem in sũ.li.i.ti.xv.q.xlvi. b Utruz homines teneãt ad soluendas pmitias.& fm Tho.ij° ij°.q.lxxxvi. pmitie pertinẽt ad ius nãle.s.ut homo ex rebus sibi datis a deo aliqd adhibeat ad eius honorez. sed

ꝙ talibus ꝓsonis .ſ.ſacerdotib⁹ exhibeãt aut de ꝑmis fructib⁹ aut in tali quãtitate a .ſ.ſm modũ in veteri teſtamento determinatũ de quo ſequtur. b Hoc qdẽ fuit i lege veteri iuri. vino determiatũ.i noua autez lege diffinit ꝑ determiatione ecc̃e ex qua homines obligant ut ꝑmitias ſoluant ſm conſuetudiné pſie ⁊ indigentiaz miniſtrozũ eccleſie. a Con.ray.ut in ſũ. e.ti.q.xlviij. b Per qd̃ cõcludi etiã pót quibus dande ſint.ſ.bis quib⁹ eſt ɔſuetũ ⁊ qui eis magis indigent. a In ſũ.e.ti. q.xlviij.dr̃ ꝯz ray. ⁊ hoſti.ꝙ ꝑmitie dãde ſũt ſacerdoti prochiali.ꝯz Hoſ.dicit ꝙ diuidende ſunt ſicut decime ut ibi de quo.ſ̃ decime.iij.hec poſſunt intelligi niſi aliud appareat de cõſuetudine ut ꝓtactũ eſt ſm Ł lo. b Et eodẽ modo ꝓz quota ps ſit danda.nam ⁊ ꝯz Inno. exquo nõ inuenit exp̃ſſũ ꝺ quãtitate relinq̃t arbitrio dãtis niſi conſuetudo aliud iudicat. vñ ⁊ addit ray.ꝙ ſi eccleſia eſſz tenuis nec haberet ſacerdos vnde poſſit ſuſtẽtari amplius dãdũ eſſet. a .i.conſuetudo eſſet eligenda per quã ãplius ſoluit̃ uel ſaltem media q̃do varie ſunt cõſuetudines ſm eũdẽ ut in ſũ. eo.ti.q.xlix. b ar.x.q.ij.hoc ius vbi autẽ non eſt cõſuetudo ꝙ ꝑmitie ſoluant̃ ⁊ eſt obtenta a tpe de quo nõ eſt memoria non ſoluẽtes ſm Guil.excuſant̃. a Hoc x̃ũ ſm eũdez ſi hꝰmodi cõſuetudo ſit ſine cõtradictiõe obtenta ut in.v.q.xlix. b

P Rínceps Quõ ꝑn ceps ⁊ ꝙ eũq; dñs ſecl'aris ibſit pape.hẽt̃ .ſ̃.papa.ſ.iij.circa fi. Et ꝺ materia ꝑncipis uide.ſ̃.dominus.

P Ríuilegium Quid ſit. R̃ ꝑuilegiũ eſt ꝑuatũ ius contra ius cõe indultũ. nam niſi aliqd indulgeret non eſſet ꝑuilegiũ extra de x̃. ſig.abbate.extra.e.in his. a Idem in ſũ. li°.ij.ti.v.q.clix.ſm Hoſti.⁊ Hoſ. b Utrũ aliquid ꝑſit ꝑuilegiũ qꝺ continet ius cõe.R̃ tale ꝑuilegiũ q̃z cõcedit̃ extra de ꝓcura.ꝙ in cãis.⁊ nõ eſt fruſtra ſi ꝓtiꝰ dat̃ multis ex cãis.ꝑmo ꝙ magis ſolz timeri qꝺ ſpãliter ꝑhibet̃ ꝯ qꝺ gñal'r.xxiij di.ꝙ ꝯ. a Hoſti.cuius fuerũt dicta que in hoc ſ hñt̃ ut ꝓz in ſũ.eo.ti.q.lx. In hoc ſic dicit magiſ cõſueuit timeri qꝺ ſpãliter cauet̃ ꝯ qꝺ gñaliter indulget̃. b Itez multi q̃z ſciunt ꝑuilegia talia ⁊ ignorãt iura. Item cum frequẽter iura male obſeruant̃ ipſa per ꝑuilegia inouant̃ extra de treu.⁊ pace capitulo ſecũdo. Quis põt concedere ꝑuilegiũ.R̃ quicũq; poteſt legẽ facere ⁊ in quibus poteſt.põt ⁊ ꝑuilegiuz indulgẽ ut papa in ſpũalib⁹. et q̃z etiaz in tpalibus ut in terris ſue temporalis iuriſdictionis uel q̃ iuriſdictio ad eum deuolueret̃ ut dr̃.ſ̃.papa.ſ.iiij.circa fi. ⁊ nõ hoc ſm Ger.ꝙ eccl'ia romana ſiue Papa nũq̃ conſueuit aliquẽ contra ſe ꝑuilegiar. C. de ſacro.ſanc.ecc.iubemus nullã.⁊.ar extra de preſcrip.cum ex officij.qꝺ eſt ɔtra eos qui dicunt uel ꝓtiꝰ fingunt ſe habẽ ꝑuilegium ꝙ abſq; eorũ approbatiõe ñ ſit ꝓcedendũ ſm reſcripta pape ⁊ hꝰmodi. Item poteſt concedere ꝑuilegiũ imperator in tẽporalibus ſi nũq̃ in ſpũalib⁹ qꝺ ꝺ eis nil poteſt ſtatuere.xcvi.di.bene quidẽ. Itẽ poteſt concedere priuilegiũ epũs extra ꝺ reſi.do.conſtitut⁹.extra de cenſi.cũ venerabilis.xvi.q.ij.viſis.extra.e.cum olim.ij. R̃ ꝑmo dũ tamen faciat voluntatẽ ſui capl'i extra de iur.patro.paſtoral'.extra ꝺ exceſ. pla.ſicut vnire. multo fortius patriarcha extra de cle.non reſi.cuz ad hoc. a Hoc fuit dictuz Hoſti.qui ⁊ addidit.⁊ breuit̃ intelligi poteſt ꝙ quicũq; poteſt cõſtitutõz facere ⁊ quatenus ⁊ in quib⁹ põt ⁊ ꝑuilegium ⁊ indulgentiam poteſt dare. Et idẽ qꝺ in hoc ſ nõt̃ in ſũ.e.ti.q.clxij ſm eũdẽ Hoſti.⁊ Ger.⁊ Hoſ. b Quis aũt poſſit legem facere require.ſ̃.lex.ſ.i.⁊.ij. Quis poſſit ꝑuilegiũ iterp̃tari. R̃.ꝯz hoſ. Si x̃ba ſunt obſcura ſiue ambigua tunc eius eſt interp̃tari cuius eſt ⁊ concedere ⁊ interim negotiũ ſuſpendet̃ extra de ſenti. excõ.inter alia.extra de iudi.cum ueniſſet.

Si ẋo nō ſint ẋba obſcura uel ambigua tunc debet diligenter tenor cōſiderari ex̄ e. pozro. ⁊ c. recipim⁹. ⁊ poti⁹ inſiſtēdū eſt intentiōi ꝓuilegij ꝙ ẋbis. i. q. i. marchion xxxviij. di. ſedulo. extra ꝺ ẋ. ſig. itelligēda ⁊ c. in his. ⁊ ꝙtum fieri pōt latiſſime ē interꝓtandū. extra de dona. cum dilect⁹. ff. ꝺ conſti. ꝓnci. bñficia. niſi ꝓuidet iuri aliēo ꝙ tunc reducit̄ ad ius cōe extra de cōſue. cū dilect⁹. ℣. pe. ⁊ fi. dū tū aliqd opet̄ ut. s. ℣. primo. Con. Imo. Ber. ⁊ Oſt. a Idē in ſū. eo. ti. q. clxiij. b Utrū ꝓuilegiū amittat̄ per actū contrariū ul̄ nō vtendo ⁊ in quāto tempore. ℟ multi circa hoc dixerunt multa. vñ Ber. extra de conſti. cū acceſſiſſent. poſt multas opiones recitatas cōcludit ſic meliuſ uidet̄ dicendū ꝙ ſicut ſunt diuerſa ꝓuilegia ⁊ i diuerſis caſib⁹ conceſſa ſic qōlibz ꝓuilegiū locum hēat i ſuo caſu ſicut in ꝓſcriptiōe in qua diuerſa tempora requiruntur vide. s. preſcrip. a Dic ꝙ ꝓuilegiū amittit̄ aliqū per actum cōtrariū quo caſu ſi ſit conceſſū in fauorē perſonaꝝ amittit̄ etiam per vnicum actū extra de conſti. cum acceſſiſſent. vbi dic̄ de qbuſdam canonicis quib⁹ fuerat cōceſſus ne teneret̄ habere ꝑmiceriū qđ ſi poſtmodum ꝑmiceriū elegerint nō poſſint ap̄li⁹ uti dicta conceſſione. Si ẋo ſit cōceſſum i fauorē eccleſie puta ſi alicui religioni ſiue monaſterio ſit conceſſū ꝙ nō teneat ſolue decimas tunc non amittit̄ ꝓuilegiū niſi prelatus tanto tempore contrariauerit ꝙ preſcriptio ſit completa ſaltem lapſu. xxx. an. ex̄ de ꝓuile. ſi de terra. ⁊ c. accidēt⁹ liceat al̄ preſcriptio nō currat cōtra eccl'iaz niſi. xl. ānis ꝙ cum ꝓuilegiuz contra ius cōe concedat̄ citius amittit̄. nam de facili res ad nām eius reuertit̄ ſm Oſti. ⁊ in ſū. li. i. ti. xv. q. xiij. Item ꝓdic̄ per otrariā ſniam per preſcriptionē ꝓ renūtiatōez per reuocationē ⁊ per abuſionem. xi. q. iij. ꝓuilegiū. ⁊ de his plenius nōt̄ per Oſti. ut ꝓz in ſū. dicta. q. xiij. ⁊ li. ij. ti. v. q. clxiij. b Sed qd cum aliquis allegat ⁊ oñdit ꝓuilegium ſed non ſeruiat̄ ei. ℟. ſm Oſti. non debet iſti imputari. ff. cōmodati. l. ad eos. nō obſtante ſi obijciat̄ ꝙ nō fuit uſus uel ꝙ contrariū factum eſt. quomodo eim vtet̄ priuilegio ꝙ uti non permittet̄ niſi forte ſi ſnia ferret̄ contra eum ⁊ non appellaret extra de ſen. ⁊ re. iudi. ſborta. ſed ille qui ſe opponit puniēd⁹ eſt extra. e. dilecti. a Idem in ſū. li. ij. ti. v. q. clxv. b Qñ priuilegium debet reuocari. ℟. ſm Oſti. nō decet ꝙ reuocet̄ ſine cauſa ſi cum cauſa poteſt ⁊ debet reuocari vtputa ſi. aliqbus religioſis conceſſum ſit priuilegiū de non dandis decimis ꝓpter eoꝝ pauptatē deiñ ditati ſunt ita ꝙ etiā dando decimas pōt cōmode ſuſtētari ⁊ non dando enormiter ledunt̄ parochiales eccleſie debet ceſſare ꝓuilegium. ⁊ ſic intellige extra de dec. ſuggeſtum. ⁊ c. nuper. Item ſi qs non ſeruat priuilegia ſupioris conceſſa ſ̄bditis etiam ipſius priuilegium merito reuocat̄ extra e. dilecti. Sed nō hic ꝙ ſi ſupior ex certa ſcia confirmauit ꝓuilegium conceſſū ab inferiori non poterit reuocari poſtea per inferiorem. xxv. q. ij. ꝓuilegia. ꝓmo ⁊ ij. ⁊ c. ſequētibus. a Idem in ſū. e. ti. q. clxiij. ꝑz Oſti. qui ⁊ addit. ideo Imperator ł Rex priuilegium conceſſum eccleſie etiā ꝓ dñz papam quem conſtat ſupiorem eſſe oibus ex certa ſcientia confirmatū nō poterit reuocare. b De priuilegijs exēptiōis ⁊ ꝺ ipſis exemptis hēs plura s. exemptis.

PRobatio Per q̄ aliqua ꝓbant̄. ℟ ſm Ber. ſicut ꝓ teſtes ⁊ inſtrumēta ꝓbāt̄ aliqua. ita ēt ſcriptura antiquoꝝ libroꝝ facit fidem extra. e. cum cām. extra de preſcrip. ad audientiā. Item ſi reperiat̄ ſcriptura in aliqua colūna uel lapide ei ſtat̄. xxiij. q. ij. ſane. ij. Sed ad hō Oſti ſic addit caue tamen tibi quia non omnia talia faciunt plenam fidem. ſed illa tantum que ſb̄ fideli cuſtodia remanēt cetera adminicula preſtant non ꝓbationem. a Idem in ſum. li. ij. ti. v. q. clxxvij. vbi et additur ꝙ dicta cuſtodia debz eſſe etiam publica ſm eundem Oſti.

Professio De mā pfessiōis quere.ē.nouitiꝰ.ꝛ.j.religio 4°.

Promissio Quid de illo qui aliqd pmisit ꝛ postea nō facē ℞ fm Tho.2ª 2ᵉ.q.cx. Si ille q̄ pmittit aliquid habet animū faciendi qđ pmittit non mentit quia non loqtur contra illud qđ gerit in mente. Si ℞o non facit quod pmisit tunc videt infidelit agere per hoc q̄ animū mutat potest tamen excusari ex duobus. vno modo si pmisit illud qđ est manifeste illicitū q̄ pmittendo peccauit mutando autem ꝓpositum benefacit. a Facit.xxij.q.iiij.in mal'. b Alio modo si sunt mutate conditiões psonaꝝ ꝛ negotioꝝ ut enim dicit Sened.in libro de bñficijs ad hoc q̄ homo teneat facere qđ pmisit requirit q̄ oia immutata permaneāt vnde ꝛ apl'us non est mentitꝰ nō iplens qđ pmisit cum non iuit Cor.ij.Cor.i. et hoc ꝓpter impedimenta que supuenerunt Et nō fm Der.q̄ ex nudo pacto siue pmissione oritur actio licet ꝑ leges sit coīa ꝛ q̄ mortaliter peccat retedēs a pacto nō hoc extra de pac.c.i. a In glo.ꝛ ad hoc facit qđ nō Tho.iiª ijᵉ.q.cx.arᵗ.iiij. viz q̄ omne mendacium qđ uenit cōtra honorez dei ul' ꝙnum ꝓximi pnitiosū dicitur et mortale. b In alternatiuis pmissionibꝰ ꝛ debitis electio est debitoris ꝛ sufficit alterum adimpleri ī instit. de act. §. preterea extra de re.iur.in alternatiuis.li°.vi°.

Prudentia carnis vtruꝫ sit peccatum. ℞.fm Tho.2ª 2ᵉ. q.lx. prudentia carnis ꝓprie dicit quando aliqua bona carnis ꝑꝫ ut vltimū finē vite sue hoc autem manifestum est q̄ ē peccatū q̄ per hoc deordinat circa finem vltimum qui nō consistit in bonis corporis ꝛ anime vnde ad Ro.viij. prudētia carnis inimica est deo.ꝛ si quidem prudentia carnis accipiat fm absolutam prudentie rōnē ita q̄ ſi in cura carnis constituat vltimus finis totius vite sic est peccatum mortale. a Quia prudentia ꝓprie est circa ea que sūt ad finē totius vite studiosa inquisitio ut potest colligi per eūdez Tho.ꝛ in sū.li.iij ti.xxxiij.q.ccxxxi. vbi notāt omnia que i hoc.c.hñt. b Si ℞o accipiat fm rōnez ꝑticularis prudētie sic est peccatū veniale ꝯingit enim qñq̄ q̄ aliqs inordinate affi cit ad aliqđ delectabile carnis absq̄ hoc q̄ auertatur a deo per peccatum mortale. vñ non constituit finem totius uite ī delectatione carnis ꝛ sic hēre studiū ad hanc delectationē assequendā est peccatum veniale. Si ℞o aliquis curam carnis referat ī finē honestum puta cum aliquis studet comestioni ꝓpter corporis sustētatiōez nō vocat prudentia carnis q̄ sic vtit homo cura carnis ut ad finem ꝓducat. Nōndū etiaꝫ q̄ ſ̄ prudentia carnis comprehendit etiam prudentia huiꝰ sec'i q̄ etiā exteriores res mundi appetimus ꝓpter carnem.

Pubes Require supra impubes.

Publice Honestatis iustitia uiđ supra impedimentum.xiij°.

Pudicitia Sic ponit tho. 2ª 2ᵉ.q.cli.nomē pudicitie a pudore sumit in quo ℞ecundia sigt et ideo oportet q̄ pudicitia ꝓprie sit circa illa ȯ q bus homines magis ℞ecundant maxime autē ℞ecūdat ȯ actibus venereis ut dicit Aug.xiiij.ȯ ci.dei. vnde neq̄ actꝰ cōiugal ℞ecūdia caret. ꝛ hoc ideo q̄ motꝰ mēbroꝝ illoꝝ imperio rōnis nō ſ̄bdit ℞ecundatur autez homo nō solū de illa mixtione venerea ſi etiaꝫ de q̄buscūq̄ signis eius ut dicē phs.iij.rethorice. ꝛ ideo pudicitia attēdit cē venerea ꝛ ꝑcipue circa signa venereoꝝ sicut sunt aſpectus impudici oscula tactꝰ. ꝛ q̄ hec magis solent dēphēdi ideo pudicitia magis respicit hꝰ mōi exteriora signa castitas autem magis respicit ipsā venereā cōmixtionem iterdū tamen vnum ꝓ alio ponitur.

PUnítio sine cl'pa nisi ſbſit cā nō est aliqs puniendus.extra de re. iur'.sine culpa li° vi°.de punitione quā bz facere prelat9 quere.ē.correctio ꝓmo.Itē ē.disciplina.Item.ē.pena ꝓmo.Itē ō punitione an sit dimittenda ꝓpter ſcādalū vide.ī.ſcandalū.ſ.vi.

PUrgatio Quid est. R° ſm Ray.est ō obiecto crimine iſtie ostensio.ſ.per iuramentū ul' alio modo ſm Hoſ. Et bz duas ſpes vna dicit' purgatio canonica. alia dicitur vulgaris.canonica fit qñq; per ſolum iuramentum ipſius diffamati qñq; etiam per iuramentum teſtiū cōpurgantiū ſolicz et iurantium ꝙ credunt illum x̄um iuraſſe ⁊ innocium eſſe et iſta purgatio approbat' tangꝫ bona.ij.q.v.fere.per totum.vulgaris x̄o purgatio eſt que a vulgo inuenta ē ut ferri cādentis aque ſeruētis ſeu etiam frigide duelli ⁊ hūmōi hec ī totū reprobata eſt tangꝫ a diabolo inuenta.ij.q.v.mēna ⁊ .c.conſuluiſti.⁊.c.monomachia.Et eſt cōis illud deutero. vi°.m°.iiij°.⁊ luce.iiij. Il'ō tēptabis dñm deū tuū.ut in.c.monomachia.in fi ⁊.xxij.q.ij.queritur.Et de iſta mā habes.ē.duellū.ſ.pr. a Idem in ſū.li.iij ti.xxxi.q.i.⁊.ij.ſm Ray.⁊ glo.eius. b Sed quando eſt inducenda purgatio. R° qū qs eſt publice infamatus de crimine ⁊ conuinci non poteſt ſeu etiā nō accuſat' .ex de pur.cano.nos inter alia. a Uel etiaz ꝓp' aliā crimiſ uehemētiſ ſuſpitōez ut i.c. int' ſolicitudines.extra.e.de quo.ī.ſ fi. b Sed cū quot perſonis debet fieri purga° R°.ſm Ray.numer9 cōpurgatoꝝ taxabit' arbitrio boni iudicis.qñq; enim maior qñz minor numer9 taxandus eſt ſm ꝙ infamia l' crimen ſunt magis uel minus grauia.ij. q.v.pſbyter.⁊.c.omnib9.in fi.vnde Inno. indixit cuidam decano purgatōez cū.xiiij. ſui ordinis.extra de purga.cano.inter ſolicitudines ⁊ cuidam epō indixit purgatōz cum duob9 abbatib9 tm̄. extra de purga. ca.cū i iuuētute.⁊ ad hoc.extra de accu.cū p. a Idē i ſū.cō.e.r.q.viij. b Quales debent eſſe ꝯpurgatores.R°.ſi poſſunt hēri aliqui eiuſdem ordis uel dignitates hēri debent.extra de purga.cano.inter ſolicitudines.al' ſi haberi non poſſint puta ꝙ illi ſunt inimici cū alijs inferioriſ ordis l' etiā cuz laycis poſſet qs ſe purgare.ij.q.v.ſi legitime.⁊.c.omnib9.i fi.extra de pur.cano. cū in iuuentute.di.lxxxi.Clerici oñt tam eſſe viri catholici. a Et vita ꝓbati.vt i.e inter ſolicitudies.de quo.ī. b Et q conuerſationē ⁊ uitā ei9 etiā trāſacto tēpore nouerūt. a Non ſolū in pñti ut ī tex. q ſequtur. b Ut in.b.c.inter ſolicitudines ⁊.c.ſe.qn etiam cū mulierib9 religioſis et honeſtis poſſet quis ſe purgare.xviij.q.ij. ī decima in fi. a Idē i.d.q.viij. b Coram quib9 dēt fieri purgatio.R° ſi aliqs ē infamat9 apud pl'm dēt ſe purgare ī publico.ſi apud clerū coraz clero.ſi in vtroq; caſu coram iudice.xxij. di.illud.xxij.q.v. de crimine. a Idē i.d.q.viij. b Que forma iuramenti in purgatōe.R° foꝛ talis erit.Ego.n.iuro ꝙ nō feci tale qd per me nec mādaui nec conſiliū nec fauorē nec auctoritatē dedi di.l ſi qs viduā.ij.q.v.audi tum.extra de purga.cano. quotiēs.⁊.c.fi. pōt etiā addi nec ratuz hūi qd meo noīe factum fuerat.extra ō reſti.ſpo. cū ad ſedē .ff.de vi.⁊ vi.ar.l.iij.ſ cum ꝓcuratoz. a Quidā etiā addūt nec ſciui ul' ſi ſciui prohibere nō potui ut in.d.q.viij.ubi nōt' ⁊ oīa que in iſto.ſ hūt'. b Cōpurgatōes x̄o iurabunt ſic iuro ſiue iuram9 ꝙ credimus x̄um eſſe illud qd iurauit. extra eo. quotiens.uel breui9 ſm Hoſ. infamatus iurabit ſe imunem de crimie de quo infamat'. a Et hec forma exp̄ſſe reprobatur extra.e.c.fi.ideo ꝓma melioz eſt. b Et cōpurgatores iurabūt ſe credere illū x̄um iuraſſe. b Quid ſi infamat9 defecerit in purgatōe.R° purget' tangꝫ conuict9. ex de accu.cū p.⁊ extra de ſy.mo.de hoc.⁊.c.ſi ſimulatū.Si x̄o purgationē rite fecerit iudex ſine mora ⁊ difficultate dz ſuſpēſiōez

si.forte facta fuerit relata⁹ ⁊ eũ ab ifamia crimis absolue⁹. a Et eũ boni testionij ãnũtiã⁹ ut i.c.qõ seq⁹. b Extra õ pur. cano.ex tuax. Quid si purgatio ñ fuit rite facta.R⁹ si nõ fuit facta cozã suo iudice uel etiaz cozam eo sed fuit facta purgatio vulgaris etiam si infamat⁹ absolut⁹ fuẽit nihilomin⁹ tenebit⁹ itex canonice se purgare.extra de purga.ca.ex tuax.⁊.c.cũ dilectis. a Idem in.v.q.viij.fm ray. b Utrum purgatio semp sit recipiẽda qñ infamat⁹ offert eam.R.fm Ray. duo cas⁹ sũ in quib⁹ nõ dẽt recipi.vnus est quãdo crimen est notoriũ.alter est qñ ẽ accusator ⁊ offert ꝓbationẽ.extra de pur.ca.c. ij.⁊.c. cum dilectis. a Hoc fuit dictũ ray. ut pz in.v.q.viij.per dictũ.c.cũ dilect⁹.siue.c ij.qõ ad hoc nihil facere vr̃. b Utruz iudex possit indicere purgationẽ ei quem suspectuz hẽt ipse tm̃.R⁹ nõ nisi forte accusatus fuerit et remaneat suspect⁹ suo epo aut sacerdotib⁹ aut honestis viris.ij.q.v. omnibus. a .s.qñ ex ipso ꝓcessu licet delictum non sit plene ꝓbatuz tñ accusatus remanet suspectus etiã soli iudici ut patz in sũ.c.ti.q.ix.ubi hec nõnc fm Ray.⁊ hẽ extra.e.inter solicitudines. b

Purgatoriũ

Ignis purgatorij etiã si etern⁹ non sit miro tamen mõ grauis est excellz enim omnẽ pnam quã aliqs unq̃ passus est in hac uita.nũq̃ in carne tanta pna inuenta est licet mirabilia martyres passi sint tormenta ⁊ multi nequiti.quãta sepe sustinuerũt supplicia.hoc de ꝑ.di.vij.c.fi a Potius uidet⁹ ff.penulti. b Et quasi eadem.xxv.di.qualis. in fi. a Cõiũcto .c.qui i aliud. b Que crimia purgãt⁹ in purgatorio. R⁹.non capitalia si minuta xxv.di.ff.al'.ea ⁊.c.qualis hunc. Item illa peccata õ quibus non fit sufficies pnia ut .s.pnia.ꝑmo.ff.vii⁹.⁊ pnia.ij⁹.ff.iij⁹. a Clarius in purgatorio purgãt⁹ peccata õ sui natura uenialia l' que sunt facta uenialia per pniam x̃am si de eis nõ est plene satisfactũ de ꝑ.di.vij.ff.fi. b Utruz existẽtes i purgatorio pñt iuuari ab exñtib⁹ in hoc seculo.R.fm ꝑ.sic ut pz.ij⁹.macha beox.xij.Sancta ⁊ salubris ẽ cogitatio ꝓ defunctis exorare ut a peccatis soluantur Nam ⁊ apl'us ꝑmo Cor.xij.loquit⁹ õ cõ pore mystico ad sil'itudinẽ corporis hũani a Corp⁹ mysticũ dicit⁹ ecclesia ro.xij.ubi multi unuz corpus ẽ. b In corpore x̃o humano nã per unum membrum supplet indigẽtiam alterius ergo cũ gratia sit potentioz q̃ natura in corpore mystico unuz membrũ põt supplere indigentiã alterius ⁊ hinc est ꝙ suffragia membroruz ecclesie possunt ꝓdesse membris indigẽtib⁹ ꝙ x̃o per mortẽ non desinunt esse mẽbra eiusdẽ corporis suffragia uiuox possunt prodesse ẽt defunctis. unde aug⁹. Non est denegãdum spez defũctox pietate suox uiuẽtiũ posse releuari.con.Tho.in 4ᵒ.di.xlv. a Idez in sũ.con.li.iij.ti.xxxiiij.q.clxiij. b Et de hac materia uide infra suffragium.

Purificatio

Utrũ ꝓpter partũ debeãt mulieres abstinere ab ingressu ecclesie.R⁹ si intrare volũt ecclesiã ad agendũ grãs nõ peccant nec sunt ꝓhibende. si tamẽ ex veneratiõe volũt aliq̃tulũ abstinere deuotio eax nõ est ꝑobãda.extra.e.c.vno. Utrũ vir cognoscens uxorẽ añ purificatiõez post ptuz peccat mõtaliter.R.fm Hml.non credo ⁊ licet uideat⁹ contra.v.di.ad eius.xxxiij.q. iij.si cã.xxxij.q.iij.ortigo.⁊.q.vij. nõ solũ oia illa capl'a loquũt⁹ õ honestate ⁊ cõsilio sed qui uxori debitũ reddit his tẽporib⁹ non peccat si tamẽ de honestate ⁊ cõsilio ñ debet reddere nisi timeat⁹ fornicatio sicut nõ dco.c.ad eius a In glo.que dicit ꝙ ideo his tẽporib⁹ ꝓhibet⁹ usus mrionial' q̃ ex tali coitu nascunt⁹ filij mozbosi ⁊ leprosi. Item dicit ꝙ si mulier petit a viro debitũ tpe mẽstrui ul' purificatõis nõ dz reddẽ nisi timeat⁹ de fornicatõe ⁊ sic ĩnuit ꝙ dictũ Aug. nõ sit de cõsilio si de debito puto ꝙ põt distingui ĩt⁹ exactũ ⁊ exigentẽ

ſm q̄ p̄dictuz eſt de tempore ſolēnitatū ⁊ feſtiuitatū.ſ.debitū cōiugale.§. vi.cum additionibus. b

PAſillanimi

tas vtrū ſit peccatū.R̄ ſm Tho 2ª 2ᵉ.q. clxxiij.ſicut per p̄ſūptōez aliquis excedit ꝓportionē ſue potentie dū nititur ad maiora q̄ poſſit ita ⁊ puſillanimꝰ deficit a ꝓportione ſue potentie dū recuſat in illud tēdere qđ eſt ſue potentie cōmēſuratum.⁊ ideo ſicut p̄ſūptio eſt peccatū ita ⁊ puſillanimitas q̄ eſt cōtra nāle ordinez q̄ vna queq; res nāl'r inclinat' ad exequēdā actionē cōmēſuratā ſue potentie. inde ē q̄ ſeruꝰ q accepta pecunia dñi ſui fodit i terram neq; opatꝰ eſt ex ea ꝓpter quādā puſillanimitatis timorē punit'a dño ut hēt' mt.xxv.⁊ luce.xix. de p̄ſumptione habet' ſ.p̄ſumptio.

QArta

(Multiplex ē.ſ.falcidia trebellianica et legitīa ſiue debita filijs iure naturali que ē redacta ad tertiā de tribuſ his habet'.ſ.legitima.§.i. eſt ⁊ q̄rta de funeralib⁹ quā dñt hēr p̄dicatōes ⁊ mīores ꝺ ſepulturis apud eos ut.j.ſepultura.iij.§.v

QAeſtuarii

Queſtores q diſcurrūt p elemoſinis ꝓhibēt̄ tur admitti niſi exhibeāt ꝛas lr̄as apoſtolicas uel dyoceſani. a Littere aut̄ apoſtolice acceptari ñ debent p̄⁹ q̄ fuerint per dyoceſanū diligenter examinate ut in cle. abuſiōib⁹.extra ꝺ pc.⁊ re. b Et nihil p̄ponant niſi qđ in lr̄is cōtinet'.⁊ ponit' for lr̄a.extra de pc.⁊ re.cū ex eo. Queſtuarij tales dñt eſſe modeſti ⁊ diſcreti et ne in tabernis aut aliꝭ īcōgruis locis hoſpitent' nec faciāt īcōgruas expēſas nec aſſumant hītū falſe religiōis.extra de pc ⁊ re. cū ex eo. Ad queſtuarios nullatenuſ p tinet p̄dicare ſi tm̄ caritatiua ſ'ſidia peteñ ⁊ idulgētiā ſi quā hñt exponere. extra de tereti.ut officiū li.vi. ⁊ in cle.abuſionib⁹ de pen̄i.Et ſi ꝓpter eos īpediret' officium inquiſitoꝝ poſſūt ⁊ debēt ab ipſis cōpeſci ⁊ remoueri a p̄dicatiōe ut i.d.c.ut officiū Queſtores nō debent cōcedē idulgentias motu ſuo ꝺ facto nec diſpēſare ſup votis n̄c abſoluē a p̄iurijs homicidijs ⁊ aliꝭ p̄cis ofitētes ſibi. a Et ſi vir eis penit⁹ iter dictū officiū audiēdaꝝ confeſſionū ſed forte hoc intelligit' de grauiōibus ⁊ reſeruatis ſicut patet i exēplis poſitis.⁊ p rōnē hūc cle.abuſiōib⁹.ſ.ne auctōitas clauiū veniat in cōtēptū. b Nec male ablata incerta data ſibi aliqua pecunie q̄ntitate remittet' nec tertiā aut q̄rtā ptez ⁊ h⁹mōi de iniūctis penitentijs relaxare.nec aīaz ut mēda citer aſſerūt de purgatōio traxere nec plenaz peccatoꝝ remiſſiōez īdulgē nec a pena ⁊ culpa abſoluet' ⁊ oīa p̄uilegia ſup̄ p̄dict' uel aliquo p̄dictoꝝ reuocata ſūt ut in cle. abuſiōibus de peniten.

RAptor i°

Rez q̄ p violētiā q̄s rapit res alienas cuius pena eſt ſm leges q̄ ſi agat' j. ānū ciuilit' punit' in quadruplū cōputata.ſ.ipſa re. poſt ānum ꝛo in ſimplū.ff.de vi.bo.rap.l.i.⁊ ij Et ad iſtā penaz raptor quidē tenet' ſolū poſt q̄ dānat⁹ ē ut poſt Tho.2ª 2ᵉ.q.lxij a De hoc latius eſt dictū.ſ.pedagiū.§.ij cū additione. b Si ꝛo agat' criminaliter tunc p uim ſine armis punit' in tertiā ptē bonoꝝ ⁊ fit īfamis.ff.de vi.pu.l.i.p̄mo R̄ ⁊.l.ſi.⁊ de hoc uide.ſ.infamis. Si autem cum armis punit' deportatiōe.ſ.q deportabat' in inſulā ⁊ perdebat oīa bona ſua ut in iſti.de pu.iudi.§. Item lex iulia de vi. ſm canones ꝛo raptor mltipl'r punitur. et prima pena eſt q̄ excōicat'.ſ.ab illo epō in cuius epatu rapinā fecit.extra.e.c.i.vi. q.iij.placuit. Item denegatur ei p̄nia niſi reſtituat ablata uel plenā ſecuritatē ꝺ reddendo faciat ſi habeat vnde poſſit. Si ꝛo

cuz hēret vnde posset vsstulit hēre pñiaz usq; ad mortē ⁊ sic nō pōt satisfacere si petat pñiam dabit ei ⁊ etiā uiaticū. Si xo decedit ipenitēs tūc ⁊ viaticū ⁊ sepl'tura denegabit extra.e.sup eo.⁊.c.i lris. Ex si ñ hēat vndē reddat nec hēredes nec ꝑpīq uolūt satisfacere ipe tamē cōtrit⁹ facit qđ potest litz tarde nō ꝓsequit pñia ⁊ uiatico si tamen sepultura denegabit qđ statutū est ad terrorē alioꝝ ꝑsbyteri xo q cōtra ꝑdicta fecerint sepeliēdo ipz ⁊ h⁹modi vñt deponi ab officio ⁊ bñficio ut in.d.c.super eo. Sz tñ de occultis raptoribꝫ ꝑz Inno. non debent tales rigores seruari ar.etra.e i lris. a In.d.c.sup eo.sic dicit statuim⁹ ut quīcq; ex his qui uiolent surrexerint i rapinā siue i ecclesiaꝝ uiolatōez manifeste fuerit deꝑhēsus nisi p⁹ ablata restituat si poterit uel emēdādi plenā ⁊ firmā securitatē fecerit pñie bñficiū ei p̄mit⁹ deneget Si xo vsq; ad obitū i cōtūacia duraverit ⁊ i extremis positus remediū pñie postulauerit humil'r si emēdatōez uel emēdādi securitatē ꝑstiterit ei pñia ⁊ sepultura ecclesiastica cōcedat. Qui aūt in sanitate obstinata mente nō pnituerit l' emēdauerit ⁊ in morte securitatē ꝑstare nequerit solēnitas pñie paꝝ ꝓdesse vī sicut credimus. Sed de peccato cōtrito uiaticū nō negēt ita tamen ꝙ null⁹ clericoꝝ sepulture eius intersit nec eius elemosinā ꝑsumat accipē Ex si qui clericoꝝ vl' ꝑsbyteroꝝ eont hoc in uita l' i morte pñias dare uel sepl'ture itereē l' eoꝝ elemosina accipeī tēptauerit seu eius rapine ptīcipes iuenti fuerint ordinis sui dānū irrecupabil'r patiantur ⁊ ecclesiastico bñficio careāt hec ibi. b Et hoc.c.itelligit dō publico raptōe ut ⁊ nō i sū.con.li.i ti.xvi.q.vi.vbi etiā ibīūgit ꝑz Dof. ꝙ si dict⁹ raptor in morte satisfacer nō pōt dtrito viaticū cōcedit si sepultura denegatur ut dicit dcre.sup eo.Si xo in morte cōstitut⁹ satisfacere ꝓmittit si cōualescat ⁊ ante satisfactionē decesserit nō denegabit sepl'tura si hēredes ad satisfactoz cōpellent.extra de rapto.in lris. Et ꝙ ℔ casu sepl'tura negat ꝙuis viaticū dcedit fit ad terrorē ul' fit ad ouersitōez hēredū qui nolunt satisfacere ut per hoc ad satisfactionē iducāt ut dicūt Dof. ⁊ Ray.et addit Ray.uel vic hāc cōstitutōez localē esse vī enim iur nouo ꝙ si qs esset etiā ꝑ h⁹modi crimibus excōicat⁹ oū i extremis ageret iuxta formā ecclesie essz absolutus nō dēret cimiteriū ⁊ alia ei suffragia ecclesiastica denegari si eius hēredes ⁊ ꝓpinqui ad quos bona pueniūt ipsius ut ꝑ eo satisfaciant sunt ecclesiastica censura cōpellendi extra de sepul.c.proebiano hosti.in sū.dic simpl'r ꝙ ei sepultura denegatur ut dicit dcre.sup eo.liez uiaticū cōcedat qđ maiꝰ ē.⁊ ℔ fit ad t'rorē ⁊ ꝓpt' iobiaz ⁊ otūacia suā i q̄ lōgo tpe stetit. Si xo sup ℔ nūq; fuit admōit⁹ ul' fuit admonit⁹ si modico tpe otūax stetit absolut⁹ ꝑ ꝓpū sacēdotē erit sepeliēdus ⁊ hēredes cōpellendi sunt satisfacere iuxta facultates defūcti ut ext de rap.in lris.quasi idē dicit ipe Hosti.i gl.sup dcō.c.sup eo.hec ibi. a De pēa etiā raptoris uide.s.furtū.ℊ.iij. Utrū rapina sit grauiꝰ pccatū ꝙ furtū. R⁹ ꝑm Tho.z.ª z⁽ᵉ⁾.q.lxvi.ar.ná violētia est magl contra volūtatē ꝙ contra igrantiā. Item ꝙ per rapinā nō solū infert alicui dānū i rebus si etiā xgit in quadā ꝑsone iniuriaz ꝙ aūt hōmes min⁹ xcūdāt de rapina ꝙ de furto.ex hoc est ꝙ hoies sensibilib⁹ ihērentes magis gl'iant de xtute exteriōi q magis manifestat in rapina ꝙ de uirtute que tollit ꝑ pccatū .⁊ iō min⁹ xcūdāt de rapina. Ad māz raptoruz ꝓtinere pōt .s.latro.⁊.s.naufragiū.⁊.s.pirrata.⁊.s.ꝓdo.⁊.j.restitutio.ꝓ totum. nō licet rapere a sarracenis tpe treuge infra treuga ꝛc

Raptor ii o.s.ꝑsona rum raptor dī nō solū rex ut i ꝓcedēti .c.sed etiā ꝑsonaꝝ.⁊ sicut ab illo dī rapia ita ⁊ ab isto dicit rapt⁹.⁊ cōmittit ꝙdo puella violēter rapit ut i ꝓpetuū teneat uel etiam qñ nō ipsa sed usus eius violēt rapit.xxxvi.q.i.ℊ.ex hac. Item raptus nō

ſolum cõmittit in xgine ſi etiam large ſũptus in vidua et ſcũmoniali. a xxxvi.q.ij.raptores.⁊.c.ſi qs nõ dicaz.⁊ de hac mã hẽs.ſ.luxuria.§.i. a De iſto raptu clarius dictum eſt.ſ.fornicatio in ꝓncipio cũ additiõe. b Que pena raptoris.R. ſm leges pena ẽ ut capite puniat⁹ ⁊ ſi ingenuã rapuit eius ſẽa rapte applicet⁹ ſecus ſi ancillã uel libertã qz tũc decapitat⁹ quidẽ ſz ñ pdit ſẽaz.⁊ intelligit⁹ ſi rapuit mulierẽ honeſtã ſecus ſi meretricẽ qz ſm leges nõ punit⁹ ut.C.de adul.l.que adulteriũ. a Non punit⁹.ſ.pdicta pena ab aliis aũt penis nõ reperit⁹ imunis. b Itẽ nõ diſtinguit⁹ vtrũ uolentẽ qs rapiat aut inuitaz ſponſã ꝓpriã aut alienã cõiugatã uel nõ cõiugatam. Item non poteſt puella rapta cõtrahere cũ raptõe. Itẽ omnes fautores raptorũ capite puniũt⁹ ꝓbant⁹ hec oĩa.C.de rap.virg.raptores.ſm canones xo aliter puniunt⁹ nam raptor efficit⁹ ſuus rapte niſi uelit ſe redimere xxxvi.q.i.de raptoribꝫ. a Et ibi ꝓz qz ſi mulier uolũtarie rapta eſt raptor obligat⁹ pri ipſius rapte ad predicta.ſ.ad ſuiendũ uel ad ſe redimẽdum. b Hec autem pena poteſt infligi in foro iudiciali nõ autem in pniali. Item raptor debet excõicari cum fautoribꝫ ſuis.xxxvi.q.ij.c.i.⁊.iiij. Item ſi rapta uelit contrahere cũ raptore põt.extra.e.accedẽs. Itẽ non intelligit⁹ raptor ſi rapuit ſpõſã ꝓpriã.xxxvi.q.i.lex iulia.⁊.q.ij.de puellis.⁊.c.ſi qs xginem.extra.e.cuz cãm. Itẽ raptꝫ nõ eſt ubi puella cõſentit ut in.d.c cũ cãm. a ſ.qñ conſentit ꝓpter matrimoniũ licet cõtra uolũtatez parẽtũ ut ibi ſecus ſi cõſenſit ſolũ rapine qz tunc bene dicit⁹ raptꝫ ⁊ punit⁹ raptor dicto.c.raptoribꝫ.⁊.ſ.tactũ eſt. b An qui defloraꝫ xginem teneat⁹ eã ducer⁹ l' maritare hẽs.ſ.luxuria.§.ij. a Aduertendum etiã ſm leges qz raptores filiorũ ſeu ſeducentes filios a patribꝫ ſi ſunt nobiles dãnant⁹ in metallũ. ſi nõ ſũt nobiles aut ſi pluries hoc cõmiſerunt dãnãtur ad mortez ⁊ ſeruus ul' libertus ſẽdit⁹ bꝫſſos .C.de plagiarijs.l.fi.⁊ ibi glo. b

RAtiocinijs obligati uide ſupra obligatus.

REconciliatio eccleſie uide.ſ.cõſecratio.ij.§.iiij. Itez de recõciliatiõe cimiterij.ſ.cõſecratio iiij.§.ij.

RElígio p°. Coit⁹ vtrũ liceat nouã religionem adinuenire. R. nullo mõ extra de reli.do.religionũ.li.vi. a Quia qui religionẽ aſſumere cupit debet unã ꝺ approbatis accipere.extra de reli.do.c.fi. b Vtrũ illi qui ſtruũt hoſpitalia mutant habitũ accipiũt certũ ſignũ aliquem etiã hoſpitalitatẽ exercẽt tamẽ hñt uxoreſ ⁊ ꝓpriuz ſint aliq̃ mõ dicendi religioſi ſeu perſone eccleſiaſtice. R. ſi hoc fit ſine auctoritate epi tũc nullo modo debẽt dici eccleſiaſtice pſone nec religioſi.xxiij.di.nulla. a Nõ obſtante cõſuetudine contraria quia oĩo irrõnabilis eſt ſm Hoſti.⁊ in ſũ.con.li.iij.ti.xxviij.q.xxiiij. b Si aũt fiat auctoritate epi tunc locus quidẽ religioſus cenſet⁹.extra de reli.do.c.iij. ⁊.iiij.pſone q̃s ſi ꝓmittãt obediẽtiã ⁊ caſte uiuere cũ uxore ⁊ ea mortua aliam non ducere ⁊ ꝓpriuz nõ habere perſone eccleſiaſtice ſunt ⁊ q̃daz modo religioſi dici poſſunt nec obſtat qz uxoẽ aliquis talis habeat. nã ⁊ itelligit⁹ caſte viuere.xxxi.di.in cena. a Etiam ſi utat⁹ matrimonio dũmodo honeſte ut ex eodez.c patet. b Item nõ obſtat qz q̃ſi ꝓpriũ habet qz illud poteſt habere ratione adminiſtratiõis nõ tamen ꝓpe religioſus dici poteſt niſi ꝓmittat aliquã approbataz regl'az.extra de reli.do.c.ſi.nec põt tali cõmitti adminiſtratio ſpũaliũ ſi laycus eſt. a Nec in hoc vt excuſare epi auctoritas ſm Hoſti.qui ⁊ addit conſulim⁹ etiã epis ut talib⁹ quo ad oes de vª dyoceſi vniformẽ habitum ⁊ regl'am certam tradũt cõſulim⁹ etiam qz eis graue non erit ſicut credimus qz libram piperis uel cere uel aliũ certum cenſum in ſignum ſbiectiõis ſibi retineant

⁊ ut eoꝝ ꝓtectio euidentiꝰ eluceſcat ut in dcā.q.xxiij. b ¶Utrū occaſiõe religionis ꝑmittẽda ſunt pietatis officia ī parentes.R̃ ſm T̃ho.in quolibet alr dicẽdū eſt de illo qui nūdum religionẽ ītrauit.et aliter de illo qui in religione iam ꝓfeſſus eſt qui enim nõdū intrauit ſi uideat ꝓximū ſuū in magna neceſſitate ⁊ cui per aliū ſ̃ueniri non poſſit non debet intrare ſed debet miniſtrare parẽtibꝰ maxime ſi abſq; ꝓiculo peccati poſſit in ſeculo remanere.Si ẋo ꝑ aliū poſſit parentibus ſuis miniſtrari pōt ſi vult religionem intrare.vnde Criſoſ ex ponẽs illud.mt.viij.⁊ luce.ix.dimitte mõ tuos ſepelire mortuos ſuos dicit q̃ malū eſt abducere hominem a ſpūalibꝰ ⁊ maxe cum fuerint qui miniſterīū parẽtum compleant.extabant enim aliqui qui compleꝛ poſſent illius funeris ſepultum.ā poſtq̃ ẋo iam aliquis eſt in religiõe ꝓfeſſus mõtuꝰ eſt mūdo.vnde ꝑ ſpūalẽ mõtẽ debligat a cura ĩpendẽda parẽtibꝰ ſicut etiã debligaret per mortẽ corporalẽ ⁊ ideo ñ peccat nec contra ꝓceptū dñi agit ſi in clauſtro remaneat ſ̃b ꝓcepto ꝓlati parẽtū miſtratiõe ꝑtermiſſa ⁊ enim factus eſt impotẽs ad reddẽdū debitum miniſterīū abſq; ꝓpria culpa debet tamen q̃tū poteſt ſalua ordis ſui obedientia ſatagere ut ꝑ ſe uel ꝑ aliuꝫ ſuis parentibus ſ̃ueniat ſi in neceſſitate fuerint.Idem etiam T̃ho.ij^{a} ij^{e}.q.clxxix a ¶Idẽ ī sũ.e.ti.q.xij.⁊ idẽ nõt ¶Nicolaus ð lyra ſup.xv.mt. b Secũm quid attẽdit gradus diuerſaꝝ religionū.R̃ ſ̃ tho. ij^{a} ij^{e}.q.clxxxviij.ſūmū gradū ī religiõibꝰ tenẽt q ordinat ad docendū ſiue ad predicandum. a ¶Hoc ẋum ceteris equaliꝫ cõputatis alr ſecus ut ꝑ in ſtatu clerici ſeculariſ ⁊ curati qui ordinat ad ꝓdicandum extra de cele.miſ.ſane.ſ̃ ſacerdoſ.⁊ tñ ſtatꝰ eiꝰ minor eſt ſtatu regl'arīū etiam ad ꝓdicandum nõ deputatoꝝ.xix.q.ij.due ſunt.ī fi.⁊ idem qð hic nõ in sũ.e.ti.q.xxi. b 2^{m} tenent illi qui ordinat ad cõtẽplatõez 3^{m} illi qui occupãt circa exteriores actões in ſingulis autem horuꝫ graduum poteſt attendi ꝑeminentia ſ̃ ꝙ vna religio ordinat ad altiorẽ actū in eodem gñe ſicut ite opa uite actiue potiꝰ eſt redimere captiuoſ q̃ recipere hoſpites ⁊ in opibus contẽplatiuis potior eſt ordo q̃ lectio poteſt etiã attendi ꝑeminentia ſi vna eaꝝ ad plr horuꝫ ordinet q̃ alia uel ſi conuentiora ſtatuta habeat ad finẽ ꝓpoſitū cõſequẽdū.vtrum autem perfectior ſit religio ſolitariorꝝ q̃ ī ſocietate uiuentium uide.ē.heremita ſ̃ ī. ¶Utrum religioſus peccet mortaliꝫ tranſgrediendo ea que ſint in regula.R̃ ſ̃ tho. 2^{a} 2^{e}.q.clxxxvi.votū ꝓfeſſionis reſpicit principaliter tria.ſ.paupertatem continẽtiam et obedientiã.⁊ horꝝ tranſgreſſio obligat ad mortale.aliorꝝ autẽ tranſgreſſio ñ obligat niſi uel ꝓpter contẽptuꝫ regule q̃ hoc directe contrariat ꝓfeſſioni ꝑ quam uouit aliqs regulare uitam. a q̃.ſ.religioſus nõ tenet eſſe ꝑfectus ſi ad perfectionẽ tendere cui contrariat ꝑfectiõis cõtemptuꝰ ſ̃ eundem T̃ho.ij^{a} ij^{e}.q.clxxxvi.ar^{o} ix. b ¶Uel ꝓpter ꝓceptū ſiue a ꝓlato ordinatum ſiue in regula exꝑſſum q̃ hoc eſſet facere contra obedientie votum nõ autem qui ꝓfitet vouet ſeruare omnia que ſunt ī regl'a ſi uouet regulare vitã q̃ eẽntialiter cõſiſtit in tribus ꝓdictis.vnde ⁊ ī q̃buſdã religiõibus cautius aliq̃ ꝓfitent nõ q̃dez regl'am ſm uiuere ſm regulam.i.tendere ad hoc q̃ aliquis moꝛes ſuos īformet ſm regl'am ſicut ſm quoddã exẽplar ⁊ ꝫ tollit ꝑ contẽptū.in q̃buſdaꝫ aũt religiõibꝰ adhuc cautius ꝓfitent obiam ſm regl'aꝫ ita q̃ ꝓfeſſioni nõ cõtrariat nisi illud qđ ẽ extra ꝓceptū regule.tranſgreſſio ẋo aliorꝝ obligat ſolũ ad peccatum veniale q̃ talia ſunt quedã diſpões ad ꝓncipalia uocat in aliqua tamen religiõe.ſ.fratꝝ ꝓdicatoruꝫ talis tranſgreſſio uel omiſſio cõſtitutõnũ ipſorꝝ ex ſuo gñe ñ obligat ad culpã neq̃ mortalẽ neq̃ venialẽ ſed ſolũ ad pnã taxatam q̃ per hũe modũ ad talia obſuãda obligant qui tamen poſſint uel venialiter uel mortaliꝫ peccare ex negligentia uel libidine ſine contẽptu. a ¶Con.vl.ut in sũ

li°.iij.ti.xxxiij.q.xxv. b Utrum religiosus eodē genere peccati grauius peccet q̄ secularis.R.ꝑm T ho.ubi.s.peccatū religiosi potest esse grauius peccato secularis eiusdem spēi tripl'r.ꝓmo si sit cōtra votū religiōis puta si religiosus fornicet' uł furet' q̄ in fornicatione facit contra uotū cōtinentie ⁊ furando facit contra votū paupt̄atis.z°. mō si ex cōtēptu peccet q̄ ex hoc vł esse magis ingrat⁹ diuinis officijs uel bñficijs ꝙb⁹ est sblimat⁹ ad statū ꝓfectōis sicut apostol⁹ dicit heb.x. Qui fidelis grauiora meret' supplicia ex hoc q̄ peccādo filium dei conculcat ꝓ cōtēptum.vñ ⁊ dñs ꝺquerit' Jere.xi. Quid est q̄ dilect⁹ me⁹ in domo facit scelera multa.z°. mō peccatū religiosi potest esse grauiꝰ ꝓpter scādalum q̄ ad uitam eius plures res respiciūt. Si vo religiosus non ex contēptu si ex infirmitate uel ignorātia aliqđ peccatū qđ nō est ꝺtra votum sue ꝓfessiōis cōmittit absq̄ scādalo puta ī occulto leuiꝰ peccat ī eodē genere peccati q̄ secularis q̄ peccatū eius si sit leue absorbet' ex mł'tis bonis que facit.⁊ si sit mortale facliꝰ ab eo resurgit.ꝑ qđez ꝓpter ītentiōez quā habet erectā ad deum que ⁊ si ad horā intercipiat' de facili ad pristinā repat'. Itē scit delicta cogniget' iuuat' etiam a socijs ad resurgēdū ꝑm illū ecclesiastes.iiij. Si vnus ceciderit ab alt'o fultiet' ue soli q̄ si ceciderit non hēt sblevāte. a Idē ī sū.e.ti.q.xxvi. b Quid cōsulendū electis ⁊ fugitiuis q nō possūt impetrare reconciliatōez ꝑm formā decre.ex de reg.c.fi. a Ibi dicit' q̄ debēt tales requiri ⁊ ad reuertendū cōpelli ⁊ sic fortius recipi salua tamen ordis disciplina.i.ꝑz cōuenientiā regule et si pñt sbīci discipline cohertioni. b Nec iuenīūt religionē ī q̄ recipiāt'.R.ꝑz Ray.tenet' uiuere regł'arit' ⁊ honeste tā a ptāte q̄ electi a Hoc dēz videt' potius fuisse glo.Ray.ut patz ī sū. li.iij.ti.xxviij.q.ij.vbi dicit hec glo. b Quid de his que lucrat' monach⁹ fugitiuus seu apostata.R.totum mōasterio suo lucrat'.xviij.q.ij.abbates. et sicut Innocd. dicit etiaz si uetante monasterio acquirit .ff.de acq.re.do.ecc°.sed ꝑm eūdez si monachus sit electus ea que lucrat' nulli acqrit nec ualet contract⁹ eius ⁊ addit possz tamē dici q̄ acquirit ep̄o a cui⁹ iurisdictōe non est absolutus.vide etiam hunc casum sup̄ apostasia.v.ꝑ ij. a Et ibi de hoc clariꝰ dictum est. b Utrū ꝑiculū sit religiosis siue monachis si ab abbate negligat' cura ecclesiaꝝ ⁊ pł'oꝝ ptinentiū ad eum.R.ꝑz T ho.ī quolibet.null⁹ pōt exigere aut recipere carnalia aliozꝝ maxīe p̄cia peccatorū nisi spūalia semiet p̄dicando uł orando uł saltem eoꝝ a quibus recipit.ꝓ viribꝰ ꝓcurādo dico ergo q̄ totum claustꝝ sicut recipit sic tenet' refundere. Si ergo ostat eis q̄ cura negligatur dñt supplicare abbati ⁊ debent eū monere in ca°.⁊ si uideāt q̄ remediū nō apponatur debent appellaꝛ contra abbatem sicut contra aduersarium ꝛitatis et si esset mihi votum aliqđ tale monasteriū non auderē consulere q̄ aliqs in tali eligeret monachatuz. a Idem ī sū.li.iij.ti.xxviij.q.xxiij. b Utꝝ aliqs religiosus possit p̄esse pluribus locis. R° nulli religiosi uel monachi possunt p̄esse pluribꝰ ꝓoratibus.itē nec pluribꝰ ecclīs curam aiaꝝ hñtibus etiam si eadem cura non ꝑ ipsos si ꝑ p̄sbyteros ad eoꝝ p̄ntationem ꝑ eos institutos habeat exerceri nisi auctoritate sedis apostolice uł si vnus ex eis ab alio dependeat uel adinuicē sint ānexi ⁊ gcūq̄ talē ꝓoratū uel talē ecclīaz obtinēs receperit aliū.ꝓmo ꝑuat⁹ est ipso iur⁹ ⁊ statim tenet' dimittere ⁊ per euz ad quē ptinet libere conferat' ⁊ nisi dimittat fit ineligibilis et ab vtroq̄ penit⁹ repelli debet.extra de p̄ben.cū singula.li.vi. circa hoc pł'a uide.s.bñficiū.ꝓmo.ꝑ iiij. Priorat⁹ uel ecclesie aut administratōnes seu offitia vnius monasterij.consueta ꝑ eiusdē mōachos gubernari nō debent cōmitti monachis alteriꝰ monasterij sine licentia pp̄e ⁊ contra hoc ordinantes sunt ꝑuati ptāte ꝓuidendi de ipsis. a .s.ea uice ⁊ de ipsis per ꝺyocesanū si exēpta non fuerit aliogn

per sedem apostolicã ordinet ut in.v.e cũ singula. b Et recipiẽtes sunt negligibi les ipso iur.extra de pbn.cum singula .ſ. fi.li.vi. Itẽ religiosi succedãt ī bonũ parentum ⁊ hꝫ modi.R.sic imo plus ꝙ pa rentes non possunt eos exheredare ꝙuis dũ layci fuerant in casu ingratitudis inci disset.C.de epis ⁊ cle.deo nobis.xix.q.iij .c.fi. Religiosi pcipiẽt ī virtute obie sub intermiatione maledictõis eterne ne ī ser monibus suis prelatis detrahãt uel retra hant aliquos ab eccl'iaꝝ suaꝝ frequentia uł indulgentias ĩdiscretas pnũtient ⁊ ne retrahãt restatores a restitutõibꝫ debitis aut legatis matricibꝫ eccl'ijs faciendis nec legata nec debita aut male ablata incerta sibi uel sui ordinis fratribꝫ uel cõuentibꝫ in aliozꝝ piudiciũ fieri uel erogari pcurẽt nec absoluãt ꝙꝙ in casibꝫ reseruatis pape uel epo ⁊ plura hꝫ mõi ut in cle. religiosi de priuile. a Ibi enim ponuntur aliqua etiaꝫ de quibꝫ dictuꝫ est supra absolutio.i .ſ.ij.v.zꝫ est de religiosis.⁊ additur ꝙ ipi religiosi nõ psumant psonas ecclesiasticas psertim coram iudicibus delegatis a papa suam contra eos iustitiã psequentes uexaꝝ indebite aut ad loca plura ⁊ psertiꝫ mł'tũ remota conuenire.Si q autẽ aliqd devotiꝫ ibi attẽptare psũpserint p duos mẽses sbiaceant pẽis que ſm eoꝝ regulã uł sta tuta p grauibꝫ culpis eis ꝺsueuerũt ĩponi sup quibus absq; manifesta necessitate cũ eis nõ ualeat dispensari.ceterũ plati eozuꝫ nihil de his q occasiõe pmissoꝝ excessuuꝫ ad eos quoquo modo puenerint ecclesijs aut personis ecclesiasticis dãnificatis uł sa tisfactionẽ plenariã exhibuerint.j.mensez postq; sup hoc fuerint requisiti suspẽsiõez usq; ad satisfactionẽ debitam eo ipso ĩcur runt nõ obstantibꝫ statutis aut ꝓuilegijs cuiuscũq; tenoris existãt. b Religiosi mendicantes si recipiant loca noua ł antiq dimittãt sunt excõicati ut.s. excõicatio.i. .ſ.iiij.v.decimꝫ. a Et ibi de hoc plenius in additiõe. b Similiter etiam sunt ex cõicati religiosi qui vbicũq; temerarie di mittunt hĩtuꝫ uel accedũt ad studia sine licentia ut.s.excõicatio ꝑmo.ſ.iij.v.xiij.

Utrum cũ religiosis possit dispensari ī uoto ꝺtinentie.R. ſz tho.zª zᵉ.q.lxxxviij uotum continentie non est essentiał'r ãne xuꝫ ordini sacro sed ex statuto ecclesie.vñ per ecclesiam uidet ꝙ possit dispensari sed debitum continentie est essentiale statui re ligionis per quam homo abrenũtiat seculo totaliter dei ꝓuitio mancipatus ꝙ nõ põt simul stare cum matrimonio in quo ineũ bit necessitas ꝓcurande uxoris ⁊ ꝓlis ⁊ fa milie ⁊ rez que ad hoc requirũt.vñ dicit apł'us ꝑmo Cor.vij. Qui est cum uxore solicitus est que sunt mundi quõ placeat uxori ⁊ diuisus est.vñ nomen monachi ꝓ oppoſituꝫ ad diuisionẽ pdictã ab vnitate sumitur. a Dicit enim a monos qđ est vnum quasi vnicus et solitari⁹.xvi.q.i. si cupis. b Et ideo in uoto solẽnizato per professionẽ religionis non põt per eccl'iaꝫ dispensari ⁊ rõnem assignat decretalis qa castitas est ãnexa regule monachali. extra đ sta.mo.cũ ad monasteriũ in fi. a Con. al. sed Inno. ⁊ Hosti.⁊ mł'ti alij dicũt ꝙ ꝓpter reputabilem cãm bñ posset papa di spẽsare.ſ ⁊ ipse Tho. ī scripto dicit ꝙ illi probabiliꝰ dicunt qui asserunt ꝙ si cõis vtilitas totius ecclesie uel uniuſ regni uł ꝓuintie exposceret posset papa in uoto cõ tinentie et religionis dispensare ꝙtũcũq; esset solẽnizatum ut in sũ.con.li.i.ti.viij.q lxxij. b Utrum religiosus factꝰ epus absoluat' a uoto pauptatis ⁊ obie. R. ſm Tho.ubi.s.sicut non absoluit' a uoto cõ tinentie ita nec a uoto pauptatis ꝙ nihil debet habere tangꝫ ꝓꝓriũ sed sicut dispẽsa tor omniũ bonoꝝ ecclesie.simił'r nõ absol uit' a uoto obie sed per accidens nõ tenet' obedire si superior non hẽat sicut ⁊ abbas monasterij qui tamen non est a uoto obie absolutus. Utrũ religiosus factꝰ epus teneat' ad obseruãtias regulares.R. ſz tho zª zᵉ.q.clxxv.si qua sunt in regularibꝫ obseruantijs que non impediunt pontifi cale officiũ sed magis ualeant ad pfectõis

custodiaz sicut est continentia pauptas et alia hmodi. Ad hec remanet obligatꝰ et per ois ad portandū habitum sue religiōis qui est hmōi obligatōis signū si qua xo sunt que officio pōtificali repugnēt sicut ē solitudo silētiū ⁊ alique abstinētie ꝛ uigilie ḡues ex qbꝰ ipotens corpore reddēt ad exequendū pōtificale officiū ad hmōi nō tenet. in alijs pōt tamē dispēsatōe uti ꝓz ꝙ requirit necessitas psone uel officij et conditio hominū cū qbꝰ uiuit ꝑ modum q̄ etiā plati religionū i talibꝰ secū dispen sāt. a Con. Hosti. ut in sū. li. iij. ti. xxviij q. iiij. b Utrū aūt religiosus factꝰ rector alicuius eccie teneat ad statuta sui ordis vide. s. monachi. ſ. vi. Utz religiosus possit eē iudex. ℞. simplex religiosus iudex esse nō pōt ut nō. ff. de iudi. l. cū ptor. a In gl. etiā q̄ idē dicit i cōuerſ. b Sed nec pōt ꝑ cōpromissū recipe arbitriū qꝝ nō dēt esse diſceptator forēsiū negocioꝝ. xvi. q. i. mōchi. ⁊. c. de pūtiū. ⁊. c. de epis. ⁊ cle. repetita. ſ arbitratō seu amicabiliꝫ ꝯpositō esse pōt i aucte. ut dif. iudi. ſ si xo cōtigerit coll. ix. xi. q. iij. iniustū ⁊ ſ itellige de ipso sui prelati ut i. d. c. mōchi. ⁊ ex de postu. c. ij. hec ē sīa Guil. durāti ⁊ hosti. a Cō. alberici b Utz religiosus possit exercē offiᵐ tabelliōatꝰ hēs. j. tabellio. ſ. fi. ⁊ vtrū possit eē testis. j. testis. iij. ſ. ix. Utz religiosus possit eē executō testōrū. ℞ si ē ordis mioꝝ nō pōt eē executor testōrū ſ pōt ꝯsulē ut i cle. exiui. ſ. uez etiā. ð xſig. Si etiā ē alterius ordis nō pōt nisi sup ſ petita sīa ⁊ optēta. ex de testa. religiosus. li. vi°. taliꝫ q̄ etiā si sit exēptꝰ uel prelatꝰ tenetur reddē rōnē ordinario ⁊ ōdinarius tenet exigē ut i cle. religiosus. de testa. Quid ð cōuictibꝰ q̄rūdā mulieꝝ que canonice appellāt nec sūt ꝓfesse ⁊ hnt ꝓpū imo ⁊ mrioᵐ ꝯtbere pnt. nūqd dicēde sūt religiose. ℞ ſ Inno. ⁊ Ber. nō imo eaꝝ statꝰ satis reprobat. xviij. q. ij. pnitiosū nisi forte aliud oñdāt dnt quoq; ꝑ ordinarios uisitari aucte ꝓpa ꝛ si exēpte sūt aucte ꝑpali ut i cle. de sta. mo. ⁊ cano. attēdētes cē fi. a Ibi et ꝓz ꝙ statꝰ dcaꝝ canonicaꝝ nō ē approbatꝰ b Erāt etiā quedā alie que dicebant beghine assumētes certū habitū nulli ꝓmittentes obiaz nec renūtiātes ꝓpꝛijs neq; regulā hntes licz religiosis qbusdā spāliter adhereret iste beghine ⁊ omēs assumētes statum eaꝝ ⁊ religiosi q̄ fouēt eas i statu beghinagij sūt excōicati ut. s. excōicatio. i. ſ iij. ℟. vi. ſ ꝛ nō icludit beghinas seu uestitas de puītia beati dñici i Lūbardie et tuscie ptibꝰ cōstitutas ut ꝓz i declaratiōe Jo. xxij. que incipit. eū ð mulieribꝰ. ad māz aūt religiōis pōt facē. s. mōchis. ⁊. s. monialis. si religiosus uꝛ religiosa petit tāq̄ ꝺiūx. regre. s. mrioniū. ix. ſ. pe. a Et ibi de hoc latiꝰ i additiōe. b

Religio iij°. Quo ad ingressuz

Utrū de ingressu religiōis hñda sit magna deliberatio. ℞ ſm Tho. ij^{a} ij^{e}. q vlti. diuturna deliberatio et mlteꝝ ꝺsilia requrūt i magnis dubijs ut phs dicit. iij. ethicoꝝ. i his aūt que sūt certa ⁊ determinata nō requirit cōsiliū. Circa ingressū autē religionis tria pnt ꝺsiderari. ꝓmo qdē ipse ingressus religiōis ꝓz se ⁊ sic certū ē qð est melꝰ bonū. ⁊ qui de ꝛ dubitat q̄tū i se ē derogat xpo q hoc ꝺsi^{m} dedit. vñ Aug. in li° de ℟bis dñi. vocat te oriens. i. xps ⁊ tu attēdis ad occidētē. i. hoiez mōtalē. ⁊ errare potēte. 2°. mō pōt cōsiderari religiōis ingressus ꝑ cōparatōez ad uires eiꝰ q̄ ingressurus ē ⁊ sic nō est locꝰ dubitatōis qꝝ illi q̄ religionē ingrediūt nō cōfidūt de sua ꝛtute ſ de diuīa ſm illud ysa. xl°. Qui sperant i dño mutabūt fortitudinē assumēt pēnas suas sicut aquile currūt ⁊ nō laborabūt ābulabūt ⁊ ñ ōficiēt. Si tū sit aliqð spāle impedimētuz puta infirmitas corporaꝝ uel onera debitoꝝ uel aliqd hmōi. i his requrit deliberatio ⁊ cōsi^{m} cū his de qbus sperāt q̄ ꝓsint ⁊ nō impediāt. vñ dr i eccleſi astico. xxxvij. Cū viro irreligioso tracta ð sanctitate. ⁊ cū iniusto de iustitia q̄si dicat nō. vnde sequit. ñ attēdas his i oī cōsilio ſ cū viro sancto assiduus esto i quibus tū

nō est diuturna deliberatio hñdi.vñ Ihie
ronym⁹ in epl'a ad paulinū.festina q̄so te
⁊ lxrenti in salo nauicule funez magis p-
cide q̄ solue. 3° aūt pōt cōsiderari modus
ītrādi religionē ⁊ quā religionē aliquis i-
gredi debeat ⁊ de talib⁹ pōt hēri cōsiliuz
cū his qui nō ipediāt. Utr̄ aūt impubes
possit ingredi religionē hēs.s.nouiti⁹.ℊ.i.
⁊.ij. Utrū aliqs debeat īducē alios ad
religiōis ingressū.R̄ ℈m tho.2ª 2æ.q.vlti.
inducētes alios ad religionē nō soluz non
pecāt si ⁊ magnū p̄miū merēt.dr eiz Ja.
vlti.Qui conuerti fecerit peccatorē ab errore
uie sue liberabit aiaz suā a morte ⁊ aperit
multitudinē peccatoz.⁊ Danieł.xij.Qui
ad iusticiā eruditi multos erūt q̄si stelle ī
ꝑpetuas ciuitates posset tñ dtīgē circa h⁹
mōi inductionez triplex īordinatio.p̄mo si
qs violent' aliū ad religionē cogēt qđ ꝑ-
hibet'.xx.q.iij.pñs.2.° si qs symoniace a
ad religionē trahat muneribꝰ datis i.q.ij
q̄ pio. nec tñ ad h̄ ptinet si aliquis alicui
paupi necessaria mīstret ī sec'o nutriēs eū
ad religionē l' si sine pacto aliq̄ munusc'a
tribuit ad familiaritatē captādā.3° si men
dacijs eū allicīat īmīnet enī sic īducto pcu
luz ne cū se deceptū īuenerit retrocedat et
sic fiāt nouissima hoīs illi⁹ pēiora priorib⁹
Matth.xij. Utrū adult⁹ ingressus reli
gionē possit ad sec'm redire.R̄.q̄diu ē no
uiti⁹ ī ꝓbatiōe posit⁹ redire pōt libere ·ĵ·
ānū p̄ter q̄ ī trib⁹ casib⁹.p̄m⁹ est si scient'
accipit hītū qui dari ꝑfitētib⁹ cōsueuit.
qđ hz locū ī illis religiōib⁹ ī quib⁹ hīt⁹
est distinct⁹ ab hītu ꝑfessoꝝ q̄ p talē su-
sceptionē ītelligit' tacite ꝑfessus. a Et
idē qñ hītus nouitiorū est idistinct⁹ ⁊ illū
gestauerit p ānū itegr̄ ut ī.c.i.de regula.
li.vi. b 2°. si fecerit ꝑfessionē.3° si euident'
apparz q̄ talis absolute uoluerit uitā mu
tare qđ tñ nō p̄sumit' nisi clara ꝓbatione
ul' cōpetētib⁹ indicijs ondat'. a Et hoc
casu cū qs uoluerit uitā absolute mutare
assumēdo hītū etiā nouitij videt' tacite ꝑ
fessus religiōi ī gñe.ext' de regula cōsulti.
⁊ ideo si postea coīūbat mīimoniū nō valz
℈m Hof.⁊ Inno.ibidē ubi etiā tū Inno.
transit de.an.de bu.in dicto.c.cōsulti.et h̄
videt' doctoꝝ cōis sñia nisi forte ingrediēs
ad unā ⁊ ad nullā aliā religionē se obligar̄
intēderet.nā hoc casu si ex aliqua rōnabili
cā nō possit intenta religiōe ꝑsistere nulli
obligat' ⁊ matrīa⁹ ctrahē pōt,put nō de-
cr.de ancꝺozano ī.c.cōstitutiōez.de regula.
li.vi.Qñ aūt qs p̄sumat' vitā uoluisse ab
solute mutare uel seculo renūtiare dictuz
est.s.nouiti⁹.ℊ.iij.ī additiōe.Et ī eodē.ℊ.
clari⁹ tāgit' id qđ ī hoc.ℊ.ponit'. b Sz ī
p̄dictis casib⁹ distīgue q̄ si aliqđ p̄dictoꝝ
triū fecerit ī aliq̄ religiōe mēdicātiū ñ erit
ꝓpt' hoc illi ordini alligat⁹ si gñal'r alicui
ordini.extra.de regula.nō solū li.vi.ī aliis
xo ordinib⁹ vide ut.s.nouitius.ℊ.v.circa
me⁹. Utrū ꝺu⁹ ingredi possit ul' recipi
ī religionē. R̄ ñ pōt ingredi nc oz rēcipi siue
sciat' q̄ sit ꝺuus siue si ē ꝑsona īcognita et
nesciat' utrū sit seru⁹ l' liber.et si īgressus
fuēit ⁊ ·j· triēniū petit' a dño suo oz reddi
cū oīb⁹que attulit fide tñ accepta de ip̄u
nitate ipsi⁹ p⁹ triēniū xo repeti nō potest
nisi essz tā lōge q̄ īueniri nō possz.xvij.q.
ij.si qs īcognit⁹.⁊ erit dictū tēp⁹a tpe scie
dñi.ar.ī.d.c.si qs īcognit⁹. a Aug.autē
dic a tpe ingressus si laurl.Jo.⁊ alij pleriq̄
doctores dñt a tpe scie ut in sū.con.li.i.ti.
viij.q.lxiij.vbi nōnt' etiā oia que ī hoc.ℊ.
hñt' ℈m Ray.⁊ glo. ubi etiā idē dicit de
obligatis ad rōcinia rei publice b Et h̄
ītellige xa esse in oī gñe ꝺuoꝝ. etiā si sint
coloni originarij siue ascripticij de quibus
hēt'·j·ꝺu⁹.i.ℊ.iiij Quid si seru⁹ ingress⁹
ī mōasteriū recipit' ad ꝑfessionē añ dictū
terminū.R̄ ℈m Ray.Credo q̄ oz remanē
in ordie ⁊ mōasteriū oz satisfacē dño quia
fuit in culpa recipiēdo ar.di.liij.si ꝺu⁹. l'
dic q̄ si erat īcognit⁹ et ꝓbabat forte per
falsos testes q̄ esset liber oz restitui dño
si petat.ext' de ser. nō ordi.c.de ꝺuoꝝ.con.
hosti. a Et idē ꝑz eosdē ē si talis dolose
intrauit religionē scīēs se ꝺuū see⁹ si bona
fide putabat se liberꝝ ut ī sū.e.ti.q.lxv.
b Quid si tal' post factā ꝑfessionē fuerit

dño restitutus et postea manumissus sit nūqd teneť redire ad mōasteriū. ℞ ꝺz guil sic q̄ ꝯtū i eo fuit mōach⁹ fuit. a Idē in sū.e.ti.q.lxvi. b Utrū obligati ad rōcinia possint ingredi uel recipi i religiōz ℞ si sūt obligati ad rōcinia rei publice nō sūt recipiēdi ꝺi.liij.lege. ß ⁊ si obligati sť ad rōcinia ꝓuatoꝝ honestuz est ꝙ ꝓus de rōcinijs se expediāt. a Nō aūt é necessariū ꝺz glo.Ray.⁊ i.v.q.lxiiij. b Utꝝ aūt sic obligati possint ordinari.vide supꝫ obligat⁹ ꝑ totū. Utꝝ ille q̄ é obligatus ad aliqd soluēdū possit ingredi religionem.℞ ꝺz Ray.ingredi pōt ñ obstāte obligatiōe ℓ iuramēto dūmō ñ ex uolūtate ℓ intētione sūtrahēdi debitū hoc faciat ſ ex caritatis fauoꝛe nec facit iniuriā creditoꝛi ꝙ excusať auēte spūs sancti cui nemo resistere pōt.xix.q.ij.oue.eꝫ de regula.⁊ tūse. lz. ſ mōasteriū teneť satisfacere ꝺ his que ipe cōtulit mōasterio.xix.q.iiij.ſi q̄ mulie C.ꝺ epi.⁊ cle.deo nobis.ꝟ.i.ꝙ ſi nihil ꝺtulit mōasterio ꝙ nihil hēbat ianis é actio quā excluꝺ iopiā debitoꝝ.xiiij.q.vi.ſi res .ff.de dolo.nā hiſ.ſi tū p⁹ ingressū religiōis occasiōe ei⁹ monasteriū aliqua acqrz puta p successionē hereditariā ℓ donationez seu ex testō teneret mōasteriū ꝯtū illud esset ar.i dō.c.ſi qua mulier.cōcoꝛ.Inno.⁊ tho zª zᵉ.q.vlti.poterit etiā ut ait Ray.i monasterio exño scribē ℓ aliud honestū opus facē ad libāndū se dūmō ñ negligat ꝓpť ß diuinū officiū ꝺi.xix.clerič⁹.⁊ xxi.q.i.clericus.⁊ deducenť expēse ꝺm quosdaz ne sit onerosus mōasterio.xvi.q.vi.de lapꝑ.Sed addit Inno.ꝙ aliq addūt nō deducendas expēsas ꝙ exq̄ altari seruit de altari viuē ꝺz.xij.q.i.ex his.⁊ hoc ꝓbabiliꝰ videť dū mō nō impediať in aliquo ab obseruātia regꝰari a .i.ab obsequijs regꝰe ⁊ religiōis qb⁹ est semꝑ astrict⁹ iō ad p̄dictā solꝰonez nō teneť ꝺm vl.⁊ in sū.li.iij.ti.xvi.q.v.
b Quid si sit obligat⁹ ad aliqd faciēdū ℞ ꝺm Hosti. nihilomin⁹ ingredi pōt ⁊ ꝓficiat qđ ꝓmisit ⁊ si ß ñ pōt saltez ꝓficiat ꝑ aliū nisi man⁹ eius spēaꝰr electa esset ꝙ tūc nō licebit ei ꝑ aliū facere nisi đ licētia eius cui ꝓmisit ar.C.de cadu.tol.l.i.ꝟ. ne aūt.extra de offi.dele.c.fi.pōt etiā satisfacē ei cui ꝓmisit siue de bonis que ꝺtulit monasterio siue opando aliqd ut ei satisfaciat de hoc uide i p̄cedēti.ꝟ. a Et ibi tactuz é qđ ad h⁹mōi opatioez ñ teneť nisi forte ꝓpť uitādū scādalū qñ occurrerz.⁊ sic ītelligi pōt qđ hic dicit. b Utꝝ rectō q iurauit regē ciuitatē ꝑ ānū.siue magister q iurauit legē ℓ capellan⁹ qui iurauit seruire in capellania possit ingredi religionez. ℞ ꝺm Ray.sic.nō eiz iuramētū violat qui illud i melиꝰ cōmutat.extra de iurꝺ.iurꝺ.peruenit.Idē Inno.⁊ Bof.Hosti.quoq; idē ſ addit cōsulo ꝙ ꝓus ipleat qđ ꝓmisit.eꝫ de iurꝺ.iurꝺ debitores. ß eiz tutius essz nisi ab illo uel illis qb⁹ iurauit possit licentiā obtinere. a Hoc ꝺsiliū nō videť bonuz ꝑ qđ ingressus religiōis retardeť.⁊.in .c. debitores nō inducit aliqđ impedimētū vl retardatio boni.ſ solū dicit ꝙ qui iurauerunt soluere vsuras soluāt nec etiā obstat .c.cōmissū.extra de spon.vbi ꝺsulit ꝙ qui iurauit ꝺtrahē mrimo^m ꝑ ☞ba de pñti p⁹ coñbat et exinde ingrediať religionez ꝙ ꝑ talē coñctuz nō retardať religiōis ingress⁹ ꝺm glo.Ray.⁊ i sū.con.e.ti.q.vi. vbi hec oīa notāť. b Utꝝ ꝓpť obsega pentuz dēt quis retrahi ab ingressu religiōis hēs .s.religio.i.ꝟ.iij. Et vtꝝ ꝺiugat⁹ possit ingredi.vide.ꝟ.uotū.xiij.ꝟ.i. Utꝝ epi archydiacōi ℓ pſbyteri curati possint ingredi religionē.℞ ꝺm tho.zª zᵉ.q.vlti obligatio voti ꝓpetui ad uacāduz diuinis obsequijs ꝺpetit ꝓpe epis ⁊ religiosis pſbyteri autē curati ⁊ archydiaconi nō obligāť vota ꝑpetuo ⁊ solēni ad curā aiaꝝ retinendā sic ad hoc obligāť epi.vñ epi pſulatuz deserē nō pūt absq; auēte romani pōtificis.eꝫ de regula.lz.archydiaconi autē ⁊ pſbyteri curati pūt libere abrenuntiare epo curam cōmissā absq; licētia pape qui solꝰ pōt i uotis ꝓpetuis dispēsare. a Et ēt epi nisi i casib⁹ ꝓticularitť exceptis ut.ꝟ.votū.v.ꝟ.i.
b Utꝝ manifestū est ꝙ archydiaconis

ꝛ ꝑsbyteris curatis licet ad religionē trāsi re etiā ep̄o cōdicente ut.xix.q.ij.oue sūt bn̄ficia aūt alic⁹ taliū toto tp̄e ꝓbatiōis n̄ dn̄t alteri cōferri nisi ꝺ ipsi⁹ cōsensu l̄ nisi constet ꝙ uoluerit absolute mutare uitaꝫ uł ꝓfessionē fecerit uel hītū ꝓfessoꝝ sciēt receperit ſ interiꝫ fuiet̄ bn̄ficio ꝑ aliū cui de portiōe cōgrua ipsi⁹ bn̄ficij ꝓuidebit̄. extra ꝺ regula.bn̄ficiū.li.vi. Utꝝ excōi cat⁹ possit īgredi l̄ recipi ī religionē. vide .s.absolutio.iij.ſ.fi. a Et ibi de hoc pleni⁹ in additiōe. b Utꝝ illi q nō sunt exercitati ī obſuantia p̄ceptoꝝ debēt ingredi religionē.R̄ ſm T̄ho.vbi.s.ſic.nā ꝛ dn̄s matheū publicanū q ī obſuātia p̄ceptoꝝ exercitat⁹ n̄ erat vocauit ad ꝺsilioꝝ obſuātiā ut ꝑz luc.v. Ingredi.n.religiōz nō solū expedit his q sūt exercitati ī p̄ceptis ut ad maiorē pfectionē ꝓueniāt. ſ ét his q̄ n̄ sŧ exercitati ut facili⁹ peccata uitēt ut ꝑz ꝙ ꝑ vigilias ieiuniū ꝛ obſaz tollūt̄ occasiōes peccatoꝝ ꝛ luxurie gule ꝛ huius mōi. Ingressi enī mōasteria se ꝛ sua dedicant deo oīa eiꝫ eoꝝ bona mōasterio ītel ligūt̄ eē collata.C.ꝺ epi.ꝛ cle. a Immo de sa.sanc.ecc. b Jn auc̄.īgressi.xix.q.iij. ꝙ īgrediētib⁹.ſ tn̄ ī multis locis n̄ fuat̄ de cōsuetudīe in gb⁹ exquo quis īgressus é ꝑp̄qui eius bona īmobilia occupāt nisi quaten⁹ de illis dedit mōasterio ſm cōsuetudinē regiōis.idez fit alicubi etiā cē mobilia ꝛ ſm Ray. dicta cōsuetudo ualꝫ si ē approbata uel obtēta ꝑ.xl.ānos.nā mīoꝛi tp̄e n̄ currit ꝺ̄ ecc̄l'iaz p̄scriptio. a Tal' ꝺsuetudo nullaten⁹ uidet̄ ualere cū dero get ingressui religiōis ſpoliādo īgrediētez bonis suis ꝛ sic ē irrationabil' et inualida extra de cōsue.c.fi.nisi forte qn̄ ꝑp̄q esset honesti ꝛ egētes ꝛ mōasteriū nō idigerꝫ.
b Utrū ꝑ religiōis īgressū cōseq̄t̄ qs remissionē omniū peccatoꝝ. R̄ ſm T̄ho. 2.ª 2ᵉ.q.vlt̄ rōnabilit̄ dici pōt ꝙ sic sicut ꝑ assūptionē crucis. si enī aliqb⁹ elemosinis factis homo pōt statiꝫ satisfacere ꝺ peccatis suis.ſ illō Danie'.iiij. peccata tua elemosinis redime multo magis ī satisfactiōe ꝓ oib⁹ peccatis sufficit ꝙ aliqs tōl'r se diuinis officijs mācipet per religiōis ingressū que excedit omne gen⁹ satisfactōis etiā publice pn̄ie ut hēt̄ .xxxiij.q.ij.admonere. sic̄ etiā holocaustū excedit sacrificiuꝫ ut Grego.dicit.vñ in uita patꝝ legit̄ ꝙ eandē gr̄aꝫ cōsequūt̄ ingrediētes religiōꝫ quā cōsequūt̄ baptizati. si tn̄ ꝑ ingressuꝫ nō absoluēt̄ ab omni rapt̄u uihilominus ingressus religiōis utilioꝛ esset ꝙ pegrinatio terre sancte ad ꝓmotionē ī bonū qđ ꝑ ponderat absolutiōi a pena a Hoc lati⁹ tetigi in quadriga.li.i.ti.xlix.ſ.xxiij. b Quid de eo qui dolo īduct⁹ intrauit religionē.R̄ ſꝫ Ray.nō pōt allegare deceptōz cuius cōdi° melioꝛ facta est ex̄.ꝙ met⁹cā cū dilect⁹.ꝛ de uer.ꝺiuga.ex pte.ꝛ.c. ueniēs. a Con.hosti.ꝛ addit qđ idē ē etiaꝫ si quis ex falsa cā ītrauit ut si putauit spōsam suā lepꝛosā ꝛ nō erat.ex̄ de uer.ꝺiu. ex pte ij.ꝛ nōt̄ in sū.li.iij.ti.xxviij.q.x.
b Quid si qs ingrediat̄ religionē sb̄ cōditione aliqua.R̄ ſm guil. Si ponat̄ conditio cōtra ſuaz religiōis puta ꝙ liceat ei tenē ꝓp̄ū. a Uel etiā usu sicut ſꝫ eūdē Guil.ꝛ in sū.li.i.ti.viij.q.xviij. b Non ualet monachat⁹ bn̄ tn̄ pōt aliqua tenere ad usū ꝺ ꝺsensu p̄lati. Si x̄o ꝺditio apponat̄ contra aliquā pticł'aręz austeritatē ut puta ut liceat ei comedere carnes tūc si sit hoc ꝺtineri ī regula uel ꝺstitutōe quā ꝓfitet̄ tenet̄ sec⁹ si nescit id ī eis cōtineri. a Sup his vltimis a x̄.si x̄o ꝛ j. nil videt̄ guil'.dixisse ſ ut ꝑz i.ꝺ.q.xviij.Jnno. ait ꝙ si ad īgrediētē diceret̄ tu debes ꝓfiteri regł'am beati aug. ꝛ bn̄ potes comedē carnes ꝛ ī illa esset cōstitutōes ꝙ nō comederent̄ carnes bn̄ posſz comedere carnes cuz nec hec regł'a beat nec⁹ vł'is ꝺstitutio nec ei possit aliquid īputari nisi esſz scādalū ꝛ tē possit ad aliū locū mutari. Sz hos.dic ꝙ hoc licebit ꝑdicto carnes comedere nisi forsitā ei ꝺstaret de ꝺsuetudīe l̄ ꝺstitutōe illi⁹ monasterij uel hoc notoriuz esſz oib⁹ Itē ſꝫ Jnno.sec⁹ é si dicēt̄ sibi ꝓfitere regulā beati bn̄dicti.nā cū ſm eā oēs gn̄al'r

abstinere debeat a carnib⁹ fatuitati ei⁹ ipu
tādū est si credit ei q̄ promittebat sibi q̄ li
ceret comedē carnes. Con. hosti. addit po-
stea Inno. alij dicūt q̄ exquo sōmittat se
obie alie⁹ nō obstātib⁹ talib⁹ pmissiōib⁹
tenet̄ suare regl'az ⁊ cōstitutōes ei⁹. xij. q
i. nō dicatis. ⁊ hoc videt̄ ꝛius cū vnusq̄sq̄
debeat se cōformare bonis moribꝰ eoꝝ cū
qb⁹ conuersat̄. xxv. di. ſ. al'. aūt. ꝛ. q̄tiescūq̄.
b Quid si aliqs videt aliq̄d mōasteriū
vbi monachi splēdide viuūt cogitat hūc
ordinē bñ possū sōstinē. ⁊ sic ingredit̄ ſm
Ray. dico idistincte q̄ si fecerit pfessionē ñ
pōt ad sec'z redire quin poti⁹ si erat p̄it⁹
et sciebat̄ ea que huāda erāt itelligitur se
obligasse nō ad id q̄d fiebat ſ. q̄d fieri de
bebat. Idē si erat simplex et fuit ei expla
nata regl'a ⁊ cōditiōes ordīs ⁊ pfess⁹ fuit
Si ꝛo nō fuit ei exposita austeritas regl'e
tūc si solū ad illā uitā itēdebat se obligar̄
nō ad supioré ⁊ hoc exp̄ssit nō cogetur ibi
manē ſ. trāsibit ad aliū ordinē qué sustinē
pōt. Si ꝛo ñ exp̄ssit dēt remanē nec pōt
allegare dolū ut. ſ. in. ſ. añpe. dictū est. a
Con. p̄dictis ſ̄hosti. ⁊ addit q̄ talis cogē
dus est ut vl' pfessionē ab initio istitutā i
eodē loco faciat ⁊ religionē suet vl' locuꝫ
exeat et penit⁹ dimittat i quo nec abusus
cōnctus nec numer⁹ dēfēdit ānozū. exī de
elec. cū cām que inter p̄bytez. ⁊ si omnes
deficiāt alij iudicāt̄ alteri⁹ religiōis. exī ne
cle. l' mo. relatū. et si illi simil'r deficiāt tē
loc⁹ mutata istitutōe auēte ordinarij pōt
p sec'lares retineri ⁊ sic pōt itelligi. exī de
reli. do. inter q̄tuoz. Itē ſ̄Ray. addit l' dic i
distincte q̄ talis dz remanere q̄ dol⁹ alioꝝ
vl' simplicitas vouētis nō excusāt i talib⁹
⁊ dicit glo. ei⁹ q̄ hoc bñ pbat̄. xx. q. iij. cō-
stituit ut i sū. e. ti. q. xvij. Sz certe ñ vī q̄
votū se extēdat vlt̄ intētiōez pure ⁊ sim̄
vouētis. ut i. c. exij. de ꝛ. signi. li. vi. b

Religio iii°.

Quo ad uo
tum ingrediēdi. vtꝝ pueri pñt se
voto obligare ad ingressū religiōis. R° ſm
Tho. z^a z.^e. q. vlti. votū simplex cōsistit in
sola pmissiōe cū iteriōe mētis deliberatōe
et hoc totū hz efficaciā ex iure diuino q̄ tū
duplicit̄ tolli pōt. vno mō p defectū deli-
beratōis ut pz i furiosis quoꝝ vota nō st̄
obligatoria ut exī de regu. sicut tenor. Et
eadē rō é de pueris qui nōdū hūt debitū
vsuz rōis p quē sint doli capaces quē q̄dē
pueri hūt ut frequēti⁹ circa. xiij. ānū. pu-
elle ꝛo circa. xij. qui dñr āni pubertatis in
q̄busdā aūt āticipat̄ ⁊ i q̄busdā retardat̄
ꝑz diuersā dispōez nature. alio mō ipedit̄
efficacia simplicis voti si qs deo voueat il-
lud q̄d nō é ꝓprie ptātis puta si fuꝰ etiaz
rōnis vsū hns vouet se religionē ingredi
aut etiā ordiet̄ igrāte dño di. liij. c. si fuꝰ
⁊ q̄ puer vl' puella infra pubertatis ānos
nāt'r sūt in ptāte p̄ris ḡptū ad dispōez sue
vite poterit p̄ eoꝝ votū reuocar̄ ul' acce-
ptare si sibi placuerit ut exp̄sse dicitur de
muliere. numeri. xxx°. Sic igit̄ si puer añ
tēpꝰ pubertatis uotū emittat ñ obligat̄
si tū ante hēat vsum rōnis obligat̄ q̄dem
ḡptū in se est ex suo voto ſ. pōt reuocari p
auētez p̄ris q̄ ordiatio regis qua vnꝰ hō
fbdit̄ alteri respicit illud q̄d in pluribus
accidit. Si ꝛo ānus pubertatis excedat ñ
pōt reuocari auē. parētū. ⁊ si nōdū hēret
plene vsū rōnis ñ obligaret̄ quo ad dēū.
a Idē in sū. con. li. iij. ti. viij. q. xxx. q̄ si i-
pubes doli tū capax emittit aliud votū ḡp
ōtinētie vī q̄ sit obligat⁹ nisi p̄ statiz cū
audierit reuocet. xxxij. q. ij. mulier. Et idē
est ꝺ iuramēto ꝑz glo. ei⁹ ⁊ tho. ⁊ eidē dic̄
gl. de voto ōtinētie ⁊ ꝺ uoto circa ingressū
religiōis q̄ ñ pōt reuocari nisi statiz reuo
cet̄. i. ipsa die. ar. numeri. xxx°. ibi dicit̄. et
in altez die distulerit sniaz. Itē dicit glo
q̄ si ipubes doli tū capax vouerit se suatu
rum ōtinētiā ⁊ ingressuꝝ religiōez cū uene
rit ad etatē uel cū mortuꝰ fuerit pat̄ pōt
illud irritare cōdicēdo statiz ꝑz cōez opi
nionē licz ſ̄hug. dixerit q̄ nō pōt. Sz oēz
ſ̄hug. satis pōt ꝛrificari nisi uotū i puberi
ex iusta cā fuerit dispēsatū. vñ ut ibidē pz
Inno. dicit credim⁹ q̄ etiaz ipubes si doli
capax sit et votum fecerit abstinentie uel

pegrinatõis uel aliud qđ dz illud adiplẽ
postq̃ pñã ptãté exiuit q̃ potuit se obli
gare deo sic̃ ⁊ dyabolo.exĩ de delic.pue.c.
i.tñ cũ talib⁹ est facile dispẽsãdũ ⁊ cõmu-
tandũ q̃ licz ĩ aliquo sint capaces nõ tamẽ
multa cogñscũt cũ sint ĩexpti. Con. Mosti.
Jtẽ ut ibi pz Ray. dicit q̃ si ĩpubes ĩtrat
religionẽ põt extrahi a pñe uł tutore ifra
ãnũ ⁊ diẽ a tpe scie ſm glo. ei⁹. Jdẽ gof. et
Mosti. xx.q.ij.c.i.⁊.ij.⁊ ar. xvij.q.ij. si qs ĩ
cognit⁹. ut extra de cõcess. pben. q̃ diuersi-
tatem. Si ẋo ponat in religione ab alio
puta a pñe uel tutore si ipse nõ osẽtit põt
egredi qñ uoluerit usq; ad etatẽ legitimã
xx.q.i. puelle. ⁊ q.iij. pñs. Si aũt osentit
licz osensus ille q̃ fit añ ãnos. ſ. pubertatis
nõ teneat exire tñ ñ põt pusq̃ pueniat ad
etatẽ legitimã. xx.q.i. illud ad istar carnal'
mrionij. exĩ de despon. impu. de illis p̃mo.
ſ q̃cito pueniat ad etatẽ pfectã põt egredi
xx.q.iij. pñs. exĩ ō regu. cũ sim⁹. Jtẽ ut pz
ibidẽ Jnno. dicit q̃ si ĩpubes de consensu
pentũ ł tutoꝛ tacito uel exp̃sso ĩtrauerit
religionẽ eũ ulteri⁹ reuocare nõ poterũt.
exĩ de regu. significatũ. ⁊ q̃ si ĩpubes vnũ
tm̃ pentẽ hẽat ille solus eũ offerre põt. et
si hẽat tutores alios q̃ pentes tñ pentes
mutis tutorib⁹ eũ possũt offerre. Jdẽ ét
tredũt aliq ⁊ si sit auus q hẽat filiũ ⁊ ne-
potẽ ĩ ptãte q̃ pñ iuito auo eũ poterit of-
ferre. ⁊ ñ ecõuẽso q̃ ĩ his spũalib⁹ ius nẽ
p̃ferẽ positiuo uł ciuili ut ĩ.d.q.xxx. b
Cetex deuoto solẽnis pfessiõis dicẽ ĩ se.
.c. Utrũ liceat aliq̃s se uoto obligare
ad religiõis ĩgressũ. ℟ ꝑz Tho. ubi. s. vnũ
⁊ idẽ op⁹ uoto factũ laudabili⁹ ẽ q̃ si sim̃
uoto fiat ut dr̃.j.votũ.i.ſxi.q icipit. vtrũ
meli⁹. ⁊ ideo obligari uoto ad ĩgressũ re-
ligiõis ꝑz se est laudabile. a Jdẽ ĩ sũ. li.
iij.ti.xxviij.q.vi.tñ nisi hoc fiat cũ matu-
ritate põt esse cã discrimis. vñ ab iductõe
taliꝰ uotoꝝ et similiũ p q̃ renũtiẽt scꝫo
.j.ãnũ pbatõis fratres mẽdicãtes oio vñt
abstinẽ ut ĩ.c.nõ solũ. ⁊ c.se. de regu. li. vi.
b Utꝝ q uouit ĩgredi religiõꝫ teneat
℟ ſm Tho. ubi. s. uotum est pmissio deo
facta de his que ad deũ ptinẽt ut aũt dicẽ
Grego. in epła ad bonifaciũ. Si inter ho-
mies solẽt bone fidei coñct⁹ nulla ratiõe
dissolui q̃pto magꝭ pollicitatio quã qs cuꝫ
deo pepigit solui sine vindicta nõ poterit
⁊ ideo ad iplẽdũ illud qđ homo uouit ex
necessitate tenet. vñ gl. sup illđ psal. voue
te ⁊ reddite dicit fouẽ uolẽti cõsulit. ſ p⁹
voti p̃missionẽ redditio necessario exigit
tenet. g̃ qs ex necessitate ĩplẽ votũ dũm
sit aliqd qđ ad deũ ptineat. manifestũ est
aũt q̃ ingressus religiõis max̃ ad deũ pti-
net q̃ p hoc homo tõl'r se mancipat dñis
obsequijs. vñ religt̃ q̃ tenet. ingredi. ſ. ꝑz
q̃ se obligare intendit. ita. ſ. q̃ si se ĩtendit
absolute obligare tenet. g̃ citi⁹ poterit le
gitio ipedimẽto cessãte. Si aũt ad certuꝫ
tẽpus ł ſb certa cõditiõe tenet. aduenięte
tpe ⁊ cditõe exñte. a Jdẽ ĩ sũ. e.ti.q.vij
b Quid si illi nolũt eũ recipe. ℟ ꝑz tho
z.ª z.ᵉ.q.lxxxviij. Si qdẽ ĩtẽtio fuit se obli
gare ad religiõis ingressuꝫ p̃ncipal'r ⁊ non
ex dñti elegit hãc religionẽ ł hũc locũ q̃
sibi magis cgruẽtẽ tẽ si ibi recipit. ñ põt
aliã religionẽ ĩtre. si autẽ p̃ncipal'r ĩtẽdit
se obligare ad hãc religiõez ł ad hũc locũ
p̃t spãlẽ cplacẽtiã b⁹ religionis uel loci
illi⁹ ñ tenet. aliã religionẽ ĩtrare si illi no
lunt eũ recipe. eandẽ sniaz poit idẽ tho. e.
li.q.vlt. a Si autẽ icidit ĩ ipossibilitatẽ
iplẽdi uotuz ex ꝓpa culpa tenet. facẽ qđ
põt ⁊ isup pñiaz agere de culpa p̃cita. Si
autẽ dubitat quã intẽtõez habuit dẽt tu
tiorẽ uiã eligere ſm eundẽ tho. ⁊ pe. ut in
sum. li.i.ti.viij.q.v. Et ad p̃dicta facit qđ
posituꝫ c.ũ. religio. ij.ſ.ij. ĩ additõe. b
Utꝝ ille qui uouit umã dẽtiatã religiõz
ĩtrare licite possit iduci ad aliã. ℟ ꝑz Tho.
z.ª z.ᵉ.q.ulti. q̃ ĩ maiori itelligit⁹ min⁹. iõ
ille qui obligat⁹ ẽ uoto uel iuramẽto ad
ĩgressuꝫ religiõis miozis põt licite induci
ad ł q̃ ad maiorẽ religionẽ trãseat nisi sit
aliquid spãle qđ ipediat puta ifirmitas ł
etiã spes maiozis pfect⁹ ĩ miozi religione
ille ẋo qui obligat uoto uel iuramẽto ad
ĩgressuꝫ maiori religiõis ñ põt licite iduci

ad miorē religionē nisi ex aliq̄ euidēti cā
ꝛ cū dispēsatiōe supioris.si tū egrediat̄ ꝛ
ꝓfiteat̄.vid̄.ī.religio.v.ℊ.iij. Utꝝ ille q̄
uouit igredi religionē teneat̄ ibi ꝑpetuo
remanē.R̄ ꝟ ℊ Tho.ubi.s̄. si uouēs ītēdat
se obligare nō solū ad īgressū religionis ſ̄
ad ꝑpetuo remanēdū teneat̄ ꝑpetuo rema
nere.si aūt ītēdit se obligare ad īgressū eā
expiendi cū libertate remanēdi uel nō re-
manēdi manifestū est q̄ remanere nō teneat̄
Si aūt in uouēdo de hoc nihil cogitauit
vir̄ obligari ad īgressū ꝟ formā iur.que ē
ut īgrediētib⁹ dēt̄ ānus ꝓbatiōis. vñ nō
teneat̄ ibi ꝑpetuo remanere.si tamē tali ī-
tentiōe intraret ut statiz exierit nō videt̄
satisfactū voto q̄ ī uouēdo hoc nō itende
bat.et iō teneat̄ ut saltē uelit expiri an ibi
expediat manere.Idē ī sū.li.iij.ti.xxviij.q
ix. ubi addit̄ ꝟm Inno.q̄ cū qs ī uouēdo
nō distinguit cui regule se deuouerat ītel-
ligit̄ se vouere regl'e illi⁹ ī c⁹ manib⁹ fac̄
ꝓmissionez ar.c.q̄ dei timorē.extra de sta.
mo.ꝛ hoc nō.Inno.

Religio iiii°.

Quo ad pro
fessionē.vtꝝ ipuberes possint ꝓ
fessionē facē.R̄ ꝟ tho. z^a z^e.q.vlti.ꝓfessio
est solēne uotū qđ facit esse mōachū l' reli
giosū qđ qdē ſ̄bdit̄ ordiatiōi ecc^e ꝓpt̄ so-
lēnitatē quā hz ānexā ꝛ q̄ ecc^a respic illō
q̄ in pl'ib⁹ est ꝓfessio añ tēp⁹ pubertatis
facta q̄tūcūq̄ aliqs hēat vsū rōnis plenū
l' sit boli capax nō hz suū effectū ut faciat
ꝓfitentē iā esse religiosū. a Idē ī sū.li.
iij.ti.xxviij.q.xi. b Adde hic qđ dic̄.s̄.
nouiti⁹.ℊ.i.ꝛ.iij. Que ē ꝓfessio exp̄ssa ꝛ
que tacita siue p̄sūpta.R̄ ꝓfessio exp̄ssa est
que fit ī manu abbatis siue p̄lati recipiēti.
eā uel ī manu ei⁹ quē p̄lat⁹ ad hoc mittit.
ex̄ de regu.tūseūtib⁹ ad apothecaz. tacita
x̄o fit p̄ suscepticnē hītus ꝓfessoꝝ. Itē si
manifeste oñdit q̄ uelit uitā mutare. Itē
si gestat hītū etiā nouitioꝝ p̄ ānū vbi nō
ē distinct⁹ ī coloze uel scissura. uide hoc.s̄
nouiti⁹.ℊ.iiij. a Et de hoc dictū est cla-
ri⁹.s̄.religio.ij.ℊ.ij.eū additiōib⁹. b Si
autē ꝓfessio fiat.ī.v.ānū. vide ibidē.ℊ.v°.

Utꝝ ille q̄ fecit ꝓfessionē tacitā teneat̄
ad oēs obseruātias regl'ares.R̄ ꝟm tho.in
4°.di.xxxviij. In omni casu teneat̄ ad tria
vota religiōis p̄cipalia ſ̄ ad alias obꝟuā-
tias quaꝝ trāsgressio ex dissimulatiōe p̄-
latoꝝ iducit̄ q̄ dū uidētes nō corrigūt i-
dulgere uidēt̄ nō vr̄ obligari p̄cipue si sit
simplex q̄ talia discerner̄ sufficiēt̄ nesciat.
Con.al. a Hoc uidēt̄ x̄a quo ad illa q̄
p̄lat⁹ pōt dispēsare al' videt̄ obligari ad
oēs regl'ares obꝟuātias ut.s̄.religio.ij.ℊ.
fi.cum additionibus. b

Religio v°.

Quo ad trāsitus
ad aliā. vtꝝ liceat tūsire de vna
religiōe ad aliā.R̄ ꝟ tho.z^a z^e.q.vlt.tūsiū ꝺ
v^a religiōe ad aliā nisi ꝓpt̄ magnā utilitatē
uel necessitatē nō est laudabile. tū q̄ ex hoc
plerūq̄ scādalizāt̄ illi q̄ reliquūt̄.tū etiaz
q̄ facili⁹ aliq̄s p̄ficit ī religiōe quā ꝺsueuit
q̄ ī illa quā nō cōsueuit ceteris pari⁹ ut
in collatiōib⁹ patꝝ.abbas uestorius dicit
vnicuiq̄ utile q̄ ꝟm ꝓpositū qđ elegit sū-
mo studio ac diligētia ad opis īcepti ꝓfe-
ctiōz puēire festinet et nequaq̄ a sua quā
semel elegit ꝓfessiōe discedat ꝛ postea rōez
assignās dicit īpossibile nāq̄ est vnū eūdē
q̄ hoiem simul vniuersis x̄tutib⁹ fulcīri
q̄s si qs uoluerit simt̄ attētare ī illud eū
incidere necesse est ut dū oēz seqt̄ nullā ī
tegre cōseq̄t̄ diuerse.n.religiōes p̄eminēt
ꝟm diuersa x̄tutū opa pōt tū aliqs de v^a
religiōe laudabilit̄ tūsire ad aliaz triplici
ex cā.p̄mo qdē ex zelo ꝓfectioris religiōis
ī qua nō attēdit̄ excellētia ꝟm solā artitu
dinē uite. ſ̄ p̄cipal'r ꝟm illud ad qđ reli-
gio ordiat̄ ꝛ dñr ꝟm discretionē obseruā-
tiaꝝ fini ꝓportioatoꝝ ut.s̄.religio.i.ℊ.iiij.
Et ī hoc casu ꝓpt̄ hūilitatē dēt qs petere
lr̄iaz que tū ei negari nō pōt dūmō ꝺsset
religionē illā artioꝛ esse.Si x̄o de hoc ꝓ
babilit̄ dubitet̄ est ī hoc supioris iudiciū
requirēdū.ex̄ de regu.liz.quid si nō petita
lr̄ia tūsiuit nō pōt repeti ꝟm Huit̄. a
Hoc x̄ū si tūsiuit ī casu licito liz ñ ꝟnato

mó sec⁹ si ī casu illicito q̄ tūc possz repti
ar.c fi.exī de regu. b Max^c si ꝓfessiōz
ī hac z.ª regl'a.fecit z.ª ꝑt' deliatiōez reli
giōis a debita ꝓfessiōe puta si ī aliq̄ religi
one artiozi incipiāt ipsi remissiō⁹ uiuē lau
dabilit' tīnsit aliquis ad religionē etiā mi
tiozē si meli⁹ obseruet'.ꝛ ī b casu etiā req
rit' supiozis iudiciū. 3° ℞o ꝑt' ifirmitatē
uel debilitatē ex qua īterdū ꝓuenit q̄ nō
pōt aliqs artiozis religiōis statuta ꝓuare
qui possz statuta seruare laxiozis ꝛ in hoc
casu dispēsatio est necessaria. a Idē ī sū.
e.ti.q.xv. b Utz religiosus sp possit
tīnsire ad altiozē religiōez. ℞ fz Inno.etiā
si cōstet eaz esse artiozē tñ nō poterit tīnsir
si ex suo tīnsitu ꝓz religio īcurrat ḡuē ia
ctura uł īfamiaz ar.exī d regu.lz.xi.q.iij.si
quis ℞o.nā ꝛ ipe nō dēt esse cā scādali.exī
de renū.nisi cū ꝑdē.ſ cōez utilitatē q̄ é ut
nō fiat iactura illi ogregatōi dēt p̄ferre ꝑ
uate que é ut sit ī artiozi religiōe. a Idē
i.d.q.xv. b Abbas q̄ qui īmediate sbē
pape ñ pōt tīnsire sine lnīa pape.exī d osue.
cū ueñ. a Con.alberic⁹. b Utz qui
iam ꝓfessus é ī laxiozi teneat' ad uotū qđ
fecerat d artiōi. ℞ remanē pōt ī laxiōi q̄ p
z.ᵐ votuz solēne derogatū é ꝑmo qđ fuit
simplex tñ ꝓ voto ꝑmo nō cōpleta erit ei
pēna īponēda.exī d regu.que post uotū li.
vi. Pone q̄ aliqs regl'aris īpetrauit lnīaz
tīnseūdi ad artiozē religiōz postea petit cū
nūqd ꝑmi tenet' eū recipe. ℞ fz guil.si nō
īuenit artiozē religiōez ibi recipiat' ł si ñ
poterat sustinē austeritatē illi⁹ et reuerti
vult añ factā ꝓfessiōz ñ pōt ꝛpelli ptextu
pozis lnīe ł renūtiatōis cū facta fuerit ex
cā.ſ.ut trāsiret ad artiozē et cā secuta ñ sit
sec⁹ si ꝓfessionē fecerit in z.ª a Con.albe
ric⁹. b Quid si abbas ꝛ cōuēt⁹ licētia
uerūt aliquē simpl'r ꝛ ipe ñ renūtiat sim
plicit' nō ex aliq̄ cā nisi forte ex odio. ℞ fz
guil. ñ ualz lnīa q̄ hoc é dar lnīaz uagādi
tñ fz Aug. ꝛpelli pōt q̄ ñ vult ferre pēnā
d cl'pa quā forte cōmisit. a Cō.alberic⁹
b Utz bona q̄ möch⁹ otulit suo mōa
sterio sequāt' eū si trāseat ad z.ᵐ mōsterīū
℞ ꝑm Hosti. Si exeat añ ꝓfessiōez nō est
dubiū q̄ cū reb⁹ suis pōt exire exī d regu.
ꝛ tīnſ.statuim⁹. itellige nisi eā absolute et
irreuōbil'r donasset.ſ si post ꝓfessionē ꝛ sin
lnīa trāsit ad aliud mōsterīū res sue ꝑmo
mōasterio remanēt ꝛ q̄ ipm recepit īputz
sibi. Si ℞o cū lnīa uel etiā iuit⁹ ex aliq̄ cā
uadit ad z.ᵐ mōasterīū tūc usufruct⁹ rerū
q̄s cōtulit debēt' z.ª mōasterio q̄diu uixe
rit ne ei exīstat onerosus sic itellige.xvi.q
vi.cognouim⁹. a Poti⁹.c.de lapsis. b
Et.xxvij.q.i.si qs rapuerit. a Idē ī sū.e
ti.q.xxv. ꝑm Hosti.q etiā addit. Si ℞o sit
sec'laris q religt cōsortiū spūale seu religi
onē uel ecc'iam idistincte bōa sua recupat
ut apte inuit'.exī de cle.diu.q̄ a te ī fi.uel
dic ad saluādas opiones maioz q̄ bō ipz
tacite sequūt'.si aūt expresse cōtulit se ꝛ sua
ꝛ é paup q̄ nō lz vñ viuat tūc de bñigni
tate canonica sine condictōe cuiuscūq̄ bō
recupat ar.lxxxvi.vi.nō satis.xvij.q.iij.q
cūq̄.si al' sustētari pōt ñ recupat sic nec si
dedisset sine se.xvij.q.iij.sūt qui opes.ꝛ b
nisi gr̄a fiat uel nisi aliq̄ cōditio fuisset.exī
de cōdi.appo.℞uz. Et in sū.con.e.ti.q.xxvi
pūt hec itelligi qñ aliquis īgredit' eccl'iaz
sec'arē tāq̄ cōuersus. nā si tāq̄ canonicus
nō sequerēt' ipm bona tacite ꝛ sic etiā tēt
cōsuetudo. b Religiosi mēdicantes si
tīnsiūt ad ordies nō mēdicantiū ēt de lnīa
pape nō hnt uocē uel locū ī capl'o ēt si ab
aliis eis cōcedat' nec pūt hēre pozatū nec
aliq̄ admīstratione ł q̄cūq̄ officia ēt ánua
nec tanq̄ vicarij uł mīstri ł loca eoz tenē
tes nec pūt qđcūq̄ aiaz regimē exercē.
a Nec p se nec p alios. Et quicqd ī otrīū
attēptatū fuerit é irritū ipo iure quo uis
pūilegio nō obstante ut ī tex.qui sequit'.
b Extra de regu.ꝛ tīnse.ut ꝓfessores ī cle
sicut ēt tactū est.ſ.electio p°.ℊ xxvij.qui i
cipit quis nō pōt.

Reliquie Et corpa san
ctoz antique
reliquie nō dēt exī capsam oñdi
nec exponi venales. Inuētas ℞o de nouo
nemo oz publice uenerari nisi auctē rōani

pontificis fuerint approbate et plati nō p-
mittāt ꝙ illi q accedūt ad eoꝝ eccleſiaſ cā
veneratōiſ decipiāt falſis figmētis ſic qñ
occaſiōe queſtꝰ fieri ɔſueuit hñt hec eẍ.e.
cū ex eo.ꝛ de con.di.i.placuit. Et nō ꝙ
religas emē uel vēdē ꝫ Ray. a potiꝰ
ſm glo.eiꝰ ut i loco de quo ſtatū. b Et
goff.ſymoniacū é. a Idē qđ hic nō i ſū.
li.i.ti.xiiij.q.xxiiij. b Utꝝ ſactoꝝ re-
lige poſſint furtiue ſbtrahi ut honōabiliꝰ
reponāt. R ꝫ guil.ñ.ná ſacrilegiū é q̄tiés
auferē ſacꝝ de ſacro. a .ſ.etiā nō ſacꝝ ut
in.c.de quo ſtatiꝫ. b Xviij.q.iij.qſquis
a Con.vl.ut i ſū.e.ti.q.xxij. b Cuius
auctē relige ſeu corpora ſactoꝝ de loco ad
locū ſūt trāſferēda. R nō ſūt trāſferēda ſine
cōſilio pncipis.ſ. pape uel ſine lūia epoꝝ
ꝛ ſācte ſynodi de con.di.i.corpora. a Nō
icipit ā loco. b Et hoc ſic nō ibi veruꝫ
é cuꝫ corpus traditū é ſepulture ppetue
C.de reli.l.ultia niſi neceſſitas imineat et
tūc ſufficit auctoritas preſidis,puintie.C.
de religi.l.i.Si aūt non é traditū ppetue
ſepulture bñ pñt trāſferri ſine alicuius au
ctoritate.C.de reli. Sed nec dū Et nō ꝙ
preallegate leges de oibus corporibꝰ loq
uidē. a Et ita é ueritas ꝙ loquūt de
cte leges de oibus corporibus gñaliť.Et
idē qđ i hoc.ſ nō i ſū.e.ti°.q.xxiij de iſtis
ét religis tactuꝫ é ſupra canonizatio. b
Utꝝ liceat portare religas ad colluꝫ. R°
ꝫ T ho.zª.zᵉ.q.xcvi.eadeꝫ rō é ſic de uer-
bis ſcriptis ꝙ ſi portent ex fiducia dei et
ſanctoꝝ quoꝝ ſt relige ñ erit illicitū.Si
aūt circa hoc attēderet ad aliquod uanuꝫ
puta ꝙ uas eēt triāgl'are et hꝰmodi ꝙ ñ
ptinēt ad reuerētiā dei ꝛ ſactoꝝ eēt ſup-
ſticioſū ꝛ illicitū de uerbis aūt ſcripti ha-
bes.ĵ.ſortilegium ij.ſ.iij.

Renunciatio i

Cōit qd ſit renūtiatio é iuris p-
prij ſpōtanea refutatio. Nā iuri alieno re
nūtiari nō pōt. Itē ſi renūtiatio nō eſſet
ſpōtanea ſi coacta nō obeſſet repetere uo-
leti eẍ.e.ſup hoc. a Hoc fuit dictū hoſ.
ut patꝫ in ſū.li.iij.ti.xxvi.q.xxiij. b Ex
qbꝰ cauſis petēda uel admittēda ſit renū
tiatio epatus. R uue ſūt cauſe,pbabiles ſi
ue apparētes ſi nō ſūt ſufficiētes. Prima é
ppter frugē melioris uite.i.religionis.zª
é cā ppe humilitatis he uue cauſe nō fue
rūt acceptate eẍ de renū.niſi cū pdē.i pn-
cipio. Sūt alie cauſe ſufficiētes ſex ut ibi
dicit pma é ɔſciētia crīs.ſ.talis p qđ ipſe
officij executō etiā poſt actā pñiaꝫ impedit
zª é debilitas corporis ex infirmitate uel ſe
nectute.ſ.p quā impotēs fādereť ad exequē
dū offm paſtorale. 3ª é defectꝰ ſciētie ꝙp
aūt deſideranda ſit eminēs ſcia i paſtore eſt
tū optēs tollerēda.4.ª é malitia plebis.
Nō ꝙ p qualibꝫ culpa debeat gregē de-
ſerere ne mercenario cōpareť. Qui uidit
lupū ueniēte ꝛ dimittit oues ꝛ fugit ſed
de ſupioris lūia tūc demū pōt nō tā timi-
de fugere ꝙp ꝓuide declinare cū oues cō-
uertūt i lupos ꝛ q debuerant humiliter
obedire iā irreuocabiliter ɔtradicūt .ſ. é
graue ſcādalū cuꝫ aliter ſedari nō pōt licit
tū é epiſcopo petere ceſſionē ne plus tēpo
ralē honorē ꝙp eternā uideat affectare ſa-
luté. Sꝫ de hoc uide .ĵ.ſcādulū. viª é pſe
irregularitas utputa ſi ſit bigamꝰ aliquo
mō de qbuſ ſupra bigamus non tū ppter
qualibꝫ irregularitatē debꝫ ei dari licētia
ut ſi nō ſit natꝰ de ltimo matrimonio ſi eſt
occultū ꝛ ille laudabiliť ſuū impleat offm
a Dū mō nō ſit natꝰ de adulterio ť de
ſcorto.naꝫ tales oio remouent ut i dcō.c.
niſi ꝛ ibi.glo. b Si no ppter alias cau-
ſas petat epus licētiā renūtiādi nō debet
ɔcedi ut in .d.c.niſi cū pdē. a Predicta
ét notāť i ſū.con.e.ti.q.xxxiij. b Quis
effectus renuntiationis. R effectus é ut q
rēnūtiauit ad id cui renūtiauit regreſſū
nō habeat niſi ex uoto iure cōceſſo uel āti-
quo reſtituto eẍ.e.cū iter.ꝛ.c.ex trāſmiſſa
ꝛ.c. cū i pñtia.ꝛ.c. ſane.ꝛ q ſemel renunti
auit epatuꝫ ppter ɔſciētiā crīmis āmodo
nō poterit elegi nec poſtulari ſecꝰ ſi ppter
malitiā plebis eẍ.e.poſt trāſlatiōez. Renū
tiāti aūt é optēs prouiſio faciēda ne i ui

tupiuz miniſterij defectum ī tēporalibus patiat' ex.e.ad ſupplicatiōz ī qua prouiſiōe dignitatis ⁊ ſcie rō hñda é.exī de pben.ō multa.ad finé.ſimil'r ⁊ ẽptitatis reddituū bñficij cui reſignat.exī ō vi.⁊ ho.cle.qm.⁊ de pben.niſi eſſēt.xij.q.ij.bone rei.extra de dona. apoſtolice.ſ.pc.⁊ vlti. a Idē in ſū. e.ti.q.xxxv.ſm Hoſti. b

RENUNCIATIOÍ

Qual'r oz fieri rnūtiatio officij uel bñficij eccl'iaſtici. R dēt eſſe volūtaria nā iuit⁹ nō ꝯpellit' renūtiare.vij.q.i.ḡuis exī ḡ me.cau.ad audiaz. Itē oz fieri pure ⁊ abſolute.exī de offi.de.ex pte. nā ſi qs renuntiet alicui bñficio ſeu rei ſpūali aliq̄ dato uel ꝓmiſſo ſymonia eſſz. a Nā ſēp ſymonia omittit' niſi renūtiatio pure fiat ſm Hoſti.⁊ ī ſū.con.li.iij.ti.xxvi. q.xxxij. ubi hec nō ſm eūdē. b Ex ſi nō ꝓcedat datio uel ꝓmiſſio ſi ſolū ītētio eſſz ſymōia mētalis q̄ p pñiaz abolet'.exī de ſymo.mā dato.vide.ī.ſymonia.ij.ſ.iiij. a Ibi pax de hꝰ uidet' dici. b Itē oz fieri oueniét' ī ſcriptis.ij.q.i ſ ecce.⁊.c.q̄'r. a Al'ata iura loquūt' i renūtiatiōe epat⁹ q̄ oz fieri in ſcriptis forte ī aliis ſcriptura nō é nēcia ⁊ hoc vī inui in.q.xxxij. b Et oz fieri i manu illi⁹ a quo hēt' inſtitutio l' ofirmatō exī.e.admonet. fallit tñ ī epo q pōt renūtiare nec i manu pape.exī.e.niſi cū p̄dē.i fi. Simil'r nec elect⁹ epus poſtq̄ fuerit ofirmat⁹.exī de trāſla.it' cōpōalis.nec itruſus ut.ī.ſ.pc. a Simil'r ⁊ abbas imediate ptinēs ad romanā eccl'iaz nō pōt renūtiar' ſine lña ſedis apoſtolice ſpāli ſm Ray.q ét addit ḡ ſi al' renūtiatio fiat tenz ī pīudiciū rnūtiātis ſi ñ ī pīudi^m eccl'ie l' plati in e⁹ manu debuit renūtiare. Itē dicit ḡ pōt qs ſimplici bñficio renūtiar' ſic vult ⁊ glo.ei⁹ dicit ḡ hoc pōt ad min⁹ de oſue tudie ſi p̄us dictuz eſt magis reg'are.ſ.ḡ fiat ī manu eius e⁹ eſt inſtituē ut i ſū.e.ti.q xxxiij.vbi etiā addit' ſz Hoſti.ḡ cū renūtiat' alteri iuri renūtiatio facienda é aduerſario uel publico ſeu alteri recipienti noīe aduerſarij b Quō renūtiat' iuri ſcripto R talis renūtiatio ex certa ſcia faciēda eſt ideoq̄ ſi talis renūtiās ius iḡzat ē ei notificādū ar.ī auc.quō opz epoſ.ſ.ḡ ōdiand⁹ coll'.i.nec.n.pōt qs renūtiar' ei qđ ingerat ff.ō ioffi.teſta.l.ſi mr'. a Idē i.v.q.xxxij ſm Hoſti b Quō qs renūtiat iuri ex pſſo ⁊ quō tacite.R exp̄ſſe cū dicit quietū clamo ius tale uel ſil'ia.exī de dec.ex multiplici. a Hoc x̄ō cū qñ qs rnūtiat qđ ſibi debet' ut pz in tex.al'ato. b Tacite x̄o cū fac cōpōné. a ſ.ſup iure quop ſibi cōpetebat nā oponēdo vī iuri ſuo renūtiare ſz forma cōpōnis ut ī.c.de quo ſtatim. b Exī de elec.cū iter pmo. Itē tacite renunciat faciēdo cōt ut exhibēdo honorē illi e⁹ electiōi conſidixerat.extra de his q̄ fi.a ma. p.ca.ex ore.ſimil'r rcipiēdo aliqd ex teſtō qđ ipugnabat.ff.de ioffi.teſta.Si ꝓponas extra de ſen.⁊ re.iudi.ḡ ad oſultatione vl' ſi pcētis legatū aduocat⁹ l' ꝓcurator fuit .ff.de ioffi.teſta.l.fi. a Idē i.v.q.xxxij. b Itē cl'ic⁹ q ipcſuit bñfi^m ſi ſbīciat ſe miſſicōdie canonicoz irelligat' rnūtiaſſe R ñ ex.e. veniés.qn etiā ſi reddat eis lras ſuas ⁊ ipſi ſint imiſericōdes oz tal' officio iudicis reſtitui.extra.e.ſane.nā deceptis et ñ decipiētib⁹ iura ſbueniūt.exī ō re.pmu. cū vniuerſoz.ſ ſi renūtiet lris ꝓ penſione puat' peſiōe et lris.extra de reſcrip.ad audiētiā. a Con.alberic⁹ ⁊ facit qđ nō ī ſū. e.ti.q.xxx. b Pone q epūs nō bñ ifuit ſ ꝓ ſymōiaz ⁊ h⁹mōi q̄ rnūtiabit iſtāte morte.R ſm Hoſti.renūtiabit mēte et in manu arēpi ſi pōt.uel i manu ſimplicis ſacerdotis ſ hac cōditōe ſi pape placuerit ⁊ ſi cōualuerit uadat ḡ dict⁹ pōt ad eū ⁊ pareat ei ar.extra de ſen.excōi.nō dubiū.⁊.c. ea noſcit'.ſ.fi.ſ ⁊ caueat ne morā p̄eſtet ⁊ fruct⁹ ſibi appropet ſi fidelit' cuſtodiat l' ī vtilitatē eccl'ie expēdat.ar.exī ō offi.oz.cū vos.⁊ de offi.c.pñti.li.vi.al' ad reſtitutōez oīm renet' extra de pben.dilecto.ſ fi.tam talis ſz Hoſti. de lña ꝓpīj ofeſſoris q̄ ſibi pōt eligere. a Hoc vī x̄uz ſi ltīme fuerit ordinat⁹ al' cū ab initio nō habuēit

executionez ſui ordis nō vī q̄ poſſit ſibi eligere cōfeſſorē tāḡ epūs.ar.l. nō dubiū C.de legi. b Poterit uite nēcia ſtricte recipe ar.lxxxvi.di.ñ ſatis.⁊.c.paſce. Talis etiā ſi titulus nō hēat tñ poſſeſſiōez quaz de facto hz nō dz dimittē ſine lñia papē ſi a fructib⁹ dz abſtinē.exī.e.poſt tñſlatōz.ſ. iij. a Con.Inno.q ⁊ addit ⁊ idē i oib⁹ ſuſpēſis ſiue ab hoīe ſiue a iure dicī pōt ut i ſū.e.ti.q.xxxiij.ad fi. b Utz epūs pōt renūtiare p aliū. R̄ ſm Hoſtī.pōt per aliū hñtē ſpāle mādatū.exī de offi.de le.cū oli.ſ.q̄ xo.idē vī ſi hz gñālē admiſtratōz ff.de ꝓcura.l.cū libera. a Immo incipit ꝓcurator vbi dicit ꝓcuī cui libera gñalit̄ admiſtratio rex cōmiſſa eſt pōt exigē nouare aliud p alio pmutare. b Secus ſi tm gñalis ꝓcurator eſſz.exī de pbēn. dilco pmo R̄.⁊ ō reli.do.c.pe a Deli⁹ videt̄ facere.l.mādato.ff.de ꝓcuī.⁊ idē qō i hoc .ſ.nō i ſū.e.ti.q.xxxi.ad fi. b Et an tal̄ ꝓcuratō reuocarī poſſit.vide.ī.i ſe.c.ſ.fi.

Renūtiatio iii

Quis pōt renūtiare.R̄ ſm Hoſtī. renūtiar̄ pōt is ad quē illud qō renūtiat̄ ptinz.exī de regl'a.ad aplicā.⁊.c.ſtatuim⁹ a Idem in ſum.li.iij.ti.xxvi.q.xxxi. b Utz papa poſſit renūtiare. R̄ pōt libere reſignare ⁊ max̄ cū ſe inſufficiēte noſcit ad regēdū vniuerſalē eccleſiā.extra.e.qñ.li°. vi. Utz clericꝰ poſſit renuntiare foro ſuo. R̄ renūciatio faciēda eſt auētē illoz⁹ quoz̄ intereſt extra de offi.oz.ad hoc.ſ fi. ideo clericꝰ nō pōt renūtiare foro ſuo ſine cōſēſu epi q̄ ex hoc pīudicaret̄ ipſi epo exī de foro ꝺpe.ſignificaſti.aliogn glibz clīe⁹ de vno epātu poſſz ſibi cōſtituē īducere i alio epātu.ff.de iudi.l.i.Et de hoc uide.ſ. iuder pmo.ſ.ij. Eadē rōne nō pōt clīcus renūtiare ꝓuilegio illi. xvij.q.iij. ſi quis ſuadēte.nā ſi actionez iniuriatū remittere poſſit q̄tū ad ꝓpriā pſonā.xxiij.q.iij.ſi is iniuriā tñ eccleſie ſiue collegij ſui i pſona ſua illatā remittē nō pōt.extra ō ſen.exco. cū deſideres.ſ.fi. a Cōiūcto.c.cōtingit.i e.ti. b Que pena ſi clerie⁹ ita renūciet foro ſuo q̄ rūdeat coz̄ iudice ſecl'ari. R̄ ſi cā ciuilis ſit cadit a cauſa aliogn ſuū locū amittit.extra de fo.ꝺpe.ſi diligēti. a Ibi dicit̄ ⁊ ſi p eis lata ſit ſnīa locū ſuū amittit et hoc in crīali actiōe. in ciuili xo pdāt qđ euicerint ſi locū ſuū maluerint obtinē b In crīali xo locū amittit ⁊ ſi nō hz locū ſiue dignitatē pōt alū ex ordiatōe puniri et ſic pz q̄ pōt tacite renūtiare q̄tuz ad dānū ſuū.xi.q.iij.placuit.ſi ⁊ m'to magis puniēd⁹ ē ſi exp̄ſſe cōſentiat et rūdeat ſi xo trahat̄ ad iudicē ſecl'arē.vīd.ī.iudex pmo.ſ.pe. a Cōiūctis additiōib⁹ ⁊ idē qđ i hoc.ſ nō.in ſū.e.ti.q.xxv. ſm Hoſtī. b Qñ aliqs expectat pmā pbēdaz ꝓxīe vacaturā i aliqua ecc̄a ſi ali⁹ obtinēs pbēdaz tenuē fraudulēt renūtiet ut expectāti pcludat̄ uia ad pinguiorē que ſperat̄ uacare nō ipedit pmū expectātē. ⁊ ſi pbenda pinguis poſtea uacās cōferat̄ iſti q renuntiauit pua ipſe vī extra.e.ſi te.li.vi. a Ibi dī q̄ de dicta fraude dz ſaltē p aliqs pbabiles cōiecturas apparē ut q̄ dicte renūtiatōis tpe eius q prebēdā l' dignitatē pinguiorē hēat ifirmitate grauī detinebat̄ ul' aliqd aliud imminebat ꝓpter qđ illi⁹ prebenda uel dignitas uacare i ꝓrio pbabil'r credebat̄.Et ſbdit̄ cetex̄ ſi predicto renūtianti h⁹mōi prebēda ul' dignitas forſitā pīguior cōferat̄ eo ipſo dicto fraus ītelligat̄ eſſe pbata ⁊ idē renūtiās omīo careat habita ⁊ ābita. b Utz renūtiās poſſit penitere.R̄ ſm Hoſtī. ſi qs mittat nūtiū ad ſupiorē ut cedat penitē pōt q̄diu res ē i tegra.exī de elec.in cāis.ſ.vlti. a Idē in ſū.e.ti.q.xxxi.Et uidet̄ q̄ res nō ſit itegꝝ qñ ſupior⁹ expoſita renūtiatōe cepit cogitare ſup acceptatiōe.ar.dcī.c.vlti. b Sz ⁊ ſi talē ꝓcuratorē igrātē. a .ſ.cōſtitutū ad renūtiādū ut pz in tex.all'ato. b Reuocauerit tenebit nihilomin⁹ ceſſio facta añq̄ reuocatio ꝓueniat ad eū niſi malicio ſe fuerit fez qn ꝓuenerit ad eū ut i cle.cuz illuſio.exī de renū. a Ibi dicit̄ q̄ ſi quis ad cedēdū pōtificali ul' alij cuiliz dignita-

ti uel bñficio ꝓcuratorem ſponte ac libere cõſtituerit ⁊ ipſũ ignoráté poſtmodũ duxerit quélibz reuocádũ teneat ceſſio facta ꝑ eũ añ̃ꝫ ad ipſi⁹ l' illi⁹ i c⁹ manib⁹ ceſſio fuerat faciẽda noticia reuocatio h⁹mõi dꝫ ducta ſit niſi forte ꝑ epiſcopos aut alios malicioſe factũ fuerit quo min⁹ ad eos vl' eaꝫ altꝫ añ ceſſiõez potuerit reuocatio ꝑ ueniſſe. b Qui ẋo ipetrauerit lr̃iam cedendi cogendus eſt. a .ſ.cedere ut i.c.qđ ſeq̃t. b Extra.e.quidam ꝛc.

Renũciatio iiii

Que pñt renũtiari. Vtꝫ hñs uocẽ i electiõe poſſit renũtiare. R.ſ.electio.i° ſix. a Et idem qđ ibi nõ i ſũ.li.iiij.ti. xxvi.q.xxvi.ſm ılꝺoſti. b Vtꝫ debitõ poſſit renũtiare ꝓbatõi ſolutiõis ꝑ teſtes ⁊ h⁹mõi a Iſtud h⁹mõi nõ ponit hoſti. ut pz i ſũ.e.ti.q.xxvij.vbi h̃ nõ b Licz qđ dicãt ꝙ ualz renũtiatio tñ ꝛ ılꝺoſti. nõ videt ẋus ꝙ ius ꝓbãdi ꝑ teſtes ꝓpter cõez vtilitatẽ iductũ é. vñ vſus teſtiũ freq̃s ⁊ neceſſari⁹ eſt.ff.đ teſti.li.i.ꝓmo R̃ g̃ talí iuri renũtiari nõ põt ar.ff.de poſtu quoſ ꝓtor. Vtꝫ renũtiatio iuri poſſit fieri i futuꝫ.R̃ ſm hoſti.ſi lex iã eſt. a ſ. ex q̃ ius alicui oriť. b ꝛPõt ꝙ futuro renũtiari al' nõ q; qđ ñ eſt renũtiarí nõ põt .ff.de pac.tres frẽs.ff.de coñbẽ.ép.⁊ vẽdi. i lege a Idẽ i ſũ.e.t.q.xxviij b Quid ſi qs renũtiat oi iuri ſibi cõpetẽti ⁊ opteturo ſil'r ⁊ lr̃is ipetratis ⁊ ipetrãdis.R̃ ꝛ ılꝺoſti.quo ad futuꝫ ſi g̃nalíſ ſit renũtia° nõ ualz ut i p̃cedẽti.ſ.dictũ é.ex̃ de cõſti. cũ acceſſiſſẽt.Si ẋo ſpal' i qbuſdã iuríb⁹ ⁊ ſeq̃t g̃nalis renũtiatio valz. a i.ſi i qbuſdã ſpecificatis ſbſeq̃t renũtiatõnis cl'a g̃nal' ut i ſũ.e,ti.q.xxix.ubi hec nõ. b C. qñ mulier tutele officio fũgi põt.l.fi.circa me^m.⁊ i auẽ.mri et auie ibi poſita. In ſũ.nõ ſm ılꝺoſti.ꝙ renũtiari pñt oĩa iura opteteſ circa ſuitutes etiã ſi ãnalia ſint ex̃ de ſepul.i pñtia.⁊ de dec.ex ml'tiplici. a ılꝺoſti.dicit ꝙ pñt renũtiari iura etiaz nõ ſcripta puta circa ſuitutes opten^a. Et ſi hec etiã ãnalia ſint i futuꝫ renũtiari pñt ut i.d.c.i pñtia.et.c.ex multiplici. ut i ſũ. e.ti.q.xxx.ubi h̃ nõ. b Iteꝫ iura cõpete^a circa bñficia ſicut et ipſa bñficia renũtiari pñt ut dictũ é.ſ.renũtiatio.ij ℔i.et renũtiatio q̃rto.℔i. Iteꝫ oĩa iura opete^a ꝑ aliq̃ iſtrumẽta ſic̃ ét ipſi⁹ iſtrumẽtis renũtiat̃ .C.de fi.iſtru.l.iij.ex̃ de pac.cũ pde.

Repreſalie dicunt repſalie qñ aliqs oriũd⁹ ꝺ vna terra ſpoliat̃ uel dãnificat̃ ab oriũdo de alia terra uel etiã ſi debitũ ñ ſoluit̃ ei tũc dat̃ ptãs iſti ſpoliato ꝙ ſatiſfaciat ſibi coñ quélibet de terra illa.vñ é ille ſpoliator l' debitõ q̃rit̃ g̃ vtꝫ ſit licite.R̃ ut ſi miq̃ ſint ⁊ legibus ꝓhibite tãq̃ nãli eqtati cõtrie ꝙ ali⁹ ꝑ alio g̃uat̃ nihilomin⁹ ſpal'r ꝓhibet̃ ne ꝺcedãt̃ ul' extẽdãt̃. a .ſ.ꝑ iterptatoz cũ fuerũt g̃nal'r ꝺceſſe nõ expſſis ꝓniſ eccleſiaſticis ut i.c.⁊ ſi de quo.℔. b Coñ ꝓſonas eccl'iaſticas uel bõa ipſoꝫ ꝓtextu cui⁹dam cõſuetudis et q coñſecerint niſi reuocauerint.℔. ánũ. a .ſ.a tpe cõceſſiõis uel extẽſiõis ut ibi. b Si ꝓſone ſint ſingl'a res ſũt excõicate.ſi vniuerſitas é iterdicta ex̃ de iniurl.⁊ dã.da.⁊ ſi pĝratões h°.vi.

Sz pone ꝙ aliqs expoliat⁹ portat lr̃as ciuitatis ſiue ad ciuitatez ubi manet expoliãs ⁊ petit iuſticiã nec fit ei nũqd i h̃ cãu põt ꝺcedi repſalia vr̃ ꝙ ſic ꝙ hoc mõ non g̃uat̃ ali⁹ ꝑ alio ſi poti⁹ punit̃ rector uel ciuitas i ſuis ciuib⁹ ꝓpter negligẽtiã.vnd̃ xxiij.q.ij.c.dñs de⁹ dr̃ ꝙ gens uel ciuitas plectẽda é q̃ vĩdicar̃ neglexerit ꝙ a ſuis ciuibus iꝓbe factũ uel reddẽ qđ ꝑ iniriã ablatũ eſt.Satis vr̃ cõcordare Tho.z^a z^e.q. xl.Et Jo.an.ſup dcõ.c.⁊ ſi pĝratões ita tamẽ ꝙ etiã i h̃ cãu ad cl'icos nõ extẽdat̃ ⁊ ꝙ ſibi de reb⁹ non auẽte ꝓpria ſ iudicis ſatisfaciãt ut idẽ Jo.dicit. a Jo.an.in.d .c.⁊ ſi.dicit i nouella ſm archydiaconũ et etiã guil'. ꝙ itelligit̃ de auẽte iudicis ſpoliati p̃cedẽte ꝓmo ſnia ſup negligẽtia⁊ defectu iuſticie ſm alios aũt de auẽte iudicl. ſpoliatiſ ſeu iuſticiã facẽ negligẽtiſ ⁊ ılꝺit

ſz Guido. ꝙ p̄m victū pōt itelligi xū qñ
ñ pōt hēri recurſ9 ad iudicē ſpoliatis ſeu
iuſticiā facē negligentis qđ vic̄ raro poſſe
cōtingere. b

REſidentia Scdm
cl'icos
i ſuis eccleſijs. vbi nō ꝙ q hz bñ
ficiū cū cura teneť ad reſidētiā. exť ď elec.
hz canon. li. vi. ſimil'r ⁊ q hz q̄cūq; alia bñ-
ficia qb9 ſ cōpetat ex ſtatuto l' puile° ſeu
ꝺſuetudie approbata ut Inno. ponit. eť de
cle. ñ reſi. clericoſ. ſ addit itellige oē bñfi^m
reſidētiā regrere niſi ōrīū cōſtet. Et eādē
q̄ſi ſnīaz pōit hoſti. diffuſi9 dicēs ꝙ qlibet
cleric9 tēť reſidē. exť. e. c. fi. ſue magnū ſit
bñfi^m ut epat9. vij. q. i. puenit. ⁊ ꝺz crīſma
ꝺficē ordies celebrare. ⁊ quolibz die dñico
dīnis officijs ītereſſe de con. di. iij. epō. niſi
iuſta cā ipediat ut ibi ď. ſil'r etiā ſi modi
cū ſit bñfi^m ut exť. e. cōquerēte ⁊ ꝺz bñfi-
ciat9 ītereſſe matutīs ⁊ veſpis al's ſi icor-
rigibil' ſit ꝺponiť. xcij. di. c. fi. ſ uide. s. cle
ric9. i. ℣. fi. a Jdē qđ hic nō i sū. li. i. ti. vij
q. xxvij. vbi ⁊ addit ſz hoſt. ꝙ is cui tā ꝙ
bñmerito aſſignāť pēſiōes aliq̄ ſeu ſtipē-
dia ad reſidētiā nō teneť. Talis tñ ad āti
dota obligať ⁊ ſi offendit eccl'iaz a q̄ tenz
bñfi^m tā ꝙ īgt9 puať b Vtꝝ gs ex cō
ſuetudīe poſſit ſcīpe fruct9 bñficij i abñia
& ſz hoſ. pōt ut exť de ꝺſti. cū oīs. a Et
ibi hec nōt glo. q̄ ét dicit ꝙ ſec9 é de iure
cōi. ſ ⁊ puto ſ ītelligēdū i q̄tū p hāc cō-
ſuetudiez nō deroget dīno cultui vel al's
nō irrōabil' al's ſec9. exť de ꝺſue. c. fi. b
Sz taliſ ꝺſue° cōtrio ſtatuto tolli pōt ut
ſi ecc^a ſit miſtris deſtituta. ita tñ ꝙ pbēda
abñtis aſſignet ſbrogato. exť. e. cū dilect9
Sz ſi tale ſtatu^m faceret canonici ꝓpť ꝓpa
cōmoda. puta ut ītер ſe diuidāt illud qđ
abñs ꝺſueuit accīpe ñ ualz. exť de cōſue. cū
ocs. a Jdē i. d. q. xxvi. b Quō cleric9
i bñfi° dēat reſidē. & ſz hoſ. reſidē ꝺz i ꝓpa
ꝑſona ſuiēdo ecc^e. exť. e. ꝙ nōnulli. ⁊. c. ſe. ⁊
ꝺz ſuire i ſuo ordie. exť de filijs ꝑſby. ꝓpo
ſuit. pax eiz ēt ſui pñtiā exhibē ⁊ curā p
pe ecc^e negligē. a Jdē i sū. e. ti. q. xxvij.
vbi ⁊ addit ſz eādē ⁊ hoc eſt coīa ꝑuā cō-
ſuetudiez q̄rūdā eccl'iaꝝ q̄ reputāt cano-
nicos reſidētes exq̄ pñtes sūt hz nō ītrant
eccl'iaz. b Vtꝝ ñ reſidēs poſſit excuſari
ex aliqb9 cāis. & excuſať p° qđē ſi iuſta ſit
cā ſue abñtie ut ꝓpť inimicitias ul' aliqd
hmōi. exť. e. it̄ q̄tuō. ⁊ tūc tēť p vicariū de
ſeruire ut. s. cleric9. i. ℣ fi. Et idē itellige ſi
pñs ſit. ſ ſi ſine culpa ipōtēſ ſit fact9 aut i
firm9. exť. e. relatū. exť ď elec. hz canon. li. iij
al's ét ſine lñia plati pegrinari nō pōt. de
con. di. v. nō oz. exť de voto. magne. ℣. verū
z°. ſi hēat eccl'iaz prochialē pōt ex diſpen-
ſatiōe epi ee i ſtudio p. vij. ānos. ut. s. ecc^a.
ij. ℣. ij. 4°. ſi hērz ſup ſ ſpāle puile^m hētur
ét abñs ꝓ reſidēte ut hēs i. ℣. ſe. a Ad il-
lud qđ hēť hic. ⁊ i. ℣. ſe. facit qđ nō i sū. o.
q. xxviij. ⁊ ſe. Sūt ⁊ alie cauſe i qb9nō
reſidēs hēť ꝓ reſidēte. p^a é ſi ſit i ſeruitio
pp^e. exť. e. cū dilect9. z^a é ſi vn9 uel duo ex
canonicis ſint in ꝓuitio ꝓpzij epi. exť. eo. de
cetero. ⁊. c. ad audiaz. ſ epus ſuffragane9 ſi
mozet cū arepo nō vī reſidē ar. exť ď offi.
ordi. paſtoral'. Et nō ꝙ q é i ꝓuitio papę l'
epi ſui recipit qđē fruct9 bñficij pť victu
alia ſine cotidianas diſtributōes q̄ ñ ſolēt
abñtib9 dari ut i. d. c. de cetero. ⁊ extra de
pben. liz. ⁊ exť de cle. nō reſiden. c. i. li. vi. et
de hoc uide. s. bñfi^m. ij. ℣ pc. a Poti9 vī
℣ fi. b 3^a é ſi ſe nō abñtat i fraudē ſ ecc^e
ſue iura fideliť ꝓſeqť. exť. e. ex pte. i qbus
caſib9 poſſit gs p vicariū deſuire. vide. s.
cleric9 ꝑuo. ℣. fi. ⁊ j. vicari9. ℣. i.

REs inter alios acta. vide. j.
ſnīa ℣ ix. ⁊. x.

REſtitutio rei alie
ne. p°
cōiť. vtꝝ quis teneať ſtatiz reſti
tuere. & ſz Tho. z^a z^e. q. lxij. ſicut acciper
rē alienaz é coīa iuſticiaz. ita ⁊ detineť eam
q̄ p hoc ꝙ aliquiſ detinet rē alienaz iuito
dño ipedit eū ab vſu rei ſue ⁊ facit ei iniu
riaz. manifeſtū é aūt ꝙ nec p modicū tps
licz i peccato morari. ſ quilibz tēť ſtatim
pcz deſerē ſz illō eccl'iaſtici. xxi. q̄ ſ a facie
colubri fuge peccatū. et iō teneť quilibet

ſtatiz reſtituē vl̄ ꝓtere dilatione ab eo q̄
pōt uſuz rei ꝺcedē,Con.Ray. a Iſta pe
titio dilatōis l̄ remiſſiōis faciēda é ꝑ ſe l̄
ꝑ aliū qñ ꝺebitoz é ipotēs ad ſoluēdū ſm
eūdē T ho.z.ª 2ª.q.lxij.ar.viij.Et hoc niſi
ex ipa ꝓtitiōe ſeq̄r reuelatio ꝓccati ſeu
aliud ſcādalū ar..c. offiᵐ.exī ꝺe pr.ꝛ re.et
ad p̄dictoz clariozē itelligētiā diſtiguēꝺ
eſt q̄ aut ꝺebitoz é potēs reſtituē aut nō.
ꝑmo caſu teneꝯ ſtatiz reſtituē ut dictū é.
2º. caſu aut é ipotēs oīo aut nō oīo. ſi oīo
excuſaꝯ q̄ ipoſſibiliū nulla é obligatio.ff.
ꝺe reg.iuri.l.ipoſſibiliū.ꝛ iō ſufficit ꝟ cāu
q̄ ꝓponat reſtituer cū poterit.xiij.q.vi.ſi
res, ſi nō oīo tūc tēꝯ ſtatiz reſtituē id q̄ꝺ
pōt.ꝛ ꝟz Ray.in tiº,ꝺe rapto.ſ fozma iſta
ꝓtētia videt ꝺſideracia uſz ad mēdicitatē
ſuā ꝛ ſue familie ꝛſuata ſibi ſolū extrema
neceſſitate.ꝛ idē nō i ſū.li.ij.ti.v.q.lxxxvi
ſi certe ñ ſolū extrema ſ ét magna nēcitas
vīr excuſare a reſtitutōe.exī ꝺe fur.c ſi qs
ꝓp̄ꝑ.vbi ꝺīr q̄ ſi qs ꝓp̄ neceſſitatē fuerit
fuerit ꝺ reſtituat aut tres ebdomadas pe
niteat ꝛ ſic nō cogiꝯ p̄ſe reſtituē.ꝛ illud
.c.itelligiꝯ i neceſſitate ctiaz ñ extrema ꝟz
glo.ꝛ Inno.ibi.vñ ad clariꝰ ꝟ itelligēdū,
itez ſbꝺiſtinguēꝺū é q̄ aut ꝺebitoz eſt in
articl'o extreme neceſſitatis aut non.ꝑmo
cāu ñ teneꝯ ad reſtitutōez q̄ i extrema ne
ceſſitate oīa ſūt cōia.l.i.ſ.cū i eaꝺē .ff.ad.l.
rodi.ꝺe iactu,vñ ꝛ ſup.iij.ſen.ꝺi.xv.ꝺicit
Scotꝰ q̄ ſi ꝺetinēs rē aliēnā é in extrema
neceſſitate et ille cꝰ eſt res nō.lz hēat aliꝯ
citra neceſſitatē extremā ꝺicimꝰ q̄ iſta reſ
é ꝺetinētis iuri poli quo i extreme neceſſi
tati ar°.ad ꝓuidēꝺū neceſſitati nature uia
oibꝰ extrema neceſſitate ꝺetētꝰ.é ꝺceſſa.exī
ꝺe ☓,ſig.exiſt q ſemiat.li.vi.ſi ābo ſunt in
extrema neceſſitate ſi ꝑꝰ ꝺoꝰ ꝺeuenit ad eā
ꝺz reꝺꝺi ꝺño ꝺuplici iuri.tū q̄ ꝑꝰ ſuū.tū
q̄ iā ex iſta ſua neceſſitate factū é ſuū. Si
☓o ꝑꝰ ꝺeuēit ꝺtinēs factū é ſuū ꝛ tē ꝺño
poſtea ꝺeueniēti ad iſtā neceſſitatē nō ꝺēt
reꝺꝺi q̄ ceſſauit ꝺñiū eiꝰ i re iſta ꝛ factuz
é alteriꝰ iure poli.ſi ābo ſimꝫ ꝺeueniāt ꝺi
cimꝰ q̄ ꝺz reꝺꝺi ꝺño q̄ nūq̄ ceꝺiꝺit a ꝺo
minio,ꝑ ꝟ facit q̄ ꝺuobꝰ ꝺcurrētibꝰ ꝓualz
q̄ꝺ eſt potiꝰ.ff. ꝺe ſta.hoī.l.q̄riꝯ.ꝛ ſbiūgit
Scotꝰ ſi ꝺetētō ꝺeueniat ad pīguiozē for
tunā teneꝯ reſtituē qui occupauit ceſſante
extrema neceſſitate ſ ſi nūq̄ añ extremam
neceſſitatē occupaſſz tē iuſte ſimpl'r occu
paſſz.ſ.rē ſuā nec ad aliquā teneꝯ reſtitu
tionē hec ille.Tutiꝰ vīr q̄ ſi ꝺeueniat ad
potētiā reſtituat ſicut ꝛ q ceſſit hoīs.C.ꝺ
his q ꝓ.ec.ho.l.i.nō tñ teneꝯ niſi i q̄tum
facē pōt.l.iij.ff.ꝺe ceſſi.bo.ꝛ ꝟ vltio caſu
itelligiꝯ facē poſſe ꝺeducto ne egeat.ff. ꝺe
reg.iuri i cōꝺēnatiōe.2º. cāu qui ꝺebitoz nō
é i artiº neceſſitatis extreme aut reſtitutō
é certa aut icerta.ſi icerta ut q̄ nō iueniꝯ
creditoz l̄ eiꝰ hęres reſtituº faciēda é pau
pibꝰ.exī ꝺ vſu.cū tu.ꝛ tūc ꝺebitoz ipotēs
poterit ſe libē ponē i manu epi ad quē ꝑ
tinz,puiſio pauper ꝛ epꝰ ſi uiderit ꝟz ꝺcū
expediꝯ potēit ei relaxaꝝ ꝺebitū ut paupi
vl̄ i totū uel i ꝑtē l̄ ꝓbere ei dilatione ut
paulatiz eroget pauperibꝰ ut ꝛ poiꝯ i.ꝺ.q.
lxxxvi.i ſū.con.li.ij.ti.v. ad fi.ſ in eo q̄ lo
quiꝯ ibi ꝺe pñiario ut poſſit hoc facē pōt
itelligi ſi ipſe pñiariꝰ hēat ſup ꝟ auctem
ab epō al's ꝑ ſe nō pōt q̄ iure nō cauet iō
ꝺñs an.ꝺe bu.i.ꝺ.c.cū tu.i p̄ª.q.ꝺicit pēni
tētiariū hoc ñ poſſe ſi ꝛ qñ apud ꝺebitorē
aliquez relaxaꝝ ab epō l̄ ab alio hēnte ab
epō auctē ꝺz errare vl̄ alia bōa facē ꝑ his
quoꝝ ille reſ ſūt vl̄ qꝰ ꝺebēꝯ ꝛ i q̄tum
veniat ad facultatē ꝑ illis facē elemoſinas
ut ſi nō pōt facē qꝺ ꝺēt ſaltē faciat quod
pōt,ſicut ꝺicit T ho.2ª 2ª.q.lxij. arº.ij.in
eo q nō pōt mēbꝝ abſciſū l̄ ſblatā famaz
reſtituer q̄ ꝺēt i pecunia l̄ alio mō q̄ pōt
recōpēſare.ſi reſtitutio é certa.i.q̄ ſciꝯ ſiue
pōt ſciri ꝑticl'aris ꝑſona cui ꝺēt fieri tunc
ſi ꝺebitoz é i tāta neceſſitate ꝛ creditoz in
tāta facl'tate q̄ ꝺebitori teneret ꝑ elemo
ſinā ſbuenire ꝺebitoz nō teneꝯ ad reſtitu
tionē.nā ꝟ caſu ipe creditoz teneret retro
reddere.vnde.xlviij.ꝺi.ſicut hi.ſup ☓ho i
uadere ꝺicit glo.q̄ poſſūt paupes cogere
diuites ad eis p̄ſtādū nō ꝑ uiā actiōis ſed
ꝺenuntiatōis ad eccl'iam que pōt diuites

cogere ad hoc agẽdũ. Itẽ gñal'r debitõ ñ tenet' ad restitutionẽ eo casu quo creditor rõabil'r dẽret uelle sibi fieri restitutõz ut dicit Scotꝰ sup.iiij.sentl.di.xv.ubi ibiungẽs exẽpla dicit dz eiz uelle qlibz restitutionẽ sibi nõ fieri qñ é ĩ ꝓiudiciũ cõitatis uel recipiẽtis restitutiõz ꝙ dz uelle bonũ suũ ⁊ bonũ cõe debet eiz uelle nõ fieri restitutionẽ qñ essz ĩ diffamatõz restituẽtis ꝙ dz magis uelle famã ꝓximi ꝙ illõ modicũ suũ statiz. Consil'r dz magis uelle ꝙ vꝫ magnũ icõmodũ ꝓximi restituentis ꝙ modicũ icõmodũ suũ l' nullũ ĩ illa modica dilatiõe restituẽtis. Ex his seqt' ꝙ qñ essz restitutio dãnosa rei publice ul' ei cui uel diffamatia restituẽtis uel nimis nõbilit' dãnosa nõ tenet' ad statiz restituẽdum ſ sufficit ꝙ statim ex affectu restituat. ⁊ ꝙ actu restituat cessãtibꝰ icõueniẽtijs hic ĩñ Et ex ꝓdictis etiã ibifert qñ ablatio fuit occulta ñ tenet' ablator se ꝓdere nec ꝓ dñs ꝓ seipz restituer' ſ ꝓ ꝓsonã secretã ⁊ fidelẽ ⁊ expedit ꝙ ꝓ cõfessorẽ ꝙ sibi ẽ crimẽ detectũ ꝓ confessionẽ ⁊ de eiꝰ fidelitate ꝙ ꝛsti tuat fidei sue cõmissũ satis dẽt credi patz igit' hic differri restitutõz quousqꝫ volũtas talis ꝓsone ⁊ opportunitas hẽat' ſ ille

b Cui restituẽda ẽ res furtiua l' rapta seu al' male accepta. R' ꝑm ray. ei cui res ſb tracta fuit etiã si nõ sit dñs rei ſ sua it'sit ex cã honesta rẽ nõ esse ſbraptaz utputa ꝙ hẽbat ĩ ea ius pigꝛis l' vsũ l' aliqđ hꝰmõi ff. de furti. l. is eꝰ. Si x̃o ipe cui nũc res ablata ẽ furatꝰ fuerat eã ñ sibi ſ dño erit restituẽda uel illi cui ꝓz fur uel raptor ſbripuerat si sua ut dẽz ẽ itererat ex cã hõesta ⁊ fiat caute ꝙm põt ꝓ ꝛligiosũ ⁊ ſbmõi ita ꝙ nulli ꝓsona furis ꝓdat' ita regl'ar' restõ spoliati faciẽda é. iij. q. i. reitegrãda ⁊ fere ꝓ totã qõnez. ⁊ ext' de resti. spo. fere ꝓ totũ fallit tñ qñ ñ tm ille male accepit ſ aliꝰei turpit' dedit ỏ quo faciẽdũ ẽ ut dẽz é. ẽ. elemosina ꝓmo. ſ fi. ⁊ ibi latiꝰ in additiõe. b Et ſb. ĵ. ſ. añ pen'l't. a Et ibi ỏ hoc dicet'. a Et ad mẽ hꝰ. ſ. declaratiõez põt gñal'r dici ꝙ restitutio faciẽda est ꝓncipalibꝰ uel eoꝝ hꝛedibꝰ si ĩueniũt'. al's paupibꝰ. ext' de vsur. cũ tu. ſ ĩ hoc clarius distiguẽdo dicẽdũ ẽ. Qz aut qs obligat' rõne turpis ꝛceptiõis ĩ qua ꝓticipauit ét dãs aut al'. ꝓmo casu nõ tenet' restituere dãti ꝙ ĩ pari cã turpitudis potioz é cõditio possidẽtis. ff. de condi. ob. turpẽ cãz. l. si ob turpẽ. ſ. pozro. ⁊ C. e. l. ij. Et iõ hoc cãu cũ restitutio nõ fiat ꝓsone ꝓncipali saltez dẽt fieri paupibꝰ tãꝫ si nõ ĩueniret' ꝓncipalis ul' eiꝰ hꝛes ꝓ. d. c. cũ tu. fallit ĩ accepto ꝓ symoniã ꝙ dz restitui illi ecclesie in cꝰ iniuriã acceptũ é. ext' de symo. c. de hoc.

Itẽ etiã nõ erogat' paupibꝰ qñ turpit' acceptũ ipso iure applicaret' fisco uel ꝓnato ꝙ de alieno nõ põt fieri elemosina. i. q. i. nõ é putãda. Et hoc ét nõ ĩ sũ. con. li. ij. ti. viij q. xxxij. Et excepto hoc cãu cũ res applicaret' ipso iure fisco l' ꝓnato licz turpit' accipiens nõ cogat' restituẽ turpit' dãti. tñ si vellz possz ꝛstituẽ eidẽ dãti. nã iure nullo ꝓhibet' hoc. ⁊ pene sũt restringẽde de pe. di. i. c. pene. ⁊ ĩ. c. odia. de reg. iurl li. vi. Et nõ ĩ sũ. li. ij. ti. viij. q. xxv. ad finẽ. é ét casus ĩ q licz dãs nõ fuerit ĩ turpitudie ꝓticeps nõ tñ ei ſ paupibꝰ fit restõ ꝙ dãs ex obligatiõe dedit lz accipiẽs turpit' recepit. vz qñ iudeꝰ uel paganꝰ fuerit aliqd lucratꝰ a xp̃ianis occasiõe officij publici. Illud. n. dz ouerti ĩ usus pauꝑ xp̃ianoꝝ ꝑm ꝓuidẽtiã dyocesani epi. ext' de iudeis cũ sit. z. cãu qñ obligatio é aliunde ꝙ ex turpi cã distiguẽdũ é. a nõ ĩueniũt' creditores seu eoꝝ hẽdes. ⁊ de hoc dicet'. ĵ. restõ. vi. a iueniũt' ⁊ tũc. a obligatio é ꝓsonal' et de hoc dicet'. ĵ. restõ. ij. aut obligatio é real' ut ꝙ hz qs rẽ alienã. ⁊ tũc si hz a nullo ul' saltẽ a dño clam̃ é ꝙ sẽꝑ dño é restituẽda. ff. de rei ven. ꝓ totũ. ⁊ C. e. ꝙ cuiqz dãdũ est qđ suũ é. ff. de iustitia ⁊ iur. l. iustitia. ſ. iurl. ꝓcepta. Sz si hũerit aliq̃ alio titulo tñslatio puta ꝓ donatoez ul' vẽditõez l' simile sil'r restitutio fit dño rei grati. C. de furti. li ultez. Si x̃o hũit titulo nõ tñslatio puta ĩ cõmodatũ l' locatũ l' etiã sine titl'o forte ꝙ sustulit illi videt' restituenda a q̃ hũit

C.locati.l.si qs ꝺductiõis.vbi ꝺicit ꝙ cõ ductor ꝫ oĩb⁹ locatõi ré reddẽ licꝫ ꝺicat se ꝺñm ⁊ postea agere ꝺe ꝺñio. Sꝫ hoc ꝺ itelligi qñ nõ cõstat ꝺe ꝺñio nec poterat ĩ cõtinẽti ꝓbari aľ bñ audiret̃ mouẽs qõez ꝺ ꝺñio.ff.ꝺe põiti.l.bona fides.vbi ꝺicit ꝙ qñ fur ꝺeposuit rez apꝺ ꝺñꝫ ꝺicte rei ꝺñs nõ cogit̃ reddere. Cogit̃ ḡ ĩ hoc cãu bñs ré illi restituẽ a quo hũit nisi statiꝫ possit ꝺe suo ꝺñio ꝓbare adeo ꝙ si ét a fure uel põdõe qs hũit tñ ꝺ ei r̃stituẽ qñ hũit cãꝫ ab eo ut pꝫ ĩ.ꝺ.l.bõa fides. ſ si nõ habuit cãꝫ ab eo puta ꝙ ei ꝑ furtũ vľ rapinã abstulit tũc qñ ꝑ furtũ puto ꝙ nõ ꝺeat furi pozi r̃stitui ꝙ null⁹ male fidei possessoz ſ cãu hꝫ i⁹ repetẽdi.nã ei ꝺat̃ actio furti c⁹ interest ex honesta cã.ff.ꝺe furti l.interest.⁊ .l.is c⁹ interest. Jté nemo ꝺ ex ĩprobitate sua ꝺseq actionẽ.ff.ꝺe furti.l.itaq;.ſ.i. Est tñ casus ĩ q̃ fur actionẽ furti hꝫ.ff.ꝺ fur.l q vaſ.ſ si ego.ubi ꝺicit̃.si ego spoliẽda u e stimẽta tibi locauero ⁊ tu ticio ꝺmodaue ris ticioq; furtũ factũ sit ⁊ tibi ꝺat̃ actio furti ꝙ tua interest cũ mihi teneariſ reddẽ ⁊ mihi aduersus te ꝺat̃ actio ꝙ furtũ feceris ticio ꝺmodãdo ſ itaq; cãu fur aduẽsus furẽ actionẽ hꝫ ſ ibi.⁊ ſ ió é ꝙ a pn⁹ hũit ré ꝺ volũtate ꝺñi eã sibi locãdo ꝓpt̃ qꝺ intererat ei⁹ ex hõesta cã aľ sec⁹ ut patꝫ ex ꝑdictis qñ aũt ꝑ rapinã qs ré abstulit a fure ľ põdone tũc vir̃ ei restituẽda qa ét põdo é restituẽd⁹.ext̃ ꝺe resti.spo.i lr̃ſ.imo nec ꝺño licꝫ rape ré suã nisi ĩ casu ꝺ quo.s bellũ.i ſ i.⁊.ij.aľs ꝑdit ius suũ.⁊ nõ ꝺñs tenet̃ ad extimatiõꝫ rapte rei regľariť.C vñ vi.l.si qs ĩ tãtã. Qui ḡ furat⁹ é furi ľ põdõi nõ tenet̃ furi ſ ꝺño ľ alij bñti ius ĩ re restituẽ.sec⁹ é ĩ raptõe.ſ ĩ quocũq; cãu ꝺictũ é ꝺeri furi ľ põdõi fieri restõez sed si ꝺcurrat ꝺñs ĩ repetitõe ꝺ ꝺño poti⁹ resti tui.ꝺ.l.bona fides ĩmo ét si ꝺñs ñ repete ret ꝙ iḡraret qs hẽre ꝺ q hꝫ ꝺño ꝺnũ tiare ut ipsã recipiat.ext̃ ꝺe furti.q cũ fure ꝺũmõ fiat sine piculo furis.xxij.q.v.ſ vľ vbi ꝺicit̃ ꝙ peccata ꝓximi eis reueläda sẽ q pñt ꝓdesse ⁊ nõ obesse.⁊ qꝺ ꝺictũ est ꝺe ꝺño ꝺcurrẽte ad repetitõez cũ fure. Jdẽ é ꝺe omni alio ptẽdẽte aliqꝺ ius honestũ ꝙ supra illi faciẽda est restõ q fauet mai⁹.ꝺ. l.⁊ est ar.ĩ.l.queriť.ff.ꝺe sta.ho. Et iõ qui vicit filio ľ suo pecuniã tenet̃ restituẽ pri ľ ꝺño c⁹ é.ff.ꝺe alea.l.si.imo filij ét tenẽt̃ restituere pri res q̃ spectãt ad eos iure ꝓ petatis ſ usufruct⁹ ad põres qꝺ é regľare fallit ĩ castrẽsi peculio. Jté ĩ bñficialib⁹ ut ĩ.c.si ãnũ xiiij. ext̃ ꝺe iudi.li.vi.ꝙ eas non possũt admĩstrare ľ obligare ⁊ min⁹ alienare. C. ꝺe ho.que.li.l.fi.ſ.filij aũt faiľ. et assignat̃ rõ ibi melius.é.n.cohoztare iuue niles calozes ne cupiditati ꝺediti triſtẽ exi tũ sentiãt ꝙ eos p⁹ ꝺispsũ expectãt põnũ ꝓpt̃ qꝺ ĩ oĩb⁹ hiſ casib⁹ vľ pri restõez fiẽ ꝺebẽ.⁊ idẽ videt̃ eadẽ rõne ĩ oĩb⁹ siľibus ut si qs accepit ré a pupillo r̃stituat tutõi Sꝫ cui restituẽt̃ res ecc⁹ ꝺicẽdũ ꝙ plato si nõ é ĩ culpa.si ⁊o é ĩ culpa ut ꝙ res ecc⁹ ipe ꝺissipauit uel ex carnali affectu ⁊ non iusta cã ꝺonauit qꝺ facẽ nõ põt cũ epũs ⁊ ꝙlibꝫ plat⁹ rex ecclie sit ꝓcuř ⁊ nõ ꝺño ⁊ ꝺditione ecc⁹ meliozare põt. ꝺteriozẽ ⁊o facẽ nõ ꝺ.ext̃ ꝺe ꝺona.c.firmitatẽ.tũc ꝓpt̃ pticipiũ culpe nõ vľ ꝙ ꝺeat se ĩtromittẽ ext̃ ꝺe cle.ꝺiu.ꝺiuerſ.⁊ iõ fiet restõ succes sozi ei⁹.ꝺ.c.fraternitatẽ.uľ si adhuc nõ est successoz expẽdat̃ i utilitatẽ ec⁹.ex̃ ꝺ symo ꝺe ſ.ſ ét nõ ĩ sũ.li.ij.ti.v.q.xviij.ubi ꝺ ta lib⁹ ꝺicit̃.ſ ét cui fit r̃stitutio.⁊ sꝛꝺit ꝺic̃ Ray. Credo ꝙ aucte iudicis pœnitẽtialis ꝺeat fieri ecc⁹ cui sic iniurioſe ablatũ é.ita ꝙ illi eidẽ q ꝺedit nisi cũ turpit̃ ꝺedit tẽ eiꝫ nõ sibi ſ successozi suo poterit fieri uel supiozi ut ꝺicit Hoſtiſ.uel i vtilitatẽ ecc⁹ cõuertet̃ uel ét eiusdẽ loci paupib⁹ si hoc expedire uidebit̃ eroget̃ ar.xvij.q.iij. Si qs ĩ atrio hoc vltimũ.ſ.ꝙ ꝺet̃ paupib⁹ ꝺic̃ glo. Ray. ꝙ meli⁹ é cũ idigẽt paupes uel satis abũdet ét aliogn meli⁹ é ꝙ ĩ utilita tẽ ecc⁹ paupis cõuertat̃. Jdẽ vl.satis ꝺcoz. T.ho.zª zᵉ.q.lxij.arᵒ.v.⁊ arᵒ.ulti qꝺ autez hic ꝺicit Ray.ꝺ aucte iudici.pœnitẽtialis gl.ꝺicit si tamẽ sup talib⁹ ꝺispẽsadis ha beat ptãtẽ hec ibi. Et ad põdicta attẽdãt

accipiẽtes a clericis de reb⁹ eccᵉ cũ nõ indigeãt ℓ nõ ꝺuẽtãt ī utilitate eccᵉ ℓ nõ alia iusta rõne ſi poti⁹ occaſiõe ꝺſãguitatis uel amicitie q tenentᵉ ad reſtitutõz ut ¶ tho. poīt.ꝺ.arᵒ.v.et multo forti⁹ ſi accipiãt ex cã turpi ut ex meretricio ludo ℓ alia q̃cũz turpi cã ut et nõ in ſũ.li.ij.ti.v.ꝺ.q.xviij. q̃z tamẽ liez dñs cõcurrat ī receptiõe nõ p̃ferᵗ ſi qs forte hũerit rẽ ab eo q ẽt conᵗ dñm hẽt actionẽ puta q ẽ uſufructuari⁹ nã magis ei⁹ ītereſt hẽre rẽ q̃ dñi q dñs hẽt ꝓpietatẽ q̃ cõſiſtit ī nudo iure dũ ẽ p ſe ſepata.¶ uſufructuari⁹ hz ius utendi ¶ fruẽdi.ff.ꝺe uſufr.p to.¶.C.¶ iſti.e.ti.īmo ẽt ſi ipſe dño ſ̃ſtuliſſet tenẽᵗ furti.ff.ꝺe furti.l.cũ reſ.ſ.ſi bõ.fide. Itẽ ſi eſſz q poſſz rẽ retinẽ rõe īpẽſaꝝ factaꝝ ī ea.ff. ꝺ furti. l.ſi is q cõmodaſſz.ibi ꝺr̃ q ſi dñs furatuſ ẽ rẽ ꝺmodatario.i.ei cui cõmodauit ñ tẽᵗ furti niſi cõmodatari⁹ potuiſſz rẽ retinere rõne īpẽſaꝝ ī re factaꝝ. Idẽ ẽ ſi rẽ haberz obligatã ꝓpᵗ eãdẽ. Itẽ qꝺ dictũ eſt ꝺe re aliena reſtituẽda dño idẽ p oĩa itelligẽdũ ẽ ꝺ re affectata puta q̃ p vim ꝺpulſiuã alteri data ẽ.nã illi ẽ reſtituẽda q vim paſſ⁹ eſt.ff.q̃ me.ca.l.metũ.ſ.cã aũt. b Itaꝝ qs abſoluatᵉ a r̃ſtitutiõe ſi is cui ꝺebebatᵉ remiſit ſiue ꝺonauit.R̃ abſoluitᵉ ſi ẽ p̃ſona q̃ ꝺonare poſſz ꝺ quo uide.ſ.ꝺonatio.i.ſ.ij. q̃ ꝺonatio poſtq̃ facta ẽ poſtea ex pñia nõ reuocatᵉ ut ℞ay.poīt ꝺe hac ẽt.q.vide.j. reſtõ.iij ſ.pe. a Et itellige ſ̃ ſi remiſſio fiat libera volũtate creditoris aℓ nõ valẽt ut.j.ſ.pe.¶ dictũ ẽ.ſ.ꝺellũ.i.ſ.x.ī additõe b Quid ſi p̃ſona cui reſtitui ꝺeat ꝺefũcta ẽ.R̃ ꝑz ray.reſtõ faciẽda ẽ hẽdib⁹. Sz hic diſtĩgue q ſi hẽſ ẽ aliqs ī toto ℓ ī ꝑte tũc fiet ei reſtõ ſic cõtĩgit ī toto ℓ ī ꝑte.ſi ãt hereſ ꝺſtitut⁹ ẽ ī aliq̃ ꝺeterĩata q̃titate puta ī cẽtũ ℓ ẽt ī ꝺomo ¶ nõ pl⁹ tũc reſtõ nõ ꝺz fieri hẽredi. a Quia ſcript⁹ hẽres ī certa q̃titate ℓ reb⁹ ꝓticℓarib⁹ nõ ẽ hẽs ſi poti⁹ legatari⁹.C.ꝺ hẽre.l.q̃tiẽs. b Sz illi uel illis qbus teſtator reliqt diſpõez reſiduoꝝ bonoꝝ. a .i.hẽs hẽredibus vℓ executorib⁹ a teſtatore ꝺeputati ꝑz diſpõz teſtãti.c⁹ uolũtas oĩo ſuãda ẽ.xiij.q.vltᵃ. b Itaꝝ quis teneatᵉ rẽ reſtituẽ cũ fructib⁹.R̃ ꝑz ray.quilibz male fidei poſſeſſor tenetᵉ reſtituẽ rẽ cũ oĩb⁹ fructib⁹ ꝓceptis ¶ quos ipſe dñs ꝓcepiſſz ſi poſſediſſz. exẽ ꝺ r̃ſti.ſpo.g̃uiſ.ff.ꝺ ꝺi.fur.ī re.ff.ꝺ rei vẽ. ſi nauis.et.l.g̃nal'r.¶ ītellige fructꝰ q ſup ſt̃ ꝺeductis expẽſ illis q̃ fũt g̃ra fructũ q̃rẽdoꝝ ꝺgregãdoꝝ ¶ ꝺſeruãdoꝝ q̃ ꝺeducũtᵉ tã a male fidei q̃ a bõe fidei poſſeſſor ff.ꝺ ꝓti.here.l.ſi a ꝑte.ſ.vltᵃ.poſſeſſor aũt bone fidei nõ tenetᵉ ꝺe fructib⁹ q̃s ꝓcepit q̃ꝺiu fuit bone fidei poſſeſſor ſi iã cõſũpti ſũt ſ̃ ꝺe extãtib⁹ tẽtᵉ.C.ꝺ rei.ven.l.certũ a Ubi latiꝰ ẽ diſtiguẽdũ aut qs obligatᵉ ad reſtõez rei aliene aℓ alteri ꝺebite.ſi ei rei aliene tẽ ſi ẽ male fidei poſſeſſor qui ſtatiz ꝺr̃ male fidei cũ ſciuerit rẽ ad aliũ ꝓtinere eẽ ꝺe ꝓſcrip.e.fi.tẽtᵉ oĩs fruct⁹ reſtituere C.ꝺ rei vẽ.l.certũ. Sz hic itez diſtiguitᵉ nã ſi taℓ poſſeſſor non hũit titulũ claꝝ q tẽtᵉ oĩs reſtituẽ nõ ſolũ ꝓceptoſ ſ ẽt qui ꝓcipi potuerũt p dñm rei ſi rẽ hũiſſz.ff.ꝺ reg.iurℓ.g̃nal'r. Si x̃o hũit titulũ clarũ puta ꝺonatiõis ℓ vẽditiõis ℓ aliũ ſolũ tẽtᵉ ꝺe ꝓceptis.l.ſi fũdũ.C.ꝺ rei ven.fallit qñ titul⁹ ẽ habit⁹ p metũ q tũc ẽt tẽtᵉ ꝺe ꝓcipiẽdis.l.ſ ¶ pt⁹.ff.q̃ me.ca.ubi gl.addit ẽt tres alios caſus.vz qñ titul⁹ hẽtᵉ cõt ī terdicta legũ.l.quẽadmõz.C.ꝺ agri.¶ cẽſi li.xi. Itẽ qñ hẽtᵉ ī fraudẽ creditoꝝ.itẽ qñ emitᵉ res fiſci ſine ſolẽnitate.q̃ ſi ẽ bõe fidei poſſeſſor nõ facit ſuos fruct⁹ nãles.viz q naſcũtᵉ ſine īduſtria hoĩz ut poma ¶ ſilꝛia ¶ illos tẽtᵉ reſtituerᵉ nõ tñ vlẽ q̃ ex illᵉ ſit fact⁹ locupletioz.l.vtaꝝ.ff.ꝺe pti.here.fruct⁹ x̃o īduſtriales.i.,pueniẽtes īduſtria hoꝰ mis nõ tẽtᵉ reſtituẽ niſi extãtes ſ̃ p⁹ litẽ ꝺtl.oĩs q̃ſi p ꝺteſtationẽ litis ſit ꝺſtitut⁹ male fidei.ꝺ.l.certũ.putarẽ tñ q ſi hũit iuſtã cãz litigãdi q ñ teneatᵉ niſi ī q̃tũ fact⁹ ſit locupletioz ¶ vℓ ꝓbari ī.l.illꝺ.ff.ꝺ pti. here.ubi exp̃ſſe ꝺr̃ q ꝺuẽt⁹ ꝺe hereditate nõ tẽtᵉ ꝺe reb⁹ ꝓditis p⁹ acceptũ iudiciũ ſi hũit iuſtã cãz litigãdi ¶ ꝺ iſtis fructib⁹ eſt plena ¶ magr̃a glo.ī.l.ex ꝺiuerſo.in ꝑn

.ff.de rei vẽ. Si alti debite dicẽdũ é ꝙ si debeãt mihi res q̃ nõ fuit mea puta ꝙ fuit vẽdita l̃ ꝓmissa ꝓ ceptũ iudi^{m}.i.detestatiõné liti dẽnãt cũ re oñs accessiões.i.fructꝰ ac si illo tpe fuissz res m̃ ẽdita.ff. si cer.pe. l.cũ fũdꝰ.ß si mihi debeat res q̃ fuit mea ⁊ ad aliũ sim̃ cã ꝓuẽit pũ solui rẽ quã exti mabã me debẽ cũ nõ debeãt tẽ sil̃ cũ re debẽt oẽs accessiões.i.fructꝰ ⁊ alia q̃ ipi rei a pn̄° q̃ fuit data euenerũt.ff.d odi.idebi. l.idebiti.i pn̄°. In oibꝰaũt sciẽdũ é ꝙ bõe fidei possessor nũꝙ tenet vlt̃ ꝙ sit factus locupletiõ.d.l.vtz.ff.de peti.here b Et nõ ꝙ q̃ solũ vsũ rei furatꝰ fuerit nõ suffiẽ si restituat rẽ ß tẽt etiã ad extiatõez usus cõcor.hoſ.⁊ vl.⁊ codẽ m̃ tẽt qs istituẽ dã na si q̃ oñs rei ꝓpt̃ ei^{9} abũiaz passus fuit xñ.q.ij.si qs de eccl̃is.de q̃ vide.ĩ.ufa.i.ſ. xvi.q icipit.vtz vſe possint.⁊.ſ.xxvi.q icidit.ß nũꝙ é vſa.⁊.ĩ.vſa.vi.ſ.pe. a Ad pdcoz itelligẽtiã sciẽdũ ꝙ it̃ eẽ qd alicui dẽt odiserat̃ alñ respcu lucri cessãtis al̃ r^{n} dãni emẽgẽtis.p cãu extiatio ñ dz deduci ĩ ifinitũ.ß ubi res pncipal̃ é certa extiatio itereſſe nõ dz excedẽ duplũ rei pncipal̃.ß ubi é icerta fit extiatio ad arbitriũ bõi iudicis adeo ꝙ i imẽsũ ñ ꝓcedat.l.vna.C.d sentẽ.q̃ ꝓ eo qd itereſt ꝓ z^{o}. cãu. dz r^{n} dãni emergẽtis si uenit itereſſe rõne omissiõis diserat̃ solũ itereſſe itrisecũ.ff.de actẽ.ẽp. l.si steril.ſ.cũ ꝓ vẽditões.vbi dr̃ ꝙ si frumẽtũ l̃ sil̃e nõ sit datũ ẽptõi suo tpe non ueit extiatio ꝙ aĩalia sẽ moztua ex eo ꝙ ñ hũit bladũ suo tpe.nã illud itereſſe extrisecũ é a re ß bñ euenìet ut det̃ maiꝰ pciuz q̃ res ualuit a tpe q̃ debuit dari ꝙ ß é int̃ esse itrisecũ qd dcernit rẽ ⁊ uenit ex ipa re extrisecũ ẋo qd nõ ex re uenit ß ꝓpt̃ rẽ ut ĩ ex° ꝓsito.pdcã aũt puto ẋa si dãnũ oc currit creditori ex simplici omissiõe debitoris ut si crediti erat icursurꝰ dãnuz ẽt si nihil sibi ꝓmisisz ga nõ hẽbat q̃ aliũde sibi ꝓuideriz secꝰ si cũ omissiõe aduẽit etiã omissio ut ꝙ creditõ al̃r sibi ꝓuidisset ut nõ mozerẽt aĩalia eiꝰ si nõ fuissz dceptus ꝓmissiõe debitõis ß.n.cãu itereſſe ueit rõe omissiõis.i.falſe ꝓmissiõis ⁊ iõ debeãt it̃ eẽ ẽt extrisecũ ut statiz patebit ꝓbtiz in foro sciẽtie ubi qs teneãt ꝓximo satisfacere oẽ dãnũ qđ eius dolo uł culpa ꝓximꝰ icurrit ut i.e.si culpa.eẽ d iuriñs ꝓptẽa ß casu saluo meliozi iudicio tẽt ẽt de mozte aĩaliũ.si ẋo rõne omissiõis dẽt itereſſe oputat̃ itereſſe ẽt itrisecũ.ff.d ac.ẽp.l.iulianꝰ ĩ pn̄°.vbi dr̃ ꝙ dãs tig^{m} uitiatuz tenebit̃ ẽt d ruina domꝰ ⁊ sic illa extiatio diserat̃ ß cãu ẽt mł̃to vlt̃ duplũ rei pncipal̃ ñ tñ ĩ ifinitũ lz.n.ueniat ruina domꝰ nõ ueniet si forte opõtuit ipz ꝓpt̃ ß ꝓ mł̃tos ãnos ł̃ usqz ĩ tps uite oducẽ do^{m} facit.ff. de ser. dcor.l.ĩ ß iudi^{m}.⁊.l.neratiꝰ.ubi corruptõ sui tẽt nõ solũ de suo. ß ẽt de oibꝰ rebus q̃s suꝰ tũc fugitiuꝰ tulit nõ de alijs quas postea succesſiue furatꝰ fuerit. b Quid si i ipa re furtiã fecit qs expẽsas.ℜ ꝫ guil ĩ foro pñie si expẽsas fecit ad dſuatõz rei ut pascẽdo equũ siue alid opõtunũ optimã meliõatõez utputa curãdo aĩal möbo sũ ł̃ nutriẽdo põcũ ⁊ ßmõi dducẽ easꝫ põt ex q̃ satisfacit al̃ itegł̃r dãnũ passo. Jd vl a In foro aũt iudiciali dẽe ipse ñ oputãt̃ ut ĩ sũ.li.ij.ti.v.q.lxxv.ubi ß nõnt̃ ad pleniozẽ aũt mẽ itelligẽtiã.vtz qs possit petẽ sũpt^{9} factos ĩ re aliena dicẽdũ é ꝙ a fec̃ noie dñi rei.a noie ꝓpo.i. tãꝗ ĩ re sua ꝑ cãu claz é ꝙ põt oputar̃.nã utił̃r gessit nego^{m} dñi.l.i.⁊.ij.ff.d negt̃.gł̃.⁊ p to^{m}. Jn tñ ꝙ si dñs tollat rẽ pus ꝙ soluit sũpt^{9} dittit furtũ.ff. de furti l.si is cui dmodasz z^{o}. cãu qñ fecit ut i re ꝓpa claz é ꝙ p uiaz petitiõis nullo m̃ põt cõputare.l. si ĩ arca ff.de cõdi.ide.ß p uiã retẽtiõis qñz sic ut ibi.vñ distiguẽduz est ꝙ si fuit male fidei possessor a pn̄° nullo m̃ põt cõputare.l. ex argẽto.ff.de cõ.fur.⁊ ĩ isti.de re.diui.ſ. ex diuerso nisi respcu fructuũ.nã ut dicit gl. i.c.q̃is.eẽ d resti.spo. frés dñr q supsunt deducti expẽsis q̃ fiunt gra fructuuz q̃rendoz colligẽdoz ⁊ cõseruãdoz tã ĩ bõe fidei possessore ꝙ ĩ male fidei ẽt pdonibꝰ.ff de peti.si a dño.ſ.fructꝰ.⁊.l.plane.i fi.⁊.C de fruc.⁊ liti expẽſ.l.i.nã nullꝰ cãus it̃ uenire põt q ß genꝰ deductiõis ipediat.ff.fa mil̃.hercis.fundꝰ q ꝑ ℞nso in fi.⁊.ff.so.ma.

fructꝰ.fructꝰ.n.itelligũt deductis neceſſa
rijs expẽſ.ff.de op.ſuo.l.fructꝰ. Si ẋo a
pn° fuit bone fidei pót ſolũ tollẽ qđ fecit
ſine leſiõe rei.ff.de rei vẽ.l.iulianꝰ ſcribit.l
ſi i area.ita tñ ꝙ ſi dñs uellz dare pcũ il
laꝛ reꝛ. l' ſi uellz tollẽ illđ i q̃ tm̃ nocerz
ꝛ ſibi ñ ꝓdeſſz nõ é ꝓmittẽdꝰ ꝙ nõ é cedẽ
dũ malicijs.ff.de rei ven.l.i fũdo.glo.tñ i
iſti.đ reꝛ diui.ꝟ.lre.dicit ꝙ q ſcripſit i pa
ginis alienis bõ fide ẽt reddito libro bẽt
actiõez ifectũ cõtra dñm paginaꝛ.ff.de rei
ven.i rẽ ꝟz glo.Jo.eo.ti ꝟ.ex diuerſo.dicit
ꝙ nõ dat ei actio ꝓ.l.ſi i area.ff.đ odi.ide.
Jſtud zm põt itelligi de ſbtilitate iuriꝓm
ât đ eqtate ꝛ i foro pñie ꝙ ñ é equũ aliꝗ
locupletari cũ alterius dãno ut i.c.locuple
tari.de reg.iuri li.vi.ꝛ ſine culpa ꝛ cã rõa
bili nõ dz qs ꝑuari laböe ſuo ut i.c.ſñ el'
pa.e.t.ꝛ ſi dñs rei nõ ſit potẽs l' ſi ꝟ pẽli
gat ſatisfiat ſibi de re ſua ar.i iſti. đ re.di
ui.ꝟ.ſi qs i aliena. Jtẽ male fidei poſſeſſor
nõ tẽt de fructib9 q ꝑcepi potuerũt ex me
liorameto qđ ipe fecit i re.ff.de rei vẽdi.l.
cetez.ſi ſi ſp fucit bõe fidei.i.qñ hũit rẽ ꝛ
qñ edificauit ſi dñs rei eſt potẽs poteſt rẽ
retinere donec ſibi ſatisfaciat de ſumptib9
ſi dominus eſt impotens poteſt ſoluz tol
lere qđ fecit ꝟz mõz ꝓdictũ.d.l.i fũdo. b
Quid ſi res rapta reddit de teriõata.ℜ ꝟz
ray.ñ liberabit raptor ut đ depõito dẽz ẽ
ſ.de poſitũ.ꝟ.vij. a Jdoc clarꝰ dr̃ i.l.i re
.ff.de odi.fur. b Quid ſi res rapta pijt
ℜ ꝟz ray.q̃cũq̃ cãu pierit raptõ tẽt ad re
ſtitutõez q fuit i mora reſtituẽdi ꝛ tẽt ꝑ
ſtaꝛ extiatõez eiꝰ ꝟz illđ tps i q̃ plꝰ valuit
ꝙ ſi nõ fuerit i mõa ut q obtulit rẽ dño
loco ꝛ tpe debito et dñs neglexit accipeꝛ
ñ tenebit de cãu.ff.đ cõ.fur.l.i re. a Jbi
h̃ clare dr̃.ꝛ nõ ẽt i.d.q.lxxv.i ſũ.li.ij.ti.v
b Et q̃ đ raptõe dca ſt.itellige ẽt đ furꝛ
q̃cũq̃. a .ſ.q̃ ad reſtõez ut i.d.q.lxxv.
b Et vt̃q ẽt pꝰ reſtõez dãni tẽt pcẽ re
miſſiõez de iuria ſalte ꝑ aliq̃ it̃ poſitaz ꝑ
ſonã ſuppoſito l' exp̃ſo noie furis ſm ꝙ q̃
litas negotij patit a .ſ.cauẽdo ſp reuela
tione peccati ꝛ ſcãdalũ.ex de pe.ꝛ re.offitij
b Quid ſi pl'es fuerũt raptões. ℜñ ſm
ray.ſi uadãt ſil' q̃i ſi ſit vnꝰ exercit9 qlibz
tẽt i ſolidũ.nã ꝛ qlibz iuuat alios et facit
eos fortiões.ad h̃ ex de homici. ſicut dig̃m
hoc dico ꝟz guil.qñ vnꝰ ſine alio nõ feciſſz
al' qlibz teneꝛ ꝑ dãno qđ itulit. ſi ẋo nõ
iuerũt ſimil' ſi qlibz ꝑ ſe fecit dãnũ qlibet
tẽt ꝑ eo qđ itulit ſil'ez caſũ.vid.ꝟ. ſi tõ.iij
.ꝟ.i. a Et i eodẽ.c.de h̃ dicẽt b Quid
ſi qs furatꝰ fuit rẽ qñ plꝰ ualuit ꝛ modo
reſtituit qñ minꝰ ualz.ℜ ꝟz al.i.iij.ñ ſatis
fecit niſi lucꝛ tpis i q̃ plꝰ ualuit apponat
a De h̃ dictũ ẽ.ꝟ.ꝟ.vi. b Qual'r reſti
tuet q ipediuit aliquẽ a ꝟſecutõe alicꝰ bñ
ficij.ℜ ꝟz tho.zª zᵉ.q.lxij. a ipediuit eũ iu
ſte ut ſi itẽdẽt honorẽ dei ul' vtilitatẽ eccᵉ
ꝑcurz ꝙ dẽt alicui digniõi ꝛ tũc i nullo
tẽt. a ipediuit iuſte vtpũ ſi itẽdebat eiꝰ
nocumẽtũ ꝓꝓ t' dãnũ odiũ l' vidictã et hꝰ
mõi.ꝛ tunc ſi ipediuit ne dẽt digno dico
añq̃ furmatũ ſit ꝙ dẽt ei tẽt qdẽ ad aliq̃
recõpẽſatõez pẽſati oditõibꝰ ꝓſonaꝛ et ne
goci. a zm arbitriũ ſapiẽtis ut i ſũ.e.t.
q.lxxvij.ubi h̃ nõnt. b Nõ tñ teneꝛ ad
eq̃le ꝙ ille nõdũ fuerat adeptꝰ et poterat
ml'tipl'r ipediri.ſi ẋo ipedit ne dẽt poſtq̃
iã determiatũ ẽ ꝙ dẽt ꝓcurãs idebite re
uocari tẽt ad reſtõez eq̃l' ꝟz ſuã facultatẽ.
Et idẽ iudm de eo q ipedit aliquẽ a cõſe
curõe cꝰcũq̃ muneris qđ honeſte ſcẽper.
cõcoz.pc. a Cõ.ẽt vl.ut i.d.q.lxxvij. b
Qual'r ſatisfaciet ꝓ his q̃ reſtitui nõ pñt
ut mutilaꝰ mẽbri ſtupꝛ et ſil'ia.ℜ ꝟz vl.i
his i qbꝰ dãnũ neq̃ i ſe neq̃ i equaleri re
ſtitui pót ſatisfiet ꝑ recõpẽſatõz facieda ar
bitrio bõi uri. Jdẽ tho.zª zᵉ.q.lxij.ꝛ i.4°.
vi.xv. a Cõ.ẽt pc.ut i ſũ.e.t.q.lxxx. b
Qual'r reſtituat q ſemia alicꝰ agri effodit
l' q dãnificauit alñ eo ꝙ ſuo tpe ñ ſoluit
ℜ ꝟz vl.p̃dicti ñ teneꝛ ad reſtituẽdũ tõl'r
dãnũ ꝙ dum̃ ẽ q̃l'r fructꝰ agri ꝓfeciſſet ul'
an mercator dãnũ l' lucꝛ i mercatõe hũiſ
ſet ſi reſtituet tm̃ q̃tũ fructꝰ agri i illo du°
vẽdi potuiſſet l' q̃m̃ mercatõ i illo dubio
lucꝛ ſuũ vẽdidiſſz.Cõ tho.ij̃ª ij̃ᵉ.q.lxij.
a Jdẽ i ſũ.e.t.q.lxxxi. b Utr̃ qs tene
at reſtituẽ qcquid illicite acquiſiuit.ℜ ſm
tho.ij̃ª ij̃ᵉ.q.lxij.circa illicitã acquiſitõez et

per sedem apostolicã ordinẽ ut in.v.e cũ singula. b Et recipiẽtes sunt negligibiles ipso iur̃.extra de p̃ben.cum singula .ff. fi.li.vi. Utr̃ religiosi succedãt i bonũ parentum ⁊ b⁹ modi.R.sic imo plus q̃ parentes non possunt eos exheredare q̃ cis dũ layci fuerant in casu ingratitudis incidisset.C.de epis ⁊ cle.deo nobis.xix.q.iij .c.fi. Religiosis p̃cipit̃ i v̀tute obie sub intermiatione maledictõis eterne ne i sermonibus suis prelatis detrahãt uel retrahant aliquos ab eccl'ia suã frequentia ul' indulgentias idiscretas p̃tient ⁊ ne retrahãt testatores a restitutõib⁹ debitis aut legatis matricib⁹ eccl'ijs faciendis nec legata nec debita aut male ablata incerta sibi uel sui ordinis fratrib⁹ uel cõuentib⁹ in alio⁹ p̃iudiciũ fieri uel erogari p̃curẽt nec absoluãt q̃q̃ in casib⁹ reseruatis pape uel epõ ⁊ plura b⁹ modi ut in cle. religiosi de priuile. a Ibi enim ponuntur aliqua etiã de quib⁹ dictũ est supra absolutio.i .ff.ij.v̀.z⁹ est de religiosis.⁊ additur q̃ ipi religiosi nõ p̃sumant psonas ecclesiasticas p̃tim coram iudicibus delegatis a papa suam contra eos iustitiã p̃sequentes ueraĩ indebite aut ad loca plura ⁊ p̃tim m'ltũ remota conuenire.Si q̃ aut̃ aliqd deuotiõ ibi attẽptare p̃sumpserint p̃ duos mẽses sibiaceant pẽnis que fm eo⁹ regulã ul' statuta p̃ graui⁹ culpis eis ꝺsueuerũt iponi sup quibus absq̃ manifesta necessitate cũ eis nõ ualeat dispensari.ceterũ p̃lati eorũ nihil de his q occasiõe p̃missor⁹ excessuũ ad eos quoquo modo puenerint ecclesijs aut psonis ecclesiasticis dãnificatis ul' satisfactionẽ plenariã exhibuerint.j.mensẽ postq̃ sup hoc fuerint requisiti suspẽsiõẽ usq̃ ad satisfactionẽ debitam eo ipso incurrunt nõ obstantib⁹ statutis aut p̃uilegijs cuiuscũq̃ tenoris existãt. b Religiosi mendicantes si recipiant loca noua l' antiq̃ dimittãt sunt excõicati ut.s. excõicatio.i. .ff.iij.v̀.decim⁹. a Et ibi de hoc plenius in additiõe. b Similiter etiam sunt excõicati religiosi qui ꝺbicũq̃ temerarie dimittunt hĩtuz uel accedũt ad studia sine licentia ut.s.excõicatio p̃mo.ff.iij.v̀.xiij.

Utrum cũ religiosis possit dispensari i uoto ꝺtinentie.R⁹ ꝑz tho.z.ª z.ᵉ.q.lxxxviij uotum continentie non est essential'r ãnexum ordini sacro sed ex statuto ecclesie.vñ p̃ ecclesiam uidet̃ q̃ possit dispensari sed debitum continentie est essentiale statui religionis p̃ quam homo abrenũtiat seculo totaliter dei seruitio mancipatus q̃ nõ põt simul stare cum matrimonio in quo incũbit necessitas p̃curande uxoris ⁊ plis ⁊ familie ⁊ rer̃ que ad hoc requirũt̃.vñ dicit apl'us p̃mo Cor.vij. Qui est cum uxore solicitus est que sunt mundi quõ placeat uxori ⁊ diuisus est.vñ nomen monachi p̃ oppositum ad diuisionẽ p̃dictã ab unitate sumitur. a Dicit̃ enim a monos qꝺ est unum quasi unicus et solitari⁹.xvi.q.i. si cupis. b Et ideo in uoto solẽnizato per professionẽ religionis non põt per eccl'iam dispensari ⁊ rõnem assignat decretalis quia castitas est ãnexa regule monachali. extra ꝺ sta.mo.cũ ad monasteriũ in fi. a Con. al. sed Inno. ⁊ Hosti.⁊ m'lti alij dicũt q̃ ꝓpter reputabilem cãm bñ posset papa dispẽsare.s ⁊ ipse Tho. i scripto dicit q̃ illi probabiliuꝰ dicunt qui asserunt q̃ si cõis utilitas totius ecclesie uel uniuꝰ regni ul' ꝓuintie exposceret posset papa in uoto cõtinentie et religionis dispensare q̃tũcũq̃ esset solẽnizatum ut in sũ.con.li.i.ti.viij.q lxij. b Utrum religiosus fact⁹ epus absoluat̃ a uoto pauptatis ⁊ obie. R⁹ fm Tho.ubi.s.sicut non absoluit̃ a uoto cõtinentie ita nec a uoto pauptatis q̃ nihil debet habere tanq̃ ꝓpriũ sed sicut dispẽsator omniũ bonor̃ ecclesie.simil'r nõ absoluit̃ a uoto obie sed per accidens nõ tenet̃ obedire si superior̃ non hẽat sicut ⁊ abbas monasterij qui tamen non est a uoto obie absolutus. Utrũ religiosus fact⁹ eps teneat̃ ad obseruãtias regulares.R⁹ ꝑz tho z.ª z.ᵉ.q.clxxv.si qua sunt in regularib⁹ obseruantijs que non impediunt pontificale officiũ sed magis ualeant ad pfectiõis

illiſ qui turpit acquirũt aliquid. nũquid
pñt ſibi illud ĩ aliquo caſu rtinere. ⁊ ſ̃dit
R⁹. vbi trãſlatũ é oñtũ ĩ accipiẽtẽ ⁊ nõ cõ-
petit repetitio illi e⁹ fuit res illa diſtigui
põt q ĩ illis que ſũt ꝓhibita q mala q̃dã
ſũt q̃ ñ puniũt a iure eili ĩ foꝛ iudicij niſi
pena ifamie ut hiſtriõat⁹ ⁊ exercitiũ eoꝝ
qui pugnãt ĩ arena uel duello uel ope me
retricũ ſolutaꝝ. Et in talib⁹ turpit acq-
ſita res rtineri põt ad uſũ acquirẽtis. q̃dã
ſũt que puniũt a iure ꝑ coꝛporalẽ pnã l
ꝑ extõſionẽ turpiũ lucroꝝ ⁊ talit acqſita
retineri nõ oñt ad uſũ acquirẽtis niſi ei cõ
cedat a pñiario ſuo tã ꝑ alij pauꝑ. ſi oñt
ĩ pios uſus erogari niſi foꝛte rſtituta ſint
ĩã illis a quib⁹ ſũt habita uel niſi qui hz
reſtituere uelit eis a quib⁹ hũit ad q̃s tñ
nõ tẽt. ⁊ reſtõ h⁹mõi ĩ foꝛo pñiali iudicã-
da é ꝑ ꝓte ſatiſfactõnis. ⁊ iõ ibi late patet
officiũ pñiarij ⁊ ibi foꝛte põt diſpẽſar ſic
⁊ ĩ limitãdo tꝑe pñie. ⁊ meſurã ieiuniorũ
in illis aũt q̃ ſũt mala q ꝓhibita ſicut ſũt
tõneamẽta negociatio clerici lucꝝ aduoca
tõis l mediciẽ ĩ caſib⁹ nõ ceſſio emẽ bla-
dũ uel uinũ ut poſtea carius vẽdat facere
ſerta d̃ floꝛib⁹ ad uẽdẽdũ quoꝝ uſus é fre
quẽti⁹ ad laſciuiã ⁊ ſiʒia ⁊ his cãis acqſita
retineri nõ poſſũt. ⁊ ſ̃dit hz aũt hec diſti-
ctio videat ꝓbabiliſ q eũ pene reſtrigẽde
ſũt ⁊ q nimis emũgit elicit ſanguinẽ. ☧i⁹
credo q hz ĩ p̃dictis caſib⁹ bonũ ſit ⁊ ſalu-
bre q penitẽs ĩducat ĩ foꝛo pñiali ad ero-
gãdũ ĩ pios uſus talit acqſita. ñ é tñ ꝺpel
lẽdus niſi uelit nec iudicãd⁹ nõ eẽ ĩ ſtatu
ſaluãdoꝝ ſi nõ uelit h⁹mõi pñiaz accipere
niſi ĩ caſib⁹ a iure exp̃ſſis ut ĩ ſymonia d̃ q̃
exp̃ſſũ é q pecũia ſymoniaca eſt rſtituẽda
ecc̃e l q̃ d̃ hz agit ĩ e⁹ igñominia ẽ accepta hz
et hoc poſſz ĩtelligi q̃ recepta é de bonis
eiuſdẽ ecc̃e l q̃ de hoc agit ĩ foꝛo cãz. ſil r
q̃ q̃s aliqd recipit ut faciat dãnũ l iniuriã
ul calũniã alij. q tũc ñ ille q dedit repetit
ſi ille cõtra quẽ datũ ẽ. ff. de calũ. l. gñaliter
ꝯ. illud q̃d tñ ĩtelligz q̃ agit ĩ foꝛ iudicij
quã ſeueritatẽ ñ opz obꝺuari ĩ foꝛo pñiali
gl. tñ cadẽ ĩ ti. de rapto. ꝯ. xij. circa pdagia
ſup ☧bo tẽt ei ĩ fi. ait q tuti⁹ é dicere q
pecũia ex pacto ſymõiaco accepta retineri ñ
poſſit ét ĩ foꝛo pñiali licz ſecus ſit ſi abſq
pacto fuerit accepta. ar. a cõtrario ſẽſu. ext
de ſymo. mãdato hec ille. Ex hac glo. ⁊ ex
ſupdictis põt colligi q acqſituz ex turpi
cã quiſ iudicialit tenet reſtituere niſi illa
cã nõ fuerit ſimplr ꝓhibita ſi ſolũ a lege ĩ
famia notata. Jn foꝛo aũt pñiali q̃ reſtõ
nõ é faciẽda certe plone de ꝺilio eſt q oĩa
illicite acqſita erogẽt ĩ pios uſus d̃ neceſſi
tate ãt ñ é niſi iudicialr ꝺdẽnatio facta fue
rit uel niſi ĩ q̃tũ confeſſori uideat. nam ĩ
foꝛo pñiali qs reſtituere ꝓmo nõ tenet
niſi ĩ q̃tũ ip̃z dãnificauerit ſeu dãnificat⁹
fuerit ut ſepe poſtẽſũ eſt Et nõ glo. xij. q
ij. fraternitatiſ. deo aũt ſatiſfacẽ dẽt q turpi
cã ꝑz arbitriũ cõfeſſoris. xxvi. q. vij. turpia
⁊ q ſapiẽ. xi° dicit q que peccat qs q hec ⁊
toꝛquet inuens q qs dẽt puniri ĩ illo in
quo deligt iõ cũ ĩ receptione ob turpẽ cãz
fuerit deus offenſus cui⁹ occaſiõe deuẽtuz
eſt ad peccatum conueniẽs eſt q ſacerdos
in q̃tũ ꝑm deũ poteſt facere iniũgat peni-
tenti q̃d omne acceptũ ex turpi cã eroget
in pios uſus ⁊ ſic ſatiſfaciat deo ĩ quo offẽ
dit niſi penitẽs conſtitut⁹ fuerit ĩ magna
neceſſitate ⁊ penitens debet ſe ꝓparare ad
reſtituẽdũ et faciendũ q̃d confeſſori ꝑm
deum uiſũ fuerit q ad hoc obligat. extra
de pr. ⁊ re. omis. Jtem etiã in foꝛo pñiali
qs tenet reſtituere q̃ ius hoc ſpãlit exp̃-
mit ut in vſura uel ſymonia ⁊ ſimilib⁹ ut
ĩ ludis aleaꝝ taxillorꝝ ⁊ ſimliũ ꝓhibito-
ruz ut. ſ̃. ludus alee. ꝯ. iij. vſq ad finẽ. Jtẽ
ꝑm Jnno. in. c q plerique. extra de imu. ecc.
in glo. ſua vbi ypocrita autẽ. Jpocrita q ſ̃
foꝛma boni xp̃iani cum non ſit accepit ele
moſinas tenet ad reſtitutionẽ. ⁊ ſ̃biungit
q foꝛte non tenet reſtituere illi qui dedit
q conſecutus eſt mercedem ſuaz puto q
hoc ſit nõbile dictum. ⁊ q licet nõ fiat re-
ſtitutio illi qui dedit tamen ſi datuz eſt l
acceptũ aliqua ſpãli cauſa ⁊ exp̃ſſa puta ĩ
calicem uel altare uel in ſ̃buentõez alicui⁹
hoſpitalis uel q̃cũq aliud in illam cãm
debeat fieri reſtitutio q nil tam equũ eſt
q̃ q res trãſferant ꝑm uolũtatẽ dñi ip̃ꝝ

nō est diuturna deliberatio hūdi.vñ Hie
ronym⁹ in ep'la ad paulinū.festina q̄so te
⁊ hærenti in salo nauicule funez magis p̄
cide q̄p solue.3° aūt pōt cōsiderari modus
ītrādi religionē ⁊ quā rligionē aliquis ī
gredi debeat ⁊ de talib⁹ pōt hēri cōsiliuz
cū his qui nō ipediāt. Utr̄z aūt impubes
possit ingredi religionē hēs.ē.nouiti⁹.ꝑ.i.
⁊.ij. Utrū aliqs debeat īducē alios ad
religiōis ingressū.R⁹ ꝑm tho.2ª 2.ᵉ.q.vlti.
inducētes alios ad religionē nō soluz non
peccāt sz ⁊ magnū p̄miū merēt.dr eiz Ja.
vlti.Qui conuerti fecerit peccatorē ab errore
uie sue liberabit aīaz suā a morte ⁊ operit
mltitudinē peccatoz.⁊ Danie'.xij.Qui
ad iusticiā eruditūt mltos erūt q̄si stelle ī
ꝑpetuas ciuitates posset tñ dtīgē circa h⁹
mōi inductionez triplex īordiatio.p̄mo si
qs violent' alīū ad religionē cogēt qđ .p.
habet'.xx.q.iij.pñs.2.° si qs symoniace a^m
ad religionē trahat muneribꝰ datis i.q.ij
q̄p pio. nec tñ ad h⁹ ptinet si aliquis alicui
paupi necessaria mīstret ī sec'o nutriēs eū
ad religionē l' si sine pacto aliq̄ munusc'a
tribuit ad familiaritatē captādā.3° si men
dacijs eū allicīat īminet enī sic īducto pcu
luz ne cū se deceptū inuenerit retrocedat et
sic fiāt nouissima hoīs illi⁹ pcīora priorib⁹
Matth.xij. Utrū adult⁹ ingressus reli
gionē possit ad sec'm redire.R.q̄diu ē no
uiti⁹ ī ꝓbatiōe posit⁹ redire pōt libere .ꝑ.
ānū p̄ter q̄p ī trib⁹ casib⁹.p̄m⁹ est si scient
accipit hītū qui dari ꝓfitētib⁹ cōsuevit.
qđ hz locū ī illis religiōib⁹ ī quib⁹ hit⁹
est distinct⁹ ab hītu ꝓfessoz q̄ p talē su
sceptionē ītelligit' tacite ꝓfessus. a Et
idē qñ hītus nouitiozū est īdistict⁹ ⁊ illū
gestauerit p ānū itegz ut i.c.i.de regula.
li.vi. b 2° si fecerit ꝓfessionē.3° si euident'
apparz q̄p talis absolute voluerit uitā mu
tare qđ tñ nō p̄sumit' nisi clara ꝓbatione
ul' cōperētib⁹ mdicijs oñdat'. a Et hoc
casu cū qs voluerit uitā absolute mutare
assumēdo hītū etiā nouitij videt' tacite ꝓ
fessus religiōi ī gñe.ext' de regula cōsulti.
⁊ ideo si postea coīlbat mrīmoniū nō valz
ꝑm Hos.⁊ Inno.ibidē ubi etiā cū Inno.
transit do.an.de bu.in dicto.c.cōsulti.et h⁹
videt' doctoz cōis sīa nisi forte ingrediēs
ad unā ⁊ ad nullā aliā rligionē se obligar'
intēderet.nā hoc casu si ex aliqua rōnabili
cā nō possit intenta religiōe ꝑsistere nulli
obligat' ⁊ matrīo^m dtrahē pōt ꝓut nō do.
pe.de anelozano ī.c.cōstitutiōez.de regula.
li.vi.Qñ aūt qs p̄sumat' vitā uoluisse ab
solute mutare uel seculo renūtiare dictuz
est.ē.nouiti⁹.ꝑ.iiij.ī additiōe.Et ī eodē.ꝑ.
clari⁹ tāgit' id qđ ī hoc.ꝑ.ponit'. b Sz ī
p̄dictis casib⁹ distīgue q̄ si aliqđ p̄dictoz
triū fecerit ī aliq̄ rligiōe mēdicātiū ñ erit
ꝓpt' hoc illi ordini alligat⁹ si gñal'r alicui
ordini.extra.de regula.nō solū li.vi.ī alijs
ẋo ordinib⁹ vide ut.ē.nouitius.ꝑ.v.circa
me^m. Utrū ꝑuꝰ igredi possit ul' recipi
ī rligionē. R⁹ ñ pōt īgredi n^c oz rcipi siue
sciat' q̄p sit ꝑuus siue si ē ꝑsona īcognita et
nesciat' utrū sit seru⁹ l' liber.et si īgressus
fuēit ⁊.j.triēniū petit' a dño suo oz reddi
cū oīb⁹ que attulit fide tñ accepta de īpu
nitate ipsi⁹p⁹ triēniū ẋo repeti nō potest
nisi essz tā lōge q̄p inueniri nō possz.xvij.q.
ij.si qs īcognit⁹.⁊ erit dictū tēp⁹a tpe scie
dñi.ar.ī.d.c.si qs īcognit⁹. a Aug.autē
dic a tpe īgressus ſ laur'.Jo.⁊ alij plerīq
doctores dñt a tpe scie ut in sū.con.li.i.ti.
viij.q.lxiij.vbi nōnt' etiā oīa que ī hoc.ꝑ.
hñt' ꝑm Ray.⁊ glo. ubi etiā idē dicit de
obligatis ad rōdinia rei publice b Et h⁹
ītellige ẋa esse in oī gñe ꝑuoz. etiā si sint
coloni originarij siue ascripticij de quibus
hēt'.ꝑ.ꝑuꝰ.i.ꝑ.iiij Quid si seru⁹ ingress⁹
ī mōasteriū recipit' ad ꝓfessionē añ dictū
terminū.R⁹ ꝑm Ray.Credo q̄p oz remanē
in ordie ⁊ mōasteriū oz satisfacē dño quia
fuit in culpa recipiēdo ar.vi.liij.si ꝑuꝰ. l'
dic q̄p si erat īcognit⁹ et ꝓbabat forte per
falsos testes q̄p esset liber oz restitui dño
si petat.ext' de ser. nō ordi.c.de ꝑuoz.con.
hosti. a Et idē hz eosdē ē si talis dolose
intrauit religionē sciēs se ꝑuū seꝰ si bona
fide putabat se libez ut i sū.e.ti.q.lxv.
b Quid si tal' post factā ꝓfessionē fuerit

ſoluendo accipiẽs aliqd ab eis etiã titulo oneroſo puta locatione uenditione uel ſimiliter exquo manifeſte fiunt ipotẽtiões ad ſatiſſaciẽdũ teneť reſtituere illis a qb⁹ accepte ſint uſure ſicut cõtingit in uẽdẽte eis gallinas uł alia ad guloſitatẽ ptinẽtia uel pulcra ueſtimẽta ⁊ alia ſimilia ad põpoſitatẽ uel qui ad talia locant ſibi opas uel ad radendũ uel ad poliẽdũ ⁊ gñaliter quocũq; ñ ab eiſ aliqd accipiať exq; manifeſte fiunt ipotentiores ad reſtituẽdũ licz etiam titulo oneroſo hoc fit in fraudẽ creditoꝝ ⁊ per dñs accipiẽs tenetur ad reſtituendũ ut põt ex ꝓdictis colligi. Itẽ aduertendũ q; ex predictiſ accipiẽtib⁹ ⁊ non uolentibus alienare aliqui teneť ad reſtitutionẽ ſtatim. aliqui per reſtitutionẽ i in tegrum. ſtatim teneť qui rem acceperũt cũ alienatio ipſo iure non ualuit ut ſi maritus alienet fundũ totalẽ uł in qbuſcũq; aliqd ꝓxime tactuz é maxime ſi qs accipit a minore. xxv. ãnis dono rem imobilẽ uł p vẽditionẽ ſine iuris ſolẽnitate puta ſine tutoris uel curatoris auctoritate uel ſine iudicis decerto. i. auctoritate. nã teneť ſtatiz ad reſtitutionẽ ꝟz Inno. i. c. q; pleriq;. de i mu. eec. ℞. ſi autẽ ex donatione. Idẽ poteſt dici in emptore rei eccleſiaſtice quãdo nõ interuenit debita ſolẽnitas tunc eim contractus nõ ualet de quo. ſ. alienatio. ⁊ oẽs iſti teneť ad reſtitutionẽ rei cuz fructib⁹ omnib⁹ de quo. ſ. ſ. iij. cũ additiõe q; qui contra iura mercať bonã fidẽ nõ ꝓſumit habere. extra de reg. iuris qui coñ li. vi. niſi ſit forte ꝓſona que excuſeť iuris ignorantia ut minor mulier ruſtic⁹ ⁊ miles. ff. ꝺ ꝓba. l. cũ idebito. ſ. ſi autẽ is. qui p reſtitutõez in itegꝝ teneť. aliqui quando ꝺtractus eſt ſoléniter celebꝛat⁹. ſi ex ꝓuilegio eccl'ie uel minoris res poteſt ab eiſ tolli p in itegrũ rſtitutionẽ q; allegãt ſe i aliquo leſos ⁊ hoc caſu qui rem taliter habuerunt non teneť reſtituere niſi obtẽta reſtitutione in integrũ ab eccleſia uel minore ſm Inno. in. ꝺ. c. q; pleriq;. ℞. ſi quid dices in eo. ubi dicit nõ teneri eos ad reſtitutionez niſi in contrahẽdo uſi fuerint malicia uł facta reſtitutione ut dictum eſt. Adde uel niſi interuenerit nõ ꝓua deceptio etiam ſine malicia ut. ſ. emptio ſ. ij. ℣. rõne ꝓſone ſuccedit obligatio ad reſtitutõez qñ ei aliquid ꝺat cui dari ꝓhibeť. ⁊ de hoc aliq caſus. ſ. notati ſunt ſicut de donatione inter coniuges ⁊ inter prem ⁊ filiũ ſb eius ptãte conſtitutũ. nũc alij ponendi ſunt videliz rõe etatis ⁊ officij. rõe etatis puta ſi ſoluatur debitũ pupillo ſine tutoris auctoritate et iudicis decreto tũc eniz res non efficiť pupilli nec liberatur debitõ et teneť rem illam iterum ſoluere ſi pupillus rem illam male conſũpſerit uel furto amiſerit tamẽ ſi pupillus rem illam habet uel ex illa ſit factus locupletior ⁊ petit adhuc debituz p exceptionẽ doli mali ſbmoueri poterit in inſti. p quas ꝓ. no. acq. ſ. pe. idem ꝓpter eandẽ rõnẽ putarẽ ut furioſo rõne officij iura ꝓhibẽt aliquib⁹ dari ut rectoribus et iudicib⁹ ꝺ quo. ſ. iudex. ꝓmo. ſ. iij. cũ additionib⁹ inſup qui aliqd ꝺat iudici uel aduerſario puta ꝓcuratori uel aduocato aduerſe pti amittit cãm. C. ꝺ pena iudici. q ma. iudi. l. i. ſi hoc eſt itelligẽdũ niſi euidẽť cõſtiterit quẽpiã aliqd dediſſe ne iuſticiã patiať uel ut iuſticiã conſequať tunc ẽt datum põt repetere ⁊ nulla pnã incurrit xiiij. q. v. c. nõ ſane. ⁊ ibi glo. minoribus tũ officialib⁹ qui ſunt in auxiliũ rectoꝝ ⁊ iudicũ poſſunt dona dari ⁊ ipſi etiam pñt p iuſto beneficio preſtito aliqd extõquere. ꝺ. c. non ſane. ad fi. qꝺ dicit glo. ℞ um niſi ſit eiſ certũ ſallariũ conſtitutũ q; tũc ſi aliqd vltra petierint crimine cõcuſſiõis teneť et ad pnã quadrupli. Itẽ epõ uel alťi prelato uiſitanti ſeu eoꝝ familiarib⁹ nil poteſt dari preter ꝓcurationẽ ut. ſ. uiſitatio. ſ. i. ⁊ ij. ſimiliť nec ſarracenis ſeu ifidelibus uel hereticis in diſpendium xp̃ianoꝝ ut. ſ. ſarracenus. ſ. i. ⁊ in proceſſu ãnali curie. b

Quid de illis qui ponunt ſe in manꝰ creditoꝝ ſi non intendunt reſtituere imo ſperant q; ꝓ nihilo uel de modico getabunť ał non ponerent ſe. ℞ ſm fratrẽ egidiũ in

quolibet tales quidez a peccato rapine nō sunt absoluti q̄ peccatū p̄ p̄niaz ⁊ cōfessiōz dimittit. ſ vtz ſt absoluti a debito restituendi distingue q̄ si creditor p̄p̄ria volū tate dimisit non tenet amplius restituer secus si decept⁹ uel coact⁹ uel q̄ putauit se nūq̄ aliqd posse habere de hac etiā que stione hēs.ō.ſ.iij. a Ad p̄dicta facit q̄ hñt in sū.li.ij.ti.v.q.xxv.⁊.q.lxxxvij.Et q̄d nō do.pe.de anchorano.i.c.q̄q̄.de vsu li.vi. b An qui male recipiunt a p̄sonis ecclesiasticis teneāt ad restōez.⁊ cui.vide.ō clericus.iiij.ſ fi. a Et ibi i additi. b Utz restitutio sit p̄s restitutōis.vide.j. satisfactio.ſ ix. Ad māz etiam restitutiōis facit.j.vsura.vi.p totum.

Restitutio iij°

Sez quando debitor non est solu endo. vbi scīēdū ſm ray.q̄ si simpl'r nō potest solue doleat ⁊ p̄ponat restituere q̄ cito potēit.xiij.q.vi.si res.C.d cess.bo.l.i Quid si is qui tenet restituere pluribus ñ pōt absq̄ magno detrimēto sue familie R ſz Ray.Cōsulendū est q̄ petat dilatōz ⁊ assignet eis certam p̄tem de redditibus suis.q̄ si denegēt dilationē ⁊ uelint q̄ cedāt bonis tenet absq̄ dilatiōe etiā si opō tēt ip̄m mendicare. vnde nō dico habito respectu ne egeat.nā contra hoc nō extra d vsuris.cū tu.tamen ut vl.addit sine culpa pōt accipe uite necessaria.ſ.extrema. in hac questiōe cōcor.thō.ij[a] ij[e].q.lxij. dicēs sic si nō pōt statim soluere ab instanti restōe liberat⁹ est p̄p̄ter impotentiā sicut ⁊ totaliter a restitutiōe absoluit. si oio est impotens debet tamen remissionē uel dilationē petē ab eo cui debet p se uel p interpositā p̄sonā Idē esset si quis obligaret etiam vni ⁊ d ſ satis dictū é.ō.resto.i.i pn°. b Quid cū debitōi petēti dilationē alius creditō vult dare alius non.ſ vult q̄ cedat bois. R ſm Ray.stādū est maiori p̄ti.⁊ itellige maiorē p̄tē ubi est maius ⁊ fortiꝰ debitū uñ si uni creditori pluſq̄ reliq̄ oib⁹ debeat standū est uolūtati illi⁹ de dāda dilatiōe uel petenda cessiōe.Si ẋo par est debitus standū est maiori numero creditoꝝ. si oia sint paria eligenda est clementior ſnia.ſ.q̄ dilatio det.C.de cess.bo.l.fi. a Et ibi addit nulla dr̄ia iter ipothecarios ⁊ alios creditores q̄tū ad hāc electionē obſuādā Et ibi dicit de dilatiōe q̄nquēniali.⁊ hec obtinz i foro iudiciali. Quo ẋo ad p̄niale dictū est.ō.restitutio.p° in p̄ncipio i additione. b Quid si quis tenet pluribꝰ ⁊ nō potest satisfacere oib⁹ ſm quē ordiez restituet.R̄ p̄mo qdē si tenet ex furto vl rapina ⁊ res furtiua extat istam restituet q̄ nūq̄ fuit sua. a Idē est qualr cūq̄ habeat rē alienā q̄ semp dño suo restituēda est.ff.⁊.C.de rei ven.p totū. Idē etiam si habeat rem que fuit alteri⁹ ⁊ ab eo sine iusta cā abdicata est puta p metum uel alit q̄ similit illi restituenda est.ff.q̄ me.cau. .l.metū.ſ.cū aūt. b z° restituet omnib⁹ creditoribꝰ hñtib⁹ pignora uel ipothecas p̄uſq̄ hñtib⁹ actiōes p̄sonales.C.qui.po. in pig.ha.l.eos.z°. restituet alijs q̄bus dz quocūq̄ mō. a Et hoc ſm ordinē de q̄ i duob⁹.ſ se. b Sed quo ordie restituet hñtib⁹ pigꝛa uel ipothecas.R° siue hēant pignus spāle.siue omnia bona obligata ut in instrīs solz dici dz eis restitui hoc ordie q̄ qui p̄or est tpe potior est in iure.C.qui po.i pig.l.ſi decreto.⁊.l.ſi fūdū.⁊.l.diuers exceptit quedā p̄sone p̄uilegiate. nā mulier in dote p̄or est omnib⁹ hñtib⁹ tacitā ipothecaz etiam si hēant p̄us p̄ter q̄ filijs p̄ozis mr̄imonij agentib⁹ de dote cōtra nouercas.C.qui.po.in pig.l.assiduis. Itē p̄fert creditoribꝰ de quoꝝ pecunia ipse res empte uel refecte sunt. nō aūt p̄fert mutuantib⁹ ad malicia ⁊ fisco.C.q̄ po.i pig. in auē.quo iure. a Et ibi pz q̄ mutuat ad malicia est qñ ex pecunia mutuata malicia empta est ⁊ hoc i scriptis ꝓbato quo ad hāc māz. Itē ibi de fisco nil dicit ſ de eo dicit in l.q̄uis.C.de p̄uile.fis. b Nā tales creditores oib⁹ alijs p̄ferūt a nō aūt p̄ferūt hñtib⁹ pignem ipothecā etiam tacitā.d.l.q̄uis. b Itē qui expendit in

funerando testōzem pferr̃ cuilibet habēti tacitam ipothecā.ff.de reli.l.pe.ꝛ.l.at si qs ·ſ·i.forte autem non est idem in habētib⁹ exp̄ſſā ut azo.dicit. a Hoc dicit cū ☧o forte ut patz in glo.l.pe.ff.de reli. et bene dicit forte q videt a pte contrariari dcā .l pe. que indistincte loquendo dicit ipēsa funeris semp ex hereditate deducetur que etiam omne creditum solet precedere cum bona soluenda non sint. b Et de matia pignoris.vide supra pignus. Quo ordine restituet qđ debet ex alijs cāis. a i. ex actionibus psonalibus q de realib⁹ dictum est supra.primo.ſ. b ℞ ꝑm Guil. si debet ex causa priuilegiata ut in deposito illud primo restituendum est.ff.depositi.l. si hominem. Si ☧o ex alijs causis tunc siue ex contractu siue ex maleficio uel quasi equaliter debet ita tamen q si aliqs ãpli⁹ uigilauit in petendo illi primo restituēdus est aliter ☧o soluet pro rapta ut.ff.que in frau.cre.l.pupillus. a Et ibi patz q si debitor per se nō exactus in iudicio uel ex̄tificauit alicui creditor̃ illud qđ datum est reuocat ꝛ diuidat inter creditores p rata.ꝛ nō in sum.e.ti.q.xc. b Et in hoc vltimo casu iure quidem poli ꝛ si nō iure fori excusaret ut credit debitor si pietate motus gratificaret plurimū indigenti. a Idez in dicta.q xc.ꝛ ad huius materie declarationē distinguēdū est vtrum debitor sit obligatus principaliter actōe reali ꝛ ō hoc dictum est.ſ.restō.primo.ſ.primo.in additiōe an ☧o sit obligatus principaliter actiōe psonali ꝛ tunc aut est soluēdo aut nō.primo casu debet,put tenet omnibus creditōib⁹ soluere ꝛ potest soluere non solū creditōi suo ſ etiam creditori creditoris sui q itel ligit facere meliorē conditionē eius ꝛ vtil'r gessisse negocium nisi forte suus creditor prohibuisset sibi.ff.mādati.l.si p te.vbi dr̃ q si qs gerit negotiū alteri⁹ dño,prohibēte nullā habz actionē contra dñz. fallit i cāu in quo etiaz si prohibeat̃ pōt solui creditōi creditoris.videlicet qñ scōus debitor ē debitor ex eadem cā ex qua et creditor puta vnus cōduxit domū quā ꝛ ipse locauit.nā z⁹ conductor pōt soluere primo locatori ut.l solutū.ſ.solutā.ff.de pig.ac.2° casu quādo non est soluēdo ꝛ habet plures creditōes quib⁹ oib⁹ nō pōt satisfacere tunc dz satisfacere ꝑm ordinē dictū hic ꝛ in·ſ pcedenti Sciēdū tamen q hec mā.ſ.quib⁹ creditoribus debeat prius satisfieri licz aliquaten⁹ pateat p pdicta tamen in legib⁹ longa est ꝛ magis ptinet ad forū iudiciale quo creditores inter se discrepēt an debeāt pferri q̄ ad pñiale ubi de conscientia agit debitōis cui debet restituere. nam ipse ad cōsciētiaz tuēdā nō debet alicui creditor̃ ꝓpter affectionē uel amicitiā temporalē seu carnalez in p̄iudiciū alior̃ soluere.ff.que frau.cre.l pupillus.ſ in q̄tū ipse cognoscit primo dz dare quib⁹ magis tenet ꝛ sic excusat̃ nisi crasse ꝛ supine ignorauerit.extra de cle.excōi.mi.apl'ice q cōphēdit ꝑm qualitatem psone ꝛ loci.ff.de iur.ꝛ fac.igno.l.regl'a.ſ. ꝑ iur.videlicz vtruz potuerit esse perit⁹ p se uel hēre copiam p̄itor̃. b Heres debitoris tenet eo ordine quo ipse debitor ſ quo ordine teneat̃ ad legata hēs.ſ.heredi tas ſ·vi. a Et ibi pz q iste ordo est ut prius satisfiat creditoribus defuncti. b

Restitutio iii°

Quātū ad fautores raptor̃ qđ q̄ de his qui sequūt̃ raptores uel associāt raptores ad predā.℞ ꝑm ray. Si illi qui sequūt̃ uel associāt raptores scīūt uel existimant eos rapinā facere ꝓpt eor̃ seqlam siue cōsiliū siue exhortationē ita q al's nō essent facturi qlibz eor̃ tenet in solidum si ☧o ꝓpter suā sequelā uel cōsiliū nō plus fecerūt q̄ al's essent facturi tunc tenētur tm̄ de his que inde habuerūt uel expēderūt ꝛ de dāno qđ ipsi uel aliqui ex familia ipsor̃ fecerunt directe uel occasionaliter ar. ad hāc distinctionē.extra de sen.ꝛ re.iudi. cū.i.ꝛ.a.ꝛ extra de eta.ꝛ quali.tuam. et de sen.ex.inter alia.xi.q.iij.quin multos. Idē tho.ij[a] ij[e].q.lxij. a Con.etiam vl.ꝛ hos. ꝛ addit q si credit q ēt sine suo aditōio

uel instigatione dānū fecissent ꝙ nō tātuz tenet ad id qđ ꝓbabilit credit eos plꝰ fe cisse per suam instigationez uel adiutoriū ut in sū.li.ij.ti.v.q.lxiij. b Et sic̃ sup restitutio ꝑmo.ꝯ.ix. Item multo fortiꝰ te nentur in solidum defensores et receptores ipsoꝝ similiter ⁊ mandatores uel si eoruz nomine facta est rapina ⁊ ipsi ratā hūerūt xi.q.iij.qui ꝺsētit.⁊.c.se.extra de resti.spo. cum ad sedem in fi. a Con.Ray.in pre dictis Tho.⁊ vl.ut in p̄dicta.q.lxiij. ⁊ de hac mā latius habes in.ꝯ.se. b Quot modis aliqui sunt fautores raptoꝝ ita ꝙ teneāt ad restitutionē.& ꝑm tho.ij^{a} ij^{e}.q. lxij.illi sunt q his & sib9 continēt. Jussio consiliū ꝺsensus palpo recursus. Partici pans mutus non obstans.non manifestās eosdē etiam & sus ponit Guil.quoꝝ expō ꝑm eundez Tho. al.⁊ guil.⁊ alios talis ē iussio.i.ille qui iussit qui ꝓncipaliṫ tenet ad restitutionē totius.⁊ intellige quando ex sua iussione secuta est ablatio rei uel no mine suo factam ratā hūit alꝫ nō. a Te net etiam quando & similiṫ uel ꝓbabil'r credit ex sua iussione secutam esse ablatōez ut in dicta.q.lxiij. b Consiliū hoc itez intelligēduz quando ex hoc est uel credit ꝓbabiliṫ dānū secutū tunc enim tenet ī solidū alꝫ non cōsensus.i.coopatiōis. Si eim tm̄ cooper ꝙ sine eo ñ poterat dānū fieri tenet in solidū.si autem sine eo fuisz factuz restituat ꝙtum nocuit per se uel ꝑ suos aut ꝙtū de rebus illis habuit uꝫ ex pendit. a Idē in dicta.q.lxiij.Et addit collige etiam ex hoc ꝙ si plures dānum fa ciūt simul ⁊ tamē ynus sine alio uel pl'es sine isto fecissent ꝙ tenet soluere ꝑ rata.i. ꝑ portione sua.ſ.ꝙtum cōtingit euz ꝺ dā no uniuerso si non potest distingui dānū qđ ipse intulit ab eo qđ alij ītulerunt ꝼz Ray.⁊ glo.eius.⁊ vl.⁊ Inno.⁊ hosti. Et addūt ꝙ in hoc tamē extimatio habēda est ut qui strenuior ē ⁊ qui timorē maiorē incussit hostibus in plus teneat. Item di cūt ꝙ si quis uadit cū raptoribꝰ ⁊ furibꝰ ⁊ non cooperet eis ad aliquod dānū faciēdū non uidet teneri in aliquo si nihil recipit de rebꝰ ablatis.Caueat tamen conscientie sue in hoc si paratus erat defendere si for sitan illi spoliandi res suas a ꝑdonibꝰ defē dere uoluissent ⁊ ꝓpter suam p̄sentiam et socioꝝ eius non audebant resistere spoliā tibus uel domos suas icendētibꝰ ꝙ sic nō potest liber esse a restitutione. Item dicūt Inno.⁊ hosti. ꝙ si aliqui etiam non aio ledendi uel defendendi ledentes uadāt eū alijs imo etiaz si animo pacificandi uadūt nō excusant nisi significent aduersarijs ꝙ aliṫ aduersarij timore eoruz non auderent res suas defendere.vnde idez est ac si iuua ret. b Palpo.i.adulatō laudās raptorē quasi strēnuū et qdem si ex hoc secutū est dānum insolidū tenet. a Dꝫs non tēt nisi in ꝙtuz dānificauit et idem ꝙ oppo^{m} intelligas in detractore uel uituperatore ut ī.d.q.lxiij. b Recursus.i.receptatoz.nā q recipit latrones et tuet eos uꝫ rē raptā dolose celat ita ꝙ impedit restitutio inso lidum tenet. ꝓticipans.ſ.in crimine furti uel rapine sotiando eos sicut in ꝑmo.ꝯ.di ctum est. sed ꝓticipans in re accepta illud solum tenet restituere qđ scienter emit ꝫ recipit.si autez ignorant dic ut.j.resto 4°. per totū.mutus.i.qui uidet furtū fieri et dolose tacet cum posset impedire hoc autē nō tenetur restituere nisi ex officio ad hoc teneatur.non obstans.i.qui posset obsistē ⁊ non facit ⁊ de hoc eodem modo dicēdū sicut ⁊ de muto. a .ſ.ꝙ ad restitutionez tenet quando habet ex officio sicut sūt ꝑn cipes ⁊ rectores qui ex officio tenent iusti tiam conseruare ꝙ reddit⁹ quos habent sunt ad hoc instituti ut iusticiā conseruēt in terra.vnde tenent restituere ꝑm Tho. vl.⁊ glo.ray.ut in.v.q.lxiij. b Nō ma nifestās.i.qui scit ubi res rapta uꝫ furata est ⁊ non indicat etiam cum de hoc īterro gat. a .ſ.seruato ordine euangelico seu alꝫ ꝑm formam iur. aliter non tenetur re spondere ut.s.correctio.ij.ꝯ.iij. b Idē similiter nō tenet restituere nisi ex officio ad hoc teneat sed tamen uidet teneri.ex

de furtis qui cum fure. a Hoc.c loqꝫ quo ad peccatū ut patet in dicta. q.lxiij. vbi hec omnia notant' posset etiā quis hoc casu teneri ad restitutionē quando legitīe ꝓductus in testem occultat veritatem quia tunc tenet' ex officio manifestare ⁊ ideo nō manifestando restituere tenet' ut .j. testis iij.ff.vtꝫ hō.⁊.ff. b Sed quid si vn⁹ victoꝝ satisfecerit nūquid alij liberabūt'. R̄ ꝑm Ray. Si vnus satisfecerit integrē de omni dāno ⁊ expēs ⁊ ieōmodo siue interesse omnes alij liberant' qꝫ non tenent' dānificato. naꝫ bona fides non patitur ut idem debitum bis exigatur.ff.de reg.iurl bona fides. Idez hosti.⁊ Hos. addit ultiꝰ Ray. dicens sic. Ille cui sic satisfit credo qꝫ potest et debet ꝯtū ad iudicium anime cedere actionem illi qui totum soluit non quidem ut ab vno totum exigat nisi forte a ꝑncipali sed ꝓ ptib⁹ petat a singl'is sed ꝯtuz ad forū contentiosum non tenet' cedere. nā qua fronte potest petere cessionez q ex cl'pa sua dānat'.ff.ō admi.tu.si pl'es ij°.⁊.ff.ō tute.⁊ ra.distra.l.i.ꝯ nunc tractemus.tamen ⁊ sicut Hosti.dicit siue sit facta cessio siue non alij qui nihil soluerunt tenent' ex conscientia ad releuandū illum qui in solidum satisfecit quilibz ꝓ suis ꝓtib⁹ tenet'.nā soluēs utilit' gessit eoꝝ negociū. vnde tenet' habere ratuz et ei satisfacere.ar.ff.de neg.gest.l.cuz pecuniā.⁊.l.pō ponius i fi.⁊.l.soluendo Hos.quoqꝫ ij^a ij^e .q.lxij.quasi declarās dicit qꝫ si ille q fuit ꝑncipalis utputa ꝑpiēs soluit oēs illi liberati sunt qui fuerunt ab eo ad dānuz faciendū inducti. a Nisi illi qui aliquid habuissent de rapina ut dicet' in.ꝯ.se. b Si vero alius restituit tūc illi qui sunt ꝑncipales ⁊ illi ad quos res deuenit tenent' restituere illi qui restituit a Idem etiā in sū.li.ij.ti.v.q.lxv. b Et videt' intelligenduz qꝫ si isti tales non restituant ei ceteri tenent' ꝓ ptib⁹ suis ut prius dictum est restituere. Quid si spoliat⁹ liberalit' remittit restitutionē.R̄ ꝑm Inno.al' hos. Si dimittit ꝑncipali ut raptori uel precipienti liberatus est cōsiliator et huiusmōi quia liberatus est is qui principaliter tenebatur.⁊ qui res habuerat.sed si dimittat consiliatori non credo liberatos alios esse ad quos res puenerunt nisi expresse intelexerit eos liberare neqꝫ etiam illū qui rapinam fecit etiaz si de rapina nihil hūerit qꝫ de iure naturali ⁊ diuino conueniēs est qꝫ ſblato ꝑncipali tollat' accessoriū et non e contrario. extra de consti.translato. imo plus qꝫ et si liberalit' absolueret' ꝑncipal' non ꝓpter hoc absolutus esset consiliarius si aliquid ad eū peruenit de rapīa nisi aliꝰ pro eo satisfeciſſet ⁊ tunc iste consiliarius i casu anime. a .i. in foro conscientie ⁊ non in foro iudiciali ut in dicta.q.lxv.vbi hec nōntur. b Tenet' ei qui satisfecit ꝓ eo. a Etiam si satisfaciens fuisset ꝑncipalis i rapina non autem offenso qꝫ ei iam satisfactum est ꝑm eundem Inno.⁊ in.d.q.lxv. b Nūquid in restitutione potest ab p̄dictis omnibus exigi pena ut de rapina ⁊ ō omni furto manifesto pena quadrupli et de alio furto pena dupli.R̄ ꝑm Hos.ij^a ij^e q.lxij.b⁹mōi pene nō debent' postꝯ fuerit adiudicate in quo casu pena vnius ut ray. ponit non liberat alium.xij.q.ij.cum deuotissimā.ō hoc casu habes.ē.pena ꝑmo.ꝯ.pe. a Qui incipit vtrum qui cōmittit de hoc etiam supra pedagium.ꝯ.ij.⁊ ibi latiꝰ in additione. b

Restitutio iiij

Scilicz ꝯptum ad ementes quid de his qui scienter emerunt de rapina uel furto.R̄ ꝑm Ray.Si hoc sciebat quis aut ꝓbabilit' credebat ⁊ emit cupiditate acqrendi sibi.s.ut haberet uel venderet alteri sicut uellet indistincte tenet' ad restitutōz neqꝫ liberat' alienando alteri uel si res pereat morte uel quocūqꝫ casu uel si ei auferat' et ratio est qꝫ ipse furtum cōmisit rez alienam inuito dño cōtractādo.ff.de furti. .l.i.fur autem semper est in mora.ut.ff. de con.fur.l.si pro fure.ꝯ conditio.⁊.l.pe. vi neqꝫ pcium qđ dederit potest repetere ab

illo cuius res est. a Facit.l.in ciuilez.C de furtis. b Et tenet restituere omnez utilitatē ut ꝫ.restitutio ꝓmo ꝫ.v.Et si restituit rez deteriorez q̄ ad ipsum peruenit nō liberatur.et si in aliquo tpe medio res fuit meliō etiam forte postq̄ vēdidit alīt tēt ad extiationē pluriū.ff.ō cō.fur.l.i.re furtiua.ff.de fur.l.qui iuēta.ff.cōmodati.l. si ut certo.ꝫ.fi it̄dū.C.ō rei vē.l.certū.Et idē itelligo de .2°. 7 3°.et vlti. ēptore male fidei.ff.de mino.Sed ubi a p̄dictis cōcor. Hosti.et vl.et addit vl.q̄ si res restituit suffricit q̄ sit a deo bona sicut erat quando oblata fuit.si autem rem nō habz facienda est estimatio ꝑm temp9 in quo pl9 ualuit ut i sū.e.ti.q.lxix.qō pōt intelligi x̄ō nisi medio tpe res plus ualuerit 7 illo tpe interfuerit oñi rē sibi tradītā fuisse q̄ forte vēdidisset uel usus fuissz ex cuius carētia oportuit eum aliam emere.nā tunc tenet ad omne interesse oñi ꝑm eūdem vl.7 i.d. q.lxix.7 ideo nō liberaret dando rem ei9 dem bonitatis qualis erat tēpore quo abstulit b Quid q̄n qs emit bona fide.s. cū uolūtate restituendi.& ꝑm ray.si emit quasi utiliter gerens negociū illius cui fu erat ablata res quā ipse uidebat pire pōt a spoliato petere id qō dedit ꝓ ipa re 7 qd quid expēdit ad cōseruationē eius nisi cū re illa aliqd lucratus fuisset q̄ tunc discō putaret usz ad q̄titatē expēsaꝝ.et bene dicendo qđ sibi adest ex illa re tenet restituē ut pēsionē 7 mēcedē 7 fruct9 7 sil'ia 7 qđ sibi adest potest repetere 7 rō ē q̄ vtilit gessit nego expoliati. a Hoc x̄ō q̄n negociū vtiliter gestum est puta q̄ x̄i similiter expoliatus rez nō erat rehabiturus 7 redempta est puo precio al's esset cā lo mōi repetitiōis 7 oñr effectus.extra de appella.cū cessante. b Et hoc potest esse si res sine culpa sua pereat uel amittat sed licet in iudicio anime credat tali emptori in iudicio tamen contentioso nō crederet ei nisi publice ꝓtestaret ar°.ff. de neg.ges. .l.nēseni9.C.de fur.l.ij.extra ut eccl'astica bene.c.unico.Et si talis emptor postquaz fecit diligenter inquirī nō potuit inuenire cui9 esset res illa quicqd res ista ualz ult id qō isti emptori debet vendum est pro anima illius cuius res fuit 7 sic liberatus erit. a Et dicit Ray.consulo q̄ hoc publice fiat ut euitet omnis suspicio ut i sū e.ti.q.lxxij.ubi hec nōnt. b Quia i hoc etiam utiliter gessit negociū illius ar°.xij q.ij.quatuor circa finē. Satis concor.hos. vl.7 Guil. a Tamen si talis ēptor pauper esset hoc casu quando non inuenit dominus rei sibi res reliqui posset a prelato sicut alij paupi ꝑm vl. 7 Hosti.ut i dicta q.lxxij. b Quid quando quis habebat conscientiam q̄ res quam emit uenderet iuste 7 nunc cōpit rem fuisse uitiosam scz ex furto uel rapina.& ꝙ Ray.si tenere credebat uel ignorabat ignorantia crassa 7 supina uel ex negligentia nihil super hoc cogitabat tenet ad restitutionē. a .s.sicut male fidei possessor quia lata culpa eqpat dolo.extra de consti.ut animaꝝ.li.vi. b Si x̄o emit bona fide tunc etiaz postquā comperit rem uitiosam fuisse poterit expē sas retinere quas existēs in bona fide fecit circa rem conseruandam uel meliorādam 7 non tenet de fructibus tempore bone fidei perceptis.extra ō in inte.resti.regsuit extra de re.ecc.nō alie.ad nostraz.ff.de acq. re.do.bone fidei tenet tamen de fructibus illis qui non essent adhuc consumpti sed extarent exquo incēpit habere malam fidē Con.hosti.7 vl.7 guil. a De his sūptibus 7 fructibus dictū est.ꝫ. restitutio.i.ꝫ. iij.7 v. b Itē ꝙ Ray.7 hosti.si durāte bona fide res pīt non tenet q̄ non erat i mora similiter si alienauit q̄ ñ dolo desīt possidere 7 p̄ciū ex re furtiua redactū non est furtiuū.ff.de fur.qui vas.ꝫ fi. extra de alie.iudi.mu.cā facta.c.i. a Idem i sū.e. ti.q.lxxiij.ad fi.tamen restituet p̄ciū quo possessor factus est locupletior si dominus rem cōsequi non pōt q̄ p̄ciū succedit loco rei.ff.de pti.here.si 7 rem. b Sz nūqd ille q emit bona fide.s.credens rem nō esse furtiuaz si postea inueniat rem esse aliēā

poteſt petere a dño ꝑcuz. R̄ certe nō. C. d̄ fur. l. in ciuilem. ſ. agat contra venditorē d̄ euictione. a Et ſi per plures emptores ſucceſſiue res tranſierit vnus aget contra alium. ff. de mino. l. ſ. vbi. b

Reſtitutio v°

Quo ad edentes ⁊ recipiētes de rapina ubi ſciēdū ſz Ray. q̄ qui recipiūt dono precise tenēt ad reſtōez intellige ſm hoſti. niſi ꝺſūpſiſſēt añq̄ itelligerēt fuiſſe de rapina. C. de rei ven. l. certū. a Hoc enim caſu non tenetur niſi in q̄tum facti fuiſſent locupletiōes. ff. de pcti. hære. l. vtz. b Quid de vxore ⁊ familia que ſcienter comedit ⁊ bibit ⁊ induit de talib⁹. R̄ ſm Ray. tenēt de oibus que ſic cōſumūt niſi in caſu ſi cum agunt cām ſpoliatoꝝ mouēdo ⁊ inducēdo ipz raptorē ad reſtitutōez faciendā tunc enim nō tenēt. nā qui alt⁹ negociū gerit utilit etiā ignorantis ⁊ abſentis licite recipit expēſas ſiue ſecuta fuerit utilitas ſiue non. ff. de neg. geſ. l. ij. ⁊ l. pōponi⁹. ⁊ l. ſ. an vlt° ⁊ hoc itellige pro eo tpe quo circa taliū correctiōz laborauerūt nō q̄ vxor et familia poſſit uiuē toto āno de rapti reb⁹ ꝑ una āmonitiōe uel duab⁹ ſi q̄diu ꝺtinue iſtat oportunis horis. ſatis cō. hoſti. vl. ⁊ guil. a Satis pōt cōſ̄bēdi p iura ⁊ doctōes q̄ talib⁹ reb⁹ nec familie nec cuiq̄ alteri liz uti niſi in caſu extreme neceſſitatis ut i ſū. li. ij. ti. v. q. lxviij. l' niſi in q̄tum ⁊ ſimilit q̄s gererz utilit negoꝝ eoꝝ quoꝝ ſunt res ⁊ nō al'r. ff. de neg. geſ. l. ſ. an vltro ideo ſupdicta pdicatio nō excuſarz q̄n ⁊ſimil'r non ꝓdeſſet ipſis dñis reꝝ. b Ñ viuet uxor ⁊ familia raptorū. R̄ ſm ray. Si ibi ſunt aliqua de iuſto pcio pōt de illis cōſumere ⁊ expēdere ſi ñ ſūt alia aliūde ſibi victū querat uel ab amicis aut cōſanguineis uel opando uel ēt elemoſinā q̄rēdo. ⁊ idē dico ſi etiā aliq̄ ſt̄ ibi de iuſto ſ uel ita ſunt mixta q̄ nō p̄nt diſcerni uel ſi p̄nt marit⁹ nō ꝑmittit. a De iſtis reb⁹ ꝑmixtis vl. dicit q̄ nō ſolū vxor biſ licite poſſit uti ſ etiā q̄cūq̄ alius cui vir aliqd de ſuo darz niſi ꝓ hoc fierz ñ ſoluēdo. Et idē glo. ray. dū tamē i mente hēat viuē de licite acq̄ſitis ut i. ꝺ. q. lxviij Sz niſi neceſſitas cogat dictū ray. tutius videt q̄ i dubio tutior ps eſt eligēda. ext d̄ hoīci. pcti. b Q̄ ſi nullo de pdēcis modis victū iuenire pōt reſtat triplex auxi^m p^m ſi pōt hēre de dote uł ſpōſalicio. ſ. donatiōe ei facta ꝓpt nuptias iñ uiuat. z^m ut de nūtiet talib⁹ q̄ p̄nt ꝓdeſſe uł etiā ſi ꝓbari pōt denūtiet epō ut ꝺpellat eū paſcē vxore. z de iuſto. ij. q. i. ſi peccauerit. xxij. q. v. ſ vir ext de iurī. iurī. quēadmodū. ⁊ ext d̄ pig ex lris. ⁊ ext d̄ dona. ꝓpt nup. ꝓ vīas. 3^m aut xiliū ē ut ſi eſſz i arto poſita tūc i nēcitate poſſz ēt de rapīa viuē q̄ neceſſitas ñ hz legez de cō. di. i. ſiē ⁊ di. v. diſcipl'os. a Et ibi ꝑz q̄d itelligit d̄ neceſſitate extrema. ſ q̄n aliūde ñ pōt honeſte hēre vñ uiuat ut ꝑz ēt ex nōtis i. ꝺ. q. lxviij. ubi ēt ſ oīa ponūt. b Quicqd aūt ſic expendit doleat nīo ⁊ ꝓponat q̄ citius poterit reſtituere ⁊ utat̄ pti⁹. ſ. ad ſolā neceſſitatē poſſit etiam uiuere ipſa ⁊ glibet aliuſ qui raptor darz de pcio rex raptaꝝ quas vēdidiſſet quia pciū rei furtiue nō eſt furtiuū ut. ſ. reſtō iij. ſ. pe. hoc dico ſi maritus al' eſt ſoluēdo ſec⁹ ſi non eſt ſoluēdo aut ꝓ hoc fieret non ſoluēdo. a Uel poſt modū efficiat̄ non ſoluēdo ut poteſt colligi ex dictis. ſ. reſtō ꝓmo. ſ. xiij. in additiōe. x. item nullus. b Ultrz fratres pdicatores q̄ uadūt ad raptōes ut eos īducāt ad pñiaz ⁊ reſtitutōz poſſint comedere de rapina. R̄ ſm ray. ſiue inducant eos in pdicatiōe gñali ſiue i p̄ſuaſiōe ſpāli excuſant̄ maxīe ſi apud alios nō poſſint cōmode iuenire. ext de ſen. excō. cū uolūtate ⁊ hoc itellige cū moderamīe ⁊ ſi ſit ſpes de illoꝝ correctiōe. Itē ſi ꝓpt eoꝝ expēſas raptoribꝫ nō ſ̄btrahat̄ facultas reſtituēdi nec in toto nec in pte ar. iij. q. vi. āteriox. ſ. illud. Con. hoſti. a Idez videt̄ etiā ſi raptores efficiāt aliquātulū ipotētes q̄n ⁊ſimilit ꝑ ipſaſ admonitōes utilit gerit negociū dñoꝝ rex. ꝺ. c. cū uolūtate. ⁊ facit. ſ. ſ. i. b

Restitutio vi

.s.incertoꝝ ⁊ hꝰmodi.si expliati ignorantur ℓ non iueniũt tũc ſm Ray. diſtribuũt in pias cauſas in loco uℓ ſalte ī dyoceſi vbi rapina facta ē de conſilio illius epi ℓ ſalte capellani ar.di.lxxxvij.diuine. ⁊ di.lxxxviij.eps.⁊ xij.q.ij. ꝯceſſo.⁊.c. qua tuor.vi.q.iij.c.fi.eẽ de cap.c.i.⁊ ſcias ħ ſm guiℓ.ꝙ ñ oportet ꝙ reſtõ fiat ī dicto loco niſi ſi cõmode fieri poſſet alꝫ ſufficit alibi fieri.Con.Hoſt.Tho.ẽo z^a z^e.q.lxij.dicit ſic.Si ille cui debet fieri reſtõ ſit oĩo ignotus debet homo reſtituere ſm ꝙ poteſt.ſ. dãdo elemoſinas pro ſalute ipſiꝰ ſiue ſit mortuus ſiue uiuus premiſſa tñ diligenti inquiſitione de pſona eius.⁊ ſi mortuꝰ ſit dẽt reſtitui hꝫedi qui ꝯputãt quaſi vna pſona cũ ipſo. Si uero ſit multũ diſtans dẽt ſibi tranſmitti qđ ei debet. ⁊ precipue ſi ſit res magni valoris⁊ poſſit commode tranſmitti. alioquĩ dẽt in aliquo loco tuto deponi ut pro eo ꝺſeruet ⁊ ſic dño ſignifi tare.ħ tho.Addit guil.ꝙ hic pẽſande ſũt circũſtantie ⁊ ꝙ tam modica poſſit eſſe ꝙ titas ⁊ tam largus⁊ tam diues ille cui de bꝫet reſtitui ꝙ nõ oporteret ei mitti. a Pro predictoꝝ meliori ītelligẽtia duo vi denda ſunt. pmũ cui faciẽda ē reſtõ qñ nõ iuenit pncipalis cui debet. z^m vbi dẽt fieri ſiue iueniat ſiue nõ. Ad pmũ dicẽdũ ꝙ dẽt premitti diligẽs inquiſitio ut dicit Tho.⁊ ſi nõ põt iueniri dẽt ei hꝫedibꝰ ſi põt iueniri. Q̃ ſi nec hꝫedes diligẽter inquiſiti iueniũt eroget in paupes. eẽ de vſur.cũ tu. ⁊ inter paupes preeligẽdi ſũt paupiores. inter equaliter paupes iuſtiores nam ⁊ ſi omnibꝰ debet mia iuſto ampliꝰ ut dicit Ambro. in li.de offi.⁊ lxxxvi.di. nõ ſatis.⁊ xvi.q.i.c.fi.dicit Hiereny.ꝙ in paupibꝰ nõ tam pauptas ꝙm religio attendenda eſt qui aũt dicant magis pauperes hẽtur.C.de epi.⁊ cle.ſi quis ad declarãdã alꝫ ad declinandã.ff.fi.vbi loquẽdo quibꝰ dẽt hꝫeditas qñ paupes indiſtincte ſunt ſcripti hꝫedes dr quis pauperior eſt illis hꝫibus qui inopia tenti ⁊ in zenone repoſiti.i.hoſpitale a zenos qđ ē pegrinũ quia ibi recipiũt paupes ⁊ peregrini ſequi ⁊ ſuis corporibꝰ laborãtes neceſſariũ victum ſibi nõ pñt afferre ⁊.ĵ. Si aũt ampliores in ciuitate zenones uℓ ꝓthocbia ſunt.pro thocbiũ idem ē qđ zenon a prothos qđ ē pmũ.i.venerabilis locus. ſequi ne ĩcerta uideat pecunia datio tũc ei ꝓthocbio ℓ zenoni qui paupior eſſe dignoſcit eaſdem res ℓ pecunias aſſignari ħ valet diſcutiendo reuerẽdiſſimo loco antiſtite ℓ ſub eo ꝺſtitutis clericis.ſi aũt nullꝰ ſit zenon tũc ſm de captiuis ſanctionẽ p tpe iconomus ſacro ſancte eccleſie uℓ eps hereditate acci piat ⁊ ſine falcidie rõne paupibꝰ qui in ciuitate ſunt uel penitus mẽdicantes ℓ alia ſuſtentatõe egẽtes hꝫ pecunie diſtribuãt ⁊.ĵ. In omnibꝰ aũt hꝰmõi caſibꝰ celeſtes ĩracũdias ſacro ſancta rex adminiſtratores expectent ſi qualecũq lucra ex hꝰmõi gubernatõnibꝰ ſibi acquiſierit ℓ ſi ħ omitti ab alio ꝺſenſerit ⁊ nõ grauiſſima pena ⁊ intermiatione qđ ꝑperã factũ ē ſtudeat corrigere. Quo ad z^m ſciendũ ꝙ glo.in.c. cũ tu.eẽ de vſur. ſup ẋ. ſupſtitibꝰ.dicit ꝙ vſurarius dẽt remittere rem ei a quo accepit ſumptibꝰ illiꝰ cui mittit ⁊ ſi ſumptus excedit ualorẽ rei dẽt dari paupibꝰ. ⁊ ſi ignorat vbi ſit ille cui dẽt reſtituere non tenet in querendo vagari.ff.de op.liber.l. quod uiſi.in fi.hoſti.ut ⁊ ibi refert do.an. de bu. dicit ꝙ ĩmo debet rẽ mittẽ ſuis ſũptibꝰ cũ ſit male fidei poſſeſſor. Aliqui tñ tꝫologi dicunt deberi ꝺſiderari circũſtãtias rei ⁊ qualitatis pſone cui dẽt fieri reſtõ ⁊ itineris ꝓpter ſumptꝰ. nam dicũt ꝙ res poſſet eſſe tam modica ⁊ pſona cui debet fieri reſtõ ita diues ꝙ nõ eẽt neceſſe ipſam mittere ad eũ ſi poſſet tribui paupibus.ħ ſi res ē magni valoris ⁊ non poſſet cõmode mitti deponat ī loco tuto ⁊ denũciet dño ſi põt ut ⁊ preactũ ē. ſi ad hꝫ intelligentiã puto latiꝰ ⁊ clariꝰ dicendũ Aut ſit pſona.ſ.creditores aĩ nõ. ſi ſcitur clax eſto ꝙ dẽt reſtitui in loco ī quo iter

partes fuerit ꝺuentū ꝙ nil eſt tam ꝺgruū hūane fidei ꝙ ꝺuēta ſeruare.ff.ꝺe pact.l.i. Si uero ſup ꝫ nihil ē ꝺuentū tūc ſi res ē r̄mota a loco ex ꝺefectu ꝺebitoris puta ip ſam tūlferēdo claꝝ ē ꝙ tenet eam ſuis ſū ptibꝫ mittere ad creditorē.ff.ad exꝫ.l. ꝫ ſi hereditas.ſ.quo aūt loco.qui.ſ. ē clauis ꝫ mē. ibi enī ꝺicit ꝙ ſi quis petit rem quā ꝫz aliꝰ exhiberi.i.pñtari ī iudicio ut uide atur an ſit ſua ł ꝓpter aliā cauſam ꝙ ꝺēt ipſam exhibere in loco in quo petit ſum ptibꝫ petētis niſi ꝺata opa reꝰ tr̄ſtulerit a loco tūc enī ꝺēt eam reus ſuis ſumptibꝫ in loco exhibere ubi petit. Ex q̄ bñ colli git qꝺ ꝺictū ē videt ꝙ ꝺēt ꝺebitor remit tere ſuis ſūptibus qñ res fuerit ſuo facto remota a loco ⁊ ita ītelligat ꝺictū hoſti. ſ. recitatū uerū tñ ſi ꝫ nō poſſet tute facē ꝓpter periculū itineris ⁊ tēpoꝝ bñ interi excuſat ingītū ꝺurat ꝑiculū ⁊ non ultra. ex ꝺe ꝺo.⁊ ꝺtu.cum ꝺilecti.ibi ꝺr̄ ꝙ iuſſus uenire ad ꝓpm excuſat ꝺū ipedit ⁊ nō alꝫ. Et ita pōt ītelligī qꝺ ꝺicūt ſ.theologi ꝙ aūt ꝺicūt ꝺe ꝺepoſito ē ꝺſiliū ñ neceſſitas ꝙ nullo iure ꝫ cauet. Si vero non ē peri culū ī mittēdo ſi ꝺebitor ē ꝺifficile ꝓpter pauꝑtatē ł ꝓpter magnos ſumptus ꝑ hoc non ꝺr̄ excuſari ꝙ ꝺifficultas ꝺiſſolutōis obligatōis nō liberat ꝺebitorē.l.ꝺtinuꝰ.ſ. illud.ff.ꝺe ẋbo.ob. ⁊ ꝺamnū qꝺ quis ſua culpa ſentit ꝺēt ſibi nō alijs īputari.ex ꝺe reg.iuri. ꝺamnū.li.vi.⁊.ff.ꝺe reg.iuri.l.qꝺ quis. ⁊ iuſtius patit culpoſus ꝙ inocens niſi forte ꝺebitor eēt ita paup ⁊ creditor ita ꝺiues ꝙ merito cauſe elemoſine ꝺebēt ei remittē ut pōt colligi ex ꝺictis ſ.reſtō ꝑ.ī pn.ī addi.⁊ ꝝ ꝫ pōt eē ītelligi qꝺ ſ. ꝺicūt theologi videlz ꝙ ꝺēt haberi reſpe ctus ad qualitatē ꝓſonaꝝ alꝫ nō videret curādū ꝙ res mittēda eēt modici valoris nam ꝺamnū paſſo etiā minimū ꝺamnū re ſtaurādū ē.ff.ꝺe ꝺam.infect.l. ſi ꝓprietariꝰ nec ob.qꝺ ꝺr̄ in.l.ſcio.ff.ꝺe mi. videlicz ꝙ lex non curat ꝺe mīmis ꝙ ibi loquit qñ uenit ꝑ ius ſpāle reſtōnis in integꝝ ꝺtra ius cōe vł qñ ꝑ illa mīma ꝓeiuꝺicaretur maioribꝫ eiuſdem ꝓſone non tñ putarē ꝙ res ita ſcrupuloſe ſit accipienda ut ꝺebeat expendi ualde exceꝺēs ꝓetiū ꝙ r̄mittēda re ualde parua.ff. ꝺe execu.tut.l.ꝫ hec.vbi ꝺr̄. Sz hec nimiū ſcrupuloſa ſunt nec ad mittēda nunꝙ ei ſcrupuloſitates ſunt ma gne admittēde ut ibi ꝺr̄ adeo ꝙ nec larga nec ſcrupuloſa īterpretatio ꝺēat ꝙ nō ꝺe bet creditor uelle magnū ꝺebitoris ꝺiſpē ꝺium pro ꝙa ſua vtilitate.ut ꝺictū eſt ſ. reſtō ꝑ in pn.in addi.⁊ ꝝ ꝫ pōt intelligi qꝺ ſ.ꝺicunt theologi ꝺebere ꝺſiderari q̄ti tatē rei ⁊ ꝺiſtantiā itineris ſemꝑ tñ puto ꝙ licet ꝺiſtribuere alienū pauꝑibus ſi ap pareat ꝺñs ꝺgruo loco ⁊ tpe ꝺēat ipſi re ſtitui ⁊ ꝫ qñ ꝺebitor nō aꝺhibuit ꝺebitā ꝺiligentiā ad inueniendū ꝺominū rei ſeu creditorē alꝫ nō ꝙ bona fides nō patit ut ſemel eractū iteꝝ exigat.ex ꝺe re.iuri.bōa fides.li.vi.⁊ ſine culpa regulariter nō ē qſ puniēdus.ut ī.c. ſine culpa. ꝺe re.iuri.li.vi Ideo ꝺtra quoſꝺā qui rapta erogauerūt ex culpa pauperibꝫ ꝺeb. ex ꝺe homi. ſicut ꝺignū.ſ.eos. non enī aliena cū ipſa potuiſ ſent eis quoꝝ fuerūt reſtituere ꝺebuerūt pauperibꝫ erogare. ꝫ ſi in tr̄ſlatione rei re ſtituēde nō iteruenīat culpa ꝺebitoris tē a non iteruenit factū creditoris aut ſic. ꝑ caſu ſi res ꝺcernit ꝺmoditatem creditoris puta ꝺepoſuit quis apud aliquē res ſuas ꝫ caſu nō tenet ꝺebitor illas remittē niſi ſumptibꝫ creditoris.ff. ꝺepo.l. ſi in aſia. ꝫ ſi res ꝺcernit ꝺmoditatē ꝺebitoris. puta ꝙ res ē ſibi ꝺmodata ꝺebz ſuis ſumptibꝫ remittere. ut qui ſentit ꝺmodū ſentiat et onus ut nō.glo.in ꝺicta.l.ſi in aſia. Sz ſi res ꝺcernit ꝺmoditatē vtriuſq ut in loca tione puto ꝙ ſūptibꝫ vtriuſq ꝺēt remit ti ꝙ quod obtinet ꝺe toto quo ad totum idem ꝺe parte quo ad partē.ff.ꝺe rei uen. l.que ꝺe tota.⁊ ſi interuenit factū credito ris ꝙ forte ſe tr̄ſtulit ad aliū locū ꝺr̄ ꝙ r̄s ꝺebeat mitti ſumptibꝫ ipſiꝰ creditoris.ar l.ꝙ ibi.ſ.fi.ff.ꝺe op.liber.vbi ꝺr̄ ꝙ libertꝰ qui ē in prouicia tenet ire Romā ad pre ſtādas opas patrono.ſi ibi morat ut bonꝰ

paterfamil'. nō aūt si ceperit vagari p mū
dum ⁊ interi dū vadit romā dies oparū
peunt patrono ⁊ sic vī qp sumptu suo por
tenē sibi ope ⁊ in istis sumptibꝫ nō opu
tanē sumptus cibariorꝫ apportantibꝫ sed
alij nisi forte apportās si nō impediretē in
portando lucraretē sibi sumptus ut ꝓbatē
in dicto ℔ quo aūt. ⁊ in. l. ß si hereditas. ff.
ad exh. ⁊ hec locū hūt qñ debitor fuit bo
nefidei possessor. qui qñ tenetē remittere re
videtē qp debeat facere sumptus saltē usqꝫ
ad locū vbi prius habitabat creditor quia
in eo nō grauatē ß exinde nō ꝓpter causam
prorie dictā. Si ꝯo sit malefidei possessor
tūc ⁊ ipse tenetē rem vsqꝫ ad locū vñ hūit
reportare. exinde vero si itereſt creditoris
potius apportasse illas simul cū alijs reb⁹
usqꝫ ad locū ad qué tūstulit domiciliū te
netē debitor ad illud itereſſe exquo eū dā
nificauit in illo ⁊ ideo forte tm erit iterée
qp oportebit ipsum rem remittere sumpti
bus suis l' portare. ß si creditoris nō iteré
non tenetē vlteri9 portare ꝑ ad locū vñ ré
accepit nisi sūptibꝫ creditoris ut pretactū
é. Si vero creditor nō solū receſſit a loco
ß etiā diuersimode cepit vagari tūc nō te
netē sibi rem remittē d. l. qp nisi ℔ ff. ⁊ ꝑm
predicta pōt intelligi glo. Ver. dicétis qp
usurari9 dēt mittere rem sumptibꝫ credi
toris ⁊ qp nō tenetē creditoré uagādo iqui
rere sed si nesciē persona cui debet fieri re
stitutio. aliqui tlxologi dicūt rem debere
distribui paupibꝫ i loco vbi damnū datū
é l' saltē i dyocesi de auctoritate epi illius
l' saltē capellani ut ⁊ pretactū é. ß certe au
ctoritas capellani nō sufficit ut nō. do. In.
de bu. in. c. cū tu. eē de usur. ⁊ auctoritas
epi non é necessaria ut. ℔. ℔. se. Qd vero re
stitutio fieri dēat in tali loco ubi damnū
datū é nullo iure vī probari ß simpliciter
dicūt iura qp fiat erogatio in paupes d. c.
cū tu. ⁊ eē de homi. sicut dignū cū sil'ibus
non ob. c. i. eē de rap. q. ibi ꝓsona cui debe
bat fieri restō sciebatē ⁊ instabat apd epm
al's eps non fuisset motus ad excōicandū
ex officio suo nisi ad petitionē ptis eē. de
elect. inotuit. ad fi. ⁊ ff. de dam. infect. l. ñij
℔. hoc aūt. vnde nō mirꝫ si restō sit in loco
vbi é damnū datū cum ibi sit ꝑncipalis
cui restō fieri dēt ut ℔. dictū é bñ aūt eēt
de cōsilio qp in loco eodē fieret tum qp vī e
quū qp respublica hēat cōmoditatē ex bois
ꝓsonarꝫ suarꝫ tum qp nō nunqꝫ in talibus
locis forsitā fieret distributio illis ꝓsonis
a quibꝫ res accepte sunt ⁊ ita tenet do. an.
de bu. in d. c. cum tu. b Sed nunqd é de
necessitate salutis qp talis restō fiat aucto
ritate superioris ℟ hec questio disputata fu
it ꝑ do. guido. de baisio. archi. bono. doctoré
decretorꝫ. ⁊ nō ꝑ eundē xiiij. q. i. c. i. ⁊ dicit
sic Ray. dicit qp si nō inueniūtē sic spoliati l'
etiā ignorātur tūc de cōsilio ⁊ auctoritate
ecclesie siue superioris pnārij distribuātur
in pias causas ꝛc. ut in precedēti ℔. hēs. sed
Hosti dicit qp restō male ablatorꝫ é vn9 d
casibꝫ ptinētibꝫ ad epm ut pz ꝑm eūd eē
de iude. cū sit. C. de epi. ⁊ cle. nulli. C. cōia
de suc. in auē. ad oēs. ad idē eē de testa. tua
℔. i. in auē. de eccle. titu. si aūt. coll'. ix. ⁊ sa
tis late ista prosequitē. eē de usur. cū tu. ⁊
in predicta decre. cum sit deinde. ⁊ in sum.
sua. de pnīa ℔. vlt. circa fi. ⁊ facit ad ß xij. q.
ij. precipimus. Tu dic hāc sniam esse verā
in ß casu ⁊ in alijs qñ nullus deputat9 é
qui hoc exequatē xij. q. ij. de laycis. in fi. et
nō. eē de ☧. sig. cum tibi. in glo. que incipit
nō intelligas. nam ibi certa ꝓsona a testa
tore deputata est illa dēt exequi ut in pre
dicto. c. de laycis. ⁊ C. de epis. ⁊ cle. nulli. ⁊
eē de testa. tua. ⁊ c. iohānes. ⁊ in auē. de ec.
titu. ℔. si quis. imo credo qp ipse raptor bo
na incerta que debent paupibus dari pōt
dare sine licētia epi l' alteri9 iudicis eccle
siastici ut satis colligitē. eē de usur. cum tu
℔. i. ☧. l' de his. ⁊ hoc etiā inuitē clare eē. de
homi. sicut dignū. ℔. eos. in glo. q non nec
ob. eē. de iude. cum sit. nam illa decre. logtē
non de xp̄iano ß de iudeo. cui9 auctoritas
é dispēsatio merito suspecta hētē ab eccl'ia
quo ad paupes xp̄ianos ⁊ ideo iuste dicit
ꝑm ꝓuidentiā dyocesani ꝛc. que suspitio
cessat in fideli xp̄iano. ⁊ sic non dubito qp

epꝰ nō hz inde se intromittere de talibus nisi in defectū. Ité Rndet do. Simon de fauilla capellanꝰ do. ppe ⁊ auditor domini pretuen. tho. etiā nihil dicit de auctorita te epi ut pz in precedēti ℣. a qđ hic dr̄ satis vex vr̄ cū iura que dicūt hāc distri butionē debere fieri pauperib⁹ sicut est di ctū. c. cum tu. ⁊ ex de homi. sicut dignū. et sil'ia nullā faciūt mentionē de auctoritate epi ⁊ ad. c. cum sit. satis bene Rnsum vr̄ nō ob. etiā alia in otrariū all'ata qꝫ in ipsis nō dr̄ qꝫ requirat auctoritas epi ſ qꝫ epi de bet procurare qꝫ fiant hꝰ modi distributiō nes in pias causas nō tñ qꝫ nō possint sine eoꝝ auctoritate fieri imo in aliquib⁹ iuri bus expresse dr̄ qꝫ eps tūc se interponet cū nullus ē executor l' si ē qđ oz ñ adimplet ut in preall'. l. nulli. ⁊ in ℣. sinaū t. pro redē ptione captiuoꝝ. ⁊ in .c. tua. ex de testa. ¶ Posset tñ circa predicta dici qꝫ si distribu tio ē bñ facta pauperib⁹ qꝫ tūc nō vicietur qꝫ defuerit auctoritas epi ſ si facta aliter ⁊ interuenit dolus l' lata culpa puta dedit suis ꝯsanguineis l' amicis qui nihil l' parū indigebāt l' etiā sciēter ⁊ dolose elegit nō eligendos qꝫ tunc eps pōt se intromittere ut itex fiat legitīe. nam ad eius officiū spe ctat ꝓut dictū ē nec dr̄ factū qđ aliter fa ctū ē qꝫ debuit. ex de re. iurī. qui ex timore ⁊ dictū ē de lata culpa vl' dolo qꝫ ꝑm Jn. in. c. sicut dignū. ex de homi. Alia culpa in foro pnīali non artat ad restōnem. ſ de hꝫ latius dicet in se. c. Item puto qꝫ si quis male distribuēt nō excusaret qꝫ iteruenie tur auctoritas epi. nam eps nō hz se intro mittere negotio huic nisi qꝫ bene fiat. ſ. di stributio ut dictū ē. ideo ambo celestes in currerent iracūdias. C. de epis. ⁊ cle. si qs ad declinandū. ad fi. b

Restitutio vii

vt mā hec melius intelligentie memorieqꝫ imprimatur aliqua ordinarie summarieqꝫ videnda sunt videlicz qui te neant ad restōnem z⁽ᵐ⁾ ꝙtum teneant re stituē. 3⁽ᵐ⁾ cui. 4⁽ᵐ⁾ qñ. 5⁽ᵐ⁾ vbi. 6⁽ᵐ⁾ quibꝰ mōis tollit restituēdi obligatio. Ad primū dicendū qꝫ ad restōnem aliqui obligant rōe illicite acquisitionis. ⁊ ista illicita acq sitio aliqñ ē respectu cause. aliqñ respectu pſone que nō pōt dare seu non pōt recipe preserti cū hꝫ ctingit in fraudē creditoris ⁊ de his dictū ē s. restō p. ℣. xiij. ī additōe Aliqui obligant ad restōnem rōne dam nificatōis. ista aūt damnificatio aliqñ ot git p omissionē. aliqñ p omissionē. per cō missionē uero tollendo deuastando seu im pediendo. tollendo aūt plerūqꝫ otra oēm uolūtatē dñi rex. plerūqꝫ otra liberā volū tatē. si otra oēm uolūtatē ītendū clā ⁊ hꝫ ē furtū. de quo dictū ē s. furtū. ītendū palā ⁊ hꝫ ē rapina de quo s. raptor p. ⁊ ista rapi na aliqñ ē manifesta sicut pz in egressoribꝰ itinex. Aliqñ coopta sub uelamine belli iusti. cum sit iiustū de quo s. bellū i. ij. ⁊ iij. vl' pretextu iuste snīe cum sit iiusta de quo s. iudex p. ℣. iiij. presertim sub colore represaliax de quibꝰ s. repsalie. l' collecta rum seu taliax de quibꝰ s. dominus. ⁊ j. talia. Aut sub colore pedagiorū siue uc/ tigaliū de quo s. pedagiū. Interdū vero aliquis accipit rem alteriꝰ ñ otra oēm vo luntatē ei⁹ ſ otra liberā uoluntatē ⁊ hoc p vim opulsiuā l' quasi. uis opulsiua ē cū quis p metū cogit aliquid dare tunc enī accipiēs cogit restituere. ut. ff. quod me. cau. p to. ſ nūquid oīs metus causet hanc restōnem vr̄ qꝫ nō qꝫ vani timoris nulla ē excusatio. ff. de re. iurī. vani. facit etiā. ff. qđ me cau. l. metū. vbi dr̄ non debere attendi metū vani hoīs ſ qui merito in hoīe ostā tissimo cadat Jn otrariū facit quia etiā si nullus iteruenīat metus ſ solū ob timorē reuerentie aliquid det otra volūtatē dan tis dat repetitio. l. i. ℣. que onerāde. ad fi. ff. quax re. actio nō dat. ℊ multomagis qñ iteruenit metus qualiscūqꝫ qꝫ metꝰ magl otrariat voluntati dantis ⁊ demſat maio rem turpitudinē ⁊ delictū ī accipiēte vñ qñcunqꝫ non adest oīo libera volūtas dñi rex seu creditoris rem accipiens seu debi tum nō soluēs semꝫ remanet obligatus

ad reſtõnem ut ꝛ ꝓz ꝫ.reſtõ.i.ℊ.pe.cũ addi tione. Ad ↄtrariũ põt dici ꝙ aut ↄditio metuentis nõ fit deterioꝛ ꝛ ſi nõ adeſt iu ſtus metus ei nõ ſubuenit. eꝛ de his que vi.c. pe'r. vbi dr̃ de religioſis quibuſdã q iurauerũt tñſire ad altioꝛẽ religionẽ nõ ꝓ iuſtũ metũ licet aliquãtulũ circũuẽti fue runt quibꝫ nõ ſubuenit ꝙ eoꝝ ↄditio nõ fit deterioꝛ.ꝛ hanc rõnẽ ſentit ibi glo. Si aũt metuẽtis ↄditio fieret deterioꝛ tunc ſi haberet reſpectus ad preſumptionẽ et ſic verꝫ é ꝙ ei nõ ſubuenit.nam cũ nemo pre ſumat facile iactare ſuũ.ff. de proba.l.cũ de indebito. preſumit ꝙ qñ nõ iteruenit iuſtus metꝰ potiꝰ ſponte ḡ coacte dederit ꝛ iſto caſu loquũt iura que requirũt me tum qui caderet in ↄſtantẽ. ſi uero loqua mur de volũtatis virtute aꝫ ẋitate puta ꝙ ↄſtat de uolũtate ↄtraria dãtis tũc oĩo quocunqꝫ metu ductus fuerit recipiẽs ad reſtõnem tenet ut ſatis colligit ex predi ctis.ꝛ ſi affuerit metus qui cadet in ↄſtan tem non ſolũ tenet recipiens reſtituere ſ̃ etiã quicunqꝫ alius. ad quẽ dicta res pue nit quocũqꝫ titulo etiã oneroſo ꝙ ħ actio in rem ſcripta é ꝛ tñſit affectus.ff.qõ me. cau.l.metũ.ℊ.cum aũt.ideo in hoc caſu me tus debet iudicari ſm ↄditionẽ ꝑſone vñ aliter iudicat in muliere ꝙ in viro ut nõ glo.in.c.cũ locũ. eꝛ de ſpon.ꝛ ꝓ oñs aꝫr in hoĩne duro ꝛ forti ꝛ aꝫr in fragili ꝛ molli ut in ſum.li.iiij.ti.xi.q.iij. Quaſi ↄpulſi ua uis é qñ nullꝰ iteruenit metꝰ. ſ̃ tñ ↄtra uolũtatẽ dantis aliquid extoꝛquet puta ob reuerẽtiã ut ſi patronus petit aliquid a liberto qõ libertus ↄcedit nõ voluntate mera ſ̃ ob reuerentiã ex qua nõ audet ne gare.nam patronꝰ tũc tenet ad reſtõnem dicta.l.i.ℊ.que onerande.ad ſi.ff. quaꝫ re. actio nõ dat.vbi etiã dicit glo.idem eſſe ĩ vxoꝛe ꝛ marito ꝛ ꝙ uxoꝛ põt reuocare vẽ ditionẽ factã ob reuerentiã mariti uꝫ etiã renũciationẽ iuris ipothece. ꝛ idem dicit ĩ clerico qui renũciauit prebẽde ob reueren tiã epi ut ipſã renũciationẽ poſſit reuocare idẽ putarẽ in dño ſeu rectoꝛe ꝫ officialibꝫ ꝛ ſubditis. ꝛ idẽ in ſi'libꝫ.ꝛ ſic quocunqꝫ modo poſſumus oppꝫendere non eſſe de mera voluntate ↄcedẽtis ad nos deuenire qõ aꝫs nobis non debet iuſte tenemꝰ.ꝛ ad reſtõnem obligamur ut ſatis ex predi ctis colligi põt. Sed quid ſi quis ↄcedit de ſuo alicui ob ſolam ĩportunitatẽ pten tis ꝛ nõ ob reuerentiã ꝫ aliã cauſam.ꝛ vr̃ ꝙ in iſto caſu teneat recipiẽs ad reſtõnẽ cum nõ habeat ex mera volũtate ↄcedẽtis In ↄtrariũ facit ꝙ aliud é in ↄcedendo ñ hr̃e merã uolũtatẽ ꝛ aliud ꝙ expoſt facto efficiat volẽs qui ĩ ꝓncipio fuit nolens.ſi eut luce xi.legit de amico qui ab alio ami eo habuit panes ꝓpter ĩportunitatẽ pten di qui nõ potuit hr̃e in ꝓma petitione po teſt tñ diſtingui ꝙ ſi donans expoſtfacto efficiat mere uolũtatis donatio fit iuſta ꝙ vult cum donat qõ ſatis é ſ̃ ſi nec tpe da tionis é mere uolũtatis ſ̃ ideo dat ut tol lat a ſe inquietudinẽ ĩportune petentis re cipiens tenet ad reſtõnem. ꝛ h̃ preſumit in dubio pro quo facit.C. de pet.ho.ſbla. l.i.li.x. vbi prohibet ne petant a ꝓncipio bona damnatoꝝ que ſunt fiſco acquiſita. Et ſi aliquis obtinuerit ſibi ↄcedit nõ ua let ↄceſſio ꝙ preſumit ꝓ ĩportunitatẽ ob tenta.ad idẽ eꝛ de reſcrip.c.fi.li.vi. Fallit in paupere ĩportune petẽte ab eo qui põt ei ſubuenire ꝙ tũc non dat repetitio imo debet dans puniri de traditione. ꝛ ita lo quatur qõ ponit Luce xi. ꝛ Math. xxv. Sed quid ſi cõcedit aliquis alteri de ſuo ꝙ ſperat ſibi ſeruiri in aliquo ab eo cui cõ cedit ꝛ hanc ↄceſſionẽ eſſe licitã ſ̃ ſi acci piens intelligit ſibi ↄceſſum ex illa cauſa ꝛ poſſit ſibi ſeruire ꝛ nolit puto ꝙ tenea tur ad reſtõnem ꝙ deficit cauſa ↄceſſionis ꝛ incipit hr̃e ↄtra uolũtatẽ ↄcedentis. nõ ob.l.ſi repetẽti.C.de con.dato.ob cauſam vbi ↄditio in corde retenta non inducit re petitionẽ ꝙ aliud é de iure poli vbi iudi cat ſecretũ ↄſcie ꝛ aliud iure fori vbi re gulariter nõ iudicat de intrinſecis.eꝛ de ſy mo.c.fi. aꝫs quilibꝫ poſſit dicere cogitaui talẽ cauſã ꝛ lites fierent infinite ꝓptera

aliud iudicat de iure poli xvij.q.iij.c fi. & etiaz quo ad ius fori pōt dici ꝙ loquitur qñ ꝺditio nō apparebat secus si appareret ꝟbis uł alio modo.ff.si cer.pe.l.certū.vbi ꝺr non interesse an ꝓpꝛijs nomiꝫ res demonstret an ex circūstantijs.⁊ ideo si recipiens non deseruiret ł nō posset deseruire in eo ꝙ ꝺans supabat si a ꝓncipio sciebat ꝺditione inesse tenetur ad integrā restōne sicut si causa eēt expꝛessa ut pz ex ꝓdictis ſ si nō intellexit cōditionē inesse nisi post ꝺsumptā rem ꝺatā nō tenet nisi in ꝙtum ex ipsa factus sit locupletioꝛ.ff.de pcti.lxr. l.vt⁊.Item aduertēdū ꝙ in omni casu in quo ſ dictū é ꝺari repetitione qñ quis deꝺit rem suam pꝛeter ꝙ in casu iusti metꝰ impedit repetitio si solutio sit facta in cáz piam utputa ꝺotis.ff.de ꝺdi.indebi.l.cum is.ſ.si mulier.vbi dicit ꝙ si mulier soluit qꝺ credebat se ꝺebere ⁊ non ꝺebebat si soluit in causa ꝺotis impedit repetitio ꝓpter pietatē hoc puto intelligendū qñ dolus ñ fuit ex parte recipiētis ꝙ nō pōt quis licite retinere qꝺ dolose lucret.ff. de reg.iurł. l.nō fraudant.ſ.nemo.⁊.ff.de dolo.ꝓ totū. Item nisi eēt eadē ł maioꝛ causa pietatis apud ꝺantē tunc enī ex parte ꝺantis eēnt ꝺue rōnes.ſ. causa pietatis ⁊ ꝙ suo erroꝛe ſpoliatus é ⁊ ex parte accipiētis vna tm̄ et ꝺue cause pꝛeualet vni. in instł.de adop.ſ. ſ hodie. vbi ꝺr ꝙ ꝺatus in adoptionē nō tm̄sit in eius ptātem ſ si deꝰ auo materno sic ꝙ in eo ꝺcurrūt iura ꝺsanguīnitatis ⁊ ad optionis. Item nōndū ꝙ aliqñ nō ꝺat repetitio subtracti ł ablati ut in.l.i.in ꝑn ff.de alea.vz qū de domo ubi retinet illiciꝫ tus ludus tpe quo ludit quis aliquid ſ traxerit ł rapuit.nam dominū domus pōt etiā tūc impune uerberare. ut ibi ſ tm̄ nemī ꝺsulere ꝙ faceret ꝙ ⁊ si apud leges sit immunis nō tm̄ apud illū ꝙ Matth.v. dixit si quis dixerit fratri suo fatue ꝛc. Item ſ casu licet nō teneat restituere illi cui subtraxerit non tm̄ pōt ipse retinere cū ex turpi causa habuerit ⁊ ꝺtra oēm volūtatem domini rei ym̄ si nō restituat ei tenet saltē erogare pauperibꝫ.ex de vsur.cum tu.nisi forte ꝺicat ꝙ pōt sibi retiere auctoꝛitate legis in penā lusoꝛis. Erroꝛ etiā ꝺātis cū excludat eius libꝛā volūtatē regulariter obligat accipientē ad restōnem cum ⁊ ipe ꝺans possit repetere. Circa qꝺ distinguēꝺum é aut ꝺatū erat oīo indebitū ⁊ tunc omnis erroꝛ inducit repetitionē. ⁊ ita ꝺistincte intelligat.l.cuiꝰ ꝓ erroꝛe.ff.de reg iurł. Aut é oīo ꝺebitū ⁊ tūc nullus erroꝛ causat repetitionē.ff.de ꝺdi.īde.l.repetitio nulla.aut qꝺ ꝺat é ꝺebitū nō omī iure ſ iure ciuili tm̄ puta ꝙ ꝺebebat ꝓ stipulatōnem elisam ꝓ pactū de ñ petēdo qꝺ pactū qñ é nudū solū tollit vinculū nāle quod erat in stipulatōe ⁊ nō ciuile.ff. de pact.l. si vnꝰ.ſ.pactus.⁊ ſ casu eodē modo oīs erroꝛ inducit repetitionē dicta.l.cuiꝰ.⁊ sic accipiens tenet ad repetitionē.Aut qꝺ ꝺat é ꝺebitū iure nāli ſ non ciuili puta qñ in testamēto relinquit legatū qꝺ ꝺiminuit per.l.ſ.falcidiā.ſ.qñ facta sunt tot legata ł fidei ꝺmissa ꝙ quarta pars hēditatis apꝺ hꝛedē non remanet ⁊ hoc casu si soluens errat ī facto puta ꝙ credit bona hēditatis esse ampliora repetit Inno.tm̄ ſ casu ꝺicit recipientē nō teneri ad restōnē in foꝛo conscie.ſ de ſ dictū é ſ.restō ꝑ.ſ. xiij.in additione in ꝑn. Aut ꝺās errat in iure ut ꝙ credit se obligatū ad soluendū oīa legata. licet quarta pars hꝛeditatis apud eū nō remaneat ⁊ tunc solutū non pōt repetere. nec recipiens tenet ad restōnē.C.ad.l.fal l.erroꝛ.predicta tm̄ fallunt qñ aliquid solutum fuerit in causam pietatis ut pz ſ. pꝛ. .ſ.circa fi. Contingit etiā ꝺamnificatio nō solū tollendo de quo dictū é ſ eē ꝺeuastādo ⁊ qualitercūꝙ quis sic ꝺāmificauerit pꝛoximū ł occasionē ꝺampni ꝺederit ad restōnem tenet. ut ex de iiurł.c. si culpa.vbi ꝺr.si culpa tua ꝺatū est ꝺamnū ł iniuria irrogata ł alijs eroganti bꝫ opem forte tulisti.aut hꝛec imperitia tua seu negligentia euenerint iure super his satisfacere te opz nec ignoꝛātia te excusat si scire ꝺebuisti ex facto tuo iniuriā verisiłr posse ꝺtingere uł

iacturā ꝙ si aīalia tua nocuisse ꝓponas ni hilominus ad satisfactionē teneris nisi ea dando passis damnū velis liberare teipm qđ tamē ad liberationē nō proficit si fera aīalia l' que ꝺsueuerūt nocē fuissent ⁊ quā debueras non curasti diligentiā adhibere. Sane licet qui occasionē damni dat damnū videat' dedisse. secus tñ é de illo dicendum qui ut nō accideret de ꝺtingentibus nihil omisit. ⁊ aduertendū ꝙ licet in foro iudiciali quis teneat' ad restōnem ꝓpter dannum illatū etiā ex ei⁹ leuissima culpa ut. ff. ad. l. acquil'. l. in lege acquilia. etiā leuissima tñ in foro pniali ꝑm Jnno. in. c. si cut dignū. ℈. eos. eē de homi. ad fi. magne glo. quis nō tenet' ad restōnem nisi ex dolo ul' lata culpa ponēs exēm ut si quis ꝓpicere ignē in domū plenā stupa. ⁊ idē vī ibi tenere do. Jdem. ō bu. nisi forte ꝓcesserit ꝺdēnatio. ut s. restō iij. ℈ fi. ¶Predicta aūt damnificatio pōt ꝺtingere aut circa res a circa corpus a famā a mores. Si circa res tūc damnificās tenet' satisfacere pro rebus ⁊ in rebus oē damnū illatum. d. c. si culpa. extra de iiurī. si circa corpus. aut ꝑ uerbera seu ꝑ vulnera l' ꝑ mortē. ꝑ casu dāmificās tenet' ad oēs expensas factas in medicīnis ⁊ medicis ⁊ ad extimationē operaꝝ quibus damnificatus caruit l' ē carituras. nō aūt fiet extimatio cicatricū ⁊ deformitatis corporis ꝙ liberū corpus nō recipit extimatōnē. ff. si qua. pau. fe. di. l. ex ℔. ⁊ de his que deiect. l' effu. l. i. ⁊ l. fi. ⁊ ī. c. i. extra de iiurī. qđ ad ſraz extractū é ab exo. xxi. ibi si rixati fuerūt viri ꝛc. ℣. casu qñ homo est mortuus si é seru⁹ idē dicet' qđ de rebus aliis ꝙ fiat extiatio ꝑm valorē serui. ff. ad. l. aq. l. ij. in ꝓn. Si é liber homo ꝙ liberū corp⁹ non recipit extimationē ut dictū é taxet' pena quiquagīta aureoꝝ. ff. de his que deiect. l' effu. l. i. ⁊ ℔ nō ꝺcernit interesse ſ solum penam ut nō. glo. in dicto. c. i. de iiurī. Et loquit' eo casu qñ sine dolo homicidiū factū é nam aliter corporaliter homicida punit'. l. cornelia. de sicca. ut p3. ff. ad. l. cor. de sicca. ꝑ totū. ⁊ qñ illa taxatio quiqgīta aureoꝝ é pena nō debet' in foro ꝺscie nisi precesserit ꝺdēnatio ut s. restō iij. ℈ fi. vers tñ si aliquoꝝ ītereſt tenebit' eis homicida ad interesse multomagis ꝙ vulnerans ne al's ꝓius ꝓpetrans videat' melioris ꝺditionis ꝺtra legē fraudant' ℈ nemo. ff. de re. iurī. ⁊ ut etiam satisfiat damnificatis sicut decet. eē de iiurī. c. fi. Et qñ damnū illatū é ex omissione fiet extiatio etiā ītereſſe ex trisec. ff. de act. emp. l. iulian⁹. in ꝓn. Et sic homicida tenebit' alere filios occisi ⁊ alios subuenire quibꝫ occisus verisil'r poterat ⁊ tenebat' subuenire ⁊ subueniebat ⁊ ℔ ꝑm arbitriū boni viri ut s. restō. i. ℈. xi. ⁊ xij. Si damnificatio é circa famā multomagis eius debet fieri restō ꝙ rem sublataꝝ quia fama prepōderat rebus. ff. de reg. iurī. l. si in duabus. de quo s dctractio. ℈. iij. cū addi. Sed circa mores dicēdū ꝙ corrūpens alios vitā facto dicto l' exemplo ad restōnē magis tenet' ꝙ diffamator cum sine fama possim⁹ saluari si nō sine bona vita l' ꝺscia xij. q. i. nolo. ⁊ pluſꝙ alius quicūꝙ damnificator inq̄tum aīa incorpabiliter prepōderat omnibus tpalibus etiā corpalibus xxiij. q. iij. si habes vnde. ⁊ vi. q. vi. ex merito. dī deteriores sunt qui uitam moresq̄ bonoꝝ corrūpunt his qui ℔as aliquoꝝ prediaq̄ diripiūt. ideo tal' corrūpēs iurta posse ad bonos mores reducere tenet' quos corrupit. ⁊ si aliud non pōt saltē oret ⁊ orari faciet ⁊ alia bona que pōt agat tā pro pnia ꝙ ut sup ℔ ꝓpetret diuinā gr̄az. qñq̄ etiā tenet' ad pecuniaꝝ ītereſſe puta si seducto rie l' violēter aliquē stupranit. eē de adul. c. i. vt si ex ℔ incurrit aliqđ pecuniariū dānū l' etiā pro recōpēsatione iniurie ut sil'i de fama dicit tho. ℣ª ℣ᵉ. q. lxij. arti. ij. Sed hec recōpēsatio cum sit pena nō debet' in foro ꝺscie nisi precesserit ꝺdēnatio ut sepe ostensum é. ℣ᵒ. damnificatio irrogatur impediēdo ut cū quis iniuste impedit aliquē a ꝺsecutione alie⁹ iusti emolimēti. nā tenet' ad omne ītereſſe damnificati ut patet s restō. i. ℈. x. Et ad predicta debent attendere qui quotidie procurant ne officia

vel beneficia alijs dent᷑ l᷑ ꝓpter odiū l᷑ ut ipsi impedientes seu eoꝝ amici ea obtineāt licet qñq; sint minus idonei ꝙ ipi impediti Item impedientes iusta munera l᷑ elemosinas fieri forte vitupādo psonas l᷑ aliorū l᷑ impediētes diuinamina artificibꝫ l᷑ alijs vnde possent viuere ⁊ sibi a faciētes de quibus nullā quasi faciūt diciam ⁊ si impediēs ne quis dsequat᷑ dmodū tenet᷑ ad restōez potius tenet᷑ impediens ne quis dsequatur suū vnde xiij.q.vi. si res. Aug⁹ ait illud euidentissime dicerī eum qui pro hoīe ad hoc iteruenit ne male ablata restituat.⁊ q ad se dfugiente ꝙtum honeste pōt ad reddendū nō dpellit sociū esse fraudis⁊ ēmīs nam misericordi⁹ operā nostrā talibꝫ subtrahimus ꝙ impendam⁹. ⁊ ad hꝫ attēdāt oēs aduocati ⁊ ꝓcuratores ⁊ officiales curiales ⁊ ciues impediētes aliquos a dsecutōe iustitie q᷑ tenent᷑ ad restōnem damnū passo nō obstat predictis ꝙ nō vī dānū pati qui impedit᷑ a lucro.ff.de dam.infect.l.pro cul.q᷑ ibi loquit᷑ quo ad eum ad quē pti nebat tale lucꝝ q᷑ de suo pōt facere quicquid vult. secus quo ad tertiū ad quē nō pertinet ut satis ex predictis pōt patere. ⁊ si predicta obtinēt in tpalibꝫ fortius in spūalibꝫ inꝫtū sunt pciosiora vnde non solū impediens dmodū spūale obligat᷑ sed etiā qui nō adiuuat ad illud dsequēdū eē inimicū vnde in omel᷑.ferie.iij. dñice iij.in quadragesima loquēdo de duciāte magr ait tu uides fratrem tuū perire ⁊ negligis prior es tacendo ꝙ illo duciando qñ ḡ in nos aliquis peccat magnā curā habea⁹ nō pro nobis.glosiosum é enī iurias obliuisci.ſ obliuiscere iuriā tuā ñ vult⁹ fratris tui. Et ex his pz q᷑ impediens aliquē a seruitio dei l᷑ ingressū religionis tenetur deo cui subtraxerit aiam illam.ecclesie cui subtraxit militē preliantē potuisset forte multū profuisse ecclesie uerbo ⁊ exēplo tenet᷑ etiā impedito cui abstulit regnū celorum. nam iurta ber. in meditationibꝫ ad religionē notarī é ab iferni porta reuocari ⁊ ad portā pādisi adduci tenet᷑ ⁊ religioni cui subtraxit dmilitonē ad itēresse spūale ⁊ tpale. ⁊ ideo obligat᷑ reducere ībtractū ad eum statū vnde eū retraxit.⁊ si nō pōt tenet᷑ cum dtritione satisfacere deo ⁊ ecclesie ⁊ impedito ⁊ religioni etiā ad interēe pcuniariū ꝙtum ꝑm extimationē verisimilē dubij euentus pōt discrete estimari q᷑ profuisset religioni ꝑm dditionē psone ut in sibi pz s.resto i.ſ.xij. Est aūt sciendum q᷑ ad restōnem tenet᷑ non solū damnificans ꝓmū predictis modis.ſ.tollēdo deuastando l᷑ impediēdo p seipsum si an q dānificauerit p aliū ut si quis mandaret damnificari quo casu tenet᷑ ⁊ mandans et mandatari⁹.ff. de iiuri.l.nō solū ſ.si māda tus.imo etiā si adiplēs excedat fines mandati tenet᷑ ad oīa rōe dsequētie ut in.c.fi. eī de homi.li.vi. vbi dī q᷑ mandās aliquē verberari l᷑ prohibuerat mutilari ul᷑ occidi tenet᷑ si mutilet᷑ ul᷑ occidat᷑ ⁊ efficit᷑ irregularis q᷑ poterat cogitare illud sequi et facit ad multa.⁊ nō solū mādans si ⁊ ratificans maleficiū factū noīe sui tenet᷑ ñ tm ad restōnem si etiā ad oīa alia eī de sen.ex. cū quis. li.vi. vbi ratificans uerberationē clerici factam noīe suo excōicationē icurrit ac si mādasset. secus si nō fuisset facta noīe ratificantis q᷑ l᷑ tunc peccet ratificādo nō tm é excōicatus.ut ibi. Itē tenet᷑ quis de oī dāni dato ab alio seu alijs qō sine ipso factū nō fuisset ut s.resto ij.in pn.⁊ ſ.i. Et nō solū ad restōnem quis obligat᷑ cō mittendo ut dictū é si ⁊ dmittendo cū distinctione.q᷑ aut quis obligat᷑ solo ituitu pietatis ad aliquid faciendū. Aut aliqua spē obligationis. p casu licet quis omittē do peccat nō tm tenet᷑ ad aliquā restōnem ut si qs nō tribuat eleosinā idigēti.matħ. xxv.nam hoc casu nō obligat᷑ quis aliqua obligatione quo ad oēs quia ille cui debz fieri possit aliquid directe petere vnde l᷑ quis ex pietate teneat᷑ inꝫtum pōt defendere proximū xxiij.q.iij.nō inferenda tñ.p ista defensione pōt pretiū accipere.ff.quod me.cau.l.metū.ſ.si licet.quod nō eēt si ad hoc apud hoies efficaciter obligaret᷑.nam

accipiens pretiū ut faciat id ad quod obligat puta ut restituat rem sibi ꝺmodatā l aliquid aliud ad restōnez dicti pretij tenet ꝙ turpiter accepit.ff. de ꝺdi.ob tur. cau.l.fi. Quo ad 2m casum sciendū ꝙ triplex é spēs obligationis videlz nālis tātū ⁊ ciuilis tm ⁊ nālis ⁊ ciuilis sil. Nālis é que ex ipsa nā cōis é omnib hoīb puta ꝙ quis obliget ex promissione. nā nil tā ꝺgruit hūane fidei ꝙ ꝺuēta seruare.ff. de pact.l.i.in pn. Ciuilis é que nō a nā ſ ab hoīb ad moralē vitā iuenta é. puta ut quis obliget post biēnū ex cyrographo a se facto licet nihil acceperit. Nālis ⁊ cilis qñ in vno actu vtreq; ꝺcurrūt ut in stipulatione. nā ibi é nālis que ꝺsistit in ꝺsensu partiū ⁊ ꝺuentione inest ⁊ ciuilis respectu solēnitatis a ciuili iure introducte.⁊ de hiſ obligationib ⁊ uiribus eaꝝ bēt in insti. de obli.⁊ ibi in pn. ꝑ glo. Aut ḡ quis é obligatus nāli tm. a ciuili tm.a utroq;. Si naturali tm quis obligatōne tenet ex omissione tenet ⁊ debet illud dare seu facere ad quod obligat sicut é qđ debet seruo ſm Inno.in.c. plericq;. eē de imu.eccle. vbi multa de hac mā ponit hoc enī casu nō pōt hīe seruus quo ad se nisi nālem q; qđ attinet ad ius ciuile seruꝰ ꝙ nihilo reputat.ff.de reg.iurl.l. qđ attinet. Itē dēt ħ dñs seruo puta ꝙ promisit sibi.nam si dominꝰ nō promisisset l al's debuisset nō deberet seruo ſ ipsi dño cum oīa acquisita ꝑ seruū acquirāt ipsi domino in insti.ꝑ qual pſ.nobis acqui.ſ.i. Et ex ħ dicto Inno. pōt colligi ꝙ quo ad foꝝ pnīale potius attendim9 nālem equitatē ḡ iuris humani seu ciuilis subtilitatem⁊ ideo qñ quis nudis uerbis promittit aliquid dare uł facere lz de iure ciuili nō obliget.ff.de pact. l.iuris gentiū.ſ.sed nulla.⁊.C.ea.l.legem. tñ quo ad foꝝ pnīale tenet implere ꝓmissum ꝙ quo ad obseruātiā iter simplicē loquelā ⁊ iuramtū deꝰ ñ facit ꝺtraz. xxij.q.v iuramenti.⁊ facit eē de pact.c.i. sed ut melius intelligat qñ nālis equitas i foro penitentie prevaleat ciuili iuri distīguēdū é ꝙ aut ius ciuile nō obstat nāli ut in casu ꝓposito licet enī nō adhibeat ius ciuile vīculū suū inter obligationē serui ⁊ domini ut seruus possit a dño petere tñ nō obstat nāli vñ si dñs soluat seruo iam libero fco nō pōt repetere.ff.de ꝺdi.inde.l.si qđ dñs ⁊ tūc prevalet equitas nālis ut pretactū é Aut ius ciuile obstat nāli.⁊ siquidē ex cā prevalz ius ciuile ⁊ ꝓncipes possunt ex cā ꝺtra ius nāle statuere ut nō. Inno. in ꝺ.c. ꝙ plericq;.circa mediū magne glo. secus aūt in alijs ⁊ ponit exēplū in pscriptōibꝰ ⁊ hoc uez nisi ius ciuile ꝺtrariet etiā iuri diuino ꝙ tūc lz causa iuris ciuilis eēt sufficiens quo ad gubernationē tpaliū. tñ ex eo ꝙ obstaret eterne saluti ꝑualet ius nāle qđ ꝺcordat cū diuino ꝙ gñaliter oī cōstitutioni ⁊ ꝺsuetudini derogandū é que absq; peccato mortali nō pōt obseruari.eē de x.prescrip.ſ.fi.ꝓpterea licet ius ciuile ñ requirat bonā fidē in prescriptionibꝰ nisi in ꝓncipio cum ius canonicū ⁊ diuinū requirit ꝑ totū tēpus.dicto.c.fi. sine causa aūt nō pōt ius ciuile ꝺtra nāle in insti.de iure na.gen.⁊ ci.ſ.sed nālia. Et ideo nec homo nec hūana ꝺstitutio possit statuere ꝙ quis posset tollere alienū aut non reddere aut non seruare licitas ꝺuētiones nisi ex iusta cā ⁊ urgenti que nisi ueniret ꝺtra ius diuinū ⁊ detrimētum salutis puta si fieret ad puniēdū delictū alicꝰ l ꝓpter vtilitatē publicā uł nō impedirent meliora. Si uero quis ciuili tm iure obliget puta per cyrographū l aliā auctēticā scripturā i q; ꝺsitet se recepisse qđ nō recepit. ⁊ sic nulla equitate nāli tenet tunc in foro ꝺscie ñ obligat ſm Inno.i.c ꝙ plericq;.eē de imu ecclē. Idē dicit ibi Inno. qñ quis obligaret ex sūa iiusta ꝙ tunc é nulla rōne naturali tenet.nec bis casibꝰ ius cile obstat nāli ſ tm ꝓpter ignorantiā facti ħ statuit si enī appareret pecuniā nō esse numeratā l sūaz iiustam puta ꝑ ꝺfessionē aduersarij etiā i foro ciuili nō cogeret ut ibi nō. Inno.verūtn ꝺubietate facti instante si cogeret ꝑ iudicē solue dēt parē ut ⁊ ibidē dī

Si aũt aliquis obligẽ iure nãli ⁊ ciuili tenẽ facere oĩo illud ad qđ obligat. ⁊ si omittit facere tenẽ ad intereſſe parti ſiue obligẽ ex conuentione ſolẽni. ff. de re iudi. l. ſi qs ab alio. ℈. fi. ubi colligit regula qđ p mittẽs aliquid facere ſi nõ faciat ſuccedit obligatio ad intereſſe ſiue ex contractu reali ut emptione uẽditione locatione conductione mandato ſocietate commoditate. ff. de act. emp. l. i. in pn. vbi pz qđ uẽditor nõ tradẽ rem uẽditã tẽ ad itereſſe. vtr aũt preciſe cogat tradere rem uẽditã licet ſit magna queſtio inter doctores ut nõ. in d. l. i. vbi ⁊ diſputat p glo. puto tñ qđ ſic ſi uelit em ptor ⁊ maxime in foro pnãli in quo quis obligat etiã ex ſola nãli obligatione ut ℈. ff. ix. que nãlis obligatio oriẽ etiã ex nuda prõiſſione. ff. de pac. l. i. ⁊ nihilõꝰ obligat etiã ad intereſſe qđ eẽt ultra rẽ. C. de ſen. que pro eo qđ intereſt pro ſe. l. vna. Itẽ ſi quis detinet rẽ alienã obligat ex omiſſio ne ut oĩo cogat reddere. ff. de rei ven. l. qđ reſtituere. Itẽ ex omiſſione obligat quis rõe aſſumpte ſeu commiſſe ſibi cure admini ſtrationis aliꝰ. C. de neg. ge. l. tutori. vbi dr qđ tutor ⁊ curator tenẽ oĩa negotia ſi bi commiſſa gerere. ⁊. C. mandati. l. in re man data. vbi dr qđ oẽ commiſſum ⁊ neglectũ i re quã quis acceperit in curã ſuã nõ ẽ culpa natiuũ. Et ideo oẽs dñi tenent de oĩb damnis commiſſis p eor ſubditos nõ tantũ eor conſenſu ſi etiã negligentia. idem de offi cialib ⁊ rectorib prouinciar ciuitatũ ⁊ lo cor. idẽ in oĩ gubernatore familie ut ma ritus pro vxore ⁊ pater pro filiis ⁊ dñs p ſeruis ſi eor interueniat negligẽtia qđ te nent ex officio curã hre nam etiã conſentire vr erranti qui ad reſecanda que corrigi de bent nõ occurrit. lxxxiij. di. conſentire. ⁊ hãc xxiij. q. iiij. duo iſta. facit etiã. C. de iudi. l. ſanctimus. vbi dr qđ iudex tenẽ ad reficiẽ das expenſas parti ſi omiſit qđ erat ſui of ficij. vz condemnare alterã partẽ in expenſis vñ ꝯ attendãt dñi ⁊ alij rectores locor qđ nõ ſolũ tenent de homicidijs ⁊ furtis ⁊ ra pinis ⁊ aliis malis que ſũ eor iuriſdictõe fiunt ſi fiãt ex eor malicia. de quib Iſa. i. dr pncipes cui infideles ſocij furũ. ſi etiã ſi fiant ex eor negligẽtia licet ignoranter. pro predictis etiã facit qđ hẽtur in inſti. de obli. ex quaſi delicto. ℈. i. vbi dr qđ dñs do mus ſeu habitator tenẽ de bis que habitã tes in illa domo cũ ipo deiecerũt ex domũ ſi ex ꝟ aliquẽ damnificauerũt. idem dr. ff. de bis que deie. l' effu. l. i. ℈. i. Itẽ ad ꝟ qđ dr iuſtitiar particeps qui ſecũ ſocios in iuſtos detinet ſeu officiales. in auc. ut iudi ſine quoq ſuffra. ℈. eos. ℞. ⁊ nõ ſolum ipſi colr. ij. Et bis omnib pz qđ preſidẽtes alior regimĩ ſeu gubernatõi nõ ſolũ tenẽ tur de commiſſis p ſbditos quib cõſenſerint ſi etiã ſi fuerit negligentes imo qđ plus ẽ tenent etiã de damno dato per eor aialia bruta ſi preceſſit eor culpa al's ſufficit illa dare. ff. ſi qua. pau. feci. dica. l. i. ℈. i. ⁊ eũ de i iurr. ⁊ dam. da. c. fi. Item pro ſeruis dñi ſi nõ fuerit in culpa tenẽ ad dare ſeruos p noxa. aut reficere damnũ pro filiis aũt pr in nihilo tenẽ ſi filius caſtigat in inſti. de noxa. act. ℈. fi. ſed ꝟ erit dria iter filiũ ⁊ ſeruũ ⁊ bruta aialia qđ in brutis preſumit dñs culpoſus ſi aialia ſic conſueuerit facere ⁊ nõ probat qđ dñs adhibuerat debitã di ligentiã d. c. fi. de iiurr. ſi in filio ⁊ ſeruo nõ preſumit culpa patris ⁊ dñi niſi probẽ. puta qđ fuerũt ſcientes ⁊ nõ prohibuerũt cũ potuerũt. ff. ad. l. acqui. l. in lege acqlia. etiã leuiſſima. ⁊. l. ſe. ⁊ ẽ rõ qđ aialia conſueue runt magis ſub freno teneri. ſerui aũt nõ tñ ⁊ minus filij vero tñ preſumit culpa pa tris ⁊ dñi ſi filius ⁊ ſeruus dat damnũ in eodẽ loco in quo hitant ſil cũ eis ut preta ctũ ẽ vz qñ proicit ex domũ in qua hitat ſil'r ⁊ dñs adminiſtrator ſeu rector loco vr in dubio depoſit ex delictis commiſſis ⁊ ſecũ hitantib officialib ⁊ ſeruitoribus d. ℈. eos. in auc. Et predicta faciunt qđ fa uẽtes vſurarijs l' etiã nõ prohibentes vſu ras exerceri l' nõ expellentes ipſas reſtitui cum poſſint ⁊ habeãt ex officio teneãt ad reſtõnem qđ etiã dr. j. vſura vi. ℈. quod de regib. Itẽ faciũt qđ abſcondẽtes ul' non

exhibentes instrumēta ℓ publicas scriptu
ras alioꝝ ℓ cōes libros rōnum teneant ad
interesse partis maxie si ex officio ad ꝟ te
nebant ut notarij ⁊ iudices. C. de eden. l.
is apud quē. Itē argentarij. i. campsores
⁊ faciētes cōes rōnes. ⁊ hec oia probant. ff
de eden. l. argētarij. in pn. ⁊ §. cum aūt.
Ducusq; dictū ē qui obligant ad restōz
nunc dicendū ē quātū tenent restituere.
⁊ dico q̄ quilibz tenet restituere quicqd
hz de alieno siue qđ ad aliū spectat. ⁊ qcqd
alteri debet siue ex ctractu ℓ quasi siue ex
delicto ℓ quasi. siue ex testamēto ℓ ex qua
cunq; alia causa honesta. xiij. q. vi. si res. ff.
de iusti. ⁊ iur. l. iustitia. §. iuris precepta. si
ue obliget iure nāli ⁊ ciuili siue nāli tm.
⁊ qñq; etiā obligat ciuili tm. puta ꝓpter
sñām. ut ī. §. ix. ⁊ se. Item nō solū obliga
tur ad pncipale debitū ꝫ etiā ad totū dñs
vz ad restōnē rei cū fructibz de q̄ ī. resto. i
. §. iiij. in addi. Et vtz possit cputare expē
sas factas in re hr̄ ī. resto i. §. v. cum addi.
Itē tenet ad oē itereſſe creditoris de quo
ī. resto. i. §. iij. in addi. ℞. ad pdictoꝝ. Itē
tenet ad oē damnū nō solū qđ ipse dedit
p se ℓ p aliū ꝫ etiā qđ datū ē ab alijs occa
sione sui ita q̄ sine ipso verisil'r nō fuisset
datū de quo ī. resto. ij. i pn. ⁊ §. i. cū addi.
tenet etiā ad oē damnū datū a ſbditis ob
eiꝰ negligētiā de quo ī. §. xi. ℞. ex omissione

Cui aūt facienda sit restō. distinguēdū
ē q̄ aut īueniūt creditores ℓ eoꝝ hæredes
aut nō ī. resto. i. §. i. in addi. ubi sil'r dr̄ qñ
aliquid iceptū ē ex turpi cā. a obligatio ē
psonalis. ⁊ de hoc ī. resto. ij. §. pl't. in addi
tione. 2°. casu qñ īueniūt creditores ℓ eoꝝ
hæredes quid sit agendū dictū ē ī. resto. i
in pn. ⁊ §. i. cū addi. Qñ uero restō facie
da sit de ꝟ dictū ē ī. resto. i. in pn. i addi.

Item vbi debet fieri uide ī. resto. vi. in
addi. ℞. quo ad 2m.

Restitutio viii

Scilicet quibꝰ modis restituen
di obligatio tollat. ⁊ dicendū q̄ 4or mo
dis videlz absolutione solutione vℓ quasi
rei interitu ⁊ cessione. Quo ad absolu
tionē sciendū ē q̄ sufficit debitori q̄ sit ab
solutus a creditore cui bonoꝝ suoꝝ nō est
interdicta administratio sicut minoribus
furiosis ⁊ prodigis. nam in re ꝓpria quili
bet ē moderator ⁊ arbiter. C. man. l. in re
mandata. ⁊ sufficit debitori satisfacere ꝑm
uolūtatē creditoris. l. inter causas. §. ab ēe.
ff. man. nō tñ intelligit satisfacere si vnus
promittit creditori soluere pro debitore
etiā de uolūtate creditoris ꝫ uterq; ē obli
gatus nisi expresse agat ut nouet obliga
tio de priore debitore in promissorē. C. de
noua. l. fi. ⁊ ista absolutio debet ꝓcedere de
mera volūtate creditoris al's nō vz ut ī.
resto. i. §. pe. cū addi. Et ideo in. c quanq;.
de vsur. li. vi. comi. Pe. de anelba. dicit ꝑm
Dy. q̄ ad ꝟ q̄ prosit absolutio seu remis
sio requirit q̄ pecunia sit parata restōni
. i. q̄ debitor sit paratus satisfacere ꝑm q̄
obligat ⁊ creditor ex mera voluntate re
mittat. ⁊ si ueraciter creditor ex libera uo
lūtate reittit ualz absolutio hz eē debitor
ñ habuerit debitā dispōez ad restituendū
q̄ in tñslatiōe dominij rer̄ seu circa ipsas
res attendit plus volūtas domini eaꝝ q̄
alterius in insti. de fur. §. placuit. vbi dr̄ q̄
accipiens rem alienā hz putauerit dominū
nō permissuꝝ si tñ pmittat furtū non cō
mittit nec ad restōnē tenet nec dñs pōt pe
tere obstante sibi sua volūtate. ff. de fur. l.
inter oēs. §. pe. sed tñ debitor tenet de pec
cato ꝓpter malā intētionē ut etiā pōt col
ligi ī. resto. i. §. pe. Sed nūquid ofiliū
etiā vniuersale pōt remittere qđ debetur
singulari pſone ctra eius volūtatē. ℞ ꝑm
Inno. in. c. nostra. eī de iur. q̄ sic si debet
iure ciuili tm ut ex statuto ℓ alio hꝰ modi
secus si debet iure nāli qđ pōt intelligi ñ
ex cā. Ex cā enī ius ciuile pōt ctra ius nā
le ut ⁊ nō. idem Inno. i. c. qui in ecclesiaꝝ.
eī de ctti. ⁊ glo. in. l fi. C. si ctra ius ℓ uti.
pub. vbi etiā tenet q̄ publica utilitas sit
licita cā ut tollat qđ alteri debet etiā iure
nāli de quo etiā ī. resto. vij. §. ix. ℞. sed ut
melius. ⁊ faciūt ad multa ⁊ maxie ī restōe

damnoꝝ datoꝝ in bellis ciuilibꝫ. ℓ inter terrā ⁊ terram inuicem vtꝝ cōitates supꝫ his valeant disponere ⁊ remittere. ⁊ vī ꝙ sic si publica suadet utilitas puta ne carerent omodo pacis. ueruntū quo casu talis remissio fieret ex malicia ℓ ptinacia aduersarioꝝ ꝙ uolunt damna resartire nec iuri stare si potius bellare nō prodesset in ociē tiam illā extorquētibꝫ ut ⁊ prorie tactū ē vnde tutiꝰ vī ⁊ ordinatiꝰ ⁊ magne utilitatis ꝙ vniuersitas vtriusqꝫ sexus p presidentes soleniter conuocet ad predicationē ℓ alio ogruo loco ⁊ tpe ⁊ opetēti termio ⁊ vnus ꝓponat si psone dicte vniuersitatī. iuicem seu psonis alteriꝰ vniuersitatis cū quibꝫ bella habuerūt seu discordiā spōte ⁊ libere remittūt oēz iuriā dānū ⁊ interesse ⁊ oē illud in quo in preteritū vsqꝫ ad pñs sibi obligarētur preterꝙ occasione cōtractus ℓ quasi seu relictoꝝ in vltima uolūtate. Cū quadā tñ rōnabili ⁊ pia modificatione vz ꝙ īcerta plene remittant ita tñ ꝙ debitores quibꝫ fit remissio iuxta cōmodā eoꝝ facultatē ꝑm ociās eoꝝ de dictis incertis erogent in pias causas. Certa ẋo usqꝫ ad aliꝙ paruā ꝙtitatē sil'r remittant illa uero que sunt maioris ꝙtitatis in potentibꝫ remittant quousqꝫ omode potuerūt restituere ita tñ ꝙ creditores nō sint in equali ℓ maiori indigētia ꝙ ipsi debitores. Ceteri vero qui possunt omode restituere restituāt ⁊ siquidē ad predicta oēs expresse ocentiant bonū ē. si aliqui ẋo dissentiant quo ad illos nō valebit remissio. ff. de rei ven. l. que de tota. nec etiā quo ad eos qui bonoꝝ suoꝝ administrationē nō hūt ut sunt minores ⁊ fatui ⁊ sil'es. ñ forte manifesta ⁊ reputabil' cā publice utilitatis aliud exigat ꝓpter ꝫ enī ipsi rectores vniuersitatis remissionē facē posse uidentē ut preostensū ē. Si aūt de aliquibꝫ dubitat' vtꝝ ocenserit prefiget' p rectores certus terminꝰ ·ī· quē qui nolunt ocentire exprimāt clare intētionē suā cuidā ad hoc deputato ut redigant' in scriptis ⁊ manifestent' vniuersitati ut sciatur respectu ꝗꝝ nō ualet remissio ⁊ qui ·ī· terminū nō contradixerit nisi rōnabili causa excusēt' hī debet pro ocentiente ar. c. ij. eī de ocess. li. vi. vbi dī ꝙ non Rndens positionibꝫ post ām̄onitionē sibi factā hētur pro ocesso. ⁊ si predicta diligēter attēdant' ⁊ negotiū bñ ducat' exonerāt ociās a multiplicibꝫ ⁊ ḡuibꝫ oneribꝫ pētedaꝝ indulgentiaꝝ ⁊ restitutionē faciēdaꝝ. Utꝝ aūt omini qui habuerūt iuicē guerrā possint oppositionē ℓ remissionē facere de dānis datis ꝫbditis eoꝝ habes ē. bellū. i. ·ī·. r. cū addi. Tollit' etiā obligatio solutione ℓ quasi solutione ⁊ quo ad solutionē sciendū ē enī ꝙ solutū debet fieri ogruo loco ⁊ tpe. C. de. soluc. l. obligatione. Itē debet fieri rei que debet' alia enī iuito creditore solui nō pōt. ī isti. qui. mo. tol. obli. in pn. nisi res illa nō posset prestari tūc enī dēt solui extiatio. ff. de odi. fur. l. in re furtiua. Itē reddi dēt res nō deteriorata. l. iij ·ī· si reddita. ff. omo. ibi enī dī ꝙ nō vī res reddita que deteriorata reddit' imo si eēt res furto ut' sil'i mō sublata debet reddi cū oī meliorameto q̄ meliorata ē etiā p ipsum malefidei possessorem ac si eam meliorasset vñs. ff. de odi. fur. l. ex argento. vbi dī sic ꝙ si ex argēto furti ablato fiāt p furē pocula seu uascula fiet extiatio otra furem nō simpliciter argenti si poculoꝝ licet sint facta per furem. Itē si quis furatus ē seruū pueꝝ fiet extimatio adolescētis ꝫ creuerit apud furē ipsius sumptibꝫ ⁊ ꝫ facit otra furantē aīalia ut debeat illa reddē ꝑm maiorē extiationē qua vnq̄ fuerit d. l. ex argento. ⁊ ꝫ ī foro iudiciali. In foro ẋo pniali sufficere vī ꝙ restituat' proꝛio oē interesse ut supꝝ resto. i ·ī· v. nisi secuta fuerit snia otra debitorem. ut ē. resto. in ·ī· fi. ℓ nisi res sic meliorata deuenerit legitīe ad manus dñi tūc enī vī ꝙ nō obliget' etiā in foro pniali ad restitutionē sumptuū in re factoꝝ cū ipse debitor nō possit ab eo petere. nam dolo facit qui petit qđ necesse ꝫ restituere ut in. c. dolo. eī de reg. iur. li. vi. In iudiciali eī foro fallit qđ dictum ē quo ad bonefidei

possessorē qui nō dēt remanere in damno si solū tenet̄ inq̄tū factus est locupletior ff.de pet̄i.here.l.vtq̄.nisi respectu pretij principalis qđ nō pōt repetere a domio rei quā emit ab alio.ut ꝫ.restō.iiij.§.fi.qñ vero pecunia debet̄ tūc nō sufficit partē soluere q̄ ipsam creditor iuste pōt refutare. nam particularis solutio solet nō paruo incōmodo afficere creditorē.ff. fami.hircī.l.plane. nisi qñ debitor nō putaret se plus debere q̄ qđ offert cogit̄ eni tūc creditor oblatū accipere.ff.si cer.pe.l. quidā extimauerunt Itē aīaduertendū q̄ si etiā alter soluit p debitore lz inuito liberat eū.nam ignorātis ⁊ inuiti conditionē meliorē facere lz.ff.de negest.l.soluēdo. Qualit̄ aūt dēt satisfieri pro vulnere uł homicidio siue dāno fame siue morꝫ dictū ē restō.vij.§ v. Item si principalis ł aliquis eorꝫ qui tenet̄ soluerit i totū vtq̄ ceteri liberent̄ ⁊ qualiter vide ꝫ restō.iij.§.ij.cū se. Quasi solutione ꝺo fit satisfactio qñ creditor ñ vult acceptare qđ offert̄ legitīe ꝺgruo loco ⁊ tpe ⁊ ꝑm modū dictū ꝫ.§.prīo.tūc eni si qđ offert̄ dsignet̄ ⁊ depōat̄ in ede sacra ł apud aliū qué iudex adit9 determīauerit liberatur debitor ac si soluisset dūmodo tale depositum nō reaccipiat.C. de solu.l.obligatiōe ⁊ de vsur.l.acceptā. Sed quid si debitor nō pōt soluere seu restituē nūquid teneat̄ petere a creditore veniā seu dilationē ꝛc vł q̄ sic ut ꝫ.restō.ij.§.i. Sz dic latius ꝑm glo. Ray.⁊ in sum.li.ij.ti.v.q.xxiiij.q̄ damnificās proximū tenet̄ petere veniam ꝑsēipsum si pōt ⁊ audet ł si nō audet per interpositā ꝑsonā que dēt subticere nomē ⁊ circūstantias ꝑsone pro qua itercedit si timeat̄ periculū seu scandalū offendēs eni debet reconciliari offenso.Math.v. Sz si ille qui dānificatus ē nescit hꝫ nec sciuit lz tuti9 sit petere veniā mō predicto. qñ ꝺo satisfacere nō pōt nō tenet̄ tñ q̄ non ē in mora in hꝫ casu quo ad diuinū iudiciū hꝫ etiā obseruandū credo esse vbi aliquis debitor ē alteri9 ex ꝺtractu ł quasi ꝺtractu ⁊ sil̄r distinguēdū ē hꝫ etiā obseruādū in regularibꝫ qui recolūt se esse debitores alicui ex eo q̄ fecerūt in seculo hec ibi. puto q̄ qñ aliquis damnificauit ꝓmū ⁊ scit̄ a dānificato ꝑsona damnificās semp q̄tū pōt fieri dēt reconciliari ꝓmus.Math.v Et hꝫ pretendo veniā ł quibuscūq; aliis licitis modis ꝑse vł ꝑ mediā ꝑsonā ꝑm q̄ pōt sine periculo fieri ut ⁊ dicit glo. Ray etiā post satisfactionē dāni. petere vero dilationē uł remissionē debiti. sil̄iter puto q̄ sit necesse inq̄tū ptinet ad reconciliationem proximi cum predictis circumstantijs al's inq̄tum possit ꝺmode ⁊ sine scandalo fieri credo q̄ sit de cōsilio nō aūt de necessitate quo ad impotētes satisfacere q̄ satisipsa ipotentia excusat̄.ff. de reg.iur̄.l.impossibiliū.⁊ xliij.q.vi.si res. Rei interitu tollit̄ eni obligatio de quo aliquid dictū ē ꝫ.restō.i.§.vij. Sed latius distinguēdū ē q̄ aut quis obligat̄ in genere aut in spē si in genere puta q̄ dēt aliquā q̄titatē ł bouē ł azinū seu aliud aīal nō hꝫ ł illud si in genere tūc licz oēs res debitoris peant igne ł alio modo tñ remanet obligat9.l.incendiū.C.si cer.pe.vbi dī q̄ incendiū rei debitoris non liberat ipsum ab ere alieno ⁊ ē rō q̄ hꝫ casu nō aliqua res si ꝑsona ipsa ē obligata ⁊ q̄si vulgariť apō iuristas dī genus perire non pōt ꝓpter qđ in genere obligatus ē rei interitu nō liberat̄ ꝺ.l.incendiū qđ verū ē nisi precedēt obligatio debite facta que lz locū solutōnis de quo ꝫ.§.iiij.qñ aūt debitor obligat̄ in spē puta ad hanc rem ł ad illam semp liberat̄ rei interitu nisi fuerit in mora ł nisi causauerit interitū.ff.de ꝺ. obli.l. si ex legati cā. vbi dī q̄ debens hoiez ex legato ł promissiōe ut moriat̄ añq̄ petat̄ ab ipso liberat̄ nisi ipse occiderit in mora semper intelligitur obligatus ex delicto.ff. de condi. fur.l.in re furtiua.§.i. Si vero quis obligetur ex ꝺtractu aut ē adiectū tēpus aut nō.ꝑ casu tēpore tñsacto stati debitor ē i mora quia tēpus interpellat etiā si admonit9 nō fuerit ut.l.magnā.C.de ꝺtra ⁊ ꝺmit.stipu.⁊ in.c.fi.eī ꝺ loca.⁊ aduerte lz q̄ iusta causa

ſubſiſtente excuſet si non impleat tpe pmiſſo rñ ſi nō implet ꝙ citi⁹ pōt poſt defi cientē cauſam ipediméti itelligit in mora ff. de arbi.l. celſus.ſ.i. vbi dr ꝙ iuſſus ab arbitro ut det certo die excuſat ſi die illa fuerit ipedit⁹ dūmodo ceſſante iuſto ipe dimento det ꝙ citius pōt ad idē ex.de do. ⁊ otu.cū dilecti. vbi iuſſus venire ad ꝑm nō excuſat ꝛ fuerit ipeditus tpe debito ſtituto ſi poſtea ceſſante ipedimēto non venit. ⁊ casu qñ tēpus nō é adiectū non dr debitor in mora niſi eū fuerit iterpella tum ꝛ ab eo debitū petitū d.l.ſi ex legati. ⁊ iſta interpellatio dēt fieri ogruo loco et tpe.ff.de ⁊.ob.l.otinu⁹.ſ.cū ita.vbi dr ꝙ a promittēte dare epheſi ñ pōt peti anteq̄ illuc potuerit accedere qñ ꝓmiſſor é rome

Sed quid qñ quis obligat ꝙ ꝛ rem aliena Rndere vr idē ꝙ qñ quis obligat ex otractu ad ſpem ꝑ d.l.ſi.ex legati.ff. de ⁊bo. obli. vz ꝙ nō ſit in mora añ interpel lationē ⁊ ꝛ qñ habuit a ꝓncipio rem bona fide al's obligaret ex delicto ⁊ eēt ſemp i mora ut in proxio.ſ.predictū é. Sed ſi a ꝓncipio habuit bonā fidē non vr in mora añ iterpellationē quia d.l. ſi ex legati.log tur etiā in legato in quo debet res aliena Sed etiā pōt dici ꝙ ſaltē de iure diuino ⁊ canonico ⁊ in foro pnāli qcūq; habue rit ſciam rei aliene ⁊ nō reddat ꝙ citi⁹ po teſt dicat in mora ꝙ ſtituit in mala fide ex de preſcrip.c fi.⁊ in mala fide nō licet ꝛ ꝑ momētū morari ꝙ oē qđ nō eſt ex fide peccatū é.d.c.fi.Et quicquid fit otra ſcīaz edificat ad gehennā. ex de ſymo.ꝑ tuas.ij. nam ⁊ ſi tenet quis indicare dño rē ſuā etiā qñ alius ꝛ ne ipſam pdat. ex de fur. qui cum fure.ꝙtomagis tenet indicare ⁊ dare qñ ipſe ꝛ ⁊ ſcit dominū rei preſertī qñ dñs rei impediret ab interpellatione ꝛ petitione ꝑter pauptatē ꝛ aliā cauſam ñ forte poſſeſſor habuerit iuſtā cauſam reti nendi ꝑter .ſ. ſumptus quos in re bona fide fecit.ff. de fur.l. ſi is qui rem omodaſ ſet.uel ſi iuſto errore putauerit rem ſuā q̄ casu etiā ꝑ petitionē nō ſtituit in mora. ff.de peti.hēre.l.illud. Item aduertēdū ꝙ ante interitū rei mora ſemp purgari pōt purgatio añ debet fieri ꝑ oblationē rei i tegre ⁊ qualitatis ñ viciate ⁊ ogruo loco ⁊ tpe ut ſ.ſ.iij. Itē nō ꝙ ſemp vltia mo ra nocet.ff. de peri.⁊ omo.rei ven.l. illud. vbi dr ꝙ ſi uenditor fuit in mora dandi vinū venditū ꝛ exinde obtulit ⁊ emptor fuit in mora recipiendi mora nocet ēptori ⁊ nō uēditori ⁊ idem econtra eēt ꝙ ut ibi dcludit ſemp vltia mora nocet. Sed an morioſus teneat de re pdita ſi eodē mō fuiſſet peritura apud eum cui debebat.Et vr ꝙ ñ ſi ex otractu debat.ff. ad.l.rod.de iact.l.ſi.ſ.fi.vbi dr ꝙ ſi nauta ñ ſciret dñz nolle poſuit res i naui deteriori ꝙ ouene rat ⁊ perierit tenet niſi forte ⁊ iſta nauis melior in qua erant ponēde ſil perierit ꝛ ei nauta deliquerit ꝙ fecit otra ouenta ex quo tñ dñs ꝓpter ꝛ nō é damnificatus cū res oio periture erant nō tenet.Sz ſi res debebat ex delicto vr dcludi cōiter ꝑ iuri ſtas ꝙ tenet ꝑ.l.iuito.ff. de vi ⁊ vi ar. vbi dr ꝙ ſi res ꝑeat casu fortuito tenet q eam abſtulit etiā ſi res pereat ſine ſua culpa q a ꝓncipio fuit in mora. idem ꝓbat eo.ti. l.i.ſ. rectiſſime. Sed aduertēdū ꝙ aliud é dicere etiā ſi res eēnt apud creditorē eo dem modo periture ⁊ aliud etiā ſi pereūt ſine culpa debitoris pōt enī eſſe ꝙ ꝛ culpa debitoris nō iteruenerit nō tñ fuiſſēt apd creditorē eodē modo periture imo etiā ſi derat ꝙ forte anteq̄ perijſſent creditor uē dere potuiſſet.ideo debitor tenet etiam ſi fuiſſent apud creditorē periture.l. cū res. ſ.fi.ff.de lega.i.vbi dr ꝙ ſi fundus legat⁹ pereat eſtimate tñ debitor tenet ꝙ legata ri⁹ potuit uēdere.itē dr in.l.itē ſi uerbera tum.ſ.fi.ff. de rei uen. ⁊ ꝛ in dubio ſerua ret ꝑ hec iura. Sz ſi oio appareret ꝙ cre ditor nō potuiſſet eas vendere ꝛ ex eis uti litatē aliquā hr̄e ante pditionē.ut in rebꝰ in naui poſitis de quibꝰ dictū é nullo mō tenet reſpectu itereſſe. cū nullū ſit ⁊ delī ctū alit puniet penis legalibꝰ ⁊ ſic pñt cō cordari opiones ut debitor mōſus teneat

etiã si res eodẽ mõ fuissent apud creditorem periture nõ tm̃ in delicto si etiã i alijs obligationibꝫ v.l.cum res.nisi oĩo appareat qꝫ creditor eã nõ poterat uẽdere l' aliã vtilitãtẽ ex ea capere ante illius pditionẽ nec fiat quo ad hoc dĩa inter delicta ꝛ eõ tractus.ꝛ maxĩe in foro pniali vbi regula riter cõsiderat' solũ interesse ꝛ nõ pena ut nõ.glo.xij.q.ij.fraternitatis. Cessione quoq; obligatio tollit' qꝫ qñ aliquis ẽ ipotens soluere carcerari nõ debet l' alijs pcis subici si bonoꝝ cessione põt a debito pecuniario liberari.C.qui bo.ce.pos.l.i.ꝛ nõ gl ex de solu.c.odarduꝰ.vbi etiã dr qꝫ ipotes soluere nõ dẽt excõicari ꝓpter debitũ imo si fuerit excõicatꝰ dẽt sine difficultate absolui recepta idonea cautione satisfaciendi si ad pigniorẽ fortunã venerit. Sꝫ sciendum ẽ qꝫ nemo põt liberari p cessionẽ n̄ p̄ in iudicio l' extra agnouerit debitũ l' fuerit ordẽnatus nõ ei põt dicere nihil debeo sed si debeꝝ cedo bonis ꝛ non põt a me petere.ff.de cess.l.pe.bono põt aũt quis cedẽ nõ tm̃ pñtialiter si etiã p nũtiũ ꝛ p epl'aꝫ ff.e.l.fi.ꝛ ẽ effectus cessionis ut nõ possit cedens postea dueniri nisi ingꝫtũ facere põt ex bñficio legis.ff.eo.l.is qui.j.ꝛ intelligitur facere posse deducto ne egeat.regulare ẽ ei ut q̃tiẽs quis ñ põt dueniri nisi ingꝫtũ facere põt ex beneficio legis ĩtelligit' deducto ne egeat.ff.de reg.iuꝛ.l.ĩ cõdemnatiõe

Sed nũquid cedens debeat cauere de soluẽdo si ad pigniorẽ fortunã puenerit. Rndet' vr̃ qꝫ sic ex de solu.odoardus.put ibi vr̃ ĩtelligere glo. qꝫ ille ter.loquat' in cedente.Sꝫ certe ter ille vr̃ loqui simpl'r in eo qui ꝓpter ipotẽtiã nõ põt soluere ut nõ excõicet' ꝛ si fuerit excõicatus absoluat' cũ cautione qꝫ soluat cũ poterit nec aliud dicit de cessione vñ nõ vr̃ qꝫ cedens teneatur cauere qꝫ iure cautũ nõ reperit' ut memini ꝛ põt dici qꝫ ibi glo.nõ asserit qꝫ ter ille loquat' in cedente. si qꝫ ibi iterueniũt aliqua sil'ia cedenti vꝫ debita recognitio ꝛ nõ plena solutio.s. quousq; soluere possũt que oĩa occurrũt in cedente ut ꝓtestatũ ẽ.

Item an cedens debeat pati aliquã penam. R̄ nõ nec carcerẽ nec aliquẽ cruciatũ corporalẽ seu vituperiũ.C. qui bo.ce. poss. l.fi.in pn̄.ꝛ ideo valde reprehendẽde sunt cõsuetudines aliquaꝝ ciuitatũ ꝛ terrarum quibus pauper bonis cedentes aliquem cruciatũ seu uituperationẽ patiunt'. nam ista ẽ quedã frustratoria ꝛ irrõnabilis ꝛ ĩhũana seuitia. ut dicit Aug⁹. xiiij.q.vi.si res.ꝛ ideo nulla cõsuetudine l' lege põt firmari.nam lex dẽt ẽe iusta ꝛ sancta.di. iiij. .c.erit aũt lex. Sed nũquid cedenti tollent' oĩa bona. R̄ nec p cessionẽ nec p quãcunq; aliã exactionẽ debitori auferẽda sũt uestimẽta a dorso seu a lecto ꝛ quibꝫ necessario vtit' ipse ꝛ familia eius. vnde Exo. xxij. dr̃ si pignus a proximo tuo acceperis vestimentũ eius ante solis occasum redde ei ipsum ẽ enĩ solũ quo opit' indumentũ carnis eius nec hꝫ aliud in quo dormiat.si clamauerit ad me exaudiã eum qꝫ miser eorꝫ sum.ꝛ ex his cõstat qꝫ officiales ꝛ exactores ĩ talibꝫ nõ debent facere exactiones qꝫ cõtra legẽ dei ẽ.Ideo grauiter peccant ꝛ tenent' ꝓximo satisfacere si cõtrafaciũt.Et istud cessionis remediũ vr̃ de melioribus qõ dari possit his qui s̄ modũ sũt obligati sicut sunt tyr̃ani capitanei ꝛ stipendiarij qꝫ postea licite possunt retinere sufficiẽtia sibi ꝛ familie sue lꝫ eẽnt ĩmẽsum obligati si exinde s̄ tenent' ad restõnem ꝑm eoꝝ cõmodã facultatẽ ut s̄.ſ.ix.Et siquidẽ sunt creditores certi cessio dẽt fieri i manibus eoꝝ ut pꝫ s̄.ſ.ix. alꝫ cum sit restõ faciẽda pauperibꝫ quoꝝ prouisio ptinet ad epm. ut s̄.restõ vi.ſ.i.cessio fiet in manibus epi

Quid si debitor velit potius quiquenales ĩducias qꝫ cedere bonis ꝛ creditores discordant.R̄ attendenda ẽ snia maioris p tis creditorũ nõ numero psonaꝝ si quãtitate debiti ꝛ si in omnibꝫ sunt equales attendit' snia hũanior vꝫ cedentiũ ĩducias C.qui.bo.ce.poss.l.fi.de quo etiã s̄.restõ.ij .ſ.ij.sed in.l.maiorẽ.ff. de pact. vr̃ qꝫ p̄ ꝺ si deret' dignitas creditorũ qꝫ hũanior snia. põt dici qꝫ ꝑ ad h̄ isti sunt digniores qui

in hūaniorē ptem declinant ideo in d.l.fi. nō fit mētio de dignitate. nam neq facultates neq dignitas ita sufficiēs ē ad fidē sicut bona electio ⁊ benignioris.ff.de tuto ⁊ cura.l.scire oportet.§. cū reliquis.⁊ ita intelligit d.l.maiorē.ut snīa digniorꝝ prefert nisi inueniat valde inhūana ſ satis vī inhūana qñ vult debitorem potius oībus expoliare ꝙ quiquēniales prebere īducias dicta.l.fi.C.qui bo.ce.poss. secus in remissione partis debiti de qua loquit d.l. maiorem.q ē maius preiudiciū ꝙ solā dcedē dilationē.ideo quo ad illud ñ vī sentētia eoꝝ tam inhūana. posset tñ esse tanta paupertas debitoris ⁊ facultas creditoris ꝙ ī hoc quoq deprehēdit magna inhūanitas eoꝝ ⁊ sic debēt preferri etiā tunc snīa benigniorū potius ꝙ digniorū l' ditioꝝ.quia neq facultates ꝛc.d.l.scire.maxime cum in casu magne necessitatis possint paupes cogere diuites ad sibi subueniēdū ut no.gl. xlvij.di.sicut hij.⁊ ſm predicta pōt ītelligi mā d.l.fi.⁊ l.maiorē.q benignius leges interpretāde sunt quo volūtas eaꝝ seruetur.ff.de legi.l.benigni⁹. Item in d.l.maiorem cū aliquibꝰ sequētibꝰ.necnō cum.l. iuris gētiū.§.fi.pz ꝙ maior pars creditoꝝ habita cōputatiōe maioritatis ſm modū predictū pōt remittere ptē debiti ex cā vz qñ debitor nō ē soluendo. nam ſ uenit in vtilitatē oium ut dicit glo. q forte nihil haberent si nō fieret remissio. pōt addi p predicta l' etiā q qñq possent in dspectu dei l' hoīm reprehēdi de crudelitate quod pius ē q quā dmutationē dabit homo p aīa sua.Math. xvi. ⁊ predicta faciūt an ciuitas l' maior pars cōitatis possit remittē damna cōitatis sue de quo s. §.ij. Sed an obligatus ex maleficio ut ex furto uel rapina possit liberari cessione.R vī q non de iure ciuili ſ loco pcumie quā non pōt soluere sustineat pnā corpalē.l.fi.ff. de in ius vocan.vbi dī q libertus qui sine veia .i.licentia iudicis vocauit pronū in ius incidit in pnā quiquaginta aureoꝝ.quā si nō pōt soluere luet in corpore. ⁊ ſ videt poni pro generali regula in omī casu quo aliquid debet ex delicto.l.i.§.⁊ generalior ff.de penis. Et ſ idem vī sentire glo.etiā de iure canonico in.c. non satis.lxxxvi.di.⁊ idem in.c.si res.xiiij.q.vi.pro quo vī facē qđ ibi dic ter. vz peccati quo res male ablata ē pnas luit ſ ſ vī expresse ibi reprobari vbi dī q nō dēt frustra homo seuire in hoiez p pnā corpalē. qñ nō pōt soluē ⁊ loquit etiā qñ quis obligat ex delicto ut ibi pz posset tñ dici q si agit rōe dmo di priuati ut cū quis petit rem sibi furto l' alio modo sublatā l' etiā pnā ex malefitio ⁊ duentus debitor nō sit soluēdo satis liberet cessione ne frustra homo in hoiem seuiat.ut ibi dī ſ si ageret de publico cō modo puta q fieret accusatio de malefitō vel iudex ex officio ad illū puniendū procederet tūc bene si nō pōt soluere in ere luit in corpore.⁊ ita ītelligit glo. in p̄dictis locis nā publice vtilitatis ītere ut delicta ñ remaneant īpunita.et de sen.ex.ut fame ne facilitas venie incentiuū tribuet delinquendi.xxiij.q.iij.est iusta. b

Resuscitatus

¶Posito q aliquis resuscitaret que sacramenta essent ab eo iteranda vide .j. sacramenta §. v.de samuele resuscitato. vide.j.sortilegiū.i.§. vij. in fi.

Reuelatio

Quando excōicatō fit dtra eum l' eos qui sciūt furtum nisi reuelent cui tenent reuelare. R ſm ¶Hosti.nō tenent reuelare damnū passo ſ prelato ecclesie.xxxv.q.vi.eps in syno do.ſ neq illi reuelare publice dēt si solus reuelator scit ut s.crimē.§.iij. utq aliquis teneat reuelare credita l' debita sibi in secreto dmissa.vide s dfessionis celatio.§.pe. ⁊ in eo.c.multa.de reuel.dfess.vtq familia siue subditi teneant reuelare dño eum q sibi damnū fecit vide s.familia.§.fi.

Rigor

Vide supra.ius.§. primo. ꝛc.

RIxa Utz sit mortale pec catum. R̄ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ.q.xli. Sicut ꝺtētio iportat quandā ꝺtradictionē in verbis ita rixa ꝺicit quādam iuasionē in factis. Unde sup illud Gal'.v. vbi rixa ponit' inter opa carnis ꝺicit glo. ꝙ rixe sunt qñ ex ira aliqui īmicē se petiūt. ⁊ ideo rixavr̄ quoddā ꝑuatum bellū qꝺ inter priuatas psonas agit' nō ex aliqua publica auctoritate ſ magis ex ordinata uolūtate. ⁊ ideo rixa semp importat peccatū ⁊ in eo quidē qui alterꝝ inuadit iiuste ē mortale peccatū. in eo aūt q se ꝺefendit pōt ée sine peccato ⁊ qñq; cum veniali qñq; etiā cum mortali ꝑm ꝺiuersū modū se ꝺefendendi. nam si solo animo repellendi iiuriā ⁊ cum ꝺebita moderatione se ꝺefendit nō ē peccatū nec pōt ꝓprie ꝺici rixa ex parte eius. Si vero cū aīo vīdicte l' odij l' cum excessu ꝺebite moderationis se ꝺefendat semp est peccatū ſ ueniale qñ aliquis motus odij vl' vindicte se īmiscet vel cū ratio a .i. homo ex ꝺeliberatione rōnis ut pōt colligi ex ꝺictis eiusdē Tho. b non multū excedit moderatā ꝺefensionem. mortale aūt qñ obstinato aīo ꝺtra aggrediētem insurgit ad eum occidendū vl' grauiter ledendū. a Idē in sum. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. cc. xxvij. b

SAcerdos Qualiter sacerdos ꝺicat' soluē ⁊ ligāe. R̄ ꝑm Ray. tribꝰ mōis. ꝑ ligant ⁊ solūt. i. oñdūt aliquē ligatū l' solutum eē a deo vñ Luce xvij. dñs leprosos pᵍ ipse p se mūdauit ꝺeīde ad sacerdotes misit q̄z iudicio oñderent' mundati. Itē Lazarū pᵍ suscitauit ꝺeīde mandauit ꝺiscipulis suscitatū soluere Jo. xi. Nā ⁊ si quis apd̄ deū solutus sit tñ in facie ecclesie non al's solutus bꝫ nisi p iudiciū sacerdotis. de pe. ꝺi. i. quātūlibet. 2º ligant cū satiffactōez penitētibꝰ īponūt vl' soluūt cum de ea aliquid ꝺimittūt l' per eam purgatos ad sacramētoꝝ ꝺionem admittunt. de pe. ꝺi. i. multiplex. 3º. p excōicationē l' absolutionem de qua satis ꝺictū ē ſ. excōicatio. ⁊ ſ. absolutio. sil'ia hēs ſ clarius ꝟ vl't. a ⁊ ibi de ꝫ ꝺictū ē. b Utz quēcunq; sacerdos ligat l' soluit liget l' soluat deo. R̄ ꝑm Ray. illa auctoritas qꝺcunq; ligaueris sup terrā ⁊ solueris ꝛc. nō simpliciter intelligenda ē ſ tunc demū cum sacerdos iuste ligat l' soluit. Nam iudiciū triplex ē ꝑmū ē ꝺei quo. ſ. deus mūdat aīaꝝ in ꝺritione. 2ᵐ ē sacerdotis qui auctoritate clauiū ligat l' soluit. 3ᵐ ē iudiciū curie celestis. ſ. apparentis itaq; qꝺcūq; ligaueris ꝛc. exponit' sic iuste l' claue nō errante erit ligatū ⁊ in celis. ſ. p approbationē xi. q. iij. tūc vera. ⁊ xxiij. q. i. manet. a Idē in sum. li iij. ti. xxxiiij. q. clxxvij. b de mā hac ſ. penitētia ij. ⁊ ſ. ꝺfessio iij. Que sunt pertinentia ad officiū sacerdotis. R̄ ꝓncipale eorum officiū ē missam celebrare seu eucharistiā ꝺsecrare ut ſ eucharistia iij ꝟ. ij. ⁊ p ter ꝫ etiā ut ponit Ray. possūt baptizare p̄dicare pnās ꝺare popl'oq; ꝺare siplicē bñdictionē ꝺi. xcv. ecce. ſ tñ cum celebrāt pūte epō ꝺebēt ei īuere ut bñdicat si vel sit ⁊ si nolit bñdicat presbyter ꝺico cum bñdictione sine alia solēnitate ⁊ sic loquitur ꝺictū. c. ecce. ⁊ de hoc. ſ. bñdictio. a ⁊ ibi de ꝫ plenᵍ in addi. b Item sacerdos hꝫ ꝺferre infirmis extremā vnctionē xcv. ꝺi. ꝟ ſ ⁊ illud. vñ Ja. vl't. infirmat' qs in nobis ꝛc. Itē pōt in necessitate. ſ. abūte epō reconciliare solēniter penitētem xxvi. q vi. c. vl't. al's nō xxvi. q. vi. c i. a licet pte dicta ptineant ad officiū sacerdotale non tñ oēs sacerdotes pūt predicare ſ solū q ad ꝫ officiū fuerīt instituti. ex de here. cum ex iiuncto. Itē nec sacramenta ministrare nisi quibꝰ ꝺata ē cura aiaꝝ ul' quibꝰ ꝺmissum ē ab hūtibꝰ curā ut in cle. religiosi. de priuil'. b Sacerdotalis ordo liberat a fortuna seruili l' ascriptitia ut ſ. ordo. i. ꝟ anpel't. Ad māz quoq; sacerdotis facit ſ. eucharistia iij. ⁊ ſ. cōicare. ⁊ ſ. ꝺfessio iij. itē ꝺfessiōis celatō. itē ꝺfessor. i. ⁊ ij. itē missa. itē ordo cū oibꝰ ibi ctis. itē pnia ij.

Sacramentū

Quid é ℞ 4or diffinitiones iue niūt vna é magisteri sñiax sic. sacramētū é sacre rei signū. altera é Aug̃. de doctrina xp̄iana Sacramētū é inuisibilis gr̃e inuisibilis forma. ⁊ huic addit magister sñiax sic ut eiꝰ sil'itudinē gerat ⁊ cā existat. 3a est eiusdē Aug̃ sacramētū é illud in quo sub tegimēto rex visibiliū diuina x̄tus secretius saluté opat'. 4a é Aug. de sanct. vict. in libro de sacramētis sic. sacramentū é materiale elementū extrinsecū ℔ vl' suppositū ex institutione signans ex sil'itudine repñtans ex sanctificatione aliquā inuisibilē gratiam oferens. ⁊ ꝑm Tho. ⁊ Pe. in iiij. di. .i. in sacramentis. Aliud é sacramentū tm̄ ut est in baptismo ablutio sub forma x̄bo rum. aliud é sacramentū ⁊ res sacramenti ut in baptismo caracter. pm̄ é res ⁊ nō sacramentū ut gr̃a siue vltimꝰ effectus sacramenti. a Idem in sum. li. iij. ti. xxiiij. q. i. ⁊ idem est sacramentū ⁊ res qđ signū ⁊ signatū cum sacramentū sit sacre rei signū ut pretactū é. b Et quidē de sba cꝰ libz sacramēti noue legis necessaria sunt tria. s. mā ut elemētū forma. s. vbi ⁊ itētio ministri copulās formā mē. nam ꝑm Aug. accedit x̄bū ad elemētū ⁊ fit sacramētū. i. q. i. detrahe. a requirit' etiā ⁊ intrusio sacramenti instituētis. s. xp̄i. ut ꝛ. eucharistia ℣. vij. in addi. b Que sunt sacraméta necessitatis. ℞ ꝑm Ray. v. videlz baptismus ofirmatio eucharistia penitētia ⁊ extrema vnctio. ⁊ dicunt' esse necessitatis q̄ sunt ī precepto ⁊ tenet' quilibz ad ea suscipiēda pro loco ⁊ tpe. Reliqua duo sacramenta sunt voluntatis. s. ordo ⁊ matrīoniū. ⁊ de his oibus hētur plenꝰ in ꝓp̄ris suis vocabulis. a Idē in sum. eo. ti. q. iiij. b

Quis é effectus sacramētorum. ℞ ꝑm Ray. ut talia sint cuilibz qualis ipse accedit. i. q. i. dñs declarauit. nam ⁊ sancta malꝰ obesse pñt. de cōsec. di. ij. ⁊ sancta ꝑ. Cor. xi. qui manducat ⁊ bibit indigne ꝛc. a aperti⁹ dic q̄ bonis sunt ad salutem ⁊ male accedentibz ad perditionē ⁊ in sum. eo. ti. q. v. b Nec sacramenta debeant oferri peccatoribz. ℞ nō. xcv. di. illud. ℔ ꝑm Ray intelligendū é de peccatis manifestis. nam ꝓpter occulta peccata non pñt alicui sacra negari nisi ꝑ āmonitiōnē secretā l' publicā factā in generali. de con. di. ij. nō prohibeat a Idē in sum. dicta. q. v. b existens aūt in peccato mortali siue occulto siue manifesto mortaliter peccāt recipiēdo sacra. di. xl. multi. di. xxv. illud. a istud. c. ñ videt' ibi haberi ſ hēt' xcv. di. b xi. q. iij. audi. a con. Tho. ⁊ Pe. ut in sum. li. iij. ti. xxij. q. ij. ad fi. b Sil'iter ⁊ minister sacramēti existens in peccato mortali tractans sacramenta in suo ordine peccat mortaliter. ut ꝛ. ordinatus i ℣ ij. ⁊ vide ℣ ꝓe. in fi.

Nec sacramenta possunt iterari. ℞ tria sacramenta nō possunt iterari. s. baptismus ordo ⁊ confirmatio. i. q. i. q̄ quidā. de cōse. di. v. dictū. ⁊ c. de hoīne. nulli enī sacramento facienda é iniuria que dī fieri qñ nō iteratum iterat' quasi ꝑma collatio nō valuerit. i. q. i. sacraméta. de cōse. di. iij. c. ostendit' in collatōne enī cuiꝰ libz predictoꝝ trium imprimit' caracter aīme qui etiā post mortem non pōt ab ea separari. vñ etiā si quis resuscitaret' nō eēt rebaptizandus aut reconfirmandus aut reordinandus. secus in aliis quatuor sacramētis xxxij. q. vij. licite. ⁊ i. q. i. q̄ quidā. a Idem in sum. li. iij. ti. xxiiij. q. vi. b vñ ⁊ Aug. nō q̄ Lazarus post suā resuscitationē nō potuisset repetē vxorē suā nec illa illū. sed si vellent iungi oportēt q̄ contraxerēt de nouo ⁊ sic iterari pōt matrimoniū eucharistia ꝑnia ⁊ extrēa vnctio ut ⁊ hic in singul' eoꝝ locis dī. a Idē in sum. e. ti. q. li. ⁊ addit' q̄ talis ctrahens post resurrectionē non eēt bigamus q̄ nō diuideret carnē suā ꝓpter ℔ in duas ꝑm eūdē Aug. con. Pe. ut pz ibi. b

Quid cum dubitatur an aliquis recepit baptismū l' aliud sacramentū. ℞ dēt iterari sub ꝯditione ꝑ sil'em modū qui dictus é de baptismo ꝛ. baptismꝰ iiij. ℣ añpl'r. nā nō itelligit' iteratū qđ nesciē esse factū. de

eon.di.i.solēnitates.ꝛ dē dse.di.iiij.si nl'la eꝫ de pres.nō bap.veniens. a Idē in sū. eo.ti.q.xxxviij.qū dubitaꝫ etiā circa aliqđ ſbaliū sacramenti vz de forma l' mā l' intē tione ministri ꝑm Tho.ꝛ Ray. b Ad q̄ bus ministris sacramenta sint dferenda l' recipiēda. R̄ sacramētū dfirmationis a so lo epō ꝛ ꝫ.dferri pōt.de dse.di.v. manus. ꝛ.c.nouissime.ꝛ.c. ut ieiuniū. siliter ꝛ sacē mentū ordinis saltē sacri. a nam non sa cros dfert qūq; etiā abbas ut ꝫ. abbas. in pn. b ut ꝫ.ordinator.ℱ.v. siliter ꝛ pnia solēnis nisi aliud necessitas inducat.di.l.ī capite.xxvi.q.vi.c.fi. Alia vero sacramēta a sacerdotibꝫ dferri possunt ꝛ non refert a quo sacramēta ficiātur l' dferantꝫ.s.bono l' malo etiā excōicato l' degradato l' hereti co dūmodo i forma ecclesie. a .s.quo ad eēntiā sacramenti ſ bene refert quo ad effe ctum ut in iuribꝫ al'atis ꝛ hec sequitꝫ. b peccant tū qui idigne ficiūt ꝛ qui recipi unt ab hereticis degradatis symoniacis l' scismaticis excōicatis seu notoriis fornica toribꝫ preter baptismū in articulo mortis di.xxxij.ℱ.viij.i.q.i.sacramenta.ꝛ.c sicut fi cti. a imo in articulo mortis dum desūt alij etiā a notoriis fornicatoribꝫ coio reci pi pōt ꝛ p dns etiā pnia ſ a precisis ab ec clesia solus baptismus.xxxij. di.ℱ. porro.ꝛ de ſ aliquid clarij ꝫ.clericꝫ iij.ℱ.i.in addi tione. b Quod sacramētū sit excellētiꝫ R̄ baptismus excedit alia rōne efficacie.de dse.di.iiij.p baptismū. nam ℞tute eius di mittunt' oīa peccata quo ad culpā ꝛ quo ad penā neq; ē necessaria alia pnia. a facit de pc.di.vij.nullꝫ. b Itē q̄ etiā ē funda mentū alioꝝ sacramentoꝝ eꝫ de pres.non bap.veniēs. Eucharistia aūt excedit rōne dignitatis ꝛ sanctitatis.de dse.di.ij.nihil Confirmatio aūt excedit rōe dferentis q̄ dfert' a solo epō sicut etiā sacer ordo.ut in precedēti.ℱ. dr. Matrīoniū vero excedit rōe significationis q̄ significat dūctionē xp̄i ad ecclesiā per vnionē diuine ꝛ hūane nē.eꝫ de biga.debitū.vñ. Maior in effe ctu baptismus corpus inesse Coniugium signo maiori'trisma ministro. a Idem in sū.eo.ti.q. cxxxviij.ꝑm ray.ꝛ gl.ꝛ tho. b

ſ Sacrilegium

Quid sit.R̄ sacrilegiū ē sacre rei violatio l' vsurpatio. ꝛ dr sacrilegiū quasi sacri lediū.i.sacrū ledens. a Idem in sū. li.i.ti.xiij.q.i.ꝑm Ray.ꝛ Tho. b vel sa crū legens.i.furans l' diripiēs. Quibꝫ modis dmittit' sacrilegiū. R̄ ꝑm Ray.cō mittit' q̄q; rōe ps̄one ut cū quis ꝛberat clericū l' rapit monialē. q̄q; rōne loci ut cū violat imunitatē ecclesie vl' cimiterij. q̄q; rōe rei ut cū res sacra l' sacro vsui de putata vsurpat'.ꝛ ſ ſbdiuidit' sic Sacri legiū dmittit' auferendo sacrū de sacro vl' nō sacrū de sacro l' sacrū de nō sacro.xvij.q iiij.quisquis.large vr tū quis dmittere sa crilegiū etiam multiplicīter vñ tūsgressor iuris publici qđ dsistit i sacris sacerdotibꝫ ꝛ magistratibꝫ di.i.ius publicū. Itē qui articulos fidei ꝛ precepta l' prohibitiones dei negligendo l' nesciendo violat ꝛ offen dat qđ itelligendū ē ꝑm Tho. q̄ legem dei ip̄ugnat ut hereticus ꝛ blasphem9 qui quidē ex ſ q̄ deo nō credit icurrit infide litatis peccatū ꝛ ex ſ nō.qđ qui diuine le gis verba puertit sacrilegiū incurrit. a ſ vex ꝑm acceptionē spālem gn̄aliter tū loquēdo pōt itelligi de omni peccato ꝑm vlricū.ꝛ in sum.con.eo.ti.q.ij. b Itē qui disputat de iudicio p̄cipis l' iudicat ꝛ ſ nisi euidenter dstaret illud esse dtra deū ꝛ dico disputat reuocādo in dubiū secus si ꝓpter maiorē discussionē. a .i.itelligētiā ꝛ ſ fuit dictū gl.Ray.ut in dicta.q.ij. b Item qui publica officia dmittit iudeis d̄ p̄dictis casibꝫ.xvij.q.iiij.ℱ. qui aūt.ꝛ .c. ne mini.ꝛ.c.dstituit. Itē qui quācunq; rem ecclesie retinuerit l' acceperit dtra eius vo luntatē. xxi.q.ij. nulli liceat ignorare. a Con.predictis Tho.ꝛ Ulri.in dicta.q.ij b Secūdū quā spēz sacrilegiū ē maius peccatū.R̄ ꝑm tho.2ª 2ᵉ.q.xcix. tanto sacri legiū ē grauiꝫ q̄to res sacra in quā peccat' maiorē obtinet sanctitatē vñ si sacrilegiū

omittat᷑ otra ꝑsonã ℓ locũ grauius é otra ꝑsonã ꝙ otra sacrũ locum ꝙ sanctitas loci ordinat᷑ ad sanctitatẽ hois. Ité hec tanto sint grauiora ꝙto ꝑsona vℓ locus sunt sanctiora. si ẋo sacrilegiũ omittat᷑ circa alias res sacras tũc diuersos hz gradus ꝑm diuersitatẽ sacraꝝ rerꝝ inter quas summũ ḡ dum optinẽt ipsa sacramẽta quibꝫ homo sanctificat᷑ quoꝝ precipuũ est eucharistie sacramentũ qđ otinet ipsum xp̃m. ⁊ ideo sacrilegiũ qđ otra hz sacramentũ omittit᷑ grauissimũ é iter oĩa post sacra aũt ꝑm locum tenent vasa osecrata ad sacramentoꝝ susceptionẽ ⁊ ipse imagines sacre ⁊ sanctorum reliquie in quibꝫ quodãmõ ipse ꝑsone sanctoꝝ venerant᷑ ℓ deꝫnorant᷑ deide ea que ptinẽt ad ornamentũ ecclesie ℓ monasteriorũ. deide ea que sunt deputata ad ministroꝝ sustẽtationẽ siue sint mobilia siue imobilia. Que pena sacrilegij. ℞ si iniuria atrox fiat ꝑsone ecℓiastice ꝑm leges é pena decapitatio. C. de epiſ. ⁊ cle. si quis in hoc. alias vero iudicis arbitrio reseruãtur pro qualitate persone rei tẽpis ⁊ loci. ff. ad. l. iul'. pecu. l. lege. ℊ i. ⁊. l. sacrilegij. a punit᷑ etiã sacrilegus vltimo supplicio ꝑm leges qñ. s. facit otra legem ofugientiũ ad ecclesiã ut s. emunitas ofugientiũ. ℊ. ij. b Secundũ canones duplex é pena vna est ſpũalis. s. excõicatio nam pro sacrilegio in ꝑsonã ecℓiasticã omisso é maior excõicatõ ipso iure. a xvij. q. iij. si quis suadente. ⁊ ex̃ de sen. exc. non dubiũ. b pro sacrilegio vero in rebꝫ é minor excõicatio. a facit xvij. q. iij. si quis domũ. donec ibi in cõuentu ãmonitus legitie satisfaciat sciat se coĩone esse ꝓuatũ. Si vero post 2ᵃᵐ ⁊ 3ᵃᵐ duẽtionẽ corã epõ satisfacere detractauẽrit sacrilegij periculo ab oĩbꝰ obnoxius teneatur ita ut ꝑm apℓm nemini fideliũ misceatur. b ⁊ in aliquibꝫ casibꝫ etiã maior ut cum quis itendit ℓ frangit ut s. absolutõ i. ℊ. ij. x. ꝓus de eo. ⁊ s. excõicatio iij. Alia é pena pecuiaria xvij. q. iij. si quis in atrio ⁊. c. si quis otumax. ⁊. c. quisquis iuẽtus. ⁊ c. si quis deiceps. a Idẽ nõ. in sum. eo. ti. q. iij. ꝑm Ray. ⁊ Tho. ⁊ Alri. b In quibꝫ. c. diuerse ponũt᷑ pene pecuniarie q̃ ꝑm ꝙtitatẽ crimis ⁊ locoꝝ osuetudines infligende sunt. a hoc fuit dictũ gl. Ray. ut in dicta. q. iij. vbi etiã dr̃ ꝑm Alri. ꝙ hec pecuniaria hic é arbitraria. b

§ Agittarius vtꝝ liceat vti arte sagittarioꝝ ℓ balistarioꝝ. ℞ possunt xp̃iani hꝫ officiũ exercere otra paganos ⁊ fidei ꝓsecutores dr̃ xp̃ianos aũt ⁊ catholicos nõ ex̃. eo. c. vnico. dicunt tñ quidã ꝙ in bello iusto possit licite hꝫ officiũ exercere etiã otra xp̃ianos ꝙ in tali bello ut dicit Aug. vtꝝ apte quis pugnet a ex insidijs nihil ad iustitiã itẽrẽ xxiij. q. ij. dñs. ⁊ q. viij. ⁊ prideꝫ. a Idẽ in sum. li. ij. ti. iiij. q. i. ꝑm Ray. Hoff. Hosti ⁊ Ber. qui vident᷑ hꝫ tenere ꝙ in bello iusto liceat vti balistris etiã otra xp̃ianos. b

Que é pena exercentiũ arte ipsam mõ prohibito. ℞ pena eoꝝ é ꝙ sub anathema te prohibent᷑. ex̃ eo. c. vnico. in fi. ⁊ dicunt quidã ꝙ vbicunq; exprimit᷑ talis forma ẋ horũ. s. sub anathemate ℓ sub pena excõicationis é canon late sñie ⁊ excõicatus é qui otra fecerit. di. lxiij. salomitane. Alij dicũt ꝙ hꝰmõi verba nõ hñt vim nisi omiatio nis. ut in. c. ominationes epi. l. i. ⁊ hec opinio ꝛ é vñ nõ sunt excõicati ℏ excõicandi a de hꝫ dictũ é s. excõicatio. i ℊ. iij. in addi tione. b de facientibꝫ ⁊ vendentibꝫ balistas. vide s. negociatio. ℊ. v.

§ Anctoꝝ corpora. Vide s. reliquie ⁊ corpora sanctorum.

§ Arracenus Sarracenj dicũt᷑ qui nec nouũ nec vetus recipiũt testamẽtũ qui nõ ab agar ancilla Abraahe de qua orti sunt voluerũt se noiare ℏ potius a Sarra vxore libẽa sarracẽos se appellauerũt ⁊ ĩt᷑ eos sũt qđã samaritãi a Samaria ciuitate ⁊ prouicia qui receperunt solũ v. libꝝos Moysi alios respuerũt

a hoc fuit dictū Ray.ut ī sum.li.i.ti.iiij. q.ij. b Xpiani qui deferūt sarracenis prohibita vl' eis fauent cōtra xpianos ex cōicati sunt ut hēs ſ.absolutio i.ſ.iiij.circ fi.Et adde q tales xpiani ſi capiant' fiant serui capientiū ex de iure. ita quorūdā.ꝛ .c ad liberandā. Et nō hic q Nico.iiij.in quadā exuagī.que incipit olim causam in generali.statuit ꝛ inouauit q null' arma equos ferrū lignamia victualia ꝛ alia que cunq; mercimonia in allexandria l' alia loca sarracenoꝝ terre egypti deferre l' mittē seu de suis portib; ut eis deferant' exhere l' extrahi pmittere aut eis al's auxiliū vl' fauorē prestare presumāt al' sint excōicati ipso facto nec possunt absolui nisi tantū ā bonis ppriis in dicte terre subsidiū ouer tendū exoluerīt q̄tum ad partes p̄dictas detulerīt vl' miserit aut deferri vl' de suis portibus deferendū eis extrahi pmiserint ꝛ nihilōin9 si capiū' fiant serui capiētiū ꝛ sic' statuit de oibus terris Soldano sb iectis ꝛ addit q preter penas p̄dictas sint ppetuo infames ꝛ itestabiles.ita q nihil testari valeant nec aliquid ex alieno testamento p̄cipere nec ex testamēto l' ab intestato succedere nec admitti ad publica officia ꝛ oēs actus legitimi sint eis penitus interdicti ꝛ q postq; de b̄ ordinauerit debēt publice denūciari ꝛ oīa eoꝝ bona ad fiscū deuoluit hec in predicta decre. que tñ itelligebat' reuocata per prohemiū sexti ſ tū post factū sextū.j. annū pp Bonefa.inouauit eam in quadā exuagī.que icipit extra illos. Post b̄ Clemens v.etiā inouauit et ppe absolutōez preter q̄ ī mortis articulo reseruauit in exuagī. que icipit multa mētis.de treugis obseruādis etiā sarracenis. vide.j.treuga. Utr ritus gētiliū siue paganoꝝ sint tollerandi.R' ꝑm Tho.2ª 2ᵉ q.x.licet etiā rit9 ut festa iudeoꝝ agi tolleret ritus tñ gentiliū non tolleraret nisi forte ppter scandalū vitandū l' scisma siue dissidiū l' h9modi malū fuit aliqñ ad tēpus tollerandi ritus paganoꝝ l' etiā hereticoꝝ. a ꝛ sic aliqñ etiā tollerauit ut in sum.eo.ti.q.xv. b Utr liceat furari xpianos qui detinent' a sarracenis l' liceat eis xpianis detentis furari aliquid sarracenis hēs ſ.furtū ſ. pe.ꝛ vl't. Quo etiā debēat ad fidem īduci.R' ſ.iude9.iij.ſ.i. Itē de seruis sarracenoꝝ dic sicut ſ. de seruis iudeoꝝ.ſ.iudeus.ij.per totū. a q alij infideles ꝛ hereticī prohibentur hre seruos xpianos sicut ꝛ iudei.C. ne xpia.manci.in rubro ꝛ ī nigro. b Sarraceni in terris xpianoꝝ nō sunt pmittendi facē publicā īuocationē de noīe Machometi neq; pere grinationes ad aliquē ipsoꝝ tanq; ad sanctū ut in cle.cedit.ex eo. Utr aūt liceat vti bītu infideliū vide ſ.apostasia ij.ſ. fi.

§. Satisfactio

Satisfactio pōt itelligi dupliciter.vno mō que fit hoi.ſ.cū satisfit ei de eo qđ qs illi tenet' ꝛ de hac sufficiūt que dicta sunt ſ.restō.p totū ꝛ h.j.ſ.ir. alia ē satisfactio que satisfit deo de peccatis. ꝛ de hac nunc dicendū ē. Quid est satisfactio R' ꝑm Aug.satisfactio ē causas peccatoꝝ excidere ꝛ eaꝝ suggestionib; aditū nō indulgere. a hoc hētur de pe.di.iij.satisfactio. b ꝑm vero Ancel.li.ij. cur deus homo. satisfacē ē deo honorē debitū reddere istas diffinitiones exponēs Pe. in iiij.di.xv. dicit sic. Satisfactio curat peccata preterita recōpēsando ꝛ preseruat a futuris cauēdo.ꝛ idō p actū primū diffinit' ab Ancelmo cū dicit honorē debitū deo .ſ. q̄ per peccatū ablatus fuerat reddere ſ p actū 2ᵐ diffinit' ab Aug.ſ.causas excedere ꝛc. per que fit p̄ seruatio a futuris.ꝛ vocat causas.ſ. intrisecas radices ex peccato relictas. suggestiōes vero vocat opportunitates extrisecas ut tēpus locū ꝛ h9modi. a Idem in sum.li. iij.ti.xxxiij.q.ci. Ricar.vero xv.di.iiij.sen tis.sic dicit.Satisfactio ē pro illata iniuria. voluntaria recōpensatio ꝑm iustitie equalitatē cum ppōsito non dimittendi nouam iniuriā. voluntaria dr q al's nō ē ex caritate nec meritoria de pe.di.vij.nullus.ꝑm iustitie equalitatē dr q nisi fiat ꝑm debitū

iuſtitie nō ad vitā valida ē. dē pe.di.v. ſal ſas.⁊.c.fratres cū ꝓpoſito ꝛc. dī q̄ al's nō ē pn̄a ſ̄ dēriſio.de pe.di.iij.irriſor. b Vtr̄ homo poſſit ſatiſfacere de vno pecca to ſine alio. R̄ ꝑm Tho. in iiij.di.xv. non nam oportet q̄ talis ſit modus ſatiſfactio nis qui optat ad tollendam offenſam. of fenſio aūt oblatio ē amicitie reſtō.⁊ ideo ſi aliquid ſit qđ amicitie reſtōnem īpediat etiā apud hoīes ſatiſfactio eſſe nō pōt. Cū g̃ quodlibet peccatū īpediat amicitiā cari tatis que ē hoīs ad deū īpoſſibile ē q̄ hō de vno peccato ſatiſfaciat alio retēto ſicut nec hoī ſatiſfaceret qui alapa ſibi data ſe ei proſterneret ⁊ aliā ſibi daret. a Con. Ꝑe.ut in ſum.eo.ti.q.cij. b Vtr̄ ſatiſ factio fieri debeat p opa penalia. R̄ ꝑm pe. in iiij.ſen.di.xv.ſic q̄ per talia opa fit ſolu tio emende debite pro offenſa preterita et fit preſeruatio a futura offenſa pene enim medicine quedā ſunt ut dicit pb̄s ij. etb. ⁊ quidē qñ pena ſatiſfactoria īdicit̄ ꝓpter emendam culpe preterite ſic maiori culpe maior debetur pena quando vero indicit̄ ꝓpter cautelam culpe future ſic aliquādo etiā minori culpe maior īponit̄ pena utpu ta in iuueno fornicante q̄ in ſene g̃uis ei ſenex magis peccet tñ iuuenis indiget fo tiori retrahente. Idē Tho.e.di. a idē in ſum.eo.ti.q.cij.⁊ ſe. b In quibꝰ operi bus conſiſtit ſatiſfactio. R̄ ꝑm Ray.in tribꝰ .ſ. i oꝛone ieiunio ⁊ elemoſina. In ꝑ̄ ma ſupbiā. In 2ª ma carnis concupiſcentiā. In 3ª ma auaritiā vnde Thob.xij.bōa ē oꝛo eum ieiunio ⁊ elemoſina. ⁊ ut ait Ꝑe. ad has reducunt̄ oēs alie ſatiſfactiones. nam vigilie pegrinationes.ſ. diſcipline abſtinē tia ⁊ oīa opa carnē affligentia reducūt̄ ad ieiuniū. opa aūt miſericordie corpalis ad elemoſinā.opa vero mie ſpūalis ad oꝛonē a melius diceret opa ſpūalia ꝫ enī redu cunt̄ ad oꝛonē ꝑm Ꝑe. ⁊ in ſum.eo. ti.q. cv.vbi hec oīa nō. b Et p ieiuniū ordīa tur homo ī ſeipſo p elemoſinā ad ꝓximū per oratione ad deū. Item fit ſatiſfactio de bonis exterioꝛibꝰ per elemoſinā de bonis corporis per ieiuniū de bōnis aīe p oꝛonē. a Addit Ray.pōt etiā dici q̄ ſatiſfactio conſiſtit in duobꝰ .ſ. in largitione elemoſine ⁊ carnis maceratione ⁊ tunc ꝑm glo. eius ſub carnis maceratione cōprehēdit̄ etiam oratio.ut in dicta.q.cv. b Qualr̄ eleō ſinaꝝ largitio ſit ſatiſfactoria.R̄ ꝑm Tho. in iiij.di.xv.illaꝝ elemoſinaꝝ largitio ad quā quis al's tēt̄ ñ ē pars ſatiſfactionis ſ̄ ꝓambulū ad ipſam Ille vo elemoſine ad quas quis al's non tenet̄ poſſunt eſſe ſatiſ factorie cū ſint opa bona ⁊ penalia qđ exi git̄ ad opus ſatiſfactoriū. a idem in ſū. eo.ti.q.cvi. Bonauᵘ.vo ſup ea.di.xv.dicit q̄ ꝫ ē vez̄ de rigore iuſtitie q̄ nō vī ſatiſ factoriū id ad qđ quis al's tenet̄ ſ̄ credit q̄ diuine mie benignitas tāta ē q̄ totū ac ceptat ⁊ quaſi pro nihilo ſaluat nos. b Vtr̄ flagella quibꝰ a dño in hac vita flagellamur ſint ſatiſfactoria.R̄ ꝑm Tho. in iiij.di.xv.ſi flagella fiant aliquo mō ip ſius patientis īg̃tū.ſ.ea acceptat ad pur gationē peccatoꝝ eis vtēs patienter ſic rō nem ſatiſfactionis accipiūt. ſi aūt patiens eis p īpatientiā oīo diſſentiat tūc non effi ciūt̄ aliquo modo ipſi⁹ ⁊ ideo nō habent rōnem ſatiſfactionis ſ̄ vindicationis tñ.I a idem in ſum.eo.ti.q.cix. b Quid ſit magis ſatiſfactoriū an elemoſina l' oꝛo vel ieiuniū.R̄ ꝑm tho.vbi ē.elemoſina īcludit in ſe oꝛonez̄ ⁊ ieiuniū duplici rōe. ꝓma q̄ elemoſina eū cui dat̄ cōſtituit debitorē ad orandū ⁊ ieiunādū ⁊ ad alia bona que pōt faciendū pro eo qui debit. 2º q̄ elemoſina ꝓpter deū data ē quaſi quedā oblatio deo facta vñ pb̄s dicit iiij.Etb. q̄ dona habēt aliquid ſiᵉ deo ſacratū. Oblatio aūt ipſa deo facta vim oꝛonis hꝫ. Itē īg̃tū bona exteriora ad corporis ſeruationē ordināt̄ ſubtractio exteriorū bonoꝝ per elemoſinā quaſi ẋtrute cōtinet ieiuniū quo macerat̄ corpus ſiᵉiter ⁊ oꝛo ẋtrute cōtinet ieiuniū q̄ extenſio itellectus ad deū debilitatem corporis parit vñ elemoſina cōpletius hꝫ vī ſatiſfactionis q̄ oꝛo ⁊ oꝛo g̃ ieiuniū.et ideo dī p Thi. iiij. Corpalis exercitatio

ad modicū utilis ē pietas aūt ad oīa valz ⁊ ꝓpter hoc elemosina magis indicit̄ ut vniuersalis medicina peccati ꝙ alia Luce xi. date elemosinā ⁊ oīa munda sunt vob̄ Dañ. iiij. peccata tua elemosinis redime ⁊ Thob̄. iiij. elemosina ab oī peccato liberat. a Idē in sum.eo.ti.q.cxxiiij. b Utz restō sit pars satisfactionis. R̄ ꝑm Pe.i iij.di.xv. aliquid pōt dici pars satisfactionis dupliciter vno mō oē illud qđ ad debitā satisfactionē exigit̄ ⁊ sic restō ē pars satisfactionis.alio mō illud solū in q̄ cōsistit satisfactio ⁊ sic restō nō ē pars satisfactionis q̄ restō dicit tm̄ cessationē ab iniuria ſ ē fundamētū ⁊ quasi preābulū ad satisfactionē. a idē in sum.eo.ti.q.cxxxiiij. b Utz vnus pro alio pōt satisfacere. R̄ ꝑm Pe.vbi s̄.duplex ē effectus vnus solutio debiti peccatoz̄ p̄cedētiū alter excisio causaz̄ peccatoz̄ sequētiū ⁊ quidē quo ad hunc 2m effectū cōstat ꝙ vnus pro alio nō pōt satisfacere. q̄tum vero ad p̄mū distinguēdum ē q̄ si quis ipotens ē ꝑse satisfacē tūc ali⁹ qui ē in caritate pōt pro eo satisfacere sicut etiā cōfiteri ut s̄.cōfessio.i.ſ. vi. si vero ē potēs tunc oportet ꝙ ipsemet satisfaciat pro seipso pōt tm̄ iuuari p aliū.⁊ ad dit h̄ tho.ꝙ etiā si sit potēs alius posset p eo satisfacere ſ nō ē ꝓmittendū ut aliquis pro alio satisfaciat nisi defectus appareat i penitēte l̄ corpalis per quē ipotens sit ad sustinēdū l̄ spūalis p quē aīe sit ꝓmptus ad portādū penitentiā. a ⁊ h̄ casu ei penitentia nō vī ꝓdesse nisi aīmū paratū habuerit ad faciendū qđ sibi a sacerdote i penitētia iuste fuerit iiunctū ꝙ ad h̄ obligatur.eī de peni.⁊ remiſ. oīs. nā ꝑfecta pnia cogit peccatorē oīa libenter sufferre. de pe. di.i.ꝑfecta.ideo clarior vī snīa Pe.que eā ponit̄ simul cū dicto Tho.in sum.eo.ti.q cxxix. nam necesse ē ꝙ homo recognoscat peccatū suū saltē p aliquē actū satisfactōis exteriorīs al's nō vī in ẋitate velle vī et Jo.iij.dicit dom̄⁹.Quertimī ad me in toto corde vro in ieiunio ⁊ fletu ⁊ plāctu ⁊c Ad h̄ etiā facit de pe.di.i.nō sufficit.vnde ⁊ Ricar.sup iiij.sent̄.di.xx. dico ꝙ a lege cōi ꝑm oēs nūc ꝙ dimittit̄ actuale peccatū mortale sine aliqua satisfactione q̄ semper ad h̄ requirit̄ actus penitendi in quo ꝑncipalior pars satisfactionis cōsistit ⁊ ꝙ de lege cōi pro mortali actuali cū satisfactione meriti xp̄i requirit̄ aliqua satisfactio penitentis ñ ꝓp̄t ipfectionē meriti xp̄i ſ ꝙ deus vult ⁊ ꝓpter sui honorē ⁊ nostrū bonū ut pro his que volūtate ꝓpria omittim⁹ l̄ omittim⁹ volūtate ꝓpria satisfactionem aliquā faciamus.item Sco.sup xv.di.iiij. sent̄.idē sentit subdēs si arguis dtritio potest delere qōcunq̄ peccatū igit̄ ꝑ nullo correspōdeat alia satisfactio ꝓpria nō sequitur q̄ dtritio includit aliquā satisfactionē saltē i voto ⁊ lz q̄nq̄ sit intensa ita ꝙ sufficiat ⁊ satisfaciat ꝑ tota pena preceptū tm̄ de pena infligenda nō ē irrōnabile q̄ dtritio nō ē nisi satisfactio particularis p̄cepta uero gñalia dicunt̄ ꝓpter remedia gñalia ⁊ secundū illas dditiones que iueniunt̄ in hoīb⁹ ⁊ in pluribus. Utz satisfactio possit fieri p opa ex̄ caritatem facta. R̄ ꝑm Tho.ut Pe.vbi s̄.nō.nā satisfactio ē amotio offense ⁊ restō amicitie h̄ aūt nō pōt fieri sine gr̄a ⁊ caritate vñ ꝑ Cor̄. xiij. Si distribuero in cibos pauꝑū oēs facultates ⁊c. caritatē aūt nō habuero nihil mihi ꝑ dest talia enī opa nō sunt accepta deo ⁊ lz homo nō hēat certitudinē ꝙ sit i caritate ⁊ ꝑ oīs certus esse nō possit de satisfactione ꝓpter qđ dr̄ Eccl.v. de ꝓpiciatu peccatoz̄ noli esse sine metu tm̄ sufficit certitudo probabil̄ dicture. a nam gloria nr̄a hec ē testioniū cscie nostre.ij.Cor̄.i. ⁊ idē qđ h̄ nō.in sum.eo.ti.q.cxxx.⁊ addit Pe. ꝙ satisfactio etiā nō pōt fieri p opa in caritate inchoata ſ nō ꝑfecta q̄ nō posset esse aliqđ opus meritoriū sine ītentione bona hec aūt bona intentio nō dtinuat̄ nec ꝑm actū nec ꝑm habitū. Idē q̄ illud qđ fit in peccato opus mortuū ē ut in sum.eo.ti.q. cxxxi. b Utz satisfactionē iiunctā ſ i peccato mortali expletā necesse sit iterare R̄ ꝑm tho.vbi s̄.alique satisfactiones sunt

ex quibꝫ manet aliquis effectus in satisfa cientibꝫ etiã postq̃ actus satisfactionis tñ sit sicut ex ieiunio manet corpis debilita tio ex elemosinis largitis ſbe diminutio ꝛ sic de siꝫibꝫ ꝛ tales satisfactiones in pecca tis facte nõ oportet q̃ iterent̃ q̃ ad illud qđ de eis manet ꝑ pniaz sequẽtem accepte sunt satisfactiones aũt que non relinquũt aliquẽ effectũ i satisfaciẽte postq̃ actus tñ sit oz q̃ iterent̃ sicut de oꝛone ꝛ siꝫibꝫ.

Actus aũt iterioꝛ. a .i.doloꝛ de peccatis b q totaliter tñsit nullo mõ viuificat̃ ſ oz q̃ iteret̃. idem Al. addit aũt Guil.q̃ talis tenet̃ ad suscipiẽdã postea pniaz siue satisfactionẽ nõ tñ ẽ ei ponẽda pnia tanta q̃ta si nulla fuisset ipsita q̃ presumẽdũ ẽ q̃ ꝓpter illã iũctã que fecit ꝯ ex caritatẽ dñs maioꝛem ꝺtritionẽ ei dedit. a Iste Guil. vł sentire q̃ pnia i peccato mortali facta sit indifferenter iteranda ſ q̃ ꝓpter rõnẽ ab eo dictã possit diminui. Pe.etiã vł sentire q̃ siꝫiter sit iteranda ut in sum. eo.ti.q.cxxxvij.vbi ꝑm cũ dł q̃ satisfactio i mortali peccato facta ꝑ sequẽtẽ pniaz nõ incipit valẽ q̃ talia opa a caritate nõ sunt elicita nec ipetrata.ꝛ iõ ab ea nõ viuificãt̃ Itẽ Ricar.xv.di.iiij.sentł. qui etiã nõ vł apꝓbare quo ad ꝯ dniaz qualitatis reꝛ de gbus fit satisfactio dicẽs q̃ cũ deus bono rũ opum nꝛoꝝ nõ egeat opa boꝝ non ac ceptat tanq̃ remuneratione digna ł satis factoꝛia nisi acceptet opãtẽ vñ ꝛ Gen.iiij. dł prius respexit dñs ad Abel ꝛ postea sb iungit̃ ꝛ ad munera eius demũdo acce ptionẽ muneꝛ ex acceptõe ꝑsone ꝛ repro bationẽ ex eiꝰ reprobatõe ut eẽ dicit aug. in li.de pen̄i.ꝛ de pen̄i.di.v. Cõsideret ibi semꝑ offerat deo mentẽ ꝛc.ꝛ ꝯ etiã i.Cor. xiij.ibi.ꝛ si distribuero in cibos.ſ.paupum oẽs facultates meas ꝛc. Sco.ẋo sup.c.di. dicit q̃ ista snia vł nimis dura ꝺtra pecca toꝛes ꝛ occasio maioꝛis obstinationis si ei iste hodie vere penitẽs ꝛ humiliter recipiẽs satisfactionẽ puta ieiunũ trium diex̄ cras recidiuet in mortale ꝛ de illo nõ penitens ẋ. die ieiunat q̃ sibi ipsitũ est si dicat q̃ ieiunũ istud ẋ die nõ ẽ aliqua satisfa ctio exterioꝛ magna occasio ẽ iducẽdi istũ iam lapsum ut ẋa die non ieiunet ꝛ ꝑ dñs ad nouũ peccatũ mortale q̃ tñsgrediendo pniam illã a sacerdote receptã vł peccare mortaliter cum sit tñsgressio precepti ec clesie ꝛ vicarij dei in isto actu. Ex ꝯ possꝫ formari talis rõ si post lapsum ꝛ añ pniaz nouã nõ exequit̃ satisfactionẽ pristinã im posita sibi peccat mortaliter nouo peccato igit̃ si exequet̃ bene facit q̃ facit actũ obe dientie ſ ꝯ nõ facit illud ẽ sibi ipsitũ ut pars satisfactiõis g̃ dico igit̃ sine ꝓiudicio q̃ qui semel vere penitet ꝛ recipit pniam ł satisfactionẽ ꝺdignã sibi ipsitã ab eccł̃a clause nõ errante q̃tũcũq̃ postea recidiuet nũq̃ tenebit̃ nisi ad illam vnicã satisfactõ nem adiplendã ꝛ si eam ipleat in caritate melius ẽ q̃ nõ tñ solut pnã ſ etiã mere tur gr̃az. Sz si ipleat eã volũtarie ex̄ cari tatẽ soluit pnã ſ ñ meret̃ gr̃az.si aũt ipa ab eo ex̄ caritatẽ exigat̃ soluit̃ quidẽ pena ꝯ ipse nõ soluat. ꝛ in ꝑ quidẽ ẽ satisfactio simpliciter q̃ reconcilians ꝛ placãs. In ẋ. aũt ẽ satisfactio q̃ volũtaria redditio ſ nõ simpliciter q̃ nec reconciliãs nec placans. In ẋ. ẽ satisfactio vltra quã nõ exigit̃ vl terioꝛ pena ꝛ ꝯ sequit̃ q̃ si magnã partem satisfactiõis ipsite quis facit ex̄ caritatẽ ñ ẽ iterato ponenda penitẽtia seu satisfactõ pro ꝑ peccato de quo pniam expleuit i pec cato mortali ꝛ post itex̄ penitet q̃ de pẽo satisfecit licz extra caritatẽ ſ tñ de nouis peccatis que fuerunt q̃ illa satisfactio fuit mortua.ꝛ si arguas fuit mortua ergo non satisfactio non sequitur nisi q̃ non est recõ cilians ꝛ placans in amicitiam.ꝛ si arguas igit̃ nõ satisfactio nõ sequit̃ quia sufficit deo q̃ aliquis uolũtarie soluat pnã debi tam ad punitionẽ peccati ꝺmissi ꝯ nõ recõ ciliet̃ in amicitia qđ ꝓ in actibꝫ hũanis. Si enī alicui offense in regẽ correspõdeat precise ꝑm legẽ absisio manus.si isti etiã i uito abscidat̃ manus satis patit̃ ꝛ regi sa tis fit sufficiẽter q̃ ꝑm iustitiã ñ ab eo exi gere vult ulteriorẽ pnã ꝛ tñ ñ recipit eã

in gr̃az ⁊ in amicitiã multo igitur magis posset sufficere pro punitione culpe si alí quis debitã sibi infligeret penã lz non ad gratiã vl̃ amicitiã iudicis offensi. Ex z°. mẽbro posset dici ꝙ talis si ꝓpter nouum peccatũ in qđ recidiuauit dãnaꝫ añꝫ to tã pniaz ꝺpleuisset puniꝫ in inferno tpaliter pena correspõdente illi qui nõ fuit lz soluta ⁊ post aliqđ tẽpus nõ puniꝫ aliqua pena pro illis peccatis pro quibꝰ fuit pnia illa ĩposita sicut ⁊ de veniali ꝙ moriẽs in peccato veniali sit̃ cũ mortali nõ puniꝫ eternaliter pro veniali ut dicit̃ ·j· ⁊ eodẽ modo in ꝓposito. Et quo enĩ ꝑm plenã iustitiã punitiuã semel ẽ ĩposita pena tpalꝭ isti pro peccato de quo vere penituit nũqꝫ isti pro isto peccato debꝫ nisi pena tpalis ⁊ illa soluta nulla alia. hec Sco. ad ꝺcordã tiam oĩm põt dici ꝙ ã satisfaciẽdũ ẽ ꝓprio aut deo. p̃ casu in quocunq; statu fuerit facta sufficit. nõ enĩ ĩteresꝭ ꝓmi ꝺ meriti fiũt satisfactiones ꝓpterea ⁊ bona fides nõ patit̃ ut bis ab eodẽ idẽ debitũ exigat̃. ff. de reg. iurĩ. bona fides. z°. casu dicendũ ꝙ satisfactio pnialis respectu q̃titatis posita ẽ in arbitrio sacerdotis ut s̃. pnia. ij·ſ·i. vĩ post aliq̃lẽ pniaz sine qua regulariter oĩo fieri nõ põt ut s̃. ſ·ix. cũ addi. a voluntate ofessoris dependet vtz satisfactio eĩ caritatem facta debeat iterari l̃ nõ ⁊ si de eiꝰ voluntate ꝺstat stamus illi. ꝙ si nõ ꝺstat recurrimꝰ ad ꝺcturas vĩ si iniũcta pnia ñ relinquit post se aliquẽ effectũ sicut ẽ oro nõ presumit̃ ĩposita ad satisfactionẽ penẽ ñ ad ipetrationẽ reco̅ciliatõnis seu gr̃e remissiue que hr̃i nõ põt nisi p opa facta in caritate ideo hꝰ pnia dẽt tanꝫ ĩualida q̃ ad lz iterari. sil̃r vꝫ iteranda qñ peccatũ an nullat effectũ iniũcte pnie sicut ⁊ visitare loca indulgẽtie ad que ĩutiliter accedit q̃ ẽ eĩ caritatẽ ideo illuc accedere vꝫ taliter iniũctũ ut nõ sit ĩutile ñ ex eo sequat̃ effectus nisi ꝺstaret sacerdotẽ illũ ĩiũxisse potius ad penã peregrinationis q̃ indulgentie acquisitionẽ. Si vero iniũcta pnia relinquit post se aliquẽ effectũ rez seu corpis ꝺminutius p̃sumit̃ iuncta ad satisfactionẽ pene que põt etiã eĩ caritatẽ fieri ut ꝺcit Sco. ideo nõ ẽ necesse iterari ꝑm eũdẽ ut Tho. nisi pnia hꝰmõi eẽt valde parua respectu plone penitẽtis ⁊ peccatoꝝ ab ea ꝺmissoꝝ nam tã parua penitẽtia nõ vꝫ iniuncta ad satisfactionẽ pene ñ ad ĩpetrationem gr̃e remissiue que eĩ caritatem hr̃i ñ põt ꝓpterea illam necesse ẽ iterari ꝑm Ric̃ar. ⁊ sic docto. ꝺcor. Et ex his põt colligi ꝙ ad vitandum dictas ambiguitates dẽt prudẽs sacerdos penitẽti aliquã iungere satisfactionẽ quã stati exequat̃ ueriſil̃r in statu gr̃e. Deinde quo ad reliquã satisfactionẽ quã succeſſiue agere dẽt ⁊ declare vtz dẽat illã iterare si extra caritatẽ egerit ⁊ lz in aliquo casu satisfactio iterari debeat si eĩ caritatẽ fiat ut pretactũ ẽ tñ hꝰ qđcunq; aliud bonũ etiã eĩ caritatẽ factũ valet ⁊ vtile ẽ ad multa. de pc. di. v. falsas. ⁊ nõ. Ric̃ar. iiij. sen. di. xv. b ⁊ nõ ꝙ nõ ẽ in peccato mortali qui ẽ ꝺtritus. ut s̃. ꝺtritio ·ſ·pc. multa que ptinẽt ad satisfactionẽ vide s̃. elemosina. item ieiuniũ. itẽ oratio. item penitentia ij.

Candalum

Quid sit ꝝ ꝑm Tho. z^{a} z^{e}. q. x liij. sicut ĩDiero. sup illud ĩMath̃. xv. scis ꝙ phariſei audito v̀bo hꝰ scãdalizati sunt qđ greci scãdalũ dicũt nos offensionẽ l̃ in iuriã vl̃ ĩpactionẽ pedis possumus dicere ꝺtingit enĩ qñq; ꝙ aliquis obex ponit̃ in via corporali cui ĩpigues ꝺsponit̃ ad ruinam ⁊ talis obex ꝺr̃ scandalũ ⁊ sil̃iter in processu vie spũalis ꝺtigit aliquẽ ꝺsponi ad ruinã spũalem p dictũ l̃ factũ alterius iñ̃ctũ. s. aliquis sua admonitione vl̃ inductione aut exẽplo trahit alterꝫ ad peccãdũ ⁊ hꝰ ꝓprie ꝺr̃ scandalũ nihil aũt ꝑm ꝓpriã rõnẽ ꝺsponit ad spũalẽ ruinã nisi qđ hz aliquẽ defectũ rectitudinis ꝙ id qđ ẽ pfecte rectũ magis mũit hoĩez ꝺtra casum ꝙ ad ruinã ĩducat. ⁊ ideo ꝺueniẽter ꝺcit̃ ꝙ scandalũ ẽ dictũ l̃ factũ minus rectũ prebens alteri occasionẽ ruine. ⁊ hꝰ diffinitio

sumit̃ ex glo. Math̃. xviij. a eandē diffinitionē ponit Nico. de lyra sup p̃s. xlix. b Scandalū tm aliqñ sumit̃ large pro quolibet ipedimēto Math̃. xvi. scādalū mihi es. Itz scandalum sit peccatū r̄ m Tho. vbi s. duplex ē scandalū. s. passiuū i eo qui scandalizat̃ 7 istud semp ē peccatū nō eni scandalizat̃ nisi ingt̃ū aliqualiter ruit spūali ruina que ē peccatū. Aliud ē scandalū actiuū. s. qđ ē in eo qui scandalizat 7 h̃ ē etiā semp peccatū q̄ vl̄ opus qđ facit peccatū ē l̄ etiā si nō ē peccatū saltem h̄z peccati siue mali spēm ideo dimittēdū ē ꝓpter xp̄i caritatē ex qua vnusqsq; constitur saluti ꝓximi prouidere 7 sic q̄ non dimittit ꝺtra caritatē agit. a vnde 7. i. ad Thessal̄. vltio dr̄. ab oi spē mali abstinete uos. 7 facit eū de vi. 7 ho. cle. cū ab oi. b Sz tm scandalū patientis pōt ee sine pēo agētis utputa cū aliquis scādalizat̃ de his que aliquis bn̄ facit 7 spēz mali nō hn̄t. a q̄ h̄ casu nō ē scādalū actiuū ſ̄ passiuū. s. q̄ nō procedit ex facto agētis ſ̄ ex passione 7 culpa patiētis de quo Math̃. xv. circa seā dalizatos phariseos dr̄ sinite illos q̄ ceci sunt ꝛc. 7 nō solū a peccato l̄ a spē peccati abstinendū ē ad remouēdū scādalū ſ̄ qñq; etiā a licitis ut pz in sequētibꝰ. b Item scādalū agētis pōt esse sine pēo patientis ut cū quis inducit aliū verbo l̄ facto ad peccatū iste quidē ḡtū ē de se scandalizat ſ̄ si alius nō ꝺsentit imunis ē a pēo. Itz scādalū sit spāle peccatū r̄ m Tho. 2ª 2ᵉ q. xliij. scandalū passiuū. s. in eo in q̄ qs scādalizet̃ nō pōt esse spāle peccatū q̄ ex ꝺicto l̄ facto alteri⁹ aliquē ruere ꝺtigit m qcunq; gen⁹ peccati nec ipsa sumptio occasionis ꝺat spāle rōnē peccati. Scādalū vero actiuū. s. i eo qui scādalizat pōt sumi dupliciter. s. p se 7 p accidēs. p se cōs quidē qñ ē ꝓter intētionē agentis utputa qñ aliquis facto suo l̄ ꝛbo inordinato nō itendit alteri dare occasionē ruine ſ̄ solū satisfacē sue volūtati 7 sic scādalū nō ē spāle peccatū q̄ qđ ē p accēns nō ꝺstituit spēz ſ̄ ē circūstantia aggrauās. s. q̄ in publico fit. p se ꝛbo ē scandalū actiuū qñ aliqs inordinato suo ꝺicto l̄ facto intēdit aliū trahē ad peccatū. 7 sic ex intentione spālis finis sortit̃ rōnē spālis peccati finis cui ꝺat spēz i moralibꝰ. a idē in sum. li. iij. al̄s ij. ti. xxx. q. ij. 7 ℔. precedēs hr̄ eo. ti. q. ij. b Itz scādalū sit peccatū mortale r̄ m tho. ubi s. scādalū passiuū pōt esse veiale quasi habēs ipactionē tm puta cū aliqs ex inordinato ꝺicto l̄ facto alteri⁹ ꝺmouet̃ motu pēi venialis. qñq; vero ē peccatū mortale q̄si hns cū ipactione ruinā puta cū aliquis ex inordinato ꝺicto l̄ facto alteri⁹ ꝓcedit ad peccatū mortale. Scādalū aūt actiuū si sit p accēns pōt ee qñq; veniale puta cū aliqs l̄ actū peccati venial̄ ꝺmittit l̄ actū qui nō ē m se peccatū ſ̄ h̄z aliq̄ spēz mali cū aliqua leui indispositione. qñq; uero ē peccatū mortale siue q̄ ꝺmittit actiuū peccati mortalis siue q̄ ꝺtemnit salutē ꝓximi ut pro ea ꝺseruāda nō prętermittat facere qđ sibi libuerit. si vero sit p se puta cū intendit inducere aliū ad peccandū. si quidē intendit inducere ad peccādū mortaliter ē peccatum mortale 7 sic̄r si intēdit inducere ad peccādū uenialiter p actū peccati mortalis. Si vero intendat inducere ad peccatū ueniale p actū peccati venial̄ ē peccatū ueniale. a Idē in sū. eo. ti. q. ij. b Itz bona spūalia sit ꝓpter scādalū dimittēda. r̄ m tho vbi s. quedā bona spūalia sunt de necessitate salutis que ptermitti nō possunt sine peccato mortali manifestū ē aūt q̄ nullus ꝺēt peccare mortaliter ut alteri⁹ peccatū impediat q̄ quilz plus tenet̃ sibi q̄ alteri. 7 ideo ea que sunt de necessitate salutis ptermitti nō debēt ꝓpter scandalū vitādū. In aliis aūt spūalibꝰ bonis que nō sunt de necessitate salutis vr̄ distinguēdū q̄ scādalū qđ ex eis aliqñ oritt̃ qñq; ex malitia procedit cū. s. aliqui nolūt h⁹mōi bona spūalia impedire scandalū ꝺcitando 7 h̄ ē scandalū phariseoꝝ qui de doctrina xp̄i scādalizabāt̃ qđ ee ꝺtemnēdū xp̄s docz Math̃. xv. qñ vero scādalū ꝓcedit ex infirmitate vl̄ ignorātia 7 huiusmōi scādalū ē pusillorꝝ

ꝓpter qꝫ ſpūalia opa ſunt occultāda ꝛ̄ interdū etiā differēda vbi piculū nō imminet quouſqꝫ reddita rōe hmōi ſcādalū ceſſet. Si aūt pꝰ reddita rōne duret iā vꝝ q̄ q̄ inde ſcādalū ſumat ñ ex ignorātia ſ̄ potiꝰ ex malitia ꝓcedat ⁊ ſic ꝓpter ipm nō ſunt ſpūalia bona dimittēda. a Con. ℑpe. ut in ſum. eo. ti. q. v. b Ultꝛ punitio pcoꝛ ſit ꝓpter ſcādalū dimittēda ℟ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ q. xliij. penaꝛ inflictio in tm̄ hꝫ rōne iuſtitie iḡtū ꝑ eū pēa cohibēt. ſi aūt p inflictionē penaꝛ manifeſtū ſit pluraꝫ maioꝛa pcta ſequi tūc penaꝛ inflictio ñ dimebit ſub iuſtitia ⁊ i hꝫ caſu a peccatoꝛ punitiōe ceſſandū ē ut dicit Aug. hꝫ dictū hr̄ di. l. ut inſtituēt. b Ultꝛ a ſacra doctrīa ꝓpt ſcādalū ceſſandū ſit ℟ ꝑm tho. vbi ſ̄. circa doctrinā duo conſideranda ſunt ſ. ⁊itas q̄ docēt ⁊ ipſe actus docēdi quoꝛ ꝓmū ē de neceſſitate ſalutis ut. ſ. cērtū ⁊itati ñ doceat ſ̄ ⁊itatē ꝑm congruētiā tpis ⁊ ꝑſonaꝛ ꝓponat ille cui īcūbit docēdi officiū ⁊ iō ꝓpter nullū ſcādalū qꝫ ſequi videat dēt hō prętermiſſa ⁊itate falſitatē dicē. a facit xxij q. ij. ne quis. cū duob. c. ſe. ⁊ ex de vſur. ſ̄. eo. b Sꝫ ipſe actꝰ docēdi iter eleoſinas ſpūales coputaꝫ de quibꝫ in ſe. ℊ. dr̄. a .ſ. vtꝛ ꝓpter ſcādalū ſint dimittēde a doctrina ꝑ quis etiā ſi bēat ex officio excuſaꝫ qñ ꝓpter idiſpōnē audiētiū inutilis eēt dr̄ ei Ec cl̄. xxxij. vbi nō ē audiꝰ nō effundas ſ̄monē. ad hꝫ etiā xi. q. iij. qñ. ⁊ nō. in d. q. v. b Ultꝛ ipletio coſilioꝛ largitio eleoſinaꝛ ⁊ hmōi opa mīe ſunt ꝓtermittēda ꝓpter ſcādalū. ℟ ꝑm tho. vbi ſ̄. qñ talia nō ſunt de neceſſitate ſalutis hꝫ ꝓpter ſcādalū nō ſint ſimpl̄r dimittēda ſunt tñ interdū occultāda ⁊ differēda ꝓpter ſcādalū puſilloꝛ q̄ſqꝫ reddita rōne ſcādalū ceſſet. a nō tñ dēt qs facilis ēe ad credēdū q̄ alij ſcādalizent de bono ope nec facile ꝓpter metū ſcādali dēt a bono ceſſare cū dēat ꝑſumē de aliꝭ potiꝰ q̄ ſint boni q̄ mali duráte tñ coſcia q̄ alij ſcādalizent ex illo bono nō dēt facē cōtra coſciaꝫ ꝑm glo. Ray. ⁊ in d. q. v. b Qñ aūt coſilioꝛ obſeruatio ⁊ ipletio opū mīe ſunt de neceſſitate ſalutis ut pꝫ ī his qui iā nouerūt coſilia ⁊ in his quibꝫ ex debito imminet defectibꝫ alioꝛ ſubuenire ꝛ̄ ī tēporalibꝫ puta paſcendo eſurientē vel in ſpūalibꝫ pī docēdo ignorātē ⁊ hꝫ ſiue fiant hmōi debita ꝓpter iniūctū officiū ut pꝫ ī plātis ſiue ꝓpter neceſſitatē idigētis tunc eadem ratō eſt de hmōdi ſicut de aliis q̄ ſunt de neceſſitate ſalutis de quibꝫ ſupra dictū eſt ℊ. v. a Idem in dicta qōne. b Ultꝛ correctio fraterna ſit ꝓpter ſcādalū dimittenda. ℟ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ q. xliij. correctio fraterna ordinaꝫ ad emendationem fratris. ⁊ ideo in tantū coputanda eſt iter ſpūalia bona īḡtum hoc ſequi pōt qđ ñ cōtingit ſi ex correctione frater ſcandalizet ⁊ ideo ſi ꝓpter ſcandalū correctio dimittatur non dimittit ſpirituale bonum. a de hoc latius ſupra correctio ij. per totū.

b Ultꝛ peccatum veniale ſit omittendum ꝓpter vitandū ſcandalum ℟ ſecūdū Tho. ubi ſupra peccatū veniale ꝓpter vitandum ſcandalum nunq̄ eſt faciēdum ſi ſeni faciendum eſt iam non eēt peccatum. nam ⁊ cōtingit aliquid ꝓpter aliquā circūſtantiam nō eſſe peccatum q̄ illa circunſtātia ſublata eēt peccatum veniale ſicut uerbum ocioſum eſt peccatum veniale quādo abſq̄ vtilitate dicit. Si aūt ex cauſa ratiōnabili ꝓferat non eſt ocioſum neq̄ peccatum ſimpliciter. a dic clarius q̄ nullū peccatum etiā veniale faciendum eſt ꝓpter vitādum ſcandalum. ſi bene cōtingit interdum q̄ aliquid quod eſſet de ſe peccatum ſi fiat ꝓpter vitādum ſcandalū nullum ē peccatum ut ē in exemplo ꝓpoſito ⁊ patet per eundē Tho. cui coꝛ. ℑpe. ⁊ Ray. ut in dicta. q. v. b Ultꝛ temporalia ſint ꝓpter ſcandalum dimittenda. ℟ ꝑm Tho. vbi ſupra diſtinguendū ē quia ſi temporalia ſint nobis ad ſeruandū cōmiſſa ſicut bona eccleſie omittunt prelatis ⁊ bona cōmunia reipublice omittunt rectoribꝫ talium ſeruatio ſicut ⁊ depoſitoꝛ imminet his quibus commiſſa ſunt ex neceſſitate ⁊ ideo non ſunt ꝓpter ſcandalū dimittenda

ſicut nec alia que ſūt de neceſſitate ſalutis vnde ⁊ beatus Tho. cantuarien⁹ repetijt res eccleſie cum ſcandalo regis. ſi vero tpa lia ſunt talia quoꝝ nos ſumus domini di mittere ea tribuēdo ſi penes nos habeam⁹ vl̄ non repetendo ſi apud alios ſint ꝓpter ſcādalū vitandū qñq; debe⁹ qñq; nō. ſi enī ex hꝫ ſcandalū oriat̄ ꝓpter ignorantiā vel ꝓpter infirmitatē aliorū quod dirimus ee ſcandalum puſillorū tunc uel totaliter di mittenda ſunt temporalia vel aliter ſcāda lum ſedandum. ſ. per aliquē admonitionē a vnde Aug. li. de ſermone domini in mō te dicit dādum eſt ꝙ nec tibi nec alteri no ceat quātum ab hoīe credi pōt ⁊ cum nega uerit quod petit indicanda eſt ei iuſtitia ⁊ melius ei aliquid dabis cum iuſte peten tem coerceris ut in ſum. eo. ti. q. vi. vbi hꝫ oīa nōntur. b Si vero ſcandalū oriatur ex malitia quod eſt ſcandalum phariſeoꝝ tunc ꝓpter eos qui ſic ſcandalum ꝺcitant non ſunt tēporalia dimittenda quia hꝫ eē noceret bono cmuni eo ꝙ daretur malis occaſio rapiēdi ⁊ noceret ipſis rapientibꝫ ꝙ retinendo aliena in peccato remanerent a hoc verum niſi in aliquo caſu ſpeciali caritas aliud ſuaderet ſcilicet ꝓpter bonū pacis ut poteſt colligi ex dictis ſ. bellum. p̄ ſ. x. niſi extranea neceſſitas īmineret vī ut ⁊ nōtur in dicta. q. vi. glo. Ray. dicit ſi ſtatus meus uel familie mee non eſt in tu to ſi cream re mea puta quia paup ſum ⁊ indigeo ⁊ ero in periculo incidēdi in pa tientiam aut murmuratione ꝺtra deum ñ teneoꝝ rem meam dare aut a repetitione ceſſare cum debeā plus me diligē ⁊ meos ꝙ extraneum ꝓpter hoc enī excuſat̄ qui in digens ab alio accipit ad vſuram. Si aūt in tuto ſit ſtatus meus ⁊ familie mee cre do ꝙ debeam dare rem petitam ꝓpter hꝫ modi ſcandalum vitandū ſi credo eum re illa bene vſurum alias non qnia eſſet dare gladium in manu furioſi. b Utrum tibus ſit dimittendus ꝓpter ſcandalum. R̄ ſm Tho. vbi ſ. Tibus non ē totaliter dimittendus ꝓpter ſcandalum ꝙ ſumere cibū eſt de neceſſitate ſalutis ſed talis cibꝰ bene ꝓpter ſcandalū dimittēdus ſm illō p̄ Cor. viij. non māducabo carnem in eter num ne fratre meum ſcandalizē. a facit ad predicta quod dictū eſt in. ſ. precedenti in additione. b Utꝝ debeamus ꝓpt̄ ſcandalum intrare iudiciū. R̄ ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. xliij. ſicut dicit̄ Math. v. volenti te cum in iudicio ꝺtendere ⁊ tunicam tuam tollere dimitte ei pallium quod ut dicit Aug. intelligendū eſt ſecundū preparatio nem animi ſcilicet homo ſit paratus prius pati iuriam vel fraudē ꝙ iudiciū ſubire ſi hoc expediat qñq; tamē non expedit ut in. ſ. xi. dictū eſt. ⁊ ſimiliter ē itelligendū illud apl̄i. i. Cor. vi. iam quidē omnino delictū eſt in nobis ꝙ iudicia habetis int̄ vos quare non magis iniuriā accipitis q̄ re non magis fraudē patimini. Utꝝ ꝓpter ſcandalū dimittēda ſint iſta tempo palia bona que ſunt debita pro ſpūalibus R̄ ſm Tho. ubi ſupra diſtinguendum eſt quia aut tale ſcandalum procedit ex igno rantia ſine infirmitate aliorū aut ex mali cia. ⁊ ſiquidem ex ignorantia tunc poſſunt non accipi uel differri ut ſupra. ſ. xi. dictū eſt qui incipit vtꝝ tēporalia. vnde apl̄us ſeminans ſpūalia temporalia ſtipendia nō accepit ne offendiculum daret euangelio xp̄i. ut patet p̄mo Cor. ix. vitabat enī ſcā dalum quod procedebat ex ignorātia gen tilium qui hoc non conſueuerant ⁊ ideo ad tempus abſtinendū erat ut prius inſtrue rentur hoc eſſe debitum ⁊ ex ſimili cauſa eccleſia abſtinet a decimis exigēdis in ter ris in quibus non eſt conſuetum decimas ſolui. Si vero ſcandalū procedat ex mali cia agendū eſt ut in dicto. ſ. xi. ſupra dicit̄.

Pone ꝙ aliquis habet bonā ꝺſcientiā apud deum multi tamen de eo ſcandalizā tur homines vtꝝ ſufficiat. R̄ ſm Ray. poſſet videri ꝙ ſic ij. Cor. i. Gloria noſtra hec eſt teſtimoniū ꝺſcientie noſtre. Item xi. q. iij. ſenti. dicas tamen ꝙ ꝙ tum in ſeē quilibet debet niti ſatisfacē alijs ītentionē ſuam oſtendēdo ⁊ cauſam ⁊ ſpeciem mali

remouēdo nobis enī necessaria est vita nostra alijs fama xi.q.iij. non sunt. si aūt ipsi nolūt recipere satisfactionē parati semper reprehendere ⁊ non imitari volere debet ꝙ illi peccant ⁊ sufficit xi.q.iij. inter ẋba. a Et ibi patet ꝙ pro nobis de talib⁹ debemus gaudere dicit enim ibi ꝙ si in conscientia nostra non inueniat malum quod de nobis homines loquūt in magnam debemus letitiā prosilere ⁊ idem qđ hic nō. in sum. eo.ti.q.vij. b ⁊ hoc idem habes supra fama.§.primo.

§ Cientia Est studiū clericorum ꝙ clericus debet habere scientiā sacre scripture ⁊ aliaꝝ litterarum ⁊ negotioꝝ ut supra ordinandus .§. iiij.⁊ sacram quidē scripturam debent scire clerici ad sūditoꝝ animas informandas.xxxvi.di.c ij. .§. ecce.⁊ .c. si quis vult. Seculares vero scientias debent scire ad eruditionē ut possint discernere vez a falso ⁊ per eas habē aditum ad scientiam pietatis. non aūt ad voluptatē ⁊ delectationē xxxvij.di.§.cum ergo. ꝓpter hoc statutū est ut in certis ecclesijs habeat doctor ⁊ theologie ⁊ artiū liberaliū ut supra magister.i §.i.Et intelligas de artib⁹ liberalibꝰ scilicet grāmatica principaliter ⁊ etiā dyaletica rethorica quia ille specialiter eruditūr homies ad scientiā pietatis.sec⁹ de arismetrica musica ⁊ astrologia quia ille licet in se otineant veritatē non tamen ducunt ad pietatē. di. xxxvij. si quis. a ibi nil dicit de rethorica. b ⁊ tamen scientie nūc dicte qn etiā poetice possunt quādoq; non solum licite si etiam meritorie studeri ut scilz errores gentiliū legendo detestent ⁊ utilia que in eis inuniūtur ad vsum sacre eruditionis iuuentāt xxxvij.di.turbat.⁊ .c. si quid veri. nam et si quis aduersus mathematicos velit scribere imperitus mathēseos risui patebit.xxxvij.di.qui de mensa.paulus quoq; apl̄s aliqua philosophoꝝ ⁊ poetaꝝ suis scriptis indidit.ut in dicto.c.turbat.vnde ꝓ Cor. xv.meilādri philosophi sententiam ponit dicens Corrūpūt bonos mores colloquia mala. ⁊ ad Tytum ꝓ Epimenidis poete versiculū inducit Cretenses semp mendaces male bestie uentres pigri. ⁊ otra athenienses disputans arati poete testimonio vtitur dicens de ipsius deo genus sumus actuū. xvij. Hiero. etiam usus est ẋsibus Virgilij.de con.di.v.nunq̄.⁊ auctoritate Galie.⁊ Ypocrati. de consc.di.v. ne tales. Itē Aug. ẋsib⁹ Lucani xxvi.q.v.nec mirum.circa pncipiū. a hec uera nisi ex studio harum scientiaꝝ ptermittant utilora quia non mediocriter errat qui minus bonum prefert maiori bono.⁊ idem quod hic nō.in summa.li.iij.ti.v.q.i.fm Ray.⁊ Hen. b debet etiā clericus siue prelatus habere scientiam negotioꝝ temporalium. ut hic .§. .§.iiij. Vtiꝝ clerici possunt audire leges aut physicam. R̄ possunt.non causa cupiditatis uł uoluptatis.ar.xxxvij di.c.i.⁊.c.legimus.i.⁊ ij.⁊ .c.ideo.nisi sint de illis de quibꝰ dictum est supra. excōicatio.i.§.ij.ẋ.vi.⁊ .§.iij.ẋ.xiiij. a Idem in dicta qōne .i. b Quātam scientiam debet habere persona ecclesiastica.R̄ quilibet prelatus debet habere scientiā litterature ⁊ si non eminentē saltem ꝛctētem aliter potest remoueri. extra de eta.⁊ qualis.quāuis.⁊ extra de renunc. nisi.extra de elect. cum nobis olim. scientia aūt ꝛctens vocatur que necessaria est ad executionē cuiuscūq; ordinis sicut sacerdos inḡptum deputatus est ad celebrandū diuinū officiū tenet scire tātū de gramatica ꝙ sciat ẋba ꝛgrue proferre ⁊ accentuare ⁊ ꝙ itelligat saltem ad litteram ea que legit inḡptum uero est minister sacramētoꝝ tātum scire que sit debita materia cuiuslibet sacramenti ⁊ modus rite dispensandi ea inḡptū ẋo est doctor tenet scire saltem rudimenta ⁊ articulos fidei per dilectionē operantis. a .i.fidē ⁊ opera fidei quia fides si nō habeat opa mortua est in semetipsa Jaco.ij. sic tenet scire pertinentia ad salutem scilz que debet agere a quibus debemus cauere ⁊ quomō a peccatis debemus resurgere.

b inq̃tum est iudex ꝺsciẽtie tenetur scire ꝺistinguere inter lepꝛam ⁊ nõ lepꝛã pecca toꝛum. Con. Tho. in iiij. ꝺi. xxiiij. addẽs q̃ ad episcopos pertinet scire etiam ea que ꝺifficultatẽ in lege ꝺi faciũt uel facere pos sunt. a Idem nõ. in sum. eo. ti. q. ij. ꝑm Al. Ray. Ipe. ⁊ Al. ⁊ Tho. vbi etiã põt colligi q̃ id quod ꝺicit̃ ꝺe sacerdote habz locum etiã in alijs clericis ut ꝺebeant scire pertinentia ad officiũ suum ⁊ sic saltẽ scire grãmaticã ꝛc. ut ꝺictum est iq̃tum ad eos pertinent secundũ gradus eoꝝ ꝺe scien tia aũt ꝺefessoꝛis ꝺictum est supꝛa ꝺefessoꝛ. ij ·ꝑ· iij. in additione. Sed ⁊ seculares tenẽt̃ scire ad eoꝝ salutem pertinẽtia ⁊ habẽ ꝺebentem notitiã ministroꝝ salutis ⁊ ar ticuloꝝ fidei ⁊ sacramẽtoꝝ ecclesie ut supꝛa fides. ⁊ eoꝝũ que eis annectunt̃ scilz fidei operũ. ut ꝺictũ est supꝛa videlz que agere ꝺebet ad que pertinet notitia pꝛece ptoꝝ cõium a quibus ꝺebent cauere ad que pertinet notitia peccatoꝝ saltem gene ralium ⁊ quomõ ꝺebeant a peccatis resur gere ad quod pertinet notitia ꝺebite pẽni tentie ⁊ ꝺefessionis. si vero neglexerit quis hec scire ꝑm ꝺmoꝺitatẽ ⁊ ꝺitionẽ suam habet contra se illud p̃ Cor. xiij. si quis ignoꝛat ignoꝛabit̃. ⁊ ad hoc facit quod nõ. Alex. ꝺe alex. super ·z·. sentẽtiaꝝ. ꝺi. xxxix. q xx. que incipit oꝛatio queritur. b Utꝝ pꝛelatus ꝺebeat habere sciẽtiã temporaliũ rerum. ℟ sic nam ꝺebent pꝛelati subditis non solum spiritualia sed etiã carnalia sũ ficia ministrare exemplo xp̃i qui turbas sequẽtes non solum verbo ꝺocebat ꝫ etiã virtute sanabat ⁊ coꝛporalibꝫ alimẽtis re ficiebat ⁊ ut hec plene perfice possint opoꝛ tet eos habere solertiam secularium negotio rum ut eoꝝ cautela ⁊ ecclesie seruentur indemnes ⁊ cuiq̃ necessaria pꝛo suo modo subministrent̃ ꝺi. xxxix. per totũ. ⁊ nota q̃ licet quis ꝓpter hoꝝ simplicitatẽ repel latur ab obtinendo beneficio non tamen ꝺicit̃ ab obtento sed ꝺatur ei coaꝺiutoꝛ vij. q. i. quia frater. extra ꝺe elec. cum in cũ ctis secus aũt in lr̃atura quia si nõ habeat saltem ꝺpctentẽ potest remoueri ut in pꝛe cedenti ·ꝑ· ꝺicit̃. a Idem in ꝺicta qõne. ij ꝑm Alm. Hosti. ⁊ Ray. b Utrum magis expediat insistere scientie thꝛologie vel intendere saluti animaꝝ. ℟ ꝑm Tho. in quolibet hec ꝺuo ad inuicẽ ꝺparari pos sunt ꝺupliciter scilz absolute ⁊ in aliquo casu. Est ergo ꝺsiderandũ q̃ in aliquo ar tificio melioꝛ est qui ꝺisponit ꝺe artificio ⁊ ꝺicit̃ architectoꝛ quãq̃ aliquis manualis qui ope exequit̃ ꝑm q̃ ei ab illo ꝺisponit̃ vnde in edificijs ꝺstruendis maioꝛi merce ꝺe ꝺducit̃ qui ꝺe edificio ꝺisponit q̃uis nihil manibus operet̃ q̃ manuales artifi ces qui ꝺolant ligna ⁊ incidũt lapides. In edificio aũt spirituali sunt quasi manua les operarij qui pticulariter insistunt cu re aiarum puta sacramẽta ministrando vl̃ aliud hm̃odi particulariter agendo sed quasi p̃ncipales artifices sũt episcopi qui imperant ⁊ ꝺisponũt qualiter predicti of ficium suum exequi ꝺebeant ꝓpter quod episcopi super intẽdentes ꝺicunt̃ similit̃ ⁊ thꝛologie ꝺoctoꝛes sunt quasi p̃ncipales artifices qui inquirunt ⁊ ꝺocent qualiter alij ꝺebeãt ꝓcurare curam simpliciter igi tur melius est ⁊ ꝺocere sacram scripturã ⁊ magis meritoꝛiũ si bona intentione agat̃ q̃ impẽndere particularẽ curam saluti hm̃ ⁊ illius vnde ⁊ apl'us ꝺe se ꝺicit p̃ Cor. iij. non misit me xp̃s baptizare sed euange lizare q̃uis baptizare sit opus maxime cõ ferens saluti aiarum. ⁊ ij. Thi. ij. ꝺicit hec.

a scilicet verba ut ibi patet ꝺoctrine apo stolice. b Cõmenda fidelibꝫ qui iꝺonei erunt ⁊ alios ꝺocere ipsa enĩ ratio ꝺemon strat q̃ melius est erudire ꝺe pertinentibꝫ ad salutẽ eos qui in se ⁊ in alijs pꝛoficere possunt q̃ simplices qui in se tantum pos sunt pꝛoficere. In aliquo tamen casu neces sitate imineꝫte ꝺebẽt etiã episcopi ⁊ ꝺocto res intermisso ꝓpꝛio officio particulariter intendere cure aiarum. a Idem in sum. eo. ti. q. iiij. b ꝺe materia sciẽtie supꝛa ꝺi scẽ. ⁊ supꝛa magister i. ⁊ ij. ⁊ ·j· studium.

§ Scísma Scísma secun dū Host.goff. ⁊ Ray.est ab vnitate seu ab vniuersitate fidei illicitus discessus. ⁊ dicitur a scissura que ꝑ ipsum fit xxiij.q.i.scísma a Quo aūt ad generalem acceptionē scísma est dissensio eorum inter quos vnitas esse debet ꝓm eosdem ut in sum.li.i. eo. ti. v.q.i. b Que est dīa inter scísma ⁊ hęresim. ℞ ꝓm Ray. hęresis in ꝓncipio sui habet quersum dei dogma quod non habz scísma sed in fine ꝺfingit aliquā hęresim ut recte videat ab ecclesia recessisse.xxiij. q.iij.inter hęresim.posset igit dici ꝙ talis est dīa qualis ē inter dispositionē ⁊ habitum. a .i.inter causam ⁊ causatum.dicto .c.inter hęresim.vel talis ē dīa qualis est inter genus ⁊ spēm quia omnis hęreticus est scísmaticus ⁊ non econuerso. ut hic in fine.⁊ in sum.eo.ti.q.ij.vbi hęc nō. b primo enī dicit scísma sed cum pertinaciter inhęsit sue secte asserens nō esse obediendū romane ecclesie ē hęresis quia peccant in illo articulo sanctā ecclesiā catholicā omnis enī hęreticus est scísmaticus ſ nō econuerso idem Hoff. Vtr hęreticus uel scísmaticus habeat aliquā potestatē spiritualem ℞ ꝓm Tho.2ª 2ę.q.xxxix.duplex est potestas spūalis vna quidē sacramentalis alia iurisdictionalis. Sacramētalis quidē potestas est que per aliquā ꝺsecrationē ꝺfertur ⁊ talis secundū suam essentiā remanet in homine ꝙdiu viuit siue in scísma siue ī hęresi labat quod patet ex hoc ꝙ rediens ad ecclesiā non itez ꝺsecrat sed tamē talē vsum potestatis amittunt ita ꝙ non licet eis sua potestate vti ſ tamen vſi fuerint effectum habent in sacramētalibus quia in eis non homo operat nisi sicut instrumentum dei vnde effectus sacramētales nō excludunt ꝓpter culpam ꝙcunq ꝺferentis sacramētū. Potestas aūt iurisdictionalis est que ex simplici iniūctione hominis cō fert ⁊ ideo nō ĩmobiliter adhęret ⁊ in scísmaticis ⁊ hęreticis nō manet vnde nec possunt absoluere nec excōicare nec indulgētias facere aut aliud huiusmōi.⁊ ſ fecerint nihil est actum.vij.q.i.nouatianus. a Idē in sum.eo.ti.q.iij. b Qualiter scísmatici puniūt℞ ꝓm Ray. a deo quidē legūtur multipliciter puniri ut Dathan ⁊ ab iron qui hyatu terre absorti sunt Numer xvi. Itē x. tribus qui Ieroboā adhęserūt date sunt in dispersionē. iij.reg. xij.⁊ xiij. a ꝺiunctis sequētibus. b ⁊ in alijs multis exemplis ab homine quoq siue a iudice puniūt per excōicationē uel ꝺpositionē xxiij.di.in nomine domini.et eo.c ij. Item puniūt pecunialiter ar.xxiij.q.vij. ꝙ aūt. Item ſ necesse ē manu etiā militari siue armata.xvij.di.nec licuit xi.q.i. petimus. ⁊ de his penis etiā tāgit Tho.2ª 2ę.q.xxix a Idem in sum.eo.ti.q.iij. b Quod sit grauius peccatū scísma ℓ hęresis.℞ ꝓm Tho.2ª 2ę.q.xxxix. hęresis simpliciter est ḡuius peccatū quia est peccatū ꝺtra ipsum deum secundum ꝙ in se est prima veritas cui fides ĩmitit. Scísma aūt ē ꝺtra ecclesiasticā vnitatē qui est minus ꝙ ipse deus. ex aliqua tamen circūstantia ꝺtingere posset ꝙ aliquis scísmaticus grauius peccaret ꝙ infidelis aliquis ⁊ hoc ꝓpter maiorem ꝺceptū uel ꝓpter maius periculū quod incurrit ℓ ꝓpter aliquod huiusmōi. a Idē in sum.eo.ti.q.v. b Qualiter redeūtes a scísmate sunt recipiēdi. ℞ scísmaticus uolens redire debet abiurare scísma ⁊ satisfacere ad mandatū ecclesie ⁊ debet recipi cū manus ĩpositione. a .i.in ecclesiastica potestate per quam debet a peccato scísmatis ⁊ penis ex eo sequentibus absolui ut pōt colligi ex iuribꝰ allegatis. b ut accipiāt spiritū sanctū qui extra ecclesiam non est nec dari pōt xxiij.q.i.dicimus.⁊.c.puenda.⁊.c.scísma.⁊ ſ quis reconciliatus dicat secum circa ordines ꝺpensatum probare debet ab eo qui potest dispensare.vt extra .c.fi. a Idem in sum.eo.ti.q.vi.secūdum Ray.⁊ Hoff. b Quis pōt dispensare cum ordinatis ab hęretico scísmatico ℓ excōicato.℞ ꝓm Host.ſ sciēter a tali ordinē receperūt tunc solus ꝓp dispensat. ſ vero

ex ignorantia non tamen supina tunc per discretū prelatum cum talibꝫ poterit dispensari extra de or. ab epis. qui re.c.i.⁊ ij. sed in episcopatu solus ꝑp dispensat.extra de elect.quia diligentia. ⁊ de sic ordinatis habes supra ordinatus.ꝓmo.§.penult.⁊ fi. a Idem qđ in hoc §.nō.in sum.e.ti.q.vij. b Alienationes facte a scismaticis non ualent ut supra alienatio §.penult.⁊ qui inititur eis est excōicatus ut supra excōicatō primo.§.ij in fine.

§ Ecretorum reuelatio. vide supra reuelatio. ⁊ infra testis.iij.§ vndecimo.

§ Editio Utꝝ sit mortale peccatū. Rō ꝑm Tho. 2^a 2^e q.xlij. Seditio ꝑprie opponitur vnitati multitudinis scilicet populi ciuitatis vel regni ⁊ sic opponit iustitie ⁊ cōi bono. a quia secūdū Aug.in li.de ciuitate dei.populū determinant sapiētes non esse cetū multitudinis sed cetum iuris ꝯsensu ⁊ vtilitatis cōis sociatū ut in sum.li.iij.ti.xxxiiij.q.cc.xxviij. ubi hec nō. b Et ideo ex suo genere est peccatū mortale ⁊ tāto grauius ꝙto bonū cōe quod impugnat per seditionē est maius ꝙ bonū priuatū quod impugnat aūt per rixam peccatū aūt seditionis primo et principaliter pertinet ad eos qui seditionē procurāt. 2° aūt ad eos qui illos sequūt pturbātes bonū ꝯmūe.illi vero qui bonū ꝯmune defendūt eis resistentes non sunt dicendi sedicioſi sicut nec illi qui se defendunt dicunt rixosi.

§ Ententia Quāꝙ dicit sentētia lata a iure quāꝙ a iudice. A iure quādo est de hoc factū statutū ab eo qui ꝯdere pōt de quibus habes supra lex.§.ij. Sentētia vero a iudice est qū aliquis iudex iudicat inter partes ul' qū excōicat ut ꝓpter ꝯtumaciā ⁊ huiusmodi. similiter etiā dicit a iudice fieri qū non ꝓ modū ꝯstitutōis sed in odiū alicui⁹ mali iam ꝯmissi fertur excōicatio siue generalis siue specialis.⁊ similiter dico etiam si fiat in odiū ꝯmittētiū in futuro dū tamē non intendat facere perpetuā ꝯstitutionē. a vel particularē.nam si intendat facere sententiam respectu particulariū personarū aut etiam generalē sed nō ꝑpetuam dicit esse iudicis ꝑm glo.Ray.⁊ in sum.li.iij.ti xxxiij.q.lxxxvi. vbi hec nō. ⁊ pdictis con. Alber. sed videt qꝙ sententia tunc dicat iudicis quādo seruat processus ⁊ ordo iudiciarius ⁊ non aliter al's sentētia esset iniusta ⁊ iudex puniendus.extra de sen.excō sacro.⁊ eo.ti.cū medicinal'.li.vi. b Que est sentētia interlocutoria Rō secūdū Ray. est illa que non super ꝓncipali sed super aliis qōnibus proferēt scilicet inter principium cause ⁊ finem.⁊ est de aliquo teste repellendo l' recipiēdo de dilatione dāda vel nō l' pōt dici interlocutoria quia inter partes loquēdo proferēt sine scripture solēnitate ar.extra eo.⁊ si.li.vi.bene tñ debꝫ redigi in scriptis sed non est ꝓpter hoc necesse qꝙ descriptio recitet. a .i.in scriptis proferat ut in sum. eo. ti.q.xxvij. ubi hec nō.ꝑm Ray.⁊ glo.eius. b extra eo.quoniam. a hoc .c.habetur in ti. de proba.

b Que est sentētia diffinitiua. Rō ꝑm Ray.diffinitiua sentētia est quando ꝓncipaliter questio diffinit.ff. de re iudi.l.i.⁊ debet proferri ab ipso iudice ⁊ nō ab alio aliter non valet nisi iudex sit episcopus q pōt per alium recitare ad instar illustriū C.de sen.excō.ex peri. reci.l.ij.⁊ in auē. ut ab illustri.⁊ qui sup eam digni sunt.§.sanctimus igit'.coll'.v.extra eo.⁊ si.li.vi. a Istud .c. ⁊ si.bene facit alia vero iura allegata supra parū faciūt. b Utꝝ sententia diffinitia sine scripto valeat in aliquo casu.Rō sunt casus in quibus valet ꝑm Joan.videlꝫ quādo breues sunt cause ⁊ maxime viliū personaꝝ. ⁊ pōt dici breuis duorum aureorū.ff. de dolo.l. adest. ⁊.l. prece. in fine. a Iste leges non vident ibi haberi ⁊ de istis causis breuibꝫ ⁊ viliū personarum dicit in auē.nisi.de qua infra ⁊ ꝑm

Ray.⁊ in ſũ.eo.ti.q.xxviij. Cauſe modice ſiue breues dicũt tricentoꝝ aureoꝝ l̃ quingentoꝝ ſolidoꝝ ſed melius videt̃ q̃ ꝺſe quit̃ ſcilicet ut attẽdatur ꝺſuetudo que ſi non appareret relinquat̃ iudicis arbitrio ꝑ iura infra allegata. b Inſpiciat̃ aũt qualitas ꝑſonaꝝ ⁊ reliquat̃ arbitrio iudicis.ff.ꝺe iure ꝺeli.l.i.eẽ ꝺe offi.ꝺel.ꝺ cauſis l̃ iſpiciat̃ ꝺſuetudo loci l̃ fori xi.ꝺi.ꝺſuetudinis. Itẽ valet cũ epiſcopus in cauſa ciuili inter clericos iudicat xi.q.i.ſi quis cũ clerico.⁊.C.ꝺe ſen. que ex ꝑri.reci.in auẽ. niſi. Item cum preſes ꝺepoſito officio ꝺuenit̃ ut reddat adminiſtrationẽ in auẽ.ut iudi ſine quo ſuffra.§.neceſſitatẽ.coll̃.ij. a ibi non videt̃ hoc clare ꝺici tamen idẽ ponit Abbas. b Item cum ꝓp ꝑ ſe pronũciat valet eni licet non tulerit eam in ſcriptis ipſe eni ſolutus eſt legibus.C. ꝺe legi.ꝺigna vox. Item ſm quoſdam valet ſi lata ſit cauſa matrimoniali.extra de teſti.alba cus. a ⁊ ibi bene videt̃ hoc ꝓbari ⁊ idẽ eſt in omnibꝫ cauſis in quibꝫ proceditur de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij. ut in cle.ſepe.ꝺe ẋbo.ſig. b Sententia ꝺẽt ferri ſedendo. Item in loco publico ⁊ honeſto.iij.q.iij.§.ſpatiũ.in fi.ff. ꝺe arbi.ſi cũ ꝺies.§.ſi arbiter. Itẽ ꝺebet ferri ꝺe ꝺie ⁊ non in tenebris. ut ſupra iuriſdictio in fi. Item nec ꝺiebꝫ feriatis maxime ſolẽnibꝫ ⁊ feſtiuis ut ſupra ferie.§.ij. Item nõ ꝺẽt ferri ꝑ venalitatem.ij.q.vi.§. diffinitiua. hec ⁊ multa alia requirũt in ſententia q̃ꝝ ſi aliquod omiſſum fuerit non valebit. a ⁊ ꝺe his multa ponunt̃ in predicto.c.diffinitiua.cum ſequẽti. b Itẽ ſententia a non iudice ſuo lata teneat.R̃ eſt nulla.extra ꝺe iudi.ac ſi clerici. niſi in cauſa recõuentionis.iij.q.viij.cuius in agendo. extra ꝺe mutu.pti.c.i.⁊ ij. Item tenet ſentẽtia cũ quis laycus ex certa ſciẽtia ꝺſentit in iudicem non ſuum.ff.ꝺe iuriſ.om.iudi.l. ſi per errorem. a ꝺiuncta.l.eſt receptũ.eo.ti. b extra ꝺe ſo.ꝺpe.ſignificaſti. ſed hoc non habet locum in clericis qui nõ poſſunt in alium iudicem conſentire niſi ſit perſona eccleſiaſtica ⁊ que iuriſdictionẽ ordinariã habeat ⁊ ꝺe voluntate ſui epiſcopi. ut in ꝺicto.c.ſignificaſti.ꝺe hac materia habes ſi iuder.primo §.ij.⁊.§.pel̃t.vel etiam niſi in cauſa recõuentionis.nam ⁊ ſi clericus ꝺeniat laycum coram iudice layco ⁊ ille laycus recõueniat clericum ciuiliter ſi ferat̃ ſentẽtia ꝺtra clericũ bene tenet quia ſuus iuder eſt ꝑ recõuentionẽ.extra ꝺe mutu pti.c.i.⁊ ij.⁊ iij.q.viij.cuius in agendo.C. ꝺe ſent.⁊ inter.om.iudi. cũ papinianus.⁊ in auẽ.⁊ cõſequẽter. criminaliter vero laycus clericũ ꝺenire non poſſet coram iudice ſeculari.xi.q.i.c.i.⁊ ij.nec recõuenire poteſt quia in crimine non admittit̃ recõuentio. iij.q.x.neganda.⁊ non relatione criminũ ſi innocentia reus purgat̃.ff.ꝺe pub.iudi.l.is qui. a quaſi idem nõ.in ſum.li.iij. ti.xxxiij.q.xxviij.ad finem. b Quid ſi ſunt ꝺuo iudices ⁊ proferũt ꝺiuerſas ſentẽtias R̃ ſi proceſſerũt ex iuriſdictione ordinaria tenet pro reo ⁊ non pro actore niſi in cauſa fauorabili puta matrimonio vote uel libertate ſine teſtamento ſi pro his fuerit lata. ſi vero ꝓceſſerũt ex poteſtate ꝺelegata pendet ex arbitrio ꝺelegãtis. q̃ ſi ex ꝺpromiſſo neutra debet habere vigorẽ extra de ſen.et re iudi.ꝺuobꝫ. Quis effectus ẽ ſentẽtie. R̃ ſm Ray.effectus eius ẽ multiplex primus ẽ q̃ pro veritate accipit̃ q̃tũ ad illos inter quos lata eſt. ⁊ intellige poſtq̃ tranſiuit in rem iudicatã ſcilicet quia ab ea appellari non poſſit qꝺ eſt poſt decẽ ꝺies.ff. ꝺe reg.iuri. res iudicata. Item effectus ſentẽtie eſt q̃ in actionibus perſonalibus mandet̃ executioni infra quatuor mẽſes.extra ꝺe offi.ꝺelega.querẽti.⁊ extra eo. qꝺ ad ꝺſultationẽ. tamen tẽpus ipſum poteſt̃ artari ⁊ prorogari cauſa ꝺgnita ut in prealleg ato.c.qꝺ ad ꝺſultationẽ.⁊.ff.ꝺe re iudi.l.ij. In actionibꝫ vero realibus cum res certa petita eſt. puta liber equus ager domus ꝺebet mandari executioni ſtatim p̃ decẽ ꝺies qui ꝺceſſi ſunt ad appellandũ et hoc ſi res ſit in preſentia.inſti.ꝺe offi.iudi. in pn. ⁊ idẽ ꝺẽt fieri in actione criminali

nec enī in talibꝫ eſt executio differenda.ij. q.i.ſicut. fallit tamen in quatuor caſibus. primo ſcilicet cum princeps ex victoria ſeue rius fert ſententiam quia tunc differt exe cutio ad minus per xxx.dies ut locus poſ ſit eſſe miſericordie ℓ ſi res exigit etiam pe nitētie.xi.q.iij.cum apud.in fine.C.de pr. ſi vindicari. Item cum ſententia lata eſt in mulierē prēgnātem. nam differt vſq; ad tēpus partus.ff.de re.iu.l.prēgnantis. a hec lex non ē ibi ſed.ff.de penis. b Item ſi capitalis ſententia eſt lata in ſeruū differ tur executio quouſq; reddiderit ratōcinia adminiſtrationis quā geſſit.C. de bo.pre ſcrip.l.i. Item cum quis ē confeſſus de crimi ne.C.de cuſto.reo.l.ij.vbi dicit ꝙ reus cō feſſus de crimine in iure retrudat in carce rem ⁊ poſtmodū reductus apud acta au diatur ut ſcilicet confeſſionē iteret. ſunt ⁊ a lij plures effectus ſententie quos nō pro ſequor quia potius ad forum contentioſum p tinent. a idem in ſum.eo.ti.q.xxx. b

Item ſententia lata inter aliquos preiu dicet alijs. ℞ regulariter nec ſententia nec res inter alios acta vℓ iudicata preiudicat alijs.extra de fi.inſtru.inter dilectos.⁊ ext .c.ꝙuis.C.res inter alios acta per totum. Fallit tamē in multis caſibꝫ ſcilicet cum cauſe ſunt connexe.lxxxi.di.tantis. iij.q.vi.ſi quippe. extra de accuſa.ad petitionē. extra de purga.cano.c.penult. a exēplum pōt poni in caſu de quo in fine ·ſ· dicit aliter aūt licet ſententia ſuper vna cauſa lata puta ſuper āmotione alicuius a beneficio faciat preſumptionē in alia videlicet ſuper colla tione dicti beneficij alteri facta non tamē preiudicat aliter ſi ille cui facta ē collatio vel ſimul neſciuerit cauſam agitari cum re gula ſit in cōtrariū ut patet in pncipio·ſ· nec ratio aliud ſuadeat nec in iuribus alle gatis contrariū iuris probari. b Item in cauſa libertatis.ff.de ſta.homi.l.ingenuum Item in cauſa filiationis.ff.de libe.agno.l. .i.in fi.⁊.l.ij.⁊ iij.in pncipio. Itē fallit ſi actio ℓ defenſio primo loco pertinebat ad aliquē ⁊ ipſe ſcienter patiatur ſequentem experiri de re iſta quia intelligit iuri ſuo renunciare ut ſi debitor paſſus ſit experiri creditorē de pprietate pignoris qui ſuccu buit ſi debitor poſtea vellz agere obſtabit ei res iudicata vel etiā econuerſo creditor paſſus ſit debitorē agere.ff.de re iudi.ſepe extra eo.c.penult.vbi hec omnia nō. a .ſ. in glo.in quibꝫ etiam locis nō.⁊ id quod in ſequēti ·ſ· habet. b Item ſententia lata inter alios alteri prōſit ℞ regulariter nec ſnia nec alia res inter alios acta alteri prodeſt ſed fallit quia prodeſt in certis ca ſibus. primo quidē in querela inofficioſi teſtamēti.ff. de inoffi.teſta.l. papinianus. ·ſ·meminiſſe. a ibi ſententia lata contra agē tem de inofficioſo teſtamēto prodeſt fiſco cui acquirit qđ dicto agēti relictū fuerit ex eodē teſtamēto. b Item in re indiui duali.ff.ſi ſer.vendi.l.loci·ſ·ſi fundus. a ibi dicit ꝙ ſententia lata pro vno domino rum alicuius fundi ſuper ſeruitute fundo debita prodeſt etiā alijs. b Item in re communi cum pupillo.ff. quēad.ſerui.amit. l.ſi communem. a Ibi dicit ꝙ habenti cū pupillo communem fundum cui debet ſerui tus vie,non obeſt preſcriptio quia non vſi fuerint pupillo ⁊ ipſe ⁊ hoc ppter priuile gium pupilli. b ij.q.vi·ſ· diffinitiua.ꝛ. quādoq; plures. a potiꝰ incipit quādo vua. b extra de appella.c. penult. a ibi dicit vna ſententia pluribus condemnatis ſi vnus ſolus ad appellationis beneficiū con uolauerit illius victoria iure cōmuni cete ris ſuffragat ſi cōmuni iure iuuent.idem negotiū ⁊ eadem cauſa defenſionis exiſtit b Item ꝓdeſt vbi res eſt cōis cum fiſco C.de con.re.alie.l.ij. a Ibi de hoc parū dicit ſed poſſet dici per argumētū idem quod de pupillo habet in dicta.l.ſi cōem ſed ibi non dicit de ſententia.ſed de preſcri ptione ut patuit. b nōtur hec extra eo. .c penult. a ſcilz in glo.⁊ debent intelli gi cum predictis modificationibꝫ. b Quibꝫ auxilijs ſubleuat ſententia. ℞ qua tuor ſubleuat enī quādoq; per appellatio nem que debet fieri infra decem dies a tpe

late sententie.ij.q.vi.c.i.⁊ .c. anteriox. ².° per supplicationē ut cum lata ē a principe vel ab alio a quo non licet appellare xxxv q.ix.vtinā.⁊.c.sententiam.³.° per querelam falsi ut si dicatur lata per falsos testes uel alias falsas ꝓbationes extra de testi.sic nobis.extra de procur. in nostra.⁊ de proba. licet.C.de fal.l.querela. a vbi dicit̄ querela falsis tēporalibꝫ prescriptionibꝫ non excludat̄ nisi xx. annox exceptione sicut cetera quoq; fere crimina. sed ut patet in sum.eo.ti.q.xxxi. glo. Ray. dicit ꝙ in hoc ꝑm quosdā tria exigunt̄ scilicet corruptio in testibus falsitas in attestationibꝫ ⁊ ꝙ iudex secutus fuerit in sentētia falsitatem attestationū Jo.tamē notauit.extra de ꝓba.licet causam.quia sicut sufficit probare instrumētū esse falsū.ut.C.si ex fal.instru.l.pe. in fine ita ⁊ testes. cum par sit fides testium ⁊ instrumētorū hoc ibi verius videtur ꝙ sufficiunt duo videlz falsitas testium ⁊ ꝙ ex falsis eorum testimoniꝫs iudex fuerit motus ad sententiandū dicta.l. penult.C.si ex fal.instru.vbi dicit̄ falsam quidē testationem qua aduersa pars in iudicio aduersus te vsa est ut ꝓponis solito more arguere non prohiberis sed causa iudicati in irritum nō reuocat̄ nisi probare poteris eum qui iudicauerat secūdū eius instrumenti fidem qđ falsum esse ostiterit aduersus te pronūciasse ⁊ idem etiā est de instrumētis ut patet ex eadem lege ⁊ eo. ti.l.finali.vbi dicit̄ iudicati executio solet suspendi ⁊ soluti dari repetitio si falsis instrumētis circūuentam esse religionē iudicatis crimine postea falsi illato manifestis probationibꝫ fuerit ostensum. b Item quarto per in integrū restitutionē. extra de in integr.resti.per totū. a Idem qđ in hoc ꝑm nō.in dicta.q.xxxi. ꝑm Ray. b

§ Epultura i°

Cōmuniter sepultura ꝑm Hoff quādoq; accipit̄ pro ipso officio qđ impēditur corporibꝫ sepeliēdis ⁊ de hac intelligitur qđ vendi non potest extra de symo. non satis.xiij.q.ij. precipiendū.i.q.i.dictū ².°.quādo sepultura dicit̄ ipsa terra que si est de cimiterio uel fuit ibi aliquis sepultus iterum vendi non potest.ff.de rei vendi.que religiosis. ³.° quādoq; dicitur ipsa tumba. a .i.archa marmorea vl̄ lapidea ut in sum.li.primo.ti.xvi.q.i. b Et illa vendi potest si nullus in ea sepultus sit alioquin locus factus est religiosus ⁊ vēdi nō potest.ff.de reli.⁊ sump.fu.l.ij.xiij.q.ij. questa.⁊ .c. postq̄.4.° dicit̄ quādoq; terra pura ,que deputāda ē ad vsum sepulture ⁊ hec vendi potest xij.q.ij.aurum. a Cō cor.Hosti.⁊ Inno.⁊ addit Inno.ꝙ si vas aliquod lapideū uel ligneum pro aliquo sepeliendo est factū potest vendi nisi sit factum sacrū per pontificē uel ad hoc speciali ter deputatū.extra de reli.domi. ad hoc licet enī in aliquo loco sit sepultus aliquis sine pontificis auctoritate non credamus locū sacrū ꝑm canōes. licz secus sit secūdū leges.ff. de reli.l.ij. si autē loca predicta sint sacra l̄ ad hoc deputata per episcopū vendere non licet.extra.c. abolende.⁊ nō. in dicta.q.i. b Quid est ius sepulture ꝛ̄ ꝑm Ray.ius sepulture est quod optit ecclesie ad sepeliendū aliquos in cimiterio suo ⁊ prouenit ex pontificij assignatione. ar.xiij.q.i.ecclesias optit autē generaliter ecclesijs prochialibꝫ ⁊ etiā illis quibus a iure uel priuilegio cessum est non autē alijs. a Concor. Inno. qui etiā dicit ꝙ non omnis ecclesia habet cimiteriū sed ille tantum que habent populū uel que habent ex priuilegio ut in sum. eo.ti.q.ij. b

Itē alibi ꝙ apud ecclesiā possit esse sepultura.ꝛ̄ secundū Inno. cimiteriū uel quecunq; sepulture debent esse circa ecclesiam xvij.q.iij.sicut.sed tamē bene potest cimiteriū aliquātulum esse remotum ab ecclesia non tamē credimus ꝙ alicui loco etiā religioso hospitali uel huiusmodi possit accedere sepultura nisi habeat ecclesiā Item in vno cimiterio multe ecclesie possunt habere ius sepeliēdi prochianos suos a Idem in dicta q.ij. b Itē pactū

preiudicet sepulture. Rndeo pactū qđ fit cum rectore prochialis ecclesie de non recipiendo aliquos uel certos prochianos eiꝰ ad sepulturā seruari debꝫ etiā ab his qbꝫ a sede apostolica sepultura libera est dcessa ꝛ lꝫ illi apđ eos elegerīt sepeliri. extra de pact.pactum li.vi. ¶Ubi debet sepeliri qui decedit nulla sepultura electa. Rndeo secundū Jo.an.super .c. animaꝝ.de sepul. li.vi.sepeliri pōt in sepulchro parētum exemplo patriarchaꝝ.xiij.q.ij. ebron. extra eodē nos instituta.ꝛ.c. fraternitatem.vel in prochiali ecclesia si dsuetudo sit. a imo de iure cōmuni quis debꝫ regulariter sepeliri in ecclesia prochiali nisi dsuetudo repugnet que seruanda foret secūdū ¶Ray. ꝛ Jnno. ꝛ in sum.eo. ti.q.x. vel nisi sepultura maiorum suorum sit alibi.extra eo.si quis.li.vi. b ꝙ si talis sit alienigena uł viator debet sepeliri apud ecclesiā in cuiꝰ prochia mortuus est xiij.q.i. ecclesias. uel in ecclesia cathedrali si sit dsuetudo.xvi.q. i.c.i. a Jnno.autē dicit simpliciter ꝙ talis viator debet sepeliri ī ecclesia cathedra li. ¶Hostī.vero ait ꝙ si de facili ꝛ sine feto re portari posset cum suis parētibus esset tumulandus ar.extra eodē ti.i.ꝛ .c. fraternitatem. nisi dtraria dsuetudo appareret. sed ut dicit Jnno. extra eo.c.i. hec omnia discreto iudici dmittantꝫ. b clerici quoqꝫ si non eligant sepulturā sepeliri debent in ecclesia ubi sunt clerici. a Idem in dicta q.x.secundū Jnno. ¶Religiosi vero debent sepeliri apud locū sue religionis ubi morientur.xvi.q.i.c.i. b Item qui habet domiciliū in ciuitate uel castro sed quādoqꝫ ad uillam ruralē se transfert causa recreationis uel ut ruralia exerceat ꝛ non electa sepultura decedit non debet sepeliri in ecclesia dicte ville sed in sua parochiali uel potius in ea in qua maiorum suorum antiquorum ab antiquo existit sepultura dū modo absqꝫ periculo ad ipsam ualeat deportari.mulier que plures viros habuit si sepulturā non eligat est cum viro ultimo cuiꝰ domiciliū ꝛ honorē retinet tumulāda extra eodē is qui. a alias incipit si quis b li.vi. Quid de his qui recipiūt alienum ad sepulturā in casu non dcesso. Rndeo tenentꝫ ad restitutionē corporis si petatur. Item tenentꝫ restituere quicquid occasione illius perceperūt ł que percipi potuerunt. a scilicet de iure ꝛ hoc ratione malefidei secundū glo.in.c. cum liberū extra eo.ꝛ nō.in sum.eo.ti.q.xij. b extra eodem fraternitatē.in fi.ꝛ .c. ex parte.i.ꝛ .c. cum liberum.ꝛ.c.in presentia.ꝛ extra eo.c. animaꝝ.li.vi. Quis tenetꝫ facere expensas sepulture.Rndeo hēres tenetꝫ ꝛ ab ipo peti possunt quia videtur quasi dtractum cum defuncto. a ¶Hoc habetꝫ.ff.de reli. l.i. b ꝛ de hac materia vide supra restitutio.ij.ꝑ.v.circa finem. Item si mulier hēat dotem de ipsa dote debent fieri expense funeris si non habeat tunc ad ipsum maritū pertinet.ff.de reli.ꝛ sump.fune.l.i.ꝛ.l.si qs a melius in.l. ꝙ si nulla.eo.ti. vbi patet ꝙ ad hoc primo tenetꝫ hēres vxoris emancipate si habeat patrē. ꝙ si non habeat hēredem tenetꝫ pater. ꝙ si predicti non sup sint uł non sint potentes tenetꝫ maritus ingtum facere pōt tenetꝫ etiā principaliter maritus ad hoc usqꝫ ad gtitatem lucrate dotis ita tamen ꝙ si mulier habeat alia bona in hereditate puta ducentū maritus tenetur tantum pro rata dotis pueniētis ad eum que forte fuit in centum ꝛ sic pro tertia parte sumptuū ꝛ hēres pro duabus ptibus.ff.e.l.neratius.cū multis sequētibꝫ. ꝛ idem quod in hoc ꝑ. nō.in sum. eo.ti.q. xxx.secūdū ¶Hosti. b Quid de his qui morientem molestant sepulturā impediūt aut funeri iuriantꝫ.Rndeo qui ad domum moribundi accedit ꝛ ipsum ł alios molestat ł rebus eius signa ponit cadit ab actōne ꝛ in tantūdē demnatꝫ hēredibus defūcti ꝛ publicatꝫ tertia pars bonorum eius ꝛ est infamis.ꝛ idē in eo qui circa funus peccat.C.de sepul.viola.in auē. Item qui domum. a ibi dicitꝫ. item qui ad domum moribūdi accesserit ipsum aliosue qui eiꝰ dem familie sunt molestans aut rebꝫ eius

non ſeruato legali officio ſignacula ponit ab actione poſt mortem illius cadat ⁊ alterum tantūdem exigat ab heredibꝫ iniuriati publicanda tertia parte bonorum ipſo quoq; infamia notato eiuſdē penis ſubiaceat qui eo morīte circa funꝰ peccat⁊ exequias prohibet. b nec debet impediri ſepultura pretextu debiti uł cuiuſcūq; obligationis. C. de ſepul.vio. l. cum ſit. a et ibi patet ꝙ quecunq; ꝓmiſſio ſiue obligatio fuerit exorta per tale impedimētū nulla ē nec facta ꝯfeſſio ⁊ data pignora debēt reddi ⁊ impedies punit̄ pena quīquagīta librarū aurei qui ſi non poteſt ſoluere punitur in corpore. b nec debet inferri moleſtia infra nouem dies ab obitu alias pro tunc eſt inutile ut ibi in auc̄. ſed nec ante. a ibi dicit̄ ſed nec ante nouem dies ab obitu numerādos ulla prorſus fiat moleſtia aduerſus quēlibet ex ꝑſonis defuncti. ſi qua enī cautio ſi quid ſimile fiat inutile erit ⁊ idem quod in hoc. ff. nō. in ſum. eo. titulo. q. xxx. ſm Hoſt. ⁊ Io. ⁊ Oſti. b bene tamen impediret̄ ſepultura in multis caſibꝫ anime. de quibus habes infra ſepultura. iiij. vtrum liceat ſpoliare mortuos. ſupra mortuus. ff. ſecundo.

Sepultura ii

Scilicet ḡtum ad electionē pertinet vniuerſis clericis ſecularibus ⁊ religioſis. a Cuiuſcūq; ſtatus uel conditionis exiſtant ut in. c. animaꝝ. de quo infra. b ſub interminatione maledictionis eterne ne inducant aliquos ad vouendū iurādum fide interpoſita ſeu alias promittēdū ut apud eorum eccleſias eligāt ſepulturā uel iam electam vlterius non īmutent aliter talis electio irrita eſt⁊ qui ſic elegerit nec poſſunt ſepeliri apud eccleſias ſic electas nec eligere alibi ſed omnīo ſunt ſepeliendi apud eccleſias apud quas fuiſſent ſepeliendi ſi nō elegiſſent ſepulturā. extra de ſepul. animaꝝ. li. vi. cui conſtitutioni ſup addit̄ ꝙ qui contrariū fecerit ſit excōicatus ⁊ non poſſit abſolui niſi a ꝑ uł in mortis articulo. ut ſupra abſolutio primo ff. iij. v. iiij. a melius de hoc dicit̄ in cle. cupientes ad fi. de penis. b Item religioſi uel clerici qui predictos in ſuis eccleſijs uł cimiterijs preſumpſerint ſepelire tenent̄ ad reſtitutionē corporis ſi petant̄ ⁊ etiā oīm que occaſione ſepulture illorū peruenerit quōlibet ad eoſdē faciendā integraliter. j. decē dies quā niſi fecerīt eccleſie ipſe apd̄ quas ſepulti fuerint ⁊ cimiteria eorūdem extunc ſint ⁊ tam diu maneant interdicte donec facta fuerit reſtitutio predictoꝝ. ut in dicto. c. animaꝝ. ſecus aūt videt̄ dicendum quādo quis ꝓpio motu vouerit uel iuraret īn tali loco eligere ſepulturā quia ſecundū Hoſti. tunc tenet̄ ſeruare niſi ex cauſa noua poſt orta. ut quia factus ē epiſcopus uel religioſus ł locus ille quaſi diſſipatus eſt arg. extra de relig. domi. inter quatuor. a Concor. Ray. ut in ſum. li. p titu. xvi. q. xxiiij. b Eligere quis pōt ſepulturā dimiſſa antiqua etiā in loco minus religioſo extra eo. cum quis. li. vi.

Nota religioſi poſſunt eligere ſepulturā. Rndeo non licet ſed ſunt apud ſua monaſteria tumulandi poſſunt tamen eligere ſi quādo morīunt̄ eſſent adeo remoti ꝙ cōmode portari non poſſent ad illa. extra eo. religioſi li. vi. Nota patres poſſunt filijs eligere ſepulturā. Rndeo poſſunt eos ſepelire ubi uoluerint ſi ſint infra annos pubertatis ſcilicz xiiij ꝯpletos ⁊ conſuetudo terre id habeat alias non. a ſed ſunt cū ſuis maioribus uł in prochiali eccleſia tumulandi ut in. c. licet. de quo infra. b Ipſi tamen filij eligere non poſſunt niſi poſt dictū tempus tunc enī poſſunt etiam abſq; patris aſſenſu ita tamē ꝙ ſi ſūt filij famił. non poſſunt ſine eius aſſenſu relinquere aliquid pro anima ſua niſi habeant peculiū caſtrenſe uel quaſi. extra eo. licet. li. vi. Quid ſi ꝓprius ſacerdos corpus eius qui alibi elegerat ſepeliri violēter rapuit. Rndeo ſecundū Hoſti. amittit ius qō in eius mortuario habz⁊ oſſa reſtituet extra eodē. c. cum liberum. idem ſi aliquis

ouentus totus uel maior pars eius hoc fe cerit secus credere si minor pars uel solus prelatus hoc fecisset. a Idem in sum.eo dem ti.q.xiiij. b Utr̃ possit fieri pa ctio pecuniaria super electione sepulture. Rndeo secundū Hosti.quicquid tēporale permittitur uel datur ut talis electio fiat omnino reprobabit̃ quia symoniacū esset i.q.j.ḡ pio.extra de pact.c.fi. a idem in sum.eo.ti.q.xxiiij.ad finem. b Quid si aliquis mandat corpus suum non sepeliri Rndeo non est adimplēdum.ff. de condi. insti.l.quidam.ꝛ nō. xxi.di.nunc autem. a In glo.ꝛ idem nō. in sum.eodem titu. qōne finali. b

§ Epultura iii

Scilicet quo ad canonicā portio nem quādo quis eligit alibi sepulturam de omnibus que illi loco dimittit debet sua prochialis ecclesia habere canonicā por tionem que varia est secundū osuetudines alicubi enī ē medietas.alicubi tertia.alicu bi quarta.ꝛ ideo osuetudini est standum. extra eodē certificari. a ibi dicit̃ atten dendū laudabilem osuetudinē regionis in soluendo uel medietatem uel tertiam uel quartā. b ꝛ si osuetudo ibi non appare at dicit Hosti. spectādam esse osuetudinē metropolitane ecclesie. ꝛ si nec illa appare at spectanda est osuetudo vicinarū ꝛ si va ria sit tunc secundū Hoff.quarta debetur in hac enī magis iura ocordare videnť ex tra eo.in nostra. a Idem nō in sum.i.li. ti.xvi.q.xvi.ꝛ seq. b si autē esset osuetu do ḡ nil detur hēs infra.§.iiij.tamē de his qui eligunt sepulturā apud fratres predi catores uel minores determinatū est ḡ te nentur ecclesie prochiali dare quartā non solum de omnib9 funeribus sed etiam de quibuscūqꝫ ꝛ quōcunqꝫ relictis ꝛ ad quos cunqꝫ certos usus ꝛ de quib9 quarta dari non osueuerit vl̄ aliter de iure non debe retur idem de omnib9 dat̄. a scilicet etiā sine testamēto ut patet in cle. oudum. de qua infra.idem est de qualitercūqꝫ donatis hoc casu. b in morte uel mortis articulo in infirmitate dantis de qua decesserit fra tribus ipsis uel alijs pro ipsis extra .c. ou dum.in cle. Quādo aliquis cuius ma iores solent ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri ea dimissa eligit alibi sepulturam vtr̃ canonica portio debeat̃ ecclesie dimis se.Rndeo non sed potiꝰ illi ecclesie in qua osueuit audire diuina ꝛ recipere sacramen ta extra eo.eum quis.li.vi. Quid si in vna solet audire diuina ꝛ in alia recipere sacramēta.Rndeo videt̃ ḡ portio canonica debebit̃ ei vbi osueuit recipere sacramēta extra eo.c.i. a hoc veriꝰ videt̃ ar.c.cum quis.extra eo.li.vi.ꝛ cle.oudum.de sepul. vbi dicitur istam portionem dandam pro chialibꝫ ecclesijs ꝛ nō alijs.licet de hoc va rie opiniones olim fuerint que recitantur in sum.eo.ti.q.xviij. b Quid si osuetu do est ḡ nihil detur pro canonica portiōe Rndeo secundū Ray. credo ḡ non valet quia est extra rationē ꝛ naturalē equitatē extra eo.nos instituta.ꝛ c.relatum.ꝛ c.cer tificari.tamē secundū Hosti.hec osuetudo bene posset prescribi si titulus probaretur secundū Hosti. a Iste titulus pōt esse facta remissio ob beneficiū ecclesie impen sum uel aliam rationabilē causam dum ta men ecclesia ex alijs bonis possit sustētari alias osuetudo non esset rationabilis arg. .c.statuto.§.religiosos. de deci.li.vi. ꝛ hoc casu obtinet dictum Ray.cui etiā ocordat Hoff.ut in sum.eo.ti.q.xvij. b De qui bus rebus debet dari canonica portio. Rn deo secundū Ray. non tātum de oblatio nibus cereis ꝛ alijs huiusmodi que in ec clesia in qua quis sepelitur recipit in die funeris sed etiā de alijs que defunctus pro anima sua illi ecclesie relinquit.extra eo.in nostra. Concor. Hosti.ꝛ addit hic intelli gendū de his que relinquunt̃ occasione ec clesie siue loci.secus si intuitu persone quā uis ecclesiastice dūmodo non in fraudem fiat. a ꝛ presumit̃ fieri intuitu persone si relinquit̃ siue detur a ꝓpinquis.secus si ab extraneis.extra de testa. requisisti. b

Itē dicit itelligēdū esse tam de mobilibꝫ ḡ de imobilibus excipiunt ornamenta ecclesie ⁊ pecunia pro eis data uł pro fabrica anniuersario septimo trigesimo ⁊ alia ad perpetuū cultum diuinū legata de quibꝫ canonica portio deduci nō debet nisi facta fuerit in fraudem ut episcopus si est dsuetudo seu prochialis ecclesia defraudereť. extra de testa.c.fi. a idem in sum.eo. ti. q.xix.secundū Ray.⁊ glo.⁊ Hoſti. b

Insuper de bis que testatoꝛ siue moriens relinquit quibuscunq; alijs ecclesijs vel ꝑsonis in cōmuni ut pauperibꝫ nullam portionem habebit prochialis ecclesia. ut Inno. dicit extra eo. relatum. quia canonica portio non est prestāda nisi ab ecclesijs in quibꝫ sepelitur vel ad quā transit se ouertendo ł alio modo. Contoꝛ. Guil.⁊ Hoſti. a Concoꝛ.etiā Ray.licet Alanus videatur sensisse ꝙ de omnibus relictis quibuscunq; ecclesijs alijs debz dari canonica portio sed non de relictis pauperibꝫ uel cō sanguineis ł amicis etiā pro salute anime sue.ut in sum.eodē ti.q.xv.⁊ de isto transitu dic ut infra .ℊ. ix. b ⁊ nō ꝙ ut dicit Inno. ꝙ ab ista canonica portione danda pauperibus non sunt de iure exempta monasteria uel alia loca que alias sunt exempta extra eodē. in nostra.⁊ de testa. requisisti.⁊.c.officij. Item nō.ꝙ secundū Hoſti licet petitio canonice portionis competat sacerdoti prochiali tamen si ipse est negligens in petendo episcopus poterit petere pro illo.extra de successi. ab intest.c. finali. a Hoc ultimū dictū fuit potius Inno. ut patet per eum.extra eodē relatum.vbi etiā dicit generaliter ꝙ episcopus pro ecclesijs sibi subiectis potest agere ut ⁊ hēť in sum.eo.ti.q.xv. ubi hec nōntur. ⁊ additur secundū eundem Inno. ꝙ ecclesia ubi quis habuit ecclesiasticā ⁊ paternā sepulturam non debet habere aliquā portionē imo ipsa debet prochialibꝫ ecclesijs. extra eodē.c.i. Item Inno.in dicto.c.relatum. dicit nō. ꝙ sicut canonicā portionem percipit ecclesia prochiał de relictis pro sepultura ita credimus qđ recipiat ⁊ de oblatis pro alijs sacramētis sicut pro benedictionibus nubentium ⁊ pro penitentijs ⁊ pro extrema vnctione ⁊ alijs huiꝰmodi cum sit eadem ratio. scilicz quia dignus est operarius mercede sua extra eo.c.i. sed certe nō videť eadem ratio quia hec portio datur pro administratione sacramētorum. ut in dicto .c.i. ⁊ ideo ipsis administrantibꝫ debetur ⁊ nō ab ipsis de ipsa administratione ⁊ ꝓpterea dictū Inno. non aꝓbat consuetudo que est optima legum interpres .ff.de legi.l. si de interpretatione. b

Quid si moriť rex uel dux uel alia ꝑsona que per anni circulum in diuersis ecclesijs audiebat diuina ⁊ percipiebat sacramēta quasi habens duo uel plura domicilia in q bus se pariter collocabat ⁊ elegit sepulturam in alio loco cui ecclesie dabiť canonica portio. Rndeo ecclesie domiciliorū diuident inter se.ar. extra de dec. quoniā.⁊ ex presse habeť extra eodē cum quis.li.vi. a Ibi patet ꝙ hoc verū est quādo cōstat ꝙ equaliter habebat domicilių in pluribꝫ locis in dubio autē dum apparet ꝙ aliquis talium multū fuerit vagatus ut patet in dicta.q.xv. Inno.dicit ꝙ episcopus data pro sepultura sua debet accipere ⁊ suā partem dare ecclesie ubi sepeliť ⁊ de residuo debet partes facere inter ecclesias ubi per circulū anni percipiebat ecclesiastica sacramenta quia tales magnates non morantť in vno loco.ar.extra de dec.quoniā. b

Quid de quibusdā regionibꝫ ubi de oibꝫ mobilibꝫ que defunctus pōt in testamēto relinquere siue legare ecclesia exigit tertiā partem ⁊ morienti iungit sacerdos ꝙ re uelet omnia mobilia sua sicut fieri dicitť in britania minoꝛi. Rndeo secundū Guil. non credo ꝙ hec dsuetudo preiudicare debeat iuri cōmuni nisi legitime fuerit prescripta ⁊ otradictorio iudicio obtenta. a vt in sum.eo.ti.q.xx.vbi hec nō. b uel etiā auctoritate sedis apostolice dfirmata nec archiepiscopoꝝ uł episcopoꝝ illius loci constitutionem ad hoc sufficere nisi assit

voluntas vel ꝺſenſus ſubditoꝝ quos tangit ⁊ idem credo de predicto precepto ſcilicet quia non tenent̃ morientes ī hoc caſu eis obedire niſi in dictis caſibꝫ. ¶Pone ꝙ defunctus eccleſie ſue relinquit decem ⁊ alteri eccleſie in qua elegit ſepulturam reliquit mille uel caſtrū nunquid prima eccleſia debet eſſe ꝺtenta illis decē. Rndeo ſecūdū Ray. ſi defunctus legauit hoc mō ꝙ illis eſſet ꝺtenta ⁊ ſacerdos ſciuit cōditionem ⁊ non recepit legatum videtur renunciaſſe iuri ſuo ⁊ iam non poterit ulterius petere aliquā portionem. ſi vero defūctus abſolute reliquit ⁊ ipſe abſolute recipit poterit nihilominus de ceteris portionem vendicare extra de teſta.offic̄. uł ſaltem aget ad ſupplemētum computi. illis decem. a ſcilicet quādo expreſſit teſtator ꝙ eccleſia eſſet illis ꝺtenta ⁊ fecit in fraudem modicā ꝓtitatē legādo alias quādo eſt adiecta talis ꝺditio recipiendo ſibi preiudicaret. quādo vero legatū abſolute factum eſt pt̃ē ⁊ integrū legatum ⁊ canonica portio niſi de mente teſtatoris aliud appareret ut ſatis colligit̃ in dicto .c. offic̄. ⁊ etiā ex dictis ¶Doſti. ut in ſum.eodē ti.q.xxi.vbi hec nōntur. b ſicut filius inſtitutus in parte minori ꝙ de legitima poteſt agere tantum ad ſupplemētum.C. de inoffi.teſta.ſ. illud.⁊.l.omnino. ⁊ extra de emp.⁊ ven.cum dilecti. Quid ſi quis eligit ſepulturā in ꝓpria eccleſia ⁊ ei nihil legauit ⁊ aliꝭ eccleſijs mł̃ra legauerit nūquid poterit hec eccleſia petere aliquā portionem.Rndeo ſecundū Ray.ſi eſt ꝺſuetudo ꝙ eligentes ſepulturā in ꝓpria eccleſia ſemper aliquid relinquūt poteſt eccleſia illud petere ab heredibus non iure actionis nec differendo ꝓpter hoc ſepulturam ſed implorando ſuperioris officiū extra de ſymo.ad apoſtolicā.ſi vero non eſt ꝺſuetudo nihil poteſt petere ſed ſolis funeralibꝫ debet eſſe ꝺtenta. nam tenet̃ ex officio ipſū ſepelire extra de ſymo.non ſatis.⁊ .c. cum in eccleſia. poſſet quoq; in hoc caſu implorari officiū iudicis aduerſus hēdes.ſil̃iter aduerſus rectores aliarum eccleſiarꝫ ſi ⁊ illorum dolus repreh̄edat̃. a nam ⁊ circa talia dolus eſt puniēdus. extra de teſta.officij.⁊ extra eodē in noſtra.ſecundū eundē ¶Ray.⁊ ſecundū glo. eius videt̃ ꝙ prima facie dolus ſit preſumēdus cum aliꝭ eccleſijs multa legauerit ⁊ nihil ꝓprie prochie reliquerit ut in ſum.eo.ti.q.xij. b ¶Pone ꝙ aliquis eligit ſepulturā apud aliquam religionē poſtea intrat in ipſam ⁊ decedit nunquid locus religioſus tenebit̃ eccleſie illius ad canonicā portionē.Rndeo ſecūdū ¶Ray. dico ꝙ ſi trāſit ī infirmitate de qua moriť tenet̃ extra eodem.de his. ſecus ſi tranſit in ſanitate aut etiā in infirmitate de qua non moritur. Concor. ¶Doſti. a idem in ſum. eodē ti.q.xxv. b Quid de leproſis intrantibꝫ domos leproſorum nunquid ſacerdos prochialis poteſt de eis morientibꝫ pt̃ē canonicā portionē.Rndeo ſecundū ¶Guil.credo ꝙ non quia par iudicium eſt ac ſi tranſierint ſani ad religionē niſi forte ex ipſa lepra moriant̃. a multi enī moriunt̃ cum lepra ſed non ex lepra ſecundū eundē ¶Guil.⁊ in in ſum.eodē ti.q xxvi. vbi hec nō. b in hac tamen parte tenenda eſt ꝺſuetudo regionis. Quid ſi aliquis recipiat̃ in ꝺfratrē alicuius loci religioſi non tamen oblatis ſuis bonis ſed ſibi retentis. a quo ad ius ꝓprietatis ſecus ſi oblata ꝓprietate retineret ſibi vſufructum in uita quia tunc bene gaudet priuilegio religionis. ut in .c. ut priuilegia. de quo infra. b ⁊ ibi eligat ſepulturā. Rndeo ſecundū ¶Doff.non liberat̃ a canonica portione ſicut nec eximit ab epiſcopali iuriſdictione etiā ſi ipſi religioſi ſint exēpti. extra de priuil̃. cum ⁊ plantare.ſ. de ꝺfratribus.⁊.c.ut priuilegia. idem ¶Doſti. a ¶Idem in ſum.eo.ti.q.xxvij. b Quid ſi quis ingreſſus religionē decedat in tempore nouiciatus.Rndeo ſecundū goff.puto canonicam portionē eccleſie priori non deberi q̄uis enī exire potuerit non tamē exiuit ſed in religione deceſſit ⁊ hoc ſufficit quo ad quarte retentionē.extra eo.de his

a Concor. Hostí. ut in sum. eo. ti. q. xxviij
b Quid si infirmus in vna prochia faci at deferri ad aliam ⁊ ibi moriat. Rndeo se cundū Ray. prima ecclesia non ꝓpter hoc priuat canonica portione. ar. extra de his.
a Idem in sum. eo. ti. q. xxix. b

Sepultura iiiiii

Scilicet quādo prohibeat prohi bent in cimiterio sepeliri omnes hereticí. extra de hereti. sicut. ⁊ de hoc dictū est supꝫ hereticus. ij. §. ij. etiam si post mortem appa reat de heresi. xxiiij. q. ij. sane proferť. simi liter etiam prohibent pagani ⁊ iudei. de conse. di. i. ecclesiam. ⁊ c. se. a ⁊ ibi patet ꝙ idem est de omnibus infidelibus. b Item generaliter omnes excōmunicati. x xiiij. q. ij. sane qđ super. extra de puil. epis coporū. li. vi. Etiam excōicatus minori. ar. in dicto. c. sane. ⁊ intelligēdū secūdū guil. de excōmūicatis minori si notorie sic excōi cati sunt. Item idē de excōmunicato etiā iniuste ut nō. extra de restitu. spol. litteras. in glo. circa finem. Item prohibētur qui in torneamētis moriunť. ⁊ exponit Hosti. etiā si quis ibi letale vulnus accepit licet postea supuixerit qui ꝙuis poeniteat ⁊ ei eucharistia non negeť carebit tamē eccle siastica sepultura. extra de tornea. c. i. hoc ta men intellige de illo qui venit causa exer cendi se in torneamēto non de alijs. extra de tornea. c. ij. nam ⁊ secundū Guil. intelli gitur tam de militibꝰ ꝙ de armigeris eo rum qui ibi in armis se exercent. secus de illis qui illuc vadūt causa curiositatis ut ad videndū uel quacunq; alia causa. Item prohibentur illi qui se occidunt. xiij. q. ij. quibus. xxiij. q. v. placuit. ⁊ hoc itelligēdū secundū guil. si perimerūt se ex desperatōe uel iracundia. secus si ex furore uel a casu vñ sicut dicit Ber. extra. c. ex pte. si quis ꝓpter fugam se precipitaret in aquā quia sic credebat se euadere posse nō imputať ei si otrariū eueniat. ⁊ hoc cum pro bono ⁊ licito faciat hoc ar. xiij. di. nerui. xxiij. q. v. de occidendis. otra Hosti. Item quādo interdicť sepultura generaliter ut oībus de tali loco scilicet tēpore interdicti. ut su pra interdictū. iiij. §. iij. Itē manifesti usu rarij extra de vsur. quia. ⁊ eo. ti. quanꝺ. li. vi. Item quicunq; presbyterū tutorē in te stamento reliquerit. xxi. q. iij. cyprianus. ⁊ lxxxviij. di. neq; apud. sed ut dicit ibi glo. Istud hodie non habet locum. Item blas phemus dei. extra de male. c. fi. ⁊ ibi patet ꝙ hoc verū est quādo maledicus recusat agere statutā ibi penitentiā ⁊ non alias.
b Item monachus ꝓprium habens. extra de statu. monacha. super quodam. ⁊ gene raliter nullus notorius de mortali peccato sepeliēdus est xiij. q. ij. qbꝺ. ⁊ c. ñ existimeꝰ ⁊ c. obeuntibus. ⁊ hec locum habent. si ta les non sunt ecclesie reconsiliati. nam si re consiliati essent uel certa penitentie signa apparēt sepeliēdi sunt. sed heredes tenenť satisfacere pro eis. extra eo. prochiano. nisi fuerit raptor. de quo supra raptor. i. §. i. a ⁊ ibi latius in additione. b uel occisus in torneamēto ut dictum est. a uel etiā excōmunicatus quia in excōicatione mor tuus non debet ecclesiastica sepultura sepe liri anteq; fuerit absolutus licet signa pe nitentie in eo apparuerint extra de sen. ex co. a nobis. ij. b Item non est sepelien dus qui saltem semel in anno non ofiteť extra de pe. omnis. ⁊ hoc intellige nisi in articulo mortis existens signa cōtritionis ostenderit ad qđ probandū secundū om nes in hoc casu sufficit vnus testis. xxvi. q. vi. qui recedunt. ⁊ c. sequēti. a ⁊ ibi hoc nō. glo. quia ex eo nulli preiudiciū gene ratur per. c. placuit. ⁊ c. cum itaq;. de con. di. iiij. nam iura hic allegata non faciunt. predicta etiā omnia nōntur in sum. li. i. ti. xvi. q. iij. b Quid si tales qui dicti sunt sepulti fuerūt. Rndeo si corpora eorum dis cerni possunt exhumāda sunt aliter non. extra eo. sacris. ⁊ ecclesia siue cimiteriū est reconciliandū. extra de ose. eccle. uel altar. consuluisti. a ⁊ ibi patet ꝙ hoc fieri de bet exorsione aque soleniter benedicte si cut in dedicatione ecclesie fieri consueuit

ꝛ benedictio atque ꝛ reconciliatio debet fieri per episcopū.extra eo.c.aqua.ꝛ si fuerit infidelis sepultꝰ debent etiam ligna ꝛ parietes radi.de conse.di.i.ecclesiam. b occulti tamē peccatores sepeliēdi sunt nisi forte esset aliquis excōmunicatus uel hereticus quia cui non cōmunicamus viuo nec mortuo cōmunicamus. ut supra excōicatio vi. ·ſ·fi. a Idem quod in hoc·ſ·nō.in dicta q.iij. secundū Hosti. Ray.ꝛ Hoff. b Quid fiet si dubitet de cadauere utrum fuerit xpiani uel pagani uel excōicati. Rn deo videt in meliorem partē interpretandum esse nisi aliqua probabilitas esset de oppositu ut ex eodē sacris.xiij.q.ij. non extimemus.de con.di.i.ecclesiam. a Idē in sum.eo.ti.q.iiij. b Utꝝ suspensi et huiusmodi sint sepeliendi.Rndeo sepeliendi sunt dum tamē penituerint. xiij.q.ij.c. finali.verūtamen ad deponendum eos de patibulis requirit licentia iudicis seculāris ne iustitia contēni videat.ff.de cadauere punito.l.i.ꝛ ij.sed ꝛ ipsam licētiam iudex denegare non debet in hoc casu. a hoc p batur.ff.de cada.punito.l.fi.vbi dicitur ꝙ corpora taliū danda sunt cuilibet petenti ad sepulturam possunt tamen quādoq; ex causa denegari ut ob magnū aliquod delictum puta lese maiestatis.ff.e.l.i. b nam ꝛ corpus xpi talibus datur ut supra cōicare·ſ·fi.de raptoribꝰ quibus etiā penitentibus quādoq; negat ecclesiastica sepultura habes supra raptor.i·ſ·primo. a ꝛ ibi latius in additione. b Utꝝ mulier pregnans defuncta debeat sepeliri.Rndeo secūdum Hosti.si est certū ꝙ partus mortuꝰ sit tunc mulier cum partu sepelietur. Si vero certum est ꝙ viuit ℓ dubitat de hoc tunc mulier debet prius scindi ꝛ si partus viuꝰ sit dēt baptisari.si mortuꝰ extra cimiterium sepeliri. a Idem in sum.con.eo. titulo qōne septima. b

Seruus primo

Cōmuniter multis modis efficiūtur serui.nam quidā statim cum nascunt serui sunt ut qui de matre ancilla nascunt hoc tamē vide plenius infra·ſ· iij.quidam fiunt iure gentium ut qui in bello iusto capiunt.quidē fiūt iure ciuili ut qui maiori xx.annis passus est se venūdari ad pretium participādum ꝛ de hoc habet infra ·ſ·iiij.de his tribus modis habet insti.de iure perso·ſ·serui autē. Item sunt aliqui serui quia ius ciuile eos in penam subicit seruituti ut libertus ꝓpter ingratitudinē ut supra libertus·ſ·ij. Item iure canonico raptor mulieris efficit seruus rapte ut ē. raptor.ij·ſ·ij. Item deferentes auxiliū sarracenis efficiunt serui capientium eos ut dictum est supra sarracenus·ſ· ij. Sunt alij serui magis largo mō dicti ut ascripticij siue originarij quod idem est scilicet quidā homines qui ita ascripti sunt terris colēdis ꝙ ñ possunt a cultu recedere sine dominoꝝ uoluntate nec possunt vēdi sine gleba nec gleba sine illis ꝛ dicunt ascripticij quia ascripti siue deputati sūt ad cultura·ꝛ originarij quia a suo origine tales sunt hi etiā serui quādoq; coloni dicunt isti tales non sunt ꝓprie serui. a idem in sum.li.i.ti.viij.q.lxiij.secundū glo.Ray. b nec repelli debēt a legitimis actibus nisi ꝙ ad ordines nō debent admitti ut nō. extra de iude.multoꝝ. a in glo. b Et di.liij.quis autē leges. a ibi hoc hētur in ter. ꝛ glo. ꝛ hi originarij bene possunt ordinari de voluntate dominoꝝ ut nō.gl. in dicto.c.multorū.per.c.si quis obligatꝰ liij.di.Item quādoq; est dtra voluntatē scilicet in ipsis possessionibus eadem di.si seruus ij.vbi dicit.ascripticios uero in ipsis possessionibus clericos ꝛ preter voluntatem dominorū fieri permittimus ita tamen ut clerici facti impositam sibi agricultura adimpleant. b Cuius parētis dditione filius debeat sequi. Rndeo secundum Tho.in iiij.di.xxxvi.secundū legem ciuilē partus sequit ventrem ꝛ hoc rationabiliter quia ꝓles habet a patre dplemētū formale sed a matre substātiā corporis. Seruitus autē est dditio corporalis cum

seruus fit quasi instrumentum domini in operando. ⁊ ideo proles in libertate ⁊ seruitute sequit matrem sed in alijs que pertinet ad dignitatē que est forma rei sequitur patrem sicut in honoribꝫ muneribus municipijs ⁊ nobilitate ⁊ alijs huiusmōi ⁊ huic dicor. canones ⁊ lex moysi ut patet Exo. xxi. In quibusdā tamen terris que iure ciuili non regunt partus sequit deteriorem conditionē ut si pater sit seruus ꝯ uis vxor sit libera erunt filij serui non tñ si post peractum matrimoniū pater se in seruū dedit nolente vxore ⁊ sil'iter si fiat ecōuerso. si aūt vterq; sit seruilis conditiōis ⁊ pertineāt ad diuersos dominos tunc diuidunt filios si plures sint uel si vnus tā tum vnus alteri recōpensabit de pretio et accipiet natum in sui seruitiū tamen non ē credibile ꝙ talis consuetudo possit esse ita rationabilis sicut illud quod multoꝝ sapientum diuturno studio determinatū ē a Concor. Pe. ut in sū. li. iij. ti. xvij. q. viij b ⁊ nō ꝙ secūdū leges siue mater fuerit libera solum quādo cepit uel solum qū peperit uel etiā medio tēpore sufficit ad libertatē prolis. ut. ff. de sta. homi. l. ⁊ seruorum. b Qualiter liber homo qui patitur se venūdari sit seruus. Rndeo sex requirunt secundū ꝙ sit maior xx. annis. C. de libe. ca. si ministeriū. 2ᵐ ꝙ intendat pretiū participare. C. de libe. cau. non ideo. 3ᵐ ꝙ in ueritate participet. ff. qui ad liber. pcla non licet. l. i. 4ᵐ ꝙ emptor credat ipsum seruū esse. ff. de libe. ca. l. liberis. ſ. si quis scies. 5ᵐ ut ille qui venditꝰ sciat conditionem suam. ff. qui ad liber. procla. non licet. l. qui se. a hec lex non videt ibi haberi. b 6ᵐ ꝙ venditor sciat ipsum esse liberū. ff. q ad liber. procla. non licet. l. iiij. a In hac lege parū videt probari predicta tamē sex requisita nōntur etiā in sum. li. iiij. ti. iiij. q. xvi. secundū Hosti. Hoff. ⁊ Joh. b Si aliquid istoꝝ deficiat iure cōi in ingenuitate reuocat ꝙ si nihil deficiat ⁊ si postea manumittat non fit ingenuus sed libertus. ff. de sta. ho. homo liber non reddat dño pretiū. ff. si igenu. manu. l. ij. Rndeo ꝙ ꝙ tamē pretiū dñs inuitus non cogit recipere secundū quosdā. a ⁊ in dicta. l. ij ui det hoc tenere glo. b Qualiter serui efficiant liberi. Rndeo ſm Hosti. multis modis. vnomō per manumissionē vide supra manumissio ſ. fi. Jtē fit aliquis liber si eum languidū dñs exposuit uel ei alimēta negauit. ut supra expositus. Jtē quādo aliquis vendit ancillam ne prostituat et emptor facit dicta fit libera. Jtem si seruꝰ pileatus incedit ante cadauer domini dū defert ad sepulturā. Jtem si postꝙ lata ē sententia dicta illum qui dicebat seruus dominus postea pro ipso pretium recipiat. Jtem si dñs ancillam in matrimonio collocauit scribens pro ea dotem. Jtem si seruum appellauit filiū actis interueniētibꝫ quasi in figura iudicij. Jtē si dedit seruo instrumētū per quod eius seruitus probatur ⁊ alijs casibus qui habent. C. ex qui. ca. ser. pro pre. liber. acti. per totū. a Ibi de predictis causis parū videt dici sed ponunt alie cause ex quibus serui ꝓueniūt ad libertatē ⁊ alie etiā ponunt. ff. qui sine ma. ad liber pertue. per totum. sed hec parū faciunt ad forū penitētiale. b Jtem si iudeus xpianū mancipiū emerit ut ē. iudeꝰ ij. ſ. i. ⁊ extra de iude. c. fi. de seruis iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ uide supra iudeus ij. ſ. i. a diunctis additionibꝫ. b Et quia seruus manumissus dicit libertus. facit ad hoc ē. libertus. per totum.

§ **Seruus ii** Quantum ad ordinationem nullus seruus siue publicus siue ꝓuatus ecclesie ordinari debet nisi prius manumittat. di. liij. c. i. ij. ⁊ iij. ⁊ rō est seruilis vilitas atq; clericalis dignitas di. liij. admittunt. extra de ser. nō ordi. de seruorum. a alia ratio est quia debet esse immunis ab alijs qui diuine militie est aggregandus ut a castris dominicis nulla necessitate abstrahat. liij. di. c. i. b ⁊ hoc intellige vex in omni genere seruoꝝ etiā de quibus habes ē. seruus. i. ſ. ij. a ⁊ ibi de

hoc dictū est. b Itē seruꝰ ecclesie liberatus possit ordinari retēto iure prōpatus. Rndeo ꝑm Ray. sic dico retēto iure q̄ ad hoc q̄ non iniuriet ecclesie nec accusent illam nec testificent ꝯtra eam. di. liij. qui ex famula. a hoc c. parū facit quo ad hoc sed bene faciūt iura infra allegata. b īmo etiā si simpliciter fuit manumissus tenet ad predicta aliter reuocet in seruitutem xij. q. ij. dyaconi. ⁊ c. epūs qui mancipiū. et .c. liberti. ⁊ c. octaua. extra eo. ti. de famul. dicunt etiā quidā q̄ tenent quo ad alias honestas operas licet nō sint noiatim ipposite ut in dicto. c. dyaconi. ⁊ sibi. a hec iura satis vident ad hoc facere. b nō tamen tenet seruire ecclesie perpetuo ī officio clericali nisi expresse dictū sit in ipsa manumissione ⁊ ordinatione. extra eo. eo libentius. ⁊ posito q̄ fuit expressum nō tū reuocabitur in seruitutē si nō vult in illa ecclesia seruire ī diuinis officijs nisi admonitus perduraret in ꝯtumacia. extra eodē nullus clericus. a Idem in sum. li. iij. ti. xvij. q. i. de bonis aūt libertorū ecclesie. vi de supra libertus. ff. fi. b Itē seruus priuati liberatus possit ordinari retēto iure patronatus. Rndeo ꝑm Ray. non debz ordinari nisi prius ꝙsecutus fuerit a dño plenā libertatē ita q̄ non teneat prestare patrono opas nec fabriles que ꝙsistunt in faciēdo nec obsequiales que ꝙsistunt in nō faciendo. di. liij. c. i. ⁊ ij. ⁊ c. quicunq̄. ⁊ c. vltio. a Concor. Ilā. ut in dicta q. i. b Sed vtz dominꝰ posset in tali liberto retinere operas spūales dicendo ꝑm Ioſ. ut vitet omne ꝯtrariū q̄ hz onus erit ipsi nēdum in ipsa manumissione ante ordinationem ⁊ sic in ipsa ordinatione poterit onus iam impositū declarari extra de elect. significasti. ad fi. ⁊ extra de pbēn. significatum. ⁊ si taliter ordinatus nō fuerit poterit degradari liij. di. frequēs. ⁊ c. quicunq̄ extra eo. nullus. si tamen factus fuerit sacerdos non fiet seruus domini olim sui. Idē Hoff. ⁊ Inno. a Si uero non sit factus sacerdos videt q̄ possit in seruitutē etiā priuati reuocari si non seruierit in diuinis put tenet ar. hic a ꝯtrario sensu ⁊ facit ī ar. etiā dictū .c. frequens. adhibita tamen moderatione de qua in. ff. sequē. ⁊ idem eē quod hic nō. in sum. eo. ti. q. ij. b Quid si seruus fuerit ordinatus non accepta libtate. Rndeo secundū Ray. si fuit ordinatꝰ dño sciente ⁊ non ꝯtradicente eoipso ingenuus fit. di. liij. si seruus sciente. ⁊ hz verū est quo ad quoscunq̄ ordines fuerit ordinatus. Idē goff. ⁊ Inno. Si vero dño ignorante uel sciente ⁊ ꝯtradicente. a hic ut patet in sum. eo. ti. q. iij. distinguēdū est q̄ aut ordinatore uel pūtatore sciente conditionem ordinandi ordinatus est aut nesciente in primo casu ordinatus remanebit ī ordine sed ordinator uel presentator debet ꝯdemnari dño in duplū di. liij. si seruus absente domino. ⁊ hoc si alter tantū sciuit si uero ambo sciuerunt dabit vnū presentatoꝛ ⁊ alium ordinatoꝛ. sed si neuter habet vnde soluat poterit dns sibi postulare illū restitui ar. di. liij. ex antiquis. In 2ᵒ casu cum ordinatus est ordinatore uel presentatore ignorante ꝯditionē eius fit qđ sequit b tunc si ordinatus est in sacerdotē remanebit in eodem ordine peculio si qđ habz dño restituto q̄ si non habz peculiū nec ē qui redimat ipsum det suo dño reddi ad seruiendū ei in seruicijs que ordinē suum deceant. ut in horis canonicis missa ⁊ huiꝰ modi. liij. di. frequens. q̄ si ꝯtumax. ⁊ hoc renuat deponi debet. extra eo. nullus. in fi. Si vero ordinatus est in dyaconū dabit pro se vicariū ⁊ ipse remanebit in ordine alꝫ reuocabit in seruitutē nisi aliquis vel let eum redimere. ⁊ idem intellige de subdyacono. extra. c. miramur. In alijs ordinibus absolute in seruitutē reuocabitur di. liij. nulli. ⁊ c. ex antiquis. satis ꝯcor. Hoff. a Concor. etiā Ipe. in sum. in dicta q. iij. b Infra quot tēpꝰ possit dns seruū ordinatum reuocare. Rndeo secundū Ray. reuocare poterit infra annū a tpe scientie domini ar. xvij. q. ij. si quis incognitus. a Cōiuncto. c. si seruus sciēte. liij. di. b idē

Goff. Hosti. ⁊ Pe. a Aug. aũt dicit ꝙ
putat̃ a tẽpore ordinationis in fauorẽ or
dinis ut in sum. eo. ti. q. vi. sed prius dictũ
verius videt̃ ar. dicti. c. si quis indignus.
b ⁊ ratio quare clericus nõ põt repeti vl
tra annũ cum seruus ingressus religionẽ
possit repeti infra triẽniũ est ista quia cleri
cus cõiter publice manet monachus uero
secrete. a hec ratio fuit Inno. ut patet ĩ
dicta. q. vi. b ⁊ predictũ punctum de re
ligione habes supra religio. ĩ. ℣. iiij. ⁊ v.
Pone ꝙ seruus qui ordinatus fuit resti
tutus est a dño suo numquid licebit domi
no manus inicere in eum. Rndeo secũdum
Inno. non. alias incideret in canonẽ. xvij.
q. iiij. si quis suadente. sed nec tali seruo li
cebit otrahere matrimoniũ ꝓpter votum
quod intelligit̃ fecisse in susceptione ordi
nis sacri. extra de uer. oiu. quidẽ. lxxxiiij.
di. cum in preterito. ⁊ prohibẽdus erit per
episcopũ. ar. xcvi. di. si imperator. aliis aũt
priuilegijs clericalibꝫ non gaudebit. extra
de cle. ouiga. Johãnes. ⁊ c. se. Idem in om
ni genere seruoꝝ. liij. di. frequens. a
Inno. clarius loquit̃ sic. Idem dicimus
in originarijs ⁊ adscriptitijs ⁊ in omnibus
qui cõditione seruili uel ratiocinio uel in
tyrocinio sunt obligati. liij. di. frequẽs. a
idẽ ⁊ ĩ libertis si aliqꝺ obsequiũ patron⁹
sibi retinuit. liij. di. quicunqꝫ. Idem etiã
in obligati. functionibus. i. publicis officijs
li. di. pterea. ⁊ in dicta q. vi. b Sed qua
liter seruus ordinatus siue osecratus red
ditur dño cum alia res osecrata nõ redda
tur ut xiij. q. ultĩa. oparimus. Rndeo du
plex est ratio vna quia in rebus alijs ⁊ ma
xime inanimatis que sole osecrant̃ null⁹
est dolus sed in homĩe sic alia quia in rebꝫ
inanimatis osecratio est in supficie. ⁊ ideo nõ
debet a manu prophana tractari in homine
vero est anima que tangi non potest. xxxij
q. vij. licite. Concor. Goff. ⁊ Hosti. ⁊ Il.
⁊ Pe. ⁊ fuit principale dictum Ray. ut in
sum. con. eo. ti. q. vij.

S Eruus tertio

Quo ad matrimoniũ vtꝫ seruus sine
osensu dñi possit otrahere. R̃ ꝑm Tho. in
iiij. di. xxvi. sicut seru⁹ nõ subdit̃ dño qn
libere comedere ⁊ dormire possit ⁊ alia hꝰ
modi facere que ad necessitatẽ corpis pti
nent ꝑm naturã ita etiã nõ subdit̃ ei ꝙtũ
ad hꝰ ꝙ nõ possit libere matrioniũ otrahẽ
etiã eo nesciẽte aut otradicẽte vñ ⁊ si dñs
oppositũ ꝓponeret non teneret̃ ei obedire
nec otrahẽdo nec etiã de otinẽdo quia in
vtroqꝫ sui iuris est ⁊ tenet mrioniũ debẽr
tñ nihilõinꝰ debita seruitia dñis exhiberi
ex̃ de ouig. ser. c. i. a Concor. Pe. ⁊ Al. ⁊
Ray. ⁊ glo. ut in sum. li. iiij. ti. iiij. q. viij. ⁊
se. b Pone ꝙ dñs aliquid precipit ser
uo ouigato ⁊ eodẽ tpe vxor petit debitũ
uel ecõuersũ. R̃ ꝑm Ray. credo ꝙ si otrax
erit seruus dño sciẽte dẽt reddere debitũ
qñ cum dñs ocessit principale. s. mrioniũ
intelligit̃ ocessisse accessoria. ex̃ de offi. del̃.
preterea. in fi. Si vero otraxerit ignorãte
l̃ otradicẽte dño domini mãdatũ dẽt im
plere nisi probabiliter timeat piculũ adul
terij ex dilatione uel nisi magnũ fiat pre
iudiciũ vxori. Concor. tho. pe. Inno. ⁊ hos.
addit quoqꝫ Tho. ꝙ oportet diuersas cir
cũstantias attẽdere ut ex his osideret̃ cui
magis l̃ potiꝰ in tali l̃ tali casu sit obedie
dũ. Idẽ Hosti. ⁊ vide. ℣. ℣. ult. a Idẽ i
sum. eo. ti. q. x. Quid si ouiges. s. serui
hñt diuersos dños diuersaꝝ regionũ ita
ꝙ nõ pñt ouenire ad officiũ ouigale. R̃ se
cundũ Goff. ut euitet̃ fornicatõis mã coge
tur p ecclesiã alter dñoꝝ vẽdere alteri vo
lenti emere l̃ si neuter vult cogant̃ uẽdẽ
cuilibet exneo in ꝓuicia oserui l̃ uenalem
exponere ⁊ si nullus appareat ẽptor emat
ecclesia. ar. liij. di. fraternitatẽ. a Idẽ in
sum. eo. ti. q. xij. b Quid si dñs seruũ
ouigatũ vult uẽdere in remotã regionem
R̃ ꝑm Guil. phibẽda ẽ talis uẽditio sed
cogi dẽt dñs alij uẽdere eũ bonas oditio
nes asserẽti. interest enĩ reipublice ne quis
re sua male vtat̃. in insti. de his qui sui l̃
alie. iur. sunt. ℣. pe. Cõcor tho. pe. ⁊ Inno.
a hꝫ Ala. aliud dixerit ut in sum. eo. ti. q.

xi.vbi etiã patet ꝙ predictis. Concor.etiã Hoſti. dicẽs ꝙ pdicta obtinẽt qñ ãbo sũt serui ⁊ id qđ sequit nõ fuit hoſti. ſ pc.ut ibi. b Sz ⁊ hoſt.addit ꝙ ſi mrionũ fuerit factũ ſine licentia dñi ⁊ nõ hz in alio loco iuſtũ ẽptorẽ poſſet eũ uẽdere in rẽotis al'r non dẽt ſ facere. Vtꝝ seruit⁹ poſſit uenire p⁹ mrionũ. R̃ ꝑm tho.⁊ pc. ſic vir enĩ hz ſit in ptãte vxoris in his que ptinẽt ad redditionẽ debiti. in alijs oĩbꝫ ẽ ſui iuris vñ in redditione debiti p ſ nõ dẽt pũdiciũ vxori fieri ſi forte dñs preciperet aliud eadẽ hora quia magis eẽt obediendũ vxori ꝙ dño uxor tñ ſine conſenſu viri ſe i ancillã uẽdere ñ poſſz ꝙ vir caput ẽ mulieris.corꝫ. Hl. a Idẽ in ſum.eo.ti. q.xiij. b ⁊ vide ſ.ſ.ij.vtꝝ seru⁹ qui fuerat ordinat⁹ ⁊ nũc ẽ reſtitut⁹ poſſet ꝺtra hẽ mrionũ vide ſ.ſeru⁹.ij.ſ.p.qũo ꝺditõ ſuitutis impediat mrionũ hẽs ſ.impedi^m iiij

Symonía í

Cõiter ſymonia eſt ſtudioſa volũtas emẽdi l' uẽden di aliquid ſpũale l' ſpũali annexũ. ſic diffinit a Tho.in iiij ſen.di.xxv.⁊ in z^a z^e q.c. ſil'r ⁊ ab alijs. a .ſ. theologis ⁊ iuriſtis cõiter ut in ſum.li.i.ti.i.q.i.⁊ facit i.q.i.q ſtudet. b ⁊ ꝙ dr̃ ſpũale itellige ut ordines ⁊ alia ſacra. ꝙ aũt dr̃ ſpũali annexum itellige que ñ ſunt ita ꝓprie ſpũalia ſ ſũt ſpũalibꝫ adiũcta ⁊ quaſi alligata ut ẽ ius pronat⁹ ⁊ h⁹modi.ꝙ ſi nõ addas ſpũali ãnexũ ſufficit ꝑm Ray. a nã ⁊ annexa ſpiritualibꝫ largo mõ dñr ſpũalia ut in d.q.i.⁊ hic ſequit. b ꝙ oĩa talia pñt itelligi p id qđ dr̃ aliqd ſpũale ⁊ nõ ꝙ noĩe ẽptõnis l' uẽditõis itelligit oĩs ꝺtractus non gratuit⁹ pter pmutationẽ. a Idẽ in d.q.i.⁊ facit.i.q.i.ſicut nõ nulli. b de qua ſ pmutatio. a ibi pz qñ in talibꝫ poſſit fieri pmutatio ⁊ qualiter. b vñ nec tñſactio põt fieri ſup ſpũalibꝫ eẽ. de tñſac.ſup eo.de tñſactione uide.j. tñſactio.ſ.ij. a ⁊ ibi pz qual'r poſſit fieri i ſpũalibꝫ.⁊ adde ꝑm tho.z^a z^e q.c. ar.i. ꝙ uolũtas dr̃ quia iuſtitia ⁊ oẽs ptes eius⁊ p ons oĩa oppoſita ſunt in uolũtate ſicut in ſubiecto. ⁊ ideo ꝺueniẽter ſymonia p uolũtatẽ diffinit.facit.ff.de iuſti.⁊ iur.l.iuſtitia. vtꝝ aũt p ſolam uolũtatẽ ꝺmittat ſymonia tãget .j.ſ.iij. Itẽ dr̃ ſtudioſa ꝑm tho.i dicto ar.i. ad dẽſignãdũ electionẽ que ꝓcipaliter p tinet ad virtutẽ ⁊ vitiũ ⁊ talis electio ſufficit etiã ſi ſit ex uolũtate nõ libẽti l' etiã coacta.eẽ e.matre.⁊ ibi gl.forte ſit coacta preciſa.eẽ qđ me.cau.c.ſacris.⁊ ſubdit tho. ibidẽ nõ aũt oĩs qui peccat electõe peccat in ſpũz ſanctũ ſ ſolũ qui peccatũ eligit p ꝺtẽptũ eoꝝ p q̃ hoĩes ſolent retrahi a peccãdo dr̃ g̃ ſtudioſa qñ ex ipſa uolũtatis electione ꝓgredit ad exterioꝛẽ actũ ut i ſũ.e.ti.q.v. Hoſti.aũt clari⁹ diffinit ſic ſymonia ẽ ſpũaliũ l' annexoꝝ ſpũalibꝫ pcedẽte pacto ꝓmiſſionis ꝺditõis in omni ſeruicij pretiũ l' alic⁹ uis rei tpalis receptio ul' ꝺnatio.ut in ſum.con.eo.ti.q.i. b Vtꝝ ſymonia ſit hereſis.R̃ ꝑm tho.ĩ iij.di.xxv. ſymoniaci nõ ſunt ꝓprie ⁊ p ſe loquẽdo heretici cũ nõ hẽant aliquã falſã opinionẽ ſ dicunt heretici ꝓpter ſil'itudinẽ actus ꝙ ita opant nec ſi extiarẽt ꝺnũ ſpũs.ſ. pecunia poſſideri que extimatio eẽt hereticа. a ⁊ ꝙ etiã in ꝓmo auctore ſymonie ex mala radice infidelitatis pullulauit cui dictũ ẽ extimaſti ꝺnũ dei pecuĩa poſſideri. actl. viij. ꝑm Vlrl.⁊ in ſum.eo.ti.q.ij. b vñ greg. in regiſtro dicit cũ oĩs auaricia ſit idolorꝝ ſeruit⁹ quiſqs hãc in eccleſiaſticis dignitatibus dãdis ñ pcauet infidelitatis pdit⁹ ſubiacẽt etiã ſi fidẽ quã negligit tenere uidẽat .i.q.i. cum eis.⁊ itẽꝝ dicit ꝙ ipia hereſis macedonij tollerabilior ẽ ꝙ ſymonia i.q.i.eos. a ⁊ ibi pz ꝙ ſ nõ fuit dictum greg. ſi tharaſij ꝺſtãtinopolitani epi. b ⁊ cetera cria in ꝺparatõe ſymoniace hereſ quaſi pro nihilo reputãt .i.q.ult.c. ſi. pñt quoq ꝓprie ⁊ p aliũ modũ quidã ſymoniaci dici hereticі.ſ. tenẽtes quẽdã erroꝛẽ ei⁹ dem ſymonis qui dixit ꝙ mũdus iſte non erat creat⁹ a deo ſ a q̃dã ſupna ẋture ut dicit Iſy.ix. Eth. a Idẽ in ſum.d.q.ij. b Quare ſymoniaci poti⁹ dñm a ſymone

qui uoluit emere donū dei ꝙ giezite a gie zi qui uēdidit donū dei. R̄ ꝙ magis ople ta fuit rō h⁹ pcecati in symone ꝙ in giezi. nā giezi solū uēdidit donū dei ⁊ symon et uēdere uoluit ⁊ emē ītēdit.i.q.i. saluator. C̄ōcor.tho.2ª 2ᵉ q.c.ocor.etiā pc.⁊ vlm. ut in sum.eo.ti.q.iiij. Itē sola uolūtas faciat hoīez symoniacū.R̄ ꝑm Ray.⁊ alios tā iuristas ꝙ theologos quedā sunt ꝓhi bita ꝙ symoniaca ut emē ℓ uēdere sacra ⁊ h⁹mōi.⁊ i istis sufficit sola uolūtas.⁊ itel lige ꝑm pc.quo ad foꝝ diuinū sed quo ad foꝝ hūanū si in nullū actū exiuit neq; fa ciendi neq; paciscēdi nō diceret symoniac⁹ ⁊ sufficit ꝙ pniteat. quedā sunt symonia ca ꝙ ꝓhīta.s.ꝑ ostitutionē ecclesie ut cum quis renūciat eccl'ie ut det alteri puta ne poti suo.sil'r ꝑm Goff.uēdendo vicariā ca stāldionatū aduocatiā ieonomatū ⁊ hmōi ex eodē ad nr̄am.i.q.i.si quis epūs.ij.q.iij saluator. ⁊ in his nō sufficit sola uolūtas siue appetit⁹ quidā nisi ꝓcedat in actū ex de offi.del' ex pte.p̄. a Idē in sum.eo.ti. q.v. b Sz ⁊ h̄ itellige ꝙ si uolūtas deli berata hic fuit ita ꝙ p eū nō stetit itez ē symonia ī foro diuino ꝑ nō ī hūano ⁊ sic tale pcecatū p pniaz abolet ex eo.mādato a .In h̄ etiā vr̄ ocor.glo. Ray. ut in d.q. v.⁊ h̄ vez vr̄ ꝙ etiā circa talia. puta erga hñficia sola ītētio ostituit culpabilē apd deū lz nō quo ad iudicialē punitōez eccl'ie ex e.tua. Symonia tm̄ mētalis tm̄ sola pe nitētia abolet nec obligat ad restōez acce ptoꝝ.d.c.mādato. secus in vsuris ī quib⁹ etiā sola ītētio vsurāria obligat ad restōez in foro pniali ut ⁊ nō.glo.in d.c. mādato ⁊ facit ex de vsur.soluit. R̄ō aūt posz ee ꝙ in vsura ledit deus ⁊ hō deo satisfit p pniaz.hoī uero p restōez. In symonia uero siplicis ītētionis nō ledit ps que spōte ⁊ sine coactōe p̄stat imo poti⁹ ipsa ledit deū turpiter agēdo nec ledit ecclesia militans que tm̄ iudicat de manifestis d.c.tua. ꝑ so lus de⁹ cui p solā satisfit pniaz.ex eo.c. fi. b Itē ad h̄ ꝙ omittat symonia req rat ꝙ sit expressū pactū. R̄ non nā ⁊ giezi symoniac⁹ fuit licz pactū aliqd nō fecerit. nō.ex e.sup specula. a h̄.c.hr̄ in ti.de ma grīs. ⁊ dic h̄ vez quo ad foꝝ diuinū sec⁹ quo ad foꝝ iudiciale. ex eo.c. fi.⁊ pz ex di ctis in.ℊ.p̄cedēti. b ꝑ de symonia mētali vide ē.renūciatio.ij.ℊ.i. Quot modis o mittit symonia.R̄ ꝑm Ray.vna diuisio ē p munera que dat. nā a dat mun⁹ a ma nu a obsequio aut a līgua de quib⁹ hēs ē mun⁹.ℊ.i. Alia diuisio ex pte omittentiū sic symoniaca ordinatio ℓ alia h⁹mōi spūa liū datio a ē ex pte oferētis tm̄ ut qñ ofe rens mihi aliqd spūale recipit tpale me igr̄āte a ex pte recipiētis tm̄ ut si ego reci piā sacr̄m nō quidē dādo aliquid oferēti ꝑ alicui suo osiliario. Aut ex pte vtriusq; .s.qñ ordinā[…] dat aliqd ordināti aliqñ ex pte neutrius ut si amic⁹ meus me igno rante det aliquid amico siue osiliario epi. ut me ordinet epō etiā ignorante.i.q.i. sta tuim⁹.⁊.c.si quis a symoniacis. a Idē in sum.eo.ti.q.vij. b Itē sit symonia si aliqd gratis det ꝑ spūalib⁹ ℓ recipiat.R̄ si pen[…] spōte offerat nō ē symonia.i.q.i. quicqd iuisibilis.ubi nō.ꝑm Guil.ꝙ si h̄ ꝓpositō ꝓnotaret appetiatōez seu omuta tionē sic nū ꝙ tpale ē dādū pro spūali nec ecōtrario.si aūt notet causam finalē ut sit sensus iste dedit denariū pro sacr̄o.i.ꝓpter reuerētiā sacrameti licite pōt fieri ⁊ eodē quoq; mō si notet cāz efficiētē ut sit ꝑsus dedit pro sacr̄o.i.ꝑ deuotōe quā hūit ad sacr̄m fieri pōt. a ocor.vl.ut in sum.e.ti. q.x. b si aūt dubitet vtr̄ gratis ℓ commu pta ītētione datū sit tria sunt ꝓncipalr̄ at tēdēda.s.dātis ⁊ recipiētis qualitas viz an a paupe diuiti ℓ ecōuerso. Itē muneris ꝙ titas ut si res magni ℓ modici sit p̄tij. itē donationis tēpus an.s. instāte nēcitate uel al' oferat ⁊ ꝑm hec hñda ē psūptio ꝑ ℓ otra ex eo.⁊ si qōes.⁊ h̄ itelligēda sunt in foro cāz.in foro aūt oscie ītētio attēdit ñ p̄sumptio. a Idē in d.q.x.ꝑm Ray.vl.⁊ Host. b Itē liceat aliqd recipe ꝑ ope ribus spūalib⁹. R̄ ꝑm Ray.pro illis opib⁹ ad que quis non tenet ex officio recipe lz

vtputa ſacerdos põt locare opas ſuas qui aľ nõ ƀz vñ ſe ꝓuideat ar.xij.q.ij.caritatẽ. idẽ ÎIoſti. a Certe.c.caritatẽ nõ facit q̃ loquit᷑ tm̃ quo ad ꝓcurationẽ recipiẽdã a viſitãtibꝫ nõ ex locatõe ľ alia ɔuẽtiõe ſ̃ ex mera iuris diſpõe ⁊ ideo ī ſpũalibꝫ in quibꝫ dẽt ceſſare oĩs pactio ⁊ ɔuẽtio eẽ de pact.c.fi. nõ ƀz locũ locatio ľ ɔductio vñ ut in ti.de ſymo.ſ.itẽ nũquid.ſup x.locare glo. Ray.ait quidã dicũt q̃ ſi ſacerdos in tẽdat locare ľ uẽdere laborẽ ſuũ ñ ipz offi ciũ ľ ſacrm licitũ é aľ ñ. ego credo ĩqt q̃ nõ ƀz locũ ī talibꝫ locatio ľ ɔductio cũ.l. ſecularis nõ dixerit ée locationẽ ľ ɔductio nẽ qũ menſor agroꝝ aliqd recipit a dñis eoꝝ ꝓ eis mẽſurãdis ſ̃ qđ dat᷑ appellauit onerariũ.ff.ſi me.fal.mo.di.l.ij.ſ.i.vbi dr̃ nõ crediderũt veteres ĩter tales ꝑſonas lo cationẽ ⁊ ɔductionẽ ée ſ̃ potiꝰ opari bñfi cij loco ꝑberi ⁊ id qđ dat᷑ ei ad remunerã dõ dari dẽt ⁊ inde onerariũ appellari. dic ḡ q̃ ſacerdos ſiue idiget ſiue ñ põt ei da ri ꝑcunia in ſũptꝰ ipſius ſacerdotis nõ in munera ſacerdotij.i.officij ſacerdotaľ qđ ī pẽdit ſicut dicit hiero.q̃ x.panis cruſtula ⁊ vas mellis ſi data fuerũt ꝓpbie magis ī ſũptꝰ q̃ ī munera ꝓpbie reputãda ſunt. i.q.i.iudices. cũ ḡ dr̃ ſacerdos recipit pro officiãdo eccl'iaz ad tps li pro ɔnotat cãz adminiculatiuã nõ appciatiuã ſacri uľ offi cij qđ ipẽdit ľ laboris quo laborat in ipſo officio qđ nec uẽdi dẽt nec locari ſicut nec ipm officiũ q̃ quiſq̃ hoꝝ altex uẽdit ſĩ quo altex ꝓuenit neutꝝ iuenditũ ɔtereli quit.i.q.i. ſi quis obiecerit. de ƀ etiã dr̃.ſ. ſ.vtꝝ ſacerdos. b Ite ep̃s q ɔſecrat ľ uiſitat poſſit recipe ꝓcuratõez. R̃ ꝑm ray. põt eẽ e.cũ ſit.x.q.iij.relatũ.eẽ de ꝑcri. cũ ex officij.ñ dico ꝓpter laborẽ ſ̃ ut Ber.di cit q̃ taľ ꝓcuratio a iure ꝑmiſſa é imo eẽ ſi eccl'ia ꝓpter pauptatẽ ꝓcurare nõ poſſz ep̃m ipſe ſuis ſũptibꝫ ɔſecrabit eccl'iaz.x.q iij.cauẽdũ. ƀ ber.⁊ ÎIoſti.circa viſitationẽ uide.ſ.viſitatio ſ.i.⁊ ij. a hoc qđ ibi dr̃ nõ.glo.in d.c.cũ ſit.nõ.etiã in ſũ.eo.ti.q.x. b Ite tpalia poſſint dari ꝓ vita eterna ľ pro remiſſione ꝓccatoꝝ. R̃ põt ꝑ modũ eleoſine. Dañ.iiij.pẽa tua elemoſina redi me.⁊ itellige ꝑm tho.⁊ pe. ī iiij.di.xxv.q cũ dr̃ vita eterna ľ remiſſio põꝝ emi eſt locatio methaforica q̃ ipz meritũ accipit᷑ pro ẽptione deo emi ex ꝑtio nro nihil põt accreſcere. a idẽ in d.q.x. b Ite tẽ poralia poſſint dari pro rediměda vexatõe in ſpũalibꝫ. R̃ ſic eẽ eo. dilectus filius.⁊ i.q.iij.queſitũ. eẽ de magł. phibeas.ſ ƀ ſu per iure ſpũali tũc ſolũ ƀz locũ cũ ꝓ certo oſtat rediměti de iure ſuo aľ ñ hec tho.z᷒ z᷒.q.pe.⁊ ult. a ⁊ etiã gl.ray.ut in d.q.x b vñ ⁊ ſi põbẽda mea me ꝑ iuriã remoto alij data ſit ⁊ ego recupero aliquo dato ñ puto ée ſymoniã. Ite encenia ĩducãt ſymoniã. R̃ ſi nõ extẽdant᷑ ad ḡtitatẽ mu nex ⁊ fiant ſine pacto ⁊ ſine aliq̃ corrupta intẽtione nõ ĩducũt ſymoniã aľ etiã i mo dico ɔmittit᷑.i.q.i.duces. a aľ incipit iu dices.⁊ ƀ fuit dictũ hoſti. ut in ſum.con. eo.ti.q.xi. b Ite mun9 ab obſequio ĩducat ſymoniã. R̃ vl.ſi obſequiũ de ſe ſit illicitũ nullo mõ ƀz abſq̃ vitio ſymonie ſi militer ſi obſequiũ ſit licitũ nõ ƀz ipm im pẽdere pro aliquo ſpũali ſi illud ꝓducat eãm ꝓncipalĩ mouẽte ſ̃ ſi nõ dicat cãz ꝓn cipaliter mouente ſ̃ ſecũdariã puta excita tiuã effect9 eius qui dare ƀz aliq̃ ſpũale ⁊ poſtea ofert illud reſpitiẽs ꝓncipaliter ad deũ ⁊ ad merita ꝑſone q̃ ꝑ talia obſeqa ⁊ ꝑ alia bona occurrũt ƀ mõ põt dari ſpi rituale puta alicui qui in ſeruitiũ eccleſie ľ prelati iunt romã ľ h9mõi. porro ſi obſe qũ eẽt pure ſpũale qđ eẽt ipoſitũ bñfitio a .ſ. p ɔſtõnẽ añ ipſius bñfitij collatõem nõ añt ꝑ pactũ ꝑm eundẽ vlri.⁊ in ſum.e. ti.q.xij. vbi etiã pz q̃ predictis ɔcor. goff. Ray.⁊ glo. b tũc ĩdubitãter ⁊ ex pacto põt ofterri bñfitiũ ita q̃ ille ꝓmittat tale obſequiũ utputa de celebrãdo talẽ ⁊ talẽ miſſã ⁊ ſi.eẽ de ꝑben.ſignificatũ. a Tho etiã ⁊ ÎPe. dicũt q̃ in h9modi obſequijs honeſtis ſeruiẽtibꝫ ad dignitatẽ ꝑſone reſ pectus dẽt haberi. nam ex ipſa deuotione obſequij dign9 reddit᷑ eccl'iaſtico bñfitio

⁊ addit Tho. si aũt intrinsecũ sit seruitiũ uel ad carnalia ordinatũ puta seruiuit prelato ad vtilitatem ꝺsanguineoꝝ suoꝝ uel patrimonij sui ℓ aliquid hꝰmodi.esset immunis ab obsequio ⁊ symoniacũ ut in ꝺicta.q.xij.ad fi. b Quid si vnꝰ sacerdos ꝺicat alteri tu celebrabis hodie pro me ⁊ ego cras pro te. ℟ ꝑm Guil. non é symonia sed licitũ ⁊ maxime ex causa qñ nullũ pretiũ siue tpalis merces interuenit. a Idem in sum.eo.ti.q.xiij. b Quid sit munus a ligua in quo ꝺmittit symonia. ℟ ꝑm Tho.zª zᵉ.q.c. ⁊ ī iiij.ꝺi.xxv.munꝰ a ligua ꝺr uel ipsa laus ptinens ad fauorẽ hũanũ qui.s. sub pretio cadit uel ⁊ preces ex quibꝫ acquirit fauor hũanus aut ꝺtrarium euitat ut qñ preces armate sunt sed de precibꝫ hés statim in sequẽti.ℊ. a idẽ in sum.eo.ti.q.xiiij. b Itẽ preces inducant symoniã. ℟ ꝑm Tho.zª zᵉ.q.c. si aliquis ꝓncipaliter ad preces intendat symoniam ꝺmittit ⁊ videt ꝓncipaliter ad hoc intẽdere qui preces pro indigno exaudit vnde ipsum factũ est symoniacũ.i.q.i. de ordinationibꝫ.⁊.c.sunt nõnulli.Si ℞o ponigant preces pro digno factũ non est symoniacũ sed symonia põt esse in intẽtione.s.qñ hẽtur respectus non ad dignitatẽ persone sed ad fauorẽ hũanũ. extra de eta. ⁊ quali.tuã.i.q.i.latorẽ.vnde dẽt penitere de intẽtõe corrupta.ut in.c. sunt nõnulli. ⁊ eẽ de eta.⁊ qua.tuã.⁊ eẽ eo.mandato. a Concor. Hlrd. ut in dicta q.xiiij. b Itẽ aliquis ponigẽdo preces pro seipso ꝺmittat symoniã. ℟ ꝑm Ray.non põt petere ecclesiam ℓ dignitatẽ uel aliqꝺ beneficiũ habens curã aiarum ℊptũcunqꝫ sit ꝺignus.i.q.i.ordinationes viij.q.i.in scriptis extra de iu.patro.per nostras.benefitiũ uero simplex si sit idigens⁊ sentit se idignũ põt petere absqꝫ metu symonie. extra eo. tua nos.⁊ ar.extra de rescrip.ad audiẽtiã. extra de preben.cum secundũ.Concor.tho zª zᵉ.q.c.⁊ etiã in iiij. ꝺi.xxv. Siliter ⁊ Hosti.⁊ Hoff.quidã tñ ꝺicunt ꝙ licet rogare etiã si benefitiũ habeat curam aiarũ. a hoc fuit dictũ glo.Ray.ꝺicentis ꝙ põt aliquis pro se petere benefitiũ etiã habens curam aiarum si ꝺignus sit exẽplo Isa.q̃ ꝺixit vi.c. ecce ego mitto me. Concor. cũ hoc Hlrd. ut in sum.eo.ti.q.xiiij.sed certe tutius videt primũ dictũ per iura allegata.nam prophẽta non petijt.aliquã curam animaꝝ uel dignitatẽ sed requisitus a ꝺmino exhibuit se offitio predicãꝺi ut patet in dicto.c.vi. b Si indiget ac si non indiget etiã si petat simplex benefitiũ peccat ꝑm Ray.⁊ Tho. ut in predicta decre. ad aures.i.q.ij.clericos. xij.q.i.illi aũt. a ut patet in dicta.q. xiiij.glo. Ray. in hoc itẽꝝ ꝺtradicit vnde ait hoc itẽꝝ ꝺurũ est. ⁊ credo ꝙ ex quo aliquis promotus est ad sacros ordines cum hꝰmodi ordinatio titulum ecclesiasticũ requirat põt petere beneficiũ ecclesiasticũ licet habundet in tpalibus ⁊ iura que magister adducit ad probandum ꝺtrariũ loquũt secundũ statum primitiue ecclesie qñ exules erant redditꝰ ⁊ ꝺistribuebat de facultatibꝫ ecclesie pro ut cuiqꝫ opus erat.⁊ ꝺcor.cum eo Hlrd.qꝙ nemo cogit suis stipendijs militare. si tñ ꝺignitatẽ uel curam aiarum pro se petat tanta presumptione que eũ tali beneficio reddat idignũ symonia est quia preces sunt pro indigno hꝰ ibi. veriꝰ videt dictũ Ray.⁊ Tho.nam Hieronymꝰ qui in allegato.c. clericos.i.q.ij.nõ fuit in primitiua ecclesia ⁊ multo minus prosper qui idem ꝺicit ea.q.c. pastor. ⁊ stipendiũ celestis milicie non debet esse tpale nisi inq̃ptũ ratio ꝺictet necessarie substẽtationis clericis eẽ ꝺuenit ꝺicere pars mea ꝺominus extra de preben. cum secundũ. quasi ꝺicat premiũ laboris mei non sit terrenũ sed celeste. b

Que symonia sit grauior.℟ ꝑm Guil ℊuis in munere a manu ⁊ a ligua ⁊ ab obsequio ꝺmittat symonia tñ quia munus a manu magis ꝓprie est pretiũ ℊ a ligua ℓ ab obsequio ideo illa symonia é magis peccatum. a Idem in sum. eo.ti.q.xv. b Itẽ liceat vendere uasa sacra aut uestes aquã benedictã ⁊ huiusmodi.℟ ꝑm Hl.

omnia ſacramẽtalia ad aliquẽ effectũm ſpi
ritualem ordinata uendi non poſſunt ut
aqua benedicta ⁊ huiuſmõi per quã vena
lia dimittant᷑ ſicut etiã nec rõne materie
põt uendi ſacramẽtũ.i.q.i.placuit. ij.⁊ iij.
ſed ⁊ illa que ꝓticipatiue ſunt ſpũalia ut
calix ⁊ hꝰmodi ante ꝺſecrationẽ ſimplicit᷑
uendi poſſunt poſt ꝺſecrationẽ vero huiꝰ
modi uaſa uendi poſſunt alteri eccleſie in
eadem forma. a dũmodo intentio ſolũ
referat᷑ ad tẽpozale ⁊ non ſpũale alꝫ eſſet
ſymonia ſm eundẽ Ad. ut in ſum.eo.ti.q
xvi.ubi hec nõntur. b ſed layco calix uẽ
di non põt niſi ꝺflatus.x.q.iij.ſ. hoc ius.q
ſacra non debent tractari manibus laycoꝝ
de cimiterio uero uide ſ.ſepultura.i.ſ.i.
b Item ſpũalia poſſint redimi. R̃ ſm
Ray.ſicut non debent uendi uel emi ita ñ
debent redimi. extra de ſymo.querelã.nec
aliquo dato uel promiſſo uel retento poſ
ſideri intellige ſm Guil. ꝙ non poſſunt
redemi aliquo dato uel ꝓmiſſo ei qui iu
ſte poſſidet ab eo cui debentur redimi poſ
ſunt ſicut ⁊ redimũt᷑ decime de manu mi
litum iniuſte eas detinẽtium vide ſupra de
cime v ſ.pe᷑t. Item ſuper ſpũalibus
poſſit tranſigi vide .j.tranſactio.ſ.ij.⁊ vtꝫ
ꝓmutari ſupra ꝓmutatio ſ.i.⁊ ij. a pre
dicta etiã nõntur in ſum.eo.ti.q.xvij. b

Quid de ſacerdote qui non vult dare
licẽtiam alteri ſacerdoti ut benedicat nup
tias niſi pro pecunia. R̃ ſm Guil. ſi non
intendit vẽdere licẽtiam benedictiõis ſed
prouidere ſibi de portione oblationũ eum
ꝺtingente nõ eſt ſymonia. ſi tamẽ ex certa
ſcientia maiorem exigat ſummã ꝙ preſumi
poteſt ꝙ ipſam licẽtiam uendere voluerit
a hoc etiã preſumit᷑ quãdo uerba iſtud ſo
nant puta ſi dicat ſe uelle tãtum pro licẽ
tia benedicendi ⁊ hꝰmodi quia in dubio
non recedimus a ſignificatione uerboꝝ.ff.
de lega.iij.l.non aliter.ſi vult ergo hoc evi
tare clare exprimat de uenditione ſeu loca
tione prouẽtus tantum. b ⁊ nõ hic ꝙ ꝓ
ipſa bñdictione nihil ab aliquo exigi põt.
ex.eo.cum in eccleſia. de ſacerdote qui non
vult dare licentiã ꝺfitendi alteri niſi pro
pecunia ſupra ꝺfeſſio.i.ſ.fi. a ⁊ ibi patet
ꝙ ſymoniã ꝺmittit quod eſt nõ.ſimul cũ
ſupradictis in ſum.eodẽ ti.q.xxxvi. b
Item pro abſolutione ab excõicatione poſ
ſit exigi pecunia.Rndeo ſm Tho. 2ª 2ᵉ.q.
.c. In abſolutione tali non debet exigi pe
cunia tanꝙ pretiũ abſolutionis quia hoc
eſſet ſymoniacũ ſed quaſi pena cuꝰpe piece
dentis pro qua fuit excõicatus. Idem Pe
⁊ Hoſti. a dicit etiã Hoſti. extra eodẽ
ad aures.ꝙ in frantia ⁊ in quibuſdã alijs
regionibꝫ ꝺſuetudo eſt uel ſtatutũ ꝙ excõ
municatꝰ qui monitus parere noluit ſed
excõicari expectauit ꝓpter hanc ꝺtumaciã
anteꝙ abſoluat᷑ pro quolibet menſe pro
quo excõicatus extiterit certã debeat dare
pecunie ꝙtitatem ⁊ hãc ꝺſuetudiné dicit
rationabilẽ ⁊ ſeruandã ut in ſum.eodẽ ti.
q.xxxvij.quod itelligẽdum videt᷑ ꝙ talis
taratio non uenit ad manus ſeu utilitatẽ
exigentis alꝫ haberet ſpeciem mali ⁊ ideo
ab eo abſtinendũ.extra de vi.⁊ ho.cle.cum
ab omni. ⁊ ꝓterea hoc caſu abſolutio de
beret precedere exactionẽ. vnde ⁊ idẽ Ho
ſti.in ſua ſumma dicit ꝙ excõicatus debet
abſolui libere ⁊ eo abſoluto põt cogi ad ſa
tiſfaciẽdum de pena ſed ante non põt exigi
cum nec pro illo fuerit excõicatus.⁊ ſic in
tellige inquit.extra de ſymo.ad apoſtoliã
⁊.c.ad aures.ut in dicta q. xxxvij.⁊ videt᷑
caſus formalis in dicto .c. ad aures. ⁊ ſic
poſſunt ꝺcordari opiniones que ſuper hoc
ibidẽ referũt᷑. b ⁊ idem intelligendum
de ſuſpenſione ⁊ interdicto. nam ſi dare᷑
aliquid pro pretio abſolutionis ſiue reſti
tutionis ſymonia eẽt ex parte vtriuſq; ar.
i.q.i.nullus.extra eodẽ nemo. ꝙ ſi hꝰmõi
ſentẽtie fuerant iniuſte prolate ⁊ detur pe
cunia pro abſolutione ſiue relaxatione nõ.
Aug.xvi.q.vij.decimas.ꝙ non ẽ ſymonia
ex parte dantis eo ꝙ dans nullum ius ac
quirit ſed dat ut acquiſitum ſine vexatio
ne retineat.ar.i.q.iij.queſitum. ſatis ꝺcor.
Hoſti. a idem in ſum.eo.ti.q.xlvi.vbi ⁊
addit᷑ ſm glo. Ray.ꝙ ſi eccleſia mea uel

prebenda mẽ remoto alij fuerit assignata sed pro precio eam recupero uł redimo symonia est siue iuste amotus fuerĩ ⁊ alius institutus quod intelligẽdum est quãdo amotio facta est seruato iuris ordine licet iuste per sentẽtiã que transiuit in rem iudicatam alias bene licet redimere vexationem. extra eodẽ dilectus filius R. ⁊ patz supra. §. x. b Utz pro baptismo liceat aliquid dare vide supra baptism⁹. iij. §. iij. Nullus clericus debet precc uel precio uł fauore celare episcopo peccatũ publicum proobriani sui uel etiã minus digne penitẽtem reconciliare ⁊ ei de hoc testimoniũ ferre uel digne penitẽtem repellere aliter symoniam omittit. extra eo. nemo. a ſm Inno. ⁊ in sum. eo. ti. q. xxxviij. non ꝓprie sed silł itudinarie dicł symoniacus qui celat ꝓpter gratiã crimẽ alterius puniẽdus est enĩ ut symoniacus quod intelligi põt nisi ipsa celatio esset annexa spũali offitio forte qđ quis habet ab episcopo ad denunciandũ delicta uł simile quia tũc censerełt vendere ipsum officiũ ⁊ osequẽter esset symonia. i. q. iij. si quis obiecerit. b ⁊ generaliter ſm Tho. 2ª 2ę. q. c. illa spũalia ad que quis tenełt ex offitio non põt uẽdere vnde nec pro dispẽsatione nec pro correctõne subditoz uel qđ quis desistat a corrigẽdo põt aliquid recipi. a Concor. Pe. in dicta. q. xxxviij. b Quid si dał aliquid superiori ut seruet iustitiam in spũalibus Rndeo ſm Ray. symonia est. ⁊ addit guil idem credo si agał super tpalibus exquo persona est ecclesiastica que ratõne ecclesiastice iurisdictionis tenełt ad tale ius reddendum. sed si sit iudex laycus ⁊ super rẽporali nõ erit symonia licet alꝰ graviter peccet. supra iudex i. §. vij. a Concor. Ut in dicta q. xxxviij. b Utz sacerdos possit celebrare uł exequias uel alia offitia facere pro pecunia. Rndeo ſm Ray. si tenetur ad hoc tũc exigere aliquid symoniacũ est. i. q. i. uendẽtes. si non tenełt ⁊ deficit ei sumptus põt accipere. i. q. i. duces. nam et operas suas locare põt siue ad diẽ siue ad annũ. extra ne prela. vi. su. c. ult. a ibi hoc non probał. nam ibi dicitur de locatione reddituũ ⁊ non operarũ spũaliũ ut ⁊ ibi nõ. glo. ⁊ addit ꝙ nullũ spũale locał et de hoc latius supra. §. vij. in additione. b Qz si sumptus habet ⁊ ad hoc non tenełt aut debet facere gratis aut cessare alias videtur facere ex auaritia. ⁊ licz forte quãdo non tenełt ad illa non esset symonia eo ꝙ non debet suis stipendijs militare. xij. q. ij. caritatẽ. extra eo. cum sit. cum turpe est lucrum quãdo fit ex auaritia ł si in sumpt⁹ recipit etiã si diues sit ⁊ non fit ex auaritia saltẽ habet spẽm mali ⁊ in quolibz predictoz itelligas ꝙ ipse gratis debet cõicare cantare uel officiare licet aliquid recipiat pro sumptibz sicut dicit Aug. ꝙ apłi gratuitũ panem accipiebãt ab illis quib⁹ gratuitã predicationẽ impẽdebant. satis docet. Tho. 2ª 2ę. q. c. a Predicta melius possunt itelligi per ea que nõ. glo. Ray. in ti. de symonia. §. querił sup uerbo statutũ. vbi sic dicit licet ne dare pecuniã ł recipe pro h⁹modi obsequijs ł pro interessendo extreme vnctioni. Item quid de illis qui dant redditus uel recipiũt ꝓpter faciẽda anniuersaria. Item quid de illis qui dant sacerdotibz diuitibz ł pauperibz pro faciẽdo ãnuali ł tricenario uel anniuersario ut celebrãdo missam de spũ sancto ł aliã ł qui dat denarios clericis ꝙ dicẽdis psalterijs in exequijs mortuoz ł alꝰ ł qui dãt elẽosinas pauperibz ut orẽt pro eis. cum talis oro sit spũalis ⁊ hmõi elẽosina sit corpał ℞ in oĩbz talibz casibz dare ł accipe tpale pro spũali symonia ẽ siue dełt ꝙ sacro siue pro offitio siue pro labore h⁹ offitij ł oronis ſm ꝙ h prepositio pro denõt appciationẽ ſ si si denõret cãz motiuã nõ primã ł pncipalẽ ſ remotã ⁊ occõnalẽ licitũ ẽ dare ⁊ accipere tpale pro spũali. vñ si quis dat pecuniã collegio alicui ꝙ generãda deuotõe ⁊ dilectiõe in ipso collegio ut ex illa deuotione exaudiał in petitione quam petit ꝙ fres itersint exequijs mortui uł extreme vnctõi mortẽtis. ⁊ illi h faciũt ex dilectõe

ꝛ deuotione in eis taliter gñata ꝑ pro deuotione ipsi⁹ dãtis sic ly dare ꝛ accipe tpale pro spũali ꝑm qꝫ li pro denõt cãz motiuam remotã ꝛ nõ ꝓpinquã. ꝓpinqua causa est dilectio ꝙ deuotio gñata ex dato ꝙ forsitan nõ gñanda nec é sic᷑e qꝫ ñ possum dare pecuniã epo ut me diligat ꝛ ex dilectione me bñficiet ꝙ ordinet ꝛ ꝟ ideo qꝫ dilectio qua eps diligit aliqué ly sit spũalis nõ est tã ꝓpter quã debẽt talia ɔferri ſ potiꝰ debet attẽdi meritũ ꝛ dignitas ꝑsone. ſ bñ é tã sufficiés hꝰmõi dilectio qua etiã diligitur peccatoꝛ spũaliter ut dẽat orari pro eo cũ ꝛ ꝟ ɔcedat dñs ubi dicit facite vobis amicos de mãmona iniquitatis ut recipiant uos. ſc. Luce xvi. i. ut oret pro uobis recipiẽdis ex quo pz qꝫ ly dare pecuniã pro acquirẽda deuotione hoim spũaliũ ꝛ paupũ ut ꝑ ꝟ mouẽt ꝛ teneat orare pecunia tñ data pro hꝰmõi amicitia acquirenda que spũalis é nõ é pẽsanda a dante ꝙ accipiẽte ut dictũ é ut datũ ſ ut fructꝰ ꝑm qꝫ dic̃ apls ad phił. iiij. nõ quero datũ ſ fructũ qꝫ nõ attẽdo ꝓncipaliter pecuniã datã ſ caritatẽ ꝛ deuotionẽ ꝙ pietatẽ ex qua datur ꝓpter quã sola elemosina é fructuosa ꝛ iõ Rnsio é ad oẽs qões ꝛ. positas de illis qui officiãt ꝓ denarijs ꝛ ceteris qꝫ si li pro denõt appciatione ꝙ cãz ꝓmã remotã ꝙ finalem illicitũ é. si aũt cãm admiculare licitũ est ut talia recipiãt in sumptꝰ officiantiũ ñ in officioꝛ pretio ꝟ ibi. ꝛ ɔcoꝛ. predictis tho. pe. ꝛ vlrl. ꝛ alij theologi ut ī sum. e. ti. q. xlij. Et ex predictis põt colligi qꝫ nõ est tutũ cui icũbit facere officiari altare uꝙ capellã ɔducẽ ad ꝟ clericos pacti. ꝛ ɔuẽtionibus ſ ɔstituere aliqué redditũ qui deꝫ officiãtibꝰ. ut in. c. significatũ. ꝛ in glo. eꝫ de preben. b Ytꝫ omittat symoniã qui debitoꝛi suo dat aliquid spũale ut recuperet qð suũ é. Rꝫ ꝑm Tho. in iiij. di. xxv absqꝫ dubio symoniã omittit idem Alrl. a Idem in sum. eodem ti. q. lxv. b Ytꝫ cũ aliqui precedẽtes religioné siue sanctitatẽ petiuit a sacerdotibꝰ qꝫ ꝓcurẽt eis pecuniã in prochia sua ita qꝫ sacerdos habeat inde certã partem sit symonia. Rꝫ ꝑm tho. ī quolibz. cũ psuasio sacerdotis sit res spũal᷑ ꝛ credat᷑ ei qꝫ sacerdos é iõ si in tali casu pactũ iterueniat symonia é respectu sacerdotis. ꝛ sacrilegiũ respectu talium religioſoꝛ quia est defraudatio elemosinarum respectu illoꝛ qui dant. vnde ꝛ si est vnum peccatũ ꝙptum ad actum est tamen multiplex ꝙptum ad reatum ꝛ tam etiam ipse sacerdos ꝙ ipsi recipientes ſcilicet qui sacerdotibꝰ tribuũt uel relaxãt tenentur de symonia. a ꝛ etiã ad restõnem ut patet secundũ eũdem Tho. ꝛ in sum. eo. ti. q. lxvi. Et cui dẽat fieri restitutio isto casu potest petere ex dictis ꝛ. restõ. i. ſ. xiij in addi. ℵ. item ꝑm Inno. b Ytꝫ laycus qui recipit pecuniã ut ecl᷑ie restituat decimã quã tenebat omittat symoniã. Rꝫ ꝑm ſ Hosti. ſi laycus nõ vult decimã dimittere nisi pro pecunia symoniã omittit ex pte sui ſ ecclesia bñ põt redimere ut ꝛ. decime v. ſ. v. a Idé in sum. e. ti. q. lxviij. sed in dicto. ſ. v. ɔtrariũ dicit Guil. ſ solutio pz in addi. b Mediatoꝛes symonie symoniaci sunt. i. q. i. si quis epũs. a Ibi dicitur qꝫ si quis mediatoꝛ tam turpibus ꝛ nephãdis datis uel acceptis extiterit si quidé clericus fuerit a ꝓprio gradu cadat. si vero laycus anathematizet᷑. b Ytꝫ papa possit omittere symoniã. Rndeo ꝑm Tho. 2^a 2e. q. c. papa potest sicut ꝛ quilibz alius ꝛ tanto grauiꝰ quãto in altioꝛi gradu ɔsistit. res enĩ ecclesie non sunt eius ut domini sed ut dispẽsatoris vnde si pro aliqua re spirituali reciperet pecuniã aliquã redditibꝰ alicuius ecclesie symoniacus eẽt similiter si pro re spirituali reciperet pecuniam ab aliquo layco nõ de rebus ecclesie. a Concoꝛ. Alrl. vt in sum. eo. ti. q. lxvij. quod intelligẽdum videt᷑ quo ad illa circa que omittit᷑ symonia lege diuina secus si lege tantũ ecclesiastica cui papa non subiacitur nisi de equo. C. de legi. l. digna vox. b prelatus qui omittit vices suas pro pecunia symoniacus est vide infra vicarius. ſ. tertio.

Symonia ii° Scilz spalr

quo ad ordines. Symonia qñq; cõmittit ex pte ordinatõis aliqñ ex pte ordinati vt. s. Symonia p. C. vi.°. Utrũ aliqs p mea ordiatõe vl pmotõe pecũiã offerat nũqd ego dicar symoniacꝰ. R. si a pn° otra dixi nõ obẽ mihi eẽ e. sicut tuis. C. pe. 7 eẽ de homici. petrus. a Hoc vex fm Inno vt in sũma li. i. ti. i. q. viij. si pecũia data est post electõez p firmatiõe de quo logt. c. sic tuis. secꝰ si daret p electõe etiã phibẽte me nisi fierz ab inimico. Con. Uin. hos. 7 glo. Ray. vt ibi idẽ 7 si quis recepisset ordiné p symoniã omissã cũ ipo ordiatore tũc eim sic ordiatꝰ lz ignoráter vl etiã cuz otradictõe nõ recipet executõez q hoc idẽ otigẽt etiã si eiꝰ ordiatõe nulla diffa fuissz symõia vũ al eiꝰ ordiatoz fuissz symoniacꝰ i collatõe ordinũ. Hã q semel symõiace contulit ordiné de cetẽo executõem dare non potẽit quãtũcũq; occultũ sit 7 quãtũcũq; recipiẽs ignoret. i. q. i. si qs a symoniacꝰ fm Host. 7 i d. q. viij. hodie etiã vl idem i collatõe bñficij cũ symoniace oferẽs eẽ bñfim vl offim ecclesiasticũ ipo facto excõicatõez incurrat 7 qđ agit nullũ sit vt i exua martini qnti. q icipit multe. 7 i alia eugenij iiij q icipit. cũ detestabile itaq; distictões que i hoc. C. fiũt nõ habẽt locum nisi qñ symõia fuissz omissa cum alio q cũ collatore ordis seu bñficij. b Secꝰ si sciui 7 osesi qa tũc quãtũcũq; occultũ sit renũtiare teneor si vẽo hoc fit me penitꝰ ignoráte puta q ami cus meꝰ pecũiaz dedit tũc lz ego nõ sum symoniacꝰ teneor tñ renũtiare eẽ e. symõiace. 7 c. de regularibꝰ. 7 c. nobis. q si inimicus meꝰ dedit pecũiam volẽs q ex hoc pmotõ mea iudicaret symoca 7 sic ipediret ñ omittit symõia quo ad me nec mihi nocet ne ie ex dolo suo reportz qđ itẽdit vt i. c. sic tuis 7 i. c. nobis. i. R. ij. a Tñ 7 lz eaũ qñ inimicus aliqd daret i piudiciũ meũ 7 hoc scirẽ añp epus vocaret me 7 ostaret mihi q ñ me vocaret nisi ppter munus illud recipere nõ deberez fm glo. Ray. 7 i d. q. viij. 7 ad hoc etiã facit qđ nõ. i sũ. e. ti. q. xxvij. vbi fm Ray. dr 7 glo. dicit q si aliqs sit vl credit sibi collatũ ordiné vl bñficiũ pn cipalr ppter obsequia seu pces carnales a se vl ab alio iterpositas si alias erat dignus resignare nõ tenet sed debet penitẽ de itẽ tõe corrupta eẽ e. mãdato. si vẽo erat indignꝰ resignare tenet q tũc hꝰmõi pces seu obsequia succedũt loco pcẽ. i. q. i. sũt ñ nlli 7 conc. vl. vt ibi. b Quid si quis etiã sine pecũia obtẽturꝰ erat ordiné vl bñfim 7 tñ pecũia data fuit R. fm Inno. si alius dedit pecuniã dõ tñ nõ ordinatori nõ é symonia ar. i. q. vi. C. vlti. si aũt ipe ordinatus dedit symoniacꝰ est. a Etiã si siñ pecũia habiturꝰ erat ordiné vl bñfim fm e. Inno 7 i sũma e. ti. q. viij. qđ itellige nisi gratis aliqd daret vt. s. symõia p. C. vi. b ar. i. q ij. q; pio. 7. q. iij. si qs obiecerit. 7. c. vl. 7. q. vi. c. i. Quid si qs pecũiaz p me nesciẽte pmissaz postea solui R sicut symoniacꝰ de hoc iudicari q i maleficiis ratihabitõ itro trahit 7 mãdato cpat sicut nõ. eẽ e. sicut tuis. a In glo. b In hac tamen symonia fm Tancre. 7 Guil. eps põt dispensare a Idem i sum. e. ti. q. ix. tñ hodie si aliquid datum fuisset collatori nullus posset dispensare nisi pp vl si eẽt datũ etiã altẽi qñ sine alia datõe nõ fuissz al bitur ordiné vl bñficium vt pz ex pal. exuagãti bus. b Quid de his qui p ypocrisim dũ ptẽdẽnt spem scitati. pmoti sunt ad ordines 7 bñficia nulla iterposita cditõe vel pacto R fm Ray. non tenet resignare sed solũ ad agẽdum pniam eẽ e. mãdato a lz vex nisi al ñ sit idoneus tũc ei renũtiare tenet. i. q. i. si quis neq;. b Tho. 2ª. 2ᵉ. q. c. dicit ypocritã nõ esse symoniacũ a hoc vex quo ad eccliam secꝰ quo ad deũ. cũ ypocrita ex spualibꝰ querat humanũ fauorem 7 sic symoniã mẽtalẽ omittat. i. q. i. sũt nõ nulli. 7 idẽ qđ hic nõ. i sũma e. ti. q. lxi. b

Utrũ ab ordinãdo vl eligendo aliqua cautõ vl pmissio peti possit R fm Ray. añ ordinatõem seu electõez ab eo q eligẽdꝰ é nulla cautõ vl pmissio peti põt 7 si pstet symõia est q vr facẽ ad hoc vt eligat viij. q. iij. talia. si post electõem bñ põt quia tũc

nihil sperat ab eis dū tñ nō fiat ex p̄cedēti pactōe viij.q.iij.i artald⁹. a Idē i sūma e.ti.q.xviij.ꝑm ſſay.⁊ glo.ei⁹ ⁊ Hoſtie.ſz vt ibi p̄z aliq dixerūt q̄ ſupior p̄ōt exigere cautōem etiā añ electōez q̄ auctas ſupior. tollit vitiū ſ̄ p̄mū dictū ver⁹ vī q̄ p̄ hāc cautōem videt̄ oſcīre electōi de ſe faciēde ⁊ iō talis electō tā q̄ ambitōſa eſſet irrita da ex de elec.cū poſt p̄tita. b Quid ſi aliquis nō hns titulū rogat aliqué p̄by terū vt p̄ñtet eū ad titulū eccl'ie ſue ⁊ pro mittit ei q̄ nūquā i ipa eccl'ia petet aliqd ⁊ ſic ordiat̄ ℟ ꝑm ſſay.ſymoniā omittit ⁊ niſi cū eo fuerit diſpēſatum nec ad ſupio res ordines debet aſcēdē nec i ſuſcepto ꝑz rigorē canonū miſtrare ex de ſymo.p tuas iij.nec excuſat̄ p ignorātiaz iur⁹.vt ibidem colligit̄.⁊ ſol⁹ ꝓp diſpenſabit cum eo q̄ ſy moniac⁹ eſt i ordie tamē i ordinib⁹ añ rite ſuſceptis potēt ꝑm Guil'.p ep̄z diſpēſari a Idem i ſūma e.ti.q.lxx b Cete⁊ ordi nator p̄dicto mō eſt ſuſpenſus a collatōne ordinū ſil'iter ⁊ p̄ñtator ab executōe ex eo. ſi qs ordinauerit. a ibi dī ſi quis ordina uerit ſeu ad ordinē p̄ñtauerit aliqué p̄miſſi oné vl' iuramētū ab illo recipiēs q̄ ſup.p miſſiōe ſua nō iqetet eūdē ordinatos a col latōe ordinū p̄ triēniū ⁊ ordinat⁹ ab ordie ſic ſuſcepto donec diſpēſatōez ſup hꝫ p ſedē apl'icam obtinē meruerit nouerit ſe ſuſpē ſos b Quid de illo qui ſcit ep̄m ſuū ſymōiacum qui tamē p̄cipit ei q̄ recipiat ordines ab eo vide.ſ.ordiator.ſ.penl'.

Symōia tertio

Quātū ad bñficia ſeu etiā digni tates de q̄ plura potes colligē i p̄cedēti.c. Nūc q̄rit̄ ſi qs hns lr̄as ſup.p̄uiſiōe alic⁹ bñficij recipiat aliquā p̄nſiōem l' aliqd be neficiū vt renūtiet lr̄is ℟ ꝑm Hoſti.ſi ex pactōe p tñ.p aliq̄ tpali fiat h⁹mōi r̄nūtia tō ſymoniacū eſt Si vēo ex officō iudicis vl' bonis viri.mediātib⁹ pure renuntiet ⁊ ex altēa p̄te aliqd tpale det̄ ei nō é symōia cū vt colligit̄ ex de renū.ſane.⁊.c.veniens. ⁊ ex de pact.cum p̄dem a Idem Hoſti. addit vbi vero aſſignat̄ bñficiū ſpūale ita q̄ etiā ex pacto renūtiet lr̄is dictis non eſt ſymoniacū ex de ℞ptis.ad audiētiaz.ij.q.ad hoc tenet̄ ⁊ tacite ineſt Con. Inno.vt i sū. li.i.ti.i.q.xx. b Utrū r̄ſignare aliqd ſpūale.p p̄cūia vl' ex pacto ſit ſymōiacum ℟ ꝑm Hoſ.ſic ex.c.quēlā.⁊ ex de reſti.veī ens.clare itelligit̄ q̄ ſibi dpetit remittit viij.q.iij.talia. Idē Hoſti.⁊ facit ad hoc.ꝙ ſymonia p̄.ſ.iij. a Idem i ſūma.eo.ti.q. xix.⁊ hoc itellige ꝑm dicta i.ſ.p̄cedēti cum additōe b Utrū qñ recipit̄ mōchus vl' canonic⁹ vl' conſecrat̄ eps ⁊ h⁹mōi poſſit exigi q̄dam ex conſuetudie ℟ ꝑm vl.ſi obtie tur aliqd tale p exactōem iudicij vl' p vio lētiam vl' pactum ſiue añ ſiue poſtea ſymo nia eſt nulla conſuetudine obſtāte ex e.c.i.et .c.ſicut.p certo.ſi vēo ſponte offerat̄ rōe cō ſuetudis vl' caritatis etiā ſi fuerūt excitati p ſpūale bñficium nō eſt ſymonia.i.q.ij.q̄ pio.c.ij.Cor.ix.nō ex triſticia aut neceſſita tē ⁊ ꝫ illi q ſolēt hoc recipē nō poſſint h⁹ exigē ex conſuetudie tñ p̄nt monere illos vt bonas conſuetudines ſeruēt ñ añt debēt eos artare p ſbtractōem ſacramētor ⁊ h⁹mōi ſ̄ tñ p ſuperiorem cogēdi ſūt ex e.ad apl'icaz ſatis decor. Tho.zª zᵉ.q.c.pe.hoſti.⁊ Inno. ⁊ ſimilē q̄dem determinans Idē Tho.i q̄li bet dicit ſic cū i diſpēſatōe ſacramētor ſeu alior ſpūz aliqua repiūt̄ vt ſymonia eui tet̄ tria ſūt neceſſaria p̄mū vt hoc fiat con ceſſiōe iur⁹.diuini vl' hūani aut ſaltē pie cō ſuetudis.zº. vt ſit pia itētō ⁊ nō corrupta ȝº. vt ſit forma honeſta.ſ.vt nō requirant̄ añ pij officij executōem ne pactum iteruenire videat̄ ſ̄ expleto officō poterūt exigi ſi q̄ iſta tria ꝺueniāt ſecure recipiat ar̄dya. parafrenū.p iſtallatōe abbatis ⁊ h⁹mōi et ſimil'r ſi gratis offerat̄ a Idē i sū.e.ti.q. xxxi. b Utrū p̄nt recipi nummi criſ males a .i.qui p criſmate dāt̄ b ℟ non excuſat̄ a crimie ſymonie ⁊ illi q rei nomē ⁊ tēp⁹ ſolutōnis mutātes nūmos quos p criſmales eo q̄.p criſmate ſiue criſmatōne darēt̄ ſecūdo paſchales a Idem ſūt q̄ criſmales ſic dicti quia ꝺſueuerūt recipi in

paſcha tpe crīſmatōis vt ī.c.j.all'. b ⁊ z. ꝺiuetudinē medie quadrageſime nūcupau[r]
a ꝙ hoc tēpe q̄drageſime hos ꝺenarios exigebāt añ crīſmatōis tēp⁹ ad palliādum ſymoniā vt i.c.qꝺ ſequit' b eẍ.c.i tm̄. Quid ſi aliquis ꝺign⁹ ꝓmoueri ꝺat aliqd ianitori vt eū ꝓmittat itr̄ ad eꝑz l' ad pcē dū ꝺfīt̄oez electōis vl' aliqd h⁹mōi R̄ ꝑz Guil'.nō eſt ſymonia ſi nō ꝺet corrupta in tētōe vt ſi p interceſſiōem illoꝝ qb⁹ ꝺat cō ſequat' qꝺ itēdit ⁊ idez credo ſi ꝺet aliqd familie epī ne videat' auar⁹ ⁊ vt facili⁹ hz acceſſum aut etiā ꝺe largitate laudet' licet talia poſſint fieri cū pccato eē ſi fiāt cauſa iactātie vl' ianis glorie a Idē i ſum.e.ti. q.xxxv. b Quid ſi aliquis ꝺet alicui laico aliquid vt nō moleſtet vl' īpediat ele ctōem R̄ ꝑm ĪRay.ſi nōdū erat ius q̄ſituz q.ſ.nō erat electꝰ credo ſymoniā ꝺmiſſam ſecus ſi poſtq̄ electꝰ fuiſſz eẍ e.ꝺilectꝰ.idē Tho.z^a z^c.q.c.⁊ vide.ē.ſymonia p̄.ℱ.xi°.q ītipit vtrū tpalia poſſint ꝺari ꝓ r̄ꝺimēda ītē a Idem i ſum.e.ti.q.xliij.vbi.⁊ addr̄ ꝑm glo. ĪRay.q̄ ſi aliquis nullū ius habēs ī electōe impediret ſimplr̄ ne fieret electio aliq̄ poſſet capl'm redimē veratōem ſuam ſecus ſi impediret ne ꝺe iſto fieret. b Quid ſi clericꝰ qui vult recipi ī canonicū alicuiꝰ eccl'ie ꝺet illi bona ſua R̄ ꝑm Inno ſi largiat' cum ꝺitōe vl' cū pacto vt reci piat' i canonicū ⁊ illa retineat ꝓ p̄benda ſy monia eſt.ſi vēo pura itētōe ꝺuotōis offe renſ rogat q̄ admittatur ⁊ q̄ bona oblata liceat ſibi habē ꝓ p̄benda ⁊ clerici pura ité tōe ꝺſētiāt nō eſt ſymonia q̄ ſi ꝺans tali in tētōe ꝺicat' p̄ncipalr̄ vt ꝓ tēpalia habeat ſpūalia ⁊ illi alr̄ nō recipiēt eum ex vtraq̄ pte eſt ſymonia ſed tm̄ mētalis Con.hoſ
a ꝺe p̄dictꝰ eſt ca⁹ formal' i.c.tua nos.eẍ e.qꝺ.⁊ nō.i ſum.e.ti.q.xlviij. b ꝺe p̄ben ꝺis aūt quas ꝺe nouo ꝺſtituit qs ī eccl'ia pōt retinē ius patronat⁹ ī ꝑpetuum vl' ad tēp⁹ vt ipſe vl' hēdes p̄nēt quē volūt ad ipſas ꝑm Guil'. a hoc verū tpe ꝺſtitutō nis ꝺe ꝺſenſu epī ⁊ fratrū ſi ibi ſūt aliq al' nō pottet tale ius retinē ꝑm eūdem Guil' ī ſum.e.ti.q.liij. b Quid ſi fūdatōne ipſi⁹ eccl'ie fiat tal' ꝺſtō quicūq̄ ꝺedit tm̄ ī redditib⁹ recipiat' ī canonicū ⁊ qꝺ ꝺederit habeat ꝓ p̄benda nūqd é ꝺſtō licita R̄ ꝑm Guil'.ſi fiat ita q̄ nō ꝺuret ī ꝑpetuuz ſi ad tēp⁹ nec fiat ī fraudem ſymonie ⁊ ca ſit itētō ꝺſtituētis q̄ nō ꝓ reb⁹ ꝺādis ſed p̄ncipalr̄ ꝑpter cultum ꝺiuīnū augmētāduz ⁊ ꝑpter ꝺeuotōem ꝺātis recipiat' ad ſpūa lia tollerari pōt ꝺuz tm̄ ille qui recipit' ſit ꝺignus a Idem in ſum.eo.titulo.q.liij.
b Quid cum ꝺicūt ſibi aliqui cano nici maiores canonicum⁹ nepotes noſtros plz tibi ꝺe meo ⁊ mihi placebit ꝺe tuo.vel ꝺe eo q̄ ꝺicit nūq̄ me viuēte fiat aliqs ca nonicus in iſta eccleſia niſi fiat talis pro q̄ rogaui R̄ ꝑm ĪRay.ſymonia committit' ī vtroq̄ caſu nam canon ꝺic' abſit ꝺis pactō ceſſet omis ꝺuētō.i.q.ij.q̄ pio.idem vl. a Idem i ſum.e.ti.q.lxij. b Quid ſi ꝺi cat vn⁹ canonic⁹ altēi tu fuiſti exaudit⁹ in vna petitōe ⁊ ego ꝺebeo exaudiri i alia R̄ ꝑm ĪRay.ſi pces ſūt ſpūales nō é ſymonia ar.lxiij.ꝺi.q̄ ſcā.ſi aūt pces ſūt carnales vl' ex pacto quōdam facto vl' nūc facieꝺo ſy monia eſt Conē.vl.vt i ſum.eo.ti.q.lxiij. q̄ aūt ꝺicāt' pces carnales habeāt'.ē.ſymōia. p̄.ℱ.xv. Quid ꝺe his q ꝺſanguineis ſuis ꝺferūt bñficia p̄ncipalr̄ ꝑpter ꝺſanguitatē R̄ ꝑm Tho.z^a z^c.q.c.talis collatō illicita eſt nō tamē ſymoniaca q̄ nihil r̄cipit ſi tm̄ aliqs ꝺet bñficiū alicui hoc pacto vl' itētō ne vt exinde ſuis ꝺſāguineis ꝓuideat é ma nifeſta ſymonia ar.eẍ.c.nemo.⁊ addit guil q̄ ſi quis ꝺſanguineo ſuo bñficium ꝺfert vt ipſe ꝺferēs magnificet' vl' fiat potētior vl' vt parētela ei⁹ exaltet' ⁊ h⁹mōi ſymonia eſt q̄ reſpicit tpalem vtilitatem a Idem ī sū.e.ti.q.lxiij. b Quid ſi p pecunia r̄cipiat' aliqs ad ſeruiēdm i hoſpitali ⁊ h⁹ modi R̄ ꝑm Guil'.ſi ī p̄dictis caſib⁹ ꝺſeq̄ tur aliquis aliqꝺ ius ſpūale ſymonia eſt ſi aūt nō ꝺſequat' ſi recipit' ad hoc ſolum vt ſeruiat nō eſt ſymonia hz al' turpe ſit ꝺare vl' accipe ꝓ talib⁹ a Idem i ſum.e.ti.q. lxxv. b Quid ꝺe illis q̄ emūt victū

vnꝰ mõchi ad totã vitã ſuam ℞ ꝑz Guil' nõ eſt ſymoniacũ exquo emptor nõ ꝺſequit' aliqꝺ ſpũale a Idem i ſum.e.ti.q.lxxvi. vbi etiã addit' ꝑm eũdem nõ tñ eſt ſecuꝝ emẽ niſi ꝓbabilr̃ dubitet' ⁊ ꝺcitõ melior ſit.ſ.vẽdẽtis aut emẽtis. b Utruꝝ ſacerdos poſſit vendẽ officiũ portãdi aquaꝝ benedictã ꝑ prochiam ℞ ꝑm Guil'.ſi taliſ ſacerdos de conſuetudine hꝫ q tale officium poſſit rtinẽ ⁊ etiã ꝑ alium exercẽ ⁊ ꝓuẽtꝰ accipe non eſt ſymonia ſi illud ꝺmittat ad firmã alr̃ ſymonia eſt vl̃ ſaltẽ turpe lucruꝝ a .ſ.qñ nõ conſueuit ex eo habẽ ꝓuẽtum q̃ caſu eſt vẽa ſymonia cũ vendat' officiũ ſpirituale ⁊ idem qñ conſueuit habẽ ꝓuentum ⁊ vendit nõ ꝓuẽtum ſ officiũ vt põt coll'i ex dictis.ſ.ſymonia p̃.ℊ.xx.cũ additõe b

Utrũ q dat pcũiam vt eligat' i ipera torem l̃ i rectorẽ alicuiꝰ ciuitatis ꝺmittit ſymoniã ℞ ꝑm Hoſti.ſymoniã ꝺmittit q ptãs ſpũal' eſt a Idem i ſum.e.ti.q.lxxix ⁊ hoc é verũ iquãtũ omiſ ptãs deſcendit a deo Ro.xiij.ſ tñ ptãs deputata ꝓncipalr̃ ad regimẽ terrenoꝝ magꝝ terrena q̃ ſpũal' vocat' ⁊ differt a ſpũali.xcvi.di.cũ ad veꝝ iõ verꝰ vr̃ qꝺ ſequit' b Sed vẽꝰ eſt q eſt turpe lucꝝ nõ ſymonia q ptãs terrena nõ eſt quid ſpũale vt.ꝯ.ſortilegiũ.p̃.ℊ.xi°.q ĩcipit vtrũ diuinatõ ſortiũ ℞ gntꝰ.

Symonia iiii°

Quo ad fructꝰ bñficoꝝ quid de epĩs qui eccleſias ꝺferũt retenti.ſibi fructibus vl̃ aliqua eoꝝ pte ℞ ꝑm Ray.diſtingue cum Inno.nam ſi ille q dat bñficium añq̃ daret nõ ꝓcipiebat ꝓuẽtꝰ põt qꝺem retinẽ ex iuſta cã et neceſſaria a dũmõ ex rõnabili cã ꝓmo ſ ſtatuẽrit vt i.c.vt noſtrũ.de quo.ꝯ.debẽt tñ ꝓlati ſtatutũ tale facẽ de conſẽſu.c.ꝑm Ray. Hoſti.⁊ Goff.⁊ b.vt i ſum.li.i.ti.i.q.lxij b ſ nõ põt tenẽ ſi ꝺueniat cũ eo q ꝛcip̃ bñficium ſeu cuꝝ alio mediatore vt ꝺceſſo bñficõ ipe retineat ſibi ꝓuẽtus ex vt eccle. benefi.ſñ ꝺimi.cõ.vt noſtrũ.i fi.⁊ ex de cẽſi ꝓhibem .i.q.iij.ſi quis ꝓbendas. Sꝫ hic nõ q ꝓlati nõ poſſũt retinẽ bona eccl'iarũ vacãtium niſi vt ꝺr̃.ſ.bñficiũ ij.ℊ.i. a ibi ꝺr̃ q iſta retẽtõ nõ põt fiẽi ſine iuſta cauſa vt dictũ eſt dic tñ Goff.q ꝓlatꝰ nõ poteſt ſic retinẽ fructꝰ oim bñficoꝝ ſimr̃ niſi hoc ꝑ idulgẽtiã obtinẽt ex de ☧.ſig.tua nobis. Sed hoſti.dic q eadez rõe qua de vno beneficõ hoc fiẽi poſſz ſil'iter fiẽi ex cã de duobus aut pluribꝰ vt i ꝺ.q.lxir. Utrum clericꝰ poſſit vendẽ ad tempꝰ fructꝰ bñficij ſui ℞ licitũ eſt ad tempꝰ modicũ ex ne ꝓlavi ſu.c.fi.ſ ad totũ tẽpꝰ quo vẽditor tenet beneficiũ nõ eſt ꝓhibitũ nec tñ eſt honeſtũ ⁊ itelligẽdũ ſemꝑ ita q nihil ſpũale interueniat ex de fr̃ ꝑmu.ad qões põt tñ gratis ei curam aiaꝝ ꝺmittẽ vt.ꝯ.ℊ.pe. a Idem i ſum.li.i.ti.ij.q.ij.ꝑm Ray.⁊ glo. b vñ ſ.locatõ.ℊ.fi. a Ibi tangit' aliqd ſpũale erga ꝺceſſiõem reddituũ locoꝝ religioſoꝝ b Utrũ liceat clerico eccleſiã locare i totũ ℞ ſi loco tibi eccl'iam ⁊ tu cum ſis ꝓbyter locas opas tuas vt ibi officies nõ habitur ibi aliquã iuriſdictõem nõ ꝺmittiſ ſymoniã ar.xij.q.ij.caritate. Et nõ q ꝯz Guil'.nõ habet hic locũ locatõ ⁊ ꝺductio ſ debet facẽ ꝓbyter gratis officium ⁊ ille gratis expenſas ꝓuidẽ a de hoc dictũ eſt ſ.ſymonia p̃.ℊ.xij.⁊.ℊ.xxiiij.i additõib' b pozzo ſicut ait Goff.ſi locatõ fiat vlẽ tẽpꝰ vite locãtis nõ valz vltra q clericꝰ i bñfi° ꝺpat' vſufructuario qui.ſ.nõ é niſi ad vitã xvi.q.vi.illud.ita tñ q ꝑm Inno.ſi locatio facta fuit nomie eccl'ie ⁊ vtiliter ſucceſſor tenet' ad illam ex de ſolu.c.i.r.q.ij.ℏ ius. ⁊ xij.q.ij.qcũq̃ ſuffragio.ſi aũt locatõ facta eſt nomie ipſiꝰ cui eſt eccl'ia ⁊ nõ itendebat eccl'iam obligare nõ tenet' ſucceſſor a nec etiã hẽs locatoris ꝑm eũdem Inno.⁊ i dicta.q.ij. b Qz ſi ꝺductor ſiue ẽptor iam aliqd ſoluẽt tũc ꝑm Hoſti.tenet' ſucceſſor hr̃e ratum iquãtũ pcũia verſa eſt in vtilitatem eccl'ie vt i ꝺ.c.i.Nõ etiã hic q ꝛz rector eccl'ie poſſit qñq̃ locare eaz vltra tẽpꝰ vite nũq̃ põt hic canonicꝰ dico vltra

vitá ſuam locare p̄bendam a hoc fuit dcz Inno.dicéris q̄ p̄dictas locatões pōt facē miſter ſeu p̄lat⁹ eccleſie ita q̄ ſucceſſor te/neat⁹ habē ratū ꝑm p̄dictá formá ſi i cano/nico p̄bendario ſecus dicim⁹ q̄ ille nūquā pōt locare p̄bendam ſuá vltra temp⁹ vite ſue lz de illa poſſit agē ⁊ dueniri ſic ltim⁹ adminſtrator vt i d.q.ij. b Ad iſtam māz facit.ē.locatō.ſ.pc. Pone q̄ p̄lat⁹ vēdidit omēs obuētões eccleſie qd erit de eo qō.p uenit ex iuriſdictōe R̄ ꝑm Hoſti.omodū iuriſdictōnis trāſit cū alius ꝫ fuerit excepta iuriſdictō tū p̄ ſe vendi nō pōt nec dz a Idem i ſum.li.i.ti.ŋ.q.iij. b Itruz rector eccl'ie p̄lbyteris quos ipe dducē vel illis quib⁹ locat fruct⁹ eccl'ie poſſit dmittē curam aiarū R̄ ꝑm Hoſti.puto q̄ ſic dum tñ gratis ⁊ ſine pactōe aliqua vt iteruenié te auēte epi eē de offi.vica.ad hoc vī etiaz q̄ ſñ epi auēte.ſ.īminéte.p̄fectōe neceſſaria poſſit omitti ad modicū temp⁹.ſ.p vnū vl paucos dies ſi nō diu.x.q.i.p totū qa neq; pegrinari pōt ſine licētia epi de con.di.v.ñ oz.eē de voto magne a Idem i ſum.e.ti. q.iij. b Itrū p̄lati poſſūt vicef ſuas ſb annuo ſenſu dcedē aut etiá poſſint quotaz recipe vide.ꝫ.vicari⁹.ſ.añpcl'.

Symonía v

Circa funera

vtrum ſi aliquid dē.p exequiis mortuoꝝ omittat⁹ ſymonia R̄ ꝑm Hoſ.⁊ Hoſti.p h⁹mōi nihil debet exigi ſed pie debēt obſeruari eē.e.ad nr̄am ⁊.c.cum i eccleſie. a facta p̄⁹ gratis collatōe alias ſymonia eſſet dicto.c.cū i eccl'ie. b Quid ſi apud eccleſiam ſint diuſa cimiteria ⁊ taxet⁹ p quāta pcūia qs pōat⁹ i tali cimiterio R̄ ꝑm Hoſti.ſymonia é eē e.audiuim⁹.⁊.c.ſicut.⁊ eodem mō ſi p pcūia crux ſpāl' portat⁹ ad fun⁹ vt i d.c.audiuim⁹. a Idem i ſum.li.i.ti.i.q.xxxiij. b Quid ſi clerici dſueuerūt habē lectum vl' pannoſ equū vl' h⁹mōi ō moriēte ⁊ añ portatōem facūt pactū de redimēdo R̄ ꝑz Hoſti.q̄ hec tpalia ſt' licitū eſt ⁊ ſi nollēt ſepelire corp⁹ niſi fiat eis cautō de redimē do talia ſymonia eſt a ꝑm burcardū vt in ſum.e.ti.q.xxxiij. b Sz i talib⁹ pus ſe/pliat⁹ corp⁹ ⁊ poſtea agat⁹ dtra hēredes l' detētores eē e.ad apl'icam. a Idez i dcā q.xxxiij. b Quid cū dat⁹ pcūia clēri/cis vt vigilēt ſup defūcto vl' dicāt pſaltēria R̄ ꝑm Hoſti.ſi recipiāt pcūiaz vt vigilēt lz ad vigilias ſequat⁹ oro nō eſt ſymonia.ſi añ de legēdo pſalteriū pactū faciāt ſymo nia eſt a Idem i ſum.con.e.ti.q.xl. b Quid de p̄ceſſiōib⁹ quas faciūt alique col legiate eccleſie i exequiis mortuorū data vl' p̄miſſa aliqua pcūia ſiue quacūq; re te/porali al' nō facturi R̄ ꝑm Ray.ſi tenēt⁹ ad huiuſmōi p̄ceſſiōes ex officō ſic exigē aliqd ſymonia eſt i.q.iij.vendētes. Si vēo nō te nēt⁹ dic vt.ē.ſymonia p̄.ſ.xxv.qui incipit vtrū ſacerdos poſſit celebrare. a ⁊ ibi de hoc lati⁹ i additōe b Itrū licitū ſit ſtatuē q̄ p̄ceſſio fiat p pcūia R̄ ꝑm Ray. ſi ſtatutuz factū ſit p x̄ba affirmatiua puta quicūq; rliqrit collegio x. habeat p̄ceſſiōez ⁊ al' ad eam nō tenebāt⁹ nō eſt ſymonia.ſi añ ſtatutum factū ſit p x̄ba negatiua vt q̄ nulli fiat p̄ceſſio ꝫ rliquerit tñ ſymonia é q̄ tollit officiū pietatis.ſ.q̄ p̄ceſſio nō fiat gratis vl' p mion ſūma ar.eē de iure iurā. ſicut p̄ ⁊ z°. Cōcor. Tho.z^a z^e.q.c.⁊ qō h etiá i p̄ce.ſ.dī a p̄dictis con.etiá vl.vt in ſum.e.ti.q.xli. b Similī intelligēdū eſt vtrū liceat clericis recipe pcuniá vt inter ſint exequiis ſeu etiá extreme vnctōi a facit qō nō.i ſum.e.ti.q.xlij. b Quid ſi dē.t' vl' reliquāt⁹ ánui reddit⁹ p facēdo āniūſario vl' p ſeptimo ſiue p tricenario l' celebrādo aut ozādo R̄ ꝑm Hoſti.i oibus talib⁹ diſtiguēdū é q̄ ſi dē.t' tpale p ſpūa/li tāq; appretiatō ei⁹ ſymonia é.ſi vēo non dē.t' tāq; p̄ncipale p̄cū ſi vt iductiuū deuo tōis p elemoſina licitū eſt ⁊ idem i oibus ſimilib⁹ qōib⁹ a De his dicit clari⁹ naz Inno.i.c.q̄n enormis.eē ne p̄lati ui.ſu.dic̄ q̄ meretoriū é ſtituē i aliq; eccl'ia rdditus aliquos vt ibi fiat āniūſariū alicui⁹ ⁊ illa ſtitutō pōt fieri p illos qui debēt facere āniūſariū eē de p̄ben.ſignificatū ſi donatōi

redditum nō ꝫ ꝺſtituē nec ſup ꝺcitōe red
ditꝰ ꝺare q; ꝺonatori nō ꝫ ꝺcitōes ſpūales
apponē ſ; tpales vt redemptōez captiozuz
x.q.ij.hoc ius.xij.q.ij.aurū.ſ; Hoſti.ſup.e
.c.qm̄.ñ plz hec ſnīa dicēs q; ſic īfiniti eēnt
ſymoniaci dicit etiā q; ſ; onus pōt ipſi rei
ſeu fūdo ſine redditib⁹ īponi ⁊ ſbdit tuti⁹
tm̄ eſſet q; ita dicēt reliquo tali eccleſie.x.
libras ſup tali ꝺomo vl̄ ducētas libras an
nuas iter illos tm̄ q; anniuſario meo inter
erint ⁊ officiauerit ſm ꝺſuetudinē eccleſie
diuidēdas ⁊ rogo plarum ſiue capitulum
vl̄ ꝺuētum pdicte eccleſie vt anniuerſariuz
meū faciat vt in dicta.q.xlij.

Symonia vi° Quo ad religionem. Quid fiet qñ ī aliqua religiōe pluēs ſūt recepti vl̄ recepte ſymoniace R̄ ſm Ray. ſi ſymonia fuit commiſſa ipſis ſciētib⁹ ꝺebēt ꝺ ſuo mōſterio expelli ſine ſpe reſtitutōis ⁊ ꝺebēt ad agēdā pniaz ꝓpetuā ī locū artioris regule retrudi ex.c. qm̄ ſymoniaca. ⁊ ſi nō īuenīt artior regula ꝺebēt mutari ī aliud monaſterīū eiuſdem regule q; ſi nō pōt ꝺmode fieri fiat ſaltem ad tēp⁹ ar.lxxxi.di.valet. ⁊ poſtea rēpiat de nouo. Si aūt ſymonia fuit ꝺmiſſa ipſis ignozātib⁹ ſufficit q; renūtiēt loco ⁊ p⁹ea poterūt recipi de nouo mutatis tm̄ pozib⁹ locis ex e.ex iſinuatōe. Idem Tho.z^a z^e.q .c. ⁊ itelligūt Ray. ⁊ Guil. q; pdict⁹ rigō ſeruād⁹ eſt etiā in occultis ſymoniacis ⁊ i foro pnitētiali ꝫ nō ꝺſtet de crimie ꝓ inq ſitōem vl̄ i forma iudicij arg. in d.c.qm̄ ſy moniaca. qđ nihil loquit de accuſatōe vl̄ i quiſitōe. ſ; cum talib⁹ ſm Ray. poteſt dici q; ī fauorem religiōis epūs pōt diſpēſare ⁊ i ordine ⁊ in loco a .ſ. religionis vt ibi remaneāt vbi recepti ⁊ in ordine. ſ. ipſius loci vz ꝑ vl̄ z° ⁊ huiuſmōi vl̄ etiā i ordie .ſ. clēicali vt habeāt ei⁹ executōez vt poteſt colligi ex poſitis i sū. li.i.ti.i.q.xxvnj. b Similiter pōt diſpenſare capl'm vl̄ pla⁹ eoz dum tm̄ ipſi nō fuerint ptīcipes ſymo nie q; cum ex hoc ſint puniēdi nō ꝺebēt ex eodem facto ꝓuilegiū obtinere imo videt amiſiſſe ptātem recipiēdi talē ⁊ alij qui ñ peccauerūt acquiſiuiſſe ar. ex ꝺe elect. bone.

a vl. aūt dicit q; cum omib⁹ pdictis a pn cipio capl'i pōt epūs diſpenſare vt i ſum. e. ti. q.xxviij. vbi hec nō. ſ; pmū dictū verius videt ꝑ. c. qm̄ ſymoniaca. ex eo. b Et nō hic ſm vl. q; ſi monaſterīū eſt ita tenue q; nō ſufficit ſuis expenſis pnt in recipiēdo habē ītētōem recipiēdi tpalia ⁊ etiā oblatis ſpūalib⁹ gratis pnt exp̄mē ⁊ paciſci de termiata ſūma tpalium ſatis ꝺcoz. Tho. z^a z^e. q. c. Ray. ⁊ Guil. dicētes q; ſi recipiēd⁹ ꝓmittit ānuatim i ſua vita tm̄ ꝑ expenſis ſuis nō eſt illicitum Idem Hoſti. ⁊ Goff ⁊ q; videt ꝺtra ex e. qm̄ ſymoniaca. ibi ſ; pauptatis ptextu itelligit ſm Ray. cuz ſ; ꝺicebāt i fraudem vl̄ ſm Hoſti. qñ ñ gr̄tis offerūt ſpūalia ita. ſ. q; poſtea dicat ei q; fe rat ſecum neceſſaria ſ; poti⁹ qñ recipientes faciūt certū pactum de ſpūalib⁹ ad tpalia

a Utrūq; vez eſt vl̄ qñ ficte petūt tpa lia a nō indigētib⁹ q; hoc caſu ceſſat cauſa licite petitōis. ſ. neceſſitas vl̄ qñ nō gratis offerūt ſpūalia vñ ⁊ Inno. ꝺicit q; nō licz aliquē recipe ſ; iſta forma recipim⁹ te i fra trem ſi ꝺculeris vñ viuas q; bona eccleſie nō ſufficiūt niſi nobis. ⁊ qđ ſequit non eſt dictū Inno. ſ; Ray. vt pz i ſum. e. ti. q. xlix vnde ſm Innoc. conſulēdum eſt ingrediēti bus q; que dāt ſine pacto ꝺcnt ⁊ pncipal' ꝓpter deū ar. xvi. q. vi. de lapſis b Quid ſi is qui p ſymoniā alienam ignorans igre ſſus eſt religionem vl̄ etiā obtinuit būfi^m ⁊ poſtq̄ ſciuit nō ſtatim renūtiauit a ſed miſtrauit i ordine ſuſcepto ⁊ aliū ſuſcepit vt i ſum. e. ti. q. xxix. b R̄ ſm Guil. cre do q; epūs pōt diſpenſare q; hz grauiter pec cauerit tm̄ ſm veritatem nō eſt ſymoniac⁹

a Hodie nō videt q; epūs poſſit diſpēſar quo ad ordiatos ſymoniace hz ignozāter vt ē. ſymonia ij. ℣. ꝑ. i additōe. b Nō tamen credo q; abbas vl̄ capitulū poſſit cū talib⁹ diſpenſare nec recolo hoc eis eſſe ꝺceſſum

a Idem i ſum. i dicta. q. xxix. b Quid de monaſterīis vbi nō fit pactum ſ; taxatū eſt quātū īgredi⁹ ꝺebet ꝺare R̄ ſm Hoſti.

talis taxatō reprobat ex.e.sicut p certo.ꝛ .c.i tñ.i fi.ꝛ idem si fiat pactum de obseruādo ꝯsuetudinem q̄ symoniacū est ex.c. veniēs. Idem etiā si receptō fiat gratis et postea ꝯpellat ad seruādum ꝯsuetudinem ex.e.audiuim⁹.ꝛ.c.Jacob⁹. a hoc verum q̄n ꝯpellit ab ipsis recipiētib⁹ q̄b⁹ nihil dādum est q̄n requirūt vt debitū etiā rōe ꝯsuetudinis ſ tñ supiores bñ posſēt ꝯpelli ad laudabil' ꝯsuetudinis obseruātiaz vt p3 s.symonia.iij.ſ.iij.ꝛ i sum.eo.ti.q.xxxi.vbi etiā addit ſm Ray.ꝛ alios q̄ in huiⁿ⁹mōi semp a spē mali abstinēdum é b Si aūt absq; ꝯditōe ꝛ ꝯpulsiōe dat gratis qđ consuetum est nō est symonia ſ de ītētōe deus iudicat a Idem qđ i hoc.ſ.nō.i sum.eo.ti.q.li. b Pōt aūt p̄dicta taxatō locum habē vt.s.symonia iij.ſ.viij. Sz nūqd postq̄ puella gratis est i monasteriū r̄cepta ꝛ sūt paupes an p̄ teneat ad aliquid ſ3 Hosti.agē p̄t ꝯtra patrez p alimētis filie vl' si pater decessit agāt ad partē sue hēditatis vt in auē.de sanct.epi.ſ.nullā.coll'.ix a Idem i sum.e.ti.q.lij. b Pōe q̄ aliquis timēs nō recipi dixit abbati si vel/letis me recipe darem vobis bona mea abbas habito ꝯsilio recepit eū ꝛ ille dat sua bona ſ3 Hug'.credo q̄ siue ituitu illiⁿ⁹ p̄missiōis fuēit recept⁹ siue nō symonia é saltē ex pte offerētis sicut nō. Tanē.ex.eo. nobis.ꝛ conē.b.ꝛ Hosti.nec pōt remanē i illo monasterio nec data repetē cuz sit in turpi causa a Tamē q̄n dās īgredit aliā religiōem debēt ei data reddi ex.e.veniēs. b Tenet tñ ad aliud tñsire si ad religiōem se obligauit ar.ex de regu.potectū a Idem qđ i hoc.ſ.nō.in sum.con.eo.ti. q.lv. b Quid si recipiētes exp̄sserunt ꝯditōem de dandis ꝛ ille timēs repellī si ꝯtradicēt tacuit ꝓponēs nihil dare ꝛ sic ingressus est nūquid potest ibi remanē ſ3 Hug'.credo q̄ nō q̄ cum non ꝯtradixerit illicite petitōi tacuturnitas ei⁹ p ꝯsēsu habenda est etiā i foro pniali a Idem i sū. e.ti.q.lvi. b Quid si interponat ꝯdō ex vtraq; pte ꝛ añ̄ recipiat vl' acceptet recipi vtraq; ps reuocat ꝯditōem ꝛ sic ḡtis. recipiat ſ3 ſm Hug'.credo q̄ licet tū tñ ītētō nō sit corrupta.Si aūt añ reuocatōez iam fuisset receptus aut p̄missa receptō eo ipso factus est īdignus tali monasterio a Idez i sum.e.ti.q.lvij. b Quid si cōuēt⁹ aliquis p̄mittit alicui q̄ post biēniū recipiēt eum si iterim dicerit artē illam l' si studuēit i scholis ꝛ ex tūc recipiēt euz ſ nolūt eum induere vsq; ad p̄dicta ſ3 ſm Hug'.nō credo symoniā ꝯmitti q̄ pinde est ac si dicerēt recipim⁹ te induēdum tali tpe dum tū iterim r̄ddas te idoneū addiſcendo tale artificium vl' talem sciam con. vl. a Idem in sum.eo.ti.q.lviij. b Quid de seruiēte regulariū qui non vult eis seruire si nō p̄mittat ei q̄ post certum temp⁹ recipiēt ipm ꝛ sic p̄mittant ſ3 ſm Hug'.symonia est q̄ omis pactō ꝛ cuētō tēporalium cessare debet.i.q.ij.q̄ pio. a Con.vl.vt in dicta.q.lviij. b Qui si quis amic⁹ medi⁹ p̄curat q̄ fili⁹ alicuiⁿ⁹ magni recipiat gratis i aliquo monasterio ꝛ postea iste amic⁹ solicitat illū magnuz q̄ det aliquid monasterio nūquid licz ſ3 ſm Hug'.si dict⁹ amic⁹ nō al' p̄curasset illum recipi nisi q̄ sperabat eum datuz aliquid monasterio vl' etiā si nō spauit ſ tñ nūc petit aliquid dari p receptōe illiⁿ⁹ symonia é Si vēo aliter solicitat eum q̄ sit deuotus sic ꝛ eē dēt illi monasterio ꝛ dilectōe ꝯtra ex receptōe filij ꝯferat aliquid monastēio nō est symonia a ſ tollerari pōt dum tñ ītētō nō sit corrupta ſm eūdem Hug'.ꝛ i sum.e.ti.q.lx. b Quid de monachis q̄ dāt aliqđ abbatib⁹ p habēdis p̄ratib⁹ ꝛ huiusmōi ſ3 ſm Hug'.symonia é.q̄cūz est ibi aliqđ spūale si p̄uocat appetitatōem vl' causam p̄timā ꝛ p̄ncipalem a Siue dēt de reb⁹ mōasterij seu p̄rat⁹ l' aliūde ſm eūdem Hug'.ꝛ in sum.e.ti.q.lxxij. b ꝛ idem si darēt epō p̄cūiaz ne remoueant a p̄ratib⁹ a Idem i sū.e.ti.q.lxvij. b Quid de ꝯfraternitatib⁹ i q̄b⁹ statutū é q̄ null⁹ recipiat ñ p̄mittat vl' iuret se daturū ānuati tñ ſ3 q̄ hmōi ꝯfraternitates

nō pōt vere dici q̄ sint religiões si quedaz ꝯgregatões ad benefaciēdum nō habeāt hic locum symonia qn poti⁹ si datō tēpalium ab eis imponit̄ p̄ faciēda elimosina vt pro alendis paupib⁹ redimēdis captiuis ⁊ hꝰ mōi laudabile est ⁊ tales confraternitates bñ sūt xlij.di.si quis dēspicit ⁊ ar.xxiij.q.ij.sane.⁊ sil'iter si oz q̄ semel' i anno l' mēse ꝯueniāt ad tractādum de salute aime ⁊ de agēdis ⁊ ꝓpter hoc fiāt expense iustū est q̄ ponāt iter se aliquā quātitatē ideoz ꝓpter p̄dictas causas p̄dictū statutū vi licitum ⁊ bonū tñ ad oēz ambiguitatem tollēdā ꝑm vl.tuti⁹ esset q̄ statutum hmōi fieret sub forma affirmatia sicut dictū est.s.symonia v°.ſ.pe. a Tamē ꝑm glo.Ray.nullaten⁹ é licitū q̄ tale statutum fiat sb̄ xbis negatiuis vt i sum.e.ti.q.xliij. b si iuramētuz nō opponat̄ ꝑm Ray.ꝓpt̄ ꝑiculū ꝑiurij.

Symonia viij

De pēa ⁊ dispensatōe.que pena eius q̄ symoniace fuerit r̄ ꝑm Ray.nō recipit executōem sed est ipo iure suspēsus quo ad se ⁊ quo ad alios etiā si occultū sit ex̄ de symo tāta.xxxij.di.ſ.verum.⁊ sic itelligit̄.i.q.i. reperiūt̄.⁊ hoc q̄ caracterē hz furtiuum ⁊ nō est soluz suspensus ab ordine quē symoniace suscepit ꝑm vl.sed etiā ab actib⁹ oiz aliozū Idem Inno.⁊ addit q̄ etiā i tpalibus ⁊ p̄ ꝯsequēs p̄dit administratōem lxxxi di.eos. Item debz puniri depōne ⁊ ifamia .ſ.si de crie ꝯstiterit xv.q.iij.sane.ex̄ de accusingsitōis. Item nō pōt repetē pecuniā quā dedit eo q̄ turpiter dedit xliij.q.v.nō sane a Idem i sum.li.i.ti.q.xxi. b Que pena ei⁹ q̄ ordinem l' bñficiū ꝯtulit symoniace aut etiā eius q̄ fuit mediator r̄ ꝑm Ray.si est manifestū ipso iure suspensus ē etiā quo ad alios ex̄.e.accusatū.xxxij.dis.ſ. verū.Si vēo est occultū suspensus est quo ad se tm̄ sicut ⁊ quilibet criminosus non tñ quo ad alios ar.ex̄.e.⁊ si qōes.⁊.c.veniens. ⁊.c.ex tue.⁊ qd ipozter̄ p̄ suspensiōez vide .j.suspēsus p̄ totū a Cō.Inno.vt i v.q. xxi. b Que pena eius qui recipit symoniace r̄ ꝑm Ray.i pmis q̄ est suspēsus eo mō quo i p̄cedenti ꝓxio .ſ.dictū est Item tenet̄ renūtiare bñficiuz ⁊ restituē omēs fruct⁹ p̄ceptos ⁊ q̄ p̄cipi potuissent xiij.q.vi.si res.ex̄ de resti.spoli. grauis.⁊ vt dictū est.s.r̄stitutō p̄.ſ.v.nisi illos quos expēdisset i vtilitatē ecclesie nā ⁊ q̄ dēpdendi aīo accessit ad negotia mea habet ꝯtra me actōem ⁊ lz nō habeat in id qō sibi abest habet tm̄ i id i quo ego locupletioz factus sum.ff.de negꝝ.gꝝ.si pupilli. .ſ.si ⁊ si qs.⁊ eodē mō tenet̄ ad r̄stitutōez ille q̄ nō ꝯmisit symoniā tñ alius p̄ eo sciēte ⁊ ꝯsentiēte ꝯmisit vl' si pus ignozauit ⁊ postea qñ sciuit nō statim renūtiauit. Tal' tñ ñ tenet̄ de illis fructib⁹ quos p̄cepit q̄ diu fuit bonefidei possessoz q̄ ⁊ iam ꝯsūpti sūt si de extātib⁹ tm̄.C.de rei ven.l.certū. sicut dictū est.s.restitutō p̄.ſ.v. a ⁊ ibi ⁊ i.ſ.se.de his fructib⁹ ⁊ sūptib⁹ dicet̄ latius i additōe. b Con.satis Hoff.Hosti ⁊ Tho. a Con.⁊ vl.in dicta.q.xxi. b Item quāuis symoniacus i beneficō si occultum est nō sit suspēsus ipso iure sed suspendend⁹.i.q.iij.c.i.ij.⁊.iij.tm̄ rōe illi⁹ bñficij symoniace quesiti nō ministrabit sine peccato neq̄ spūalr̄ neq̄ tpalr̄ a Sed ab aliis bñficiis nō symoniace q̄sitis non erit suspensus ꝑm Inno.i v.q.xxxi. b Sed si notoziū est ipso facto est suspensus ab actibus oim ordinū ⁊ ab administratōe spūaliū vt Inno.dic̄ sicut de symoniaco i ordie vt i p̄.ſ.dictū est a Idem i dicta.q.xxi. vbi ⁊ addit̄ Ray.dicit de symoniaco etiā i bñficio q̄ punit̄ pena deposītōis.s.ab ordine ⁊ bñficio ⁊ ifamia sicut symoniac⁹ i ordie ex̄ de accusa.ingsitōis. Jo.tm̄ itelligit illud de depositōe nō ab ordine si a beneficio crie p̄bato i modū denūtiatōis vl' igsitōis q̄si i modum accusatōis deponēt̄ ab ordine ⁊ bñficō sicut p̄ aliis crimib⁹ regulariter Cū Jo.vl' ꝯcordare Hoff.⁊ est rō depōnis a bñficō ꝑm eum q̄ nō posset agere pniam bñficō vl' dignitate retēta vt.xiij.di.nerui b Que pena ei⁹ q̄ recipit bñficiū cuz cura vl' dignitate symoniace r̄ ꝑm Hoff.

p̃ter nũc dictas pnas i ꝓxio ff. idẽ iudiciũz
é de eo sicut de illo q recipit symoniace oz
dinem. s. qꝫ suspensus est ⁊ quo ad se ⁊ quo
ad alios cum g̃ executõem nõ habeat qcqd
agit saltem de illo officõ suspensus agit ⁊
aĩas decipit ex̃ de elect. dudum Rothoma
gen̄. ⁊ de ista mã habes. s. ꝺ. xl. ii. ff. fi. a
p̃dictis ꝺcoz. vl. vt i sum. e. ti. q. xxij. b
Itrũ symoniacꝰ i ordie suspẽsus sit quã
tũ ad ea q̃ st̃ iurisdictõis ℞ ꝑ guil. cũ pen̄
nõ sint extẽdende ille q symoniace recipit
aliqué ordinem suspensus est quãtuz ad ea
que sũt ordinis ꝛ nõ quãtum ad ea que st̃
iurisdictõis vñ si alias hẽbat iurisdictõem
⁊ nũc habet ⁊ pót suspendẽ excõicare ⁊ ab
excõicatõe absoluẽ ⁊ hmõi a Idem i sũ.
e. ti. q. xxi. ꝛ tamẽ hodie circa hec multa sũt
inouata cum omis symoniacꝰ sit excõicatꝰ
vt. j. i hoc. c patebit b Quid agẽdum
sit de pecũnia symoniace accepta ℞ ꝑm guil.
a vt ꝑz i sum. eo. ti. q. xxiij. vꝝ potiꝰ ꝑm
Ray. b debet restitui illi ecclesie in cuiꝰ
ꝺtumelia data est ex̃. e. de hꝛ aũt ar. xvij. q. 4
si qs in atrio. ⁊ xxvij. q. i. si qs rapuẽit. ⁊ hꝛ
cum pecũnia dat̃ alicui puta plato soli vel
alij cuicũqz ita qꝫ ecclesia nõ est i culpa si tũ
ille qui dedit sit factus hoc mõ irregularis
assignãda est pecũnia alteri monastẽio ad qꝺ
oz euz transire vt eo uiuente habeat vsum
illiꝰ ar. xvi. q. vi. de elapsis. vt i ꝺ. c. si quis
rapuerit. p̃. restituet̃ ꝓxi ecclesie siue mo
nasterio a imo vꝝ qꝫ restitutio sit faciẽda
illi q dedit ex̃. e. veniẽs. ℞. Ray. qdã dicũt
dispensatõe illud factũ fuisse. Alij distin
guũt quibꝰ assentio qꝫ si remaneat in scꝛo
ille q dedit pecuniã nõ est ei restitutõ faciẽ
da sed eccl'ie vt. s. dictũ est. Si ꝺo trãseat
ad religiõem vl' iam est psona religiosa et
transeat de illo monasterio ad aliud debet
restitui pecũnia sil'iter ⁊ possessiones saltẽ q̃
ad vsufructũ illi monasterio qꝺ ingredit̃
vt sicut habet onus ita hẽat etiã emolimẽ
tum ꝺ. c. de lapsis. Inno. aũt dicit qꝫ si ꝺns
pecũniam ĩtraret religiõem ꝺ mia bonũ eẽt
reddẽ ei ꝺ. c. veniens. ⁊ sic sẽtit Inno. qꝫ hꝛ
. c. ñ loqt̃ de iuri. necessitate si de benigtate
⁊ idem vꝝ etiam sentire Hosti. vt in ꝺ. q.
xxij. Sꝛ glo. i ꝺ. c. de hoc. ex̃. e. sẽtit qꝫ. c. vẽi
ens. loquat̃ etiã ꝺ necessitate iurꝛ. i suo caũ
. s. qñ totum collegiũ fuit in culpa secus si
solus plat9 vl' alij pticulares qꝫ tũc nõ fit
restõ ei qui dedit etiã si igrediat̃ religiõez
sed dat̃ religiõi ad quã transit solũ quo ad
vsufructum ne sit illi onerosus. Itẽ addit
Hosti. qꝫ si ꝺnans errauit i iure sꝛbenit̃
illi ⁊ rstõ fit ei ex̃. e. veniẽs. ⁊ idem si adeo
paup̃ est qꝫ ñ habet vñ viuat vt i ꝺ. q. xxij
b Quid si ipm monasteriũ vl' eccl'ia
fuit i culpa vt si qs dedit monasterio pecu
niam vt recipiat̃ ℞ ꝑm ꝺ. ei debet restitui
qui dedit vt cũ ea i aliud monasteriũ itret
ne sit onerosus secũdo monasterio ar. xvi.
q. vi. de lapsis. ⁊ xxvij. q. i. si qs rapuerit. ex̃
e. veniens. nec eccl'ia vl' monasteriũ dẽt cũ
tali fraude esse nec ex eodem facto ꝺz ꝺseq
penam ⁊ ꝑmũ. ff. de negt̃. gt̃. siue hẽditaria
hec ꝺ. ex̃. c. de hoc aũt. a hoc melius potest
patere ex dictis i p̃cedẽti ff. b Quid si
aliquis dedit pecũniam p habẽdo ordie. ℞
ꝑm Hugl'. si ipse nõ habebat bñficiũ eccle
siasticum debet illa pecũnia cedere illi cui
ꝺz eccl'ie i cuiꝰ ignominiã data est idem
vl. dicit. Si vẽo hẽbat titulũ alicuiꝰ bene
ficij ad quẽ debebat gratis ordinari illi bñ
ficõ restituẽda est ꝑm eũdem vl. a Idez
i dicta q. xxij. ad fi. b Itrũ cum sy
moniaco possit dispensari ℞ qñ symonia i
teruenit ex pte ordinatoris ⁊ ordinati non
dispensat̃ vt. s. dispensatõ ff. vij. ⁊ de aliis
vide i ff. sequẽtibꝰ Quis possit dispẽsar
cũ ordiatis symõiace ℞ ꝑz Ray. Si crimẽ
ꝓpetratũ est nesciẽtibꝰ ordinati. tũc postq̃
simplr renũtiauẽit executõi ordinis potest
eps dispensare ex̃. c. de symoniace. nisi si pe
cũnia ipi epo fuisset data tũc eiz ipe ñ possz
dispensare ꝓpter turpitudinem suam si ꝓp
i. q. i. erga. ⁊ c. si qs neqz. ⁊ q. v. p̃tiũ. posset
aũt successor illius vl' alꝰ ordinariꝰ eiꝰ vt
pote si haberet domicilĩ l' bñficiũ i alio
epatu. a vel etiã arepus qꝫ hoc casu possz
dispensare ꝑm Ray. vt in sum. cõ. e. ti. q. -ff.
si hoc est vez ꝑm glo. eiꝰ ⁊ vl. qñ hoc habz

ex ꝺſuetudie vt i ſum.e.ti.q.xxvi. b Cō. Inno.Hoſti.ꝛ Hoff. a Idem i v.q.xxv b Similr̃ cum illo q ſciēter ſuſcepit oꝛ dinem ſymoniace nō tamē miſtrat poſſet epus diſpēſare i ordinib⁹ rite añ ſuſceptis nō aūt i illo quē ſymoniace ſuſcepit nec eō ꝙ recipiat alios ordines añ diſpenſatōem ꝙ ꝑmot⁹ eſſet ꝑ ſaltū a Con.Albericus ꝛ ꝑ hoc vī facē ex e.ſi quis ordinaūcīt.ibi ab ordine ſic ſuſcepto b Quis poteſt diſpēſare cū aliis q recipiūt ſimplex bñfi⁹ ꝑ ſymoniā ℞ ꝑm Ray.ſi ignozātibus ipis factū ſit pōt epus diſpenſare vt etiā de no uo ꝺferat eis idem beneficiū poſtꝙ ei puř ac ſimplr̃ renūtiauerūt ex de ſymoniace ex de elect.ſi alicuⁿ. Item ꝙ poſſint miſtrař i ordinib⁹ añ ꝛ poſt bñficiū ſuſcepti. a ℔ nō vī dictū Ray.ꝙ nec i his neceſſaria eſt diſpēſatō cū tales nō ſint ſymoniaci vt ꝓz ꝑ eūdem Inno.ꝛ Ray.vt in dicta.q.xxvi b hoc itellige ſi etiā epus ignozaūcīt nā ſi ſciēter ꝺtuliſſet nō ipſe ſed ſupioꝛ poſſit diſpenſare ar.i.q.v.c.i.ex elect.ꝺiu.ꝺiuerſ fallaciis Si vēo bñficiatis ſciētib⁹ ſol⁹ ꝑp pōt ex.c.de regularib⁹. Idem Tho.ꝛ vl.ꝛ ꝑm Guil.itelligit hic ꝙ cum talib⁹ non poſſit diſpenſari niſi ꝑ papā nec i illo bñfi⁰ nec in alio ſi remanēt i ſeculo Cōcoꝛ. Tan ex.e.nobis.ſimilr̃ ꝛ Hoſti. a Idem i v. q.xxvi. b In multis caſib⁹ ſymonie ꝑm Ray.pōt epus diſpenſare poſt legitiaꝫ pniam ꝑ videliꝫ cum illo q bñficiū ſeu oꝛ dinem ꝺtulit ſymoniace vel qui fuit me / diatoꝛ ſymonie ꝺum tñ ſit occultum Itez cum eo q iterpoſuit ꝑces carnales etiā ꝓ nō digno nulla tñ interueniēte ꝺditōe vel pacto ꝛ hoc pōt ſi ipe epus ab hoc pcō ſit imunis aliogn metropolitan⁹ itellige ꝑm Guil.qñ talia de ꝺſuetudie ꝺpetūt ei. Itē pōt epus diſpenſare i ſymonia q̃ ꝺmittit circa exeqas defūctoꝝ. Item i ꝺſecratōne cimiteriꝝ ꝛ ſacroꝝ vaſoꝝ in benedictōe veſtium.i vendītōe criſmatis aque benedicte vel ſalis aut panis benedicti.in benedictōi bus nubētium in omib⁹ his epus non eſt ꝓhibit⁹ ideo pōt ar.ex de ſen.excōi.nuper a p̄dicta etiā nō in ſum.co.ti.q.xxvi.ꝑm Ray.ꝛ glo.vl.Hoſti.ꝛ Hoff.ꝛ addit ꝑm Ray.ꝙ epus pōt etiā diſpenſare cum illo q ordinem ſymoniace recepit ꝛ nō miſtra / uit in rite añ ſuſcepti. Idem cū eo q recepit ſymoniace beneficium poſtꝙ reſignauit in executōe ordinū ꝛ ꝓz glo.ei⁹ tā ſuſceptoꝝ añ bñficiū ꝙ poſt nō aūt vt recipiat nouos ordines niſi forte ītraret religiōez ꝛ ſymo nia eſſet occulta ſec⁹ ſi manifeſta eſt aūt oc culta ſymonia de qua nō ꝺſtat ꝑ ſniam vel ꝺfeſſiōem i iure factam aut ꝑ rei euidētiaꝫ que nulla poſſit tergiūſatōe celari ꝓz dictā glo. b Inno.etiā dic̄ ꝙ ſymoniaci i bene dictōib⁹ ꝛ bmōi ſi occulti ſt̄ ꝫ ſint ſuſpēſi quo ad ſe ſicut alij crimioſi tñ poſt pniam licite celebrāt. Sed beneficiū qꝺ ſymōiace habitū é nullo mō retineri pōt a Inno. gñaliter loquit̄ de omib⁹ ſymoniaci.in bñfi⁰ vt in dicta.q.xxvi.tñ hodie aliud eſt vt pa tebit i fine h⁹.c. Item dic̄ Inno.ꝙ ig̃rāt̄ ſymoniace ꝑmot⁹ ex diſpēſatōe epi ſmanz i illis ordinib⁹ i aliis aūt ordinib⁹ vel bñ ficiis nō ſymoniace habitis etiā ſine diſpē / ſatōe manebit ꝛ noua bñficia acqret nouos aūt ordies nō pōt habē niſi ꝑmo diſpēſat̄ cum eo i ordie ſymoniace q̄ſito cum alias eſſet ꝑmot⁹ ꝑ ſaltū. Quid ſi aliqs ꝓba biliter credit ſibi eſſe collatū beneficiū vl̄ ordinem ꝓpter obſequia vl̄ ꝓpter ꝑces carna les a ſe vl̄ ab alio iterpoſitas ℞ ꝑm Ray. ſi alr̃ erat idignus debet reſignare ꝙ ꝑces ſuccedūt loco ꝑcij.ſi vēo dign⁹ nō tenet̄ ſi ſufficit pnitē de mala itētōe.i.q.i.ſūt non nulli.ex de eta.ꝛ q̃.tuā.ꝛ ex e.mādato. a Idem i ſum.e.ti.q.xxvij. b Utrum epus poſſit diſpēſare cū eo q é ſymoniac⁹ i dignitate ℞ ꝑm Inno.nō ex e.nobis.imo etiā cum nullo ſymoniaco ſciēter pōt eps diſpenſare ꝙ ꝑmouēi poſſit ad dignitateꝫ etiā ꝑ qua nō fecēit ſymoniā.i.q.i.erga.idē Hoſti. a Idem i ſum.e.ti.q.xxvi.ad fi. Et addit Inno.ꝙ epuſ pōt diſpēſare i ſim plici beneficō cum eo q illud recipit igno / rāter.i.neſciēs ſymoniā iterueniſſe vt i alia eccleſia obtineat beneficiū ꝛ etiā i eadē b

Utrū epūs possit dispēsare cū electo symoniace ꝙ postea eligat. Et si electō p̄bata est ꝓpter symoniā etiā quā elect⁹ ignorauit nec postea ratum habuit nihilominus nō pōt epūs illa vice dispēsare sec⁹ de simplici bñficō. s. qđ nō ē dignitas si ignoranter recipiat ꝙ post resignatōem epūs dispēsat pōt vt ei ꝺferat ex ꝺe elect. si alicui⁹. vt ec habet. s. ꝙ. pc. q incipit qs pōt dispensare a Circa māz istam hodie multa inouata sūt vt pz i eāua. que dr̄ martini qnti facta i cō cilio ꝺstātien. q incipit multe. vbi dr̄ sacro approbāte ꝺsilio ꝺclaram⁹ ꝙ ordinati symoniace ab executōe suoꝝ ordinū sint ipso iure suspēsi. electōes aut postulatōnes ꝺfir tōes ⁊ quelibet pmissiones symoniace eccl'iaꝝ monasteriorꝝ ⁊ dignitatū psonatuū officō rū ⁊ beneficōrū quorūcūq; ꝺinceps facte nulle sūt ipso iur̄ nullūq; p illas ius cuiq; acquirat nec pmoti ꝺfirmati aut pmissi fa cient fructus suos si ad illoꝝ restitutiōem tā ꝙ iuste ablatoꝝ teneat statuētes insup ꝙ ꝺates ⁊ recipiētes ipo facto sniam excōi catōis incurrāt etiā si pontificali aut cardia lat⁹ pfulgeāt dignitate. Item i alia que dr̄ eiusdē facta mātue anno z°. sui pontificat⁹ ⁊ incipit damnabile. vbi dr̄ inouamus ⁊ de nouo ꝺfirmam⁹ excōicatōnis suspēsiōis ac pnatōis ⁊ interdicti sniās ⁊ alias censuras dudum a sūmis pontificib⁹ ꝺtra symoniacos latas ac pmulgatas quas ipso facto incurrē volum⁹ oēm occultū vl̄ manifestuz symoniacū vbicūq; symoniac⁹ ꝺmiserit cuiuscūq; stat⁹ vel ꝺditōis grad⁹ vl̄ pemine tie vl̄ dignitatis existat etiā si cardinalat⁹ epāli seu alia quauis ecclesiastica vel tpali etiā maxia pfulgeat dignitate dictarūq; sē tētiaꝝ excōicatōis suspēsiōis pnatōis ⁊ in dicti aliarūq; censuraꝝ ⁊ pēaꝝ absolutōez seu relaxatōez nobis ⁊ successorib⁹ nostris pterq; i mortis articulo spēalr̄ reseruam⁹ nō obstātib⁹ qbuscūq; ꝺmissiōib⁹ indultis ⁊ facultatib⁹ absoluēdi de casib⁹ nobis et successorib⁹ spēalr̄ reseruatis cuicūq; ⁊ cuiuscūq; stat⁹ grad⁹ ꝺditōis dignitatis exi stat ꝫ quacūq; forma ⁊borū ḡnaliter vel spēalr̄ factis aut faciēdis ꝺcessis l̄ i posterū ꝺcedendis quas ꝺmissiōes ⁊ facultates ꝫ modi quātū ad detestabile crimē symonie ⁊ pēnas ide sequētes reuocam⁹ ⁊ cassamus cassasq; habē volum⁹ nisi spēalr̄ de absolu tōe ⁊ a peccato symonie i ꝺmissiōib⁹ ⁊ facl̄ tatib⁹ pdictis exp̄ssam faciam⁹ mētōez sta tuim⁹ quoq; ⁊ p̄cipim⁹ vt omis cuiuscūq; status ꝺditōis pēminētie vl̄ dignitatis existat q sciuerit aliquē post hāc ꝺstitutōem ꝺmississe symoniā p̄ duos dies nāles postq; ad sui noticiam deuētum extiterit teneatur si pñs fuerit i Romana curia nobis vel apostolice sedis camerario aut suo vice gerēti ⁊ tūc i vm⁹ vel duoꝝ testium pñtia re uelare ꝫ eiusdē suspensiōis aliisq; cēsuris ⁊ pēnis quib⁹ vt p̄fert ipm auctorē symo nie esse volum⁹ inodatum quas dict⁹ nō reuelans vt pdicit seu tegēs symoniā tāq; eiusdem fautor sceleris incurrat cui⁹ absolu tōem nobis ⁊ successorib⁹ nostris spēalit reseruam⁹ decernētes ex nūc irrituz ⁊ inane si secus sup his a quocūq; quauis auctoritate sciēter vel ignoranter ꝺtigerit attētari ꝫ ibi. Item i alia Eugenij q̄rti q̄ incipit Cum detestabile vbi dr̄. nos pdecessorum nostroꝝ Romanoꝝ pontificum vestigiis ihērēdo ac etiā omes ⁊ singulas excōicatō nis suspēsiōis pnatōis ⁊ interdicti sniās cē suras atq; pēnas dudū a pontificib⁹ pdcis ⁊ p talib⁹ reputatis ꝺtra symoniacos quō libet latas ꝺtra illos cuiuscūq; stat⁹ grad⁹ ordinis ꝺditōis vel pēminētie fuerit etiaꝫ si cardinalat⁹ p̄archiepali epāli regali regia li vel alia quauis ecclesiastica vel mūdana dignitate pfulgeāt eoꝝ quelibet tā mani festū ꝙ occultū ipso facto incurrē volum⁹ ꝺfirmari ⁊ inouari auctē apl'ica ꝺclaram⁹ ꝙ omes illi qui symoniace ordinati fuerīt a suis sint ordinib⁹ suspensi p electōes ⁊c postulatōes quas symonie labe ficī ꝺtigerit ⁊ q iurib⁹ oīno careat i ecclesiis mōsteriis dignitatib⁹ psonatib⁹ officiis ecclesiasticis qbusuis bñficiis aut aliquo eoꝝ cuiusuis nullatenꝰ acgrat nec inde faciat aliqs fru ctus suos si ad illoꝝ oīm q̄ pcepit restōez

ſb aīe ſue ꝑiculo ſit aſtrict⁹ ſtatuētes ꝑtēa ꝙ vniuerſi ⁊ ſinguli etiā ꝑmiſſa dignitate ꝓditi q qūlibet dādo vl̄ recipiēdo ſymoniam cmiſerint aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint ſeu ꝓcurauerint ſniam excōicatōnis icurrūt a qua niſi a Romano pontifice ꝓ tpe exiſtēte nō poſſint abſolui ꝑterq; in mortis articulo cſtituti ⁊ vt ſmodi labis ctagiū frequēti⁹ repmat̄ omib⁹ ⁊ ſingul̄ eccleſiaſtici. ſecularibuſq; ꝑſonis cuiuſcūq; dignitatis grad⁹ ordinis ſeu cditōnis fuerit i ☧tute ſcē obediētie diſtricte iniūgim⁹ vt eos omēs quos ſymoniā ſmōi cmiſiſſe vl̄ ꝓcuraſſe aut i ea mediatores eē ſcauerit pontifici ꝑdicto vl̄ camerario aut cui idem pontifex duxerit cmittēdum ꝓ ſe l̄ ꝓ alios reuelare q̄p citi⁹ ſ cmittant ꝙ ſi ñ fecerit abſolui nō valeāt donec ꝑdicta ſuelēt datū rōe apud ſanctū Baſilogonū ☧ pontificat⁹ noſtri anno 4°.

Simulatio

Utrū ſimula° ſit peccatum ſ̄ ꝑm Tho. 2ª 2ª. q cxi. Simulatō ꝓꝑe mēdaciū eſt i exteriorū factoꝝ ſignis cſiſtēs nō refert aūt vtrū qs mētiat̄ ☧bo vl̄ quocūq; alio facto vñ cum oē mēdacium ſit peccatū cōs eſt ꝙ omnis ſimulatō peccatū ſit tñ ſicut dicit Aug⁹. i li. de qōib⁹ euāgeliꝝ nō ſp qcqd ſimulam⁹ aut fingim⁹ mēdaciū ē ſ qñ id qđ dicim⁹ nihil ſignificat a .ſ. vtile lz ſignificet iuti le xxij. q. v. c. quacūq;. b tūc eſt mēdaciū qñ vēo fictō noſtra refert̄ ad aliquā ſignificatōem nō eſt mēdaciū ſ aliqua figura vēritatis ⁊ ita cōs finxit ſe longius ire ad aliquid figūate ſignificādū addit vl. ꝙ ſic lz fallē aliquē i duplicitate ☧borū ꝓꝑt̄ aliq; ſui l̄ ꝓximi vtilitatē ita lz ⁊ ꝓ op⁹ itētōe vtilitatis cſequētis ad talē ſimulatōez ſic̄ ⁊ dauid mutauit faciez ſuam coram achis rege getb ꝑ Reg. xxi. a Satis ſacit. c. vtilem. xxij. q. ij. b Utrū aliqs peccz ſimulādo ſcitatem ſ̄ ꝑm Pe. in quolibet duplex eſt ſimulatō quedam fit ab aliquo vt iiquitas ſua palliet̄ ⁊ ipe bon⁹ putetur ⁊ hoc eſt peccatū a ⁊ tāto grauiꝰ quanto magis iſta ſimulatō cederet i dānū ꝓximi tpale vel ſpūale ſz Tho. ⁊ in ſum. li. iij. ti. xxiiij. q. cliiij. b Alia que fit ad dei honorem ⁊ ꝓximorū edificatōem coꝝ exneis vt ipi magis edificēt̄ ⁊ iſte nō peccat ſ ☧bo meret̄ a Idem i ſum. e. ti. q. cliiij. b de ypocriſi que ē qdam ſimulatō ỹ ypocriſis

Utrum ſit ſimulatō qñ aliquis occultat peccatū ſuū ſ̄ ſz Tho. vbi. ꝫ. ſic aliqs mētit̄ qñ ſignificat qđ nō eſt nō aūt qñ tacet qđ eſt. qđ ⁊ aliqñ lz ita etiā ſimulatō ē qñ aliquis ꝑ exteriora ſigna factoꝝ vl̄ rex ſignificat aliqd qđ nō eſt nō aūt ſi aliquis ꝑtermittat ſignificare qđ eſt vñ aliqs pōt peccatū ſuum occultare abſq; ſimulatōe et laudabiliter. ſ. ne alij inde ſcandalizent̄. b

Obrietas

Quare ſobrietas tibi ſ̄gnit̄ i ordināndo ſiue i clēico ſ̄ ꝑm Ray. ꝙ ſicut ebrietas ſic ⁊ vorācitas ꝓhibet̄ ab apl̄o Ro. xiij. nō i cōmeſſatōib⁹ ⁊ ebrietatibus. Item ꝙ vētris ingluuies luxuriam ꝓuocat. vñ xliij. di. ꝫ. i. venter et genitalia ſibimꝫ vicina ſūt vt ex vicinitate mēbroꝝ itelligat̄ cfederatō vitioꝝ Item ꝙ ingluuies omne bonū op⁹ diſſoluit a vt ꝓz i d. c. ꝫ. i. b ḡrti Reg. xxv. Nabur cardan ꝑnceps coquorūz deſtruxit muros Hieruſalem a hoc etiā habet̄ i d. ꝫ i. b Item varios morbos gīnat ſ tpantia ꝓcurat ſoſpitatē ⁊ hilaritatē de cō. di. v. nihil Item ꝙ pinguis vēter vt ait Hier⁹ craſſū ſēſum gīnat. cuꝫ ecōtra ſacerdotalis ſenſus debet eſſe vigil ⁊ tenuis de con. di. v. ne tales. ⁊ ad iſtā māz poteſt facē. ſ. gula. b Quare ſobrietas pot⁹ reqrit̄ in ordināndo ſiue i clerico ſ̄ ꝑm Ray. ꝙ ex vino frequēter ſequit̄ ebrietas eī de iure iuri. ⁊ ſi xps. ebrietas aūt eſt fomes ⁊ nutrix oim vitioꝝ di. xxxv. añ omīa. Item ꝙ vinolētia tollit mūdiciam nā imitatiua eſt libidinis Hier⁹ vēter mero eſtuans cito diſpumat i libidinem di. xxxv. ꝫ. i. Itē ꝙ ipedit omnē ſapiētiam ⁊ de hoc ⁊ etiaz de ꝑus nūc dcō hēt̄ ꝑū. xx. luxurioſa res ē vinū ⁊ tumultuoſa ebrietas qcūq; his delectat̄ nō erit ſapiens

hec sūt duo. s. mūdicia ⁊ sapiētia maxime necessaria sūt dei mistro q ambulans i via imaculata hic mihi misūrabit ⁊ q acceptꝰ est regi miſter itelligēs ⁊ de mā ebrietatis hēs. s. ebrietas.

Quietas iº Utrū liceat ꝺ mittere pecūiam mercatori vl̄ artifici p modū societatis ⁊ inde lucꝝ accipe R̄ñ ꝓz Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxviij. ille q sic ꝺmittit pecūiam suam nō trāsfert dominiū i illum sicut i mutuo sed remanet eiꝰ ita q cuz piculo ipsiꝰ mercatoz de ea negotiat̄ vel artifex opat̄ ideo licite pōt pet̄ pte lucri ide ꝓueniētis tāq̄ de re sua hec Tho. vñ sicut dicit Hoff. si vis dare pecūiam tuā i societate sine peccato pone tu pecūiam ⁊ alius opam psonalem q plerūq̄ qō pecūie deest p opam supplet̄ vt. ff. p socō. l. v. ℔. i. ⁊ cōi cetis picula lucra damna con. Hosti. ⁊ nō. xiij. q. iij. c. pleriq̄. a .s. in glo. ⁊ de hec ē tex. i. l. i. C. p socō. ⁊ insti. e. ℔. iij. qō itelligi debet qñ negotiatō est licita ⁊ nō al̄ ex̄ de dona. iter vi. ⁊ vr. p nostras. b vt si dicatur sic ꝺo tibi cētum ⁊ tu ponis idustriam ⁊ laborē tuū in fi. āni facta rōne. ego accipiā illa centum ⁊ tu p̄cium psone tue siue idustrie qō ponimꝰ esse siue valē alia cētuz post hec qcqd superit de lucro accipiā ego medietatē occasiōe pecūie mee ⁊ tu aliā medietatē occasiōe psone tue a nullatenꝰ vī verū q sic nisi lucrū esset vltra cētum pro cētenario qō nūq̄ vel rarissime ꝺtigit qui ponit pecūiam nihil vnq̄ lucraret̄ sed sēp de sorte pderet ꝓz reuera adesset lucrū vnō quidā doct. dictꝰ ꝺo. Angelꝰ de pusio dicit q salua meliori determiatōe hoc sibi vex nō vī neq̄ de iure ciuili canonico vel ꝺino Nam opa hōmis nihil aliud est p̄ diurnū officiū. l. i. ff. de op. li. imo opa hōmis dicit̄ esse fructꝰ hōmis. l. iij. cum duabꝰ seq. ff. de opi. seruo. Ille ḡ q i societate operam tm̄ ponit nō dī aliqd ꝺsistēs i sorte vl̄ i capitali ponē sed solū fructū psone sue q fructꝰ aut vsufructꝰ psone correspondet fructui a ꝺmoditati illoꝝ cētum que i societate posui ꝓ qlꝰ bñfacit qō dic̄ ter. i. l. cū duobꝰ. ℔. si i coeūda. ff. p socō. ꝺum dicit q p̄cium ope est velamētū artis ⁊ hāc sniam secutꝰ est Bal. ꝓz p̄dictas leges nō alleget i. l. i. iij ij. q. C. p socio. ⁊ sic itelligi dēt qō dictū ē videlicz q sepe opa alicꝰ ꝓ pecūia valet i isti. eo. ℔. ij. i. p ꝺmoditate ⁊ vsufructu dicte pecūie ⁊ iō ꝺcludo q de dictis. ccc. ego q. c. posui añ ptē. c. detraham ⁊ ducēta que remanēt tāq̄ lucrū iter nos diuidi debēt ⁊ ita vt ex. s. dictis apparet vī esse de itētōe sancti Thome de acgno nec me i cōtrariuz mouēt si quis dicēt fingamꝰ illuz q ponit opas idustriales si locare vellet opas suas ꝓ mercede certa quolibet anno reciperet. c vl̄ qnquaginta nec ibiaceret periculo alicꝰ casus fortuiti q euenire possz i mercātiis a i rebꝰ illius artis quare nō est ꝺueniens q saltem hoc casu tāq̄ dictā mercedē i societate posuerit si illam añferat de illis. ccc. sic alter añferat illa cētum q posuit rōe eqtatis. seruāde q R̄ ꝑmo q illam mercedem quā habē posset nō dī ponē a ꝑncipio sicut ille qui ponit illa cētum cum merces illa sibi nō debeat̄ a ꝑncipio locatōis ꝑm glo. in. l. edem. C. loca. ex quo seqt̄ scda R̄ videlicz q illa merces est fructꝰ sue idustrie ⁊ operarum imo recte ituēti quo ad eum nō ē illa merces nisi opa sua ⁊ idustria tñ in eiꝰ rcō pnsatōe dat̄ ⁊ iō ꝓz ex opa mercedē ꝺsequt̄ tñ ex mercede ope nullū fructum dī ꝺseq neq ꝺsequi pōt q singulis diebꝰ opa psta tur cum sit diurnū officiū ⁊ sic vsure vsurarū nō debēt̄ aliq̄ iure vt. l. fi. C. de vsur. ita fructꝰ mercedis opi deberi nō pōt nec etiā q mercedē ꝓz sin̄ piculo qñ opas locaret ꝓz qñ opas i societate ponit de piculo timeat̄ q plꝰ pōt lucrari q̄ essz merces quā habē posset locādo opas suas b posset ec fici aliud pactū q ego accipiam quartam ptē lucri ⁊ tu tres alias vl̄ ecōūso tu q̄rtā ⁊ ego tres ꝑm q ꝺuenirem q tua idustria estimari deberet vt pz i isti. de socie. ℔. i. ⁊ similr̄ p rata diuidat̄ dānū a hoc vex si nō ille q plus ferre debz aliqd plꝰ societati ꝺtulerit vl̄ pecūie vl̄ ope vl̄ idustrie

ꝙ reſpõdeat illi pluri qđ̃ de ſocietate ferre debet. l. ſi nõ fuĕrit. ĩ ꝓncipio ⁊ l. ꝙ ei. ff. ꝓo ſocõ. arbitrio ꝑ boni viri extimabit an illũ plus qđ̃ i ſocietate ponit correſpõdeat illi pluri quod de ſotietate ꝓcipitur nec alia certior doctrina tradi poteſt. ſ; arbitrio boni viri ⁊ ad ꝓpriã cõſciam remittendũ eſt cũ in hac actione ꝓo ſotio que bone fidei eſt arbitriũ boni viri ſequẽdũ eſt. l. in ꝓpoſita. ff. ꝓ ſotĩ. Si autem vnus plus altero nõ ꝺferet tale pactũ etiã ꝺ iure ciuili non valeret ꝑm azo. quem accur. ſequit̃ in .ꝺ. l. ſi non fuerit ꝛ aliqui aliter dixerint tamẽ hec opinio azonis tanꝯ equior ⁊ iuſtior ſe quẽda eſt per dictã. l. ſi nõ fuerit a principio ⁊ l. quid enĩ. ꝛ prefatum ꝺo. angelum b ¶Poſſet etiã fieri nõ expreſſa predicta extimatione perſone ſ; cõmittendo diſcretiõi ipſius qui recipit pecuniã vt aſſignet partem lucri vel dãni ꝯtũ ſibi videt̃ iuſtũ ⁊ poſtea ſi eſſet aliquis exceſſus ł ꝺefectꝰ ꝺ cordiˢ ſibi remittẽt a ¶In hoc tñ caſu ſibi caueat ille cuiꝰ arbitrio remiſſũ eſt vt iuſte ⁊ eque partiat̃ ei plus de lucro aſſignãdo quis plus in ſotietate poſuit al̃ ne vũ in foro conſcie teneret̃ ſ; etiã ꝺ iure ci. Et ſi inique partes faceret ad arbitriũ boni viri reduci poſſent. ff. ꝓo ſotio. l. ſi ſotietate. ꝑm eundẽ ꝺo. angelũ b Sed ecce negociator qui pecuniã recipit ad tractandũ dicit ei qui dat eã ego volo in fine ꝓ induſtria ⁊ labore meo. xx. firma habere ⁊ nolo in eis ſentire aliqđ ꝺamnũ nunquid licet. ℞ licet. ſ; iſte non eſt coñctus ſotietatis ſi locatiõis quia negociator ille locat operas ſuas ꝓ illo precio ⁊ iſto mõ nihil ſentiet etiam ꝺe lucro. ¶Poſſet autẽ et pactũ facẽ ꝙ non ſolũ debẽt habere predicta. xx. ſine vllo ꝺamno ſ; etiã talẽ vł̃ talem partẽ de lucro ⁊ nullam ꝺe ꝺamno. qđ̃ quidẽ recipet non vt ſotiꝰ ſ; ratione operis ſiue ſui ſalarij vt dictũ eſt ꝺe tali locatione ꝫ. locatio ·ſ·v. ⁊ ſequẽtibus a hoc intellige niſi ꝺamnũ ꝺtingat culpa ipſius operas ponẽtis vł̃ eoꝝ quorũ opera vtit̃ .l. itẽ queritꝫ. ⁊ l. ſi merces ·ſ· qui calumnã. ff. locati. ⁊ tãgitur in dicto ſ·v9. b Quid ſi ꝺo pecuniã mercatori in ſotietate ⁊ ꝺuenio ſecum ꝙ ꝺabit ĩ certã partẽ de lucro ⁊ nihil di co ꝺe ꝺamno ℞ ꝺz intelligi eadez pars de ꝺamno vt inſti. de ſoti ·ſ· illud a ⁊ ibi ꝓz ꝙ idem eſt eccõ videlz qñ tantũ expreſſa eſt pars ꝺamni quia eadẽ intelligitur tacite etiã ꝺe lucro. b

Sotietas ii°. quãtũ ad aliqua alia ad materiã precedentis .c. pertinentia.

¶Primo igit̃ quero ꝙ ſi capitale pecunie poſite in ſotietate ſit caſu pditũ an in ꝺubio ſit ꝺamnum cõmune vel tantũ illius qui pecuniã poſuit. ℞ glo. in. l. ſi non fuerit ·ſ· i. ff. ꝓo ſotĩ. ꝙ in ꝺubio nõ eſt cõmune ⁊ ſic erit illius tantũ qui pecuniaz poſuit glo. tamẽ in. l. i. C. ꝓ ſoti. ꝺicit ꝺtrariũ. ſ. ꝙ ſit ꝺamnũ cõe ꝓo ꝓma opinione ꝙ non ſit cõe facit ꝛz ꝺo. angelũ ꝙ ille qui capitale poſuit non dicit̃ cõicare capitale ſ; fructũ perſone eius ſicut ⁊ ille qui operã ponit dicit̃ ſolũ fructũ perſone ſue cõicare vt ꝫ ſotietas i° in principio in addictione magna. ¶Itẽ quia ſatis habet ille ꝺ ꝺamno qui operas poſuit ſi operas pdidit abſq; eo ꝙ teneatur ad partem capitaliſ ꝓ ꝺiti. ꝺicit tamẽ pc. quem refert Cy. in. l. i. C. ꝓ ſoti. ꝙ aut capitale ſtatĩ eſt pditũ caſu fortuito anteꝙ alter ſotius operas ponet ⁊ ꝺamnũ erit cõe. aut poſt opas preſtitas ⁊ perditas ⁊ tunc ꝺamnũ erit illius tantũ qui pecuniã poſuit. ſatis enim habet ille ꝺe ꝺãno qui opas pdidit. ⁊ hanc opi. Cy. ibi ꝺicit eſſe equiorẽ ꝺ iure tamẽ ciuili ſ; rigore licet ſtatĩ pereat ſi tamen perit ex cauſa ſotietatĩ. ꝺamnũ videt̃ eſſe cõmune .l. ſi id quod ·ſ· i. ff. ꝓo ſoti. ꝛz ꝺo. angẽ. Et addit opinio tamẽ pc. quã ſequit̃ Cy. mihi magĩ placet preſertim in foro ꝺſcie cum ꝺuenire videat̃ arbitrio boni viri qđ̃ i hoc iudicio ꝛſatur. l. ĩ propoſita. ff. ꝓ ſotĩ. itatñ ꝙ ſi quaſi in principio ſotietatĩ. totũ capitale eſſet pditũ ⁊ modice opere preſtite tunc adhuc putarẽ ꝙ ꝓo aliqua parte ille qui operas ponit participare ꝺebeat ꝺe pc

riculo capitalis postꝫ ratiõe dicti capitalꝫ etiã participaturus erat de lucro ar. dicte .l.si non fuerit.in principio.ꝛ.l.quid enim. ff.pro soci. Ja.vero de are.dicit idistincte damnũ debẽ esse cõe. Bal.vero ait tu dic ꝙ quatenus est cõe lucrũ eatenꝰ debz esse cõe ꝛ damnum ꝛ non aliter.ꝛ hoc videtur verius ꝙ equali parte damnũ cũ lucro oz occurrere vt insti.e.ꝯ.illud.nec aliud dãnũ videtur posse otingere in hac societate cõi candum inter partes nisi erga capitale.naz si ille qui ponit operas pdit earũ fructũ si/ mliter ꝛ alter pdit fructum pecunie que adminicé oferũt vt.ꝫ.societas primo i pri cipio in additione 2ª quod ꝛ notat reueré dus pater sanctꝰ Bernardinus de Senis in suis otractibus vt mihi videt sermone xxxix. Iteꝫ ꝓfatum do.angelũ. Si osue tudo aliqua apparz circa predictã societaté que non repugnaret rõni ꝛ equitati esset seruanda.vnde si osuetudo foret ꝙ periculũ capitalis in dubio sit cõe ꝙ illud quod est in osuetudine videt actũ inter ptes.l. si prius.ꝯ.placuit aꝫ incipit rẽe.ff.de aqua. plu.arcen. tũc diceré ꝙ periculum sit cõe postꝫ hoc potest fieri p pactum exꝓssũ vt tenet glo.xvij.q.iij.plerigꝫ. Item secundũ eundé si tale damnũ capitalis procederet dolo vel culpa alicuꝰ socioꝝ illius soliusꝫ erit periculum cum socius se dolo ꝛ culpa teneatur vt.l.sotiũ.ff.pro sotio. in qua cul pa oprehẽditꝫ non solũ lata ꝫ etiam leuis nõ autẽ leuissima. Sufficit eni ꝙ sociusꝫ ta lem diligentiã adhibeat qualẽ in propriis adhibere osuevit ar.dicte.l.sociũ.nã ꝛsi ex/ ꝓsse quis in se periculũ susceꝑisset non tam intelligitꝫ de illo qđ venit ex culpa osocij vt.l.pe.C.de nautico feno. collige ergo ꝙ si appz pactũ vel osuetudo nõ irrationabi lis hec seruanda sunt ꝙ si non appz in du bio damnum capitalis erit pro ea parte ꝓ qua erat ꝛ lucrum nisi interueniret dolus vel culpa osocij ꝙ tunc illius tantũ erit.

Sz nunquid damnum persone operas ponentis debet minuié cõicari. ℞ videtur ꝙ nõ vt.ff.e.l.sociũ.ꝯ.socius.vbi dicitur so cius cũ resisteret cõibus seruis venalibꝰ ad fugã erũpentibus vulneratꝰ est ipsi quã in curando se fecerit nõ osecutuꝫ ꝙ illud non in societate ꝙuis ꝓpt societaté ipsiuz sit quod indistincte potest intelligi. verũ quando hoc damnũ otingit culpa ꝓsone aꝫ satis videt equũ ꝙ sic ipse participat de damno capitalis ita ꝛ alter participet aꝫ de damno persone qđ euenit propter socie taté cum ꝛ societas etiã pticulariũ rerum iusꝫ quoddã fraternitatiꝫ habeat vt.l.vuz in principio.ff.e. Quid si finito tẽpore so cietatiꝫ non reperitꝫ nisi capitale an dictũ ca pitale pecunie sit cõe vꝫ tantum illiusꝫ qui posuit.℞ circa hoc diuersi diuersimode sen tire videntur.nam glo.in.l.i.C.e.videtur sentire ꝙ equaliter diuidi debeat nisi aliter sit p pactũ declaratũ aꝫ p osuetudiné itro ductũ.ꝓfatus vero do.angelꝰ sentit ꝙ qua tenus operas ꝑstans participet de damno capitalis eatenus ꝛ ipsius capitalis partẽ sortiaꝫ. ꝫ certe hoc iure ꝓbari nõ videtur vñ tu dic ꝫ Jaco.de are.ꝙ nõ solũ de osu etudine ꝫ etiã de iure est ꝙ capitale hoc ca su sit saluũ. Quare eni socius meus ipsius capitalis partem debet habere ꝛsi dicas ꝙ ponit operam.℞ ꝙ ꝑcium opere intelligitꝫ esse correspondens interusurio pecunie nõ autẽ ipsi sorti. ꝛ satis facit quod dictũ est in additione 2ª.ꝯ.societas ꝑ in principio ꝓ inde si vnusꝫ ponit omoditatẽ opere eiusdẽ ꝛ alter ponit omoditatẽ pecunie non ꝓpꝑ etaté finge enim ꝙ vnus ponat in societa te mille millia alter operã tantũ tunc hic nulla posset esse ꝓportio nisi de omodita te opere respectu omoditatis pecunie non autẽ ꝺ ipsa totali sorte.ꝛ ita etiã sentit bal. quod ꝛ nõt reuerendus pater vbi.ꝯ.nup coronatus in celis ac miraculis p orbẽ co ruscans. Utrũ vnus sociorũ possit vt duas partes lucri ꝛ vnam damni ferat et alius ecoñ duas damni ꝛ vnam lucri.℞ ꝫ dictũ do.ange.ꝙ non ꝙ vnus sociorũ non potest plus de lucro participare ꝯ ꝺ dãno ne dũ de iure diuino ꝛ canonico ꝫ etiã ciuili vt.l.mutius.ff.e.similiter nõ valet pactuz

ꝙ deducto dãno vn⁹ habeat duas partes lucri alter vero vnã nisi ille qui plus habz de lucro tantũdẽ plus pecunie opere aut industrie in societate posuerit vt.l.si nõ fuerit.i principio ⁊ in glo.ff.e.⁊ multo min⁹ valet pactũ vt vnus tñ lucrũ alter tantũ damnũ sentiat esset enim nequissimũ gen⁹ societatis que leonina appellat.d.l.si non fuerit.ad fi.quod vex. est nisi ille qui tãtũ operas ponit aliquid certũ pro sua opera vellet sine dampno ꝙ hoc posset nõ tãꝯ socius ꝫ tãꝯ locator vt.s.societas p̃.ſ.p̃.

Sed an possit paciſci ꝙ capitale sit saluum ℞ de iure canonico ⁊ in foro ſcie non põt ꝓz do.Angelũ.⁊ ita sentit glo.in.c.pleriq; xiiij.q.iij.de iure ciuili sunt opiniones nã Bal.in.l.i.C.e.q.ix.tenet ꝙ tale pactũ nõ valet neq; ex forma ⁊tract⁹ neq; ex eius nã ideo dicit ꝙ sapit vsurariã prauitatẽ. osti. autẽ in sua sũma in ti.de vsur.ſ.an aliquo casu.tenet ꝙ de iure ciuili talis societas valet magꝭ ex vi pacti ꝙ ex nã ⁊tractus.sed dictũ Bal.videt verius vt ex precedentibus colligi põt etiã in ꝓmo.ſ. ꝑm oms autẽ hoc pactũ non est equũ nec in iudicio anime seruandũ vt ⁊ nõ do.Anto.de Bu. in.c.fi. eẽ de vsur. Sed quid si vterq; sociorũ ponit pecuniã ⁊ operã ꝫ vnus ponit maiorẽ quãtitatẽ ꝙ alter.℞ ꝓz do.ang. siue sit factũ pactũ ꝙ quota parte quis lucrũ ⁊ damnũ sentiat siue nõ non solũ i foro ſcie ꝫ etiã de iure ciuili ⁊siderãdũ est quis eorum in effectu plus i societate posuerit vt ille maiorem partẽ accipiat licet eni ex vna parte maior fuerit sũma posset tamẽ tanta esse industria alterius ꝙ excederet illũ qui maiorẽ ⁊tulit sũmã vt si solus nauiget peregrinet pericula sustineat dẽa.l.si nõ fuerit.in principio .⁊.l.eni.ff.e. Sed vtrũ ille qui tantũ operas ponit qñ profiſcit causa societati.debeat habere ex pẽsas de corpore societati.℞ ꝓz do.Angelũ Jaco.de are.⁊ Cy.dicunt in.l.i.C.e.ꝙ sic ꝙ lucrũ non dicit nisi deductis expensis.ff. e.l.mutius.quod intelligit Bal. in .d.l.i. excepti.expẽsis quas factur⁹ esset domi ꝙ ille nõ debẽt fieri de corpore societati. ar.l. sed ⁊ſi lege.ſ.quod añt.ff.de peri. hereditati. putarẽ tamẽ in hoc seruandã esse ⁊suetudinẽ etiã in foro ſcie cũ sit optima legũ interpres.ff.de legi.si de interpretatione. cuz ⁊ tacite videat actũ quod fieri ⁊sueuit vt .l.licz.C.locati. Sed ꝙ quibus partibus tenent ad solutiõez pensionis fundici vel apothece ⁊ducte socijs ⁊ disparibus.℞ ꝑm do.Ange.locanti tenent ꝙ equalibus partibus inter se autẽ tenent ꝙ rata societatis ⁊ ita diuidere debẽt dẽz debitũ meredis sicut diuidũt principale ⁊ secũdũ dictas dispares partes quod ⁊ tenet Bal. i .l.i.C.e.vbi etiã dicit ꝙ ꝓz dictas partes dispares diuidi quoq; debẽt suppellectilia ⁊ massaritie societati. aliud sequẽdũ omni iure vꝝ cum ⁊ueniat arbitrio boni viri qđ in hoc ⁊fectu maxime adesse debz.l. i ꝓpositis.ff.e. Quid uero si ꝑditũ est capitale añ finitũ tẽpus societati.nunquid ille qui posuerit tenet itez ponẽ.℞ ꝑm do.Ange. ꝙ nõ ⁊ tenet glo.in dẽa.l.si nõ fuerit.ſ i.ff .e.⁊ in dẽa.l.i.C.e. de societate vero seu locatione animaliũ dicet.ĵ.vsura ij°. b

Sodomía

Si quis ⁊tra nãm peccauerit si clericꝰ est deponi ꝺz vl si apparet corrigibil debet tradi religioni ad ꝑpetuã penitẽtiã pagẽdã. Si laicus excõicari ⁊ a cetu fideliũ vsq; ad ⁊dignam satisfactionẽ fieri alienus eẽ de excel. prelatorici a ꝑm leges autẽ tales vltimo supplicio ⁊demnantur ꝙ ꝓpter hoc peccatũ deꝰ iratus mittit pestilentias fames ⁊ terremotus in aũctl.vt nõ luxu.⁊tra nãm coll. vi. b ⁊ hoc vitiũ magꝭ est ꝙ si aliquis cognosceret carnalit matrẽ.xxxij.q.vij.adulterij.⁊ de hoc ⁊ alijs speciebꝰ luxurie supõ luxuria primo.ſ. p̃.

Sollícitudo

Vtrũ sit licitũ sollicitudinẽ gerere ꝺ tẽporalibꝰ.℞ ꝓz Tho.2ª 2ᵉ.q.lv.sollicitudo tẽporaliũ tripliciter põt esse illicita p̃ mõ ex parte eius de quo sollicitamur

vt si tẽporalia tãꝯ finẽ ꝙram⁹. vñ Augu⁹. dicit in libro de operibus mõchorũ cum domin⁹ dicit nolite sollicitari esse ꝛc. hoc dicit vt nõ ista intueant⁊ ꝓpt̃ ista faciant quicqd in euangelij ꝓdicatione facẽ iubet̃. z°.mõ põt esse tẽporaliũ sollicitudo illicita ꝓpt̃ supfluũ studiũ qđ apponit̃ ad tẽporalia ꝓcuranda ꝓpt̃ quod homo a spũalibus quibus principalit̃ inseruire debz retrahit̃ ⁊ ideo dr̃ Mathei.xiij.q⁹ sollicitudo seculi suffocat ẋbũ dei. ȝ°. mõ ex parte timoris supflui qñ si aliquis timet ne faciendo ne cessaria sibi deficiant a ꝓximo in se q̃ in dño confidẽdo b q⁹ dñs triplicit̃ excludit primo ꝓpt̃ maiora bñficia homini prestita diuitus ꝓpt̃ suam sollicitudinẽ .s.corp⁹ ⁊ animã.z°. ꝓpt̃ sbuẽtionẽ qua ds animalib⁹ ⁊ plantis sbuenit absq; humano opere.ȝ°. ex diuina ꝓuidentia ꝓpt̃ cuius ignorantiã gentes circa bona tẽporalia principaliter sollicitantur.⁊ iõ excludit q⁹ pncipal'r sollicitudo nostra debz esse de spũalib⁹ bonis sperantes q⁹ etiã tẽporalia nobis ꝓueniẽt ad nccitatẽ si fecerimus qđ debemus vñ dr̃ Mathei.vi.pmũ querite regnũ dei et iusticiã eius ⁊ hec omnia adijcient̃ nobis de hac materia aliquid habes.s̃ episcopus .ℱ.penul'.

ℱ Ortilegium i°

.s.ars diuinandi.differt autẽ a ꝓphetia q⁹ ꝓphetia accipit̃ in bono ⁊ fit q̃tñ. sortilegiũ võ in malo ⁊ fit cõit̃ ꝓ pecunia i.q.i.duces al' iudices.⁊.c.se. Quot sũt genera diuinatiõis.R̃ ꝑm Tho.z^a.z^e.q.xcv. oĩs diuinatio vtit̃ aliquo demonũ auri°.qđ qdẽ l' exꝑsse iplorat̃ l' ꝓt̃ petitionẽ hoĩs se occulte demũ igerit ad pnunciãdũ q̃dã futura que hominibus sunt ig̃ta eis aũt co/g̃ta.vñ triplex est diuinatõis gen⁹. pmũ é ꝙ manifestã demonũ inuocationẽ qđ pertinet ad nig̃maticos .z^m ꝙ solã cõsideratiõ nẽ dispositiõis l' motus alteri⁹ rei qđ ptinet ad augures. ȝ^m est dũ facim⁹ aliquid vt manifestet̃ aliqđ occultũ qđ pertinet ad sortes. Sub q̃libz aũt istoꝝ multa ꝛ tinent̃ de quib⁹ in sequẽtib⁹.ℱ.dicit̃ ⁊ eẽ habẽt̃.xvi.q.iij.iꝯ genus ⁊.q.v.nec miꝝ.

Quot mõis fit diuinatio ꝙ demonũ inuocatiõez.R̃ ꝑz Tho.vbi.s̃.demones expresse inuocati solent futura prenũciare multipl'r q̃ñq; quidẽ pstigiosis qbusdã apparitõib⁹ se aspectui vel auditui hoĩuz ingerẽtes ad pnunciandũ futura ⁊ hec species vocatur pstigiũ.q̃ñq; autẽ ꝙ somnia ⁊ hec vocatur diuinatio somnioꝝ q̃z autẽ ꝙ mortuorũ aliq̃rũ apparitiõez vel locutõez ⁊ hec voca⁊ nig̃mantia q⁹ vt dicit Isider⁹ in li° ethimologiaꝝ nigron grece mortu⁹ manchia diuinatio nuncupat̃ q⁹ qbusdã pcantatõib⁹ adhibito sanguine videnť resuscitati mortui diuare ⁊ ad interrogata respõdẽ.q̃z võ futura pnuntiant ꝙ hoĩes viuos sicut in arepticijs pz ⁊ hec é diuinatio ꝙ phitones vt Isidor⁹ dicẽ q⁹ a phitone appolline sũt dicti qui dicebat̃ esse auctor diuinãdi.q̃z autẽ futura pnuntiant ꝙ aliquas figuras vel signa que reb⁹ ianimati. apparent que quidẽ si appareãt in aliq̃ corpore terrestri puta vngue l' ferro aut lapide pollito vocat̃ geomantia.si autẽ in aqua idromãtia. si in aere aerimãtia.si in igne pyromãtia. si in visceribus animaliũ imolatoꝝ maris demonũ vocat̃ auruspiciũ. Quot mõis fit ista diuinatio ꝺ qua dictũ est in z°.ℱ.que fit ꝙ cõsideratõez dispositiõis vel mot⁹ alterius rei. R̃ ꝑz Tho. vbi.s̃. fit multipliciter nã si conet̃ aliquis pnoscẽ futura ex cõsideratione sit⁹ vl' mot⁹ sydeꝝ hoc ptinet ad astrologos qui etiã genitaliaci dicũt̃ ꝓpt̃ cõsideratões nataliũ dieꝝ.si võ ꝙ mot⁹ vl' voces auiũ siue q̃rũdam animaliũ siue per sternutatiõez hoĩuz vel mẽbroꝝ salt⁹ l̃ ꝙ tinet gñaliť ad auguriũ ⁊ dr̃ a gãitu auiũ sic̃ auspiciũ ab ispectiõe auiũ q̃ꝝ pmũ ptinet ad aures z^m.ad oculos in auibus enim huiusmõi pcipue cõsiderari solent. si vero huiusmõi cõsideratio fiat circa ẋba hoĩuz alia intẽtõe dca que quis retorquet ad futurũ qđ vult pnoscẽ vocat̃ omen. si autẽ cõsideret̃ aliq̃ dispones figurarũ i aliqb⁹ corpib⁹ visui occurrẽtes erit alia diuinatiõis

ſpés vel ex liniamẽtis manuũ ꝺſideratl. ci/romãtia vocaẽ.ciros enĩ grece ꝺr̃ man⁹ la tine.ꝺinatio vero ex qbuſdã figurĩ i ſpatu la alicuius ãialis vocaẽ ſpatulamãtia.

Quot modis fit iſta ꝺinatio de qua ꝺẽm é.s.ĩ z°.ſſ.que ꝓtinz ad ſortes. ℞ ꝑz tho. zª zᵉ.q.xcv. hec ꝺinatio fit ex ꝺſiderato eo rũ q̃ eueniũt ex qbuſdã que ab hoibus ſe rioſe fiũt ad aliqd occultũ iquirendũ ⁊ ß multiplicãt. fit enĩ qñq; ꝑ ꝓtctiões pũcto rũ qꝺ ꝓtinz ad arteĩ geomãtie qñq; ꝑ ꝺſide ratões figuraꝝ que ꝓueniũt ex plũbo liq/facto ĩ aqua ꝓiecto qñq; ꝑ quaſdã cedulas ſcriptas ł nõ ſcriptas ĩ occulto poſitas ꝺũ ꝺſideraẽ qſq; accipiat.ſilr̃ ĩ feſtuci. iequa/lib⁹ ꝓpoſiti. quis maiorẽ vel minorẽ accipi at vel etiã ex taxillorꝝ ꝓiectiõe quis plura pũcta ꝓꝺiciat . vel etiã ꝺũ ꝺſideraẽ quid apiẽti libzũ occurrat que ꝺia ſortiũ nomẽ habẽt. Utrũ ꝺis ꝺiuinatio ſiue ſupſti tio ſit illicita.℞ ꝑm Iſai.ꝺis ꝺinatio ꝓhi bita eſt a ꝺco ⁊ ſca eccª. cũ enĩ futura que ſoli⁹ ꝺei ſũt aliqui ꝑ ß iuenire laborãt ꝺi uinitatl. iura creaturis attribuũt Iſa.xliº. ãnũciate que futura ſũt ĩ futuꝝ ⁊ ſcie⁹ q ꝺij eſtis vos. Itẽ leuitl.xix. Nõ augura/bimi nec obſeruabitis ſomnia.⁊ ibidẽ.xx. Dña que ꝺeclinauẽt ad magoſ ⁊ ariolos ꝛc ⁊ multa ſilia.⁊ ſic ꝺicit Augl. vanitas ar tiũ magicaꝝ ex traditiõe maloꝝ angeloꝝ ĩ toto terraꝝ orbe pl'imis ſecl'is inualuit ⁊ ꝑ iuẽtiones eoꝝ iuẽta ſũt auruſpicia au guratões ⁊ ea que ꝺicũt oracula ⁊ nigro/mãtia.xxvi.q.ij.qui ſiñ ſaluatore.⁊ ſil'iter ꝺ ꝓhibitõe taliũ.xxvi.q.v.ꝑ totũ ⁊.q.viij. nõ lz.⁊ ĩ quatuor.c.ſe.eẍ.e.ꝑ totũ.⁊ ſil'r ad gen⁹ ſupſtitiõis ꝓtinẽt oẽs ligature ⁊ re media que medicoꝝ quoq; diſciplina ꝺeĩ nat ſiue ĩ ẋbis ſiue ĩ caractẽib⁹ ſiue ĩ qb⁹ cũq; reb⁹ ſuſpẽdẽdis vł ligãdis vel ſoluẽ/dis ſic ĩ aures ł ãnuli ĩ digitl. Itẽ ſi iũctis ambulãtib⁹ amicl. lapis aut puer iteruẽ/nit medius .itẽ redire ad lectũ ſi dum ſe calceat ſternutauẽrit.redire ad dom̃ ſi pro cedẽs offendẽrit hec ⁊ multa ßmõi.xxvi.q. ij.illõ. Itẽ ñ ſũt obſeruãdi dies egyptiaci ꝑ kl'e ianuarij ꝑ mẽſes aut dies ꝑ lune ſo liſq; curſus ⁊ ßmõi.xxvi.q.vij.nõ obſerue tis.nõ tamẽ ꝺeẽnãt ruſtici q ꝑuãt tẽpora ad ſeiandũ vel ad icidẽdũ arbores ⁊ ßmõi que nãlẽ habẽt rõez.ſil'r ⁊ phĩci circa me/dicinas ⁊ minutões faciẽdas ⁊ ßmõi.nam illõ ꝺr̃ ſupſtitioſũ ⁊ ꝓhibitũ qꝺ nõ habz aũctez a nã ſeu ſcriptura ꝺina vel eccleſia/ſtica ſeu ſcorum patrũ.ij.q.v.ꝺſoluiſti.

Queritur hic ſpaliẽ vtrũ ꝺiuinatõ ꝑ iuo catões ꝺemonũ ſit illicita.℞ ꝑm Tho.vbi .s. ſic ꝺeuteron.xviij.nõ iueniaẽ i te q ari olos ſáſcitẽ nec phitones ꝺſulat ⁊ ßmõi ꝺuᵉ é cauſa.pª.ĩ iuocatõe ꝺmonũ fit pactũ exp̃ſſũ cũ ꝺemone ⁊ ß eſt ꝺino illicitũ vñ ꝺtra quoſdã ꝺr̃ Iſa.xxviij.ꝺixiſtis ꝑcuſſi⁹ fedus cũ morte ⁊ cũ iferno fecim⁹ pactuz. ⁊ adhuc grauꝰ eſſet ſi ſacrificiũ ⁊ reuerẽ tia ꝺemoni iuocato exhibeẽ. zª ꝓpt̃ ꝑcu lũ ꝺſequẽs.ꝺemõ enĩ q itẽdit ꝑditiõez ho minũ ꝺe ßmõi ſuis rñſis etiã ſi aliqñ vera ꝺicat itẽdit hoies aſſuefacẽ ad ß vt ei cre/daẽ ⁊ ſic itẽdit ꝓducẽ in a'd qꝺ ſit ſaluti humane nociuũ.vñ Athanaſi⁹ exponẽs il lud Luc.iij.icrepauit illũ dñs. obmute/ſce ꝺicit q̃uis vera fatẽ ꝺemõ ꝺpſcebat tũ xp̃us ei⁹ ſermonẽ ne ſil' cũ ẋitate miq/tatẽ ꝓmulgaret vt nos etiã aſſuefaciat ne curem⁹ ꝺe talib⁹ etiã ſi loq vera videãtur ĩNephas enĩ é vt cũ aſſit nobis ſcriptura ꝺina a diabolo iſtruamur ꝺe eo autẽ quod ſaul phitoniſſã ꝺſuluit que ꝺinauit ꝓmo regl.xxviij.ꝺicit Augl.ad ſimpliciañ nõ é abſurdũ credẽ aliqua diſpẽſatõe ꝓmiſſũ fuiſſe vt nõ ꝺñante arte magica vł potẽtia ſi diſpẽſatione occulta q̃ phitoniſſã ⁊ ſau lẽ latebat ſe oſtẽdẽt ſp̃us iuſti aſpectibus regl ꝺina eũ ſnĩa ꝑcuſſur⁹ vel non vẽ ſp̃uſ ſamuelis a reqe ſua excitat⁹ ſi aliqꝺ fantaſ ma ⁊ illuſio imaginaria diaboli machinati onib⁹ fĩa quã ſcriptura ſamuelẽ appellat ſicut ſolẽt imagies reꝝ ſuaꝝ noib⁹ appel lãi.xxvi.q.v.nec miꝝ a ⁊ ibi ꝑz qꝺ Augl ꝺr̃ firmare hãc ſniaz videlz qꝺ ſamuelis ap paritõ poti⁹ fũit ꝓſtigioſa ſeu fantaſtica et diabolica illuſio b Utrũ ꝺinatõ ꝑ aſtra

sit licita. ℞ Tho. ů. q̃. duplices effꝯ sꝫtra hũt casualitati celestiũ corporũ p̃ qdem oēs effꝯ p accidēs ordinet siue i rebꝰ humanis siue i rebꝰ nālibꝰ q̃ vt ꝓbat. vi°. mē°. ens p accidēs nō habet cām ⁊ p̃apue nālē vt q̃ lapide cadēte fiat terremotꝰ vl̃ q̃ loie fodiēte inueniat thesaurꝰ. z° autem sꝫtrahit casualitati celestiũ corporũ actus liberi arbitrij possũt tamē celestia dispositiue iclināe iḡtuz ipmũt i corpꝰ humanũ ſ tamē ex hꝫ nulla necitas libera arbitrio imponit. si quis ergo ꝺsideratōe astrorũ uta t ad p̃dca duo. s. ad cognoscēdū futūa casualia siue fortuita aut etiā ad cognoscēdū p certitudinē futura opa hoiiuz ꝓcedet hꝫ ex falsa ⁊ vana opinioē hoiuz ⁊ tūc opatō demonis se imiscet vñ erit diuinatō illicita a vñ ⁊ Aug⁹. in li. de doctria xp̃iana ⁊ .xxvi. q. ij. illō. dicit neq; ab hꝫ genē supstitiōis p nicioſe segregādi sūt q oli genitaliaci ꝓpt nataliū ꝺsideratōes diex nunc aūt mathematici vocāt nā ⁊ ipſi ḡnis verā stellarū pōnem cū qꝫ nascit sequūt ⁊ aliqñ que stigāt tū q̃ inde conātur vel actiōes mas vel actōnū futura ꝓducē nimis errāt ido xp̃ianis prohibet i suis operibꝰ obſuare lune vel stellax cursus. xxvi. q. v. non licz. imo hꝫ agē idolatria reputat. e. cā. q. ij. c. allos. ⁊. c. se. b si vō aliqs vtat ꝺsideratiōe astrorũ ad p̃cognoscēdum futura q̃ ex celestibꝰ corporibꝰ cānt puta siccitates vel pluuias ⁊ hmōi nō esset illicitum.

Utrū diuinatō que fit p somnia sit illicita. ℞ ꝑz Tho. vbi. q̃. si quis vtat somnijs ad p̃cognoscēdū futura ꝑm q̃ somnia procedūt ex reuelatōe ꝺna vt somnia ℙpharaonis vel ꝑz q̃ ꝓcedūt ex nāli causa itrinseca vt cū abūdās humōe frigido somniat q̃ sit i aqua vel niue. siue extrinseca vt ex aere vel ipſſiōe celesti q̃tū se pōt virtus talis extēdē nō erit illicita talis diuinatō a q̃ ē demōstratio q̃dā causax nāliū ꝑz physicos

b Si aūt diuinatō hmōi cāetur ex reuelatiōe demonū cū quibꝰ pacta hũt expressa q̃ ad hꝫ inuocātur vl̃ tacita q̃ hmōi diuinatō extēdit ad id ad qđ nō pōt se extēdē a .s. ꝑm nām vl̃ ex idubitata reuelatōe ꝺna vt p̃tactū ē b erit ꝺnaᵒ illicita ⁊ supstitiosa. Utrū diuinatō p augurīa sit licita ℞ ꝑm Tho. ů. q̃. ex motu vel garritu auiū futura agnosci nō p̃nt sic ex causis ſ iḡtū sunt effꝯ aliquax cāx que etiā sunt cāntes futuros euētus. Causa autē operatōis oiuz bzutorū aialiū ē istinctus quidā q̃ mouētur i modū nāe ⁊ hic istinctꝰ ex duplici causa pōt ꝓcedē. vno qdē mō ex causa celesti corporali ⁊ ꝑm hꝫ nihil ꝓhibz eox operatōes esse futurorū signa iḡptum ꝺsor māt dispōnibꝰ corpox celestiū ⁊ aeris ꝺtinētis ex quo ꝓueniūt aliq futurī euētus In hꝫ tamē ꝺsiderari duo oportz. p° qdem vt hmōi opatōes nō extēdāt nisi ad precogſcēda illa futura que causant p motuz celestiū corpox. p vt ꝫ. in. ℔. qui est imediate añ proxiuz precedēte dcm ē. z°. vt nō extēdāt nisi ad ea q̃ aliqualit̃ pūt ad hmōi aialia ptinē. ꝺsequūt enī p celestia corpora cogtōem ḡpoam nālē ad ea que eorū vite sunt ncia sicut mutatōes que fiūt p pluuias ⁊ vētos ⁊ hmōi. alio mō istinctꝰ huꝰ mōi causant ex cā spūali. s. vel ex deo vt ꝑz i colūba sup xp̃m descēdēte ⁊ i coruo qui pauit helīā ⁊ i pisce qui obsorbuit ⁊ eiecit Jonā vel etiā ex demonibus qui vtūt hꝰ mōi operatōibꝰ bzutorū ad iplicādas aias vanis operibꝰ ⁊ opīonibꝰ ⁊ isto mō nō sūt licita a q̃ nō sunt ex cāis nālibꝰ vel indubitata reuelatōe ꝺna vt pōt colligi ex dcis. ꝫ. ℔. viij. b ⁊ eadē ratio ē de oibus aliis hꝰmōi. q̃ autē Joseph ait gen̄. xliiij. q̃ nō esset ei sc̃is i auguriādi scia itelligēdū est ꝑz Aug⁹. q̃ hꝫ loco dixit referēs ad id qđ vulgꝰ de eo opinabat ⁊ sic etiā dispēsatoz eiꝰ locutꝰ ē a idez i sum. li. p̃. ti. xi. q. vij. b Utrū diuinatō p oīa sit licita ℞ ꝑm Tho. vbi ꝫ. omen dicit̃ qñ x̄ba aliqua alia itētōe dca retorquēt ad futurum vt ꝫ. i. ℔ij. dcm est. hꝰmōi autē x̄ba ⁊ si ñ sōdant dispōni stellax dispōnūt tñ qñq; quidē ꝑm ꝺnā ꝓuidētiā vt recitatō sōnij quā audiuit gedeon Judith. viij. ⁊ x̄ba puelle que attēdit Eleazer seruꝰ Abrae gen̄.

xxiiij.⁊ sic licet a ℔ verū qñ de diuina reuelatōe nō dubitat vt.s.ℱ. xiij.tactū ē.
b fit etiā qñq; ꝑz opatōez dēmonū ⁊ sic est illicitū. Utrū diuinato sortiū sit licita.R ꝑm Tho.vbi s. Sortes ꝓprie di cunt cū aliquid fit vt p eius euētū aliqđ occultū inotescat ⁊ qđ si querat p sortes quid cui sit exhibēdū vocat diuisoria sors si aute querat quid agē oporteat vocatur ꝺsultoria.si vō querat quid sit futurū diuinatoria. Itaq; si euētus sortiū exꝑctet ex fortuna qđ locū habet solū i diuisoria ñ videt habē pēm nisi forte vitiū nēcitatis sicut aliqui nō valētes ꝺcōdere aliquid diuidē velit vti sortibus exponēres fortune quis quā parte accipiat.si vō euētus sortiū exꝑctet ex spūali causa.qñq; quidē exꝑctat ex dēmonib⁹ sic legit Eze.xxi. Ꝯstitit rex babilōie stetit i biuio i capite duarū viarū diuinatōez q̄rens ⁊ ꝺmiscēs sagittas iterrogauit idola ⁊ exta ꝺsuluit ⁊ ℔ ē illicitū qñ vō exꝑctat a dēo sicut illud pū.xvi. Sortes mittūt i sinū sed a dnō tꝑant ⁊ talis sors ꝑz se nō ē malū vt Aug⁹.dicit. potest tamē in ℔ quadrup⁹ pēm incidē.p° si absq; nēcitate ad sortes recurrat ℔ eni ad dei tē ptatōez videt ꝓtinē.z°. si quis etiā i nēcitate absq; reuētia sortiū⁹ vtat imo cū magna deliberatōe ⁊ ꝑmissa orōne debz fieri ex° apl'oꝝ i electōe Mathie actuū p.z°.si diuina oracula ad terrena negocia ꝺuertant vt dicit Aug⁹ ad Januariū.4°.sine electōi bus ecc'iasticis.que ex spūs sancti ispiratōe fieri debēt aliqui sortiū⁹ vtāt.sec⁹ autē est i tpalib⁹ dig̃tatib⁹ q̄ ad terrena disponenda ordināt i quoꝝ electōe plerūq; ꝺoies vtūt sortib⁹ sicut ⁊ i tpaliū rex ꝺisione Si g̃ nēcitas imineat licitū ē cū debita reuerētia sortiū⁹ dīnū iudiciū iplōze sic tpe persecutōis qs fugiat ne morte oium deserat etiā sorte queri pōt vt dicit Aug⁹ in epl'a ad ꝺoneratū ⁊ cui dāda sit elemosina cū duo eque idigētes occurrūt ceteris paribus ⁊ vtriq; dari nō pōt sorte iuste queri vt dic Aug⁹.p° ꝺ doc.xpi.imo etiā dic ꝙ pro litib⁹ dirimēdis ꝛz vti sortib⁹.xxvi.q. ñ.sors. idez ostī.⁊ itellige i his que tpalia sunt ⁊ de sorte simplici sine alia supstitōe
a i pdcis con.⁊ gof.vt i sum.li.p.ti.c.q. xiij. b Quid de dīnatib⁹ vl' etiā iuestigātibus occulta vt furta ⁊ ℔moi ꝑ ispectiōné astrolabij a' iscriptōes vel ispectōez in libris.R ꝑz Guil.nullo mō ꝛz sed supstitiosū est ex.e.ex tuaꝝ. a hic tex. bñ facit ⁊ con.gof.⁊ osti.ꝛz Isai aliud videat sensisse vt i sum.e.ti.q.xvij. b ⁊ reducit ad dīnatōem ꝑ astra de qua dictū ē i.ℱ.xij. aut ēē ad sortes de quib⁹ in ꝓcedēti.ℱ. habet a ℔moi eni iquisitōes furtorū ⁊ sil'iū nullaten⁹ licite reduci pūt ad iquisitōez ꝑ astra seu ꝑ sortes vt satis ex ꝓcedētibus pōt patere b quō frequēter eueniāt que diuini ꝓdicūt R secūduz Isai.qui sic dicit. Augt hāc qōnē soluit.d.ℵ fieri ꝓmissu dī vt illi qui ℔ audiūt ⁊ videt ꝓbēt i quali fide sit vñ deutro.xiij. Si surrexerit i medio tui ꝓpha aut qui sōnū dicat se vidisse ⁊ ꝓdixit signū atq; portētū ⁊ venerit qđ locutus est ⁊ dixerit tibi eam⁹ ⁊ sequamur deos alienos quos ignoras ⁊ seruiam⁹ eis nō audias ꝛba prophe aut sōniatōis q̄ tēptat nos deus vr vt fiat palā vtr̄ diligatis eū an ñ .xxvi. q.v. nec mir. Tho.etiā vbi s. dic ꝙ ℔ qđ a ꝑncī° ꝺoies i istis obseruatōib⁹ aliquid erpti sunt casu accidit sed postmoūz cū ꝺomines incipiūt ℔moi obseruatōib⁹ aiuz implicare multa ꝑm ℔moi obseruatōes eueniūt ꝑ deceptōes dēmonū vt his obseruantijs ꝺoies ꝑplicati curiositōes fiāt ⁊ magis se iserāt multiplicib⁹ laqis pnicios errori vt Aug⁹.dicit i ij.de doc.xpi. Idez i sum.e ti.q.xxij. b Utrū liceat regrē a morīēte ꝙ reuelet statū suuz p⁹ morte.R ꝑm Tho i q̄libz nulla iordiatio videt si quis regrat a morīēte cognoscē statū ei⁹ p⁹ morte sub iudēdo tū ℔ diuino iudicio vñ nulla rō vr quare ℔ debeat dici pcz nisi forte ex dubitatōe fidei de futuro statu quasi tēptādo ingrat a Idem in sum.e.ti.q.xxij. b de pena dīnatorū.j.sortilegiū ij°.ℱ.pe.de iuēti one malefidei ꝑ iudiciū ferri candētis aut aq̄ bulliētis s.duellū.ℱ.pe.in fine.

Ortilegium ij°.

Quātū ad supstitiosas obſuāti as ⁊ ꝑmo q̄ritur vtrū liceat vti arte noto ria ℟ ꝓz Tho.z^a z^e.q.xcvi. ars notoria oio ē illicita ⁊ a xpiano fugiēda hec ē ars per quā quidē nitit̄ sciam acquirē ſ oino ineffi cax ē ⁊ fiūt ibi quedā pacta iplicita cū de mone a Idē i sū.li.i.ti.xi.q.x b Alte obſeruatōes que fiūt ad sanitatē ⁊ bmōi sint licite ℟ ꝓz Tho.vbi ſ.ī his que fiūt ad aliquos effect9 corporales iducēdos ꝺſi derādū est vtrū nāliť videant̄ posse tales effect9 causare ⁊ sic nō erit illicitū. Si aūt nāliter nō videātur tales effect9 causare posse ꝺñs est ꝙ ptineant ad p̄dca pacta cū demonib9 vt pz ꝑ Auguſtīn. xxi.de ciui. dei. ſ autē apparz spāliť cū adhibēť aliqui caracteres vel noia ignota vel alie quecūq; vane obſeruatōes quas manifestū ē nālem efficaciā nō habē ⁊ talia semp sunt supſtitiosa ⁊ illicita. Si tamen vt dicit ſRai. ꝺs colligat hēbā medicinalē cū simbolo vel orōne ꝺñica vel scribat ſ ī carta ut ponat sup infirmū vt sic i his tm̄ deus honorez nō reprobat̄ ꝺūmō nulla alia supſtitiosa obſeruātia imiſceat̄. xxvi.q.v. nō licet. ⁊ q.vij.nō obſeruetis. a Idem in sum.e. ti.q.xi. b Vtrū suſpēdē diuina x̄ba circa collū sit pcēm ℟ ꝓm Tho.z^a z^e.q.xcvi. In omnibus adiuratōib9 vel ſcripturis bmōi duo cauēda sūt ꝓmo quidē quid sit quod profertur vel ſcribit̄ ꝙ sit ad ad inuocatōez demonū ptinēs ⁊ manifeste supſtitiosū ⁊ illicitū. similiť ſi ptineāt ignota noia. ſ. ne ſb illis aliquod illicitū lateat sic̄ Criſo9 dicit ꝙ multi cōfingunt aliqua nomina hebraica angelox ⁊ ſcribūt ⁊ alligāt que nō itelligētib9 metuēda videt̄ ſil'r ne aliquid falsitatis ptineat ꝙ sic ei9 effēs nō posse expectari a deo qui nō est testis falsitatis. z^o. autē cauēdū est ne cū x̄bis sacris ptineātur ibi aliqua vana puta aliqui caracteres iſcripti p̄ter signū crucis. similiter nec spes habeat̄ i mō ſcribēdi aut ligādi a in quacūq; vanitate q̄ ad diuinā reuerētiā nō ptineat ꝙ ſ iudicaret̄ supſtitiosū vnde xxvi.q.v.nō liceat. dicitur nō liceat nec in colligēdo hēbas medicinales facē aliquas obſeruātias aut icātatōes ⁊ ꝓm Guil. nō reprobant̄ breuia i quib9 ſcribūt̄ x̄ba euāgelica tātū ſ ſi credat̄ ꝙ min9 habeāt effi cacie ſi ſcribātur alio tpe q̄ ꝺñ i ecc^a euāgeliū legit̄ supſtitiosū est. similiť ſi ſcribā tur caracteres ⁊ noia iusitata q̄ noia dei i effabilia ⁊ i quibus dicit̄ quicūq; portaūit sup se istud breue ꝛc a nō pclitabit̄ sic ꝙ sic aut illud vel illud bonū sibi ꝺtiget ꝓm eūdē Guil. ⁊ i sum.e.ti.q.xiij. vbi hec nō.

b reprobāda sūt ⁊ peccant qui ſcribūt. aut portāt aut donāt aut vēdunt aut portā da docēt niſi adeo fuēint simplices ꝙ ignorātia debeat eos excuſare que etiā nō excu ſat ſi sup ſ fuēint moniti vel istructi a tales eni grauī pereūt pditōe vnde Aug. xxvi.q.vi.non obſeruetis loquendo ⁊ ſb bmōi supſtitōib9 ⁊ diuinatōib9 ait qui aūt talib9 credūt aut ad eorū domū euntes a suis ꝺomibus introducūt ⁊ interrogāt sciāt se fidē xpianā ⁊ bap^m preuaricasse ⁊ paganū apostatā. i. retro habētē vt dei inimicū irā dei grauit̄ i eternū icurriſſe niſi eccleſi astica pnia emēdat9 deo reconciliet̄. ꝺicit. n. ap'lus ꝑ. cor. x. ⁊. col'. vj. siue manducatis siue bibitis siue aliquid aliud facitis ī noie ꝺñi nostri ieſu xpi facite i quo viuim9 mouemur ⁊ sum9 b Quid de imaginibus quas facūt astronomi. ℟ ꝓz Tho.vbi ſ. illicitū ē ⁊ ex parte demonū habēt effectū cui9 signū est ꝙ nēce est eis iſcribi quoſdā caractēs qui nāliť ad nihilū operāt̄ vnde fiūt ibi tacita pacta cū dēmōibus aut fiūt ibi expſſe inuocatōes demonū a idē i sū. e.ti.q.xij. Quid de icātatōib9 serpētuz ⁊ aialiū. ℟ ꝓm Tho.vbi ſ. ſi respect9 habeat̄ solū ad x̄ba sacra ⁊ ad virtutē diuinā nō erit illicitū sed plerūq; tales icātatōes habēt illicitas obſeruātias ⁊ ꝙ demones sortiūt̄ effectū ⁊ p̄cipue i serpētib9 q̄ serpēs fuit ꝓmū istrumētū demonis ad hoiez ꝺcipiēdū vñ sup illō ps sicut aspidis surde ꝛc. ꝺicit glō. nōndū ꝙ nō laudat̄ a scriptūa

qñcūq; dat' i scriptura sil'itudo vt patet ꝺ iniq̄ iudice qui rogāte viduā exaudiuit a Idē i sum.e.ti.q.xv b quid de icātātib⁹ infirmos vel pueros R̄ ꝑm Guil.si nihil superstitiosū dicūt vel faciūt nec mandāt dici vel fieri si tm̄ vtūt' licitis ꝓcib⁹ ⁊ eē adiurationib⁹ sicut per passiōez ⁊ crucem ⁊ sil'ia nō peccāt nisi talia fecerit p⁹ ꝓhibi tōez ab eccl'a sibi factā a tūc eni mortaliť peccarēt vt colligit' ex dictis eiusdē guil. i sum.e.ti.q. xiiij. b sūt eni ꝓhibēda ꝓpť multa superstitiosa que ibi solēt immiscēri nisi fierēt ꝑ aliquē discretū vir ⁊ deuotū qui fundēt ozōnē nō sup pomū vel cīgulū sed sup infirmū man⁹ ponēs ā dūmō iste deuot⁹ siue vir siue mulier sit excellētis vite ⁊ ꝓbate discretōis.hmōi eni nō est ꝓhibēd⁹ a talib⁹ nisi forte timeat' q̄ ad exēm illorū idiscreti ⁊ superstitiosi carmiatōis sibi vsurpēt abusuz ꝑm eūdē Guil.⁊ i.d. q.xiiij.vbi hec nō. b Satis videť ocōdare Tho.2ª 2ᵉ.q.xcvi.de his autē qui reliquias scōz portāt ad collū ⁊ hmōi dic vt ś.reliquie ꝯfi. Quid de sacerdotib⁹ q causa doloris altare exuūt vestibus sacris a imagines lugubri veste operiūt aut osuēta luminaria ſtrahūt R̄ talia fieri ꝓcitus prohibēť xxvi.q.v.quicūq;.⁊ nisi faciens purgauēit se pnia debet deponi a h̄ xuz ꝑ Mai.⁊ i sum.e.ti.q.xviij.qñ aliquid pdōrū fiēt ꝓpter odiū priuatū.si autē ꝓpť causā coēm bñ licet. qđ ⁊ tenet osuetudo eccl'e que imminētib⁹ tribulatōib⁹ solet cantare os venerūt gētes ⁊c.⁊ i signū tristitie die veneris sancta altāria spoliāť ⁊ hoc é qđ sequitť b nisi forte facēt q̄ metuit otaia tōez sacroz vel subuersiōez fidei vel obsidiōné ⁊ hmōi.nā i tali facto plus humilitas ꝯ dolositas declaratť vt i dicto.c.quicūq;.cetera q̄ aliqui i aggrauatōez cessatōis a dinis imagies ꝓsternūt vtici ⁊ spinis supponūt penit⁹ reprobatť ex de offi.ordi. si canonici. li.vi.⁊ h̄ habēť s. cessato a dinis.ꝯfi. Quid de sacerdotib⁹ qui pro viuis quos odiūt cāctāt missam defūctoz vl' i medio ecclesie ponūt feretrū ⁊ faciūt officiū mortuoz vt illi cui⁹ moriāť. R̄ si fuerit talis detecti deponi debēt ⁊ ad agēdā pniam tā sacerdos q̄ qui icitauit debēt ergastulo ꝑ petui exilij relegari xxvi.q.v.quicūq;. a Idē i sum.e.ti.q.xx.ꝑm Mai. qui ⁊ addit q̄ idē ⁊ si alia sil'ia fiant habz h̄ i.c. all'ato nō dicati.⁊ sic etiā i delictis ꝓcedit' ad sil'ia q̄ est eadē rō nā itellect⁹ legis capitur ex ipsi⁹ rōe vt i.c.itelligētia ex de ẋ.sigł.⁊.l. quod dictū.ff.de pact. b Quid de quibusdā mulieb⁹ que dicunt vel credūt se nocte cū diana dea paganoz vel cū hērodiade ⁊ inumera multitudie mulierum equitare sup quasdā bestias ⁊ inumēa spatia trāsire ⁊ hmōi ⁊ q̄ ab eis aliq̄ creature possit i melī⁹ mutāi aut trāsformari R̄ ꝑz Mai..a maligno spū mentib⁹ fideliū taliū fantasmata irrogāť.nā diabol⁹ trāsformās se i diuersarū species personaz mentē quā captiuā tenet multiplicāť deludit nec oz aliquis in tantā veniē stultitiā vt credat q̄ hec q̄ i somnis ⁊ spū tm̄ fiūt in corpore fiāt al' ifideľ est ⁊ pagano deterioz hec ⁊ multa de hac mā .xxvi.q.v. epi. a ⁊ ibi hec omnia clarius habētur b Que pena sortilegioz R̄ dinatōes ⁊ malefici secūdū leges capite plecti debēt ⁊ si accedāt domū alteri⁹ debēt cremari ite bona eorū debēt omnia publicari. C.de malefi. l.nullus.⁊ .l.nemo.⁊.l.culpa a i dicta.l.null⁹.dicit' nullus aruspex null⁹ sacerdos null⁹ eoz qui huic ritui assolet ministrare limē alterius accedat nec ob alterā causā si hmōi hois amicitia q̄uis vetus repellat' a cremā do illo aruspice qui ad domū alienā accesserit ⁊ illo i insulā deportato p⁹ adeptōem bonoz qui eū euocauerit suasiōib⁹ vel pre mijs accātoze h⁹ cris nō delatoze ee si ee dignū magis pmio arbitremur.⁊ i.l.nemo. dr nemo aruspicē consulat aut mathematicuz nemo ariolū auguz ⁊ vatū pua ofessio cāticescat caldei ⁊ magi ac ceteros quos maleficos ob facinoz magnitudinē vulgus appellat nec ad hāc partē aliquid moliāť sileat oibus ꝓpetuo diuinādi curiositas ⁊ enim supplicium capitis fert gladio vltōe

prostratus quicūq; nrīs iussīs obsequi tū de negauēit .i.l.aūt culpa dicit culpa similis est tā ꝓhibīra discē ḡ docē b si ꝑ canō. si qdē peccatū occultū sit iponit pnīa.xl. dieꝝ ex.e.c.i.si vō notoziū euca dene gatur de con.di.ij ꝓ dilcōe.item si sit cle ricus deponēd⁹ est ⁊ i monastēio detrudē dus si laic⁹ excōicand⁹ a ꝫ verū si pnīā agē renuit ꝑm ostī.⁊ i sum.e.ti.q.xxiij. b xxxvi.q.v.nō oportz ⁊.c. si quis epūs .⁊.c. aliquāti.⁊.q.vij. admoneāt a ibi dicitur admoneāt fideles sacerdotes popl'os suos vt nouēit magicas artes icātatōesq; quib⁹ libz ifirmitatib⁹ hoiuz nihil posse ꝛmedij ofere non aialib⁹ láguētib⁹ claudicātibus ue vel etiā moribūdis quicꝙ medēi si hec esse laqos ⁊ isidias antiqui hostis quibus ille pfid⁹ gen⁹ humanū decipe nitit ⁊ si quis hec exēcuēit si cleric⁹ est degradet si laic⁹ anathematizet b Sz ⁊ crescēte otu macia crescē debz ⁊ pena vt carcēt ⁊ ꝫmōi Jtē si seru⁹ sit debz ꝛbīb⁹ castigari.xxvi. q.v coñ idoloꝝ . epūs etiam omnes tales turpit dehonestatos de prochia sua debet encē vt xxvi.q.v.epi.tales etiā ifames sūt similit ⁊ qui ad eos ocurrūt vñ nec ad ac cusatōez debēt admitti.ij. q.viij. quisquis a idē i dicta.q.xxiij.ꝑm ostī. ité crimen sortilegij est casus epālis a quo minozes sa cerdotes sine eoꝝ līīa absoluē nō possunt xxvi.q.vi.c.i.⁊ eadē rōe idez videt de alijs supstitōibus dū malitiose vel p⁹ admōitō nē aliquis i illis deliquerit ⁊ facit quod ta ctū ē s.ofessor p̄.i pncipio.ꝛ v° sacrilegij.

b nec ad testioniū ex de testi.testioniuz de ifamib⁹ habes s. ifamis .Sz nūqd efficit irregularis qui talia facit ⁊ maxime enormia vt qui sacrificat deo nūmoꝝ.i.di abolo vt diues fiat vel qui d ecclesie sacris vt de crismate ⁊ oleo sancto aut aqua bap tismi aut de corpore epi sortilegiū facit.R ꝑm Guil. si talia notozia sint generat irre gularitatē ⁊ idigēt dispēsatōe. si ꝛo occul ta nō q̄uis ꝫ quosdā idem si sint a oc culta vñ ⁊ i tali dubio cōsulēdū ē talibus ꝙ petāt dispēsatōez nō tamē est p̄sē dicē dū eis ꝙ al' nō sit eis sal⁹ ⁊ absoluēdi sūt a peccato si penitēt ꝑ eūdē guil. vt i sum. con.e.titulo xxv.

§ Spectacula

De spectacul' cātu ⁊ circharijs ⁊ ꝫmōi s.ludus ⁊ ioc⁹.Sxij. ⁊ sequētibus ⁊ supza corea ꝛc.

§ Sponsalia

Quid sint R sūt futuraꝝ nuptiaꝝ ꝓmissio.ff. e.l.i.⁊.xxx.q.v nrātes.⁊ dicūtur spōsalia a spōdēdo.i. ꝓmittēdo a idē i sum .li.iiij. ti.i.q.i.ꝫ Rai.Bof.⁊ Tho. pc. ⁊ al. b Quō coñbūt spōsalia R iij. mōis aliqñ quidē nuda ꝓmissiōe vt cū dicit vir accipiā te i meā vxorē ⁊ illa ñdet accipiā te i meū vir vel alia equipollēria vt ducā te i vxorē ⁊ ꝫmōi ⁊ ista sūt ꝓprie spōsalia q̄ ꝓ ꝛba de futuro fiūt. si vō fiāt ꝓ ꝛba de pn ti vt si dicat accipio te vel aliquid ꝫmōi erit verū nrīmoniū vt s. nrīmōium. iij. Sprimo.⁊ quatuoz sequētib⁹. Jtē z°.otra hūt spōsalia datis arris spōsalicijs sicut habet s.arra a .s.qñ cū arris ocurrit eē promissio sine qua nō fiūt spōsalia.ff.e.l.i. b Jtē z°.ꝓ ānuli ſbarratōez eodē modo sicut de quibuscūq; arris spōsalicijs dicit ſ sine ſbarratōe ānuli si aliter adiūgat osē sus exꝑssus de pn̄ti factū est nrīmo m ⁊ hec est dria int hūc casū ⁊ p̄cedēte.s.ꝙ ibi de futuro hic de pn̄ti spōsalia coñbūt ꝑm locoꝝ osuetudinē posset tamē ⁊ ꝓ ānu lū otrahi de futuro si ꝛba osensus exꝑssi ua ſ sonarēt ideo hic dicit idē esse de ānli ſbarratiōe quod de alijs arris b Jtē 4°.o trahūt spōsalia nō solū ꝓmissiōe vt i pn° dictū est ſ etiā si apponit iuramētū ex.e.d ill'.⁊.c.ꝓterea a Idē i sum.e.ti.q.ij. b Quid si quis accepta manu mulicis dicit do tibi fidē de te i vxorē accipiēdo ⁊ illa nihil ñdit nūqd sic otracta sūt spōsalia R ꝫ Guil.reuera nō possūt otrahi ex altēa parte tñ nec claudicare possunt. ille tamē qui taliter dedit fidē tenet eā ducē si illa voluēit.si autē noluēit nō est opellēda nisi

aliq̃ oñderit mulier acceptare qđ agebat puta si ante fidē data tractabat inter eos de spōsalibus vel matrimōio ⁊ ipsa requisita spōte manū dedit ad fidē recipiēdam ⁊ hmōi. tūc eni essent tracta spōsalia a Jde in sum.e.ti.q.iij. b in qua etate pñt trahi spōsalia R̄ p⁹ septēniū q tūc placē incipiūt ⁊ extūc valent eī.c.hrās. ⁊ eī de dspōsa.impu.si infantes.li.vi. Si vō abo vel alter sint minores septē. ⁊ trahant spōsalia ipsi vel parētes p eis nihil agit nisi p⁹ ratificēt vt s.impedimēt̃.xiij.ſ.ali pe. a idem in sum.e.ti.q.iiij.ꝑm rai. b Q̃ si nō plene impleuerit septē ānos dicē ꝑz Tho.i.iij.di.xxvij. Si multū appropiquat ad tēp⁹ septēnij tenent spōsalia. hec aute appropiquatio determinanda est ꝑz conditione trahētiū cū i quibusdā cti⁹ i quibusdā vō tardius pueniat itētio siue opla cētia nuptiaꝝ Con.osti. a ⁊ etiā Jnno. vt i sum.con.e.ti.q.v. b tamē exp̄sse nō habet q tēpus septēnij pueniri possit a Pe. vero inuit q tēpus septēnij i spōsali⁹ pueniri nō possit licet i matrimōio tēpus.xij.vel.xiij.ānali. qñ pueniatur vt in d.q.v. ⁊ huic iura magī concordare videtur b ⁊ nō hic q si alter fuit maior septēnio alter minor licet spōsalia nō tenuerit etiaz ex parte maioris q claudicare nō debēt tñ q iste maior ex parte sua fidē dedit tenet expectare minōez si forte velit pdurare in eodē ꝓposito. ⁊ si nō expectat tenet agere penitētiā de fide mētita a hoc habetur i ar°. eī de dspō. ipu. c.ō illis. p°. vbi dicitur ō illis q.j.ānos aptos mrimonijs spōsalicia dr̄hūt siue vt̄q siue alter reclamet añ q ad ānos aptos mrimōijs puenerit ⁊ postulēt separi nō sunt ullaten⁹ audiēdi. Si vō alter istoꝝ ad ānos pubertati puenēit .j. eosdē ānos altero exīte cū spōsalia trahūt si is qui minoris est etatis cū ad ānos illos puenēit reclamauēit nec in alterū voluēit consentire iudicio ecc̄ poterūt ab iuicē separi. Mulier autē que post q̃ ānos nubiles attigēit ei q nōdū ad ānos aptos matrimōijs venēat nupsēit cū i eū semel consēsit amplius nō poterit dissētire nisi ipse cui nupsit post q̃ ad etatē legitimā puenēit in cā suū negauēit p̄stare consensū b Jtrū spōsalia possūt trahi iter absentes vt per nūtiū vl̄ hrās R̄ ꝑm osti. possūt si absens hāt vt q nūtiū misit vel de sua scia fit vl̄ postea ratū habet. ff. de spō. l. vlti. xxxij. q.ij. honorāt. eī de ma. trac. coñ interdic. ecc. c.ij. a idez i sum.e.ti.q.xiij b ō spōsalib⁹ factis a parētibus p filijs vide s. i pedimtū. xiij. ſ. fi. Quid si absēs misit nūtiū vel procuratorē ad trahēdū spōsalia ⁊ postea reuocat R̄ ꝑm osti. si reuocatio puenit ad procuratorē añ q puella consentiat nihil postea agitur ar. eī de pcur. in mrā. ⁊ .c. māndato. imo etiā si reuocatio puenit ad pcuratorē post q̃ puella consensit sed tñ p curator ante reuocat⁹ fuerat nihil actū est ꝑz eūdē hosti. a q deest consensus ⁊ fac̄ .c. procūr. eī de procūr. li. vi. si si de mandato pcuratoris ⁊ consensu mulieris subsecuto fiat fides si de dissensu seu de pnia nō liq̃at stabit ecc̄a p spōsalib⁹ q nō iudicat de occultis eī de sano. sicut tuis ꝑm eūdē osti. ⁊ in sum.e.ti.q.xiij. b cetez de matrimonio p pcuratorē habes s. mrīmo⁹ iij. ſ. pe. Quid si quis ante pubertatē coīt mrīo⁹ R̄ spōsalia esse itelligūtur vt s. impedimētū xij. ſ. xij. Nūquid illi qui coīxerūt spōsalia tenēt coīlē mri⁹ R̄ si spōsalia tenuerūt vt q i etate debita tracta fuerūt tenēt trahē sil̄ nec pōt alter eorū trahere cū alia psona. ⁊ si traxerit tenet quidē z⁹ mrio⁹ eī. e. sicut. si agē de penitētiā de fide mētita a in dcō. c. sicut ꝑz q hō vez ē qñ z⁹ mrio⁹ tractū est salte p x̄ba de pñti. sec⁹ si tātū p x̄ba de futuro q tūc debēt fuari pma spōsalia ⁊ agi pnia de secūdis vt ibi. b ⁊ multo magis si pus iteruenēat iuramētū eī. e. ex lrīs. ij°. ⁊ .c. sicut. ⁊ .c. si int. Sz vtrū ille qui nō vult dez cogi p cēsurā ecclesiasticā R̄ pus ⁊ pncipalit debet moneri vt eī. e. regsiuit. demū pōt cogi vt i pdcō. c. ex lrīs. ⁊ itelli ge nisi pbabilit timeat dr̄ officialis exit⁹ puta vxoricidiū vel hmōi vt i. d. c. regsiuit. ⁊

sic exponũt ⁊ intelligũt ꝓdcas dcre. quasi omnes doc. Tho.i.iij.di.xxvij. dicit ꝙ in spõsalib⁹ nõ soluẽs ꝓmissũ peccat mortaliʳ nisi legitimũ impedimẽtũ iteruenīat a ꝺ ß ·ĩ·ℊ·in quibus casibus b ⁊ iũgẽda é penitẽtia ꝓ peccato licet i foro dtẽtioso non dpellaʳ ꝙ mrioª coacta dsueuerũt malos exitus habẽ a ß dictũ Tho.itelligẽdũ é ꝑm ꝓcedẽtia vt colligi põt vt ex iuribꝰ ꝓ allegatꝭ. b Quid si iurasti mihi dare vnã de filiabꝰ tuis nõ noiati ℟ ꝑz hosti.dare q dẽ teneris si quãcũq; des liberaris ꝙ ꝓmiss siõis é electio sicut ⁊ i aliꝭ ꝓmissiõibꝰ vt ĩ.promissio·ℊ·ij.⁊ si oés moriãʳ ꝑʳ vnam ⁊ ad illã dãdã teneris ar.ff.de eo qꝺ cer.lo. da.ꝺz.l.iij·ℊ·qui sticum.si si vnã mihi obtuleris ⁊ ego nõ accepto eã liberatꝰ es etiã a iuramẽto ar.ff.dd.inde.cũ is. Q si vnam ex illis carnaliʳ cognoui nullã aliã habere potero ꝙ i oibus dtracta est affinitas vt ĩ impedimẽtũ. xiiij·ℊ·i.⁊.ij.imo qꝺ plꝰ é si dtẽ platõe ꝓcedẽtis dctꝰ fẽa fuit dmixtio essꝫ factũ mrioniũ a vel si nõ est mrioᵐ saltẽ sũ cogẽdꝰ dsentire ꝑm eũdẽ hosti.ꝑ iura q sequũʳ b vt ĩ. mrioᵐ. iij·ℊ·ij.⁊ eʳ de eo qui dux. i ma.signficauit. ⁊.c. venies a Cũ oibꝰ ꝓdcis con.Wof. vt i sum.e.ti.q. viij.cũ sequẽtibꝰ. Quid si iurasti mihi dare vnã detimiatã filiã tuã ⁊ si illã habẽ nõ possem,ꝓmisisti mihi aliã ℟ ꝑm osti.teneris dare ꝓmã ⁊ ad ß laborare bona fide eʳ de spon.ad audiẽtiã.qꝺ si nõ potes tũc disticẽdũ est ꝙ si ꝓma dsensit spõsalibus exꝑsse vel tacite vt puta ꝙ vel ipsa pũte ⁊ nõ dtradicẽte dtracta fuerint spõsalia vel ipsa postmodũ ratificãte sororẽ suã habẽ nõ possũ ꝙ cũ ꝓma dtrahi spõsalia vt in.d. .e.ad audiẽtiã.etiã si illa ꝓma spõsalia forte ꝓpʳ dsanguinitatẽ aliquã cũ illa ꝓma ñ tenuisset vt ĩ.impedimẽtũ.xiij·ℊ·ij. Si võ prima nullatenus dsensit spõsalibꝰ tenẽris ad secundam eʳ de spõsalibꝰ ĩpu.ex lris.ij ⁊ de resti.spo. ex parte a Idẽ i sum.e.ti. .q.xij. b Quid si spõsalibꝰ appositũ sit tẽpus ifra qꝺ debet fieri mrioᵐ ℟ lapso tẽpore ille ꝑ quẽ nõ stetit impune nubit si aliꝭ vaʳ pnia de fide mẽtita eʳ.e.sicut. a idez in sum.e.ti.q.xij.ꝑm hosti. b Quid de penis que iterdũ apponũʳ spõsalibꝰ ℟ ꝑm rai.licet spõsalia dtrahi possũt sub ꝺitõe ꝓmisse pecunie non tñ potest pecunia promitti i modũ pene ⁊ si ꝓmissa fuit nõ tenz ꝓmissio nec peti põt vt si dicaʳ nisi tecuz dtraxero dabo tibi cẽtũ marcas.nã diugia debẽt esse libera eʳ.c.requisiuit. ⁊.c.gẽma. Idez Tho.in.iij.di.xxvij. Nõ tñ ꝙ arre spõsalicie date ab ea parte que causã pstat ꝙ nuptie nõ sequãtur amittũʳ recepte vel restituũʳ i duplũ.C.de.spon.l.arʳ.⁊.l.mulier.vide ĩ.arra·ℊ·i.⁊.ij. a diũctis additõnib⁹ ⁊ idez qꝺ ĩ.nõ.i sum.e.ti.q.xxiij. b quin etiã.si quis vellet spõsalia firmiter alligare põt sic facẽ ꝑz osti.ſ.vt det magnam quãtitatẽ ꝓ arris ⁊ stipulet ipsas i quaduplũ ꝙ tñ põt stipulari ⁊ nõ ãplius ⁊ tũc si stetẽit ꝑ recipiẽtẽ quo mínꝰ mrioᵐ sequaʳ i quadruplũ reddet.C.e.l.fi·ℊ·que dia.cessat tñ pena arraꝝ i quibusdã casibꝰ vt si tẽpꝰ appositũ lapsũ sit.tũc enī is per quẽ nõ stetit impune nubit vt i pce·ℊ·dictũ é. Itẽ cessat si spõsus impeditus fuẽrit dum tñ cãm impedimẽti nõ pbũit.cessat etiã ꝓpʳ cãm legibꝰ iterdictã pũ. si de iure mrioᵐ seq nõ põt.C.e.l.vlti·ℊ·patrẽ a idẽ i sũ. e.ti.q.xxiij. b In quibꝰ casibꝰ soluunʳ spõsalia ℟ ꝑm Ysai.in octo. ꝑ si alʳ spõsorũ trãseat ad religionẽ qꝺ põt facẽ etiã dtracto mrioº ⁊ altero iuito dũ tamẽ ante carnis copulã ⁊ ille qui in seculo remanet absoluiʳ a spõsalibꝰ ⁊ etiã a mrioº eʳ de uer.diu.verũ.⁊.c. ex publico ⁊ eʳ.e.dmissũ.nec pdit arras quas dedit ⁊ illas quas recepit restituet solũ i simplũ.C.de epi.⁊ cle.deo.nob. z°.soluũʳ spõsalia qñ spõsus nõ iueniʳ ꝙ trãstulit se ad aliã regionẽ si tamẽ fuit aliqua culpa eius qui pñs é dz recipere pniaz de piurio ⁊ de ꝓmissiõe nã seruata eʳ.e.de illis. ⁊ siquidẽ si terminus i spõsalibꝰ nõ fuit appositus de dtrahẽdo tũc ꝑm leges pñs tenetʳ expectare abñtem per biẽniũ si i eadẽ ꝓuicia pñs fuit vt.C. e.l.ij.tamñ ꝑm osti.iudex inspecta qualitate

1 2 ex parte absentium ꝑ tẽpus

psonaꝝ potẽit tpũs abbreuiãe vel progãe.
3 3°. soluũt si alter spõsoꝝ post cõtracta spõ
salia incurrat lepꝛã vl paralisiz seu amittit
oculos vel nasuz seu quicqd ei turpit eue
niat ex de coniu. lepꝛo. lrãs ⁊ de iur. iur
quẽadmodũ. vbi inuitur qꝫ etiã si iurauit
nõ tenetur ducta tamẽ ante dimittẽ non
potest a similit etiã ducẽ tenetur si spõ
salia ctracta fuerũt p verba de psẽti ſm
glo. in dicto. c. quẽadmodũ. vbi etiã dicit
qꝫ spõsalia ꝺ psẽti nũqꝫ soluũtur nisi ob
causam religionis ideo excepto ꝟ casu oẽs
octo casus hic positi itelligẽdi sunt i spõ
salibus de futuro ſm ſRai. vt i sum. e. ti. q
4 xxv. b 4°. si supueniat affinitas puta qa
spõsus cognouit cõsanguineã sponse vel e
9verso. xxvij. q. ij. quidẽ despõsauit. ⁊ c. se.
ex de eo qui cognouit consan. vxo. sue. c. ij.
⁊ c. fraternitati. ⁊ ad ꝟ ꝓbandũ sufficit sola
fama ex de consan. ⁊ affini. sup eo. Itẽ ſm
ſHosti. sufficit vnus testis ex de testi. super
eo. secus tamen si prius fuisset mrionium
consũmatũ. vt ibi dicitur a etiã si fuerit
consũmatũ solũ p verba de pnti vt pz ibi i glo
5 b 5°. soluũt spõsalia si se mutuo absoluãt
sicut qui societatẽ fide interposita ctrahũt
⁊ postea eam sibi remittũt ex. e. preterea. q
dam tamen istum casuz nõ recipiũt si veri
tas videtur qꝫ possint se absoluere ſm rai.
Hos. al. Tho. ⁊ Pe. a glo. in dicto. c.
p. primo tenet cõtrariũ si dominꝰ Ant. ꝺ
Gu. dicit ibi qꝫ glo. põt verificari si iter
venisset verba de presenti. si vero solum ꝺ
futuro bene possunt partes inicẽ se absol
6 uere. vi°. si alter eoꝝ fuerit fornicatꝰ in
quo casu licet alteri repellẽ fornicantẽ ex
de iur iur. quẽadmodũ. si quid si spõsa ab
alio violenter fuerit cognita ꝟ ſm ſHosti
nõ debet cogi talẽ ducere a hoc verum
pz hug. ⁊ glo. ſRai. si vir velit ad ordines p
moueri al cogẽdus est ducere p eo qꝫ mu
lier nõ fuerit i culpa. vt in sum. e. ti. q. xxv.
vl quia culpa precessit spõsal a ideo obiici
nõ potest dicto. c. quẽadmodũ. ⁊ sic itelli
gẽda sunt sequẽtia vnde sequitur b sed
tamẽ ducere habet eo qꝫ nõ fuit i culpa.

Ceterũ si fornicatio ante spõsalia non põt
opponi vt in dicto. c. quẽadmodũ. nisi ſm
hug. si tẽpore despõsatiõis credebat eam
esse virginẽ ⁊ ante carnalẽ copulã ostitẽit
sibi eã esse corruptã potest dimittẽ eã ⁊ si
cut pro fornicatione carnali spõsa dimitti
potest ita ⁊ multo magis pro fornicatiõe
spirituali. s. hereſi vel infidelitate quia tũc
nulluz esset matriõium quod fieret vt s.
impedimentũ. ix. ꝙ. i. vi° soluunt ⁊ soluta 7
sunt spõsalia quãdo spõsus vel spõsa cum
aliquo ctrahit p verba de presenti vel etiã
p verba de futuro ⁊ sequitur carnalis co
pula. sed tamẽ talis agere debz penitẽtiam
de fide vel promissione mentita ex. e. si iter
virum ⁊ ex. de spon. duoꝝ. c. i. Qꝫ si cum
pma cõtraxerit spõsalia ꝺ futuro sine iter
positione fidei vel iuramẽti ⁊ cũ secũda si
militer de futuro si cũ iuramẽto ſm ſRai.
debz contrahẽ cũ prima ⁊ agere penitẽtiã
de periurio quod cõmisit circa secũdã. iura
mentũ cui non potest esse vinculũ iniqui
tatis ex de iur iur. quãto. ⁊ de spon. sicut
ex litteris. xxij. q. iij. in mal. cõcor. ſHosti.
vij. quãdo impubes qui ctraxit spõsaliã ve
nit ad etatẽ adultã ⁊ petit absolui a vicio
spõsalium ⁊ dari sibi licentiã nubẽdi altẽi
ex de despon. impu. ꝺ illis. ⁊ c. a nobis. oẽs
predictos casus ponit ſRai. ⁊ etiã ſHosti.
qui addit nonũ. s. si fama habeat qꝫ int eos
sit canonicũ impedimentũ ⁊ de fama doceat
ex. e. cũ in tua. ⁊ de cosan. c. ij. ⁊ de testi. sup
eo. a nisi contra famã hmõi iuramentũ
fide dignoꝝ ſm arbitriũ iudicis ⁊ etiam
ꝓpinquoꝝ quando impedimẽtũ opponitur
de parẽtela prestetur dicto. c. cũ in tua. b
⁊ nõ qꝫ in predcis duobꝰ casibus spõsalia
ipso iure soluuntur. si in pº quãdo trãsit
ad religionẽ vt in. vij. quãdo ctrahit mri
moniũ cũ alia. quin etiã i. vi. s. ꝓpter forni
cationẽ si fornicatio sit notoria vt ſHosti.
dicit a quartus est quando sponsus im
pubes petit sepationẽ tẽpore pubertati. qa
alter ipso iure tũc ẽ absolutꝰ ex de despõ.
impu. accessit b in ceteris vero casibus
ſm eũdẽ soluẽda sũt auctoritate epi ar. ex

de despō.impu.accessit.ꝛ.e.ꝺtinebaꝫ a p̄ dicti etiā oēs casus nōnt̄ i sum.e.ti.q.xxv. vbi etiā patet ꝙ i p̄dictis casib⁹ cū rai.con. al. Tho.ꝛ ẜpe. b Quid si fiāt spōsalia sb̄ ꝺditiōe R̄ ꝑm Tho. i iiij.di. xxvij. distin guēdū ē ꝙ aut ꝺditio ē honesta siue vtilis vt cū dicit̄ accipiā te si parētib⁹ placebit. vel si dabis cētū ꝛ tunc exīte ꝺditōe stat promissio aut ē inhonesta ꝛ sb̄ oup⁹ ꝙ aut ē ꝺtraria bonis mrionij vt accipiā te si vene na sterilitatis ꝓcures ꝛ tunc nō ꝺtrahūt̄ spōsalia.aut nō ē ꝺtraria bonis mrionij vt accipiā te si furtis meis ꝺsentias ꝛ tunc sta bit ꝓmissio ſ tolleda est ꝺditio. de sponsa lib⁹ etiā vide s.impedimētū. xiij. ité circa sb̄ vide s.mrio^m.v.p totuz a ꝛ ibi ꝺ istis ꝺditiomb⁹ lati⁹ dicit̄. b

ditio

§ Stipulatio Stipula tio ē quedā verboꝝ ꝺceptio qñ aliquis iterrogat⁹ promittit se aliquid da turū vel factuꝝ.ff.de ẋ.ob.l.v.ſ.stipulatio. a vt si dicat̄ promittis sb̄ ꝛ tu respōdes promitto vel similia ꝺsensus idicatiua vt ibi. b

§ Tudium Clicoꝝ ꝛ religio soꝝ plati ꝛ capl'a ꝺbēt aliqs ha biles mittē ad studiū thēo^e q p⁹modū va leāt alios erudire quib⁹ si ꝓpij obuēt⁹ ec clesiastici nō sufficiūt ipsi plati ꝛ capl'a ne cessaria ministrabūt ꝛ ipsi docētes i thēol^a ꝛ studētes dū i scholis studuerint p ānos quinq; recipiāt ꝓuent⁹ prebēdaꝝ ꝛ būfi ciozū suoꝝ nō obstāte aliqua ꝺtraria ꝺsue tudine vel statuto eī de magis.sup ſpecu. ꝛ nō ꝙ loqt̄ tm̄ de doctoribus ꝛ studentib⁹ i thēologia ꝛ sb̄ itelligēdū i studio gnāli nō spāli alicuj⁹ castri vel ville a vbi fuit studiū min⁹ ꝺpetēs vt i.c.tue hic allegato ꝛ idē qđ hic nō i sum.li.p°.ti.iij.q. ix. ꝑm hosti. b ꝛ de licentia plātoꝝ suoꝝ eī de cle.nō resi.tue.ꝛ.c.relatū.cetez i.ſ.se.dicit̄ de studio litteraꝝ cōit̄ ſ tam audire leges vel medicinas ꝓhibet̄ sacerdotib⁹ ꝛ reli giosis ꝛ habētib⁹ ecclesiasticas dignitates s.exco°.p°.ſ.ij.ẋ.vi. cū simili⁹ ꝛ doctorib⁹ eoꝝ a .ſ.ꝓhibet̄ tales docē b s.exco^c p°.ſ.iij.ẋ.xiij.clerici obtinētes ecclesias p rochiales ifistēdo studio p septē ānos hñt grās de qbus vide s.ecc^a. ij.ſ.ij. Quis pōt clericis dare licētiā eūdi ad studiū. R̄ ꝑm Inno.i.c.relatū eī de cle.nō resi.nō so lū epi ſ etiā iferiozes plati dāt licētiā eum di ad scholas ꝛ ad alia loca p honestis cāis ꝙ si epūs malitiose differat licētiā potēit peti a superiozi ꝑm hosti. eī de iur̄.pa. null⁹ ꝛ si epūs nō vult dare licētiā nisi data sibi pecunia ꝛz nō sit simonia est tamē turpe lu crū.ar.i.q.iij.vēdēte.s. ꝛ Guil.addit ꝙ si p pecunia daret licētiā de quinquēnio a iure ꝺcesso simonia esset eī de magis.super ſpecu.ꝛ sb̄ casu posset datū repeti ab ipso dante ꝑm eūdē. Guil.ꝛ i sū. e.ti.q. x. b Esset etiā simonia p alio tpe si itēderet vē dere sibi sb̄ ꝙ absoluit eū a faciēdo officiū ecc^e sue.idez dicēdū de septēnio ꝺcesso p rochialib⁹ vt i p̄dēti ſ.dictū est a certe sb̄ casu semp videt̄ ꝺmitti simonia cū ven dat̄ licētia que ex officio spūali ꝺpetit vt colligi pōt s.simonia p°.ſ.xx.ꝛ.xxij. b Studiū vtriusq; iuris diuini ꝛ huāi cano nici ꝛ ciuilis regi ꝺbet i curia romana ꝛ studētes ibi gaudēt ꝓilegijs libertatib⁹ ꝛ imunitatibus quibus gaudēt studētes i stu°.gnāli ꝛ recipiūt integre suos ꝓuētus ecclesiasticos sicut illi eī de ꝓuile. cum de diuersis. li.vi.

§ Tultitia Utrum sit pecca tū R̄ ꝑm Tho.2^a 2^e.q.xlvi. stul titie nomē a stupore videt̄ esse sūptū vnde Isidor⁹ p°mo ethi^m. Stultus est qui ꝓpt̄ stupore nō mouet̄ ꝛ differt stultitia a fatu itate sicut ibidē dicit̄ ꝙ stultitia importat ꝺbetudiez cordis ꝛ obtusiōez sensuū fatu itas autē importat totalit̄ spūalis sensus p̄ uatōez. stultitia ḡ importat quēdā stuporez sensus i iudicādo ꝛ p̄cipue circa altissimā cām que est finis vltim⁹ ꝛ si quidē sb̄ fit ex dispōne nāli sicut patet i amētibus non est pecatū. Si aūt ꝺtigat ex eo ꝙ homo

imergat ſenſus ſuos i reb⁹ terrenis ex quo reddit eius ſenſus ieptus ad ꝓcipiēdū di uina ſm illud p°. cor. ij. aīalis homo non ꝓcipit ea que ſunt ſpūs dei ſic ⁊ hoies habētes guſtū ifectū malo humōe nō ſapiūt dulcia. tal' ſtultitia é pcām ꝓuer. p°. ꝓſpi tas ſtultoꝝ ꝓdet illos a idē i ſum. li. iij. ti. xxxiiij. q. ccxxix. b

§ **Tuprum** vide s foznica tio. §. primo.

§ **Abarratio** vide s. arra. ⁊ s. ſpōſalia. §. ij. ⁊ §. xij. qui. icipit. Quid de penis. Subdelegare. vide ſupra de legare. §. ij.

§ **Abſtitutio** vide. j. teſtamētū. ij. §. fi.

§ **Acceſſio** ab⁹ iteſtato Quot modis dicit' aliquis decedē intestat⁹. R' quatuor mōis. ſ. ſi nullū teſtm fec vel ſi fecit ſi nō iure. vel iure fecit ſi poſtea eſt ruptū vt puta nato ei filio a de quo i teſtō nulla facta é mētio. tūc enim teſtm poteſt rūpi vt. ff. ⁊ C. de inoffi. teſta. ꝓ to. b vl' nō eſt ruptū ſi hēs noluit adire hereditatē vt i inſti. de hereditā. q ab inteſtō in pn° Quis ſuccedit alicui inteſtato R' iure cōi laico moziēti pus ſuccedunt deſcēdētes. 2°. aſcēdētes. deinde collaterales. primi ozeſ vt in aūctl. de hē. ab inteſta. de. cē. pn. coll'. ix. a Et ibi ꝓz ꝙ fratres ⁊ ſoꝛozes ꝺiūcti defūcto ex vtroq parēte vocāt' ſil' cū parētib⁹ b his aūt oibus deficiētib⁹ ſuccedit vir vxori ⁊ ecōuerſo vt. C. vñ vir ⁊ vx. l. i. vltio ſuccedit fiſc⁹ vt. C. d bo. va. l. i. li. x. a ⁊ ibi patet ꝙ intelligit' de fiſco ipatoꝛis ⁊ ꝓ ꝺns idē eſt i ꝓp quo ad terras ecc'. Et idē qd s. nō. i ſum. li. ij. ti. v. q. cxvi ſm hoſti. ⁊ addit'. ⁊ h itellige niſi pactuz vel ꝺſuetudo pīudicz b Clerico quoq iteſtato moziēti ſuccedūt cognati ſm ozdiné prenotatū i his bonis que ſibi ꝓſone ituitu obuenerūt. xij. q. v. c. vlti. a idez in dēa. q. cxvi. b quibus oibus deficiētib⁹ ſuccedit ecc' quaſi fiſcus ex. e. c. i. xij. q. v. c. vlti. ⁊ h itellige vbi res cl'ici decedētis ſūt manifeſte diſtincte a reb⁹ ecc'. xij. q. i. manifeſta. nā ſi fuerit res ꝺfuſe tūc ſi dubitet' an clericus habūit aliquod ꝓpriū pſumitur pro ecc' ⁊ totū ſibi vēdicat ar. xij. q. iij quicūq. ⁊. ff. de reb⁹ dub. l. cūibus. ſi vbi certū ſit ꝙ clericus habuēit ſi neſcit' quid vel quātū dicūt quidā ꝙ tūc locuz habet diſtinctio que ponit' ex. e. c. ij. ſi nō eſt verum quin vbi poti⁹ loqt' de clericis q fuerant ſerui ecc' vt ibi nō. ſi de alijs clericis dēbz i dco caſu fieri eq̄lis diſtributio iter eccīaz ⁊ ꝺſanguineos. xij. q. iiij. c. i a ⁊ ibi patet ꝙ h eſt vez ſm ꝙ ex circūſtātijs rez ꝓterit veriſil'r deꝓhēdi vnde ibi dicit' opēſatiōe tā ſui iurī ꝙ eccl'iaz rez habita ſi ſe vtriuſq rei quātitas exequauēit iter eccl'iam ⁊ decedētis hēdes equo iure ꝺquiſito ꝓtinebit. s. etiā nō. ꝓ glo. ex. e. c. ij. ⁊ in ſum li. ij. ti. v. q. xiij. ſm rai. ⁊ dictū eſt s. cl'icus iiij. §. ij. ⁊. iij. b Cl'ici quoq idubitāt' ſuccedūt ſuis ꝺſanguineis ⁊ etiā religioſi vt habes s. hereditas. §. ij. a vez eſt ꝙ cl'ici ſuccedūt i prīonialib⁹. ſecus vō in feudalib⁹ quibuſdā. quedā enī feudalia ſunt ad pcīū ānuū cū homagio a cui exhibita. ⁊ quedā ſunt que ꝓ ſtipēdijs militie tenēt' prīo^m ergo vidēt' ꝙ habē poſſim. ⁊ ſciaſ ꝙ etiā feudalia i multis locis habent ꝙ pcīū exhibēt' ⁊ pcio l' pcāb iducūt aliquē aliū ſibi i tpalib⁹ equiualēte ⁊ eque dignū q loco eoꝝ facit homagiū ſi illa feudalia que ſunt quaſi ꝓ ſtipēdijs militū videt' mihi ꝙ ſine iiuria dñi feudi habē nō poſſūt ſm al. ⁊ i ſum. e. ti. q. cxxij. ⁊ eadē rōne idē de religioſis videt' b Quō ſuccedūt deſcēdētes. R' i ſuccōne ab iteſtato pma cauſa é deſcēdētiū vt i pcedēti. §. dictū é. nā i ſucceſſione moztui priſſail'. ſeu filnfamilias liberi ei⁹ ſi ſunt oib⁹ pferūt' pmi quidē ḡd⁹ equalit' nepotes ⁊ vlteriozes i ſtirpes non diſtiguēdo ſexū vel ius patrie ptāris ſuccedūt ḡ pmo filn ſi ſunt ſiue maſculus ſiue fēa equalit'. nepotes aūt ſuccedūt in

ſtirpē.i.i eā partē quā pētes eorū habitūi erāt ſi viuēnt.C.de ſuis ⁊ legi.hr̄.l.ij. ⁊ i aūct.i ſucceſſiōe ibi poſita a idē i ſū.li.ij. ti.v.q.cxviij.ꝑz hoſti. b Quō ſuccedunt aſcēdētes.R̄ deficiētib⁹ deſcēdētib⁹ ſuccedūt aſcēdētes ſ̄ mō q̄ defūcto filio ſiue liberiſ parētes ſi ſoli ſūt ſuccedūt aſcēdētes ſ̄ mō q̄ defūcto libero ſiue liberiſ pētes ſi ſoli ſunt ſuccedūt ſalua p̄rogatiua graduſ. a q̄ pater p̄fertur auo ſi ambo ſupſunt ꝑz hoſti.⁊ i ſū.e.ti.q.cxviij. b ⁊ ſi pari q̄ du ſunt pariter ſuccedūt pat̄ni i dimidia ⁊ materni i alia dimidia licz diſpar ſit nūſ a ⁊ ſi ex vna parte ſit tm̄ auus m̄nuſ ⁊ ex altera au⁹ ⁊ auia pat̄ni vt i. d.q.cxviij. b Sz ſi cū parētib⁹ ſint frēs vl̄ ſorores a .ſ.vtriuſq;.i. ex vtroq; parēte defūcto diūcti vt i aūct.defūcto.de qua.ſ.⁊ i dēa.q. cxviij. b vocāt cū aſcēdētib⁹ i q̄du p̄ximis i virilē pōtōez. a .i.ſuccedūt eq̄liter cū patre ⁊ mr̄e ⁊ auo ⁊ auia ⁊ alijs deſcendētib⁹. Idē etiā ē de filijs frūm ex vtroq; latē diūctoꝝ ⁊ ita ſuccedit feia ſiue maſculꝰ nec refert vtrū ſit ſu⁹ vel emācipat⁹ ꝑz hoſti.⁊ in dēa.q. cxviij. b .C. ad t̄rull. aūct.defūcto. b Quō ſuccedūt collaterales.R̄ ceſſantib⁹ aſcēdētib⁹ ⁊ dſcēdētib⁹ p̄ vocāt frēs ſil̄r ⁊ filij a cui⁹ frīs p̄⁹ mortui dico de frē illo ⁊ de ei⁹ filijs q̄ quidez frater de vtroq; parēte dūcit eū de cuius hereditate agit̄ ⁊ venūt in hr̄ditatē dicti frēs ⁊ eoꝝ filij cū parētib⁹ defūcti ⁊ cū p̄ximis q̄du aſcēdētib⁹ ⁊ dicti filij frēs p̄ferūt illis frīb⁹ defūcti qui ſunt ex vno tm̄ parēte diūcti defuncto.C.de legi.hr̄.aūct. ceſſante.p⁹ frēſ ex vtroq; parēte ⁊ eoꝝ filios admittūt frēs ſororis ⁊ eoꝝ filij. q ſūt ex vno latē tm̄ ⁊ iſti etiā frūz filij p̄ferūt patruis defūcti ⁊ alijs ſil̄ib⁹.p⁹ frēs ⁊ frz filios admittūt q̄ ſunt gradu p̄miores ⁊ ſi pares ſunt pariť admittūt.C.de legi. hē.aūct.p⁹ frēs. ⁊ extēdit oputa° uſq; ad decimū gradū vt dictū eſt ſ̄.hr̄ditas.ſ.iij. a Et ibi de ſ̄ latiꝰ i additōe ⁊ i hac ſucceſſiōe collateraliū ſil̄r ceſſat oīs dīa ſer⁹ ⁊ emācipatōis ꝑm hoſti. ⁊ i ſū. e.ti.q.cxix. vbi etiā dicit̄.hic tamē hūc ordinē ſerua vt i reb⁹ mr̄nis ſoli vterini vocēt̄.i reb⁹ vō p̄rnis ſoli ꝺſáguinei.i alijſ x̄o cōit̄ vocabūt̄ ſ̄ ſ̄ pōt intelligi cū agit̄ de ſuccedendo patri vel mri.Si aūt agat̄ de ſucceſſiōe frz ad iuicē tenēdū videt̄ qđ dictū eſt p̄ iura all̄ata. b Utrū nāles filij ſuccedāt patri ab iteſtō R̄ ſi ltrimi nō ſupſunt nec ltrima ꝺiūx tē nāleſ ab iteſtato ſuccedūt i duab⁹ vncijs.ita tn̄ q̄ ſi m̄ ſupeſt virilis ei portio de ipſis dēt̄. qui vero ſunt ex dānato coitu ab oi p̄ſus bñficio excludūt̄ vt.C. de na.libe.aūct.licz. a Ibi dicit̄ licz pat̄ ſine ltrima ꝑple ſeu parēte cui reliqui ncēe eſt decedētib⁹ nālib⁹ liberis totā ſ̄ſtātiaz vel it̄ viuos largiri l̄ teſtam̄to relinq̄re q̄ ſi parētes dūtaxat ei ſupſint ltrima parte parētib⁹ relicta reliquū inter nāles diſtribui p̄mittit̄.ab iteſtato x̄o cuz dēſit ſoboles ciuil̄ nec ſupſit ꝺiūx ltrima ſi nāles extāt ex ꝺcubina que ſola fuit ⁊ idubitato affectu ꝺiūcte i duas partes p̄rne ſ̄ſtātie vncias ſuccedūt it̄ eos ſi ſupeſt virilis portō dēt̄.H̄moi enī nāleſ filij etiā paſci bōni viri arbitrio neceſſe ē vl̄ ſi ltī extāt ⁊ ſuccedūt vel ꝺiuge viua quilibz alij ſunt hr̄des.hi q̄ ⁊ parētib⁹ parte p̄ſtāt ſi op⁹ ſit pietatē ſi qui ex dānato ſūt coitu oi p̄ſus bñficio excludāt̄. b De H̄moi nālib⁹ ⁊ etiā ſpuriis.vide ſ̄. filius.ſ.iij.⁊.v.⁊ ſ̄ de ſuccōi⁹ ſufficiāt lz i multis locis alie ꝺſuetudines habeāt̄. Sed quid de ꝺſuetudine aliquaꝝ terraꝝ q̄ mortuo aliq̄ ſine filijs dñs terre totū accipit R̄ ꝑz hoſti.dico talē ꝺſuetudiez obſeruādā ſi p̄ſcripta ſit.pōt.n dñs all̄are q̄ ab initio ſ̄ pactū fūit q̄ tēra ſua erat. a ⁊ ad ſ̄ p̄bādū iducit ꝺſuetudiez que eſt optima legū ⁊ dubioꝝ iterp⁹ ex de ꝺſue.cū dilect⁹.ꝑz eūdē hoſti.⁊ i ſuz. e. ti.q.cxxi. b leuiti.xxv.terra nō vēdet̄ i ꝑpetuū q̄ mea eſt ⁊ vos aduene ⁊ coloni mei eſtis.

SAffragium

Defunctoꝝ vtrū ſuffragia facta p̄o defunctis p̄oſint exñtib⁹ i purgatorio

habes supra purgatorio ·ſ. fi. Utrum ſuffragia fca p miniſtros malos ꝓſint defunctis R̃ ꝗ tho. ⁊ pe. i iiij. di. xlv. Suffragia per malũ miſtrũ fiũt tripl'r. p. ſ. velut p actore ſicut qñ fiũt ex ꝓpio motu ⁊ ſic nõ ꝓſunt niſi forte ex oſequenti ⁊ p accñs i quãtũ p elemoſinã mali hois pauper exercitati orãt ꝓ defunctis. z°. poſſũt fieri p malũ vt miſtrũ publicũ dei ⁊ totiꝰ ecc̃e. ſicut ſacerdos q celebrat miſſã vel exequias mortuoꝝ i eccl'a ⁊ qꝫ ille itelligit facẽ ſb cuiꝰ noie ſiue ſb cuiꝰ vice fit vt patet p dionyſiũ. xiij. c. celeſtis ierarchie ide ẽ qꝫ ſuffragia tal' ſacerdotiſ q̃nis ſit pcoꝝ ꝓſũt defunctis ȝ°. poſſũt fieri p malũ vt miſtrũ ꝓuatũ. ſ. ꝓuate ꝓſone de mãdato eiuſdẽ. ſ. exñtis i caritate ſiue ſit dfunctꝰ ſiue viuꝰ ⁊ talia ꝓſũt ſicut cũ ꝗuis i peccato exñs qdcũqꝫ opus mie facit ex pcepto dñi caritatẽ hñtis. a ſb verũ niſi quis ſcirẽt malitiã miſtri ⁊ ne ceſſitate nõ vrgẽte facẽt eũ i ſuo ordine miniſtrare qd tũc inoluct' i eadẽ ꝓditione cũ eo vt ſ. ordinatꝰ. ij. ꝗ. ij. ⁊ idez qd i ſb ꝗ nõ i ſum. li. iij. ti. xxxiij. q. xlv. b magis tñ prodeſſent ſi etiã miſtri i caritate eſſent qꝫ tũc illa opa eſſẽt mẽitoria ex duabꝰ ꝓtibꝰ ⁊ de iſta mã vide ſ. miſſa. ꝗ. vij. Utruꝫ ſuffragia fca p defunctis ꝓſint eccl̃ facienti R̃ ꝗ tho. vbi ſ. opꝰ ſuffragij. qd p altero fit põt conſiderari du'. vno mõ vt expiatiuũ pene p modũ cuiuſdã recõpenſatois ⁊ hoc mõ opꝰ ſuffragij reputat' q̃i eiꝰ p q̃ fit ⁊ ita abſoluit eũ a debito pene ſue qd nõ abſoluit faciẽtẽ a debito pene ꝓpie. alio mõ põt conſiderari i quãtũ ẽ meritorũ vite et'ne qd habz i quãtũ ꝓcedit ex radice caritatis ⁊ ꝗ ſb nõ ſolũ ꝓdeſt ei p quo fit ſ eccl̃ faciẽti magis vñ in ps. orõ mea i ſinu meo conuertet'. ⁊ Jo. damaſcenꝰ i ꝑmone de his q in fide mortũ' dicit. qcũqꝫ pro ꝓpri ſalute agonizat ꝑmũ ſibi ꝓdeſt deiñ ꝓrio. a idẽ i ſum. e. ti. q. clxvi. b quibꝰ ſuffragij ſ iuuãt' aie defuncto R̃ ꝗ greg. aie defuncto rũ q̃tuor modis abſoluũt' aut oblõibus ſacerdotũ aut ꝑẽbꝰ ſcoꝝ aut coroꝝ al'is aut ieiunijs cognatoꝝ xij. q. ij. nõ extimemꝰ. ⁊ .c. aie. quos mõs diſtiguit R̃. dicens ſic ſuffragia qdẽ ꝓſũt defunctis ad abſolutõez pene a nõ ad ꝑmiũ vite et'ne vt i ſum. e. ti. q. clxvij. b aliq̃ poſſũt abſolui quatuõ mõi. ſ. ꝑmo modo p intercelliõez ipſiꝰ capit. ſ. xpi ⁊ ſic iuuãt' p obl'ones altaris. z° per it'ceſſiõez q̃i ꝓuatã mẽbroꝝ. i. p orõnes ſãctoꝝ. ȝ°. nõ p modũ redẽptõis pene puta ſ. p el'iaꝝ largitõez. 4°. p mõuz ſolutõis pene ⁊ p ieiunioꝝ afflictõez ⁊ ad dcoſ q̃tuor modos oes alij reducũt' a idem in. d. q. clxvij. b Que ſuffragia ſit melioza R̃ ꝗ rai. qꝫ melꝰ ẽ opꝰ caritatis qd dirigit' in deũ q̃ qd i hoiez iõ duo ꝑmi mõi qꝫ i deũ dirigũt' meliores ſũt q̃ duo vltimi niſi p accñs i q̃tũ. ſ. elemoſina ipetrat ſcoꝝ orõeſ qꝫ vero melꝰ ẽ opꝰ caritatis coꝝ q̃ ꝓuate ⁊ ſpãlis iõ melꝰ ẽ ſuffragiũ ſacri altariſ q̃ orõis. a ⁊ ec̃ qꝫ i ſacro eſt ipſe xpũs ⁊ eiꝰ i ipſo repñtat' paſſio q̃ nil eſt efficacius ad remiſſiõez ⁊ grãz de con. di. iij. c. quid ſit b Et itez qꝫ bonũ quãto cõꝰ tãto melꝰ iõ el'a melioz ẽ ieiu°. a idẽ i d. q. clxvij. b Utrũ miſſa p defunctis eq̃liter valeat defũcto ſic̃ alia R̃ ꝗ tho. i. iij. di. xlv. in officijs miſſe nõ ſolũ ẽ ſacrificiũ ſi etiã ſũt orões ⁊ iõ ſuffragiũ miſſe obtinet duo de predẽtis. ſ. orõez ⁊ ſacrificiũ. q̃tũ g̃ ex parte ſacrificij oblati miſſa de q̃cũqꝫ dicat' eq̃liter ꝓdeſt defuncto ⁊ ſb eſt ꝑcipuũ qd fit i miſſa ſ ex parte orõnũ magis ꝓdeſt illa i qua ſunt orões ad ſb determinate ſ tñ iſte ꝓfectꝰ recõpẽſari põt p maioꝝ deuotõez vel eius qui dicit' miſſam vel eius qui facit dici l' itez p deuotõez ſiue iterceſſiõez ſancti cuiꝰ ſuffragiũ iploratꝰ. de mã miſſe habes ſ. miſſa. a con. pe. vt i. d. q. clxvij. b Quibꝰ dfunctis ꝓſint ſuffragia R̃ ꝗ tho. ⁊ pe. vbi ſ. Illis ſolũ ꝓdeſſe poſſunt q ſunt in purgatorio. nã vt dicit pe. ad ſb vt aliquis defunctꝰ iuuet' duo requrũt'. ex parte ipſius vnũ ẽ idigẽtia ⁊ iõ nõ ꝓſunt beatis. alterũ ẽ ꝺditionale meritũ. ſ. vt ſb meruerit ſibi prodeſſe vt dicit aug̃. ⁊ iõ nõ ꝓſunt dãnatis in iferno. vtrunqꝫ vero i his eſt qui ſunt in purgatorio idcirco ꝓſunt illis ⁊ ſic loquit'

illa aūctas aug̃.in enchiridion.xiij. q.ij. tē pus.ꝛ dc mā purgatorij habes ſ.purgato riū a b vera ſunt ꝫ aliquí dixerit ꝙ pro ſūt etiā exñtib⁹ i iferno ad aliq̃lē mitigatō nē ſ b cōit nō tenet vt i ſum.e.ti.q.clxvij. vbi b plane nōnt. b Jtē ſuffragia ſpā lit ꝓ aliq̃ fca eque ꝓſunt alijs. ℞ ꝑ pc.ꝛ Tho.i iij.di.xlv.Cū ſuffragiū ſit virtuti. finite.ꝛ deriuet ꝑ itētōez faciētis q̃ valūit valꝫ ei ꝓ q̃ fit quātū ad liberatōez a pena. tū quātū ad ꝯgtulatōem ꝛ itiōez ꝺſolatio nē ꝑm ꝙ vn⁹ i cāitate exñs de bonis alt̄ius gaudet ſic valet oib⁹ i caritate exñtib⁹ ꝛ plus ei qui i maiori caritate eſt a ꝛ b eſt cōiſ ſnia ꝫ aliq ꝺtrariuꝫ dixerint.ſ.ꝙ dicta ſuffragia ꝫ ſit facta ſpālit ꝓ aliquo eque ꝓ ſint oibus qui ſunt eiuſdē meriti q̃ ad vti litatē ꝛ liberatōez ſ nō quo ad honorē vt i ſum.e.ti.q.clxviij. b Jtē ſuffragia fca pmultis eq̃lit ꝓſint ſingulis.℞ ꝑ tho. ꝛ pc.vbi ſ.ſi valor ſuffragioꝝ ꝺſidēt ꝑm ꝙ valēt ex virtute cāitati.ſic tm̄ ꝓſūt ſingul ac ſi ꝓ vno tm̄ fiēnt ꝙ caritas nō minuit ſi diſtribuat affēſ i multos imo magꝫ auget ꝛ ſil'r eē gaudiū ex caritate ꝓcedēs quāto pl'ib⁹ eſt cōe tāto ſit maiꝰ vt dicit Aug̃. i li.ꝺfeſſiōuꝫ.ꝛ ſic quātū ad ꝯgtulatōez po teſt itelligi de con.di.v.nō mediocrit. Si aut̄ ꝺſidēt valor ſuffragioꝝ i quātū ſunt ſatiſfactōes q̃dā ꝓ itētōez faciētis tūſlate i mortuos ſic ꝛ magꝫ valēt ei ꝓ quo ſpāl'r fiunt.ſic eni effc⁹ ſuffragij diuidit ex di uina iuſticia it eos ꝓ q̃b⁹ fiūt. a Jdem i ſum. eodem ti.q.clxx.

§ Aperbia Jtrū ſit pcm catū mortale ℞ ꝑ Tho.2ª 2ᵉ.q. clxij.Supbia ꝺſiſtit in b ꝙ aliquis extol lit ſe ſup̄ id qđ é ſibi p̄fixū a diuina regl'a coīi qđ apl'us dicit.ij.cor.x.Nos aūt nō i imēſū gloriemur ſ ꝑm mēſurā quā mēſus eſt nobis de⁹.ꝛ iō dr ecclīaſtici.x. initium ſupbie hoīſ é apoſtatare a deo.i b eni radix ſupbie ꝺſiderat ꝙ hō aliqualit nō ſbdit deo ꝛ regul ipſi⁹.b aūt ipſū qđ é nō ſbdi deo habz rōez pcī mortal. vñ ſupbia ꝑm gen⁹ ſuū eſt mor̄le ſicut tñ i alijs que ex ſuo gnē ſunt pcca mor̄lia pū i fornicatiōe ꝛ i adultio ſunt aliqui mot⁹ qui ſūt pcca venialia ꝓpt eoꝝ ipfectiōez q.ſ. ꝓueniunt iudiciū rōis ꝛ ſūt ꝓter eius ꝺſenſū.ita etiā circa ſupbiā accidit ꝙ aliqui mot⁹ ſupbie ſunt pcca venialia dū eis hō nō ꝺſentit. ꝺ ſupbia ornat⁹ ſ.ornat⁹.ꝛ de veſtib⁹.ij. ve ſtis a ꝓro meliori h⁹ mē declaratōe p° vidēdū eſt quid ſit ſupbia.z°. de eius ſpē. b⁹.z°. vtrū ſit mor̄le b ad pmū dicēduꝫ ꝑ tho.2ª 2ᵉ.q.clxij.arti.v.ꝙ ſupbia é q̃dā extollētia ꝓ quā quis ſe extollit ſup̄ id qđ é ei p̄fixū a diuina regl'a. hec diffinitō obſcu ra eſt ꝙ multū gnāl ſi ꝓ alias pticulariōeſ dilucidabit. vñ ſciēdū é a diuina regula pl'a nobis p̄fixa ſunt ꝛ ordinata q̃ꝝ primū eſt obediētia dei ꝛ hoiuꝫ ꝺi vt ꝑ ꝓ° re.xv. ibi nūquid vl't dñs holocauſtū aut victimas ꝛc.hoiuꝫ ut matlxi.xviij. Si eccl'iaꝫ nō au dierit ſit tibi ſicut ethnicus ꝛ publicanus ꝛ ro.xij.oiſ aia ptātib⁹ ſblimioꝝib⁹ ſbdita ſit ꝛc.ꝛ huic obie ꝺtrariat oplacētia ꝓprie volūtatis.nūi.xv.ibi.Dia que ꝓ ſupbiam aliquid ꝺmiſerit ꝛc.vñ vt ꝑ i ſū.de vitijs ſic diffinit.Supbia é amoꝝ ꝓprie volūtati. ꝑm ꝙ a diuina regula hoi p̄figit eſt vt ap petat alijs p̄eſſe vt ꝑ Math. xxij. Jbi oīa opa ſua faciūt vt videāt ab oib⁹ ꝛc.ꝺ ſiderare q̃ p̄eſſe ꝓprio eſt ꝺtra diuinā regu lā ꝛ iō eſt ſupbia vñ ab Aug° i li.de ci.dei ꝛ i ſum.de vitijs ſic diffinit.Supbia eſt puerſe celſitudinis appetit⁹.qđ clari⁹ dici tur.ij.ſenté.di.xlij.ī.c.ex ſupbia v3.ſic ſup bia eſt amoꝝ ꝓprie excellētie ꝛ iſte amoꝝ eſt puerſus vt dicat aug̃.ꝙ hꝫ i ſe puerſitatē coīi diuinā regulā vt p̄mōſtratū eſt.ꝛ etiā ꝙ ducit hoiem i oēz puerſitatē.nā mēſ po tētie auida neq; abſtinere nouit a vetiti. nꝫ gaudē ꝺceſſis.neq; pietati adhibē ꝺſēſum xlvij.di.virū.iij^m.qđ a diuina regula p̄fi gitur hoī eſt vt nō ſe extollat ſiue de ſe re putatōez faciat nec apud dēū nec apud ꝓ ximū nec apud ſeipſū. nō apud dēū ꝙ non poſſemuſ tantū agē ꝙ vel vni diuino bñfi cio puta creatōis l redēptōis valeremus

ſatiſfacē ⁊ ió Luce xvij. dicit. cū feceritis oia que ꝓcepta ſūt vobiſ dicite ꝯui iutileſ ſum⁹ nō apud ꝓximū.i.vt nō ſe illo reputet iuſtiozē ⁊ ió nō debem⁹ nos etiā ſuper ꝓccātē ꝓxi^m extollē al' occurrēt nobis ſic̄ phariſeo dicēti.nō ſū velut hic publican⁹ exquo a dño ꝺdēnat⁹ é.Luce.xviij. Nō apud ſeipm̄.i.vt nō ſeipm iuſtificet corde l' oze Job.ix.Si iuſtificare me voluero os meū ꝺdēnabit me.ꝺina g̃ regl'a ꝓfixit hoi vt nō ſe reputet ꝺtra quā facit reputatoz ſui ⁊ ꝯz ſ̄ pōt ſic diffiniri.Supbia é ꝓpria reputatō.Ad z^m.q i ꝺ.c.ex ſupbia.ij.ſentl. di.xlij.enūant' q̃tuoz ſpēs ⁊ ſ̄ ió q ibi nō fit mētio niſi de ſupbia itellc̄us ⁊ de ſupbia mixta ⁊ ſuperbia intellectus ſ̄bdiuidit' i tres ⁊ ſupbia mixta ponit' ꝓ quarta ſpēcie ſ̄ vt ex ꝓcedēti ꝟ pōt colligi ſi ſpes ſupbie ſingl'r nūent' pl'es ſunt q̃ q̃tuoz.ſi ꝺo gnāl'r paucioēs. ioq̄ nōndū q tres geneales ſunt ſpēs ſupbie vz.ſupbia itellc̄us affect⁹ ⁊ mixta.ſupbia itellect⁹ ſ̄bdiuidit' i tres vt i ꝺc̄o.c.ex ſupbia. ꝑma ſpēs é qñ quiſ grāz quā hz reputat a ſe habē.i.ex ꝓpo ſtudio diligētia ſeu ingenio.z^a qñ ſe gratiā a deo habē nō reputat ſiue tpalē ſiue ſpūalē ſ̄ ex ꝓprijs meritis.z^a.eſt qñ quis ſe iactat ſeu reputat grāz habē quā ñ habeat vel ālt⁹ q̃ habeat.Supbia affc̄us diſtinguit' i duas vz.in affectū ꝺtumacie ſeu volūtatis ꝓprie ⁊ i affectū p̄ſidētie. q̃ ad p^m pōt dici q ſupbia é ꝺtumacia ꝺtra ltimaz obiaz nūi.xv.ibi.Dia que ꝑ ſupbiā aliqd ꝺmiſerit ꝛc.ſeu q ſupbia eſt amoz ꝓprie volūtatis.vt i ſū.de vitijs.Quo ad z^m pōt dici q ſupbia eſt amoz ꝓprie excellētie ꝺc̄o .c.ex ſupbia.⁊ é aduⁿtēdū q hic amō reñe^r nō ſolū itelli' cū qs q̃rit honozes ſ̄ etiam qñ nō q̃rit ſ̄ oblatos ſuſcipit ad ꝓpriā gl'iā ⁊ ꝺplacētiā.viij.q.i.ſciēdū ibi. nā cū ſ̄bmōi ſucceſſus p̄cipit' ꝛc. ⁊ i ſ̄ piculū magnum mīnet eī bonis qui lz facilit' mūdi honores ꝺtēnāt nō q̃rēdo tm̄ difficulter dū offerūt' nō delectāt' vt dicit glo.Dugi.ſup illā p^o tlx ſ̄.ij.nō quaſi hoib⁹ placētes ꝛc.Supbia mixta eſt cū cetis deſpectis ſingl'r qs vult vidēi vt ꝺc̄o.c.ex ſupbia. vz cū quis lz reputz ſe grās a ꝺo habē ⁊ nō ex ꝓprijs meritis tñ gl'iat' ſe ſingularē eſſe ſeu reputari deſiderat ſeu delectat'. i quantū eni ſe reputat ⁊ gl'iat' ſingl'aré participat de ſupbia itellect⁹ ⁊ ꝓprie reputatiōis.i quātuz vō delectat' ſeu amat reputari participat de ſupbia affect⁹ ió bñ ſpēs mixta vocat' de q̃ mozal' xxiij.c.xvi.gg.ait.i hac arrogātie q̃rta ſpēcie crebzo human⁹ aīus labit' vt id qđ hz hēre ſe ſingl'r gl'iet' in quātū diabolice ſil'itudi vicinus appropiq̃t. a Ad z^m.dicēdū q aut ſupbia nō hābz ꝺſen ſū deliberatū a hz. p^o caſu eſt veniale vt é hic ꝑtactū.i z^o abſq̄ vllo dubio eſt mor̄le q ꝺtrariat' hūilitati ſuñ q̃ nemo pōt ſaluāi vt pz ⟨D^t.⁊ Luce.xviij.⁊ nō Nicola⁹ de lira ſup p̄s.lxxxiij.⁊ tho.z^a z^e.q. clxij.ar. v.imo radix ⁊ mr̄ é oiuz capitaliū pcōz vt pz ꝑ Greg̃.mozal'.xxxi .c.xxxviij. vñ ⁊ de ꝓni.di.ij.c.pn^m.ad fi.idē gre.dic̄.ꝺſide hz hō elat⁹ qd i tēra mereat' ſi prelatus angelus i celo i terrā ꝓſternitur.

S Aſpenſus ſm guil. ſuſpēſus dr̄ aliqs qñq̄ qđ quo ad ſe ⁊ quo ad alios qñz.ſ ꝑ ſniaz canonis vel hois ſuſpēſus eſt ⁊ talis tenet' abſtinē ab offi°.⁊ illi q ſ̄ ſcīūt tenēt' eū vitare quo ad executiōez officij.ſi tm̄ occulte ſit ſuſpēſus ꝺco mō ꝑ ſniaz canonis ille qui ſ̄ ſcit ſi nō poſſet eū vitare ſine ſcādalo credo q nō tenet'.ſuſpēſus vō quo ad ſe tm̄ ille dr̄ q nō eſt ꝓhibit⁹ abſtinē ab offi° ⁊ ſ̄modi ꝑ ſniaz canonis vel hois ſ̄ ꝑ ſimplicē ꝓhibitōez iurī abſq̄ lata ſnīa ſicut q̃libz exñs i pcō mor̄li tenet' abſtinē a celebratōe.Si tm̄ celebret nō tenet' ſ̄bditus ei⁹ eū vitare vel qcūq̄ ali⁹ etiā ſi ſciret ei⁹ pcēm. large quoq̄ dr̄ qs ſuſpēſus quo ad alioſ nō quo ad ſe cl'ic⁹ pegrin⁹ qui ꝓmittit' celebrāe i occulto ⁊ ex deuotōe ſ̄ nō i publico vt ſ̄. pegrin⁹.ij.ſ.iij. a p̄dictis concoz.vl. vt in ſū.li.i.ti. q.xxi.cca fi.ſ̄ hoc circa p̄dca inouatō facta é aliq̄ vt ſ̄.cl'ic⁹.iij.ſ.fi. i additione b Quid ſi quis ſit ſuſpēſus a pōtifi

calib⁹ ℟ ꝓ hosti.eē si celebret i pōtificali
b⁹ nō ē irregulāis q pōtificalia nō sunt de
sbā celebratōis nec dém⁹ aliqué indicāe ir
regularē nisi iueniat expſſū ar.de pœni.di.i.
pœne.⁊ ex de sen.excōi.is g.i pn°.li.vi. a
Cō Jnno.⁊ guil.durā.vt i sū.li.iij.ti.xxix
q.v.ℵ.quid si aliqs. b Quid si quis sus
pēdit ab īgressu ecc̄e.vel īgressus ecc̄e sit ei
iterdēus ℟ cū tali p dñs cēseat in ipsa ecc̄a
diuinoꝝ celebratō iterdicta irregularis ef
ficit si coīs iterdēuz hmōi diuinis se sciēt
īgerat i suo agēs offi° sicut pus tal' quoq
si h̄ iterdicto durante decedat nō debet in
ecc̄a n° i eccl'iastico cimiterio nisi pnitūit
sepeliri ex de sen.excōi.is cui.li.vi.⁊ de h̄ ē
iterdictū.iiij.ℊ.pe. Jtē suspēsio possit
suspēdi p appellatōez ℟ sic exco° sic ab offi°
vel igressu ecc̄e lata suspēsio p appellatōez
seqnté mime suspēditur ex.de sen.excoi.is
cui.li.vi. Jtrū suspēsus a ptícipatiōe
vel coll'oe sacramētoꝝ si otrafaciat sit irre
gularis.℟ ꝓ Jnno.⁊ hosti.nō.ex.ō cle.exco
mi. si celebrat.talia enī nō sunt ordis q⁹ ⁊
laici ptícipāt sacrīs ⁊ oferūt sacra a Jdē
i.d.q.v.ℵ.quid si suspēditur. b Jtruz
suspensus a diuis vel ab officijs seu a cele
bratōe misse vel aliq̄ hmōi. a .s.qō ꝑtie
ptinz ad aliqué actū ordis ꝓ eūdē Jnno.
⁊ i d.ℵ.quid si suspēdit'. b sit irregula
ris si otrafaciat.℟ ꝓ Jnno.irregularis sit
ná tales act⁹ sunt ꝑtie act⁹ ordinis ex de
sen.⁊ re.iudi.cū et'ni.li.vi. xi.q.iij. si quis
eps dānat'.⁊ ꝓ Guil. eē si ex ecl'ás dicat
hozas officiādo ꝑpl'm sicut i exercitu ⁊ h⁹
mōi.ſ si dicat cū vno socio vel duobus nō
officiādo i ecc̄a l' i popl'o lz mortal'r pecet
sic coicādo cū alijs nō otrahit tñ irregula
ritaté debz eē abstinē ab illis ℵbis que a
solis sacerdotib⁹ dici solēt vt dñs vobis
cū. Jtez min⁹ malū facēt si ab alio etiam
nō sacerdote facēt hozas icipe. Jdē Guil.
du.i spe. a idē i sū.e.ti.q.vi.q icipit circa
tertiū. Jtrū suspēsus ab offi° tñ pos
sit percipere ꝑuēt⁹ bñficioꝝ suoꝝ ℟ ꝑm
Jnno. nō ex de app.pastoralis.ſ h̄ itelligit
Jnno.hosti.qñ ex gui causa suspēsus est ex
de pūga.ca.it' sollicitudies.sec⁹ si ex leui cā
puta ꝑpt' scādalū vel ifamiā solā nec diu
stetit otumax.idez gof. a idē i sum.li.iij.
ti.xxiij.q.lxxxi.guil.⁊ addit ꝓ hosti.nō q⁹
qūz ē excoicat⁹ ⁊ ab offi° ⁊ bñfi° ē suspē
sus ex de ap.pastoral'.ℊ.fi.ſ nō ouertit'.itē
qūq⁹ suspēsus ē ab offi° videt' suspēs⁹ ⁊ a
bñficio ar.ex de cle.diu.c.diuersis fallacijs
⁊.c.qō a te.ſ nō ouertit'. Jtē qūq⁹ suspē
sus ē a ſbdiaconali ordie suspēsus itelligit'
a diaconali ⁊ sacdotali ſ nō ouertit' ar.ex.
de cor.vici.c.sigficauit.melius fac̄ q⁹ cui in
terdicūt' mioza itelligūt' it'dicta ⁊ maiōa
ex de sen.excōi.cū illoꝝ.seqt'est suspēsus a
sacerdotalib⁹ suspēsus ē a pōtificalib⁹ ſ ñ
cōuertit' ꝙuis etiá suspēsus a coll'one ordi
nū simpl'r suspēsus itelligat' a coll'one di
aconij ⁊ ꝑbiterij. a coll'oe tñ ſbdiaconij ⁊
alioꝝ iferioꝝ ordinū nō vr̄ suspēsus vt in
nuit' ex de tép.ordi.dilect⁹ filius i fi. ⁊ .c.
lrās ad fi. Alł'ata iura nō videt' h̄ ꝓbare.
ná.c.dilect⁹ nō declarat q⁹ p simplicē suſ
pēsionē ab ordinādo itelligat' solū ibibita
coll'o ꝑbyterat⁹ ⁊ diaconat⁹. i.c.añt lrās.
fuit fca ꝑticularis supēsio ab his duob⁹ or
dinib⁹ seqt'.Cui it'dicit' igressus ecc̄e iter
dr̄ officiū itra ecc̄'iaz nō ex ℊ suspēsus ab
officio suo pōt ecc̄'iá itrare ⁊ diuinū offi°m
audire dū tñ caueat q⁹ nō officiet.sec⁹ dice
ré si esset suspēsus sim' a diuinis q⁹ tūc n°
officiare posſz nec cū alijs audire.hec hosti.

Ⓢ Jsurratio

Qui dicūt' susurrones.℟ ꝓ tho
2ª 2ᵉ.q.lxxiij.sic dicit glo.sup ro.i.susur
rones dicūt' iter amicos discordiá seiantes
detractores qui alioꝝ bona negát vl' minu
unt.otumelioſi q itēdūt honorē auferre.⁊
de eis duob⁹ ſ.detrac°.⁊ ſ otumelia. a
vbi de his latiꝰ dr̄ ⁊ idē qō hic nō i sum.
li.iij.ti.xxxiij.q.eclxi. b Sed qō hoꝝ est
ḡuius ℟ ꝓ tho.2ª 2ᵉ.q.lxxiij. Susūratio
grauiꝰ.ná táto aliqō nocumētū ḡuius est
ḡ̄to bonū qō tollit' meliꝰ ē.⁊ melior ē au
tē amicitia ḡ̄ fama que tollit' p detractōez
q⁹ fama ad h̄ maxie nccia ē vt hō idoneus

bēat' ad amicitiā.itē amicitia est melior ꝙ honor q tollit' ꝑ ostumeliā sicut ⁊ amari ē melꝰ ꝙ honorari ꝑm pbm viij.ethoꝝ.vñ bñ dicit' eccl'iasticꝰ. amico fideli nulla est oparo.⁊ eccl'iasticꝰ.v.de notatio pessima su p biligue.Susurratori autē odiū inimicitia ⁊ ostumelia. a Idē i dicta.q.cclxi. b

Tabellio

Tabellio ē publica ꝑsona hns offi^{m} scribēdi istrumēta ad faciēdū fidē. a Ꝫ fuit dcꝫ glo. Rai.vt i sum.li.ij.ti.viij.q.iij. b Utrū clerici exercē pñt offi^{m} tabellionatꝰ.Rn ꝑ rai cl'icis i sacris ordibꝰ ostitut'.est penitꝰ iter dcꝫ offi^{m} tabellionatꝰ ⁊ si illud habeāt ad dimittēdū sunt oppellēdi p sbtractōez bñfi cij appellatōe postposita eā ne cle.vel mo.sicut.⁊ idē credo si sunt i minoribꝰ ⁊ hēant sufficiētia bñfi^{a} ar. eā d.postu.cl'ici.ſ vt ad dit Jmo.si illi qui sunt in sacris istrumēta ofícerēt añꝙ eis iterdicēt' valerēt aľ nō.⁊ itelligit' ꝑ hosti.ꝙ nō valerēt i secularibꝰ negocijs vt dicet Rica pōci.c.sicut.ſ i ecclesiasticis.valēt.idez i.d.q.iij. b Utꝝ epūs possit i eccl'iastico.ostituē cl'icum tabellionē Rn ꝑ Rai.pōt p totā suā dioceſiz cui cura oiuz est omissa.x.q.i.regenda. xij.q.i. epūs.⁊.c.pcipimꝰ.⁊ si sic fecēit poterit ille vocāi ad scribē^{m} acta eccl'iastica fori aľ vbi tabellio nō bēt' due honeste ꝑsone sbrogabūt' eā de ꝓba.qm coī falsaz.⁊ sic itellige ꝙ cl'ici pñt esse notarij ꝑpe.v.q.i. quidā.si tñ ostitutꝰ a ꝓp poterit ofícē istra vbiqꝫ.ostitutꝰ aūt ab epō nō hz ptāte eā dioceſiz illiꝰ q ipsū ostituit.ff.de iur.om.iu.l.fi.sed tñ si simpl'r ostitutꝰ sit tabellio maxie ab epō q hēret sup ꝫ ꝑuilegiū pōt etiam iste vbiqꝫ a hosti.pꝰ pōca sbdit.ſ ⁊ dici pōt ꝙ ex̄q quis simpl'r ostitutꝰ est tabellio ab illo qui hz hāc ptāte pōt vbiqꝫ ofícē istra sicut pōbyt' seľ ōdinatꝰ vbiqꝫ celebrat vt i d.q.iij. b Et nō ꝙ tabellio eccl'iasticꝰ ñ hz ofícē istrm i seculariꝫ nec scl'aris i rebꝰ pure eccl'iasticis ꝙ hoꝝ uersatō nō hz eē pmix^{a}.ij.q.vij.laicos.vñ nōij cl'ici i curijs pncipū ꝓhibēt' esse scriptores eā ne cle. ľ mo.sniaz.ſ.ne quisq̄ a idē i.d.q.iij. b Utrū religiosi possint exercē offi^{m} tabellionatꝰ Rn ꝑ Jo.an.sup.c.de hrtici vt offi^{m} li.vi.qui sic dicē ꝙ hāc littēaz bñ pz ꝙ tabellio fcūs mōclꝰ nō pōt exercē tabellionatꝰ offi^{m} i aliꝫs ꝙ coī hrticos vt dcꝫ est ſ.de hrticꝰ ij.ſ.xvij.qui icipit i exaiatōe.⁊ ſ idē pz i q̄dā ea̅.Bonifacij octaui.de offi.oz. dēc supioribꝰ circa mediū.⁊ idē ꝓbat'oli p decre.eā ne cle.vel mo.sicut.C.de sac.ſa. ecc.l.añpe.xvi.q.i.ſ.nouaꝫ.C. de epi.⁊ cle. .l.placet. Tñ sic nōt Guil.i spe.veta istra oplebit ſ nouā nō assumet.ff. famil'. hrtī. l.alienatōes.⁊ eā de iudeis iudei cū sil'ibꝰ.

Tallia

Siue exactō siue collecta siue q̄sta vtrū dñi tpales possint iponē ſbditi.suis siue exigē tallia Rn ꝑ Rai.illā pōt dns iponē vel exigē de qua ouenerūt secū vl' cū añcessoribꝰ suis bona fide ⁊ sine vlla coactōe sicut solz fieri cā mansi vel ville qñ de nouo ocedūt' ꝙ dat' aliquid vl' ꝓmitti tur census ánuꝰ ⁊ hmōi. Dia q̄ hmōi dū tñ nō sint pacta turpia vel otra deū licite exigūt'. ná qlibz i traditōe rei sue pōt iponē legē qñ vult eā de cōdi.app.verū.xviij. q.ij.eleutherius.ná ⁊ scienti ⁊ volēti nō infertur dolus.C.de trāsac.cū donatōis.⁊ pacta custodiri debēt eā de pac.antigonꝰ.qeqd q̄ ſbditꝰ ⁊ hmōi.ſbtrahēt furtū facē vr.vex tñ si i instro positū ē idifinite ꝙ soluēt q̄sta vel tallia itellige ꝙ dns debz eā moderate petē ispectis oditōibꝰ eā de cēsi. cum apl'us.in fi.x.q.iij.c.vl.imo ꝑ Guil. si dicat' ꝙ dns possit iponē q̄stā vel tallia ꝑm bnplacitū suū nihilꝰ moderāda ē ad arbitriū boni viri.si vō dns vltra pōca exigat coacte p se vl' p suos directe l' idirecte tenet' restituē.di.xviij.de eulogijs.i.q.ij.placuit.⁊.c.q̄pio.⁊ dr cogē idirecte qñ negat ſbditi.iusticiā vel nō defendit eos vt sic aliquid extoq̄at vel insinuari facē ꝙ vl't aliud hēre secꝰ est si reciperet aliq̄ spōte oblata nulla fraude adhibita. Itē secꝰ ē de his q

mere sūt serui q res eoꝝ sunt dnī peccat
tñ dñs si nimis grauat eos ſ nō tenet ad
restitutiōez a ſ dictū de huis fuit vl. q
etiā ocoꝛ.p̄dictis qb⁹ etiā ocoꝛ.hosti.⁊ tho
⁊ addit tho.i epl'a ad ducissaꝫ lothaīge q
pncipes tēraꝝ a deo sunt istituti nō qdez
vt ꝓpria lucra q̄rāt ſ vt cōem vtilitatē po
pulis procurēt ⁊ iō istituti sunt eis reddit⁹
vt ex illis viuētes a spoliatōe abstinerent.
vñ i Ezechiele.xlv.dr̄ q pncipi erit possessio i israel ⁊ nō depopl'abūt vlt̄ ppl'm meū
pncipes. b De mā dicte.q. vide s.dñs
.ſ.ij.⁊ ibi agit de casib⁹ i qb⁹ dñs pōt ſbdi
tis exigē vltra ꝺsuetū. Quid ꝺ qbusdā
dñis q nihil p̄cipiūt nisi tallias R̄ ꝑ Rai
si talia é antiq ⁊ credit̄ ꝓbabilit̄ q ex cā
iusta ipsita fuēit pōt exigi. ita tñ q ipse
dñs ipleat si quid ex illa cā iplere dēat. si
vō est noua ⁊ nesciēt iusta cā nō ꝺz exigē ⁊
si recepit ꝺz restituē.xiij. q. vi.si res. a
Con.vl.vt i sum.e.ti.q.xxxvi. b Qual'r
sciri pōt tallia ex iusta cā fuisse ipositam R̄
ꝑ Guil.pōt ſ sciri p istā ide ocecta vl̄ si
ita huatū é a tpe a quo nō extat memoria
q tūc p̄sumit̄ iusta ar.xij.di.illa.nisi violé
ta sit p̄sūptio i ꝺtrariū sic de p̄scriptōe dr̄
s.p̄scriptio.ſ.viij. a ibi pꝛ ⁊ i.e. epm. de
p̄scrip.li.vi.q p̄scrip° est regul'r ꝓ all'ante
cursum tpis cui⁹ initij nō extat memoria.
qđ vex é ꝑm eūdē Guil.⁊ i sum.con.e.t.
q.xxxviij.nisi violēta sit p̄sūptio i ꝺtriuꝫ.
b Quid de qbusdā q all'antes ꝺsuetudi
né accipiūt a ſbditis de mobilibus qcquid
volūt ⁊ pāpue expoliāt eos qñ suspicātur
illos velle trāsire ad aliū R̄ ꝑ Guil. tales
dñi peccāt ⁊ tenēt̄ ad restitutōez vt tactuꝫ
é i.ſ.ij.nisi q si certū fozsitā esset q a pn°
i ocessiōe terre fuisset exp̄sse ipositum tale
on⁹ tollerari possꝫ dū tñ vltra modū nō q̄
uet eos nc manētes nc recedētes a ⁊ dū
tñ nō fuēit ipositū p malitiā vel fraudē ꝑ
eūdē Guil.⁊ p̄dictis ocoꝛ.vl.⁊ addit ſ p
babile nō é hmōi ꝺsuetudiné nimis hurié
iductā esse de volūtate ſbditoꝝ ſ p.coacti
oné ⁊ violētiā supioꝝ.ꝺcit tñ idē Guil.
q i ſ casu ⁊ sil'ib⁹ qui tollerāt̄ ab ecc̄ ꝓ
eo q aliq̄ ibi pōt esse dubitatō de iure aut
de facto nō credo simr esse denegādū absolutōez ſ faciēda é cū q̄dā tñ dubitatōe ⁊ p
testatōe sic absoluo.⁊ de ſ i quātū possuꝫ
ſ timeo vel credo q nō sufficit tibi ad salutē nisi aliter te habuēris i ſ casu vt i sū.
con.e.ti.q.xxxix. Utrū dñs possit vendē balliuis ⁊ hmōi tallias ⁊ officia i ſbditos R̄ ꝑm tho.i quadā epl'a ad duxissam.
brabātie. Apl'us ꝺcit sic multa licēt sed
nō oīa expediūt.cū aūt baliuis ⁊ officialib⁹ vris nihil ꝺmittatis nisi tpalis officij
ptātē nō video q̄re nō liceat vobis vēdere
hmōi officia dū talib⁹ vēdatis de quibus
possit p̄sumi q sint vtiles ad hmōi officia
exēcēda ⁊ nō tāto p̄cio vēdat̄ offim vt recōperare nō possint sine ḡuamie ſbditoꝝ
ſ tñ tal' vēditō oīo expediēs nō vr̄ ꝓmo
q frequēt ꝺtigit q illi q essent magri idonei ad hmōi officia sunt paupes vt officiū
emē nō p̄nt quin etiā si tales viuites sint
tñ q boni sunt nō ambiūt officia nc ibiāt
ad lucra. Sequit̄ ḡ q vtpl'imū illi offia
emūt q sunt pciores ⁊ ſbditos vrōs oppriméntes vñ magis expediēs vr̄ vt bonos ⁊
idoneos ad officia vrā eligatis quos ec̄ invitos si ncce fuēit ad suscipiēda illa officia
ꝺpellati.q p eoꝝ bonitatē ⁊ idustriā magri
accrescet vobis ⁊ ſbditis vrīs q̄ de p̄dicta
officioꝝ vēditiōe acquirē valeatis. Et hoc
ꝺsiliū dedit Moysi cognat⁹ suꝰ ꝓinde inquit de oiuꝫ plebe viros sapiētes ⁊ timentes deū ⁊ qui oderit auaritiā ⁊ ꝺstitue eos
tribunos ⁊ cēturiones qnquagenarios ⁊
decanos q iudicēt ppl'm oī tpe a Idē in
sum.e.ti.q.xl. Clax est aūt q dicta officia
regis vēdi strictissime ꝓhibet̄ ⁊ statutū é
q ñ eligāt̄ ambitōe l̄ p̄cio ſ viri ꝓbate vite ⁊ tal'r assūpti nihil debēt ꝓ officijs dar̄
imo iter gesta debēt iurare se ꝓ hmōi offi
cijs nihil dedisse vel postmodū nūq̄ daturos p se vl̄ iterpositā psonā ti.donatōis vēditōis vel q̄cunq̄ alio velamēto ⁊ ob ſ ex
ceptis salarijs nihil penit⁹ tā i mīstratōe
positos q̄ p⁹ deposituꝫ officiū ꝓ aliq̄ pstito
bñfō tpe admīstratōis q̄ q̄tuito meruerit

accepturos ⁊ si qs ausus fuerit pstita sacra negligẽ nõ mõ adũsus accipiẽtẽ ſ etiã adũ sus dãtẽ accusãdi cũctis tãꝫ crimẽ publi cũ ꝺcedit facultas ꝙdrupli pena eũ qui cõ uict⁹ fuerit mõis oib⁹ feriẽdo. C. ad. l. iul'. repc. l. fi. b Utrũ liceat dñis recipe mu tuũ a talib⁹ officiatl. ita ꝙ satisfaciãt sibi ꝺ officio R' ꝟ tho. i pdca ep'a ad ſ vſ ꝺicẽ dũ ꝙ si pacto mutuũ det' vt officiũ recipi ant absq; dubio pactũ est vsurariũ ꝙ pro mutuo accipiũt officij ptãtẽ vñ i ſ datis eis occasiõez peccãdi vt ipsi etiã tenẽt' re signare officio talit' acquisito si tñ officiũ grati. dederitis ⁊ postmõuꝫ mutuũ recepi tis ab eis qꝺ ꝺ officio recipe possent hoc absq; oi pcõ posset fieri a Idẽ i sum. e. t. q. xli. b Utrũ pſone ecl'iastice dẽant p soluẽ exactões vel tallias. R' nullo mõ nec licet laicis exigẽ ab eis ecc̃ rõe possessionuꝫ suaꝝ domoꝝ aut pdioꝝ eꝝ ꝺ imu. ecc. qa nõ nulli. li. vi. a nisi pdia fuissent p pus pdcis exactõib⁹ ſbiecta. tũc enim tñseunt cũ onẽ suo vt ſ. emunitas eccl'. ſ ix. ſ posito ꝙ qs ver⁹ dñs é ⁊ ꝙ nihil penitus ꝓcipit qꝺ vir credibile é qn ad minus a ſbditis reci piat iusticias ⁊ seqnt' eũ i exercitu in bello iusto. Si tñ ita vex sit ꝙ nihil ꝓcipit cre do saluo meliori iudicio dicit rai. ꝙ ꝺebẽt aliqd iter se statuẽ qꝺ ꝺet' sibi i signũ ſbiectiõis ne al' iutilit' videat' esse penes euꝫ dñiuꝫ rei sue ar. opti^m. ad ſ. xviij. q. ij. eleu therius. ⁊ i. q. iij. si quis obiecerit. Si autẽ dubitet' quid aut quãtũ illud ꝺebeat esse credo ꝙ ꝺebẽt obſuare qꝺ i vicinis villis vel castris vel ꝓuincijs obſuat' ita tñ ꝙ il la villa nõ ꝑdat' vel si diuerse sint ꝺsuetu ꝺies ea que min⁹ solut' eligat' eꝝ ꝺ ꝺsue. cũ oli i fi. eꝝ ꝺ cẽsi. ex parte ifi. ⁊ c. supꝫ eo ⁊ ſ totũ itelligo nisi ipse vl' aliquis ꝺ an tecessoꝛib⁹ suis vẽdiderit l' donauit eis illꝺ qꝺ i ſbiectõis signũ ꝺsueuit ꝓcipe. tũc enim nõ põt aliquid petẽ. Con. vl. ⁊ hosti. ⁊ ad dit hosti. ꝙ ſ vera sunt nisi otra dñm pre scripsisset libertatẽ vt i sum. e. ti. q. xxxvij.

b Ad mãꝫ tallias põt opterẽ ſ. pedagiũ

Temperantia

Vide ſ. sobrietas ⁊ ſ. ebrietas.

Testamentũ

Primo cõit' quis põt facẽ testm̃ R' ꝟ gof. quilꝫ põt facẽ qui nõ ꝓhibetur. prohibet' aũt primo filiusfa. nisi de peculio castrẽsi vel quasi ex ꝺ sepul. lꝫ. li. vi. nec põt relinq̃re aliqd ꝓ aia sua sine prĩs assensu licet bñ põt eligẽ sepulturã si supꝫ puber tatẽ sit vt habet' ſ. sepultura. ij. ſ. iiij. a hoc enim habet' i. ꝺ. c. licet b Itẽ ꝓhibet' ipubes itẽ seruus itẽ furiosus nõ bñs lucidũ it' uallũ. itẽ ꝓdigus cui é admiſtrato bonoꝝ intẽdicta. itẽ mutus q nihil loqt'. surd⁹ q oio nihil audit vt i insti. quib⁹ nõ est ꝓ. fa. testa. ꝓ totũ. a Et ibi ꝓꝫ ꝙ testm̃ nõ vitiat' si interdũm admiſtratõis bonoꝝ vel supꝫ dicte ifirmitates p⁹ ei⁹ ꝺfectiõez aduenẽit ⁊ ꝙ si surdi ⁊ muti fuerit hãti pñt testãi vt ibidẽ i. ſ. sepc. b cec⁹ aũt põt cũ solẽni tate que habet'. C. qui po. fa. testa. l. hac ꝺsul tissima. a ⁊ ibi requirãt q hñt supꝫ ſ cõ sulẽ. b Itẽ ⁊ illi qui ꝓpꝛijs rñũtiauerũt ⁊ nihil hñt vt igressi mõn^a. i. aũct. ꝺ mo na. ſ. illud. C. de sacro. san. ecc. aũct. igressi. xix. q. iij. ꝙ igrediẽtib⁹. ſ si quis filios hñs mõn^m ingrediat' nullo ꝺdito testamẽto per mittit' ei diuidẽ cũ filijs ⁊ int' eos partici pare vt i aũct. ꝺ san. epi. si qua mulier. xix. q. iij. si qua mulier. a ibi dr ꝙ si hñs libe ros igrediat' religiõez añq̃ de reb⁹ suis it' eos disponat liceat ei postea iter eos diui dere ltima diminuta. ⁊ qꝺ eis nõ ꝺederit mõn^o ꝺpetet ſ si omnẽ ſbãm iter filios di uidẽ nolũt ꝓpria sua pſona filijs ꝺnũata vnã sibi si partẽ oib⁹ mõis retineat q̃ de beat iuri monasterij ꝺpetẽ. si võ i mõsterio moriat' añq̃ iter filios ltimos diuidat le gitimã partẽ ꝓpiant reliq̃ vero ſbẽ pars monasterio ꝺpetat b Põt etiã facẽ testm̃ q̃nq̃ añ ꝓfessionẽ cũ ad sec'ꝫ reuerti possit eꝝ ꝺ regu. statuim⁹ a idẽ i sum. li. ij. ti. v q. ci. ſm hosti. b Utrũ autem clericus possit facẽ testamẽtum hẽs ſ. cl'icus. iiij. ſ. ij.

hr̃mite ꝙ si nō renūtiauerūt ꝓpr̃is nec se alicui ecc̃ tradiderūt vitā mutādo testari pñt alr̃ nō.xix.q.iij.ꝯ ecōtra.paul⁹. a idez ī sū.e.ti.q.cij.ꝓz hosti. b Item testamēta publicorum vsurariorum sunt irrita ipso iure eꝝ de vsur̃.quā ꝑ.li.vi. a Ubi pz ꝙ ꝫ est vex̃ nisi pus fecerit cautōez.seu satisfactōez ꝓz fozmā ibi traditā b Uex̃ religiosus ī epm̃ ꝓmot⁹ possit testm̃ facē ꝫ ꝑm tho.z^a z^c.q.clxxxv.nullo° pōt q̃ sola dispēsatō rex ecc̃iasticax̃ ei cōmittitur que forte finit̃ exquo testm̃ icipit valē. si tñ ex ocessiōe ꝑpe testm̃ faciat nō itellig^r ꝺ ꝓpzio testm̃ facē ſ apl̃ica aūct.itelligit̃ am pliata ptās sue dispēsatiōis vt possit valē p⁹ mōtē a idē ī sū.e.ti.q.ciij. b Quid si quis aliquē testāi ꝓhibuerit ꝫ ab eius erit hr̃ditate repellēd⁹ vt.C.si qs ali.testa ꝓhi.l.ij. Quot testes opz ꝙ sint in testamto ꝫ regulariť ꝑm leges septē testes reqrūt̃ ī isti.e.ꝯ.fi.ꝛ.C.e.l.hac osultissima ſ tñ fallit q̃ qñz valz sine teste vt si miles in bello scribat ꝛ moziatur.C. de milite.l. militeſ. a ibi pz ꝙ ſ locū hz ī testō ofco tpe quo i militia mozit̃ vulnerat̃ siue scripserit i clypeo siue ī terra siue vbicūq̃ b Qñq̃ sufficit vn⁹ vt si fiat cozā ipatōe.C. e.l.oiuz a ꝛ ibi pz ꝙ iste testis est ipse imperator cū fuerit supplicatū ꝓo istituēdo hēredē aliquā certā psonā. b Qñq̃ duo vt int̃ filios.C.e.l.hac osultissima.ꝯ.ex impfecto.vel si ī territōio. a .i. nō i militia tpe quo mozitur. b Testet̃ miles. ff.de mili.testa.l.lucius.sil̃r etiā i his que sunt legata eꝝ.e.cū esses.ꝛ.c.relatū. qñq̃ tres l̃ q̃tuoz vt i spāli ꝓuilegio.C.e.l.si nō spāli. ꝛ.l.ꝛ si vnus. a ꝛ i his legibus patet ꝙ istud ꝓuilegiū nō magr̃ arteť ad hūc nūm triū vel quatuoz q̃ ad aliū. b Qñq̃ qnz videlz ī testō rustici.C.e.l.fi. a ibi patz ꝙ ſ tenz quando testm̃ fit i loco vbi septē testes hāberi nō pñt. b Qñq̃ etiā octo requirūt̃ vt qñ testōz vult testāi in scriptis. ꝛ nescit lr̃as vt in dicta.l.hac osultissima aduertēdū ꝙ p̄dca solēnitas testiū abzogata vr̃ ꝑ ius canōicū ac diuinū ꝑ qđ duo vl̃ tres fide digni testes sufficē vidēt̃ secūdū Jo.hosti.ꝛ.glo.Ilai.vt ī sum.e.ti.q.ciij.ꝛ de ſ latius dictū ē s̄.ecc^a ꝑmo.ꝯ.v.i additione b Quid si testōz nō vl̃t ꝙ testes sciant tenozē testamēti sui ꝫ pōt facē testm̃ qđ dr̃ ī scriptis.i.ꝙ ipse ꝑmo testm̃ oscribat vl̃ etiā scribi faciat ꝛ postea cartā clausam repūtet testibus dicēs ſ est testamtū meū rogo ꝙ sigilletis ꝛ ſbscribatis.vos.C. e.l.hac osultissima.ſ tñ ꝑ hūc modū facē testm̃ nō est tutū ꝙ multas obseruātias requirit que frequēt̃ cū nō seruēt̃ opz ꝙ nō valeat testm̃ melio⁹ ē ꝙ fiat sine scriptis .ſ.qñ scribit̃ ꝑ nōziū tm̃. b Quib⁹ x̄bis dēat fieī testm̃ ꝫ nō refert si dicat petrum hēredē istituo vel volūtatē meā eius dispōni omitto ꝙ nō vr̃ decedere itestat⁹ eꝝ e.cū tibi.nec curādū est de x̄bis testatoris dūmō sint talia ꝑ que de volūtate constat C.e.l.fi. a Idē ī sum.e.ti.q.cvi.ꝓz hosti qui etiā dicit ꝙ ob hāc cāz erroz nois non nocet vt ibi b Utrū ī z^c testamto oporteat fieri de ꝑmo mētiōez ꝫ vt nō. xviij. di.qm̃. a ī glo. b dicēdū ꝙ nō oportet nisi i duobus casib⁹.vnus si factū sit testm̃ iter liberos .C.e.l.hac osultissima.ꝯ.ex ipfecto.ꝛ aūc .ibi posita.hec int̃ liberos. ali⁹ si testator ipse legē sibi ipposuit puta si ī p̄ozi testō dixit.si fecero aliud testm̃ nō valeat vel nō valeat nisi dixero pr̃ nr̃ ꝛc. tūc etiā faciēdo z^m.opz ꝙ faciat mētiōez de p° vt.ff de le.iij.l.si quis.ī princ° a Idē ī sū. e.ti.q.cviij. b Quid si quis velit cassare testm̃ p^m ꝛ nō facē z^m.nō pōt nisi iā p⁹ cō ditū ꝑmū sit lapsū decēnū ꝛ cozā tribus testibus dixerit nolle valē p^m a idez etiā si ſ dixerit iter acta vt i.l. q̃ segt̃ b .C. e.l.sanctin⁹. a de hac solēnitate dicēdū sicut dictū ē s̄.i.ꝯ.quot testeſ. b Qualr̃ ofirmet̃ testm̃ ꝫ p⁹ mortem testatoris vt hētur hēb^e.ir.ſ añ mozte qñcūq̃ mutari pōt ec̃ si pacto ꝺuenēit ne mutet̃ C.ꝺ pa. l.pactū qđ totali. a idē ī sum.e. ti.q. cix.

Testamentū

quātum ad istitutōem hr̃dis ꝛ

ſbſtōez in teſtō tenet qlz iſtituē ſibi hr̄dē aliquē vel aliqđ collegiū ⁊ hmōi ſine iſtitutōe hr̄dis nō eſſet factū teſtm̄ vt.C.e.l. iubem⁹.ff.q; ſi nō fuerit.⁊ ſiquidē teſtōr habeat deſcēdētes vel aſcēdētes illos tm̄ hēredes iſtituē ſalte i eoꝝ ltīma.C.de ioffi. te.nūct.nouiſſima.de qua hēs ſ. ltīma. a ibi ſolū dr̄ de ltīma deſcēdētiū. ltīma vēo aſcēdētiū cū nō ſit inouata vl̄ quarta pars vt i iſti.de ioffi.teſta.ff.fi.nā ⁊ ipſi pōt agē coīt teſtm̄ filioꝝ vt p3.e.ti.i pn̄. ⁊ hoc niſi teſtōr aliquid dictis deſcēdētib⁹ ſeu aſcendētib⁹ in teſtō reliq̄rit.tūc enī nō rūpitur teſtm̄ ſ; ſuppletꝰ qđ min⁹ fuerit ltīma.C. đ inoffi.teſta.l.oi modo.cū ſequētibus. ⁊ ſic nō tenetꝰ teſtator eos pūiſe iſtituē b q; ſi nec deſcēdētes nec aſcēdētes hēat tūc tē p3 l.pōt iſtituē alios q̄ſcūq; a ſi tm̄ iſtituēt infames aut turpes p̄ſonas tūc frēs ⁊ ſoꝛores pōt rūpere teſtm̄ ⁊ ſibi totā accipe hereditatē.C.de ioffi.teſta.l. frēs. ⁊ in iſti. de inoffi.teſ.ff.ſoꝛoꝛ b tm̄ vt ait tho.i q̄dā q̄one de quoꝛ. Si ꝓꝓinqui idigerent illa hereditate idigētia manifeſta tūc tenetur eis hr̄ditatē dimittere niſi eſſent mali ⁊ ſ hmōi bonis idigni ⁊ dico tm̄ ex debito honoris parētal̄ q; cū p̄cipiāt honorare patrē ⁊ matrē p̄cipiāt etiā honorare parētelā i hiſ q̄ ad parētelā p̄tinēt. Si aūt nō idigēt manifeſte pōt libē i alios refundē dicēte ſalvatoꝛe.da paupib⁹ ⁊ ſequere me a idē i fuꝫ.li.ij.ti.v.q.xcviij.vbi tm̄ addit. ſec⁹ tm̄ eſt i quibuſdā terris de iure conſuetudiali i q̄buſdā.n.t̄ris teſtōr pōt ex iure p̄cie q̄cūq; vult rē ſuā dare vl̄ vēdē. alicubi ſuccedit vn⁹.ſ.p̄mogenit⁹.alicubi vltīo genit⁹. alicubi oēs p diuiſiōem.igit̄ ſi conſuetudo que iuri equalet dat alicui licētiā liberā aut alteri conferendi vel totam vel partem hr̄ditatī.nō p̄iudicat alicui faciendo qđ pōt de iure.nō tm̄ conſuetudines irrōnabiles etiā ecclā ſ reprobare vñ Inno.quartus ſcribēs ad quoſdā epōſ tħeutonie reprobat conſuetudinē vel ſtatutū ſup ſ q; null⁹ poſſit in vl̄a. volūtate legare eccleſijs vl̄ alijſ pijs locis a q̄buſdā p̄ſonis pluſ q; q̄q; ſolidos vſualiq̄ monete ⁊ p̄cipit hmōi ſtatuta denūtiāi penitus nō tenē b Nūquid teſtatoꝛ pōt ſbſtituē aliū hr̄dē qui deāt ſuccedē primo hr̄di ⁊ ſi teſtōr hēat filios impubēs poteſt eis ſbſtituē q̄ſcūq; velit q ſuccedēt eis ſi nō veniāt ad pubertatē vt.C.đ.ipu.⁊ alijs.ſbſti.l.ſi.teſtō. a ⁊ ibi p3 q; talit̄ ſbſtitut⁹ dicit̄ dirē hēres ⁊ ſic totā capit hr̄ditatē ſine aliqua diminutōe b Si vero venerit ad pubertatē pōt eis ſbſtituē ſi moriāt̄ ſine liberis a Idē etiā ſi moriāt̄ cū libēſ .C.de ipu.⁊ alijs ſbſti.l.hr̄s.⁊.l.ſe.dz tm̄ ſalua eſſe eius ltīma vt ſequit̄. b ⁊ itelligit̄ ſbſtitut⁹ deducta ltīma filioꝝ ⁊ deducta quarta totiꝰ que dr̄ trebellianica quā deducet qlz iſtitut⁹ hr̄s cui al⁹ ſbſtituit̄ a .ſ.vulgariter ⁊ p⁹ pubertatē iſtituti vl̄ etiā cū accipit hr̄ditatē p fideicōmiſſū ab iſtituto hr̄de q a teſtōre q̄uatuſ eſt hr̄ditatē alteri reſtituē vt i.c. raynuti⁹ de quo.ff. b vt ex̄ de teſti.raynutius.⁊ de hac mā iſta ſufficiāt ⁊ que dicta ſūt ſ.hr̄ditas.

Teſtamentū iij°

Quātū ad executōez vtrū teſtōr poſſit hr̄dib⁹ ſuis p teſtm̄ pēnā ipōnē ſi nō paruerit volūtati ſue ⁊ ſic vt in iſti.de le.ff.pene.dū tm̄ qđ teſtōr p̄cipit nō ſit turpe vl̄ inhoneſtū.ff.de cō.inſti.quidā. a ⁊ idez hēt in d.c.pene.ad fi. b Per quē cogēt hr̄s teſtm̄ ſiue volūtatē defūcti adimplere ⁊ hr̄des.ff.ānū cogēdi ſunt p epm̄ adimplē ⁊ ſi neglexerit tūc ipſemet epūs exequat̄ ex̄.e.nos.quidē ⁊.c.ſi hr̄des. a vbi dicit̄ ſi hr̄des iuſſa teſtōris nō adimpleuīt ab epō loci illius oīs res que eis relicta ē canōice interdicat̄ cū fructib⁹ ⁊ ceteris emoluīntl. vt vota defūcti impleāt̄ ⁊ đ t̄mino ānī ⁊ q epūs p ſe exequat̄ hr̄ i dco.c.nos.⁊ incipit iſte annus a tpe āmotōis ſm hoſti.⁊ i fuꝫ. li.ij.ti.v.q.cxi. b nec obſtat ſi forte teſtōr interdixerit ne epūs ſe intromittēt ex̄ e.tua.

a Idē in d.q.cxi.ſ; hoſti.⁊ e ti.q. xcvij. ſm rai.⁊ glo. Utrū defūct⁹ ſentiat de trimētū q; tradāt̄ elemoſine quas legauit ⁊ ſm Tho.in quoꝛ dicēdū q; ḡtum ad

meritū elemosine nullū detrimētū patitur ex p̄dicta tarditate maxime si quātū i ipso fuit causaz adhibuit vt hmōi el'ie cito darētur q̄ meritū p̄cipalit̄ ex volūtate ⁊ intētōe dep̄det ħ quātū ad effectū elemosi patit̄ detrimētū nō quidē vt p hmōi tarditate puniat̄ħ q̄ remediū nō adhibet̄ dū suffragia differūt̄ qb⁹ pl'imū iuuaret̄. a idē in sum.e.ti.q.cxij. b Sil'r nō patit̄ detrimētū si differat̄ restitutō quā ipse mādauit fieri ⁊ hz tarde ⁊ i morte tū fecit qđ potuit a hz hħ casu nō ḡuet̄ quo ad dānatōez puto tamē q̄ facta restitutōe citius a pena absoluat̄ sicut i cronicis legit̄ minorū de quodā q̄ ip̄diebat̄ ab ingressu paradi si quousq̄z facta fuit restitutō ad quā rene bat̄. b Utrum executor dēat retardare distributōez elemosinaz ad hħ q̄ res defuncti melius vēdat̄ R̄ p̄m tho. in quolibeti. dicēdū q̄ i mora modici tp̄is nō vr̄ esse magnū piculū vñ si executor p̄ modicū tēpus el'iās dare differat vt rebus defuncti melio⁹ venditi.ampliores elemosinas dare possit laudabil'r hħ facit. si vō ecoīrio per multū tēpus differat elemosinas distribuere vt in modico ampliores elemosinas faciat nō vr̄ etiā sine culpa q̄ forte defunct⁹ iteri a purgatorio liberabit̄ in quo dū ip̄e esset remediū suffragioz maxime ei nēcū fuerit hħ autē reliquit̄ prudētis executoris examini vt.s.ꝺsideras dilatōez tp̄is ⁊ ꝺdiōnē p̄sone que citius vel tardius liberāda é ⁊ etiā quātitatē augmēti el'iarum faciat qđ vr̄ expedire defuncto a idē in sum.e. ti.q.cxij. b de legatis alia quedaz habes ē.legat̄. Quid si de pl'ibus executōib⁹ vn⁹ moriat̄ l'ē i remotis vel nō vult exeq R̄ alius pōt executōez ip̄lere nisi testōr aliud exp̄sserit ex̄.e.religiosus li.vi. Utz religiosus pōt esse executor testamti hēs ē.religio p̄mo.ꝑ.p̄c. a p̄dictis adde quod dr̄ i isti.de acti.ꝑ ité mixta.vz q̄ qui relicta eccl'ijs vl' alijs venēabilib⁹ locis dare distulēt vsq̄z dū i iudicio vocet̄ ipsū relictū dare ꝺpellit̄ ⁊ aliud tm̄ p̄ pena. b

Testis primo

Quis possit esse testis siue que ꝺditōes requirūt̄ i teste R̄ p̄cipalit̄ qdez regrūt̄ que i his x̄sib⁹ ꝺtinētur. Cōditio sex⁹ etas discretio fama Et fortuna fides i testib⁹ ista requires a hħ fuit dictū gof. qui etiā dicit q̄ reglit̄ omnes p̄nt esse testes qui nō ꝓhibēt̄ vt i sum.li p̄mo.ti.v. q.clxxvij. b Primo ḡ requirit̄ conditio .s.vt nō sit seruus q̄ seruus nō recipit̄ in testimoniū.C.e.l.qm̄.liberi. nā seruꝰ sepe metu dn̄antis testimoniū suppr̄imit veritatis ex̄ de x̄.sig̃.fozus.ꝑ. testes.iij.q.iij.ꝑ. ité i criminali.iij.q.v.accusatozes. fallit tū hħ cum de facto seruī querit̄.nō tamen p̄a dño vel coīi dñum vt i.ꝑ. item in crīali.x̄. ité seruī a vt si p̄ seruum aliquid dicat̄ depositū vel cōmodatū p̄m glo.ibiq̄z etiaz addit ⁊ sic viles p̄sone recipiūt̄ vbi de fco eoz agit̄ ⁊ idē vr̄ i.l.seruos.C.e. Ité ⁊ si deficiūt alie ꝓbatōes admittit̄ etiam seruꝰ sed cum tormentis ꝑz Hof. vt in dicta.q. clxxvij. b Secdo requirit̄ sex⁹ q̄ femina nō admittit̄ ad testimoniū i causa crimiali xxxiij.q.v.mulierē.nisi cū de crimine ciuil'it̄ agit̄.tunc enim admittitur etiā contra cl'icos ex̄.e.qm̄.⁊.c.tam litteris. a Ité admittit̄ mulier i cā crimiali cuz agit̄ p̄ inq sitōez vt nō glo.i dcō.c.qm̄. b i ciuilib⁹ aut̄ admittit̄.xv.q.iij.ꝑ.ex eo.nō admitti tur etiā i testamētis vt i isti.de.testa.ꝑ.testes a Idē qđ hħ nō in sum.dcā.q.clxxvij b Et nō q̄ mulieres cā ferendi testimoniū nō debēt iuite ad iudiciū trahi hħ cum necessariū fuerit testimoniū eaz iudex in expēsis ꝓducētis mittat tabellioēz a aliaz p̄sonā idoneā vel si hħ iure ꝓhibēte i casu nō possit p̄sonalit̄ ipse vadat vel si nō decet ire aliū mittat.hħ explicite hr̄ ex̄ de iudi mulieres.li.vi. Tertio requirit̄ etas naz in ciuilib⁹ nō admittit̄ minor.xiiij. an.iiij. q.iij.c.i.i crimialib⁹ vō nō minor.xx.vt ibi dē dicit̄.ꝑ.in criminali.x̄.ité i testio⁹. 4°. requirit̄ discretio q̄ nō recipit̄ ad testio⁹ furiosus siue mētecaptus a nisi tempore

lucidi iteruallꝰ vt in ℣ nec furioſus de quo inferius b Sicut nec ad iudicādum. iij. q. vij ℣ tria. q̄ non eſt ꝯpos ſue mentis .ff. qui teſta. fa. po. l. q teſtamēto. ℣. nec furioſus

Quinto requiritᷣ fama. nā infames a teſtimonio repellunt ex de teſti. cogē. p̄. nec ꝓdeſt pnia q̄ licet alias per penitentiā ſaluare poſſumus infamiā tamē nō poſſumuſ abolere. ij. q. iij. c. hic colligitᷣ. nā ⁊ actus legitimi ſunt ifamib⁹ intdicti ex .e. licet ex q̄dā. ⁊ i glo. ibidē. ⁊ b itellige niſi pus fuerit i integrū reſtituti. iiij. q. iij. ℣ item i cria li. x. itē. l. iulꝰ. ij. q. iij. puaricatorē i fi. Itē adeo debz eſſe teſtis ſine oī infamia q̄ ſi ꝑuata fuerit eiuſ opinio ad teſtioᵐ admitti non debet ex de excep. dēniq̄. ij. q. vij. teſtes ⁊ p̄cipue i crīali cauſa ex. c. teſtimoniū. itez debz eſſe ſine crimine. nā crimioſus repellitur ab omni teſtimonio q̄diu in crimine pſeuerat. Si vō ſic emēdat⁹ nō repellitur in cauſa ciuili a niſi eum fuerit comitata infamia vel fuerit periurus vt i dicto. c. teſtimoniū b Sed i criminali talis repellitur ſi de crimie fuerat pius duict⁹ vel cō feſſus vel nunc p exceptiōem ꝺuicatur vel grauata eſt eiuſ opinio ꝑ eo q̄ aliq̄ndo ſic fuit repulſus aliter vō qui emēdatus ē recipitᷣ etiam i criminali a .ſ. cum de crīne agitur ciuliter vt i dicto. c. teſtimoniū. aliter i criminali etiā poſt pniam repellitᷣ ſi ꝺuncat vt dictū eſt in dicto. c. teſtimoniū. b hec omnia i p̄dicto. c. teſtimoniū. cum his que ibi nōntur. Sexto requiritᷣ fortuna. ſ. an locupler vel egenus vel lucri cauſa gd faciat b iudicī ꝺſiderādū eſt. iij. q. iij. teſtes. x. item teſtium. Septio requiritᷣ fides q̄ infidelis coī fidelē nō admittitur .ij. q. vij. ſi hꝛtic⁹. xxiij. q. iij. ipſa pietas. a pro fideli autē bñ admittitur teſtimoniū infidelꝰ coī infidelē dicto. c. ſi hereticus.

b Hec ergo ſunt p̄cipalia i teſtib⁹ ꝺſideranda. ſunt ⁊ alia quedā ꝺſideranda que hic ſtatim ſequunt. ꝓmo vꝫ vtꝝ ſit inimicus eius coī quē dat teſtimōiū vel amic⁹ eius pro quo teſtificat. iij. q. ij. teſtes. x. ideoq̄ i perſona. itē obſcuri ⁊ ignoti nō admittūtᷣ vel ſolum admittuntᷣ cum tozmētis aut ℣eribus vt in auē. e. ℣. ſanctimus.

a ⁊ ibi patet q̄ b obtinet quādo ex aliqua ꝺiectūa ꝺubitatᷣ de coꝛruptōe b Itē nec executozes negocioꝝ aut pꝛocuratozes qui i ipſa cauſa fuerūt actozes vel rūſales ex. c. inſup. imo etiā qui fuit ꝓcuratoꝛ vel aduocat⁹ i pꝛioꝛi iudicio nō recipitᷣ i teſtē in cauſa appellatōis ex. c. romana. li. vi.

Utrū quiſ poſſit admitti ad teſtioᵐ i ſua cauſa ꝛ̄ nō neq̄ p̄incipl'r neq̄ ſecūdario. C. e. l. omnibus. vnde venditoꝛ i cauſa rei vendite nō admittitᷣ pro emptoꝛe q̄ cauſa ꝓpꝛia vēditoꝛis eſſe vī neq̄ vēditoꝛ i cauſa pignoꝛis ꝑ creditoꝛe. ff. de app. l. ab executoꝛe. ℣ alio ꝺēnato. fallit b i legatarijs ⁊ fideicōmiſſarijs q̄ ferūt teſtimoniū i cauſa teſti cū agitᷣ de hꝛditate nō de legatis ⁊ fideicōmiſſis ſuis bene tamē poſſunt ſcribi ⁊ eſſe teſtes in eo teſtō in quo aliqd eis legatum eſt. C de teſta. l. dictātibus. itē fallit in collegijs ⁊ coꝛpoꝛib⁹ i quib⁹ ſingulareſ eoꝝ perſone ꝑ cauſa vniuſitati ferre poſſūt teſtioᵐ. xiiij. q. ij. ſup pꝛudentiā. ex. e. ſuper ⁊ c. cū nūtius. ⁊ bmōi. ideo q̄ cauſa vniuſitatis nō ſunt ſingulorū ⁊ ſi ꝺmodū ꝺtīgat ſingulos vt. xij. q. ij. qui manumittitᷣ. ⁊ itelige niſi fuerit actozes vel rūſales i ipſa cā vt i p̄cedēti ℣ dictū ē a ⁊ ꝓbatᷣ in d. c. ſup. ⁊ idez qꝺ i hoc ℣ notᷣ i dicta. q. clxxvij

b Utrū ex cauſa cōi ꝺuoꝝ altꝰ admitti debeat ad teſtimoniū ꝛ̄ nō q̄ cauſa cōmunis ꝺuoꝝ vtriuſq̄ eſt ar. ff. de ritu. nup. l. illud. ⁊ idē i ſocio crimis et partiā pꝛ. iij. q. iij. itē i crīali. x. itē liberi. ex. e. c. veniēs. nᵉ ob. ex. c. q̄m. nā illud eſt ſpāle i cauſa denūtiatōis vel ibi admittūtᷣ ſocij criminis ad p̄ſūptiōez ex de adul. ſignificaſti. creditᷣ etiā ſocijs crimis i exēptis vt i crimine leſe maieſtatis ⁊ huiuſmōi. lxxix. ꝺi. ſi quis ꝓp vi uēte. vi. q. i. ſi quis cū militib⁹. xxv. q. ij. nemini. ex de confeſ. c. i. itē i dicta. q. clxxvij.

b Utrū parētes vel liberi poſſunt pro vel coī ſe teſtimoniū ferre ꝛ̄ genēaliter p rectā lineā aſcēdētes vel deſcēdētes pro ℓ ꝺtra ſi idonei teſtes nō ſunt. iij. q. iij ℣ itē

ī crimīali. ℵ. itē testis. ℸ. ℵ. itē parētes. ff. e. l. testis. idez ē de mrē ſi tam ambo parētes in caſu admittūt pro filio. ſ. cū queritur de etate vel natiuitate eī qui fi. ſint. le. tñſ miſſe. ℸ. c. p tuas. a ℸ in his. c. p3 q ſ̄ eſt verū niſi certis indicijs ℸ teſtibus ꝺtrariū appareat b itē vbi agit de impedimento mrīmonij rōne ꝺſanguinitati. vl affinitatis. eī. e. quoc. Cetez ſi agit an matrimoniū ſit ꝺtractū vel nō tūc mater ſuſpecta eſt ſi vir ſit ſuperior eī. c. ſuper eo. qđ caſuz hēſ ſ̄. matrimoniū. vij. ℊ. fi. Sunt aūt quedaz pſone que aduerſus ꝺiunctos ſuos teſtio⁹ dicere nō cogunt vt aduerſus ſocerū gene rū vitricū puignū ſobrinū ſob̄nā ſob̄ne na tū eoſq qui i primo gradu ſunt. itē adū ſus patronū ℸ patronā ℸ liberos eius vt iij. q. ij. ℊ. itē i criminali. ℵ. item. l. iulia. ℸ alie etiā pſone que ibidē cōputāt que ge neralit a ferēdo teſtio⁹ ſunt exempte a ℸ ibi pūt videre qui habent hoc agitare. ℸ idem qđ in hoc. ℊ. nō in dicta. q. clxxij. b Utruz teſtes ꝓduci poſſint de domo acto ris ℞ nec de domo actoris nec accuſatoris nec in cauſa ciuili nec criminali teſtes pro ducī debent q eoz teſtimoniū ſuſpectū ē. iij. q. v. p to. iij. q. ij. ℊ. itē i criminali. ℵ. itē etiā iure ciuili. omnes aūt p̄dicti qui repel lendi ſunt debent admitti ſi is coī qđ ꝓ ducūt eoz teſtimonio in alio iudicio ſit vſus niſi inimicitias poſtmodū exortas do cuerit vel aliquod aliud ltimū poſt emer gēs ſeu corruptōez vt in p̄dicto. ℊ. itē i cri minali. ℵ. item ſi quis teſtibus. a idem i dicta. q. clxxvij. b Nō q ſacerdos nō ꝺz eſſe teſtis in iſtrumtis ꝺfectis totaliter it ſeculares. xiiij. q. ij. quāq. l. intellige de ho neſtate ℸ nō ꝺ neceſſitate a ibi dicit q̄ q ſacerdotū teſtimoniū credibile habeat tū in ipſis ſeculi negocijs ꝓ ꝺficiendis iſtrum tis ad teſtimoniū nō cogētur q eos talib⁹ rebus itereſſe nō ꝺuenit. Si autem euētu aliquo cauſe iterfuerit et aliquid viderit vel audierit vbi nulle idonee ſecularium iueniantur pſone ne veritas occultetur ℸ malus vt bonus extimet ip̄rouidentia ꝓ p̄ij ſit epī vt aut coꝝ ſe ℸ ꝺpetētib⁹ iudi cibus aut alteri veritate honorifice teſtifi centur. b

Teſtis ij° De numēo teſtiuz ℸ qđē duo teſtes regulariter ſunt nec̄ij ℸ ſufficiūt. ff. e. l. vbi nūs. iij. q. ij. ℊ. itē in cri minali. ℵ itē vbi. a idem in ſum. li. ij. t. v q. clxxvij. ſm hoſti. ℸ gof. b Utrū i aliq bus cauſis ſufficiat vnus teſtis ℞ licz cōiter nō ſufficiat vt nunc dictum eſt ſtatur tam teſtio° vnius i his in quibus alteri p̄iudi cū nō ifertur puta ſi dubitat ꝺ aliquo an fuerit baptizatus vel an eccleſia ꝺſecrata de con. di. iij. paruulos. ℸ. c. cū itaq. itē ſta tur teſtimonio vni⁹ vbi de ꝺſenſu partiuz ita ꝺuenit cum teſtimonio aduerſarij ſtari poſſit. C. de fideicōmiſ. l. fi. itē quādo que rit vtrū aliquis ſit emendatus de crimine ſtatur teſtimonio ſacerdotis eī. c. teſtimo nij. a ibi nō bene h̄ ꝓbat ſi ex eo q cum in ſecreto ꝺfiteatur al' probari nō pōt ſm hoſti. ℸ i dicta. q. clxxvij. vbi etiam patet ſm eūdem q idem eſt de eo quod ſequit.

b Item in correctione fraterna ſup prima correctione caritatiua per vnū ſolū ꝓbat q nec aliter pōt eī. c. i omni. a idē qđ ſ̄. nō in dicta. q. clxxviij. ſm gof. rai. ℸ hoſti.

b Idē eſt quādo teſtamētū valet vni⁹ teſtimōio q̄ndoq nullius q̄ndoq requrit plures vt ſ̄. teſtimonium p̄mo. ℊ. iij. Item licet vnus teſtis nō faciat probatōem facit tamē p̄ſumptōez eī de ſuc. ab iteſ. c. fi. Utrū i aliqbus requrantur plures teſtes q̄ duo ℞ i multis plures requrūtur. Nam in teſtis plures requrūtur vt ſ̄. teſtamētuz p̄mo. ℊ. iij. Item i donatōibus cauſa mortis requrūtur q̄nq teſtes. C. ꝺ dona. cauſa mor. l. fi. ℸ in codicill'. C. de. codicill'. in fi. l. fi.

Similit requrunt q̄nq teſtes rogati vt in dicta. q. clxxviii. q̄ndo debitor vult ꝓba re ſolutū debitū quod i ſcriptis fuit factū C. e. l. teſtiū. a ℸ ibi patet q ſimilit pōt h̄ ꝓbari p aliā ſcripturā ℸ ſi illa ſcriptūa admiſſa fuerit poteſt ℸ admiſſio ℸ ſolutio p pauciores teſtes ꝓbari b Item requrit

quatuor teſtes cum dañt ad reprobandum inſtrá ar. eẍ de fide inſtru. cũ Joánes. nó vł bene ꝓbare ħ ad quod allegatur ſi in ar. facit dicta. l. teſtiũ. Utrũ contra aliquas ꝑſonas requiratᷣ maior numerus teſtiũ ℞ ſm Tho. zª zᵉ. q. lxx. ſic. iij. q. iiij. ꝑſul a i. epũs cardinalᷣ ſm glo. in. c. preſul. iij. q. iiij. ⁊ gof. vt i dicta. q. clxxviij. b nó damnetᷣ niſi. lxxij. teſtib⁹ ꝑſbr aũt cardinalᷣ ñ. xliij. teſtibus. diaconus cardinalᷣ vbis rome ñ xxviij. teſtibus. ſbdiaconus accolit⁹ exorciſta lector hoſtiarius niſi. vij. teſtibus. ⁊ hz locũ ſpáliť in epis preſbris ⁊ diacombus ⁊ clericis eccᵉ romane ꝓpter eius dignitatẽ. ⁊ ħ triplici rõne. primo quidẽ q i ea tales inſtitui debent quoꝝ ſanctitati pl⁹ credať ꝙ multis teſtibus. zº q homines qui habent de alijs iudicare ſepe ꝓpter iuſticiã multos aduerſarios habent vñ nó paſſim credẽdũ eſt teſtibus cõtra eos niſi magna mlťitudo ocueniat. ȝ. q ex ocdẽnatõe alic⁹ eoꝝ ozogãetᷣ i opinione hoiuz dignitati ⁊ aũcti illi⁹ eccᵉ. qđ eſt periculoſi⁹ ꝙ ī ea tolerare aliqué peccatoré niſi valde publicuz de quo graue ſcandalum oriať a ꝑdictis adde quod vł in. l. i. ff. e. ſ. q iudices ſufficiẽte numeꝝ teſtiũ qué neceſſariũ eſſe putauerit euocari patiantᷣ ne effrenate ꝓtẽte ad vexandos homines ſupflua multitudo teſtiuz ꝓtrahať ⁊ regulariť effrenata multitudo vł ſi excedit numeꝝ. xl. eẍ. c. cũ cáz quod tũ vł relinqui arbitrio iudicis. ħz exigẽtiam cauſaruz cũ ſit indeťminatũ eẍ de offi. ꝺle. de cauſ. ⁊ ſentit glo. i. ꝺ. c. cũ cáz. b

Teſtis tertio

Quãtũ ad actũ teſtificandi vtꝝ teſtis qui ſe ſbcribit alicui negocio ꝑiudicet ſibi ℞ ſi ſcienter hoc facit preiudicat ſibi ita ꝙ contra illud non poteſt poſtea reclamare q approbaſſe ꝑſumiť. ſecus ſi ſbſcribit noíe alieno q ꝑ ħ nó incelligiť oſẽtire vt nõ eẍ de his que fi. a prela. ſine. cõ. .c.i. a clari⁹ ħ nõ. glo. ī. c. ſi qs ꝑſbroꝝ. eẍ de re. ecc. nó alie. etiã nõ i ſum. li. ij. ti. v. q. clxxvij. vbi ⁊ addiť ⁊ ex ħ collige ꝙ nó fit ꝑiudiciũ alicui ſi aliquid fit eo pñte ⁊ nõ ꝺtradicẽte niſi aliquod ſignũ ꝺebeat oſen. apponi b Quocíes pñt teſtes ꝓduci ℞ tres tm̃ ꝓductiões fieri poſſunt ī cauſis ecleſiaſticis vel ciuilib⁹ ſ nõ q̃rta niſi iuret ꝙ nó dicẽt teſtificata a nec ꝑ ſe nec ꝑ alium ⁊ ꝙ non ꝑ dolũ vel ꝑ artẽ q̃rtã producționé petat. ſ q quos vult de nouo ꝓducẽ prius hẽre nõ potuit eẍ. c. vltra tertiam b quita nullo mõ ꝺcedit eẍ e. ī cauſ ⁊ ħ itelligas niſi aliquis teſtiũ i primis ꝓductõibus impeditus fuiſſet. nã ꝓbato impedimẽto ſine aliquo ſacró dabiť alia dilatio etiã cẽteſima ſm Jnno. ⁊ ſic itellige eẍ e. vltra tertiã a idez in ſum. eťi. q. clxxix. ſm hoſti. qui clarius ſic loquiť ⁊ ħ intelligas ſi i ꝑma ꝓductiõe zª ⁊ ȝª. produxit aliqué teſtẽ alť ſi ipeditus fuiſſet i prima zª. ⁊ ȝª. ꝓbato impedimẽto ſine aliquo iuramẽto dabiť ſecũda dilatio ſic ⁊ centeſima alť milleſima ſm dñz meũ Jnno. q̃rtum ⁊ ſic intellige eẍ. c. vltra b Quot ſunt q̃ tollunt copiã ꝓbandi ꝑ teſtes ℞ ſm gof. q̃tuor vz publicatio atteſtatõuz eẍ. e. ꝺ teſtib⁹ ⁊ c. ītimauit. itẽ renũtiaº ſiue ꝺcluſio eẍ. e. fraternitati. itẽ q̃rta ꝓductio vt i ꝓcedenti ·ȝ· itẽ numer⁹ teſtiũ effrenat⁹ eẍ. e. ſignificauit. ⁊ c. cum cám. a idẽ in. ꝺ. q. clxxix. cũ cauſam. ⁊ de ħ vltimo dictũ eſt ad finẽ ꝓcedẽtis. c. b Utrũ teſtis teneať iurare ⁊ q̃liter ℞ nulli teſti q̃tecũq religionis ſit crediť niſi iurauerit eẍ. c. nup. pót tñ remitti iuramẽtũ de ꝺſenſu partiũ eẍ. c. tuis. niſi in cauſa mrioniali q tunc nec ꝺfeſſiõi ꝺiugũ ſtať eẍ. e. de eo qui cogno. ꝺſan. vxo. ſup eo. ⁊ iurabũt tactis ſacro ſanctis euangelijs niſi eſſet epũs q iurabit ſolũ ꝓpoſitꝺ. euãgelijs eẍ de iura. calum. c. fi. a idẽ in ſum. e. ti. q. clxxxi. ſm hoſti. q etiã idẽ dicit de ſacerdote. ſ. q nõ tãgat euãgelia iurãdo ſicut nᵉ epũs. alij aũt ibi vt patz ibi. dicũt ħ ſpále ī epõ. veritas eſt q de epo tm̃ logť dictũ. c. fi. b Sed quid debet teſtis iurare ℞ debet iurare q dicet totã veritatem quã nouit de illa re. iij. q. ix. hortamur ⁊ q nó admiſcebat falſũ nec aliud ꝺ ſuo adijciat

iij.q.ix.pura.ité addit ꝺ q̃rũdã ꝺsuetudie ꝙ nulli pãdẽt testimoniũ ⁊ ſ bñ.iij.q.iij. ·ſ·ité i criminali ꝛ.ité qui falso eẍ.c. fraternitati. a idem i.ꝺ.q.clxxxi.ꝑm hoſti. b Quid iurãt testes qñ ꝓcedit ꝙ inqſitiõez ℞ ſi fiat iqſitio coñ ꝓſonã ſingulare de aliq̃ crimine iurat testis ꝙ ſup illo dicet plenã veritaté eẍ de ſimo.licet hẽli. ſi võ fiat iqſitio ſup ſtatu eccℓ iurat dicere veritaté de omnibus que ſcit vl̃ credit in eccª reformãda excepti.dico occultis eẍ de accu.oli. vel iurat ꝙ reſpõdebit veritaté ad iterrogata eẍ de accu.cũ dilectꝰ.⁊ intellige ꝙ occultũ hic dicit crimẽ qꝺ nõ eſt manifeſtum vel de q̃ aliqs non eſt ifamatꝰ.nã ſi de occulti. de qbus nõ ꝓceſſit infamia aliqd dixerint teſtes nõ valebit dictũ eoꝝ a etiã ſi duo vel plures ſciuerit crimẽ ⁊ iuramẽto affirment vt in.c.quod ſequitur b eẍ de accu inqſitiõis.vt ⁊ Tho.dicit in ſe.x·ſ·qui incipit vtꝝ homo a idẽ i ſũ.li.iij.ti.xxxi.q. vi.ꝛ.forma aũt ꝛc.vbi etiã additur ſecũdũ vl.occulta auté hic vocamus nõ ſolũ ſecreta ꝛofeſſionis ſ etiã omne crimẽ de quo qs nõ eſt infamatus.ſciendũ tamẽ ꝙ ſi fiat inqſitio ſup certis capitul̃ tunc in iuramẽto ñ apponẽt hec clauſula exceptis occultis ſ cũ infamia ꝓceſſerit ſpãliẽ de hoc crimine determinato ꝑm numeꝝ dicent teſtes qꝺ qꝺ de hꝰ ſciũt vel credunt ⁊ ſi ſit occultuꝫ dũmõ nõ ſciat ſolũ ꝙ ꝛofeſſionẽ vel ſi aliqs infamatus ſit de fornicatõe cũ hac mulie ⁊ ſup hꝰ fiat inqſitio debet teſtis dicere etiam ſecretas circũſtantias quas nouit etiaꝫ ſi iurauit ſecretũ tenẽ diri auté inqt determinato ꝑm numeꝝ ꝙ ſi ſolum de ſpẽ cris eſt infamatꝰ tunc nõ ꝺꝫ teſtis reuelare occulta.qñ auté generaliẽ fit inqſitio tunc ſi ꝺ occulti.de qbꝰ nõ ꝓceſſit ifamia aliqd dixerit teſtes nõ valebit dictũ eoꝝ nec ille ꝓpt̃ hꝰ erit puniẽdus dicto.c. inqſitionis.et eſt ratio dñtie ꝙ cum ſup certis articul̃ iqrit̃ur vel cõmittit̃ inqſitio ſcitur ꝓceſſiſſe infamia ſ non ſic in generali inquiſitione b Utrũ liceat teſti aliqd recipere ℞ ꝓ ferẽdo teſtimõio nihil debet recipere.xiij.q.v non ſane.niſi tñ expẽſas ab eo qui eũ ꝓduxit .iij.q.iij.venturꝰ.⁊ ſi accepit turpit̃ accepit niſi ille dederit ad cozrũpẽdũ teſtem tũc enim debet dari ei in cuiꝰ iniuriã accepit a vel paupibus ꝑm rai.hoſti.autẽ dicit ꝙ ſi ꝓcuniã accepit vt veꝝ teſtimõiuꝫ diceret debet hꝰ pauperibus erogare.vt i ſuꝫ. e.ti.q.clxxxviij.hꝰ põt itelligi q̃ndo dãs remisit vexatiõez ſuã ꝙ nõ regrebat̃ a teſte ⁊ de hac mã latiꝰ dictũ eſt ſ.reſtitutio ꝑ°. ·ſ·xiij.in additione b Qualiter teſtis ꝺ ponere debeat ℞ teſtis tãḡ cõis ꝓſonis ꝺꝫ dicere purã veritaté quã ſcit ſup facto nulla adiecta falſitate.iij.q.ix.hortamur.iij.q iij.nullus.xiij.q.iij.nõ ſane. nã ⁊ ſic iurauit vt ſ.i vi·ſ·dictũ eſt. Quid cũ teſtis nõ eſt de fco certꝰ ℞ ꝛꝫ Tho.zª zᵉ. q.lxx. i teſtimonio ferẽdo nõ ꝺꝫ homo ꝓ certo aſſerere id de quo certus nõ eſt ſ dubium debet ſꝫ dubio ꝓferre ⁊ de quo certus ẽ ꝓ certo aſſerere.Sed ꝙ otingit ex labilitate humane memorie ꝙ quis reputat ſe q̃ndoq̃ certũ de eo qꝺ falſum ẽ ideo ſi aliqs cum debita ſollicitudine recogitans extimet ſe certũ eſſe de eo qꝺ falſum eſt non peccat moꝛtaliṫ hoc aſſerens ꝙ non dicit falſum teſtimoniũ ꝓ ſe ex intẽtõe ſ ꝓ accidẽs contra id qꝺ intẽdit. a idẽ in ſum.eti.q.clxxiij. b ꝓpter hec ⁊ huiuſmodi ſolent teſtes iterrogari vnde ⁊ quõ ſciant ⁊ ſi interrogati de cauſa ſcie non dicant nõ valebit teſtimõiũ.iij.q.iij·ſ·ité ſola.⁊.xxiij. q.iij.ſi habes.⁊ i aũc.de teſti ſ.⁊ licet ꝺudũ Utrũ homo teneat̃ ad teſtimoniũ ferẽdũ ℞ ꝑm tho.vbi ſ.diſtinguẽdũ eſt ꝙ ſi teſtimoniũ alicuiuſ ſꝫditi regrit̃ aũcti.ſuperioꝛis cum in his que ad iuſticiã ꝓtinẽt obẽdire teneat̃ nõ eſt dubiũ quin teneatur teſtimonium ferre in his i qbus ꝑm ordinẽ iuris teſtimoniũ ab eo exigit̃ puta in manifeſtis ⁊ in his i qbus ifamia ꝓceſſit. ſi auté exigat̃ in nõ manifeſtis de qbꝰ ifamia nõ ꝓceſſit non tenet̃ ad teſtificãdũ a hoc verũ ſup criminibus ⁊ ſup cauſis ꝓcuniariis videt̃ teneri etiã in nõ manifeſtis.xiij q.iij.ꝓꝓ. b Si vero regrat̃ teſtimoniũ

nō aūct.ſupioriſ cui obedire tenetur tūc ſi
qdē regrat' ad liberandū hoiez ab iniuſta
morte ſeu q̄cūq; pena vel falſa infamia vl'
aliquo damno tenet' hō ad teſtificādū ⁊ ſi
eius teſtimonium nō requirat' tenet' facē
qđ in ſe eſt vt veritatē denuntiet alicui q
ad hoc poſſit prodeſſe.vñ in p̄s. Eripite
pauperē ⁊ egenū de manu peccatoris libe-
rate.⁊ p̄ū.xxiij.Erue eos qui ducūt' ad
mortē.⁊ ro.p̄mo. digni ſunt morte nō ſo-
lū qui faciūt ſi etiā q̄ conſentiūt facientibus
vt dicit glo..Conſentire eſt tacē cū poſſis
arguere eos.Super his vō que ptinēt ad
ordēnatōez alicuius nō tenet' aliquis fēre
teſtimoniū niſi cū a ſuperiore ꝯpellit' ſecū
dū ordinē iur.q̄ circa ꝟ ſi veritas occulta
tur nulli ex ꝟ ſpāle dānū naſcit'⁊ ſi imine
at periculū accuſatori nō eſt curandū quia
ipſe ſe in ꝟ periculum iniecit a idez i ſū.
e.ti.q.clxxxiiij.Ex p̄dictis con.rai. cui⁹ eē
dictum fuit quod ſequtur.Et ibi patet qđ
clarius addit q̄ cū ꝓpter defectū ꝓbatōiz
quis videt ꝓximū ré ſuā amittere etiā pui
legiate pſone vel ſacerdotes cogendi ſunt
veritatē dicere.xiij. q.ij. quāḡ.ſi talis eſt
cauſa in qua liceat eis teſtimoniū ferre. nō
autē licet i cauſa ſanguinis.Cō.vl.⁊ addit
glo.rai.q̄ in odioſ exceptōib⁹ vel crimi
bus nō conſueuerūt teſtes ꝯpelli paſſim licz
q̄ndoq; ꝯpellant' vt inq̄ſitōribus ꝟ Ad
hec p̄dicta poteſt facere.xi.q.iij.quiſquis.⁊
in caſu predicto de dāno etiam ſacerdotes
⁊ alij clerici ⁊ religioſi tenentur. xiij.q.ij.
quāḡ.nō tenēt' ſi talis eſt cauſa i qua non
liceat eis ferre teſtimoniū vt i cā ſanguinis
vt dictū eſt ſ.homicidiū iij.ℊ.i. Ⅎtrū
liceat hoi teſtimoniū ferre de his que ei in
ſecreto cōmiſſa ſunt ℟ ꝓ Tho.2ª 2ᵉ.q.lxx.
de his que cōmiſſa ſunt homini in ſecreto
ꝑ confeſſionē nullo mō debet teſtimoniū fer
re q̄ huiuſmōi nō ſcit vt homo ſi tāḡ mi-
niſter dei ⁊ maius eſt vinculū ſacramēti cō-
feſſionis quolibz humis precepto. Circa
vero ea que aliē homini ſ̄b ſecreto cōmittū
tur diſtinguēdū eſt. q̄ndoq; enī ſunt talia
que ſtatim cum ad noticiā hominis venerit
hō ea manifeſtare tenet' puta ſi pertinent
ad corruptiōem multitudinis ſpūalez vel
corporalem vl' i graue dānū alicui⁹ pſone
vel ſi aliud eſt huiuſmōi qđ qs tenet' ꝓpa
lare vel teſtificando vel denūtiando.⁊ coñ
hoc debitū obligari nō pōt ꝑ ſecreti cōmiſ
ſum q̄ in ꝟ frangēt fidē quam alteri debz
q̄ndoq; vō ſunt talia que quis prodere nō
tenet' vñ pōt obligari ex ꝟ q̄ ſibi ſ̄b ſecre-
to cōmittunt' ⁊ tunc nullo modo tenētur
ea prodere etiā ex p̄cepto ſuperioris q̄ ſecre-
tum ſeruare eſt de iure nāli. nihil autem
pōt p̄cipi homini cōtra id quod de ſe eſt
nāle a .i.quod eſt de iure naturali vt in
ſum.e.ti.q.clxxxv.vbi hec nō. b Ⅎtruz
diſcordia teſtiuz infirmet teſtimoniū ℟ ꝓz
tho.vbi ſ.diſcordia teſtiū i aliqbus p̄nci-
palibus circūſtantijs que variāt ſ̄bam fc̄i
puta in tēpore in loco vel i pſonis de qb⁹
principaliē agit' aufert efficaciā teſtimonij
q̄ ſi diſcordāt in talib⁹ vident' ſingulares
eſſe i ſuis teſtimonijs ⁊ de diuerſis factis
loqui.puta ſi vnus dicit ꝟ factū eſſe tali tē
pore vel loco alius alio tēpore vel loco nō
vī de eodē facto loqui nō tñ p̄iudicat' teſti
moniū ſi vnus dicat ſe nō recordari ⁊ ali⁹
aſſerat determinatū tēpus vel locū ⁊ ſi in
talibus oio non diſcordauerit teſtes acto-
ris ⁊ rei ſi ſint equales numero ⁊ pares di
gnitate ſtat' pro reo q̄ iudex facilior debet
eſſe ad abſoluēdū q̄ ad cōdēnādū niſi fōte
in caſib⁹ fauorabilib⁹ ſicut i cauſa liberta
tis ⁊ huiuſmōi a vt ē etiā cauſa mrionij
dotis ⁊ teſtamēti ex de ſen.⁊ re iudi.c.fi.Si
vero teſtes ſint ieq̄les tunc iudex inquiret
veritatē ꝑm conditiōes que ſtati ſ̄bſequunt'
pro quo facit.iij.q.ij.ℊ.itē i criminali.ℵ.
itē teſtiū b Si vō teſtes eiuſdē partis
diſſenſerūt debet iudex ex motu ſui animi
p̄ponere cui parti ſit ſtandū vel ex numēo
teſtiū vel ex dignitate eoꝝ vel ex conditiōe
negocij ⁊ dictoꝝ.multo autē magis vni⁹
teſtimoniū repellit' ſi ipſe deſideat iterro
gatus de viſu ⁊ ſcia.nō autē ſi deſideat ite-
rogat⁹ de opinione ⁊ fama q̄ pōt ꝓz diuſa
viſa ⁊ audita diuerſimode motus eſſe ad

respõdẽdũ. Si vero sit discõdia testionũ in aliquib⁹ circũstãtijs nõ ptinẽtib⁹ ad sb stãtiã facti puta si tẽpus fuerit nebulosuz vel serenum vel si domus fuit picta aut nõ vel aliquid huiusmõi. talis discordia nõ p iudicat testimõio q̃ hoies non ꝺsueuerunt circa talia multum sollicitari vnde facile a memoria elabunt̃ quinimo aliqua discordia in talibus facit testimoniũ credibilius vt dicit Criso⁹ sup ℳt̃. q̃ si in omnibus ꝺcordarẽt etiaz minimis viderẽt̃ ex ꝺdicto eundẽ sermonẽ ꝓferre qõ tamen prudẽtie iudicis relinqtur discernẽdũ a p̃dicta eẽ latius ⁊ diuersis verbis nõ in sum.e. ti.q. clxxxvi.ꝑz vl. ⁊ ℑosti. vbi etiam additur q̃ testis potest corrigere suum dictum icõ tinenti non autẽ ex interuallo. eẽ de testi. cogen. preterea. itẽ q̃ si ad reprobãdũ dicta priorum testium inducãtur secundi testes oportet istos secundos plures esse ⁊ longe melioris fame q̃ sint primi q̃ post publicationem attestationũ magis presumitur de ꝺbornatione testium q̃ ante eẽ de ꝓba. licz ℱ. vlti. Itẽ q̃ si neuter possidet rez ⁊ vterq̃ petit eam ab aliquo extraneo ⁊ testes iam dicto modo sunt pares diuidat̃ res si põt sicut fuit iudicium Salomonis inter meretrices. iij. reg. iij. ⁊ eẽ de ꝓsump. afferte. ℌ si non potest diuidi potest iudex gratificare ⁊ dare cui vult. ar. eẽ. de pro. c.i. Item q̃ si testes coñdicunt instrõ semp testes p̃ualent instrõ nisi in his que melio⁹ ꝓbantur p instrm̃ q̃ p testes vt ℓnia lata ⁊ arbitriũ ⁊ ꝺmissio facta iudicibus ⁊ nisi inuentario publice ꝺfecto coñ quod nõ admittunt̃ testes ⁊ nisi i istrõ in quo mulier ꝺfitet̃ se recepisse pecuniã pro fideiussione. C. ad velleya. l. antique. Sz certe ista lex nõ vr̃ ꝓbare id ad qõ all̃at̃. bene aũt vr̃ q̃ q̃ ad acta iudiciaria instrã p̃ualeant testibus cũ dicta acta de necessitate debeãt in scriptis redigi vnde soli testes ad eoz ꝓbatõem sufficere nõ vidẽt̃ eẽ de ꝓba. qm̃. Itẽ i d. q. clxxxvi. dr̃ ꝑm eosdẽ q̃ oportet q̃ ad minus p q̃tu or testes reprobat̃ instrm̃ q̃ instrumtuz obtinet vicẽ duoz testiũ ⁊ tabellio eqpollet vel est maior vno teste b Quid de teste falso ℟ sm Tho. zª zᶜ. q. lxx. peccat mortaliter inquãtũ piurus ⁊ iquãtũ facit contra iusticiã de quo est spãe p̃ceptũ i decalogo ⁊ talis idubitãt̃ tenet̃ ad restitutõez oiuz que proximus eius amiserit p eius testimoniũ. xiij. q. v. nõ sane. ⁊ q. vi. si res aliena. ⁊ ij. q. i. notũ. a melius facit. c. fi. eẽ de. in iur̃ ⁊ p̃dictis. con. rai. ⁊ hosti. vt in sum e. ti. q. clxxxvij. b

TImor Utrũ sit pccm ℟ ꝑz Tho. zª zᶜ q. clxxv. timor peccatũ est ꝑm q̃ est iordinatus put. ſ. fugit qõ nõ est ꝑm rationẽ fugiendũ. hec aũt inordinatio timoris qñ ꝺsistit i solo appetitu sensitiuo non supueniẽte ꝺsensu rõnalis appetit⁹ ⁊ sic nõ põt esse peccatũ mortale ſi solũ veniale. qñ q̃ hec inordinatio timoris ꝓtingit vsq̃ ad appetitũ rõnalẽ qui dr̃ voluntas̃ q̃ndo si voluntas refugit aliquid ex libero arbitrio ñ secũdũ rõnẽ ⁊ talis iordinatio timoris qñ̃z est peccatũ mortale qñ̃q̃ veniale. si enim qs ꝓpter timorẽ quo refugit periculũ mortis l̃ qõcũq̃ aliud tẽporale malũ sit dispositus vt faciat aliqõ p̃hibitũ vel p̃termittit aliquid qõ est p̃ceptũ in lege diuina talis timor est peccatũ mortale alioq̃n veniale a idez i sum. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. celxij. b

Utrũ aliqs timor excuset a peccato ℟ ꝑm Tho. vbi ꝫ. sicut ꝓtractũ est timor i tãtum habz rõnez pcci in quãtũ est ꝺtra ordinez rõnis. ratio aũt iudicat q̃dam mala magis esse fugiẽda q̃ alia sicut magis est fugiẽda mors corporalis q̃ amissio rerũ. vñ si quis propter timorẽ mort̃. latronibus aliqd promittẽt aut daret excusaret̃ a pcco qõ icurreret si sine causa lrima pretermissis omnib⁹ bonis peccatoribus largiret̃. si qs vero incurrat mala magꝝ fugiẽda vtputa mala aĩe. i. peccata fugiẽs mala corporis puta flagella vel mortẽ aut mala exteriorũ rerum puta dãnũ pecunie a etiã magꝝ q̃ dãnũ corporis q̃ magꝝ sunt timẽda mala anime q̃ corporis ⁊ mala corporis q̃ extrisecaz̃ rerũ ꝑz eũdẽ Tho. ⁊ i sum. e. ti. q. cclxiij. vbi

hec nō. b nō excusat totaliť a pcō. dī/minuiť tamē pccatū q minus volūtariū est. nā ex timōe ipoñť qsi q̄dā necessitas vñ philosophꝰ huiusmōi q̄ fiūt ex timore dicit esse nō simpl'r volūtaria ſ mixta ex volūtario ⁊ iuolūtario. Utrū itimiditas sit pccatū ℟ ꝑ3 tho. 2ª 2ᵉ. q. cxxvi. intimiditas pōt ōtingē tripl'r. vno mō q̄ndo aliq̄s minꝰ timeat mortez q̄ꝑ debeat vel aliq̄ mala tēporalia ꝓpť hꝰ q̄ minꝰ debito amet bona eius. Cōmūnia q̄ nihil eorum timet ñ pōt ex tali defectu amoris ōtigere. a sed ex causis ſbsequētibꝰ vt i sū. e. ti. q. cclxiij. vbi hec nō. b 2º pōt itimiditas ōtigere eo q̄ quis extimat mala opposita bonis q̄ amat sibi supuenire nō posse. q̄ndoq̄ ōtingit ex supbia animi de se p̄sumenti. ⁊ alios ōtēnenti. ſm q̄ dicť Job. xli. factus est vt nullū timeret omne ſblime videt. 3º. ōtingit ex defectu rationis sicut phūs dicit 3º ethi. q̄ celte ꝓpter stultitiā nihil timent. vnde patet q̄ esse ipauidū est vitiosū siue causeť ex defectu amoris siue ex elatione animi siue ex stoliditate q̄ tamē stoliditas excusat a pcō si sit omnio iuincibiľ. de mā timoris quere. ſ. vis. ⁊ ſ. metus.

Torneamentū

Torneamēta dicūť in quibus milites ex ōdicto ꝺuenire solēt ⁊ ad ostētatiōnē virtū suaꝝ ⁊ audacie temē ꝺgredi eť e. c. i. a vnde mortes hominū ⁊ aiarū pericula sepe ꝓueniūt vt ibi ⁊ sic vī q̄ q̄liťcūq̄ fiat talis periculosus ꝺgressus ad ostētatiōnē virtū vocetť a iure torneamētū licet forte in diuersis partibꝰ diuersimode nūcupeť. nā nō ē curādū de vocabuľ ſ de rebꝰ ⁊ de ratiōe legis vt i. c. intelligēª. eť de ẋ. sig. cū etiā in penalibꝰ procedať ad similia vbi est eadē rō vt ſ. sortilegū. ij ſ. vij. i additōe b Utrū torneamēta facē sit pcō ℟ ſm Guil. tales mortaliter pccant quia facūt coīa ꝓhibitiōez eccᵉ eť. e. c. i. si autē nō essent ꝓhibita ⁊ fierēt causa discendi vsum armoꝝ ad ipugnādum infideles ⁊ ob defensionē patrie vel reipublice nō essent pccata. ſ itellige ſm hosti. q̄ ꝓhibita sūt q̄ mortes ⁊ corporis ⁊ anime imineant in eis. nā ꝺbz cogitari hoc euenire posse. ff. ad. l. acquiť. l. q occidit. ſ. in hac. ff. locati. l. si q̄s domū. ⁊ ludus noxius in culpa est. ff. ad. l. acqui. l. nam ludus. ⁊ q̄s eos ludos appellet ex q̄bus crimina oriūť vt in ꝓoemio. ff. circa fi. a ꝓpter has causas satis patet q̄ hec de se illicita sunt etiā si ab ecclesia nō ꝓhibēť vt ⁊ sentit hosti. ⁊ gof. licet Guil. aliud dixerit. vt i sum. li ij. ti. ij q. ij. b Que pena pugnātiū i torneamēti. ℟ ſm rai. pena est. q̄ si aliquis a. ſ. qui exercet tale torneamētū vt in sum. e. ti. q. iij. ẋ. hec habētur. Idē viť ⁊ si nō exerceat ſ auxiliū in illo prestet seu eius exercitio in aliquo se imisceat vt i. ſ. se. b vbi aliqué occiderit etiā casu reus hōmicidij ⁊ irregularis erit q̄ ludus taľ noxius est ⁊ illicitꝰ ⁊ ideo quicquid ex eo seq̄ť iputādū est ar. eť de p̄sum. c. i. ⁊ eť de hōmicidio. c. fi. Itē qui i torneaméto moriť nō debet i cimiterio sepeliri vt ẽ. sepultūa. iiij. ſ. i b Quid de his qui ad torneamenta accedūt animo pugnandi nō tū ipsi pugnant licet aliqui ibi occīsi fuerit ℟ ſm gof. nō oportet talēs ad ordines ꝓmoueri eo q̄ ad rē ōdēnataz ⁊ ꝓhibitā accesserūt. idē hosti. a idem i sum. e. ti. q. iiij. vī tū q̄ cū talibꝰ possit epūs dispēsare vt p3 ẽ. bellū. ij. ſ. ij. i additōe. b

Transactio

Est ꝺ re dubia ⁊ lite icerta nec dū finita nō gratuita pactio. ff. e. l. i. a idē i sum. li. i. ti. i. q. i. ſm glo. rai. b lité autē itelligas p̄ntē vel futurā q̄ etiā ante lité potest fieri trāsactio. ff. de condi. inde. l. elegāter. ſ. si q̄s pōt. Utrū trāsactio sit illicita i spūalibus ℟ ſm Inno. licita ē dūmō ex vtraq̄ parte tātū spūale ⁊ nō tēporale iterueniat eť. e. statuim. ⁊ c. ꝺ cetero eť ꝺ dec. ex mūltiplici. ⁊ c. suggestū. eť de rep. pmu. ad qōnes. idē i būficijs si petātur iure ptātis puta q̄ vna eccā petat ab alia pbēdā quā dicit ad suā coll'onē ptinē. ſ si aliqs cl'icus petat sibi būficiū nō est licita trāsactio etiam

si vtrīq; dēr spūale eī.e.ostitut⁹. Cōpositio aūt iteruenire pōt eī.c.sup eo. tal'.s.q; ille clericus q ius nō hab3 vel nō habē credit penitus renuntiet iuri suo sine aliqua datione.vel etiā q; ius hūs recipiat i canonicū sine datiōe. a ℞ est q; dicta opositō sit amicabil' ⁊ gratuita vt i dicto.c.sup eo ⁊ idem qđ hic nō i sum.li.i.ti.xv.q. xliij. vbi ⁊ addit ꝓm hosti.q; si dicta amicabil' est opositio fiat sine aūcte iudicī psonal' ē ⁊ cū psonis extinguit'. si aut' fiat cū iudicis aūcte real' est nisi p iudicē aliud dictū sit eī.c.de cetero. Itē q; trīsactio alī ponit' pro amicabili opositōe eī.c.ex litteris.⁊.c. veniens. Itē q; licet opositō aūcte supiozis facta teneat mero iure trī restituetur ecc⁹.si ex ℞ grauit' ledat'ar.eī de resti.c.i.

Transitus siue trīslatio Quib⁹ de cāis pōt clericꝰ scl'ar. trāsire de vna ecc⁹ ad aliā ℞ ꝓm rai.tribus de causis ꝓmo.s.causa nēcitati. puta ꝓpter hostes ⁊ huiusmōi.⁊ i ℞ casu etiā si qs auctozitate ꝓpria trīseat nō punit' cū causā habeat ⁊ cessante nēcitate debet recupare ecclesiā suā.vij.q.i.pastoral'. z⁹ causa vtilitatis.s.qñ pōt esse magꝭ vtilis in alia eccl'ia. ⁊ tūt pōt trāsire aūcte supiozis.vij.q.i.mutationes.⁊ trib⁹.c.se.z⁹ causa humilitatis siue sāctitati.puta cū trīsit ad religionē et tunc postq; ꝓfessus est nō pōt petē primā eccl'iaz aut redire ad seculū.vij.q.i. ℞ neq; a Idem i sum.li.iij.ti.xxvij.q.i. b Quid si clericꝰ causa cupiditatī. l' ābitōis temē trāsit de vna ecclesia ad aliā. ℞ debet carē vtraq;.s.habita ⁊ ambita prima q; supbe eā otēpsit.z⁹ q; eā auare ocupiuit. vij. q.i.si qs epūs.⁊.ꝯ. ambitiōis. eī de trāslatō.si trī eccl'esia pōt eū repetere.vij.q.i. non op3.⁊.c.si qs vero. a idem i dicta.q. i. b Quō q; h3 bñficiū cū cura si recipit sil'e vacat ꝓmum.habes ō.bñficiū.i.ꝯ.iij. Quō etiā teneat' clericus siue prelatus i beneficio residē hēs ō.residētia.ꝯ.i.⁊ supra clericus.in.ꝯ.fi. a ⁊ adde q; clericꝰ sine licētia trīsiēs seu i bñficio nō residēs ꝓut tenet' debet ipso beneficio ꝓuari si admonit⁹ se nō correxerit eī de cle.non resi.c.relatuz ⁊ nō in.d.q.i.ꝓm hosti.qđ est intelligēdū excepto casu de quo ō.prie. v3 qñ trīsit ⁊ capit aliā eccl'esiā causa cupiditati.i q̄ nō vī nēcia admonitio vt pretactū est b Quō trāseūdū sit de vna eccl'esia ad aliā ℞ ℞3 rai si est epūs nō pōt trāsire sine expressa lnia papę.vij.q.i.mutatōes.siue sit ocrat⁹ siū elect⁹ ⁊ ofirmat⁹ eī de trīsla. inter corpoalia.si vō sit iferioz ⁊ trāsit ad aliā eccl'esiaz eiusdē epāt⁹ ⁊ sic sufficit tacit⁹ osens⁹ epi ar.xxxiij.q.v.q vxorē.si vō ipse ſbest iferiori ꝓlato ⁊ trāsit ad eccl'esiā nō ſbditā illi tē osensus expssus regrēd⁹ est ar.lviij.di.c.ij. ⁊ ix.q.iij.oquestus.cū aūt trāsit ad eccl'esiā alteri⁹ epāt⁹ necessari⁹ est expssus osensus epi.⁊ etiā alteri⁹ si hab3 aliū supī se preter epm̄.lxxi.di.p to.lxxxv.di.florētinū.vij.q. i.epūs de loco eī de regula.admonet. a ⁊ idē qđ i ℞ ꝯ.nō.in sum.e.ti.q.ij. vbi etiam p3 q; id qđ seqt' fuit dictū glo.rai. b Iodie trī de osuetudie lnia nō pretit' pzro de trāsitu vni⁹ religiōis ad aliā habes ō. religio.v.p totū. Nō q; q trāsit de vna eccl'esia ad aliā de minozi ad maiozē transire d3.xciij.di.legim⁹.eī de trīsla.c.i.⁊ tūc ds platus dī trāslat⁹ cū ē ofirmat⁹ ⁊ obtinuit corpalē possessionē.xxi.q.ij.si qs iā trīslat⁹ a ⁊ ibi ℞ nō glo. b ⁊ tūc nihil d3 hre cōe cū priori ecc⁹ vt ibi dī secus si nō h3 corpalē possessiōez.xciij.di. si qui epi. ⁊ de ℞ etiā eī de elec.cū in cūcti.

Treuga q; tpe treuge bona sua per mare l' p terrā auferūt sarracenis rapinā omittūt ⁊ ad restitutōez tenētur ⁊ pñt puniri a pncipe cui⁹ treugā frāgūt q; fides eē hosti seruāda ē.xxiij.q.i.noli.xxij. q.iij. Innocens.

Tutela Triplex ē tutela .s.testamētaria vt qñ pr̄ dat tutorē filio in testō. Itē ltima vt q̄ deferēa lege vt cum nullus est tutor p testm̄ tūc qui primo loco debet succedē huic ab intestato tenetur

suscipe tutelā huiusmōi. Ité datiua vt qñ nullo tutore dato i testō vel nō extātibus ꝺsanguineis ad tutelā idoneis iudex ex officio dat tutorē ⁊ durat tutela vsq; ad cō pletū.xiiij.an.pupilli.⁊ inde incipit cura q̄ durat vsq; ad xxv. annū. a dicta differé tia tutelaꝝ ponit etiā i sum.li.iij.ti. viij.q. ij.ſm glo.rai.⁊ hec mā late tractat in ſti. de tute.p to.cū multis sequētibꝫ ti. vsq; i finē ꝑm.li. b Utrū clerici teneāt suscipere aliquā tutelā ℞ ſz Jo.ꝺ.lxxxvi.c.ſi. nullā cogūt recipere.Itrimā tñ possunt recipere si volūt vt i.ꝺ.c.ſi.⁊ é ꝺ ꝓuilegiū clericoꝝ q̄ licet possint succedē alicui ab intestato nō tñ tenēt recipere tutelā ſ; i laicis aliud obtineat.C.de legi. tuto. aūc. sicut hereditaſ a ꝑdicta nō glo.i.ꝺ.c.ſi.nō.etiā in sum.in dicta.q.iij.ſm.glo.rai.glo. etiā i dicto.c.ſi.dicit q̄ clerici nō ꝑnt testamentāiā nec datiuā recipe.p.c. Cyprianus.xxi.q.iij. qꝺ bñ facit. Utrū epūs vel monachꝫ possit recipe tutelā ℞ ſm Jo.vbi ś.epūs vel monachꝫ etiā voleſ nō pōt recipere tutelā ltiam vt i aūcti de san. epi.ſ. deo autē amabiles.vel dic q̄ illi autētice derogat ꝑ illud decretū.ꝺi. lxxxvi. ꝓuenit, ita q̄ si velit possint recipere ltimam ſ; nō datiuā vel testamentariā,ſ; ad tutelā cōez miserabiliū ꝑsonaꝝ omnes clerici vel monachi tenēt vt i.ꝺ.c.ꝓuenit.⁊.lxxxviij. ꝺi.c.i.⁊ .c. epūs gubernatōez. a ibi ꝺr epūs gubernatōez pupillorꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ peregrinorū nō ꝑ seipsū ſ; ꝑ aꝝꝑſtam aut archidiaconū agat.⁊ ꝺ tex.facit q̄ epūs nō pōt administrare tutelā etiā ltimā ꝑ seipsū. ⁊ ita pōt intelligi.ꝺ.ſ.deo autē.ꝑ alios autē sic ⁊ ita itelligat.c.ꝓuenit.vbi etiā glo.nōt que ⁊ i isto ſ.hēnt nōnt etiā i.ꝺ.q.iij.ſz rai. ⁊ addit glo.eius q̄ mōchi seu alij religiosi pñt recipe tutelā miserabiliū ꝑsonaꝝ ⁊ etiā legitimā de ꝺsensu tñ ꝓlatorū suoꝝ ⁊ nō alſ .xij.q.i.non dicatis. b

TArpe lucrū

vide ś. elemosina. i.ſ.vlti.⁊ ś.restō.i.ſ.anꝑx. a ⁊ ibi ꝺ ꝺ latiꝫ i additōe.

VAna gloria

regre ś.glia vana. Ité de vestibus.ſ.vestis. a ⁊ latius ś.ornatus i ad ditione. b

VAsallus

ꝺr ille qui hz feudū ab aliq̄. vt supra. feudum.

VElatio

x̄ginū vid.ſ. x̄gīuz ꝺsecratio.

VEnatio

Utrū sit licita ℞ secūdum Hostiensem venatio si fiat quo tempore debent homines esse in ecclesia ⁊ orare est oibus interdicta.lxxxvi.ꝺi.ſ.an.putaſ.de cō.ꝺi.iij.irreligiosa.⁊.ꝺi.v.ieiuniū. ⁊ intellige nisi esset necessitas vt si fames vrgēt vel bestie vastarēt hoīes vel segetes. C.ꝺ fer.l.iij. a idez i sum.li.iij.ti.xxix. q. xij.ſm hosti. b aliis autē diebus licita é laicis. a .ſ.pro carnibꝫ ⁊ pellibꝫ habēdis aꝫ nō ſm rai.⁊ gof.vt in.ꝺ.q.xij. b Sed clericis illicita tñ causa sanitatis ⁊ recreationis esset licita nisi esset nimis frequēntata ⁊ clamorosa eꝝ ꝺ cle.vena.c.i.⁊.ij. a i hiſ .c.⁊ in.c.i.eꝝ ne cle. vel mo. satis claret q̄ omnibus clericis indifferēter venatio interdicit sine cū canibus siue cum auibus licz aliqui hꝫ senserint sine iurī.tñ aūcte q̄ clerici possent qñq; causa recreatiōis venari vt in dicta. q.xij. b epūs vō oio ꝓhibita é vt idem nōt pꝛa coīi venatores clericos.lxxxvi ꝺi.c. qui venatoribꝫ.⁊.c.se. a dic clarius vt nō glo.lxxxvi ꝺi.q. venatoribꝫ sup x̄bo venatoribꝫ.qꝺ et positū est ś.ferie.ſ. vi. in additione.ꝑdicta etiā tāgūt in dicta.q.xij.

b Utrū serui teneāt obedire dñis venari volentibus tpribꝫ ꝓhibitis ℞ ſz guil nō tenēt serui obedire dñis i rebus illicitis. q̄le est hꝫ coīi illud ꝑmū q̄rite regnū ꝺi a idez in sum.e.ti.q.xiij.vr tamē q̄ excusent a peccato in talibus si cogunt ꝑ iustū metum.vt ś.ferie.ſ. viij.

VEnditio

Utrū licet at vendere

arma venena ornamẽta tarillos ſcachos ꝓta ⁊ huiuſmõi vide ſ. negociatio. ℣. ⁊ ſeqn/tibus. de auro alchimico ſ. emptio. ℣. in medio. de venditione facta ſb mõ vel ſb cõ/ditione ſ. donatio. i. ℣. Item vtrũ liceat emẽ vl̃ vẽdere nũc ad certũ terminũ dãde rei vel dandi pciũ ⁊ multa talia vide. j. vſu ra. iij. ꝑ totũ. ⁊ ſ. emptio. vide ꝛc.

VEneficium vide ſupra maleficiũ. ⁊ ſ. ſortilegiũ. iij.

VEniale peccatũ vide ſ. peccatũ. iij.

VErberatio vide ſ pcutẽ.

VEſtis Vtrũ circa exteri/oẽ apparatũ veſtiũ ſiue aliorũ huiuſmodi poſſit eſſe ẋtus ⁊ vitiũ ℟ ꝑ ꝫ tho. 2^a 2^e. q. clxix. i reb⁹ exterioribꝰ pot eſſe pcẽꝫ imoderãtie dupl vno mõ ꝑ ꝓparatiõez ad ꝯſuetudinẽ hoiuꝫ cũ quib⁹ aliqs viuit vñ dicit Aug⁹. iij. cõ. Que coĩ mores hoiuꝫ ſunt flagitia ꝓ mo rũ diuerſitate fugiẽda ſũt vt pactũ iter ſe ciuitates ⁊ gẽtes ꝯſuetudine vel leꝫ firmatũ nulla ciuis aut pegrini libidine violet̃. Turpis eſt enĩ ois pars vniuerſo ſuo nõ ꝯgruẽs. alio mõ pot eſſe imoderatio ex inordinato affectu mẽtio exquo qñq; ꝯtin git ꝙ homo nimis libidinoſe talib⁹ vtat̃ ⁊ ſb ſiue ꝑm ꝯſuetudinẽ eoꝝ cũ qb⁹ viuit ſiue etiã pꝛeter ꝯſuetudinẽ eoꝝ. ꝯtigit aũt iſta iordinatõ affect⁹ triplr quãtũ ad ſuper abũdãtiã vno mõ ꝑ ſb vt hõ ex ſuperfluo cultu veſtiũ gl̃iã hoiuꝫ q̃rat ꝓut. ſ. veſtes ⁊ alia huiuſmõi hoĩ ptinẽt ad ornatũ quẽ dã. vñ ḡḡ. dicit in omelia. ſũt nõ nulli qui cultũ ſbtiliũ pciosaꝝ; veſtiũ nõ putãt eẽ pcẽm. ꝙ vꝫ ſi culpa nõ eſſet nequaq; ꝑmo dei tã vigilãt̃ exprimẽt ꝙ diuerſ q torque bat̃ apud iferos biſſo ⁊ purpura idutus fuiſſet. nemo qdẽ veſtimẽta pciosa. ſ. excellentia ſtatũ ꝓpriũ niſi ad inanẽ gl̃iam querit. Alio mõ ꝑm ꝙ homo ꝑ ſu perfluũ cultũ veſtiũ q̃rit delicias ꝑm ꝙ ve ſtes ordinãt̃ ad corporis fomẽtũ. ℣. mõ ꝑꝫ ꝙ nimiã ſollicitudiẽz apponit ad exterioꝛẽ cultũ veſtiũ etiã ſi nõ ſit aliq̃ iordinatõ ex parte finis. ex parte quoq; defectus poteſt eſſe duplex inordinatio ſecundum affectuꝫ vno modo ex negligẽtia hominiſ q ñ adhi bet ſtudiũ l̃ laborẽ ad ſb ꝙ exteriori cultu vtat̃ ꝑm ꝙ opꝫ vñ phũs. vij. ethi. dicit ꝙ ad mollicie ptinꝫ ꝙ aliqs trahat veſtimtũ ꝑ terrã ⁊ nõ laborẽt eleuãdo ipſũ. alio mõ ex eo ꝙ ipſũ defectũ exteriori. cult⁹ ad gl̃iã ordinet. vñ dicit Aug⁹ de ſermone dñi in mõte. nã ñ i ſolo reꝫ corporaliũ nitore atq; põpa ſi etiã i ipſis ſordib⁹ ⁊ luctuoſis eſſe poſſe iactãtiã ⁊ eo periculoſiorẽ quo ſb no mine ſanctitatis vel ſeruitutis dei recipit ⁊ phũs dicit ꝙ ſuperabũdãtia ⁊ defectus inordinatus ad iactãtia ptinent a de hac mã ordinat⁹ tã virorũ ꝙ mulieꝝ ⁊ veſtiũ ⁊ aliaꝝ reꝝ latius dictũ eſt ſ. ornatus in additione magna. b Vtrũ aliquib⁹ lice at vti vilib⁹ aut ſemp ſit pcẽm ℟ ꝑm tho vbi ſ. peccat qui vilioꝛib⁹ veſtibus vtit̃ ꝙ ceteri ſi ſb faciat ꝓpt̃ iactãtiã l̃ ſupbiã vt ſe cetis pferat uitiũ eni ſupſtitiõis ẽ. Si aũt ſb faciat ꝓpter maceratõez carnis l̃ humili atõez ſpũs ad ẋtutẽ tẽperãtie ptinet. pci/pue aũt ꝯpetit vilib⁹ uti bis q alios ẋbo ⁊ exẽplo ad pniaꝫ hortãt̃ ſicut fuerũt pro phete de q̃bus apl̃us dicit ad hẽb. xi. Cir cuierũt i melotis ⁊ i pellib⁹ caprinis. Et glo. Aug⁹. iij. dicit. qui pniaꝫ predicat hitũ pnie pꝛedit. Vtrũ ꝯſtituti i dignitati bus l̃ miſtri altaris debeãt uti pciosioꝛib⁹ veſtib⁹ ℟ ꝑm tho. ubi ſ. in eis nõ eſt uitio ſum ſi poti⁹ debitũ ad ſignificãdã excellen tiã ſui miniſterij l̃ cult⁹ diuini a iſtud ſi poti⁹ debitũ nõ eſt ẋbũ tho. ut ꝑꝫ ꝑ eũ 2^a 2^e. q. clxix. ar. i. ad ſi. põt tñ ẋificari iquãtũ ꝯpetẽt deceat marie ut deputata ad diui/nũ cultũ ſint mũda ⁊ nitida ut ex ꝺ cuſto euca. c. reliqui b De veſtib⁹ ⁊ ſacerdotũ paramẽtis ꝯſecratis hẽs ſ. ꝯſecratio. v.

Vtrũ liceat mulieri uti ueſte uirili. ℟ ꝑm Tho. 2^a 2^e. q. clxix. nõ. nã cultus exterioꝛ ut põdꝫ ẽ i. ℣. i. ꝯpetẽ debꝫ ꝯditõi pſone ꝑm

ɔsuetudiez cõez ⁊ ió de se uitiosum est ꝙ mulier utat̃ ueste uiri li ℓ ecõuerso quod ⁊ spāl'r ꝓhibet̃ de utro. xxij. quia gentiles tali habitu utebāt̃ ad idolatriā. pōt tamē ꝟ qñqz fieri sine pcō ꝓpt̃ aliquā necessitatē vel causa occultādi se ab hostib⁹ vℓ ꝓpt̃ defectū alt̃ius estimēti aut aliud ꝟmodi de ornatu vō mulierum supra ornatus. a ⁊ ibi latius in additionibus. b

VIcarius in quib⁹ casibus qs possit eccℓ per uicāriū deseruire ℞ p̄m hosti. regulariter residē debet ut dictū é s. residētia. ℊ. pc. ⁊ vl. a ⁊ melius i p̄ncipio b pōt aūt in casib⁹ p vicariū dūuire. pm⁹ est rōne occupatōis. hac occasione excusat̃ epūs qui i eccl'ia cathedrali hz aliquē loco sui ⁊ ipse i camera sua dicit horas ⁊ postea expedit occurrētia. ꝟ idez itelligo de q̄libz ltime occupato ex̄ d cele. missa. c. i. debet tñ epūs celebrare in eccl'ia die dñico ⁊ aliis p̄ cipuis festiuitatib⁹ nisi excuset nēcitas. vij q. i. tēporis. in fi. z⁹ est rōe statuti siue ɔsuetudinis ar. ex̄ de ɔsti. cū omnes. in fi. z⁹ é rōe p̄uilegij siue dispēsatōis ex̄ de filijs p̄sbr. ꝓposuit hunc casū frequēter accedit ꝓp hūitibus pl'alitatē būficiorū ⁊ addit dum tñ cura aiaz nō negligat̃ ⁊ eccl'ijs faciat p vicarios idoneos deseruire. ⁊ nō. ꝙ hic casus cū p̄cedēti nō habz locum si eccl'ia fuerit seruitoribus destituta ex̄ de cle. nō resi. cū ad ꝟ. exquo enī ɔsuetudo cepit esse irrōnabil'. ⁊ eccℓ onerosa tenēda nō é ex̄ de ɔsu. c. i. in fi. 4⁹ qñ epūs hz ꝟ se hoiēs diuerso ꝛ rituū ⁊ linguaz. nā illē hz p vicariū deseruire ex̄ de offi. or. qñ. 5⁹ q̄ndo qs habz p̄bēdā i eccl'ia cathedrali cui ānexa est eccl'ia parrochial'. ná tal' i ecclesia cathedrali deseruiet ⁊ i ānexa deseruiet per vicariū ex̄ de p̄bē. extirpāde. ℊ. qui vō ⁊ c. exposuisti. 6⁹ é rōe defect⁹ siue debilitati. supueniēti. vij. q. i. c. i. ex̄ de cle. egro. c. pe. ⁊ ulti. 7⁹ q̄ndo necessario hz ꝓficisci ut ꝙ cruce signatus est ex̄ de uoto. c. fi a ⁊ ibi p3 ꝙ ꝟ est ℞ uz qñ p cl'icoz suoz abūtiā eccℓ enormit̃ nō leduntur ⁊ ipsi cl'ici pūt terre sancte utiles eē ℞bo pit̃ ⁊ ex°. b ⁊ sil'r q̄ndo ꝓficisci hz utilit̃ ⁊ honeste ut causa studioz siue peregrinatōis. ⁊ d licētia plati ex̄ d cle. nō resi. relatū. de cō. di. v. nō opz. aliq ponūt pl'es casus si isti videt̃ esse p̄ncipaliores. a ꝙ ⁊ alij ad istos pūt reduci ⁊ omnes ad ꝟ generale vz qñ rōnabil' urget nēcitas ex̄ de reg. iur' qd nō est ⁊ pōt colligi ex his que nō. in sum. li. i. ti. vij. q. xxx. vbi s. dicta omnia ponūt̃ ꝑm Hosti. Iof. ⁊ vl. Quid é uicarius ꝑpetuus ℞ tal' est q curā hēt eccℓie cuius vicarius est ex̄ de offi. vi. ex parte.

a melius dic ꝙ ille est ꝑpetuꝰ vicari⁹ q ɔstituit̃ aūcte epi ⁊ nō ad tēpus ex̄ de offi. vica. ad ꝟ. ⁊ iste habz curā eccℓ ⁊ reliqua q̄ sequūt̃ b vñ q̄ris hz i eccℓ ex̄ de fide instru. ꝑpetuꝰ. ⁊ hūs ꝑpetuā vicariā aliā hre nō pōt ex̄ de offi vi. puideas ex̄ de resēp. postulasti. a i. d. c. puideas dicit̃ ꝙ nullꝰ ꝑmittat hre pl'es vicarias sil' nc distinguit̃ inter ꝑpetuā ⁊ nō ꝑpetuā. b nc sine causa pōt āmouēri ex̄ de offi. vica. ad ꝟ. Itē si tal' vicari⁹ accipiat aliquā eccl'iā cū cura pdit vicariā ⁊ debet hre. xxv. ānos ⁊ ꝓmoueri ad sacerdotiū sicut si esset rector ordinari⁹ al' ꝑuat⁹ é vt i cle. que de ecclesijs. ex̄. e. a ⁊ ibi patet ꝙ ꝟ est verū quo ad vicarias p ꝑpetuas parrochialiū eccl'iaz. b de ordi nacio aūt rectore hr̄ s. eccª. ij. ꝛc. Utruz plati pūt vices suas sꝟ ānuo cēsu decedere ℞ nec epūs nec archidiacon⁹ nec alij plati ꝟ pōt. ex̄ ne pla. vi. su. c. i. ij. ⁊. iij. Cum enīz tale ius spūale sit nō est dubiū ꝙ pro eo aliqd dare ℓ recipe symonia é a ꝑm rai. q ⁊ addit vbi aūt aliquid dat̃ ℓ tenet̃ ℓ pro iurisdictiōe si in signū subiectiōis antique nō est symonia vt ex̄ de reli. do. ɔstitu. vt i sū. li. i. ti. ij. q. i. . b Sz q̄ndo epūs omittit alicui pure ⁊ simpl'r vices suas i tali vicaria ɔstituat salariū nō est pcz ꝟ potius ad ꝟ tenet̃. xij. q. ij. caritatē. ⁊ ut dicit Hosti sicut p omissione iurisdictiōis nō licet recipere certā pecunie q̄titatē ita multo minus licet recipere quotā. i. partē ꝓuentus a p̄dictis concoz. Iof. ⁊ Inno. addēs ꝙ si plat⁹ sic diceret tu exercebis iurisdictōez

talé ⁊ ego ꝑ salario tuo dabo tibi cetū ⁊ dabis mihi totū lucrū licitū é ut i dicta.q i. b Utrū rector eccℓ possit ꝺductōi fructū ꝺmittē vicariá siue curá aiaꝝ vide ś. symonia.iiij.ſ.pe. Utrū vicarius eccℓ possit alteri ꝺmittere vices suas ℞ nō pōt nisi sicut ⁊ ꝺelegatꝰ ſbꝺelegare ꝺe quo uide ś.ꝺelegare.ſ.pe.vicarius ꝙꝑ epi nō possz alteri ꝺmittē absolutōez a pcīs.⁊ alia q̄ i dicto ſ.dicūt̄ que itelligēda sunt ꝙ non pōt ex iure cōi ſ bñ pōt ex ſpāli ꝺmissiōe vt hꝫ ś. ꝺfessio.i ſ.añpe.in fi. a Concor. pdictis alberiꝰ. b

Vidua

Quot mōis dicit̄ ℞ ꝑm Alb'.quatuor mōis.ná est quedā vidua corpore ſ honesta mēte.pmo tbi. v. Uidua q̄ in ꝺelitijs est viuens mortua est.⁊ est vidua corpore ſ nupta mēte ⁊ hec ꝺparatur cōiugati. ⁊ est vidua corpore ⁊ mente.⁊ de talibꝰ apl'us pmo tbi.v.viduas honora q̄ vere vidue sunt.4°etiá mō ꝺr̄ vidua q̄ndo tal' est terreno auxilio ꝺestituta. a ⁊ sic é uidua mēte ⁊ corpore ⁊ terreno auxi° ꝺestituta ꝓpter pauptatē cui debet̄ ſbsidiū ab eccª ꝑm eundē alb'.⁊ i sum.li.iij.ti. xxxiij. q.cclxxxvij.⁊ istis duobus vltimis modis dictis uiduis debetur fructus.lxꝰ.de quo habetur ⟨Ḋ⟩c.xiij.ná ẋgibus ꝺpetit fructus centesimꝰ ⁊ ꝺiugati.tricesimꝰ vt ⁊ Tbo.i quarto ponit ꝺi.ſ.xlix.

Vindicatio

vtruz sit licita ℞ ꝑm Tbo.2ª 2ᵉ.q.cviij.dicendū ꝙ si itētio vindicātis ferat̄ ꝓncipaliť i malū alteriꝰ ꝺ ꝙ vindictā sumit ⁊ ibi qescat nō é licita ꝙ ſ ptinet ad odiū qꝺ repugt caritati q̄ omnes hoies debemꝰ ꝺiligē nec excusat̄ aliquis ꝙ odit odientes se. hoc eni esset vinci a malo qꝺ apl'us ꝓhibet ro.xij. Si vero itētō vindicātis ferat̄ ꝓncipaliter ad aliquod bonū puta ad emendatōez pcātis ℓ saltē ad correctiōez eius ⁊ quietem aliozꝝ ⁊ ad iustitie ꝺseruatōes ⁊ ꝺei honorē pōt vindicatio esse licita alijs ꝑuatis debitis circūstantijs. ſ tbo.ſ.ꝙ fiat ꝑ illū cui licet vtputa ꝑ iudicē obꝑuato i oibꝰ iusto ꝓcessu ⁊ iusta ꝺdēnatione. a nā ⁊ in causis iustis ꝑuáꝺ é iuꝝ ordo exꝰ ꝺ sen.excōi.sacro.

b Quādo maloꝝ iurie tollerande sunt vide ś.patientia.ſ.ij.⁊ quō itelligatur qui te pcussit i vtā maxillā.ꝛc. Ibidē.ſ.iij. q̄liter etiā vindicādū sit aduersus multitudinem vide supza correctio ꝑmo.ſ.primo.

Virginitas

Quid sit ℞ ꝓz Ambro.in li.de ẋginitate. Uirginitas est expers ꝺtagionis integritas. ꝑm vō Aug̃ i li.de nupti.⁊ ꝺcupiscētia.virginitas est i carne corruptibili ꝑpetue incorruptiōis meditatio a ⁊ ex his pz ꝙ ẋginitas integritas é carnis attestās incorruptō nē mētis vt i sum.li.iij.ti.iij.q.xviij.vbi eē pdicta ponūt̄ ⁊ dr̄ ꝑpetua vt nullo vnquā tēpore itrauerit eē mētaℓ corruptō alꝰ pro illo tēpore fuisset amissa ⁊ nō esset meditatio ꝑpetua b Utrū violētiá passe amittāt ẋginitatē ℞ ꝑm tbo. i iiij.ꝺi.xxxiij.que p uiolētiá corrūpūt̄ siue ab hoie siue a ꝺemone icubo ẋginitatē nō amittūt si q̄tuz pūt remittāt̄ vt quātū possent ꝺpuēt corpus a corruptōe ℓ saltē mētē a ꝺsensu.idē al. a a cubon qꝺ é solidū ꝺr̄ cubus.bi. ⁊ est quedā figura solida certe altitudis lōgitudinis ⁊ latitudinis ꝑm catholicon forte é quoddā signū nigromāticū ⁊ idē qꝺ h nō in suz.e.ti.q.xxiij. Tales tū nō conseāt̄ inte ẋgines vt i.c.se.ſ.i. b Utrū sola mte possit amitti ẋginitas ℞ ꝑm tbo.2ª 2ᵉ.q.cli.ꝺtingit iterdū ex actu mentis cogitantis ꝺe corruptione carnis ⁊ intēdētis ꝺlectatione ipsius experiri ꝙ calor excitetur ⁊ semen ꝺstillet̄ ⁊ tūc sine dubio virginitas est amissa.si aūt corruptio sistat in actu mētis ꝺsentiētis amittit̄ quidē ẋginitas secūdū illud formale qꝺ hz i mēte nō autē rōne eius qꝺ est māle in ipsa vū talꝰ nō pōt dici ẋgo nisi mālit̄. ⁊ iō hec ẋginitatis amissio pōt recuperari.nō aūt illa i q̄ etiā illud qꝺ é māle ſbtrabit̄ a die clarius ꝙ etiā sola mēte amittit̄ ẋginitas sed tñ recuperabiℓ é ꝙ mā seu obiectū huius

xtutl.manet.ſ.incoꝛruptio carnis ideo cuꝫ redit ad ipſũ volũtas redit ⁊ virgĩtas vt pꝫ i Jo.euã^{a}. quẽ de nuptijs volẽte nubẽ vocauit dl ⁊ dic̃ Jdiero^{y}.quõcũqꝫ aũt mõ qſ volũtarie pfeꝫ ꝓcuret pollutiõez pdic̃ irrecupabl'r xgĩtas ꝓꝫ al.tho.vl.⁊ glo.rai. vt i ſũ.e.ti.q.xxiij. b Utꝛ puelle i ãnis pueriliby a'd carnale ꝺmittẽtes pdãt xgi/nitatẽ ℞ ꝓꝫ al.nõ ꝙ nõ ẽ i eis ꝺſilij de libe/ratio nec etas patit̃ talẽ delectatõis ipetuꝫ

a ℔ forte xuꝫ añ ſeptẽniũ cũ nõdũ ſunt doli capaces al' ſecy vñ vl'.dicit ꝙ xginitas amittit̃ nõ ſolũ ꝑ quẽcũqꝫ actũ ꝑ quẽ pol lutõ volũtarie ꝓcuret̃ ſi etiã qñ ſine eo de lectatio coit^{y} pficit̃ ſicut faciũt illi q ante etatẽ l' tẽp^{y} ſeiſ ꝑ ſui ipſoꝝ turpẽ tactũ ℔ mõi delectatõez i ſe pficiũt l' ab alijs i eis ℔ fieri ꝓmittũt.alij tñ al'r ſentire videt̃ vt i ſũ.cõ.e.ti.q.xix.q̃ꝫ dictũ põt itelligi reſpe ctu etatis infantie vt tactũ ẽ.itẽ ꝓ^{m} vl.ꝫ aliq dixẽint xginitatẽ recupabilẽ qñ opleť de/lectatio ſine pollutõe.ꝓ̃t defectũ etatis.tamẽ ꝺtrariũ verũ ẽ ꝙ coꝛruptio nõ eſt ex pollu tiõe niſi rõe ꝺiũcte ſibi delectatõis a q̃ oio/dã imunitatẽ ducit xginitas vt i ſum.e.ti q.xxiij. b Utrũ a patictib^{y} fluxũ ſeis pdat̃ xginitas ℞ ꝓ^{m} tho.ꝫ^{a} z^{e}.q.clij. Seiſ reſolutõ ſi ꝓueniat ꝑter ꝓpoſitũ mẽtis vl' i doꝛmiẽdo vl' ꝑ violẽtiã illatã cui mẽs nõ ꝺſentit q̃uis caro delectatione expiat̃ vel etiã ex infirmitate vt i his qui fluxũ ſemiſ patiũt̃ nõ pdit̃ xginitas ꝙ talẽ pollutio nõ accidit ꝑ ipudicitiã quã xginitas excludit

a ꝺcoꝛ.al.dicens ꝙ ſunt quedã q̃ ad ſim plicẽ aſpectũ viri vel ad locutiõem vel ad cõfeſſiõez etiã cũ ſint i ꝓpoſito ſancto l' no/lẽtes peccare diſtillatõez humoꝛis ſentiũt ⁊ tales nõ coꝛrũpũt̃ eo ꝙ nõ fit ex ꝓpoſito nec volũtate opleta ſi tñ ſuadẽdũ ẽ eis ꝙ ſe tẽperẽt a viroꝝ aſpectu ⁊ ꝺfabulatõe vt i ſum.e.ti.q.xxi. Utrũ cognite i ebrie/tate vel ſomno pdãt xginitatẽ ℞ ꝓ^{m} tho. i.iij. di.xxxiij.ſicut ꝑ pollutõez i ſõno nõ amittit̃ xginitas vt nũc dictũ ẽ ſil'r rõ eſt de mulierib^{y} que i ebrietate vel doꝛmiẽtes a viris cognoſcũt̃ niſi forte hac.itẽtiõe ue

rint doꝛmitũ vt a viris cognoſceret̃. a l' etiã ſi poſtea placẽt eis fuiſſe cognitas ſic̃ ⁊ de pollutõe nocturna dic̃ vl.vt i ſũ.e.ti. q. xxij.⁊ poſitũ ẽ ſ.pollutõ i pncipio in additione. b

Virginũ conſe

cratio. Quare ſolus epũs xgies ꝺſecrat ℞ ꝓ^{m} tho.i iij.di.xxxviij.ſicut per mrioniũ carnale repũtat̃ mrioniũ ſpũale it̃ xpm̃ ⁊ eccl'iã g̃tũ ad fecũditatẽ ita per velatõez xginis repũtat̃ idẽ mrio^{m} ſpũale quãtũ ad ei^{y} itegritatẽ vt pꝫ ꝑ oĩa q̃ ibi ꝑ ferũt̃ ⁊ gerũt̃ ⁊ ꝓpt̃ ℔ ſolus epũs xgies velãdo deſpõſat ñ ſibi ſ̃ xpõ q̃i ſpõſo panĩ ph^{y} ⁊ amicus.⁊ ꝙ itegritati. ſignificatio,ple ne põt eſſe ſolũ i cõtinẽtia xginali ſ̃ ſemi/plena i viduali ꝓpter ℔ viduis dat̃ aliqñ velũ ſ̃ nõ cũ illa ſolẽnitate q̃ xginib^{y} dat̃

a idez i ſum.con.li.iij.ti.iij.q.xiij. b Utrũ violẽt̃ coꝛrupte debẽãt ꝺſecrari ℞ ꝓꝫ al.licet taleſ xgitatẽ nõ amittãt nec xgi nitatis aureolã nõ tñ ꝺſecrãt̃.⁊ rõ eſt quia difficile eſt ita reniti ꝙ volũtas nõ allicẽat aliquẽ ꝺſenſũ vñ cũ de pleno ꝺſenſu ꝺſtare nõ poſſit ecc^{e}.iõ ſtatutũ ẽ vt tales hũilit̃ abſtineãt a ꝺſecratõe.xxxn.q.v.alle familie ⁊ .xv.q.i ſi quis nõ irat^{y}.Cõ.tho.i.iij.di. xxxiij.⁊ z^{a} z^{e}.q.clij. a idẽ i ſũ.e.ti.q.xviij ad finẽ. b Utrũ poſſint ꝺſecrari occulte coꝛrupte q̃ꝫ ꝺſecratio ſine ſcãdalo it̃mitti nõ põt ℞ ꝓ^{m} tho.in.iij.di.xxxiij. occulte coꝛrupte ſiue a viris ſiue alio q̃cũqꝫ modo nullaten^{y} velãde ſũt ꝙ ꝓpt̃ ſcãdalũ vitan dũ nõ debent ſacra ecc^{e} vel ſacramẽtalia va/riari.ſ̃ ſicut qdã dicũt põt aliq cautela ad hiberi ad vitãdũ ſcãdalũ vt.ſ.illa que non ſũt de ſba xginalis veli fiãt vt ẽ acceſio can delaꝫ ⁊ huiuſmõi vitatis occulte illiſ que ſunt de ſba puta xba q̃ dicũt̃ i veli ipoſiti one ⁊ ꝙ nomẽ xginitatis.i caſtitatẽ mutet̃ ⁊ huiuſmõi.Cõ.al. ſil'r ⁊ Jhoſti.⁊ gof.n^{o} ẽ tenẽda ſentẽtia gul. q̃ aliud dic̃ a idẽ i ſum.e.ti.q.xvij. vbi etiã additur ꝙ carne coꝛrupte ex diſpẽſatõe epi vl' eius cui ſup ℔ vices ſuas cõmiſerit põt ſuſcipe moduꝫ

veli ẋginal' nec ꝫ ipsũ lz sine dispẽsatione ſ velũ ẋginũ nullo mõ licet suscipe ⁊ ſbdi tur. caue tamẽ tibi a glo. hic que aliud dicẽ dicit etiã glo. rai. q occulte corrupte ante ꝺsecratõez vel pꝰ debẽt humil'r abstinere ab ꝫmõi officijs q̃ solis ẋginib⁹ ꝺsecratis solent ꝑm ꝺsuetudinẽ mõsterij ꝺpetere. donec cũ eis fuerit sup ꝫ p epũz dispẽsatũ nõ tñ ꝫmõi ẋgies ꝺsecrare ordiné aliqué bñt

b Utrũ i ꝺsecratõe ẋginũ detᵉ grã ℞ ꝑz tho. iij. q. di. xxxiij. i ꝺsecratõe ẋginũ sicut ⁊ i ꝺsecratõe regũ ⁊ ꝫmõi bñdictõib⁹ alijs datᵉ gr̃a nisi sit ipedimẽtũ ex parte suscipiẽ tis ſ ꝫ tñ nõ dicũtᵉ sacr̃a quia nõ sunt ĩsti tuta ad curatõez mozbi pcõi sicut sunt sacramta. a idé i sum. e. ti. q. xvi. b Quo tpe possit fieri ẋginũ ꝺsecratio ℞ ꝑm hosti. in die epłiaꝝ ⁊ i tota ebdomoda resurre ctiõis i natalib⁹ apł'oꝝ ⁊ i dieb⁹ dñicis. ſ tñ i nec̃itate puta languoze iminente pñt ql̃ibet tpe ꝺsecrari. xx. q. i. decuotis. exi de tẽp. or. c. i. a Cõ gof. vt i sũ. e. ti. q. xv.

Vis metus vis é maioris rei ipetus q repelli nõ põt. ff. q metus. ca. l. ij. de metu aũt quid sit supi metus. ſ. i. Utrũ liceat vi vi repellẽ hẽs s. bellũ. i. ſ. ij. ⁊ s. excõi°. ij. ſ. v. ix. ⁊ s. homi cidiũ. i. ſ. v. Que é vis ł' metus excusans ⁊ metus q cadit i ꝺstãté virũ s. metus. ſ. ij ⁊ quõ ipediat mrio^m s. ipedimentũ pmo.

Visitatio Archiepis copus epꝰ ł' alꝰ plat⁹ visitãs eccl'ias pmo ꝓponet ẋbũ dei ⁊ q̃ret de vita ⁊ cõsatiõe mistrãtiũ i eccl'ijs absq̃ coactiõe iuramẽti ſ salubr̃ monẽdo si quos iuenit infames. Si ipse nõ é ordinariꝰ denũtiet ordinario notoria si iuenit corrigat a cũ superb⁹ mãto notari possit ordinarioꝝ negligẽtia cũ exãiatõe nõ egeãt. vt i. c. qõ sequit' b eĩ de censi. romana. li. vi. Utrũ visitãs possit recipere ⁊ exigẽ ꝓcuratorẽ a locis visitatis ℞ sic eĩ de censi. romana. li. vi. ⁊ põt recipe a volẽte dare pcuniã pro sũptibus moderati. dieb⁹ qbꝰ visitat ſ nõ lz ñ vnã. p cũatõez recipe vna die etiã si plᵃ loca visitet ⁊ qlibz locꝰ sit sufficiẽs eĩ de cẽsi. felicit. li. vi. Qꝛ si epũs visitet p aliũ visitati etiã tenẽtᵉ mistrare expẽsas isti visitanti eĩ de offi. ordi. si epũs. li. vi. ſ epũs nil ꝓsus põt exigẽ ab his quos nõ p se visitat ut ibidẽ dr̃. Utrũ visitãs possit recipe pcuniã ℞ sꝛ ipse vel sui familiares recipent pcuniã ł' munẽa pt̃ id qõ nũc dictũ é seu etiã ꝓcuratõez recipiẽt nõ visitãdo ipse tenetᵉ

a .ſ. recipiés vt i. c. exigit. de quo. ĵ. b duplũ restituere illi eccᵉ. a .ſ. a qua é receptũ ut ibi b. ĵ. mẽsez alioquĩ epi ⁊ su periores dñntes sic restituẽ sunt ĩt dicti ab igressu eccᵉ. iferiores sunt suspẽsi ab officio ⁊ bñficio q̃usq̃ plenarie satisfaciãt ⁊ nulla remissio ꝫ valet a .ſ. eoꝝ qbꝰ faciẽda est restõ vt i. c. qõ seqᵗ eĩ de censi. exigit. li. vi.

b Quõ ⁊ q̃tiés archiepũs possit ꝓuinciã suã visitare ℞ ꝓmo tenetᵉ visitare dioceſiz ꝓuiã erga eccl'ias maiões ⁊ minões ⁊ eaꝝ ppł'os saltẽ quocãdo de pł'ib⁹ locis ad vnũ ogruũ postea licet ei visitare suffraganeos ⁊ eoꝝ dioceses ſ vna dioceſi visitata nõ i toto vel i parte nõ põt ad eã visitãdã reũ ti nisi omnes ⁊ sua iteꝝ fuẽint visitate. a si quas secure visitare poterit ⁊ si iã de nouo fuerit visitate vt i. c. romana. de quo. ĵ.

b Sz si forte aliqua eccª visitate dioceſ idiguẽit iterũ ꝑus ꝑdictis alijs visitari tẽ põt redire ad illã si a dioceſano fuerit req sitꝰ vel de ꝺsilio ⁊ assensu oĩuz suffraganeoꝝ aᵗ maioris ptis aut si difficultatẽ adhi buerit ꝺsidẽter petatᵉ licẽtia a ꝑp. Sz post visitatõez oĩz dioceſuz licitũ é ei visitatõez iterare ꝑus tñ req̃sito suffraganeoꝝ ꝺsilio ⁊ deliberatiõe ⁊ diffinitõe ipsius sup hoc hita cozã eis a .ſ. ipsius archiepi etiã si suffraganei nõ ꝺsentiãt vt pz ex tex. ⁊ glo. dicti. c. romana. ⁊ hic seqᵗ. b q̃ sint redigẽda i scriptis ⁊ tũc poterit visitare etiã si nõ iterueniat suffraganeoꝝ assensus ita tñ ꝙ illa loca ꝑus visitet que i ꝑozi visitatõe nõ fuerũt visitata. a nisi magꝛ sit alijs visitatõis officiũ oppõtunũ vt i. c. de quo sta tim. b hec oĩa eĩ de censi. romana. li. vi.

⁊ hanc formã etiã epũs uisitans ꝓuabit ut ibi dr a vbi etiã dr de aliis ꝑlati.ordinario iure suos sbditos visitatib⁹ saluis sup bꝰ rõabilib⁹ ⁊ approbatis religiosoꝝ ꝯsuetudib⁹ ⁊ regularib⁹ istitutis. b uisitãi debẽt ꝑ ordinarios.moniã monialiũ etiã exẽpta vt ꝯ. exemptus ꝙ fi.

VItium Vitia capitalia sũt vij.ab vna radice ꝓcedẽtia.nã ꝑm doctrinã ḡg xxxi.moraliũ.radix toti⁹ mali est superbia.⁊ de hac nascũt septẽ vitia.ſ. inanis gl'ia iuidia ira tristitia auaritia gula ⁊ luxuria. de inani gl'ia ꝑm eũdẽ septẽ filij oriũt.ſ.iobedientia iactãtia ypocrisis odẽtio ꝑtinaã discõdia nouitatũ ꝓsũptio.de iuidia nascũt gnq.ſ.odiũ susurratõ detractio exultatio in aduersis ꝓximi ⁊ afflictio i ei⁹ ꝓſpis.de ira nascũt sex.ſ.rixe timor mẽtis otumelie clamor idignatõ ⁊ blasphemie.ð tristitia siue accidia oriũt sex.ſ.malitia rancor pusillanimitas desperatio torpor erga ꝑcepta vagatio mẽtis circa illicita.de auaritia nascũt sex.ſ. proditio fraus fallacia ꝑiurium igetudo ⁊ cõ misericordẽ obduratio cordis.de gula oriũt gnq.ſ.iepta letitia scurilitas imũditia multiloqũ ⁊ hebetudo sensuũ. de luxuria nascũt octo.ſ.cecitas mẽtis icõsideratio icõstãtia ꝓcipitatio amor sui odiũ dei affectꝰ ꝑsentis ſcli horror ⁊ desperatio futuri.hec gregor⁹.de mã vitij hẽs ꝯ.pccz ⁊ ꝯ.cmẽ.

VItiatus cor pore Multa vitia cõporalia olim i veteri testõ repellebãt ordinãdos vt ꝙ leuitl. xxi.vt si aliqs habebat grãdẽ vel paruũ l' torti nasũ si gibbũ silpitudinẽ inge scabiẽ impetiginẽ vel si põderosus ſ ista hodie nõ repellũt.vij.q.i.qlit. i fi. a ibi nõ vr bñ probari bꝰ si potiꝰ ex eo qꝺ istituta fuerũt in figura vt ꝙ i.c.seqntib⁹. b nisi forte ꝑm aliquã sigficatõez itellecta vt di.xlix.hic ⁊ eni.⁊.c.sacerdotes.⁊ ꝑm qꝺ ponit rai.qcũq culpa sua vitiat⁹ ẽ corpore repellit ab ordine.q vero sine culpa nõ repellit nisi scãdalũ timeat ex nimia deformitate l' periculũ ex nimia debilitate. a dcor.vl.vt i sũ. li. in.ti.xviij.q.i.ad fi.⁊ bꝰ nõ intelligit de oi corporis vitio ſ de nõbilib⁹ de qb⁹ i seqntib⁹ tãgit. b Quid de mutilatis utruz possint ordinãi r mutilati spõte sine iusta causa vt ex idignatõe ipatiẽtia l' superbia indistincte i q̃cũq mẽbro siue a se siue ab alio repellũt a ꝓmotõe ⁊ deiciũt ꝓmoti etiã si credebãt se obseqũ pstare deo ⁊ qꝺ se castrauerũt exẽ.e.significauit. a ⁊ ibi nõ.gl. qꝺ eps põt cũ talib⁹ dispẽsare qñ putabãt se deo obseqũ pstare i aliis tñ a missa. b vt dictũ ẽ ꝯ.homicidiũ.v.ꝙ fi. ⁊ ꝑm Inno. idẽ ẽ si nõ amisit mẽbrũ totũ ſ talẽ partẽ que deformitatẽ genẽaret vñ scãdalũ esset exẽ.e.c.i. vl' etiã inhabilẽ reddẽt ad officium exeqndũ exẽ.e.tho.si võ ex iusta causa puta ꝓpter lepre piculũ aliq fecerũt sibi mẽbrũ aliqꝺ amputari seu ãputauerũt ne alia sana putrescerẽt bi si mẽbrũ erat occultũ vl' eẽ manifestũ ſ quũ vt puta vn⁹ digit⁹ ñ ꝺ ill' cũ qb⁹ fit signũ crucis.ñ repellũt nec deiciũt.sil'r si tal'r sint nati l' iuti sic mutilati sũt aut casu fortuito cũ daret opam rei licite.secus si rei illicite.di.lv.si qs abscinderit ⁊.c.qui partẽ.⁊.c.si qs a medicꝰ.⁊.c.eunuchꝰ.⁊.c.si qs ꝓ egritudine.⁊.c. latoz. ⁊ .c.ꝑcepta.⁊ exẽ de corpore vitia.significauit. ⁊.c.ex parte.Si etiã ex culpa sua incidisset i modicã deformitatem ex mia tolleratur i susceptꝰ.ſ.ex dispẽsatõe epi ꝙ Inno.⁊ bꝰ. a ad bꝰ facit.c.i.exẽ de cor.viti. b Si aũt mẽbrũ erat magnũ ⁊ manifestũ etiã si sine culpa sua amisit qs impedit a ꝓmotõe ꝓpter deformitatẽ ⁊ scãdalũ ⁊ si ꝓmotus ẽ debz cessare a missa ⁊ alijs solẽnib⁹ officijs ꝓpter eãdẽ cãz.a bñficio tñ nõ remouebit qꝺ non debz addi afflictio afflicto.di.lv.si euãgelica. vij.q.i.cũ ꝓcussio.dabit tñ sibi coadiutoz si tale bñficiũ ẽ cui ipse deseruire nõ possit. exẽ de cle.egro.c.ij. a idem i sũ.li.ij.ti.i.q. xlij.vbi etiaz ꝙ ꝑm Hostꝰ qꝺ iste qui sine culpa amisit mẽbrũ solũ ꝓhibet a missa ⁊ solẽnib⁹ off cꝝ nõ aũt ab aliis sacẽdotalib⁹ q̃ possit exercẽ vt penitẽtias dar ⁊ sil'ia. exẽ de cle.egro.ꝓbm. Itẽ ꝑm Host quando

dubitat vtrū deformitas generet scādalū recurrit ad arbitriū epi ex.e.c.ij. Item ꝑm rai.q vbicūq; scandalū suscitat ex homicidio vel deformitate alicui⁹ si talis etiā casus esset i quo de iure posset ꝓmoueri vel ministrare i susceptis.dz tamē ꝓpter scādalū cessare ⁊ q clerici⁹ etiam causa medicine nō debz se mutilare licet sit cirugic⁹ nisi imineat necessitas ⁊ ali⁹ desit. b Utrū claud⁹ nāliter ⁊ alij possint ꝓmoueri ℟ claudum admittit consuetudo nisi talis sit q sine baculo ad altare stare nō possit ar. de cō.di.i. null⁹.⁊ di.xlv.disciplina.Cecū vel hūtez i vno oculo maculā que generet deformitatē nec ius nec consuetudo admittit ex.e.cuz de tua. a tū ꝑm glo.rai.hūs maculā i oculo facili⁹ ꝓmouet i religione q̄ i seculo vt i dicta.q.xlij.vbi p̄dicta nō.ꝑm rai.qui etiā addit q si l'r nō admittit habēs manū arida. b de sacerdote leproso vide ē. leprosus.ℊ.fi.de gibbosis sciendum q non repelluntur ab ordinib⁹ nisi nimia sit debilitas aut deformitas. Qui habet sex digitos in pede ꝓmouet ⁊ secundū Hosti.ec si in manu vl si habz digitos coniunctos dūmodo ex his nō sit impedimētū iusti membri.ff. de edili.edic.l.ité offilius. a idem i sū.e. ti. q.xlij.⁊ se.vbi etiā patet q leprosus ad sacros ordines nō debz ꝓmoueri ß si prius fuerit ꝓmotus p̄t aliq̄ ministrare vt ⁊ dī i dicto.ℊ.fi. b Quid d furios lunatici. ⁊ caduci.℟ ꝑm Guil null⁹ tal debet ꝓmoueri etiā postq̄ fuerit liberat⁹ ß si ꝓmot⁹ fuerit ex toto liberat⁹ poterit exequi officiū suū.si vō nō olo ex toto ß frequēt ei accidit nō olo debet cessare ab officio misse.vij q.i.i lris.idez si raro ß cū spume iactatiōe ⁊ vocis difusiōe.Si vēo raro ⁊ sine talib⁹ nō ꝓhibet ab officio misse dū tū hēat iuxe aliquē sacerdotē vt si ille cadat vel defician iste suppleat.vij.q.i.illud. Quāto aūt tpe dēat expectari ad ꝓbādū tales vtrum sit liberati ⁊ q̄lit colligit q ꝑ ānū. xxxiij. di.cōit.alibi p.xxx.dies.vij.q.ij.c.fi.ß ⁊ potest dici q tēp⁹ ꝓbatōis arbitrariū est pē satis diuersis hōib⁹ morbi ⁊ psone. a ⁊ digitis ꝑm eūdē guil. ⁊ i sū.e.ti.q.xlv. vbi hec nō. b Quid d dmōiaco ℟ ꝑz guil.eodē mō tal nō debet ꝓmoueri vel ordinari ⁊ si ordinat⁹ erat etiā liberat⁹ missaz celebrāe nō debet nisi plene ⁊ indubitāt curat⁹ sit. xxxiij.di.cōit.⁊.c.vsq; adeo. a iuncto.c. clerici.e.di.ß etiā nō. i dicta.q. xlv. b de tpe aūt expectatōis dicēdū vt i ꝓxio.ℊ.dicto.fi.de illo aūt q nullo mō p̄t bibere ui nū hēs ē.ordinād⁹.ℊ.xxiij. a potiꝰ vī.x. i.ℊ.xvi.vbi hēt q talis nō est ordinād⁹ qđ ⁊ nō i.d.q.xlij.ad fi. b Epūs seio vel ualitudine corporali grauat⁹ l al adeo ipedit⁹ ꝓpetuo q officiū suū neq̄t exer.ē p̄t de cōsilio sui capl'i l maioris partis assumē aūcte apo^ca vnū vel duos coadiutores ad officiū exequēdū.Si vero epūs fuerit demēs tūc capl'm l due ipsi⁹ partes vnū vl duos coadiutores ei assumz eadē aūcte q si epūs grauat⁹ vt dictū é ꝓiuſ nollet sumē nec hēre coadiutorē licet a capl'o regsitus sit nihil p capl'z inouet ß i ß casu ⁊ etiā in oi quo esset demēs capl'm sigficet pape cōdītiōez eiusdē epi ⁊ ecc^e porro coadiutor p dict⁹ debz de ꝓuētib⁹ platoꝝ recipe sūpt⁹ moderatos ab alienatiōe abstinēdo. a .s. qualibz bonoꝝ ecclesiasticoꝝ tā ecl'iastica rū q̄ ipsoꝝ platoꝝ vt i.c. pastoral'.de q̄.ℊ. b ⁊ que dicta sunt de ipso hūt etiā locū i supiōib⁹ platī.ex d cle.egro.pastoral'.li.vi

Vnctioextrema

Extrema vnctio sacramētū é q̄ ptigit ad effectū q est curatio morbi pcī. vt ex xbis iaco.vl.c.pz. a de ß lati⁹ ē.sacramētū.i pn^o.⁊.ℊ.i.⁊ ij. b ⁊ é vnū sacramētū licet pl'es actōes sit de ei⁹ pfectiōe q tū ꝺueniūt ad vnū sigficādū ⁊ causandum ß est snia tho.i.iiij.di.xxiij. a ⁊ sic vnum sunt vnitate pfectiōis ⁊ finis etiā ꝑm pe.⁊ al.vt i suz.li.iij.ti.xxiij.q.cxxxix. b Que est mā huiꝰ sacri ℟ ꝑm tho.vbi ē.mā é oleum oliue ab epō dsecratū ⁊ tale oleū ⁊ ei⁹ dsecratio sūt d necitate hꝰ sacri a Cōcor dat pe.vt i sū.e.ti.q.cxli. b Que é forma hꝰ sacri ℟ ꝑm tho.vbi supꝝ.forma é oratio

de p̃cepti᷒a dicẽdũ p᷑ iſtã ſanctã vnctiõem ⁊ ſuã pñſſimã mĩam idulgeat tibi dñs qcqd deliqſti p̃ viſũ ꝛc.⁊ba etiã idicati mõi que ꝓz morẽ q̃rũdam eccl'iaꝝ p̃mittũt ozõi nõ ſunt de iſta ſacramti vt p̃mittẽdo ſic vngo hos oculos oleo ſanctificato in no. pa.⁊ fi. ⁊ ſpi.ſan. a Con.pc.⁊ al.vt i dicta.q.cxli

b Quis effectus extreme vnctiõis ℟ ꝓz tho.vbi ꝫ.effectus ei⁹ p̃ncipal' ẽ q̃dã ſanatio ſpũs que dat' coĩ quãdã debilitatẽ vel ĩfirmitatiez q̃ i nobis relinq̃t' ex pcõ actu ali l' originali coĩ quã debilitatẽ hõ robo rat' p̃ ſacramtũ ⁊ q᷑ ſ robur gratiã facit que ſecũ nõ patit' pcm̃ ideo ex dñti ſi in uenit pcm̃ aliquod veniale vel mortale q̃ ad culpã tollit ipſaz dũmõ nõ ponat' obex ex parte recipiẽti. Secũdari⁹ aũt effectus eſt ſanitas corporal'.hãc tñ non iducit niſi ꝑ q᷑ expedit ad finẽ p̃ncipalẽ.ſ.ſpũalẽ ſa natiõez ⁊ tunc ſẽp eã iducit dũmõ non ſit ipediẽtiz ex parte recipiẽti.⁊ licet in ipſo fiãt multe vnctiões vltia tñ ẽ formalis reſpectu oiuz p̃cedẽtiũ ⁊ agit i ꝛtute eaꝝ. ⁊ io i vl' vnctiõe grã ifudit' que effectũ ſacri p̃bz.caracterẽ aũt ℔ ſacrz ñ ip̃mit q᷑ p̃ ipz nõ deputat' homo ad aliq̃d ſacrũ agẽdũ l' ſuſcipiẽdũ. a idẽ i ſũ.e.ti.q. cxliij. b Q̃ gbus ofert᷒ dz vnctio extrema ℟ ꝑm tho. vbi ꝫ.a ſolis ſacerdotib⁹ nec ali⁹ p̃t p̃te vno clerico ⁊ etiã ſolus in nẽcitate ꝑm ℔.⁊ ſ̃bo ſti. a ℔ vl.clare hẽ i.c.q̃ſiuit ex de ꝛ. ſigni.⁊ idẽ q̃d i ℔.ſ.nõ i ſũ.e.ti q.xliij.vbi etiã dr᷒ q᷑ laicus quoz poſſet i nẽcitate au xiliari i ℔ ſacerdoti ei reſpõdẽ. b Quid faciẽdũ ſit ſi ſacerdos ĵ vnctiõez defecit ℟ ꝑm tho.i.iij.di.xxij.Si iã aliq̃ partes inũ cte ſunt q̃d factuz ẽ iterari nõ dz ſi vnctõeſ q̃ reſtãt p̃ aliuz ſacerdotẽ opleant'. idẽ al. ⁊ pc. a idẽ i tũ.e.ti.q.cxl. Quib⁹ ofe rẽda ſit extrema vnctio ℟ ꝑm pc.nõ ñ adul tis ifirmis i periculo mortis.ꝺſtituti.ex ipſa ifirmitate vñ nec dat' eũtib⁹ ad bellũ aut nauigãtibus ſeu his q᷑ mox occidẽdi ſunt q᷑ tal' moꝛs nõ iminet ex defectu nature ſ ex euẽtu fortune.biſ aũt q᷑ p̃ ſenio deficiũt eẽ ſine actuali ifirmitate dat'.pueris ñ q᷑ ñ hñt ifirmitatẽ ſpũalẽ ꝺtractã ex pcõ actu ali nec diſpõẽ deuotõis hr̃e p̃t ad ℔ ſa cramentũ.Con.tho.vbi ꝫ. a q᷑ ſicut nec ẽuca' debet dari pueris ita nec ℔ ſacrm ꝑm eoſdẽ.vt i ſũ.e.ti.q.cxliiij. b Vtrũ extre ma vnctio debeat dari frenetici.⁊ amẽtib⁹ ℟ ꝑm pc.ſi in ſana mẽte ꝺſtituti non petie rit nõ debet dari.ſi vero petierint dari de bet.tamen hic addendum ſecundum tho. ⁊ Al.q᷑ illis furioſis ⁊ amentibus preci pue dari non dz q᷑ veriſil'r ſacro p̃t facer irreuerẽtiã p̃ aliquã imũdiciã niſi ipſi hẽ rẽt lucida iterualla i q̃b⁹ ſacrm recognoſce rẽt. a idẽ i ſum.e.ti.q.cxlv. b Que p̃ tes coꝛporis iungi debẽt ℟ ꝑm al.pc.⁊ tho. iungũt' inſtra quinq̃ ſenſuum tãq̃ p̃me radices peccãdi.oculi ꝓpt' viſũ.aures ꝓpter auditũ.nares ꝓpter odoꝛatũ.labia ꝓpt' gu ſtũ.man⁹ ꝓpt' tactũ.qui marie viget i pul pis digitoꝛũ. pedes võ ꝓpter vim motiuã renes võ ꝓpter vim appetitiuã a q̃buſdã in ungũt' itẽ i mutilati.aut ⁊ ceci debent iun gi loca magi⁹ ꝓpiqua a idẽ i ſum.con.e.t. q.cxlvi. b Vtr᷒ ũctio extrema poſſit ite rari ℟ ꝑm tho.i.iij.di.xxij. Iterari poteſt ſine aliqua iniuria ſacri q᷑ nõ hẽt effectũ p̃ petuũ eo q᷑ ſanitas coꝛporis ⁊ mẽtis q᷑ ſũt effect⁹ ei⁹ amitti p̃t in eadẽ q̃ egritudine iterari põt ſi p̃mo q̃dẽ ſit i periculo moꝛtis. ⁊ euadat ac etiã poſtea recidiuũ patiat' q᷑ erit q̃ſi alia ifirmitas ⁊ ſil'r ſi ſit egritudo diuturna vt idropiſ q᷑ tũc dz fieri q̃ vr̃ ꝓducẽ ad periculũ moꝛtis.⁊ ſi illũ articulũ euadãt eadẽ ifirmitate duraẽte ⁊ poſtea ad ad ſil'ẽ ſtatũ reducat' itez põt iungi q᷑ iaz eſt ali⁹ ifirmitatis.ſtat⁹ q̃uis ſit eadẽ infir mitas a clari⁹ dic ꝑm eũdẽ tho. q᷑ ſi ifir mitas eſt breuiſ nõ debz iterari niſi ifirmi tate curata q᷑ alꝫ nõ dicit' a ſtatu illo rece dere.ſi võ ifirmitas ẽ diuturna fit q̃d hic dicit' ⁊ Coꝛ.pc.al.aũt dicit ſic ſine p̃iudi᷒ puto q᷑ ſi vltra ãnum remanz moꝛb⁹ poſt acceptã vnctiõez iterari põt vnctio ⁊ cauſa hu⁹ ẽ q᷑ nõ iudicat' idẽ moꝛb⁹ numero qui eſt ꝑm pfectã mutatõez ſupioꝛum ⁊ tamen ab aliquo ſancto patre vel a dño p̃ aliud

in hac qõne determiatũ iuenitur magis iu dicarem illi sententie standum ḡ mee vt i sum.con.e.ti.q.clviij. b

VOluntas Utrum homo teneat ꝺ formare volũtatẽ suã volũtati diuine i uolito R̃ ꝑm pe.in.iiij. di. xlviij.ꝑm sensualitatẽ nõ tenet nec etiã volũtate nãli q determiatũ é ad vnã a .i.ad repugnãtiã carnis ⁊ spũs ad ꝓliũ. Hal.v. Caro enĩ ꝺcupiscit aduersus spũm. ꝛc. b ſ volũtate ꝺliberata id qꝺ ꝺs vult absolute ⁊ ꝺgruit nos velle tenemur velle qꝺ võ nõ ꝺgruit nobis velle ḡuis sit bonũ in se nõ tñ quo ad nos ⁊ iõ nõ vult ꝺs nos velle nec velle tenemur.satis ꝺcor.tho.i.a. z.q.xix.dicẽs q tenemur ꝺformãi formaliter.s.q hõ velit i cõi iustitiã ꝺi ⁊ ordinez nẽ seruãi ſ mãlit ꝺformari ñ tenemur vt i morte pris ⁊ hmõi. a dic clarius ꝑm eũdẽ pe.q volũtas ꝺliberata dupr é q qꝺã est ꝺditionata ⁊ i hac nõ tenemur ꝺformãi nec enĩ volẽdo coĩrium ꝺditionaliter discordam9 q hõ nõ é velle simr ſ volũtate absoluta tenemur ꝺformari in uolito ſ nõ i qcũq aut enĩ ignotũ é nobis ⁊ tũc nõ tenemur illud velle.aut nobis notum é ⁊ tũc distiguẽdũ é q aut ꝺs nõ vult illud absolute ⁊ simr vt sniaz ꝺminatõis quã aliqñ mutat qñ merita mutãt ⁊ hõ nõ tenemur velle.aut ꝺs vult illud absolute ⁊ hõ aut ꝺgruit nobis velle a nõ.alñ enĩ ꝓz Aug̃m. aliquid vlt ꝺs qꝺ nõ ꝺgruit nos velle vt prẽm nr̃m mori.⁊ alñ ꝺgruit vni velle aliquid qꝺ nõ ꝺgruit alteri. illud võ qꝺ ꝺs vult ⁊ ꝺgruit nobis bonũ é i se ⁊ bonũ est nobis vñ ꝺs vlt illud nos velle ⁊ iõ tenemur illud velle.illud võ qꝺ nõ ꝺgruit nobis ḡuis sit bonũ i se nõ tñ quo ad nos iõ nõ vult ꝺs illud nos velle vñ sup illꝺ p̃s rectos decet collaudatio glo.dic ꝺgruit vt qꝺ ꝺs vult te velle tu velis vt i sũ.cõ.li.iij.ti.xxxiij.q.iij. ⁊ sic breuit tenemur cõformari volũtati ꝺi formali ⁊ nõ mãli.i. velle i genẽ qꝺ ꝺs vult ⁊ eo mõ quo vlt i spẽ aut i ḡtũ sit nobis notũ. b Utrũ voluntas ⁊ opus exterius sit vnum peccatum R̃ s.peccatum.ꝑmo ſ.primo.

VOtum primo Cõit quid sit R̃ ꝑm magr̃m snia rũ i.iiij.di.xxxvij.⁊ hug.de san.vict.votũ é testificatio qdã ꝓmissionis spõtanee que ꝺo ⁊ his que ꝺi sũt fiẽi ꝺbz.⁊ hec diffo é voti exp̃ssi qꝺ ⁊ i facie ecce obligat vt ꝺe pe. Theologi vero sic diffiniunt.votũ est ꝺceptio melioris ꝓpositi ai ꝺliberatõe firmata.⁊ hec é diffo voti taciti. a lt ꝑm rai. votũ é alicꝰ boni cũ ꝺliberatõne ꝺo facta promissio vt i sum.li.i.ti.viij.q.i. ⁊ ista vr̃ clarior.nã ⁊ ad votũ regrit ꝓmissio vt i ſ. se.⁊ q sit ꝺ re bona.xxij.q.iij.i malis. b ⁊ lz aliqꝺ votũ tacitũ fiat sanctis tñ ꝓpter ꝺũ fit eis. a nã ꝓprie votum fit soli ꝺo. sanctis võ ꝓpter ꝺũ.⁊ plati.seu alijs recipiẽtibꝰ fit loco ꝺi ⁊ nõ ipsis ſ ꝺo ꝑm tho. za zc.q.lxxxviij.ar.v. b Que regrũt ad votũ R̃ ꝑm tho.vbi s.tria ex necitate.ꝑmo qdẽ ꝺliberatio.zo ꝓpositũ volũtati.zo.promissio i qua pficit rõ voti.supaddũt autẽ qñq alia duo ad quãdã voti ꝺfirmatõem .s.ꝓnũtiatio ꝺris ⁊ testiom alioz solũ ẽgo proposituꝫ nõ obligat a aduertẽdũ q hic cãpit ꝺliberatio ꝓ cogitatõe ⁊ ꝓpositum pro ꝺliberatõe. nã añq quis ꝺliber opz cogitare ꝓ terea ⁊ uotũ uocat ꝺceptio ꝺliberatõe firmata vt statim patuit. Itẽ suffiat ad uotũ etiã sola mẽtal ꝓmissio que obligat ꝺo ituẽti cor lz ñ hoi qui iudicat solũ que foris sũt ꝑm tho.za zc.q.lxxxviij. ar.i. b Quot sunt spẽs votoz R̃ due nã quoddã é votũ simpr ⁊ qꝺã é solẽne vt hr̃ s.ipedimẽtũ iiij.ſ.i.⁊ qdẽ graui9 pecat qñ frãgit uotũ solẽne.di.xxvij.q.i.ꝛgibus ⁊ c.ꝛgines ſ qꝺ ꝺr ex ꝺ cle.uel no. rursꝰ .s.q uotũ simpr nõ minꝰ obligat ḡ solẽne exponendũ é ꝓz tho.ubi s.q utriusq trãsgressor mortaliter peccat. a Con.rai.⁊ glo Ber.⁊ Inno.ut i sum.e.ti.q.viij. b Est ⁊ alia diuisio uotoz.s.q aliud é puz siue absolutũ ut cũ qs absolute ⁊ sine ꝺditiõe uouet aliud é ꝺditiõatũ ut cuz ꝺr si hõ erit

vel illō. a ℔ fuit dēz rai ut i.d.q.viij. b Utrū uouēs teneat statim adimplere uo tū ℟ p̄m Guil.si uotū est absolutū tenet stati cū pōt nisi uouēdo aliud i mte habu erit ⁊ dat ei tēp⁹ ad arbitriū boni uiri ad disponēdū ut uotū ipleri possit ⁊ de iplē/ do dr deutro.xxiij.cū uotū uouis dño do tuo nō tardabis reddē q̄ regret illud dñs de⁹ tu⁹ ⁊ si morat⁹ fueris reputabit tibi i pcm.unū p̄m tho. i.iij.di.xxiij.si is q̄ uo/ uerat itrare religionē timet ex mora ipedi mētū nō tenet differre. a idē i sū.e.ti.q. ix. b uide de ℔ casu s.religio.iij.ℊ.iij.Si uō uotū est ꝺditionatū uide .j..ℊ.xiij. qui incipit utrū uotū ꝺditionatū. Utruz uotū licitū semp obliget ℟ p̄m tho. i. iij. di.xxxviij.sic nisi q̄ qcqd uotū faciēdū ipe diret si pus ē eē uoto facto aufert obligati onē. a ℔ uex q̄ illō qō postea aduenit ltime seqt unū licet uotū ⁊ igressus religi onis ipediat mrio⁹ ꝺsumatū si p̄cedat ut i .c.ex publico.ex de uer.ꝺiu.non tñ ipedit si sequat ut i cle.eos.de ꝺsan.⁊ affi. b uñ si qd possibile cū uouet fiat postea impossibi le tollit obligatio ut si qs diues uouerit edificare ecl'iaz quā postea paupertate supue niēte pficē nō posset nō obligat. ℔ tñ sic ē intelligēdū q̄ si fact⁹ ē oio ipotēs absolut⁹ est a toto.si aūt ex parte ita q̄ totū pficere nō potest tūc remanet obligat⁹ solū ad id ad qō potest. a idē i sum.e.ti q. iij. b Utrū uota que fiūt i angustijs obligēt ℟ p̄m Guil mulieres i partu uouētes vel q̄ cūq; alij i angustia ꝺstituti si bēant de libe/ ratā itētiōez obligādi se obligati sunt.ar. xvij.q.iij.sunt qui opes. a idē i sum.e. ti.q.ij ad fi. b secus si subito ⁊ idelibera te. a nisi postmodū ꝺfirmauerit ar.ex de reg.iur.rati.li.vi.⁊ q̄ difficile ē discernere vtrū factū sit mēte deliberata l' nō pericu/ losū est illud semp nō iplere maxime quia bonaz mētiū est ibi culpā timē vbi culpa mime repit ex de obserua.ieiu.ꝺsiliū.⁊ di. v ad eius. b De quo dēz fieri votū ℟ p̄m tho.zª zᵉ.q.lxxxviij. votū nō pōt fieri de malo nec de idifferēti si tm de bono et ad qō qs al' nō tnr illud aūt qō i aliquo eue tu ē bonū ⁊ i aliq̄ malū nō obligat nisi p̄ euētu bono vt uotum iepte iudicā. a iste iepte vt ibi patet uouerat deo sacrifici um offerre de eo qđ sibi a victoria reuerte ti p̄mū occurrēt egredies de domo eius ⁊ idē qđ i ℔ ℊ.nō.i sum.e.ti.q.iij. b Utrū liceat uouē nimiā carnis maceratōez ℟ p̄m tho.vbi s. si ipsa ex uoto p̄missa sic iplē/ da ē rōabilit ita q̄ nā nō nimis grauet ſ q̄ in his que ad semetipsa ptinēt de facili bō fallit iō talia uota ꝺgruētius p̄m arbi/ trijs supioz sunt ꝓuāda vl' p̄mittēda ita tū q̄ si magnū grauamen immineret ⁊ non eēt facultas recurrēdi ad supioz nō dz bō uotū obꝑuare. a idē i.d.q.iij. b Quid de uotis stultis ℟ p̄m tho.vbi s.uota stul/ ta ut de nō pcrinādo caput i sabbato ⁊ si milia pot⁹ sūt determinēda q̄ obꝑuāda.⁊ ad/ dit al.q̄ etiā si p̄ honore sanctorū fiāt ser uāda nō sunt q̄ similitudinē quādā hnt cuz idolatria. a idē i .d.q.iij. ad finem. b Utrū expediat uouē ℟ p̄m tho.ubi s. sic dū tñ rōabilit fiat uotū q̄ p ℔ uolūtatem nrāz immobilit applicam⁹ ad bonū. a idē i sū.e.ti.q.vi. b Utrū mel⁹ sit aliqd fa cē ex uoto q̄ sine uoto ℟ p̄m tho.vbi s.sic p tres rōes.p° q̄ uouē est actus latrie que ē nobilissima ✠tus.illud aūt qō opat a no bilioꝛ ✠tute melius ē. zᵒ.q̄ q uouet plus deo se ꝺnāt q̄ q nō uouet. ȝᵒ.q̄ p uotum uolūtas immobilit firmat ad bonū facē aūt aliqd ex uolūtate firmata ptinet ad pfecti onē ✠tutis.ut p̄z p plm̄ ij.ethi. a idē i sū e.i.q.viij. b Quō p uotū ipediāt spōsa lia siue mrio⁹ bēs s. ipedimentū.iij.ℊ.ij. a ꝺiūcto p̄n°. b ⁊ utrū uotū sit magꝛ obligatoriū q̄ iuramētū s.iuramētū p̄mo. .ℊ.viij. b Utrū uotū ꝺditiōatū obliget ℟ p̄m rai.siue ꝺditio sit generalis ut si uire ro si potēo si de⁹ uoluerit q̄ sep intelligūt ⁊ si nō apponāt .xxvij.q.ij.bta maria. siue spāl' pura si itrauēo lōbardiā ibo ad sāctū Marcuz l' si filius me⁹ fuerit liberat⁹ facta ℔ l' illud.si ꝺditio nō extiterit nō obligat quis ex toto al' sic.xxxij.q.ij.nō solum.ex.

de ꝺcí appo. verū eꝛ̄ de reſtí. ſpo. oſí tām. ⁊ ítelligas nō obligāi ſi tota obligatio pone bat᷑ in eventū ꝺcitiōis ⁊ iterū niſi ꝑpt᷑ ſcā ualū tollendū iplēdū ſit uotū eꝛ̄. e. magne eꝛ̄ de ꝺn̄. cōiu. ex ꝑte circa fi. Cōcoꝛ. Inno. ⁊ Hoſtí. idē i ſū. e. tí. q. lxvíj. vbí ⁊ ponit᷑ ex^m de ſcādalo qñ uotū eſt publicū ⁊ ꝺcí tio nō exp̄ſſa ꝙ in coꝛde retēta. b Quid de uoto qꝺ fit ex ꝺuab⁹ cauſis ℞ p^m rai. ſi quis uouit ex ꝺuab⁹ cauſis utputa ire ad ſanctū Jacobū ⁊ ibi putabat iuenire ger manū ſuū ⁊ ꝓpter rediméda ꝑccata ſua in ꝙ caſu ꝙuis ſciuit germanū ſuū ꝺceſſiſſe etiá añ ꝙ iter arripiat nihilomin⁹ tenetur ꝓpt᷑ aliá cauſaꝫ ſi nihilomin⁹ ſe itēdiſſꝫ obligare. a ꝙ vꝝ poti⁹ fuiſſe dictū Guil glo. ei⁹ ꝙ rai. ut i. ꝺ. q. lxvíj. ad finem. b Quid ſi quis emiſit ꝺuo ꝺiuerſa uota ℞ p^m tho. i. iíij. ꝺi. xxxvíj. Sí vt ⁊ ꝙ eſt ípoſſi bile cū altero utrūq; ꝺebeat ſuare niſi foꝛ te aūcte ſupioꝛis uotū ꝑcedés i meli⁹ ſe ꝙns ꝺmutet᷑. a .ſ. i aliud ꝙ illꝺ qꝺ ſimul uouit cū ad illud oío teneat᷑ rōe uoti ⁊ nō ꝺmutatōis. b ſi aūt ambo uota ſint ſimł icōpaſſibília ꝺꝛ ſeruare qꝺ mai⁹ ē ⁊ de mi noꝛi p^m arbitríū ꝓlati ſatiſfacē. a idē in ſum. e. tí. q. lxxxíj. b Utrū pat᷑ moꝛiens poſſit iūgeꝛ filio qué ꝺſtituit hꝛdē ut im pleat uotū ei⁹ ℞ p^m rai. uotū ꝑegrinādi nō poteſt pater iungere filio qué ꝺſtituit hꝛedē niſi ⁊ ipſe filius appꝛobaret eꝛ̄. c. lꝫ ſi ꝑcuniaꝛiá ſatiſfactōeꝫ bñ pōt iniūgere eꝛ̄ de uſu. tuo. ⁊ de ſolu. c. i. q̃niá etiá p^m hoſtí. ſi filí⁹ uult eſſe hꝛes teneť ípleꝛe uota pa tꝛis. a .ſ. quecūq; p^m eūdē Hoſtí. ⁊ i ſū. e. tí. q. lxix. b ſi hꝛeditas ꝙ patiat᷑ ⁊ ma xime ſi ſpōte ſuſcepit ut in dicto .c. licet. Sí autē nō uult adiꝛe nō tenet᷑ qꝺ nec hꝛs eſt niſi foꝛte ꝓmiſeꝛit ga tunc ſi in omni caſu intelleꝛit ꝑſonam ſuam obligare de bet ſeruare ſi ſi ꝓmiſit tanꝙ hꝛes ⁊ poſtea mutato ꝺſilio ab hꝛeditate abſtineat non tenetur eꝛ̄ de elec. uenerabilem ſ. fi. Et ſic poteſt intelligi .c. licet. ſi quicūq; hꝛeditatem adieꝛit obligatur eꝛ̄ de ſolu. c. i. ⁊ eꝛ̄ ꝺ uſu. tua. ita tñ ꝙ ſi uotum tꝛāſmarinū ſit ⁊ aliquis impediat᷑ moꝛte vel alio impedi mento cogit᷑ alíj ꝺmittere vt Inno. ꝺicit quin etiam ſi non ꝺmittat hꝛedes cōpelli poſſunt ut vel ipſi compleant vel ſubſidiū ſiue expēſas ꝙs teſtatoꝛ l᷑ ipi facturi eſſent exhibeát. ſecus tamen ſi uouerat non ꝓ ſidio ſed ꝓ deuotione videndi terrā ſan ctam ꝙ tales ſupueniente ipedimēto non tenétur ire uel mittere. a ꝙ in voto ſbi telligit᷑ ſi potero p^m eūdē Inno. vt i dicta q. lxix. vbí hec nō. b ꝙ tranſgreſſio uoti eſt maius ꝑccatū ꝙ tñſgreſſio iuramenti vide ſ. iuramentū. i. ſ. víj.

VOtum íío Quis uo uere pōt l᷑ non vtrū epūs poſſit vouē ℞ p^m Hoſtí. nō pōt ſine licētia pape votū emit tere ꝓ qꝺ ꝺiſſoluat᷑ vinculū mrionij qꝺ ē inter ipſum ⁊ eccleſiam ſuam eꝛ̄ de regu. lꝫ ité nec aliud ꝑ quod graue ꝑiudiciū fiat ecc^e. vt ꝺ lōga pegnatōe ⁊ huiuſmōi eꝛ̄. e. magne. votū tamē abſtinētie ⁊ elemoſine emittē pōt. ar. víj. q. i. clemens. eꝛ̄ de teſta. relatū íj. ſ. licꝫ aūt. a ⁊ bꝛeuit᷑ qꝺlꝫ uotū epūs facē pōt ꝓ quod p̄beat bonū ex^m ga ad ꝙ tenet᷑ eꝛ̄ de voto magne ſ. i. p^m eundē Hoſtí. ⁊ i ſum. libꝛo. i. tí. víj. q. xxííj. b Utrū qui ſunt ſbiecti voluntati alterius poſſint vouē ℞ p^m tho. z^a z^e. q. lxxxviij. nul lus poteſt ſe firmiter obligare ad id qꝺ eſt i volūtate alteri⁹ quicūq; aūt eſt ſbiectus alicui quātū ad id i quo ſbiect⁹ ē nō ē ſue ptātis ⁊ iō nō pōt ſe ꝓ votū firmiter obli gare ad id ſine ꝺſenſu ſupioꝛis. non tñ ꝑc cat vouendo vt ꝙ. j. ſ. pe. Utrū pueri poſſint vouere ℞ p^m tho. vbí ſ. pueri ante ānos pubertatis ꝺuplíci rōe non poſſunt. ꝓ qꝺ vt i plib⁹ patiūt᷑ rōis ꝺfectū. ꝙ tamē ꝺtigit i aliqb⁹ acceleraꝛi. z^o. qꝺ ſunt i pote ſtate parētū. ⁊ iō eoꝝ vota nō habent eſſe ctum ⁊ p^m Guil. ſi pater vel tutoꝛ primo eoīdixit ⁊ poſtea ꝺſēſit nō reuiuiſcit votū a idē ꝙ ad ꝙ vꝝ nōꝛi i ſum. e. tí. q. xxxí. ꝙ ī omnib⁹ q̄ i ꝙ. ſ. ꝺtinēt᷑ meli⁹ vꝝ dicēduꝫ vt ſ. religio. i pn^o ī additōe. b Utrum filiuſfamil᷑ poſtq̄ ꝓuenit ad pubertatem

vouē possit. ℟ ꝑm tho. z^{a} z^{e}. q. lxxxviij. is q venit ad annos pubertatis si sit libere ꝺditionis ē quidē sue ptātis q̄tū ad ea que ꝓ tinēt ad suā ꝑsonā puta q ꝓ votū obliget se religioni l' q mrio^{m} ꝺtrahat. nō ē autē sue ptātis quantū ad ꝺispēsatōez ꝺomesti caz vñ circa ℔ nō pōt aliquid vouē qđ sit ratū sine ꝺsensu pris. a idē etiā i alīs ꝓ que p̄iudicaret iuri prie ptātis vt i abstinē tijs ⁊ pegrinatōib⁹ ⁊ huiusmōi i q̄b⁹ non pōt filj⁹ vouē nisi ꝑegrinatōez trāsmari nā i ſbsidiū terre sancte ex ꝺe vo. c. ex ml'ta .ſ. q aūt. ꝑm Hosti. ⁊ ℔ vex. est nisi pater ꝺsenserit exp̄sse l' tacite. s. nō cōdicēdo ꝑm Inno. ⁊ i sum. e. ti. q. xxxiij. b ⁊ idem est ꝺe filia que ē i ꝺomo patris sine ei⁹ ꝺsensu vt ꝺi numeri xxx. Utrū ꝯu⁹ possit vouē ℟ ꝑm tho. vbi ꝑ. seruus ē i ptāte dñi etiaz quātū ad ꝑsonales operatōes vñ nō pōt se voto obligāe ad religiōez ꝓ quā ab obsequio dñi sui abstrahat. idē ꝺe pegrinatōe ⁊ si milib⁹. a i alīs aūt in quib⁹ non p̄iudicat dño pōt ꝯu⁹ vouē vt ꝺ dicēdo oz̄ones ⁊ similia ꝑm eūdem tho. ⁊ pe. ⁊ ꝑm. bug. po test etiā iuito dño vouere ꝺtinētiā ⁊ renū tiare ꝓprijs vt i sum. e ti. q. lxij. ad fi. ⁊ ꝺe seruis quo ad ingressū religiōis dictū est ꝑ. religio. ij. ſ ij. ⁊. iij. b Utrū religiosus possit vouere ℟ ꝑm tho. vbi ꝑ. cū nullū tē pus exceptū sit i quo plat⁹ nō possit ſbdi tum circa aliquid occupare iō nullū votū religiosi firmū ē nisi ꝺe ꝺsensu p̄lati q̄ nō est sue ptātis vñ ⁊ ꝑm rai. si vouēit non ꝺz exequi sine lnia p̄lati ne forte super eū alij scādalizēt si eoz ꝺsuetudines voluerit ex cedere l' ne ꝺt occasio vagādi. xx. q. iij. mo nachū. ſ. vex. xli. ꝺi. q̄ſq̄s. addit etiā Inno. q̄ si vouerit ꝺicē psalmū l' aliā oz̄oez vbi nullū p̄iudiciū ꝺtigē posset seruet votū q licatū est. ℔ dictū tho. veri⁹ videt. a imo vtrūq; verū ē q Inno. loquit i casu quo i nullo ꝺrogat obedie p̄latoz ⁊ obsequijs religiōis seu pacī. b seruādū ē etiā uotuz strictioris religiōis ad quā si trāsire velit ⁊ nō ex leuitate l' iactura sui ordinis ℔ ex diuina ispiratōe ꝺz lniaz petere a p̄lato ⁊ postea siue fuerit ꝺcessa siue nō pōt trāsire ex ꝺ regu. licet. ⁊ hūc casū habes ꝑ. religio .v. ſ i. a ⁊ i pn°. ⁊ hec nō. i suz. e. ti. q. xxv.

b Utrū clericus possit vouere ℟ ꝑm Hosti. sine licētia sui p̄lati nō pōt vouē pe regrinatiōez. ꝺe cō. ꝺi. v. nō oportet. ex. e. ma gne. ſ. huz. nec aliud votū per qđ ꝓpteat relinquere eccl'iā suā ex ꝺe renū. admonet ℔ vouē pōt religiōez ingre. a facit. c. due sūt. xix. q. ij. b l' aliqđ votū nō pegrinati ōis ℔ caritatis abstinētie l' oratiōis facē di cunt etiā quidā q votum vltramarinum pōt facere sine lnia prelati ex. e. ex multa. c. pe. ⁊ c. fi. alij aūt itelligūt ꝺe lnia p̄lati vel sedis ap'lice ex ꝺe cle. non resi. frat'nitati. ⁊ i p̄dicto. ſ. vex. nā ⁊ cl'ici maxie bñficiati si ne lnia epi pregrinari nō ꝺebēt vt i dicto .c. magne. a idē in suz. e. ti. q. xxv. ⁊ veri⁹ vr̄ q clericus sine alia licētia possit facē vo tū vltmarinū si terre sancte possit esse vti lis per se l' per alios secū ducēdos vt i ꝺ. c. ex iusta. ſ. fi. ⁊ ꝺ. c. fi. b Utx ꝑsone q̄ sūt ſbiecte alterius volūtati pecent vouendo vtputa vxor seruus filiusfa. mōchus. ⁊ ℔ mōi ℟ ꝑm Tho. vbi ꝑ. licet votū ℔mōi per sonax nō sit firmū sine cōsensu eoz q̄bus ſbijciunt non tamen pecant vouendo q in eorum voto intelligitur ꝺbita cōditio .ſ. si suis superioribus placuerit. a idem in sum e. ti. q. xxxiij. b Utrum pater tu tor maritus ⁊ huiusmodi pecent reuocan do votum ſbiectorum sibi ℟ nō pecant si vtuntur suo iure a ꝺeo ⁊ canone sibi con cesso nec vouētes peccāt nō ꝛplendo. xxxiij q. v. voluit. ⁊ c. manifestū. a idem i sum .e. ti. q. xxxij. secundū Innocentiū Hosti. ⁊ Guil. predicti tamē pecant si sine causa iusta reuocant qđ prius ꝺcesserint dicto. c. manifestū. ⁊ sil'r peccare videtur si subie ctorum votis coīi rationē ⁊ eoz bonā con scientiam seu malitiose resistant cum arbi trium ⁊ protestas semper videatur concessa ad iudicium boni viri. ff. pro sotio. l. in pro posita. ⁊ l. se. ⁊ xi. q. iij. priuilegium. b ꝺe voto autem vxorum vide in. c. se. ⁊ in alio immediate.

Votum iiij° De voto diu'

gum in cõmuni. vtr uxor vouẽ possit. R̃ ꝑm Rai. si vxores emiserit uotuꝫ abstinentie. uel pegriationis uel cõtinẽtie vel qd̃cũqꝫ aliud non debẽt auẽ sua coñuenire. sed viri possunt irritare. etiã si añ mrimonium contractum emiserãt votũ xxx. iij. q. v. uoluit ꝓbabiliter. videt opio hug. xxxiij. q. v. manifestum. scz ꝙ uir illa sola vxori uota reuocare põt q̃ ipa implere ñ põt sine scãdalo uiri ut de ieiunijs de surgendo ad matutias. et ꝟmodi. Alia uero non ut si uoueret ꝙ uaret aliqd de ꝓprio vbi consuetudo est ꝙ mulier habeꝛ potest bona parafrenalia. vl si uouẽrit aliq̃ oꝛoꝛ et ꝟmodi. a Dictũ etiã Rai. põt scõm ꝟ intelligi. et qd̃ dicit de uoto intelligit etiã de iuramẽto ut in sum. li. i. ti. viij. q. xxxv. et se. b Non tamẽ ꝙ nõ petet debitũ ut i se. ſ. dr. a Immo bñ põt alt diugũ facere uotum de non exigendo ut expresse hẽtur i. c. quidã. eẋ e. d̃ conũ. coniu. ⁊ tenet hug. ut in sum. eo. ti. q. xxxvij. b Nec ꝙ non consentiat adultẽio ꝙ non põt fieri votum de eo ad qd̃ qs al's tenet ut dic̃ votum ꝑmo. ſ. vij. a Jex é ut si eiusd̃ obligationis cũ uoto sup re ad quã al's ñ obligat. sed maioꝛi ꝟ tam ex ꝑma causa puta nõ furandi q̃ ex scda videlz uoti. nã ꝓmissio etiã sup obligatione ꝓcedenti nõ tollit obligationẽ sed adducat nouã. C. de nouac. l. fi. vnde bñ valet uotum de nõ cõsentiendo adultẽio ꝑm hug. et in dicta q. xxxvij. b Utrum alt coniugum possit vouere ꝙ non petet debitum. R̃ scõm tho in iiij° di. xxxij. vnus non põt sine cõsensu altẽius vouere ꝙ non reddat debitũ quia hoc esset sacrilegium offerre de alieno. et si tle uotum factum fuẽit non debet seruari ꝙtiã ꝑm pe. in uouendo mulier peccauit Sed de petitiõe d̃biti qdam dicũt ꝙ vn põt uouẽ sine consensu alterius qa in hoc vt ꝙq̃ sui iuris est. Alij dicũt ꝓbabilius ꝙ non ꝙ nimis onerosum fieret mrionium. alteri quẽ semp oꝛteꝛet ire ꝟecundiaꝫ ĩ petendo debitum. a pe. ⁊ Rai. eẽ setiũt cum ꝑma scz ꝙ coniũx põt vouere ꝙ non petz ⁊ satis facit dcz. c. qdã. d cõsiõe diu al. uero ait ꝙ non debz aliqs hoc vouẽ ꝙ si uouerit credo ꝙ per eꝑm põt dispẽsari. et iiũcta pnia arguẽdus est de stultitia ut in sum. eo. ti. q. xliij. b Utrum cõiunx si dederit lniaꝫ coniugi ꝙ voueat castitatẽ possit datam lniam reuocare. R̃ scõm tho. in iiij. di. xxxij. exponẽdo lr̃am si expresse cõsensit et lniam dedit non põt uotũ cuꝫ diuge emissum reuocare xxxiij. q. v. ſ. fi. a Con. al. ⁊ addit pe. ꝙ a d̃dit lniaꝫ i facie eccl'ie scz in iudicio et tũc non põt reuocaꝛ aut in ꝑuato et tunc añ vsum licentie ꝛuo care põt. sed non postea ut in sum. eo. ti. q. lxv. b Si aũt vir ad tẽpus dissimulat vxoꝛis uotum et postea hita delibẽatione reuocat mulier non tenet implere. con. al. sed addit Jnno. ꝙ etiã cõiunx q dat lniam uouendi si ipe non voueat impedit exigẽ debitum ar. eẋ de conũ. coniu. c. i. idẽ hosti. et ꝟ. a Idem in dca q. xlv. b Alia ẋo vxoꝛis uota in quibus req̃it consensus viri. vir etiã post̃q̃ consensit reuocare põt ut in p̃dicto ſ. fi. sed tamẽ peccat reuocãdo d̃d consensit xxxiij. q. v. maifestuꝫ. vxoꝛ tñ obedire viro debz ut ibi habetur. Quid si ambo coniuges in domo uouerũt cõtinẽtiam et alter uelit frãgere. R̃ scõm Rai. si ambo pari consensu emiserit uotum. tunc etiã si maritus uelit pnitere et uotũ fran gere ipa instant debet pseuerare i voto qd̃ fecit xxxiij. q. v. ꝙ deo. et. c. vna sola. et. c. ma nifestum. et ſ. ex pmissis. con. Jnn. ⁊ hosti. addẽs ꝙ ꝓpter ꝟmodi uotũ vtriusq̃ non põt unꝰ sine lnia alterius religionẽ itrare.

a Idem in sũ. eo. ti. q. xlvi. et addit scdz eosdem non ob. eẋ de iurr. tua nos. vbi ꝓmissio facta inuicẽ etiã cũ iuramẽto de ñ se petendo si admoniti nolũt seruare casti tatem non artant eos qa ibi non fecerunt uotum continẽtie. b Utr i votis pfi ciendis uel dimittẽdis uir et uxoꝛ ad pãia iudicẽtur. R̃ scõm Rai. q̃ntum ad uotum continẽtie secũdũ oẽs vir et uxoꝛ ad pãia

iudicãtur xxxiij.q.i.si qs vxorẽ.⁊ q.v.p̃cep⁹ er.c. xp̃iana.in uoto autẽ abstinẽtie.dicũt quidã q̃ cum uir caput sit mulieri poteſt tl̃e votũ facẽ ivita uxore xxxiij.q.v.mani festum.et.c.noluit.et.c.hec imago.q̃ ītel ligendum sc̃dm hug̃.nisi p̃ tale uotũ fierꝫ uxori p̃iudicium in debito reddẽdo q̃ sa tis uidetur ꝓbabile p̃ iura p̃dicta ut p̃r.c. si qs uxorem.et.c.p̃cepit.et .c. xp̃iana. In uoto uero pegrinationis dicẽdũ q̃ neuter coniugum altero inuito põt facẽ ar.xxvij q.ij.si tu.xxiij.q.v.q̃ deo. fallit hoc ī uoto hieroſolomitano q̃ in fauorẽ terre ſãcte et fidei xp̃iane põt uir ſũ lnĩa uxoris facẽ et iplere .vxor tamẽ ut cõſentiat eſt atten tius admonenda ex̃ e. ex multa.uel ſi non vult remanere ſeq̃tur virum ex̃ e.q̃ ſuper in fi.con.Inno.ſimil̃r et hoſt.dicẽs.q̃ p̃t uotum ultramaritanum neuter coniugũ pegrinari põt ſine conſenſu altẽius. immo ſi aliq̃ conſenſit põt reuocare.q̃uis p̃ccꝫ hoc Inno. tamẽ q̃ntum ad modicã pegri nationem etiã ſine uoto ꝓpter diſponẽdã domum uel etiã q̃ntum ad tranſferendum domicilĩũ.alio videt̃ tenẽda ſẽtentia.tho. in iij°.di.xxxvij.vbi dicit q̃ ī diſpoſitiõe dom⁹ et ī regimie uite mulier ſubiecta eſt uiro et non e9.et ideo in talibꝫ vir poteſt ſine lnĩa uxoris vouere ſed non e9.et de hĩ eẽ habes ·j· uxor·ſ·iij°. a Verum eſt q̃ ad maritum p̃tinet gubernatio dom⁹ xxiij q.iij.duo iſta. ideo ſup̃ bis põt uouere ⁊ etiã ſine uoto pegriationem ad dcam gub nationem neceſſariã facẽ. ar.l. ij. ff. de iurĩ. omi.iu.et idem q̃ in hoc ſ. nõ. in ſum eo ti.q.lxi. b Vxor uir timẽs de incõtinẽ uxoris poſſit facere uotum ultramarinum ℞ ſecundũ tho.in quolibꝫ.ea que ſũt neĉi tatis non ſũt p̃termittẽda ꝓpter ea q̃ ſũt ꝓprie uolũtatis. vnde et deus matĥ.xv.re p̃hendit phariſeos qui dicebãt p̃t̃mittẽdũ mandata dei de honoratione parentum ut aliq̃ oblationes uolũtarie deo offerãtur.ex neceſſitate aũt uiro iminet ut geret curã uxoris quia caput mulieris uir eſt.ut dicit̃ p̃mo cor̃i.xi°. ſed q̃ accipiat crucẽ ad trãſ ferendum ſe ulr̃ mare ſubiacet ꝓprie uolũ tati.vnde ſi uxor ſit tal̃ que ſeq non poſſit et de eius incontinẽtia timeat̃ nõ ẽ oſulẽ dum ei q̃ accipiat crucem et dimittat uxo rem. ſecus aũt ſi uxor uolũtario continere ꝓponat.uel ſi uelit et poſſit ſeq uix.cõ.al. dicẽs q̃ uir uxoris timẽs periculũ melius facit non pegriari etiã ꝓ ſubſidio terre ſ̃ce

a Idem in ſum.eo.ti.q.lxij. b Vxor quoq; inuito uiro ſc̃dm hoſti.põt votum hieroſolomitanum emittẽ.ſed tamẽ ſi ſit ſuſpecta uel nimis iuuenis non exequetur p̃ſonaliter.ſed uotũ redimet eo q̃ ibabil̃ eſt ad eũdum ex̃ eo.q̃ ſup̃ bis-ſ-rurſus . ſi uero ꝓceſſit in diebꝫ ſuis et nõ eſt ſuſpec⁹ uadat nec votuꝫ redimat maxie ſi tal̃ ẽ q̃ poſſit ſecum bellatores ducẽ. a Et ſi nõ põt ducere uotũ omino eſt redimẽdũ ut ī dicto.c.ex multa.i ſi.et iõ uerbũ maxime hic eſt ſup̃fluũ et patꝫ per eũdem hoſti.et in ſũ.e. ti.q.lxiij. b De voto uiri q̃ fit recipiendo ordiez ſacrũ. vide ſup̃ ordiatio coniugatoꝝ.de voto uero cõiugũ circa reli gionem hic ſtatim ſequit̃.

Votum quarto

ſcꝫ coniugũ ẽca religionẽ.vtrum alter coniugatoꝝ poſſit ſe uoto obligare ſiue ingredi religionẽ ſine alio'℞ ſi nõ in teruenit carnal̃ copula põt alter uouere ⁊ ingredi religionẽ etiã inuito altero ex̃ de conuer.coniu.x̃m.et.c.ex publico . poſtq̃ uero iteruenit carnal̃ copula. ſi uir ul̃t re ligionem intrare et uxor intret ſimil̃r uel ſi iam eſt antiqua ita q̃ non ſit ſuſpecta de incõtinẽtia det lniam uiro et ipa ꝓmittat ꝓpetuaꝫ continẽtiaꝫ.et ſic põt vir intrare. aliter nõ.ex̃ de cõuer cõiu.cuꝫ ſit p̃dictus et.c.uxoratus . eodem modo ſi uxor uult trãſire ad religionez uiro ī ſecl̃o r̃manẽte

a Et ſi p̃dicta forma non obſeruet̃ non uidet̃ ualere religionis ingreſſus quo ad ſeparationem mr̃imonĩ iã coñcti. ſed bene ad ipediñtuꝫ mr̃imonĩ cotrahendi . ſi factus eſt cuꝫ uoto caſtitatis exp̃ſſo uel tacito. puta aſſumẽdo habitum cuꝫ intẽtione abſolute

relinquédi ſecl'm eꝛ̄ de conū.cōiu.c.i.et .c. ex ꝑte cōiuncto.c. ſtatuímus.eꝛ̄ de regu.⁊ idem qđ ß nōt̄ in ſū.li.i ti.viij.q .xxxviij. ꝑm Rai.et pe.et addūt.q; ꝓfatum uotum continétie debet fieri i manu ſeu pñtia epi q; ſecundū Guil.ßmodi maioza negotia non debent expediri ꝑ miozem q; per epm ul' aliq; de mádato eius.ſi tñ per aliū fierz inferiozem uel al's rite factum eſſet nō deberet ꝓpter hoc ab epo reuocari et peccarz ſi de facto reuocaret maxime ſi cōſuetudo loci eſſet q; talia per miozez q; per epm expedirent' ut ibi. b Sed nūquid alt' cōiugum añ carnalē copulā poſſit tranſiꝛ ad heremum uel ad recluſozium.vel vouere i domū ꝑpetuā continétiā.R' ſcdm Guil nō pōt niſi obliget ſe ad regularez obſuātiaz et ad iſta tria vſitata que ſūt in qlibz religione ſcz ad continétiaz.ad renūtiationem ꝓpziozum et obiam.ar.eꝛ̄ de conū. cōiu. ex ꝑte in fi. a Idem in ſū.eo.ti.q.xxxix.ꝑm tho. Rai.et Inn. b Pone q; vxoz fecit votum continétie ad tēpus et iteri māit? fecit ſe religioſum. R' ſecūduz Guil.debet induci ad intrāduz mōſterium.aut ſi non eſt ſuſpecta q; uoueat cōtinétiam.ſi ad hoc induci non pōt potēit reuocare maritum niſi ipa non ignara iurī. tacuit qñ maritus religionē ītuit q; tūc ſecūduz qſdā cogetꝛ religionē intre.uel cōtinétiā uouē ñ exñs ſuſpecta. a Hoc affirmāt idem Guil.et hug.addit tamē guil. q; ſi maritus iteriz moziat' añq; uxoz fecēit cōtinétie uotū ſeu fuerit ingreſſa religionē.poterit uxoz ad 2ª uota trāſire.ut in ſū.eo.ti.q.xl. ſed certe ß caſu videt' q; omio poſſit reuocari marit? etiā ſi vxoz exp̄ſſe cōſenſiſſet.ut in.c.i.eꝛ̄ de conū.coniu.et ibi glo. b Quid ſi ciunx añ carnalem copulā dicit ſe velle intre religionē et ꝓcāſtinādo differt. R' ꝑm Rai. epūs debet ſtatuere tēpus infra qđ egredi atur.quo elapſo ſi nō fūit igreſſus cogat' per excoicationē ſatiſfacē coniugi. ſi'e ſuꝑ debitū coniugale .ſi. a Idem in ſū.e.ti. q.xli. b Quid ſi termio elapſo igrediat' mōſtēium.R' ſcdm Rai.nihilomi? ſi igreſſus ſit ante carnalē copulā valebit. ar. eꝛ̄ de conū.coniu.ex pub^ce.et ſicut dic̄ hoſti. cōiunx relicti in ſeculo expectabit itrātez religionem per ānuz qđ ius concedit ei.et ꝓuatus ßmodi tēpis cōmodum auferre ñ pōt.xxviij.di.de his.poſtea q; remāſit in ſeculo pōt cum alio libere conīre ut in.c. ex pub^ce.ſi'e ſuꝑ ipedimentum ꝓmo ſ.ij°. a Con.pe.ut in dicta q.xli.vbi etiā patz ꝑm eoſdem q; mrioniū ſoluit' per ꝓfeſſionem exp̄ſſam uel tacitaz ingrediēti.et alter libē pōt conīre.nō dictus annus expectat' ñ inſuenerit interi dicta ꝓfeſſio. Quid ſi uxori datum eſt tēpus ad ingreſſū ⁊ iteri maritus eam per violētiā cognoſcit.R' ꝑm Guil.ſi matrioniū fūit factuz de pñti nō pōt intre contēdicente marito q; conſūmatū eſt matrioniū.idē hoſti. a Idem pe.ut i ſum.eo.ti.q.xlij. b Et idem qñcunq; añ ꝓfeſſionē cognoſcat' volūtarie a marito.

a ſcz dū ē i religiōe ut in dicta q.xlij. b Quid ſi ābo coniuges intrāt religionez ⁊ altrex uel ambos peniteāt et uelit exire añ ꝓfeſſionem.R' ſcdz al.niſi obſtet eis aliud q; votū ꝓbatiōis ſic̄ eſt cōtinētie perpetue tales ſalua conſcia redire poſſunt ad pozes amplexus. Idem in ſū.eo.ti.q .xlvij. non tñ ſemper vnus coniugū pōt reuocar' alt'ū lniatuz ab eo ut ptz .ſ. viij. Quid ſi alter coniugum intuit religionē ſine lnia altēius et alter repetit.R' ſecundū Rai.tenet' redire ad cōiugez niſi in duobz caſibz vnus eſt.ſi illa q; repetit fornicata fuerit.

a ſcz pub^ce ſecunduz eūdem Rai.et i ſum eo.ti.q.xlix.idē videt' ſi poſſet incōtinenti ꝓbari.ar.c.ſolet.de ſenten.exco.c.licz.li.vi. et qñq; poſt ꝓbationez ſeu cōfeſſionem in iudicio factā tūc enī res dicit' notoria eꝛ̄ d coba.cle.et mu.c fi. b Et ipe caſte vixit

a ſcz ſemp ſecus ſi poſt contractuz mrio^m fuiſſet fornicatus añ ingreſſum religionis ſiue poſt dū tñ ante ꝓfeſſionē. poſt xo ſup uenies fornicatio nō irritaret ꝓfeſſionem ꝑus factā ꝑm Inno. et in dcā q .xlix. b Ita q; illa nō habeat exceptionez coñ illū

a idest replicationē. b Qli? ē ſi forte

inter eos fuisset lata sententia diuorcij ad separationē thori xxvij.q.ij.agatosa.eī de diuortio significasti.vij.q.i.ꝑ piculosum uir aūt sic uxori redditus tenebitur reddere debitū sed non poterit exigere ꝓpter votū emissū xxij.q.v.una.eī ꝺ cōū.cōiu.ifuit.⁊ .c placet. a Et in his patꝫ ꝙ hoc ē verꝫ qñ ingrediēs fecit tacitū uel expſſuꝫ continētie votum. b Quādo aūt vnꝰ ꝺiugū trāsit ad religionē ꝓpter fornicationē alterius ille qui remānsit in seculo poterit post mortez intrātis contīere ꝙ nihil vouit.

a Hoc fuit dictū Inno. et hosti.ut i dca q.xix.et addit Inno.secus est in ordibꝫ qꝫ nō pōt fieri ſbdiaconus in scō remanens cū uxor adulterata est inuita ea. et est rō qa uxor cuiuslibꝫ in sacris ordibꝫ ꝺstituti tenet cōtinere post mortē eius. xxvij.ꝺi. qa sunt.et ꝺi.xxxij.seriati.ſz ēte hec iura loquunt qñ ordiatio fit uxore consentiente alꝫs non fit ei ꝓiudiciū ut supꝫ ordiatio cōiugatorꝫ.in ꝓncº.et iō ꝓpter eandē rationēz idē videtur in ordibꝫ qꝺ in religiōe scz ꝙ maritus ad sacros ordines ꝓmoueri possit quādo uxor pubᵉᵉ adultēata est ꝙ amisit ius qꝺ habebat in uiro eī ꝺe diuor. significasti.sed ꝺ.in dicta q.xlix.vbi et ſbditur. ꝙ aliqui intelligūt dictū.c significasti.de ingrediēte mōsteriū. sed certe.c.illud gña liter loquit et idistincte. b Quid si moritur uxor que traxerat uiꝝ de mōstcio ꝙ sine eius lnia intuerat.R scdm Rai.monēdus est uir redire ad mōsterium. et si hoc non facit pccat ar.xvij.q.ij.nos nouimus.

a Hoc intelligendū qñ fecit votū religionis uel ꝓfessionē tacitā siue expſſā alꝫs non cogeret ad religionē ut in.c.statui⁹. eī ꝺe reg. b Non tamē est cogendus ad petitionē mōsterij ꝙ ꝓfessio quā fecit nō solēnizat votum ꝓpter ipedimētū qꝺ erat scz ex uxore.eī ꝺe conū.coniu.placz.nec tñ pōt licite contīere cum alia īpdiēte tali professione ar.eī ꝺe conuer.coniu. ex pte abbatī.et si contībit pccat et ꝺebet agere pnīaz.sed matrioniū tenebit ar.eī qui cle. uel vo.rursus.nec a tīi uxore pōt exigere ꝺebitum sic nec a ꝑma. Epūs quoqꝫ pōt illum añgꝫ cum alia contībat cogē redire ad mōsteriū quia si non redit pccat moꝝliter. a Hoc ultim fuit dictuꝫ Guil ut ptz in sum.eo.ti.q.l.vbi et addit ꝑm goff ꝺicit ꝙ si vir abūte et ignoráte uxore intrz religionem et ibi ꝓficeat et postmodum ab ea reuocetur ꝟ casu post mortē uxoris uir potius est monēdus ꝙ cōpellendus. ut ad mōsterium redat.licz hoc sit consultius ad salutē eī ꝺe conū.cōiu.placz.si aūt vnus coniugū altero sciēte et ꝺsentiente. cuius tamē consensus non sufficit. etiaz si continētiā ꝓmittat nisi silr conūtat xxxiij.q.v.qui uxorem.mōsterium igrediatur et demum ad uxorem ꝺe mōstcio ꝺducat puta ꝙ suspecta est talꝫ post mortē uxoris ad mōsterium redire cōpellitur. etiaz si de facto contīxerit cum alia ꝙ ꝓfessio iſuēit. nec ꝺefuit consensus uxorꝭ eī ꝺe conū.con ex parte. et con.goff.cum hosti.ut ibi. b Pone ꝙ vir sciēte et consentiēte uxore intrauit mōsteriū. a Et fecit ꝓfessionem actam uel expſſam alꝫs bñ posset contīber eī ꝺe reg.consulti. b Et postea illa cuz sit inuēis et mēito suspecta reuocat eum. quid faciet vir post mortem uxorꝭ. R scdz Rai.cogitur redire ad mōsterium etiā si ꝺe facto contīxit cum alia.ꝙ ꝓfessio intervenit nec ꝺefuit uxoris consensus extra ꝺe conuer.coniu. ex pte. a Hoc videt potius fuisse ꝺcm goff.ut ptz in ꝺca q.l. et adūtendū ꝙ hoc casu non semꝑ reuocatio pōt fieri .nec ex hoc matrionꝫ post ꝺictū semꝑ ꝺirimitur.vnde sciendū ꝑm Guil ꝙ ꝑsona suspecta uirum licētiās ad religiōez non pōt ipm reuocare sed tenet intre religionem si eam cōmode potuit inuenire. si autē nō pōt aut ñ credebat se eē suspectā ꝺe incontinētia cū tam esset post lniatum reuocare quia nō recipit apud deū illius viri conuersio cuius segtur coniugalis federis ꝓstitutº.hosti ꝛ̄o ꝺicit ꝙ si uir īscia et inuita uxore intuit postea reddit⁹ ei ñ exiget ꝺebitum nec ad scda vota trāsibit. si aūt de consensu uxoris trāsiuit et ꝓfeſſ⁹

est.si mulier nō ꝓmisit cōtinētiā reuocari vir ꝓterit. si autē cōtinētiam promisit et iuuenis est. compellit̄ intre religionē ex̄ d conū.coniu.significauit.et.c. dudum.al's si senex est ꝓpetuam vouendo contiētiā remanere pōt in domo ꝓpria ex̄ de conū.diu. .c.cum sis.et .c. diugatus.intātū ꝙ si is q remanet ꝛtrahat matrio[m] non teneret sic nec matrio[m] ei9 q̄ ꝓpetuā cōtinētiā uouēs dedit viro lniam ut ad sacros ordies promouere[t] xxxij.di.seriatim. Solēnizat̄ eni notū in ꝓfessione ul' in ordiatiōe absoluti et hoc intelligas scdm Jo.q̄ mulier ētifi cata fuit ꝙ sibi perpetuo ꝓiudicabat alias si simplex et iurī.ignara non intēdebat sic ꝓpetuo se obligare tenet matrion[m] ab ea contractū.ar.ex̄ de conū.coniu.veniens. con. goff.et ex his patz ꝙ professio lniati aliq̄ tenet et aliquādo non.et ꝓmo casu mrio[m] post ꝛtractum dirimitur sed nō in z°.cum non fuit votū solēne.sed simplex et iō nō dirimit̄ matrion[m] post coīctum ex̄ de vo. et vo.redēp.c vno.li.vi.vnō et Jnno.dicit ꝙ votum qđ fit vxore inuita vel etiā uoluntaria sed nō vouēte uel religionē ītre nō est solēne sed simplex et iō ipedit mrio niuz conīxendū sed non dirimit iā coīctū ex̄ de conū.coniu.placz. et ꝙ si post igressū ratum habuēit uotum marito hoc petēte tenet ingressus et ipa cogit̄ intre. idē dic si ipe vir post morte vxoris ꝓrem igressū q non tenuit ratificat exp̄sse seu tacite ar. ex̄ de his qui vi metus ue causa fiunt .c. i. dicit etiā ꝙ intelligit̄ ratificare.etiā si per mometum in religionē stetēit post morte vxoris etiā si ei9 morteꝫ ignorāit ut ī dca q.l.item Jnno. in.c.significauit.ex̄ de cōū. coniu.dicit ꝙ licz i ꝓdictis casibo suspecta mulier cogatur mōsterium intrare non tn̄ coget̄ fieri monacha nec viuere möchalit̄ hoc excepto ꝙ cōpescetur a vagatione et custodiet̄ ne luxuriari possit subdēs fatemur tamē ꝙ si mulier ē suspecta antegꝫ ad mittat̄ ꝓfessio viri debet mulierē facē ꝓfiteri et sic logt̄ .c.cum sis.ex̄ de conū.coniu tamē si suspecta est viri ꝓfessio ⁊ nō mlieris sed tn̄ ꝓmīsit continētie uotum nō facere eā modo ꝓfiteri.et ſbdit.alij tamē dicunt al'r scz ꝙ hoc ipo ꝙ dat lniaz viro ⁊ emisit continētie votum pōt cogi intre mōstēiū et viuere sin̄ ꝓprio et ſb obedientia et ſb tenent b.et goff.p.c.q vxorem.xxxiij.q.v.et ptz in dicta q.l.forte dictū Jnno.pōt verificari q̄ndo inuēitur mōsteriuz in quo tal' mulier posset sin̄ aliarum scandalo et tute custodiri etiā non ꝓfessa qa tunc cessat rō suspitionis ex̄ de conū.diu.c.i.et.c.vxorat9 al' obtineat sniā goff. et b. cum al'r nō possz debite conē suspitionē ꝓuideri ex̄ de conū. coniu.cum is. b Quid si vxor vi l' metu coacta dedit viro lniam intrndi.R̄ ꝑm host. si fuit uis per metum qui caderz i cōstātē nihil nocet ei xxxiij.q.v.notificasti. ñ forte post tēpus ipa ratificet ex̄ qui cle.uel vo. nisinuante. a Con.Guil.et addit idē ee si it̄uēisset dolus.⁊ con.host.goff.et Jo.ut in sū.eo.ti.q.lij. b Quid si vxor sin̄ cui9 lnia vir intuit religionē vult igredi ⁊ maritus contdic̄. R̄ secūdum Rai.si vir iam eductus est de mōsterio et restitut9 vxori non pōt vxor illo inuito ingredi xxxiij .q. v.qđ deo.si autē vir non est eductus tunc secūduz Jnno.mulier si ī igressu viri contiētiam vouit pōt ingredi mōsteriuz xxvij q.ij.agathosa.si vero non vouit non pōt viro inuito ingredi ⁊ ingressa potest educi ar.in dicto.c. qđ deo.sed non pōt debituz exigere ut in dicto.c.qđ deo.ex̄ de cōū.diu .c. i. a Rai.aūt dicit ꝙ etiā si non fecit notū pōt inuito uiro itrare xxvij.q.ij.agathosa.et xxxiij.q.v.qui vxorez. et con. pc. host.et goff.ut in sum.eo.ti.q. liij. dictuz istoꝝ pōt intelligi q̄n uir ingressus ligat9 erat religioni per votum vl' ꝓfessionem exp̄ssam seu tacitā.dictum ꝛo Jnn. q̄ndo nō erat sic ligatus licz forte per simplex votum teneret̄ ad ctinētiā ar.dicto.c. qđ deo. b Quid si ābo cuiges fornicati sūt nūqd pōt alt̄ altero inuito religionē ītre R̄ ꝑm Guil.nō pōt sicut et nō.hug.xxvij q.ij.agathosa. a Et si inuenerit potēit re uocari ꝑm eosdem ut in sum.eo.ti.q .lv.

b Quod credo uex esse siue occulta fuit siue pub^ca vtriusq; fornica^o siue eē alterī occulta. a et ipius ingrediētis ut in dca q.lij. b Alterius pub^ca. Quid si vtq; non petita lnia ab altero religionez intuit & secūduz Guil.non poterūt se iuicē repetere quia neut pōt dicer ab altero se spoliatum.sed vterq; intndo videt renūciasse iuri qđ habebat et iuri exigendi debitum iō votum utriusq; tenuit et quo ad dbitū exigendum et quo ad reddēdū. a scz ut non possit exigere nec teneat reddē et idē nōt in sum.eo.ti.q.lvi.. b Quid si vtq; credes altex moztuū itrat mōsteriū.nūqd cōpta veritate pōt altex repetere. & scōz Inno.siue ignozātes siue scientes alteruz viuere ingressi sunt mōsterium ambozum uotū ratificatum uidet per pfessionē uolūtariam si secuta est. Secus aūt si non ē secuta,pfessio expssa seu tacita q; tunc non succedit obligatio et ita pōt intelligi dcz Guil.qđ uidet contdicere ut in sum.eo. ti.q.lvij. b Ōnaliter de voto intndi rligionem plura supī religio 3°.

VOtum qui^o Quo ad cō

mutationem seu dispensationem. vtrum in uotis possit dispensari uł cōmutari .& scōm Rai.votū continētie non cōmutat maxīe per epos qa uix uel nunq; posset aliqd melius inuēiri in q̄ fierz cmutatio ut pz ecclīastici xxvi. a Ibi dicit omis ponderatio non ē digna aie cōtinētl. per papā aūt ex causa bñ pōt fieri tlis dispensatio etiā supī uoto solēni cōtinētie. ut supī religio.p̄.ſ.xiiij.in additiōe speculator aūt et alīq alij tenēt q; etiā epūs possit dispensare ex causa supī uoto simplici cōtinē puta ne uouēs labat in damnabilem fornicationē si esset iuuēis ex qui cle. vel uo. .c.uēiens.vbi hoc tāgit do.an.de bu.et i .c. rursus.eo.ti.ubi ad finem dicit.et dato q; epūs non possit dispensare in contīendo scz cū eo qui uouit continētiā dispensabit supī debito post contractum exigēdo.simił etiā tenz al.q; epūs possit dispensare super uoto de non petēdo debitū cōiugale ut s uotum iij.ſ.i.in additione. b Et nihilo minus si qs post uotū cōtinētie simplicit cōtrahit matrio^m tenz.sed contrahendo moraliter peccat.Alia xo uota sic et ponit tho 2^a 2^e.q.lxxxviij.possunt cōmutari. nam ut idē habdit uotum debet esse melioris boni. id aūt qđ uouet aliqū ē maluz uel iutile uel melioris boni ipeditiuū qđ est contra rōnez eius qđ cadit sub uoto.et iō necesse est q; dtēmietur uotū in tali casu nō ee seruandum.et si quidē absolute dtēminetur aliqđ uotum nō ee puādum dicit esse dispensatio uoti.si aūt p hoc qđ seruādū erat aliqd aliud ponatur dicit cōmutatio. vñ minus est votū cmutare q̄ in uotis dispēsare vtrūq; tamē in ptāte eccl'ie consistit.

a Idē in sū.li.i. ti.viij.q.lxx. b Quis pōt in uotis dispensare uel cōmutare .& dioces anus epūs ex e.c i.nisi. in qbusdam que sunt ei expsse,phibita ut est uotū continētie ,put dictuz est supī in p̄cedēti.ſ. a Et ibi de hoc melius in additiōe. b Itē uotum terre sce ex e.ex multa.adde etiā dđ uoto visitādi limia appl'oz pe.et pau.sil'r et beati iacobi.in quibo solus pp dispensat et ita obtuat curia. a Non est q̄ consulendum hoibo secūdum q̄sdā q; dent suas pecunias questoribo seu nūcijs hospitaliuz qa fallūt et decipiūt homes. nā cū rdeptio talium uotoruz debet fieri cum aūcte epi. qa ita dicit in lris pplibo aliter enī scōm p̄dictos fieri non pōt.vide supī questuarij ſ.vlt. b Utz autē in voto continentie possit papa cū clēici.et religiosis dispensar. vide supī religio.p̄mo.ſ.xv.qui incipit vtz cum religiob. a Et ibi de hoc ī additiōe et si mioz epo de iure cōmūi non pōt dispensare uel cōmutatione facē sup votū ut et sentit glō in.c.i.ex de voto.sil'r et Rai. ut in sū.eo.ti.q.lxxi.vbi etiā patz scōm al. q; epi pnt dispensare in omibo uoti. s. qbo expsse nō sūt phibiti sic in uoto terre sce. Item dic q; nō pōt dispensare in uotis p̄petuis que sūt religionis et hmodi. b Utrum plati,p libito suo possint in uoto

dispensare. ℞ scdz vbi sup. sic ꝑlat⁹ nō pōt ꝓcipere maluz ita nec ipedire bonū scz opa virtuti. sed ad ꝑlatū spectat diiudicare qd sit magis virtuosum et iō in maifestis dispensatio ꝑlati non excusat a culpa. puta si dispensaret cum aliq̄ sup voto de ingressu religionis nulla apparente cā. si aūt eēt cā apparens ꝓpter quā saltē i dubiū ⁊teretur tūc posset stari iudi° ꝑlati dispensāti. uł cō mutanti non tamē iudicio ꝓprio nisi esset aliqd maifeste illicitū aut non posset facile ad supiorē recurrē. a Idem in sum. eo. ti q. lxxi. b Sed que est causa sufficiēs ut dispenset in uoti. uel ut amitti possit votū ℞ scdm al. in iij°. sufficiēs causa ē pauptas ut si vouit ieiuniū et medicās nō inuenit hora vna. a idē tēpe cōgruo ad sustinēm ieiunium. b Quātum sufficiat. similr ⁊ infirmitas. ut si vouit abstinētiā a vino et a carnibo et incurrit languorem et hmōi. a vt si vouit nō comedē carnes ut cū mendicat nō dātur ei nisi carnes. uel ea q̄ sunt carnibo cocta. q̄ si nō cōmedat in edia consumet scdm eūdem al. et in sum. eo. ti. q. lxxij. b Sed quomō debz fieri cmūtio voti. ℞ ꝑm Rai. debet supior hīe cōsideratione ad facultates vouēti. et expensas q̄s facturus erat si uotum ipleuisset. et etiam ad laborē et silia. a Ista silia nō sūt nisi si considerent expense in eūdo morādo et redeundo simul cū labore ut in sum. eo. ti. q. lxxiij. b et si votum erat hierosolimi tanuz. seu al' conē hereticos ⁊ infideles oia sine diminutione trānsmittat ex e. magne. et .c. q. sup his. i aliis aūt pegriatiōibo puta sancti iacobi et silium eedem expense cōsiderāde sunt et in alios pios vsus ouertēdo ex eo. c. i. et. c. scriptur. sed et ad locū pegriationis mittere habet oblationē quā ibi erat facturus. sed hoc vlti^m intelligendū ē de honestate nō de nēcitate. nā neq̄ decretales allegate aliqd dicūt de hmōi oblationē nec illi eccl'ie ꝑ hoc est acquisitū aliqd ius ut in. c se. ℣. iij. In voto aūt abstinētie hūda est rō aspitati et alioz q̄ in voto cōprensa fuerūt. Item ō affluentia vouenti ex eo. c. i. vnde cuidaz comiti q vouisset q̄ singul' sextis feris in pane et aq̄ ieiunaret non sufficeret ꝓ cōmutatione cōstruē unū altare et all'at ꝑ Rai. eī eo. ꝓpendimus. q̄ decretalis nō est in moderna cōpilatione. sed i pozi q̄ currebat eo tēpe quo Rai. sūmaz cōposuit ut dcm est sup̄ nouitius. ℣°

a Predictis cū Rai. con. hosti. ut i dca q. lxxij. b Pone q̄ quidā hūs aliena incerta vouit ea in subsidiuz terre sācte. nūqd tale votum pōt ab epo cōmutari. ℞ scdm Guil. non credo q̄ sin̄ inia ꝑpe possit ea in alios vsus vertere. a etiā si ingrediat religionē ꝑm eūdem Guil. etiā in sum. e. ti. q. lxxiij. b Utr votum de festādo in sabbato semp sit mutāduz. ℞ ꝑm Guil. mūri pōt sed non est ncē q̄ mutet. q̄ licitū est nisi forte ꝑsona suspecta esset qō vellet iudaizare. a Immo videt semp mutāduz nam sabbatū solēnizare prohibemur nisi aliud festū in eo concurrat ne iudaizare videamur de con. di. iij. c. i. et. c. pueīt. itez q̄ hoc ut plūimum fit ad aliquā superstitiosā obꝑuātiam que oio ꝓhiberi debet. xxvi. q. vj. non obseruetī. et .c. sequēti.

Votum sexto

qō soluit ꝓ ingressum religiōis. ⁊ gñaliter qdem oīe votū siue terre sancte siue aliud cōmutari pōt in uotū religiōis etiā sin̄ arbitrio supior̄ qa illud idubitāt melius est ex e. scriptūe. a Idem in sum li. i. ti. viij. q. lxxij. ꝑm Rai. et tho. b Ez tamē de aliq̄ rege siue impatore uł alio ꝑpotēte qui fecisset votum terre sancte et q̄ penderet totꝰ exercitꝰ uel etiā de aliq̄ qui vouisset ꝓ aliq̄s annos eē in tl'i subsidio cū centū vel mille militibo ⁊ simlibo vbi ꝓbabiliter dubitat vtr preponderari debeat cois vtilitas uel puata credo q̄ papa consulendus esset. a Idem in sum. eo. ti. q. lxxv. ꝑm Guil. b Sed qd si qs vouit magnā q̄ntitatem pecunie in subsidiū tre sancte nūqd liberatus est ꝓ ingressum religiōis. ℞ scdm Guil. quāuis si vouit ire liberatus sit a labore eūdi uel aliū mittendi

non tñ liberatus est quo ad pecuniã quaz vouit non pōt tl'e votum per aliū q̄ p pa pam solui uel cōmutari. a Idem in sum eo.ti.q.lxxvi. b Quid si qs p̄ pr̄e ⁊ mr̄e suscepit votū iplenduz. nūqd liberatus ē per ingressum religiōis.R̄ scōm tho.i q̄libet erq̄ ingressus fuisset pro se sufficit pro pr̄e et mr̄e sua etiã q̄uis in ingressu de ꝟ nihil intēderit. a ꝑōt etiã votū iplere de lnia plati ꝑm eūdem tho.et in sum. eo. ti.q.lxxix. b Quid si qs uouit magnaz elemosinam dare paupibz in gñali uel eccl in spāli.aut q̄ ostrueret mōstēiū. nūqd liberat̄ p ingressuz religiōis.R̄ ꝑm Guil. si ex tali p̄missione uel voto acqsita essz act° alicui l' aliqbz q̄ forte donauit ul' p̄misit eis non liberat̄ nisi de consensu illoz̄ secus est si nulla est acqsita actio.qa nulli dōauit nec p̄misit nec se obligauit aliqbz .sed tñ deo qa tunc liberatur p ingressuz. a Si intendat illud min9 votuz in hoc maius cōmūre secūduz eūdē Guil.ut in sū.e.t.q lxxx.et videt̄ hoc intendē nisi incontrariuz itēdat ut pōt colligi ex dictis tho.eo.ti.q.lx xix.et supꝰ.ꝟ.p̄xio. b Dum tamē fiat epi aūcti.nō eni credo sufficere p̄dicta.sufficit.n. lnia abbati.ut in se.ꝟ. a Guil aūt videt̄ dicere q̄ in hoc nō sufficiat lnia abbati ut in dicta q.lxxx.sed ēte in isto casu nō uidet̄ nēcia lnia epi uel abbati ꝑm Rai. et tho. ut in sū.eo.ti.q.lxxiij.et supꝰ in p̄ncº. ꝟ.c. et hoc quo ad vota tēpalia.in alijs autem videt̄ regri dispēsatio.et q̄ plat9 religiōis possit dispensare ut dr̄ in.ꝟ. se. b Utz abbas uel plat̄us possit absoluē religiosos a votis factis añ ingressuz. R̄ secūdū Rai. ipa religio i ipo ingressu soluit ꝑmōi vota qa soluit iuramētuz ut puta mr̄ionij et ꝟmodi ex̄ de regu.sane.xix.q.ij.due. ex̄ eo. scepture.et dico p̄cipue si ipe in ingressu i tendebat cōmutare.addit tho.in quolibz q̄ cum obediētia sit maximū votoz̄.p oi voto sufficiētissīe recōpensat ⁊ q̄ ingrediēs religiōz nihil pōt retinē ibi p̄dicte uolūtati nisi votū p̄dicte uolūtatꝰ fōz retinē oportz si id dz oīndē p̄ri mōsterij.⁊ se i ꝟ eius sbicē volūtati. a Tho.clariº dicit sic q̄ licz qdā dicūt q̄ monachus eo ipo q̄ p̄fessus est absoluit̄ ipo iure ab oīni uoto qd fecit in scto.tñ qa in hoc nūq̄ uidet̄ exp̄sse facta dispensatio nisi in tpali uoto.tutiº videt̄ dicēdum q̄ cū obia sit maxim votoz̄ pro oīni uoto sufficiētissīe recōpensat.et q̄ ingrediēs religionē nihil pōt retinē sibi p̄dicte volūtati.nullū votum p̄dicta uolūtatꝰ factū retineri oportet. sed illud debet p̄ri oīndere mōsterij. et se in hoc eius sbicere volūtati.vñ non uideo q̄ ipo iure ab oīni alio uoto absolutº nisi a tēpali puta a pegriatiōibz et filiabz de quo loqt̄.c scēptūe sed uolūtate sue superiori pōt oīne illud uo tum respuere ul' tenere nisi sit incōpēsabiꝰ alijs obstātijs religionis uel caritati frne. Item hosti.in dicto.c.scēpture.dic̄ q̄ tutiº est q̄ dispensēt̄.in sua aūt sūma dicit q̄ si intēndo intēdebat cōmutare id ad qd̄ p̄mo se obligauerat in nullo rmanet obligatus si xo hoc nō intēdebat recurrat ad abbatē q̄ secum potēt dispensare. et sñ cuiº lnia hoc n̄ posset exeq. si tamē tl'is p̄mo uotū tempale adipler et postea religionē iret tutius faceret ex̄ de spōn.omissum.ut ⁊ nō in sū.eo.ti.q.lxxviij.et dicit̄ igrediēs iten dere cōmūre semp qñ conīriuz nō itendit. ut et in p̄cedenti.ꝟ.dictuz est.

Usura primo

Cōmūiter qd sit. R̄ scōm Rai. est lucz̄ ex mutuo pacto debitū.uel exactum. a conco.Inno.ex̄t eo.c.i. b Non eni puto vsurā si gratis oblatū ḡtiꝰ accipit̄ ar.xiij.q.iij.vsura.di.xvij. de eulogijs.i.q.ij.sic.vñ goff.sic diffinit.vsura ē qdquid sorti accedit intētioe p̄cedēte uel pacto. a nam sola intēº facit usurā ex̄.c. cōsuluit.de quo in.ꝟ.se.et dicit̄ lucrum ad driaz intēsse.nā licz ulr̄ sortem non possit accipi lucz̄ tamē intēsse sic puta si vnus tenz rem meā mala fide et dat mihi i pignus p mutuo sibi a me facto possuz dēre ei fructus ulr̄ sortem retinē qa hoc non ē ulcz̄ sed intēsse.et iō retinere possuz ex̄ d

feu.c.i.et ex eo.c.cõqueſtus.⁊ licz hᵉ capl'a loquant de rebꝫ eccl'ie.tñ idē eſt et i rebꝫ ſeculāium ut et nōt glo. in dēo.c.i.ō uſur ex mutuo aūt dicit qꝫ in hoc cōtractu ꝓprie omittit vſura deut°.xv.ibi ſi audieris.uocē dñi dei tui ꝛc.fac etiā.c.i.xiiij.q.iij. Item luc. vi°. Mutuū date.ꝛc et ex.c.conſuluit.⁊ eſt mutuum contractus i quo qs aliqd dat ꝛcep turus non idem in nūo.ſed tm̄dez i genē ſuo.et dicit ex eo qꝫ de meo fiat tuū.quia mutuās trāſſert dominiū in eū cui mutuat et fit in rebꝫ que conſiſtūt nūo ponder ul' menſura ut.l.ij.ff.ſi cer.pe.et cōmittit vſūa in iſto contractu qñ aliqd recipit ul' ſortez. non obſtāte qꝫ mutuās ſuſcipiat i ſe i aliq̄ caſu ſorti piculum ex eo.nauigāti.et licet in mutuo ꝓprio cōmittat vſura tamē idē eſt etiā in aliꝭ contractibꝫ rōne eqpollentie ut in eptione et uēditiōe ad terminuz . vz qñ uēdit termiꝰ ſeu tempus ut in dēo.c. nauigāti.et iō huic diffinitiōi videt addē dum lucꝛ ex mutuo uel eqpollenti pacto. dicit qꝫ ſi aliqd det ſine pacto et gti. non eſſet vſura ut et ꝓbatum eſt. exactū dicit qa etiā ſi ſine ꝓpacto aliqd extorqueat vſur omittitur qa quicqd accedit ſorti vſura ē xiiij.q.iij.plericꝫ.et ut dictuz eſt eē ſola in tētione vſura cōmittit ex.c.cōſuluit. et in p̄dictis oīnibꝫ pōt colligi qꝫ uſura ē lucrū ex mutuo uel eqpollēti pcēo uel intētiōe debituz uel exactuz. Utꝛ ſola ſpes lu cri faciat uſuraz.R̄ ſic ex eo.c i.et.c.ꝛſuluit xiiij.q.iij.ſi feneraueris.qđ intelligit ſcōm goff.qñ p̄ncipal'r cauſa mutuādi ꝓpter in expectatione lucri uel emolumti.al's ſi p̄n cipal'r moueat ad mutuāduz ꝓpt caritatē et tñ credit qꝫ ille retribuet nō vitioſuz ar lxxvij.di.in ſingul'.lix.di.ſi officia.et lxi.di qđ ꝓderit. cuz eni qs mutuū dat libēalit ſcire pōt debitorē ſibi nāliter obligari ad antidota ex de teſta.cū in officijs.ff.de pti her.ſed ⁊ ſi lege.§.conſuluit.conc. Inno.⁊ hoſt. a Con.etiā glo.in.c conſuluit.ex e et nō.in ſum.li.ij.ti.vij.q.i. b Qñ ꝛo ſ̄ ſpe recipiēdi mutuat pecuniā p̄apue ſi al's nō erat mutuaturus quicqd poſtea eē gti accipit uſura eſt ſiue ſit pecunia uel alia res et ſiue conſiſtat in dando ſiue in faciendo aliqd xiiij.q.iij.c.i.et iij. a Dic gtis accipere intelligit.i.ſiñ ulla exactiōe ſm eūdē Hai.et in dicta q.i.non tñ cū libera uolun tate concedenti.al's non tenet ad reſtituti onem.licz inte° recipiētis fuiſſz uitioſa qa in cōcedēdo magꝭ attēdēda eſt volūtas cō cedētis qꝫ accipiēt.in iſti.de obli.ꝙ.ex dic na.§.placuit.in fi.vbi uidet hoc clare dē mīari ubi dicit qꝫ et ſi credat qs rem ſibi cōmodatā inuito dño ſe contractare domino aūt volente id fiat furtum ñ cōmittit.ecce q̄ quomō maiſeſte tollit qꝫ licz uoluntas accipiētis ſit vitioſa.tamē uitiū tollit pre volūtatē dñi rei que non eſt vitioſa pro ꝫ eē facit qa reſtitu° nō debꝫ fieri niſi dānū paſſo.ex de regul' iur'.pcēm.li.vi.et leuit'. v.et nūi vi.ſed hic cōcedēs non eſt paſſus aliqđ dānum cum ex mera volūtate cōceſ ſerit q̄ ſibi non debet fieri aliq̄ reſtitutio.cū igit uitium fūit in ſola intētiōe ad purga tionē ſufficiat ſola contritio ex de ſimo.c.ſi. non obſtat.l.ſed ⁊ ſi.l.ff.ſi cer.pe.vbi dicit qꝫ ſi nolui tibi rem donare et tu credebas tibi mutuo dari non efficit tua aī cōſūpti onem qa hic inte° recipiētis et cōcedenti diſcordabāt.ſed in caſu nr̄o ñ ſic.ſz potius concordāt cuz concedēs velit dare et reci piēs accipe. Item nō ob.c.conſuluit.ex e. qa ibi loqtur quādo vſura omittebat nō ſoluz ꝓpter ſpem creditoris. ſed etiā ꝓpter non liberā volūtatē debitoris.iō ibi datur reſtitu°.al's ſecus ut patz ex p̄dictis.⁊ clar et forliter facit qđ dēt ſup reſtitu° p̄mo .§.pe. In dubio aūt niſi aliud ſalte ex mā feſtis coniecturis appareat p̄ſumit mutuū accipiens ea intētiōe aliqd dare q̄ mutuū p̄ſtās mutuauit.ut ſi mutuauit ex caritate p̄ſumat et ille dediſſe ex cāitate et libera volūtate al's ſecus.nam unuſqſqꝫ p̄ſumit aliqd dare eo modo quo accepit.ff. man.l. ſi uero non remunerādi.§.idē papinianus. vbi dicit qꝫ qñ aliqſ rem ſimpliciter decedit p̄ſumit donare illi qui p̄us donauerat ſibi

b Utꝛ homo poſſit p pecuia mutuata

aliquã cõmoditatẽ accipe. Rñ scdm tho. za zc q.lxxviij. sic si aliqs p pecuia mutuata uel pro q̃cunq; alia re que vsu consumit accipit pecuniã p pacto expsso uel tacito peccat contra iustitiã. ita etiã q̃cũq; ex pacto tacito uel expsso accipit q̃cũq; aliud cui⁹ pcium pecunia mẽsurari possit sic peccatu⁹ incurrit. sed tamẽ si accipiat aliqd non q̃si exigẽs nec q̃si ex aliqua obligatione tacita uel expssa. sed sic gratuitũ donu⁹ nõ peccat qa añq; pecuniã mutuasset licite poterat aliqd donum gratis recipe nec peiozis cõditiõis efficit p hoc q mutua. itẽ licitu⁹ est p mutuo exigẽ seu recipe recõpẽsatiõ⁹ eoz que pecunia non mẽsurantur ut puta beniuolẽtiam et amozem eius cui mutua uel aliqd hmodi. a Idẽ in sum.e.ti.q.ij. b Itru⁹ p pecuia mutuata possit licite peti munus a lingua uel ab obsequio. Rñ scdz tho. ubi supra sic non licz expectari uel exigi munus a manu pacto tacito uel expsso ita nec mun⁹ a lingua uel ab obsequio qa vtrũq; pecuia extimari pot ut patz in his q locant opas suas quas manu uel lingua exercent si uero mun⁹ a lingua uel ab obsequio non q̃si ex obligatiõe rei exhibit. sed ex beniuolẽtia que sb existimatiõe pecunie nõ cadit tũc licz hoc accipe exigere ⁊ expectare. a Idem in sum.eo.ti.q.v. b Sed qualit est pcm accipere vsurã. Rñ scdm tho. vbi supra accipe vsuram p pecuia mutuata est secundũ se iniustum q uedit id qd non est ad cui⁹ euidẽtiaz sciẽdũ est q quedã res sunt quaz vsus ipaz est consũptio sicut vinũ cõsumi⁹ utẽdo et ad potum et panez ad cibũ. vñ in tlibz non debet seozsũ opẽri vsus rei a re ipa. sed cuicũq; cõcedit vsus ex hoc ipo concedit res et ppter hmoi tlibz p mutuũ trãsfert dñiu⁹. si qs vo seozsũ venderet vinũ ⁊ seozsum vsũ vini uẽderet eãdem rez bis uel uenderet id qd nõ e. vñ maifeste p iniustitiam peccarz. et sic rõne in iustitiam cõmittit q mutuat vinu⁹ aut triticũ petẽs sibi duas recõpensatiões unã qdem restitutioné equal rei aliã vo pciu⁹ vsus qd vsura dicit. quedã uero sũt qz vsus non est ipi⁹ rei cõsũptio sic us⁹ dom⁹ est inhita⁹ non aũt dissipatio et io i tlibz seozsum põt vtrũq; cõcedi puta cum aliqs tradidit altẽi domiu⁹ domus reseruato sibi vsu ad aliqd tẽpus uel e⁹. cum qs accedit alicui vsum dom⁹ reseruato sibi dominio. et ppter hoc homo licite pot accipe pciu⁹ p vsu domus et pter hoc petere domũ hmodi datam sic patz in conductiõe et locatione domus. pecuia aũt fm phm v° ethicoz et in pmo politice pnc est inuẽta ad cõmutationes faciendas et ita ppriu⁹ et pncipalis pecuie est ipius usus cõsũptio seu distractio scdm q in cõmutatione expendit. et ppt hoc fm se est illicitum p usu pecuie mutuate accipe pciu⁹ qd dicit vsura. et sic alia iuste acqsita tenet homo restituẽ pecuiaz qua p usurã accepit. q autem lex mosaica concessit iudeis accipe usurã a gentibz permissum fuit ad vitãdum maius dãnu⁹ scz ne a iudeis deum colentibz usuras accipẽt ppter auaritiam cui erant dediti. et addit vl. q illa acceptio vsure a gentibz inter quas iudei habitabãt potius erat rei sue recuperatio q̃z usura q illa terra iudeis tota data fuit a dño. a Idem in sum.e.t.q.ij. sed saluo meliozi iudicio practe rões efficaces non videnti q cuilibz patz q etiã in rebz mutuabilibz dr vsus a rebus sic sba ab actu q exercet in ea si dicatur q non dicit differre ex eo qa in ipo vsu cõsumitur sba tota Rñ q licz consumat respcu spei seu idiuidui non tñ respcu gñis. nam res mutuabiles recipiunt fũctionem in genẽ suo. ff. si cer. pe. l.ij. et hoc etiã in iure claz est q ita constituit vsus in rebz usu cõsũptibilibz sic in nõ cõsũptibilibz de q habt Rñ spãl. ff. vsu fruc. ea. re. que. vsu cõsu. Item nec videt efficax alia ratio. s. q pecuia inuenta sit ad cõmutatiões sed potius emptiones faciẽdas. ff. de contrahẽ. ep. l.i. qa ista rõ nõ e gñalis. nõ eni se extendit ad alias res mutuabiles et in qbus vsura cõmittit sic ⁊ in pecuia p tẽa ista rõ faceret q p pecuia mutuata locata nõ licerz aliqd accipe cui⁹ tñ oms et ipe tho. tenet contriũ ut patz i. ꝯ. se.

vnde alij dic.ut et nōt Inno.in R^a eī eo. ponūt al's rōnes. Item p Criso^m vīr alie assignari lxxxvi.di.cicies.cca mediū.sed q tl'iuz discussio est plixa et nō multū ncia breuit' dico q si diligenter inspiciatur ista videt' ppie rō quia satis cont' caritatez et natūalem cognatione est ut p vsu rei mo/metaneo aut nāliter infructuoso cū pic'o accipiētis qual' est vsus rez mutuabiliuz pciū recipiat'. vñ et plūs rōne nāli mot9 dicit in pmo polic^e q vsuraria acqsitio pc cūiaz est maxie pter nām ut et ponit tho z^a z^e q. lxxviij.ar°. pmo.nec ob. si accipiēs mutuū lucret' ex pcūia mutuata qa tale lucz potius attribuit' industrie persone q̄ pcūie.ar.l.iij.ff.ad l.falcid.sz sūma oim rō^m est quia deus sic voluit et usuras ꝺtestat9 est in uetī ⁊ nouo testamto eī e.super eo et iō aliam rōnem querē ñ expedit m'tuz nam ro.ri.dicit' o altitudo diuitiaz ē ad qō etiā fac t.ff.de legi.l.non oiuz.et.l.ideo

b Sed ad hec rñdent iudei dicētes q ñ permisit deus usuras ppter illos.sed ppter alias gentes de illis eni mandauerat q n^c seruarent' in uita.iō solutio tho.melioz ni detur. Item concedē pcuniā signataz ad ostētatiōez uel ad ponēdum pignoz sit vsura.R^ñ scōm tho.vbi supꝛ tl'em usū pcu nie licite quis uēdere posset sicut homo li/cite uēdit usum vasoz argenteoz q rtinz sibi dñiuz. Idem hosti.et hr̄.ff.ꝺmodati.l. iij.§ penul.et.l.se. a Idem etiā nō.glo.in .c.conquestus.eī e.et idem nōt in sū.eo.ti. q.iiij. b Quomō aliq conari sūt probar' q usura non eēt pcm.R^ñ dicebāt quidam sic cū creditoz mutuat pcūiaz suā debitoz obligat' ei ad recōpensādum.eī de testa.cū in officijs.ergo et hāc obligationez potest creditoz deducere in pactuz ul' saltē sperar' eius effectuz.sed facēdum q qcunq; h̄ pertinacit' teneret esset hēticus ut in cle.ex gui. eī eo.ad illud vero qō incōtrium obicitur dicēdū ꝺm tho.z^a z^e.q.lxxviij. q ille qui accipit mutuū ex debito iustitie nō tenet' ad plus recōpensādum q̄ mutuo accepēit

a Sed solum obligatur iqntum ꝺmoꝺ pōt ex quadā natūali eqtate q̄ non pōt de duci in pactum nec etiā pncipl'r separi. ar. eī de simo.tua nos. b vnde coīt iustitiaz é si ad plus reddendum obliget'. Item ꝺmittat usuram qui sb eo pacto mutuat ut ille sibi remutuet.R^ñ scōm tho.ubi supꝛ p pecunia mutuata nihil exigendū uel ex pectandum est nisi benuolētie affcūs qui sb extiatione pecunie non cadit.ex illo autem pōt ꝓcedere spontanea mutua°.repugnat nūt ei obliga° ad mutuū faciēduz i postez quia etiā tal' obligatio pecunia extiari possz et iō licitum est q mutuanti unum simul mutuet' aliud. sed non licz obligare ꝺbi/torem ad mutuū in postez faciēduz. Idez nō xiiij.q.iij.si feneraūcis.i glo. Con host

a conc.eē Guil.et goff.ut in sum.e.ti.q xxij. b Quid si dñi molēdinoz mutuēt pistoribꝰ ita q molāt solum in eoz molē dinis.R^ñ scōm Guil.usurā cōmittūt. accipiūt eni ul' sortem aliquid qō consistit in faciendo et auferūt de debitoribꝰ libtatez molendi ubi uoluerint.si tñ ipi debitores ppter hoc non sūt dāmificati non tenētur illi dñi ad restitutionem aliq̄ nisi q̄tenus extimari deberet libertas molēdi vbi uole/bant pensatis circūstantijs laboz et expen saz. a Talis libertas p nihilo extimāda videt' q̄ntum ad restitutionē q̄ndo ex ei9 adeptione nullū secutū est dānuz in cuius recōpēsatione restitutio faciēda est eī de in iur̄.c.fi.puto etiā in hoc casu q si mutuuz accipiēs non dāmificet' nec possit dāmificāi non ꝺmittat' usura cum etiam pro mutuo possit aliqd recipi seu exigi qō non mēsuat' pecunia ut supꝛ.§.n̄.et hoc casu uel simili q accipit' pecunia non mēsurat' nec ex parte mutuū recipiētis cū in nullo dāmificet' n^c ex pte mutuātis cuz nihil plus recipiat q̄ qō ex locatiōe rei seu opaz suaz mereat' et multo min9 usura cōmittit' si mutuuz accipiēs non dāmificet' nec obliget' ad mo lenduz vel sil'e.sed solū accipiat mutuū ad retinēdū q̄usq; ad molēdinum mutuātis noluerit ppter p̄dēas rōnes et q mutuāt pōt tēpus sui mutui limitare.ff.si cer.pe.l.

vnū.alʒ i nūabilis mlʒtitudo eſſet vſūaria
cū ſūdi hodie nō poſſit ſine mutuo locari.
Immo hoc caſu videt̃ potius g̃uari odi°
mutuātisq̃ reſpiciēti ſi diligent̃ iſpiciat̃.
Quid ō creditoribꝫ q t̃mio ueiēte ſolu-
tiōis nolūt ꝺcedē ꝓrogatiōz t̃mi niſi data
ſibi pecūia vel alio egpollenti.R̃ tales etiā
ſi non exp̃ſſe exigūt vſurarij ſūt.ex̃.c. ꝺſul.
Sz nūqd ē vſura ſi qs ꝺederit x.vlnas
panni p alijs x.vlnis in futuo vādis. R̃ ꝑm
Guil.verius iſte contꝛactus eſt ꝑmutationis
q̃ mutui.et ideo non cadit vſura hic. a
quia ſcōm eūdez Guil.in mutuo meſura
reſtringit̃ ad modios et lagenas ⁊ alia va-
ſoꝝ gña qbꝫ mſūari ſolēt liqda et grana.
ut in ſū.eo.ti.q.xiij.vbi et nō.qđ hic ꝺ.
b Poſſet tñ fieri in fraudem vſuraꝝ vidē
hūc caſū ff.ꝺ.diffuſius ſ.xxi.q incipit. nūqd
ꝺmittit̃. a Et ibi ptz q tūc hoc modo
dicit̃ fieri in fraudē vſuaꝝ qñ vās oppoit
conditioné ex q̃ conſeqt̃ aliq̃ meliozatiōez
b Utꝝ vſūarij ſint infames.R̃ ſecūduz
leges diſtiguēdū eſt q aut qs eſt ita vſua
rius q exercz iprobū fen⁹. i. q poſt t̃mi[m]
etiā ꝺe vſurario lucro prouētū cōputat et
petit vſuas.aut etiā ſi exercet vſurā cente-
ſimam.i.q in capite anni vſura adequat̃
ſorti et iſti tʒes ifames ſūt iij.q.vij.ifames
i ff.C.ex qui ca.infa.irro.l. iprobum. a
In hac lege nō ſolū dicit̃ ō vſuris vſuaꝝ
et ꝺe vſura centeſima.ſed etiā ꝺe oi iprobo
et illegitio fenoze ut ibi patz p glo. et ho-
die omnis modus eſt illegitimus ut .ff. ſ.
quid ꝺe legibꝫ.et ſic hodie etiā iure ciuili
omis vſurarius eſt infamis qđ et dicitur
nōze bar.in dicta.l.improbum.et ꝺo.an.ꝺe
bu.in.c.raynutius ex̃ ꝺe teſ.et p hoc fuiſſe
ꝺeterminatum q ſi ff meus inſtituiſſet vſu
rarium hēdem ego poſſum rūpere teſtm̃.
per querelā in officioſi. C ꝺe inoffi. teſta.
l.ſres.et q ſic de facto cōſuluit et obtinuit
b Sed ꝑm iura canoica i qualibz vſūa
cōmittit̃ pcēm mortale et incurrit̃ ifamia
vi.q.i.infames.maxie ſi publica ſūt vſūarij
nā et taſtāta eoꝝ ipo iure ſūt irrita ex̃ e.
q̃q̃ li.vi°. a et ibi patz q hoc eſt uerum
niſi ꝺederint ſatiſfactionē ſeu cautionē ꝑm
formam ibi poſitam. b Utrum dona ⁊
elemoſie poſſunt recipi ab vſurario data.
R̃ ſcōm vl.ſic niſi ꝓpter hoc efficiatur non
ſoluendo.nam qui tūc recipez ab eis tenet̃
eis reſtituē uel illis a quibꝫ ipi acceperunt
ſecus itaq̃ ſi habent alia p̄ter vſuras et p
hoc non efficiunt̃ non ſoluēdo. a Dic
q ab vſurario maiſeſto poſitus non poſſūt
recipi oblationes. Item nec res q̃ꝝ dñiuz
non tranſfert̃ in vſurarium pūt recipi ab
vſurario maiſeſto.ſiue non maiſeſto.ꝺe q̃ i
ſe ff.ꝺicet̃. Itē nō aliqd recipi pōt i fraudē
creditoꝝ ꝺe quo ſup̄ reſtitu°.primo ff.xiij°.i
additiōe x.item nullus. b Utꝝ i vſūa
trāſferat̃ dñium.R̃ ſcōm vl. ſic et cuz oio
volūtaria ꝺatio faciat tranſferri ꝺominiuz
nam vſure ꝺant̃ volūtate condicionata.ſ.
q potius vult aliqs ult̃ ſorte ꝺare q̃ mu-
tuum non accipere.Con.glo.xiiij.q.iij. ſi
quis vſuram. a Idem in ſū.eo.ti.q. xv.
ſed quia ſup iſto pūcto pendet intellectuſ
ad cognoſcēdum vtrū et qñ recipiēs rem
ab vſurario teneat̃ ad reſtitutionē.ſciēdū
q ſup iſto pūcto ſunt varie opiones .aliq
nāq̃ tenēt q recipiēs rem ex vſura acqui-
ſitam ab vſurario oio tenet̃ ad reſtitutiōz
et hoc videt̃ tenere dñs laurētius ꝺe flo-
rentia in ſuo tractatu ꝺe vſuris.ꝑte z°.q.ix.
ꝑm opi.hoſtī.in ſū.ꝺe pe.et. re. dic̃ q filij
non hñtium niſi ꝺe vſuris uel ſi hñt reſpcu
acqſitoꝝ ex vſuris.et etiā vxor non poſſunt
recipe aliēta ꝺe bonis pat̃nis uel mariti
ſic̃ nec ꝺe rebus raptis in caſu extreme ne-
ceſſitatis hoc idem tenent nonnulli tbeo
logi dicētes.q dñiuz rēz ex vſūa acceptaꝝ
non trāſfert̃ in vſurarium.p.c ſi quis vſu
raz. xiiij.q.iij.ubi dicit̃ ſi qſ vſurā accipit
rapinā.facit et.c.quid dicam.e.q.et cā. vbi
dicit Auguſt.q receptum ex vſuris male
vtiq̃ poſſidet̃ et vellem q reſtituēt̃ et qđ
male poſſidet̃ alienū eſt.idem videt̃ ſenī
glo.b.et Inno.in.c.cum tu.ad finez. ex̃ ꝺe
vſuri.ubi uident̃ ponere caſum qñ ex pecu
nia vſuraria res emit̃ inter alios ſpāles.in
quibꝫ res empta ex pecūia aliena efficitur

illi⁹ cui⁹ erat pecūia et sic inuūt q̄ pecūia vsuraria sit aliena et non vsurarij. et i ista opione est ala. ut dicit b⁹ in dco. c. cum tu. Item p hac ex de vsur. c. quia fere. ubi ac cipiēs oblationes ab usurarijs cogit restituere. sed incontriū facit q̄ ualde dignum est ut res volūtate dñoꝝ trāsferant i aliū in insti. de re. diui. §. per traditionē. etiā p volūtatem nō libērā q̄ uolūtas coacta uo luntas est. ff. q̄ me. cā. l. si mulier. §. pe. et ꝫ sez q̄ trāsferat dñium in vsurarium. vnde tenet glo. in dco. c. si quis vsurā. ⁊ Inno. in. c. michael. ex e. ubi dicit q̄ usurarius ul eius hēres non tētur ex delicto sz ex dēctu conditione indebiti uel sine causa q̄si non debitum accepit uel sine causa et sic p̄supponit trāslatum dominium qa omis cōditio est p̄sonal actio et non dat p re p̄pria nisi cōtrarium. sed tm̄ p re non sua sed sibi de bita. l. fi. in fi. ff. vsufruc. q̄ ad⁹ ca. Item facit q̄ p̄fatus do lau. tenet i dco tractatu q. lxxij. vbi dicit ꝼm opioz frederici q̄ filia dotata a pre vsurario non tenet ad restitutionez. etiā si alia bona p̄is non sufficiant. qd̄ pōt intelligi vez q̄n filia fuerit dotata ex alijs q̄ ex acqsitis per usuram et eo tpe quo p̄ erat soluēdo ut ex infra dicendis colligi potēit. item q̄ trāsferat dñiuz tenz vl. ut in sum. dca q. xv. ad contria pōt dici et p̄mo ad dcm Inno. in. c. cum tu. q̄ ibi nō loquit affirmādo. sed opiones recitādo. ⁊ ad dcm. c. si qs usurā. pōt dici q̄ ibi uocat rapīa non p̄pie sed q̄dam largo gener loquēdi q̄si omis mala acceptio dicat rapia ut ibi vult glo. et sentit Inno. in dicto. c. michael. ubi dic ad rē usurariā dari actiōz non ex delicto sed ex dēctu et sic nō ē p̄pie rapia et eodē modo pōt dici ad. c. gd dicā sez q̄ ibi q̄dam largo modo dicit alienum p eo q̄ quis male utit sic et nō dās elemo sinā alienū tollē asserit xlvij. di. sic hn̄. et ad glo. b⁹. et ala. in dicto. c. cum tu. pōt dici q̄ nullo iure p̄bat immo ea ꝼprobat dn̄⁹ anto. de butrio ibidem scōz Jo. an. i. c. q̄q̄ de vsur. li. vi°. licz forte Jo. an. aliter alibi posuēit sed p̄ma uidet magis iuri adhērere et ad. c. q̄ uere. pōt dici qa ibi est spāle in oblatiōibꝫ ut non possint accipi nō q̄ usu rarij non p̄nt alienare. sed ut id in eoꝝ ui tupium cedat sic et in sili sz qs sit diffidēs in pp̄o. i. faciēs discordias pōt tn̄ res suas alienare sed non oblōnes facē. xc. di. oblati ones. et hec intelligenda uidētur de obla tiōibꝫ ad sacrificiū seu altare ob reuēntiaz sacm̄toꝝ et ꝓpter scādalum uitāduz ut in sili ponit tho. z^a z^e q. xxxij. ar°. xij. de acqui sito p meretriciuz. dicit q̄ inde potest fieri elemosia sed non oblatio ad altare uel sa crificiū. ꝼm illud deutro. xxiij. non offeres mercedem p̄stubuli. vñ scā opio fuit eoꝝ qui licz non negarēt dominiuz regulāiter in vsurarium trāsferri. tamē dixerūt oēs res usurarij obligatas ad restitutiōez usura^m et iō q̄ q̄ncunq̄ efficiat non soluēdo reci piētes res ab eis ad restitutionē tenent. ⁊ q̄ res usurarij sic obligent tenēt p. c cū tu ex e. et hoc tenz glo. in. c. tua nos. ex eo. quā ml'ti doc. canonistę tenēt ut ibi refert anto de bu. sed cte dcm. c. cum tu. non logt in de possessiōibꝫ ex usura acqsitis. ⁊ iō ut ꝼfert do. an. in dicto. c. tua nos. hosti. magr placet q̄ ille tm̄ res sint obligate q̄ p̄cesserint ex usur. et sic saltem p illis teneāt rapiētes ad restitutionē indiscrēter quādo p̄ncipales efficiūt non soluēdo et hec est tertia opio. p qua fac qa res tradite cum nō libera uo luntate dñi ēnseūt ad̄o affecte ut non sol^m ille cui ꝼdite sunt sed etiā ali⁹ ad quē p̄ue nerūt teneātur ad ꝼstitutionē. l. metuz §. cū aūt. ff. q̄ me cau. Itē quia absurduz est plus iuris hre in re successorē etiā sigl'are q̄ habūit ille a quo habuit. ff. de regl'. iuri l. aliud §. absurdum. vbi ponit ex^m iter le gatarium et testatorem ut nō habeat pl⁹ iuri. legatarius q̄ habuerit testatoz. Item p hoc quia semp res trāsit cū cōditiōe sua. ff. de acqr. re. do. l. tdi°. et de contrahē. ep̄. l. alienatio. sed conditio rei ex usuris acqsite est talis q̄ non pōt remanē apud usurariū q̄ nec apud eum q̄ habuit ab usurario. itē p ꝫ qa non est equū aliquē sentir̄ omodū ex alieno dolo. ff. de eo p quē fac. et. l. fi. in

ꝑncí°. Item 4° loco alij vt goff.in dicto.c. cum tu.tenét et ꝙ dñiuꝫ trásferat᷑ ⁊ ꝙ ꝛs usurarij non sũt obligate.repḧendés goffala.q hoc tenuit. et subdés ꝙ ille ad quẽ tales res ꝓuenerit ad restitutionẽ nõ tẽt᷑ nisi habuẽrit ex cá luc̃tiua. et eo casu quo usurarius ñ sit soluẽdo. et idẽ uidet᷑ nõꝛi in sum.in dcã q.xv.sed Inno.in dco.c. cuꝫ tu.refert opiones aliquoꝝ distiguẽtiũ it᷑ titulum onerosum et luc̃tiuũ ⁊ aliozũ dicẽtium nõ debere distingui. dñ9 uero anto in e.c.cum tu.circa finez tenet ꝙ dicte res usurarij nõ sit affecte nec obligate. et idez tenet in dicto.c.tua nos. ubi etiã dicit ꝙ quicũqꝫ dicát contriũ dicát ꝙ nullo iure ꝓbat᷑ et obligatio non debet poni a iur᷑ ñ introducta.ff.de ꝓua.l.iij.ſ.fi.et hoc veruꝫ uidet᷑ non ob.ꝙ dcm est rem fieri affectã qñ dat᷑ nõ libera uolũtate per.ſ. cum aũt. ꝙ ibi logtur ꝗndo libertas tollit᷑ ꝑ metũ ḃ uero per cmodum qõ recipiés optauit. et int᷑ hec magna differẽtia est.et iõ cum ñ sit eadẽ rõ ſtamus regule ut nõ nascat᷑ obligatio nisi inq̃ntũ iure caueat᷑. Itẽ ñ ob. qõ dictũ est non debeꝛ maius ius transire ad successorẽ ḡ.fuerit apud auctorem siue danté quia ḃ est xm respc̃u q̃litatẽ ipi9 ꝛi adherenti puta qñ est aliena uel altẽi obligata secus qñ qualitas cõcnit ꝑsonã quia ꝑsonal᷑ actio non ſeqtur fundũ siue ré vñ si unus uendidit rem uni licꝫ ipe habeat nẽce illã tradere ꝙ uẽdidit. tamen ille cui postea ipe ẽdiderit nõ nc̃itat᷑ ad istud.C. de rei uen.l.quotiés.vbi dicit᷑ ꝙ si ꝙs uẽdidit ré duobꝫ ille est iur᷑ potioꝛ cui ꝓus ẽdita est.tñ altẽi uenditoꝛ ad int᷑ẽe ꝛmanꝫ obligatus. Item ñ ob.c.cũ tu.eẽ de usur. vbi dicit᷑ ꝙ ꝓdia empta ex usura debent vendi ut pc̃uia ꝛstituat᷑ creditoribꝫ a qbꝫ usura accepta est.ex q̃ tex. fũdari vñr illi qui dñt ḃmodi res foze obligatas quia ut ibi dicit do.an.de bu. et fuit etiã de mente Jo.an.in.c.ḡ.eo.t.li.vi.ille tex. hoc non ꝓbat. naꝫ ibi dicit ꝙ usurarij restituãt si possunt et si non pñt vendãt᷑ possessiones ex usura acq̃site ad restitutionẽ faciẽdaꝫ. ⁊ sic non bñt nẽce res illas uẽdeꝛ nisi ꝗndo alit᷑ non possunt satisfacere ꝓterea ibi nõ dicit᷑ ꝙ ḃmodi possessiones eẽnt apud alique singularez successoꝛem sed potiꝰ apud ipos usurarios uel eoꝝ hꝛedes et ñ mixꝫ si ꝗndo non põt alr satisfieri cogũtur res illas uendẽ qa idem essꝫ etiã de rebus ex usura nõ acq̃sitis cum debitoꝛ habeat nẽce satisfacere de omibꝫ bonis suis.certe si bene attẽdat᷑ ibi contriũ ꝓbat᷑. nã si ille possessiones fuissent obligate q̃liter fuisset nẽce illas uendi cum ipe potuissent peti. immo nec potuissent licite alienari cũ res tñ seat cum onere suo ut ꝓstensum est.et sic malum consiliũ dediſſet ibi ꝑp.et sic ex ꝓdcis patꝫ ꝙ dñiuꝫ regulr̃ trásfert᷑ i vsũarium et ꝙ nulle resꝰ ip9 sunt obligate ꝓ usuraꝝ restitutiõe sed ꝓsonal᷑ tm̃ actio cõ petit cont᷑ ipm.sed ad clariozem ꝓdictoꝝ intelligẽtiam distinguẽdum est. ꝙ aut res bite ex usur.sunt quesite per pactum legꝫ cõmissorie.i.ꝙ nisi soluat᷑ debitũ ·ſ· certũ temp9 pignus ꝓdat᷑ aut non.ꝓmo casu ñ trásfert᷑ dominium qa hoc pactum ꝛprobat᷑ in pignore.C.de pac.pig.l.fi.et iõ ex eo nõ põt trnsferri dñiuꝫ qa ꝗndo aliqd ꝓhibet᷑ et oñe illud qõ uẽit ex eo uel ob id.l.non dubium.C.de legi.vnõ accipiés res ḃmõi semp ad restitutionẽ tñr cum rem alienaꝫ accipiat et hoc casu obtricat opio ꝓma. ẓ. casu ꝗndo res non sunt q̃site ꝑ pactũ legꝫ cõmissorie si usurarius est solué° nlr̃aten9 ad restitutionẽ tñr qui ab eo rem accepit. etiã ti° lucratiuo ut in sũ.dicta q.xv.fallit hoc in oblatiõibꝫ maifestoꝝ usurioꝝ.ut ꝓstensum est p.c. quia fere.eẽ e. Si uero usurarius non est solué° tũc q habuit ab eo rem titulo lucratiuo eo tꝑe quo iã nõ erat soluẽdo oio uidet᷑ tẽri ad ꝛstitutiõez sed si eo tẽpoze quo accepit usurari9 erat soluẽdo non uidet᷑ tenẽi lz postea si fact9 non soluẽdo nisi forte quis accepisset acq̃situm ex usura.tũc eni q̃cunq usurarius efficiat᷑ non soluẽdo.tlis obligat᷑ ad ꝛstitutiõez. Si uero qs hũit rem tit° oñoso tũc si aliqd recipit sciẽt᷑ i fraudẽ creditoꝝ.

i deſt q̄ p̄ hoc debitor efficiat̄ min⁹ potēs ad ſoluēdum uel magi habil̄ ad fugiēdum tētur ad reſtitutiōez al's non. et hec omia poſſūt colligi ſup̄ reſti° p̄mo·ſ·xiij. in additione ℞. item null⁹. et ex his diligēt̄ ituēs p̄ot agnoſcē q̄liter failia uſurarij ul' uxor ſeu filij et q̄cūq; alij ab eo aliq̄d accipiētes ad reſtitutiōez tēant̄. b ¶Pone q̄ laicus tenz iuſte aliq̄ poſſeſſiōez ecc⁹. ⁊ ipignorat ipam poſſeſſionē rectori eccl'ie ip̄i⁹. nunqd iſte rector potēt recip̄e fructus illi⁹ poſſeſſionis ul' ſorte. ℞ p̄m ℑRai. ſic. nā ⁊ clēric⁹ in hoc caſu nō recipit uſurā ſed recipit q̄d ſibi debet̄ ex̄ e. c. i. in fi. q̄ autē dic̄ ℑRai. q̄ in ip̄a decre. dicit̄ q̄ hoc fit ut reſ ꝺ manu laici rediat̄ quāuis bñ dictū ſit. tamē eodē modo quilibz laicus poſſz recip̄e fructus ſue rei. ſeu alius qui iuſte tenēt eā pignoraret ſibi ut ſup̄ in dicto. c i. a ſcz in glo. er p̄ vl. in ſum. e. ti. q. xvi. b Milas uero fructus pignoris et etiam uſus in ſortem ꝺputari debz ut ſup̄ pignus·ſ·vij. a Cō p̄dcis hoſt. ⁊ vl. ut i dca q. xvi. b ¶Itz. uſure poſſint p̄ri q̄ſi int̄eſſe. ℞ ſcdm ℑRai. ſic ut ſi fideiuſſor ſoluit uſuras creditori p̄ot eas repet̄ a debitore q̄ non ſūt uſure ſed int̄eſſe. i. non eſt lucz. ſed vita° damni. a Idem in dicta q. xvi. p̄m ℑRai. hoſti. et Inno. ſed adūtēdum q̄ interēe non ſoluz conſiderat̄ etiā in hoc ēca dānum emergēs ſed etiā ēca lucz. ceſſās p̄m ꝺo. anto. de bu. in. c. ſalubriter. ex̄ eo. de quo latius ſup̄ ſ·iij° in z^a addit̄iōe. et de ℔ ec̄ dicit̄ ad fi. ℔ ſ·ibi et adde. ⁊c b De hoc caſu tho. z^a z^e q. lxxviij. dic̄ ſic ille q̄ mutuuz dat p̄ot abſq; pcēm in pactū deducē cum eo q̄ mutuuz accipit recōpenſationez dāni p̄ q̄d ſbtrahit̄ ſibi aliquid q̄d debet̄ hr̄e. hoc enī non dicit̄ uēdere uſuz pecūie. ſed dānum uitare. et p̄ot eſſe q̄ accipiens mutuū maius dānuz euitet q̄ dāſ icurrat vñ accipiēs mutuū cuz ſua vtilit^te dānum alt̄ius recōpenſat recōpenſationē ℞ o dic̄ dāni q̄d conſiderat̄ ex hoc q̄ de pecūia ñ lucrat̄ non p̄ot in pactuz deducē q̄ ñ debz uendere q̄d nonduz habet et p̄ot ipediri multiplicat̄ ab hñdo ℔ tho. a ¶Hoc vez. ut fiat pactū de lucro cto. p̄ incto al' bene p̄ot p̄ti interēe et ꝺnter in pactuz deduci itereſſe lucri ceſſanti. ut tactū eſt ⁊ ℔ ſeqt̄. b Et adde q̄ idem tho. dicit z^a z^e q. lxij. q̄ ille qui detinz pecūiam alteri⁹ videt̄ eū dānificare ipediendo ne adipiſcat̄ q̄d erat i via habēdi et t'le dānum non oportz ex equo recōpenſare. tenet̄ tamē aliq̄ recōpēſationē facere ſcdm ꝺditiōez p̄ſonaz. et negotiorum. a ideſt p̄m arbitriū boni viri ut colligit̄ in locis de q̄bus ſeqtur. b Et ēca hūc caſum fac̄ q̄d dicit̄ ·j· ·ſ· xxvi. q incipit ſed nūqd eſt vſūa ⁊ ℔ ·j· poſt tres ·ſ· ¶Pone q̄dam gener habet recip̄e dotez a ſocero. modo ſocer dat ei i pignus aliq̄s poſſeſſiones de q̄bus gener p̄cipit fructus Queritur vtrū poſſit ſine uſura uel teneat̄ fruct⁹ ꝺputar̄ i ſorte. ℞ q̄ñ marit⁹ ſuſtinz onera mr̄imonij non tētur cōputare fructuſ in ſortem al's ſic ex̄ e. ſalubrit̄. et. ff. de doli. excep. l. p̄. a Et oportz q̄ iſta onera ſint ēca p̄m ꝺo. anto. de bu. in dicto. c. ſalubrit̄. et ſic non poterūt fructus retineri cū ſorte vl' indubitatam onez q̄ntitatē. Itez opz q̄ fructus ibiciātur ſortūe. vñ ſi gener pro dote ſoluēda ēto die recipit cautionē et p̄miſſionē cum pacto q̄ interi ēta quātitas ſolui debeat p̄ onēribz mr̄imonij ſupportādis t'lis conue° illicita eſt et vſuraria. ñ obſtā° dicto. c. ſalubriter. q̄ ibi dicit̄ q̄ñ p̄ pignor data eſt poſſeſſio. ſed in caſu ꝓpoſito aliud eſt. nam poſſibile eſt q̄ ex poſſeſſiōe cuius fructus ſbmiſſi ſūt ſortūe nullos habebit fructus et ſic non habz ita ēta emolūmentuz ſic in caſu ꝓpoſito. ſcdm hoſti. et Jo. an. ⁊ nō. ꝺo. anto. in dco. c. ſalubrit̄. Itē oportet q̄ dos ſit p̄miſſa ſimpl'r. nam ſi gener paciſcet̄ de recipiēdo dote ad ēta t'minuz et interim p̄cipet fructus dicti fruct⁹ ꝺputarent̄ in ſortem q̄ int̄eſſe non p̄ot debēri añ moꝛā q̄ non p̄ot adeſſe duráte termio ſcdm ꝺo. anto. in loco vbi ſup̄. et addit idez dico i re pignorata cui⁹ fructuſ ſūt certi q̄ ſorte illa res eſt locata ad affictuz l' pēſiōez uel tal' res eſt. ꝺmus quaz gener locat et

recipit pensionē sez ꝙ omēs istos fructus tenet gener cōputare in sortem.et sic inqt dico hoc.c.intelligendum qñ dos fuisz sim plicit promissa.postea cum non solueret ad cautelā genero sit pignorata possessio ut si dicat gener ego sustineo onera mrionij da totem et soc dic ego non possum.tūc si gener dicat saltem ibstineas onera matrionij isto casu pōt gener dictos fructꝰ p intesse recipe duz tñ onera mrionij certa sūt. ⁊ sic intelligo istā mām hoc ille. b ¶Pone ꝙ gener dictā possessionem cum oīi iur qđ ibi habet cōcedit alteri cepta ab eo sūma que sibi p dote debebat. nunqd potēit ille lucrifacere fructꝰ pceptos sic potēat gener ℞ scđm Guil.si gener alio donādi tñsferat totum ius qđ hēbat in pignore ⁊ hoc nō facit ppter pcūiam quā recepit ab eo. sed qa cōiunctus uel amicus eius est.⁊ ille aicꝰ nō ut lucret fructꝰ mutuat pcūiaz.sz ꝓpter caritatē aut gīam absq; piculo usure pōt fructus lucrifacē alꝫ non. a quia nō est iste contractus ppie mutuū nisi sit conuētum ꝙ gener teneatur numeranti reddere pcuniam si voluēit ille repetere i quo casu usura esset si ille vellet lucrifacē fructꝰ ꝑm eūdum Guil.et in sū.e.ti.q.xvij. b Quid si post mortem viri hēdes eius obligāt ut ozi possessionē p dote.nūqd fructus oputa bunt in sortem.℞ scđm hosti.dicas ꝙ sic ff.de solu.tricia. Idem Inn.sit ꝑ cauta mulier ut non recipiat rē in obligationē . sed uel faciat eaz disolui uel recipiat insolutuz ff.de rei iudi.a diuo pio. aliqn fructꝰ ex tenuabūt sortem. a Idē in sum.e.ti .q. xvij.pdictis etiā con.Jo.an.⁊ do.an.ō bu in.c salubriť.eť e. b Utꝝ usure sit licite rōne meze.℞ scđm Hai.sic.ut puta debuisti mihi centū et ꝙ in ťmio non soluisti oportuit me accipe pcūiam ſ̄ usurā.tu teneris mihi restituē illas usuras si solui ť liberare me ab ipa obligatiōe. a Si non solui ꝑm eūdum Hai.et in sū.eo.ti.q.xvi.

b eť de fideiuſ. puēit.et .c. constitutus. tūc eni petunť qi interesse.ut in pcedēti ·ſ. xvi.dictuz est ꝙ incipit. utꝝ usure possint peti et ſ̄ licz xiiij.q.iij.q̄nā.et idē nō. ibi et xij.q.ij.si qs ō clāci.Idē hosti. a Cō. etiā goff.ut in dicta q.xvi.ꝙ isto casu non sūt usure ex pte petētis.sed vez iterē cū agat de dāno vitando. b Nunqd omittitur usura qñ absolute ēdit pcūia p sili pcūia uel res p re ut ḡnum p grano ⁊ ſ̄ modi.℞ scđm Guil.si verisiľe é ꝙ pcūia uel argētum vel alia res erūt carioza tēpe redditiōis ḡ sint nūc tpe datiōis.et creditor illā pcūiam non erat tuatur? vsq; ad tēpus illud usura est.si uero erat tuatur? ut sic tuādo lucrēť distigue.ꝙ si creditor auferat debitori libtatē soluēdi qñcunq; velit usura est ꝙ p̄sumť ꝙ iō crediderit ut debitorē oneraret piculo ⁊ se exoneraz sed si cōcedat ut ēddat qñ velit nll'a usura est. a Si tñ corrupta intētiōe hoc faciat ut se exoneret a piculo seruādi pcēat.non tamē credo eum teneri ad ēstituēdū lucꝝ licz hoc esset ei consulenduz in pnia.uel ꝙ daret pauprib scđm eūdem Guil. et i sū. eo.ti.q.xix. b Silr non est usuꝝ qñ veri silr dubitať utꝝ argentum uel res alie de beant valē plus uel mnꝰ eꝝ.c.nauiganti. a Con.vl.ut in dicta q.xix. b Quid si qs mutuet pcūiam receptur? ad ctuz terminuz alterius generis monetā. uel in alio loco.uel aliā rem. ℞ scđm hosti.si hoc iā facit ut in extimatiōe lucret usurarius est. a Secus si nō facit ad finē lucri.sed ad obsequium recipienti tunc eni licite pōt recipe rem ꝑm extimationē tēpis et loci qñ et vbi faciēda est solu°.ff.si cer.pe.l.vinum. b sic et bij ꝙ de nūdinis in nūdinas mutuāt et ḡntūcunq; ſ̄ spe uenditiōis uel alterī? contract? palliet quicqd accedit sorti usūa é. eꝝ.c.consulunt.xiij.q.iij.pleriq;.et q .iiij. si quis clericus. a Idem in sum.e.ti.q .xx. et hoc faciūt p cambijs ut quicqd cāpsor p cambio accepit ultra ḡ dedēit excepto moderato lucro qđ pōt cōputāi ex labore ⁊ sūptib negotiatōis de q̄ sup negotiatio ·ſ· iij°.i additione vsurariuz iudicet.⁊ ex his patere pōtunt q̄ cambia sint illicita. Quid si pena apposita est in cōtractu mutui

numqd põt pcī absq; vsura. Ř scõm Bal. si pena fuit a iudice ipsita ꝓpter pũiẽ daz ōtũatiaz debitoꝝ.quia non soluit in tmio cum posset non est vsura.ar.xxiij.di.ḡḡ.ff. de iudi.q̃ aũcte. a Delius fac̃.l.i.ff.si qs iuſ.di.non obtemp.et pdictis con.Inno. i .c.suam.eẽ de pc.et hoc multo magꝭ obtiz in pena legali in auc̃.con̄ qui ꝓpiá.C.de non nu. pc.et sic non pſumẽt pena i fraud vsurarum. et si iudex diceret q; debitoꝛe non soluẽte mutuũ post statutũ tminum singul' mensibꝫ uel annis soluat tñ.naz lꝫ non venit in vtilitatem iudicī. Jtẽ qa pſumitur iuste factum id qõ fit a iudice.ff. õ acquiꝛ.posl.iuste.et multo minꝰ pſumẽt ista fraus in pena pſita a lege et iõ videt licere pcī.et multo magꝭ reīeri posse pcã a lege seu statuto ipsita. si forte dicat ꝙ ex ōtũatia non soluentis mutuũ seu aliud debitum singul' mensibꝫ uel annis tñ solnat pro pena maxie si hoc fieret ex pia cãputa con̄ nolentes soluere dote uel alia õ bita miserabilibꝫ psonis ut pupillis mi noribꝫ paupibꝫ et sil'ibꝫ.adũtendũ tamen ꝙ si dca pena apponeret a iudice de ꝺsẽsu ptiũ deberent attendi coniectũe q̃ in hoc ſ. subrogantur ac si pena esset cõuentionalis et non iudicial' q; in hoc iudex magꝭ segt volũtatez ptium q̃ suã. ff. de re.iudi. l .si. ꝺuenẽit.idem puto si fieret in iudi° collu° puta q; ptes fingerẽt se litigare. et tandez debitoꝛ pmittit contra se sniam ferri ut sic creditoꝛ videat eũ habẽ obligatũ ex hac snia ad tollendã suspitionẽ vsuraꝝ sicut audiui int'dum ōtigisse.plus enī ꝺebz valẽ qõ agit q̃ qõ sil'ate concipit.C.plus valẽ qõ agit per totum. et satis pſumi potest ista sil'atio qñ ille in cuiꝰ fauoꝛe lata est sẽtentia sit vsurariꝰ sic̃ de simili in pena.nõt Inno.in dicto.c.suam.ꝓpter qõ audiui alicubi statutum foꝛe q; non valeãt snie late in fauoꝛẽ eoꝝ qui ꝓbant vsurariꝫ ⁊ bonũ est. b Si etiã pena de consẽsu ptium sit in contẽctu appsita ad lꝫ scz ut saltẽ metu pene debitum soluat' usũa ñ cõmittit nisi a pn° fuerit praua inten° ar. dicti.c.ḡḡ.⁊ õ arbi.dilecti. sed tamẽ pſuit in fraudem si ille al's ꝺsuevit esse vsurarius.ff.õ acti..ẽp et ven.l.iulianus.ff.de pigno.ac.l.uel vniuersoꝝ. Jtẽ pſumeret vsura si p singulos mẽses uel ános dicat pena cõmitti ar.C.de auc̃.ad hec.sed in iudi° aie stabit eius confessioni.con.hosti. a Con.etiã vl.ut i sũ eo.ti.q.xxiij.idem etiã nõt Inno.in.c.suaz. eẽ de pc.et do.anto.de bu.in.c conquestus. eẽ de vsur. b Tñ in oñi euẽtu ñ videt honestũ petere pnã imo etiã nec licitũ qñ debitoꝛ sine culpa sua factus est ipotens ad soluẽdum iõ puiri non debz. a licz de lẽtilitat' iurisciuil' aliud possz dici p.l.ad diẽ. ff.de ẋ.ob.vbi dicit ad diez lẽ pena pcũia ꝓmissa moꝛtuo ꝓmissoꝛe omittet pena lz non sit hereditas eius adita.nam cũ lẽ caũ non possit pũiri otumatia q̃ nõ é illud qõ acciperet tollẽtur solũ rõne tẽpis qõ esset mere vsurariũ.et iõ nec ex cõuẽtiõe ptium nec ex aliq̃ lege itroduci põt. ut in cle. ex gui.eẽ eo. Jtẽ si debitoꝛ soluit ptem ꝺbiti nõ poterit exigi pena nisi ꝓ pte non soluta ut nõt Inno.in dicto.c.suam. possz etiã eẽ ps non soluta ita modica q; nulla etiã pcã cõmitteret dicto.c.suã.vbi dicit q; ñ ꝺbz exigi pena ab eo qui ꝓmisit soluere xl.infra tminũ sub pena et soluit xxiij.sed debent solũ exigi septẽ.i.residuũ sortis. Aliq tñ intelligũt illud.c.in clẽicis qui nõ debent inbiare ad ista inhoneſta luc̃ ut ibi dicit. Sed et si intelligat in clẽicis tñ er i laicis saltẽ ꝓ soluta pte obstabit petenti exceptº. ut prie dictum est. Jtem ⁊ si de iure ciuili pena omitteret non obstãte iusto ipedimº tñ certũ est q; ꝓpter tl'e ipedimtum posset pcī restitu° in itegrũ.ff.ex qui ca.maio.l.i

b Quid de eo q occasiõe mutuãdi labozez subit.Ř scõm hosti.tl'is i cõpnsatione labozis fructus pignoris vsq; ad conẽiens pmium facẽ suos.aut aliqd ꝓ laboꝛe licite ꝛcipit eẽ de re.ecc.nõ alie.ad nr̃az. a Idẽ in sum.e.ti.q.xxiiij. b Quid de eo q mutuat nauigãti ul' eũti ad nũdinas receptũ aliqd vl' soztem ꝓ eo q̃ suscipit i se pic'z. i.si pecunias ul' merces ide éptas poztaũit

saluas alʒ nihil recipiat de sorte. Rñ sñ duº est vsura exʒ e. nauigãti q ꝓpter hoc q su scipiat piculũ non fit licitus ꝺctus vsura rius scz q posset recipe vlr sortem. sed tñ forte posset recipe pcũ piculi q si nihil eĩ mutuaret ei et ipe vellet in se recipe pielz nauigãtis ut scz si pdat merces ul pcũiaz ꝓmissoz rstauꝛbit ei ete iste ꝓmissoz licite ob hoc posslz pcũ recipe et eodẽ mõ si mutuat dũmõ nil plus exigat in fraudẽ vsuꝝ.

a Hoc etiã videt tenẽ do.lau.de floreª. sed istud videt exposse cont dcz.c.nauigati vbi in isto casu dicit adeo vsũam. etiaz si id qđ recipit rõne piculi recipiat ibi pro eo q suscipit in se piculũ ꝛc. Item q si haberet respus ad mutuũ nlʒ fuisslz dubm et lex sup idubitabili posita foret qđ eo nõ debet cũ foret superflua. b Sed nũqd est vsũa si dum emere vel emẽ velle merces ⁊ tu ad tuã instãtiã fecisti me cessare a parte emptiõis ut tibi mutuarẽ ⁊ ego dico volo q tu reddas mi tñ qntũ essem in tali loco habitũ9 de mercibo si eas illac ꝺferre rcpº tamẽ in me picl'm. a idest cõputato piculo et dubio euẽtu. nam cũ lucꝝ sit ictũ non põt poni respũ ei9 interesse ctũ scdm do.anto.de bu.in.c.salubriter.exʒ eo.et iõ fiet cõputa° ex equo.sed ex dubio euẽtu pensatis circũstãtijs tã in hoc casu q̃ i sequẽti ut supꝝ ℔.xv. b Rñ scdm Ias.nõ é vsũa si recipit inde lucꝝ pdictũ tãq̃ interesse.con. hosti.et sil'r scdm Guil.si volebã emẽ trã valẽtem singul' annis x.libr et ad istãtiaz tuam cessaui ⁊ mutuaui tibi hoc modo q̃ solues mihi tñ vel tñ sic credẽt expedir illa terra deductis sũptibo et labore et eĩ picl'o si quod esslz.cõ.hosti. et vide bi supꝝ ℔.xvi.q incipit vtꝝ usuꝝ possit et ℔.rstituto pꝝ ℔.v. a Et idẽ qđ i bꝝ ℔.nõ. i sum.e. ti.q. xxviij.et.q.xxx. b Quid de bis q dant nũc q̃num et bmodi vetus ut postea recipiant nouũ. Rñ scdm Ias.vsuram omittũt q melioze rez recipiũt qđ intelligit hosti. qñ aliqs ꝓpter hoc facẽ ut illã meliorationẽ lucret exʒ.c.cõsuluit.et.c.in ciuitate. si vo facit ne suũ frumtũ peat et inde actipiẽti gr̃am faciat nõ cõmittit vsuram. sed tunc sñ dubº excusat qñ psuit q nouũ ꝺbeat min9 valere.secus si psuit q plus valebit exʒ e.nauigãti. a Idem.in sum.e.ti.q.xlij vbi etiã apparet q illud qđ bꝝ in fie dicit fuit dictuz Guil.clariusꝰ sic dicenti scz q non audz istos condẽnare si ad bꝝ mutuẽt ut sbueiant ꝓrio dumõ non auferãt ei libtatem libr̃ãdi sed iterum soluẽdo vetez vel si ꝓbabiliter dubitet utꝝ plus l' min9 annona valitur sit tẽpe solutiõis. sed i bꝝ casu d.pe.de anchoz̃ano in.c.vsũaꝝ.exʒ e.liº. vi.distiguit.sic q aut est verisile q rs mutuata non erit pciosioz tẽpe solutiõis. uel de hoc ꝓbabiliter dubitat et tũc nulluz est vitium exʒ eo.nauigãti. Aut est verisile q erit pciosioz et tũc creditoz aufert libtatẽ debitozi interi se libr̃ãdi et est usur.a tlez libtatem nõ aufert ⁊ vsura non est. sed si habuit intentionem corruptã ut sic a piculo conꝛuãdi se releuarz pcãt. licz nõ sit vsura.et hec diffio initit magne egtati ꝑm Jo.cal. b Quid de legibo illr q̃ ꝓmittũt vsuras. Rñ scdm Ias. et dico breuit q nõ valent nec tenẽt.et hoc ꝓbo multiplicater.ꝑ qdem q vsure ꝓhibite sũt auctẽ dei que sup oñs leges sũt. nam cũ par in parẽ nõ hẽat imperiuz exʒ de electi innotuit.multo min9 minoz in maiozẽ g̃ impator terren9 non potuit cõdere legẽ cõtr deũ de hac mã ꝑs.xiij. Qui pcũiam suã non dederit ad vsuram.et luce vi. date mutuũ nihil inde sperãtes cũ multis sil'ibo. z.º q sũt cont nãlem iusturiã q uẽditur id qđ non est ut sup in ℔.v.dictum est. a Et ibi lacius in additiõe.vñ nãliter illicite sũt.sed coñ ius nãle nll'a lex valet di.viij.q cont mozes.et di.vi.ℓis ira xxxij.q.vij.flagitia. z º q ec iur ciuili.dicit lex q sacre leges nõ dedignãtur sacros canones imitari spãlit i matrionijs et vsuris ut dicit sup lex.ℓ pe.et añ pe.et hr i aũctl.ut cle.apd ꝓpe.epi.coll'. vi.sed scdm canones nõ pñt exigi.g̃ nº ꝑm leges. 4.º q dic ipator se ãplecti q̃tuoz concilia vniũsa a deo ut p ea suis legibus deroget.sed in niceno cõcilio qđ est vnuz

de illis reprobãt vſue vi.xlviij.qm̃.⁊ ſic leges oms in hac pte abrogate ſunt ille tñ q̃ pmittũt vſuras exigi róne int'eſſe l' morã ſtare poſſũt ſi ſane intelligũt ut dictũ é ī ·ſ·xvi.qui incipit vtꝛ vſue poſſit.et·ſ· xx. q incipit vtꝛ uſure.ſint licite. a Jdez in ſũ.eo.ti.q.lxiij vbi tñ addit' ſcdz vl.⁊ tho et hoſti.leges vſuras pmittẽtes nõ eſſe ſũ latas licz obꝺuãde non ſint.hãc aũt qõnẽ tangit do.anto.de bu.ſupꝛ R[a] eẽ eo.et r̃fert cy.et Ja.de bellapertica . et plures iuriſtas modernos legũ doc.tenẽ q̃ iuꝛ ciuilia pñt pmittẽ ⁊ pmittũt vſũas ſic̃ ptz in multis rubricis de vſuris.ff.et.C.de multis alijs de partibus iurĩ.dicũt non obſtare ius diuinum.q̃ lex hũana ex cã põt diſtiguẽ iuſ diuinũ ut in.c.q̃ in eccl'iaꝛ. eẽ de conſti. et glo.in.l.fi.C.ſi coñ ius.uel vti.pub. et licz ml'ta exẽpla poſſent poni. ſufficiat vnum. licet eni ſẽptum ſit p̃s.lxxv.vouete.et r̃ddite dño ꝺo vr̃o. tñ lex hũana q̃ñq̃ ex cã pmittit nõ reddi.ſed in aliud mũn.uel in alio redimi ut patz in titulo exẽ de vo. et voti.redẽp.p to.C.ãz ẋo q̃re iuꝛ pmittũt vſuras dicũt eſſe q̃ homines ſũt ita paꝛ caritatiui q̃ niſi pẽpẽt ex mutuo lucꝛ pmitterẽt primũ mozi ex nẽcitate et iõ ad euitationẽ maiozis mali pmittũt vſũas.quia de duob mal' minꝰ malũ eſt eligẽdũ xiij. di.duo mala.et.c.nerui.et.ff.de reg̃.inr̃.l. quoties.dicũt etiã non obſtare q̃ ip̃ator ſe ſubicit q̃tuoz cõciliis int' q̃ eſt nicenũ p̃hibẽs uſuras xlvij.di.q̃m. multi dicũt q̃ ip̃ator ſbicit ſe q̃ ad fidem ⁊ non q̃ ad alia Jtẽ dicũt nõ obſtãe q̃ iuſ canonicuz p̃hibz vſuras q̃ illud obtinz q̃ ad clẽricos l' eccl'iaſtice iuriſdictiõi ſbiectos ul' p̃hibz eo mõ quo ius diuinum.et iõ ſic̃ non obſtat ius diuinũ legibꝰ ut dcm eſt ita nec canõicũ.ſed adũtẽdum q̃ p̃dca ſũt ex p̃ſſe cõe ſẽpturaz ⁊ ve.⁊ no.teſtamti.vñ p̃s.xiij.dr̃ q pecũiã ſuã non dedit ad vſurã.et exo.xxij.dr̃.ſi pecũiam mutuo dederis pp̃lo meo paupi q habitat tecũ non vrgebis eũ q̃ſi exactoꝛ. nec uſuris oppꝛimes.hec ibi.et luce vi. dr̃.mutuũ date et nihil inde ſperãtes q̃ tñſſert' eẽ eo.cõſuluit.iõ lex humana nihil põt.q̃ ve illi q̃ contꝛdicit factoꝛi ſuo. Jſa.xlv. nõ ob.q̃ lex hũana põt diſtiguẽ ſeu interp̃tãi ius diuinum obſcuꝛ quia illud veꝛ eſt q̃ñ ius diuinum obſcuꝛ é ul' ibi cã maiſeſta adhoc iducit al's ꝺuaꝛ reg̃r qꝺ dicit' deutº iij°. ñ addeti ad ẋbũ qꝺ ego loq̃r vobis neq̃ aufertis ex eo.Simil'r ubi lex nõ diſtiguit nec nos debem⁹ diſtiguere.l. fi.C. ꝺ coñꝺen.emp.cũ ml'tis alijs.nẽ ſ̃ aliqua cã ad diſtiguẽdum ga etiã nãlis eqtas p̃hibz vſuras.vñ ſcdm plm̃ p̃mo poli[cc] vſuraria pecũiaꝛ acq̃ſitó eſt maxie p̃ter nãm. p̃tẽa cauſa alle[ta] nõ eſt ſufficiẽs ga coñ illã mittit' aũctas ꝺiua non per pmiſſionẽ led p̃ p̃hibitionẽ et miationẽ ut patz exo. xiij. ſi pecũiam mutuã ꝛc.et clarius deut°.xv.ſi unus de fribꝰ tuis ꝛc. p̃tẽa ẽca ius diuinum interp̃ta° ꝑprie ſpectat ad fedẽ applicã.ꝺo q̃ qui illã non ſequit' oñdit ſe ip̃eritum et maluolũ et nõ catholicum.ſed hereticuz. ut ait Jhiero.xxiij.q.i.c.hec é fides.⁊ ſedes applica det'miat q̃ pagia utriuſq̃ teſtamti diſtincte deteſtat' uſũas ut dic̃ aller.iij°. in cõcilio late.et eẽ eo.q̃ fere.p̃ter qꝺ etiã idẽ allegã.in.c.ſup eo.eẽ e.dicit.ſup ſ̃ nll'ã diſpenſationẽ poſſe fieri p̃ homez i dicto.c. ſup eo.ait cũ vſuraꝛ ẽmen vtriuſq̃ pagia teſti deteſtet ſup ſ̃ diſpẽſatiõez aliq̃ poſſe fieri non uidem⁹ ga cũ ſẽptũa ſit' p̃hibeat p̃ altẽ⁹ uita mẽtiri ml'to magꝭ p̃hibẽd⁹ eſt q̃s ne etiã p̃ redimꝺa vita captiui vſurarum crimĩe inuoluat b[c] ibi. Ecce q̃mõ apte cõfitet p̃dictis ſ̃ tex.⁊ forſit' toll'r cauſa quã ipi allegabãt iuſtã faciẽde diſtinctiõis videlz ut ſbueiat' homum ncẽitatibꝰ q̃ ſ̃ dicit' etiã lege ꝺiua ualde p̃hibitũ.et iõ nec p̃m illã nec ſcdm aliã poſſe in ſ̃ diſtingui ius diuinum ul' canonicũ cui quo ad foꝛ conſcie etiã impator ſbiectus eſt xcvi di.duo ſunt.vñ alij dicũt ut ſup̃ dca R.refert dñ⁹ anto. de bu.q̃ vſura a legibꝰ non põt pmitti in mutuo q̃ ſẽptum é mutuũ date ꝛc.ſed iu alijs octibꝰ ſic ut.C.de rei vx ac.l.vna ſ.exactio.vbi dicit' q̃ ſi pecũia dotal' non reddit' uxoꝛi poſt ſolutũ mr̃io[m]

ifra annū ex ind̄ ſolueť tertia cēteſime pro
uſuris.i.oñi anno tertia ꝑs cētum ꝑ cēte
nario.q̄ſi uelit iſti dicē ꝙ in aliꝭ coñctibꝰ
q̄ mutui lex dīna non ꝓhibeat uſurā.ꝛ iō
lege huāna poſſit ꝓmitti.ſed ꝫ eſt fl̄m. qa
idem eſt in eq̄polléti qđ in mutuo ut q̄
rōne t̄mini aliqd plus ſoluiť ex̄ e.c.ꝺſulť.
et.c fi.et.c.in ciuitate. Jaco. de Rauen.dic̄
ꝙ nullo cāu lex ꝓmittit uſurā niſi coñ mo
roſum.i.conť illū q cum poſſit non ſoluit
tp̄e quo debebat et ꝫ uex̄ eſt q̄ non eſt ꝫ
caſu ꝓxie uſura.ſed potius cōtuācie pena
de quo ſup̄·ſ·xxij.dictū eſt.et ſic ꝓxie lo
quēdo leges nec ꝓmittūt nec ꝓmittē pñt
uſuras.vñ glo.in auē ad hoc.de uſur dicit
ꝙ impator correxit ꝑ iuſ nouiſſia oia iura
antiq̄ que ēctant de uſur.et qa exq̄ ſbiecit
ſe concilio niceno inq̄ uſure prohibent ut
dictū eſt non ē uerſil'e ꝙ uolūit aliqd ſta
tuere conť illud.C.de ſū.tri.et fi.catho.l.
ij.vbi inť alia ſūt hec̄ba nicene fidei dudū
a maioribꝰ ēdite et dine religionis teſtioꝝ
atq̄ aſſertiōe firmate obꝑuāda ſemp̄ ñſūa
teneať ē. Nec ob. ꝙ dicať ꝫ intelligi quo
ad fidez qa ꝛ ad fidē ꝑtinz ſtare inť ꝑtationi
eccl'ie ſup̄ ſēptura et iterꝑtata eſt reiecta
oñi diſtictiōe vtroq̄ teſtō. ꝓhiberi ut ex
p̄dictis patz et non tm̄ ſe ſbicit impator q̄
ad fidem.ſed etiā q̄ ad omnia eccl'iaꝫ et ad
foꝝ conſcie ꝑtineª.vñ dicit ꝙ ñ dedignáť
leges ſacros canones imitāi in aūcti ūt cle.
apud proꝑ.epi.ducíanť ꝑm̄.ſ.ſi xo eccl'ia
ſticum.colť.vi.et uelit nolit quo ad p̄dca
ſbiectus eſt ꝓpe dicto.c.duo ſūt.ſed dīno
iuri quo ad omīa q̄ dic̄ deus ego dñ9 ꝛ ñ
eſt alius. Iſa.xlv.vnđ et glo.in dca auē
ad hoc.dicit ꝙ ſi etiā ipator uoluiſſet non
potuiſſz ꝓmittē q̄ ꝓuus nō pōt coñ leges
dñi ſui.imo tentes ꝙ aliq̄ caſu vſūa ſiplex
non ſit pcz ſunt hētici ꝛ ut hētici pūiēdi
ut et tenz do.anto.de bu.in p̄fato loco et ꝓ
batur in clem̄.ex ḡui de vſur̄ b Jtruz
liceat accipe mutuū ſub vſur̄. R̄ ſcōz tho.
2ª 2ę q.lxxviij.non licz inducē aliquem ad
mutuādū ſub vſūa .licz tm̄ ab eo q parat9
eſt facē et qui exercz vſuras mutuū accipe
ſb uſur̄ ꝓpter aliqđ bonū ut eſt ſbuenª ſue
neccitāt.ℓ altēi9 ſic ec licz q icidit in latroneſ
maifeſtāe bona que hz ad hoc ut nō occi
dať q tm̄ latrones ꝛripiēdo peccāt.ꝛ intel
ligit Guil.non ſolū de neccitate abſoluta.ſed
etiā de neccitate vtilitati.quā aliqs ꝺſeqť
agendo negocia ſua. ſed hac ceſſante puta
cū accipeť ꝓpter ludum alee et ſmōi.tūc
ſm eūdem accipe ad vſurā eſt pcēm moſle
a Jdem nō.in ſum.eo.ti.q.xliij.ſed ēte
nō videť iure ꝓbari ꝙ ꝑ ſola cā utilitatis
liceat ad vſurā accipe cū plus debeam9 pō
derare dānuz ſpūale ꝓximi q̄ nr̄m tp̄ale
lucꝝ ſup̄ ſcādalum·ſ·vtꝝ tēpalia. nec dēz
ℓ rō tho.ſe extēdit niſi ad ſolutā neccitatez
viz ſine qua nō pōt cōmode fieri. et addť
Jnno.in.c.ſup̄ eo.ꝙ neccitē iminēte extreª.
ꝓmo debz qs iduci ut q̄ti ſaltē ꝑ mutuū
ſbuēiat indigēti qđ ſi nollit induci pōt ut
ſub uſuris ſaltē hoc faciat et min9 malum
eligat vz uſurā poti9 q̄ ꝛoicidiū.b Jtꝝ
accipe ſub uſuris pro alio ſit. licitum.R̄ ſi
hoc facio in ſeruitiū vſurarij ut ipe ℓ mu
tuet uel lucreť teneor q̄ fautor eius ſum.
a Jſoc uerū reſpēu pcī. ad reſtitutionē
nūt non teneor niſi faueri vſurario in ex
actione ut diceť·j·vſura.v·ſ ꝓmo. b Si
uero facio in ſeruitiū accipiētis tūc ꝑ illuz
modum licz qui dicť i p̄cedēti ſ. ꝛ marie
ſi cauſa mei mitiores vſure exigāť ab illo
Sed qđ ſi ego rogatus ab illo q vult
accipe ſub vſuris fideiubeo ſiue ꝓmitto ꝑ
ipo ad hoc ut mitiores vſūe exigāť.nūqd
in hoc caſu poſſum accipe aliqd ab eo. R̄
non q̄ ſic eſſem ꝓticeps uſure i ea ꝑte quā
recipio.alij conť quia uti fideiuſſiōe alic9
non eſt vſus pcūie ſic nec uti pignoratiōe
vnde ſic ꝑ pignoratiōe rei mee poſſū aliqd
accipe ut ſup̄ in vi·ſ·dictū eſt.ita uidetur
ꝙ poſſum recipe ꝑ fideiuſſione.ſed ꝓmum
tamē tutius. a Et hoc videť veri9 qa
acceſſorium natūaꝝ ſeq̄tur ꝓncipale. ex̄ de
reg̃. iuri acceſſorium .li.vi. Sicut g̃ non
licz ꝓ mutuo aliqd accipe.ita nec ꝑ fide
iuſſiōe uel obligatiōe q̄ ſuccedit loco eius
videť eni pcūia manu breui.i.q̄dā ueloci

intellectuali ĕnſitu mutuata fideiuſſori.et a fideiuſſore debitori uel etiã ſine hoc ipſa fideiuſſio non ẽ niſi p mutuũ. ⁊ ſic accedit ad illud.et ſeq̃ eius nãz nec ob.q̃ fideiuſſor incurrit pic̃lm ſi debitor efficiat̃ nõ ſoluẽdo quia et ĩ̃ piculuz incurrit eẽ ipe p̃n cipal̃ creditor et ꝓpter hoc ñ poteſt aliqd vl̃ ſorte recipe.ĩmo nõ tm̃ ꝓpter ĩ̃ pic̃lm ſed etiã ſi ĩ̃ accipiat in ſe piculũ nauigati onis ul̃ itĩeratiõis ꝓpter hoc ñ põt aliqd ul̃ ſorte r̃ape eẽ ꝺ uſur̃.c.nauigãti.g̃ nl̃ mi9 ipe fideiuſſor acceſſorius.n̄ ob.qꝺ dcz eſt de re obligata ad pignozãdum.q̃ loca eſt cõn̄ctus p̃ncipal̃ et p ſe. ſed fideiuſſio eſt obligatio acceſſoria ad p̃ncipalẽ obligationẽ. b Utz marito liceat recipe dotẽ a pr̃e vxoris qui eſt uſuari9.R̃ ſcꝺz Guil. ſi pr̃ non ſufficit ad ſoluẽduz ea p̃ter ea q̃ habet de uſuris.et maritus ſciẽs uĕitatẽ l̃ habẽs ignozãtiã craſſaz con̄xit cum filia ñ debz recipe dotem a tl̃i pr̃e.Si autez non putabat ſocẽz eẽ uſurariũ uel al's eſſe ſoluẽdo q tamẽ non erat põt dotẽ inſolidum recipe.licz poſtmodũ ſciat uĕitatẽ.b Guil tuti9 tamẽ dicit̃ q̃p ſciẽs uĕitatẽ ñ r̃apiat dotẽ.aut ſi recipit reſtituat illis q̃bus pat tẽbat̃. a Hoc vez ſi accepit res ab uſurario p legez cõmiſſoriã acq̃ſitas.ut ſup̃ ℔. xiij.in additiõe x̃.ſed ad clariorez.al's non uidet̃ teri ſi hũit bonã fidẽ cũ recipiat ex til° oneroſo.ꝑm eũdẽ Guil.et in ſũ.e.t.q. lvi.et fac̃ qꝺ dictum eſt ſup̃ reſtitu°. p° ℔. xiij° in additione.x̃.item null9. Si aũt i uĕitate ſocer de alijs bonis eſt ſufficiẽs ad ſoluẽdũ tũc gener indubitãter põt dotem recipe. b Utz liceat creditori recipe debituz qꝺ ei uſũarius dz.R̃ ꝑm Guil.ſi bõa fide credidit ei pecũiam ut ex illa ꝺmodũ ſuũ faceret et lucẽndo forte ex ea ſe libẽaret recipe põt qꝺ mutuauit.etiã ſi ille al' non ſufficit uſũas ſoluẽ.Si x̃o alia cã credidit puta ad ludẽdũ in alea ul' ad vãdum mẽtria aut biſtriõi non debz debitum ab illo recipe q nec uſuras extortas ſufficit reſtituere. a Idem i dca q.lvi.⁊ ſatl̃ ꝺpbẽdi ſup̃ reſtitu°.p̃mo ℔.xiij.in additiõe x̃.item nll9. b Utz illi qbꝺ debeat̃ ex contĉtu l̃ q̃li aut ex maleſi°.uel q̃i poſſint ĩ̃ recipere ab uſurario.R̃ ſcꝺm Guil. ſic dũ tamẽ rẽ ipam uſurariã nõ recipiãt. et idẽ dicẽduz de q̃cũq̃ raptore l̃ fure. a Certe magna dr̃ia eſt inẽ rẽ uſurariã p.l. cõmiſſoriã nõ q̃ſitã ⁊ furtiuã ſeu raptã.nã ⁊ tl̃i r̃s vſũaria recipi põt dũmõ nõ.in fraudẽ creditoz ut colligit̃ ꝑ ℔.xiij. i additiõe. b Quid de cõitatibꝰ q̃rũdã ciuitatũ q̃ vãt pecũiaz ad uſurã.R̃ ſcꝺm Bal.omes illi ciues q̃z aũcte et cõſilio fiunt uſurarij ſũt et eodem mõ ſi ciuitas uel cõitas recipz aliqꝺ pign9 et fructus ei9 non ꝺputarz in ſorte eẽ.c. cũ queſt9.ar°.viij.q.i.ſic̃ vir.xxiiij.q.iij.ſi hẽs ff.q̃ me.ca.l.metũ.℔.cũ adũtẽdum. idez eſt de bis q̃ꝓhibẽr̃ poſſẽt et nõ ꝓhibẽt eẽ de ſen.excõi.q̃nte. a Con.hoſti.ut in ſum.e. ti.q.lvij. b Et licz oĩs conſẽciẽtes ꝓut dictũ eſt ꝺmittãt uſurã.tñ ꝑm Guil. non tñr ad reſtitutionẽ niſi q̃ntũ ad eos puẽrit uel q̃ntũ releuati ſũt ab expenſ.q̃s feciſſẽt de ſuo . illi tñ qui p̃ſtiterũt aũctem ul' p̃ceptum et ĩmodi ad uſurã ita q̃ al' ciues non feciſſent eã inſolidũ tenẽt̃. a Idem in ſũ.e.ti.q.lx. b Quid ſi iude9 accipiat uſuras a x̃piano.R̃ ſcꝺm Bal.mor̃ pecat et põt ab eccl'ia compelli ad reſtitutiõez i dirẽ ſez ſ̃traiden° cõionem x̃pianoz eẽ e. poſt miſẽabilem l̃ ſalte tl̃es cohercẽdi ſũt a p̃ncipibꝰ et etiã a p̃lati p̃dicto mõ ne exigãt ĩmoderatas uſuras eẽ eo.q̃nto. a Inmoderata aũt intelligit̃ oĩs uſura cũ ſit con̄ moderamẽ dine iuſti° eẽ eo.ſup eo.nõ iudei cogi debent ad omez teſtitutiõez vſuraz.ut cle.ex graui.eẽ eo. q̃ eẽ itelligit̃ in iudeis ut patz ibi p glo. ſup x̃bo cenſura. b Si x̃pian9 lucrate r̃ap' uſũas ab hoſtibꝰ con̄ quos iuſtũ bellum gerit marie ſi ſint ifideles xiij.q.iij.ab illo q accipit qꝺ ſuũ eſt. a Et in dicto.c. ab illo.patz q̃p hoc uez eſt illaz rez q̃s quis a tl̃ibꝰ hoſtibꝰ poſſz etiã uiolent̃ rapt̃ et nõ al's ut ⁊ põt colligi ex nõtl̃ in ſum.e.ti.q.lxviij. b De p̃ſtãtijs q̃ fiũt in ciuitatibꝰ vide ℩ uſura in° ℔. px. et ſi.

Vu Sura iij° Circa aialia vtruz liceat locare aialia ꝓ cto fruñto uł alia re ānua R̄ scdm Guil. licit⁹ est conc̄tus dūmodo conductor nō g̃uet̄ ex imodc̄ata mercede. a Quia in conc̄tu locatiōis q̄ est bone fidei merces debet esse iusta et cōuēiens arbitrio boni uiri ut. l. si. in lege. ff. de loca. b Licitū est etiā apponere pactū de dāno et lucro rei locate qđ vtrūqz sit cōe. sed nō licerz apponē pactum qđ dānuz sit solum cōductoris nisi dānū qđ esset ex culpa sua a Etiā leui. non aūt leuissia cuz conc̄tus conc̄nat utilitatē vtriusqz ut supꝫ loca°. ſ. iij. Posset eē ex pacto ꝺductor i se picł'm rei suscipe eā ꝺ ꝺposito. c. fi. vñ tł'e pactū ñ facē conc̄tum usurariū lz possz fieri i fraudem usurariū. et forte si pſumēt̄ur si fierz a consueto usurario ut in siłi dictū est de pcā supꝫ usuꝝ ꝓmo. ſ. xxij. pōt eē tł'e pactū ex alio respcu g̃ usūaꝝ contiere iniqtatez vnde idē Guil. dicit ꝙ pactū de cōicando dāno uel ꝺmodo rei locate ĩiquū ē ex pte locatoris nisi ꝓbabiliť dubitet̄ vtꝝ locatoris uel conductoris melioꝛ aut deterioꝛ sit cōditio. vel nisi credat̄ ꝙ conductoris ñ sit deťioꝛ condi° in pacto tñ ꝓposito uidł' conductoris deťioꝛ cōdi° qa uix aut nūq̄ pōt hr̄e tātum ꝺmodum de meliozatiōe bonis q̄ntū pōt hr̄e dānū ꝺ morte. Si tñ locatoꝛ timēs ne ꝺductoꝛ g̃uaret bouē pactum apponerz firmit̄ ꝓponēs ꝙ si bos siñ culpa cōductoris periret nihil exigerz ab eodē non credo ꝙ peccarz nisi ꝓpter eozuz scādalum q eius ignozarēt itentionē ut in sum. li. iij. ti. vij. q. xxxv. b Quid si unus hēat xx. capita ouiū et aliꝰ x. et coicāt eas ad inuicē et piculum et emoli^m. et expēsas coicant ꝓ rata. R̄ ꝑm Guil. non ē conc̄t⁹ usure sed sotietatī et pñt etiā cōueire ꝙ ꝺ fetibꝫ recuperent̄ capita mortua. vel ꝙ de velleribꝫ ꝫ pellibꝫ emātur capita ad augē duz gregē. a Dum tñ fuet̄ eq̄litas iter eos ita ꝙ ex ꝰmōi pacto non uideat̄ eē deťioꝛ condi° vnius q̄ alteriꝰ ut in sum. e. t q. xxxvi. scdm eūdem Guil. et facē lex si ñ fuerit. ff. ꝓ socio. b Quid si qs hñs xx. capita ēdat alicui custodiēda et pascēda sb̄ ēta mercede uel sb̄ ēta participatiōe pueꝛtuum gregꝫ. R̄ ꝑm Guil. si dñꝰ tenet sibi piculū aialiū non est conc̄tus usuꝝ sed locatiōis. secus si non retierz piculū sed iputaret cōductoꝛi. a Sed et si nō retinēt sibi piculū non ꝓpt̄ hoc essz usura nec hoc Guil. dic̄ ut patz in dicta q. xxxvi. sz possz contingē iniqtatē aliā ut dictū est supꝫ i pn°. b Sed si qs hñs xx. capita ēdat x. alicui rustico custodiēda hoc modo ꝙ sit firma q illa dat ei extimata tāto p̄cio et lucꝛ ꝫ dānum sint tm̄ rustici. R̄ scdm Guil. nō ē conc̄tus usure sed mutui. q idem est ac si mutuaret ei pcūiaz de q̄ emeret tot aialia a Immo iste conc̄tus potiꝰ est emptiōis quia extia° emptionē introducit. ff. ꝺ iur. do. plerūqz. et ff. so. ma. extiate. ꝫ dic̄ do. ágē de pusio. in suo ēdatu de sotietatibꝫ addes ꝙ hoc casu tradēs aialia nihil aliud potēt petere nisi p̄ciū quocqd eni sorti accederet usura essz eā eo. cōsuluit. et. c. in ciuitate. ñ ēptoꝛ aialium fructꝰ recepisset ex aialibus empti. et mozā ꝺmisisset in solue° p̄tiuz ꝙ tūc uēditoꝛ posset petē dictos fructꝰ tāq̄ interesse. l. curabit. C. de ac. ep. qđ eē obtinz de iur canoico et de foro conscie ut nō. glo in. c. conquestus. eā e. b Quid si qs dat ēta capita ouiū extiata ēto p̄cio hoc pacto ꝙ rusticus non accipiat aliq̄ utilitatē conq̄ dedēt recipiat pus totā sortē. R̄ ꝑm Guil. iniquū est ualde pactū sic etiā si qs pacisc̄at ꝙ añq̄ rusticus accipiat aliqd restaurabit de fetibꝫ omia mortua. bis eniz pactis est q̄si tradē oues imortales. et nō. g̃naliter ꝙ qñ cois est condi° licitū ē. secꝰ ubi melioꝛ vł conditio uniꝰ q̄ altēius. a Idem in dicta q. xxxvi. vbi ꝑm Guil. eūd clarius sic dicit̄ et g̃nalit̄ uerꝫ est ꝙ vbi ꝓbabilit̄ dubitat̄ vtꝝ illiꝰ uel istius sit deteriꝛ conditio in foꝛ pacti adhiti in sotietate non est pcēm. vbi aūt ad arbitrium boni viri g̃uat̄ ꝺditio altius peccatum ē ex parte g̃uanti. si sciēter ꝫ faciat et tenet̄ ad restitutionē. ñ pōt tñ dari doctria g̃nal'

ſup ⁊modi ẽditiõibꝫ aĩalium ꝑpt̃ vãietatẽ ẽditionũ et dolos q a qbuſdam ſup talibꝫ excogitant̃. Item dic̃ ꝙ in tl̃ibꝫ pñt qñq; concurrẽ conc̃tus mutui et ſotietatis ut cumbñs xx.capita ẽdat ea extiata puta ꝑ xx.ſolidis ita ꝙ teneat̃ ei reddẽ medietatẽ ſortis ſcz x.ſolidos qcqd cõtigat poſtmo[m] de ouibꝫ et tũc ꝓinde eſt ac ſi creditor dediſſz ei mutuo x.ex quibꝫ x.capitibꝫ conc̃x eſſent ſotietatẽ cum creditore hñte x. alia capita. Item ꝙ ſint coĩa et ipi ſint ſotij in ꝓiculo et ꝓuẽtibꝫ in q̃ caſu ſi cõmodatiõe mutui g̃uet creditor debitorẽ in cõtractu ſotietatis vſura eſt. b Quid ſi qſ tradat oues mõſterio et ſb̃ hoc pacto ꝙ de q̃libꝫ oue recipiat annuati ſolidos duos cũ fructus eaꝝ ualz longe plus.ſed addit ꝙ etiã ſi oñs moriant̃ ipſe vult tm̃ fructum et ſi valde mltiplicent̃ oñs ſũt mõſterij.R ꝑ[m] hoſti.dico ꝙ licitũ eſt nc̃ põt etiã reſtõnẽ ꝓtere exquo in ẽditiõe leſa nõ fuit quãuiſ mortalitas ſeq̃tur et ſb̃ niſi oues ifecte eẽnt et ad mortem pate et ſb̃ ignorau[t] mõſtẽi[m] .ff. de mior̃ .l.veꝝ.ſi locupleti. dſulo tm̃ tradẽti ꝙ in tl̃i caſu ſentiat ꝓtem damni. a Nam inſpecto lucro qđ fecit monaſte[m] in ouibꝫ quas forte lõgo tẽpe habuẽrat in ſolidũ exigat ul̃ remittat uel patiat̃ ⁊ ſen tiat ꝓtem dãni ſcdm eũdẽ hoſti. ut in sũ. eo.ti. q.xxxix. b Ne cũ iactura mõſterij uelit locupletari ex̃ de reg̃.iuri locupletãi li.vi.et caueat ſibi ẽdens ꝙ niſi conuẽtus conſentiat non tñr mõſteriũ de ouibꝫ abbatiſ ul̃ cellario ul̃ ⁊modi cũ ꝓdco pacto datis a vel pacto conſili ſcdm eũdem hoſti.ut in dicta q.xxxix. b Ex̃ de ꝺpoi°. .c.i. a Ut aũt ꝓdicta clarius itelligant̃ ſciẽdũ ꝙ aialia qñq; tradunt̃ ad ſolã cuſtodiã uel ad aliquẽ recipiẽdũ uſũ. et aliq̃ndo recipiẽs aliqđ ꝓcũ recipit ꝓ mercede alñ aliqđ ꝓcium ꝑſtat ꝓ vſu. et iõ int̃dum dr̃ conductor int̃dum locator ꝓptẽa bis uocabulis ꝓmiſcue vtimur.l.veteres cuz ſe.ff. de ac.emp.et in bis eſt purus cõc̃tus locatiõis et conductiõis.ff.depoſiti.l.i.ſi qs ſeruũ. Aliq̃ dño ꝓ cuſtodia aialiũ recipiẽ pars fructuuz et ſb̃ eſt conc̃tus inoiat9 ꝓ quo dat̃ act° ꝑſcẽptis uerbis ſiue in fcz cũ non int̃ueit ꝓcuia tamẽ idem iudicat̃ de hoc qđ de locatione et conductiõe dicto.ſ. ſi qs ſeruum. et de his dictum eſt ſup̃ in ꝓn°.⁊ lacius ſup̃ loca°. Item ſcdo tradunt̃ q̃q; extiata ut lucꝝ et totũ dãnũ ptiẽat ad recipiẽtem. et iſte eſt merus conc̃tus uẽditionis in quo põt alq̃ uſura it̃uẽire de quo dcm eſt ſup̃.ſ.iij.in additiõe. Ter° tradunt̃ aialia ita ꝙ totum dñiũ trãſfẽat̃ in accipiẽtẽ ſic ꝙ ꝓ eũ meliorata poſtmo[m] coicent̃.et iſto caſu non eſt conc̃tus ſotietatis.nam ꝓ ſotietatẽ nemo deſinit eẽ dñ9 in totum rei ẽdite.ſed eſt conc̃t9 inoiat9 do.ut faciaſ ex q̃ orit̃ act° ꝑſcẽptis x̃bis ſiue in factum.ff.de ꝑſcẽpt.ver.l.ſi tibi aree. ⁊ ſi qdem meliorame̅tuz non ſeq̃tur videtur ꝙ res inteq̃ debeat reſtitui. quãe cauſa data et cauſa oñ ſecuta et ſic ſiñ cauſa accepta fuit.ff.de condi.ſine cã ꝓ totum. niſi iq̃ntũ ſine culpa recipiẽtis uel ad eũ pertinẽtiuz res perierit uel deteriorata fuit cũ bonefidei poſſeſſor nõ teatur niſi inq̃ntum ſit fcũs locupletior ſiue ex re ꝓncipali ſiue ex fructibus eius.ff.de peti. hẽ.l. vtꝝ. et debẽt etiã reſtitui fructus ri bita diſtinctiõe.vtꝝ fuẽrit bone fidei ul̃ non.i.vtꝝ ſtetẽrit ꝓ eũ q̃n ſeruaret conuẽta de quo ſup̃ reſtitu° ꝑ .ſ.iij.cum additiõibꝫ. Si x̃o meliorame̅tũ ſcdm conuẽtionẽ ſecutum fuit res coicari et conc̃tus ſotietatis coñbi debz dicta l. ſi tibi aree. et ide ex hoc dicet̃.qđ ⁊ đ ſotietate đ qua .ſ.tãget̃. Quarto aialia tradunt̃ in ſotietatẽ et ſb̃ diſtiguẽdũ qa alĩ ſunt aialia groſſa ut boues et ſil̃es. aliq̃ minuta ut oues et ⁊modi. ſi groſſa aliq̃ dantur ieꝛtiata aliq̃ extiata. Si inextiata alĩ cum terra et alĩ ſine terra. ſi iextiata et ſiñ terra.aut factum eſt pactum aliqđ.a non ꝑmo caſu uidet̃ ꝙ pactũ ſeruãduz ſit C.de pac.l.ſi paſcẽda. qđ ſane intelligendũ eſt dũmodo ſit tl̃e ꝙ arbitrio boni uiri eq̃ litate cõtineat dſidẽata q̃ntitat̃ capital̃ ex ꝓte dãti et extiatione opaꝝ ex ꝓte recipientis.nam in iudicio ſeu conc̃tu ſotietatis

ſemp arbitriũ boni viri verſãi debet. ut q plus ſotietate contulẽit ul' pecũie ul' ope uel cuiuſcũq; altẽi⁹ rei ille plus de lucro r̃ cipiat.ff.p ſocī l.ſi non fũint.et.l.i.ꝓpoſita ſed ut clari⁹ huiuſq; rei uẽitas appẽeat aduertendũ q; ꝯndoq; pactũ int' ſotios põt fieri ẽca ipm aial et capitale qđ in ſotiet[a]e inertiatum poſitum eſt qñq; ẽca fructus ei⁹.qñq; ẽca tẽpus q̃ ſotietas durar' dẽat. ꝓmo caſu poſtq; inertiatũ datũ eſt nõ vr̃ poſſe paciſci q; piculuz ſit altẽius q; ip̃i⁹ qui inertiatum dedit cũ regl'r ad ip̃m pi culũ ptineat ut dicit bal.in dẽa.l.ſi paſcen[a] et nõt do.an.p̃fatus in ſuo r̃ctatu de ſotie tatibꝫ.ſed ꝫ põt intelligi niſi r̃dens aialia in alio ꝯuaret' puta q; recipiẽs nollz tẽri de pditiõe aialium niſi p parte eẽ ſi culpa ſua piret ſic cõtingit in aliquibꝫ locis.nã qui in uno ꝯuat' in alio releuari debz.ff.đ reg'.iuri.ſm nãm. Item aliud videt' dicẽđ de capitali pcũie etiã ſcđm eoſdẽ doct. ut patz ſup̃ ſotietas.ĩ⁹.ſ.p̃mo.r ꝫ forte ió q; pcũia uel res ſil'is ipo vſu conſumit'. et' in ipa ſotietate tõlit' exercet' qđ ſecus eſt in aialibꝫ q̃ ſic non cõſumũtur. ſed q̃q; meliorant'.vnde ſic̃ meliorantũ ptinz ad tradentem ſic debet et pic'm ptinẽ dicta.l.ꝫ nam. Item ſcđm eundẽ do.ang.ubi ſup̃ ut in hoc caſu eq̃litas ſeruet' in fine ſotietatl. illud aial qđ p capitali poſitũ eſt p̃cipuũ debet eſſe ip̃i⁹ ponẽtis r qđlz pactum q; cõ trafieret non videt' eq̃litatẽ et eqtatẽ ctiẽ et ſic inualidum foze. Item q; dẽm eſt re cipientẽ non teneri de piculo capitaľ fallit ſi illud euenerit ex culpa ſua .qa tunc de illo inſolidũ tenẽt'.l.cum duobꝫ ſ.ſi i coeunda.et.ſ dãna.ff.p ſotio.et ex his iqt pz q; non al's licẽt ſotio q aial inertiatum po ſuit paciſci q; đ ꝑmis fructibꝫ capitale ſuũ reẽbere poſſit.ſi x̃o pactũ fuẽit ẽca fructus ut ẽca fetum uel lac l' frumtuz qđ ex opa boum queri poſſet uel ex trituratiõe eq̃ruz r ſil'ia tũc ſi cõueit iuſte conſuetudi ꝥuã[m] eſt.ſi uero de cõſuetudie non appareat con tinere đbz eqtatẽ arbitrio boni viri ſcz ut ille plus recipiat qui pluſ ſotietati ꝺtulit ſcđm eundẽ ange.ut et p̃tactũ eſt.ſed ſi pactuz fuẽit ẽca rẽp⁹ tũc ſil'r eqtas arbitrio boni viri ſeruãda eſt ſcđm quã ꝺſueuit q; in aialibꝫ groſſis quiquẽ[e] tl'is ſotietas p ſeueret non q̃ videt' tutũ q; pactũ minozi tpe contĩbi poſſit p̃ſerri in foro conſcie cũ non videt' poſſe tũſire ſine iactura l' dãno altẽius ſotioz ꝫm eundem ad qđ eẽ all'at exuagãtem conſtõnem it' exordiaria cap[a] feudoz de qua ĵ et ſi int' partes nullũ ſit pactũ factũ tũc debz ſeruari ꝺſuetudo loci nam int' partes actũ videt' qđ conſuetũ e ff.de edic.l.q; ſi nolit.ſ.qa ſi aſſidua.r đ aq̃ plu.arcen.l.i.ſi pus.ſ.recte placuit. duz tñ cõſuetudo conueĩat arbitrio boni viri r ñ al's dicta.l.i.ꝓpoſita.ff.p ſoti.eo.ti.l.ſi non fuẽint.ſi uero nec pactũ nec cõſuetudo appareat ꝫ caſu q̃ndo contĩbit' ſotietas ſup̃ aialibꝫ groſſis inertiatis et ſiñ terra. dicit idem do.ange. Repio q̃dam iura exuagan[a] int' exordiaria capl'a feudoz q̃z vni⁹ R[ca] dicit. Cõſuetudo ſotietatis iumtoz. Et ſic ſequit' ad l'ram in nigro.ſi qs dedit iumẽtuz iure ſotietatis ille q accipit dz tenẽ p v.annos ſi nihil dcm eſt de tẽpe et oĩs polledri debent eſſe coés.r id qđ queſierit tẽpe trituratiõis et in capite v.ãnoz ſepa ratur ſotietas.et ille q dedit habere debz iumtum añ ptez. ſed ille qui accipit dedit tertiã ſcz partẽ pcĩ in emẽdo iumtũ ſcđm glo.tũc iumta et oia ptinẽda ſũt p mediuz et ſi amiſerit iumtũ culpa ſua.q; nõ cuſtodierit emẽdare tũc debet.et ſeq̃t' alia R[ca].

Conſuetudo ſotietatis vaccaz. ſi quis đdẽit vaccã alicui ut hẽrz eã iur̃ ſotietatl et non dixerat de tẽpe debz eã tenẽ per v. ãnos et oĩs vituli debent partiri p medium.r ille q dedit vaccã dz hr̃e eã p capite ſi nihil dictũ eſt.r ille q ſuſcepit non dedit de ſuo ĩ pcio vacce.aliogn ſi ptẽ pcĩ dedit.dic̃ glo.tertiã p ea que ſup̃ dicta ſũt in immẽtis.ſequit' omia dñt ptiri p med[m] r ſi is qui accepit amiſit vaccã culpa ſua. q; cuſtodẽ non miſit uel non bñ cuſtodi[t] r ꝓt ꝫ vacca amiſſa ẽ q; fures abſtulerũt ul' lupus eã cõmedit đbz eã emẽdare ſotio

ſuo.cum ꝛo dicta aialia inextiata dant cũ terra.i.q̃ quis dat aialia omia ⁊ terrã cuz in du° ut ꝓ̃ñſum eſt totum pic'm aialiũ ꝓtinet ad dñm poſſz dñs qui ponit boues ⁊ terrã paciſci ut maiorẽ ꝓtẽ fructuũ terr recipiat cũ ruſticus tm̃ operas ponat niſi opa ruſtici et eius induſtria magꝭ extiet q̃ fructus qui veire poſſũt ſic ex bobꝫ et terra qa tũc non ſolum fructus terre eqs partibꝫ partiẽdi eẽnt.ſed eẽ ꝺ ipis ruſtic⁹ plus hẽrz dicta.l.ſi non fuẽint.ſcꝺm eũdẽ Si aũt dicta aialia extiata ẽdunt tũc pi culũ caſu fortuito int ſotios eſt cõe.l. cuz duobꝫ.ſ. dãna.ff.ꝓ ſo.⁊ tenz bal.in dicta.l ſi paſcẽda.C.de pact. Aliqui tñ diſtiguẽ vident qa aut ẽ dãnũ fortũe ⁊ prædat qꝺ dm̃ ẽ.aut dãnũ natũe.i.qꝺ ꝓcedit ex nã ⁊ hoc ꝓtinz ſolũ ad ẽdentem aialia . ſed ẽte hoc iure ꝓbari non videt nec eſt rõ diuſi tatis imo cum meliozaĩta eẽ nãlia ꝟ caſu coicent ut in dicta.l.ſi non fuẽint.cõueiens eſt ut ſil'r picula diuidãt.nec miꝝ ſi ꝟ ca ſu ſit tl'is coicat° q̃ extiatio introducit eꝓ tionẽ eẽ in conctibꝫ in quibꝫ ꝺ ſui natũa non tñſſert oñium puta in locatiõe. ff. lo cati. l.iij.niſi ſit aliud exꝓſſe cõuentũ. ff.de cõtꝺen.eꝓ.l.cum mãſata.ſ. nemo.uel niſi ex cõſuetudie aliud iducat tñ ut dictuz ẽ intelligit actũ qꝺ eſt ꝺſuetum dicta.l.q̃ ſi nolit ſ.q̃ aſſidua.ff.de edili.edic.dicta q̃ ex tiatio introducit in dubio eꝓtionẽ ar.l.ex tiate..ff.ſo.ma.⁊ hr̃ ꝓinde ac ſi ille q̃ dat dẽa aialia mutuaſſz ſotio medietatez p̃cij ⁊ ipe poſſuiſſet aliã medietatem ⁊ coit ab ipis fuſſent empta.⁊ iõ non miꝝ ſi qlibz ꝓ rata de piculo tenet qñ ſine culpa al terius ſotioꝝ ꝓteſſit al's illi ſoli⁹ ẽit dãnum eui⁹ culpa cõtigit ut in dẽo .ſ. dãna Circa fructus aũt ⁊ tẽpuſ q̃ ſotietas dũar debeat eadẽ dicẽda ſũt q̃ ⁊ dicta ſũt ſupꝫ i ꝓrio caſu qñ iextiata ẽdunt ut ſi ſemper eq̃litas arbitrio boni viri fuet ꝓ iur ibiꝺ al'ta.vñ hoc caſu poſtq̃ quilz ſotioꝝ po tãtũdem reſpcu p̃cij aialium q̃ extiata tra dita ſũt ⁊ ſotius ruſticus plus poit r̃ſpcu opaꝝ ⁊ cuſtodie non uidet q̃ fruct⁹ per medium diuidi debeant.et ait dict⁹ dñ⁹ ange.de hoc al's dubitãi vidi ⁊ putarẽ ar bitrio boi viri iuẽiri ut eq̃litas fuet q̃ ſi tl'is cuſtodia ⁊ cũa aialiuz quã ponit ſoti⁹ ruſticus fiat aut fieri poſſit ꝓ infantes aut puulos q̃ꝝ opa non ſũt i magna extiatõe licz aliq̃ ſint tũc ſi aliquã vtilitatẽ ex aiali bus ꝓcipit plus ruſticus ſotius q̃ ali⁹ ut fimi ⁊ lutamis q̃ veriſil'r cuz opa paſtoriſ cõpenſari pñt iuſte fructus eq̃lit diuidũt Si uero paſtoris ope q̃s ponit ruſticus ꝑ poni fac̃ ſiue alij ſũptus puta paleaꝝ feni et ſil'ium excedẽt cõmoditatẽ lutaminis tũc ut eq̃litas fuet iuſte ruſticus añ ptẽ aliqd ꝓ paſtoris opa recipe déat qꝺ equi ualeat ei qꝺ plus poit dicta.l.ſi non fuẽit al's ſi ẽdẽs aialia vellet eq̃lem portionem videt uelle p̃tium mutui fc̃i ſotio de p̃tio medietatis fortis et vſuz omitterz.cũ qc quid accedit ſorti vſura ſit xiij.q.iij.plẽiq̃ nec hoc caſu poſſz qs per conſuetudiez cõt riam excuſari in foro conſcie cũ inigtatẽ cõ tineat et ſotij dãnum et iacturã et iuri fr nitatis non conueiat cui ſotietas ꝺpat .l. vez.ff.ꝓ ſo.et ſi dicta aialia extiata ẽdũt cum terra conuenit q̃ dãnum et lucꝝ ſit cõmũe ⁊ fructus eq̃li ꝓte diuidãtur. cum vnuſq̃ſq̃ ponat ꝓtez aialium q̃ coicata ſũt ꝓ extiationẽ ut dictũ eſt et vn⁹ ponat tr̃a ⁊ alt equiualẽtes ponat opas ſcꝺm eũdez

Quo uero ad aialia minuta qñ ſup ipis ſotietas conẽbit dicẽdũ q̃ obꝰnãde ſũt ꝺ uẽtiones et ꝺſuetudies arbitrio boni uiri conueientes ſcꝺz modũ et formã ẽca aialia groſſa ſupꝫ poſita ꝓ eadẽ iur ñ q̃ ẽca aialia minuta videt ſotietas poſſe brẽiozi tẽpe finiri.puta ſpatiũ trium ãnoꝝ ut ſtati pa tebit.ſi ꝛo nll'a appareat ꝺuẽtio ſeu cõſue° reptunt ſẽpta aliq̃ iura exuagã°.i fie vſuũ feudoꝝ. q̃rũ vnius ſic incipit R̃ſa ſcꝺm ꝺo ange. Conſuetu° ſotietatis capꝝ nigrũ ſic ſegt. Si qs dedẽit capm aut pcudẽ iure ſotietatis ille q̃ accepit debet tenẽ per tres ãnos.et in unoq̃q ãno debz dare ꝓ capꝝ r̃ij. formaticos bonos ⁊ optios pro pe cude vi.⁊ medietas capretoꝝ et agnozum

debet eē cois ⁊ medietas lane. ⁊ ille q̄ dedit capm aut pcudē añ partem debet eā hre ⁊ si ille qui accepit dedit t̄ri tūc oīa pti enda sūt p medium. sed si ille qui accepit amisīt culpa sua q̄ eā non custodiēit uel pcozile non bñ clauserit dño tūc emēdar debet. et ut dictū est bonos formaticos da re debz sz non qdem de vna munctūa. q̄ si dedit tm vnā pcudē ul̄ vnā capzā nō debz mihi dare tl̄em formaticuz q̄l̄ pōt fieri d vna mūctura tm. sed tres aut q̄tuoz mun ctare insil̄ mitti dēnt. vt bon⁹ formaticus inde fiat. q̄ si dedi alicui xx. aut xl. pcudes aut totidē capzas debet ne mittere vnam mūctura insil̄ et facē vnū forticuz de tota mūctura. sed certe non. sed medie extima tionis ita q̄ nō fraudet qui dedit nec qui accepit. sed si agni uel capzetti nati ñ fuēit de vna aliq̄ capza uel pcude nō debz dare nisi medietatē formatici quē darēt si nati essēt agni uel capzetti. Sequit alia R̄a cō suetu° sotietatis porcoz̄. Si qs dedit porcā alicui iure sotietatis ⁊ nō fuit dām de tēpe tunc is qui accepit debz eam tenē p tres ānos ⁊ oīs porcelli q̄ nati fuēit pti endi sūt p mediū in vnoquoq̄ āno. uel si placuēit dño et ei q̄ accepit tenere vsq̄ in capite trium annoz̄ dūt omia ptiri p me diuz etiā porcellos notos d porcellis. et cuz porca fac porcellos debz dñs facē adiutoziū ei q̄ accepit et non debz qui accepit dar ter tiā aut incontz̄. et si amisīt culpa sua. qa porcellos non bñ clausīt ul̄ custodē cum porcis non bñ misīt debet dño emēdare ul̄ casuz amissionis dño dicē. Quito pnc̄ aliq̄ aialia feinini gn̄is tradūt ad opiē̄ ab aialibo masculi altēius q̄ casu si appāeat ouen° seu consuetu° q̄ non discrepet a iu dicio boni viri ꝑuāda est ut sepissie oīs̄ē Q̄ si hec non appareant sup h̄ est vna de pdictis exuagātibo scōm d. an. cui⁹ R̄a est tl̄is. Consuetudo sotietatis iumtoz. Si qs dedit iumta coopienda equo alicuius oīs poledri dūt esse coes nati in illo āno de iumtis illis partiēdi q̄ sūt scōm osuetu dinez et ille cuius sūt iumta debz partiri poledros et mittere illi electionem cui⁹ est equus. vtz uelit accipe poledz an accipe ptem pcij. Sexto aliq̄ tradūt aialia n̄ apparet quomō pserti defūctis iā pncipibo ⁊ tūc ꝑuāda eēt consuetudo cū illud qd ē consuetū int ptes uideat actū. ff. de edili. edic. q̄ si nollit. ℣. quia assidua. et de aq̄ plu arcen. l. si pus. ℣ placuit. si aūt de cōsuetu die non apparēt. tūc scōm dūm ange. i du° psumētur otractus inoiatus. p quo dar act° pscēptis xbis et i hoc eadē eēnt ꝑuan q̄ supd dca sunt de sotietatibo ac si eēt con tēcta sotietas. ego puto q̄ exq̄ nō apparz qd actum sit et remanz indet̄miatum totū d brat reduci ad arbitriū boni viri ex de offi dele. de cais. et. ff. p sotio. l. nō fuēint. Cui arbitrio conuēit q̄ vicuiq̄ det sibi dbitū ff. de iusti. et iur. l. iusti iuri pcepta. ⁊ ppter̄a q̄ ēdens aialia ista recipiat cū oīmbo fru ctib⁹ et accessiōibo ill̄ exceptis q̄ sin culpa recipiētis depdita sūt cū dicta aialia fuēit tradēris nec appareat q̄ eoz̄ dñium i aliū trāstulerit ar. l. fructus. ff. d rei. vē. sz receptoz aialium fiat congrua recōpēsatio iux erigentiā sūptuū et laboris sui. ⁊ h̄ actiōe mādati exquo p mādatum seu ipositōnē dñi aialia gubnāda sucepit. ff. mādati. l. i. l̄ salr̄ actione in fēm siue pscēptis xbis. l. ij. et ex his patere pōt q̄liter aialia ēdant. ⁊ quō sup his sotietas contrahat et qd agēd sit. et vtz in his contractibo cōmittit vsu q̄ regulāiter non omittit nisi cū his con curr̄it mutuū seu eqpollēs vz t̄mi⁹ cess⁹ ad soluēdū quoz occone plus aliqd reci piat uel nisi sb pdictis contractibo contractus mutui pallieť ex d ep. ⁊ vē. ad nraz. ⁊ licz vsūa ñ it̄ueiat pōt tñ alia adeē iniqtas vz cū vnius conditio plus q̄uet q̄ altēi⁹ ptis cont boni uiri arbitriū. de sotietate xo cū pcūia q̄ mercatori cōcedit ad mercādum vide sup sotietas. pmo et z°.

V Sura iii° i eptiōibo

Quid si emat aliqd ut pcium soluat ad ctum t̄minum. R̄ si ppt̄hac dilatiōez res vendat maiori pcio licz tl̄is contractus nō

sit vsurarius ex forma est tñ usurarius ex fraude. a Et eē ex forma qñ ꝺ hoc ꝺstat eī eo.in ciuitate.et.c.fi. b Et ió vēditoꝛ tenet̄ q hoc fac̄ q̄si vsurā fecisset nisi dub^m sit ꝙ merces vēdite tēpe solutiōis debeāt plus a mi⁹ valē eī e.in ciuitat̄.⁊ tūc licāte pñt vendi tm̄ plus q̄ntū extiat̄ ꝙ plus debeāt valere tēpe solutiōis.ꝺico si iste venditoꝛ nolebat vēdeꝛ nūc sed intēdebat seruare vsq; ad illud tpus eī e. nauigāti.ꝙ si fiat eꝰ puta dat nūc x. ut ēca autūnum rd dant̄ sibi tot mēsure frumti vl̄ vini tunc attēdendū est ꝙ licꝫ nūc plus valeāt.vtꝫ tñ quādo dari ꝺbēt sit ualitūe plus l̄ mi⁹ si verisil̄r ꝺubitat̄ non est vsura.Si autē extiat̄ ꝙ plus valebūt ēte eptoꝛ vsuram ꝺmittit ut i dicto.c.nauigāti. a Ad meliozem p̄dictoꝝ intelligētiā h̄ tria videda sūt.ꝑmo q̄lit̄ discernat̄ iustū p̄ciū reꝝ ad qꝺ ꝺicendū ꝙ illud ꝺr iustū p̄ciū reꝝ qꝺ in loco coīr ꝺe re inēiri pñti solutiōe pōt ff.ad.l.fal.l.p̄cia . ꝙ qdem non irrōnabilit̄ limitāt hoc esse vꝫ n̄ ipediñtū occurrat ex aliq̄ malitia puta vsūarioꝝ seu aliozū p̄cūiosoꝝ vendētiū merces suas ad t̄mim ut valeāt aliqd plus lucri et boni mercatoꝛes non pñt vendē merces suas eē iusto p̄cio etiā si aliqs tyrānus et potēs aliud ad hibeꝛz impediñtū sin̄ rōnabili cā limitan° p̄tia vl̄ ꝓhiben° merces alio ꝺeferri.nā malicijs indulgēdum non est.ff.ꝺe rer.ven.l. in fundo.et eī ꝺe coḡ.spi.c.ij. Item iustuz p̄ciū cōsideratꝰ sup mercācijs r̄spēu laboꝝ et sūptuū mercatoꝛi.ut sup negotia° ꝙ.iij i additiōe.qꝺ intellige nisi i loco vēditiōis aliud esset cōe p̄cium non introductuz ex eoꝝ malitia ut dictū est. sed ex conditiōe tēpis seu negociatiōis pura cū tpe messiū et vindemiaꝝ ſoleat frumtū ⁊ vinū miozi p̄cio valere.et idem in siliboꝛ.ul̄ cū merces ex abundantia miozi ꝺeuntur̄ et maiozi ex occurrēte pēuria.nā cū mercatoꝛ possit p̄ciuz augm̄tare ex varietate locoꝝ ⁊ tpꝝ exq̄ p̄cia eisdē diūsimode statuunt̄ ita ꝺbz et miuere.p̄cia eni considerāda sūt respēu locoꝝ et tēpꝝ non solū in augm̄tatiōe. sz etiā in ꝺiminutione.ff.si cer.pe.l.vinū.⁊ ꝺ reḡ.iuris l.scḋm nām.z.° videndū est qd si aliqs vendit rem ad t̄minū maiozi p̄cio ꝺ qua verisil̄r ꝺubitat̄ vtꝫ tēpe solutionis p̄cij sit r̄s maiozi ul̄ miozi p̄tio valitūa tñ vendēs putat eā non valituram maiozi q̄ nūc valeat an ꝺmittat̄ vsura.R̄ Inn.vidēt̄ tenē in.c.in ciuitate.eī e.sufficere ad ꝺmissionē vsure ꝙ uenditoꝛ non credat eā valituram maiozi.et cum Inno.etiā trāsit ꝺo. anto.ꝺe bu.qꝺ vꝫ puto quātū ad pcēm quo x̄o ad restōnem ꝺistiguendum credo vtꝫ venditoꝛ hoc putauērit ex ꝓbabili coniectura et tūc tenet̄ an ex leui et non tēat̄ ar.l.cum quidā.ſ qd ḡ.ff.ꝺe acqui.hē.vbi ꝺicit̄ ꝙ si hꝛes etiā solus putz adesse ipediñtum adeūdi hēditatē adire non pōt si iusta rōne motus credidēit fac̄ etiā eī ꝺe sentē.excoi.ingsitiōi in ꝺubio tñ si n̄ appareret vtꝫ cōit̄ fuit ꝺubiū verisil̄e si r̄s tpe solutiōis p̄cij fuēit plus valitūa. uel si nō appareret.vtꝫ extima° venditoꝛis fuit rōnabil̄ ul̄ non puto ꝙ iste vēditoꝛ ad restitutiōez teneat̄ exq̄ non putauit rem plus valituꝛā quia in reꝓpria qlibz ē modēatoꝛ et arbit̄ et in ꝺubijs tutioꝛ ps est eligēda eī e.in ciuitate. z.°qd si ꝓpt̄ termi^m r̄s pl⁹ vendat̄ non tñ ult̄ ipius rei valoꝛem .an cōmittat̄ vsura.R̄ ꝙ sic exq̄ rōne t̄mini r̄s ꝺendit̄ maiozi tamē satis existio ꝙ cū ꝓpt̄ hoc non excedat iustū rei valoꝛē nō cōmittatur vsura.cim hoc casu non lucꝫ sed cō sequat̄ suū itereē eī ꝺe vsu.c.fi.et si ꝺicat̄ non posse contingē ꝙ si res ucit pluri rōe t̄mini non vendat̄ ult̄ ualoꝛem iustū cuz res tm̄ valeat q̄ntū pñti p̄cio uēdi pōt. et pñti p̄cio non plus inueiebat.ſz pluri ꝓpt̄ termi^m uēdidit ult̄ iustā extiatiōez accepit pōt rn̄deri ꝙ hoc non sequit̄.nam uꝫ est ꝙ res tm̄ ualet q̄ntū uendi pōt ſcz cōmūi cursu non x̄o singl̄ri euētu ut sic̄ ille non ꝺicit̄ iusto p̄cio uēdere q rez p̄cio maiozi uendit alicui q̄ coit̄ fieret alijs.forte quia ille ad rem maioꝛē habz affectiōez.ul̄ ꝙ ea magꝭ indiget.ff.ad.l.falcī l. p̄tia. Ita ꝺicit̄ non iusto p̄tio emere q miozi rem emit ab

aliquo ꝙ coīter ab alijs emerꝫ forte ꝓpter
vēditoris nēcitatem. vel ꝙ nō pōt merces
tāto tēpe retiere q̄nto alij faciūt et ꝫmōi
Item etiā ꝙ ex malitia alioꝝ pōt iustum
pciū ipediri qđ nēce nō debet ut poīsuꝫ ē.
b Quid de mercatoribꝫ q̄ hñt ꝓ statuto
ꝙ quicūq; emit uel uēdit tl'es merces in-
telligat' tl'is uel tal' dilatio solutionis. R̄
si venditor ꝓpter hoc ñ apponat ad p̄tiuꝫ
non est vsura. al's sic ut ex p̄cedēti .ſ. pōt
nōri ꝙ si post cōcordiā et de p̄cio et dilā-
tiōe uelit emptor nūc soluē et' de p̄tio mi
nuere patꝫ ꝙ ꝑma vendi° vsuraria est. sez
ul' p̄cium nisi forte talis minu° p̄cij fiat
rōne alicui⁹ int'esse. de quo vide supꝫ vsura
ꝑmo .ſ. xvi. qui incipit. sed nūqd vsura est.
a ¶Potest etiā eē ꝙ venditor minuit de p̄
cio ꝓpter nēcitatem et sic potiꝰ est iniqtas
ex pte emptoris. vnđ pōt queri an emptor
hoc casu cōmittit usurā cuꝫ nimis soluat
ꝓpter ꝑmaturā sol'onem. R̄ videt' ꝙ non
qa plus soluē videt' q̄ añ tēpus soluit in
insti. de actī .ſ. plus. sed iste .ſ. logt' ī coacte
soluēre. ꝙ tollit' ei facultas retinēdi rē tpe
concesso. q̄ñq; etiā cum eius dāno ſz aliud
est isponte soluēre. vñ contriuꝫ veriꝰ puto
quia aliqd certi lucri capē ꝓpter ꝑmitiuā
vsurā inducit ut apte ꝑ bat' in. c. naugāti.
in .ſ. ꝑmo. eī eo. nisi forte soluēs añ tēpus
posset aliqd iustū int'esse p̄tendere ut supꝫ
vsura ꝑmo ī ꝑn°. b Quid si alqs uēdat
res ꝓpter p̄cio qđ nūc currit et addit pactum
ꝙ si plꝰ ualebūt usq; ad pascha vl't illud
plus. si xo minꝰ ualebūt non ul't minus.
R̄ scđm hosti. ꝓculdubio est usūarius iu
dicādus cuꝫ in pacto claudicꝫ ar. C. đ solu.
l. pe. con. vl. a Idem in sum. li. ij. ti. vij. q.
xxi. ⁊ h̄ intelligēdū q̄ñ rōne t'mini appone
ret' tl'e pactum al's licꝫ adessꝫ iniqtas alia
non tū usura cum non assit mutuū l' equi
pollēs qđ ad usuram regrit' ut supꝫ usura
ꝑmo in ꝑn°. b Quid si vendā p̄diū tali
cōditiōe ꝙ usq; ad tot ānos si r̄ddā p̄ciuꝫ
rehabeā p̄dium. R̄ scđm ¶Rai. h̄ non ē mu-
tuū. vñ nec vsura est. et eptor facit fructus
suos ꝙ uēditio est et h̄ intelligas nisi tl'is
condi° facta fūit in fraudē usuraꝝ qđ pōt
p̄sumi si modicū est p̄cū respēu ualoris rī
ex đ ep̄. et uen. ad nr̄am. Itē sit in pacto ꝙ
restituat' alqd plus ꝙ fuit p̄cū. a Idez
dicūt doc. ut nōt. do. anto. de bu. in. c. in di
oces. eī eo. b eī de pigno. illo uos. Idem
hosti. et h̄. a Idez in sū. eo. ti. q. xxv. vbi
idem dicit' ꝑm eosdē etiā si uendi° fiat tali
pacto ꝙ q̄ncūq; soluat' p̄cū a uēditore ul'
eius hēde reddat' p̄dium predcis. etiā con
do. anto. de bu. in dicto. c. cōquestus. eī e. et
Inno. in dicto. c. ad nr̄az. addēs ꝙ paucitas
p̄cij non fac̄ p̄sumē usurā nisi addat' alteri
coniecture vīz ꝙ uēditor possit redimere.
b Quid si qs emat fructus seu segetes ꝓ
uēturas hoc anno de agro seīnato. R̄ scđz
Guil. non est usura ex forma contct⁹ pōt
tāmē fieri in fraudē usuraꝝ ut si ueriſil'e ē
ꝙ fructus colligēdi etiā oputato dub° ꝙ
possunt ipediri ualebūt tūc plus ꝙ id qđ
nūc dat'. a ¶Dicie si est tl'is ꝑsona que
contct⁹ ꝫmodi soleat exercē ⁊ restitu° ē ei
in foro pniali indicēda scđm eūdē Guil. ⁊
in sum. eo. ti. q. xxvi. et hoc debz itelligi qñ
int'ueit ꝑmitiua solut° alī non essz usura
cum non assit mutuū uel eqpollēs. sed alia
fraus obligās ad restōnem. b Si autē ꝓ
babilit' dubitat' vtꝝ plus ul' miꝰ debeat
ualere ñ est usura. idē hosti. et vl. a Idē
in dicta q. xxvi. b Et eodē mō dicēduꝫ
si emat fructus ꝓuēturos usq; ad tres ul'
ꝙtuor uel plures ānos. a Idem i sum. e
t. q. xxvij. ubi etiā addit' scđm ¶Rai. ꝙ ubi i
foro iudiciali ꝓcedit' ꝑ coniectūas ī pniali
stat' partiū assertōi. et idē dicit' e. t. q. xxiij
qđ intellige esse uer̄ nisi ex alia coniectūa
oriat' scādalum q̄ tūc oporterꝫ oīno cont'
scādalum satisfacē eī de ꝛomici. ex litt'is
ꝑmo. et de pur. cano. ꝓ totū. b Quid si
qs emat a coitate uel a colleg° mōst'cio seu
etiā a ꝓuata ꝑsona ct'os ānuos redditus i
uita emptoris l' ad aliud qđcūq; tps usu-
fructū alicuius possessiōis. R̄ scđm Guil.
non est usura ex for' contctus posſz aūt eē
illicitus ex parte uēditoꝝ. q̄ assumūt māz
dcsiderādi mortez ei⁹, aut ex parte eptoris

q̄ forte nimis paruo p̄cio emit pensati cir
cunstātijs de vēisimilitudie vite eius ⁊ q̄n
ti^te p̄cij ⁊ valoris ipi⁹ vsufruct⁹. si x̄o q̄
emit̄ a p̄uata p̄sona dicat̄ vita ipi⁹ uēdi
toris essz tūc magr̄ claz q̄ntū ad ꝟ q̄ nll⁹
moꝛs desideraret̄ hoc casu. a Idez Guil
dic̄ q̄ licz iste ꝯtractus non sit usūarius ex
forma cū tamē ꝟmōi reddit⁹ ānuus p̄sōal̄
sit siue bursal̄ nō aūt p̄dial̄ credo licz gdā
legiste dicāt contrium q̄ illicit⁹ ē contct⁹
tū qa vēditoꝛ facilit̄ posset cōsideraꝛ moꝛte
eptoris. tū q̄ nullū est eptoris pic'm sic i
fructibꝫ agroz ⁊ vineaz ut in suz. eo. ti. q.
xxix. In his tn̄ videt̄ facīēda ꝯia int̄ red
ditus iam ꝯstitutos ⁊ denuo cōstituēdos.
ut patz p Inno. ex̄. c. in ciuitate. ubi eē idē
nōt do. an. de bu. formās hāc q̄nez aliquis
emit reddit⁹ cti fūdi ippetuū l' ad vitaz
sibi uel hēdibꝫ. dubitat̄ an sit licitum. ⁊ lz
iquit opiones sint tamē liciti sint ꝟmodi
contctus scōm Inno. et Jo. an. siue emat̄
redditus dom⁹ siue p̄sone puta rustici uel
serui alt̄ius siue etiā emat̄ act⁹ conē aliuz
cōpetens dato etiā q̄ forte minori p̄cio uē
dat̄ q̄ ualeat. et dict ꝟ x̄m siue redditus
sit ctus siue inctus siue i pecūia siue i alio
et siue emant̄ noia cōstit^a siue etiā ꝯstituē^a
et licz aliq̄ntulū mi⁹ q̄ valeāt emāt̄ nō iu
dicat̄ contctus illicit⁹. q̄ contīxentes pūt
in modico sine dolo se decipe realit̄. ꝯsulu^t
tamē Jno. xp̄i fideliꝫ q̄ ab ꝟmōi ctibꝫ
abstineāt scz q̄ ō nouo ꝓpter ꝟ ꝯstitutum
redditū l' actionē emāt dic tn̄ q̄ ꝟ ē p̄it⁹
illicitus q̄ si qs accepit cētū a titio uel ob
ligationē ō cētum ipe ꝯstituat se debitoꝛē
redditus ānual̄ maioris quātitatis q̄ ac
ceperat. Con. do. pe. ō anchoꝛān in. c. vsūaz
de vsur. li. vi. d. Quo si cōstitui alicui pēsi
onem ctam ad vitā p ctō p̄cio an t'is con
tract⁹ sit vsūarius. R̄ scōz Odoardū hosti
Inno. vincen. ⁊ goff. in dicto. c. in ciuitate.
q̄ non q̄ fm oīs p̄dictos tal' cōtract⁹ est
licitus qa tollit̄ suspitio vsuraz rōne inc̄
titudis. Idem eē dic̄ tenē Jo. an. qō puto
limitādum nisi vēisil'r sit emēs plus in fu
turz acceptur⁹ ar. c. fi. ex̄ e. Item dic̄ pono
q̄ debitoꝛ vsurarij mutuat sotio pecūiam
eo pacto q̄ ipe soluerz usūas vsurario i fu
turz curr̄etes an t'is mutuās sit vsurius
et R̄ scōm doc. q̄ nō qō dicit x̄m scōm Jo
an. qñ ex illa pecūia intēdebat satisfacē vsu
rario al's cessant rōnes doc. et iō si tūc a so
tio cui mutuauit usuras p̄pit ad restituti
onez tēt̄. Quid de his q emūt a paupibꝫ
boues ul' oues q̄s illi forte nō hñt ⁊ locāt
eis. R̄ fm Guil. si eptoꝛ scit l' credit q̄ uē
ditoꝛ illa non hz et locat eis p anuua pēn
sione vsuī est. vl' saltē in fraudē usure sit.
a idez p̄suit̄ fm eundē Guil. et in sum. e
ti. xxxiij. et t'les oio tenent̄ ad restitutōez
cui⁹ mercedem sin̄ cā receperint. s. ex eo q̄
non est. ff. de condi. sin̄ ca. p to. b Si x̄o
credit eū hr̄e ⁊ sin̄ fraude emit nō ē vsura
a nec eē pcm q̄diu durat bona fides p^m
eundē et in dcā q. xxxiij. ⁊ addit idē credo
de emtibꝫ fructus t'raz a non hntibꝫ hoc
ille. ⁊ licz in p̄dco casu desit alī pcm non
tn̄ deest obligat^o ad restitutionē ex̄q̄ pēn
sionē accāpiūt sin̄ cā ut dictū est nisi iq̄ntū
possit ꝓbare aliqd legiti^m intēē nō tn̄ tēt̄
vl' q̄ sit factus locupletioꝛ q̄diu fuit bōe
fidei. ff. de pet. hē. l. vtz. b Quid de his
q nūc emūt ctos equos t̄dendos emptoꝛi
ab ipo vēditoꝛe i ctis nūdis. R̄ scōz Guil.
si emant̄ minoꝛi p̄cio q̄ extiment̄ eos ibi
esse tūc valitūos vsuī est. Si aūt de ualoꝛ
vēisil'r dubitet̄ non ē usura. b Idē i sū.
eo. ti. q. xliij. et intelligit̄ ꝟ si int'ueiat pzi
matūa solu^o al's ñ essz vsura ex̄. e. nauigāti
licz possz eē alia ineq̄litas ad restōnem ob
ligās. sed qd si qs hñs pecūiam uolebat ir̄
ad nūdias ad emēdum merces ex qbꝫ lucr̄
retur. ⁊ ego indigēs pecuia mutuo. pecuiaz
illā recipio offēns me illā restitu^re eū lucro
supato. nūqd contctus sit usurius. R̄ fm
Inn. q̄ sic scōz hosti. tz q̄ t'li mercatoꝛi ob
ligatus suz ad int'esse illius lucri qō ex illa
pecuia erat vēisil'r facturꝰ dūmō nihil fiat
in fraudē usuraz. ⁊ t'lis mercatoꝛ dco mō
non ꝯsueuerat pecuiam t̄dere ad vsurā. cō
Hai. ut ⁊ patz supꝛ vsūa pmo. ꝯ. xxv. sed ut
nōt do. pe. de anchoꝛ. in. c. vsuraz ex̄ e. li. vi.

Jo.an.tenet cū Jnno.ꝺ.ꝙ inꝫeſſe ꝫ ſoluꝫ locum poſt moꝛaꝫ ꝺebitoꝛi et non añ.nã ſi añ poſſꝫ q mutuat conueire ꝺe ſpato lucro facile eſſꝫ mutuãti fingẽ qꝺ vl'r cū ſua ꝑ cuia alio ꝓficiſci vbi tñ lucꝛabit et illo req/ſito fenus exerceꝫ. Jſtis aũt figm̃tis nõ eſt via aperiẽda eĩ ꝺe diuoꝛ.g̃to.ꝛ ꝫ placꝫ Jo cal.ꝫ ille põt ꝺici ꝙ vbi er q̈li[te] ꝑſonaꝛu ceſſat ſuſpitio vſuraꝝ obtineat dictū hoſti. et Ꝛai.qa inꝫeẽ ꝺputãi põt ex iuſta cauſa non ſolū poſt moꝛã ſed etiã añ ut patꝫ ſuꝑ .ſ.v.in additõe ꝛ.itẽ ꝺicit Jrẽ qꝺ ſi quis a mercatoꝛe emerꝫ merces tãto carꝰ quãto in loco ꝺeſtinato eẽt vẽſil'r uꝺitur⁹ et[c] of ferre veꝝ p̃ciũ cū ſpato lucro an uenditoꝛ ſit uſurarius.ℜ ſcõm Jnno.ꝙ non ꝺũmõ cõputatis pic'lo et laboꝛe non accipiat vl'e id qꝺ in loco in q̃ ẽat uꝺitur⁹ veriſimil'r lucratur⁹ fuiſſet qa q̃ iure põt vendẽ cãꝰ ꝓpter ꝺubiũ tẽpis eĩ eo.c fi.eoꝺẽ mõ ꝓpt[e] ꝺubiũ loci ſũpto argum̃to ꝺ tpe ad locuꝫ. ff.ſi cer.pe.l.vinũ.et ꝫ plꝫ Ꝛai. ſed ut nõt ꝺict⁹ ꝺo.pe.ꝺe.anchoꝛ.vbi ſuꝑ hoſti.cõe ꝙ ꝺaret via figm̃tis coñ ꝺictũ.c.quãto. Jo. ꝛo cal.tenꝫ ꝺictũ Jnno.cum p̃cũ ſtati ſol/uit qa tũc ſperatũ lucꝝ alt̃⁹ loci põt mõ p̃cipe ep̃toꝛ ſic̃ poſſit creditoꝛ.ſed ſi hoc p̃ textu ſolu[o] p̃cij ꝺifferat tũc ꝺictũ inno.tꝫ qa ꝺe facili poſſet fraus omitti hoc ille põt ꝺici ꝙ inꝫeſſe ex equo non pót p̃cipe ſꝫ bñ ſcõm extiatiõeꝫ ꝺubij euẽtus ut ſuꝑ vſũa ꝑmo.ſ.xv.vbi ex cõꝺitiõe ꝑſonaꝝ ceſſet ſuſpitio fraudis. b Quiꝺ ꝺe his q emunt frum̃tũ et vinũ ꝛ ꝫmõi tẽpe q̃ colligiꝫ ut poſtea uẽdant carius. ℜ ꝫ mꝫtipliciꝫ põt fieri.ꝑmo qꝺem ꝓpt[e] cõe bonũ ſic̃ Joſeph emit frum̃ta ut bẽret vnde ꝓuideꝛ ꝑ'lis terre tẽpe famis et ꝫ mẽtoꝛũ eſt. ꝛ.ꝓpt[e] ꝓuiſionẽ ſuã et ſuoꝝ ſic̃ ſi aliqs nũc emat timẽs ne poſtea oporteat eũ cãius emere ꝓ ſe ꝛ ſuis.et poſtea ꝙ non indiguit vẽdidit ſic̃ coꝛer in foꝛo uẽdebat[ur] et hoc licitũ eſt ꝫ.ª ꝓpter pietatẽ ut ſeꝫ ꝺe lucro prouideat pauꝑib⁹ et ꝫ itẽꝝ licꝫ ꝺũmodo ita mode/rate hoc faciat ꝙ cõmũitas ꝓ cariſtiaꝫ non ledat[ur] .4.ª ꝓpter exercẽꝺã iuſtã ꝛmutatiõꝫ ꝑr modũ mercatiõis ñ ut itendat cariſtiã inducẽ ſed potius ſuã arte ſiue negotiatõꝫ exercẽ qꝺ potiſſime locũ habꝫ q̃ hec eſt ꝓpria negotia[o] eius ita ꝙ ꝓ ſua opa r̃cipit lucꝝ ut ꝺictũ eſt ſuꝑ eptio.ſ.iiij. ſ.ª ꝓpter auariciã ſeꝫ ut carius uẽꝺat nll'a alia ncc̃i[te] ul' vtili[te] penſata aut ut cariſtiã inducat ꝛ cõgreget ita ꝙ homines coganꝫ ab eo emeꝛ et ipe poſſet ad libitũ uẽꝺere. et iſti tales enoꝛmiꝫ pcc̃ant ut etiã ꝺictũ eſt ꝑ.ept[o].ſ. vij.ꝫ breuiꝫ ſũpta ſũt ꝺe Ꝛai.Guil.Jn. et hoſti.et addit Ꝛai.ꝙ tl'es ꝓpter ꝫ non ſũt cogẽꝺi ad reſtõnẽ ẽte ꝑſone ſꝫ pauꝑib⁹ et ꝑm Guil.ꝫ intelligiꝫ ꝺe honeſtate ꝛ cõ ſilio nõ autẽ ꝺe ncc̃i[te]. a niſi ex facto eoꝝ alij foꝛẽt ꝺãnificati qa tũc tenẽꝫ r̃ſtituere ꝺãnificatis oino eĩ ꝺe iuꝛ.iuꝛ.c. fi. b Et itelligẽꝺũ iꝺẽ ſi qs emat alia g̃ victualia ut auꝝ uel argẽtũ et ꝫmõi ut ꝺe tl'ibꝰ ca/riſtiã ꝺucat et ipe lucret[ur] ꝛ ꝺe hac mã hẽs ſuꝑ.ſ.iij. a Jꝺem qꝺ in hoc.ſ. nõt. in ſum.eo.ti.q.xl.p̃dicti.etiã concoꝛ.ꝺoc. cano. et nõt ꝺo.pe.ꝺe anchoꝛ.in.c.i.eĩ eo.li. vi. b ℙone qꝺam habꝫ recipe centũ ab aliq̃ in cto t̃mio veꝛt terti⁹ emẽs ipa iura coĩ ꝺbitoꝛẽ ꝓ p̃cio nõagita q̃ nũc ſoluit nũqꝺ ep̃toꝛ omittit uſurã.ℜ ſi iſte emit tñ mi⁹ q̃ntũ uẽ eſt inꝫeſſe ſuũ aut quã[m] vẽ eſt ex/timãdum ſiue timẽꝺũ ne ille ꝺebitoꝛ ſol/uat aut q̃tenus eſt futũs laboꝛ rebabẽꝺi nõ eſt uſura. Si uero aliꝫ vult ꝺiminuere p̃cũ ſolũ ꝓpter hoc ꝙ nũc ſoluit ſed in fu turo plus rebabꝫbit eſt maifeſte uſuꝛ. a Quia ꝓpter p̃miturã ſolutõeꝫ mioꝛi emit g̃ veriſil'r res fuit valituꝛ eĩ eo.c.fi. er ſic limitãda ſũt q̃ ꝺicta ſũt ſ.ſ.v.ꝺe ep̃.noim. b Et nõ ꝙ tl'is eſt empt[o] iuriũ p̃ſerti q̃ ꝺe hoc imminẽt litigiũ ſi fiat ꝓ minoꝛi p̃cio non ualet nec iſte emptoꝛ poterit plus pe/tere ab ipo ꝺebitoꝛe g̃ in vẽitate ſoluerit. etiã ſi reſiduũ fuit ei ꝺonatũ.C.mãꝺati .l. p ꝺiuſas.et.l.ab anaſtaſio.ꝙ ꝓ bono ꝺmũi ſtatutũ eſt ne litigia emerent[ur] ul' mouẽnt[ur] a Sed ſi ceſſio iuriũ fiat ex uera ꝛ integ̃ ꝺcatione valꝫ in totũ al's non valꝫ niſi pro pte ꝺati p̃cij.et ꝫ ueꝝ q̃ ad petitoꝛ faciẽꝺã

a debitoribꝫ ut obuiet litigijs q̄ possent p
ßmodi eptiones occurrē ut ī iuribꝫ allatī
sed q̄ ad eptorem ⁊ venditorē tlis dctus
bñ valet cū noīa debitorꝝ pñt emi etiaꝫ p
miori ꝯ sint ipa debita ꝓuata tñ equali te
ut dic̄ dd.anto.de bu.in.c.in ciuitate.eī eo.
ut patꝫ supꝝ.ſ.v.in additione. b Itē põe
q̄dam coitas indiget pecūia et ipoit ciuibꝫ
pstantiā scꝫ mutuo.pmittēs et obligās p
stātibꝫ ēta pignora et ētum lucꝝ nūqd p
states cōmittūt vsurā.R̄ exq̄ coacte faciūt
et ꝓpter hoc forte mltam icommoditatez
incurrūt ita ꝯ ab hoc libenter cessarent si
possent nō est vsuī.sed iuꝝ hoc est alia du
bitatio uiz ꝯ si postꝯ ciuis pmꝰ pstitit ue
niat scdꝰ et emat iura a pmo p miori pcio
eo ꝯ nūc soluit ei nūqd iste scdꝰ cōmittit
vsuram.R̄ ut i pcedēti.ſ. dicit. a Certe
iste contractus maifeste apparz vsurariꝰ cuz
q̄cquid accedat sorti in mutuo sit vsura ñ
affuerit ꝛum et certū intēe qđ pōt extiāi
etiā ex dubio euētu scdm cōditiones psōaꝝ
ut supꝝ usuī pmo ſ.xv.non aūt pōt poni in
tereſſe ētum p inēto ut ibi patz.et nōt.dd.
anto.in.c.salubriter.eī eo.nec excusat a pcō
in hoc casu coactio uel alia ncēitas eī e.sup
eo.et ꝯ me.ca.c.facris.et.si pncipal est illi
citꝰ simil̄r et accessorius eī d regꝫ.iuri acces
sorium.li.vi. sed si coitas ñ accipit mutuo
sed ita ut reddat acceptum licz p illo ānu
atim aliqd tribuat sic̄ fit i pstiti venetiaꝝ
et in mōtibꝫ florēt.et ī locis Januę. Alꝰ
ē casus supq̄ theologi ⁊ doc.diūsa dixēūt
sed saluo meliori iudi contractus videt li
citus cū in ß casu non sit mutuū sed potiꝰ
uēditio reddituū ciuitatū q̄ fieri pōt ut
tetigi supꝝ.ſ.v.et nō.dd.eī eo.i ciuita.vbi
et dd.an.addit ⁊ pdicta faciunt ad illud ꝯ
venetijs sepiſſie reuocat in du. ibi eni q
attenus dtulerūt pecūias in cōmūi descri
buntur ſigillati deinde eōe rñdet eis quolz
āno p centenario qñqz v. qñqz minus. sed
pncipale nūqz restituūt et uocat ipstita.⁊
ille q habz in coitate dicta mille uel tria
milia vendit alijs ius suū et emolumtū oē
qđ pcipit.quēr an iste contractus sit licitus
et rñdet ex pdictis patz ꝯ sic ꝯ recipit rdi
ditum in pecuia iam cōstitutū. Item idem
redditus crescit et decrescit ⁊ posset coitas
intotum abolere si uellz ⁊ nihil rñdē. Itē
non est q̄si maior redditur ꝯ essz vniꝰ pos
sessionis imobil.et videt ꝯ licitus sit cō
tractꝰ talꝫ p pdicta iuī ⁊ rōnes.bc ille. Idē
etiā d.dd.pe.de anchor.i.c. vsuraꝝ de vsur.
li.vi.et ſbdit repio tamē intē ꝺsilia federici
consilio ccxcij.quēdā theologū disputasse
latissie qōnem istam et dcluſiue tenuisse ꝯ
q̄ ad tēpus ciues coacte mutuātes coitati
non sit usuī censenda.si quid pro illa sorte
coacte mutuata recipiant ab ipsis autem
emere tlem redditū annuū vsuī est. Cuiꝰ
rōnes et motiua non refero qa iudi meo
de iure efficacit non concludūt nc tollunt
rōnes et illa q̄ per doc.supius sūt dicta hec
ille. Predēa pñt intelligi ueī nisi ciuitas
constituat pdictis nouos redditꝰ. forte si
antiq in silibꝫ uel alijs sūt cōsūpti qđ nō
licez qa ßmodi emi nō pñt ita ut qui eos
uendit ad illos obligēt ut nō.in dicto.c.i
ciuitate.p doc.et no.d.pe in pfato.c.usūaꝝ.
vbi q̄rit an sit licita eptio rdditū alicuiꝰ
castri uł fundi ad ētū tēpus ł inētū puta
p se et suis hēdibꝫ.et rñdet Jo.an. Inno.
et hosti.in dicto.c.in ciuita.ꝯ sic nc sapit
vsurā q̄ talꝫ redditus erat iā cōstitutꝰ añ
contractū puta census tributū pēsio ⁊ silia
Secus si tēpe contractus nascat siue ꝺstitu
atur et idē dic̄ in emptiōe noīs siue actōis
ut act iā nata ad mille possit emi p miori
pcio pz q̄ ꝯ p pdictis ipstitis noui rdditꝰ
cōstitui non possent alꝫ eēnt illicita ⁊ silr
forent illicita et supꝝ nouis et antiqꝫ si ex
ipis dānificaret respub q̄ eqpat pupillo
C.de iuī.reipub.l.rem pub.li.vi.vnđ eius
administratores ñ pñt eā dānificare nc factū
eoꝝ in dānum reipub.valz.ff.de dē.ꝺcuri.
l.ambitiosa.et.C.de trīsac.l.pses. et in his
casibꝫ pōt intelligi dcm tenētiū ßmōi in
pstito non fore licita. Circa pdicta p q̄ro
qd si aliquis nō ul̄t emē pdictū sed rdditū
ex altēius pdio ꝓpter qđ pdij dns ꝺstituit
nouū redditum forte locā alicui ꝑpetua

locatiõe ad ctum affictũ in pcuia uł rebꝰ aliꝭ ꝺstitutum quę vẽdit ꝑdicto. an ꝺctꝰ sit licitus. ℞ qdam ꝺicũt ꝙ sic q̃ ℔ est puꝝ emptio ⁊ uendi° et⁹ põt fieri sic̃ supꝫ dictũ est de eptiõe redditus ia constituti. sed aliꝭ con̄ qa non põt ita fieri fraus in redditu iam ꝺstituto sic̃ in eo q cõstituit⁹ de nouo vñ. ꝺicũt ꝙ ex ℔modi cõctu nõ põt ꝓcipi vł ꝙ̃ ꝺatũ sit Inno in .c. in ciuita⁹. eẽ e. nõ approbat nec reprobat. sed ait. certe bñ consulẽduꝫ est oĩbꝰ fidelibꝰ ꝙ ab ℔mõi contractibꝰ abstineant scꝫ ꝙ de nouo ꝓp̃t ℔ cõstitutum redditũ uel actiõꝫ nõ emãt. ⁊ ℔dit illud aũr pcitus videt⁹ illicitũ ꝙ ipe idẽ q ꝺict⁹ emptor in se ꝺstituat r̃dditũ ⁊ actõꝫ q̃ se obliget ad plus dãdum in pcuia uel spẽ ꝙ̃ accepit. Ꝺdũtẽdum ꝙ Inno. vocat ℔ eptorẽꝫ illũ q i 2°. contractu r̃solutiuo pmi ex pacto de redimẽ° emit qui in pmo fuit vẽditor ut patꝫ p de. anto. de bu. ibidẽꝫ de q̃ supꝫ ℊ v. in additiõe. Nam appellatiõibꝰ eptionũ ⁊ uẽditiõm̃ ꝓmiscue vtimur. ff. de ac. emp. l. vetẽs. et. l. se. 2°. q̃ro qd si qs emit ꝑdiũ cum pacto de redimẽdo usq̃ ad ctuꝫ tẽpus uł q̃cunq̃ ꝑciũ reddat⁹ ⁊ iterũ eptor ipm locat uẽditori p cto affictu. an sit licitũ. ℞ pma facie ꝺtract⁹ licit⁹ videt⁹. nã licitũ est uẽdere ac etiã emẽ cum pacto de redimẽdo ad certũ tẽpus uel q̃cunq̃. C. de pac. int̃ empt. et ven. l. ij. sed ⅋m est ꝙ ℔ isto cõctu põt facilit̃ palliari usuꝝ. ⁊ iõ ex circũstantiꝭ põt ꝑsumi in fraudẽ vsuꝫ factus pmo si in loco vbi agit⁹ ꝺsue⁹ ℔mõi fraus in tł̃i contractu fieri. nã ꝑsumit⁹ actũ qõ est cõsuetũ. ff. de edi. edic. l. ꝙ si nolit ℊ. qa assidua. et de aqua plu. arc. l. si pus ℊ. si recte. 2°. q̃ etiã si in loco nõ sit cõsuetũ tñ ipe contrahẽs est vsurarius quia ꝑsumit⁹ id agere qõ ꝺsue⁹ facere. ff. de pigno. ac. l. ł vni usoꝫ. et ex de reg̃. iur semel. li. vi. et in sił nõ. Inno. scꝫ in pena appsita ab vsurãio i. c. suá. eẽ de pe. et idẽ alij ꝺc. ut ptꝫ supꝫ vsuꝝ pmo ℊ xxij. in additiõibꝰ. 3°. si modicum fuerit ꝑciũ emptiõis uel factũ fuit pactum de redimẽdo ꝓ maiori ꝑcio ut supꝫ ℊ iij. cum additiõibꝰ. 4°. si ex pacto ꝺmo m̃ ł icõmo m̃ rei vẽdite excepto consti⁹ affictu⁹ ꝓtineat ad venditorẽ eiusdẽ rei ꝺductorẽ. nã ℔mõi est conꝺ nãm eptiõis cuꝫ re empta stati cõmodũ uel icõmodum ad ipꝫ debeat ꝓtinẽ emptorẽ. ff. de pi. et ꝺmo. rei uen. l. illud. et⁹ põt ꝑsumi in fraudem fc̃m ꝑserti si ipe cõductor et uẽditor nõ ꝓssit se q̃ uoluerit ab obligatiõe ℔mõi affictus liberaꝝ cum in effcu tł̃is contractus sit q̃dam eptio r̃ddit⁹ de nouo ꝺstituti ad quẽ ipe met cõstituẽs et uẽdens obligat⁹ qõ est ꝓcitus illicitum ut p Inno. eẽ e. in ciuitate. ⁊ in ℊ ꝓcedenti. cum potius attendi debeat rex effectus q̃ ⅋ bonꝫ uãia° siue circuit⁹ eẽ de cle. non resi. .c relatum. ⁊ C. manda. l. ⁊ ab anastasio. ⁊ i .c. cum qd. de reg̃. iur li. vi. maxie cum ñ sit fraudibꝰ cedẽdum sed obuiãdum eẽ de ꝺ uoꝝ. q̃nto. Item si nł̃a adest vsuraꝫ fraus cum tł̃e pactũ qõ vẽditor tẽatur r̃cõducẽ cõtinꝫ ineq̃litatẽ. sed emptio facta est ꝑcio equalẽ ipi rei cũ et rem bẽat. p ꝑcio ⁊ insuper hanc obligationẽ q̃ iudicat⁹ ꝓs ꝑcij vł ꝑcium ꝺstitutũ. ff. de contrahen. empt. l. fundi ꝓtem. et iõ eptor in hoc ꝙ̃ uat vẽditorem ułt̃ licitũ emen° maiori ꝑcio dẽa obligatiõe ꝺputata. et⁹ ad restõnez tenet⁹ ut ℊ. emptio ℊ ij. Item põt ꝑsumi fraus vsuꝫ si qs ꝓpria ꝑdia vendat ad ℔mõi contractus faciẽdos qa non est uẽisił̃e ꝙ intẽdat emẽ aliena qui ꝓpria nõ in vtiliora vẽdit cũ hec sint coñria et nemo ꝑsumat⁹ velle ex incõtinẽti coñria agere. l. non ad ea. ff. de con. et de mon. 3°. q̃ro qd si qs vendat pcuiam puta auꝫ ꝓ maiori ꝑcio q̃ sit cois cursus ℞ ꝙ si vẽdẽs ñ põt ꝑtẽdere aliqõ licitũ interesse puta laboris et sũptuũ ℔mõi negociatiõis uel iminẽs dãnum seu cessatõꝫ iusti lucri scõm extiatiõez dubij euẽtus illicite agit cũ h⁹ videat⁹ q̃ddã egpollens mutuo vsũario. s. ex siplici datõe pcuie pł̃ aliqd accipe. et si non essꝫ usuꝝ saltẽ oio est lucꝫ illicituꝫ cũ vẽdat rez maiori ꝑcio q̃ ualeat et ad restitutõꝫ obligat⁹ licꝫ eptori rs fuit nccia seu lucrosa ut supꝫ emptio ℊ ij. ⁊ ex ℔ põt ꝺiscerni q̃liter cãbia possẽt illicite fieri sed aptius ⁊ magꝭ illicite fiũt qñ campsor

ꝑmo dat aliq̃ pecuie quantitatē ut aliam maiozis ꝓcij recipiat sin̄ int̄esse de q̃ dict̄ū est qa hoc casu apte ē mutuuz vsurariū cū mi⁹ dedēit ⁊ plus velit accipe licz ad palliādum int̄ponat̄ loc⁹ uel ali⁹ fictus ꝯtꝛ⁹ ut supꝛ vsūa ꝑmo·ſ·xxij. et⁹ du⁹ cābia fiunt vz qa aut cāpſoz recipit maiozē sūmam et reddit miozē de quo dēm est in ꝑn° ſ aut ꝑmo dat miozē ⁊ postea recipit maiorē de quo nūc tactū est.et ad istos duos modos gn̄ales oīa ꝓticulāia cambia reduci pñt. et discerni.vtꝛ sit illicita.nā illicitū videt̄ qcquid ꝓ cābio accipit̄ vlt̄ id qđ dat̄ excepto ꝓdicto ltimo int̄esse.

VSura iiii°

De usurarijs manifestis quis dicat̄ manifestus. R̄ ꝑz hosti.vno mō dicit̄ maifestus ꝓ euidētiaz facti puta qꝛ mīsam tenz paratā ad usuras. ar.ex̄ de coha.cle.tua.et.c.fi. Alio mō si sit de hoc in iure confessus uel ꝯuictus.ꝑz sola fama nō sufficit ut maifestus dicat̄. a ſcz quo ad pnas positas cont̄ maifestos vsūarios ex̄ eo.qa in oibꝫ.et ex̄ e.g̃ ꝯ.li.vi. Itē vsurarius dr̄ maifestus post publicatiōz.⁊ ad publicatiōz faciēdam sufficit ꝙ uocatus cōfiteat̄ ul̄ negās ꝓ testes cōuincat̄ ex̄ de coha.cle.⁊.mul.c.fi.et.c.tua. Sufficiūt etiā ēta arguñta cū fama puta qꝛ apparēt aliq̃ instrumēta fca in contractu pignozatōis seu venditiōis in quibꝫ dr̄ ꝙ fructus nō dñt ꝯputari in sorte cū fama ex̄ eo.cū i dioceſi et g̃uis null⁹ appareat accusatoz sup̄ hꝫ tñ ꝓcedet eps ex offi°suo q pōt ꝯpellē vsūarium ad restōnem faciēdam ꝑm eūdē hosti et in sum.li.ij.ti.vi.q.xlviij.et etiā dō.anto de bu.dic̄ in.c.qꝛ in oibꝫ.ex̄ eo.ꝙ manifesti vsurarij dicunt̄ notorij ul̄ cont̄ quos est fama cū aliqbꝫ indicijs et postea sunt publicati ꝓ dictū.c.cuz dioceſi.⁊ ibi eē videt̄ hoc sentire glo.licz maifestum ꝓprie dicat̄ qđ certū ē ⁊ ꝓbari pōt etiā si nō sit notoriū sed int̄dum ponit̄ ꝓ notorio.ij.q.i.maife⁹ et ibi de hoc glo.mgr̄a. b Que pene publicoꝝ vsurariozꝝ. R̄ ꝑm Raī.ipō iure sunt excoicati.non dico simpl̄r sed q̃ntū ad tria viz ꝙ non debent recipi ad coiones altar. nec debēt recipi eoꝝ oblatiōes .nec debent recipi ad eccl̄iasticā sepulturā si in hꝫ pcō decesserint ex̄ eo.qꝛ in ommbꝫ. Quid si sacdos recipiat oblationē maifesti vsūarij. R̄ reddere cōpellit̄ ex̄ eo.qꝛ in oñibꝫ.et ꝑz hosti.dari debz epō ut scōm eius ꝓuidētiā restituat̄ illi a q̃ vsura extorta est ſbueit̄ alioqn pauprib⁹ ar.xx.q.ij.ꝯstitit. a ꝓpa rum fecit hoc.c.sed de hꝫ latius dēm est s. restitu°ꝑmo·ſ·p̄. b Et debz sacdos manere suspensus ab executiōe officij donec satisfaciat arbitrio epi.eandē pnā incurrit q eos ēdit ecc̄e sepulture i dicto.c.qꝛ i oibꝫ sed hodie sepelientes sūt excoicati ipō facto ut in cle.eos ex̄ de sepultur. Que pna cō ceden⁹ domos vsurarijs alienigeis . R̄ nec collegiū nec alia uniūsitas aut singl̄aris ꝓ sona debz ꝑmittē ꝙ usurarij alienige⁹ ſcz non oriūdi de terris ipoꝝ pub⁹ usurā exercētes ul̄ exercere volētes hēant domos cōductas seu alit̄ hitent in terris suis. sed oīs infra tres mīses expellēdi sūt de ipis terris. Itē nemo debz eis locare uel alio titulo cōcedē aliquā domū ad fenus exercēd̄ al⁹ si sunt p̄riarche archiepi l̄ epi incurrūt ipō facto suspensiōez. Si aūt sūt minores clēici singl̄ares incurrūt excoicōem.si ē collegium uel vniūsitas incurrūt iut̄dictuz.⁊ si tl̄em sniam ꝓ mīsem sustinuerit. a ſcz animo indurato ut in.c.i. de quo·ſ. b Et tūc terre ipoꝝ sūt int̄dē quādiu ibi vsurarij morant̄.si ꝛo sūt laici dñt ꝓ ordinarios eccl̄ia⁹ censura ꝯpelli.ex̄ e.c.i.li.vi. a Et ibi nō.dō.pc.de anchor.ꝙ hoc intelligit̄ de vniūsi⁹e seu collegio tā eccl̄ia⁹ g̃ sec̄l̄ai ꝑz Guil.et ar.licz aliq intelligāt solū de ecc⁹ et addit non obstat ꝙ scōm istū intell̄m totus orbis est int̄dict⁹ qa est fatendum ista eē vbi ista attentant̄ ⁊ licz istud sit ri gorosuz non mi⁹ duꝛ est g̃ epi et ꝓlati et miores clēici sint suspēsi ⁊ excoicati ut dic̄ tex.sed coīa ista igr. remediū ē ꝙ ꝓlati hāc ꝯstitutiōz frequent̄ faciāt publicari sic̄ eis ꝓcipit̄ in.c i.de loca.et de accu. sic̄ olim. et qa nec illa nec alia eis icūbentia pagūt.pōt

eis obici id qđ nō.de re.ecc.non alie.c fi.in his ꝛ̄sibꝫ vꝫ.Ep̄i muti sciūt iuꝝ suo male vti.Cuꝫ sint coꝛnuti nō audēt coꝛnibꝫ vti. hec ille.Item pena ħ capl̄i obtinꝫ coñ oēs vsūarios tā iudeos q̄ xp̄ianos cū idistincte loquat̄ sic̄ et cle.ex graui ex̄ eo.que comp̄hendit etiā iudeos ut ptꝫ ibi p glo.sup. ꝛ̄. cesuꝝ.ibi ec̄ idē tenē dicit̄ paulus de eleazariis.et oñs comicus de sancto geiniano in .c.vsuraꝝ.ex̄ eo.li.vi.et de.lauren.de florē in suo tractatu de vsuꝝ.q.cxlvi. et bal.in q̄ dam consilio qđ incipit inter iudeos. vbi dicit̄ q̄ clēicus iudeo locās domuꝫ ad publice fenerādum ipo facto est excoicatus p dictum.c.i.et ſbdit q̄ dicit̄ qs locare iudeo ad fenerādum si sciebat q̄ tl̄is consueuēat pub^ce fenerari. nam ex qualit^e persone p̄e sumit̄ q̄ ad hoc fecēit vt.C.fatlie herd l.si filius.⁊.ff.de pigno.ac.l.uel vniuſoꝝ. et p̄ſuitur animus ex effectu.C.de iuꝝ iuꝝ.l.si ñ ouitꝫ. imo si locator a pncō hoc nesciuit stati q̄ sciuit iudeum pub^ce fenerari debet eū de domo expellē al's ad hoc ꝺsentire vi det̄ lxxxiij.di.error.cum simlibꝫ hec ille.

b Quō vsurariꝫ maifesti possunt recipi ad confessionē uł ad sepulturā.Ř nō suffit q̄ in vlti^a volūtate mādent de usuris satis fieri sed opoꝛtꝫ q̄ uel de ipis sit satisfactuꝫ put eoꝝ facł'tates patiunt̄ uł saltē q̄ ił quibꝫ faciēda est restitutio si p̄sto sint aut alijs qui illis p̄nt acgrere uel ił abñtibꝫ ordinario loci uel vices eius gerēti aut rectoꝛi parrochie ipius vsurariꝫ cozā aliqbꝫ fidedignis idonee de restitutiōe sit cautuꝫ siue puisuꝫ ita ſcꝫ q̄ si q̄ntitas sit maifesta illa exp̄mat̄ aliōq̄ est moderāda arbitrio recipiētis eā ipe tñ si sciēt̄ moderet̄ miozē tenet̄ ad restōnez residui null9 int'ee debꝫ testamtis maifestoꝝ vsurariozꝝ uel eos ad cōfessionē admittē uł ipos absoluē ꝛ̄ fece rint satisfactiōez ut dictū est testa^ta quoq̄ eoꝝ ipo iure sūt irrita. a Nisi p̄dicta fe cerint ut in.c.qđ sequit̄. b Ex̄ e.c. q̄q̄. li.vi. a Et ibi addit̄ oñs aūt religiosos et alios q̄ maifestos vsurariosꝰ cont̄ p̄sentis sanctiōis formā ad eccl'iasticam ausi fuerit admittē sepulturā pene in lateranēsi ꝺcił° cōt̄ vsurarios ꝓmulgate statui9 ſbiacē.b

Vsura quito

Scꝫ de seruiētibꝫ ꝓcuratoribꝫ fautoribꝫ et familia vsurariozꝝ.q̄rit̄ q̄ quid de seruiētibꝫ usurariozꝝ qui nihil hūt p̄ter v suras.Ř scōm Guil.credo q̄ possint. licite accipe ab vsurarijs mercedem suā si ꝓuiūt vtilit̄ in licitis et honestis aut nēcijs. nam vtilitas quā cōsequūt̄ vsurarij ex ope ser uiētium cōpensat̄ cū mercede quam dant ꝓuiētibꝫ ił nec p̄nt dici paupiozes ꝓpter mercedē datā cum loco mercedis habuēit cōmodum opaꝝ. Si aūt seruierit i illicitis. non credo q̄ debeāt r̄cipe mercedē ꝺ hmōi Idē de cultoribꝫ et alijs eoꝝ mercenarijs a De ħ plenius est dictū s̄ vsuꝝ.p̄mo ·q̄. xiij.in additiōe. b Quid de eo q̄ ꝺsuluit alicui ut fenēt̄ ł q̄ mutuat q̄tis fenēatoꝛi ut feneret̄ uel q̄ contrahit sotieratē cū aliq̄ ad fenus exercendū uel q̄ mutuat vsūario ut feneret̄ et iste parcipet lucꝝ nūqd oñs tl̄es tenent̄ insolidū. Ř scōm Guil.qdaꝫ dicūt q̄ q̄ inducūt illos ad fenerādū q̄ al's non erāt feneraturi tenēt̄ insoliduꝫ. si ꝛ̄o al's essēt fenēaturi nō tenent̄ nisi q̄ntuꝫ ad eos pueit.et ſbdit ego credo siñ p̄iudi° q̄ i neut° casu tl̄it̄ inducētes teneāt̄ nisi q̄n^m ad eos pueit.et q̄ntuꝫ ad hoc cōditio eoꝝ est melioꝛ q̄ eoꝝ qui p̄stant fauozez in rapina uel in furto quia ipi tenēt̄ ec̄ si nihil puenit ad eos.et hoc iō quia rapia ł furtū fit simplicit̄ cont̄ volūtatem dñi. sed vsuꝝ puenit ad creditoꝛem de volūtate dñi nec inueio iura dare actiōez ꝺbitoꝛi coñ hmōi inductoꝛes seu factoꝛes ad repetēdū ab eis illas vsuras q̄s ipi debitoꝛes soluerūt ił inductis sic̄ dant actiōez cont̄ illos quoꝝ ope uel consilio fiūt furta uel rapie licet nihil ad eos pueiat. a Idē in sum.li.ij.ti vij.q.lxi. b Prima aūt opinio tutioꝛ est saltē q̄ñ p̄ncipales nō essent soluēdo.omēs eni tl̄es indubitant̄ sūt ptic̄pes culpe. a Non tñ ꝓpter ea tenēt̄ ad restōez p̄nc̄paliter uel in ſbsidium nisi inq̄ntum fuerit causa

dãm ita ꝙ sñ eis datũ non fuisz ut s̄ rsti° in ℔.p̄mo.damnũ aũt dat nõ in mutuo pe cuie sed in vsurax exactiõe.nõ partícipãs in solo mutuo tenet ad solũ pcm et non ad restitutõez nisi ex vsur accepti.pticipãs xo i exactiõe ut i inueien° cauras fictões l' al' bñ tñr ad rstõez ⁊ i ß cãu itl'it z^a opio. Quid de eo q accipit vsuras noine alieno ut tutoz curatoz uel pcũatoz. R̄ ꝑm Bal. sic̄ ꝓhibet aliqs accipe vsuras noie suo ita et alieno di.xlvi.sic̄ non suo.⁊ si accipit ali eno noie tenet ad restitutiõez si ille cuius noine accepit nõ est soluẽdo uel non vult restituc̄.nam facientes et ꝺsentientes pari pnã puiunt ñ.q.i.uotum.in fi. sed scdz ꝙ addt hosti. a qa etiã in supdc̄is cõcoz.cũ Bal e.ti.in sum.q.lxiij b Ille tñ in cui9 vtili tatez xsum est.p̄mo et p̄ncipl'it tenet ali9 in ſbſidium.ff.de eo p quẽ fac.cit.l. ex hoc edicto.et hec indubitãter xa sũt de tutoze et pcũatoze eo ꝙ p̄stant auctem tl'ibꝰ sec9 de eo q nudum p̄bz misterũ ut dict in.ℑ. se. Item sciẽdũ ꝙ si ille soluit cui9 noie accepte sũt vsure cetĩ liberant. a Excep tis illis q ex vsuris aliqd habuerũt ut supꝰ restitu°.iij.ℑ.iij.et idem qd in ß.ℑ.nõt i dc̄a q.lxij b Quid de illis famul' q ꝺ man^to dñoz dant pecuniaz ad vsurã dubitoziꝰ et suscipiũt postea ab eis.R̄ scdm Bal.si nihil ad eos puenit non credo ꝙ teneant p̄sertim ñ illi dñi al's et p se ipos exercent vsuras uel p alios exerceret si nõ p istos. a Idem in sum.eo.ti.q.lxiij.qd itelligẽ dũ est nisi isti famuli cooperent ad exactiõez. nam tũc tenẽtur ad restitutiõez ꝓut dictũ est in.ℑ.p̄cedẽti.ꝓpter eãdem rõnez scz dãnificatiõis ex de iniur .c. fi. b Quid de eo q geren° negociũ alienũ sñ illius mãt° fenerat ad opus eius. R̄ scdm Bal.tẽt ad restituẽdum vsuras licz ad eũ nihil pꝛuenẽrit. fuit enim actoz ⁊ mister conſictus vsurarij. a Idẽ in sum.eo.ti.q.lxiij. vbi nõ.qd dicit in.ℑ.se.et vtrũqz intellige ꝑm distictiõez de q̄ supꝰ i.ℑ.ij. b Quid ꝺ illo qui cum vellẽ mutuare g̃tis induxme ut darẽ ß vsuris. R̄ scdz Bal.tẽt sic̄ et ille qui in p̄cedẽti ℑ dictus est ꝙ indebite ip̄e diuit vtilitatem p̄xim et ei dãnũ adduxit

Quid de nõnis qui sup vsur.scient cõ ficiũt instrumta.R̄ scdm hosti.piuri sunt. qa qñ creant solẽt iurare ꝙ tl'ia nõ faciẽt sic et p ꝺños sunt infames.nec de cetẽo p̄nt testificãi nec instrumta conficẽ .ex de testa. licz ex quadã.ℑ.i.ad finẽ. a Idem in sum eo.ti.q.xlv. b Si tamẽ ad ß recipiũt pꝛcuiaz non tenent restituẽ qa recipiunt eaz ꝑ ope suo quãuis illicito ꝺ q̄ vide s̄ p̄mo .ℑ.añ pc. a Et ibi de ß lati9 in additione vbi etiã p̄t patere ꝙ tenẽtur nõñ ad re stitutiõz qñ recipiũt ab accipiẽte mutuuz cũ ille non turpit dedẽit.⁊ simꝑiter qñ ex eoz cautel' seu instrumti secuta foꝛz exact° que al's nõ fuisset secuta ut supꝰ restitu°iij .ℑ.p̄mo.et idẽ forte in testibꝰ ꝓpt eãdẽ rõz b Quid de p̄latis q ſt scribũt ⁊ sigillant cedulas vsurarias.R̄ scdm hosti.si p̄latus non legit tenoꝛem ul' etiã si legit et vsura non apparebat ꝙ forte ibi posita est maioꝛ q̄ntitas quã sit mutuata et ip̄e p̄latus non diligent cõsiderat fatue facit. sed tñ scdm vẽritatem nõ cõsentit.si xo legit ⁊ uẽitatẽ p̄cipt particeps est pcĩ et ñ ꝺmodi vsũaz. nam ſbſẽptõ in mꝑtis approbatiõez iducit eã de sen.et re.iudi. cum int nos.idez goff. a Idem etiã in sum.eo.ti.q . xlvi. et hoc casu idẽ videt dicẽdum de istis pꝛelatis q̄ ad restõnem qd ⁊ de nõnis in p̄cedẽti ℑ dictũ est ꝓpter eãdem rõnem. b Quid de vroze ⁊ failia usũariꝰ.R̄ dic supꝰ restitu° v.ℑ.ij. a Nelins de ß supꝰ restitu° p̄mo ℑ xiij.in additiõe.

Vsura sexto

scz de restitutiõe vsuraz. et p° q̄rit vtz si nõ fuit inte° creditoꝛis aliqd re cipe.sz postea debitoꝛ aliqd dat tẽat creditoꝛ ad restõnem. R̄ ꝑm Bal.si ꝓbabiliter credit ꝙ ex dil'ctiõe sola g̃tis ei dedẽit nõ tenet.si xo credit ul' ꝓbabilit extimat ꝙ ꝓpter mutuũ acceptũ uel vlti9 retinẽduz dedẽit tenet. a scz inq̄ntũ ẽ factus locu pletioꝛ de ꝺsuptis bona fide.ff.de pet.hẽd.

l.vtꝛ.in bona aũt fide nõ est q credit. uel ꝓbabilit dubitat ꝙ nõ ꝓpt merã dilctiõꝫ sed ꝓpt pdictas causas ei dedit ꝑm eũdez Guil.ꝛ in sum.li.iij.ti.vij.q.viij. b Poé ꝙ debitor non gtis vsũas soluit postea ad manꝰ hmõi debitoris uenerũt aliq ꝺ bois creditori nũqd põt de eis satisfacẽ sibi pro vsura quã ei soluit.a Guil. tꝫ ꝙ sic.ut in dicta q.viij. b De h casu dic ut s.bellũ. p.ſ.iiij. a cõiũcta addict. b Quid si creditor gratis qdem mutuasset.ſꝫ tũ.inducit ad mutuãdum qa habꝫ spẽ ꝛcipe ult sorte non ex dilctiõe.ſꝫ ꝓpter mutuũ nũqd tũr ℞ scõm Guil.sic qa sola spes facit vsuariũ ut dictũ est sup vsur.p.ſ.ij. et iij. a Dic clariꝰ ꝙ si spes omodi fuit ꝓcipalis causa mutui vsur omittit. secus si scõaria ut s usur.p.ſ.p.ꝛ ibi latiꝰ i additõe.ꝛ licꝫ vsur rius mtalis teneat ad restõnem ex.c osul. non tũ sic tũr symoiacꝰ solũ mtal ex ꝺ sy. .c.fi.et est rõ qa in symoia est turpitudo v triusq parti et ex solo iure humano pcuia symoiace accepta restituẽda est. nõ illi qui turpiter dedit.sed ecc. vñ nc heliseus giezi pcepit rstituc pcuniã quã accepit a ananiã ꝛ iõ ꝓp in hoc casu põt statuc qꝺ vlt.possꝫ etiã dispẽsare ꝙ nõ solũ in mtali symonia sed eã in expssa p pactum posset retier qꝺ esset symoce acqsitũ.sed in vsũa nõ e turpitudo dãti.ꝛ iõ iur dino et nãli eqtate facienda e restitu°.nec eã possꝫ in h casu papa dispẽsare.ꝑm Guil.ut in sum e.t.q.ix.ꝛ ꝙ dictũ est in vsũa obtinꝫ ꝓpt eãdẽ rõnẽ.eã i acqsito p symoiaꝫ qñ solũ ex pte recipiẽti adest turpitu° ex de symo.c.cũ dilctus.p.

Qualit usũarꝰ opellit restituc.℞ scõm Hai. si e publicꝰ cõpellit p diusas penas iuris qs hẽs s.vsur iij.p to[m]. Itẽ omnis vsurarꝰ põt cogi ad rstituẽduꝫ p excoitõꝫ ex e.qñ nõ solũ. Itez ℣° mõ cõpellit qa si usũarius repetat ab aliq vsũas rpellitur p exceptõez don[c] ꝛ ipe restituẽit vsuras l fecẽit posse suũ.ex.c.q fruſtr.ꝛ eisdez modis opellunt hẽdes ex e.tua.ꝛ.c.mihael. a ꝛ ibi patꝫ ꝙ h obtinet eã q ad dispositiõem dicti.c.qa fruſtra.ſ.ut repellat a rstitutiõe usurãꝝ ut dꝫ é ꝓpt vsũas extortas ab eo cuiꝰ est hẽs. b Con host.ꝛ goff. a Idez in sũ.e.t.q.xlvij.et ibi addit ꝑm eosdez ꝙ hec opulsio fiet oi appellatone remota.sed forte hoc põt itelligi q ad notorios vsurarios cũ in notoriis ñ regrat ordo iurꝫ.q i.maifesta. b Quid si qs repetat vsuras ꝛ excipiat coñ eũ ꝙ ipe nõ restitut vsuras qs extorsit ꝛ ille rndꝫ se esse patũ rstituc si sit q petat quõꝺ ꝓcedet iudex eccliastic. ℞ ꝑm goff.faciet pcoizari ꝙ qcũqꝫ soluit tli vsũas veiat et oñdat et satisfiet ei. et si nõ ueiet aliqs ꝓcedꝫ ꝺor petio si ueniat et ꝓbet fiet eis restitu° nec suffit in hoc casu dari pignora ul cautiões ex ꝺ sen. et re.iu cum aliqbꝰ.ff.de pigno.ac.l.ꝙ si nõ solue. et intlge nisi magna cã forsan intueiat ut dic host.ꝛ Jn.sup.c.ꝙ frustr.ex e. a Idé in sũ.e.t.q.xlix. b Qr si bis a q accepat vsũas nõ sit supstes. nec ei hẽs mãdabit iudex pauperib erogari ex e. cũ tu.ꝛ postꝙ h fẽm fuit petio pcedet al nõ.ꝛ idé dicẽꝺ si viuat sed nescit ubi sit l si scit et ad eũ mitti nõ põt tũc sil dt paupib ex ꝺ iuꝺ cũ sit.nisi speret de ipiꝰ aduẽtu tũc.n. pcuia osignabit et deponet. a De h latiꝰ dcm e s restitu°.vi.i pncio in additõe ℞ q ad zm cum sequẽtib. b Et ꝓcedꝫ ꝺor pe tio et bc sũt itelligen ꝑm host.ꝺ vsũario notorio. a Idé in sũ.e.t.q.l.ꝛ dicet notorius si de h in iudio fuit ouictꝰ ut s usur. iij.i pn°. b Quõ coget rstituc cleicus si fuit forte vsurarꝰ l hẽs vsũarij.℞ ꝑm rai si ñ ult satisfacer debz suspẽdi ab offio. a et bñficio ut.c.p.ex e. b et si nõ emẽdet de bet deponi ex.c.p.oi.xlvij.eps.ꝛ.c.si qs cle. et postea si est icorrigibil cogẽꝺ é p potẽtiam laicalẽ ex de iudi.cũ nõ ab hoie. a et ibi patꝫ ꝙ post deposituꝫ pus dꝫ puiri excoitõe miori.postmo[m] anathẽate. exiꝺ ẽdi prãti scl̃ari. b di. xvij.nõ licuit.nec debet restituc de rebꝰ eccl̃ie. a nisi qtenꝰ de pcuia illa expẽdidẽit in vtilitatez ecc[e] scõm eũdem Hai.et in sũ.e.t.q.li. b sed ꝺ suis si habꝫ.sed si non habet tũc ꝑm Guil. de fructibꝰ qs ltime pcipit põt se liberar. fac

eꝫ de fideiuſ.c.ij. a Idé ī dña q.li. b qd ſi debitor iurauit ſoluē vſuas. Rᵉ ꝑm Ray. pōt denūciaꝛ eccl'ie moꝛtiōe ꝓmiſſa ut cō/pellat illū ad ſ'laxandū iuramtū uł ſi uult ſoluat ut ſatiſfaciat deo ꝺ iuramto ⁊ poſtea poteīt ſ'petē eꝫ ꝺ iuꝛ iuꝛi.ex adminiſtratōiſ.⁊ .c.debitores.gꝑ ſi iurauᵗ nō repetē dico gꝑ nō ſ'petz dirēe ꝓpt iuramtū .ſz idirecte bñ repetet ſez denūciaᵒ eccl'ie crimē illi⁹ ut ſic ad ſatiſfacieᵐ cpellat eū.ſi ꝺo iurauit gꝑ ñ denūctiarz nō tz iuramtū cuz ſit illicitū ut pote coīi ꝓꝛi ſalutē.vñ ł nō obſtante pōt denūctiaꝛ eꝫ e.tuas. ⁊ de iuꝛ iuꝛi ḡadmoᵐ a Et ibi ptz gꝑ ł ꝺᵐ eſt iq̄ntū ītēdat ad ſalutē ꝓꝛi.ſi ꝺo ꝓncʳ qs intēderz ad reſtitu tionez vſuraꝝ ſibi faciēdaz nō uideᵗ excu ſari a ꝑiurio gꝑ ſiue ꝑ actōz ſiue ꝑ denūctia tiōz ī effcu ſ'petito ē ⁊ effect⁹ attēdi ꝺz po ti⁹ q̄ ꝺba l' circuit⁹.C.mādati l.ab anaſtaᵒ b Con.goff.⁊ hoſti.addēs gꝑ ſi eē iurauit debitor nō repetē nᶜ ſ'cipe vſuas nihilomi⁹ ꝺz cogi ad reſtitutōz ⁊ ēit pecunia paupibꝫ erogāda. a ga ł caſu bēt ac ſi ꝓncipl'es ñ ineirentᵉ ió ſuccedūt pauꝑes eꝫ.c cū tu.et ne vſurarius cmodū ex ſua fraude ſ'petz eꝫ e.tuas.⁊ idé etiā qꝺ ī ł·ſ·nō.in ſū.e.t.q liij.ꝓdicti.eē con.glo.i.c.i.⁊.c.debitores.eꝫ de iuꝛ iuꝛi. b Quid ſi de duobꝫ hereditas vſurarij alt' factꝰ ē nō ſoluēdo.Rᵉ ꝑᵐ hoſti. tūc ali⁹ tñr inſolidū.ſ.uſq; ad q̄ntitatē q̄ ꝺ hēdi'ᵗᵉ ad eū pueīt.nā oīs res hereditarie obligate ſūt eꝫ e.cū tua ·ſ·fi. a hoſti.non videᵗ ł firmit' teneꝛ.ſed dic gꝑ opio hec ī cſpectu ml'toꝝ fauoꝛabil' eſt q̄ntū ad alas ac ſatl.eq̄ et ab oīb⁹ approbata ió ñ audo coīdicer cōſiderata tñ ł̄bīlitᵉ iuꝛi.aliud vł niſi q̄ ad hēdem q nō feciſſz iuentāiuz l' nō q̄ ad hēdem et quēcūq; aliū ſ'pētu reꝝ ex uſuꝝ ſeu ex pecuia fenebꝛi acq̄ſitaꝝ que ad eos titulo luēti⁹ puenerūt ut teanᵗ ad reſti tutōz ſi vſurari⁹ ſiue ei⁹ hēditas efficit' ñ ſoluᵉ⁹ ut in ſū.e.t.q.liij.ſz glo.in.c.tua nos ſentit idé qꝺ dicit' ī iᵗᵒ·ſ·quá glo.ml'ti doc canoiſte ſequūt' vt nō.ibi de.an.de bu.ſz ut ipe dic hoc nō vł vez gꝑ oīa boā hēditāia ſit obligata ꝓ reſtitōe vſuraꝝ de q̄ latius dictū ē ꝺ vſuꝝ.ꝑ·ſ·xiij.in additōe. vñ cum obligatᵒ hēditāia diuidat' inᵗ hēdes ꝓ hꝫ reditarijs poꝛtōibꝫ niſi ſupꝛ rebꝫ obligati C.de ac.her.l.ꝓ hēditarijs.nō uideᵗ róna bile gꝑ vn⁹ hēs poꝛtz pond⁹ alt'i⁹ ſupꝛ rebꝫ nō obligati.ut ⁊ ſ'tit do.an.de bu.licz ml'ti videant' ſimpl'r tenē gꝑ ſi vnus hēduz effi ciat' ñ ſoluᵉ⁹ alt' ad reſtitōez vſuaꝝ iſolidū tñr q̄ꝝ dēm pōt vēificari ut tactū ē quo ad bona ex vſura acq̄ſita ne ex dolo alt'i⁹ qſ ꝺſequat' cmodū cuz iactuꝝ t'tij. ff.de eo ꝓ que fac.e.l.fi.⁊ poſitū eſt in dco·ſ·xiij.ī ad ditōe. b Pone gꝑ vſurari⁹ emit equū l' ꝑdium de pecuia vſuaria et donat ł̄mōi al teri poſtea efficit' nō ſoluᵉ⁹.q̄rit' vtꝝ debi toꝛ q ſoluit vſuras poſſit petē rem illaz a poſſeſſoꝛe ⁊ ille teat' reſtituer. Rᵉ ꝑm Ray. et ille pōt petē ⁊ iſte tenet' ſ'tituere eꝫ eo. cū tu.ſuccedit.n.ł reſ loco ꝑtis ſic e⁹ ꝑtū loco rei.ff.de peti.her.l.ſi rem. et ł vez eſt ꝑm Guil.qñ t'ez ré habuit ex luctiua cā. Sec⁹ ſi eiſſet uł alia cā nō luctiua et boā fide habuiſſet cū ł con.goff.⁊ hoſti.⁊ addᵗ goff.gꝑ ſi ſ's illa ex cā luēti⁽ᵃ⁾ ꝓueiat poſtea ad aliū ex ſil'i cauſa ⁊ iſte ult⁹ fuit ille q potuit petē vſuras.libēat⁹ eſt ille cui ſ'ꝑ data fuerit ut coīi eū agi nō poſſit.ff.ꝺ ac. et ob.l.oīs ꝺebitores.Idé hoſti. a Idez ī ſū.e.t.q.l.et de ł lati⁹ ſ̄ vſuꝝ.ꝑmo·ſ·xiij. in additōne ut tactum eſt ſupꝝ in·ſ· precedenti. b Quid de regib⁹ et ꝓncipib⁹ q cū poſſit nō cpellūt ad reſtituēdū vſuras. Rᵉ ꝑm Guil.dico gꝑ tenēt' etiā ſi nihil ad eos pueit a Idé in ſū.e.ti.q. lviij.et de ł lati⁹ ſ̄ reſtitu° vij·ſ·xi. b Utꝝ vſurari⁹ teat' reſtituē qcqd de pecuia vſurar⁽ᵃ⁾ luct⁹ ſit.Rᵉ ꝑm Ray.ſi vſuari⁹ ex pecuia vſuaria negotiat⁹ ſit et luct⁹ uł emit ide ꝑdiū et fructus ꝓcipit nō teē bᵉ reſtituē.Cō.vl.⁊ tho.z⁽ᵉ⁾ q.lxxviij.eo gꝑ tł'e lucꝝ nō ē fru/ctus pecuie ſz buāne induſtrie et poſſeſſio epta de tł'i pecuia eſt ſ's emtis ⁊ nō ei⁹ a q̄ accepta fuit uſura licz ei ſit obligata. a de hoc dēm ē ſ̄ vſuꝝ ꝓmo·ſ·xiij.ī additōe. b Sz ꝑm gꝑ poit Guil.ſi habuit ꝺ vſuꝝ tr̄ā uł pc⁹ tūc qcqd de fructib⁹ illiuſ pcepit

tēr restituē q ex re alt̄i⁹ habuit. a p̄dc̄is et his q̄ dicūt in se.ꝯ.cō.vl.et tho.ut ī sū. e.t.q.lv.x̄.p̄m Guil.addit. idē ec̄ credo ꝺ lucro hito de re furtiua uł rapta si ex eo p̄dia uel reddit⁹ emāt.et con.p̄dictis tho. et vl.ut ibi.ꝛ de supdc̄is fructibꝫ ꝛ int'eē lati⁹ sup restitu° p̄.ꝯ.iij.i additōe. b vtꝫ vsurari⁹ téat debitori ad dāna.R̄ p̄m ray tenet ad oia dāna q̄ ille ꝓpt solutōꝫ vsur passus est ut si domū suá ꝓpt lꝺ vili⁹ uēdit et si aliā ꝺduc.aut si ꝓpter lꝺ ab alio sub vsura q̄siuit. Cui restituē sit vsur.R̄ p̄m hosti. gñaliter r̄ddi dębz ei a q̄ qs extorsit uel ei⁹ hēdi et si nō inueiat est pauprbꝫ erogāda ex e.cū tu.ꝙ si abñs est eo ꝙ vsu rarius tñstulit se ad aliū locū tenet ei mit tere suis ꝓpr̄is sūptibꝫ ꝙ si ille q hębat r̄ cipe ab usurario l' hēs ei⁹ tñstulit se ad aliū tūc mittꝫ ei sūptibꝫ illi⁹ cui mittit nisi ex pense excederēt totā sūmā tūc.n.dębz pau prbꝫ erogari ij.q.vi.antiocꝫ.ex de iude.cū sit.nisi ꝙ si ꝺ.prio eius aduēt⁹ spatur tunc fiet ut dictū é s̄.ꝯ.v.c.de vsuris acceptā.

a Idē in sū.e.t.q.lxviij.et de lꝺ lati⁹ s̄ re stitu° vi.in p̄nc°.cū additiōe. b De mā ista plur pūt colligi s̄ resti°. p to^m. Quō ec̄ iudei oppellunt restituē s̄ vsūa.p̄.ꝯ.fi ī

VSus clauíú

Primo q̄ ad excoitōes p̄ples.i. q̄ꝫ absolutō sedi appl'ice reſuat q̄ꝫ not^a in p̄dicto cáu ofessoribꝫ ualde est nccia de quibꝫ s̄ absolu°p̄.ꝯ.ij.aliqd tactū é. sed lꝺ clāi⁹ et plei⁹ é dicēdū. p g̃ pōt ī decret. xvij.q.iij.si qs suadēte.vbi Inno.dic.si gł suadēte diabulo lꝺ sacrilegiū viriū icurrēit ꝙ in clēicū uł in mōchuꝫ violētas man⁹ iecerit anatheātis vincl'o sł̃biaceat et nll⁹ epoꝫ illū p̄sumat absoluē n̄ morti vrgēte picl'o don^e appl'ico ospc̄ui pūtet.ꝛ ei⁹ man datū suscipiat.b ille.ad cui⁹ intelligētiaꝫ p̄ scīēdū est ꝙ clēic⁹ appellat etiā q habu^t p̄maꝫ tōsuram tm̄ ex de eta.et q̄.cū ꝺrigat et de tali etiā itelligit lꝺ ut pōt colligi ex nōti p ꝺo.pe de anchō.in.c.i.de cle.ꝺiu.li.vi nō etiaꝫ in sū.li.iij.t.xxxiij.q.lxxxix. Item intelligit de q̄libꝫ religioso et comūso reli giōis ex.c.nō du^m.ꝛ sil'r ꝺ moialibꝫ ꝛ eaꝫ comūsis ex.c.de moialibꝫ.et ꝺ.bz itelligi ꝺ comūsis q renūctiauerūt ꝓpr̄is nō aut de retinētibꝫ ꝓpria ut nōt in sū.e.t.q.xxxiij. vbi etiā dicit p̄m hosti. Idē itelligēdū de comūsis scł'ariuꝫ eccl'iaꝫ q̄ñ r̄diderūt se ꝛ sua dño obsequo.idē etiā dic glo.in.c.non du^m. Idez quoq; intelligit de nouitio r̄li giōis ex e.religioso ꝯ.i.li.vi. Idez ec̄ videt de hēmitā.nā hēmite etiā ꝓpr^m hūtes gau dēt pūle° clēicali p̄m glo.in.c.qa vere. xvi. q.i.et fortius frēs et sozores t̄ti ordis sc̄i frācisci ut nō.lꝺ ī.l.semp ꝯ i.ff. de iur imu. p̄m frem Jo. de capistri° in suo defensorio all'gās etiā ꝛ plures alios nobiles doc.viz archidiaconū paulū de oleazarijs.et Jo.ꝺ lignano in cle.cū ex eo.de sen.exc.ꝛ gētili^m et ꝺo. Jo. de imola.et ꝺo.anto.de bu.in.c. rursus. ex qui cle.uel uo.vbi dicit. Idē de muliere iclusa xi.q.i.de psoā ꝛ ꝺ frībꝫ ꝛ so zoribꝫ tertij ordis dicit vēius ec̄ qꝺ dic gē tilinus coñ federici cōsiliū et contra guill'. all'at etiā nōta p̄ bar.i.l.i.ff.de pcis.ꝛ i dcā .l.semp. Idē etiā ꝺo.an.in.c.null⁹.ex ꝺ foro ꝺpt.dicit ꝙ gñaliť omēs psone q̄ regulāit viuūt sūt eccl'ia^e psone licz nō faciūt p̄fes sioné et gaudēt pūle° clēicali ut nō.glo.ꝛ tex.in.c. inuēnitatibꝫ.ad fi.et de elec.li.vi. et nō.xij.q.ul't.c.fi.et de elec.li.vi.et de ma et obe.c. dilecta. in glo.pe.qꝺ facit dic^t ipe p istis iesuati et maribꝫ et mł'eribꝫ. Item z°. scīēdū ꝙ nō solū dicit ille man⁹ inicere q̄ p̄cutit aliquē de p̄dictis psois.sed etiā q eā claudit uel aliqd i illā p̄icit uł multis sil'ibꝫ modis offendit ut s̄ excoīca°.ij.ꝯ.ix. cū sequētibꝫ ꝛ in director^a iur.li.iij.ti.ij.ꝯ. xxiij.cū se. Jtē 3° scīēdū ꝙ nō solū q fac aliqꝺ p̄dictoꝝ icurrit dictā sniaz. sz etiā q fieri mādat uel suo noie factū ratificat ex e cū qs.li.vi. Jtē ī his dās ofiliū auxiliū l' fauorem ex e.nup.et itelligit de ofilio ec̄ si al'r ēet factur⁹ ꝙ nihilomi⁹ ofulés p̄ticipat in crimīe et iō icurrit sniaz.et nō.indi rectoris li.iij.t.ij.q.cxxvi.et nō.ꝺo.an.ꝺ bu i dicto.c.nup.licz ibi glo.videat sētiā ꝺ^m

Jtē ꝓdictis ꝺsentiēſ ⁊ nō itelligit᷑ ꝺ nudo ꝺsensu q obligat ſolū ad pcēm ꝺicto.c cuz qs.ſz ꝺ ꝺſēſu coꝑatio ut nō. glo.ex᷑ e.q̄nte.et lz ibi glo.al'r videat᷑ ſentiſſ tū ibidē ꝺicit ꝺo.an.ꝺe bu.q̄ cois opio eſt q̄ incidat in canonē patiens ꝛbēari clēicū ⁊ ꝺoloſe nō ꝓhibēs ſiue bēat ꝛbērātez i ptāte ſiue ñ.⁊ idē nō.ſm hoſti. in ſū.e.r.q.xxxiiij.ſz qd ꝺe ꝺuerſ. Jtē ſniaz excoitōis icurrit q dictā iuriā facē etiā cū volūta᷑ offenſi q̄ canō itroducē eſt ñ ſolū i fauorez ordiati ſed etiā ordis clēical' ex᷑ e. ꝺting᷑ p̄. Jtē ſniaz incurrit clēicus ul' ſil'is ꝑſo᷒ irato alio ꝓcutiēs ſe ipm q̄ facit imunem ordi clēicali ſiue religiōi. Jtē q̄ ſic ñ licz offendē aliū ita n᷑ ſemetip̄m xxiij.q.v. ſi nō lz.vbi hō tz arē. et nō.i directoꝝ᷒ li.iij t.ij.ſ.cxx. Jtē 4° ſcie᷑ é.q̄ i aliqbꝫ caſ bꝫ ex dicta iiectiōe manuū ꝑſtita excoic° non irrogat᷑ ut ꝫ exco°.ij.ſ.i.et q̄i.p to. Jtez 5° ſciēdū q̄ ab ea pōt abſoluē legat9 applic9. et q̄ñq̄ etiā epi ⁊ alij ꝑlati ut ꝫ abſolu°ij. et iij.p to᷑. Jn ꝺecretl'ibꝫ ſūt alie q̄ꝛ p᷒ eſt i.c.q̄rēti.ꝺe offi° ꝺele.viz qñ qs fuiſſz ex coicat9 a ꝺelegato ꝑpe. nam ·j· ānū pōt ab ipo abſolui poſt ꝛo nō ſed a ꝑp.⁊ itelligit᷑ poſt ānū a ꝺiffitiua ſnia añ.n.eam etiā poſt ānuz pōt ꝺelegatus abſoluē ut ibi nō.glo z᷒ eſt coiī falſificātes l'ras applicas ꝺe q̄ ꝫ exco°.iij. ʒ.᷒ eſt cont᷑ icendiarios ꝑſertī lo coꝝ ſacroꝝ ꝺe quibꝫ ꝫ excoi°.iij.⁊ ꝺ aliꝫ ꝫ abſol°.p̄.ſ.ij.ꝛ nll9. 4.᷒ é coiī effractores eccl'iaꝝ l' ſil'iū locoꝝ ꝺe quibꝫ ꝫ exco.iij. 5.᷒ eſt ex᷑ e..c.ſignificaū᷑.ꝺe q̄ dictū eſt ꝫ abſolu°.p̄.ſ.ij.ꝛ.3° cuz additone. Jn ſexto ſūt et alie q̄ꝛ p᷒ é coiī iſecutores cardialiū cū oīibꝫ i ꝺelicto ptīcipātibꝫ ut ſi ſotius fuēit faciēti.a fieri mādauēit ul' factū ītuz habūit aut cōſiliū ꝺedēit uel fauorez aut poſtea receptauerit ul' ꝺefenſaūit ſciē᷑ eād oīs .n.ꝓdicti icurrūt excoitōez.a q̄ ñ pōt abſolui niſi a papa pt̄ē q̄ in mortis artī° dūtax᷑ articl'o ꝛſtituti ex᷑ e.felicī li.vi.vbi eē ml'te alie pene irrogant᷑ ⁊ q̄ues cont᷑ eoſdē. z᷒ eſt cont᷑ eligētes ſeu aſſumtes aliq̄s ad regimen ciuitatis rome ñ obſuata foī capl'i fundata ꝺe elec.li.vi.⁊ ſil'r cont᷑ ꝺſentiētes electiōi noiatōi ſeu aſſūptōi facte ad p̄dca et cont᷑ obꝺiētes ꝺictis officialibꝫ ⁊ cont᷑ in his pātes ꝺſilū auxi᷑ uel fauoꝛe pub᷑ ul' occulte n᷑ p̄dicti pōt abſolui ab alio q̄ a papa p̄ter q̄ in mortis artī° ꝺicto.c.fūda mēta·ſ· q̄ ſi ſec9.⁊·ſ· ꝺētoꝛes.et ꝫ coit᷑ ſēp accidit qñ Roma ad obiam nō eſt applice ſedis. z᷒ eſt in.c.q̄cūq̄ ex᷑ e.ꝺ quo ꝫ exc°. p̄.ſ.ij.ꝛ xxi. 4᷒ eſt in.c.ex᷑ q ſciat·ſ· itaq̄ ꝺ ꝛ.ſigni.videz.coiī.gloſātes.ꝺeclātōez ni colai tertij ſup regl'a frm mioꝝ aliť·q̄ ſit ibi ꝺetermiatū. Jtē con.ꝺ.c.ſeu lectoꝛes q qñ ꝺocēt in pub᷑ ex ēta ſnia viciāt itell'em ꝺicte ꝺeclātōis. Jtē cont᷑ faciētes ꝺmētum ſēpturas ſeu libꝛllū uel q er ēta ſcia ul' ꝺe liberatōe ꝺet'mināt in ſcol' ſeu p̄dicāt cont᷑ regl'am et ſtatū frm mioꝝ uel cont᷑ ꝺet'mi nata ſeu aliqꝺ ꝺetermiatum in dicta ꝺeclā tiōe cēs eni p̄dicti icurrūt papalē excoitōz gbuſcūq̄ puilegijs nō obſtātibꝫ ut ibi ꝺe hac excoitōe ꝺicit᷑ in ſū.in additōibꝫ ſup titu° ꝺe ſen.excoi.et in ꝺirectoꝝ᷒ lib° iij.ti. ij.ſ cc.cuz ſequētibꝫ.vñ nō eſt vēiſil'e q̄ ſit reuocata ut aliq̄ ꝛident᷑ aſſerē᷑ al's i p̄dictl locis nō fuiſſet ꝺe ea facta mētio p̄ſertim in ꝺirectoꝝ᷒ q̄ eſt nouiſſia ⁊ cū ꝺca aſſertō ſit cont᷑ ius cōe ꝺz ei fides aꝺhibēꝺ ṅ ꝺe ea hā beat᷑ ꝺubitata ꝺeclā° ex᷑ ꝺe fi .inſtru.c.p̄a ſtoral'. Sūt et alie i cle.p᷒ é cōt᷑ iqſitoꝛeſ hēt᷑ᵉ puitati.uel al'r contra hēticos hñtes offi᷑ᵐ q̄ oꝺiꝫ gr̄e uel amoꝛis lucri ā ꝺmodi t̄ alis obtentu ꝺt᷑ iuſtitiā ⁊ ꝺſciaz ſuā omi ſerint cont᷑ ꝓ̄ḡ ꝓcedē ubi ꝓcedē᷑ fūit ſup hē᷑ᵉ puit᷑ᵉ ac obtētu eoꝺē puitatē ipaz uel ipoꝺūtū officiū ſui alicui ipone° cū ſup hō p̄ſupſēit quoq° uexare.nā pt̄ aliaſ pnaſ.p q̄li᷑ᵉ crimis iponēꝺas eiſdē eps aut ſupioꝛ ſuſpēſiōis ab offi° p trie᷑. aliꝫ ꝛo excois ſniaz ipo facto icurrūt a q̄ nō pōt abſolui ṅ a ꝑp pt̄ē q̄ in mortis artī° ⁊ tūc ſatiſfactōe p̄miſſa nullo i hac pte puile°ſuffragāte ut i cle.ml'toꝝ ad fi.ꝺe hēticī z᷒ eſt cont᷑ re ligioſos q clēicī aut laicis ñ hita ꝓcbial' p̄bēi ſnia ſpāli p̄ſupſerit miſtraī ſacm̄tuz vnctōis extreme uel eukariſtie ul' mr̄ionia

ſolẽnizare.i.ſolẽniť bñdicẽ ſm glo.ut i cle de puil'.rligioſi de q̃ ꝫ abſol°.p̃.ſ.ij.x̄. z9 eſt de religioſis cũ additõe. ȝ[a] eſt conť religioſos q excoicatos a canone pť̃g̃ i caibꝫ a iur̃ exp̃ſſis l' p̃ puile[a] ſediſ appl'ice ɔceſſis eiſdem ul' a ſnis uel ſtatuta ꝓuicial[a] ul' ſy nodalia ꝓml'gatl.ſeu ut x̄bis vtamur eoꝝ a pcã ⁊ culpa abſoluẽ quẽ̃g̃ p̃ſũpſerit dca cle.religioſi.et ꝫ noie ſnie ɔpl'xendit' oñis ecc[ia]cenſũa nec obtinz i[n]excõ ſi religioſus abſoluẽt a ſnia iudicl.ut nõ.in glo.dce cle religioſi.et idẽ nõt in directo[ra] li.iij.t.ij.ſ. cxxxij.etiã ſi ſnia iudicialit' eſſet lata a pp̃. ité i directo[ra]e.t.ſ.ccxxxiiij.dr̃ q̃ ſi rligioſ9 abſoluit a pcco ꝓpter qđ incurr[t] qs excoéz excoicatũ a canõe uel a ſta[to] ſynodali ul' ꝓ uincíali nõ aũt ab excoitõe ſm Guil. non icurr[t] excoitõz cũ aliud ſit abſoluẽ a pcco et aliud a pena ſeu vicl'm excois rlaxãe.nã frequẽť plũes reãnẽtes in morli pcc[to] ꝓpť qđ erãt excoicati abſoluũť ex cã eẽ đ teſta veiens.el. ij.i fi.ſic ⁊ excoicat9 ⁊ irregl'ar. ab excoitõe abſoluit' i irregulãi[te]r ſmané° eẽ de ſen.exc.cũ illoꝝ.in p̃n.p̃tea ſi ꝫ intel ligerz de pcc[to] ꝓpter qđ erat excoicat9 ſic dicit de abſolutone a ſnis.ita dicẽt a pcco eẽ de dcí.ad audiẽtiã.et q̃ ꝓbabiliť põt r̃ ligioſus factaz excõtõz p̃ ſtatuta ignozar̃ q̃ i facto cõſiſtũt ⁊ maxie cũ tl'is nõ téať ir̃ ad cõcília epalia ul' archiepalia. iõ excuſať ꝑ[m] Guil.q̃ ignozabat ſacrile[m] l' ſodomitã ul' furẽ in alia ɔyoceſi excoicatũ tl'es enĩ ſnie potius in facto ɔſiſtũt et iõ ꝓbabiliter maxi[e] ab exẽptis ignozari pñt eẽ de ɔſti.lz. li.vi.et de cle.ex mi.apo[e].ſed ſniam canois nõ licz tl'i ignozar̃ et lz excoém ñ incurrat g̃uiť tñ pccat ꝓ eo qđ pcõrez decipit et ſeip̃m ꝺcc ibi. 4[a] é in cle. p̃[a] de penis vbi dr̃ ſi qſ ſuadẽte diabulo i ꝫ ſacrilegij gen9 ꝓrupit g̃uis põtificem iniũioſe uel temẽ pcuſſẽit aut cepit ſeu bãnauit l' b[c] mãda uerit fieri aut facta ab alijs rata habũit. l' ſoti9 in bis fũit faciẽtis aut ɔſiliuz in bis dedẽit aut fauoré ſeu ſcienť deféſauit eũdẽ in illo caſibꝫ in qbꝫ excoitõz p̃ iã edictoſ ca nones nõ ꝫbiret ſit ꝫmõi nr̃e ɔſtitutionis

aũť[te] nõ obſtãte q̃cũq; ɔſuetudie quã re putam9 approbãte ſacro ɔcl° poti9 corrup telaz anathematis mucrõe ꝓcuſſ9 a q̃ neq̃t niſi p̃ ſũmũ põtificez pť̃g̃ in arti° mortis abſolui. 5.[a] eſt conť religioſos ⁊ clericos ſecl'ares q inducũt aliq̃ſ ad uouẽdũ iurã[m] ſeu ꝓmittẽdũ ut ſepultũam eligant apud eoꝝ eccl'ias uel ut iã electaz vltius non in mutẽt nã excoitõz incurrũt a q̃ ab alio g̃ a ſede appl'ica p̃ť g̃ in mortis arti° nõ pñt abſolui ut in cle.cupiẽtes.ad fi.de pcis. de q̃ etiã ꝺ ſepultũa.ij.in p̃n°. ſex[a] eſt in cle. g̃uis.de ſen.exco.de qua abſolu°.p̃.ſ.ij. x̄. gnt9 de bis. ſeptia é conť frẽs mĩores q tpe indicti rcipiũt ad diuia offi[a] frẽs ul' ſo rores de ter° ordie bti frãciſci.etiã ſi ſup ꝫ bij uel iſti p̃ilegijs qbuſcũq; muiti exti terint.nã incurrũt excoém a q̃ p̃ aliũ g̃ p̃ p̃m uel ſatiſfactõe p̃miſſa p̃ locoꝝ epos q aũctate appl[a] in hac pte ipo iur̃ fũgunť ñ poſſũt abſolui ut in cle.cũ ex.eo.ꝺ ſen.exc. et ſic i corpe iur̃ vñ eẽ xvij. vna i decretl v.in decretl'ibꝫ.iij°[or]in vi° vij.in cle. Sũt et alie in eẽuagãtibꝫ. p̃ma eſt illa boifacij vij.q̃ incip[t] dcteſtãde exentẽantes dẽmbrã tes ſeu detoquẽtes defuctoꝝ corpa p̃ ipiſ ɔſeruãdis ſeu deportãdis ad partes alias nam excoitõez incurrũt a q̃ abſolui nõ pñt ab aliq̃ g̃ a pp̃.pter g̃ in mortis arti° ⁊ cor pus ſic tractatum eccl'ia[a] ꝓuať ſepultũa i odiũ ꝫ agentiũ.ut ibi ꝺ q̃ etiã excoitõe dr̃ in directo[ra] li.iij.t.iij ſ xxij. et aliq̃d ſup̃ abſolu°.p̃ ſ.ij.x̄.ité qcũq;.z[a] eſt.alia ſimil'r boifacij viij q̃ incipit excoicam9.coñ oẽs cuiuſcũq; ɔditiõis exiſtant q aliq̃ pactuz fecẽint uel aliq̃ ꝓuũ ul' magnũ ꝓmiſcint ꝓmiſſione rceperit. aut ex pacto ſeu ꝓmiſ ſiõe occulta uel maifeſta ſꝫ x̄bis gñalibus uel ſpálibꝫ exp̃ſſis uel nõ exp̃ſſis aliq̃d re ceperũt de q̃cunq; re ac vtilit[te]ꝓ aliq̃ iuſti[a] ſeu gr̃a p̃ ſedez appl'icaz obtiné[a] et conť ꝓ mittẽtes dãtes et accipiẽtes ⁊ cõť ſcientes aliq̃ de p̃dictis ñ infra tres dies retulerit p̃pe ul' altã p̃ quẽ papa poſſit ſcire. et cõť vtẽtes lr̃is ſeu gratijs ſic obtẽtl.omẽs eni excoitõz incurrũt a qua ab alio g̃ a papa

absolui nō pñt nisi in mortis artī°.⁊ qcqd
ē receptū paupibꝫ erogetᵉ nᵉ gra valȝsic ob
tenta ut nō.in directoꝛ.ℊ.xxiij.cū se.ȝ ª est
nicolai ōrti q̄ mapᵗ olī cāȝ.conī deferētes
phibita ad ptes infideliū ꝺ q̄ silᵉ cū mᵗtis
alijs ad idē tendētibꝫ supᵖ sarracenus.ℊ p°.
4.ª est coīa religiosos cuiuscūq; ordis mdi
cātiū q absq; sedis applᶜᵉ lnia spāli tñseūt
ad quēcūq; ordiez mōchoꝛ ℓ canōicoꝛ re
gulāiuȝ seu ordiᵐ nō mdicātiū ordīe cartu
siensiū dūtaxat excepto.nā igressus ñ valȝ
et tā igrediētes q̄ recipiētes excoitōȝ icur
rūt a q̄ ab alio q̄ a pp̄ absolui nō pñt ñ in
mortis artī° ut in exua.marti v.q̄ incipᵗ viā
ābitiose fāȝ āno ꝑ sui pontificatꝰ. 5°. loco
sūt aliq; conī symoniacos ꝺcite tā a martio
v° q̄ ab eugenio iiij.ꝺe qbꝺ s̄ symoª vij.ℊ.fi
in additōe .viª est ꝑm aliqs cōī eūtes ad
tram scām etiā cā ꝺeuotōis seu ex voto siñ
lnia sedis applice et absolº reſuatᵉ pape uᶜ
sūmo penitētiaº q ec̄ pōt lniaȝ ꝺcedē⁊ absō
lutōȝ ꝺmittē ut ptȝ i puncº sūmi pniarij.
vex est scdm eosdē conī laicos recipiētes
in cūia roāna lras applicas ñ p manꝰ pape
uel bullatoꝛ uᶜ alioꝛ qbꝺ est ꝺmissuȝ. et
absoluº reseruatᵉ pape ut ptȝ in formulāio
cācellarie seu regiſtro. In pcessu q̄q ānali
cūie cōtinēᵗ et alie. pª est cōī oēs hēticos
et eoꝛ fautores receptatores ac defēſores
zª est conī oēs⁊ singᶜlos cuiuscūq; statꝰ
g̃ꝺus pēminētᵉ aut cōditiōis existāt q p
dcis hēticis arma equos ferrū plūbum li
gnamia sal oleū⁊ alia victualia et alia q̄
cūq; ad vsū hoim ptinēª.aut q̄is alia p̄si
dia pubᶜᵉ uᶜ occulte ꝺmīstrāt ac p se uᶜ p
ſbditos afferri faciūt uᶜ pmittūt cū quibꝺ
ipi hētici xpi fideles quōlȝ ipugnare seu
offendē pñt et conī adhērentes hēticoꝛ. ac
cōsentiētes et pstātes eisdem in pmissis q̄
cunq; modo et q̄libᵗcūq; auxiliū cōsiliū uel
fauorem. ȝ.ª est conī falsarios bullaꝛ seu
lraꝛ applicaꝛ et supplicatōᵐ graꝛ seu iuſ
stitiaȝ cōtinētiū p sūmū pontificē uel vice
cancellariū seu gerētes vices aut offiᵐ vice
cancellarij.sce roāne eccᶜlie ꝺe manᵗº eiusdē
sūmi pōtifici seu vicecācellarij aut gerētes
officiū p̄dictū signātes supplicatōes easdē
4ª est conī oēs illos q equos⁊ arma ferraꝛ
lignamia et alia phibita ꝺeferūt saracenis
qbus xp̄ianis ipugnāt. 5.ª est conī ipedi
entes seu inuadentes victualia seu alia ad
vsum romane curie necessaria adducentes
uel ne ad curiā ipam adducāt impediētes
et q tᶜlia facūt uel defēdūt cuiuscūq; fuēit
ordis pēminē et statꝰ. viª est conī omēs
illos ad applicaȝ sedē uenientes et rcedētes
ab eadem nec nō⁊ illos q iurisdictōȝ ordi
nariam uel ꝺelegatā aliq̄ nō hñtes i eadē
curia reānētes ꝓpria auᶜᵗᵉ capiūt spoliāt
et ꝺetinēt aut ex ꝓposito ꝛberare mutilāe
uel intᶜficere p̄sumūt et qui fieri faciūt seu
mādant. septia est conī oīs illos q i tᶜri
suis noua pdagia iponūt forte h̄ itᶜlgēᵐ
est qñ fit siñ iusta cā uel legitia auᶜᵗᵉ viz
sedis applice impatorī.seu regᵒ eī ꝺe ℞.sig.
sup qbusdā.ℊ.pmo. Octaua est conī oēs
illos q p se ℓ p aliū seu alias q̄scūq; p̄sōas
eccᶜlīasticas uel scᶜlares ad roānam curiam
sup eaꝛ cauſ et negocijs recurrētes illaq;
in eadem curia psequētes aut pcuratores
negocioꝛ gestores aduocatos ℓ pmotores
ipoꝛ uel etiā auditores seu iudices super
ꝺcis cauſ seu negocijs ꝺeputatos occasiōe
cāꝛ seu negocioꝛ hmōi ℞berāt mutilāt ℓ
occidūt aut bona spoliāt cuiuscūq; status ℓ
cōditōis fuerīt. Nona est conī oīs mu
tilantes vulnerātes et intᶜficiētes seu capi
ētes et ꝺetinētes seu ꝺēpdantes romipetas
et pegrios ad vrbꝫ cā ꝺeuotōis et pegria
tiōis accedētes⁊ i ea morātes⁊ recedētes
ab ipa⁊ in his dantes cōsiliū auxiliū uᶜ fa
uorem.et ſbditᵉ in pcessu eorūq; bona con
fiscamus. Decª est conī oīs illos q p se
uel p aliū seu alios dirᵉ uel indirᵉ ſb q̄
cūq; titulo uel colore occupant ꝺetinēt. ℓ
hostiliᵗ discurrūt seu inuadūt aut occupāe
uel ꝺetinē.uel discutere p̄sumūt intorū uᶜ
in ptem.aut q occupabūt ꝺetinebūt⁊ ho
stiliᵗ discurrēt seu inuadent almā urbem
regna Sicilie et triuarie īsulas Sardinie
Corsice terram Tᵗrraȝ pzioniuȝ bti petri
in Tuscia. Ducatuȝ spoletanū. Marchie

ãncoitane' masse trebãie. Romandiole. Cã
panie atq; maritime puitias et terras spāl'
omissiõis ciuitatesq; eccl'ie bononiẽsez fer
rariensem rẽneuẽtanaz pusinaz Anionẽn.
ciuitatez castelle. Tudertinã ⁊ al'ſ ciuitatesſ
et terras et alia loca uel rura ad roānaz ec
clīaz ptinẽ⁹ ⁊ detinẽ⁹ ſpectã⁹ ⁊ adhẽntes ⁊
fautores et defensores eoꝝ seu i his dãtes
eisdem cõsiliũ uł fauorẽ nõ ostantibꝫ q-
buscũq; puilegijs cuicũq; ſb q̃cũq; forꝫ uer
boꝝ cõcessis q̃ excoicari nõ possit seu qđ
ipõ excoicato ñ int'ligat' n' ñ osuetudibꝫ
⁊ obseruantijs sẽpti. ⁊ nõ sẽpti. ac alijs coĩ
rijs qbuscũq; oĩs pdicti casus cõtinẽt' in
pcessu Eugenij q̃rti fco anno vij° sui pon
tificatus q incipit excoicam⁹. et ibi ſbdit'
de oĩbꝫ qdem sentẽtijs null⁹ p alium q̃
p roānũ pontificem nisi dũtaxat in mortis
arti° cõstitutus possit absolui nec etiã tunc
nisi de stando ecc' sãcte mãdatis satisfactõe
uel sufficiẽti cautõe pstiti. Illos aũt cuiuſ
cũq; fuẽint peminẽtie dignitati ordis con
dicõis aut status etiaz si pontificali ł alia
q̃uis dignitate pdictos q cõt' tenorẽ pñtiũ
talibꝫ uel eoꝝ alicui seu aliqbꝫ absolutõis
bñficium ipẽdere de fco pſũp serit excoitõis
et anathematis sñia inodamus. eisq; pdica
tionis lectõis administratõis sacrõꝝ ⁊ audi
endi cõfessiones offitia int'dicamus hec ibi
Undecia ẽ q̃ nõ. scdz hosti. in sum. li. iij. ti
xxxiij. q. xxxiij. circa mediũ. vbi dr hodie p
ceptum est qđ in lr̃is dñi pape nec i magno
nec in puo audeat qs al's manũ apponere
cca lr̃am vnicaz uł pũctũ vnicuz corrigẽ°
exceptis officialibꝫ quibꝫ ł̃ est cõmissum
aliqn manuz apponẽs ex canone lato in
curia ipõ fco sñiam excoitõis incurrit que
non põt p aliquẽ citra sedẽ applicam tlax
ari. xij^a est cont' pirratas q similł ñ pñt
absolui nisi p ꝑpm scdm alijs vnde ⁊ i. c.
excoi. eẽ de rapto. nõ. dd. anto. de bu. ſm Jo
an. qđ pirrate semel in ãno excoicãt' ex ore
ꝑpe xij^a. ſm alijs ẽ cont' oĩs scismaticos
q similł sũt excoicati p pcessuz cũie ⁊ absо
lutio reseruat' pape. Alie sũt ex puilegijs
vñ sic a fidedignis pcepi ingredientes mõ-
steria monialiũ ordis pdicatoꝝ ꝓt' q̃ i ca
sibꝫ nccitatis in eoꝝ cõstitutõibꝫ declãt.
ut p medẽdo uel administrãdo sacrãmta in
firmis seu p repãdis edificijs siñ lnia ꝑpe
uel mgri ordis pdicatoꝝ excoitõz ĩcurrũt
a q̃ absolui nõ possũt nisi p papaz ł̃ p dcz
mgr̃m uel p illũ cui omissum fuit ab aliq̃
eoꝝ ut patz in bulla ordis pdicatoꝝ. Itez
ingredientes mõsteria sce clare nisi i casibꝫ
in eoꝝ in constitutõibꝫ cõcessis siñ lnia pa
pe uel eius cui a papa fuerit cõmissum ex
coicatõez incurrit ut patz ex bulla grego.
ix. q̃ incipit et si oim. ⁊ hodie eius absolu°
pape reseruat' ut pt̃z ex bulla eugenij q̃rti
cuius copiaz ego vidi. Sunt et alie ex
coicatões iur'. idest que ipõ iure irrogant'
q̃ꝝ absolutõ pape nõ reseruat'. et a qbus
epi possũt absoluere de qbus supꝫ excoica°.
pmo. ſ. ij. et iij. et sũt aliq̃ in qbusdaz extra
gantibꝫ q̃ꝝ pma est bñdicti xi. q̃ incipit.
quia nõ nulli. de q̃ supꝫ papa ſ fi. scda est
in extragan. Jo. xxij. q̃ incipit sancta roāna
cont' inueniẽtes nouũ ordinẽ seu religiõez
seu hitum noue rligiõis assumẽtes sñi spāli
lnia sedis appl'ice et cont' epos ⁊ quoscũq;
plātos eis in hoc fauentes ut patz ibi. 3^a
est cont' absoluẽtes sñi auc'^e ab aliq̃ excoi
catõe lata ex pcessu curie. etiã si fuerit põ
tifices ut supꝫ. ſ. vi. vbi oẽs pdicti multe eẽ
alie excoicatões ponunt' in directoria late
i ocilio buturiẽsi pserti i li° iij. t. ij. ſ ccxxiij
cũ multis sequẽtibꝫ. dicte aute excoitões
prefati concilij non obtinent nisi in regno
Francie ut nõ. ibidem e. ti. ſ. ccxxiiij. Ideo
ipas ł̃ ponere non curo. Item de casibus
epalibꝫ supꝫ confor. pº in pn. cũ additõibꝫ.

Vsus clauũ

scdo quo ad absolutõis formã
et spālem et coẽm quo ad spālez idest supꝫ
excoicatõe maiori. scdũ qđ qnq; requirũt
pmũ est qđ absoluẽs ptātem absoluẽdi ba
beat ordiariam siue delegataz al'r absolu°
nulla est eẽ de pc. et re. oĩs. imo sepe ipe
absoluẽs remanet ligatus cũ singł'arit' ab
soluto ut in cle. religiosi de puile. ⁊ latius

·ĩ·patebit. ꝛ.ᵐ est ut si qs excoicatꝰ est ꝓ notoria offensa in ꝓmũ non obꝺuatᵉ nisi ꝓus satisfecẽit si pót eĩ de ẋ.signi.ex ꝑte.i et nõ.in sum.li.iĳ.ti.xxxiĳ.q.ciĳ.vbi etiaz dicitᵉ. ꝙ si offensa notoria sit contᵉ dẽũ tñ ꝺm issa absolui põt et debz excoicatꝰ etiaz añ̃ꝙ satisfactõ pnie adipleta füit alioquin plerũqz nimis starz excoicatꝰ.secus i offesa contᵉ ꝓximum.et hoc ꝑserti obtinz qñ i aliq̃ iure exꝓmitᵉ ꝙ quis nõ absoluatᵉ nisi satisfactõe ꝓmissa ut ex supꝺcis patẽ potest in mltis casibz et in dca q.ciĳ. sbditᵉ ꝓp tam in absolutõe nõ seruat ꝙ ĩcẽdiarios ⁊ alios excoicatos ĩmittit absolutos nll̃a ꝓmissa satisfactõe mãdat.tñ ꝙ nisi satisfecerint in eãde retrudatᵉ sniaz.et ió hoc facẽ ꝓp ꝓpter distãtiam et qa pcl̃m est. In moza dñ aũt iniuria notoria siue maifesta qꝺ idem ẽ q̃ ad hoc ut in dco.c. ex ꝑte.de ẋ.signi.q̃ndo offensa nõ füit ꝑ cõfessionez uł legitimam ꝓbatiõz seu rei euidẽtiaz q̃ nulla possit tergiũsatõe celãi eĩ de ẋ.signi.cum oli.ꝙ si excoicatus nõ pót satisfacẽ in totũ uł i ꝑte debz absolui recepta ab eo ꝓuł idonea cautione ꝙ si ad piguiorez fortunã deuenerit satisfaciat eĩ de solu.odoard⁹.vbi dicẽ glo ꝙ cautio idonea dicitᵉ ꝑ pignora uel fideiussores qꝺ si non pót fieri debz ꝓstarᵉ quã pót.s.iuratoriam.et idé etiã ꝓportat cũ dñ sufficiẽs cautio ut i dco.c.ex ꝑte.et ibi glo et in dicto.c.patz ꝙ simłi cãu simłi cautõe ꝓstita absolui debz excoicatꝰ qñ est offẽsa dubia.uł qñ quis excoicatus est ꝓ otũatª et licz qs sñ dca satisfactõe uel cautióe absolui non debeat.si tam füit absolutꝰ tenz sed pcẽat eũ absoluẽs sñ iusta cã ꝺm glo. Ray.et in sum.li.iĳ.ti.xxxiĳ.q.cxĳ.et supꝛ. absoluº.iĳ.qꝺ pót itelligi vex. nisi i aliq̃ iure ꝓtic̃ari aliud sit exꝓssum sic patz in excoitati ex ꝓcessu cũie de quo supꝛ.c.ꝓrio ·ꝑ.vi. Simił etiã in aliq̃ casu ipotẽs satisfacere nõ debz nᶜ pót absolui añ satisfactõz pter ꝙ in mortis arti.ut in cle. nolẽtes. de bet. nᶜ valz remissio. ꝛ.ᵐ est ꝙ excoicatꝰ debz iurare stare mãdatis illiꝰ q vł ⁊ pót eum absoluere.ut eĩ de sen.excõ.ex tenore. etᶜ iurabit stare mãdatis sacrñtũ ꝓstãtis.⁊ idem ꝓportat si iuretᵉ stare mãdatis eccłie siue iudicĩ siue ꝙ parebit iurí.qꝺ nõ.in sũ in dicta q.ciĳ.vbi sbiũgitᵉ recta tam forma iuramti ipiꝰ absoluẽdi est ut dicit laur.ꝙ stabit mãdatis eccłie. Idé dicẽ glo. Ray.sz goff.magr̃ approbat ꝙ iuret stare mãdatis ꝓlati uł iudicĩ qꝺ idé dicẽ eẽ ꝙ eccᵉ bᵉ ille Exquo oia ꝓdicta idem ꝓportãt clãius et tutius videtᵉ ꝙ absoluẽdꝰ iurz starᵉ mandatis illiꝰ q ipm ꝓ tũc est absolutũꝰ q dicẽ excoicato iura ꝙ parebis mandatis meis dicto.c.ex tenore. vbi hoc clare mõstratᵉ.⁊ videtᵉ iurãdũ sup sca euuãgelia dei. scdm Inno.in.c.et si xps de iurᵉ iurí vbi dicit ꝙ nulla uł modica dzia sit siue iuret qs sup sca dei euuãgelia siue sup religas siue tñ dicat ꝓmitto in fide mea.tñ in his que in iure ꝓcipiuntᵉ ut est iuramtũ testis et calũnie semꝑ iuranduz est sup sacta euuãgeª eĩ de iurᵉ calũp.c.vł.et xi.q.i.testioniuz. et idem dicẽ de oñibꝫ aliis iuramtis q̃ a iure uel a iudice uł a ꝑtibz ex necitate deferũtᵉ uel si ꝑtes ꝓmiserit iurare nulla forma distincta hec ille.et videtᵉ ꝙ debeat iurãi tactis euuãgelijs nisi ab eo q iurat tñ ꝓpositis et non tactis euuãgelijs dicto .c fi.de iura.calũp.et licz hosti.dixẽit iuramẽtum esse de substãtia intãtũ ꝙ sñ illo nõ teneret absolutio.tñ glo.in.c.cum desidẽs eĩ ꝺ sen excoi.diᵗ.ꝙ absolutõ tenz lz nõ ꝺbeat excõmunicatus sñ iuramto absolui et ꝛ tenẽt coiter doc.ut ꝑz ex ibi nõtis ꝑ do.an.ꝺ but. et nõ.in dicta q.ciĳ.in sum.⁊ supꝛ absolutõ v°.Immo eẽ iuramtũ non debz dari illi q ꝓsumitᵉ nõ seruare ut colligitᵉ ex rõne.c.ex tenore.et ex ibi nõtis ꝑ glo.eĩ de sen. exc. et ꝛ etiã tenz Ray.ut etiã nõ.in sũ.li.iĳ.ti. xxxiĳ.q.cxxv.vñ nec semel piurꝰ n ꝓueris añ pubertatis ános pstãdũ est xxij.q.v.par uuli.et.c.honestũ.de maioribz autẽ pueris relinquẽdũ est arbitrio iudicĩ vtꝝ sit tales q iurare deant uł nõ ut ⁊ nõ.in sũ.e.t.q.c iĳ. 4ᵐ est debitꝰ modꝰ.vñ de sen.excoi.a nobis ĩ.dicitᵉ absolutõis forma ꝺuetur et fiat cu pniali ꝑs.et taz oꝛone dñica ꝙ alia

ɔſuetã.ꝛ itl'ligr̃ ꝺ ꝑſ miſerẽ l'cũ alio pn̄ali ꝑm glo. ſſay.ut ꝛ nõ.ī dca q.cĩj.vbi eĉ dr̃ ꝑm hoſti.ꝛ ray.ꝙ honeſtũ ꝛ ɔſuetũ ac tutũ é.ꝙ fiat ſ̃ mõ expoliabit' excoicatꝰ ueſtibꝫ ꝛ ponat ſe añ ianuas eccᵉ ꝓſtr̃tũ uel flexis geibꝫ coꝝ illo ꝙ eũ abſoluẽ dcbꝫ ꝙ abſoluẽs tẽbit ẋgas l' corrigias i maibꝫ ꝛ dicẽ ꝑs miſerẽ mei dꝰ.ẋbẽabit eũ ꝓcutiẽ ſel' i ꝙlibꝫ ẋſu ul' maiꝰ ul' miꝰ uel leuiꝰ ꝛ acriꝰ ꝑm q̃ntitatẽ ɔtuãcie.ꝛ poſt ꝑs dicꝫ gloria pr̃i ꝛc kirieł xp̃ł.kirł.pr̃ nr̃ ꝛ ne nos.ſaluũ fac ꝓuũ tuũ ul' ãcillã tuã ul' ꝓuos tuos ul' ãcillas tuas ſi plures ſũt nihil ꝓficiat inimicꝰ ī eo uel ea l' eis.eſto eis l' ei dñe tur. fortꝫ.a facie inimici.dñe ex.ꝛ cla.dñs vob.et Dꝛeꝰ dcus cui ꝓpr̃ᵐ é miſerẽi ſp ꝛ parcẽ ſu ſcipe dcpcatõꝫ nr̃aꝫ ꝛ hũc famulũ tuũ qué excoitõis catħẽa ɔſtrigit miſẽatõ tue pietatis abſoluat ꝑ xp̃ᵐ d.n.dicat poſtea.aũcᵗᵉ dei oipotẽtł.ac bcatoꝝ apl'oꝝ pe.ꝛ pau.et eccᵉ ſẽe ſue ꝛ nr̃a abſoluim ̃ te a tł'i ſnia et r̃ſtituim ̃ coioni et ꝓticipatõi eccᵉ et oim fidelĩũ ꝛ eccl'iaſticis ſacr̃mtł. Jꝺ dr̃ in dire ctoria li.iĵ.t.v.ȝ xxvĵ.ñ ꝙ ibi ponit' ꝙ põt dici dca oro.dcus cui ꝓpr̃ĩũ é. ul' oro põſta q̃ſum ̃ dc q̃.ĵ.Jtẽ põt qs ſił' ꝛ ſel' abſolui a plũibꝫ excoitõibꝫ ꝑm ray.ut nõ.i ſũ.li.iĵ t.xxxiĵ.q.cxx. vbi dic̃ ꝙ abſoluẽs ſi habꝫ ptãtẽꝫ dicẽ põt abſoluo te ab oĩbꝫ excoĩ catõibꝫ bis q̃s cõfeſſus es.et ab alĵs q̃s nõ bẽs in meõria ſi q̃ forte ſũt.et glo.ray. ſup ẋ° i meõria dic̃ ꝙ q ipetrat abſolutõꝫ a ꝓp ul' a legato caute facit ſi ſe facit abſolui ab oĩbꝫ excoitõibꝫ ꝛ pcĉis de qbꝫ nõ recolit ꝙ tũc ſi poſtea recolit ꝺ aliqbꝫ nõ tẽt' itex abſolutõꝫ ipetrar̃ ł de peccato tẽat' ſi ſit morle ɔfitẽi. Jtẽ ut nõ.ī dca q.cĩj i forma illiꝰ q ſolẽnit' anatheãtiſatꝰ é ab epo prędicta ml'to fortiꝰ ſũt obꝓuãda ꝛ pluŕ alia ut p3 xi.q.iĵ.cũ aliqſ.vbi dr̃ ꝙ ſi excoicatꝰ ul' anatheãtizatꝰ pnia ducꝰ veniã poſtulꝫ ꝛ emꝺatõꝫ ꝓmittat epꝰ q cũ excoicauit añ ianuas eccᵉ veire dcbꝫ xĵ.p̃ſł'ri cũ eo q eũ hic inꝺ ĉcũſtare dñt et ſi ille tre.pſtratus veiaꝫ poſtulꝫ ꝛ de furtis cautelã lpõdꝫ tũc epꝰ appħẽſa dex̃ in eccl'iaꝫ illũ itroducat et cõioeꝫ ei xp̃ianaꝫ r̃ddat.ꝛ vĵ.p̃s pniales dcãtꝫ cũ iſtis ꝑibꝫ kirieł pr̃ nr̃.ſaluũ.etiã oro.p̃ſta q̃ſu.huic famulo tuo digne pnie fructũ ut eccᵉ tue ſẽe a cuiꝰ integrᵗᵉ dcuia uẽat pccãdo amiſſoꝝ ueĩaꝫ ɔſequẽ° redda tur inoxius ꝑ dd.nr̃ꝫ.et ꝑm hoſt. in dca q. cĩj é ſciẽdũ ꝙ in ꝑibꝫ ſeu oroibꝫ p̃miſſis q̃ſ fac̃ ſacẽdos añq̃ excoicatũ abſoluat ñ in telligit' ꝓticipãe ei in oro̅ne coĩ iuŕ etiã ſi ipe excoicatꝰ rideat ꝙ nõ fiũt hᵉ i fauoꝛeꝫ carnalẽ ul' tpaleꝫ excoicati.ſꝫ potius ꝓpt' ſalutẽ aie ut recõciliet' eccᵉ.vñ tł'r ſacẽdos in ſ̃ nõ pcẽat ex̃ e.cũ volũᵗᵉ.ꝛ xxĵ q.iĵ.qui pcẽat.p̃dicta añt ſolẽnitas nõ requĩt' in ab ſolutõe a miozi excoitõe ex̃ e.nup in miozi añt licꝫ ſiñ cã obmittł ñ dẽat tñ ꝛ ſi omittat' abſoluº valꝫ.vñ glo.in dco.c.cuꝫ aliqs dic̃ ꝙ cũ qs poſſit ſiplici ẋbo excoicari ex̃ de eo q re.oz.fur.c.i.ſic et ſimplici ẋbo põt abſolui ex̃ de re.iurł oĩs res.ꝛ ad ſ̃ eĉ facẽ qꝺ dicit' in ſũ.li.iĵ t.xxxiĵ.q.cxĵ. ꝑm glo. ſſay.viꝫ ꝙ ſi qs abſoluat eĉ ipeitentẽꝫ et ignozãtem ꝛ abñtẽ licꝫ nõ debũit facẽ. tñ abſoluº valꝫ.et in dca q.cĩj.dr̃ eĉ ꝑm hoſt. ꝙ nõ oĩa ſuꝑdicta ſũt ꝺ ibſtanª imo ꝺ bñ eẽ ꝛ ad iſtructõꝫ ſiplicĩũ ſacẽdotũ hᶜ ſẽpta ſũt ibi.etiã dr̃ ꝑm glo.ray.ꝙ ſi mãdat ꝓp l' legatus aliq̃ abſolui in forꝰ eccl'ie. etiã illa omiſſa tꝫ abſoluº.nᶜ.n.ſic mãdat' abſoluº ſ̃ ɔdicõe utᶜ demũ hẽat ptãtẽꝫ abſoluẽdi ſi ꝓuauerit formã.ſꝫ duo mãdant' .ł.ꝙ abſol uat et ꝙ formã eccᵉ ꝓuet.et q̃uis iuramẽtũ omittat ſiue ſcięt' ſiue ignozãt' tꝫ abſolutõ dũmõ dicat abſoluo te ab iſta excoitõe ul' eqpollẽª ẋba ſiñ qbꝫ nõ dat' abſo.niſi a ꝓp ꝙ ſalutãdo põt excoicatũ abſoluẽ ſic̃ ꝛ pn cepſ ſola uolũᵗᵉ põt mãmittẽ.C.ꝺ maũiſ. cum apud. hec ille. licꝫ ꝓp poſſet p̃dco mõ abſoluẽ niſi clar̃ aliqd oñdat' ut in cle.ſi.de ſen.exco. Jtẽ ꝙ dic̃ glo.ray.de omiſſiõe iu ramẽti.idẽ etiã itelligit' de omiſſiõe alioꝝ ut clãius patꝫ in ſũ.e.t.q.cxĵ.de q̃ ꝑ dictũ eſt.omiſſio igit' dce ſolẽnitatis regł'ãit' nõ vitiat abſolutõꝫ ł ñ dẽat omitti ſiñ cauſa ex'cã añt ſic puta ſi q̃ eẽt excoicatꝰ ſecrete nam ꝑ dictaꝫ ſolẽnitatẽ nõ debꝫ peccatuꝫ

ſecretū deduci in publicū conē id qđ ꝓ̄cipitur in.c.oīs.eē de pc.et re. Itez qñ ꝑlatus viderit dictā ſolēnitatē ñ ſeruare expedire ad ꝓmi ſaluté.vñ ꝑm tho.et al.et in ſum.eo.t.q.cxiij.etiā iuit⁹ ab excoitōe pōt abſolui ⁊ qñq; manēte ꝺtumacia pōt aliqſ diſcrete excoēz iuſte latam remittere ſi viderit ſaluti eius expedire in cui⁹ mediciaz excoic⁹ lata é. Itē iuſta cā pōt eē ifirmitas tū qa mlta ex p̄dictis ſeruāi nō poſſēt tuz etiā qa ſaluti infirmi poſſet qñq; magⁿ expedire dictā ſolēnitatē nō ſeruari tūc enī nō ꝺeberet ſeruari niſi aliq̄ cauū ꝓticlāi ius aliud exꝓmat ſic̄ parz ī ꝓceſſu tūie de q̄ s.

5.m eſt ꝙ abſoluto fiāt mandata iuſta et rōnabilia alⁱs poſſet appellaſ ar.eē ꝺ pac .c. fi.et de app.ut ꝺebitus.et nō.ī dicta q.ciij. p̄cipue aūr iungēm é excoicato a canōe ut de cetēo nō faciat illud ꝓpt̄.qđ fuit excoicatōe ligat⁹.i.conē illū canoné niſi ī caſibꝫ a iure ꝺceſſis eē e.ex tenore.⁊ ſi qs fuit ꝓpt̄ ſpāle ipedimtū abſolut⁹ iiungeē ei ꝙ illo ceſſāte ſm̄ negligēa ſe repūret ei a q̄ fūit abſoluēd⁹ mādatū eius ſup his ꝙ qbꝫ excoicatus fūit builit̄ receptūs et ſatiſfactur⁹ ꝓut iuſtitia ſuadebit eē de ſen.excō.eoſ.li. vi.et nō.in ſū.li.iij.t.xxxiij.q.xv. Itē defūctus in excoicatōe ſi ī eo apparuerint ſigna pnie.ꝓtēit etiā poſt morté abſolui ab eo uel de eius auctoriᵗᵉ a quo fuerat in uita abſoluēdus eē e.c a nobis. ij. et ſi de facto fuerit in cimiterio ſepultus ñ exhumabit̄ et poſtea abſoluet̄ ut dic̄ glo.in dicto .c. a nobis.et ꝺemū ī cimitēio ſepeliet̄. poteūt eē oſſa et corp⁹ ſi ſūt ſup t̄raz l̄ ſepulchꝛ. ſi ſint in ſepulchꝛo uerbēari ſic̄ fit ēca viuos et abſoluet̄ cū oroibꝫ ſic̄ viuēs dicto .c.a nobis.ad fi.et nō.in ſum.eo.ti.q.cxxi.

Quo ꝝo ad formā abſolutōis coēm viz q̄ liter ſacerdos ꝺebz abſoluē coit̄ ſibi ꝺfitē tes adūtendū ꝑm al.et in ſū.li iij.ti.xxxiij. q.lxxxix qđ ꝺebz dici ſb mō indicatio ꝓpt̄ ſacrāmti certitudez ꝓcecdēs autem dēp̄catio é de bñ eſſe et nō de eé ſacmēti.vnde coit̄ dicit̄ ſic dñs te abſoluat et ego te abſoluo a pcīs tuis.in no.pa.et fi.et ſpi.ſāc. aīn. Tho.eē cōcordat dic̄.n. ꝙ ꝺ ſbā forme é.ego te abſoluo.ſed ꝑmittit̄ oro.miſereat̄ tui omps ꝺe⁹.ꝛc ne effcūs ſacrāmti ipediat̄ ex pte pitenti. Itē ꝙ ſacdos ñ ꝓpa auēte abſoluit ſed q̄ſi miſter conueient̄ aliquid apponit qđ ptinet ad ꝑmā auctez. ſ.ꝺei ut dicat̄.ego te abſoluo in noie pa.et fi.⁊ ſpi ſanc.amé.vel ꝑ ẋtuté paſſiōis xp̄i l̄ auēte ꝺei ꝙ tñ hoc nō eſt ꝺet̄miatū ex uerbis xp̄i ſic̄ i baptiſmo tⁱs appoſitō religi⁹ arbitrio ſacerdotis. Item ꝑm tho.et in ſum.e.t.q.xc Impoſitō manuū ſacdotis nō regrit̄ i ſacmento pnie ꝙ nō ordiat̄ ad cōſequēdam aliquā gr̄e excellētiam.ſed magⁿ ad remiſſionem ꝓccatoꝝ.vñ magⁿ in hoc ſacrāmto ꝺpteret crucis ſignatō.in ſignuz ꝙ ꝑ ſigm crucis xp̄i remittūt̄ pcā.et tam̄ nō eſt de nēcitate ſacrāmti.hec ille. Itē ſcōm tho.in q̄ dam q.de q̄libz.et in ſū.li.iij.ti.xxxiij.q.cc laudabiliter in confeſſiōe a ſacdote adicit̄ qcqd boni feceris ſit tibi in reiſſiōz pcōꝝ ꝙ opus qđ fit ex iniūctōe ſacdotis. ꝺupl⁹ valet pitenti viz ex ui opis ⁊ clauiū.⁊ magis ualet ad expiādū pccata q̄ ſi ex ꝓpio motu.idē opus faceret.et eadē rōne ray.et hoſti.dicūt ut ⁊ ponit̄ e.t.q.cviij.ꝙ caute et diſcrete ſacdos poſt iiunctā pniaz dicit pitēti ꝙ oīa bona q̄ fecerit et oia mala q̄ ſuſtinuerit ei ꝓficiāt ad ſalutē.et ꝑ pnia bc oia iniūgat. Dia q̄ p̄dicta ſūt de bñ eé ⁊ ꝺ ſbā eſt.ego te abſoluo ñ foꝛ uⁱ ordo ẋboꝝ cū nⁱla ſcepta uel de cto ſit ſtaᵗᵃ ꝑm ẋborū effectus ut ex p̄dictis colligi pōt. Item ad bc ẋba abſoluo te ꝺebet addi illud ſup q̄ abſoluo ꝺet̄miat̄ vz ab hac excoicatōe maiori uⁱ mīori ab vna l̄ a plūibꝫ ꝑm ptātez abſoluēti.et ꝑm ꝙ ei viſū fuēit expedire.ſz tuti⁹ é in coi abſolutōe nō exꝓmē niſi ꝺe mīori.naz incauta abſolutō a maiori excoicatōe pōt aliqꝺ piculoſū inducē ut in cle. religioſi.de ꝑnile.poſt abſolutōz ab excoicatōe pōt abſolués ſi ptātez hēat ⁊ ei vide bit̄ expedire dicē.⁊ diſpēſo tecū ſup hac l̄ ſup his irregⁱarītatibꝫ.ꝛc ⁊ dicē itez abſoluo te ab ꝫ pcō l̄ his pcīs ſeu ab oibꝫ pcīs tuis ꝑm limites ſue ptāti.et ſcōm ꝙ

ncĕitas regſierit. foꝛ igit᷑ abſolutōis eoꝝ
pōt eſſe ·ȳ·ſcepta uł egꝓlles.miſereat᷑ tui
oipotens ds et dimiſſis oib⁹ pcĕis tuis
ꝓducat te. ad vitā et̄nā aīn. Indulgētiam
et abſolutōz oīm pcĕoꝝ tuoꝝ tribuat tibi
opūs ⁊ miſēicoꝛs dns aīn.dns nr̄ ihs xp̄s
ꝑ ſuā pīſſimā miam et ſcīſſimaz paſſionez
te abſoluat.⁊ ego auctē ipi⁹ q̄ fūgoꝛ iq̄n᷒
poſſū et ōb⁹ abſoluo te ab oi uicł'o excoi
catōis miorī.ſi téris ⁊ reſtituo te ſactis ſa
c̄mītis ecclie ſi indiges. Itez abſoluo te ab
oīb⁹ pcĕis tuis ꝯfeſſis ⁊ oblitī. moꝛlib⁹ et
veialib⁹ et circūſtātijs eoꝝ q̄mōcūq; ⁊ q̄li-
t̄cūq; offendiſti deū creatoꝛez tuū aiaz tuā
⁊ ꝓxi᷒ tuū.oia boā q̄ feciſti ⁊ facies ⁊ adūſa
q̄ ſuſtinuiſti ⁊ ſuſtiebis ſit tibi in pniaz et
reiſſiōz pcĕoꝝ tuoꝝ et i augm̄tū gr̄e dine
in no.pa.⁊ fi.⁊ ſp̄s ſanc.aīn.

VXor Utz vir poſſit irritaꝛ vota vxoꝛi bēs ꝫ uotū iij·ſ·p̄.p t o᷒.vtz vxoꝛ poſſit facer̄ elemoſinā ſiñ lnīa viri ſup̄ elemo᷒.ij·ſ·iij. vtz uxoꝛ in 2°mꝛionio poſſit ō reb⁹ coīb⁹ ꝓuidē filijs ex p̄ mꝛionio. R̄ ꝑm Guil.ſi filij p̄dēi nō hñt aliq̄ actōz conī mr̄ez non pōt illa cōī ꝓhibitōz mariti aliqd eis dare ſz ſi hñt actōz cōī mr̄ez ut q̄ obligata eſt eoſ alē cū ſit ipubēs vł q̄ ábo ꝺiugeſ poſſi dēt boā illoꝝ.ł ex alia iuſta cā mārit⁹ qdez tenet᷑ eos alē q̄ mat᷑ cū ſuis onĕib⁹ ad ma ritū tñſiuit ꝑm aliq̄ꝝ ꝺſuetudiez. ſi tñ qa marit⁹ habz admiſtratōz vxoꝛ cōī illius ꝓ hibitōz nō ꝺz eos alē ꝑ i extrēa ncĕi᷑e.pōt tñ ꝓcūare q̄ marit⁹ ad ł̄ ꝑ iudicē ꝺpellat᷑ a Idē in ſū.li.ij.t.viij.q.xxix.vbi ⁊ addit᷑ ꝑm eūdē.guil. Si aūt filij nł'lā hñt actiōz conī mr̄ez nō tēt᷑ marit⁹.nec illa debz coīi ꝓhibitōz eius aliqd eis dare. foꝛre tñ pōt idubio ſibi largā ꝺſciam hꝛc ibi. ⁊ ł̄ ō r̄b⁹ coīb⁹ vbi é ꝺſuetudo q̄ marit⁹ hēat illoꝝ admiſtratōz et nō vxoꝛ.vbi ꝺo.nō eſt tł'is ꝺſuetudo.poſſz uxoꝛ ſic̄ et marit⁹ cum iure coi q̄libz hēat ius eq̄lc.ff.ꝓ ſotio.ꝑ to᷑.de reb⁹ ꝺo mariti claꝝ eſt q̄ nō pōt dare cōī eius uolūtate niſi in ncĕitate extrema.alr ꝺmittēt furtū ut ꝫ furtū in p̄n. Quid ſi uxoꝛ habens uiruz ꝓdigū celat aliqd de re bus coīb⁹ cū uiro.R̄ ſcd̄m guil.ſi bona fid̄ ł̄ faciat ut ſibi ⁊ uiro loco ⁊ tpe ꝓuideat q eas male cōſumeret nō pcĕat nec teneꝛ obedīr̄ viro ſi ꝓhibeat.a q̄ ſibi ĕdāt petat cū in ĕden° eū iuuarz ad pcĕm. a Idē in ſū.e.ti.q.xxx. b Utz vxoꝛ tēat᷑ ſeq uiz̄ q̄cūq; iuerit.R̄ ſcd̄z guil.vir tūc tēt᷑ uxorē ſeq qñ ex ncĕia cā abeſt.ſed uxoꝛ tenet᷑ ſeq viz̄ ex q̄cūq; cā recedat.ſ.domicilīū tñſfēſ niſi ueller eā trahere ad pcĕm eī de diuoꝛ. q̄ ſūt.ſecus tñ ſi eſſz uagabūdus xxxiij.q. ij.ſi qs ncĕitate. Itē b.⁊ hoſti.et add᷑ hoſt q̄ in uoto ultīmarino uxoꝛ pōt ſeq uiz̄.uł remanere ſi uoluerit.ſic̄ etiā in oī itinē uo lūtatis cū ꝓpoſito reūtendi.ſed vbi tñſfēat domicilium p̄ciſe tenet᷑ eū ſeq xiij.q.ij.vna quegz.et facit ad hoc ꝫ uotum iij·ſ·pz.⁊ ſe. a Idem in ſū.li.ij.t.ij.q.li.et addit᷑ ſcd̄m hoſti.ſi aliq̄ mulier hoc pacto uł cōditiōe uel modo dēt᷑ alicui in uxoꝛē q̄ ſēp ꝛiſił'r debeant mozari et in ćto loco forte.i domo amicoꝝ ipius mulieris pactum ſuādū eſt i traditiōe eni rei ſue pōt quilibet qd̄ vult pactum apponere nec eſt conī legē. Immo potius ꝑm legem quia ſimł'e qd̄ arbitrio iudicis cōmitto. tūc eni uxoꝛ ſequit᷑ uiz̄. ne adulteriuz cōmittat᷑. qa tūc pactuz coīi legem incipet eē ar.xiij.q.ij.vnaqueq;. Itē adūtendū q̄ glo.i dicto.c.vnaq̄q. dicit q̄ uxoꝛ nō teneꝛ ſeq uiz̄ uagabūdum i ſciēſ um talem eſſe cum eo contraxerit. quia tunc tenetur quod itelligendū eſt quādo uagat᷑ ex aliq̄ honeſta cauſa et non alr̄. ut ſentit glo.in dicto.c. ſi quis ncĕitate. quia tū uagās peccarz nō eſſz ei in peccato ꝺſeq-endū xij.q.ij.faciat.⁊ bñ facit.ff.de opi. li.l. q̄ ſi i.vbi ptz q̄ libt⁹ nō tēt᷑ ſeq patronū vagabundū ad p̄ſtāduz ei opas. b Utz liceat viro occidere adulteram habeꝛ ſup̄ ipedimtum.viij·ſ·p̄.⁊ fi.⁊ ꝫ lex·ſ·vi.x.iij.

Utrū magis pcccat occidēs uxorē q̄ matrē. R̄ ꝑm pc. in. iiij. simpl'r mai⁹ pccm est occidere matrē q̄ uxorē q̄ magis repugnat nature. sed tam̄ quo ad aliqd maior pena ponit' occidenti uxorē eo q̄ maior ē ꝓnitas ad eius occasionē. Idez nō. xxxiij. q. ij. admonē. a In gl. sup x̄to existies 7 idē nō. in suz. li. iiij. ti. ix. q. x. b Quid si uir qui petit uxorē est suspect⁹ q̄ uelit eam occidē. uide s̄ mrionū. ix. ꝟ. ij. 7 fi. de reddit'oē debiti q̄re s̄ debitū diugale. itez de mrionio q̄re s̄ mrionū. cū adiūcti. itē de ipedimto mrionij. quere s̄ ipedimētuz cum suis addicī.

X Pus christianus de fide xp̄iana uide s̄ fides. Quō xp̄ianus se dēat hr̄e erga iudeos s̄ iude⁹. i. ꝟ. ij. Et quō erga sarracenos s̄ sarracen⁹. Q. xp̄us idē qui de uirgie nat⁹ 7 ꝓ nobis passus est in sacramēto eucaristie dicit' s̄ eucaristia. ꝑmo. ꝟ. v. An nomine xp̄i possit fieri baptism⁹ s̄ baptism⁹. i. ꝟ. ij.

Y Pocrisis Utrum sit pccm mortale. R̄ ꝑm tho. z^a z^e. q. cxi. si ypocrita dicet' ille c⁹ snia fert' ad duo. scz q̄ ñ curet scitatē hr̄e si solū sanct⁹ apparē sicut dsuenit accipi in scriptura scā sic manifestū ē q̄ pccm mortale ē. Null⁹ enī totaliť ꝑuat' sanctitate nisi ꝓ pccz mōrle si autē dr̄ ypocrita ille qui intēdit sil'are sanctitatē a qua deficit ꝓ pccm mōrle nō sp illa sil'atio ē ei pccm mōrle qđ discernēdū ē ex fine q. s. repugnat caritati dei l' ꝓximi erit pccm mōrle. puta cū simulat sanctitatē ut falsā doctrinā dissemiet uel ut adipiscat' ecclesiasticā dignitatē idign⁹ l' q̄cūq̄ alia bona tpalia in quib⁹ finē constituit. si x̄o finis intētus ñ repugnat caritati erit pccm ueniale puta cuz aliqs in ipa fictōe delectat'. de quo phūs dic̄ i. iiij ethicox. q̄ magis uidet' van⁹ q̄ malus.

a Con. Guil. 7 addit dicēs. q̄ cū aliqs sil'at scitatē quā nō hēt ut aliqd ei detur ꝓpter h̄. sicut illi de quib⁹ dr̄ math. xxiij ve vobis scribe 7 pharisei q̄ comediti. domos uiduarū. &c. pccm mōrle est q̄ rapit qđ dēt' scō q̄ qđ dat' ei dat' i noie iusti. Itē quādo talē simulatōez facit ex insatiabili auaritia. si aūt aliqs ꝓ sua necciate simulat ampliorē indigētiā q̄ hēat ñ est h̄ pccm mortale sicut illi qui coiter tunicā faciūt notāt'. de his enī dicit crisostim⁹ q̄ talis simulatio potiꝰ est culpa diuitū q̄ sit culpa paupū qui ex sua idigētia ad h̄ dpellūtur. b Cōtigit tamē quādoq̄ q̄ aliqs simulat pfectōez sanctitati. q̄ nō ē de necc̄itate saluti. 7 talis simulatio nō sp est cū pcco mortali 7 uide s̄ simulatio. a Et ibi pater q̄ q̄nq̄ est sine pcco. b

Y Ronia Uide supra in littera. I.

Y Strio Uide supra i littera. Ib.

Z Elus Quid est. R̄ ꝑm tho z^a z^e. q. xxxvi. zelus dicit' ꝓprie quādo aliqs tristat' de bono alteri⁹ nō ex eo q̄ ille hz si ex eo q̄ sibi deē bonū qđ ille hz. vñ dicit phūs ij. ethicox. 7 si iste zel⁹ sit cū bō hōestate laudabil' ē ꝑm illud. i. cor. xiij. emulamini spūalia si añ de bois tpalib⁹. s. q̄ hō triste tur q̄ tpalia desunt pōt eē cū pcco sicut pz s̄ auaritia. ꝟ. i. si x̄o aliqs dolēt de bono alteri⁹ inquātū alter excedit ipm i bonis tē ē iuidia ut dictū ē s̄ iuidia. ꝟ. ij a zel⁹ etiā capit' ꝓ feruōe seu dmotiōe dine cāitati ps. lxviij. zel⁹ dom⁹ tue comedit me. 7 h̄ zel⁹ me frm̄ Nicolaū de ausmo ordis minox idignū ꝓ aliqli simplicioz subsidio ad h⁹ suppleméti opilatōem qđ strue nte dño nr̄o iesu xp̄o excepta tabula capl'ox 7 abbreuiatūax 7 Rcax expletū ē apd nr̄z locū ꝓpe Mediolanū scē mārie de angel' nūcupatū 7 uulgarit' sci angeli. m. cccc. xliij. nouēbris. xxviij. die sabbati añ aduentū hora q̄si sexta. 7 oīa q̄ in eo ac ceteris opuscul' ꝓ me copulandis ue icaute seu minus pite posita cōtinēt' pitiozū et p̄sertim sacro sancte ecclesie submitto correctioni. 7 cetera.

Incipit tabula capitulorū huiꝰ libri ⁊ primo ꝺ littera. A

Abbas
Abbatissa.
Absolutio.p coiter.
Absolutio 2ª pcutientiū clericos
Absolutio 3ª regulariū
Absolutio 4ª quo ad satisfaciendum
Absolutio 5ª quo ad modū
Absolutio 6ª a pccato
Acceptilatio
Acceptio psonarum
Accidia
Accōmodatio ℞ cōmodatum.
Accusare
Accusatus
Adiuratio
Adoptio
Adulatio
Adulterium
Aduocatus
Affinitas ℞ impedimentum.xiiij.
Alchimia ℞ emptio.
Alea ℞ ludus alee
Alienatio
Altare
Ambitio
Angaria
Appellatio
Apostasia primo in generali.
Apostasia 2ª a fide.
Apostasia 3ª inobedientie
Apostasia 4ª a clericatu.
Apostasia 5ª a religione.
Aqua benedicta
Arbiter
Archidiaconus
Archiepiscopus
Arra
Arrogatio ℞ adoptio.
Ars notoria ℞ sacrilegiū.ij.6.i.
Assisinus
Astutia
Auaritia.

B

Baptismꝰ primo quātū ad substantiam ⁊ formam.
Baptismꝰ 2ª q ad mām.
Baptismꝰ 3ª quo ad ministrum
Baptismꝰ 4ª quo ad suscipientes.
Baptismꝰ 5ª quo ad tempora.
Baptismꝰ 6ª quo ad ritum.
Baptismꝰ 7 quo ad effectum
Bellum primo coiter
Bellum 2ª quo ad clericos
Bellum 3ª quod ecclesia inuoluit
Benedictio
Beneficiū primo coiter
Beneficiū 2ª quo ad fructus.
Beneficiū 3ª quādo iniuste tenet.
Bigamia
Blasphemia.

C

Cabella ℞ pedagiū.itē talia.
Calix
Calūniari ℞ accusare.6.iiij.
Canōica portio ℞ sepultura 3ª
Canonizatio
Canonicus
Caracter ℞ ordo.iij.
Carcer
Caritas
Casus epales ℞ confessor primo
Catheclismus
Cautio
Cecitas mentis
Censura ecclesiastica
Cessatio a diuinis
Cimiterium
Clauis
Clericꝰ primo coiter.
Clericꝰ 2ª ab actibꝰ sēc'aribus remotꝰ
Clericꝰ 3ª q ad cohabitatōnē mulierū.
Clericus 4ª quo ad temporalia.
Coadiutor ℞ vitiatꝰ corpe.6.ii.
Cognatio
Cōmēda ecclesie ℞ beneficiū primo.
Cōmittē uices suas ℞ ōlegar'.itē vicāiꝰ.
Cōmodatum.
Cōpaternitas ℞ impedimentuꝫ.vi.
Coicare ℞ j eucaristia.⁊ infra missa.

Concussio
Condēnatus ℞.accusatus
Conditio
Confessio sacramētalis ꝑmo coīter
Confessio ꝛ°.quādo teneamur ad eā
Confessio ꝫ°.cui confitendum
Confessionis celatio
Cōfessor ꝑ.a qb⁹ ⁊ qs possit absoluī
Confessor ꝛ°.quid habeat agere
Confirmatio electorum
Confirmatio sacramenti
Cōsanguinitas ℞.īpedimētū.v.
Conscientia
Consecratio ꝑ epōrum ⁊ .ē.
Cōsecratio ꝛ°.eccl'ie l' recōciliatio
Consecratio ꝫ°.altaris
Consecratio 4°. cimiterij
Consecratio ꝛ°.uestiū ⁊ huiusmodi
Consecratio ℵginū ℞.ℵginū ꝺsecratio
Conseruator
Constitutio ℞.lex
Consuetudo
Contentio
Contractus
Contritio
Contumacia
Contumelia
Chorea
Correctio ꝑ.ſ.punitio iustitie
Correctio ꝛ°.ſcilicet fraterna
Corpa sanctorum ℞.reliquie
Corporale
Corpe uitiatus ℞.uitiatus
Corp⁹ xpi ℞.coīcare.itē eucaristia.
item missa.
Crimen
Crisma ℞.oleum sanctum.
Cruce signat⁹ ℞.īdulgentia·ℊ·pe.⁊ fi.
Cupidus ℞.ordinandus·ℊ·xi.
Curialis ℞.ordinandus·ℊ·xi.
Curiositas .

Damnificat⁹ ℞.bellū ꝑ ℊ·iiij.
Item depositum·ℊ·fi .
Debitum coniugale
Decanus ℞. archidiaconus.
Decime ꝑmo coīter
Decime ꝛ°. quibus dari debēt
Decime ꝫ°. cui.
Decime 4°. de quibus
Decime ꝛ°. quo ad laicos
Defunct⁹ ℞ suffragiū.item mortu⁹.
item purgatoriuꝫ.item sepultura.
Degradatio
Delectatio
Delegare
Denuntiatio
Depositum
Derisio
Desperatio
Detractio
Diaconus
Dignitas
Discere
Disciplina
Discordia
Dispensatio
Diuinatio ℞.sacrilegium ꝑ.
Diuortium
Doctor l' docē ℞.magister.itē discē
Dolus
Domicilium
Dominica dies
Dominus temporalis
Donatio ꝑmo inter uiuos
Donatio ꝫ°.causa mortis
Dos
Dubia
Duellum

Ebrietas
Ecclesia ꝑmo coīter
Ecclesia ꝛ°.prochialis
Electio primo communiter
Electio per compromissum
Elemosina primo cōmuniter
Elemosina ꝛ°. quis potest facere eā
Emphiteosis
Emptio ⁊ uenditio
Emunitas ecclesie
Emunitas cōfugiētiū ad ecclesiā
Enormia
Episcopus
Equitas ℞.ius

Eucariſtia ꝑ coĩter ⁊ de eius forma
Eucariſtia 2° quo ad materiã
Eucariſtia 3°. q̃ ad ſacerdotẽ ⁊ miſſaz
Eucariſtia 4°.quo ad effectum
Exactio R. dñs.item talia.itẽ ꝓdagium
Excõmunicator
Excoĩcatio ꝑmo cõmuniter
Excoĩcatio 2°.de ꝓcutientibus clericos
Excõmunicatio 3°.de falſarijs
Excõicatio 4°.ꝺ icẽdiarijſ ⁊ ꝺ effractõibꝰ
Excõicatio 5°.de ſtatuentibꝰ ꝺtra eccleſiã
Excõicatio 6ª de ꝓcipientibus
Excõicatio 7ª de minori
Excõicatõis abſolutio R.abſolutio
Excuſatio R.pena ꝑmo.ſ.iij.
Exemptus
Exorciſmus R.catħeciſmus
Expoſitus
Extrema vnctio

F
Alſum
Fama
Familie
Femina
Ferie ſiue feſtum
Feudum
Fides
Filius
Flagella R.ſatiſfactio 7.ſ.itẽ pẽa.i.ſ v
Fornicatio
Fraus
Frigiditas R.impedimẽtum.xv.
Funus R.ſepultura.i.ſ. viij.⁊.viij.itẽ reſtitutio.v.ij.ſ.v.
Furtum

G
Loria vana
Gradus conſanguinitatis R. impedimentum.v.
Guerra R.bellum
Gula

H
Abitus.R.clericꝰ.i ſ.ij.item apoſtaſia.iiij ſ.i.⁊.fi.
Hebetudo
Hereditas
Heremita
Hereticus ꝑmo cõmuniter.
Hereticus 2°.p libꝝ ſextũ
Hereticus 3°. per clementinas
Hermofodritus
Hyronia quere in littera.J
Hiſtrio
Homicidiũ ꝑ cõmuniter
Homicidiũ 2° concilio ℓ mandato
Homicidiũ 3°. de caſuali
Hõicidiũ 4°.q̃ ad penã ⁊ irregularitatẽ
Homicidium 5°.de ſeipſo
Hore canonice
Hoſpitalitas
Humilitas.

I
Actantia
Jeiunium
Ignorantia
Illegitimus
Illicite acquiſitũ.R.elemoſia ꝑ ſ.fi. ⁊ reſtitutio ꝑmo.ſ.antepe.
Immunitas R.emunitas
Impedimentũ matrimonij ꝑ coĩter
Impedimentũ 2° de erroꝛe ꝑſone
Impedimentũ 3°.de erroꝛe ꝺitõis
Impedimentũ 4°.ꝺ uoto
Impedimentũ 5°.de ꝺgnatiõe carnali
Impedimentũ 6ª de ꝺgnatiõe ſpũali
Impedimentũ 7ª de ꝺgnatõe legali
Impedimentũ 8ª de crimine
Impedimẽtũ 9ª de diſpari cultu
Impedim^m .x. de uiolẽtia ſiue metu
Impedimentum .xi. ordinis
Impedimentũ.xij. ligationis
Impedi^m xiij.publice hõeſtatis iuſtie
Impedimentũ.xiiij.affinitatiſ
Impedi^m xv.de ipotentia coeundi
Impedi^m xvi.de interdicto eccleſie
Impedi^m xvij.feriarum
Impubes
Incantatio R.ſortilegiũ.ij.ſ.v.⁊.vi
Incendiarius
Incertoꝛũ reſtitutio R.reſtitutio.vi
Inceſtus R. luxuria
Indulgẽtia
Infamis
Infidelis
Ingratitudo
Iniuria

Iniustitia
Inobedientia
Inquisitio
Inscriptio
Institutio
Interdictū ꝑ. cōiter
Interdictū 2°. scilicet spāliter
Interdictū 3°.s.in aliquā ecclesiā
Interdictū 4°. quid ꝓhibet
Interdictū 5°.de relaxatione
Intestatus R. successio
Intimiditas R.timor.ff.
Inuenta
Inuidia
Ipocrisis R.sil'atō.itē ipocrīs ironia
Irregularitas ꝑmo.s.homicidia.x.
Irregularitas 2°. quādo ministrat
Ironia
Istrio R. ystrio
Iudeus ꝑmo coiter
Iudeus 2° quo ad seruos
Iudeus 3°. de conuersiōe
Iudicare
Iudex ꝑmo cōiter
Iudex 2° ecclesiasticus
Iudicium
Iurare
Iuramentū ꝑmo cōiter
Iuramentū 2°. scilicet vniuersitati.
Iurisdictio
Ius
Iustificatio
Karacter 7 sil'ia R.in littera C
Latro
Legare
Legatus
Legitimus
Legitima
Leprosus
Lex
Constitutio
Liuellari9 tract9 R.emphiteosis
Libellus famosus
Libertas
Littere
Litigium
Locatio 7 conductio
Ludus 7 iocus
Ludus alee
Luxuria
Magister ꝑmo cōiter
Magister 2°.s. quātum ad licentiam docendi
Maioritas
Maior pars
Maledictio
Maleficium
Malefactor R. accusatus
Manumissio
Matrimoniū ꝑmo cōiter
Mrioniū 2°.qui pñt cōtrahere
Mrioniū 3°.quō cōtrahitur
Mrionū 4°..s.cōtra intentionē
Mrionium 5°.sub cōditone
Mrioniū 6 quo ad debitus
Mrioniū 7.s.accusatū ꝓpt impedim
Mrioniū 8.s.accusatū ꝓpter adulteriū
Mrionū 9.s. quādo petitur diuorc
Medicus uel cirugicus
Mendacium
Mercator
Meretrix
Meritum
Metus
Milicia
Miserabilis persona
Missa
Mollicies
Monachus
Monialis
Mortuus
Mulier
Multitudo ē correctio ꝑmo.ff.v.
Munus
Mutilare
Mutuum.
Naufragus
Negligentia
Negotiatio
Neophitus
Notorium
Nouitius

Nuptie.
Obedientia ṗmo cõiter
Obœdientia z°. laicoꝝ
Obœdientia ȝ°.clericoꝝ
Obœdientia 4°.religioſoꝝ
Oblatio
Obligatio
Obligatus ad raciocinia
Occulta ℞.correctio z°.item reuelatio
Odium
Officiũ eccleſie.℞. miſſa. item hore
Oleum ſanctum ſiue criſma
Opinio
Oratio
Oratoꝝ
Ordo ṗmo communiter
Ordo z°.quo ad ritum
Ordo ȝ°. quo ad karacterem
Ordinandus
Ordinator ſiue ordinans
Ordinatus ṗmo cõmuniter
Ordinatus z° per ſaltum
Ordinatus ȝ°.negatiue.ſcilicet qui non eſt eſt ordinatus
Ordinatio coniugatoꝝ
Ornatus.
Nactum
Palla
Pallium
Papa
Parafrena
Parentes
Paricida
Parrochianꝰ
Paterfamilias
Patientia
Patriarcha
Patronus
Peccatum ṗmo cõmuniter
Peccatum z°ſ.mortale
Peccatum ȝ°.ſ. ueniale
Peculium
Pedagium ⁊ guidagium
Pena ṗ.ſ.iudicialis aut.diuina
Pena z°.ſ.que ꝓuenit leſo
Penitentia ṗmo cõmuniter
Penitentia z°. quam impoīt ſacerdos
Penitentia ȝ°. ſcilz.ſolẽnis ⁊ publica
Penitẽtia 4°.ſ.impedita uel falſa
Percutere ſiue uerberare
Peregrinus ṗmo cõmuniter
Peregrinus z°.quo ad clericos
Periurium
Permutatio
Perplexitas
Perſonatus ℞.dignitas
Pertinacia
Pignus
Pirata
Placere ℞.adulatio
Pollutio
Populus
Portio canonica
Poſtulatio
Prebenda
Preceptum ℞.obedientia
Predicator
Predo
Prelatus
Preſbyter ℞.ſacerdoſ confeſſor
ofeſſio eucariſtia miſſa
Preſumptio
Preſcriptio
Primas ℞.patriarcha
Primitie
Princeps ℞.papa.item dominus
Priuilegium
Probatio
Profeſſio ℞.nouitius.itẽ religio.iiij.
Promiſſio
Prudentia carnis
Pubes ℞.impubes
Publice hõſtati.iuſtia ℞.ipedi^{m}.xiij.
Punitio ℞.corre°.i.itẽ diſciplia.itẽ pẽa.
Purgatio
Purgatoꝝ
Purificatio
Puſillanimitas.
Quarta
Queſtuarij.
Raptor ṗmo.ſ.rerum
Raptor z°.ſcilicet ꝑſonarũ

Racionīs obligat⁹ R. obligat⁹.iiij.
Recōsiliatio ecclesie R.consecratio.ij.¶.iij.
Religio primo communiter
Religio 2°.quo ad ingressum
Religio 3°.quo ad uotū ingrediendi
Religio 4°.quo ad pfessionem
Religio 5°. quo ad transitū ad aliā
Reliquie ¶ corpora sanctorum
Renuntiatio primo cōmuniter
Renuntiatio 2°. qualiter fit
Renuntiatio 3°.quis pōt renuntiare
Renuntiatio 4°.que possunt renūtiari
Represalia
Residentia clericorum
Res inter alios acta R.snīa.ff.ix.¶.x.
Restitutio primo communiter
Restitutio 2°.quādo quis nō ē soluēdo.
Restitutio 3°.quantum ad fautores
Restitutio 4°.quo ad ementes
Restitutio 5°. quo ad edentes
Restitutio 6°.scilicet incertorum
Restitutio 7 quo ad eius regularia
Restitutio 8 q̄ ad sublatōez obligatōnis
Resuscitatus
Reuelatio
Rigor R.ius
Rixa.

Sacerdos
Sacramentum
Sacrilegium

Sagittarius
Sanctorū corpa R.reliquie
Sarracenus
Satisfactio
Scandalum
Scientia ¶ studium clericorum
Scisma
Secretor, reuelatio R.reuelatio
Seditio
Sententia
Sepultura primo cōmuniter
Sepultura 2°.quo ad electionem
Sepultura 3°.q̄ ad canonicā portōez
Sepultura 4°.quādo phibetur
Seruus primo cōmuniter
Seru⁹ 2°.quātū ad ordinationē
Seru⁹ 3°.quātū ad matrimoniū
Symonia primo cōmuniter
Symonia 2°.quo ad ordines
Symonia 3°.quo ad beneficia
Symonia 4°.quo ad fructus
Symonia 5°.quo ad funera
Symonia 6 quo ad religionē
Symonia 7 de pena ¶ dispēsatōne
Simulatio
Sobrietas
Sotietas.i.s.pecunie ¶ oparum
Sotietas 2°.s.spū q̄rūdā mē qōnū
Sodomia
Sollicitudo
Sortilegiū primo.scilicet diuinatio
Sortilegiū 2°.scilicet superstitio
Spectacula R.ludus ¶ iocus ¶ chorea
Sponsalia
Stipulatio
Studium clericorum
Stultitia
Stuprum R.fornicatio
Subarratio R.arra
Subdelegat
Substitutio R.testamentū.ij.
Successio ab intestato
Suffragium defunctorum
Superbia
Suspensus
Susurratio.

Tabellio
Talia
Tēpētia.R.sobrietas.item ebrietas
Testamētū primo communiter
Testū 2°.quātū ad institutōez hēdis
Testū 3°.quantum ad executionē
Testis p̄ quis non potest esse
Testis 2°.de numero
Testis 3°. quo ad actū testificandi
Timor
Torneamentum
Transactio
Transitus siue traslatio
Treuga
Tutela
Turpe lucrū R.elemosina.i.ff.fi.

Vana gloria R. gloria uana
Vasallus R. feudum
Velatio virginū R. virginū velatio
Vendicio
Venatio
Vefici^m R. malefi^m. ite sortilegiū. i. 7. ij.
Veniale peccatum R. peccatum. iij.
Verberatio R. percutere
Vestis
Vicarius
Vidua
Vindicatio
Virginitas
Virginum consecratio
Vis 7 metus
Visitatio
Vitium
Vitiatus corpore
Vnctio extrema
Voluntas
Votum primo cōmuniter
Votū 2°. quis potest vouere
Votū 3°. de voto cōiugum in cōi
Votū 4°. de uoto coniugū circa filgiōem
Votum 5°. quo ad cōmutatiōem
Votū 6 quod solui^t p religiōem
Vsura primo communiter
Vsura 2° circa animalia
Vsura 3°. in emptionibus
Vsura 4°. de usurarijs manifestis
Vsura 5°. de seruitōib9 fautoribus 7 familia usurarij
Vsura 6 de restitutione usurarum
Vsus clauiū quo ad supplementū excōmunicationū iuris
Vsus clauiū 2°. s q ad formā absoluēdi
Vxor.
Xpūs
y ronia R. in littera. I.
y strio R. supra in littera. Ih.
z elus

Tabula abbreuiaturarum.

Ac. Accursius
Al. albertus
Ala. Alanus
Alb. Albicus
An. Anthonius de budrio
Ang. Angelus de pulio
Auc. Auctentica
Ar. Argumentū uel argumento
Azo. Ber bernardus glosator decretaliū
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bart. Bartholome9 glosator decreti
C. codice
vel. c. capittulū seu capittulo
Cy. Cynus
Con. consecratiōe uel confessorū uel concordat uel concordant
Dy. Dynus. l' di. distinctiōne.
E. eodem titulo. l' cap'o. l' eadē lege. seu distinctōe seu cā. l'. q. l'. ſ.
Ex. extra decretū in decretalibus
.ff. digestis
.f. in fine
fi. finali uel in fine
Glo. glosa
Hos. goffedus
Guil. uel Guer. guielmus glosator raymundi
Guil. dura. Guielmus durandus
Her. Hermannus
Hosti. Hostiensis
Hugo. Hugolinus
.i. primo
.i. id est
.j. infra
Insti. instituta
Inno. Innocentius
Ja. are. Jacobus de arena
.i^a. z^e. prima z^e
Jo. Joannes glosator decreti
Jo. an. Joannes andree
Ja. iacob9 de beluiso l' de rauena
.l. lege uel quinquaginta
Li. libro. l' quinquagesimo prio
Lau. Laurentius.
No. nota l' notat seu notatur
Op. opinio

Pe.petrus uel penultimo
Pla.placentius
.q. queſtione
Rai. Raimundus
R.reſpondeo uel reſponſio l' require
.ſ.ſcilicet.
ſe. ſequenti uel ſequentibus
ſ.ſupra
Sum.ſumma.⁊ in dubio intellige de ſumma confeſſorum
Tan. Tancreidus
Ti.uel t. titulus uel titulo
Tho. thomas de aquino
Wl. Wldericus
Win. vincentius
¶ paragrapho ſeu paragraphus uel paragraphi ſeu paragraphis

Sunt ⁊ alie abbreuiature rubricarꝝ que vt diſcernantur hic ſubroga būtur.
Rubrice iuris ciuilis ⁊ canōici.⁊ primo rubrice ffoꝝ.⁊ primo.ff.veteris.

Adoptionibus
Alienatōe iudicij mutadi cā fcā
Ad legem acquileam
Ad exhibendum
Aleatoribus
Ad legem rodiam de iactu
Ad ſenatus conſultum macedonianū
Ad velleyanum
Actionibus empti ⁊ venditi
Conſtitutionibus principum
Calumniationibus
Capitis diminutione
Communia prediorum
Communi diuidendo iudicio
Conditione cauſa data
Conditione ob turpem cauſam
Conditione indebiti
Conditione ſine cauſa
Conditiōe furtiua
Conditione ex lege
Conditione triticaria
Cōſtituta pecunia
Commodati uel econtra
Compenſationibus
Contrahenda emptione diuiſione ⁊ qualitate rerum
Dolo malo
Depoſiti uel contra
Diſtractione pignorum
Donationibus inter virū ⁊ vxorē
Diuortijs
Eo per quem factum eſt
Edendo
Eo ꝙ metus cauſa
Ex quibus cauſis maiores
Eo ꝙ certo loco
Exercitoria actione
Extimatoria actione
Edilitio edicto
Euictionibus ⁊ duple ſtipulationib⁹
Exceptione rei iudicate ⁊ tradite
Feriis ⁊ dilationibus
Fideicommiſſaria hēditatis petitione
Finium regundorum
Familie herciſcunde
Fundo dotali
Fide inſtrumentorum.
Fugitiuus.
Iis qui ſunt ſui l' alieni iur⁹.
Iis qui notantur infamia
Iis qui deiecerunt uel effuderunt
Hereditate uel actione uendita
Iuſtitia ⁊ iure
Iuriſdictione omniū iudicum
In ius uocando
In ius uocati ubi eāt
In integrum reſtitutionibus
Iudicijs
Inofficioſo teſtamento
Interrogatorijs actionibus
Iure iurando
In litem iurando
Inſtitoria actione
In rem uerſo
In diem uel adiectione
In quibus caſibus pignus tacite contrahatur
Iuris ⁊ facti ignorantia
Iure dotium.

Legib⁹ ⁊ ſcenat ꝺſulti.⁊ lō⁹ ꝺſuetu⁹
Lege commiſſoria
Locati ⁊ conducti.
Minoribus.xxv.ānis
Mandatiſ principum
Mortuo inferendo
Mandati uel econtra.
Ne qs eū qui in ius uocat⁹ vi eximat
Negotijs geſtis
Naute caupones ſtabularij
Noxalibus
Nautico fenore
Origine iuris
Officio ꝓconſulis
Officio prefecti pretorio
Officio prefecti urbis
Officio queſtorum
Officio pretorum
Officio prefecti uigilum
Officio ꝓconſulis ⁊ legati
Officio prefecti egypti ℓ auguſtalis
Officio preſidis ꝓuincie
Officio ꝓcuratoris ceſaris
Officio iudicis
Officio eius cui mādata ē iuriſdictio
Officio acceſſorum
Operis ſeruorum.
Pactis
Poſtulando
Procuratoribus
Petitione hereditatis
Poſſeſſoria hereditatis petitione
Publiciana
Pignoratitia actione
Peculio
Pro ſotio
Periculo ⁊ cōmodo rei uendite
Preſcriptis uerbis
Pignoribus
Probationibus
Pactis notalibus.
Quod quiſq; iuris
Qui ſatis dare cogantur
Quod cuiuſq; vniuerſitatis noīe
Quibus ex cauſis maiores
Quod metus cauſa
Qū dies vſufructus legati ertat
Quibus modis vſufruct⁹ amittat⁹
Quē admodū ſeruitus amittatur
Quibus rebus ad iudicē eatur
Qꝝ cū eo qui in aliena ptāte eſt
Qñ actio de peculio eſt annalis
Quod iuſſu
Que res pignori pñt obligari
Qui potiores in pignōib⁹ hēantur
Quib⁹ modis pign⁹ ℓ ypotheca ſoluitur
Quēadmodum vſufructuāi⁹ caueat.
Receptis arbitris
Rei vendicatione
Rerum diuiſione
Religioſis ⁊ ſumptib⁹ funerū
Rebus creditis ⁊ ſi certū petat⁹
Reſcindenda venditione
Rerum permutatione
Re debitoria ⁊ quanto minoris
Ritu nuptiarum
Repudijs ⁊ diuortijs.
Satu hominum
Senatoribus
Si qs ius dicēti nō obtempauerit
Si quis in ius uocat⁹ non ierit
Si ex noxali cauſa agatur
Si quis cautionibus
Si pars hereditatis petatur
Si ager uectigalis ℓ ēphiteoti. petat⁹
Si uſufructus petatur
Seruitutibus
Seruitutibus ruſticorū prediorū
Seruitutibus vrbanorū prediorū
Si ſeruitus vendicet⁹
Si quadrupes pauperiem feciſſe dicat⁹
Seruo corrupto
Seruis fugitiuis
Si menſor falſum modiū dixerit
Seruis exportandis
Sponſalibus.
Tranſactionibus
Triticaria
Tributoria
Teſtibus.
Vſufructu ⁊ q̄admo⁹ qs uſu.ꝯ.
Vſufructu accreſcendo

Vsufructu earū rerū q̄ usu ꝺsumūt
Vsu ⁊ habitatione
Vsufructuarius quēadmodū caueat
Vsuris.

Rubrice infortiati.

Actione rerum amotarum
Administratione ⁊ periculo tutoꝝ.
Ducte ⁊ consensu tutoꝝ
Acquirenda ℓ obtinenda hēditate
Ad senatus consultū sillanianū
Annuis ⁊ instrumētis legatis
Alimentis ⁊ cibarijs legatis.
Ad legem falcidiam
Ad senatum consul. trebellianum
Assignandis libertis
Auro ⁊ argento legato
Ad senatus cōsultū terculianū
Admendis ⁊ transferendis legatis.
Bonorum possessionibus
Bonorū possessione furioso muto
Bonorū pessessiōe ex testamēto militi.
Bonis libertorum.
Concubinis
Confirmādo tutore vel curatore
Cōtrario iudicio tutele ⁊ utili actōne
Curatoribus furiosi
Conditoribus institutōnuꝫ
Conditōibus ⁊ demonstrationib⁹
Contra tabulas
Collatione bonorum
Coniungendis cū emācipato liberi.
Carboniano edicto.
Dote prelegata
Dotis collatione.
Excusationibus ⁊ tpibus earū
Eo q.p tutore ℓ curatore negocia gesserit
Fideiussoribus ⁊ mandatoribus
⁊ heredibus tutorum ⁊ curatorum
Fundo instructo ⁊ instrumento legato
Gradibus affinitatis.
Ibis que in testamento delentur
Heredibus instituendis
Ibis que pene causa in testis relinquunt
Ibis que pro non scripto habentur
Ibis quibus ut indignis.
Impensis in rebus dotalibus factis
iniusto rupto irrito testamento
Iure deliberandi
Iure codicillorum
Iure patronatus.
Liberis agnoscendis
Legitimis tutoribus
Liberis ⁊ postumis
Legatis ⁊ fideicōmissis primo
Legatis ⁊ fideicommissis 2°
Legatis ⁊ fideicommissis 3°.
Liberatione legata
Legatis prestandis
Libertis vniuersitatum.
Magistratibus conueniendis
Militari testamento
Optione ⁊ lectione legata
Obsequijs a liberis ⁊ liberti. pstandis
Operis libertorum.
Peculio legato
Pena legata.
Qui petant tutores vel curatores
Quando ex facto tutorū vel curatorum
Q: cum falso tutore
Quēadmodū testamenta aperiant
Quando dies legatorū cedit
Quibus non cōpetit bonorū possessio
Quis ordo in bonoꝝ possessiōe seruetur.
Rebus eoꝝ q ib tutela ℓ cura sunt
Rebus dubijs
Regula catoniana.
Soluto matrimonio
Si m℞ vētris noīe in possessiōe mittat
Si mulier ventris noīe calūnie causa
Suspectis tutoribus ac curatoribus
Si obmissa causa testamenti
Si quis aliquē testari ꝓhibuerit
Supellectili legata
Si cui postḡ p legē falcidiam
Si tabule testamenti extabunt
Si a parēte quis fuerit manumissus
Si quid in fraudem patroni
Si tabule testamenti nulle extabunt
Successorio edicto
Suis ⁊ legitimis heredibus.

Tutelis
Teſtamentaria tutela
Tutoribus ⁊ curatoribus datis ab his
Tutelis ⁊ ratōnibus diſtrahēdis
Teſtamētis ⁊ qui teſtamēta facere pñt
Tritico vino ⁊ oleo legato.
Ventre inſpiciendo
Vbi pupillus educari ℓ morari dēat
Vulgari ⁊ pupillari ſbſtitutiōe
Vſu ⁊ uſufructu legato
Vt legatorū cauſa teneatur
Vt in poſſeſſionem legatorꝝ
Ventre in poſſeſſionē mittendo
Vnde legitimi
Vnde liberi
Vnde cognati
Vnde vir ⁊ vxor
Veteranorū militum ſucceſſiōe
Vt ex legibus ⁊ ſenatuſconſultis
bonorum poſſeſſio detur.

Rubrice.ff.noui.

Aqua pluuia arcenda
Ademptōe libertatis
Acquirendo rerū dñio
Acquirenda poſſeſſione
Aqua cotidiana ⁊ eſtiua
Arboribus cedendis
Actōibus ⁊ obligationibus
Acceptilationibus
Arborꝝ furtim ceſarum
Abigeis
Accuſationibus
Ad legē iuliā maieſtatis
Ad legē iuliā de adulterijs
Ad legē iuliā de vi publica
Ad legē corneliā de ſiccarijs
Ad legem corneliā de falſis
Ad legem pompeiam de paricidis
Ad legem iuliam repetundarū
Ad legē iuliam de annona
Ad legem iuliam peculatus
Ad legem iuliam ambitus
Ad legē fabiā de plagiarijs
Ad ſenatꝰ cōſultū turpilianū
Appellationibus ⁊ relationibꝰ
A quibus appellare non licet
Appellationibus recipiendis
An p aliū cauſa appellatōis
Apud eum a quo appellatur
Ad municipales
Albo ſcribendo
Adminiſtratōe rerꝝ ad citatē ptinētiū
Bonis iudicis auēte poſſidēdis
Bonis dānatorum
Bonis eorꝝ q añ ſniam mortē ſibi ꝯſti.
Colluſione detegenda
Confeſſis
Ceſſione bonorū
Curatore bonis dando
Cloacis
Concuſſionibus
Crimine expilate hereditatis
Crimine ſtellionatus
Collegijs illicitis
Cuſtodia reorum
Cadaueribꝰ punitorum
Captiuis ⁊ poſt liminiū reuerſis
Caſtrenſi peculio
Cenſibus.
Damno infecto
Donationibus
Donatōne cauſa mortis
Diuerſis ⁊ tpalibꝰ pſcriptōibꝰ
Doli mali exceptōne
Duobꝰ reis ſtipulādis
Decurionibus
Decretis ab ordine faciendis.
Edilibꝰ duilibus
Ex quibꝰ cauſis in poſſeſſionē eat
Exceptōibꝰ ⁊ pſcriptōnibus
Exceptōne rei iudicate
Exceptōue doli
Extraordinarijs crimibꝰ
Exactōibꝰ ⁊ expilatōibꝰ
Eum qui appellanti
Extraordinarijs ognitōibꝰ.
Fideicōmiſſarijs libertatibꝰ
Fluminibus
Fonte
Fideiuſſoribus

Furtis
Furti aduersus nautas
Furibus balneariis.
Blande legenda
Iure aureorũ annulorz
Interdictis seu exordiariis actõib⁹
Itinere actuq; puato
Iudicatũ solui
Incẽdio ruina naufragio
Iniuriis
Interdictis ⁊ relegatis
Iure fisci
Iure immunitatis.
Liberali causa
Locis ⁊ itineribꝫ publicꝭ.
Loco publico fruendo
Libero hoie exhibẽdo
Liberis exhibẽdis
Litigiosis
Libellis dimissoriis
Legationibus.
Manumissionibus
Manumissis vindicta
Manumissione
Manumissis in testõ
Migrando
Muneribꝫ ⁊ honoribus.
Natalibus restituendis
Ne de statu defunctorz
Ne vis fiat ei qui in possessiõe
Ne quid in loco sacro fiat
Ne qd i loco publico ℓ puato fiat
Ne quid in flumine ripaue
Nouationibus
Nil nouari appellatõe pendẽte
Nundinis.
Operis noui nuntiatõe
Operibus publicis.
Publicanis ⁊ uectigalibꝫ
Pro soluto
Pro emptore
Pro herede
Pro donato
Pro derelicto
Pro legato
Pro dote
Pro suo
Priuilegiis detractorz
Precario
Pretoriis stipulatõibꝫ
Priuatis delictis
Preuaricatoribus
Popularibꝫ actõibus
Publicis iudiciis
Penis priuilegiis
Pollicitationibus
Proseneticis.
Qui sine manumissione
Qui ⁊ a quibus
Quibꝫ ad libertatẽ ꝓclamare nõ lz
Quibꝫ ex causis in possessiõem eat
Que in fraudẽ creditorũ facta sunt
Quorum bonorz
Quorz legatorz
Qđ vi aut clam
Quarũ rerũ actio non datur
Questionibus
Quis ⁊ a quo appellet
Qñ appellandũ sit
Que sñie sine appellatõe rescindũt
Re iudicata
Rebꝫ auctẽ iudicis possidẽdis
Ripa minuenda
Riuis
Remissionibus
Rem pupilli saluã fore
Rem ratam habere
Receptationibus
Requirendis reis
Re militari
Regulis iuris.
Statu liberis
Si libertꝰ ingenuꝰ esse dicat
Statu defunctorz
Separationibus
Supficiebus
Si arbor vicini edibꝫ impendat
Saluiano interdicto
Stipulatõe seruorum
Solutionibus
Si qs testõ libẽ esse iussus fuerit
Si familia furtum fecisse dicatur

Sepulchro violato
Sententiã passis ꝛ restituti.
Si tutor vel curator
Si pendẽte appellatõe.
Tabulis exhibẽdis
Termino moto
Tigno iniuncto.
Usucapionibus
Uia publica ꝛ si qd i ea fiũ eẽ dicat
Ut in flumie publico nauigãe liceat
Uia publica ꝛ itinere reficiẽdo
Ui ꝛ vi armata
Uti possideris
Utrobi
Uerbor obligatõib⁹
Ui bonor raptor
Ueteranis
Uacatõe ꝛ excusatõe munez
Uarijs ꝛ exordiarijs cognitõib⁹
Uerborum significatione.

Rubrice codicis.

Apostatis
Assessorib⁹ ꝛ domestici.
Annonis ꝛ capitatõib⁹
Aduocatis diuersor iudicũ
Aduocatis fisci
Alienatõe iudicij mutãdi cã facta
Ad exhibendum
Alee vsu ꝛ aleatoribus
Actionib⁹ ꝛ obligatõnib⁹
Actionib⁹ empti ꝛ venditi
Ad senat⁹ cõsultũ macedonianũ
Ad senat⁹ cõsultũ velleyanũ
Alendis liberis
Admistratõe tutor ꝛ curator
Alimẽtis pupillo prestandis
Arbitriũ tutele
Aucte prestanda
Ad senatus cõsultũ
Ad legẽ falcidiam
Ad senat⁹ consultũ terculianũ
Ad senat⁹ cõsultũ orphitianũ
Assertione tollenda
Acqrẽda l' retinẽda possessiõe
Aduersus creditorem
Annali exceptõe italici ctract⁹
Alluuiõib⁹ ꝛ paludib⁹ pascuis
Appellatõib⁹ ꝛ cõsultatõib⁹
Acceptilatiõib⁹
Adoptionib⁹
Accusationib⁹
Ad legẽ iuliã maiestatis
Ad legẽ iuliã de adultẽijs ꝛ stupro
Ad legẽ iuliã de vi publica ꝛ puata
Ad legẽ corneliã de siccarijs
Ad legẽ falcidiã de plagiarijs
Ad legem mustellam
Ad legẽ corneliã de falsis
Ad legẽ iuliã repetũdar
Ad legẽ iuliã ambit⁹
Ambigeis
Abolitionibus
Ad senat⁹ cõsultũ turpilianuz
Bonis libertor ꝛ iure prõnat⁹
Bonor possessiõe ẽm tabulas
Bõr possessiõe ctra tabulas liberti
Bonis maternis
Bõis que libertꝰ in ptãte cõstituti.
Bõis aucte iudicis possidẽdis
Bõis pscriptor seu dãnatorũ.
Comitib⁹ rei militaris
Cõtractib⁹ iudicũ ꝛ eor q̃ sũt cca eos
Causis in quibus infamia irrogatur
Communi diuidendo
Coĩa vtriusq; iudicij
Cõsortibus eiusdẽ litis
Conditõe indebiti
Cõditõe ob causam data
Conditione furtiua
Cõditõe ob turpẽ causam
Conditõe ex lege
Constituta pcunia
Commodati
Cõpẽsationibus
Cõtrahẽda emptione
Coĩum rerũ alienatiõe
Cõmercijs ꝛ mercato
Concubinis
Confirmãdo tutore
Contrario iudicio
Curatore furiosi ꝛ prodigi

Carboniano edicto
Collationibus
Codicillis
Coīa delegatis
Cōdicionibus incertis
Caducis tollēdis
Coīa de successionib⁹
Cōi seruo manumisso
Coīa de manumissionib⁹
Coīa de usucapionibus
Collusione detegenda
Cominationes uel epistolas
Confessis
Conuenda ⁊ cōmittenda stipulatione
Creditores emptionis pignoris nō teneri
Custodia rerum
Crimē peculatus
Crimē sacrilegij
Crimē expillate hereditatis
Crimē stellionatus
Calūniatoribus
Diuersis rescriptis
Defensorib⁹ ciuitatū
Dolo malo
Dilationibus
Depositi
Donationibus ante nuptias
Dotis ꝓmissione
Dote cauta nō numerata
Donationib⁹ int᷑ uiz et uxorez
Diuortio facto apud quē liberi educant᷑
Diuidenda tutela
Datitia libertate tollenda
Distractione pignoz
Debitores uēditoris pignoris
Duob⁹ reis stipulandis ⁊ ꝓmittendis
Donationibus
Donatione sub mō uel sub ditione
Episcopis ⁊ clericis
Episcopali audientia
Edendo
Errore calculi
Errore aduocatoz
Etiā ꝓpt᷑ curatorē inuite restī.agi pos.
Ex delictis defunctoz
Exercitoria et institoria actione
Edilicijs actionib⁹
Eo qui ꝓ tutore negocia gerit
Excusationib⁹ ⁊ tpibus eoz
Excusatione ueteranoz
Edicto diui adriano tollendo
Executione rei iudicate
Edificijs priuatis
Etiā ob cirographū pignus teneri
Exceptionib⁹ seu ꝓscriptionib⁹
Emptionibus
Emancipationib⁹ liberoz
Exhibendis uel transferendis reis
Emēdatione seruoz
Filiofamilias minore
Fideiussorib⁹ minorum
Formulis ⁊ īpetratione actionū sublatis
Ferijs
Familie herciscunde
Finium regundoz
Fide instrumētoz
Fundo dotali
Fideiussoribus tutoz ⁊ curatoz
Furtis et seruo corrupto
Fidei cōmissis
Falsa cā a decta legato
Fideicōmissarijs libertatib⁹
Fructib⁹ et litis expensis
Fideiussorib⁹ ⁊ mandatoribus
Falsa moneta
Famosis libellis
Famosi
Generali abolitione
Hereticis ⁊ manichēis
Ibis qui ad ecclesias cōfugiunt
Ibis quib⁹ in ecclesijs manumittū᷑
Ibis potentioz nomine
Ibis q̄ ui metuue cā fiunt
Ibis q̄ uenia etatis sue īpetrauerūt
Ibereditate uel actione uēdita
Ibeunuchis
Iberedibus tutoz
Iberedib⁹ instituendis
Ibis quibus ut indignis
Ibis qui ꝓne noīe relinquunt᷑
Ibis qui ante aptas tabulas
Iberedib⁹ decurionū nauicularioz

Iudeis qui a nō dño manumissi sūt
Iudeis q p metū iudicis appellauerūt
Iudeis q in prioz creditorū loco succedūt
Iudeis qui pentes uel liberos occiderūt
Iudeis qui ascribūt in testamēto
Iudeis qui latrones uł reos occultant
IIustiniano codice emēdando
Judeis
Juris ⁊ facti ignorantia
In ius uocando
In integrū restitutōe minoz
In qbus cāis in integruz restō ē necia
In integz restō postulata ut qd inouet
Jureiurando ꝓpter calūniam
Judicijs
Jurisdictione oīm iudicū
In qbo casib⁹ militātes fori p̄scptōe uti
Inofficioso testā nō pūt
Inofficiosis donationibus
Inofficiosis dotibus
Jure ēphiteotico
Incestis et inutilibus nuptijs
Interdicto mrimonio
Jure dotiū
In qb⁹ casib⁹ tutorē hñti ł cur. dari ñ p⁹
In litē dando tutorē ł curatorē
Jure aureoz annuloz
Instōnib⁹ ⁊ sbstōnib⁹ ł restō. sb cōdi. fcis
Impuberū ⁊ alijs sbstitutionib⁹
Jure deliberandi
Indicta uiduitate tollēda
Jngenuis ⁊ manumissis
In qbus cāis cessat longi tpis p̄scriptio
Interdictis
In qbus cāis ius pignis tacite cōtrahit
Jure dominij ipetrando
Inutilibus stipulationibus
Jngratis liberis
Jnfantibus expositis
Jnfirmandis penis sceli
Jure liberoz
Jniurijs
LEgibus ⁊ cōstitutionib⁹ principū
Litis contestatione
Lege acquilia
Locato et conducto
Legitima tutela
Libertinis ⁊ eoz filijs
Liberis p̄teritis ⁊ exheredatis
Legatis
Legitimis heredib⁹
Lege fufia canina tollēda
Liberali causa
Longi tpis p̄scriptione q.p libertate
Litigiosis
Luitione pignoris
Liberis exhibendis seu deducēdis
MAndatis principū
Modo mulctaz
Magistratib⁹ municipaliū
Mandati uel contra
Monopolijs ⁊ cuētu negotiatoz
Magistratib⁹ conueniendis
Mortis cā donationis
Mulieribus q seruis ꝓprijs se iunxerūt
Mutatione nois
Maleficis ⁊ mathematicis
NOuo codice cōponendo
Nemini licē signū saluatoris
Ne iudeus xp̄ianum mācipiū
Ne liceat potentioribus
Ne fiscus uel res publica
Negocijs gestis
Ne quis in sua cā iudicet
Noxalibus actionib⁹
Ne uxor ꝓ marito uel econ̄ conueniat
Ne filius ꝓ p̄re uel pat ꝓ filio
Nō numerata pecunia
Nautico fenore
Nūdinis et nouis mercationibus
Noua uectigalia instituī nō posse
Nuptijs
Ne fideiussores dotū dent
Ne ꝓ dote mulieris mariti adiciant
Naturalibus liberis ⁊ mribus eoz
Ne tutor uel curator uectigalia conducant
Nec̄is suis hēdibus instituēdis ł sbstie.
Ne d statu defūctoz p⁹ qnquēniū q̄rat
Nouo iure
Ne rei dominice uel tēplorum
Ne liceat in una eadēq cā .iij. ꝓcurare
Nouationibus ⁊ delegationibus

Nulli aggeribus nō rūpendis
Ne sui iussu principis certis
Officij pfecti ptorioꝝ
Officij prefecti preto.africe
Officio prefecti urbis
Officio magistri militū
Offō questoris
Officio magistri offōꝝ
Offō comitis sacrarū largitionuꝫ
Offō comitis rerū priuataꝝ
Offō pconsulis et legati
Officio comitis orientis
Officio uicarij ꝫ pfecti
Offō pretorum
Offō rectoris puincie
Offō prefecti uigilum
Offō ciuilium iudicū
Offō militum militantiū
Offō diuersoꝝ iudicū
Offō eiꝰ q uicē alicꝰ iudicis obtinet.
Offō iudicis alexandrie
Ordine iudiciorum
Opibō libertorum
Obsequijs prōnis prestandis
Ordine cognitionū
Opibus publicis
Paganis et sacrificijs ꝫ templis
Precibō Impatori offerendis
Pactis
Postulando
Procuratoribō
Pedaneis iudicibō
Plus petitionibō
Petitione hereditatis
Prohibita sequestratōe pecuie
Probationibꝰ
Plus ualere qđ agit
Pignoratitia actione
Per quas psonas nobis acquirit
Pro socio
Patribus q filios distraxerūt
Periculo et comodo rei uēdite
Pactis inter ēptorē ꝫ uenditorē
Pactis conuentis tā sup dote ꝙ sup dō.
Periculo tutoꝝ ꝫ curatoꝝ
Predijs uel alijs rebꝰ minoris nō alie.
Postuis hēdibō istituēdis l' erhēdādis
Periculo eiꝰ qui libertatē inierit
Pro donato
Prescriptōe longi tpis.x.uel.xx.annoꝝ
Prescriptōe.xxx.uel.xl. annoꝝ
Pena iudicis qui male iudicauit
Priuilegio
Priuilegio dotis
Precario saluiano interdicto
Pignoribus publicis opibus
Pretorio pignore
Partu pignorū et oī cā
Pactis pignorū ꝫ de omissoria.l.rescindēda
Patria ptāte
Post liminio reuersis
Priuatis carceribō
Penis
Quādo libellꝰ pncipi de lite otestā fcā
Qui ꝫ adūsus qs i integꝝ restō postulat
Quibō ex cāis i integꝝ rstō maioribō dat
Qui p sua iurisdictione iudi.
Qui ltimam psonā hūt in iudicio
Qñ Impator int' pupillos ꝫ uiduas
Qñ lz uicuiq; se sine iudice uindicare
Qñ fiscus uel priuatꝰ debitores
Qꝫ cū eo qui in aliena iurisdictione
Que res uēdi non pūt
Que res exportari nō pūt l' nō debent
Qñ liceat ab emptione discedē
Qui petant tutores uel curatores
Qui dare ꝫ dari tutores pūt
Qñ mulier offō tutele fūgi pōt
Qñ ex fcō tutoris uel curatoris
Qñ curatores et tutores eē desinunt
Qui numero liberoꝝ se excusant
Qui morbo se excusant
Qui etate se excusant
Qñ decreto opus nō est
Qñ dies legati uel fidecōmissi cedant
Qui admitti ad bonoꝝ possessionē pūt
Quēadmodū testamēta apiāt
Qui manumitti nō pūt
Quibō ad libertatē pclamare nō lz
Quibō nō obijcit longi tpis pscriptio
Qui decēnij pscriptōe
Quō ꝫ qñ iudex sniam

Quibꝫ res iudicata nō nocet
Qñ ꝓuocare nō eſt neceſſe
Quoꝝ appellationes nō recipiant
Qui bonis cedere pōt
Quoꝝ bonoꝝ
Quoꝝ legatoꝝ
Que res pignori obligari pōt
Qui potiores in pignus habeant
Que ſit longa conſuetudo
Qui accuſari nō pōt
Qñ ciuilis actio ꝓiudicet crīali
Queſtionibꝫ
REputationibꝫ q̄ fiūt in iudicio
Reſtitutōne militū
Receptis arbitris
Rei uēdicatōe
Religioſis ⁊ ſūptibꝫ funeꝝ
Rebus creditis
Reſcindenda uenditione
Rebꝫ alienis nō alienandis
Rē alienā cernētibus
Rerū ꝑmutatione
Rei uxorie actione
Repudijs
Reꝝ amotarum
Repudianda bonoꝝ poſſeſſiōe
Repudianda uel abſtinēda hēditate
Re iudicata
Res īt̄ alias acta
Relationibꝫ
Reuocandis his q̄ fiūt in fraudē
Rationibꝫ operū publicoꝝ
Remiſſione pignoꝝ
Reuocandis donationibꝫ
Raptu uirginū
Requirendis reis
SUmma trinitate ⁊ fide catholica
Senatus conſul
Sacro ſanctis eccl̄is
Si contra ius uel utilitatē publicā
Stauis et imaginibꝫ
Si tutor uel curator interuenerit
Si in cōi eadēq̄ cā
Si aduerſus rem iudicatā
Si aduerſus uenditōz
Si aduerſus libertatē
Si aduerſus trāſactionē
Si aduerſus ſolutiōz
Si aduerſus dotem
Si aduerſus delictū
Si aduerſus uſucapionē
Si aduerſus fiſcuz
Si aduerſus creditorē
Si obmiſſa hereditate uel bonoꝝ poſſ.
Si minor ſe maiorem dixerit
Si ſepius ſe in integꝝ reſtitui poſtulet
Si maior factus ratū habuerit
Satiſdando
Sportulis
Seruitutibꝫ et aqua
Si certū petat̄
Suffragio
Si ſeruus extero
Si ꝓpter publicas pſtationes
Si ſine ſenſu uel reliquijs
Si quis alteri uel ſibi
Si ſeruus exportandus
Si mancipiū ita alienatū ſit
Sponſalibus
Si rector ꝓuincie
Si quacūq; p̄dictus ptāte
Si nūcio ex reſcripto principis
Secundis nuptijs
Si ſcō ſe nupſerit mulier
Soluto mr̄imonio ⁊ q̄dmodū dos petat̄
Si conſtante mr̄imonio dos ſoluit̄
Si ex pluribꝫ tutor uel curator
Si mater indēnitatem ꝓmiſerit
Si contra mr̄is uoluntatē
Si tutor nō conſenſerit
Si ex falſis allegationibꝫ
Si qs ignorans re minoris
Si tutor rei publice
Si maior factus ratū habuit
Seruis fugitiuis
Si in fraudē patroni
Si aliquē teſtari ꝓhibuerit
Si obmiſſa cā teſti
Suis et l̄tīmis hereditibꝫ
Senatꝰ conſulto claudiano tollendo
Seruo cōi manumiſſo
Seruis rei publice

Senatus ꝯsulto ozphitiano
Sentētijs p̄fecti pretorio
Sñijs ex piculo recitandis
Sentētijs int'locutorijs oim iudicū
Snia que sine certa quantitate
Sñijs que p eo q̄ interest pferunt'
Si a non ꝯpetenti iudice
Snīam rescindi non posse
Si plures sit' una snia fuerāt ꝯdēnati
Si ex falsis instrumētis
Si pendente appellatōe mors int'uenerit
Si unus ex pluribꝫ appellauerit
Si de mōmētanea possessione fūit ap^tum
Si p uim uel alio mō
Saluiano interdicto
Si res aliena pignori data sit
Si in cām iudicati pignus
Si uendito pignore datū sit
Si uēdito pignore agat'
Si unus ex pluribꝫ hēdibꝫ
Si pignoris ꝙuētione
Solutionibꝫ et liberationibꝫ
Si reus uel accusatoꝛ
Si qs Impatori maledixerit
Si quis cām cui⁹ tutoꝛ
Sepulchro uiolato
Sedicijosis
Sniam passis ꝫ restitutis

TRansactionibꝫ
Tēporibꝫ in integꝝ resti.
Testibus
Testamētaria tutela
Tutela uel cura. qui satis nō dedit
Testamēto militis
Testamētis
Tabulis exhibendis
Testamētaria manumissione
Tēporibꝫ ꝫ repationibꝫ appellationuꝫ

VEteri iure enucleando
Ut lite pendente
Ut oēs tā ciuiles q̄ militares
Ut nemo ꝓuatus titulo p̄dijs
Ut que desunt aduocatis iudex suppleat
Ut nemini liceat sū iudice se uidicare
Ubi ꝫ apud quē
Uxoribꝫ militū et eoꝝ qui
Ut nēo inuitus agere cogat'
Ubi in rem actio
Ubi de rōcijnijs agi oꝫ
Ubi de possessione agi oꝫ
Ubi quis decuriali uel coartali
Ubi cā fiscalis agit'
Ubi de fideicōmisso agi oꝫ
Ubi de crimie agi oꝫ
Ubi de hereditate agat'
Ubi ꝙueniat' qui certo loco ꝓmisit
Ubi de cā status agi opꝫ
Ubi senatoꝛes uel clarissimi uiri
Usufructu ꝫ habitatione
Ut actiōes ab hēdibꝫ ꝫ oꝛ hēdes icipiāt
Usuris
Uectigalibus
Ubi pet'at' tutoꝛ uel curatoꝛ
Ubi pupilli educant'
Ubi cā post pubertatē
Usuris pupillaribꝫ
Unde legitimi
Unde liberi
Unde uir et uxoꝛ
Uerboꝝ et rerū significatōe
Usuris ꝫ fructibꝫ legatoꝝ
Uenditione libertatis
Usucapione ꝓ emptoꝛe
Usucapione ꝓ donato
Usucapione ꝓ dote
Usucapione ꝓ hērede
Usucapione trāsformanda
Usuris rei iudicate
Unde ui
Uti possidetis
Uillis aggeribꝫ nō rūpendis
Ut infra certū tps
Ui bonoꝝ raptoꝝ

Rubrice auctenticoꝝ

ADmittēdis⁹ offā ī sacr. appl'a.
Appellatōib⁹ ꝫ īt' q̄ tps dēt ap/
Apud q̄s oꝫ cām dici mōchos pellari
Armis
Appellationib⁹
Alienatione emphiteosi

Consulibus
Cōstitutio que ex ascripto
Cōsanguineis ⁊ uterinis fratribꝫ
Constitutio q̄ de dignitatibꝫ
Constitutio innouat legez
Collatoribꝫ ⁊ alijs capitulis
Defensoribꝫ ciuitatū
Depositionibꝫ ⁊ denūciationibus
Duobus reis ꝓmittendis
Ecclesiaꝝ rerum
Exhibendis et introducendis reis
Equalitate dotis
Exactionibꝫ et qui ꝺueniunt
Ecclesiasticis titulis
Fideiussoribꝫ ⁊ mandatoribus
Filijs ante dotalia instrumēta
Iusiurandū qꝺ ꝓestat ab his
Iureiurando a moriente ꝑstito
Incestis inutilibꝫ nuptijs
Instrōꝝ cautela et fide
Judicibꝫ et ut nullis
Immēsis donationibus
In medio litis
Interdictis
Lenonibus
Litigiosis et decima ꝑte litis
Monachis
Mensura ordinandoꝝ clericoꝝ
Mandatis principū
Non colligendo scꝺo nubentes
Nō alienādis aut ꝓmutandis rebꝫ eccl'ie
Nuptijs
Nullū agrigole editione tenē illi⁹ terraz
Neq; uirū ex dote
Priuilegijs dotis
Priuilegijs archyepi
Quom oporteat epos ⁊ reliq̄s clericos
Quibꝫ modis nāles legitimi
Quibus modis nāles efficiūt sui
Referendarijs palatij
Restitutionibꝫ et ea que parit
Reis ꝓmittendis
Restitutionibꝫ
Restitutionibus ꝺmissarij
Raptu mulierū
Senicas nō solum fide ꝑstant
Sanctissimis epis
Triente ⁊ semisse
Tabellionibus
Testibus
Tēpore nō solute pecunie
Testamētis imꝑfectis
Ut determinat⁹ sit numer⁹ clericoꝝ
Ut iudices sine quoq̄ suffragio
Ut eccl'ia romana centū annoꝝ ꝑscript⁹
Ut null⁹ mutuās agricole tēat ei⁹ fraz
Ut ꝑponat nomen Impatoris
Ut nō fiant pignoratōes ꝓ alijs ꝑsōis
Ut ꝺecetero ꝺmutatōe eccl'iasticaꝝ rez
Ut ea q̄ uocant in sinatu sup clericis
Ut clerici q recedūt alijs ꝓ eis sꝺrogari
Ut in ꝑuatis ꝺmibꝫ sac mysteria ñ fiāt
Ut imobilia aū nuptialē ꝺonationē
Ut facte noue costitutōes
Ut nullus fabricet oratorij ꝺmū
Ut ab illustribꝫ ⁊ sup cā sūt digni
Ut urbane ordinarie ꝑfecture dent
Ut oēs obediant iudicibus ꝓuintiarum
Ut hi q obligatas res ꝓhibēt numeroꝝ
Ut nō luxurient cont nām
Ut liberti ꝺecetero auro nō egeāt
Ut clerici apud ꝓꝓios epos ꝺueniant
Ut sine ꝓhibitōe mis ꝺebi.
Ut ex actibus extantibꝫ ꝺotis
Ut neq; miles neq; federatus
Ut amisse uisiōes ꝑscriptiōes hēant
Ut cū de appellatione cognoscit
Ut liceat matri et auie
Ut sponsalicie largitas
Ut litigantes iurent
Ut fratꝝ filij succedant
Ut nullum iudicū liceat
Ut differentes iudices
Usuris nauticis

Rice institutionū.

Adoptionibus
Artiliano tutore uel de eo
Auctoritate tutorum
Addeptione legatoꝝ et trāslatione
Assignatione libertoꝝ

Acquisitione p arrogatōz
Actionibus
A duob⁹ stipulandi pmittendi
Bonoz possessionibus
Capitis diminutione
Curatoribꝫ
Codicillis
Donationibꝫ
Diuisione stipulationū
Ex qbꝫ cāis manumittere nō pōt
Excusationibꝫ tutoz
Eo cui libertis cā bona adijciant
Emptione et uenditione
Fiduciaria tutela
Fideicōmissarijs hēditatibꝫ
Fideiussoribꝫ
His qui sui uel alieni iuris sūt
Heredibꝫ instituēdis
Heredū qualitate ⁊ dria
Hēditatibꝫ q nobis ab intestato deferūt
Iustitia et iure
Iure nāli gentiū uel ciuili
Iure psonaz
Ingenuis
Inofficioso testō
Inutilibꝫ stipulationibꝫ
Iniurijs
Interdictis
Libertinis
Lege fusia canina tollēda
Legitima agnatoz tutela
Lege falcidia
Legatis
Legitima agnatoz succes.ōe
Litteraz obligationibꝫ
Locatione et ꝺuctione
Lege aquilia
Mandato
Nuptijs
Noxalibꝫ
Obligationibus
Obligationibꝫ ex ꝺlensu
Obligationibꝫ q ex de licto nascūt
Obligationib⁹ q ex q̄si delicto nascūt
Offō iudicis
Patria ptāte
Pupillari substitutiōe
Perpetuis et tpalib⁹ actionibus
Pena temere litigantiū
Publicis iudicijs
Per quas psonas nobis acqrit
Quot modis ius pie ptātis soluitur
Qui dari tutoꝛes in testō pūt
Quibus modis tutela finit
Quibus alienare lz uel nō
Quib⁹ nō est pmissū facere testm
Quibus modis testā firmant
Quibus modis retrahit obligatō
Quibus modis obligatō tollit
Qđ cū eo q in aliena ptāte est ⁊ de pe.
Rerū diuisione
Rebus coꝛpalibus et incoꝛpalib⁹
Replicationibus
Satisfactione tutoz et curatoz
Suspectis tutoꝛib⁹ et curatoꝛibus
Seruitutibus
Singulis reb⁹ pfideicōmissuz relictis
Senatus ꝺsulto terculiano
Senatus ꝺsulto oꝛpbitiano
Successione cognatoz
Seruili cognatione
Successione libertoz
Successionib⁹ sublatis q fiebant
Stipulatōe seruoz
Societate
Satisdationibus
Telis
Testamētis oꝛdinādis
Testamento militari
Sufructu
Usu et habitatione
Usucapionib⁹ ⁊ lōgi tpis pscriptionib⁹
Vulgari substitutione
Uerboz obligationibus
Ui bonoz raptoz
Sūt alie Rice in.x°xi° li°⁊.xij°Codicil. et in usib⁹ feudoz q hic prarū allegant iō eas ponē nō curo

Rice iuris canonici

Hic p scīēdū q decretū ñ distinguit p

Rícas ſi in tres ꝑncipales ꝑtes. q̃x ꝑ otinz
cc̃tũ et unã diſtinctiones ⁊ ſb̃ qlz diſtícti
one capl'a. ſcda ps otinet. xxxvi. cás ⁊ ſb̃ q̃
libz cã qões et ſub qõib⁹ capl'a. et. xxxiij.
a qõe. iij. uſq; ad qõz q̃rtã int'ponit' ẽctat⁹
de pnĩa. q diuidit' in. vij. diſtinctiões ⁊ ſb̃
q̃lz diſtinctiõe capl'a. tertia ps eſt de oſec̃
tione que diuidit' in quiq; diſtinctiões ⁊
ſub q̃lz diſtinctiõe capl'a. alij xo libri iur̃.
canonici Rícas otinẽt q̃ ſequũt'

Accuſatõib⁹ iq̃ſitõib⁹ denũciatõib⁹ f 338
Adulterio ſtupro f 368
Alienatõe iudicij mutandi cã fcã f iij 6
Apoſtatis f 201
Arbitris f 362
Aũcre ⁊ uſu pallij f 117
Baptiſmo et eius effectu f 54
Bigamis f 209
Calũniatoribz f 72
Capellis monachoꝝ et alioꝝ religioſoꝝ f 344
Cã poſſeſſionis et ꝓprietatis f 285
Celebra'c' miſſaꝝ ⁊ ſacro eucariſtie ⁊ diuiſ. f 178
Cẽſibz exactoribz pcũtoribz officijs f 290
Cohabitatione clericoꝝ ⁊ mulieꝝ f 296
Clamdeſtina deſponſatõe f 221
Clericis diugatis f 315
Clericis nõ reſidentibz f 73
Clerico egrotante f 222
Clerico pugnantibz in duello f 224
Clerico uenatore f 217
Clerico ꝓcuſſore f 233
Cl'ico excoicato depoſito l' it'dcõ miſtijte f 368
Clerico ꝑ ſaltũ ꝓmoto f 377
Clerito q ordines furtiue ſuſcepit f 378
Cognatõne ſpirituali f 380
Cognatione legali f 380
Colluſionibz f 321
Comodato f 323
Cõceſſione ꝑbende ⁊ eccl'ie nõ uacãtis f 376
Cõditionibz nõ appoſitis ĩ diſpenſatõe et
Cõfeſſis aliꝝ oc̃tibz f 245
Confirmatõe utili uel inutili f 238
Cõſtitutionibz f 316
Cõſuetudine f 153
Corpore uitiatis nõ ordinandis f 217
Cõiugio leproſoꝝ f 5
Cõiugio ſeruoꝝ f 21
Cõſanguinitate et affinitate f 71
Cõſecratõe eccl'ie uel altaris f 320
Cõuerſione cõiugatoꝝ f 324
Cõuerſione infideliũ f 298
Crimie falſi f 278
Cuſtodia eucariſtie criſãti ⁊ alioꝝ ſacroꝝ f 374
Decimis ꝑmitijs et oblationibz f 302
Delicto pueroꝝ f 265
Depoſitione f 377
Deſponſatõe ipuberũ f 245
Dilationibus f 312
Diuortijs f 135
Dolo et otumacia f 333
Donationibus diuoriũ ſtituẽda f 147
Donatiõibz it' uiꝝ ⁊ uxorẽ ⁊ de tote p⁹ f 253
Eo q furtiue ordines ſuſcepit f 335
Eccleſijs edificandis l' reparandis f 381
Electiõe et electi ptãte f 305
Emptione et uenditione f 27
Eo q cognit conſanguineã uxoris ſue f 246
Eo q duxit ĩ uiũ^m quã polluit ꝑ adl'te^m f 323
Eo q mittit' ĩ poſſeſſiõ cã rei ſeruande f 319
Etate ⁊ qualitate ⁊ ordie ꝑficiendoꝝ f 150
Exceptionibus f 64
Exceſſibz prelatoꝝ f 186
Erijs f 381
Feudis f 136
Fide inſtrõꝝ f 249
Fideiuſſoribz f 172
Filijs ꝓbꝝ f 251
Foro optenti f 64
Frigidis ⁊ maleficiatis ⁊ ipotẽtia corũdi f 124
Furtis f 326
Hereticis f 371
Homicidio uolũtario uel caſuali f 359
Hijs qui ꝑ alios occidũt f 364
Hijs qui ui metuue cã fuerit f 363
Hijs q̃ fiũt a prelato ſñ aſenſu capituli f 110
Hijs que fiũt a maiori ꝑte capituli f 240
Judeis ⁊ ſarracenis et eoꝝ ſeruis f 241
Immunitate eccleſiaꝝ f 356
Infantibus et languidis expoſitis f 304
In integrũ reſtitutiõe f 367
Iniurijs et dãno dato f 112
Judicijs f 306

Jureiurando ——— f 178
Juramēto calūnie ——— f 135
Jure patronatus ——— f 286
Institutionibꝫ ——— f 234
Litis ꝺteſtatione ——— f 128
Lite pendente nihil innouet ——— f 129
Locato et ꝺducto ——— f 247
Magiſtris ne aliqd exigant ꝓ ꝺcēdo f 355
Maiozitate et obedientia ——— f 98
Maledicto clerico ——— f 378
Mriōnio ꝺtracto ꝺtra interdictū eccl'ie f 328
Mutuis petitionibꝫ ——— f 129
Ntis ex libro uētre ——— f 321
Ne clerici uel mōchi ſecularibꝫ negocijs f 305
Ne plati uices ſuas ——— f 354
Ne ſede uacante ——— f 239
Nō ordinato miniſtrante ——— f 380
Noui opis nūciatione ——— f 385
Oblatione libelli ——— f 128
Obligatis ad rōcinia ordinādis uel nō f 71
Obſeruatōe ieiuniox ——— f 302
Officio archydiaconi ——— f 74
Officio archyp̄.bri ——— f 75
Offō ꝑmicerij ——— f 75
Offō ſacriſte ——— f 75
Offō cuſtodis ——— f 75
Offō uicarij ——— f 76
Offō ꝙ ꝓtōre iudicis ꝺlegati ——— f 77
Offō legati ——— f 90
Offō iudicis ordinarij ——— f 92
Offō iudicis ——— f 97
Ordinandis ab epō q renūciat epatui f 63
Ordine cognitionū ——— f 137
Pactis ——— f 102
Parrochijs et alienis prochianis ——— f 264
Peculio clericox ——— f 255
Penis ——— f 396
Penitētijs et remiſſionibꝫ ——— f 398
Peregrinis clericis ——— f 73
Peregrinantibꝫ ——— f 217
Pignoribus ——— f 250
Plus petitionibꝫ ——— f 138
Poſtulatioue ——— f 25
Poſtulanda ——— f 104
Prebendis et ꝺignitatibꝫ ——— f 226
Precarijs ——— f 244
Preſbro nō baptizato ——— f 301
Preſcriptionibꝫ ——— f 190
Priuilegijs ꝙ exceſſibꝫ ꝑuilegiatox f 386
Preſūptionibꝫ ——— f 176
Probationibꝫ ——— f 153
Procuratoribus ——— f 105
Purgatione canonica ——— f 392
Purgatōe uulgari ——— f 395
Purificatōe p̄ partū ——— f 303
Qui clerici uł̄ uouētes ——— f 317
Qui filij ſint legitimi ——— f 349
Qui matrimoniū accuſare p̄nt ——— f 332
Raptōibꝫ icēdiarijs ꝙ uiolatōibꝫ eccār f 369
Rebꝫ eccl'ie alienādis uel nō ——— f 243
Recuſationibꝫ appellationibꝫ ꝙ relatiōibꝫ f 201
Regularibꝫ et tūſeūtibꝫ ad religionē f 270
Regulis iuris. f 411
Religioſis ꝺomibꝫ ut epō ſint ſubiecte f 284
Reliquijs ꝙ ueneratione ſcōx ——— f 302
Rex ꝑmutatione ——— f 248
Reſcriptis et eox ꝓtitipationibꝫ ——— f 8
Reſtitutione ſpoliatox ——— f 141
Sacra unctione ——— f 66
Sacris iterandis uel nō ——— f 68
Sagittarijs ——— f 368
Scilmaticis ——— f 362
Scrutinio et ordine faciendo ——— f 63
Secūdis nuptijs ——— f 337
Snia et re iudicata ——— f 195
Snia excoicationis ——— f 400
Sepulturis ——— f 262
Sequeſtratione poſſeſſionū ——— f 152
Seruis nō ordinādis ꝙ eox manumiſſ f 70
Symonia ꝙ ne aliqd ſpūalibꝫ exigat̄ ł̄ ꝑ
Sindico mittat̄ f 345
Solutionibꝫ ——— f 109
Sortilegijs ——— f 375
Sponſalibꝫ et mrionio ——— f 307
Sponſa duox ——— f 315
Statu monachox ——— f 281
Succeſſionibꝫ ab inteſtato ——— f 261
Sūma trinitate ꝙ fide catholica ——— f 3
Supplenda negligenti p̄latox ——— f 60
Tempibꝫ ꝙ q̄litate ordinādox ——— f 61
Teſtamētis ——— f 255
Teſtibus ——— f 158

Testibus cogendis uel nō ——— ℔ 170
Torneamētis ——— ℔ 368
Transactionibꝫ ——— ℔ 103
Translatōe epi et electi ——— ℔ 52
Treuga et pace ——— ℔ 101
VErboꝝ significatione ——— ℔ 413
Vita et honestate clericoꝝ ——— ℔ 219
Voto et uoti redēptione ——— ℔ 279
Vsuris ——— ℔ 371
Vt lite nō otestata nō ꝓcedat ad testiuꝫ
receptiōꝫ l' ad diffinitiuā sniam — ℔ 130
Vt eccl'ia[ca] bñficia sñ diminutōe oferāt
in hac pagina nihil [illegible] ——— ℔ 151

Diuisio decretalis.

Prima creat clericos.offā ꝑparat inde
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de uita otractibꝫ restaq; mētis
Nubē q̄rta docet et q̄ spectant ad illud
Vltia crimibꝫ penas subiugē curat

Deo grās

Considerādū ē de canonibꝫ pe-
nitētialibꝫ ad q̄rū intelligentiam
pnōndū ē ꝙ sic i sniis ꝓcticis q̄
vsant' cē opa ⁊ ꝑmo i ꝓticulari ⁊ certꝫ et
dubiꝫ ꝑmo a' in uniūsali bz certitudinez
si tñ applicat' ad singularia icipit q̄dāmō
hre certitudinē ut q nō ꝟsiderat circūstā
tias ꝓticulares potiꝫ deuiet ꝙ se rectificet
ut pz in medicina et scia morali sic ē itel
ligendū in ꝓpoito ꝙ canones instruūt in
gñali qūo ē pnia iponēda oz discrete siue
ꝑlꝫis discretis relinq q ꝟsiderant circun
stātias ꝓsonaꝝ attēdentes ad canones sic
ad regulas directiuas ꝙ si oī canones im
ponat' nō rē iponūt.nulli g̃ ꝑlꝫo lz facē
aliqd qđ possit patrū regulis obuiare di
xxxviij.nulli. In canoibꝫ magis de'miet'
pnia q̄ ad tps ꝙ q̄ ad malū ꝙ illa deter-
natio ē certioꝝ et coīoꝝ hec Bonauē.ut g̃
scias g̃l'r oz ꝓcedē ābitriū ꝑlꝫi nō qđ oī
sic dcm ē.s.septēnijs ē ꝙ ꝓccō mortali pe
nitētia iponēda.et lꝫ nō tm ꝓpt' tpis diur
nitatē sī magꝫ ꝓpt' sig'ficatiōz.in ueteri eiz
lege Maria soroꝝ Moisi leꝝ ꝓcussa sepa
ta fuit ext castra septē dieb9 numeri.xij.
maria significauit penitentē iterꝝ tat' eni
amaꝝ mare hec peniruit septē dieb9 si nō
penitet septē ānis qđ sig'ficatū ē Ezechi
4°. die ꝙ āno dedi tibi.si q̄rat' q̄re pnia sit
aggrauata cū lex noua sit nē. Rñ ꝙ hic est
maior ingītitudo ꝓpt' maiorē gr̃az ⁊ ma-
ior otēptus ꝓpt' maiorē dignitatē noue
legis i q̄ xpi sanguis ē effusus ⁊ g̃uiꝫ ꝓcz
ꝓpt' statū peccātis q oz eē ꝑfectior ⁊ ultre
riꝫ satisfactio in lege noua dēt eē ꝑfcā ut
in ꝑstinū statū reducat ⁊ q̄ sol in una die
nō redit in idez pūctū si in in āno iō dies
dūsus ē in annū rursū ꝙ ꝑfectū remediū
in lege noua iō annus multiplicari dēt ꝑ
septē et ꝓpt' septē dona sci spūs r̄cupanda
et ꝓpt' dotes tres aie et q̄tuoꝝ corpis obti
nēdas.huiusmōi āt pnia nō ē oibꝫ iponē
da si est insinuāda ut cogīscat q̄ grauis ē
culpa hec Bonauē.lz aūt ꝑ singul' ꝓccis
crimialibꝫ sit statuta talis pnia oz tñ ipo
ni maiꝫ l' minus aspa ꝓut maioritas l' mi
noritas cris cū ceteris circūstantijs lꝫ ex-
poscit ut in sequētibꝫ pz.Q ꝓdcā nāq; re[a]
excipiunt' plurimi caꝫ in qbꝫ ꝓpt' digni-
tatē ꝓccantis ⁊ cris enormitatē ipōitur
pnia.maior aliq̄n ēt ex uarijs cāis minor
Ad lꝫ g̃ ꝙ ꝑlꝫi cē pnias disponendo cau
tiꝫ arbitret' notādi sūt caꝫ in qbꝫ ꝑ cano
nes certe pnie iponunt' q̄s.s.canones tēt'
ꝑlꝫi scire ut dcm ē.s. Primꝫ ē ꝙ si ꝑlꝫ
fornicatiōz fecerit pniam.x.annoꝝ faciat
lꝫ mō ꝙ inclusus scena ceteris i aliq̄ loco
remotꝫ sacro indutꝫ et humi ꝓstratꝫ mi
sericordiā dei iugit' iplorans ꝑmus tribꝫ
mēsibꝫ otinuꝫs a uesꝑe in uesꝑam pane
et aq̄ utat' exceptis dominicis diebꝫ et fe
stis ꝑcipuis in qbꝫ modico uino piscicul'
et liguīnibꝫ recreet' elapsis aūt sic tribꝫ
primis mensibus de illo loco exeat non
tamē in publicum procedat ne populus
in eum scandalizet' et ꝑ hoc uidet' ꝙ de

publico crie loquat post hꝫ resũptis uiribꝫ aliquãtulũ vnũ ãnũ ⁊ dimidiũ in pane ⁊ aqua expleat exceptis dñicis ⁊ aliꝭ ꝓcipuis festis in quibꝫ uino ouis ⁊ caseo põt uti finito sic ꝑ ãno ⁊ dimidio ꝓticeps sit corpis dñi ⁊ pacẽ ⁊ psalmos cum aliꝭ fribꝫ canẽdꝰ i chorꝫ vltimꝰ repit ad ꝺioez altaris nõ accedat sed minorꝫ ordinũ tm officiũ gerat deide usq; ad ꝺpletõez septi ãni tres ltimas ferias z^{am} 4^{am} ⁊ 6^{am}. exceptis diebꝫ paschalibꝫ qui.s. quita in pane et aqua ieiunet 3^{am} tm feriã vno psalterio uel denario si sit operarius redimere possit ⁊ sic 7^{m} annũ ꝺpleuerit põt eũ epm ad statũ pristinũ reuocare ita tm ꝙ i tribꝫ ãnis sequẽtibꝫ sine nulla redẽptõe oi sexta feria i pane ⁊ aqua ieiunet ⁊ eadẽ pnia iponẽda est presbro de oibꝫ aliꝭ pcis que depõez iducũt ꝓbat hꝫ oia xviij.di.presbr.si fornicatũ nem. qꝫ itelligũt quidã de simplici fornicatione aliꝭ forte melius ꝑm Ray. de adulterio l' iestu q; ꝺgnouit ꝺiugatã ꝺsanguineã l' affinẽ. Scãs casus ẽ si presbr ꝺgnouit filiã suã spũalẽ quã.s. baptizauit l' i baptismo l' i ꝺfirmatiõe tenuit l' que sibi ꝺcessa fuit dẽt pnias agere xij.annis ⁊ etiã dẽt deponi si crimẽ sit manifestũ ⁊ pegrinãdo xv.annis pniteat ⁊ postea monasteriũ intret ⁊ tota uita sua moratur ibidẽ. Eps vero qui talia omisit pniteat xv.annis ipsa uero mulier dẽt oia relinquere res suas pauprib dare ⁊ ꝺuersa usq; ad mortẽ in monasterio seruire xxx.q.iij. si quis saẽdos.⁊.c.ñ dẽt. Tertiꝰ ẽ ꝙ quicũq; filiã suã spũalẽ l' mrez ꝺgnoscit vij. annis pniteat ⁊ sil'iter ei ꝺsentientes. xxx.q.iij. non oportet. Quita ẽ si quis ꝺtrahit cũ aliã aliꝭ ꝺspõsata ꝑ vba de ꝓti ipsa dimissa. xl.diebꝫ ieiunet in pane ⁊ aqua ⁊ vij.ãnis pniteat.ex de spon.duo.accepisti. Quintus casus est qui ꝺgnoscit duas ꝺmatres l' sorores siue uxor viuat siue nõ ad minꝰ vij.annis pniteat lꝫ plus dẽret.xxx.q.iij si presbr. Sextꝰ ẽ qui ꝺgnouit monialẽ siue deuotã x. annis pniteat ⁊ sil'iter ipsa secundũ formã ꝓdictã. xxvij.q.i.de filia.c. deuotã. In quor .i.e. dicit ꝙ si filia epi presbri l' ydiaconi p; votũ solẽne ꝺtraxit mrioniũ nõ admittit ad coiõnẽ nisi marito defuncto pniaz ageret. si aũt eo viuente decesserit ⁊ pniaz egerit ⁊ coiõnẽ petierit tm in fine vite recipiet eã. In z°. casu dicit ꝙ deuota peccãs nõ ẽ recipiẽda in ecclesia nisi peccare desierit ⁊ desinẽs egerit pniaz x.annis postea recipiat ad coiõnẽ ⁊ anteq; in eccl'ia admittat ad oroez ad nulliꝰ ꝺuiuꝫ xpiane mulieris accedat. Septimꝰ ẽ de eo qui ꝺgnoscit duas sorores l' mrez ⁊ filiã l' amitã ⁊ neptẽ pniteat vij.annis. si aũt sciẽter priuet ꝺiugio. xxxiij.q.i.cũ se. Octauꝰ ẽ qui ducit in uxorẽ eã quã polluit ꝑ adulteriũ pniteat v.annis.xxxi q.i.si qua vidua. Nonꝰ ẽ si ꝺtra nãz peccauit si sit clericꝰ dẽt deponi l' religõi tradi si corrigibil' appareat ad ꝑpetuã pniaz pagẽdũ si vo sit layꝰ a cetu fideliũ vsq; ad ꝺignã satisfactionẽ dẽt fieri alienꝰ.ex de excess.prel'.clerici. hoc ei vitiũ maius ẽ ꝙ ꝺgnoscẽ mrez.xxxij.q.vij.adulterij. ⁊ ẽ Aug. adulterij inquit malũ uincit fornicationẽ vincit aũt ab iestu fornicatio.pius eni ẽ cũ matre ꝙ cũ aliena uxore ꝺcubere si oim hor pessimũ ẽ qꝺ ꝺtra nãz fit ut si vir mẽbrũ mulieris nõ ad ꝺcessa uoluerit vti hec Aug.quicũq; aũt mõ tale factũ exerceat ꝑter ꝙ iter vir ⁊ feinã ordinate i uase debito uitari ꝺtra nãz ⁊ sodomiticũ iudicat dicit Ray. Nonꝰ.ẽ q; coierit cũ brutis pniteat plusq; vij.annis ⁊ sil'iter pro iestu xxxij.q.ij.hꝫ ipm.⁊.ꝑ.se. Xi.ẽ ꝙ presbr q; interest cladestinis nuptijs triẽnio suspẽditur ⁊ si culpa exigerit grauiꝰ puniat. ex de clã.des.cũ ibibitio suspẽdat. Xij.est ꝙ qui votũ simplex violauerit pniteat tribus ãnis.xxvij.di.si vir. Xiij.ẽ ꝙ qui fuerit excõicatꝰ celebrauit dẽt triẽnio penitere ⁊ feria ij.iiij.⁊ vi.a vino ⁊ carnibus abstinere.xi.q.iij.de his. de pena vero deg̃ dati celebrãtis.hr di.x.accedẽs. Xiiij.ẽ ꝙ homicida volũtarius sine spe restõis deponit ⁊ pniteat vij.annis.x.di.miror. Xv.ꝙ homicida casualis pniteat v.annis

ꝛ ꝟ ꝑm ℞ay.ſi culpa caſũ p̄eceſſit al'r nõ niſi forte ad cautelã.di.l.nos.ĩ duobꝫ.c.ſe ℣i. é ꝙ ſi qs fecerit hoĩcidiũ ꝓp̄ necita té euitabilé p̄ĩteat ĩ.an.x.di.i. ꝟ ſi ĩeuita bilis eét ſibi ĩputaret. x.di.ꝙ te.qđ ver. é quo ad culpã ſ bonũ eét ꝙ pniterꝫ quo ad cautelã ꝛ ĩnocétiã ſuã eccleſie oñendã eĩ de homi.c.ĩ.§.ult.ꝛ ꝑm ℞ay.forte diſti gui põt ĩ hoĩcidio nccio ſiẽ ĩ caſuali.ſ.vtr culpa p̄ceſſerit neciraté l' nõ.ar.x.di.de hiſ nõ.eĩ de homi.ĩterfeciſti. ſ ꝛ ſi quis p̄ inſa niã omittat hoĩcidiũ non ei ĩputat. xxx.q iiij. iudicas qui ñ eti ã ituitu diſcipline in caute p̄cutiédo occidit deponit.eĩ de hoĩ. preſbr̃m. ſ qui ligatũ latroné interficit de ponit.eĩ de homi.ſuſcepim⁹.qui aũt latro né occultũ occidit qué viuũ ꝯphẽdere po tuit.xl.diebꝫ nõ ĩtret eccleſiã ꝛ al' penitẽ déat eĩ eo.ti.c.v.ubi de hoc.qui uero paga nũ l' iudeũ occidit peniteat xl.diebꝫ.di.x. ·§.qñ odij. ℣ij.é ꝙ matricida peniteat x.ánis.ꝑm formã ſatis apte traditã.xxx.q. latroné al' latoré. ℳatricide ẽo grauior pnia dét ĩpoi talis eni ꝛ qui dũ occidit nũc̃ equitat nec vehiculo portat nec ma trimoniũ ꝯtrahit vſq; ad x. ános carnẽ ñ ꝯmedit nec vinũ bibit ꝛ alia q̄ hñt xxxiij q.ij.admonere.ꝛ.c.quicũq; ĩpoĩtur a' pnia maior vxoricide ñ ꝙ illud peccatũ ſit gra uius iſto ſ ꝙ hoĩes ꝓniores ſũt ad occidẽ dũ vxores q̄ mres.mai⁹ eni peccatũ é occi dere mrẽz q̄ vxoré occidere ut dic̃ ℣ona. in.iij.ſniaꝫ.ꝛ ꝯiter oẽs docto.℣uil.uero durũ.tz ꝯtrariũ in reptorio pro eo ꝙ vxori cide ĩponit pnia maior mihi magis placet ſnia aliaꝫ ſ qualẽ pniaz agere dẽnt qui fi lios occidũt.℟ a' é certũ ꝙ ipſumz ſciéter ĩ ffecerũt ꝛ ſic dét eis ĩpoi pena maior q̄ pro alio hoĩcidio.ar.eĩ eo.c.ult.in ter.ꝛ gl ꝛ de homi.cũ iuramẽto de pe.di.x. a' facta in ꝟ tñ caſu vir vxoré recupat quã coact⁹ amiſerat ꝛ ipſa pniam agit ꝑm arbitrium epi ita ꝙ ſi hz alios filios pacifice gubna re poſſit eos vxor eĩ e.ĩtellexim⁹. ꝙ ſi vix nõ hz iduci dét ut ĩtret religionẽ ad qđ ſi nõ põt iduci tuti⁹ é ei dare licetiã nubẽdi vt eĩ.e.ſieniẽs. ꝛ ꝟ qñ timet de ĩcõtinẽtia al' nõ ut xxxi.q.ij.i adoleſcẽtia et ſi pr̃ ſit clericus ab officio altaris dét ꝑpetuo abſti nere ꝛ ei grauior q̄ layco nõ tñ publica ñ veniat in publicũ pnia dét ĩponi ut eĩ de pe.queſitũ.a' certũ é ꝙ nõ ĩterfecerũt nec in culpa fuerũt ſi caſu fortuito ꝯtigit ꝛ ſic deſtructo iure ĩ nullo tenét. ar.eĩ de hoĩ. ex lris.ij.ꝛ.c.iohãnes.ꝛ.c.ult. niſi uelit ad cautelã penitere ĩ dubio ñ p̄ſumit ꝙ hoc ex certa ſcia ſ ex iniuria ꝓuéiret eĩ de p̄ſũp afferre. a' certũ é ꝙ nõ adhibuerit oém di ligentiã quã potuerit ꝛ debuerit ꝛ ſic cul pa preceſſit cãm. ꝛ ſi ſit grauis culpa ut ſi poſuit puerꝫ ĩ medio ꝑm arbitriũ pniarij l.di.ſi qua feia.ꝛ.c.ſe.ꝛ.c.ſi qs ſpõte eccl'ia ſi ſit occl'tũ publica ſi ſit publicũ ꝛ maior ſi in lecto ſuffocet quo ad pniaz que é ar bitraria ñ tñ q̄ ad ordines ꝓpter hoĩcidiũ qđ é delictũ enorme.x.di.miror. ſi aũt cul pa q̄ p̄ceſſit caſũ ſit leuis ut ſi poſuit pue rũ eodẽ lecto lõge tñ a ſe ĩponit pena triũ an.ꝑm ꝟ intellige eĩ eo.de infãtibꝫ. monẽ di etiã ſunt parẽtes ꝙ tã tenellos ſecũ in vno ñ collocent lecto ne qualibz negligẽ tia ĩterueniẽte oppmãt et ſuffocét. ut ij. q.v.ſuluiſti.ꝛ ꝟ nõ diſtiguit hoſti.ꝛ ber. eĩ de infan. Quid de illis qui filios l' ſer uos ſuos infantes l' etiã adultos relegata pietate exponũt.i.eĩ ſe ponũt eĩ eccleſias. ut aliqui moti mia colligãt eos.℟ tales q̄ uiter peccãt qui cũ ignoret ſepe ꝯſanguitas expoſitoꝝ ꝯtrahẽ poſſent mlio^m cũ ſororẽ l' cũ ꝯſanguinea iõ exponés tét de ꝟ pẽo penitere ꝛ é puniẽdus ſicut expoſit⁹ ſi ſciẽ ter cũ tali ꝯtrahẽt puniret. eĩ de pen.offi ci.ĩ.ꝑm hoſti.talis eni ꝑm ℞ay. é tanq̄ hoĩ cida iudicãd⁹ qui hoiez ſibi ita ꝯiũctũ pi culo mõtis expõit.ꝯſiderati.tñ circũſtãtijſ ꝛ vtr ad hec mores ſecuta fuerit l' ñ fuerit p̄ma morãda erit erunt aũt tales irregula res ꝑm ℞ay.ſi mores inde ſit ſecuta q.ſ.fu erũt ĩ culpa eos.ſ.exponẽdo vl' alimẽta ne gãdo tñ ꝑm ℞o. ſi in nulla culpa fuiſſent q̄ forte ꝟ elemoſinas querẽdo nec al'r eos alẽ poſſent irregl'ares nõ eẽnt nec pẽarẽt.

Xviij.ē ꝙ qui p̄sb̄m īterfecit pēnite at xij.annis.eī de pc.⁊ re.c.ij. de pn̄a vero eiꝰ qui occidit monachū ℓ clericū ſbdyaco nū ℓ dyaconū hr̄ xvij.q.iiij.qui occidit. ꝺ pn̄a aūt eiꝰ q machinat in morte dn̄i ſui ℓ in regimē eiꝰ hr̄ xxiij.q.ult.ℊ.ſi quis.

Xix.ē ꝙ q iuſte aliū ad mortē accuſat xl. diebꝫ ī pane ⁊ aqua p vij.an.peiteat ⁊ ꝫ ſi accuſat⁹ ſit occiſus.ſi aūt tm̄ mēbrū pdide rit triēnio pēniteat.eī de accu.accuſaſti.ho ſti.enī ⁊ Jo.de deo in ieiunando intellexe rūt ꝙ prius pēniteat p vij.an. quolibꝫ an no ieiunādo xl.diebꝫ ī pane ⁊ aqua.z⁹ xo p iij.annos Guil.durā. itellexit prout lr̄a magis ſonat.ſ. ꝙ pr̄⁹ ieiunabit xl.diebꝫ ī pane ⁊ aqua ſiue ꝺtinue ſiue īterpellate ⁊ p vij.an.⁊ ieiunabit ⁊ pēnitebit nō tm̄ ī pa ne ⁊ aqua ſ ad arbitriū p̄sb̄i.z⁹ xo p iij quarātenas. p̄ma añ natalē dn̄i. z⁹ añ paſ ca z⁹ añ ſanctū Jobez.hos enī inſtituit hē. Jpe.ut hr̄ in cronicis ieiunabit tūc in pāe ⁊ aqna pbāt ꝫ ℈m ip̄m.xxij.q.v.c.i.ij.⁊ iij

Xx.ē piurus in pane ⁊ aqua ieiunabit ⁊ vij.an. ſequētibꝫ pēniteat ⁊ ſemp dēt ēe in pn̄a.ſ.īterioꝛi.vi.q.i.quicūqꝫ. Xxi.ē ꝙ qui expulſus ꝺditionaℓr a dn̄o ſcīēter p iurat ſi liber ſit xl.diebꝫ ī pane ⁊ aqua ⁊ ꝫ ℈m glo.itellige ℓ ꝺtinue ℓ īterpellate pe niteat ⁊ vij.annis ſe.nō tm̄ in pane ⁊ aqua ut dicit glo.ſi uero ſeru⁹ ſit eiꝰ qui eū coe git tribꝫ q̄rātenis ⁊ ltīmis ferijs.ſ.ij. iiij. ⁊ vi.xxij.q.v.ꝙ.pupill⁹. Xxij.ē ꝙ iurat ī manu epi ℓ ī cruce ꝺſecrata pēiteat tribꝫ an.ſi xo ī cruce n̄ ꝺſecrata vno an. ꝙ xo co act⁹ ⁊ ig̊rās ig̊rātia iuris ⁊ p⁹ea ꝺgnoſcit pēniteat iij.quarāteis.xxij.q.v.c.ij. qui ue ro coact⁹ p vita redimēda ℓ qualz cā ℓ ne ceſſitate piurat ꝙ corp⁹ plus q̄ añaz ꝺilex it tribꝫ q̄rāteis pēniteat.e.q.c. ſi ꝺs coact⁹ Alij ꝺducūt iij.an.⁊ vnū ex his in pane ⁊ aqua. Xxiij.ē ꝙ ꝙ falſū ſcīēter ℓ aliū iu rare cogit diebꝫ xl.pēniteat ī pane ⁊ aq̄ ⁊ vij.ſe.an.nūq̄ ſit ſine pn̄a.ſ.īterioꝛi.alij eē ſi ꝺſcij fuerūt ſiℓr pēniteāt.xxij.q.v. ſi qs ꝺuictus. Xxiiij.ꝙ qui menſurat in fl̄a meſura.xxx.diebꝫ ī pane ⁊ aq̄ ieiunet eī ꝺ ꝺtra.emp.ut meſure.de pēna aūt fl̄arij lr̄a rū hr̄ eī.c.ad euidētiā dicā ad fl̄arioꝛ.⁊ ꝺ x.ſig.nouim⁹. Xxv.ē ꝙ frāgūt pn̄az ſo lēnē ſiue redeūdo ad cr̄ia poꝛa ℓ ſiℓia ſiue redeūdo ad negociationē ℓ militiā ſecula rē que ſibi fuerāt īterdīa ſibi ītra eccℓiaz fidelibꝫ oꝛone iūgūt a coīone ſuſpēdūt a ꝺbatolicoꝛ ꝺuiuꝰs ſepāt ⁊ pēnitē dēnt x an.⁊ ꝺicēt ī fine vite.xxiij.q.ij.⁊ de his xo de pc.di.v. ſi quis uero. Xxvi.ē ꝙ qui ꝺicit miſſā ⁊ nō ꝺicat dēt āno pēnitere ⁊ i teri miſſas nō cātare.de ꝺſe.di.ij.relatū.

Xxvij.ē ꝙ pr̄sb̄r qui mortuū clericū iuol uit in palla altaris pēniteat x.an.⁊ mēſibꝫ v.dyacon⁹ xo triēnio ⁊ dimidio ꝺ ꝺſe.di. i.nemo p ig̊rātiā. Xxviij.ē qui ꝺmittit ſacrilegiū eccℓiam violādo uℓ criſma ſiue calicē ſacrū ꝓlutis manibꝫ accipit ℓ ſiℓia ſacrilegia ꝺmittit pēniteat vij.an.p̄ añ eī ꝺmiteriū qꝺ violauit ꝺſiſtat.z⁹ anno ante foꝛes eccleſie. z⁹ in eccℓia ⁊ hic triēnio car nes nō ꝺmedat vinū nō bibat niſi in paſcha ℓ natali nō offerat nec ꝺionē accipiat.4⁹ an. cōicabit ⁊ p̄ma v.⁊ vi.⁊ in vij.tribꝫ ferijs in carnibꝫ ⁊ vino abſtineat ieiunādo xij.q ij.demō.ꝺburēs aūt eccℓiaz xv.an.pēniteat ⁊ eā reſtituat. xvij.q.iiij.ℊ.ſi quis.⁊ p̄ xſu mai⁹ de furibꝫ ⁊ factoꝛibꝫ tā clericis ꝙ lai cis hr̄.c.ij.ℊ.peccata.⁊.ℊ. ſi quis cleric⁹.

Xxviij.ē ꝙ ſi parētes frāgūt ſpōſalia fili oꝛ a ꝺione triēnio ſepēt ⁊ ſiℓr filij ſi ſint in culpa ſi tm̄ filij ℈m p̄miſſionē factā ꝺx erit excuſant vtiq̄.ſ. quo ad pnā eccℓie ſi nō q̄ ad reatū exquo dederūt opa in ꝺriū xxxi.q.iij.ſi ꝺs parētes.ar.de pc.di.i.ſi cui

Xxx.ē ꝙ qui blaſphēauit publice dēū vℓ aliquē ſanctoꝛ ⁊ marie bīaz x̄gine illi dēt epūs hāc pn̄az iniūgere.ſ. ut vij. diebꝫ dn̄icis p̄ foꝛibꝫ eccℓie ī manifeſto dō miſſa cātet exiſtat ⁊ vltio illoꝛ dieꝛ dn̄icaliū ⁊ calciamēta ꝺponat ⁊ corrigiā ligatā circ̄ collū ⁊ vij.p̄cedētibꝫ ſextis ferijs ī pane ⁊ aq̄ ieiunet ⁊ eccℓiaz nullaten⁹ igreſſur⁹ ⁊ quolz p̄dictoꝛ dieꝛ tres pauꝑes uℓ ij.ℓ u nū reficiat.ſi pōt ſi n̄ pōt ℈ pena i aliū cō mutet ſi renuent.ſ. oīa ſ̄dicta interdicat

sibi eccl'ia ⁊ i morte puet' eccl'iastica sepultura ex̄ de maledi.statui⁹. Jte blasphem⁹ si dies fuerit.xl. alioqn xxx.l' xx.⁊ sic ad ꝟ nō suff.cit v.ꝑm vsuales monete pena multet' nullāq; miaz i ꝟ biturus ut ibidē.ſ. qui soluat v.solidos q̄s si nō hūt currāt p ciuitatē l' omutet' i penā aliā tpalē. ꝟ aūt pena soluet' ei q̄ ordēnat.i.ptāti scl'ari hāc eni penā tpalē p̄cepit ei iponi p ptātē tpalē ꝙ si neglexerūt p ep̄m p̄cipit' cogi. hec hosti.hz aūt p̄dicta pena locū ꝑm goff.siue quis blasphemat nō ex ira l' ebrietate l' de mētia q̄ tūc benigni⁹ ageret'.ij.q.iij.si qs irat⁹.⁊ ꝙ.nondū.ꝑm ho hoſt.ꝟ pēa ē spāl' īducta ꝛ eos q̄ deū blasphemāt ex ira nō ei aliqs deleni blasphēat nisi irat⁹ tāta ei posſz ee iracūdia ꝙ equipet' demētie ⁊ tē illud qđ dicit goff. locū posſz hre ꝟ hosti. Quid si qs iuret p caput l' p uētre l' cor pus l' capillū.R̄ hosti. ꝙ si facit ꝟ affirmā do l' iurādo nō hz locū pena sec⁹ si faciat ꝟ detestādo l' vituperando hz irat⁹. Jtem ꝑm goff.⁊ hosti.hec q̄ dicūt' de pena tpali fiūt iudice p tribunali sedēte.i iudicio aūt aie presbr discret⁹ molliēdo rigorē dispēsare poterit ex cā certā penā spūalē supiorē.xxv q.vi.penitētibꝫ.ꝟ hosti. Jte cl'ic⁹ blasphem⁹ marie presbr cogat' ad uenia postulādo ꝙ si noluerit degradet'.di.xlvi.cl'ic⁹. Nōndū ho ꝑm leges ē decapitādus ut i aut̄.ut nō luxuriet' ctra naz cc̄ mediū coll'.ꝑm ho ca nonē antiquū cl'ic⁹ erat degradād⁹ ⁊ layc⁹ excōicād⁹.xxij.q.i.si q p capillū.hodie ho layc⁹ aget pnaz ꝺdictā.ſ.illi⁹ canōis statu im⁹.⁊ ꝟ si publice blasphemauit.si eni occulte ñ penitebit publice utputa cl'ic⁹ ho die ē corrigēd⁹ pena ⁊ arbitraria ⁊ occulta nō illa que ē publica cl'ic⁹ ho publice nō det penitere. si aūt rebell' fuerit l' sepi⁹ ꝟ omiserit locū hz ꝟ pena legis.ſ.ut layc⁹ de capitet' i foro ciuili ⁊ i canōico anathema tizet'.i.eccl'ie ingressus interdicat' ⁊ i morte puet' eccl'iastica sepultura. cl'ic⁹ ho degra det' ꝟ hosti. Xxi.ē de presbro q̄ reuelat ꝺfessionē ꝙ de iure ātiq̄ det' deponi ⁊ oibꝫ diebꝫ vite sue ignomiosus pegriari.de pe. di.vi.sacerdos.ℵ.ut ꝥ.ꝺfessionis celatio.ꝙ.ij.p totū.usq; ad.ꝙ.iij. Xxij.ē ꝙ qui in dicēdis horis canōicis ⁊ alijs officijs diui nis discrepat a ꝺsuetudine metropolitane ecclesie vi. mensibꝫ priuat' ꝺcione si hoc ac cidat ex ꝺcēptu xij.di.bis. Xxiij.ē ꝙ epūs qui ordinat sine cā iusta cl'icū iuitū ñ penit⁹ iuitū absolutū suspēdit'.anno.lxx. iij.di.c.i. Xxiij.ē ꝙ epūs qui correctōe misterioꝝ dissimulat ij. mēsibꝫ presbr 4^or^ dyaconi tribꝫ sbdyacōi ⁊ ceteri ⁊ arbitriū iudicis pēitē dēt.i.q.ij.qeqd iutil'. Xx xv.ē ꝙ sortilegus xl.di.pēiteat ex̄ de sorti. requisiti. Xxvi.ē ꝙ qui videt i astro labio pniteat ij.an.ex̄ de sorti.ex tuaꝝ. Xxvij.ē de stilla sanguis altaris cadēris sup terrā l' aliqd aliud ꝓpter negligētiam presbr dēt presbr pnitere xl. diebꝫ si ceci dit sup pallio altaris pniteat 4^or^ diebꝫ.

Xxviij.ē ꝙ si aliqs euomit eucharistiā ꝓpter ebrietatē l' uocacitatē si layc⁹ pnite at xl.diebꝫ.si cl'ic⁹ l' mōch⁹ l' presbr l' dya con⁹ pniteat lxx.diebꝫ.si epūs pniteat xc. diebꝫ ⁊ dēt euomicatura ꝺburi ⁊ iuxt̄ alta re collocari. si ho cā infirmitatis euōerit. vij.dieb⁹ pniteat.de ꝺse.di.ij.si quis ꝓpt̄ ebrietatē. Xxix ē qđ mus corrodat cor pus xp̄i.de pnia huj⁹ casus inquire vbi sit nōta. Xl.est ꝙ qui domū ul' areā volū tarie succedit sblata vl' icensa oia restituat i tribꝫ an.pniteat de iur̄ iurā. si qs domū. Canō tñ dic̄ ꝙ si ex odio l' iniuria ꝟ fecēit excōicari dēt nec absoluet' donec satis fece rit ⁊ iurauerit ꝙ igne ꝺcetero nō ponet ponit' aūt sibi ut hierosolimā l' hispaniā uadat i dei seruitio āno iteḡ moriatur⁹. si quis aūt archiepūs l' epūs ꝟ relaxauerit dā nū r̄stituat ⁊ ab officio epāli p an.abstine at.xxij.q.viij.pessimā.hodie aūt post̄p sūt denūciati nō p̄nt citra sedē ap'licā absolui ex̄ de sen.ex.tua nos inuit in ter.log' de i cēdiarijs idistincte post̄p sunt publici. ber. ꝟ idē dicit exp̄sse ⁊ Hza. ex̄ de sen. ex. qui cūq;.⁊ goff.hz Ro.ctrariū dicat ꝑm aūt le ges q̄ in ciuili.data opa icēdiū fecerit si sit hūilis subicit' bestijs si sit i aliquo gradu

decapitaꝛ ve i ysulã relegaꝛ .ff. de iccn. rui. nau. l. fi. qui ẋo alibi ut in uillis vl castris messis ibidẽ edes posit. obusserit si ꝟ dolo fecerit oburit. ⁊ ꝟ itelligẽdo ꝑm hosti. si sit hũil. si aũt ꝟ ex sua negligẽtia otigerit re sartiet dãnũ l si mi⁹ idone⁹ sit leuiter ꝓ sligeꝛ ⁊ noie ediũ oẽ edifitiũ otinet ut ibi dẽ q edes. ℞li. ẽ qꝫ q dederit ul accepit coioez ab hẽtico ⁊ nesciat ꝟ ee ꝓbitũ ab ec clesia ⁊ p⁹ea itelligat pniteat vno an. si ãt sciuit ⁊ neglexit pẽiteat x. an. l ꝛz q̃sdã vij. l ꝑm alios v. qui ẋo ꝓmittit hẽticũ missã celebrare i eccl'ia catholica ꝑ igrantiã iuris pniteat iiij. diebꝫ. si ꝓ reuerẽtia ei⁹ per ãnũ pniteat. si dãnatoez eccl'ie catholice ⁊ ꝓ osuetudie rõnoꝝ puniaꝛ ab eccl'ia sic hẽtic⁹ si sit ipenitẽs aliogn pniteat. x. an. si aũt relicta eccl'ia ad hẽticos trãsit ⁊ alios ad ꝟ induxerit pniteat xij. an. tribꝫ eꝛ eccle siã vñ itra audiẽtes ij. extra coioné ⁊ sic xij ãno dioné siue oblatione pcipiat. xxiiij. q. i. si qs dederit. Cetera ẋo ptinẽtia ad hẽsi scismã l apostasiã regre. ℞liij. ẽ q domũ suã magnis icãtatoibꝫ lustrat l aliud facit ⁊ q ei ꝟ osulit an. v. pniteat xvi. q. v. q di uinatoꝛes. ⁊ c. nõ liceat. ℞liiij. ẽ qꝫ q̃ pa ce cũ ꝓrio nõ facere iurat ãno pciteat ⁊ ad pacẽ redeat xxij. q. iiij. q̃ sacro. ℞lv. ẽ qꝫ ꝑ piurio adulterio hoicidio dãꝫ ꝑ pnia rl'a-riter vij. an. ⁊ sil'r ꝑ fornicatõe ꝛz ñ tã aspe pnia iiũgaꝛ. xxij. q. i. pdicãdũ xxxiij. q. i. ꝟ ipsũ. ⁊ ℈se. ℞lvi. ẽ qꝫ q sciẽter baptizat vij. an. pniteat. ⁊ feria iiij. ⁊ vi. i pane ⁊ aq̃ ieiunãdo iij. q̃drageſias ⁊ ꝟ si fecit ꝑ hẽsi i troducẽda si aũt ꝑ imũditia ꝑ salute coꝛ pis obtinẽda ut eꝛ de apost. a tribꝫ an. pniteat. de ose. di. iiij. q̃bꝫ baptizaꝛ l ofirmaꝛ fit de foro eccl'ie ⁊ cogeꝛ fieri regl'aris. di. lxxxi. dictũ ẽ etiã de pena taliũ hr de ose. di. iiij. eos. c⁹ ei sniaz pt'mitto gra b'uitatẽ.

℞lvij. ẽ q vxoꝛẽ adulteratã ogscat añ qꝫ pniteat. iij. an. pniteat. xxx. q. i. si qs v. qui ñ ogscit eã añ pniaz pactã pniteat ij. an. e. q. si qs i. quo ẋo iiũgenda sit mulieri ptũ alteri⁹ supponẽti l etiã de ñ suo viro ocipi ẽti. eꝛ de pe. ⁊ re. offi. Ad r'as ℔ pdcas inspiciẽdo, põt studiosus idagatoꝛ pcedere ad pnias ꝑ diuſis cribꝫ ꝑm canõ. iponẽdas ⁊ ex cã osideratẽ. circũstãtijs ut dictũ ẽ ꝛ. moderari poterit eas ⁊ ꝛz ab ipo oẽs circũ stãtie sit diligẽter attẽdẽde pn' tñ q̃litas psõe ⁊ pcipue vtꝫ sit psõa obnoxia' acui aliq̃ uiculo ꝟuitutẽ. nã cẽ t'es psonas cauẽ dẽt ꝑ posse preſbr ne talẽ pniaz eis ipõat ꝑ quã il' qbꝫ sũt astricti pudiciũ ñ fiat max ime cẽ otugatos vñ si ꝟu⁹ sit ⁊ timoꝛe pe cauerit obẽdiẽs dño in atrocioribꝫ é min⁹ puniẽd⁹. xxij. q. i. v. q opulsus obedire nõ tñ tẽbaꝛ i talibꝫ xi. q. iij. si dñs. si aũt uolũ tarie peccauerit coꝛpe puniet acri⁹ ⁊ q̃ ali⁹ xxiij. q. qui ot pacẽ nec é ꝟuo iiũgẽda pe griatio ꝑ quã dñs ei⁹ q̃ nõ é i culpa illi⁹ ꝟ uitio defraudeꝛ. eꝛ de sen. ex. relatũ. si ẋo li ber sit totã pniaz canõis si põt facẽ oz ipõi xvi. q. vij. sacerdos pniaz. ſ ex cã põt eã presbyter moderari osiderãdũ etiã erit vtꝫ sit psona noua i fide q̃ nouis i fide mioꝛ dẽt eẽ pnia iponi eꝛ de pen. di⁹ q. ⁊ sil'r osidẽrãde erũt alie psonaꝫ circũstãtie q̃bꝫ ad p̃ sens supsedeo gra breuitatẽ. Sciẽdũ aũt q i foro pniali dñi ltie ferie ij. iiij. ⁊ vi. di. lxxxi. preſbr. de ose. di. iij. ieiunia. aliq tñ ut dicẽ Rod. ꝑ zª feria ponũt sabbatũ. Insup nõndũ q si pnia i pane ⁊ aq̃ ipõaꝛ ñ hñti panẽ põt liguibꝫ ⁊ piscicul' uesci ⁊ eẽ alijs si necitas illud req̃rat. eꝛ de pe. ⁊ re. ꝛz. i tex ⁊ glo. l ñ ꝛz ẋo eẽ ꝑm Jo. si pnia sit ipsita a canõe libẽaꝛ q̃s a ieiunio dãdo denariũ vl legẽdo psalteriũ ꝓpria auctte. Inno ẋo dicit q ieiunia 4.r tpm ñ pñt redimi ⁊ ꝟ mõi ñ sit rõnabil' cã volũtaria redimi pñt etiã sine auctte supioris. ad ꝟ etiã nõ. q vbi iponiꝫ pnia aliq̃t ãnoꝝ l q̃rãteaꝝ nc qũo qs dẽt tũc penitẽ reliqꝫ arbitrio p̃sbri cũ pnie sit arbitrarie ut ꝫ. ipse ẋo preſbr arbi trabiꝫ eã ꝑ ferias ltimas faciẽdas ꝑm canões v. di. de cl'icis. eꝛ de hoi. c. ij. ⁊ alijs iuribꝫ ⁊ sic itelligiꝫ. eꝛ de accu. accusasti. ⁊ de spõ. di lectus. ⁊ sil'ia ꝛc.

Juris hñt late hec decerpta uolumia sacri
Pisaei artificis nomina parta sui.
Quaeq̃ ill' desũt alꝫ nou⁹ addidit auctor
Semine quo caruit accumulauit agꝝ.
Jẽdelinus opus presſit spireus vtrunq̃
Labe re purgatũ (crede) volumẽ emis.
Impressum est Sixto sacroꝝ antistite 4.o
Et veneto troni principis imperio.

Hain *2150.

R^do Ambrosio Hammen Sacrificulo Commissario
Ep^s Catsaeum et Suffraganeus Lubecen^s.

Cum Judicantis inter Lypsiam, et non Lypsiam dum nuper exstitit
differitum: ne immerito hoc Supplementum Bizantini Familiae, in signum
perpetui foederis Arma obsignatum, Unde Judicantis Officio necessaria,
Acta Opportuna Judicialiter exparte autem transmittitur
Donec hic datus anno, quo Pastorem suum feliciter frui
possit, Auctor ipse semper eidem Servatus.
Datum Ultimo die XXVI mensis Januarij Anno dni. 1560.

Presentata 3. die mensis Februarij
Anno 1560

Amb: Hammen plebanus
ad S. Gereonem in Campis
et Lubecen^s Commissarius
p. manus